R. P. GREGO[illegible]APII

E SOCIETATE JESU,

THESAURUS

LATINO-POLONO-GERMANICUS,

NOVO SYNONYMORUM ET PHRASIUM POETICARUM

APPARATU AUCTUS;

NEC NON

INNUMERIS LATINIS, POLONICIS AC GERMANICIS VOCABULIS

LOCUPLETATUS

per Admodum R. P.

PAULUM KOLLACZ,

Beneficiatum ad Ecclesiam Parochialem Sarnoviensem.

Cum Privilegio S. R. Majestatis.

VARSAVIÆ, LEOPOLI ET DRESDÆ. 1780.

Sumptibus & Typis MICHAELIS GRÖLL, Bibliopolæ Aulæ S. R. Majestatis.

STANISLAUS AUGUSTUS

Dei Gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhiniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolensciæ, Severiæ, Czerniechoviæque.

Significamus præsentibus Literis Nostris, quorum interest, universis & singulis. Cum Nobilis Michaël Gröll, Aulæ Nostræ Regiæ Consiliarius & Bibliopola libros sub titulis:

I. Satyry, przez Autora Myszeidos &c. in-Octavo.

II. Gregorii Cnapii Thesauri latino-polono-germanici, Tomus secundus, in-Quarto vel in-Octavo.

III. Fables d'Esope, françois-polonois-allemand, in-Octavo.

Typis imprimere in animum induxerit, Nobisque submisse supplicaverit, ut evitando damna, quibus eum tam externi, quam indigenæ Typographi & Bibliopolæ afficere possent, reimpressionem præmissorum librorum, tam in natura, quàm etiam aliam in linguam translatorum, nec non illationem alibi impressorum ad certum temporis spatium inhibere dignaremur. Nos præfatæ supplicationi, uti justæ annuentes, omnibus & singulis in Regno & Dominiis Nostris existentibus Typographis & Bibliopolis interdicimus, serioque inhibemus, ne libros, supra de titulis expressos, absque speciali consensu prædicti Nobilis Michaëlis Gröll, quocunque idiomati imprimere, vel reimprimere, nec non compendia inde confici curare, aut alibi impressos huc in Regnum Dominiaque Nostra inferre intra spatium viginti annorum audeant, sub pœna Mille aureorum Hungaricalium; cujus medium summæ editori, alteram verò partem fisco Nostro Regio: reimpressos verò ejusmodi libros in quacunque in vel extra Regnum Typographia, confiscationi irrevocabili omnium exemplarium, si talia in Regno Dominiisque Nostris inveniantur, subesse declaramus. In quorum fidem præsentes Manu Nostra subscriptas Sigillo communiri jussimus. Datum Varsaviæ Die VI. *Mensis Septembris, Anno Domini* MDCCLXXIX. *Regni verò Nostri* XV. *Anno.*

STANISLAUS AUGUSTUS REX.

Privilegium inhibitorium, ne Typographi audeant libros, sub titulis in contextu Privilegii præsentis expressos, reimprimere, aut reimpressos imprimere, Nobili MICHAELI GRÖLL ad Annos viginti datum

ANTONIUS SIKORSKI,
Sæ. Ræ. Mtis & Sigilli Majoris Regni Secretarius.

AD LECTOREM BENEVOLUM.

Habes, amice Lector, hunc Theſaurum rite emendatum, & innumeris vocabulis auctum. In illo ſubtraxi primò verſus in veteri editione appoſitos, ſiquidem Proſodia accuratè eſt annotata; demum Epitheta, quæ facilè peritus ſcriptor ſuis ſubſtantivis juxta opportunitatem apponet; poſtremò multas phraſes, quas ineptas judicavi. Omiſi autem hæc ideo præſertim, ne, cùm opus hoc aliis quàm plurimis vocabulis augeretur, in immenſum volumen excreſceret. Vocabula Latina duplici notantur charactere; alia & hæc ferè omnia typico antiquo, quæ ſunt verba magis Latina, & Oratoriæ facultati idonea; & alia hæcque pauca curſivo, quæ inter Pöética, hiſtorica, rara, carentia auctoritate, vulgaria, trivialia, priſca, obſoleta, recentia, corrupta, peregrina & barbara computantur. Cùm autem eadem dictio Polonica (quod etiam in aliis linguis uſuvenit) ſæpe diverſam, quandoque etiam contrariam ſignificationem habeat, ideo in hoc Theſauro multis in locis appoſiti ſunt vocabulis Polonicis numeri Arithmetici, qui denotant locum dictionis in primo Tomo Theſauri poſitæ, ut ibi propria ejus ſignificatio quæratur. Notas Proſodiæ exiſtimo Lectori benevolo non eſſe explicandas, cùm compertum ſit, quod ſignum -- ſupra vocalem poſitum longam, ᴗ brevem & *o* communem ſive ancipitem Syllabam denotet. Habes inſuper in fine hujus voluminis Appendicem multis nominibus propriis auctam, & diligenter à mendis, quæ priorem Editionem vitiaverant purgatam. Et cùm Theſaurus hic innumeris dictionibus tam propriis quàm appellativis ditatus ſit, quæ librum à priſtino ſuo volumine in ingentem molem excreſcere fecerunt; non miraberis, ſi majore quàm olim pretio venalis fuerit. Accipe jam explicationem vocum abbreviatarum. *Abſol.* ſignificat Abſolutum. *Act.* Activum. *Adject.* Adjectivum. *Adv.* Adverbium. *B.* barbarum, *C.* commune, *Dep.* deponens, *Dimin.* diminutivum, *e. g.* Exempli gratiâ, *f.* fœminini generis, *gr.* Græca vox, *Impers.* verbum imperſonale, *i. e.* id eſt, *i. q.* idem quod, *leg.* lege, *m.* maſculini generis, *Metaph.* metaphoricè, *n.* neutrius generis, *o.* omnis generis, *obs.* obſoletum, *Paſſ.* paſſivum, *phr.* phraſis, *Præp.* præpoſitio, *prop.* propriè, *ſcil.* ſcilicet, *ſubin.* ſubintelligitur, *Subſt.* Subſtantivum, *Syn.* Synonymia, *tr.* translatè, *v.* vide, *v. g.* verbi gratiâ. Cætera facilè intelliges. Vale, & multis annis in commodum tuum utere.

NOVUS
SYNONIMORUM, EPITHETORUM, & PHRASIUM POETICARUM.
THESAURUS.

A *Od. Z, Po.* Germ. Von, *ſyn.* ab, abs, a, e, ex, de.
a capite, a primordio, a principio, accerſo, duco, ordior. *Poczynam, z przodku, & Przywodzę.* Anfangen.
a commentariis, a punctis, *Piſarek.* Ein Schreiber.
a Confeſſionibus *Spowiednik.* Ein Beichtvater.
a Conſiliis, *Poradnik*, ein Rathsgeber.
a cunabulis, a parvulis, a puero, a prima ætate, *Od młodości.* Von der Jugend.
a facundia multum poteſt. *Wymowny*, ein wohlredner.
a foris, *z dworu.* Von auſſen.
a fundamento, *z gruntu.* Von grund.
a lagena ſervus, *Nalevacz* Eingieſſer.
a latere alicujus, *Kochany*, Ein geliebter.
a libellis, a reſponſis, *Auditor Referendarz.*
a limine, *z daleka.* Von weiten.
a me eſt, ſtat, facit, dicit, *po ſobie mam. za mną to.* Es iſt für mich.
a memoria, *Przypominacz.*
a natura, *Przyrodzony.* Angebohren.
a potione, *Podczaſzy.* Einſchencker.
a prima luce, *Z rana.* Von frühe.
a radice, a ſtirpe, *Do czyſta, z gruntu, z korzeniem.* Von dem grund.
a rationibus, *Podſkarbi, Rachownik*, Ein Schatzmeiſter, Rechner.
a Sacris, *Kapelan.* Ein Prieſter.
a Secretis, *Sekretarz*, Ein geheimer Rath.
a Studiis. *Nauczyciel.* Ein Lehr-meiſter.
a vero ſenſu. *Prawdziwie*, Gewiſs.
a voluptatibus, *Roſkoſzniczy.*

A B

Ab, *Od.* Von. ab alieno pendet ſuffragio, *w cudzy to mocy.* Es iſt in frembder macht.
ab arbitris remotus locus. *W oſobności.* Abgeſonderter ort.
ab argento. *Kredencerz*, ein Kredentzer.
ab aſpectu decorus, *Okazały.* Anſchaulich.
ab aure, *Mianowniczy, Sekretarz, Syndyk.* Ein geheimer Freund.
ab epiſtolis, *Piſarek*, ein Schreiber.
ab ilibus, ipſis, *polędzwice.*
ab incunabulis, ab infantibus, ab ineunte ætate, *Od młodości*, Von der Jugend.
ab inchoato, ab integro, *znowu.* aufs neue.
ab ingenio. *Z przyrodzenia*, Von Natur.
ab initio, ab orbe condito *Od początku świata*, Von anfang der welt.
ab inteſtato, *Bez teſtamentu*, Ohn Teſtament.
ab orbita, *nie grzeczy*, Ungeſchickt.
ab ore Principis, *Referendarz.*
ab recenti memoria, *za pamięci*, neulich.
ab ſe, *Sam.* Allein, Selber.

Abăcēs, *Niemy.* ein Stummer.
ăbăcī cūstōs, *Kredencerz*, ein Credentzer.
ăbăcī vāsă, *Służba stołowa.*
ăbăcĭon um n. Gr. *Rachownicza tablica.*
ăbactŏr, *Bydłokradzca.* ein Vieh-dieb.
ăbactūs, us, *Bydłokradztwo*, *Zaimanie*, gewaltsame Entführung.
ăbactūs ti, *Zaięty*, *Złożony*, *Odrzutny*, Entführet. *O requies dulces medio nunc noctis abactæ.* Virg: syn: abdūctūs ablātūs vel dējectūs, pūlsūs, expūlsūs rĕmōtūs, rējectūs, fūgātūs.
ăbăcūlī, *Liczmany*, Rechen-phennig.
ăbacūs ci, Gr. *Szachownica*, *Służba stołowa*, *Rachownicza tablica*, *Stoł kamienny*, *Posadzka scian*, *Siedzenie.* Credentztisch, Stuhl, Sessel, *Ornamentum abaci*, *n non & parvulus infra.* syn. ăbāx mēnsă strūctōriă, epith: mārmŏrĕūs, ĕbūrnĕūs, nĭtēns nĭtĭdūs, aūrĕūs, ārgĕntĕūs phr: Fīctĭlĭbūs tĭbĭ mensă, ăbăcūsquĕ nĭtēscĭt ăcērnūs.
ăbăgiŏ, nis f. *Przypowieść.* Ein sprichwort.
ăbălĭēnātĭŏ, *Oddalenie*, *Odwrócenie*, Entfrembdung.
ăbălĭēnātūs, *Oddalony* Entfrembdet.
ăbălĭēno, *Odrażam. Oddalam.* Entfrembden entwenden. *Inde bonum sequitur, bona non quærens aliena.* syn. ălĭēno, dīsjūngo, āvērto, dĭstrăho, dīvēllo.
ăbălĭēno mē ăb, *Waśnię się.* Sich absondern.
ăbămĭtă, *Prapradziadowa siostra*, Die Schwester unsers Alt-vaters.
Abannatio *Wygnanie.* Vertreibung.
Abannitus, *na rok wygnany*, Ausgejagt.
ăbăptīstūm, Gr. *świder Cyrulicki.*
ăbăptīstūs, Gr. *Niepogrążny.*
Abarceo, *Odganiam*, Abhalten, verwehren, *syn* ārcĕo, prŏhĭbĕo, āmŏvĕo āvērto, ăbĭgo, pĕllo, fūgo.
ăbăvĭă, *Praprababa*, Uran-Mutter.

Abavunculus, *Wuy*, Der Uran-Mutter bruder.
ăbăvūs, *Prapradziad*, Uran-Vater. *epith:* lōngævūs, grāndævūs cŏlēndūs vĕnĕrābĭlĭs, vĕnĕrāndūs, grăvĭs.
ăbāx, ăcis. Gr. *Stoł kuchenny*, Kuchentisch,
Abba lb. Oyciec. Abbas, l. atis Opat. Abt. *syn.* Antīstēs, Præsūl, *epith:* Vĕnĕrāndūs, Rĕlĭgĭōsūs, Sānctūs, Inclўtūs, Infūlātūs.
Abbatia, llb. Opactwo, Abbatissa, lllb. Ksieni.
Abbreviatio abbreviatura, *skrócenie*, Verkürtzung.
Abbrevio, *lbb. Skracam.* Verkürtzen, *syn* brĕvĭo cōntrăho. *phr.* Paūcīs cōmplēctŏr, in pаūcă rĕdĭgo.

A B D

Abdērĭtă Abdērītānūs. *Glupi.* Ein Narr
ăbdĭcātĭo, *Wyrzeczenie się.* Absetzung.
ăbdĭcō, as, *Odrzucam*, *Odsądzam*, *Zapieram się*, *Wyrzucam*, *Wyrzekam się*, *Składam kogo.* Absetzen, enterben. *Si Versus facis, abdices Poëtam.* (Phal:) Mart. *syn.* Prīvo spŏlĭo ĕxŭo ăbjĭcĭo dēpōno, rējĭcĭo. *phr.* Imperium dēpōno, Măgĭstrātum ăbdĭco.
ăbdĭco cōnsŭlātūm. ăbdĭco mē cōnsŭlātu *Składam z siebie.* Ablegen.
ăbdĭco mē lībērtātē, *Wolność utracam.* Die freyheit verlieren.
ăbdĭco mē scrīptō. *Wypisuię się.* Ich entschreibe mich.
ăbdīco is, *Odrzucam*, *Odsądzam*, *Nadzieię psuię.* Absagen abschlagen. *Quid faciat crudele tuos abdicere amores*, Ovid. *syn.* Rējĭcĭo rĕcūso rĕpŭdĭo.
Abditamentū, lblll. Umnieyszanie. Minderung.
ăbdĭtē, *Potaiemnie.* Im verborgen.
ăbdĭtum, *Skrytość.* Verborgenheit.
ăbdĭtūs, *Potaiemny*, *Skryty.* Verborgen, verhölet. *Abdita fronde levi densa speculabar ab ulmo.* Ovid. *syn.* Cōndĭtūs ŏccūltūs,

cūltūs, ŏccūltātūs, ābſcŏndĭtūs, lātēns, lătĭtāns, tēctūs ŏbtēctūs ŏpērtūs *vel* ŏpācūs, lătēbrōsūs ŏbſcūrūs: *vel* ābſtrūsūs, ārcānūs, ſecrētūs. *phr.* Lătēbrīs cōndĭtūs, Tēnēbrīs dēfēnsūs. Sōlĭs ĭnaccēſſus radĭīs. Paūcīs nōtūs. *vide Obſcurus.*

ābdo, is. *Kryię*, Verbergen, verhōlen. *Se Pater omnipotens ſpeluncis abdidit atris.* Virg: *ſyn.* Cōndo ābſcōndo rĕcondo ŏccŭlo ŏccūlto, tĕgo, ŏbtĕgo, cōntĕgo, vēlŏ, ŏpĕrĭo cēlo. *vide Occulto.*

ābdor, *Kryię ſię.* Verborgen ſeyn *ſyn.* Occūltŏr, cōndŏr. lătĕo, dēlĭtēſco.

ābdōmēn, ĭnĭs, *Wymię, Brzuch, Brzuchowa ſtabizna.* Schmeerbauch, *Venter adeſt, abdomine tardus.* Jov. *ſyn.* Vēntĕr ālvūs.

ābdūco, xi, ctum, *Odchodzę, Uwodzę, Poymuię, Umykam.* Hinweg führen. *Tollite me Teucri, quaſcunq; abducite in oras. ſyn.* āmŏvĕo ābĭgo ābſtrāho, aūfĕro, tŏlo.

abdūcŏr. *Uwodzę ſię.* Hinweggeführet werden.

ābdūctĭo, *Uwodzenie.* Hinwegführung.

A B E

ăbĕăt, *Porwon.* Laſſ gehen.

Abecedarium, Obiecadło. Ein ABC.

Abecedarius, Obiecadłowy Ein ABC lerner.

ăbēdo is, *Obiadam, Ogłodać.* Abeſſen, verzehren *ſyn:* dēvoro, ābsōrbĕo.

ăbēlīna nux, *Orzech laſkowy.* Ein Haſel nuß.

Abemo, bb. is. Odeymuię. Hinwegnehmen.

ăbeo, *Odchodzę, Uchodzę, Przemiiam, Uſtaie co, Odwlokło ſię, Obracam ſię.* Hinweggehen *Læta venire Venus, triſtis abire ſolet. Syn.* Dīſcēdo: rĕcēdo ēxĕo, fācēſſo āvŏlo mīgro ēgrĕdĭŏr prŏfĭcīſcŏr. *phr.* Pĕdem efferrĕ patria tērrā, ūrbĕ, tēctō ēxcēdĕrĕ rĕcēdĕrĕ, Pātrĭam, pĕnātēs, urbēm rĕlinquĕrĕ, dēsĕrĕrĕ, *v. Fugio Proficiſcor.*

ăbeo in flammas. *Spłonąć, Zgorzeć.* Verbrennen.

ăbeo măgīſtrātu, *Składam.* Ablegen.

ăbĕquĭto, *Odieżdzam:* Wegreiten.

Aberceo, blb. Odganiam. Hinwegtreiben.

abērrātĭo, *Chybianie, Pochyba, Uſtąpienie,* Verfehlung.

ăbērro, *Chybiam, Uſtępuię drogi, Miiam, Zabłądzić, zabłąkać ſię, odſtępuię.* verirren, verfehlen. *Ut poma de ramis, proles ſic patris aberrat. ſyn.* Rĕcēdo, dēfiēcto, dēvĭo, *phr.* Dēvĭūs ērro Viæ īncērtūs, īnſcĭūs nēſcĭūs ăbērro. Văgābūndūs, văgūs, pāſsīm fērŏr.

ăbeſt, *Niemaſz, Nie doſtaie, Nie ſpełna,* Entfernet. (zanckiſch.

ăbeſt à contentione; *Nie ſporny.* Nicht

ăbeſt à culpa. *Niewinny,* Unſchuldig.

ăbeſſe ălĭquem dŏleo. *Tęſknię bez kogo*

abgrego, Odłączam. Abſondern.

ăbhīnc, *Odtąd, Ztąd,* von jetz an, von dannem.

ăbhŏrrĕo *Brzydzę ſię, Nienawidzę, Stronię, nie rad co czynię.* Abſcheu haben. *Felicem dices hominem, qui crimen abhorret. ſyn.* āvērsŏr rĕfūgĭo fūgĭo āſpērnor fāſtīdĭo, temno, cōntēmno dēſpĭcĭŏ.

ăbhortor. *Odradzam,* Abmahnen.

A B I

ăbī, *Precz z tąd.* Hinweg, von hier.

ăbī in mălum. Abin hinc. *Idź precz z tąd.* Weg von hier.

ăbjectæ ædes. *Puſtki.* Ein wüſter ort.

ăbjēctè, *Podło, Nie męſkie* verachtlich.

ăbjēctĭŏ, *Porzucenie, Zarzucenie, Odrzucanie.* Verwerffung.

ăbjēctĭo ănĭmi, *Niemęſkość, Podłość.*

ăbjēctūs ti, *Podły Wzgardzon. Upadły,*

Verworffen, verachtet. *ſyn.* Cōntēmptūs dēſpēctūs ſprētūs, nēglēctūs.
ābiēgnūs, *Jedlinowy.* Von tannenholtz.
ābiēs ābjētis, *vel* ābiētis. *Jedlina* Tannenbaum, *Populus in fluviis abies in montibus altis.* Virg.
ābiēs crīſpă, *Flader.* Ein flader.
ābiētārius, adject. *Jedlinowy.*
ābiētārius, ſubſtant. *Drewnicży* ein Tiſchler.
ābiga æ *ſwa ziele:* Feld Cypreſſen.
ābigeātus, *us. Bydłokradztwo.* Vieh-raub.
ābigeus, *Bydłokradzca.* Ein Viehdieb.
ābigo ābēgī, *Odganiam, Zaymuię, Zganiam, Oganiam, poronić, poronienie czynię, Zaganiam* Hinweg treiben. *O vir colloquio non abigente Deum.* Ovid. *ſyn.* ēxpēllo pēllo fūgo prōpēllo.
ābjicio, ābjēcī. *Odrzucam, Porzucam, Zrzucam, obalam kogo, gardzę, przetykam.* Ver-oder wegwerffen. *Abjicito, potiùs quam quod proferre juberis.* Hor: *ſyn.* Contemno ſpērno rējiciō dēſpicio tēmno nēglīgo, rēſpūō.
ābjiciō hāſtam, Prov. *Nadzieię ſtracić* Nicht hoffen.
ābjicio ŏbēdientiam, *Nieposłuſzny ieſtem.* Ungehorſam ſeyn.
ābjiciō me *Serce tracę, Uniżam ſię, Upadam.* Ich demüthige mich.
ābjicio vītam. *Zabiiam ſię.* Ich tödte mich.
ābjicio voluntatem. *Odechciało ſię.* Es geliebt mir nicht.
ābitio. Abitus ûs *Odeſcie, Uyſcie. Ucieczka.* Abreiſe, Hinweggang. *ſyn.* Dīſcēſsūs rēcēſsūs prŏfēctĭo.
ābjūdīco, *Odſądzam, Odrzucam.*
ābjūdīco me lībērtāte, *Wolność utracam.* Die freyheit abſprechen.
ābjūgo, *as, Wyprzągam, Odłączam.* von dem joch entledigen.
ābjungo. *Wyprzągam, Rozłączam.* Ausſpannen.

ābjurātĭo, *Odprzyſięganie.* Abſchwörung.
ābjūro, *Odprzyſięgam ſię, Zapieram.* verſchwören verläugnen. *ſyn.* Nēgo, pērnēgo, ābnēgo, ſabnūo.

A B L

āblāctātĭo, *Odſadzenie od pierſi.* Entwöhnung von der Milch.
āblācto, *Odſadzam od pierſi.* Entwehnen.
āblāqueātio, *Okopywanie, Obcinanie.* Das umbgraben der bäume.
āblāquĕo, *Okopuię.* umbgraben.
ablectæ ædes. Puſiki. Wuſtenen.
āblēgātio, *Odeſtanie, Wyſłanie, Zeſłanie.* Die abfertigung.
āblēgmĕn inis, *Okrawek.* Abſchnitz.
āblēgo as *Oddalam, odſyłam, zaſyłam, odprawiam, rozpuſzczam.* Abſenden, verſchicken *ſyn.* āmando, ējicio, pēllo, expēllo, *vide Ejicio.*
āblēpsia, Gr. *Niedozor.* Sinnloſigkeit.
ābligūrio abligurrio, *Pożeram Przemarnować.* verſchlemmen. *ſyn.* Ligūrio, vōro, hēllŭŏr. *vide Ligurio.*
ābligūrītio, *Rozrzutność, Pożeranie,* verſchlemmung.
āblŏco, as. *Naymuię komu,* verpachten.
āblūdŏ, is. *Niezgadzam ſię, & Niepodobny,* ungleich ſeyn, es ſtimmet nicht ein. *ſyn.* Dīſcrēpo, dīffēro ābsūm.
āblŭo. *Umywam, Obmywam, Płócę, Spłókam.* Abwaſchen, Reinigen. *ſyn.* Lavo, pūrgo, ēluo, tērgo, ābſtērgo, mūndo.
āblūtio, *Umywanie, Mycie.* Die Reinigung
abluvium Powódź. Waſſerguß.
āblūtus, ā um, *Umywany.* Abgewaſchen. *ſyn.* Abſtersūs, ēlūtus, pūrgātus.
Abmatērtērā, *Praprababy ſioſtra.* unſer Großmutter Schweſter.

A B N

ābnăto, *Odpływam,* Entſchwimmen.

ābnē-

ăbnĕgātĭo, *Zaprzenie ſamego ſiebie.* verläugnung.

ăbnĕgo, *Zapieram ſię, Odmawiam komu, Odrzucam,* verläugnen, abſchlagen. *ſyn.* ābnŭo rĕnŭo rĕcūſo nĕgo īmprŏbo retrācto.

ăbnĕpōs, ōtis. *Praprawnuk.* Der Enckel unſers Enckels.

Abnocto, as, Nie ſpię doma. Zu nachts drauſſen bleiben.

ăbnōdo, as. *Rozwięzuię, obcinam.* Aufknüpffen.

Abnormis, Gruby, Niezgrabny. ungeſchickt.

Abnueo es, Nie przyzwalam. Zbraniam ſię. abſchlagen.

abnuitio, Niepozwalanie. Abſchlagung.

abnuo, is, *Nieprzyzwalam, odmawiam komu Nieposłuſzny ieſtem, odkiwnąć głową, zapieram ſię.* verſagen.

abnutivus, Niepozwalaiący, Niepozwalanie. verſagend.

abnūto. *Nie przyzwalam, Odkiwnąć głową.* Mit dem haupt nicken.

A B O

ăbŏlĕo, es, *Wniwecz obracam, Wymazuię, Zagubiam, Spłókać.* Austilgen. *ſyn.* Antīquo rēſcīndo, tōllo *vel* dēleo.

ăbŏleor, *Umieram. Niſzczeię.* Zu nichte werden.

ăbŏlēſco. *Niſzczeię.* veralten, vergehen. *ſyn.* ăbŏlĕor, āntīquor, rēſcīndŏr, ōbsŏlēſco, *vel* dēlĕor.

ăbŏlĭtĭo, *Zapamiętanie, Zniesienie.*

ăbōlla, *Szata męſka, Szata żołnierſka.* Ein Kriegskleid.

ăbōmāsūm, *Slaz flakowy, Flak.* Der feiſte darm.

ăbōmĭnābĭlĭs, *Brzydki.* Ein abſcheulicher

ăbōmĭnāndŭs, *Brzydki.* vermaledeulich, erſchrecklich. *ſyn.* Dētēſtābilis, dētēſtāndŭs, ēxēcrābilis, ēxēcrāndŭs hōrrēndŭs.

ăbōmĭnātio, *Brzydkość.* Ein greuel.

ăbōmĭnātŭs, ti, *Brzydki, Przeklęty.* verflucht.

abomino, ăbōmĭnŏr, *Brzydzę ſię, Przeklinam.* verfluchen abſcheu tragen. *Et vires fortuna negat, quod abominer ergo.* Ovid. *ſyn.* Exĕcrŏr, dētēſtŏr, fŭgĭo, hōrrĕo, abhorreo, *vide Execror.*

abominoſus. Brzydki. Greulich.

ăbŏrīgĕnēs, ăbŏrīgĭnēs, hi. *Przodkowie Starodawni.* Die Altväter.

ăbŏrĭŏr ŏris *vel* ĭris. *Poronić niechcąc, uſtaie co,* vor der Zeit gebähren.

ăbŏrĭtur fœtus. *Poronieniem odchodzi* Frühe geburt bringen.

ăbōrsŭs, ſi, *Niedonoſzony płód* Mißgeburt.

ăbōrsŭs, us *Poronienie.* Mißgeburt.

ăbōrtio, nis. ăbōrtĭum, ăbōrtīvum, *Poronienie. Pomiotek.* Mißgeburt.

ăbōrtīvŭs, *Poroniony, Poronienie czyniący. Wyrodek. pomiotek.* Mißgebürthig. *phr.* āntē dĭēm nāſcēns, īmmātūrō pārtu, emīſsŭs, *vel* ēxcūſsŭs.

ăbōrto, as. *Poronić.* Mißgebähren.

ăbōrtum, *Poronienie, Pomiotek.* Ein unzeitling. Abortum facere, pati, *poronić.*

ăbōrtŭs, us. *Poronienie* 1. Mißgeburt. *ſyn.* Immātūrŭs pārtŭs.

abpatruus Praprądziadów brat. Der bruder des großvaters.

A B R

ăbrādo, *Oſkrobuię, golę, obrywam, urywam, orieſuię.* Abſchaben, abkratzen. *Abradit ſpoliiſque ungues exercet ahenos.* Prud. *ſyn.* Rādo.

ăbrāſus, *Ogolony.* Abgekratzt.

ăbrĭpĭo, *Oberwam.* Wegnehmen. *Qua facer abripitur caeco deſcenſus hiatu. ſyn.* ăbſtraho, rāpto, sūrrĭpĭo, tōllo.

ăbrĭpior. *Unoſzę ſię.* Sich entführen.

ăbrŏdīætōn, n. Gr. *Roſkoſzniczy żywot.* Ein wellüſtiges leben.

ābrō-

ābrōdiætūs m. Gr. *Roſkoſznik.*
ābrōdo, *Ugryzam.* Abnagen, *ſyn.* Rōdo, cōrrōdo, ēxēdo.
ābrōgātio, *Znieſienie, Złożenie.*
ābrōgo, *Znoſzę, Odrzucàm. ſkładam kogo. kredyt zepſować.* Abſchaffen, aufheben. *Et nimiū ſcriptis abrogat ille meis.* Ovid. *ſyn.* Reſcindo dīſsōlvo ăbŏlĕo.
Abrotonites æ. m. Gr. *Wino przyprawne.*
ăbrŏtŏnum, n. *&* *Lucretio m.* Abrotonus Gr. *Boże drzewko.* Stabwurz.
ābrūmpo, *Urywam, Przerywam.* Abreiſſen. *ſyn.* ābſcīndo, āvĕllo, rūmpo.
abrumus, Odſadzony od pierſi. Abgeſetzet von den brüſten.
ābruptè, *Urywczą, nagle, znagła.* unbedacht.
ābrūptio, *Urwanie, Rozwód, Przerwanie.* Ein Abbruch, Zertrennung.
ābrūptum, ābrūptūs lŏcūs. *Przerwa, Urwa, Przepaść.* verfallener ort.
ābrūptūs, ā. *Przerwany, Oderwany, Przepaścisty.* verfallen.

A B S

ābs, *Od.* Ohn.
ābſcēdēntiā, ium n. plur. *Cienie, Rycie wklęſte, Obraz z perſpektywą.* Geſchwär.
ābſcēdo, *Odchodzę, Odſtępuię, Uſtaie co, Jątrzy ſię, Przeſtaię.* hinweggehen abtretten. *ſyn.* ăbĕo, rĕcēdo, dīſcēdo, cēdo, ēxĕo, ēgrĕdiŏr.
ābſcēſsio. *Odbyt.* Abweichung.
ābſcēſsūs, us, *Wrzedzienica, Ziątrzenie, odbyt, Odeſcie,* die Hinfahrt.
Abſcīdo Ucinam. Abhauen.
ābſcīndo, *Ucinam, Urzynam, Odcinam.* Abſchneiden. *Quærere plus prodeſt, & inane abſcindere ſolo.* Hor. *ſyn.* Scīndo, lăcĕro, āmpŭto, sĕco, rĕsĕco, reſcīndo.
ābſcīndo dēntĭbūs, *Ukąſuię.* Abbeiſſen.
ābſcīſsā, orum, *Urwa.*
ābſcīſsio, *Ucinanie.* Abſchneidung.
ābſcīſsè, *Surowie, Oſtro,* Kurtz rund.
ābſcīſsūs, ſi, *Przerwany, Przepaściſty, Oderwany, Rzezaniec, Surowy.* Abgehauen.
ābſcōndĭtē, *Potaiemnie.* verborgen.
abſconditor, Kryiący. Ein verberger.
ābſcōndĭtūs, *Skryty,* verborgen.
ābſcōndo, *Kryię.* verbergen. *ſyn.* ābdo, cōndō, tĕgo ōbtĕgo rĕcōndo, cēlo, *vide* Occulto.
ābſcōnsio, *Krycie ſię,* verbergung.
abſcōnsŏr. Kryiący. verberger.
abſcōnsūs. Skryty. verborgen.
ābsēgmēn. Ucinek, & ſub Ogonowy.
ābsēns, *Nieprzytomny, nieprzytomnie, umarły.* Abweſend. *ſyn.* Dīſsĭtūs, rĕmōtūs.
ābsēntē me. nōbīs. *W niebytności.*
ābsēntiă, *Nieprzytomność.* Abweſenheit.
ābsēntĭs pārtĭbūs fūngēns *Namieſtnik.* Ein Stadthalter.
ābſento, as. *Odſyłam, & Nieprzytomnie.* verſchicken, verweiſen.
ābsĭlio, is, *Odſkakuię, Uſkakuię.* Davon wegſpringen. *ſyn.* Exsilio, dīſsilio.
ābsĭmĭlis, *Niepodobny,* ungleich. *ſyn.* Dīſsĭmĭlis, haud sĭmĭlis, dīſpār. impar.
ābsīnthĭātum. *Piołunek.* Wermuth.
ābsīnthĭātūs, *Piołunowy.* Das von Wermuth iſt.
ābsīnthītēs, æ. m. Gr. *Piołunek.* Wermuthwein. *phr.* Vinum ābsīnthĭō mīſtum, *vel* cōndītum. Vinum ābsīnthĭātum.
ābsīnthĭum, n. & m. Abſinthius, *Piołun.* Wermuth. *epith.* ămārum, ingrātum.
ābsīſto, *Przeſtaię, odſtępuię.* Adſtehen. *Prælia nec victo poſſunt abſiſtere ferro.* Virg. *ſyn.* Dīſcēdo, ăbĕo, ābſcēdo, cēſſo, dēsĭno, dēsīſto.
ābſit, *Nie day tego Boże.* Das geſchehe nicht.
ābſit verbo invĭdia, *W dobry czas, Nie chwaląc ſię.*

ābsŏcĕr, *Swiekier.*

ābsŏlvo, *Dokonywam, odprawiam, odbywam, skazuię za kim, rozprawiam się, wyzwalam, zrobić co, zabiiam. Rozgrzeszam.* Entledigen, losſprechen. *syn.* Pĕrfĭcĭo, cōnfĭcĭo pĕrăgo, fīnem īmpōno, cūlpā crīmĭnĕ sŏlvo lĭbĕro.

ābsŏlūte, *Doskonale, zgoła.* volkommentlich.

ābsŏlūtĭo, *Dokonanie, Wyzwolenie, Skazanie po kim, wypuszczenie z prawa, Doskonałość.* Entlösung.

absolutorium medicamentum, Lekarstwo wyborne. Eine helfende Arzney.

ābsŏlūtōrĭŭs. *Skazuiący za kim, Wyzwoleniu służący.* Ein Gefreiter.

ābsŏlūtŭs, *Wyzwolony, Doskonały.* vollkommend, befreyet, loß *syn.* Pĕrfēctus, ĕractŭs; cūlpā *seu* crīmĭnĕ sŏlūtŭs lĭber.

ābsŏrĕ, *Nie przyiemnie.* unreimlich.

ābsŏnŭs, *z głosu nieprzyiemny.* übel-oder mißlautend. *syn.* Mālĕsŏnāns, dīssŏnŭs.

ābsorbeo, *Wysysam, Wysarknąć, Pożeram.* Ganz verschlucken, austrincken. *syn.* Sōrbĕo vŏro dĕvŏro haurĭo.

ābsquĕ, *Bez.* Præpositio. Ohn sonder.

ābsquĕ te esset, *By nie ty?* Wan du nicht wärest.

abstantia, æ, Odległość. Abgelegenheit.

ābstĕmĭum prāndium, *Postna Potrawa.* Ein Mahlzeit ohn Wein.

ābstĕmĭŭs, *Bez wina, wódki.* Der nicht wein trinckt. *Vina fugit, gaudetque meris abstemius undis.* Ovid.

Abstentio, Wydziedziczony.

abstentus Wydziedziczony, Wyklęty. Ausgestossen.

Abstĕrgĕo, Abstergo. *Ocieram, Scieram Ucieram.* Abwaschen, saubern. *syn.* Dētērgo, tĕrgo, pūrgo, dīlŭo. *v. Abluo.*

ābstĕrrĕo, *Odstraszam, odpłaszam.* Abschrecken. *Ut canis à corio non absterrebitur uncto.* Hor. *syn.* Tĕrrĕo, tĕrrōrem īncŭtĭo, *vel* dētĕrrĕo, āvŏco. *vide Terreo.*

ābstĭnĕ. *Nie tykay.* Laß sein.

ābstĭnēns. *Powściągliwy.* Enthaltend, mässig. *syn.* Tēmpĕrans sōbrĭŭs, mŏdĕrātŭs pārcŭs.

ābstĭnēnter, *Powściągliwie.* Mässiglich.

ābstĭnēntĭssĭmŭs somni. *Czuyny.* Wachtsam.

ābstĭnēntĭssĭmŭs Vĕnĕris. *Czysty.* Keusch.

ābstĭnēntĭssĭmŭs vini. *Trzeźwy.* Nichtern.

ābstĭnēntĭă, æ. *Powściąganie się. Powściągliwość. Nie iedzenie, Trzeźwość* Enthaltung, Mässigkeit. *syn.* Pārcŭs vīctŭs, mŏdĭcŭs cĭbŭs, sōbrĭĕtas.

ābstĭnĕō, *Hamuię się, Nie bywam, Nie iadam.* Sich enthalten, mässigen. *Non se conviviis abstinet ille suis.* Ov. *syn.* Tēmpĕro mē, cōntĭnĕo, cohibĕo. *v. Jejuno.*

Abstineo aliquem, *Nie daię komu ieść, pić, Morzę kogo.*

Absto, as, Stoię z daleka. Von fern stehen.

Abstollo, is, *Unoszę, Umykam.* Wegnehmen.

ābstōrquĕo, *Ukrącam.* Abbringen.

ābstrăho, *Odciągam, odrywam, Uwodzę.* Ab-oder entziehen. *syn.* Abrĭpĭo, āvēllō, rĕmŏvĕo, ābdūco.

ābstrăhŏr à corpŏre, à sensu mentis. *Zachwycenie cierpię, Zapamiętywam się.* von Sinnen kommen.

ābstrīngo *odwięzuię* auflösen.

ābstrūdo, *Kryię co,* verbergen, verstossen.

ābstrūsĭo, & ābstrūsum. *Krycie, Skrytość.*

ābstrūsŭs. *Skryty.* verborgen.

ābsūm, *Nieprzytomny iestem, odległy iestem.* Abwesend, Entfernet seyn. *syn.* Dēsūm, dīsto: sum rĕmōtŭs dīsĭtŭs.

Absumedo, inis. Strawienie. verzehrung.

ābsūmo, is. *Trawię. Przemarnować.* verzehren. *syn.* Cōnsūmo, cōntĕro, cōnfĭcĭo ēxhaurĭo.

ābsūmor, *Umieram.* Sterben.

ābsūm-

ābsūmptiō, *Strawienie.* verzehrung.

ābsūrdē, ābsūrdum eſt. *Niegrzeczy.* unartig.

ābsūrdus, *Niegrzeczny, Nieprzyiemny, Nikczemnik.* ungereimt, unlieblich zu hören. *ſyn.* ābsŏnŭs, nōn cōnveniēns.

Abſynthium, vide Abſinthium.

ABU

ābūndāns, *Obfity.* überflüſsig.-- *Nivei quam lactis abundans,* Virg. *ſyn.* Fĕrāx, dīvĕs, fĕrtīlĭs, afflŭens; pĭnguis ūbĕr, plēnŭs, refĕrtŭs. *vide Dives, fertilis.*

ābūndānter, ābūnde. *Obficie, Buyno, Hoynie, Dość.* überflüßig. Reichlich. *ſyn.* āffluenter, sătĭs, cōpĭōsē.

ăbūndantĭă, ăbūndātĭo. *Obfitość, żyzność.* überfluß, vollauf. *ſyn.* Cōpĭă ūbertās ăçĕrvŭs, fertĭlĭtās, vīs, āfflŭēntĭă. *phr.* Plēnō cōpĭă cōrnū, Prōdĭgă rerum lūxŭrĭēs. Aurĕă frūgēs. *v. Copia.*

ăbūndō, *Obfituię, Wynikam.* überflüſsen, vollauf haben. *ſyn.* āfflŭo, ēxūbĕro, rĕdūndo, mĭhĭ ăbūnde eſt.

ăbūndus, *Obfity, Pełen.* überflüßig.

Abuſio. blb. Używanie złe, Zamiana słów. Mißbrauchung.

ab [illegible]. [illegible] Frembd.

ăbūſquè Tĭberio; *apud Tacitū legit Lipſius: pro* A Tĭberio uſque.

ăbūsŭs, us. *Używanie złe, Strawienie.* Mißbrauch. *ſyn.* Mălŭs, *vel* pervērsŭs usŭs.

ăbūtĭlŏn, *Ślaz wielki.*

ăbūtōnōn, Gr. *Boże drzewko.*

ăbūtŏr, *Zle używam, pſuię, trawię, wyrabiam przeżyć, czynię z kim, wodzę.* Mißbrauchen. *ſyn.* Mălĕ pĕrvērsē ūtŏr.

ăbyſsŭs, ſi, Gr. f. *Przepaść.* Abgrund, Tiefe *ſyn.* Vōrāgo, gŭrges, hĭātŭs, bărăthrŭm. *epith.* prŏfūnda īmmānĭs, hōrrendă, īngēns hōrrĭbilis, hōrrĭdă, ſtŭpēndă.

ACA

Ac. y *Jak, rownie iak.* und. *ſyn.* et, que.

ăcăcĭă, æ. Gr. *Beſpieczeńſtwo, Ciernie.*

ăcădēmĭă, Gr. *Akademia.* Hohe Schul. *ſyn.* Gȳmnăsĭum. ſchŏlă.

ăcæna, æ. Gr. *Mierniczy pręt.* Meß-Ruthe.

ăcănŏs, ni, *f.* Gr. *Oſtrokrzew, & Sytka.*

ăcānthălĕuce, es. Gr. *Oſet.* diſtel.

ăcānthĭcă, *vel* Acanthice maſtiche. Gr. *Maſtykowa żywica, & Lepczyca.*

ăcānthĭnŭs, *Barſzczowy.*

ăcānthĭs, & ăcălānthĭs, idis f. Gr. *Czyż.*

ăcānthĭŏn, & ăcānthĭum. Gr. *Oſet pawłoczny, Oſtrokrzew.*

ăcānthŭs thi m. Gr. *Barſzcz, oſtrokrzew, rodzeniec.* Bärenklau.

ăcānthylis, idis. Gr. *Czyż.*

ăcāpnă orum. Gr. *Drewka ſuche.* Trucken holtz.

ăcāpnŏn mel, *Dymny miód.*

ăcāpnŏs. m. Gr. *Nie dymny.*

ăcārne, es Gr. *Złoto-ok.* Ein Meerfiſch.

ăcărŏs, on. ri, f. *Iglica ziele.* Meusdorn.

ăcărŭs, *Robacy w woſku.* Käſemaden.

ăcăſignēte, es, Gr. *Winne ziele.*

ăcătălēpsĭă, æ. Gr. *Nieobięłość.* unbegreiflichkeit.

ăcăthium, Gr. *Zagiel.*

ăcăſtŭs, ti, Gr. *Karbunkuł.*

ACCE

āccānto. *Przyſpiewywam.* Zuſingen.

āccēdit, ad. *Przybywa, Podobny.* ſich nahen.

āccēdo, *Przyſtępuię, przybliżam ſię. przyſtaię na co, wdaię ſię, przybywa.* Hinzugehen, nahen. *ſyn.* Vĕnĭo, ādvĕnĭo prŏpĭnquo ādĕo ādjŭngŏr, ādvēnto, ādvŏlo.

āccēlĕrātĭo, ŏnĭs. *Spieſzenie.* Eilung. *ſyn.* Prŏpĕrātĭo, fēſtīnātĭo, cĕlĕr, cūrsŭs.

āccēlĕro, *Przyſpieſzam.* herzu eilen. *Acceleremus, ait, vigiles ſimul excitat, illi.* Virg.

Virg. *syn.* Cĕlĕro, mātūro, fēstīno, prŏpĕro, [illegible] accelerare gradum. Mŏrās rūm pĕ[illegible] tōllere, pĕllere, *v.* *Festino.*

ăccēndĭtŭr, *Ima się ogień.* Sich anzünden.

ăccēndo, *Zapalam, rozżegam, rozniecam, pobudzam, iątrzę, ostrzę, drażnię.* Anzünden. [illegible] *Hortensiq; accendere* [illegible] *Virg. syn.* Incēndo, īnflammo, ūro. *Metaph.* Īmpēllo, īncĭto, īnstīgo, acŭo, ēxcĭto, ūrgĕo. *vide Incendo.*

accēnsi, *vel accensus si,* [illegible] *pasek,* [illegible]

Accensibilis, [illegible] *Zapalony,* [illegible] *Græco textu Pauli. est kekaumenos, Palaiący.* Anbrennend.

accēssi, *Pasek.* Eine Stärckung.

accēntum [illegible], accēntus. *Natężenie.*

accēnsus scriptus [illegible] *pisarska.*

accēpsŏ, pro accēpĕro. *Biorę.* Nehmen.

acceptabulum, Octowy statek. Ein essig-Geschirr.

accēpti, ēxpēnsi cōdex, tăbŭlæ. *Rachunkowe księgi.* Rechnung-Bücher.

acceptilatio, *Kwit. Długu bez pieniędzy* [illegible] *nie.* Quittung.

accēptiŏ, *Branie.* Rechnung.

accēpto ăddo, *Przybieram czego.* Zulegen.

accēpto *Przyimuię, odbieram pieniądze,* annehmen.

accēpto ībĕrŏr, *Kwituię mię.* Begnüget werden. (Empfanger.

accēptŏr, oris. *Bieracz, pochwalacz.* Ein

acceptor personarum. Actor. Brakuiący osobami, Na ludzie się oglądaiący.

acceptorius modulus, [illegible]

acceptrica, acceptrix, Bieraczka, Biorąca rad. Eine Nehmerin.

accēptum, *Wziątek,* pĕrcepta. Die Einnahme.

accēptum făcĭo, *przyimuię, wpisuię w regestr.* In das register schreiben.

accēptum īn rĕfĕrēndūm *Winien.* Schuldig

accēptūs, *Przyiemny.* Angenehm. *syn.* Rĕcēptūs, *vel* grātūs, jūcūndūs.

ăccērso, is, sere & ăccērsio, is, sire. *Przyzywam, Pozywam, każę przynieść, obwiniam,* [illegible] her zu oder hinzu beruffen, *syn.* Vŏco, ăppĕllo, as, ădvŏco, cĭĕo, ăccĭĕo.

Accersitor, Przyzywacz, Ceklarz, Zaproszonych przyzywacz. Ein beruffer.

ăccērsītus, ti, *Wezwany, przywożny.* Beruffen.

ăccērsītus, us, *Przyzywanie;* Beruffung.

ăccēssio, *Przybywanie, przydanie, przyście, przypiotek, kreścenya, obrywka, silenie się, choroby przybywanie.* Vermehrung Zusatz. *syn.* ădjēctio, īncrēmēntum.

ăccēssio fit. *Przybywa.* Sich mehren.

ăccēssiōnem ædibus adjungere, *Przybudować.* Zubauen.

ăccēssiōnem facio affero. *Przyczyniam.*

ăccēssiōnem non recipit. *Naywiększy.*

ăccēssiōnem rĕcĭpit. *Przybywa.* Mehren.

ăccēssŏr, *Pomocnik.* Helffer.

ăccēssōrium, *Przydatek.* Ein Zusatz.

accēssus ūs. *Przyście przystęp.* Eine Zunahung.

accessus măris. *Morskie burzenie.* Ungestümmigkeit des Meeres.

ăccĭdēns. *Przypadek, przypadek.* Ein Zufall.

ăccidēntalis. *Przypadkowy.* Zufallend.

accidentia, æ. Trefunek. begegenheit.

ăccĭdit. *Trafia się, przyszło.* es trägt sich zu. *syn.* Cōntīngit, obtīngit, ēvĕnit, īntĕrvĕnit, fit

ăccĭdo. *Upadam, padam, klękam,* zutragen. zufallen.

accīdo, idi isum. *Siekę, podsiekuię, wyrzezuię.* Behauen, abschneiden. *syn.* Cædo, consūmo, ābsūmo, cīrcūmcīdo. *u. Cædo.*

ăccĭĕo, ēs, *Przyzywam. vide supra Accerso.*

ăccīnctūs, *ti. Ochotny.* Behend.

ăccingo me, *Gotuię się, zaprzągam się, zakrzątnąć*

krzątnąć się, przypasać się. Sich umbgürten, rüsten. *Hortatus socios, paribusq; accingitur armis.* Virg. *syn.* Cingo, mūnio, instrŭo, ārmo. *Metaph.* păro, præpăro, cŏmpăro. *vide Præparo*

ăccingo ēnsem lătĕri. *Przypasuię.* Das gewähr umbgürten.

ăccĭno, *Przyśpiewywam.* Zustimmen.

ăccĭo ivi, itum, *Przyzywam. vide Accerso.*

accipatina, acci-patina. Misa płaska. Eine breite Schüssel.

ăccĭpĕ; *Na, weź.* Nim.

ăccĭpĭo, *Biorę, przyimuię, słucham, słyszę, witam, przywitać, wykładam, rozumiem, stanowię, mam to za, cześluię.* Empfangen, Bekommen, Annehmen. *syn.* Căpĭo, sūscĭpĭo, sūmo, āssūmo, prĕhēndo, prēndo.

ăccĭpĭo ægrē, ătrŏcĭŭs, dūrĭŭs, fastīdĭōsē, grăvĭter. *Zaźle mam, markotno mi, obrażam się.* Für übel aufnehmen.

ăccĭpĭo ălĭquem mălĕ, vehĕmenter. *Łaię. Fukam.* Schelten.

accĭpĭo ămīcē in bŏnam partem. *Nie obrażam się.* Für gut aufnehmen.

accipio verbĕrĭbus. *Siekę kogo.* Einen mit Prügeln schlagen.

ăccĭpĭter. *Jastrząb.* Ein Raubvogel, Habicht Falk. *Epith.* răpāx, cĭtŭs, præceps, fērŭs, crūdēlĭs, vēlōx, vŏlŭcrĭs, nūbĭvăgŭs, audāx, ĭntrĕpĭdŭs, fĕrōx, trūx, ĭnĭmĭcŭs, ătrōx. *phr.* Prædātrīx ălĕs. Cŏlūmbĭs prædo ĭnfēstŭs, ăcēr pēnnis & cūrvĭs ŭnguĭbŭs ălēs. Săcēr ălĕs.

ăccĭpĭter [illegible] *Jastrząb wielki.* Ein grosser [illegible].

ăccĭpĭtēr lĕpŏrārĭus, cyenopus. *Rarog.*

ăccĭpĭtēr minor, fringillarius. *Kroguiec.*

accipitrina, Jastrzębiec ziele. Habicht Kraut.

Accipitro, as, przyjmuję. Rzucam. schmeissen.

accisso, as. Zmyślam, czwarzę się.

ăccīsă bŏnă. *Na tyrana maiętność.*

ăccīto, as. *Przyzywam.* Beruffen.

ăccītŭs, us. *Przyzywanie.* Beruffung, Befehl

ăcclāmātĭo, *Krzyk, okrzyk.* Zuschreyen Frolockung. *syn.* Plausŭs, applausŭs.

ăcclāmo; *Krzykam pochwalaiąc.* Mit einander zuruffen. *syn.* Obmurmŭro, plaudo, āpplaudo, plausum do. *vide Plaudo.*

acclassis, Brama, & suknia z rozporem.

ăcclīnātŭs, *Wsparty.* Geneigt.

ăcclīnis. *Nachylony, podgorny; wsparty,* niedrig, geneigt. *syn.* Inclīnātŭs, prŏpēnsus, prōclĭvis, acclivis.

ăcclīno, as. *Nachylam się, wspieram się.* Sich neigen, anlähnen. *Circumspexit Atyn seque acclinavit ad illum.* Ovid. *syn.* Inclīno, prŏpēndĕo, ĭmpēndĕo.

ăcclīvĭs, *vel* acclīvŭs. *Pochodzisty, wsparty.* Aufgerichtet, aufwärts. *Arboris acclivis trunco procul ærea ramis.* Virg. *syn.* Arduŭs, difficilis, ērēctŭs, ăcclīnĭs. [Aufrichtung.

ăcclīvĭtās. *Pochodzistość, przykrość.* Aufrich-

ăccŏlă, æ. *Sąsiad.* Nachbar. *Accola vulturni, pariterq; Saliculus asper.* Virg. *syn.* Vīcīnŭs hăbĭtātŏr, cūltŏr, ĭncŏlă, cīvis, cŏlōnus.

ăccŏlo, is. *Przyległy iestem.* Beywohnen. Nachbar seyn. *Accollet, imperiumq; pater Romanus habebit.* Virg.

ăccŏmmŏdātŭs. *Przyzwoity, sposobny, grzeczny.* Geschickt, bequem, gemäß.

ăccŏmmodātē, *Snadnie, słosownie, grzeczy.* Bequemlich.

accommodatio. *Pożyczanie, Słosowanie. Dogadzanie.* Bequemlichkeit.

ăccŏmmŏdo. *P[illegible], [illegible] się, przystosuię, przypasuię, przyprawiam.* Ich bequemen. Zusammen fügen. *Induitur, lateríque Argivum accommodat ensem.* Virg. *syn.* ăpplico, ădjŭngo, ăpto.

ăccŏmmŏdŭs. *Sposobny.* Bequem, füglich.

syn.

syn. Commodus, opportunus, aptus, appositus idoneus.

accorporo, *lege Adcorporo.*

Accredo, Accreduo, priscum. Wierzę, Dowierzam. Glauben.

accrementum. *Przybywanie.* Ein Zuwachs, vermehrung.

accrementum maris. *Morskie burzenie.* Ungestimmigkeit des Meers.

accresco, *Przyrastam, Dorastam, przybywa, wylewa z brzegów.* Zuwachsen. (wachs.

accretio. *Przyrastanie, przybywanie.* Zu-

Accubitale, is. Kołdra. Bettdeck.

accubatio, *Leżenie, siedzenie u stołu, biesiada.* Beysitzung.

Accubita orum, Łóżko stołowe. Tischpolster.

accubitio, *Siedzenie u stołu.* Zu Tisch Sitzung.

accubitoria vestis: *Szata biesiadna.* Ein schlaf-Kleid.

accubitum. *Łóżko dzienne, łożko stołowe, wezgłowie.* Tischpolster.

accubitus, ûs. *Siedzenie u stołu.* Beysitz, Beylieaung. *syn.* accubatio.

accubo. *Leżę podle, siedzę u stołu.* Beyliegen, beysitzen. *syn.* accumbo, accubito.

accudo, *Przykować, przydaię.* Aufschmieden.

accumbo, is. *Siedzę, leżę.* Zu Tisch sitzen. *Conciliis, tu das epulis accumbere Divûm.* Vir. *syn.* accubo as adjaceo, discumbo. *vide Epulor.*

accumulatio, *Ossupowanie, nawożenie, kupienie.* Zusammen Häuffung.

accumulate. *Hoynie.* reichlich.

accumulator. *Gromadziciel.* Ein Sammler.

accumulo, *Kupię, obsypuię, nawożę.* Häuffen, vermehren. *His saltem accumulê donis, & fungar inani.* Virg. *syn.* Congero, cumulo, coacervo, compono, colligo.

accurate, *Pilnie, wytwornie.* Fleissig.

accurate facio, *Wytwarzam się.* Fleissig etwas machen.

accuratio, *Pilność.* Fleiss.

accuratus, *Wytworny.* Mit fleiss gemacht. *syn.* Perfectus, studiose factus, exquisitus. *vide Perfectus.*

accuro, as *Przypilnować.* sorgen.

accurro, is. *Przybiegam.* hinzu lauffen. *syn.* Curro concurro, advolo, *phr.* Cursu accedere magno.

accursus, us. *Przybieganie.* Zulauff.

accusabilis, accusandus. *Przyganny.* Klagwurdig.

accusatio. *Obwinienie, winowanie, skarga, instygacya, zarzut.* Anklage, verklagung. *syn.* Sceleris, criminis delatio. *epith.* Falsa, querula, contentiosa.

accusator, *Oskarzyciel, Instygator, Prokurator, strona powodna.* Ankläger. *Accusator erit, qui verum dixerit. hic est.* Juv. *syn.* Delator. *epith.* Querulus contentiosus.

accusatorius. *Oskarzyciel, prokuratorski.* Ein anklagender.

accusito, Winnię. Anklagen.

accuso. *Winnię, obwiniam, instyguię, ustawiam się, gonię, skarżę.* An oder verklagen. *Accusas rumpisque coquum, tanquam omnia cruda,* *syn.* Incuso, insimulo, crimino arguo. defero. *phr.* aliquem reum agere, deferre, Criminibus onerare, Crimen alicui objicere, accusare nomen alicuius criminê, intentare reo crimen. Scelus detegere.

accusatus, *Oskarżony.* verklagt.

Acedaria, *Sałata.* Salat.

acedia, æ *Lenistwo.* Faulheit, Trägheit. *Sic hominem falso deludit acedia vitâ.* Mert. *syn.* Ignavia, inertia, pigritia. (nig.

acedon, *Miód wytoczony.* Abgeleserer Ho-

acentetæ, orum. Gr. *Bez kropek.* Ohne Parteien

aceo, es. *Kwaśnieię.* Sauer werden. *syn.* acesco. acerem contraho.

acephalus, Gr. *Bez głowy.* Ohne Haupt. Ohne Anfang.

ăcer, *hujus acris, adject. m. Ostry, bystry, gorący.* Scharf, streng. *Acer. & indomitus libertat.ſque Magiſter. ſyn.* acūtus ingēns, magnus, vĕhēmēns, validus, aſper.
ácer ĕris, n. *Jawor, & Klon.* Ahorn-oder Maßholder-Baum.
ăcer album. *Grab.* Spindelbaum.
ăcĕrātŭs, *Plewisty.* Das voll Spreu iſt.
ăcĕrbē, *Cierpko oſtro.* Säurlich.
ăcĕrbè fĕro. *Żal. i[illegible].* Bedauren.
ăcĕrbĭtas, ăcĕrbum. *Cierpkość, Oſtrość, Jadowitość, Przykrość.* Bitterkeit.
acerbitudo, Cierpkość. die Rauhe.
acerbo, as. Oſtrzę, drażnię, iątrzę. Verbittren, reitzen. *Artificis ſcelus, & formidine crimen acerbat.* Virg. *ſyn.* aſpero, ĕxaſpĕro, ĕxăcĕrbo, ĭrrīto. *vide Irrito.*
ăcĕrbŭs. *Cierpki, przykry, ſurowy, Niedoſtały.* Bitter, ſtreng, frühzeitig. *ſyn.* Grăvis. crūdēlis, ătrōx, dūrŭs, mŏleſtus ăcūtus. aūſtērŭs, incŏmmŏdus, onĕrōsŭs ŏdiōsŭs.
ăcernŭs, *Klonowy, grabowy, iaworowy.* von Maßholder holtz. *Præcipue cum jam trabibus contextus acernis.* Virg.
acero, as. z plewami mieſzam. mit Spreu vermiſchen.
ăcĕrōsus, *Plewisty.* voll Spreu voll kleyen. *Farre aceroſo, olei decumano pane coegit.* Luc.
ăcĕrră, æ. *Kadzilnica.* Rauchfaß. *Cumque meri patera thuris acerra fuit.* Ovid. *Vaſculum erat: ſive arcula, in qua thus Diis adolendum reſervabatur. Plenâ autem acerra, id eſt liberali manu, quod ditiorum erat.) ſyn.* Thūrĭbŭlum. *epith.* săcrĭfĭcă, aūrĕă fūmens, ŏdōră accēnsă ŏdōrată, ŏlēns, rĕdŏlēns plena.
ăcersĕcŏmēs, is m. Gr. *Nieogolony, galant.* Ungeſchoren langhäricht.
ăcĕrvālis, *Gromadziſty.* gehäuft.
ăcĕrvātim *Gromadą, ogołem* Hauffen-weiſe.
ăcĕrvatio, *Zebranie razem.* Aufhäuffung.

ăcĕrvo, as. *Kupię, kopię, nawożę.* Zuſammenhäuffen. *Hinc populos cecidiſſe potes, nam crimen acervat.* Alcim. *ſyn.* Cūmŭlo, accūmŭlo, cōngĕro.
ăcĕrvŭs, *Kupa, brog.* Ein Hauffen. *Non domus & fundus, non æris acervus & auri.* Hom. *ſyn.* Cōngĕries, ſtrues, cumulus, cōpia (Hauffen.
ăcĕrvŭs lăpĭdum, *Kamionka.* Ein Stein-
ăcēſco, acui, *Kwaśnieię.* Verſauren, ſaur werden. *ſyn.* ăcĕo, coăcēſco, ăcōrēm contrăho.
ăcēsĭă; & ăcēſis, eos, Gr. *Kley złotniczy.*
Acĕsias. *mizerny Lekarz.* Ein elender arzt.
ăcētăbŭla, æ. *Łoże biegunów.*
ăcētăbŭlum, *Czeſzka biodr, czaſzki, miſeczka ośtową ſtatek, rzęſe, ſa' ou ych koſci konice, ſzalburſkie ſkoiki.* Ein Eßig-Geſchirr.
ăcētāria, orum, *Sałata.* Salat.
acetoſa, æ. Szczaw. Sauerampfer.
ăcētum, *Ocet, byſtrość.* Eßig. *ſyn.* Vīnum ăcidum. *epith.* acre, mŏrdax.
ăchæmĕnĭdŏn, Gr. *Konopłoch ziele.*
achæmĕnis, idis. Gr. idem & *Bezzyſt.*
ăchănē, es *Łaszt*
acharis, is, Gr. adj: Gen. omn: Nieprzyiemny. Unangenehm undankbar.
ăchātēs, æ. m. Gr. *Achatek.* Ein Edelgeſtein Achat genannt.
ăchĕrōntis, Gr. Acherons *Piekło.* Die Hölle.
ăchĕrōntĭcus, *piekielny* holliſch.
ăchĕrōntĭcŭs ſenex. *Zgrzybiały.*
ăchĕrōntĭs ōſtium, *Otchłań.* Höllen-Thür.
ăchĕrūsĭŏn. Gr. *Gay.* Ein Luſt-Wald.
ăchĕrūsĭŭs, *Nie weſoły, boleſny, ngazny, piekielny.* hölliſch.
ăchĭlēă, æ. Achilleos, i. f. Gr. *Złocień ziele.*
ăchĭllēum, Gr. *Gębka.* Waſſer-Schwamm.
ăchnē. es, Gr. *Piana morſke, miąkiny, proch.* Allerley kleine ſplitterlein.

achō-

achŏrēs, um hi, ab achor m. Gr. *Strupy, ciekące.* Flüſſende Geſchwår auf dem Kopf
achras adis, f. g. *Gruſzka leśna.* Art der allerſaureſten Birnen.
achrēdŭs, a um Gr. *Niepożyteczny.* unfruchtbar, unnüß.

A C I

Acĭă, æ. *Nić, dratwa. Fleytuch* der Faden in der nadel.
ăciarium, *Igielnica.* Eine Nadel-Büchſe.
ăcĭclă, æ. *Nic* Ein Faden.
ăcĭcŭla. *Szpilka, igietka.* Eine Nadel.
ăcĭdè *Kwaśno.* Säuerlich.
ăcĭdŏtŏn, Gr. *Zylgniec.* (Tranck.
ăcĭdŭlă aqua, *Trunek piiany.* Ein ſaurer
ăcĭdŭlŭs, *Kwaſkowaty.* Das ſåuerlich ſchmeckt.
ăcĭdŭs, *Kwaśny uſzczypliwy.* Saur.
ăcĭe tempĕro, Aciem excito, traho. *Stalę, oſtrzę.* Schårfen, ſtahlen.
ăcie ſtare, pugnare, *W ſprawie ſtać.*
ăcĭĕris, is. f. *Siekiera.*
ăcĭēs, ei, *Oſtrze, kończatość, oſtrość, byſtrość, pole, plac bitwy. Szyk, potyczka, czoło woyſka, plac do czego.* ſchårfe, Schlachtordnung. *Nam neque cum ſtellis acies obtuſa videtur.* Virg. *ſyn.* ăcūmen.
ăcĭēs fĕrrī, *Stal.* Stahl.
ăcĭnăces, æ. m. & acinacis is, m. Gr. *Szabla.* Ein Säbel. (*Gladius Perſicus*) *Inſignis manicis, inſignis acinace dextra.*
ăcĭnăcĭus acinacium, *vel* acinātium vīnum *Wino poślednie.* Treſt-Wein.
ăcĭnātĭ, *Jagody.* Das voll Beeren iſt.
ăcĭnārius, *Jagodny, wytłoczony.* Ein delicater Wein. *Opponitur* Vino acinacio.
ăcĭnātĭcĭŭs, *Wytłoczony.* Beerſaffrig.
ăcĭnī lignum, *Jagódka.* Beeren-ſtrauch.
ăcĭnŏr, *aris. Targuię ſię.* (Beeren iſt.
ăcĭnōsŭs, *Jagrzysty, iagodziſty.* Das voll
ăcĭnŭs, ni, m. *vel* acinum. *Jagoda, wytłoczyny winne.* der Kern oder ſtein in den Beeren.

ăcĭnŭs, ni, f. Gr. *Bazylika polna.* Wild-baſilien.
ăcĭnŭs ărĭnŭs, *Rozynka.* Roſinen. (lien.
acipēnser, feris. m. & acipenſis. *Jeſiotr.* Ein Stör.
ăclērŭs, Gr. *Nieproſzony.* Ungebeten.
ăclĭs *idis. f.* Gr. *Kula nawiązana, pocisk nawiązany.* Ein Pfeil.
aclis, is, è Græco. Łoś. Ein Elend-Thier.
ăcmōn, *Nakowalnia.* Ein Amboß.
ăcoemētă, æ. m. Gr. *Nieśpiący.* der ohne ſchlaf lebet.
ăcŏētŏn, n. Gr. *Miód wyborny, treść mioda.* lauteres Honig. (mer.
ăcŏlăſtus, Gr. *Niepowściągliwy.* ein ſchlemacolūthus ăcŏlythŭs, & ăcŏlytus. Gr. *Akolit.* Ein Nachfolger, Akolit Diener.
ăcŏnĭă, æ. Gr. *Brzytwa, ryba.*
ăcŏnītum, Gr. *Trucizna, ciemięrzyca, iaſkier Toiad ziele.* Wolfs Wurz ein giftiges Kraut.
ăcŏnītum, monoccum, aconitum ſalutiferum, *Wronie oko ziele.*
ăcŏnītum, pardalianches Gr. *Paięcznik, kuczmerka wilcza,* Omieg.
ăcontĭăs, æ. m. Gr. *Strzelec wąż.*
ăcŏpăcorum, Gr. *Lekarſtwo na ſpracowanie.*
ăcŏpis is, Gr. *Kamień drogi.*
acŏpos, pi, f. Gr. *Bob.* Ein ſtinckendes Kraut.
acŏr, ŏris. *Kwas.* Säure. *Non tamen oblatum Chriſtus deglutit acorem.* Calc. *ſyn.* ăcĭdus săpŏr. *epith.* ăcer n. ŏ. dāx, tūrgĭdŭs.
ăcōrem cōncĭpĭo. *Kwaśnieię.* ſauren.
ăcŏrnă, æ. Gr. *Oſet włoſki,* ein Diſtel-Kraut.
ăcŏrum, acorus, f. Gr. *Tatarſkie ziele.* Kalmus.
ăcōſmia, æ. Gr. *Nieochędożność, nierząd.* Unreinigkeit, Unordnung.
ăcōſmŭs, Gr. *Nie galant.* ungeziert.
ăcquĭēſco, *Przyſtaię na co, odpoczywam, cieſzę ſię, kocham ſię.* ruhen, vergnügt ſeyn. *ſyn.* āſsĕntĭo, cōnsēntĭo; *vel* cōntēntŭs ſum.

acqui-

ăcquīro, *Dostaię, zdobywam fig.* erlangen, erwerben. *Viresque acquirit eundo.* Virg. *syn.* adipīscor, [illegible] cōmpăro, cōnsequor, [illegible] quæro.

acquisitio, [illegible] Ueberkommung.

ăcquīsītum. *Zbiór.* erobert.

acquīsītus, ă, um. *Nabyty.* erlangt, erworben. *Acquisita meo servit tibi Creta [illegible].* Sid *syn.* quæsītūs, cōmpărātūs, īnvĕntūs.

A C R

acræpala, orum, & acræpalum, Gr. *Lekarstwo na Pijaństwo.*

ăcrātismūs. Gr. *Sniadanie.* Frühstück, morgenessen.

ăcrātoph orum. Gr. *Winny statek, wino ni [illegible].* Weingefäß.

ăcrātŏposia, Gr. *Picie.*

ăcrĕ, *Ostro.* scharf.

ăcrēdo, *Cierpkość.* herbe, säure.

ăcrēdŭlă, *Słowik.* Nachtigall. *Vere calente novos componit acredula cantus,* Ovid. *syn.* Lūscĭnĭă, phĭlŏmēlă.

Acribŏdicæon i. n. gr. *sąd surowy,* unde Acribodicæi, *Sędziowie Surowi.* ein strenges Gericht.

Acriculus, Gniewliwy. ein wenig scharf.

Acrifolium, Kolące drzewo. ein Stechpalm.

acrimonia, *Cierpkość, Ostrość, Jadowitość,* Schärfe.

ācris, is, *Adjectivum Commune, Ostry, Bystry, gorący, surowy.* Scharf.

Acritas, Ostrość. Schärfe.

ācrĭtĕr, *Ostro, gorąco.* ernstlich, hefftig. *syn.* Fŏrtĭtĕr, vĕhĕmĕntĕr. ācri [illegible].

Acritudo, Cierpkość, ostrość. Schärfe.

Acrivox. ocis, Wrzaskliwy. ein hell schreyender.

ăcrŏāmă. tis, n. Gr. *Uciesżne słuchanie.* ein kurtzweilige Rede.

ăcrŏ [illegible], is. f. G *Słuch, słuchacze.* ein Zuhörer kurtzweiliger sachen, ein Hörsaal.

ăcrŏbatică machina, *Drabina.* eine Leiter.

ăcrŏbătĭcŭs. Gr. *Wstępny.* Der auf die Leiter steiget.

ăcrŏchŏlŭs. Gr. *Gniewliwy.* Ein Zorniger.

ăcrŏchordŏn, Gr. *Brodawka.* Eine Brustwarze.

ăcrŏ [illegible], æ. Gr. *Kość barkowa.*

ăcrŏcolia, orum, Gr. *Drobki.*

ăcrŏcŏmēs æ, m. *Czupryna.* der lange Haare hat.

ăcrŏcŏrion, *Sniedek.*

ăcrŏdryon, Gr. *Owoc, Orzech.* Eine Nuß.

ăcrŏtērium. Gr. *Góra, Budowania ozdoba, Szpica, Nos wprzodek.* Säule oder spitze auf dem Gebäu oder schiff.

A C T

Actă, æ. Gr. *Brzek morski.* Ein lustiges gestade.

Acta, *orum, Księgi publiczne, Dzieiów księgi, Sprawa.* Thaten, Geschichte.

Acta publica, *Protokuł.* Gerichtsabhandlung Rathsschlüße.

Actæa, æ f. *Chebd.* Attich.

Actæus, Gr. *Pobrzeżny.* Der am gestade wohnet.

Actio, *Sprawa, Czynienie, Akcya, gest Oratorski; Formuła w prawie, Sąd, sprawowanie, Odprawowanie* Rechtshandel, Würkung.

Actio civilis criminalis, *Sprawa.* Ein Recht.

Actio damni dati noxalis *Sprawa o szkodę.* Ein recht umb den schaden.

Actio in rem, *Odzyskanie.* Recht zum abnehmen.

Actionem do, edo. *Przypuszczam do prawa.* Zu dem Recht laßen.

Actionem in factum do. *Sądzę.* Richten.

Actionem denego, *Rozpuszczam rok.*

Actito, *Czyniam.* machen, würcken.

ăctĭuncŭlă, *Sprawa.* Eine kleine handlung.

Actīvŭs, *Sprawny.* thätig, geschickt.

Actŏr, *Sprawca, Prokurator, Aktor, Praktyk.*

ktyk, Strona powodna Ein Comödiant Thäter, Kläger. *Mentito toties placuêre Actore tragœdi.* epith. Theătrĭcŭs, scēnicŭs.

Actor in villa. *Folwarkowy.* Ein Verwalter.

Actor publicus, *Sługa mieyski.* Ein Städtdiener. (Schatz-meister.

Actor summarum, *Podskarbi, Szafarz.*

Actualis, Uczynkowy. Dienstwillig.

Actŭariolum, *Łódz.* Ein kleines Schiff.

Actuārĭum, Actuarium navigium, *Nawa z wiosły.* Ein Schiff mit rudern.

Actŭārĭŭs, *adject.* de navi. *Wiosłowy.* Das getrieben wird.

Actŭārĭŭs, *de homine acta scribente. Księżny, do Ksiąg publicznych należący, Pisarz. Item aliter Poganiacz.* Ein Schreiber, so die handel schreibt.

Actum est: *Zginąłem.* Es ist um mich geschehen. (beitsam.

Actŭōse, *Rzetelnie, Rzesko, pracowicie.* ar-

Actŭōsŭs, *Pracowity, Rzetelny, Obrotny, Żywy* geschäftig.

Actŭs, -us. *Sprawa, Sprawowanie, Dzieło Skutek, Akt, ćwiczę, Droga, Miedza.* eine

Actus quadratus, *Półłanie.* (That.

Actūtum, *Wnet, Zaraz* Behend, eilend. *Actutum vindex mea si suprema referre.* Sil. *syn.* Cōnfĕstĭm, rĕpĕnte, prōtĭnŭs, ĕxtĕmplō, cōntĭnŭō īllico. *vide Statim.*

acu variatus. *Wyszywany, Hafftowany.* mit Nadel gestickt.

ăcŭla, *Igiełka,* eine kleine Nadel.

acŭleatus, *Ostry, Kolący, Kolący, Zadłowaty, Obrażliwy* spitzig, stachlicht. *syn.* ăcŭlĕĭs-[illegible] acūtus. ălp[illegible], ăcūmĭnātŭs.

ăcŭlĕŏlŭs, *Żądło.* Ein Stachel.

ăcŭlĕus, *Żądło, Oset, Tarn, Szczecina, Ostrość, Przymówka, Utrapienie.* Stachel, Angel. *Jam dudum ille meum pe[illegible] pungit aculeus.* (Jamb.) *syn.* Stĭmŭlŭs.

epith. Sūbtīlĭs tĕnŭĭs, ĕxīlis, sævŭs. *vide Stimulus.*

ăcŭlĕŭs calcis, *Ostroga.* Ein Sporn.

ăcūmĕn, *Ostrość, Ostrze, Bystrość, Kończatość, Grot, subtelność, Kropka pisarska, Dowcip.* die Spitze, Subtilheit.

ăcūmĭnātŭs, *Kończaty, Spiczasty.* Zugespitzt. *syn.* ăcŭlĕātŭs, ăcūtŭs.

Acumino as. Zakończam. Zuspitzen.

Acuncula, Igiełka. Eine Nadel.

ăcŭo, *Ostrzę, Zakończam, Pobudzam, Podszczuwam.* spitzen, schärfen wetzen. *Variisque acuunt rumoribus iras.* Virg. *syn.* ĕxăcŭo, ăcūmĭno. *metaph.* ēxcĭto, hōrtor, ăccĕndo, ănĭmo, īnflāmmo, pello, īmpĕllo.

Acupedius, Prędkonogi. schneller Laufer.

acus c. *Iglica, ryba.* *Et satius tenues ducere credit acos.* Mart.

ăcŭs ĕris. n. *Plewa.* Spreu, Kleyen. *Ventus acus paleasque leves sustollit in altum. syn.* Pălĕă, stĭpŭlă, *epith.* Tĕnŭe, lĕve.

ăcŭs, us. f. *Igła, Iglica, Zgoniny, Plewa, Kołek ostru, Firgiuch Szyk.* Nadel. *syn.* ăcĭcŭla ăcŭncŭla. *epith.* Sūbtīlis, tĕnŭis ăcūtă.

ăcŭs crīnālĭs, *Przedzielnica.* Eine Haar Nadel.

ăcūtē, *Ostro, Subtelnie. Dowcipnie.* Spitzig.

ăcūtŭlŭs, *Subtelny, Sztuczny.* Subtil.

ăcūtum, *Kończata rzecz.* Eine spitzige Sache. (trägey, faur sehend.

ăcūtūm, *pro Adverbio, Bystro, Ostro pa-*

ăcūtŭs, *Kończaty, Bystry, Gęsty, Krzykliwy, Subtelny.* gespitzt, geschärft, gewetzt. *metaph.* Scharf [illegible]. *Prominens in[illegible]tis & cornice pastus acuta.* Vir. *syn.* Sūbtīlis, tĕnuis, ĕxīlis. *metaph.* S[illegible] sagax, Ingĕnĭōsus, [illegible].

ăcyllon *lit. n. Gr. Wierzchołkowy owoc.*

AD

ad, *Do, Ku, Przy,* Zu, Bey, Nah, *syn.* in cum

cum accusat. usque, vel juxta, prope, circa, circum vel versus.
Ad alienum arbitrium, Po cudzey woli
ad amussim, Pod sznur, Prosnie, Gładko; Wytwornie. gar eigentlich, gerad.
ad amussim facio, Wytwarzam się. recht machen.
ad arbitrium, Powoli Wedle. Nach beliben.
ad argentum, Kredencerz. Ein Kredentzer.
ad aspectum, Na spoyrzenie, Okazały. Ansehnlich.
ad assem, Do pieniążka. Zu dem Pfennig.
ad calculum voco, reduco, revoco, Rachuię. Rechnen.
ad certamen, Na przepych, Wytwornie. Zum Streit.
ad cinerem comburere, Spalić na proch. Zu Pulver verbrennen.
ad circinum, W cyrkiel. ein Kreis.
ad cyathos, Podczaszy, Nalewacz. Ein Mund-schenck.
ad denarium, Do pieniążka, Zum Pfennig.
ad diem, na czas zur Zeit,
ad digitos venit, Rachuneк. Rechenschaft
ad dimidium, Na poły. Zu der Helfte.
ad eam faciem, Taki. ein solcher.
ad eum finem, Dla tego. darumb.
ad exitum deduco, pervenio, Dokonywam. ausmachen.
ad extremum, Na ostatek. Zuletzt.
ad fabulam usque. Pletliwie. geschwätzig.
ad gratiam. Udatnie. Freundlich.
ad hoc, Dla tego.. derentwegen.
adhuc, ad id locorum, Poty, bis daher, bis hieher.
ad incitas redactus, Podupadł, Zubożyć, verarmet.
ad insaniam, Zbytnie. unsinnig.
adinstar, Na kształt. eben wie.
ad interitum redigo, W niwecz obracam. Zu nicht machen.
ad internecionem cædo. Porażam na głowę. Biß aufs Haupt verletzen, vertilgen, schlagen.
ad languorem me dedi, Ubiegałem się. sich müde lauffen.
ad lecticam, Lokay.
ad libidinem, Do woli, Po woli. Zum willen
ad limina, Odźwierny, Przed domem. ein Thorhüter.
ad liquidum, Zapewne. gäntzlich.
ad manum, Do ręki, Na doręczu, Łacno zu der Hand.
ad manum servus, Pisarek. ein Schreiber.
ad marginem, Z wierzchem. an dem Rand.
ad me attinet, pertinet, Do tego mi, es gehet mich an.
ad multam noctem, Długo, Dobrze w noc
ad multum diei. Dobrze na dzień.
ad nihilum recido, redeo, venio, Niszczeię. Zu nichten werden.
ad nihilum redigo, W niwecz obracam.
ad nimium pervenit. Przesiła się. über wachsen
ad normam dirigo, Prosnie gleich richten.
ad normam respondet, Prosto. gleich.
ad numerum, Spełna. völlig.
ad nummum, Do pieniążka. bis zum Heller
ad nutum, Powolny. Dienstbar.
ad officia naturæ, Na dwór.
ad pauciores reduco: ad paucos redigo, Umnieyszam. verkleinern.
ad perpendiculum, Prosto. gerade.
ad planum reducere, Rozpłaszczyć.
ad plenum. Z wierzchem, Zupełnie. vollkommentlich.
ad posterum, Na potym. hernach.
Ad præscriptum, Z regestru, nach der Vorschrift.
ad præsens, Na ten czas. Auf diese Zeit.
ad rationem. Względem, Jako kędy, Do rozumu.
ad rectum revoco, ad regulam dirigo, Prosnie. gleich richten.

ad rem verba confer, *Przystępuy do rzeczy.* sag die rechte Sache.
ad remum dare, *Na galery.* auf die Galeren.
ad satietatem, *Do woli, Do sytu,* zu willen. zu genügen.
ad sensum alicujus loquor, *Pochlebiam,* schmeichlen.
Ad speciem, *Na oko, Pozornie, Na kształt.*
ad speciem magnificus, *Okazały.* Ansehnlich.
Ad summum, *Naydaley, Naywięcey.* ammeisten.
ad tempus, *Na czas, W czas.* zur Zeit.
ad veritatem, *Wedle.* Nach.
ad verum, *Rzeczą samą. Zapewne,* Gewiß.
Ad ultimum, *Na ostatek.* Zuletzt.
ad unguem, *Wytwornie, Gładko.* vortreflich.
Ad unum omnes delere. *Porazić na głowę* bis aufs Haupt vertilgen.
ad ūsquĕ, *Aż* bis.
ădāctĭo, *Przymuszenie.* Nöthigung.
Adāctŭs, a um mit Gewalt getrieben, gezwungen.
ădæquè, *Rownie iak, Tak barzo.* gleich.
ădæquō, *Rownam z. 4. Zrownać, Dościgam.* gleich machen, ebnen. *syn.* Æquo, ĕxæquō, æquālĕ, păr făcĭo, effĭcĭo, rĕddo.
Adæratio, bllb. Spieniężenie. der Anschlag zu Geld.
Adæro, bl. as. Spieniężyć.
Adæstuo, as. Pienię się v. Æstuo.
ădāggĕro, *as. Kupię, Obsypuię.* Zusammen häuffen. *vide Aggero.*
Adagio, onis. f. ădāgĭŭm, *Przypowieść,* gemeines Sprüchwort. *syn.* prōvĕrbĭum, sĕrmo trītŭs, vūlgātŭs pĕrvūlgātŭs. *epith.* Cōmmūnĕ, vūlgārĕ, brĕvĕ, vērum cērtū.
ădāgĭum est, *Pospolicie mowią.* gemein sagen
Adalligo, blb. Przywięzuię. anbinden.
ădămantæus, Gr. *Dyamentowy.* auf Diamant-art. sehr hart. *Ecce adamantæis Vulcanum naribus afflant.* Ovid.
ădămāntĕ noto, *Pamiętno mi.* Ich gedencke.
ădămāntĭnŭs, Gr. *Mocny, Twardy.* Von Diamant gemacht, hart. *Colchi flagrantes adamantina subjuga Tauros. syn.* ădămāntæŭs dūrŭs, fīrmŭs, sŏlĭdŭs. *Metaph.* ĭnĕxōrābĭlĭs, ĭnĕxpūgnābĭlĭs, īnsŭpĕrābĭlĭs, īndŏmĭtŭs, īnvīctŭs, īnfrāctŭs, cēdĕrĕ nĕscĭŭs.
ădămāntĭs, idis, f. Gr. *Dyament ziele.* Ein Zauberkraut.
ădămās ăntĭs, m. Gr. *Dyament kamień.* Ein Edelgestein, Diamant. *Solidoque adamante columna.* Virg. *epith.* Dūrŭs, pĕrēnnĭs, īnfrāctŭs rĭgĭdŭs splĕndēns, cŏrūscŭs, lūcĭdŭs, prĕtĭōsŭs, nĭtĭdŭs, mĭcāns, pulcher rădĭāns, *phr.* Fūlgŏr ădămāntĭnŭs. Dūrĭtĭe lăpĭs īnvīctŭs. Nōn ădămās flāmmīs nec dūrā īncūdĕ dŏmātŭr; īllĕ sĕd hīrcīnō sānguĭnĕ cōntĕrĭtŭr.
Adambulo. blb. Przechadzam się, umbgehen.
ădămō, *Ulubić sobie, Rozmiłować się,* sehr lieben, verliebt seyn. *Stultus Achilleos, non adamasset equos,* Ovid. *syn.* Dēpĕrĕo. *vide Amo.*
ădăpĕrĭō, *is. Odkrywam, Otwarzam, 1.* Aufthun, öfnen. *syn.* ăpĕrĭo, rĕsĕro, rĕclūdo, pāndo. *vide Aperio.*
ădăpĕrĭō căpŭt, *Zdeymuię czapkę.* den Hut abnehmen.
Adapertilis, bblbb. Otworzysty. das sich öfnen läßt.
ădāptō, *Przyprawiam.* zusammen fügen.
ădăquō, *Napawam, Pokrapiam.* das Vieh träncken. *syn.* ăd ăquam dūco, *vel* īrrĭgo.
ădăcră, æ. f. Adacres æ. m. Gr. *Piana trzcinna*
ădārĕō, *Schnę,* dürr werden.
Adasia, æ. Owca. Ein altes Schaaf.
Adassint, Plaut. *idem Adaxint.*
Adaucto, as. Przyczyniam, 1. sehr vermehren.
Adauctus blb. us. Przyrastanie. vermehrung.

ădaugĕō, *Przymnażam, Przydaię*, sehr vermehren. *syn.* Aūgĕo, cūmūlo, ăccūmūlo.
ădaugēsco, *Przybywa czego, Przyrasta czego.* Wachsen. zunehmen. *Nam neque adaugescit quidquam neque deperit inde syn.* Augĕor ădŏlēsco, crēsco, mājŏr fīo, āmplĭfīcŏr.
Adbello, as. Walczę Szturmuię. Bestürmen.
Adbibo, lb. Podpiiam. überflüßig trincken.
Adcensi, ll. idem Accensi.
Adcitatio. lblb. Przypozwanie. Zuberuffung.
Adcorporo, llb. Przyłączam. zusammen fügen.
Adcredo, vide Adcredo. Adcresco, vide Accresco.
Addax acis. ll. B. Krętorog zwierz.
ăddĕ quod *Nad to.* über das.
āddĕcet, *Przystoi.* Es geziemet.
Addecimo, lbb. Dziesięcinę odbieram. Den Zehenden nehmen.
Addenseo, es llb. Sciskam. dick machen.
āddēnsō, *as, Ugęszczam.* Dick machen.
āddēnsŏr, *Gęścieię.* Dick werden.
āddēphăgĭā, Gr. *Obżarstwo.* Fräfferey.
āddīcēntĭbūs aūspĭcĭīs, *Szczęśliwie.* glücklich.
āddīcō, *is. Daię w moc, przywłaszczam, Udaię z. przysądzam, Wzdawam, Obowięzuię się, Poddaię się, poddaię. przedaię, Skazuię, Przystaię, Wystawiam, Daię za tyle, Udaię się na, Rządzę się u kogo.* Zusprechen zueignen. *Emptor gaudente numero te addicere, sed me.* Hor. *syn.* Dēdo, dēstino, do, *vel* vēndo.
āddīctē āddīctius, *Uprzeymie.* ergeben, hertzlich.
āddīctĭō, *Przysądzanie.* Zueignung.
āddīctūs, *Obowiązany, Zdany, Więzień, przedayny, Dłużnik.* zugeeignet, ergeben.
āddīscō, *Uczę się, Nauczyć się.* Lernen.
āddĭtāmēntum, *Przydatek.* Ein Zusatz.
Addititius, Przydatny, hinzugethan, zusätzig
Additius mensis, lblbb. Przybycień.
āddĭtūs. *Namiestnik, Nieprzyiazny.* zugesetzt. *Mox & frumentis labor additus, ut mala culmos.* Virg. *syn.* ādmōtūs, ādjūnctūs, cōnnēxūs, jūnctūs nēxūs, ānnēxūs.
Addivino as. lll. Wieszczę, errathen.
Addō, is, *Przydaię, Przyczyniam, Przykładam Przyłączam.* Hinzuthun, zugeben.
Addiderat sociam, non inferiora secutur. Virg. *syn.* ādmŏvĕo, ădjungo, ădhĭbĕo, āpplĭco, ānnēcto, jungo, cōnjūngo, cōnnēcto, appōno.
āddō cēlērītāti, addō grādum. *Przyspieszam.* herzueilen.
āddō ālās, ālăcrĭtātem, ārdōrem, animos, calcăr, făcem, cōrnŭă. *Pobudzam.* anreitzen.
āddŏcĕō, *Uczę,* lehren.
Addormisco, lll. Sueton. *corr. Obdormisco.*
Addubitatio, Wątpienie, Wątpliwość. zweiflung. *(vide Dubito.*
āddūbĭtō, *Wątpię nieco.* woran zweiflen.
āddūcō, *Przywodzę, Przyprowadzam, Napinam, Pozywam, Wciągam.* r. hinzuführen, herbeybringen. *Adducitq; cutem macies, &c.* Ovid. *syn.* Dūco dēdūco īnvīto cōmpēllo āllĭcĭo, īmpēllo, *vel* cōntēndo īntēndo.
āddūcŏr, *Namowić się daię, Przewodzę sobie.* Sich lassen anreitzen, bereden.
Adduo, lb. pro addo P. priscū, Przydaię. zulegen.
Adduplico, Przydaię. z, verdopplen. *syn.* Dūplĭco; gĕmĭno, cōndŭplĭco.

A D E

Adedo, is. bb. Obiadam, Ogłodać, Nakęsuię; anfressen. *Penitus adedit gangræna medullas. syn.* ēxĕdo, rōdo, ārrōdo, cōnsūmo, vŏro. (Palmbaum.
ădēlphĭs idis, Gr. *Palma,* sub *Daktyl.* Ein
ădēmptĭō, *Odięcie.* Entziehung.
ădēnēs, hi Gr. ab Adēn, enis. *Gruczoł.* Drüsen des Leibes.

ădĕō, is, *Dochodzę, Przystępuię, Mowię do kogo, W daię się, Przychodzę*, hinzugehen, zu einem gehen. *Quin adeas Vatem, precibusque oracula poscas,* Virg. *syn.* Cōnvĕnĭo, īnvīso, vīso, vīsĭto, ăccēdo. *phr.* ădīrĕ lăbōrēs, ădīrĕ pĕrīcŭlă.

ădĕō, *Tak barzo.* so sehr, so gar.

ădĕps, *hic hæc, Smalec, Sadło, & tr. Treść.* Schmaltz. *syn.* Pĭnguēdo.

ădĕps ărbŏrĭs, *tr. Biel.* 1.

ădĕptĭō, *Nabycie.* Erlangung.

ădĕquĭtō, *Nacieram na kogo, Nadbiegam.* neben einem reiten.

Aderro, bl. Przybłąkać się. verfehlen.

ădĕsdum. *Chodź sam, tuś* Kom hie her.

ădĕspŏtŭs. Gr. *Bez głowy, Niepewny, Pusty, Swobodny.* Frey, Unbeherscht.

ădĕsŭrĭō, *Łaknę, przymierzam.* hungern.

ădĕsŭs, *Ogłodany; Na tyrana maiętność,* angefressen. *syn.* Rōsŭs ărrōsŭs, cōnsŭmptŭs, ēxēsŭs.

ADF

Adfatim adfecto, &c. lege Affatim &c.

ădfrīngō, is. *Uderzam co o co, Łamię sko, Obiia się głos.* zerbrechen. *syn.* Frāngo, Cōnfrīngo.

ădfrĭō, as, *Przykruszyć, Drobię.*

Adgĕmo, Adgnātus, &c. lege Aggĕmo, Agnātus. seufzen, Mitleiden haben. *syn.* Gĕmo, cōndŏlĕo.

Adgrettus, vel Aggretus, priscum pro Aggressus.

ADH

ădhæc, *Ktemu.* Zu dem, über das, *syn.* Prætĕrĕā.

Adhærentia, przystanie. Anhang.

ădhærĕo, *Przystaię. Przylipam.* anhangen. *Cui canis ex vero dictum cognomen adhæret,* Hor. *syn.* Hærĕo ādjăcĕo, ādjŭngor: sum āffīxŭs.

Adhærēscō, *Przystaię, Przylipam, Przypinam się.* anhangen.

Adhæsē Spoisto, Zaiąkliwie. Anstossend mit der Rede.

ădhæsĭō, *Adhæsus ûs, Przylgnienie, Przystanie.* Anhangung.

ădhālō, *Chucham, Napucham,* anblasen.

ădhāmō, *Zawadzam o co.* mit dem Angel fassen.

ădhĭbĕō, *Przykładam, Przydaię.* herzu halten. *Capiti non est adhibere necessum.* Mart. *syn.* ādjĭcĭo, ādmŏvĕo, āppōnō ādjūngo, āddo, āffĕro.

ădhĭbĕō contēntĭōnem, nērvōs, stŭdĭum. *Usiłuię.* Sich bemühen.

Adhinnio, Porżam, Bestwię się, Pochwalam, Rad to czynię. (ben.

Adhorresco, Zdrygam się. Ein Abscheu ha-

Adhortamen, ădhŏrtātio, *Napominanie.* Ermahnung. *syn.* Hōrtāmĕn, hōrtātŭs īmpŭlsŭs, īmpŭlsĭo. *epith.* Grăvĭs, vĕhĕmēns fōrtĭs, ăcrĭs, dĭsērtă, făcūndă.

ădhōrtātŏr. *Napominacz.* Ein Ermahner.

ădhōrtŏr, *Napominam.* ver-oder ermahnen. *syn.* Hōrtŏr, ēxhōrtŏr, mŏnĕō, ādmŏnĕo īncĭto, īmpēllo, excĭto. *vide Hortor.*

ădhūc, *Jeszcze Póty.* Noch, bis jetzund. *Solus adhuc ego sum vestris communis in oris,* Ovid. *syn.* hāctĕnŭs, ĕtĭam nunc.

ădhūc locorum, *Póty.* bis daher.

ADI

ădjăcēns, *Przyległy.* nahe beyliegend.

ădjăcĕō, *Przyległy iestem.* nahe beyliegen. *Adjacet Oceano vasto, quā cernimg urbē sun.* ădhærĕo ădhærēsco, ădjŭngŏr, cōnjūngŏr, sum vĭcīnŭs, prŏpīnquŭs, prōxĭmŭs

ădĭănŏētŏs, Gr. *Niepoiętny.* 2.

ădĭāntum, Gr. *Włoski, Panny Maryi ziele.* Mauer Rauten.

ădĭăphŏrĭă, æ. Gr. *Obostronność.* Gleichgültigkeit.

ădĭăphŏrŏs, Gr. *Obostronny, Bezrożny.* ohne Unterscheid.

ădjĕctĭō, *Przydanie, przyłożenie*, Zuwurff.
ădjĕctītĭūs, & Adjĕctīvūs, *Przydatny*. Zusätzig. *Hinc, Adjectivū nomē, quod qualitatē aliquā significat, & Substātivo adjicitur.*
ădjĕctŭs ûs. *Docinienie, Przydanie, Przyłożenie.* Zuwurff, Zugabe.
ădĭgō, is. *Wybijam, Przymuszam, Przypędzam, Przywodzę, Uderzam.* nöthigen, hinzutreiben. *Vel Pater Omnipotens adigat me fulmine ad umbras.* Virg. *syn.* Cōgo, cōmpĕllo, īmpĕllo. *v. Cogo.*
ădĭgō ărbĭtrum, vel ărbĭtrĭum, sub *Przymuszam.*
ădĭgō ăd jūsjūrāndum, *Przymuszam do przysięgi.* zum Schwur nöthigen.
ădĭgō ensem, fĕrrum: *Przebijam.* durchstechen.
ădĭgō Săcrāmēnto, ădĭgō jūsjūrāndum & per jūsjūrāndum. *Przysięgą obowięzuię,* & sub *Przymuszam.* beschwären.
ădĭgō stīpĭtem. *Na pal wbijam.*
ădĭgō tēlum. *Dostrzelić.*
ădjĭcĭālĭs, *Przydatny.* zusätzig.
ădjĭcĭālĭs cœna, *Nowoksiężyny, Bankiet.*
ădjĭcĭō, *Przydaię, Przykładam, Nadmierzam.* hinzu werffen, hinzu thun. *Adjiciam, faciamque omnes non ore Latinos.* Virg. *syn.* āddo, ădjūngo, ădhĭbĕo, ădmŏvĕo, āppōno.
ădjĭcĭō ŏcŭlos, *Ulubić sobie, Przypatruię się czemu.* die Augen wenden.
ădĭmō, *Odeymuię.* hinweg nehmen. *Haud impune feres, adimā tibi namque figurā.* Virg. *syn.* Răpĭo, ērĭpĭo, aūfĕrō, tōllo, sūbtrăho, ābrĭpĭo, sūbdūco.
ădĭmō vītam, *Zabijam.* Todt schlagen.
ădīmplĕo, *Napełniam.* erfüllen, vollführen. *syn.* Cōmplĕo, replĕo.
ădīmplet vĭcem, *Stoi to za to.*
Adindo, Wprawiam,
ădĭnvĕnĭō, *Wynayduię.* erfinden. *syn.* ĕxcōgĭto, cōmmĭnīscŏr.
ădĭnvĕntĭō, *Wynalezienie.* Erfindung.
Adipalis, Hoyny. fett, feist. *Adipalis cœna Bankiet.*
Adipatus, Smalcowany, Tłusty, geschmaltzen. *Livida materno fervent adipata veneno.* Juv.
ădĭpīscŏr, *Doścignam, Dostaię.* überkommen. *Et potius ventura adipisci præmia vitæ. syn.* ăcquīro, ăssĕquŏr, cōnsĕquŏr.
Adiposus, Hoyny, Tłusty. Fett.
Adĭpsă, *orum,* Gr. *Pragnienie gaszący. Na pragnienie konfekty.* Artzney wider den Durst.
ădĭpsăthĕōn, i. Gr. *Ciernie.*
ădĭpsŏs, i f. Gr. *Lakrycya, Ostrokrzew.* Süßholtz.
Aditiculus, Przystęp. kleiner Zugang.
ădĭtĭō, *Przyiście, Przystęp.* Ein Zugang.
Adito as. Przychodzę. fortgehen.
ădĭtus us. *Przystęp, Przystąpienie.* Der Zugang.
ădĭtūs făcĭlis Aditus habet. *Przystępny.* Ein leichter Zutritt.
Adjubeo, Przydaię do roskazania co. Befehlen.
ădjūdĭcō, *Przysądzam, Przyczytam, Zdaię na śmierć, Stanowię.* rechtlich zuerkennen. *Et nunc si quid abest; Italis adjudicat armis.* Hor. *syn.* Trĭbuō, āttrĭbŭo, āddīco.
Adjugo, as. Przywięzuię, Podwięzuię, Przyprzęgam, Przyłączam, Zprzęgam, Złączam. zusammen binden.
ădjūmĕntum, *Pomoc, Posiłek.* Beyhülf. *Esse duos juvenes firma adjumenta parentis. syn.* Aūxĭlĭum, lĕvāmĕn.
ădjūnctĭō, *Przydanie. Przyłączenie, Przyłożenie, Przybywanie, Przydatek.* Zufügung.
ădjūnctŏr: *Przyczyniacz.* Ein Beyfüger.

ădjūn-

ădjūngō, is. *Przyłączam, Przykładam, Przydaię.* zusammen fügen. *Vertere Mecœnati, ulmisque adjungere vites.* Virg. *syn.* ăddo, cōnjūngo, ădjĭcĭo, ăllĭgo, ădmŏvĕo ădhĭbĕo, ăpplĭco, ăppōno ānnĕcto.
ădjūngō ănĭmum, *Ulubić sobie.* Lust haben.
Adjuratio, Poprzysiężenie, Zaklinanie.
Adjurgium, Plaut. *corrige jurgium.*
Adjurgo, Plaut. *corr: Objurgo.*
ădjūrō, *Przysięgam, Poprzysięgam.* Endlich beschwören. *Adjuro stygii caput implacabile fontis. syn.* Sūpplex ōro, ōbtēstŏr, prĕcŏr.
Adjutabilis, Pomocny. behülflich.
ădjūto, *adjutor aris, Pomagam.* Helfen. *O Tite si quid ego adjuto curamve lacesso. Ennius.*
ădjūtŏr, *oris, Pomocnik.* Helfer. *Magnum adjutorem, posset qui ferre secundas.* Hor. *syn.* Aūxĭlĭātŏr, faūtŏr, sŏcĭūs, ădmĭnĭstĕr.
ădjūtōrĭum, *Adjutus, us. Pomoc.* Hülfe.
Adjutorius, Pomocny, behülflich.
ădjŭvō, *Pomagam,* Helfen. *Adjuvat & magna proclamat voce Diores. syn.* Jŭvō aūxĭlĭŏr, sūccūrro sūbvĕnĭo ŏpem fĕro.
Adlaboro, &c. lege Allaboro &c. (rechnen.
ădlĕgo, *Policzam, Przybieram.* darzu
Adlivesco, Siniei, ę. etwas gelb werden.
ădlŭbēscit, *Podoba mi się.* es gefält mir.
ădlŏquŏr, *Mowię do kogo.* Anreden. *vide Alloquor.*
ădlātro, *Przyszczekiwać.* Anbellen. *v. Allatro.*

ADM

ădmātūrō, *Przyspieszam.* zeitigen.
ădmētĭor, iris. *Mierzę, Odmierzam.* abmessen.
ădmĭnĭcŭlātŏr. *Pomocnik.* Ein Helfer.
ădmĭnĭcŭlō, *Podpieram.* helfen.
ădmĭnĭcŭlŏr, *idem & Ratuię.* retten.
ădmĭnĭcŭlum, *Podpora, Pomoc, Posiłek.* Hülfe Stütze. *syn.* Fūlcrū cŏlūmĕn fūlcīmēntū mūnīmēn. *epit.* firmū vălĭdū, tūtū.
ădmĭnĭstĕr, *Sługa, Sprawca.* Verwalter, Diener. *syn.* Mĭnĭstĕr, ădjūtor. *epith.* Vĭgĭl, pērvĭgĭl, īmpĭgĕr.
ădmĭnĭstrātĭō, *Rząd, Sprawowanie.* Verwaltung.
ădmĭnĭstrātŏr, *Rządzca, Sprawca, Sługa,* & sub *Hetman.* Verwalter. (der.
Administratorius, Sprawuiący. Verwalten-
Administrativus, Sprawny, Sprawuiący. dienend.
ădmĭnĭstrō, *Rządzę, Odprawiam, Posługuię,* & sub *Hetmanię.* verwalten dienen. *syn.* Rĕgo, mĭnĭstro, sūppĕdĭto.
ădmīrābĭlĭs, *Dziwny.* wunderbar. *Parce Puer, secli decus admirabile nostri.* Ovid. *syn.* mīrābĭlĭs, mīrāndŭs, ădmīrāndŭs, mīrŭs, stūpēndŭs, mīrĭfĭcŭs.
ădmīrābĭlĭtās, Admīrātio, *Dziwność, Dziwowanie, Podziwienie.* Verwunderung. *Non propter nummos minor admiratio summis.* Juv.
ădmīrābĭlĭter, *Dziwnie.* wunderbarlich.
ădmīrāndŭs, *Dziwny.* Wunderbar.
ădmīrātor, *Przypatruiący się. Dziwuiący.* Ein Verwunderer. *syn.* ădmīrāns, mīrāns. *epith.* stūpĕfāctŭs, āttŏnĭtŭs, pērcūlsŭs, cōnfūsus.
ădmīrŏr, *Dziwuię się.* sich verwundern. *Sed tamen admiror quo facto judiciū illud.* Hor. *syn.* Mīrŏr, dēmīrŏr, stūpĕo ōbstūpĕo, stūpēsco. *vide Miror.*
ădmīscĕo, *Mieszam, Przymieszywam, Wtrącam się.* unter einander mischen. *Proderit & tunsum gallæ admiscere saporem.* Mart. *syn.* Mīscĕo, cōmmīscĕo, pērmīscĕo.
Admissarius, Jurny, Fryierz, Stadnik.
ădmīssĭō, Admīssus us. *Przypuszczanie.* Zulassung.
Admissionalis, Odźwierny. Pfortner.

ādmissiōnem do, *Przypuszczam.* zulassen.
Admissionis officium, Odźwiernego urząd. Ein Ambt des Pfortners.
Admissionum Magister, Odźwierny.
Admissivæ aves sub Ptak wieszczy.
Admissum, Dopuszczenie, Grzech, Wina. die Sünd.
Admissūră, *Przypuszczanie sladnika.*
ādmissūras do, făcĭo, *Przypuszczam sladnika.*
ādmissŭs si, *Prędki.* zugelassen, begangen.
ādmistĭō, *Przymięszanie.* Zumischung.
ādmittō, *Przypuszczam, Dopuszczam się, Przewiniam, Grzeszę, Rozwieram konia, Łączy się.* zulassen. *Hoc admisisset nec Catilina nefas.* Mart. *syn.* excĭpĭo, rĕcĭpio, sŭscĭpĭo, indūco, *vel* prŏbo, āpprŏbo, cōmprŏbo, *vel* pătro, pērpĕtro, cōmmitto.
ādmittūnt ăvēs, *Nadzieię czynię.*
ādmŏdŭlor, *Przyśpiewywam, Śpiewam.* zustimmen. *Atq; electis eris admoduletur aquis. Claud. vide Modulor.*
ādmŏdum, *Prawie, Barzo, Tak iest.* sehr.
Admoenio, Oblegam, Dobywam. belägern.
ādmōlĭōr, *Przywalam, Dobywam się.* mit Mühe beybringen. *syn.* Mōlior, ādnītor.
ādmonĕō, *Napominam, Poganiam.* Vermahnen erinnern, warnen. *Admonet, & magna testatur voce per umbras. syn.* Mŏnĕo, cōmmŏnĕo, præcipio, suādĕo, hŏrtŏr, māndo, jŭbĕo. *v. Hortor.*
ādmŏnĕō, dēbĭtōrem, *Upominam się.* erfordern.
ādmŏnĭtĭō, *Napominanie.* Ermahnung, Warnung. *syn.* Mŏnĭtum, hŏrtātĭo.
ādmŏnĭtŏr, *Napominacz.* ein Vermahner.
ādmŏnĭtum, admonitus, us. *Napominanie.* Vermahnung.
ādmŏrdĕō, *Nakęsuię, Kąsam, Szczypię Szkodzę.* anbeissen.
ādmōtĭō, ādmōtus, us. *Przyłożenie.* zufügung.
ādmŏvĕō, *Przymykam, Przykładam, Przypuszczam, Przysadzam do piersi. Rzucam się do. Przytaczam, Przymykam, Przywieram.* hinzu thun. *Properantes admovet horas.* Luc. *syn.* āpplico, āppōnō, ădhĭbĕō, ādjūngo, adjĭcio.
ādmūgĭo, *Przyryka krowa, Rycze.* Anbrüllen. *Mollibus in pratis admugit fœmina tauro.* Virg.
Admulceo. Wabię. hinzu locken.
ādmūrmŭrātĭo, *Szept, Szmer, Pochwalenie, Krzyk słuchaczow.* das Geräusch.
ādmūrmŭro, *Pochwalam, Sprzeciwiam się.* Murmeln, brumlen. *syn.* Mūrmŭro: frĕmo; *vide Murmuro,* āpplaūdo, plaūdo ācclāmo, prŏbo, āpprŏbo, cōmprŏbo, *vel contrario significatu,* imprŏbo, rĕjĭcio.
ādmŭtĭlo, *Obcinam, Podskubuię, Ogołocić, Szkodzę.* stumpffen.

ADN

Adnascor, Nadrastam. anwachsen.
ādnăto, *Przypłynąć,* hinzu schwimmen.
ādnāvĭgo, *Przybiiam do brzegu.* hinzu schiffen.
Adnecto, idem Annecto.
ādnēxŭs, us. *Przyłączenie,* Zusammenknüpffung.
Adnicto, as, Mrugam. zuwincken.
ādnītŏr, *Podpieram się, Usiluię.* mit aller macht unterstehen, streben. *Quid juvat adniti, nisi rem confeceris ipsam.* Anon. *syn.* Nītŏr ādmōlior, cōnŏr.
ādno *vel* ādnăto, *Przypłynąć.* herzu schwimmen.
Adnominatio, lege Agnominatio, & Annominatio.
Adnoto idem Annoto.
ādnūbilo, *Zaćmiam.* mit Wolken überziehen. *Invidet, & velis adnubilat aura secundis.* Stat. *syn.* ŏbscūro. *phr.* Nūbibŭs, nūbĕ tĕgo, cōndo, ŏpĕrĭo.
Adnumero lege Annumero.
Adnutivus, Zeznawaiący, Znaczący.

Adnuto, *Kiwam głową.* mit dem Haupt ni-
Adnutrito, *Wychowuię.* Ernehren. (cken.
ădōbrŭō, *Przywalam*, *Zawalam*, *Zasypuię*, *Obsypuię.* mit Erden bedecken, überschütten.
ădŏlĕō, *Piekę co*, *Palę co na ofiarę*, *Kadzę*, *Pachnę*, *Zalata mię.* räuchern, opffern. *His adolere focos his ordine pocula ferre.* Sil. *syn.* ūro, cōmbūro īncēndo. *phr.* Flāmmīs fōcīs, īgnībūs īmpōno do ābsūmo trādo. Sūbjēctīs ūrērĕ flāmmīs īngĕrĕrĕ fōcīs īn īgnēm mīttĕrĕ.
ădŏlēscēns, ădŏlēscēntŭlŭs, *Młodzieniaszek.* Jüngling. *syn.* Jŭvĕnīs, ĕphēbŭs, pūber. *epith.* lĕvīs īncōnstāns, prōdĭgŭs fērvēns vērnans ălăcrĭs pĕtŭlāns mălĕsānŭs īnsānŭs īncaūtŭs āmēns blāndŭs mĭnāx īngĕnĭōsŭs văgŭs ēffrænātŭs īmpŭdēns gĕnĕrōsŭs. *phr.* Prīmī cŭi flōret tēmpŏrĭs ætās. Prīmā spārsus lānūgĭnĕ mălās. Prīmī ævī pārtē vĭrēns Prīmō sŭb ævō. Tĕnĕræ vērnāns jūcūndō flōrĕ jŭvēntæ.
ădŏlēscēntiă, Jugend. *Regenda magis est fervida adolescentia* (Jamb.) *syn.* Jŭvēntă jŭvēntūs, jŭvĕnīlĭs ætās: pūbērtās flōs ætātĭs. *epith.* Fērvĭdă lĕvĭs, īnstābĭlĭs īmprūdēns grātă audāx. *phr.* Prīmum ævum Prīmă jŭvēntă. Pūbēscēntēs flōrēntēs ānnī. Flōrens jŭvēntă. Vĭrĭdĭs jŭvēntă. Vērnāns ætās. Flōs jŭvēntæ. *vide Juventus.*
Adolescentior, *aris.* *Młodzieńsko się sprawuię*, *Bestwię się.* muthwillig seyn.
ădŏlēscēntŭlă, *Dzieweczka.* ein Mägdlein.
Adolescenturio, *idem quod adolescentior.*
ădŏlĕschŭs Gr. *Wielamowny.* Schwätzer.
ădŏlēscō, *Rosnę*, *Podrastam*, *Goreię*, *Palę się.* wachsen. *At dum prima novis adolescit frondibus ætas.* Virg. *syn.* ūrŏr, īncēndŏr. *vel* āugĕŏr, crēsco āugēsco.
Adonai unum ex 10. Hebraicis Dei nominibus, quæ habet Perer. in Exod. c. 5. Latinè Dominus, Græcè Kyrios, vel Domini mei plurale. Aliquando pro Tetragrammato ponitur.
ădōnĭdĭs flōs, *Sasanka.* Kornrose.
ădōnĭs, idĭs, *Ryba lądowa.*
ădŏpĕrĭō, is. *Nakrywam*, *Zakrywam.* zudecken. *syn.* ŏpĕrĭo, tĕgo, ābdo, vēlō, ās, ōccūlto, ās, ōbtĕgo. *vide Occulto.*
ădōpīnŏr, *Dorozumiewam się.* erwegen.
Adoptarius, *idem quod adoptatitius.*
ădōptātŏr, *Przysposobiciel.* Der einen zum Kind annimmt.
adōptiō, Adoptatiŏ, *onis Przysposobienie.* Aufnehmung an Kindesstatt.
ădōptātītius Adoptatus, Adoptivus, *Przysposobiony.* Ein angenommener an Kindesstatt..
ădōptō, *Przysposabiam*, *Przyimuię*, *Obieram*, *Nazywam podpadam pod kogo.* An Kindesstatt annehmen. *Ergo aliquod gratum Musis tibi nomen adoptes.*
ădŏr, ŏris, *m.* *Zboże.* sauber und rein Korn. *Esset ador loliumq; dapis meliora relinquens.* *syn.* Frūmēntūm far trĭtĭcum. *epith.* lēctum, ēlēctum sēlēctum, pūrum.
Adorarius, *Wonny.* Das geruch bringt.
ădōrātio, *Pokłon*, *Modlitwa*, *Ukłon.* Anbetung. *syn.* Cūltŭs, hŏnŏr. *epith.* pĭă dēbĭtă, mĕrĭtă, sūpplēx.
Adorator, *Chwalca.* ein Anbeter.
ădōrēă, *Chwała*, *Sława*, *Zołd*, *Owoc*, *Zboże*, *Zboża obsitość.* Lob und Ehr. *Hæc omnes veterum revocavit adorea laurus.* Clau. *syn.* Glōrĭă, hŏnŏr. *epith.* īmmōrtālĭs, pĕrēnnis, ætērna. *vide Laus.* (ger.
Adoreosus, *Sławny*, *Chwalebny.* Ehrwürdi-
ădōrēum, *Zboże*, *Zyto.* Korn.
ădōrēum far, *Zyto*, *Jarka.* Sommer Korn.
ădōrēum lībum, *Talerz z chleba*, *Talerz.*
ădōrēum, semen. *Zyto*, *Ziarno.* Korn.

ădōrē-

ădŏrĕŭs. *adject: Zbożowy.* aus reinem Korn gemacht. *Instituuntque dapes, & adorea liba per herbas.* Virg.

ădŏrĭŏr, *Uderzam na kogo, Targam się na kogo.* anfallen, angreifen. *Commutare animum, quicunque adoritur & insit.* Luc. *syn.* ăggrĕdĭŏr, ădŏrdĭŏr.

Adoriosus, Chwalebny. löblich.

ădŏrnŏ. *Zdobię, Gotuię, Sprawuię, Ubieram.* zieren. *syn.* ŏrno, ēxŏrno, dĕcŏro, īnstrŭo, *vel* præpăro, cŏmpăro.

ădŏrŏ, *Kłaniam się, Klękam, Modlę się, Czczę, Szanuię, Chwalę, Ważę sobie, Sprawuię, Rzecz od kogo sprawuię, Mowię do kogo.* anbeten verehren. *Junonis magnâ primùm prece nomen adora.* Virg. *syn.* Vĕnĕrŏr cŏlo. *phr.* Dīvīnōs pĕrsŏlvĕrĕ hŏnōrēs. Dīvīno hŏnōrĕ dīgnārī. Poplĭtĕ, gĕnūflĕxo cūrvāto ădŏrārĕ. Cum prĕcĕ pĭā thūrā dare. Sōlēmnĭā rĕddĕrĕ vōtā. *vide Precor, Sacrifico.*

ădŏxĭă, æ. Gr. *Niesława.* Die Unehre.

ădŏxŭs, xi. Gr. *Niesławny, podły.* schlecht.

Adpetita verba sub Wysławny.

Adpatula, Varr. corrige Dapătilia.

Adplumbo, adprecor, adprobus, &c. lege Applumbo, apprecor, &c.

Adpugno, Dobywam, Szturmuię, Kuszę się Uderzam na kogo, Oblegam woyskiem. bestreiten, das Lager angreiffen.

A D R

ădrăchne, es. Gr. sub *Niesplik.* 2.

ădrădŏ, *Oskrobuię, Podskrobać, Podgolić.* abschaben.

ădrāstĭă, Gr. *Pomsta.* Göttin der Rache. *Ut scelere infando quod nec finit Adrastia.* Virg.

ădrēptŏ, *Przyłażę, Dołażę, Włażę W kradam się.* herzu kriechen.

Adrodo, idem Arrodo, Adrogo, idem: Arrogo

Adrudus, eris. Miedź, W sztukach miedź. Erz.

Adrumo, as, R... łszam. Geschrey machen.

Adruo, is. Sypię, 1. Przyrzucam, 1. Zarzucać, Worać. zuwerffen, zuschütten.

A D S

ădscīscŏ, is. *Przyimuię, 1, 2, 5. Przyłączam Przywłaszczam, Przyczytam, Biorę.* 14., zueignen. *vide Ascisco.*

ădscītŭs Adscitus, *Przydatny: v. Ascitus.*

ădscribŏ. *Przypisuię, Przyczytam, Wpisuię, Policzam, Przyimuię, 1, 2, Przystaię na co.* etwas Zuschreiben.

ădscrīptĭŏ, *Przypisanie.* Zuschreibung.

ădscrīptĭtĭŭs, *Adscriptivus,* Adscriptus, *Przypisany. Przywzięty, Kmieć, Posiłek Zołnierz lekki, Zołnierz tytułowy.* Leibeigener.

ădscriptor, *Pomocnik.*

Adsellare, Wypróżniać się.

Adsero, is. idem Assero.

Adsero, as. Zamykam. zumachen.

ădsērtĭŏ, *Wypuszczenie.* 3.

ădsīgnĭfico, *Daię znać.* andeuten.

Adsilio, idem Assilio Adspio is. Trąg.

Adsŏnŏ, *Przyśpiewywam, Odbiia się głos.* zustimmen.

Adspicio, idem Aspicio. Adspiratio. *Oddech.*

Adspīrŏ, *Wieię Powiewam, Zawiewa wiatr, Pnę się, 2. Pomagam, 1. pucham.* anblasen.

Adspuo, pluię, anspeyen.

Adstassint pro steterint, prisc: Fest. Scalig.

Adestes, itis commune, przystaw. Anführer.

Adstĭpŭlātĭŏ, Adstipulatus us, *poświadczanie, potwierdzenie.* Bewehrung, Billigung.

Adstĭpŭlātŏr, *pomocnik, potwierdziciel, pochwalacz Kontraktnikow, pomocnik.* Zustimmer.

Adstĭpŭlŏr, *poświadczam, pomagam za kim Trzymam z kim.* verwilligen.

Adstituo, przystawiam, 1. Stawiam komu co zusetzen, neben zu stellen.

Adstō.

Adstô, *Stoię wedle, Pomagam za kim.* beystehen.

Adstrěpô, is. *Krzykam pochwalaiąc. Nabiiam komu uszy.* mit Geschrey die Ohren brechen.

ădstrīctă ā'vūs, *Zatwardzenie.* Verhärtung.

Adstrīctē, *Scisle.* streng. (hung.

Adstrīctiô, *Cierpnienie.* die Zusammenzie-

Adstrīctōrĭūs, *Cierpki, Zatwardzaiący, Zawieraiący.* zusammenziehend. (tung.

Adstrictus, us. Scitnienie. 2. zusammenhäff-

Adstrīctūs, ti *Cierpki, Nie wesoły, Zmarszczony, Scisły 1. & sub Mowa krótka, Zmarzły, Powaga.* verbunden.

Adstrīngô, *Przywiezuię, Zwiezuię, Zatwardza co, Obwiezuię, Obowiezuię się, Zawieram, 1. Sciągam, 1. Zniewalam, Przyflaię, 2. & sub Depuszczam się.* verbinden.

Adstrīngô mē, *vel* ădstrīngŏr săcrĭs, *Poświącam się.*

Adstrīngŏr frīgŏrĕ, *Marznę.* Frost leiden.

Adstrŭô, *Przybudować, Przydaię.* zubauen.

Adstupeo, Zdumiewam się. sich verwundern.

Adsuctus, & Adsugo sub Przypiiam się. 1. saugen.

Adsum, *Jestem przytomny, przychodzę, przyieżdzam. Być przy czym, Pomagam 1. Stawiam.* Da seyn, bey, oder vorhanden seyn. *syn:* īntĕrsum, ăssīstô, præsēns sum, ăsto, *vel* ŏpem fĕro ăuxĭlĭŏr, jŭvo. *vide Auxilior vel* ăccēdo.

Adteger, Niecały, Poczęty. angefangen.

Adtegro, as. Umnieyszam, poczynam wino. verkleinern, anfangen.

Adtexo, &c. idem Attexo.

Adtubernalis, Społmieszkaniec, vide Attibernalis.

A D V

ădvēctiô Advēctūs, us. *Przywożenie, Nawożenie.* Zuführung.

ădvēctô as. *Przywożę,* zuführen.

ădvector, *Przywoziciel.* ein Zuführer.

ădvĕhô. *Przywożę.* zuführen. *Advehitur Teucros, electrum maximus Atlas.* Virg. *syn.* Vĕho, īnvĕho, fĕro, dĕfĕro īnfĕro.

ădvĕhŏr, *Przyieżdzam.* herkommen.

Advelitatio, Utarczka, poswarek. Scharmützel.

Advēlo, Okrywam, Zasłaniam. zu oder bedecken. *Viridique advelat tempora lauro.* Virg. *syn.* Vēlo. ās, ŏpĕrĭo, tĕgo, ăbdo, ŏccŭlto, ās, ăbstrūdo. *vide Occulto, as.*

ădvĕnă, *Przychodzień, przybycień.* ein Frembdling. *Non tamen hospes eris: nec jam potes advena dici.* Mart. *syn.* Hŏspĕs, pĕrĕgrīnūs, ĕxtĕrnūs. *epith.* Fĕssūs, sŭpplĕx, nŏvūs, īgnōtūs, văgūs. *v. Hospes.*

Advenero r, 1. 2. Czczę. ehren.

ădvĕnĭô. *Przychodzę.* hinzu-oder ankommen, *syn,* Vĕnĭo, ăllăbŏr, pervenio, advento, *phr.* ŏptātās sēdēs nŏvūs ădvĕnīt hŏspēs. Tўrĭam quī ădvĕnĕrĭt ūrbĕm. Prŏpĕrāns ădvĕntāt ĭn ūrbem, Tăcĭtīs hūc grĕssĭbūs ăctī dĕvĕnĭūnt, Dĕvĕnĕrĕ lŏcum. Cōncūrsū ăccēdĕrĕ măgnō ūndĭquĕ cōnflŭĕrĕ,

ădvĕntĭtĭă bŏnă filii, *Własna rzecz.* eigene Sache. (mahl.

ădvĕntĭtĭă cœnă, *Gościnny obiad.* ein Gast-

ădvĕntĭtĭum gĕnūs, *Przybycień.*

ădvĕntĭtĭūs, *Cudzoziemski, Przydatny.* Frembder, aukommender. *syn.* ăscītūs, ăccērsītūs, ĕxtĕrnus, pĕrĕgrīnūs, ălĭēnūs.

ădvĕntô as. *Przychodzę 1. przyieżdzam, przybliża się.* oft ankommen. *v. Advenio.*

ădvĕntŏr, *Gość 2, Przychodzień, Fryierz.*

ădvĕntōrĭa æ. *Gościnny obiad,*

ădvĕntōrĭūs, *Gościnny, przychodniowy, in Przychodzień,*

ădvĕntūs, us. *Przyiście.* Zukunft Ankunft. *syn.* ăccēssūs, *epith.* Jūcūndūs, lætūs, ĭnŏpīnūs, ŏptātūs, tārdūs. sērūs, īnspĕrātūs.

Adverbero, Uderzam, 8. Trzpiotam się.

Adverbialis, Adverbialiter, Adverbium sub Przysłowie. 2. Ein Sprüchwort.
ădvĕrſæ rēs *Przeciwność.* 1. Widerwertigkeit.
ădvĕrsāns, *Przeciwny, Odwrocony.*
ădvĕrsāntĕ nātūrā, *Niechętnie.* ungern.
ădvĕrsārĭă, orum, *Rachunkowe księgi. Księgi pamiętne.* Rechenbücher.
ădvĕrsārĭŭs, *adject. Przeciwny.* Widersacher. *Adversarius est frater, lacus adria donec.* Hor. *syn.* æmŭlŭs, ădvĕrsŭs, ŏppŏsĭtŭs, ĭnĭmīcŭs, hŏſtĭs. *vide Hostis.*
ădvĕrsārĭŭs, *Subst. & Adversator, Przeciwnik.* Widersacher.
ădvĕrsè, *Przeciwnie:* widerwertiglich.
Adversio, Adversione emere. Nie warownie. vide Aversio. (Wind.
ădvĕrsīs vĕntīs, *Wzwiatr.* gegen dem
ădvĕrsĭtās, *Przeciwność.* Widerwertigkeit. *syn.* ærūmnă clādes, dāmnum, ădvĕrsŭs cāsŭs. *epith.* īnfēstă, cōntrārĭă, sĭnĭſtră, ĭnĭquă fūnēſtă, ăcērbă trīſtĭs. *vide. Infortunium.*
Adversitor, Przeciw Panu idący.
ădvĕrſo animo, *Niechętnie.* ungern.
ădvĕrſo flūmine, *Wzwodę.*
ădvĕrsŏr aris. *Przeczę, Sprzeciwiam się.* zuwider seyn, widerstreben *syn.* Rĕpūgno, ŏbsīſtŏ, rĕlūctŏr: sum hŏſtĭs. ĭnĭmīcŭs, ădvĕrsārĭŭs. *vide Resisto.*
ădvĕrſum, *Præpositio, Ku 1. przed kim, przeciw, 1. Naprzeciwko.* wider.
ădvĕrsùm, *vel Adversum priscè Adverbium przeciw* 4. wider.
ădvĕrſum, *Nomen, Przeciwność* 2. *przeciwna rzecz.* Widerwertigkeit.
ădvĕrſum quŏd, *Inaczey niż.* anders als.
ădvĕrsŭs, *præpos: Przeciw 1. Przed kim Wgorę.* wider.
ădversŭs, *Adverb. Przeciw 1.*
ădvĕrsŭs quŏd, *Ile* 1.
ădvĕrsŭs tĕndŏ, *Sprzeciwiam się.* widerstehen.
ădvĕrsŭs, *nomen Naprzeciwny. przedsobny W tworz, Niepotemu.* zuwider, entgegen *syn.* Cōntrārĭŭs ŏppŏsĭtŭs, ădvĕrsārĭŭs, īnfēſtŭs ĭnĭmīcŭs hŏſtĭs, *vide Hostis.*
Adversus lectus, Łożnica. & sub Nowożeński.
ădvĕrtŏ. *Baczę. Obaczam, Obracam na się, Pilnuię,* 1. aufmerken, beobachten. *Et genus auditique advertitis æquore cursum.* Virg. *syn.* Nŏtŏ, ānnŏto ŏbsērvo ănĭmădvĕrto vĭdĕo, cognŏſco pĕrſpĭcĭo. *vide Observo.*
advĕſpĕrāſcĭt, *Ku wieczoru się ma.* Abend werden.
advĭgĭlāto ŏpŭs ēſt ăccūrātŏ, *Przypilnować.* Achtung, Fleiß haben.
advĭgĭlŏ, *idem & Staram się. Strzegę 1. Straż trzymam.* fleißig wachen.
Adviuo. sub Doczekał- erwarten.
Adulabilis, Pochlebny. schmeichlerisch.
ădūlātĭo, *Pochlebstwo, Łaszenie.* Schmeichlerey *syn.* ăſsēntātĭo, blāndĭtĭæ, īllĕcĕbræ, *epith.* Mēllĕă blāndă pĕrnĭcĭōsă īnsĭdĭōsă mĕlĭtă. pĕrfĭdă mĕndāx lŏquāx vĕrbōsă īmprŏbă ŏccūltă. ăbdĭtă dŏlōsă. *phr.* Dūlcĭă vĕrbă. Blāndă dīctă. Blāndæ vōcēs. Mītīſsĭmă vĕrbă. Blāndĭtĭæ mōlēs, Mūrmūr blāndæ līnguæ. *vide Blanditiæ.*
ădūlātŏr, *Pochlebca.* Schmeichler. *Cæcus adulator, dirusq; à ponte satelles.* Jun. *syn.* ăſsēntātŏr. *epith.* Cæcŭs vīlis pĕrfĭdŭs, īmprŏbŭs, mĕndāx fāllāx blāndŭs blāndĭlŏquus, lĕvĭs, pĕrnĭcĭōsŭs vĕrsūtus fīctŭs, sūbdŏlŭs, fŭgĭĕndŭs gārrŭlŭs. *phr.* Dūlcĭbŭs īnſtrūctũ vĕrbis. Byſsĭnă vĕrbă lŏquēns. Fāllācī ŏrĕ sūbdŏlā līnguā blāndĭēns. Blāndă lŏquēns ŏmnĭă dīlaudāns, vĕrbīs cōmpŏsĭtīs ad grātĭam lŏquēns. Dāus blāndă vĕrbă. Mēllītīs fāllĕrĕ vĕrbīs dŏctŭs.
ădūlātŏrĭè, *Pochlebnie.* Schmeichlich.
ădūlātŏrĭŭs, *Pochlebny.* schmeichlerisch.
Adulo, as, sub *Raduię się.* erfreuen.

ădūlŏr, *Pochlebuię, Radnie się, Macha ogonem,* ſchmeichlen. *Agmen adulantum media procedit in aula.* Ovid. *ſyn.* Blāndĭŏr, āſsēntŏr. *phr.* Blāndă lŏquī, Bÿſsīnă vērbă lŏquī. Dīcĕrĕ blāndĭtĭās, ōrĕ mēllīflŭō fāllĕrĕ. Dārĕ blāndă vērbă. Sūbdŏlă vērbă lŏquī. Vēndēntēs vānōs cīrcum pālātĭă fūmōs.

Adulor; paſſivè Pochlebſtwo przyimuię. Schmeichlerey annehmen.

ădūltă æſtās, hyems, &c. ſub *Pół lata* ein halb Jahr.

ădūltĕr, *Cudzołożnik.* Ehebrecher. *Obrutus inſanis eſſet adulter aquis.* Ovid. *ſyn.* Mœchŭs. *epith.* Tūrpĭs, ōbſcœnŭs nōctūrnŭs, sēcrētŭs, ōccūltŭs, lāſcīvŭs, lūbrĭcŭs. Impūrŭs, nĕfāndŭs īmprŏbŭs, dŏlōsŭs, sōrdĭdŭs. *phr.* Fūrtīvæ īndūlgēns Vĕnĕri. Lēctō mārĭtālī īnsĭdĭātŭs. Thălămī sŏcĭālĭă fœdĕră rūmpēns. Auſus thălămōs vĭŏlārĕ jŭgālēs. Vĕnĕris quī fūrtă nĕfāndæ sēctātur, thălămōſquĕ īnceſto pōllŭit auſū.

ădūltĕrātŏr, *Fałſzerz.* ein Verfälſcher.

ădūltĕrātŭs, *Fałſzywy.* ein Falſcher.

ădūltĕrīnŭs, *Cudzołożny, Nieprawy.* ehebrecheriſch.

Adulterio, onis. Cudzołożnik. Ehebrecher.

Adulteritas, Cudzołoſtwo, Fałſzowanie, Szczepienie. Ehebruch.

ădūltĕrĭum nātūræ. *Płod dziwny.*

Adūltĕrŏ. Adulteror. *Cudzołożę. Fałſzuię, Przedarowáć.* ehebrechen. *Adulteretur. & columba Milvio (Jamb. pur.* Hor. *ſyn.* Mæchŏr ſtupro ās. *Metaph.* cōrrumpo. *phr.* Fāllĕrĕ jūra tŏrī. Thălămōs vĭŏlārĕ jŭgālēs. Tĕmĕrare cŭbīlĕ. Vĕtĭtum sŏllĭcĭtārĕ tŏrum. Cōnjŭgĭī fāllĕrĕ fĭdem, Fūrtīvæ Vĕnĕrī īndūlgĕrĕ. Thălămī sŏcĭālĭă frāngĕrĕ vĭŏlārĕ tĕmĕrārĕ. Cāſtăquĕ lēgĭtĭmī fāllĕrĕ jūră tŏri.

ădūltō văce &c. *Srzod &c.*

ădūltŭs, *Roſły, & ſub Srzodek.* aufgewachſen, *Spem gentis adultos Educunt fœtus &c.* Virg. *vide Adoleſcens.*

Adumbratim, Ciemno 2. Nieznacznie. ſchattiсht.

ădūmbrātĭŏ, *Ryſowanie 2.* Abriß.

ădūmbrātŭs, *Malowany. 3. Fałſzywy, Zmyſlony.* entworfen. *Artis adumbratæ metuit ſeu ſedula laudem.* Prud. *ſyn.* ēffīctŭs, dēſcrīptŭs.

ădūmbrŏ, *Zaſlaniam; Zaćmiam, Ryſuię 2. Wyrażam. 2.* überſchatten. *ſyn.* ēffīngo dēſcrībo, ēxprĭmo.

Adunatio, Złączenie. Vereinigung.

Aduncitas, Zakrzywienie. Krümme.

Aduncus, Haczyſty, Zakrzywiony na doł. 1 krumm gebogen. *Naſo ſuſpendit adunco* Hor. *ſyn.* Cūrvŭs, flēxŭs, rēflēxŭs īncūrvŭs, rĕcūrvŭs.

ădvŏcātĭŏ. *Przyzywánie, Prokuracya, Strona odporna, Orſzak, Odwłoka prawna.* Fürſprechung Beyſtand.

ădvŏcātŭs, *Prokurator 1. Syndyk. Woyt.* ein Fürſprecher. *Quis Deus tibi non bene advocatus?* (Phal.) *ſyn.* Cauſĭdĭcŭs, pātrōnŭs *epith.* Dīsērtŭs pĕrītŭs, fācūndŭs. *vide Cauſidicus.*

Advocito, Przyzywam. zuruffen.

ădvŏcŏ, *Przyzywam, ſpráwę odpráwuię.* herzu ruffen. *Advocat & ramis vaſtiſque molaribus inſtat.* Virg. *ſyn.* Vŏco, āccērſo: cōmpēllo ās. *vide Voco.*

ădvŏcŏ ănimum, *Przychodzę kſobie.*

ădvŏlātŭs, us *Przylatanie.* Zufliegung.

ădvŏlŏ, as, *Przylatuię, Dolatam, przychodzę 1.* hinzu fliegen. *Advolat, haud alia venientis imago.* Virg. *ſyn* Vŏlo. *Metaph.* Fēſtīno prŏpĕro, āccūrro, cĕlĕro. *vide Feſtino.*

ădvŏlvo is. *Przywalam 1.* hinzu wälzen. *Advolvêre focis ulmos ignique dedêre.* Virg. *ſyn.*

syn. Volvo sūbvōlvo āddūco āttrāho. *vide Volvo.*

ādvōlvōr gĕnĭbūs, *Kłaniam się. Klękam* 2. *Upadam* 3. auf die Knie niederfallen, einen Fußfall thun. *vide Genua flecto.*

Advorsitor, prisc. lege Adversitor.

Advorsum prisc. pro Adversum.

Advorsum tĕmpŏrī. *Nie na czas.* nicht zeitlich.

Advorsum vĕnĭō, eo, fio alicui, *Wychodzę przeciw.* wieder einen gehen.

Advosem Fest. corr. Advorsorem, i. adversarium.

Adur, Zboże 2. Getreyde.

ādūrgĕō, *Przypieram, Doieżdżam,* 1. *Popycham,* sehr nöthigen.

ādūrō. *Upalam, Opalam, Przypalam, powarzył, Dogrzewa mi, Odzigbić* anbrennen, besengen. *Boreæ penetrabile frigus adurit.*

ādūrŏr, *Upalam się, Zagorywam, Parzę się czym, Przywiera.* verbrennen.

Adus, oris, & eris Zboże 1. Getreyde.

Adusque idem Ad usq;

ādūstī cŏlōrĭs, *Ogorzały.* angebrennet.

ādūstĭō, *Zagorzenie* 1. *Przypalenie, Kauteryzowanie.* Anbrennung.

ādūstūs, *Przypalony, Opełzł.* angebrennet.

Aduror, Trawię 2. *Wyrabiam* 2.

ādynămōn vīnum, Gr. *Wino słabe.*

ādўtum, Gr. *Skrytość, Swiątnica.* ein geheimer Ort in Kirchen, Sacristey. *Talibus ex adyto dictis Cumæa Sybilla.* Virg. (*Locus secretior Templi ad quem nulli est aditus, nisi Sacerdoti:*) *syn.* Tĕmplum sacrum săcĕllum pĕnĕtrālĕ pĕnĕtrālĭă. *epith.* Tĕrrĭfĭcum, lātēns vĕnĕrābĭlĕ sūblīmĕ ĭnclўtum. *vide Templum.*

Adzelari aliquem. Esdræ B. zelo incitari Rozżarzyć się.

Æcastŏr, *Ærere, Ædepol, Zaiste.* wahrlich.

Ædēs, *vel* Ædis *hæc Kościoł* 2. Kirche Haus. *Antiqui innumeras struxerunt prolibus ædes.* Cic. *vide Domus vel Templum.*

Ædēs, *hæ, Dom* 1. ein Haus.

Ædĭcŭla, *Domek, Komora* 1. *Kaplica.* eine Capell.

Ædifex icis Budownik. ein Baumeister.

Ædĭfĭcātĭo, *Budowanie* 1. das Bauen.

Ædĭfĭcātĭūncŭla idem, & *Domek.*

Ædĭfĭcātŏr, *Budownik, Buduiący rad.* ein Bau Herr. *Ædificator erat Centronius & modo curvo.* Juv. *syn.* Cōnstrūctŏr, ēxstrūctŏr, cōndĭtŏr.

Ædĭfĭcĭum, *Budowanie* 2. ein Gebäu.

Ædĭfĭcō, *Buduię, Muruię.* bauen. *Ædificare domos, laribus conjungere nostris.* Juv. *syn.* Strŭo, cōndo cōnstrŭo fabrĭcŏr. *phr.* Mœnĭă, mūrōs mūrōrum mōlēs āttōllĕrĕ ērĭgĕrĕ dūcĕrĕ, mōlīrī fīgĕrĕ jăcĕrĕ cælō ēdūcĕrĕ ūrbem, tĕmplum dŏmum stătŭĕrĕ, pōnĕrĕ cōnstĭtŭĕre. Tĕmplī, dŏmūs, ūrbis tēctă ēxstrŭĕrĕ, lŏcārĕ fīgĕrĕ. Fūndămēntă lŏcārĕ, jăcĕrĕ. Mœnĭă prīmă fūndārĕ.

Ædīlĭtūs, us, *Budowniczego urząd.* Baumeisteramt.

Ædīlĭs, *Budowniczy* 2. *Podwoiewodzy. Kościelny,* ein Baumeister. *Plebis ad ædiles, perducta licentia talis.* Ovid.

Ædīlĭtās. *Ædilitatus,* Ædilitium, *Budowniczego publicznego urząd, Podwoiewodzego urząd.* Baumeisteramt.

Ædititius, *Budowniczy* 1. der Baumeister.

Ædis săcră, *Kościoł* 2. eine Kirche.

Æditimor aris Kościoł opatruię. ein Opfermann seyn.

Æditaor, aris ab Æditivus vel æditueor, unde Lucret, æditeuntes Kościoł opatruię. die Kirch versorgen.

Ædĭtŭŭs, 1. & *Æditimus, Ædituens entis, Kościelny* 3. *Zakrystyan.* ein Glöckner Kir-

Kirchner, Sacrist, oder Meßner. *syn.* Templi custos. *Ædituus consultus ait: quos prospicit hospes.* Prud.
äëdōn, *onis f. Gr. Słowik.* Nachtigall. *Quodquè leves calami, quod suavis cantat aedon.* Virg. *epith.* Svāvīs trīstīs. *vide Philomela.*
Ægæōn, *onis. Gr. Dziewięsioł.*
Ægĕr, *Chory, 1. Smutny.* krank, elend. *Vastos quatit æger anhelitus artus.* Virg. *syn.* Mōrbĭdus ægrōtŭs, īnvălĭdŭs īnfīrmŭs lānguĭdŭs, lānguēns. *phr.* Mōrbō āffēctŭs mōrbīs grăvīs dĕcūmbēns squāllēns tēntātŭs āfflīctŭs, prēssŭs oppressus lānguēscēns frāctus. *vide Moribundus.*
Ægĕr ănĭmī, ănĭmō, ăb ănĭmō, *Utrapiony.* betrübt, traurig, bekümmert.
Ægĕr cūrīs, *Frasobliwy.* sorgfältig.
Ægĭlōps, *opis m. Gr. Owiesek, Dąb Fistuła 1.* die Fistel in den Augen.
Ægĭpăn, *anis m. Gr. Miesżaniec 1.*
Ægĭrīnum *Gr. Topolowa mać.*
Ægĭs, *idis f. Gr. Puklerz, Modrzew, propriè Kozia skora.*
Ægĭthŭs, *ti, m. Gr. Czeczotka.* Zitscherlein.
Ægŏcĕrās, *atos, vel atis n. Gr. Boża trawka ziele,* Bochshorn.
Ægŏcĕros, *otis m Gr. vel* Ægŏcĕrŭs, *ri, Koziorożec.* Steinbock. *Quo pacto æstivi se partibus ægocerotis.* Luc. *syn.* Caprĭcōrnŭs, ărĭēs căper.
Ægŏnychon, *n. Gr. Wróble proso.*
Ægŏnŏmŭs, *Gr. Koziarz,* ein Geißhirt.
Ægōphthălmos, *secundæ, hæc, herba vel hic, lapis pretiosus Gr. Koziook ziele.*
Ægrè *Ledwie, Trudno,* schwärlich, kümmerlich ungern. *Cærula quem genitrix, ægrè solata dolentem.* Ovid. *syn.* Vīx, mŏlēstē, mălē, dĭffĭcŭltĕr.
Ægrè ăccĭpĭō fero ægrè mē ĭd hăbĕt, *Za złe mam.* vor übel aufnehmen.
Ægrè ēst mĭhī, *Przykro mi, Smęcę się, Zle mi, Markotno mi, Nie mogę,* es ist mir übel.
Ægrē făcĕrĕ ălĭcŭī, *Na złość.* zu trutz thun.
Ægreo es, Ægrio, is ire. Ægrisco, is, ere. Ægrēscō. *Choruię 1. Truchleię, źle mi, Zarzy się, Przybywa.* krank seyn.
Ægrimonia, Zal 1. Bekümmernuß.
Ægrĭtūdĭnĕ āffĭcĭor, ŏpprĭmŏr. *Smęcę się.* betrübt oder krank seyn.
Ægrĭtūdŏ, *Choroba 1. Smutek, Zal.* Krankheit. *Soletur senium, ægritudinemq;* Phal. *syn.* Mōrbŭs, lānguŏr. *vide morbus, vel* ānxĭētās, cūră, sōllĭcĭtūdŏ.
Ægrĭtūdŏ mēntĭs, *Szaleństwo 1.* Unsinnigkeit.
Ægror, oris, m, Choroba. Krankheit.
Ægrōtātĭō, *Chorowanie, Choroba.* Schwachheit.
Ægrōtō. *Choruię, Słabieię.* krank seyn. *Ægrotant Medici, fraudantur Jureperiti. syn.* Lānguĕo, dĕcūmbo, dŏlĕo. *phr.* Mōrbō, mōrbīs lăbōrārĕ, lānguēre, lānguēscĕrĕ, dĕcūmbĕrĕ; cōnfĭcī, ēxercēri, tēntārī, āffĭcī prĕmī, vĕxārī tŏrquēri, crŭcĭārī, cōnflīctārī, squāllērĕ, atrōcī prēssum dĕcūmbĕrĕ mōrbo. Grăvĭbus morbi crŭcĭātĭbŭs ūrī. Trīstēs īncēssūnt pĕctŏrā mōrbī.
Ægrōtŭs, *Chory 1.* krank schwach. *Ægroto domini deduxit corpore febres.* Hor. *vide Æger.*
Ægrum, Choroba 1. Krankheit.
Ægŭlă, *sub siarka* Schwefel.
Ælūrŭs, *Gr. Kot.* eine Katze.

ÆM

Æmidus, Nadęty, aufgeblasen.
Æmŭlāndŭs, *Pożądany,* begehrt.
æmŭlātĭō, *Æmŭlātŭs, us Miłość zawisna, Zazdrość, Przeciiwianie się 2. Naśladowanie zawistne, Przepych.* Nacheiferung.
æmŭlātŏr, *Naśladowca, zawistny.* Nacheiferer, Mißgönner, Neider.

Viventis atrox æmulator hostiæ. (Jamb.)

Æmŭlitus ăgo, *Waśnię 1. Przeciwiam się.* sich widersetzen, eifersichtig seyn.

Æmŭlŏr, *Naśladuię. przeciwiam się 2. Wyrazić chcę podobny iestem. Zayrzę, Na przepych, Na udry.* eifern, nachthun nachaffen. *Ipse meas solus, quod nil est, æmulor umbras.* Promp. *syn.* ĭmĭtŏr, ĭn vĭdĕo sectŏr.

Æmŭlŭs, *sub Naśladowca 1. 2. Konkurent Przeciwnik, Zawiśnik* Nachfolger, Nacheiferer. *Æmulus exceptum Triton (si credere dignum est)* Virg. *syn.* ĭmĭtātŏr, sectātor, *vel* ĭnvĭdŭs, ădvĕrsārĭŭs, cŏntrārĭŭs.

Æmŭlŭs, *adject. Zazdrosciwy.* neidisch.

Ænĕā bărbā hŏmŏ. *Lisowaty.*

Æneator, Trębacz. ein Trompeter.

Æneolum, Miedziany statek, kociełek. ein Kessel.

Ænĕŭs, *Mosiądzowy.* von Erz. *Lætus ut in circo spatiere, aut æneus ut stes.* Hor. *syn* ăhēnĕŭs.

Ænīgmă, *tis n. Gr. Mowa trudna.* Rätzel, verborgene Frage. *propriiq; ænigmata vultus.* Prud. *epith.* ŏbscūrŭm dĭffĭcĭlĕ dŭbĭum, cæcum, Thēbānum tĕnĕbrŏsum ancĕps ăbdĭtum rĕcŏndĭtum ărcănum lătēns, lătĭtāns sēcrētum.

Ænīgmătĭcŭs, Gr. *Trudny.* rätzelhaft.

Ænŏbărbŭs, *Lisowaty.* ein Rothbart.

Ænŏs, *vel* ænus, Gr. *Bayka, Gadka 3. Chwalenie.* eine Ratzelfrag.

Ænulum, idem æneolum.

Æŏlĭpўlă *æ. Gr. Alembik.*

Æonia, æ. Gr. sub Dąb.

ÆQU

Æquābĭlĭs. *Jednostayny, Łaskawy 1. Rowny 3.* gleichförmig, billig.

Æquābĭlĭtās. *Jednostayność, Łaskawość 2 Rowność.* Gleichförmigkeit. *Nec enim de æquabilitate movebor.* Mart.

Æquābĭlĭtĕr, *Jednostaynie Równo.* gleichförmiglich.

Æquævŭs, *Rowiennik 2.* gleiches Alters. *Ut Regem æquævum crudeli vulnere vidi.* Virg. *syn.* cŏævŭs cŏætānĕŭs æquā ĭs.

Æquālĭs, *Adject. Rowny, 1. 3. Jednostayny.* gleich. *Et nunc æquali tecum pubesceret ævo* Virg. *syn.* æquābĭlĭs, æquŭs, par, compar sĭmĭlĭs, *vel* æquævus.

Æquālĭs, *subst. Rowiennik.*

Æquālĭtās, *Rowność.* Gleichförmigkeit.

Æquālĭtĕr. *Rowno.* gleichförmig, gleichlich. *Gratia pyramidum nobis æqualiter adsit.* Ovid.

Æquamentum, Kluba 2. Waga równa. Szala kluba. Szal stanie. Vergleichung=

Æquănĭmĭtās, *Cierpliwość.* Sanftmuth.

Æquănĭmĭtĕr. *Skromnie.* gedultiglich.

Æquănĭmŭs, æquanimis. *Nieobruszony,* gedultig, sanftmüthig. *Æquanimus fiam te judice* Aus. *syn* Mŏdĕrātŭs pătĭēns, tŏlĕrāns.

Æquātĭo, *Pomiar.* eine Ebene, Gleiche, Gleichheit.

Æquator, Porownania dnia z nocą punkt. Mittel=Linie der Welt. *Ultra æquatorem gens est asperrima bello.* Nat. C.

Æquè *Rownie, Jednako, Sprawiedliwie, Tak barzo.* eben so, billig. *Æque pauperibus prodest, locupletibus æque.* Hor. *syn.* părĭtĕr, sĭmĭlĭtĕr: æquālĭtĕr, nōn sĕcŭs, haud sĕcŭs, nōn ălĭtĕr, haud ălĭtĕr.

Æquè ac, æquè ătquĕ, æquè quasi, &c. *Rownie iak:* eben als.

Æquè quĭdquam, *Nic 2.* nichts.

Æquè quăm, *Tak, Jak,* also, wie.

Æquè ut ŏlim, *Po staremu.* nach altem Gebrauch, so wie vordem.

Æqui bŏnīquĕ făcĭŏ, *Za dobre mam.* für gut haben.

Æqui

Æquī sērvātĭſsĭmūs, *Sprawiedliwy*, ein gerechter.

Æquidiale, *Porownanie dnia y nocy.*

Æquidies, ei, vel *æquidium*, *Porownania dnia z nocą, punkt.* die zeit, da Tag und Nacht gleich iſt. *Æquator Solem ſtatione reflexit, æquidiemque facit &c.* Archid. *æquidium duplex, pacato frigore & æſtu.* Mant.

Æquilorium, æquilavium, al. æquilancium ſub Pol. die Helffte, Gleichheit des Gewichts.

Æquilatatio, Rownośé, Gleichheit.

Æquilaterus, Rowny 3. gleiche Weite.

Æquĭlībrĭō ſtăbĭlĭō, *Ustawiam proſto*, gleich ſetzen.

æquĭlībris, *Rowny wagą, Wagi rowne.* gleiche Wage.

æquĭlībrĭtās, *Rownośé, Waga rowna Szala kluba, Szal ſtanie.*

æquĭlībrĭum, *Waga rowna* gleich Gewicht. *ſyn.* æquābĭlĭtās: æquālĭtās.

æquimanus, Oboręczny. links und rechts.

æquĭnōctĭāle tempus, æquinoctium, *Porownanie dnia z nocą.* Gleiche des Tags und Nachts.

æquĭnōctĭālis, *Jeſienny, Wieſienny, Porownanie. 2. Jam cœli furor æquinoctialis.* Phel. (*nocy punkt.*

æquĭnōctĭālĭs cĭrcŭlŭs, *Porownanie dnia y*

æquipar, aris, Rowny 2. gleich gerad. *ſyn.* Pār, nōn ĭmpār.

æquĭpărābĭlis, *Porownania godny.* gleich ſchätzig, zu vergleichen. *Velut æquiparabile quicquam.* Pru.

æquĭpărātĭō, *Rownośé.* Gleichmachung.

æquĭpărō, *æquipero, Lipſius, Porownywam, Zrownywam*; gleich machen. *Solum æquiparas ſed voce Magiſtrum.* Virg. *ſyn.* Cōmpăro, cōnfĕro, æquo, ēxæquo, ădæquo.

Æquiperabilis apud Plautum Trinummo leguni quidam pro æquiparabilis.

æquipes edis, Rowny 5. gleich.

æquipollentia, Rownośé. Gleichheit.

æquipolleo, Rownam 6. gleich ſo viel gelten. *vide æquivaleo.*

æquipondium, Gwicht Przeżmiąnowa waga gleiches Gewicht.

æquĭſsĭmum, ōptĭmum, *Słuſznie.* billig.

æquĭtās, *Rownośé, Słuſznośé, Sprawiedliwośé, Łaſkawośé.* Billigkeit. *ſyn.* æquum. *vide Juſtitia.*

æquiter, Rowno, gleich.

æquĭvăleo, *Rownam.* gleich gelten, gleicher würde ſeyn. *Nulla poteſt modis æquivalere tuis.* Ovid. *ſyn.* æquĭpōllĕo. *phr.* Tāntum vălĕo, pōllĕo. Tāntī ſum prĕtiī. Pār ſum prĕtiō.

æquivocum nomen commune multis, ratione ſubſtantiæ diverſis Sipont. Homonymum idem

æquivocus verſus Diomed. in quo ſyllaba ultima congruit penultimæ grata malis. Ethoicus Servio.

æquō, *Rownam 1.2,3. Zrownać, Dościgam Nadążam za kim, Stoi na tyle.* gleich, eben machen. *ſyn.* ădæquo, ēxæquo, pār æquālĕ rĕddo, făcĭo, ēffĭcĭo.

æquō. *as.* sŏlo. *Znoſzę. 5. z ziemią rownam*

æquō anĭmō, *Za dobre.* für gut.

æquōr, ŏris. *Rownia, Morze 1. pole.* das Meer. *Vaſtum maris æquor arandum.* Virg. *ſyn.* Mārĕ ăltum, prŏfūndum, pōntus. sălum, cærŭlă, pĕlăgŭs, ōcĕănus, Nĕptūnŭs. Nĕptūnĭă ārvă. *vide Mare, vel* plānĭtĭes cāmpŭs ăpĕrtŭs, lātŭs. *vide Planities.*

æquŏrĕŭs, *Morſki.* das zum Meer gehört. *Sterneret æquoreas æquore nata vias.* Ovid.

æquum. *ſubſt: Rownia, Słuſznośé, Sprawiedliwośé*, das billig iſt. *ſyn.* Fās ēſt, pār. eſt.

ĕst. Fās & jūră vŏlūnt.
æquum bŏnum, *Łaskawość, Słuszność.* Recht.
æquŭs, *Równy 1. 5. Słuszny, Sprawiedliwy, Kontent.* billig. *Victor erat, quamvis æquus in hoste fuit.* Prop. *syn.* Jūstŭs. *phr.* ŏbsērvāntissĭmŭs æquī, jūstitiæ fautŏr. Jūrĭs *vel* æquī dĕfēnsor, *vide Justus.*
æquŭs dīscēdŏ, *Przestaię.*

ÆRA

Aēr, *eris. Powietrze 1.* die Lufft. *Alta petunt aër, atque aëre purior ignis.* Ovid *syn.* æther, æthrā, văcŭum, ĭnānē, Jupĭtĕr, aūră, nūbĭlă, āstră, dĭum. *epith.* Lĭquĭdŭs, văcŭŭs, tĕnŭĭs, hŭmĭdŭs pūrŭs, spīrābĭlĭs, rōrĭfĕr, plŭvĭŭs, cīrcūmflŭŭs, ūdŭs rōscĭdŭs aūrĭcŏmŭs līmpĭdŭs, fŭlgēns, sĕcēnŭs, nīmbōsŭs rārŭs, prŏcēllōsŭs. *phr.* āĕrĭī trāctŭs, āĕrĭī cāmpī, āĕrĭă plăgă, āĕrĭæ ōræ, dŏmŭs plāgæ, āuræ, ĭnānĭă cœlī Cœlī spīrābĭlĕ nūmĕn.
Aēr mănēns, pĭgĕr, dēnsātŭs, *Zaduch 1. 2.*
āĕres, *hi Powietrze.* die Lufft.
ærā, *æ. Kąkol. Rok, 1. Rachownicze litery, Znak na pieniędzach.* Gepräg auf der Münz, Jahrzahl.
ærā *in plurali Pieniądze, Wina pieniężna.* geld.
ærāmĕn, *Miedziany statek* Kupferwerk.
ærāmĕntum; ærāmĕntă ōrum. *Dzwon, Mosiężne rzeczy,* eine Glocke.
ærārĭă, *Mosiężna Gora.* ein Kupferberg.
ærārĭă fābrĭcă, *Mosiężne Rzemiesło.* Werckstatt der Kupfer-Schmid.
ærārĭă fŏrnāx, *Ruda 1. Mosiężna huta.*
ærārĭă ŏffĭcīnă, *Kotlorski Warsztat.*
ærārĭī Præfĕctŭs, Quæstŏr, Trĭbūnŭs, *Podskarbi.* Schatz-Meister.
ærārĭum, *Skarb Rzeczypospolitey 1. 2.* Schatzkammer. *Regales ut opes & sacra æraria servent.* Man. *syn.* ŏpēs pūblĭcæ, fīscŭs.
ærārĭŭs, *subst. Kotlarz, Micarz, Mosiądzem robiący, Podskarbi.* Kupferschmidt.
ærārĭŭs, *adject. Mosiądzowy, podły,* von Kupfer.
ærārĭŭs mīlĕs. *Zołnierz pieniężny,* ster.
ærārĭŭs scrībă, *Podskarbi* ein Schatz-Meister.
ærātŭs, *Mosiądzowy, Miedziany.* verkupfert. *syn.* ærĕ tēctŭs, obdūctŭs, mūnītŭs, Instrūctŭs, ārmātŭs grāvis.
ærātŭs hŏmŏ, *Dłużnik 1.* ein Schuldner.
ærĕ dīrŭtus mīlĕs. *Zołnierz skarany,* ein gestraffter Soldat.
ærĕŭs, *Mosiądzowy.* das von Erz oder Kupfer gemacht. *micat æreus ensis,* Virg. *syn.* ăhēnŭs, ăhēnĕus, ærātŭs.
aëreus lege aërius.
ærica, æ, Śledź ein Hering.
ærifer. Mosiędzusty. ærifice sub Miedziany. der Kupfer trägt. *æriferæ comitum concrepuēre manus.* Ovid.
ærificium, Miedziany statek, Mosiężne rzeczy, Mosiężne rzemiesło,
ærimen, Miedź. Erz, Kupfer.
ærinĕŭs, ærinŭs, *ab æra; æ. Kąkolny.*
ærĭnŭs, *ab ære Mosiądzowy* von Erz.
ærĭpēs. *edis omn. adject: Prędkonogi, Wiatronogi.* geschwind wie ein Vogel. *Fixerit æripedem cervam licet, &c.* Virg. *syn.* vēlōx, cĕlĕr, præcēps, præpēs.
ærĭs ălĭcūjŭs; *Zacz.*
āĕrĭs flŭŏr, flūxŭs. *Wiatr.* der Wind.
ærĭs glacĭēs, *Zwierciadło.* der Spiegel.
ærĭs nĭllă, *sub Złoty.*
ærĭs pălĕă, squāma, *Mosiężna skwara.*
ærĭs tĕrnī: ærĭs dēnī, cēntēnī, *& sub Siedm Pieniążków.*
ærisonus, Brzmiący, klingend wie Erz.
Aĕrĭŭs, *Powietrzny, Wysoki, Biały iasno.* lüftig, in der Luft schwebend. *Nec gemere aeria turtur cessabit ab ulmo.* Virg. *syn* æthĕrĭŭs *vel* æthĕrĕŭs cœlēstĭs, sȳdĕrĕŭs *vel* āltŭs, sūblīmĭs, ēxcēlsŭs, ēdĭtŭs, ārdŭŭs, celsus, prŏcērŭs.

æruſa gemma, *Turkus*, eine Art von Jaſpis.

æro, as, Mośądzem albo miedzią robię. mit Erz beſchlagen, zieren.

æroides, *lapis gemma, m. f. Gr. ſub Beryl*

æromantia, *Gr. Wrożka 2.* Wahrſagung aus der Luft.

æromeli, *n. Gr. Manna.* Himmelbrod.

æroſum aurum, *Fałſzywa moneta.* falſch Geld.

ærosus, *Mośiężyſty, Nieſzczery.* voller Erz.

æruca, *Rdza 1. Gryſzpan.* grüne Farbe.

ærugino, as, Rdzewieię. roſten.

æruginoſus, *Zardzewiały.* roſtig.

ærugo, *Rdza. 1. Gryſzpan, Suchość, Nieſzczerość, Łakomſtwo.* Erz, oder Kupferroſt. *Si reddat veterem cum tota ærugine follem.* Juv: *ſyn.* Rubigo. *epith.* Scabra, tetra, nigra, viridis. *vide Rubigo.*

ærugo ſeolecia, raſilis. *Mośiężny proch.*

æramen. Miedź, allerley Metall, Erz, Kupfer.

ærumna, æ, *Utrapitnie Nieſzczęſcie.* Müh-ſeligkeit. Elend. *ſyn.* Mœror. dolor. *epith.* Gravis, mala, dura, luctifica, triſtis, crudelis, lugubris. *vide Mæror Miſeria.*

ærumnabilis, Załoſny, traurig mühſelig.

ærumnalis, idem. Cięſzki 2.

ærumnæ, ærumnula, Widły 1. kleiner Verdruß.

ærumnatus, Plaut. cor: Drartuatus,

ærumnoſus, *Nędzny,* mühſelig, arm. *ſyn.* Infelix, miſer, infortunatus. *vide Miſer.*

æruſcator, Szalbierz, Landbetrüger.

æruſco, as, Zbieram, liederlich Geld ſamlen.

æs, æris, Miedź, Mośądz, Dzwon, Waga 7. wina pieniężna. Erz, oder Kupfer. *Nonnunquam gravis ære domum mihi dextra redibat ſyn.* Metallum pecunia nummus, Tuba buccina, lituus claſsicum. *epith.* durum, ſolidum, ſplendidum, grave, tinnulum Corinthium.

æs alienum, *Dług 1,* Schulden,

æs alienum cogo, conf. o; contraho, habeo, facio &c. *Dług ſię 1.* Schulden machen.

æs caldarium, fuſile, campanum, tinnulum, *Spiża 1.* Kupfer.

æs coronarium, *Mośiądz,* Meßing.

æs cupreum, Cyprium, ductile, regulare, *Miedź,* Erz das ſich ziehen laſſet.

æs grave, *ſub Poczworny groſz, Pieniądze.*

æs manuarium, *Wyrobek, wygrane* Gewinn

æs militare, *Żołd,* Kriegsgeld.

æs natum, *Obrywka,* Gewinn.

æs rotundum, *Cymbał,* ein Cymbal.

æs ſignatum, *pieniądze,* Geld.

æsalo, æsalon, *onis, Gr. Drzemlik*

æſchrologia, *Gr. Mowa plugawa,* garſtige Rede.

æſchynomene, *es, Gr. Żywopłot ziele.*

æſculator, Szalbierz, ein Lügner, Betrüger.

æſculus, lege Eſculus.

æſcopicum onus, ſub Nadrożne,

æſtas, *Lato, & ſub Rok* der Sommer. *Qualis apes æſtate nova, per florea rura.* Virg. *epith.* ignea torrida calida fervens, fervida ſerena ſitiens fertilis. læta, jucunda, florens, optata ſicca *phr.* æſtiferi dies, Sirius ardor, æſtiva tempora, Pars ferventior anni. Calidiſsima ſolibus æſtas. Formoſa menſibus æſtas Spicea ſerta gerens. Findens Phœbæis ignibus arva. Veſtiens, ornans, culmis Cerealibus agros, Tempus quo torridus æſtuat aer.

Æſtate, *Lecie,* zur Sommers-Zeit. *phr.* Dum terris incubat æſtas. Cum terræ ardore dehiſcunt arva, caloribus hiant arva, Denſæ torrentur ariſtæ, Cum gravis exuſtus æſtus hiulcat agros. Cum exuſtus ager morientibus æſtuat herbis. Cum ſitiunt herbæ & pecori jam gratior umbra eſt, Cum per ſumma poli phœbum trahit altior æſtas, arentes cum findit Sirius agros, Cum ſiccas inſana canicula meſſes tor-

tŏrrĕt, cŏquit. Cum călĕt & mĕdio Sōl ēst āltīssĭmŭs ōrbē ārĭdă cum sitiēns ēxcŏquit ārvă Lĕo Cum cūlmĭs agrŏs vē stit Cĕrĕālĭbŭs æstās. Cum Cĕrēs īncŭrvă fălcē rĕfēctă cădit. Mātŭrĭs cum flāvet cāmpŭs ărīstis. Cum sīccŏs cāncĕr ădūrit agrŏs Cum lætæ tŭrgēnt in pālmĭtē gēmmæ.

æstifer, *Pałaiący*, *Gorący* 1. grosse Hitze bringend. *æstiferæ Libyes viso Leo cominus hoste.* Luc. *syn.* Fĕrvĭdŭs, æstīvŭs.

æstĭmābilis, *Zacz. Ważny*, *Oszacowany.* *sub Nieoszacowany.* schätzbar.

æstĭmātă pœnă, *Wina* 2, Schuld.

æstĭmātiŏ, *Cena* 1. *Szacowanie.* Schätzung.

æstĭmātiŏ cēnsŭs, *Popis* 1.

æstĭmātŏr, *Szacownik*, *Sędzia.* ein Schätzer. *Rerum æstimator, si tamen tecum exigas,* (Jamb.) *syn.* Jūdēx. *epith.* æquŭs jūstŭs. ĭnīquŭs. *vide Judex.* (ist.

æstimatorius, *Szacunkowy.* das zu schätzen

æstimium, *Szacowanie.* Schätzung.

æstĭmŏ, *Szacuię. Ważę sobie co*, *Rozważam* 1. *Trzymam o kim*, *Mierzę.* schätzen, hoch achten. *Quo redit ad fastos, & virtutem æstimat annis.* Hor. *syn.* Jūdĭco, ēxīstĭmo, cēnsĕo, *vel* cōnsīdĕro, *vel* mā gnī, parvī făcio, pēndo.

æstĭmŏ lĭtem, *Przesądy nakazuię.*

æstīvă, *orum Letnie mieszkanie*, *Leża letnia. Chłodnik* 1. Sommerhaus. *Sed tota æstiva repente.* Virg. *syn.* æstīvă căstră.

æstīvă ăgŏ, æstīvŏ, *as*, *Letnieię.* übersommern, Sommer halten. *Amnibus & nudo juvat æstivare sub æmo.* Stat.

æstīvè, *Lekko*, *Letnie.* sommerlich.

æstīvōsŭs, æstŭāns, *Gorący*, südend, hitzig.

æstīvŭs, *Letni.* sommerlich. *Solibus hybernis æstiva est gratior umbra.* Ovid.

æstŭārĭă, *orum*, *Morskiego przychodzenia mieysce.* ein Arm des Meers.

æstŭārium, *Wylewki*, *Odnoga morska*, *Miałkość*, *Dziura.* Luftloch.

æstŭātiŏ, *Pałanie*, *Chciwość*, grosse Hitze.

æstŭŏ, *Pałam*, 1. *Gorąco mi*, *Pram*, *Znoię się*, *Burzy się* 1. 2. *Żądam*, *frasuię*, *Trudność mam.* erhitzt ungestümmig seyn. *Et cum exustus ager morientibus æstuat herbis.* Virg. *syn.* Fĕrvĕo, flāgro, exæstŭ , *vel* flūctŭo, ăgĭtŏr.

æstŭōsĭŭs, *Gorąco*, 1. heiß.

æstŭōsŭs, *Gorący*, hitzig. *Gregem æstuosa torret impotentia.* (Jamb. pur.)

æstŭs, *us*, *Gorącość*, *Pałanie*, *Wrzawa* 1. *Burzenie* 2. *Morskie burzenie*, *Chciwość*, *Zatrwożenie.* Sonnenhitze, grosse Feuers. Hitze die Ungestümme des Meers. *syn.* Călŏr, ărdŏr, fĕrvŏr, *vel* flūctŭs, motŭs. *epith.* Flāmmĭfĕr, sīdĕrĕŭs, fĕrvēns, ūrēns, mălīgnŭs, gravis, fĕrvĭdŭs. *vide Fluctus maris.*

ÆTA

ætās, *Wiek*, *Czas*, 1. *Rok*, 1. *Lata*, 1. *Zywot* Das Alter, Leben, die Zeit, Jahr. *ætatis facta est tanta ruina meæ.* Ovid. *syn.* ævum, sæcŭlum, ævī spătĭum *vel* vītă, ānnī, tēmpŭs, vītæ tēmpŭs. *epith.* Fŭgĭtīvă brĕvis, īrrĕvŏcābĭlis, mātūră, vēlōx, præcēps, prŏpĕră, cĭtă, īnstābĭlis, īrrĕquĭētă cădū ă præpes, fāllāx, fŭgiēns rĕvŏlūbĭlis, lūbrică, prætĕrĭtă. *vide Pueritia, Adolescentia, Juventus, Virilis ætas, & Senectus.*

ætās bŏnă, *Młodzieństwo.* die Jugend.

ætās dēcūrsă, āctă, ingrăvescēns, mala. *Starość.* das Alter.

ætās dēcrĕpĭtă, extrema, præcipita, summa. *Zgrzybiałość.* hohes Alter.

ætās lēgĭtĭma, *Lata*, *Rok* 1. mäßiges Alter.

ætās mĕdĭă, *sub średnie lata.* mittel mäßiges Alter.

ætātē āffēctă. īngrăvescēntē, homo, *Letni.*

ætātē cōnfēctŭs, *Zgrzybiały.* ein Greiß.

ætā-

ætātĕ părĭlī, ætātĕ pār, *Rowiennik.* gleiches Alter.
ætātĕ prōgrĕdiĕntĕ, *Za laty.*
ætātĕ prōgrĕssŭs, prōvĕctus, ætātĕ prŏpĕ āctā, dēcūrsā, *Podstarzał sobie.*
ætātĕ præstăt, āntĕcēllit, āntĕit, *Starszy.*
ætātĕ sĕnĕctā, *Stary.*
ætātem ad cōmpŭtātiōnem rĕvŏcārĕ, *sub Rachuię się.*
ætātis pārs pējŏr, *Starość 1.* das Alter.
ætātis vĕniă, *Przyznanie lat.*
ætātis vĭtiō, *vel* ætātĕ, *Od starości sub Od radości.*
ætātŭlă, *Latka 1.* Kindheit.
ætērnālis, *Wieczny.* ewig.
ætērnĭtās, *Wieczność*, die Ewigkeit. *æternitatis janua.* (Jamb: Dim.) Prud. *epith.* Lōngă, pĕrēnnĭs, īmmūtābĭlĭs. *phr.* Tēmpŭs fĭnĕ cărēns. Vītă pĕrēnnĭs, ævum perpetuum, ætērnum, ĕxpērs prĭncĭpĭī, fīnĕ cărēns. Quæ sēmpĕr ădēst, sēmpērquĕ fŭit, sēmpērquĕ mănēbit. Cui nĕquĕ prĭncĭpĭum ēst ūsquam nec fīnĭs. Nēscĭă fīnĭs. Quæ spătiō nōn claūdĭtŭr ūllō.
æterno, *as. Wieczę, Wiecznym czynię; Sławię 1.* unsterblich machen.
ætērnŏ, *Ustawicznie.* ewiglich.
ætērnum, *Wiecznie. Na długi czas, Zawsze.* ewiglich. *syn.* Sēmpĕr, pĕrpĕtŭō, ūsquĕ, nūnquām nōn, ōmnī tēmpŏrĕ; ævo. *vide Semper.*
ætērnŭs, *Wieczny, Wielki, 1.* ewig, immerwährend. *syn.* Pĕrpĕtŭŭs, pĕrēnnĭs, cōntĭnŭŭs, sēmpĭtĕrnŭs, īmmōrtālis. *phr.* Fīnĕ cărēns. Mănĕt, ætērnūmque mănēbit.
æthĕr, *eris, m. Gr. Powietrze, Ogień 2. Niebo, 1.* die Luft der Himmel. *Inde mare, inde aër, inde æther ignifer ipse.* Virg. *syn.* Cœlum, pōlŭs, ōlȳmpus. *vide Cœlum, vel Aër. epith.* ārdŭŭs, līquĭdŭs, sĕrēnŭs, vāstŭs, īgnĕŭs, stēllātŭs, lūcĭdŭs, lætŭs, cōnspĭcŭŭs, pūrpŭrĕŭs.
æthĕrĕŭs, æthĕrius *Gr. Powietrzny, Niebieski.* luftig, himmlisch, göttlich. *syn.* āĕrĭŭs. *æthereas, telum contorsit in auras.* Virg.
æthra, æ. Gr. Powietrze 1. die Luft.
Æthĭŏpĭă, *Murzyńska ziemia.*
æthĭŏpĭs, *idis. Gr. Dziewanna.* Mohrenkraut.
Æthĭŏps, *opis, æthiopus, pi Gr. Murzyn.* ein Mohr. *Æthiopum versemus oves, sub sidere cancri.* Virg. *epith. in plur.* Nĭgrī ūstī, ātrī tōrrĭdī, nūdī hōrrĭdī dēfōrmēs, fūsci, ĕxūstī, tōstī, fĕrōcēs.
ætiolŏgiă, *Gr. Sprawowanie się.* Andeutung einer Ursach.
ætītēs, *æ. m. Gr. Kamień orli.* Adlerstein.
ævitas, Starość 1. Wiek. das Alter.
æviternus, Wieczny, ewig.
ævum, *ævus, m. priscè. Wiek, Wieczność, Czas, 1. Zywot.* die Ewigkeit oder immerwährende Zeit, das Leben. *syn.* Vītă, ætās, ævī spătium, *epith.* āngūstum, brĕvĕ mĭsĕrābĭlĕ vŏlāns lubrĭcum, lōngum lābĭlĕ incērtum flŭĭdum lāmēntābĭlĕ. *vide ætas, & vita.*

A F F

Affaber, Sztuczny. ein Künstler.
āffābĭlĭs, *Rozmowny. 1. Łagodny.* holdselig mit reden. *Nec visu facilis, nec dictu affabilis ulli.* Virg *syn.* Cōmĭs, mītĭs, plăcĭdŭs, bēnīgnŭs, ŭrbānŭs, hūmānŭs.
āffābĭlĭtās, *Rozmowność, Łagodność.* Freundlichkeit im Gespräch.
āffābĭlĭtĕr, *Łagodnie.* freundlich, holdselig.
āffābrè, *Sztucznie.* künstlich. *syn.* Pulchrē, sōlērtĕr: bēllĕ pĕrītĕ, ēlĕgāntĕr.
Affabulatio, Bayki przysłosowanie. eine Lehre an einer Fabel.
āffāmĕn, *inis. n. Mowienie do kogo.* das Anreden.

Affaniæ, Bajki. unnütze Reden, Narrenpossen.
affārī, *sub. Mowię do kogo.* zusprechen, anreden. *Tunc sic affari, & curas his demere dictis.* Vir. *vide Affor aris.*
affātim, *Obficie, Hoynie, Dostatecznie, Dość do zdechu*, reichlich genugsamlich überflüßiglich. *Affatim plenis, quibus imbuatur.* Saph) *syn.* ăbūndē, lārgē mūltum.
affātūs, *us, Przemowienie do kogo.* Anred, Anspruch. *Audeat affatu, quæ prima exordia sumat.* Virg.
affēctātē, *Wystawnie 2.* sorgfältiglich.
affēctātiō, *Pokazywanie się, Przesadzanie się*, eine angenommene Weise.
affēctātōr, *Storzypiętka, Pożądacz, Wystawny*, ein Sorgfältiger, der begierig wornach strebet. *syn.* Cŭpĭdŭs, āppĕtēns studiosus.
affēctātōr sum, *Przesadzam się.*
affēctātus, *Wystawny, Zmyślony, Dobrowolny.* sorgfältig. angemasset. *syn.* Quæsītūs, ēxquīsītŭs, āccērsītŭs.
affēctio, *Afekt, Poruszenie, Sposobność, Namiętność, Miłość, Postanowienie.* Beschaffenheit, Liebe, Neigung, Gewogenheit.
affēctiō ănĭmī, *Żądza.*
affēctio cŏrpŏrĭs, *Komplexya.*
affēctiō cœlōrum, *Influencia.*
affēctō, *as. Pnę się 2. Umyślnie czynię. Wystawnie co poczynam, Czynię się 2. Nabawiam.* embsig begehren. *Per populos dat jura, viamq; affectat Olympo.* Virg. *syn.* Cŭpĭo appĕto, ēxquīro, ambĭo, aucŭpŏr, dēsīdĕro.
Affector, aris, Pnę się. sehr begehren.
affēctŭōsus, *Afektu pełny.* liebreich, geneigt.
affēctus, *ti, adje: Skłonny Afekt 7. Sposobny. Chętny. Maiący. Chorobie podległy, Naruszony, Zaczęty, Niedokończony, Chory 1. Na schyłku* krank; geplagt. *syn.* Cŏmmŏtŭs, vēxātŭs, afflīctūs, *vel* īnfīrmŭs languĭdus.
affēctūs malè sum; *Nie sprzyiam.* bin nicht gewogen.
affēctūs mălĕ, grăvĭtĕr, *Utrapiony.* geplagt.
affēctūs sum, *Radbym.*
affēctŭs, *us, subst: Afekt, Miłość, Poruszenie*, eine Bewegung des Gemüths, Anmuthung, Zuneigung. *Hæc dabit affectus, ille excludatur amicus.* Juv. *syn.* Stŭdĭum mōtūs ănĭmī, mēntĭs, pēctŏrĭs, *epith.* vĕhĕmēns tūrbĭdŭs, vĭŏlēntŭs.
Affectus, ki, Dzieci.
affēctus ămōrĭs, *Chęć*, Zuneigung.
affĕro, *Przynoszę, Przywodzę, Nabawiam.* herzu bringen.
affĕrō aūxĭlium, ŏpem, *Ratuię.* helfen.
affĕrō īncrēmēntum, *Przymnażam* vermehren.
affĕrō mĭhī mănūs, *Zabiiam się.* sich tödten.
affĕrō pēstem, ēxĭtium, īntĕrĭtum, *Zatracam.* vertilgen.
affĕrtur, *Słyszeć, Wieść iest.* es wird geredt.
affĭcĭō, *Nabawiam, Trapię 1. 2. Częstuię.* bewegen, anthun. *Sed potius largis afficiet muneribus.* Catull. *syn.* Mŏvĕo, cōmmŏvĕo, tūrbo, vĕxo, pērtūrbo, afflīgo, tŏrquĕo.
affĭcio glōrĭa, hŏnōrĕ, mūnĕrĭbūs, *Uraczyć.* verehren, beschenken.
affĭcĭō mŏrtĕ, cœdĕ, *Zabiiam 1.* tödten.
affĭcĭō, vŏlŭptātĕ, gaūdĭo, *Rozweselam.* erlustigen.
affĭcĭŏr, *Zeymuię mię, Poruszam się, Smęcę się.* sich betrüben.
Affictitius, & Affictus, ti, Przydatny, erdichtet. *syn.* Fīctūs sĭmŭlātŭs.
affīgō, *Zawieszam, 1. Przybiiam 1. Przylepiam, Przyprawiam*, anheften anschlagen, anhenken. *Concretam patitur radicem*

cem *affigere terræ*, Virg. *syn.* Fīgo, īnsĕro, adnēcto, cōnnēcto, jungo, adjūngo cōnjūngo.

affīgŏr, *Wieszam się, Przylepiam.*

affīgŏr mŏrsu sūcto, *Przypiiam się, Przystaię.*

affingŏ, *Przyczytam, wmawiam 2. Przydaię 3. Przyszywam 2. Daię mowę.* andichten, bilden, gestalten. *syn.* Fingo, sĭmŭlo, assĭmŭlo.

affīnis, *Powinowaty z małżeństwa, Przyległy, Uczestnik, O granicę mieszkaią y.* Schwager, Verwandte. Nachbar. *Jus aliquod faciunt affinia vincula nobis.* Ovid. *syn.* Cōgnātŭs, cōnsanguĭnĕŭs, agnātŭs, prŏpīnquŭs sanguĭnĕ jūnctŭs, *vel* æq. æ lis, sĭmĭlĭs cōnsimĭlis *vel* prŏpīnquŭs, vīcīnŭs.

affīnis, scĕlĕrĭs, affīnis vĭtĭŏ, *Winien 2.*

affīnitas, *Powinnowactwo z małżeństwa* Schwägerschaft, Freundschaft.

affīnĭtatem cōncilĭŏ, *Zpowinnowacam kogo.*

affīnĭtātem jūngŏ, *Spowinnowacam się.*

affīrmans, *Twierdzący,* bestättigen.

affirmatè, *Twierdząc, Mocno, Zapewne,* gewißlich, sicherlich.

affirmātĭŏ, *Twierdzenie.* Versicherung, Bestättigung.

affirmatiŏ Religiosa, *Przysięga,* ein Eyd.

affirmātŏr, *Twierdziciel.* Bekräftiger, Bestättiger.

affīrmŏ, *Twierdzę, Potwierdzam, Utwierdzam, Dowodzę 2. Stwierdzam,* bekräftigen, bestättigen. *syn.* āssĕvĕrŏ ājo, cōnfirmo, jūro. (ren.

affīrmŏ jūrĕjūrāndo, *Przysięgam,* schwö-

Affixa, orum, Ruchome rzeczy.

affixŭs sum, *Kowęczę, przybity iestem.* angeheftet. *syn.* Fīxŭs dēfīxŭs, ānnĕxŭs jūnctŭs, ādjūnctŭs.

afflātu trăhŏ pĕrīcŭlum, *Zarażam się,* sich anstecken.

afflātŭs, *ūs, Chuchanie, Natchnienie. Powiewanie, Wionienie, Zalatanie, Napuchnienie,* angeblasen. *Afflata ex numine quando.* Virg. *syn.* Īmpŭlsŭs āgĭtātŭs. *phr.* Nūmĭnĕ āfflātŭs.

āfflātŭs īncēndĭŏ, *Opełzł.*

āfflātŭs Nūmĭnĕ, *Prorok,* ein Prophet.

āfflĕŏ, *Przypłakiwam,* mitweinen.

āfflīctĭŏ, Afflīctātĭŏ, *Trapienie, 1. Utrapienie.* Trübsal, Bekümmerniß, Angst, Noth *syn.* Cāsŭs, mĭsĕrĭă, mălum, ādvērsă fŏrtūnă. *vide Casus, Infortunium.*

āfflīctŏ, *as, Trapię, 2.* heftig plagen.

āfflīctŏr, *oris Trapiciel,* ein Peiniger, Verfolger.

Afflictus, ūs. die Peinigung. *Cic. Afflictu occidit, corr. Lambin afflicta occidit.*

Afflīctŭs, *ti, Utrapiony, Upadły, Utrzęsnął się,* betrübt, geplagt. *Afflictus vitam in tenebris luctuque trahebam.* Virg. *syn.* Prōstrātŭs, jăcēns, ōpprēssŭs, *vel* infēlix, mĭsĕr, ānxĭŭs *phr.* Fātīs jāctātīs īnīquīs, Fātīs ūsŭs ăcērbis, ōbrŭtŭs īnnŭmĕrīs cūrārum flūctĭbŭs. *vide Infelix.*

āfflīgŏ; *Trapię, 1. 2. Uderzam o ziemię Obalam 1. 2.* betrüben, plagen, ängstigen. *Flectit, & assvetum spolus affligit egestas.* Claud. *syn.* Vēxo, āngo, *vel* prostĕrno, dēprĭmo, dējĭcio; pēssundo. *phr.* Clādĭbŭs īnnŭmĕrīs mĭsĕram vēxāvit, īnsōntem ōpprēssit fātōrum mōlĕ, Fātīs vēxārĕ crŭēntīs.

āfflīgŏr, *Smęcę się,* geplagt werden.

āfflŏ, *Owiewam, Nadymam, 2. Napuchnąć, Chucham, 2. Dmucham 2. Natchnąć, odtchnąć, Zarażam, Pomagam,* anblasen anwehen. *syn.* īnspīro, *Metaph.* īncīto, īndūco.

āfflŏr, *Zalata mię, Natchniony iestem.*

āfflŏr īncēndĭŏ, *Zachwycić ognia.*

āffluēns, *Obfity,* āfflŭēntĕr, *Obficie* überflüßig, reich.

 āfflŭ-

āffluĕntia, *Obfitość*. Überfluß *vide Abundantia, Copia*.
āfflŭo, *Obfituię*, *Opływam*, *Przypłynąć*, *Przybywa*, & *sub. Gromadzą się*, *Zbiegaią się*. Überfluß haben. *syn.* ăbūndo, *vel* āccūrro, cōncūrro.
Affodio, is, ere, Przykopać, Przydaię ι. an oder übergraben, *syn.* Fōdĭo, ēffōdĭo, ērŭo.
Affor, aris. Mowię do kogo, ansprechen. *Ergo his aligerum dictis affatur Amorem.* Virg. *syn.* āllŏquŏr, cōmpēllo, ās, *phr.* vōcĕ, vērbīs, dīctīs, cōmpēllo.
Affore in Przychodzę ι. künftig seyn, kommen werden. *Generos externis affore ab oris.* Virg. *vide Adsum.*
Afformido, Obawiam się, Boię się. sehr fürchten.
Affrango, Obiia się. vide affringo adfringo.
Affremo, Szumię, brummen.
Affrico, Nacieram, Namazuię, Zarażam ι. Czochram się. anreiben, ankratzen.
āffrīctŭs, *us, Nacieranie ι.* das Anreiben.
Affringo, Łamię co, zerbrechen. *Affrio. Drobię*, zerreiben, einbrocken.
āfrā ăvis, *Struś ι*, Strauß Vogel.
Africia, æ. Arnob. Pultes, aut libi genus in sacris.
Africus, Wiatr zachodnemu poboczny ku południowi. Sud Westwind.
āffulgĕo, *Zaiaśnieć* anscheinen, anglänzen.
āffundĭtur, *Podlewa rzeka.*
Affundo, is, Przylewam, Zalewam zugiessen zuschütten.
ăgāllŏchum. *Gr. Aloe ι.* Aloeholz.
ăgămus. *Gr. Bezżeniec*, ledig, der kein Weib hat.
ăgăpē, *es*, Agăpæ *arum. Gr. Biesiada, miłość*, Liebesmahl, Allmosen aus Liebe gegeben.
ăgăpētă, *æ.* Gr. *Nałożnica*, eine Hure.
ăgārĭcum, Gr. *Modrzewowa gębka*, Lerchenschwamm.
ăgāso, onis, *Ośarz, Masztalerz, Pasterz, Poganiacz.* Eseltreiber, Stallknecht. *Ut modo si patinam pede lapsus frangat agaso.* Hor. *syn.* ăgĭtātŏr ăsĕlli.
Agathodæmon, Gr. bonus genius, apud Lamprid.
Agathodæmones, sunt dracunculi magici.
ăgĕ ăgĕdum, *Nuż*, wohlan. huy. *Dic age, nam cunctis eadem est audire voluntas.* Ovid. *syn.* ăgĕsīs, ējā ăgĕ.
ăgeă, *æ, Chodżenie, 3. e produxit Ennius.* Weg im Schiff.
ăgĕlastŭs, Gr. *Niewesoły, Melancholik*, ein betrübter.
ăgĕ æŭs, *vide Panis agelæus.*
ăgĕllŭs, *Rola ι.* kleiner Aker. *Quod nunquam veriti sumus, ut possessor agelli.* Virg.
ăgĕllŭs vĭrēns, *Ogrod*, ein Garten.
ăgēmă, *tis Gr. Połek*, ein Regiment Cavallerie bey den Macedoniern.
ăgĕnda. *orum, Aienda* Kirchenbuch.
ăgēns, *Rzetelny*, ein Klager.
ăgēns in rebus, *picownik, Sprawca.*
ăgĕr, *Rola ι. Okolica*, Feld, Acker. *Huic ager ille malus, dulcesque â frontibus undæ* Virg. *syn*, Cămpŭs ărvŭm jūgĕră tērră sŏlŭ, rūră tēllŭs, hŭmŭs. ăgellus. *epith.* dīvĕs frūgĭfĕr fœcūndŭs lŭxŭrĭōsŭs fĕrāx, bĕnīgnŭs, ārĭdŭs, grāmĭnĕŭs, mōllis, hērbĭfĕr, rĭgŭŭs ĭrrĭgŭŭs ālmŭs cūltŭs mădĭdŭs, ŏpĕrōsŭs ĭncŭltŭs cĕrĕālĭs; săxōsŭs spīnōsŭs.
ăgĕr pāscŭŭs, cōmpāscŭŭs, *Błonie*, die Wiese, gemeine Weide.
ăgĕr rĕquĭētŭs, *Ugór.*
ăgĕrătum, Gr. *Zeniszek ziele*, Leberbalsamkraut.
ăgĕsĭs. *Nuż*, wohlan *Nunc agesis, quoniam docui nil posse creari.* Lucr. *syn.* ăgĕdum, ējā, ăgĕ.

ăggĕmo, *Wzdycham* zuseufzen, mitleiden haben. *Aggemit & nostris ipsa carina malis.* Ovid. *vide Adgemo.*

ăggĕr, *Wał, l. Grobla, Pagórek.* eine Schanze, Damm, Bollwerk. *Aggeribus septam circum & fluviatibus undis.* Virg. *syn.* Vallum, mūnīmĕn, prŏpūgnācŭlum, tĕrrā ăggĕstā, tĕrrĕā mōlĕs. *epith.* hĕrbōsŭs, lăpĭdōsŭs, grāmĭnĕŭs fīrmŭs cĕlsŭs, excelsŭs, ārdŭŭs, bĕllĭfĕr. Mārtiŭs sŭblīmis, īngĕns, īnsŭpĕrābĭlĭs. *vide Munimen.*

ăggĕrātĭo, *Tama, Sypanie, Zasypowanie.* Anhäuffung.

ăggĕro, *as*, aggĕro is, *Kupię, Obsypuię, zasypuię.* häuffen. *Dictis, atq; aggerat iras.* Virg. *syn.* Cōngĕro, cŭmŭlo, ăgglŏmĕro ăccŭmŭlo cōlligo. *vide Accumulo.*

ăggĕstĭo, *Zaszorowanie,* Schutt, zusammen gekehrter Koth.

ăggĕstum, *Nawoz, Zasypowanie, Grobla, Zrąb. 2.*

ăggĕstŭs, *us Sypanie, Zasypowanie.* Zusammentragung.

Agglŏmĕro, *Kupię, przyłączam.* zusammen winden. *Et lateri agglomerāt nostro &c.* Virg.

ăgglūtĭno, *Przykleiam, Lituię co. Spaiam.* anleimen, ankleben. *syn.* Glūtĭnĕ nĕctō, ădnĕcto, cōnnĕcto, jūngo, cōnjūngo; cōpŭlo.

Aggravatio sub: Klątwa 2. obciążenie. Beschwerung.

Aggravescit, Sili się Szerzy się, Pogorsza się, je länger, je schwerer werden *syn.* Dēprĭmŏr, ăggrăvor, gravŏr, ōpprĭmor, ōbrŭŏr.

ăggrăvo, *Obciążam.* überladen, beschweren. *Illa meos casus aggravat, illa levat.* Ovid. *syn.* Dēprimo ōnĕro, grăvo, ōpprĭmo, ōbrŭo.

ăggrĕdĭor; *Przystępuię l. Przychodzę l. Poczynam, Zaczynam, popadam kogo, Szturmuię, Ważę się 2. Uderzam na kogo.* angreiffen, anfallen, anfahren, anfangen. *His vatem aggredior dictis &c.* Virg. *syn.* Invādo, lăcēsso, prōvŏco, ōppūgno, prĭŏr īrrŭo, ădŏrĭŏr. *vel* irruo *vel* ōrdĭŏr sŭscĭpĭo, īncĭpĭo, *v. Incipio.*

ăggrĕgo *as. Przyłączam, przypuszczam, przyimuię l* zusammen sammlen. *Aggregat, & secum petulans amentia certat.* *syn.* Cōngrĕgo, cōlligo, cōgo.

ăggrĕssĭo, Aggressus us, *Naiazd, przystąpienie, Szturm, Zaczęcie 1.* Angriff, das Anfallen.

ăggrĕssŏr, *Rozbóynik, Szarpacz,* ein Rauber.

ăggrĕssūră, *Naiazd, Rozbóy l. Szarpanie.* *vide Aggressio.*

Aggrettus, priscè, lege Adgrettus suprà.

AGI

ăgĭlĭs, *Chybki, prędki, Zartki,* hurtig, geschwind, fertig. *Lassabāt agiles aspera bella viros.* Ovid. *syn.* cĕlĕr, prōmptŭs, ēxpĕdītŭs, vĕlōx, vŏlŭcĕr, ălăcer pĕrnīx, cĭtŭs.

ăgĭlĭtās, *prędkość, Chypkość,* Hurtigkeit, Behendigkeit. *syn.* Lĕvĭtās vĕlōcĭtās, mōbĭlĭtās.

ăgĭlĭtĕr, *Prędko, Chybko,* behend, hurtig, geschwind.

ăgīnă, *æ. Szal gwoździk, Szal rękoieść.*

Aginator, Zyskownik, Targownik. der sich durch einen geringen Nutzen bewegen läßt.

ăgīnŏr, *aris Targuię. Machluię.* mit geringer Waare handeln.

ăgipes, *edis, prękonogi, Rayca.* ein geringer Rathsherr.

ăgĭtābĭlĭs, *Ruchomy,* beweglich. *Terra feras, cepit volucres agitabilis aer.* Ovid.

ăgitānt mē fŭrĭæ, *Szaleię,* ich bin rasend.

ăgĭtātĭo, *Chwianie, Ruszanie l. 2. Muszanie 2. Chelbanie Trzęsienie, poruszanie,*

Burzenie 2. Bewegung, Trieb, Uebung.
ăgĭtātĭo mĕntis, *Mysl* 2. die Gemüthsbeschäftigung.
ăgĭtātŏr, *Poganiacz*, *Kalwakator*, *Woźnica*, ein Treiber, Pferdwarter, Roßtreiber, *Et equorum agitator Achilles.*
ăgĭtātŭs, *us*, *Ruszanie*. *v. Agitatio.*
ăgĭtātŭs, *ti*, *Utrapiony*, *Okrzesany*, hin und her getrieben. *syn.* vērsātŭs. āctŭs. *Incursant ramis, agitataq; pulsant.* Ovid.
ăgĭtĕ, agitĕ dum, *Nuż*, wohlan, frisch auf.
ăgĭtŏ. *Rucham*, *Ruszam* 2. *Pędzę*, *Trzęsę* 1. *Mieszkam gdzie*, *Ucieram*. *bieżę*, *Rospráwiam*, *Zyię* 3. *Rozważam* 1. *Myślę*, 1. *Zywię się* 1. bewegen, treiben wohnen. *Illa choros lucis agitabat in altis.* Virg. *syn.* Jācto, ăgo, vērso, tūrbo, dĭstūrbo.
ăgĭto cōnvīvĭă, *Biesiaduię*. Gastmahl halten.
ăgĭtŏ prædas, *Rozbiiam*, rauben, morden.
ăgĭtŏ sāt, *pro* satăgŏ, *Usiłuię*, sich bemühen.
ăgĭtŏr, *Chwiewam się*, *Ruszam się*, bewegt werden.
ăgĭtŭr, *Idzie o to*, *O głowę idzie*, *Oto gra*, & *sub: Toczę się*, es gehet darum.
Aglăŏphōtis, *idis f*, *Gr*, *Jasnotka ziele*. Gichtwurz.
Aglaspis, *Liwig*, *legio à scutis albis Gr.*
āgmĕn, *Rota ciągnąca*, *Gromada ludzi*, *Wielkość*, *pad*, *Zastęp*, *Kupa*. ein Hauffe, ein Heer. *Agmen agens, magnique ipse agminis instar*, Virg. *syn.* Tūrbă, cătērvă, ēxērcĭtŭs, cŏhōrs, phălānx lĕgio mănĭpŭlŭs. *epith.* Clўpĕātum fortĕ, ārmātum, tĕrrĭfĭcum răpĭdum, hōrrĕndum, *v. Acies militaris*, *Exercitus*,
āgmĕn cōmpŏsĭtum, *Szyk* 2. ein ziehender Hauffe,
āgmĕn flūmĭnĭs, *Nurt*, der Strom.
Agminalis, *Ciężarowy*, zum Hauffen gehörig.
Agminatim, Agmĭnĕ, *Hurmem*, hauffenweis,
āgnă, *Owca*, ein Lamm. *Ipse atri velleris agnam.* Virg. *syn.* Bĭdēns, ŏvis bălāns. *epith.* Lānĭgĕră, tĕnĕră, plăcĭdă, păvĭdă, tĕnēllă, īmbellis. *vide Ovis.*
āgnă mōllĭŏr, *Łagodny*.
āgnă nŏvēllă, *Jagnię*. ein Lämmlein.
āgnāscŏr, *Nadrastam*, *przyrodzam się*.
āgnātă pĕcŏră. *Przypłodek.*
āgnātĭo, *Powinnowactwo po Oycu*. Blutsverwandtschaft vom Vater her.
āgnātum membrum, *Przyrostek*. überflüßiges Glied an dem Leibe.
āgnātŭs. *Powinnowatu po Oycu*. *pogrobek*. Anverwandter. Blutsfreund vom Vater her. *syn.* Cōgnātŭs, āffīnis, cōnsānguĭnĕŭs, prŏpĭnquŭs. *phr.* Sānguĭnĕ jūnctŭs. Cōnsānguĭnĭtātĕ prŏpĭnquŭs,
āgnīnă, *Baranina*. Lammfleisch.
āgnīnŭs. *Barani*, das von Lämmern. *Cruda per agninos exercent funera rictus.* Prud.
āgnēllŭs, *Baranek*, *Jagnię*, ein Lämmlein,
āgnĭtĭo, *Poznawanie*, *Uznanie*. Erkänntnuß, *Agnitione notas rerum vel grossibus errant.* Prud. *syn.* Nōtĭo, cōgnĭtio, nōtĭtĭă,
Agnitor, *poznawacz*, ein Erkenner,
Agnomen, āgnōmĕntum. *przezwisko*, 3. Zuname. *Adiectique probent genitiva agnomina Cottæ.* Ovid. *syn.* Cōgnōmen, *epith.* Clārum, aūgūstum. *vide Nomen.*
āgnōrŏn, ŏvis, *m. Gr.* *Wuron.*
āgnōmĭnātĭo, *Nazwanie*, *Zamiana słów*.
āgnōscŏ, *Uznawam*, *Przyznawam*, *Zeznawam* 1. *Znam się.* erkennen, wissen, billigen, gutheissen. *Aeneas agnovit enim, lætusq; precatur*, Virg. *syn.* Nōsco, cōgnōsco pērspĭcio. scĭo, vel fătĕor, cōnfĭtĕŏr, ādmĭtto. *vide Cognosco*,
Agnua, *połłaie*.
āgnŭs. *Baranek*, *Jagnię*, ein Lamm. *syn.* Bălāns, bĭdēns, *epith.* Mōllis, lānĭgĕr tĕnĕr, tĕnēllŭs tĭmĭdŭs, mītis, īmbēllis, blān-

blāndŭs. *phr.* Lāscīvī sŏbŏlēs grĕgĭs, Lŭxŭrĭāns lætĭs tĕnĕr āgnŭs in āgrīs. Sūbsīlĭēns, mōllĭquĕ in grāmĭnĕ lūdēns. *vide Ovis.*

āgnŭs cāstŭs, *Wierzba włoska 3.* Schaafmülle ein Kraut.

āgnŭs fœmĭnă, *Owca*, ein Schaaf.

āgnŭs lāctēns, sŭbrŭmŭs, *Jagnię.* ein Säuglamm.

āgō, *is*, *Czynię 1.8.9.11. Bawię się 1. Mieszkam gdzie, Pędzę, pozywam 1. Prę, Onaczę, Rządzę 1. Mowię 1.4. Napędzam Rosprawiam. Wyrazam 2. gestami narabiam, Ruszam 2. Idę wspaniale, Jestem 3.4. Każę do ludu, Sprawę mam, Zyię 3. Wbiiam 1. Sprawuię 1. Naradzam się Stawiam się 3. Wydaie ziemia, Pobudzam*, thun, machen, handlen, wirken, verrichten, treiben. *syn.* Gĕro, făcĭo, effĭcĭŏ, *vel* ăgĭto, *vel* pēllō, *vel* ūrgĕo; pĕrsĕquŏr, *vel* tēnto, mōlĭŏr, āggrĕdĭŏr, *vel* trāctŏ, cūro, prōcūro.

āctŭs a um, *Czyniony, pędzony.* gethan, getrieben, geführt. Fāctŭs, ēffēctŭs pĕrfēctŭs, *vel* pūlsŭs: ādmŏtŭs.

ăgō ămīcum, *postępuię z kim łaskawie*, freundlich umgehen.

ăgō ănĭmam, *Konam*, in den letzten Zügen liegen.

ăgō cāusām, ăgō ad pŏpŭlum, *Rzecz mam.*

ăgō cōllem, cōllĭcŭlum, cāulĭcŭlum. *Wyrastam 2.*

ăgō cŭnĭcŭlōs, *Podkopuię*, miniren.

ăgō dĭēm, vītam, *Zyię*, leben.

ăgō dĭem fēstum, *Swięcę.* Festtag halten.

ăgō ēxcŭbĭas, stātĭōnem, vĭgĭlias, *Straż trzymam.* Wache halten.

ăgō fērĭās, ōtĭum, *Próżnuię*, müßig gehen.

ăgo fŏrum, *Sądzę urzędownie*, Gericht halten. (treiben.

ăgō in ēxĭlĭum, *Wyganiam*, ins Elend

ăgō in fŭgam, *Obracam wzad*, in die Flucht jagen.

ăgō jūdĭcĭo, jūre, lege, *postępuię prawem*, rechtlich handeln.

ăgō plăcĭdē, sĕvērē, īrācūndē, *postępuię z kim.* freundlich, scharff mit einem umgehen.

ăgō prō mĕō jūrĕ, *Dochodzę.*

ăgō sat *pro* sătăgo, *Usiłuię*, sich bemühen.

ăgō ŭt, ăgō ne, *Staram się*; thue, damit.

Agŏgă æ. Gr. *Rów*, ein Graben.

Agŏlum, *pastuszа laska*, ein Hirten-stock.

ăgon ōnis, *m. Gr. szranki, Zawód, dziwowisko, Konanie. 2.* Streit, Kampf, Uebung. Wettlauff, Todesnoth. *Nuntius adveniens narrat sub agone jacere.* Prud. *syn.* Cērtamen.

ăgōn, gymnĭcŭs. *Gr. Igrzysko.*

Agonalia, ium, Mięsopust.

ăgōnālis, *Zawodniczy, Janus agonali luce piandus erit.* Ovid.

Agones, hi sub Odwłoczyciel.

ăgōnia, *æ, Ofiara 2.*

Agonia, Gr. Ucisk, an Konanie

ăgōnĭă *orum, Gr. Mięsopust, igrzysk mieysce Et prius antiquus dicebat agonia sermo.* Ov.

ăgōnĭum, Gr. *Zawód 3. Igrzysk mieysce.*

ăgōnīzō, *Gr. an Konam.* in den letzten Zügen liegen, kämpfen, streiten, fechten.

ăgōnŏthĕtă, *æ. m. Gr. Igrzysk sprawca. 2.* ein Vorgesetzter in einem Kampf. *Spectat agonothetes, certantes æthere ab alto* Anon

ăgŏræus, *Gr. Nieuczony, Rynkowy*, ein Lumpenkrämer.

ăgŏrănŏmŭs, *Gr. Podwoiewodzy*, ein Marktherr.

A G R

āgrāmmătos, *Gr. Nieuczony*, ungelehrt.

ăgrăphum jus, *Gr. podanie 2.* ein durch Gewohnheit angenommenes Recht.

āgrārĭă. Agrārĭa stătĭo, *Czara*

āgrārĭas făcĭo, *Straż trzymam.* Feldwacht halten.

 āgrā-

ăgrārius *subst*: ăgripĕta æ. m. *Rolnik Ziemianin*, der die Felder besitzet.
ăgrarius, *adject*: *Rolny*, zum Feld gehörig.
ăgrestēs, *hi*, *Chłopstwo* die Bauren.
ăgrestis *subst*: *Chłop* 2. ein Baur.
ăgrestis, *adject*: *Gruby* 2. *polny* grob, bäurisch. *Collectos armat agrestes*. Virg. *syn*. Sylvĕtrĭs agrĭcola, rūrĭcŏlă, incola rūrĭs. *vide*. *Agricola Metaph*. ĭnūrbānŭs, incūltŭs, hŏrrĭdŭs ĭncōndĭtŭs.
ăgrĭcolă, æ. m. Gr. *Oracz*. Ackersmann, Baur. *Agricolæ stringunt frondes*, *&c*. Virg. *syn*. Rūrĭcolă, arator, cŏlōnus, vīlicŭs rūsticus agrĕstis fossor. *epith*. ăvārŭs, rōbūstŭs, ĭmpĭgĕr, ĭnsōmnis, ĭrrĕquiētŭs, ĭndŏmĭtŭs, hĭrsūtus, paūpĕr, misĕr, ĭntĕlīx, pătiens gnāvŭs dēcolordēspĕctŭs, rūgōsŭs, vĭgil, quiētŭs sagax anxius lăcĕrtōsŭs. *phr*. Cultor ăgĕllī, ărva cŏlēns. Rūris colōnus. Cūrvī mŏdĕrātor ărātrī. Quī tĕrram ărātrō vĕrtit, mŏvĭtŭr, scĭndit, ĕxĕrcĕt. Rūstica pūbēs. Rūstĭcă tūrbă āttrītīs dŏctă lĭgŏnibŭs vĕrsārĕ glēbās. Dīvĭtĭæ cūjus sūnt mĕsĭs & ărbŏr. Rūsticus ĭncūrvō terram moliur aratro. Fŏrtis ărat validō rūsticŭs ārvă bŏvĕ.
Agrĭcŏlārĭs, *Oraczy*,
Agricūltūră, *Oracza nauka*, Ackerbau.
ăgricŭltŏr, *Oracz*, Ackersmann.
Agrifolium, *Ostrokrzew*. Stechpalm.
ăgrimensŏr, ăgrī mĕnsŏr, *Miernicz*. Feldmesser.
Agrimonia, *æ*. *Rzepik*. Bruchwurz.
Agrimonia sylvestris Srebrnik ziele. Genserich.
ăgriŏcastanōn. Gr. *Swini kasztan*.
ăgrios, Gr. *polny* 2. wild.
Agripeta, *Rolnik*. der ein Feld begehret.
ăgrĭppă, *æ*. *m*. *appellativum Nogami się rodzący*. der mit den Füssen zuerst auf die Welt kommt. (wachsen.
ăgrōstīnŭs, Gr. *Trawny* 2. 3. mit Gras be-
ăgrōstĭs, *f*. *ios*, *eos*. *Gr*. *Trawa* 1. Gras,
Agrosus, *Rolny*. der viel Aecker hat.
Agumentum, *sub*: *Ofiara* 2.
Agupedius. *prędkonogi*.
Agyrtĕus, *Gr*. *Drożny*.
Agyrtēs, *æ* *Gr*. *Szalbierz*. Leutbetriger. *Et cæso genitore infamis agyrtes*. Ovid.

A H

āh *sub* A. 1. ach. *Ah ego nec possim tanta videre mala!* Ovid.
ăhĕnĕum, ăhĕnum, *Kocioł* 1. ein Kessel. *Pars calidos latices & ahena undantia flammis*. Virg. *syn*. Lĕbes, ōllă căcabus. *epith*. ŭndāns, patulum, tĕpidum, candĭdum Spartanum, Tænăreum; Tyrium Sĭdonĭum, Assyrium, Gĕtūlum, *à locis purpurâ tingendi celeberrimis*.
ăhĕnĕŭs, ăhēnus, *Miedziany*, *Mosiądzowy*, *Mocny* 2. von Erz, Kupfer. *Si rectè facies, hic murus aheneus esto*. Ho- *syn*. ænĕŭs, ĕx ærĕ.
Ahenobarbus, *Lisowaty*.
Ahorta, *corr*. *Aorta*.

A I

ăjēns, *Twierdzący*, ein redender.
Aigleucēs, *eos*, *n*. *Gr*. *Wino słodkie*. süsser Wein.
Aim: *A prawdaſz to*, *iako*, *Żeby*, 2.
Ajō, *Mowię*, 1. *Twierdzę*, sagen, reden. *Loco dejecit ut ajunt*. Hor. *syn*. Dīco; ăssĕro, affirmo, loquŏr, *v*. *Loquor*.
Ajugă, *æ*. *Iwa ziele*.
Ajutamini, *Pacuvi*, *pro Ajutate Nonius priscum pro adjutate*.
Aizōon majŭs, Gr. *Rozchodnik wielki*. Hauswurz.
Aizōon, *o-inis*, Gr. *Rozchodnik mały*.
Aizōon, *vel* aizōum ūrēns. *Przyszczenica ziele*.

A L A

ālă, *Pacha*, *podpasze*, *skrzydło*, 1. 2. *pola* *szaty*

szatu. Łodyga, pachy w budowaniu, der Flügel. *Ut reduces illi ludunt stridentibus alis:* Virg. *syn.* Pĕnnă *epith.* vēlōx, lĕvĭs, cĭtă, sŭbĭtă, trĕmŭlă, strīdŭlă, strīdĕns, tĕnĕră ēxtēnsă ăgĭtātă, præcēps, fŭgāx, strĕpĭtāns āĕrĭa, pērnīx, præpĕs, vŏlŭcrĭs, *phr.* Vŏlăt īllĕ pĕr āĕră mā gnum, rēmĭgĭo ālārum in cœlum părĭbŭs sē sūstŭlit ālĭs. pĕdĭbŭs cĕlĕr. & pērnĭcĭbŭs ālĭs. Sĭmŭl æthĕră vērbĕrăt ālĭs. *vide Volo as.*

ālæ. *Was.* Alæ ĕquĭtum, *Rota 2.* ein Geschwader der Escadron Reuter.

ālæ fabŭles, *Bobowiny.*

ālæ præfĕctus, *Półkownik*, Obrister.

ălăbāndĭcă rŏsă, *Róża cielista,* leibfarbe Rose.

ălăbăstĕr, *stri, Słoiek 2. Alabastrowy słoiek.* Alabasterstein. (Onychstein.

ălabastrītēs, æ. m. Gr. *Onich* & sub *Alabastr.*

ălabastrum, Gr. *Słoiek, Oczna przyprawa,* eine Büchse von Alabaster. *Vas ad conservanda unguenta. Redolent Alabastra focique Deorum.* Mart.

ălăbăstrŭs, Gr. *Kłobuczki róży nie rozwitey, Słoiek.* Rosenknopf.

ălăbētă, æ. & Alabetes, æ. m. *al.* Alabes, *etis Gr. piiawka, 1. piskorz, Węgórz 2.* eine Aalraupe.

ălacĕr, *&* Alăcris *Adject: in Masculino abundans terminatione. Ochotny.* muthig, frölich, hurtig, frisch. *Sic ruit in densos alacer Mezentius hostes.* Virg. *syn.* Vēlōx, cĕlĕr, lĕvĭs, *vel* hĭlărĭs, părātŭs, prōmptŭs, ēxpĕdītŭs.

ălăcrĕ, Alacriter, *Ochotnie, rzesko.* frölich, munter.

ălăcrĭtās, *Ochota, Rzeskość.* Lust, Hurtigkeit.

Alala *sub Lala.*

ălăpă, æ. *policzek 2.* Backenstreich, Maulschelle. *Sustentans alapas, ludibria, verbera, vepres.* Sid. *syn.* Cŏlăphŭs.

ālārĭa, *orum, Łono, u szaty. Poła.*

ālārĕs equites, *Rota Konnych.* Reuteren.

ālārĭs, ālārĭŭs*; Skrzydłowy.* zu den Flügeln gehörig.

ālātŭs, *Skrzydlasty.* geflügelt. *Ut primum alatis tetigit magalia plantis.* Virg. *sin.* ālĭgĕr. *phr.* ālĭs īnstrūctŭs. ōrnātŭs mūnĭtŭs.

ălaudă nōn crīstātă, *Skowronek, & sub Dzierlatka,* eine Lerche. *prole nova exultans galeaque insignis alauda.* Mart. *epith.* lĕvis, trĕmŭlă gārrŭlă, dŭlcĭs blāndĭsŏnă, păvĭdă, cĭtă, præpĕs. *phr.* ĭtĕrāns dŭlcēs quĕrēlās. Quæ sīdĕră cārmĭnĕ mŭlcĕt, trĕmŭlō fūndēns de gŭttŭrĕ cāntŭs.

ălaudă lĕgĭō, sub. *półek.*

Alaudum, B. idem Allodium.

Alausa, sub. Sardela, & Mientus. Alsen.

A L B

ālbă, æ. *subst: perla.* eine Perl.

ālbŏ, spīnă, *Bodłak.* Weißdistel.

Albardeola, Czapla 2. Reiger.

ālbārĭum, *Tynk 1.* Albarium opus, *Tynk na sciamie, & Gipsowanie,* Tünche.

Albārius, *Tynkarz,* ein Tüncher. Albatus, *Wbieli.* weiß angethan, geweisset. *Festos albatus celebret, cor ipse bilibri.* Hor. *vide Albus.*

ālbēdo, *Białość,* weisse Farbe. *Et nitet inducta splendens albedine tectum* M. *syn.* Cāndŏr *epith.* Nivĕă, argēntĕă, ĕbūrnĕă. *phr.* Cŏlŏr cāndĭdŭs ĕbūrnĕŭs. Sŭpĕrāns-quĕ nivēs & lĭlĭă cāndŏr. Pār nĭtŏr īntāctīs nĭvibŭs.

Albegmina, Fest. corr. Ablegmina.

ālbĕō *es*, *Bielę się* weiß seyn. *syn.* ālbēsco cāndĕo, cānĕo.

Albeolus, Cicero corr. Alveolus.

Albens biały.

ālbesco, *Bielę się,* weiß werden. *Flammarum longos à tergo albescere tractus.* Virg. *syn.* cāndĕo, ālbĕo, cānēsco, albico.

ālbĭcērvātă fĭcŭs, *Figa 1.* eine Feige.

ālbĭcō, *as. Bielę się.* weißlicht seyn. *Albicat insignis misto viridante smaragdo.* Lact.
Albicascit, Cn. Marius. i. *albicat.*
Albicor, Bieleię, Weißlicht werden.
Albicula, sub pliszka.
ālbĭdŭlŭs, ālbĭdŭs, ālbĭnĕŭs, *Białasy,* weißlicht. *Spumaque pestiferos circumfluit albida rictus.* Ovid. *syn.* ālbŭs.
Albitudo, inis, Albor, oris, Białość, weisse
Albo as, Bielę. weissen. (Farbe.
Albogalerus, Czapka 1. ein weisser Hut.
ālbŭcum, Albūcus, *Złotogłów ziele.* Goldwurz.
ālbūgō ŏcŭlī, *Bielmo, Białek na oku.* das weisse Fell im Auge.
Albula, Biała ryba. Renck, ein Fisch.
ālbŭlŭs, *Bieluczki.* weislicht.
ālbum, *Białość, Reiestr, Sznur ciesielski,* weisse Tafel, Register.
ālbum ŏcŭlī, *Białek w oku.* das weisse im Auge.
ālbūmĕn, *inis & album ovi, Białek w iaiu.* das weiße im Ey, Eyerklar.
ālbūrnum, *Biel* 1. das weisse aus den Eichen.
ālbūrnus *płocica,*
ālbŭs, *Biały, Dobry, Szczery, Szczęśliwy.* Weiß. *Sulphurea. Nar albus aqua, fontesque Velini.* Virg. *syn,* Cāndĭdŭs, cānŭs, lāctĕŭs, ĕbūrnĕŭs. *phr.* ālbĕdĭnĕ tīnctŭs, īndūtŭs, ōrnātŭs, dĕcōrŭs, fūlgēns. Cāndĭdĭŏr nĭvĭbŭs. Quī cāndōrĕ nĭvēs sŭpĕrăt. Quī cāndōrĕ nĭvēs, cāndōre ăntĕīrĕt ŏlōrēs

A L C

ālce, *es,* & ālces *is, Gr. Łoś.* Elend, ein Thier.
ălcĕă, *æ. Gr, Ogon. Slaz* 4. Sigmarswurz.
Alcedo, lege Halcedo, Halcedonia, &c.
ālchimĭa, *Alchimia.* Alchymie, eine Kunst.
ālcĭbĭādĭon, *Gr. Czerwieniec,* 1. *Wołowy ięzyk.* 2. (senzunge.
ālcĭbĭon, *Gr. Wołowy ięzyk.* 2. wilde Ochs-
ālcĭon, *onis. Zimorodek.* ein Eys-Vogel, so gern an sandigen und wüsten Orten wohnet. *Dilectæ alcyones Thetidi &c.* Virg. *syn.* Alcēdo, Cēycis ăvĭs. *epith.* æquŏrĕă pārvă, lĕvis, dĭsērtă mœstă. *vide Alcyon.*
ālĕă, *Kostka* 6. 7. *Niebespieczeństwo Niepewność, wygrane, Trefunek, Fortuna* 3. *Szańc* 2. Würfel, oder Bretspiel. *Nam neq; me vinum, nec me tenet alea fallax.* Ovid. *(Sumitur pro omni ludo incerto & periculoso, Gallicè* de hasard. *ac præsertim pro* Tesserarum *ludo) epith.* Pĕrīcŭlōsă, vĕtĭtă, præcēps, blāndă, fāllāx, dāmnōsă, ăncēps, ĭnīquă, tūrpĭs, dŭbĭă, fŭgĭĕndă.
ālĕam jăcio, *W daię się* 1. Würfel spielen.
ālĕam sĕquī, sŭbīrĕ &c. *Kostkę rzucić, Odważam się.* das Glück wagen.
Alearius, Aleātorius, *Kosterski.* zum Spiel gehörig.
ālĕātŏr, *Kostera.* ein Würfelspieler. *ædilem rogat udus Aleator.* (Phal.) *epith.* Turpis, fāllāx.
ālĕātōrĭum, Aleatorium forum, *Kosterow mieysce.* ein Ort zum Würfelspiel.
Alebra, alebria, n. plur. & Alebrius, posilny,
ālec, *ēcis m. f. n. Rybki drobne, Rosoł* 3. non *Sledź. vide Halec.*
Alĕctŏrĭa, *æ. Gr.* Alectorius lapis. *Kamień kapłuni.* Kapaunenstein.
ālĕctŏrŏlŏphos, *Gr. Grzebień u kura.* 2.
ālĕcŭlă æ. *Rybki drobne,* an *śledź.*
ālĕo, onis, *Kostera.* ein Spieler. *Nisi impudicus, & vorax & Aleo.* Jamb. pur. *syn.* ālĕātor.
ālĕs, ĭtis, *subst. hic hæc. Ptak.* ein Vogel, *Fulvus Jovis ales in æthera.* Virg. *syn.* ăvis, vŏlŭcris. *epith.* Sylvēstris, pēnnātă, *vel* pēnnātŭs quĕrŭlă, cănōtă, gārrŭlă, lŏquāx, vēlōx. *v. Avis.*
ālĕs, *itis, adject. omn. g. Skrzydlasty, Skrzydłobłonisty, Prędki.* das Flügel hat. *syn.* Vē-

Velox, celer, præceps; aliger.
ales ab Indis, *Indyk.* Indianisch Huhn.
ales, Satyria, *Kruk.* ein Rab.
Alesco, is, Rosnę 1. & sub Ucrowa się. wachsen
Aletudo, Tłustr. Feuchtigkeit des Leibes.
alex, *ecis, f. Rybki drobne, Rosol, 3. Smród.* 3. *In Alex primam corripuit, Anienus & Renatus.*
alexicacus; Gr. *Odwrotny 3.* der das Unglück abwendet.
alexipharmacum, *Gr. Lekarstwo 3.* Artzney wider das Gifft.

ALG

alga, & Alga marina, *Porost,* an *Gliſnik.* Wasserkraut, Meergras, *laterique illisa refunditur alga.* Virg. (*Herba vilissima, in aquis marinis nascens.*) *epith.* Marina, inutilis, mollis, viridis, littorea, humida tortilis, tenuis vilis æquorea, fluctivaga; undivaga.
algensis, *Porostowy.*
algeo, *es, Ziębnę.* frieren, grosse Kälte leiden. *syn.* Frigeo, algesco, frigesco, frigore rigeo.
algidus, *Algificus, Zimny 1.* sehr kalt. *Algidus aut hærens, aut Tuscula protegit umbra.* Stat. *syn.* Frigidus, gelidus. *vide Frigidus.*
algor *oris, m. &* Algus, *us. m. Zimno 1.* grosse Kälte, Frost.
algosus, *Porostowy.* da meergras wächst.

ALI

Ali rei Fest: pro aliæ vel alii priscum
alia, *Inędy.* anderswodurch.
alia vice, *Drugą razą,* ein andermal.
alias, *Inędy, Drugą razą, Gdzie indzie 1. z inszey miary.* ein andermal, zur andern Zeit. *Hactenus hæc, alias justum sit necne poëma.* Hor.
alias res agis, sub *Niedbasz.*
alibi, *Gdzie indziey 1.* anderstwo. *Nec tam præsentes alibi cognoscere Divos.* Virg.

Alibilis, Posilny, das wohl nähret.
alica, æ. *Pęczak, Krochmal, Ptyzana,* an *żyto.* Krafftmehl.
alicaria, *Nierządnica,* eine Hure.
alicarius, *Krupnik.* Griesmacher.
Alicastrum, *Jarka.* Sommerkorn.
alicubi, *Niekędy, Gdziekolwiek.* irgendswo. *syn.* usquam, uspiam.
alicujus æris, *Zacz.*
alicula, *Kurta.* ein Rock mit Ermeln.
alicunde, *Zkąd, Zkądkolwiek* irgendwoher. *Pervigil incubuit si quando alicunde venirem.* Fort.
Alid pro Aliud prisce. Drugi.
aliena voluntas, *Nieżyczliwość.* Ungewogenheit.
alienatio, *Oddalenie, Odwrócenie, Odrażenie.* Entfremdung, Trennung, Absonderung
alienatio mentis, *Szaleństwo 1. Zachwycenie, Zapamiętywanie się.* Raserey, Verzuckung. (rasend.
alienatus mente, sensibus, *Zapamiętały.*
alieni temporis, *Nie zwyczayny.* unzeitlich.
alienigena, *Alienigenus, Cudzoziemiec.* ein Fremder, Ausländischer. *Et nervos alienigenis ex partibus esse.* Lucr. *syn.* externus; exterus.
alieno, *as, Oddalam, 2. Odrażam.* entfremden, *Invidiosa tuos alienant murmura sensus.* Claud.
Alieno tempore, alienis mensibus, *Nie swego czasu, Nie na czas.* zur unrechten Zeit.
alienor, *Odrażam się.* abgesondert werden.
alienor mente, *Zapamiętywam się Zachwycenie cierpię.*
alienum à &c. *Nie patrzyć to z oczu.*
alienum institutis, alienum rationibus, *Nie kmyśli, Nie moyski.* ungewöhnlich.
alienus, *Cudzy, Nienależyty, Niechętny.* fremd, eines andern. *Hic alienus oves*

 custos

custos bis mulget in hora. Virg. *syn.* rĕmōtŭs, āvērsŭs distans, discrĕpans, ăbhŏrrēns.

ălĭēnŭs à lĭtĕrīs, *Nieuczony*, ungelehrt.

Alienus salutis, Niezdrowy 2. ungesund.

Alifer, Aliger, *Skrzydlasty. Skrzydłobłonisty.* das Flügel hat. *Transit, & alifero tollitur axe Ceres.* Ovid. *syn.* ālātŭs, ālēs, pĕnnātŭs, pĕnnīs īnstrūctŭs.

Alĭmă, orum, Gr. *Na łaknienie konfekt.* Arzney wider den Hunger.

ălĭmēntārĭa rēs, *Spiża 2.*

ălĭmēntārĭŭs, *Zywności służący, & Prebendarz.* zur Nahrung gehörig.

ălĭmēntum, *Zywność, Karmia 2. Podnieta.* Nahrung. *Atq; ipsa vitiis sunt alimenta vices.* Ovid. *syn.* Pābŭlum, ēscă, cĭbŭs, nūtrīmēntum. *epith.* vīlĕ, jūcūndum, svāvĕ ūtĭlĕ. *vide Cibus.*

Alimodi, pro Aliusmodi, Inakszy.

ălĭmŏn, *n.* ălĭmōs, *f. Gr. Sytka ziele, Gignitur hic alimos, quam si quis mordeat herbam.* Prisc. *Priscian, mediam corripuit, Græci producunt.*

ălĭmōnĭă, æ. *Zywność.* Nahrung, Speise. *Compositos reparet sensus alimonia, libras.* Fill. *vide Alimentum.*

ălĭmōnĭum, idèm & *Zywienie.*

ălĭō, *Gdzie indzie 2.* anderswohin. *Atque satas alio traducere messes.* Virg.

ălĭōqui, ălĭōquin, *Z inszey miary, inaczey 1.* sonsten. *Quamvis alioqui candidus orbis* L.

ălĭōrsum, *Gdzie indzie, Inaczey niż, na co inszego.* anderswohin.

ălĭpænum, Gr. *Nie tłusty plastr.* ein Pflaster, darunter nichts fettes ist.

ălĭpēs ĕdis, Gr. *Prędkonogi.* das Flügel an Füssen hat. *Inspiratos ostro alipedes pictisq; tapetis.* Virg. *syn.* ālĭgĕr, ālātŭs, pērnix vēlōx.

ălĭpĭlārĭŭs, & ālĭpĭlus, *Barwierz.* ein Barbierer.

ălĭptērium, Gr. *Smarownia.* ein Ort, da man die Kämpfer salbete. *Locus ubi Digladiatores inungebantur.*

ălĭptēs, æ. m. Gr. *Łaziębnik.* ein Schmierer der Ringer, der die Kämpfer salbete, so nackend ringen mußten. *Grammaticus Rhetor, geometres, pictor, aliptes,* Juven.

ălĭqua, *Poniekąd, Ktorędykolwiek.* irgend wodurch.

ălĭquā ex pārtĕ, *Poniekąd* eines Theils.

ălĭquàm mūltum. *Nieco.* etwas.

ălĭquāndĭu, *Troche 2.* eine Zeit lang.

ălĭquāndŏ, *Podczas, Kiedyś 1. Kiedykolwiek 2. Wzdy kiedy.* bisweilen, dermaleinst, ehemals, endlich. *Et bene dic neutrum, dic aliquando malè.* Mart. *Orbatura patres aliquando fulmina ponat.* Ovid. *syn.* Nōnnūnquam, īntĕrdum, quāndōquĕ, *vel* quōndam, *vel* tāndem ălĭquāndo. endlich, einmahl.

ălĭquāntī, ălĭqui, *Kila ich.* einige.

ălĭquāntĭspĕr, *Troche 2.* eine kleine Zeit, unterweilen, *Has aliquantisper posci,* Ov.

ălĭquānto, *Nieco*, ein wenig.

ălĭquāntŭlum, ălĭquāntùm, ălĭquāntillùm, *Nieco, Troche, 3 & sub Nachudł*, ein kleinwenig. *syn.* Paūlŭlum, nōnnĭhil, lĕvĭter, paūlĭspĕr, ălĭquāntĭspĕr.

ălĭquāntus, *Niektory, Mierny.* ziemlich, ein wenig groß,

ălĭquātĕnŭs, *Poniekąd.* etlicher massen.

Aliqui, pro Aliquis, Kto 2.

ălĭquĭd, *Coś, Cokolwiek, Nieco* etwas. *Jam solus audes aliquid, & claro dic* (Jamb.) *syn.* Quid, quĭdpĭam, nonnĭhil.

ălĭquis, *Kto, 2. Ktokolwiek, Ktoś 1. 2. Ktoryś, Niektory, Ktory, 2. Drugi 2.* etwa einer, jemand. *Hinc aliquis à te traditur quondam puer.* (Jamb.) *syn.* Quis, quĭdam, nōnnūllŭs quĭspĭam.

Aliquispiam Cic. corr. Alius quispiam.

ălĭquo nŭmĕro, ălĭquo ĭn numero, *zacz.*

ălĭquōr-

ăliquŏrſum, *Gdzie* 4. irgendwohin.

ăliquŏt, *Kila.* etliche. *Poſt aliquot mea regna viden, mirabor ariſtas.* Virg. *ſyn.* Quidam nonnulli, aliqui.

ăliquŏtfăriam, *Rozmaicie,* 1. & *in Kila.* auf verſchiedene weiſe.

ăliquotiēs, *Kilakroć,* etliche mal, manchmal.

ăliquŏtiēs dĕciēs. *Kila dziesiąt kroć.*

ăliquoŭſquĕ, *Poki poty.* etwa bis an einen Ort.

Alis. pro aliud priſcè, Drugi 1.

ălĭſmă, *n. Gr. Anielſki trank, Konopka ziele.* Mutterkraut.

ălĭtĕr, *Inaczey, zle,* anders, auf andere Weiſe. *Sed quia non aliter vires dabit omnibus æquas.* Virg. *ſyn.* Sĕcŭs, ălĭās, ălĭā ratiōnĕ, aliā viā.

ălĭthĭnŭs, Gr. *Szarłatny.* (rung.

ălĭtūră, *Karmienie* 2. *Wychowanie.* Ernäh-

ălĭŭbĭ, *Gdzieindzie* 1. anderswo.

ălĭud cūra, *Nie fraſuy ſię.*

ălĭŭd ex ălĭō, *Nie poſpołu mówią. Jedno po drugim.* eines aus dem andern.

ălĭum făcĭo, *Odmieniam* 1. verenderen.

ălĭundĕ, *Zkąd inąd.* anderswoher, von einem andern Ort. *Sive aliunde fluens, alicunde extrinſecus aër Lucr.*

ălĭus, *Drugi* 1. *Inſzy* 1. 2. *Różny, Inakſzy, Jeden* 3. *Zły.* ein anderer. *Hoc facias aliis, quod cupis ipſe tibi.*

ălĭus atquĕ ălĭus, *Inſzy co raz.* unbeſtändig.

ălĭuſmŏdĭ, *vel* ălĭus mŏdi, *Inakſzy.* auf eine andere Art und Weiſe.

Aliuta pro aliter priſcè. Inaczey 1.

A L L A

ăllābŏr, *eris; Przyłażę, Przylatuię, Przybiiam do brzegu,* herzufallen. *antiquis Curetum allabimur oris.* Virg. *ſyn.* ăccēdo, ădjūngŏr, ăddŏr, pertingo, vĕnio. *vide Accedo.*

ăllăbōro, *Uſiłuię.* heftig arbeiten. *Simplici myrto nihil allabores,* (Sapph.) *ſyn.* Lăbōro, ēnītŏr, cōnŏr, cōntĕndo, mōlĭor. *vide Laboro.*

ăllāctum, Gr. ſub *Powerek.*

ăllævo. as. *Gładzę.* glatt, oder eben machen.

ăllambo, *Dotykam,* 1. *Liżę.* belecken, ſanft anrühren. *ſyn.* Lambo, lībo, dēgūſto.

ăllāntŏpoeus allantoīdes, is. f. Allantopōles, æ. m. Gr. *Kiełbaśnik.* das einer Wurſt gleich iſt.

ăllāpsŭs, ûs. *Przyłażenie, Przybycie* Zufall.

ăllā rŏ, *Szczekam na kogo, Obmawiam, Liżę.* 1. anbellen, ſchmähen. *Allatres licet uſq; nos &c.* (Phal.) *ſyn.* Lātro ās *Metaph.* Mălĕdīcŏ, cōnvīcĭor. *phr.* Mălĕdīctă, cōnvīcia fūndo, ĭngĕro.

ăllafon, *ontis Gr. Mieniony.*

ăllasōntes pĭctūræ, *Obraz z perſpektywą.*

Allaudabilis opera, Plaut. P. pro Laudabilis

Allaudium, B. ſub Wolne dobra,

ăllaudo, *Pochwalam.* loben.

ăllec, *Rybki drobne.*

ăllēctātĭō, *Łakocenie, Przymilenie,* Reitzung, Anlockung.

ăllēctĭō, *Przyięcie* 2. Anreitzung.

ăllēcto, *as, Przyłudzam, Wabię, & ſub Gwiżdżę,* anreitzen, anlocken.

ăllēctŏr, *oris Wab* 1. *Przyłudziciel.* Anreitzer, Lockvogel.

ăllēctŭs, *Przywzięty, Namięſtnik.* in eine Geſellſchaft angenommen.

ăllēgātĭō, Allegatus, us. *Przyczyna,* 3. *przywodzenie, Naſyłanie.* Bothſchaft, Werbung, Anführung.

ăllēgŏ, *as, przywodzę,* 2. 5. *poſyłam, Naſyłam, Szczycę ſię* 1. abſchicken, abfertigen, anführen. *ſyn.* Lēgo ās, mitto. *Allegauitq; ſuos utroq; à ſanguine divos. Stat.*

ăllēgŏ, *is przyimuię* 3. erwehlen, annehmen. Item zum Zeugnuß anziehen. *ſyn.* Lĕgo, is, ēligo, sēligo, dēligo, ădſcrībo, jungo, sūscĭpio.

ăllēgŏrĭa, & Allegorĭcos, Allēgorĭcus, Gr. *sub Inaczey rozumiem & Mowa trudna.* eine verblümte, oder anderst zuverstehende Rede. *Dic allegoriam sensu, si verba repugnent.* Desp.

Alleluja, Hebræa vox, sonat: Laudate Deum. *Herbarii inepti, ut solent, id nomen herbæ cuidam dederunt, vide Szczawik.*

Allenimentum, Allēvamentum, Allēvatio. *Ulżenie.* Tröstung, Erleichterung.

Allevio apud S. Jacobum. Et alleviabit eum Dominus, id est eriget, excitabit, surgere faciet e lecto.

ăllēvo, *podnoszę, Ulżywam*, aufheben, in die Höhe heben, trösten, erleichtern. *Evolat, ut gelidos complexibus allevet artus.* Ovid. *syn.* Lēvo, sūblēvo; mītīgo, mōllĭo, tēmpĕro, lēnĭo, ērĭgo.

ăllēx m. & Allus, li, *palec wielki u nogi*

ăllex, f. *Rybki drobne.*

Alliaria, Alliaris, Czosnaczek, Knoblauchs-(kraut.

Alliatum intritum, cui allium admistum est. Junius. vide Tort.

ăllĭātŭs. *Czosnkowany*, daran Knoblauch ist.

Allicefacio is. Wabię, anreitzen, anlocken.

ăllĭcĭo, is *Przyłudzam, Wabię, Zaciągam* 2. *Ciągnę* 1. anreitzen, herbeylocken. *Alliciunt somnos tempus, motusque merumque.* Ovid. *syn.* Invīto, căpĭo, căpto, trăho, īndūro, excito, pēllĭcĭo.

ăllĭcĕrĕ sŏmnum, *Uśpić*,

ăllīdo, *Uderzam co o co, Uderzam o ziemię.* anstossen. *syn.* Īllīdo, īmpīngo, trāngo.

ăllĭgātĭo, *przywięzowanie.* Anbindung.

ăllĭgātŏr, *Przywięzujący.* Anbinder.

ăllĭgatūră, *przywięzowanie, & sub Więzanka.* ein Band.

ăllĭgŏ, *as, przywięzuję, Wiążę, 1. Obowięzuię & in Dopuszczam się.* anbinden. *unco non alligat anchora morsu*, Virg. *syn.* Lĭgo, cōllĭgo, vīncĭo, strīngo, ăstrīngo, ōbstrīngo.

ăllĭnĭo, is, *Zalepiam.* zukleben.

ăllĭnŏ, *is. przymusnąć, pomusnąć, przypiszuię, przymieszawam.* anschmieren, anstreichen, besalben. *syn.* Lĭno, ūngo. *Culpavit duros. incomptis allinet atrū.* Hor.

ăllīsio, *Scieranie 1.* ein Anstoß.

ăllĭum *Czosnek 1.* Knoblauch. *Allia, serpillumq; herbas contundit olentes.* Virg.

ăllĭum ălpīnum, ănguīnum, ūrsīnum, *Czosnek dziki.* (*łuczek.*

ăllĭum Cyprĭum, ăllĭum Pūnĭcum, *Czosnek*

ăllŏcūtĭo. *Mowienie do kogo, przemowienie, pociecha.* Anrede, Zuspruch.

Allodium, B, sub Własna rzecz, & sub Wolne dobra.

ăllŏquĭum, *Mówienie do kogo, przemówienie, Rozmowa.* Anrede, Anspruch. *Cujus ab alloquiis anima hæc, &c.* Ovid. *syn.* Cōllŏquĭum, ăffātŭs, vērbă, sērmo, ōrātĭo. *epith.* Mīte dūlce blāndum grātum jūcūndum, bĕnīgnum ōptātum, hŏnēstum ūtĭlĕ.

ăllŏquŏr, *eris, Mówię do kogo, Cieszę.* anreden, zusprechen. *Extrema moriens tamen alloquor horâ.* Virg. *syn.* Cōmpēllo, ăs ăffŏr, ăffarĭs, *(inusitatū in prima præsentis persona)* 1 *hr.* dĭctīs ăggrĕdĭŏr, ad sŭpĕrōs tālĭă vērbă dĕdĭt, Dĭctīs ăffātŭr ămīcīs,

ăllūcĕo, *es, Przyświecam, Roświeca się.* anscheinen, anleuchten. *syn.* Lūcĕo, splēndĕo, rēsplēndĕo, fūlgĕo, mĭco. *v. Luceo.*

ăllūbēscĭt, *podoba mi się.* gefallen. *syn.* Plăcĕo, sūm gratŭs, ărrīdĕŏ.

ăllūcĭnātĭo, *Błąd.* Irrung.

ăllūcĭnātŏr, *Bałamut,*

Allūcĭnor, *Omylam się. Szaleię 1.* fehlen, irren. *syn.* Fāllŏr, ērro, dēcĭpĭŏr.

Allūcĭta, *æ. Komor.* eine Mücke, Fliege.

Alludio as, priscum, Pobłażam. schmeicheln.
ăllūdŏ, *Igram i. Pobłażam, Przymawiam na co, Obiia się o uszy.* schertzen *Nec plura alludens ea vox audita laborum.* Virg.
ăllŭo, *Podlewa rzeka.* hinzufliessen. *syn.* cīrcūmflŭo, ăllābŏr, hūmĕcto, īrrĭgo,
Allutia, orum, lege Elutia, & Alutatio.
ăllŭvĭes, ăllŭvĭo, *onis, Podbieranie i. Powodź.* ein Wasserguß. *Fecit, & alluvie mons est deductus in æquor.* Ovid. *syn.* ăllŭvĭum, ēlŭvĭo, dīlŭvĭum. *vide Diluvium.*
ălmă, *Zywicielka, & sub Zywotny.*
Almanac B. sub Minucye.
Almities, ei, Rosłość, Krasność, Piękność.
ălmŭs, *Zywotny, Swięty 2.* ernährend, lieb, werth, heilig.
Alnĕus, *Olszowy sub Olsza.* von Erlen.
Alnetum, Olszyna, ibidem. Erlenwald.
Alnus, *f. Olsza.* ein Erle, Erlenbaum. *Arbor proveniens in aquosis locis, utilis navigiis. accipitur quandoque pro navi.*
ălnus băccĭfĕră, nigră, an *Kruszyna?*

A L O

ălŏ, *is, Karmię i. 2. Zywię 2. Chowam Wychowuię* ernähren. *Binos alit ubere fœtus* Virg. *syn.* Nūtrĭo, pāsco. *phr.* ălĭmēntă do, pōrrĭgo, sŭbmĭnīstro, sŭppĕdĭto. *vide Nutrio.*
ălŏe, *es. Gr. Aloe 1. 2.* ein bitterfaftig Kraut (*Herba saporis amarissimi*) *Plus aloës quam mellis habet, &c.* Juven. *epith.* ămāră, ăspĕră, trīstis.
Alŏgĭă, *æ. Gr. Bezrozumność.* Dummheit.
ălŏgīstes, *æ. m. Gr. Wolny od rachunków.*
ălŏgīstĭă, *æ. Gr. Rachunków odpuszczenie.*
ălŏpĕcĭa, *æ. Gr.* ălŏpĕcĭōsĭs, *sub Włosów opadanie.* das Haarausfallen. *Usus alopeciam commisso sanat aceto.* Cat.
ălŏpĕcĭas, *æ. m. Gr. Lis morski, ryba,*
Alŏpĕcūrŭs, *Lisi ogon ziele.*
ălŏsă, *Sardela.* Alsen. Alpha, *tr. Przedni.*

Alphă, & Bētă, *Obiecadło.*
Alphabeticus, Obiecadłowy.
ălphĭtum, *Gr. Gryz 2.* Kinderfresser.
Alsinĕ, *es. Gr. Kurzyślep.* Hüner alb.
ălsĭōsŭs, Alsus, *Zimny 1. 4.* frostig.

A L T

ăltānŭs, *Wiatr południowemu poboczny na zachod, Wiatr z dołu.* Wind, der aus der Erden über das hohe Meer steiget.
āltārĕ, *Ołtarz.* ein Altar. *syn.* āră.
Altare portatile, Portatyl.
Altarium apud S. Paulum i. Altare.
āltĕ, *Wysoko, Głęboko, Z daleka. 2.* hoch, tief. *Non tamen hæc alte volucris sua corpora tollit.* Ovid. *syn.* ēxcēlsē, sūblīmĕ, prŏfūndē.
Altellus, Wychowaniec Porzutek. ein Findelkind.
Alter, Drugi 1. 5. Wtory, 1. Jeden 3. 5. Bliźni, Inakszy. der andere. *Alter ab alterius funere mersus erat.* Ovid. *syn.* ălĭŭs dīvērsŭs dīssĭmĭlis, dīspār. *vel* sĕcūndŭs
Alter pro malo, Zły.
ăltĕr ĕgŏ, *Bliźni.* der Nächste.
Alteras, pro Alias, Ingdy.
Alteratio, Odmiana 2, Veränderung.
Altercabilis, Sporny, Sprzeczny. zänkisch.
Alter cangenon, B. Bielun.
Altĕrcātiŏ, *Przegadywanie, Spór.* Hader, Zank. *syn.* jūrgĭum, rīxă, cōntĕntĭŏ, pūgnă, lis, dīscŏrdĭă, dīssĭdĭum. *epith.* ăspĕră, vēsānă īnsānă, īmprŏbă, mŏlēstă. *vide Rixa.*
ăltercātŏr, *Kłotnik. 2. Warchoł.* ein Zänker, Haderer.
Alterco, Alteror, Sprzeczam się. habern, zanken. *syn.* Rīxŏr, jūrgor, cōntĕndo, pugno, cērto. *vide Rixa.*
Altercullum, Altercum, Bielun. Bilsenkraut.
Altērnāns, *Na przemiany.* abwechslend.
ăltērnātim ăltērnā vicĕ, *Na przemiany. 2.* eins umbs andre, wechselweise. *syn.* ăltērnīs

tĕrnīs vĭcĭbūs, vicīſſim, pĕr vĭcēs, învĭ cem.
ălternātĭo, *Przemiana.* Abwechslung.
ăltĕrnātĭōnĕ, *Na przemiany z.*
ăltĕrnīs, *Na przemiany 1. z. Co trzeci dzień.*
Altĕrno, *as Na przemiany czynię.* eins umbs andre machen, abwechslen. *ſyn.* ăltĕrnīs ăgo-dīco, vărĭo.
ăltĕrnūs *ſub Na przemiany.* einer um den andern.
Altero, as, Odmieniam 1. Mięnię farbę. verändern. *Ille ſuam faciem transformat, & alterat arte.* Sil. *ſyn.* mūto, *vel* pĕrdo, dĕprăvo cŏrrumpo, īn pējus vĕrto.
ăltĕro tanto, Alterum tantum; *Wedwóynasób, & ſub Tyle troie, & ſub We czwórnasób, Tyle drugie.* noch ſo viel.
Alterplex, icis, Dwoiaki, Dwoiſty, Chytry, Zdradliwy. zweyfältig, doppelt.
ăltĕrŭtĕr. *Jeden ze dwu.* der beyden einer.
ăltĕrutĕrquĕ, *Oba.* beyde.
ăltĕrūtrīnquĕ, *Z obuſtron.* von einer der beyden Seiten.
ălthæă, Gr. *Slaz. z. 3.* Eibiſch ein Kraut.
Alticinctus, Ochotny. bereit. (vieh.
ăltĭlĭa, ium. *n. plur. Karmne Bydło.* Maſt-
ăltĭlĭs, *paſſive Karmny.* gemäſtet. *Ad nos jam veniet minor altilis, inde parato.* Juv.
Altiſonus, Altiſonans ſub Grzmotliwy. hochthönend.
ăltĭtūdo, *Wyſokość, Głębokość, Wſpaniałość.* die Höhe, Tiefe. *ſyn.* Căcūmĕn, ăpĕx, vĕrtĕx, făſtīgĭum. *vide Cacumen.*
Altivagus, Altivolans, Altivolus, Gornolotny. hochfliegend.
ăltō vūltu, *Wſpaniale.*
ăltĭūs. ăltĭuſcŭlē, *Przywyżey.* höher.
ăltĭūſcŭlūs, *Przywyżſzy.* etwas hoch.
ăltŏr, *Karmiciel, Zywiciel.* ein Ernährer.
ăltrīnsĕcŭs, *Z drugiey ſtrony.* von der andern Seite. *Invectumq; ſibi cohibens altrinſecus amnem.* Av.

ăltrīx, *f. Zywicielka.* eine Ernährerin, Säugamme.
ăltrōrsūs, *al.* ăltĕrōrsūs, *Gdzie indzie z.*
Altroverſum, Altrovorſum, Z drugiey ſtrony.
ăltum, *Głębokość, Morze 1. Niebeſpieczenſtwo, Niebo 1.* die Tiefe, oder Höhe des Meers, der Himmel, das Meer.
ăltum pĕto, *Odbiiam od brzegu.* in die Höhe oder Tiefe ſich begeben.
ăltūs, *ūs, Karmienie.* die Ernährung.
ăltūs, *ti. adject. Wyſoki 1. z. Głęboki, Skryty, 1. Miąższy.* hoch, tief, groß. *Altitum, pecudumque genus ſopor altus habebat.* Virg. *ſyn.* Cēlsūs ēxcēlsūs, īngēns præcēlsūs, sūmmūs ēlātūs sūblīmis, prŏcērus ſūprēmūs, ēdĭtūs, ārdūūs āĕrĭūs. *vel* prŏfūndūs, īmūs *vel* māgnūs ēxcēllēns.
Altum silentium. *Głębokie milczenie.* groſſes Stillſchweigen.
alta mente rĕpŏnere. *Długo pamiętać.* etwas in unvergeßlichem Andenken behalten.

A L U

Aluco, onis, B. Lelek.
alvĕārĭum, ālvĕăr, ālveārĕ, *Ul, Pſzczelnik.* Bienenſtock, Immenhaus. *quadriſyl. Seu lente fuerint alvearia vimine texta.* Virg. *ſyn.* ālvĕus. *diſſyl. vel* ālvĕūs. *epith.* rĕdŏlēns pīnguĕ ŏdŏrĭfĕrum, mēllĭflŭum dūlcĕ, Cecrŏpĭum Hyblæum ŏpĕrosum. *phr.* ăpum sēdēs, dŏmūs, cŭbīlĕ.
alvĕātūs, *Dołkowaty.* ausgehöhlt.
alvĕŏlātūs, *Wydrążony. idem quod alveatu.*
alvĕŏlum, *n.* & alvĕŏlūs, *m. Warcabnica, Szachownica, Niecka, Korytko, Miſka mała; Korżak 1.* allerley klein ausgehöhlte Geſchirr, Schach-oder Bretſpiel. *Cujus & alveolos & lævum pignorat Atreus.* Juv.
alvĕūs, *Ul, Korytko, Czołn, Niecka, Szachownica, Warcabnica, Wanna, Łoże rzeki, Naw, dno.* ein Waſſer-kanal, Waſſergra-

ben, ein Kahn, Bienenkorb, Schach-oder Bretspiel. *proripit alveus amni.* Virg.
ălvīnŭs, *Zołądka chorego, Biegunkę cierpiący,* 1. Bauch-stech.
ălūmen, *n. Hałun.* Alaun. *Cum nitro veniens & alumine sulphur.* Mac.
ălūmĭnātŭs, *Hałunowany.* mit Alaun vermischt.
ălūmĭnōsŭs, *Hałunisty,* voller Alaun.
ălumnă, *active Zywicielka.* Pfleg-Mutter.
ălūmnă, *passive, Wychowanica.* Pfleg-Kind.
ălumnātus, *ti Wychowamy.* ernährt.
ălumno, *as, & Alumnor aris, Wychówuię.* ernähren.
ălūmnŭs, *passive, Wychowaniec.* ein Pfleg-kind. *Quid voveat dulci nutricula majus alumno.* Hor.
ălūmnŭs, *active. Zywiciel, Karmiciel.* ein Pfleg-Vater. *syn.* āltor, faūtŏr, ālītor.
ălūtă, *Zamesz.* weiche Felle, lindes Leder.
ălūta crīspata, Hispanica. *Capa,* Corduan.
Alutacinatus, Alutacinum, Alutamen, Alutamentum. Zamszowy. weiches Leder.
ălūtārius, *Zameszmik.* ein Weißgärber.
Alutatio, Złotożyła ziemia.
ălūtātŭs, *Zamszowy.*
ālvum ējĭcĕrĕ, dūcĕrĕ, īnānīrĕ mŏvēre, sūbdūcĕrĕ clysmō trăhĕrĕ &c. *Purgacyą brać.*
Alvum sūbdūcēns, sŏlvēns, *Ruszaiący.*
ālvŭs dūră ădstrictior, sūpprĕssa. *Stolec trudny.*
ālvŭs līquidă fūsior, bŏnă, *Stolec łatwy.*
ālvŭs sūpĕrior, *Zołądek.* der Bauch. *Argutumq; caput, brevis alvus, obesaq; terga.* Vir. *syn.* Vĕntĕr, ŭtĕrŭs, vīscĕră, īliă. *epith.* ăvĭdă căpāx, tŭmĭdă, dūră.
ālvŭs, *i. m. & f. Brzuch, Ul, Zywot niewieści, Purgacya, Gnóy,* 1.
ālvī causâ ālĭquid dărĕ, *Purgacyą dać.*
ālvum bŏnam făcit. *Purgacyą czyni.*
ālvum dejĭcĕrĕ ēxīnānīrĕ, lĕvārĕ, &c. *Wypróżniać się.* den Leib auslären, reinigen.

ālx, *cis, f. Łoś.* Elendthier.
ălyă, *Plugawe nogi.*
Alypia, alypon, alypum, *Gr. Cwikła,* 4. *Turbit.* 1.
alyssŏn, *Gr. Konopka 2. Siedliczka.*

A M

Am pro eam. Lucret. priscum.
am, *Præposito, i. in Koło.*
ămă, *æ. Rydel.* eine Schaufel.
ămābĭlĭs, *Miłośny,* holdselig, lieblich. *syn.* ămāndus, svāvĭs, āffābĭlĭs. *phr.* Dīgnŭs ămōrĕ, Dīgnŭs ămārī, mūltō dīgnāndŭs ămōrĕ, frōntĕ & mēntĕ bĕnīgnŭs, qui sĭbi cōncĭliat mēntĕs. Quī pĕctŏră mūlcĕt, dēlīnit, răpit, ālĭcit. Ocŭlīs quī spīrăt ămōrem.
ămābĭlĭtās, *Przyiemność. Miłość nieuczciwa.* Lieblichkeit, Holdseligkeit.
ămābĭlĭter, *Mile, Przyiemnie, Łaskawie,* holdselig, lieblich. *Lusit amabiliter, donec jam sævus apertam.* Hor.
ămābō, *Interject. Proszę cię,* ich bitte dich, mein lieber, ey lieber. *syn.* Prĕcŏr, ōro. *Dic verum mihi Marce, dic amabo.* Phal.
ămălthēa, *Gr. Księżnica* 1.
ămāndātĭo, *Odesłanie, Zasłanie.* Absendung, Verschickung.
ămāndo, *as, Odsyłam, Zasyłam.* wegschicken, wohin senden. *Longius amandat, vastasq; relegat in oras.* Vir. *syn.* āblēgo, rĕlēgo, pĕllo, ējĭcĭo, ēxpĕllo.
ămāns, *tis, Miłośnik, Nierządnik.* ein Liebhaber, Buhler. *quid non speremus amantes.* Virg. *syn.* ămātŏr, ămīcŭs. *phr.* stĭmŭlīs ăgĭtātŭs ămōrĭs, ămōrĕ căptŭs, răptŭs, cōrrĕptŭs, āttĕnuātŭs. Saucius cŭpĭdĭnĕ, quem mŏllĭtĕr ūrit ămŏr, qui sēntit grātam sub pĕctŏrĕ flāmmam. (lich.
ămāntĕr, ămantissimè. *Mile.* Freundlich, lieb-
Amantia, æ. Przyiemność. Lieblichkeit, Lustbarkeit.

ămāruĕnsis, *Pisarek* 1. ein Schreiber.
ămārăcĭnum, *Gr. Maieranowy oleiek.* Majorandl. *Postesque superbos ungit amaracino.* Lucr.
ămārăcĭnus, *Gr. Maieranowy.* aus Majoran gemacht. (ran.
ămārăcum ămārăcus, *Gr. Maieran.* Majo-
Amaranthus Plin. corr. Amarantus.
ămārăntŏn, *Gr. Radostka ziele.*
ămārăntus, *adject. Gr. Niezwiędły.*
Amărāntus, *subst. Gr. Szarlat* 2. *Krwawnik wodny.* eine Blume, Tausendschön genant Sammetblume.
ămārāntus cĭtrīnus, *Kocanki żołte.*
ămārē, *Gorżko, Rzewno.* bitterlich.
Amaresacio, Plaut: at tabefacio, rarefacio Lambin: Amarefacitis, al. amarè facitis.
ămārēsco, *Gorżknę,* bitter werden.
ămārĭce, *es, Tamaryszek.* Tamariskenkraut.
Amarico & Amaricor, Gorżko czynię, Gorżknę. verbittern.
ămārĭssĭmē, *Uszczypliwie, Gorżko.*
ămārĭtās, ămārĭtĭēs, ămārĭtūdŏ, ămārŏr, *Gorżkość.* Bitterkeit. *Quæ dulcem curis miscet amaritiem.* Cat.
ămārus, ămārŭlentus, *Gorżki, Rzewny, przykry.* 4. sehr bitter. *Florentem Cythisum & salices carpetis amaras.* Virg.
Amasco, is. Miłuię. lieben, gerne buhlen.
Amascus, ămāsio, *onis, &* ămāsius, *Miłośnik nieuczciwy.* ein Buhler, Liebhaber.
ămat, *bywa to.*
ămat fieri, *sub zwykł.* gern haben.
Amatio, Miłość, 1. die Lieb, Buhlerey.
ămātŏr, *Miłośnik* 1. 2. *Nierządnik, Fryierz.* ein Liebhaber, Buhler. *Invenias, cæcum versat amator iter.* Prop. *vide Amans.*
ămātōrcŭlus, *Miłośnik nieuczciwy, Nierządnik. Fryierz.* kleiner Liebhaber.
ămātōrĭē, *Nierządnie.* buhlerischer Weise.
ămātōrĭum, *Miłośniczy podarek.* Liebsgeschenk.
ămātōrius, *Miłośniczy, nierządniczy, Nierządny, Frantowski.* buhlerisch.
ămātrīx, *Miłośnica, Fryierka.* eine Liebhaberin, Buhlerin. *Et quod amatrices tam prope servat aquas.* Mart. *epith.* Vĕnŭstă, comptă, fūcātă, fŏrmōsă, blāndŭlă, malĕsāna, dēmēns, dĕcōră.
ămaurōsis, *eos, ios f. Gr. Slepota iasna.*
ămāzŏn ŏnis, *Niewiasta mężna, & sub Ubogi.* ein kriegerisches Weib. *Pulsant & pictis bellantur amazones armis.* Virg.

A M B

Ambacti, plur. Pacholstwo. ein Knecht.
ămbāctus, *Naiemnik.* ein Umblaufer.
Ambadedo, Obiadam. benagen, rings herum abfressen.
ămbāgēs, *hæ, Bayki, Krążenie.* Umschweif, Umwege, da man sich verirren kan. *Obscuræ fortis patres ambagibus errant* Ovid. *syn.* ămbāgo, inis. mæāndrī, sĭnus, flĕxus, gyrus, spīræ. *epith.* Lŏngæ, diffĭcĭlēs, ŏbscūræ, mŏlēstæ, hŏrrĕndæ, pĕrplĕxæ, invīæ, cæcæ lūbrĭcæ, fāllācēs. *vide Labyrinthus.*
ămbāgēs āllēgŏrĭcæ, *Mowa trudna.*
Ambagio, ōnis, f. Przypowieść. eine ausflüchtige Rede.
Ambagiosus, Zawikłany. umschweiffig, weitläufftig. Item. krum. *syn.* ŏbscūrus intrīcātus, inextrīcābĭlis. *Metaph.* Diffĭcĭlis, ancĕps.
Ambago, inis hæc, Krążenie.
Ambarvale sacrificium, sub Okoliczny. Opfer für die Feldfrüchte.
Ambarvalia, orum, & ium sub Krzyżowe
Ambarvalis hostia, idem. (dni.
Ambaxi, Ambaxes hi sub skupiony. ein Hauffen herum schwärmender Jungen.
Ambecisus, us, Obcinanie.
ămbĕdo, *is, Obiadam, Ogłodać.* umnagen, befressen. *syn.* Rōdo, arrōdo, cōrrōdo, cĭrcŭmrōdo.

Ambegnus, *Ambestrix*, *sub Ofiara* 2. das auf beyden Seiten ein Lamm hat zum Opfer.

ămbēsus. *Ogłodany.* umgefressen. *flammisq; ambesa reponunt.* Virg. *syn.* Rōsŭs ătrō sŭs. cōrrōsŭs, cīrcūmrōsŭs.

ămbēsŭs flāmmīs, *Opalony.* angebrennt.

ămbĭdēns, *adject: Dwóyzęby.* das zwey Zähne hat.

ămbĭdēns, *subst: Owca.* ein Schaaf.

Ambidexter, *Oboręczny.* link und recht.

Ambiegnus sub Ofiara 2. *vide Ambegnus.*

ămbifăriam, *Na obie stronie.* auf beyderley Weise.

Ambiformiter, *Oboinko. vide Ambifariam.*

ămbĭgĭtŭr, *Spor iest*, *Pytanie iest.* man zweifelt.

Ambignus sub Ofiara 2. *vide Ambegnus*,

ămbigo, *is*, *Wątpię.* zweifeln. *Ambigeres, raperetne rosis Aurora ruborem.* Aul. *syn.* Dŭbito, ănceps ănĭmī sum. *v. Dubito.*

ămbĭgŭē, *Wątpliwie.* zweifelhaftig. *syn.* Dŭbĭē, vărĭē.

ămbĭgŭĭtās, ambiguum, *Wątpienie*, *Wątpliwa rzecz.* Zweifelhaftigkeit.

ămbĭgŭŭs, *Wątpliwy* 1. 2. *Obostronny* 1. *Niepewny*, *Niestateczny* 1. *Mieszaniec* 1. 2. zweifelhaftig, wankelmüthig. *In vulgum ambiguas, & quærere conscius arma.* Virg. *syn.* Dŭbĭŭs, īncērtŭs, ănceps vărĭŭs.

Ambilævus, *Ambisinister*, *sub Oboręczny.*

ămbĭo, is, *Okrążam*, *Obskakuię*, *Dostoieństwa zabiegam.* umgehen, nachstellen, verlangen, begehren, nachstreben. *Heu quid agat, quo nunc Reginam ambire furentem.* Virg. *syn.* Cīrcŭmdo, cīngo, *vel* sĕctŏr, prēnso, cŭpĭo, aŭcŭpŏr.

ămbĭtĭo, *Okrążenie* 1. *Czci pragnienie. Dostoieństwa zabieganie*, *Dostoieństwa zakupowanie*, *Przepych*, *Kraniec.* Ehrgeitz, Ehrsucht, *Sollicitaq; fugax ambitionis iram.* Ovid. *syn.* Vānĭtās fāstŭs sŭpĕrbĭa; ămbĭtŭs. *epith.* lĕvĭs cæcă, tūrpĭs vēsānă īnflātă ēlātă pērnĭcĭōsă īnvĭdă. *phr.* Hŏnōrum dīră cŭpīdo. Quærēndī nōmĭnis ārdŏr, Dŏmĭnāndi vēsānă sĭtĭs, lĭbīdo, īmmēnsŭs ămor laūdĭs. *vide Superbia.*

Ambĭtĭōne rĕlēgātā, *Niechwaląc się*; eigenes Lob auf die Seite gelegt.

ămbĭtĭōse, *Wystawnie*, *na przepych.* mit grosser Begierd.

ămbĭtĭōsus, *Wystawny*, *Wytworny*, *Dostoieństwa nieporządnie zabiegaiący*, *Czci pragnący*, *Storzypiętka*, *Wspaniały.* Ehrgeitzig, Ehrsüchtig. *Nota quidem sed non ambitiosa domus.* Ovid. *syn.* Vānŭs sŭpērbŭs tŭmĭdŭs, *phr.* ămbĭtĭōnĕ lăbōrāns fŭrēns tŭmēns. Vānĭs hŏnōribus inhiāns, āuræ pŏpŭlāris cāptātŏr. Laudum māgnō pērcūlsus ămōre. *vide Superbus, & supra Ambitio.*

ămbĭtĭōsus in verba, *Wspaniałomowny.*

Ambitor, *oris*, *dostoieństwa nieporządnie zabiegaiący.* ein Werber um Ehren.

ămbĭtŭs, *us*, *Ambitudo*, *Obbieg*, *Obchod* 1. *Okrążenie* 1. *Okrągłość* 2. *Koło* 1. *Dostoieństwa zabieganie*, *Dostoieństwa zakupowanie.* Umbkreiß, Umgang. *syn.* Cīrcŭĭtus. *vide Ambitio.*

Ambitus Partic: Oblężony, *Otoczony*, umgeben. *Jussit & ambitæ circumdare littora terræ.* Ovid.

Ambiturio, *is*, *sub Chcę.* verlangen.

ămbo, *orum*, *hi*, *Oba. Ambo & uterq; differunt ibidem.* alle beyde. *syn.* Dŭo, ŭtērquĕ.

Ambo, *onis*, *hic*, *Gr. Żagięcie*, *Brzeg zawrąbiony*, *Pukiel*, *Kazalnica.* eine Cantzel, Predigtstuhl.

Ambra, *æ. R. Ambra*, *Bursztyn.* Ambra, wohlriechende Species.

Ambrices, *plur. & sing.* ambrex, ĭcis. *Łata*

dachowa, & Dachowka. Dachziegel.

Ambro, onis, Utratnik. ein verschwenderlscher Mensch.

ămbrŏsĭa, æ. Gr. Słodycz, Mołownik, Rozchodnik wielki. Boży byt. Beyfuß, oder Götterspeise. Liquidum Ambrosiæ diffudit odorē. Virg. dicitur esse Deorum cibus, nectar verò potus. epith. Cœlēstĭs dūlcĭs, ŏdōră, æthĕrĕă, ŏdōrĭfĕră. phr. Dĕōrum cĭbūs, Cĭbī Cœlēstĭă pābŭlă, Dīvûm cĭbī.

ămbrŏsĭŭs, Ambrosiacus, Gr. Pachnący, Słodki. unsterblich, süß, lieblich. syn. īmmōrtālĭs, vel dūlcĭs frāgrāns.

Ambu, sub Około, Præpositio.

ămbūbājă. æ. Surmacz, Niedźwiednik.

ămbūbējă, æ. & ambūgia, Podrożnik ziele, Papawa. Säublume, Gindlauff.

Ambulacium, Granatowych iabłek kwiat.

ămbŭlăcrum, Chodzenie. 2. Umgang, Spazierort, Altan. In ambulacris, rivulos, aquæ propter. (Scaz.) syn. ārĕă, pŏrtĭcŭs. epith. ămœnum jūcūndum, grātum.

ămbŭlātĭlĭs, Chodzący, Ruchomy. beweglich.

ămbŭlātĭo Ambulatiuncula, Ambulatus; us, Chodzenie 2. Przechadzka. Spazierung. In magna simul ambulatione. (Phal.)

ămbŭlātŏr. Biegacz, Chodak, Biegun, 1. Spazierer, Gassentretter. Hoc quod transtiberinus ambulator. (Phal.)

ămbŭlātōrĭŭs, Chodzący, Ruchomy, hin und her gehend.

ămbŭlātrix, sub Biegun 1. Gassentretterin.

ămbŭlo, as. Chodzę. spaziren. Ambulat, & subitò miratur funus amici Prop. syn īnāmbŭlo, īncēdo, dĕāmbŭlo, īngrĕdĭor. grădĭor spătĭor, prōgrĕdĭor.

ămbŭlo suspenso gradu: in summis digitis Dybię. still gehen.

Ambarvale, lege Ambarvale.

Amburbia, orum & Amburbiales hostiæ, sub Krzyżowe dni.

Amburbium, lege Amburdium.

ămbūro, is, Opalam. anbrennen, besengen. syn. ūro, ădūro, ēxūro. v. Uro.

Amburuare, sub Roy wodzę.

Amburvale, Amburvium, sub Okolica.

Amburviale sacrificium, sub Okoliczny.

ămbūstio, Sparzelizna. der Brand.

ămbūstŭs, ămbūstŭlātŭs. Opalony. angebrennet. syn. ūstŭs, ădūstŭs, ēxūstŭs.

Ambustanea avis, ex Am & busto, non ab amburo sub Wąglik ptak. Wahrsagervogel, welcher Unglück bedeutet.

Amcido, Obcinam 1. beschneiden.

Amcisus, us, Obcinanie. Beschneidung.

Amcisus, ß. Obcięty. beschnitten.

AME

Ameletis. Ovid. corr. Analectis.

ămēllŭs, Gwiazdecki ziele. Sternkraut.

Amen, Boże day to. Gott geb es, wahrhaftig. Et responsuris ferit aera vocibus amen. Auson. Qui mihi spes veniæ, causa salutis amen. Fortun.

ămēns tis, Nie przysobie, Głupi, Szalony 1. unsinnig, närrisch, doll. Colligit amentes, & adhuc terrore paventes. Ovid. syn. Dēmēns stūltŭs, stŏlĭdus fŭrĭōsŭs, mălēsānŭs, fŭrēns īnsānŭs, fătŭŭs stŭpĭdus īnsĭpĭēns. phr. Mēntĕ căptŭs, īnpŏs sŭi. Rătĭōnĭs ĕgēns, Rătĭōnĕ cărēns. Mēntĭs ĭnŏps. vide Stultus.

ămēntātæ hastæ, sententiæ sub Dowód.

ămēntātŭs, Nawiązany, Sznurowany. angebunden.

ămēntĭa, Szaleństwo. Unsinnigkeit, Dollheit. Amissasq; refert frendens amentia vires. Ser. syn. Dēmēntĭa, īnsānĭa, fŭrŏr, stūltĭtĭa, vēcōrdĭa.

ămento, as, Nawięzuię, & sub Dowód. mit Riemen anbinden.

ămēntum, Nawiązanie, Proce nawiązanie, ein Riemen am Wurffpfeil. Intendunt acres

acres arcus, amentaque torquent. Vir. *syn.* Lōrum, vĭncŭlum, lĭgāmen.

ămĕrĭmnŏn, *Gr. Rozchodnik wielki.* Hauswurz.

ămĕs, *itis, m. vel f. Soszki łowcze, Laska ptaszniczа, Rękoieść, Podstawek 3.* Vogelstange. *Ostendatur ames, nomen victumque machæra.* Juven.

ăměthystĭna pūrpūra. *Szarlat 4.* Viol-braunes Kleid.

ăměthystĭnŭs; Amethystinatus, *Brunatny.* was von Amethyst ist. *Causidicum vendunt amethystina convenit illis,* Juven.

ăměthystĭzŏn, tis, *Gr. Rubin, Karbunkuł, 2. & in Brunatny.*

ăměthystŭs ăměthysŭs. *Gr. Ametyst.* Edelgestein Amethyst. *(Gemma fulgore purpureo) Hic Paphias myrthos hic purpureos Amethystos.* Ovid. *epith.* Pūrpŭrēus mĭcāns.

Amfractus, lege Anfractus.

ămiă, æ. *Gr. Spolnica ryba.* Wels.

ămiantus ti, hic, *Gr. Kamień niezgorzysty.* ein Stein, welcher im Feuer glänzender wird.

ămīcă, *Nałożnica, Przyiaciołka.* eine Freundin, Buhlerin. *Ne modo decipiant voces fallacis amicæ.* Ovid.

ămīcābĭlĭs, *Amicalis, Przyiazny.* freundlich.

Amicarius, Rufian. (lich.

ămīcè, *Amiciter, Po przyiacielsku.* freund-

ămīcè accipere, *Za dobre mieć, przyiąć.* für gut annehmen.

Amicimen, Odzienie. Kleidung.

Amicinum, Amicinus, Ucie kubła, sub Ucie 1. & Kubeł.

ămĭcĭo, *is, Okrywam, ubieram.* bedecken, bekleiden. *Et piper, & quidquid chartis amicitur ineptis.* Hor. *syn.* Vĕstĭo, tĕgo, ŏpĕrĭo, ĭnvŏlvo, vēlo.

ămīcĭtĭa amicitiēs, *Przyiacielstwo 1.* Freundschafft. *Nomen amicitiæ barbara corde movet.* Ovid. *syn.* Cōncordĭă cōnjunctĭo fœdŭs ămŏr. *phr.* Fœdŭs, Vĭncŭla ămōrĭs. nĕxŭs ămīcĭtĭæ.

ămīcĭtĭas dissolvere, distrahere, divellere, renuntiare, &c. *Rozbracić się.* Freundschafft aufheben, Feindschaft machen.

ămīcĭŏr, *pro* amicior, *Przyiazny.* angenehmer. (söhnen.

Amico as, Błagam, & sub Zachęcić. ver-

Amicosus, & sub Nierządny. buhlerisch.

ămīctōrĭum, Amiculum, *Metlik.* ein Kleid, Rock.

ămĭctus. us, *Odzienie 1. Ubior, 1. Odziewanie.* Kleidung. *Duplicem ex humeris rejecit amictum.* Ovid. *syn.* Vĕstĭs, chlămys, vēlāmĕn, tĕgmen, tŭnĭca, vĕstīmĕntum, tŏga, pallium. *Mulierum amictus,* Pallă, peplum. *vide Vestis.*

ămĭctus plēbēius, *Sukmana.* schlechtes Kleid.

ămīcŭla, *Nałożnica.* eine Buhlerin.

ămīcŭlus, *Przyiaciel.* Freundlein. *adhuc quid censet amiculus, ut si* Hor.

ămīcus, substant: *Przyiaciel.* Freund. *Verus amicus erit, qui plus me, quàm mea quærit. syn.* Chārus dīlēctus. *phr.* Jūnctus ămīcĭtĭa. Dēvīnctŭs ămōre.

ămīcus, *adject: Przyiacielski, Przyiazny.* freundlich, lieb, angenehm. *Tacita per amica silentia Lunæ.* Virg. *syn.* Grātŭs, jūcūndus, dīlēctus, chārus, *vel* ŭtĭlĭs, ăptus.

Amigdala corr. Amygdala.

ămĭnea ūva, *Jagoda winna leśna.*

ămĭnĕum vīnum, *Wino przednie.*

ămīssio, Amissus, us. *Utracenie.* Verlust, Verliehrung.

ămĭta, *Stryienka.* die Baase, Muhme, oder Vatters Schwester, *i breve Persio. Jam reliqua ex amitis patruelis, nulla proneptis.* Pers. *priscis longum. Scaliger ex Festo.*

ămĭ-

ămĭtta major, idem, & sub *Pradziad.*
ămĭtĭnus, *Cioteczny.* Geschwister-Kind.
ămĭtto, *Utracam* 1.2. *Pozbywam*, *Odprawiam* 2. *Puszczam od siebie*, *Upuszczam* 2. hinwegschicken, verlieren. *Turbat an haurit aquā, neque vitam amittit in undis.* Horat. *syn.* Dīmitto, pĕrdo, ăbjĭcio.
ămĭtto cŏrpus, *Chudnę.* mager werden.

A M M O

ămmĭum, Gr. *Aminek*, *Minia.*
Ammoveo, *lege Admoveo.*
ămmŏchrȳsus, Gr. *Złotopiasek kamień.* Edelgestein.
ămmŏdȳtes, æ. Gr. *Wąż nakrapiany.*
ămmōniăcum, Gr. *Amoniak sok.*
Amnensis. Przyrzeczny, & in Przy rzece; am Bach oder Fluß liegend.
ămnestia, æ. Gr. *Zapamiętanie*, 2. *Zgoda.* Nachlassung der Beleidigung.
ămnĭcŏla, *Przyrzeczny.* der an einem Fluß wohnet, *Amnicolæq; simul salices, &c.* Ovid.
ămnĭcus, *Rzeczny.* zum Fluß gehörig. *Manum super amnica terga vngantem,* Aus.
ămnis, *Rzeka.* ein Fluß, Bach. *syn.* Flūmen, flŭvĭus, rīvus, ŭnda. *vide Fluvius.*

A M O

ămo, *Miłuię*, 1. *Kocham się* 1. 2. *Podoba mi się*, *Lubię*, *Zwykłem*, *Dziękuię* 1. *Proszę* 1. *Nierządu patrzyć*, & *sub Dogadzam.* lieben, buhlen. *Non ut ames, oro, verum ut amare sinas.* Ovid. *syn.* Dīligo dēpereo, ărdeo, *phr.* Incendor corripĭor, īnflammor, torquĕor ămōre. Chārum hăbeo.
ămœbæus, Gr. *Na przemiany.* Wechselsweise, eins ums andre.
ămœna, orum, *Poyrzenie wesołe.* Lustörter.
ămœnĭtas, *Wesołość*, *Przyiemność*, Lustbarkeit, Lieblichkeit, Annehmlichkeit.
Amœnĭter, ămœnissĭmè, *Wesoło* 1. lustig, lieblich.
Amœno as, *Rozweselam.* belustigen, erfrischen, lieblich machen. *Labitur & teretes saltus Jordanis amœnat.* Vict. *syn.* rĕcrĕo, rĕlăxo, sōlor, consōlor.
Amœnus. *Wesoły.* lieblich, lustig, schön, angenehm. *Devenere locos lætos, & amœna vireta.* Virg. *syn.* Jūcŭndus, grātus, dēlĭcĭis plēnus.
ămōlĭor, *iris*, *Odwalam*, *Oddalam* 1. hinwegthun, abweltzen. *Amolitur onus, sperantes omnia dextras.* Luc. *syn.* ăverto, ămŏveo, rĕmŏvĕo, ărceo. prŏhĭbeo.
ămōlĭtio, *Oddalenie.* Abweltzung.
ămŏr, *oris*, *Miłość* 1. 5. *Kochanie.* die Lieb. *Semper amet fructu, semper amoris egens.* Prop.
ămŏr īnsānus, pĕrdĭtus, *Miłość nieuczciwa*, unehrbare Liebe, Buhlschaft.
ămōrem cōncipĕre sūscĭpĕre, *Rozmiłować się.* Liebe gegen einem fassen.
ămōrem ēxcitare, ăccēndĕre. *Zachęcić.*
Amorabundus, *Miłośnik* 2. ein Liebhaber.
Amosio annuo. Fest. corr, Annos, annua infra, & sub Baba 2.
ămōtĭo, *Oddalenie.* Hinwegthuung, Abwendung.
ămŏvĕo, *Oddalam* 1. *Odsyłam* 1. hinwegthun, wegschaffen, absetzen. *Vetustate amovet ætas.* Lucr. *vide Removeo.*

A M P

Ampendix, 1. *appendix. Festo, quia am, i, circum pendet, priscum.*
ămpĕlitis i. f. gr. *ziemia lekarska*, *ruda gęsta.* eine harzichte Erde.
ămpĕlŏdĕsmŏs. *f. ad herbam relatum*, *Gr, sub Wić.* eine Wende.
ămpĕlŏleuce, es. Gr. *Przestęp biały.* Stickwurz, Schwartzwurz.
ămpĕlŏprăsum, Gr. *Łuczek ziele.* wilder Lauch.
ămpĕlos agria, *Macica płonna.* wilder Weinstock.

ămpĕ-

ămpĕlos Chīrōnĭa, *Przestęp czarny.*
ămphēmĕrinus, *Gr. Codzienny.* täglich.
ămphĭbĭa, orum. *Gr. Wodnoziemne rzeczy.*
ămphibium, *Gr. Wodnoziemne zwierzę.* ein Thier, das so wohl auf dem Lande als im Wasser lebet. *Amphibium Numen terras atq; æquora miscet.*
Amphibolōgia, ămphĭbŏlon ămphĭbŏlĭa. *Gr. Mowa wątpliwa.* eine zweydeitige Rede.
Amphibrachus, Pes Pŏ'ticus, Quintil. trisyllabus mediam syllabam longam habens, extremas breves, ut vox sonat, quasi utrinq; brevis: ut Beatus.
ămphĭcyrtos lūna, *Gr, Księżyc po pełni,* der gehörnete Mond.
ămphĭmăcĕr. *Quintil. Pes Pŏdicus Amphibracho oppositus, mediam syllabam brevem, & extremas longas habens, ceu vox Græca indicat; ut confluunt.* M. *syllaba brevis Verrepro & aliis; sed v. Macrob.*
ămphimălla, Amphitapa vestis. *Gr. Szata kosmata.* ein rauhes Kleid.
ămphĭmăllum, amphitapa, æ. amphitapon. *Gr. Koc l.* eine Decke, Matratze.
ămphĭmăshălos, *Gr. Szata z rękawami.* ein Kleid mit Flügeln.
ămphĭppus, *Gr. Podwodnik.* ein Soldat, der zwey Pferde braucht.
ămphĭprŏstўlos, *Gr.* in *Filarowanie.* ein Tempel, der aussen auf beyden Seiten Säulen hat.
ămphĭsbœna, *Gr. Wąż dwugłowy.*
Amphiscii, homines utrinque umbram habentes quotannis, id est à meridie, & à septemtrione, hi nempe qui sub Æquatore habitant.
ămphĭtăne, *es, Gr. in Magnes.*
ămphĭthălămus, *Gr. Przedpokoie.* zusammen geschobenes Ehebett.
ămphĭthĕātrālis, Amphitheatricus *Gr.* in *Dziwowisko 2.* das zum Schauplatz dienet. *Amphitheatrales inter nutrita magistros.* Iuv.
ămphĭthĕātrum, *Dziwowisko.* ein Schauplatz. *Omnis Cæsareo cedat labor amphitheatro.* Mart.
ămphĭthĕtos, *Gr. Dwóykufny.*
ămphŏra, *Gr. Bania l. Beczka. Korca Krakowskiego połowica.* an *Dzban.* Wein oder Bier Kanne, ein Eymer. *Amphora non meruit tam pretiosa mori.* Mart.
ămphŏra ăttica, *Połbaryle, Korca Sendomirskiego połowica. & sub Dzban.*
ămphŏra Romana, *Półbaryłki.*
ămphŏra semĭsĕrtĭa, ămphora sesquitertia *Wiadro, miara.*
ămphŏra spărtĕa, *Słomianka.*
ămphŏrālis, *Korcowy, Wiadrowy.*
ămphŏrārĭus, *Beczkowy.* der Krüge macht.
ămphŏrĕus, *ei vel eos. Gr. Korca, Sendomirskiego ćwierć.*
ămphotis, idis, vel idos, *Gr. Naufzka.*
ămplè, ămplĭfĭcè, *Wspaniale, Swietno.* weit, herrlich.
Amplecto, is, Amplector *eris. Obłapiam, Ogarnąć, l. Rozmiłować się.* umfassen, umarmen, umhalsen, ergreiffen, lieben. *Fuscis tellurem amplectitur alis.* Virg. *syn.* ămplĕxor ārĭs cōmplĕctŏr. *v. Osculor.*
Amplexo, as. Obłapiam. umarmen.
ămplĕxor, *aris, Obłapiam, Miłuię, Rozmiłować się.* umhalsen.
ămplĕxus, *us, Obłapianie, Obięcie,* Umfahung, Umhalsung. *Conjugis amplexus, oscula, verba, manus.* Prud, *syn.* Cōmplĕxus, *epith.* chārus, căstus, fēlīx, sānctus, grātus, sĭmŭlātus, fĭdēlis.
ămplĭātio, *Odwłoka,* Erweiterung, Aufzug.
ămplĭfĭcātio, *Rozszerzanie, l. 2. Przyczynienie.* Vermehrung.
ămplĭfĭcātor, *Przyczyniacz, Rozszerzacz.* Vermehrer.

ămplĭfĭco, Rozszerzam, 1.2. Przyczyniam. 1. Rozprzestrzeniam. groß machen, erweitern, vermehren. *Porrigere, & fatis amplificare moras, &c.* Aus. *syn.* Aŭgēo, ădaŭgēo, extēndo, dĭlāto, dĭdūco, prōtrăho; prōdūco.

ămplĭo, *as*, *Odkładam 3. Przyczyniam 1. Rozszerzam 1.* vermehren, vergrössern, aufziehen. *v. Amplifico.*

ămplior, *aris sub Przybywa.* vermehret werden.

ămplĭssĭmus, *Zacny, Poważny, Możciwy.* mächtig, herrlich, reichlich, ansehnlich.

Ampliter, *Choynie, Wspaniale, Bardzo.*

ămplĭtūdo, *Wspaniałość, Wielkość, Szerokość, Obfitość, Powaga, Dostoieństwo* Weite, Grösse, Würde, Hoheit.

Amplivagus, *Biegacz.* weitschweiffig, ein Lauffer.

ămplĭūs, *Więcey 1.2.3. Daley 1. Dłużey Jeszcze. 3. Nad 1.* mehr, langer. *Amplius objectam passu transire paludem.* Virg. *syn.* Măgis plūs. *vel* īnsŭpĕr, *vel* dĕincēps pōsthāc.

ămplĭūs ăccĭpĭo, *Przybieram czego.*

Ampliusculus, *Przysporzy.* ziemlich groß.

ămplus, *Szeroki, Przestworny, Wspaniały; Obfity.* weit, groß, herrlich. *syn.* Lātus māgnus, ĭpātĭōsus, lātē pătens.

ămplūstra, orum, & ămplustria, ium, *Bandera.* Schiffzierungen, ein Fähnlein auf dem Schiff.

Ampron, *ri*, *n. Gr. Postronek.* ein Strick.

Amptruo, *as*, *sub Rey wodzę.* vortantzen.

ămpŭlla, *æ*, *Flasza, Łagiew, Ampulka, Banieczka.* eine Flasche, *1. syn.* ămphŏra. *epith.* Căva tŭmĭda, căpax tŭrgĭda.

ămpŭllācĕus, *Baniasty, Banieczny.* von einer Flasche.

ămpŭllārĭus, *subst: Łagiewnik, Banieczniк.* ein Flaschner, Bouteillenmacher.

ămpŭllarius, *adject: Banieczny.*

Ampullor, *aris*, *Mowię głośno.* prahlen, prächtige worte brauchen. *An tragicâ desævit, & ampullatur in arte.* Hor. *syn.* Tŭmēsco: tŭrgēsco, īnflŏr. *metaph.* sŭpērbĭo.

ămpŭtātĭo, *Obcinanie 2. Ucinanie, Scinanie,* Beschneidung, Abhauung.

ămpŭto, *Obcinam, Ucinam, Ustrzygam.* abhauen, beschneiden, umschneiden. *Amputat ense manus, caput obterit, ossaq; saxo.* Luc. *syn.* Sĕco, rĕsĕco, scĭndo; rescĭndo ăbscĭndo, ĕxsĕco. *vide Scindo.*

Amsanctus, sub *Otchłań, Smród 1.* eine See in Italien, so Schwefel und pestilentzisches Wasser führet.

Amsegetes, *hi*, *sub Przydrożny.* Aecker so an die Wege stossen.

Amtermen. inis, n. Okolica. die Gegend.

Amtermines, Amtermini, sub Okoliczny. was an die Grängen bleibet.

A M U

ămŭla *Kropielnica.* ein Weyhkessel.

Amulam 3. Reg. 7. phialam quidam interpretantur, vel vas aliquod ad libandum vinum, quidam Aquiminale.

ămŭlētum, *Noszenie od czarow.* eine Artzney für böse Krankheiten, oder Gift. *Amuleta gerit collo suspensa, nec audet.* M. *Quod sibi amuletum veluti, vicinia quærit.* Fil. *syn.* āntĭdŏtum, phărmăcum mĕdĭcāmĕn. *vide Medicamen.*

Amulum, idem Amylum Gr.

ămūrca, Amurga, *Gr. Fuz.* Hefen von Oel *Et nigra perfundere amurca.* Virg. *pnr* Fæx ŏlĕi.

ămūrcārĭus, *Fuzowy ibidem.* (kein

ămūsĭa, Gr. *Nieumieiętność.* Ungeschicklich

ămūsĭum, *Gr. Tablica 2.* Schiffcompaß.

Amussim, ab Amusi. Pod sznur. nach der Schnur, nach der Bleywage, richtig.

Amussim, à musso, & A privante particul. *Głośno.* amŭs-

mŭſsĭs, *Sznur cieſielſki, Tablica 2. Szorulec, Gładzeniu ſłużące naczynie.* Richtſchnur, Bleywage. *Partibus ut coëat, nihil ut deliret amuſſis.* Auſ. *ſyn.* Lĭnĕa, rēgŭla. *epith.* Rēcta, ēxācta.

ămūſsiātus, *Wyprawiony. Wytworny, Pod ſznur.* eigentlich, nach der Schnur gemacht.

ămūſsium, *Sznur cieſielſki, Tablica 2.* Windecompaß.

ămūſus, *Gr. Nieuczony.* ein Ungelehrter.

ămy̆gdăla, æ. *Gr. Migdał drzewo.* Mandelbaum, Mandelkern. *Nec glandes, amarylli tuæ, nec amygdala deſunt.* Ovid. *ſyn.* Phy̆llĭdĭs ārbor. *Quia in hanc arborem Phyllis mutata eſt juxta Poëtas.*

ămy̆gdălæ, hæ, *Slinne iagody.* die Mandeln im Halſe.

ămygdălĕus, *Migdałowy.* was von Mandeln iſt. *Quin & amygdaleos ſubeunt piſtacia ramos,* Ser.

ămygdălĭnum, amigdalinus, *Migdałowy.* das von Mandeln gepreſſt iſt. *Fertur amygdalinæ ſuccus, nucis eſſe bibendus.* Ser.

ămygdălītes, *æ. m. Gr. Czartowe mleko ziele.* Wolfsmilch, ein Kraut.

ămygdălum, *Gr. Migdał owoc.* ein Mandelkern.

ămygdălus, *f. Gr. Migdał drzewo.* Mandelbaum.

ămy̆lum, *n. Gr. Krochmal.* Kraftmehl, Stärke.

ămūſĭde bĭbĕrĕ, *Duſzkiem.*

ămyſtĭs Threjicia, *Gr. Wilkom.* ein ſtarker Trunk in einem Athem.

ANA

ăn, *adverb: Interrog: czy, ieżli, abo 2. ſub koło.* ob. *Quis ſcit an objiciant hodiernæ craſtina ſummæ?* Hor. *ſyn.* utrum, ānnĕ, nūnquid.

ăn, *adverb, dubit: Czy, Jeżli, An infelices anticipare dies.* Prop.

An nōn? An num? *Iza?*

Analibras, Anadrachmas, ſub po ſuncie. von einem ſo viel, als von dem andern.

ănăbāptīſta, æ. m. Gr. *Nowochrzczeniec.* Wiedertäufer.

ănăbăſis, is, vel eos. *Gr. Przeſłka, Bezliſt.* Katzenſchwang, Kandelkraut.

ănăbăthra, orum, *Gr. Wſchod 1.* Stiegen, Treppe.

ănăbŏlĕus, eos, vel ei, *Gr. Strzemię.* ein Sattelknecht.

Anabolicæ ſpecies. Vopiſc. corr. embolicæ.

ănăcălyptērĭa, orum, *Gr.* ſub *Przenoſiny.* der Tag nach der Hochzeit.

ănăcămpsĕrōs otis, f. *Gr. Miłośnicze ziele in Miłośniczy podarek.* ein Zauberkraut, die Liebe damit wieder zu bringen.

ănăcĕphălæōſis, is, vel eos, f. *Gr. Sumowanie.* Wiederholung der Rede in einer Kürtze.

ănăchōrēſis, f. *Gr. Oſobność.* Einöde.

ănăchōrēta, æ. m. *Gr. Puſtelnik. Apud Sidonium* ănăchōrĕta, *ſed non rectè.* ein Einſidler, Eremit, Waldbruder. *Anachoreta tremit, qui quanquam frigora portet.* Sidon.

ănăchītes, ănăchytes, æ. m. *Gr. Dyament.* eine Art von Diamant.

Anaclaſis, Rutilio Lupo: figura eadem quæ Antanaclaſis i. repercuſſio.

ănăclintērium, *Gr. Łożkowa deſka. 1.* Ruhebet, Kutſche, die Lehne an einem Stuhl.

Anacoluthon Servio, figura cum non redditur aliquid ſuperioribus verbis reſpondens, quaſi inconſequens. ungereimt.

Anacænoſis Rufiniano; figura ſententiarum, cùm Orator auditores conſulit. Communicatio, *Ciceroni.*

ănăcrĭſis, *f. Gr. Skrutynium, Roztrząśnienie.* Erforſchung, Verhör eines Uebelthäters oder der Zeugen.

ănacrŭsis, f. Rósztowanie 2. Anfang zum Streit.
ănăctŏrĭum, Gr. Mieczyk 2. Lilienkraut.
ănădēma, Anadesma, atis, Gr. Binda 2. Tkanica. eine Hauptzierde, Türkischer Bund. *Et bene parta patrum fiunt anademata mitra.* Lucr.
ănădēndrŏmălăche, es, Gr. Slaz wielki. Eibischwurzel.
Anadiplosis figura Poëtica, verbum præcedentis versus ultimum, initio sequentis repetens. Diomed. Palilogia Rufiniano, Huic gemina Conduplicatio.
ănăgāllis, idis, f. Gr. Kurzyślep 1. Vogelkraut
ănăglypha, orum, Gr. in Ryty. erhebte, oder ausgestochene Arbeit.
ănăglyphyce, es, Gr. Snycerstwo. Bildhauerkunst.
ănăglyphĭcum opus; Rycie wypukłe. Bildhauer Arbeit.
ănăglypta orum, Gr. sub Ryty.
ănăglyptes, æ. m. Gr. Snycerz. ein Bildhauer.
ănăgnōstes, æ. m. Gr. Czytelnik. ein Leser bey Tisch.
ănăgōgĭcus sensus, & ănăgōge, es, Gr. Duchowny wykład. ein Geheimniß bedeutend, wann der buchstäbliche Innhalt der H. Schrift auf ein Geheimniß ausgeleget wird.
ănăgrăphe es, Gr. Regestr 3. Register, Verzeichniß.
ănagyris, is, vel eos, Gr. Bob. 4. Baumbohne.
ănălēcta, ōrum, Gr. Pobierki, Odrobiny stołowe, Ostatki, Ksiąszki zbieralne. übrig gebliebene Brodsamen in dem Tischtuch item Metaph: Schrifften aus vielen Büchern zusammen gezogen. *Sed pretium scopis nunc analecta dabunt.* M.
ănălēcta, æ, vel ănălēctēs, æ. m. Gr. Zbieracz 2. Stołowy 2. der zusammen sammlet.
ănălēctides, f. Gr. Naramiennik białogłowski. ein Küßlein oder Polster. *Conveniunt tenues scapulis analectides altis.* Ovid.
Analemma, tis, Vitruvio i. collectio. Instrumentum sphæræ in plano descriptæ ad umbras solis venandas & horologia describenda. Bernardin: Baldus.
ănălŏgia, æ. Gr. Podobieństwo 1. Proporcya. Gleichförmigkeit.
ănălŏgista, æ. Analogos, Gr. Wolny od rachunkow. der keine Rechnung giebt.
Anologum nomen, apud Grammaticos, quod similem cum aliis habet terminationem, inflexionem, comparationem, &c., ut pater, frater, labor, dolor, honor, amo, clamo, &c. Apud Dialecticos vero Analogum nomen est, quod ob proportionem quam habet ad aliud tale dicitur, ut pes montis, pomi, mali, ob proportionem ad pedem animalis. Sic caput, oculus, auri. &c. homo pictus ad verum. Salubris ci bus & homo sanus, &c.
ănălphăbētŭs, Gr. Nieuczony. der weder schreiben noch lesen kan.
ănălysis, is, eos, Gr. Rozwiązanie, Rozważanie. Auflösung, Zerlegung.
Analytica resolutioni servientia: libri Aristotelis, docentes rationem judicandi seu resolvendi argumenta.
ănāncæum, Gr. Wielki Kielich, Koleyny puhar. großes Geschirr, so man im Sauffkampf aussauffen mußte.
ănănchĭtis, ănăncĭtis, idis, Gr. Czarownicz kamień. ein gewisser Edelgestein.
Anantopodocon: Figura orationis cùm deest membrum præcedenti respondens quasi non redditum.
Anapæsticus versus, ex Anapæstis constans
Anapæstus pes trisyllabus Dactylo oppositus i duabus brevibus syllabis & una long constans, ut: Venient.
ănăphŏra, æ. Gr. Wschod słońca. 2.

Ana-

Anaphora, figura Rhetorum generalis, repetens idem verbum initio, vel medio, vel fine ſententiarum. Repetitio. Cic.

Anaphora item ſpeciatim ſumpta figura, idem verbum initio multarum ſententiarum repetens Cariſ. Diomed. Epanaphora aliis eadem.

ănăphŏrĭcus, Gr. *Chrachała.*

ănăphŏrum, Gr. ſub. *Powerek.*

ănăphyſēma, tis, Gr. ſub *Wybuchnąć.* ein Dampf, Dunſt.

ănārrhīnum, Gr. *Wyżlin ziele.* Orant ein (Kraut.

ănās, atis, f. *Kaczka.* & ſub *Kaczor.* ein Ente. *Cœlicolæ ſed anas & mergus & anſer.* Mant. *epith.* Flŭvĭālis, īnglŭvĭus, tĭmĭdus ăquōsŭs, lātĭpēs, pălūſtrĭs, ūndĭvăgus, ăquātĭcus, tārdŭs, īnglŭvĭoſus, flūctĭvăgus.

ănās, *m. morbus vetularum ſub Staroſć.* eine Krankheit der alten Weiber.

ănāllŏmŏnis, is, Gr. *Krwią plwanie, żył otworzenie 1.* Blut-Speyung, Eröffnung der Adern.

ănāllŏmŏtĭca, orum, Gr. *Apetyt czyniący* Speiſen, ſo den Appetit ſtillen.

ănāſtrŏphe, es Gr. *Wracanie ſię.*

Anaſtrophe, figura, duorum verborum ordo præpoſterus, Diomed. Inverſio, *Quintil. Et ejusdem Verbi, ut Facit are pro Arefacit.* Lucret.

ănătārĭa, æ. *Orzeł 2.* ein Adler, ſo die Enten fanget.

ănătārĭus, adject. *Kaczy 1.* das die Enten angehet. (ter.

ănătārius, ſubſt. *Kaczy paſtuch.* Enten Hü-

ănăthēma tis, Gr. *Przeklęctwo. Przeklęty.* ein Fluch, Bann, ein Verfluchter.

ănăthēma, *Gr. Zawieſzenie 2.* eine Gabe, ſo man in der Kirchen aufhänget. *Dum vetitis inſigne legens anathema favillis.* Prud.

ănăthēmătĭzo, as. *Gr. Przeklinam,* verfluchen, verbannen.

ănătĭcŭla, *Kaczka.* ein Entvöglein.

ănătīnus, *Kaczy 1.* von einer Ente, zu den Enten gehörig.

ănătŏcĭſmus, *Gr. Lichwa z lichwy.* Wucherzins, Zins von Zinſen.

ănătŏle, es, *Gr. Wſchod ſłońca.* Sonnenaufgang.

ănătŏmen ēxērcĕo, *Rozbieram. 2.*

ănătŏmia, æ. *Gr. Rozbieranie 1. Anatomia.* Zerſchneidung eines todten Cörpers, Zergliederung.

ănătŏmĭcus, *Gr. Anatomik.* Leibzerleger.

ănāxyris, idis, *Gr. Szczaw, 2. Ubranie.* Sauerampfer.

A N C

Ancapes, pro ancipes i, anceps, ſub Tycz.

Ancarius. Podwodnik. ein Eſel.

Ancea, ex Græco ſub Dolina. ein Thal

Ancæſus, Ryty. geſchnitzelt.

ăncēps, *pitis, & cipis, Oboiętny, Oboſieczny, Oboſtronny 1.2. Dwoiſty, Dwoygłowy, Wątpliwy.* zweifelhaftig, zweyſchneidig, zweyfach, ungewiß, zweyköpfig, ſehr gefährlich. *Tum verò ancipiti mentem, &c.* Virg. *ſyn.* Dŭbĭus, āmbigŭus, īncertus, ānxiŭs.

anceps beſtia, *wodno-ziemne.* ein Thier, ſo im Waſſer und auf der Erden zugleich lebt.

ănchŏra, è Græco, *Kotwica.* Anker. *Anchora jam noſtram non tenet ulla ratem.* Ovid. *ſyn.* Dens fērrĕus, fērrĕus ūncus. *epith.* tĕnāx, ădūnca, naūtĭca, mărīna, æquŏrĕa, īmmērſa fērrĕa.

ănchŏrāle, *Kotwiczna lina.* ein Ankerſeil.

ănchŏras tōllo, *Odbiiam od brzegu, Ruſzam ſię.*

ănchŏrārĭus, ănchŏrālĭs, *Kotwiczny.* das zu dem Anker gehöret. *Seu ſit rudens, ſive anchorarius funis.* (Scaz.)

ănchūſa, æ. *Gr. Obraſki ziele. Czerwieniec. 1.2.* Ochſenzunge, ein Kraut.

ăncīle, is. *Puklerz.* ein Schildlein. *Sudavit clypeis ancilibus, ô pater urbis.* Juv.

ăncīlla, *Służebnica.* eine Dienstmagd. *syn.* Fămŭla, minĭstră. *epith.* Fĭdēlis, vigil, sōlĭcĭta însŏmnis, *phr.* Dŏminæ măndāta ŏbsērvāns ad nūtum pārāta.

ăncīllārĭolus, *Nierządnik.* der um eine Dienstmagd buhlet.

ăncīllāris, *Służebniczy.* der Dienstmagd zugehörig.

Ancillatius, Nierządniczy sługa.

Ancillor aris, Służę, 1. 2. dienen. *syn.* Fămŭlor mĭnĭstro sērvĭo. *vide Servio.*

ăncīllŭla, *Służebnica.* ein Dienstmägdlein.

Ancipes securicula, Siekiera oboszeczna.

Ancisus, us. Obcinanie. ein Umschnitt.

Ancisus, sa, Obcięty. angehauen, umschnitten.

Anclabra, Anclabraria vasa, Anclabris mensa, sub Stoł, 1. ein Opfertisch.

Anclator, Czerpacz, Sługa, 1. ein Diener.

Anclo, as. Czerpam. schöpfen, pumpen, dienen.

ăncon onis, m. *Gr. Węgielnica, Zakrzywienie, Łokieć, Łokietek, Kubek, Krokszłynki.* Ellenbogen, die Ecken in den Wänden, Trinkgeschirr.

Ancora, idem Anchora.

Ancra, Angra, sub Dolina.

ăncter, eris, m. *Gr. Haft.* Heftnadel.

Anculo, as, Czerpam, Posługuję. dienen.

Ancunulenta, æ. sub Krwotoczny.

ăncus. *è Gr. Rączka* 2. ein Diener, krummärmig. (Knies.

ăncyle. *is, è Gr. Puklerz.* das Biegen des

ăncylŏglossum, *Gr. Język przyrośnięty.* Zungenband der jungen Kinder.

A N D

ăndăbătæ, *hic Gr. Gonitwę czyniący.* ein blinder Fechter.

ăndrăchne, *es Gr. Kurza noga, ziele.* Burgelkraut.

ăndrăchne ăgraria, *Gr. Wronie masło, ziele.* Mauerpfeffer.

ăndracles is, Gr. *in Rok podeyrzany.*

ăndrăpŏdon, *Gr. Niewolnik.* leibeigener Knecht.

ăndrŏdămăs, antis, *Gr. Srebrnik kamień, Krwawnik kamień,* & sub *Magnes.* ein Edelgestein von Silberfarbe.

ăndrŏdas, æ. & *Andrades alias.* Annus climactericus. *Rok podeyrzany.*

ăndrŏgynus. *Gr. Mieszaniec 2.* ein Zwitter, der männlichen und weiblichen Geschlechts ist. *Androgynum inter utras, nec &c.* Luc.

ăndrŏlēpsia, æ. *Gr. Areszt. 2.*

ăndron, onis, m. *Gr. Sienki, Sień podługowata, Męskie mieszkanie.* das Höflein im Haus, Männerzimmer.

ăndrŏnītis, ĭdis *f. gr. Męskie mieszkanie.* Männerzimmer, wo nur Männer wohnen, ein Mönch-Closter.

ăndrōnium, *Celso, è Græco medicamentum uvæ faucium.*

ăndrŏsăces, is, n. *Gr. Rzęsa skalna.* Manns Harnisch ein Kraut.

ăndrŏsæmon, vel um, mi, n. *Gr, Dzwonki* Mannsblut ein Kraut.

ăndrŏsphinx gis. *Gr. Chytry.* ein kluger listiger Mensch.

Andruo, sub Reywodzę, & Wracam się zurück laufen.

A N E

ănēlitra, orum, *Gr.* sub *Skrzydło.*

ănellus, *Pierścień. A producto & uno n.* le*gunt apud Horat. doctiores.* ein Ring *Sæpè ex anellis rodit pendentibus ex f* Lucr.

ănĕmŏne, *es gr. Zawilec ziele.* Klapperrose. *Cespite dimittunt, lacryma parıunt anemones.*

ănĕmŏne sylvestris, *Sasanka.*

Ane

Aneo, es, Gr. Starzeię fię. alt werden.
Anēthātus, Koprowany, sub *Kopr.*
Anēthum, Gr. Kopr. 1. Dill, ein Kraut. *Et florem jungit bene olentis anethi.* Virg. *epith.* ŏlēns ŏdōrĭferum, rĕdŏlēns, ŏdōrū.
Anēthum sylvestre. *Oleśnik.* Beerwurtz.
Anēthĭnūs vel ănetĭnus, *Gr. Koprowy* & sub *Kopr.*
Aneuretatus, vel Aneuritatus, gr. Nie nalezione.
Anēxĕtātus, Gr. Wolny od rachunkow. der keine Rechnung thut.

A N F

Anfrāctum, Krążenie, Krzywość. ein Krummer Umweg. *syn.* Ambages.
Anfrāctus, us, idem & Zakręt.
Anfractus, a.um cor. Anfractum sub Krzywy. umgebrochen, umwegig.

A N G

Angaria, æ. B. Podwoda, Robota dzienna, Przymuszenie, an *Suchedni.*
Angario, as, Przymuszam. nöthigen, zwingen. *Nec semel hoc pia jussa canunt, angariat, inquit.* Arat.
Angarius, Podwodnik. Postreuter. *Corripit ga. Lucillius.*
Angarus ri. gr. *Podwodnik.* Reichsbote, Courier. *Corripit* ga. *Æschylus.*
Angelica, Dzięgiel. Angelica, eine Wurtzel.
ăngĕlĭcus, *Gr. Anielski.* Englisch. *Angelici Christo famulantur rite ministri.* Sed.
Angellus, Kącik, 1. Ecklein, Winkelein.
Angĕlus, *Gr. Anioł, Nowina, Posłaniec.* Engel. *Inventor vitii non est Deus, Angelus illud.* Prud. *syn.* āles, ālĭgĕr, nūntĭus cœlĕstis. *epith.* Cœlĕstis, æthĕrĕus, cĭtus, præpes, sȳdĕrĕus, ālĭpes. *phr.* Cœlĕstis nūntĭus aulæ. Pĕnnātus jŭvĕnis cœlī dēmĭssus ăb arce. Aulæ cœlĕstis ălūmnus, ālĭtibus dē fratribus ūnus. Sȳdĕrĕa mĭssus tibi nūntius arce. Qui jūssa Dĕī rīte ministĕr ăgit, āles jŭvĕnis cœlo dēmĭssūs ăb alto. Vŏlŭcer dēmĭssus æthĕrĕ præco. Dĕī pōrtans mandata per aūras. Pŭer ăb æthĕrĕ præpes pūlcher ădest; ēccĕ autem ēffūlgēns sŭbĭto delapsus ăb axĕ stēllĭgĕrō pĭctīs jūxta pŭĕr astitit alis.
Angerona, æ. & Angeronalia, oram sub Skwinancya, & sub Milczenie.
angīna, è græco, *Skwinancya, Masztowy powroz.* Hals-Geschwär, Angst, Quaal. *Verum angina tibi mistum sale poscit acetum.* Ser.
angĭpōrtum, Angiportus, ti, & us, *Ulica ciasna.* ein enges Gäßlein, kleine Pforte. *Flebis in solo levis angiportu.* (Saph.)
Anglones, sub Stołiadalny.
Ango, *is, Trapię* 1. *Dawię, Gryzę fię.* ängstigen, peinigen, würgen, drücken. *syn.* Tōrquĕo, vēxo, crŭcio.
Angor, eris, *Duszę się, trapi mię co, Boleię* 2. *Frasuię się, Markotno mi, Smęcę się, Załosnym.*
Angŏr, oris, *Utrapienie.* Angst, Bekümmerniß, das Drücken, Würgen. *Nec caput humanis angorĭbus excruciari.* Prud.
Angŏr faucium, *Skwinancya.*
Anguĭcŭlus, *Wężyk.* ein Schlänglein.
Anguifer, Wężownik na niebie. Schlangenträger. *Gorgonis anguiferæ pectus operta comis.* Prop.
Anguigena, æ. sub Wężowy. Schlangenzucht, von einer Schlange gebohren. *Quis furor anguigenæ proles Mavortia vestras.* Ovid.
Anguilla, *Węgorz,* & sub *Bicz.* ein Aal, Geissel-Ruthe. *epith.* Lūbrĭca, vŏlūbĭlis.
Anguillarius, Węgorzny. zu den Aalen gehörig.
Anguimanus, Bezkost.
Anguina, Wężownik 3. *Masztowy powroz.* vide Angina.
Anguinĕus, *Wężowaty, Wężowy.* von Schlan-

Schlangen. *Eumenides, quibus anguineo redemita capillo.* Claud.
ănguinum, *Woysko 1.*
Anguĭnus Anguinius, *Wężowy.* Schlangenartig. *Totaq; in anguinos ducis vestigia gressus.* M.
Anguipes, edis, 1. Nogi włoczący. Schlangenfüßig. *Injicere anguipedem captivo brachia cœlo.* Ovid.
Anguis, m. f. *Wąż 1.2.* eine Schlange. *Frigidus ô pueri fugite hinc, latet anguis in herba.* Virg. *syn.* Sĕrpens, cŏlŭber chĕlÿdrus, aſpis. *vide Serpens.*
Anguitenens, Wężownik na niebie. Schlangenträger.
Angularia, lum ſubſt. *Węgielnica.*
Angŭlaris, *Kątny, Węgielny, Narożny, Węglasty 1.* das man an eine Ecke ſetzt.
Angŭlaris appendix, *Narożnica.*
Angularius, Narożny. eckicht.
Angulatim Pokątnie, & ſub *Po domach.* durch alle Winkel.
Angŭlātŭs, *Węglasty 1. Narożny.* das Ecken hat.
Angŭlōſus, idem & *Kącisty.*
Angululus, Kącik 1. ein kleiner Winkel.
Angŭlus, *Kąt, 1. 2. Róg 2.* ein Eck-Winkel. *Inque domo lacrymas angulus omnis habet.* Ov. *epith.* Sĕcrētus, abdĭtus, ŏccŭltus, lătens.
Angŭrĭa, æ. ſub *Melon* Gurke, Kürbisart.
Angŭſta, orum, *Cieśni.*
Angŭſtè, *Ciasno, Scisle, Wąsko.* eng, knapp.
Angŭſtĭa, *Wąskość, ucisk,* die Enge.
Angŭſtiæ, hæ, *Cieśni, Niedostatek Wąwoz, Ubostwo, 2.* Beängſtigung, Noth, Mangel, Armuth, Kürze, Beſchwerlichkeit. *syn.* Mæror, dŏlŏr, angor, triſtitia, ærŭmna. *epith.* Grăvēs, ĭntŏlĕrābiles, sŏllĭcitæ, quĕrŭlæ. *vide Dolor.*
Angusticlavia vestis. Szata z kutasami.
Angusticlavius. Rycerski człowiek. ein Römiſcher Ritter.
Angustio as, vel angustior. Sciskam się, Uciśniony iestem. enge machen, ſich ängſtigen, quälen.
Angustitas, Cieśni. Angſt, Enge.
ăngŭſto, *Zacieśniam, Scieśniam, Zwężam, Sciskam 4.* beängſtigen, quälen, enge machen.
ăngŭſtus, *Wąski, ciasny, Scisły.* enge. *Angustos habeant aditus, nam frigore mella.* Ovid. *syn.* ărctus, cŏntrăctus.
ăngŭſtus clavus, *Rycerski stan, Szata z kutasami.*

ANH

ănhēlātĭo, *Dychawica, Duszenie, Tchnienie.* das Keichen.
ănhēlus, ănhēlātŭs, ti. & ănhēlātor, *Dychawiczny, Duszący.* Keicher. *Nosque ubi primus equis oriens afflavit anhelis.* Virg.
ănhēlĭtum, animam effundo, emitto, ſub *Pucham.* den Athem laſſen, *item* ſterben.
ănhēlĭtum duco. *Duszę.* keichen.
ănhēlĭtus, us, *Duszenie Para.* der Athem. *Vastos quatit æger anhelitus artus.* Virg. *syn* Hălĭtus, ſpīrĭtus, flātŭs. *epith.* Ægĕr, crēber, lăngŭĭdŭs, dĭffĭcĭlis, lĕnis.
ănhēlo. *Duszę, Pucham, Żądam 2.* keichen. *Nullus anhelabat sub adunco vomere taurus.* Ovid. *syn.* Reſpīrō. *phr.* Spīrĭtum, aūram trăhĕre, dūcĕre. Aūras căpĕre, căptāre, haurīre.

ANI

ănĭătrŏlŏgētos, ti. gr. ſub *Nieuczony.* der nichts von der Arzneykunſt verſtehet.
Anĭcētum, *Gr. Anyż Anicetus apud Tertull breve, juxta accentum Græcum.* Anis *Atq; pio suscepit anicetus ordine sortem*
ănĭcŭla, *Babka 1.* ein altes Weiblein
ănīlis, ănĭcŭlāris, *Babi.* altweibiſch. *Contuli & rugis pararavit anilibus ora.* Ovid.
ănīlĭtas, *Starość.* alte Weiberzeit, das Alter
ănīlĭter, *Po babsku.* altweiberiſch.
ănĭma, *Dusza, Człowiek, Wiatr, w Powietrze*

trze 1. *Oddech, Dech, Zywot.* 3. *Cuchnienie, Kochanek, Miły*, 1. die Seel. *Vipeream inspirans animam, fit tortile collum.* Virg. *syn.* ănimus, vīta, spīrĭtus.
ănĭma vĭtālis, *Mlecz drzewny.*
ănĭma vōcis, *Natężanie Animabus ut Equabus, Deabus, non malè,*
ănĭmæ plenus, *Nadęty.*
ănĭmābĭlis, *Zywotny* sub *Zywotność.* was sich regt, und leben kan.
ănĭmādversio, *Postrzeganie, Baczenie* 1. *Karanie.* Aufmerkung, Betrachtung, Bestrafung.
ănĭmādvērsor, *Karzący.* Bestrafer.
ănĭmādvērto, *Baczę, Upatruię,* 2. *Zrozumiewam, Obaczam, Karzę.* vernehmen, mercken, strafen. *His animadversis terram, &c.* Virg. *syn.* ādvērto, ōbsērvo pērspĭcĭo, cōgnōsco, īntēllĭgo, sēntĭo, video.
Animæquus Sapient: 18. animæquiores essent, animo æquo sum. Kontent. gleich gesinnt, willig.
ănĭmal, *Zwierzę.* ein Thier. *Pronaq; cum spectent animalia cætera terras.* Ovid. *syn.* ănĭmans, pĕcus, brūtum, fĕra, bellŭa, bēstia. *vide Fera, & Grex.*
ănĭmal capillorum. *Wesz* 1. eine Laus.
ănĭmal nondum rationale, *Niemowlątko.* ein unmündiges Kind.
ănĭmal ventris, intestinorum, *Glista.*
ănĭmal volucre, biforme, *Nietoperz.*
Animalculum, Zwierzątko. ein kleines Thier.
ănĭmālis, *Zwierzęcy, Duszny, Zyiący, Wietrzny, Wiatrowy, Zywotny.* was eine Seel und Leben hat. *Ergo animalis homo quondam nunc &c.* Prud.
ănĭmālis facultas, *Zywotność.*
ănĭmāns, *subst. f. & n.* *Zwierzę, Tchnąca rzecz.*
ănĭmāns, *adject.* *Zyiący.* das Leben hat.
ănĭmāns ēxōs, ēxsanguis, *Robactwo.* ein Wurm.
ănĭmātio, *Ożywianie.* Lebendig-machung.
ănĭmātum, *Zywocina.*
ănĭmātum ovum, *Jaie zalęgłe.*
ănĭmātur, *sub Zyię* 1.
ănĭmātus, us, *Zywotność.*
ănĭmātus ti, *Smiały* 1. *Zywy* 1. 2. *Afekt, kto iako* 2. lebendig, beseelt, gesinnet, geartet, beschaffen, beherzt.
ănĭmātus sum, *Umyśliłem, Rad co czynię.*
ănĭme, mi, *Moy ty.* mein Schatz, mein Herz.
ănĭmi hi, *Pycha.* der Stolz, Hochmuth.
ănĭmi causa, *Tak sobie żartem.*
ănĭmi impetus, applicatio, *Usilność.* Unternehmung. (thig.
ănĭmi ingentis, validus, *Mężny.* großmü-
ănĭmi, mentis integer, *Przy sobie.* bey Sinnen.
ănĭmi nimius, plenus, *Smiały, Pyszny.* keck, tapfer, hoffärtig.
Animitus; Dusznie 1. herzlich, von Herzen.
ănĭmo, as, *Ożywiam,* 2. beseelen, anfrischen, lebendig, Muth, beherzt machen. *Quas humus exceptas varios animavit in ungues.* Ovid. *syn.* īncĭto, cōmmŏveo īncendo, āccēndo, cōmpēllo, ēxcĭto, hōrtor. *vide Hortor.*
ănĭmo ābjecto pusillo, fracto, *Serca małego.* kleinmüthig.
ănĭmo excelso, forti, magno, *Serca wielkiego.* großmüthig.
ănĭmo sis bŏno, *Nie frasuy się.* sey getröst.
ănĭmo gaudēnti, libenti libentissimo, *Rad* 1. gern.
ănĭmo præsenti, fidenti, *Smiele.* verwogen.
ănĭmo sum alieno? *Nienawidzę.* hassen.
Animo suo obsequi, morem gerere, animo suo volupe facere, *Dogadzam sobie.* nach belieben thun.
ănĭmor, aris, *Zyię,* 2. *Zalegam się.* leben.

Anĭmōsè, *Smiele.* tapfer, herzhafft, frisch. *syn.* Fortĭter, gĕnĕrōsè.

ănĭmōsĭtas, *Smiałość 1. Serce wielkie.* Tapferkeit.

ănĭmōsum signum, *Obraz żywy.*

ănĭmōsus, *Żywy, 2. Smiały, Serca wielkiego.* beherzt, muthig tapfer, kühn. *At fratres animosa phalanx, accensaq; luctu.* Virg. *syn.* Fŏrtis, audax, măgnănĭmus, gĕnĕrōsus, intrĕpĭdus, impăvĭdus, intĕrrĭtus, invĭctus, præstans animi. *vide Generosus.*

ănĭmula, *Duszyczka,* kleine Seel.

ănĭmum advocare ad se ipsum, & secum esse cogere, ănĭmum abstrahere, sevocare à &c. *Uspokoić się.* sich befriedigen.

ănĭmum benignum accipere, *Rozdobruchać się.*

Anĭmum contraho, demitto. *Serce tracę.* verzagen.

Anĭmum erigo, excito, do, facio, confirmo. *Serca dodaię.* stärken, aufmuntern, anreitzen.

Anĭmum occŭpo, fătīgo, intendo, *Robię głową.* mit dem Haupt arbeiten.

ănĭmum sumo, recipio, *Serce brać.* wagen, sich erkühnen.

ănĭmum quătio, deb lito; retardo, frango, *Serce psuię.* den Muth verderben.

ănĭmus, *Umysł, Myśl, 1. 2. 6. Duch 1. Dusza Wola 1. Zdanie 1. Otucha, Uciecha, Serce 2. Chciwość, Lubieżność, Rozum.* das Gemüth, Sinn, Seele, Herzhafftigkeit, Frechheit, Wille, Meinung. *Extemplo turbati animi, concussaq; vulgi.* Virg. *syn* ănĭma, *vel* mēns, rătĭo *vel* fortĭtūdo, vīrtus, animi rōbur, cōnstăntia; vigor, vīs, ărdor. *epith.* Impavidus, măscŭlus, virīlis, nōbilis, ărdēns, dūrus, sævus, crūdēlis, ătrox, immītis, impērtĕrrĭtus, ăbjĕctus. ĭgnāvus, mōllis, lentus.

ănĭmus abjectus, fractus, languescens, *Serce małe.* kleinherzig, kleinmüthig.

ănĭmus extra omnem patientiam politus *Niecierpliwość,* Ungedult.

ănĭmus fortis, excelsus, rēgius. *Serce wielkie.*

ănĭmus inimicus, *Nienawiść.*

ănĭmus se colligit. *Rachuię się 2.*

ănĭsócycla, orum, *Gr. Narzędzie, & in Kolisty 1.* Instrument von ungleichen Cirkeln.

ănīsum, *Gr. Anyż, 1.* Anis. *Sive vaporifero tunicas inducat aniso.* Mill.

ănĭtas, *Starość.* das Alter.

ANNA

Anna, Perenna, ibidem & sub Rok temu.

ănnāles, *hi, vel hic* ănnalis subst. *Kronika.* Jahrbuch, Chronick. *Sacra recognosces annalibus eruta priscis.* Ovid. *syn.* Histŏrĭæ, scrīpta: vĕtustātis mŏnŭmĕnta. *epith.* Vĕrī ăntīquī, mĕmŏres, prĭsci.

ănnālis, *adject: in Roczny, 1. & in Lata,* zum Jahr gehörig.

ănnālis, annaria lex. *Ustawa o leciech sub Lata 2.*

ănnārĭus, *sub Roczny 1. & sub Lata 2.*

Annascor, annavigo &c. lege Adnascor &c

ănnē, *Czyli, Abo 2.* Ist es nicht, ob. *Fratre magis subito glorier, anne viro.* Ov

ănnĕcto, *Przywięzuię.* anknüpffen, anbinden. *syn.* Nĕcto, ligo, ălligo.

ănnĕlli frons, *Pierścieniowa głowica.*

Annellus, Pierścień. ein Ringlein.

ănnĕxus, us. *Przywiązowanie, Przyłączenie.* Anknüpffung, Anbindung.

ănnĭcŭlus, *Roczny 1. Roczeń.* jährig, eines Jahres alt. *Anniculus sacer ille tibi r deuntibus annis.* Prud.

Annifer, ri Co rok rodzący. was das ga ze Jahr Frucht trägt.

annis, & annis ăbēntibus, volventibus, *Z laty.* nach Jahren.

ănnis vĕrgēns, annis obsitus; *Stary.* alt.

Anni-

Annitor, *lege Adnitor.*
anniversaria sacra, anniversaria dies, *Rocznica.* Jahrzeit.
anniversarius, *Coroczny, Roczny.* das jährlich geschiehet.
annominatio, *Podobieństwo 2. Item figura Prosonomasia, Paronomasia, infrà.*
Anno, as, Trwam. 1. ein Jahr währen.
anno, *Przed rokiem, Łoni, Dawno.*
an non? *Iza?* ob.
annona, *Zywność, Strawa, Zołd, Obrok, Dochod 1. Prowent, Jurgielt, Zboze.* Nahrung, Vorrath. *His opibus nunquam cara est annona veneni.* Juv.
annonæ penuria, gravitas, incendium, sævitia, *drogość.* Theurung.
annonæ præfectura, *Szafarstwo, Podwoiewództwo.* Proviantamt.
annonam ex andefacio, flagello, incendo, onero, *Drożę.* Theurung machen.
annonarius, *adject. Obroczny, 1. Strawny.* das zur Speise und Proviant dienet.
annonarius, subst. *Przekupień.* ein Proviantmeister.
annos excedere, transmittere, sub *Przeżyć 1.*
Annos, otis, m. Stary. (*tyle.*
annos tot natus, egressus, explevi. *Lat mam.*
annosus, *Letni 2.* alt, bejahret, vieljährig. *Pontificum libros, annosa volumina Vatum.* Hor. *syn.* antiquus, vetustus, priscus, longævus, grandævus. *phr.* ævo, annis gravis, confectus, fractus, ævi maturus. *vide Senex.*
annotatio, *Adnotatiuncula, adnotamentum; Naterminowanie, Noznaczenie.* Erklärung, Anzeichnung, Anmerkung.
annotator, *in Podstrzegacz*, aliqui *Znaczuciel* sonat. Anzeichner, Aufschreiber.
annotinus, *ab anno Roczny, Latoś. 1.* ein Jahr alt. *syn.* Annuus. annotarius.
annotinus ab annona, *picowny.*
annoto, *Znaczę 2. Naznaczam, Spisuję, obaczam 1. Naterminować.* aufzeichen, aufschreiben. *syn.* Noto, Observo, animadverto, *vel* inscribo, refero.
Annua subst: Baba.
annua sacra, annua solennia, *Rocznica.* Jahrzeit.
annua vice. Annuatim. *Po roku, Co rok.*
Annualis, Roczny 1. jährlich.
annueo es, *Kiwam głową.*
annuis vicibus, *Co rok.*
annulare, is. neutr, *Bielidło.*
annularia, subst: sub *Pierścieniik.*
annulariæ scalæ, *Schody kręcone.*
annularis annularius, *adject: Pierścieniowy. & Palec czwarty u ręki.* zum Ring gehörig, der Ringfinger.
annularius subst: *Pierścieniik.* Ringmacher.
annulatus, *Pierścienisty, pgro noszący.* der Ringe trägt.
annuli comarum, *Kędzior.* Haarlocken.
annuli cura, *Kanclerstwo.* Canzleramt.
annuli jus donare, annulô aureô donare, *Szlachcicem czynić.* einen adeln.
annuli jus impetrare, obtinere, *Dastoieństwa nabyć.* Würde erhalten.
annuli velares, *Kołka do opon.* Vorhang-Ringlein. (*gen.*
Annullo, as, Wniwecz obracam. vernichti-
annulus, *Pierścień, Resa. 1.2. pęto 1.* ein Ring, Kettengelenk, Fessel. *Annulus ut fiat. primò colliditur aurum.* Ovid.
annulus sigillaris, sigillatitius, signatorius, *Pieczęć.* ein Pitschierring.
an num? *Iza?* ob. (*sto.*
annum ago centesimum, *Dochodzi mi lat*
annumero, *Liczę Odliczam, Policzam.* darzu rechnen, zuzehlen. *Dum properat versus annumerare sibi.* Mart. *syn.* ascribo, accenseo: in numerum refero: in numero pono.
Annuntiator, Opowiadacz. ein Verkündiger.

ānnuntiātio, *Zwiastowanie.* Verkündigung Anmeldung.

ānnūntio, *Obwieszczam.* verkündigen, anmelden, kund thun.

ānnŭo, *Kiwam głową, Skinieniem pokazać. Przystaię, na co, Przyzwalam.* verwilligen, günstig seyn, bestätigen, mit dem Haupt nicken.

ānnuo oculô, *Mrugam na kogo.* mit dem Aug winken.

ānnus, *Rok,* Jahr. *syn.* Tempus, spătium ānni. *epith.* vērtēns, lābilis, prŏpĕrans, īrrĕvŏcābilis, fĕrtilis, pŏmĭfer, vīnifer: văriābilis. *phr.* ānnŭus ōrbis, cūrsus rĕvŏlūbilis ānni, ānnŭa spatia, īntĕrĕa magnum Sōl circum vŏlvitŭr ānnum. Flūminis īnstăr lābēns.

ānnus ăgĭtur, cŏmplētur, ēxplētur, est. *Dochodzi rok, Rok temu.* das Jahr endiget sich.

ānnŭs rĕmīssiōnis, sæcularis, *Miłościwe lato.* 1 Jubeljahr.

ānnŭum, *subst: Jurgielt, Roczny jurgielt. Co rok prebenda, Spiża.* jährliche Bezahlung.

ānnŭus, *Roczny Coroczny,* jährlich. *Annuus exactis completur mensibus orbis.* Virg.

ANO

ănōdy̆na orum. Gr. sub *Ulżywaiący.* Arzney die den Schmerz lindert.

ănōmălia, æ. *Gr. Nierowność.* Ungleichheit.

ănōnis, idis. *Gr. Ogon lisi ziele.* Hauhechel ein Kraut. (benannt.

ănōnymos, *Gr.* adject: *Bez imienia.* unănōnymos herba, *Gr. Zywokost.* ein Kraut, Ungenannt.

ănōptice es, *Gr. Patrzenie.*

ănōrexia æ. *Gr. Apetytu stracenie.* Eckel vor der Speise.

ănōrmis, *Gruby 3.* ohne Ordnung, ohne Maaß. *Rusticus anormis, sapiens crassaq; Minerva.* Hor.

ănōrĕctica, orum. Gr. in *Lekarstwo purguiące.* Purgier-Pulwer, Arzney.

ănquīna, *Masztowy powroz, Lina.* Seegel oder Mast-Seil. *syn.* ānchŏra. *epith.* fŏrtĭs. *Atq; anquina regit, stabilem fortissima cursum.* Cic.

Anquiro, Dowiaduię się, Inkwizycyą czynię Wizytuię. erkündigen, erforschen.

ANS

ānsa, *Rękoieść, Ucho u flatku, Szal rękoieść, Rzemyk u obówia, Powód 1.* Handhabe, Schuhschnalle, Anlaß, Gelegenheit.

ānsa fĕrrĕa, *Klamra.* ein Klammer.

ānsam do, quæro, *Powód 1. 2.* Anlaß geben

ānsāta, *Pocisk nawiązany.* Carcassen.

ānsātus, *Nawiązany, Uszaty. 2. Toporzysko maiący.* das Oehre hat, hochmüthig.

ānsātus īncēdo, *Podeymuię boki.*

Ansegetes, hi sub Przydrożny.

ānser, mas, & Anser fœmina *Gęś 1.* eine Gans. *Anseris & tutum voce fuisse Jovem.* Prop. *epith.* Garrŭlus raucus, strīdŭlus, flŭviālis, ăquōsus, clāmōsus. *phr.* ānser āquis gaudēns. Tārpējæ quōndam cūstōdia rūpis. Rōmānæ sērvātor cāndidus ānsis. Quæ sērvāvit ăvis Tārpeji tēmpla Tŏnāntis. (ser.

ānser mās ānser māscŭlus, *Gąsior 1.* ein Gan-

Anser camelus, Struś 2. ein Strauß.

Anserarium, Kojec gęsi. ein Gänsehaus.

ānsērcŭlus, *Gąsię, Gąska.* ein Gänslein.

Anserina, Srebrnik ziele. Gänsekraut.

ānsĕrīnus, *Gęsi.* das von Gänsen ist.

ānsŭla, *Ucho u flatku, Rzemyk u obówia Klamra.*

ānsulæ, *Exodi 26. funiculi ad margines cortinarum assuti per intervalla laqueati, quibus cortinæ nectebantur. Jako u podwszek teraz bywa.*

ānsŭlātus, *Uszaty. 2.* das Oehre hat.

ānta, æ, āntæ, arum, *Podwoy, Słup, 1. Filar, 2.*

lar, 2. *Fdry na przodku.* Thürgestell, die Seiten an einer Thür.

Antăcæus, *Gr. Wyz ryba.* Meerfisch so groß als ein Delphin.

Antăchātes, æ. m. *Gr. Achatek.* falscher Agat.

Antanaclassis (i, reverberatio) figura quæ idem verbum in contrarium sensum retorquet. Quintil.

Antăndrus, *Gr. Namiestnik.* Nebenmann.

Antăpŏcha, *Gr. Cyrograf 3. & sub Kwit.* eine Handschrift, Quittung.

Antapodosis. Quintil, figura i. redditio contraria in comparatione.

Antărctĭcus, *Gr. Południowy 2.* südlich, Südpol.

Antărĭus, *Przedmieyski.* von der Vorstadt.

Antărĭus funis, *Lina.* ein Seil.

Antăxon, onis, *Gr. Biegun. 3.*

Antĕ, Præpositio. *Przed.* vor. *Ante Jovem nulli subigebant arva coloni.* Virg.

āntē Adverbium, *Przedtym, W przód.* vorher, zuvor. *syn.* antea, prius.

āntè ălpha & bēta. Prov. *Od młodości.* von Jugend.

āntè diem, Călĕndas, Nōnās Idūs, *Dniem vel dwoma przed &c.*

āntè lŭcĕrnam, *Wieczor.* vor Abend.

āntĕ ōmnia, *Naybardziey, Nadewszystko.* vor allem, am meisten.

āntĕ pedes, *Na dorgczu.* vorhånden.

āntĕā, *Przedtym.* zuvor. *Pecii nihil me sicut antea juvat.* Jamb.

āntĕāctus, *Przeszły.* vorgeschehen, vorgethan. *syn.* Prætĕrĭtus, ēlāpsus, ēxāctus, trānsāctus.

Anteambulo, onis Poprzednik, Marszałek 1. Vorgånger, Vorlauffer.

Antecanis, Gwiazda psia mnieysza. Antecanem, Procyon Græco qui nomine fertur. Cicero.

Antecantamen, Antecantamentum, Przegrawek. Vorgesang.

āntĕcăpĭo, *Uprzedzam, Ubiegam kogo.* zuvornehmen, vorkommen. *Ante locum capies oculis.* Virg. *syn.* ōccŭpo; præōccŭpo, ānticĭpo, prior ōccŭpo, căpĭo, āntĕvĕnio.

āntĕcēdens, *Poprzedzaiący, Przeszły.* vorhergehend, vorhergesetzt, zu erst stehend.

āntĕcēdo, *Przewyższam, Uprzedzam, Przodkuię.* vorgehen, übertreffen. *Succinctus neque cursor antecedit.* (Phal.) *syn.* Præcēdo, præēo, āntĕeo, āntĕgrĕdĭor, āntĕvĕrto, prævĕrto, prægrĕdĭor, *vel* āntĕcēllo.

āntĕcēllo, *Przewyższam, Przodkuię.* übertreffen. *syn.* āntĕeo, præsto, ēxcēllo, sŭpĕro, præcēdo.

āntĕcēssĭo, antĕcēssus ûs, *Uprzedzanie.* Uebertreffung, Vorgang.

āntĕcēssor, *Poprzednik 1. 2. Promot; Praktyk 2.* ein Vorgånger, Vorlauffer, Vorfahrer.

Antecessorius, Poprzedzaiący. vorgehend.

Antecœna, æ. Antecœnia æ. Antecœnium, Podwieczorek, Antypast. ein Vesperbrod.

Antecursor, Poprzednik, Vorlauffer.

Antecursoria potio, Antypost. 2.

Antecursorius, Poprzedzaiący. vorlauffend.

Antedenuntio, antedico; *Przepowiadam.* vorsagen, zuvorsagen, prophezeyhen.

Antedictus, Przerzeczony, vorgesagt.

āntĕĕo, is, *Uprzedzam, Przodkuię, przewyższam.* vorhergehen, vorangehen, übertreffen. *Si quis vult forma tabulas anteire vetustas.* Prop. *syn.* āntĕcēdo, præĕo. *vide Antecedo.*

Ante expectatum, Niespodzianie. unverhofft.

Antĕfācta orum, *Przeszłe rzeczy.* vorige Geschichten.

Antĕfĕro, *Przenoszę 3.* vorziehen, vorher tragen, höher halten. *Quæ quibus anteferam &c.* Virg. *vide Antepono.*

Antefixa, orum. *Bunty, Budowania ozdoba.* förderste Säule eines Gebäudes.
Antegenitalis, Starszy Dawny. was vor uns gebohren oder gewesen ist.
Antegestus, Przeszły. vorher geschehen.
Antĕgrĕdior, *Uprzedzam.* vorgehen.
Antĕhăbĕo, *Przenoszę 3.* mehr achten, höher schätzen.
Antĕhac, *przed tym.* vor diesem, vormahlen.
Antela, æ. podpierścień. Brustrieme der Pferde.
Antĕlātus, *przełożony 1.* vorgezogen, höher geschätzt.
Antelogium Anteloquium- przedmowa. Vorrede.
Antĕlūcānis temporibus, Antĕlūcānò, Ante lucið, Antĕlūcŭlo. *przededniem.* vor Tage
Antĕlūcānus, *przededniowy.* frühe.
Anteluco, as, Antelucor, aris poranić fig. vor Tags wachen.
Anteludium, idem Antiludium. (tägig.
Antĕmĕrīdiānus, *przedpołudniowy.* vormittägig.
Antĕmnæ, urbs, sub. *Zarzecze.*
Antemurale, przedmurze. Vormauer.
Antĕmūrānus. *przedmurowy.* das vor der Mauer ist.
Antĕnna, œ. *Masztowy drąg, Zaglowy drąg.* Seegelstang. (*Lignum transversum ad medium cui velum alligatur.*)
Antĕŏccŭpātio, *Uprzedzanie, Zabieżenie 1.* Vorkommung. *Item figura, v. prolepsis.*
Antĕpărta, orum. *Zbiór.* vorher erworbene Sachen.
Antependium, Antipendium, ein Vorhang.
Antependuli crines, Czupryna. Haare, so über die Stirne hangen.
Antepenultima syllaba. priscian. tertia à fine. Antepenultimus. Quantitatem syllabæ pe. v. in penultimus.
Antĕpīlāni, *Zołnierz przodkowy.* Soldaten, so in der Schlachtordnung voran stehen.
Antĕpōllĕo, *przewyższam.* übertreffen.
Antĕpōno, *przenoszę, 3. Kładę potrawy.* vorsetzen, vorziehen, höher achten. *syn.* āntĕfĕro, præfero, præpōno: plūris æstimo.
Antĕquam, *pierwey niż.* ehe dan. *Antequam magnum fabricaret orbem.* (Saph-) *syn.* Priusquam.
Antĕrĭor, *przedsobny.* der vordere. *Anterior numero est cui filius unicus uni est.* Hor.
Anteris, idis, vel idos f. *Gr. Zastrzał.* Untersetzung. *Commodæ nec dura desunt Anteridos ipse.* N. C
Anterius, Na przodku. zuvor.
Antermen, inis, n. Okolica.
Antermines, Antermini, Okoliczny. die an den Grenzen wohnen.
Anteros oris Gr. sub *Miłośniczy podarek.*
Antes, hi sub Słup 1. & sub Winnica 2. Ortsteg in Reben, Tragsäulen.
Anteschola nus, Lokat. Unter-Lehrmeister.
Antĕsignānus, Antesignarius, *przedoropornik, Zołnierz przodkowy. Herszt* & sub *Kopiynik.* der vor den Fahnen gehet.
Antestatus, sub *Swiadczę.* Vorsteher vor Gericht.
Antesto, Stoię przed kim, przewyższam. den Vorgang haben, übertreffen.
Antestor, aris, Swiadczę 1. 3. einen zum Zeugen nehmen.
Antĕvĕnio, *Uprzedzam, przewyższam.* vorkommen. *Antevenis tempus, non exspectantibus ultro* Virg. *syn.* Prævĕnio, prævērto. antĕcēdo, antegrĕdior.
Anteventuli crines, Czupryna. die vorderen Haarlocken.
Antĕvērsio, *Uprzedzanie.* Vorkommung.
Antĕvērto. *Uprzedzam, Ubiegam kogo* vorkommen, vorlauffen.
Antĕvŏlo, sub *Lecę. & Uprzedzam.* vorherfliegen. *Turdus ut antevolans tardum præcesserat agmen.* Virg. *syn.* præcurro prævĕnio.

Ante-

Anteurbanus, *przedmieyski*. vorstädtisch, nahe an der Stadt. (lein.
Anthēdōn, onis, f. Gr. *Niesplik* 1. ein Bien=
Anthĕmis, idis, *gr. Rumiez*. Camillenblumen
Anthĕrĭcus, *gr. Złotogłow ziele*. Kohl=Lilie.
Anthĕstĕrĭa, *gr. Migsopust*, *Kwietna Niedziela*. Fastnacht. (fisch.
Anthias æ. m. *gr. Tracz ryba*. ein Meer=.
Anthinum mel. *Gr. Lipiec*. Frühlingshonig.
Anthŏlŏgia, *Gr. Zielnik*. 2. Kräuterbuch.
Anthracinus, *Gr. Czarny*. schwarz.
Anthrăcītēs æ. m. *gr. Krwawnik kamień*, *Kamień ognisty*. Carfunkelstein.
Anthrāx, acis, sub *Minia*. Bergzinnober.
Anthrīscum, *gr. Sniedek*. Körbelkraut.
Anthrōpŏphăgus. *gr. Samoiedź*. Menschenfresser. *epith.* Dīrus, inhūmānus, crūdēlis.
Anthropomorphitæ Hæretici, *Deo formam humanam affingentes*,
Anthrōpŏmōrphon, *gr. Pokrzyk*. Alraun.
Anthus, ti, m. *gr. Konik ptak*. Tyrott.
Anthyllīōn, Antyllis, idis, *gr. Solnik ziele*.
Anthypophora. Subjectio, Budæo, ex Quintil: cum Orator interrogato adversario, ipse sibi respondet.

ANTI

Antiæ, hæ, sub *Czupryna*. Haarlocken.
Antiades hæ, *Gr. Słunne iagody*, *Gruczoły*. die geschwollene Mandeln im Halse.
Antibacchius, idem Palimbacchius, pes trisyllabus oppositus Bacchio, ut Concurre.
Antibălis, is, eos, m. Gr. in *Bunty*. Stütze, Säule. (dertheil.
Antica. æ. *Domu przednia sciana*. das Vor=
Anticanis, Gwiazda psia mniejsza.
Anticategoria, Mutua accusatio. Quint. Recriminatio Budæo.
Anticellium, *Solnik ziele*.
Antichrēsis, is, *gr. Zastawa*. 1. Pfand.
Antichristus 1. *Joan: 2*, *i contrarius Christo*.
Antichthones h. Gr. *Podziemni Ludzie*, Leute, welche die Füsse gegen uns wenden.

Antĭcĭpātio, *Uprzedzanie Otucha*, *Przeięcie*. 2. *Ubieżenie*, *Zabieżenie*. Vorkommung.
Anticipatio figura Gramm: & Rhetorica Rufinian, eadem Prolepsis infra.
Anticĭpo, *W przód co czynię*. *Uprzedzam*, vorkommen, vorbesitzen. *Æstivam suadens anticipare diem*. Virg. *syn.* Præōccūpo, āntĕvērto, prior ŏccūpo, căpĭo.
Antīcus, *Przodkowy*. vorwärts, zum Vordertheil gehörig. *Et super anticos in frontis imagine crines.* Mil.
Anticyricon, *gr. Ciemierzyca*.
Antideo, anteeo priscum. Uprzedzam. voran gehen.
Antĭdōrum, *Gr. Oddanie*. ein Gegengeschenk
Antĭdŏtum, Antidotus, ti, f. *gr. Lekarstwo*. Artzney wider Gifft. *Qui facili potu antidotos imitatur honestas*. S. *syn.* ălēxĭphārmăcum, āmŭlētum. *epith.* ēffĭcāx, præsens, sălūtāre.
āntĭēchon, *Gr.* & sub. *Głos* 10. (voran.
Antigerio priscum sub Bardzo, & Rychło.
āntĭgrăphārius, Antigrăpheus, *Gr. Poborca*. ein Rechenschreiber. (vordem.
Antihac pro antehac priscum. Przedtym.
Antĭlĕgŏmĕna, orum, *Gr. Przeciwne pisanie*. das Widersprechen, Widerreden.
Antilena, Antillena, æ. Podpierścień. ein Brustriem der Pferde. (chung.
Antĭlŏgĭa, æ. *Gr. Przeczenie*. Widerspre=
Antiludium, *Przegrawek*. Vorspiel.
Antimensia, orum, Portatyl.
Antimeria, Figura Grammatica, cum Pars Orationis una pro altera ponitur Enallages species, cujus multa exempla elegantiam & antiquitatem spirantia affert Verrep. in Grammatica sua & Pompa de antiquis locutionibus.
Antimesuranum Gr. Połnieba. 3.
Antimetabole, Figura, cum verba mutata repetuntur.

Anti-

Antimonium, B. *Antymonium*, *Oczna przyprawa.* Spießglas. (*tur.*

Antinomia Quintil. cum duæ leges collidun-

Antios, apud Festum, corrigit Scaliger, arctos i: excruciatos legens, ab ango.

Antipāgmĕnta, orum, *Odrzwie.* Zierathen an den Porten.

Antipăthes, is, n. *Gr. Kamień od czarow.* ein schwarzer Edelgestein.

Antipăthīa, æ. *gr. Przeciwność* 2. *Nieprzyiaźń wrodzona.* eine natürliche Widerwärtigkeit zweyer Sachen gegen einander.

Antipĕlārgīa, æ. *Gr. Oddanie dobrego.* Widervergeltung empfangener Gutthaten.

Antipĕrīstăsis, is, *gr. Sciśnienie* 2. Hinterhaltung.

Antipherna, orum, gr. Wiano. Beschenkungen, welche der Ehemann dem Weibe giebt.

Antiphōna æ. *gr. Antyfona.* Gegenstimme.

Antiphrasis, Figura, cum dictio aut sententia contrario sensu profertur, Donat. Servius.

Antipŏdes, Antichtones, *Podziemni ludzie.* Leute, die ihre Füsse gegen uns kehren. *Non hic Antipodas: salumq; rubrum* (Phal.) *phr.* Qui nŏstris ădversa prĕmunt vĕstīgia plāntis.

Antiptosis, Figura Grammatica casum pro casu ponens.

āntīquā fide virtute &c. *Szczery.* treu.

āntīquārĭus, *Starożytności zakrawaiący; Pisarz* 4. ein Liebhaber alter Sachen, Wörter, Redensarten. *Ignotosque mihi tenet antiquaria versus.* Juv

āntīquātĭo, *Zniesienie.* Abstellung, Abschaffung, Austilgung.

āntīquē. *Po starowiecku.* nach Alters, nach der alten Mode.

āntīqui, *przodkowie.* Vorfahrer.

āntīqui officii homo, *prosty.* 4. einfältig.

āntīquĭor, *Lepszy.* besser.

āntīquīs mŏrĭbus, *Starożytnie.* altväterisch.

āntīquĭssĭmum est mihi, *Mam to na baczeniu, Staram się, Ważę sobie.*

āntīquĭssĭmus. *przedni.* 1. uralt.

āntīquĭtas, *Dawność* 1. *Starożytność, Staranie.* Alterthum. *Antiquitatem Romulæ, & mavortiam.* (Jamb.) *syn.* Vĕtŭstās, Sĕnĕctus. *epith.* Prīsca, vĕnĕrānda sāncta.

Antīquĭtus, *Zdawna.* vor Alters, vor alten Zeiten. *Capyn posuisse antiquitus urbi.* Sil. *syn.* āntīquē, quŏndam, ŏlim, ălias.

Antiquo, as. Znoszę. abschaffen aufheben. *syn.* ăbŏlĕo; rescindo, īrrito ābrŏgo.

Antīquō opĕre, ărtĭficio, *po starowiecku.* auf alte Art.

Antiquor, Wietrzeię. veralten.

Antiquum, *Zwyczay, Obyczay, po staremu* der Gebrauch.

āntīquum ŏbtĭnes, *Dawnoś ty taki, Taki oś ieśt.* du bist lang so geartet.

Antīquus, *Dawny, Starodawny, Miły, prosty* 2, *Szczery* 2. alt, aufrichtig, lieb. *Hospitis antiqui solitas intravimus ædes* Ovid. *syn.* Prīscus, vĕtŭstus, lŏngævus.

āntīrrhīnum, *gr. Wyżlin ziele.* Orant, ein Kraut. (*habentes*

Antiscii, hi homines oppositas nobis umbra

āntīscŏrŏdon. *gr. Czosnek.* 3. Knoblauch.

Antīsigma: *atis, gr. Stoł iadalny.*

Antisophistes æ. m. gr. Quintil, i. opposita Sophistæ.

Antīspŏdon, *n. gr. Mosiężne, Miedziane Zużele,* Metallasche.

Antistasis, Figura, cum vox in alio sens repetitur Rufinian.

āntīstes, itis, hic, hæc, *przełożony,* 2. *Biskup, prałat, Ksieni, przystaw, Dozorca Folwarkowy* 2. Vorsteher, Bischof, Priester, Aufseher. *Ante fores templi crater antistitis auro.* Prop. *syn.* Săcerdos, Præsul, Epīscŏpus. *phr.* Sacrŏrum

ăntistes. Sacrōrum morūmque măgĭster. Mitræ quem săcĕr ōrnat hŏnos. Mitrātī dĕcŏrat quem cūlmen hŏnōris; cui tēmpŏra mitra bĭcŏrnis ămbit; quī dĕxtra pāstorāle pĕdum gĕrĭt, infŭla cui nĭtĭdos ădvēlat cāndĭda crīnes.

Antĭstĭta, *Antistia Kśięni.* Aebtiſsin. *Stabat apud sacras Antistita Numinis aras.* C. Sev.

Antĭstĭtĭum, *przełożeństwo, Biskupstwo, prelatura.* Biſchoffsthum, Pfarramt, ein Closter.

Antisto, przechodzę kogo, przewyższam, & in *Wagę sobie co.* ein Vergeſetzer ſein.

Antistoechon, Tropus literam pro litera ponens, ut Magalia, magaria; olli, illi.

Antistrophe, conversio retrorsum Figura Grammatica, cùm syllaba una alteri vel plures ex adverso sibi respondent. Rhetorica, cùm dictiones, & Comœdiæ pars respondent Strophæ.

Antĭthălămus, *gr. przedpokoie.* Vorkammer.

Antĭthĕos. *gr. Czart.* falſcher Gott oder Geiſt.

Antithesis, Figura eadem quæ Antistechon, & Antitheton.

Antitheton Figura Rhetorica contraria contrariis opponens. Contentio & contrarium. *Cicer.* Relata ad singula. *Cicer.; cùm in aliquot membris verba singula singulis opponuntur vel respondent.*

Antitora, æ. B. Morzymord, Cytwar. Heilgifft ein Kraut.

Antĭtȳpum, *gr. Konterfekt.* Gegenbild, Muſter.

Antlĭa, *gr. Czerpaczka.* Eymer, Waſſergeſchirr. (*Machina ad hauriendam aquam*) *Curva laboratas antlia tollit aquas.* M.

Antlo, as, gr. Czerpam. ſchöpfen, pumpen, tragen.

Antonomasia, al. Tropus loco proprii nominis aliud ponens. Quintil.

Antonymia, Gr. idem Pronomen.

Antora, æ. B. Morzymord. Cytwar v. Antitora.

Antræ in Dolina. Thäler.

Antroo, as sub Jaskinia.

Antrum, *gr. Jaskinia, paciepi, Dziub.* eine Höle. *syn.* Spĕcus, căvĕrna, lūstrum, spēlūnca, spelæum, lătĕbră, crȳpta, fŏvĕa fōssa, *epith.* dĕclīvĕ, ărcānum, cōncăvū, ūmbrōsum ōccūltum, hŏrrĕndum, *phr.* Dŏmus atră fĕrārum, ĭnăspĕctī cœlo rădĭīsquĕ pĕnātēs. Sōlis ĭnāccēssūm rădĭis Căva rūpes.

Antruo, as, sub Rey wodzę, & in *Jaskinia.* Dank ſagen, danken.

ANU

Anulare, Bielidło. Anulus lege Annulus.

Anŭs, *ni, m. Odbyt. z.* der Hintere. *Excruciant turpes anum si forte popillæ.* Ser. *syn.* Pōdex.

ănŭs, us f. *Baba z.* & sub *Długowieczny.* ein altes Weib. *Ecce anus in mediis residens annosa puellis.* Ovid. *syn.* Vĕtŭla. *epith.* marcĭda, rūgōsa, dēfōrmĭs, *phr.* Grăvis ānnis, ānnōsă părēns. Grāndĭor ævo. Cŭi frōns rūgis cōntrăcta. *v. Senex.*

ānxĭē, *Frasowliwie, Ostro z.* ängſtlich, bekümmert, ſorgfältiglich.

ānxĭĕtas atis, *Anxitudo, Utrapienie. Frasowliwość.* Angſt, Sorgfältigkeit, Schwermüthigkeit. *Anxietate carens animus facit omnis acerbi.* Luc. *syn.* Cūra, sōllĭcĭtūdo.

Anxifer, Frasowliwy, Frasunek przynoszący. Angſt bringend.

ānxĭus. *Frasowliwy, Pietzołowity.* ängſthaft, bekümmert, ſorgfältig. *Solicitam timor anxius urget.* Virg. *syn.* ămbĭgŭus, īncērtus, dŭbius, ăncĕps, sōllĭcĭtus.

ānxŭrus, Azurus, *Nie zarosły.* ohne Bart. *Circæumque jugum queis Juppiter anxurus arvis.* Virg.

ānypeūthīnos, vel us. *Gr. Wolny od rachunkow*

APA

ăpăge, *Gr. Precz ztąd, Schoway się.* pack dich,

K

dich, mach dich hinweg. *Debueram dixisse apage hæc immitia poma.* Gaz.

ăpālæstros, vel us, *Gr. Gruby*, 2. ein ungeschickter.

ăpārctias, æ. m. *Gr. Wiatr pułnocny prawy.* Nord-Wind. *Frigidus à summo descendit aparctias axe.* Hor.

ăpărīnē, ēs, *Gr. Ostrzyca ziele.* Klettenkraut.

ăpărĭlōgia, *Gr. Rachunki dobre.*

ăpăstia, æ. *Post* 1.

apăthēs is, *Gr. Niecierpigtliwy. Bez namiętności.* unbeweglich im Gemüth.

ăpathīa, æ *Gr. Niecierpigtliwość.* Unbeweglichkeit des Gemüths.

Ape, i. *prohibe.* v. *Apeo.*

ăpēliōtes, æ. m, *Gr. Wiatr wschodni prawy.* Ostwind vom Aufgang. *Nec sævi Borea aut apeliota.* Alcai.

ăpella, æ. m. *Obrzezaniec.* beschnitten.

Apenarii Trebel: Pollio, i. gladiatores, arenarii, ingentes, immanes, crudeles, à voce Græca apenes sævus. Marcellus, Donat. accedit & Rhodigin, hi Galieno lusere Cyclopem, al. apinarii.

ăpēmantīmos, vel us, *Gr. Wygnanie doczesne.* Verbannung auf ein Jahr.

Apeo, es, apere, Apes, in. Związuię, Niedopuszczam, Hamuię, Odstraszam. verwehren, verhindern.

ăper, *Wieprż dziki.* 1. 2. ein wildes Schwein. *Trux aper insequitur, totosque sub inguine dentes.* Ovid. *Epith.* minăx, fŭrĕns, īmmānis, fĕrus, hīspidus, fĕrox, hīrsūtus.

Apĕrio, *Otwarżam 1. 2. Odkrywam 1. 2. Obnażam, obnażam, wykładam 2. przerzedzam.* aufmachen, eröfnen, erklären, auslegen, entblössen, entdecken. *Hoc ipsum ut strueret, Trojamque aperiret Achivis.* Virg.

ăpĕrio căput. *Zdeymuię czapkę,* die Mütze (abnehmen.

apĕrtum cœli, *Podniebie.*

ăpĕrtè, *Otworzyście, Jawnie, Szczerze, Wyrozumianie, Wżywe oczy.* öffentlich, offenbar, klar, deutlich, offenherzig. *Tu modo quem poteras vel apertè tutus amare.* Ovid. *syn.* Pălam, mănĭfĕstē. *vide Palam vel* īngĕnuē.

Apĕrtilis, *Otworzysty.* das sich öfnen lasst.

ăpĕrtio, *Otwieranie.* Oefnung.

apĕrtis tibiis, *Głośno.* hell, laut.

ăpĕrto capite: *Niewstydliwie.*

ăpĕrto pectore, *Szczerze.* aufrichtig.

ăpĕrtum, *Gola, Widok 1. Przestwor.* was offen und frey vor augen ist.

apĕrtum pectus, *Szczerość.* Aufrichtigkeit.

ăpĕrtūra, *Otwieranie, Otwor, Drzwi 1. Dziura 1.* Aufschluß.

ăpĕrtus, *Otworzony, Otworzysty, Nagi, Nienakryty, Szczery,* 2. offen, offenbar, entdeckt, aufrichtig. *Quid miseros totum in aperta pericula cives.* Virg. *syn.* Reclūsus, rĕsĕrātus, pătēns.

ăpes, is, f. vel *um*, vel *ium*, plur. num. *Pszczoła.* eine Biene, Imme. *Principio sed apibus statioq; ponenda.* Virg. *epith.* Mellifĕræ sĕdūlæ flōrigĕræ, īngĕniōsæ, mollitlūæ, vigiles, sōllicitæ, Atticæ, Cecrŏpiæ, Sicāniæ. Hŷblææ *par.* ăpum ăgmen, examen, ĕxĕrcĭtus. Flōrum stŭdĭōla coho[rs]. Flōribus īnsĭliunt văriis, rōremque m[or]dēntem ōre lĕgunt.

ăpex, *Kropka, Wierzch 1. Czub, Szłyk, Czapka* 1. die Spitze, das Höchste einer jet[den] Sach. *Jamque volans apicem & lat[era] ardua cernit.* Virg. *syn.* Fastīgium, v[er]tĕx, căcūmen, cūlmen. *epith.* altus ĕx[celsus], ărdŭus, summus, sŭblīmis.

ăpex glūmæ, *Ość u kłosa.*

ăpĕxabo, onis, f. *Jątrznica.* eine Blutwu[rst]. *Corripit penultimam Rob. Stephan. qui in Longabo producit, cum tamen analogia similis utrinque sit.*

ahăca, vel ce *gr. Panawa, Gołębi groch, Wyka polna, Szałwia letna.* Vogelwicken.

aphærēma, n. *gr. Pęcak.* eine Gattung Gries.

aphærĕſis. *is, gr. Odięcie. Item Figura Ablatio Diomed. quæ literam vel ſyllabam initio dictionis aufert.*

aphĕtēria, æ. *Gr. Kres zawodniczy.* 1. Schranken, darinnen die Pferde beym Wettrennen ſtunden.

aphŏriſmus *gr. Summowanie, Klątwa.* 1. ein kurz gefaßter Lehrſatz.

Aphoriſmus Rufiniano, figura ſententiarum temerè dicta corrigens, al. Dioriſmus. Correctionis ſpecies.

aphrāctum, *gr. Nawa nie nakryta.* 1, unbedecktes leichtes Rennſchiff.

aphrōdes, is, gr. in *Pienišir, & Mak.*

aphrōdes meconium. *gr. Jary mlecz ziele.* Wolfsmilch, ein kraut.

aphrŏdīſiăce, es, *gr. Achatek.*

aphrŏdīſias, æ. *gr. Tatarſkie ziele.*

aphrŏn, *ri, gr. Mak.* Mohnkraut.

aphrŏnitrum. *gr. Saletra.* 3. Salpeterſchaum

ăphroſcŏrŏdon, *gr. Czoſnek.* 3. Knoblauch.

ăphthæ arum, *gr. Warg oſupanie.* Hitzblätterlein, Ausſchlagung des Mundes.

ăphye, *es, gr. Mrzewka.* Meerſengle. (*le.*

Aphyllānthes, is, n. *gr. Dryakiew polna ziele*

ăphyllon, li, *gr. Gniazdo ziele,*

ăpia braſſica, Apiacos caulis, *Kapuſta kędzierzawa.*

ăpiāna vitis, uva, *Muſzkatela.* eine Muſcatellertraube. (Bienenſtock.

ăpiānus, *Pſzczelny.* Apiarium, *Pſzczelnik.* 1. 2

ăpiārius, adject. *Pſzczelny.*

ăpiārius, ſubſt. *Bartnik.* Immenpfleger.

ăpiăſter, Apiaſtra. *Zołna.* Bienenwolf.

ăpiăſtrum, *Jaſkier*, an *Pſzczelnik ziele.* Bienenkraut.

ăpiātus, *Fladrowaty drobno, pſtry.*

ăpica ovis, *adject. Græcum. Owca.* 1. Schaaf, ſo keine Wolle am Bauch hat. *corripit Rob: Stephan. ſed ratione originis Græcæ duplicis, poſſet etiam produci.*

ăpĭcŭla, *pſzczołka.* ein Bienlein, Immlein. *Nunc haurit apicula, quæ te.* Scal.

ăpĭcŭlus, *Kropka, Binda.* 2. Pünctlein, Tüpflein. *parvus apex.*

Apilaſcus, f. Złoto, 1. Goldblätlein.

ăpĭnæ, hæ, *Bayki.* unnütze reden. *Sunt apinæ tricæq; & ſi quid vilius iſtis.* Mart.

Apinarius, Szyderz. ein Poſſenreiſſer.

ăpios, *ii. f. Rzodkiew* 3. *Gruſzka ziemna.* (Erdapffel.

Apioſa affectio, Słoneczuica.

Apioſus, Słoneczniec cierpiący.

ăpis, is, *Pſzczoła.* eine Imme. *Non apis inde tulit collectos ſedula flores.* Ovid. vide Apes.

ăpis imperfecta, *Trąd.*

Apiſcor, eris. Doſtaię 1. erlangen, finden.

Apiſterium, B. in Barć.

ăpĭum, *Opich.* Eppich. *Floribus atq; apio crines ornatus amaro.* Virg. *Herba amariſſima, quá olim in Achaia Victores ſacri certaminis coronabantur.*

ăpĭum agreſte, *Jaſkier.* Meliſſenkraut.

ăpĭum hortenſe, Apium verum, *pietruſzka.* Peterſilgen.

APL

åplanes, is, vel eos, *gr. Nie błędny.* nicht ausſchweifend. (ſen.

åplūda, *æ, Miękiny, Otręby.* 1. Kleyen Hül-

åplūſtre, Apluſtrum, Apluſtra, orum & Apluſtria. *Bandera.* Schiffzierde. (*Ornamentum in ſummitate navis.*) *Navibus aſſumptis fluitantia quærere apluſtra.* C.

āplyſia æ. *gr. Gębka* 1. ein Schwamm.

Apnœa, æ. *gr. Bezetchu, Bez tchu.* ohne Athem. (barung.

Apocalypſis, eos, is, *gr. Obiawienie,* Offen-

ăpŏcha æ. *gr. Cyrograf,* 2. *Kwit.* Quittung.

Apocoloſyntoſis, gr. ſub Kancwizowanie:

Apocope, es, gr. Ucinanie. Ablöſung eines Glieds. *Item Figura Grammatica, lite-*

 ram

ram vel syllabam fini dictionis adimens.
Apocopus, gr. Rzezaniec. ein Verschnittener, Capaun. (Flak.
Apocritus venter. gr. Slaz flakowy. & in
Apocryphus, gr. Nieprawy, pokątny. verborgen, Bücher, deren Urheber man nicht weiß. (Toma ziele.
Apocynon apocynum, gr. zabia kostka
Apodes, hi, vide Apus.
Apodidrascinda, orum. gr. sub Zmrużek. Kinder spiel, darinnen die augen einem verbunden werden.
Apodixis, is, eos, gr. Dowód, Kwit. augenscheinlicher Beweis.
Apodosis, is, gr. Oddanie. Wiedervergeltung. Item Figura Rhetorum, cùm membrum periodi posterius, priori membro respondet. Donat. (stube.
Apodyterium, gr. Zzuwalnia. ein Ausziehe=
Apogæos, ei, gr. Wiatr z dołu. Landwind.
Apographum, gr. Wypis, Konterfekt, przemalowany obraz. eine Copey, Abschrift.
Apolactizo, gr. Odwierzgam. zurück schlagen, von sich stossen, gering achten.
Apolectorium, gr. Rada pospolita, taiemna. geheimer Rath.
Apolectum, gr. Rosołowa strawa, ibidem Tomus piscis, Dzwono ryb.
Apolectus, idem & Tuńczyk, Trybunalisia Rosołowa strawa. (ner.
Apolis, idis, gr. Wygnaniec. ein Vertriebe=
Apollinaris, Bielun. (Zabeln.
Apologatio, Gadka, Baianie. Erzehlung der
Apologeticum, Apologeticus, gr. Obrona słowna. Verantwortung, Schutz=Rede.
Apologia Apologismus, gr. idem.
Apologo, as, przymawiam komu, Oddaię wet za wet. schmähen, lästern.
Apologus, gr. Bayka. eine Fabel. Apologum audi lector, & verum puta. (Jamb.)
Apomagdalia, orum in Ręcznik. die Brod=
samen, womit die Alten die Finger abwischten.
Apomelis, gr. Miod pity. Meth.
Apophasis, gr. Odpowiedź 1. Reies. r 3. & in Mówię że nie. Verlaugnung, Vortragrede.
Apophlegmatismus, gr. Mastykatorium. Arzney wider die bösen Feuchtigkeiten des Haupts.
Apophoreta, orum, gr. podarek. z. Geschenke, ein Neujahrsgeschenk.
Apophtegma, tis, n. gr. powieść znamienita. ein kurzer sinnreicher Spruch.
Apoplecticus, gr. Apoplektyk. der vom Schlag gerührt.
Apoplexia, æ. gr. Apopleksya. der Schlag, Schlagfluß. Corripit extempló trepidum apoplexia corpus. Auor.
Apopompæus, gr. Odwrotni.
Apoproegmena, gr. Odrzutek. Cic. de Finib
Apor, pro apud, Festo priscum.
Aporia, gr. v. Wątpienie, Trudność, Niedostatek. Mangel, Armuth. Ecclesiastic 27. Aporia minimus in erogatu tutus.
Aporior, aris, Niedostate m. Ucismiony m Trwożę. Mangel haben.
Aporon. gr. Wątpliwa rzecz. Strittigkeit daraus man sich nicht wickeln kan.
Aposiopesis. is, Gr. Zamilczenie. Verschweigung dessen, so man vorgehen nicht ausreden kan. Item figura Oratoria, qua sententiam inchoatam corrumpit sic, ut tamen quod abjectum est, intelligatur. Quintil. Reticentia Cic. Obticentia. Celso. interruptio. Quintil.
Apotpragismus, us. gr. pieczęć, Herb sygnetowy. das Wappen auf dem Petschier.
Apostasia, æ. gr. Odszczepienie. Abfall vom Glauben.
Apostata, æ. m. gr. Odszczepca, Zbieg. ein Abtrünni=

trünniger vom Glauben. *Tunc vir Apostaticus, nunc vilis Apostata factus.* Sed.

Apostato, as Gr. Odpadam. abtrünnig werden.

Apostatrix, sub *Odstępca.* Abtrünnigerin.

Apostema, tis, gr. *Wrzodziennica, Ziątrzenie.* ein Geschwär, Eiterbeule.

Apostematica, æ. gr. *Dryakiew polna.*

Apostolatus, us, apud S. Paulum, Apostoli munus vel Apostolica dignitas.

Apostoli, hi, List. 3. Swiadeczny list.

Apostolicus, *Gr. Apostolski.* Apostolisch. *Tunc vir Apostolicus, nunc &c.* Sed.

Apostolus, gr. *Apostoł, Amirał, postaniec.* Apostel, Both, Gesandter. *Creditur extra oculos, ut Apostolus edocet author.* Prud.

Apostrophe, es, gr. *Odwrocenie.* Abwendung der Rede. *Item figura Oratoria sermonem ab una persona ad aliam convertens. Conversio, Rufinian. Quintilian.*

Apostrophus, Nota Orthographica circuli dextra parte constans, ad summum fini dictionis apposita, significans ei vocalem ablatam esse, ut Ain ita. Tantum. Diomed. *At Prisciano* Synalœphe *hæc dicitur; sed & consonantem ablatam solam vel cum vocali designat apostrophus, ut: Mult. ille horridus miles amatur, pro multum. Inter se coiisse vir, & decernere ferro: pro viros. Ecclypsis hæc vocatur,*

Apotelesma, tis, gr. *Przepowiedzenie.*

Apotheca, æ. gr. *Lekarnia, Spiżarnia, Skład. 1. Winna piwnica.* eine Apothecke. *Aut apotheca procis intacta est, aut pecus atqui.* Hor.

Apotheosis, is, eos, gr. *Kanonizowanie.* Canonisirung.

Apotropæus, gr. *Odwrotny.*

Apoxyomenos, gr. *Scieraiący się.*

Apozema, tis, *Dekokt.* gesottener Arzneytrank.

APPA

Apparate, *Kosztownie, Swietno.* köstlich, herrlich.

Apparatio, *Gotowanie, Przygotowanie.* Zubereitung, Rüstung.

Apparatu nullo, *Nie wytwornie.*

Apparatus, adject: *Opatrzony.* zugerüstet.

Apparatus, us, *Opatrzenie, Przygotowanie, Dostatek 2. Sprzęt, Ubior 1. Aparat 1.* Zubereitung, Rüstung. *Persicos odi puer apparatus.* (Saph.)

Apparens, *Widoczny.* erscheinend, ansehnlich.

Appareo, *Stawiam 1.* erscheinen, aufwarten. *Apparent rari nantes in gurgite vasto.* Virg. *syn.* videor, compareo, orior.

Apparesco 4. Esdræ 7. pro Apparet.

Apparet, *Pokazuie się co, Widać*, an *Widzieć?* es scheinet, es ist klar.

Apparitio; *Ukazanie się, Ceklarskie stanie, Ceklarz.* eine Erscheinung, Gesicht, Aufwartung.

Apparitionis magister, *Hetman w Miastach.*

Apparitor, *Ceklarz, Halabartnik.* ein Bedienter der Obrigkeit, Stadtknecht. *Apparitores sed furenti suggerunt* (Jamb.) *syn.* Satelles, lictor, stipator. *epith.* Clamosus, lævus, trux, rabidus, rigidus.

Apparitura, *Ceklarstwo.* das Aufwarten.

Apparo, *Gotuię, Sprawuię.* zubereiten, zurüsten, Anstalt machen. *Incertus quid Juno ferat, quas apparet iras.* Vel. *syn.* Paro comparo, orno, adorno, præparo.

Appellatio, *Nazwisko 1. Nazwanie, Przezwisko 3. Apellacya.* Benennung, Anrede, Ziehung für ein höher Gerichte.

Appellativus, *Nazywaiący*, ein Nennender.

Appellator, sub *Apellacya.* der einen andern Richter anruffet.

Appellatorius ibidem.

Appellito, as, *Nazywam 1.* nennen, ansprechen.

Appello, as, *Nazywam, Mowię do kogo, Mianuię 1, Wymieniam, upominam się, Odwoływam się 2. Pozywam 1. Naradzam się, Appelluię, Namawiać na niezgod,*

rząd, Przerywam 2. nennen anreden, bitten, anruffen, appelliren, zur Unzucht reitzen. *syn.* Vŏco, nōmino, cōmpello.

āppĕllo, is, *Przybiiam do brzegu, Przypędzam przykładam 3. popędzić, Kiwam głową.* anländen, hinzutreiben, wenden. *Aut quis te gnovum nostris Deus appulit oris*, Virg. *syn.* ādmŏvĕo, āpplĭco.

āppĕllo animum ad, *ulubić sobie.* Lust bekommen.

āppĕllor, aris, *Zowią mię.* genennet werden.

āppĕndĭcula, *Przydotek.* ein Zusatzlein.

āppĕndix icis, *idem* ab appendo. ein Anhang, (Zusatz.

āppĕndix spina, *głog 1.*

āppĕndo, is, *Zawieszam, Ważę wagą.* anhängen, anknüpffen, wägen. *syn.* Sūspĕndo, *vel* pŏndĕro.

āppĕndor, *Wiszę*, hangen.

āppĕtens, *Chciwy.* begierig.

ā pĕtĕnte lūce, *Przededniem.* da es taget.

āppĕtĕntia, *Pożądanie, pragnienie. 4. Apetyt 1. 2.* Begierde, Lust. (ger.

āppĕtĕntia milvina, *Appetit 4.* grosser Hun-

Appetibilis, Pożądany. das zu wünschen, zu begehren ist.

āppĕtita verba sub *Wysławny.*

āppĕtītio, *Żądza, pożądliwość; Chciwość, pragnienie, 4. Apetit 1. 2.* Begierde.

Appetitor, Pożądacz. ein Begehrer.

āppĕtītus, us, *Żądza, Chciwość, Apetit 3.* Begierde, Lust, Verlangen.

Appetitus, ti. *Pożądany.* begehrt. *syn.* Optātus, pĕtītus.

āppĕto, is, *Żądam 1. Chwytam 1. Sciągam rękę, Targam się, Rzucam się w oczy, Rzucam się do czego, przybliża się.* begehren, wünschen, *Possim quin oculos appetat ille suos.* Tib. *syn.* Cŭpĭo, ōpto. ĕxopto, pĕrōpto, ĕxpĕto.

Appetor, oris, pożądacz. ein Begehrer.

āppĕtor, *eris. Rzuca się pies.*

āppingo, *Przydaię, 1. Przypisuię, przyszywam 2.* & in *Maluię.* darzumahlen, oder schreiben.

āpplaudo, *Pochwalam, przyklęskam rękoma, Krzykam pochwalaiąc, uderzam o ziemię.* frolocken, die Hände vor Freuden in einander schlagen, beystimmen. *vide Plaudo.* (mer.

āpplausor, *pochwalacz.* Frolocker, Beystim-

āpplausus, us, *pochwał, okrzyk.* fröliche Beystimmung, Zuruff.

Applicatio, *przyłożenie 2. Spadek maiętności.* die Beyfügung, Zueignung.

Applicationis jus, *Spadek Maiętności.*

Applĭco as, *przykładam 1. 3. przybiiam do brzegu, przysławiam 2. przyszywam 2. przygarnąć, obracam kogo na co, Udaię się na, podpadam pod kogo, przytulam 2. przytykam.* zukehren, an das Land fahren, anlegen. *Quæ vis immanibus applicat oris.* Virg. *syn.* Jūngo, ādjūngo, addo, attexo admŏvĕo.

Applodo, is, Uderzam co o co. auf die Erde schmeissen.

Applōro, sub płaczę. mitweinen.

Applūda, æ. *Otręby 1.* Spreu, Kleyen.

Applūit. Deszcz pokrapia. darauf regnen.

Applumbo, Ołowiem spaiam, przylutowac mit Bley überziehen, begiessen, löthen befestigen.

Appōno, pŏsŭi. *Przydaię 3. przykładam, kładę 1. 12. Naprawiam kogo.* zusetzen, hinzuthun, zuschreiben. *Cantat & apponit meus est amor. &c.* Hor. *syn.* adscrībe, jūngo, admŏvĕo, jūxta pōno.

Apporrectus, Rościągły. ausgestreckt.

Apporrigor, Leżę podle. ausgestreckt werde

Apportatio, *przynoszenie.* Herbeyschaffung, Zufuhr. (gen, zuführe

Apporto, *przynoszę, Nabawiam.* hinzu tr

Appesco, *Żądam 1. Domagam się.* noch me fordern.

Appo-

Apposite, *Suadnie, Jak przymusnął.* eigentlich, bequem, geschicklich.
Appositio, *przydanie, przyłożenie, Wykład.* Zusatz.
Appositio Grammatica Figura, cum duo Substantiva ad eandem rem pertinentia, sine copula ponuntur, ut Passer deliciæ. Animal boves. Epithece eadem.
Appositum, *Przydatek* 1. Zusatz.
Appositum apud Grammaticos est posterior Nominativus Verbi inter duos Rectos positi, Saturnius.
Appositus, ti. *Sposobny przystoyny.* füglich, geschickt, hinzugethan.
Appositus, us, *Przyłożenie.* Zufügung.
Appotus, *Piiany* 1. & in *podpiiam.* der wohl besoffen ist.
Apprecor, Modlę się. Życzę. bitten, wünschen.
Apprehendo, *Uymuię* 1. 11. *porywam, obeymuię, poymuię, chwytam.* ergreiffen, fassen. *syn.* Apprendo, prehendo, prendo, capio, arripio.
Apprehensio, *Uchwycenie.* Begreiffung, Empfindung.
Apprendo *idem* Apprehendo.
Appretio, B. Szacuię, Cęnię, schätzen.
Apprimà, Adprimà, Adverbium. Apprimè, *vel* Adprime, *Wybornie, przednie, Barzo.* sehr, sonderlich, vornehmlich. *Flos apprimà tenax, animas, & olentia Medi.* Virg.
Apprimo, is, *przyciskam, przytulam* 1. 2. *przykładam* 7. & in *Ocisnąć się.* andrucken.
Apprimus, *przedni* 1. der Fürnehmste.
Approbantis affectus, sub Chwała Bogu.
Approbatio, *pochwał potwierdzanie, Baczenie.* Gutheissung, Wohlgefallen.
Approbator, *pochwalacz, potwierdziciel.* der etwas billiget, und gut heisset.
Approbè, *Barzo dobrze.* gar gut, sehr wohl.
Approbo, as, *pochwalam, potwierdzam, poświadczam, Krzykiem pochwalam.* billigen, gefallen lassen, gut heissen, die Rede bestätigen. *Dum puram cupis approbare cunctis.* (Phal.) *syn.* Probo, comprobo, annuo. *phr.* Ratum id habeo, *vel* Album calculum adjicio sententiæ alterius, *vel* Comprobo meâ sententiâ aliquid, *vel* Rem accuratiore trutinâ perpensam meô judiciô confirmo.
Approbo me, *Zalecam się.* sich anbefehlen.
Approbus, Cnotliwy. gar fromm.
Appromissor, *Rękoymia.* Burg, Versprecher.
Appromitto, *Ręczę, Obiecuię* 2. gutsagen, Bürg werden, versprechen.
Approno, as, Nachylam się; Klękam 2. auf die Knie niederfallen, sich neigen.
Appropero, *przyspieszam.* hinzu eilen, beschleunigen. *ratio approperemus ut hostis.* Sil. *syn.* Propero, festino, accelero, advolo, curro, accedo, gradum urgeo. *vide propero.*
Appropinquans, *Zbliżaiący się przyszły.*
Appropinquatio, *przybliżanie.* Herbeynahung
Appropinquo, *przybliżam się.* hinzu nahen. *syn.* Propinquo, accedo, advento. *vide Advenio.*
Appropio, as, B. Approximo B. przybliżam się. hinzu nahen. *Tepidoq; approximat Austro.* Mar.
Appulsus, us, *przygnanie, przypłynienie przyiście.* Anländung.

APR

Aprarius, *Wieprzowy.* 2. vom wilden Schwein.
Apricans, *pogodny.*
Apricatio, *Słonce?* & in *Na Słońcu* 1.
Apricitas, *pogôda, poyrzenie wesołe. Wesołość;* Wärme, schön Sonnen-Wetter.
Apricor, aris, *Na słońcu rad bywam.* an der Sonne liegen.
Apriculus, *Wieprz dziki morski.*
Apricum in *Nasłoneczny.*
Apricus, *pogodny, Nasłoneczny, Suchorlawy, Wesoły,* 2. an der Sonne liegend. *Et ter-*

terris immittit apricis. Virg.
ăprīlis, subst: *Kwiecień.* der Monat April. *Findit aprilem.* Horat. *phr.* Mēnsis Cythĕrējus, Mēnsis, quo ver cūncta ăpĕrit.
ăprīlis, adject. *Kwietniowy.*
ăprīnus, vel ăprugnus, *Wieprzowy 2.* von einem wilden Schwein.
ăprōnĭa, æ. *przestep czarny.* Schwartzwurtz.
Aprōxis is eos, *gr. Nieprzystep ziele,* & sub *Ogniste ziele.*
ăprūgna, æ. *Dziczyzna,* Fleisch vom wilden Schwein.
ăprūgnus, *Wieprzowy. 2.*
Apsinthium, *idem* Absinthium.
ăpsis, idis, *Gr. Obod, Sklep 1.*
Apsychos, Apsyctos i. *Gr. Cieplec.*

APT

ăptātus, *przyprawiony,* & sub *Uwiązany.* gefügt.
ăptè, *Grzeczy, snadnie,* geschicklich, bequem, füglich. *Semper in his aptè narrantis verba resistunt.* Ovid.
ăptĭtūdo, *Snadność, sposobność.* Füglichkeit.
ăpto, as, *Gotuię, Naprawiam 1. Sposobię, przystosuię, Nasadzam, przyprawiam, 1. Temperuię.* zusammen fügen, ordnen. *syn.* ăccŏmmŏdo, ădăpto.
Aptotum Nomen: prisciano, quod solum Nominativum casum habet, ut Jupiter, nefas, pondo, frugi, tot, opus, nequā, centū.
ăptus, *Sposobny, przygodny, Grzeczny, Uwiązany, Wisżący, Spoiony, Upstrzony.* geschickt, tüchtig, tauglich. *syn.* ăccŏmmŏdātus ăppŏsĭtus, cŏnvĕnĭens, *vel* cŏnnĕxus cŏhærēns, *vel* cŏmmŏdus idōnĕus.
ăptus, id: adeptus sub *Dostaię 1.* der erlangt hat.
ăpua, æ. è. Græco, *Mrzewka.* Meergrundel (ein Fischlein.
ăpud, *U. 1. Na 2. przed kim, w mieście.* bey, neben. *Scævola, tu cœnas apud omnes, nullus apud te.* Mart. *syn.* Pĕnes, jūxta, in.
ăpud se, *Z sobą.* bey sich, bey Sinnen.
ăpud te fis, *Miey się na pieczy.* habe dich in acht.
ăpum căstra, cŭbīlia, pabulatio, statio, *pszczelnik 1.* ein Bienenstock.
ăpum globus, grex, examen. *Róy pszczół* Bienenschwarm. (Bienenbrut
ăpum pullus, pullities, *pszczołka.* Bienlein
ăpum rex, rector, ductor, regulus, *pszcz[illegible]* (matk
ăpum servĭtia, *Trąd. 3.*
ăpus, odis, *Gr. Jerzyk, Latawiec pta[illegible]* Fuß-los, Mauer-Schwalbe, Paradiesvog[illegible]
ăpÿrīnon, *Gr. Bez iądrek owoc, Granato[illegible] iabłko.* Granat-Apffel.
ăpÿrīnus fructus, *Bez iądrek owoc. Le[illegible] suburbanis mittuntur apyrina ramis.* M[illegible]
ăpÿron, Apyrum, *Gr. Siarka.* Schwefel.
ăpÿrōtus, *Gr. Karbunkuł 2. & Niezgorz[illegible] sty.* Carfunckelstein.
ăqua, *Woda, Uryna.* Wasser. *Alter aqu[illegible] alter flammis ad sidera missus.* Juv. *sy[illegible]* Lympha, unda, lătex, hūmor, lĭquor, f[illegible] men, rīvus, fluvĭus, fons. *epith.* ămœ[illegible] irrĭgŭs. *phr.* Tērræ cīrcūmfluus h[illegible] mor. Cōntrārius īgnĭbus hūmor. M[illegible] lāpsu per saxa sŏnāns.
ăqua cădūca, *Woda zbytnia.*
ăquā fervens, *Ukrop 1.* siedheisses Wass[illegible]
ăquā immunda, *Uryna.* Urin.
ăqua in se contorta. *Wir.* Wirbel.
ăqua intĕrcus. *puchlina.* Wassersucht.
ăqua lactis. *Serwatka.* Molken.
ăqua lustralis, piacularis. *woda święcon[illegible]* Weyhwasser.
ăqua maris, *Rosoł 2.* Meer-Wasser.
ăqua mulsa, *Miod pity.* Meth.
ăqua perennis, viva, *Zrzodło.* fein Brun[illegible] quellend Wasser.
ăqua salsa, *Rosoł 2.* Saltz-Wasser.
ăqua stativa, reses, *Woda stoiąca.* still[illegible] hendes Wasser.

ăqu

Aqua stillatitia, *Wodka palona.*
Aqua tritico incocta, *piwo. 1.* Bier.
Aqua vitæ, *Gorzałka.* Brandwein.
Aquæ hæ, *Cieplice.* warme Bäder. (Hagel.
Aquæ guttæ concrētæ grandiores, *Grad.*
Aquaculo. as, *Rufiańską trzymam.*
Aquædūctio, *Wody prowadzenie.* Wassergang. (Wasserleitung.
Aquæductus, *Rurmus, Rurmusowy row.*
Aquælitium, Wody dostawanie, Rurmusowy row. (wy row.
Aquagium, Młyn, 4. Rurmus, Rurmuso-
Aquāle, is, n. *Aqualiculum n, Wodny statek.* ein Wassertrog.
Aquālicŭlus, *Koryto, Brzuch, Zołądek, 1.* ein dicker Wanst.
Aqualicus, Brzuch. Kiszka miąższa.
Aquālis, m. & f. subst: *Wodny statek, Miednica, Nalewka, 2. Doniczka.* Wasserkrug, Wasser-Geschirr. *quidam quoq; aqualibus undam.* Fill.
Aquam aspergo, obsĭpo, offundo, *Cieszę, Chłodzę, pokrapiam.*
Aquam petere, sumere, sub *puszczam wodę.* das Wasser abschlagen.
Aquam traho, sub *puszczam. ultimo.*
Aquāria libra, *Rurmistrskie prawidło.*
Aquāria provincia, *Wodniczy urząd.* das Wasseramt.
Aquaricolum, pomywalnik, Stek 3.
Aquāriŏlus, *Nierządniczy sługa* & sub *Rufian.* ein Kuppler.
Aquārium, *Napawalne mieysce, pomywalnik, Młyn 4. Stek. 3.* Tränke für das Vieh.
Aquārius, adject: *Wodny 1.* wässerig, zum Wasser gehörig.
Aquārius, subst: *Rurmistrz, Wodnik 1. 2. Nierządniczy sługa,* Wasserträger, Röhrenmeister. (renmeister.
Aquārius sinus, *Szaflik.*
Aquātĭcus, *wodny 1.* Wasser bringend. *Quam mollis aquaticus Auster.* Ovid.
Aquātile, *pław wodny. 1.*

Aquātĭlia, ium, *pław 9.*
Aquātĭlis, *Wodnisty wodny 1,* das im Wasser lebt. *Nymphas natantes, incolasq; aquatiles* (Jamb.)
Aquātio, *Wody dostatek, Wody czerpanie, Napawanie, Napawalne mieysce.* das Wasserholen, Tränken.
Aquātione plantam adjuvo, animo, *pokrapiam.* besprengen.
Aquātor, *Wodnik.* Wasserträger. *Ad Torthesiacum venit Indus aquator Iberū.* Ser.
Aquātus, *Wodnisty.* das voll Wasser ist, wässerig. (farbe.
Aqueus, Modroblady. wässerig, Wasser-
Aquĭfolia, æ. *Więzożołd, Ostrokrzew.* Stech-Palmen.
Aquĭla, *Orzeł,* & sub *Chorągiew. 2.* ein Adler, die Fahne. *Romanæq; aquilæ signifer hostis erat.* Ovid.
Aquĭla anatatia, *Orzeł 2.*
Aquĭla bārbata, *Orzeł łomignat.*
Aquĭleium, *Zbieranie wody.* Wassersammlung. *Atq; fimum penetrans aquileium, colligit undas.* Priscian.
Aquilenta, sub Ostrokrzew. Stechpalmen.
Aquĭlex, *egis, & icis, Rurmistrz.* Brunnenmeister. *An Deus ipse Aquilex, cæcis &c.* Mill.
Aquilicium, Rurmusowy row.
Aquĭlĭfer, *Chorąży,* Fähndrich. (kraut.
Aquilina, Aquilegia, Orlik ziele. Aglen, ein
Aquilīnus, *Orli,* & in *Bystry.* Adler-Art, von einem Adler. *Cervix curta, brevis tibi frons nasusq; aquilinus.* Anon.
Aquĭlo, *Wiatr północnemu poboczny ku wschodowi.* Mitternachtwind, Nort-Ost-wind. *Aut actum cælo magnis aquilonibus imbrem.* Virg. *syn.* Bŏreas. *epith.* nivālis nūbilus, Scy̆thĭcus glăcialis ālgens Gĕtĭcus Threicius, ăcūtus. Bŏrĕalis. *phr.* Vis răbĭes, ĭmpĕtus ăquĭlōnis ăb āxĕ hy-

L bĕrno

bĕrno fŭrens. Quī gĕlidam ſpārgit ăb ăxe nĭvem. *vide Ventus.*

ăquĭlōnāris, Aquĭlōnius, *Północny.* Nordiſch, mitternächtiſch. *Huc duo ſectati fratres aquilonia proles.*

ăquĭlus, *Orli*; Adler-Art.

ăquĭlus cŏlor, *Smiady.* Braun, ſchwarz, Adlerfarbe, braun.

Aquimanile Umywadlnik. ein Waſſergeſchirr

Aquiminale Korczak 1. Wiadro. der Ort, wo das Waſſer entſpringet.

ăquĭpĕnſer, *Jesiotr.* ein Stör.

aquor aris. Wodę czerpam, Ciągnę, Piię. Waſſer holen, ſchöpfen. *Tuæ ſub mænibus urbis aquantur.* Virg. *ſyn.* ăquam haūrĭo, trăho, ēxtrăho, *vel* ădāquo ad ăquam dūco, ăquas mĭnĭſtro, præbeo.

ăquōſus, *Wodnisty, wodnowzorzysty.* Wäſſerreich, voll Waſſer. *Dum pelago deſævit hyems, & aquoſus Orion.* Virg.

ăquŭla, *Wodka 1.* Wäſſerlein.

ARA

Ar pro Ad priſcè Do 1. zu.

ăra, *Ołtarz, Obrona 2. Ucieczka 2.* ein Altar, Hülfe. *Fumida cingatur florentibus ara coronis.* Ovid. *ſyn.* āltāre, fŏcus.

ăræ & foci, *Osiadłość.*

ărābĭlis, *Oralny.* das ſich bald ackern läßt.

ărācĭa ficus, *gr. Figa.* eine Feige.

ărăcidna, æ. *gr. Podzięmek płonka.*

ărăcoīdes, ăracus, *gr. Łędzwiec, Podzięmek*

ăræos, ăræum, *Gr, Rzadki 1.*

ăræōſtȳlos, *Gr. Na filarach,* & in *Filarowanie.*

ărānēa è Græco, *Pajęczyna, pająk.* eine Spinne. *In foribus laxos ſuſpendit aranea caſſes.* Virg. *ſyn.* ărānĕus. *phr.* Stāmen de pĕctŏre dūcēns. Pĕdĕ quæ grăcĭli dēdūcĭt ărānĕa fĭlum, & lĕvĕ dēſērta ſub trăbe figit ŏpus. Īncaūtas quæ figit ărānĕa mūſcas.

Araneola, ărānĕolus, *Pająk.* kleine Spinne. (*parvus araneus*) *Atq; ut araneoli tenuem formavimus orſum.* Virg.

ărānĕōrum opera, textura, veſtis, rete. *Pajęczyna.* Spinngewebe.

ărānĕōſus, *Pajęczysty.* Spinnwebig, voll Spinnen. *Araneoſo turpis & ſqualens ſitu.* (Jamb.)

ărānĕum, *pajęczyna.* Spinngewebe.

ărānĕus, *pająk.* eine Spinne.

ărānĕus mus, *Mysz brytańska.* Spitzmaus.

ărātĭo, *Oranie. Rola.* ein Ackerbau.

ărātĭuncŭla, *idem.*

ărātor, *Oracz.* ein Ackermann. *Tempore quæ meſſor quæ curvus arator haberet* Vir. *ſyn.* Cŏlōnus, agrĭcŏla, rūrĭcŏla rūſtĭcus, ăgrēſtis, cūltor ăgelli, vīllĭcus *vide agricola.*

aratro, as, Poorywam 3. Orzę. ackern.

aratricus, ſub Oraczy.

ărātrum, *Pług.* der Pflug. *Aſpice, aratra jugo referunt ſuſpenſa juvenci.* Virg. *ſyn.* Vōmĕr.

ărātrum ſimplex, *Radlica.*

ărbĭlla, Arbina ſub *Łóy,* Fettigkeit des Leibes

ărbĭtrĭa, orum, *Zapłata.*

ărbiter, *Jednacz 1, 2. Roziemca, Dozorca Probierz. Et ſub Komiſarz.* ein Schiedsmann, Mittler, Aufſeher. *Arbiter & forma, certamina ſiſte Dearum.* Ovid. *ſyn.* Jūdĕx. *epith.* Æquus, jūſtus, ămīcus, verus. *phr.* Quem pĕnēs ărbĭtrĭum *vide Judex.*

ărbĭter bibendi, *Biesiadnik.*

ărbĭter honorarius, *Jednacz.*

ărbĭtrālis, *Jednacki.* willkührlich.

ărbĭtralis judicatio, *Sąd przyiacielski.*

Arbitramentum. Jednacki wyrok. v. *arbit*[...]

ărbĭtrārie, Arbitriò, *Po woli swey.* willkührlich.

ărbĭtrārium eſt, *Wolno mi,* es iſt mir frey

ărbĭtrārĭus, *Jednacki, Swobodny.* zweifelhaftig,

hafftig, frenwillig. *Nunc pelago perii certo haud arbitrario.* (Jamb.)
arbĭtrātu tuo, *Jako chcesz, Po woli twey; Wedle* & in *Zdaię się na dobre.*
arbĭtrii ălieni, *Nie swobodny.*
arbĭtrii mei est, *Wolno mi.* es ist mir frey.
arbĭtrio suo carens, *Nie swobodny.*
arbĭtrio suo vivens, *Swobodny.*
arbĭtrium, *Mniemanie, Rozsądek, 2. Sąd przyiacielski, Wolność 1. Swoboda. Wola. 1. Zdanie 1. 3. Władza.* Meynung, Urtheil Entscheidung, Gutachten, Wille, Wohlgefallen, Gewalt, Wahl. *Quem penes arbitrium est & jus &c.* Hor. *syn.* Vŏluntas, jūdĭcium, sĕntĕntia. *epith.* Æquum, jūstum, ĭnīquum, īnjūstum, ămīcum, sĕvērum.
arbĭtrium facio, *Rozsądzam.* urtheilen.
arbĭtrium habeo, *Wolno mi.* es ist mir frey.
arbĭtrium honorarium, *Jednacki urząd.*
arbĭtrium tuum sit, *W twey to mocy.*
arbĭtrum do, sumo, *Zdaię się na dobre.*
Arbitro, & Arbitror, *Mniemam, Szacuię, Raię, Rozważam, Wypatruię, Twierdzę, Przypatruię się.* urtheilen, schätzen, achten, beobachten aufsehen. *Testes factorum stare arbitrabere Divos.* Syl. *syn.* Pŭto, jūdĭco, cēnsĕo, sĕntĭo, crēdo, ĕxīstĭmo.
arbor, *oris, Drzewo.* ein Baum. *Et mala radices altius arbor agit.* Ovid. *syn.* ărbos, ărbūstum, vĭrgūltum, rāmus. *epith.* fērtĭlis, ālta, prŏcēra, rāmōsa, āltĭcŏma.
ărbor, *belua, & planta marina, idem.*
ărbor felix, *Drzewo płodne, Granat drzewo*
ărbor inanis, vetula, *Dziub, Drzewsko.*
ărbor infelix, *Drzewo płonne, Szubienica.* ein Galgen.
ărbor lanigera, *Bawełnica, Bawełniany chrost.* ein Wollen-Baum.
ărbor urbana, *Drzewo pożyteczne.*
ărbŏrārĭus, *Drzewny.* vom Baum.
ărbŏrātor, *Sadownik.* ein Baumgärtner.
Arboresco, Drzewieię Wyrastam 2. zum Baum werden.
Arboretum Las 1. ein Baum-Garten, Wäldlein.
ărbŏrĕus, *Drzewny, Rosochaty, Gałęzisty.* vom Baum. *Arborei fœtus alibi &c.* Vir.
ărbos, *Drzewo*, ein Baum.
ărbŭscŭla, *Drzewko.* ein Bäumlein. *Contemptis aliis explosa arbuscula dixit.* Hor.
ărbŭstĭvus, *Drzewny, Nawiązany.* in *Macica nawiązana,* & in *Winnica podwiązana.*
ărbŭstĭvus locus, *Las 1.* ein Wald.
ărbusto, *Zapuszczam las.* an die Bäume pflanzen, mit Bäumen besetzen.
ărbustum, *Las 1. Chrościna,* & in *Macica nawiązana.* Gebüsch, Gesträuch, Baumgarten. *syn.* Frŭtex, vĭrgūltum. *epith.* Lætum, ōrnātum, frūctĭfĕrum, frōndēns, grātum, ămœnum, vērnum.
ărbŭteus fœtus, *Jeżowkowy owoc.*
ărbŭtum, *Jeżowkowy owoc, Jabłko leśne, Niesplik 2.* Holzapffel, Hagapffel. *Glande sues læti redeunt, dant arbuta sylvæ* Virg.
ărbŭtus, *Jeżowka drzewo.* Holzapffel-Baum Hagdorn. *Et quæ vos rara viridis tegit arbutus umbra.* Ovid.
ărca, *Skrzynia; Kostkowa puszka, Dach 3, Truna, Lada u Organ,* ein Kasten oder Lade, Kiste, Trog. *syn.* Căpsa, căpsŭla, ărcŭla, scrīnium.
ărca robustea, *Ciemnica, kłoda.* 4
ărcānè, Arcanò, *Potaiemnie,* heimlich.
ărcānum, *Taiemnica,* eine heimliche Sach.
ărcānus, *Potaiemny.* heimlich, dunkel. *Te colere, arcanos etiam tibi credere sensus.* Virg. *syn.* Sēcrētus, ŏccūltus, ăbdĭtus, ăbscōndĭtus, lătēns, ăbstrūsus, ŏpērtus rĕcōndĭtus, lătĭtāns. *vide abditus.*
ărcārĭus, *Stolarz.* Arcarum faber, *idem.* Kastenmeister Tischler.

arcatus, *Ovid. corr. arquatus.*
arcebion, *Czerwieniec* 1.
arcedo, *pro accedo priscè Turpilius.*
arcella, arcellula, *Skrzynka.* 1. ein Kistlein.
arcensis, *B. sub. Zamkowy* 2.
ārcĕo, *Nie dopuszczam*, *Odganiam*, *Nie przypuszczam*, *Zamykam* 7. *Oddalam*, *Obeymuię Biorę* 10. *Każę przynieść*, *przynoszę.* abhalten, wehren, abtreiben. *Arcebat longè Latio, multosq; per annos.* Virg. *syn.* ābārcĕo, āmŏvĕo, āvĕrto, prŏhĭbĕo, pēllo, ēxpēllo.
ārcēra, & Arcerra, *Kolasa nakryta*, bedeckter Wagen. *mediam producit* Renatus.
ārcēssitor, *Oskarżyciel.* ein Verklager, Forderer.
ārcēsso, *Przyzywam*, *pozywam*, *przywodzę* 2. *Obwiniam*, *poczynam*, *Każę przynieść.* beruffen, fordern, anklagen. *syn.* Vŏco, ādvŏco, āccĭo, *vel* āccūso.
ārcĕuthĭnus, *gr. Jałowcowy.*
ārchāĭcus, *gr. Starotwiecki.* altväterisch.
Archaismos, imitatio prisci sermonis, Donat, ut Operam abutitur Ter. Alienis rebus curas. Plaut. Parce metu. Expectate venis, Virg.
ārchĕtypum, *gr. Wizerunek*, *Robota własna*, *Exemplarż.* ein Vorbild, Muster, Form. (ersten Muster.
ārchĕtypus, *gr.* adject. *Przedni* 1. von dem
ārchĕtypus, substant. *Wizerunk*, *Robota własna, pierwszy statek. Et jubet archetypos pluteum servare Cleanthas.* Juv.
ārchezostis is Græ: *przestęp biały.*
ārchiātros, tri, *gr. Cyrulik.* Stadt-Arzt.
ārchidiāconus, *gr. Arcydyakon.* Archidiakon
ārchidux, *Arcyksiążę*, Erzherzog.
ārchiĕpīscŏpus, *gr. Arcybiskup.* Erzbischoff.
ārchigrāmmătēus, *gr. Kanclerz.* ein Canzler, Stadtschreiber.
Archigubernus, *Admirał* 1. der oberste Schiff-Regenr.

ārchĭmāgīrus, *Gr. Kuchmistrz.* Küchenmeister. (Abbt.
ārchimāndrīta, æ. m. *Gr. Przeor. Opat.*
Archimia, æ. B. Alchimia.
ārchimīmus, *gr. Kuglarski mistrz.* der fürnehmste unter den Comödianten. *syn.* Mīmōrum Princēps.
ārchipēlăgus, *Morze.* das Meer..
ārchĭpīrāta æ. m. *Gr. Arcyrozboynik.* Hauptmann der Seeräuber. *Famencosus, turpis Archipirata.* (Scaz.) *syn.* Prīncēps pīrātārum, Prædonum.
ārchīppŏcŏmus, *Gr. Koniuszy.* obrister Stallmeister.
ārchisȳnăgōgus, *Bożniczy.*
ārchitēstātio, ārchitēctio, *Sztuka.* das Bauen
ārchitēcton, onis, *gr. Architekt, Budownik Szalbierz.* Baumeister.
ārchitēctonīce, es, *gr. Archytektońska nauka* die Baukunst.
ārchĭtēctonĭcus, *gr. Archytektoński.* das zum Baumeister gehöret.
Architector, aris, Buduię, Sprawuię, Wymyslam. bauen. *syn.* Ædifico strŭo, cōnstrŭo. *vide Ædifico* (Meiste
Architector, oris, Architekt, Budownik. Bau
ārchitēctura, *Architektońska nauka.* die Baukunst.
ārchitēctus, *Archytekt*, *Sprawca*, *Wynalazca*, *Herst*, *Sztukmistrz.* Baumeiste *Præconem facias, vel architectum.* (Pha *syn.* ārchĭtector, māchĭnātor.
ārchitrīclīnus, *gr. Marszałek weselny.* Tafelmeister. (lar
ārchīum, ārchīvum, *gr. Metryka, Kanc*
Arcifinius ager, qui objectu montium, f minum, sylvarum arcetur, non certis mitum finibus terminatur. Liber de li tibus, vel ab arcendis hostibus à finib Aggenus.
Arcio, is, Każę przynieść. fordern, ruff
ārcĭon,

ction, *gr. Łopian* 1. grosse Kletten.
rcitenens, *Strzelec niebieski.* ein Bogenschütz. *Quam pius arcitenens, oras, &c.* Virg.
rcirma, æ. *Lektyka.* ein kleiner Wagen.
rcivus, *Nieszczęśliwy,&c.*inNie dopuszczam
rctatio, *Scisnienie.* Einschliessung.
rctè, *Scisle, Ciasno, Gęsto. 3.* enge zusammen.
rcticus, *północny 2.* Nordisch. *Arcticus est primus glaciali dictus ab arcto.* Ovid.
rction, *gr. Łopian mały.*
rcto, *Sciesniam, Sciskam.* zusammen drucken, einpressen. *syn.* Stringo, cōnstringo, coarcto, prĕmo, cōmprĭmo,
rctŏmys; yos, m. *gr. Skrzeczek.* (hüter.
rctŏphylax, acis, *gr. poganiacz 3.* Bärnrctos, ti, f. *gr. Woz niebieski, Gwiazda żeglarska.* der Bär, ein Gestirn.
rctŏos, *gr. Pòłnocny 2.* von Mitternacht. *Solibus arctois, sideribusque ducem.* Mart. *syn.* ārctĭcus, sēptemtrĭōnālis, ăquĭlōnĭus, Bŏrēālis.
rctūrus, ri, *gr. poganiacz 3. Łopian mały.*
rctus, *Ciasny, Scisty 1. 2.* zusammen gedruckt gepreßt, schmal, stark, fest. *syn.* Strīctus, cōnstrīctus, ārctātus, cōmprēssus.
Arcuamentum, Obłączystość. Gewölb.
Arcuarius, Łucznik, Bogenmacher.
ircŭātim, *Obłączysto,* & in *Szczerka woda.* bogenweise.
ircŭātus, *Obłączysty 1.* gewölbt.
ircŭātus, *i, Arquatus. Zoltą chorobę cierpiący.* gelbsichtig.
ircŭātus currus, *Woz nakryty.*
Arcubalista, æ. Kusza ręczna. ein Armbrust
Arcubiæ, Straż 2. ein Wächter.
ārcŭla, *Skrzynka 1.* ein Kistlein. *Sic micat innumeris arcula synthesibus.* Mart.
Arcula avis, Fest. corr. Arciva, ab Arcivus.
ārcŭla loculata, *Szkatuła.*
ārcŭla thuris, *Czołnik 3.*
Arculatum, Obarzanek. ein Kringel.

ārcŭlum, *Wieniec 2. Korona Królewska.*
ārcŭlus, *Kołko 7.* ein Ring oder kleiner Bogen
arcuma, Lektyka. eine Sänfte.
ārcŭo, as, *Naginam.* Gewölbe machen, krümmen. *syn.* Cūrvo, īncūrvo, cămĕro. *phr.* In ārcum sĭnŭo; flēcto, cūrvo.
ārcŭor, *Naginam się, Gibam się, Wyprężam się.* sich bücken, biegen.
ārcŭs, ci, *Sklep 1.* & sub *Tęcza.*
ārcus, us, *Łuk, Sklep 1. Framuga Brama 3. Bukfztele.* ein Bogen, Gewölbe.
ārcus lyricinis, *Smyczek.* ein Fiedelbogen.
ārcus plŭvĭŭs, cœlēstis, ĭmbrĭcus, *Tęcza.* Regenbogen. *syn.* Īris *phr.* Nūbĭlus ārcus, mīlle trăhīt vărios ādvērso sōle cŏlōres, ārcum văriāta lūce rŭbēntem.

ARD

ārdĕa, *Czapla 1. Łyska.* ein Reyher.
ārdĕlio, onis, *Natręt.* unruhiger Mensch, Hans in allen Gassen. *Omnino nihil est ardelione sene.* Mart.
ārdens, *Gorący. 1. 2. Pałaiący Ochotny, Popędliwy.* hitzig, inbrünstig. *syn.* Flăgrans, īgnītus, flāmmāns, fērvēns, īgnĕus, fērvĭdus, ārdēscēns, flāmmātus, īnflāmmātus, īncēnsus. *phr.* Ignĭbus, flāmmīs āccēnsus, ūstus, ēxūstus. Flāmmīs cōllūcēns.
ārdēnter, *Gorąco 1. 2. Chciwie.* heftig.
ārdĕo, *Goreię, Gniewam się 2. Pałam się. Chcę, Chce mi się, Miłuię barzo; Pokuszę mam, 2. Swiecę się 1. Wre co 3. Fantoni się, żądam 2. pragnę.* brennen, sehr lieben. *syn.* Crĕmor, īncēndor. āccēndor, īnflāmmŏr, flăgro, cōnflăgro, ārdēsco, ēxārdēsco ūror fērvĕo, æstŭo, īncāndēsco *vel* cūpĭo, dēsīdĕro ōpto ēxōpto āppĕto, *vel* dĕpĕrĕo, amo, *vel* fūlgĕo, splēndĕo, mĭco splēndēsco. *phr.* Flāmmis, īgnĭbus cōrrĭpĭor, ūror cōnsūmor ābsūmor, pĕrĕo.

Ardeola, *Czapla 1.* ein kleiner Reyher.
ārdēſco, *Goreię*, hitziger werden *v. Ardeo.*
ārdor, oris, *Gorącość*, *Palenie 1. Zapalenie 2. Gorliwość 1. Popędliwość*, *Chciwość*, *Gorączka 1.* Brunſt, Hitze, Begierde, Verlangen. *ſyn.* Æſtus, cālor, fērvor, *vel* ămor; dēſīderĭum; cŭpĭdo. *v. Fervor. Calor.*
ārdŭa, orum, Arduitas, *Przykrość 1.* die Höhe.
Ardus, *pro Aridus*, *Suchy.* trocken.
ārdŭus, *Przykry 1. Trudny.* hoch, ſchwer. *Arduas armatos mediis in mœnibus adſtans.* Virg. *ſyn.* Cēlſus, excēlſus, sūblīmis, āltus, *vel* dĭffĭcĭlis mŏlēſtus.
ārĕa, *Plac prożny*, *Siedliſko*, *Boiewiſko*, *Podworze*, *Plama*, *Grządka*, *Koło iaſne.* eine Tenne, Platz, der Hof. *Ne quicquam pingues paleæ teret area culmos.* Virg.
ārĕalis, *Gumienny.* zur Tenne gehörig.
ārĕfăcio, *Suſzę 1.* dörren, trocknen. *ſyn.* Sĭcco exſicco.
ārefio, *Więdnę.* verwelcken.
ărēna, *Piaſek 1. Piaſki*; *Plac do czego*, *Zapaſkow mieyſce*, *Szermierſki plac*, *Smieci 2.* & in *Dziwowiſko 1.* Sand, Fechtplatz, Ufer. *Exultantq; vada*, *atque æſtu miſcentur arenæ*, Virg.
ărēna ventis acta, *Zamieć.* (ſandig.
ărēnārĭus, adject: *Piaſkawy*, *Piaſzczyſty.*
ărēnārĭa, orum, & ărenarĭæ, arum, *Piaſkownia.* Sandgruben.
ărēnācĕa terra, *Piaſki.* ſandige Erde.
ărēnācĕus, *Piaſkowy*, *Piaſzczyſty.* ſandig.
ărēnārĭus, ſubſtant: *Zapaśnik*, *Mocarz.* der im Sand ſtreitet, Sandgräber.
ărēnārĭus numerorum, *Rachmiſtrz.* Rechenmeiſter.
ărēnātĭo, *Piaſkowanie.* Tünchung. (Kalk.
ărēnātum, *Wapno rozczynione.* abgeſetzter
ărēnātus, *Piaſkowany*; *Piaſzczyſty.* mit Sand vermiſcht. *ſyn:* ărēna tēctus, ōbdūctus.

ărēnātus calx, *Wapno rozczynione.* Kalk mit Sand zugerichtet. (ben.
ărēnĭſodĭnæ, arum. *Piaſkowania.* Sandgru-
Arenivagus, in *Piaſkowy.* der im Sand herumſchweift.
ărēnōſus. *Piaſzczyſty.* ſandig. *Littus arenoſum Libyes ventoſque ſecabat.* Virg.
ărēnŭla, *Piaſek 1.* Sand.
ārĕo, *Schnę 1.3*, *Więdnę.* trocken, dürr ſeyn. *Tantalus in media garrulus aret aqua.* Ovid. *ſyn.* ārēſco, ārĕfīo, sĭccēŏr, mārcēſco
ārĕŏla, *Plac prożny*, *Grządka*, eine kleine Tenne.
ārēs, eos, *gr.* *Walecznik.* ein Kampffer.
ārēſcĕre patior, *Suſzę 1.* verdürren laſſen,
ārēſco, *Schnę*, dürr werden, trocknen. *Inſerto areſcunt radicum fila colore.* Juv. *ſyn.* ārĕfīo, ārĕo.
Areſtatio, *Areſtum*, *B. Areſt 2.* Verhaft.
Areſtum, *è Græco*, v. *Wyrok 1.* Rathsſchluß.
ărĕtālŏgus, *Gr.* *Mowca*, *Zartownik.* ein Spruchſprecher von Tugenden, ein Poſſenreiſſer, Luſtigmacher.
ārētīnus, *ſub:* *Glimiany.* irden. *Aretina nimis ne ſpernas vaſa*, *monemus.* Mart.
Arfacio, *Suſzę 1.* dürren, trocknen.
Arferia aqua ab arferius, *Pogrzebny.*

A R G

Argatilis, *al. argathylis*, *agatilis*, *avis e genere Pararum*, Plin: lib: 10. c. 33. *e genere parorum Geſnero*, *acanthylis apud Plin. legit Dalecamp: hæc & Sikora*, *Czayka*, *Czyż. Nidum ex filis vel ex p... lis ovali figura conficit*, *inſtar reguli*, *Dalecamp: ex Plinio.*
ārgămă, æ. Argĕma, atis, *Gr.* *Zrzenice choroba.* die Röthe in den Augen.
ārgĕmōne, es, *Gr.* *Bielmok ziele. Gwiazdczki ziele.* Wildgraben, ein Kraut.
ārgēnnus, ni, *Gr.* *Biało iaſny Srebrny*, & *Srebro ſzczere.* fein Silber.

Argĕ-

Argĕnon, Gr. in *Jaspis.* eine Art von Jaspis.
Argĕntāria, *æ. Srebrna gora, Bank; minca, 1. 2. Bankierski Kram.* Wechselbank.
Argĕntariæ arum, *Gory.* Silbergrube.
Argĕntārium. *Służba 5. Srebrowe ostro.* Silverschrank.
Argĕntārius, adject. *Srebrowy.* zum Silber oder Geld gehörig.
Argĕntārius, subst: *Bankierz.* ein Wechsler.
Argĕntātus, *Srebrzysty, Zołnierz pienięzny,* versilbert, mit Silber beschlagen, überzogen. *Argentata tuos etiam sandalia talos.* Virg.
Argĕnteus, substant. *Srebrnik moneta, Poczworny grosz.* Silbergeld.
Argĕnteus, adject: *Srebrny, Białoiasny.* silbern. *Fons erat illimis, nitidis argenteus undis.* Virg.
Argenti-exterebronides, æ. in Szalbierz.
Argĕntifŏdina, *Srebrna góra.* Silbergrube.
Argĕntifodīnæ, arum, *Gora 2.*
Argĕntōlus, *Srebrzysty, Srebrem mięszany.* mit Silber vermischt.
Argĕntum, *Srebro, Służba stołowa, Pieniądze 1.* Silber. *vide Pecunia.*
Argĕntum asperū. *Moneta dobra,* gut Geld.
Argĕntum concisū, *Moneta.* Silbergeld.
Argĕntum escarium, mensale, potorium, *Służba stołowa. Servis.* (ber.
Argĕntum vivum, *Srebro żywe.* Quecksil-
Argĕstes, æ. m. *Gr. Wiatr zachodni ... poboczny na połnocy.* Westwind.
Argillētum, *Glinki.*
Argilla, *Glina.* Leim, Töpfererde.
Argillăcĕus, *Gliniany, Gliniasty. 2.* Lettich*t*, leimicht gruben.
Argillæ fodinæ, *Argilletum, Glinki.* Leim-
Argillōsus, *Gliniasty. 1.* leimicht.
Argŏnautæ. *Martial, i. pigri nautæ, ab argos, piger, ignavus. Ex alia origine vocantur argonautæ celebres viri Græci, qui ex Argo civitate navigarunt in Colchos, quod describit Orpheus Apollonius. Valer: Flaccus.* (lich.
Argumentalis, Dowodny 1. beweislich, gründ-
Argūmentātio, *Dowod 2.* Bewahrung. Beweisung, ein Schluß.
Argūmentor, *Dowodzę 2. Dorozumiewam się.* Gründe fürbringen, etwas beweisen, schliessen.
Argumentosus, Dowodny 1. reich an Beweisgründen. *Argumentosis dat retia syllogismis.* S.
Argūmĕntum, *Dowod 1. Rzecz do mowienia, Znak 1. Proba 2. Sztuka od roboty, Summa 2. Rycie 2. Kompozycya.* ein Beweißthum. *Certaque perpetui sint argumenta pudoris.* Cl. *syn.* Sīgnum īndīcium: mūnīmēntum, nota. *vide Signum.*
Argŭo, *Strofuię, Winuię, Dowodzę 2. Pokazuię 1. Przekonywam, Zadaię co sromotnego.* an. *Zakazuię,* strafen, beweisen, zeigen, verklagen. *Arguet ambiguè dictum, mutanda notabit* Hor. *syn.* īnsīmulo īncūso, rĕprĕhĕndo, increpo, accūso, *vel* ŏstĕndo, rĕdārgŭo, cōnvīnco. *vide Redarguo.*
Argus, *Wielooki, Ostrowidz 2.*
Argūtātio, *Skrzyp.* Geschwätz, Getös.
Argutator, Mędrek. Chytry. ein Klügling, Schwätzer, Plauderer.
Argutatrix, Swiegotka, Schwätzerin.
Argūtè, *Subtelnie, Sztucznie, Dowcipnie Chytro.* subtil, künstlich, spitzfindig.
Argūtia, *hæc, Dowcip,* Spitzfindigkeit. *Quod mihi sit claræ resonans argutia vocis.* Text
Argutiæ, argutiolæ. *Subtelność, Wykręcanie.*
Arguto, as, frb Szpaczkowac, Żartować. plaudern, klagen.
Argutor, aris, Świegocę, Świerkocę, Skaczę 2. Pląszę, Szpaczkowac. schwätzen.
Argūtor pedibus, *Depcę skory.* mit den Füssen trappeln.

Argūtŭlus, *Dowcipny, wykrętny, Sztuczny, Mędrek.* spitzfindig, geschwätzig.

Argūtus, *Sztuczny, Wykrętny, Dowcipny, Chytry, Głośny, Krzykliwy, Ostry, 3. Mały, Subtelny* & in *Głos* m. listig, spitzfindig, subtil, artig. *Argutoq; canat lingua diserta sonó.* Tex. *syn.* Sūbtīlis, sōlērs, īngĕnĭōsus, ăcūtus.

Argyrănche, *Gelli*, *Argentanginam voce nova sed propria reddidit Erasmus, quæ sonat Anginam ex argento ortam. Hinc jocus est in eum, qui argento seu muneribus corruptus, non loquitur, quæ debet: Argentanginam patitur.*

Argyraspis & Argyroaspis, Chrysoaspis, idis, *Gr. Puklerznik* 2.

Argÿrītis. idis, *Gr. Srebrna piana.* Silberschaum, Silberglätte.

Argÿrŏdămas, antis. *Gr. Srebrnik kamień.*

Argÿrognōmon, *onis. gr.* Argyroptātes, æ. *m. gr. Odmieniacz pieniędzy.* Münzprobirer.

Ariănis, idis, *Gr. Ogniste ziele.*

ărĭdè, *Sucho, Oschło.* dürr.

Arĭdĭtas, *Suchość.* Trockene, Dürre. *Corripit ariditas, nervisq; regentibus arctat.* M. *syn.* Sīccĭtas.

Arĭdŭlus, *Suchy*, etwas dürr, trocken.

Arĭdus. *Suchy, Uschły, Skąpy, Skromny, Nie wymowny.* dürr, trocken. *Ossa sub incurvis extabant arida lumbis. syn.* Mār idūs sīccus, ārens ā..ēscēns, sīccātus.

ărĭes. etis, *Baran* 2. *Taran* 1. ein Widder, Schaafbock, Mauerbrecher. *Creditur ipse aries etiam nunc vellera siccat.* Virg. *epith.* Cŏrnĭger, pĕtŭlcus, pŭgn*x, tr*x tŏrvus, lānĭger, vīllōsus, pĕtŭlāns, mītis bālāns, *phr.* Dux ŏvium. Pĕcŏris īnnŏcŭi tūtēla. Dēfēnsor lānĭgĕri grĕgis.

ărĭ s. ărĭetarĭa testudo, machina. *Taran* 1. *Sz..pe woienna.* Mauerbrecher. *Cum laceras aries balistaq; concutit arces.* Ovid.

ărĭĕtārius, sub *Taran* 1. Arietina mēs *Głupiec*

ărĭĕtīnus, *Barani.* von einem Widder.

ărĭĕto, *Trykam, Zbiiam się, Taranem biię Potykam się* 2. *Tłukę* 1. 5. *Szturmuię.* streiten, zu Boden stossen. *Arietat in portas, & duros obice postes.* Virg. *syn.* Quătĭo, cōncŭtĭo, cornibus īmpĕto, vērbĕro.

Arilator, Kuchenny mieyski, Zmigrosz.

Arinca, aringa, Żyto, Ofiara 2.

Ariolor, Ariolus, lege Hariolor &c.

ăris, idis, f. *Ar. Obrazki, Kleszczeniec ziele*

ărĭlarum, *Obrazki* & in *Języczki wężowe*

ărĭsta, *Ość u kłosia, Ość rybia,* & sub *Rok* 1. Spitzlein an den Kornähren. *Molli paulatim flavescet campus arista.* Virg. *syn.* Spīcæ cūlmi, sĕgēs, mēssis, frūges.

ărĭstalthæa, *Gr. Ślaz* 2. (ker, Tadler

ărĭstarchus, *Gr. Probierz.* ein Bücherschä

ărĭstĭda, Aristidia, æ, *Kłosowka ziele.*

ărĭstis armatus, *Ościsty.* (wowani

ărĭstŏcrătĭa, *Gr.* in *Rzeczypospolitey spr*

ărĭstŏlŏchia, *Gr. Kokornak,* & in *Kokoryc*

ărĭstŏphŏrum, *Gr. Nosidło.* Geschirr, da auf man Essen zum Tisch trägt.

ărĭthmētĭcè, es, *Gr. Rachmistrzska nauk* Rechenkunst.

ărĭthmētĭcus, *Gr.* subst: *Rachmistrz,* adjec *Rachowniczy.* Rechenmeister.

ărĭo, as, *Orzę.* ackern. (he

Arĭtūdo, *Suchość, Oschłość.* Dürre, Kar

Arma orum, *Broń, Narzędzie, Rynsztunek, Sprzęt, Zbroia Woyna,* & in *Karacen* Waffen. *syn.* Fērrum, ēnsis, glădius, t lum, hāsta, frāxĭnus, jăcŭlum.

ărma căpĭo, sūmo, *Walczę.* zu den Wa fen greiffen.

ărma decrētōrĭa lūsōrĭa, vērsa. sub *Bro*

ărmāmēnta, *orum, Sprzęt,* & sub *Instr ment muzyczny.* Rüstzeug.

ărmāmēntārium, *Zbroiownia.* Zeughau Rüstkammer. *Quidquid habent telor armamentaria cæli.* Juv.

rmātūra, Broń, Zbroia, Rynsztunek Zolnierski, Zbroyny, Zolnierz lekki. Waffnung, Rüstung, Harnisch. *Sparsa per extremos levis armatura maniplos.*
rmātūræ ars, *Zolnierska 1.*
rmātūræ levis miles, *Zolnierz lekki.* ein leicht gerüsteter Soldat.
rmātūrārum tribunus, Rector, *Zolnierski Mistrz.* Ritt-meister.
rmātus, ti, *Uzbroiony, Zbroyny, Obronny 1.* gewaffnet, gerüstet. *hic torre armatus obusto. Virg. syn.* ārmis instrūctus, mūnītus tēctus cīnctus, Clypěātus.
rmātus, us, *Zbroia, Rynsztunek.* Rüstung.
rmēnia, æ. *Ormiańska ziemia.*
rmēnĭăca malus, *Morela drzewo.* Ama-
rmēnĭăca minor, *Morelki?* (rellenbaum.
rmēnĭacum, *Zielonomodra farba.* Stahlgrün.
rmēnĭacum malum, *Morela owoc.* Morelle.
rmēnĭacus, *Ormiański.* ein Armenianer.
rmēnĭcus lapis, *Lazur, Kamień złotopstry.* Bergblau.
rmēnĭcè, *Po Ormiańsku.* Armenisch.
rmēnĭum, *Zielonomodra farba, Lazur.*
rmēntālis, ārmenīnus, Armentitius, *Stadny.* was von grossem Vieh ist. *Armentalis equæ mammis &c.* Virg.
rmēntārius, *Pasterz.* ein Vieh-Hirt. *Praeterea jam Pastor & armentarius omnis, &c. Luc. syn.* Bubulcus, Pāstor.
rmēnti dux, rex, *Stadnik 2.* ein Stier.
rmēnti custos, *Pasterz.* ein Hirt.
rmēntitius grex, *Stado.* Heerde.
rmēntōsus, *Bydła siła maiący.* Viehreich.
rmēntum, ti, ārmēnta, æ. *Stado.* eine Heerde von grossem Vieh. *syn.* Grēx, pěcus.
rmēnus, subst. *Ormianin.* Armenianer.
rmēnus, adject. *Ormiański.* Armenisch.
Armidoctor, Zolnierski nauczyciel. Fechtmeister.
Armifer, Zbroyny. gewafnet, Waffenträger.
armiferos potuit memorare labores. Stat.
Armiger substant. Giermek. Waffenträger;
Armiger, adject: Uzbroiony. gewafnet.
Hæc est armigera festis de quinque Minerva. Ovid.
Armilausus, Armilausus, Armilavus, Arnelaus. Pacyencya mniska.
Armile, is, aliter Armille, Armillum, Dzbanek, Szafa. ein Opferkrug, Weinkrug.
ārmīlla, *Naramiennik 1.2. Obroż, Łoże biegunow, Kolce u szuflad, & sub Wędzidło.* Armzierde, Armband, Halsband.
ārmīllātus, in *Naramiennik 1. & in Obroż.* der Armzierden oder Halsband an hat.
ārmīlūstrium Armilustrum, *Okaska.* Waffenbeschauung, Musterung.
Armipotens, Waleczny. tapfer, mächtig in Waffen. *genus armipotētis Achillis.* Virg.
ārmis decretoriis, versis pugnare, *Bez obłazu.*
Armisonus, Waleczny, von Waffen klingend.
Palladis armisonæ, quæ prima, &c. Virg.
ārmo, as, *Zbroię.* bewafnen. *phr.* ārmis īndŭo, cīngo, īnstrŭo, mūnĭo.
ārmon, ārmŏrācea, armŏrācia *Brzoskiew polna, Rzodkiew 2.* wilder Rettig.
ārmōrum ars ludicra, *Gonitwa.*
Armorum gestus, Zolnierski 1.
ārmus, *Łopatka 3.* die Schulter.
ārna, *Owca.* ein Lämmlein.
ārnăcis, idis, *Gr. Kożuch, 1. Suleiaty.*
ārnŏglōssa, *Gr. Babka ziele.* Wegerith.
āro, *Orzę,* pflugen, ackern. *Frugibus infelix, et nec mansvescit arando.* Virg. *phr.* Tērram, tēllūrem, hūmum, ārvă, ārātro, vōmĕre fērro, rāstris ligōne, cōlo sūbigo, scīndo vērto, īnvērto, proscīndo; vērso, ēxērcĕo, rūmpo fŏdĭo, rĕnŏvo. Exērcēre sŏlum sūb vōmĕre. Vōmĕris īctu agrōs sūlco. Jŭvēncis ēxērcĕo sŏlum. Prima Cĕrēs ūnco glēbam dīmōvit ārātro Hōrrēntem cāmpum frāctis īnvērtĕre glēbis.

ărōma, *vel* aromata um, *Wonne rzeczy, Perfumy, Korzenie Aptekarskie.* Gewürtz. *Solus odor sparsi spiramen aromatis efflat.* Prud.
ărōmātārius, *Korzennik.* ein Gewürtz krämer.
ărōmāticus, *Gr. Korzenny.* das von Gewürtz ist. *Messis aromaticæ noctu &c.* Sedul.
ărōmatītes æ. m. *Gr. Wino przyprawne, Bursztyn.* gewürtzter Wein.
ărōmātīzo, Gr. *Pachnę.* würtzen, ein guten Geruch von sich geben.
ărōmātōpōla, æ. m. Gr. *Korzennik.* ein Gewürtzkrämer.
ărōmātōpōlium, Gr. *Korzenna Kramnica.* ein Gewürtzkram. (serpint.
ăron, n. ăros, f. Gr. *Obrazki ziele.* Pfef-
Arpendium, Mierniczy pręt. Meßruthe.
ărquātus, *Obłączysty* 1. *Zoltą chorobę cierpiący.* krumm gebeugt.
ărquātus morbus, *Zołta choroba.* Gelbsucht.
Arquitenens Diana, Arnob, i. *arcitenens.*
Arquites, hi Strzelec łuczny, Bogenschützen. *I. corripio ut in Equites ab Equus, arquites ab arquus prisce pro arcus.*
Arquus, arqui; Tęcza. ein Regenbogen.

A R R

Arra, Arrăbo, ărrhăbo onis, m. *Zadatek, Zastawa* 2. *Upominek* 2. *Zakładnik.* ein Miethlohn, Haltpfenning.
ărrăbōni relinquo, *Zastawiam* 5.
ărrēctāria, orum, *Słupiec, Kleszcze* 2
ărrēctārius, *Nastorczony.* aufgerichtet.
ărrēctārius paries, *Sciana z desk.*
ărrēctus, *Nastorczony, Chciwy.* aufgerichtet, aufrecht. *syn.* rēctŭs, ērēctus sublātus, cēlsŭs ēxcēlsŭs.
ărrēpo, ărrēpto, *Przyłażę.* hinzu kriechen.
ărrēptītius, *Opętany.* unsinnig, vom bösen Geist besessen.
ărrhá ărrhăbo, *idem* Arra &c.
ărrhĕnōgŏnum, *Gr. Rodzeniec.*
ărrīdeo, *Usmiecham się,* 2. *Smieję się.* anlachen, gefallen. *His Deus arrisit, velut arridere solemus.* Mart. *syn.* Plăcĕo subrīdĕo.
ărrīdet mihi, *Podoba mi się.* es gefällt mir.
ărrīgitur coma, *Wstaią włosy.*
Arrigo, Podnoszę, Pokrzepiam 1. *Nastorczyć, Podsłuchywam.* aufrecken, strecken, munter machen. *Nunquid securus non potes arrigere?* Mart. *syn.* ērīgo, subrīgo, tōllo, āttōllo.
ărrīgor in digitos, *Wspinam się.*
Arrilator, Zmigrosz.
ărrĭpio, *Porywam* 1. 2. *Podpadam kogo Dopadam, Biorę* 1. *Uprzątć sobie, Kłade za pewną, Spopadł sobie.* ergreiffen an sich ziehen. *Arripuitq; locum, & sylvis insedit iniquis.* Virg. *syn.* Răpio, subrĭpio, căpio prēndo, ăpprēndo prĕhēndo
ărrīsor, *Smieszek, Pochlebca.* Fuchsschwänzer, der einen anlachet.
ărrōdo, *Nakęsuię, Przygryzam, Gryzę* 1. *głodać, Szkodzę.* nagen. *Invidus arrodit sibi viscera tortor iniquus.* Anon. *v. Roc*
ărrŏgāns, *Pyszny* 1. stoltz, hoffärtig, übermüthig, vermessen. *vide Superbus.*
arrŏganter, *pysznie.* übermüthig, vermessen
arrŏgantia, *Pycha.* Uebermuth, Stoltz. (tli
arrŏgātio, *Przysposobienie.* Annehmung an Kindesstatt.
ărrŏgo *vel* ădrŏgo, *Przyczytam, Trzymam o sobie, Przydaię* 1. *Przysposabiam, przysięgam, Przywłaszczam.* anmassen, zumessen. *Jura neget sibi nata, nihil non arroget armis.* Hor. *syn.* āsſūmo, āscīsco, vēndĭco, trĭbuo.
ărrōsor dīvitum, *Pasorzyt, vel pasobrzuch.* ein Benager. Schmarutzer.
ărrūgia, *Złota gora.* eine Goldgrube.

A R S

ărs, *Nauka,* 1. *Sztuka,* 5. *Rzemiesło, Przemysł.* eine Kunst, Handwerk. *syn.* ărtificium, făcultas, ſcĭĕntia, dŏctrīna, stŭdium

usl fraūs, dŏlus, ĭngĕnii fœtus: Nātūræ æmŭla, ĭmĭtātrīx.

...s, mēchānĭca, hŭmĭlĭs, sŏrdida, *Rzemięſło.* ein Handwerk.

...rſe vorſe, i. incendium avertere, Feſtus Incendii deprecatio oſtiis inſcribi ſolita me-...init, Plin. lib: 32.

...ſĕnĭcum, *Gr. Aurypigment.* Arſenick.

...ſĕnĭum rūbrum, *Sandaraka.*

...ſĕnŏgŏnum, *Gr. Rodzeniec.* Ragwurz.

...rſineum, Arſinium, in Przedzielnica.

...rſis, elevatio ſyllabæ in pede Poëtico. Diomedi. Terentiano, Sublatio Diomedi Quintil. Elatio Diomed.

...rſura, ſub Pieczenie.

...tăbă, ſub *Korca Krakowſkiego połowica.* ein Perſisches Maaß. *Namq; decem modiis explebitur artaba triplex.* Fann.

...rtatio, Varr: idem Arctatio.

...te, *Sztucznie.* künſtlich.

...tĕ lăbōrātus, *Przyprawny, Sztuczny,*

...tĕmĭsĭă, *Gr. Bylica 1. Molownik, Boży byt.* Beyfuß.

...tĕmon onis, m. *Gr. Żagiel 1. Klüba 1.* (Schiffſeegel.

...rtena, æ. Krużyk, Czerpaczka. Geſchirr zum ſchöpfen.

...tĕrĭa, æ. Gr. artĕrĭăce, es Gr. *Żyła pulſowa.* Pulsader.

...tĕria, *orum* Arteria Aſpera, *Krtań.* die (Luftröhre.

...tes lībĕrāles, *Nauki 1.* die freye Künſten.

epith. ĭngĕnŭæ, ēgrĕgĭæ, præclāræ, doctæ.

...tes ſubtīles, *Nauki 2.* die ſubtile Künſten.

...rtes sĕcrētæ, nĕfandæ funeſtæ. *Czary.* Zauberey.

...rthalion, Mak. Mohn... (berey.

Arthricus, Cic. corr. Arthriticus.

...rthrĭtĭca, *Gr. Bukwica 2.*

...rthrĭtĭcus, *Gr. Łamanie w ſtawach cierpiący.* der das Zipperlein hat.

...rthrĭtĭs, idis, *Gr. Łamanie w ſtawiech, Łamanie w ręku.* das Zipperlein, Gelenkſucht, Podagra.

artĭcŭlāmĕntōrū dŏlŏr, *Łamanie w ſtawiech.*

ărtĭcŭlāmentum, *Staw. 2.* Gelenk an Gliedern.

ărtĭcŭlāns, *Wymawiaiący.*

ărtĭcŭlāris, *Członkowy, Stawowy.* zu den Gliedern gehörig.

ărtĭcŭlāris dolor, *Łamanie w ſtawiech.* Zipperlein.

ărtĭcŭlārĭus, ſubſt: *Podagryk, Łamanie cierpiący.* der das Zipperlein hat.

ărtĭcŭlārĭus adject: *Stawowy.*

ărtĭcŭlārĭus dŏlor, ărtĭcŭlōrum dŏlor, *Łamanie w ſtawiech.*

ărtĭcŭlātē, *Wyraźnie.* ausdrücklich, langſam, (deutlich.

ărtĭcŭlātim, *Członkami.* von Stück zu Stück. Gliederweis, deutlich. *Digitis, nunquid manus articulatim?* Lucr.

ărtĭcŭlātĭo, *Kolankowatość.*

ărtĭcŭlātus, *Wyrozumny 2.* getheilt.

ărtĭcŭlo, & ărtĭcŭlor, *Wymawiam dobrze.* theilen, unterſcheiden, die Worte deutlich ausſprechen. *Mobilis articulat verborum dædala lingua.* Lucr.

ărtĭcŭlōrum nōdi, *Staw 2.*

ărtĭcŭlōſus, *Członkowaty, Kolankowaty, Drobny.* voller Gelencke.

ărtĭcŭlus, *Członek 1. Staw 3. Kolanko, Ramię 1. Artykuł, Potrzeba 3. Czas 2. Harap 2.* ein Glied, Gelenk, Hauptſtuck. *Nec premit articulos lucida gemma meos.* Ov.

ărtĭcŭlus dĭgiti, *Kłykieć,* Fingerglied.

ărtĭcŭlus ſūffrāgĭnis, *Przegub.*

ărtĭcŭlus tĕmpŏris, *Punkt Czaſu,* gelegene (Zeit.

Articulus Grammaticorum eſt Pronomen. Hic hæc, hoc, Generis in nominibus & Participiis index: Græci ſeparatam orationis partem faciunt.

Articulus Oratorum eſt, cùm ſingula verba inciſis diſtinguuntur.

Articulus Arithmeticorum, quo poſt notam ſignificantem, habet circulum unum vel plures.

ărtĭfex, ſubſt: *Sprawca, Rzemięśnik.* ein Künſtler, Meiſter, Handwerksmann. *Ar-*

 tibus,

tibus, artifici quæ nocuere suo. Ovid. syn. opifex
artifex, adject: artificialis, Sztuczny. Kunstreich, artig, geschickt, meisterlich.
artificialiter, artificio singulari, artificiosè. Sztucznie. künstlich, nach der Kunst.
artificiosus, Sztuczny. Kunstreich.
Artificium, Rzemięsło, Sztuka 5. Handwerck, Kunststuck, Meisterstuck.
Artio, is, ire, wklęśniam, wszczepiam, wtykam, Sciskam, 1. einklemmen.
Artis plenus, Sztuczny.
Artito, Sciskam. einzwängen. (dern.
Artitus, ab artubus, Mocny. stark von Glie-
Artitus, ab arte. Uczony. Kunsterfahren.
Arto, as, Sciskam. zusammen drucken.
Artocopus, Gr. Piekarz. Brodbecker. Salva sit Artocopi reverentia: finge tamen. tem. Juv.
Artocreas, æ. Gr. Pasztet. ein Pastete. oleū, artocreasq; popello. Pers.
Artolaganum, Artolaganus, Gr. Makaron. Brodküchlein, schlechte Kuchen.
Artopta, æ. Gr. Piec chlebowy, Brytfanna, piecyk. das Eisen, darinnen man die Kuchen backt, Oblateneisen, ein Backofen.
Artoptæum, Gr. Piec chlebowy, piekarnia.
Artoptesius, Artopticius panis, Makaron.
Artotrogus, Gr. Chleboiedzcà. Brodfresser.
Artua, n. plur. priscum, Członek 1.
Artuatim, Członkami. zergliedert, stückweis.
Artuatus, na częsci rozebrany, in Stücke zerschnitten, zerfleischt. (zerschneiden.
Artuo, Rozbieram na częsci. Stückweis
Artus, us, subst: m. Członek 1. Staw w ciele. Glieder. Matura virgo, & fingitur artubus. (Alcaic.) syn. Membrum,
Artus ti, adject: Ciasny. eng. (sucht.
Artuum dolor, Łamanie w stawiech. Glieder-
Arva, orum, priscè Rola. das Feld.
Arvalis, Rolny.
Arvina, Sadło, vide & Łoy. Schmeer, Fett.
Arvina pingui subiguntq; in cate fricures. Virg.
Arviga, sub Ofiara 2. ein Schlachtopfer.
Arvignus, Arvigus, Barani. von dem Schaaff
Arvipendium, Mierniczy pręt. Meßruthe.
Arvipyrium, Pożar.
Arvisium vinum, Małmazya. Malvasier.
Arvix ignis sub Baran, & Ofiara 2.
Arula, Faierka; & sub Ognisko. eine Feuerpfanne.
Arulator, Kuchenny mieyski, Zmigrosz.
Arum, Gr. idem Aron. Aronwurz.
Arum Ægyptium, Czerwieniec.
Aruncus, Broda. ein Ziegenbart.
Arundifer, Trzciniasty. das viel Rohr träg
Tibris arundiferum medio caput extulit alveo. Ovid. (i
arundinaceus, Trzciniasty. das von Rohr
arundinetum, Trzcina. ein Rohrbusch im Wasser, Rohrwuchs.
arundineus, Trzciniany. rohricht. Pastor arundineo carmine mulcet oves. Ovid.
arundinosus, Trzciniasty.
arundo, Trzcina, piszczałka 1. Strzała, pioro pisarskie, & in wędzisko. ein Rohr, Pfeil, Pfeiffe. Ludere par impar, equitare in arundine longâ. Hor. syn. avena, calamus, canna vel fistula. epith. fluvialis, umbrosa exilis longa palustris, procera, fragilis. (binden der Weinstöcke
arundulatio, Podwięzowanie wina. das An-
aruspex, idem Haruspex. ein Wahrsager.
Censore opus est, an aruspice nobis. Juv.
syn. Augur, vates. epith. vanus obscurus, terrificus, sagax, anceps, mendax, dubius.
arutena è Græco, Krużyk, Czerpaczka.
Aruum vel Arvum, Rola 2. ein Acker. Ante Jovem nulli subigebant arva coloni. Virg. vide Ager.
Arvum requietum, Ugor.
Arvus ager, Rola 2. ein ungebauter Acker.

...rx, *Obrona* 2. *Twierdza, Zamek* 2. Schloß, Vestung. *Condidit & magnis munitas turribus arces. syn.* Munimen, vallum, turris, castrum, castellum, propugnaculū. *epith.* celsa, turrita fortis munita vallata.
...rytena, *Gr. idem Arutena, Primam Græci, corripiunt. Czerpaczka.* ein Geschirr zum schöpfen. (dentlicher Puls.
...rythmus, *Gr. Sub Ecrythmus. puls* 3. unor-...*s, Tuzin plura in Assis, infra.*
...s unciæ, pes, *Stopa* 3.
...sa fœtida B. Czartowe łayno. Teufelsdreck
Asarina B, Omylnik ziele.
...isarotum, *Gr. Tło wytwornie sadzone.*
...isarum, *Gr. Kopytnik.* Haselwurz
Asbestinum, *Gr. Len niezgorzysty.* Steinflachs. (Stein.
Asbestos, *Gr. Niezgaszony.* unverbrennlicher
Asbolus, *Gr. Pies czarny.*
...iscalia, æ. è Græco, *Karciof.*
...iscalobotes, æ. m. *Gr. Krzeczek robok.* Eydex
...iscalobotion, *Gr.* sub *Karzeł.* ein Zwerg.
Ascaripeda, æ, è Græco, Nogi włoczący.
ascaules, æ. m. *Gr. Gayda.* Sackpfeifer.
ascellæ, hæ, *Podpasze.*
ascendens, *wstępny* 2. Aufsteigend.
ascendo, *wstępuię* 1. 3. *włażę, wsiadam* 1. *Zostaię czym.* aufsteigen, höher kommen. *syn* Scando, conscendo, supero, exsupero. *phr.* Cursu petit ardua montis, ascensu vincere montem, evadere ad summi fastigia montis. Montis in ardua niti. Pedibus superare cacumina montis. Sese attollere in auras. Superas evadere in auras. Summi fastigia tecti ascensu supero. Se tollere sursum.
ascensionem facio, *wstępuię* 1. aufsteigen.
ascensio, ascensus, us, *wstęp* 1. das Aufsteigen, die Auffahrt, eine Stiege, Treppe.
ascensor, *wsiadacz, Jezdziec.* Aufsteiger.
asceta, æ. m. *gr. Bogomyslny.* ein Münch.

asceterium, *Gr. Klasztor.* ein Closter.
ascetria, *Gr. Mniszka.* eine Closterjungfer.
ascia, *Topor, Batta,* & in *Obuch,* ein Beil, oder Zimmeraxt.
ascillæ, hæ, *Podpasze.* (mern.
ascio, as, *Ciesze drzewo.* Holz hauen zim-
asciola, *Toporek,* ein kleines Beil.
ascisco, *idem* Adscisco, *Przywłaszczam.* annehmen, zueignen. *generumq; asciverit urbi.* Virg. *syn.* Voco, advoco, convoco, accerso, ascio, *vel* adscribo adjungo.
asclepion, *Gr. Panak.* (benwurz.
asclepias, adis, *Gr. Toiest ziele.* Schwal-
ascogefrus *cor:* Ascogephyrus pons, *Gr. Most prędki,* eine Brücke, die auf Schläuchen liegt. (einem Fuß.
ascoliasmus, *Gr. Skakanie* 2. das Hupfen auf
asculopax, acis, è Græco, *Pardwa.*
ascopera, *Gr. Mieszek pieniężny, Łagiew,* lederner Sack, Felleisen.
ascribo *vide* Adscribo.
ascyron, *gr. Dzwonki.* 2. Bartheu ein Kraut.
asellus, asellulus, *Osiełek, Stonog* 1. *Szczuka* 2. kleiner Esel, Stockfisch. *miserandæ sortis asellus.* Virg.
asema vestis, gr. in *Szata z kutasami.* ein Kleid ohne Aufschlag.

ASI

Asibida, æ. m. Oślarz. ein Eseltreiber.
asilus, *Gzik.* Roßmücke, Breme.
asina, *Oslica,* eine Eselin. (Eseltreiber.
asinarius, substant, *Oślarz, poganiacz.* ein
asinarius, adject: *Osli.* zum Esel gehörig.
Asinida, Asiniga, æ. Oslarz.
asininus, *Osli,* das von einem Esel ist.
asininus pullus, *Oslę.* ein Füllen.
asinus, *Osieł* 1. *Głupiec, Nikczemnik.* ein Esel, ein grober unverständiger Mensch. *Auriculas asini Mida Rex habet &c.* Juv. *syn.* asellus. *epith.* Tardus, vilis, piger, deses, iners.

ăsĭo, onis, *Nocny kruk, Sowa łężna.* Ohreule.
Aſvida, æ. Oſlarz. ein Eſeltreiber.
ăsĭus lăpis. *Kamień trunny.*
ăſmătŏgrăphus, *Gr. Muzyk 1.* der Lieder macht zu den Saitenſpielen.
ăsŏmătos, *Gr. Bez cielny.* ohne Leib.
ăsŏtus, *Utratnik, Roſpuſtnik.* ein Schlemmer, Praſſer, Durchbringer. *ſyn.* hēlŭo.

ASP

ăſpălăthus, *gr. Ciernie. 3.* Dorn.
ăſpărăgus, *gr. Szparąg, Jarmuż, Podczos.* Spargel.
ăſpĕctăbĭlis, *Widomy.* ſichtbar, Beſchauenswerth.
ăſpĕctĭo, *Patrzenie.* Anſchauung.
ăſpĕcto, *patrzam.* ſtets anſehen.
ăſpĕctum ēffugit, *Niewidomy.* verſchwunden
ăſpĕctus ûs, *Weyzrzenie, widzenie 1. 2. Poſtać Obliczność.* das Angeſicht, Anſchauen *ſyn.* Făcĭes, vūltus, ŏcŭli, lūmĭna, *vel* cōnſpĕctŭs, ŏbtūtus vīſus.
ăſpĕllo, is, *Odganiam.* wegtreiben.
ăſpĕr, *Chropowaty, Ryty, Cierpki, Surowy.* ſcharf, hart, rauh, grob, ſtachlich, ſchwer, herb, widerſpänſtig, unbändig. *Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas.* Ovid. *ſyn.* Scăbĕr. *Metaph.* ăcērbus, dūrŭs, mŏlĕſtus, ārdŭŭs, dīffĭcĭlĭs, grăvĭs, īnjūcŭndus, īngrātus.
ăſpĕrè, *Chropowato, Oſtro 2.* hart, heftig, unfreundlich, gröblich.
ăſpĕrgĭmen, *Potrząs.* Beſprengung.
ăſpĕrgĭllum, *Kropidło.* Sprenger.
ăſpĕrgô, inis, *Kropla, Kropienie, Potrząs.* Beſprengung. *Objecta falſa ſpumant aſpergine cautes.* Virg.
ăſpĕrgô, is, *Kropię, Pokrapiam, pluſkam, 1. Zakrapiam, pluię 2. potrząsam 4. Przymaczam komu.* beſprengen, beſpritzen. *ſyn.* Spărgo, [illegible] pērfūndo. *vide Rigo.*
ăſpĕrĭtas [illegible] 3. *Niełegoduość* [illegible] [illegible] *Oſtrość, 3.* [illegible]

Schärfe. *Aſperitatis & invidiæ corrector & iræ* Hor. *ſyn.* Scabrĭtĭes, *vel* grăvĭtas.
Aſperiter, Chropowato. vide Aſpere.
Aſperitudo, przykrość, 3. rauhes Weſen.
Aſpernabilis, Brzydki, wzgardy godny. verwerflich.
Aſpernanter, Wzgardzenie. verächtlich.
ăſpĕrnătĭŏ, *Pogardzanie.* Verachtung.
ăſpĕrnor, *Gardzę, & ſub Niepoſłuſzny ieſtem.* verachten, verwerfen. *Nec Peluſiacæ curam aſpernabere gentis.* Virg. *ſyn.* Spĕrno, tēmno cōntemno. făſtĭdĭo, nĕglĭgo, ăbjĭcĭo, dēſpĭcĭo.
Aſpĕrŏ, as, *Oſtrzę 1. 3. Chropowato czynię, Strzępię, Drażnię, Jątrzę 2.* rauh oder hart, oder zornig machen, ſchärfen. *Et glacialis hyems aquilonibus aſperat undas.* Virg.
ăſpĕror, *Chropowacieię, Oſowieć 1.*
ăſpĕrsĭŏ, ăſpĕrſus, ûs, *Pokrapianie, potrząſanie.* Beſprengung, Beſpritzung.
ăſpĕrtigo, *Oſtrzyca 1.* Kleberkraut.
Aſphaltion, *gr. Konicz.* Pechklee.
Aſphaltites, æ. m. *Gr. Morze martwe,* das todte Meer.
Aſphodelus, li. *Gr. Złotogłów ziele.* Gold[illegible]
ăſpĭcĭo, *patrzam, Obaczam co, Uyrzeć co, Weyrzeć 2, Lituię ſię.* anſehen, anſchauen. *Extremo veniens Sol aſpiciebat olympo.* Virg. *ſyn.* Vĭdĕo, tŭĕor, īntŭĕor, cērno, cōnſpĭcio, īnſpicio, reſpĭcio, ſpĕcto, ăſpĕcto. *phr.* cōnvĕrto, flĕcto, cōnjĭcio, figo, defigo ŏcŭlos, ŏcŭlis ăſpĭcĭo, lūſtro.
Aſpidion, *lbb. gr. Puklerz Jaſtrzębiec ziele.*
Aſpilates, æ. *lbb.* m. gr. *Kamień ogniſty, Srebrnik kamień.* Silberfarber Edelgeſtein.
ăſpīrătĭo, *Oddech Aſpiritum idem.* das Anhauchen, Athemholen.
Aſpirationis nota apud Grammaticos Græcos eſt F, in majuſculis, & in minuſculis vocalibus: apud Latinos eſt H. & h. quæ aliqui

aliqui literam esse ajunt, alii negant.
Aspīrō, lege Adspiro, Oddycham wieig, pucham. anblasen, anhauchen, anwehen, heftig begehren. *Vos, ô Calliope, precor, aspirate canenti.* Virg. *syn.* āfflo, spīro, vel fāvĕo, ŏpem fĕro. *phr.* āspīrat prīmo fŏrtūna lăborī, Dii cœptīs āspīrāte mĕis: āspīrāte cănēnti.
Aspis, idis, gr. *Zmiia.* eine Schlange. *Aspides in mediis sitiebant dipsades undis.* Luc. *syn.* Sērpēns, ānguis. *epith.* lēthifĕra, vĕnēnōsa, hōrrĭda.
Asplenium, Asplenum gr. *Stonogowiec ziele.* Hirschzung ein Kraut.
Aspŏrtātio, *Odwoz.* das Hinwegtragen.
Aspōrto, *Zanoszę. Donoszę, Unoszę* 2. hinweg tragen, wegbringen. *syn.* aūfĕro, āvĕho
Aspĕrĭdo, -inis, āspĕrĭtum, Aspritudo, *Chropowacizna.* Rauhigkeit, Härte.

A S S

Assa, æ. *Mamka, Băba* 3. eine Kinderwärterin, Hebamme.
Assa, orum, *Izba* 1. *pocilnica.* Swißbank.
Assa būbŭla, *pieczenia.* ein Braten.
Assa fœtida, *Czartowe łayno.* Teufelsdreck.
Assa vox, sub *Głos* 4. *& sub Sam* 1. eine blosse Stimme.
Assa vōce cănĕre, *Assare, in Muzyka.* 3. *& Spiewam* 1. 2. singen.
Assāmĕntum, *Deska* 1. *Wiersz* 2. *Drwa; Wanczos, Tarcica. Sanctiùs erexit, atq; assamenta; basesq;* Fill.
Assārĭa dăps, *pieczenia.* ein Braten.
Assārium, *Funt.* ein Gewicht.
Assaratum, meliùs Assiratum.
Assārĭus, Assatus; *pieczony.* gebraten.
Assārum sub *połtora garca.*
Assātūra, *pieczenia, pieczenie.* ein Braten.
Assĕcla, m. *pachołek, Dworzanin* 1. ein Nachfolger, Gefährte, Herrenknecht, Anhänger. *Vos humili asseclæ, vos indulgebitis unquā* Juv. *syn.* Cŏmes Sŏcius sectātor.
Assĕcla mēnsārum, *pasorzyt.* ein Schmarotzer
Assĕclæ, hī, *Hałastra* 1.
Assĕctātĭo, *Chodzenie za kim, postrzeganie.* Nachfolgung, Begleitung, Bestrebung.
Assĕctātor, *Naśladowca* 1. *pachołek, pozad idący,* & sub *pasorzyt.* Geleitsmann. *v. Assecla.*
Assĕctor, aris. *Chodzę* 5. *Zabiegam* 5. begleiten nachfolgen, nachschleichen. *Cùm assectaretur numquid vos occupat ille.* Hor.
Assĕdo, onis, *Siedzący, podle, Ławnik. v. Assessor*
Assēnsĭo, *przyzwolenie.* Bewilligung, Einhelligkeit, Beyfall.
Assēnsĭōne cŏmprŏbo, Assēnsĭōnem ădjūngo, *przyzwalam.* verwilligen, beyfallen.
Assēnsor, *przyzwalacz.* ein Verwilliger.
Assēnsus, ûs, *przyzwolenie. v. Assensio.*
Assēntātĭō, *przyzwolenie, pochlebstwo.* Liebkosung, Schmeichlung. *v. Adulatio.*
Assēntātĭuncŭla, *pochlebstwo.*
Assēntātŏr, *pochlebca,* ein Schmeichler. *Assentatores jubet ad lucem ire Pöëta.* Hor. *vide Adulator.*
Assēntātōriè, *pochlebnie.* durch Schmeichlerey
Assēntĭō, is, Assēntĭor iris, *przyzwalam, przystaię na co, Trzymam z kim.* verwilligen, überein stimmen, beyfallen. *syn.* cōnsēntĭo, ānnŭo, ădstĭpŭlor.
Assēntor, aris, *pochlebuię, przyzwalam.* Schmeichlen. *syn.* ădūlŏr, blāndior. *vide Adulor.*
Assĕquŏr, *Dościgam, Dostaię* 1. *poznawam, Dorozumiewam sie.* & in *Zgadniy mi.* erlangen, erlauffen. *Assequitur, nec opinantem in caput insilit ipsum.* Sis. *syn.* Cōnsĕquŏr, ădĭpīscŏr, ăcquīro. *vide Acquiro vel attingo.*
Assĕr, *żerdź, Łata dachowa.* an *Deska?* ein Brett. *Qui sequetur, ferit hic cubito, ferit assere duro.* Juv.
Asserculum, Asserculus, llöb. *żerdź.* Stange.
Assĕro, evi, *przysiewam, przymykam, przytykam, Sadzę* 3. darneben säen, pflanzen.

Asſero, rui, *Twierdzę, Wyzwalam, 1. Wolność darnię, przyzwołaszczam, Wſpieram ſię. Udaię ſię* 2. beſtätigen, behaupten, frey machen, für gewiß ſagen, zueignen, anmaſſen. *Scilicet aſſerui jam me, fugiq; catenas.* Ovid. ăffirmo, ăſsĕvēro, vīndico.

Aſsĕrtiō, *Twierdzenie, przyzwolenie, wyzwolenie, 3. wypuſzczenie 3. Imanie ſię.* Behauptung, Beſtätigung, Beweisthum, Befreyung, Bekennung.

Aſsĕrtor, *Obrońca, Wyzwalacz, Wybawiciel, Odkupiciel, Imacz.* Erretter Befreyer, Bekenner, Zeuge.

Aſsĕrvio, *pomagam.* helfen, mitdienen.

Aſsĕrvo, *Strzegę 1. Więżę kogo.* behalten, bewahren, hüten, in Obacht nehmen.

Aſsĕrvo in cărcĕre, *Oſadzam więźnia.* einen ins Gefängniß legen.

Aſsēs, ſii, *pieniądze 1.* Geld, Groſchen.

Aſsēs tres ſub *Szelągi trzy.*

Aſsĕſsiō, *Siedzenie podle.* Beyſitzung.

Aſsĕſſor, *Siedzący podle, Ławnik.* Beyſitzer.

Aſſeſſorium, Ławica. ein Ort, wo der Beyſitzer Rath gehalten hat.

Aſsĕſtrix, *Baba przy położney.* Beyſitzerin.

Aſſeſſura, Ławniczy urząd. Beyſitzeramt.

Aſsĕvērānter Aſsĕvērāte, *Mocno, Zapewne.* gewißlich, betheuerlich, feſtiglich.

Aſsĕvērātio, *Twierdzenie.* Bekräftigung, Betheuerung.

Aſſeveratio cum execratione, ſub Dałbym na to, Dałbym ſobie. (Eydſchwur.

Aſſeveratio cum juramento, in Dali Bóg. ein

Aſsĕvēro, *Twierdzę, Wpieram ſię.* betheuren, beſtätigen. *profitebitur, jurabit, aſſeverabit.* (Scaz.) *ſyn.* ăffirmo, ălsĕro.

Aſsĕvēro frōntem, *Marſzczę 2.*

Aſsiccēſco, *Schnę 1.* trocken werden.

Aſsīcco, *Suſzę 1. Przyſuſzam.* trocknen.

Aſſidēlæ menſæ, ſub Stoł 2. Abgöttiſche Tiſche.

Aſsidĕo, *Spółſiedzę, przyſiadam, 1. Siedzę 1. 2. 4. Siadam 3. Oblegam.* beyſitzen. *Te naſſæ decet aſſidere matri.* (Phal.) *ſyn.* cōnsīdĕo, juxta, prŏpe penes sĕdĕo.

Aſsīdo, is. *Siadam 3. przyſiadam ſię,* (à Sido) hinzu ſitzen, niederſitzen.

Aſsĭdŭē Aſsĭdŭō, *Uſtawicznie.* emſiglich, allzeit, ſtets, immerdar, ohne Unterlaß. *Hi bellum aſſiduè ducunt cum gente Latina.* Virg.

Aſsĭdŭĭtās, *Uſtawiczność, pilność, Obecność, Siedzenie nad czym.* Emſigkeit, Stetigkeit, öfftere Wiederholung.

Aſſiduo as, Eccleſiaſtic. 30. apud LXX. qui diligit filium ſuum, aſſiduabit illi flagella. Alii legunt aſſiduat i. aſſiduo infligit.

Aſsidŭus, *Uſtawiczny, Obecny, pilny 1. Bogaty.* emſig, fleißig, reich, wohlhabend. *Ipſa quoq; aſſiduo labuntur tempora motu.* Ovid. *ſyn.* Pĕrpĕtŭus, cōntigŭus, frequēns, dīlĭgēns.

Aſsĭgnātio, *Naznaczenie.* Zueignung, Verordnung. (Verordnung

Aſſignator, Naznaczyciel. in *Naznaczam*

Aſsīgno, *Naznaczam, przyczytam, przypiſuię.* zueignen, zuordnen, beſtimmen, überantworten, einhändigen, anweiſen, beſiegeln. *ſyn.* ăttribuo.

Aſsĭlĭo, is, *przyſkakuię, Doſkakuię.* hinzuſpringen, beyſpringen. *Cum ſæpe aſſilit defenſæ mœnibus urbis.* Ovid.

Aſsĭmĭlātio, *przypodobanie.* Aehnlichkeit

Aſsimilis, *podobny 1.* & ſub *przypodobywaćo.* gleich, ähnlich.

Aſsĭmĭlis rătio, *Rowność.* Gleichheit.

Aſsĭmĭlĭter, *podobno*, gleich alſo.

Aſsĭmĭlo, *przypodobywam co, przypodobywam ſię, przyrownywam, wyrażam.* vergleichen. *Grandia ſi parvis aſſimilare licet,* Ovid. *ſyn.* Simĭlo, cōnsimĭlo, cōmpăro, cōnfĕro.

Aſsĭmŭlātio, *przymyślenie.* Gleißnerey, Falſchheit, Verſtellung.

ſimŭlo, *Zmyślam 1. pokrywam, wyrażam, 1. 2. Czynię ſię 2. przypodobywam co.* ſich ſtellen, nachthun, nachmachen. *Aſſimulavit anum, cultoſq; intravit in hortos.* Ovid. *ſyn.* Fingo, ſimŭlo.

ſipōndium, *Funt 2. pieniądz.* Pfundſtein.

ſirātum, i. n. *ſub Trunek.* Tranck mit Blut vermiſcht.

ſſis, is, m. idem *As, Funt, Całego co, Części całey rzeczy, pieniądz, ſiedm pieniążkow, Groſz.* ein Groſchen.

ſſis, is, *m. alterius originis, ſub Deſka.*

ſſis æſtĭmo, *Gardzę.* verachten.

ſſiſtentia, *Aſyſtencya.* Beyſtand, Hülfe.

ſſiſto, *Stoię 1. Stoię podle.* beyſtehen, helfen. *ſyn.* ădſum, īntērſum, ăſto.

ſſiſtrix, *vide:* Aſseſtrix.

ſſitus, in *przyſiewam.* darneben gepflanzet. *Atria quid memorē viſentibꝰ aſſita pratis A.*

ſſius, lapis, *Kamień trunny.* wunderbarer Stein, der die Todten Leichname innerhalb 40 Tagen verzehret, wenn ſie in ſolchen gelegt werden.

ſſo as, *Spiewam 2. Gram 1. piſzę o kim,* & in *Muzyka 3.* braten, blaſen, pfeiffen. *ſyn.* Tōrrĕo. *phr.* Sūbjĭcĭunt vĕrŭbus prūnas, & vīſcăta tŏrrēnt.

ſsŏcĭo, as, *przyłączam.* zugeſellen, zuſammen fügen, vereinigen. *Dulcibus aſſocias lymphis melliq; liquenti.* S. *ſyn.* ădjūngo, cōnjūngo, ăddo, ſŏcĭum do.

ſsŏlet, *Bywa to. Zwykł, Zwyczay ieſt.* es iſt alſo der Gebrauch, es pflegt.

Aſsŏno, *przyſpiewywam.* zuſtimmen, mitthönen. *Plangentibus aſſonat echo.* Ovid.

Aſtrĭctus &c. *lege* Adſtrictus.

Aſsūdēſco, *poczę ſię.* anfangen zu ſchwitzen.

Aſsuēfăcĭo, *Nakładam kogo.* in Gewohnheit bringen, gewöhnen. (werden.

Aſſuēfīo, *Nakładam ſię.* gewöhnen, gewohnt

Aſſuēſco, *Nakładam ſię przypiiam ſię winu, Olzenać ſię.* angewöhnen. *Pluribus aſſuevit mentem, corpuſq; ſuperbum.* M. *ſyn.* Cōnſuēſco. ſŏlĕo. *phr.* ădĕo ă tĕnĕrĭs ăſſuēſcĕre mūltum eſt.

Aſſuētūdo, *Zwyczay.* Gewohnheit. *Fac tibi conſueſcat, nil aſſuetudine majus.* Ovid. *ſyn.* Mōs, ūſus, cōnſuētūdo.

Aſſuētus, *przywykły.* gewöhnt. *Aſſuetus tauri ſaltus, aſſueta leones.* Ovid. *ſyn.* Suētus, aſſuēfactŭs, cōnſuētus.

Aſsŭla, *Deſka, trzazga, Wior, Okruſzyna.* ein Bretlein, Schindel, Span.

Aſsŭlas făcĕre, *potrzaſkać.* Span machen.

Aſsŭlātim, *Drobno, w trzaſki,* & in *potrzaſkać.* in kleine Stücklein.

Aſsŭlōsē, *Wtrzaſki, wzdłuż,* & in *potrzaſkać.*

Aſsūltim, *przyſkakuiąc,* & in *poſkakuię.* Sprungs-weiſe, mit Anhüpfen.

Aſsūlto, *przyſkakuię.* auf einen ſpringen.

Aſsūltus, ūs, *Naiazd, przyſkakowanie.* Anſprung, Anlauf.

Aſſum, *pieczyſte, pieczenia.* ein Braten.

Aſſumentum ſub Łata 1. Flicklappen.

Aſsūmo, *Biorę 1. 9. 14. Kładę za pewną, przyimuię 4. przyczytam, przybieram, Zawziął ſię,* & in *Kokoſzę ſię.* zu ſich nehmen, aufnehmen. *Præſertim cautum dignos aſſumere, prava.* Hor. *ſyn.* Căpĭo, accĭpĭo, mĭhi trĭbŭo, arrŏgo. (mung.

Aſsūmptĭo, *Branie.* Aufnehmung Annehmung.

Aſſumptio apud Dialecticos & Rhetores, pars ſyllogiſmi altera, per quam id quod ex propoſitione ad oſtendendū pertinet, aſſumitur. Cic. Aſſumptum vulgò Minor, vel propoſitio minor. vide Sumptio.

Aſsūmptīvus, Aſſumptus, *przydatny.* an ſich nehmend, angenommen, zugemeſſen.

Aſsŭo, *przyſzywam.* annähen, anflicken. *Aſſuitur pannus, cum lucus & ara Dianæ.* Hor.

Aſsūra, *pieczenia, Karmienie 1.* ein Braten.

Aſsūrgo, *Wſtaię, powſtaię, podnoſzę ſię 2. Ro-*

Rᵉ... wzmagam. aufſtehen, ſich aufrichten, wachſen, ſteigen. *Aëra per vacuum ferri, atq; aſſurgere in auras.* Virg. *ſyn.* Surgo, cõnſurgo, *vel* creſco, excreſco, augeor, *vel* cēdo.

Aſſurrectio, *powſtanie.* Auferſtehung.

Aſſus, *pieczony, Sam z. Gorący, 1. Suchy.* gebraten, bloß, allein.

Aſt, *Ale,* aber. AST

Aſtăcŭs, *Gr. Rak Morſki.* Meerkrebs.

Aſtăphĭs, idis, *Gr. Rożynka.* Roſinen.

Aſtaphis, ágria, *Gr. Gnidoſz, Jagoda winna leśna.* Wolfsmilch, ein Kraut.

Aſtetiſmos, gr. *Żart z. Sznypka. Item tropus, quem urbanum jocum Latini vocant. Allegoriæ vel Ironiæ ſpecies.*

Aſter eris, gr. & Aſter Atticus, *Gwiazdeczki ziele.* Sternkraut.

Aſtĕria, gr. *Gwiazdeczka kamień.* Siegſtein.

Aſteriace plin. corr. Arteriace.

Aſtĕrĭas, æ. m. gr. *Bąk 1. Jaſtrząb wielki.* ein Raubvogel. (kraut.

Aſtĕrĭcum, gr. *pomurne ziele.* St. Peters-

Aſtĕrĭon, Aſterium gr. *in pająk.* eine Erdſpinne. *Tranſit & aſterion genitus de patre comete.* Homer.

Aſtĕrĭos, gr. *Księżyczny kamień.*

Aſtĕriſcus, gr. *Gwiazdeczka Znaczek.* z. Sternlein, ein Zeichen.

Aſterno, Adſterno ſub Sciele 1. hinzulegen.

Aſtes, vide *Adſtes.*

Aſthma, tis, gr. *Dychawica.* Engbrüſtigkeit.

Aſthmătĭcus, gr. *Dychawiczny.* engbrüſtig, der einen Kurzen Athem hat.

Aſtĭcus, gr. *Mieyſki.*

Aſtipulor &c. lege Adſtipulor, (ſetzen.

Aſtĭtuo, *przyſtawiam,* neben zuſtellen, legen,

Aſto lege Adſto.

Aſtrăbe, es, gr. *Łęk u ſiodła, Siodło. z.* Fußſchemmel, Steigbügel. (ſpielen.

Aſtrăgălĭzo, gr. *Kuty gram.* mit Würfeln

Aſtrăgălus gr. *Kut do grania, Orzech ziemny.* Knöchel, eine Würfel.

Aſtrapias, æ, m. gr. *Błyſkawicaſkamień.* ein Edelgeſtein, glänzend wie der Blitz.

Aſtrapolectos, gr. *Piorunem uderzony.* mit dem Donnerſtrahl getroffen. (go &c.

Aſtrepo aſtringo &c. lege Adſtrepo, adſtrin

Aſtrifer lbb. Gwiaździſty. ein Geſtirnträger. *Torquet, & aſtriferos inclinat Jupiter axes.* St.

Aſtrĭos, *vel* Aſtĕrios, *otis, f. Gr. Księżyczny kamień* ein Sternſtein.

Aſtrŏbŏliſmus, gr. *Zagorzenie. z.* die Dürr der Bäume, ſo vom Geſtirn herkommet.

Aſtrŏbŏlus, *Gr. Rybak.* ein Fiſcher.

Aſtrŏĭtes, æ. m. *Gr. Gwiazdeczka kamień* Sternſtein.

Aſtrolabium inſtrumentum dioptricum, quo aſtrorum motus, intervalla, horæ cognoſcuntur. Sipont. *Rhodig, inventum Ptolomæi Sineſio teſte.*

Aſtrŏlŏgia, gr. *Gwiazdarſka nauka, Praktyka z.* die Sternbeuterkunſt.

Aſtrŏlŏgus, gr. *Gwiazdarz Praktykarz.* ein Sternbeuter. *Bellus Grammaticus, bellus Aſtrologus.* Mart. *epith.* Vigil, præſagus, fatidicus, dubius, incertus, menda[x]. *phr.* Quid Luna ferat, quid grando quid æſtus, aut quid ſanguineo prænunti[at] igne cõmetes, arbiter. Sydera cuncta n[o]tat, certis ſignis pluvias prædicit et æſtu[s].

Aſtrŏnŏmia, gr. *Gwiazdarſka nauka.* die Wiſſenſchaft, von dem Himmelslauf der Geſtirne.

Aſtrŏnŏmus, gr. *Praktykarz z.* Sternkündiger, Sternſeher. *epith.* inſomnis pr[æ]ſcius, pervigil, attentus, *phr.* Cæli aſtrorumq; peritus, ſtellarum aſpiciens circuitum, cœliquē meatus. Cœli obſervat[or] Cœli mentes & ſidera ſignat.

Aſtrōrum interpres, *Gwiazdarz.*

Aſtrum, gr. *Gwiazda.* ein Geſtirn, der Himmel.

Astruo, lege Adstruo Przybudować. hinzubauen. *syn.* Constrūo, ædifico, cōndo, cōmpōno.
Astu, *ab Astus, Chytro.* mit List.
Astu, *græca vox sub Miasto.* eine Stadt.
Astula, æ. *Trzaska.* ein Splitter, Span.
Astur, *Jastrząb wielki.* ein Taubenfalk.
Astur ĕquus, *Jednochodnik.* ein Zeltroß.
Asturco, onis, *Jednochodnik.* (heit.
Astus, ūs, *Chytrość, Sztuka 5.* Listigkeit, Schalk-
Astūtē, *Chytro.* listiglich, verschlagen.
Astūtĭa, *Chytrość, Sztuka 5.* Arglist, Betrug. *Hinc instrumētis humana astutia nisa.* Ter. *syn.* āstus, fraūs, dŏlus, tēchnæ fāllācĭæ, cālliditas. *epith.* Vērsūta, fāllāx, cāllĭda dŏlōsa, subdŏla. *vide Fallacia.*
Astūtus, ástūtŭlus, *Chytry.* arglistig, listig, schlau, witzig. *Dixi equidem & dico, captes astutus ubique.* Hor. *syn.* Vērsūtŭs, văfĕr, cāllĭdus, cāutus, dŏlōsus. *v. Fallax.*
Astylis, *idis*, gr. *Sałata.* breiter Lattich.
Asynŏmĭcus, gr. *Budowniczy.* subst.
Asybos, è græco, Cieplec kamień.
Asyla, æ, è græco, *Zdrowiec bydlęcy.* Hünersalbe.
Asylia gr. *Wolność 1.* Freyheitsrecht, (flucht.
Asylum, gr *Ucieczka 1* Freyheit, Freyhaus, Zu-
Asylus, gr. *Nietykany.* Freyheitssäule.
Asymbŏlus, gr. *Pasorzyt, Darmoiad.* Zechfrey, der nichts zur Zeche giebt, der nichts zahlen darf.
Asyndeton Figura Diomedi, Donato, quasi non ligatum, cum plura incisa, vel membra conjunctione carent, Dialyton, i. dissolutum Dissolutio, Rufinian.
Asyntdeton idem Rufiniano.
Asystaton blbb. Budæ i. non consistens, vel secum pugnans, vel non existens in rerum natura. widerwärtig, das nicht bestehen kan.

A T

At, *Ale 1. Jednak, przynamniey, wszakże, Tedy 3. Lecz.* aber, jedoch. *Dixit at illa furens acrique incensa dolore.* Virg. *syn.* āst, sĕd, vērum.
ăt tāndem, *Ale iednak*, dannoch.
ăt te, *Boday, 4.* daß dich.
Ata, gr. *sub Lucyfer.*
Atagen, lege Attagen. (Gefäß.
Atanuvium, Atanuvius, Kruzyk. ein irdenes
ătārna, æ, ătārne. es. *Złotook ryba.*
ătat, *Ba, wey*, Aha siehe da. (ter.
ătāvĭa, *Prapradziadowa matka.* Uranmut-
ătāvus, *Prapradziadow oćciec.* Uran-Vatter. *Turnus avis, atavisq; potens, quem regia conjux.* Virg.
Ate, es, gr. *Szkoda, Lucyfer.* Plagteufel.
ătechnĭa, gr. *Grubość*, die Dücke, Grobheit, Unwissenheit, Unverstand.
ăt ĕnim, *Ales, Lecz.* doch, aber.
ăter, *Czarny, Nieszczęśliwy*, schwarz, unglücklich, feindselig. *Calculus immitem demittitur ater in urnam.* Ovid. *syn.* Nĭger fūscus, nīgrāns, nigrēscēns, fūlĭgine tīnctus.
ătĕrāmnus, gr. *Niewrząey.* ungekocht.
ăthānăsĭa, gr. *Wrotycz ziele, & Nieśmiertelność.* Unsterblichkeit, Reinfarenkraut.
ăthāra, gr. *Kasza dziecinna. vide Athera.*
ătheos, ei, gr. *Bezbożny.* ein Athejst, Gottesläugner.
ăthĕr, ris, gr. *Ość u kłosa.* die oberste Spitze an der Gerstenähre.
ăthēra, æ. gr. *Kasza dziecinna.* Kindermüslein, Semmelmus.
ăthērōma tis, gr. *Krupka, Guzik na głowie.* ein Geschwür am Hals, Haupt.
āthlēta, æ, gr. *Zapaśnik, Szermierz.* ein Fechter, Ringer. *nunc athletarum studiis, nunc arsit equorum.* Lucr. *syn.* Pūgil, lūctātor glădiātor. *epith.* īntrēpĭdus, nērvōsus, māgnănĭmus, aūdāx, rōbūstus.
āthlētica, æ. āthletice, es, gr. *Zapaski.* die Fechtkunst.

ăthlētĭcè, *Szermierſko.* fechteriſch, tapfer, wohl, brav, friſch. (gen gehörig.

ăthletĭcus, Gr. *zapaśniczy poſilny.* zum Rin-

ăthlŏthĕta, æ. vel es, æ. m. gr. *Igrzyſk ſprawca.* ein Kampfrichter, der die Gaben den Kämpfern austheilet.

Atĭnia, & ătĭna, æ, *Wiąz.* ein Ulmenbaum.

Atĭzoes, æ, m, Gr. *Srebrnik kamień.* ein Edelgeſtein glänzend wie Silber.

Atlāntes, hi, *Odrzwie.* untergeſetzte Blanken, oder Rieſen mit Menſchenköpfen und Bruſtbildern, darauf die Gebäude ſtehen.

ātnĕpos, atneptis, *Praprawnuk, praprawnuczka.* ein Sohn, eine Tochter im fünften Grad.

ătŏcĭum, gr. *Poronienie czyniące lekarſtwo.* eine verbothene Arzney, welche die Frucht abtreibt.

ătŏmos, *vel* ătŏmus, ſubſt: *f. Gr. Proſzek; Kadzidło 2.* ein Sonnenſtäublein, eine Art Weyhrauchs.

ātquĕ, *Y. Jako 4. Zaraz, Zwłaſzcza.* und, auch, mit, ſammt. *ſyn.* āc, ĕt, quĕ.

ātquĕ ădĕo, *Y owſzem.* nicht anders, als.

ātquī, *Jednak, Ale iednak, Lecz.* aber doch, gleichwohl. *ſyn.* Sĕd, ăt, ĕtĕnim, sĕd ĕnim

ātra bĭlis, *Melancholia.* Melancholey.

ātră bĭli pĕrcĭtus? *Szaleię 3.* (fran.

ātrăctўlis, idis, gr. *Krokos dziki.* wilder Saf-

ātrāmēntārĭum, *Kałamarz 1.* Dintenfaß.

ātrāmēntum. *Inkauſt, Pulweres.* Dinte, ſchwarze Farbe, Kienrus. *Atramenta ferè ſcriptores carmine fœdo.* Hor.

ātrāmēntum cŏrĭārĭum, *Czernidło.* Tünncherſchwärze.

ātrāmēntum lĭbrārĭum, ſcrīptōrium, fulgineum, *Inkauſt.* Druckerſarbe.

ātrāmēntum sūtōrium, *Koperwas,* & ſub *Moſiężna ſkwara,* & ſub *Dziegieć.* Schuſterſchwärze.

ātrātus, *Czarny, żałobę noſzący.* geſchwärzt, der ein Trauerkleid trägt.

Atrebatica veſtis, Haras.

ātrĭārius, Atricus, *Odźwierny.* ein Thürhüter, Pfortner. (Vogel

Atricapilla, Figoiadka. Schwarzköpflein, ein

Atricolor. lbbb. *Czarny.* von ſchwarzer Farb

ātrĭēnſis, ſubſtant. *Odźwierny.* Pfortner.

ātrĭēnſis, adject: *Sienny 2.* das zum Vorh. gehöret.

Atrilicium, Tkaczownia. Spinnſtube.

ātrĭŏlum, *Przyſionek, Sionka.* ein klein Vorhof. (frau

ātriplex, *Atriplexum, Łoboda.* Milren, e

Atritas lbl. *Czarność.* die Schwärze.

ātrium, *Sień, Podworze, à longo non ca piti, Renato ab Ater.* Vorhaus, V. ſaal, Vorgemach. *porticibus longis fu & vacua atria luſtrat.* Virg. *ſyn.* Pŏr cus, veſtĭbŭlum, lĭmen.

ātrōcitas, *Okrucieńſtwo.* Grauſamkeit.

ātrōcĭter, *Okrutnie, Srogo.* grauſaml *Linquit in ignotis moriturā atrociter o*

ātrŏphĭa, gr. ſub *Suchoty choroba.* eine a zehrende Krankheit, Schwindſucht.

ātrophos *Gr. Suchoty cierpiący.* Schwi ſuchtiger.

ātrŏr, oris, *Czarność.* die Schwärze.

ātrōx, ōcis, omne, *Okrutny.* grimmig, gr ſam. *Ecce inimicus atrox, magno ſtr re per auras.* Virg. *ſyn.* Dīrus, crūc īmmītis, bārbărus, īnhūmānus fĕr ăſper.

ATT

Atta, æ, m. Tata, Starūſzek, Na palcach dzący, Nogi włoczący. ein alter Ma

āttāctus, ûs, *Tykanie, Dotknienie.* Be rung, Betaſtung.

āttăgen, enis, m, āttăgēna, f. gr. *Jarz* ein Haſelhuhn.

āttămĕn, *Wſzakże Jednak, Ale iednak.* doch, nichts deſto weniger. *Nil bene facias, facis attamen omnia belle,* N *ſy*

syn. Vĕrumtămen, ăst, ăt, sĕd.
ttāmino, as, *Plugawię, gwałcę.* eine Jungfrau schwächen.
ttăragus, *Gr. Skora na Chlebie.*
ttate, vel At at tatæ. Boday cię.
ttegiæ, arum, lbb. Chałupa. ein Hirtenhaus. *Dirue Maurorum attegias, castella Brigantum. Juv.* (vermindert.
tteger, lbb. Nie cały; poczęty. verringert,
ttegro, lb. Dotykam się kąsek, Umnieyszam Ofiaruię, 1. poczynam wino, chleb. den Wein beym Opfer mindern. |(schrecke.
ttĕlabus, gr. *Szarańcza.* eine kleine Heu-
ttĕmpĕratè, *Pomiernie 2. W czas 1.* eben recht, maßig. (schicken.
ttempĕro, *przystosuię, Temperuię:* fügen,
ttĕndo, *Pilnuię, 1 Słucham 1. 2. 4.* acht haben, aufmerken, zuhören. *syn.* Intĕndo, ăudĭo, ădvĕrto, aŭscŭlto. *phr.* Dictis ădvĕrtĕre mĕntem. Vōcibus ăures ăccŏmmodāre, præbēre: Mĕntem ădjĭcĕre. *vide Audio, Ausculto.*
Attendor, llb. Przyległy iestem.
Attĕntè, *Bacznie, Pilnie.* fleißig, aufmerksam
Attĕntĭo, *Przyłożenie chęci, pilność.* die Aufmerksamkeit.
Attĕntĭor ad rem, *Skąpy.*
Attĕnto, *Doświadczam 1. Kuszę się.* versuchen, probiren, angreifen.
Attĕntus, *Dozorny, pilny 1. Łakomy.* beflissen, aufmerksam, begierig.
Attĕnŭātè, *Subtelnie.* dünn, subtil, schwach.
Attĕnŭātio, *Wycieńczanie, Umnieyszanie.* Verkleinerung, Verminderung.
Attĕnŭātus, *Chudy.* mager, dünn, gemindert, geschwächt.
Attĕnŭo, *Wycieńczam, Umnieyszam, Udaię co lekko, Natyrać.* dünn machen, verringern, schwächen, verzehren, durchbringen. *Debuerant luctus attenuare tuos.* Ovid. *syn.* Tĕnŭo, ĕxtĕnuo, immĭnuo, dĭmĭnuo.

Attĕnŭor, *Subtelnieię, Wyciera się 1.*
Attĕro is, *Wycieram 1. 2. ścieram 2. 4. Czochram się, Dzierżę szatę, Wyngdzić, podeptać, Osadnić,* & sub *Trę się.* zerreiben *surgentes atterat herbas.* Virg. *syn.* Tĕro, prŏtĕro, contĕro, cālco, cōncŭlco prōcŭlco.
Attĕro aures, *Strofuię.* einen mit Plaudern müde machen, mit Worten straffen.
Attĕro cot, *Ostrzę 1.* schärfen.
Attĕro famam, *Uwłaczam 2.* einen um den guten Namen bringen.
Attĕror, *Wyciera się 1.*
Atterraneum vel atteslatum fulmen sub piorun. Blitze, so oft hintereinander geschehen.
Atternisse, pro attrivisse sub Scieram.
Attĕstātiō, sub *Poświadczanie.* Bezeugung.
Attĕstātor, *Pochwalacz.* ein Zeuge.
Attĕstatus, sub *Twierdzący.*
Attĕstor, *Poświadczam, Swiadczę 1.* bezeugen
Attĕxo, *Przyplatam, przyłączam.* anweben, ankleiden, anbinden. *syn.* Addo, adjŭngo, annĕcto, applĭco.
Atthis, & *attis, idis, gr. Słowik.* eine Nachtigall, Schwalbe. *Atthides in nidis una remansit avis.* Mart. *v. Philomela.*
Attibernalis lbll. Spółmieszkaniec Budkarz. ein beständiger Bewohner eines Zinses.
Attĭgit eum dēsīdĕrium; *Zachciało mu się.*
Attigo is, lb. Dotykam się, & sub *Umnieyszam.*
Attĭgŭus, *Przyległy.* aneinander gefügt, nächst daran stossend. *Gurgitis attiguā mediis hic impigra in arvis.* Am.
Attĭus, *Ryba padowa.* ein Meerschwein.
Attĭnĕo, *Trzymam 1. zatrzymywam 1. więżę 2.* aufhalten, behalten, gefangen nehmen.
Attĭnet, *Przynależy, Dotycze się, pomaga co, Do tego mi.* es betrift, belanget, gehet mich oder dich an. *Cervice tingit, te nihil*

nihil attinet. (Alcaic.) *ſyn.* Pertinet, ſpectat. (*attinet.*

Attingit me, *Obchodzi mię, przynależy. vide*

Attingo, *Dotykam 1. 2. 3. Doieżdżam 1. Dośęgam, Dopadam, Docisnąć, Kosztuię 1. Sięgam 4. Wspominam 2. Przyległy. istem ſub Dochodzi 2. & ſub. Pulsu macać.* anrühren, angehen, angränzen, anstoſſen. *Innixus arces attigit igneas* (Alcaic.) *ſyn.* Tango, pertingo, venio, pervenio, accedo.

Attingo voce, *Mianuię.*

Attollo, *Podnoſzę, 1. 3. Dźwigam, Rozſzerzam 2. przynoſzę,* aufheben, vermehren. *Tranquillo ſilet, immotaque attollitur unda.* Virg. *ſyn.* erigo, eveho, effero, tollo, in ſublime fero. (erheben.

attollo oculos contra, *Weyrzeć 1.* die Augen

attollo, ſuſtollo ſupercilium, *Pyſznię ſię.* ſich über andere erheben.

attondeo, *Golę, Strzygę. 3. Podſkubuię 3. Obcinam 1. Ogołocić, Wyiadam 1. Szkodzę.* beſcheeren, beſchneiden, einen um das ſeinige bringen.

Attondentur Nahum, i. pro attondebuntur, quaſi ab attondo per tertiam Barb.

attonite, *zdumiale pilnie.* mit Verwunderung

attonitus, *Zdrętwiały, Zapamiętały, Przelękły, wryty.* erſchreckt, erſtaunt, beſtürzt, vom Donner gerührt, *Gutta per attonitas ibat oborta genas.* Ovid. *ſyn.* Territus, perculſus, obſtupefactus, ſtupens. *vide Territus.*

attono, as, *Zdumiałym czynię.* donnern, beſtürzt machen, erſchrecken. *Nomine contactas attonuere ſuo.* Ovid.

attractio, *Przyciągnienie.* Herzuziehung.

attraho, *Przyciągam 1. przywłoczę, zaciągam 3.* an ſich ziehen, locken. *ſyn.* allicio.

attrectatio, *Tykanie, Głaſkanie.* Berührung

attrectatus, us, *Dotykanie, Tykanie.*

attrecto, *Dotykam ſię.* berühren, antaſten, angreiffen. *ſyn.* Tracto, palpo.

Attremo, attrepido. Drżę 1. & ſub przyſpieſzam. erzittern, eilen.

attribuo, *Przyczytam, przywłaſzczam, naznaczam.* zueignen, zuſchreiben, beymeſſen, zugeben. *Attribuit, totumq; hominum per ſidera cenſum.* Man. *ſyn.* Tribuo aſſigno, addico, adſcribo, concedo.

attributio, *przymiot, przypiſanie 2.* Zuſtellung, Zueignung, Anweiſung.

attributum, ſub *Żołd.* Eigenſchaft.

Attritio, ſub Skrucha. Zerknirſchung.

attritus, us, *Tarcie, Scieranie 1. Czochranie ſię, Otręt, Sadno.* Abnutzung, das Anreiben

attritus, ti, *Wytarty, zdarty, Ogłodany, Natyrany.* abgenutzet, abgeſchabt. *Et gravi attrita pendebat cantharus anſa.* Virg.

Attubernalis, vide Attibernalis.

atypus, *Gr. Blekot.* ein Stammler. *Nec non ora atypo monitor fecunda recepit.* Fil.

au, *Au,* & ſub *Hap, hap.* auweh.

avare, Avariter, *Łakomie, Drogo 2.* geitzig

avaritia, Avarities, *Łakomſtwo.* Geitz, Kargheit. *Fervet avaritiæ miſeraq; cupidine pectus.* Hor. *Denique avarities, & honoris cæca cupido.* Lu. *epith.* cæca, furens, quiete *phr.* Nummorum, *vel* auri ſitis, cupido, fames, opum furioſa cupido. Auri ſacra fames, amor immoderatus, veſanus habendi, Nummi turpis amor, furor exitialis habendi. Auri imperioſa fames. Auri cæcus amor. Auri veſana cupido, opum dira fames.

avarus, *Łakomy 2.* geitzig, begierig. *Semper avarus eget.* Hor. *ſyn.* Parcus, tenax, ſordidus. *epith.* vigil ſollicitus, inſatiabilis cupidus miſer. *phr.* Auri cæcus amor, auri quem dira cupido ſollicitat. (Qui nummos numinis inſtar habet, inter opes mendicus opum. Quem noctes atque dies fervens amor urget habendi

Auri inflāmmātus āmōre.
[au]ceps, cūpis, *commune*, *Ptasznik.* *Podchwytacz.* Vogelfanger. *famulus nunc aucupis idem.* Mart. *epith.* Cāllĭdus, vērsūtus, īnsĭdĭōsus, fāllax vĭgĭl. *phr.* Aucŭpii dŏctus, pĕrĭtus. Fāllāces tēndēns lăquĕos, vŏlucres fāllēns lăquĕis vīscōquĕ tĕnāci. Qui cāntu dēlūdit ăvēs. Quī fĭctæ vŏlucres dēlūdit ĭmāgĭne vōcis.
[au]ctārĭum, *Przydatek, przymiarek, Podkupne.* Zugabe im Kauf, Zulage.
[au]ctārĭum adjĭcĭo, *Nadmierzam.* zulegen.
[au]ctĭfico, *Arnob.* *i.* augeo, *Pomnażam* 1. *Czczę.* 2. vermehren. (rer.
[au]ctĭficus, *sub Pomnożyciel.* ein Vermeh=
[au]ctĭo, onis, *Przeday publiczny.* öffentliche Feilbiethung, Vermehrung.
[au]ctĭōnor, Aūctĭōnem facio, prōpōno, vendo, *Wystawiam na przeday.* öffentlich feil biethen.
[au]ctito, *as.* *Przyczyniam* 1. mehren.
[au]cto, *as.* *Przymnażam, Pomnażam, Rozmnażam.* vermehren.
[au]ctor, oris, hic, hæc, *Sprawca, Iściec, Pisarz* 1. *Powod* 1. *Fundator, Wynalezca, Dzierżawca* 1. *Pomnożyciel, Rodzic, Powiadacz*, *Przodek* 4. *Przedawacz, Radziciel, Potwierdziciel, Przystaw.* Urheber, Anfänger, Stammvatter, ein Scribent, Anführer, Vorgänger, Rathgeber, Vermehrer. *Optima tu proprii nominis auctor eris.* Ovid. *syn.* Suāsor, īmpūlsor, hōrtātor, *vel* dŏctor, măgĭster *vel* căput, prīncēps, Dūx.
[au]ctor secundus, *Rękoymia.* ein Bürge.
[au]ctor sum, *Radzę* 1. *Waruię.* rathen.
[au]ctōrem habeo, *Szczycę się.*
[au]ctōres sunt, *Powiadaią.* es wird gesagt.
[au]ctōrāmēntum, *Obowiązek, zadatek, zakup, Rękodayſtwo, Umowa, zapłata przenaiętemu, inwestytura.* Verbindung, Bestallung, Besoldung, Kauf-Hand-Trink-Blut-geld, Beschenkung, Belohnung.
āuctōrātus, ti, *Obowiązany, zakupiony, Promot, żołnierz zmowiony.* verbunden, gedungen, bestellt.
āuctōrĭtas, *Powaga, Powod,* 1. *Muniment Odyskanie, Swiadectwo, Protokoł, Dawności używania prawo.* Ansehen, Gewalt, Protocoll, Rathschluß. *Si auctoritatem postea defugeris.* Jamb. *syn.* pŏtēstas, impĕrĭum, *vel* fides, nōmen.
āuctōrĭtāte præditus, grăvis, &c. *Poważny.*
āuctōrĭtāte alicujus nitor, *Szczycę się kim.*
āuctōro, *Przeciągam* 2. *Nabawiam, Obowięzuię.* verursachen, verbindlich machen, einem Vollmacht geben. *Auctoratus eras, an turpi clausus in arca.* Hor.
Auctoror, Obowięzuię się, Powod daię.
āuctum, ti, *Przybywanie.*
āuctus, ûs, *Przyrastanie, Przybywanie, pomnożenie, rośnienie, przymnożenie, Rostość, Cielistość, Krescencya, podkup.* Vermehrung, Verlängerung, Anwachs.
āucŭpātĭo, *Łowienie ptastwa.* Vogelfang.
āucŭpātor, *Ptasznik.* ein Vogelfanger.
āucŭpātōrĭus, *Myśliwczy.* zum Vogelfang gehörig. (Leimstange.
āucŭpātorĭus calamus, in *Trzcina.* eine
āucŭpātum, *Na ptaki.*
āucŭpĭum, *Myślistwo;* 1. *Obłow* 1. *Podchwytowanie, Łapaczka w mowie.* Vögelfang, das Horchen auf eines andern Rede. *Faunus plumoso sum Deus aucupio.* Prop. *syn.* ăvĭum vēnātĭo.
āucŭpo, as, āucŭpor, aris, *Łowię ptastwo, chwytam,* 1. *Podsłuchywam, wypatruię, pytam, podchwytam, Staram się, zabiegam* 5. Vögel fangen, lauern, heimlich aufpassen, eines Worte auffangen. *Aucupor infelix incertæ murmura famæ.* Ovid. *phr.* ăvēs căptō. Vēnātu ăvēs sĕquor, ăgĭto, īnsĭdĭas ăvĭbus pōno, mōkor,

lior, ăves lăquĕo, pĕdicis, călămo, viſco căpio.

Audăcia, *Smiałość 2. zuchwalſtwo.* Kühnheit, Verwegenheit, ein unverzagter beherzter Muth. *in vultu eſt audacia miſta pudori.* Ovid. *ſyn.* Tĕmĕrĭtas, Impătiens ănimus, ărdor ănimi.

ăudăcter, & Audăciter, *Smiele 1. zuchwale.* kühnlich, freventlich, verwegen. *ſyn.* Audĕnter, audăci ănimō, gĕnĕrōsè, (fortĭtĕr.

ăudăcŭlus, *Smiałek.* ein Kühner.

ăudăx, *Smiały 2. zuchwały* & ſub *Deſperat.* frech, verwegen, kühn, keck. *Dicat & audaci tu timor eſſe potes.* Prop. *ſyn.* Intĕrrĭtus, Impĕrterrĭtus, Intrĕpĭdus, Impăvĭdus gĕnĕrōſus. fōrtis, *vel* tĕmĕrārĭus, Incōnsŭltus. ănĭmi præcĕps. *phr.* Tĕrrōris ĕxpĕrs. Tĕrrōre cărens, ănĭmo fōrtis. Quem nūllus ūrget mĕtus. *v. Fortis, Generoſus.*

ăudĕnter, *Smiało nazbyt.* kühnlich, kecklich.

ăudentia, *Smiałość 1.* Kühnheit, Frechheit.

ăudĕo, *Smiem.* wagen, ſich erkühnen, unterſtehen.

ăudĭĕndi ſenſus, *Słuch 1.* das Gehör.

ăudĭens impĕrii, Audiens dicto. *Poſłuſzny.*

ăudĭĕntĭa, *Audyencya.* Aufmerckung, das Zuhören, Audienz.

ăudin; *Słyſz.* hör.

ăudĭo, *Słyſzę 1. 2, 3. 4. Słucham 1. 4. Poſłuſzny ieſtem. Uſłuchać. Wyſłuchać, Maią go za, zowią mię, tak ieſt 2.* hören, gehorchen, aufmerken, Beyfall geben, glauben, erhören. *Audiat hæc genitor qui fœdera fulmine ſancit.* Virg. *ſyn.* Aūſcūlto *vel* Intĕllĭgo căpĭo. *phr.* Aūre sŏnōs sŏnĭtum haūrĭo căpĭo ăccĭpio. Sŏnus ăd aures fĕrtur, vĕnĭt, pĕrvĕnit, sŏnus vōx aures pĕllit pĕnĕtrat, ōccŭpat vĕrbĕrat. *vide Aſculto.*

ăudio ſurdè, Audio parùm. *Niedoſłyſzę.*

ăudit benè, *Dobrze o nim mowią.* einen guten Namen haben.

ăudit malè, *Zle o nim mowią.* einen ſchlechten Ruhm haben.

ăudĭtĭo, *Słuch 2.* das Gehör.

ăudĭtĭoni ŏpĕror, *Przyſłuchywam ſię.*

ăudĭtiuncŭla, *Słuch 3.* ein kleines Geſchrei

ăudĭto, *abſolutè ſub Dozna[w]ſzy.*

Audito, as, Słucham 1. oft hören.

ăudĭtor, oris, *Słuchacz, Auditor.* Zuhörer, Schüler, Jünger. *Excitat auditor ſt[u]dium, laudataq; virtus.* Ovid. *ſyn.* Aud[i]ēns, Diſcĭpŭlus.

ăudĭtōres, *Słuchacze.* Zuhörer.

ăudĭtōrium, *Słuchalnia, Szkoła, Słuchacz[e]* ein Hörſaal, Lehrſtube, Zuhörer, Gericht

ăudĭtōrius, *Słuchalny.* zum Gehör gehörig

ăudĭtus, us, *Słuch 1. 3.* das Gehör *Viſus [...] bit, fugit auditus, trahit omnia ſecu[m]* Mart. (Geh[ör]

ăudĭtūs grăvĭtas, *Niedoſłyſzenie.* ein üb[les]

ăudĭtus, ſenſus, *Słuch. 1.* Gehör.

ăve, *Witay.* Gott grüſſe dich, ſey willko[m]men. *Et matutinum, portat ineptus a[ve]* Virg. *ſyn.* Sălve. *phr.* Jŭbĕo sălvēre, [sa]lūtem dīco, nūntĭo, fĕro, āffĕro. Te săl[ve]

ăve pōrtans, *Pozdrawiacz.* ein Begrüſſe[r]

ăvĕho, *Uwożę.* hinwegführen. *ſyn.* dēvĕ[ho]

ăvēlla, avellana, Non *ab avellendo dicta, ab Abella oppido. quaſi Abellina, Orz[ech] laſkowy,* Haſelnuß. *Et pauper ſulci, [...] realis avella.* Sil.

ăvēllo, is, *Odrywam, 1. Oddzieram, U[...]ſnąć.* ab oder hinwegreiſſen. *Fatale [...] greſſi ſacrato avellere templo.* Virg. [...] ēxtīrpo, ābſtrăho, aufĕro.

ăvēna, *Owies. Zdzbło, Łodyga.* Haber, H[...] Pfeife, Röhrlein. *Et levis obſeſſo [...] avena ſolo.* Ovid. *ſyn.* ărūndo, fīſ[tula] cŭlmus. *epith.* ēxĭlis, ēxĭgŭa, grătĭlĭs

ăvēna ſterilis, *Owieſek.* tauber Haber.

ăvēnācĕa puls, *Gruca.* Habergrütze.

ăvēnacĕus, *Owſiany.* das vom Haber i[st]

venata, *B. ſub Gruca.* Habergritz.
ēnārĭus, *Owſowy.* von Haber.
ēns, *Cheiwy.* ăventer, *Chętnie.* gern, willig.
ĕo, *Radbym, Ządam, Chcę.* begehren, verlangen, trachten, ſich freuen. *E quibus unus avet quamvis aſpergere cunctos.* Hor. *ſyn.* Cŭpĭo, ōpto, ēxōpto, vŏlo, dēſidĕro.
ērni līmen, *Otchłań piekielna.* Höllenthür.
ērna loca, *Ptakow niemaięcy.* ein Ort den Vögeln ungeſund.
ērnālis, *Piekielny.* höllisch. *Inter avernales haud ignotiſſima Nymphas.* Ovid. *ſyn.* ăvērnus ă, um, ăvērnĭcus, Tārtărēus, īnfērnus, Stўgĭus Phlĕgĕrōnthæus, ăchĕrōntĭcus. (die Hölle.
ērnus, ſubſtant. *Otchłań piekielna, piekło.*
ērnus, adject: *Piekielny.* höllisch.
ērro, ſub *Zagrabić.*
verruncandus, *Brzydki.* abſcheulich. (bend.
lverruncans, *Odwrotny 3.* das Böſe abtrei-
lverruncatio, *Odwracanie*, *Oczyſcienie 2.* Abtreibung des Böſen.
lverrunco, *Odwracam co złego.* abwenden, abtreiben. (Böſe abtreibet.
lverruncus, *Odwrotny 3.* ein Gott, der das
vērſa mēns, *Odwrócenie 2.* Abneigung.
vērſa pĕcūnĭa, *Obrywka.*
vērsābĭlis, *Brzydki.* heßlich, abſcheulich. *incautum ſcelus averſabile cumq; eſt* L.
vērsātĭo, ăverſio. *Odwrócenie 2. Brzydzenie, Nienawidzenie.* Abſcheu, Eckel, Abwendung. *ſyn.* Fŭga ŏdĭum. (kaufen.
vērsĭōne emere, *Nie warownie.* überhaupts
vērsĭōne ſtomachi laboro, *Apetytu nie mam.*
vērſor, oris, *Odwrotny. 3.* ein Dieb, Entwender.
vērſor, aris, *Odwracam oczy, Brzydzę ſię.* ſich ſcheuen, weigern, den Rücken kehren, haſſen, einen Unwillen haben. *Officioq; levem non averſatus honorem.* Ovid. *ſyn.* Fŭgĭo; rĕfŭgĭo, ōdi, detēſtor, ăbōmĭnor, ēxĕcror. *phr.* ŏdĭo prōsĕquor, ŏdĭo hăbeo

ăvērſus, *Tylny, Niechętny, W tył.* abgewendet. *Diva ſolo fixos oculos averſa tenebat.* Virg. *ſyn.* ălĭēnus, ĭnĭmīcus, īnfēnſus.
ăvērſus à Muſis, *Nie uczony.* der das Studiren haßt. (eines Pferds.
Averta, æ. Nabiodrki Felleiſen, Bruſtriem
ăvērtat Deus, *Nie day tego Boże.* das geſchehe nicht, gebe Gott, daß nichts daraus
ăvērtens, *Odwrotny 3.* abwendend. (werde.
ăvērto, *Odwracam 1. 2. Odſtraſzam, Obracam wzad, Obracam rzekę, Obracam ſię tyłem, Składam winę, Kradnę 1. Zwalam 2. Zſadzam.* abwenden, abtreiben, entwenden, ſtehlen, wegſchieben. *Quò regnum Italiæ Lybicas averteret oras.* Virg. *ſyn.* ābdūco, āvŏco, āmŏvĕo.
ăvērtor, *Odſtępuię 5.* abtretten.
āufĕro, *Kradnę 1. Unoſzę 2. odeymuię 1.* hinwegnehmen, entwenden, hinweg tragen. *Auferor, ut rapida concita navis aqua.* Ovid. *ſyn.* Tōllo, ădĭmo, răpio, ērĭpĭo. ābrĭpĭo. *vide Furor, aris.*
āufer tē hinc, *Precz ztąd.* weg von hier, geh, packe dich fort.
āufero me, *Odchodzę 1.* weggehen.
āufĕro vitam, *Zabiiam.* tödten.
āufērt me aliquid, *Uwodzę ſię.*
āufŭgĭo, *Uciekam 1. Zbiegam 2.* davon fliehen, hinweg lauffen. *Quiſquis es, aſſiduas aufuge blanditias.* Virg. *ſyn.* Fŭgĭo, vīto.
āugĕo, *Przymnażam, pomnażam, Rozmnażam, przyczyniam 1. Przydaię 1. 3. Nabawiam, Rozſzerzam 2. Ofiaruię 1.* & ſub *Obdarzam, Zalecam.* vermehrern, vergröſſern. *Et numerum Divorum altaribus auget.* Virg. *ſyn.* ădāugeo āmplĭo āmplĭfĭco; ēxtēndo, mūltĭplĭco, cŭmŭlo, ăccŭmŭlo,
Augĕor, *Roſnę.* zunehmen, wachſen. *ſyn.* ădaugĕor, crēſco.

āugē-

ăugēſco, *Roſnę, Rozmnażam 1. Pomnażam ſię, przybywa czego, przyraſta.* zunehmen, wachſen, aufkommen, gröſſer werden.
Augifico, przymnażam. 1. vide augeo.
ăugītes, æ, m. *gr.* in *Turkus.*
ăugmĕn, *Roſnienie, Roſtość, pomnożenie, przyraſtanie, przybywanie, Cieliſtość, Ofiara 1.* Zunehmung, Vermehrung, Wachsthum, Zuſatz.
ăugmĕn ſumere ſub *przybywa.* zunehmen.
ăugmĕn addo, *Przyczyniam 1.* vermehren.
Augmento, przyczyniam 1. Przymnażam. zulegen. (gmen
ăugmĕntum, *Przymnożenie, Ofiara 1. v. Au-*
ăugur, *Wieſzczek 2.* ein Wahrſager, Vogeldeuter. *Vana diu viſa eſt vox auguris, exitus illam* Ovid. *ſyn.* ărūſpĕx, vātēs, auſpĕx. *phr.* Interpres Dīvûm. Fāta cănēns, ēvĕntūra vĭdēns, Plenus Phœbo. Quī vŏlucrum trāctus sōlērtī īndāgĭnĕ sīgnat. Cui pĕcŭdum fibræ, cœli cui sīdĕra patĕnt, & linguæ volucrum & præsāgi fūlmĭnis īgnēs.
ăugur aquæ, *Wrona 1.*
Auguraculum, Wieſzczbiarnia, Zamek.
ăugŭrāle, *Kaplica.*
ăugŭrālis, *Wieſzczy.* ein Wahrſagender.
ăugŭrātĭo, *Wieſzczba 3.* Vogeldeuterey.
ăugŭrātō, *Obrządnie.* mit einem glückſeeligen Zeichen.
Auguratorium, Kaplica.
Auguratrix, apud Iſaiam Latinum. Wieſzczka, Wróżka. eine Weiſſagerin, Vogeldeuterin.
ăugŭrātus, *us, Wieſzczbiarſtwo* in *Wieſzczek 2.* Vogeldeuteramt. (terkunſt.
ăugŭrātûs ſcientia, *Wieſzczba 1.* Vogeldeu-
ăugŭrĭōrum interpres. *Wieſzczek.* ein Vogeldeuter.
ăugŭrĭum, *Wieſzczba 3. Wróżka 2. przepowiedzenie.* Vogeldeuterey, Muthmaſſung, gute Anzeigung. *Ni fruſtra augurium vani docuere parentes.* Virg. *ſyn.* Vātĭcĭnĭum, auſpĭcĭum, *epith.* Fātĭdĭcum, trīſte, cæ um, īnfēlīx. *phr.* Vātum pr sāgĭa, prædĭcta ōrācŭla.
ăugŭrĭum mĭhĭ facit aliquid, ſub *Serca* ... *daie.* Muth machen.
ăugŭrĭus, *Wieſzczy.* ein Wahrſagender.
Augŭror, *aris, vel auguro, as, Wieſzcz*... *Prorokuię, zgaduię.* wahrſagen, muthmaſſen, urtheilen. *Auguror, uxoris ſi*... *optabis amores* Tib. *ſyn.* Vātĭcĭnor, p... dīco ĭs. *phr.* Cāſus fŭtūrōs ăpĕrĭo, ... tĭo, dēnūntĭo. (kunſt.
ăugŭrum ars, *Wieſzczba 1.* Vogeldeu...
ăugūſta, *Ceſarzowa.* Kayſerin.
ăugūſtāle, *Pałac Namiot 2.* des Kayſ... Zelt, Zimmer; Hauptquartier.
Augūſtālis; Auguſtianus, Auguſtinus, *Ceſarſki.* Kayſerlich, herrlich, herrſchafftlich.
ăugūſte, *Wſpaniale, Obrządnie, Swiątobliwie.* prächtig, heilig, herrlich.
Augūſtus, ſubſtant, *Ceſarz.* ein Römiſcher Kayſer. *ſyn.* Cæſar, Imperator
ăugūſtus, adjecte *Poważny, Wſpaniały,* ... *godny, Swięty 2.* geweyhet, Majeſtätiſch, herrlich, groß, heilig, Kayſerlich. *ſyn.* Vĕnĕrāndus, vĕnĕrābĭlis, cŏlēndus, ſān... ſăcĕr, ſăcrātus, rĕlĭgĭōſus.
ăugūſtus, *menſis, Sierpień.* Auguſt-Monat. ... ārĭda quo sĭtiēns ēxcŏquit ārva Lĕo. ... Phœbus ſiccī tĕrga Lĕōnis ădit. ... Cĕres cŭrva fălcĕ rĕsĕcta cădit. Quĭ... pĭdis sōl tĕrga Lĕōnis ūrĭt ĕquīs. N... ne Cæsăreo gaudens. Cæsăre ăb Augŭſto dūcēns ſua nōmĭna mēnſis.
ăvĭa, æ. *Baba 2.* die Großmutter. *Deque avia nihilum ſupereſt, &c.* Perſ.
ăvĭa, orum, *Bezdrożny.* da kein Weg ...
avĭārĭum. *Ptaſznik 3. Gay. Sad ptaſzy.* Vogelkefig, Vogelbauer, Vogelwald.
ăvĭārĭus, *Ptaſznik 2.* ein Vogler, Vögelhändler.

ribus bŏnis sĕcŭndis, *Szczęśliwie.* zu glücklicher Zeit.
ĭcŭla. *Ptaszek.* ein Vögelein.
ĭcŭlārĭus, *ptasznik. 2.* ein Vogler.
ĭdè, *Łakomie, Chciwie.* begierig, mit Lust.
ĭdĭor, *przyskępszy.*
ĭdĭtas, *Chciwość.* Begierde. *syn.* Cŭpĭdĭtas, cŭpĭdo. fămes, sĭtis, ārdor, dēsĭdĕrĭum.
ĭditer, *Chciwie.* begierig.
ĭdus, *Chciwy.* begierig. *Contemptrix superum, sævæque avidissima cædis.* Virg. *syn.* Cŭpĭdus, stŭdĭōsus, ămāns, āppĕtēns.
ĭlla, *Jagnię.* ein Lämmlein.
ĭs, *Ptak.* ein Vogel. *Nunc avis in ramo tecta laremque parat.* Ovid. *syn.* Vŏlŭcris āles, *epith.* nūbĭvăga āĕrĭa pēnnĭgĕra. *phr.* āĭtuum gĕnus. Vŏlucrum āĭtŭum pēnnātă cŏhors. Pēnnĭgĕri grĕges.
ĭs cāntrix. *ptak śpiewaiący.* ein singender Vogel.
ĭs caucăsĕa, *Sęp.* ein Geyer.
ĭs gŭttāta, *Indyk.*
ĭs glŏrĭōsa, *Paw.* ein Pfau.
ĭs īmbrĭum dīvīna, *Wrona.* eine Kräh.
ĭs imitatrix, *Figlarz ptak.* sub *Sowa. 1.*
ĭs īnaūspĭcāta, Avis incendiaria, *Węglik ptak*
ĭs măgnă, *Sęp, Orzeł. 1.* ein Adler.
ĭs mălĭcĭōsa, mĕdĭcă, *Paw.* ein Pfau.
ĭs non ăvis, *Struś 2.* ein Strauß.
ĭs ōre auspĭcĭum faciens, *ptak śpiewaiący.*
ĭs Pălătīna, *Sęp.* ein Geyer.
ĭs părădīsi, *Latawiec ptak.*
ĭs părăsīta, sub *Sowa 1.*
ĭs præpes, ăvis rēgālis, *Orzeł 1.*
ĭs săltătrix, sub *Sowa 1.*
ĭta bona, *Dziadowizna.*
ĭium, *ptastwo.* Geflügel, (Vögel.
ĭum īnfāntes, ăvĭum pŭlli, *ptaszęta.* junge
ĭum cŭstos, *ptasznik 2.* ein Vogelhütter.
ĭus. *Bezdrożny.* abwegsam. *Avia dum resonant avibus virgulta canoris.* Virg.

Aula, *Dwor 1. 3. podworze, Sala, Surma,* ein Hof, Vorhof, Saal, Fürstenhof. *epith.* nĭtĭda, aūgŭsta, splēndĭda.
Aula, pro Olla, priscè, Kocieł 1. ein Topf.
Aula ăhēnea, *Kocieł 1.* ein Keſſel.
Aulæa, orum, *Gr. Opona, Zagiel 2.* Fürhang
Aulæum, *Gr. Obicie.* Tapeten, gewirkter Teppich.
Aulæus, *Opony.* gewirkt.
Aular, pokrywka 1. die Stürze über einen Hafen.
Aulētes, æ, m. *gr. Surmacz.* ein Pfeiffer.
Aulētĭcus, *gr. Surmaczy.* zu Pfeiffen dienlich
Aulētĭcus călămus, sub *Trzcina.* ein Rohr.
Aulĭca dŏmus, ædes, *Dwor 1.* ein Hof.
Aulicacademia, Polityka zła.
Aulicaster, Kortezyan. Schmarotzer.
Aulicoquus, sub Warzony. was bey Hof gekocht wird. (dienerschafft.
Aulicum fămŭli ŭum sub *Dworzanin 1.* Hof-
Aulĭcus, substant. *Dworzanin.* ein Hofmann, Hofdiener.
Aulĭcus, adject: *Dworowy, Nadworny.* höflich. *Tunc cœtus juvenum sed aulicorum.* (Phal.)
Aulōdia, *Gr. Granie. 1.* eine Music. (sicant.
Aulœ̆dus, *Gr. Surmacz.* ein Pfeiffer, Mu-
Aŭlos vel Aulus, *Błyszczak, pław. 4.*
Aulula, Garnuszek. ein Töpflein.
Aumarium, Aumatium, automatium. Wychod pospolity. eine gemeine Cloac.
āvŏcāmĕntum, *Rozrywanie, Odwabiaiąca rzecz.* Abhaltung von nothwendigen Geschäften.
Avŏcat me aliquid, *Uwodzę się.*
Avŏcatio, *Odwabianie, Odciąganie 1. Odwodzenie, Rozerwanie, 3.* Abzug, Abführung.
āvŏco, *Odwabiam, Odwodzę 1. 3. Odciągam 1.* hinweg ruffen. *Sed nisi forte tuas melior sonus avocet aures.* Calph: *syn.*
O 2 avēr-

avĕrto, abdūco, abstrāho.
ăvŏlo, *Odlatam, Ulatam, Odchodzę* 1. *Uciekam* 1. hinweg fliegen, geschwind forteilen, fortgehen. (Luft.
Aura, *Wiatr* 1. *wiatrek*, *wionienie.* gelinde
Aura popularis, *Łaska, Sprzyjanie, pochwała.* des gemeinen Volks Gunst.
Aura rumōris, *Wieść.* ein Gerücht.
Auramentum. Plin: corr: Authoramentum.
Aurantia mala, Pomarańcza. Pomeranzen.
Aurariu, *Złota góra.* eine Goldgrube.
Aurārium metallum, *Złota ruda.* Golderz.
Aurarĭum nĕgōtĭum, sub *podskarbstwo.*
Aurarĭus, subsiant. *Złotnik.* Goldarbeiter.
Aurārius adject: ab auro. *Złotowy.* gülden.
Aurarius ab aura, *Sprzyjazny.* der nach des gemeinen Pöbels Gunst strebet.
Aurata, *Złotobrew,* & sub *Jażdż.* Goldforelle.
Auratilis, pozłocisty. goldfärbig.
Aurator, Złotnik 1. ein Vergülder.
Auratūra, *pozłota.* Vergüldung.
Auratus, *pozłocisty, złoty.* vergüldet. *Auratis his sex radii fulgentia cingunt.* Virg.
Aurĕa, æ. & Aureæ, hæ, *Gałeczka, Uzda.* Ohrenband, Roßzaum.
Aures, orum, *Sentencyae.* (mann.
Aureax, woźnica, Jeździec konny. Fuhr-
Aurelia, Gąsiennica. Goldwürmlein.
Aurem admoveo, arrigo, *podsłuchywam.* aufmerksam anhören.
Aurem præbeo, Aurium operam do. *Słucham* 1. hören, Gehör geben. (nern.
Aurem pĕrvĕllo, vello, *przypominam:* erin-
Aurĕŏlus, adject: *Złociuchny, pozłocisty, piękny.* gülden, lieb, werth, holdselig. *Aureolos ultro quattuor ipse petit.* Mart.
Aurĕŏlus, *subſtant: Złocik.* Goldgülden.
Aures ărātri, *płużowe nogi.* Pflugstab.
Aures arrĭgo, ērĭgo, *Słucham pilno.*
Aures vēnābŭli, *Kzebel.*
Auresco, złocę się. zu Gold werden.
Aurĕus, adject: *złoty, piękny, wyborny, złoto czerwony.* gülden, Goldgelb, vortreflich. *Aureus & simili frondescit virga metallo.* Virg.
Aurĕus, subst: *złoty czerwony.* & in *Srebrnik moneta.* ein Ducat. (won
Aurĕus solidus, Aureus stater. *złoty cz*
Aurĭbus acutis homo, *Rozsądny.* klug.
Aurĭbus blandior, servio. *pochlebuię.* schm
Aurĭbus sit honos; *z odpuszczeniem.* (chl
Aurĭbus, surdis, vānis. &c. sub. *Nie słys*
Aurĭchalcum, *Mosiądz.* Meßing.
Auricomus, Zołtowłosy. der goldgelbe Haar hat. *Auricomus cum qui decerpsit arbore fœtus.*
Aurĭcŭla, *Ucho* 1. das Öhrläpplein. *T... vetulo, auriculis alternis colligit escas.*
Aurĭcŭla infima, *Ucha część dolna.*
Aurĭcŭlæ, *Słuchacze.* Zuhörer.
Aurĭcŭlas rādo, *Szczypię słowy.*
Aurĭcŭlāris, *palec mały u ręki.* der kl Finger. *Octavum præbet summum di... ti auricularis* M. (ren gehö
Aurĭcŭlārĭus, adject: *Uszny.* 1. zu den
Aurĭcŭlārĭus subst: *podchwytacz, Sekret...* ein Ohrenbläser, geheimer Rath, g... mer Schreiber.
Aurĭfăber, *Złotnik* 1. ein Goldschmidt.
Auri legulus, *Złotarz*, sub *Złotnik* 1.
Aurifer, Złotorodny. Gold bringend. *Quid quid ab auriferis ejectat Iberia f...* Stat.
Aurĭfex, *Złotnik* 1. Goldschmidt. *Est ab Aurificum nostris incudibus aris,*
Aurificīna, *Złotarnia,* Goldschmidts Werk statt.
Aurifŏdīna, *Złota góra.* eine Goldgru
Aurĭfur, *Złotokradzca.* ein Golddieb.
Aurĭga, æ. m. *Woźnica, Sternik.* powo... ein Fuhrmann, Kutscher. *Hic situ... Phaëton, currus auriga paterni.* ... phr. ĕquōrum ductŏr, mŏdĕrātor, ...

tātor. Manibus qui flēctit hăbēnas.
urigāndi ārs, *Woźnictwo.* Fuhrkunst.
urigārius, sub *Woźnica.* ein Fuhrmann.
urigātio, *Woźnictwo, powożenie.* das Fahren, Fuhrwerk.
uriger, *Złotorodni.* das Gold träget.
Aurigeris Divum placantes numina tauris. Cic.
urīginōsus, *Zołtą chorobę cierpiący.* gelbsüchtig, der die Gelbsucht hat.
urīgo inis, *Zołta choroba.* Gelbsucht.
urigo, *as, powożę konmi.* fahren, Fuhrwerk treiben.
urigor aris, idem & *fr. Rządzę 1.* fahren.
uripigmēntum, *Aurypigment,* & sub *Sandaraka.* Arsenik, Operment, Gift.
uriplices, *hæ sub Obrazek.*
uris, *Ucho 1. 2.* & tr. *podchwytacz, Wiernek & pługowe nogi.* das Ohr. (plein.
uris ima, *Ucha część dolna.* das Ohrläpurisalix, *Złotowierzba.*
urīscālpium, *Uszka.* ein Ohrenlöffel.
urītus, *Uszaty 1. Słyszący. Słuchaiący rad* der grosse, oder lange Ohren hat, der zuhorcht, aufmerkt. *Auritosq; sequi lepores, & figere domus.* Virg.
urium gravitas tarditas. *Niedosłyszenie.*
Auro, as. pozłacam. vergülden.
uro certans, *Zołtoczerwony.* Goldroth.
uro clāvāta vestis, *Szata z kutasami.*
uro cōntra, sub *Za tyle.*
uro cōntra carus. *Drogi, Nieoszacowany.*
uro cōntra non carus, *Wyborny.*
urora, *Zorza zaranna.* die Morgenröhte.
Aurosus, Złoty. gülden, voll Gold.
urūgo, *Zołta choroba, Suchość.* die Gelbsucht.
urum; *Złoto 1. pieniądze 1.* Gold. *Thesauros, ignotum argenti pondus & auri.* Virg. *epith.* Rēgāle, cōrūscāns, fūlgēns, obryzum micāns, nitidum.

Aurum Comicum, *Czerwony złoty marchwiany.* (Gold.
Aurum velutum, obrizum, *złoto szczere.* fein
Aurum in balucis; in glebis; in ramentis. *Minera.*
Auranco, as. Odwracam co złego.

AUS

Auscaripeda; m. sub Krzywonogi. Holzwurm, Raupe.
Auscular, priscè. Całuię. küssen.
Auscūltātio, *Usłuchanie, posłuszeństwo.* das Zuhören, Aufmerkung, das Horchen, Gehorsam.
Auscūltātor, *Słuchacz.* ein Zuhörer. (
Auscūltātus, us, *Słuch. 2.* das Zuhören.
Auscūlto, *podsłuchywam. posłuszny iestem, Usłuchac.* zuhören, aufmercken, gehorchen, folgen, gehorsamen, heimlich horchen. *syn.* audio ādvērto. *phr.* ārrēctis auribus āsto. Dīctīs mēntem aures ănĭmum cōrda ādvērto, Dīctis ādjĭcio mēntem.
ausim, *Smiem.* wann ich dörfte, ich wolte gern.
Ausonia, *Włoska ziemia.* Welschland. *Arva neque Ausonia semper cedentia retro.* Virg. *syn.* Itālia, Latium.
Ausonius, *Włoski 1.* ein Italiener.
auspex. *Sprawca, powod 1.* & sub *Dziewosłąb.* ein Beystand, Vogelwahrsager, Anfänger, Anweiser der Hochzeit, Bräutigamführer. *Diis equidem auspicibus reor &c.* Ovid. *v. Augur.*
Auspicabilis, Sprzyiazny. günstig, glücklich, angefangen. (hat.
auspicalis, *Wieszczy.* das etwas zu bedeuten
auspicato, *Szczęśliwie, Obrządnie.* heiliglich, mit guten Zeichen, zu gutem Glück, zu einer guten Stunde.
auspicatus *Szczęśliwy, Szczęsny.* glückselig. *Non auspicatos contulit impetus.* (Alcaic.) *syn.* Faustus, prosper, felix, fāvēns.
auspicio optimo. *Szczęśliwie.*

ăuſpiciis addicentibus bonis, optimis, ſalvis: *Szczęśliwie.* glückſelig.
ăuſpiciis malis, non captatis. *Nieszczęśliwie.* unglückſelig.
ăuſpĭcium, *Wieszczba 3. Szczęścia znak,* |*n. 12. powod 1. przodek 3. Hetmanienie, Rząd 1.* Vogelwahrſagerey, Anfang, Anleitung, Anweiſung, Obercommando, Gewalt der Obrigkeit. *Auſpicio felix totus, ut annus eat.* Virg. *vide Augurium.*
ăuſpĭcium mihi facit. *Serca dodaie.*
auſpĭco, as, & Auſpĭcor, aris. *Wieszczę 2. Szczęścia szukam, poczynam, zaczynam 2.* aus der Vögel Geſchrey, Freſſen oder Flug wahrſagen, anfangen, anheben. *Hinc auſpicari regna tantalidæ ſolent.* (Jamb.) *vide Auguror.*
ăuſtellus, Auſter. *Wiatr południowy prawy.* Sud oder Mittagwind.
Auſtērĭtas, *Srogość.* Säure, Unfreundlichkeit, das Sauerſehen. *Adeone nulla Auſteritas.* (Jamb: Dim:) *ſyn.* Aſpĕrĭtas, dūrĭties, grăvĭtas, sĕvērĭtas.
ăuſtērus, *Cierpki, Ostry 3. zły 3.* rauh, ſaur, ſtreng, herb, unfreundlich. *Qui volet auſteros, arte ferire viros.* Prop. *ſyn.* Sĕvērus, grăvis, dūrus, ăſper, īmmītis.
ăuſtrālis, *południowy 2.* das gegen Mittag lieget. *Nulla dies adeò eſt Auſtralibus humida nimbis.* Ovid.
ăuſtratus, *zmokł* & ſub *moknę.* befeuchtet.
Auſtria, *Rakuſy.* Oeſterreich.
ăuſtrīnus, *południowy 2. Wilgotny.* Mittägig. *Auſtrinos tulerit quæ terga obverterit axi.* Virg.
ăuſus, us, m. ăuſum, ſi, n. *Smiały uczynek.* eine kühne That, Unternehmung, gewagtes Stück. *Auſibus illicitis nihil obſtiterit.* Proſp.

AUT

Aut, *Albo 1. 4.* oder, entweder. *Aut aris ſervire, ſacris, aut ſcindere terram.* Virg. *ſyn.* vel, ſeu, (*monoſyll.*) ſive, ve. (*poſitiva particula*)
ăutem, *A rożne, zaś, Jako 3.* aber.
ăuthĕntes, æ. m. *Gr. Iściec.*
ăuthĕnticæ tabulæ, *Oryginał.* das Original.
ăuthĕntĭcè, *Dowodnie.* ſcheinbarlich.
ăuthentĭcum, *Oryginał, dowod.* erſte u. wahrhafte Schrift.
Authĕntĭcus, *Gr. Dowodny, pewny, poważny.* glaubwürdig, glaubhaft.
ăuthĕpſa, æ. *Gr. Faierka 2.*
Author, lege Auctor.
ăutŏcĕras, atos, *Gr. Wino ſłabe,* & in *Noroſtwor zony.*
ăutŏgrăphum, *Gr. Własna ręka, Piſanie własney ręki.* eigene Handſchrift.
ăutŏgrăphus, *Gr. Ręką własną piſany.* mit eigener Hand geſchrieben. (Uhrwerk.
ăutŏmăta, orum. *Gr. Samoruſzne rzeczy.*
ăutŏmătārius, ibidem, & *Sztukmiſtrz.* ein Uhrmacher.
ăutomătum, *Samoruſzne rzeczy.* Uhrwerk, ſelbſtgängiges Werk, wenn es aufgezogen wird.
ăutŏnŏmia, æ. Gr. *Swawola.* Freyheit nach eigenem Geſetz zu leben.
ăutŏphŏrus, *Gr. złodziey z licem.* ein öffentlicher Dieb. (des Brod.
ăutŏpȳrus panis. *Gr. Chleb 2. Pszenny.* grob
ăutūmnālis, *Jeſienny,* & ſub *Ozimina.* herbſtlich, zur Herbſtzeit. *Mollia fraga leguntur, ipſa autumnalia corna.* Ovid.
Autumnat, ſub Jeſień,
Autumnitas, Jeſień, Obrodzenie. Herbſtzeit, Herbſternbte.
ăutŭmnus, ſubſt: *Jeſień.* der Herbſt.
ăutumnus, adject. *Jeſienny.* herbſtlich.
ăutŭmo, *Mniemam, Powiadam 1. Mowię 1.* meynen, ſchätzen, achten, dafür halten. *Autumat hæc populos, hæc magnus Ita...* Hor. *ſyn.* Pŭto, ēxīſtĭmo, ŏpīnŏr, jūdĭco, cēnsĕo, sēnĭĭo.

avulsio, Uczotnienie Oderwanie. Abreissung
avulsor, Obrywacz. & sub Gebkarz. Abreisser
avunculus, Way: der Mutter Bruder. Et ferere incipias, ut avunculus ille Neronis. Juv.
avus, Dziad 1 Großvatter. Stat fortuna domus, & avi numerantur avorum. Virg.
auxilia, orum. Posiłek. Kriegshülfe von Allirten und Bunds-Genossen.
auxiliaris, Auxiliarius. pomocny. behülflich. Cærulus frater juvat auxiliaribus undis. Ovid.
auxiliarius miles, Posiłek. Hülfsvolk.
auxiliares, hi. Zołnierz lekki. Hülstrouppen, Kriegshülfe.
auxiliator, idem & Pomocnik. ein Helfer, Beystand. syn. adjutor, fautor.
auxiliatus, us, Pomoc. Hülfe.
auxilior, Ratuię. retten, helfen.
auxilior, Pomagam 1. Ratuię: helfen, behülflich seyn, zu Hülfe kommen. Nec formidatis auxiliatur aquis. Ovid. syn. Juvo, adjuvo, succurro, opitulor, subvenio, sublevo, adjuvo, phr. Auxilium, suppetias, opem, subsidium fero affero, do. Auxiliatricem manum porrigere, tendere.
auxilium, Pomoc. Hülfe, Zuflucht, Schutz, Trost, Beystand. Auxilio tutos dimittam, opibusq; juvabo. Virg. syn. Subsidium, suppetiæ adjuvamentum, juvamen, levamen.
auxilium fero, affero. Ratuię. retten.
Auxilla, Garnuszek. ein Töpflein.

A X

Axamenta, orum. Wiersz 2 ein Gedicht.
Axare, sub Mianuię Axe Rotami.
Axe adglomerati, sub Skupiony.
Axes, ni, Łata dachowa.
Axicia, orum. Nożyczki do owiec, & in Szczotka 2. Scheere, Haarscheere.
axiculus, Os, Zeraz. Deszczka, Oś wozowa. Aechslein, Zäpflein.
axiculus trochleæ; Biegun 2.
Axies, Fest: corr: Axites.
axilla, Pacha, podpasze. Achsel, Arm.
axinomantia, Gr. Wrożka 2. das Wahrsagen aus einer Achse.
axioma, tis Gr. Przysłowie 2. ein ungezweifelter Spruch, ein Ausspruch, Hauptsatz, eine Lehre, Regul. Penult: corripuit Martial: Advenit & Scholicum præstruit axioma: syn. Sententia, effatum, memorabile dictum, epith. Certum, verum.
axis, is m. Oś Wozowa, Wał 2. Deska 1. Biegun 3. & sub Piżmo. Achs am Wagen, ein Bret. Subsidunt undæ, tumidumq; sub axe sonanti. Virg.
Axites, hi hæ sub Spotrobię. Männer oder Weiber, so zugleich etwas verrichten.
Axitiosus, Buntownik. geschäftig.
axungia, Maź, & sub Smalec. Wagenschmier, Theer, Schmalz, Fettigkeit.
azymus, Gr. Niekwaszony, ungesäuert.
azymus, panis, Podpłomyk, Przaśnik. ungesäuertes Brod.

B A

Babæ, A. J. Wey. Ey! behüte Gott.
Babylon, Babylon, Kair, die Stadt Babylon, oder Alcair. Tum Babylon, Persæa licet secretaq; memphis. Lucan.
Babylonicus, Babyloniacus, & Babylonius, Babyloñczyk, Babyloński, Haftowany. Babylonisch, gewürkt, gestickt.
Bac, bac. v. Gluglu, Betkocę.
Baca, ut aliqui scribunt, lege Bacca.
Bacar, Winny statek. ein Weingeschirr.
Bacca, æ. f. Jagoda drzew, Perła, Bobek 3. Beer, Perlen, Ziegen oder Schaafslorbern.
Baccalaureus. B. Bakałarz. der in der Philosophie den ersten Ehrengrad erlanget hat, ein Schalmeister.
baccalia, æ. Bobek drzewko. Lorbeerbaum.

Baccar, Winny flatek. vide Baccar.
Baccario, Nierządniczy fluga.
Baccario, Baccarium. Dzbanek, winny flaflek & fub *Kielna 2.*
baccar, n. Baccaris, f. *gr. Szlachtawa. Obłapa wonna.* eine Italiänische Wurzel, deren Geruch dem Zimmet gleichet. Haselwurz, Zimmetkraut.
bāccātus, *Perłami ofadzony.* mit Perlen besetzet. *Non niveo retinens baccata monilia collo.* Virg. *fyn.* Gēmmātus. *phr.* Bāccis, gēmmīs ōrnātus, děcōrus, dīvēs, nĭtēns, fūlgĭdus.
bacchānal, *Karczma, Rozgardyas.*
bācchānal exerceo, facio, *Rozgardyas ftroię.* im Fressen und Saufen leben.
bācchānālĭa *ium, orum. Migfopuft.* Fastnacht. *Qui Curios fimulant, & Bacchanalia vivunt.* Juv. *fyn,* ōrgĭa, *phr.* fēſta, tēmpŏra Băccho facra.
bācchānalĭa vīvo. *Rozgardyas ftroię, Migfopuftuię. vide Bacchanal exerceo.*
bacchar, baccharis, idem, baccar.
bacchatim, *Szalenie, 1. Okrutnie.* wüthend, unsinniger Weise, schwärmerisch.
bacchatio nocturna, *Gachowanie, Rofpufta.* das Nachtschwärmen, versoffenes Leben.
Bacchius pes trifyllabus, conftans prima fyllaba brevi reliquis longis, Diomed. ut remittunt.
bacchus. *Gr. Wino, Głowacz ryba.* Wein, gewisse Art von Fischen.
bacchus cerealis, *Piwo. 1.* Bier.
bacchor, *Wykrzykam, Rozgardyas ftroię, Huczę, Gachuię, Grzmię, Szaleię 2. Migfopuftuię, Wefelę fię, Buiam, Bełkocę, Wołam 1.* wüthen, toben, durch die Gassen schreyen wie ein trunkner Mensch; Fastnacht halten, feyern, wahrsagen. *Bacchatur vates, magnum fi pectore poffit.* Virg. *fyn.* Fūro, īnsānĭo. *phr.* Fŭrōre corrĭpĭor, Bācchi fŭrĭīs ăgĭtor. *v. Ebrio,*

Baccifer, Jagodorodny. das Beere trä[gt]. *Dat. quoq; Bacciferam Pallada ra[...] ager.* Ovid.
Baccolus. Baceolus, Bacelus, Gr. Głup[...] thöricht, ein Narr.
bacculā: *Jagoda.* ein Beerlein.
băcīllus. Băcīllum, *Koftur, Lafka 1.* ein St[ä]blein. *Porto meis, nullo dextram fube[...] bacillo.* Juv. *vide Baculus.*
bacillum furcillatum, *Sofzka, Widi[...]* eine Gabel.
Baccario, Bacrio, onis. Winny flatek, [...] na kuchenna. ein Gefäß mit einer lan[gen] Handhabe.
băcŭlus m. & Băcŭlum, n. *Kiy, Lafka d[o] podpierania, Paftufza lafka.* ein St[ab], Stock. *Præfentes baculo luminis or[...] iter* Ovid. *fyn.* Fūſtĭs, ſtīpĕs, băcĭllu[m]
Bădius, Cifawy, braunroth, Castanienbr[aun].
bădīſſo, Bădīzo, as. *Gr. Idę 1.* & in *Je[...] choda.* gehen.
bæticātus, *Rydzawy.* schwarz bekleidet.
Bæto, is. prifcum Idę 1. gehen.
Baharas, B. fub Jafnotka ziele.
Bajolus, Plaut. idem Bajulus.
bājŭlo, *Dzwigam.* tragen. *Cerberus effi[...] gradiens vix bajulat alvum.* M. *fyn.* [...] ŭĕris fĕro, dēfĕro, ēffĕro, gĕro, pō[rto].
bājŭlus. *Tragarz,* ein Lastträger, Träge[r]
Bajus, Cifawy, Szarlatny. vide Badiu[s].
bālæna, æ. f. *Gr. Wieloryb.* ein Wallfi[sch]. *Quanto Delphinis balæna Britannica [ma]jor.* Juv. *fyn.* cēte, cētus.
balænata virga. *Fifzbin* Stab vom Fisch[bein]
bālănātus, fub *Mufzkatowy.* mit Eich[eln] gesalbet.
bălănīnum oleum, fub *Bukiew. 2.* Eic[hel]
bălăninus, *Gr. Mufzkatowy.* aus Eich[eln] gepreßt.
bălănītes, æ. m. *Gr. Kamień przek[...]*
bălănītis, idis. f. *Gr. Kafztan.* Castan[ie].
bălan[...]

ilans, Balantum pecudes. *Owca.* ein Schaaf
ilānus, *Gr. Kasztan, Zołądź* 1, 2. *Daktyl* 2. *Czopek* 3. Eichel, Castanie, Dattel, ein Stuhlzäpflein. *Hoc ex unguento, con flat & ex balano.* Mart. (nüßlein.
ilanus myrepsica, *Gr. Bukiew* 2. ein Salb-
alaſtriæ, *Balauſtriæ*, è *Gr. Balaſy.*
ilātro, onis, *Bałamut, Paſorzyt. Szyderz, Smrod*, & ſub *Błoto.* nichts würdige Leuthe.
ilātus, us, *Beczenie.* das Blöcken des Schaafs. *Balatu pecorum, & crebris mugitibus auras.* Virg.
iauſtinus color. *Indych, Granatowa farba.*
ilauſtium, *Granatowych iabłek kwiat.* Granat-Apfel Blüthe.
ilbè, *Niewyraźnie.* undeutlich, ſtammelnd.
ilbe ſignifico, *Szeplunię.* ſtammeln.
ilbus, *Szeplun, Zaiąkliwy, Blekot.* ein Stammler, Stotter.
lbūtïes, *Szeplunienie. Blekotanie. Zaiąkanie.* das Stammeln, Stottern.
ilbūtïo, *Szeplunię, Zaiąkam ſię, Blekocę* 1. 2. *Swierkocę, Mowię pieſćliwie.* ſtammeln, ſtottern, lallen, närriſch ungeſchickt reden. *phr.* Lĭnguā hæsĭto, hærĕo. Bălbas dăt ōre lŏquēlas; bălbas rĕfĕrēbat pēctore vōces.
lĕārica funda, machina. *Proca woienna.*
alenatus, *lege Balanatus.*
inĕæ, *Łaźnia poſpolita. vide Balnea.*
ilneum, *Łaźnia domowa. vide Balneum.*
ăliŏlus, *Ciſawy*, ſchwarzſprenglicht, fleckicht.
ilis, is, *Gr. Stokroć ziele.*
ilito, *beczę* heftig blöcken. *Balius, ciſawy.*
allaria, *Firletka* 1. gewiſſes Kraut..
illio, onis. *Rufian.* ein Huren-Wirth, Kuppler.
illiſta, æ. f. *Gr. Kuſza woienna, Kuſza morſka.* Maurbrecher, ein Geſchütz, Werkzeug, womit man vordem die Mauren und Beveſtigungen einwarf. *Quam grave balliſtæ mœnia pulſet onus.* Ovid.

bālliſta fulminalis, centenaria, talentaria, *Kuſza woienna.*
Balliſtea, orum ſub Pieśń Tanzlieder.
bālliſtārius. *Kuſzni ſtrzelec.* Büchſenmeiſter, Armbruſtſchütze.
bālliſtārium, *Kuſzne ſchowanie,* ſub *Kuſza.* Zeughaus, Rüſtung, ein Ort, wo man die Armbrüſten ſchieſſet, Schießhütte.
bālliſtra, *Kuſza woienna. vide balliſta.*
bāllōtē, es. *Gr. Szata czarna.*
bālnea, orum, balneæ, arum, *Łaźnia poſpolita.* gemeine Badſtube, Bäder. *ſyn.* Thermæ.
bālnĕāria, orum, ſub *Łaźnia* 1. Baderzeug.
bālnĕāris, balneārius, *Łaziębny.* 1. zum Bad gehörig.
Balneaticum, Łaziebnie. Badegeld, Badlohn.
bālnĕātor, *Łaziebnik.* ein Bader.
Balneatorius, Łaziebny. das zum Bad dienet
bālnĕŏlum, bālneola, orum, balneolæ. *Łazienka.* Badſtüblein. *Balneolum Gabiis, Romæ conducere furnos,* Juv.
bālnĕum, 1. n. *Łaźnia domowa.* ein geheimes Bad, ſo man in ſeinem eigenen Hauſe hat.
bālo, as, *Beczę,* blöcken wie ein Schaaf. *Tantaq; fumanti ſulphure balet ovis.* Ovid. *phr.* Bălātum dō ēdo, Bălātĭbus agros ĭmplĕo, Bālātu caulas rēplĕo.
bālsămĭnus, *Gr. Balſamowy.* aus Balſam.
bālsămum, 1. n. *Gr. balſam.* Balſam. *Balſama qui ſemper, Cinnama ſemper olet.* Mart.
Balſamina, balſamka. Balſamkraut.
bālſamōdes caſia, *Fiſtuła* 4. (Gürtel.
bāltĕŏlus, baltheolus, *Pas rycerſki.* kleiner
bālthĕus, balteus, balteum. *Pas rycerſki, Pendent, Zwierzyniec* 2. *Kołaczowy kraniec.* ein Gürtel, Degengehenk, Rand am Kuchen. *Baltheus, & tereti ſubnectit fibula gemma.* Virg. *ſyn.* Cīngŭlum. *epith.*

Pendulus, ensifer.
Baluca, *Piasek złoty*. Goldsand.
bālux, ūcis, f. idem. & *bryła złota*, nicht geprägtes Gold.

B A M

bāmbāción, *Gr. bawełna*. Baumwolle.
bāmbālio, bambalo. *Zaiąkliwy*. ein einfältiger Mensch, der nicht recht reden kan.
bāmbātum, i. n. *Przyßmak mokry*, eine Brühe.
bāmmum, *Gr. Octowy flatek*. (Brühe.
bānchus, *Gr. Głowacz ryba*. eine Art von Stockfischen.
Bandum, *B. sub Chorągiew*: eine Fahne.
Bannitio, *bannum*; *B. sub Banicya*, *Wywołanie*. ein öffentliches Ausschreiben einer Obrigkeit, darinnen etwas befohlen oder verboten wird.
bāphēus, *Gr. Farbierz i.* ein Färber.
bāphīæ, bæ, *Gr. Farbiernia i.* ein Farbhaus.
bāptæ hi apud *Juven: molles saltatores*.
bāptes, æ. m. *Gr. Burztyn*. ein weicher, wohlriechender Edelgestein.
bāptisma, atis, n. vel bāptismus, i. m. *Gr. Chrzest*. die Tauffe. *Victricem victos abolens baptismate labem*. P. *phr.* Fons sacer. Sacrum lāvācrum, ūnda sālūtiferi flūminis. Lūstrālis āqua, lympha, ūnda tollens crīmina, ūnda lāvāns prīmæ vestīgia cūlpæ. Undæ queis ānimæ scēlus ēluitur, vēterumq; pārentum.
bāptīzo, *Gr. Chrzczę*. tauffen. *phr.* Mergo, tingo āblūo perfūndo lāvo, sacra bāptismātis ūnda, āblūo sācro fōnte, sacro flūmine, sāncto lāvacro. lūstrālibus ūndis, sacris lymphis, sacri fōnte lāvacri.
bāptista æ. m. *Gr. Chrzciciel*. ein Tauffer.
bāptistērium, *Gr. Chrzcielnica*. *Wanna*, *Kąpiel*. ein Tauffstein, Badwanne.

B A R

Bārāthro, bārāthrus, bārāthrum, *Gr. Przepaść*, *Zarłok*. ein tieffer Ort, Abgrund, ein Schlemmer; Prasser, Vielfraß, der Magengrund. *Obsidet, atq; imo barathri ter gurgite vasto*. Virg.
bārba, æ. f. *barbatium*, i. n. *Broda i. 3.* e Bart. *Candidior postquam tondenti barba cadebat*. Virg.
bārba in acutum desinens. *Ponta*.
barbārālexis, *Gr. Mowa łacińska zła*.
bārbārē, *Grubo z. barbarzyńsko*. unartig, unlieblich, grob.
bārbāria æ. bārbaries, ei, f. *Nieludzkość*, *Grubość*, *barbarzyński kray*, *Grubomowność*, *Okrucieństwo*. die Barbarey, Unhöflichkeit, Grobheit, Tyranney. *Inter inhumanæ nomina Barbariæ*. Ovid. *syn.* Crūdēlitas, sævitia, fēritas, rūsticitas, sævities, *vide Crudelitas*.
bārbārica, orum: *sub Haftowany*.
bārbārica vestis *Szata droga*.
Barbaricarius, *Haftarz* ein Seidensticker.
bārbāricum, *Krzyk żołnierski*. ein Feldgeschrey.
bārbāricus, *Cudzoziemski*, *barbarzyński*. ein groben und wilden Menschen herkommend, fremd, ausländisch, streng, wild. *Barbarico postes auro spoliisq; superbi*. Virg. (te Rede.
bārbārismus, *Gr. Słowo złe*. eine ungeschickte
bārbārus, *Gr.* substant: *Barbarzyniec*.
bārbārus, *Gr.* adject: *Nieludzki*, *barbarzyński*, *Okrutny*, *i*, *Gruby z. Cudzoziemski*, *Grubomowny*. grausam, fremd, frech, wild. *Barbarus hic ego sum quia non intelligor ulli*. *syn.* Crūdēlis inhūmānus. fērus, effērus, dīrus āsper, atrox, fērox, īmmītis, trux, *vel* longīnquus, ēxternus; alienigēna.
bārbārīzo, *Gr. barbarzyńsko grubo mówię*. grob seyn oder reden.
bārbātus. *Barbatulus*, *barbiger*, *Brodaty*. bärtig, der einen Bart hat.
Barbigeræ pecudes. *Kozy*. Geißböck.
bārbitos, hæc, bārbiton hoc, barbitum hic *Lutnia*.

Lutnia. eine Leyer, Cither. (*Instrumentum Musicum, quod plectro, digito seu calamo pulsatur. Non facit ad lachrymas Barbitos ulla meas.* Ovid. *syn.* Tēstūdo, lyra, cithăra, chĕlys.

Barbocha, barbota. Mientus. (Fisch.

barbus, barbo, onis, *Barwena.* eine Barbe, ein

barbūla, *brodka.* ein Bärtlein.

Barca. R. sub Łodź. ein Boot, Schiff.

bardăicus, & bardiacus, *głowę przykrywający.* das Haupt bedeckend. *Sic* Bardaicus cucullus, *Kaptur 1.* ein Käpplein auf dem Haupt.

bardŏcŭcullus. *Kaptur. 1. Płaszcz.* ein Mantel, Kleid, Kappe. (*Genus vestis à militibus in castris, & in agris rusticis usitatæ ad cubandum.*) *Gallia Santonio vestit te bardocucullo.* Mart.

bardus, *Głupi, Tępy.* ein träger und dummer Mensch. *syn.* Stŭpĭdus, stŏlĭdus, hĕbes, tārdus.

baricæ, bărycĕphălæ, *Gr. bałasy.*

baris, idis. *Gr. Czołn.* eine Art von Schifflein, in welchen die Egypter ihre Verstorbene zu Grabe führten; eine Todtenbahr.

bāro nis, m. *Baron, Pan wolny.* ein Freyherr. *item* ein dummer Knecht, ein Narr.

barrire, sub *Słoń.* schnurren wie ein Elephant. *syn.* Barrītum edo.

barrītus, us, idem, & *Krzyk żołnierski.* Feldgeschrey.

barrus, *Słoń.* ein Elephant. *syn.* Elĕphas.

B A S

basăltes, æ, m. *Gr. Marmur żelazney mości.* ein Eisenharter Marmorstein.

basănītes, æ. m. *Gr. Kamień probny, Mosiądzierzowy kamień.* ein Probierstein.

Bascaudo, æ. Misa spora. ein Schwenkkessel.

Basellæ. hæ Kętnary. die Läger in Kellern, darauf die Fässer liegen.

basiātor, sub *Całowanie.* ein Küsser.

bāsilica, *Gr. Pałac, Ratusz, Kościoł 2.* ein Königlicher Pallast, grosse Kirche, Rahthaus. *syn.* Regia, Tēmplum.

băsĭlĭ è, *Pańsko, Krolewsko, Szumno, Pięknie.* herrlich, köstlich, prächtig.

băsilĭcon, *Gr. Bazylika, Mieszanka.* Basilienkraut. (prächtig.

băsĭlĭcus, *Gr. Krolewski, Pańscy.* köstlich,

băsĭlĭnda, *Gr. Krol gra.* ein Spiel.

băsĭlīscus, *Gr. Bazyliszek.* ein Basilisk.

băsĭo, as. *Całuię.* küssen.

băsis, is. f. *Gr. Podstawek, 3. Dno, brzeg, talerz 2.* Fuß, Grund. *Qroq; minus dubites, stat basis orba Dea.* Ovid. *syn.* Fūndamēntum, fŭlcĭmēntum.

Băsiātio, bāsium, *Całowanie.* ein Kuß.

bassa, B. *Basza.* ein Türkischer vornehmer Bedienter, welcher in Nahmen des Groß-Sultans über eine Provinz regieret.

bastigiarius, B. *Tragarz.* ein Träger.

basternis, & basterna, æ. f. Lektyka. Sänfte, Tragsessel.

bat, Plask.

bătīla, *Wkowka.*

batīlum, vel batillus, *Patela, Pogrzebaczka, Kadzielnica, Łopata 1. Faierka 2.* Feuerschauffel, Zange, Kohlpfanne.

batiaca, batioca, batiola, Czara 1. ein Weingeschirr.

batis, battis, idis, *Sol babia ziele.* (geschirr.

bătis hortensiana, *Szparag.*

bătos, *Gr. Płaszczka, Ciernie. 1.* (Kraut.

bătrachĭon, *Gr. Jaskier.* Hanenfuß ein

bătrăchītes, æ. m. *Gr. Zabieniec, & in Żaba.*

bătrăchĭus lapis. *Żabi kamień.* Krötenstein.

batrachomyomachia Ranarum & murium pugna. Homeri Gedicht von der Frösche und Mäuse Krieg.

bătrăchus, *Gr. Żaba.* eine Frosch.

battologia, *Gr. Zaiąkanie.* vieles Geschwätz.

batuaria, ***ium Szranki.*** Fechtboden, Fechtschule.

bătuo, *is. biię kogo, Obiiam gębę, biię się z kim.* schlagen, fechten.
batus, ti. Korca Sendomierskiego połowica, Wiadro z. Item v. Batos. ein Weinmaaß.
baubāri, *Hapać.* bellen wie ein Hund.
baucālis, is. f. Gr. baucālium ii n. *banieczka & sub Chłodzeniu służący.* ein Trinkgeschirr mit einem engen Hals, eine Bouteille.
baxea, æ. Trepka, Trzewik. Pantoffeln.
bdēlium, *bdelium, drzewo.*
bdēllius color, *Perłowa maść.*

B E

Be. bee, *be.* das Schreyen eines Schaafs.
bĕasti, *Chwała Bogu,* & in *Cieszę.*
bĕātè, *błogo, Dobrze,* 1. *Szczęśliwie.* glücklich, wohl.
bĕātĭtas Beātĭtūdo, *Szczęście.* Glückseligkeit, Seligkeit. *syn.* fēlĭcĭtas. (chen.
beātifico, błogosławię. selig, glückselig machen
beātĭficus, sub Dobroczynny. selig machend
bĕātus, beātŭlus, *Błogosławiony, Szczęśliwy. Nieboszczyk.* selig, glückselig, gesegnet. *Beatus ille qui procul negotiis.* Jamb. pur *syn.* Fēlix, fortūnatus.
becario, onis. Dzbanek.
bēchion, Bechium. *Gr. Podbiał, Lepiężnik.* Brandlattich, Roßhub ein Kraut.
Bēla, orum, sub *Owca.* Schaafe.
bēlēnion, *Gr. Wilcza knieć, Oman.* Gattung von Gift.
Bēlga, *Niderlanczyk.* Niederländer.
Bēlgium, Niederland.
bēlioculus, *Kamień biały.* Edelgestein von weisser Farbe.
Bēlis & Bellis idis f. Gr. & Bellius flos. *Stokroć ziele.* Gänseblümlein, Tausendschön.
bēlāria, orum. *Wet t. Łakoci, Czaczko.* Nachtisch, Confect.
bēllator, *Waleczník.* Kriegsmann. *Pugmæis parvis currit bellator in armis.* Juv. *syn.* Bēllĭger, bēllĭcōsus, pugnator, bēlli pŏtens. *phr.* Bēlli pĕrĭtus, ūtĭlis armis. Bēllô magnus præclārus. Prōmptus ad arma. Sævis agitatus in armis. Mārte ferox & vinci nēscius, armis Māvortius hērōs.
bellātōrius, *Woienny.* Kriegrisch, zum Krieg gehörig.
bĕllātŭlus, bellŭlus, *Piękny. Galant.* lieblich, holdseelig, schön, fein, hübsch.
bĕllè, *Dobrze t, z. błogo. Pięknie, & mile. Przyiemny.* wohl, glücklich, schön, fein, artig, lieblich.
bellĭca dīscĭplīna, virtus, *Żołnierska, Woienna umieiętność.* Kriegs-Kunst.
bēllĭca res, *Woyna. Zołnierska.* (terth.
bēllĭcōsè, *Walecznie.* kriegerisch, tapfer, mit
bēllĭcōsus, *Waleczny.* kriegerisch, streitbar, soldatisch. (Waffenthat
bellĭcrĕpa saltatio, Skakanie żołnierskie.
bēllĭcum, *Pobudka. t. Trąbienie.* Kriegsgeschrey, Alarm, zeichen zum Treffen, Sturm.
bēllĭcus, bellĭcrĕpus, *Woienny.* kriegerisch. *Bellica non dextræ convenit hasta tuæ.* Ovid. *syn.* Mārtius, Māvōrtius.
Bellĭfer. *Waleczny.* Krieg bringend. *Pulchra belliferam communibus urunt.* Clau
Bellĭger *idem, & Woienny.* der Krieg führt. *Aut fera belligeras addite in arma manus.* Ovid.
Bellĭgĕrātor, *Waleczník.* ein Krieger.
bēllĭgĕro, *Walczę.* kriegen. *Solus ego nequeo belligerare tribus.* Terr.
bēllĭor. *Lepszy.* besser, schöner.
bellĭpōtens, bello bonus, potens, bellosus. Waleczny. im Krieg mächtig. *bellipotens ptat rorantes sanguine cristas.* Vi
Bellitudo. Pięknosć. die Schönheit.
bēllo, as, bellor, aris, *Walczę.* kriegen
bēllŭa, *bestya, Zwierz, Zwierzę, Wi* ein wildes Thier.
bēllŭīnus, bellualis. *bestyalski, Zwierzęcy.* viehisch, bestialisch.

ellŭïtūs, *bestyalski*, *Wzorzysty*.
ĕnŭlè. *Dobrze* 1. *Pięknie*. gut, schön, wohl.
ĕllum, i. n. *Woyna*. ein Krieg. *syn.* Præ
lium cĕrtāmen, cōnflīctus, pūgna, Mārs
mīlitĭa. *phr.* Rĭgĭdi cĕrtāmina Mārtis
dūrum Mārtis ŏpus. Bĕllōrum flūctus.
Dūri cĕrtamĭna bĕlli.
ellum cōnflo, făcio, infĕro, suscĭto &c.
Podnoszę woynę. Krieg anfangen.
ellum gĕro, hăbeo, ŏbeo, administro, *walczę*. Krieg führen. *syn.* Pūgno, cĕrto dīmĭco, cōnflīgo, cōngrĕdĭor. *phr.* Dēcĕrnĕre fĕrro, in ārma in fĕrrum rŭĕre. Bĕllo cōntĕndĕre. Prælĭa cōnsĕrĕre cōmmīttĕre. Bĕlla cĭĕre.
ellŭōsus, *Zwierza pełny, bestyi pełny*. sehr wild, voll Thiere.
ellus, *Dobry* 1. 2. *Piękny Storzypiętka, Galant*. gut, schön, fein, artig, hübsch.
ēlo, as, *beczę*, & sub *be. v. Balo.*
ĕ.ŏne, es, f. g. *Iglica ryba, Igła*. Hornfisch
elua idem bellua.
elus, *gemma juglandis magnitudine, vitrea specie Plinius.*

BEN

ĕnĕ. *Dobrze* 1. 2. *barzo, Sporo*. recht, wohl.
ĕnè cădit, cēdit, it, habet, vertit, procedit. *Powodzi się*. es gelinget.
ĕnè fāctum, *Chwała Bogu*.
ĕnè habet, *Dobra nasza*, *Chwała Bogu*. *Dobrze się dzieie*. sich wohl befinden.
ĕnĕ habere ætatem, *Dogadzam* 2.
ĕnĕ mānè, *Rano, bardzo rano*. sehr frühe.
ĕnè mĕrĕor, *Dobrze czynię*. gut thun.
ĕnĕ nātus, *Rodzayny* 1. *Szlachcic żyzny*.
ĕnĕ ōmĭnātus, *Szczęsny*.
ĕnè sit, bĕnè vertat, benè verruncent hæc. *Szczęść ci Boże*. Gott gebe Glück, gesegne.
benedicè, *Dobrzeczliwie, Łagodnie*. freundlich.
ĕnè dīco, bĕnĕdīco, *błogosławię*, *Zegnam sło*, *Zegnam kogo*, *Dobrorzeczę*. seegnen, gutes wünschen, wohl reden. *Nec tibi cesaret doctus benedicere lector*. Ovid. *syn.* Bĕnĕ vŏlo, bĕne cŭpio, bene prĕcor, faustă prĕcor. (Segen.
bĕnĕdīctĭo, *Zegnanie* 2. *Błogosławienie*.
bĕnĕdīctĭo nuptiarum, *Slub*. Trauung.
bĕnĕdīctum, *Dobrorzeczenie*. ein gutes Wort
bĕnĕdīctus, *błogosławiony*. geseegnet, gebenedeyet. (redet.
bĕnĕdĭcus, *Dobrzeżyczliwy*. der freundlich
bĕnĕfăcio, *Dobrze czynię*. recht, wohl, gutes thun, erzeigen. *phr.* Mūnĕra dōno, cōnfĕro, do, tribŭo.
benefactor, *Dobrodziey*, ein Wohlthäter.
bĕnĕfāctum, *Dobrodzieystwo*. Gutthat.
bĕnĕfĭcēntĭa, *Dobroczynność*, *Szczodrobliwość*. Gutthätigkeit, Freygebigkeit.
bĕnĕfĭcĭārĭæ res, *Mańsiwo*.
bĕnĕfĭcĭārĭus, substant, *Jurgieltnik*, *Mań*, *beneficiant*, & sub *Kortezyan*. dem von andern Gutes geschicht einLehenmann, Vasall.
bĕnĕficiārĭus, adject: *Zasłużony*, *Darmy*.
bĕnĕficiārĭus, miles, *Zołnierz wyzwolony*.
bĕnĕfĭcĭum, i. n. *Dobrodzieystwo*, *Mańsiwo* 1. *Srzodek* 2. *Wina*. eine Gutthat, Wohlthat, Lehngut, Begnädigung. *syn.* Dōnum, mūnus, bĕnĕfāctum.
bĕnĕficĭum legis, *Dyspensacya*, *Przywiley*.
bĕnĕficĭum mīlĭtāre, *Mańsiwo* 2.
bĕnĕfĭcĭum pono, colloco, *Przysługuię się*.
bĕnĕfĭcĭum principis, *Przywiley*.
bĕnĕficus, *Dobroczynny*, *Szczodrobliwy*. gutthätig. wohlthätig. *syn.* Mūnĭficus, lībĕrālis, lārgus, bĕnīgnus.
bĕnè longus, *Przydłuższy*.
bĕnè mĕrĭtus, *Dobrodziey*. der sich wohl verdient gemacht.
bĕnĕ olens, *pachnący*. wohlriechend.
beneplacitum. *Upodobanie*. Wohlgefallen.
bĕnĕvŏlè. *Łaskawie*. gutwilliglich, gewogen.
bĕnĕvŏlens, *Łaskaw*. gutwillig, freundlich, günstig, geneigt.

běněvŏlĕntĭa. *Łaſka. Cheć. Sprzyianie. Dobrotliwość.* Gunſt, Gewogenheit. *ſyn.* Stŭdĭum ămor, ămīca vŏlūntas.

běněvŏlus, *Dobrotliwy, Przyiazny.* gũnſtig *ſyn.* Běněvolens, ămans, ămīcus ſtŭdĭōſus

běnīgnè, benignĭter, *Łaſkawie, Łagodnie, Ochotnie, Hoynie.* gũtig, gũnſtig, gern.

běnīgnè facio, *Dobrze czynię.* Gut thun.

běnīgnĭtas, *Łaſkawość. Szczodrobliwość.* Gũtigkeit, Freundlichkeit. *ſyn.* Bŏnĭtas; lĕnĭtas, mānſvētūdo, clēmĕntĭa.

běnīgnus, *Łagodny, Szczodrobliwy, Cierpliwy.* gũtig, freygebig, freundlich. *ſyn.* Cōmis, ŭrbānus, făcĭlis, blāndus, hūmānus, mānſvētus, lēnis, mītis, plācĭdus, bŏnus.

benna, æ. wozi. Gattung von kleinen Karren.

beo, *as. Szczęſzczę, Rozweſelam kogo, błogoſławię. Kanonizuię, Obdarzam.* glückſeelig machen, erfreuen, beſchenken.

B E R

Bero; onis. lege Pero Hero. onis. ein Sack.

Berula, æ. Potocznik ziele. Bachbungen.

běryllus, *Gr. beryl.* ein Edelgeſtein Beryll. *(Gemma viridis quæ in India tantùm reperitur.)*

bēs, bĕſsĭs, m. & hic bĕſſis. *hujus* beſſis *Ośm części* ſub *Części całey rzeczy* & ſub *Kieliſzek.* zwey drittel eines Dings.

bĕſsālis, *Ośm uncyi maiący.* ſub *Części całey rzeczy, & Ośmpalcowy.* ein Drittel weniger.

bĕſſes uſuræ, i. beſſales ſub. *Lichwa.*

bĕſtĭa. *Zwierz, Zwierzę.* ein Vieh, Thier.

beſtialitas, beſtyalſtwo, Cieleſność. viehiſche Unzucht.

bĕſtĭārius, adject; *beſtyalſki.* viehiſch,

bĕſtĭārius, ſubſtant: *Zapaśnik, Wyſiekacz* i *beſtyalnik.* der in öffentlichen Schau-Spielen mit den Thieren kämpffet.

bĕſtĭola, *Zwierzątko, beſtyika.* ein Thierlein.

Bēta, æ, f. *Ćwikła,* **Kohl, Kraut, Mangold.**

Ut ſapiant fatuæ fabrorum prandia ... tæ. Mart.

bēta. n. *gr. Nienagorſzy, Podleyſzy tr...*

bētācĕus, adj & *Ćwikłany.* zum Kohl g... rig. ungeſchmackt.

bētācĕus ſubſt: *Ćwikła,* junge Sproſſe...

betizo, as, Słabieię. ſchwach werden.

beto, is. Idę i. & ſub *Wracam ſię* r. geh...

bĕtŏnĭca. *bukwica* i. Betonienkraut. *be... cam ex duro prodeſt aſſumere* Ba... Seren.

betŭlla, *brzoza. ſi à batuo, e brevė: ſi ... longum.* Birkenbaum.

bĕtŭllētum, *brzezina.* ein Birkenwald.

betulloleum, Dziegieć.

bĕtŭlus, *Piorunek.*

bezoar, B. *in bezoar.* Bezoarſtein.

B I

Bĭæōn vinum, *gr. Wino mocne.* ein T... aus gedorrten Trauben und Meerw...

bĭārchus, *gr.* ſub *Podwoiewodzy.* ein ... viantmeiſter.

bibacitas, Opilſtwo. die Weinſucht.

bĭbāx bibācŭlus, *Opiły.* ei. Säuffer. ... *xium tentare bibaces.* Mart. *ſyn.* Pō...

bibeſia, Opilſtwo i. die Begierde zu tri...

bĭblia, orum, *gr. biblia.* die Bibel, die ... cher der heiligen Schrifft.

bĭblĭŏgrăphus, *gr. Drukarz* ein Buc...

bibliŏpōla, æ. m. & bibliŏpēgus, *gr.* ... *żnik* i. 2. ein Buchhändler. *Sed qu... vendi bibliopola putat.* Mart.

bibliŏthēca, æ. *gr. Kſiążnica* i. *K... ki ... ralne, Kſięgi* i. eine Bücherkammer Bi... bliotheck. *Quem mea non totum bib... ca capit.* Mart.

bĭblus. li. *Gr. Papier* i. *Papierowe drz...* Rohr in Egypten, daraus ſie Papie... chen.

bĭbo is, *Piię,* i. *biorę w ſię. Wſiąka... bieram w ſię.* trinken.

b...

ad numerum, bibo majoribus poculis
bibo more Græco. bibo optima fide, bi-
o pro summo, *Pełnię 2.* voll austrinken.
in orbem, *Pełnić rzędem.*
pro salute, *Piię przez zdrowie.*
sucta, *Ssę 2.*
, onis, *Piianica.* ein Säuffer.
sus, Opiły. versoffen. *vide bibax.*
lus idem, & *biorący w się.* der gerne
inkt. *Collectum humorum bibulâ dedu*
it arenâ. Virg.
umeratus, Dwupiętry. das zwo Kammern
der Fächer hat.
ceps, ipitis, adject: omne. *Dwoygłowy,*
Rozdwoiony. Zweyköpffig. *Jane biceps*
...lus qui tua terga vides. Ovid.
inium; Łoszko stołowe. ein Ort wo zwey
Betten stehen.
lor adject omne. *Dwoistey farby, Pstry.*
zweyfärbig. *Myrtea sylva subest, bicolo-*
ibus obsita baccis.
ngius, substant. *Dwugarcowa miara.*
ngius, adject: *Dwugarcowy, piianica.*
rne ferrum, *Motyka.* Gabeln.
rnis, adject: Commune, *Dwoyrogi.*
zweyhörnig, das zwey Haacken oder Zin-
en hat.
rpor, oris. Omne, bicorporeus, *Dwoi-*
stego ciała, Mieszaniec. Zweyleibig.
bitalis, *Dwułokietny*, zwey Ellen lang.
llus & bedellus, *B. sub Sapient.* ein Ge-
richtsdiener, der vor Gericht fordert; ein
Pedell (das zwey Zähne hat.
ens, adject: Omne. *Dwozęby, dwuletni.*
ens, subst: masc.: *Motyczka, Widły 1. nak*
dwoyzębny. eine Gabel, Heugabel.
ens, subst: fæmin. *Owca.* ein Schaaf,
welches zwey Zähne hat, die länger sind,
als die andern.
ental, *Piorunowisko, Piorunem uderzony*
biduum, *Dwa dni 2.* zwey Tage.
biennis, adject: Commune. *Dwuletni 1.*

biennium, *Dwie lecie, Dwuletni czas.* eine
Zeit von zwey Jahren. (Weise.
bifariam, *dwoiako, na dwoie.* auf zweyerley
bifer, ra, rum, adject: & biferus. *Dwakroć*
rodzący. das zweymal in Jahr Frucht
trägt.
bifidatus, bifidus, *Rozpadły, Rozdwoiony.*
zweyspältig. *Erigimur, Setæq; cadunt,*
bifid sq; relinquit. Ovid.
bifolium, *Podkolan ziele.* ein zweyblätte-
richtes Kraut.
biforis, adject: commune. Dwuskrzydlasty 2.
& sub *Drzwi 5.* das zwey Thüren hat.
biformatus, biformis, *dwoistego ciała, Mie-*
szaniec 1. der zweyerley Gestalt hat.
bifrons, adject: Omne, *dwogłowy, dwoistego*
czoła. der zwey Stirnen, oder zwey An-
gesichter hat. *Saturnusq; senex, Janiq;*
bifrontis imago. Virg.
bifurcus, *Rosochaty, Rozdwoiony.* das zwey
Spitzen hat. *Ense jacet nostro: ramum*
prior ille bifurcum. Ovid.
biga, æ. f. *Cug koni, Wóz 2.* zwey Pferde
gegen einander gespannet. *Et nox atra*
polum bigis subvectæ tenebat. Virg.
bigæ cornutæ, sub *Woł.*
bigamia, *Dwoyżeństwo.* eine Ehe mit zwey
Weibern, die andere Ehe.
bigamus, *Dwoyżon.* der zwey Weiber hat,
der zum andernmal heyrathet.
bigarius, *woźnica.* ein Fuhrmann.
bigatus, sub *Poczworny.* zweyspännig.
bigemmis, sub *Pąk.*
bigener, ris, adject: Omne. Dwoistego cia-
ła. von zweyerley Geschlecht gebohren.
bignus, bigna, bliźniak. ein Zwilling.
bijuge curriculum, bijugi. *woz 1. 3.* ein Wa-
gen mit zwey Pferden.
bijuges, bijugi equi. *Para 2. Podwoyne ko-*
nie. zwey gespannte Pferde.
bijugis, bijugus, *woźnik.* zwey beysamen
ge-

gespannt. *Martis equi bijuges & magni currus Achillis.* Virg.

BIL

bilanx, Szale. eine Schüsselwaage. *Judicis en exacta bilanx nil transit multum.* Virg.
bilbo, bełkocę, Glekocę 1. schlottern.
bilem movere Prover; brzydzę się. zornig machen.
bilībra, æ. bilībre, is. *Dwa Funty.* zwey Pfund schwer, ein zweypfündiges Gewicht
bilībris, hic, hæc, *Dwufuntowy.* zweypfündig.
bilībris nummus, sub *Siedm pieniąszkow.*
bilinguis, *Nieszczery, Dwoyięzyczny.* zweyzüngig, falsch, der zwey Sprachen kan. *Timet ambiguum, Tyriosq; bilingues.* Vir.
bīlis, f. *Cholera, Gniew 2.* die Galle, Zorn, Geblüt. *bile tumet, Nerio jam septima conditur uxor.* Pers. *syn.* īra, īracūn[illegible].
bīlis atra, *Melancholia.* schwartz, melancholisch Geblüt.
bīlis suffusio, *Zołta choroba.* Gelbsucht.
bīliōsus, *Choleryczny,* gallenreich, gallsüchtig, zornig.
bilix, icis, adject: Omne. *wzorzysty.* doppelt. bilix lorīca, ein doppelter Pantzer. *Lancea consequitur, rumpitq; infixa bilicem.* Virg.
bilūstris, Comm: *Dziesięcioletni.* zehen jährig. *Pergama cum caderent, bello super alta bilustri.* Ovid. *syn.* Dĕcēnnis. *phr.* Per dŭo lūstra mănēns.
bilychnis lucerna, *Lampowy nosek.* was zwey Lichter oder Docht hat; ein Hangleuchter.
bimaris, adject: Comm: Miedzymorski. zwischen zweyen Meeren liegend. *Quæq; urbes aliæ bimari clauduntur ab Isthmo.* S. *phr.* Inter bīna lŏcātus æquŏra. *vide Isthmus.*
bīmātus, us. *Dwuletni czas.* zwey Jahrzeit.
bimater, dwie Matki maiący. der zwey Mütter hat. *Satumq; iterum solumq; bimatrem.* Ovid.
bimembris, hic hæc, dwoistego ciała, Miesniec 1. der zweyerley Glieder hat. *Pe[illegible] leris, tu nubigenas, invictæ, bimem[illegible]* Virg. (nat[illegible]
bimensis, bimestris, dwumiesięczny. zwe[illegible]
bīmus, bīmulus, *Dwuletni 1.* zweyjäh[illegible] *Tum vitulus bima curvans jam co[illegible] fronte.* Virg. *syn.* Dŭos ānnos nātus.
bīnī, *Dwa. Po dwu.* zwey und zwey. *[illegible]la bina novo spumantia lacte quota[illegible]* Virg. *phr.* Gĕmĭnus, duplex.
bīnio, onis, *Tuz.* ein Zweyer, alles was [illegible] pelt seyn kan *e.g.* Doppelducat. ein T[illegible] in der Karte.
binoctium, dwie nocy. zwo Nächte.
binominis, binomius, dw[illegible]ioko zwany. [illegible] zwey Namen hat. *Stat vetus urbs, [illegible] vicina binominis istri.* Ovid. *syn.* G[illegible]no dē nōmĭne dīctus, āppĕlātus.
biŏthănătus, *Gr. Zabity.* zum Tode v[illegible] theilt, ein Selbstmörder.
bĭpālium, *Motyczka.* Grabschaufel.
bĭpālmis, *dwudłonny; dwupięgdzisty.* [illegible] Hände breit.
bipartio, bipartior, *dwoię 1.* in zwey [illegible] zertrennen, theilen.
bĭpartīto, *dwoiako 1. 2.* zweytheilig.
bĭpătens, *Przeyzrzysty, dwuskrzydlay[illegible]* in *drzwi 5.* an zweyen Orten offen. [illegible] *tis alii bipatentibus adsunt.* Virg.
bipeda, Łokietnice, Posadzka 1, z[illegible] ger Backstein.
bĭpĕdālis, bipedaneus, & bipedanus, *d[illegible] pny.* zwey Schuhe breit, lang, gro[illegible]
bĭpĕdum impurissimus, nequissimus, *Ni[illegible] cnotliwy.*
bĭpĕnnis, adject: *Obosieczny, dwuskrz[illegible] sły.* das zwey Flügel hat. *syn.* D[illegible] pēnnis īnstrūctus, mūnitus.

bip-

…ennis, is. f. *Siekiera obosieczna; Halabart.* eine breite Axt auf beyden Seiten scharf. eine Helleparte. *syn.* Sĕcūris. *v. Securis.*

…ennifer, *Halabartnik.* der eine Helleparte träget. *Ecce furens contra sua fata bipennifer arcas.* Ovid. *phr.* Sĕcūri ārmātus, instructus mūnītus.

…ertior *idem bipartior.*

…es, edis, *Dwunogi.* zweyfüßig. *Adjuncto bipedum, curru metitur equorum.* Virg. *phr.* Gĕmĭno pĕdĕ nīxus, īnnīxus.

…enālis *sub Kleszcze. 1.*

…inella, *Sowia strzała ziele.* Bimpinell.

…ēmis, *Nawa 11.* ein Schiff mit zwey Ruderbänken. *Sic memorat geminasq; legit de classe biremes.* Virg. *syn.* Navis. *vide* …

…etum, B. *biret.* Hauptdecke. (*Navis.*

…ota, *Woz o dwu kołach.* ein Wagen mit zwey Rädern.

…otum vehiculum. *Kara.* eine Karre.

…otus, *o dwu kołach.* mit zwey Rädern.

…s, *Dwakroć.* zweymal. (*anceps est, meliùs tamen corripitur*) *Hic tibi bis æstas, bisve, cucurrit hyems.* Ovid. *Tum bis ad occasum, bis se convertit ad ortum.* Ovid.

…s centum, *Dwieście.* zwey hundertmal.

…s dēni, *Dwadzieścia.* zwanzigmal.

…s quinque. *Dziesięć.* zehenmal.

…s seni, *Dwanaście.* zwölffmal. (viel.

…s tamo, bis tantum, *Dwoy nasob.* noch so

…saccium, *biesagi.* eine Satteltasche,

… s, *Biszkokt.*

… *Zedel.* ein Stuhl mit zwoelehnen, darauf ihrer zwey sitzen können

…sextilis bissextus, *Przestępny rok.* ein Schalt (jahr.

…lingua, *Jagoda listna.*

…son, ontis, m. *Gr. Zubr.* ein Büffel, Auerochs.

…spellio. *Szalbierz, grubarz.* ein Betrüger.

…urda, *Drop.* eine Trappgans,

…orta, *Wężownik 3.* eine Schlangenwurz.

…sulcus, bisĕtus *Rozdwoiony, Rosochaty, Kopyt rozdwoionych.* enstzwey gespalten. *Pulsat eumq; solum pede pulsavere bisulco.* Ovid. (rächet.

bisūltor, *Mściciel.* der eine Sach zweymal

bīthȳmum, *Miod przaśny.* Honig.

bitiensis, *Biegun 1.* ein Landstreicher.

bito is, & os, *priscum. Idę 1. & sub Wracam się 1.* gehen, zurück gehen.

bĭtūmen, inis. n. *Kley 1.* Judenleim, Pech, Harz, Bergwachs. *Et fragiles incende bitumine lauros.* Virg.

bitūmĭnātus bĭtūmĭnĕus, *Kleiony.* von Bergharz. *Sive bituminea rapiunt incendia vires.* Ovid. (schmieren.

bitūmĭno, *Kleię.* mit Pech oder Kütt be-

bivertex mons, *Dwuwierzchowa gora.*

bivira, *Wdowa.* eine Wittwe, die zwey Männer gehabt.

bivium, ii. n. *Rozstanie dróg.* Wegscheide. *Et tuus in bivio detineatur amor.* Ovid.

bivĭus, *Dwoydrogi, Rozdwoiony.* das zwey Wege hat.

B L A

Blăcĕōlus, *Głupiec.* ein unsinniger Mensch.

blatĕro, as. *Beczę.* bläcken wie ein Widder.

Blada & bladum B. Zboże 1. Getrayd. (Rede.

blæsitas, *Szeplunienie.* das Stammeln in der

blæsus, *Gr. Szeplun, Krzywonogi.* lispelnd, übel redend, der mit der Zunge anstößt.

blănde. *Łagodnie.* lieblich, freundlich.

blandicellus, blandiculus, Łagodniuchny. lieblich, schmeichelhaft, liebkosend.

blandiloquus. blandiloquens, blandilŏquentŭlus, blandidicus, Łagodnomowny. liebkosend schmeichlend, lieblich redend. *blādiloquis olim capta est sermonibus Eva* Ar.

blandilŏquentia, Łagodnomowność. das Liebkosen.

blandīmĕntum. *Pobłażanie, Łaszenie, Przyłuda, błaganiu służąca rzecz, Łagodzeniu służąca rzecz.* Schmeichlung. *Cor blandimenta precesque.* Ovid.

Q　　　blan-

blandior, *Pobłażam*, *Pochlebuię*, *Łechcę*, *Lubo iest.* liebkosen, schmeichlen. *Mentiris vanoq; tibi blandiris honore* M. *phr.* Blandisŏnis dictis mulcĕo, delinio, fallo. *vide Adulor.*

blanditer, *blanditim*, *Łagodnie.* lieblich, freundlich, schmeichlerisch.

blanditia, blanditĭes, blanditiæ, hæ, *Łagodność*, *Pieszczota*, *Pobłażanie.* Schmeichlerey, süsse Worte. *Mistaq; blanditiis puerilibus oscula junxit.* Ovid. *syn.* Illĕcĕbræ, lēnōcinia, blandīmēnta. *phr.* Byssina, dulcia, aures mulcēntia verba, blandæ, mēlitæ vōces.

blanditus, *us*, *m.* *Pobłażanie.* Liebkosung, Freundligkeit.

blandus, blandŭlus, *Łagodny*, *Łaskawy.* lieblich, freundlich, gelind, gut, höflich.

blapsigōnia, *Gr.* sub *Poronienie 1.*

blasphēmia, *Gr.* *bluźnierstwo.* Lästerung.

blasphēmo, *Gr.* *bluźnię.* lästern.

blasphēmus, *Gr.* *bluźnierca.* ein Lästerer.

blatĕa *sub błoto.* Koth.

blatĕro, as, *blekocę 2.* *bałamucę*, *Swiegocę*, *plotę 2.* & sub *Wielbłąd 1.* schwätzen, plappern, plaudern, schreyen wie ein Cameel.

blatĕro, onis, m. *Bałamut*, *plotka 2*, *Swiegot Mowca.* ein Schwätzer, Plauderer.

Blatio is, plotę 2. blato, is. idem. schwätzen.

blatta, æ. *Mol*, *Jedwabnica 1.* *Szarłat 4.* *Kiełki morskie.* eine Schabe, Motte. Purpur.

blattaria, *Knafliczka ziele.* Schabenkraut.

blattarius, *Mólow pełny.* voll Motten.

blattĕus, *Szarłatny.* von Purpur.

blattĕum, *vel* blattium pallium, & blattea, subst: *Szarłatna szata.* Purpurmantel.

blavus. *Modroblady.*

blax, cis, *Gr.* *Nikczemnik.* *Głupiec.* ein Tölpel, unhöflicher Mensch, träg, faul, zärt(lich).

blēchum, *Gr.* *poley 1.* wilder Poley.

blennus, *Gr.* *Głupiec.* *Smarkacz.* ein Narr.

blĕpharo, onis. m. *Gr.* *brwisty.* der grosse Augenbraunen hat stolz, ernsthaft.

bliteus, *blitĕolus*, *Głupiec*, *Nikczemnik.* ungeschickt, unhöflich, dumm, tölpisch, einf(ältig).

blitum, *Gr.* *Zmiindu ziele.* Mittenkraut (...)

BO

Boa, æ. *Gr.* *Ociekłość*, *Odra*, *wołowa choroba*, *wąż wielki*, *Kufa.* eine Ochsen o(der) Wasser-Schlange.

boæ, hæ, *Ospice.* rothe Flecken von Blatte(rn).

boalia, *ium*, & *orum*, *wołow gonitwa*, *łowania.*

boarius, *wołowy.* *Arvaq; mugitu sancite boaria longo.* Prop.

bōcas, æ, m. *Gr.* *wołok ryba*, *Cielę morskie.*

bodones, *B.* *sub Kopiec.* Gränz-Steine.

bōēmus, *Czech.* ein Böhme.

boia, *æ.* *Kuna żelazna.* *panna 3*, *więzy.* (...)

boiari, *hi.* *B.* *sub bowarzyn.* (...)

bōlbitum, bōlitum, n. *Gr.* *Gnoy 2.* Kühm(ist).

bōlĕon; onis, m. *Gr.* *Gnoiewisko.*

bōlētare, is, bōlētarium, *Misa spora*, *rydzowy statek.*

bōlētar, eris, m. *Gr.* *Ość do łowienia ryb*, *misa spora*, *rydzowy statek.* ein Fischer(...)

bōlētus, *gr.* *Rydz.* ein Pfifferling.

bōlis, idis, *Gr.* *Ołowianka żeglarska.* Bleywurf, Senkbley. (Fischerkr(...))

bōlōnæ hæ. *Gr.* *Rybne iatki.* Fischbu(den).

bōlōnæ, hi, & bolones, è græco. *Rosłowych ryb przekupień.* Fischhändler.

bōlus. *Gr.* *Kąsek*, *Kęs 2.* *Sztuka 2.* ein Bi(ssen).

bōlus, *Gr.* *Rzucenie kostki.* *Zarzucenie sieci.* ein Wurf auf den Würfeln, ein Zug mit dem Garn, Fischzug.

bōlus, Armenia, *Rubryka 2.* rothe Erd(e).

bombarda. *b.* *Muszkiet*, & in *Działo.* Büchse, Musquete. *epith.* Lēthāla. (...) *phr.* æs cāvum īgnĭvŏmum. (...) vulnifica, Fātiferam glandem īgne (...)mēns. Vox mūris tŏnandi lūcs. L(...)feram ēructans non cāllo vulnere (...)rat.

ram, ingenti fulmine muros concutit ignivomo pilius ab ære globus. *vide Tormentum.* (fend.
ombex, *Gr. A. J. Interjectio* Ha poßtau-
ombilo, as, *becze.* brummen wie die Immen. *bombilat ore legens munera mellis oper.* Ovid. (Bienen.
ombilatio, *beczenie.* das Brummen der
ombus, i. m. *gr. brzęczenie pszczoł, Trąb dzwięk.* das Brummen der Trompeten; das Summen der Bienen, der Schall, Knall, das Trappeln der Pferde.
ombyces, hi *Gr. pomort.*
ombycias, æ. *gr.* sub *Trzcina.*
ombycina, orum, *Gr. Jedwabnica szata.* ein Seidengewand.
ombycinum, *Jedwab.* Seidenzeug.
ombycinus, *Jedwabny.* aus Seiden.
ombyx ycis, hic. *Jedwobnica 1. Osa.* ein Seidenwurm. *lucet bombyce puella* P.
ombyx, *hæc Jedwabnica szata,* Seide.
omonicæ, *gr.* sub *biczowanie.*

BON

ona, orum, *Dobra, maiętność.* Güter, Reichthum *syn.* opes, divitiæ, fortunæ. *epith.* blanda, placida, fugacia, fragilia. *vide Divitiæ.*
ona cum venia, gratia, *z pozwoleniem, za łaską.* mit Erlaubniß.
ona dies, *Dobry dzień.*
ona fæmina, *dobra żona,* in *Matka.*
ona fide, *Szczerze, wiernie, prawdziwie, Sumieniem dobrym.* ehrlich, redlich, getreulich.
ona mala, *wszystko.*
ona obvenientia, *Spadek 2.*
ona prædia, *Rękoymia dobra.*
ona falute; sub *w dobru czas.*
ona verba, *Nie tak srogo.*
onasus, *Zubr.* ein Büffel, Auerochs.
oni consulo, *Za dobre mam.*
onis avibus, Prov: *Szczęśliwie.* glücklich.

bonis rebus, *Za Szczęścia.*
bono modo, *przystoynie.* auf gute Weise.
bonitas, atis, f. *Dobroć zyzność.* Gütigkeit. *Cecropium superas qui bonitate semen.* Mart. *syn.* Probitas.
Bonitarius B. sub Pan własny.
bonum, i. n. *dobro, Pożytek, Srzodek.* das Gut, der Nutzen.
bonum, *Interjectio, sub By cię!*
bonum factum, *Słusz, dobra nasza, Toś chłop grzeczny 1.* (miot 2.
bonum ingenii, bonum ingenitum, *Przy-*
bonum manè, *dobry dzień 2.*
bonum sit, *Szczęść Boże.*
bonus, *dobry 1. 2. Łaskaw.* gut, fromm, günstig, geneigt, tüchtig, geschickt, groß. *v. g.* bona pars montis, ein grosser Theil des Berges. *Nec bonus Eurystheon prælato invidit honori.* Virg. *syn.* Justus, probus, rectus, integer.
boo, as, boo, is, *beczę, wołam 1. Ryczę.* brüllen als ein Ochs. *syn.* Reboo, mugio.
boops, pis, *gr. Wołok ryba.*
bootes, æ. m. *gr. Poganiacz 3. Frigida circumagunt pigri sarraca bootæ.* Juven.
borea, gemma, *Turkus.*
Boreas, æ. m. *Gr. Wiatr połnocnemu poboczny ku wschodowi.* der Nordwind. *Aut Boreæ penetrabile frigus adurat.* Virg. *syn.* aquilo. *epith.* Frigidus, gelidus, sævus. *vide Aquilo.*
boreus, *Gr.* & borealis, *Połnocny 2.* Mitternächtig. *Vita procul peragenda sub axe Boreo est.*
borith, *Hiltrem. 2. est herba fullonum Ma.*
borrago, inis, *Bòrak.* (lach 3.
Borussus, Prusak. ein Preuss.
Borysthenes, è Græco. *Dniepr.* der Dnieperfluß.

BOS

Bos. bovis, m. *Wół 1. 2.* ein Ochs, Stier, Rind. *Qua bos ex homine est, ex bove fa-*

cta Dea. Ovid. *syn.* Taurus; jŭvĕncus.
bōs; fœmina, f. *Krowa* 1. eine Kuh. *syn.* Vitŭla, jŭvĕnca; văcca. *vide Vacca.*
bōs luca, *Słoń.* ein Elephant.
bōs sylvestris, *Bawoł.* ein Büffel.
bŏscas, adis, boschis, idis, *Gr. Cyranka.* eine Moosente.
bosphorānus, bosphorius, sub *Morze ciasne.*
bŏsphŏrus: bosporus, *Gr. Morze ciasne.* die Meer-Enge bey Constantinopel. *Æquora qua rigidos eructat Bosphorus amnes.* Val.
bōstar, aris, *Wolownia.*
bŏstrȳches, hi. *Gr. Kędzior.* Haarzopf. (*sty.*
bŏstrȳchites, æ m. gr. sub *Kamien niezgorz-*.
Bŏtănismus, *Gr. Plewidło.* Kräuterwissenschaft.
Bŏtaurus, è Græco Bąk 1. Rohrdommel.
bŏtĕllus, bŏtŭlus, *Kiełbasa.* eine Bratwurst.
bŏtŭlārius, *Kiełbaśnik.* ein Wurstmacher.
botryitis cadmia, *Miedziane odmioty, Tucyia*
bŏtrus, ri botryon, onis, m. *Gr. Grono.* Weintraube. *Nectareis colles botris spoliantur aprici.* Mart. *vide Uva.*
bŏtrys, yos, f. *gr. Molownik, Bożybyt ziele.*
botrytes, æ m. *Gr. Gronisty kamień.*
Bova, idem Boa. eine gewisse Art von Wein-
Bŏvātim. Po wołowsku ochsenhaft. (fässern.
Bŏvile inusitatum, sub Chlew. ein Kühstall. *vide stabulum.*
bŏvillus, bŏvīnus, *Wołowy.* Rindern.
Bŏvinator, Ociągający się. Szalbierz. ein Betrüger, Zauderer, Reckel.
Bŏvinor, aris. Ociągam się, Rozwieram gębę. Szczypię 2. anbrüllen, schelten.
Bŏvo, as. beczę, Ryczę. brüllen.
bŏx, ŏcis, *Gr. Wołek ryba.* ein Meerfisch.
Brăbeutes, æ. m. *Gr. Igrzysk sprawca.* Kampfrichter, der bey den Ritterspielen die Gaben austheilet, ein Fechtmeister.
brăbēum, brăbīum, vel brăvīum, *Gr. Podarek zwycięski* Ehrenkränzlein, das Kleinot, welches denen Läuffern oder Fechtern mitgetheilet worden. die Gabe Fechten. *syn.* Cĕrāminis, palæ ræ p
brăbȳla, æ. f. *Gr. Śliwa leśna.* (in
brăbyla, orum, *Gr. Damasceny.* Prunel
brăcca braccha, bracha, æ. *Szata kosm. Szuba.* (Beinkleider, H
brăccæ, brăchæ hæ: f. *Ubranie, szarawa*
brăccārius. *Krawiec.* ein Hosenmacher.
bracchārius, bracharius bracchatus, bra tus, *sub Szata kosmata.*
brăchĭa, orum, *Barki, Nogi.* die Arme. *inter sese magna vi brachia tollunt.* V *syn.* Lacerti ulnæ.
brăchĭāle, is,. *Manela, Naramiennik, przegub.* eine Armzierde, Armband.
brăchĭālis, *barkowy.* zum Arm gehörig
brăchĭātus. *Rosochaty.* (oben
brăchio molli, levi, *Niedbale.* nachl
brăchiŏlum. sub *bark.* ein kleiner Arm
Brachionarium, Naramiennik 1 ein Arm
brăchium *bark, Rosocha Odnoga m Wylewki Piętwa, Wał* 1. ein Arm, werk, Schanz, die Arme der Flüsse.
brăchĭum arboris, *Gałąź, Gałązk* Baumäste.
brăchĭum polypi, sub *Czaszki. (labæ Se*
Brachycatalecticus versus, cui desunt du
Brachycatalectus, cui deest unus pes Di
brăchyiŏlĭa, *Gr. Krotkomowność.* eine ze Rede. (*bre*
Brachysyllabus pes. idem Diomedi
brăctĕa, æ. f. *Blacha* 2. Blech, eine Platte von Metall.
brăctĕa ventorum index, *Wietrzni* Wetterhahn, Fähnlein auf den Th
brăctĕārius. bractеator, *Blacharz.* ein schlager; Blechmacher.
brăctĕātus, *Blaszkowany, Po ier* mit Blech beschlagen, vergüldet.
brăctĕŏla, *Blacha* 2. ein Blechlein au
brădypus, *Gr. Drop.*

Br-

...anca ursina, *Barszcz* 1. Bärenklau.
...chiæ. iæ. *Oskrzele.* Fischohren.
...sica, *Kapusta* 1. 3. 4. 5. 6. Kohl, Kraut.
...sica canina, *Bażanka ziele.* (Kohl.
...sica sylvestris, *Brzoskiew polna.* wilder
...aterat aries, *sub Baran* 1. & *beczę* 1.
...thy, yos, n. *Gr. Sabina* 1. ...
...hmalis, is. *Gr.* sub *Pieprz.* Pfefferbrand
...photrophium, *Gr. Szpital dzieci, Dzieciecy.* ein Waysenhaus.
...ve, subst: *Książki pamiętne, Spisek* Brief vom Pabst an einen grossen Herrn geschrieben.
...ivi. *W krotce, krotko, trochę* 2. im kurzen, bald. *syn.* Mox, jam jam, brevi tempore.
...via, ium. *Brod, Miałkość* seichte Oerter im Wasser, Sandbänke. (*Vadosa loca in mari, navious invidiosa.*)
...viarium, *Spisek, Sumowanie, Skrocenie, Dziennik,* & sub *Brewiarz Dyurnał.* ein kurzes Verzeichnis, kurzer Begriff, Brevier.
...brevi...ius, *Krotki.* kurz.
...reviculus, *Książki pamiętne, Spisek.*
...reviloquens, *Krotkomowny.* kurzredend.
...reviloquentia *Krotkomowność, Mowa krotka.* eine kurze Rede.
...brevio, as, *Skracam.* abkürzen, verkürzen. *syn.* a brevi..., contraho.
...brevis, adj. ct. *Krotki, Miałki.* kurz. *Tityre dum redeo, brevis est via, pasce capellas.* Virg. *syn.* Pa...vus, pusillus, exiguus, angustus, ... non longus, concisus.
... sub ... *Książki pamiętne, Spisek.* kurzes Register.
...brevitas, *Krotkość, Miałkość.* Kürze *Non licet hic vitæ de brevitate queri.* Mart.
...breviter, breviius, *Krotko.* kürzlich.
...iareus, eos, ei. *Gr. Dziewięćsił.*
...ria, æ. *Wytłoczyny.* eine Traube, die da soll gekeltert werden.
... *syn. ... wytłoczyc.* die Trauben auspressen
...tannia, *Angielska ziemia.* Engelland. (*vide Anglia.*) *Dicitur & nostros cantare Britannia versus* Mart.
brit... ...a, *wężownik* 3. Löffelkraut.
b...ocitas, *W...głodanie.* Aushungerung, das Zähnblecken.
brochon, *bdelium.* ein schwarzer Baum, woraus Bdellion fliesset.
brochus, broccus, bro...us bronchus, broncus, & brocis dentibus, *Zębaty* 1. *Wargaty.* Schieferzähne.
bromus, m. *Gr. Owies.* der Haber.
bronchocele, es *Gr. Gardła spuchnienie,* in *Wole* 1. die Geschwulst in der Kehle.
brontæum, *Gr. Bęben* 2.
brontia, æ. f. *Gr. Piorunek.* ein Donnerstein.
bruchus, *Gr. Szarańcza,* & sub *Gąsiennica* 1. ein Käfer, Kohlwurm, Raupe.
bruma, æ. f. *Zima, Rok.* der kürzeste Tag des Jahrs. *Bruma novi prima est, veterisq; novissima Solis.* Ov. *syn.* H...iems.
brumalis, *Zimowy* 2. Winterisch, kalt. *Quale solet sylvis brumali frigore viscum.* Virg. (baum.
bruscum, *Flader.* der Schwamm am Ahorn.
brusca, æ. f. an *Sabina.* eine Art Cypressenbaums.
bruti... *Smoła* 3. (baums.
Brutianus, Podwodnik.
brutum i. n. *bydle* ein unvernünftiges Vieh
brutus, *Nieczuły* 1. *Tępy, Niemy, Munia.* unvernünftig. (fenbaum.
brya, æ. f. *Gr. Tamaryszek.* ein Tamaris-
bryon n. *Gr. Chmiel, Mech,* 2. *Porost, Rzęsa.* 5. das Moos an alten Eichbäumen, Meermoos.
bryonia, æ. f. *Gr. Tamaryszek, Rodzeniec.* Zaunreben ein Kraut, Schmeerwurz.
bryonia alba, *Przestęp biały.*
bryonia nigra, *Przestęp czarny.*
br...tum, n. *Gr. Piwo* 1. ein Gerstentrank.
bu particula auget in Compositis. ut bupes.
bua æ. f, vox puerorum potum poscen...tium *Napoy,*

Napoy, item v. *Napełniam., Papu, item in Ampułka.* ein Trank der unmündigen Kinder.
Bubalia, orum, Gr. Manela, Armbänder.
būbălinus, *bawołowy.* büffelisch.
būbălis, idis, *Gr. Bawolica.* eine Büffelin.
būbălus, i. m. *Gr. Bawoł.* ein Büffel, Ochs Rind.
bubetii ludi, *Wołow gonitwa.* (Bovile.
būbīle, *Chlew. Wołownia.* Rinderstall. *v.*
bubilo, Huczy sowa, & in *Sowa 2.*
būbīno, *Plugawię.* verunreinigen.
būbo, is, *bąkam 1.* schreyen, wie ein Rohrdommel.
būbo, onis, m. & f. *Sowa łęłna.* eine Nachteule. *Nunc bubone gravi nunc philomela sonet.* Euch. *phr.* Nŏctis ăvis, vŏlŭcris prænuntĭa făti. Pāllădis ālcs. Lūctŭs prænūntĭus ăles. Quī dīræ mōrtis nūntius ēsse sŏlet. Hūmāno generī trīstia fāta cănens. *vide Noctua.*
būbōnes, hi. *gr. Dziewienicz.* (kraut.
būbōnĭum, *gr. Gwiazdeczki ziele.* Sternbūbōnŏcēle, es, *gr. Kiła, wydęcie choroba.*
būbsĕqua, æ. m. *Poganiacz, wołowiec.* ein Ochsentreiber.
būbŭla, *Wołowina.* Rindfleisch.
būbŭlcito, as, būbŭlcĭor, aris, *Paśę bydło, Woły paść.* Ochsen hüten.
būbŭlcus, i. m. *Poganiacz, wołowiec.* Kühhirt *syn.* Armēntārĭus, pāstor bŏum cūstōs.
bubulo, as. Huczy sowa. schreyen wie eine Nachteule.
būbŭlus, *Wołowy.* rindern.
būbārdĭa, *gr. Turkus, Serdecznik kamień.*
bucæda, æ. m. *Smoganiec,* & in *Rzeźnik,* der mit Karbatschen oder Ochsen sennen geprügelt wird.
bucca, æ. f. *Gęba 1. Kęs 2.* der Mund, die Backen, die Höhle des Mundes. *v. Os.*

būccĕa būccella, *Kęs, 2. Sztuczka.* ein Bi[illegible] Mundroll.
buccellarius, Kiryśnik 1. & in *Cirrowi[illegible] Pasorzyt, Picownik.* ein Oriental. Cürassier, Tischgenoß, Kostgänger, Sc[illegible] roţer.
buccellatum. Biszkokt. Zwieback, Bisco[illegible]
būccĭna, æ. f. *Trąba 1. 2.* & *Pław 3.* Posaune, Trompete. *syn.* Tŭba, co[illegible] lituus. *vide Tuba.*
būccĭnātor, *Trębacz.* ein Trompeter.
būccĭno, *Trąbię 1. Dukam 1.* ein Jn[illegible] ment blasen.
būccĭnum, *Trąba 2. Pław 5. Szarłat f[illegible]* eine Art von Schnecken, Trompeten[illegible]
būccis fluentibus homo, *Gęba 3.*
būcco, onis, *Gęba 3. Głupiec, Chel[illegible]* ein Großmaul, Narr, Thor, Schmar[illegible]
buccŭla, *Gębka.* ein kleiner Mund.
būccŭlæ, hæ. *Pucki, Policzki.*
būccŭlārĭus, *Płatnerz.*
būccŭlēntus, *Gęba 3.* großmäulig.
būcēntes, æ. m. *Gr. Gzik, Rosmąk* ein[illegible]
būcēntrum, *Gr. Poganiacz 2.* ein O[illegible] prügel.
būcĕphălus, *i. bovis caput, nomen equ[illegible] xandri Magni. Item Orzech wodn[illegible]*
būcĕras, atis, n. *gr. Boża trawka.* [illegible] horn, ein Kraut.
bucerda, Gnoy wołowy, sub *Gnoy 2.*
būcĕrĭus, būcĕrus, a, um. *gr. Rogaty[illegible]* Hörner hat.
būcĕrum pecus, *Woł.* Rindvieh
būcĕtum, *būcītum, Pastwisko.* die Weid[illegible]
bucida, idem Bucæda. (das Rin[illegible]
būcŏlĭca orum. *gr. Skotopas i.* Hirten[illegible]
būcŏlĭcus. *gr. Pasterski.* den Viehhir[illegible] gehörig. *syn.* Pāstŏrālis, āgrēstis, rū[illegible]
būcolicon panaces, *Panak.* Ochsen[illegible] Heilkraut. (P[illegible]
būcrānum bucranion, *gr. Wyżlin 2,* [illegible]

..., *Jałowica.* eine junge Kuh.
...us, *Ciołek.* ein Kalb, ...
... onis, m. *Żaba ziemna.* eine Kröte.
... *...entusq; cavis bufo, & quæ plurima ...ræ.* Virg.
... lum agreste; *Wołowy język 1. 2.* Ochsenzungen ein Kraut.
...n, onis, m. *gr. Pszczoła.* eine Biene.
...ia, *gr. Pszczelnik 2.* ein Bienenstock.

B U L

...athum, *gr. Szczaw kobyli.* Großlenden (ein Kraut.
...ëus, ... *Członk waty, Główiasty.* wie Zwiebeln Wachsend.
...ne, es *gr. Śniedek 2.* wilder Lauch.
...lus, i. m. bulbus, *Człowek 3. Śniedek 1. ...ówka 3. Korzeń okrągły*, wurzeln, so ...le Schaalen wie die Zwiebel haben.
... ālium. (zwiebel.
... vomitorius, *Psia cebula.* Narcissen-
... es. *gr. Rada 3.* der Rath.
...ta, æ. m. *gr. Radzca.* ein Rathsherr.
...terium, *gr. Radziecki dom.* Rathhaus.
... *Mieszek pieniężny, Sumki, Torba, Zy... niowieści, Błona 4.* Ranze, Felleisen.
...n, bulimos, *gr. m. Apetyt 4.* ein grosser unersättlicher Hunger, Freßkrankheit.
... æ. f. *Bąbel, Cętka, Pukiel 2. Noszenie ...ogie, & n Bratnal.* eine Wasserblase, ...ngehenke.
... aurea, *Zaponka.* die güldene Bulle.
... dignissimus. *Dzwoniuch.*
... naugæ. *Mowa nadęta.* Kindisches Zeug
... *...beli, bić.* das Blasenwerfen.
...tus, a. um. *Nadęty, Bąbelisty, Puklami ...adzony, Cętkami ozdobiony.* voll Wasserblasen, mit Buckeln gezieret, kindisch, ...t Siegeln bekräftiget.
..., is, *Kipię.* sieden, aufwallen. *syn.* e... ..., ferveo.
... delit, *Odkipiało.*
..., us. *Kipienie.* das Sieden.
..., as. *Bąbele się czynią, pienię się, wzwieram.* aufwerfen, blasen, sieden, siegeln.
bulla, *Bąbelek.* eine kleine Blase.
bumastos ti. f. gr. Bumamma, æ. Bumammia, *Jagoda winna spora.* Trauben mit grossen Beeren.
bumělia, æ. *gr. Jesion.* ein Eschenbaum.
būnias, adis. *gr. Rzepa podługowata.* grosse Rübe, Rettich.
būnium, *gr. Rzepnik.* wilde Kresse.
buo, is. Napełniam. anfüllen.
būpæs. *gr. Dziecię 2.* ein Kind.
būphonia, *gr.* sub *Wołow gonitwa.*
buphthālmum, *gr. Nogietek.*
būphthālmus; *gr. Rozchodnik wielki, Wołowe oko ziele.* Rindsblume, Ochsenauge.
būphŏnon, *gr. Paskudnik ziele.* Eberwurz.
būpleuron, *gr. Aminek.* wilder Pastinack.
būprestis, is. f. *gr. Paskudnik robak, y ziele* wildes Kohlkraut, stinkender Käfer.
būrdo, burichus, burdicus, *Muł 1. Źrzebię, Żmudzinek.* ein Maulesel, kleines Pferd.
burgus è gr. Burgimagistri B in Zamek 3.
būris, bura, æ. *Nasad, Klęk, Kozica.* eine Pflugsterze. *In burim & curvi formam accipit ulmus aratri.* Virg.
būrrānica potio, burranicum vas. *Słoducz.*
būrrhīnon. *gr. wyżlia ziele.* Orant ein Kraut
burrio, is. pro Bullio, Sypię się 2. Szmerczynię. wie die Ameisen wimmeln.
būrrus, *è gr. Lisowaty, Rumiany.* rothfärbig
bursa, in Gloss: est Cloaca sed non est vox latina Græca etiam Byrsa. à qua videri potest ducta bursa) corium sonat non crumenam. Leder, lederne Ranze, Fell. Tasche.
bursa pastoris, Taszník ziele. Täschelkraut.

B U S

būsělinon, *gr.* sub *Pietruszka.* Petersilien.
būsèqua, æ. m. *Wołowniec, Pogoniacz.*
Bustar, aris, n. Wołownia, Łgęszcze.
būsticāpus. *Niecnotliwy Grobow ec.* der die Todten beraubet.

būsto-

bŭſtrŏphe, es. *gr. Uwrot.*
bŭſtuārĭus, adiect. *Grobowy, Pogrzebowy.*
bŭſtŭāri us, ſubſt: *Wyſiekacz.* Fechter bey Verbrennung der Leichen.
bŭſtum, i. n. *Zgliſzcze. Pogorzeliſko, Grob.* ein Grab, ein Ort, da die Todten verbrannt wurden. *Regis Decerni terreno ex aggere buſtum.* Virg. *ſyn.* Sĕpŭlchrum tŭmŭlus, pўra, rŏgus.
bŭsўcon. *gr. Figa 6.* eine Feige.
bŭtĕo, onis. m. *Jaſtrząb*, an *Rarog.* ein Habicht. *Inque paludiferis buteo bubit aquis.* Ovid. (Rindern.
buthyſia, *gr. Bicie bydła.* ein Opfer von
butio, onis m. *Butorius B. Bąk 1.* ein Maſtochs, eine Rohrdommel.
butŏmon, *gr. Rzeczyczka.* Schilfrohr.
butomos. *gr. Wilcze bobki ziele.*
buttio, is. *Bakam* buttis, *gr. Kadź.*
Buttubata, Bayki. Narrenpoſſen.
bŭtўrum, i. n. *gr. Maſło.* Butter.
buxans, buxoſus, *Bukſzpanowey farby.* gelb wie Buchsbaum, dem Buchs gleich.
buxētum, *Bukſzpanowy ogrodek.* Buchsbaumwald.
buxĕus, buxifer, *Bukſzpanowy, Zołtą chorobę cierpiący.* Buchsbaum, der Buchs träget.
buxus. i. f. buxum i. n. *gr. Bukſzpan 1 2.* Buchsbaum.
byne, es, *gr. Słod.* Malz.
byrrhus, *gr. Szata zwierzchnia.*
byrſa, *gr. Skora 5. vide Burſa,*
byſsĭna verba, *Słowa Łagodne.* ſchöne Worte
byſſus, i. f. byſsĭnum, i. n. *gr. Biſior, Płotno cienkie 1.* die beſte Leinwand. *ſyn.* Lĭnum.
Bytūrus, Robacy winney macicę,
Byzantium, Carogrod. Conſtantinopel.

C A B

Căbăla, *Cabaliſtæ. ſub Piſmo taiemne.*
Căballarius, i. m. Koniuch. ein Reuter.
Căballātio, Rozruchar ſtwo. das Amt, gemeinen Pferde zu warten.
Căbāllīna, *Szkapina.*
Căbāl-īnus, *Szkapi.* vom Roß oder Pfe
Căbāllĭo, onis. *Konik morſki.*
Căbāllus, i. m. *Szkapa.* ein ſehr ſtarkes P *ſyn.* equus, quadrŭpes, sŏnĭpĕs. *v. e*
Cabus, gr. Trzykwartowa miara. ein B
Căcăbo, as. ſub *Kuropatwa.* ſchreyen ein Rebhun. (H.
Căcăbŭlus, *Garnuſzek.* ein kleiner
Căcăbus, *Gr, Garniec 1. 2.* ein Keſſel,
Căcălĭa, *Gr. Miloſna ziele.*
Căcăturĭo, is. *Na dwor mi ſię wielki*
Cacabata ædificia, B. Paulin, i. inſtar denigrata. Czarna izba. berußte, ſchwärzte Häuſer. *Cacabaceus, Tertul. inſtar ollæ bulientis.* rauſchend.
Căcemphaton, Cacephaton, *Gr. Mowa gawa.* garſtige Reden, grobe Poſſen
Căchectes, æ. m. Cachectos, Cachectu *Niezdrowy; blady 1. Cerę złą maiąc* ſen ganze Leibesbeſchaffenheit verder
Cachĕxia, *Gr. Cera zła,* übler Leibszu
Cachinnabilis, Smiechowi podległy. läd
Căchīnnātio, *Smiech 2.* das grobe Lac
Căchīnno, onis. *Smieszek.* ein Spött
Căchīnno, as, Căchinnor, aris. *Smi zbytnie.* überlaut lachen. *ſyn.* ŏbg rīdeo. *phr.* Căchīnnis āppĕto, lăcĕr quĕo, āttŏllĕre rĭſum.
Căchīnnum ſuſtulit: ſub *Rozmiać*
Căchīnnus, i. m. *Smiech* lautes Gelächter. *ſyn.* nīrus (ein
Căchla. *gr. Wołowe oko ziele.* Ochſen
Căchrys, ys, yos. *gr. Rzeſa 5.* & ſu marym 2.
Căco, avi, are, *wyproźniać ſię,* die durft verrichten.
Căcŏchўmia, *gr. Wilgotności zbytek*

liche Feuchtigkeit im Menschen.

..ōdæmon, onis, m. *gr. Czart* & sub *Smrod 3.* der böse Geist, Teuffel. *vide Dæmon.*

..cŏēthes, is, m. *gr. Nałog zły, Kancer.* eine böse Gewohnheit, Erbgrind, ein unheilsames Geschwär.

..cŏphăton, *gr.* sub *Mowa plugawa.*

..cŏstŏmăchos, vel us, *gr. Żołądka chorego. Niestrawny.* der einen blöden Magen hat.

..cosyntheton, *mala compositio dictionum. Lucill. Quintill. Servi. Figura grammatica.*

..cotechnia *i. mala ars.* Pravitas artis. *Quintil.* schädliche Kunst.

..cŏzēlia, *gr. Naśladowanie głupie.* böser Eifer, Nachäffung.

..cŏzēlus, *gr. Naśladowca głupi.* ein Nachäfferer im bösen.

..tos vel Cactus, *gr. Karciof.* Artischock.

..ubalum, *Plin. corr: Cucubalum.*

..cūla, æ. hic. *Giermek.* ein Troßbube.

..cūmen, inis n. *Wierzch 1.* Gipffel, Spitze. *Nunc herbæ ruptá tellure cacumina tollunt,* Ovid. *syn.* Culmen, vertex, ăpex, făstīgium. (Bäume.

..cūmen arboris, *Latorośl 1.* Gipffel der

..cūmĭnātus, *Kończaty 1. Szpiczasty.* zugespitzt.

..cūmino, *as, Zakończam.* zuspitzen.

..dāver, eris, n. *Trup, Ciało 4.* ein todter Cörper, Aas. *In stabulis turpi dilapsa cadavera tabo.* Virg. *epith.* īnfōrme tetrum, ..pe, defōrme, ēxsăngue.

..dāver capillare, *Zgrzybiały.*

..dāvĕrōsa facies, *Trupia twarz.*

..dāvĕrōsus, *Blady, Nabrzmiały, Szpetny,* todfärbig, der tödtlich aussiehet.

..dīscus, *gr. Wotowa skrzyneczka.* eine kleine Tonne; ein Gefäß, worein die Steinlein bey dem Votiren geworffen wurden.

..dit, *Powodzi się, Trafia się, Przysłoi, Dostało mi się*

Cădit in sensum videndi, cădit sub aspectum, sub sensum. *Widomy, Dotkliwy.*

Cădīvus, *Padaiący.* das selbst abfällt.

Cădmia, *gr. Tucya. Mosiężne abo Miedziane zużele, Kamień miedziany.*

Cădmītes, æ. m. *gr.* sub *Skorupiasty.*

Cădo, is. *Upadam 1. 2. 9. Padam 1. 3. Spadam 1. 2 Powalam się, Opada 2. Zapadam Przepadam, Przypada 1. Wpadam 1. Zachodzę 9.* & sub *Upadła,* fallen, sterben. *Multa renascentur, quæ nunc cecidēre, cadentque.* Hor. *syn.* Dēcĭdo cōncĭdo, ēxcĭdo. prōcĭdo, lābor, dēlābor cōllābor, rŭo, cōrrŭo, mŏrior.

Cădo causa, fōrmŭla, *Utracam sprawę.* die Sache vor Gericht verlieren.

Cădūca bona, *Nabyta Kadukiem maiętność.*

Cădūcārium jus. *Kaduk prawo.*

Cădūcārius, adject: *Kadukowy.* hinfällig.

Cădūcārius, subst. *Kaduk biorący.* der die fallende Sucht hat.

Cădūceātor, *caducifer. Poseł 2.* ein Friedensbothe, Herold.

Cădūceum, Caducĕus, *Laska poselska.* ein Herolds- oder Friedensstab. *epith.* Păcĭficus, fēlix, faūstus, pācĭfer.

Cădūcĭter, *Prędko.* behend, eilends.

Cădūcum, *Kaduk maiętność.* Erbfällig.

Cădūcum mali punici, *Granatowych iabłek kwiat.*

Cădūcus, *Nietrwały, Upadku bliski, Słaby, Kaduk cierpiący, Blakniący, Upadły.* hinfällig, vergänglich. *syn.* Frăgĭlis īnfirmus, flūxus, debilis.

Cădūcus morbus, *Kaduk choroba.* schwere Noth, böse Krankheit.

Cădūceum, *Prześcieradło. Namiotek. Tasz, Pościel, Kołdra.* eine Kramerbude, Wagendecke, eine weisse Bettzüche.

Cădus, i. m. *Gr. baryła, bania 1. Miara 4. Korca Sędomierskiego połowica.* an *Kadź ?*

Kadź! Idem cum metreta 10. congiorum. Emm Sa. ein Weinfaß, eine Tonne. *Vina bonus quæ deinde Cadis onerârat Acestes.* Virg. *syn.* Dōlĭum.

Cădus ſalſamentārius, *Sledziowka.* eine Heringstonne, Pöckelfaß.

Cădytās, æ. m. *Gr. Kania przędza.*

Cæcātus, *Slepy z przypadku,* verblendet.

Cæcias æ. m. *Gr. Wiatr wſchodniemu poboczny na północ.* Nordoſtwind.

Cæcĭgĕnus, Slepy od narodzenia. blind gebohren. *Nam cum Cæcigeni ſolis qui lumina nunquam.* Lucr.

Cæcĭlia, æ, f. *Wąż ślepy.* eine Blindſchleiche.

Cæcĭtas, atis, f. *Slepota, Zaślepienie.* die Blindheit.

Cæco, as, cæcitatem infero, conſciſco, *Oślepiam.* blind machen. *syn.* ēxcæco ōbcæco. *phr.* Lūmĭna, ŏcŭlos fŏdĕre ēffŏdĕre, ēruĕre ērĭpĕre. Lūmĭna, pērpĕtŭa nōcte damnare. Lūce prīvāre, ōrbāre.

Cæco dies reluxit, *Przeyrzał ślepy.*

Cæcŭbum, vīnum, *Wino przednie.* Wein der um den Berg *Cæcubus* in Italien wächſt.

Cæculto, as. Nie doyrzę. übel ſehen.

Cæcŭlus, *Slep.* der ein blödes Geſicht hat.

Cæcus, *Slepy 1. 2. Niewidomy 1. Skryty 1. Nierozmyślny, Nieznaiomy.* blind, heimlich, verborgen, unverſtändig, dumm. *syn.* ōbcæcātus, ēxcœcātus. *phr.* Lūmĭnis ēxpērs. Lūmĭne caſsūs. Pērpĕtua ætērna nōcte, calĭgĭne æternis tĕnēbris damnatus. Triſtem trăhēns sĭne lūmĭne vītam Lūcĕ prīvatus, captus. Vītam pērpĕtua ſub nōcte trăhens. Lūce cărent ŏcŭli ĭnanes lūmĭnis ōrbēs. Sōlis qui lūmĭna nūnquam āſpēxit.

Cæcūtĭo, is. *Nie doyrzę.* übel ſehen.

C Æ D

Cædes is, f. *Zaboy 1. Rąbanie 2. Siekanina 2. Gardło 2.* Todtſchlag, Mordthat, Niederlage, das Umhauen. *Tunc cædes hominum generi tunc prælia nata.* T. Clades, ſtrāges, fūnera. *epith.* Sæva, fĕrālis, fūnēſta, crūdēlis. *v. Occiſio* Str[illegible]

Cædo, is. *biię 4. Zabiiam 1. Siekę 1. 2.* [illegible] *bam, biię bydło, biię rzeź, Wybiia*[illegible] *Zacinam, Ofiaruię, Łamię kamień, R*[illegible] *ram na części.* ſchlagen, tödten, h[illegible] *quod nulla ceciderat ætas.* Ovid. *syn* [illegible]bĕro, pērcŭtio, fĕrĭo, *vel* ōccīdo, ĭr[illegible] cĭo ĭntĕrĭmo pĕrĭmo nĕco. *phr.* [illegible] pēctŏre cōndo. Dēmĭtto in ĭlĭa fē[illegible] Tēlis, hāſta, ărūndĭne cōnfigo tr[illegible] dĭo. Mucrōnem sānguĭne tĭngo. [illegible] mĕa crūdēli lăcĕravit vērbĕre [illegible] Nūnc dēxtra ĭngĕmĭnans ĭctus, nu[illegible] sĭniſtra. *vide Occido.*

Cæduus, *Rębny, Odraſtaiący.* das [illegible] hauet. *Verbero.*

Cæl, pro Cælum apocope. Niebo 1.

cælāmen, inis, n. *Rycie 2.* das Ausſt[illegible] getriebene Arbeit.

cælātor, *Snycerz.* ein Ausſtecher, [illegible]

cælātus, a, um. *Ryty.* ausgegraben, [illegible]ſtochen. *syn.* Scŭlptus.

cælātūra, *Rycie 1. 2. Snycerſtwo.* getr[illegible] Arbeit, Bildwerk.

cælēbs, ſubſtant, *bezżeniec, Nie m*[illegible] *Wdowiec.* der kein Weib, die [illegible] Mann hat.

cælebs, ibis, adject. omne. *bezżeński,* [illegible]*dny.* Ehelos, ledig. *Nil ait eſſe*[illegible] *melius nil cælibe vita.* Hor. *syn.* [illegible]ptus, ĭnnūbus. *phr.* Cōnjŭgis [illegible] ſcĭus, ĭgnārus. Cāſtum sērvāns [illegible] cōrpore flōrem. Vĭrgĭnitātis amōr[illegible] temĕrata cōlit. Vīrgo ĭgnāra vĭri. [illegible] non nōta jŭgāli. *vide Caſtus.*

cælēſtes, *Niebieſcy, Swięci 3.* die himml[illegible] Einwohner.

cælēſtis, *Niebieſki.* himmliſch. *Tanta*[illegible] *mis cæleſtibus iræ?* Virg. *syn.* Æ[illegible]

ĕrĭus, sȳdĕrĕus, sŭpĕrus.
stis vis, *Influencya Niebieska.*
hi, *Niebiosa, Niebo 2.* die Himmeln.
, æ, *Piwo 1.* eine Gattung von Bier.
bătis, *Bezżeński.* unverheyrathet.
bātus, *bezżeństwo.* lediger Stand, unehliches Leben.
ola, *Swięty 3.* ein Himmelsbürger.
ŏlæ, hi. *Niebiescy.* die heiligen Himmelsbürger, Götter. *Nulla super nubes convivia Cælicolarum.* Juv. *syn.* Cœlĭtes, cœlēstes, Sŭpĕri, Dīvi, Bĕāti. *phr.* Quī cœlēstes aulas, sŭpĕras domos, cæli tēcta cŏlunt. Cœlĭtum cŏhors, cætus Cīves ympi: Æthĕrei prŏcĕres. Cæli cīves. īvōrum, *seu* Dīvûm Gēns āddĭta cælo.
ér, *Niebonośny.* der den Himmel trägt.
ex, *Niebowidz.* (*lestes.*
es, hi, *Niebiescy.* & sub *Swięty, v. Cæ*-
is *Z nieba,* vom Himmel herab. *syn.* Cœlo, *vel* dīvīnĭtus.
as. *Ryię 2.* graben, ausstechen, getriebne Arbeit machen. *syn.* Scūlpo, īncīdo. *phr.* Ære ēxprĭmo Auro, lăpĭde, līgno ingo.
n, plur hi cœli *Niebo 1. 2. Podniebienie rop, Sklep, wysokość, kraina, powietrze 1.* Himmel, Luft, Wetter. *syn.* Æther, sīra, āstra, æthera, aura, pŏlus, ŏlȳmpus. *epith.* nitidum stēllans, cōnvēxum, cærŭm. *phr.* Cœlēstes ōræ. Sŭpĕræ dŏmus, ...etria pălātia. Tēcta Inclyta cœli, Cœregia ...dĕrĕæ sĕdes, Līmĭna Dīvûm. ēcta tŏnāntis. Cœlēstis aula.
n, plur. hæc cæla, *Dłoto, Rylec.* ein Grabstichel, Grabeisen. *syn.* Scalprum.
n capitis, *Czaszka 2.* die Hirnschale.
n dubium, nubilum, immīte, turbĭdum, *mura, Niepogoda,* trübes Wetter.
n lmum, *Strop sklepowy.*
priscè unde, hi cæli. Niebo 1.
ēnta, æ. *Kamień łamany.* Bruchstein.

cæmēntārĭus, *Kamiennik, Mularz 2.* ein Maurer.
cæmēntĭtĭus, *Kamienny.* steinern, gemauert.
cæmēntum, *Kamień łamany, budowanie 2. Wapno.* Bruch-oder Mauerstein.
Cæna lege Coena. (kothig.
cænōsus, *błotnisty.* schlammicht, morastig,
cænum, *błoto, Nikczemnik, Smrod 3.* Mist, Morast, Unflath.
Cæpa &c. lege Cepa &c.
Cærĕfŏlĭum, è Græco. *Trzebula.* Körbel.
cærĭte cera dignus, sub *Poniżam.*
cærĭtes hi sub *Podły.*
Cærimonia, vel Cerimonia, Obchod. Kirchen-Gebrauch, Ceremonien, Kirchengepränge. *syn.* Cĕrĕmōnia. *phr.* Cūltus sācer, rĕlĭgĭōsus.
cærŭla, orum, *Morze 1.* das Meer. *Adnixi torquent spumas & cærula verrunt.* Virg.
cærŭlĕatus, *Modry.* Himmelblau.
cærŭlĕum, *Lazur.* blaue Farbe, Lasur.
cærŭlĕis oculis, *Modrych oczu.*
cærŭlĕus, adject: *Modry, Morski.* Himmelblau. *Ipsaq; cæruleis charta feritur equis.* Virg. *syn.* Glaucus cæsĭus, mărīnus
cærŭlĕus, subſtant: *Kraska.*
cærŭlĕus lapis, *Lazur.* Lasur.
cærŭlus, *Modry.* Himmelblau.
cæsa, æ. f. subst: *Cięta rana.* ein Hieb.
cæsale, Columel. corr. Casale.
cæsar, *Wyprutek, Cesarz.* ein Kayser. *v. cæso.*
cæsărĕus, cæsărĭānus, *Cesarski.* Kayserlich. *Et qui Cæsareo juvenes sub nomine crescunt.* Ovid.
cæsărĭātus, *Kosmaty.* langhärig, behaart.
cæsăries ei, *Włosy.* schöne lange Mannshaar *Aurea cæsaries ollis, atq; aurea vestis.* Virg. *syn.* Căpĭlli, crīnes, cŏma. *epith.* Nitida, căndĭda, decora. *vide Capilli.*
cæsim, *Siekiem, Przerywaiąc.* auf den Hieb, Abschnittsweise.

cæſio, onis. f. *Rąbanie.* der Schnitt, ein Hieb; das Behauen der Bäume. *ſyn.* Cæsūra, ſciſsūra, īncisio.

cæſitium, *abſolutè*, & cæſitium linteum. *Podwika.* ein rein weißes Tüchlein.

cæsītius; *vel albus, vel inciſus, ſub Podwika & biały 2.* (cǎrŭlĕus, glaucus.

cæſius, *Modroblady*, Himmelblau. *ſyn.* Cæ-

cæſius homo, cæſiis oculis. *Oczu modrawych.* ein Mensch, der blaue Augen hat.

cæſo, onis. *Wyprutek.* ein aus Mutterleib geschnittenes Kind. (*Qui cæſo matris utero nati ſunt, unde & Cæſares dicuntur*)

cæſor, *Porąbnik.* ein Hacker.

Cæſpes lege Ceſpes Ceſpitator.

cæſtus, us, m. *Szermierſkie rzemienie,* & ſub *Nierząd 4.* Streitkolben von Leder, Streitriemen, Fechterhandschuh.

cæſullæ, corr: Cæſula. Oczu modrawych. die blaue Augen hat.

cæſum, *Członek 7.* etwas Gehacktes.

cæsūra, *Rąbanie.* Beschneidung der Bäumen. *ſyn.* cæsio, īncisio, ſciſsūra.

Cæſura Poëtica; *Priſcian.* Sectio; *Manſio; Diomedi,* Inciſio. *Mario, lictori;* Comma, *Priſcian: Fortunatian.* Conciſio, Inciſum: Articulus *aliis. Ea tunc accidit, cum in eodem verſu, poſt pedem abſolutum in aliqua dictione, manet ſyllaba pedem ſequentem inchoans. Et quidem cum poſt unum pedem manet ſyllaba, dicitur Cæſura:* Trithemimeres, *Semiternaria; cùm poſt duos:* Penthemimeres, *Semiquinaria; poſt tres pedes:* Hepthemimeres, *Semiſeptenaria; poſt 4. pedes:* Enneemimeres; *de his Terentian. Priſcian, Diomedes & alii, qui addunt duas:* Trochaicam, *cùm poſt duos pedes manet Trochæus dictionem claudens, & ſequentem pedem Dactylum inchoans; item* Buccolicam, *cùm poſt tres pedes ſyllaba manens cum duabus ſyllabis, (diſyllabæ vocis) additis, Dactylum efficit;* Tetrapodia *ideo quoque* [...] *citur. Addit Erythræus item duas,* [...] *quintum pedem manente ſyllaba, &* [...] *verſus a monoſyllaba non eliſa incipit.*

cæſuratim, Drobno. Kurz, rund, beschnitt[...]

cæſus, Rąbany. gehauen, geschlagen.

Cætĕra, cæterò, cæterùm, Adverb: *Napotym* [...] *Ale iednak, Z inſzey miary:* ſonſt, a[...] doch, übrigens, überdieß, im übrigen. [...] Dēnique tămĕn, āttămen, dĕin: ēps.

cætĕrōqui, *Z inſzey miary:* ſonſt, and[...] Geſtalt.

cætĕrum, Nomen. *Oſtatek:* das Letzte.

cætĕrus, *Inſzy 2. Zwyczayny.*

cæyx è Græco Zimorodek. ein Meervo[...]

cajatio. priſcum; Zaboy 2. Züchtigung.

cajo, as priſcum. Zabiiam 1. zähmen.

Cairus, Kair. die Stadt Alcair.

C A L

căla, *Kiy:* eine hölzerne Kolbe, Stock.

călăbōtes, æ. m. *Gr. Krzeczek.*

Calais idem Callais.

călămăgrōſtis, *gr:* in *Trawa.* Rohrgra[...]

călămārĭa theca, *Piſarſka ſzkatuła.* ein [...]derrohr.

călămārĭum, *Pennał Piſarſki:* ein Pen[...]

călămārĭus, *Piorny.* zu Federn gehörig

Călămētum, *Trcia, Chwaſt* Röhr-Gebü[...]

Călăminthe es, *Gr. Lebiotka.* wilder P[...]

călămis. idis *Gr.* călamīſter, vel calamiſtrum, *Kędziorny drot.* Haareisen, Zier[...] Schmuck.

călămīſtrātus, calamiſtrata coma [...] *dzierzawiony.* dem die Haar gekr[...] *ſyn.* Călămiſtro inuſtus, pēxus, ōr[...]

călămiſtris inuro, criſpo, *Kędzierzawię, Zdobię 1.* kräuſen. (F[...]

călămīta, æ. *gr. Żaba drzewna.* ein [...]

călămĭtas, *Nędza. Klęſka, Utrapienie* [...] *ſzczęście. Szkoda, Porażka, Zła* [...] *Grad, Gradowizna, Szarańcza, Szk*[...] Hag[...]

Hagel, Wetterschaden, Jammer, Elend. *syn.* Ærumnæ, miseria, ægritudo, mœror, mala, dolores, adversi casus, fortuna adversa, infortunium, clades, strages, damnum, exitium, detrimentum, incommodum. *vide Malam.*

...mites, al. callaites, æ. m. *gemma à calami tubo, cui similis est, dicta.* Plin.

...mitose, *Nędznie.* jämmerlich.

...mitolum frumentum. *Gradowizna.*

...mitosus, *Nędzny. Gradowy, niepogodny.* vom Hagel geschlagen, schädlich, jämmerlich.

...amochnus, m. *gr. Piana trzcinna,* Schaum an den Schilfröhren.

...amus, i. m. *gr. Trzcina, zdzbło, Trzcionka, Pisżczałka* 1. *Pioro Pisarskie; Mierniczy pręt, Latorośl do szczepienia, Strzała* 1. *rayska trawa.* Feder, Rohr, Halm, Pfeiffe, Pfeil. *Ludere quæ vellem calamo permisit agresti.* Virg. *syn.* arundo, avena, cicuta, fistula, sagitta, spiculum.

...amus aromaticus, Arabicus, odoratus. *Rayska trawa,* non *Tatarskie ziele.*

...antica, æ. *Czapka niewieścia, Podwika,* ein Schleyer, Haube, Florkappe.

...lafaster, *Gołowąs.*

...lafis. calassis, *Gzło, Rospor, Pętlica.*

...lathianæ violæ, *Fiiałki rozwinione.* Herbstviolen. (ner Handkorb.

...lathiscus, calathismus, *gr. Koszyk.* ein klei-

...lathus, i. m. *gr. Koszyk, kwiat rozwiniony* ... ein geflochtener Korb, Becher, Trinkgeschirr. *Ecce ferunt Nymphæ calathis &c.* Virg. *syn.* canistrum, cista, cistula, fiscina, fiscella.

...lator, *Sługa miejski.* ein Knecht, Aufwärter.

...lantica, *idem* Ca antica.

...ll. eus, *Naramiennik męski.* ein Armband, womit die siegenden Soldaten beehret wurden.

...lcaneus, vel calcaneum, *Pięta.* die Ferse.

calcar, aris, n. *Ostroga.* 12. *Pobudka* 1. ein Sporn. *syn.* Stimulus, aculeus.

calcar admoveo, subdo, *Zwieram konia.* dem Pferde die Sporn geben.

calcaria fornax, & calcarium, *Wapiennia.* Kalkofen, Brennofen; Kalkhütte.

calcarius, adject. *Wapienny.* von Kalk.

calcarius, subst. *Wapiennik.* Kalkbrenner.

calcatæ hæ subst. *Mierzwa.* Faschinen, damit man die Graben in Belagerungen ausfüllt. (treter.

calcator uvæ, *Tłokarz.* ein Treter, Kelter-

calcatoria, orum. *Podnószki tkacze.* Schemmel.

calcatus, ti *Udeptany, Podły, Tynkowany.* getreten, gar gemein.

calcatus, us. *Deptanie.* Tretung.

calceamen, calceamentum, *Obow* 1. Schuh.

calceanium, *Na trzewiki.* Schusterlohn.

calceatis, sub *Obow żołnierski.*

calcearius subst. *Szewiec, & sub Na trzewiki.* ein Schuster, Schuhmacher.

calceatus, us. calciatus. *Obow* 1. *Obuwanie.* allerley Schuhwerk; das Tragen der (Schuhe.

calceï lanei, *Kapcie.*

calceo, as, *etiam Caltio, ut habet Priscian, Obuwam, Podkować.* Schuh anziehen, beschlagen.

calceolarius, *Szewiec.* ein Schuhmacher.

calceolus, *Trzewiczek,* ein Schühlein.

calces, hæ. à Calx. *Wierzganie, bierka.*

calces, hi *contracte* 1. *calices, sub Kubek.* bleyerne Flaschen.

calceus, i. m. *Trzewik.* ein Schuh.

calceus linteus. *Szkarpetka.*

calcearium, *Na trzewiki.* Schusterlohn.

calcifraga, æ. f. *Łomikamień.* Steinfaren ein Kraut.

calcitratus, us. *Wierzganie.* das Ausschlagen mit den Hinterbeinen.

calcitro, as. *Wierzgam, Nieposłuszny jestem*

flem. hinten ausschlagen, ungehorsam seyn. *Calcitrat, & positas aspergit sanguine mensas.* Ovid.
calcĭtro, onis, calcitrosus, *Wierzgaiący, Koń biiący.* der gern hinten ausschlägt.
calco, *Depcę 1.5. Podeptać, Następuię na co, Natłaczam. Tłoczę 2.* mit Füssen treten. *syn.* Cōntěro, obtěro, prōculco. *Metaph:* Cōntēmno. *phr.* Calce těro, prōtěro.
calcŭlārĭus, *Rachowniczy.* calcŭlātōrius, *Rachunkowy.* zum Rechnen gehörig.
calcŭlātor, *Rachmistrz, Rachownik.* ein Rechenmeister.
calcŭli supputatorii, *Liczmany,* Rechenpfennig.
calcŭlo, as. *Rachuię 2.* rechnen. *syn.* Nŭmĕro, Suppŭto.
calcŭlōsus, *Gruzłowaty, Kamienisty, Kamień cierpiący,* sub *Kamień 2.* steinig, voll kleiner Steine, der den Stein hat.
calculum album adjicio, Prov: *Pochwalam, Wotuię.* billigen, erwehlen.
calcŭlum pōno, subdūco, *Rachuię 1.2.*
calcŭlus, i. m. *Kamyczek 1. Gruzła, Szach, Bierka, Warcab, Liczmany, Rachunek, Wotum, Wotowa tabliczka, Kamień choroba,* & sub *Wągiel,* ein Sandsteinlein, der Stein (die Krankheit) Stein im Bretspiel, ein Rechenpfennig, Wahlstimme.
calcŭlus conchæ, *Perła.* eine Perle.
calda, *Woda ciepła.* warm Wasser.
caldārĭa, æ. f. *Kociołek.* ein Kessel.
caldārĭa cella, *Pocielnica,* & sub *Łaźnia 1.*
caldārĭis utor, *Kąpię się.* sich baden.
caldārĭum, *Kocieł, Pocielnica,* & sub *Spodnica.* ein Kessel, wo das Wasser warm wird; ein Babstüblein, Schmelzofen, Schmelztiegel.
caldarius, Zagrzewaiący. der etwas warmes darreichet; Thee-oder Coffeeschenk.
caldor, oris. Ciepło z. die Wärme, Hitze.
caldus, Ciepły 1. warm.
calecatus, Tynkowany. gekalkt, getüncht.
caleco, as. Tynkuię. tünchen.
cālĕfăcĭo, *Zagrzewam, 1. Dogrzewam komu.* einheitzen, wärmen, warm machen.
cālĕfactĭo, Cālĕfactus, us, m. *Zagrzewanie.* die Erwärmung, Einheitzung.
cālĕfacto, as. *Zagrzewam.* wärmen.
cālĕfīo, *Zagrzewam się.* warm werden.
cālēndæ, *Dzień miesiąca pierwszy.* der erste Tag eines jeden Monaths. *Nec totidem veteres, quot nunc habuere Calendas.* Ov.
cālēndārĭum, *Kalendarz, Komput, Minucya, Rachunkowe księgi.* ein Handbuch, Schuldregister, Calender.
cālēndas tertio, sexto, Ante calendas &c. *Dnia trzeciego.*
Calendŭla, Nogietek. Ringelblume.
cālĕo, es. *Ciepło mi, ciepły iestem, Trudno mam.* warm, hitzig, eiferig seyn. *syn.* Călēsco, ărĕo, æstuo, ardĕo: fervĕo.
cālēsco, *Zagrzewam się.* warm werden.
cālĕtur hic, *Ciepło tu.* es ist warm, heiß.
cālefactus, us, *Zagrzewanie.* Erwärmung.
călĭcātus. Tynkowany. mit Kalk beworfen.
calico, as. Tynkuię. mit Kalk tünchen.
calicularis Bielun. Hülsicht.
cālĭcŭlus, *Kieliszek, Garnuszek,* & in *Części* ein Schälgen, Becherlein.
cālĭda, *Woda ciepła.* warm Wasser.
calidarium, usitatius, caldarium.
cālĭdārĭus, *Zagrzewaiący.* warm machend.
cālĭdus, *Ciepły 1.2. Gorący 2. Chciwy, Skwapliwy, Prędki, Nierozmyślny.* warm, heiß, schnell, hitzig, unbedachtsam, fr... *Il rapit calidum frustra de pectore te...* Virg. *syn.* Æstŭōsus, ardens, īgnītus, fervidus, fervēns.
cālĭendrum, *Włosy przyprawne, Ko...* zierde der Weiber, falsche Haar, Peruque.
cālĭgæ, *hæ, Obow żołnierski, Obow słowiecki. an Ubranie? an Ponczochy.* S... sen oder Kniestiefel.

[illegible]ligāris, caligarius, adject: ſub *Obow* | *żołnierſki.* zu den Stiefeln gehörig.

[illegible]ligārius, ſubſt: *Szwiec.* an *Krawiec.* Schuſter, Hoſen-oder Stiefelmacher. (rung.

[illegible]ligātio, *Zaćmienie 3. Slepianie.* Verfinſte-

[illegible]ligātus, ſub *Obow żołnierſki.* geſtiefelt.

[illegible]iginōſus, *Chmurny, Mgliſty Ciemny.* dunkel, finſter. *ſyn.* Tĕnebrōſus, ōbſcurus, ōpācus.

[illegible]ligo, as. *Niedoyrzę, Zaciemniam, Zaſpać oczy, Zachmurzyć ſię, Cmić ſię,* & ſub *Kurzy ſię z rzeki.* nicht oder dunkel ſehen, halb blind ſeyn. *ſyn*, ōbſcuror, *vel* cæcutio, Tĕnebris invōlvor. Cālīgine tĕgŏr.

[illegible]ligo, inis. f. *Mgła Zaćmienie 1. 2. 3. Zamieſzanie.* Finſterniß, Dunkelheit. *Pandere res altâ terrâ, & caligine merſas.* V.

[illegible]ligŭla, ſub *Obow żołnierſki, & Pończochy.* kleines Stiefelein.

[illegible]lim i. *clam, priſcè Feſt.*

[illegible]lix, *icis, m. è Græco, Kielich, Kubek, Kocielek, Garniec 1. Skorupa 1. Rurna cewka, Wnętrze dzbana, Czerwięniec 1.* Roża *nierozwita.* ein Kelch, Becher, Topf, Hafen. *ſyn.* Crāter pătĕra. *vide Poculum.*

[illegible]lix terginus, *Kubełek,* ſub *Kubeł.*

[illegible]lla, *Czerwięniec 1.*

[illegible]llāis, idis, *gr. Turkus.* & ſub *Topazyn.* Türkis ein Edelgeſtein. (Stockfiſch).

[illegible]llărias, æ. *m. Gr. Szczuka 2.* eine Gattung

[illegible] kundig, erfahren.

[illegible] *Umiem, Drętwieię, Nabiiam* [illegible] ein Ding verſtehen, können, wiſſen. hart und dickhäutig ſeyn. *ſyn.* Scĭo.

[illegible]alublĕphărum, *gr. Oczna przyprawa.* Augenſalbe, Augenarzney.

[illegible]lli[illegible]a, æ. *gr. Lodownik kamień.*

[illegible]allĭdè, *Chytro, Roſtropnie, Umieiętnie.* liſtiglich, erfahren, klüglich.

[illegible]allĭdĭtas, atis. f. *Chytrość.* Argliſtigkeit, Verſchlagenheit, Betrug, Hinterliſt.

Teque mea lædi calliditate puto. Ovid. *ſyn.* āſtutia, fraus, vĕrsutia. *v. Dolus.*

cāllidŭlus, *Chytry.* liſtig, ſpitzfindig.

cāllĭdus, *Cnytry, Zdradliwy, Biegły, Mądry, Umieiętny, Roſtropny, Swiadom.* liſtig verſchlagen, verſtändig, klug. *Non ego natura, nec ſum tam callidus uſu.* Ovid. *ſyn.* Cautus, ſubdŏlus, vĕrſutus aſtutus.

cāllĭgŏnon, *gr. Sporyż 2.* Weggras.

cāllimus, mi, m. *gr. Kamień orli.* eine Gattung Adlerſteine.

cālliŏn, *gr. Miechunki.* Schlafkraut.

cāllĭōnymus, m. *gr. Niebowid ryba.* ein Fiſch, deſſen Galle das Geſicht ſchärft.

cāllis, is. m. f. *Scieſzka.* Fußweg. *ſyn.* Sēmĭta, trāmes. *vide Via, Iter.*

callĭſco, Drętwieię. hart werden.

cāllĭſthrutĭa ficus callĭſthrutis. *Figa* | *1.* eine Art Feigen von ſehr kalter Natur.

callithrix, *gr. Małpa 1. Rzęſa ſkalna 1.* eine Art von Affen.

cāllĭtrĭcha, callitrichum, *Rzęſa ſkalna 2.* Steinbrech ein Kraut.

cāllŏsĭtas, *Odrętwiałość.* die Härte.

cāllŏſus, callo tectus. *Stwardniały, zdrętwiały, Twardy.* voll Schwielen, dickhäutig.

cāllus, callum, *Odrętwiałość,* & ſub *Wiąz.* Schwiele, dicke Haut, alte Gewohnheit.

cāllum aprugnum, *Szołdra.* ein Schinken vom wilden Schwein.

cāllum obduco, *Drętwieię, Twardzię ſię, Stwardzam, Zatwardzieć, Odbolałem,* & ſub *Przyuczam ſię.* ſchon lang gewohnen.

cāllus terræ, *Grzyb 1.* Pfifferling.

Cālo, as. è Græco, *Wołam 1.* ruffen.

cālo, onis. à Cala, *Trepka, Giermek, Drewniczy, Chałaſtra. 3.* ein Holzſchuh.

cālo, *onis à Caloas. Woźny.*

cālŏbăthrārĭus, *Drążnik.* der auf Stelzen an Krucken gehet.

cālophante, æ. m. *gr. Szalbierz.* ein Heuchler.

calo-

călŏphŏrus, *gr. Giermek, Drewniczy.*
călŏpŏdium, *gr. Trepka, Kopyto 4. & sub Kotle.* eine Gattung von Holzschuhen, Schuhleisten.
călŏpus, odis, *gr. Kopyto 4.*
călŏr, oris. m. *Ciepło 2.* Hitze, Wärme. *animos faciuntq; caloribus aptos.* Ovid. *syn.* ārdor, æstus, fervor
calorificus, Zagrzewaiący. wärmend.
călpar, *Bania 1. Beczka, Pierwiaſtki.* eine Gattung von Wein-Geschirr.
caltha, æ. f. *Gr. Nogietek.* Ringelblume.
căthŭla, *Metlik.* ein gelbes Kleid.
călthŭlārius, *Farbierz 1.*
călthulus, *Zołty.* gelb.
Călva, *Czaſzka 2.* die Hirnschaale.
călvāria, *Głowia kość Czaſzka 2. Bania ryba*
călvārium, *Głowizna.*
calvaſter, călvātus &calvēna, *Łyſy 1.* Kahlkopf.
călvata vinea, *Winnica nie obrodziła.* Weinberg mit wenigen Reben.
călveo calvesco, calvesio, *Łyſieię.* kahl seyn.
calvitas, Oſzukanie. Betrug.
călvities, calvitium. *Łyſina.* Kahlheit.
călumnia, æ. f. *Potwarz, Chytrość.* Lästerung, Verläumdung, Schmach, falsche Beschuldigung, List. *syn.* cōnvitium.
călumniātor, *Potwarca.* ein Verläumder.
călumnior, *Potwarzam.* schmähen, lästeren, verläumden, falsch angeben. *syn.* Cōnvīcior, dētrăho.
călumniōsus, *Potwarliwy.* verläumderisch.
Calvo as i. calvum facio, Calepin, unde Decalvo, ejusdem significationis in SS. libris.
Călvo, is & Călvor, eris. *Oſzukiwam Omylam.* betrügen.
Călvor, aris. i. *calvus fio vel calvesco.*
călvus, *Łyſy Goły 2.* kahl.
călx, cis. m. & f. *Pięta, Napiętek, Oſtroga 1. Kopyto 1, Szach, Koniec. Kres zawodniczy, Wapno, Łupiny 1. 2. Czaſzka żołędziowa 1.* die Ferse, das Ende eines Dinges, Kalk.
cālx mali, *Maſztowy odziemek.*
călўbita, æ. m. *gr. Chałupnik.*
călўcŭlus, *Gałuſzka 1. Kłobuczki roży, Łupiny 2.* Knöpflein an den Blumen.
călyptra, æ. f. *gr. Podwika.* Haube, Mütze.
călyx, ycis, *gr. Kłobuczki roży, Łupiny, Czaſzka żołędziowa.* Schaale, Hülse, Knopf an den Blumen. *Præda nuces calyces cultro enucleare molestum.* M.

C A M

cămăra, *gr. Sklep 2.*
cămbio, is, *Odmieniam pieniądze, Mieniaſię.* wechseln, vertauschen.
cămbium, *Odmienianie pieniądze.* Geldwechsel.
cămēla sub *Dzieża.* (Wä...
cămēlārius, *Wielbłądnik.* Cameeltreiber.
cămēlāsia, cămēlēlāsia. *gr. Wielbłądow pilnowanie.* Hütung oder Pflege der Cameele.
cămēlāsium, sub *Wielbłądnik.*
cămēlīnus, *Wielbłądowy.* von einem Cameelthier.
camelota tela, Czamlet. aus Cameelhaaren gewirktes Zeug.
cămēlus, i. m. *gr. Wielbłąd,* an *Kotwiczna* lina, ein Cameel, Ankerseil. *Texta camelorum fuerant velamina setis.* Juv. (G...
cămēlŏpārdălis, is. eos. f. *Wielbłądoryś* ...
cămēra, æ. f. è Gr. *Chłodnik 2. Sklep 1.* & sub *Puklat.* ein Gewölbe, Kammer. *Effugit camera varie vestigia vitro.* St. ...
cămērārius, *Sklepowy.* zum Gewölbe ...
cămērātio, *Sklep 1.* die Wölbung.
cămērātum vehiculum. *Rydwan, Kareta.* ein hangender Wagen, Kutsche, Sänffte.
cămērārius, *Sklepiſty.* gewölbt.
cămērus, *Zawiły 2.*
cămillum, *Słomianka.*
cămillus, *Młodzieniaſzek, Pachołę.*

…ilus, *Gr. Kotwiczna lina.*
…laeuta, æ. m. *gr. Kominnik*
…ino, as. *Sklepię, Kamień robię.* einen Camin machen.
…inus, i. m. *Komin 1. 2. Piec 1.* ein Ofen, …nin. *Ruptis flammam exſpirare cami-…is.* Virg. *ſyn.* Fōrnax.
…irus, *Zawiły 2.*
…iſia, *Koſzula.* Camiſol, Unterrock der Mannsperſonen.
…mmăton, cămmŏron, *Gr. Omięg.* giftiges Kraut.
…mmărus, *gr. Rak morſki.* ein Meerkrebs.
…mōmĭla fœtida, *Pſi rumień.* Camillen.
…pa, æ. *Koń wodny.*
…pæ, hæ *Bayki, & ſub Plotę 2.*
…pagus, *Obow ſtaroświecki.* rothe Stiefel.
…pana, æ. f. *Dzwon.* eine Glocke.
…panarium, *campanile, B. ſub Dzwonica.* ein Glockenthurm.
…paniſticum, *B. ſub Dzwonne.*
…panula: *Powoy na płocie roſnący.*
…pānum æs. *Dzwon.*
…pas dicis, *ſub Plotę 2.*
…pe, es. *gr. Gąſięnnica, Robacy wiarzynie.* eine Raupe.
…peſter, campeſtris, adject. *Polny.* feldichter Ort.
…pēſtre, ſubſt: n. *Spodnica.* Schürze um die Lenden und Scham.
…phora, *Kamfora żywica.* Kampfer.
…pidoctor, campiductor. *Hetmanow na-…mieſtn…: Zołnierſki nauczyciel.* der die jung. Soldaten in Kriegs-Sachen unterrichtet. (meiſter.
…pigenus, *Przedproporn ik.* ein Exercier-
…mpſo, as, è græca origine. *Mieniam co, Odmieniam 1.* wechslen. *v. Cambio.*
…pſor, *Odmieniacz pieniędzy.* ein Wechsler
…ptaules, æ. m. *gr. Korneciſta.* der auf einem krummen Inſtrument als Poſt-horn bläſet.

cāmpus, *Pole 1. 2. Plac Bitwy. Poboiewiſko, Powod.* ein flaches Feld, Ebene, Platz, Feldlager, Rennbahn. *Obliti ignoto camporum in pulvere linquunt.* Vir. *ſyn.* ārvum, ager. *epith.* Pĭnguis plānus lātus ſpĕctābĭlis pălūſter, flōrĭger, frūgĭfer, ŏpīmus (fērax.
cāmpus jaculatorius, *Strzelnica.*
cāmpus Martius, *Gonitwy mieyſce. Seymowe mieyſce. Plac woienny.*
cămūrus, *Zakrzywiony, Zawiły, Rogow zakrzywionych,* krumm, gebogen. *Pes etiam & camuris hirtæ ſub cornibus aures.* Vir.
cāmus è Græco, *Nagębek, Ogłowka. Węzidło.* ein Zaum, Maulkorb, Strick, womit die Uebelthäter an das Creutz gebunden wurden.
cănă, orum, *gr. Koſz 1.* (Waſſerhund.
cănăche, es. *gr. Pies ſzczekuła.* Spürhund,
canacleus, canaclinus, Podkomorzy Krolewſki.
cănālĭcĭum aurum, *Złoto kopane,* ſub *złoto 1.*
canalicola, æ. Hałaſtra 2. Hultay, armer Tagföhner, Müßiggänger, gemeiner Pöbel.
cănālĭcŭla, canaliculus, *Krtąń, Korytko, Rynienka, Rowek, Łubka, Fuga, Laſkowanie wklęſte.* ein Röhrlein. (hölt.
cănālĭcŭlātus, *Lochowaty, Laſkowany.* ausge-
cănālĭēnſe aurum, *Złoto 1.* Gold.
cănālis, m. f. *Rynna 1. Rynſztok, Koryto, Rura wodna, Krtąń, Fuga, Łubka na złamaną nogę, Rurmurſowy row.* ein Canal, Rinne, Röhre, Schiene, darinnen ein zerbrochener Arm wieder gleich geheilet wird. *Currentem lignis potate canalibus undam.* Ovid.
cănārĭa, *Kłoſięniczka, Pſia paſza ziele.* Hundsgras, ein Kraut.
cănārīnus, canarius paſſer. *Kanarek.* ein Canarienvogel. (den.
cănārīnus, à Cane. *Pſi.* Hündiſch, von Hun-
canatim, Po pieſku. nach Art der Hunde.
căncămum, *gr. Laka.* Harz oder Gummi.

cancellatim, *Kratiasto, Na krzyż.* gegittert, Gitterweise.

cancellatio, *Rozmierzanie*, & sub *Krzyż* 2. Gränzscheidung.

cancellatus, *Kratiasty.* vergittert, null, nichtig, ungültig. *Quem cancellato tegit aerea cumine turris.* P.

cancelli, orum, *Krata, t. Szranki 1. 2. Okryslenie.* Gatter, Gitter, Schranken.

cancello, as. sub *Kracg:* & *Przekreszam.* vergittern, in einander verschlingen, durchstreichen, auslöschen, Gränzen setzen.

cancellus, *Raczek* sub *Rak* 1. Krebslein.

cancer, cri. m. *Przesilenie dnia, Rak* 1. 2. 4. 5. *Kancer, piekielny ogień, Pław* 7. ein Krebs, ein Himmlisches Zeichen, auch eine Krankheit Krebs genannt.

canchrys, *gr.* sub *Rozmaryn* 2. Saamen des Rosmarins.

canceri, hi, *Krata* 1. ... (gleich.

cancrinus, *Rakowy.* ruckkehrig, dem Krebs

candefacio, *Rozpalam co, Bielę* 5. weissen, weiß oder glüend machen.

candela, æ. f. *Swieca* 1. eine Kerze, Licht. *syn.* Cereus, tæda, fax...

candelabrum, *Lichtarz.* ein Leuchter, Lichtstock. *De candelabro magna lucerna tibi.* Mart.

Candelaria, orum. Gromnice. Lichtmesse.

candelosbestes, æ. m. gr. Mucha 2.

candens, *Żarzysty.* glüend.

candentia, æ. *Jasność* 1. Glut, Glanz.

candeo, es. *Swiecę się* 1. 3. glüen, glänzen, schimmern, weiß seyn. *Tincta super lectos canderet vestis eburnos.* Hor. *syn.* albeo, albesco, caneo, canesco, candesco.

candesco, candido, *Bielę się, Swiecę się* 1. 3. glüend, oder weiß werden. *syn.* incandeo, ignesco, *vel* albesco.

Candetum, spatium 100. pedum in agro urbano. & sic. in agresti Isidor, & Auctor de limitibus.

candicans, è rufo. *Mieniony.*

candicantia, *Glanc.* der Glanz von der weissen Farbe. (*Cych stan.*

candidatorius, sub Dostoieństwa zabiegaią.

candidatus, *W bieli, Dostoieństwa porządnie zabiegaiący. W slep do czego maiący, proszący się.* weiß bekleidet, der nach einem Amt strebet: *syn.* aspirans, ambitus, *vel* albatus, candidus, albus.

candide. *Biało, Szczerze.* weiß, aufrichtig.

candide vestitus. *W bieli.* weiß bekleidet.

candido, as. Candifico, as. Bielę 1. weiß oder glüend machen.

candidulus, *Bieluczki.* etwas weiß (Ey.

candidum ovi, *Białek w iaiu.* das Weisse im

candidus, *Biały iasno, Jasny* 1. *Szczery* 2. *Bez przygany.* weiß, hell, klar, rein, schön, hübsch, aufrichtig. *Candida barba viro, coma candida &c.* Mart. *syn.* albus niveus, eburnus, eburneus, lacteus, canus, canescens, candescens. albescens albedine tinctus candore decorus, *vel* sincerus, ingenuus, *vel* integer, innocens, innoxius innocuus. *v.* *Albus.*

candor, oris, m. *Białość, Jasność, Glancz, Szczerość.* Weisse, Schein, Glanz, Aufrichtigkeit. *Qui candore nives anteirent, cursibus auras.* Virg. *syn.* albedo.

candosoccus, B. Latorośl. 5. eingelegte Wein-Reben.

caneo, canesco, *Siwieię, Bielę się. Dożrzewa, Stateczniey.* weiß, grau, oder alt werden. *Nec renovatus ager gravidis ... flit.* Ovid. *syn.* albesco candico, albico: *phr.* canis capillis caput al, erlum est, temporibus canebat sparsa senectus: *vide Senesco.*

canephora, æ. *gr. Kosz niosąca.* ein Weib die einen Korb auf dem Haupt trägt.

cani, orum, subst: *Siwizna.* graue Haare.

cania, æ. f. *Pokrzywa* 3. wilde Brennessel.

cănicæ, *Otrąby*, & sub *Ospa.* Kleyen.
căniceps, *Psiogłowy.* ein Hundskopf.
cănicĕus, cănicăcĕus, *Otrębny.* von Kleyen.
cănĭcŭla, *Gwiazda psia 1. 2. Suczka, pies morski. Es na kostce, Szczypacz, an Wydra.* ein Hündlein, eine Hündin, Hundsgestirn, ein Eß auf den Würfeln, ein Fisch. *En quid agis, siccas insana canicula messes.* Pers. *Signum cœleste in cujus exortu calores sunt maximi. epith.* Æstĭfĕra, ărdens, ūrens fervĭda sitibūnda tōrrĭda mōrbōsa.
cănĭcŭla, damnosa, *Kostek rzucenie nieszczęśliwe.* ein unglückseeliger Wurf.
cănĭcŭlāres dies, *Kanikuła 2.* Hundstage.
cănĭcŭlus, *Piesek 1.* ein Hündlein.
cănīle, *Psiarnia.*
cănīna, *Psia skora,* & *sub Pokrzywa 2.* Hundsfell.
cănīna ēlŏquentia, caninum studium, *Prokuracya.*
Caninum prandium, vide Prandium caninum.
cănīnus, adject: *Psi.* hündisch.
cănīnus dens, *Kieł.* Spitzzahn.
cănis, commune, *Pies 1. 3. Es na kostce, Kut, 3. kostek rzucenie nieszczęśliwe, Łańcuszek, Gwiazda psia więksża, Pochlebca, Niewstydliwy szpieg, Stroż 1.* ein Hund, Hundsstern, das Eß auf den Würfeln. *Hinc canibus blandis rabies venit &c.* Virg. *syn.* mŏlōssus. *epith.* Vigil. fīdus săgax. *phr.* Nāribus ācĕr. Fūribus īnvīsus. Grēssum cŏmĭtātus hĕrīlem; cūra cănum fūrēsque prŏcul ... ărcet.
cănis fœmina, *Suka, Psica.* eine Hündin.
cănis gregarius, pecuarius, pastoralis, villaticus, *Kundel.* ein Hirtenhund.
cănis minusculus, *Gwiazda psia mnieysza.*
cănis ponticus, *Bobr.* ein Biber.
cănis venaticus, inquisitor, sagax, *Pies łowczy.* ein Jagdhund, Spürhund.
cănĭstellum, *Koszyk.* Brodkörblein.
cănĭstrum. i. n. & canister è græco, *Kosz 1.* ein Korb, Brodkorb. *Pabulaq; in florum plenis appone canistris.* Virg. *syn.* Călăthus.
cānĭtĭes, ei, canitudo, inis, f. *Siwizna.* das graue Alter, graue Haar. *Canities inculta jacet, dans lumina flammas.* Virg. *syn.* Cāni. *epith.* nĭvĕa, vĕnĕrānda hŏnŏrāta sĕnīlis. *vide Senectus.*
cănna, æ. f. *Gr. Trzcina, Fletnia, Piszczałka 1. Rogoża.* Rohr, Schilf, Rohrpfeiffe. *syn:* călămus, ărundo, fistula.
cannăbĭnus, *Konopiany.* von Hanf.
cannăbis, hæc cannabum, n. *Konopie 1. 2.* Hanf. ... (Ankerseil.
cannăbis torta, *Lina.* ein hanfener Strick,
cannăbus, *Szczupły.*
cannăche, es. gr. sub *Pies.*
cannărĭa, *Kłosienniczka.*
cannēnsis, *Trzcinny.* von Rohr, Schilf.
cannētum, *Trzcia.* Rohrbusch, schilfichter Ort
cannĕus, cannĭtius, *Trzciniany.* von Schilf.
căno, is. *Spiewam 1. 2. Pisię, Brząkam, Trąbię 1. 2. 3. Gram na lutni, Nabiiam uszy.* singen. *Læta fere lætus cecini, cano tristia tristis.* Ovid. *syn.* Cōncĭno cānto mŏdŭlŏr. *phr.* Cāntus ēxērceo: æthĕră mūlceo cāntu. Fĕrit āĕra cantu, ārgūta mŏdŭlāri cārmĭna vōce.
căno bēllĭcum, *Trąbię na trwogę, Pobudzam.* Lermen blasen.
căno foris, intus. *Gram smyczkiem,* sub *Gram ręką lewą.*
căno modulatè, musicè, symphoniâ &c. *Melodyinie śpiewam.*
cănon, ŏnis, m. *Gr. Prawidło 1. 2. Wizerunek, Reiestr 7. 8. Probierz, Kompasowy bieguńek, Szal, ięzyczek, Zywność, Obrok, Dochoda. 2. Pobor, Podymne, Podstawek 2.* Regul, Richtscheit, Jährlicher Zins. *syn.* Rēgŭla nōrma, lēx. ... (tuła.
Canonicorum Collegium, & Conclave Kapi-
cănŏnĭcus, *Gr. Kanonik.* ein Domherr.

canonium *Kanonia 2.*
canonizatio, Kanonizowanie. Heiligsprechung
cănŏnĭzo, as, *gr. Prostuie, Rownam 3.* an *Kanonizuie?* heiligsprechen.
cănor, oris, *Dzwięk, Brzmienie, Głos.* ein heller guter Thon, lieblicher Laut, Melodie. *Mœnia Phœbeæ structa canore lyræ.* Ovid. *syn.* Sŏnor, sŏnus, cāntus.
cănōrus, *Canorosus, Głośny Brzmiący,* & in *Głos wdzięczny.* wohlthönend, helllautend, wohlsingend. *Avia tum resonat avibus virgulta canoris.* Virg. *syn.* Sŏnōrus, sŏnāns, rĕsŏnāns, strĕpēns strīdēns, strīdŭlus.
canōsus, Siwy, grau.

CANT

Cantabilis, Psalm 118. aptus cani. Cantabiles justificationes Dei i. suaves instar cantici. Bellarmin.
cāntābrĭca, *Orlik, Węzy mord.*
cāntābrum, *Otręby 1.* Kleyen.
cāntāmen, *Czary.* Zauberey, Zauberlied. *O utinam Magicæ nossem cantamina Musæ.* Prop.
cāntātĭo, *Spiewanie, Czary.* das Singen.
cāntātor, *Spiewak.* ein Singer.
cāntātor fidibus, *Skrzypek.* ein Saytenspieler
cāntātrix avis, *Ptak śpiewaiący,* & in *Spiewak.* Sängerin, Zauberin, Hexe.
cāntatus, *Sławny, Oczarowany.* besungen, belobt, verzaubert.
cantēlius, cantherius, Wałach. verschnittener Hengst, Wallach.
cāntĕrĭatus, *Łaszczkami wsparty,* in *Macica podwiązana,* & in *Podpieram.*
cāntĕrii, cantherii, *Krokwy, Szragi.*
cāntĕrīnus, *Końſki 1.*
cāntĕrĭoli, *Łaszczki.*
cāntĕrĭolus, *Soszka.*
cāntĕrĭus, *Wałach; Kozły do drew.*
cāntharĭas, æ. m. *Gr.* sub *Krowka 2.*
cāntharis, idis. *gr. Kantaryda.* grüner Käfer, Spanische Mucke oder Fliege.
cānthărŭlus, sub *Konewka.* kleine Kanne.
cānthărus, i. m. *Gr. Konew, Młotek 2. Krowka robak, Krowka ryba morska.* eine Kanne, ein Meerfisch, Roßkäfer, ein Klopfer an Thüren.
cānthēlĭus, *gr. Osieł gruby.*
cānthērĭolus, *Soszka.* kleine Pfahlstütze.
cānthus, & cantus i. m. *Gr. Obod, Szyna 2. Kołko bez szpic, Krąg gra, Kącik w oku.* eiserne Radschiene, der Augenwinkel.
cāntĭcum, i. n, cantilena, æ. f. *Pieśń.* ein Lied, Gesang. *syn.* Cārmen, cāntus, mēlos.
cāntillo, *Spiewam 1. 3. Przyśpiewywam.* ganz sacht singen.
cāntĭo cantiuncula, *Pieśń.* ein Liedlein.
cāntĭto, canto, *Spiewam 1. 3. Nabijam uszy, Czaruię, Lekuię, Zaklinam.* offt singen, bezaubern. *vide Cano.*
cānto alicui ocyma, *Strofuię.*
cāntor, cantrix, *Spiewak.* Sänger, Sängerin
cāntor circumforaneus, cyclicus, *Smyk 3.*
cāntŭrĭo, *Swiergocę.* gern singen, zwitzern, wie die jungen Vögel.
cāntus, *us, m. cantulus, Spiewanie, Czary.* Gesang, Lobgesang. *syn.* Cŏncēntus, cārmēn, cāntĭo, mŏdŭlāmen, mŏdŭli, mēlos.
cāntus buccinarum, *Trąb dźwięk.*
cāntus inclusus, *Melodya.*
cānus, *Siwy, dawny, Staroświecki.* grau. *syn.* Cāndĭdus, cānēscens, cāndēns, ālbus.

CAP

Căpācĭtas, *Obiętność. Pojętność. Przestwor, Szerokość, Wnętrze 2. Dziura 7.* Fähigkeit Raum, Weite.
căpax, *Przestworny, Poiętny, Obiętny 1.* fähig. *Tu potius ripis effuse capacibus amnis.* Ovid. *syn.* āmplus, spătĭōsus, lātus, lātepătens, *vel* āptus ĭdōnĕus.
căpax est, capit, sub *Zmieści się, Przydaie się*
căpĕdo, căpĕduncŭla, *Krużyk.* Opfergefäß.
căpĕlla, *Kozka, Koziełek ptak, Czayka.* kleine Geis.

Geiß. *Ite domum saturæ venit Hesperus, ite capellæ:* Vir. *vide Capræ.*

căper, pri. m. *Kozieł czyszczony, Jurny.* ein Ziegenbock, Geißbock, verschnittener Bock. *Non aliam ob causam Baccho caper omnibus aris.* Virg. *syn.* Hœdus, hircus, căprĕŏlus. *epith.* Bărbĭger, bărbātus bĭcornis, sōrdĭdus lāscīvus pĕtŭlans.

căper, è *Gr.* origine. *Wieprz dziki morski.*

căpĕra frons, *Kozieł tr.* die Stirne runzelt

căpĕrātus, *Zmarszczony.* gerunzelt. (sich).

căpĕro, as. *Marszczę się.* runzeln.

căpes, is. *Pokolenie.*

căpĕsso, ivi, vel ii. vel si itum. *Biorę się, Imam się, Gotuię się &c.* anfassen, nehmen, ergreiffen. *mihi jussa capessere fas est.* Virg *syn.* Căpĭo, ăccĭpĭo, tĕnĕo, ōbtĭneo.

căpĕsso jussa, *Sprawuię co roskazano.* eines Befehl ausrichten.

căpĕsso me, *Idę, Udaię się gdzie, Gramolę się.* (pherbaum.

căphūra, *gr. Kamfora żywica.* der Cam-

căpĭdŭla, capidun:ula, æ. *Czara i.* ein kleines Trinkgeschirr.

capidulum, Zawisie. eine Florkappe.

căpillācĕus, *Włosiasty.* haaricht.

căpillāmĕntum, *Włosy, Ploty, kosmaciny, Włosy przyprawne, Pręga.* Haar, falsches Haar, Perruque, lange dünne Würzlein neben den grossen Wurzeln.

căpillare, is. *Czepek 3. & sub Włosowy.* Haarhaube.

căpillāris, *Włosowy.* hārig, hārin.

Căpillātūra, *Ploty.* Haarbusch, Haarzierde, Haarschmuck.

căpillātus, *Kosmaty, Galant.* haaricht.

căpilli intorti, *Kędziory.* Haarlocken.

căpilli impexi, incompti, horrid. *Roztargane włosy.* schlecht geputzte Haare.

căpillitium, *capillum,* n. *Włosy.* eine Perruque, Haar. v. capillamentum.

căpillis capillo trahere. *Za włosy.*

căpillor, aris. *Włosami obrastam.* Haare haben.

căpillus, *Włos, Włosy.* Haupthaar.

căpillus veneris, *Włoski P. Maryi ziele.* Mauer-Rauten, Frauenhaar, ein Kraut.

căpio, *Biorę, i. Chwytam 1. Porywam, Imam kogo, Rzucam się do czego. Poymuię i. & poymuię myślą, Dochodzę. Obeymuię, Ogarnąć, Podeymuię 3. Uwodzę, 4. Bierze w się.* nehmen, fangen, fassen. *syn* ăccĭpĭo, sūmo, ā sūmo, prĕhĕndo; prĕndo.

căpio usu, *Dawnością używania prawa dostaię.*

căpio, onis. *f. Branie, Dawności używania praw.* Empfahung, Annehmung.

căpior, eris, *Lubię, Smakuię sobie, Chce mi się, Uwodzę się. Ułowić się.*

căpis, idis, f. *Konew, Krużyk, Misa 2.* ein grosses Trinkgeschirr mit Henkeln, Opfergeschirr.

căpistĕrium, *Wieiaczka.* Wanne, Sieb darinnen man den Saamen reiniget.

căpistrātus, *Okiełzany.* gezäumt, gehalftert. *Inque capistratis tigribus alta sedet.* Sld.

căpistro, as. *główek kładę.* zäumen, eine Halfter anlegen.

căpistrum, i. n. è. *Gr. Nagłowek. Uzdzienica, Rękoieść, Toporzysko, Obwiązło, Kaganiec 2.* Halfter, Maulkorb, Band. *Audiat, inque vicem det mollibus ora capistris.* Virg. *syn.* Frænum hăbēna.

căpit me satietas, *Przyiada się co.*

căpita, n. plur. *Ludzie & in Bydlę.*

capital, Zawicie, Podwika, Humerał, Niecnota, Grzech. Uebelthat, die den Kopf verwirkt, Todsünde, Haupttüchlein.

capital, vel capitale id est. *Pachnie co gardłem.*

căpitalem fraudem admittis, tibi creas, *idem* &.sub *Przypłacam czego 2.*

căpitālis, *Głowny 2. Smiertelny 2. 3. Niecnotli-*

cnotliwy, Krotki, Niezgwałcisty, Dowcipny. des Todes werth, halsbrechend, scharffsinnig. *Seu capitale nefas operosâ diluis arte.* Lucr.
căpitāliter, *Głownie, Niebespiecznie.* feindlich, tödlich, auf Leib und Leben. (pitain.
capitaneus, B. Starosta 1. Hauptmann, Capitain.
căpitărium, capitarium æs. *Pogłowie, Iścizna*
căpitātio, *idem & Podymne.* Kopfsteuer.
căpitātus, *Głowiasty, Nierosochaty.* das einen Kopf hat.
căpite cavere, *Gardłem obowiązać.*
căpite census, *Gołota, Komornik, Podły.*
căpite aperto, nudo, *Niewstydliwie.*
căpite diminutus, *sub Poniżam, item Podły, Wywołaniec.*
căpite tuo, *sub Boday mię.*
căpite stare, *Na głowę.*
căpitĕllum, *Kapitela, Głowica, Gałka.* Köpflein, Capital, oder das Oberste an den Säulen.
căpiti tuo, *Na twą duszę.*
căpitis causa dimicatio, *Sąd o głowę.*
căpitis diminutio, *Poniżenie, Wywołanie.*
căpitis magni, *Głowiasty.*
căpitis minor, *Poniżony, sub Poniżenie.*
căpitium, *Podwika, Kaptur 1. & sub Kształcik*
căpito, onis, *Głowa 3. Uporny, Głowacz, ryba.* Großkopf, hartnäckiger Mensch, Stutzkopf, Alet ein Fisch.
căpito durus capitosus, *Uporny.*
Căpĭtŭlatim, *Krotko.* kurz
capitulo, as. *Rozkładam, Godzę.* capituliren.
căpitŭlātus, *Głowiasty.* wie ein Haupt gestaltet.
căpitŭlum, *Głowka 1. 3. Kapitela, Kapitularz & sub Zawiasa, Suma 2.* an *Kapitulum?* Häuptlein, Köpflein, Capitel oder Unterschied in einem Buch, das Oberste an einer Säule, Capital: der Ort, wo die Geistliche zusammen kommen. (*mier.*
căpnĭas, æ. capnites æ. m. *gr. Dymnik kamień.*
căpnītis cadmia, *Mosiężne abo Miedziane odmioty.*
căpnos, m. *Gr. Rota 4. Kokorycz 2. Dym ziemny.* Erdrauch ein Kraut.
cămpnum argos, i. m. *gr. Ziemia czerwona.* rothe Töpfererde.
cāpo, onis, m. *Kapłon.* Capaun.
cappa, Kapa kościelna. Ornat. eine Kappe.
căppăris, is f. *Gr. Kapary.* Capparen.
căpra, æ. *Koza.* eine Ziege. *Non illa feris incognita capris.* Virg. *syn.* Căprĕa, căpĕlla, *epith.* hirsūta, tĭmida, pĕtŭla.
căpra sylvestris, *koza dzika.* eine Gems.
căprārius, *koziarz.* ein Ziegenhirt. *syn.* Căprārum custos, păstor.
căprĕa f. *Sarna.* ein Rehbock. *v. Capra.*
căprĕŏlus, *Koziełek, Sarn. Banty w budowaniu, Szragi, Steple, Lastrzał w budowaniu Witeczki.* ein Böcklein, Creutzband.
căprĕolus bicornis, *Hak dwoyzęby.* Jäthacke mit zwey Zinken.
caprices cipitis, koziogłow.
căprĭcornus, *Koziorożec 1.* Steinbock.
caprĭficiāles dies, sub *Kanikuła 2.*
caprĭficātio, *Fig opatrowanie.*
căprificor, sub *Figa leśna.*
caprĭficus, *Figa 3.* wilder Feigenbaum. *Qui modo ficus eras, jam caprificus eris.* M.
caprigenus, *kozi 1.* von Ziegenart. *Caprigenūmq; pecus nullo custode per herbam.* Virg.
caprīle, is. caprilis casa, *koziarnia.* ein Ziegenstall. (melket.
caprimūlgus, *kozodoy 1. 2.* der die Ziegen
căprīnus, caprīlis, *kozi.* von Ziegen.
căprĭpe., edis omne, *kozionogi.* der Ziegenfüsse hat.
caprīcus, *Wieprz dziki morski.* (füsse hat.
căprōna, *capronea, Czupryna, Grzywa.* vörderc Haarlocken, Haarzopf.
capruncnlum. Donica. Milchgeschirr.
căpsa, æ. f. *Gr. Puszdro 1. Pudło, kapsa, torba & in krobia.* eine Kiste, ein Trog, Futteral.

teral. *syn.* capsula, cista, arca.
capsaces, æ. m. gr. Banieczka. ein Krug.
căpsārius, *Pacholę, Stróż* 1. *Szatny* 3. *Stolarz*
căpsārum opifex. *Stolarz.* ein Tischler.
capsella fictilis; căpsŭla, *Kapsa, Puszka* 1. *Krubka. Torbeczka, Pudełko.* ein Lädlein, Kistlein, Spahrbüchse.
căplis, *Na* 1. & *sub Chcesz li.* (Kutsche.
capsus, si. Wozowy zad, kolasa nakryta. eine
Căptātio, *Podchwytawanie. Chwytanie.* das Nachstellen, Nachjagen, Trachten.
căptātor, *Podchwytacz; Dziedzictwa zabiegacz.* Nachsteller, Laurer, der nach einer Erbschaft trachtet.
căptātōrius, *Podchwytliwy; Wykrętny.* schleicherisch, betrüglich, verfänglich.
căptio, *Branie, Chwytanie, Oszukanie; Łapaczka* 2. Fang, Betrug, Nachtheil, Begierde.
căptiōsè, *Podchwytliwie, Wykrętnie.* betrüglich, listig, verfänglich.
Captiosus, *Podchwytliwy, wykrętny.* arglistig, schädlich, verfänglich, nachtheilig.
căptīvĭtas, atis, f. *Poimanie* 1. & *poimaniec* die Gefangenschaft. (liche Rede.
căptiuncŭla, *Łapaczka* 2. eine kleine verfäng-
căptīvo, as. *Imam kogo.* gefangen nehmen.
căptīvus, adject. *Jeński.* gefangen, erbeutet.
căptīvus, subst. *Poimaniec.* ein Gefangener.
căpto, *Chwytam* 1. *Podchwytywam, Łowię zwierzę, Łowię tr. Pilnuię* 2. *Staram się, Godzę. Wabię, Zachodzę na kogo, zabiegam* 5. nachstellen, trachten, fangen, in acht nehmen.
căptūra, *Obłow, połow, nierządnicza zapłata, Obrywka.* ein Fang, Beute, Genuß von schändlichen Dingen.
căptus, us. *Branie, Połow. Poiętność, Zdolność.* das Halten, Fassung, Begriff, Verstand.
căptus animi, animo, corde, mente, *Szalony* 1. *Zapamiętały, Głupi.* unsinnig.
căptus auribus; *Głuchy.* taub.
căptus membris, *Niedołężny.* krum, lahm.
căptus oculis, *Slepy* 3. blind.
Căpŭla, *Dzban, konew, krużyk.* Trinkgeschirr
căpŭlāris, *Grobowy, Smiertelny* 1. der auf der Grube gehet.
căpŭlāris senex; *Łgrzybiały.* ein alter Greiß.
căpŭlātor, *Zlewatz.* der schöpft, ein Füller.
capulium, Gellio, navis capacissima Musellanus
căpŭlo, as. *Zlewam* 2. schöpfen.
căpŭlo proximus, *Zgrzybiały.* ein Greiß.
căpŭlum, i. n. căpŭlus, i. m. *Rękoieść. Truna Mary, Grob.* eine Landhabe, Griff, Todtenbahre, Sarg.
căpus, *Kapłon.* ein Capaun.
căput, itis, n. *Głowa, Człowiek* 1. *Osoba* 2. *Główka, Łeb, Przodek* 1. *Punkt* 5. *Przednia rzecz, Summa* 2. *Artykuł, Rozdział* 2. *Uście* 1. *Wierzchołek* 1. *Obuch, Korzeń. Wierzch* 1. *koniec* 1. *Zdrog, Ficizna, początek,* 1. *Herszt, Sprawca, Żywotia. Wolność, krokszyny, Rogi, Bydlę, powładacz.* das Haupt, der Kopf, eine Person, Anfang, Urheber, Ursacher, Capitel, Kurzer Begriff, das vornehmste Hauptwerk, Hauptsumma, Capital, das Höchste, der Gipfel, Freyheit. *syn.* tempora, vertex, cervix, collum.
căput brachii, *Ramię* 1.
căput cœnæ, *Potrawa pierwsza.*
căput facio emitto, *Wyrosłam* 2.
căput femoris, *Stawowych kości koniec.*
căput fluminis, caput aquæ, *Zrzodło.* Quelle oder Einfall des Flusses.
căput malignissimum, *Niecnotliwy.*
căput oppugno, peto. *Stcięna głowę.*
căput porcinum, sub *Szyk.*
căpŭrium, *kaptur mniski.* eine Haube, Kappe
căpys, yos, m. *Gr. Sokoł.*

CAR

Cara, lege Chara.

cără-

cărăbus, Gr. *Rak prętkonogi.* ein Krebs.
cărăcălla, *Szata długa, Kapica.* ein langes Kleid.
cărbăsĕus, carbasineus, carbasinus, *Płocienny in płotno 3.* aus feiner Leinwand gemacht
carbasinus item, & Carpasinus, Gr. Zielony:
cărbăsus, i.f. & m. carbasum n. *płotno 3. Zagiel.* subtile Leinwand, ein Segel. *Carbasa deducit, ne qua levis effluat aura.* Ovid. *syn.* vēla lintĕa. *v. Velum.*
cărbătinæ, *Gr. kurpie.* Schuhe von ungegerbtem Leder.
cărbo, onis, m. *Wągiel 1. 2.* eine Kohle.
cărbo unguentatus, *Trociczka.* Räucherkerzlein.
cărbōnăria, *Węgielnia.* die Kohlhütte.
cărbōnărius, adject: *węglisty.* von Kohlen.
cărbōnărius, subst: *węglarz.* ein Köhler, Kohlenbrenner.
carbōne noto, Prov: *Odrzucam, przyganiam.* verwerfen, für unglücklich halten.
cărbŭncŭlātio, *Zagorzenie.* der Brand an den Reben oder Bäumen.
cărbŭncŭlo, as. & carbunculor, aris. *Zapala się wrzod. Zagorywa, Usycha.* brandig sein, entzündet sein wie ein Geschwür.
carbunculans, Czerwony. roth. (röthlicht.
carbunculosus, wygorzały, czerwony. brandig
cărbŭncŭlus, i. m. *wąglik 1. karbunkuł 1. 2. piasek czerwony, wygorzelina, ziemia czerwona.* ein Carfunkelstein; kleine Kohle, sandigtes Erdreich. *Fulmineo rutilans Carbunculus igne coruscat.* M. *syn.* pȳrōpus. *epith.* Præfūlgens, rădĭāns, splēndĭdus, nĭtĭdus.
cărbŭncŭlus amethystizon, *Rubin.* Rubin.
cărbŭncŭlus carchedonius, Garamanticus, *Granatek kamień.* Granat.
Cărcer, *Więzienie 3. więzień, niecnotliwy, Smrod 2. kres zawodniczy 1.* ein Gefängniß, Kerker, ein loser Mensch. *Clauso ventorum carcere regnet.* Virg. *syn.* cŭstōdĭa, cărceris āntrum.
cărcer robustus, *Ciemnica.*
cărcĕrărius, adject: sub *Tarasowe.* gefänglich
cărcĕrărius, subst: *Tarasowy.* Kerkermeister.
carceraticum, Tarasowe. (Schranken.
cărcĕres, ri. *kres zawodniczy od ktorego:*
cărcĕris præfectus, *Tarasowy.* Stockmeister.
cărchărias, æ. m. carchatus, *Gr. pies morski.* Art von Fischen.
cărchēdŏnius, *karbunkuł. 2.*
cărchēsium, *Gr. Rostruchan, kredens złoty, Masztowy wierzch, winda 1.* ein Trinkgeschirr. *Hic duo ritè mero libans carchesia Baccho.* Virg.
carcinetrum, Plini al. *Carcinethrum, carănōthrum Gr. Sporyż 2.* Wegtritt ein Kraut
cărcĭnias, æ, m. *Gr. Rakowy kamień.*
cărcĭnōdes, *Gr. kancerowaty, sub Rakowy.*
cărcĭnōma, *Gr. kancer.* Krebsgeschwär.
cărcĭnus, *Gr. Rak niebieski.* der Krebs, ein himmlisches Zeichen.
Cărdămōmum, *Gr. Rayskie ziarnka.* Cardemömlein, Paradieskörner.
cărdămon, *Gr. Rzeżucha 1. Rayskie ziarnka.* Gartenkresse ein Kraut.
cărdĭăca, *Gr. Serdecznik 2.* Herzgespann.
cărdĭăcus, *kordiaczny, Zołądka bolenie cierpiący.* dem an dem Herzen wehe ist.
cărdiacus morbus, *kordyaka. Zołądka bolenie.* Herzwehe.
cărdĭnălis, adject: *Zawiasowy, Biegunowy przedni 1.* die Thürangel angehend, das vornehmste, hauptsächlichste.
cărdĭnālis subst: *Kardynał,* ein Cardinal. *phr.* Păter purpŭrātus. Vĕnĕrāndus mŭrĭce Præsul, cardĭnĕā īnfŭlā cōnspĭcŭus. Frōntem cŭi pūrpŭra cĭngit. Pūrpŭrĕi pārs Sĕnatûs. Rōmāno nōbĭlis ōstro.
Cărdĭnātus, *Sworowany.* an den Ecken zusammen gefügt.
cărdĭnĕus, *przedni 1.* der vornehmste.
cărdĭno, as. cardĭnĭbus conclūdo, include, *wcinam, wiążę 3.*

cărdisce, es. m. gr. *Serdecznik kamień.* Drachenstein.
cărdo, inis. *hic, hæc. Zawiasa, Biegun 3. Czop 2. Sworzeń, Kołowrot, Grunt 4. pogoda 5. punkt 5.* Thürangel, Gelegenheit. *Postesq; à cardine vellit.* Virg.
cărdo, limes, sub *Miedza.* Gränzscheidung.
cărdŭēlis; *Szczygieł, Czyż.* ein Distelfink.
cărdŭus, i. m. *Oset 1.* Distel. *Carduus & spinis surgit paliurus acutis.* Virg.
carduus benedictus. Oset włoski. Cardobenedicten.
cărdŭus fullonum, *Szczeć 1.* Weberkarten.
cardŭus galaxias, *Oset biały.*
cărdŭus sativus; *karciof.* Artischock.
Carè, *Drogo 1.* theuer.
cărēctum, *Sitowisko.* ein Ort voll Riedgras.
cărēnāriæ, sub *Wino warzone. Prima anceps ob duplicem originem.*
cărēnum, *Wino warzone* an *karny.* gekochter Wein.
carentria, B. sub Niemienie. Mangel.
cărĕo, *Niemam 1. Niedostaie. 2.* entbehren, nicht haben. manglen. *Quod caret alterna requie durabile non est.* Ovid. *syn.* Prīvor, ĕgeo, īndĭgĕo, non hăbĕo, ĕgēns sum.
cărеum, *gr. karany.* Wiesenkümmel, Karwey
cărex, icis, f. *Sit ostry, Tatarskie ziele.* Riedgras.
cărĭca, *gr. Figa.* dürre Feige.
căriem sentio, traho, recipio, *próchnieię.* wurmstichig werden.
căries, ei, f. *próchno, próchnienie. pleśń. Item Spleśniały.* Wurmstich, Holzfäule, Schimmel, Veraltung.
cărīna, æ. f. *Nawy dno.* der Schiffboden, ein Schiff. *Restat adhuc humeris fulta carina tuis.* Ovid. *vide Navis.*
cărīnæ putaminum. *Łupiny 2.* Nußschaale.
carinantes in Łaię, & Szydzą. schmähen.
cărīnārĭus. *Farbierz 1. Woskowato farbuiący.* ein Gelbfärber.
cărīnātim, *Wypukło.* höhlicht.
cărīnātus, *Wypukły.* gebogen, gekrümmt.
carino, as. Wklęsło czynię. auswölben.
carinor, aris, *Łżę 1. Szydzę.* lästern.
cărĭōsus, *Spróchniały, Spleśniały, Zgrzybiały.* wurmstichig, faul. *Nisi vos cariosa senectus.* Ovid. *phr.* căriē vĭtĭātus, cŏrrŭptus.
caristia vel charistia, pro caritate. Barbarū.
cărĭtas, *Miłość, Drogość.* die Liebe, Theurung, Mangel, theure Zeit. *v. Charitas.*
cărmen, inis, n. à cano, is. *Wiersz 2.3. pieśń, Formuła.* ein Gedicht, Lied. *Non me carminibus vincet nec Thracius Orpheus.* Virg. *syn.* Vērsūs, mĕtrum.
cărmen à caro, nis. *Grępla, Szczotka do wełny.* Hechel, Krempelkamm, damit man die Wolle krempelt.
cărmen ballisticum, *Zwycięski wierz.*
cărmen magicum, *Czary.* Zauberey.
carmesinum, Karmazyn 3. rothe Farbe.
cărmĭnārĭus, carminator, *Wybiiacz wełny.* ein Krempler, Wollschläger.
cărmĭnātĭo, *Wybiianie wełny.* das Krempeln, Wollkämmen.
cărmĭno as. cărmĭne traho lanam. *Wybiiam. Czeszę wełnę.* Lieder, Gedichte machen, zaubern, krempeln, die Wolle streichen, kämmen, hecheln.
Carnalis, cielesny, Podwoiewodzy. Fleischlich
cărnārĭa taberna, *Jatki mięsne.* Fleischbanck
cărnārĭum, idem & *Mięsna grzęda.*
cărnārĭus adiect: *Mięsny.* zum Fleisch gehörig
cărnārĭus, subst: *Rzeźnik. Mięso rad iadaiący* ein Metzger, Fleischhacker, Fleischer; der Fleisch isset.
cărnes facere, ex: sub *Rąbam.*
cărnem perdens, *Suchoty cierpiący.*
cărnĕus, *Ciałowy, Cielesny.* fleischicht.
carnicula, Priscian. idem Caruncula.
cărnĭfex, subst: *Kat, Niecnotliwy.* ein Henker, Scharffrichter, Peiniger, ein gottloser Mensch, Böswicht. *Carnifici duras præ-*

 buit

buit illa manus. Ovid. *syn.* Tŏrtor, lĭctor. *epith.* Crŭēntus, crūdēlis, dīrus, hŏrrēndus, tĕrrĭficus. *phr.* Lĕgum vīndēx. Quem ſcĕlĕrātorum mĕtŭit măla tūrba nĕpō tum, cŭjus ăd āſpĕctum facies fūnĕſta lă trōnis pāllet.

cărnĭfex, adject: *Katowſki.*

cărnĭfĭcīna, æ. f. *Katownia, Katowanie: Męka 1.* Wahlſtatt, Richtplatz, Mörderey, Marterkammer, Peinigung, Quaal, Marter.

Carnificinum, vel carnificium cribrum. Smaganiec. ein zerfetzter Mensch.

carnificinus, Carnificius, Carnificus, Katowſki. zerfleiſcht.

cărnĭfico, *Katuię, Cwiertuię.* martern, hinrichten, peinigen, quälen.

Carnisprivium, Mięſopuſt. Beraubung des Fleiſches. (*dzień.*

cărnĭum dies, carnariorum dies, *Mięſny*

cărnĭvŏrus, *Mięſo rad iadaiący.* Fleiſch freſſend. *phr.* Cărnis ăvĭdus, vŏrāx ĕdax.

carnoſitas, Cieliſtość. Fleiſchigkeit.

carnoſus, carnulentus, Cieliſty 1. 2. fleiſchicht.

căro, ris, *gręPluię, Wybiiam wełnę, Postrzygam.* hecheln, kämmen, krempeln.

căro, *carnis, hæc. Mięſo.* Fleiſch.

căro arboris, *Biel 2. Mięſiſtość 2.* das inwendige Holz der Bäume.

căro morticīna, *Scierw.* Aas.

Carodunum Krakow. die Stadt Cracau.

căros, m. *gr. Spiączka, & Karuy.* Schlafſucht.

carōta paſternak 1. rothe Rübe. (ſucht.

cărpăſium, *Len niezgorzyſty.*

cărpătinæ, hæ. *kurpie.*

cărpătus, *Krępak, Tatry.*

cărpēntārĭa, *Kołodzieyſtwo.* Wagnerkunſt.

cărpēntārĭus, ſubſt: *Kołodziey.* ein Wagner.

cărpēntārĭus, adject: *Kołodzieyſki.* zum Wagen gehörig.

cărpēntum, i. n. *kareta.* eine Kutſche, ein hangender Wagen. (Weyhrauch.

cărphĕŏtum, è *gr. kadzidło, żywica.* weiſſer

cărphos, n. *gr. Boża trawka ziele.* Bockshorn

carpineus, *an grabowy?* aus Maßholdern, Ahorn gemacht.

cărpĭnus, i. m. an *Grab?* an *Klon? v. & Trzmiel.* Lein- oder, Spindelbaum.

carpio, B. Karp. ein Karpf.

Carpiſculus, V obiſc: barbaricum calceamentum. eine Art von Schuhen bey den Alten.

cărpo, is. *Obrywam 1. Urywam 3. Skubię, Szczypię, 1. 4. Szarpam. Drapię. 1. Drę 3. Drobię, Szydzę, Obmawiam, przymawiam, przyganiam.* abbrechen, ableſen, abrupffen, wegnehmen, tadeln, verringern, zerreiſſen. *ſyn.* căpĭo, ăccĭpĭo, dēcĕrpo; lĕgo, cōllĭgo.

cărpŏbālsămum, *gr.* ſub *Balſam.* Balſamfrucht, Balſambaum.

cărpŏphŏrus, *gr. Owocny.* Frucht tragend.

cărpŏphyllum, *gr. Jagoda babia.* Beerblatt.

cărpŏphyllos, *gr.* ſub *Bobek 2.* Art eines Lorbeerbaums.

cărptim, *Szczyptą, Częściami; Tu y owdzie.* Stückweiſe, einzeln.

cărptor, *Kraiczy, Przyganincz.* ein Tadler, Vorſchneider bey Mahlzeiten.

carptura, Zbieranie 1. Abpflückung.

cărptus, us. *Szczypta. Urywcza.* das Abbrechen, Abpflücken, Abzwickung.

cărpus, *gr. Ręki przegub.* Handgelenk.

cărpus, Latinum, *Krayczy.*

cărrăgĭnem facere, ſub *Tabor.* (rüſtung.

cărrāgo, inis. f. *Tabor.* Wagenburg, Feld-

carrobaliſta, Kuſza woienna. Karrnbüchſe.

cărrūca, *Wozı.* ein Wagen mit zwey Rädern

cărrūcārĭus, adject: *Wozowy.* zum Karn, Kutſche gehörig. (Kutſcher.

cărrūcārĭus, ſubſtant: *Woźnica.* ein Kärner,

cărrum, cărrus. *kara 2. Woz 2. 10.* ein Karn, Wagen.

Cartallus, i. m. gr. koſz 1. ein Brodkorb.

cartamus, krokos 1. 2. eine Art von Saffran.

carthegum, in Bukſzpan 1. Buchsbaumſaamen.
cartibulum. Stoł 2. Służba ſtołowa. ein viereckichter ſteinerner Tiſch.
cārtĭlāgĭnĕus, *cartilaginoſus, Chrząſtkowaty.* knorpelicht, voll Knorpeln.
cārtĭlāgo, inis, f. *Chrząſtka.* Knorpel.
cārtĭlāgo arundinis, ſub *Trzcina.*
cārum, *gr. idem* Careum. (Fleiſch.
caruncula, Miąſko, Ciałko. ein Stücklein
cārus, a, um. *Drogi, miły 1.* lieb, werth, angenehm, theuer, köſtlich. *ſyn.* Dīlēctus, ămātus, jūcūndus, grātus, āccēptus.
cāryătĭdes, hæ. *gr.* in *Odrzwie.* Figuren von Weibsbildern, ſo man an die Säulen und Balken ſchnitzet.
cārȳca, *gr. Figa ſucha, Jątrznica.*
cārȳnus, *gr. Orzechowy.* von einer Welſchen Nuß. (Wolfsmilch.
cārȳtes, æ. m. *Gr. Wilczy mlecz ziele.*
cāryon, yi. n. *Gr. Orzech 1. & karuy.* eine Welſche Nuß.
cāryon Baſilicum, Perſicum, *Orzech Włoſki.*
cāryŏphyllāta, æ. f. *Zarzyczka, Benedykt ziele, Czyſciec ziele.* Benedictenkraut.
cāryŏphyllum, *Gożdzik 3. Jagoda babia.* Negelein, Nelken. (*Indyiſkie.*
cāryŏphyllus. *gr. goździki kwiatki, Goździki*
cāryōta, cariōtis, idis. *gr. Daktyl 2.* Datteln,

CAS

Căſa, æ, f. *Chałupa.* Bauernhäuslein, eine Hütte. *ſyn.* Māgālĭa, māpālĭa, tūgūrĭum.
caſabundus, Upadaiący. Walący ſię, Upadku bliſki. das oft fällt.
căsārĭa, *Domu pilnuiąca.* eine Haushüterin.
caſcus, Staroświecki, Stary. alt, altvätteriſch.
cāſeāle, caſearia taberna, *Sernik.* Käskammer
cāſeārĭus, *Serny,* ſub *Serowy.* zum Käſe gehörig
cāsēilæ. *Przegrody.* Scheune, Kornboden.
cāſeŏlus, *Serek, Ser.* ein Käslein.
Caſeoſus, Serowy.
cāſeus, i. m. Cāſeum. i. n. *Ser.* ein Käs.
căſia, æ. f. caſſia è *gr. Fiſtuła. 4. Lawenda, Wilczy pieprz większy. 1.* Caßienzimmet.
caſiaca, Szata żołnierſka. Soldatenkleid.
caſito, caſo. Kapię 3. è cado, *upadam, chylam ſię,* oft fallen.
caſnar priſcum. Stary. ein alter Mann.
căſſa nux, căſſa glans, *Fraſzka,* eine taube Nuß.
căſsĭcŭlum, caſſiculus, *Siatka. 1.* ein kleines Garn oder Netz, Haſengarn.
căſsĭda, æ. f. *v. Caſſis.*
caſſidile, Torba, Tobola. ein Säcklein, Ranze, Beutel.
căſſis, is. m. *uſitatiùs eſt plural. Sieć 1. 3. Siatka paięczna.* ein Jägergarn. *Caſſibus impoſitis venor, ſed arundine ſumpta.* P.
căſſis, idis, f. *Przyłbica.* ein Helm, Sturmhaube. *Spicula cum pictis hærent in caſſide pennis.* Ovid. *ſyn.* Gălĕa, căſsĭda. *epith.* Fūlva, crīſtāta, aurĭcŏma, mĭnax, nĭtĭda.
căſsĭta, *Dzierlatka.* eine Lerche.
căſsĭtĕron, i. n. *gr.* ſub *Cyna 1.* weiß Bley.
caſſitias, æ. Jemioła Tannenmiſtel.
căſſum, *Czczość.* Flocken.
căſſum paleæ, *Zdziebłko.*
căſſus, *Czczy.* leer, vergeblich. *ſyn.* ĭnānis, văcūus, *vel* prīvātus, ōrbātus.
Caſſuta caſsytias caſsytas æ. m. *Gr. Kania, Przędza.* Flachsſeide, Filzkraut.
Caſtaldus, B. in Ochmiſtrz. Verwalter der Güther.
căſtănĕa, æ. f. *gr. Kaſztan 1. 2.* Caſtanien, Caſtanienbaum. *Et nunc caſtaneas nunc amat ille nuces.* Ovid. (nuß.
căſtănea aquatica, *Orzech wodny.* Waſſer-
căſtănētum, *Kaſztanowy laſek.* Caſtanienwald. (farb.
căſtănĕus, *Kaſztanowy, Ciſawy.* Caſtanien-
căſtănĭnus, *Kaſztanowy.* aus Caſtanien gemacht.

căſtè, *Czyſto.* keuſch, züchtig, ehrbar, rein.
căſtĕllāmĕntum, *Parkan.* eine Art von Würſten. (Caſtellan.
căſtĕ lānus, an *Kaſztelan.* ein Burggraf,
căſtĕllārĭus, caſtello aquæ præfectus, *Rurmiſtrz.* ein Brunnen-und Röhrmeiſter.
căſtĕllātim, ſub *Po domach, rzędem 3.* von einer Veſtung zur andern.
căſtĕllum, *Miaſteczko obronne, Twierdza, Zamek 3. Rurmuſowa ſkrzynia.* ein Caſtell, Veſtung, eine Burg, Schanze, gewölbte Brunſtuben, daraus man das Waſſer an alle Orte durch Röhren austheilet.
căſtĕrĭa, è græco. *Pokład 2.* eine Zeugkammer, Arſenal, Schiff-Magazin.
caſtifico, Oczyściam. reinigen, keuſch machen.
caſtificus, Czyſtość ſprawuiący. keuſch, rein machend.
caſtigabilis, Strofowania godny, Karania godny. ſtrafwürdig, ſtrafbar.
căſtīgātĭo, *Strofowanie, karanie.* Züchtigung, Straffe. *ſyn* ōbjūrgātĭo, pœna, mūlcta, cōrrēctĭo. *epith.* Jūſta, pĭa, ūtĭlis, ămīca, dūra, ăcērba.
căſtīgātĭus vivo. *Uymuię ſię ſam, & karanie.* ſtreng, eingezogen leben.
căſtīgātor, *karzący, ſtrofuiący.* ein Beſtraffer, Zuchtmeiſter.
căſtīgo, as, *karzę, ſtrofuię, ſiekę 1. poprawiam.* züchtigen, ſtraffen. *ſyn.* ēmēndo, pūnio, plēcto mūlcto; cōrrĭgo ōbjūrgo, īncrĕpo. (heit.
căſtĭmōnĭa, *Czyſtość 2.* Reinigkeit, Keuſch-
căſtĭtas, *caſtitudo, Czyſtość ſub Niewinność.* Keuſchheit, Reinigkeit. *ſyn.* Pūrĭtas, īntĕgritas, pŭdīcĭtia. *epith.* Pūra ſāncta vĕnĕrānda īntācta, pŭdīca īnnŏcēns hŏnēſta incōrrūpta īntĕmĕrāta āngĕlīca. Nulla rĕpărābĭlis ārte.
căſtor, oris, m. *gr. Bobr.* ein Biber.
căſtŏrĕum, *gr. Bobrowe ſtroie.* Bibergeil.
caſtŏrĕus, *gr. Bobrowy.* von einem Biber. *ſyn.* Caſtŏrīnus, fibrīnus.
caſtra, orum. *Oboz.* ein Kriegs-Feldlager. *ſyn.* Cōpiæ, tūrmæ, phălānges, cătērvæ, āgmĭna. *epith.* Hōrrĭda. Mārtĭa, fūlgĭda.
caſtra mētor, pōno, lŏco, hăbeo. *Oboz ſtawiam.* ein Lager abſtechen, ſchlagen.
caſtrămĕtātĭo, *Obozu ſtawienie.* die Abſteckung eines Lagers.
caſtrămētātor, *Obożny.* Quartiermeiſter.
caſtrātĭo, caſtrātūra. *Czyſzczenie, Rzezanie, 3. Obcinanie 2.* Ausſchneidung, Verſchneidung. (ſchneidung gehörig.
caſtratōrĭus, ſub *Rzezaniec 3.* das zur Ver-
caſtratum vinum, *Wino łagodne.*
caſtrātus, *Czyſzczony, Przeſiewany, Rzezaniec.* verſchnitten, ein Caſtrat, Capaun.
caſtrēnſis, *Obozowy, Woienny,* an *Zamkowy? Grodzki.* zum Lager gehörig, kriege-
caſtrenſis ratio, *Woienna umieiętność.* (riſch.
caſtrēnſis rei curator, adminiſter, magiſter, Præfectus, *Obożny.*
caſtro, as. *Rzezę 2. Czyſzczę 2. Obcinam 1. Sadzę, Przeſiewam, Suſzę 1. Podbieram miod. Urzynam:* verſchneiden, capaunen, entmannen, Honnig aus den Bienenſtöcken nehmen.
caſtrum, *Zamek 3.* ein Schloß, Burg, Feſtung, Citadelle.
caſtŭla, *Ciaſnocha.* eine Badſchürze.
caſtus, ti, adject. *Czyſty 2.* keuſch, rein, züchtig, unſchuldig, from, eingezogen. *ſyn.* Pūrus, pŭdīcus īntĕmĕrātus īllībātus, mūndus cœlebs. *phr.* cūjus mōres nūlla lĭbīdo cōrrūpit, non vīctus mōlli lĭbīdĭne; laude pŭdīcĭtĭæ cĕlĕbris, căſtum ſērvāns cŭbīle, Frīgĭdus in vĕnĕrem, veneris qui prœmĭa nēſcit. Tūrpĭa lāſcīvi fŭgiēns cōnſōrtĭa cœtus,
caſtus, us ſubſt: *Czyſtość 2. Obrząd, Wilia vide caſtitas.*

caſua-

casualis, *trefunkowy.* zufällig.
casula, *Chałupka, Ornat.* ein kleines Häuslein, Meßgewand. *vide Casa.*
casum fortunam sequor. *Puszczam się na szczęście.* aufs Glück wagen.
casus, us m. *Przypadek, Trefunek, Upadnienie 1. Spadnienie, Przygoda, Kazus, Powod 1.* ein Fall, Zufall, Gefahr. *Per varios casus, per tot discrimina rerum* Virg *syn.* Lapsus, prolapsio, ruina, *vel* interitus. exitium, pernicies, *vel* infortunium, damnum, clades, strages; *vel* alea, periculum. (*mianych*
casus Grammaticorum. Słow końcowe od-
catabasis, is *Gr. Zstępowanie.* Untergang der Sonne. (besessenen.
catabolicus, *gr. Czart.* der Geist in einem
catabulum, *gr. Chlew, Klatka 2.* ein öffentlicher Stall für Zugvieh.
catachresis, is, *gr. Zamiana słow.* Mißbrauch der Wörter.
cataclitum, *gr. Łoszko stołowe.* ein Polster, Stuhlküssen, Matratze, Faulbette.
cataclysma, tis. n. *gr. Klistera.*
cataclysmus, i. m. *gr. potop.* ein grosser Wasserguß, Sündfluth. *v. Diluvium.*
catadromus, *gr. powroz kuglarski, Gonitwy miejsce.* ein Rennplatz.
catadupa, orum, *gr. progi na rzekach, Szum* Wasserfall des Nilflusses, wo er sich von einem hohen Felsen herab stürzet. (Thor.
catagelasimus, *gr. Naśmiewca.* ein Narr,
catagraphum, *gr. Obraz z perspektywą.*
cataguta, æ. *gr. prządka.*
catalecticus versus, cui una syllaba deest, Servio, Catalectus Diomedi.
catalepsis, is. *gr. poięcie.* Schlaffsucht.
cataleptos, *gr. poiętny.*
catalogus, *gr. Regestr 5. Wybranie, popis 2. Wyliczanie.* ein Register, Verzeichniß. *syn.* index. (trennung.
catalysis, *Gr.* Rozłączanie. Auflösung, Zer-

catamidio, as. Wyśmiać kogo. eine öffentliche Schmach anthun.
catamitus, *Sodomczyk.* ein geiler Mensch.
Catampo Festo ludus quo duo se exercent. eine Art von Spielen.
catanance, es. *gr. Miłosna ziele,* & in *Miłośniczy 2.* Stärkkraut.
catapetasma, tis. *Gr. Zasłona 1.* eine Masque, Schleyer, Florkappe.
cataphoricus somnus, *Śpiączka.* Schlaffsucht
cataphracta, æ. *Gr. kiryś.* Küraß, ganzer Harnisch.
cataphractus, cataphractarius, *kiryśnik; 1. 2. Raytar.* ein Küraßier, geharnischt. *vide Armatus.*
cataphractum, *gr. Skarłupa.*
catapirates, cataprorates, æ. m. *Gr. Ołowianka żeglarska.* Senkbley, damit man die Tiefe des Meers ergründet.
cataplasma, tis. n. *Gr. Maść 1. Namaczanie* ein Pflaster, Ueberschlag. (legen.
cataplasmo, as. B. Namazuię. Pflaster auf-
cataplexis, is, eos, f. *Gr. przelęknienie.* Erstaunung.
cataplus, li. *Gr. port, przypłynienie.* der Seehaven, das Anländen einer Kaufmannsflotte in dem Haven, woraus sie ausgeloffen. (Schluckpillen.
catapotia orum. *Gr. pigułka, Lekarstwo 6.*
catapulta, æ. *Gr. Bett, pocisk 2. kusza wo ienna.* eine Kriegsrüstung, Schnellbank.
catapultarius, subst: *kuszny strzelec.*
catapultarius, adject: *kuszny.* (kraut.
cataputia, æ. f. *Gr. kleszczowina.* Wunder
cataracta, æ. f. è *Gr. krata żelazna, Stawidło, katarakta, Szum, Upust.* ein Wasserfall, Wolkenbruch.
cataractes, & catarrhactes, æ. m. *Gr. prog na rzekach, Czapla 1. Rybitw ptak.*
cataractria, ut infrà Cicelendru n.
catarrhus, ri *Gr. Ryma.* Hauptfluß, d
Schnupfen.

catarrhytus locus, *Mokrzyny:* befeuchtet.
cataſcopium, *gr. Łodź.* Spähſchiflein.
cataſcopus, *Gr. Spieg,* ein Kundſchafter, Spion.
catasta, æ. f. è *Gr. Wendeta niewolników, proba; Naczynie, kramnica,* ein Ort, da man die Knechte zu verkauffen pflegte, eine Folterleiter. *Locus ubi venales Servi exponebantur.*
cataſtictos, *Gr. Nakrapiany.*
cataſtroma, tis, *Gr. podkład w budowaniu,* Schiffbrücke.
cataſtrophe, es. *Gr. Odmiana,* das Ende einer Comödie, Veränderung, Ausgang eines Dinges. *Item, Actus Comœdiæ extremus converſionem fortunæ, continens;* Donat.
cataſtus, i. m. è *Gr. Niewolnik kupny, Młodzieniaſzek.* ein Knecht.
catax, cis. *Chromy.* lahm, hinkend.

C A T

Catè, Oſtrożnie. weislich, klüglich.
catechesis, is. f. *Gr.* catechiſmus, i. m. *Gr. Nauka Chrześciańſka.* Kinderlehre.
catechizo, *Gr. Uczę kogo, Nauczam wiary.* Kinderlehre halten.
Catechumenus, *Chrztu czekaiący.* der will getaufft werden.
categorema, *Gr. lege infrà* Prædicatum.
categoria, *Gr.* ſub *Obwinienie 2.* Anklage. *& infrà Prædicamentum.*
categoricus, lege infrà Prædicativus.
cateia, *Pociſk, Kula nawiązana.*
catella, *Suczka, Łańcuſzek żelazny.* ein kleines Hündlein, ein Kettlein. *acumina ſæpe catellam.* Hor. *ſyn.* Catula, *vel* parva canis.
catellulus, Pieſek. ein Hündlein.
catellum, n. *Łańcuſzek.* ein Kettlein.
catellus, idem & *Szczenię, Łańcuſzek żelazny, Nakolanki.* ein Hündlein, eine Art von Feſſeln, *v. Catulus.*

catena, *Łańcuch 1. 2. Taniec 3. Szpagat. Łata duchowa.* eine Kette. *Stridor ferri, tractæque catenæ.* Vir. *ſyn.* Vincula, nexus, compedes, manicæ, laqueus, funis, nodus, lora, ligamen. *epith.* Gravis, oneroſa, cruenta.
catena lignea, *Łyczak, Wić.* hölzerne Bänder.
catenæ, *Więzy.*
catenarius, *Łańcuchowy.* an Ketten liegend.
catenatim, *Paſmem.* (Balken.
catenatio, *Wiązanie 2.* Verbindung der
catenatus, *Łańcuchowy, Związany.* mit Ketten gebunden, angefeſſelt. *Expectans curæq; catenatique labores.* Mart. *ſyn.* Vinctus, *vel* continuus. *phr.* Catena, vinclis, compede vinctus, ligatus, ſtrictus.
cateno, as, *Łańcuchem związać, Wiążę 1.* feſſeln, in Ketten ſchmiden, mit Ketten binden.
catenula, *Łańcuſzek.* ein Kettlein. (binden.
caterva. *Orſzak, gromada, ludzi kupa, Połk. Rota 1.* eine Schaar, Menge, groſſer Hauffe. *Inceſſit magnâ juvenum ſtipante catervâ.* Virg. *ſyn.* Turma, phalanx; agmen, cohors, legio, manipulus, exercitus. *vide Exercitus & Turba.*
catervalis, *Gminowy, Podły.*
catervarius, *Podły.*
catervatim, *Hurmem, Gromadą.* Schaar oder Hauffenweiſe, mit Hauffen. *Famq; catervatim dat ſtragem, atq; aggerat ipſis* Vir. *ſyn.* Turmatim.
Catharma, atis. *Gr. Oddany, &c.* Verſöhnopfer, Reinigung.
catharticus, *Gr. Purguiący, Lekarſtwo purguiące,* das treibt, oder purgiert.
cathedra, *Gr. Katedra, Stolec 1* ein Stuhl Seſſel, Cantzel, eine Domkirche. *Et ſteriles cathedras, baſia ſola crepant,* Mart.
cathedralitium, Biſkupizna.
cathedralitius, *Pachołę.* ein Sänftenträger *Cum Cathedralitios portet tibi theda miniſtros.* Juv. *cathe-*

...thedrarius, *Pokątny*.
...thēnā, tis. *Gr. Noszenie 7. Łańcuch złoty*. ein Halsgehäng. (Senk-rechte Linie.
...thětus, ti, *Gr. Linia z gory na doł*. eine
...thŏlĭcus, subst: *Gr. Katolik*. (gemein.
...thŏlĭcus, adject. *Katolicki Powszechny*. all-
...ullātio, *Polizowanie, Łupiestwo*. Schlemmeren, Naschereŋ.
...ul lo, as, *Polizuię*. naschen, einen Tellerlecker abgeben, gute Bißlein essen.
...tillo, onis, *Zarłok, Polizacz, Łupiezca; Szczuka 2.* ein Schlemmer, Plünderer.
...tĭl us, *Miska mała, Tygiel 2. Młyński kamień zwierzchny*, & sub *Pętlice*. ein kleiner Tiegel, Schmelztiegel, Schüsselein, der untere Mühlstein.
...tinellus, catinulus; *Miska mała*.
...tīnum, *Krużyk, Miska*. eine tiefe Schüssel
...tīnus, *Krzynow, Misa spora*. eine Schüssel. *Augusto pisces urgere catino*. Hor. *syn*. Catīnum, lanx, discus.
...tlaster, tri: m. *Szczenię, Dziecię 2. Gołowąs*. ein Jüngling. (din.
...tūtio, *Bestwienie się*. das Lauffen der Hün-
...tŏblĕpas, æ. m. *gr. Głowacz 1.*
...tŏchītēs, æ. m. *gr. Kamień lipki*.
...tŏgēum, *gr.* sub *Podziemny*. eine Wohnung unter der Erden.
...atomio, *vel catomo, vel catomis suspendi. Nogami wzgorę*. auf den Kopf stellen.
...tŏmum, è *gr. Łańcuch, piekło*. eine Art von Ketten, Fesseln, eine Peitsche, Geissel.
...tŏnium, sub *Piekło*. Wohnung der Seelen nach dem Tod.
...tŏprice es. *Gr. patrzenie*. (wahrsagereŋ.
...tŏptrŏmantia, *Gr. Wrożka 2.* Spiegel-
...tŏrchites, æ. m. *Gr. Figowe Wino*.
...tŏrthōma, tis. *gr. Uczynek dobry*. etwas recht gethanes. (te Verrichtung.
...tŏrthōsis, is. *gr. Sprawowanie 1.* rechte gu-
...tŏtĭca, orum. *gr. Lekarstwo purguią-*

ce. Arzneyen, welche ausführen.
cattus, *catta. idem Catus subst. & sub Szopa woienna.*
cătūla, *Suczka*. eine Hündin.
cătŭlārius, cătŭ īnus, *Psi, Szczenięcy*. das von einem Hündlein ist.
catlaster, *Szczenię, Dziecię 2. Gołowąs*. ein Schmeichler, Tellerlecker, kleiner Hund.
cătŭli, *hi Dzieci 5.*
catulio, *is. Bestwię się 2.* läufig seyn.
cătŭlītio, *Bestwienie się*. das Lauffen der Hündin.
cătŭlus, i. m. *Piesek, Szczenię, Prosię, Łańcuszek żelazny*. ein Hündlein; junges Thier, Fangeisen. *At consueta domi catulorum blanda propago*. Lucr. *syn*. Cătĕllus, canis.
cătus, adject. *Umiejętny, Mądry, Ostrożny*. bescheiden, vorsichtig, behutsam, klug, listig. *syn*. Cautus, ăstūtus căllĭdus, vĕrsūtus.
cătus, *i. m. subst. Kot*. eine Katze. *syn*. Fēlis.

C A V

Cava, *Kula nawiązana*. (haus.
căvædium, *Sień 1. Podworze*. ein Hof, Vor
căvāmen, *Loch, Gruba, Wydrążenie*. eine Höhle.
căvātă dextra, *Garść*.
căvātĭcus, *Lochowy*. was in Höhlen wächst.
căvātor, *Dłubacz*. Aushöhler.
căvātus, *Wydrążony*. hohl, ausgehöhlt.
caucălis, idis, f. *gr. Pietraszník ziele*.
caucon, *gr. Przęślka. Bezlist ziele*.
caucus, *Czara 1. Korczak*. ein Becher.
cauda, æ. *Ogon, Plusk 1.* ein Schwanz.
cauda salax, *Członek 5.* das männliche Glied.
cauda placens piscis, *Szczuka 1.*
caudam jacto, traho, Prov: *Kokoszę się*.
caudātus, *Ogoniasty*. der einen Schwanz hat.
caudĕtum, in *Przęślkowy*.
caudeus, *Przęślkowy*. *stowi*.
caudex, icis, m. *Pniak*, **Kłodzina, Odziemek**,

mek, Głupiec, Nikczemnik. der Stamm an einem Baum, ein Narr. *syn.* Trūncus.
caudĭca navis, *Komiegga.*
caudĭcālis, *Pniakowy, Kłodzinowy, in Kłodzina.* zum Stamm gehörig.
caudĭcālis provincia, *Rąbanie drew.*
caudĭcāria, & caudicata navis, *Komiegga.* ein langes Schiff aus dicken Bohlen.
caudĭcārĭus, caudicatus, *Pniakowy, Kłodzinowy, Dylowy.* aus grossen Bohlen.
caudĭces connexi, *Trafta.* Zusammenheftung vieler Bretter, oder Tafeln.
căve, cave malo, *Wara 2.* hüte dich.
căvĕa, æ. f. *Klatka 1. 2. Kosz koło płonek, & in Dziwowisko.* Grube unter der Erde, Vogelkäfficht, Thierkasten. *syn.* Fŏvĕa, fŏssa, căvērna, spĕcus, āntrum.
căveo, *Przestrzegam 1. Waruię 1. 2. Zakazuię, Zagradzam 1. Ochraniam, Zapisuię, 4. 6. Chronię się, & in Nie 2. Radzę o kim.* sich hüten, Sorge tragen, vermeiden, versichern. *syn.* prōvĭdĕo, āntĕvĭdeo, prōspĭcĭo, ādvĕrto, præcăvĕo, ōbsērvo.
căveo alicui obsidibus, *Zakładniki dać.*
căveo alicui prædibus, *Rękoymią daię.*
căveo mihi obsidibus, *Zakładniki wziąć.*
căveo fœdere, *W przymierze co kładę.*
căvērna, æ. f. *Jaskinia, Gruba.* eine Höhle, Grufft. *Regia, & umbrosæ penitus patuêre cavernæ.* Virg. *syn.* āntrum, spĕcus spēlūnca, spēlæum lātĕbra, lūstra fĕrārum. *vide Specus, Antrum.*
căvērnōsus, *Lochowaty* höhlicht. *Perque cavernosos jussit penetrare meatus* P. *syn.* Căvus.
căvērnŭla, *Dziurka 1. Oddechowa dziurka.* ein Grüblein, kleine Höhle.
caveus, i. m. Korczak 1. Czara 1. ein Becher.
caviar, aris, n. sub Ogonowy.
căvĭlla, æ. *Szyderstwo,* ein Spottwort, Verhöhnung, Verspottung.
căvĭllātĭo f. *Przymowka, Szyderstwo, Wykrącanie.* Hohn, Gespött, Betrug, Verspottung, betrügliche Rede. *syn.* Jŏcātĭo, jŏcus, căvĭllus, scōmma.
căvĭllātor, *Szyderz, Szczypacz, Wykrętarz.* ein Spottvogel. *syn.* jŏcŭlātor.
căvillātus us, *Szyderstwo, v cavillatio.*
cavilles, hæ sub Szyderstwo.
căvĭllo, as. *Przystrzegam.*
căvĭllor, aris, *Łżę 1. Szydzę Szczypię 4. Przymawiam, Przyganiam, Potwarzam, Oszukiwam, Wykrącam 2. Zartuię.* aushöhnen, spotten, auslachen, tadeln, scherzen. *syn.* Rĭdĕo, īrrĭdeo, lūdo, īllūdo, jŏcor. *phr.* Prōtĕrvis cōnvĭcĭis lăcēsso. Jŏcis scūrrīlĭbus ēxcĭpĭo. Mōrdācĭa scōmmata jacto. *vide Derideo.*
căvillum, cavillulum. *vide Cavillatio.*
caula, æ. f. *Chlew 1. Owczarnia, Loch.* ein Schaafstall. *syn.* ŏvīle, stăbŭlum.
caulæ, *Dziurki 1.* Schweißlöcher.
caulim facio, *Wyrastam 2.*
caulēsco, is. *Głąbieię.* Stengel bekommen.
caulĭas, æ. m. *Gr. Głąbowy,* & in *Cyrenayskie ziele.*
cauliator apud Plautum legit Lipsius à caula, allusisse Poëtam ajens, ad vocem Cavillator, quam ibi alii simpliciter legunt, argutè & aptè ad mores servi rustici fictis vocibus exprimendos.
caulĭculum ago, facio, *Wyrastam 2.*
caulĭcŭlus, *Łodyga, Pipa, Podczos.* ein kleiner Stengel.
caulis, is. m. è *Gr. Głąb, Łodyga, Pipa, Pioro gęsie pisarskie, Rząp 1. Kapusta 1. Bobowiny, Wyrostek.* ein Krautstengel. *Caulibus, & pomis & aperto viveret horto.* Juv.
caulĭum planta, *Rozsada, caulla sub Mały.*
caulodes, gr. Głąbiasty, & in *Kapusta zielona*
caululis, Plaut Lipsi, diminut: à caule, pro cavillulis ut supra Cauliator pro Cavillator.

cauma, atis, n. gr. Upalenie, Gorącość. Hitze, ein Brandmahl.
caunăce, es. *Gr. Gunia z.*
căvo, as. *Wydrążam.* ausgraben, durchbohren, durchlöchern, hohl machen. *Dura tamen molli saxa cavantur aqua.* Ovid. *syn.* ēxcăvo, fōdĭo, ēffōdĭo, pērtŏro.
cavo, is. per tertiam, in Niech 1. sich hüten.
caupa, *Przekupka.*
caupo, onis m. *Przekupień 1. Szynkarz, Karczmarz*, ein Wirth, Gastgeber, Weinschenke, Krüger.
caupōna, æ. f. *Karczma, Szynkarka, sub Szynkárz.* Wirthshaus, Garküche, Schenke, Gasthof, Krug. eine Wirthin, Marketenderin. *syn.* Pŏpīna tăbĕrna.
caupōnam, *vel* cauponiam artem exerceo, *Szynkuię.* Wirthschaft treiben.
caupōnarĭa, cauponia ars. *Szynk.* Wirthschaft
caupōnĭus, *Karczmarski.* zur Wirthschaft gehörig.
caupōnŏr, aris, *Kupczę, Szynkuię, Przekupuię.* Wirthschaft treiben, wuchern, schachern.
caupōnŭla, *Karczma.* ein Wirthshäuslein.
caurio, is, in Ryś 2. schreyen wie ein Pantherthier.
caurus, *Wiatr zachodniemu poboczny na północy.* Nordwestwind.

CAUS.

Causa, æ. f. *Przyczyna 1. Sprawa 1. 6. Rzecz 8. Sąd 10. 11. Wymówka, pokrywka 2. Przypadek 3. Choroba 1. początek 2.* & in *Dla tego. Dla boiaźni, Dla obyczaiu.* eine Ursache Rechtshandel, Sache, Geschäft, Entschuldigung, Gelegenheit. *syn.* Prĭncĭpĭum, fons, ŏrĭgo, căput, rādīx *vel* rătĭo, *vel* lis, cōntrōvērsĭa jūdĭcĭum.
causa capitis, de capite. *Sąd o głowę.*
causa causarum. *Bóg.*
causam ago, oro, dico. *Obwiniono mię, Sprawuię się 1. Wymawiam się, Rzecz mam, Prokuracyą się bawię.* Rechtshandel führen.
causārĭa missio, *Odprawa 3.* aus erheblichen Ursachen beurlaubet.
causārĭe missus miles. *Zołnierz odprawiony z.* ein kranker Soldat.
causārĭus adject: *Chory 1. Słuszny, Przypadkowy Zołnierz odprawiony z.* der eine Ursache hat.
causarum actor, &c. *prokurator.* der einen Rechtshandel führet.
causarum concinnator, *praktyk z.*
causātĭo, *Wymowka.* Entschuldigung, Vorwand, Ausrede.
causātĭus, sub *Słusznie.*
causativus casus in Słow odmianę.
causĭa, *gr. Zawoy, Kapelusz, Szopa woienna.* Schatt- oder Schaubhut.
causidicina, prokuracya. Rechtshändlerey.
causĭdĭcus, i. m. *prokurator z.* ein Fürsprecher, Patron, Advocat. *Et te patronum, causidicumq; putas.* Mar. *syn.* Pătrōnus ādvŏcātus.
causificor, aris. Wymawiam się. sich mit vielen Worten entschuldigen.
causōdes, is. *gr. Gorączka cięszka.* hitzig.
causon, onis, m. gr. Idem. ein hitziges Fieber.
causor, aris. *Daię przyczynę, Wymawiam się czym, Uskarżam się, Ociągam się.* sich entschuldigen, beklagen, eine Ausrede suchen, anklagen.
caustĭcum, *gr. Kauteryum z.*
caustĭcus, *gr. Palący.* das da brennt.
causŭla, *przyczyna 1. Sprawka 6.* eine kleine Ursache.
Cautè, *Ostrożnie.* behutsam, fürsichtiglich.
cautēla, *Warunek, Przestroga.* Versicherung, Verwahrung. *Atq; hominum cautela fuit solersq; bonorum.* Ser: *syn.* cautĭo, vērsūtĭa, āstūtĭa, căllĭdĭtas.
cauter, eris, m. *Gr. Piętno, Kauterium z.*

ein Brenneisen, ein Kolben, damit man lötet.

cautērium, *Gr. Kauteryum 1. 2. Zegadło*, & in *Smelcmistrz.* ein Brenneisen.

cautēs, is. f. *Skała 1. 3.* ein harter Fels. *syn.* Rūpēs, scōpulus, sāxum. *epith.* Dūra Mārpēsia, *vide Rupes.*

cautim, *Ostrożnie. vide* cautè.

cautio, *Ostrożność, Intercyza, Warunek 5. Zapis, przestroga, Formuła.* Vorsichtigkeit, Behutsamkeit.

cautionalis, Warunkowy. versicherlich.

cautionem adhibeo, *przestrzegam.*

cautius, nomen subst: *Sum ryba.*

cautor, *Przestrzegacz*, & sub *Formuła.* ein Warner, Behutsamer.

cautus, *Ostrożny, Warowny.* behutsam, klug, fürsichtig, das bewahrt und beschützet wird.

căvum, *Loch, Jama, Dołkowatość, Gruba, Dziura 1. Laskowanie wklęsłe*, & in *Dziub. vide Cavus.*

căvum ædium, *podworze, Sień 1.* ein bedeckter Ort im Haus zwischen zwey Wänden.

căvum liminis, *Biegunowa dziura.*

căvus, vi subst: *Jama, Loch, Dziura 1. Czara 1. Korczak.* ein Loch, eine Höhle. *syn.* căvum, fŏssa, cāvĕrna, spĕcus antrum.

căvus, vi. adject: *Dołkowaty, Wydrążony, Dęty, Lochowaty.* hohl. *syn.* căvātus, cōn (căvus.

cavo, onis. Chromy. ein Lahmer.

C E.

Cecidit malè, irritum, *Nie poszło mu.* nicht (gerathen.

cecua, cĕcūma, *Sowa 1.* eine Nachteule.

cĕcrўphălus, *Gr. Czepek 3.*

cēdēns annis, *Nie trwały.* nicht daurend.

cēdit, *Powodzi się, Uchodzi 1. Dostało mi się 2.*

cēdo, is. *Ustępuię 1. 6. 7. Puszczam 4. Uchodzę 1. Uchodzi 2. Zginam się, Umykam się 1. Upadam 8. Umieram 1.* weichen, weggehen, nachgeben, sterben. *Cede repugnanti; cedendo victor abibis.* Ovid. *syn.* Dīscēdo, rĕcēdo, ēxĕo, ēvādo, ēxcēdo, vel cōncēdo.

cēdo pro dic vel da. *Day 1. daię 1. Powiadam 1. Pytam, Proszę 2.* gieb her, sag her.

cēdo auctoritati, *Przystaię na co.*

cēdo precibus, *Uprosić się daię.*

cēdo quemvis arbitrum. *Zdaię się 2.*

cēdrātus, *Cedrowany.* mit Cedernöl gesalbet.

cēdrēlāte, es, & Cedris idis. *gr. Cedr.*

cēdria, & Cedrium, *Cedrowa żywica*, & in *Smoła 1.* Harz vom Cederbaum, Cedersaft.

cēdrīnus, & cēdrius, *Cedrowy.* vom Cederbaum.

cēdrōstis. is. *gr. Przesłep biały.* Stechwurz.

cēdrus ri. f. *Cedr*, an *Modrzew.* Cederbaum. *epith.* ŏdōra, ætērna, īmmōrtālis īncōrrūpta. *phr.* prōcēra ārbor, pērpĕtuo vĭrēns, nec cārĭem nec tĭnĕas sēntĭens lōngæque sĕnĕctæ non mĕtuit cārĭem cedrus: cārie īmpĕnĕtrābilis ārbor. (deckt.

cēlātè, celatim, *Potaiemnie.* heimlich, ver-

cĕlĕbrābilis, cĕlĕbrandus, & cĕlĕbratus, *Sławny, Chwalebny, Zacny.* rühmlich, preißlich, berühmt, bekannt.

cĕlĕbrāta, orum, *pogrzeb.* Leichbegängniß.

cĕlĕbrātĭo, *Sławienie, Sprawowanie 5. Kupienie się. Zgromadzenie 3. Swiecenie, Chwalenie.* starker Besuch, zahlreiche Versammlung, Begehung, Feyerung, Hochachtung.

celebrator, Zdobiciel. ein Lobredner.

cĕlĕbrēsco, *Słynę.* berühmt werden.

cĕlĕbris, adject: commune, *Sławny Uroczysty, Ludny.* berühmt, Volkreich. *syn.* īnsīgnis, fāmōsus. lāudātus, spĕctātus vel frĕquēns. *phr.* Nōbilis & fāma mūltis cĕlĕbrātus in ōris. Cĕlebri cāntātus laude per ōrbem. Cēlebri fāma laudātus in ōrbe. Factis quem fāma ingēntĭbus ēffert. Fāma sŭper æthĕra, sīdera nōtus.

cĕlĕbrĭtas, *Kupienie się, Tłum, Zgromadzenie 3.* Versammlung vieler Leute, viel Volk

cĕlĕbrĭter, *Sławnie.* löblich, rühmlich.

cĕlĕbro, *Sławię, Chwalę 1. Zdobię 1. Sprawuię 7. Bywam gdzie, Swiecę, Stroię 1. grzyska.* loben, rühmen, oft und stark besuchen, feyerlich begehen, halten. *syn.* Laudo, prædĭco. *v. Laudo.* (*Tłuka.*

cĕlĕbro vindemiam, *Sprawiam tłukę*, in

cĕlĕbror, *Słynę.*

cĕlĕr, eris. *Prędki, Rychły, Porywczy* & in *Prędko.* schnell, geschwind, behend. *Sic celeri missa præceps per inane volatu.* Ovid. *syn.* Vēlox, pĕrnix, prōmptus ĕxpĕdĭtus, cĭtus, præpes, vŏlŭcer, fĕstīnus, prŏpĕrus, cĭtātus, prŏpĕrāns, fĕstīnans, haud sĕgnis, ĭmpĭger, vŏlāns *phr.* ōcȳor Euro, Nŏto, aura, vēnto, fŭlmĭne, fŭlmĭnis ālis. Cui sŏnĭpes cŭrsu, cui cĕlsĕrit ĭncĭtus āmnis. *v. Festino, velox.*

cĕlĕrĭpes, *Prędkonogi,* schnell zu Fuß.

celeris, is, hic & hæc Prędki v. celer.

cĕlĕrĭtas, cĕlĕrĭtūdo, *Prędkość.* Behendigkeit, Geschwindigkeit. *syn.* Vēlōcĭtas.

cĕlĕrĭter, *cĕlĕre, cĕlĕranter, cĕlĕrātim, Rychło, Prędko, Spiesznie.* eilend, hurtig. *syn.* Vēlōcĭter, prōmptè, prŏpĕre, ōcȳus, cĭto, cōntĭnuo, ĕxēmplo, quam prīmum, rĕpĕnte, mōx, confĕstim, sŭbĭto, sinè mŏra.

cĕlĕro, celeritatem facio, *Przyspieszam, Spieszę się, Bieżę 2.* beschleunigen, eilen. *Sed celerare fugam in sylvas, & fidere noctĭ.* Virg. *syn.* Prŏpĕro, fĕstīno, mātūro, āccĕlĕro. *vide Festino.*

cĕles, itis. *gr. Koń wierzchowy, Koń iezdnego noszący, Łodź.* ein schnelles Pferd.

cĕlētĭzōntes, hi. *gr. Gonitwę czyniący.*

cĕlēuma, vel celeusma, tis. *gr. Pobudka 1. Krzyk żołnierski, Wśpadana piosnka. Pieśń.* eine Ermahnung, Schiffgeschrey.

cĕlĕustes, æ. m. *gr. Wiosłowych rządzca* Ermahner der Ruderknechte, oberster Steuermann.

celia, æ Piwo 1. Weißbier.

cēlla, *Komora 1. Piwnica, Cela, Swiątnica, Schowanie, Ziemianka, Szpichlerz.* & sub *Pieczary.* Keller, Zelle in den Clöstern, Sacristey, ein Grab, Wohnung eines Mönchs.

cēlla frigidaria, *Chłodnik.* (*Mönchs.*

cēlla promptuaria, penuaria, mellāria, oleāria, *Szpiżarnia.* Speisekammer, Oelkeller, Bienenhäuslein.

cēlla vinaria, *Winna piwnica.* Weinkeller.

cēllæ favorum, *Susz pszczelny.* (*rin.*

cēllārĭa, æ. f. in *Piwniczny 1.* Kellermeisterin.

cēllāris, *Piwniczny 2.* zur Speisekammer gehörig.

cēllārĭum, *Schowanie,* & in *Spiżarnia.* Speisekammer, Vorrathskeller.

cēllārĭus, subst: *Piwniczny 1. Szafarz 1.* ein Kellermeister.

cēllārĭus, adject: *Piwniczny 2.* das im Keller verwahret wird, oder zum Keller gehörig.

cellŭla, *Komorka 1. 2. Cela.* Kälterlein, kleine Kammer, Stube, Zelle.

cēlo as. *Taię co, Zakrywam.* verbergen, heimlich halten, verhehlen, verschweigen. *Sed bene celetur, bene si celabitur index.* Ovid. *syn.* ōccŭlo, tĕgo, cōndo, vēlo, ābdo, ŏbtĕgo. *vide Abscondo.*

cēlōnēum, celonium, *gr. Zoraw 2.*

cĕlox, ocis, f. *Łodź.* ein Jagdschiff, Rennschiff, Postschiff.

cĕlphus, *Koczkodan.* (*Hoheit.*

cēlsĭtas, celsĭtūdo, celsum, *Wysokość.* Höhe,

cēlsus, *Wysoki 1. 2.* hoch, erhaben, aufgerichtet. *syn.* āltus, ēxcēlsus sūblīmis.

cēlte, is, n. celtes, is. m. & f. *Rylec, dłoto 1.* ein Stecheisen. (*krot.*

celtis, is. *Zołw, Słodkie drzewo.* grosse Schild-

cēmus, *gr. Kania przędza, Miłośniczy podarek,*

darek, an *Jezyczki swe?* gewisses kraut.
cēnchrămis, idis. *gr. Przepiorka wielka, Figowe ziarnko.* Feigenkörnlein.
Cena æ. ut aliqui scribunt, lege Cæna.
cēnchrĭas, æ. m. *Gr. Wrzod 4.*
cēnchris, is, hic. *Gr. Wąż nakrapiany.* eine gifftige Schlange.
cēnchris, idis hæc *Gr. Pustółka.*
cēnchrĭtes, æ. m. *Gr. Jaglasty kamień.*
cēnchros, ri. *Gr. Dyament.*
cēnŏtăphĭum, *Gr. Mary poczesne.* ein leeres Grab zum Schein gemacht.
cēnsĕo, *Mniemam, Uchwalam, Popisuię 2. 3. Czynsz nakazuię, Zda mi się, Szacuię, Pobor odbieram, Naradzam się, Radzę 1.* achten, schätzen, halten, meinen, befehlen, heissen, anordnen. *Quam scit uterq;, libens censebo exerceat artem.* Hor. *syn.* Pŭto, sēntĭo, ārbĭtror, ēxīstĭmo, jūdĭco. *vide Opinor.*
cēnsĕor, *Popisać się daię*, & in *Zda mi się.* geachtet werden, angesehen seyn.
cēnsĭo, onis. f. *Szacowanie, Karanie, Zdanie 1. Pópis, Penowanie.* Meinung, Schätzung, Zucht, Strafe. (*nować.*
cēnsĭōnem facio, *Popisuię żołnierza, Pe-*
cēnsĭtĭo, *Czynsz 3. Popis 1. Poboru odbieranie.* das Auflegen der Steuer.
cēnsĭtor, *Czynszownik 2. Popisowy urzędnik.* Schätzer, Schatzmeister, der die Vermögensteuer einnimmt.
cēnsĭtus, *Czynszownik 1. Kmieć.* ein Pachter, Zinsmann.
cēnsor, oris. m. *Popisowy urzędnik, Obyczaiow poprawiacz, Szacownik, Probierz, Karzący, Censor.* Schatz-oder Zuchtmeister. Bücherschätzer oder Urtheiler, der eine Schrifft durchliefet, und gut heisset, oder verwirfft.
cēnsōrĭa nota, virgula, *Censura.* (*sądek.*
cēnsōrĭa notatio, censorium judicium. *Roz-*
cēnsōrĭa virgula noto, *Censoruię.* etwas scharff urtheilen.
cēnsōrĭus, *Obyczaiow poprawiacz, Popisowy 1. Surowy 2.* das dem Zuchtmeister zugehöret.
cēnsōrĭus stylus, *Rozsądek 3.* (ter.
cēnsu libera prædia, *Wolne dobra.* freye Gü-
cēnsuālis, adject: *Popisowy 1. Czynszowy 1.* zur Steuer gehörig. (schreiber.
cēnsuālis, substant: *Poborca Pisarz 2.* Steuer-
cēnsuārius, *Czynszowy.* ein Steuereinnehmer
cēnsum ago, habeo, *Pobor odbieram, Popisuię majętności.* Steuer einnehmen.
cēnsūra, æ. f. *Rozsądek 2. 3. Popis 1. Karanie, obyczaiow złych ganienie.* Schätzung, Urtheil, Strafe, Zucht. *syn.* ōbsērvātĭo.
cēnsūram facio, *Kosztuię 1. Probuię, Obieram 1.*
cēnsus, us, m. censum, i. n. *Czynsz 2. 3. Dochod 1. 2. Bogactwa, Pobor, Popis 1. Zdanie.* Schätzung, jähriges Einkommen. oder Zins, Auflagen, Haab und Gut.
cēnsus colonicus, census per focos, *podymne.*
cēntaurēa æ: centaurea, orum, centaureon, centaurium, centauris, idis. *gr. Centurya 1. 2.* Bieberkraut.
cēntaurion, *Panak.* Tausendgüldenkraut.
cēntaurus, *Gr. Mieszaniec.* ein Centaure, halb Mensch und halb Pferd.
cēntēnārĭum pondus, *Cetnar.* ein Centner.
cēntēnārĭus, adject: *Setny 2. Stoletni, Cetnarowy, Setnik 1. Wielki.* aus hundert bestehend. (Hauptmann.
cēntēnārĭus, subst: *Setnik 2. Portugał.* ein
centenionalis, Portugal. (gehörig.
cēntēnus, centēni lu) *Sto.* das zu hundert
cēntēsĭma usura, *Lichwa 4. Zysk 1.*
centesimare, Setkować. von hundert eines
cēntēsĭmātĭo, *Setkowanie.* (ausnehmen.
cēntēsĭmus, *Setny 1. Stokrotny.* der hunderste
cēnticeps, cipitis, o. *Stogłowy.* das hundert Häupter hat.
cēn-

centies, *Stokroć, Często 1.* hundertmal.
centifolius, *Stolistny.* mit hundert Blättern.
centigranus, *Stoziarnisty*, mit hundert Körnlein.
centimanus, *Storęki.* der hundert Hände hat.
centinodia, *Sporyż*, Wegtritt; ein Kraut.
centipeda, æ. f. *Gasienica 1.* ein Krautwurm.
centipellio, *Flak, Kiszki flakowe.* der innerliche Bauch eines Hirschen.
centipes, edis. adject: *Stonogi.* hundertfüßig.
centipes subst: *Stonog morski.*
cento, onis, *Koc 1. Łachmany, Samodział, Szmata, Kiść 1.* eine zottichte Decke oder Filz, ein Bettlersmantel, grober Baurenkittel.
centralis, *pośrodkowy:* was im Cirkel ist.
centrine, es: *Gr. pies morski.*
centrines, æ. m. *gr. Komor.*
centrolus, *Twardy.* abgefeilt.
centrum, *Srzedni punkt; Srzodek, Twardość Marmurowy sęk.* der Mittelpunct.
centrum cœli, *Biegun 3.*
centum, *Sto. Wiele czego.* hundert.
centumcapita, um. n. plur. *Mikołaiek ziele.*
centumgeminus, *Dwusetny.* hunderfältig.
centummorbia, *Sporyż 2.* Engelkraut.
centumpondium, *Cetnar, Waga 1.* ein Centner.
centum quadrantes, *Dziesięć groszy.*
centumvir, *Ławnik.*
centumvirale munus, *Ławniczy urząd.*
centunculus, *Kocyk; Płatek do oka; Kocanki; Ukwap; Łachmany.* Lumpen.
centuplex icis, o. centuplus, *Stokrotny.* hundertfältig.
centuplicato, *Stokrotnie.* hundertmal mehr.
centuplico, *Stokrotno czynię.* hundertfältig machen.
centuria, *Sto. Setnik 3. Rota 1. Dwieście flay.* ein Hauffen von hundert Kriegsleut.
centurialis, *Jednego ufca* & in *Setnik 3.*
centuriatim, *Stami, Rotami, Gromadą.* Hauffen-oder Rottenweise.

centuriatio, *Rozmierzanie.* Eintheilung in hundert Mann. (eingetheilt.
centuriatus, ti adject: *Setny 2.* in Companien
centuriatus, subst: *Setnictwo, popis 2.* Hauptmannsamt (Jocharten.
centuriatus ager, *Włość.* ein Land von 100
centuriatus mulus, sub *Setnik 3.*
centurio, as. *Popisuię żołnierza, Rozpisuię,* in hundert abtheilen.
centurio pensans, *Waźę 1.*
centurio onis, *Rotmistrz, Setnik 2.* ein Rottmeister, Capitain, Hauptmann über hundert.
centurionatus, us, sub *Setnictwo.* Hauptmannschaft über hundert.
centurionis adjutor, Vicarius. *Porucznik.*
centurionus, *Setnik. v. Centurio.*
centussis, is, m. *Koronat,* & in *Siedm pieniąszków.* hundert Kreutzer.
Cepa, æ. & cepe, n. ceps, pis. *Cebula 1.* eine Zwiebel, Bolle, Zippel.
cepæa, *gr. Kozi par/k ziele.*
ceparius, *Cebulnik.* Zwiebelgärtner.
cepetum, *Cebulny ogrod.* Zwiebelland.
cephalæa, subst: *gr. Głowy bolenie, Głowizna.* langes Hauptweh, Kopfschmerzen.
cephalæa, adject: & cephołea, orum, in *Głowizna.* (lich.
cephalicus, *gr. Głowny 1.* dem Haupt dien-
cephale & cephalis, *Głowa.* das Haupt.
cephalus, *gr. Głowacz ryba.* Meeräsche, ein
cephen. enis, m. *gr. Trąd 3.* (Fisch.
cephus & cepus, pi *gr. Mieszaniec 1. Koczkodant*
cepina, æ. *Cebulny ogrodek.* Zwiebelgarten.
cepionis, idis. f. *Kamień zwierciadłowy.*
cepites, & cepocapites, æ. m. *gr. Achatek, kamień zwierciadłowy.*
cepitius. *Cebulny.* nach Art der Zwiebeln.
cepphos, cepphus, gr. in *Rybitw ptak.* ein leichter Vogel.

cēpūla, *Cebulka.* kleine Zwiebel oder Knoblauch
cēpūrĭcus, *gr. Ogrodny 1. 2.* Gartengewächs.

CER

Cēra. æ. f. *Wosk, Księga, Bielidło.* Wachs, Blatt, Buch, Brief. *Excudunt ceras & mella tenacia fingunt.* Virg.
cēra illota, immunda, *Wosczyny.*
cēra miniatula, *Wosk czerwony, Censura.* (roth Wachs.
cēra punica, *Wosk biały.*
cēra sexangula. *Dzienie.*
ceræ, *hæ Obrazy Przodkow.* Bilder der (Ahnen.
ceræ apum textæ. *Dzienie.*
cēræ secundæ ultimæ. *Testament.*
cērăchātes, æ. m. *Achatek.* ein Wachsgelber Edelgestein.
cērāgo, *Rdza 2.* (-mer.
cērămĭum, *gr. Połbaryle, Bania 1.* ein Eymer.
cērārĭum, *na wosk, Woskowe, & sub Zapłata od pisania.* Siegelgeld.
cērārĭus, *Woskownik.* der mit Wachs umgehet, Wachszieher, Wachmacher, Wachshändler.
cēras amalthæas, *Obfitość.* Horn des Ueber- (flusses.
cērăsbŏlum semen, *gr. Niewrzący.*
cērăsbŏlus, *gr. Nieogłaskany.* ein halsstarriger Mensch.
cērăsĭa, orum, *gr. Trześnie.*
cērăsĭnus, *gr. Wiśniowy.* Kirschroth, mit Kirschen eingemacht
cērăstes, æ. m. *gr. Żmiia & in Figa 2. Genus serpentis quadrigemina cornua præferens.* eine gehörnte Schlange.
cērăsus, i. f. & cerasum i. n. *gr. Wiśń 1. 2.* eine Kirsche, ein Kirschbaum. *Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna.* P.
cērăsum album, *Trześnie.* weisse Kirschen.
cērăsus humilis pumila, *Wisienka.*
cērătĭa, *gr. Jednolist ziele, Pieprzyca.*
cērătĭas æ. m. *gr. Miotła na niebie.* ein gehörnter Comet.
cērătīne es. *gr. Trąba 1.* (Cērătĭnæ.
cērătĭnus, *gr. Rogowy, & in Mowa trudna.*
cērătītis, is. f. *gr. Mak.* Mohn.
cērătĭon, ceratium, *gr. Słodkie strącze, Waga-naymnieysza.* St. Johannis Brod, ein Gewicht von vier Gran.
cērătŏīdes *tunica oculi secunda cornea, Rhodigin.* dicke hornichte Haut am Auge.
cērătōnĭa, æ. *Słodkie strącze. v. ceration.*
cērătum, *Cerot aptekarski. v. cerotum.*
cērătūra, *Woskowanie.* Wichsung, Ueberziehung mit Wachs.
cērătus, *Woskowany.* gewichset, mit Wachs überzogen. *Cerula ceratas accipit unda rates.* Ovid.
cēraules, æ. m. *gr. Kornecista.* Hornbläser.
cērāules monumentarius, *Piszczek na stypie.*
cērăunĭa gemma, *gr. Piorunek 2,* Donner- (stein.
cērăunĭum. *gr. Grzyb piorunowy.*
cērăunŏbŏlus, *piorunem biiący.*
cerberastri. Hałastra woienna.
cērcălŏpex, pēcos, *gr. Małpa 1.*
cercius. Wiatr wielki. ein Wind.
cērcŏlips, *gr.* ipis. m. *Małpa 1.* Affe ohne Schwanz. (ke.
cērcŏpĭthēcus, m. *gr. Koczkodan.* Meerkatze.
cērcŏps, opis. *gr. chytry, Zyskownik.* Affe, Meerkatze, ein verschlagener Mensch.
cērcūrus, ri. *gr. Nawa 1. 9.* ein grosses Asiatisches Schiff.
cērdo, onis. *partacz, Rzemieśnik. Zyskownik.* ein Schuhflicker, Gerber, Sudler.
Cĕrĕāle donum, *Zboże.* Getreyde.
cĕrĕāle solum, *Talerz 1.*
cĕrĕālis, *Zbożowy. 2. Zytny, chlebowy 1. 2. Hoyny.* herrlich, der Ceres gehörig.
cĕrĕālis pompa, *Bankiet.* herrliches Abendmahl.
cĕrĕbĕllum, *Mózg.* Hirnlein, kleines Gehirn
cĕrĕbro laboro, *Szaleię 1.* unsinnig seyn.
cĕrĕbrōsus *Mozgowiec. Szalony 1. Uporny.* eigensinnig, verdrüßlich, trotzig.
cĕrĕbrum, i. n. *Mózg.* das Gehirn.

cerebrum arboris, *Mlecz drzewny.* der Kern des Baums.
cerebrum longum, *Mlecz w pacierzach.*
cerefolium, *Trzebula* Körbel.
cereolarium, *Woskownia.*
ceremonia, *vide Cerimonia.*
cereolus, *Swieca woskowa.* Wachskerze.
ceres, *Boginia. Zboże 1. Chleba 1.* Göttin der Früchte, Brod, Korn. *Flava ceres alto ne quidquam spectat olympo.* Virg.
cerevisia, *Piwo 1.* Bier.
cereum opus apum, *Dzienie.*
cereus, adject: *Woskowy, Zołtawy, Płowy, Miękki 1. Tłusty.* wächsern, weich. *Cereus in vitium flecti monitoribus asper.* Hor. *syn.* Cerinus, *vel* mollis, tractabilis, ductilis, flexibilis.
cereus, subst: *Swieca woskowa.* Wachslicht, Wechskerze. *Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes* M. *vide Candela, Fax.*
Ceria, æ. *Piwo 1.* ein Trank aus Früchten.
ceritico, *Wosk robię.* Wachs machen.
cerilarium *Woskownia.*
cerimonia, æ, *Obrząd.* Kirchengebrauch, Ceremonien, Kirchengepränge.
cerimoniosi dies *Oktawa święta.*
cerimonialis, ceremoniosus, *Obrzędkowy.* zu den Ceremonien gehörig. (prång.
cerimoniis omissis, *Nieobrzędnie.* ohne Ge-
cerinarius, *Farbierz 1. Woskowato farbujący.* ein Gelbfärber.
cerintha, cerinthe, es. *Gr. pszczelnik 3. Genus herbæ, cujus floris apes sunt avidissimæ.* ein Kraut, das den Bienen angenehm ist, Bienenspeise.
cerinthus, *gr.* idem & *Róża miodowa.*
cerinus, *Woskowaty 1. Zołtawy, płowy.*
cerites, æ. m. *gr. Woszczyca kamień.*
cerites hi. lege Cærites.
ceritus. *Szalony 2. Blady.* toll, unsinnig, verruckt. *Is fuit dictus, qui in Cereris sacris furore corripiebatur.*

cerion, cerium, *gr. Ogniopiorat*
Cerno, *Widzę, 1. patrzam; patrzę przez, Oglądam się 2. Doyrzę 1. Ustępuję 2. potykam się 4. Rozpieram się, Stanowię 1. 2. Dziedziczę, Dzielę, Dochodzę dziedzictwa, Rozstrzygnąć 2. Ważę 6. cedzę, przesiewam.* sehen, streiten, das Erbe antreten, sieben, entscheiden, beurtheilen weichen, verstehen, merken, reden, beschliessen, verordnen. *syn.* Video, aspicio, perspicio, respicio tueor, intueor. *phr.*, Lumina oculos verto, converto, flecto. Lumine, oculis lustro, perlustro. *vide Aspicio.*
cernua, æ. *Jażdż.* Kaulbarsch ein Fisch.
cernualia, orum, *Kozielek 4.* das Bacchus-
cernuator, *Kuglarz, Mietelnik.* (Fest.
cernuatio, *Kotysanie.*
cernulo, *as* sub *Kozielek 4.* sub *Mietelnik* sub *Upadam na twarz.* sich zur Erde bücken.
cernulus, *Mietelnik.* stürzend, vorwärts sinkend.
cernuo, *as, Upadam na twarz, Nachylam 1. Uczepnąć, Kozielka przewracam,* in *Kozielek 4.* & in *Mietelnik.* sich bücken, zur Erden sehen, aufs Gesicht niederfallen, torkeln.
cernuus, subst: v. *Mietelnik.*
cernuus, adject: *Padający na twarz, Nachylony, Koń potkliwy.* niedergebogen, gebückt wie alte Leute, zur Erden sehend, für sich fallend, stürzend. (berziehen.
Cero, as. *Woskuję.* wichsen, mit Wachs ü-
ceroferarius. Akolit. Kerzenträger.
ceroma, atis. n. *gr. Zapaśnikow miejsce, Maść zapaśnikow.* ein Oel, damit sich die Fechter salben. *syn.* Cerotum.
ceromaticus, in *Maść zapaśnikow.* mit Fechtersalbe bestrichen.
ceroplasta, æ. m *gr. Woskownik. Pięknzyciel.* ein Wachsposirer, Haarschmücker, Perruquenmacher. cero-

cērōstrōtum, gr. *Tło rogiem sadzone*, eingelegte Arbeit von Horn, ein Wachsbild.
cērōsus, *Woskowaty* 2. voll Wachs. (salbe.
cērōtum, gr. *Cerot.* Wachspflaster, Wachs=
cērrēus. cerrīnus, *Dębowy.* das von Eichenholz ist.
cerrisuber Więzożołd 2.
cērrītus, *Szalony* 2. rasend, toll.
cerro, onis m. Bałamut. ein Tölpel, ungeschickter leichtsinniger Mensch.
cērrus, i. f. *Dąb.* ein Zirnbaum.
Cērta mente, *Upornie.* halsstarrig.
cērtæ fidei, *Pewny*, gewiß, treu, unfehlbar.
cērtāmen, inis n. *Spor, Potyczka, Szranki* 1. *Gonitwa, Biedzęnie się, przeciwienie się* 1. 2 *Niebespieczeństwo.* ein Streit, Kampf, Unterwindung, Fleiß. *syn.* Pūgna, cōnflictus, Prælīum, Mārs. *vide Pugna.*
cērtāmen ēst de hoc, pro hoc, certatur hoc, ob hoc. *O to gra.*
cērtāntībus animis, *Usilnie.*
cērtātim, idem, &*na przepych, Ubiegaiąc się* Kampfweise, um die Wette, Haufenweise.
cērtatim cūrro, ruo, *Ubiegam kogo.* um die Wette laufen.
cērtātĭo, *Spor, przeciwianie się* 2. *Biedzenie się.* Kampf, Streit, Wortwechsel.
cērtātĭo cōrporum, *Zapaski.*
cērtātus, us. *Biedzenie się potyczka.*
cērtè, *Zaiste, Zapewne, Tak iest* 1. *przynaymniey, wżdy.* fürwahr, jedoch. *syn.* Cērtò, prōfēctō, vēra lōquor.
certe hercle, *Zaiste.* wahrlich. (sicheren.
certioro, as. & certioror, Upewniam. ver=
certisso, as. Dowiaduię się. gewiß werden.
cērtĭtūdo, inis f. *pewność.* Gewißheit.
cērto as. *Biedzę się, potykam się, Sprzeczam się, Rospieram się, przewyższyć chcę, zrownać, Rownam się* 2, *Zakładam się o co, przeciwiam się, przegadywam, Kosztuię się, wściągam się, Nie daię wprzod, walczę.* streiten, kämpfen, zanken, kriegen. *syn.* Pūgno cōnflīgo, dīmīco, congrēdĭor.
cērtò, *Tak iest* 1. *Zapewne, Zaiste.* gewißlich, eigentlich, richtig.
cērtum est, certa fides, *pewna to.*
cērtum, certiorem facio, *Oznaymuię.* einen wissen lassen, vergewissern, berichten.
cērtus, *pewny. pewien, Opisany, świadomy, prawy, Dobry* 1. *Łoża dobrego, Rezolut, Stały.* gewiß, zuverläßig, sicher, glaubwürdig, redlich, rechschaffen, bereit, eigen, beschlossen. *syn.* Nōn dūbĭus. non īncērtus, clārus, mānĭfēstus, īndūbĭtātus.
cērtus necis, destinationis, mortis, *na Odważam się.* entschlossen zu sterben.
Cērva, æ. f. *Łani.* eine Hündin, Hirschkuh, ein Reh. (*cza kmieć.*
cērvārĭum venenum, *Trucizna*, & in *Wil*-
cērvārĭus, cervīnus, *Jeleni.* was vom Hirsch
cērvārĭus lupus, *Ostrowidz.* Luchs. (ist.
cērūchus, *chi. gr. Rogaty*, & in *Masztowy drąg.* das Höchste am Mastbaum.
cērvīcal, lis. n. *poduszka.* ein Hauptküssen. *Tinge caput nardi folio, cervical olebit* M.
cervicatus, cervicōsus, *Uporny* hartnäckigt, eigensinnig, unerbittlich.
cērvīcūla, *Szyika. Szyia* 4. ein kleiner Hals.
cērvīsĭa, *piwo* 1. Bier. *syn.* Zȳtum.
cērvix, icis f. *Szyia* 1. 5. *Szyie tył, Kark, podgardłek.* der Nacke, Hals, das Genick. *syn.* Cōllum.
cērūla, *wosk* 1. ein kleines Stück Wachs.
cēruōli, *Rosochate pale.*
cērūssa, æ. f. *Bielidło* 2. Bleyweiß, Anstreich=Farbe. *Nec cerussa tibi nec vitri spuma rubentis.* Ovid. *vide Fucus.*
cērūssātus, *Bielony.* mit Bleyweiß angestrichen, geschminkt. *Et cerussata candidiora cute.* Mart. *syn.* Cērūssâ īllĭtus, pīctus, nĭtēns. splēndēns.
cērūsso, *Bieliczkuię twarz.*
cērvus. i. m. *Jeleń, Rosochate pale, socha* ein

ein Hirsch, Spanische Reuter, Pallisaden.
ervus palmatus, *Jeleń zamorski.*
eryceum, *gr. Laska poselska.* ein Herolds-
erylus, *gr. Zimorodek.* (stab.
eryx ycis, *gr. Poseł 2. Wożny, Pław, 5.* ein Ausruffer, Herold.

CES

cespes, *vel* cæspes, itis, m. *Darn, & in Kępa.* ein Rasen, grüner Wasen. *syn.* Gleba, vel gramen. *phr.* Gratus odorato cespite manat odor. Tenero cespite terra viret. Gramineus torus. Pauperis & tugur congestum cespite culmen & subitus rapti munimine cespitis agger præbet securos, intra tentoria somnos. Gramineam viridi foderet de cespite terram.
cespitator, *Koń potkliwy.* ein Pferd, das immer stolpert.
cespitis radices siccatæ, *Perż 1.*
cespititius, *Darnowy.* von Rasen.
cespito, *Potykam się.* strauchlen, stolpern. *syn.* Vacillo, labo, labasco.
cespitosus, *Darnisty.* voller Rasen.
cessatio, *Przestanek, Odpocznienie, Próżnowanie.* Stillstand, Verzug, Müßiggang, Ruhe, müßiges Leben.
cessitor, *Leniwy, Próżnujący.* Faullenzer.
cessator, sum *Próżnuję.* müssig seyn.
cessim, *Wspak.* weichend, retirirend, hinter sich gehend.
cessio, *Ustąpienie prawne, Wlanie prawa, puszczenie maiętności.* Ueberlassung, Uebergebung eines Rechtshandels, Abtrettung der Güter, Einräumung.
cessionarius, *sub Ustępuię, 7. & sub Wlanie 2.* dem etwas abgetretten wird, dem die Uebergabe geschiehet.
cesso, are *Przestaię, Próżnuię, Ustaie co, Mieszkam 3. Bawię się gdzie.* aufhören, nachlassen, sich säumen, verzögern, ermangeln, müßig seyn. *syn.* Desisto, absisto, desino, quiesco. Finire labores, opus, intermittere sistere suspendere. Labore abstinere, incepto desistere. *v. Finio Quiesco.*
cesticillus Cestillus, *Kołko albo obrączka na głowę.* ein Kopfring, darauf man etwas (trägt.
cestreus, *Gr. Głowacz ryba.*
cestron, i. n. *gr. Bukwica 1.* Betonien kraut.
cestrosphendone, es *gr. Bełt, Strzała* (procna.
cestrotum, *gr.* sub *Rycie 2.*
cestrum, i. n. *gr. Rylec.* Grabmeisel.
cestrus, *gr. Glewia.* eine Art von Pfeilen.
cestu pugno, *Szermuię 2.*
cestus, ti. subst. m. *Związek, Nierząd, 4. Pas 1, Przyłuda, Szermierskie rzemięnie.* Leibgürtel, damit vor Zeiten der Bräutigam die Braut umgürtet.
cestus, ti adject: *gr. Wyszywany.*
Cetatia, æ. cetaria, orum, cetarium, *rybna beczka, Sadzawka rybna, Wielorybi sadz.* ein Fischhälter, darinnen man die Fische aufzubehalten pfleget.
cetarius, *Rybny przekupień, Rosołowych rzeczy przekupień, Wielorybi 1. 2.* Fischverkauffer, Fischhändler.
cete, n. plur. cetos, n. singulare. *gr. Wieloryb.* ein Wallfisch. *syn.* Cetus. *epith.* Grandia; horrida, immania. *phr:* Immanis bellua ponti. Sulcans ingenti pectore fluctus.
cetra, æ. f. *Tarcza.* ein Spanisches Schild.
cetratus, *Pawężnik 2.*
Cette, i. cedite sub Daię, proszę ?.
cetus, ti. *gr. Wieloryb.* ein Wallfisch.
ceu, *Jakby* gleich. *syn.* ut quasi, tanquam, non secus ac. haud, secus ac.
ceuetes, hi. Tertull: i. molles, obscœni, sub Psotliwy.
ceyx ycis, m. *Zimorodek.* ein Eißvogel.

CHA

Chærefolium, chærephyllum, chærophyllum.
W

lum. *gr. Trzebula.* Körbelkraut.
chălătis, is, f. *gr. Rospor.* ein weisser Chorrock.
chălassis, is. f. *Gzło.* Art von Weiberkleidern.
chălātōrius fūnis. *Lina:* Seegelseil.
chălăzias, æ. m. *gr. Gradowaty kamień.* ein Edelgestein.
chalazion, ii, n. *gr in Jęczmyk.* ein kleines Geschwär an den Augenliedern.
chălcanthum, *gr. Koperwas.* Kupfferwasser, Vitriol.
chălcanthĕmum, *gr. Bylica 2.*
chălcēdŏnius, *gr. Kalcedon.* Chalcedonier ein Edelgestein. (stehen kan.
chalcentĕrus, *gr. Mocny.* der alles aus-
chălcĕos, *gr. in Miedziany 1.* von Erz.
chălceutice, es. f. *gr. Kotlarstwo.* Kupfferhammer.
chalcidica lacerta, *Padalec.*
chălcĭdīce, *es. gr. idem. Jaszczurka.*
chălcis idis. *gr. Śledź, Padalec, Jaszczurka.* eine Art von Heringen, von Schlangen.
chălcītes, æ. m. *gr. Miedzisty kamień. Iskrzyk krzemień.* Edelgestein dem Erz gleich. (*łan.* Erzstein.
chălcitis. is, idem. *Gr. Mosiężna ruda, Hą-*
chălcŏgrăphus, *gr. Drukarz.* Buchdrucker, Kupfferstecher, Schrifftgiesser.
chălcŏphōnos, *gr. Kamień brzmiący.* Edelgestein wie Erz thönend.
chălcōsmărăgdus, in *Smaragd.*
chălcus, ci. *gr. Biały,* alte geringe Münze.
chăldæus, *Praktykarz 1.* Sternseher.
chalo, *as. gr. Spuszczam.* nachlassen, öffnen.
chălўbe irrigo, rŏbŏro, *Stalę.*
chălybs. ўbis, m. *Gr. Stal, Musat.* Stahl. *Hæc ære & duri chalybis perfecta metallo.*
chăma, æ. f. *gr. Zieyka.* & sub. *Pław 4.* eine Art grosser Muscheln.
chăma, *næ. Modrzewnica ziele.*

chămæacte, es. f. *gr. Hebd.* Attich, Nie-
chămæbūxum, *gr. Bukszpan 2.* (derholder.
chămæcўpărissus, i, f. *gr. Cyprys. 2.* Gartencypreß.
chamæcĕrăsus, i, f. *gr. Trześnie poziemne; Wiśienka.* wilder Kirschbaum.
chamæcissus, i. f. *gr. Bluszcz poziemny.* Epheu.
chamædăphne, es. f. *gr. Barwinek; Jagoda babia, Wilcze łyko mnieysze, & in Bobek. 2.* Kellerhals, Art von Lorbeerbaum.
chămædrops. ŏpis f. *gr. Ożanka.* Vergiß mein nicht, eine Blume und Kraut.
chămædrys, yos. f. *gr. idem & Żywiczka 3.*
chămæleia, æ. f. *gr. Pław 4.* Zyland Seidelbast.
chămæleon, ontis, m. *gr. Jaszczurka cudzoziemska.* eine Africanische Eyder.
chămæleon, onis, ălbus, nĭger. *Dziewięsił; Lepczyca.* Eberwurz ein Kraut.
chămælĕuce, es. f. *gr. Kwiat.* Brandlattich.
chămælīnon, *gr. Lnica.* (tich)
chămæmēlon, i. n. *gr. Rumień.* Camillen
chămæmyrsine, es. f. *Gr. Iglica ziele.* Mausdorn.
chămæpĕlōris, idis. *gr. Pław, 4. & zieiec.*
chamæpeuce, es. f. *gr. Iwa 1.* ein Kraut
chamæpitys, ys, yos f. *gr. idem & Żywiczka, 1.* & sub *Dzwonki n.* Schlaffkraut
chamæplatanus, *gr. Niedźwiedzia stopa.*
chamærops; *Plin. corr.* chamærriphes *hæ, gr. Palmiczka.* Art von Dattelbaumen.
chămærops opis. f. *gr. Ożanka.* ein Kraut
chamæsўce, es. f. *gr. Jary mlecz.* ein Kraut
chămærrăchiæ; *gr. Pław 4.*
chămæzēlon, i. f. *gr. Pięciornik, Kocanki.* Fünffingerkraut.
chămēlæa, *gr. Wilczy pieprz większy.*
chametæræ, Plin. gr. i. parvæ sociæ, scorta vi-

ta vilia. junge Magd, Hure, liederliches Mensch.

chăměunĭa, æ. f. *gr. Sypianie na ziemi.* das Liegen auf der Erden.

chămūlcus, i. m. *gr. Wałek 2. Sanie.* eine Winde, damit man die Schiffe ans Ufer ziehet. ein niedriges Wägelein.

chāmus, i. m. *gr. Ogłowka.* ein Maulkorb, (Zaum.

chānna, æ. f. channe es. *gr. Zieiec.*

chāos, indeclin. n. *gr. Zamieszanie, Mięszanina, Pomięszanie, Przetigg.* eine Vermischung aller Dinge, ungestalte Materie, uralte Sachen, die Hölle, Finsterniß, der Raum zwischen Himmel und Hölle. (*Confusus rerum omnium acervus, mundi prima materies,*)

chāra, *gr. Brzoskiew polna.* eine Wurzel.

chărăcātus in *Mocien 5.* & *Winnica podwiązana.* Weinberge, in welchen die Reben an Pfähle gebunden sind.

chărăcĭas, æ. m. *gr. Wilczy mlecz,* & *Trzcina.*

chărăcter, eris, m. *gr. Piętno, Cecha 2. Kształt, Pismo 1. Mowy kształt.* ein Mahlzeichen, Merkzeichen, Schreib-Art. *Fronte characterem gestant & verbera tergo,* Anon.

chărădrĭus, ii, m. *gr. Zołtaczek ptak.*

chărāx, acis. m. *gr. Tycz. Zębak ryba.* ein Pfahl.

chărāxo, as. *gr. Drapię.* ritzen, kratzen.

chărĭentĭsmus, *gr. Łagodnomowność,* & sub *Zart uczciwy,* Holdseligkeit im Reden.

chărĭsma, tis. n. *gr. Dar.* Gnadengabe, Geschenk, Gutthat.

chărĭstērĭa, orum. *gr. Podarek z ludzkości.* Wohlthat. (Gastmahl.

chărĭstĭa, orum. *gr. biesiada 3.* ein liebes

chărĭstĭcum, *gr. Podarek 3.* Wiedervergeltung. (lectio, amor

chărĭtas, atis. f. *Miłość.* die Liebe. *syn.* Di-

chărĭoblĕphăron, in *Koral,* & in *Miłośniczy 2.*

chărōnea scrobs, *Otchłań 2.* ein übel riechendes Loch, daraus ein garstiger Gestank steiget.

chărōnĭa, orum, *gr. idem. Otchłań piekielna*

chărōnium, *gr.* sub *Piekło, 1. & Katownia.* die Hölle.

chărŏpus, pi. *gr. Oczu szarych.*

chărta, æ. f. *Karta 1. 2. Papier 1. 8. vide Papyrus.*

chărta bibula transmittens. *Papier przebijaiący.* Lösch- oder Truckpapier.

chărta deletitia, *Księgi kamienne.*

chărta dentata, *Gładzony papier.*

chărta emporetica, *Papier gruby.* Pack- oder Krämerpapier. (pier.

chărta regia. *Papier rygałowy.* Regalpa-

charta plumbea, *Blacha 3.* bleyerne Platte.

charta pura, *Niepisany papier.* sauber und unbeschriebenes Papier.

chărta salutatrix, *List 3.* ein Brief.

chărta virgo, *Karta niepisana biała.* ein einziges Buch, davon man keines mehr antrift. (macht.

chărtăcĕus, *Papierowy.* aus Papier ge-

chărtārĭa officina. *Papiernia.* Papiermühle.

chărtārĭus, *Papiernik 1.* Papiermacher.

chartiatĭcum, *gr. Papierne, Zapłata od pisania.* Papiergeld, Schreiblohn.

chărtŏphylăcium, *gr. Kancelarya.* ein Archiv, Briefgewölbe.

chărtŏpōla, chartoprates, æ. m. *gr. Papiernik 2.* ein Papierhändler.

chărtŭla, *Kartá.* ein Papierlein, kleiner Brief, Zettel, Kartenblat.

chărtŭlārĭus, *Referendarz, Kanclerz, Wyzwoleniec.* ein Buchhalter, Registrator.

chărus. *lege* carus.

chărybdis, is. f. *gr. Topiel.* ein gefährlicher Ort im Meer.

chāſma, tis. n. chaſmatias æ. m. *gr. Rozſtąpienie ziemi.* ein groſſer Spalt der Erden, Erdfall, ein Glanz in der Luft, da es ſcheinet, als wann ſich der Himmel aufthäte. Gattung eines Erdbebens, da ſich die Erde aufthut, und alles verſchlinget. *ſyn.* Gŭrges, vorāgo, bārătrum, hiātus.

chāſmate pereo, *Zapadam.*

chāſmatĭcus, *gr. Rozſtępny.* klüftig, ſpaltig.

chăos, ai. m. *Oſtrowidz 1.* eine Art von Luchſen.

CHE

Chēlæ, hæ. *gr. Nożyce rakowe.* Krebsſcheeren.

chēle, es, *gr.* chēlon, n. *Stroż u kuſze.*

chēleūna, atis. n. *gr. Dratwa.* Schuhmacherdrath.

chēlĭdon, onis. f. *gr. Jaſkołka 1. 2.* eine Schwalbe.

chēlĭdōnĭa, æ. f. *gr. Jaſkolcze ziele, Jaſkolczy kamień.* Schwalbenkraut, Schwalbenſtein.

chēlĭdōnĭas, æ. m. *gr. Tuńczyk.* Weſtwind.

chēlĭdōnĭum minus, *Jaſkolcze ziele 2.* Schelwurz.

chēlon, m. *gr. Głowacz ryba.*

chēlōnĭa, chēlōnītis, idis. f. *gr. Żołwi kamień.* Schildkrötenſtein.

chēlōnĭum, *gr. Windowe wręby.* Schildkröten ſchaale, Schneckenhaus.

chēlōnōphăgus, *gr. Żołwioiad.* ein Schildkröten-Schnecken-Eſſer.

chēlydrus, i. m. *gr. Wąż ziemnowodny.* eine Natter, Waſſerſchlange.

chēlys, ys, yos f. *gr. Lutnia.* eine Laute. *ſyn.* Tĕſtūdo cĭthăra, lyra. *vide Cithara.*

chēnalōpex, ecis f. *Gęś 2.* eine Art von Gänſen.

chēnĭcus, m. *gr. Gąſka.* ein Gänſelein.

chēnŏbŏſcĭum, *gr. Koiec Gęś.* Gänſeſtall.

chēnŏmychon, *vel* chenomychos, *gr.* f. *Swietliczka ziele.* Mondkraut.

chēnŏpos, vel us odis f. *gr. Serdecznik 2.* Gänſefuß ein Kraut.

chĕra, æ, cheria. *Brzoſkiew polna.* wilder Meer-Rettich.

chĕrembŏlon, *gr. Skinienie.*

chĕrnītes, æ. m. *gr. Kamień trunny.* weiſſer Marmorſtein.

chĕrsina, *gr. Żołw. Producit I. Renatus.*

chĕrsinus, *gr. Ziemny.* auf die Erde gehörig.

chĕrsĭphron, *gr. Sztukmiſtrz.*

chĕrsonēsus. *gr. Wyſep 3.* eine Halb-Inſel.

chĕrſos, vel us. i. f. *gr. Ziemia 3.* ſumptichte Erde.

chĕrlydros, vel us, i. m. *gr. Wąż ziemnowodny.* eine Waſſerſchlange.

CHI

Chĭa terra, *Ziemia lekarſka.* weißlichte Erde

chiăſmos, i. m. *gr. Krzyż 1.* ein Creutzſchnitt.

chĭlĭarcha, æ. m. chiliărchus, i. m *gr. Tyſiącznik 3. Pułkownik.* ein Hauptmann, Obriſter.

chĭlĭas, adis, f. *gr. Tyſiąc.* ein Tauſend.

chĭlĭodynamis, is. ios. f. *gr. Stoſił ziele.*

chĭlo, onis. m. *gr. Wargaty.* der groſſe Lefftzen hat.

chĭmerinus, *gr. Zimny 2.* winterlich.

chimĕtlon, chimethlon, n. *gr. Odzięblenie.* ein Schaden von Erfrieren.

chimice, es. *gr. Dyſtylowania nauka. Alchimia.* Kunſt die harten Cörper durchs Feuer zu löſen, zu ſchmelzen, Scheidekunſt. (ler.

chimicus, *gr. Alchimiſta.* ein Feuerkünſtler.

china, B. *China*, das Königreich China.

chirāgra, æ. f. *gr. Łamanie w ręku.* das Zipperlein an Händen.

chīra năxium, *gr. Lektyka.* Karrete, kleiner Kinderwagen.

chīrĕmbŏlon, *Imanie ſię, Skinienie ręką*

chīrĭdōta, æ. *gr.* chiridota tunica. *Szat z ręka-*

z rękawami. ein Kleid mit langen Ermeln.
chĭrīdotus, chirodotus, gr. Rękawy mający. mit langen Ermeln.
chīrŏgrăphārius, Cyrografowy. was die Handschrift wirket.
chīrŏgraphum, chirographus, Cyrograf. 1. Handschrift. Vana supervacui dicens chirographa ligni Juv.
chīromactrum, gr. Ręcznik. Handquelle.
chīromantia, gr. Wrożka 2. Handwahrsagerey.
chīromantes, æ. & chiromantis is, m. gr. Wrożek. Handwahrsager, Zigeuner.
chīrōnia ampelos. Przestęp 2.
chīrōnia herba, Cinturzya 1.
chīrōnion, chironium, idem & Panak. Heydnisch Wundkraut, Sonnen-Blume.
chīrōnium hulcus, Wrzód nieuleczony.
chironomia, gr. Płąsy. Jestow nauka. Bewegung der Hände im Reden, eine zierliche Art des Tanzes mit Regung der Hände.
chīronŏmon, gr. Kuglarż, Kraycży. ein Possenreisser, Trenchirer, Vorleger.
chironomus, gr. Kuglarż, Jestow mistrz. ein Gauckler, Taschen-Spieler.
chīrŏthēca, gr. Rękawica. ein Handschuh.
chīrūrgia, gr. Barwierstwo. Wundarzneykunst.
chīrūrgus, gr. Barwierż. ein Wundarzt. Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Daulus. M.
chīum vinum, Małmazya. delicater Wein.
chlæna, gr. Szata żołnierska. Szuba. Ueberkleid.
chlămydātus, & chlamydula, idem.
chlămys, -ydis gr. idem & Oponcza. ein Kriegskleid, Reitrock. Quin & Sidonias chlamydes & cingula baccis Cl. syn. Vēstis, ămĭctus. tūnĭca, vēstīmēntum. epith. mīlitāris, bēllica. v. Vestis.
chĭīdon, onis. f. gr. Manela. Armband.
chlōrĕus, chlorio, chlorion, onis. m. Gr. Wywielga. ein grüner Vogel.
chlōrītes, æ. m. gr. Kamień zielony. ein grüner Edelgestein.

C H O

Chŏa, æ. gr. Garniec miara.
chodax, Vitruv. lege Cnodax.
chœnix, icis. m. gr. Trzykwartowa miara, dwa funty. zwo Maaß.
chærades, hæ. gr. Słunę iagody.
chærŏgryllus, gr. Jażwiec. ein Caninichen
choledochus, sub Żołć. Gallenbläslein.
cholĕra, gr. Cholera 2. die Galle. Noxia si penitus choleram sævire venena. Ser. syn. īrăcūndia. vide Ira
chŏlĕrĭcus, Choleryk. gallenblütig. vide Iracundus. (Scazon infra.
chō iāmbus, i. claudus iambus versus, idem.
chōma, tis. gr. Grobla. ein Damm.
chondrīlla, vel le es, chondrillon, Kozi mlecz ziele.
chōndris, is, f. gr. Dyptam 2.
chŏrāgium, choregium. gr. Tanecznica 2. Aparat, Przygotowanie. Rüstung zu einem Schauspiel, Tanzplatz.
chŏrāgus, Marszałek taneczny. Tanzmeister Vorsinger, Capellmeister. Ipsa superborum domitrix gerit ipsa choragum. M. Produxit, ā. Lucill. Sueton.
chŏrāūtria, Tanecznica 1. eine Sängerin, Tänzerin.
chŏraula, æ. choraules, æ. vel is. m. Gr. Szurmacz, Piszczek 1. der zum Tanz pfeifet.
chŏrda, gr. Strona 3. eine Saite. epith. rĕsŏna lĕvis vŏcālis gărrŭla jŭcūnda sŏnāns, rĕsŏnans. syn. Nērvus, fides, ium. vide Fides. (Kluka 1.
chordapsus, psi, m. gr. Gryzienie 2. & in
chŏrdus, Poźny 2. langsam, spät.

chŏrēa, æ. f. *gr. Taniec*. ein Tanz. *syn.* Chŏrus, saltatio.

Chorepiscopi, Sigeberto, iidem Archidiaconi, Ordines minores conferebant, i. regionis aut provinciæ Episcopi.

chŏrēuma, *gr. Taniec 2.* ein Tanzlied.

chŏrēus, chorius. cordax. *Cicer. Pes Poëticus longa & brevi syllabâ constans.* idem Trocheus.

chŏrēusa, *gr. Skoczka.* (Czer.

chŏrēutes, æ. m. *gr. Taneczník.* ein Tän-

chŏrĭambus, *Pes Poëticus ex Choreo & Jambo constans*, ut *Conveniunt.*

chŏrŏbătes, æ. m. *gr. Rurmistrskie prawidło.* Richtschnur, Wasserwaage.

chŏrŏcĭthărista, æ. m. *gr. Lutnista.* ein Harfenist.

chŏrŏdĭdascălus, chŏrĭcus, chŏrŏstătes, æ. m. *gr. Muzyk 3. Muzyk regent, Marszałek Taneczny.* ein Tanzmeister, Vorsinger, Capellmeister. (schreibung.

chŏrŏgrăphia, *gr. Kraiopisanie.* Landbe-

chorographus, *gr. Kraiopis.* Landschaftbeschreiber.

chors, tis. f. *Podworze, Grodź, Kurnik 1.* ein Hůhnerhof, Hůhnerhaus.

chortālis, *Podworny, sub Podworze.*

chortes, is. f. *Chałupka, Kurnik 1.* ein Bauern- oder Meyerhof.

chortīnus, *Trawny 3.*

chorus, *Gromada ludzi, Kupa, Taniec 1. 3. an Chor?* der Ort in der Kirche, wo die Geistlichen singen. Chor. eine Menge Leute, welche singen oder tanzen. ein Haufe.

CHR

Chreslum, *gr. Podróżnik ziele.* Wegwarten, ein Kraut.

Chrestŏlŏgus, *gr. Łagodnomowny.*

chria, *Quintil. dictum breve vel factum scitum alicujus personæ. Exercitatio Rhetorica.*

christiānus, *Chrzescianin.* ein Christ.

Christus, *appellativum, gr. Pomazaniec.* ein Gesalbter.

chrōma, ătis. *gr. Melodya.* (ryba.

chrombus corr: chrŏmis, *idis. gr. Kwiczek*

chrŏnica, *orum. gr.* chronici libri. *Kronika.* Geschichtbücher. Chronicken.

chrŏnicus, *gr. Doczesny.* langwierig.

chrŏnŏgraphia, *gr. Opisanie czasu.* Zeitbeschreibung.

chronogrăphus, *ibidem.* Zeitrechner.

chrysălis, *idis. gr. Gąsienica 1. & in Motyl, Chrząszcz.* Seidenwurm.

chrysammos, mi. *gr. Piasek złoty.* Goldsand

chrysanthĕmum, *gr. Rumień, Radostka, Słonecznik 7. Bylica 2.* Goldblume.

chrysaspis, idis. *gr. in Puklerznik 2.* ein Soldat mit gůldenem Schilde. (stein.

chrysŏelectrum, *gr. Bursztyn.* gelber Agt-

chrysendĕta, orum. *Gr. Złote naczynie.* Gefässe mit güldenen Ecken.

chryseus, *gr. Złoty.* gülden.

chrysītes, æ m. *gr. Kamień złotawy, Kamień probny.* Probierstein.

chrysītis, idis. f. *gr. Piasek złoty, Złota piana, Krwawnik wodny.* Goldschaum.

chrysŏbălănus, f. *Gr. Muszkatowa gałka.*

chrysŏbĕryllus, *gr. sub Beryl.* ein gelblichter Beryll. (*Bluszcz 1.*

chrysŏcarpum, chrysocarpos cissus.

chrysoclabus, chrysoclavus. Szata z kutasami. ein gůldener Aufschlag.

chrysŏcolla, æ. *gr. Kley złotniczy, Lit, zielona farba.* Berggrůn. Borrar, damit die Goldschmidte lŏten.

chrysocolla medicorum, sub *Kley złotniczy.*

chrysŏcŏme, es. f. *gr. Krwawnik wodny. Lenek.* ein Kraut mit goldfarben Blumen

chrysŏgŏnum, i. n. *gr. Siedmlist ziele.* Benedictenkraut.

chrysŏgrăphātus, *Rysowany złotem.* vergůldet, mit gůldenen Buchstaben geschrieben.

chry-

chrysolāchānum, gr. *Łoboda.* wilde Melden, ein Kraut.
chrysŏlampis, idis. f. gr. *Kamień złotawy.* Topasier, ein Edelgestein.
chrysŏlithus, ti. gr. *idem.* ein Chrysolith.
chrysŏmēlum, gr. *Pigwa 2.* Pomeranze.
chrysŏmītres, æ. m. *Szczygieł.*
chrysŏphŏrum, gr. *Kley złotniczy.*
chrysŏphris, & Chrysos, Chrysus, si, m. gr. *Złotobrew, Złotnik ryba,* ein Goldfisch. (*stawy.*
chrysŏphis, chrysŏpis, gr. *Kamień złocz*
chrysoplȳtes, æ. m. chrysopl. sium, gr. in *Wodka 5.* ein Goldwäscher, Goldseiffe.
chrysŏprāsus, gr. *Beryl.* Chrysopras, ein Edelgestein.
chrysoptĕros, gr. in *Topazyn.* ein Topasier.
chrysospermum, gr. *Rozchodnik 11.*
chrysŏstŏmus, gr. *Złotousty.* güldener
chrysŏthăles, is. gr. *Rozchodnik 1.* (Mund.
chrysulca, æ. f. gr. *Wodka złoto zgamiająca.* Scheidewasser.
chus, m. gr. *Garniec miara.* ein Maaß.
chūtra, chytra, æ. gr. *Garniec 11.* ein Topf.
chȳdæi, *Daktyl 2.*
chytrīnda, æ. gr. *Zmrożek.* ein Kinderspiel.
chytrŏpus, odis. vel odos. gr. *Garniec na nogach, Panew,* ein Dreyfuß, ein Topf mit drey Füssen.

C I B.

Cibīlis, *Pokarmowy, Sniedny.* zum Essen
cibāria res. *Sniedna rzecz.* (gehörig.
cibāria, orum, *Obrok, Strawa; Żywność, Sniedna rzecz; Zob.* Speise, Nahrung, Proviant. *syn.* ălĭmēnta, cibi, ēscæ, vīctus.
cibārius, a, um, *Obroczny 11. Pokarmowy. Sniedny, Podły.* zur Speise gehörig.
cibātus, us. *Pokarm, Strawa.* Speisung, Fütterung, Mastung.
cibi minimi est. *Mało iada.*
cibi multi est. *Obżarty.*

cibicīda, an. *Zarłok?* ein Vorschneider, Vorleger, Kostgänger, Fresser.
cibilla, *Stół iadalny.* ein Speisetisch.
cibo, as. *Karmię.* speisen, nähren, sättigen. *syn.* Nūtrio, pāsco, ălo. *vide Nutrio.*
cibō grăvis, ónustus, sub *Obiadam się.*
cibōrium, gr. *Kielszek, Bob Egipski,* & in *Cyborium.* ein kleines Trinkgeschirr, Tabernacul, Sacrament-Häuslein, Egyptische Bohne.
cibum capesso, capio sumo, &c. *Jem.*
cibus, i. m. *Karmia 2. Pokarm, & tr. sub Radź co czynię.* Speise. *Non domus apta satis, non hic cibus utilis ægro.* Ovid. *syn.* ēsca, dăpes, ĕpŭlæ, ălĭmēnta. (tum.
cibus diurnus. *Obrok.*

C I C.

Cĭcāda, *Konik robak.* eine Heuschrecke. *Sole sub ardenti resonant arbusta cicadis.* Virg.
cicātrīco, as. *Goię.* eine Narbe machen.
cicātrīcōsus, *Naszkany, Szramowaty.* voller Wundenmähler, narbicht.
cicātrix, icis. f. cicatrīcŭla, *Blizna, Bliznuczka, Szram.* eine Wundmahl, Narbe, Schramme. *Cerne cicatrices veteris vestigia pugnæ.* Ovid.
cĭccum, ciccus, cicus. *Granowntych iabłek przegrodka, Fraszka 1. N. ...* ein Häutlein, als in den Granatäpffeln, ein nichtswürdiges Ding.
cĭcer, n. cicera, cicerula æ. *Ciecierki i. 3.* graue Erbsen.
cicērculum, *Rubryka 2.* rothe Erde.
cichela, ciclila, gr. *Drozd morski.*
cichōrēum, Cychorium gr. *Podroznik ziele.*
cichōrēum agreste, *Miecz ziele.* (Wegwart.
cichōrēum verrocarium, *Brodawnik.*
cici, gr. *Kleszczowina.* Wunderbaum.
Cicilendrum, Korzenia zmyślone. ein erdichtetes Gewärz.

cicūdēla, *Swieca, l. Złotnik robaczek.* Lichtmücke.
cicinus, adject. *gr. Kleszczowinny.*
cicōnia, æ. f. *Bocian l. Żoraw studzienny.* ein Storch, Brunnenschwengel. *Ipsa sibi plaudat crepitante ciconia rostro.* Ovid. *phr.* Nūntia vēris.
cicūma, æ. è *gr. Sowa l.* ein Nachtvogel.
cicur, uris. *Oswoy, Ogłaskany, Chowany,* zahm. *Qui cicurum sensus, quæ tanta indago ferarum* M. *syn.* Mānsvēfactus. cicūrātus, plācidus, mītis.
cicūrātio, *Ogłaskanie.* Zahmmachung.
cicūro, cicūrem reddo, *Ogłaskać.* zahmmachen, *syn.* Mansvēfăcio, mītigo, lēnio
cicūta, æ. f. *Swinia wesz ziele, Piszczałka l.* Ziegenkraut, Wüterich, Pfeiffenrohr. *(Herba venenosa) Et mihi disparibus septem compacta cicutis.* Virg.
cidăris, is. f. *gr. Korona Królewska, Zawoy.* eine Hauptzierde der Persischen Königen.
cieo, es, *Pobudzam, Poruszam, Przyzywam, Mianuię, Wymieniam, Poczynam, Dzielę, Rusza lekarstwo.* bewegen, anrichten, beruffen, nennen. *Condimus & magna supremum voce ciemus.* Virg. *syn.* Mŏvĕo, cŏmmŏvĕo, ēxcito, cŏncito, ănĭmo, accēndo, stĭmŭlo, *vel* vŏco, (accĭeo.
cieor, *Ruszam się.*
cilia, orum & cilium, *Powieki, Powiek włosy, Powiek brzegi.* Härlein an den Augenliedern, Augenwinpern.
cilibantum, *Stoł 2.*
cilicina vestis, *Włosiennica 2.* ein hören Kleid, (gemacht.
cilicinus, *Kocowy, Włosiany.* aus Haaren
cilicium, *Koc, an Włosiennica?* ein hären Kleid. *epith.* āspĕrum, rĭgĭdum, ăcūtum pūngēns hīrsūtum.
cilleo, es *Poruszam l. Ruszam l. 2.* wenden, bewegen.
cillibæ in *Stoł iadalny.* runde Tische.
cīlo, onis. *Człowaty, Głowy pettingowatey.* ein Spitzkopf.
cīmēlia, orum, *gr. Kleynot.* ein Kleinod.
cīmēlĭarcha, *gr. Kościelny 3.*
cīmēlĭarchion, *gr. Skarb Kościelny.* ein Schatzmeister.
cīmex, cis. m. *Pluskwa, Smrod. 3.* eine Wandlaus, Wanze. *Nec toga, nec focus est, nec tutus cimice lectus.* Mart.
cimōlia, *Ziemia lekarska.*

CIN

Cinædia, *gr. Kamień drogi;* sub *Rubea psia.* ein Edelgestein, so in dem Gehirn des Fisches *Cinædi* gefunden wird.
cinædicus, *Frantowski taneczník.* unzüchtig
cinædus cinædulus, *Kuglerz. Niewstydliwy.* ein Weichling, Sodomit, Tänzer, Gauckler. *epith.* īmpūrus, obscœnus, pĕtŭlāns, prŏcāx, īmprŏbus, prŏtērvus, īmpŭdens.
cĭnătă, *gr. Karciof.*
cincinnatus, *Kędzierzawy.* Kraushaaricht.
cincinnus; è. *gr. Kędzior Ozdoba.* krause Haarlocken.
cinclus, *gr. Pliszka.* Steinbeisser.
cinctĭcŭlus, *Szorc.* ein Kindergürtel.
cinctōrium, *Przepaska.* ein Gürtel, Degengehäng. (Schurzband.
cinctūra, *Przepasanie.* Umgürtung,
cinctus, ūs. *Cięgatura, Szorc Pas l.* Gürtel.
cinctus Gabinus sub *Stróy 2. Płaszcz.* ein Rock, Mantel.
cinctutus, *Przepasany.* altfränkisch gegürtet, bereit, geschickt zum Schlagen.
cinĕdălĭmus, *gr. Kołek gra.*
cine particula in *Li. & że 1.*
cinĕfăcio, *Palę l. Spalić na proch, obracam w niwecz.* einäschern, verbrennen.
cinefactus, *Spalony.* zu Aschen gemacht, verbrannt.

cineraceus, cinĕrĕus, cinĕrōsus, *Popieliśty.* aschfarbig, grau. (mittwoch.
cineralia, ium, orum, *Popielec* 2. Ascher-
cinĕrārius, *Popielnik*, *Kędziornik.* der Asche brennet, der dem Frauenzimmer die Haare zu krausen pflegt.
cinĕrēs, hi. *Smierć* 1. der Tod.
cingarus, *B. Cygan.* ein Zigeuner.
cingo, is. *Opasuię, obstępuię, obwodzę* 2. *oblegam*, *Przypasuię, Oblewam* 1. & in *odzieram* 1. *Pobiiam* 2. *Podskrobać*, *Przewięzuię.* umgürten, umgeben umschanzen, abschälen. *Ascanius longam muris cum cingeret Albam.* Vir. *syn.* ămbĭo, cĭrcumdo, cŏrōno, circum-cingo, ŏbĕo, īnclūdo, sēpio, āmplĕctor, cŏmprĕhĕndo *vel* cŏmprēndo.
cingŭla, æ. f. *Popręg.* ein Roßgürt.
cingŭlam substringo, vel adstringo. *Przypinam popręgow.*
cingŭlum, i. n. & cingŭlus i. m. *Pas, Krayka* 4. ein Gürtel. *syn.* Bāltĕus, zōna, cĭnctus, us.
cingŭlum bullatum. *Pas Rycerski.*
ciniflo, onis. m. *Kędziornik.* der das Haareisen zum Krausen warm macht.
cinips, iphis, *Wesz*, *komor.* eine Mücke, Laus.
cinis, eris m. f. *Popioł, Ług, Umarły, Grób*, *Kości zmarłych.* die Asche, Laugasche, der Tod, Begräbniß, Todten-Gebeine. *Non servata fides cineri promissa Sichæo.* Virg. (*nobr.* Zinnober.
cinnăbări, n. cinnăbăris, is. m. & f. *gr. Cy-*
cinnameus, cinnămōmĭnus, cinnămĭnus. *Cynamonowy.* was von Canöl ist.
cinnămŏlŏgus, *gr. Cynamonik ptak.* ein Vogel, so von Zimmet lebet.
cinnămōnium, oleum. *gr. Cynamonowy.*
cinnămōmum, cinnămum, i. n. *gr. Cynamon* 1. 2. Zimmetrinde, Canöl. *epith.* ŏdōrum, rĕdŏlens, ărōmătĭcum, ŏdōrĭferum gratum, frāgrans, svāve, dūlce, jūcūndum, ămœnum. *phr:* Grātum lāte quod jăctat ŏdōrem. Svāves quod spīrat ŏdōres. Nāres grāto quod replĕt ŏdōre.
cĭnnus, *Kędzior*, *Słodycz*, *Pomieszanie.* Haarlocke, Vermischung vieler Dinge.
cynnips, yphis, sub *Wesz. v. cinips.*
cĭnўra, *gr. Cytra*, *Lutnia.*
cĭo, is, *Poruszam*, *Pozywam kogo*, *Rusza lekarstwo.* bewegen. *v. cieo.*
cĭppus, *Pal* 1. *Kłoda* 4. *Nagrobek* 2. *Pęto* 1. *Sidło, mil znak.* ein Stockfessel, darein man die Uebelthäter legt. eine Säule, woran die Grabschrift hängt. ein kreuz oder Hand auf den Strassen den weg zu zeigen. ein Gränzstein.
cĭrca. *Około*, *Koło.* Præpositio 1. 2 3. um.
circanea avis Kania 1. ein Vogel, der im Fliegen einen Kreiß macht.
cĭrcæa, æ. f. *gr. Czarownik ziele.* Alraun.
circator, *Strażniczy* 2. Schaarwächter.
cĭrcĕum, *gr. Pokrzyk.* Alraun.
cĭrcēnsis cursus, *Zawod* 2. Ritterlauf.
circeum poculum, *sub Przedzierżgnąć się.* ein Zaubertrank.
cĭrcĭnātio. *Okrągłość* 1. *Obracanie*, *Koło* 1. Cirkelung, Umkreiß, Rundung.
cĭrcĭnātor, *Koło* 1. der einen Cirkel macht.
cĭrcĭno, as. *Cyrkluię*, *Okrągło czynię*, *Okrążam* 1. cirkeln, einen Kreiß machen.
cĭrcĭnus, i. m. *Cyrkiel, Ogień piekielny.* ein Cirkel.
cĭrcĭter, Præpositio, *Koło* adverbium & Præposit 2. 3. ohngefehr, beyläufig.
circites, um. hi Kolce do opon. Cirkel aus Erz.
circito, *as. Kolę* 2. oft im Kreiß herum gehen.
cĭrcitor, *Wendetarz* 1. *Strażniczy*, 2. *szpieg.* ein Schaarwächter, Lagerbereuter.
cĭrcius, *Wiatr wielki.* Nordwind.

circo, *as. Kolę 2.* herumgehen, patrouilliren.
circŭeo, *vide* circumeo.
circŭĭtĭo, *Obchodzenie*, *Krążenie.* Umgang, Weitläuftigkeit, Umschweif.
circŭĭtĭōne nihil ulus, *Nieochylaiąc.*
circŭĭtĭōne utor, *Okrążam.* viel Umstände im Reden brauchen.
circŭĭtor, *Strażniczy* 2. *Przekupień* 1. *Wendetarz. vide* circitor.
circŭĭtus, us. m. *Okrągłość* 2. *Obbieg*, *Krążenie.* ein Umgang, Umlauf, Umschweif. *syn.* āmbitus, ōrbis, cīrcŭlus gyrus.
circŭlāris, *Okolny.* rund, wie ein Cirkel.
cīrcŭlātim, *Kołem.* rings umher. (lauf.
cīrcŭlātĭo, *Obracanie*, *Krążenie.* der Um=
cīrcŭlātor, oris. m. *Szalbierż*, *Czarlatan*, *Lekarż iarmarkowy.* ein Landstreicher, Marktschreyer. *syn.* Præstigiator, histrĭo, lūdĭo, mīmus.
cīrcŭlātōrĭa jactatio, *Szalbierstwo.*
cīrculātōrĭus, *Pospolity*, *Podły*, *Tretowy*, *Szalbierski.* marktschreyerisch, unnütz.
cīrcŭli Tropici, sub *Koło na niebie.*
cīrcŭlo as. vel circulor, aris *Kolę 2. Obracam się 1. Okrągło się mię.* herumdrehen, einen Cirkel oder Kreiß machen. *syn.* cīngo, āmbigo, circŭmdo.
cīrcŭlus, circlus i. m. per syncop. *Okrąg 2. Krąg 1. Obręcz*, *Koło 2. Obarzanek*, *Koło tafne*, *Koło wozowe Kolca u szaty*, *Gromada ludzi*, *Talerz 2. Wić*, *Obartuch.* ein Circkel, Kreiß, Reif, Haufen Leute. *syn*: ōrbis, ōrbĭcŭlus, circŭĭtus, āmbitus, gyrus.
circum, Præpositio, *Koło & Około.* um.
circum, *Adverbium Około.* um und um, allenthalben. *syn.* cīrca.
circumædifico, *sub Otaczam.*
circumactio, circumactus us. *obracanie*, Herumführung, das Umtreiben.
cīrcŭmăggĕro, *Obsypuię*, *Okładam 1.* um und um aufhäuffen.
cīrcŭmăgo, *Obracam 7. Oglądam się 1.* herumtreiben, umwenden, umlenken.
circumamicio, *Ubieram 1. Przyodziewam.* umgeben, bedecken.
cīrcŭmăro, *Oboryważ.* umackern.
cīrcŭmāspĭcio. *Oglądam się 1.* umher sehen.
cīrcŭmcæsūra, circumcisura. *Obrzezanie*, *Obcinanie.* Umschneidung.
cīrcŭmcălco, *Odeptać.* rund um betreten.
cīrcŭmcāmpānus, sub *Okolica.*
circumcellio, *Hultay.* ein herumstreichender Mensch.
cīrcŭmcīdānĕus, *circumcisitius*, *circumcisus. Obrzezany.* ausgeschnitten.
cīrcŭmcīdo, *Obrzezuię*, *Obcinam 1. Okrawam*, *Odeymuię 1. Podskubuię 3.* beschneiden, umhauen, vermindern. *syn* Cīrcŭmsĕco, rĕsĕco, āmputo.
cīrcŭmcīngo, *Okrążam 1. Otaczam.* allenthalben umgeben.
cīrcŭmcīrca, *Około.* rings umher, auf allen Seiten.
cīrcŭmcīsē, *Krotko Skromnie 1.* kürzlich.
cīrcŭmcīsĭo, *Obrzezanie.* Beschneidung.
circumcisitium, *Circumcisitum Vinum. Wino poślednie.*
cīrcŭmcīsus si *Obrzezany.* beschnitten.
cīrcŭmclūdo, *Otaczam.* allenthalben einschliessen, umringen, umgeben.
cīrcŭmcolēns, *Okoliczny.*
cīrcŭmcŏlūmnium, *Ambit*, *Krużganek.* Creutzgang. (wohner
cīrcŭmcŏlo, *Mieszkam gdzie.* umhe
cīrcŭmcūlco, *Odeptać.* um und um mit Füssen treten.
cīrcŭmcūrrens linea, *Koło 1. Obod.*
cīrcŭmcūrro, circumcurso, *Okrążam Zabiegam 4. schodzić pole.* umher laufen.

cīrcŭm-

circŭmdo, as. *Otaczam, Obstępuię, Okrążam, Obwodzę 1. 2. Obwiiam oprawiam 2. Kładę w pośrzodku.* umgeben. *Septemq; una sibi muro circumdabit arces.* Virg. *syn.* ămbĭo, cingo, cŏrōno, sēpĭo, cĭrcŭmcingo, cĭrcumvāllo.

circŭmdo ferrô, *Okować.*

circŭmdo fossulas, *Okopuię.*

circŭmdŏlo, *Oskrobuię, Ociosać.* umhobeln.

circumduco, *Obwodzę 1. Wodzę, Kasuię, Ogołocić, Oszukiwam.* herumführen.

circŭmdūco dolis, *Zdradzać.* betrügen.

circŭmdūctio, *Obwodzenie 1. Oszukanie.* Umführung Hintergehung, Betrug.

circŭmdūctus, us. *Okrągłość 2. Obracanie.* das Herumführen.

circŭmdūctus, ti, *Ogołocony.* betrogen.

circumĕo, *Obchodzę 1. obieżdżam 1. okrążam, Otaczam, Kolę 2.* herumgehen, umringen. *syn.* ŏbĕo ŏbāmbŭlo, pĕrăgro, pĕrērro, lūstro, pērlūstro.

circŭmĕquito, *Obieżdżam 1. Jeżdżę około.* umreuten.

circumērro, *Około błądzę 2.* herumschweifen.

circumferentia, *Okrągłość, koło 1.* Umkreiß

circŭmfĕro, *Noszę około, Noszę przy sobie, & in oczyściam 2. & Wodą święconą pokropić.* herumtragen. *syn* Circŭmdūco, circŭmvĕho.

circumfĕro oculos, *Oglądam się.* umher sehen.

circumfirmo, *Obwarować* allenthalben befestigen.

circŭmflecto, *Zawracam 1.* herum biegen, umlenken.

circŭmflexĭo, circumflexus, ûs. *Koło 1. obod.* Umbiegung, Umlenkung, Umgang.

circŭmflŭo, *Oblewam, okrążam 1. obfituię, Otaczam, & sub Nowodzić.* umfließen, umringen, zulauffen, überfließen.

circŭmflo, *Owiewam, Wieię 1.* allenthalben anblasen.

circŭmfluus, *Okrążaiący, Na Wodzie.* rings herum fließend. *syn.* circŭmflŭens.

circŭmfŏdĭo, *Okopuię.* umgraben.

circŭmfŏro, *sub Wiercę 1.* umbohren.

circŭmfŏrānĕus, *Rynkowy. podły, Lichwiarski, & sub Czarletan, Szalbierz.* umschweiffend.

circŭmfossor, *Okopuiący.* Umgraber.

circŭmfossūra, *Okopywanie.* das Umgraben

circŭmfrĭco, *Ocieram, oskrobuię.* umfreßen

circŭmfringo, *Obłamuię.* um und um brechen.

circŭmfulgeo, *Zaiaśnieć.* umscheinen, umleuchten, umglänzen.

circŭmfūndo, *Oblewam 1. oblegam, otaczam, obstępuię.* umgiessen, umschütten.

circŭmfūndor, *sub Okładam się, & wykipia*

circŭmfūsĭo, *Oblewanie.* Umgießung, Umgebung.

circŭmfūsus, *Na wodzie.* umgossen, umflossen, umgeben.

circŭmgĕlātus, *Obmarzły.* umgefroren.

circumgemo, *Tchnę.* umher seufzen.

circŭmgĕsto, *Noszę przy sobie.* umher tragen.

circumglŏbo, *Kupię się, sub Kupię.* um und um auf einen Haufen sammlen.

circumgredior, *Otaczam.* umher gehen, umreisen, berennen.

circŭmjăcēns, circŭmjĕctus, ti, *Okoliczny.* angränzend.

circŭmjăceo, *Leżę około, Przyległy 3.* umher liegen, angränzen.

circŭmjăcio, circumjĭcio, *obwodzę 2. Otaczam.* rings umher werfen, umgeben.

circŭmjĕctus, ûs *Okrążenie 1. Polepa.* ein Kleid.

circŭmlambo, *Obliznię 1. 2.* umlecken.

circumlĕgo, *Obieżdżam.*

circŭmligo, *Obwięzuię, Sciągam 1.* umbinden. *syn.* nĕcto, vĭncio,

 circŭm-

circūmlīno circumlinio, *Oblepiam, obmazuię.* um und um bestreichen, beschmieren, besalben. (streichen.
circūmlitio, *Polepa, Oblepianie.* das Umcircūmlitus, auro. *Pozłocisty.* vergüldet.
circūmlŏquor, *Okrążam 2.* weitläuftiges Reden machen.
circūmlŏcūtio, circumloquutio, *Okrążenie. 2.* weitläuftige Umrede.
circūmluitur, *Na wodzie.*
circūmluo, *Oblewam 1.* benetzen, umwallen, begießen.
circummūto, *Obsyłam.* umherschicken.
circummœnitus, sub Obwodzę murem. mit einer Mauer umgeben.
circūmmulceo, *Ogłaskać, oblizuię.* sanft umstreichen.
circummunio, Ogradzam, obwodzę 2. obiiam kołmi. allenthalben befestigen.
circūmmūnītio, *Obwodzenie murem.* Befestigung. (Mauer herum.
circummuranus, Przedmurowy. um die
circumnascor, Obrastam 2. umwachsen.
circūmnăvĭgātio, *Obiezdzanie 3.* Umschiffung.
circūmnăvigo, *Obieżdzam 2.* umschiffen.
circūmnecto, *Obwiązuię, Sciągam.* umknüpffen, zusammen halten.
circumno, Okrązam. umschwimmen.
circūmobruo, *Zagrzebać.* allenthalben zudecken. (geziert.
circumornatus, sub Ubieram 1. um und um
circumpadanus campus. sub Okolica.
circūmpango, *Obiiam kołmi.* umstecken.
circumpavio, Ubiiam. um und um schlagen, befestigen.
circūmpĕdes, hi. *Hałastra, Ponczochy.* Aufwärter, Trabanten, Laquayen.
circumplecto, Obeymuię, Spinam.
circūmplector, *Obeymuię, otaczam, ogarnąć 1.* umfangen.

circūmplexus, ûs. *Obłapienie, obwinienie. 1.* Umfahung.
circumplĭco, *Obeymuię, obwiiam 1.* umfangen, umwikeln.
circumplumbo, Oblewam ołowiem. mit Bley begießen.
circumpōno, *Okładam 1.* umher setzen.
circūmpōtātio, *Picie ustawne, Rozgardyas.*
circumrādo, *Oskrobuię.* umschaben.
circumrētio, *Sidlę, otaczam.* mit einem Garn umgeben, bestricken, verwirren.
circumrōdo, *Ogłodać, gryzę. 2.* umnagen, benagen. (det werden.
circumrōdor, *Obmawiaią mię.* verläum-
circumrŏto machinam, *Obracam 1.* umdrehen.
circumrŏtundātio, *Okrążanie, obracanie.*
circumscalpo, *Oskrobuię.* umschaben, um-
circumscarifico, *idem.* (kratzen.
circumscindo, *Obcinam 2.* behauen, beschneiden.
circumscrībo, *Okrzeszam 1. Przekrzeszam, Kładę w szranki, Składam kogo, Oszukiwam.* umschreiben, bestimmen, betrügen, zwingen, aufheben.
circumscriptè, *Gładko 1.* mit Umschreibung, begreiflich.
circumscrīptio, *Określenie 1. Okrągłość 2. Oszukanie.* Umschreibung, Betrug.
circumscrīptor, *Szalbierz.* ein Betrüger.
circumscrīptus, ti *Określony, na wodzie.* betrogen, umgeben. (hauen.
circumsĕco, *Obrzezuię.* umschneiden, um-
circumsectus, *Obrzezany, obrzezaniec* umher beschnitten.
circumsecus, Około. allenthalben dabey.
circumsĕdeo, circumsideo, circumsīdo, *Oblegam, otaczam.* rings umher sitzen, umlägern.
circumsēpio, *Ogradzam, otaczam.* umzäunen, umhängen

circum-

circumsĕro, *Obsiewam.* umsäen, umpflanzen.
circumsessio, *Obleżenie, opanowanie.* Belagerung, Bloquirung. (zeichnen.
circumsigno, *Oznaczyć, okryślam.* um=
circumsisto, *Obstępuię.* umgeben, anfallen, angreiffen. (umher klingt.
circumsonans, *Głos tracące mie'sce.* das
circumsonat, *Rozlega się, obiia się o uszy.*
circumsono, *Brzmię około.* allenthalben schallen.
circumspectatrix, *sub Swidrzące oczy.* Umseherin, eine freche Weibsperson.
circumspectè, *Ostrożnie.* vorsichtiglich, bedächtig.
circumspectio, *Oglądanie 5. Opatrzność ostrożność, Rozważanie.* fleißige Beobachtung, Bedachtsamkeit, Behutsamkeit
circumspecto, *Ogląlam się 1. 4.* allenthalben umsehen. (samer.
circumspector, *sub Ostrożny.* ein Behut=
circumspectus, ti. *Ostrożny.* vorsichtig, klug, wohl bedacht, sorgfältig.
circumspectus, ûs, *Przeglądanie 2. ostrożność.* das Umsehen, Betrachtung.
circumspergo, *Kropię około, Potrząsam co.* hin und her besprengen.
circumspicientia, *Opatrzność, ostrożność.* Umsehung, Behutsamkeit, genaue Erwägung, Vorsichtigkeit.
circumspicio, *Oglądam się, 1. 2. Rozważam, Poglądam po sobie, Kok'szę się, Upamiętywam się.* umher sehen, betrachten, erwägen, in acht nehmen.
circumstantia, *Obstąpienie, Okoliczność.* Umstand.
circumstatio, *Obstąpienie.* Umkreiß.
circumstipo, *Obstępuię.* umgeben.
circumsto, *Stoię około, obstępuię.* umher stehen, umgeben. (schen.
circumstrĕpo, *Grżmot czynię.* herum rau=
circumstrŭo, *Ogradzam.* herum bauen.
circumsūdo, *Pocę się.* allenthalben schwitzen
circumsŭo, *Obszywam.* umnähen, umsäumen.
circumtĕgo, *Okrywam.* verdecken.
circumtĕxo, *Oplatam.* ringsweise umgeben
circumtinnio, Brzękam. rings herum klin=
circumtonsus, *Ostrzyżony.* beschoren. (gen.
circumtono, *Grżmot czynię.* herum rauschen, ein Getös machen, donnern.
circumtrecto, Obmacywam. umgreiffen.
circumtrĕmo, *Drżę.* allenthalben zittern.
circumvādo, is. *Otaczam.* auf allen Seiten angreiffen, anfallen.
circumvagus, *Biegun 1.* ein Herumlauffer.
circumvallatio, *Okop.* Umschanzung, Belagerung.
circumvallo, *Otaczam, oblegam, obwodzę z.* mit Bollwercken umgeben, belagern.
circumvectio, circumvectus, *us. Obbieg.* Herumfahrung, Umführung.
circumvector, aris Circumvĕhor, *eris, Obieżdżam, 1. 2. Przeieżdżam się.* herum fahren.
circumvĕnio, *Obchodzę 2. otaczam, ogarnąć, ogołocić, oszukiwam.* umgeben, umringen, betrügen.
circumventio, *Oszukanie.* Betrug.
circumventor, *Szalbierz, Zdrayca.* Betrüger. (ren.
circumvĕrro, *Omiatam.* um und um abkeh=
circumvĕrsor, aris, & circumvertor, eris. *Obracam się 1.* herum gehen.
circumvĕrto, *sub Ogołocić.* umkehren, umdrehen, umwenden.
circumvestio, *Okrywam, ochylam.* um und um bekleiden, bedecken.
circumvincio, *Obwięzuię.* umbinden.
circumvolito, circumvŏlo, *sub Latam, Zabiegam 5.* herum fliegen.
circumvŏlvo, *Obwiiam co, okręcam 1.* umwickeln.

circumvolutor, Łászę się. sich umwälzen.
circus, i. m. gr. Koło 1. Rynek, Szranki 1. Zawod 3. Gonitwy mieysce, Jastrząb 2. ein Kreiß, Umfang, Cirkel, Turnierplatz, Rennbahn. syn. Circuitus ambitus, circuitus. epit. Theatralis, celeber, magnus, longus, capax, magnificus, festus, apertus, spatiosus.
Cirnea, Dzban 2. Weinkrug, Schenkkanne.
cirratus. Cirriger, Kędzierzawy, Galant. der krause Haare hat.
ciris, & ciris, is. gr. Rybitw ptak, vide & Czerwonak, & Dzierlatka. Lerche.
cirrhus, gr. Płowy.
cirrus, Kędzior, Czub, & sub Płetwa. Haarzopf, das Büschlein auf dem Kopfe etlicher Vögel.
cirsion, gr. Ostrożeń ziele. ein Kraut.
cirsocele, es. gr. Kita. Bruch.

CIS

Cis. Z onę stronę, Z tę stronę, Koło, Præpositio 1. 2. Precz. disseits.
cis paucas tempestates. W krótce.
cis paucos dies, Za kilka dni. innerhalb wenig Tagen.
cisiarius, Woźnica. ein Kärner, Fuhrmann.
cisium. Kara 2. Woz o dwu kołach. Karn mit zwey Rädern.
cispello, Odganiam. forttreiben, fortjagen.
cissampelos, gr. Powoy ziemny.
cissanthemus, gr. Gdula ziemna 2. kleine Glockenblume.
cissites, æ. m. gr. sub Bluszczowy. ein weisser Edelgestein.
cissophyllum, gr. Toieść ziele.
cissus, gr. Bluszcz 1. Epheu.
cissybium, al. cissymbium, gr. Kufel. Trinkgeschirr aus Epheuholz.
cista, æ. f. gr. Skrzynia, Wozowa skrzyneczka, & in Pudło. ein Kasten, Korb, Lade, Kiste, Trog. syn. arca, cistula, calathus, canistrum.
cista, viminea, Kobiel, Kosz. ein Korb.
cistarcia, æ. vel orum. sub Torba. ein Brodkorb.
cistella, cistellula, & cistula, Skrzynka 1. ein Kistlein, kleiner Korb.
cistellatrix. Służebnica. eine Dienstmagd.
cisterna, Krynica, Studnia, & sub Pieczary. Cistern, Wasserbehalter.
cisterninus, Kryniczny. was aus einer Cistern ist.
cisthus, & Cistus, i. gr. Róża pszczelna. Cisten-Röslein.
cistifer, Cistiger, Tragarz. ein Kistenträger.
cistophorum talentum, sub Talent 1.
cistophorus, gr. Krolnik Podarunny grosz.
citatim, Prędko, behend, eilends, hurtig, geschwind.
citatio, Pozwanie 1. 2. 3. Przypowieszczenie. an Pozew? Forderung vor Gericht.
citatus, Prędki. schnell, hurtig, behend. syn. Citus, celer, velox, properans.
citerea Swiegotka, Klekotka.
citerior, Bliski, Z tę stronę. näher, disseits gelegen. syn. Propior. vicinior, propinquior.
citerius, Bliżey. näher.
cithara, æ. f. Gr. Lutnia, Cytra eine Harfe, Laute, Cither. syn. Chelys, lyra, barbitus, testudo, plectrum, fides.
citharista, æ. m. Cytrzysta, Lutnista. ein Harpfenist.
citharistria, æ. f. sub Lutnista. eine Harpfenschlägerin.
citharizo, as. gr. Gram na lutni. Harpfen schlagen. phr. citharam pulso.
citharodia, gr. Granie 1.
citharœdicus, gr. Lucienny. zum Harpfen schlagen gehörig.
citharœdus, i. m. gr. Cytrzysta, Lutnista, & Ryba języczasta. ein Harpfen- oder Lauten-Schläger. syn. Citharista citharam pulsans, citharæ pulsandæ peritus.
citharus. gr. Ryba języczasta, Płaszczka.
citimus, citumus a. um. Bliski, Zagraniczny.

czny. allernähst. *syn.* Proximus, vicinus.
citipes, *Prętkonogi.* ein Laufer.
cito as. act vum, *Pozywam t. przyzywam, Rodzę, poruszam, przywodzę 5. Mianuie, Wydaie ziemia,* & sub *przypowieszczam.* beruffen, fordern, kanziehen, anklagen, antreiben. *syn.* Cieo, voco, urgeo.
citō, as. neutrum. *Przyspieszam.*
citō, Adv: *Rychło, prędko.* schnell, bald, geschwind. *syn.* Confestim, repente, subitō, mox, continuō, exemplō, protinus, haud mora. *vide Celeriter.*
citra, *Bez 2. Koło.* Præpo: *w 2. Z tę stronę.* hie, disseits, ohne, ausser.
citrago, citreago; inis. f. *Pszczelnik ziele.* Melisse.
citretum, i. n. *Cytrynowy ogród.* Citronengarten.
citreus, citrinus, citratus. *gr. Cytrynowy,* von Citronen.
citrion, citromelon citrium. *gr. Cytryn owoc.* eine Citrone.
citro, *vide* Ultro, *cum quo semper conjungitur.*
citrus, citrum. *gr. Cytr drzewo, Cytrynowe drzewo, Cytryn owoc.* Citronenbaum
citta, *gr. Sroka, Apetyt brzemiennych.* das seltsame Gelüsten der schwangern Weiber
citulè, *Prędko.* fein bald.
citus, a, um. *a* cieo, cio *Rozdzielony,* in *Dzielę; prędki, Rychły.* schnell, geschwind, behend, hurtig, bewegt, geneigt. *syn.* Celer, velox, citatus, pernix, promptus, præpes, volucer, festinus, properus.
civicus, *Mieyski.* städtlich, bürgerlich.
civile judicium, *sub Sąd o głowę.*
civilis, *Mieyski, Swiecki 3. Gromadny, Łagodny* bürgerlich, freundlich, höflich. *syn.* Civicus, urbanus, mitis, lepidus, comis.
civilis actio, *Sprawa 8.* bürgerliche Klage, so nicht peinlich ist.
civilis scientia, ratio, *Rzeczypospolitey sprawowanie.* die Staatsklugheit.
civilitas, idem, & *Łagodność, Obyczayność, Mieyskie 2.* bürgerliches Verhalten, Leutseeligkeit, Höfligkeit, Zusammenkunft der Bürger.
civiliter, *Po mieysku, Łagodnie, Prawnie.* höflich, bürgerlich, ehrbarlich, ruhig, friedlich.
civis com: *Mieszczanin t.* ein Bürger.
civitas, atis f. *Miasto, Mieszczanie, Rzeczpospolita, Kraina.* Stadt, Bürgerschaft, Republick. *syn.* urbs, oppidum.
civitatem furatus, *Mieszczanin nieprawy.*
civitatis jus. *Mieyskie prawo.* Bürger-Recht.
civitatula, *Miasteczko.* ein Städtlein.

CLA

Clabula, *Latorośl do sadzenia,* ein Zweig.
clades, is. f. *Klęska, Porażka, Szkoda.* Niederlage, Verderbung. *syn.* Cædes, strages, casus.
clam: Adv: *Potaiemnie.* heimlich. *syn:* Clanculum, clanculo.
clam, præp: *Bez wiadomości,* & sub *Kryię się 2. Kradnę.* heimlich, verborgen, unbewußt, hinterwärts.
clam me est. *Niewiem. t.*
clamator, *Wołacz, Woźny.* Schreyer.
clamatorius, *Krzykliwy.* schreyend, schreyerisch.
clamito, *Wołam t.* embsig sehr schreyen, *phr.* Crebrò, sæpius clamo.
clamo, as. *Wołam t. 4. Pokazuię po sobie.* schreyen, ruffen, wehklagen. *syn.* exclamo, conclamo, vociferor, voco. *phr.* Cœlum auras æthera campos domum ædes vias urbem, voce clamore impleo; tumultu vocibus, clamoribus sono, ululatu repleo compleo, clamorem ad sydera tollo.

clamo

clămo aliquem, *Przyzywam.* einen laut ruffen.
clāmor, oris, m. clāmĭtātio, onis, f. *Wołanie, Wrzask, Krzyk* 1. *Gwar.* ein Geschrey. *syn.* Vōx, sŏnus, sŏnitus, frĕmitus, strĕpĭtus, frăgor, clăngor, ŭlŭlātus.
clamor secundus. *Krzyk* 6.
clāmōre excĭpĭo, apprŏbo, *Krzykam* 1.
clāmōre flāgĭto, posco, *Przyzywam.*
clāmōrem tollo, *Wrzeszczę.*
clāmōsē, *Głośno.* laut, mit vollem Halse.
clāmōsus, a, um, *Krzykliwy, Wrzaskliwy, Głośny, Wołania pełny.* schreyerisch, laut. *syn.* Clāmans, exclāmans.
clāncŭlārius. *Pokątny.* heimlich, verborgen.
clāncŭlo, clāncŭlum, *Milczkiem* 2. *Potaiemnie, Kryiomo, Bez wiadomości.* heimlich.
clāndēstīnō. *Potaiemnie.* verborgen, heimlicher verstohlener Weise.
clāndēstīnus, a, um, *Potaiemny, Pokątny.* verborgen, heimlich. *syn.* ārcānus, sēcrētus, ŏccultus.
clānga, clangus, *gr. Orzeł* 2. ein Raubvogel.
clāngo, *Skrzeczę, Trąbię, Krękam,* & sub *Orzeł* 5. erschallen, klingen, thönen.
clāngor, oris. m. *Krękanie, Trąb dzwięk.* Klang, Schall, Thon. (schnatter.
clāngor anserum, *Gęganie.* Gänsegeclārē, *Głośno, Jasno.* hell, klar, laut, deutlich.
clārĕo, clāresco, *Jaśnieię, Swiecę, Słynę,* hell, klar, berühmt seyn. *syn.* ēnĭteo.
claret, clarescit. *Jasna rzecz.* es ist ganz verständig und deutlich.
claricito, *Napomykam, Burczy.* laut schreyen
clarifico, *Obiaśniam, Jasno czynię.* hell, klar, berühmt machen, läutern.
clārigātio. *Wypowiadanie przymierza, areszt cudzoziemca, odyskanie.* Absag-Brief, Kriegs-Ankündigung, Ankündigung, Arrest, Pfändung.
clārigātiōnem exerceo, *Wypowiadam pokoy, Upominam się.*
clārigo, as. *Wypowiadam pokoy, Odyskuię.* den Frieden absagen, Krieg ankündigen, das seinige wieder fordern.
clarisonus, a, um. Głośny. hell-lautend, hell-klingend.
clārissimus, *Wielmożny, Oświecony* 2. *Mościwy.* hoch berühmt.
clārĭtas, atis f. clārĭtūdo, inis. f. *Sława, Jasność* 1. 2. *Zacność. Swietność* 2. *Głosu brzmienie.* Klarheit, Fürtrefflichkeit, Ruhm. *syn.* Splēndor, lūx, lūmen. *v. Lux vel* hŏnor, fāma, nōmen, *vide Honor.*
clāro. as. *Obiaśniam, Sławię.* erläutern, erklären, heiter ansehnlich berühmt hell machen. *Illis iter longæ claravit limite flammæ.* St. *syn.* īllūstro nōmen, fāmam do cōnfĕro.
clāror, oris. m. *Glanc, Jasność.* lauter Licht, Klarheit, Glanz.
clārus, a. um. *Jasny, Przezroczysty, Głośny, Oświecony* 2. *Zacny, Sławny,* klar, hell, scheinbar, hell-lautend, deutlich, berühmt. *Ipse peregrina ferrugine clarus & ostro.* Virg. *syn.* Pērspĭcuus *v. Lucidus vel* ēvidens, āpertus mānĭfēstus, lūcidus, dīlūcidus, pēllūcidus, splēndĭdus, nĭtĭdus nōtus, nōtĭssimus, non ŏbscūrus, *vel* cēlēbris, īnsignis, īllūstris, ēxĭmĭus, ēgrēgĭus. *v. Illustris.*
clāssĭārĭus, i. m. *Żołnierz wodny.* Schiffsoldat, Matros.
classicen, Trębacz. ein Trompeter zu Feld.
clāssĭcŭla, *Naw woiennych kilka.* kleine Flotte.
clāssĭcum, i. n. *Trąba* 1. 2. *Trąb dźwięk, Trąbienie, Trwoga* 2. *Szełamaie.* Trom-

Trompetenschall, das Lermenblasen, das Läuten aller Glocken, das Zusammenschlagen. *Increpuere simul feralia classica signum*, Sil. *syn.* Clāngor tŭbārum, frĕmĭtus, strĕpĭtus. *vide Tuba.* (streit.
clāssĭcum certāmen. *Wodna bitwa.* Schiff-
clāssĭcus adject: *Okrętowy, Zeglarski, Przedni-* zur Flotte gehörig.
clāssicus subst: *powoźnik, Zeglarz.* ein Hornbläser, Schiffmann, Matrose, Schulknabe.
clāssis, is, f. *Nawa, Naw woiennych kilka, Woysko wodne, Rząd 2. Szkoła 1. 3.* Schiff, Flotte, Kriegsmacht zu Wasser, ein Ordnung in den Schulen. *Classibus hic locus, hic acies certare solebant.* Virg. *vide Navis.*
clāssis primæ, *Przedni* die Fürnehmsten.
clāthratus, clātrātus, *Kraciasty.* vergüttert.
clāthri, clatri, *Krata 1. Balasy.* eiserne Gitter vor den Fenstern, Stacket.
clāthro, clātro, as. *Kracę.* vergittern, verzäunen.
clāva, æ. f. *Buława. Maczuga, Latorośl do sadzenia.* ein Kolben, Keule. *Ipsa capit clavamq; gravem spoliumq; leonis.* Ov: *syn.* Stīpes Hĕrcŭlĕus.
clavarium sub Na trzewiki, & Obów żołnierski. 6. Schuhnägelgeld.
clavarius, sub Na trzewiki. der das Schuhnägelgeld der Soldaten verwahret. Nagelschmidt.
clāvāta vestis, *Szata na tryumf, Szata z kutasami.* ein Kleid mit Knöpffen.
clāvātor, *Giermek.* der einen Kolben führet
clāvātus, *Goździsty podkowany, Haftowany.* genagelt, mit Knöpffen gemacht, mit Nägeln beschlagen.
clāudĭcātio, *Chramanie.* das Hinken.
clāudĭcātionem afferre, *Ochromić.* lahm machen.

clāudĭco, as. *Chramię, Nachramuię, Szwankuię, Skrzypię 2.* hinken. *Turpiter obliquo claudicet ille pede.* Ovid. *phr.* Claudo pĕdĕ grădĭor. nūto văcĭllo.
clāudĭtas, *Chromota.* das Hinken. (lo.
claudo, is. *Zamykam 1. 4. 5. 8. Otaczam, Obskakuię, oblegam, Ścieśniam.* zuschliessen, versperren. *Depulsos à lacte domi quæ clauderet agnos.* Virg: *syn.* ōcclūdo. īnclūdo. (*Skąpię.*
claudo benignitatem, rem familiarem.
claudo muro, sub *Zamurować.* mit einer Mauer umgeben.
clāudus, *Chromy.* lahm, hinkend.
clāvĭcŭla, æ. f. a. clave, *Kluczyk, Wąteczki, Rosołowa strawa.* Schlüsselein, Gabeln an Weinreben.
clāvĭcŭla, à clava. *Kula 2.* eine kleine Kolbe.
clāvĭcŭlārius. *Klucznik.* Schlösser, Gefangnißverwahrer. (Schlüssel.
clāvĭcŭlātim, *Zatoczysto.* rund wie ein
clāvĭcŭlus, *Goździk 1. Cwieczek,* Nägelein.
clāvĭger, à clava sub *Maczuga.* ein Kolbenträger.
clāvĭger, i. m. à clave, *Klucznik.* ein Schlüsselträger, Cammerherr.
clāvis, is. f. *Klucz, Zapora.* ein Schlüssel, Riegel. *Nec prohibet claves, & canis ipse tacet.* Tib.
clāvis ădultĕra, clavis adulterina, *Wytrych* Dietrich, Dieb- oder Nachschlüssel. (*tępy.*
clāvis Laconica, sub *Wytrych 1. & Zamek*
clāvo, as. *podbiiam 1.* (fest machen.
clāvo trabali figo, *Utwierdzam.* ein Ding
clāvola, *Latorośl do sadzenia.* Zweig.
clausa domorum, sub *Zamkniony.*
claustrārius, *Zamkowy,*
claustrārius artifex, *Slosarz.* Schlosser.
claustritimus, Odźwierny. Thorschliesser.
claustrōrum magister, *Tarasowy.* Thorsperrer.

claustrum, i. n. *Zamknienie* 1. 2. *Zamek* 1. 2. *Klasztor*. ein Schloß, Closter. *syn.* Valvæ, fores, janua porta, obex.
claustrum pœnale. *Więzienie* 3.
clausula, *Zamknienie*, 4. *Artykuł*, *Klauzula*. der Beschluß, Beding.
clausam impono, *Dokonywam*. endigen.
clausum, *Zamknienie* 1. ein beschlossener Ort.
clausura, *Zamek* 1. Gränzvestung.
clausus, a. um. *Zamkniony*. verschlossen, verwahrt.
clavularis, *sub Cwieczek*.
clāvŭlus, *Cwieczek*, *Goździk*. ein Nägelein, Zwecke.
clavum teneo, *Rządzę* 1. *Steruię*. regieren.
clāvus, i. m. *Gozdź*, *Cwieczek*, *Ufnal*. *Ster*, *Guzik* 2. *Szruba* 1. *Rząd* 1. *Szyszka w ciele*, *Zagorzenie* 2. v. & *Pętlice*, *Obów żołnierski*, *Szata z kutasami*. ein Nagel, Hufnagel, Steuerruder, ein Knopf an den Kleidern, Hühnerauge. *Millia clavorum quis tam procul absit ab urbe*. Juv.
clāvus căpĭtātus, *Bratnal*. Schloßnagel.
clāvus uncinatus, *Haczek*. Wandnagel.
claxendix, *Nakrywka*. eine Art Muscheln.
clēma, atis. n. *gr. Spóryż*. 2. *Latorośl winna*, *Sośnica* 1. Rebschoß.
clēmătis, idis. f. *gr. Barwinek*, *Powoy* 1. 4. 5. *Wołowy ięzyk* 2. Wintergrün.
clēmens, *Łaskawy*. mild, gnädig gütig, barmherzig, still, zahm, bändig, sanft. *primo clementior ævo*. Claud. *syn.* Mītis, cōmis, bĕnīgnus, hūmānus, mānsvētus, lēnis, bŏnus facĭlis. *phr:* Vĕniæ părātus, in misĕros bĕnīgnus, lēnis. Flēcti facilis. Respiciēns plācāto vultu. *vide Comis*.
clēmēnter, *Łaskawie*, *pomału*, *pochodzisto*. gütiglich, gnädiglich, gelinde.
clēmentia, æ. f. *Łaskawość* 1. 2. *pogoda*. Mildigkeit, Gütigkeit, Gnade, Sanftmuth. *Tantaque in Augusto clementia, si quis ab illo*. Ovid. *syn.* Bŏnĭtas, lēnitas, mānsvētūdo, cōmĭtas, mĭtis ănĭmus.
clenodium, B. *in Kleynot*. Kleinod.
cleonicium, *Storzyszek ziele*. ein Kraut.
clēpo, is. *ē gr. Kradnę* 1. *podsłuchywam*. stehlen, verbergen. (uhr.
clēpsammidion, *gr. Zegarek cieknący*. Sand-
clēpsўdra, æ. f. *gr. ibidem*. Sanduhr, Wasseruhr.
clēpta, æ. m. *gr. Złodziey*. ein Dieb.
clēricus, *gr. Kleryk*, *Duchowny* 2. ein Geistlicher.
clērŏmantia, *gr. sub Wróżka* 2. Weissagung durchs Loos.
clērus, *gr. Susz pszczelny*, *Ulowy owad* & *in Rdza miodowa*: ein Loos, Glücksfall.
clērus, Clericorum collegium. *Duchowieństwo* 1. *Kleryków zgromadzenie*. die Geistlichkeit.

CLI

Clĭbănārius, *Kiryśnik*. ein Küraßirer.
clibanites, æ. m. *gr. Chleb* 1. eine Sorte Pastete, Gebackenes.
clĭbanus, *gr. Piecyk*, *Piec chlebowy*, *Fa-ierka*. *Kiryś*, *Brytwanna*. ein Ofen das Bruststück am Küraß. *Signum monte dedit claro, nam clibanus igni* M. *syn.* cucumĕlla, furnus.
clĭdium, *gr. sub Rosołowa Strawa*.
clīdūchus, *gr. Klucznik*, Schlüsselträger
cliēns, *commune* & clienta, f. *Przyiaciel przypowiedziany*, *podpadaiący pod kogo*, *Rękodayny*, *Man*. ein Schutzgenoß Mündling, Anhänger.
clĭentēla, æ. f. *Opieka*, *Przyiacielstwo*: *Rękodayństwo*, *Obrona*, 2. *Manństwo*, & *Przyiaciel* 3. Schutz, Schirm, Huldigung. *Prole, clientela felix & conjuge*

ge quondam. M. ſyn: Tūtēla, pātrōcĭnium, (gam 2.
clientelas amplissimas mihi obligo, Zaciągam 2.
clima, tis. n. gr. Kray świata 1. die Gegend des Himmels. Quæque colunt medii devexo, in climate mundi. Tert.
climacis, idis. f. gr. Wſchodek. Stiege, Treppe.
climacter, eris. m. gr. Stopień. Rok podeyrzany. Staffel an einer Leiter oder Stiegen, Wechſeljahr.
climactericus, gr. Wſchodowaty.
climactericus annus, Rok podeyrzany. Stuffenjahr.
climacula. ſub Miecz.
climax, acis. f. gr. Wſchod 1. eine Leiter. Item Figura Rhetorica.
clinamen, Nachylenie. Neigung.
clingo, Zamykam.
clinice, es. f. gr. ſub Chory 4. Leibarzneń.
clinicus, gr. Lekarz, 1. & Chory 4. ein Arzt, Kranker.
clino, as. gr. Nachylam ſig. neigen, biegen.
clinopus. odis. gr. Noga. tr. Łoſzkowa noga.
clinopodium, gr. Łoſzkowa noga. Czyścica, Storzyſzek ziele. Wirbelboſten.
clitellæ, Siodło 2. Burdy 1. ein Saumſattel.
clitellarius, adject: Tłomokowy. Ciężarowy. Robotny 3. mit einem Saumſattel beladen
clitellarius, ſubſt: Tragarz. ein Packträger.
clivina, avis, à Clivinus. ſub Nieſzczęśliwy.
clivōſus, Pochodziſty 1. hängicht, hügelicht, bergicht. Ecce ſupercilio clivoſi tramitis undam. Virg.
clivum, Podgorze 1. Pochodziſtość.
clivŭlus, Pochodziſtość. przykrość. Hügelein
clivus, adject: Pochodziſty 1.
clivus. i. m. ſubſt: Pochodziſtość. podgorze 1. ein Hügel. Caſtaliam molli divertitur orbita clivo. Virg. ſyn. Cōllis, mons. vide Mons.

clŏāca, æ. f. Wychod 2. ein gewölbter Canal, Abzug. Verunla riparum pinguis torrente cloaca. Juv. ſyn. Latrina. phr: Grávem quæ ſpīrat ŏdōrem. Quæ dīram ēxhālat, ēffundit, ŏpāca mēphĭtim. Quæ īngrātum dīffundit ŏdōrem. Quæ dīrum pĕr āera vīrus ēxhalat. vide Mephitis.
cloacale flumen, Plugaſtwo.
cloacalis, cloacarius, Prywetowy. zum heimlichen Gemach gehörig.
clŏăcārium, Prywetne. Feggeld, der Lohn die Gruben zu ſäubern.
clŏăcārius, ſubſt: Prywetnik. der über die heimliche Gemächer beſtellet iſt.
cloaco, as. Plugawię. den Unflath in eine Grube laſſen.
clŏăcŭla, Prywet. klein heimliches Gemach.
clecitont cervi; in Jeleń 1.
cloſellum, Zamek 1. ein kleines Schloß.
cloſtrum. Tama. Zamek 1. ein Riegel, Schloß, Wehr den Strohm des Fluſſes abzuhalten.
clucidatus, è Græco. Słodki. ſüß, lieblich.
cluden, inis. n. Puinał, Granat. ein Tanzſchwerdt. (2. v. claudo.
cludo, Otaczam. Zamykam 1. Oprawiam.
cluĕo, es. cluo, is. Zowią mię, Nazywam Bezmię, Słynę. chędożę. gehalten, genennet, geacht werden, berühmt seyn, purgieren, reinigen.
cluina, in Nieſzczęśliwy.
cluma, æ. f. Szupinka. Gerſtenſpreu.
cluna, cluninum pecus, Małpa 1. ein Affe.
clunaclum idem Clunaculum, Puinał, Nóż. Schlachtmeſſer.
clūnes & clūnis, Pośladek 2. Zadkowe części. Hinterbacken. ſyn. Nates.
clunicŭlus, in Zadkowe części. kleiner Schenkel. (lein.
clŭpĕa, & clypea, gr. Sardela. ein Fiſch-

clupellarius, *Kiryśnik.* (*pes.*
clupeo, as. *Zastaniam* 1. *Okrywam.* v. *cly-*
clupeum, & clupeus, *Puklerz.* v. *clypeus.*
clurinum, al clusinum pecus, *Małpa* 1. ein Affe. (läßt.
clusilis, *Zamczysty.* das sich beschließen
clūtōr. *Obozny.* Jagdbedienter.
clusura, *Zamek* 2. Gränzfestung.

CLY

Clўmĕnum, *gr. Powoy wielki.*
clyměnos, f. *gr. Powoy wonny.*
clўpĕātus, *Puklerznik* 2. ein Schildträger. *Incedis quoties clypeatus & auro.* Clau. *syn.* Scūtātus. *phr.* Clўpĕo, scūtō, umbone, ārmātus, mūnītus. *v. Armatus.*
clўpĕo, as. *Puklerzem zastaniam.* mit einem Schild verwahren.
clўpĕōcēntrum, *gr. in Puklerz.*
clўpĕum, n. & clўpĕus, m. *Puklerz.* ein Schild. *Et totum clypei ferro dejecerat orbem.* Virg. *syn.* Scūtum pārma, pēlta ūmbo ægis, cĕrra. *phr.* Clўpĕi tēxtum, Clўpĕī ōrbis. Clўpĕi īnsigne dĕcōrum. Sævo fūlgōre micans. Flāmmas ad nūbila jactans.
-clўpĕus minervæ, *Misa spora.*
clysmus, m. *gr. Klistera* 2. *Purgacya.* Reinigung. (*ra* 1. *z.*
clyster, eris, m. & clysterium. *gr. Klistie*
Cnāso, cnason, onis m. *gr. Przędzielnica.* Haarnadel.
cnēōrum. *gr. Wilczy pieprz.* Steinröslein
cnĕphōlus, *gr. Ciemny.* dunkel.
cnēstron, *gr. Wilczy pieprz, Tarka.*
cnēstis, is, eos. f. *gr. Tarka.* Reibeisen.
cnīcus, cnecus, *gr. Krokos* 1. 2. wilder Safran. (Brennessel.
cnīde, es. f. cnidos. n. *gr. Pokrzywa.*
cnīssa, *gr. Swąd.* Geruch vom Braten.
cnōdăces, hi. *gr. Tokarskie czopy.* kleine Klammer.

Cōa vestis, *Szata cienka.* Leinwand.
cŏăccēdo, *Przystępuię* 1. hinzukommen.
cŏăcērvātim, *Gromadą.* häuffig, zusammen gehäuft.
cŏăcērvatio, *Skupienie.* Zusammenhäuffung
cŏăcērvātus, *Skupiony.* zusammengehäuft.
cŏăcērvo, as. *Kupię, Gromadzę.* zusammen häuffen, sammlen. *Et coacervatis ardebant corpora membris.* M. *syn.* ăcērvo, cōngrūo, cŭmŭlo, āccŭmŭlo, āggĕro, cōlligo.
cŏăcēsco, *Kwaśnieię, Wystarzeć się.* zu Essig werden, versauern.
coacta, orum. *Gunia* 1.
coācta alvi, *Gnóy* 1. schleimichte Materie des Leibes.
cŏāctīlia, ium, *Pilśń, Gunia, Tłómok, Suleiaty.* grobe Tücher zum Einpacken, Filzwerk, Hutwerk.
cŏāctīliārius, *Pilśniarz, Czapnik.* Hutmacher.
cŏāctīlis, *Pilśniany.* von Filz. (cher.
cŏāctio, *Przymuszenie, Wyciąganie.* Häuffung, Sammlung, Zwang.
coacto, *Ściskam* 4. *Przymuszam.* dringen, zwingen, zusammen bringen.
cŏāctor, *Przymusiciel, Wyciągacz, Pasterz, Przekupień* 1. *Poborca Poruсznik.* ein Zwinger, Treiber, Zusamenbringer, Einnehmer.
coāctum lac. *Zsiadłe mleko.* v. *coagulatum.*
cŏāctus, ûs. m. *Przymuszenie.* Zwang.
cŏāctus, a, um. *Przymuszony, Poniewolny, poniewoli.* gezwungen, zusammen getrieben.
cŏāctura, *Zbior.* Einsammlung, Auspressung, Erzwingung.
cŏăddo. Coadjicio, *Przydaię* 1. darzu thun.
cŏădŏlēsco, *Spółrosię* zusammen aufwachsen
cŏădūno, *Spaiam, Ziednoczyć, Kupię.* zusammen fügen, vereinigen.
cŏædificātus, *Nasiadły.*

cŏædi-

Coædifico, *sub Buduię.* zusammen bauen.
Coæquális, *Rowiennik 1.* gleich. *Una coæquali libratur linea Paxbo. M.*
Coæquo, *Rownam 1. 4.* gleich, eben machen.
Coæstimo, *sub Policzam.* zugleich mit andern schätzen, meynen.
Coætanĕus, coævus, *Rowiennik 2.* eines Alters, gleicher Zeit.
Coaggĕro, as. *Zasypuię.* anhäuffen.
Coagitátio, *Poruszanie 1. Trzęsienie.* Bewegung mit einander.
Coagito, *Potrząsam 3.* zugleich mit bewegen
Coāgmentátio, *Spoigenie, Fuga, Skupienie.* Zusammenfügung.
cōāgmēntātūs, a, um. *Spoiony, Złożony 1. Skupiony.* zusammen gefügt.
cōāgmēnto, as, *Spaiam, Składam 1. Klecę.* zusammen fügen. (fügung.
cōāgmēntum, *Szpąga.* Fuge, Zusammen-
cōāgŭlātio, *Zsiadanie.* Zusammenrinnung.
cōāgŭlārum, lac. *Zsiadłe mleko.* Zusammenwallung der Milch.
cōāgŭlo, as. *Podpuszczam, Zsiadło czynię.* machen, daß die Milch zusammen gerinnet.
cōāgŭlor, *sub Zsiada się.*
cōāgŭlum, i. n. *Serzysko, Spoigenie, Zsiadanie, Stek 5.* zusammen geronnene Milch. *Vimque meri & cum lacte coagula possō.* Ovid.
cōālēsco, *Spaia się, Zrasta się, Przyimuie się, Ziednoczyć,* zusammen wachsen. *syn.* Cóĕo convĕnio, cōncurro, cōnæreo, cōncrēsco.
cōālĭtus, ti. *Spoiony, Złożony. 1.* zusammen gewachsen.
cōālĭtus, ûs. *Spoienie, Złączenie.* Zusammenwachsung.
Coamicus, Cic. corr. Comicus, Mitgesell.
cōangusto, *Scieśniam, zwężam.* enge machen
cōarctātio, onis. f. *Ciesn, Scieśnienie.* Einschließung, Einspannung, Einzwingung.
cōarcto, *Scyskam 4. Scieśniam, Kupię z.* einzwingen, einsperren. *syn.* Prĕmo, comprimo, stringo, cōnstringo, attraho.
Coarctor, *Ciasno mi.* go.
cōargŭo, *Przekonywam 1. z. Pokazuię z. Zbiiam czyi dowód, Dowodzę 1.* überweisen, bestrafen, beschelten.
Coarto, as. idem Coarcto.
Coaspernor, Gardzę. mitverachten.
Coassatio, Spoienie, Pokładanie 1. Pokład z. Zusammentäfelung, Tafelwerk.
Coasso, Tarcicami pokładam. Bretter zusammen fügen. (Vermehrung.
Coaugmentatio, Cic. corr. Coagmentatio.
cōauctĭo, *Przydatek.* (Frösche.
cōāx, *gr. Skrzeczenie.* das Quacken der
cōāxātĭo, *Spoienie, Strop 1.*
cōāxo, *ab axis. Tarcicami pokładam.*
cōāxo, *à coax Græco, sub Skrzeczą żaby.* quacken, schreyen wie die Frösche.
Cōbalus, *gr. Skarbek, & sub Sowa 1.*
cōbio, onis. *gr.* & cobius, *Kiełb.* Meerkrapp
cōbĭon, *Romanowe ziele.* Wolfsmilch ein Kraut. (Fischen.
cōbĭtis fluviatilis, *Sliz.* Art von kleinen
cōccĕus, *Karmazynowy, Szarłatny.* Scharlachroth, aus Scharlach gemacht.
cōccĭna purpura, *Szarłat 4.*
cōccĭnātus, *Szarłatno chodzący, & in Karmazynowy.* in Scharlach gekleidet, *syn.* Cocco mūrice tinctus, *vel* indūtus.
cōccĭnĕus, coccinus, *Szarłatny, Karmazynowy.* roth wie Scharlach. *Coccineas armis chlamydes aurique nitorem.* M. *syn.* Cōccĭnus, cōccĭnātus.
Coccĭnum, *gr. i. n. Karmazyn materya.* Scharlach. Cōccĭnea vestis. *v. Purpura.*
cōccōgnidium, *Wilczy pieprz mnieyszy.*
Coccus, i. m. coccum, i. n. *gr. Karmazyn 2. Szarłatne iagody.* Scharlach-Beer. (Gra-

(*Granum ex rubenti gramine nascens, quo purpura tingitur.*) *syn.* Mūrex, purpūra, ōstrum.

cōccus frutex, *Szarłat krzewinka.*

cōccygria, æ. *Farbierskie drzewko.*

cōccyx, ygis *vel* ycis. *m. gr. Gzegżołka, Guzica.* ein Kuckuck.

cōccyzo, *as. gr. Kukam.*

cocetum, Placek, Makowy placek.

cōchlācæ, hæ. *Kamyczek gładki.*

cōchlax, acis. *m. sub Jama.*

cōchlĕa, æ. f. *gr. Slimak 1. 2. Pław 3. Schod kręcony, Szruba 1. 3. Drzwiczki niskie.* eine Schnecke, Schneckenstiege, Schraube.

cōchlĕa haustoria, *Rurmusowe koło.* Wasserschraube.

cōchlĕæ domus, calix, *Slimacza skorupa.* Schneckenhaus.

cōchlĕar, cochlĕare, is, n. *Łyszka 1. Miara 4.* ein Löffel.

cochlearia, æ. f. Warzęcha ziele. Löffelkraut

cōchlĕāris, *adject: sub Łyszka 1.* ein Löffel voll.

cōchlĕārium, i. n. *gr. Slimaczy sadz, Łyszka aptekarska, mensura & pondus.* ein (Löffel.

cōchlĭdĭa, ōrum. *Pław 5.*

cōchlĭdĭon, i. n. *gr. Schod kręcony.* Wendeltreppe,

cōchlis, idis f. *gr. Slimaczy kamień, Schod kręcony, & sub Kręcony.* runde Stiege, Schneckenstein.

cocio, onis. Kuchenny mieyski, Zmigrosz, Intercyza, Kucharz. ein Trödler.

cocjacæ, arum gr. Kamyczek gładki. runde Steinlein.

cōcles, itis. om. *Jednooki.* einäugig. *Coclitis abscissos testatur semita pontes.* Pr. *syn.* Lūscus *phr.* Lūmĭne cāssus, lūmĭne, ŏcūlo ōrbātus, vĭdūātus, captus, orbus. Cui lūmĕn ăˑlēmptum est, ūno stat lūmĭne rāpto. Lūminis ōrbus.

coclis, f. Głowy ozdoba. Hauptzierde.

cōcta, coctilia lĭgna, *Drewka suche.* trocken Holz.

cōctāna & coctona, orum. *Figa 4.* kleine Feigen. *Parvaq; cum canis venerunt coctana prunis.* Mart.

cōctibilis, *Wrzący, Strawny 2.* das leichtlich zu kochen und zu verdauen ist.

coctilitia, *vel* coctilitia taberna, *Dymnik 1. Ozdownia, Piekarnia.*

cōctilis, *Warzysty, Palony.* gekocht, gebrennet.

coctilis murus, *Ceglany.* Ziegelmauer.

coctiuus,, *Neszemu służący.*

cōctio, *f. Warzenie, Piwo 1.* Kochung, Dauung. (*Zmigrosz.*

cōctio, *m. Kuchenny mieyski Przekupien 1.*

cōctito, *Warzę 1.* stets kochen, wohl kochen.

cōctivus, *Wrzący.* das sich bald sieden oder kochen lässt.

cōctum, *Warza.* ein Gekochenes.

cōctūra, *Warzenie, Pieczenie.* Kochung.

cōcūla, æ. *Brytwonna; Piecyk, Piekarka, Kucharka.* eine Pfanne, Köchin.

cōcūlum, *Kocieł 1. Gormec 2. Kociełek, Drewka suche, Brytwanna.* Kochtopf.

cocura, Cocurra, Saydak 2.

cōcus, i. m. *Kucharz.* ein Koch. *Malim convivis quàm placuisse cocis.* Mart. *vide Coquus.*

COD

codatremula Pliszka. Bachstelze.

cōdētum, sub *Przeslkowy.* unfruchtbarer Acker.

cōdex, icis. hic. *Pniak, Kloc 3. Księga.* ein Buch, der Stamm an einem Baum. *Codice qui misso, quem vix juga bina moverent.* Ovid. *syn.* Caudex, trūncus, liber.

cōdex accepti & expensi, codex rationarius, *Rachunkowe księgi.* ein Buch, darein

darein man die Einnahm und Ausgabe schreibet.
codex robustus, *Kłoda 4. Ciemnica.*
cŏdĭanŏnon, *Sniedek. è græco: sed corrupta est dicto apud Plinium.*
cŏdĭcārĭa navis. *Komiega.* ein Schif, das von vielen Bohlen zusammen gesetzet ist
codicillaris, *Księżny.*
cŏdĭcĭllāris magistratus; *Kanclerstwo & sub Przywiley z.*
codĭcĭlli, *Książki kamienne. List z. Mandat, Przywiley. z.* Schreibtäfelein.
cōdĭcŭlus, *Skórka 5.* ein Büchlein.
cŏdon onis. *gr. Dzwonek.* Schellen, der Kühe, Glöcklein.
cŏdōnóphŏrus, *gr.* sub *Dzwoniarz.* Schellenträger.
Cœliacus, *gr. Biegunkę cierpiący.* der das Grimmen hat.
cœliăcus morbus, *Biegunka 1.* das Grimmen des Leibs, Darmgicht.
cœcus, *idem* Caecus, *sic Cœlebs, Cœlum, Coementum, vide suprà Cœlebs, &c.*
cœmētērium, *gr. Cmentarz.* ein Kirchhof, Gottes-Acker. *syn.* Sĕpŭlchrētum.
coëmo, *Skupuię.* zusammen kauffen. *Omnia cŏduchs coëmens obsonia nummis.* Hor. *syn.* ĕmo.
coēmptio, *Skupowanie, Zrękowiny, Slub małżeński.* Zusammenkauffung, ein Ehekauf. (*kun.*
cōĕmptiōnālis. *Kupuiący rad.* & sub *Opiecœna, æ. f. Wieczerza 1. Bankiet, Wieczernik.* ein Nachtmahl, Abendessen. *vide Convivium.*
cœna cynica, cœna terrestris, cœna sine sanguine. *Postna potrawa, Wieczerza z iarzyn.* Nachtessen, da man nichts als Salat, Wurzeln &c. speiset.
cœna popularis, dubia. *Bankiet.* da man so viel Speisen hat, daß man nicht weiß, was man essen soll.
cœna pura, *Postnik, Post suchy.*
cœna sacerdotii adicialis, *Nowokfięzyny.* das erste Meßmahl.
cœnăcŭlārĭa, æ. *Komora 4.* Vermiethung der obern Gemächer oder Kammern, Stuben-Zins.
cœnăcŭlārĭus, *Komornik 1. Naymacz 2.* der Zimmer in seinem Hause vermiethet. Miethmann, der eine oder zwey Kammern inne hat.
cœnăcŭlum, *Wieczernik, Mieszkanie górne, Stołowa izba.* Tafelgemach, Speisesaal, Sommerhaus. *Tota cohors rarus venit in cœnacula miles.* Juv.
cœnătica, orum; sub *Stacya 1.* die Kost, so die Soldaten auf dem Marsch fordern.
cœnātĭcus, *Wieczerzny.* zum Nachtmahl gehörig.
cœnatio, cœnatiuncula. *Stołowa izba, wieczernik.* Ort zum Essen, Unterstube.
cœnātōrĭa vestis, cœnātorium, i, n. *Szata biesiadna.* ein Gastkleid, so man zum Nachtmahl anlegt.
cœnātōrius, a, um. *Biesiadny.* zum Nachtmahl gehörig.
cœnātŭrio, sub *Wieczerzam.* Begierde haben zum Nachtessen.
cœnipĕta, æ. m. *Pasorzyt.* ein Schmeichler, Abfresser, Schmarotzer, ungebetener Gast.
cœno, cœnito. *Wieczerzam.* zu Nacht essen. *Cum quo præterita cœnavit nocte, nec illos.* Juv. *vide Epulor.*
cœnŏbiarcha; æ. m. *gr. Przeor, Gwardyan.* Prior in einem Closter.
cœnŏbium, i. n. *gr. Klasztor 1.2.* ein Closter.
cœnŏmya, *gr.* sub *Psia mucha.*
cœnŭla, sub *Wieczerza, & Postnik.* kleines Nachtmahl.
cœnum. i. n. lege cenum. Koth, Mist. *Aut ubi odor cœni gravis aut ubi concava pulsa.*

pulsu. Virg. *syn.* Sōrdes, lŭtum.

cŏĕo, is. *Spaia się, Zrasta się, Zsiada się, Goi się, Łączy się, Zstępuie się, Spiknąć się, Schodzą się.* zusammen kommen, zuwachsen, sich heilen, zu den Waffen greiffen. *syn.* Cōnvĕnĭo, cōngrĕdĭor, cōncŭrro jūngor.

cŏĕo in densitatem, *Gęścieię.* dick werden.

cæpi, *cæpio. Poczynam.* anfangen.

cœpta, orum, *Początek* 1. der Anfang.

cœpto as. *Poczynam.* anfangen, unterstehen

cœptum, i. n. cæptus, us. m. *Zaciąg, Zamysł, początek.* das Vornehmen, Vorhaben.

cœptum immane, *Niecnota.*

cŏĕpulo, *Gość* 1. *Spółbankietnik.* ein Mitesser.

cŏĕquĭto, *Jadę społem, Spół iadę.* neben einander reiten.

cŏĕrcĕo, *Hamuię, Uymuię kogo, Zatrzymawam* 1. *Zwięzuię, Martwię* 3. *Sciskam* 4. *Zamykam* 5. abhalten, zäumen, zwingen, zurück halten. *Multa dies, & multa litura coërcuit, atq;* Hor. *syn.* cōntĭnĕo, rĕtĭnĕo, cŏhĭbĕo, rēprĭmo cōmprĭmo, fræno.

cŏĕrctĭo, coërtio, & coërcitio, *Hamowanie, Ciążanie.* Zwang, Bestraffung.

cæsna, priscum, *Wieczerza.*

cœtus, ûs, m. *Schadzka, Potyczka, Zgromadzenie* 3. *Potkanie, Zbór* 2. Versammlung, Hauffen, Menge Volks, Gemeine, aufrühriſche Parthey, Angrif. *syn.* Convĕntus, cōncilium, tūrba frĕquens. *vide Turba.*

Cōggygrĭa, æ. è græco. *Farbierskie drzewko.*

cōgĭtābĭlis, *Pomyślny, Łacny do myślenia.* das man betrachten mag, ersinnlich, gedenklich.

cōgĭtābūndus, *Zamyślaiący się.* tiefsinnig, in Gedanken.

Cogitamentum, i. cogitatio, 4. Esdræ.

cōgĭtātè, cogitatim, cōgĭtātō, *Rozmyślnie, Usilnie, Umyślnie.* besinnlich, mit Bedacht, bedächtlich, bedachtsam.

cōgĭtātĭo, *cogitatiuncula, Myśl* 2. 3, *Koncept.* Betrachtung, Einfall, Gedenke, Erfindung. *syn.* Mēns, sēntĕntĭa, cōnsĭlĭum.

cōgĭtātĭo informata, *Koncept, Domysł.*

cōgĭtātĭone fingo, depingo. *Wymyślam.* erdichten.

cogitatorium, B. sub Klasztor. der Sitz der Gedanken.

cōgĭtātum, *Koncept, Myśl.* Gedanke, Anschlag, Absicht.

cōgĭtātus, us. *Myśl* 3. das Nachsinnen.

cōgĭtātus, ti. *Umyślny.* betrachtet, ausgesonnen.

cōgĭto, as, *Myślę* 1. *Pomyślam* 1. *Rozmyślam się, Zapuszczam się.* bedenken, betrachten, bey sich erwägen. *Non tamen Æneam quamvis malè cogitet odi.* Ovid. *syn.* Pŭto, rĕpŭto, vērso ăgĭto mĕdĭtor. *phr.* animo mente pĕctŏre, cōrde ăgĭto vŏlūto, vērso vōlvo; rĕvōlvo, in mēnte sub mēnte sub pĕctŏre vŏlūto vērso.

cōgĭto altiùs, *Zamyślam się.* tief nachsinnen.

cōgnātĭo, onis, f. *Przyrodność, Powinnowactwo* 1. 4. *Złączenie.* Verwandtschaft, Freundschaft. *Chara daret solenne tibi cognatio munus.* Mart. *syn.* āffīnĭtas, cōnsāngŭĭnĭtas.

cōgnātĭone amplissima homo, *Rodowity.* ein Mensch von ansehnlicher Verwandtschaft.

cōgnātus, *Krewny* 1. *Powinowaty.* ein Verwandter. *Cognatiq; patres, tua terris edita fama.* Virg. *syn.* āffīnis, cōnsāngŭĭnĕus, āgnātus, sānguĭne jūnctus.

cōgni-

cognitio, onis, f. *Wiadomość, Umiejętność 1. Poznawanie, Pojęcie, Sąd; 1. Zrozumienie.* Erkänntniß, gerichtliche Versprechung, Huldigung. *Intonet horrendum: jam cognitione peractâ.* Juv. *syn.* Nōtĭtĭa, nōtio.

cognitioni operam do, *Słucham spraw.* Recht sprechen.

cognito, *Doznawszy.*

cognitor, *Poznawacz, Sędzia, 2. Prokurator, 4. Swiadomiec.* ein Erkenner, Richter, Beyständer. *Quos aliquis duro cognitor ore legat.* Ovid.

cognitura, æ, f. *Prokuracya.* Amt eines Fürsprechers.

cognitus, a, um. *Swiadomy, Znaiomy.* bekannt. *syn.* Nōtus, āgnĭtus, spĕctātus, pērcēptus.

cognōmina impono, affingo, *Przezywam. 2.* einen Zunamen geben.

cognōbilis, *Łacny do poznania.* bekannt.

cognōmen, inis, n. cōgnōmĕntum, *Nazwisko, Przezwisko 2. 3.* Zuname. *suæ merito cognomine gentis.* Pr. *syn.* āgnōmen. *vide Nomen.*

cognōmine, *Przezwiskiem.* mit dem Zunahme.

cognōmĭnātĭo, *Nazywanie*

cognōmĭnis, *Drużba 1. Przezwisko tożmam.* gleiches Namens.

cognōmĭno, as. *Nazywam 1.* Zunamen geben.

cognōsco, *Poznawam, Przyznawam; Wyrozumiewam, Znam 1. Przeymuię, Zrozumiewam, Znaczę się, Sądzę urzędownie, Słucham spraw.* erkennen, nachforschen, erfahren, vernehmen, Recht sprechen, bekennen, gestehen. *Perventum, & nati fletus cognovit inanes.* Virg. *syn.* Nōsco, āgnōsco ĭntĕllĭgo, pĕrcĭpio, nōvi.

cognōscere virum, aut mulierem, *Dziewictwo utracić, Małżeństwa zażywać.* fleischlich erkennen.

cōgo, is. *Przymuszam, Przypędzam, Gromadzę, Zganiam 1. Zwodzę 1. Zbieram 1. 2. Poganiam, Zgęszczam, Zsiadło czynię, Stłaczam 1. 2. Obrywam 1. Sciskam 4. 6.* zwingen, treiben, nöthigen, aufhäuffen, zusammen bringen, eng einschliessen, dick, gerinnend machen. *Cogor & exemplis te superare tuis.* Prov. *syn.* Cōmpĕllo ĭmpĕllo, ădĭgo. *vel* cōngrĕgo, cōnvŏco, *vel* ăccŭmŭlo cŏăcĕrvo cōllĭgo.

cōgor, *eris. Muszę, Przymuszaią mię, Zsiada się, Gęścieię.*

Cŏhăbĭto, *Spół mieszkam.* beywohnen, bey einander wohnen.

cŏhærĕnter, *Złączenie, Snadnie.* zusammenhangend.

cŏhærĕntĭa, *Spoienie, przyległość.* Zusammenhang, Vereinbarung, Zusammenfügung.

cŏhærĕo, cohæresco, *Zgadzam się, Spaia się, Klei się.* an einander hangen, sich fein schicken, übereinstimmen, einig seyn. *syn.* hærĕo, ădhærĕŏ, ădhærĕsco, nĕctor, ānnĕctor, cōnnĕctor, cōnjūngor.

cohæsus, si. sub Złączam się. an einander gehängt.

cŏhæres, *Spółdziedzic.* ein Miterbe. *Forte cohæredum senior male &c.* Hor.

cŏhĭbĕo, *Zamykam 2. 7. Zastanawiam, Nie dopuszczam, Uymuię kogo, Spinam, Ocisnąć się, Hamuię się.* sich enthalten, wehren, mäßigen, zusammen halten. *Non potuit fortes auro cohibere lacertos.* Ovid. *syn.* ārcĕo, frēno, tĕnĕo, rĕtĭnĕo, contineo, rêprimo, cŏērcĕo, rēfrēno, cōmprĭmo. *vide Freno.*

cōhĭbĭtĭo, *Hamowanie.* das Verboth.

cohibuli, Cohivuli sub Nierozwiniony 2.

cŏhīvum, i. n. *Kłobuczki.* Rosenknopfe.

cŏhŏnesto, *Zdobię 1. Czczę, Uraczył.*

Z Ehre

Ehre anthun, beweisen.

cŏhŏnĕsto exequias, *Umarłego prowadzę.* einen ehrlich zur Erde bestatten.

cŏhŏrrĕo, *Zdrygam się.* erschrecken, ein Grausen haben, vor Schrecken zittern.

cŏhŏrs, ortis, f. *Kurnik, Podwórze, Obora* 1. *Owczarnia, Półek, Rota* 1. *Kupa, Orszak, Gromada ludzi,* & sub *Halabartnicy.* Viehheerde, ein Hauffen, Troupp, Gefolge, Schaar, Kriegsvolk, Versammlung, Haushof. *Ut sæpe ingenti bello cum longa cohortes.* Virg. *syn.* cătērva, tūrma, āgmĕn phălānx, ēxĕrcĭtus, cŭnĕus, cōpĭæ, ăcies, mănŭs, lĕgio, mănĭpŭlus. *v. Caterva.*

cŏhŏrtālis ratio, *Ptasznictwo.* Vogelfang.

cŏhŏrtātio, onis, f. *Napominanie.* Ermahnung.

cŏhorticŭla, *Rota* 1. ein Häuflein, kleiner Troupp Soldaten.

cŏhŏrtor, aris. *Napominam.* ermahnen, vermahnen. *syn.* Hŏrtor, ēxhŏrtor, ădhŏrtor, īmpĕllo, stĭmŭlo, īnflămmo. *vide Hortor.*

cŏhum, *Niebo, Jarzmowe wici.* & sub *Pługowy dyszel.* Riem am Pflug.

COI

Cŏibĭlis, *Składalny,* das sich zusammen schickt. *Secundam syllabam producunt, qui ab indicativo formant, corripiunt, qui à Supino: coitum.*

cŏibĭlĭter, *Gładko* 1. *Spoisto.* leichtlich zusammen gehend.

coinquinatio, *Poszpecenie.* Verunreinigung.

coĭnquĭno, as. *Zmazać* 3. *Zarażam.* beflecken, besudeln, verunreinigen. *In vitium versæ monumenta coinquinet artis.* Hor. *syn.* ĭnquĭno, măcŭlo, fœdo, pollŭo.

coinqueo, coinquio, *Obcinam drzewo,* & sub *Uczepnąć. v. Deputo*

cŏĭtio, *Spiknienie, Zchadzka, Zbieranie, 6. Potyczka, Potkanie, Łączenie, Bunt* 1. Zusammenkunft, Vertrag, Anlauf, Angriff.

cŏĭtus, us, m. *Łączenie, Zaćcie, Księżyca zaćcie.* Versammlung, fleischliche Vermischung, Beyschlaf, ein Haufen Volks, Menge, Sonnen-Finsterniß, das Treffen, Attaque. *Perq; suos coitus continet omne genus.* Ovid. *syn.* Cŏĭtio, cōncŭbĭtus.

cŏlăphĭzo, as, *gr.* cŏlăphum do, infligo, incŭtio, *Policzkuię* 1. mit Fäusten schlagen, Maulschellen, Backenstreich geben. *phr.* Cŏlăphis pērcŭtĕre, vērbĕrārĕ, fĕrīte. Colăphos īmpīngere. Dūriōri mănu pūlsāre gĕnas, ōs mănibus cædĕre vel colăphis pūlsāre căput, vel cædĕrĕ pālmis.

cŏlăphus, i. m. *gr. Policzek* 2. *Kułak, Poszyiek,* sub *Poszyikuię.* ein Backenstreich, Maulschelle. *Nos colaphum incutimus lambenti crustula servo* Juv *syn.* ălăpa.

cŏlāx, acis m. *gr. Pochlebca.* ein Schmeichler, Schmarutzer.

cŏlchicum colchicus flos. *Rozsiad.* Zeitlose, eine Blume.

cŏlĕătus equus, *Koń* 1.

cŏles, is, m. *Członek* 5. das männliche Glied.

cŏlĕus, i. m. *Jądro u zwierząt.* eine Hode.

cŏlĭca, æ. f. cŏlĭcus, cŏlliăcus color, *gr. Kolka* 1. das Bauchgrimmen, Reissen im Leibe.

cŏlĭas, æ. m. *gr.* an *Jaszczor ryba.* gewisse Art von Fischen.

cŏlĭcŭlus, *Latorośl* 1. *Wyrostek, Podczop.* ein Rebschößlein, Bohnenstengel.

cŏlĭcŭlus intortus, *Wąteczki.*

cŏlĭcus, *gr. Kolikowy, Kolkę cierpiący,* zum Bauchgrimmen gehörig.

cŏlĭphium, i. n. *gr. Gniotka, Chleb zapaśniczy.*

fnicʒy. Kraftbrod, Stärkbrod der Fechter oder Ringer.

[co]llis, is, m. *Cʒłonek* 5. *Wyroſłek.* das weiſſe Rebſchoß. *v. cōles.*

[c]ōlla, æ. f. *gr. Kley* 1. Pappe, Leim.

[c]ōllābāſco, collābeſco, & collābēſio, *Upadam.* 2. niederſinken, dahin fallen, zerbrochen, verderbt werden.

[co]llābĕfacto, as. *Oſłabiam.* erſchüttern, ſchwächen.

[co]llabello, as. *Całuię,* & ſub *Złączam.* küſſen.

[c]ōllābor, eris. *Upadam* 1. 2. zu Hauffen fallen, hinſinken, niederfallen. *Dixit & exanguis collabitur, ac velut ipſum.* P. *ſyn.* Cōncido, cādo, lābor.

[co]llabōro, as. *Spół robię.* mit andern arbeiten.

[co]llābus, i. m. *gr. Gozdzik u lutni.* Wirbel auf einem Inſtrument die Saiten aufzuziehen.

[c]ōllăcĕro, as, *Drapię* 1. zerreiſſen.

[c]ōllăcrȳmātio, *Płacz.* Beweinung.

[c]ōllăcrȳmo, as. *Płaczę* 2. beweinen, mitweinen.

[c]ōllāctānĕus, collacteus, *Społwychowaniec.* mit einerley Milch auferzogen, Mitſäugling, Milchbruder. *phr.* Mămmam, nūtrīcem sōrtītus ĕāndem. Nūtrītus ĕōdem ūbĕre. Qui ĕādem ūbĕra sūgit.

[c]ōllāre, is, n. cōllāria æ. f. cōllārium i. n. *Obroż, Kuna, żelazna, an Kołnierż.* ein Halsband, Kragen, Halseiſen. *Sæva ligant, & ferratis collaribus armant.* M.

[c]ōllătĕrālis, *Poboczny.* Seitwärtig, ein Gefehrte, Geſelle, ſo mit an der Seite iſt.

[c]ōllātio, onis, f. *Skład* 1. *Znoſzenie,* 1. *Rownanie, Cʒczenie* 2. *Podawanie Plebana, an Poſtnik.* Zuſammentragung, Vergleichung, Steuer, die man auf ein Volk legt.

[c]ōllātionem facio, *Równam* 4. *Przyrównywam.*

cōllātis ſignis, caſtris, *Wręcz.* mit geſammter Macht.

cōllātitia, collectitia ſtips, pecunia, *Jałmużna.* Beyſteuer.

cōllātītius, collātus, a. um. *Składany, Zbierany.* zuſammen getragen.

cōllātīvus, a. um. *Natkany,* 1. *Społeczny, Wzaiemny.* groß und weit, zuſammen gelegt.

collato, as, Rozſzerzam 1. weiter machen.

cōllātor, oris, m. *Podawca* 2. *Składacz.* Zuſteurer, der ein Amt oder Pfründe verleihet, Pfarr-Patron.

cōllātus, us. m. *Rownanie.* Vergleichung, Zuſammentragung.

cōllaudātio, onis, f. *Pochwała.* das Mitloben.

cōllaudo, as. *Pochwalam.* mitloben.

COLLE

Cōllēctă, æ. f. collectitia, orum, *Skład* 1. *Zbieranina, Jałmużna, Pobierki, Składana wieczerza.* Sammlung, Steuer, Schatzung, Zeche, Auflage, Allmoſen, eine Verſamlung, zuſammen gebrachte gewaffnete Mannſchaft, ein Gebeth, welches im Gottesdienſt abgeleſen wird.

cōllēctānĕa, ōrum. *Zbieranina, Kſięgi zbieralne.* eine zuſammen getragene Schrift.

cōllēctānĕum æs. *Zbior.*

cōllēctānĕus, *Zbierany* 1. geſammlet.

Collectarius, i. m. Wyciągacz, Odmieniacz pieniędzy. ein Wechsler, Wucherer, Aufkauffer.

collēctio, onis. f. *Zbieranie, Kupienie czego, Zamknienie, Pobór, Dowód* 2. *Wrzód* 2. Sammlung, ein Haufen, Geſchwär.

cōllēctītius, collēctīvus, *Zbierany* 1. *Zgromadny, Dowodny* 1. geſammlet.

cōllēcto, as. *Częſto zbieram.* oft ſamm'en.

cōllēctum, *Zbiór.* ein zuſammen gelegtes Gut.

cōllēctus, ti. *Zgromadzony.* zusammen gesammlet.
cōllēctus, ûs. *Zgromadzenie* 1. Sammlung.
cōllēga, æ. m. *Spółurzędowy*, *& sub Kolegiat.* ein Ambts-Genoß, Mitgesell. *At novius collega gradu post me videt uno.* Hor.
Collegatarius, *Spółdziedzic*, *Odkazanego co maiący.* dem zugleich ein Erbtheil überlassen worden.
cōllēgiātus, *B. Kolegiat.* der mit in der Zunft oder Gesellschaft ist.
cōllēgium, *Zgromadzenie 3. Cech*, *Spólność urzędu, Kapituła, Kollegium*, 1. 2. *Towarzystwo*. Versammlung, Gesellschaft, Zunft.
cōllēvo, *Ulżywam.* erleichtern, verringern.
cōllībērtus, *Spółwyzwoleniec.* der zugleich frey worden ist.
cōllĭbet, collibitum est, *Podoba mi się.* gefallen, belieben.
cōllībro, *Rozmierzam*, *Usławiam prosto.* gleichgewichtig machen.
cōllĭciæ, arum. *Rynna dachowa.* Wasserfurchen, Dachrinnen.
cōllĭcŭlus, i, m. *Pagorek.* ein Hügelein.
cōllīdo, is. *Uderzam*, 8. *Scieram* 2. *Klaskam rękoma.* zerknirschen, zusammen schmeissen, die Hände an einander schlagen. *Annulus ut fiat, primo colliditur aurum.* Ovid. *syn.* Frāngo, cōntěro, āttěro, confrīngo.
collīdor, *Tłukę się*, *Zbiiam się*, *Uderzyć się*
cōllĭgātĭo, onis, f. *Związanie*, *Spoienie*, *Wiązanie* 2. Zusammenfassung, Zusammenbindung, Verknüpfung.
cōllĭgĭtur, *Idzie za tym.*
cōllĭgo, as, *Wiążę* 1. 6. *Spinam*, *Zawięzuię* 1. zusammen binden, vereinigen, hemmen, zurück halten. *Ansaque compressos colligat arcta pedes.* Tib: *syn.* Līgo, cōnstrīngo, vīncĭo, rěvīncĭo. *vide Vincio*,
cōllĭgo, is. *Sumuię*, *Zdobywam się*, *Zamykam* 11. *Dowodzę* 2. *Poymuię myślą*, *Ruszam się* 3. *Uchodzę* 1. *Pokazuię się*. *Dorozumiewam się*, *Zwiia się wąż*, *Czyni ta suma*, *Zbieram* 1. 2. 6. 7. sammlen, zusammen lesen, auftreiben, zuwege bringen, fassen, begreiffen, schließen, erachten, abnehmen, aufheben, rechnen, zehlen. *Luna revertentes cum primum colligit ignes.* Virg. *syn.* āggrěgo, cōngrěgo cōngěro. *vel* lěgo, cārpo dēcērpo.
cōllĭgo vasa, sarcinas, colligo orbem. *Ściskać się*, *Prowadzę się*, *Wybieram się.*
cōllĭgěre se, animum, *Ośmielić się*, *Ostraszyć się*, *Roztrzeźwić. Upamiętywam się*, *Uspokoić się* 2. *Przychodzę k sobie.* sich erhohlen, ermuntern, die Furcht fahren lassen. (zielung.
cōllīmātĭo, *Rychtowanie*, *Zmierzanie.* Ab-
colliminium, *Collimitia*, *orum Pogranicze*, Gränzscheidung.
collimitatus, *O granicę mieszkaiący.*
collimito as. O granicę mieszkam. angränzen
cōllīmo, as. *Zmierzam*, *Trafiam.* nach einer Sach zielen, schießen. *syn.* Cōllīněo, āttīngo scŏpum.
cōllīněo, as. *idem & Narychtować.*
cōllĭnĭo, is. *Namazuię.* beschmieren, salben, anstreichen.
cōllĭno, is. *Plugawię*, *Szpecę.* beflecken, besudeln.
cōllīnus, a, um. *Pagorkowy.* hüglicht. *Quippe & collinas ad fossam moverit herbas.* Virg. *syn.* Mōntānus, clīvōsus.
cōllĭphium, *idem* coliphium.
cōllĭquěfăcĭo, *Rostapiam.* zerschmelzen.
cōllĭquěfio, *Rozpływam się.* zerschmelzen, zergehen. (werden.
cōllĭquēsco, colliquo, is. *Topnieię.* weich

cōlli-

collĭquīæ, *Rynna dachowa. v. colliciæ.*
collis, is, m. *Pagórek.* ein Hügel, Berglein. *Liber pampineas invidit collibus uvas.* Virg. *syn.* Mōns, jŭgum, clīvus, ăpĕx, vĕrtex.
collīsus, ûs. m. collisio onis, f. *Scieranie 1. Uderzenie 1. zbiianie się.* Zerquetschung Zerstossung. *Græcia Barbariæ lento collisa duello.* Hor.

COLLO

Collŏcātio, onis f. *Posadzenie, Rozłożenie, Wydanie córki.* Stellung. Ordnung, Setzung, Verheyrathung einer Tochter.
colloco, as *Posadzam 1. Pokładam 1. Stawiam 2. Ustawiam 1. Obracam. 3. Stanowię, 3. Kładę się, Daię na lichwę, Wyslawiam 1. 3. Wystawiam 4. Udaię się na co, Postanowić się 1. 2. Wydaię córkę, Pokonać, Uspić 1. 2.* setzen, stellen, legen, anwenden, anlegen, ausleihen, vermählen, ausstatten, zur Ehe geben. *Collocat, ipsa procul nebulis obscura recessit.* Virg. *syn.* Pōno, stătuo cōnstituo.
cōllŏcŭplēto, as. *Bogacę kogo,* reich machen.
cōllŏquor, eris. *Rozmawiam.* mit einander reden. *syn.* āllŏquor, āffor, āffāris, *inusitatum in prima persona præsentis temporis.* cōmpēllo, as.
collŏquium, collocutio, colloquutio, *Rozmowa.* ein Gespräch, Unterredung. *syn.* āllŏquium, sērmo.
Collubet; *Podoba mi się.* gefallen.
collucatio, *Przerzedzanie.* Behauung der Bäume.
collūcēo, es, *Swiecę, Swiecę się.* glänzen, scheinen. *syn.* Refūlgeo, cŏruſco. *vide Luceo.*
collūco, as. *Przerzedzam.* die Aeste behauen.
collūctātio, onis f. *Biedzenie się.* das Ringen.
collūctātor, oris. *Zapaśnik.* ein Ringer.
collūctor, aris. *Biedzę się 1.* mit einem ringen.
collūdo, is, *Gram z kim, Zmowę z kim uczynić.* mit einander halten, spielen, kurzweilen, scherzen, sich heimlich verstehen. *vide Ludo.*
collum, i. n. collus, i. m. *Szyia 1. 3.* der Hals. *Ille ubi complexu Æneæ colloque pependit.* Virg. *syn.* Cērvix.
Collumino, as, Oświecam. erleuchten.
colluo, is. *Płoczę,* auswaschen, ausspühlen.
collūsio, onis f. colludium, i. n. *Zmowa, Igranie.* Zusammenspielung, ein Scherzspiel, geheime Verständnuß mit dem Gegentheil.
collūsor, *Spółgraiący, Zmowni aktorowie, Towarzysz 1.* ein Mitspieler.
collusorie, Zmownie. abgeredter massen, verrätherischer Weise.
collūstro, as, *Oświecam 1.* besichtigen, hin und her besehen, erleuchten. *syn.* Lūstro, cīrcumspicio, *vel* īllūstro.
collŭtŭlo, as. *Kalam, Plugawię.* besudeln, beschmitzen.
collŭviāre vas. *Pomyinik.*
collŭviārius, a, um. *Pomyiowy.* unflätig.
colluviarium, i. n. sub Rynsztok, & Stek. ein Misthauffen.
collŭvies, ei, f. colluvio, onis, f. *Plugastwo, Pomyie, Mieszanina, Smród 3. Hałastra 2. Stek 2. 5.* zusammen geflossenes Spühlwasser, Unflath, Koth, ein Hauffe liederliches Gesindel. *Colluvies in maj is abit, seniumque libido.* M.
collŭvio ciborum. *Obżarstwo 2.*
Collybista, æ, m. *gr. Odmieniacz pieniędzy.* Vertauscher, Wechsler, Banquier.
collybus. m. *gr. Odmienianie pieniędzy, Odmieniania pieniędzy zysk.* ein Wechselbrief.

Collyphium, *lege Coliphium.*
collyra, æ. f. *gr. Bochen chleba, Gniotka, Ciasto, 3. Kłosek 1.* Brod, so in der Asche gebacken wird.
collyris, idis, *gr.* collyrida, æ. *Bochenek, Placek.* ein runder Kuchen.
collyrium, i. n. *gr. Oczne lekarstwo, Czepek, 3. Mać 1.* Augensalbe.

COLO

Cōlo, as. *Cedzę, & in Łowię ryby.* durchseihen. *Et colare vagos inductis retibus omnes.* M.
cŏlo, is. *Czczę 1. 2. Szanuię 1. Zdobię, 1. Chwalę, 3. Miłuię 1. Zachowuię 1. Przystrzegam, Mieszkam gdzie, 1. Bawię się 1. Orzę.* ehren, verehren, das Feld bauen, ackern, bewohnen, sich ausputzen. *Cura Deum, Dii sint, & qui coluêre colantur.* Ovid. *syn.* incŏlo, hăbĭto, *vel* vĕnĕror hŏnōro, ădōro.
cŏlŏbĭcus, è *gr. Obcięty.*
cŏlŏbĭum, *gr. Serdak, Kaftan, Koszula starych mnichow.* ein Leibrock ohne Ermel
cŏlŏcăsia, æ. f. colocasium, i. n. *gr. Bób 3.* Wasserbohnen, Egyptische Frucht.
cŏlŏcynthis, idis. f. *gr. Kolokwitynda.* Coloquinth, wilder Kürbis.
cōlon, *gr. Kiszka kołkowa.* das grosse Eingeweide, der grosse Mastdarm.
cōlon, *gr. Członek 7.*
cŏlōna, *Kmiotka.* eine Bäurin, Bauersfrau
cŏlōnārius, a, um. *Kmiecy.* zum Bauernwesen gehörig.
cŏlōnārium, colonicus census, *Podymne* Lehengeld, Zoll von Aeckern.
cŏlōnia, æ. f. *Wola 3. Osada 1. Folwark 1.* Pflanzstadt, eine neu bewohnte Stadt, das Volk in solcher Stadt, ein Meyer- oder Lehenhof.
cŏlōniam cŏlōnos dēdūco, collŏco, instĭtuo, impōno. *Osadzam pusty kray.* Leute aus einer Stadt nehmen, und eine andere damit besetzen.
cŏlōnicus, a, um. *Folwarkowy 1.* das zum Lehenhof gehöret.
cŏlōnus, i. m. *subst. Zagrodnik, Kmieć, Oracz.* ein Ackermann, Bauersmann, Einwohner. *syn.* Agrĭcŏla, ărātor, rūstĭcus, vĭllĭcus, cūltor agri. *epith.* Fortis, pauper, mĭser, sĭmplex pervĭgil, sŏlers.
cŏlōnus, *adject: Osadzie służący, in Osada 1.*
cŏlŏphon, onis. m. *gr. Koniec 1. Zamknienie, 4.* eine Stadt in Jonien, deren Einwohner treffliche Kriegsleute waren, welche bald den Ausgang des Krieges machten. *Und: Prov:* Colophonem addere alicui rei, *zakończyć*, etwas zum Ende bringen.
cŏlŏphonia. æ. f. *gr. Socznica ziele.* Geigenharz, Colophonien.
cŏlŏr, oris, m. *Farba 1. 2. 5. Barwa 1. Krasa, Ozdoba, Przyprawa, 5. Wymówka, Pokrywka. 2.* Farbe, Zierde, Gestalt, Vorwand, höfliche Entschuldigung, ein Schein, Soldatenmontur. *Ante novis rubeant quam prata coloribus ante.* Vir: *epith.* Grātus, vīvus, splēndens, lūcĭdus, pŭlcher.
cŏlor dīlūtus, languĭdus. obsŏlētus, surdus. *Farba blada.* abschiessende dunkle, trübe, dünne, durchsichtige Farbe.
Color flōrĭdus, sătur, vīvus. *Farba iasna.* volle, frische, liebliche Farbe.
Color pūrpŭreus, vĕrēcundus. sanguĭnŏlentus. *Rumianość.* röthliche Farbe.
cŏlor ex auro flavus, color violam sentiens, color ambiguus, color communicatus cum cæruleo, color vergens in candidum. *Farba mieniona.* vermischte Farbe.

Colō-

Colorātor, oris m. Farbierz 1. ein Färber, Tüncher, Mahler.
cŏlōrātus, a, um. *Malowany* 4. *Fałszywy, Przyprawny, farbowany.* gefärbt, angestrichen, verfälscht. *syn.* cŏlōre, cŏlōribus distinctus, ornātus, dĕcōrātus, pīctus contactus, coloreus, colorius.
cŏlōro, as, colorem do, *Farbuię, Zdobię* 1. 2. anstreichen, färben, zieren, schmücken. *Quos aurora suis rubra colorat equis.* Prop. *syn.* Pingo. *Phr.* cŏlōrem do, confĕro, indūco. Cŏlōre, cŏlōribus distinguo, orno, dĕcōro, pingo.
cŏlōror, aris. *Zrzeię, Ogorzeć.* von der Sonne schwarz werden.
cŏlōro in pejus, *Udaię źle.* verläumden.
cŏlosseros, è *gr. Olbrzymski, & sub Wysoki.*
cŏlosseus a, um. cŏlossīcotĕrus. cŏlossĭcus, *gr. idem, & Wielki* 1. *& in Obraz* 7. sehr groß, Riesenförmig.
cŏlossīcum signum. *Obraz* 7.
cŏlossus, i. m. *gr. Kolos. Obraz* 7. ein grosses Bild, grosse Statue.
cŏlostra, æ f. colostrum, i. n. *Siara.* die erste Milch einer Kindbetterin.
colōtes, æ. m. *gr. Krzeczek robak.*
cŏlūber, i. m. colŭbra æ. f. *Wąż* 1. 2. eine Hausschlange, Natter. *syn.* Sĕrpēns, anguis.
cŏlūbra cæca, *Glista.*
Colubrifer, i. m. Wężowaty. ein Schlangenträger.
culubrina, æ. f. Wężownik 3. *Mączyniec.* Schlangenwurz.
cōlum, i n. *Latinè, Cedziworek, Durszlak, Łużnik, Sieć rybia.* Seiger, Siebgeschirr, Durchschlag, Seihtuch.
cōlum, *Græcæ originis, Kiszka kołkowa. vide colon.*
cōlum, *gr. Członek w mowie.*
cŏlumba, æ. f. *Gołębica, Gołąb dziki.* eine Taube. *Oscula dat cupido blanda columba mari.* Ovid. *syn.* Pălūmbes. *epith.* nĭvĕa, mītis, sĭmplex, trĕpĭda, mānsvĕta. *phr.* āles Cўthĕrēĭa, ăvis Păphĭa Dīōnæa Chāŏnĭa idālĭa Dōdōnæa. Vŏlucris Vĕnĕri dīlēcta, expers fĕllis ăvis.
cŏlūmba Livia, *Turkawka.*
cŏlūmbar, aris, n. *Kuna żelazna, Gąsior* 1. *Smród* 3. *Łoże u cieśli, Kachel* 2. *Wiosłowy.* Gattung von Banden für die Uebelthäter.
cŏlūmbārĭum, i. n. *Gołębieniec.* Taubenhaus, Taubennest, Taubenkasten.
cŏlūmbārĭus, i. m. *subst. Gołębnik.* Täubler, Taubenwärter.
cŏlūmbīnus, cŏlumbāris, cŏlumbārius, a, um. *Gołębi.* das von Tauben ist.
cŏlūmbinus pullus, *Gołębię.* junge Taube.
columbor, Całuię. schnäbeln wie die Tauben.
cŏlūmbŭlus, i. m. *Gołąbek.* ein Täublein.
cŏlūmbus, i. m. *Gołąb* 1. ein Tauber.
cŏlūmbus, è *gr.* origine, *Sadzawka do kąpania.*
cŏlŭmēlla, æ. f. *Słupik, Nagrobek* 2. *Wał,* 3. *Ochmistrz, Przedni sługa.* eine kleine Säule, das Zäpflein im Hals, ein Hausknecht.
cŏlŭmēllāres dentes, *Zęby trzonowe* 2. Stockzähne.
cŏlūmen, inis n. *Wierzch, Podpora, Podłożka, Grunt,* 4. *Przedni sługa, Panowie przedni.* eine Säule, Stütze, ein Pfeiler, Aufenthalt. *syn.* Tūtēla, dēfēnsio.
cŏlūmen familiæ, *Ochmistrz.*
cŏlūmis, *Zdrowy* 1. gesund.
cŏlumna, æ. f. *Słup* 1. 3. *Porpora, Słupiec, Filar* 2. *Wał* 3. *Dzielnice.* ein Pfeiler, Säule, Stütze. *Est ubi non parvæ parva columna notæ.* Ovid. *syn.* Fūlcrum, cŏlūmen.
cŏlūmnārium, i. n. *Pobor filarowy, sub Filar.*

Filar. Schatzung auf die Säulen der Häuser gelegt.
cŏlūmnārius, i. m. *Utratnik, Niecnotliwy.* ein liederlicher Mensch.
cŏlūmnātio, onis, f. *Filarowanie.* Unterstützung, Säulenwerk.
cŏlūmnātus, a, um *Filarem podparty.* mit Pfeilern oder Säulen unterstützt.
cŏlūrnus, a, um. *Leszczynowy.* häseln, von Haselstauden.
Colurus, Macrob. Coluri, Proclo. sunt duo circuli maximi in sphæra obliqua per polos mundi, & per puncta solstitiorum & æquinoctiorum transeuntes, dicti coluri, quasi mutili quòd supra horizontem dimidiati tantum appareant. Hi æquinoctiorum & solstitiorum puncta designant.
cŏlus, ūs. & li. f. & aliquando m. *Kądziel, Przęślica,* & sub *Krężel.* ein Kunkel, Spinnrock. *Et colus, & fusus, digitis cecidēre remissis.* Ovid.
cŏlūstra, æ. f. *Siara.* die erste Milch in den Brüsten. (baum.
cŏlūtēa, æ. f. *gr. Moszenki drzewo.* Senet-
cŏlūthēa, orum. *gr. Wet 1.* Nachtisch, Confect.
colycia, orum. gr. sub *Pław 5.* eine Art Purpur-Schnecken.
cŏlymbas, adis. f. *gr. Oliwka, s. Nurek ptak.* eingemachte Olive.
cŏlymbus, i. m. *gr. Sadzawka 2. 3. Nurek ptak.* ein Fischteich, Schwemme.

C O M

Cŏma, hæc. & Comæ, hæ. *Włosy, Ploty, List drzewny, Pierzysko, Listki ziol.* Haar, Blätter an Bäumen und Kräutern. *Comuntur nostræ matre jubente comæ.* Ovid. *syn.* Cæsărĭes, căpĭlli, crīnes.
cŏma ovium, *Wełna 1.* Wolle.
cŏmāgēne, es. *Narda.* eine gewisse Salbe.
cōmarches, æ. m. *gr. Woyt na wsi.* der Oberste im Dorf, Dorfschulze.
cŏmāns, cŏmātus, *Kosmaty.* das Haar oder Laub hat. *syn.* Căpĭllātus, crīnītus. *p.r.* Crīnibus, cæsărie, căpĭllis dĕcŏrus, ŏrnātus. (apfel.
cŏmărus, i. m. *gr. Jeżowka drzewo.* Haag-
comassor aris. Rozgardyas stroię. nach dem Tisch trinken.
comatoria acus. Przedzielnica. Haarnadel.
combennones, in *Woz 1.* die auf einem Karn fahren.
combĭbo, is. *Wypiiam, Nabieram w się, Napiiam się, tr.* mit einander trinken, einsaugen, einziehen. *syn.* Bibo ēbibo, haurio.
combibo, onis. m. *Spółpiiący.* ein Sauf- oder Zechbruder. *syn.* Mensæ, caupona sŏcius, cŏmes, compōtor.
combīnātio, onis, f. *Składanie.* Zusammenfügung, Vergleichung, Uebereinstimmung
combīnātus, a. um. *Składany* zusammengefügt. (Kraut.
combretum, i. n. sub Obłapa wonna. ein
combūro, is. sub *Spalić 1,* verbrennen. *syn.* ūro, ēxūro, ădūro, crĕmo, īncendo: flāmmis consūmo. *v. Uro, Incendo.*
combūstio, onis, f. combustura, *Spalenie.* das Verbrennen.
cŏme, es. f. *gr. Kozia bródka ziele.* Bocksbart ein Kraut.
cŏmĕdo, is. *Jem, Ziadam, Wyiadam 1. Przeiadam, Trawię 2. Przemarnować.* essen, verthun, verschwenden. *syn.* ĕdo, pāscŏr, mandūco, mando.
comedo, onis. m. cŏmĕdus i. m. *Żarłok, Utratnik* ein Schlemmer, Prasser.
cŏmes, itis. *commune, Spółidący, Nasladowca 1. Towarzysz 1. 2.* ein Reisegefehrte, Begleiter, Nachfolger. *Tu tibi dux comiti, tu comes ipsa duci.* Ovid. *syn.*

syn. Cŏmĭtāns, cŏmĭtātus, sŏcĭus, sŏdālis, āſsĕcla.

cŏmes, m. *Hrabia, Kniazik.* 1. Graf.

cŏmes domeſticorum, *Ochmiſtrz.* Hofmeiſter.

cŏmes ſtabuli, *Koniuſzy.* Stallmeiſter.

cŏmes theſaurorum, largitionum, *Podſkarbi.* Schatzmeiſter.

comeſsābŭndus incedo. *Gachuię.*

cŏmēſsātĭo, onis, f. *Wieczerża droga, Rozgardyas.* Schlemmerey.

cŏmēſsātor, oris. m. *Roſpuſtnik.* ein Praſſer, Schlemmer. *ſyn.* Hĕllŭo.

cŏmēſſor, aris, *Rozgardyas ſtroię.* verſchlemmen, ſchmauſſen, freſſen, ſauffen. *ſyn.* ĕpŭlor, convīvor.

cŏmēſtĭo, comeſtūra, *Jedza.* das Eſſen.

comeſto, Zarłok. ein Praſſer.

comēſum, *Ziadło ſię, in Ziadam.*

cŏmēſus, a. um. ſub *Ziadam.* gegeſſen. *ſyn.* ēsŭs, ădēſūs, ēxēſus, consūmptus,

cŏmēta, æ. m. Cometes, æ. m. *Miotła na niebie, Kometa.* ein Comet, Schwanzſtern. *Fulgura, nec diri toties arſere cometæ.* Virg: *ſyn.* Stēlla crīnīta.

COMI

Cŏmĭcus, i. m. *gr. Komedyiny.* ein Comedienſchreiber.

Cŏminus, *adverb: Z bliſka, Wręcz, Tudzież.* von Nahe, in der Nähe. *Cominus enſe ferit, jaculo cadit eminus ipſe.* Ovid. *ſyn.* Prŏpe, prŏpĭus: haud prŏcul.

Cōmis, *Łagodny, Ludzki, Układny.* freundlich, höflich, ſittſam, lieblich, holdſelig. *Conveniunt partes hæ tibi; comis anus.* Ovid: *ſyn* Hūmānus cŏmmŏdus făcĭlis, bĕnīgnus ūrbānus, blāndus, mānſuētus, mītis, lēnis, placĭdus. *vide Clemens, Mitis.*

Comiſſatio, comiſſor; lege Comeſſatio Comeſſor.

cōmĭtas, atis. f. *Rozmowność, Łagodność, Układność, łagodnomowność.* Freundlichkeit, Lieblichkeit, Holdſeligkeit, Höflichkeit. *ſyn.* Bĕnīgnĭtas, hūmānĭtas, ūrbānĭtas.

cōmĭtas aſſentatrix, *Kortezya.*

cŏmĭtātus, us. m. *Prowadzenie poczeſne, Orſzak, Pacholſtwo, Towarzyſtwo z. Grafoſtwo* ſub *Graff, Komitywa.* die Geſellſchaft, Begleitung, das Geleit, Gefolge. *ſyn.* Cœtus, cătĕrva, tūrba.

cŏmĭtātus tribus, quatuor, quinque &c, *Samoczwart.*

cŏmĭtātus bene, comitatus multis, comitatu magno. *Pacholczno.*

cōmĭter, *Łagodnie, Ludzko, Układnie.* freundlich, lieblich. *ſyn:* Hūmānè, hūmānĭter bĕnīgnè.

cōmĭtĭa, orum. *Seym, Gromada 3. potiùs tamen omnes ſyllabas corripe.* Landtag, Reichstag. *ſyn.* Cōnvēntus; cōncilium.

comitia gĕro, hăbeo, ŏbeo, pĕrăgo, *Seymuię.* Reichstag halten.

cōmĭtĭālis, *Seymowy.* zum Landtag gehörig.

comitiālis homo, comitialiter ſub *Kaduk cierpiący, Krzywoprzyſięzca; Przyſięgacz Sądowny.* ein Zänker, Trödler, der die hinfallende Sucht hat.

comitiālis morbus, *Kaduk choroba.* die fallende Sucht.

cōmĭtĭālĭter, *ſub Kaduk cierpiący.* nach dieſer Krankheit Art.

cōmĭtĭātus, ûs. m. *Seym.* Verſammlung auf dem Landtag.

comitio, as. m. *Seymuię.* eine Verſammlung halten.

comitĭum, i. n. *Seymowe mieyſce, Gromada 3.* eine Verſammlung, Zuſammenkunft, Verſammlungsort, Landhaus, Landſtube, Parlamentshaus.

cŏmĭtor, aris. *depon:* & *pass.* & comito, as. *Prowadzę 3. 4. Jadę z kim.* begleiten, folgen, zur Leich gehen, begleitet werden. *Ille meum comitatus iter maria omnia circum.* Virg. *syn.* Sŏcĭo, sĕctor, sĕquor stĭpo, ăssĕctor. *phr.* Sum comes, ĕo ăddo mē cŏmĭtem. Vēstīgia sĕquor. Lătĕri ălĭcūjus ădhærēre, ălĭcūjus ĭter, grĕssum, cŏmĭtāri.

C O M M

Cŏmma, atis, n. *gr. Upust, Członek* 7. Wasserfall. Cŏmma *item Nota Orthographica semicirculi dextra parte constans, qua incisa oratoria distinguuntur, Diomed.*

cŏmmăcŭlo, as. sub *Zmazać z. 3.* besudeln, beflecken. *Commaculare manus, crudelis tu quoque mater.* Virg. *syn.* Macŭlo, fœdo, inquĭno.

commădeo, es, *Moknę 1. Przemakam.* sehr naß seyn.

cŏmmăduit, *Uwerzało.*

commalasso, commalaxo. Mięczę co. weich machen.

commando, is. & commanducor. Deponens Lucill. Ziadam w żuię, Skąsać. zerkäuen.

commaneo, es, Spół mieszkam. verbleiben, bey einander bleiben, wohnen.

cŏmmănĭpŭlātio, onis, f. *Półek.* Cammeradschaft, Rottgesellschaft.

commănĭpŭlāris, is, m. cŏmmănĭpŭlo, onis, m. *Jednego ufca piechota 3. Towarzysz 3.* Cammerad, Spießgesell.

cŏmmănsum, *Maslykatorium.*

cŏmmărcĕo, es, *Truchleię, Więdnę.* welk seyn, träg werden.

cŏmmărgĭno, as. *Obrabiam.* mit einem Rand befestigen.

Commaritus, Spółzaletnik. ein Nebenmann.

Commasculo, sub Mężnię. zum Mann machen, stärken.

Commater sub Kmotr. Mitgevatterin.

cŏmmeātor, oris. m. *Jednacz 1. Posrzednik.* Mitgeher.

cŏmmĕābilis, commeatum continet, *Przechodzisty.* gangbar.

cŏmmĕātum dŏ. *Folguię, Dozwalam.* einen freyen Paß geben.

cŏmmeātus, us, m. *Strawa, Spiża 2. Odeyścia czas, Prowadzenie 1. Przewóz 1. żywność, Przeyście, Komitywa.* sicher Geleit, freyer Zu-und Abtritt, Erlaubniß wegzugehen, Paßport, Ueberfuhr, Nahrungsmittel, Proviant.

commeditor, Rozważam 1. fleißig betrachten

cŏmmĕmĭni, *Pamiętam.* bin eingedenk, erinnere mich.

cŏmmĕmŏrābĭlis, commĕmŏrandus, *wspominania godny*, denkwürdig, merkwürdig. *syn.* mĕmŏrābĭlis.

cŏmmĕmŏrātĭo, commĕmŏrāmentum, *Wspominanie, Przypominanie.* Erzehlung, Gedächtniß, Andenken.

cŏmmĕmŏro, as. *Wspominam 1. 2. Przypominam.* melden, gedenken, erzehlen, sich besinnen, erinnern. *syn.* Mĕmŏro, mĕmĭni, cŏmmĕmĭni.

cŏmmĕndābilis, *Zaleceniaгgodny.* lobwürdig, angepriesen.

cŏmmĕndātio, *Zalecenie, Udawanie.* Anpreisung, Anbefehlung.

cŏmmĕndātĭtius, *Zalotny 2.* zur Empfehlung dienlich.

commendātor, oris, m. *Zaleciciel.* der lobt, anpreiset.

cŏmmĕndo, as. *Zalecam, Poruczam, Udaię pięknie, & in Kładę się, & sub Przyiemnym czynię.* befehlen, anbefehlen, anvertrauen. *syn.* Laudo, cĕlĕbro, cŏmmĭtto, trādo, crēdo, dēpōno, māndo, as.

cŏmmēnsus, ûs. m. *Proporcya 1.* Gleichförmigkeit.

commentaculum, *Laska ceklarska.*
commentariensis, *Pisarek 1. Pisarz 2. Tarasowy.* ein Rentschreiber, Kerkermeister, Profos, Leutnant, Wachtmeister.
commentariolum, *Ksiąszki pamiętne.* klein Register, Auszug.
commentarium, i. n. commentarius, i. m. *Ksiąszki pamiętne. Spisek, Wykład 1. Dziennik 1.* Register, Verzeichniß, Denkbuch, eine ausführliche Erklärung, Auslegung.
commentatio, onis, f. *Rozważenie, Myśl, 2. Cwiczenie 2.* Betrachtung.
commentator, oris. m. *Wykładacz 1. Wynalezca.* ein Dichter, Erfinder, Ausleger.
commentior, iris. *Zmyślam 2.* erdichten, lügen, fälschlich vorgeben.
commentitius, a, um. *Zmyślony.* erdichtet. *syn.* Fictitius, fictus, effictus, simulatus.
commento, as. *Obiiam gębę, Zbiiam gębę.* einen Denkzettel mit Ohrfeigen machen.
commentor, aris. *Zmyślam 1. Wymyślam, Myślę 1. Rozważam 1. Roztrząsam, Rozmawiam, Piszę 2.* ersinden, aussinnen, erdenken, Erklärung über ein Buch schreiben. *syn.* Cogito invenio, adinvenio, reperio, fingo; comminiscor, *vel* explano, tracto, disputo.
commentor, oris. *Wynalezca.* ein Erfinder
commentum, i. n. *Wymysł 1. Wykład 1. Zmyślona rzecz, Zbieranie rzeczy.* Erdichtung, Erfindung. *syn.* Fictio, fabula, Ficta verba, Fictæ res.
commeo, commeto, as. *Przeieżdzam się, Przebiegam się.* reisen, gehen.
commercium, i. n. *Społeczność, Handel 2. Towarzystwo, Kontrakt 1. Zamiana.* Kaufmannschaft, Handel, Gewerb, Gemeinschaft.
commercor, aris. *Skupuię.* zusammen kauffen
commereo, commereor culpam, *Zasługuię, Przewiniam, Grzeszę.* verschulden, verdienen, fehlen, sündigen. *syn.* mereo, mereor.
commetior, iris. *Mierzę 1. Pomierzam, Liczę, Wygadzam.* messen, ausrechnen.
commictilis, *Podły.* verächtlich.
commigratio, onis. f. *Przeprowadzenie.* Hinziehung.
commigro, as. *Prowadzę się, Wyprowadzam się.* wo hinziehen. *syn.* Migro, emigro, discedo, exeo.
commiles, itis, commilito, onis, m. *Towarzysz. 3.* ein Spießgesell, Camerad. *syn.* Belli socius, pugnæ comes. *v. Miles.*
commilitium, i. n. *Społżołdowanie, Towarzystwo 3.* Kriegs gesellschaft, Cameradschaft.
comminatio, onis, f. *Groźba.* Bedrohung, Troß.
Comminatim, Groźno. mit Bedrohung.
Commingo, Mokrzę się.
comminisco, is. Comminiscor, *Zmyślam 1. Wymyślam.* erdenken, erdichten, erfinden, ersinnen. *vide Commentor.*
commino, as. *à mino as. Zganiam & in Pędzę.* fort treiben.
comminor, *à minor aris. Grożę 2.* dräuen.
comminuo, is. *Kruszę, Kruszę, Drobię, Zbiiam łeb.* mindern, zerbrechen, verringern, verkleinern. *Ingenii vires comminuere mei.* Ovid. *syn.* Minuo, imminuo, frango, contero.
comminutus, *Podupadły, Natyrana rzecz.*
commisceo, es. *Mieszam 1. 4. Łączy się, Nierządu patrzyć.* mischen, vermengen.
commiseratio, onis. f. *Litość.* Mitleiden, Erbarmung.
commiseresco, is. *Lituię się.* Mitleiden haben, sich erbarmen.
commiseror, aris. *idem & Narzekam.*
Commissarius, ii. m. sub Podkomorzy.

Komisarz. ein verordneter Befehlshaber
commissio, onis, f. *Spuszczanie szermierzów, Zaczęcie* 1. *Poruczanie, Kompozycya, Wina* 1. zweyer oder mehrer Zusammenlassung, Streit, ein Gang der Fechtenden, Befehl, Vollmacht.
Commissorius, sub Przydatek 2.
commissum, i. n. *Dopuszczenie, Zwierzona rzecz, Wina* 1. *Występek, Grzech.* eine begangene That, Uebelthat, anvertraute Sache.
commissura, *Spoienie, Staw* 2. *Figa, Szew* 2, *Łata* 1. eine Fuge, Zusammenfügung.
commissus, a, um. *Spoiony. Konfiszkowany, Odpadły, & sub Dziedzictwo.* übergeben, anvertraut, zusammen gefügt, verfallen.
commistio & commistus, us. *Pomięszanie.* Vermischung, Vermengung.
commistus, ti. *Pomięszany.* vermischt.
committitur, *Poczyna się, przepadam.*
commitigo, as, *Miękczę, Wybiiam* 10. besänftigen, begütigen, erweichen.
committo, is. *Powierzam, Dopuszczam się, Poruczam* 1. *Ważę się* 2. *Wdaię się* 1. 2. *Przepadam winę, Spaiam, Poczynam, Złączam, Wadzę drugich Szczepię, Potykam się* 4. *Zszywam, Ufam,* 1. *Wydaię,* 8. *Konfiszkować, Pokazuię się komu, Utracam* 1. *Grzeszę, Haftuię; Przewiniam.* anvertrauen, anbefehlen, übergeben, zusammen fügen, begehen, an einander hetzen, zugleich mit andern schicken. *Primus inexpertæ commisit semina terræ.* Tib. *syn.* ādmĭtto, pātro, făcĭo, *vel* crēdo, confīdo, commēndo, trādo, *vel* ĕxpōno, ōbjĭcĭo.
committo bellum, *Zwodzę bitwę.* Committo literis *Wpisuię.* Committo ludos, *Stroię igrzyska.* Committo me fortunæ. *Puszczam się na szczęście.*
Committo me fluctibus. *Puszczam się na morze.* Committo me viæ. *Udaię się gdzie.* Committo noxam: *Przewiniam.*
Commixtio, vide Commistio.
commixtum, *Mieszanina.* Vermischung.
Commodatarius, commodator, pożyczalnik 2
Commodatio, onis, f. Pożyczanie 1. 2. Lehnung, Vorstreckung.
Commodatitius, Pożyczalny.
commŏdātò, *Pożyczkiem.* Lehnsweise.
commodatum, i. n. *Pożyczana rzecz* 2 etwas, Geliehenes.
Commodatus, i, commodus, vel accommodatus, Pożyteczny. geliehen, nützlich.
commŏdè, *Raźno, Wczas* 1. *Snadnie, Poręce, Dobrze mi.* füglich, bequem, nett fein, wohl, recht, zuträglich.
commŏdĭtas, atis, f. *Snadność, Łagodność Wczas, Pożytek.* Gelegenheit, Bequemlichkeit, Füglichkeit, Nutzbarkeit, Vortheil, Gefälligkeit. *Cogimur ipsius commoditate frui.* Ovid. *syn.* ūtĭlĭtas, *vel* occāsĭo, commŏda tĕmpŏrá.
commŏdĭto, as. *Pożyczam* 1. stets ausleihe
commŏdo, as. *idem, & Pożyteczny iestem Dogadzam* 1, *& sub Rad co widzę,* nützen, dienen, einen Dienst thun, zu Willen seyn, leihen, lehnen, ordnen, zurecht machen. *syn.* ăccommŏdo, mutŭum do, præbeo.
commŏdŭlātĭo, onis, f. *Proporcya* 1. Gleichförmigkeit.
commŏdŭlè, commodulum, *Wczas.* ein wenig füglich.
commŏdum, adv: *Na szczęście* 1. *Jeno uszedł, Dobrze mi* 2. *Wczas.* zu rechter Zeit, füglich, eben recht, kaum.
commŏdum, i. n. *Pożytek, Wczas.* Nutzen Gewinn, Gelegenheit, Bequemlichkeit.
commŏdum est, *Podoba mi się. Czas potemu, Łacno mi.* com-

commŏdus, a, um, *Wczesny, Sposobny, Pożyteczny, Powolny, Rażny, Mierny, Ludzki, Łagodny, Układny, Znośny.* nützlich, bequem, füglich, eben recht, noch zu klein, gut, gefällig, angenehm. *syn.* āccommŏdus, ūtĭlis, opportūnus āptus tēmpēstĭvus, ĭdōnĕus.

commōlĭor, iris, *Kuuię 2. Wymyślam, Idę na kogo, Zwalam, Sztuki zażyć.* sich sehr bemühen, suchen auszuführen. *Cum commoliri tempestas fulmina cœptat.* Luc; *syn.* Mōlĭor, nītor, ānnītor, connītor.

commolo, is. *Mielę.* mahlen.

commŏnĕo, commŏnĕfācio, *Napominam.* erinnern, mahnen. *syn.* Mŏnĕo, ādmŏnĕo.

commŏnĕſĭo, *Napominaią mię.* errinnert werden. (nerung.

commŏnĭtĭo, onis, f. *Napominanie.* Erin-

commŏnĭtorĭum, *Książki pamiętne, Napominanie.* ein Memorial.

commonstro, as. *Pokazuię 1.* zeigen, weisen, lehren.

commŏrātĭo, onis, f. *Mieszkanie 1. 4. Omieszka, Pomieszkanie, Przebywanie.* das Bleiben, Verweilen, Verzug, Säumniß, Wohnung.

commordĕo, es. *Skąsać.* beissen.

commŏrĭentes, *sub Mastokowie Tureccy.*

commŏrĭor, *Umieram społem.* mit einander sterben, zugleich sterben.

Commoro, as. Mieszkam 3.

commŏror, aris. *Mieszkam gdzie, Bawię się 2. Bawię kogo.* sich säumen, aufhalten, verweilen, verziehen, bleiben. *syn.* Mŏror, mănĕo, consīsto.

Commorficare, Skąsać.

Commortalis, Smiertelny. sterblich.

Commnosis, *gr. Pierzga.*

Commotaculum, Laska Ceklarska.

commōtĭo, onis, f. *Poruszenie 2. Afekt 4.* Bewegung. *syn.* Mōtus, tūmūltus, pērtūrbātĭo.

commōtĭūncŭla, *Poruszenie się, Ograszka.*

commotus mente, *Szalony 1.*

commŏveo, es. *Ruszam się z. 3. Pobudzam, Ruszam 2. Wzruszam, Przenoszę 3. Podnoszę. 7.* bewegen, erschüttern, verrücken, anreitzen. *Celeres neque commovet alas.* Virg: *syn.* Mŏvĕo, pērtūrbo, affĭcĭo, concĭto, īncĭto.

commŏvĕo sacra, *sub Processya.* (się.

commŏvĕor, *Obchodzi mię 2. Poruszam*

commūlceo, es. *Ogłaskać.* gelinder machen, begütigen, besänftigen.

Commulco, commulto, Zbiiam komu gębę. & sub podeptać. bläuen, schlagen.

commūne, *Pospolita rzecz, Pospolite dobro, Pospolitość, Rzeczpospolita.* das gemeine Wesen.

commūne est, *Pospolito iest.* Commune fit, *Dzielmy się.* Communem se facerę. *Nierządu patrzyć.*

Communicarius dies, in Wszech świętych dzień.

Communicator, Uczestnik. ein Mittheiler.

commūnĭcātĭo, communicatus, us. *Spółeczność, Obcowanie 1.* Mittheilung, Gemeinmachung, Bericht, Offenbarung.

commūnĭcātĭo sermonis, *Rozmowa.* Unterredung.

commūnĭcatĭo, *figura Oratoria; supra* Anacœnosis, *eadem.*

commūnĭco, as. *Spółkuię, Uczestnikiem czynię, Zwierzam się, Rozmawiam.* mittheilen, zu wissen thun, unterreden, gemein machen. *syn.* Confĕro crēdo, pārtĭor, īmpērtĭor, partĭcĭpem făcĭo.

commūnĭo, onis, f. *Uczestnictwo. Społeczność.* Gemeinschaft, Gesellschaft, Geniessung des Abendmahls.

communio sermonis, *Rozmowa.* Unterredung.
communionem abnuens, *sub Niespołkuiący*
commūnio, is. *Obwarować.* befestigen, fortificiren, verwechten. *syn.* Mūnio vāllo. *vide Munio.*
commūnis, is. *Pospolity 1. 3. Powszechny, Społeczny, Nieczystły.* gemein, offenbar, kund, bekannt, gebräuchlich, üblich, gewöhnlich, allgemein. *syn.* Vūlgāris, pōpūlāris, plēbēius, trītus non rārus. (*sic.*
commūnis Mercurius, *Prov: sub Dzielmy*
commūnitas, atis, f. *Społeczność, Obcowanie 1. Pospolitość.* Gemeinschaft, Gesellschaft. *syn.* Commūnio, cōmmērcium, fœdus, sŏciĕtas.
commūniter; commūnitus, *Społecznie, Powszechnie, pospolu, pospolicie.* gemeiniglich, insgemein, *syn.* Vūlgō, pāssim, ŭbīque, *vel* sæpĕ, sæpius, crēbro, plērumque, frĕquenter.
commurmuratio, onis. f. *Szmer 1.* das Zusammenbrummen.
cōmmūrmūro, as. commurmuror. *Mamrzę, Markotę.* zusammen murmeln, brummen.
cōmmūtābilis, *Odmienny.* wankelbar, unstet, veränderlich.
cōmmūtātio, commutatus, ūs. *Zamiana, Odmiana.* Veränderung, Abwechslung.
cōmmūtātio, *Cic. figura Rhetorica, unam sententiam in aliam sensu contrario formans.*
cōmmūto, as. *Odmieniam 1. 3. Mieniam się, Mienię farbę, Prowadzę się.* verwechseln, vertauschen, verändern. *syn.* Mūto, pērmūto, cōnvērto, īnvērto.
cōmmūto pecuniā, *Przedaię.* verkauffen.
commuto verbum, *Sprzeczam się.* zanken, hadern.
Cōmo, is. *Pięknzę, Tresię.* zieren, auspuzen, schmücken. *syn.* Pēcto, dēpēcto ōrno, ădōrno.
cōmœdia, æ. f. gr. *Komedya 1.* Schauspiel Lustspiel. Comödie.
cōmœdicē, *sub Komedyą stroię.* lustig.
cōmœdiōgrăphus, i. m. gr. *Pisarz wierszow.* ein Comödienschreiber.
cōmœdus, i. m. *gr. Aktor 1.* ein Comödiant
cōmŏpŏlis, is. f. *gr. Wieś.* ein Marktflecken
Comosus, Kosmaty. haaricht, belaubt, von Blätter. (flechterig
cōmotria, f. *gr. sub Pięknzydło.* Haar

COMP

Cōmpāctilis, *Składny 2. Spoisty, Siadły, Pleciony.* zusammen gefügt, gepackt.
cōmpāctio, onis. f. *Spoienie, Zbicie gwoździmi.* feste Zusammenfügung.
cōmpācto, *Zmownie.*
compacto corpore, *Siadły.*
cōmpāctor librorum, *Księżnik 2.* ein Buchbinder.
cōmpāctum, *à com: & paciscor Zmowa.* Vergleich, Abrede.
cōmpāctus, a. um, *à Compingo, Składany, Spoiony, Siadły, u. compactilis.*
cōmpāges, is. *hæc. Spoienie, Szew 2. Staw w ciele.* Zusammenfügung, Fuge, Haft, Umfassung. *syn.* Cōmpāgo, cōmmīsūra, vīncŭlum.
Compagino, as. Zwieram 1. an einander stossen, die Blätter zusammen pappen, fügen. (gung.
cōmpāgo, inis, f. *Spoienie.* Zusammenfü-
cōmpar, āris. *adject. omne, Rowny 3. Podobny 1. Przyzwoity.* gleich. *syn.* pār, sĭmĭlis, æquālis.
cōmpar, is, m. *Towarzysz 1. Małżonek.* ein Mitgenoß, Camerad, Ehegemahl.
cōmpar, *Cic: Figura Rhetorum, quæ membra orationis pari numero syllabarum componit.*

cōmpă-

compărābilis, *Rownania podległy.* das zu vergleichen ist.
compărātè, *Względem.* gegen einander, mit Vergleichung.
compărātio, onis, f. *Rownanie, Przyrównanie, Nabywanie, Przygotowanie.* Vergleichung, Zurüstung, Zubereitung, Erwerbung.
compărātum est. *Zwyczay iest.*
compărātīvus, *Rownaiący.* das man vergleichen kan.
Comparativus Gradus Grammaticorum, qui comparationū significationē continet.
Comparco, is. Comparsit Oszczędzam. erspahren.
compărĕo, es. comparet, *Widać, Znać. Nayduię się, Pokazuie się co, Stanąć, 3. Pokazuię się komu.* erscheinen, sich erzeigen. *Lucifer in toto comparuit orbe.* Ovid: *syn.* āppārĕo, vĭdĕor, adsum, ēxsto.
compăro, as, *Przyrównywam, Gotuię 1. 2. Dostaię 1. Nabawiam, Sposabiam, Pogadzam się, Sprawuię 14. Kupuię, Usadzam się.* vergleichen, zubereiten, schaffen, zuwege bringen, Anstalt machen, einkauffen. *Divinis hoc factum comparat ausis.* Sil: *syn.* Cōnfĕro, āssimilo, āpto, compōno, æquo, coæquo, adæquo, *vel* păro, āssĕquor, cōnsĕquor, acquīro, ădipīscor, ōbtĭnĕo cōllĭgo.
Comparticeps, Uczestnik. Mitgenoß.
Compartior, Dzielę 3. mittheilen.
compāsco, is. *Pasę bydło.* mit einander weiden, hüten.
compāscor, *Pasę się.*
compāscŭus, a, um. *Pospolity 1.* zur gemeinen Weide gehörig.
compāscŭus ager, *Pastwisko* κ. eine gemeine Weide.
Compater, tris. m. Kmotr. ein Gevatter.
compatior, sub Spółżałuię. mitleiden haben.
compātrōnus, i. m. *sub Opiekun.* Mitschirmer. (schrecken.
compāvesco, is. Przeleknąć się. sehr erschrecken.
compavio, Zbiiam gębę.
Compavitus, Zbity. zerstossen.
Compectum, lege Compactum.
compĕdes adĭmo, resolvo, *Rospętać.*
compĕdes indo, compedio, *Pętam.* fesseln.
compĕdītus, compede vinctus, lĭgātus, *Pęto wosząty, Spętany.* gefesselt, ein Sclave, Gefangener.
compĕdum tritor, *Okowaniec.*
compēllātio, onis, f. *Naleganie, Napominanie, Mówienie do kogo.* Anrede, Zusprechung.
compello, as. *Mówię do kogo, Mianuię, Pozywam 1. Namawiać na nierząd.* anreden, ansprechen, mit Namen ruffen, beschuldigen. *Compellabat, & has tristes Latonia voces.* Virg. *syn.* Vŏco, ādvŏco, allŏquor.
compēllo, is. *Zganiam 1. Wganiam, Przymuszam, Przypieram, Przywodzę 4. Pozywam 1.* nöthigen, zusammen treiben. *Hædorumque gregem viridi compellere hibisco.* Virg: *syn.* Pēllo, ŭrgĕo, ădĭgo, cōgo, īmpēllo. (ren.
compēndia sequor, *Oszczędzam.* erspahren.
compēndia scribendi, compendia vocum, *Abrewiacya.*
compēndĭārĭò, *Krótko.* kurz, gerade.
compēndĭārĭus, *Krotki,* das nächste und kürzeste.
compendifacio, compendium facio, *Skracam, Zyskuię, Krótko mówię.* gewinnen, erspahren, Profit machen.
compēndiis scribendi utor, *Piszę prędko.* kurz schreiben.
compēndĭosus, *Sumowany, Zyskowany.* kurz, vortheilhaftig, zugleich.

compen-

compendĭum, i. n. *Krótkość, Sumowanie, Zyſk 1. Pożytek.* ein Handbuch, kurzer Begrif, Gewinn, Vortheil.

compēndĭum dicendi, *Mowa krótka.* kurze Rede.

compēnſatio, onis, f. *Nagroda, Równanie.* Vergeltung, Erſetzung.

compenſativus, ſub Nagrodny.

compēnsŏ, as, *Nagradzam.* vergelten, erſetzen, wieder einbringen. *ſyn.* Pēnſo, mūnĕror, rĕmūnĕro, *phr.* Rĕddo mūnus, rĕfĕro, rĕpendo.

compēnſo pedibus pecuniam, *Odchodzić.*

comperce, pro compeſce priſcum, in Nie 2. & Hamuię.

comperendinatio, comperendinatus, ûs, Odwłoka 2. Verzug, Aufſchub des Termins.

comperendino, as. Odkładam 3. Friſt geben, aufſchieben.

comperendinus, ſub Rękoiemſtwa dzień.

compĕrio, is Comperior, *Doświadczam 2. Nayduię 2. Wyrozumiewam.* etwas erfahren. *ſyn.* Dēprĕhēndo, ſcĭo, nōvi.

compērnis, *Krzywonogi.* der eingebogene Füſſe hat.

compērtĭus, *ſub Doświadczam 2.*

compērto, *Doznawſzy.* offenbar.

compērtum ēſt mihi, habeo compertum, compĕri, *Wiem pewnie.* gewiß erfahren

compērtus, ū. *Doświadczony.* erfahren.

compes, ĕdis, hæc. *Pęto.* Feſſel, Fußeiſen. *Sed neque compedibus, nec me compeſce catenis.* Ovid: *ſyn.* Cătēna, vīncŭla, lăquĕus.

compes linea, *Sidło.*

compēſco, is. *Uſkramiam, Hamuię, Spół paſę.* zähmen, bezwingen. *ſyn.* Cōhĭbĕo, rĕtĭnĕo, contĭnĕo, cŏercĕo, frænо, rĕfræno, comprĭmo.

compĕtens, *Słuſzny, Przyzwoity, Przynależący.* ordentlich, gehörig, gebührlich.

compĕtĕnter, competentiſſimè, *Przyſtoi[…] nie, Przyzwoicie, Pomiernie 2.* rechtlich[…] füglich.

compĕtĕntia, æ. f. *Przynależytość, Pro[…] porcya.* Geſchicklichkeit, Füglichkeit, [Ü]bereinſtimmung.

compĕtit, *Przynależy, Przyſtoi, Zgod[za] się, Zgadzam się.* es ſchicket ſich.

compĕtĭtor, oris, m. *Spółproſzący.* Mi[t]werber.

compĕto, is. *Spół proſzę, Władam […] Dogadzam 1. Domieſzczam.* mitbege[h]ren, zugleich bitten, ſich fügen, ſchicken. *ſyn.* Convĕnio, congrŭo, dĕcĕo.

compĕto animo, auribus, lingua, *Prz[…] ſobie ieſtem.*

compīlātĭo, onis. f. *Złupienie 1. Okradz[e]nie.* Beraubung, Beſtehlung.

compīlātor, oris, m. *Wyłupiciel, złodzie[y] 1. Przewabiacz.* ein Räuber, Plünderer.

compīlātus, a, um. *Okradziony.* geplündert, beraubt, beſtohlen.

compīlo, à pilus, vel à pilo as, ſub *Obry[…]wam, Kradnę 1.* compīlo, á pilum v[el] à pilo as, *Scíſkam 4. Kupię, Kradnę 1. Wykradam, Wyłupię 1. Porywam z[a] łeb, Okraść kogo, Biię kogo, Przewo[…]bić.* berauben, beſtehlen, plündern, das Haar ausrauffen. *ſyn.* ēxpīlo, dīr[ĭ]pĭo, ērĭpĭo, fūror, prædor.

compīngo, is. *Spaiam, Spinam, Wytł[…]czam 1. 2. Faſuię, Tarcicami pokładam, Rzucam w oczy, Oſadzam więźni[a].* zuſammen heften, fügen, packen, Büch[er] einbinden, einen ins Gefängniß lege[n]. *ſyn.* Compēllo, dētrūdo, ădĭgo, ūrge[o] *vel* compōno, conjūngo.

compĭtālis, compĭtalitius, *Trętowy, poſp[o]lity.* zum Creutz-Weg gehörig.

compĭtālia compitalia feſta, *ſub Krzyżo[]wa droga.*

compitum, i. n. *Tret, Rozstania dróg.* Creutzweg. *Compita grata Deo, compita grata cani.* Ovid: *syn.* Via, iter, vicus, plateæ.

compitus, *ti, Krzyżowa droga.*

compläcet, complacitum est. *Podoba mi się, Ulubić sobie.* gefällig.

compläcitus, *Ulubiony.* (digen stillen.

Compläco, *as. Błagam.* versöhnen, befrie-

compläno, as. *Rownam 1. 2. Nawożę, Polerwię.* eben machen. *Complananda domus, desolandiq; penates,* F. *syn.* Æquo ădæquo, exæquo, *vel* solo æquo, ēverto.

complantor, *sub Szczepię.* beypflanzen.

complaudo. *Cic. corr: Plaudo.*

complector, *Obłapiam, obeymuię 1. Poymuię, to myślą Ogarnąć.* begreiffen, umfangen, fassen, verstehen. *Et patris Anchisæ gremio complectitur ossa.* Virg. *syn.* ămplector, complĕxu tĕnĕo, fŏvĕo.

complēmentum, i. n. *Dopełnienie.* Erfüllung.

complĕo, es. *Dokładam, Dopełniam, Dolewam, Napełniam, Natykam się, Stoi to za to, Dokonywam, Spełniam, Zastępuię, 3. Nabiiam uszy.* erfüllen, voll machen. *Annuus exactis completur mensibus orbis.* Virg. *syn.* implĕo, ădimplĕo, *vel* pĕrficio, ăbsolvo, finio, conficio, impōno finem.

completio, *onis. f. Wypełnienie.* Erfüllung.

complētus, a. um. *Pełen, Zupełny.* erfüllt, voll, ganz. *syn.* implētus, plēnus, *vel* pĕrfectus.

complex, *Towarzysz 1. & Pomocnik.* Anhänger Mithelfer, Mitschuldiger, Theilhaber.

complexio, onis, f. *Zawikłanie, Splecienie, Złaczenie, Obięcie, Zamknienie 5. Kompleksya, Dowód.* Umarmung, Umfassung, das Temperament des Menschen.

complēxus, ūs. m. *Łono 2. Obięcie, Obłapienie, Powikłanie.* Umfang, Umkreiß. *Quis te nostris complexibus arcet?* Virg. *syn.* ămplēxus.

complēxus, xi. *Spleciony.* begriffen.

complicatus, a. um. *Powikłany.* zusammen gelegt, verwirrt, undeutlich.

complico, as. *Składam 2. Zwiiam 1.* zusammen wikeln, legen, falten. *syn.* Plico, convolvo, involvo, contrăho.

complōdo, is. *Klaskam rękoma.* die Hände zusammen schlagen.

complōratio, onis. f. complōrātus, us, m. *Płacz.* Beweinung, Beklagung.

complōrātus, ti. *Opłakany.* beweint.

complōro, as. comploratu persequor, *Opłakiwam.* beweinen beklagen.

compluor, *Moknę 1.*

Complūtus, *Zmokły.* beregnet, begossen.

complūres, complusculi, *Niemało ich.* viel mit einander, sehr viel. *syn.* Multi, pĕrmulti, plūres, plūrimi.

complūries, *compluriens, priscè, Często 1.* oft, vielmal.

complūviātus, *Czworograniasty, & in Winnica podwiązana.* ein grosser Weinberg.

complūvium, i. n. *Dach 1. Stek 3. Podwórze.* ein Ort, da sich das Regenwasser von vielen Dächern sammlet.

compondĕro, as. *Pomierzam.* abwägen.

compōno, is. *Składam 1. Układam, Jednam, 1. Równam, 4. Pogadzam 1. Złączam, Uspokoić co, Przyprawiam 3. Przyrównywam, Spuszczam kogo, zmyślam 1. 2. Piszę 2. Grzebię umarłego, & sub Doszła ugoda.* zusammen ordnen, setzen, vergleichen, ein Buch schreiben, begraben, enden, versöhnen, confrontiren, zur Ruhe legen, sich schicken, be-

 [illegible] quemen.

quemen. *Sic parvis componere magna solebam.* Virg.

compono me, *Kładę się.* sich zu Bette legen.

compono vultum, *Uprzątć postawę.*

comporto, as. *Znoszę 1.* zusammen tragen.

comportatio, onis. f. *Znoszenie.* Zusammenführung, Einsammlung.

compos, otis. adject: omne, *Uczestnik.* theilhaftig. *Insequere, & voti postmodo compos eris.* Ovid.

compos fio. *Otrzymawam, Dostało mi się, Dostaię 1.* erhalten, bekommen.

compos animo, compos mentis, sui. *Przy sobie.* wohl bey Sinnen.

compositio, onis, f. *Składanie, Spuszczanie szermierzow, Ugoda, Przyprawa 14. Recepta.* Zusammensetzung, Vertrag, Vereinigung, Ordnung.

compositio, amicabilis, *Zdanie 3.*

composite, *Gładko, Pięknie, Skromnie.* ordentlich, zierlich.

composito, *Zmownie.* mit Fleiß, abgeredter maßen.

compositor, oris, m. *Składacz.* ein Zusammenfüger, Verfasser, Vertheidiger,

compositura, compostura, *Składanie, 1. Spoienie, Przyprawa 4. Recepta.* etwas zusammen gesetztes.

compositus, a. um. *Porządny, złożony 1. Kształtowny, Umowiony, Zmyslony.* zusammen gesetzt, artlich, gerüstet, verordnet, bestimmt, gestillet.

compositus pretio, *Naięty.* bedungen.

compostus, *Umarły.* beygelegt.

compotatio, onis. f. *Spółpicanie, Dobra myśl, Bankiet, Biesiada 1.* Zeche.

compotem facio, compotio is. *Nabawiam, Domieszczam, Przyimuię 1.* theilhaftig machen.

compoto, as. *Zpół piię.* mit einander trinken, zechen. *vide Pot.*

compotor, oris. m. compotrix icis f. *Spółpiiący.* Zechbruder, Saufschwester.

compraes, aedis. m. *Spółrękoymia.* Mitbürge.

compransor, oris. m. *Spółiadaiący, Gość, 1.* der mit zu Mittag isset.

comprecatio, onis. f. *Modlitwa.* gemeinschaftliches Gebeth.

comprecor, aris. *Modlę się.* bitten, bethen.

comprehendo, comprendo, is. *Imam kogo, Chwytam 1. Ogarnąć 1. Poymuię co myślą, Przyimuię się, Zachwycić ognia.* begreiffen, verstehen, fassen, erwischen, erhaschen, ertappen. *syn.* accipio, capio, apprendo, apprehendo, assequor. *vel* concipio, intelligo, percipio.

comprehensibilis, *Poięty 2. Obiętny 2.* begreiflich.

comprehensio, onis. f. *Imanie 1. Poięcie, Obięcie, Poimanie 2. Chwytanie, Uchwycenie, Okrągłość.* Begreiffung, Zusammenfassung, Begriff, Verstand, Ergreiffung, Erwischung.

compresse, *Ściśle, Krótko.* kurz, nahe, dicht, enge.

compressio, onis. f. compressiuncula, *Ściskanie, Ściśnienie 1. 2.* Zusammendruckung.

compressor, oris. m. *Gwałciciel.* Zusammendrucker.

compressus, us. m. *Ściśnienie 1. Zgwałcenie 2. Drogość 2.* Zusammendruckung.

comprimo, is. *Dławię, Ściskam 1. Zadławić, Hamuię, Uskramiam, Uymuię kogo, Stulam, Tłumię, Trzymam co skąpo, Zatrzymawam 2. Otrzymać się 2. Utłoczyć, Zgwałcić 4. Wściągam 1. Zamykam 8. 9.* Zusammendrucken. bändigen, stillen, dämpfen. *syn.* Teneo retineo, coerceo, cohibeo, compesco, sisto, retardo *vel* abscondo; occulto, tego obtego, *vel* contraho, stringo, constringo, *vel* premo, opprimo.

comprimo animos, *Składam pychę.*
comprimo manus, *Zakładam ręce.*
comprimor, sub *Otrzymać się.*
comprŏbātio, onis. f. *Pochwała.* Billigung, Gutheissung.
comprŏbātor, oris. m. *Pochwalacz.* der was billiget.
comprŏbo, as. *Pochwalam, Potwierdzam.* loben, billigen, gut heissen, beweisen. *syn.* Prŏbo, āpprŏbo, laudo.
compromissarius, Jednacz 2. ein Schiedsmann.
compromissum, i. n. *Zakład iednaczy, zdanie 3.* einhellige Bewilligung auf einen Schiedsmann.
compromitto, compromissum facio, *Zdaię się na dobre ludzie.* mit andern bewilligen.
comptus, ti, *Ozdobny, Galant, Upstrzony.* geziert, nett, geputzt.
comptus, us. m. *Pięknienie.* Zierde, Schmuck
compūgno, as. *Biię się z kim, Swarzę się.* mit einander streiten, mitfechten.
compūlsio, onis. f. *Przymuszenie.* Nöthigung, Treibung.
compūlsor, oris. m. *Przymusiciel.* ein Treiber, Nöthiger, Zwinger.
compūnctio, onis, f. *Kłócie 2. Skłócie, Sztychowy raz, Skrucha.* das Stechen, die Reue. (gestochen.
compūnctus, a. um. *Skłoty, Pryskowany.*
compūngo, is. *Kolę 1. Skłóć.* stechen.
compūtābĭlis, *Łacny do obrachowania.* das man rechnen kan.
compūtātio, onis. f. *Rachunek.* Rechnung.
compūto, as. *Rachuię 1.* erwägen, überschlagen, urtheilen, schätzen, ausrechnen, abhauen. *syn.* Nūmĕro, cēnsĕo, pŭto.
compūtrēsco, *Próchnieię, Gniię.* verfaulen, verwesen. *vide Putresco.*
computus, per 2. & per 4. tus. ti. Rachunek an *Komput.* Aufrechnung der Zeit.

Cōnāmen, inis n. *conatio onis f. Usilność, Pąd.* Unternehmung, Bemühung. *syn:* *Cōnātus.*
conāmen sumo. *Zapuszczam się.*
cōnāmentum, *Drąg 2. & Silenie 1,* Hebzeug.
conātum, ti. *Zamysł.* Unterwindung.
conātum capio, *Zawodzę się.*
cōnātus, us. m. *Usilność, Zamysł, Zapuszczanie.* das Unterstehen Unterfangen, Vorhaben. *syn.* Cōnāmen, tĕntāmen, mōlīmen, nīsus, vīs.
concăco, as. *Plugawię.* mit Menschenkoth besudeln.
concæde claudo. *Zarębuię drogę.*
concædes, is. f. *Obrąb.* Verhauung des Wegs durch niedergefällte Bäume.
concălĕfăcio, *Zagrzewam, Rozruchać się.* mit erwärmen. (erwärmt.
concălĕfactōrĭus, *Zagrzewniący.* das wohl
concălĕo, concalefio, concalesco, *Zagrzewam się.* zugleich warm werden.
concalleo, *Drętwieię, Odrętwieć 2.* erharten, hart werden.
Concalo as. Zwoływam. zusammen ruffen.
concămĕrātio, onis, f *Sklep 1.* Gewölb.
concămĕro, as. *Sklepię.* wölben, ein Gewölb machen.
concapes is. f. Drewno wyrobione, Tycz, winniczne roszty.
concaptivus, Spółwięzień. mitgefangen.
concăstīgo, as. *Strofuię.* züchtigen, zugleich straffen.
concateno, as. Łańcuchem wiążę, & sub *Łańcuszne.* an einander wie eine Kette fügen.
concătērvātus, *Zatarli się.* & sub *Scisnąć się.* zusammen gerottet.
concăva orum, *Gruba.*
concăva pars, *Złobkowatość.* einwärts runde Biegung.
concăvo as. *Wydrążam, Nakrzywiam.* aus-

ausħölern, hohl machen. *syn.* Căvo,
concăvum, i. n. *Złobkowatość, Wydrążenie.* inwendige runde Fläche.
concăvus, a, um. *Złobkowaty, Lochowaty, Dęty.* hohl, gehöhlt.
concēde hinc, *Precz ztąd.*
concēdite, *Wara ...*
concēdo, is. *Dozwalam, Przyzwalam, Ustępuię, Daruię, Daię 1. Podaię 1. 2. Ustępuię 2. 6. 7. Przyznawam 1. Daymy to, Umieram 1.* zulassen, erlauben, verwilligen, gewähren, zugeben oder glauben, gehorsamen, weichen, wo hingehen, sich begeben, verfügen, sterben. *syn.* do, lărgĭor, tribŭo, pĕrmĭtto, cedo, *vel* fatĕor, non nĕgo, non rĕpūgno non rĕcūso n. n ābnŭo. (*Odpuszczam.*
concēdo alicui dicto, concedo impunitatem
concēdo de meo jure. *Ustępuię swego.*
concedo in jus, ditionem, *Poddaię się.*
concedo petitioni, *Uprosić się daię.* sich erbitten lassen.
concĕlēbro, as. *Sławię, Stroię igrzyska.* feyern, feyerlich begehen, halten. *v. Celebro*
concēlo, *as. Taię czego.* verbergen, verheelen
concēntio, onis, f. *Spiewanie, Melodya. vide concentus.*
concentor, *qui simul canit:* Mitsinger.
concēntrātĭo, onis, f. *Scisnienie 2.* Zusammenlauffung in einen Mittelpunct.
concenturio, *as. Rozpisuię 4. Sporządzam, Zbieram 1. Rozmyślam się.* versammlen, erwägen.
concēntum servat, *Stroyny 2.*
concēntus, us. m. *Spiewanie, Melodya, Zgadzanie się, Zgoda.* Zusammenstimmung, Einhelligkeit, Gesang, Melodie. *phr.* Conc..rs cāntus. Vōcum dīscordia concors. *vide Cantus.*
cōncēptācŭlum, i. n. *Poczęcia mieysce, Dół 2. Kałuża.* ein Ort, da etwas empfangen und erhalten wird, Ursprung Gebuhrts-Stadt, Aufenthalt.
cōncēptātur, sub *Poczyna niewiasta.*
conceptela, *æ. f. Rurmusowa skrzynia.* Wassergehalter.
cōncēptĭo, onis, f. *Poczęcie, Obięcie, Formula, Koncept.* Empfängniß, Aufsatz Abfassung.
cōncēptio verborum, formularum, concepta verba. *Formula.* Aufzeichnung u Rechts-Händeln.
cōncēptis verbis, *Rozmyślnie.* & sub *Przysięgam 1.* mit ausdrücklichen Worten.
conceptivæ feriæ sub Swięto ruchome. angesetzte Feyertäge.
conceptivus, Zapowiedny. angesetzt.
concepto as. Zamyślam co. empfangen.
conceptor, oris. m. Praktyk podły. ein Empfanger. (empfangen.
cōncēptus, a. um. *Rozmyślny.* gefasset,
cōncēptus, us. m. *Poczęcie, Poięcie, Płód 1. Jama, Koncept.* Empfängniß, Schwängerung, Leibesfrucht, die Fassung in dem Sinn, Verstand in einer Sache.
cōncērno, is. an. *Baczę.* klärlich sehen.
Concernit, pro pertinet ac respicit, tangit, fert secum, recentiorum est Latinorum.
cōncērpo, is. *Drapię 1.* zerreissen.
concerræ, sub Bałamut.
concerro onis. Towarzysz 1. Bałamut.
cōncērtātio, onis. f. *Swar, Spór.* Hader, Zank. (streitend.
concertativus, Swarliwy. mit einander
cōncērtātor, oris, m. *Przeciwnik, Warchoł.* Zänker, Haderer, Mitbuhler.
cōncērtātorius, *Swarliwy, Sporny 1.* zänkisch, haderhaftig, streitisch.
concerto, as. *Sprzeczam się, Swarzę się, Wyscigam się.* streiten, kämpfen, mit einander zanken, hadern.
concessatio, onis, f. Przestawanie, Przestanek.

stanek. Nachlassung, Aufhörung, Ruhe, Saumseligkeit, Zauderung.

concessivus, *Dozwalaiący.* (sen.

concesso, as. *Przestaię.* aufhören, unterlas-

concessio, concessum, concessus us. *Dozwolenie*, *Godziwa rzecz.* Erlaubniß, Zulassung, Vergünstigung, Bewilligung.

concha, æ, f. *gr. Slimacza skorupa*, *Pław* 4. *Skorupa* 5. *Korczak* 2. *Łupina*, *Czara* 1. *Umywadlnik.* Muschelfisch, Meerschnecken, Trinkschale, Perlenmutter. *Genus est piscis firmiorem habens testam. Interdum accipitur pro gemmis; quæ nonnunquam in ea reperiuntur. Interdum sumitur pro tuba.*

cōncha ærea, ferrea. *Miednica.*

cōncha bibo, *Pełnię* 1.

concha margaritifera, *Perłowa macica.*

conchæ Porcellanæ Venereæ, *Pław* 4.

conchæ calculus nucleus, *Perła.* (schel.

cōnchātus, *Dołkowaty.* gestalt wie eine Mu-

cōnchis, idis, *gr. Slimaczy kamień*, *Groch w łuskach.* eine Gattung Bohnen, ein Muschel-oder Schneckenstein.

cōnchīta, æ. m. *gr. Rybak.* Muschelfänger.

conchlace, *Kamyczek gładki.*

cōnchŭla, *Skorupa* 5. *Niecka*, *Korytko*, *Pław* 4.

cōnchȳliāta vestis, *Szarłat* 4. Purpurkleid.

cōnchȳliātus, *Szarłatny.* mit Purpurfarbe gefärbt.

conchȳlis, is. f. *Slimak.* Meerschnecke.

conchylium, *Pław* 4. *Szarłat* 5. ein Fisch mit Schaalen, daraus man Purpurfarbe oder Scharlach macht. *Genus conchæ idem cum murice, cujus sanie pretiosissima lana tingebatur. vide Murex.*

cōncīdo, is. à cædo. *Rąbam*, *Kraię*, *Siekę* 1. *Drobię*, *Posiekać*, *Knuię* 1. zerschneiden, zerstücken, zerhauen. *syn.* Cædo, scindo.

cōncĭdo, is. à cădo. *Upadam* 2. 8. *Serce tracę.* über einen Hauffen fallen, umfallen, einfallen, kleinmüthig werden. *syn.* Cădo dēcĭdo, rŭo, cōrrŭo lăbor.

cōncieo, es. *Poruszam*, *Pobudzam*, *Zwoływam.* bewegen, erregen, zusammen (russen.

cōnciliābŭla, orum. *Sąd* 4.

cōnciliābŭlum, *Schadzka*, *Gród*, *Podwód* 1. Versammlung, Zusammenkunft loser Leute, heimliche unrechtmässige Versammlung der Geistlichen.

Cōnciliātio, onis, f. *Jednanie* 2. *Ugoda*, *Uięcie* 2. Versöhnung, Vereinigung, Vertrag.

cōnciliātor, oris, m. *Jednacz* 1. 3. *Nierządniczy sługa*, *Sprawca*, *Rufian.* Versöhner, Werber, Schiedsmann, Kuppler.

cōnciliātor carnis, *Rzeźnik* 1.

cōnciliātrīcŭla, conciliatrix, *Jednaczka*, *Rufianka.* Vermittlerin, Kupplerin.

cōnciliātūra, æ. f. *Ugoda*, *Jednanie* 2. *Rufiaństwo.* Versöhnung, Kuppeley.

cōnciliātūram exerceo, *Rufiańską trzymam*

cōnciliātus, ûs. m. *Ziednoczenie*, *Złączenie.* Vereinigung, Verknüpfung.

cōncilio, as. *Stręczę* 1. 2. *Złączam*, *Pogadzam* 1. *Pilśnionego co robię*, *Nabawiam*, *Jednam* 1. *łaskę ziednać* 2. *Raię*, *Stłaczam* 2. *Kupuię*, *Przyimuię sługę.* versöhnen, vereinbaren, vereinigen, stillen, vergleichen, befriedigen, kuppeln. *syn.* Cōnjūngo dēvīnco, *vel* acquīro, păro, cōmpăro.

cōncilior, *Radzę* 1.

cōncilium, i. n. *Rada* 2. *Seym*, *Gromada*, 3. *Zgromadzenie* 3. *Radziecki dom*, *Powoy* 6. Versammlung, Gemeinde, Zusammenkunft. *syn.* Cœtus, cōnvĕntus.

cōncĭnĕntia, æ. f. *Melodya.* Zusammenstimmung.

cōncinnātio, onis, f. *Przyprawa* 1. Zusammenordnung, Zierlichkeit.

concinnātor, oris. m. *Pięknzyciel, Sprawca, Kędziornik.* ein Zubereiter, Haarschmücker. (*Praktyk* 2.
cōncinnātor causarum, litium, *Prokurator* 2
concinnatitius, Skromny 2. bequem, füglich
cōncinnè, concinniter, *Ozdobnie, Gładko* 1. hübsch, zierlich, nett, galant, fein, artig.
cōncinnitas, concinnitūdo, *Piękność, Składność, Wyprawa* 3. *Gładkość mowy.* Zierde, feine Ordnung.
cōncinno, as. *Naprawiam* 1. *Gotuię, Chędożę, Wyprawiam* 3. *Przyprawiam* 3. *Nabawiam, Wmawiam.* 2. zusammen ordnen, bereiten, zierlich machen.
cōncinnus, *Składny, Gładki* 5. *Galant.* hübsch, artig, galant.
cōncino, is. *Spiewam* 1. 3. *Zgadzam się, Gram* 1. *Trąbię.* Zusammen stimmen, mitsingen. *Dicitur ad clausas concinuisse fores.* Ovid. *syn.* Căno, canto, *vel* cōncentum edo, cāntu respōndĕo, āccĭno.
cōncio, is. *Poruszam, Nabawiam kogo Wzbiiam* 1. *Buntuię. v. Concieo.*
cōncio, onis. f. *Zgromadzenie,* 3. *Gromada* 2. 3. *Słuchacze, Kazanie, Kazalnica.* eine Versammlung des Volcks, Rede an eine Gemeinde, Predigt. *syn.* Cōncilium, *vel* ōrātio, sermo.
cōncionālis concionarius, concionatorius, *Gminowy, Kaznodzieyski, Kazaniu służący.* zur Versammlung oder Rede gehörig.
cōncionārius populus, *Słuchacze,* Zuhörer.
cōncionātor, oris. m. *Kaznodzieia.* ein Prediger, Redner vor dem Volk. *syn.* ōrātor. *phr:* Vĕrbi Dĕi præco. Sacra dogmăta tractans. Commĕmŏrāns jūssa vĕrenda Dĕi.
cōncionor, aris *Każę do ludu.* eine Predigt oder Rede halten, predigen. *syn.* ō-ro pĕrōro. *phr:* Fĭdĕi vērba sŏno, īllustro dōgmăta Christi, ōrācŭla lēgis pāndo. Christi dōgmăta spārgō pĕr ōrbem, Jūstitiæ lēges, vītæque sălūbria jussa.
concipilo, as. Biię kogo, Porywam za łeb, Rozszarpać. zausen, zerhauen, zerstücken, anfallen.
cōncipio, is. *Poymuię myślą, Poczynam niewiasta, Dopuszczam się, Zaymuię się, Przyzwalam; Ima się ogień, Napiiam się, Zachodzę.* begreiffen, fassen erlangen, einbilden, empfangen, schwanger werden, auffetzen, verfassen, sich vornehmen. *syn.* Pĕrcipio, nōsco, cōgnōsco, āssĕquor īntĕlligo, căpio.
cōncipio flāmmam, *Zapalam się, Zagorzało się.* (*rza*
cōncipio morbum, *Zarażam się, Zacho*
cōncipio summas, *Rachuię* 1. (*psuię się*
cōncipio verba, jusjurandum, *Mówię z kim*
cōncipior, concipitur, *Wszczyna się.*
concīsè, *Drobno.* kurz, Stückweise.
concisio onis, f. *Zsiekanie.* Zertheilung.
concisura, Siekanie, Rozdzielność, drobność Spaltung.
concitamentum, i. n. Pobudka 1. Anreitzung
cōncitātio, onis. f. *Poruszanie* 2. *Buntowanie.* Anstiftung, Bewegung, Aufruhr
cōncitātor, concitor. oris. *Buntownik, Pobudka* 3. *Warchoł.* Anstifter, Erreger.
cōncitātus, a. um. *Poruszony, Prędki.* getrieben, bewegt angereitzt, schnell, geschwind. *syn.* Concitus, cĕlĕr, răpĭdus vĕlox.
cōncito, as. *Pobudzam. Poruszam. Poszczuwam. Wzbiiam* 1. *Wzwieram k nia. Wzruszam; Zawodzę się, & się Buntuię.* erwecken, anreitzen, antreiben, erregen. *syn.* ĕxcito, mŏveo, sŏllĭcito, stĭmŭlo, făcĕndo, ăgo, pĕllicĕo ăcŭo.

cōnci-

Concitus, *Poruszony*, angereitzt, bewegt. *syn.* Concitatus, excitus, excitatus.

concivis, *ac*... *Ziomek tegoż miasta*. Mitburger.

Conciuncula, æ. f. *Gromada 3. Kazanie*. kleine Versammlung.

Conclamatio, onis, f. *Krzyk* 1. 2. das Zusammenschreyen, gesammtes Geschrey.

Conclamatum est, *sub Nadzieię stracic*. es ist geschehen, es ist vollbracht, es ist alles verlohren.

Conclamatus, a. um. *Odstąpiony od lekarzow, Zwątpiony, Umarły, Wielki*. beweint mit grossem Geschrey.

Conclamito, as. *Rozwotywam* 1. sehr ruffen, zusammenschreyen.

Conclamo, as. *Krzyczę* 1. *Krzykam* 3. 4. *Obwotywam*. mit einander schreyen, zusammen ruffen. *syn.* Clamo, exclamo, Vociferor.

Conclavatus, a. um. *Zawarty*. verschlossen.

Conclave, is. conclavium, ii. n. *Komora* 1. *Łożnica* 1. *Zamknienie* 1. *Pokóy* 4. *Stołowa izba, Klatka ptasza*. ein Gemach, Wohnzimmer, Kammer.

conclinscere, *Uczepnąć*.

Concluditur, *Idzie za tym*.

Concludo, is. *Zamykam* 5. 11. *Dokonywam Sciskam* 4. *Kończę* 1. 2. beschliessen, enden, schliessen, einen Ausspruch oder Urtheil geben, einschliessen, versperren. *Pars aptare locum tecto, & concludere sulco*. Vir. *syn.* Claudo, includo, *vel* colligo, insero, *vel* absolvo, perficio.

Concise, *Zawarcie*. nett und kurz gefaßt.

Conclusio, onis. f. *Zamknienie* 4 5. *Zamykanie, Dowód* 2. Beschluß, Ende, Einschränkung.

Conclusus, a. um. *Zamkniony*. beschlossen, eingesperrt, eingeschlossen, fest gestellt. *syn.* clausus, inclusus, intercIusus.

conclusuræ fornicum, *Kosz sklepowy*. Schlußstein. (Verdauung.

concoctio, onis, f, *Trawienie* 1. *Strawienie*.

concœna, æ, m. *Gośc na biesiedzie*. Mitesser, Tischgenoß beym Abendmahl.

concœnatio, onis f. *Biesiada*, 1. *Bankiet*. Abendmahlzeit, Gasterey.

concolor, oris omne. *Jedney maści*. gleicher Farbe.

concopulo, as *Spaiam*. zusammen binden, kuppeln.

concoquo, is. *Trawię* 1. *Warzę* 1. *Strawić* 1. verdauen, leiden, vertragen.

concordia, *concordatio, concorditas*; *Zgoda*. *Przeiednanie, Ugoda, Bocian*. Einigkeit, Einhelligkeit. *vide Pax*.

concordia vocum discors, *Melodya*.

concordialis, is. f. subst. Bielmok ziele. Bruckwurz.

concorditer, concordissime, *Zgodnie*. einhelliglich.

concordo, as. *Zgadzam się*. einig, gleichsinnig seyn, mit einem übereinstimmen.

concorporalis, Towarzysz 3. eines Leibes.

concorporatio, Zsiadanie, Zrastanie. Vereinigung.

concorporo, as. Spaiam. vereinbaren.

concorporor, Zrasta się, Zmieszać, W pada rzeka.

concors, dis. *omne* concordialis, concordis is. *com: Zgodny, Zgadzaiący się*. einhellig, einmüthig, einig.

concretitius, Kraciasty. von Hürden oder Stecken gemacht. v. Cratitius.

concratitius paries. Sciana spólna. von Stecken geflochtene Wand.

concredo, is. *Powierzam, Zwierzam się*. zu verwahren geben, anvertrauen,

concremo, as. *Spalić* 1. verbrennen. *syn.* uro, comburo, aduro, exuro, incendo, cremo.

concreo

concreo, *sub Stwarzam.*
concrĕpo, is. *Grzmot czynię, Brzmię, Brząkam 2. Trzaskam, Gruchocę, skrzypię, Kłapam, Klaskam 1.* rauschen, krachen, knarren. *syn.* Crĕpo, crĕpĭto, concrĕpĭto, strīdĕo strĕpo, strĕpito.
concresco, is. *Zrasta się, Zsiada się, skrzepnąć się, Gęścieię, Marznę.* zusammen wachsen. *syn.* Conflor, cŏĕo, commĭscĕor, condēnsor, dēnsor, īndūror.
concrētio, onis, f. *Zrastanie, Zrotnienie, Zsiadanie, Spoienie.* Zusammen wachsung. *syn.* Mixtio.
concrētus, a. um. *Spoiony, Złożony, skrzepły, Gęsty 1.* zusammen gewachsen, gefroren, geronnen. *syn.* compŏsitus, conflātus.
concribillo, Dziurawię, & sub Pokresić.
concrīminor, Zmyślam. beschelten.
concrīspo, as. *Potrząsam 1.* kräuseln.
concrucior, Boleię 1. zboleć. gepeiniget werden.
concrūstātus, a. um. *Spiekły.* überzogen.
concŭbia nox, *Pierwospy.* erster Schlaf, Mitternacht. (schläferin.
concŭbīna, æ. f. *Nałożnica.* Beyliegerin, Bey
concŭbīnātus, ûs. m. *Nałożnictwo.* unehliches Beylager, Kebsehe.
concŭbīnus, i. m. *Nałożnik.* ein Beyschläfer. *syn.* Mœchus, ădŭlter.
concubitor, Społsypiaiący, & Sodomczyk. der ein Kebsweib hat.
concŭbitus, ûs. m. *Łączenie.* Beyschlaf, das Beyliegen. *syn.* Cŏĭtus.
concŭbitus vagus, *Porubstwo.* (schlaf.
concŭbium, i. n. *Łączenie, Pierwospy.* Bey-
concŭbo, as. *sub Społsypiaiący.* beyliegen.
concŭlcātio. onis, f. *Podeptanie.* Zertretung
concŭlco, as. *Wtłaczam, Podeptać.* zertreten. *syn.* Călco, tĕro, protĕro, contĕro, procŭlco.

concumbo, sub Społsypiaiący, & Małżeństwa zażywać. beyschlafen.
concŭpiscēntia, æ. f. *Chciwość.* Begierde, Lust, Verlangen.
concupio, Concupisco, is, Żądam 1. begehren, sich gelüsten lassen. *syn.* Cŭpio, opto, pĕropto āppĕto. (petitlich
concupiscibilis, Pożądany, Pożądliwy. ap-
concupitor, oris, m. Pożądacz. ein Begehrer
concurator, oris, m. sub Sprawca. Mitvormund.
concŭro, as. Opatruię. versorgen.
concurro, is. *Zbiegam się, Potykam się, 4. Gonię na ostre, Schadzaią się, Zbiegaią się.* zusammen lauffen, wiederfahren, Treffen halten, schlagen. *syn.* āccurro. ādvolo. convolo cŏĕo, confluo.
concursātio, concursio, onis, f. *Zbieganie, Kupienie się.* Zulauf, das Zusammenlauffen, Scharmützel.
concursātor, oris. m. *Potykacz.* ein Ansprenger, Müssiggänger. (stossend
concursatorius, Potyczkowy. zusammen
concurso, as. *Biegam 5. Schodzić polo Zbiegaię się, Zwiedzić.* hin und her lauffen.
concursus, ûs. m. *Zbieganie 1. zbiianie, Kupienie się, Konkurencya.* Zulauf, das Treffen mit dem Feind. *syn.* āccursus.
concursus ludicri, *Gonitwa.*
concurvo, as. Nakrzywiam. krümmen.
concussio, concussura, *Stłuczenie.* Erschütterung, heftiges Entsetzen, Zerstossung. (rung
concussus, us. m. *Porusznie.* Erschütte
concutio. is. *Tłukę 4. Trzęsę 1. 2. Potrząsam 1. Utrząsnąć się.* Erschüttern, bewegen. *syn.* Quătio, mŏvĕo, commŏvĕo, ăgito, concito.
concŭtior, *Utrząść się.*
condălium, condălus, condŭlus. è Græco

Pierścień. ein Fingerring.
condĕcens, Przystojny. geziemlich.
condĕcĕntia, Przystojność. Wohlanständigkeit, Zierlichkeit. (sich).
condĕcet. Przystoi. es ziemt sich, gebührt
condĕcĕnter, condĕcōre, Przystojnie. fein, zierlich, künstlich.
condĕcŏro, as. Zdobię 1. zieren, ausputzen. *syn.* Dĕcŏro, hŏnesto, ōrno, ĕxōrno
condelector, aris. *sub* Kocham się. sich ergötzen. (schmelzen.
condeliquesco, is. Rozpływam się. mit-
condĕmnātio, onis, f. Potępienie, Skazanie przeciw komu. Verurtheilung, Verdammung.
condemnabilis, Przyganny. verwerflich.
condemnator, oris, m. Sędzia 2. Ankläger, Verurtheiler.
condĕmno, as, Skazuję przeciw komu, zdaję 2. Posądzam. verurtheilen, verdammen. *syn.* Dămno.
condēnseo, es. Condenso, as. Zgęszczam, Stłaczam, Natłaczam, Gęścieję, Gromadzę się, Ściskać się. dick machen. *syn.* spisso, dēnso, dūro, indūro.
condēnsum, i. n. Gęstwa 1. dicht gewachsene Wildniß. (einander.
condēnsus, a, um. Gęsty 2. dick, dicht an
condĕpso, is. Gniotę Depcę 2. zusammen kneten.
condīco, is. Zmawiam 1. Zapraszam się do kogo, Umawiam się, Naymuję się. zusagen, verheissen, sich einladen. *syn.* signĭfĭco, dēnuntio, constĭtŭo.
condictio, onis, f. condictum, i. n. Umowa. Verkündigung, Ansage, Versprechung, Anschlag, genommene Abrede.
condictitius, a, um. Umowny. anklagend.
condictus, a, um. Umówiony. zugesagt, angesetzt.
condictum militare, Hasło.
condĭdĭci, Zwykłem.
condignè, Przystojnie. würdiglich, nach Gebühr, nach Verdienst.
condignus, a, um. Godny. würdig, werth.
condīmēntārius, a, um. Przyprawny. zum Wohlgeschmack gehörig.
condīmēntum, i. n. Przyprawa 3. Przysmak. ein liebliches Gewürz. *syn.* Condītio, condītūra.
condĭo, is. Przyprawiam 3. Zdobię 2. würzen, wohlgeschmackt machen. *phr.* Condīmēntis, svāvi săpōre tēmpĕro, Dulcem ăspĕrgo săpōrem. Cōndīmenta miscĕo.
cōndiscipŭlātus, us. m. Spółuczennictwo. Schulgesellschaft.
cōndiscĭpŭlus, condiscipula, *sub* Spółuczeń. Schulgesell, Mitschülerin.
cōndīsco, is. Przyuczam się, Nakładam się. lernen, erlernen.
cōndīta, condītānea rosa, Konfekt. eingemachte Sachen.
cōndītānĕus, a, um. *à* Condio. Przyprawny. eingemacht.
cōndītānĕus, *à* condo Chowaniu służący. zum Verwahren dienlich.
cōndĭtĭo, ōnis, f. Tworzenie, Przydatek 2. Kondycya, Stan, Żywot 7, Zrękowiny, Warunek, Umowa, Obowiązek, Postanowienie 2. Małżeństwo. Zustand, Beschaffenheit, Bewandniß, Bedingung, Vorschlag, Vertrag, Abrede, Accord, Geschlecht, Herkommen, Stand, Würde. *syn.* Lēx, pāctum, mŏdus, stătus.
cōndītĭo, *à* Condio. Przyprawa 4. Würzung, Einsalzung. *syn.* Cōndīmēntum, cōndītūra.
conditionalis, *sub* Kmieć.
cōndĭtĭōnem filiæ quærere, *sub* Raję.
conditionalis Conjunctio, apud Grammaticos, quæ apposita, conditionalem sermonem reddit, ut: Si venerit.

cōnditiōnāliter, *sub Przydatek.* mit Bedingung.

condititius, *Chowany 1.* aufgehebt.

cōnditivus, a, um. *Chowany 1. Chowanu służący.* eingelegt, aufgehoben.

cōnditor, oris, m. *Przyprawiacz.* Aufwürzer, Einmacher.

cōnditor, oris, m. *Sprawca, Stworzyciel, Stanowiciel, Fundator, Początek 3.* Erschaffer, Urheber, Stifter, Verfertiger.

cōnditōrium, conditivum, conditum. *Schowanie, Skład 2. Grzeba, Grób, Trumna, Szpichlerz, Zbroiownia. Relikwiarz, Spiżarnia 2.* ein Behältniß, Grab, Zeughaus, Arsenal.

cōnditōrius, *Schowalny.*

cōnditūra, conditum, conditus, us. m. *Przyprawna rzecz, Przyprawa 2. 3. 4.* eingemachte Speise, Einsalzung, Würzung. *syn.* Cōndīmentum, cōndītio.

cōnditus, us, m. à condo. *Zakładanie, Chowanie.* Erschaffung, Erbauung, Verbergung.

cōnditus, ti. *Pogrzebiony.* verborgen, erschaffen, gebauet, verfertiget.

cōnditus, ti. *Przyprawny.* eingemacht, gewürzt.

cōndo, is. *Buduię, Chowam 7. Skarbię, Pokrywam, Grzebię 2. Piszę 2.* verbergen, behalten, hinlegen, begraben, erschaffen, bauen, schreiben. *syn.* ābscondo, ŏccŭlo, ŏccūlto, tĕgo. ŏbtĕgo, *vel* cōnstrŭo, cōmpōno, cōlligo, cŏăcervo ædifico.

cōndo in cărcerem, *Osadzam więźnia.*

cōndŏcĕfacio, condŏceo. *Przyuczam.* abrichten, gewöhnen, lehren, unterweisen.

cōndoctus, a. um. *sub Uczony.* gelehrt, unterrichtet.

cōndŏleo, es. condŏlesco, is, *Zabolało 1, Boleię 1. Zboleć, non Spółżałuię.* schmerzen, heftig krank seyn. Mitleyden haben. *syn.* Dŏlĕo, īndŏlĕo, mœrĕo.

condolium, Przykroić.

cōndōnātio, onis, f. *Darowanie.* Beschenkung, Vergebung.

cōndōno, as. *Odpuszczam, Daruię.* schenken, nachlassen, verzeihen. *syn.* Dōno, *vel* rĕmitto, părco, ignosco.

cōndormio, cōndormīsco, *Usypiam, przesypiam się.* mit einander schlafen, ruhen.

cōndūcibilis, *Pożyteczny.* nützlich, dienlich, ersprießlich, erträglich. *syn.* Cōmmodus, aptus, ūtilis.

cōndūco, is. *Naymuię 2. 3. Kupuię, Arenduię, Pomaga co. Zſiada się.* dingen, kaufen, miethen, pachten, zusammen bringen oder ziehen.

cōndūco nummos, *Lichwę daię.*

cōndūcta opera. *Naiemnik.*

cōndūctio, onis. f. *Naiem 2. Arenda.* Bedingung, Bestellung, Zusammenziehung. Miethe.

cōndūctio nervorum. *Kurcz.* Krampf.

cōndūctitius, *Naiemny.* was zu dingen oder zu miethen ist.

cōndūctor, oris, m. *Naymacz 2. 5. Arendarz.* ein Dinger, Miethmann, Pachter.

cōndūctum, i. n. *Naiemna rzecz.* das Pachtgut.

cōndūctus, a, um. *Naięty.* gedinget, gemiethet.

cōndūlco, *Słodzę.* süß machen.

cōndūplicātio, onis, f. *Powtarzanie, zdwoienie, dwóyka.* Verdoppelung, Zusammenlegung.

conduplicatio, figura Oratorum, idem verbum initio & in fine sententiæ ponens.

cōndūplico, as. *Przydaię 2.* doppeln, zweyfach legen.

condurdum, sub Rzep 2. Lydweich ein Kraut.

cōndūro, as. *Zatwardzam.* härten, hart machen.

cōndus promus. *Szafarz.* Schafner, Verwalter.

cōndўlōma, *gr. Szyszka w ciele.*

cōndўlus, i. m. *gr. Kłykieć, Kułak, Szczudłek,*

dłek, Pierśc[illegible]. Knorren an den Fingern.

conferrumino, [illegible] zusammen schmieden, [illegible].

confabulo, confabulor, aris. Baię, Zmyślam 2. [illegible] Geschwätz mit einander [illegible].

con[illegible], ris. Spółsłużę. zugleich dienen.

con[illegible], confarreationis [illegible], *[illegible], Ważeń[illegible].*

confarreo, ae. [illegible] Slub Małżeński.

c[illegible], *[illegible] Złączony.* das zugleich von [illegible].

c[illegible], onis. f. *Sprawienie, C[illegible]nie, [illegible], [illegible], [illegible], Przyprawi[illegible] rzecz. Konfiki.* Vollendung, Vollziehung, Vollführung, Verfertigung.

cōnfĕctor, oris, m. *Sprawca, Dokończyciel, Skaziciel, Zwyciężca, Niszczyciel, Rzeźnik, Kat.* Zubereiter, Vollender, Verderber, Verzehrer, Scharfrichter.

cōnfĕctor coriorum, *Garbarz.*

cōnfĕctor ferarum, *Zapaśnik.*

cōnfĕctor purpuræ, *Szarłatnik.*

cōnfĕctum est sidus, *Ucicha* & in *Zima 3.*

cōnfĕctum relinquo, *Dokonywam.*

confĕctūra, æ. f. *Przyprawa 1. 4. Robienie 1. Podbieranie miodu,* & sub *Sycę.* Zubereitung.

confercio, is. *Napełniam, Natykam 1. Ściskać się.* voll stopfen, ausfüllen.

confĕro, ers. *Znoszę 1. Daię 1. Rozmawiam, Składam winę, Składam się.* & sub *Obdarzam, Przyrównywam.* zusammen tragen, gegen einander halten, geben, unterreden. *syn.* cōmparo *vel* cōngĕro, do, tribuo.

confĕro accepta, & data, *Rachuię się.*

confĕro me. *Udaię się 1. 2. Idę 1. Podpadam, Podziewam się.* sich begeben.

confero gradum, pedem, *Przystępuię się,* & sub *Przystępuię do rzeczy.*

conferre capita, *Naradzać się.*

confert, *Pomaga co, Pożyteczno iest.* es ist nützlich, zuträglich.

confĕrtè, *Ściśle.* [illegible] (häuffig.

confĕrtim, *Tłumem, Gęsto 3.* Hauffenweiß,

confĕrtus, a. um. *Skupiony, Pełen, Nabity, Natkany, 1. Gęsty 2.* zugefüllet.

conferua, æ. f. Gębka 1. Wasserschwamm.

confĕrvĕfăcio, *Roztapiam.* heiß machen,

confĕrvĕo, confervesco, *Wzwieram, Burzy się, 2. Pram.* mit einander sieden, warm werden, erhitzen.

conf[illegible]a. confessoria. res. *Jasna rzecz.* eine klar. Sache. (Beichtvater.

confessorius, an. *Spowiednik iedte?* ein

confĕssio, onis, f. *Wyznanie, Spowiedź.* Bekänntniß, Beicht, Geständniß.

confessivus, confessorius, sub *Wyznawaiący, zeznawaiący.*

confĕssor, oris, m. *Wyznawca,* an *Spowiednik.* ein Bekenner.

confĕssus, a. um. *Jawny, Wyznawaiący się.* der bekennet hat. (verweilt.

confĕstim, *Zaraz 2.* bald, geschwind, un-

confeta, *sus. Maciorka.* eine Sau.

confeto, confetui, *Rodzę.*

confĭbula, *Szpąga, Zwora.*

confĭcio, is. *Sprawuię 1. 14. Dokonywam, Zrobić co, Urobić, Przekonywam 2. Docierem 4. Gryzę, żuię. Trawię 1. Buduię, Psuię, Porażam, Posiekać, Zabiiam, Rosprawiam się, Poprawiam 1. Piszę 2. Trapię, Upaiam, Przegadać, Pokonać, Przemarnować, Nabawiam, Zbieram 1. 2. Przywodzę 4.* ausmachen, vollbringen, ausrichten, endigen, vollenden, verderben, auszehren, verschwenden, tödten, umbringen. *syn.* ĕffĭcio pĕrfĭcio, ābsŏlvo ēxpĕdĭo, *vel* ābsūmo, āttĕro, *vel* ŏccīdo, intĕrfĭcio pĕrĭmo. (mię co.

confĭcior, *Smęcę się. Frasuię się. Trapi*

conficitur, *Idzie za tym.*
conficitur sidus, signum, sub *Niepogoda & Zima 3.*
confictio, onis, f. *Zmyślanie 2.* Erdichtung.
confidejussor, oris, m. Spółrękoymia. Mitbürge.
confidens, *Smiały 1. 2. Zuchwały.* der ein Vertrauen hat, unerschrocken, vermessen. *syn.* Fidens, fisus confisus, audax.
confidenter, *Zuchwale, Bespiecznie, Ufaiąc.* kühnlich, muthig, unerschrocken, vermessentlich.
confidentia, æ. f. *Zuchwalstwo, Smiałość 1. 2. Bespieczeństwo, Upor, Ufanie.* Kühnheit, Sicherheit, Zuversicht, Vertrauen.
confidentiloquus, Bespieczny 3. frech redend, kühn im Reden.
confido, is, *Ufam 1. 2. Nadziewam się, tuszę.* vertrauen, sich verlassen, fest glauben. *Desinat eiatis quisquam confidere rebus.* Cl. *syn.* Fido, fidem habeo, *vel* credo, committo, commendo, trado. *vide Fido.*
confiduslus, Sprzysięgły.
configo, is. *Wykalam, Postrzelić, Krzyżuię, Wykalam oczy, Utapiam myśl, Zwieram gwoździmi, Nabiiam.* sub *Nabudować.* zusammen heften, durchstechen, durchschiessen. *syn.* Figo, transfigo, vulnero confodio, saucio.
configuro, as. *Formuię, Przypodobywam co.* gleich gestalten, bilden, formiren.
confinie, is. n. *Pogranicze.* Angränzung.
confingo, is. *Zmyślam 1. 2. Sztuki zażyć* erdichten, ausdenken, gestalten, bilden, fertigen. *syn* Fingo, excogito, comminiscor, commentor.
confinis, *O granicę mieszkaiący.* Nachbar, anstossend, angränzend. *syn.* affinis, vicinus, propinquus, finitimus conterminus.
confinium, *Granica, Pogranicze, Bliskość* & sub *Konanie.* Markstein, Gränze.
confinium lucis, & noctis. *Mierzch.*
confio, *Staię się, Zrobić co, Niszczeię Sprawuię 1.* gemacht werden, geschehen.
confirmatio, onis, f. *Potwierdzenie, Pokrzepienie, Bierzmowanie.* Bestättigung Stärkung, Bekräftigung, Befestigung Trost, das Sacrament der Firmung.
confirmator, oris, m. *Potwierdziciel.* Bürge, Vertröster, der eine Versicherung giebt.
confirmitas, atis, f. Stałość. Versicherung, Trotz, Kühnheit, Standhaftigkeit.
confirmo, as. *Potwierdzam, Twierdzę, Utwierdzam, Posilam, Pokrzepiam 1. 2. Dowodzę 2. Bierzmuię.* bestättigen, bekräftigen, befestigen, stärken, versicheren, trösten. *syn.* assero, assevero, affirmo.
confiscatus, confiscata pecunia, *Suet Tertull: in fisco eeu in tuto loco reposita, & adservata.* verfallenes Geld.
confisco, as. *Konfiszkować.* confisciren.
confisio, *Ufanie.* Vertrauen, Zuversicht.
confisus, a, um. *Ufaiący.* vertrauend, verlassend. *syn.* Fisus, fidens, confidens, audax.
confiteor, eris. *Zeznawam 1. Wyznawam, Przyznawam się spowiadam się 2.* bekennen, gestehen, beichten. *syn.* Fateor, agnosco
confixilis, *Zbity gwoździmi, Składalny.* zusammen geheftet.
confixum, *Baszta 3. Ruchome budowanie.*
conflacceo, conflaccesco, *Słabieię, Upadam orze.* verwelken, vergehen.
conflages, hæ. Wiatrowisko. ein Ort, da der Wind allenthalben zukommen kan.
conflagro, as *Zapalam się, Pogorzeć. Zgorzeć.* verbrennen, im Feuer aufgehen, in vollem Brand stehen. *syn.* Flagro ardeo, cremor, uror, comburor; ardesco, exarde-

confl. exardesco. incendor. *vide Ardeo.*
conflatile, *Bałwan 1.* ein Abgott.
conflatilis, *Odlewany.* gegossen, geschmelzt.
conflatio, onis, f. conflatura, æ. f. *Zlewanie, Zlewania kruszcow nauka.* die Zusammenblasung oder Schmelzung.
conflator, oris, m. *Mincarz.* ein Schmelzer, Geldpräger.
conflatorium, i, n. *Piec 1.* ein Schmelzofen.
conflatus, a, um. *Odlewany, Lity, Złożony. 1.* zusammen geschmelzt, gebracht. *syn.* compositus, mixtus.
conflexus, a, um. *Zakrzywiony 1. Krzywy* gebogen, gekrümmet.
conflexus, us, m. *Zakrzywienie.* Krümme
conflictatio, onis, f. *Biedzenie się.* Zusammenstossung, Kampf.
conflictio, onis, f. *Zbiianie się, Scieranie 1.* Streit, Schlacht, Treffen.
conflicto, as. conflictor, aris, *Trapię 1. Biedzę się 1. Rospieram się, Sprzeczam się, Trapi mię co.* streiten, geplagt seyn.
conflictor judicio, *Prawuię się.* Recht führen.
conflictor morbo, *Choruię 2.* krank seyn.
conflictus, us, m. *Scieranie, Potyczka, Zbiianie się 2. Przegadywanie.* Streit, Kampf, Scharmützel. *syn.* Pugna, prælium, certamen, congressus lucta.
confligium, *Zbiianie się.* das Zusammenschlagen.
confligo is. *Zbiiam się, Rospieram się. Sprzeczam się. Potykam się 4. Uderzyć w się.* zusammen schlagen, streiten, kämpfen. *syn.* Pugno, congredior, certo, dimico luctor.
conflo, as. *Wznieciam 2. Zlewam 1. Zbieram 1. 2. Na[illegible] k[illegible]go czego, Przek[illegible]* zusammen blasen, schmelzen, giessen, wege[illegible] *syn.* Fabricor, fundo, cudo, excudo, elaboro, conficio.

confl. o familiaritatem, societatem, *Stowarzyszyc się.*
confluctuor, aris, *Chwieię się 2. Poruszam się.* hin und her schwenken, verwirrt seyn.
confluens, subst. m. confluentia, æ. f. *Zbieganie 2. Sciekanie.* Zusammenfliessung.
confluges, hæ. *Sciekanie rzek.* Zusammenfluß.
confluo, is, *Scieka co, Sciąga się, Sciągaią się, Zchadzaią się, Zieżdżaią się, Zbiegaią się, Schodzi się rzeka,* zusammen fliessen, oder kommen, häufig sich versammeln. *syn.* Convenio, concurro, coëo.
confluvium, i. n. *Zbieganie rzek.* Zusammenfluß vieler Wässer.
confluxus us, m. *Zbieganie się.* Zulauf.
confodio, is, *Przebiiam 1. Wkopywam, Ryię.* durchgraben, erstechen.
confœderatio, onis, f. *Sprzymierzenie, Spiknienie.* Mitverbindung.
confœdustus, *Sprzysięgły.* Bundsgenoß.
conforio, is. *Plugawię.* besudeln.
conformatio, onis, f. *Kształt, Konterfekt Formowanie, Rysowanie, 2. Wyrażenie.* Bildung, Formirung.
conformis, *Podobny.* gleichförmlich, füglich, bequem, ähnlich. *syn.* Similis, par, compar.
conformo, as. *Konterfektuię, Formuię, Sposabiam się, Przypodobam się.* eine Gestalt geben, abbilden. *syn.* assimilo, formo, figuro.
confornico, as. *Sklepię.* ein Gewölb machen, wölben.
confoveo, es. *Zagrzewam.* erwärmen, zudecken.
confractio, onis f. *Złamanie.* Zerbrechung.
confrages, hæ. *Wiatrowisko. v. confluges.*
confragosa oratio, *Mowa trudna.*
confragosus, a, um. *Rowisty, Nierówny 1.* rauh, uneben, steinicht. *syn.* asper, scaber, salebrosus, lapidosus, saxosus, inaccessus.

cōnfrăgus, *Chropawy, Rowiſty.* uneben.
cōnfrĕmo, is. *Sapam, Grzmot czynię.* brüllen, ein Geräuſch machen.
cōnfrico, as. *Drapię 4. Pocieram. Strofuię, Obrażam 2.* ſehr kratzen, abreiben, verbittern, erzürnen.
cōnfrĭngo, is. *Kruſzę, Łamię, Tłukę 4. Pſuię. Rozbiiam 3. Przewarnowáć.* zerbrechen, durchbringen, verthun. *ſyn.* Frāngo, īnfrīngo.
confugă, æ. m. Uciekacz, ſub Zbieg 1. der nach einer Freyheit laufet.
cōnfŭgio, is. *Uciekam 2. 3. Podpádam pod kogo.* fliehen, Zuflucht nehmen.
cōnfŭgium, i. n. *Confugia, æ. f. Ucieczka 1.* Zuflucht. *ſyn.* Pĕrfŭgium.
cōnfulgĕo, es. *Swiecę ſię* glänzen, ſcheinen.
cōnfŭndo, is. *Mieſzam 1. Zlewam 2. Pomieſzać. Zawſtydzam.* zuſammen ſchütten, vermiſchen, verwirren, vermengen, beſchämen. *ſyn.* Mīſcĕo, pĕrmīſcĕo, tŭrbo pĕrtŭrbo.
confundor, Wſtydzę ſię. ſchamroth werden.
confuſanea doctrina, Kſięſzki zbieralne.
confuſaneus, a. um. Mieſzany. verwirrt, vermiſcht, vermengt.
cōnfūsè, confuſim, *Pomieſzanie, Poſpolu, Nieporządnie, Nierozdzielnie 1.* vermiſcht, unordentlich.
cōnfūsĭo, onis, f. *Pomieſzanie, Zamieſzanie, Zatrwożenie, wſtyd 2.* Vermiſchung, Verwirrung, Unordnung, Beſtürzung, Schamhaftigkeit.
cōnfūsus, a, um. *Pomieſzany Nierozumny, ſub Głos 6.* vermiſcht, verwirrt, betrübt, ſchamroth gemacht, beſtürzt. *ſyn.* tŭrbātus, mīxtus, pĕrmīxtus. (legung.
cōnfūtātĭo, onis, f. *Odpór ſłowny.* Wider-
cōnfūto, as. *Mieſzam w garcu, Przerażam, Zbiiam czyi dowód, Przegadać Przekonywam 1. & in Kipię.* kaltes Waſſer auf kochendes gießen, widerlegen. *ſyn.* Rĕfūto, rĕfĕllo, [illegible], [illegible], [illegible], īnfirmo, [illegible], [illegible], [illegible]

C O N G (Con-

Congardeo, es. ſub W [illegible] *ſię.* [illegible]
cōngĕlāſco, is. *Marznę.* gefrieren, [illegible] werden. ([illegible]
cōngĕlātio, onis, f. *Zmarznienie.* [illegible]
cōngĕlātus, a, um. *Zmarzły.* [illegible]
cōngĕlĭdus, *Zimny.* gefroren, kalt. [illegible]
cōngĕlo, as. *Ziębię, Zmarznąć* [illegible] *Marznę, Zſiadł* [illegible] zuſammen [illegible] ren, erkalten, hart werden.
cōngĕlo catenam, *Zamykam* [illegible].
cōngĕlor. *Marznę, Zamarzam, Zſiadam ſię, Zlenię* [illegible].
cōngĕmĭnātĭo, onis, f. *Zdwoienie, Dwoika.* Verdoppelung, Zuſammenſetzung.
cōngĕmĭno, as. [illegible] *P* [illegible] verdoppeln, Zwiefach machen. *ſyn.* Gemino, dŭplĭco, cōndŭplĭco.
cōngĕmo, is. *Wzdycham.* mitſeufzen, klagen, Mitleiden haben. *v. Gemo.*
cōngĕner, eris. m. *Przyrodny.* eines Geſchlechts, einerley Art.
congenero, as. Spokrewniam, Dotyka mnie powinowactwem. verwandt machen, befreunden.
cōngĕnĕror *Przyrodzam ſię do kogo.*
cōngĕnĭtus, congĕnĕrātus, a, um. *Przyrodzony, Społurodzony.* mitgebohren. *ſyn.* īngĕnĭtus, [illegible], īnnātus, [illegible]
congenuclo, congenulo, congenuo. Klękam die Knie biegen, niederknien.
cōnger, gri. *vide congrus.*
cōngĕrĭes, ei, f. *Kupa, Pagórek.* ein Hauf, Aufhäufung. *ſyn.* ăcĕrvus, [illegible], cumulus. [illegible]
congermaniſo. Spowinowacam ſię.
cōngĕrmĭno, as. *Krzewię ſię, Rozwiia* zuſammen wachſen, mit einander grünen.

cōngĕ-

Congĕro, is. *Kupię. Składam się 1. Gromadzę, Nawożę, Nanoszam, Znoszę 1. Gnieżdżę się*, & sub *Obdarzam* & sub *Nabudować*. häuffen, sammlen, zusammen tragen, schütten. *syn.* āggĕro, ăcērvo, ăccūmŭlo, augēo adaugēo cōnglŏmero, coăcervo, glŏmĕro, āgglŏmĕro.
congĕro, onis, m. *Smyk*. ein Camerad, Strassenräuber.
congerrō, onis. *Towarzysz 1.* ein Schwätzgesell, Mitplauderer, Geitzhals.
congeste, *congestim*, *Gromadą, Nierozdzielnie 1.* zusammen gehäuft.
congestio, onis. f. *Nawożenie*, *Kupienie czego*. Zusammenhäufung, Zusammenschüttung.
congestitia humus & congēstus, us. *Nawóz, Nawożenie, Kupa, Znoszenie 1. Kupienie czego*. Schutt, Zusammentragung.
congiālis, congiarius, *Garncowy 2.* einen Stoof oder Topf fassend.
congiārium, i. n. *Podarek 3. Garniec wina*. Ehrengeschenke, so ein Fürst dem Volk giebet, ein Gefäß, worein ein Topf geht.
congius, i. m. *Garniec 4. Miara 4.* ein Topf.
conglăciātus, a. um. *Zmarzły*. gefroren.
conglăcio, as. *Marznę, Skrzypię 2.* gefrieren.
conglisco, *sub Powstaię*.
conglŏbātim, *Gromadą*. häufig, Haufenweise.
conglŏbātio, onis, f. *Skupienie, Ściśnienie, 2. Gromada ludzi*. Zusammenhäufung.
conglobātus, a, um. *Skupiony*. gehäufet, rund gemacht.
conglŏbo, as. *Kupię, Toczę 5.* rund machen, zusammen rollen.
conglŏmĕro, as. *Zwiiam nici, Kupię*. zusammen häufen oder winden. *syn.* Glŏmĕro, āgglŏmĕro, coăcērvo. *v. Congĕro.*
conglorifico, *ad 8 menw 8. ut & conglorificemur. Abyśmy byli społ uwielbieni.*

conglūtĭnātĭo, onis, f. *Kleienie, Spoienie*. Zusammenfügung, Zusammenleimung.
conglūtĭno, as. *Kleię 1. Spaiam, Zlepiam, goię*. zusammenkleben, leimen, löten, zuheilen, vereinigen. *syn.* agglūtino, jungo, cōpŭlo, conjūngo, glūtine nēcto.
congraeco, as. Przemarnować. schlemmen, prassen.
congrătŭlātio, onis, f. *Winszowanie*. Glückwünschung.
congrātŭlor, aris. *Winszuię*. Glück wünschen. *syn.* Grātŭlor, congaudēo.
congrĕdior, aris. *Potykam się 4. Schodzę się, Uyrzeć się*. zusammen gehen, sich versammlen, streiten, kämpfen. *syn.* Confligo, pūgno, cērto, dēcērto, dīmĭco. luctor.
congrĕgābilis, *Łatwy do zgromadzenia*. gesellig.
congrĕgātĭo, onis, f. *Zgromadzenie 3.* Versammlung.
congregator, oris, m. Zgromadny. ein Sammler.
congrego, as. *sub Gromadzę, Przyłączam, Gromadzą się*. versammlen, zusammen häufen. *syn.* Congĕro ăcērvo, cŏăcērvo, cōgo, colligo, contrăho, āggrĕgo, conjungo, glŏmĕro āgglŏmĕro.
congrēssio, onis, f. congressus, ūs. m. *Schadzka, Potyczka, Obcowanie, Oglądanie 7.* Zusammenkunft, Versammlung, Streit.
congrex, egis. Jedney trzódy. zu einer Heerde gehörig.
congrŭēns, entis. *Zgadzaiący się, Składny, Przystoyny*. das sich wohl fügt oder schickt.
congruenter, *Przyzwoicie, Snadnie*. gemäß, bequemlich, füglich, gleichförmig.
congrŭentia, æ. f. *Przyzwoitość, Przystoyność, Proporcya 1.* Uebereinstimmung, Gleichförmigkeit.
congruit, *Podobny* ansehen.
congruo, is. *Zgadzam się*. sich reimen, schicken, übereinkommen, übereinstimmen.

men. *syn.* Convĕnio, quădro consŏno, consĕntio. (Aal.

congrus, *gri, m. Węgorż morski.* Meer=

congrŭus, a, um. *Przyzwoity.* bequem, sich schickend. (Rübe.

congy̆lis, idis. f. *gr. Rzepa okrągła.* eine

congyro, as. Otaczam, Kupię.

CONI

Conia, pro Ciconia, aphæresi ridicula, in Bocian & Zadatek. ein Storch.

conjĕctānĕa, *Książki zbieralne, Domyśl.* Bücher mit allerhand Muthmassungen.

conjĕctans, *Na domyśl.*

conjectarium, Cicer: apud Nonium corr: Consectarium.

conjectūrie, Domyślnie, Na domyśl. durch Muthmassung.

conjĕctio, onis, f. *Domyśl, Rzucanie, Wieszczba 2.* Muthmassung, ein Wurf, Schuß

conjĕcto, as. *Dorozumiewam się, Osadzam więźnia, & sub Zgadniy mi.* errathen, schliessen, muthmassen, werfen.

conjector, oris, m. *Domyślacz, Gadacz 2. Wieszczek 1.* ein Ausleger.

conjĕctor somniorum, conjectrix. *Sennik, 2.* Traumdeuter, Traumdeuterin.

conjĕctūra, æ. f. *Domyśl.* Muthmassung. *syn.* Conjĕctio, ŏpīnio, sūspicio, dīvīnātio

conjĕctūrālis, *Domyślny.* das man durch Muthmassung weiß.

conjectūro, as. conjectura asséquor, dūcor. *Dorozumiewam się; Na domyśl.* errathen, muthmassen.

conjectus, ûs, m. *Rzucanie, Ciśnienie, Pocisk 1.* ein Wurf, Pfeilwurf.

conjĕctus oculorum, *Weyrzenie.* ein Augenwurf.

conifer, coniger Spiczasty, Szyszkorodny. das Tannzapfen trägt.

conjĭcio, is, *Wrzucam, Dorozumiewam się, Zgadnąć, Zrzucam, 6. Kryię się 1. Składam winę. Nabawiam, Wmieszać się Podziewam się, Wpadam 1.* zusammen werfen, muthmassen, errathen, deuten auslegen. *syn.* Augŭror dīvīno, sūspicor, conjĕcto, *vel* jăcio, īnjĭcio.

conjicio in tricas. *Zadaię trudność.*

conila, lege cunila.

conisco, as. Trykam. mit den Köpfen stossen wie die Böcke.

cŏnīstērium, i. n. *gr. Piaskownia zapaśnicza.* ein Ort, wo die Fechter mit Staub besprenget wurden.

cŏnīstĭcus, a, um. *gr. sub Piaskuię.* im Staub sitzend.

conjuga, æ. f. Zona. Eheweib. (Recht

conjŭgāle jus. *Slub małżeński.* eheliche

conjŭgālis, conjugiālis, *Małżeński.* ehelich zum ehelichen Stande gehörig.

conjugata, apud Rhetores sunt verba ejusdem originis, ut: Sapiens, sapienter sapientia. *Cic. qui etiam Conjuncta vocat*

conjŭgātio, onis, f. *Związanie.* Zusammenfügung, Zusammenbindung.

conjŭgātor, oris, m. *Sprzęgacz.* Zusammenfüger, Zusammenbinder, Verknüpfer

conjŭgis, is. *sub Spółsprzężony.*

conjŭgium, i. n. *Stadło, Małżeństwo, Para, Złączenie.* die Ehe, der Ehestand ein Ehepaar. *syn.* Connūbium, Hymĕnæus. *epith.* Stăbĭle, sŏciāle, pĕrēnne fĭdēle, pŭdīcum cōncors, ămīcum, Sŏlēnne. *phr.* Tœdæ jŭgāles, sŏciāles. Sŏcii cōnsōrtia lĕcti. Cōnnūbiāle jŭgum Jūra tŏri. Lĕcti sŏciālia jūra, Sacra jŭgālia.

conjŭgo, as. *Złączam, Sprzęgam.* zusammen binden, jochen, fügen. *syn.* Jŭgo jūngo collĭgo as.

conjŭgŭlus, a, um. *Spółzrostu, Spółsprzężony.* das sich zusammen binden läßt.

conjŭgus, a, um. *Sprzężony, Jednego stadła.*

dła Para. das zusammen verbunden ist.
[co]njūncte, conjunctim, Pospołu, scisle; Ogołem. zusammen, mit einander, zugleich, insgesammt.
[co]njūnctio, onis, conjunctus us m Złącze- Przyiacielstwo. Zusammenbindung, Freundschaft, Verknüpfung, Vereinigung, Verbindung.
[co]njunctio pars orationis apud Grammaticos, nectens vel ordinans dictiones.
[co]njūnctionem dirimo. Rozbrát czynię.
[co]njūnctis sententiis, Zgodnie.
[co]njūnctus, ti. Złączony. zusammen gefüget, verbunden, vereiniget.
[co]nju ctus amicitiâ, gratiâ, officiis. Przyiaciel 2.
[co]njunctus consvetudine, societate, usu. Towarzysz.
[co]njungo, is Złączam 1. 2. Spaiam, Spinam, Sprzęgam, ziednoczyć. zusammen fügen, setzen oder stellen.
[co]nivolus, sub Nierozwiniony 2. Stulony, Slep. heimlich.
[co]njūrātio, onis f. Sprzysiężenie. Zusammenschwörung, geschwornes Verbindniß.
[co]njuratus, a, um, conjurator, oris m. Sprzysięgły, Popisowy 2. zusammen geschworen, verendet, ein Aufrührer.
[co]njūro, as Sprzysięgam się, Zgadzam się. zusammen schwören. syn: Conspīro, īnsidior,
[co]njūx. adject Spółsprzężony.
[co]njūx, vel conjunx. jugis. hic. hæc. Małżonek, żona. Ehe-Gatte, Ehemann, oder Eheweib syn: ūxor, sponsa, maritus.
[co]nivum. à coëundo dictum videtur. Kłobuczki
[co]niza, lege Conyza.
[co]nlatro, as. Lżę 1. schmähen, lästern, anbellen. (loslassen.
[co]nlaxo, as. Rozprzestrzeniam. erweitern
connăto, as sub Społpływam. mitschwimmen.
Connatio, sub Społzaletnik. Mitbuhlung.
connēcto, is, Wiążę, 1. Zawiązuię 1. związuię, złączam. zusammen binden, oder knüpfen. syn: Nēcto, ānnēcto, jungo, ādjungo, conjungo, āddo cōpŭlo, āllĭgo.
connēxio, onis f, connexum, xi: n. connēxus, us. m. Złączenie. Zusammenbindung, Band.
connexivus, Złączaiący. das zusammen fügt.
connēxus, xi. Spoiony. zusammen gebunden
connītor, eris Usiłuię, Opieram się, Usadzam się, Pnę się. sich unterstehen, bemühen syn: Nītor, innītor, cōnor.
connīvĕntia, æ f. Pobłażanie Przeglądanie 3. das Nachsehen, Sehen durch die Finger, Uebersehen.
connīvĕo, ivi, & xi. Mrugam często, Stulam, Pobłażam 4. blinzeln, durch die Finger sehen. syn: Dīssimŭlo, īndulgeo, părco.
connūbiālis, Małżeński. zur Hochzeit gehörig, hochzeitlich.
connŭbium, i. n. Małżeństwo die Ehe, eheliche Verbindniß, Heyrath, der Ehestand vide Conjugium.
connūbo, is. żenię się. sich verheirathen, vermählen, verloben.
Connumero, as. Policzam. mitrechnen, mitzehlen.
connūdo, as, Obnażam. entblössen, entdecken.
cōnoīdes, is om. kończato- okrągły. Kegel-förmig.
cōnōpēorum animal, Komar.
cōnōpēum, i. n. gr. Namiotek, ein Umhang, Decke um ein Bett, Zelt.
[cō]nor, aris. Usiłuię. sich bemühen, unterwinden.

winden. *syn:* Tento, nitor, enitor. contendo, molior incumbo, aggredior, connitor.

Conquadratus, a, um. *Czworograniasty.* viereckigt.

conquadro, as, *Czworograniasto czynię.* viereckigt machen.

conquassatio, onis f. *Poruszenie się, Stłuczenie.* Erschitterung Bewegung.

conquasso, as, *Trzęsę 2. Tłukę 4.* erschittern.

conqueror, eris *Uskarżam się 1. 2. Narzekam.* klagen, sich beklagen, *syn:* Queror, *phr* Querelas, questus fundo, effundo, edo promo, profero.

conquestio onis f. conquestus *us m. Uskarżanie.* Beschwerung, Klage.

conquiesco, is *Odpoczywam Przestaię 3. Ustaię 2. Ustaie 10. Ucicha, Kocham się.* ruhen, ruhig seyn. *syn:* Quiesco, requiesco, cesso, desino.

conquinio, conquinisco, conquexi, sub uczepnąć & nachylam się. sich neigen, bücken.

conquiro is. *Zdobywam się, Szukam, Zbieram 1.* aufsuchen erforschen, erwerben, erlangen. *syn:* Quaero, scrutor, perscrutor, investigo, vestigo.

conquisite, *Wytwornie.* genau, fleißig, auserlesen.

conquisitio, onis, f. *Wynalezienie, Szukanie* Aufsuchung, Nachfrage.

conquisitor, oris m. *Popisowy. Woienny. Pochwytacz, szpieg.* Aufsucher der Soldaten, Werber, Spion.

conquisitus, a, um. *Wybrániec. Wyborny* genau oder mit Fleiß gesuchet. *syn:* Quaesitus.

conregio, onis. f. Poyrzenie, Okolicá. Landschaft, so innerhalb den Gränzen liegt.

conregione, Náprzeciwko. gegen über.

conregno, as Społkróluię. mitherrschen.

conresuscito, Społ wzbudzam.

conreus, Społobwiniony. Mitschuldiger.

conruspor, aris Zbieram 1. szukam, Wszperać. zusammen suchen oder raspeln.

CONS

Consalutatio, onis f. *Pozdrawiánie.* ehrerbietige Begrüssung.

consaluto, as *Pozdrawiam 1. Witam* grüssen, Ehrbezeigung machen.

consanesco, is, *Wzmagam, Goi się.* gesund werden, wieder zuheilen.

consanguineus, *Krewny 1.* Blutsfreund. *syn:* Cognatus, agnatus, propinquus, affinis.

consanguinitas *Krewność* Blutsfreundschaft.

consano, as *Zleczyć* gesund machen, heilen.

consarcinator caussarum, litium. *Prokurator 2. Praktyk 2.* der Streitsachen anspinnet.

consarcino, as *Szyię 1. Zszywam, Kleię Zmyślam 2.* zusammen binden, einpacken.

consarrio, is *Wskopywam 2. Grábię,* [illegible]bern.

consaucio, as, *Ránię.* verwunden, bleßiren.

consceleratus, a, um. *Niecnotliwy.* lesterhaftig.

conscelero, as *Gwałcę, Zmázáć to 2.* beflecken, schänden, ärgern.

conscendo, is, *Wsiadam, 1. Wstępuię.* aufsteigen. *syn:* Scando: ascendo.

conscensio onis f. *Wsiadánie.* das Aufsteigen.

conscientia, ae f. *Sumnienie, Wiádomość Porozumienie.* das Gewissen, Mitwissenschaft. *phr.* Conscia mens, animus conscius, stimulus interior.

conscientia mordeor, *Sumnienie mam.*

conscientiae angor, *Sumnienie trwożliwe*

conscindo, is, *Rozdzieram, drapię 1. Lżę 1. Szczy-*

. Szczypię 4. zerreissen, in Stücke zerhauen, verhöhnen.
[co]nscio, is, Czuię się 2. bewust seyn. *syn:* Cōnscius sum, tēstis mihi sum.
[con]scisco, is, Uchwalam, Dopuszczam się, Stánowię 1. Nabawi im kogo, Zbroić co, Zabiiam się. etwas ordnen. *syn:* Dēcērno, vel īnfēro.
[con]scissura, æ. f. Dziurá Rospòr. ein Spalt, Riß.
[con]scium facio, Zwierzam się, einen wissend machen.
[co]nscius, a, um Swiadom, Wiedzący, Społwiedzący, Czuiący się. bewust, mitwissend. *syn:* Părticēps, sŏcius, testis, vel reus.
[co]nscius sum Czuię się 2. Wiem co ná kogo.
conscreor, Popluwam.
[co]nscribillare Pokreślić.
[co]nscribo, is. Spisuię Popisuię 1. 3. Piszę 2. Wybiiam. 10. Pokreślić. schreiben, aufsetzen, werben. *syn:* scrībo, vel cōlligo, cōgo.
[co]nscriptio, onis f. Spisowanie, Spisek. Verschreibung, Verzeichniß, Aufzeichnung, Werbung.
[co]nscrīptor, oris, m. Pisarz 1. Dzieiopis. ein Schreiber, Werber.
[co]nsēco as, Zsiekać. zerschneiden, zerhauen.
[co]nsĕcrānĕus, consĕcrātus, Poświęcony. zugeeignet, geheiliget.
[co]nsĕcrātio, onis f. Poświącánie. Heiligung, Weyhung.
[co]nsĕcrātor, oris m. Poświęciciel. Einweyger.
[co]nsĕcro, as. Poświącam. 1. Ofiaruię, 1. Kanonizuię. weyhen, heiligen, zueignen. *syn:* Săcro, do, dīco, dēdīco.
[co]nsectānĕus; a. um. za drugich, zdaniem albo nogami idący. der folget, einerley Secte zugethan.
[co]nsectārium, i, n. Zámknienie 5. Folge, Schluß.
consectārium ēst, Idzie za tym,
consectārius, a, um. Następny. das aus einer Sache folget, zum Schluß oder Beweisthum gehörig.
consectātio, onis f. Nábywanie, Sádzenie się, Wytwarzanie, Gonienie, Stáranie, Chwytanie. Nachfolgung, genaue Nachstellung.
consectātor, oris m. Zabiegácz, Nachfolger, Nachsteller.
consectio, onis, f. Rąbánie. Zerhauung, Zerschneidung.
consector, aris Naśladuię, Scigam, Zabiegam, 5. Dościgam, Idę za kim, Staram się, Chodzę 5. Zdobywam się, Wyrazić chcę. nachfolgen, nachgehen, nachhängen, ertappen, einholen, suchen, begehren. *syn:* Sēctor, sĕquor pērsĕquor, consĕquor: aucŭpor, căpto.
consĕcūtio, onis, f. Nabycie, Następowanie. die Folge, Nachfolge, der Schluß.
consedeo pro consideo. ad Ephesios 2.
consedo, onis. m. Społsiedzący, Siedzący podle. Beysitzer.
conseminalis, consemineus, Mieszany. von allerley Gewächs.
consĕnesco, is Starzeię się, Niszczeię, Gnuśnieię alt werden. *syn:* Sĕnēsco, sĕnex fīo.
Consenior 1. Petri 5. qui & ipse est Presbyter, quæ vox plures sensus habet.
consēnsio, onis f. consēnsus us. m. Zezwolenie, Przyzwolenie, Zgoda, Zgadzanie, Spiknienie, iednomyślność. Proporcya 1. Skłonność 3. Einwilligung, Uebereinstimmung, Einhelligkeit, Einmüthigkeit. *syn:* āssēnsus, vel concordia.
consensu omnium. Zgodnie einhellig.
consēntānĕum ēst. Przystoi, Gemäß.
consentānĕus, a. um. Przystoyny, Przyzwoity,

zwoity Zgadzaiący się, Zgodny. einstimig.
consentiens, Zgadzaiący się, Zgodny. übereinstimmend, einhellig.
consentio is. Zgadzam się, Zezwalam. übereinstimmen, eines Sinnes oder Meynung seyn. syn: convenio, assentio, concedo, assentior, annuo,
consentit, Przystoi,
Consepelio. sub Grzebię. 2.
consepio, is Ogradzam 1. Zagradzam 1. einzäunen, einschliessen. syn: Sepio, munio, claudo.
conseptum, i, n. Grodź, Zamknienie Osada. ein geschlossener Ort.
consequens, Następuiący. nachfolgend.
consequens est. Idzie za tym.
consequenter, Następnie, Porządkiem, Zatym. folglich.
consequentia, æ. f. Następowanie, & sub Idzie za tym. Folgung, Folge.
consequentia, ium à Consequens, neutro, sub Zamknienie dowodu.
Consequiæ hæ Orszak. Nachtroupp.
consequium, i, n. Następowanie, Pacholstwo
consequor, eris. Następuię 1. 2. Scigam, Dościgam, Idę za kim, Posladować, Chwytam, 1. Dostaię 1. Poymuię myślą. erlangen, folgen, nachfolgen, erwerben, zuwege bringen, fassen, begreiffen, einholen. syn: Sequor, vel adipiscor, acquiro, assequor,
consequus a, um. Następuiący. das folgt.
conserenat, Wyiaśnia się, es wird hell.
consero, rui Potykam się 4. Zasadzam. & in Złączam. zusammen setzen, richten, vermischen, mit einem streiten, fechten, sich schlagen. syn. Misceo, immisceo, conjungo, connecto, confero.
consero evi. Zasiewam, Sadzę płonki, Zyznym czynię. besäen, pflanzen. syn: Sero, insero, semino, planto.

conserte Ściśle dicht an einander, zusammen hängend. (hangung
consertio, onis, f. Spoienie. Zusammen
consertor, oris m. Potykacz, Przeciwnik ein Streiter, Kämpfer.
consertus, a, um. Spleciony. zusammen gesetzt.
conservatio, onis, f. Chowanie. Erhaltung
conservator, oris m. Obroniciel, Obrońca Erhalter, Beschirmer, Beschützer.
conservitium, i, n. Spólniewola. Mitdienst
conservo, as, Zachowuię 1. 2, żywię, Pochować, Przestrzegam 3. bewahren erhalten, behüten. syn: tueor, tutor, servo, asservo.
conservorum, lassitudo. Smaganiec.
conservus, i, m, Spólsługa. Mitknecht.
conservula, æ. f. Spółsłużąca. Mitdienerin
consessor, oris, m. Spółsiadaiący Siedzący 2. 3. Beysitzer.
consessus, us, m. Zgromadzenie 3. Siedzący 3. Zusammenkunft, Versammlung
consideo, es. Siedzę 1. Siadam 3. Spółsiedzę, upada morze. zusammen sitzen. syn assideo. assido, una sedeo, vel quiesco moror, commoror, consisto, consido
considerate, Opatrznie, Bacznie. bedächtlich,
consideratio, onis, considerantia, æ, f. Upatrowanie Przypatrowanie, Rozważanie, Opatrzność. Betrachtung, Bedachtsamkeit, Erwegung.
considerator, oris, m. Przypatruiący się. Rozważaiący. ein Betrachter.
consideratus, a, um. Baczny, Opatrzny. Ostrożny. vorsichtig, wohlbedacht, betrachtet, überlegt.
considero, as. Rozważam co, Przypatruię się, Oglądam 1. Naradzam się, Rachuię się, 2. betrachten, bedenken, überlegen.

onsīdo, is. *Siadam 3. Sadowię się, Siedzę u stołu, Ustaie co, Ustaie się co, Upada co na doł, Postanowić się.* sich setzen niederlassen. *vide Consideo.*

onsignātio, onis, f. *Pieczętowanie, Swiadectwo, Muniment. Zegnanie 2.* Besieglung, Handschrift.

onsignātè, consignatius, consignatissime. *Wyraźnie,* deutlich nachdrücklich.

onsignificātio, onis f. *Obwieszczenie.* Anzeigung, Bedeutung.

onsigno as. *Pieczętuię, Piszę 2.* versiegeln, besiegeln, aufschreiben, verzeichnen *syn:* obsigno, signo, firmo.

onsīgno publicis literis, munimentis. *Wwodzę w księgi.* in Schriften verfassen. (schweigen.

onsīleo & consīlesco. *Umilknąć & Ucicha.*

onsilia struo, *Zmawiam się.*

onsiliārius, i, Consiliator. oris. m. *Poradnik, Senator.* Rath, Rathgeber.

onsiliārius, a, um. *Poradny.* rathgebig.

onsilīgo, inis f. *Gorzykwiat, Płucnik ziele,* Lauskraut.

onsilīis, in, ad consilium adhibeo. *Radzę się.*

onsilīi magni, *Rozsądny.*

onsiliō, *Umyślnie.* mit Fleiß, bedacht.

onsilio as. *Pilnianego co robię.* rathen.

onsilio is *wskakuię.* an einen springen.

onsilio meo. *Za radą moią.* nach meinem Rath.

onsilio princeps, *Rayca przedni.*

onsilior aris. *Radzę 1. Naradzam się.* rathen, Rath geben.

onsiliorum dux, moderator, minister, auctor, socius. *Poradnik Radziciel.*

onsiliōsus *Poradny,* rathschlägig Klug.

onsilium i, n. *Rada 1. 2. 4. Porada, Naradzanie, Sąd. 2. Sposob, Przemyst, Koniec spraw. Radziecki dom.* ein Rath, Anschlag, Rathschlag, Vorschlag, Vornehmen, Versammlung derer, die urtheilen, die Absicht. *syn:* Sententia, mēns, sēnsus, judicium, ănimus.

consilium alicujus sequi, sub *Rada 1.*

consilium sanctius interiusqꝫ *Rada taiemna*

consilium, do, affero *Radzę* rathen.

consilium accipio, capio, exquiro, peto. *Radzę się.* um Rath fragen.

consimilis, *Podobny.* ganz gleich, ähnlich.

consimilĭter, *Podobnie,* gleicher Gestalt, eben so.

consipio is. sub. Tracę. 4. klug seyn.

consiptus, sub zagradzam eingeschlossen.

consistio, onis f. Zastanowienie się, das Stehen.

consisto, is, *Zastanawiam się, Nie dobiegam, Ustaie co, Otrzymać się 1. Pokazuię się, Stoię w sprawie, Ostaię się, Zostaię się.* beysammen stehen, stille stehen, aufhalten, bleiben.

consistere mente, animo, *Uspokoić się, Przychodzę k sobie.* bey Sinnen seyn.

consistorium, ii. n. Konsistorz, Sądowa Sala; & rada taiemna. 2. ein geistliches Gericht. (zung.

consitio, onis, f. *Stanie.* Besäung, Pflanconsitor, oris m. *Sadownik.* ein Gärtner.

consitor uvæ. *Winiarz.*

consitūra, æ f. *Zasiew.* Pflanzung.

CONSO

Consōbrīnus i, m. *Wuieczny, Stryieczny, Cioteczny.* der Mutter Bruder, oder Schwester Sohn. *syn.* āgnātus, cognātus, affīnis, propinquus.

consŏcer, eri, m. *Społświekier.* Mitschwäher.

consociatim społecznie. mit einander.

cōnsŏciātio, onis, f. *Stowarzyszenie, Złączenie.* Gesellschaft, Zusammenfügung, Vereinbarung.

consŏcio, as, *Złączam.* zugesellen, vereinbaren. *syn.* Jŭngo, conjŭngo, sŏcio.
consocio consilia, sub. *Spiknąć się.* mit einem zu Rath gehen.
consōlābĭlis, *Pocieszny, Łacny do cieszenia.* den man trösten kan, tröstbar.
consōlātio, onis *f.* *Cieszenie, Pociecha.* Trost. *syn.* Sōlāmĕn, sōlātio, sōlātium.
consōlātor, oris, m. *Pocieszyciel.* ein Tröster.
consōlātorius, a, um. *Pocieszny.* das tröstet.
consolida, æ f. Zywokost. Heilkraut.
consolida regalis, Ostrożka. Rittersporn.
consŏlĭdātio onis f. Utwierdzenie Heilung
consŏlĭdo, as *Spaiam, Utwierdzam.* befestigen, fest machen, zusammen fest machen, ergänzen.
consōlor, aris *cieszę, cieszę się.* trösten. *syn.* Sōlor.
consomnio as. *Sni mi się, Zamarzyło mu się, Zmyślam 1.* träumen, einen Traum haben.
consŏnans, *Zgadzaiący się, Brzmiący, & in Głos. 9.* übereinstimmend.
consonantes literæ apud Grammaticos sunt, quæ per se nec syllabam facere, nec efferri possunt, sine vocalium præpositarum vel postpositarum auxilio.
consŏnāntia, *æ f. Melodya, Zgodny dzwięk.* Ubereinstimmung.
consŏno, as, *Zgadzam się* erschallen, erthönen, übereinstimmen. *syn.* Sŏno, rĕsŏno, persŏno, *vel* consēntio, convĕnio.
consŏnum est. *Przystoi.* gebierlig.
consŏnus, a um, *Zgodny, Stroyny 3.* übereinstimmend.
consōpio consopior, Uśpić, Usypiam. einschläfern, einschlaffen, begütigen, zufrieden stellen.

consors, ortis, o. *Ucześnik, Towarzysz 1. Spółkuiący.* Mitgenoß, theilhaftig *syn.* partĭcĕps, sŏcius.
consors tori, *Małżonek.* ein Ehegemahl
consortio, onis f. & consortium, i, n. *Towarzystwo 1. Złączenie* Gesellschaft Gemeinschaft.
conspector, Patrzacz. Zuschauer.
conspēctus, a, um, *Okazały.* erblickt, gesehen.
conspēctus, us, m. *Weyrzenie, Obliczność Widok 2.* das Anschauen, Gesicht.
conspērgo, is, *Pokrapiam, Posypuię 2. Roszczyniam;* & sub *Pstrzę.* besprengen bespritzen, begiessen, bestreuen. *syn:* āspērgo, pērfŭndo.
conspersio onis sub Komplekſya, & Roszczynienie. Besprengung, Bespritzung Bestreuung.
conspĭcilium, conspicillum, *Strażnica Okulary.* ein grosser Thurm, Hochwacht Brille.
conspicio, onis f. Poyrzenie. so weit al man sehen kan.
conspĭcio, is. *Obaczam co, Widzę 2, Upatruię, Uyrzeć co, Patrzam.* anschauen, beschauen, ansehen. *syn:* āspĭcio conspĭcor, consīdĕro, vĭdĕo intŭĕor
conspĭcor aris *Widzę 2. Obaczam co* sehen.
conspĭcŭus, conspiciendus, a, um. *Okazały, Widoczny 2. Znakomity, Znaczny, Wielki 1. & in Krasny.* klar, hel ansehnlich, scheinbar. *syn:* clārus, pērspĭcŭus, illūstris.
conspīrans, *Zgadzaiący się, Zgodny.* einhellig.
conspīrātē, conspiratius. *Zgodnie.* einmüthig.
conspīrātio, onis. f. *Spiknienie się, Zmawianie się. Zgoda, Zgadzanie się.* zusammen

menschwörung, heimliche Verbindung, Einhelligkeit. *syn:* conjūrātio: consēnsus, concordia.
consPīrātus, ti. a *spira skupiony.* einträchtig.
consPīrātus, ti, a *spiro, Sprzysięgły.* zusammen geschworen.
consPīrātus, us, m. a *spiro Spiknienie, Zmawienie się.* Zusammenrottirung.
conspiritus us m. *Zgoda.* Einhelligkeit, Vereinigung.
consPīro. a *spira Kupię, Zwiia się wąż.* sich krümmen, winden, wie die Schlangen.
consPīro, as a *spiro. Zmawiam się, Spiknąć się, Zezwalam.* sich zusammen verbinden, eines Sinnes seyn. *syn:* conjūro, consēntio, convēnio.
consPissātus, *Twardy,* dick, hart.
consPisso, as. *Zgęszczam.* dicht machen.
consPondeo, es. *sub Społrękoymia.* mitverheissen.
consPonsio, onis, f. *Obietnica, 3.* & sub *Zakładnik 2.* Verheissung.
consPōnsor, oris m. *consponsus, i, m. Obiecownik, Zakładnik, Społrękoymia, Sprzysięgły, Wierny,* Mitbürge, zugleich verheissen.
consPuo, is conspuito, as. *Pluię na co.* bespeyen.
consPurcātus, a um. *Powalany, Zeszpecony.* besudelt, verunreiniget.
consPurco, as *Plugawię.* besudeln, verunreinigen.
consta[illegible]o, is. *Utwierdzam.* bestättigen, befestigen, verwahren, versichern.
constagno, as. *Rozlewa rzeka.* zusammen laufen.
constāns, antis. o. *Stały.* standhaft, tapfer. *syn:* firmus. īmmōtus, [illegible], tĕnax. *phr.* Prōpŏsiti tĕnax. Mens necia flecti. Nĕque me sĕntentia vertit.
constanter, *Stale.* beständiglich, beständig beharlich.
constantia, æ f. *Stałość, Pewność.* Standhaftigkeit, Beständigkeit, Herzhaftigkeit. *syn:* Grāvitas, *phr:* animus firmus cōnstans, īmmōbilis, īmmōtus, Mens īnvicta minis: nĕscia mŏvēri.
constat, constat mihi. *Wiem 1. 2. Kosztuie mię, stoi za tyle, Wiadomo iest, Przychodzi mi, Jasna rzecz, Umyśliłem,* & sub *Złożony 1.* wissen, bekannt, richtig seyn, es kostet, geltet.
constat mens in alqno *Przy sobie*
constat sibi. *Stały.* standhaft.
constellātus, *Gwiazdzisty.* mit Sternen gezieret.
constellātio, onis f. *Konstellacya* Stand des Gestirns.
consternātio onis, f. *Przelęknienie, Roster[k].* Schrecken, Bestürzung, Kleinmüthigkeit, Aufruhr, Aufstand,
consternātus, a, um. *Przelękły, Struchlały, Zhukany.* erschreckt.
constĕrno, as. *Trwożę, Przestraszam, Zhukać.* erschrecken, Scheu machen.
constĕrno, is. *Ścielę, Nakrywam, Tarcicami pokładam 1. Obalam 1.* bedecken, bestreuen.
constĕrnor, aris. *Truchleię, Serce tracę, Upadam 2. Przelęknąć się.* erschrecken.
constīpātio onis f *Skupienie, Ściśnienie, Stłoczenie. 2.* Verstopfung.
constīpo as. *Kupię, Ściaczam 2. Utłoczyć, Zatarli się.* zusammen drücken, dicht zusammen stellen, *syn:* Stīpo, dēnso, condēnso. cōgo.
constīpor, *Wtłaczam się, Ściskać się.*
constitio. onis, f. *Zastanowienie się.*
constituo, is. *Stanowię 1. 2. Stawiam 2. 5. Uchwalam, Umawiam się, Naznaczam*

Spo-

Sporządzam, Postanowić się 1. 2. *Arenduię, Gotuię, Wystawiam.* ordnen, setzen, stellen, beschliessen. *syn:* Stătŭo, dēcērno, dēsĭgno, *vel* pono, collŏco.
constĭtŭo, judicium. *Osadzam prawo.*
constĭtūtĭo, onis f. *Postanowienie* 1. 3. *Stanowienie, Ustawa* 1. Ordnung, Satzung, Verordnung, Anstalt, Beschluß, Recht,
constĭtūtĭo causæ, *Wstąpienie w Prawo.*
constĭtūtĭo corporis. *Komplekſya.* Zustand des Leibes, Gesundheit, Bewandniß.
constĭtūtĭo personalis. *Przywiley.* (ter.
constĭtūtor, oris m. *Stanowiciel.* ein Stifter
constitutorius, *według umowy.* der Abrede gemäß. *ut actia Constitutoria: Sprawa o umowę niezachowaną.*
constĭtūtum, i, n, *Umowa* 1. *czas umówiony.* die Abrede, Verordnung, der Schluß ein angesetzter Tag.
constitūtus, ti, *Umowiony, Postanowiony.* bestelt. *syn:* Stătūtus, dēcrētus, *vel* pŏsĭtus,
constitūtus, ûs. m. *Zastanowienie się, Skupienie Gromada.* die Beschaffenheit, menge der stehenden Leute.
consto, as *Spólstoię, Zgadzam się, stoię przy tym, Statecznym być, powstawam* 1. *Przy sobie.* beysammen stehen, bestehen, kosten, gelten, bekannt seyn.
constrătum, i. n. *Pokład w budowaniu.* Decke.
constrĕpo, is, *Grzmot czynię.* knistern, knarren, rauschen, ein Geräusch machen.
constrĭctĭo, onis. f. *Sciśnienie.* Bindung.
constrĭct[u]s, a, um. *Scisły, Związany, Sciśniony, Niewesoły, Zmarszczony.* gebunden.
cōnstrĭngo, is *Zwięzuię, Spinam, Wiążę* 1. zusammen binden. *syn:* ărcto, cŏarcto, cōmprĭmo, strĭngo, ăstrĭngo, lĭgo, *v. Vincio.*
construĉtio, onis f. *Spoienie, Składanie, Budowanie* 1. die Aufbauung, Zusammensetzung.
construo, is. *Składam* 1. *Buduię, Kupię, Gromadzę, Klecę.* bauen, zusammen setzen, häuffen, ordnen. *syn:* cōndo, strŭo, ædĭfĭco.
constŭprātor, oris, m. *Gwałciciel,* ein Hurer, Weiberschänder.
cōnstŭprātus, a um. *Skażony.* geschändet.
cōnstŭpro, as *Zgwałcić.* 4. schänden. *syn:* Stŭpro, vĭŏlo.

CONSV.

Cōnsuādĕo, es, *Radzę* 1. beyrathen.
cōnsvālor, oris, m. *Radziciel.* ein Rathgeber.
cōnsūdāsco, is consūdo. as. *Pocę się, Es sub Puszcza drzewo.* mitschwitzen.
cōnsuēfacio, is. *Nakładam kogo do czego.* gewöhnen. *syn:* ăssvēfăcio.
cōnsuēsco, is, *Nakładam się, Nakładam kogo do czego, przyuczam, Nierzadko potrzyć* 1. 2. angewöhnen. *syn:* ăssvēsco, sŏlĕo, ăssŏleo.
cōnsuētūdo, inis f. *consvetio, onis, f. Zwyczay, Obcowanie,* 1. *Towarzystwo* 1. Gewohnheit, Umgang, Freundschaft, Gesellschaft. *syn:* Mos, ūsus, assvētūdo.
cōnsuētūdo dissoluta. *Rozpusta.*
cōnsuētus, a, um. *Zwyczayny.* gewohnt, gewöhnlich. *syn,* ăssvētus, ăssvēfactus, consvēfactus.
consul, is, m, **Burmistrz.** **Bürgermeister.** *phr.* ūrbis rēctor. urbis fræna tenens urbis sōrtitus hăbēnas. Qui justis moderātur lēgibus ūrbem.
cōnsŭlāris, is, c. ***Burmistrzowski, Radziecki.*** zum Bürgermeister gehörig.
cōnsŭlāris vir *Rayca.* ein Raths-Herr.

cōnsŭ-

... ter, *Burmiſtrzowſko.* Bürger= ...
..., as. *Brodzę, & ſub, Marſzczę*
... is. *Radzę ſię, radzę o kim, pora- zić ſobie, Naradzam ſię, Staram ſię, ...zanuię 2. Oſzczędzam, Zabiegam 3. Dogadzam 1. Ochraniam, Opatruię 2. 3.* Rath halten, rathſchlagen, um Rath fragen.
...ſulo in aliquem &c. *Poſtępuię z kim.*
...ſulo in me malè, &c. *Zle ſobie poſtę- ...*
...ſulor, *Radzą ſię mnie.*
...ſultātio, onis f. *Naradzanie, Porada, Rozmyſł.* Berathſchlagung.
...ſultātor, oris m. *Radzący ſię.* ein Rath= frager.
...ſultè, conſultiſſimè. *Mądrze.* weiſlich.
...ſulto conſultâ operâ. conſultis verbis. *Umyślnie, Rozmyślnie.* wohlbedacht.
...ſulto, as. *Naradzam ſię, Radzę ſię.* rathſchlagen, zu Rathe gehen.
...ſultor, oris, m. *Poradnik.* ein Rath= geber.
...ſultum, i, n. *Uchwała 1. 3. Wyrok 1.* Raths = Erkänntniß, ein Schluß, Ord= nung, Satzung.
...ſultus, conſultorius, a, um. *Poradny, Biegły, Rozmyślny, Uczony.* berath= ſchlaget, kundig, erfahren.
...ſultus juris. *Praktyk 2.* ein Rechtsge= lehrter.
...ſummābilis, conſummatus, *Do- ſkonały Zupełny.* das vollendet werden kan, vollendet, vollbracht, vollkommen.
...ſummātio, onis, f. *Dokonanie, Suma 1.* Vollendung, Vollbringung, Summi= rung.
...ſummo, as. *Dokonywam, Sumuię, czy- ni ta ſuma.* vollenden, ausmachen. *ſyn:*

E e

cōnficio, ābsōlvo, pĕrăgo. *vide Finio.*
cōnsūmo, is. *Trawię 2. Ziadam 1. Przemarnować, Pſuię.* verzehren, ver= brauchen, zubringen, zernichten, durch= bringen, verſchwenden. *ſyn:* ābsūmo, ēxhaurio, diſsĭpo, cōnficio, pĕrdo.
cōnsūmor, *Niſzczeię, Schnę 2.* ausgemer= gelt werden.
cōnsūmor incendiô *Pogorzeć, Zgorzeć.*
cōnsūmptio, onis f. *Trawienie, Strawie- nie 2. Niſzczenie.* Verzehrung.
conſumptio ſui. *Suchoty, Choroba.* aus= zehrende Krankheit.
cōnsūmptor, oris m. *Trawiciel, Niſzczy- ciel.* Verzehrer.
cōnsŭo, is *Zſzywam.* zuſammen flicken, nähen.
conſuo dolos. *Sztuki zażyć.* Betrug er= denken.
cōnsūrrectio, onis f. *Powſtanie.* Aufſte= hung mit einander.
cōnsūrgo, is. *Wſtaię, powſtaię, Podnoſzę ſię 2. Oburzam ſię.* mit einander auf= ſtehen, ſich erheben.
Conſus, Deus conſiliorum idem Neptunus.

CONTA

Cōntābēſco, contābēfăcio is *Schnę 2.* aus= dorren, abnehmen, abmatten. *ſyn:* tā- beſco, cōntābeo
cōntăbŭlātio, onis f. *Piętro 1. Fałdowanie* Vertäfelung, Verdeckung.
cōntăbŭlo, as. *Tarcicami pokładam, Pię- truię, Moſt buduię.* vertäfeln, mit Bret= tern oder Dielen belegen, bebrücken.
cōntāctus, us m. *Dotknienie.* Berührung, Betaſtung, Anrührung, Angreiffung.
cōntāctus ab auro. *Pozłociſty.*
cōntāctus ſale, ſapore, *Okraſzony.* geſal= zen.
cōntāgio conſcientiæ, *Porozumienie.* ein böſes Gewiſſen.

cōn-

cōntāgīōne patris *Z oyca.*
cōntāgīōsus, a, um. *Przyrzutny.* erblich, ansteckend.
cōntāgīum i, n. contāgio, onis f. contāges, is f. *Zaraza 1. Przyrzut. Dotknienie, Złączenie, Uczestnictwo.* Erbkrankheit, anstekende Seuche, Berührung, Betastung. *syn:* lŭes, pēstis.
cōntāmīnātio. onis f. *Poszpecenie, Pomazanie, Zelżenie.* Befleckung.
cōntāmīnātor, oris m. *Lżyciel, Plugawiec.* Beflecker, Besudler.
contāmīno, as *Szpecę, Plugawię, Zarażam, Pyskię się, Zmazać 2. 3.* beflecken, besudeln. beschmieren, verunreinigen. *syn:* Fœdo, inquĭno, cŏīnquĭno, pollŭo; īnfĭcio, măcŭlo.
contānter, *vide* cunctanter, contātio, *vide* cunctatio.
contārius, *Kopiynik 1. 2.*
contēchnor, aris, *Zmyślam 2.* List erdenken, mit Betrug umgehen.
contēgo, is, *Nakrywam, Zakrywam, Pobiiam. 3.* zudecken, verdecken. *syn:* tēgo, condo, ābscondo, occŭlo, occulto.
contēmĕro, as, *Zmazać 2. 3. Zgwałcić. 3.* Schänden. *syn:* tĕmĕro, vĭŏlo, corrumpo.
contēmno, is. *Gardzę* verachten. *syn:* tēmno, fāstīdio, respuo, spĕrno, āspērnor, dēspĭcio, abjĭcio, nēglĭgo, pārvi. nĭhĭli dūco, făcio, æstĭmo pēndo, pŭto, nōn cūro.
contemnificus sub Wzgardzony. verachtlich.
contēmplābĭlis e. *Widoczny 2. przypatruiący się.* beträchtlich, ansehnlich.
contēmplātio, onis f. *Przypatrowanie, Rozważanie, Bogomyślność.* Beschauung, betrachtung.
contēmplātīvus, a, um. *Przypatruiący, się, Rozmyślaiący.* betrachtend.
contēmplātor, oris, m. *Przypatruiący się Bogomyślny.* ein Beseher, Betrachter
contēmplātus, ūs, m. *Przypatrowanie,* die Betrachtung.
contemplo, as contēmplor, aris. *Patrzam Przypatruię się, Oglądam, Rozważam, 1. Wlepiam oczy, Bogomyślnością się bawię.* betrachten, besehen, beschauen *syn:* ănĭmo lūstro, cōnsīdĕro, mĕdĭtor cōgĭto. *vel* vĭdĕo, pērspĭcio, conspĭcio spēcto, āspĭcio īntŭĕor.
contemporaneus, Rowiennik. 2. der zu gleicher Zeit lebet.
contēmptĭbĭlis, e *Wzgardy godny, Podły.* veráchtlich.
contēmptim, *Gardząc, Wzgardzenie.* verächtlich.
contēmptĭo, onis f. *Wzgarda 1. 2. Pogardzanie.* Verachtung, Geringschätzung.
contēmptĭus, *Niedbale.*
contemptor, aris. Plaut. corr. Contemplor.
contēmptor, oris, m. *Gardziciel.* ein Verächter.
contēmptu lăbōro, *Gardzą mną.*
contēmptus, a, um. *Podły, Wzgardzony.* verachtet. *syn:* Dēspēctus, fāstīdītus, sprētus, abjēctus, rējēctus, nēglēctus.
comtēptus us, m. & contemtus. *Wzgarda 1. Pogardzenie.* Verachtung. *syn:* fāstīdĭum.
contendo, is. *Sprzeczam się, Swarzę się, Przeciwiam się, Przegadywam się. Usadzam się, Garnę się, Wyścigam się, Pnę się 2. Silę się 1. 2. Napinam, Udaię się gdzie, Rospieram się, Przyrownywam, Zakładam się o co, Wadzę się, Usiłuię, Jadę 1. Idę, 1. Nie daię wprzod, Rosciągam co, Bieżę 1, 2, Sciągam 1.* span-

spannen, ausstrecken, reisen, lauffen, sich bemühen, bestreben, inständig bitten und begehren, zanken, streiten, widerstreben, kämpfen, wetten. *syn:* cōnor, nītor, mōlĭor *vel* īntendo *vel* rīxor, jūrgor. āltērcor.

contĕnēbrat, *Mierzcha się.* finster werden.

contĕntè, contentĭus *Scisle, Usilnie, Głośno.* streng, mit Fleiß, karg, genau.

contĕntĭo, onis f. *Usilność, Natężanie, Napięcie, Przeciwianie się.* 2. *Spór, Przyłożenie chęci, Równanie, Przegadywanie się.* Bestrebung, Vergleichung, Streit. *syn:* līs, rīxa, *vel* cōnātus.

contentĭo vōcis. *Wołanie.* Erhebung der Stimme.

contentio *Figura, idem Antitheton.*

contĕntĭonem excito, injicio. *Poswarzyć się.* 2.

contentĭonem facio. *Przyrównywam.* 2.

contĕntĭōsè, *Spornie.* eiferig.

contĕntĭōsus, a, um. *Zwadliwy, Sporny* 1. zänkisch.

contĕnto studio, *Usilnie.* emsig.

contĕntus, a, um. *a contento. Napięty, Usilny.* gespannt, hoch.

contĕntus, a, um. *a contineo, Kontent, Zawarty.* behalten, zufrieden, vergnügt.

contĕntus sum, *Przestaię* 3.

contermino, *as. O granicę mieszkam.* angränzen.

contermĭnus a, um. *O granicę mieszkający.* anstossend, angränzend.

contĕro is. *Psuię, Scieram* 2, 3, 4. *Kruszę, Tłukę* 3. *Wiercę* 2. *Rozcieram, Przegadać kogo.* zertretten, zerreiben, zerstampfen, zermahlen, zerstossen, zerschmettern. *syn:* tĕro, prōtĕro, cālco, concŭlco prĕmo.

contĕror, *Dzierżę się, Zdzieram się, Skruszyć się.*

conterraneus, i, m. ziemek 2. ein Landsmann.

contĕrrĕo, es. *Straszę, Przestraszam.* schrecken. *syn:* tērrĕo, ēxtērrĕo, tērrĭto.

contesseratio, onis f. Złączenie, Stowarzyszenie. die Verbrüderung.

contēstātĭo, onis f. *Oświadczanie, Wzywanie* 1. Bezeugung.

contēstātĭo lītis. *Wstąpienie w Prawo. Wdanie się w prawo.*

contēstātŏr. *Swiadecznie.* bezeuget.

contēstātus, a, um. *Swiadomy.* bezeugt.

contēstor, aris. *Oświadczam się, Protestuię się.* zum Zeugen nehmen.

contestor litem. *Wdaię się w prawo.*

contēxo, is. *Tkam, Plotę, Składam* 1. *Zmyślam* 1. zusammen weben, setzen, wirken, erdichten.

contēxtè, contextim. *Scisle.* zusammen gefügt.

contēxtĭo, onis, f. *Splecenie, Spoienie* Zusammenfügung.

contēxtus, ûs. m. *Splecienie, Wiązanie, Mowy kształt.* Zusammenflechtung, Zusammenordnung.

contextus, a, um. *Spleciony.* zusammen gewirkt.

contĭcĕo, es, conticesco, is. *Milczę, Umilknąć, Ucicha.* stillschweigen. *syn:* tăcĕo, sĭlĕo.

contĭcĭnium, i, n. *Pierwospy. & sub Noct. proprie. Umilknienie* Nachtstille, der erste Schlaf.

contificium, & Contifigium, Sztych, 2. *Sztychem.* das Stossen mit der Stange bey dem Wildhetzen.

contīgnātio, onis, f. *Piętro* 1. *Strop* 1. *Dach, Wiązanie, Pokład* 2. Balkenwerk, Stockwerk.

contīgno, as. *Nakrywam, Piętruię, Wiążę.* 3. die Balken zusammen fügen.

con-

contiguum, i, n. *Schab.* ein Stück Fleisch mit Rippen.
contĭguus, a, um. *Dotykaiący się, Nierozdzielny* 1. *Nieprzerwany. Przyległy.* anstossend, nächsten an. *syn:* Proxĭmus, prōpĭnquus, vĭcīnus, prŏpĭor, jūnctus, ādjūnctus.
contĭnens, tis omn. *Ustawiczny* 1. 2. *Nieprzerwany, cały* 2, *Dotykaiący się, Przyległy, Zamykaiący, Powściągliwy.* aneinander stossend, mäßig, der sich enthaltet.
continens, *subst: f. Ląd. Grunt,* 4. *Ziemia* 3. Fuß-festes Land.
contĭnēnter. *Bez przestanku, Ustawicznie, Nierozdzielnie* 2. *Powściągliwie,* an einander, stets, ohne Unterlaß. *syn:* contĭnŭē, pērpĕtŭō, āssĭdŭē.
contĭnēntĭa, æ. f. *Przyległość, Zatrzymanie, Powściągliwość* Mäßigkeit, Enthaltung, der Inhalt, Eingezogenheit. *syn:* abstĭnēntĭa.
contĭnēntĭa, ium. *Okolica, Przedmieście.*
contĭnĕo, es *Zatrzymywam,* 1. 2. *Trzymam* 9. *Strzymać, Zamykam* 5. 7. *Uymuię kogo, Martwię* 3. behalten, enthalten, begreiffen, fassen, sich heimlich halten. *syn:* comprĕhĕndo, ĭnclūdo, complēctor, *vel* cŏhĭbĕo, cŏērcĕo, comprĭmo, fræno, rētræno, compēsco.
contĭngit, *Trafia się. Dotyka się mnie, Dostało mi się.* es trägt sich zu, begiebt sich.
contĭngo, is. *Dotykam się, Dosięgam, Trafiam, Pomuśnąć, & sub Powinowaty* anrühren, verwandt seyn, das Ziel erreichen. *syn:* tāngo, āttĭngo, āttrēcto, *vel* āccĭdo.
contĭngo saltu. *Doskakuię.*
contĭnŭā-è, continuè. *Ustawicznie.* nach einander, stets, beharrlich, ohne Unterlaß
contĭnuātĭo, onis f. *Konanie czego, Przyległość, Złączenie.* Beharrung, Fortsetzung.
contĭnŭāto protelo, *Bez przestanku, & in Ciąg* 2.
contĭnŭātus, a, um. *Ustawiczny, Przyległy.* fortgesetzt, anhaltend.
contĭnŭāntur, *sub Jeden za drugim, Granicę mieszkam.*
contĭnŭĭtas, atis, f. *Nierozdzielność, Złączenie, Rozciągłość.* Zusammenhang
contĭnŭō. *Zaraz* 2. *Ustawicznie, Wnet* von Stund an, alsbald, flugs, immer *syn:* Sēmpĕr, perpĕtuo, *vel* confēstĭm. rĕpēnte, mox, sŭbito, prōtĭnus, extēmplo, haud mŏra, ĭlĭcet, ōcȳus, stătim. confēstim.
contĭnŭo, as. *Konam. Nieustaię, Nieprzestaię, Trwam* 1. *Złączam, Bez przestanku czynię, Przyczyniam* 1. *Przybudować.* fortsetzen, fortfahren, anhalten. *syn:* pērgo, pērsĕvēro, non ābsĭsto, non dēsĭsto, non cēsso, non dēsino.
contĭnuus, a, um. *Nierozdzielny, Nieprzerwany, Cały.* 2. *Ustawiczny* an einander, immerwehrend, unaufhörlich. *syn:* Pērpĕtŭus, pĕrēnnis, contĭnŭātus.
contĭnŭus alicujus, *Kochan, Wiernek.*
contŏgātus, sub *Szata* 7. mit einer Toga bekleidet.
contollo gradum, *Schodzę się.* fortlauffen.
contŏphŏrus, i, m. *gr. Kopiynik.* ein Picquenirer.
contor, & cunctor, aris. *Pytam.* erforschen.
contorquĕo, es. *Kręcę co. Kieruię, Wywracam* 2. *Obracam rzekę, Zawikłanie mówię.* krümmen, biegen, zusammen drehen. *syn:* torquĕo, flēcto, īnflēcto, *vel* vĭbro, jăcŭlor, ēmĭtto, conjĭcio.

con-

contorreo, es *Suszę 2.* verbrennen.
contorsio, & contortio, onis, f. *Kręcenie, Zawikłanie.* Verdrehung. Verwirrung.
contorta oratio. *Mowa trudna.* verwirrte Rede. (drehet.
contortè, *adv: Zawikłanie.* verwirrt, ver-
contortiplicatus, *Zawikłany, & sub Mowa trudna.* verwirrt.
contortor, *oris, m. Wykrętarz.* ein Verkehrer.
contortus, contortulus, a, um. *Zawiły, Zawikłany, Kręcony, Kręcący się.* gekrümmet, gebogen, umgedreht, etwas gezwungen. *syn:* tortus, intortus, flexus, inflexus, *vel* vibratus, conjectus,
contortus crinis. *Kędzior.* krause Haar.

CONTRA

Contra, *adv: Naprzeciwko 1. Ku, Przeciwnie.* herwiederum, dagegen, gegen über.
contra, ac atque quam. *Inaczey niż.* anders, denn als.
contra, *Præp. Przeciw, Naprzeciwko.* wider, gegen. *syn:* in *cum Accusativo.* adversus, adversum, ex adverso, è regione.
contra facio, pugno, sto. venio. *Sprzeciwiam.* contra aquam, *W zwodę* contra aurum, *Drogo.* contra fas, jus, legem. *Niesłusznie.* contra flatum, contra ventum. *W zwiatr.* contra pilum, *Na wskroś.*
contractio, onis f. *Skrócenie, Zmarsk, Krótkość, Spuszczenie. 2. skurczenie, 1. Marszczenie.* Zusammenziehung.
contractio, animi. *Smutek.* Betrübniß.
contractiuncula, æ, f. *Skurczenie, 1.* & sub *Smutek.*
contractura, æ, f. *Szczupłość, Wąskość, Wycieńczenie.* Abkürzung, Zusammenziehung.
contractus, a, um. *Wąski, Zmarszczony, & in Mowa krótka.* zusammen gezogen, kurz, lahm.
contractus, a, um. *Szczupłość, Umowa, Kontrakt.* ein Vergleich, Vertrag.
contradico, is, contra dico, pugno. *Przeczę, Sprzeciwiam się.* wiedersprechen, verbiethen, untersagen, abschlagen, verweigern. *syn:* adversor, resisto, repugno.
contradictio, onis. f. *Przeczenie.* Wiedersprechung.
contradictor, oris, m. Przeciwnik. ein Wiedersprecher.
contradictum, i, n. *Przeczenie.* ein Wiederspruch.
contrado, is Podaię. übergeben.
contraeo, contra eo, is, *Idę przeciw, Sprzeciwiam się.* entgegen gehen, zuwider seyn.
contraho, is. *Kurczę, Skracam, Zsiadło czynię, Kurczę się, Marszczę się, Smęcę się, Hamuię się, Zwodzę 1. Przepadam, Wing Spuszczam 3.* zusammen bringen, sammlen, kleiner, enger, kürzer machen, abkürzen, überein kommen, einen Vergleich treffen. *syn:* congrego, colligo, cogo.
contraho familiaritatem, *Stowarzyszyć się.*
contraho humeros, *Zżymam się.*
contraho morbum, valetudinem, sub *Zachorzeć.*
contrahor, *Smęcę się, Serce tracę, Zsięgpuię się.*
contralliceor, eris. *Podkupuię.* mehr biethen als andere.
contrapositus, contra positus, a, um. *Naprzeciwny.* entgegen gesetzt.
contrariè, *contraversum, Przeciwnie.* zugegen, dagegen.
contrarietas, atis f. *Przeciwność. 2.* die Wie-

Wiederwärtigkeit.

contrārium, i, n. *Przeciwna rzecz, Opak wszystko.* Gegentheil, Wiederspiel.

contrārium, æs. *W sztukach miedź.* schwöres Erz.

contrarium, vel contraria, orum, Figura Rhetorica, Anthitheton.

contrārius, a, um. *Przeciwny. Naprzeciwny, Ciężki* 1. widrig, zuwider, entgegen, schwer, gegen über. *syn:* ădvērsārius æmŭlus, ĭnĭmīcus, oppŏsĭtus, ădvērsus, pūgnāns, rĕpūgnāns, īnfēstus.

cŏntrāscrīptum, i, n. *Odpis.* eine Gegenschrift.

contrasto, contra sto, as. *Sprzeciwiam się* widerstreben, entgegen stehen.

contrăvĕnĭo, contra venio. is *Idę przeciw, Sprzeciwiam się, Przeczę.* entgegen kommen, widerstreben, sich widersetzen, wider den Vertrag handeln.

contrectābiliter, Dotkliwie 1. handgreiflich.

contrĕctātio, onis, f. *Dotknienie, Macanie.* das Anrühren, Berühren.

contrĕctātus, a, um. *Ubrudzony.* betastet, angerühret.

cŏntrĕcto, as. *Dotykam się.* berühren, betasten, befühlen.

contrĕmīsco, contrĕmo, is. *Drżę Wzdrygam się.* erzittern. sich häftig entsetzen.

contrĭbūlis, is. *Ziemek* 1. *Cechowy.* Zunftgenoß.

contrĭbūlo. *Kruszę, Trapię się.*

contrĭbuo, is. *Składam się, Daię* 1. *Policzam, Dielę* 1. mittheilen, beytragen zugeben, zusammen steuern, beylegen. *syn:* confĕro, trĭbŭo.

contrĭbūtĭo, onis, f. *Składanie,* 2. Mittheilung, Steuer, Beytrag, Zusammenschiessung, Auflage.

contrĭsto, as. *Zasmucam,* betrüben.

contrīstor, *Smęcę się, Osowieę.* 1. sich b[etrüben.]

contrītio sub Skrucha. Zerknirschung.

contrītor, oris, m. Scieracz, Skaziciel Verwüster, Zerreiber.

contrŏvērsĕ, *Spornie. O produxit Aus[o]nius, corripiunt alii.* streitig.

controvērsĭa controversiŏla, æ, f. *Spór Przydatek.* 3. Streit, Zank, streitig[e] Frage, Zwiespalt, Wortstreit. *syn:* Dĭscēptātĭo, contēntĭo, dĭscrīmen, pŭ[g]na, līs.

controversor, aris. *Sprzeczam się.* streiten zanken.

contrŏvērsus, a, um. *controversiosu[s]. Sporny* 1. 2. *Przeciwny, Wątpliwy* streitig, darum man zankt. *syn:* am[-]bĭgŭus, dŭbĭus, īncērtus, ănceps.

contrŭcīdo, as. *Zabiiam, okrutnie Zsieka[m]* grausamlich umbringen.

contrūdo is. *Wtłaczam, Wpuckam Tkam, Fasuię.* hinein oder zusamm[en] stossen. *syn:* compēllo, īmpēllo, co[m]pingo.

contrūdo in carcerem, *Osadzam w ię[zie]nia.*

contrūnco, as *Knuię* 1. *Zrąbać co, Z[sie]kać.* ein Stück abhauen, zerstücken, nied[er]hauen, massacriren.

contŭbērnālis, e. *Spółmieszkaniec. Dom[o]wnik. Towarzysz* 1. *Iednego ucha.* 2. [...]na. Rottgesell, Camerade, Ehewe[ib] eines Knechts. *syn:* Dŏmēstĭcus, făm[i]lĭāris, convĭctor, sŏcĭus, sŏdālis.

contŭbērnĭum, i, n. *Spółmieszkanie, T[o]warzystwo* 1. 3. *Bursa* 2. *Dziesiątek Nałożnictwo.* Corporalschaft, Stube[n]gesellschaft, Wachtstube, Umgang m[it] Leuten.

contubulatio, onis, f. Nadęcie, Wyp[u]kłość.

...tĕor, ēris. *Widzę 2. Patrzam, Wle-*
...iam oczy, Ochraniam. steif anschauen,
...nsehen.

...uitus, ūs. m. *Patrzanie.* Anschauung.

...tūmācia, æ, f. *Zuchwalstwo, Upor, Niepostuszeństwo, Pycha, Niestanie u prawa.* Halsstärrigkeit, Ungehorsam, Trotz, Eigensinn, Wiederspenstigkeit. *syn:* ărrŏgāntĭa, sŭpērbĭa, fāstus, ob...ĭ ātio.

...tūmācĭter, *Zuchwale, Upornie.* ungehorsamlich, wiederspenstiglich, halsstarriglich.

...tūmax, acis, o. *Zuchwały, Niepostuszny, Niestaiący u prawa. Uporny.* halsstarrig, wiederspenstig, ungehorsam. *syn:* Pērtĭnax, obstĭnātus, sŭpērbus ...ēbĕllis.

...tūmax emorī, *Trwały 1.*

...tŭmēlĭa, æ, f. *Zelżywość, Potwarz, ...aianie, 2.* Schmachrede, Lästerung, Schimpf. *syn:* convĭtium, īnjūria, că...lumnĭa.

...tŭmēlĭam dico, *Lżę. 1.*

...tŭmēlĭōsè, *Zelżywie.* schmählich, ehrverletzlich, schimpflich.

...tŭmēlĭōsus, a, um. *Obelżywy zelżywy. 1.* ehrenrührig, ehrverletzlich.

...umio, onis. f. *Poyrzenie.*

...tŭmŭlo, as. *Grzebię umarłego.* begraben.

...tūndo, is, *Tłukę 10. Wybiiam 3. 4. 5 ...biiam gębę.* zerstossen, zerstampfen. *syn:* Tūndo obtĕro, commĭnŭo, frăn...o, pĕrcŭtĭo, vĕrbĕro.

...uor vide, contueor.

...tŭrbātĭo, onis f. *Zatrwożenie. Zamieszanie.* Verwirrung, Schrecken, Bestürzung.

...tŭrbātor, oris m. *Utratnik, Falszerz ...chunkow.* Verwirrer, Betrüber, Verschwender.

conturbo, as *Mieszam rzeczy, Machluię, Pomięszać, Trwożę, Zasmucam, Przemarnować, Nie uiścić się.* betrüben, beunruhigen, verthun, verschwenden, verwirren. Treu und Glauben nicht halten. *syn:* Tūrbo, pērtūrbo, mīscĕo, commīscĕo, cōnfūndo.

conturmalis, e. Towarzysz woienny. zu einer Rotte gehörig.

conturmo, as Scisckam się. zu Hauffen sammlen.

contus, ti, m. *gr. Koncerz, Kopiia 1. Spryt 2. Drąg.* eine Stange, damit die Schifleute die Tiefe des Wassers erfahren. ein langer Spieß, Pique. *syn:* Sūdes, hāsta.

contūsĭo onis, f. *Stłuczenie, Uderzenie.* Zerstossung, Zerknirschung, Zerquetschung.

contūsus, a, um. *Stłuczony,* zerstossen. *syn:* trītus, ŏbtrītus, pĕrcūssus.

contutor, aris Zachować, Obronić.

contutor, oris, m. sub. Opiekun. Mitvormund.

CONVA.

Convador, aris Pozywam 1. vor Gericht fordern.

convălĕo, es convalesco. is *Wzmagam, Zamagam się, Mocnieię, silę się, szerzy się, Wylegam się, 2. Zawziął się, Tantoni się.* wiederum gesund werden, zu Kräften kommen.

cōnvăllis, is, f. *Dolina 1.* ein rundes Thal mit Gebürg umgeben. *syn:* Văllis.

convallo, as, Otaczam. verbollwerken, verschanzen.

convărĭo, as Pstrzę, Szpecę, zugleich ändern.

convaso, as Zagarnąć, Zagrabić, Sprzątnąć, einschlagen, als ein Dieb geschwind einpacken. *syn:* Văsa collĭgo,

cōnvēctĭo, onis, f. *Wożenie, Zwożenie.* Zu-

Zuführung, das Zusammenführen.
convectitius, *Przywoźny*. zugeführt.
cōnvēcto, as convēho, is *Zwożę*. zusammen führen. *syn:* Vēho, trānsvēho, trānspōrto,
cōnvēctor, oris, m. *Spółiadący*. Schifgefehrte.
cōnvēllo, is. *Wywracam* 2. *Obalam* 1. *Wywiiam Ostabiam*, *Kasuię* 3. *Wyrywam*. ausziehen, ausrupfen, zerstöhren, zunichte machen, darnieder reissen, umwerfen. *Vincere nec duro poteris convellere ferro.* Virg. *syn:* Vēllo, āvēllo rēvēllo, ēvēllo.
cōnvēlo, as *Zakrywam*, *Zawiiam Zdobię*. 1. zudecken.
cōnvēna, æ, m. *plur.* æ, arum. *Cudzoziemiec*, *Zbiegaiący się*, zusammengelaufene Leute,
cōnvēnientia, æ. f. *Przyzwoitość*, *Składność*. *Zgadzanie się*, *Skłonność*, 3. *Proporcya* 1. Gleichförmigkeit, Uebereinstimmung, ein Vergleich.
nvēniens. *Zgadzaiący się*, *Zgodny*, das sich schickt, bequem, füglich, einstimmig. *syn:* āptus, cōnsōnus, cōngrūēns, dēcēns, consēntānēus; īdōnēus.
cōnvēnienter, *Przystoynie*, *Przyzwoicie*, *Prawdziwie*. geschicklich, gleichförmiglich.
cōnvēnio, convenit *Przystępuię*, *Dochodzę* 1. *Pozywam*, 1. *Zgadzam się Ziezdzaią się*, *Schadzaią się*, *Stargować się*, *Uyrzeć się*, *Zgodzi się*, *Trafia się*, *Doszła ugoda*, *Umowa się stała*. *Przystoi*, *Rachunki dobre*. zusammen kommen, sich sammeln, übereinkommen, eins werden, sich vereinbaren, vergleichen. *vel impers:* es geziemt, gebührt sich.
cōnvēnta conditio, *Zrękowiny*.
conventionalis, *Umowny*. zum Vertrag gehörig.
conventitius pater, *Nierządnik*.
convento, *as. sub Schadzaią się*. oft zusammen kommen.
cōnvēntus, a, um. *Umowiony*. geschlossen, besucht.
cōnvēntus, us. m. cōnvēntīcūlum, conventum, & conventio. *Zgromadzenie* *Gromada* 2. 3. *Schadzka*, *Umowa*, *Sąd* Zusammenkunft, Versammlung, Vergleich, Vertrag, Abhandlung, Abrede, gerichtlicher Ausspruch, Closter, Convent. *syn:* cœtūs, cōncīlium, tūrba.
cōnvērbēro, as *Zbiiam gębę*, *Wybiiam* 10. schlagen.
cōnvērrītor, oris, m. *Umiatacz*. *Zbieracz* 2. ein Auskehrer.
cōnvērro, is. *Umiatam*, *Zamiatam* 2. *Zgarnąć*; *Zgarnąć*. fegen, auskehren.
cōnvērsātio, onis, f. *Obracanie*, *Obcowanie* 1. Umgang, Gesellschaft, Aufführung.
convērse. *Chędogo*. ausgekehrt.
conversim. *Wzad* umgekehrt.
cōnvērsio, onis f. *Obracanie*, *Nawracanie* 1. *Obbieg*. Umkehrung, Verkehrung, Verwandlung, Bekehrung.
cōnvērsio, *Figura* sin *Apostrophe* sup.
cōnvērso, me. *Obracam się* 1.
conversor sub Obiecuię. Gemeinschaft haben.
cōnvērsūs, us. m. *Obrácanie*. Umwendung, Umkehrung, Verwandlung.
cōnvērto, is. *Obracam*. 1. 2. 3. 4. 6. 12. 14. *Kieruię*, *Nawracam kogo*, *Przedzierzgnąć się*, *Przekładam* 7. & *sub Obrzam się*. kehren, umkehren, bekehren, wenden, verwandeln.
cōnvērto iter. *Udaię się gdzie*. sich begeben.
cōnverto me, convertor. *Wzad* i. *Udaię się*, *na co*.

vescor, *sub. Spòliadam.* mitessen.

nvěſtio, is. *Okrywam.* bekleiden, bedecken.

nveteranus, *sub. Zolnierz stary.* ein alter Camerad.

nvěxĭo, onis, f. convexĭtas, atis, f. convexum, i, n. *Obłączystość 2. Wypukłość.* die Wölbung, auswärts gebogene runde Fläche.

nvěxus, a, um. *Wypukły, Obłączysty 2.* rund, gewölbt, auswärts gebogen.

nvěxo, as. *Szarpam. Trapię 1.* peinigen, plagen, martern.

nvibro, as. *Obracam 1, Szoruię.* schwingen, erschüttern, bewegen.

nvīciātor, oris, m. *Potwarca, Lżyciel, Szczypacz.* ein Schmäher, Lästerer, Verläumder. *syn:* călumniātor, mălĕdĭcus.

nvīcio efflagitare, extundere, *Wyfukać.*

nvīcĭŏlum. *przymówka.* kleine Schmachrede.

nvīcior, aris. *Lżę 1. Łaię 2. Zadaię co sromotnego.* schmähen, lästern, schänden.

nvīcium, i, n. *Łaianie zelżywe, Złorzeczenie, Swar.* Lästerung, Schmachrede, Schmähung. *syn:* Prŏbrum, ŏpprŏbrĭum, mălĕdictum, călŭmnĭa. *epith.* ĭnjŭrĭŏſum, ăſpĕrum.

nvīcium dico, *Łaię.* schmähen.

nvictor, oris, m. *Spòłżyiący.* ein Kostgänger, Tischgenoß.

nvictus, us, m. *convictio, onis, f. Spòłżycie, Obcowanie, 1. Bursa 2.* Beywohnung, Gemeinschaft, Umgang.

nvinco, is. *Przekonywam 1. 2 zbiiam czyi dowod, dowodzę 2.* überwinden, überzeugen, überweisen.

nvinctio, *Quintil. corr. conjunctio.*

nviſo, is. *Oglądam 1. Nawiedzam, Zwiedzić.* besehen, heimsuchen.

cōnvĭtĭum, *lege* convicium.

cōnvīva, æ, m. *Gość 1. Godownik 2.* ein Gast. *syn* cōnvīctor, cŏmmenſālis, cŏmbĭbo, mēnſæ ſŏcĭus. *epith.* ăvĭdus, lætus, cōmis, făcētus, hĭlăris, ŏptātus, īmpŏrtūnus, ēxpēctātus.

cōnvīvālis, convīviālis. *Biesiadny.* zum Gastmahl dienend, gehörig.

convivator, convivii magiſter, pater, rex. *Biesiadnik. 2.* Gastgeber, der Gastung hält.

convivifico, Ephesi 3. Spòłożywiam. mit lebendig machen.

cōnvīviis diſſipare. *przeczęstować.*

convīvium, i, n. *Bankiet, Biesiada 1. Gość.* ein Gastmahl, Gastung, Schmauß. *syn* ĕpūlæ, dăpes, mēnſa. *epith.* sūmptŭōſum, cĕlēbre, bŏnum, sŏlēnne, părātum, feſtīvum, dēlĭcĭōsum.

cōnvīvo, is. *Spòłżyię, Biesiaduię.* bey einem wohnen, leben, stets seyn. *syn:* Sĭmul, ūnā vīvo, dēgo.

cōnvīvor, aris, convīvo, as. *Biesiaduię.* schmausen, Gastung halten. *syn:* ĕpŭlŏr. *phr:* Mutŭāque īnter sē lætī cōnvīvĭa cūrant. Pīnguĭa ſub vĭrĭdi celĕbrānt cōnvīvĭa frŏnde. Dŭlcĭa cum mūlto cĕlēbrant cōnvīvĭa Baccho.

cōnvŏcātĭo, onis, f. *Zwołanie, Gromada, 3. Konwokacya* Zusammenberuffung, Versammlung.

cōnvŏco, as. *Zwoływam.* beruffen, versammlen, zusammen ruffen.

cōnvŏlo, as, *sub Zlataią się, Zbiegaią się.* eilend zusammen kommen, fliegen, lauffen. *syn:* cōnvĕnĭo, cōncŭrro.

cōnvŏlvo, is, *Zwiiam 1. 2. Gmatwam.* zusammen winden, wikeln.

cōnvŏlvo in offas, *Toczę, 5.*

cōnvŏlvŭlus, convolvŭlus. i, m. *Gąsienica 1. Powóy 2. 6. Robacy, 3. & sub Kolka. 1.* Wurm

Wurm so die Weinreben verdirbt, Zaunglocken.

cōnvŏlvor, *Wiklę się.*

convomo, is. in Womitować. mitspeyen.

convotus; Poślubiony, Slubu winien. zugleichem Gelübde verbunden.

cōnus, i, m. *Szyszka* 1. *Szyszakowy wierzch Kończata rzecz ku górze, Kończatość o krągłość.* die oberste Spitze auf einem Helm, darinn der Federbusch steckt. Tannzapf, ein Kegel. *syn:* Gălĕæ crĭstātus ăpex.

cōnvulnĕro, as *Ranię* verwunden, verletzen.

cōnvulsĭo onis, f. *Skurczenie, Kurcz.* das Zucken, die Verdrehung.

cōnvulsus, a, um. *Skołatany.* verrenkt.

cōnyza, æ, f. *gr: Szlachtawa, Obłapa wonna.* Dürrwurz, Flöhkraut.

Coolesco, is. Spaia się co. zusammen wachsen.

cŏŏnĕro, as, *Obciążam,* zugleich beladen, beschweren.

coŏpĕrātor, oris m. Pomocnik. Mitarbeiter.

cŏŏpercŭlum, i, n. *Nakrywka.* ein Deckel.

coŏpĕrĭmentum, i, n. *Nakrycie* eine Decke.

cŏŏpĕrĭo, is. *Nakrywam, Okrywam.* bedecken, zudecken, beschliessen. *syn:* ŏpĕrĭo, tĕgo, ŏbtĕgo, cōntĕgo, ăbscōndo, ŏccūlto.

cooperor, aris. Spółrobię. mitwirken.

cŏŏptātio, onis, f. *Policzenie, Przyięcie.* 2. Aufnehmen, Erkiesung, Erwehlung.

cŏŏptātus, a, um. *Przywzięty, Namiestnik.* aufgenommen, erwehlt, erkieset.

cŏŏpto, as. *Przyobieram, Przyimuię,* 3. *Obieram.* 2. annehmen, erwehlen, erkiesen, aufnehmen.

cŏŏrĭor ĭrĭs, vel eris *Powstaię* 1. *Poczyna się, Wszczyna się, Porywam się.* sich erheben, erwachsen, entspringen, entstehen.

cŏŏrtus, ūs, m. *Powstanie, Wschód s*[…]*ca.* Aufgang, Aufstand, Erhebung.

cōpa, æ, f. *Przekupka, Szynkarka,* […] *Szynkarz.* Wirthin, Markedenter[…]

cŏphĭnus, i, m. *gr. Kosz* 1. ein Ko[…] Brodkorb.

cōpĭa, æ, f. *Dostatek* 1. *Obfitość, Wielk*[…] *liczby, Woysko* 1. *Przemożenie,* […]*rzecz.* Überfluß, Menge, Vorrath, […]bensmittel, Kriegsvolk, Macht, G[…]walt, Copey, Abschrift eines Origina[…] *Post m*[…]*ssem prædæ copia major er*[…] Ovid. *syn:* Jus, pŏtēstas, făcūltas, ăbūndāntĭa, ūbērtas, vis, cŭmŭlus, ăcēr[…]

cōpĭa est, *Wolno mi, Dołękę mam.*

copĭa parva, minima. *Mało ich.*

copia dĭcendi, *Wymowa.* Wohlredenhe[…]

cōpĭæ, hæ. *potrzeby, woysko* 1. *Bogactw*[…] *Maiętność, Strawa.* Kriegsvolk. vi[…] *Exercitus, Agmen.*

cōpĭæ instructæ, *Szyk.* 2.

copiæ cornu, *Obfitość, pokarm, Żywo*[…] *Książki zbieralne.* Horn des überflus[…]

cōpiam mĕi făcio. *Nadaię się, przyst*[…]*daię.*

cōpĭārĭus, i, m. *przystaw.* ein Wirth […] man Auslösung hat.

cōpĭŏlæ. *Maiętnostka.* ein Häufle[…] Kriegsleute.

copior, aris Zdobyczy nabyć. grosse Beu[…] erlangen.

cōpĭōsè, *Buyno, Dostatnie, Obficie.* reic[…]lich, häuffig, weitläuftig, überflüs[…]

cōpĭōsus, a, um. *copis, is. & cops opi*[…] *Bogaty, Obfity.* häuffig, reich, überfl[…]ßig.

cŏpis, idis. f. *gr. Szabla.* kurzer gekrüm[…]ter Degen.

cōpo, onis. m. Szynkarz vide caupo.

cōpōna, æ, f. *Karczma vide* caupona.

cōprĕus, coprias, æ. m. *gr: Smród, 3*

Bła-

Błazen. Unfläther, grober Possenreisser.

…prŏnўmus, i. m. *gr. in Smród.* 5.

…ta, æ, *f. gr. Copta Rhodica, Gniotka., …piernik, Osuch.* eine Gattung von Kuchen.

…ŭla, æ. f. *Związek, Swora, Więzy.* ein Band, Zusammenheftung. *syn:* Vĭncŭla, lĭgāmen, nĕxus.

…ŭlātē, *Złączenie.* bey einander, zusammen gefügt.

…ŭlātio, onis f. *Spoienie.* Zusammenfügung, Verbindung, Vereinbarung

…lativus, *a, um. Złączaiący.* verbindlich).

…ŭlātŭs, ûs. m. *Złączenie.* Verknüpfung.

…ŭlo, as, & *copulor aris deponens. Złączam, Wiąże* 1. zusammen fügen. kuppeln, verbinden. *syn:* Jungo, cŏnjŭngo, lĭgo, ăllĭgo, nĕcto; cŏnnĕcto.

…ŭlo societatem, *Stowarzyszyć się.* Gesellschaft mit einem machen.

…qua, æ, f. *Kuchark* . eine Köchin.

…quĭbilis. *Wrzący.* das bald gekocht ist, verdaulich.

…quīna, æ, f. *Kuchnia.* 1. eine Küche. *syn:* cŭlīna. (kunst.

…quīnāria, æ. f. *Kucharstwo.* die Koch-

…quīnāria, taberna, coquinarium forum, *Kuchnia mieyska.* Garküche, Küchenmarkt.

…quīnārius, *adject Kuchenny mieyski* Garkoch.

…quīnātōrius, & cŏquīnālis, *Kuchenny,* zum Kochen oder zur Küche gehörig.

…quĭtur, *Wre co.* es kocht.

…quino, *as.* coquīnor, aris *coquito, as. Kucharzę, Warzę.* 1. kochen.

…quīnŭla æ, f. *Kuchenka.* kleine Küche.

…quīnus, a, um. *Kucharski,* zur Küche gehörig.

…quo, is. *Warzę* 1. 2. 3. *palę* 3. *Wrę Myślę* 1. *Trapi mię.* kochen. *phr.* īgne flămmīs, tŏrrēre.

cŏquo igne asso, (*ab assus*) *piekę.* braten.

coquula, æ, f. piekarka. Kucharka. Köchin, Beckerin.

cŏquŭlum, i, n. *Kociełek.* ein Kochtopf, Kessel. *vide* cuculum.

coquulus, i. m. Kuchcik.

cŏquus cŏquīnārius, i, m. *substa. Kucharz* ein Koch.

COR

Cŏr, dis, n. *Serce, Rozum* 1. *Mlecz* 2. *Głębokość. O anceps,* das Herz, der Verstand. *confiteor misero molle cor esse mihi. Ovid. Molle meum levibus cor est violabile telis. Vir. syn:* Pĕctus. præcŏrdia. *phr:* Sănguinis, & vītæ fŏns.

cŏrăcīnus; *adject: gr. Kruczy, wroni, Czarny.* das von Raben ist. *i. producunt aliqui, sed magis ex Latina analogia quam Græca.*

cŏrăcīnus i, m. *subst: gr. i circumflexo notatur, Karaś* 1. 2. *& sub Dubiel.* Karausche.

cŏrălliticus lapis, *Kamień biały.* ein weisser Marmorstein.

cŏrălium, corallium, corallum, i, n. *Koral* Corallen. *Nunc quoque coraliis eadem natura remansit.* Ovid. *cum virides algas, & rubra coralia nuda.* Aus: *epith:* Frăgĭle, pūnĭcĕum, rŭbĕum, rŭbens, rŭbĭcŭndum, æquŏrĕum, mărīnum.

cŏrăllis, idis. f. *gr. Miniowy kamień.* ein Edelgestein.

cŏrăllŏăchātes, æ, m. *gr. in Achatek.* Art des Achats.

cŏram. *Præpositio. przed kim.* vor, in Gegenwart.

cŏram, *Adverb: Obecnie. Ustnie. W oczy.* gegenwärtig, in Beyseyn, persönlich, mündlich, *syn:* Ante, in ŏcŭlis, antĕ

ăntĕ ŏcŭlos, ōra, in cōnſpĕctu, *vel* pă-
lam, ăpērtē.

cŏrămble, es, f. *gr. Kapuſta czarna.* ein Kraut das den Augen ſehr ſchädlich iſt.

cŏrax, ăcis. m. *gr. Kruk, pies kruczek.* (ein Rab.

corban, corbōna, æ. f. Skarb kościelny. der Gotteskaſten.

corbĭcŭla, corbŭla, æ, f. *Koſzyk* 1. ein (Körblein.

corbis, is m. f. *Koſz* 2. ein Korb. *ſyn.* calăthus.

corbīta, æ f. *Okręt.* ein Laſtſchiff.

corbito, as Ładuię. in ein Laſtſchiff laden, einſacken.

corbitor, oris, m. Kuglarz.

corchŏrus i, m. *gr. Kurzyślep.* 1. Gauchheil, ein Kraut.

cŏrcŭlŭm, i, n. *Serduſzko, Mędrzec, Mądry.* kleines Herz, ein Fürſichtiger, Kluger.

corcŭlus, i, m. *ſub Mądry. vide infra.* (cordatus.

cōrdāte, *Odważnie, Mądrze.* weislich.

cordātus, a, um. *Mądry* 1. vernünftig, klug. *ſyn.* prūdēns, săpĭēns, sōlērs, ingĕnĭōſus.

cordax, *ſaltatio ruſtica inepta. Taniec chłopſki nieprzyſtoyny.* ein ſchändlicher Tanz.

corde, *Serdecznie.* herzlich.

cordi eſt, mihi, *Staram ſię. mam to na baczeniu.* es iſt mir angelegen.

cordis compreſsĭo. *Serca ściſkanie.*

cordis dilatatio. *Serca podnoſzenie.*

corditura, B. in Załoga.

cordophorus, in Korda.

cordolium, i, n. przykrość, 3. *Utrapienie. żal* 1. *Litość.* Herzeleid, Herzwehe, Jammer, Bekümmerniß.

cordolium eſt mihi, przykro mi, Trapi mię co, źle mi. Gryzę ſię, Skoma mi.

cordus, a, um. *póżny.* 2. langſam, ſpät.

cordulă, cordyla, cordylla, æ, f. *in Tuńczyk.* ein Fiſch Thunin genannt.

cŏrĭăcēsĭa, æ. f. *gr. Lodownik kamień*

cŏrĭăgĭnōſus, *Chudy.* harthäutig.

cōrĭāgo, inis f. *Chudość.* Harthäutigkeit

cŏrĭandrum, i n. ĕ, *gr. Koryander.* Koriander.

cōrĭārĭus, *adject. Garbarſki.* zum Gerber gehörig.

cŏrĭārĭus, i, m. *ſubſtant. Białoſkòrnik Garbarz, Skòrnik.* ein Gerber, Lederer

corias, plin. corr. colias.

cŏrĭceum, i, n. *gr. Barwiernia.* Kleiderkammer.

cŏrinthās, ădis. *f. gr. Wężownik* 4. ein Kraut.

cŏrĭon, i, n, *gr. Dzwonki* 2. ein Kraut

cŏris is. *f. g. Dzwonki* 2. *Wrzoſowiec* Erdkiefer, ein Kraut.

cŏrĭcus. *coriſcus, vitiosè ſub Saydak.* eine gewiſſe Art von Wurfpfeilen.

cŏrium, i, n. *Skóra* 1. 5. *Rzemień* 1 2. *polepa, Tynk* 2. *Łupiny* 1. *Cebulna ſkòrka* Leder, Haut, Schalen, Tünchwerk.

corĭum veteramentarium. *Skurłat.*

cŏrnĕa fĭbra homo, *Nieczuły* 1.

cornĕŏlus, *Rogowy.* von Horn.

cornēſco, is. *Rogowacieię.* zu Horn werden

cōrnētum, i, n. *Dereniowy gay.* Ort wo viel Cornelkirſchen wachſen.

cornĕus, a, um. *a cornu. Rogowy. & tr Twardy, Nieczuły.* hart wie Horn, hörnen.

cornĕus. *a cornus f. Dereniowy.* vom Cornelkirſchenbaum.

cornĭcen. inis, m. *Korneciſta, Trębacz.* Hornbläſer.

cornĭcor, aris. *Kraczę* 1. *Mamrzę, przechadzam ſię.* ſchreyen wie eine Krähe.

cornicŭla, æ, f. *Kawka.* eine kleine Krähe.

cornicularis luna, corniculatio Lunæ, ſierpy rogaty. gehörnter halber Mond.

[co]rnĭcŭlārĭus, cornĭ ŭlus i, m. *sub Rotmistrz.* ein Unter-Officier.
[co]rnĭcŭlātus, a, um. *Rogaty.* gehörnt.
[co]rnĭcŭlum, i, n. *Rożek & sub Rotmistrz* 1. ein Hörnlein.
[co]rnifer, *sub Dereniowy.*
[co]rniger cornifrons, *Rogaty.* das Hörner trägt. *syn.* cŏrnu-cŏrnŭa gĕrens, cŏrnĭbus hŏrrēns.
[co]rnĭpēs, ĕdis. *omne Rogonogi, Kopyta u nóg maiący.* Hornfüssig, mit einem Huf, ein Pferd.
[co]rnipeta, cŏrnŭpĕta, æ, c. *Bodący rud.* stößig.
[co]rnix, ĭcis, f. cŏrnix cinerea. *Wrona* 1. eine Krähe. *phr.* vŏlŭcris ĭnvĭsa Mĭnĕrvæ. Prŏvĭda fati. Plŭvĭŏsæ nuntĭa lŭcis. Plŭvĭæ vātes.
[co]rnix nigra, frugĭlĕga, frugĭvŏra. *Gawron.*
[co]rnū, u, n. *Róg* 1. *Kornet, Trąba* 1. 2. *Laternia, Skrzydło w szyku, Wyłewki, Zaioki rzek.* ein Horn, Bogen, die Spitze des Mondes, die Arme oder Ausflüsse der Flüsse, die Flügel einer Armee. Spitze der Segelstange. Horn, darauf man bläst. *syn.* Bŭccĭna, tŭbă. lĭtŭŭs. arcus, ŭngŭlă. *phr.* ărmă bŏvĭs. Quæ bōs ărma gĕrit, Nātum frŏnti in tĕrgă rĕcurvum.
[co]rnū ferio, peto. *Bodę.* mit Hörner stossen.
[co]rnŭa, *Smiałość.* 2.
[co]rnĕārĭus, i, m. *Rogownik, Trębacz.* der von Horn was machet; Hornbläser.
[co]rnŭ ŏpĭæ, cornu copiæ. *Obfitość, Księżki zbieralne.* Horn des Uberflusses.
[co]rnum, i, n. *Dereniowa iagoda Róg* 1. Frucht vom Cornelbaum. Welsche Kirschen,
[co]rnŭo, as *Naginam.* krümmen.

cornū stibii *apud Jobum 42. nomen filiæ sonat elegantem vel opulentam, nam stibio in cornu asservato fœminæ fucabant oculos.*
cornus, ŭs. & ni f. *Dereń.* ein Kornelbaum, Welscher Kirschbaum.
cornus fœmina, *Głog.* 2.
cornus, m. *Róg* 1. ein Horn.
cornūta, æ, f. *Kiryśnik ryba.* ein Hornfisch.
cornūtus, a, um, *Rogaty.* das Hörner hat, gehörnt.
cŏrŏlla, æ, f. *Wianek.* ein Kränzlein.
cŏrŏllārium, ii, n. *podarek 3. Obrywka, przyddtek & sub Wieniec.* ein Zusatz, Zugabe, Geschänke.
cŏrōna, æ, f. coronamen, inis n. *Wieniec* 1. 2. *Koło* 1. *Koło iasne, Gromada ludzi, Zgromadzenie* 3. *Obdach, Listwa* 4. *Obrąbienie, Sklepu rzezanie, Nadkopycie. sub Kopyto, Gzemsy an paciorki* 1. 2. ein Kranz, Krone, ein Hof um die Sonne oder Mond. ein Hauffen Volks. der Umfang, wo die Klauen an den Thieren hervor wachsen. Gesims, an den Wänden. der oberste Rand an den Bechern, Gläsern &c. ein grosser Leuchter *syn.* cŏrŏllă vĭttă, sĕrtum, *vel* tŭrbă, cœtŭs. *epith.* Aurĕă, gĕmmĭfĕră, nĭtĭdă, gĕmmĕă, fŭlgēns, splĕndĭdă, rēgĭă, prĕtĭŏsa, dĕcŏrā, trĭumphālis, cŏrŭsca, nĭtēns, rēgālĭs.
cŏrōna aurea, *Korona Krolewska.*
cŏrōna florea, plexa. *Wieniec* 1. ein Kranz.
cŏrōna castrensis, civica, Muralis, Navalis, Obsidionalis, Oleagina, Ovalis, Triumphalis. *sub Wieniec żołnierski.*
cŏrōnam habens, *Ramami oprawiony.*
cŏrōnāmentum, i, n. cŏrōnāria herba, *Wieńcowe zioła.* Kranzblume.
cŏrōnārĭa, æ, f. *Wieńczarka.* Kranzmacherin.

cŏrŏ-

cŏrōnārĭum opus, *Gzemſy, Sklepurzezanie.* Kronwerk, Bollwerk in Form einer Krone gemacht.

cŏrōnārĭus adjecti. *Wieńcowy.* zu den Kränzen gehörig, daraus man Kronen oder Kränzlein machet.

cŏrōnārĭus, i, *ſubſt. wieńczarz.* Kranzmacher.

cŏrōnĕŏla roſa, *Róża cieliſta.* eine Herbſtroſe.

cŏrōnis, idis. f. *Koniec 1. przydatek 1. Zamknienie 4.* Ende, Spize eines Bergs oder Gebäudes. Beſchluß. *ſyn.* ăpĕx, fīnis,

cŏrōnix, icis. e Græco. *Gzemſy.*

cŏrōno, as. *Otaczam, Obſtawiać, Koronuię, Nalewam.* krönen, einen Kranz aufſetzen, umgeben, voll einſchenken. *crateras magnos ſtatuunt, & vina coronant.* Virg. *ſyn.* circūmdo, cingo, ămbio. *phr.* cŏrōnā căpŭt, tempŏra, crīnēs, căpillōs, cŏmam. frōntem ōrno. cŏrōnā *vel* diădēmăre ĕxōrno, cingo rĕdĭmio, vincio, ămbio, implĭco, præcingo, vēlo, circūmdo. tĕgo, vĕſtio. Impōno sērta cŏmæ. Cingo flōre căpŭt, innēcto tempŏra sērtis.

cŏrōnŏpus, ŏdis. m. *gr. wronia noga Kłoſieniczka.* Hanenfuß, ein Kraut.

cŏroplăthus, i, m. *gr. Łatkarz.* Dockenmacher.

cŏrpŏra parviſſima, prima, minima. Corpora principiorum. *proſzek.*

corpŏra prima genitalia. *Zywioł.*

corporalis, cieleſny 1. ziemek 2. leiblich, cörperlich.

corporaliter, cieleśnie, Rzeczą ſamą, wyraźnie. leiblicher Weiſe, in der That ſelbſt.

corporaliter jurare, ſub Przyſięgam naco.

corporatio, onis f. corpŏrātūra, æ, f. *cieliſtość. Kſztałt, Wzroſt.* Leibesgeſtalt, Gröſſe des Leibes.

corpŏrātūra modica. *Siadłość.*

corpŏrātus, a, um. *Roſły. Cieliſty, Materyalny.* das einen Leib hat.

corpŏre effugio al. quid. *Uchylam ſię.*

corpŏreus, a, um. *Cieleſny, Materyalny.* leibhaftig, cörperlich.

corporo, as Zabiam 1. entleiben, umbringen, tödten, einen Leib machen.

corporor, aris Ciałem ſię ſtaię. einen Leib überkommen, Leibesgeſtalt an ſich nehmen.

corpŭlentia, æ, f. *Cieliſtość.* Gröſſe, Dicke des Leibes.

corpŭlentus, a, um. *Cieliſty 1.* Wohlbeleibt.

corpus, oris, n. *Ciało 1. 4. Mięſo, Całego co, Rzeczpoſpolita. Materyalna rzecz. Pośrodek 2. Cech, Poſpolitość, Zgromadzenie 3. ſiła 2. Kſięga, Tom kſiąg,* ein Leib, Fleiſch, ein Cörper, eine Gemeine, Geſellſchaft, Zunft.

corpus cīvĭtātis. *Miaſto.* die Bürgerſchaft.

corpus collegii, *Bractwo.* Zunft.

corpus individuum, inſecabile. *Proſzek*

corpus nucis. *Jądro.* ein Nußkern.

corpŭſcŭlum, i, n. *Ciałko, Proſzek.* ein Leiblein.

cŏrrādo, is. *Zdobywam ſię, Zbieram* & ſub *Nabudować.* zuſammen kratzen *ſyn.* cōllĭgo.

cŏrrăgo. ĭnis, f. *Bórak.* ein Kraut, Ochſenzungen.

correctio, onis f. *Poprawa.* Verbeſſerung

corrector, oris m. *Poprawiacz, Karzący* Strafer, Verbeſſerer.

correctura, æ, f. Przyprawa 2. Ausbeſſerung.

corrēpo is. *Włażę, Wmykam ſię.* ſchleichen, kriechen.

cor-

...rrepte, *Krotko.* kurz.

...rreptio, onis, f. *Karanie, strofowanie, Porownanie, sub Reki uięcie.* Züchtigung, Scheltung, Verkürzung.

...rreptor oris m. *Karzący, Strofuiący.* Strafer, Züchtiger.

...rreus, *idem* conreus

...rrīdeo, es, *Smieię się.* mitlachen.

...rrigia, æ, f. *Rzemyk* 1. 2. Riemen. Ri *producit Arator; corripit Fortunatian & qui a corrigo ducunt.*

...rrigentes *dicta. phrases. sub Nie tak* 2.

...rrigo, is, *Poprawiam, Naprawiam* 1. *Karzę, Uymuię kogo, Nawracam kogo; Zacieram* 2. verbessern, recht machen. *syn.* ēmēndo. *phr.* errāta pūngo, expūngo, dēlěo

...rripio, is. *Porywam* 1. 2. *Popadam kogo, Strofuię, Karzę,* strafen, ergreifen, erhaschen, ertappen, erwischen.

...rrivalis, is, m. *Spólzaletnik.* ein Mitbuhler.

...rrīvātio, onis, f. *Sciekanie.* das Zusammenrinnen der Wasser.

...rrīvātur, *Scieka co, sciąga się.*

...rrīvo, as *Prowadzę wodę, sciągam wodę.* zusammen leiten.

...rrivus, *vel corrigus, sub Rzeka.*

...rrōbŏro, as. *Utwierdzam, Potwierdzam. Posilam, Pokrzepiam* 1. 2. befestigen, stärken, bekräftigen.

...rrōdo, is. *Gryzę.* zernagen, zerfressen, zerbeissen.

...rogatio, *Ecclesiastici* 32. *Zbieranie, quidam reddit: Towarzystwo.*

...rrŏgo, as. *Zbieram* 1. & sub *Nabudować.* zusammen bitten, bringen.

...rosivus, a, um. *Wygryzaiący.* durchbeissend.

...rotundo, as, *Okrągło co czynię.* mit rund machen.

corrūda, æ, f. *Szparag.* wilder Sparges.

cōrrūgātus, a, um. corrūgis, e. *Zmarszczony.* runzlicht, faltig.

corrūgo, as, *Marszczę się, Zasępić się.* zusammen rümpfen, runzlicht machen, traurig seyn.

corrūgus, i, m. *sub Rurmusowy rów, & sub. Rzeka.* Wassergraben.

corrumpo, is. *Psuię* 1. 2. *Zgwałcić* 4. *Fałszuię, Przedarować, & sub Psuie się człowiek.* zerbrechen, verderben, verwüsten, schänden, verfälschen. *syn.* vitio, dēprāvo, cōntāmino, destrūo.

corrŭo, is. *Upadam* 2. *Sypię* 1. *Obalam* 1. *Wrzucam.* fallen, einfallen, zerfallen, niederwerfen. *syn.* ruo, cădo, lābor, concĭdo.

corruptè, *Zle* & sub *Mowię źle.* verderbter Weise.

cōrrūptēla, æ. f. *Skaza. Zakupowanie* 1. Verderbung, Bestechung, Befleckung, Fäulung, Verwüstung.

cōrrūptio, onis. *Skażenie.* Verderbung, Zerstörung.

cōrrūptor, oris, m. *Skaziciel, Gwałciciel, Zakupnik.* 4. Verderber, Verwüster, Hurer, Weiberschänder.

cōrrūptus, a, um. *Skażony, Zgwałcony.* verderbt, verfälscht, geschändet.

cors, tis. f. *Chałupa, Podwórze, Obora* 1. *vide.* Chors.

corsŏīdes cōrsŏītes, æ, m. *gr. Kamień niezgorzysty.* ein Stein gleich dem grauen Haare eines Menschen.

cortālis, *Podwórzowy, in Podwórze.*

cortālis offi ina, *Kurnik, Szopa.*

cortes, is, f. *Kurnik, Szopa, Chałupka.* & sub *Kortezyon.*

cortex, icis. [illegible] *Łub, skóra Skorupa,* 2 *Skórka,* 5. *Pływaczka* & sub *ciało.* Rinde, Nußschaale oder anderer Früchte.

cortex lini, *Pazdzior*.

corticātus, a, um. *Korzysty, Skórą obrosty*. das Rinden hat.

cortice extricabili. *Łupiący się*.

corticĕus, corticius. a, um. *Korkowy*. von Rinden.

corticŏlus, a, um. *Korzysty, Łupiniasty, Skórą obrosty*. voll Rinden,

corticŭla. *Skórka* 2. kleine Rinde.

cortīna æ, f. *Kocieł, Pokrywka* 1. *Półnieba, an Kortyna*. ein grosser Färber-kessel, Vorhang, Decke, der freye Platz im Schauspiel-Hause. Dreyfuß des Apollo, worauf die Priesterin sitzend Antwort gab. *(Tripus Apollinis unde oracula reddebantur.)*

cortīnāle, *Browar*. 2. ein Kessel, Heerdt.

cortinipotens. *Wróżyciel*. der weissagen kan.

cortīnŭla æ, f. *Kociołek*. kleiner Kessel.

cortumio onis. f. Poyzrzenie 2. Wahrsagerey aus den Herzen der Thiere.

corvīnus, a, um. *Kruczy*. das vom Raben ist.

corvito, as. Kugluię, Pląszę, Ładuię. verstohlen essen wie ein Rabe.

corvitor oris m. Kuglarz.

cōrus i. m, latina vox. *Wiatr zachodniemu poboczny na północy*. Nord West-wind.

cŏrus, i, m. *vox ab Hebræis sumpta. Kufa, Kłoda* 2. *Korzec* 2. & sub *Łaszt*. ein Maß von 10. Scheffeln.

cŏrūscāmen, inis. n. cŏruscātio, onis. f. *Błyskanie*. das Blinken; Glänzen, Schimmern, Wetterleuchten.

cŏrūsco, as *Lśknę się, Błyska się, Miga się co, Trykam*. glänzen, blinken, schimmern, mit den Hörnern stossen. *syn.* Lūcĕo, splendesco, splendĕo, mĭco, fulgĕo, coruscĕo, nĭtĕo, radio.

cŏrūscus, a, um. *Błyszczący się, Lśknący się, Migaiący się*. blinkend, glänzend, schimmernd. *syn:* Lūcĭdŭs, rŭtilus nĭtĭdus lūcens, fūlgens, rŭtilans, nĭtēns, ārdens, mĭcans, rĕlūcens, splendidus, splendens cŏrūscans, rădians

corvulus. i, m. *Kruczek*. ein kleiner Rab

corusso, as. vel is gr. Trykam.

corvus, i, m. *Kruk* 1. 3. *żòraw woienny Karaś* 1. ein Rab, ein Fisch. *phr.* āles Phœbo săcer, ăpollĭnis āles, Nūntius ĭmbris.

cŏrvus demolitor, *żoraw woienny*. eine Maschine, die bey den Seeschlachten gebraucht worden.

cŏrvus mĭnor frūgĭvŏrus. *Gawron*.

corvus nocturnus. *Nocny Kruk*.

cŏrÿbăntĭa, æ, f. *gr. Spanie oczy otworzywszy*. Schlafsucht.

cŏrÿbăntio, as, *gr. śpię nie śpiąc, uszpisk cierpię*. einen Hasenschlaf thun.

cŏrÿcēum, i, n. cŏrÿcobŏlus, cŏrÿcu *gr. Piła* 3.

cŏrÿcæus, i, m. *gr. Podchwytacz*. ein heimlicher Aufmerker, Kundschafter Spion, Verräther.

cŏrÿdălis, is, f. *gr. Kogorycz* 1. Erdrauch

cŏrÿdălium, è *gr. Ruta ptasza*.

cŏrÿdălus, corÿdus, i, m. *gr. Skowronek* Lerche.

cŏrÿlētum, i, n. *Leszczyna, lasek leszczynowy*. Haselstaudenbusch.

cŏrÿlus, i, f. è *gr. Leszczyna drzewo* Haselstaude, Haselhecke.

cŏrÿlus edura, *Orzech laskowy*. Haselnuß

cŏrymbĭa è *gr. Bluszcz* 1. cŏrymbĭātus a, um. sub *Bluszczowe iagody* & sub *Maj*. träublicht.

cŏrymbifer sub *Bluszczowy*. das Träublein trägt.

Cŏrym-

orymbion, e. gr. *Płoty, Chochol, Włosy przyprawne.* ein falschgemachter Weiberputz von Haaren, Perruque, Tour von Haaren.
orymbites, æ, m. *Czartowe mleko ziele.*
orymbus, i, m. gr *Bluszczowe iagody, Iagoda małych płonek, Grono, Okołki, May 2. Chochol.* Träublein wie am Epheu, Hinzelbeer, Haarbusch der Weiber.
oryphæus, i, m. gr. *Herzt, Wodz, Muzyk regent.* ein Redelsführer, der führnehmste in einer Secte.
oryphæa, coryphia, corycia orum, corythia orum. *Pław. 5.*
oryphe, es, f. gr. *Brzusiec 1.* das Fleisch unter den Nägeln.
orytus, m. gr. *Saydak.* Köcher, darein man Pfeile legt.
oryza, æ, f. gr. in *Ryma.* Unflath in der Nase.

COS

ōs, tis, f. *Osła.* ein Wetzstein. — *Subiguntque in cote secures,* Virg. *epith.* Dūra, aspĕra.
osmēta, æ, m. gr. *Piękrzyciel.* ein Zierer, Schmücker.
osmĭcus, a. um. gr. *Swiecki.* weltlich.
osmŏphthŏrĭne, cosmŏtŏryne, es. gr. *Zamieszanie.*
sses, hi cossi. *Robacy w drzewie.* kleine Holzwürmlein.
ssĭgĕro. *Roskraczam się.*
ssĭlĭres. *Kraczochowie, Łazękowie.*
ssim. *Roskraczywszy się,* & sub *siedzę.* 9. gretschlicht, lauernd, niederhockend.
ssus, a, um. *zmarszczony.* runzlicht.
sta, æ, f. *żebro, szpąga 2. nawy szpągi.* eine Rippe, Seite, die Seitenhölzer in den Schiffen.
costātus, a, um. *żebrowaty.* der große Rippen hat.
costŭla. *sub manela.*
costum, i, n. *gr. Kost.* Kostwurz.
costus. *aroma gr.* Kost, Cytwar.
costus. *herba, mięţka 4.* & sub *Dzięgiel 1. 2.*
cŏtārĭa, æ, f. sub. *Osła.* Schleifsteinbruch.
cŏthon, onis, m. *Port.*
cothurnarius, a, um. sub. *Obów 1. & mowa wspaniała.* hochtrauend.
cŏthŭrnātus, *ibidem* & *znaczny.* der seinen Kniestiefel trägt, ein Tragödienschreiber.
cŏthurnus, *Obów 1. & mowa wspaniała.* Halbstiefel.
cŏtĭcŭla, æ, f. *Osełka, kamień probny.* Goldstein, Probierstein.
cotīdie, cotidianus &c. idem Quotidie &c.
cŏtĭfĭco, as, cotim seco. *Osełki robić.* Wetzsteine schneiden.
cŏtĭnus, i, f. *gr. Oliwa leśna, farbierskie drzewko, garbarskie drzewko, Szarlat 2.* Brasilienholz, wilder Oelbaum, Färberbaum.
cŏtio sub Intercyza.
cŏtŏnea, *herba* sub *Pragnienie 3.* ein wohlriechendes Kraut, welches den Durst stillet.
cŏtŏneum, & coconeum malum. *Pigwa owoc.* Quittenapfel.
cottăbum facio. *klaskam.* klatschen.
cottăbus, i, m. *gr. Klask. 1. Trzask.* das Klatschen der Schläge.
cottăna, orum. *Figa 4.* kleine Feigen.
cotŭla fœtida. *Psi rumień.* Hundsdillen, ein Kraut.
cŏturnium, ii, n. prisce *gutturnium. Naczynie do wina przy ofiarach.* Weingefäß beym Opfer.

cŏturnix, icis, f. *Przepiórka.* eine Wachtel. *Ecce coturnices inter ſua prœlia vivunt.* Ovid. *At capris adipes & coturnicibus auget.* Lucr.

cŏturnix major. *Chroſciel.*

cŏtŭla, cŏtўla, cŏtўle, es, *gr. Kubek, Korczak, Pulſzoſtaka, Stawowych koſci końce.* die Höhle der Hüftbein.

cŏtўlēdon, onis, f. *gr. Rozlóg ziele, Rzęſa 2. Stawowych koſci końce.* Nabelkraut.

cotyos ſodalis. *Sodomczyk.*

cŏvīnārius, i, m. *Woźnica* & ſub *Wóz woienny.* der einen Streitwagen führet.

cŏvīnus, m. *Wóz nakryty, Rydwan.* ein Kriegswagen.

cŏum, i, m. *Latinè Iarzmowe wici.* das mittlere Holz unter dem Joch.

cŏum, *gr. Iedwab.* Seide.

cŏus. *gr. Koſtek rzucenie ſzczęſliwe.*

cŏūtor. *Spółkuię.* Mitbrauchen.

cŏxa, æ, f. *Ud, Kierść, Kość udowa.* die Hüfte am Schenkel.

coxendicum herba. *Rzęſa* 2.

coxendix, icis, f. *Biodrowy ſtaw, Łopatka 3. Ud. ſtawowych koſci końce.* die Hüfthöhle.

coxim, roſkroczywſzy ſię, & ſub *ſiedzę 9.* vide *coſſim.*

coxon, coxus. *chromy.* lahm.

C R A

Crabatus lege *grabatus.*

crābro, onis, m. *Sierſzeń.* eine Weſpe, Hornis.

crācea, æ, f. *Wyka, Lędzwiec.* Art von Hülſenfrüchten.

crăcentes, craceo. in *ſzczupły.* dürre, hagere Menſchen.

crambe, es, f. *gr. Kapuſta czarna.* Kohl.

crānium, ii, n. *gr. czaſzka głowy.* Hirnſchaale.

crăpŭla, æ, f. *gr. Piiaństwo 2. głowy bolenie od piiaństwa.* Trunkenheit, Krankheit von der Völlerey, Saufkrankheit. *ſyn.* ēbrĭĕtas.

crāpŭlātus, crāpŭlentus, a, um, *piiany* berauſcht, betrunken.

crāpŭlōſus, a, um. *Opiły.* dem Trinker ergeben.

cras, *Iutro 1. 2.* morgen. *phr.* craſtin lūx, dies, aūrōra, craſtīnus ſol. Quum prīmum craſtīna cælo Pūnĭcĕis inve cta rōtis aūrōra rŭbēbit. Ubi prīmo craſtīnus ortus extŭlĕrit Tītan, ra dĭisque rĕtĕxĕrit orbem.

crăſis, is, vel eos, f. *gr. Mięſzanie 1.* Vermiſchung der Säfte im menſchliche Leibe.

crăſis medicorum. *gr. Komplekſia.*

craſis Grammaticorum, *vide infra* Synæreſis.

craſſa minerva, *Proverb. grubo 2. p proſtu.* ungeſchickt,

craſſāmen, inis, n. *Uſtoiny, mul 2. g ſtość, zgęſtego co, drożdże.* eine dick Materie, als Hefen, Drüſe, Grund ſuppe.

craſſè. *Mięſiſto, grubo 2.* dick, plump grob, tölpiſch.

craſſeſco. *Mięſzſzeię, gęſcieię, tyię, twar dzieię.* dick, fett werden, zunehmen.

craſſitūdo, inis, f. craſſāmentum, i, *Mięſzſzość gęſtość.* Dicke.

craſſus, a, m. *miąſzſzy, gęſty 2. grub 2. 3. tłuſty, otyły.* dick, grob, fett. *ſy* denſus, pingvis, ſpiſſus.

craſtini, craſtĭnò. *jutro 1.* morgen.

craſtinus, a, um. *Iutrzeyſzy.* das mo gen geſchehen ſoll.

crātægon, cratægos, *sub Niesplig 2. Bukszpan 1.* Knabenkraut.
crātægonum, cratæogonum, i, n. *gr. Płodzieniec 1.* Brennkraut.
crāter, ēris, m. gr. crātēra, æ, f. *czara 1. czasza, Jście 1. Rurna czasza, Otchłań piekielna.* Trinkschaale, großer Becher, Pokal. *syn.* Pātera, calix. v. *Poculum.*
crater philotēsius. *Wilkom.* Trunk auf gute Freundschaft.
crātērītes, æ, m. gemma prædura flava. *Plin.* eine gewisse Art Edelgesteine.
crāterra, æ, f. *Wiadro.* ein Wassereymer.
crātes, is, f. *Krata 1.* Eine Hürde oder Gatter von Holz oder Eisen.
crātes dentāta. *Brona.* eine Egge.
crātes favorum. *Dzięnie.*
crātes texta. *Płot 3.* Wagenkorb, Schanzkorb.
crātes stercŏrāria. *Gnoiówka.* Mistkorb.
crātentērion, ii, n. *gr. Wilk Kuchenny.* Brateisen, Bratbock.
crātĭcŭla, æ, f. craticulum, i, n. *Kratka, Roszt.* ein Rost.
crātio, is. *kracę, bronuię.* mit Flechten bedecken, eggen.
crātitius, a, um. *Kraciasty.* von Hürden gemacht oder geflochten.
crātitius paries. *Sciana z desk, zapierzenie.* Hürdwand.

C R E

creābilis. *Stworzysty.* das erschaffen werden kann.
creāgra, æ, f. *gr. Widelca 2.* eine Fleischgabel.
creatæ, res. *Stworzenie 2.*
creātio, onis, f. *Tworzenie, Obieranie Urzędu.* Erschaffung, Erkiesung, Erwählung.
creātor, oris, m. *Sprawca, Stworzyciel, Fundator.* Erschaffer, Schöpfer, Erbauer, Erwähler.
creātus, a, um. *Stworzony, Kreatura.* erschaffen, erwählt, erzeugt. *syn.* gĕnĭtus, prōdūctus, sătus.
crēber, bra, brum. *Gęsty, dziurkowaty.* oftmalig, viel, dick. *syn.* frĕquens, densus, rĕpĕtītus, multus, plūrĭmus.
crebra vestis. sub *natkany 2.*
crēbrā, crebrē. *często 1.* oft.
crēbresco, is, *crebresco. często co czynię, wszczyna się co, rozgłasza się, gruchnęło.* zunehmen, stark werden, es wird ausgebreitet. *syn.* increbresco, cresco, aūgĕor. *vel* vūlgor, dīvūlgor.
crēbri. *wiele czego 1.*
crēbrĭjūrus. ostrożenie. mit Pallisaden befestiget.
crēbrĭtas, atis, f. crēbrĭtūdo, inis, f. *Uczęszczanie.* Vielheit, Stetigkeit, Emsigkeit.
crēbrĭter, crebrò. *często 1. gęsto 2.* & sub. *dziurkowaty.* oft, vielmal. *syn.* sæpe, sæpius, frĕquenter, non rārō.
crēdĭbĭlis, e. *podobny 1. 4.* glaublich. *syn.* fidem mĕrens, non sŭpĕrans, cui crēdĕre fās est.
crēdĭbĭlĭter. *podobnie 2.* glaublich, wahrscheinlich.
crēdĭtor, oris, m. *Wierzyciel, Pożyczalnik 1.* der einem Geld leihet, ein Gläubiger, Leiher.
crēdĭtum, i, n. *Pokład 1. Dług 1. 2.* vertrautes, geliehenes Geld, Schuld.
crēdo, is. *Wierzę 1. 2. 3. powierzam, zwierzam się, poruczam, ufam 1. tuszę, pożyczam 2. mniemam, borguię, & sub pusczam się na morze.* glauben, vertrauen, wagen, leihen, meynen, dafür

dafür halten, sich verlassen, überlassen, ergeben. *syn.* fīdo, confīdo, committo. *vel* fidem do, hăbeo, ădhĭbeo.
crēdo fide divina. *wierzę iako Bogu.*
crēdŭlĭtas, atis, f. *Lekkowiernośc.* leichtglaubigkeit.
crēdŭlus, a, um. *łehkowierny, wierzący łacno, podobny ku wierzeniu, pewny.* leichtglaubig, wahrscheinlich.
crĕmăster, ĕris, m. gr. sub *Jądro 2.*
crĕmātio, onis, f. *Palenie 1.* Verbrennung.
crembălon, i, n. *Dremla.* eine Maultrommel, Brummeisen.
crementum, i, n. *Rośnięnie.* das Zunehmen, Wachsthum.
crĕmiălis, sub *susz drzewny.* zum Verbrennen dienlich.
crĕmium, i, n. *skwarki, drzewka suche, susz drzewny.* dürres Holz, Spähne, Kühn.
crĕmo, as. *Palę 1. spalić 1.* verbrennen, einäschern, in Brand stecken. *syn.* ūro, exūro, combūro, ădūro, incendo, inflammo.
crĕmor, aris. *goreię, wspłonąć.* brennen.
crĕmor, oris, m. *kasza tarta, polewka.* ausgedruckter Saft von gesottenen Kernen, als von Gerste rc.
crĕmor hordei. *Bielidło, kliiek.* Gerstenschleim.
crĕmor lactis, *Smietana.* Milchraam.
crēna, æ, f. *Nar-ynanie, Wrąb 3.* Kerbe, Spalt an der Schreibfeder.
creo, as. *stwarzam, obieram na urząd, rodzę, czynię 1. Koronuię, nabawiam.* erschaffen, verursachen, erregen, erwecken, erwählen. *syn.* prŏcrĕo, gigno, prōdūco, ex nihilo efficio, effingo, făcio, conflo.
creo sacerdotem. *poświącam.* weyhen.
creor. *zostaię czym,* erschaffen, erwählt werden.
creŏcaccăbus, i, m. gr. *Siekanina 2.* Speise von klein gehacktem Fleisch.
creŏdætes, æ, m. gr. *Krayczy.* ein Fleischer, Metzger.
crĕpa, æ, f. *Koza.* eine Ziege.
crĕpax, acis, o. *trzeszczący.* knarrend, platzend, knasternd.
crĕpĕrus, a, um. *wątpliwy.* ungewiß, zweifelhaft, gefährlich. *syn.* dŭbius, anceps, incertus.
crĕpĭcŭlum, crepidulum, crepitulum, i, n. *Połatka.* Hauptzierde.
crĕpĭda, crĕpĭdŭla, æ, f. *Pantofla.* Pantoffel oder Schuh.
crĕpĭdārius, i, m. *Szwiec, Pantoflarz.* ein Pantoffelmacher, Schuster.
crĕpĭdārius, a, um. *Szewski, Pantoflarski.* zum Schuster gehörig.
crĕpĭdātus, a, um. *Pantofle noszący,* der Pantofeln an hat.
crĕpĭdine coërceo, *obrąbiam 2.*
crĕpīdo, inis, f. *Brzeg 2. 4. Kraniec.* das Ufer, der Rand.
crepis, idis, f. gr. *Placek, & herba ignota Plinio.* ein gewisses Kraut.
crĕpĭtācŭlum, *crepitacillum,* i, n. *Klekotka, Grzegotka, Gruchotka, Brzękadło.* Kläpperlein, Schellen, Glöcklein, Klingelbeutel.
crĕpĭto, as. *Gruchocę, trzeszczę, głogocę, chrupa, klekocę, kłapam, szczkam zęboma.* ein Geräusch machen, krachen, knirren, prasseln, klingeln, trommeln, thönen. *syn.* strĕpĭto, strideo, sŏno *vel* crĕpo.
crĕpĭtus, us, m. *Grzmot, Trzask, Trzeszczenie, Chrobot, Gruchot, Chrzpan.*

panie, Skrzyp, Szum, Szeleſt, Klopanie, Klaſk 2. Puk, Chrzoſt, ſzczekanie zębowa, wiatru przyrodzonego upuſzczenie. ein Geraſſel, Klappern, Klatſchen, Bauchwind, Zahnklappen. *ſyn.* ſtrěpitus, ſŏnus, ſŏnitus, frăgor.

crěpo, as. *Skrzypię, trzaſkam, roſpuknąć ſię, padam ſię, pukam ſię, mowię głośno, chełpię ſię, kruczę, wiatru przyrodzonego upuścić.* tönen, knallen, krachen, poltern, knirren, rauſchen, rühmen, platzen, zerſpringen. *ſyn.* ſŏno, percrěpo, crěpĭto.

crěpŭlus, a, um. *wrzaſkliwy.* klappernd, tönend, krachend, knallend.

crěpundia, orum, n. *Czaczko, noſzenie* 4. Kinderſpiel, Klapperwerk.

crěpuſcŭlaſcens hōra. *Mierzch.* Abendszeit.

crěpuſcŭlō. *Zmrokiem.* gegen Abend.

crěpuſcŭlum, i, n. *Swit, Zorza wieczorna, Mierzch,* & ſub *Noc* 1. die Dämmerung des Abends. *phr.* confinia noctis. Ultima pars lūcis, prīmaque noctis ĕrat. Tempusque ſubībat, quod tu nec tĕnĕbras, nec poſſis dīcĕre lūcem, ſed cum lūce tamen dūbiæ confīnia noctis. *vel* Veſper.

crěpuſcŭlum inceſſit. *Mierzcha ſię.* es wird Abend.

creſco, is. *roſtę, rozraſtam ſię, przybywa czego, przyraſta, ſili ſię, pogarſzâ ſię* 2. wachſen, zunehmen, ſich beſſern, überhand nehmen, zu Ehren kommen. *ſyn.* augeor, ădaugeor, extendor, accreſco.

creſibia machina. *Pompa wodna.*

creſpinus, i, f. & *criſpinus* B. *Ciernie* 2. Saurach.

crēta, crētŭla, æ, f. *Kreta, Kres zawodniczy.* Kreide, weiſſe Erde.

crēta argentāria alba. *Trypela.*

crēta figŭlāris. *Glina biała, glina zduńſka.* Töpfererde.

crētā noto. *Prov. pochwalam.* loben.

crēta ſūtōria. *czernidło.*

crētāceus, crēteus, a, um. *Kreciany, kretowy.* von Kreide gemacht.

crētārius dēſignātor. *Stanowniczy.*

crētæfŏdīnæ, ſub *Kretny.*

crētātus, a, um. *Kretowany.* mit Kreide beweiſſet. *ſyn.* crētā obductus, cŏlōrātus, fūcātus.

crēterra, æ, f. *Wiadro* 1. ein Waſſereymer.

crethmos, *gr. ſol babia, ziele.*

crētĭcus. *Cic. Pes triſyllabus, extremis ſyllabis longis, media brevi conſtans.*

cretĭo, onis, f. *dziedziczenie.*

crētōſus, a, um. *Kretny.* voll Kreide.

crētūra, æ, f. *Obſiewiny.* das ausgeſiebte grobe Mehl.

crētus, a, um. ſub *ſtworzony, urodzony.* gewachſen, gebohren. *vel* creatus.

crĭbellātus, a, um. *przeſiewany.* ausgeſiebt.

crĭbrārius, i, m. *ſitny.* ein Sieber, Siebmacher.

cribro, as. *przeſiewam.* beuteln, ſieben.

crībrum, cribellum, i, n. *Sito* 1. 2. & ſub *Durſzlak.* ein Sieb, Haarſieb, Durchſchlag.

crībrum, areale, cereale. *Opałka.*

cribrum ruderarium. *Krata mularſka, rzeſzoto mularſkie.*

cribrum pollinarium. *Pytel.*

crimen, inis, n. *Grzech, Wina* 1. *Zarzut* 1. *Obwinienie* 2. *Niecnota.* ein Laſter, Verbrechen, Miſſethat, Sünde, Beſchuldigung, Anklage. *ſyn.* ſcĕlus, nĕfas, dēlictum, mălum, piăcŭlum, pecca-

peccatum, noxa, vitium, culpa, facinus, flagitium, erratum, commissum.

crimen diluo, dissolvo, purgo. *Oczyściam się.* sich entschuldigen, rechtfertigen, vertheidigen.

crimen Majestatis, perduellionis. *Kryminał.* das Laster der beleidigten Majestät, des Hochverraths schuldig.

criminalis actio, criminale judicium. *Sprawa 7, Sąd o głowę.* peinliche Klage, Halsgericht.

criminaliter. *Ostro.* sub *prawnie.* peinlich.

criminatio, onis, f. *Obwinienie 2. Winowanie, Zadanie, Szkalowanie, Lżenie, Potwarz.* Lästerung, Schmähung, Beschektung, Beschuldigung.

criminator, oris, m. *Potwarca.* ein Lästerer

criminor, aris, *crimino, odnoszę, zadaię co sromotnego, obwiniam, potwarzam, wykładam złe.* lästern, fälschlich anklagen, schelten, beschuldigen. *v.* accuso.

criminosa actio. *Sprawa karania godna.*

criminose. *potwarliwie, przyganie.* lästerlich, klagbar, klagweise.

criminosus, a, um. *potwarliwy, zarzutny, przyganny, uszczypliwy, wadę maiący.* lästerlich, schmähig, der einem ein Verbrechen zulegt.

criminosus liber. *Paszkwil.* Schandbuch, Paßquill.

crimnum, i, n. *gr. Gryz 1. Krupa.* Grießmehl.

crinale, is, n. *Przedzielnica.* Haarhaube, Haarnadel.

crinalis, e, c. *włosowy.* zu den Haaren gehörig.

crinanthemon, crinonia, æ, f. *gr. Lilia 1. Pomada.* Haarsalbe, Pomade.

crinis, is, m. *włos.* das Haar. *syn.* capillus, coma, cæsaries.

crines propenduli, anteventuli. *czupryna.*

crinis fulguris, stellæ. *Promień.*

criniger, crinitus, a, um. *kosmaty.* haaricht, der lange Haare trägt. *v.* comatus.

crinile, is, n. *Tkanica.* ein Kranz.

crinior, iris. *włosami obrastam.* haaricht seyn.

crinorrhodon, crinon. *gr. Lilia czerwona.*

criobolium, i, n. *gr. Rzeźniczy Warsztat. Ofiara Baranow.* ein Opfer von Widdern.

criodoce, es, gr. sub. *Taran 1.*

criomachia. *id est* Arietum pugna.

crisis, ios, eos, f. *gr. Choroby odmiana.* Krankheitswechsel.

crispans lignum. *Fladder.*

crispisulcans, crispisulco. *Strzępię.* das sich kräuselt.

crispo, as. *kędzierzawię, strzępię, potrząsam.* krauß machen, kräuseln.

crispor. *strzępię się* & sub *lnę się.*

crispatus, crispulus, crispus, a, um. *kędzierzawy.* krauß, gekräußt, der kräuß lichte Haare hat.

crispus undatim. *fladrowaty.*

crista, æ, f. *Czub, Federpusz, Grzebień u kura.* ein Federbusch auf den Helmen, ein Kamm oder Strauß auf den Kopf der Vögel.

cristatus, a, um. *czubaty.* das einen Kamm oder Federbusch hat.

cristula, æ, f. *Grzebień u kura; czub.* ein kleiner Kamm.

crithe, es, *gr. Jęczmyk na oku.* ein Gerstenkorn, Geschwür im Auge.

crithămum, crithmum, crithmus. *sól babia ziele.* Meerfenchel.
criticus, i, m. *gr. Probierz, Wykładacz.* ein Richter, Schriftrichter.
criticus & crisimus dies. *Dzień lekarski.* Wechseltag der Krankheit.
croăta, croătia. sub *Karwat.*
crŏcallis, is. wiśniowy Kamień. ein Edelgestein, wie eine Kirsche.
crŏcătio, crŏcĭtatio, onis, f. crŏcĭtus, us, m. *Krakanie.* das Rabengeschrey.
crŏcātus, crŏceus, a, um. *szafranny & żoltoczerwony.* von Safran.
crŏcias, æ, m. *gr. Szafranek kamień.* ein Edelgestein.
crŏcĭnum, crŏcŏmagma, tis, n. *gr. szafranowy oleiek.* Safransalbe.
crŏcinus, a, um. *szafranny.* gelb wie Safran.
crŏcis, idis, f. *gr. Paięcznik* 3. ein Kraut.
crŏcio, is, crŏcĭto, as, *croco, as. Kraczę* 2. schreyen wie ein Rabe.
crŏcŏdīlĕa. sub. *Krokodyl.* ein Thier, dem Crocodil gleich.
crŏcŏdīlīnus, a, um. sub. *Krokodyl.* Crocodilisch, falsch, betrüglich, sophistisch.
crŏcŏdīlītes, æ, m. gr. crŏcŏdīlīnæ, arum, f. sub. *mowa trudna.* betrügerische, sophistische Schlüsse.
crŏcŏdīlium, ii, m. *gr. Oset czarny.* Eberwurz.
crŏcŏdīlus, i, m. *Krokodyl.* ein Crocodil. *Ægyptus portenta colat, crocodilon adoret.* Juv.
crŏcŏta, crŏcŏtŭla, æ, f. *szata białogłowska.* ein gelbes Frauenkleid.
crŏcŏtŭlārius, i, m. *Farbierz takich szat.* ein Färber solcher Kleider.
crŏcŏtilus, *crŏtīlus*, a, um. sub. *mały, szczupły.* mager, schwach, sehr gering.

crŏcŏtĭnum, i, n. *chleb żołty.* ein gelber Kuchen.
crŏcum, i, n. crŏcus, i, m. *gr. Szafran.* Safran.
crŏcŭta, æ, f. *gr. Wilk murzyński.* ein wildes Thier in Aethiopien.
crŏtăliă, orum, n. sub. *Perła.* tönende Perlen.
crŏtălistria, æ, f. ex gr. *Bocian, Klekotka.* die da klappern kann, ein Klapperstorch.
crŏtălum, crŏtălus, *Brzękadło, Klekotka.* ein Kläpperlein, Klapf, Schelle. *syn.* cymbalum.
croton. *gr. klekotka, kleszczowina, kleszcz* 2. Poplierbaum, Wunderbaum.
crŭciăbĭlis. Okrutny, przykry 3. *cięszki.* peinlich, schmerzlich, greulich, ängstlich.
crŭciăbilĭter. *okrutnie.* jämmerlich, erbärmlich.
cruciamentum, i, n. cruciabilitas, atis, f. *Męka* 1. *Trapienie, Katowanie.* Peinigung, Quaal, Marter, Pein.
crucians canterius. *koń cieszko noszący.*
crŭciārius, ii, m. *Szubienicznik, wyświecony, Smaganiec.* ein Schächer, Gekreuzigter, Gehenkter.
crŭciāta, æ, f. Tyrlicz. Kreuzzug.
crŭciātor, oris, m. *Morderca.* ein Peiniger, Quäler.
crŭciātus, us, m. *Męka, Trapienie, Utrapienie.* Pein, Quaal, Marter, Tortour. *syn.* pæna, supplĭcium, tormentum. *v.* Dolor.
crŭcifīgo, crŭci fīgo, suffīgo, do. *krzyżuię.* kreuzigen, an ein Kreuz heften.
cruciatus, i, cruciger, eri, m. *Połgrosza, krzyżak.* ein Kreutzer.
crŭcio, as. *krzyżuię, męczę* 1. *trapię* 1. peinigen, plagen, martern, quälen. *syn.*

syn. torqueo, vexo, agito, macto, afflicto, affligo.

crucior. *frasuię się, gryżę się, przykro mi, trapi mię co.* gepeiniget werden.

crucis figura, crucis signum. *Krzyż.* ein Kreuz.

crucis signum pingo, cruce signo. *żegnam się.* ein Kreuz machen.

crūcius, a, um. *przykry* 3. unangenehm.

crūcium vīnum. Wińsko. ein herber Wein.

crūdāria, æ, f. sub. *żyła kruszcowa.* eine Silberader.

crūdēliter, crūdè. *okrutnie, surowo.* grausamlich, erbärmlich, jämmerlich.

crudēlis, e. *okrutny.* grausam, grimmig, unbarmherzig, tyrannisch, unerbittlich. *syn.* sævus, atrox, fērus, fĕrox, trux, dīrus, barbărus, dūrus, inhūmānus, trŭcŭlentus, ferreus, acerbus, immānis, cruentus, effĕrus, immītis, fŭrens, inclēmens.

crūdēlitas, atis, f. *Okrucieństwo.* Grausamkeit. *syn.* fĕritas, immānitas, barbăries, sævitia, sævities, inclēmentia, dūrities, aspĕritas, fĕrōcia, acerbitas, ătrōcitas.

crūdēlitātem exerceo, expleo, dēprōmo, sătŭro. *pastwię się.* peinigen, martern.

crūdesco, is. *iątrzę się, pogorsza się, sili się.* roh werden, ärger werden. *syn.* rĕcrūdesco, ingrăvesco, augeor.

crūdĭtas, atis, f. *niestrawność, surowizna.* Unverdaulichkeit.

crūdĭvŏrus. *surowo iedzący.*

crūdus, a, um. *surowy* 1. 2. 3. *niedoyrzały* 1. *okrutny.* roh, unzeitig, frisch, ungekocht. *syn.* immātūrus, dūrus, crūdēlis.

cruentātus, a, um. *Krwawy* 1. blutig. *v.* cruentus.

cruentè, cruentius. *krwawo.* blutig, grausamlich.

cruento, as. *krwawić, rozkrwawić kogo.* blutig machen, mit Blut besudeln. *phr.* cruōre, sanguĭne fœdo, turpo, infĭcio, perfundo.

cruentus, a, um. *krwawy* 1. *okrutny.* blutig, grausam. *syn.* cruentātus, sanguĭnŏlentus.

crūma, tis, n. gr. *Brzękadło.* ein Klapperwerk.

crūmēna, æ, f. *crumīna. Kaleta, mieszek pieniężny.* ein Beutel, Säckel, Tasche *syn.* marsūpium, lŏcŭli.

crūmēnĭsĕca, æ, m. Rzezimieszek. ein Beutelschneider, Spitzbube.

cruor, oris, m. *Krew* 2. *Jucha.* Blut *syn* sănies, sanguis.

crupellarius. Kirysnik. ein Küraßier.

crūrāles, ium. *Pończochy.* Strümpfe.

crūrāles fasciæ. *Podwiązki.* Kniebänder

crūrĭcrĕpida, æ, m. *okowany.* der Fesseln an Beinen hat.

crūrĭfrăgium, crurifrangium, crurum frangium, i, n. nóg złamanie. das Rädern, Radbrechen.

crūs, ris, n. crusculum, i, n. *Goleń.* das Schien.

crus arboris. *Odzientek, Pniak.*

crusma, tis, n. gr. *Brząkanie.* der Klang eines geschlagenen Instruments.

crusta, æ, f. *Strup, skorka na chlebie, Kra kożuch* 2. *Przywara, Skorupa* 2. 5 *Tynk* 2. *Posadzka ścian, Sztuka* 1 *Skrzydło* 1. *Łupiny* 1. *złotniczey ro boty sztuka,* & sub *Gruda* sub *Lo* eine harte Schaale, Rinde, Schwarte Ranft, Eißschollen, Tünche, der Grin auf einer Wunde.

crustārius, i, crustator, oris, m. *Tynkarz futruig*

futruiący, Snycerz. ein Tüncher, Gypser, Täfeler.
crustārius panifex. *Marcepannik.* ein Pastetenbecker.
crustata, orum, n. *Pław* 7.
crustata humus frigore. *Gołoledź.* –
crustātio, onis, f. *Tynk* 2.
crustātus, a, um. *skorupiasty, sadzony, zmarzły, futrowany.* dickrindig, mit einer Rinde oder Haut überzogen.
crustātus ferrô. *okowany.* mit Eisen beschlagen.
crustōsus, a, um. *kruchy.* dichtrindig.
crusto, as. *Polewam* 3. *tynkuię, sądzę sciany.* mit Rinden überziehen, übertünchen, übertäfeln.
crustŭla, æ, f. *Posadzka Scian, Okruszyna, Strup.* Rindlein.
crustŭla, orum, n. *Łakoci.*
crustŭlarius, i, m. *Pasztetnik, Marcepanik, Łakotnik.* ein Küchler, Oblatenbecker, Pfefferkuchenbecker.
crustulata caro, perna. *Pasztet.*
crustulum, i, n. *Androt, Opłatek.* ein Küchlein, Oblate, kleine Pastete.
crustum, i, n. *Sztuka* 1. *Talerz* 1. Brodranft, Rinde, ein Stück Brod.
crux, ucis, f. *Krzyż* 1. *Szubienica* 1. 2. *Pal* 3. *zła rzecz, Szubienicznik.* ein Kreuz, Galgen. *syn.* Trabs, pātĭbŭlum.
crux ăcūta. *Pal* 3. crux sancta. *Krzyż* 2.
crypta, æ, f. *gr. Gruba* 1. *Sklep podziemny, ziemionka, Chłodnik* 3. *Pieczary.* eine Gruft oder Gewölbe unter der Erde, Keller, ein gewölbtes Grab, verborgene Gänge unter der Erde.
crypticus, a, um. *gr. podziemny.* das hohl oder verborgen ist unter der Erde.
cryptŏportĭcus, ûs, f. *gr. Sklep podziemny, Chłodnik* 3. & sub *Krużganek.* ein heimlicher Gang unter der Erde.
crystallĭnus, a, um. *gr. Kryształowy.* was von oder aus Crystall ist.
crystallium, ii, n. *Psi Len.* Flöhkraut.
crystallum, i, n. crystallus, i, f. *gr. Kryształ, Lod.* ein Crystall, hellscheinender Stein.

CU

Cŭba, æ, f. *Łoże.* eine Sänfte, ein Bett.
cŭbātus, us, m. cŭbĭtūra, æ, f. *Leżenie.* das Liegen, Niederlegen, Brüten der Geflügel.
cŭbĭcŭlāriorum decurio, magister, præfectus. *Podkomorzy.* ein Kammerherr.
cŭbĭcŭlāris, cŭbĭcŭlārius, a, um. *Komorny, Łożniczy* 1. zur Kammer gehörig.
cubicularis, cubicularius, i, m. *Łożniczy* 2. an *Komornik.* ein Kämmerling.
cubiculata navis. *Nawa z Pałacem.* ein Schiff mit Kammern.
cŭbĭcŭlātus, a, um. *Komorczasty.* mit Kammern versehen.
cubiculi, & cubiculo præpositus. *łożniczy* 2.
cŭbĭcŭlum, i, n. *Komora* 1. *Komorka, Łożnica* 1. Schlafkammer.
cŭbĭcus, a, um. *gr. czworgraniasty.* viereckicht.
cŭbīle, is, n. *Łoże* 1. 2. *Łożysko, Początek* 1. *Fuga, Gniazdo* 1. ein Bett, Lager, Vogelnest, Höhle der Thiere. *syn.* Lectus, Thălămus, tŏrus, strātum.
cubilia fenestrarum. *Rama.* Fensterrahm.
cŭbĭon, cubium. *Romanowe ziele.*
cŭbĭtal, cŭbĭtāle, is, n. sub *Wezgłowie.* ein Polster unter die Arme.
cŭbĭtālis, e *łokciowy.* einer Ellen lang oder hoch.

cubitalis litera. *Werſal.*
cŭbĭto, as. *legam.* oft oder ſtets liegen.
cubitô emungitur. *proverb. podły.*
cŭbĭtŏr, oris, m. *legawy 2.* der ſich gern legt.
cŭbĭtōria veſtis. *Szata bieſiadna.*
cŭbĭtus, ti, m. cŭbĭtum, ti, n. *Łokieć 1. 2. 3. kość łokciowa większa.* ein Ellbogen.
cŭbĭtus, us, m. *Legowiſko, Leżenie.* das Liegen.
cŭbo, as. *leżę 2. choruię 1.* liegen, ruhen, ſchlafen, krank ſeyn. *ſyn.* jăceo, rĕcumbo, rĕcŭbo, quieſco, rĕquieſco.
cŭbus, i, m. *gr. Koſtka figura, czworograniaſtą rzecz.* Würfel, ein Körper, der von gleicher Länge, Breite und Höhe iſt.
cubus. *Korca Krakowſkiego połowica.*
cuctio, onis. zwigroſz, przekupień 1.
cŭcŭba, æ, f. *Sowa 1.* eine Nachteule.
cŭcŭbalum. *Pſinki.*
cŭcŭbo, as. *huczy Sowa.* ſchreyen wie eine Nachteule.
cuculi flos. *Smolanka.*
cŭculla, cucullio, cucullium, *cucutium.* ſub *Kapica, Kaptur 1. 2.* Reiſehaube.
cŭcullātus, a, um. *Kaptur noſzący,* ſub *Kaptur 1.* mit einer Kappe verſehen.
cŭcullus, i, m. *Kapica, Gżegżołka, Trąbka 2. cudzołożnik, leniwy, Fryierz, głupiec.* eine Kappe, Reiſehut, Nebelkappe.
cŭcullus ſagatus. *Kapa 3. Kaptur 1.*
cŭcŭlo, as. *Kukam.* ſchreyen wie ein Kuckuck.
cŭcŭlus, i, m. *Gżeżołka.* ein Kuckuck.
cŭcŭma, æ, f. *gr. Kocieł 1. Garniec 2. Sowa 1. Chałupka, Granat 1.* eine Pfanne, ein eherner Topf, Keſſel.

cŭcŭmella, cŭcŭmŭla. *kociełek, garnuſzek.* ein kleiner Tiegel.
cŭcŭmer, eris, & cŭcŭmis, m. *Ogórek 1.* Gurken.
cŭcŭmĕrārium, ii, n. *Ogorkowy Ogrodek.* ein Kürbisgarten.
cŭcurbĭta, æ, f. *korb, Bańka 2.* Kürbis.
cucurbita ſylveſtris. *Kolokwintyda.* Coloquint.
cucurbitas ădhibeo admŏveo. *Stawiam Bańki.*
cŭcurbĭtīnus, a, um. *Korbaſowy.* von Kürbis.
cŭcurbĭtŭla, æ, f. *Bańka 2.* Kürbislein, Köpflein.
cŭcurrio, is. *Kokorykam* ſub *Kokoryku.* glucken wie die Hühner, krähen.
cŭcus, gr. *Gżegżołka.*
cūdo, is. *kuię, biię pieniądze, młocę.* ſchlagen, ſchmieden, münzen. *ſyn.* excūdo, prŏcūdo.
cūdo, onis, m. *Szyſzakowa Czapka.* eine lederne Bickelhaube.
cūja, cūjus, a, um. *czyi.* welches, weſſen, wem zugehörig.
cūjas, atis, o. cūjātis, is. *zkąd rodem, ktorego rodu.* wes Landes.
cūiciūmŏdi, cujuscunque mŏdi, cujuscunque notæ, cujusmŏdicunque. *iaki, taki 1.* es ſey, was es will.
cujusdammŏdi. *iakiś.* auf irgend eine Art.
cujusmŏdi, cujus gĕnĕris, cujus nŏtæ. *iaki 1. 2.* was oder wie, welcherley.
cujusquĕmŏdi. *wſzelki.* allerley Art.
cul pro *qualis* priſcè. *iaki 1.*
culcita, culcĭtra, æ, f. *Materac, Płatek do oka, Pierzyna 1. Poduſzka, Siedzenie 7. Podſtawek 3.* Polſter, Bankküſſen, Federbette. *ſyn.* Pulvīnus, Lectŭlus.

culcita subalaris. *Wezgłowie.* Küssen unter die Achseln.
culcitella, culcitula, culcitrula, æ, f. *Poduszka.* kleiner Polster, kleines Küssen.
culeare labrum. *Połkadek.*
culearis, e. *kufny.* zwanzig-eymerig.
culeola, culiola, orum, n. *Łupiny 1.* grüne Nußschaalen.
culeus, ei, m. gr. *Kufa, Kłoda, Kubek skorzany, Wor skorzany.* ein Sack von Leder, ein Maaß von zwanzig Eymern.
culex, icis, m. f. *Komor.* eine Mücke, Schnacke, Erdfloh.
culigna, æ, f. *Kubek, dzban 2.* eine Gattung von Trinkgeschirr.
culina, æ, f. *Kuchnia 1. Zgliszcze, Priwet.* Küche, ein Abtritt.
culinarius, i, m. *Kucharz.* ein Koch.
culix, icis, f. *herba, in cujus tritæ succo semina cucumerum macerata, sine semine gignunt cucumeres.* Plin. ein Kraut.
culleum, culleus *vide* culeus.
culmarius, a, um. *zdzieblny.*
culmen, inis, n. *Wierzch 1. zdźbło, Poszycie, Dach 4.* Gipfel, Spitze, Strohdach, Stengel. *syn* cacumen, apex, vertex, fastigium.
culmen fabarum. *Bobowiny.*
culmetum, i, n. *Ciernisko, Rzysko.*
culmus, i, m. *zdźbło, słoma, Bobowiny.* ein Halm oder Stengel von Korn, und dergleichen. *syn.* calamus, stipula, avena.
culpa, æ, f. *Wina 1.* die Schuld, ein Fehler, Versehen. *syn.* Noxa, delictum, vitium, crimen, scelus, peccatum.
culpa in eo est, penes te est, culpa tenetur. *Winien 2.* in der Schuld seyn.
culpam in aliquem derivo, confero, conjicio. *Winuię.* einen beschuldigen.
culpabilis, e. *przyganny.* scheltbar, sträflich.
culpandus, a, um. *strofowania godny.* sträflich.
culputio, onis, f. *Winowanie, Przygana.* Tadel, Beschuldigung.
culpito, culpo, as. *Winuię, ganię.* schelten, beschuldigen, strafen. *syn.* accuso, incuso, insimulo.
culta orum, n. *Rola sprawiona.* die Saaten.
cultellatus sub *nożowaty, ostry.*
cultello, as. *zrzynam, rownam 1.* zerschneiden, gleich richten, gleich abmessen, eben machen.
cultellus curvus. *Siekacz, noż ogrodniczy.*
cultellus crepidarius. *Gnyp szewski.*
culter, tri, cultellus, i, m. *Noż, Siekacz 1. 1. 2. Brzytwa, Krawądź.* ein Messer, Messerlein.
culter aratri. *kroy pługowy.* ein Pflugeisen.
culter curvus. *Szabla.* ein Säbel.
culter saginarius, sanguinarius, victimarius. *Nóż.*
culticula, æ, f. *Laska Ceklarska.* ein Stäblein, so die Heiden zum Opfer gebraucht.
cultio, cultus, cultura agri. *Oranie.* der Ackerbau.
cultio Deorum. *Czczenie 2.*
cultor, oris, m. *Chwalca, Miłośnik, szanuiący.* ein Anbether, Verehrer, Liebhaber.
cultor agelli virentis. *Ogrodnik.* ein Gärtner.
cultor terræ. *Oracz.* ein Ackermann.
cultor vineæ. *Winiarz.* ein Winzer.

cultrārius, ii, m. *Nożownik*, *Ofiarnik*, *Pop pogański*. ein Messerschmidt, Opferschlachter.

cultratus, a, um. *nożowaty*, *ostry*. scharf wie ein Messer.

cultu humili ēdūco. *noszę podło*. einen schlecht halten.

cultu liberali habeo. *noszę stroyno*.

cultu vacans regio. *Pustynia*, ein ungebautes Land.

cultūra, æ, f. *Nasługowanie*, *ćwiczenie* 1. Ehre, Anbethung, Zucht, Ackerbau, Feldbau.

cultus, a, um. *galant*. geziert, gebaut, geübt.

cultus, us, m. *Ubior* 1. *Nabożeństwo*, *Ochędostwo*, *Odzienie*, *czczenie* 2. *chwała* 3. *Galanterya*. Bauung, Zierde, Putz, Kleidung, Schmuck, Tracht, Ehre, Verehrung, Hochachtung, Gottesdienst, Lebensart. *syn*. Hŏnor, rĕvĕrentia, ornātus.

cŭlullus, i, m. *Kieliszek*, *Krużyk*. ein runder Becher, Weinkrusel.

CUM

Cùm. *Adverb*. *kiedy* 2. *iako*, *iedną razą*. wenn, als, da, dieweil, obgleich.

cúm. *Præpos*. sub z. mit, sammt, nebst.

cum bona gratia, cum bona venia. *z łaską*, *łaskawie*, *z odpuszczeniem*. mit Erlaubniß.

cum dicto. *zaraz*. bald.

cum dignitate. *wspaniale*. prächtig.

cum eo. *z tą kondycyą*. mit diesem Beding.

cum ignarissimis scio. *niewiem*. nicht wissen.

cum imperio, cum potestate. *z Urzędu zwierzchność mam*. mit Macht und Gewalt.

cum lucu. *Rano*. mit angehendem Tag.

cum maximè. *Naybardziey*. besonders, am meisten.

cum muliere esse. *Małżeństwa zażywać*.

cum præsidio. *Obronno*. bewaffnet.

cum pulvisculo, cum ramento, cum tota ærugine. *Prov*. *zupełnie*, *do czysta*. völlig, aufs Geringste, aufs Haar.

cŭmātilis. *modry*, *wodnowzorzysty*. Himmelblau, Meergrün.

cumba, æ, f. *Łoże*. ein Kahn.

cŭmĕra, æ, f. cŭmĕrum, i, n. *słomianka*, an *Szpichlerz*. ein Getraydkasten, Speicher, ein Hochzeitgeschirr bey den Alten.

cŭmīnum, i, n. *gr*. *Kmin* 1. Kümmel.

cŭminum Aethiopicum. *Kminek*.

cummi, n. *Indeclin*. cummis, is, f. *gr*. *Kley drzew*. Gummi, Pech.

cumprīmè, cumprīmis. *barzo*, *przednie prawie*. vornehmlich, sonderlich.

cŭmŭlātè, cŭmŭlātim. *obficie*. überflüssig, häufig, reichlich, sattsam.

cŭmŭlātus, a, um. *wierzchowaty*. aufgehäuft, angefüllt.

cŭmŭlo, as. *kupię*, *przydaię* 1. *przyczyniam czego*, *gromadzę*, *obdarzam*, & sub *wierzchowato*. häufen, überhäufen, mehren, vermehren, vergrößern, anfüllen, überschütten. *syn*. ăcervo, accŭmŭlo, aggĕro, congĕro, collĭgo, cŏngrĕgo, cōgo.

cŭmŭlus, i, m. *Kupa*, *Przydatek*, *Wierzch miary*. Haufe, Menge, gehäuftes Maaß, Zugabe. *syn*. ăcervus, congĕries, strues, cōpia.

cūnābŭla, orum, n. cūnæ, arum, f. *Kolebka* 1. *Początek* 1. *Gniazdo* 1. Wiege, Anfang eines Dings, Vogelnester. *syn*. Incūnābŭla.

cunctā-

cunctābundus, a, um. *Ociągaiący ſię, rozmyślaiący ſię, nieochotny.* langſam, träge, verzögernd.

cunctanter. *ociągaiąc ſię, leniwo, nierychło, rozmyślnie.* langſamlich, träg, langweilig, ſäumig, bedächtlich, bedachtſam.

cunctantius, contatius, *nieochotnie.* zaudernd, zögernd, langſam.

cunctatio, onis, f. & cunctamen, inis, n. *Odwłoka* 1. *Rozmyſł, Leniſtwo, Ociąganie ſię, Nieochota.* Verzug, Aufſchub, Zauderung, Säumung, Langſamkeit, Verweilung, das Bedenken.

cunctatione abjecta. *zaraz.* gleich.

cunctator, oris, m. *Odwłóczyciel, rozmyślaiący ſię, nieochotny, nierezolut, nieſkwapliwy, rozmyślny.* ein langſamer Menſch, Zauderer, Säumiger.

cuncti. *wſzyſcy.* Alle.

cunctio, onis, m. *Zmigroſz.*

cunctim. *ogółem.* mit einander, zuſammen.

cunctor, aris. *Ociągam ſię, rozmyślam ſię.* langſam ſeyn, verzögern, ſäumen, zaudern, aufziehen, ſich beſinnen, bedenken. *ſyn.* mōror, hæreo, ſubſiſto.

cunctus, a, um. *wſzyſtek.* alle, alle mit einander. *ſyn.* omnis, tōtus, ūniverſus.

cūneātim. *Rotami.* nach Art eines Keils, Hauffenweiſe, Trouppenweiſe.

cūneātio, onis, f. *Kończatość.* Zuſpitzung nach Art eines Keils.

cūneātus, a, um. *kliniaſty, ſzpiczaſty.* ſpizzig wie ein Keil.

cūnei. *Police Szaf,* & ſub *Dziwowiſko* 1

cūneo, as. *Zakończam, kliniaſto czynię, zakliniam, klinem rozbiiam, ſzczepam, zwieram* 1. verkeilen, einen Keil einſchlagen, ſpalten, ſpitzen.

cūneŏlus, i, m. *klinik* ſub *klin.* ein kleiner Keil.

cūneus, ei, m. *Klin* 1. 2. *Rota* 1. *Szyk* 2. & in *Dziwowiſko* 2. *Gromada.* ein Keil, ſpitzige Kriegsordnung, Haufen Volks dick in einander, Ort im Opern- oder Comödienhaus.

cŭnīcŭlārius, ii, m. *Podkopnik* 1. ein Schanzgräber, Untergräber, Minirer.

cŭnīcŭlātim. *lochowato.* durch Teuchel, mit Untergraben, länglicht hohl nach Art der Minen.

cŭnīcŭlōſus, a, um. *lochowaty.* voll Höhlen, viel Gänge unter der Erden habend.

cŭnīcŭlis oppugno, cŭnīcŭlos ago. *dołki kopać, ſzancuię ſię.* untergraben, unterminiren, Approſchen, Laufgraben machen, einen liſtig angreifen.

cŭnīcŭlus, i, m. *Jama, Podkop, Kurmuſowy Rów, Rynienka, Królik zwierzę.* eine Mine oder ein Gang unter der Erde, ein Canal, ein Caninichen.

cūnīla, æ, f. *Cząbr.* kleiner Yſop.

cūnīlāgo, inis, f. *Szlachtawa.* wilde Doſten, ein Kraut.

cūnio, is. ſub *wyprożniać ſię.* mit Koth beſudeln.

cunque *particula addititia*, ſub *kolwiek.* wie es ſey.

cuntor, cuntator, &c. *lege* cunctor &c.

CUP

Cūpa, cuppa, æ, f. *Kufa, Kadź, Beczka, Dzban* 2. *Stągiew, Faſa.* eine Tonne, Kufe.

cūpa *ex caupa* contractum. *Przekupka, Szynkarka,* ſub *ſzynkarz.*

cūpēdia, æ, f. *Łakotliwość Obżarſtwo* 1. Begierde zum Eſſen, Leckerſucht.

cūpēdia, orum, n. cūpēdiæ, arum, f. *łakoci.* Leckerbißlein, niedliche Speisen, Delicatessen, Naschwerk.
cūpēdiārius, cūpēdinārius, ii, m. *łakotnik, kuchenny mieyski.* der Leckerbißlein macht, Zuckerbecker, Pastetenbecker.
cūpēdinis forum. *Rybne iatki.* Leckerbißleinmarkt.
cūpēdo, inis, f. *Chciwość,* Begierde.
cūpella, æ, f. *Beczułka.* kleine Kufe.
cūpellārius, ii, m. *Kirytnik.*
cūpes, cuppes, edis, o. cūpēdius, i, m. *łakotliwy, Przekwintarz, smakowaniu dogadzaiący.* der gern gute Bißlein ißt, leckerhaftig, Leckermaul.
cūpidè, cūpienter. *chciwie.* begierig, heftig.
cūpīdineus, a, um. *nierządniczy, miłośniczy.* mit fleischlicher Liebe behaft.
cūpiditas, atis, f. *chciwość, pożądliwość, żądza, pragnienie* 4. *namiętność, Apetit* 1. Begierlichkeit, Begierde.
cūpiditate ardeo, flagro, incendor. *żądam barzo.* sehr begehren.
cupiditatis oculos adjecit. *zachciało mu się.*
cūpīdo, inis, f. *żądza, chciwość, Pożądliwość, pragnienie* 4. Begierde, Lust. *syn.* cūpiditas, libīdo, dēsīderium, amor.
cūpīdo, inis, m. *Miłość nieuczciwa.* Abgott der Buhlschaft.
cūpīdo eum cepit, incessit. *zachciało mu się.* es ist ihm eine Begierde angekommen,
cūpidus, a, um. *chciwy, miłośnik* 1. begierig, geil, verliebt. *syn.* ăvidus, ămans, appĕtens.
cūpio, is, ere. *żądam* 1. *sprzyiam.* begehren, verlangen, wünschen, günstig seyn. *syn.* vŏlo, opto, exopto, dēsīdĕro, appĕto, ăveo.
cūpītor, oris, m. sub. *chciwy.* der etwas begehrt.
cūpītus, a, um. *pożądany.* begehrt, verlangt, gewünscht. *syn.* optātus.
cūpo, onis, m. *szynkarz.*
cupŏla, cupla. Kapuła.
cuppedia, æ, f. *vide* cupedia.
cuppedo *v.* cupedo.
cupressetum, i, n. *Cyprysowy Lasek.* ein Cypreßgarten.
cupresseus, *cupressifer*, cupressinus, a, um. *Cyprysowy* 1. 2. aus Cypressen.
cupressus, i & us, f. m. *gr. Cyprys* 1. Cypressenbaum. *syn.* cўpărissus, sēpulchrālis arbor. *epith.* mœsta, fūnĕrea, tristis, fūnesta, fērālis, infausta.
cupressus cretica. *Sabina* 2. Sevenbaum.
cupressus silvestris. *Jałowiec.* Wacholderbaum.
cuprum, i, n. cŭpreum, æs. *Miedź.* Kupfer.
cupreus, cuprīnus, a, um. *miedziany.* küpfern.
cūpŭla, æ, f. *Beczułka.* eine kleine Tonne.

CUR

Cur. *czemu* 1. warum.
cūra, æ, f. *Staranie, Frasunek, Powinność.* Sorge, Vorsorge, Fleiß, Angst, Amt, Verwaltung, Vormundschaft, Pflege, Vogtey, Wartung, die Curirung, Gesundmachung. *syn* sollicitūdo, anxiĕtas.
cura rei domesticæ. *Gospodarstwo* 2. Wirthschaft.
curæ est. *radbym.*
curantia sub *niedbalstwo.*

cura Palatii. *Marszałkostwo.*
cūrālium, ii, n. *vide* coralium.
cūrātè. *wytwornie, pilnie.* mit Fleiß.
cūrātio, onis, f. *Staranie, Opatrowanie, leczenie, sprawowanie* 1. *Powinność, zlecenie, Opieka.* Pflegung, Sorge, Cur, Heilung, Verwaltung, Amt, Besorgung, Vormundschaft, Administration.
cūrātor, oris, m. *Sprawca, Dozorca, Rządzca, Opiekun, Urzędnik.* ein Verwalter, Schaffner, Befehlhaber, Pfleger, Vormund, Pflegvater.
curator Reipublicæ. *Rayca.* Regent, Verwalter des gemeinen Wesens.
curator gallinarum. *Kurnik sługa.* ein Hühnerwärter.
curator sartorum tectorum. *Budowniczy* 2.
curatum dabo. sub *sprawuię* 1.
cūrātūra, æ, f. *Wychowánie, Skromność.* 3. Sorge, Fleiß, Wartung.
cūrātus, a, um. *cielisty, tłusty.* besorget, bestellt, fleißig gemacht.
cūrax, acis, o. *pilny* 1. sorgfältig.
curcŭlio, onis, f. *Gardła uście, Gardło* 1. *czopek* 1. *zartok, głodny, robacy w życie.* ein Kornwurm, die Kehle.
curculiunculus, i, m. *Robacy w życie.* ein Kornwürmlein.
cūria, æ, f. *Radziecki Dom, Ratusz, Dwór* 3. *Cech, Parafia, Plebania, Fara* 2. ein Rathhaus, Hof, Zunft, eine Pfarre.
curiale templum. *Fara* 2. eine Pfarre.
cūriālis, is. *cechowy, dworowy, Farski, Parafian, Kortezyian* 1. ein Zunftgenoß, Hofbedienter.
cūriātim. sub *Cech.* zunftweise, von Zunft zu Zunft.

cūriātus, *curionius*, a, um. *cechowy.* von den Rath oder von der Zunft geschlossen.
cūrio, onis, o. *Adj. chudy.* dürr, mager.
cūrionātus, us, n. *Plebania.* Zunftmeisteramt, Pfarramt.
curionis fundus. *Poświątne.*
curionium, i, n. *Plebania* 1. o.
cūriōsè. *dwornie, ostrożnie.* sorgfältiglich, mit besonderm Fleiß, fürwitzig.
cūriōsitas, atis, f. *Dworność, chęć do nauki*, sub *nauk pilny.* Fürwitz, Sorgfältigkeit, großer Fleiß.
cūriōsius. *pilnie.* fleißig.
cūriōsŭlus, a, um. *Dworny.* etwas fürwitzig.
cūriōsus, a, um. *dworny, pilny* 1. *pieczołowity, nauk pilny, podwóyny urzędnik, świdrzące oczy, chudy.* allzusorgfältig, fürwitzig, mager, hager, dürr.
cūris, is, m. *dzida u Sabinow.* ein Spieß bey den Sabinern.
curmi. Piwo 1. eine Art von Bier.
cūro, as. *Staram się, dbam, opatruię* 1. 4. *leczę, sprawuię* 1. 2. sorgen, versorgen, bestellen, ausrichten, Achtung geben, verschaffen. *syn.* lăbōro, stŭdeo, *vel* mĕdeor, săno.
cūro cutem, pellĭcŭlam. *dogadzam sobie.* sich wohl seyn lassen.
cūrŏpălātes, æ, m. *gr. Pałacowy* 2. Oberhofmarschall.
curopalatissa sub *Marszałkostwo.*
cūrŏtrŏphĭum, i, n. *gr.* sub *dziecinna Komora.* ein Waysenhaus.
currax, acis, *sidło.*
currax nodus. Węzeł bez zadzierzgu.
curricŭlò. *Biegiem, na prędce* 1. geschwind, in Eile, in vollem Lauf.
currĭcŭlum, i, n. *Bieg* 1. *Wóz* 2. 6. *Wózek*

zek 1. *Szranki, gonitwy mieysce, zawód* 1. 2. 3. *Plac do biezego.* ein kleiner Karn, Wagen, der Lauf, ein Laufplatz Rennbahn.

curriculum conficere. *w zawód biegać.* in die Wette laufen.

currĭcŭlus, i, m. *Wóz o dwu kołach, Wózek, Zawód* 2. ein kleiner Wagen.

curro, is. *bieżę, biegam* 2. *ubiegam* 2 laufen. *syn* festīno, prŏpĕro, vŏlo, advŏlo, fŭgio.

currodrĕpānus. *wóz woienny*

currūca, æ, f. *Piegża.* eine Grasmücke.

currus, us, m. *Wóz* 1. ein Wagen, Karn. *syn* Plaustrum.

currus arcuatus. *Wóz nakryty, Rydwan.*

currus falcifer. *Wóz woienny.*

currus triumphalis. *Woz zwycięski.* ein Triumphwagen.

cursim. *biegiem, prędko, na prędce* 1. im Lauf, eilend, geschwind, kurz, mit wenigen.

cursito, as. *biegam* 1. stark oder oft laufen.

curso, as. *uwiiam się, przebiegam się.* rennen.

cursor, oris, m. *Kursor, Zawodnik:* ein Läufer, Courier.

cursor armillātus. *Podwodnik.*

cursōrius, a, um. *bieganiu służący.* zum Laufen gehörig, schnell laufend.

cursu contendo. *wyścigam się.* in die Wette laufen.

cursu vălet. *Prętkonogi.*

cursu vīnco, sŭpĕro. *wyścigam.*

cursūra, æ, f. *Bieg* 1. das Laufen.

cursus, us, m. *Bieg* 1. *Powod* 1. *Plac do czego, zawod* 1. *żywot* 5. an *Kurs.* der Lauf.

cursus continens sub *Ciąg* 2.

cursus publicus. *Poczta.* die Post.

cursus publicus, vehicularius, fiscalis. *Podwoda:* eine fahrende Post.

curto, as. *skracam, umnieyszam.* verkürzen, abbrechen, kürzer machen.

curtus, a, um. *kusy, krotki* 1. *obrzezaniec* & sub *Utomek* 2. kurz, klein, gering, knap, schmal, unvollkommen.

curvāmen, inis, n. *Obłączystość* 2. Bug Krümmung, Krümme.

curvātio, onis, f. *Krzywość, zatoki* 1 das Biegen.

curvātūra, æ, f. *Nagięcie. Krzywość Obod* & sub *Kurwatura.* Krümmung Biegung.

curvè. *Krzywo.* krumm, gebogen.

curvĭpes, pĕdis, c. *krzywonogi.* krummfüßig.

curvifrons, ontis, c. *krzywey szyi.* der einen krummen Hals hat.

cŭrūlis, subst. f. *Stolec Dygnitarzow.*

cŭrūlis. adject. *Wozowy* 1. *żołnierz* 1. 5.

curulis dimicatio, certamen. *Gonitwa.*

curulis equus. *Woźnik.* Wagenpferd.

curvo, as. *naginam, nakrzywiam.* krümmen, biegen. *syn.* incurvo, flecto, inflecto, sĭnuo, inclīno, rĕcurvo.

curvor, oris, m. *Krzywość.* Krümmung

curvum, i, n. *Nasad.* Pflugsterz.

curvus, a, um. *krzywy,* krumm. *syn* curvātus, inflexus, rĕcurvus, sinuātus.

CUS

Cuscŭlium, i, n. *Szarlat* 2. *Karmazynowe iagody.*

cūsor, oris, m. *Kuźnik.* ein Schmidt.

cusor monetæ. *Mincarz.* Münzpräger.

cuspĭdātim. *kończato.* mit der Spitze.

cuspidātus, a, um. *kończaty* 1. *Grot maiący.* gespitzt, spitzig gemacht.

cuspido, as. *zakończam.* spitzig machen, zuspitzen.
cuspis, idis, f. *Kończatość, Włócznia 1. Grot 1.* die Spitze am Eisen. *syn.* spīculum, tēlum, ferrum, hasta.
cuspis cardinis. *Biegun 2.*
cussilīres. łazęgowie sub *roskraczam się.* träg, faul.
custode remoto. *samopas.* ohne Aufsehung.
custōdēla, æ, f. *strzeżenie.* die Wache.
custodes vitæ. *Halabartniky.*
custōdia, æ, custodiæ, arum, f. *Strzeżenie, Straż 2. Strażnica, Więzień, Więżenie 1. 2. 3. Wypełnienie, Przestrzeganie,* Hut, Wache, Gefängniß, Verwahrung, Kerker, Posten, da einer wachet, Schildwächter. *syn.* excŭbiæ, vĭgiliæ, præsidium, carcer.
custōdio, is, ire. *strzegę 1.* behalten, bewahren, bewachen, Acht haben, hüten, verhüten. *syn.* servo, asservo, tueor.
custōdītè. *ostrożnie.* behutsamlich, fürsichtig, bedachtsam.
custōdītio, onis, f. *Strzeżenie.* Bewahrung.
custos, odis, c. *Straż 1. Latorośl zostawiona, Pies.* ein Hüter, Wächter, Aufseher, Gerte oder Knecht am Weinstock, ein Hund.
custos corporis, salutis. *Halabartnik.*
custos herilis. *Pedagog.*
custos mutus. *Pies.* ein Hund.
custos luci, nemorum. *Gaiowy 1.* ein Förster.
cŭtĭcŭla, æ, f. *Skórka 1.* ein Häutlein.
cŭtĭcŭlāris, is, c. *Skórny.* in der Haut.
cŭtio, onis, f. *Stonóg 1.* Holzwendel, Kellerwurm.
cŭtis, is, f. *Skóra 1. Skórka 2. 5. łupiny 1.* die Haut, Fell, Rinde. *syn.* Pellis.
cutis terræ. *Darń.*

C Y

Cyămēa, æ, f. *gr. Bobiasty Kamień.* ein Edelgestein wie eine Bohne.
cyămus, i, f. *gr. Bób 3.* eine Bohne.
cyănĕus, a, um. *gr. modry.* blau, Lasurblau.
cyăneus color. *modra farba.* blaue Farbe.
cyănŏpus. *gr. Rarog.*
cyănos, cyănus, i, f. *gr. Lazur, Modrak, modra farba, Turkus.* Türkis, ein blauer Stein, Kornblume.
cyăthisso, as, *gr. nalewam 1.* einschenken.
cyăthus, i, m. *gr. Kieliszek, naczynie y miarka.* ein Trinkgeschirr, Becher, vier Löffel voll. *syn.* călix, crāter, crātēra, scyphus, pōcŭlum.
cybēa, æ, f. *Okręt.* ein Lastschiff.
cybēles avis. *Kapłun.*
cybiofactes, æ, m. *gr. Rosołowych rzeczy przekupień.* ein Heringskrämer.
cybistēter, ēris, m. *gr. mietelnik, Nurek 2.* ein Gauckler, Luftspringer.
cybium, ii, n. *gr. Rosołowa strawa, Dzwono Ryby, Tuńczyk ryba, czworograniasta rzecz, korca Krakowskiego połowica.* eine Gattung Fische.
cybiratici canes. sub *śpieg.*
cycĕon, onis, m. *gr. słodycz, Pomięszanie.* Art eines Tranks.
cychramus, i, m. *gr. Przepiórka wielka.* ein Vogel, so die Kranniche begleitet, wann sie wieder über Meer fliegen.
cyclădātus, a, um. sub *Szata Białogłowska.* der einen langen Frauenmantel hat.
cyclămīnum, i, n, cyclaminus, i, f. *Gdala ziemna 1. 2.* Erdapfel.

cўclas, ădis, f. *gr.* *Szata Białogłowſka.* ein langer Frauenmantel, Weiberrock.
cўclītus, a, um. *gr.* *podły, tretowy, koliſty.*
cўdōnia, æ, f. *Pigwa 1,* Quittenapfel.
cўdōnitæ vites, cydonitum vinum. ſub *Pigwowy.* Quittenſaft.
cўdōnium, ii, n. *Pigwa 2.* Quittenwein.
cyfra. cyfra.
cўgnēus, a, um. *gr.* *łabędzi.* vom Schwan.
cygnus, *cycnus,* i, m. f. *gr.* *łabędź.* ein Schwan. *ſyn.* ōlor. *phr.* cantātor fūnĕris ipſe ſui. Carmina qui moriens canit exequialia.
cўlibantum, cylibatum, cўlīcēum. *ſtół iadalny, ſłużba ſtołowa.*
cўlindrāceus, a, um. *Wałkowaty, Okrągło-długi.* das eine Geſtalt hat wie eine Walze.
cylindrus, i. m. *gr.* *Wał 3., Kamień drogi.* ein langer runder Walzſtein, Walzholz, Edelgeſtein.
cyllo, cylo, onis, m. *Pſotliwy, Sodomczyk.* ein Geſtümmelter.
cўma, æ, f. cyma, atis, n. *gr.* *Podczos.* das zarte Spröſslein, ein junger Sproß.
cyma ſylveſtris. *Brzoſkiew polna.*
cўmātilis, *vide* cumatilis.
cymation, ii, n. *kapitelow eſy.* Zierrath am Gebäude.
cymba, æ, f. *gr.* *czółn.* ein kleines Schiffchen, Kahn. *ſyn.* nāvĭcŭla, lembus, phăſēlus, linter, nāvĭgium, ſcăpha.
cymbalaria, æ, f. *Zwieſzgniec.* Cymbelkraut.
cymbălisſo, as. *gr.* *brząkam.* auf der Cymbel ſchlagen.
cymbălisſta, æ, m. *Brzękacz 1.* ein Cymbelſchläger.
cymbăliſtria, æ, f. *Brzękaczka.* eine Cymbelſchlägerinn.

cymbălum, i, n. *gr.* *Cymbał.* ein Cymbel. *epith.* concăvum, căvum, cŏrybantium, bĕrĕcynthium, æreum, ſŏnōrum, tinniens. *phr.* Phrygiæ Bĕrĕcynthia cymbala matris.
cymbium, ii, n. *gr.* *czara 1.* ein Trinkgeſchirr wie ein Schiffchen.
cўmbŭla, a, f. *czołnek.* ein Kähnlein.
cўmindis, is, idis, f. *gr.* *Sowa 1. nocny Kruk.* ein Nachtſperber.
cўmīni ſector. *Mrzygłód.*
cўmīnum agreſte, ſativum. *gr.* *Kmin 1. 2.* Kümmel. *vide* cuminum.
cўmōſus, a, um. gr. ſub. *Podczos.* das viel Sproſſen hat.

CYN

Cўnăcantha, æ, f. *gr.* *Róża polna, koſmatki.*
cўnædus, i, m. *Ryba pſia.* ein unverſchämter Hund, unhöflicher Menſch.
cўnăgroſtis, is. *gr.* *pſia Paſza ziele.*
cўnămolgus, i, m. *Ptak Arabſki, ktory ſobie z liścia cynamonowego gniazdo robi.* ein gewiſſer arabiſcher Vogel, ſo von des Zimmetbaums Zweiglein ſein Neſt machet.
cўnanche, es, f. *gr.* *Skwinancya.* eine Halskrankheit.
cўnanthĕmis, is, f. *gr.* *Pſi rumień.* Hundsblume.
cўnas adis. *gr.* ſub *Ręcznik.*
cўnædo, onis, m. *Przedzielnica.* ein Haarnadel.
cўnēgĕtica, orum. *gr.* *łowcze kſięgi, Myśliſtwo, Zwierza.* Bücher von der Jägerey.
cўnips, iphis, m. *pſia Mucha.* eine Hundsmücke, Schnacke.
cўnŏcĕphălia, æ, f. *gr.* *Jaſnotka ziele.*
cўnŏcĕphaleum. *gr.* *Zawilec.*

cўnŏcĕphălis. *gr. Wyzlin ziele.* ein Kraut gleich wie ein Hundskopf.
cўnŏcĕphălium. *gr Szlachtawa.*
cўnŏcĕphălus, i, m. *gr. psiogłowy, niewstydliwy.* eine Gattung Affen die Hundsköpfe haben.
cўnocrambe, es, f. *Bażanka, Toina.* wild Bingelkraut.
cўnŏdontes, m. *gr.* sub *Kieł 1.* Spitzzähne, Hundszähne.
cўnoglossus, i, f. *gr. Psi ięzyk.* Hundszunge, ein Kraut.
cўnŏides, is, f. *gr. psi len.* Flöhkraut.
cўnŏmŏrion, ii, n. gr. *Gniazdo ziele, zaraza ziele.* Sommerwurz, ein Kraut.
cўnŏmyia, æ, f. *gr. Psia mucha, psi len.* Roßmücke.
cўnŏphontes, æ, m. *gr. Psiarz, co psy biie.*
cўnops, opis, m. *gr. Kłosięnitzka ziele.*
cўnŏpus, i, f. *gr.* sub *Korczak.* Art eines Fisches.
cўnŏrŏdon, cynorrhodon, cўnosbăton, i, n. *gr. Roża polna, Lilia czerwona.* wilde Rosen, Hagrosen, Feldrosen, Heckenrosen.
cўnŏsorchis, is, f. *gr. Lisie iayka ziele.* Knabenkraut.
cўnospastos. *gr. Jasnotka ziele, Róża polna,* Kappern.
cўnŏsūra, æ, f. *Wóz niebieski, Gwiazda żeglarska.* Hundsschwanz, ein Gestirn, der kleine Bär, Leitstern, Glückstern.
cўnŏsūrum, ovum. *Jaie zaległe.* ein ausgebrütetes Ey.

cўnozŏlon, i, n. *gr. Dziewięć sił, Lepczyca.* Eberwurz.
cўpărissias, æ, m. *gr. Pochodnia 2. Sosnka mała.* Wolfsmilch.
cўpărissus, i, f. *gr. Cypris 1.* ein Cypressenbaum. *v.* cupressus.
cўpĕris, idis, cўpĕrus & cўpīrus, i, m. *Ostrzyż wonny. & Kasztanki ziemne* an *Ptasza żób.* wilder Galgant, Schwertel.
cўpĕrus Babylonius. *Gałgan.*
cўpĕrus indicus. *Ostrzyż Indyiski.*
cўphon, onis, m. *gr. Panna 3.* ein Halseisen.
cyphus, i, m. *Kubek.* ein Trinkgeschirr.
cyprīnus, a, um. sub *Cypr.* cyprisch.
cyprīnus, i, m. *Karp, Karaś, Dubiel.* ein Karpfen.
cyprīnus latus. *Leszcz.* ein Braßme.
cyprium æs. *Miedź.* Kupfer.
cyprius, a, um. *miedziany.* cyprisch, von Kupfer.
Cypros, Cyprus, i, f. *Cypr.* die Insel Cypern.
cypsĕlus, i, m. *gr. Jerzyk.* eine Mauer- oder Rheinschwalbe.
cyrēnaicus succus. in *Cyrenayskie ziele.*
cyrnēa, æ, f. *Dzban 2.* ein Lägel, eine Art von Weinfässern.
cyssītes, æ, m. *gr.* sub *Bluszczowy.*
cyttărus. *gr. Rzęsa leszczynowa.*
cўtĭnus, i, m. *gr. Granatowych iabłek, kwiat.* Granatapfelblüte.
cytisum, i, n. cўtisus, i, m. *gr. szczodrzeniec.* Geißklee, ein Kraut.
cўtos, eos, n. *gr. Głowia Kość.*

D A

Dā *pro* Dic. *Virg. Ecloga* 1, *mów.*
dā vĕniam. *z odpuszczeniem.*

dācia. *Wołosze, Siedmigród.* die Wallachey,

dacnas, adis. *gr. Szczypaiwka.*

dactyliothēca, dactylotheca, æ, f. *Pierściennica.* Ringkästchen, Futteral, darein man die Ringe legt.

dactylis, idis, f. *gr. Macica nienawiązana.* Weinreben eines Fingers dick.

dactylus, pes una syllaba longa & duabus brevibus constans.

dactylus, i, m. *gr. Palec* 1. *Daktyl* 2. *Błyszczak ryba, Jeża trawa, Kiełki, Płow* 4. *Krwawnik* 2. *Palcowe ziele* in *Palcowy, Palczasty Kamień, Macica nienawiązana.* ein Finger, Krähen- oder Rabenfuß, ein Kraut, Dattelkern, Fingermuschel, eine Meerschnecke.

dācus, i, m. *Wołoszyn.* ein Wallacher, Moldauer.

dædălus, a, um. *sztuczny.* kunstreich, künstlich.

dæmon, onis, m. *gr. Anioł, czart.* ein Geist, böser Engel, der Teufel, böse Feind, Satan. *syn.* căcŏdæmon, diăbŏlus satanas. *phr.* tўrannus inferni, tartăreus drăco, Phlĕgĕthontæus anguis, cŏlŭber, hostis, arbiter orci, mŏdĕrātor ăverni, hŭmāni nŏmĭnis hostis, tortor ăverni, mĭsĕræ dĕceptor subdŏlus Evæ.

dæmŏniăcus, a, um. *gr. opętany.* vom Teufel besessen.

dæmŏnicus, a, um. *czartowski.* teuflisch.

dæmŏnarches, æ, m. *gr. Lucyfer.* Beelzebub, der Teufel Oberster.

dæmonium meridianum. *Przypołudnica.*

dæmŏnŏmantia. *gr.* sub *Wróżka* 2.

dalius, dalīvus, a, um. Nikczemnik. närrisch, ungescheit, über dessen Einfälle man Mitleiden hat.

dalmāta, æ, m. *Słowak.* Dalmatier.

dalmătia, æ, f. *Słowieńska ziemia.* die Landschaft Dalmatien.

dalmătĭca, æ, f. *Dalmatyka.* langes Kleid bis auf die Füße, Priesterrock.

dalmătĭcus, a, um. *Słowieński.* Dalmatisch.

dāma, æ, f. m. *Koza dzika.* ein Dammhirsch, Gemse,

dămascēna prūna, Dămasci pruna. *Damasceny.* Pflaumen aus Damasco, Zwetschken.

dămascēna tela. *Adamaszek.* Damast.

dămăsōnium, i, n. *gr. Anielski Trank.* Luciankraut.

damnābilis, damnandus, a, um. *przyganny.* verdammlich.

damnas, atis, o. pro damnatus. sub *powinienem* 1. verdammt, verpflichtet, verbunden.

damnātio, onis, f. *Potępienie, Skazanie przeciw komu,* Verdammung, Verurtheilung.

damnātōrius, sub *skazanie* 3. verdammend, verurtheilend.

damnātus, us, m. *Potępienie.* Verdammung, Verurtheilung.

damnātus, a, um. *skazany.* verdammt, verurtheilt.

damnātus voti, voto. *winien* 2. der sein Gelübd zu erfüllen verbunden ist.

damni conciliabulum. szkodnik. szkodliwy.

damnĭfĭco, as. szkodzę. Schaden thun.

damnĭfĭcus, a, um. szkodliwy. Schaden bringend, schädlich.

damni

damni infecti satisdo, promitto. *waruię 1.*

damnigĕrŭlus, a, um. *szkodnik.* Schaden zufügend.

damno, as. *potępiam, posądzam, zdaię 2, skazuię 4. 5. 6. odrzucam, ganię, przyczytam, nakazuię.* verurtheilen, verdammen, verwerfen, nicht gut heißen, verpflichten, verbinden. *syn.* condemno, mulcto, imprŏbo, arguo.

damno fastidio. *Brzydzę się.*

damno voti. sub *ślubu winien.* mit dem Gelübde sich verbinden.

damnōsē. *szkodliwie.* schädlich.

damnōsus, a, um. *szkodnik, szkodliwy, rozrzutny, szkoduiący.* schädlich, schadhaft. *syn.* noxius, nŏcuus, nŏcīvus, nŏcens, infestus.

damnum, i, n. *szkoda.* Schade, Nachtheil, Verlust, Einbuß, Abgang. *syn.* exitium, pernicies, noxa, dētrīmentum, jactūra, dispendium.

dāmŭla, æ, f. *koza dzika.* ein Gemschen, kleine Gemse.

dănăce, es, f. *Pieniądz.* Geld, so bey den Griechen den Todten in den Mund gethan ward, dem Charon den Schifflohn zu geben, Todtengeld, Fahrlohn.

Dănia, æ, f. *Duńska Ziemia.* Dännemark.

dănista, æ, m. *gr.* danisticum genus. *Lichwiarz.* ein Wuchrer, Wechsler, Banquirer.

dănisticus, a, um. *gr. Lichwiarski.* wucherisch.

Dānŭbius, i, m. *Dunay.* der Donaufluß.

Dănus, i, m. *Duńczyk.* ein Dännemärker.

dăpālis, e, c. *hoyny.* köstlich, niedlich.

dăpātĭcē. hoynie. herrlich, köstlich.

dăpātĭcus, a, um. *dăpātĭlis*, e, c. *hoyny, wspaniały.* herrlich, prächtig.

dăpes, ium, f. *Potrawa, Biesiada, Bankiet.* herrliche Speisen. *syn.* cibus, ĕpŭlæ, esca, convīvium.

daphnia, daphnias, æ, m. *gr.* sub *Kaduk choroba.*

daphnoīdes, is, f. *gr. Bobek z. Barwinek, wilcze łyko więtsze, fistuła 4.* Kellerhals eine Pflanze.

daphnītis, is & idis, f. *gr. Jagoda bobia, Bobek drzewo.* ein Lorbeerbaum.

daphnōn, ōnis, m. *gr. Bobkowy ogródek.* Lorbeerbaumgarten.

dăpĭfer, fĕri, m. *Stolnik.* Truchses, der das Essen aufträgt.

dăpĭno, as. *Karmię, gotuię.* niedliche Speisen zurichten.

daps, ăpis, f. sub *Bankiet.* delicate Speisen.

dapsile, dapsiliter. hoynie. herrlich, kostbar.

dapsilis, e, c. *hoyny, obfity.* herrlich, stattlich, überflüßig.

darda. Darda.

dardănārius, i, m. *Przekupień 1. Zakupnik 3.* ein Wucherer, Kornjude, Aufkaufer.

dardania ars. *Czarnoksięska nauka.* Zauberkunst.

dărīcus, i, m. *gr. Złoty czerwony.* eine güldne persische Münze, welche Darius schlagen lassen.

dăsўpus, ŏdis, c. *gr. Królik zwierzę.* was zottichte Füße hat, ein Hase oder Caninchen.

data, æ, f. Data, dzień, ktorego list pisany.

data opera. *umyślnie* mit Fleiß.

dătārius, a, um. *datny z.* das zu geben ist oder gegeben wird.

dătătim. *podawaiąc.* gegeben, von einer Hand in die andere.
dáte viam. *Wara* 1.
dăthiatum, dathyatum, i, n. *Kadzidło żywica.* ein geringer Weyhrauch.
dătio, onis, f. *Dawanie, Dozys, datek.* Gebung, das Geben.
dătivus, a, um. *datny.* das zu geben ist.
dativus casus sub *słow odmiany.*
dăto, as. *dawam.* oft geben.
dător, oris, m. *Dawca, Pilarz* & in *podawaiąc.* ein Geber, Ballenschläger.
dătum, i, n. *Datek.* Geschenk, Gabe.
daucus, i, f. *gr.* *Marchew polna.* Pasternak, wilde Rüblein.
daucus hortensis. *Marchew Włoska.*
dautia orum. *Poczesne, Poselska izba.*

D E

De *particula in compositis aliquando auget verbi significationem, ut* deamo, dealbo, defraudo, deturpo &c. *aliquando minuit, ut* dearmo, dehonesto, depretio; *aliquando in utramque partem valet, ut* desævio.
de *pro* apud *in U* 1. bey.
de aqua rogo. sub *o co proszę.*
de cætero. *na potym, z inszey miary.* übrigens, im übrigen.
de capite agitur. *o głowę idzie.*
de circo. *podły.* schlecht.
de centum tres. sub *bez kilka.*
de cœlo ictus, tactus. *piorunem uderzony.*
de cœna. de mensa. *Sztuka* 2.
de cœna surgere. *od wieczerzy.*
de compacto, de compecto, de composito. *zmownie.*
de complexu. *Kochan, wiernek.*
de consilio, de sententia. *za radą*, & *Rady się czyiey imam.* auf Einrathen.
de delectu ejus est. *Wiernek.*
de die. *z rana we dnie.* bey Tag.
de eodem genere. *taki.*
de fide est aliquid. sub *Wierzę iak Bogu.*
de fæce. *ostatki.*
de genu. *klęczkiem.* fußfällig.
de hoc. *o to* 1. 2. *o tym rzecz.* davon.
de improviso. *z nieobaczka, nieostrożnie.* unvermuthet.
de industria. *umyślnie.* mit Fleiß.
de integro. *znowu.* von neuem.
de intus. *zewnątrz.*
de jure decedo. *Ustępuię* 7.
de lapide emptus. *Prov. niewolnik.* ein Sclav.
de loco superiore. *z Kazalnice.*
de malo. *źle.*
de manu in manum. *w ręce dać.* von Hand zu Hand.
de me experior, de meo sensu judico. *Po sobie znam.*
de medio sumptus. *podły.* schlecht, gemein.
de meliore nota. *Prov. dobry* 2. von besserem Werth.
de more. *zwyczaynie.* gemeiniglich.
de multa nocte. *dobrze w noc.* tief in der Nacht.
de nare loquor. *Gęgnię, przez nos mówię.*
de nihilo. *ni ocz, darmo* 1. aus Nichts.
de nocte. *w Nocy.* bey Nacht.
de nomine dicor. *zowią mię.*
de plano. *nie prawnie, pewnie; niedbale.* & in *obiecuię* 2.
de plaustro loqui. *Prov.* sub *szczypię słowy, rozwieram gębę, łżę* 1.
de plebe. *podły.* von schlechtem Herkommen
de

de post setantes. sub *od kotnych.*
de præfacili. *ła:no.* leichterdings.
de prandio. *po obiedzie.* nach dem Mittagessen.
de procul. *z daleka.* von weitem.
de prope. *z bliska.* von nahe.
de pulmone revello. *Prov. wybiiam z głowy.* aus dem Sinn schlagen.
de reliquo. *napotym, naostatek.* im übrigen.
de repente. *zaraz.* von Stund an, alsbald, urplötzlich, jähling, geschwind.
de scripto. *z karty.*
de sinu ejus est. *Prov. Wiernek, Kochan.*
de summo pectore. *Prov. nierozmyślnie.*
de suo. *swym kosztem.*
de tempore. *wczas 1.* zur Zeit.
de toto genere. *powszechnie, powszechny.*
de vetito. *źle.*
de via homo. *Prov. Hultay.*
de viginti duo. sub *bez kilku & osmnaście.* achtzehen.
Dea, æ, f. *Bogini.* Göttinn.
deacinatus, deăcĭno, as. *chędożę & in iagoda 1.* von Kernen oder Steinen säubern.
deactio, onis, f. *Sprawienie.* Verrichtung.
dealbātus, a, um. *tynkowany, pobielony.* weißgemacht, geweisset.
dealbo, as. *bielę, pobielam, tynkuię.* weiß machen, überrünchen.
deambŭlātio, onis, f. *Przechadzka.* das Spatzieren.
deambŭlācrum, i, n. *chodzenie 2.* ein Spatziergang.
deambŭlo, as. *Przechadzam się.* hin und her spatzieren, herumgehen. *syn.* ambŭlo, incēdo, prōcēdo, vādo, eo, prōgrĕdior, spătior, grădior.

deămo, as. *miłuię bardzo.* sehr lieb haben.
deargento, as. *posrebrzam, łupię 2.* versilbern.
deargentasso, is. *łupię 2.* ums Geld betrügen.
dearmo, as. *odeymuię broń.* wehrlos machen, entwaffnen.
deartuo, as. *rozbieram na części, posiekać, ogołocić.* zergliedern.
deascio, as. *ociosuię, ogołocić.* abhobeln, abhauen.
deauro, as. *pozłacam.* vergülden.
dēbacchor, aris. *Gromię, pastwię się.* schweren, schelten, unsinnig anfallen. *syn.* bacchor, fūro.
dēbacchatur ignis. *gore.* das Feuer wütet.
dēbellātò. *po woynie, po harapie.* überwindlich.
dēbellātor, oris, m. *zwycięzca.* ein Ueberwinder, Obsieger.
dēbello, as. *zwyciężam, zwalczyć.* bekriegen, überwinden. *syn.* vinco, sŭpĕro, sŭbigo, triumpho. *phr.* bellô frango, subjŭgo.
dēbeo, es. *dłużenem, powinienem 1. 2. przyczytam.* sollen, müssen, schuldig oder verpflichtet seyn. *syn.* tĕneor, obligor.
debetur mihi. *winno mi.* es gebührt mir.
dēbĭbo, is. *piię 1.* austrinken.
dēbilis, is, e. *słaby, niedołężny.* schwach, matt, kraftlos, unvermöglich. *syn.* invălidus, infirmus, fessus, defessus, fractus, languĭdus, imbellis, lassus, dēficiens.
dēbilitas, atis, f. *słabość.* Schwachheit, Blödigkeit, Unvermögen, Mattigkeit. *syn.* infirmĭtas, langvor.

dēbĭ-

dēbilitātio, onis, f. *Ostabienie, Naruszenie, Zwątlenie.* Schwächung.

dēbiliter. *stabo.* schwächlich.

dēbilito, as. *ostabiam, mdlę.* schwächen, kraftlos, krank machen. *syn.* infirmo. *phr.* invălidum, infirmum reddo, făcio, vīres de corpore tollo.

dēbilitor, aris. *stabieię.* schwach werden.

dēbitio, onis, f. *Winność.* Schuld.

dēbitor, oris, m. *Dłużnik 1. Winien 2.* ein Schuldner.

debitor sum. *powinienem.* schuldig seyn.

dēbitrix, icis, f. *Dłużnica.* eine Schuldnerinn.

dēbitum, i, n. *Dług 1. 2.* Schuld.

dēbitus, a, um. *powinny.* gebührend, gehörig, schuldig.

dēblătĕro, as. *rozwoływam 1. mówię głośno, obmawiam, bałamucę, blekocę.* schwatzen, plaudern, plappern.

dēbuccĭno, as. *ogłaszam.* trompeten.

DEC

dĕcăchinno, as. *śmieię się z kogo.* verlachen, heftig auslachen.

dĕcăchordum, i, n. sub *Harfa.* Saitenspiel mit zehen Saiten.

dĕcăcūmĭnātio, onis, f. *Obcinanie, ścinanie.* Abhauung des Gipfels, Abköpfung.

dĕcăcūmĭno, as. *obcinam 1. ścinam.* den Gipfel abhauen, köpfen.

dĕcădarchus, dĕcădūchus, i, m. *gr. Dziesiątnik 2. v.* Decemvir.

dĕcălantĭco, as. *obnażam, & in czapka niewieścia, odzieram 2.* den Schleyer abziehen.

dĕcălĭcātus, a, um. *tynkowany.* mit Kalch übertüncht.

dĕcălŏgus, i, m. *gr. Przykazanie Boże.* die zehen Gebote Gottes, *phr.* Dei mandāta, jussa, præscripta, ēdicta, Dīvīnæ ōrācŭla lēgis.

dĕcalvo, as. *łysym czynię*, sub *łysieię.* kahl machen.

dĕcantātus, a, um. *znaiomy, sławny, oczarowany.* abgesungen, bezaubert, berühmt. *syn.* laudatus, cĕlebrātus.

dĕcanto, as. *Rozgłaszam, nabiiam uszy, nagadał się.* absingen, ausrufen, auskünden, hoch loben und preisen.

dĕcānus, i, m. *Cechmistrz, Dziesiątnik 1. 2. Dziekan.* Rottmeister, Corporal, Dechant.

dĕcăpŏlis, is, f. *dziesięć miast.* zehen Städte.

dĕcaprōtia, dĕcarchia. *gr. dziesiątnictwo.*

dĕcaprōtus, dĕcarchus, i, m. *Dziesiątnik 2.*

dĕcăpūlo, as. *przelewam 1. zlewam 3. 4.* oben abschütten, ausleeren.

dĕcas, ădis, f. *gr. Dziesiątek 1.* eine Zahl von zehen.

dĕcastichon. *gr.* sub *szeście rzędy.*

dĕcăteuta, æ, m. *gr.* dĕcătŏlŏgus, i, m. *gr. dziesięcinnik.* ein Zehender, der die Zehenden einfordert.

dĕcaulesco, is. *wyrastam 2.* in Stengel wachsen oder Schießen.

dĕcēdite. *wara 1.*

dĕcēdo, is. *ustępuię 2. 3. 7. odchodzę 1. umieram 1. uchodzę 1. składam z siebie, zstępuię 2. puszczam 4. odmieniam zdanie, ubywa.* abweichen, abziehen, abtreten, abgeben, sterben. *syn.* ăbeo, rĕcēdo, discēdo, excēdo, migro, ēgrĕdior. *vel* mŏrior, intĕreo, occumbo, occĭdo.

dĕcem. *dziesięć, wiele czego.* zehen.

dĕcember, bris, m. *Grudzień.* der Christmonath.

dĕcem

děcembris, decembrius, a, um. *Grudniowy.* im December.
děcemjŭgis, is, c. *podziesiątny.* zehenspännig.
děcempěda, æ, f. *mierniczy pręt, dziesięćstopna miara.* Meßstab, Meßruthe, zehnschuhige Stange.
děcempědātor, oris, m. *Mierniczy.* Feldmesser.
děcemplex, icis, o. děcemplĭcātus, a, um. *dziesięćkrotny.* zehenfach, zehenfältig.
děcemprīmātus, us, m. *dziesiątnictwo.*
děcem primi, sub *Dziesiątnik* 2.
děcemrēmis. *Nawa* 1. 2.
děcemvir, iri, m. sub *Dziesiątnik* 2. einer aus den zehen Männern.
děcemvĭrālis, is, c. sub *Dziesiątnictwo.* die zehen Männer angehend.
děcemvĭrātus, us, m. *Dziesiątnictwo.* die Würde, Stand, oder Amt der zehen Männer.
děcemscalmum navigium. *Nawa* 1. 2.
děcennālia, orum. decennia, orum. *dziesiątoroczny Fest.* Feyertage, so nach Verfließung zehenjähriger Regierung gehalten wurden.
děcennālis, děcennis, is, c. *dziesięcioletni.* zehenjährig.
děcennium, ii, n. *dziesięć lat.* zehen Jahre, zehenjährige Zeit.
děcens, entis, o. *przystoyny.* geziemend, gebührend, anständig. *syn.* aptus, convěniens, congruus, consŏnus, děcōrus, consentāneus, appŏsĭtus.
děcenter. *przystoynie.* ziemlich, fein, wohlanständig, wohlgestalt.
děcentia, æ, f. *przystoyność.* Wohlanständigkeit.
děceptio, onis, f. *Oszukanie.* Betrug.
děceptor, oris, m. *Szalbierz, Zwodziciel.* ein Betrüger.
děcēris, is, f. gr. *Nawa* 1. 2. ein Schiff mit zehen Reihen Rudern.
děcermen, inis, n. święcone ziele.
decermen fortunæ. żebrak.
decermina, n. plur. Obrywki, Książki zbieralne.
děcerno, is. *Stanowię* 1. 2. *uchwalam, nakazuię, wyrok czynię, skazuię za kim, skazuię przeciw komu, kostkę rzucam, potykam się, rospieram się, uymuię* 5. *urywam* 2. 3. *ważę* 6. *umyśliłem, zastawiam się* 3. *prawuię się, o reszt idzie.* urtheilen, beschließen, ordnen, erkennen, streiten.
děcerpo, is. *obrywam* 1. *szczypię* 1. abbrechen, abpflücken. *syn.* āvello, dētrăho, aufěro.
děcertātio, onis, f. *przegadywanie.* ein Streit, Schlacht, Kampf, Zank.
děcerto, as. *rospieram się, przegadywam się, walczę, przeciwiam się, kosztuię się z kim, potykam się* 4. streiten, kämpfen. *syn.* pugno, prælior, dīmĭco, conflīgo, certo, congrědior, dispūto, contrādīco.
děcessio, onis, f. *Ziachanie, Ustąpienie* 5. *Ustawanie, Umnieyszanie.* Abweichung, Ausweichung, Abtretung von einem Amt, Abgang.
děcessionem facio. *uymuię* 5. abziehen.
decessor, oris, m. *Poprzednik* 2. ein Vorgänger, Vorfahrer.
decessus, us, m. *Odeście, Ziachanie, Ustawanie.* Abgang.
děcet. *przystoi.* es ziemt sich, es ist billig, es stehet wohl.

DECI

Dēcīdo, is, à cædo. *pocinam, ścinam, ucinam, żnę, rosprawiam się, rozstrzygnąć 2. stargować się, stanowię, pogadzam się, umawiam się, docieram 4.* abhauen, abschneiden, entscheiden, erörtern, einig werden. *syn.* sēco, rĕsĕco, scindo, abscindo, rescindo, *vel* discerno, dētermīno.

dēcīdo, is, à cado. *upadam 2. spadam 1.[2. opada 2. wpadam, serce tracę, umieram 1.* abfallen, kleinmüthig werden. *syn.* cădo, excīdo, lābor, collābor, concĭdo, ruo, corrŭo, prōlābor, dēlābor.

dēcīduus, a, um. à cædo. *podcięty.* das abgehauen wird.

dēcĭduus, a, um, à cado. *opadzisty, mwiędły.* abfällig.

dēciens, dēcies. *dziesięćkroć, często.* zehenmal.

dēcĭma, æ, f. *dziesięcina, Meszne.* der Zehende.

dēcĭmānus, a, um. *żołnierz przedni.* sehr groß, der größte.

dēcĭmātio, onis, f. *Wytycz, dziesiątkowanie.* Einsammlung des Zehenden.

dēcĭmo, as. *Wytykam 2. dziesiątkować.* den Zehenden einziehen.

dēcĭmōdia, æ, f. sub *Korzec Lubelski.* ein Geschirr, das zehen Maaß hält.

dēcĭmum. *dziesiąty raz.* zum zehendenmal.

dēcĭmus, a, um. *dziesiąty, wielki, największy.* der Zehende. *syn.* dēnus, bis quinus.

dēcĭmus fluctus. *Nawałność.*

dēcĭmus octavus. *osmnasty.* der Achtzehende.

dēcĭpio, is. *oszukiwam.* betrügen, hintergehen. *syn.* fallo, circumvĕnio, dēlūdo. *phr.* ăgĕre in fraudem, insĭdiis hŏmĭnum dēlūdĕre mentes. Simŭlāta mentĕ lŏcūtus, fallere mille mŏdis nec non intexere fraudes.

dēcĭpŭla, æ, f. dēcipulum, i, n. *Łapica, Łapaczka 1. 2.* eine Falle, Mausfalle, Sprenkel für Vögel oder andere Thiere, ein Taubenschlag.

dēcircĭno, as. *okrągło co czynię.* abzirkeln.

dēcĭrēmis, is, f. *Nawa 1. 2.* ein Schiff mit zehen Ruderbänken.

dēcīsio, onis, f. *Rosprawa, Ugoda.* Vertrag, Entscheid, Vergleich, Erörterung, Ausschlag.

decisionem facio. *Rosprawiam się.*

declamandi magister. *Krasomowski Mistrz.*

dēclāmātio, onis, f. *Krasomowskie ćwiczenie.* Uebung im Reden.

dēclāmātor, oris, m. *Krasomowski Uczeń.* der sich im Reden übet.

dēclāmātōriè. *Krasomowsko.* nach Art derjenigen, so sich im Reden üben.

dēclāmātōrius, a, um. *Krasomowskiemu ćwiczeniu służący.* zur Uebungsrede gehörig.

dēclāmĭto, as. dēclāmo, as. *Krasomowsko się ćwiczę & roziwieram gębę.* sich im Wohlreden üben, mit lauter Stimme hersagen.

dēclārātio, onis, f. *Pokazanie, Obiaśnienie.* Erklärung, Erweisung.

dēclārātor, oris, m. *Opowiadacz.* Erklärer, der etwas auskündet.

dēclāro, as. *obiaśniam, ogłaszam, pokazuię 1.* erläutern, erklären, eröffnen, darthun, Anzeigung geben. *syn.* significo, dēnuntio, ăpĕrio, vulgo, dīvulgo, rĕvēlo, expōno, mănifesto, exprīmo, explĭco, indĭco as, instruo.

dēclā-

dēclīvo, as. *obcinam* 1. beschneiden, die Nägel oder Baumäste abschneiden.
declinante sole. *po Południu.* nach Mittag.
dēclīnātio, onis, f. *Zstępowanie* 2. *Ustąpienie* 5. *Nachylenie. Nakłonienie. Uchylenie, Kray świata* 1. *Chronienie się, Skłonność* 1. das Abweichen, die Vermeidung, die Zeit einer Krankheit, wenn sie anfängt abzunehmen.
declinatio apud Grammaticos est variatio vocum in fine per casus.
dēclīnātus, a, um. *pochodzący, nachylony, ustający.* abgewichen.
dēclīno, as. *ustępuię* 3. *uchylam się, udaię się gdzie, umykam się* 1. *skłaniam się* 2. *stronię, chronię się, miiam co, schraniam się, obracam* 1. *zstępuię* 2. *ustaie co.* ablenken, ablehnen, abhalten, meiden, abweichen, sich neigen, ausweichen, sich hüten. *syn.* deflecto, fūgio, vīto, ēvīto.
declīvis, is, c. *pochodzisty, nachylony.* abhängig, abschößig, abwärts. *syn.* inflexus, inclīnātus, dēvexus.
declīvĭtas, atis, f. *Pochodzistość.* die abhängige Lage.

DECO

Decocta, æ, f. *przewarzona woda.* gesotten Wasser.
decoctor, oris, m. *utratnik, falit, Banit.* Verschwender, Durchbringer, Verthuer.
dēcoctum, i, n. *wywarzone rzeczy, Dekokt.* etwas abgekochtes, ein abgesottener Trank.
dēcoctura, æ, f. dēcoctus, us, m. *Wywarzanie.* das Abkochen, Einsieden.
dēcollātus, a. um. *ścięty.* enthauptet.
dēcollātio, onis, f. *ścięcie.* Enthauptung.
dēcollo, as. *ścinam, zrzucam* 2. *omylam, utracam* 1. *chybia co.* enthaupten, köpfen, betrügen.
dēcōlo, as. sub *utracam* 1. *rospływam się.* abtröpfeln, zerrinnen.
dēcŏlor, oris, o. *szpetny, spłowiały, farby napsowaney, ogorzały.* übel gefärbt, farblos, häßlich, unscheinbar.
dēcŏlōrātio, onis, f. *farby odmiana, blakowanie, szpetność.* Entfärbung.
dēcŏlōrātus, a, um. *opełzł.* entfärbt, übel gefärbt.
dēcŏlōro, as. *szpecę, farbę psuię, smolę, zmazać* 2. die Farbe verändern, entfärben, häßlich unscheinbar machen, üble Farbe geben.
dēcŏlōror, aris. *mienię farbę, blakuię, ogorzeć.* die Farbe verliehren, verkleinert werden.
dēcŏquo, is. *wywarzam, podwarzam, warzę* 3. *strawić* 2. *przegrawam* 1. *przemarnować, omylam kogo, popiłować, odgniewać się, utracam* 4. 6. *chybia co, nie zrodziło się, nieuiścić się.* einkochen, einsieden, absieden, verschlemmen, banquerottiren, sein Gut verthun. *syn.* excŏquo, *vel* rem prōdĭgo, effundo, perdo, disperdo, dissipo, dēvŏro, absūmo, consūmo.
dēcŏquor, decoquitur. *ubywa.* verringert werden.
dĕcor, oris, m. *Krasa, Piękność, Ozdoba.* Holdseligkeit, Lieblichkeit, Zierlichkeit, Wohlstand. *syn.* Pulchrĭtūdo, vĕnustas, forma, spĕcies, dĕcus, cultus, ornātus.
dĕcōrāmen, inis, n. *dĕcōrāmentum*, i, n. *Ozdoba.* Schmuck, Zierde, Zierrath.

děcōrātus, a, um. *ozdobny.* geziert.

děcōrè, *děcōrĭter.* *ozdobnie, przyſtoynie, pięknie.* zierlich.

dēcŏrio, as. *odzieram 1.* abſchälen, die Haut abziehen.

děcoro, as. *zdobię 1.* zieren. *ſyn.* orno, exorno.

dēcorticātio, onis, f. *Odzieranie, ſkrobanie.* das Abſchälen der Rinden.

dēcortico, as. *odzieram.* abſchälen.

děcōrum, i, n. *Przyſtoynośc.* Wohlſtand, Anſtändigkeit.

děcōrus, a, um. *piękny.* hübſch, ſchön, zierlich, wohlanſtändig. *ſyn.* pulcher, formōſus, děcens, hŏneſtus, concinnus.

dēcōtes, *decutes*, um, f. plur. ſub *wytarty.* alte abgetragene Kleider.

dēcrēpat: *parſka.* den letzten Seufzer laſſen.

dēcrēpĭtus, a, um. *zgrzybiały.* alt, verlebt.

dēcreſcentia, æ, f. *Kſiężyca Zchód.* Abnahme des Monds.

decreſco, is. *ubywa*; & ſub *wyraſtam 3.* abnehmen.

dēcrētālis, is, e. ſub *Dekret.* beſchloſſen, bewilliget.

dēcrētōrius, a, um. *nieodwołany, ſzkodliwy, nieżartowny, głowny 2. ſurowy 2. niebeſpieczny*, & ſub *Oreſzt.* angeſetzt, beſtimmt, beſchließend.

dēcrētōrius dies, *dzień lekarſki, dzień ſtracenia kogo.* der beſtimmte Tag des Todes.

děcrētum, i, n. *Skazanie 1. Uſtawa 1. Wyrok 1. Uchwała 3. Dekret, Rozſądek, Mandat.* Rathserkänntniß, Rathsſchluß, Dekret, Beſchluß und Abrede gelehrter Leute.

dēcrētus, a, um. *nakazany.* beſchloſſen, geordnet, beſtimmt.

DECU

Dēcŭbo, as. *leżę 2.* liegen.

dēculco, as. *tłoczę 2.* niedertreten, zertrampeln.

dēculpātus, a, um. *przyganny.* geſcholten, ſcheltenswerth.

dēculto, as, pro occulto. *kryię co.* verbergen.

děcūma hæc, decumæ hæ, děcūma pars. *dzieſięcina, dochòd publiczny.* der Zehende.

děcūmānum, i, n. decumanus limes, ſub *Miedza.*

děcūmānus, a, um. *wielki, podły, naywiękſzy, żołnierz przedni, dzieſięcinny.* zum Zehenden gehörig.

děcūmānus, i, m. *Wytycznik, żołnierz przedni, dzieſięcinnik,* ein Zehender, der den Zehenden einnimmt oder giebt.

děcūmas exigo. *Wytykam 2.* den Zehenden abnehmen.

děcūmātio, onis, f. *vide* decimatio.

decumbo, is. *kładę ſię, polegam 1. leżę 2. umieram.* zu Bette liegen, krank ſeyn, ſterben. *ſyn.* rĕcumbo, cūbo, rĕcūbo, quieſco, jăceo.

děcūmo, as. *dzieſięcinę daię, dzieſięcinę odbieram, ofiaruię 1. obrywam 3.* den Zehenden abnehmen.

děcūmum, i, n. *dzieſiąta część.* der zehende Theil.

děcunx, cis, m. ſub *części całey rzeczy.* zehen Theile von einem Ganzen.

děcuplo, děcuplum. *dzieſięciornaſób.* zehenhälftig.

děcuplus, a, um. *dzieſięciornaſobny, dzieſięcioraki.* zehenfältig.

dĕcŭres, um, m. plur. idem decuriones. sub *Dziesiątnik* 1. Rottmeister, Hauptleute.
dĕcŭria, æ, f. *dziesiątek* 1. 2. eine Rotte von zehen Mann zu Pferde.
dĕcŭriātio, onis, f. decuriatus, us, m. *Dziesiątkowanie* 2. *Rospisowanie*. *Popis* 2. Abtheilung in Rotten.
dĕcŭrio, onis, m. *Dziesiątnik* 1. 2. *Wóyt* 2. ein Rathsherr, Hauptmann, Rottmeister über zehen Mann.
dĕcŭrio, as. *dziesiątkować* 2. *popisuię żołnierza*, *rospisuię* 4. in Rotten, Classen abtheilen.
dĕcŭriōnātus, us, m. *dziesiątnictwo*. das Rottmeisteramt.
dĕcŭriōnus, i, m. *Dziesiątnik* 1. 2.
dĕcurro, is. *zbiegam* 1. *dobiegam* 2. 3. *uciekam* 2. *ubiegam* 2. *przebiegam* 4. *rzucam się do czego*, *gonię* 4. *sunuię*. hinablaufen, seine Zuflucht nehmen, vollbringen, vollenden.
dĕcursio, onis, f. *Gonitwa*, *Wycieczka*. Lauf, das Herablaufen, Tournier.
dĕcursōrium, ii, n. *Gonitwy mieysce*. Tournierplatz, Rennbahn.
dĕcursus, us, m. *Zbieżenie*, *Sciekanie*, *dobieganie*, *Stoczenie*, *Schyłek*, *Gonitwa*. Lauf, Tournier, Ablauf, das Ablaufen, Lustgefechte, Endigung, Vollendung.
dĕcurtātor, oris, m. sub *Obcinacz*, *Skróciciel*. der eine Sache verkürzt.
dĕcurtātus, a, um. *skrócony*, *obcięty*. verkürzt, verstümmelt.
decurto, as. *skracam*, *obcinam*. abkürzen, abbrechen, verstümmeln.
dĕcus, oris, n. *ozdoba*, *poczciwość*. Lob, Ehre, Zierde, Schmuck, Würde. *syn.* dĕcor, ornāmentum, laus; glōria, hŏnor, dignĭtas, splendor, honos. *vide* decor.

dĕcussātim, *na krzyż* 1. kreuzweise, übers Kreuz.
dĕcussātio, onis, f. sub *na Krzyż* 2. Legung ins Kreuz, in Form eines X.
dĕcussio, onis, f. *Zbiianie*, *Utrącanie*, *Obrywanie*. Herunterschlagen, Herabstossen.
dĕcussis, is, m. *Krzyż* 1. *dziesiątek* 1. *poczwórny grosz* & sub *siedm pieniążków*. eine Zahl von zehen, ein Kreuzstrich.
dĕcusso, as. *na Krzyż dzielę*. kreuzweise zertheilen.
dĕcussus, us, m. sub *Strącenie*. das Abschlagen.
dĕcŭtio, is. *zbiiam* 14. *utrącam*, *strącam*, *obiiam* 1. *obrywam* 3. *trzęsę* 3. *otrącam*, *przesiewam*, *ścinam*, *urywam* 3. herabschlagen, abschütteln. *syn.* excŭtio, dējĭcio.

D E D

Dēdĕcet. *nie przystoi*. es stehet nicht an, es ziemt sich nicht. *syn.* non dĕcet, non convĕnit, turpe est.
dēdĕcŏro, as. *lżę* 2. verunehren, schänden, schimpfen.
dēdĕcŏrōsē. *zelżywie*. schändlich.
dēdĕcŏrōsus, a, um. *zelżywy*. schimpflich.
dēdĕcōrus, a, um. *nieprzystoyny*. schändlich.
dēdĕcus, oris, n. *Zelżywość*, *niesława*. Schande, Unehre, Schimpf. *syn.* opprobrium, probrum, infāmia, ignōminia, măcŭla, nŏta, lābes.
dēdicātio, onis, f. *Poświącanie* 1. *Poślubienie*, *Fest*. Widmung, Zueignung, Zuschrift, Einweihung.
dēdĭco, as. *poświącam*, *przypisuię* 3. *wystawiam* 3. *pokazuię* 1. & sub *obwieszczam*.

szczam. widmen, weyhen, zueignen, heiligen, zuschreiben. *syn.* dĭco, sacro, consecro, vŏveo, dēvŏveo, offēro.

dēdignātio, onis, f. *Wzgarda 1. Zbranianie 1. niegodność.* Verschmähung, Verachtung, Unwille.

dēdignor, aris. *gardzę.* unwürdig achten, verschmähen.

dēdisco, is. *oduczam się, odkładam się.* verlernen, vergessen, was man gelernet hat.

dedita opera. *umyślnie.* mit Fleiß.

dēditio, onis, f. *Wydanie, poddanie się komu.* Ergebung, Uebergabe.

deditionem facio, subeo. *poddaię się.* sich ergeben.

dēdititius, a, um. *poddaniec, wydany.* der sich ergeben hat.

dēditus, a, um. *poddany 1. obowiązany, sprzyiazny, uprzeymy.* ergeben.

deditus sum. *bawię się 1. kocham się, sprzyiam, zapatrzam się.*

deditus libidini, voluptati. *lubieżny, psotliwy.* verliebt.

dēdo, is. *wydaię 4. 17. poddaię się, udaię się na.* ergeben, übergeben. *syn.* do, trādo, trĭbuo, addīco, committo.

dedo me in familiaritatem. *stowarzyszyć się.*

dedo me lachrymis. sub *rozpłakać się.*

dēdŏceo, es. *odkładam 4. oduczam.* entlehren, abgewöhnen, ausreden, wieder anders lehren.

dēdŏleo, es. sub *ożałować, odbolałem.* den vorigen Schmerzen nicht mehr empfinden, sich des Schmerzens entschlagen.

dēdŏlo, as. *obcinam 1. ociosuię.* behauen, zimmern, glatt machen, hobeln.

dēdūco, is. *prowadzę 3. 4. 6. sprowadzam, zaprowadzam, doprowadzam, naprowadzam, przywodzę 2. 4. odwodzę 1. uymuię 5. 6. przyprowadzam, przeciągam, nabawiam, nawodzę, ściągam wilgotności, odradzam 1. wytrącam 3.* führen, hinabführen, herumführen, entziehen, wegführen, hinzuführen, leiten, abziehen, zu Ende bringen, begleiten. *syn.* abdūco, rĕdūco, rĕvŏco, retrăho, dūco, prōsĕquor, cŏmitor.

dēdūco vocem, sub *wyciężniszam.*

dēdūcor. *uwodzę się, odwodzę się.*

dēductio, onis, f. *Prowadzenie 1. 2. Umnieyszanie, Wytrącanie.* Abführung, Ableitung, Verringerung, Abzug im Rechnen, Abgang, Begleitung.

deductionem facio. *wytrącam 3.* entziehen.

dēductor, oris, m. *Prowadziciel 2. Przystaw.* Begleiter, Einführer.

dēductorium, ii, n. *Brozda 2.* Wassergraben, Ablauf.

dēductus, a, um. *Subtelny.* abgeführt, kurz.

dēerro, as. *chybiam, ustępuię 3. omylam się, zabłąkać się, zabłądzić.* sich vergehen, verirren, abweichen, verfehlen *syn.* erro, āberro, deflecto, dēvio.

dēerro visu. *nie doyrzę.*

deest. *nie dostaie, nie spełna.* es fehlet.

D E F A

Dēfæcātus, a, um. *wystały, przezrzoczysty, łagodny, szczery, 1. wesoły 1.* klar lauter.

dēfæco, as. *klaruię, cedzę.* von den Hefen abziehen, reinigen.

defæ

defæcor, aris. *ustaie się co* 1. *dostaie się* 2. klar werden.
dēfalco, as. *wytrącam* & sub *koszę*. abkürzen, von der Summa abziehen.
dēfāmātus, a, um. *osławiony*, *szpetny*. beschreyeen, verschreyt.
dēfānātus, a, um. *sprofanowany*. entheiliget.
dēfascinātio, onis, f. *Urok*.
dēfatīgātio, onis, f. *spracowanie*. Ermüdung, Abmattung.
dēfātīgātus, a, um. *spracowany*, *wyrodziły*. ermüdet.
dēfatīgo, as. *morduię* 1. ermüden, abmatten, müde machen. *syn.* fātīgo, infirmo, dēbilito.
dēfatīgor, aris. *morduię się*, *ustaię*, *przyiada się co*, *wyradza się*. müde werden.
defatiscor, lege *defetiscor*.
defectio, onis, f. *Ustanie*, *Niedostatek* 2. 3. *Upadnienie* 3. *odpadnienie* 1. *Odstąpienie* 3. 5. *Zbieżenie* 2. *Księżyca zaćmienie*, *Omdlewanie*, *zaćmienie*. Abfall, Abnehmung, Ohnmacht, Finsterniß. *syn.* pēnūria, dēliquium animi.
dēfectio a recta ratione. *Szaleństwo* 1. Unsinnigkeit.
dēfectīvus, a, um. *niedostateczny*. unvollkommen mangelhaft, abnehmend.
defector, oris, m. *Odstępca*, *Zbieg* 1. ein Abtrünniger.
defectum, i, n. defectus, us, m. *Niedostatek* 2. 3. *koniec* 1. *Omdlewanie*. Mangel, Abgang, Ohnmacht, Abfall.
defectus, a, um. *niedostateczny*, *niedołężny*, *słaby*, *zaćmiony* & sub *podupadam*, & sub *bez* præpositio. mangelhaft, verlassen, kraftlos.
defectus ægritudine. *schorzały*. kränklich.
defectus ætate. *stary*. ein kraftloser Alter.
defectus senio. *wyrodziły*, *wystarzeć się*.
defectus viribus, genibus. *słaby*. der seine Stärke verlohren hat.
dēfendo, is, defensi, defensum. *bronię* 1. 2. *zastaniam*, *ochraniam*, *odganiam*, *odbiiam* 8. *szanuię* 2. schützen, vertheidigen, verantworten, beschirmen, abwenden, wehren, oft vertheidigen. *syn.* tueor, tūtor, tĕgo, prōtĕgo, prōpugno, servo.
dēfēnĕror, aris. *lichwię*. wuchern.
dēfensio, onis, f. *Bronienie*, *obrona* 4. Schutz, Beschirmung, Gegenwehr, Vertheidigung, Verantwortung. *syn.* tūtēla, tūtāmen, auxilium, jŭvāmen.
dēfensor, oris, m. *Obrońca*, *Prokurator* 4. *Syndyk*, *Strona odporna*. ein Beschirmer, Vertheidiger, Beschützer, Vormund, Advocat. *syn.* custos, servator, prōpugnātor, tūtor, pătronus.
defensor corporis. *Halabartnik*.
deferbeo vide *deferveo*.
dēfĕro, ers. *donoszę*, *zanoszę*, *odnoszę kogo*, *oznaymuię*, *daię* 1. *ofiaruię* 2. 3. *obwiniam* 4. tragen, bringen, hintragen, anklagen, anzeigen, auftragen, antragen. *syn.* offĕro, trādo, tribuo, *vel* nūntio, significo, *vel* accūso.
defero alicui primas, palmam. *ustępuię* 6. einem den Vorzug geben.
deferor. *obwiniono mię*. angeklagt werden.
dēfervĕfacio, is. *wywarzam*. sieden, heiß und kochend machen.
dēferveo, es. defervesco, is. *wzwierać przestaie*, *wyszumieć*, *ochłodnąć*, *optonąć* 2. *stygnę*, *ucicha*, *ustaie co*, *upada morze*, *ustaie się co* 2. & sub *burzy się* 2. odgnie-

odgniewać ſię. erkalten, aufhören zu ſieden und aufzuwallen, mild, zahm werden.

dēfeſſus, a, um. *ſpracowany, nabiegałem ſię 1. wybiegałem ſię.* müde, matt, ermüdet. *ſyn.* feſſus, dēfătīgātus, langvens, langveſcens, langvĭdus, dēbilĭtātus, ēnervātus, dēbilis, laſſus.

dēfĕtiſcor, eris. *uſtaię, przeſtaię 1.* kraftlos oder müde werden.

DEFI

Dēficio, is. *uſtaię, mdleię, odpadła woda 2. ſłabieię. zacimia ſię, nie ſtaie mi czego, ſerce tracę, pſuię ſię 3.* mangeln, fehlen, nichts haben, gebrechen, abnehmen, abſtehen, fallen, abtrünnig werden, abſterben. *ſyn.* dēbilĭtor, infirmor, ēnervor, exhaurior, frangor, infringor, langveſco, *vel* deſum, *vel* dēſino, *vel* rĕcēdo, dēfĕro, deſciſco.

dēficior, eris. *nie doſtaię, niemam 1. nie ſpełna, nie ſtaie, ſchodzi mu, ſerce tracę.* Mangel haben, verlaſſen werden.

dēficit. *uſtaie, kończy ſię, nie dotrzymać, ſchodzi mu, nie doſtaie, nie ſtaie.* es mangelt, es gehet zum Ende.

dēfīgo, is. *utykam 3. wtykam, ſtawiam 5. uſadzam ſię, utapiam myśl, czaruię, wlepiam oczy, zamyślam ſię, przeklinam, ſadzę 2. uprząść ſobie co.* anheften, annageln, einſtecken, hineinſchlagen, einſenken, einpacken, gewiß machen, beſtätigen, verfluchen. *ſyn.* fīgo, infīgo, planto, immitto, collŏco, pōno.

dēfingo, is. *robię 2. formuię.* geſtatten, bilden, machen.

dēfīnio, is. *ſtanowię 1. opiſuię 1. naznaczam, mierzę 2.* ein Ziel ſetzen, beſchreiben, beſtimmen, ordnen, erörtern, abmeſſen, ſchätzen, dafür halten. *ſyn.* circumſcrībo, deſcrībo, dētermĭno.

dēfīnītè, dēfīnītīvè. *wyraźnie, okreśnie.* ausdrücklich, klärlich, deutlich, mit Namen, Ausſpruchsweiſe.

dēfīnītio, onis, f. *Opiſanie, Okreſzenie.* gründliche und vollſtändige Erklärung, Beſchreibung, Beſtimmung, Entſcheidung, Erörterung.

dēfīnītīva ſententia. *Skazanie 1.* des Richters Endurtheil.

dēfīnītīvus, a, um. *okreſzaiący.* damit etwas beſchrieben wird.

dēfīnītum eſt. *pewna to, umyśliłem.* es iſt beſtimmt, geordnet, gewiß abgemeſſen.

dēfĭŏcŭlus, i, m. *iednooki.* einäugig.

dēfit. *niedoſtaie.* es gebricht, es mangelt.

defixit me pavor. *zdumiewam ſię.* erſtaunen.

dēfixus, a, um. *mocny, zamyślaiący ſię, oczarowany.* geheftet, hinein geſchlagen.

dēflagrātio, onis, f. *zgorzenie.* Feuersbrunſt, Abbrennung.

dēflagro, as. *zgorzeć, opłonąć 2. uſtać ſię co 2. ucicha, odgniewać ſię, gniew uſtaie.* verbrennen, im Feuer und Rauch aufgehen, ſich ſtillen, aufhören, den Zorn ablegen. *ſyn.* ardeo, ūror, exūror, combūror, ardeſco, exardeſco, conflagro.

dēflammo, as. *gaſzę.* auslöſchen.

dēflecto, is. *uſtępuię 3. ſkłaniam ſię, naginam, wſtępuię 2. zſtępuię 2.* ...

ſtępuię 5. obracam rzekę, pfuię ſię 2. ablenken, biegen, abwenden, abweichen, einkehren. *ſyn.* dētorqueo, flecto, dēvio, āberro.

dēfleo, ēs. *opłakiwam.* beweinen. *ſyn.* dēplōro, lūgeo, fleo.

dēflexus, a, um. *nachylony, kręcący ſię.* abgeleitet, abgewendet, abgebogen.

deflexus, us, m. *Nachylanie, wyboczenie, Wſtępowanie 2.* Bug, Krümmung, Abgang, Abweg.

dēflo, as. *odmuchnąć, zdmuchnąć.* abblaſen, wegblaſen.

dēfloccātus, a, um. *oblazły, wytarty, łyſy 1.* kahl, der ſeine beſten Kräfte verlohren hat.

deflocco, ās. *ſkubię, wybiiam 10. wyciera ſię.* die Flocken abblaſen, ſchwächen.

dēflōreo, es, deflōreſco, is. *okwitam, niſzczeię, zgaſnąć.* verblühen, ſich verliehren, geringer werden. *ſyn.* flōrem āmitto, flacceſco, marceſco.

dēflōro, as. *obrywam 1. kwiat obrywam, uymuię 5. zbieram 1. ſumuię.* Blumen oder Blüthe abreißen, abbrechen, entblümen. *ſyn.* conſpurco, contāmino, polluo, vitio, măcŭlo.

dēfluo, is. *ſciekam, oblata co, opadaią Włoſy, ocieka co, wpływam, ſpadam 1, ubywa.* ablaufen, abfließen, abrinnen, vergehen, abfallen, verfließen, verlaufen, das Haar fällt aus, abſtammen, ſein Geſchlecht herführen. *ſyn.* fluo, lābor, dēlābor, cădo, dēcĭdo, prōvenio.

dēfluſtro, as. *uſpokoić.* ſtillen.

dēflŭvium, ii, n. *Włoſow Opadanie.* das Hinabfließen, Ablauf des Waſſers, das Ausfallen der Haare.

dēflŭus, a, um. *opadziſty.* abfällig, das abfließt. *ſyn.* fluxus.

dēfluxio, onis, f. *Ryma, Sciekanie.* das Abfließen.

DEFO

Dēfŏdio, is. *kopam, zakopywam, wkopywam, ryię, wykopywam.* eingraben, vergraben.

dēfōmĭtatus, a, um. ſub *Trzaſka* 1. & ſub *obcinam* 1. abgeſpalten.

dēfōre. in *niedoſtaie.* fehlen werden, mangeln werden.

dēfŏris. *zwierzchu.* von außen.

dēformātio, onis, f. *Formowanie, Ukſztaltowanie, Model 1. Ryſowanie 3. Zeſzpecenie, Zelżenie.* Schmach, Unehre, Ungeſtalt, häßliche Verſtellung, Entwurf.

dēformātus, a, um. *ſzpetny, obcięty, pryſkowany.* häßlich gemacht, verſtellet, ungeſtalt, beſchimpft, übel zugerichtet, geſchändet.

dēformis, e. c. *ſzpetny.* ungeſtalt, wüſte, häßlich, garſtig. *ſyn.* turpis, informis, fœdus, ſquālĭdus, tēter, horrendus. *phr.* formâ cărens, aſpectu horrĭdus, horrendus vīſu, cui diffĭcĭlis formam nātūra nĕgāvit, quo non eſt turpior alter, & manſit tōto nullus in ōre dĕcor.

dēformĭtas, atis, f. *Szpetność, Sproſność.* Ungeſtalt, Häßlichkeit.

dēformĭter. *ſzpetnie, ſprośnie.* häßlich, unzierlich, ſchändlich, garſtig, unförmlich.

dēformo, as. *opiſuię 1. ſzpecę, formuię, ryſuię 2. konterfektuię, robię 2. okreſzam.* ungeſtalt machen, entehren, verſtellen, entwerfen, abzeichnen, abbilden,

den, einen Abriß machen, einen beschreiben. *syn.* dēturpo, fædo, măcŭlo, inquĭno.

dēfossus, a, um. *wkopany.* eingegraben, vergraben, verscharret.

dēfossus, us, m. *Wkopanie, Rów.* die Einscharrung.

dēfraudātor, oris, m. *Szalbierz.* ein Betrüger.

dēfraudo, dēfrūdo, as. *oszukiwam, zdradzam, uymuię 6. ubliżam.* betrügen, hintergehen, abzwacken. *syn.* fraudo, fallo, dēcĭpio, circumvĕnio.

dēfrēnātus, a, um. *wyuzdany.* ungezähmt, unbändig.

dēfrensus, a, um. *pożęty.* abgetrieben, abgenaget.

dēfrĭco, as. *wycieram, ocieram, drapię 3 nacieram co, ścieram się 1. martwię 3. szczypię 4. strofuię.* abreiben, abkratzen.

dēfrīgesco, is. *ochłodnąć, oziębnąć.* erkalten, kalt werden.

defringo, is. *utrącam 5. ułamuię*, & sub *wybiiam 10.* & sub *poduczyć się.* abbrechen, zerbrechen.

dēfrūgātio, onis, f. *Wypłonienie 1.* Abnutzung der Aecker.

dēfrūgo, as, dēfrūgātur, dēfrūgātione exĭnānītur. *wyradza się*, & sub *wypłonić.* das Erdreich ausmergeln.

dēfruor, eris. *zażywam, wyżyć.* genießen.

defrusto, as. *zedrzeć.* zerstücken, in Stüke zerhauen.

dēfrustātus, a, um. sub *sztukuię 1.* & *suknia zdarta.* zerlumpt, zerstückt, zerrissen.

dēfrūto, as. sub *wino warzone.* gesottenen Wein machen.

dēfrūtārium vas. *naczynie do warzonego wina.* ein Geschirr, in welchem man Wein siedet.

dēfrūtum, i, n. *Wino warzone.* gesottener Wein.

DEFU

Dēfŭgio, is. *zbraniam się, stronię.* fliehen, meiden, sich entziehen, abschlagen, abfallen.

defugio auctorĭtatem. *zapieram się*, & sub *powód daię.*

defunctio, onis, f. sub *skonanie.*

dēfunctōriè. niedbale, na Oko 1. obenhin.

dēfunctōrius, a, um. *ladaiaki.* gering, schlecht, hinläßig.

dēfunctus, a, um. *umarły, wybawiony.* der etwas vollbracht hat, der gestorben ist. *syn.* extinctus, mortuus.

dēfundo, is. *zlewam 3. przelewam, nalewam.* abgießen.

defungor, eris. *pozbywam, odbywam 3. uchodzę 4. wybrnąć 2. sprawuię 10.* ausrichten, vollbringen, befreyet werden, sterben.

defungor morbo. *odcierpieć.* die Krankheit überstehen.

DEG

dēgĕner, ĕris, o. *wyrodek.* übel gerathen, der aus der Art schlägt.

dēgĕnĕro, as. *wyradzam się, odstępuię 3.* aus der Art schlagen, eine fremde Weise an sich nehmen. *phr.* a virtūte pāterna dēfĭcit, virtūti non respondēre paternæ, mājōrum, ăvōrum, părentum facta dēdĕcŏrāre.

degenero in feritatem. *dziczeię, leśnieię.* wild werden.

dēgĕro, is. *donoszę, umnieyszam.* hintragen, zutragen, wegschleppen, verbrauchen.
dēglabro, as. *dēglūbo*, is. *odzieram 1. 2. wyłuszczam.* schälen, abschälen, rupfen, schaben, glatt machen, abschinden.
degluptus, i, m. *Obrzezaniec.* ein Beschnittener.
dēglūtino, as. *odkleiam.* entleimen, das geleimte auflösen.
dēglūtio, is. *połykam.* verschlingen, hinunterschlucken.
dēgo, is. *mieszkam gdzie, żyię 2. 3. zbieram, wybiiam. 10. umnieyszam.* zubringen, leben, abziehen, handeln. *syn.* hăbĭto, ăgo, vīvo, subsisto.
dēgrădo, as. *in składam 8.* eines Amts entsetzen, absetzen, verwerfen. *syn.* dēpōno.
dēgrandĭnat. *Grad pada, omiia.* es hagelt, schlosset.
dēgrassor, aris. *porażam 2.* sehr wüten und toben.
dēgrăvo, as. *uważam 1. pogrążam.* überladen, beschweren, belästigen.
dēgrăvor, aris. *uważam się.*
dēgrĕdior, eris. *zstępuię 1.* absteigen, hinab gehen.
dēgrūmo, as. *degrumor*, aris. *równam 1. wyrównywam.* abmessen.
dēgŭlātor, oris, m. *Utratnik.* ein Schlemmer, Prasser, der alles durch die Gurgel jaget.
dēgŭlo, as. *połykam, pożeram, przemarnować.* verschlemmen, verthun, durch die Gurgel jagen.
dēgūmare, degumiare, degumere, priscè. *pożeram, kosztuię 1.*
dēgustamentum, i, n. *Proba 2.*
degustat ignis. *ima się ogień, zapalam się, opalam.*
dēgūstātio, onis, f. *Kosztowanie.* das Versuchen, Kosten.
dēgusto, as. *kosztuię 1. doświadczam 1. dotykam 3. macam 4.* kosten, erfahren, versuchen, kennen lernen, obenhin berühren. *syn.* gusto, dēlībo, attingo.
dēhaurio, is. *zlewam 3.* erschöpfen, ausschöpfen.
dēhinc. *napotym.* von nunan, hinführo, darnach. *syn.* deinde, exin, deinceps, postea.
dehisco, is. *padam się, rozstępuię się, rospuknąć się, rozwiia się, szczepa się, rozwiera się, rozdziewiam gębę, zapadam.* aufspringen, sich auf und von einander thun. *syn.* hisco, findor, ăpĕrior.
dĕhŏnestāmentum, i, n. *Oszpecenie, Zelżenie, Zelżywość.* Verunehrung, Beschimpfung.
dĕhŏnesto, as. *lżę 2.* verunehren, schimpfen.
dĕhŏnestus, a, um. *niepoczciwy, szpetny.* unehrbar, unanständig.
dēhortatio, onis, f. *Odradzanie.* Abrathung, Abmahnung.
dehortor, aris. *odradzam 1.* mißrathen, abmahnen. *syn.* dissvādeo, deterreo.

DEI

Dējectio, onis, f. *Zrzucenie 2. Wypróżnianie się.* Herabwerfung, Niederwerfung, Unterwerfung, Stuhlgang.
dējectus vultus. *ponury.*
dējectus, us, m. *Obalanie, Zrzucenie 2.* Abfall.
dējĕro, as. *przysięgam 1.* schwören.

deifica lues. *Kaduk choroba.*

dējĭcio, is. *zrzucam.* 1. 7. *obalam* 1. 2. *pociṅam, pocifkiwam, poniżam, zrażam* 2. *poftrzelić, zfadzam* 1. herunter werfen oder ftürzen, abwerfen, abftoffen, entfetzen. *fyn.* prosterno, ēverto, dīruo, dētŭrbo, exturbo.

dejicio alvum superiorem. *womituię.* fich übergeben, erbrechen.

dein. *potym.* darnach. *fyn.* deinde, dehinc.

deinceps, adverb. *potym, napotym, powtóre.* nachgehends, nächftens, nochmals, wiederum.

deinceps, cipis, cipitis. Adject. *naftępuiący.* nachfolgend, nachgreifend.

deincipiti die. *nazaiutrz.* des folgenden Tages.

deinde. *ktemu, potym.* darnach, nachgehends, folgends.

deinfūper. *zgóry.* von oben herab.

deintegro, as. *umnieyfzam, poczynam wino &c. zgwałcić* 4. vermindern, verderben, verringern.

Deĭtas, atis, f. *Bóftwo.* die Gottheit.

dējŭgo, as. *rozłączam.* ausjochen, ausfpannen, abfondern, trennen.

dejungo, is. *idem & Wyprzęgam.*

dējūrium, ii, n. przyfięga. ein theurer Schwur.

dējūro, as. *przyfięgam* 1. fchwören, betheuren.

dējŭvo, as. *nieratować.* nicht retten.

DELA DELE

Dēlābor, eris. *fpadam* 2. *wpadam* 1. *napadam* 3. *zmykam fię, unofzę fię.* hinab fallen. *fyn.* dēcĭdo.

dēlăcĕro, as. *drapię.* zerreißen, zerfleifchen.

dēlachrȳmātio, onis, f. *Oczu płynienie.* Beweinung, Thränenvergießung.

dēlachrymo, as. *fączę fię, foczy fię, pufzcza drzewo, Krople wypufzczam.* beweinen, bethränen.

dēlævo, as. *gładzę* 1. glatt machen.

dēlambo, is. *liżę.* lecken.

dēlāmentor, aris. *opłakiwam.* wehklagen, bejammern.

dēlăpĭdātus, a, um. *brukowany.* mit Steinen beflaftert.

dēlăpĭdo, as. *brukuię, wybieram kamień.*

dēlaffo, as. *morduię* 1. bemühen, ermüden, müde machen.

dēlātio, onis, f. *Obwinienie* 2. Anklage, Anbringung, Angebung.

delationes factito. *odnofzę.* anklagen.

dēlātor, oris, m. *Ofkarzyciel, Potwarca.* ein Ankläger, Verläumder, Ohrenbläfer, Verräther. *fyn.* Accūfātor.

dēlātōrius, a, um. *zdradzaiący.* verrätherifch.

dēlēbilis, is, c. *zmazaniu podległy.* leicht abzuwifchen, auslöfchlich, vergänglich.

dēlēctābilis, is, c. dēlēctatior. *rofkofzny.* lieblich, angenehm, beluftigend.

dēlēctābilĭter. *rofkofznie.* lieblicher Weife.

dēlectāmentum, i, n. *Uciecha, Kochanie.* Freude, Ergötzung, Beluftigung, Luft.

dēlectātio, onis, f. idem & *Rofkofz.* Ergötzlichkeit.

dēlecto, as. *ciefzę fię, uciefzyć, bawię kogo, zabawiam.* beluftigen, ergötzen, erfreuen. *fyn.* oblecto, recreo, rĕfĭcio.

delector, aris. *Rofkofz mam, kocham fię, lubię.* Luft und Freude haben.

dēlectus, a, um. *wybraniec, wybrany.* auserkohren, erlefen.

delectus Judex. *Tribunalista.*
dēlectus, us, m. *Obieranie 1. Rozsądek 1. Zbieranie 4. Popis 2. Brak.* Wahl, Erwählung, Erkiesung, Ausschuß.
delectum adhibeo, facio. *obieram 1. przebieram 1.* erwehlen.
delectum ago, habeo, instituo. *popisuię Zolnierza, zbieram 2.*
delectum edīco. *przypowiadam służbę.*
dēlēgātio, onis, f. *Zlecenie, wlanie Prawa.* gegebene Gewalt, Absendung, Abweisung.
delegatus Judex. *Komisarz.* ein abgeordneter Richter oder Commissarius.
dēlēgo, as. *poruczam 1. spuszczam Urząd, wlewam 2. Poselstwo wyprawuię,* & sub *Dług* 5. befehlen, übergeben, Bothschaftsweise schicken, abordnen, Schuldsachen an einen andern verweisen, schenken, geben.
dēlēnĭfĭcus, a, um. *łagodnomowny, namowny 1.* das lindert, schmeichlerisch.
dēlēnīmentum, i, n. *Uciecha.*
dēlēnio, is. *błagam, łagodzę.* mildern, lindern, mit lieblichen Worten versöhnen.
dēlēnītor bestiarum. *Niedźwiednik.*
dēleo, es. *zmazać 1. zgładzić, wniwecz obracam, porażam 2. zapamiętywam.* durchstreichen, auslöschen, austilgen, abwischen, vertilgen, aus dem Sinn schlagen, vergessen, *syn.* expungo, tollo, ēverto, destruo, vasto, perdo, extinguo.
dēlētio, onis, f. *Zmazanie, Porażka, Zguba.* Auslöschung, Austilgung, Zerstöhrung.
dēlētilis, is, c. *zmazuiący.* damit man etwas auslöscht.
dēlētitius, a, um. *zmazaniu podległy.* das man auslöschen kann.
dēlētor, oris, m. sub *Niszczyciel.* ein Vertilger, Zerstöhrer.

DELI

Dēliăcus, i, m. *Kurnik 2.* ein Hühnervogt.
dēlībātio, onis, f. *Kosztowanie 1.* Verringerung, Versuchung.
dēlībātus, a, um. *naruszony.* abgebrochen, obenhin versucht.
dēlīběrātio, onis, f. *Naradzanie, Rozmyśl.* Rathschlag, Berathschlagung.
dēlīběrātīvus, a, um. *Naradzaniu służący.* darüber man rathschlägt.
dēlīběrātor, oris, m. *rozmyślaiący się.* ein Rathschläger.
deliberatum est. *pewna to.*
dēlībĭtor, aris. *podiadam sobie.*
dēlībo, as. *kosztuię 1. naruszam, uymuię 5. dotykam 3. szczypię 1. oczosnąć.* ein wenig versuchen, abbrechen. *syn.* lēviter attingo, gusto.
dēlībrātus, a, um. *odarty.* abgeschält.
dēlībro, as, à libra. *ważę 1. odważam 1. prowadzę wodę, spuszczam staw, ściągam wodę, wody prowadzenie wymierzam.* abwägen.
dēlobro, as. à Liber substantivo. *odzieram drzewo, oczosnąć.* schälen, Bäume abschälen, den Bast abziehen.
dēlĭbuo, is. sub *namazany.* schmieren, benetzen.
dēlibūtus, a, um. *napuszczany, oleykowany, namazany.* gesalbet, benetzet, beschmieret. *syn.* unctus, pěrunctus, inunctus, oblitus, imbūtus, perfūsus.
dēlicātē. *roskosznie, lubieżnie.* köstlich, zärtlich, niedlich.

dēlĭcātus, a, um. *rofkofzny, rofkofznik. rofkofzniczy* 1. *pieściwy.* zart, wollüstig, niedlich, lieblich, köstlich.

dēlĭcia, æ, f. *Kochan, Rofkofz, Móyty, Rynna dachowa.* Wollust, Ergötzlichkeit, mein Schatz, Dachkehle.

dēlĭciæ, arum. *pieszczota, Lubieżność, Rofkofz, Rofkofzny, Kochan, Kochanie, Krotofila, Komedya* 2. item *Krokwy.* Wollust, Ergötzlichkeiten, Kurzweil, Zärtlichkeit, eine Wasserrinne, Dachcanal. *syn.* gaudium, voluptas.

deliciæ populi. *Galant.*

delicias dico. *żartuię.*

delicias facio. *czwarzę się.*

deliciares tegulæ, deliciatum tectum. sub *Dach* 3. & sub *Krokwa*, & sub *ciągaiący.* Kehlziegel, Dachziegel.

dēlĭcies. *Kochan.*

dēlĭcio, is. *wabię.* reitzen, anlocken, belustigen.

dēlĭcĭŏlæ, arum. *Rofkofz, Kochan.* Liebgen, Schätzgen.

dēlĭcium, ii, n. *Rofkofz.* Lust, Freude, Ergötzlichkeit.

dēlĭco, as. *obiaśniam, pokazuię* 1. *oznaymuię, wykładam, morduię, poświącam* 1. weyhen, den Göttern opfern, auslegen, erklären.

dēlictum, i, n. *Występek.* Fehler, Uebersehung, Uebertretung, Sünde, Missethat. *syn.* Error, crīmen, culpa, scēlus, errātum, peccātum, noxa, piācŭlum.

delĭcŭlus, dēlĭcus, a, um. *niedołężny, odsadzony od piersi.* abgesetzt.

dēlĭcuum. *mniey, niedostaie.* ermangelnd.

dēlĭgo, as. *przywięzuię, obwięzuię.* verbinden, anheften.

dēlĭgo, is. *obieram* 1. 2. *obrywam* 1. *przebieram* 1. *wyrzucam* 1. *zawięzuię* 1. auslesen, erwehlen, erkiesen, hinaus stossen. *syn.* ēlĭgo, sēlĭgo.

dēlĭmito, as. *graniczę.* im Feld abstecken.

dēlīmo, as. *piłuię, nakrzywiam.* abfeilen.

dēlingo, is. *połykam* 2. *liżę.* ablecken.

dēlīnīmentum, i, n. *Przyprawa* 5. *Błaganiu służąca rzecz, Łagodzeniu służąca rzecz, czary.* Linderung, Erweichung, Anlockung.

dēlīnio, dēlīneo, as. *rysuię* 2. *okreszam* 1. entwerfen, abreißen, einen Abriß machen.

dēlīnio, is. *łagodzę, zniewalam, głaszczę, mamię, czaruię, namazuię.* salben, mit guten Worten bereden. *syn.* lēnio, mulceo, dēmulceo, blandior, lēnōcĭnor.

dēlīnior. *uwodzę się.*

dēlīnītio, onis, f. *Zagodzenie, Ukoienie.* Erweichung, Besänftigung.

dēlīnītor, oris, m. *Błagacz.* ein Erweicher, Besänftiger.

dēlīnītus, a, um. *zapamiętały, oczarowany, szalony* 2. erweicht.

dēlĭno, is. sub *zmazać* 1. schmieren.

dēlinquit. *niedostaie, ustaie co.*

dēlĭnquo, is. *występuię* 2. *grzeszę, zgwałcić co, opuszczam* 1. verbrechen, sündigen, fehlen, versehen. *syn.* pecco, erro.

dēlĭqueo, es, dēlĭquesco, is. *rospływam się, taię* 3. *rospuszczam* 1. zerschmelzen, zergehen.

dēlĭquiæ arum. *Krokwy.* Wasserrinne, Dachrinne.

deliquio, onis, *deliquium.* *Utrata.*

dēliquium, ii, n. *Omdlewanie, Zaćmienie, Upadnienie fił.* Abgang, Mangel, Abbruch, Gebrechen, Ohnmacht, Finsterniß.
dēlĭquo, as. *oznaymuię, obiaśniam, pokazuię 1. zlewam 4. przelewam, cedzę.* abgießen, seigen, läutern, abziehen, schmelzen.
dēlĭquor, aris. *uſtaię co, uſtaię fię.*
dēlĭquum. *mniey.* ermangelnd, wenig, gering.
dēliquum eſt. *niedoſtaie mi czego, Niedoſtatek 2.*
dēlīrāmentum, i, n. dēlīrātio, onis, f. *dēlīrĭtas,* atis, f. *dēlīrium,* ii, n. *Szaleńſtwo 1. Bronowanie.* Aberwitz, Thorheit, Unsinnigkeit.
dēlīro, as. prop. *bronuię, & tr. ſzaleię, omylam fię, zbroić co.* aus den Furchen fahren, in einer Sache irren, närrisch nachsinnig seyn. *ſyn.* dēſĭpio, inſānio, *vel* dēvio, āberro.
dēlīrus, a, um. *ſzalony 1. głupi.* wahnsinnig, unsinnig, aberwitzig. *ſyn.* ſtultus, inſānus, dēmens.
dēlĭteo, es. dēlĭteſco, is. *taię fię, kryię fię 2. podpadam pod kogo.* verborgen liegen, sich aufhalten.
dēlītigo, as. *ſwarzę fię.* sehr hadern, zanken.
dēlĭtus, a, um. ſub *zmazać co, podmazuię.* bestrichen, abgetilgt.
Delphĭca menſa. *Stół o trzech nogach.* ein Tisch darauf man die Trinkgeschirre stellete.
Delphicum vas. *Narzędzie.*
delphīnium, ii, n. *gr. Sena, Oſtrożka ziele.* Ritterſporn.
Delphin, inis, m. delphīnus, i, m. *gr. Swinia morſka, Waga zegarow.* ein Delphin oder Meerschwein.
deltōton. *gr. Trzygraniec.*

DELU

Dēlūbrum, i, n. *Bałwan 1. Bałwochwalnia, Kościoł.* ein Götzentempel. *ſyn* fānum, templum.
delucto, as. deluctor, aris. *biedzę fię.* sich heftig bemühen, ringen, betümmert seyn.
dēlūdo, is. *oſzukiwam, odegrać, wyſzydzić.* betrügen, verspotten, aushöhnen. *ſyn.* illūdo, dērīdeo, dēcĭpio, circumvĕnio, defraudo.
delumbata camera. *ſklep łamany.*
dēlumbātus, a, um. *naruſzony.* geschwächt, gelähmt.
dēlumbis, is. idem, et *ſłaby, niewieści 2.* lahm an Lenden, schwach, matt, kraftlos.
dēlumbo, as. *naruſzam, oſłabiam, obcinam 1. ochromić.* unkräftig machen, lähmen.
dēluo, is. *płóczę, płaczę 1.* netzen, begießen, abwaschen.
dēlūtāmentum, i, n. *Polepa.* Estrich, gekleibte Wand.
dēlūto, as. *oblepiam.* mit Leim bekleiben.

DEM

Dem *particula.* ſub *że 1. & ſz. vg.* idem *tenże.*
dēmādeo, es. *dēmādeſco,* is. *moknę 1.* sehr naß seyn.
dēmāgis. bardziey, daleko więcey.
dēmando, as. *poruczam, ſpuſzczam Urząd.* anbefehlen.
dēmāno, as. *ſcieka co.* herabrinnen, herabfließen.

dēmar-

dēmarchus, i, m. *gr.* *Urząd 3.* ein Regent.
dēmĕăcŭlum, i, n. *Schód.* ein Gang unter der Erden.
dēmĕmĭni. *zapamiętywam.* vergessen.
dēmens, entis, o. *szalony 1. głupi.* unsinnig. *syn.* āmens, dēlīrus, insānus, fŭriōsus, fŭrens, fātuus, stultus.
dēmensum, i, n. demensus cibus. *Obrok, miesięczny Obrok, Meszne.* abgemessene Speise für die Knechte.
dēmensus, a, um. *wymierzony.* gemessen.
dēmenter. *szalenie.* närrisch.
dēmentia, æ, f. *szaleństwo 1.* Unsinnigkeit, Thorheit. *syn.* āmentia, insānia, stultitia.
dēmentio, is. *szaleię 1. głupieię.* unsinnig seyn, von Sinnen kommen.
dēmento, as. *mamię, szalonym czynię, zdumiałym czynię*, & sub *szaleię.* unsinnig machen.
dēmeo, as. *zstępuię 1.* hinab fahren, hinweg gehen.
dēmĕreo, es. dēmĕreor, eris. *zarabiam co, przysługuię się.* sich verdient machen, verschulden, verdienen.
dēmergo, is. *ponurzam, sadzę 2.* unterdrücken, versenken. *syn.* immergo, obruo.
dēmersio, onis, f. dēmersus, us, m. *Pogrążenie*, & sub *Tonienie.* Versenkung, Eintauchung, Unterdrückung.
dēmersus, a, um. *pogrążony.* versenkt.
dēmētior, iris. *rozmierzam, odmierzam.* genau ab- oder ausmessen.
dēmĕto, is. *żnę, ścinam, urywam 2. podbieram miod, szczykam.* abschneiden, erndten. *syn.* lĕgo, collĭgo, mĕto.
dēmĕtor, aris. *mierzę 1. rozmierzam.*
demigratio, onis, f. *Prowadzenie się, wyprowadzenie się.* das Wegziehen.
dēmigro, as. *prowadzę się, umieram 1.* wegziehen. *syn.* migro, ābeo, exeo, rĕcēdo, discēdo.
dēmĭnūtio, onis, f. *Umnieyszenie.* Verringerung.
dēmĭnuo vide diminuo.
dēmīror, aris. *dziwuię się.* sich sehr verwundern. *syn.* mīror, admīror, stŭpeo, obstŭpeo, obstŭpesco.
demissa loca. *Nizina.*
dēmissē. *podło, pokornie.* niedrig, niederträchtig.
dēmissio, onis, f. *Spuszczenie, Pokora.* Erniedrigung, Herablassung, Zaghaftigkeit, Demüthigkeit. *syn.* hŭmilitas.
dēmissītius, a, um. *długi*, & sub *Szata długa.* auf die Füße hinab hangend.
demissus, a, um. *podły, niski, nachylony, długi 2. opuszczony*, sub *opuszczam.* niedergelassen, hinab hangend, kleinmüthig, demüthig.
dēmītigo, as. *ogłaskam.* lindern, besänftigen, versöhnen, begütigen. *syn.* cicŭro, plāco.
dēmītigor, aris. *ogłaskać się daię.*
dēmitto, is. *spuszczam 1. 4. 5. zniżam, opuszczam 3. zarzucam, nachylam się.* hinab lassen, sinken lassen, senden.
dēmium, ii, n. *gr.* *Sardyk Kamień.* ein Edelgestein.
dēmiurgus, i, m. *gr.* *Dziesiątnik 2. Rzemieślnik.* ein Baumeister.
dēmo, is. *umnieyszam, uymuię 5. 6. odeymuię. 1. uwłaczam 2. poniżam sumy.* benehmen, davon nehmen, hinwegnehmen

nehmen. *ſyn.* tollo, aufěro, ădĭmo, dĕtraho.

dĕmo partem. *poczynam.*

Dĕmocrătia, æ, f. *gr.* *Poſpólſtwa przodkowanie, Rzeczypoſpolitey ſprawowanie.* Herrſchung und Regierung des gemeinen Volks.

demolio, dĕmŏlior, iris. *obalam* 1. *zwalam* 2. *znoſzę* 6. ſchleifen, zerſtören, einnehmen. *ſyn.* dējĭcio, deſtruo, ĕverto.

dĕmŏlĭtio, onis, f. *Obalenie.* Verwüſtung, Niederreißung eines Gebäudes.

dĕmŏlĭtor, oris, m. *Obalacz, Burzyciel, Wywróciciel.* ein Niederreißer.

dĕmonſtrātio, onis, f. *Pokazanie, Dowód.* Zeigung, Anzeigung, Weiſung.

dĕmonſtrātīvè. *pokazuiąc, oczywiſcie.* beweislich.

dĕmonſtrātīvus, a, um. *pokazuiący, twalący.* anzeigend, beweiſend.

dĕmonſtrātor, oris, m. *Pokaziciel.* der ein Ding beweiſet.

dĕmonſtrātōrius, a, um. *pokazuiący, Palec wtóry.* anzeigend.

dĕmonſtro, as. *pokazuię* 1. deutlich weiſen, kund machen, zeigen, anzeigen, berichten.

dĕmordeo, es. *ukęſuię.* beißen, abbeißen.

dĕmŏrior, eris. *umieram* 1. *martwieię.* abſterben.

dĕmŏror, aris. *bawię kogo, mięſzkam gdzie, czekam, zatrzymawam.* aufhalten, lang verziehen, ſich ſäumen, verzögern, warten.

dĕmortuus, a, um. *umarły.* abgeſtorben, verdorben.

dĕmŏveo, es. *zwalam* 1. *poruſzam, ſkładam kogo, odradzam* 1. *odwracam* 1. *zdeymuię* 1. verrucken, wegthun.

dempto fine. *bez końca, oprócz.*

dĕmūgio, is. ſub *ryczę.* voll brüllen.

dĕmulceo, es. *głaſzczę, błagam.* ſtreicheln, ſchmeicheln.

dĕmum. *naoſtatek, wżdy, dopiero* 2. erſt, endlich, nur allein. *ſyn.* tandem, dĕnĭque, poſtrēmo.

demus rafum. na przykład. geſetzt.

dĕmuſſo, as. ſub *zmilczeć, ſtrawić* 2. in ſich ſchlucken, verbeißen.

dĕmŭtilo, as. *ſcinam.* abhauen, abſtümmeln, abſchroten.

dĕmūto, as. *odmieniam, odmieniam ſię.* verändern, verwechſeln.

DEN

Dĕnārius, a, um. *dzieſiątkowy, podzieſiątny.* das zehen begreift.

dĕnārius, ii, m. *poczwórny groſz.* drey gute Groſchen.

dĕnarro, as. *roſpowiadam, powiadam* 1. erzählen.

dĕnaſcor, eris. *umieram,* & ſub *ubywa.* ſterben, verderben.

dĕnāſo, as. *nos ukąſić.* die Naſe abbeiſſen, abhauen, abſchneiden.

dĕnăto, as. *przepłynąć, wypływam.* hinab ſchwimmen, heraus ſchwimmen. *ſyn.* nāto, no. *phr.* flŭvium transmitto nătatu, flumina nando trājĭcio, ſŭpĕro, ſĕcundo flūmine nĭti.

Dendrăchātes, æ, m. *gr.* *Achatek.* ein Edelgeſtein.

Dendrītes, æ, m. *Kamień drzewny.* Gattung eines Edelgeſteins der die Geſtalt eines Bäumleins vorſtellt.

dendrŏcissus, i. m. *gr. Bluszcz drzewny.* Epheubaum.

dendrofalcus, i, m. *Kobus.* Baumfalk, Raubvogel.

dendroīdes, is. *gr. Romanowe ziele.*

dēnĕgo, as. *odmawiam 2. niedaię 3. zapieram się, niedopuszczam, martwię 3.* läugnen, verneinen, abschlagen, versagen, entziehen. *syn.* abnĕgo, abnuo, rĕnuo, rĕcūso.

dēni. *dziesięć czego, dziesięć a dziesięć.* zu zehen.

deni æris *subaudi* asses. sub *siedm pieniążkow pieniądz, poczworny grosz.*

dēnicāles feriæ. *Załoba 1.*

dēnigro, as. *czernię, brudzę, kopcę.* schwärzen, schwarz machen, verläumden.

dēnique. *naostatek, dopiero 2.* zum letzten, endlich, über das, noch darzu. *syn.* tandem, dēmum, postrēmo.

dēnōdo arcum. *spuszczam łuk.*

dēnōminātio, onis, f. *Nazwanie.* Benennung.

dēnōmino, as. *nazywam 1. 2 3.* ernennen, einen Namen geben.

denormo, as. *szpecę.* ungleich machen.

dēnōtātio, onis, f. *Znaczenie.* Bedeutung.

dēnōto, as. *naznaczam, znaczę 2. tkę 2. ostawiam.* bezeichnen. *syn.* dēsigno, nŏto.

dens, entis, m. *Ząb 1. 2. Hak,* sub *Grzebień 1.* Zahn, ein Kamm.

dens aratri, vomeris. *Króy pługowy, Nasad.* Spitze am Pflugeisen.

densatio, onis, f. *Sttaczanie, Zgęstnienie.* Dickmachung, Zusammenpressung.

densātus, a, um. *gęsty 2.* dick.

densē. *gęsto 3.* dick, dicht, gepreßt, zusammen gedruckt.

denseo, es. *gęscieię, zgęszczam, zsiada się.* dick machen.

denseor. *ściskam się, gromadzą się.*

densitas, atis, f. *Gęstwa 1. Gęstość.* die Dicke.

denso, as. *sttaczam 2. zgęszczam, kupię.* dick machen, dicht aneinander fügen.

densor, aris. *gęscieię, ściskam się.* dick werden.

densus, a, um. *gęsty 1. 2. 3.* dick, dicht, fest, hart auf einander. *syn.* densātus condensātus, spissus.

dentāle, is, n. *Nasad, Radło* an *Brona* & *Zębak ryba.* das Holz, daran das Pflugeisen gemacht ist.

dentālis. *Zębak ryba.*

dentāria major. Gniazdo ziele.

dentaria minor. Babie zęby ziele. Zahnkraut.

dentarpăga, æ, f. dentarpax, agis, m. *zębne Kleszczki, Kleszczki Barwierskie.* chirurgisches Instrument die Zähne auszubrechen, Zahneisen, Zahnzünglein, Pelican.

dentāta charta. sub *gładzony.* eine Schmähschrift.

dentātus, a, um. *zębaty 1. 2. ostry 3.* der Zähne hat, zackicht.

dentes nūdo, restringo. *oszczerzam się.*

dentex, icis, m. *zębak ryba.* Meerbrechsen.

denticŭlātum olus. *Szpinak.*

denticŭlātus, a, um. *zębaty 2. narzyna ny.* der kleine Zähne hat, gekerbt, zackicht.

denticŭlus, i, m. *Ząbek.* kleiner Zahn.

dentifrangĭbŭlum, i, n. *Pięść 1.* ein Instrument mit welchem man die Zähne ausbricht.
dentifrangibulus, i, m. *Zębotłuk.* ein Zahnbrecher.
dentifricium, ii, n. *zębny proch.* allerley Pulver, die Zähne weiß zu machen, Zahnpulver.
dentilegus, a, um. *zębow zbieracz*, & sub *wybiiam 3.* dem man die Zähne ausgeschlagen hat.
dentio, is. *zęby puszczam*, *szczekam zębama.* Zähne bekommen.
dentiscalpium, ii, n. *zębna Szpilka.* Zahnstocher.
dentitio, onis, f. *zębow puszczanie.* das Zahnwachsen.
dento, onis, m. *Zębal.* Langzahn.
dēnūbo, is. *żenię się 1.* sich verheyrathen.
dēnūdātus, a, um. *obnażony.* entblößet.
denūdo, as. *obnażam.* entblößen, nackend ausziehen, berauben. *syn.* nūdo, exuo, spŏlio.
dēnuntiātio, onis, f. *Obwieszczenie*, *Wskazanie*, *Wypowiadanie*, *odpowiedź 4.* Verkündigung, Anzeigung.
dēnuntio, as. *oznaymuię*, *obwieszczam 1.* *odpowiadam 2.* *nakazuię*, *sądy zapowiedzieć.* verkündigen, andeuten, anzeigen, angeben. *syn.* nuntio, sīgnĭfĭco, declāro, indĭco.
dēnuò. *znowu.* auf ein neues, wiederum, noch einmal. *syn.* rursum, rursus, ĭtĕrum.
denuò fingo. *przerabiam.*
Deo favente, volente. *da li Bóg 1. 2. 3* mit Gottes Hülf.
Deo teste affirmātè promitto. *przysięgam 1.* schwören.
deocco, as. *broniuię.* eggen.
deŏnĕro, as. *ulżywam*, *rozsiodłać.* entladen, abladen, abbürden.
deōro, as. *Kończę rzecz.* die Rede endigen.
deorsum. *na Dół*, *na dole.* niederwärts, abwärts, unter sich.
deorum vita. *Szczęście 4.*
deoscŭlor, aris. *całuię.* küssen.

D E P

Dēpăciscor, eris. *umawiam się*, *wymawiam sobie*, *przystaię na co*, *ważę na co gardło.* einen Vertrag machen.
dēpactus, a, um. à depaciscor. *umówiony.* der einen Vertrag gemacht hat.
depactus, a, um. à depango. *wbity.* ins Erdreich geschlagen.
dēpŭlātio, onis, f. *Wybieganie.* das Zunehmen und Abnehmen des Tages.
dēpalmo, as. *policzkuię.* mit der flachen Hand schlagen.
dēpango, is. *sadzę płonki*, *wtykam*, *wbiiam 1.* einschlagen, in die Erde senken.
dēpannis. *nienakryty.* nicht gedeckt.
deparcus, a, um. *skąpy.* sehr geitzig, karg.
dēpasco, is. depascor, eris. *przypasam*, *spasam*, *wyiadam*, *trawię 2.* *trawi ogień*, *wniwecz obracam.* abweiden, abhüten, abfressen.
dēpastio, onis, f. *spas.* das Abfressen.
dēpastus, a, um. *ogłodany.* abgefressen, abgeweidet.
dēpăvio, is. *biię kogo*, *wybiiam 10.* *zbiiam gębę.*
dēpaupĕro, as. *zubożyć.* arm machen.
dēpecto, is. *czeszę i skubię.* kämmen, ausrupfen, abstreifen, abkratzen.
dēpĕcūlasso, is. sub *kradnę 1.* *odzieram 2.* vide *depeculor.*

dēpĕcŭlātor, oris, m. *Wyłupiciel*, *złodziey dóbr pospolitych*, ein Dieb des gemeinen Guts.

dēpĕcŭlor, aris. *wyłupię 1. kradnę 1. 3. wykradam*. plündern, rauben, aus dem gemeinen Guth stehlen.

dēpello, is. *zganiam 2. odganiam, odradzam 1. odsadzam 2.* wegtreiben, verstoßen, abhalten, vertreiben, verjagen. *syn.* expello, rĕpello, pello, prōpello, prōpulso, ējicio, dēturbo, exturbo.

dēpendeo, es. *wiszę 1. zawisło.* abhangen, unterworfen seyn.

dēpendo, is. *płacę 1. odważam 1. wydaię 1. karzą mię.* auf die Waage legen, bezahlen.

depensa lana. sub *odważam*.

depensum. Koszt, wina 2.

dēperdo, is. *utracam 10.* verlieren. *syn.* perdo, āmitto.

dēpĕreo neutr. *ginę.* ganz verderben, verlohren gehen.

dēpĕreo, activ. *miłuię barzo.* heftig lieben.

dēpesta, n. plur. *Konew.* ein Weingeschirr.

dēpĕtīgo, inis, f. *Liszay.* Aussatz.

dēpexus, a, um. *wyczesany.* gekämmt.

dēpīlātio, onis, f. *Skubienie.* Haarabschneidung.

dēpīlātor, oris, m. *Obrywacz.* ein Haarschneider.

dēpīlātus, a, um. *oberwany.* der die Haare verlohren hat, kahl gemacht.

dēpīlis, is, c. *goły.* kahl, ohne Haare.

dēpīlo, as. *obrywam 2. skubię, garbuię.* die Haare ausrupfen.

dēpingo, is. *maluię, opisuię 1. poymuię myślą.* abmalen, entwerfen, abschildern, beschreiben.

dēplango, is. *opłakiwam.* betrauren, beweinen, in großem Leid und Kummer stecken. *vide* deplōro.

dēplāno, as. *równam, wykładam 1.* eben machen.

deplanto, as. *oczosnąć, ucżosnąć, ucinam.* abbrechen, was schon gepflanzet gewesen, das gepflanzte ausreißen, verderben.

dēpleo, es. *zlewam 3. 4. przelewam 1. ulewam, wypróżniam.* ausschütten, leeren.

dēplōrandus, a, um. *żałosny.* der zu beweinen ist.

dēplōrātus, a, um. *opłakany, odstąpiony od Lekarza, & in zginąłem.* beweinet, beklaget, dem nicht geholfen werden kann.

dēplōro, as. *opłakiwam, narzekam, uskarżam się, napłakać się, żałuię się.* beweinen, beklagen. *syn.* plōro, lāmentor, lūgeo, fleo, dēfleo, plango, quĕror, conquĕror, dōleo.

dēplūmis, is, c. *goły.* ohne Federn.

dēpluo, is. *deszcz pada.* herab regnen.

dēpŏlio, is. *gładzę, poleruię, szoruię, wycieram.* glätten, ausputzen, rein machen, ausfegen.

dēpŏlītio, onis, f. *wyprawa 3.* Ausputzung.

dēpōno, is. *składam 6. 8. pokładam 1. 2 wynuię 5. zakładam się o co, sadzę 2 powierzam, odwodzę się.* niedersetzen abthun, absetzen, übergeben, niederlegen, aufhören, anvertrauen, in Verwahrung nehmen, von seinem Amt abdanken, um etwas wetten. *syn.* rĕpōno, dīmitto, committo, concrēdo.

depono feritatem. *ogłaskać się daię.*

depono hospitem. *rozgościć się.*

dēpono vino aliquem. *upaiam.*
dēpontānus, a, um. *zgrzybiały, wolny 3.* ein Mann über sechzig Jahr alt, der von allen öffentlichen Verrichtungen abstehet.
dēpŏpŭlātio, onis, f. *Pustoszenie, Spustoszenie.* Verheerung, Verwüstung, Ausplünderung.
dēpŏpŭlātor, oris, m. *Pustoszyciel.* ein Verwüster, Räuber.
dēpŏpŭlo, as. dēpŏpŭlor, aris, depopulationem, excisionem, eversionem, inflammationem facio, infero. *Pustoszę.* verheeren, ausplündern. *syn.* vasto, deprædor.
dēportātio, onis, f. *Zawiezienie, Noszenie 6. Wygnanie.* Wegführung, Wegtragung, ewige Landesverweisung.
dēportātus, a, um. *wygnany, zawieziony.* hingetragen, weggebracht, auf ewig aus dem Lande verwiesen.
dēporto, as. *zanoszę, zawożę, przynoszę, wyganiam 2.* davon tragen, abführen, wegführen, aus dem Lande verweisen.
dēposco, is. *żądam 1. domagam się, podeymuię się, upominam się.* begehren, abfordern, wünschen, auf sich nehmen. *syn.* exposco, rĕposco, pĕto, postŭlo, opto.
dēpŏsĭtārius, ii, m. *Pokładnik.* dem was aufzuheben gegeben worden.
dēpŏsĭtio, onis, f. *Pokładanie 2. Złożenie 2. Składanie 3. Zwłoczenie.* Niederlegung, Hinterlegung, Uebergebung eines Guts in Verwahrung, Entsetzung von einem Amt, Begräbniß.
dēpŏsĭtor, oris, m. *Pokładnik 2.* der etwas in Verwahrung giebt.

dēpŏsĭtum, i, n. *Pokład 1.* Hinterlage, vertrautes Gut.
dēpŏsĭtus, a, um. *złożony, odstąpiony od Lekarzow, zwątpiony.* hinterlegt, vertraut, abgesetzt, abgelegt, mit dem es aus ist. *syn.* abjectus, rĕlictus, commissus, concrēditus.
depostfetantes. sub *od kotnych.*
dēpostŭlo, as. *domagam się.* heftig fordern.
dēprædātio, onis, f. *Łupiestwo.* Beraubung.
dēprædĭco, as. *chwalę.* rühmen.
deprædor, aris. *łupię 2.* berauben.
dēprælior, aris. *potykam się, zbiiam się.* hitzig streiten.
dēprandius. *na czczo.* nüchtern.
dēprāvātē. *źle, przewrotnie.* verkehrt.
dēprāvātio, onis, f. *Psowanie, Wykrzywianie, Wykręcanie, Skaza.* Verkehrung, Verdrehung, Verfälschung, Verführung.
dēprāvo, as. *psuię 1. 2. obcinam 2. zgwałcić 4.* verderben, verschlimmern. *syn.* corrumpo, vĭtio.
deprecabilis esto. *day się ubłagać.*
deprecaneum fulmen. sub *Piorun.*
dēprĕcātio, onis, f. *Przepraszanie, Przyczyna 3. Wypraszanie, Prozba, Odproszenie, Odwracanie czego złego, Zaklinanie.* Abbitte, Fluch, böser Wunsch.
dēprĕcātor, oris, m. *Przyczyńca, Wyprosiciel.* Abbitter, Fürbitter.
dēprĕcātōrius, a, um. ut verba deprecatoria. *Słowa prozby abo proszące.* abbittend.
dēprĕcor, aris. *proszę 1. przepraszam, przyczyniam się, wypraszam się 1. 2. złorzeczę.* sehr bitten, abbitten, fluchen.

děprěhendo, is. *obaczam co, doświadczam 2. domacać się 2. doyrzę 2. nayduię co u kogo, dochodzę 4. zastaię 1. schodzę 1. 2.* ertappen, erwischen, ergreifen. *syn.* comprehendo, compěrio, adverto, ănĭmadverto.

děprěhensio, onis, f. *Przestrzeganie, Łapanie.* Ergreifung, Ertappung.

depressio, onis, f. *Zniżanie.* Unterdrückung.

depressior locus. *Nizina.*

děpressitas, atis, f. *Niskość.* der Abhang.

děpressius. sub *głęboko.* tief.

děpressus, a, um. *niski 2.* hinab gedrückt.

děprětiātus, a, um. sub *tanieię.* unwerth, geringschätzig.

děprětio, as. *cenę spuszczam.* unwerth machen.

děprĭmo, is. *obciążam, zniżam, nachylam 1. tłumię, poniżam, przeważam, uważam 1. pogrążam 2.* niederdrücken, unterdrücken. *syn.* comprĭmo, affligo, attěro.

deprĭmor, eris. *uważam się.*

deprōmo, is. *dobywam 3. wybieram 5. wymyślam.* hervor nehmen, hervor bringen. *syn.* prōfěro, expōno, ēruo, extrăho.

deprŏpěro, as. *przyspieszam, pilnie co robię.* sehr eilen, eilends verfertigen.

depsītĭcus, depsītītius, depstītius panis. nagnieciowy, Gniotka, geknätet Brod.

depso, is. *gniotę, depcę 3. rozczyniam, Nierządu patrzyć.* knäten.

dēpūber, depubes, depubis. *niedorosły, niezarosły.* minderjährig, der seine völligen Jahre noch nicht hat.

depŭdesco, is. *nie wstydzę się.* sich nicht mehr schämen, schamlos seyn.

dēpŭdet. *Wstyd tracić.* alle Scham verlohren haben.

depŭdĭco, as. *zgwałcić 4.* schänden.

dēpugnātio, onis, f. *Potyczka.* ein Kampf, Streit, Scharmützierung.

děpugnātō. *po harapie.*

děpugno, as. *potykam się 4. biedzę się.* streiten, kämpfen, fechten. *syn.* pugno, certo, dēcerto, dīmĭco, confligo, congrĕdior.

děpulsio, onis, f. *Odpór 2. Oddalenie.* Abtreibung, Verstoßung, Abwendung, Ablehnung.

depulso, as. *zganiam 2. Rum czynię.* oft abtreiben.

děpulsor, oris, m. *Odganiacz.* ein Verstoßer, Abtreiber.

děpurgo, as. *chędożę, pelę, skrobię 3. strugam.* reinigen, säubern, abscheuren, entschuldigen.

dēpūro, as. *klaruię.* säubern, reinigen.

děpŭto, as. *obcinam 1. szacuię, rachuię 1. skazuię 5. mniemam.* beschneiden, abschneiden, meynen, schätzen, achten, abordnen, absenden. *syn.* stătuo, constĭtuo, destĭno, mitto, lēgo as.

děpūvio, is. *biię kogo, wybiiam 10. zbiiam gębę.* brav Schläge geben, abpuffen.

děpȳgis. sub *zadkowe części.* der ein kleines Gesäß hat.

děquěror, eris. *uskarżam się.* sich beklagen.

DER

Děrādo, is. *odskrobuię, strugam,* & sub *odszpuntować.* abkratzen, abschaben, abscheeren.

derělictio, onis, f. děrělictus, us, m. *opuszczenie.* Verlassung.

dērě-

dērelictus, a, um. *pusty.* verlassen.
dērelinquo, is. *odbiegam 2. opuszczam 2.* verlassen.
dērepente. *nagle.* unversehens, flugs, von Stund an, alsbald, urplötzlich, jähling, geschwind.
dērēpo, is. *złażę.* hinab kriechen.
dērīdeo, es. *śmieię się 3.* verlachen, verspotten. *syn.* irrīdeo, illūdo.
dērīdiculo est. *szydzą z niego.*
dērīdiculum, i. n. *Naśmiewisko, Szyderstwo.* Verspottung, Höhnerey.
dērīdiculus, a, um. *błazeński.* spöttisch, lächerlich, Auslachens werth.
dērĭpio, is. *zdzieram, zrywam.* abreißen, abnehmen.
dēris, idis. f. *gr.* sub *Kołdra.* eine Schiffdecke, Packfell.
dērīsor, oris, m. *Naśmiewca.* ein Spötter, Spottvogel. *syn.* irrīsor, illūsor.
dērīsōrius, a, um. *szyderski.* lächerlich, spöttlich.
dērīsus, us, m. *Naśmiewisko.* Verlachung, Verspottung.
dērīvātio, onis, f. *Prowadzenie, Naciąganie, Pochodzenie.* Leitung, Ableitung, Abführung, Herkommen.
dērīvātīvus, dērīvātus, a, um. *pochodzący.* abgeleitet, herstammend, herkommend.
dērīvo, as. *prowadzę wodę, ciągnę 2, naciągam na swóy, udzielam, obalam na się, obracam 4. zwalam 2. składam winę, zacieram 2.* leiten, ableiten, abwenden.
dērōdo, is. *gryzę, ogłodać.* benagen, abnagen, zernagen.
dērŏgātio, onis, f. *Nagana,* sub *Ustawę ganię.* die Verminderung, das Abthun, Aufheben, Abbruch, Nachtheil.
dērŏgātor, oris, m. *Uymacz.* ein Verächter, Verläumder.
dērŏgātīvus, dērŏgātōrius, a, um. *umnieyszaiący.* vermindernd.
dērŏgīto, as. *pytam, proszę.* heftig bitten.
dērŏgo, as. *Ustawę ganię, poniewazam, uwłaczam 2. uymuię 5. 10. umnieyszam, kredyt zepsować.* abthun, ändern, aufheben, abbrechen, vermindern, Nachtheil bringen. *syn.* mĭnuo, dētrăho.
dērōsus, a, um. *ogłodany.* abgenagt.
dēruncino, as. *ociosuię, ogołocić.* zerspalten, zerschneiden, zerbrechen, abhobeln.
dēruncio, is. *chędożę.* reinigen.
dēruo, is. *strychuię, upadam 2.* hinunter reißen, hinab stürzen.
dērupta, orum, n. *Przerwa 1. Przepaść 2.* Abgrund.
dēruptus, a, um. *zawiesisty, przepaścisty.* jäh, hoch herab.

D E S

Dēsăbŭlo, as. *utwierdzam.* vom Sande befreyen.
Dēsacro, as. *poświącam 1.* heiligen, weyhen.
dēsævio, is. *srożeię, pastwię się, wyszaleć, łagodnieię, przestaię, zabiiam 2. ustaie się co 2.* auswüthen, austoben, sehr wüthen. *syn.* sævio, *vel* mītigor, plācor, mītesco.
dēsalto, as. sub *odtańcować.* springen, tanzen, zu tanzen aufhören.
descendo, is. *zstępuię, zsiadam, przystępuię 1. przystaię 3. 4. występuię 1. uciekam 2.* hinab gehen, einwilligen, herabsteigen.

descen-

descendo, ad. *udaię się do*, *odważam sobie*, *podobny* 1. ähnlich seyn, übereinkommen.

descendo in aciem. *potykam się* 4. in den Streit ziehen.

descendere in se. *wchodzić w się, rachuię się* 2. in sich selbst gehen.

descensio, onis, f. descensus, us, m. *Zstępowanie*. Absteigung, Anlandung, Abfahrt.

descensionem facio. *zstępuię* 1. *przystaię na co*.

descisco, is. *odpadam* 2. *odstaię*, *odstępuię* 2. 3. *wystaię*, *zostaię* 3. abtreten, abfallen, zum Feind übergehen.

descōbīno, as. *oskrobuię*. abfeilen.

describo, is. *opisuię* 1. *przepisuię* 1. *rospisuię* 3. *popisuię* 2. *naznaczam*, *mierzę* 2, abschreiben, beschreiben, abtheilen, ausschreiben.

descriptio, onis, f. *Opisanie*, *Popis* 2. *Rospisanie*, *Okreszenie*, *Wypis*. Abschrift, Copey von andern Schriften, Abtheilung des Volks in gewisse Rotten, Einschreibung, Einrollirung.

descriptiuncŭla, æ, f. *Opisanie*. eine kleine Beschreibung.

descriptum, i, n. *Wypis*. Abschrift, Verzeichniß.

dēsēco, as. *pocinam*, *ucinam*, *scinam*, *obcinam* 2. *koszę*, *żnę*, *odcinam*, *pituię* 2. abschneiden, abhauen. *syn.* sēco, abscindo.

dēsecro, as. *sprofanować*, *degradować*, *składam kogo*. entheiligen.

dēsectio, onis, f. *Siekanie*. das Abschneiden, Abhauen, Abmähen.

desectus, a, um. *obcięty*, *ucięty*. abgeschnitten, abgehauen.

dēsēro, is. deserui. *odbiegam* 2. *przestaię czego*. *opuszczam* 2. *odstępuię czego*, *serce tracę*, *nie stanąć na Rok*, *nie ratować*. verlassen. *syn.* linquo, rēlinquo, nēgligo, omitto, prætermitto.

dēsēro, is, sevi. *wsiewam*, *sadzę płonki*, *szczepię*, *wtykam*, & sub *sadzony*. pflanzen.

dēsēro, as. *otwieram*. aufschließen.

dēsertio, onis, f. *Opuszczenie*, *Ustąpienie* 4. Verlassung.

dēserto, as. *opuszczam* 2. ganz und gar verlassen, desertiren, davon laufen.

dēsertor, oris, m. *Pdstępca*, *Zbieg* 1. *niestawaiący*, *Zołnierz odbiegacz*. ein Ausreißer, Flüchtling, Deserteur.

dēsertum, i, n. *Pustynia*. Einöde, Wüste, Wildniß. *syn.* ērēmus, sōlitūdo, rēcessus.

dēsertus, a, um. *opuściały*, *pusty* 1. *sadzony* & sub *wtykam*. verlassen, wüste, öde. *syn.* rēlictus, vastus.

dēservio, is. *służę* 1. *dogadzam* 2. dienen, nützen.

dēses, idis, o. *gnuśny*. faul, träg, müßig, langsam. *syn.* dēsidiōsus, iners, ignāvus, segnis, tardus, piger.

dēsidæmon, onis, m. *gr.* *Sumnienia trwożliwego*. ein abergläubischer Mensch, so von einer falschen und eingebildeten Furcht und Verzweifelung überfallen wird.

dēsideo, es. *próżnuię*, *siadam* 3. *gnuśnieię*. müßig sitzen, faullenzen.

dēsīdērābilis, is, o. *pożądany*. anmuthig, annehmlich, darnach man verlanget.

desiderando, *desiderare*. sub *barzo*.

dēsīdērātio, onis, f. *Pożądanie*. Begierde, das Verlangen.

dēsīdē-

dēsīdĕratur. *niedostaie.* ermangeln.
desiderium, ii, n. *Pożądanie, Załoba 4.* Verlangen, Begierde, Wunsch. *syn.* vōtum, cŭpīdo.
desiderium alicujus ferre non possum. *tążę.*
dēsīdĕro, as. *potrzebuię 1. 2. niebaczę, pragnę, pożądam.* wünschen, bitten, begehren, verlangen, fordern. *syn.* cŭpio, opto, exopto, aspīro.
dēsĭdia, æ, f. dēsĭdies, ei, f. *Gnuśność, Próżnowanie.* Faulheit, Müßiggang, Trägheit. *syn.* pĭgritia, torpor, segnĭties, ignāvia, ĭnertia.
desidiæ se dare. *zlenieć.* faullenzen.
dēsĭdiābŭlum, i, n. *Jaskinia, Piwnica 2.* Ort für die Müßiggänger.
dēsĭdiōsē. *gnuśno, próżnuiąc.* faul, träg, müßig.
dēsĭdiōsus, a, um. *gnuśny, próżnuiący.* faul, träg, müßig.
dēsīdo, is. *pogrążam się, tęchnę, zapadam, upada morze, klękam.* sich setzen, niedersetzen, untersinken, untergehen. *syn.* dēsĭdeo, rĕsĭdeo.
dēsĭduō. długo 1. lange Zeit.
dēsignātio, onis, f. *Naznaczenie, Okreszenie, Model 1. Rozłożenie, Rysowanie 2.* Bezeichnung, Andeutung, Ordnung, Benennung, ein Entwurf, Abriß.
dēsignātor, oris, m. *Stanowniczy, Igrzysk Sprawca, Marszałek 1. 2.* der etwas ordnet oder entwirft, ein Quartiermeister.
dēsignātus, a, um. *mianowany.* erwählet, verordnet, bestimmt, zu einem Amt ernennet.
dēsigno, as. *znaczę 1. 2. opisuię 1. obieram 2. zrobić co.* bezeichnen, bestimmen, erwählen, erkiesen, ernennen, verordnen, verrichten, anstiften, ausüben.
dēsigno oculis. *upatruię.*
dēsĭlio, is. *zskakuię, zsiadam.* herab springen.
dēsĭno, is. *przestaię 1. zaniechawam, ustaie co, kończy się,* & sub *nie 2.* nachlassen, aufhören, abstehen, beyseite legen. *syn.* cesso, fĭnio, dēsisto, ōmitto, sĭno.
dēsĭno, as. sub *nieratować.*
dēsĭpientia, æ, f. *Szaleństwo 1.* Narrheit, Unvernunft, Thorheit, Unsinnigkeit.
dēsĭpio, is. *głupieię, szaleię 1. trącę, Kwaszę 2.* aberwitzig, närrisch, unvernünftig, nicht wohl bey Sinnen seyn. *syn.* dēlīro, insānio.
dēsisto, is. *przestaię 1. zaniechawam, zostawiam 1. odstępuię czego, odmieniam zdanie.* ablassen, abstehen, seine Meynung ändern. *syn.* intermitto, dēsĭno, cesso.
dēsĭtus, a, um. à desero, evi. *zasiany, sadzony 1.* & sub *wtykam.* gesäet, eingesäet.
dēsĭtus, a, um, a desino. sub *przestaię 1.* aufgehört, unterlassen, geendiget.
dēsōlātio, onis, f. *Opuściałość, Spustoszenie.* Verwüstung.
dēsōlātōrius, a, um. *pustoszący* sub *Pustoszyciel.* verwüstend.
dēsōlātus, a, um. *pusty, opuściały, opuszczony.* verlassen, verödet, verwüstet. *syn.* dērēlictus, dēvastatus,
dēsōlo, as. *pustoszę.* verwüsten. *syn.* vasto, dēpŏpŭlor.
despectātio, onis, f. *poyzrzenie.* Aussicht, Aussehung, Herabschauung.

despectio, onis, f. *Pogardzenie.* Verachtung.
despecto, as. *patrzę na dół z góry, gardzę, przeyzrzał.* hinabsehen.
despectus, us, m. *Poyzrzenie, Wzgarda 1.* das Herabsehen, die Geringhaltung, Verachtung. *syn.* contemptus us.
despēranter. *desperacko.* verzweifelt.
despērātio, onis, f. *Rospacz, Zwątpienie, Desperacya.* Verzweiflung, Verzagung, Kleinmüthigkeit.
despērātus, a, um. *zwątpiony, desperat.* verzagt, verzweifelt.
desperno, is. gardzę. verachten, verschmähen.
despēro, as. *rospaczam, nadzieię stracić.* verzweifeln, verzagen, alle Hoffnung verlieren. *phr.* spem pōno, perdo, abjĭcio, āmitto, ănĭmō cădo, sŭpĕrest spes nulla sălūtis, nūllam spērāre sălūtem, spes omnis ădempta est.
despĭcātio, onis, f. *Wzgarda 1.* Verachtung.
despĭcātissimus, a, um. *podły.*
despĭcātus, a, um. *wzgardzony.* verschmähet, verachtet.
despĭcatus, us, m. *Wzgarda 1.* Verachtung.
despĭcientia, æ, f. *Wzgarda 1. 2. Pogardzanie, Pokora.* Verachtung, Vernichtung.
despĭcio, is. despĭcor, aris. *patrzę na dół z góry, przeyzrzał, gardzę.* herab sehen, verachten. *syn.* sperno, aspernor, temno, contemno, respuo, fastīdio, posthăbeo, despuo.
despĭcus, despĭcuus, a, um. sub *pilny 1. wzgardzony.* verächtlich.
despoliabulum, vide *dispoliabulum.*
despŏlio, as. *wyłupuię 1. odzieram 2.* ausziehen, berauben, ausplündern.
despondeo, es. *obiecuię 1. serce tracę, nadzieię tracę, osowieć, ozionąć, zręko- wać 1. 2.* verloben, verzagen, verzweifeln, den Muth fallen lassen.
desponsātio, onis, f. *Zrękowiny.* Verlobung.
desponsus, desponsātus, a, um. *zrękowany.* verlobt, zur Ehe verheißen.
despretus, a, um. wzgardzony. verachtet.
despūmo, as. *Pianę zbieram, szumuię, wyrzucam 2. sieram 1. szoruię, gładzę,* & sub *pienię się, wysypiam się, ochłodnąć.* abschäumen, den Schaum wegmachen, schäumen, kochen, den Rausch ausschlafen.
despuo, is. *spluwam, lekuię, brzydzę się gardzę.* eckeln, ausspeyen, wegspeyen, verachten, verabscheuen.
desquāmo, as. *skrobię 3. oskrobuię, oczosnąć.* abschuppen, die Schuppen abmachen.
destercŏro, as. chędożę. vom Mist säubern, ausfegen.
desterno, is. rozsiodłać. abdecken, absatteln.
desterto, is. wysypiam się 2. ausschlafen.
destīco, as. piszczę. schreyen wie eine Spitzmaus.
destillans humor. *Ryma.*
destillātio, onis, f. *Kapánie, Ryma, Spadek 1. Sapka,* & sub *Dystylowanie* das Triefen, die Herabtriefung, Hauptfluß, Distillirung.
destillo, as. *ściekam, ości͏ąkam, ocieka co* & sub *dystyluię.* hinab tropfen, Tropfenweise herabfallen, distilliren.
destĭmŭlo, as. *skłoć, natykać.* mit einem Stachel anspießen und herab reissen, verringern, durchbringen, ab zwacken.

destīna, æ, f. *Uwiązek, Podpora.* eine Säule, Stütze, ein Band am Hause.

destinata, æ, f. *zrękowana.* verlobt.

destinātè, destinātò. *umyslnie, zmownie.* ernstlich, vorsetzlich.

destinātio, onis, f. *Upor, Postanowienie Umysłu.* Bestimmung, Vorsatz, Vorhaben.

destinatione pertinaci. *upornie.*

destinātus, a, um. *uporny, stały, mianowany, uwiązany, związany,* angebunden, angehalten, bestimmt, gewidmet, verordnet.

destino, as. *stanowię 1. 2. naznaczam, upieram się, umyśliłem, wiążę 1. przywięzuię, zwięzuię, zrękować, zmieszam, tuszę, ozionąć 2. kupuię, odważam sobie.* zusammen binden, bestimmen, sich vornehmen, vorsetzen, beschließen. *syn.* assigno, dēcerno, constituo.

destituo, is. *opuszczam 2. odbiegam 2. opadła ich woda, sławiam, utwierdzam.* verlassen, im Stich lassen, stecken lassen, aufgeben, nachlassen. *syn.* dēsēro, linquo, rēlinquo, dērēlinquo.

destitūtio, onis, f. *Opuszczenie 2.* Verlassung, Beraubung, Aufgebung, Nachlassung, Absetzung.

destrigmentum, i, n. *Oskrobiny.* Abschabung, Abstreifung.

destringo, is. *oskrobuię, omykam, urywam 3.* mit der Hand etwas abstreifen, abbrechen, abhauen, abkürzen, oben abschaben.

destringor, eris. *ścieram się.*

destructio, onis, f. *Skażenie.* Verwüstung, Zerstörung, Demolirung, Niederreißung.

destruo, is. *obalam 1. psuię 1. 2.* zerbrechen, zerstören, verderben, verwüsten. *syn.* ēverto, dīruo.

desuāsor, oris, m. *odradzaiący.* ein Abmahner.

dēsūbīto, as. *obalam 1.* plötzlich überdecken, geschwind zuscharren, anfallen.

dēsūbitò, Adv. *nagle.* eilend, geschwind, unversehens, alsbald.

dēsūbūlo, as. *przekalam*, & in *Szydło.* durchstechen, durchbohren.

dēsūdāsco, is. *pocę się.* sehr schwitzen.

dēsūdātio, onis, f. *Usilność, Pocenie się.* das Schwitzen.

dēsūdo, as. *pocę się, usiłuię.* emsig arbeiten, sehr schwitzen.

dēsuēfācio, is. *desveo, es. odkładam kogo.* entwöhnen, aus der Gewohnheit bringen.

desvēsio, is. dēsvesco, is. *odkładam się.* entwöhnet werden, aus der Gewohnheit kommen, sich abgewöhnen.

desvētūdo, inis, f. *Odzwyczaienie.* Entwöhnung, Ungewohnheit.

dēsūgo, is. *ssać przestaię.* in sich saugen, einsaugen.

dēsultor, oris, m. *Przesiadacz, Oklep iadący, Powodnik, Kalwakator.* der hinab springt, ein Reuter, der zwey Pferde hat, und von einem auf das andere springt, ein Dragoner.

dēsultōrius, a, um. *Powodnik, Oklep bieżący, Koń powodny, niestateczny.* springend, zum Abwechseln geschickt, unbeständig.

dēsultūra, æ, f. *Zskakanie.* das Herabspringen.

dēsum, es. *niedbały iestem, przesypiam sprawę, niemasz 1.* fehlen, mangeln, nicht

nicht vorhanden seyn. *syn.* absum, dēficio, dēsīdĕror.

dēsūmo, is. *odbieram 2.* hinwegnehmen.

dēsuo, is. *zszywam.* sub *zwieram 1.* zunähen.

dēsūper. *desursum. z góry.* von oben herab.

dēsurgo, is. *na dwór wielki idę.* aufstehen, und zu Stuhle gehen.

DET

Dētectio, onis, f. *Odkrycie, Wydanie 8.* Entdeckung.

dētĕgo, is. *odkrywam.* aufdecken, entdekken, entblößen, offenbaren, eröffnen. *syn.* ăpĕrio, pando, rĕcludo.

dētendo, is. *spuszczam 3.* ablassen, abspannen.

dētentio, onis, f. *Zatrzymanie.* das Aufhalten, Aufhaltung, Säumniß, Verzug.

deter, a, um. *zły.* bös, arg, schlimm.

dētergeo, es. detergo, is. *ocieram, scieram 1. ucieram, obrywam 3.* & sub *liżę, oblizuię się.* abwischen, abtrocknen, reinigen, abstreichen.

dētĕrius, a, um. sub *chudy.* mager, dürr.

dētĕrior, oris. *gorszy.* schlimmer.

deterius. *gorzey.* ärger.

deterius facio. *pogarszam.* ärger machen.

dētermĭnātio, onis, f. *Okreszenie, Zamknienie 4.* Endung, Endigung, Bestimmung, Benennung, der Schluß, das Vornehmen.

dētermĭno, as. *okreszam 1. rozmierzam, mierzę 2. naznaczam, graniczę, kończę.* bestimmen, ein Ziel setzen, abmessen, beschließen, benennen.

dētĕro, is. *scieram 3. 4. dzierżę szatę, trę 4. młócę, wygładać, przemarnować.* zerreiben, abreiben, abnützen, dreschen. *syn.* tĕro, contĕro, absūmo, attĕro.

deterreo, es. *odstraszam.* abschrecken, abwendig machen, abmahnen, abhalten. *syn.* dĕhortor, āvŏco, rĕvŏco, āmŏveo, āverto, abdūco.

deterrimus. *zły, naygorszy.* der ärgste.

dētestābilis, e, c. *przeklęty.* abscheulich, schändlich, greulich, verflucht. *syn.* dētestandus, execrandus, execrabilis, horrendus.

dētestātio, onis, f. *Odrzekanie, Przeklinanie, Czyszczenie, Brzydzenie, Protestacya.* Verfluchung, Abscheu, Verschwörung.

dētestor, aris. *brzydzę się, odrzekam się, przeklinam, oświadczam się.* einen Abscheu und Greuel haben, verfluchen, abwenden. *syn.* ăbŏmĭnor, exĕcror, abhorreo, āversor.

dētexo, is. sub *odetkać 1. ogołocić, obnażam.* auflösen, das Geweb wieder aufmachen, ausweben, vollenden, ausziehen, berauben.

dētineo, es. *trzymam 5. więzię 2. zatrzymawam, bawię kogo, zabawiam, zwłaczam.* verhindern, aufziehen, aufhalten. *syn.* tĕneo, mŏror, dēmŏror.

detondeo, es. *detonso*, as. *strzygę 1. postrzygam, obcinam 1. uskramiam.* abscheeren, abschälen.

dētŏno, as. detonuit. *odegrzmiało.* sehr stark donnern, poltern, groß Geschrey machen, sehr zornig seyn.

detorno, as. *toczę 3.* drehen, drechseln.

detorqueo, es. *kieruię, nakrzywiam, wykrzywiam 2. odwracam 1. odwodzę 2. udaię się gdzie.* krümmen, biegen, herab lenken, herab beugen, anders deuten, verkehren. *syn.* deflecto, āverto.

detractio, onis, f. *Umnieyszanie, Zwłóczenie 2. Wypróżnianie się, Obmowa, Kradzież 1. Puszczanie Krwi 1.* Abzug, Abnahme, Entwendung, Diebstahl, der Stuhlgang, Aderlaß, Verläumbdung, üble Nachrede.

detractio alvi. *Purgacya.*

detracto, as. *id est* male tracto. sub *częstuię.* übel tractiren.

detractor, oris, m. *Obmówca.* ein Verläumder.

detrăho, is. *uymuię 5. umnieyszam, wyłaczam 1. zdeymuię 1. zdzieram, zwłoczę 1. składam kogo, poniżam 1 2. wiarę psuię, ostawiam, zbieram ptaki.* abziehen, entziehen, herunter reissen, verringern, verläumden. *syn.* minuo, dērŏgo, aufĕro, dēcerpo, tollo.

detraho pompam, superbiam. *uniżam się.* sich demüthigen.

detraho soccos. *zzuwam.* die Schuh ausziehen.

detrectātio, onis, f. *Ociąganie się, Zbranianie 1. Umnieyszanie.* Weigerung, Abschlagung, Lästerung, Verläumdung.

detrectatio officii. *Nieuczynność.* Unwilligkeit.

detrectator, oris, m. *Uymacz.* der sich weigert.

detrectator imperii. *nieposłuszny.* ungehorsam.

detrecto, as. *ociągam się, obmawiam, ustępuię, zbraniam się, wybiiam się, wyłaczam 2. nieposłuszny iestem,* & sub *częstuię.* abschlagen, sich weigern, widersetzen, lästern, schänden, übel wollen, verläumden, übel nachreden. *syn.* vīto, ēvīto, fūgio, rĕcūso, dēvīto, abnuo, declīno.

detrīmentōsus, a, um. *szkodliwy.* schädlich, nachtheilig. *syn.* damnosus.

detrīmentum, i, n. *Okruszyna, Szkoda.* Abreibung, Abnutzung, Verlust, Schade. *syn.* damnum.

detrītus, us, m. *Wycieranie.* das Abreiben.

detrītus, a, um. *wytarty.* abgenutzt, abgerieben, abgeschabt.

detrūdo, is. *strącam, spycham, wtrącam 1. zwalam 1. wpycham, osadzam więżnia,* & sub *przypędzam.* herab stossen, verstoßen, herunter stoßen, werfen, vertreiben, stürzen. *syn.* dēpello, expello, dējĭcio, exturbo, deturbo.

detrullo, as. *przelewam 1.* aus einem Geschirr in das andere gießen.

detruncātio, onis, f. *Obcinanie 2. Scinanie.* das Stümmeln, Zerstückung, Abstümmelung, Abschneidung.

detrunco, as. *obcinam 1. 2. scinam, ociosuię.* abkürzen, abschneiden, vom Stamm abhauen, köpfen.

detŭdis, is. sub *ogłodany, stłuczony.* gestoßen, klein gemacht.

detumeo, es, detumesco, is. *tęchnę, upada morze.* Geschwulst verliehren, zu geschwellen aufhören, auswüthen, stille werden.

dētundo, is. *odtłuc,* sub *uderzam się.* abstoßen.

dēturbātio, onis, f. *Strącenie.* Abstürzung, Hinunterstoßung.

dēturbātus, a, um. *strącony, zepchnięty.* herab gestürzt.

dēturbo, as. *obalam 1. 2. spycham.* hinunter stoßen, hinab stürzen, vertreiben. *syn.* dēpello, dējĭcio, exturbo.

detarbo de mente. *szalonym czynię.* einen unsinnig machen.
dĕturgeo, es. *tęchnę, upada morze.* sich setzen, sinken.
deturget fluvius. *Rzeka opada.* der Fluß fällt, wird klein.
dĕturpo, as. *szpecę.* verwüsten, ungestalt machen, schänden. *syn.* turpo, măcŭlo.

DEU

Dĕvasto, as. *pustoszę.* verwüsten, zu Grund richten, zerstören, verderben.
dĕvĕho, is. *zwożę, zawożę, spuszczam Rzeką.* hinab führen.
dĕvello, is. *obrywam 1. urywam 2. zrywam, skubię.* abreißen, abrupfen, abpflücken.
dĕvĕlo, as. *odkrywam.* entdecken, aufdecken. *syn.* rĕvĕlo, dētĕgo, rĕtĕgo, ăpĕrio.
dĕvĕnĕror, aris. *czczę 1.* verehren, in Ehren halten.
dĕvĕnio, is. *przychodzę 1. 10. dochodzę 1. upadam 1.* kommen, gelangen, herab kommen. *syn.* pervĕnio, advĕnio, accēdo.
dĕvĕnŭsto, as. *szpecę.* ungestalt machen, verunehren.
dĕverbĕro, as. *zbiiam kogo.* sehr schlagen.
devergentia, æ, f. Nachylenie, Kray swiata 1. Abweichen, Herabhangung, Abhang, Neigung.
dĕverro, is. *wymiatam.* auskehren, ausputzen.
deverto *vide* dīverto.
dĕversus, a, um. *nachylony, na dół.* hinabwärts.
dĕvestio, is. *obnażam.* entkleiden, ausziehen.

dĕvĕxĭtas, ātis, f. *Pochodzistość, Nachylenie, Stoczystość.* Hangung, Abschuß, ein Hang unterwärts.
devexo *vide* divexo.
dĕvexus, a, um. *pochodzisty, nachylony.* abhängig, herunter hangend, niedergebogen. *syn.* declīvis, prōnus.
dĕvincio, is. *zwięzuię, zawięzuię 4. złączam, zniewalam, poddaię 2. przywięzuię, dopuszczam się, przedarowac, spowinowacam się, przysługuię się,* & in *przeklinam.* fest fassen, verbinden, verknüpfen, zuschnüren, hart binden.
dĕvinco, is. *zwyciężam 2.* überwinden, überwältigen, erweichen, bewegen. *syn.* vinco, sŭpĕro, triumpho.
dĕvinctus, a, um. *obowiązany.* verbunden, verknüpft, verpflichtet.
dĕvinctus sum. *powinienem.* verpflichtet seyn.
dĕvio, as. *ustępuię drogi, chybiam, miiam 2.* vom Wege abweichen, irre gehen.
dĕvirgĭnāta, æ, f. nie Panna. eine zu Fall gebrachte Jungfer.
dĕvirgĭnātio, onis, f. Zgwałcenie 2. Beraubung der Jungferschaft.
dĕvirgĭno, as. sub *zgwałcić 4.* eine Jungfrau schwächen, um die Jungfrauschaft bringen.
dĕvītātio, onis, f. *Uście 2.* Vermeidung.
dĕvīto, as. *chronię się, schraniam się.* meiden, vermeiden, fliehen, entwischen. *syn.* vīto, evīto, dēclīno, fŭgio, effŭgio.
dĕvium. *ustronie, z drogi.* ein Abweg.
dĕvius, a, um. *zdrożny.* entlegen, abwegsam.

deunx, cis, m. *iedenaście Części* sub *Części całey rzeczy*, & sub *Kieliszek*. eilf Unzen am Maaß oder Gewicht, eilf Zoll.

dēvŏco, as. *zwoływam*, *wywoływam*, *przyzywam*, *wabię*. herabrufen, wegrufen, abfordern.

dēvŏlo, as. *zlatam*, *ulatam*, *przybiegam*, *zbiegam* 1. *przychodzę* 1. herab fliegen, sich wegmachen, durchgehen, geschwind laufen.

dēvolvo, is. *zwalam co* 1. *zwiiam* 1. hinab wälzen, etwas auf einen schieben, wickeln.

dēvolvor. *spada* 1. *spada na kogo*, *ostoi się*, *zbiegam* 1. auf einen fallen.

dēvŏmo, is. *womituię*. speyen, sich erbrechen, übergeben.

dēvŏrandum est. *Pacyencya*.

dēvŏrātio, onis, f. *Pożeranie*. Verschlingung.

dēvŏrātor, oris, m. *Pożeracz*, sub *Zarłok*. ein Säufer, Verschwender.

dēvŏro, as. *pożeram*, *strawić* 2. *ozionąć* 2. *ziadłeś*, *patrzam* 1. *przemarnować*, *wytrwać* 1. fressen, verschlucken, verschlingen, verthun, verzehren, vergessen, geduldig leiden, in sich fressen, vertragen, einfressen. *syn.* absūmo, consūmo.

dēvŏror. *ginę*. untergehen.

dēvōtātio, onis, f. *Przeklęctwo*. der Fluch, Bann.

dēvōtātus, a, um. *czarowany*. behext, bezaubert.

dēvōtio, onis, f. *Poślubienie*, *oddanie się*, *Nabożeństwo*, *Czary*, *Przeklęctwo*. Verbannung, Verfluchung, Verzauberung, Andacht, Unterthänigkeit.

dēvōto, as. *oddaię się*, *czaruię*, *bluźnię*, *przeklinam*. verloben, geloben, verwünschen, verfluchen, bezaubern.

dēvōtōrius, a, um. sub *oddany*. verfluchend.

dēvōtus, a, um. *poddany*, *oddany*, *poślubiony*, *uprzeymy*, *rękodayny*, *zprzyiazny*, *nabożny*, *przeklęty*. bestimmet, geweyhet, zugeeignet, verlobt, gewidmet, andächtig, ganz ergeben, unterthänig, verwünscht, verflucht, verbannet. *syn.* addictus, destinātus.

dēvŏveo, es. *oddaię się*, *ofiaruię* 3. *poświęcam* 1. *ślubuię* 1. *wydaię się* 2. *przeklinam*, & sub *Przyiacielstwo przyiąć*. verheißen, verloben, angeloben, Gelübde thun, zueignen, ergeben, widmen, verfluchen. *syn.* consĕcro, dīco as, addīco is, destĭno.

deūro, is. *spalić* 1. abbrennen, versengen.

Deus, ei, m. *Bóg*, & tr. *przedni* 1. Gott. *syn.* Nūmen. *phr.* Păter omnĭpŏtens, celsi mŏdĕrātor Olympi, cæli sceptra tĕnens.

deutĕrăgōnista, æ, m. *gr.* *podleyszy*, *wtororzędy*.

deutĕrĭtas, æ, m. *gr.* deuteria, æ, f. *wino pośledni*. schlechter Wein.

Deutĕrŏlŏgus, i, m. *gr.* *podleyszy*, *wtororzędy*.

deutĕrŏpotmos. *gr.* *zmartwychwstały*.

dextrans, tis, m. sub *części całey rzeczy*, & sub *kieliszek*. zehen Theile von zwölfen, 10 Unzen am Gewichte oder 10 Zoll lang.

dextella, æ, f. *prawa Ręka*, *Prawiczka*. das rechte Händlein.

dexter, era, & tra, erum, & trum. *prawy* 1. *po prawey ręce*, *łaskaw*, *rostropny*,

pny; & ſub *roſtropnie.* recht, rechts, der auf der rechten Seiten ſtehet, erſprießlich, geſchickt, tüchtig, glücklich. *ſyn.* ingĕniōſus, ſāgax, ſōlers, induſtrius, proſper, fauſtus, fēlix, fortūnātus.

dexter ſenio. *Koſtek rzucenie ſzczęśliwe.*

dextĕra, dextra, æ, f. *prawa ręka, Manela.* die rechte Hand.

dextĕrè. *roſtropnie.* geſchicklich.

dexterior. *prawy.*

dextĕrĭtas, atis, f. *Roſtropność.* Geſchicklichkeit, Fleiß, Treue, Aufrichtigkeit.

dextimus, a, um. *prawy 1.* zur rechten Hand.

dextra ejus eſt. *Wiernek.*

dextrâ. *w prawo, po prawey Ręce.* zur Rechten.

dextrābus. ſub *prawy 1.*

dextrāle, is, n. *Manela.* ein Armband an der rechten Hand.

dextrālis, is, f. *Toporek 2.*

dextram jungo interjungo. *witam 3.*

dextrariolum, i, n. *Manela.* Armband.

dextrātio, onis, f. *Witanie.* Lenkung zur rechten Seite.

dextrè. *bacznie.* glücklich, fein, bequem, geſchickt, fleißig, treu, redlich, aufrichtig.

dextrŏchĕrīon, ii, n. *Manela.* ein Armband am rechten Arm, Armzierde.

dextrorſum, dextrorſus, *dextroverſum. w prawo.* nach der rechten Seite zu, rechter Hand wärts.

dextrum. *po prawey ręce.*

D I A

Di præpoſitio inſeparabilis reſpondet Polonicæ. *Roz.*

diăbāthra, æ, f. *gr. Patynka.* eine Gattung Pantoffeln bey den Griechen.

diăbāthrārius, i, m. *Szwiec, Patynkarz.* ein Pantoffelmacher, Schuſter.

diăbētes, æ, m. *gr. Hewar, Trcionka, Uriny zieczenie.* Harnfluß, Harngang, ein Heber, eine Sprütze.

diăbŏlè, es, f. *Potwarz.* eine Göttinn der Verläumdung.

diăbŏlicus, a, um. *gr. czartowſki.* teufliſch.

diăbŏlus, i, m. *gr. Czart, Potwarca, Oſkarżyciel.* der Teufel, böſe Feind, ein Verläumder.

diăchētum, i, n. *gr. Ciernie 3.* Weißdorn.

diăchȳtum, i, n. *gr. Wino ſlodkie.* ſüſſer Wein.

diăcōdium, i, n. *gr. makowa Maść* & ſub *z żelaza*, & ſub *żyła pulſowa.* ein Saft aus Mohnſaamen.

diăcŏnātus, us, m. ſub *Dyakon.*

diăcōnus, i, m. *gr. Dyakon.*

diăcŏpe, es, f. *gr. Rozcięcie.* Oeffnung.

diacopus, i, m. *gr. Upuſt.* Waſſergraben aus einem Fluß.

diactor, oris, m. *gr. Jednacz 1. Poſrzednik.* Unterbothe, Unterhändler.

diădēma, atis, n. *gr. Korona Królewſka, Przepaſka.* eine königliche Hauptbinde. *ſyn.* cŏrōna.

diadematicum forum. ſub *Koronowany.*

diădēmātus, a, um. *koronowany.* gekrönt.

diădĭcăſia, æ, f. *gr. Spor.*

diădŏchus, i, m. *gr.* ſub *Beryl* & *Naſtępca.* ein Edelgeſtein dem Beryll gleich.

diærēſis, is, f. *gr. Dział.* Zertheilung einer Sylben in zwey. item figura ſyllabam dividens, ut Aulai.

diæta, æ, f. gr. *Izba 1. Stołowa Izba, letne mieszkanie, Sad 1. Wieczernik, Skromność 3. Obrok.* Essen und Trinken, Lusthaus, Eßsaal, Ordnung im Essen und Trinken, Diät.
diætārius, ii, m. *obroczny 1. Stołowy, Prebendarz.* Tafeldecker, Kämmerling, Tischdiener.
diætētes, æ, m. gr. *Roziemca, Jednacz 2.* Verschreiber der Speiseordnung, ein Schiedsmann.
diætētica, æ, f. gr. *Skromność 3.* die vorschriebene Speiseordnung.
diætŭla, æ, f. *Wieczernik.* Speisesaal.
diaglaucion, ii, n. gr. *makowy Sok.* Augensalbe.
diaglyphĭce, es, f. gr. *Snycerstwo.* die Kunst eingegrabene Arbeit zu machen.
diaglyphicum opus. *Rycie wklęsłe.*
diăgōnia, diăgōnālis, diagonica linea. *Linia od Rogu do Rogu, węgielna Linia.* eine von einem Eck zum andern sich erstreckende Linie.
diăgramma, atis, n. *Rysowanie 2. Figury 2.* ein Entwurf, entworfene Form, Abriß.
diagrammismus, i, m. *Bierki Kostki.* ein Würfelspiel.
diăgrăphice, es, f. gr. *Malarstwo.* die Kunst etwas abzureißen.
diagridion, ii, n. gr. *Dyagryd.* eine purgirende Arzney.
diălectĭca, æ, f. gr. *Dyalektyka.* die Disputirkunst.
diălectus, i, f. gr. *Mowy iednego Narodu różność.* Mundart, Art zu sprechen.
dialeucon, i, n. gr. sub *Szafran 1.* eine Art von Saffran.

diălis. *iednodzienny.* eines Tags, auf einen Tag.
diallăge, es, f. gr. *Jednanie 2.* Vereinigung der Beweisthümer.
diălŏgĭcus. gr. *Rozmowy 1.*
diălŏgismus, i, m. gr. *Rozmowa.* ein Gespräch.
diălŏgista, æ, m. gr. sub *Rozmowny 1.* ein Redner.
dialogum habeo. *rozmawiam.* ein Gespräch halten.
diălŏgus, i, m. gr. *Rozmowa 1.* ein Gespräch, Unterredung.
diălūtensis. *błocisty.*
diălўsis, is, f. & dialytŏn, i, n. *figura, aliter* Asyndeton.
diămastīgōsis, is, f. gr. *Biczowanie.* ein Lacedämonisches Fest, daran die Knaben bey dem Altar der Diana gegeisselt wurden.
diămĕter, tri, f. gr. *Linia 3.* eine gerad durchgehende Linie.
diămōron. sub *Morwa Owoc.*
diănāria, æ, f. *Bylica.* Beyfuß.
diănōme, es, f. gr. *Dział.* Abtheilung, Zertheilung.
diăpasma, diaplasma, atis, n. gr. *Perfumy.* ein wohlriechendes Kraut, die Kleider und Betten damit zu bestreuen.
diăpensia, æ, f. *Zankiel, Łyszczak ziele.*
diăphănus, a, um. gr. *przezroczysty.* durchscheinend, durchsichtig.
diăphŏra, æ, f. gr. *Różność.* Unterscheid.
diăphŏrĕticus, a, um. gr. *purguiący.* zum Durchdünsten bewegend, helfend, Schweißtreibend.
diăphragma, atis, n. gr. *Przegroda 1. Błona 3.* Unterscheid, das Brustfell im Leibe.

diăpſalma, atis, n. *gr.* ſub *Boże day to*, & *Przeſtanek*. Abſatz im Geſang, das Pauſiren.

diārium, ii, n. *Dziennik 1. Obrok 1.* Tagskoſt, Commißbrod, ein Tagbuch, Verzeichniß, Regiſter auf alle Tage.

diarrhœa, æ, f. *gr. Biegunka 1.* der Bauchfluß, Ruhr, Durchfall.

diarrhȳtum, i, n. *gr. Mokrzyny.*

diarthrōſis, is & eos, f. *gr. Spoienie.* die Zuſammenfügung der Gelenke.

diasphendŏne, es & is, f. *gr.* ſub *roztargać.* eine gewiſſe Art bey den Perſern die Malefizperſonen hinzurichten, da ſie die Gipfel zweyer Bäume herab zogen, die Perſonen mit Händen und Füßen feſt daran banden, und alſo, wenn die Bäume hinauf ſchnellten, von einander reißen ließen.

diaſtema, atis, n. *gr. Przeciąg.* Weite, Zwiſchenweite.

diaſtĕmăticus, a, um. ſub *Przeciąg.* die Worte lang hinaus dehnend.

diaſtŏle, es, f. *figura Poëtica, quæ ſyllabam naturâ brevem producit.* Item *nota orthographica dicta* Comma. Unterſcheidung durch ein Comma, Verlängerung einer kurzen Sylbe.

diaſtȳlos, diaſtȳlus, diaſtyllon, i, n. *gr.* ſub *Filarowanie*, & *na Filarach.* weitſäulig.

diăſyrmos, diaſyrmus, i, m. *gr. Szyderſtwo.* Spottrede, oder Auslachung derjenigen Rede, auf welche man entweder nicht kann, oder nicht will antworten.

diăſyrticus, a, um. *gr. Szyderſki, uſzczypliwy.* ſpöttiſch.

diathēca, æ, f. *gr. Teſtament.* ein Teſtament.

diathēca, orum, n. *Dziedzictwo.*

diăthȳrum, i, n. *gr. Portyera, Słup 7.* Vorthüre, Schranken vor dem Haus.

diătŏnus, a, um. *gr. Przezgłownik.* ausgeſtreckt, ausgeſpannt, zweyſtimmig.

diătrētum, i, n. diatrēta, orum. *gr. toczone rzeczy.* ein gedrehetes Trinkgeſchirr.

diătrētārius, i, m. *Tokarz.* ein Drechsler.

diătrētus, a, um. *toczony, ſadzony 2.* gedrechſelt.

diătriba, æ, f. *gr. Szkoła 1. Obcowanie.* Uebung, Ort der Diſputation.

diaulŏdrŏmus, i, m. *gr. Zawodnik.* der im Streit- oder Wettplatz laufet.

diaulos, diaulus, i, m. *gr. Staje Dwoie*, Streit oder Lauf, eine gewiſſe Weite zwey Stadien ausmachend.

dībālo, as. *rozgłaſzam, rozwoływam 1. beczę.* bläcken wie ein Schaaf.

dibapha purpura. *Szarłat 4.* Purpur, ſo doppelt gefärbet wird.

dibăphus, a, um. *gr.* ſub *farbowany.* zweymal gefärbt.

DIC

Dĭca, æ, f. *gr. Pozew.* ein Rechtshändel.

dĭcācĭtas, atis, f. *Uſzczypliwość, Zartowność, Zart 2. 4. Szyderſtwo.* freches Plaudern, unnütze Plauderey, Spötterey. *ſyn.* Lŏquācĭtas, garrŭlĭtas.

dĭcācŭla, æ, f. *Swiegotka.*

dĭcācŭlus, a, um. *wielomowny.* ſchwätzig, plauderhaftig, ein unnützer Plauderer.

dĭcæŏdŏtes, æ, m. *gr. Surogator.* Urtheilsverfaſſer.

dĭcæŏlŏgia, æ, f. *gr. Obrona* 4. Billigmachung, Gerechtigkeit.
dĭcas. *rzekłbyś.*
dicasta, dicastes, æ, m. *gr. Sędzia.* ein Richter.
dĭcastĭcum, i, n. *gr. Sędziemu Podarek.* Gerichtsgebühr, Geld so den Richtern bey Ausgang des Processes gegeben wird.
dĭcātio, onis, f. *Poddanie, Przystanie, Przypisanie 1.* Zueignung, Ergebung, Weyhung.
dĭcātūra, æ, f. *Przypisanie 1.* Zuschrift.
dicatus, a, um. *poddany, przypisany, poświęcony.* zugeeignet, gewidmet, geweyhet.
dĭcax, acis, o. *żartowny, uszczypliwy, żwawy, Szyderz.* ein Lustigmacher, Schwätzer, Spottvogel.
dicenda tacenda. *co się nawinęło.*
dicendi genus. *Mowy Kształt.* Redensart.
dicendi ubertas, vis, copia, facultas. *Wymowa.* Beredtsamkeit.
dices hi, m. plur. à dix. *gr. Robacy w drzewie.* Holzwürmer, so sich im grünen Holz aufhalten.
dĭchalcum, i, n. *Kwartnik.* zwey Pfennige.
dichŏtŏmos, *vel* us, f. *gr.* sub *Półksiężyca.* der halbe Mond.
dĭchus, eos, *gr. dwugarcowy.* ein Maaß.
dĭcĭbŭlum, i, n. *Bayki* 1. ein Scherzwort, Mährlein.
dicis causâ, dicis gratiâ. *na oko, niedbale, dla obyczaiu, rzkomo, zmyślnie, w słowie,* & sub *Nowoksieżyny.* zum Schein, zum Vorwand.
dĭcĭtur. *powiadaią.* es wird gesagt.
dĭcō, as. *ofiaruię 3. przypisuię 3. poddaię się, zawieszam 2. obwieszczam 5. poświącam 1.* ergeben, widmen, zueignen, übergeben. *syn.* dēdĭco, consĕcro, săcro.
dĭcō, is. *mówię 1. każe do Ludu, naznaczam, czynię 5. podaię 9. obieram 2. powiadam, poświącam 1.* sagen, reden, sprechen, bestimmen, erwählen, zueignen, ergeben, widmen. *syn.* lŏquor, elŏquor, narro, ēnarro, rĕfĕro.
dico bona verba alicui. *winszuię.*
dico causam. *obwiniono mię.* vor Gericht das Wort sprechen.
dico diem alicui. *pozywam 1. stanowię 1.* einem einen gewissen Tag bestimmen.
dico in aliquem acerbè, graviùs, inclementer. *łaię.* schelten.
dico jus gladio alicui. *karzę.*
dico legem alicui. *uymuię kogo, stanowię 1.*
dico multam alicui. *skazuię winę.* eine Geldstrafe auflegen.
dico non rectè alicui. *bluźnię, złorzeczę.*
dico nummos, pecuniam, dotem alicui. *obiecuię 1,* Geld versprechen.
dico salutem alicui. *rozstaię się.*
dico sententiam, dico pro sententia. *wotuię.*
dico supremum, dico vale. *żegnam.*
dĭcondȳlus, i, m. *gr. dwukłykty.* Finger, so zwey Knebel hat, dergleichen alle sind außer dem Daumen, welcher nur einen Knebel hat.
dĭcor. *zowią mię.* ich werde genennt.
dĭcrŏtum, i, n. *gr. Nawa 11.* ein Schiff, das zwey Ruder auf einer Bank hat.
dicta aurea, laudabilia. *Sentencya 1.* sinnreiche kurze Reden.
dictamnum, dictamum, i, n. dictamus, i, m. *Dyptan 1. 2.* wilder Poley, Dyptam.

dictata, orum, m. *Pisanie powiadane.* was man zu lernen vorschreibt.
dictata excipio. *piszę po kim.*
dictatio, onis, f. *Powiadanie*, sub *powiadam* 3. das Angeben, Dictiren in die Feder.
dictator, oris, m. *Rządzca, Biesiadnik* 2. der etwas angiebt, Urheber einer That, der oberste Gewaltshaber zu Rom.
dictatorius, a, um. sub *Rządzca.* dem Dictatori gehörig.
dictatura, æ, f. sub *Rządzca.* das Amt des Dictatoris.
dicteria dico. *szydzę.* spotten.
dicterium, i, n. dictum falsum. *Sznypka.* Stichelwort, Spottrede.
dictio, onis, f. *Słowo, Mowa* 1. *Mówienie czego, Powieść, Przypowieść, Kazanie, Wyrok* 2. Rede, Vortrag, Spruch.
dictio causæ. *Obrona* 4. *Sprawianie się, Odprawianie.* Vertheidigung, Verantwortung.
dictio oratoria. *Kazanie.* Predigt.
dictio sententiæ. *Wotowanie.* Beyfall geben.
dictiōnārium, ii, n. sub *Słownik.* ein Wörterbuch.
dictiōsus, a, um. *żartowny.* schwatzhaft; wortreich.
dictito, as. *mawiam.* oft sagen, lehren.
dicto, as. *mówię z kim Pacierz, pokazuię* 1. *powiadam* 3. angeben, verlesen, lehren, sagen, langsam und deutlich dictiren oder vorsagen.
dicto pecuniam. *pożyczam* 2. leihen.
dictô citius. *rychło.* geschwind.
dictum, i, n. *Słowo, Powieść, Przypowieść, Żart, Uczynek.* Spruch, Wort, Rede, Sprichwort.
dictum est. *To wiedz.*
dictum factum. *rychło, zaraz.* eilfertig.
dictum vernile. *Szyderstwo.*
dictūrio, is, ire. *świerzbi mię Język.* gern reden wollen.
dictyŏthētum, dictiōton, i, n. *gr.* sub *siatkowy.* ein Gegitter.
didactron *vel* um, i, n. *gr.* *Kwartał.* Lehr- oder Schulgeld.
dĭdascălus, i, m. *gr.* *Mistrz, Nauczyciel.* ein Lehrmeister, Schulmeister.
didici. *zwykłem.*
dīditur. *rozchodzi się.*
dīdo, is. *rozdaię.* austheilen, zertheilen. *syn.* dīvido, distrĭbuo.
didōrum, i, n. *gr.* *dwupiędzista miara,* sub *piędzisty.* zwey Querhände lang, hoch und breit.
didrachma, æ, f. *didrachmum*, i, n. *Urt, Ośmak* 2. eine alte Münze, ohngefehr einen Ortsthaler werth, ein Gewicht von einem halben Loth.
dīdūco, is. *rosprowadzam, roszczepierzam, rozróżniam, rozdziewiam Gębę.* von einander ziehen, theilen.

DIE

Die. *we dnie.* bey Tage.
die cæca emo. *borguię mi.*
die oculata vendo. *za gotowe.*
die oriente. *rano,* frühe.
die crastini, die pristini, die proximi, die quinte, &c. *iutro & za kilka dni.*
die pristinè. dzień przedtym.
die quarte die quarti. za cztery dni, sub *onegda, za kilka dni, dnia trzeciego.*
die quarto. *dziś trzeci dzień.*
die vendere. *drogo.*
diĕcŭla, æ, f. *Dzionek.* eine kleine Zeit.

diegerticum, i, n. *gr. Eynał.* ein Gesang, so früh Morgens abgesungen wurde.
diem de die, diem ex die, in dies. *ode dnia do dnia.* von Tag zu Tag.
diem dico, do. *pozywam 1.* einen anklagen, vor Gericht citiren.
dierectò. nieszczęśliwie. unglücklich.
dierectus, a, um. *nieszczęśliwy, szubienicznik.* bös, unglücklich, gehenkt am lichten Galgen.
dierectus abi. idź do złego.
dies, ei. m. f. in plur. m. tantum. *Dzień 1. 2. 3. 7. 9. 11. Czas 1. Rok.* sub *Pozwanie.* ein Tag, Zeit. *syn.* Lux, Sol.
dies adscripta literis. *Data.* Tag des Briefschreibens.
dies artificialis. *Dzień 1.* Tag, so lange die Sonne scheinet.
dies civilis naturalis. *Dzień 1.* Tag von vier und zwanzig Stunden.
dies criticus, dies decretorius. *Dzień Lekarski.* gefährlicher oder guter Tag, aus welchem man von dem guten oder bösen Ausgang einer Krankheit urtheilen kann.
dies dicta mihi est. *obwiniono mię.*
dies fastus. *dzień sądowy.* ein Gerichtstag.
dies nefastus. *dzień nie sądowy.* da man kein Gericht hält.
dies in noctem vergens, moriens. *Wieczor 1.* der Abend.
dies medius. *Południe 1. 2.* der Mittag.
dies nascens. *świt.* der anbrechende Tag.
dies natalis. *dzień Narodzenia.* der Geburtstag.
dies noctibus æquare. *ustawicznie.*
dies lustricus. *dzień Chrzciny.* Tauftag.
dies solutionis. *dzień zapłaty.* Zahltermin, Zahltag.

dies festus. *dzień uroczysty, święty.* ein Feyertag.
dies profestus, negotiosus. *Roboczy dzień.* ein Werkeltag.
dies cæca. *dzień nie płatny.* kein Zahltag.
dies oculata. *dzień płatny.* ein Zahltag.
dies suprema, dies Domini. *dzień ostateczny, dzień Pański.* der Jüngste Tag, das Jüngste Gericht.
dies atri. *nieszczęśliwe dni.* unglückselige Tage.
dies dubius. *pochmurny dzień.* wenn es nicht recht hell ist.
dies illustris. *pogodny, jasny, dzień.* heller, lichter Tag.
dies Dominicus, Solis. *Niedziela.* Sonntag.
Lunæ. *Poniedziałek.* Montag.
Martis. *Wtorek.* Dienstag.
Mercurii. *Srzoda.* Mitwoche.
Jovis. *Czwartek.* Donnerstag.
Veneris. *Piątek.* Freytag.
Saturni. *Sobota.* Sonnabend.
dies ultimus, emortualis. *Smierć.* Tag des Todes.
diescit. *świta.* es wird helle, es taget.
diĕsis, is, f. *gr. Cedzenie.* Durchseihung, Viertelston.
diĕtĕris, idis, f. *gr. dwuletni czas.* Zeit von zwey Jahren.

DIF

Diffāmātus, a, um. *osławiony.* übel beschryen.
diffāmo, as. *osławiam, rozsławiam 2. rozgłaszam się.* in ein böses Geschrey bringen, schänden, ausschreyen, verläumden, berühmt machen, in Ruf bringen.

 Diffar-

Diffarrātio, *diffareātio*, onis, f. *Rozwód.* Ehetrennung, ein Opfer zwischen Mann und Weib, wenn sie sich scheiden ließen.

differcio, is. ire. *natykam, roztykam.* füllen, ausfüllen, voll stopfen.

differens. *różny.* unterschieden.

differenter. *różnie.* mit Unterschied.

differentia, æ, f. *differitas*, atis, f. *Różność.* Unterschied, Ungleichheit, Streitigkeit, Zwiespalt, Zank, Aufzug, Verzögerung.

differo, ers. *rożnoszę, rozgłaszam, rozrywam 2. roztargać, rozszarpać, rozbieraią, szczypię 4. łżę 1. ostawiam, pomieszać, przesadzam, odkładam 2. różny iestem.* aufschieben, verlängern, unterschieden seyn, aus einander tragen, hin und wieder treiben. *syn.* disto, dissentio, discrepo, tardo, cunctor, moror, procrastino.

differor. *ni go tam, ni go sam, szydzę z kogo.*

differt. *różność iest.* es ist ein Unterschied.

differtus, a, um. *pełen,* voll gestopft, angefüllt.

diffibulo, as. *rospinam.* aufschnallen, die Häftlein oder Bänder auflösen.

difficilè, difficiliter, *difficul*, difficulter. *trudno.* schwer, mühsam, kaum.

difficilis, is, c. *trudny, niedogodny, nieludzki, przykry 1. Dziwak.* schwer, streng. *syn.* arduus.

difficultas, atis, f. *trudność, Przykrość.* Schwierigkeit, Beschwerlichkeit.

diffidens. *niedowiarek.* mißtrauisch.

diffidenter. *niedowierzaiąc, boiaźliwie, wątpliwie.* mißtrauisch, verzagt.

diffidentia, æ, f. *Niedowiarstwo, Boiaźń.* das Mißtrauen.

diffīdo, is. *niedowierzam, Nadzieię tracić.* mißtrauen, nicht trauen, verzagen.

diffido, as. sub *odpowiadam 2.* Krieg ankündigen.

diffindo, is. *szczepam, przerywam 7. odkładam 3.* & sub *przesypiam się.* zerspalten, zerstücken, aufschieben.

diffingo, is. *odmieniam 1. przerabiam, przekow..., psuię.* umschmelzen, anders machen, eine andere Gestalt geben, abbilden.

diffinio lege *definio.*

diffissio, onis, f. *Odwłoka 2.* Aufschub.

diffissus, a, um. *zwłeczony.* aufgeschoben, zerspalten.

diffiteor, eri. *zapieram się.* läugnen, nicht geständig seyn.

difflagellātio, onis, f. *Biczowanie.* Geißelung.

diffleti oculi. sub *wypłakać oczy.* ausgeweinte Augen.

difflo, as. *rozdmuchnąć.* wegblasen.

difflor. *rozchodzi się.* zergehen.

diffluo, is. *rozpływam się.* zerrinnen, zerfließen, zerfallen.

diffluo lasciviâ, luxuriâ. *rospuszczam się* schwelgen, in allen Wollüsten sich herum wälzen.

diffluo otiô. *próżnować*, faullenzen.

diffluo risu. *od śmiechu się pukać.* sich schier zu Todte lachen.

diffluus, a, um. *rospływaiący się.* fließend

diffringo, is. *łamię co, rozłamuię.* brechen, zerbrechen, zerstücken.

diffūgio, is. *uciekam 1. rozbiegaią się.* von einander laufen, meiden, abschlagen versagen. *syn.* fūgio, aufūgio, effūgio

diffi

diffūgium, ii, n. *Rospierzchnienie.* die Zerstreuung, Flucht.
diffulmino, as. sub *roztrzaskać, rozstrzelać.* durch den Blitz von einander spalten, jagen.
diffundīto, as. prop. *rozlewam*, tr. *przemarnować.* ausgießen, verschwenden.
diffundo, is. *rozlewam 2. zlewam 4. przelewam 1. rozprowadzam, rospuszczam 9.* ausgießen, zerstreuen, vergießen, weit und breit ausbreiten, austheilen. *syn.* effundo, profundo, dispergo, dissīpo.
diffundo diem. odkładam 3.
diffundo faciem, vultum, animum. *rozweselam, wesoło patrzę.*
diffundor. *rozpływam się, rozchodzi się, rozrastam się.*
diffūsilis, is, c. *rozchodzisty, rostępny.* leicht auszubreiten.
diffūsio, onis, f. *Rozlanie.* Vergießung, Ausbreitung.
diffusum vinum. sub *zlewam* 4. abgezogener Wein.
diffūsus, a, um. *rozlany, rozłożysty, przestworny, szeroki, zwleczony.* ausgegossen, ergossen, ausgebreitet, weitläuftig, zerstreuet.

DIG

Digămus, i, m. *gr. Dwóyżon.* der zwey Weiber zugleich hat, oder zum andern mal verheurathet.
dīgĕrens. *rospędzaiący.* zertreibend.
dīgĕries, ei, f. *Rozłożenie.* Zertheilung, Eintheilung.
dīgĕro, is. *rozsadzam, rosprowadzam, sporządzam, rozliczam, rospędzam, rozkładam, rospowiadam, trawię 1.* ein jedes an seinen Ort tragen, eintheilen, zertheilen, in Ordnung stellen, verdauen. *syn.* ordĭno, distinguo, distribuo, dispōno. *vel* concŏquo.
dīgestio, onis, f. *Rozłożenie, Trawienie.* Eintheilung, Ordnung, Dauung, Verdauung.
digestioni accommŏdus. *strawny 2.* verdaulich.
dīgestus, us, m. *Szafowanie.* idem quod *digestio.*
dīgestus, a, um. *rozczosany.* ordentlich gestellt, eingerichtet, geordnet.
digitāle, is, n. *Naparstek.* Fingerhut.
digitalia, ium, n. *palczaste Rękawice.* Handschuh mit Fingern.
dīgitalis, is, c. *na Palec miąższy.* Fingersdick.
dīgitātus, a, um. *palczasty, pazurowaty.* der Finger hat.
dīgitellum, i, n. *Rozchodnik wielki.*
dīgitellus, i, m. *Paluszek, Rozchodnik wielki.* der kleine Finger, Hauswurz.
dīgiti in condylos complicati. *Kułak, Pięść 1.* die Faust.
digitis duobus, tribus, digitis eminulis. *Szczypką.*
digitis loqui. *v.* loquor digitis.
digitis stare. *na Palcach.* auf den Zehen.
digitorum percussione. *łacno.*
digitulus, i, m. *Paluszek.* ein Fingerlein.
digitum excedere. *Piędzią.*
digitum ostendere. *gardzę, Figę pokazuię.*
digitus, i, m. *Palec 1. 8. Pazur,* Finger, Zehe.
digitus auricularis. *Palec ostatni.* der kleine Finger.
digitus demonstratorius, salutaris, digitus silentii. *Palec wtóry.* Zeigefinger.

digitus famosus, impudicus, infamis, medius, verpus. *Palec trzeci.* der Mittelfinger.

digitus medicus, medicinalis, annularis. *Palec czwarty.* der Goldfinger.

digitus pedis. *Palec u nogi.* eine Zehe.

dīglădior, aris. *szermuię, biię się, wadzę się.* zanken, streiten, fechten. *syn.* pugno, prælior, certo, decerto, rixor, contendo.

dignanter. *łaskawie, uczciwie,* & sub *raczę 2.* würdiglich, gnädig.

dignātio, onis, f. *Dostoienstwo, Poczciwość, szanowanie, Uraczenie, Poszanowanie.* Würdigung, Ehrerbiethung, Ehre, Würde, Stand, Ansehen.

dignè, digniter. *godnie, uczciwie.* würdiglich, gebührend.

dignitas, atis, f. *Godność 1. Dostoienstwo, Powaga, Uczciwość, Wspaniałość, Uroda.* Hoheit, Würde, Ansehen, Ehre, Respect. *syn.* ēminentia, hŏnestas, hŏnor, splendor, dĕcor, dĕcus.

digno, as. *raczę 1. godnym rozumiem.* würdigen.

dignor, aris. *raczę 1. 2. czczę, zdobię 1. godnym być rozumiem.* würdigen, würdig achten. *syn.* hŏnōro.

dignōro, as. *cechuię, znaczę, rozeznawam.* ein Zeichen brennen.

dignosco, is. *rozeznawam.* von einem andern kennen, unterscheiden, erkennen.

dignus, a, um. *godny 1. 2.* & sub *przystoi co.* würdig, werth. *syn.* mĕrĭtus, prōmĕrĭtus.

dignus indignus. *lada kto,* sub *lada co.*

dīgrĕdior, eris. *odchodzę 1. odstępuię 1. 5. umieram, rozstaię się, rozchodzą się, unoszę się.* weggehen, abweichen. *syn.* discēdo, ăbeo, exeo, migro, dēmigro, excēdo, rĕcēdo.

digressio, onis, f. digressus, us, m. *Odstąpienie 2. Przechód, Rozstanie się.* Abweichung, Abschied, Ausschweifung in einer Rede.

Dii. *Boże móy.* die Götter. *syn.* sŭpĕri, Dīvi, Nūmina, Cælicŏlæ, Cælestes.

dijambus, pes Poëticus ex duobus Jambis constans.

dii boni, dii magni. *zaiste.*

dījūdĭcātio, onis, f. *Rozeznanie.* Entscheidung, Beurtheilung.

dījūdĭco, as. *rozsądzam 1. rozeznawam.* beurtheilen, schlichten, entscheiden. *syn.* judico, discerno, distingvo.

dījŭgātio, onis, f. *Rozłączenie, Rozprzężenie.* Ausspannung, Absonderung, Trennung.

dījŭgo, as. *rozłączam.* ausspannen, von dem Joch abspannen, absondern, trennen.

dījungo. v. disjungo.

dīlābida vestis. *Szata rzadka.*

dīlābĭdus, a, um. *rozlazły, słaby.* hinfällig, das bald zerreißt, oder aus einander gehet.

dīlābor, eris. *rozsypuię się 3. niszczeię rozbiegaią się, rozłażą się, rozchodzą się, rozlataią się, rozlata się.* von einander fallen, zerrinnen, zerlaufen, von einander gehen.

dīlăcĕrātio, onis, f. *Szarpanie, Rozszarpanie.* Zerreißung, Zerfetzung.

dīlăcĕro, as. *rozdzieram, rozszarpam* zerreißen, zerfetzen, verschwenden verderben. *syn.* discerpo, dīlănio dissĕco.

dīlāmĭno, as. *rozłupuię*. von einander ſpalten.
dīlancĭnātus, a, um. ſub *rozſzarpać*. zerfetzt, zerriſſen.
dīlănio, as. *rozſzarpać, roztargać*. zerſtücken, zerhauen, zerfetzen, zerfleiſchen, zerreißen.
dīlăpĭdo, as. *rozproſzam, przemarnować*. verſchwenden, verthun, durch die Gurgel jagen. *ſyn*. diſperdo.
dīlargior, īris. *rozdaię*. verſchenken, reichlich austheilen.
dīlātātio, onis, f. *Rozſzerzanie*. Ausbreitung, Erweiterung, Ausdehnung, Oefnung.
dīlātio, onis, f. *Odwłoka* 1. *Sublewacya*. Aufzug, Aufſchub, Friſt.
dīlāto, as. *rozſzerzam* 1. 2. *rozwodzę ſię*. ausbreiten, erweitern, breit machen, aufſchieben. *ſyn*. extendo, propāgo.
dīlātor, oris, m. *Odwłóczyciel*. ein Aufzieher, Säumiger, der gern verzögert.
dīlātōrius, a, um. *odwłoczny*. verzögernd, von einer Zeit zur andern aufziehend.
dīlătrantes ſub *rośpieram ſię*.
dīlaudo, as. *chwalę* 2. ſehr loben. *ſyn*. laudo, deprædĭco.
dīlăxo, as. *rozkraczam*. weit machen.
dīlectio, onis, f. *Miłość* 2. die Liebe. *ſyn*. Amor.
dīlector, oris, m. *Miłośnik* 1. ein Liebhaber.
dīlectus, a, um. *Kochány*. geliebet.
dīlectus, us, m. *Zbieranie* 4. Erwehlung.
dīlēgo, as. *rozſyłam*. abſchicken.
dilemma, atis, n. *gr*. *Dowód* 1. ein Schluß.
diligens, entis, o. *pilny* 1. *miłuiący*. liebend, emſig, fleißig. *ſyn*. impĭger, ſēdūlus, ſtŭdĭōſus, induſtrius, ſōlers, gnāvus, aſſĭduus, attentus. *phr*. ſegnĭtiem fŭgĭens; dēſĭdiam exōſus, pĕrōſus, deteſtans ōtia, multæ ſēdŭlĭtātis hŏmo.
diligens ſui. *Miłośnik ſamego ſiebie*.
dīlĭgenter. *wyborem, bacznie, pilnie*. emſig, fleißig. *ſyn*. ſtŭdĭōſē, ſēdŭlò, nāvĭter, aſſĭduē.
dīlĭgentia, æ, f. *Brak, Pilność*. Fleiß, Sorgfalt. *ſyn*. ſtŭdium, ſēdŭlĭtas, induſtria, ſōlertia, cūra.
diligentia minuta, accuratiſſima. *Wytwarzanie*.
dīlĭgo, is. *miłuię* 1. *rozcinam*. lieben, zertheilen. *ſyn*. ămo, dēpĕreo. *phr*. ămore ardeo, tĕneor, căpior, ūror, flăgro, incendor.
dilŏgia, æ, f. *gr*. *Mowa wątpliwa*. eine zweifelhafte Rede.
dīlōres. ſub *ſtreſiſty*. gewiſſe Art von Kleidern, welche mit zwey Riemen oder Schnüren zuſammen gebunden werden.
dīlōrĭco, as. *Rozdzieram* 1. Riemen auflöſen, zerreißen.
dīlūceſcit, dīlūcŭlat, dīlūcŭlaſcit, dīlūcŭlavit. *świta, oświtło, iaſna rzecz, iaśnieie*. tagen, tag werden, anfangen zu tagen.
dīlūcĭdè. *wyrozumnie* 1. *iaſno*. klar, hell, deutlich.
dīlūcĭdo, as. *obiaśniam*. erklären, erläutern.
dīlūcĭdus, a, um. *iaſny* 1. 2. klar, heiter, deutlich, verſtändlich. *ſyn*. lūcidus, clārus, nĭtĭdus, perſpĭcuus, conſpĭcuus, mănĭfeſtus, ăpertus, nōtus.

dīlūcŭlō. *rano, przededniem.* am Morgen frühe, mit dem allerfrühesten.

dīlūcŭlum, i, n. *Swit.* der anbrechende Tag, Morgenröthe. *syn.* aurōra, lux prīma, māne.

dīlūdium, ii, n. *Fryszt 1.* die Zeit, da man keine Schauspiele hält.

dīluo, is. *rozmaczam, rozczyniam, rozrzedzam, roztwarzam, rozpuszczam 5. wniwecz obracam, przyprawiam 3. oczyściam 2. 3. spłókać, zbiiam czyi dowod.* wässern, einweichen, befeuchten, benetzen, vermischen, auslöschen, abwaschen, austilgen. *syn.* ēluo, abluo, tergo, abstergo, *vel* confūto, rēfūto.

dīlūtum, i, n. *roztworzone, Wino mięszane, Infuzya.* vermischter Trank, Wein mit Wasser vermischt.

dīlūtum Absinthii. *Piołunek.* Wermuthwein.

dīlūtus, a, um. *roztworzony, rzadki 1.* gemischt, temperirt, vermengt.

dīlŭviālis, e, c. sub *Powódź.* das überschwemmt.

diluviem facio. *rozrzedzam.*

dīlŭvies, ei, f. *Rozmoczenie, Powódź.* Ueberschwemmung.

dīlŭvio, as. *zalewa Rzeka.* überschwemmen.

dīlŭvium, ii, n. *Powódź, Potop.* Sündfluth, Wasserfluth, Ueberschwemmung.

DIM

Dīmăchæ, arum, m. *Zołnierz lekki.* Dragoner, welche zu Pferd und Fuß dienen.

dīmădeo, es. *taię 3.* zerfließen, zergehen, zerschmelzen.

dīmāno, as. *rozlewam, rozchodzi się co, slyng, rozgłasza się.* zerfließen, zerrinnen.

dīmensio, onis, f. *Rozmierzanie.* Ausmessung, Abmessung.

dīmensus, dimētātus, dīmētītus, a, um. *rozmierzony, wymierzony.* abgemessen.

dimetiens linea. *Linia 3.*

dīmētior, iris. dīmētor, aris. *dzielę 1. rachuię 1. mierzę 1. rozmierzam.* messen, abmessen. *syn.* mētior, mensūro.

dīmĭcātio, onis, f. *Potyczka, Niebespieczeństwo.* Streit, Kampf, Schlacht, Treffen. *syn.* pugna, certāmen, conflictus.

dīmĭco, as. *potykam się 4. rospieram się.* streiten, kämpfen, fechten. *syn.* pugno, certo, decerto, confligo, congrĕdior, bellum gĕro.

dīmĭdia ex parte. *pół.* der halbe Theil.

dimidiam in partem. dīmĭdiātim. *na poły.* auf die Hälfte.

dīmĭdiātus, a, um. *na pół podzielony.* halb getheilet.

dīmĭdium, dīmĭdiātum, i, n. *pół, Połowa.* der halbe Theil, die Hälfte.

dīmĭdio, as. dīmĭdium facio. *dwoię, Połowicę czynię.* theilen, zwey gleiche Theile machen.

dimidium supra tres. *półczwarta.*

dimidio carius. *na Połowę drożey.* um die Hälfte theurer.

dimidio minus. *na połowę taniey.* um die Hälfte wohlfeiler.

dimidium facti, qui bene cœpit, habet. *kto dobrze poczyna, iuż połowę odbył.* wenn man eine Sache wohl angreift, ist sie schon halb gethan.

dīmĭnuo, is. *umnieyszam, uymuię 6. poniżam, ponieważam, wybiiam 10. zbiiam 10.* mindern, verringern, schwächen, geringer

geringer machen. *ſyn.* mĭnuo, immĭnuo, attĕnuo, extĕnuo, dētrăho, dĕmo, aufĕro.

diminuitur. *ubywa.* es gehet ab, mangelt.

dīmĭnūtio, onis, f. *Umnieyſzenie, Uyma, poniżenie.* Minderung, Verkleinerung, Abzug, Abbruch.

dīmĭnūtio mentis. *Szaleńſtwo 1* ſub *zapamiętywam ſię.* wenn einem der Verſtand vergeht.

dīmĭnūtivum, i, n. diminutiva verba & nomina, *quæ themătis ſignificationem minuunt, ut:* ſorbillo, homunculus, muliercula. Verringerungswort, ſo eine Sache kleiner vorſtellet, als von dem es hergeleitet wird, als z. E. ein Menſchlein, Weiblein.

dīmĭnūtus, a, um. *nie cały,* & ſub *natyrana.* geſchwächt, gemindert.

dīmiſſio, onis, f. *Odprawa 1. 2. Rozeſtánie.* Urlaub, Loslaſſung, Entlaſſung, Verſendung, Verſchickung.

dimiſſoriæ Litteræ. Świadeczny Liſt, Formaty. Apoſtelbrief in Apellationsſachen, Abſchiedsbrief, Entlaſſungszettel.

dīmiſſus, a, um. *odprawiony, puſzczony, wypuſzczony, rozeſłany.* entlaſſen, beurlaubt, verſchickt, ausgebreitet, geendigt.

dīmitto, is. *roſpuſzczam 1. 2. puſzczam 3. wypuſzczam 1. opuſzczam 1. 2. rozſyłam, odprawiam 2. upuſzczam 2. 6.* hin und her verſchicken, beurlauben, entlaſſen, Abſchied geben, abdanken, von ſich laſſen, gehen laſſen, nachlaſſen, fahren laſſen, verſäumen. *ſyn.* mitto, rĕmitto, ōmitto.

dimitto circa, dimitto circum. *obſyłam.*

dīmŏveo, es. *oddalam, odpycham, ſkładam winę, poruſzam, rozruchać.* verrucken, wegthun, wegheben, wegſtoſſen, wegräumen, abwenden, abkehren. *ſyn.* rĕmŏveo, pello, dēpello, ăbălieno, dētrūdo.

dīmŏveor. *odmieniam 3. nawodzić ſię daię.*

dīmyxos, dimyxus, i, m. f. *gr.* ſub *Lampowy Noſek.* Leuchter, darauf zwey Kerzen ſtecken.

dīnoſco, *vide* dignoſco.

dīnŭmĕrātio, onis, f. *Wyliczanie.* Zählung, Abzählung.

dīnŭmĕro, as. *liczę, odliczam, płacę.* zählen, abzählen. *ſyn.* nŭmĕro, ēnŭmĕro, rĕcenſeo, percenſeo.

DIO

Dĭŏbŏlāris, e. c. diŏbŏlus, a, um. *dwupieniężny, podły.* einen Groſchen werth.

diŏbŏlus, i, m. diobolum, i, n. ſub *Szelągi cztery.* ein Doppelſchilling.

dioctæ, diogmītæ, diocmītæ, dioctonītæ, hi. *gr. Żołnierz lekki.* leicht gerüſtete Soldaten zum Nachhauen.

diœcēſis, is, eos, f. *gr. Biſkupſtwo 2. Powiat 2.* Verwaltung, Decanat, Bißthum, Stift, Gebiet der Biſchöfe, ſo weit ſich daſſelbe erſtrecket.

diœcētes, æ, m. *gr. Sprawca.* ein Verwalter.

diŏmēdeă avis. *Rybitw.* ein Reiger, Raubvogel.

diŏnȳſia, orum, n. *gr. Mięſopuſt.* Bacchusfeſt, Faſtnacht, Carneval.

dionyſiăcus, i, m. *gr. Kuglarz.*

dionyſias, adis, f. *gr. Kamień od Piiańſtwa.* ein ſchwarzer Edelgeſtein mit röth-

röthlichen Flecken, welcher der Trunkenheit widerstehen soll.

dionysonymphas, adis, f. *gr. winne ziele.* ein Kraut.

diopetes, is, f. *gr. żaba dzdżowa.* eine Art von Fröschen, welche nach der alten Heyden Meynung der Jupiter regnen ließ.

dioptra, æ, f. *gr. Rura 4.*

dioptrice, es. dioptrica, æ, f. *gr. Perspektywa.*

dioryx, ygis, m. *gr. Rów 2.* Wassergraben.

diota, æ, f. *gr. Bania 1. Kruż.* ein Weingeschirr von Erden mit zwey Handhaben.

diox, ocis, m. *Wyz.* eine Art von Fischen.

DIP

Diphtera, æ, f. *gr. Pargamin, Kożuch.* Geißfell.

diphthongus, i, f. *gr. dwugłosna Litera.* Zusammenfügung zweyer Vocalium.

diphris, diphyis, eos. *gr.* sub *Mieszaniec 2.*

diphryx, ygis, m. *gr. mosiężne Odmioty.*

diplasiasmus, i, m. *gr. Dwoistość.*

diplinthius, a, um. *gr. sciana we dwie Cegle.* zwey Ziegel dick.

diplois, idis, f. *gr. Szata podszyta.* doppelter gefütterter Mantel, Reiterkappe.

diploma, atis, n. *gr. Buła 1. Mandat, Alembik 2. Paszport, podwoyny List.* Gewaltsbrief, Freyheitsbrief, Patent, Distillirhafen.

diplomatica officina. *Kancelarya.* Canzley.

dipnitis, idis, f. *gr. Szata biesiadna.* ein Kleid, das man bey einer Gastung anlegt.

dipondiarius, dipondium, *vide* dupondiarius, dupondium.

dipsacus, i, m. dipsacon, dipsacum, i, n. *gr. Szczeć 1. 2. 3. Grepla, Ciernie 3. Uryny cieczenie, pragnienie czyniący,* Weberkarten, Kartendistel.

dipsas, adis, f. *gr. Wąż maluczki.* eine giftige Schlange.

dipseticus, a, um. *gr. Pragnienie czyniący.* Durst vermehrend.

dipteros, *vel* us, m. f. *gr.* sub *Filarowanie.* zwey Flügel habend.

diptoton, i, n. *nomen duos tantum casus habens.* ein Wort, so nur zwey Casus hat.

dipticha, orum, n. *gr. Reiestr 6. Książki Kamienne.* ein Buch von zwey Blättern.

DIR

Diradio, as. *rosprowadzam, rozczepierzam,* & sub *promienie wypuszczam.* aus einander legen, zerlegen und in Ordnung setzen, strahlicht machen.

diræ, arum, f. plur. *Furye.* die Furien.

diræ exsecrationes. *Przeklęctwo.* Verfluchung.

directarius, ii, m. *Złodziey.* ein heimlicher Dieb.

directè, directim, directò. *prosto 1. 2.* gerad, richtig, schnurgleich.

directio, onis, f. *Prostowanie, Rychtowanie, Tynkowanie.* Richtung, Leitung, Führung.

directum, i, n. *Prost.* gleich und recht.

directura, æ, f. *Tynkowanie.* Richtung.

directus, a, um. *prosty 1.* recht, gerad, geleitet, gerichtet.

diremptio, onis, f. diremptus, us, m. *Rozerwanie, Rozłączenie,* sub *rozdaię,* & sub

& sub *przeglądam*. Absonderung, Entscheidung, Trennung.

dĭremptus, a, um. *rozerwany, rozłączony*. abgesondert.

dĭreptio, onis, f. *Rozszarpanie, Roztarganie, Szarpanie, Pustoszenie*. Plünderung.

dĭreptor, oris, m. *Rozbóynik, Łupiezca, Pustoszyciel*. ein Räuber, Verwüster.

direptus, us, m. *Rozbóy*. Raubung.

dĭribeo, es, dĭribo, is. *rozdaię, rozcinam*. austheilen, zertheilen.

dĭrĭbitio, onis, f. *Rozdawanie*. Austheilung.

dĭrĭbĭtor, oris, m. *Krayczy & Rozdawacz*, sub *rozdaię*. Austheiler, Auszahler, Vorschneider.

dĭrĭbĭtōrium, ii, n. *Popisu Żołnierskiego mieysce, Okaski mieysce*. Musterplatz, da man die Soldaten mustert und bezahlt.

dĭrĭgeo, es. *martwieię*. erstarren, erstaunen.

dĭrĭgo, is. *kieruię, zmierzam, miarkuię, prostuię, mierzę 2. narychłować, składam Grot, szykuię 1. rozcinam, tynkuię*. gleich, eben machen, richten, lenken, schicken. *syn*. rĕgo, ordĭno, compōno, dispōno, tendo.

dĭrĭmo, is. *rozwadzam, rozrywam, przerywam 1. 2. rozstrzygnąć 2. rozeymuię, dzielę 2. zwłaczam 1. odkładam 3. przeglądam, targam 1*. zertheilen, scheiden, entscheiden, trennen, absondern. *syn*. dĭvĭdo, distrāho, sēpăro.

dĭrĭmor. *odległy iestem*.

dĭrĭpio, is. *rozrywam, rozchwycić, rozszarpać, roztargać, targam 1. plondruię, wyłupuię 1. pustoszę*. rauben, hinwegreißen, plündern. *syn*. răpio, prædor, deprædor, pŏpŭlor, dēpŏpŭlor, vasto.

dĭrĭtas, atis, f. *Nieludzkość, Srogość, Okrucieństwo, Surowość*. Grausamkeit. *syn*. crūdēlĭtas.

dĭrumpo, disrumpo, is. *rozrywam, przerywam 1. targam 1*. zerbeißen, zerbrechen, zertrennen, zerreißen.

dĭrumpor. *padam się, pukam się, rospuknąć się*. ich möchte mich zerreißen.

dĭruncio, is. diruncino, as. *chędożę, wyczyścić*. abwischen, säubern, abfegen, abhobeln, zerspalten.

dĭrŭo, is. *rozwalam*. einreißen, niederbrechen, niederfällen. *syn*. ēverto, destrŭo.

diruptio, onis, f. *Rozerwanie, Rospuknienie*. Zerreißung.

dĭruptus, a, um. *przepukły*. zerrissen, zerbrochen.

dĭrus, a, um. *okrutny, srogi, straszliwy*. grausam, greßlich, wild, schrecklich. *syn*. ătrox, crūdēlis, dūrus, sævus.

DISC

Dis, præpositio inseparabilis, ut Polonica *Roz*.

dĭs, adject. ditis, c. *bogaty*. reich.

dis ditis, subst. *Lucyfer*. ein Höllengott.

discalceātus, a, um. *Bosak 1*. barfuß.

discalceo, as. *zzuwam*. die Schuhe aus- oder abziehen.

discăpēdino, as. *rozczepierzam*. aufthun, aufsperren.

discăveo, es. *chronię się*. sich sehr hüten.

discedo, is. *odchodzę 1. Rozbrat czynię, rostępuię się, przestaię 1. rozróżnili się, rozchodzę się, zapamiętywam się, umieram 1*. weichen, davon weichen, hinweg gehen, abschneiden, abtreten, sterben,

ſterben, vergeſſen werden, Freundſchaft reißen. *ſyn.* abeo, abſcēdo, cēdo, rĕcēdo, excēdo, migro, dēcēdo.

diſcēdo a mente. *Zachwycenie cierpię.* unſinnig, verzuckt werden.

diſcedo ad. *udaię ſię na.*

diſcedo in duas factiones, partes. *rozdwaiam ſię.* einer andern Meynung ſeyn.

diſcedo in ſententiam. *zezwalam.* eines Meynung beyſtimmen.

diſceptātio, onis, f. *Spór, Przegadywanie ſię.* Streit, Zank, Streitigkeit, ſtreitiger Handel.

diſceptātiuncŭla, æ, f. *Przegadywanie, Cwiczenie.* ein kleiner Streithandel.

diſceptātor, oris, m. *Jeduacz, Rozſądnik, Rozięmca.* Schiedsmann.

diſcepto, as. *roſpieram ſię, przegadywam ſię, rozſądzam, roztrząſam, prawuię ſię.* zanken, ſtreiten, diſputiren, entſcheiden, ſchlichten, erörtern. *ſyn.* diſpŭto, contendo, certo, dēcerto.

diſcerno, is. *rozeznawam, rozeymuię, dzielę 1. 2.* unterſcheiden, abſondern, entſcheiden. *ſyn.* dĭjūdĭco, diſtinguo, internoſco, dīvĭdo, diſcrīmĭno.

diſcernĭcŭlum, i, n. *Różność 1. Przedzielenie.* Unterſchied, Haarnadel.

diſcerpo, is. *drapię 1. rozdzieram, roztargać, rozſzarpać.* zerreißen, zertheilen *ſyn.* dīlăcĕro, dīlănio, diſſĕco, diſcindo, lăcĕro.

diſcerptio, onis, f. *Rozſzarpnienie, Roztargnienie.* Zerreißung, Zertheilung.

diſceſſio, onis, f. *Odeſcie, Rozwód.* Abweichung, Hinfahrt, Eheſcheidung.

diſceſſionem facio. *odchodzę 1.* weg gehen.

diſceſſus, us, m. *Odeſcie, Odiazd, Rozſtanie, Smierć 1.* Abſchied, Abtritt, Wegziehung, der Tod.

diſceſſus cæli. *Rozſtąpienie.* Auf= und Voneinanderthuung des Himmels.

diſceus, ei, m. *gr. Miotła na Niebie.* ein runder Comet.

diſcĭdium, ii, n. *Rozłączenie, Rozſtanie, Rozbrat, Rozwód, Przedział.* Zertrennung, das Scheiden, Spaltung, Trennung, Zwieſpalt, Uneinigkeit, Eheſcheidung.

diſcinctus, a, um. *roſpaſany, niedbały 1. niewieſci 2. żołnierz wytrąbiony.* aufgegürtet, aufgeſchnallt, lüderlich, hinläßig, ein abgedankter Soldat.

diſcindo, is. *rozcinam, rozrywam, rozdzieram 1. przerębuię, ſztukuię 1. przekrawam, przecinam.* zertrennen, zerhauen, zerſchneiden, in Stücken zerreißen. *ſyn.* ſcindo, ſĕco, diſcerpo, divello.

diſcingo, is. *roſpaſuię, odpaſuię, ſkładam kogo.* aufgürten, entgürten, auflöſen.

diſciplīna, æ, f. *Cwiczenie 1. Karanie, Karność 1. 2. Wychowanie, Uczenie, Nauka 1. Przykład, Sekta, Diſcyplina.* Zucht, Unterweiſung, Aufſicht, Lehre, Lehrkunſt, Secte, Exempel, Beyſpiel, Art, Weiſe, Manier, Geiſſelung. *ſyn.* ars, doctrīna, ſcientia.

diſcīplīnābĭlis, e, c. *naukom ſłużący, poiętny 3.* erlernlich, was man lernen kann.

diſciplinālis, e, c. *poiętny 2.* zur Zucht, oder Unterweiſung gehörig, Kunſtmäßig.

diſciplinātus, a, um. *ćwiczony.* wohl gezogen oder unterwieſen, ſittſam.

disciplinōsus, a, um. *ćwiczony*, *karny*, *poigtny* 1. Zucht annehmend, der viele Lehrschüler hat.

discipŭlātus, us, m. sub *Uczeń*. der Lehrjungenstand, Lehrjahre, Lehrzeit.

discipŭlus, i, m. *Uczeń.* ein Lehrknabe, Schüler, Lehrjunge.

disclūdo, is. *przedzielam*, *odłączam*, *dzielę* 2. ausschließen, absondern, scheiden. *syn.* disjungo, sēpăro.

disclūsio, onis, f. *Przegroda*, *Oddzielenie.* Absonderung, Ausschließung.

disco, is. *uczę się*, *wyrozumiewam*, *zrozumiewam.* lernen, sich berichten lassen, erfahren, begreifen. *syn.* ēdisco, stŭdeo, addisco, perdisco, percĭpio. *phr.* artibus ingĕnuis văco. Mūsas cŏlo, stŭdiis intendĕre mentem. Stŭdiis dărĕ tempŏra. Mūsis servīre.

discŏbŏlus, i, m. sub *Kamień* 7. Scheibentreiber, der mit Steinen oder Platten wirft.

discolor, oris, adject. o. *discŏlōrius*, *discŏlōrus*, a, um. *różny*, *pstry*. buntfärbig, von mancherley Farben, mancherley, unterschieden. *syn.* cŏlōre dispar, vărius, dissĭmĭlis, dīversus.

discondūcit. *szkodzi.* schaden, schädlich seyn.

disconvĕnio, is. *nie zgadzam się.* übel überein kommen, sich nicht schicken, ungleich uneinig seyn.

discooperio, ire. *odkrywam.* nicht bedecken, aufdecken.

discŏquo, is. *rozwarzam.* kochen, wohl kochen, lange kochen lassen, verkochen.

discordābĭlis, e, c. *niezgodny.* widersinnig, uneinig, widerwärtig.

discordia, æ, f. *discordĭtas*, atis, f. *discordantia*, æ, f *Niezgoda.* Zwietracht, Uneinigkeit, Zank, Widerwillen. *syn.* dissensus, dissensio, dissĭdium; contentio, rixa, lis, pugna.

discordias facio. *wadzę drugich.* Uneinigkeit stiften, machen.

discordiālis, *discordiōsus*, *discordis*, is. discors, ordis, o. *niezgodny.* unruhig, uneinig, zänkisch, zwiespaltig, zur Uneinigkeit geneigt, uneins, entgegen, zuwider.

discordo, as. *niezgadzam się*, *różny iestem*, *rozróżnili się.* übel zusammen stimmen, uneinig, zwistig, zwiespaltig seyn.

discrĕpans. *zadzieraiący.* unterschieden.

discrĕpantia, æ, f. *Niezgoda*, *Różnienie*, *Proporcya zła.* Unterschied, Uneinigkeit, Mißhelligkeit.

discrĕpĭto, discrĕpo, as. *niezgadzam się. różnie*, *zadzieram*, *odstępuię*, *rozróżnili się.* nicht zusammen stimmen, uneins seyn, nicht überein kommen. *syn.* dissentio, dissĭdeo, disto, differo, sum dissĭmilis, dispar.

discrētè, *discretim.* *rozdzielnie.* unterschiedentlich, absonderlich, mit Unterschied.

discrētio, onis, f. *Różność.* Unterscheidung, Absonderung † Bescheidenheit, Höflichkeit.

discrētor, oris, m. *Rozsądnik.* ein Unterscheider, Richter.

discrētus, a, um. *rozdzielny.* unterschieden, abgesondert † höflich, manierlich, vernünftig. *syn.* distinctus, dīvīsus, dispunctus, rĕmōtus.

discrīmen, ĭnis, n. *Przedział* 1. 2. *Różność*, *Niebespieczeństwo*, *Spór* 1. *Brak.* der Unterschied, Gefahr, kleiner Streit.

discrī-

discrīminālе, is, n. *Przedzielnica.* Haarnadel.

discrīminātim. *różnie.* unterschiedentlich, mit Unterschied.

discrīminātio, onis, f. *Rozłączenie.* Unterscheidung.

discrīminator, oris, m. *Przedzielacz, Dzielca.* der etwas unterscheidet, ein Richter.

discrīminātus, a, um. *rozdzielny.* unterschieden.

discrīmino, as. *różnym czynię, dzielę 2.* unterscheiden, entscheiden. *syn.* distinguo, discerno.

discrŭcio, as. *męczę 1.* plagen, peinigen, quälen, martern. *syn.* crŭcio, torqueo, vexo.

discrŭcior, aris. *boleię 2. gryzę się.* sehr geängstiget oder gequälet werden, sehr im Gemüth bekümmert seyn.

discŭbĭtōrius, a, um. *Leżeniu służący.* zum Tischsitzen gehörig.

discŭbitus, us, m. *Siedzenie u stołu.* das Tafel halten.

discŭbo, as. *leżę 2.* sich schlafen legen, niederlegen.

discumbitur, discubitum itur. *siadaią.* sich zu Tische setzen.

discumbo, is. *siedzę u stołu.* zu Tische sitzen.

discŭneo, as. *Klinem rozbiiam, szczepam.* spalten.

discŭpio, is. *żądam 2.* inständig und heftig begehren, sehr wünschen.

discurro, is. *przebiegam się, przeieżdżam się 2. rozbiegaią się, rozważam 1. rozwodzę się, dyszkuruię.* hin und wieder laufen, aus einander laufen, unterreden † Gespräch halten.

discursātio, onis, f. *Buianie.* das Herumlaufen.

discursātor, oris, m. *Przebiegacz.* ein Umläufer.

discursim. *tam y sam, prętko.* mit Hin- und Wiederlaufen † Gesprächweise.

discursio, *discursĭtātio*, onis, f. *Przebieganie, Wycieczka.* das Herumlaufen.

discurso, as. *przebiegam się.* oft hin und her laufen, herum laufen.

discursus, us, m. *Rozbieżenie, Przebieganie, Rozmowa.* das Hin- und Herlaufen † ein Gespräch.

discus, i, m. *gr. Kamień ciskaniu służący, Misa płaska.* eine Platte, Wurfscheibe, Teller, ein Tischkorb.

discussio, onis, f. *Roztrząsanie, Rospędzanie, Rozrywanie, Rozleganie, Badanie, Rachunek.* fleißige Erwägung, Nachforschung, Betrachtung, Ergründung einer Sache, Untersuchung der Rechnung.

discussor, oris, m. *Badacz, Podskarbi, Popisowy 2.* ein Erforscher.

discussōrius, a, um. *rospędzaiący.* das die Kraft hat aufzulösen, zu vertheilen, zu vertreiben.

discŭtio, is. *rospędzam, rozbiiam 1. 8. przerywam 1. roztrzeźwić.* erschüttern, zerschmettern, vertreiben, verjagen, vertheilen, zertrennen, zerstreuen, erwägen, erforschen, betrachten, ergründen. *syn.* dispello, rĕmŏveo, excŭtio, exămino.

discŭtitur. *rozchodzi się.*

disertè, disertim. *wyraźnie, wymownie.* beredt, mit zierlichen Worten, eigentlich, ausdrücklich, deutlich. *disertio,*

dissertio, onis, f. *Dział.* Aussonderung, Ehetrennung.

dissertitudo, inis, f. *Wymowa.* Beredsamkeit, Wissenschaft.

disertus, a, um. *mowny* 1. *wymowny.* wohlberedt, der zierlich redet, eigentlich, ausdrücklich. *syn.* fācundus, ēlŏquens.

disertus lĕpōrum. *żartowny.* der sich auf den Scherz wohl verstehet.

dishiasco, is. *rozczosnąć się.* sich aufthun, aufspringen, sich von einander geben.

disjecto, as. *rozrzucam.* von einander werfen, zerstreuen.

disjectus, us, m. *Rozrzucenie.* Zerwerfung, Zerstreuung.

disjĭcio, is. *rozrzucam, roztarchać.* zerstreuen, hin und wieder werfen, verthun, durchbringen. *syn.* dissĭpo, dispergo.

disjŭgo, as. *rozłączam*, & sub *odłączam.* trennen.

disjunctio, onis, f. *Rozłączenie, Rozbrat.* Absonderung, Trennung.

disjunctim. *disjunctivè. rozdzielnie.* aus einander gesetzt.

disjunctivus, a, um. *rozłączaiący* das von einander gesondert ist.

disjunctus, a, um. *odległy.* abgesondert, entfernt, unterschieden.

disjungo, is. *rozłączam, rozprzągam, wyprzągam, odłączam, odrażam, rozbrat czynię.* absondern, von einander thun, auseinander setzen, unterscheiden. *syn.* dīvĭdo, sĕpăro.

disjungor. *odległy iestem.* entfernt seyn.

disortio, onis, f. *Dział.* Eintheilung des Erbguts unter die Erben.

D I S P

Dispālesco, is. *rozgłaszа się.* allenthalben kundbar, offenbar, lautbar werden.

dispālo, as. *rozpędzam.* vertreiben.

dispālor, aris. *rosprasząią się, rozbiegaią się, rozłażą się.* hin und her schweifen, herum laufen.

dispando, is. *rościągam, rospościeram, rozczepierzam.* ausbreiten, ausdehnen, auseinander spannen.

dispansus, a, um. sub *rościągam.* ausgebreitet, ausgespannt.

dispār, ăris, o. *różny, nierowny* 2. ungleich. *syn.* dissĭmĭlis, inæquālis.

dispărat. *nierówny* 2.

dispāreo, es. *znikam.* verschwinden. *syn.* ēvānesco.

dispărĭlis, e, c. *różny.* ungleich.

dispărĭlĭtas, atis, f. *Różność.* Ungleichheit.

dispărĭlĭter. *różnie.* ungleich, auf andere Weise.

dispăro, as. *rozłączam, rosprasszam.* absondern, von einander scheiden. *syn.* disjungo, sējungo, sĕpăro.

dispăror. *uchodzi ściana.*

dispartio, dispartior, *vide* dispertio.

dispassus, a, um. sub *rozciągam.*

dispectio, onis, f. dispectus, us, m. *Przeczuwanie, Rozważanie, przeglądanie* 1. *Upatrowanie, Rozsądek* 2. das Besehen, Ansehen, Betrachtung, Besichtigung, Untersuchung.

dispello, is. *rozpędzam.* aus einander treiben, vertreiben, verjagen.

dispendiōsus. a, um. *szkodliwy.* schädlich.

dispendium, ii, n. *Koszt, szkoda.* Verlust, Schade, Nachtheil, Umweg, Umgang, schwere Unkosten, Ausgaben.

dispendo, is. *rozciągam, rozkraczam się, dzielę 1. rozczepierzam.* austheilen, ausbreiten.

dispenno is. *rozczepierzam.* ausdehnen.

dispensatio, onis, f. *Sprawowanie, Szafowanie, Rozłożenie,* & sub *Dyspensacya, Przywiley.* Verwaltung, Begnadigung, Erlaubung, Nachlassung, in peinlichen und Ehesachen, Befreyung einer Person von der Strafe des Gesetzes in einer einzigen Handlung.

dispensator, oris, m. *Szafarz 5. Podskarbi.* ein Hofmeister, Verwalter, Schafner.

dispenso, as. *szafuię, rozkładam, rozdaię, sporządzam, dzielę 1.* ordentlich austheilen, begnadigen, Gnade und Erlaubniß ertheilen etwas zu thun oder zu lassen, welches sonst wider das allgemeine Gesetz wäre; die Strafe mindern, erlassen.

dispercutio, is, ĕre. *rozbiiam 1.* zerschmettern.

disperditio, onis, f. *Zguba, Burzenie 1.* Verderbung Verheerung Austilgung.

disperdo, is. *rozpraszam, utracam 3. wniwecz obracam, przemarnować.* verderben, verwüsten, zunichte machen, verwenden.

dispereo, is. *ginę, niszczeię.* verderben, zunichte werden, vergehen.

dispergo, is. *rozrzucam, rozpędzam, rosprowadzam, rozgłaszam, rospryskać.* zerstreuen, ausbreiten, vertheilen. *syn.* spargo, dissēmino, diffundo, effundo.

dispergor. *rozpierzchnąć się.* zerstreuet werden.

disperse, dispersim. *tu y owdzie.* hin und wieder, da und dort zerstreuet.

dispersio, onis, f. dispersus, us, m. *Rosproszenie.* Zerstreuung.

dispertio, is, ire, dispertior, iris. *dzielę 1. 3. 4. rozdaię, dwoię, rozbiiam 1.* zertheilen, austheilen.

dispesco, is. *dzielę 2. odległy iestem, zganiam 2. przedzielam.* von der Weide führen, eintreiben, absondern.

dispessus, a, um. sub *rozciągam.* ausgestreckt.

dispicientia, æ, f. *Upatrowanie.* Vorsichtigkeit, Scharfsichtigkeit.

dispicio, is, ĕre. *upatruię 2. przypatruię się, rozważam.* eigentlich besehen, nachtrachten, sich vorsehen.

displicentia, displicina, æ, f. *Mierżączka, Melankolia.* das Mißfallen, Verdruß.

displiceo, es. *nie podobam się, nie miło mi 2. omierznąć.* Mißfallen. *syn.* non placeo, non arrideo, sum ōdiōsus ingrātus, injūcundus.

displico, as. *rosplatam.* aufflechten, zerlegen, erweitern, vergrößern, ausspannen.

displōdo, is. *rozbiiam 1. klaskam.* zerplatzen, zerspringen, ein großes Geräusch oder Getös und Klopfen machen, losschießen.

displōsus, a, um. sub *puka się 3.* mit einem Knall zersprungen.

displuviātum tectum. *Dach nie dwoisty* zweyseitig Dach, da der Regen auf beyden Seiten abschießen kann.

dispoliabulum, i, n. *Rozbóynia, Piwnica 1. Odzieralnia.* Plünderung.

dispŏlio, as. *vide* despolio.

dispōno, is. *rozkładam*, *sporządzam*, *rozsadzam*. ordnen, anordnen, in Ordnung bringen. *syn.* dirigo, ordino.

dispōsitò, dispōsitè. *rozłożnie*, *rozdzielnie*, *porządnie*. füglich, bequem, ordentlich.

dispōsitio, onis, f. *dispōsitūra*, æ, f. *Rozłożenie*, *Postanowienie* 1. Ordnung, Anordnung, Eintheilung, Gesundheit, Leibesbeschaffenheit, Verwaltung, Aufsicht.

dispōsitor, oris, m. *Rozkładacz.* Einrichter, der etwas anordnet.

dispōsitus, us, m. *Rosprawianie.* Ordnung, Einrichtung.

dispōsitus, a, um. *sporządzony*, *porządny*, *rozsadzone konie.* geordnet, ordentlich, bereit, fertig, gerüstet, aufgeräumt, munter, frisch, gesund.

dispūdet. *wstydzę się*, *żal mi.* sich selber schämen.

dispulvĕro, as. *ścieram* 3. *rozrzucam*, *rozsypuię.* zerstieben, zu Pulver zerreiben, zu Staub machen.

dispunctio, onis, f. *Rachunek*, *Wymazanie.* Vertilgung, Auslöschung, Zusammenrechnung.

dispunctor, oris, m. *Rachownik*, *Wymazacz.* Entscheider.

dispungo, is. *przeplatam*, *rachuię* 1. 2. durchstreichen, zerstechen, zertheilen, entscheiden, auskratzen, auslöschen, austilgen, die Rechnung durchsehen.

dispūtābilis, e, c. *wątpliwy* 2. streitig, zweifelhaft.

dispūtātio, onis, f. *Przegadywanie*, *Rozmowa.* Streitrede, Zank, Gespräch, Unterredung.

dispūtātiuncŭla, æ, f. *Przegadywanie.* kleine Disputation, Unterredung, kurzer Discours.

dispūtātor, oris, m. *Gadacz* 1. der wohl disputiren kann.

dispūtātrix, icis, f. sub *Dyalektyka* & in *Gadacz* 1. Disputirerinn, Disputierkunst.

dispūto, as. *przegadywam się*, *roztrząsam.* disputiren, ein Gespräch halten, sich mit einander unterreden, um eine Sache streiten, zanken. *syn.* discepto, contendo, rixor.

disquīro, is. *dowiaduię się.* genau nachsuchen, untersuchen, fleißig erforschen. *syn.* quæro, inquīro, scrutor, investīgo.

disquīsitio, onis, f. *Badanie.* fleißige Untersuchung, Nachforschung. *syn.* exāmen.

disrāro, as. *przerzedzam*, *rozrzedzam.* räumen, dünne machen.

disrumpo, is, *vide* dirumpo.

DISS

Dissectio, onis, f. *Rozcięcie.* Zergliederung, Zerschneidung.

dissĕco, as. *rozcinam*, *rozbieram* 2. zerspalten, zerschneiden, zerhauen. *syn.* lănio, dilănio, sĕco, discerpo, scindo, discindo.

dissēmĭno, as. *sieię* 2. *rozgłaszam*, *rozpraszam.* hin und her säen, Saamen ausstreuen, ausbreiten. *syn.* sēmĭno, spargo, dispergo, dissipo, vulgo, dīvulgo.

dissensio, onis, f. dissensus, us, m. *Niezgoda*, *Rosterk.* Uneinigkeit, Zwietracht, Zwiespalt, Spaltung. *syn.* discordia, dissidium.

dissentāneus, a, um. *niezgodny*, der eine andere Meynung hat, widerwärtig, nicht gleichförmig, ungleich.

dissentio, is, ire. *różnię, nie zgadzam się, rozróżnili się.* einer andern Meynung seyn, nicht übereinstimmen. *syn.* dissideo, vario.

dissēpīmentum, i, n. *Przegroda.* Schiedwand.

dissēpio, is, īre. *przegradzam, dzielę 2. rozgradzam.* entzäunen, den Zaun niederreißen.

disseptum, i, n. *Przegroda, Błona 3.* Schiedwand.

disserēnat. *wyiaśnia się.* es wird hell Wetter.

disserendi ars, ratio. *Dyalektyka.* Disputierkunst.

dissĕro, evi. *rozsiewam, rozsadzam, sieię 1.* hin und her säen, den Saamen ausstreuen. *syn.* dissēmino.

dissĕro, ui. *mówię, roztrząsam, przegadywam się.* reden, handeln. *syn.* lŏquor, narro, ēnarro, dīco, ēdissĕro, dispŭto, discepto.

disserpo, is. *rozłażą się.* herum schleichen.

dissertātio, onis, f. *Spór.* Rede, Discours, Abhandlung.

disserto, as. *sprzeczam się.* reden, discuriren, handeln.

dissīco, as & is. *rozcinam.* vide dissĕco.

dissīdentia, æ, f. dissidium, ii, n. *Niezgoda, Różność, Różnienie, Rozbrat, Rozłączenie, Rozwód.* Uneinigkeit, Zwiespalt, Zwietracht, Absonderung, Abschied. *vide* discordia.

dissīdeo. *nie zgadzam się, rozróżnili się.* von einander sitzen, unterscheiden, zwieträchtig, uneinig seyn. *syn.* dissentio, discrĕpo, discordo.

dissīlio, is, ire. *roskakuię się, padam się, rospuknąć się, rozpierzchnąć się, rosypuię się.* von einander springen, zerspringen.

dissīmilis, e, c. *różny.* ungleich, unähnlich, unterschieden. *syn.* non sīmilis, absīmilis, dispar, impar, dīversus, vărius, discrēpans, inæquālis.

dissīmilĭter, dissimili ratione. *różnie.* ungleich.

dissīmilitūdo, inis, f. *Różność.* Ungleichheit.

dissīmŭlāmentum, i, n. dissīmŭlantia, æ, f. dissīmŭlātio, onis, f. *Zmyślanie 1. Żart 3. Nieszczerość, Szyderstwo, Przeglądanie 3.* Verstellung, Verbergung, Vermäntelung, das Schauen durch die Finger. *syn.* connīventia.

dissīmŭlanter, dissīmŭlātim. *nieszczerze, zmyślnie.* verstellter Weise. *syn.* connīventer.

dissīmŭlātor, oris, m. *Zmyślacz.* der sich verstellt, ein Verberger, Verheeler.

dissīmŭlo, as. *zmyślam, przeglądam 4. pokrywam, pokazuię z. zamilczeć.* sich verstellen, sich nichts merken lassen. *syn.* fingo, sīmŭlo, occulto, connīveo. *phr.* sīmŭlātā mente lŏqui, tristi fingere mente jŏcum, imĭtāri gaudia falsa.

dissīpābĭlis, e, c. *rosproszysty, rostępny.* zerstreulich, zertrennlich.

dissīpātio, onis, f. *Rosproszenie, Rosypanie, Rospędzanie, Rozrzucanie, Rozrywanie.* Zerstreuung, Durchbringung, Verschwendung.

dissīpātor, oris, m. *Rosproszyciel.* ein Zerstöhrer, Verschwender.

dissīpatur. *rozchodzi się, rosypuie się 2 3. na strone idzie.* es wird verschwendet.

dissipium, ii, n. *Błona 3.* das Zwerchfell im Leibe.
dissipo, as. *rospraszam, rozrzucam, rozgłaszam, rozpędzam, przemarnować, ſieię 2.* zerstreuen, zerwerfen, durchbringen, verschwenden. *syn.* dispergo, consūmo, absūmo, perdo.
dissipor. *rosypuię ſię 2. 3. rospierzchnąć ſię.*
dissitus, a, um. *odległy*, & sub *rozchodzi ſię.* herumgestreuet, abgelegen, entfernt. *syn.* rĕmōtus, disjunctus, distans.
dissŏciābilis, e, c. *rozdzielny, rozłączysty, różny.* zertrennlich, das sich nicht gesellet, unverträglich.
dissŏciātio, onis, f. *Rozłączenie, Przeciwność.* Absonderung.
dissŏcio, as. *rozłączam, rozróżniam.* absondern, von einander scheiden, trennen. *syn.* disjungo, sēparo, sēpōno, sēgrēgo.
dissŏcior. *rozbrat czynię.* getrennt werden.
dissŏlūbilis, e, c. *łacny do rozwiązania, ſkazitelny.* leicht aufzulösen, zertrennlich.
dissolvo, is. *rozwięzuię, rozbrat czynię, roztapiam, płacę 1. kaſuię, rosprawiam ſię, rosypuię 2. odprawiam 2. zbiiam Dowód, Długi płacę, oczyściam 3.* auflösen, zertheilen, auszählen, loslassen, nicht lange aufhalten, zerschmelzen, zerlassen, befreyen, sich von Verachtungen loswickeln. *syn.* solvo, rĕsolvo, ăpĕrio, rĕclūdo.
dissolvor. *rosypuię ſię 2.*
dissŏlūtè. *Niedbale.* leichtsinnig, unordentlich, liederlich, obenhin.
dissŏlūtio, onis, f. *Rozłączenie, Rozwalenie, Rozwiązanie, Rosypanie, Rospuſta, Odpór ſłowny, Oczyścienie 3. Niedbalſtwo, Smierć 1.* Trennung, Auflösung, Absonderung, Zerlassung, Zerfließung, Unmäßigkeit, Liederlichkeit.
dissŏlūtus, a, um. *rozwiązany, rozrzutny, rospuſtny.* frey, ledig, los, zertrennt, aufgelöst, zerstreut, liederlich, leichtsinnig, verschwenderisch, unordentlich.
dissŏnantia, æ, f. *Zadzieranie.* ein widriger Ton, Ungleichheit.
dissŏno, as. *niezgadzam ſię, zadzieram.* ungleich lauten, nicht zusammen stimmen.
dissŏnus, a, um. *niezgodny, nieſtroyny, zadzieraiący, różny,* & sub *Głos 11.* widrig lautend, falsch tönend, unterschieden. *syn.* absŏnus, non consŏnus, discors, dissĭdens.
dissortio, onis, f. *Dział.* Theilung.
dissvadeo, es. *odradzam 1.* abrathen, mißrathen, abmahnen. *syn.* dēhortor.
dissvāsio, onis, f. *Odradzanie.* die Widerrathung.
dissvāsor, oris, m. dissvāsōrius, a, um. *odradzaiący.* ein Abmahner.
dissvavior, aris. *całuię.* küssen. *syn.* oscūlor.
dissulcus, a, um. *rozdwoiony.* spaltig, gespalten.
dissulto, as. *rozpierzchnąć ſię, rozſkakuią ſię, migą ſię.* zerspringen, von einander springen, einen Widerschein geben.
dissuo, is. *porzę, rosparam 2.* auftrennen.
dissyllăbus, a, um. *dwóch Syllab.* zweysylbig.

D I S T

Distābesco, is. *taię 3. uschnąć.* verdorren, vertrocknen, vergehen, verschwinden.

distædet. *tęsknię sobie.* Verdruß haben.

distans, antis, o. *odległy.* abgelegen, entfernt. *syn.* rĕmōtus.

distantia, æ, f. *Odległość.* Entfernung, Weite.

distĕga, æ, f. *vel* orum, n. *gr. Dwupiętry.* das zwey Stockwerke hat.

distendo, is. *rościągam, rozdziewiam, rozrywam 2. rospieram, natykam, ciągnę 1. 3. rozczepierzam,* ausdehnen, strecken, ausspannen, erweitern, ausfüllen.

distensio, onis, f. *Rościągnienie.* Ausdehnung, Ausspannung.

distentio, onis, f. *Rozerwanie 3. Zabawa.* Zeitvertreibung.

distentio nervorum. *Kurcz.* Krampf.

distento, as. *rospieram,* & in *nabieraią.* ausdehnen, ausspannen, füllen, erfüllen, voll machen.

distentus, us, m. *Nadęcie, Rościągnienie.* das Ausspannen.

distentus, a, um. a distendor. *opukały, pełen, obiadam się.* ausgespannt, voll, angefüllt.

distentus, a, um. à distineor. *zabawiony.* aus einander gehalten, verhindert, beladen, unmüßig.

distermĭno, as. *dzielę 2.* scheiden.

disterno, is. *ścielę, rospościeram.* betten, Bett machen, Streu legen, von einander betten.

distĕro, is. *rozcieram, wiercę 2.* zerreiben, zerstoßen.

distĭchia. *gr. Włosow wyrastanie.*

distĭchon, i, n. *dwa Wiersze.* ein paar Verse.

distĭchus, a, um. *gr. dwóyrzędy.* zweyschichtig.

distillārius, i, m. *Wódek palacz.* ein Distillirer.

distillātio, onis, f. *Ryma, Wódki palenie.* das Herabtropfen.

distillo, as. *ciekę 2. puszcza Drzewo.* tropfen, rinnen.

distinctè. *rozdzielnie.* mit Unterschied, ordentlich, deutlich.

distinctio, onis, f. *Rozdzielność, Rozłączenie, Różność, Rozeznanie, Dział, Punktowanie.* Unterschied, Unterscheidung.

distinctor, oris, m. *Sędzia 1.* ein Unterscheider.

distinctus, a, um. *upstrzony, nakrapiany, różny iest.* unterschieden, zertheilet, gestreift, klar, helle, deutlich.

distinctus, auro, gemmis. *haftowany.* mit Gold gestickt, mit Edelgesteinen besetzt.

distinctus, us, m. *Upstrzenie, Różność* vide *distinctio.*

distĭneo, es. *rozrywam kogo, bawię kogo.* aus einander halten, aufhalten, verhindern. *syn.* rĕtĭneo, dĕtĭneo, tardo, mŏror, rĕmŏror, *vel* impĕdio, occŭpo.

distĭneor. *rozerwany, zabawiony iestem.* verhindert seyn.

distinguo, is. *rozłączam, rozdzielam, rozeznawam, przedzielam, przeplatam, pstrzę, zdobię, dzielę 2. osadzam 2 sadzę 1.* zertheilen, absondern, unterscheiden, von einander legen. *syn.* discerno, discrīmĭno.

distĭto, as. disto, as. *odległy, różny iestem.* entlegen seyn, von einander stehen, entfernt, unterschieden seyn.

distorqueo, es. *wykrzywiam 2. wywracam 6. męczę.* hinumbiegen, verkehren, krümmen; martern, foltern, auf die Folterbank legen.
distortio, distorsio, onis, f. *Krzywość, Nakrzywienie.* Krümmung, Verkehrung, Verdrehung, Verrenkung.
distortio oculorum. *Rozokowatość.*
distortis talis. *krzywonogi.* mit krummen Füßen.
distortus, a, um. *krzywy, wykrzywiony, szpetny.* gekrümmt, verbogen, verdrehet, verrenket.
distractio, onis, f. *Rozbrat, Rozerwanie 3. Rozróżnienie, Rosprzedanie.* Absonderung, Trennung, Uneinigkeit, Verhinderniß, Verkaufung, Verstöhrung.
distractor, oris, m. *Przedawacz.* ein Verkäufer.
distractus, a, um. *rozerwany.* von einander gerissen, zertheilt, zerstreuet, verwirret, beschäftiget. *syn.* dīvulsus, disjunctus, occŭpatus, impēdītus.
distrăho, is. *rozrywam 2. przerywam 1. rosypuię 2. rozłączam, rozeymuię, rozbrat czynię, roztargać, rozdzieram 1. rozszarpać, rozstrzygnąć 2. przedaię, rosprzedawam.* von einander reißen, zertheilen, trennen, verkaufen, entscheiden, aufschieben, verthun, durchbringen. *syn.* sēparo, sējungo, disjungo, divello, dīdūco, vendo, vēnundo.
distrahor. *rozstaię się, rozróżnili się, rozerwany, ni go tam, ni go sam.* sich absondern, trennen, verhindert seyn.
distribuo, is. *rozdaię, rozliczam, rozkładam, dzielę 3.* zertheilen, austheilen, jedes an seinen Ort geben. *syn.* dīvĭdo, partior, dispertior, tribuo.
distribūtē. *rozdzielnie.* unterschiedlich eingetheilet, ordentlich.
distribūtio, onis, f. *Rozdawanie, Dział.* Austheilung, Eintheilung.
distribūtor, oris, m. *Dzielca.* Austheiler.
districtē. *districtim. upornie, srogo.* streng, scharf, ernstlich.
districtio, onis, f. *Trudność.* Beschwerlichkeit, Bekümmerniß.
districtus, a, um. *zabawiony 1. 2. rozdwoiony, dobyty, frasobliwy.* gestreift, abgestreift, gezuckt, verhindert, überhäuft, beladen, scharf, strenge.
districtus, us, m. *Powiat.* Bezirk eines Gebiethes, District.
distringo, is. *oskrobuię, drapię 2. kruszę 2. wyskrobać, ścieram 3. ścieram się, drasnąć, dobywam miecza, omykam, Oliwki zbieram, rozrywam 2. przymawiam, rozdzieram 1.* ausspannen, zerren, abkratzen, abstreifen, zucken.
distringor. *zabawionym.*
distrunco, as. *przecinam.* abhauen, zerstümmeln, zerspalten.
disturbātio, onis, f. *Rozwalenie.* Zerstöhrung, Verwüstung.
disturbo, as. *rozrzucam, rozwalam, rozrywam, rosparam 2. rozbiiam 8. rospraszam, obalam, zrzucam 3.* niederreißen, abbrechen, zerstöhren, in Unordnung setzen, abwenden, abkehren. *syn.* disjĭcio, ēverto, dīruo.
disyllăbus, a, um. *vide* dissyllabus.
dītātio, onis, f. *Bogacenie.* Reichmachung.
dītesco, is. *bogacę się.* reich werden. *phr.* ŏpes, dīvĭtias păro, compăro, assĕquor, colli-

collĭgo, consĕquor, acquīro, cŭmŭlo, congĕro, conquīro.

dīthălaſſus. *gr. międzymorſki.*

dīthȳrambus, i, m. *Wierſz na cześć Bachuſa.* ein Lied dem Bacchus zu Ehren.

ditio, onis, f. *Panowanie, Państwo 2. Dzierżawa.* Herrſchaft, Gewalt, Bothmäßigkeit, ein Gebieth. *ſyn.* Pŏteſtas, impĕrium.

dīto, as. *bogacę.* reich machen, bereichern.

DIV

Dīu. *długo 1. dawno, we dnie.* lange, bey Tage.

diu multumque. ſub *nabiegałem ſię*, & *wyprawiony.*

Dīva, æ, f. *Bogini.* eine Göttinn. *ſyn.* Dea.

dīvăgor, aris. *błąkam ſię.* hin und her laufen, ausſchweifen. *ſyn.* văgor, erro, ŏberro, curro, discurro.

dīvālis, e, c. *Boſki.* göttlich, kayſerlich.

dīvărĭco, as. *rozkraczam ſię, rozprowadzam, rozwieram ſię, rozczoſnąć ſię.* aus einander thun, von einander ſperren.

dīvātus, a, um. ſub *Nieboſzczyk.* vergöttert.

dīvello, is. *rozdzieram 1. rozłączam, odrywam, oddzieram.* von einander reißen, trennen, ſcheiden, aufhalten. *ſyn.* ſĕpăror, diſtrăho, disjungo, āvello, abſtraho.

dīvellor. *rozſtaię ſię.* getrennet, abgeſondert werden.

dīvendo, is. *roſprzedawam.* verkaufen.

dīverbĕro, as. *rozbiiam 1.* zerſchlagen, von einander ſchlagen.

dīverbium, ii, n. *Rozmowa, Sentencya 1.* ein Sprichwort.

dīvergium, ii, n. *Rozchodzenie.* abhangender Ort, eine Abſonderung.

dīverſe. *różnie, inaczey 1. tam y ſam.* hin und wieder, auseinander, auf mancherley Weiſe.

dīverſio, onis, f. *Podkarm, Wſtąpienie, Odwrócenie.* Abhaltung, Ablenkung, Abwendung, Abſonderung, Verhinderung.

dīverſĭtas, atis, f. *Różność, Różnienie.* Unterſchied, Ungleichheit.

dīverſĭto, as. *ſkłaniam ſię 2.* ſich wenden, oft ausſchweifen.

dīverſĭtor, dīverſor, oris, m. *Gość 2. Przychodzień, Goſpodarz 1.* ein Gaſt, Fremder, der in einem Wirthshauſe ein kehret, der zur Herberge iſt.

dīverſor, aris. *ſtoię goſpodą.* zur Herberge ſeyn, einkehren, logiren, im Quartier liegen.

dīverſōriŏlum, i, n. *Goſpoda 1. Wſtęp 3.* kleine Herberge, geringes Wirthshaus.

dīverſōrium, ii, n. *Goſpoda 1. 2. Skłonienie, Wſtęp 3. Podkarm.* Herberge, Gaſthof, Wirthshaus, Soldaten-Quartier. *ſyn.* hoſpitium.

dīverſōrius, a, um. *wſtępny 3. gościnny 2* das zur Herberge dienet, da man ein kehret.

dīverſum. *na przeciwko, tam y ſam.* gegen über, hin und her.

dīverſus, a, um. *różny, rozmaity*, & ſub *oſobno.* von einander gewendet, unterſchieden, ungleich, widrig. *ſyn.* diſſĭmĭlis, diſpar, vărius, diſcrĕpans ălius.

diverſus animi. *nieſtateczny.* unbeſtändig *ſyn.* inconſtans.

dīvertĭcŭlum, i, n. *Uſtronie, Wyboczenie, Odſtąpienie 2. Skłonienie 1. Zſtę*

powc

powanie 2. *Ucieczka* 1. *Wstęp* 3. *Gospoda pospolita, Scieżka, Odnoga morska, Wymówka.* ein Wirthshaus, Abweg, Ausflucht, ein Arm eines Flusses. *syn.* dīversōrium, *vel* sēmita, trāmes.

diverticula persequor. *ustępuię drogi.*

dīverto, is. dīvertor, eris. *zstępuię* 2, *skłaniam się* 2. *stoię gospodą*, *różny iestem*, *odstępuię od rzeczy*, *wstępuię* 2. einkehren, abweichen, ablenken, unterschieden seyn, einziehen, sich begeben, wenden.

dīves, ītis, o. *bogaty.* reich, vermögend, wohlhabend, groß, köstlich. *syn.* lōcŭples, ŏpŭlentus, prædīves. *phr.* ŏpibus, dīvitiis, ăbundans, affluens, pŏtens, sŭperbus; quem multæ comitantur opes.

dīvexo, as. *trapię* 1. sehr plagen.

dīvi, orum, m. *Niebiescy.*

dīvĭdia, æ, f. *Niezgoda, Przykrość* 3. Verdruß, Zwiespalt.

dīvĭdĭcŭlum, i, n. *Rurmusowa Skrzynia.* Wasserkasten.

dīvido, is. *dzielę* 1. 2, *dwoię*, *rąbam*, *rozdaię.* zertheilen, trennen, scheiden. *syn.* sēpăro, disjungo, distrăho, distinguo, partior, dispertior, distribuo, in partes sēco, dissēco.

dīvido diem. sub *trawię czas.*

divido, artuatim, membratim. *rozbieram na części.*

divido sententiam. sub *przystaią na co.*

dividor. *rostaię się.* abgesondert werden.

dīvĭduĭtas, atis, f. *Dział.* Theilung.

dīvĭdus, a, um. *Osobny* 1. getheilt.

dividuum facio. *dzielę* 1. theilen.

dīviduus, a, um. *rozdzielny* 1. 2. *pół*, *półmiesiąca.* das getheilet werden kann.

dīvīna, æ, f. *Wróżka* 1. Wahrsagerinn.

dīvīnācŭlus, i, m. *Wieszczek* 1. *Wróżek.* ein Wahrsager.

dīvīnans. *wieszczy.*

dīvīnātio, onis, f. divinationis ars. *Wieszczba* 1. *Praktyka* 1. *Wróżka* 1. Weissagung, Wahrsagung, Wahrsagerkunst.

dīvīne. *Boskim zrządzeniem*, *wybornie.* göttlich, vortrefflich.

dīvīnĭpŏtens. *Czarownica* 1. mächtig in göttlichen Dingen.

Dīvīnitas, atis, f. dīvīnum, i, n. *Bóstwo.* Gottheit. *syn.* Deĭtas, Dei Majestas.

dīvīnitus. *z nieba*, *Boskim zrządzeniem*, *wybornie.* von Gott her, aus göttlichem Antrieb. *syn.* cælĭtus.

dīvīno, as. *prorokuię*, *wieszczę.* *zgadnąć*, *zgadni mi.* weissagen, wahrsagen, errathen, prophezeyhen. *syn.* vātĭcĭnor, augŭror, prædīco, hăriŏlor.

dīvīnus, a, um. *Boski*, *zacny*, *wyborny*, *wieszczy.* göttlich, vortrefflich, stattlich, wahrsagerisch. *syn.* dīvus, æthĕreus, cælestis. *phr.* cælo dēmissus ab alto, dīvīnā stirpe creātus, gĕnĕrātus sanguine Dīvûm, dīvûm certissīma prōles.

dīvīnus, i, m. *Praktykarz*, *Wieszczek*, *Wróżek.* ein Wahrsager. *syn.* dīvīnātor.

dīvīsio, onis, f. *Dział.* Theilung.

divisio in duas partes. *Rozdwoienie.*

divisis temporibus. *tedy owedy*, *czasem.* bisweilen.

dīvīsor, oris, m. *Dzielca*, *Przedzielacz*, *Zakupnik* 4. *Krayczy*, *Sodomczyk.* ein Austheiler.

dīvīsūra, æ, f. *Przedział.* Theilung, ein Ritz.

dĭvīsus, us, m. *Dział.* Theilung.

dĭvitiæ, arum, f. *Bogactwa.* Reichthum. *syn.* ŏpes, thēsauri, pĕcūnia.

dīvĭtātio, onis, f. *Bogacenie.* Reichmachung.

dīvĭto, as. *bogacę.* reich machen.

dīvĭto aures verbis. *obiecuię.* verheißen.

dium, ii, n. *Podniebie.* Luft, das Helle unter dem Himmel.

dīvo, as. *kanonizuię.* heilig sprechen.

divŏlvo, is. *rozważam* 1. umwälzen, bey sich bedenken.

dīvorsum. *tam y sam.* da und dort hin, bald auf diese bald auf jene Seite.

dīvŏrtium, ii, n. *Rozróżnienie, Rozwód, Rozbrat, Rozchodzenie, Rozstanie dróg, Przedział, Sciesżka, Odnoga morska.* Abweg, Wegscheidung, Wasserfahrt, Unterschied, Abweichung, Ehescheidung, gerichtliche Trennung zwischen Mann und Weib.

diūrēticus, a, um. *Uryne ruszaiący.* Harntreibend.

diurni commentarii. *Książki pamiętne,* tägliches Handbuch.

diurno, as. *żyię długo.* lang bleiben, dauren, leben.

diurnum, i. n. *Robota dzienna, Obrok, dziennik* 1. *Książki pamiętne, Dyurnał, Zebranina.* tägliche Speise, tägliches Handbuch.

diurnum spatium. *dzień.* der Tag.

diurnus, a, um. *dzienny* 1. das am Tag geschicht.

dīus, a, um. *Boski, dzienny* 1. *wyborny.* göttlich, himmlisch, herrlich, edel. *syn.* dīvīnus.

diutĭlè, diutinè, diutinò. *długo* 1. ziemlich lange, lange Zeit.

diūtĭnus, diūturnus, a, um. *długi* 1. langwierig.

diūtius. *dłużey.* länger.

diūtŭlè, diūturnè. *długo* 1. eine geraume Zeit, ziemlich lang.

diūturnitas, atis, f. *Długość.* Langwierigkeit.

dīvulgātus, a, um. *spospolitowany.* jedermann kund, gemein, schlecht, gering.

dīvulgo, as. *rozgłaszam, wydaię Księgi.* ausbreiten, unter die Leute bringen, gemein machen. *syn.* vulgo, ēvulgo, pervulgo, publĭco.

dīvum, i, n. *Podniebie.* Luft, Himmel. *vide* dium.

dīvus, a, um. *Boski, Swięty* 3. *Kanonizowany.* göttlich, heilig, vergöttert. *syn.* sanctus, dīvīnus.

D O

Dŏ, as. *daię, daruię, daię znać, dozwalam, odpuszczam, podaię* 4. 5. 9. 10. *przyznawam* 1. 2. *przyimuię* 1. *powiadam, stawiam* 11. *czynię* 1. 2. *wydaię* 4. geben, sagen, zugeben, zulassen, zu Gefallen thun, ergeben, von sich geben, heraus lassen, schenken. *syn.* dōno, præbeo, tribuo, largior, impertio, impertior.

do aditum, accessum. *Przystęp daię.* zulassen, einen Zutritt geben.

do ad languorem. *mdlę.*

do ad remum. *skazuię* 6.

do animam. *umieram.* sterben.

do ansam, occasionem. *napomykam.* Anlaß geben.

do artem magisterio, do præcepta. *uczę.* lehren.

do ad *vel* in terram. *obalam.* zu Boden werfen.

do crepitum, clangorem, fragorem. *trzeszczę.* einen Schall von sich geben.
do auribus. *pochlebiam.* schmeicheln.
do crimini, culpæ, vitio. *winuię.* beschuldigen.
do damnum, detrimentum, incommodum, alicui. *szkodzę.* schaden.
do exitio. *wniwecz obracam, zatracam.* verderben.
do fidem. *przysięgam, wierzę.* glauben.
do filiam nuptum, in nuptias, in matrimonium. *wydaię córkę.* verheyrathen.
do foras, do mutuum, do utendum. *pożyczam 1. 2.* leihen.
do frena. *popuszczam 3.* den Zaum lassen.
do gustum, libamentum. *kosztować daię.*
do habere. *daię 1.*
do impunitatem. *odpuszczam.* nachlassen, verzeihen.
do incrementum. *przymnażam.* vermehren.
do in literas. *piszę 2.* aufschreiben.
do in mandatis, do mandata alicui. *roskazuię 3. wskazuię.* einem Befehl geben.
do in manum. *potykam co, przedarować.* schenken, in die Hand geben.
do in publicum. *wydaię księgi.* Bücher ausgeben.
do in splendorem. *poleruię.* glänzend machen.
do in vincula. *osadzam więźnia.*
do iter, transitum, viam. *przepuszczam 1.* durchlassen.
do judices. *osadzam prawo.*
do jusjurandum. *przysięgam.* schwören.
do legatis curiam, senatum. *słucham Posłow.* den Abgesandten Gehör geben.
do locum. *ustępuię komu, umykam się 2.* statt geben.
do malum, nequam alicui. *szkodzę, wyrządzam złość & in damci.* schaden.
do manus. *poddaię się.* sich untergeben.
do me alicui. *wkradam się.* sich einem ergeben.
do me foras. *wypadam 3.* ausgehen.
do me seu rem in causam, do ratem fluctibus. *puszczam się na szczęście.*
do me in viam. *udaię się w drogę.* sich auf den Weg begeben.
do me literis, in, ad, literas, studia. *udaię się na naukę, do nauki.* sich dem Studiren ergeben.
do me otio. *próżnuię.* müßig gehen.
do me ventis, in æquor. *puszczam się, na morze.* sich auf das Meer begeben.
do negotium, partes, provinciam. *poruczam.*
do nomen. *wpisuię się.* sich einschreiben.
do novitatem. *odnawiam.* erneuern.
do operam. *robię.* sich bemühen.
do operam assiduam. *pilnuę 1. 2.* fleißig seyn.
do operam funeri. *umarłego prowadzę.* die Leiche begleiten.
do operam præceptori, do studium. *uczę się.* lernen.
do pausam, requiem, vacationem. *odpoczywam komu.* Frist geben.
do peccatum pietati. *odpuszczam.*
do pignus. *zakładam się 2.* wetten.
do precibus. *uprosić się daię.* sich erbitten lassen.
do salutem, usuram lucis. *żywię 3.* ernähren.
do specimen. *pokazuię się.* ein Probstück ablegen.

do stragem. *pobiiam 4.* eine Niederlage machen.
do symbolam. *składam się.*
do vadem. *Rękoimią daię.* einen Bürgen geben.
do veniam. *odpuszczam.* verzeihen.
do verba. *oszukiwam.* betrügen.
do uxorem. *żenię.* verheyrathen.
do literas ad aliquem. *List pisać.* einem Briefe zuschreiben.
do oblivioni. *zapomnieć.* vergessen.
do pœnas. *karę odnosić.* gestraft werden.
do civitatem alicui. *Obywatelem kogo czynić.* einen zum Bürger machen.
do in conspectum. *na widok dać.* vor Augen stellen, sehen lassen.
do morti, letho. *zabić.* todt machen.
do silentium. *milczeć.* schweigen.
do vulnera ferro. *ranić.* verwunden.
do me in arenam. *na plac wychodzić.* sich auf den Kampfplatz begeben, sich in einen Streit einlassen.
do sententiam. *dać zdanie.* seine Meynung sagen, das Urtheil sprechen.
do lintea ventis. *żagle rozpuszczam.* die Seegel ausspannen.
do lachrymas. *płaczę.* weinen, Thränen vergießen.

DOC

Dŏceo es. *uczę, dowodzę, oznaymuię.* lehren, unterweisen, zu wissen thun, berichten, vermelden, beweisen. *syn.* ēdŏceo, ostendo, monstro, instruo, ērŭdio, informo.
dŏcĭbĭlis, dŏcilis, e, c. *poiętny 1.* leicht zu lernen, gelehrsam. *syn.* disciplinæ, *vel* doctrīnæ căpax, aptus ad artes, făcilis, tractābilis.
dŏcĭbĭlĭter, dŏcilĭter. *poiętnie.* gelehrlich.
dŏcilĭtas, atis, f. *Poiętność.* die Gelehrigkeit, Fähigkeit.
doctè. *uczenie.* gelehrt, künstlich, geschickt.
doctĭlŏquus, a, um. *uczony.* wohlredend.
doctor, oris, m. *Nauczyciel, Doktor.* ein Lehrer, Doctor in einer Facultät, Wissenschaft. *syn.* măgister, Præceptor, Pædăgōgus.
doctrīna, æ, f. *Nauka 1. Uczenie, Cwiczenie 1.* Lehre, Unterweisung, Gelehrsamkeit, Kunst, Wissenschaft. *syn.* ērŭdītio, scientia, discĭplīna.
doctrina confusanea, miscella, varia. *Książki zbieralne.*
doctrīnæ liberales. *Nauki wyzwolone 1.* freye Künste.
doctrinæ orbis. *Umieiętność walna.*
doctus, a, um. *uczony.* gelehrt. *syn.* ērŭdītus, pĕrītus.
dŏcŭmentum, i, n. *Nauka 1. Dowód 1. Przykład.* ein Exempel, Beyspiel, Probe, Beweis.
dŏcus, i, m. *gr. Pochodnia 2.*
dŏdĕcătēmŏrion, ii, n. *gr.* sub *Części całey rzeczy.* der zwölfte Theil eines Dinges.
dŏdĕcătheon, *vel* dodecatheos herba. *Dwunastnik ziele.*
dŏdra, æ, f. *gr. Polewka 2.* ein Trank von neun Stücken.
dŏdrans, tis, m. *dziewięć części* sub *części całey rzeczy & trzy ćwierci*, & sub *Kieliszek.* neun Unzen, drey Viertel eines Ganzen.
dodrans pedis. *Piędź wielka.*
dŏdrantālis, e, c. *piędzisty, trzyćwierciowy.* von neun Zollen.
doga, æ, f. *Kadź.* ein großes Geschirr.
dogārius, ii, m. *Bednarz.* ein Büttner.

dogma, atis, n. *gr. Wyrok 1.* ein Lehrpunct, Lehrsatz, Meynung, Ausspruch. *syn.* placitum, decretum, sententia.

DOL

Dolabella, æ, f. *Toporek 1. Siekierka.* kleine Art, Beil.
dolabra, æ, f. *Topor, Oskard, Siekiera.* Zimmeraxt, Beil, Brecheisen, Mauerbrecher. *syn.* Ascia, securis.
dolamen, inis, n. sub *Rzezanie.* das Hobeln.
dolatorium, ii, n. *Hebel.* Hobel, Hobelbank.
dolenter. *żałośnie, bolesno.* schmerzlich, mit Schmerzen.
dolentia, æ, f. vide *dolor.*
doleo, es. *boleię 1. 2. żałuię 1. smęcę się, gryzę się, żałosny iestem, niemogę 3.* Schmerzen leiden, Wehetage haben, betrübt, traurig seyn. *phr.* doloribus crucior, vexor, angor, agitor, premor, torqueor, conficior.
doleo ab animo, ab ægritudine. *źle mi.*
dolere & plaudere dico. *rozbrat czynię.*
dolet mihi. *żal mi, boli.* es thut mir weh.
doliare vinum. *Wino młode 2. wino na drożdziach.* unabgezogener Wein.
doliaris, e, c. *beczkowy, Kufny, opukały,* & sub *opiły.* zum Faß gehörig, Faßartig, wie ein Faß.
doliarium, ii, n. *Piwnica 1.* ein Keller.
doliarius, ii, m. *Bednarz.* ein Büttner, Faßbinder.
dolichodromus, i, m. *gr. Zawodnik.* eine gewisse Weite des Laufens bey den Griechen.
doliolum, i, n. *Beczułka.* ein Fäßlein.
dolito, as. *boli mię.* Schmerzen machen, wehe thun.
dolitus, dolatus, a, um. *heblowany*, & sub *ryty.* gehobelt, behauen, gezimmert.
dolium, ii, n. *Beczka, Kufa, Kłoda 2. 3. Półkufek, Fasa, Stągiew.* ein Faß, Kufe. *syn.* cadus.
dolo, as. *ciesżę drzewo, gładzę, strugam.* zimmern, bauen, hobeln, glatt machen. *syn.* cælo, sculpo.
dolo dolum. *sztuki zażyć.* eine List erdenken.
dolo fuste. *biię kiiem, wybiiam 10.* einen wacker abprügeln.
dolon, onis, m. *gr. Granat 1. Zagiel 1. & Puginał.* ein Dolch, ein Stab, darinnen ein heimlicher Dolch stecket; das vorderste kleine Segel im Schiff.
dolor, oris, m. *Ból, Żal.* Schmerz, Wehklage, Kummer, Leid, Bekümmerniß, Herzeleid. *syn.* mœror, angor, tristitia, cruciatus, ærumna, luctus.
dolor articulamentorum, articularis, articulorum. *Łamanie w Stawach.*
dolor arripuit, invasit. *zabolało.*
dolose. *zdradliwie, chytro.* betrüglich.
dolosus, a, um. *zdradliwy, chytry.* betrüglich, falsch. *syn.* fallax, astutus, callidus, cautus, vafer.
dolum confingere, consuere, struere. *Sztuki zażyć.* eine List erdenken.
dolus, i, m. *Zdrada, Sztuka 5.* List, Betrug. *syn.* fraus, astus, fallacia, astutia, insidiæ, mens simulata.

DOM

Doma, atis, n. *gr. Dom 1.* ein Haus, Gebäude. *syn.* Domus.

dŏmābilis, e, c. *głaskliwy.* das sich bändigen läßt, leicht zu zähmen.

dŏmātor, oris, m. *Uskromiciel, Zwyciezca, Kalwakator.* ein Zähmer, Züchtiger, Bezwinger. *syn.* dŏmĭtor, dēbellātor, victor.

domestica prudentia. *Gospodarstwo 1.* Wirthschaft.

dŏmestĭcātim. *po domach.* von Haus zu Haus.

dŏmestĭcus, a, um. *domowy 1. chowany 2. priwatny 2.* was zum Haus gehöret, zahm, einländisch, einheimisch.

dŏmestĭcus, i, m. *Domownik.* Hausgenoß, Haushofmeister.

dŏmi, *doma.* zu Haus, daheim.

dŏmĭcĭlium, ii, n. *Mieszkanie 1. Osiadłość.* Behausung, Wohnung.

dŏmĭcœnium, ii, n. *domowa Wieczerza.* das Nachtessen zu Haus.

dŏmĭna, æ, f. *Pani 1. Cesarzowa, Zona.* eine Frau, Gebieterinn. *syn.* Hĕra.

dŏmĭnātio, onis, f. *Panowanie, Jednowładztwo, Swoboda.* Herrschaft, Herrschung, Regierung, Gebiet. *syn.* dŏmĭnatus, us, ditio, pŏtestas, impĕrium.

dŏmĭnātor, oris, m. *Pan 1. 3.* ein Herrscher, Regierer.

dŏmĭnātrix, īcis, f. *Pani 1.* Regentinn, Herrscherinn.

dŏmĭnātus, us, m. *Panowanie 1.* Herrschaft, Gewalt.

dŏmĭnĭcum, i, n. *Kościoł 2.* Kirche.

dŏmĭnĭcus, a, um. *Pański 1.* des Herrn.

dominicus dies. *Niedziela.* Sonntag, des Herrn Tag.

dŏmĭnium, ii, n. *Własność 2. Dzierzawa, Biesiada, Prawo 1.* sub *Panowanie.* Herrschaft, Bothmäßigkeit, freye Besitzung, Obrigkeit, Gericht.

dŏminor, aris. *panuię.* herrschen, Gewalt haben. *syn.* impĕro, rĕgo, mŏdĕror.

dŏmĭnŭlus, i, m. *Pan 1. Panicz.* ein Herrlein.

dŏmĭnus, i, m. *Pan 1. 2. 3. 5 8. Gospodarz 4. Biesiadnik 4. Chlebodawca, Małżonek, Igrzysk sprawca.* ein Herr, Hausherr, Besitzer, Vorgesetzter, Ehemann. *syn.* hĕrus.

dŏmĭporta, æ, f. *Żółw, Slimak.* eine Schnecke.

dŏmĭtio, onis, f. dŏmĭtūra, æ, f. dŏmĭtus, us, m. *Uskromienie, Okrocenie.* die Bändigung, Zähmung, Bezwingung.

dŏmĭtor. *vide* domator.

dŏmĭtus, a, um. *chowany 2. skromny 1.* bezwungen, gebändiget.

domna, vide Domina.

dŏmĭto, domo, as. *uskramiam, okrócić & in otrącam 2.* zähmen, bezwingen, bändigen. *syn.* vinco, sŭpĕro, sŭbĭgo, debello, devinco, *vel* cicūro, mītĭgo, lēnio.

dŏmuitio, onis, f. *Wracanie 3. Chód do Domu.* das Heimgehen.

domuitionem do. *rozpuszczam 1.*

domum. *do Domu.* nach Haus.

dŏmuncŭla, *dŏmuscŭla*, æ, f. *Domek.* ein Häuslein.

dŏmus, us, f. *Dom 1. 2. 3.* ein Haus, Behausung, ein Stammhaus, Geschlecht. *syn.* ædes, atria, līmen, pĕnātes, lāres.

domus Dei. *Kościoł 2.* Kirche.

domus cæmentitia, lateritio opere structa. *Kamienica.* Steinhaus.

domus

domus straminea. *Chalupa.* Bauernhütte.
domus avium. *Gniazdo.* Vogelnest.
domus regia. *Familia Krolewska.* königliche Familie.

DON

Dōnārium, ii, n. *Dar, Zawieszenie 2. Kościoł 2.* Geschenke, Gabe, Kirchengeschenk, ein Gestift, Kirche.
donatarius, ii, m. *komu co darowano.* dem etwas geschenket ist.
dōnātīcus, a, um. *darowny.* was man schenket.
dōnātio, onis, f. *Darowanie.* Schenkung, Verehrung.
dōnātio propter nuptias, donum nuptiale. *Wiano.* Gegenvermächtniß.
dōnātīvum, i, n. *Podarek 3.* ein Geschenke, so man den Kriegsleuten giebt; Fürstengabe, Gnadengeschenk.
dōnātum, i, n. *Darowizna.* ein Geschenke.
dōnātus, a, um. *darowany.* geschenkt.
dōnātus rude. *wysłużony.* der wegen seines Alters des Dienstes entlassen worden.
dŏnax, acis, m. *gr. Błyszczak ryba, Trcina 1.* ein dickes und langes Rohr.
dōnec, *dōnĭcum.* *póki, aż 1.* bis. *syn.* quamdiu, quŏad, quŏusque.
dōno, as. *daruię, obdarzam.* schenken, verehren, beschenken. *syn.* do, tribuo largior, impertio. *phr.* mūnĕribus, dōnis cŭmŭlāre, ornāre.
dōno civitate. *przyimuię 1.* das Bürgerrecht schenken.
dōnum, i, n. *Dar, Zawieszenie 2. ślubne zawieszenie.* Gabe, Geschenk, Verehrung. *syn.* mūnus, mūnuscŭlum, præmium.

DOR

Dorcas, adis, f. *gr. Sarn.* ein Reh, Rehbock.
dorceus, i, m. *gr. Pies łowczy.* Jagdhund.
dōris, idis, f. *gr. Czerwieniec 2.* Ochsenzungen, ein Kraut, dessen Wurzel roth ist.
dormiendi necessitas inexpugnabilis. *Śpiączka.*
dormiens. *Nieboszczyk.*
dormiens vigilo. *mżę.*
dormio, is, ire. *śpię 1. 2. plotę 2.* schlafen, müßig seyn. *syn.* quiesco, dormīto. *phr.* somnum, sŏporem căpio, pĕto, somno fruor, indulgeo, in dulcem solvuntur lūmina somnum, do plăcĭdam per membra quiētem, prĕmor grăvĭtāte sŏpōris, dulci dēclīnant lumina somno.
dormītātio, onis, f. *Drzymanie.* Einschlummerung.
dormītātor, oris, m. *ospały, drzymiący, zmyślacz, złodziey 1.* ein Schläfer, schläfriger und fauler Mensch.
dormītio, onis, f. *Sen 1.* das Schlafen.
dormīto, as. *drzymię, sypiam, niedbały iestem.* stark schlafen, faullenzen.
dormītōrium, ii, n. dormitorium cubiculum. *Sypialnia.* Schlafkammer, Schlafzimmer.
dormītōrius, a, um. *sypialny.* das zum Schlafen dienet.
dormītūrio, is, ire. *drzymię.* gern schlafen wollen.
dōron, i, n. *gr. Dłoń miara.* Maaß einer Handbreit.
doronicus, doronicum, i, n. sub *Serdecznik 2.* Gemsenwurz.

dorsuāle,

dorſuāle, is, n. *Deka 1.* Rückendecke eines Pferds, Schabracke.

dorſuālis, e, c. *grzbietowy.* das zum Rücken gehöret.

dorſum, i, n. *dorſus, i, m. Grzbiet 1. 2. Tył 1.* der Rücken.

dorſuōſus, a, um. *grzbieciſty, wydatny, górzyſty.* bucklicht, das einen hohen Rücken hat.

dōrum, i, n. gr. *Dłoń 2.*

dŏrycnion, ii, n. gr. *Strzały ziele.* ein giftig Kraut, damit vor Zeiten die Pfeile vergiftet worden.

dŏrȳpĕtron, i, n. gr. *Jeżyczki ſtwe.* Löwensuß, ein Kraut.

dŏrȳphŏrus, i, m. gr. *Halabartnik.* ein Trabant, Spießträger, Waffenträger.

dos dōtis, f. *Poſag, Przymiot 2. Sprzęt.* Heimsteuer, Mahlſchatz, Heyrathgut.

dŏſis, is, f. *Dozys.* Maaß einer Arzney, so viel, als einer auf einmal nimmt.

dŏſon, onis, m. *Obiecownik.* der viel verspricht, und wenig hält.

doſſuārius, i, m. *Tragarz.* ein Träger.

doſſuārius, a, um. *ciężarowy, robotny 3.* lastbar, auf dem Rücken tragend.

doſſum, i, n. vide dorſum.

dotalia dona, *dōtālĭtia*, orum. *Wyprawa 4.* Heyrathgut.

dōtālis, e, c. *poſagowy.* zur Mitgabe dienend.

dōtālĭtium, i, n. *Wiano.* Leibgut.

dōtātus, a, um. *obdarzony.* ausgesteuert, wohl begabt.

dote locupleto. *nadaię Kościoł.*

doti dico, promitto, dotis nomine do. *Zapiſuię 3. wypoſażam, daię za Poſag, wwienić.* zum Heyrathgut geben.

dōto, as. *Wypoſażam, obdarzam, nadaię.* aussteuern, begaben.

DRA

drāba, æ, f. gr. *Rzeżucha Turecka.* Türkische Kresse.

drachma, æ, f. gr. *Dragma 1. 2. poczwórny Groſz, & in Uncya.* eine Atheniensische Silbermünze 12 bis 15 Kreutzer werth; ein Quäntlein, der vierte Theil eines Loths; der achte Theil eines Zolles.

drachmālis, e, c. ſub *Dragma 2.*

drachmalis uſura. Lichwa 4.

drāco, onis, m. *Smok, Wąż 1. Chochoł, Latoroſl winna.* ein Drache, die alten großen Rebschosse; Drachenkraut.

drācōnārius, ii, m. *Chorąży 1.* der die Fahne trägt, worinnen ein Drache stehet.

drăcōnites, drăcontias, æ, m. gr. *ſmoczy Kamień.* Drachenstein.

drăcontium, ii, n. *Weſz wodna 2.* Drachenwurz, ein Kraut.

dracontium majus, dracunculus major. *Wężownik 4.* große Drachen, oder Natterwurz.

drăcuncŭlus, i, m. ſub *Smok, Jaſzczur Ryba.* ein kleiner Drache; Art eines Fisches.

drăcuncŭlus hortenſis. *Torun ziele.*

dragma, atis, n. gr. *Garść 2. 3. Wiązanka.* so viel, als man mit einer Hand fassen kann.

drāma, atis, n. gr. *Akt 1.* ein Schauspiel.

drāpĕta, æ, m. gr. *Zbieg 1.* ein Flüchtiger.

drāpĕtinda, æ, f. gr. *Zmrużek gra.* ein gewisses Spiel der Knaben und Mägdlein, da einem davon die Augen verbunde

bunden werden, und er also einen andern fangen muß; blinde Maus.

draucus, i, m. *Sodomczyk.* ein unfläti- ger, geiler Mensch.

drĕpănis, ĭdis & is, f. *gr. Grzebielucha.* Wasserschwalbe.

drŏmas, adis, m, f. *gr. Drabarz, Wielbląd, Pies prętkonogi.* Cameelthier.

drŏmĕdarius, ii, m. *Drabarz.* ein Thier so schnell laufet, ein Dromedar.

drŏmon, onis, m. *gr. Łódź, mały Rak.* ein kleiner Krebs; ein Jagdschiff.

drŏpăcismus, i, m. *gr. Włosow wyrywanie.* Pechpflaster; Abnehmung der Haare.

drŏpăcista, æ, m. *gr. Obrywacz.* der die Haare wegnimmt.

drŏpax, acis, m. *gr. Włosow wyrywaniu maść.* eine Salbe oder Pechpflaster, davon das Haar ausfällt.

drosca, drosta, æ, f. *Drozd.*

drungarius, ii, m. B. *Pułkownik.* ein Rottmeister.

drungus, i, m. B. *Połek.* ein Troupp Soldaten.

druppa, drūpa, æ, f. *Oliwka 1.* unzeitige Olive.

dryītes, æ, m. *gr. Kamień drzewny.* ein Edelgestein.

dryŏphŏnon, i, n. *gr. Rzeżucha Turecka.* Türkische Kresse.

dryŏphÿta, æ, f. dryŏphÿtes, æ, m. dryŏphÿtus, i, m. *gr. żaba drzewna.* ein Laubfrosch.

dryoptĕris, ĭdis, f. *gr. strusie Pioro ziele.* Steinfaren, ein Kraut.

dryoshÿphĕar. *gr. Jemioła.* Eichenmistel.

D U B

Dua pro duo. *dwa.* zwey.

duālis, e, c. *dwóykowy.* zwey angehend.

dubĕnus, i, m. idem Dominus.

dŭbiè. *wątpliwie.* zweifelhaft.

dŭbiĕtas, atis, f. *Wątpienie.* Zweifel.

dŭbio, as. *wątpię.* vide dŭbĭto.

dubiosus vide dubius.

dŭbĭtābilis, e, c. *wątpliwy.* zweifelhaft.

dŭbĭtātim, dŭbĭtanter. *wątpliwie.* zweifelhaft.

dŭbĭtātio, onis, f. *Wątpienie.* Zweifel.

dŭbĭtātīvus, a, um. *wątpliwy 2.* zweifelnd, voll Zweifel.

dŭbĭto, as. *wątpię, ociągam się.* zweifeln, sich scheuen, bedenken, weigern, wehren, berathschlagen. *syn.* ambĭgo, fluctuo, hæreo, in dubio versor, mens hæret in ambiguo.

dŭbium, ii, n. *Wątpienie, wątpliwa rzecz.* ein Zweifel.

dubium genus. sub *Płeć 1.*

dŭbius, a, um. *wątpliwy 1. 2. niepewny, niestateczny, nie dobry.* zweifelhaft, ungewiß. *syn.* incertus, ambĭguus, anceps.

D U C

Duc te ab ædibus. *precz ztąd.* weg von hier.

dŭcālis, e, c. *Hetmański, Książęcy.* Herzoglich, zum Herzog gehörig.

ducatio vide *ductio.*

dŭctātor, oris, m. *Prowadziciel.* vide ductor.

dŭcātrix, īcis, f. *Prowadzicielka.* eine Führerinn, Leiterinn.

dŭcātus, us, m. *Powód 1. Hetmanienie, Księstwo, Hetmaństwo.* Herzogthum, Haupt-

Hauptmannschaft, Verwaltung, Führung, Leitung.
dŭcēnārius, a, um. *dwusetny.* 200 Pfund.
dŭcēnārius, ii, m. *Rotmistrz 1.* ein Hauptmann über zweyhundert.
dŭcēni, dŭcenti, æ, a. *dwieście.* zweyhundert.
dŭcentēsĭmus, a, um. *dwusetny.* der zweyhundertste.
dŭcenties. *dwieściekroć.* zweyhundertmal.
duci jubeo, impero. *zdaię na śmierć.*
dŭcissa, æ, f. *Księżna.* Fürstinn, Herzoginn.
ducit colorem uva. *zrzeie, dostawa się owoc.* reif werden.
dŭco, as. *prowadzę, wychowuię.* führen, auferziehen.
dŭco, is. *wiodę 1. 2. wodzę 1. prowadzę 1. 2. 4. 6. wywodzę, nawodzę, hetmanię, poymuię 1. zwłaczam 1. 2. przedłużam, ciągnę 4. robię 2. kuię, mam to za, gardzę, korzystam, piię 1. leię 2. imam 3. wypiiam, idzie droga tam.* führen, leiten, zubringen, machen, nehmen, empfangen, aufschieben, dafür halten. *syn.* dēdūco, addūco.
duco aërem, animam, spiritum. *oddycham, żyię 2.* Athem schöpfen, leben.
duco agmen, funem, restim. *Rey wodzę.* anführen.
duco dictis aliquem. *obiecuię.* versprechen.
duco familiam. *przodkuię.*
duco gladium. *dobywam miecza.* das Schwerdt zucken.
duco magnum, honori, in honore, duco potius. *ważę sobie.* für eine Ehre halten.
duco otia. *próżnuię.* müßig gehen.
duco uxorem. *żenię się.* ein Weib nehmen.
duco in jus aliquem. *pozywam kogo.* einen vor Gricht ziehen.
duco in literis ætatem. *pilnie y ustawicznie się uczyć.* fleißig und stets studiren.
duco ex luto. *z Gliny ulepić.* etwas aus Leimen machen.
duco lanam. *przędzę.* Wolle spinnen.
duco suspiria. *wzdycham.* seufzen.
ducor. *lubię, uwodzę się, przystrzegam.* Lust haben.
ductābĭlitas, atis, f. *Powolność.* Geschmeidigkeit, Leichtsinnigkeit.
ductārie. ciągnąc, nie ochotnie. zaudernd, langsam.
ductārius, a, um. *ciągnieniu służący.* das man zieht.
ductārius funis. *Lina, windowe Liny.* ein Windseil.
ductĭlis, e, c. *ciągły, ciągniony 1. kowany.* geschmeidig, das sich ziehen oder dehnen läßt.
ductim. *pomału, duszkiem.* mit Ziehen, nach und nach, langsam.
ductio, onis, f. *Prowadzenie 1. Windowanie.* Leitung, Führung.
ductio alvi. *Purgacya.* Larirung.
ductitius, a, um. *ciągły, ciągniony.* das sich ziehen läßt.
ductĭto, ducto, as. *wodzę 1. 2. szkodzę hetmanię, zwłaczam 2.* führen, schleppen, ziehen.
ducto dolis. *zdradzam.* betrügen.
ducto mulierem. *nierządu patrzyć.*
ductor, oris, m. *Prowadziciel, Hetman.* ein Führer, Anführer, Leiter, ein Generalcommendant. *syn.* Dux.
ductor gregis. *Stadnik.*
ductor ordinis. *Rotmistrz.*

ductus, us, m. *Powód 1. Prowadzenie, Hetmanienie.* Führung, Leitung, Zug.
ductus aquæ. *Cug wody.* Wasserleitung.
ductus cultri, falcis. *Rzezanie.*
ductus oris. *Twarzy Kſztałt.*
dūdum. *przedtym, dawno.* lange, ſchon lange, verlängſt. *ſyn.* jam dūdum, jam pridem, jam diu.
duella, æ, f. ſub *Uncya, Skociec.* der dritte Theil einer Unze.
duellator, oris, m. *Waleczník.* ein Kämpfer, Kriegsmann, Streiter.
duelli. *na Woynie.*
duelli rem ago. *wyſiekam ſię.*
duellica ars. *woienna Umieiętność, Zołnierſka.* Kriegskunſt.
duellicus, a, um. *żołnierſki, waleczny.* kriegeriſch.
duellis, is, m. *Nieprzyiaciel 1.* ein Feind.
duellum, i, n. *Poiedynek 2. Woyna.* Krieg, Streit, ein Zweykampf, Duell. *ſyn.* pugna, certāmen, conflictus, bellum.
duellus, a, um. *dobry 1.* ſchön, nett. *ſyn.* bellus.
duicenſus, i, m. *Mieſzczanin nieprawy.*
duidens, entis. *dwóyzęby.* vide *bidens.*
duis. vide bis. *dwakroć.* zweymal.
duitas, atis, f. *Dwóyka.* Zweyfaltigkeit. *ſyn.* duālitas.
dulcăcidus, a, um. ſub *Kwaſkowaty.* ſüß und ſauer.
dulcè. *ſłodko.* ſüß, ſüßlich, lieblich, annehmlich, freundlich. *ſyn.* ſvāviter.
dulcēdo, inis, f. *Słodkość.* Süßigkeit, Lieblichkeit, Annehmlichkeit. *ſyn.* ſvāvitas, jūcunditas.
dulceo, dulceſco. *ſłodnę.* ſüß werden.
dulcia ium vel orum, dulciāria, orum, n. *Miodownik, Łakoci.* ſüßes Naſchwerk, Zuckerbrod, Marcipan.
dulciārius, ii, m. dulciarius piſtor. *Marcepannik, Piernikarz.* ein Zuckerbecker, Lebküchler.
dulcicŭlus, a, um. *ſłodziuchny.* ein wenig ſüß.
dulcĭfer, dulcifluus, a, um. *ſłodki.* ſüß.
dulcilŏquus, a, um. *wdzięcznomowny.* lieblich, annehmlich redend.
dulcis, e, c. *ſłodki, przyiemny, miły 1.* ſüß, lieblich, angenehm. *ſyn.* ſvāvis, melleus, mītis, nectareus. *vel* jūcundus, grātus, chārus, ămœnus.
dulcis langvidè. *ſłodkawy.* etwas ſüß.
dulcĭſŏnus, a, um. *wdzięcznie brzmiący.* lieblich tönend.
dulcĭtas, atis, *dulcĭtūdo*, inis, f. vide *dulcedo.*
dulcĭter. *ſłodko.* ſüßiglich, lieblich, angenehm.
dulco, as. *ſłodzę.* ſüß machen.
dūlia, æ, f. *gr. Niewola,* & ſub *chwała Boża.* Sclaverey.
dūlicè. *niewolnicze.* knechtiſch.

DUM DUO

Dum. *kiedy 2. byle 1. póki, aż 1. że 1. iedno 3. ieſzcze nie.* indem, wenn nur, ſo lange bis, ſo lange als, noch nicht.
dum calet res. *zaświeża.*
dum conſtat ſerenitas, dum ſudum eſt. *za pogody.* da es heiter iſt.
dum loqueris. *tudzieſz.* alſobald.
dūmectum, dūmetum, i, n. *Cierniſko.* Dornhecke, Dorngebüſche. *ſyn.* ſpīnētum, vĕprētum, rūbētum.
dūmeſco, is. *leśnieię.*
dūmōſus, a, um. *cierniſty.* dornicht, heckicht.

dūmus, i, m. *Ciernie.* ein Dornstrauch.
duntaxat. *iście, zaiste, tylko.* nur allein, zum wenigsten.
duo. *dwa.* zweene, zwo, zwey.
duŏdĕcies. *dwanaście kroć.* zwölfmal.
duŏdĕcim. *dwanaście.* zwölf.
duŏdĕcĭmus, a, um. *dwanasty.* der Zwölfte.
duŏdēnārius, a, um. *podwanasty.* gezwölft, aus zwölfen bestehend.
duŏdēni, æ, a. *dwanaście.* je zwölf.
duodennis, e, c. *dwunastoletni.* zwölfjährig.
duŏdēnōnāginta. *ośmdziesiąt y ośm.* sub *dwadzieścia 3.* acht und achtzig.
duodeoctoginta. *siedmdziesiąt y ośm.* acht und siebenzig.
duodequadraginta, duodequadrageni. *trzydzieści y ośm.* acht und dreyßig.
duodequadragesimus, a, um. *trzydziesty ośmy.* der acht und dreyßigste.
duodequinquagesimus. *czterdziesty ośmy.* der acht und vierzigste.
duodetricies. *dwadzieścia y ośm razy.* acht und zwanzigmal.
duŏdētrĭcēsĭmus, duodetriginta. *dwadzieścia y ośm.* acht und zwanzig.
duodēvīcēni, duodeviginti. *ośmnaście.* achtzehen.
duodevicesimus, a, um. *ośmnasty.* der Achtzehende.
duōnus, a, um. priscum. *dobry 1.* gut.
duorum pedum semis. *półtrzecia.*

DUP

Dūpla, æ, f. *dwóynasobna wina.* doppelte Strafe.
duplares armaturæ, duplarii, duplicarii. *Zołnierz 5.* Soldaten, die doppelte Gage oder Monatgeld bekommen.
dūplāris, e, c. *podwóyny 1.* doppelt genommen oder bezahlt.
duplārius, a, um & ii, m. *podwóyny & żołnierz podwoyny.* doppelt.
duplarius numerus. *cetno.* gleiche Zahl.
duplātio, onis, f. *vide* dupla.
duplex, icis, o. *dwoy, dwoiaki, dwoisty, wielki 1. chytry, nieszczery 2. miąszszy.* zweyfältig, zweyfach, doppelt, zweyerley, dicht, dicke, grob, betrüglich, arglistig, zweyzüngig, der anders redet als er denkt. *syn.* gĕmĭnus.
dupl carius vide *dupliciarius*.
dūplĭcātio, onis, f. *Dwoistość, Powtarzanie, dwoynasobna wina.* Verdoppelung.
duplĭcātò. *wedwoynasob, dwoiako 1.* zweyfach, doppelt.
duplĭcātus, a, um. *podwoyny.* zweyfach, verdoppelt.
duplĭces. Adject. *dwa.*
duplĭces. Subst. *książki kamienne.*
duplĭciārius, ii, m. *podwoyny.* Doppelsoldner.
duplĭcitas, atis, f. *Dwoistość.* Zwiefältigkeit.
duplĭcĭter. *dwoiako 1. 2.* doppelt, zweyfältig, auf zweyerley Weise.
dūplĭco, as. *powtarzam, przydaię 2. 3.* doppelt machen, verdoppeln, vergrössern, vermehren. *syn.* congĕmĭno, conduplico.
duplio, onis, m. *dwoyka, dwoynasobna wina.* zweymal so viel, zweyfache Strafe.
dūplo, as. *przydaię 2.* verdoppeln.
duplò. adverb. *wedwoynasob*, & sub *weczwornasob, dwakroć 3.* doppelt.
duplum, i, n. *tyle dwoie, dwoynasob, dwakroć 3.* das Doppelte.

duplus, a, um. *dwoynasobny*, *dwoiaki*, *dwakroć* 3. zweyfach, doppelt, zweymal so viel.
dŭpondiārius, a, um. *dwustopny*, *dwufuntowy*, & sub *siedm pieniążkow*. zweypfündig.
dŭpondium, ii, n. dupondius, ii, m. *dwustopna miara*, *dwa funty*, & sub *siedm pieniążkow*. zwey Pfund, sechs Meißnische Pfennige.
dupondius & semis. sub *Grosz & połtrzecia*.

DUR

Dūrābilis, e, c. *trwały* 1. langwierig, dauerhaft. *syn.* diūturnus, stābilis, mănens, permănens, constans.
dūrābĭlĭtas, atis, f. *Trwałość*. Dauer, Währung, Dauerhaftigkeit.
dūrăcĭnus, a, um. *trwały* 2. *twardoskory*, *zimostradki*. harthäutig.
dūrāmen, inis, n. dūrāmentum, i, n. *Twardość*, *Rosocha*, *Gałązka* 5. *Latorośl zostawiona*, *Latorośl* 6. 7. *Latorośl winna*, *Umocnienie*. Währung, Dauerhaftigkeit, Stärke, Rebschoß.
dūrāmen aquarum. *Lod*. Eiß.
duras dabis. *nieprzepieczeć się*.
dūrātĕus, a, um. *gr.* *drewniany*. hölzern.
dūrātio, onis, f. *vide* durabilitas.
dūrātrix, īcis, o. sub *trwały* 1. langwierig.
dūrātus, a, um. *stwardniały*, *zatwardziały*, *okrzesany*. gehärtet, dauerhaftig gemacht.
duratus frigore, glacie. *zmarzły*. gefroren.
dūrè. *twardo*. hart, härtiglich, mühsamlich, kümmerlich.

dūresco, is. *twardzieię*. hart werden. *syn.* indūresco, concresco, astringor, rĭgeo, indūror.
duri, oris. *twardousty*. ein ungeschlachter Mensch.
dūrĭcordia, æ, f. *Nieużytość*, *Zatwardziałość*. Herzens Härtigkeit, Hartnäckigkeit.
dūrĭcŏrius, a, um. *twardoskóry*. harthäutig.
dūrĭtas, atis, f. *Twardość*, *Surowość*, *Nieludzkość*. Härte, Unfreundlichkeit, Eigensinnigkeit.
dūrĭter, durius. *twardo*, *surowie*, *ostro* 2. *nieprzyiemnie*. hart. *vide* durè.
dūrĭtia, æ, f. dūrĭties, ei, f. *Twardość*, *Trwałość*, *Zatwardzenie*, *Nieużytość*, *Surowość*, *Upor*, *Zatwardziałość*. Härtigkeit, Unfreundlichkeit. *syn.* rĭgor, sævĭtia, sævities, crūdēlĭtas, barbaries. *vide* duritas.
duritie spissari, duritiem induo. *zatwardzieć*, *odrętwieć*. Steinhart werden.
dūrĭtūdo, inis, f. vide *duritia*.
dūrius *vide* duriter.
durius accipio aliquid. *za złe mam*. für übel nehmen.
dūriuscŭlus, a, um. *przytwardszy*. etwas hart, härtlich.
dūro, as. *trwam* 1. 2. *stwardzam*, *zatwardzam*, *wytrwać*. härten, ertragen, dulden, ausstehen, dauern, währen. *syn.* indūro, astringo, firmo, *vel* măneo, permăneo, diu măneo, stābilis sum, persĕvēro.
dūro animum, cor. *upieram się*. hartnäckig seyn.
dūror, aris. *mocnieię twardzieię*, *drętwieię*. hart werden.

dūrus, a, um. *twardy, nieużyty, nielutościwy, surowy z. nieludzki, cierpki, cięszki z. uporny, zły z.* hart, schwer, unbarmherzig, grob, plump, rauh, strenge, ungeneigt. *syn.* sŏlidus, firmus, *vel* mŏlestus, ingrātus, sevērus, rigidus, crūdēlis.

durus capito. *uporny.*

dusmosus vide *dumosus.*

duumvir, īri, m. *Burmistrz 1.* einer von den zwey obersten Meistern, so alle Jahr bey den Römern der Bürgerschaft vorgesetzt wurden.

dux, ŭcis, c. *Wódz, Herszt, Książe.* Führer, Führerinn, Geleitsmann, Hauptmann, Kriegsobrister, General, Feldherr, ein Herzog, Urheber, Anführer. *syn.* ductor.

dux exercitus provincialis. *Woiewoda.*

dўnămis, is, f. *gr. Wielkość z.* Macht, Gewalt.

dynamis olivi. *Oliwek urodzay.*

dўnasta, dynastes, æ, m. *gr. Pan wielki.* ein vornehmer Landesherr, Landpfleger.

dyota vide *diota.*

dyschrestia, æ, f. *gr. Trudność.* Schwierigkeit.

dyscŏlus, a, um. *gr. niegodny.* schwer, ungeschlacht, feindselig, mürrisch, dem niemand recht thun kann.

dўsentĕria, æ, f. *gr.* dysenterica passio. *Biegunka z. Gryzienie z.* die rothe Ruhr, Durchbruch, Bauchweh.

dўsentĕricus, i, m. *Biegunkę, Gryzienie cierpiący.* der die rothe Ruhr hat.

dysgargalis, eos, f. dysgargalus, i, m. *gr. łechciwy.*

dyspepsia, æ, f. *gr. Nietrawienie.* Undaulichkeit, böse Dauung des Magens.

dysphĕnia, æ, f. *gr. Niesława.* böser Leumund, böse Vorbedeutung.

dysphŏricus, a, um. *gr. nieszczęśliwy,* ungeduldig, der sein Leiden mit Ungeduld trägt.

dispnoea, æ, f. *gr. Dychawica, Duszność.* Engbrüstigkeit, das Keichen, schwerer Athem.

dispnoicus, dyspnicus, a, um. *gr. dychawiczny.* engbrüstig, keichend, der schwer athmet.

dўsūria, æ, f. dysuritum pathos. *gr. Uryny trudność.* Harnstrenge, Harnwinde, wenn der Urin nicht fort will.

dўsūriăcus, a, um. *gr. Uryny trudność cierpiący.* der schwer harnet, der die Strangurie hat.

E.

E

E *praepositio.* sub *z, ze 1. od kogo 1.* aus, von.

e contraria parte, e contrario, e diverso, e regione. *na przeciwko, przeciwnie.* gegen über.

e longinquo. *z daleka.* von Weitem.

e multis, e vulgo, unus. *pospolity Człowiek.* ein gemeiner Mann.

e propinquo, e proximo. *z blizka,* & sub *Sąsiad.* von Nahe; Nachbar.

e re mea est. *pożyteczno iest, pożyteczny* nützlich.

e re nata. *iak przymusnął, iak obaczę.*

e transversō. z Boku. von Seiten.
e trivio. *podły*. schlecht.
e vestigio. *wnet, zaraz 2.* gleich.
ea, ea causa, eā re. *dla tego.* darum.
ea conditione, ea lege. *z tą Kondycyą.* unter dieser Bedingung.
eāle, es, f. *koń rogaty.* ein ungeheures Thier in Africa.
eapse pro ea ipsa. *ta.* die.
eātĕnus. *póty 1. 2. z tey miary, tak bardzo, tym sposobem.* so weit, so ferne, so lange, bis dahin.

EBE

ĕbĕnum, i, n. ebenus, ī, f. *Heban.* Ebenholz.
ebeo, as. *Zbawienia pozbawić.* der Seligkeit berauben.
ēbĭbo, is. *wypiiam, pożeram.* austrinken, ausleeren.
ĕbiscus, i, m. *gr.* *Slaz 2.* Ibisch, ein Kraut.
eblandior, iris. *wyłudzam.* abschmeicheln, mit Schmeicheleyen erlangen.
ĕbŏrārius, ii, m. *Snycerz 1.* ein Elfenbeindrechsler.
ĕbŏrātus, ĕbŏreus, a, um. *słoniowy.* von Elfenbein.
ebriacus, ebriatus. vide *ebrius*.
ēbriāmen, inis, n. *Trunek piiany.* ein starkes Getränk, das trunken macht.
ēbriĕtas, atis, f. *Opilstwo 1.* Trunkenheit, Vôllerey. *syn.* crāpula, tēmŭlentia.
ēbrio, as, ebriŏlo, as. *upaiam.* trunken machen. *syn.* inebrio.
ēbriŏlātus, a, um. *piiany.* berauscht.
ebriŏlus, a, um. *piiany 1.* ein wenig trunken, berauscht.
ebriĕsitas, atis, f. *Opilstwo 1.* tägliche Trunkenheit, da man nie nüchtern ist.
ēbriōsus, a, um. *opiły.* versoffen, der sich stets voll säuft.
ebriŭlo, as. *upaiam.* trunken machen.
ēbrius, a, um. *piiany 1. pełen.* betrunken, voll, besoffen, berauscht. *syn.* tēmŭlentus, vīnōlentus. *phr.* somno vīnoque sĕpultus, vīno madens, plenus, nimio plēnus Baccho.
ebrius veratro. *szalony 2.* unsinnig.
ēbullio, is, ire. *kipię, wykipiam, wzwieram, wydaię na świat, wymyka się,* & sub *chełpię się.* aufwallen, aufsieden, großen Lärmen viel Aufhebens machen, in großer Menge hervor kommen.
ēbullĭtio, onis, f. *kipienie, Wykipienie.* das Aufwallen im Sieden.
ēbullo, as. *wykipia, rozpuka się.* geschwind ausbrechen, zerspringen wie eine Wasserblase, verschwinden, zerplatzen.
ĕbŭlum, i, n. ĕbŭlus, i, m. *Chebd.* Attich.
ĕbur, ŏris, n. *słoniowa Kość.* Elfenbein.
ĕbŭrātus, ĕburneŏlus, ĕburneus, ĕburnus, a, um. *słoniowy 2.* mit Elfenbein überzogen, eingelegt, elfenbeinern.

ECA

ēcastor. *zaiste.* fürwahr.
ecbăsis, is, f. *gr.* *Wyście, Odstąpienie 2.* das Abweichen vom Vornehmen, oder Ausschweifen.
ecbŏlas, adis, f. ecbŏlimos, ecbŏlios. *gr.* *poronienie czyniący.* Egyptische Traube, so Mißgeburt bringet.
ecce. *owo, oto, ali.* siehe da.
eccĕre. *oto zaiste.* fürwahr, würklich, wahrhaftig.
eccheuma, atis, n. *gr.* *Wylanie.* Verschüttung, Vergießung.

eccil-

eccillum, ecciſtum, eccos. *owoſz.*

ecclēſia, æ, f. gr. *Zgromadzenie* 3. *Kościoł* 1. 2. Verſammlung, Gemeinde, Kirche, Tempel, chriſtliche Kirche. *ſyn.* templum, ædes ſacra Deo.

ecclēſiaſtes, æ, m. *gr. Kaznodzieia.* ein Prediger, Pfarrer.

ecclēſiaſticus, a. um. *duchowny* 2. zur Kirche gehörig.

ecclēſiaſtērium, ii, n. *gr. Dziwowiſko* 2. ein Ort, da man zuſammen kommt.

ecclēſis. *gr. Wywołanie, Wyzywanie.*

eccum, eccos. *owoż ieſt.*

ecdĭcus, i, m. *gr. Syndyk, Poſpólſtwa* 6. *bronca.* Fiſcal.

ĕcēre. *oto, zaiſte.*

ĕchea, orum, n. *gr. Głoſu odbiianie.*

ĕchēbæum, i, n. *gr.* ſub *pługowy.* der breite Rieme, womit man die Ochſen ans Joch bindet.

ĕchĕmȳthia, æ, f. *gr. Małomówność.* Kunſt zu hören und doch zu ſchweigen.

ĕchĕmȳthus, i, m. *gr. małomowny.* ein Verſchwiegener.

ĕchĕnēis, ēidis, f. *gr. Trzymonaw.* ein Meerfiſch; ſo die Schiffe aufhalten kann.

ĕchētæ, plur. m. *gr. Konik Robak.*

ĕchĕtle, es, f. *gr. pługowe Nogi.* Pflugreute, das lange Holz am Pflug, womit man im Acker den Pflug wendet.

ĕchĕtlion, ii, n. *gr. Sadz rybny.* ein Ort im Fiſcherkahn, wohin die Fiſche geworfen werden.

ĕchidna, æ, f. *Zmiia.* eine Schlange.

ĕchidnium, i, n. *gr. wołowy ięzyk* 2. Natterwurz.

ĕchīnātus, a, um. *naieżony* 1. *kolący* 1. ſtachlicht.

ĕchini pellis. *Szczotka do Szat.* Bürſte.

ĕchīnŏmētra, æ. f. *gr. Jeż morſki.* eine Gattung von Igeln.

ĕchīnŏphŏra concha. *Slimak* 3. *ſlimacza Skorupa.* eine Art von Schnecken.

ĕchīnŏpus, odis, f. *gr. Jeża noga ziele.* ein gewiſſes Kraut.

ĕchīnus, i, m. *gr. Jeż morſki, kaſztanowa Łuſka, Wędzidło, Kſiążki flakowe,* ſub *Flak, Manela, Pław morſki* 3. 5. *Umywadlnik,* & ſub *Doniczka.* ein Igel, ein ſtachlichter Meerfiſch, Meerigel, die ſtachlichten Caſtanienſchaalen, Gläſerbürſte, Hechel.

ĕchīnus terreſtris. *Jażwiec, Jeż* 1. ein Igel.

ĕchion, echium, ii, n. echite, es, echis, is, ios, f. *gr. wołowy Jezyk* 2. wilde Ochſenzunge, ein Kraut.

ĕchītes, æ, m. *gr, Jaſzczurnik* 2. *żmiiowiec.* ein dunkelgrüner Stein.

ĕchium, ii, n. *gr. oczne Lekarſtwo.*

ĕcho, us, f. *gr. Głoſu odbiianie.* Echo, Wiederſchall, Wiederton.

eclecta, orum, n. *gr. Piſmo przebrane.* auserleſene Dinge, Anmerkungen.

ecligma, eclegma, atis, n. *gr. Kołaczek.* Latwerge, ein dicker Saft, ſo man im Munde zerläßt.

eclipſis, is, f. *gr. Zaćmienie, Kſiężyca zaćmienie, Uſtanie.* Mangel, Erlöſchung des Lichts, Finſterniß, Verdunkelung, Mondsfinſterniß. *ſyn.* dēfectus, dēliquium. *Item* Figura Grammatica.

eclipticus, a, um. *gr.* ſub *Zaćmienie* 4.

eclŏga, æ, f. *gr. Piſanie zbierane.* Hirtengeſpräch.

eclŏgārius, ii, m. *Zbieracz* 3. der aus einem Buch das Beſte auszeichnet, Geſprächhalter.

eclŏgium, ii, n. *gr. Napis.*
ecnĕphias, æ, m. *gr. Wicher.* Windwirbel, gewaltiger Sturmwind.
econtra. naprzeciwko.
ecphŏra, æ, f. *gr. Wydatność.* Sims, Vordach.
ecphrăsis, is, f. *gr. Rospowiadanie.* eine Erklärung.
ecquando. *kiedy* 1. wean, wenn doch.
ecquid. *ieżli* 1. *czy, li.* ob auch.
ecquid audis? *słysz.*
ecquis. *kto* 1. *ktory* 1. *ktoż, ieżli* 1. wer welche, was.
ecquisnam. *ktoryż.* wer doch.
ecrȳsis, is, f. *gr. Wyciekanie.* Ausfluß.
ecstăsis, is, f. *Zachwycenie.* der höchste Grad der Ohnmacht, Entzückung.
ecta, æ, f. *Pryszczel z.*
ectăsis, in, f. *figura, eadem* Diastole.
ecthlipsis. *figura Poetica.*
ectrăpĕlos, i, m. *gr. Olbrzym, Wzrostu niezwyczaynego.* ein ungeheurer großer Wundermensch.
ectrōma, atis, n. *gr. Pomiotek.* unzeitige Gebuhrt.
ectrōmătium vinum. *Poronienie czyniące Wino.* verdorbener Wein; Wein, so Mißgebuhrt verursachet.
ectrŏpe, es, f. *gr. Skłonienie się.* vide *diverticulum,*
ectrŏpium, ii, n. *gr. Powieki niskiey Upadnienie.* Verkehrung des untern Augenliedes.
ectȳpum, i, n. *gr. Konterfekt, Obraz formierski, Proba* 3. *Wykonterfektowanie.* Abdruck, Copey, was nach dem Original gemacht wird.
ectȳpus, a, um. *gr. wyrażony* 1. *wykonterfektowany.* nachgemacht, nachgeformt, nachgedruckt.
eculeus *vide* equuleus.

E D

ĕdācĭtas, atis, f. *Obżarstwo* 1. Freßhaftigkeit. *syn.* vŏrācĭtas, inglŭvies, gŭla.
ĕdax, ācis, o. *kąsaiący, żarliwy, obżarty.* freßig, freßhaftig. *syn.* vŏrax, gŭlōsus.
ĕdeātra, edeatres, æ, m. *gr. Krayczy.* ein Truchses, Credenzer.
ēdĕcĭmātus, edecumatus, a, um. *Wyborny.* auserlesen, erwählt.
ēdĕcĭmo, edecumo, as. *obieram* 1. auslesen.
edendi rabies. *Głód.* Hunger.
ēdentātus, a, um. *bez Zębow.* dem die Zähne ausgebrochen sind.
ēdento, as. *wybiiam Zęby.* die Zähne ausbrechen, ausschlagen.
ēdentŭlus, a, um. *bez zębow, łagodny.* Zahnlos, das keine Zähne hat.
edera vide *hedera.*
ēdīco, is. *nakazuię, obwoływam, roskazuię urzędownie, mandat daię, wyrok czynię, wywoływam* 4. *przykazuię, Sądy zapowiedzieć.* ein Mandat ausgehen lassen, ordnen, befehlen. *syn.* dēnuntio, significo, stătuo, constĭtuo, dēcerno, sancio, mando.
edictalis, is, c. *roskazuiący*, sub *Mandat.* gebietend.
ēdictio, onis, f. *Mandat.* Befehl, Verordnung.
ēdicto, as. *wypowiadam.* hersagen, erzählen.
ēdictum, i, n. *Wyrok, Mandat.* ein Gebot, Mandat, Befehledict, so öffentlich angeschlagen oder ausgerufen wird. Satzung. *syn.* mandatum.
ĕdīlis vide *ēdūlis.*

ēdiſco, is. *uczę ſię* 1. 2. *nauczyć ſię*, *wyuczam ſię*. auswendig lernen. *ſyn.* diſco, perdiſco, percĭpio, addisco.

ēdiſſĕro, is. ediſſerto, as. *powiadam* 1. *rozpowiadam*, *wypowiadam* 1. auslegen und lehren, zu verſtehen geben, erklären.

ēdĭtio, onis, f. *Wydanie* 3. *Porodzenie*, *Narodzenie*. das Herausgeben, das Drucken oder Herausgebung der Bücher.

ēdĭtĭtius Judex. *Jednacz* 1. erwählter, erkohrner Richter.

ēditor, oris, m. *Sprawca*, *Igrzyſk ſprawca*. der ein Buch heraus gehen läßt, der etwas hervor bringet.

ēdĭtus, a, um. *wynioſły*, *mianowany*, *wydany*. heraus gegeben, hervor gebracht, hoch erhaben.

ēdĭtus, us, m. *Gnóy bydlęcy*. Auswurf, Miſt.

ēdo, is. *wydaię* 7. 8. 11. 19. *wyiawiam*, *powiadam* 1. *rodzę* 1. *mianuię*, *zbroić co*, *nieſie ſię kokoſz*, *znioſła*, *dopuſzczam ſię*. herausgeben, ausgehen laſſen, gebähren, begehen, thun. *ſyn.* facio, profĕro, dīvulgo, partŭrio.

edo animam, vitam. *umieram* 1. ſterben.

edo cædem. *zabiiam*. tödten.

edo ludos. *ſtroię Igrzyſka*. Schauſpiel halten.

edo ſcelus. *wyrządzam złość*. ſündigen.

edo clamorem. *wołać*. ſchreyen.

edo ruinam. *puſtoſzyć*. verwüſten.

edor in lucem. *rodzę ſię*. gebohren werden.

ĕdo dis *vel* es. *iem*. eſſen. *ſyn.* cŏmĕdo, mandūco, mando is, paſcor, veſcor. *phr.* membra cibō fŏveo, ĕpŭlis ſuſtento, victu vīres reſtauro.

edo usque affatim. *naiadam ſię*. viel eſſen.

ĕdo, ōnis, m. *Żarłok*. ein Freſſer, Viehfraß.

ēdŏceo, es. *uczę*, *wyuczam*, *oznaymuię*, *powiadam* 1. *rozgłaſzam*. fleißig lehren, unterrichten, anweiſen, benachrichtigen.

ēdŏlātus, a, um. *gładki* 1. gehobelt.

ēdŏlo, as. *poleruię*. hobeln, ausputzen.

ēdŏmĭtus, a, um. *uſkromiony*. gebändiget, gezähmt, überwunden.

ēdŏmo, as. *uſkramiam*, *okrócić*. zähmen, bändigen.

ĕdor, oris, n. *Zboże* 2. Rocken, Korn.

ēdormio, is, ire. edormiſco, is, ere. *wyſypiam ſię* 1. 2. *przeſypiam ſię* 1. 2. ausſchlafen.

ēdŭcātio, onis, f. ēdŭcātus, us, m. *Wychowanie*. Auferziehung.

ēdŭcātor, oris, m. *Żywiciel*. Aufzieher, Ernährer, Pfleger.

ēdŭcātrix, īcis, f. *Żywicielka*, *Kwoczka*, *Karmicielka*. eine Erzieherinn, Ernährerinn, Erhalterinn.

ēdŭco, as. *wychowuię*, *żywię* 2. *rodzę*, *odchować*, auferziehen. *ſyn.* nūtrio, ălo, inſtĭtuo.

ēdūco, is. *wywodzę* 1. 4. *wychowuię*, *wyciągam* 2. 5. *wypiiam*, *ſpuſzczam Staw*. ausführen, ausziehen, austrinken.

edulco, as. *ſłodzę*. verſüßen, ſüß machen.

ĕdūlia, ium & orum, n. plur. *Potrawa*. Eßwaaren.

ĕdūlis, e, e. *ſniedny*. das zu eſſen iſt.

ĕdūlĭtas, atis, f. *Strawa* 1. Speiſung, Austheilung von Eßwaaren zur theuren Zeit, Hunger, Eßbegierde.

ĕdūlium, ii, n. *Jadło*, *ſniedna rzecz*. Eßwaaren.

ēdūrē. *upornie*. härtiglich.

ēdūro, as. *zatwardzam, przeżyć.* hart machen, zur Arbeit gewöhnen, ausdauren, aushalten, währen.
ēdūrus, a, um. *miękki 1. twardy.* weich, sehr hart.

EF

Effābilis, e, c. *wypowiedziany.* aussprechlich, das man aussprechen kann.
effarcio, is, ire. *natykam 1.* ausfüllen, ausstopfen.
effāris, effātus sum, effāri. *wymawiam 1. przemawiam 1. wypowiadam 1.* & sub *wystawiam.* heraussagen, aussprechen. *syn.* fāri, lòquor, ēlŏquor, dīco, prōfĕro.
Effascĭnātio, onis, f. *Urok.* Verzauberung.
effascino, as. *urzekam.* verzaubern, behexen.
effātum, i, n. *Wyrok, Wyrzeczenie, Wróżkow odpowiedź.* Spruch, Ausspruch, Wahrsagung. *syn.* ēdictum.
effectio, onis, f. *Działanie, Sprawowanie.* Wirkung, Vollbringung.
effectīvus, a, um. *sprawuiący.* wirkend.
effector, oris, m. *Sprawca, Stworzyciel.* der etwas machet, ein Schöpfer, Urheber, Meister.
effectum, i, n. *Skutek.* ein Werk, ein ausgemachtes Ding.
effectum do, reddo. *dokazuię 2. sprawuię 1.* wirken.
effectus, us, m. *Wykonanie, Skutek.* Verrichtung, Vollbringung.
effecundo, as. *żyznym czynię.* fruchtbar machen.
effēmĭnātē. *niemęsko.* zärtlich, weibischer Weise.
effēmĭnātio, onis, f. *Niemęskość.* Zaghaftigkeit.
effēmĭnātus, a, um. *niewieści 2.* weibisch, zaghaftig.
effēmĭno, as. *niewieściuchem czynię.* weibisch, weich machen, castriren, entmannen.
effēminor, aris. *niewieścieię.* weibisch werden.
effĕrātio, onis, f. *Bestwienie 2. 3. Rozjuszenie.* die Verwilderung.
effĕrātus, a, um. *roziadły, okrutny, zdziczały.* wild gemacht, unbändig, grausam, frech. *syn.* effĕrus, fĕrox, fĕrus, sævus, crūdēlis.
effercio, is, ire. *natykam, obiadam się.* vide effarcio.
effĕresco, is. *roziuszam się.* wild werden.
effĕro, as. *roziuszam, dzikim czynię, bestwię, srogim czynię, strasznym czynię, formuię.* wild, unbändig machen, verunstalten.
effĕro, ers. *wynoszę 1. 2. 3. wydaię 7. 11. wystawiam 1. wymawiam 1. wypowiadam 1. chwalę 1. prowadzę umarłego.* austragen, mit Lob erheben, loben, hervor bringen, die Leiche austragen. *syn.* tollo, ēvĕho.
effĕror, aris. *pustoszeię, dziczeię.* wild, wüst und öde werden.
effĕror, erris. *pysznię się, wzlatam.* hochmüthig werden.
effertus, a, um. *pełen, obfity, natkany 1.* angefüllet, ausgestopft, ausgefüllt. *syn.* rĕplētus.
efferveo, es, effervesco, is. *wybuchnąć, wzwieram, kipię, wykipia, burzy się 1. unoszę się, wykisnąć, rozgadać się, rozgniewać się.* wallen, sieden, heiß werden. *syn.* ferveo, ēbullio.

efferveſcens, entis, o. *gniewliwy.* aufſiedend, zornig.

efferus, a, um. *okrutny*, *roziadły.* rauh, grimmig, wild, unbändig. *ſyn.* fĕrus, indŏmĭtus, ſævus, crūdēlis. *vide* efferatus.

effetatio, onis, f. *Wyrodzenie ſię.* Ausbrütung.

effetus, effætus, a, um. *wyrodziły*, *wyradza ſię*, *wylegla ſię*, *wylegly*, & ſub *Pierwiaſtka.* das nicht mehr fruchtbar iſt, ausgemergelt, kraftlos.

efficacia, efficientia, æ, f. efficacitas, atis, f. *Skuteczność.* Wirkung, Kraft, Stärke, Macht, Nachdruck.

efficaciter, efficienter. *ſkutecznie.* nachdrücklich, kräftiglich.

efficax, acis, o. efficiens, entis, o. *ſkuteczny.* kräftig, nachdrücklich.

efficio, is, ere. *ſprawuię* 1. *czynię* 1. *urobić co*, *dokazuię* 1. 2. *przewodzę ſwoie.* zuwege bringen, verſchaffen, ausmachen, ausrichten, vollenden, thun.

effictio, onis, f. *Wyrażanie.* Abbildung, Vorbildung, Vorſtellung.

effictor morum. *Obyczaiow wyraziciel.* ein Sittenvorſteller.

effigia, æ, f. *vide* effigies.

effigiatus, a, um. *znakowany*, *ryty.* abgebildet, entworfen.

effigiatio, onis, f. *effigiatus*, us, m. effigies, ei, f. *Kſztałt*, *Wyrażenie* 2, *Podobienſtwo* 3, *Obraz* 1. Ebenbild, Abbildung, Contrefait, Entwerfung, Abſchilderung, Formirung. *ſyn.* imāgo, īcon.

effigio, as. *wyrażam* 1. bilden, abbilden, formiren.

effingo, is. *wymyślam*, *wyrażam* 1. 2. *trafiam* 6. abbilden, vorſtellen, nachmalen. *ſyn.* formo, exprīmo.

effio, effit. *ſtaie ſię.* gemacht werden.

efflagitatio, onis, f. efflagitatus, us, m. *Naleganie*, *Żądanie* 1. *Wyciąganie*, *Upominanie ſię.* ernſtliche Bitte, inſtändiges Begehren, ernſtliche Forderung.

efflagito, as. *żądam* 2. *domagam ſię.* ernſtlich begehren, inſtändig bitten. *ſyn.* flāgito, pĕto, poſco, expoſco, poſtŭlo.

effleo, es. *wypłakać oczy.* ausweinen, ſich blind weinen.

efflictim. *uprzeymie.* ſehr heftig.

efflicto, as. ſub *pokonać.* martern, quälen.

effligo, is. *porażam*, *zabiiam* 1. & ſub *pokonać.* ſchlagen, quälen, plagen, peinigen.

efflo, as. *wywiewam*, *wylewam* 1. *wybuchnąć*, *wytchnąć* 1. *wydmuchnąć.* ausblaſen.

efflo animam, vitam. *umieram* 1. ſterben, den Geiſt aufgeben.

effloreo, es, effloreſco, is. *okwitam*, *kwitnę*, *rozwiia ſię*, *wynikam* 1. *wychodzi* 3. *pochodzę.* blühen, Blüthe hervor bringen.

effluentia, æ, f. *Wyciekanie.* Ausrinnung, Ausfließung.

effluo, is. *wyciekam* 1. *rozgłaſza ſię*, *upuſzczam* 1, *wybiia ſię*, *roſypuie ſię*, *zapamiętywam*, *zbiega dzień*, *uchodzi czas.* auslaufen, ausfließen, ausrinnen, offenbar werden. *ſyn.* ēlābor, effundor, excido, ēvāneſco.

effluvium, ii, n. *Wyciekanie*, *Upuſt.* Ausfluß, das Auslaufen.

effluxere vires. *ſpracowany.* der die Kräfte verlohren hat.

effluxio, onis, f. *Wyciekanie.* die Ergießung.

effoco,

effōco, as. *dawię kogo.* ersticken.
effōdio, is, ere. *wykopywam, wykalam, wygrzebać.* ausgraben, aufgraben, ausscharren, aushöhlern. *syn.* ēruo, ēvello, extraho.
effōro, as. *wywiercieć.* ausbohren, durchbohren.
effossio, onis, f. *Wykopywanie.* Ausgrabung.
effractārius, ii, n. effractor, oris, m. *Wyłupiciel, Złodziey.* der einbricht, Hausstürmer, ein Dieb, der mit Gewalt einbricht.
effractūra, æ, f. *Wyłupienie.* Einbrechung, das Einbrechen.
effrēnātē. *nieuhamowanie, popędliwie, rospustnie.* wild, kühn, verwegen, frevendlich.
effrēnātio, onis, f. *Wyuzdanie, Rospusta, Popędliwość.* Frechheit, Unbändigkeit.
effrēnis, e, g. effrēnātus, effrēnus, a, um. *wyuzdany, nieuhamowany, nieouzdany, rospustny, popędliwy.* ungezähmt, unbändig, wild, widerspenstig. *syn.* indŏmitus, præceps.
effrēno, as. *wyuzdać.* den Zaum lassen, unbändig machen.
effrīco, as. *wycieram.* abkratzen, abreiben, abwischen.
effringo, is. *wyłamuię, wyłupuię 1.* aufbrechen, einstoßen, zerbrechen, ausheben.
effrons, ontis, o. *niewstydliwy.* unverschämt.
effŭgio, is, ere. *uchodzę 1. 3. & sub zayrzeć.* entrinnen, entgehen, fliehen, meiden. *syn.* fŭgio, ēvādo, ēlābor, vīto, dēvīto, dēclīno, ēvīto.
effŭgium, ii, n. *Ucieczka 2. 3. Ustie 2. Wyprawienie się.* Ausflucht. *syn.* fŭga.
effulcio, is, ire. *natykam, podpieram.* unterstützen, unterbauen, empor heben. *syn.* fulcio.
effulgeo, es. *iaśnieię, łsknię się, świecę się 1.* hervor glänzen, heraus schimmern. *syn.* fulgeo, ēmĭco, cŏrusco, splendeo, splendesco, ēlūceo.
effundo, is. *wylewam 1. 5. rozlewam 1. wyrzucam 2. wydaię 1. 7. wysypuię, mówię nierozmyślnie, sypię się, popuszczam 3. rosypuię 1. rozwieram konia, przemarnować.* ausgießen, ausschütten, verschütten, zerstreuen, alles heraus sagen, was man weiß, verthun, verschwenden; durchbringen, Haufenweise zulaufen. *syn.* fundo, prōfundo, emitto, spargo, dispergo.
effundor, effunditur. *sypie się 2. rozlega się, wycieka 1. wypadam 3. wysypuię się.* es wird ausgebreitet.
effundor in fugam. *uciekam 1.* weglaufen, entlaufen.
effundor in lachrymas. *rosplakać się.* sehr weinen, häufige Thränen vergießen
effundor in luxum, epulas. *rozgardyas stroię.* köstliche Mahlzeit halten.
effūsē, effūsis hăbēnis; *effūsōrie. hoynie, hurmem, szeroko, rozrzutnie, zbytnie, chciwie, bardzo, bez miary, pędem 2.* heftig, sehr, häufig, reichlich, inbrünstig.
effūsio, onis, f. *Wylanie, Wysypanie, Wydanie 11. Rozrzutność, Szczodrobliwość.* das Ausgießen, Verschwendung.
effūsio animi. *Wesele.* große Freude.
effūsus, a, um. *rozrzutny, zbyteczny, niezmierny, prętki.* ausgegossen, hitzig, heftig.

effusus in lachrymas. *rzewny.* sehr weinend.
effusus in lusum. *pusty 3.* dem Spielen ergeben.
effūtio, is, ire. *mówię nierozmyślnie, wymykam się 2. 3. wydaię ii. wylewam 1.* ausschwatzen, ausplaudern. *syn.* garrio.
effūtilia, ium. effūtitia, orum. effūtitum, i, n. *Słowo 3.* Ausplauderung.
effūtuo, is. sub *przemarnowač.* verhuren.

EG

ēgĕlĭdor, aris. in *marznę.* aufthauen.
ēgĕlĭdus, a, um. *ciepły 2. letni, zimny 1.* laulicht, temperirt, sehr kalt.
ĕgens, entis, o. *niedostateczny, ubogi, potrzebny 2. żebrak.* dürftig, arm.
ĕgēnus, a, um. *ubogi, niedostateczny, potrzebny 2.* arm, dürftig. *syn.* ĕgens, indĭgens, indĭgus, pauper, inops, mendĭcus.
ĕgeo, es, *niemam 1. potrzebuię 1. niedostaię.* bedürfen, dürftig, nothdürftig seyn, Mangel leiden. *syn.* indigeo, căreo, ŏpus hăbeo, pauper sum.
ēgĕries, ei, f. *Wyrzutek, Gnóy 1.* Mist, Koth, auswurf.
ēgermĭno, as. *wyrastam 1. rozwiia się.* hervor kommen, hervor sprossen, ausschlagen, heraus wachsen.
ēgĕro, is. *wypróżniam, wyprzątam, wynoszę.* hinaus tragen, ausschütten, ausleeren, entledigen.
ĕgestas, ătis, f. *Ubóstwo, Niedostatek 1. 2.* Mangel, Dürftigkeit, Armuth. *syn.* paupertas, paupĕries, ĭnŏpia, pēnūria, dēfectus pĕcūniæ.
ĕgestas animi, rationis. *nierozum.* Mangel an Courage, Zagheit.
egestate perditus. *ubogi.* arm.
egestatem afferre. *zubożyć.* arm machen.
ēgestio, onis, f. ēgestus, us, m. *Wynoszenie 1. Wyrzucanie, Wypróżnianie się.* Austragung, Ausführung, Ausleerung, Auswerfung.
ĕgestōsus, ĕgestuōsus, a, um. *ubogi.* armselig.
ĕgētur. *nędzę klepię.* arm seyn.
ēgignor, eris. *wyrastam 1. rodzę się.* gebohren werden.
ĕgo. *ia.* ich. ĕgŏmet. *sam.* allein.
ēgrĕdior, eris. *wychodzę 1. wywodzą się, odstępuię 5. przestępuię 2.* hinaus gehen. *syn.* exeo, excēdo, ăbeo.
ēgrĕgiè. *wybornie, osobliwie, bardzo.* vortreflich, herrlich, auserlesen. *syn.* exĭmiè, excellenter, pulchrè.
ēgrĕgius, a, um. *wyborny.* vortreflich, stattlich, ausbündig, herrlich. *syn.* exĭmius, excellens, insignis, præstans.
ēgressio, ōnis, f. ēgressus, us, m. *Wychodzenie, Odstąpienie 2. Wyście 1.* Abzug, Ausgang.
ēgŭla, æ, f. sub *Siarka.* eine Gattung von Schwefel.
ēgurgĭto, as. *wyrzucam 1. wylewa z Brzegów, wydaię 1.* ausschöpfen.
ehem! *bawny!* o ho! potz tausend!
eheu! *ah!* ach! o weh!
eho! *slyśz, co mówisz, a iuż!* o ho! ey! höre.
ehŏdum. *choć sam.* höre doch, holla.
ēja. *nuż, a. 1.* ey lieber, ach ja.
eja age. *nuż.* nun wohlan.
ējăculor, aris. *wystrzelam 2. sikam.* abschiessen, sprützen.
ejecta, ejectamenta, orum, n. *Wymiot 2.* ein Auswurf.

ejectio,

ejectio, onis, f. *Wyrzucenie.* Auswerfung, Verjagung, Verbannung, Verstoßung.

ejectitius, a, um. *wyrzucalny, poroniony.* auswerfend.

ejectitius, ejectus partus. *Pomiotek.* Mißgeburth.

ejecto, as. *vide* ejicio.

ejectus, us, m. *vide* ejectio.

ejĕro, as. *odprzysięgam się.* abschwören, verwerfen.

ejicio, is. *wyrzucam 1. wyganiam 2. wypadam 3.* hinaus werfen, ausstoßen, verbannen. *syn.* pello, expello, extrūdo.

ējŭlābilis, e, c. *krzykliwy.* kläglich, jämmerlich.

ējŭlātio, onis, f. ejŭlātus, us, m. *Narzekanie, Krzyk żałosny, Płacz.* Geheul, unmäßiges Weinen.

ējŭlĭto, ējŭlo, as. *krzyczę 1. narzekam.* sehr überlaut heulen, wehklagen.

ējuncĭdus, a, um. *szczupły.* dünn.

ējūrātio, onis, f. *Odprzysięganie,* & sub *odrzekam się.* Abschwörung.

ējūro, as. *odprzysięgam się, odrzekam się, Przysięgą zbyć, składam z siebie.* verschwören, aufgeben, aufkündigen, abtreten.

ejusdem mŏdi, ejusmŏdī, ejus generis. *takiż.* solcher, dergleichen, von eben der Art.

ELA

ēlābor, eris. *wymykam się 3. uchodzę 1. 3. wyśliznąć się, upuszczam 1.* entrinnen, entgehen, entlassen, ausreißen, davon kommen. *syn.* ēvādo, excēdo, effūgio, excīdo.

ēlābŏrātio, onis, f. *Wyprawa 3. Wytwarzanie, Praca, Wypracowanie.* Verfertigung, Ausfertigung, Ausarbeitung, Mühe, Bemühung.

ēlābŏrātus, a, um. *wyprawny, wytworny, wypracowany.* ausgearbeitet, verfertigt.

ēlābōro, as. *pilnie co robię, usiłuię, wyprawiam 1. ćwiczę się, urobić co.* ausarbeiten, verfertigen, sich bemühen, große Arbeit anwenden.

ēlăcāta, ēlăcātēna, æ, f. *rosołowa strawa, masztowy Wierzch, Kądziel, Jaszczur, Wrzecięnica, Tuńczyk.* eine Gattung eingesalzener Fische.

ēlæŏmĕli, n. *Oley.* Honigöl.

ēlæōnes, is, m. *gr. Oleynik.* Oelkäufer.

ēlangueo, es, elangvesco, is. *ostabieć, zlenieć.* kraftlos werden, matt seyn.

ēlăphŏboscum, i, n. *gr. Jeleni korzeń.* Hirschwurz, ein Kraut.

ēlăpĭdo, as. *wybieram Kamienie.* von Steinen säubern.

elaps *vide* elops.

ēlăqueo, as. *wywikłać.* losmachen, von den Stricken lösen.

ēlargior, iris. *daię, daruię, wydaię się, na kogo.* schenken, verschenken. *syn.* dōno, largior.

ēlassesco, is. *wysila się.* müde, matt werden.

ēlăte, es, f. sub *Palma.* eine Art von Palmbäumen.

ēlătērium, ii, n. *gr. Ogórek letny.* Saft von wilden Gurken.

ēlătīne, es, f. *gr. Powoynik ziele.* Erdwinde.

ēlātio, onis, f. *Wyniesienie, Wynoszenie 2. Windowanie.* Erhebung.

ēlātītes, æ, m. *gr. Krwawnik Kamień.* Art eines Blutsteins.

ēlātro, as. *wyrzucam 2. wyszczekać.* bellen, laut schreyen.

ēlātus, a, um. *wyniosły, pyszny, wzięty.* weggetragen, weggenommen, erhaben, hoffärtig.

ēlaudo, as. *chwalę, sławię.* loben, hoch preisen.

ēlāvo, as. *omywam, płóczę, wypłokać, & sub przepiiam.* rein auswaschen, das Seinige verthun.

ELE ELI

ēlĕcĕbra, æ, f. *Wab 2.* Herauslockung, Anreitzung. *vide* illecebra.

electa, orum, n. *Pisanie przebrane.* auserlesene Schriften.

ēlectē. *wybornie.* auserwählt, schön, manierlich, auserlesen.

ēlectĭlis, ēlectilis, e, c. *wyborny.* köstlich, erlesen, erwünscht, ausgesucht.

ēlectio, onis, f. *Obieranie 1.* die Wahl, Erwählung, Erkiesung, Auserlesung. *syn.* dēlectus.

ēlecto, as. *wywabiam, wyłudzam, wybadać, wyklektać.* heraus locken, mit guten Worten erforschen.

ēlector, oris, m. *Obieracz, Kurfirszt.* ein Erwähler, Churfürst.

ēlectreus, ēlectrĭnus, a, um. *gr. srebrny, bursztynowy.* aus Agtstein oder aus gemischtem Gold gemacht.

ēlectrum, i, n. *gr. Srebro wyborne, Złoto przyprawne, Bursztyn.* Agtstein, Bernstein, unrein Gold. *syn.* succĭnum.

ēlectus, a, um. *obrany.* erwählt, auserwählt, erkiest, auserkohren.

electus, us, m. *vide* electio.

ēleēmŏsyna, æ, f. *gr. Litość, Jałmużna.* Allmosen.

ēlĕgans, antis, o. *ochędożny, wytworny 1. wyborny, czysty, piękny, dostatni 1. galant.* schön, hübsch, galant, fein, zierlich. *syn.* concinnus, pōlĭtus, vēnustus.

ēlĕganter. *chędogo, pięknie, hoynie.* sauber, zierlich, wohl, fein, hübsch.

ēlĕgantia, æ, f. *Ochędostwo, Piękność, Gładkość mowy.* Schönheit, Zierde, Reinlichkeit, Zierlichkeit zu Reden.

ēlĕgīa, æ, f. ēlĕgīdārium, ii, n. *gr. pogrzebna Piosnka, Wiersz 2.* Trauerlied, Trauergedicht.

ēlĕgīăcus, ēlĕgus, a, um. *Wiersz smutny.* Trauervers.

ēlĕlisphăcon, i, n. *gr. Szałwia 2.* Salbey.

ēlementa literarum vel puerorum; elementariæ literæ. *Obiecadło.* das A B C.

ēlĕmentālis, e, c. *żywiołowy.* elementisch.

ēlĕmentārius, a, um. *obiecadłowy, żywiołowy, Gregoryanek.* der noch mit Buchstaben umgehet, der die Buchstaben erst lernet.

ēlĕmentum, i, n. *Początek 1. 2. Żywioł, Proszek, Żywność.* Element, Urwesen oder Anfang eines Dings, das A B C. *syn.* principium, initium.

ĕlenchus, i, m. *gr. Perła, Rejestr 1. Obwinienie 2. Dowód.* Widerlegung, eine Gattung Perlen, Register, kurzer Inhalt eines Buchs.

ēlenctĭcus, a, um. *gr. dowodny.* das zum Ueberweisen, Widerlegen dienet.

ēleo, es. *kalam.* besudeln.

ēleōnes, is, m. *gr. vide* elæones.

ēleŏsĕlīnum, i, n. *gr. Opich.* Wassereppich, ein Kraut.

ēlĕphantia, æ, f. ēlĕphantiăsis, is, f. *gr. Trąd 1.* Aussatz, eine häßliche Krätze. *syn.* Lĕpra.

ēlē

ēlĕphantiăcus, ēlĕphantĭcus, a, um. *gr.* *trędowaty.* aussätzig, krätzig.

ēlĕphantīnus, a, um. *gr.* *stoniowy* 1. 2. von Elfenbein.

ēlĕphantīnus liber. *księga wielka, księga z stoniowey Kości.* ein Buch von Elfenbein.

ēlĕphantistes, æ, m. *gr.* *stoniowy Jeżdziec.* der den Elephanten regieret, ein Elephantenführer.

ēlĕphantus, i, m. ēlĕphas, antis, m. *gr.* *Słoń, stoniowa Kość* 1. *Rak morski, Trąd* 1. *Parch.* ein Elephant, Elfenbein, Aussatz *syn.* barrus.

ēlĕvātio, onis, f. *Podnoszenie.* das Aufheben.

ēlĕvo, as. *podnoszę, wymawiam* 4. *poniewazam, udaię lekko, uwłaczam* 2. empor, in die Höhe heben, verkleinern, verringern, lindern, erleichtern. *syn.* extollo, lĕvo.

ēleuthĕria, orum, n. *Wolności święto.* ein Fest, so Knechte zum Andenken ihrer erhaltenen Freyheit anstellten.

ēlĭcio, is. *wytłaczam, wyciskam* 3. *dobywam źrzodła, wywabiam, wybadać, wyklektać, krzeszę* 1. heraus locken, Feuer schlagen. *syn.* allĭcio, attrăho.

ēlĭcius, i, m. *Wab* 2.

ēlīdo, is. *rozbiiam, dawię, utłoczyć, zadławić, podeptać, wybiiam oczy, wytłaczam.* ausschlagen, ausstoßen, zerschlagen, einem die Augen ausschlagen. *syn.* frango.

elīdo ignem e silice. *krzeszę.* Feuer schlagen.

ēlĭgo, is. *obieram* 1. 2. *wyrzucam* 1. auslesen, erwählen, erkiesen. *syn.* sĕligo.

ēlīmino, as. *wypycham, wynoszę* 1. *wychodzę.* vor die Thüre hinaus stoßen, austragen. *syn.* ējĭcio, pello, expello, exclūdo.

ēlīmo, as. *poleruię, piłuię* 2. *wyprawiam* 1. zierlich ausfeilen, auspoliren. *syn.* pŏlio, expŏlio, exorno, excŏlo.

ēlingo, is. *wylizuię.* auslecken, aussaugen.

ēlingvātus, a, um, elingvis, e, c. *bez ięzyka, niemy, zamilkły, milczący, niewymowny.* ohne Zunge, der keine Zunge hat, stumm.

ēlingvātio, onis, f. sub *Język urznąć.* Abschneidung der Zunge.

ēlingvo, as. *Język urznąć.* die Zunge abschneiden.

ēlĭquāmen, ĭnis, n. *Rosół* 1. was abgeschmelzt ist.

ēlĭquātus, a, um. *wystały, klarowny.* geflossen, geläutert.

ēlĭquesco, is. *wyciekam, topnieię, soczy się.* zerschmelzen, zerfließen.

ēlĭquo, as. *klaruię, wylewam, odlewam* 2. *mówię pieściwie,* & in *pieszczę się.* schmelzen, weich machen, läutern, klar machen.

ēlĭquor, aris. *ustaię się co* 1. klar werden.

ēlix, ĭcis, m. *Brozda* 2. Wasserfurchen.

ēlīxo, as. *warzę* 1. sieden, kochen.

ēlīxum, i, n. elixura, æ, f. *Warza.* das sieden, kochen.

elixum facio. sub *namaczam.* naß machen.

ēlixus, a, um. *warzony.* gesotten, gekocht.

ellĕbŏrum *vide* Helleborum.

ellipsis *vide* ecclipsis.

Ellogium *vide* elogium.

ellum. *pro* en, ecce illum. *owosz iest.* siehe, da ist er.

ellychnium, ii, n. *gr.* *Knot.* der Dacht im Licht.

ellychnium ex sulphure. *Siarka.* Schwefelfaden.

ELO ELU

ēlŏco, as. *naymuię komu, wypędzam z mieysca.* von seinem Ort vertreiben, verdringen, verleihen, vermiethen, verpachten.

ēlŏcūtio, onis, f. *Wymowa.* die Kraft wohl zu reden, Ausrede, Aussprache, Redensart.

ēlŏcūtor, oris, m. *Wymówca.* ein Redner.

ēlŏcūtrix, īcis, f. *Wymówicielka.* eine Rednerinn.

ēlŏgium, ii, n. *Napis 1. Tytuł 2. Obwołanie, Przyczyna 1. Paszkwil, Nagrobek, Chwalenie.* ein herrliches Zeugniß, Lobspruch, eine Aussage, Grabschrift.

ēlongo, as. *przedłużam.* erlängern, verlängern, verzögern, abschieben.

ēlops, ŏpis, m. *gr. Ryba Azyańka, Wąż 1.* Gattung eines köstlichen Meerfisches.

ēlŏquens, entis, o. *wymowny, wymówca, Krasomówca.* beredt, ein beredter Mensch. *syn.* fācundus, disertus.

ēlŏquentia, æ, f. *Wymowa, Krasomostwo, Mowność.* Wohlredenheit. *syn.* Fācundia. *ph.* ēlŏquendi, dīcendi vis, ūbertas, cōpia.

ēlŏquenter, eloquentissimè. *wymownie.* beredt.

ēlŏquium, ii, n. *Mowa 1. Wymowa.* Rede, Sprache, Anrede, Aussprache. *syn.* ēlŏcūtio, fācundia, ēlŏquentia.

ēlŏquor, eris. *wymawiam 1. wypowiadam 1. mianuię, powiadam 1.* & sub *domawiam 2.* aussprechen, aussagen, reden, sagen, erzählen. *syn.* dīco, prōfĕro, ēnuntio, exprīmo.

ēlŭcrum, i, n. sub *Faska 2.* & *Potok 2.* Spühlicht, Spühlfaß.

ēlūceo, es. *iaśnieię, pokazuie się co, wydaie się co.* & sub *oświtło.* hervor leuchten, scheinen.

ēlūcescit, sub *oświtło.* es wird hell, es taget.

ēlūcĭdo, as. *obiaśniam.* klar machen.

elucifăcio, is. ēlūcĭfĭco, as. *oślepiam.* blenden, blind machen, des Gesichts berauben.

eluctantium verborum homo. *zaiąkliwy.*

ēluctor, aris. *gramolę się, dobywam się z. wybiia się Płomień, wygramolić się, wydzieram się, wywikłać, wybrnąć.* sich heraus winden, durchdringen, durcharbeiten, sich heraus wickeln.

ēlūcŭbrātus, a, um. *wyprawiony, wypracowany.* beym Licht verfertiget, verrichtet.

ēlūcŭbro, as, ēlūcŭbror, aris. *piszę 2. wyprawiam 1.* bey Licht machen, zu Nacht arbeiten. *syn.* ēlăbōro.

ēlūcus, i, m. *gnuśny, Głupiec, piianica z ziewacz, Bałamut,* item *Gnuśność.* ein Dummel im Kopf, ein träger und schläfriger Mensch, item Unlust und Verdrüßlichkeit vom Rausch.

ēlūdo, is. *zbywam kogo, szydzę, omylam, oszukiwam, odegrać, wyszydzić.* auslachen, verspotten, betrügen, aufhören zu spielen, vergeblich machen. *syn.* irrīdeo, fallo, dēcĭpio.

eluellæ, hæ. *ogrodna Strawa.*

ēlūgeo, es. *opłakiwam, żałobę złożyć.* trauren, austrauren, sein Trauren enden, aufhören Leid zu tragen, das Trauerkleid ablegen.

ēlumbis, e, c. ēlumbus, a, um. *ſłaby, ciaſtoch, niewieści 2.* dem die Lenden ab ſind, kraftlos, ſchwach, lahm.
ēluo, is. *omywam, płóczę, odmywam, wypłokać, wydaię ſię 3. przemarnować, przepiiam,* ausſchwenken, ausſpühlen, ſäubern. *ſyn.* lăvo, dīluo, tergo, abſtergo.
ēluſcātio, onis, f. *Oślepienie.* Blindmachung.
ēluſcātus, a, um. *ślepy 3.* blind gemacht.
ēluſco, as. *oślepiam* blind machen, einem ein Auge aus dem Kopf ſchlagen.
ēlūſio, onis, f. *Wyſzydzenie.* Verſpottung.
ēlūtia, orum, n. *wypłóczony Metal.* ausgewaſchenes Metall.
ēlūtum, aurum. *złoto ſzczere.* ein reines Gold.
ēlūtrio, as. *przelewam 1. płóczę, piorę chuſty, & ſub Potok 2.* aus einem Geſchirr in das andere ſchütten, die Wäſche reinigen.
ēlūviem facere. *wyprożniać ſię.*
ēlŭvies, ei, f. *Plugaſtwo, Smród 3. Przerwa, Potok 1. Powódź, Przepaść 1.* Waſſerguß, Ueberlauf des Waſſers, Unflath. *ſyn.* dīlŭvium, allŭvium.
ēlŭvio, onis, f. *Powódź, Pożar.* Ueberſchwemmung, Ergießung, Austretung des Waſſers.
ēluxātus, a, um. *wywiniony.* verrenkt.
ēluxŭrior, aris. *buyno roſtę, wyſila ſię zboże.* zu ſtark in die Blätter wachſen.
ēlŷtron, i, n. gr. *Skrzydło 1.* der Flügel.

EMA

ēmăcĕrātus, a, um. *chudy, wyſchły.* ausgemergelt.
ēmăcĕro, as, ēmăcio, as. *chudzę, wypłonić.* ausmergeln, ausſaugen.
ēmăcĭtas, atis, f. *Kupowanie chciwe.* Begierde zu kaufen, Kaufgierigkeit, Kaufſucht.
ēmăcror, aris. *chudnę, wyradza ſię.* mager werden, ausdorren.
ēmăcŭlo, as. *chędożę, wymazuię.* ſäubern, reinigen. *ſyn.* purgo, măcŭlas tergo, abſtergo, dēleo, aufĕro, ēluo.
ēmancĭpātio, onis, f. *Powzdanie, Odprawienie Syna, Wypuſzczenie 2.* Erlaſſung aus der Gewalt, Losgebung der Kinder von der väterlichen Gewalt, Freylaſſung.
ēmancĭpātus, a, um. *odprawiony Syn, wypuſzczony, poddany 1.* zugeeignet, von Händen gegeben, eigen, unterthan.
ēmancĭpo, as. *poddaię 1. 2. wzdawam 1. odprawiam 3. wypuſzczam z oycowſkiey Władzy, oddaię 4.* aus ſeiner Gewalt laſſen, frey laſſen, entfremden, zu eigen geben.
ēmanco, as. *obcinam 1.* verſtümmeln, die Hände abhauen.
ēmăneo, es. *nieprzytomny ieſtem, niebywam, & ſub Zołnierz odbiegacz.* drauſſen wohnen, außer dem Lager ſeyn, ausbleiben.
ēmāno, as. *wyciekam 1. ſłyſzeć, rozgłaſza ſię.* heraus fließen, auskommen, hervor kommen, kundbar werden, entſpringen.
ēmanſio, onis, f. *ſub Zołnierz 9. Niebywanie w domu.* Auſſenbleibung.
ēmanſor, oris, m. *Zołnierz odbiegacz.* ein verlaufener Soldat.
ēmarceo, es. *ſchnę 2.* verwelken.

ēmargĭno, as. *równam 1. goię Rang.* den Rand wegthun.

ēmascŭlator, oris, m. *Sodomczyk.* ein Knabenschänder, Sodomit.

ēmascŭlo, as. *rzeżę 2.* die Mannheit nehmen, verschneiden.

ēmātūresco, is. *dostaie się 1. ustaie się co 2.* reif und zeitig werden.

ĕmax, acis, o. *kupuiący rad.* Kaufbegierig, der alles, was ihm vorkommt, kauft.

embamma, atis, n. *gr. Musztarda, Przysmak mokry.* allerley Brühe, darein man tunkt.

embasicœta, æ, m. *gr. nierządnik, & Trunek 3.* ein Schandbube; Weichling.

embăteutĭcum, embatenticum, i, n. *gr. wstępne.* Wegzoll.

embătica, embaenĕtica, embĭbatica, *gr. Zeglarstwo.*

embaticam facio. *Zeglarstwem się bawię.* schiffen.

emblema, atis, n. *gr. złotniczey Roboty sztuka 1. Ozdoba, Szczep.* eingelegte geblümte Arbeit; ein lehrreiches Sinnbild.

embŏla, æ, f. *gr. Naiazd.*

emboli, hi. *gr. Podsienie.*

embolia, arum. *gr. Stapory.*

embolica species. *Ładunek szkutny.*

embŏlĭcus, a, um. *gr.* sub *wrzucony.*

embŏlismus, i, m. *gr. Przybycień.* wenn ein Tag ins Jahr eingeschaltet wird.

embŏlion, embŏlium, ii, n. *gr. Sztempel, krotofilnego co.* Zwischenspiel.

embŏlon, i, n. *gr. Nawy przodek.* Spitze oder Vordertheil des Schiffs.

embŏlus, i, m. *gr. Lon, Sztępel, Biegun 2.* ein eisern Band, so das Schiff zusammen faßt.

embregma, atis, n. *gr. Pokrapianie.* allerhand Schlag- und kräftige Wasser, so man den Kranken an die Schläfe, Stirn und Nasen spritzet.

embryo, onis, m. embryon, ii, n. *gr. niedonoszony Płód.* unzeitige und unvollkommene Leibesfrucht.

EME EMI

ēmĕdĭtātus, a, um. *zmyślony.* ausgedacht. *syn.* excōgĭtātus.

ēmĕdullo, as. *wytłaczam; wypowiadam 1.* das Mark heraus thun, ausmergeln, erklären.

ēmendābilis, e, c. *karny.* der sich bessern läßt, verbesserlich.

ēmendātè. *bez fałszu.* recht, ohne Fehl.

ēmendātio, onis, f. *Poprawa.* Verbesserung.

ēmendātor, oris, m. *Poprawiacz.* ein Verbesserer.

ēmendĭcātus, cibus. *żebranina.* Bettelbrod.

ēmendĭco, as. *wyżebrać.* erbetteln, ausbetteln, abbetteln.

ēmendo, as. *poprawiam, naprawiam 1. leczę.* bessern, verbessern, heilen. *syn.* corrĭgo, mendis purgo.

ēmentior, iris. *zmyślam 2. udaię co fałszywie, wyłgać, czynię się 1.* fälschlich vorgeben, lügen, erdichten, mit Unwahrheiten berichten, sich fälschlich rühmen. *syn.* mentior, fingo, confingo.

ēmeo, as. *przebyć co.* auswandern.

ēmĕreo, es, ēmĕreor, eris. *zasługuię, wysługuię, kończy się.* ausdienen, wohl verdienen.

ēmergo, is. *wynurzam się, wynikam, wschodzę 1. wygramolić się, wybrnąć*

1. 2

1. 2. *wydaie się co, wszczyna się, ziawia się, ożywam się, wychylam 1. 2. wskórać.* heraus schwimmen, hervor kommen, sich heraus wickeln. *syn.* ēvādo.

ēmĕrĭtum, i, n. *Wysługa.* verdienter Sold.

ēmĕrĭtus, a, um. *wysłużony.* der seine Zeit ausgestanden hat; der ausgedienet hat.

ēmersus, us, m. *Wynurzenie.* Ausgang. Durchbruch.

ēmĕrĭcus, a, um. *gr.* sub *womitowy.* zum Brechen bewegend.

ēmētior, iris. *wymierzam, przemierzam 2. uchodzę co drogi, ubiegam 2.* ermessen, ausmessen, eine Reise verrichten.

ēmĭcātio, onis, f. *Wynikanie,* sub *Wyrastanie.* das Hervorscheinen.

ēmĭco, as. *błyszczę się, wynikam łysknię się, drgam, szczerka, sikam, wybuchnąć, wytryska, wybiia się.* hervor schiessen, hervor scheinen, hervor leuchten oder schimmern, übertreffen. *syn.* mĭco, lūceo, splendeo, effulgeo, rĕlūceo, resplendeo.

ēmĭgro, as. *wyprowadzam się, umieram 1.* ausziehen, sterben. *syn.* dēmĭgro, discēdo, excēdo.

ēmĭnātio, onis, f. *Groźba.* Drohung.

ēmĭnens, entis, o. *wydatny, okazały.* herausgehend, vortrefflich.

ēmĭnentia, æ, f. *Wydatność, Pozór, farby wydatność.* Erhöhung, Hoheit, Vortrefflichkeit.

ēmĭnentissimus, *przedni 1. Tytuł Kardynała.*

ēmĭneo, es. *wydaie się co, wychodzi 1. wybiega 2. pokazuie się co, przewyższam, przodkuię.* hervor ragen, übertreffen. *syn.* appāreo, excēdo, sŭpĕro, excello.

ēmĭnor, aris. *grożę 1.* drohen.

ēmĭnŭlus, a, um. *wydatny.* das ein wenig hervor gehet.

ēmĭnus. *z daleka.* von ferne, von weiten.

ēmīror, aris. *dziwuię się.* sich sehr verwundern.

ēmisceo, es. *mieszam 1.* mischen.

ēmissārium, ii, n. *Upust, Skrzynia 4.* der Ablaß in einem Teich.

ēmissārius, ii, m. *szpieg, podchwytacz, Wysłaniec, Naiezdnik, Harcownik, Elear, Stadnik 1.* ein heimlicher Ausspäher, Kundschafter, Spion.

emissarius *vel* emissus palmes. *Latorośl zostawiona.* Rebschoß.

ēmissio, onis, f. *Wypuszczenie, Latorośl 1. Wysyłanie.* Ausschickung, Erledigung, Auslassung, Erlösung.

ēmissītius, a, um. *wypuszczalny.* ausgeschickt.

emissitii oculi. *świdrzące oczy.* freche Augen.

ēmitto, is. *wypuszczam, upuszczam 2. wystrzelam 1. spuszczam Staw, toczę piwo, wydaię księgi.* aussenden, ausschicken, auslassen, abschießen, heraus geben. *syn.* dīmitto, ejicio.

ēmitto lachrymas. *płaczę.* weinen.

emmēlia, æ, f. *gr. Taniec 1.* eine Art des Tanzes.

EMO EMU

ĕmo, is. *kupuię,* & sub *borguią mi.* kaufen.

emo beneficiis, donis. *zniewalam, przedarować.* einen durch Geschenke auf seine Seite bringen.

ēmŏdŭlor, aris. *wyśpiewać.* singen.

ēmōlior, iris. *wywalam, wytłaczam, burzę 2.* hinaus stoßen oder werfen, vollbringen.

emolior tussi. *wykaszlać.* mit Husten auswerfen.

ēmollio, is, ire. *miękczę, zmiękczam, ogłaskać.* weich machen, erweichen.

ēmŏlo, is. *mielę.* ausmalen.

emŏlŭmentum, i, n. *Pożytek.* Nutz, Gewinn, Profit. *syn.* ūtilitas, lucrum, commŏdum.

ēmŏrior, eris. *umieram 1. niszczeię, martwieię.* sterben. *syn.* extingvor, morior.

emorior risu. *do zdechu.* sich todt lachen.

ēmortuālis, e, e. *Umieraniu należący.* zum Sterben gehörig.

emortualis dies. *Smierci dzień.* der Tag des Todes.

ēmortuus, a, um. *martwy.* todt, erstorben, ausgestorben.

ēmŏveo, es. *wypycham, wystawiam drzwi, wygarnąć, wygrzonąć.* vertreiben, ausheben, verrücken.

empĕtrum, i, n. *gr. Łomikamień.* Harnkraut.

emphăsis, is, f. figura Rhetorica.

emphȳteusis, is, f. *gr. Maiętności cudzey trzymanie.* Erbzins, Erblehn, erbliche Verleihung eines Guts um einen gewissen Zins.

emphȳteuta, æ, m. emphȳteutes, emphyteuticarius. *Maiętność cudzą trzymaiący.* der Erbzinsmann, der von einem Herrn im gewissen jährlichen Zins ein Gut erblich genießet.

empīnētica. *gr.* sub *Zeglarstwo.*

empīrĭce, es, f. *gr. Lekarska nauka.* die Cur oder Heilung ohne Kunst, nur aus Erfahrung.

empīrĭcus, i, m. *gr.* sub *Lekarz.* Erfahrungsarzt ohne Kunst.

emplastrātio, onis, f. *Szczepienie, Plastrowanie.* das Verbinden der gepfropften Zweige, das Oculiren, Pfropfen.

emplastro, as. *szczepię.* einen Zweig verbinden, oculiren.

emplastrum, i, n. *gr. Maść 1. Zrzas.* Pflaster.

emplecton, i, n. *gr. Kamienica.*

empŏrĕticus, a, um. *gr. kupiecki.* das zur Handlung dienet.

empŏrium, ii, n. *gr. Skład 3.* eine Gewerb- oder Handelsstadt, Niederlage, Markt.

emprosthotonus, i, m. *gr. Szyi kołowaćość.* der sich vor sich neigt. Gicht, dabey der Kopf und Knie des Menschen ganz vor sich gebogen werden.

emprosthotonicus, a, um. *skurczony ku przodku.*

emptio, onis, f. *Kupowanie.* der Kauf.

emptītius, a, um. *kupny.* erkauft.

emptito, as. *kupuię.* oft kaufen.

emptīvus, a, um. *kupny, żołnierz pieniężny.* erkauft.

emptor, oris, m. *Kupiec 2.* ein Käufer.

emptŭrio, is, ire. sub *kupuię.* gern kaufen, Lust zu kaufen haben.

emptus, a, um. *kupiony.* gekauft.

emptus bene. *tani.* wohlfeil gekauft.

emptus male. *drogi.* theuer gekauft.

empūsa, æ, f. *Nocnica, Przypołudnica,* ein Gespenst mit einem einzigen Fuß.

empūsæ ludus. *Skakanie 2.* das Tanzen auf einem Fuß.

empyĭcus, a, um. *gr.* sub *ropisty.* der eine Entersammlung in der hohlen Brust hat.

empyrium, empyreum cœlum. *Niebo ogniste, naywyższe* der oberste Himmel, der Feuerhimmel.
emtio &c. *vide* emptio.
ēmūcĭdus, a, um. *spleśniały.* schimmlicht.
ēmūgio, is, ire. *mówię głośno, wybeknąć.* heraus brüllen.
emulgeo, es. *doię, wysuszam, spuszczam staw.* melken, ausmelken.
emunctæ naris. *rozsądny, wytworny.* ein kluger Mensch.
ēmunctio, onis, f. *Ucieranie Nosa.* das Schneutzen, Lichtputzen.
ēmunctōrium, ii, n. *Szczypce, Nożyczki do Swiec.* Lichtputze, Putzscheere.
ēmunctus, a, um. *ogołocony, ucierany.* dem die Nase geputzt ist.
ēmundo, as. *chędożę, wyczyścić.* säubern, reinigen, auswischen.
ēmungo, is. *Nos ucieram, ucieram Swiecę, doię, wytłaczam, wyciskam 3. ogołocić.* ausschneutzen, die Nase putzen, wischen, berauben.
ēmūnio, is, ire. *ogradzam, obwarować, wywodzę 4.* verbollwerken, vest machen, fortificiren, bevestigen.
ēmūnītus, a, um. *obronny 4.* bevestiget.
ēmūsco, as. *Mech obrywam.* das Moos ablesen, abkratzen, vom Moos reinigen.
ēmussĭtātus, a, um. *wyprawiony.* nach der Richtschnur gemacht.
ēmūto, as. *odmieniam.* verändern. *syn.* mūto, commūto.
ĕmys, ȳdis, f. *gr. żółw.* eine Schildkröte.

EN

ēn. *ono, oto, owo, wey.* siehe da.
en tibi, en sum. *na, naści.* da hasts.
ĕnæmon *vel* um, i, n. *gr. Krwawe Lekarstwo.* Blutstillende Arzney.
ĕnæōrēma, atis, n. *Uryny obłoczek powierzchni.* das Wölklein so auf dem Harn schwimmt.
ēnallăge, es, f. *gr. Zamiana.* item *figura Grammatica.* eine Veränderung.
ĕnargia, æ, f. *gr. Rzetelność.* Deutlichkeit, Erläuterung.
ēnarrābilis, e. *wypowiedziany.* das man erzählen kann.
ēnarrātio, onis, f. *Wykład 1. Rospowiadanie.* Erzählung, Erläuterung.
ēnarrātius. *dołożnie.* weitläuftiger.
ēnarrātu difficilis. *niewystawiony, niewypowiedziany.* schwer zu erzählen, auszusagen.
ēnarro, as. *rospowiadam, wypowiadam 1.* erzählen, hersagen, erklären, auslegen. *syn.* narro, explāno, rĕfĕro.
ēnascor, eris. *wyrastam 1.* hervor oder heraus wachsen, entspringen.
ēnăto, as. *wypływam, wybrnąć.* durchschwimmen, an das Land schwimmen, entkommen, davon kommen.
ēnāvĭgo, as. *wypłynąć 2. wybrnąć 2.* ausfahren, die Schiffahrt vollenden, zu Lande kommen, überschiffen, entgehen, sich loswickeln, durchkommen.
ēnāvo, as. sub *posługuię.* anwenden.
encænia, orum, n. *gr. Poświącanie 1. Kiermasz.* Kirchweih.
encardia, æ, f. *gr. Serdecznik Kamień.* ein Edelgestein in Gestalt eines Herzens.
encarpis, is, f. encarpus, i, m. encarpa, orum, n. *Binda 5.* Blumenzierathen, Laubwerk an einer Säule, ein Feston.
encaustes, æ, m. *gr. Smelcmistrz.* ein Glasmaler.

encaustĭce, encause, encaute, es, f. *gr*, *Smelcarstwo.* Glasmalerey, die Kunst ein Gemälde in Gläser zu brennen.
encausto pingo. *smelcuię.* Gemälde in Gläser brennen, glasiren.
encaustum, i, n. *gr.* *Smelc.* geschmelzte Arbeit, Schmelz, Glasfarbe.
encaustus, encaustĭcus, a, um. *Smelcowany.* eingebrannt, geschmelzet.
encentris, idis, f. *gr.* sub *Ostroga 1.*
enchīrĭdion *vel* um, ii, n. *gr*, *Spisek, Puinał, Rękoieść,* ein Messer, kleiner Degen, ein Degengriff, Degengefäß.
enchristum, i, n. *gr.* *smarowaniu służący, Maść.* Arzney damit man sich salbet.
enchūsa, æ, f. *gr.* *Czerwieniec 2.* ein Kraut.
enchȳtum, i, n. *gr.* *Tort, Liiek.* ein Trichter.
encombōma, atis, n. *gr.* *Sukmana, Szorc,* eine Gattung von Weiberkleidern.
encōmiăsticus, a, um. *gr.* *chwalący.* lobend, zum Lobe dienend.
encōmiastes, æ, m. *gr.* *Pochwalacz.* ein Lobredner.
encōmium, ii, n. *gr.* *Chwalenie kogo.* Lob, Lobrede, Lobspruch.
encrătitæ, arum, m. *wstrzemięźliwy.* Ketzer, welche sich alles Fleisches, Weins und dergleichen enthielten.
encȳclios. *gr.* *okolny.*
encȳclŏpædia, æ, f. *gr.* *Nauka walna, Umieiętność walna.* der Reihen aller guten Künste.
endĕlĕchia, æ, f. *gr.* *Ustawiczność.* vide *entelechia.*
endiæon, i, n. *gr.* sub *Klistera 1.* vide *enama.*

endrŏmĭs, ĭdis, f. *gr.* *szata kosmata, Gunia 2.* ein langer Winterrock, ein raues härnes Kleid.
endrŏmĭdātus, a, um. *Szatę kosmatą noszący.* der einen Winterrock trägt.

ENE. ENI.

ĕnĕco, as. *umarzam, zabiiam 1.* tödten. *syn.* nĕco, occīdo, pĕrĭmo, interfĭcio.
ĕnĕcor fame, siti, *mrę głód.* für Hunger und Durst sterben.
ĕnĕma, atis, n. *gr.* *Klistera 2.* ein Clistier.
ĕnergia, æ, f. *gr.* *Skuteczność.* item *figura oratoria.* Wirkung, Nachdruck.
ĕnergūmĕnus, i, m. *gr.* *opętany.* ein Mondsüchtiger, Besessener.
ĕnervātus, a, um. ĕnervis, e, c. *stargany, niewieści 2.* kraftlos, geschwächet, entkräftet, weibisch.
ĕnervo, as. *mdlę, osłabiam, niewieściuchem czynię.* schwächen, ohnmächtig oder kraftlos machen. *syn.* dēbĭlĭto, infirmo.
engībăta, orum, n. *gr.* *Łatki wodne.* Instrumente zur Wasserkunst.
engŏnăsis, is, m. *gr.* *Klęczeń.* ein Knieender.
ĕnhæmon. *vel* um, i, n. *gr.* *Krwawne Lekarstwo.* Blutstillendes Arzneymittel, Wundpflaster.
ĕnhȳdris, idis, f. *gr.* ĕnhȳdrus, i, m. *Wąż wodny, Wydra.* eine Wasserschlange.
ĕnĭber. nieszczęśliwy.
ĕnim. *bo zaiste.* denn, gewißlich.
ĕnimvēro. *prawie, tako,* sub *iako 3. lecz.* gewißlich, warlich, wiewohl, zwar.
ĕnĭteo, es, ĕnĭtesco, is. *lsknię się, pokazuie się co, wydaie się co, przewyższam*

glänzen, scheinen, berühmt seyn, übertreffen. *syn.* mĭco, ēmĭco, splendeo, cŏrusco, lūceo, ēlūceo, ēlūcesco, fulgesco, effulgesco, excello.

ēnītor, eris. *usiłuię, pnę się 2. rodzę, gramolę się, zniosła, ocieliła się, niesie się Kokosz, osadzam się, przebyć co.* sich bestreben, bemühen, Fleiß anwenden, gebähren. *Ova.* Eyer legen. *syn.* nītor, cōnor, mōlior, contendo. *vel* părio.

ēnixa, æ, f. *Położnica.*

enixa opera. *pilnie.* fleißig.

ēnixè. *uprzeymie, usilnie, chętnie, stale.* heftig, eifrig, nach allem Vermögen, inständig.

ēnixim. *upornie.* heftig.

ēnixus, a, um. *usilny.* der empor gekommen ist, das gebohren hat.

ēnixus, us, m. *Rodzenie.* das Gebähren.

enneăpharmăcum, i, n. *gr.* sub *ropiący.* aus neunerley Arzneyen bestehend.

enneăphyllon *vel* um, i, n. *gr.* *Dziewięćlistnik.* ein gewisses Kraut, so neun lange Blätter hat.

enneătĭcus, a, um. *gr.* *dziewiątny.* zur neunten Zahl gehörig.

ENO ENU

ēno, as. *wypływam.* heraus schwimmen. *vide* enato.

ēnōdātè. *wyraźnie, iasno, dołożnie.* deutlich, klärlich.

ēnōdātio, onis, f. *Rozwiązanie, Wykład 1.* Auflösung.

ēnōdis, e, c. *bez kolankow, nie sękowaty nie kolankowaty.* ohne Knoten oder Knopf.

ēnōdo, as. *rozwięzuię, wykładam 2. obcinam 1.* aufknöpfen, auflösen, die Aeste abhauen.

ēnoplia saltatio. *gr.* *Skakanie Żołnierskie.*

ēnorchis, is, f. *gr.* sub *Jądro 2.*

ēnormis, e, c. *wielki 1. krzywy, niekształtowny.* nicht nach der Richtschnur, aus der Weise, über die Maaße, krumm, groß, ungeheuer.

ēnormĭtas, atis, f. *Ogrom 2. Wielkość, Nadmiar.* übermäßige, Größe.

enormitas simplicitatis. *Grubość.*

ēnormĭter. *zbytnie, znacznie.* aus der Weise, gar zu grob.

ēnōtescit. *rozgłasza się co, wychodzą księgi.* kund werden, unter die Leute kommen.

ēnōto, as. *naterminować.* aufzeichnen, auszeichnen.

ēnŏvo, as. *odnowić.* erneuern.

ens, entis, o. sub *Istność.* das Wesen, etwas wesentliches.

ensĭcŭlus, i, m. *Mieczyk 1.* ein Schwerdtlein, kleiner Degen.

ensĭfer, a, um. *Miecznik.* der ein Schwerdt trägt.

ensis, is, m. *Miecz.* ein Schwerdt, Degen, *syn.* glădius, ferrum, mūcro.

ensis falcatus, Persicus, Scythicus. *Szabla.* ein Säbel.

entĕlĕchia, æ, f. *gr.* *Ustawiczność.* eine stete unaufhörliche Bewegung.

entĕrione, es. *gr.* *Mlecz drzew.*

entĕrŏcēla, æ, f. enterocele, es, f. *gr.* *kiła, Ruptura.* ein Bruch, wann einem das Gedärm herab fällt.

entĕrŏcēlĭcus, a, um. *gr.* *kilowaty.* der einen Bruch hat.

entheastĭcus, a, um. *gr.* *natchniony 1.* begeistert.

enthēma, atis, n. *gr.* *Latorośl 4. Plaſtr 2.* Zweig der in einen Baum geſtecket wird; das über die Wunden gelegt wird zur Stillung des Bluts.

enthūſiaſmus, i, m. *gr.* *Natchnienie; Zachwycenie.* eine heimliche Offenbarung.

enthȳmēma, atis, n. *gr.* *Dowód 1.* ein Schluß.

entŏma, orum, n. *gr.* *Owad.* allerhand Ungeziefer.

entŏmon, i, n. *gr.* *ciemierzyca.* ſchwarze Nießwurz.

ēnuber. nieſzczęśliwy.

ēnūbo, is. *żenię ſię.* außer dem Geſchlechte einen Mann nehmen.

ēnŭcleātè. *wytwornie, wyraźnie, chędogo.* ausgekernt, ausgeklaubt, verſtändlich.

ēnūcleo, as. *wyłuſzczam, wykładam 2.* den Kern aus der Schaale nehmen, erklären, auslegen. *ſyn.* expōno, pando, explĭco, ēnarro, ăpĕrio.

ēnūla, orum, n. *gr.* *Dziąſła.* das Zahnfleiſch.

ēnŭmĕrātio, onis, f. *Wyliczanie.* item *Figura Oratoria.* Erzählung.

ēnŭmĕro, as. *wyliczam, odliczam, zliczyć.* Zählen, erzählen, rechnen. *ſyn.* nŭmĕro, rĕcenſeo, dīnŭmĕro, percenſeo.

ēnunquam. kiedy 1. wann.

ēnuntiātio, onis, f. *Roſpowiadanie, Sentencya 2.* Spruch, Sentenz, Ausrede, ein Satz.

ēnuntiātīvus, a, um. ſub *Opowiadacz.*

ēnuntiātum, i, n. *Wyrzeczenie, Sentencya 2.* Ausſage, Ausſpruch.

ēnuntio, as. *wymawiam 1. wypowiadam 1. wykładam 2. wydaię 11.* deutlich ausſprechen, ausplaudern, offenbar machen, auskünden. *ſyn.* prōnuntio, ēlŏquor, prōfĕro, exprĭmo, nuntio.

ēnuptio, onis, f. *Wydanie Córki.* das Ausfreyen oder Heyrathen.

ēnūtrio, is, ire. *wychować.* auferziehen, ernähren.

ĕnydrus, i, m. *gr.* *Wydra 2.* eine Waſſerſchlange.

ĕnyſtrum, i, n. *gr.* *flaz flakowy*, ſub *Flak, Kruſzki.*

E O

Eo, is. *idę 1. 9. iadę 1. chodzę 4. gramolę ſię, zapuſzczam ſię, targam ſię na kogo.* gehen. *ſyn.* incēdo, grădior, prōgrĕdior, vādo, prōfĭciſcor, prōcēdo, pergo.

eo perditum. *zatracam.* vertilgen.

eò. *tam 2. dla tego.* dahin, darum, deswegen, zu dem Ende, deſto.

eo ad dum, eo usque. *póty 1.* bis da.

eo recidit, eo res adducta, deducta, devoluta, redacta eſt. ſub *przychodzę do* die Sache iſt ſo weit gekommen.

eo pacto. *tak.* alſo.

eodem veſtigio. *tudzieſz 1. 2. zaraz* alſobald.

eōne, es, f. *gr.* ſub *Dąb.* ein gewiſſer Baum.

ĕōs, ōis *vel* ōos, f. *gr.* *Zorza zaranna* die Morgenröthe.

ĕōus, a, um. *wſchodni.* das zum Morgen gehöret, früh, morgenländiſch.

E P A

ĕpăgōge, es, f. *gr.* *Wabienie, Dowód* item *figura Oratoria.* ein feindlicher Einfall.

ĕpăgōgium, ii, n. *gr.* *Obrzezek 2.* die Vorhaut.
ĕpălimma, atis, n. *gr.* *Maść 1.*
ĕpănădĭplōsis, epanalepsis, is, f. *gr.* *Powtarzanie.* Anfangswiederholung.
ĕpănŏdos vel us, i, f. *gr.* *Wracanie się.* Umkehrung, Wiederholung.
epaphæresis, f. *gr.* *Włosow trefienie.* Haarzierde.
ēpascor, eris. *ziadam.* ersättigen.
ĕpaulia, orum, n. *gr.* *Pokładziny.* Gaben die man der Braut nach der Hochzeit giebt.
ĕpenthĕsis, is, f. *Wkładanie.* item *figura Poetica.*
ĕphēbēum, i, n. *gr.* *Sala, Szermierska Szkoła.* Ort da sich die erwachsenen Knaben im lernen und Spielen übten; die Schule, Spielplatz.
ĕphēbia, æ, f. *gr.* *Dziecinna Komora.* ein Spielhaus.
ĕphēbĭcus, a, um. *Młodzieński.* für junge Knaben gehörig.
ĕphēbus, i, m. *gr.* *Młodzieniaszek.* ein Jüngling, Knabe.
ĕphecticus, a, um. *gr.* *rozmyślaiący się.* ein Zweifler.
ĕphectum, i, n. *gr.* *siodmak.* die siebente Zahl.
ĕphĕdriasmus, i, m. *gr.* *Wsiadany Gra* ein Kinderspiel; das tragen auf dem Rücken.
ĕphĕdra, æ, ephedros, i, f. *Przestka Ziele.* Gänsekraut.
ĕphelcis, idis, f. *gr.* *Strup 1.* die Rinde oder Grind auf dem Geschwür.
ĕphēlis, is, *vel* idis, f. *gr.* *Ogorzałość.* Sonnenflecken im Angesicht.
ĕphēmĕra, æ, f. *gr.* *Gorączka 4.* *febra dzienna.* das eintägige Fieber, so einen Tag dauret.
ĕphēmĕris, idis, f. *gr.* *Dziennik 1. Księszki pamiętne, Reiestr 4.* ein Buch, darein man tägliche Händel schreibet, Tagbuch.
ĕphēmĕron *vel* um, i, n. *gr.* *Robaczek iednodzienny, Łaniczka, Brodawnik.* ein Thier, das nur einen Tag lebt.
ephemerum Colchicum. *Szafran dziki.* wilder Safran.
ĕphestris, idis, f. *gr.* *Szata zwierzchnia, koszulka na Zbroie.*
ĕphi. sub *Korca Sendomirskiego połowica.*
ĕphialtes, æ, m. *gr.* *Duszenie nocne.* der Alp, der einen des Nachts im Schlaf drücken soll.
ĕphippiātus, a, um. sub *siodłany.* der eine Satteldecke hat.
ĕphippium, ii, n. *Siodło 1.* ein Sattel, Satteldecke, Pferdedecke, Schabracke.
ĕphŏdos, i, f. *gr.* *Weście 1.*
ĕphŏrus, i, m. *gr.* sub *Poseł ziemski.*
ephthŏpōlium, ii, n. *gr.* *Kuchnia 2.* Garküche.
ĕphẙdor, oris, m. *gr.* sub *Zegarmistrz.*
ĕphẙdros, i, m. *vel* on, i, n. *gr.* *Przestka.* Katzenschwanz, ein Kraut.

E P I

ĕpibas, adis, f. *gr.* *Łodź.* ein Fahrschiff.
ĕpibăta, epibates, æ, m. *gr.* *Wsiadacz, Zołnierz wodny.* Schiffknecht, Schiffsoldat, Matrose.
ĕpibăthra, æ, f. epibathron, i, n. *gr.* *Wschód 1. żoraw 2. Baszta woienna.* eine Schiffleiter, Schifflohn.
ĕpibătica, æ, f. *gr.* *Żeglarstwo.*
ĕpibătis, idis, f. *gr.* *Łodź.* ein Kahn.
ĕpiblēma, atis, n. *gr.* *Szata zwierzchnia.* Ueberkleid, Oberrock.
ĕpibŏlus, i, m. *gr.* *Lon.*

ĕpĭcēdium, ii, n. gr. *pogrzebna Piosnka.* Todtenlied.

ĕpĭcĕphălium, ii, n. gr. *Pogłowie, Pogłowne.* Kopfsteuer.

ĕpĭchĕrēma, atis, n. gr. *Dowód 1.* Beweisthum.

ĕpĭchūmăsis, gr. sub *Zima ustaie.*

ĕpĭchȳsis, is, f. gr. *Leiek, Nalewka 1.* Weintrichter, Gießkanne.

ĕpĭcœnum genus. gr. sub *Płeć 1.* vermischt.

ĕpĭcŏpănum, i, n. gr. *Stół kuchenny.* Fleischbank, Küchentisch.

ĕpĭcŏpus, i, m. gr. sub *Wiosło, żołnierz wodny.* Schiffsoldat, Matrose.

ĕpĭcrŏcum, i, n. gr. *Podwika, Szata białogłowska.* Saffrangelbes Kleid.

ĕpĭcūrēus, a, um. *roskosznik.* wollüstig.

ĕpĭcus Poëta. sub *Wierszow Pisarz.* ein Poet, der Heldenthaten beschreibet.

ĕpĭdēmĕtĭcus, i, m. gr. *Stanowniczy.* ein Quartiermeister.

ĕpĭdēmia, æ, f. gr. *łóżna choroba.* ansteckende Seuche.

ĕpĭdermis, idis, f. gr. *Skóra 1.* das äußerste Häutlein am Leibe.

ĕpĭdictĭcus, a, um. gr. *chwalący, dowodzący.* erweisend.

ĕpĭdicus, a, um. gr. *wątpliwy.* zweifelhaft.

ĕpĭdipnis, idis, f. gr. epidorpisma, atis, n. *Wet 1.* Nachtisch, Obst.

ĕpĭdrŏmus, i, m. gr. *Nawłoka, Pas łószkowy, żagiel 1.* Hinterseegel.

ĕpĭgastrion, ii, n. gr. *brzuchowa Słabizna.* der obere Schmeerbauch.

ĕpĭglossis, epiglottis, idis, f. gr. *Krtóni Błonka.* das Zäpflein im Halse.

ĕpĭgŏnus, i, m. gr. *Pasierb.* der aus der andern Ehe erzeuget wird.

ĕpĭgramma, atis, n. ĕpĭgraphe, es, f. gr. *Napis, wiersz.* Ueberschrift in sinnreichen Versen bestehend.

ĕpĭgrammătārius, ii, m. gr. epigrammaticus. *wierszow Pisarz.* der Ueberschriften macht.

ĕpĭīcia. gr. *Łaskawość, Słusz, Sąd łaskawy.*

ĕpĭlepsia, æ, f. gr. *Kaduk choroba.* die hinfallende Sucht.

ĕpĭlepticus, a, um. *Kaduk cierpiący.* der die fallende Sucht hat.

ĕpĭlīma, atis, n. gr. *Maść. 1.* geringe Salbe.

ĕpĭlŏgus, i, m. gr. *Zamknienie 4.* Beschlußrede.

ĕpĭmēdion, ii, n. gr. *Beskwiat ziele.* Bischofshut, ein Kraut.

ĕpĭmēnion, ii, n. gr. *niesieczny Obrok.* Monathsold, monathlicher Unterhalt der Knechte.

epimetaticum, i, n. *Zapisanie Gospody.*

ĕpĭmŏne, es, f. gr. *Trwanie, Dotrwanie.* item *figura Grammatica.* Verzug, Verharrung.

ĕpĭmȳchium, ii, n. gr. *Bayki Stosowanie.* Auslegung oder Lehre einer Fabel.

ĕpĭnīcion, ii, n. gr. *Zwycięska Piosnka* ein Siegeslied.

ĕpĭnyctis, idis, f. gr. *Pisanie 1. Krosta, cieczenie 3.* Nachtgeschwulst, braune, schwarze und hitzige Blattern.

ĕpĭpactis, idis, f. gr. *Jarzmianka.*

ĕpĭpĕtros, i, m. epipetrum, i, n. gr. *Bazylika polna.* ein Kraut.

ĕpĭphănia, orum, n. *Ziawienie Pańskie, trzech Królów święto.* das Fest der Erschei,

scheinung und Offenbarung unsers Herrn, der H. drey Königstag.

ĕpĭphōnēma, atis, n. gr. *Krzyk 6.* item *figura Oratoria.* ein nachdenklicher Spruch zu Ende der Rede.

ĕpĭphŏra, æ, f. gr. *cieczenie 6. Oczu Płynienie.* Augentriefen, Augenfluß.

ĕpĭphŏrema, atis, n. gr. *wet 1.* Nachessen, Nachtisch.

ĕpiphyllis, idis, f. gr. *Ostatkow Zbieranie, Grono.* Träublein oben am Weinstock, welche sehr klein bleiben und nicht zeitig werden.

ĕpĭploŏcēle, es, f. gr. *Kiła.* ein Netzbruch.

ĕpĭploomphălon, i, n. gr. *Przepuklina.* Nabelbruch.

ĕpĭrhēdium, ii, n. gr. *Wóz 2.* eine große Kutsche,

ĕpiscēnium, ii, n. gr. sub *Dziwowisko 1.* sub *Brew.* das Obertheil des Theaters.

ĕpischis, idis, f. gr. *Klin.* ein Keil.

ĕpiscŏpālis, e, c. *Biskupi.* Bischöflich.

ĕpiscŏpātus, us, m. *Biskupstwo 1.* Bißthum, Bischofthum.

ĕpiscŏpium, ii, n. *Biskupia Stolica.* Bischofssitz.

ĕpiscŏpius, a, um. gr. *Spiegierski.* zum Ausspähen gehörig.

ĕpiscŏpus, i, m. gr. *Biskup, Dozorca.* ein Bischof, Aufseher.

episcopus titulo tenus, Episcopus villarum. *Sufragan.* ein Weyhbischof.

ĕpistata, epistates, æ, m. gr. *Dozorca, folwarkowy 2.* ein Verwalter, Schafner.

ĕpistathmia, æ, f. gr. *Stanowniczego Urząd.* Herberge, Amt eines Quartiermeisters.

ĕpistathmus, i, m. gr. *Stanowniczy.* ein Quartiermeister.

ĕpistŏla, æ, f. gr. *List 3. 5.* ein Brief, Sendschreiben, Epistel.

ĕpistŏlāris, e, c. *listowny.* das zum Brief gehöret.

epistolicæ quæstiones. sub *Ksiąszki zbieralne.*

ĕpistŏlium, ii, n. gr. *List 3.* ein Brieflein.

ĕpistŏmium, ii, n. gr. *czop 1. Kurek, Szpunt.* ein Hahn oder Zapfen an Fässern, der Spunt am Faß.

ĕpistrŏphe, es, f. gr. *Wracanie.* item *figura Oratoria.* Endwiederhohlung.

ĕpistylium, ii, n. gr. *Kram, Kapitela.* ein Deckelknopf oder Krone oben auf einer Säule.

ĕpĭtăphium, ii, n. gr. *Nagrobek.* eine Grabschrift.

ĕpĭtăsis, is, f. gr. *Natężanie, Napięcie.* der Nachdruck, Erhöhung eines Tons.

ĕpĭthălămium, ii, n. gr. *Pokładzinna Piosnka, weselna Piosnka.* Braut- oder Hochzeitlied.

ĕpĭthēce, es, f. gr. *Przydatek 1.* ein Zusatz, eine Zugabe, Zulage.

ĕpĭthēma, atis, n. gr. *Plastr 2.* eine Arzney zum Ueberlegen.

ĕpĭthĕsis, is, f. gr. *Paszkwil.* Anschlagung eines Pasquils oder Schmähschrift.

ĕpĭthĕton, i, n. gr. *Przydatek 3.* ein Beywort.

ĕpĭthȳmium, ii, n. gr. *Cząbrzyca.*

ĕpithymum, i, n. gr. *Kania przędza.* Filskraut.

ĕpĭtŏgium, ii, n. gr. *Szata zwierzchnia Giermak.* ein Oberrock.

ĕpĭtŏme, es, f. *gr.* *Skrócenie, Sumowanie.* ein Auszug, kurzer Begrif.
ĕpĭtŏmo, as. *ſkracam.* kurz zuſammen faſſen.
ĕpĭtŏnium, ii, n. *gr.* *Gozdziki u Lutni, Kurek u Antwoſa, Kółko 4.* ein Wirbel an einem Saitenſpiel.
ĕpĭtŏxis, idis, f. *gr.* ſub *Kuſza 1.* Krinne darauf der Bolzen liegt.
ĕpĭtritus. *gr.* *trzecią częścią większy.* item *pes Poëticus.*
ĕpĭtrochasmus *Figura Rhetorica.*
ĕpĭtrŏpe, es, f. *gr.* *Opieka, Zdanie ſię na Jednacze.* item *figura Oratoria.*
ĕpĭtȳrum, i, n. *gr.* *Oliwka 2.* eine Speiſe von Oliven.
ĕpiūrus, i, m. *gr.* *Goźdź.* ein Nagel.
ĕpīzȳgis, is, f. *gr.* ſub *Kuſza 1.* vide *epitoxis.*

EPO EPU

ĕpŏche, es, f. *gr.* *Zatrzymanie.* die Zurückhaltung ſeiner Meynung.
ĕpōmis, idis, f. *gr.* *Hałas 2.* eine Reuterkappe.
ĕpops, ŏpis, m. *gr.* *Dudek.* Wiedehopf.
ĕpoptes, æ, m. *gr.* *Dozorca.*
ĕpos, ĕos, n. *gr.* *Wierſz 2.* ein Gedicht.
ĕpos, ŏdis, m. *gr.* *Płaſzczka.*
ĕpoſtrăcismus, i, m. *gr.* *Skorupki gra.* ein Spiel der jungen Knaben, ſo da flache Steine auf dem Waſſer dahin werfen, die oft aufhüpfen, ehe ſie zu Grunde gehen.
ĕpōto, as. *wypiiam.* austrinken, ausſaufen. *ſyn.* haurio, exhaurio.
ĕpŭla, æ. epulæ, arum, f. *Potrawa.* ein köſtliches Mahl, allerley Speiſe. *ſyn* dăpes, cibi, convīvium, ĕpŭlum.

ĕpŭlāris, e, c. *bieſiadny.* zur Mahlzeit gehörig. *ſyn.* convīvālis.
ĕpŭlātio, onis, f. *Bieſiada.* eine Gaſterey, Mahlzeit.
ĕpūlis, idis, f. *gr.* ſub *Dziąſła.* Fleiſch das zwiſchen den Zähnen heraus wächſt.
ĕpŭlo, as. ĕpŭlor, aris. *bieſiaduię.* Gaſterey halten, ſchmauſen. *ſyn.* convīvor. *phr.* convīvia cĕlēbro, ĕpŭlis văco.
ĕpŭlo, onis, m. *Bankietnik.* ein Gaſt, Schmausbruder.
ĕpŭlum, i, n. *Bankiet.* Gaſtmahl.

EQU

ĕqua, æ, f. *Klacza.* eine Stutte.
ĕquāria, æ, f. *Końſkie Stado.* eine Stutterey.
ĕquārius, ii, m. *Maſztalerz, Poganiacz, Konował.* Marſtaller, Bereuter, Stallmeiſter.
ĕquārius, a, um. *Końſki 1.* zum Pferd gehörig.
ĕques, ĭtis, m. *Jeźdźiec konny, Kawaler* ein Reuter, Ritter; ein Edelmann, Cavalier.
ĕqueſter, ſtris, ſtre. *konny, Szlachecki* das zu den Pferden dienet, rittermäßig.
ĕqueſter Ordo. *Rycerſki Stan, Szlachta* Ritterſchaft, Ritterſtand.
equeſtres copiæ. *Jazda 2.* Cavallerie Reuterey.
equeſtri loco natus, equeſtris Ordinis *Rycerſki 1.* *Szlachcic.* ein Ritter Edelmann.
equeſtria, ium, n. *Rycerſkie Mieyſce Szlacheckie mieyſce, Ławy wſchodowate* & ſub *Dziwowiſko 1.* Ritterſtube, Ritterbank

terbank, die Sitze der Ritter in den Römischen Schauspielhäusern.
ĕquĕſtris, e, c. *vide* equeſter.
ĕquĭcervus, i, m. *Jeleń brodaty.* Elendthier.
ĕquidem. *zaiſte.* fürwahr.
ĕquĭfĕrus, i, m. *Koń dziki.* ein wildes Pferd.
ĕquĭla, æ, f. *vide* equula.
ĕquīle, is, n. *Staynia.* Pferdſtall. *ſyn.* ſtăbŭlum.
ĕquīmentum, i, n. *Stadnicze.* der Lohn für den Springhengſt.
ĕquīnum genus, equinum pecus. *Koń* 1.
ĕquīnus, a, um. *Końſki, Kobyli.* von einem Pferde.
ĕquio, is, ire. *beſtwię ſię* 2.
ĕquīria, orum, n. *Gonitwa.* Turnier, Ritterſpiel.
equis & quadrigis, proverb. *uſilnie.*
ĕquiſēlis, equiſātis, equiſētum. *Przeſtka ziele.* ein Krant wie Roßhaare.
ĕquīſo, equīſio, onis, m. *Kawalkator, Poganiacz.* ein Pferdeknecht, Stallknecht.
equiſo nauticus. *Przewoźnik, Powoźnik na Wodzie.*
ĕquĭtābĭlis, e, c. *iezdny* 2. da man reuten kann.
ĕquĭtātio, onis, f. ĕquĭtātus, us, m. *Jazda* 1. 2. das Reuten, die Reuterey, Cavallerie.
ĕquĭtes, hi. *Jazda* 2. *Szlachta.* die Reuterey.
ĕquĭtium, ii, n. *Końſkie Stado.* Stutterey.
ĕquĭto, as. *iadę na koniu.* reuten.
ĕquŭla, æ, f. *Klacza.* eine kleine Stutte.
ĕquŭlĕus, ei, m. *Konik* 1. *Zrzebię, Proba* 4. *Męczarnia.* Rößlein, Füllen; eine Folterbank.
ĕquŭlus, i, m. *Konik* 1. ein kleines Pferd.
ĕquus, i, m. *Koń.* ein Pferd, Roß, Gaul. *ſyn.* cornipes, quădrŭpes, ſŏnĭpes.
ĕquus caſtratus. *Wałach.* verſchnittener Hengſt, Wallach.
equus inanis. *Koń powodny.*
equus indicus. *Koń rogaty.*
equus ligneus. *Nawa* 1. ein Schiff.

ERA ERE

ērādīcātio, onis, f. *Wykorzenianie.* Auswurzlung.
ērādīcĭtŭs. *do gruntu.* mit den Wurzeln, ganz und gar.
ērādīco, as. *wykorzeniam, wyrywam.* mit der Wurzel ausreißen, ausrotten, verderben. *ſyn.* ēvello, extirpo.
ērādo, is. *wyſkrobać, wymazwię, podbieram, wygolić, zrzucam z godności.* auskratzen, abſchaben, ausſcharren, austilgen. *ſyn.* expungo.
ĕrănĭſta, æ, m. *gr. Składacz.*
ēranthĕmum, i, n, *gr. Rumień.* ein Kraut.
ērāſus, a, um. *złożony.* ausgekratzt; der ſeiner Ehren und Aemter entſetzet iſt.
ercĭſceor, erciſco, erciſcor. *dzielę* 1. 3. theilen.
erctus, a, um. *rozdzielony.* getheilt.
erctum non citum. *Dziedzictwo nie rozdzielone.* eine unzertheilte Erbſchaft.
ĕrĕbēus, a, um. *gr. piekielny.* hölliſch.
ĕrĕbinthus, i, m. *gr. Cieciorka.*
ĕrĕbus, i, m. *gr. Piekło.* die Hölle. *ſyn.* infernus, orcus, ſtyx, ăvernus.
ērectio, onis, f. *Podnieſienie.* Aufrichtung.
ērectus, a, um. *naieżony, ochotny.* aufgerichtet, aufrecht, munter, friſch.

ēre-

ĕrēmĭgo, as. *przepłynąć 2.* durchschiffen.
ĕrēmīta, æ, m. *gr. Pustelnik.* ein Einsiedler, Waldbruder, Eremit.
ĕrēmĭtĭcus, a, um. *Pustelniczy.* einsiedlerisch.
ĕrēmŏdĭcium, i, n. *gr. Sąd w niebytności, Niestanie u prawa.* Versäumung des Termins, das Außenbleiben vor Gericht.
ĕrēmus, i, f. *gr. Pustynia.* Einöde, Wüste. *syn.* dēsertum.
ērēpo, is. *wyłażę, wygramolić się, pnę się 2. włażę 2.* hinaus schleichen, oder kriechen.
ēreptio, onis, f. *Wydarcie.* die Entreissung, Entziehung.
ērepto, as. *wygramolić się.* hervor kriechen, heraus kriechen.
ēreptor, oris, m. *Wydzieracz.* ein Räuber.
ēreptus, a, um. *wydarty, umarły.* entrissen, entzogen, errettet.
ēres, is, m. *Jeż 1.* ein Igel.
ĕreuthŏdănum, i, n. ereuthodanus, i, m. *gr. Marzana.*
erga. *ku, na przeciwko 1.* gegen, zu.
ergastērium, ii, n. *gr. Warstat.* Werkstatt, Kaufladen, Bude, Kramladen.
ergastŭlārius, ii, m. *Więźniów Stróż, Niewolników Stróż.* Thurmhüter, Kerkermeister, Stockmeister.
ergastŭlum, i, n. *Kierat 2. Więzienie.* Gefängniß, Zuchthaus. *syn.* carcer.
ergastŭlus, i, m. *Niewolnik.* ein Gefangener, einer der im Zuchthaus liegt.
ergăta, æ, m. *gr. Kierat 1. Winda stoiąca.* Wellbaum, Hebzeug.
ergo. *przetoż, więc, też, tedy, dlatego.* darum, derohalben, derowegen, also nun, daher.
ergo igitur. *przetoż.*
ergŏlăbus, i, m. *gr. Naymacz 5.* Arbeiter, der um den Lohn dienet, der eine Arbeit gedungen.

ERI ERO

ĕrīca, æ. ĕrīce, es, f. *gr. Wrzos.* Heyde, Heydekraut.
erīca baccifera. *Żorawie Jagody.* Ringelbeer.
ĕrīcæum mel. *gr. miód podły.* Heydenhonig.
ĕrīcius, ii, m. *Kobylenie, Jeż 1.* ein Igel.
ĕrīgĕron, ontis, m. *gr. Przymiot ziele.* Kreuzwurz, Grundkraut.
erigitur coma. *wstaią włosy.*
ērīgo, is. *podnoszę 1. 2. pokrzepiam 1. 2, nastorzyć, ostrzę 2. dodaię serca 2 &* sub *przystawiam 2.* aufheben, aufrichten. *syn.* extollo, excito, ēvĕho, effĕro, attollo.
erigo me in digitos. *kokoszę się, wspinam się.*
ĕrīnāceus, i, m. *Jeż 1.* ein Igel.
ĕrīneos, ĕrīnos, i, m. *gr. Firletka wodnia.* Wasserbasilien.
ĕrinnis, is, ios, f. *gr. Niewiasta zła.* eine höllische Plaggöttinn, ein böses Weib. *syn.* Fūria.
ĕrĭŏphŏrus, i, m. *gr. Sniedek 2.* Art von Narcißzwiebeln oder Kohlwurz.
ĕrioxȳlon, i, n. *gr. Bawełna.* Baumwolle.
ĕrīphia, æ, f *gr. Koziełek ziele.* ein wollicht Kraut.
ērĭpio, is, ere. *wydzieram, odeymuię 3, wyrywam 1. 3. wyimuię 4.* entreißen, entziehen, mit Gewalt nehmen, aus den Händen reißen. *syn.* răpio, aufĕro, ădĭmo, tollo, extorqueo.

ĕrĭpio vītam. zabiiam r. tödten.
ĕrĭsma, æ, f. & atis, n. gr. *Zaſtrzał, ſłup, Podpora.* eine Säule, Stütze.
ĕrĭthăce, es, f. gr. *Rdza miodowa, Pſzczelnik ziele.*
ĕrĭthăcus, i, m. gr. *Gil.* ein Rothkebigen.
ĕrĭthăles, is, f. gr. *Rozchodnik mały.* kleine Hauswurz, Wintergrün.
ĕrĭtūdo, inis, f. priſcum. *Niewola.* Dienſtbarkeit.
ĕrĭvo, as. *ſciągam wodę.* das Waſſer ausziehen.
ĕrix, icis, f. gr. *vide* erica.
erix, icis, m. *Jeż ziemny.*
erneum, i, n. *Ciaſto ſmażone.* eine Art von Kuchen.
ĕro, onis, m. *Słomianka, Rogoża,* & ſub *Wór 1.* ein geflochtener Korb.
ĕrōdius, ii, m. gr. ſub *Czapla 1.* Kibitz, ein Vogel.
ĕrōdo, is. *wygryzmię.* zernagen.
ĕrŏgātio, onis, f. *Wydanie ii. Szafowanie.* die Ausgabe, Anwendung.
ĕrŏgātor, oris, m. *Podſkarbi.* ein Ausgeber.
ĕrŏgātōrius, a, um. *rozdawaiący.* ausgebend.
ĕrŏgĭto, as. *wybadać.* ausfragen, ausforſchen.
ĕrŏgo, as. *wydaię 1. wypraſzam.* ausgeben, austheilen, hervor reichen, aufwenden, auslegen. *ſyn.* do, dōno, largior, diſtribuo, expendo.
ĕrōſio, onis, f. *Wygryzienie, Wygłodanie.* Zernagung.
ĕrōtēma, atis, n. gr. *Pytanie.* item *figura Oratoria.* eine Frage.
ĕrōtŏpægnion, ii, n. gr. ſub *frantowſki, miłoſny Wierſz.* ein Liebesgedicht.

errābundus, a, um. *błędny.* umſchweifend, irre gehend. *ſyn.* văgăbundus, văgus, errans.
errantia, æ, f. *vide* error.
errando devenire, errore viarum deferri. *przybłąkać ſię.*
errātĭcus, a, um. *błąkaiący ſię, Hultay, błędny.* irrend, herumſchweifend.
errātio, onis, f. *Błądzenie, Zmyſlenie, Uſtąpienie 5. Błąd.* Verirrung vom Wege.
errātor, oris, m. *Błąkacz.* ein Wanderer, Landſtreicher.
errātum, i, n. *vide* error.
errhinum, i, n. gr. ſub *Kichawka.* ein Naſenzäpflein.
erro, as. *omylam ſię, błądzę, błąkam ſię.* irren, fehlen, umher wandeln, ausſchweifend ſeyn, ſich weit ausbreiten. *ſyn.* văgor, deflecto, aberro, dēvio.
erro, onis, m. *Błąkacz, Biegun, Hultay, Zołnierz odbiegacz, Planeta.* ein Landſtreicher, Irrſtern.
erroneus, a, um. *błędny, błąkaiący ſię, Hultay.* irrig, ausſchweifend, herumlaufend.
error, oris, m. *Błąd.* ein Irrthum, Fehler, Verſehen, Betrug, Uebereilung. *ſyn.* erratum, mendum.

ERU ERY

Eruangina, æ, f. *Zaraza ziele.*
ērŭbeo, es. ērŭbeſco, is. *wſtydzę ſię, zapalam ſię.* roth ſeyn, ſchamroth werden, ſich ſchämen. *phr.* rŭbōre ſuffundor, rŭbor ōra, vultum, gĕnas pingit.
ērŭbeſcendus, a, um. *wſtydliwy 2.* ſchändlich, deſſen man ſich ſchämen muß.
ērŭbeſcentia, æ, f. *Wſtyd 2.* Schamhaftigkeit.

ĕrūca, æ, f. *Gorczyca 1. Gąsienica 1. Robacy w Jarzynie.* eine Raupe, Krautwurm; weißer Senf.
ĕructātio, onis, f. *Rzyganie.* das Rülpsen, Aufstoßen des Magens.
ĕructo, as. *rzygam, wyrzucam 1. wybuchnąć, mówię głośno.* rülpsen, auswerfen, ausstoßen, hervorbrechen.
ĕrūdĕro, as. *wyprzątam.* einen Ort von Unrath säubern, als von Steinen, Sand und desgleichen.
ĕrūdio, is, ire. *ćwiczę, uczę.* lehren, unterweisen, unterrichten. *syn.* instituo, instruo.
ĕrūdior. *uczę się.* lernen, in der Lehre seyn.
ĕrūdītè. *uczenie, umieiętnie.* gelehrt, geschickt.
ĕrūdītio, onis, f. *Uczenie kogo, ćwiczenie, Nauka 1.* Unterweisung, Unterrichtung, Gelehrsamkeit, Wissenschaft, Kunst.
ĕrūdītor, oris, m. *Ćwiczyciel.* ein Lehrer, Meister.
ĕrūdītŭlus, i, m. eruditus leviter. *Przeżak.* ein wenig gelehrt.
ĕrūdītus, a, um. *uczony, umieiętny, biegły.* gelehrt, unterrichtet, unterwiesen, *syn.* doctus, peritus.
ĕrūgātio, onis, f. *Wymarszczanie.* das Ausrunzeln, glätten.
ĕrūgo, as. *rozmarszczam, wymarszczam.* die Runzeln vertreiben, ausdehnen.
erugo, is. *rzygam, wybucham.*
erugo, inis, f. *vide* ærugo.
ervīla, ervīlia, ervilla, æ, f. *Cieciorka dzika, Wyka.* Art von Wicken.
erumpo, is. *wypadam 1. 2. wynikam, wyłamuię 2. wytryska, wysypuią się, wylewam gniew, wybiia się Płomień, rzuca się płacz, gniew wyrzucam, pokazuię 2.* ausbrechen, durchbrechen, herausfahren, herausfallen.
erumpitur. *sub wybuchnąć.*
erumpunt dentes. *zęby wypuszczam.*
ĕrunco, as. *pòlę, wyczyścić.* ausziehen, aushacken, ausrotten.
ĕruo, is. *wyrywam, wykopywam, wyłupuię 2. wyszperać, wygrzebać, wywracam 2. dobywam 3. burzę 1.* ausgraben, heraus reißen, ausziehen, hervorbringen, erforschen, erfahren. *syn.* ēvello, effōdio.
ĕruptio, onis, f. *Wycieczka, Wypadnienie, Wytryskanie, Występowanie, & sub cieczenie 3.* Ausfall, Ausbruch, Durchbruch, ein feindlicher Ausfall.
eruptio amnis. *zrzódła.* eine Quelle.
eruptio pituitæ. *Ospice 1. 2.*
eruptio sanguinis. *Krwotok z Nosa.*
eruptionem facio. *wyciekam.* ausfallen.
ĕruptor, oris, m. *Wyciekacz.* ein Ausbrecher, der einen Ausfall waget.
ĕrūtus, a, um. *wyrwany.* heraus gerissen, ausgegraben.
ĕrūtus, us, m. *Wyrwanie.* Ausreißung.
ervum, i, n. *Gęsia Wyka.* Roßwicke.
ĕrynge, es, f. eryngion, ii, n. *gr. Mikołaiek ziele, & sub Bożybyt.* Brachdistel.
ĕrȳsĭmon, i, n. *gr. Gorczyca polna, Tatarka.* wilder Senf, Buchweitzen.
ĕrȳsĭpĕlas, atis, n. *gr. Róża choroba, Kancer.* Rose, eine Krankheit.
ĕrȳsĭsceptrum, i, n. *gr. Ciernie 3.* ein gewisser Strauch.
ĕrȳthrăĭcum, i, n. *gr. Storczyk.* ein gewisses Kraut.
ĕrȳthrănus, ĕrȳthrŏcarpus, i, m. *gr. Bluszcz 1.* Epheu.

ĕrȳthrīnus, i, m. *gr.* *Jaż, Karp.* ein großer Meerfisch.
ĕrȳthrŏcŏmus, i, m. erythrococcon, i, n. *gr.* *granatowe Jabłko.* eine Art Granatäpfel.
ĕrȳthrŏdănus, i, m. *gr.* *Marzana.* Färberröthe, Färberwurz.
erythrophthalmos, erythroptĕros, i, m. *gr.* *Płocica.* Rothäuglein.
ĕrȳthrŏpus, odis, m. *gr.* sub *Czerwonak.* Wasserschnepfe.
ĕrȳthros, i, m. *gr.* *Garbarskie Drzewko.* Geilwurz, Schlingenbaum.
ĕrȳthrŏtaon, i, n. *gr.* *Cietrzew.*

E S

Esca, æ, f. *żób, Nęta, Pokarm, Podnięta.* Speise für Menschen und Thiere; Lockspeise. *syn.* cibus, dăpes, ălĭmentum, pābŭlum.
escālis, e, c. *stołowy 1.* zur Speise gehörig.
escārium, i, n. escarium vas. *Misa spora.* eine Schüssel.
escārius, a, um. *pokarmowy, stołowy 1. strawny 1.* & sub *stół iadalny.* zu essen, eßbar.
escendo, is. *wstępuię 1. wsiadam 1.* steigen, hinan steigen.
eschăra, æ, f. *gr.* *Strup.* ein Heerd, Rost, der Grind auf einer Wunde.
eschărōtĭcus, a, um. *strupiasty.* das eine Rufe über die Wunden ziehet.
esco, as. *iem.* essen, fressen.
escŭlentum, i, n. *śniedna Rzecz, Potrawa.* Speise. *vide* cibus.
escŭlentus, a, um. *śniedny, strawny 1.* das zum Essen taugt.
escŭlētum, i, n. *Bukowina.* Buchwald.
escŭleus, escŭlĭnus, a, um. *bukowy.* von Buchen.
escŭlus, i, f. *Buk, Dąb.* eine Buche, Buchbaum.
ēsĭto, as. *iadam 1. 2.* oft essen.
esox, ōcis, m. *Wyz Ryba.* Salm, ein Fisch.
esse *pro* edere. *ieść.* essen.
esse pulchre. *dobrze się mieć.*
essĕda, æ, f. essĕdum, i, n. *Wóz 1.* ein Streitwagen bey den Alten, eine Kutsche.
essĕdārius, i, m. *Woźnica.* ein Kutscher.
essentia, æ, f. *Istność.* das Wesen.
estor, oris, m. *Żarłok.* ein Fresser.
estrix, īcis, f. *Żarłoczka.* eine Schlemmerinn.
est *à* sum. *może być, godzi się.* es kann seyn.
est in deridiculo, in fabulis. *szydzą z niego.* einen verspotten.
est in desiderio, in optatis, in votis. *pożądany.* gewünscht.
est in pretio. *popłaca.* wird geschätzt.
est in quæstione. *nie pewny.* zweifelhaft.
estur *pro* editur. *iedzą to.* man isset, es wird gegessen.

ESU ET

ēsŭla major, minor. *Sośnka 1. 2.*
esula latifolia. *czartowe Mleko ziele.* Wolfsmilch, ein Kraut.
esuriales feriæ. *Post 2.* Fasttäge.
ēsŭriālis, e, c. *głodny, postny.* hungerig.
ēsŭries, ei, f. ēsŭrītio, onis, f. *Łaknienie.* Hunger.
ēsŭriens, entis, o. *głodny.* hungerig.
ēsŭrīgo, inis, f. *Głód.* Hunger.
ēsŭrio, is, ire. *łaknę, przemieram 1. 2.* hungern, Hunger leiden. *syn.* fame prĕmor, confĭcior.

ēsŭrio, onis, m. *ēsŭrītor*, oris, m. *głodny*. ein Hungerleider.
ēsus, us, m. *Jedza*. das Essen.
et. *y*. und. et autem. *lecz*. aber.
et cætera. *y tam daley*. und so weiter.
et quidem. *y to*. und zwar.
et ut. *zwłaszcza*. sonderlich.
ĕtĕnim. *bo*. denn, nun aber.
ĕtēsiæ, arum, f. *Wiatr coroczny podczas kanikuły*. die kühlen Lüftlein in den Hundstagen.
ĕtēsius, a, um. *coroczny*. Sommerwindig.
ēthĭca imago, statua. *Obraz żywy*.
ēthĭce, es, f. *gr*. *Obyczaiow dobrych nauka*. die Sitten- oder Tugendlehre.
ēthnĭcus, i, m. *gr*. *Poganin*. ein Heyde.
ethnĭcus, a, um. *gr*. *Pogański*. heydnisch.
ethŏlŏgia, æ, f. *gr*. *Obyczaiow wyrażenie*. item *figura Oratoria*. Vorstellung der Sitten eines andern in der Rede; Sittennachahmung.
ēthŏlŏgus, i, m. *gr*. *Obyczaiow Wyraziciel*. der eines andern Sitten mit Worten oder Werken nachthun kann.
ēthŏpœia, æ, f. *gr*. *Obyczaiow wyrażenie*. Vorbildung, Nachahmung der Sitten eines andern.
ĕtiam. *tosz, owszem, tak, iesżcze* 3. *chociaż*. auch, über das, auch noch.
ĕtiam dum. *póty* 1. annoch.
etiam atque etiam. *pilnie*. fleißig.
etiamnum, etiam nunc. *póty* 1. *iesżcze* 2. noch, annoch, auch jetzt.
etiamsi. *acz, chociażby*. obschon, obgleich, wenn gleich.
etiam tunc. *iesżcze* 1. auch damals.
etsi. *acz*. wiewohl, obschon, unangesehen.
ĕtўmŏlŏgia, æ, f. *gr*. *Wykład*. Ursprung eines Worts, Wortforschung.
etymologicus, etymologus, i, m. *gr*. *Wykładacz*. der der Wörter Ursprung untersucht.
ĕtўmum, i, n. *gr*. *Wykład*. Ursprung eines Worts.

EVA EVE

ēvăcuātio, onis, f. *Wypróżnianie*. die Ausleerung, Ausführung.
ēvăcuo, as. *wypróżniam*. leeren, ausleeren, ausräumen, ausführen.
ēvādo, is. *uchodzę* 1. 3. *uciekam* 1. *wybrnąć* 1. 2. *wychodzi* 3. *wbiegam* 3. *staię się*, *wylegam się*, & sub *na dobre*. entgehen, entrinnen, entkommen, überwinden, werden, einen Ausgang bekommen. *syn*. fīo. *vel* exeo, fŭgio, aufŭgio, excēdo, ērumpo. *vel* effŭgio ēvīto, dēclīno.
ēvăgātio, onis, f. *Wybieganie*, *Błąkanie Buianie*. Ausschweifung.
ēvāgīno, as. *dobywam Miecza*. aus der Scheide ziehen.
ēvăgor, aris. *buiam*, *odstępuię od rzeczy*, *wyboczyć*, *rozlewa Rzeka*, *szerzy się*, *rozrastam się*. ausschweifen, sich ausbreiten, umher ziehen. *syn*. văgor, erro, dīvăgor.
ēvăleo, es. ēvălesco, is. *wyradza się*. können, vermögen, dahin bringen, gelten, zunehmen, stark werden, wachsen.
ēvălēfacio, is. *wyrzucam* 1. hinaus werfen.
ēvallo, as. *wyłuszczam*. über den Wall hinab werfen, heraus schwingen.
ēvānesco, is. *niszczeię*, *taię*, *znikam* 1. *ustaie co*, *wywietrzeć* 1. 2. *spełzło* 2. verschwinden, zunichte werden, vergehen, sich verlieren.

ēvangēlia, orum, n. *gr. Nowinne, Podarek Postowi.* Bothenbrod oder Verehrung.

ēvangēlista, æ, m. *Ewangelista.* ein Evangelist.

ēvangēlium, ii, n. *Ewangelia, Podarek 7.* gute fröhliche Bothschaft, das Heil. Evangelium.

ēvangēlizo, as. *dobrą nowinę przynoszę, opowiadam Ewangelią.* Gutes verkündigen, fröhliche Bothschaft bringen.

ēvangēlus, i, m. *gr. dobry Posel.* ein guter Bothe.

ēvānidus, a, um. *niszczeiący, marny, nietrwały.* nichtig, vergänglich, hinfällig, zergänglich, unbeständig. *syn.* transitōrius, inconstans.

ēvanno, as. *opałam, wieię 2.* auswannen, ausschwingen.

ēvāpōrātio, onis, f. *Wilgotności wychodzenie, wywietrzenie, Kurzawa 1. 2.* Dampf, Dunst, Ausdünstung, Ausdämpfung.

ēvāpōro, as. *wywietrzeć 1.* ausdämpfen, verrauchen, ausdünsten.

ēvāsio, onis, f. *Wyprawienie się, Uchodzenie.* Entrinnung.

ēvasto, as. *pustoszę.* zerstören, verwüsten.

Evax. *hey, hu, hup.* juch, heysa.

eucæria, æ, f. *gr. czas 4.* Gelegenheit, Bequemlichkeit.

euchăris, ĭtis. *gr. przyiemny.*

euchăristia, æ, f. *gr. Dzięka, Sakrament 1.* Danksagung, das Heil. Abendmahl. *phr.* cœlestes ĕpūlæ, sacræ lībāmĭna mensæ, dīvīnæ dăpes, sălūtifĕra cæna, esca, fructis cœlestia pābŭla mensis.

euchăristĭcus, a, um. *dziękowaniu służący.* damit man danksaget.

euchȳmus, euchylus, a, um. *gr. posilny, smaczny.* wohl schmeckend.

euclea herba. sub *stawa.*

eucrāsia, æ, f. *gr. Zdrowie, Powietrze 2.* ein gutes Temperament oder Mäßigung in der Natur und Gemüth.

eudiæon, eudiæus. *gr.* sub *Klistera 1.* der lange Faden um die Clystierblase.

ēvectio, onis, f. *Wywóz, podwodny List.* Ausfuhr, Postzettel, Erhebung.

ēvectus, us, m. *Wywóz.* Ausfahrt, Ausfuhr, zu Wasser oder Land.

ēvectus, a, um. *wywieziony.* ausgeführt, erhoben, erhöhet.

ēvĕho, is. *wywożę, stawię.* ausführen, erheben, loben. *syn.* extollo, effero.

ēvĕhor. *wyieżdżam 1. 5. wyniosły iestem.* ausfahren, erhoben seyn.

ēvēlātus, a, um. sub *wieię 2.* ausgeschwungen.

ēvello, is. *wyrywam, wykorzeniam, wydzieram, wybiiam 11. rwę 2.* ausreissen, ausraufen. *syn.* effŏdio, ēruo, extirpo, extrăho.

ēvēlo, as. *wieię 2.* ausschwingen.

ēvĕnio, ēvĕnit. *trafia się, spada na kogo, staię się.* begegnen, widerfahren, geschehen, sich zutragen, heraus kommen. *syn.* contingit, accĭdit.

ēventilo, as. *wieię 2, wywiewam.* ausschwingen, zerstreuen.

ēventum, i, n. ēventus, us, m. *Przypadek 2. Powodzenie, Skutek, Koniec, Nieszczęście.* Ausgang, Erfolg, geschehene Sache, Begebenheit, Begegniß, der Ausschlag eines Dinges.

ēverbĕro, as. *wybiiam.* schwingen, schlagen, ausklopfen.

ēvergăneus, a, um. *gr. wyprawiony, składany 2.* recht zusammen gefügt, ausgebreitet, ausgekünstelt.

ēvergo, is. *wylewam 1.* von sich ausgehen lassen, Wasser springen lassen.

ēverræ, arum, f. *śmieci.* das Auskehricht aus einem Hause.

ēverriātor, oris, m. *Umiatacz.* ein Auskehrer.

ēverrĭcŭlum, i, n. *Pomiotło, Niewód, Włok.* ein Besen, Kehrwisch, Fischerneß.

ēverro, is. *wymiatam, wygrzonąć.* auskehren, auswischen, ausfegen, säubern, ausleeren.

ēversio, onis, f. *Wywrót, Wywracanie, Przewracanie, Zburzenie, Spustoszenie, Pustoszenie.* das Umwerfen, Zerstörung.

ēversor, oris, m. *Wywróciciel, Obalacz, Burzyciel, Pustoszyciel.* Zerstörer, Verwüster.

ēverto, is. *wywracam 2. przewracam, obalam 1.* umkehren, umwerfen, zerstören, zu Grunde richten. *syn.* inverto, perverto, subverto, dīruo, dēmōlior, vasto, dēpŏpŭlor, vi frango, æquare sŏlo.

ēvestīgo, as. *wyszperać.* aufsuchen, ausforschen.

eufragia, æ, f. *Swietlik ziele 1. 2.*

eugălacton, i, n. *gr. mleczne ziele.* ein gewisses Kraut.

euge. *a, hey, bawey, dobrze 2.* wohlan, hun.

eugnōmiŏsyne, es, f. *gr. Łaskawość 1.* Gütigkeit.

EVI EVO

ēvĭbro, as. *wyrzucam.* heraus werfen.

ēvictio, onis, f. *Warunek, Ewikcya, Zastąpienie 2. Odyskanie.* Beweis, daß einer ein Ding wieder geben muß; Wiedergebung eines erkauften Guths; Behauptung, Beweisung, gerichtliche Erhaltung.

ēvĭdens, entis, o. *dowodny 2. iasny 2.* klar, deutlich, augenscheinlich, offenbar. *syn.* clārus, perspĭcuus, mănifestus, cērtus, ăpertus, non dŭbius.

ēvĭdenter. *dowodnie, iasno.* augenscheinlich.

ēvĭdentia, æ, f. *Jasność 2. Rzetelność.* Klarheit, Deutlichkeit.

ēvĭgĭlo, as. *ocucam się, czuię, pilno co robię, pisuię 2. wyprawiam 1.* erwachen, fleißig, munter, wachsam seyn. *syn.* expergīscor, excĭtor, vĭgĭlo.

ēvīlesco, is. *tanieię.* verachtet, unwerth werden.

ēvincio, is, ire. *wiążę 1. obwięzuię.* bestricken, anbinden, knüpfen. *syn.* vincio, lĭgo, allĭgo, stringo, constringo.

ēvinco, is. *zwyciężam 1. pokazuię 1. przewodzę 3. przewyższam, odyskuię przypłynąć 2.* überwinden, übertreffen, behaupten, erweisen, darthun, überzeugen, das Recht erhalten. *syn.* sŭpĕro, vinco, dēbello, expugno.

ēvīrātio, onis, f. *Czyszczenie.* Verschneidung, Entmannung, Entkräftung.

ēvīrātus, a, um. *Rzezanie, niewieści 2.* entmannet, verschnitten.

ēvīresco, is. *zielenię się, wynikam.* grünen, grün werden, hervor grünen.

ēvīro, as. *rzeżę 2.* verschneiden, capaunen, entmannen, wallachen, castriren.

ēviscĕro, as. *wypaproszyć.* ausweiden, das Eingeweide oder Gedärm ausnehmen.

ēvĭtābĭlis, e, c. *uchronny.* vermeidlich, das man meiden kann.
ēvĭtātio, onis, f. *Uście* 2. Fliehung, Vermeidung.
ēvĭto, as. *uchodzę* 3. *zabiiam* 1. meiden, entfliehen, entgehen, entweichen; das Leben nehmen.
eulŏgia, æ, f. gr. *Błogosławieństwo.* Seegen, Glückwunsch.
eumēces. gr. *Balsam.*
eunŏmia, æ, f. gr. *Prawość.* gute Bestellung der Gesetze.
eunūchium, ii, n. gr. *Sałata* 1. Art eines Krauts, so zum Salat dienlich.
eunūchizo, eunūcho, as. *rzezę* 2. verschneiden.
eunūchus, i, m. gr. *Rzezaniec.* ein Verschnittener, Capaun, Wallach.
ēvŏcātio, onis, f. *Wywołanie* 1. *Wyzywanie* 1. Herausberufung, Aufforderung.
ēvŏcātor, oris, m. *Wywoływacz; Popisowy* 3. & sub *Buntownik.* ein Aufforderer, Aufrührer, Aufwiegler.
ēvŏco, as. *wywoływam* 1. *wyzywam, wołam* 3. *popisuię żołnierza.* heraus berufen, heraus fordern, auffordern, locken, reitzen. *syn.* accio, accerso.
ēvŏhe. *hu, hey.* juch, heysa.
ēvŏlĭto, ēvŏlo, as. *wylatam, wypadam* 3. hinaus fliegen, entrinnen, entgehen, entfliehen, davon kommen. *syn.* āvŏlo, fŭgio, effŭgio, excēdo, ērumpo.
ēvolvo, is. *rozwiiam, rosplatam, wytaczam, wywalam, wywikłać, wyszperać, wywiiam, wywracam* 2. 6. *wyśliznąć się, wartuię, otwarzam* 1. *zwiiam* 1. aus einander wickeln, ausrollen, heraus wälzen, durchlesen, durchblättern, fleißig erforschen, betrachten, aufschlagen. *syn.* volvo, pervolvo, expendo, discŭtio; explĭco, expōno.
ēvŏlūtio, onis, f. *Rozwiianie, Wartowanie, Czytanie.* die Entwickelung, Auswickelung, das Aufschlagen, Durchlesen.
ēvŏmo, is. *wyrzucam* 1. 3. *wylewam* 5. ausspeyen, von sich geben, brechen, ausgießen, ausschütten. *syn.* vŏmo, ēmitto, ējĭcio, ēgĕro, eructo.
ēvōnymus, i, m. *Trzmiel.* Spindelbaum.
ēvōnymus, a, um. *dobrą sławę maiący.* der einen guten Namen hat.

EUP

Eupătōria, æ, f. eupătōrium, ii, n. gr. *Rzepik, Sądziec.* Odermennig, ein Kraut.
eupĕtălos, i, m. gr. sub *Opal & Bobek* 2. ein gewisser Edelgestein von vielerley Farben, Art eines Lorbeerbaums.
euphōnia, æ, f. gr. *Głosu brzmienie.* guter Ton, Wohllaut, Wohlklang.
euphorbia, æ, f. euphorbium, ii, n. gr. *Mlecznik ziele.* gewisses Kraut, so den Augen sehr dienlich ist.
euphrăsia, æ, f. gr. *Swietlik ziele* 1. Augentrost, Hirnkraut.
euphrŏsўne, æ, f. gr. *wesołość.* Holdseligkeit.
euphrŏsўnum, i, n. gr. *wołowy Język ziele.* Ochsenzunge, ein Kraut.
eurīnus, a, um. *wschodni.* östlich, Ostwärtig.
eurinus ventus. *wiatr wschodni.* Ostwind.
eurīpi hi. *woda przywiedziona.*
eurīpus, i, m. gr. *Okop, rurmusowy Rów.* Meerstrudel, Wassergraben.

euroafricus, i, m. *wiatr południowemu poboczny ku zachodu.* West-Ost-Wind.

euroaquilo, onis, m. *wiatr pułnocnemu poboczny ku wschodowi.* Nord-Ost-Wind.

euroauster, stri, m. euronotus, i, m. *wiatr południowemu poboczny ku wschodowi.* Süd-Ost-Wind.

eurotias, æ, m. *gr. Kamień drogi.* Art von Edelgesteinen.

eurus, i, m. *gr. wiatr wschodnemu poboczny ku południowi.* Ostwind, Morgenwind, Süd-Ostwind. *syn.* vulturnus.

eurythmia, æ, f. *gr. Proporcya 1. Gest Oratorski.* höfliche Geberden.

eurythmus, i, m. *gr.* sub *Puls.* ordentlicher Pulsschlag.

euscheme. adverb. *gr. grzeczy.* schön, zierlich, nett, galant.

eustylos, i. *gr. na Filarach,* & sub *Filarowanie.* wohl besäult.

eutheriston, eutheristron, i, n. *gr. Balsam.* eine Art von Balsam.

euthygrammum, i, n. *gr. Prawidło.* ein Linial.

euthymia, æ, f. *gr. Spokoyność.* guter Muth, Vergnügung des Gemüths.

eutrapelia, æ, f. *gr. Zartowność.* Höflichkeit, artige Scherzhaftigkeit.

evulgo, as. *wydaię taiemnicę, wydaię księgi.* gemein machen, ausgehen lassen, unter die Leute bringen. *syn.* publico, manifesto, divulgo, promulgo.

evulsio, onis, f. *wyrwanie.* Ausreissung.

euzomos, i, m. *gr. Gorczyca 1.* weißer Senft.

EX

Ex. *od, z, że 1. według,* & sub *Urzędnik przeszły.* von, aus, nach, wegen.

ex abundanti. *nad wzwyż.* überflüßig.

ex adverso. *na przeciwko.* gegen über.

ex æquo & bono. *równo, rownie 1. sprawiedliwie.* der Billigkeit nach.

ex animo. *chętnie, uprzeymie, z serca, szczerze, duszne.* von Herzen.

ex arbitrio alterius. *po cudzey woli.* nach eines andern Willen.

ex arte. *sztucznie.* künstlich.

ex asse. *zupełnie.* ganz vollkömmlich.

ex condicto, compacto, composito, pactione. *zmownie.* laut Abrede.

ex destinato, ex industria, ex præparato, ex professo. *umyślnie.* mit Fleiß.

ex eo. *dlatego.* darum.

ex fide bona. *szczerze.* gutherzig.

ex improviso. *z nieobaczka.* unvermuthet.

ex inopinato, ex insperato. *niespodzianie.* unverhoft.

ex integro. *z nowu, z gruntu.* gänzlich.

ex intimis. *wiernek.* der Vertrauteste.

ex jure, ex justitia, ex lege. *prawnie, sprawiedliwie.* nach Recht.

ex longinquo. *z daleka.* von weitem.

ex longo. *zdala.* vorlängst.

ex memoria. *na Pamięć.* auswendig.

ex obliquo. *na ukos.* schräg.

ex sententia. *z myśli, zwoli.* nach Wunsch.

ex tempore. *nagle, porywcze, nierozmyślnie.* ohne vorhergehendes Nachdenken.

ex toto. *zgoła, zupełnie.* gänzlich.

ex tunc. *od tego czasu.* seither.

ex veritate, ex vero, ex animi sententia. *prawdziwie.* nach der Wahrheit.

EXA

Exăceo, es, exăcesco, is. *kwaśnieię.* sauer werden.
exăcerbātio, onis, f. *Rozdrażnienie, Drażnienie.* Erzürnung, Verbitterung.
exăcerbesco, is. *rozgniewać się.* zornig werden, sich erbittern.
exăcerbo, as. *drażnię, iątrzę 2.* verbittern, zornig machen, erzürnen, schärfen, erhitzen.
exactè. *wyprawnie.* genau, richtig, eigentlich, fertig. *syn.* exquīsītè.
exactio, onis, f. *Wyciąganie, Wybieranie 2. Wyrzucenie, Wytwarzanie, Doskonałość, Pobór.* Einforderung, Eintreibung des Geldes, Verjagung, Vertreibung.
exactio capitum. *Pogłowie, Pogłowne.* Kopfsteuer.
exactor, oris, m. *Wyciągacz, Poborca, Wygnaniacz, Wykonacz.* Eintreiber, Einnehmer, Verjager.
exactor supplicii. *Kat.* ein Scharfrichter.
exactus, us, m. *Wyciąganie.* Verkaufung.
exactus, a, um. *wygnany, doskonały, pilny, wytworny, zakończony.* ausgemachet, vollendet, eingebracht, eingetrieben, verjagt, getrieben, gestoßen, fleißig, genau, eigentlich.
exactus ad libellam, ad regulam. *rowny 1. 2.* gleich, nach der Richtschnur.
exăcuo, is. *ostrzę 1. 2. zakończam, zaciosać, rozdzieram oczy.* schärfen, wetzen, spitzig zuhauen, machen. *syn.* ăcuo, ăcūmino.
exadverso, exadversum. *na przeciwko 1.* gerade über, gegen über.
exædificātio, onis, f. *Budowanie 1.* Ausbauung.
exædifico, as. *buduię 1. dobudować, wypycham.* ausbauen, einen Bau vollenden, vollbringen, verfertigen, ausstoßen.
exæquātio, onis, f. *Pomiar.* Vergleichung, Gleichhaltung, Gleichmachung.
exæquo, as. *rownam 1. 4. zrownać.* ebnen, gleich, eben machen.
exæstuo, as. *gorąco mi, pałam 1. 2. wybuchnąć, burzy się, przychodzi morze, wydaie ziemia.* aufwallen, ungestüm seyn, wüthen, brausen, zornig seyn, brennen, erhitzt seyn. *syn.* æstuo, flăgro, ardeo, ardesco, exardeo.
exaggĕrātio, onis, f. *Sypanie, Wyniesienie.* Aufhäufung, Zusammenhäufung, Vergrößerung.
exaggĕro, as. *przyczyniam 1. rozszerzam 2.* zusammen häufen, aufhäufen, aufdämmen, vergrößern, größer machen, vermehren. *syn.* amplĭfĭco, extollo, aggĕro, coăcervo.
exăgĭtātor, oris, m. *Prześladowca, Szyderz.* der die Leute verirt, ein Verfolger, Spötter, Verhöhner.
exăgĭto, as. *roztrząsam, obracam 11. szarpam, prześladuię.* um- hin und her treiben, fleißig abhandeln, wohl überlegen, rege, aufrührisch machen, verfolgen, spotten, veriren. *syn.* ăgĭto, vexo, dīvexo, jacto, insector, persĕquor.
exăgium, ii, n. *gr. Ważenie.* eine Waage, gewisses Gewicht.
exăgōga, æ, f. *gr. Wynoszenie, Wywóz.* Ausfuhr, Ausführung.
exagogam facio. *wynoszę.* sich mit Ausführung der Waaren nähren.
exăgōgĭcum, i, n. *Cło 1.* der Zoll von den Waaren, die man aus dem Lande führet.

exalbesco, is. *bledniejg.* erbleichen, erblassen, bleich oder blaß werden.

exalbĭdus, a, um. *białasy.* bleich, weißlicht.

exalburno, as. *Biel odzieram z drzewa.* den Bast, die Rinden von den Bäumen abschälen.

exaltātio, onis, f. *Podnoszenie.* Erhöhung, Erhebung.

exalto, as. *wywyższam.* erhöhen, erheben. *syn.* attollo, extollo, ērigo.

exālūmĭnātus, a, um. *glancowny,* & sub *Perła.* hell, lauter, klar.

exāmen, inis, n. *Wielkość liczby, Gromada Ludzi, Examen, Języczek u Szal.* ein Schwarm, Schaar, das Zünglein in der Waage, Nachforschung, Prüfung, Verhörung. *syn.* discussio vel agmen.

exāmen āpum. *Róy Pszczół.* Bienenschwarm.

examen pullorum. *Stado.* eine Heerde vom großen Vieh.

examinant apes. *roią się.* die Bienen schwärmen.

exāmĭnātio, onis, f. *Ważenie, Badanie, Rozważanie.* Erforschung, Nachforschung, Prüfung, Untersuchung, Verhör. *syn.* scrutinium.

exāmĭnātor, oris, m. *Badacz, Rozsądnik* sub *Sędzia* 1. ein Erforscher, Untersucher.

exāmĭno, as. *doświadczam* 1. *prostuię, roztrząsam, ważę* 1. fleißig ergründen, erkundigen, untersuchen, erforschen, prüfen, erwägen, gegen einander halten, verhören. *syn.* perpendo, expendo, ponděro, discŭtio, exquīro.

exămurco, as. *klaruię, zlewam* 4. von den Hefen abziehen, läutern.

exămussim. *pod sznur, wytwornie* Schnurrichtig.

exanclo, as. *wylewam, wypiiam, wyczerpać, wytrwać* 1. *sprawuię. vide* exantlo.

exănĭmālis, e, c. *martwy, zabiiaiący.* tödtend, tödtlich, todt, entseelt.

exanimalem facio. *zabiiam.* tödten.

exănĭmātio, onis, f. *Przelęknienie, Mdłość.* Ohnmacht.

exănĭmātus, a, um. exănĭmis, e, c. *bez Duszy, przelękły, martwy, umarły.* ohnmächtig, halb todt, erschrocken, todt, entseelt.

exănimo, as. *zabiiam* 1. *przestraszam,* & sub *nie mogę* 3. erschrecken, betrüben, tödten, entseelen.

exănĭmus vide exanimatus.

exante. *przed, na przeciwko.* vor.

exantlātus, a, um. *spracowany.* von schwerer Arbeit der Kräfte beraubt.

exantlo, as. *wylewam* 1. *wypiiam, wyczerpać, podeymuię* 3. *pracuię, wytrwać* 1. ausschöpfen, mit großer Arbeit vollbringen, ausstehen, überwinden.

exaptus, a, um. *sposobny.* geschickt, füglich.

exarchiātros, i, m. *gr.* sub *Urzędnik przeszły,* der ein königlicher Leibmedicus gewesen ist.

exardeo, es, exardesco, is. *rozpalam się, zapalam się, gniewam się, rozgniewać się, zachciało mu się.* entbrennen, sich entzünden, aufbrennen, sehr zornig werden.

exărēno, as. *Piasek odbieram.* vom Sand säubern.

exāreo, es, exāresco, is, exārēfio, is. *więdnę, schnę* 1. 2. 3. *wywietrzeć* 2. *usycha.* ausdorren, austrocknen, trocknen, dürre werden, verzehret werden.

den. *syn.* āreo, ārēsco, marceo, marcesco.

exarmio, as. *odeymuię Broń, Zbroię zdzieram, wyłupuię, Pazury obcinam, ucieram rogów, okrócić.* entwaffnen, das Gewehr nehmen, wehrlos machen.

exăro, as. *wyorać, zorać 3. piszę 1. wyrażam.* auspflügen, ackern, schreiben, malen, beschreiben.

exarthrēma, atis, n. *exarticŭlătio*, onis, f. *Wywinienie.* Verrenkung, eines Glieds.

exasciātus, a, um. *gładki 5.* glatt.

exascio, as. *pociosuię, 1. ociosuię 1. wyprawiam 1.* auszimmern, ausarbeiten, etwas ausmachen.

exasperatus, a, um. *rozdrażniony.* erzürnt, erbittert.

exaspĕro, as. *ostrzę 1. 3. iątrzę 2. odzieram 2.* rauh oder heischer machen, schärfen, wetzen, scharf machen, erbittern, erzürnen, zornig machen. *syn.* aspĕro, exăcerbo.

exauctōrātus, a, um. *wysłużony, żołnierz odprawiony, wytrąbiony, odrzucony.* der Pflicht entlassen, abgedankter Soldat.

exauctōro, as. *wytrębować, rospuszczam woysko, degradować.* beurlauben, der Pflicht entlassen, die Soldaten abdanken.

exaudio. *słyszę 2. usłyszeć, wysłuchać 2.* deutlich hören, erhören. *phr.* annuo vōtis, audio prĕcantem, vōtis adsum, aures præbeo prĕcanti, prĕces excĭpio, rătas hăbeo, precibus flector, vānas non sĭnit esse prĕces.

exaudītio, onis, f. *Wysłuchanie.* Erhörung.

exaudĭtor, oris, m. *wysłuchacz.* ein Erhörer.

exaugeo, es. *przymnażam.* mehren, vermehren.

exaugŭrātio, onis, f. sub *Sprofanowanie.* Entweihung.

exaugŭro, as. *składam kogo, poświęcenie znieść, sprofanować, degradować, składam z siebie.* entweihen, degradiren, absetzen.

exaurĭcŭlātus, a, um. *Uszu obrzezanych, wyświecony.* dem die Ohren abgeschnitten, zum Schelmen gemacht.

exauspĭco, as. sub *uchodzę 1.* los machen, entfliehen.

exballisto, as. *wystrzelam 3.* mit einem Geschoß darnieder werfen.

exbibæ, arum, f. *Piianice 2.* Säuferinnen.

exbuo, as. *napełniam.* aussaufen.

excæco, as. *oślepiam.* blenden, blind machen, des Gesichts berauben.

EXCA EXCE

Excalceātus, a, um. *Bosak.* ohne Schuhe, barfuß.

excalceo, as. *zzuwam.* die Schuhe abziehen, ausziehen.

excalceor. *zzuwam się.* die Schuhe ausziehen lassen.

excaldātio, onis, f. *Kąpanie.* das Warmbaden, das Abwaschen mit warmen Wasser.

excaldor, aris. *myię się, zagrzewam się.* sich erwärmen, brühen.

excălĕfacio, is. *zagrzewam.* erhitzen, erwärmen.

excălĕfactio, onis, f. *Zagrzewanie.* Erwärmung.

excălĕfactōrius, a, um. *zagrzewaiący.* das erwärmet.

excălĕfīo, is. *zagrzewam się.* erwärmen, warm werden.

excandĕfăcio, is. *rospalam co,* & sub *drażę.* glüend machen, theuer machen, Theurung verursachen.

excandeo, es, excandesco, is. *rospalam się, rozgniewać się, wybuchnąć, wybieleię.* entbrennen, weiß werden, zornig werden, vor Zorn gleichsam brennen.

excandescentia, æ, f. *Gniew 1. 2.* jäher, geschwinder Zorn.

excantatus, a, um. *oczarowany.* beschworen, bezaubert.

excanto, as. *czaruię, lekuię, Czarami przewabiam, wywabiam.* verzaubern, beschwören.

excarnifico, as. *trapię 1.* martern, peinigen. *syn.* crŭcio, torqueo.

excastrātus, a, um. czyszczony. verschnitten, gewallacht, castrirt, gehammelt.

excăvātio, onis, f. *Wydrążenie.* Aushöhlung.

excăvo, as. *wydrążam.* aushöhlen, hohl machen.

excēdo, is. *wychodzę 1. przewyższam uchodzę 1. wyrastam 4. odwlokło się, wytacza się, umieram 1. wylewa z Brzegow, przebieram miarę, przeważam.* ausweichen, austreten, ausziehen, sterben, übertreffen. *syn.* rĕcēdo, abeo.

excellens, entis, o. *zacny, wyborny.* vortrefflich.

excellenter. *zacnie, wybornie.* vortrefflich.

excellentia, æ, f. *Zacność.* Vortrefflichkeit, Großmuth.

excelleo, es, excello, is. *przewyższam.* vortrefflich seyn, übertreffen, vorgehen. *syn.* sŭpĕro, sŭpĕrēmĭneo, præsto, ēmĭneo.

excelsè, excelsius. *wysoko.* hoch.

excelsitas, atis, f. excelsum, i, n. *Wysokość, Wspaniałość.* Höhe, Hoheit.

excelsus, a, um. *wysoki 1. 2.* hoch. *syn.* altus, sublīmis.

exceptio, onis, f. *Wyięcie 2. Wymówienie, Wybiianie się, Uchrona prawna, Odwłoka 2.* Ausnahme, Bedingung, Ausrede, Vorwand, Vertheidigung, Vorschützung.

exceptione caveo. *wymawiam sobie.* sich ausreden, ausdingen.

exceptītius, a, um. *osobny 1.* das man ausdinget.

exceptiuncŭla, æ, f. *Przydatek 2. Wybiianie się.* kleine Ausnahme, Ausdingung.

excepto, as. *chwytam 1.* & sub *wynoszę 3.* heraus nehmen, auffangen, heraus ziehen.

exceptò. adverb. *chyba 1. oprócz.* ausgenommen.

exceptor, oris, m. *Piszący po kim, przyimuiący.* der etwas abschreibet, Abschreiber, Buchhalter.

exceptōrium, ii, n. podstawialny statek. darein man etwas faßt.

exceptōrius, a, um. podstawialny. & sub *podstawiam.* darein man etwas nimmt, legt.

exceptus, a, um. *wyięty, osobny, odebrany, przyięty.* empfangen, angenommen, ausgenommen.

excĕrĕbro, as. *Łeb roztrząsam, Mózg wyimuię.* das Gehirn heraus nehmen.

excerno, is. *wieię 2. osaczam, przesiewam, wypróżniać się.* aussieben, ausbeuteln, fegen, absondern, reinigen, auswerfen, einen Ausschuß machen.

excerpo, is. *wybieram 5.* heraus nehmen, auslesen, ausklauben.

excerptio, onis, f. *Zbieranie 5.* das An- oder Auszeichnen, Anschreiben.

excessio, onis, f. excessus, us, m. *Zachwycenie, Wyście 1. Odeyście, śmierć 1. Zbytek, Zbytkowanie, Występek.* Abschied, Austritt, der Tod, Hintritt aus diesem Leben, Ueberfluß, Uebermaaß, Ueberschreitung, Uebertretung. *syn.* egressus, exitus, ēmīgrātio, sūperfluĭtas, crīmen, peccatum.

excētra, æ, f. *Zmiia, Niewiasta zła.* Schlange mit vielen Köpfen, ein böses Weib.

EXCI EXCO

Excĭdio, onis. excĭdium, ii, n. *Burzenie 1. Zburzenie.* Zerstörung, Verwüstung. *syn.* ēversio, destructio, rūĭna, clādes, strāges, cædes.

excīdo, is, à cædo. *wycinam, wyrzynam, burzę.* abhauen, aushauen, ausrotten, verwüsten, zerstören, verheeren. *syn.* exsĕco.

excĭdo, is à cado. *wypadam 1. upuszczam 1. chybią co, zapamiętywam, utracam 1. 2. wymyka się, zapamiętywam się.* ausfallen, entfallen, verlieren, vergessen. *syn.* ēlābor.

excieo, es. excio, is, ire. *Poruszam, wzruszam, pobudzam, wywoływam, wzywam, budzę, wzbiiam 1.* heraus rufen, heraus fordern, aus dem Schlaf erwecken.

excipio, is, ere. *wyimuię 1. 3. wyzwalam 2. wybiiam 1. 3. przyimuię 1. przywitać 2. uchwycić, waruię, wymawiam sobie, podeymuię 3. przysłuchywam się, następuię 1. chwytam 1.* & sub *klękam.* empfangen, aufnehmen, beherbergen, begierig hören, auf sich nehmen, auffangen, ausnehmen, ausdingen, folgen, nachschreiben, verstehen.

excipio notis dictata, orationem alicujus. *piszę po kim.* nachschreiben.

excipio spiritum extremum alicujus. sub *zamykam oczy komu.*

excipio verba, voces. *słucham 1. wysłuchać 3.* eines Worte auffangen.

excĭpŭla, æ, f. *Statek 2.* ein Fischhälter.

excĭpŭlum, i, n. excĭpŭlus, i, m. *Jaz, Statek 2.* ein Geschirr, mit welchem man etwas auffängt, Fischeymer, ein Fangeisen.

excipuus, a, um. *wyięty.* ausgenommen.

excisa virilitate homo. *Rzezaniec.* ein Verschnittener, Wallach.

excīsio, onis, f. *wycinanie, Burzenie, Zburzenie, wyrznienie, Pustoszenie.* Zerstörung, Verheerung, Verwüstung. *vide* excidio.

excīso, as. sub *ranny.* ausschneiden, abschneiden, zerreißen, zerfetzen, verwunden.

excīsōrius, a, um. *wyrzynaniu służący.* zum Ausschneiden dienlich.

excitātè. *rześko, iasno.* wacker, munter, stark, sehr.

excitātio, onis, f. *Budzenie, Eynak.* Auffrischung, Aufmunterung, Anreitzung, Aufweckung.

excĭtātor, oris, m. *Budziciel.* Aufwecker, Antreiber, Anfrischer.

excĭtātus, a, um. *rześki, głośny, krzykliwy, mocny, ostry 3. budzony, obudzony,*

dzony, pobudzony, wskrzeszony. auf, gemuntert, aufgeweckt.
excito, as. budzę, pobudzam, poruszam 2. pokrzepiam, niecę, poddymam, podnoszę 5. wypycham, wystawiam 3. wzniecam 1. budzię 1. wskrzeszam, wzruszam 2. aufmuntern, erwecken, anreitzen, aufbauen, aufführen, ausjagen, forttreiben, wegprügeln. *syn.* adhortor, incito, concito, stimulo, commoveo, *vel* erigo, solor, consolor, *vel* expergefacio; suscito.
excito à morte, ab inferis. wskrzeszam. von den Todten auferwecken.
excitor à morte &c. zmartwychwstaię. von den Todten auferstehen.
excitus à cieo. excitus a cio, a, um. obudzony, sub ocucam się. heraus berufen, erwecket.
exclamatio, onis, f. Zawołanie, Wrzask. das Ausrufen, Schreyen. *item* figura Rhetorica.
exclamo, as. krzyczę 1. podnoszę głos, zawołać. sehr laut schreyen, rufen, ausrufen. *syn.* proclamo.
exclaro, as. obiaśniam. erleuchten.
excludo, is. wywieram, wyłączam, wyimuię 3. wypycham, nie przypuszczam, wylęga Ptak, wydziedziczam, wyzwalam 1. wyłupić oczy, rodzę, ocieliła się. ausschließen, nicht einlassen, abschlagen, verweigern, verhindern, ausbrüten, ausstoßen. *syn.* arceo, expello, ejicio.
exclusio, onis, f. Wyłączenie, Wyięcie 2. Nieprzypuszczenie. Ausschließung, Absonderung.
exclusivè, exclusivus, a, um. wyłączaiąc. ausschließend, ausgeschlossen.
exclusorius, a, um. sub Wyięcie 2.
exclusus, a, um. wyięty, wypchnięty, wyrzucony, wylęgły, wypędzony. verstoßen, ausgeschlossen, verjagt, verbannt.
excodico, as. wykopywam, okopuię. ausreuten, ausreißen.
excogitatio, onis, f. wymysł 2. Erfindung, Ausdenkung, Ersinnung.
excogitator, oris, m. Wymyślacz. ein Erfinder, Ausdenker.
excogito, as. wymyślam. erdenken, ersinnen, erfinden, nachdenken, überlegen. *syn.* meditor, fingo, invenio.
excolo, is. ćwiczę, orzę. bauen, zieren, putzen, lehren. *syn.* exorno, expolio.
excolo, as. sub cedzę. durchseihen.
excommunicatio, onis, f. Wyłączenie, Wywołanie, Klątwa 2. Kirchenbann, Verbannung, Ausschließung von der Christlichen Gemeine.
excommunicatus, a, um. wyklęty. verbannet, von der Gemeine ausgeschlossen.
excommunico, as. wyklinam. verbannen, aus der Christlichen Gemeine ausschließen.
exconsul, is, m. Burmistrz stary, & sub Urzędnik stary. Altbürgermeister, der Bürgermeister gewesen ist.
excoquitur. wywiera 1.
excoquo, is. wywarzam, wypalam 2. wymyślam, wypocić się, doyzrzało czynię ausfochen, ausbraten.
excoriatio, onis, f. Odzieranie 2. Schindung, Abziehung der Haut.
excorio, as. odzieram 2. schinden, die Haut abziehen.
excornis, is, e, c. bezrogi. ohne Hörner
excors, ordis, o. głupi, szalony 1. unverständig, dumm, unbesonnen.

excrementitius, a, um. *niepośilny.* auswerflich.
excrementorum ima via. *Odbyt* 3.
excrēmentum, i, n. *Gnóy* 1. *Plwociny, zbytnie rzeczy.* Koth, Auswurf allerley Unflaths, so aus dem Leibe gehet.
excresco, is. *wyraśtam* 1. wachsen, auswachsen, überhand nehmen.
excresco in caput. *rośnę w głowę.*
excrētio, onis, f. *Odbyt* 2. Auswurf.
excrētum, i, n. *Ośiewiny.* das Unreine, so im Sieb bleibet.
excruciabilis, e, c. *Bicia godny.* würdig gepeiniget zu werden.
excrŭcio, as. *męczę* 1. *przykrzę śię.* sehr peinigen, quälen, plagen, ängstigen, martern. crŭcio, torqueo.
excrŭcior, aris. *gryzę śię, żałuię* 1. sehr leiden, gequälet werden.

EXCU

Excŭbātio, onis, f. *Nieśpanie, Strzeżenie.* Hut, Wacht, Wachthaltung, Vorsorge.
excŭbiæ, arum, f. *Nocleg, Straż* 1. 2. die Wache, Schildwache. *syn.* custōdia, vigiles, custodes.
excubicularius, ii, m. sub *urzędnik przeszły.* der ein Kämmerling gewesen ist.
excŭbĭtor, oris, m. *Stróż* 1. *Strażniczy* 2. ein Wächter, Hüter.
excŭbĭtōrium, ii, n. *Strażnica.* das Wachthaus.
excŭbĭtus, us, m. *Stroż, Strzeżenie.* die Wache.
excŭbo, as. *Straż trzymam, mam śię na pieczy, czuię* 1. *czuwam, śtrzegę* 1. *śiedzi na iaycach.* wachen, Wacht halten, Schildwacht stehen, *Ova.* Eyer ausbrüten. *syn.* sum vigil, excŭbias ăgo.
excūdo, is. *krześzę* 1. *wykrześać, wykluło śię, piśzę* 2. *drukuię, wybiiam* 7. *wylęga Ptak, wymagam co, kuię.* schmieden, heraus schlagen, ausarbeiten, fertigen, drucken, *ignem.* Feuerschlagen. *syn.* cūdo, prōcūdo, *vel* compōno, ēlūcŭbro, *vel* ēlicio excūtio.
exculcātor, oris, m. *Procarz* 3. *kuśzni Strzélcy.* ein Werfer, Schleuderer.
exculco, as. *Wytłaczam*, & in *wybiiam* 10. *depcę.* austreten, mit Füssen treten.
excultus, a, um. *wyczośany, ochędożny, ozdobny, uczony, wyprawiony.* gebauet, gezieret, unterwiesen, unterrichtet.
excūneātus, a, um. *klinami rozśadzony, rozłupany*, & sub *wypycham.* mit Keilen aus einander getrieben, ausgedrängt, heraus gestoßen.
excūrātus, a, um. *krasny, wytworny.* mit Sorgfalt und Fleiß zugerüstet. *syn.* accūrātus.
excūrio, as. *wyrzucam* 5. aus dem Rath stoßen.
excurro, is. *wybiegam* 1. 2. *wyciekam* 2. *rozwodzę śię, rozciąga śię, dobiegam* 3. *wynośzę* 7. hinaus laufen, einen Ausfall thun, ausschweifen, weitläuftig in Worten seyn, überlassen. *syn.* effŭgio.
excurśātor, oris, m. *Wyciekacz, Elear.* ein Auslaufer, Partheygänger.
excurśio, onis, f. *Wybieganie, Odśtąpienie od Rzeczy.* der Ausfall, Ausstreifung.

excursionem facio. *wyciekam* 2. ausschweifen.
excursor, oris, m. *Wyciekacz, Harcownik.* vide *excursator.*
excursus, us, m. *Wybieganie, Wyciekanie, Odstąpienie od Rzeczy.* das Auslaufen, Ausschweifen.
excusabilis, e, c. *Wymówki godzien.* das zu entschuldigen ist.
excusate. *z wymówką.* mit Entschuldigung.
excusatio, onis, f. *Wymówka.* Entschuldigung, Verantwortung.
excusatorius, a, um. *Wymowkom służący.* zur Entschuldigung gehörig.
excusatus, a, um. *wymówiony, Wymowki godzien.* entschuldiget.
excuso, as. *wymawiam* 4. 5. 6. 7. entschuldigen.
excusor, oris, m. *Kotlarz, Snycerz, Drukarz.* ein Schmidt, Schrift- oder Bildgießer, Buchdrucker.
excusse. pilnie. genau, fleißig.
excussio, onis, f. *Wybicie* 2. *Strzelanie* 1. *pilne Roztrząśnienie.* fleißige Erforschung, Ausklopfung, Ausschlagung.
excussorium cribrum. *Sito* 2. ein Sieb.
excussorius, a, um. *przesiewany.* zum Durchsieben gehörig.
excussus, a, um. *wytrząsany, otrząsany.* ausgeschüttelt, heraus getrieben, durchgesucht, erschöpft, leer.
excutium, ii, n. *Szczotka* 2. eine Kehrbürste.
excutio, is. *wytrząsam, otrząsam się otrząsam co, trzęsę* 3. 5. *roztrząsam, młócę, rachuię się* 2. *rozbiiam* 1. *zrzucam* 2. *krzeszę* 1. *wybiiam* 1. 3. 10. 12. *wytrącam.* ausschüttlen, abschüttlen, abwerfen, ausschwingen, ausschlagen, durchsuchen, erforschen, ausplündern, die Rechnung untersuchen. *syn.* discutio. ejicio.
excutior somno. *ocucam.* erwachen.
exdecimo, as. *obieram* 1. den Zehenden heraus nehmen.
exdorsuo, as. *płatam Rybę.* den Rücken spalten.

EXE

Execrabilis, execratio, execror &c. *vide* exsecrabilis &c.
executio, exequor &c. *vide* exsecutio &c.
exedo, is. *wyiadam* 1. *wygłodać, przegryzam.* ausessen, zernagen, verzehren, auffressen, zernichten, verderben. *syn.* absumo, corrodo, consumo.
exedor. *gryzę się, frasuię się.*
exedentulus, a, um. *bez zębow.* ohne Zähne.
exedra, æ, f. exedrium, ii, n. *gr. Siedzenie* 6. *Stolec* 1. *Forma* 6. *Kapitularz, Sala.* ein Ort voller Stühle, Audienzzimmer, Gesprächsaal, Conventsstube, Zelle, Zimmer nur für eine Person, ein hoher Stuhl, Catheder.
exefficio, is. *sprawuię co.* ausrichten.
exemplar, aris, *exemplare*, is, *exemplarium*, ii, n. *Model* 1. *Wizerunek, Konterfekt, Przykład, przemalowany Obraz, Kształt, Exemplarz* 1. *Przepis, Przykładny.* eine Form, Muster Modell, Copey, Abschrift. *syn.* exemplum, imago, species.
exemplaris, e, c. *wizerunkowy, przykładny.* nach dem Muster, unsträfbar, untadelhaft, exemplarisch, anständig.
exempli causa, gratia. *naprzykład.* zum Exempel.

exempli peſſimi homo. *gorſzący, Gorſzyciel.* ein ärgerlicher Menſch.
exempli peſſimi factum, exemplum peſſimum. *Zgorſzenie.* Aergerniß.
exempli rari, ſingularis. *przykładny.* ein exemplariſcher untadelhafter Menſch.
exemplo carens, exemplo novo, nullo. *nieſłychany, niewidany.* unerhört.
exemplo noceo. *gorſzę.* ärgern.
exemplum, i, n. *Przykład, Kſztałt, Konterfekt, Przepis, Przykładny.* Beyſpiel, Exempel, Modell, Vorbild, Muſter. *vide* exemplar.
exemptilis, e, c. *wyięty.* leichtlich heraus zu nehmen.
exemptio, onis, f. exemptus, us, m. *Wyięcie 1. Wolność 7.* Ausnehmung, Ausdingung, Befreyung, das Herausziehen.
exemptor, oris, m. *Kamiennik.* ein Steinbrecher.
exemptus, a, um. *wolny, wyborny,* & ſub *przemiiam 2.* hingenommen, ausgegenommen, ausgeſetzt, frey, befreyet.
exentĕro, as. *płatam rybę, wyikrzyć, wypaproſzyć, wyprożniam, ogołocić.* ausweiden, das Eingeweide ausnehmen.
exeo, is, ire. *wychodzę 1. 2. wyieżdżam, wyraſtam 1. 4. wſchodzę, roſtę, wychodzę, puſzcza ſię Zboże, Kłos, ſłyſzeć, odwlokło ſię, uchodzę, umieram 1.* & ſub *na dobre, zapamiętywam ſię.* ausgehen, ein Ende haben. *e vita.* ſterben. *ſyn.* ēgrĕdior, abſcēdo, excēdo, diſcēdo.
exeunte anno. *na Schyłku 2. na końcu Roku.* zu Ende des Jahrs.
exire ære alieno. *z Długow wyiść.* aus den Schulden kommen.
exeunt libri. *Kſiążki wychodzą.* es kommen Bücher heraus.
exire à ſe, de mente. *od zmyſłow odeyść.* von Sinnen kommen.
exiit fama. *Wieść ieſt.* es hat ſich ein Gerücht ausgebreitet.
exequiæ *vide* exſequiæ.
exequor *lege* exſequor.
exerceo, es. *robię 2. obracam 11. prześladuię, bawię ſię 1. zaprawiam 2. 3. ćwiczę 1. 2. naymuię komu, trzymam 4. daię na Lichwę, trapię, trapi mię co,* & ſub *nagradzam.* üben, treiben, bemühen, vollbringen, ausüben, plagen.
exerceo corpus, vires. *przerabiam ſię.*
exerceo imperium. *radzę.*
exerceo judicium, quæſtionem. *ſądzę urzędownie.* den Proceß machen.
exerceo pugnos. *wybić kogo.*
exerceo ſimultatem. *mam z kim Waśń.*
exercio, is, ire. pro exſarcio. *łatam,* & ſub *nagradzam.* ausflicken.
exercĭtātio, exercĭtio, onis, f. *Cwiczenie 1. 2. 3. Robota dla zdrowia, Kompozycya 1.* Uebung.
exercĭtātè. *biegle.* geübt.
exercĭtātor, oris, m. *Cwiczyciel, Nauczyciel, Kalwakator.* der einen in etwas übet, unterrichtet.
exercĭtātus, a, um. *ćwiczony, biegły.* geübt, abgerichtet.
exercitium, ii, n. *Cwiczenie 1. 3.* Uebung, Handthierung, Unterrichtung, Unterweiſung, Waffenübung.
exercĭto, as. *ćwiczę.* ſtets üben.
exercĭtor, oris, m. *Cwiczyciel.* ein Lehrer, Unterrichter. *ſyn.* exercitator.
exercĭtus, us, m. *Woyſko, Zaſtęp, Cwiczenie 2. Wielkość 1. Trapienie 2.*

Kriegsheer, Armee. *syn.* ăcies, cŏhors, turma, phălanx, agmen.

exercitus, a, um. *ćwiczony, wyczosany, trwały.* geübt, erfahren, geplagt.

exero, *lege* exsero.

exerro, as. *błądzę*, & sub *występuię* 2. fehlen, irren.

exēsor, oris, m. *Wygryzacz.* Fresser, Zernager, Zerbeißer.

exesto. precz ztąd. weiche.

exēsus, a, um. *wygłodany, wyrobiony* 2. *ogłodany, lochowaty, dupniasty.* gefressen, verzehrt, löcherichт.

exfībŭlātus, a, um. *rozpinany, obnażony* 2. aufgeschnallet.

exfībulo, as. *rozpinam.* aufschnallen.

exfīo, is. *kadzę, oczyściam* 2. reinigen, ausräuchern.

exfītus, us, m. *Oczyścienie, Kadzenie.* Reinigung, Ausräucherung.

exfundo, as. *wywracam* 2. *burzę* 1. einreißen, verwüsten.

exgrūmo, as. *wygramolić się.* aus der Erde hervor kriechen.

exgurgito, as. *wyrzucam* 1. heraus speyen.

exhæredatio, &c. *vide* exheredātio,

exhālātio, onis, f. *Kurzawa sucha, Wilgotność* 1. *exhalacya.* Ausdünstung.

exhālo, as. *wydaię* 7. *kurzy się* 2. *wilgotność wydaię, pachnę* 1. *rzygam, umieram.* ausdampfen, ausdünsten, einen Dampf von sich geben. *animam.* sterben. *syn.* ēmitto, effundo, spīro.

exhaurio, is ire. *wyczerpać, wypróżniam, wypiiam, wyikrzyć, wynędzić, ogołocić, przemarnować, lichtuię, wysilam się.* ausschöpfen, erschöpfen, ausleeren. *syn.* haurio, văcuo, ēvăcuo, ēbĭbo.

exhauritur. *ustaie co, przebiera się.*

exhausto, as. *wynoszę* 1. *wyczerpać.* ausleeren, austragen. *vide* effero.

exhaustum, i, n. *Przebranie, Wypróżnianie.* Ausleerung.

exhaustus, a, um. *chudy, przecharsty.* erschöpft, ausgeschöpft, ausgetrocknet, vollendet, ausgemacht, abgemattet, entkräftet.

exhĕbĕnus, i, m. *Kamień probny.* ein gewisser Edelgestein.

exhĕdra *vide* exedra.

exherbo, as. *pelę.* vom Grase säubern.

exhērēdātio, exherediitatio, onis, f. *Wydziedziczenie.* Enterbung.

exhērēdātus, exhērēditātus, a, um. *wydziedziczony.* enterbt.

exhērēdĭto, exhērēdo, as. *wydziedziczam.* enterben.

exhēres, ēdis, c. *wydziedziczony.* enterbt.

exhibeo, es. *pokazuię* 1. *stawiam* 11. *zdaię* 7. *stawiam się* 3. *stroię Igrzyska.* erweisen, erzeigen, darreichen, darstellen, ausantworten, liefern, geben. *syn.* prōfĕro, ostendo.

exhibĭtio, onis, f. *Pokazanie, Stawianie.* Erstattung, Auslieferung, Darstellung, Darreichung, Erzeigung.

exhibĭtorius, a, um. *do Stawiania należący.* zum Ausliefern gehörig.

exhĭlăro, as. *rozweselam.* erfreuen, fröhlich machen. *syn.* hilăro, rĕcreo, oblecto.

exhinc. *potym.* hierauf, nach diesem.

exhŏnōro, as. *ponieważam.* verunehren.

exhorreo, es, exhorresco, is. *zdrygam się.* sich entsetzen, fürchten, erschüttern, einen Grausen, Abscheu, haben.

exhortātio, onis, f. *Pobudka* 2. *Napominanie.* Vermahnung.

exhor-

exhortor, aris. *pobudzam*, *napominam*. vermahnen, antreiben.

EXI

Exicia, æ, f. *Nożyce*. Haarſcheere.
exigentia, æ, f. *Potrzeba 1*. Noth.
exigo, is. *wyciągam 4. wyganiam 2. 3. wypycham, wyrzucam 1. prosłuię, miarkuię, przebyć co, dokonywam, upominam się, wytrwać*. wegjagen, forttreiben, hinaus treiben, eintreiben, einfordern, begehren, zubringen, vollenden, endigen, erwägen, überlegen, treiben, ſtoßen. *ſyn*. pĕto, poſco, rĕpoſco; *vel* exclūdo, ējĭcio, expello, *vel* pĕrăgo, abſolvo.
exigo ad perpendiculum. *równam 1. ustawiam prosto*. gleich richten.
exigo annos, vitam. *żyię 3*. ſein Leben zubringen.
exigo tempus. *trawię czas*. die Zeit zubringen.
exiguè. *ſkąpo*, *trochę*. wenig, ſchlecht, gering.
exiguĭtas, atis, f. *Trocha 1. Małość 1. Krótkość*. Wenigkeit, Kleinigkeit.
exiguo vivere. *ſkromnie żyć*. ſparſam, ſchlecht leben.
exiguum. *trochę 2. mało ich*. wenig, ſchlecht.
exiguus, a, um, *mały*. klein, wenig, gering, ſchlecht. *ſyn*. exīlis, parvus, tenuis, grăcilis.
exilicus *vide* exularis.
exīlis, e, c. *ſzczupły*. gering, ſchlecht.
exīlitas, atis, f. *Szczupłość*, *Subtelność*, *Małość 1*. Wenigkeit, Dünne.
exīliter. *ſzczupło*. gering, ſchlecht.
exilium, ii, n. *Wygnanie*. das Elend, Vertreibung.
exilii venia. *przywrócenie do Oyczyzny*.
exĭmiè. *wybornie*. vornehmlich.
exĭmius, a, um. *wyięty, wyborny, uprzywileiowany*. vornehm, vortreflich, groß, auserleſen, ausbündig. *ſyn*. ēgrĕgius, excellens, præſtans, præclārus; inſignis, nōbilis.
eximo, is. *wyimuię 1. wyzwalam 1. 2. wymazuię, zwłaszam 1. trawię czas, wyrzucam 5. przywracam 3*. heraus nehmen, benehmen, ausſchließen, frey machen, befreyen, die Zeit zubringen. *ſyn*. lībĕro, ſolvo, ēripio.
eximo tempus. *ułacniam się*. die Zeit zubringen.
exin. *zaraz*, *potym*. daher, darnach, nachgehends.
exinānio, is, ire. *wypróżniam, wyikrzyć, czczym czynię. pustoszę*. leer machen, erſchöpfen, ausleeren, zunichte machen, ausplündern. *ſyn*. ēvăcuo.
exinānītio, onis, f. *Wypróżnianie się, Biegunka 1*. Ausleerung, Entledigung, Erniedrigung, Stuhlgang.
exinde. *potym*, *od tego czaſu*. darnach, von dar, von derſelben Zeit und Stund an.
exiſtentia vide *exſiſtentia*.
exiſtĭmātio, onis, f. *Mniemanie*, *Rozumienie 2. 3*. das Bedünken, Meynung, Urtheil, Erachtung, ehrlicher Name, Achtung, Anſehen, Ehre, Schätzung.
exiſtimātor, oris, m. *Probierz*, *Sędzia 1. Szacownik*. ein Schätzer.
exiſtimo, as. *mniemam*, *dorozumiewam się*, *sądzę o czym*, *rozważam 1. trzymam o kim*, *mam to za*, *mierzę 2. ważę ſobie*. meynen, ſchätzen, achten, urtheilen, dafür halten. *ſyn*. pŭto, ſentio, cenſeo, judĭco, æſtĭmo.

exiſto *vide* exſiſto.
exĭtium, ii, n. *Zatracenie, Zguba.* Verderbniß, Schade, Untergang. *ſyn.* clādes, ſtrāges, pernĭcies.
exitium affero. *w niwecz obracam.* zerſtören, verwüſten.
exit. *kończy ſię.* es gehet zum Ende.
exit in folia. *rozwiia ſię.*
exĭta ætas. *Zgrzybiałość.* das hohe Alter.
exĭtiābilis, exĭtiālis, exĭtiōſus, a, um. *ſzkodliwy.* ſchädlich, verderblich.
exĭtus, us, m. *Koniec 1. 2. Wyście 1. 2. Skutek, Odbyt 3. Zamknienie, Smierć.* Ausgang, Ende, der Tod, Untergang, das Abſterben, Wirkung.
exitus is fuit. *na tym ſtanęło.*
exjūro, as. *przyſięgam 1.* ſchwören, mit einem Eyd beſtätigen.
exlēx, ēgis, o. *Prawu niepodległy, wolny 2. ſwawolny.* der kein Geſetz achtet, ungehorſam, ohne Geſetz, vom Geſetz befreyet.
exlībertus, i, m. ſub *Wyzwoleńcow Syn.*
exmas, āris, m. *Kaſtrat.* ein Verſchnittener.

EXO

exobruo, is. *wykopywam.* umſtürzen.
exobſēcro, as. *proſzę 1.* heftig bitten.
exŏche, es, f. *gr. Zacność, Wybór.* Vortreflichkeit, Vorzug.
exōcætus, i, m. *gr. Ryba lądowa.* ein Fiſch, der ſich auf das Land begiebt zu ſchlafen.
exōcætus, a, um. *nieſpiący doma.*
exŏcŭlātus, a, um *ſlepy 3.* blind gemacht.
exŏcŭlo, as. *oślepiam.* blind machen, die Augen ausreißen, ausſtechen, des Geſichts berauben.

exŏdiārius, ii, m. ſub *Krotofilnego co.* ein Poſſenreißer im Spiel.
exŏdium, ii, n. *gr. Koniec, Wyście 2. Konanie 1. Skonanie, Krotofilnego co.* das Poſſenſpiel nach einem Trauerſpiel; Ende, Ausgang.
exodium invenire. *rezolwować ſię.*
exŏleſcentes literæ. *blakuiące Piſmo.*
exŏleo, es, exŏleſco, is. *niſzczeię, ſtabieię, ſtarzeię ſię, wyradza ſię, wyſtarzeć ſię, wywietrzeć 2. oſtawieć, wyraſtam 4.* auswachſen, aufhören zu wachſen, in Abgang kommen, veralten, vergehen.
exŏlētus, a, um. *Młodzieniaſzek; dororoſty, wywietrzały 2. wyrodziły, ſtaroświecki, Sodomczyk.* veraltet.
exolvo, lege *exſolvo.*
exōmis, ĭdis, f. exōmium, ii, n. *gr. Serdak.* ein Leibrock ohne Ermel.
exomphălum, i, n. *gr.* ſub *Pępek.* das Austreten des Nabels.
exŏnĕrātio, onis, f. *Wypróżnianie 2.* Ausladung, Entledigung.
exŏnĕro, as. *wypróżniam, ulżywam, wyrzucam 1. wyzwalam 1.* abladen, entledigen, entladen. *ſyn.* lĕvo, ſublĕvo. *phr.* onus, pondus dēpōno, excŭtio, abjĭcio, pondĕre corpus lībĕro, eximo.
exoptābilis, e, c. exoptātus, a, um. *pożądany.* zu wünſchen, erwünſcht, angenehm.
exopto, as. *żądam 1. życzę.* herzlich wünſchen, begehren. *ſyn.* opto, pĕropto, cŭpio, prĕcor, dēſīdĕro.
exōrābĭlis, e, c. *uproſzony 2. łacny do uproſzenia.* erbittlich, leicht zu erbitten.

exorabilis sum, exorabilem me præbeo. *uprosić się daię.* sich erbitten lassen.
exōrābŭlum, i, n. *Prożba.* Bettlers-formel.
exōrātio, onis, f. *Uproszenie.* Erbittung.
exōrātor, oris, m. *Uprosiciel.* Erbitter.
exorbĭto, as. *ustępuię drogi.* aus dem Gleis fahren, über die Schnur hauen, übertreten, zu weit gehen, zu grob machen.
exorbo, as. *pozbawiam, ogołocić.* berauben.
exorcismus, i, m. *gr. exorcizatio*, onis, f. *Zaklinanie 2, Poprzysiężenie.* Beschwörung, Teufelsbeschwörung, Austreibung des Teufels, Beschwörung bey der H. Taufe.
exorcista, æ, m. *gr. exorcizator*, oris, m. *Zaklinacz 2.* ein Beschwörer des Teufels.
exorcisso, exorcizo, as. *gr. zaklinam 1. 2.* beschwören.
exordior, iris. *poczynam.* anfangen. *syn.* inchoo, incĭpio.
exordium, ii, n. *Początek.* der Anfang, die Vorrede, der Eingang einer Rede.
exōriens, entis, o. Sol exoriens. *Wschód Słońca 2.* Sonnenaufgang.
exōrior, eris. *wschodzę 2. wynikam, wschodzi, rodzę się, pochodzę, wszczyna się, poczynam, powstaię, poczyna się.* entstehen, aufgehen, entspringen, erwachsen, hervor gehen, werden. *syn.* ŏrior, ēgrĕdior, nascor, ēmergo, exurgo.
exormistos, i, m. exormiston, i, n. *gr. Węgórz morski.* Art von Pricken oder Lampreten.
exornatio, onis f. *Piękrzenie, Zdobienie, Ozdoba.* Zierung, Ausrüstung, Ausputzung.
exornātor, oris, m. *Piękrzyciel, Zdobiciel.* der da ziert, schmücket.
exornātus, a, um. *stroyny.* geziert, geschmückt, geputzt.
exorno, as. *zdobię 1. 2. piękrzę się.* zieren, ausputzen, ausrüsten, schmücken. *syn.* orno, ădorno, appăro, dĕcŏro.
exōro, as. *upraszam, wyklektać.* erbitten. *syn.* ōro, impētro, exposco.
exōrsa, orum, n. exorsus, us, m. *Początek.* Anfang, Vorrede.
exortiva hora. *Narodzenia Godzina.*
exortīvus, a, um. *wschodzi.* gegen Morgen, gegen Aufgang gelegen.
exortus, us, m. *Wschód Słońca 1. 2. Rodzenie się.* der Aufgang, Morgen, Geburt.
exortus, a, um. *wschodzony, wszczęty, zrodzony.* entsprungen, gebohren, aufgegangen, entstanden.
exorta ingens lætitia. *wielka Radość powstała.* entstandene große Freude.
exōs, ossis, o. exossātus, a, um, exossis, is, c. *bezkost, nieoścista Ryba.* ohne Bein.
exos, ossis, m. *Wyz Ryba.* Hausen, ein großer Fisch in der Donau.
exoscŭlātio, onis, f. *Całowanie.* das Küssen.
exoscŭlor, aris. *całuię.* küssen, lecken.
exosso, as. *Kamienie wybieram, płatam Rybę, kości odbieram, wybieram 3. wybiiam 2. obiiam Gębę,* die Beine oder Gräten heraus nehmen, die Beine zerbrechen. *agrum* die Steine aus dem Acker lesen.
exostes, æ, m. *gr. Alkierz.*
exostra, æ, f. *gr. Wzwód.* Mauerbrecher, Petarde, Sturmbrücke.

exōſus, a, um. *brzydki, nienawiſtny* 2. verhaßt.

exoſus ſum illum. *nienawidzę.* haſſen.

exōticus, exotericus, a, um. *gr. cudzoziemſki, nienawiſtny.* ausländiſch, fremd, verhaßt.

EXPA EXPE

Expalleo, es. expalleſco, is. *blednieię.* bleichen, erblaſſen, bleich ſeyn, blaß werden.

expalliātus, a, um. ſub *obnażony* 2. dem der Mantel genommen iſt.

expallio, as. *obnażam.* entmänteln, den Mantel wegnehmen.

expalpo, as. *wyłudzam, wyklektać, wybadać.* abſchmeicheln, erforſchen.

expalpōnides, is, m. *Wyłudziciel.* ein Abſchmeichler, Abſchwätzer.

expandītor, oris, m. *Roſpoſcieracz.* der ſich ausbreitet.

expando, is. *roſpoſcieram co, rozciągam co; roztacza Paw ogon, rozwiia ſię.* aufthun, ausbreiten, ausſtrecken, ausſpannen. *ſyn.* pando, explīco, expōno, ăpěrio.

expango, is. *porządnie rozſadzam, poſadzam.* ſetzen, ordnen.

expăpillātus, a, um. *obnażony do Pierſi.* entblößt bis auf die Brüſte.

expăpillo, as. *wykładam rękę; obnażam Pierſi.* die Brüſte entblößen.

expartus, a, um. *wyrodziły.* das nicht mehr trägt.

expăto, as. *wypadam* 3. *wyſtępuię.* an einen weiten und offenen Ort ſich begeben.

expătro, as. *przemarnować.* verrichten.

expăvěfăcio, is. *przeſtraſzam.* erſchrecken.

expăveo, es, expăveſco, is. *przeleęknąć ſię.* ſich erſchrecken.

expectabilis, expectatio, expecto, &c. *vide* exſpectabilis, &c.

expecto, is. *wyczeſać.* auskämmen.

expectŏro, as. *wyrzuczam* 1. 2. & in *wypycham.* aus dem Herzen thun, vertreiben.

expěcūliātus, a, um. *ogołocony.* der um das Seine gekommen iſt.

expědio, is. *ſprawuię* 1. *dokonywam, wyzwalam* 1. *wyważam* 2. *wywikłać, uprzątam, wyprawiam* 5. *dobywam* 2. 3. *gotuię, wybrnąć* 2. *wypowiadam* 1. *wybieram* 2. *powiadam* 1. *roſpętać, rezolwować ſię, odprawiam* 2. *odpowiadam* 1. *płacę* 1. *oczyſciam* 3. *ułacniam ſię.* los machen, entledigen, rüſten, zurechte machen, erklären, vorſtellen. *ſyn.* ſolvo, līběro, exīmo.

expědit. *pożyteczno ieſt, potrzeba ieſt* es iſt gut, dienlich, es hilft.

expědītè. *roſprawnie, łacno.* fertig, leichtlich, ohne Hinderniß.

expědītio, onis, f. *Wyprawa* 1. 2. *Ruſzenie poſpolite, Sprawowanie* 1. Ausfertigung, Ausrichtung, Feldzug.

expědītiōnālis, e, c. *nadrożny, do poſpolitego Ruſzenia należący* & in *Wyprawa* 1. zum Feldzug gehörig.

expeditum eſt. *łacno ieſt.* fertig ſeyn.

expědītus, a, um. *wyprawny, łacny.* gerüſtet, fertig, entlediget, befreyet, leicht.

expello, is. *wyganiam, wypycham.* austreiben ausjagen, heraus ſtoßen. *ſyn.* pello, ejĭcio, dejicio, exīgo, dēturbo, extrūdo.

expendo, is. *odważam* 1. *pomierzam, rozważam, ważę* 1. *przypłacam wydaię*

wydaię, roztrząſam. wägen, auswägen, erwägen, betrachten, ausgeben, bezahlen. *ſyn.* pondĕro, trŭtĭno, conſīdĕro. *vel* exſolvo.
expenſa, æ, f. expenſum, i, n. *Wydatek.* Ausgabe.
expenſi latio, relatio. *Rachunek.* Berechnung der Ausgaben.
expenſo, as. *wydaię* 1. *wpiſuię w Reieſtr* 2. *nagradzam.* ausgeben, erſetzen, unter die Ausgabe rechnen.
expenſum fero. *policzam, wpiſuię w Reieſtr, płacę przez Liſt.* die Ausgabe aufſchreiben.
expergĕfacio, is. *expergĭſĭco*, as. *expergo*, is. *budzę.* aufwecken, erwecken, ermuntern.
expergĕfio, is, *expergiſco*, is, *expergiſcor*, eris, expergor, eris. *ocucam ſię.* aufgeweckt werden, erwachen.
expergĭſĭcus, a, um. *budzący.* aufweckend, ermunternd.
expergĭtè. pilnie. munter.
expergĭtus, a, um. *obudzony.* aufgeweckt.
expĕriens, entis, o. *biegły.* erfahren.
expĕrientia, æ, f. *Biegłość, Doświadczanie.* Erfahrung, Probe.
expĕrĭmentum, i, n. *Doświadczanie, Sztuka* 4. Erfahrung, Probe, Verſuchung.
expĕrior, iris. *doświadczam* 1. *probuię, poſtępuię prawem, ważę ſię* 2. *koſztuię ſię z kim*, & ſub *przymierzam* 1. erfahren, verſuchen, bewähren, eine Probe machen. *ſyn.* tento, aggrĕdior.
experrectus, a, um. *czerſtwy, ocucony, obudzony.* erwacht, munter.
expers, ertis, o. *nieuczeſnik, nieuczony, nieświadom, prożen, bez* præpoſitio, & ſub *świadom.* der keinen Theil hat, unwiſſend.
expers cibi. *na czczo.* nüchtern.
expertio, onis, f. *Doświadczanie.* Probe, Prüfung.
expertor, oris, m. *świadom.* ein Probirer.
expertus, a, um. *świadom, doświadczony, biegły.* erfahren, geübt, kundig, verſucht.
expĕtendus, a, um. *pożądany.* zu begehren.
expĕteſco, is, expĕteſſo, expetiſſo, is. *życzę, żądam* 1. heftig begehren, fordern, verlangen.
expĕtit. *trafia ſię, przypłacam* 2. & ſub *powodzi ſię.*
expĕtītus, a, um. *wyżebrany, wyproſzony, pożądany.* begehrt, gewünſcht.
expĕto, is. *proſzę* 1. *żądam* 1. *trwam* 1. *zwalam* 2. ſehr begehren, fordern, wünſchen, verlangen. *ſyn.* opto, exopto, cŭpio, dēſīdĕro, expoſco, efflăgito.

EXPI

Expiābilis, e, c. *oczyściałny.* was auszuſöhnen iſt.
expiāmentum, i, n. expiātio, onis, f. *expiātus*, us, m. *Oczyścienie* 2. *Odwracanie.* Verſöhnung.
expiātrix, īcis, f. *Baba* 4. *Czarownica* 2.
expīlātio, onis, f. *Wyłupienie.* Plünderung.
expīlātor, oris, m. *Wyłupiciel.* ein Plünderer, Dieb, Räuber.
expīlo, as. *wyłupuię* 1. 2. ausplündern. *ſyn.* dīrĭpio, ſpŏlio.
expingo, is. *maluię.* malen.
expinſo far. *młócę, wybiiam, otłukam.*

expio,

expio, as. *oczyściam 2. odwracam 2. odczarować, Poświęcenie znieść, przypłacam 1. poświącam znowu, zabobonami opatrzyć, obchód sprawuię.* versöhnen, aussöhnen, reinigen. *syn.* pio, purgo.

expio injurias, scelus. *mszczę się.* etwas an einem rächen.

expiscor, aris. *dowiaduię się, wybadać, wyławiam 2.* ausfischen, ausforschen.

explānābilis, e, c. *wyrozumny 2.* deutlich, klar, vernehmlich.

explānātè. *iasno, wyrozumnie.* klärlich, deutlich.

explānātio, onis, f. *Wykład 1. Wymawianie.* Erläuterung, Auslegung.

explānātor, oris, m. *Wykładacz.* ein Ausleger, Erklärer.

explāno, as. *wykładam.* ausbreiten, ausschmücken, glatt machen, erklären, auslegen, deutlich machen. *vide* explico.

explanto, as. *wyrywam 1. wywracam 2. wycinam.* ausheben, ausreißen, ausrotten.

explēbilis, e, c. *nasycony.* leicht zu erfüllen, ersättlich.

explēmentum, i, n. *Dopełnienie.* Anfüllung, Ausfüllung.

expleo, es. *napełniam, wypełniam, dopełniam, dokonywam, zatykam 1. nasycam 1. równam 1. dogadzam 1. 2. zlewam 4. naiadam się do woli, nabiegałem się 2. czyni ta suma, nażył się.* ausfüllen, ersättigen, erfüllen, zufüllen, vollenden, vollstrecken, auskeeren. *syn.* impleo, ădimpleo, sătūro, sătio.

explētio, onis, f. *Wypełnienie, Napełnienie, Nasycenie.* Erfüllung.

explētus, a, um. *nasycony, dołożny, zupełny, doskonały.* vollständig, vollkommen erfüllt.

explĭcābilis, e, c. *wypowiedziany.* leicht zu erklären.

explĭcātè. *iasno 2.* klärlich, deutlich, vernehmlich.

explĭcātio, onis, f, explĭcātus, us, m. *Rozwiianie, Wykład 1.* Erklärung, Ausbreitung.

explĭcātor, oris, m. *Wykładacz.* ein Ausleger, Erklärer.

explĭcātus, a, um. *iasny 2.* ausgewickelt, klar, leicht zu verstehen, ausgebreitet.

explĭcit. kończy się 1. es endiget sich.

explĭcĭtus, a, um. *łacny, iasny 2. & sub dokonywam.* ausgemacht, ausgewickelt, von einander gethan, ausgearbeitet, erkläret.

explĭco, as. *wykładam 2. rozwiiam się. rospościeram, roztacza Paw ogon, odprawiam 1. sprawuię 1. wypowiadam 1 otwarzam 1. czytam 2.* aufwickeln, aufthun, ausbreiten, ausstrecken, erklären, auslegen. *syn.* prōmo, pando ēvolvo, expōno, ăpĕrio, explāno, interpretor.

explĭco frontem. *weselę się, wesoło patrzę* fröhlich seyn.

explōdo, is. *wypycham, wyrzucam, wykszykać, odrzucam 2.* mit Handklopfen austreiben, ausrauschen, auslachen mit Hohn und Spott verjagen.

explodo sclopetum. *wystrzelam.* los schießen.

explōrātè. *zapewne.* gewißlich, sicherlich erfahren.

explōrātio, onis, f. *Doświadczanie, Spiegi.* Erkundigung, Erforschung, Nachforschung.

explōrātò, explōrātum. *wiadomo.* gewiß.

explōrātor, oris, m. *Spieg.* ein Ausspäher, Spion, Kundschafter.

explōrātōrius, a, um. *ſpiegierſki.* zum Ausspähen, Erforschen, Kundschaften dienlich.

explōrātum eſt mihi, explōratum habeo. *wiem pewnie.* versichert seyn, gute Kundschaft haben.

explōrātus, a, um. *doświadczony, pewny.* gewiß, erfahren, wohl erkundiget, ausgekundschaftet, erforschet.

explōro, as. *doświadczam 1. dowiaduię ſię, koſztuię 1. macam 4. ſpieguię, upatruię 1. przymierzam,* & ſub *rachuię ſię 2. mocno y z krzykiem płaczę.* heulen und schreyen, erkundigen, erforschen, erfahren, ausspähen. *ſyn.* inquīro, exquīro.

EXPO

Expŏlio, is, ire. *poleruię, ćwiczę 1. 2. wyprawiam 1. piſzę 2. gładzę.* ausputzen, ausfegen, auszieren, poliren, die Sitten verbessern, einen sehr gelehrt machen.

expŏlītio, onis, f. *Polerowanie.* das Ausputzen, die Zierung, Schmückung.

expŏlītus, a, um. *wyprawiony, gładzony, wyczoſany, ozdobny, galant.* polirt, ausgeputzt, ausgeziert, gesäubert, geglättet, in Sitten verbessert. *ſyn.* pŏlītus, excultus.

expōno, is. *wykładam 1. 2. wyſtawiam 1. 4. wyſadzam, wyrzucam 1. wypowiadam 1. roſpowiadam, powiadam 1. porzucam 4.* hinaus setzen, hinaus legen, darlegen, darsetzen, abladen, berichten, erzählen, erklären, auslegen. *ſyn.* explĭco, exprōmo, dēpōno.

expŏpŭlātio, onis, f. *Puſtoſzenie.* Verheerung, Verwüstung.

expŏpŭlor, aris. *puſtoſzę.* verwüsten, verheeren.

exporrectus, a, um. *niezmarſzczony.* ausgedehnt, ausgestreckt.

exporgo, exporrĭgo, is. *ſciągam rękę, roſciągam, wydaię 6.* ausbreiten, ausdehnen, ausstrecken, verlängern.

exporrĭgo mentem. *weſelę ſię.* fröhlich oder lustig aussehen.

exportātio, onis, f. *Wynoſzenie, Wywóz, Wygnanie 1.* das Austragen, Ausführung, Verjagung ins Elend.

exporto, as. *wynoſzę 1. wywożę.* hinaus tragen, ausführen, wegführen. *ſyn.* effĕro.

expoſco, is. *żądam 1. proſzę 1. modlę ſię, wyzywam.* heraus fordern, heftig begehren, bitten. *ſyn.* poſco, pĕto, poſtŭlo.

expŏſĭtè. *iaſno 2.* ausgelegt, klar, deutlich.

expŏſitio, onis, f. *Wykład 1. Rozumienie 5. Porzucenie 2.* Auslegung, Erklärung.

expŏſitītius, a, um. *Porzutek.* ausgesetzt, hingelegt, ein Findelkind.

expŏſĭtivus, a, um. *wykładaiący.* erklärend, erläuternd.

expŏſĭtor, oris, m. *Wykładacz.* ein Ausleger.

expŏſĭtus, a, um. *wyſtawiony, nawietrzny, poſpolity 1.* heraus gelegt, weggeworfen, deutlich erkläret.

expoſtŭlātio, onis, f. *Uſkarzanie, Załowanie, Załoba 3.* ernsthafter Zank, Beschwerung, Wortwechsel.

expoſtŭlātor, oris, m. *Uſkarzyciel.* ein Forderer, Ankläger.

expoſtŭlo, as. *uſkarzam ſię 2. modlę ſię 2.* ausfordern, begehren, ſtreiten, ſich zanken, beklagen. *ſyn.* quĕror, conquĕror.

expōtus, a, um. *wypity.* ausgetrunken.

expreſſè, *expreſſim. wyraźnie.* ausdrücklich, deutlich.

expreſſio, onis, f. *Wyciſkanie, Wytłaczanie; Cedzenie, Wyrażenie.* Ausdrückung, Durchſeihung.

expreſſus, a, um. *wytłoczony, wyciſkany.* ausgedrückt, gezwungen, ausdrücklich, deutlich.

exprētus, a, um. *doświadczony, próżen.*

exprĭmo, is. *wytłaczam, wyciſkam 3. wyrażam 1. 2. tłoczę 2. wyzywam, wydzieram, wypowiadam, drukuię, muſzę, męczę 2. trafiam kogo, wymawiam 1. 3.* ausdrücken, ausdrücklich melden, auspreſſen, erzwingen, abbilden, nachthun. *ſyn.* expōno, explĭco; *vel* effingo, ĭmitor.

exprŏbrābĭlis, e, c. *Natrząſania Urągania godny.* verweislich, ſchimpflich.

exprŏbrātio, onis, f. *Urąganie, Wyrzucanie.* Vorwurf, das Verweiſen oder Verhalten.

exprŏbrātor, oris, m. ſub *wyrzucam na Oczy.* ein Verweiſer, der einem etwas vorwirft.

exprŏbro, as. *wymawiam komu, wyrzucam.* vorhalten, vorwerfen, vorrücken, verweiſen. *ſyn.* objĭcio, oppōno.

exprōmiſſio, onis, f. *Rękoiemſtwo,* Aufnehmung eines andern Schuld.

exprōmiſſor, oris, m. *Rękoimia.* ein Bürge, welcher eines andern Schuld auf ſich nimmt.

exprōmitto, is. *obiecuię 2. ręczę, biorę na ſię.* verbürgen, Bürge werden, für einen gut ſprechen.

exprōmo, is. *dobywam 3. wydaię 1. wyrzucam 2. wymawiam 1. trawię 2.* hervor ziehen, heraus langen, hervor thun, heraus nehmen, heraus ſagen, vorbringen, anwenden, auslaſſen. *ſyn.* prōmo, dēprōmo, prōfĕro.

expromptus, a, um. *prętki, dobyty.* hervor gelegt, hervor gethan, heraus genommen, geſchwind, hurtig, fertig. *ſyn.* promptus, depromptus, cĕler.

expugnābilis, e, c. *dobyty, dobywalny, daiący ſię zwyciężyć.* das man erobern kann, bezwinglich, das zu bezwingen oder zu überwältigen iſt.

expugnātio, onis, f. *Dobycie.* Eroberung, Ueberwältigung.

expugnātor, oris, m. *Burzyciel.* ein Erobérer, Ueberwinder, Sieger.

expugnātor pudicitiæ. *Gwałciciel.* ein Ehrenſchänder.

expugnātōrius, a, um. *dobywalny.* erobernd, einnehmend.

expugno, as. *dobywam 1. wyłupuię 1 burzę, wymagam, zgwałcić.* bezwingen, erobern, bereden, ſchänden, *ſyn* vinco, ſŭpĕro, dēbello, occŭpo.

expulſim. *odbiiaiąc,* ſub *podawaiąc.* mi Schlagen.

expulſio, onis, f. *Wyganianie, Wygnanie 3.* Ansjagung, Vertreibung.

expulſo, as. *wybiiam 1.* austreiben, ausſtoßen.

expulſor, oris, m. *Wyganiacz.* ein Vertreiber.

expulſus, expulſatus, a, um. *wygnany wypędzony.* ausgeſtoßen, ausgetrieben, verjagt.

expunctus miles. *żołnierz ſkárany, nie płatny.* ein Soldat, der keinen Sol mehr bekommt.

expungo, is. *wymazuię*, *kasuię*, *wyrzucam* 1. *obrywam* 2. *wniwecz obracam*, *długi płacę*, & sub *kwituię*. auskratzen, durchstreichen, ausstechen, auslöschen, Schulden bezahlen. *syn.* dēleo, tollo.

expurgātio, onis, f. *Oczyszczenie* 3. Reinigung, Entschuldigung.

expurgātor, oris, m. *Oczyściciel*. ein Feger; Reiniger.

expurgātōrius, a, um. *czyszczący*. reinigend.

expurgo, as. *oczyszczam* 3. *chędożę*. säubern, reinigen, ausputzen, ausfegen, vertheidigen, entschuldigen, rechtfertigen, verantworten.

expūtātus, a, um. *wycięty*. ausgehauen, beschnitten.

expūto, as. *wycinam*, *roztrząsam*, *rozważam*, *dorozumiewam się*. aushauen, beschneiden, erwägen, ergründen, aussinnen.

expūtesco, expūtisco, expūtresco, is. sub *wygnić*. ganz verfaulen.

EXQ

Exquæstor, oris, m. sub *Poskarbiego Urząd*. der Zahlmeister gewesen ist.

exquīro, is. *dowiaduię się*, *rachuię się* 2. nachfragen, ausforschen, aussuchen. *syn.* inquīro, scrūtor.

exquīsītè, *exquīsītim*. *wytwornie*. eigentlich, mit Fleiß, genau.

exquīsītio, onis, f. *Wymysł*, *Wybadanie*. Auslesung, Erforschung.

exquīsītor, oris, m. *Badacz*. Erforscher.

exquīsītus, a, um. *wyborny*, *kosztowny*. ausgesucht, auserlesen, kostbar. *syn.* præstans, excellens, ēgrēgius.

exrex, ēgis, m. *który przestał być Królem*. der nicht mehr König ist.

exrŏgo, as. *wyimuię* 3. *dyspensować*. aus dem alten Gesetz etwas durch ein neues abschaffen.

EXSA EXSE

Exsăcrĭfĭco, as. *ofiaruię* 1. opfern, aufopfern, Opfer schlachten.

exsævio, is, ire. *dać się nagłaskać*, *ułagodzić*. auswüthen.

exsangvis, is, c. *niekrwawy*, *blady*. ohne Blut, erblasset, kraftlos.

exsānio, as. *Ropę wyciskam*, *osączam*, *wytłaczam*, *sączy się*, *Posoka ciecze*, *zlewam* 4. das Enter ausdrücken.

exsānior, aris. *wyciekam*, *Posoka ciecze*. das Eyter läuft aus.

exsarcio, is, ire. *nagradzam*. ersetzen.

exsatio, exsātūro, as. *nasycam*. erfüllen, ersättigen.

exscalpo, is. *ryię* 2. ausgraben, aushauen, aushöhlen.

exscendo, is. *wysiadam*, aussteigen, übersteigen.

exscensio, onis, f. exscensus, us, m. *Wysiadanie*. das Aussteigen.

exscīdium *vide* excīdium.

exscindo, is. *wyrzynam*, *wycinam*, *wykrawam*, *wykować*, & sub *urzynam Język*. ausschneiden, aushauen, zerstören, vertilgen. *syn.* excīdo, ēverto, dīruo, dēleo.

exscreābilis, e, c. *łacny do wycharchnienia*. leicht auszuspeyen.

exscreātio, onis, f. *Wycharchnienie*, *Plwociny*. das Ausspeyen.

exscreo, as. *charcham*, *wycharchnąć*, *wycharchać się*. ausspeyen.

exscrībo, is. *wypisuię*, *przepisuię* 1. *wyrażam* 2. ausschreiben, abschreiben, abcopiren.

exſcriptor, oris, m. *Wypiſarz.* ein Ausſchreiber.
exſcriptum, i, n. *Wypis.* Abſchrift.
exſcriptus, a, um. *wypiſany, przepiſany.* ausgeſchrieben.
exſculpo, is. *wydrążam, ryię 2. wyciſkam 3. wydzieram 1. wybadać, wyłupuię oczy, wymazuię, dobadać ſię.* ausſtechen, abſtechen, bilden, ſchnitzen, erzwingen, *oculos* die Augen ausſchlagen.
exſĕco, as. *wycinam, wyrzynam, urzynam.* aushauen, ausrotten, benehmen.
exſĕcrābilis, e, c. *brzydki, przeklęty, bezecny, wyklęty.* verflucht, abſcheulich, rauh, hart, Verfluchens und Verwünſchens werth.
exſĕcrābilitas, atis, f. *exſĕcrāmentum*, i, n. *Brzydkość.* Abſcheulichkeit, Abſcheu.
exſĕcrābiliter. *brzydko.* abſcheulich.
exſĕcrāndus, a, um. *vide* exſecrabilis.
exſĕcrātio, onis, f. *Odrzekanie, Klątwa, Przekleńſtwo, Wyklinanie, Zaklinanie.* Verfluchung, Greuel, Verwünſchung.
exſĕcrātione devinctus. *przeklęty.* verflucht.
exſecratione me devincio. *odrzekam ſię, zaklinam 1.* ſich verwünſchen.
exſĕcrātus, a, um. *przeklęty, brzydki.* verflucht, verwünſcht.
exſĕcro, as. exſĕcror, aris. *przeklinam, odrzekam ſię, bluźnię, brzydzę ſię.* vermaledeyen, verfluchen, verwünſchen.
exſectio, onis, f. *Wyrznienie.* Ausſchneidung, Ausrottung.
exſector, oris, m. *Rzezańcow Rzeziciel.* ein Ausſchneider, Aushauer, der einen caſtrirt.
exſectus, a, um. *wyrznięty, Rzezaniec, Wyprótek.* ausgeſchnitten.
exſĕcūtio, onis, f. *Wykonanie, Wypełnienie, Sprawienie.* Vollziehung, Vollführung, Vollbringung. *militaris.* Kriegszwang.
exſĕcūtor, oris, m. *Wykonacz, Exekutor,* & ſub *Mściciel, Kat.* ein Vollbringer, Vollzieher, Verrichter, Rächer, Scharfrichter.
exſecutor teſtamenti. *Wykonacz teſtamentu, oſtatniey Woli.* der des Verſtorbenen letzten Willen vollziehet.
exſĕcūtus, a, um. *wykonany.* vollbracht.
exſenſus, a, um. *nieczuły.* Sinnlos, unempfindlich.
exſequiæ, arum, f. *Pogrzeb.* Leichenbegängniß, Leichenbeſtattung.
exſĕquiālis, e, c. *pogrzebny.* zur Leiche gehörig.
exſequias eo, prodeo, cohoneſto. *prowadzę umartego.* dem Todten das letzte Geleit geben.
exſĕquior, aris. *Pogrzeb ſprawuię.* Leichenbegängniß halten, zur Erde beſtatten.
exſĕquor, eris. *wykonywam, odprawiam 1. ſprawuię 1. powiadam 1. Pogrzeb ſprawuię.* verrichten, vollenden, ausrichten, vollbringen, vollſtrecken.
exſĕro, is. exſerto, as. *wyrywam, wychylam, wywieſzam 2. wykładam 6. ſtawiam ſię 4. otrząſam ſię, wyſmuknąć Ręce, dobywam miecza.* heraus ſtrecken, darthun, erweiſen.
exſertè. *głośno.* ſehr heftig, nachdrücklich.

EXSI EXSO

Exſībilātio, onis, f. *Wykſzykanie.* die Ausziſchung.

exſi-

exsībilo, as. *wykszykać.* auszischen, verlachen.
exsiccātio, onis, f. *Wysuszenie.* Austrocknung.
exsiccātus, a, um. *wysuszony.* ausgetrocknet, ausgedorret.
exsiccesco, is. *schnę 1.* trocken werden.
exsicco, as. *wysuszam, wypiiam.* austrocknen, die Becher ausleeren.
exsigno, as. *wypisuię, spisuię, wyymuię z Księg.* auszeichnen.
exsilio, is, ire. *wyskakuię 1. pierzcham, wytryska.* ausspringen, entspringen.
exsilium *vide* exilium.
exsincērātus, a, um. *ranny, chudy, odarty, nieczysty.* unsauber, besudelt, befleckt.
exsincēro, as. *wybiiam ro.*
exsinuātus, a, um. *rozwinięty.* ausgespannt, ausgedehnt.
exsĭnuo, as. sub *rozwiia się.* hervorgeben, ausbreiten.
exsistentia, æ, f. *Bytność.* das Daseyn.
exsisto, as. *iestem 1. 3. pochodzę zkąd, wynikam, wynurzam się, wydaie się co, wschodzi, wychodzi 1. rzuca się choroba.* entstehen, entspringen, hervor kommen, da seyn.
exsolvo, is. *rozwięzuię, Długi płacę, rospętać, wyzwalam 1. płacę 1. odpuszczam, oczyściam 3.* & sub *dyspensować.* auflösen, entledigen, aufbinden, bezahlen. *syn* solvo, lībĕro, vĭnculis exĭmo.
exsolvo fidem, promissa. *iszczę się, spełniam, dochować 1.* Wort halten.
exsolvo ventrem. *wypróżniam się.*
exsŏlūtio, onis, f. *Płacenie, Wypłacenie.* Bezahlung, Auszahlung.
exsŏlūtus, a, um. *rozwiązany, zapłacony.* aufgelöst, entlediget, bezahlt.
exsomnis, e, c. *niespiący.* ohne Schlaf, wachsam, der nicht schläft.
exsorbeo, es. *wysysam, wysarknąć, wytknąć, wypiiam, wytrwać 1.* aussuppen, aussaugen, austrinken.
exsordesco, is. *śmierdzę.* unfläthig, verächtlich werden.
exsors, ortis, o. *nieucześnik, osobny, wyborny.* frey, ausgeschlossen, eines Dinges nicht theilhaftig.
exsors amicitiæ. *nieprzyiazny.* mit dem niemand Freundschaft hält.
exsors culpæ. *niewinny.* unschuldig.
exsors sum. *niespółkuię.* nicht Gemeinschaft halten.

EXSP EXST

Exspargo vide *exspergo.*
exspatians. *rozłożysty.*
exspătior, aris. *buiam, wybiegam 1. rozwodzę się, rozchodzi się, wylewa z Brzegow Rzeka, rozbiegały się Konie.* ausspatzieren, ausschweifen, überlaufen.
exspectābilis, e, c. *oczekiwany.* vermuthlich, das man mit Verlangen erwartet.
exspectāmen, ĭnis, n. exspectātio, onis, f. *Oczekiwanie.* Erwartung, das Warten, Verlangen, Hoffen.
exspectator, oris, m. *oczekiwaiący.* der etwas erwartet.
exspectātus, a, um. *oczekiwany.* erwartet, gewünscht, gehoffet.
exspecto, as. *czekam, oczekiwam.* warten, erwarten.

exſpergo, is. *wyrzucam 1. roſpraſzam, pokrapiam.* ausſpritzen, beſprengen, ausſtreuen.
exſpergor. ſub *rozpierzchnąć ſię.*
exſpes, adject. indeclino. *bez nadziei, zwątpiony.* der ohne Hoffnung iſt.
exſpīrātio, onis, f. *Wydymanie, Wilgotność 1.* & ſub *Oddech.* Ausblaſung, Ausathmung, Ausdünſtung.
exſpīro, as. *Wilgotność wydaię, kurzy ſię 2. wydaię 7. konam, umieram 1. pachnę 1. więdnę, wybuchnąć, zgaſnąć.* ausblaſen, auswerfen, ſterben, den Geiſt aufgeben, ſich endigen.
exſplendeo, es, exſplendeſco, is. *iaśnieię, zaiaśnieć.* hervor ſcheinen.
exſpŏliātio, onis, f. *Złupienie.* Beraubung.
exſpŏliātor, oris, m. *Złupiciel.* ein Räuber, Ausplünderer.
exſpŏliātus, a, um. *zrabowany, złupiony, ogołocony.* ausgeplündert.
exſpŏlio, as. *obnażam, ogołocić.* berauben, plündern.
exſpuītio, exſpūtio, onis, f. *Plwanie, Wyplwanie.* Ausſpeyung, das Ausſpeyen.
exſpūmo, as. *wypienić ſię, pienię ſię.* ausſchäumen, den Schaum auswerfen.
exſpuo, is. *wypluwam, wyrzucam 1.* ausſpeyen.
exſpūtus, a, um. *wyplwany.* ausgeſpeyt.
exſtans, antis, o. *wyniosły.* hervor ſtehend.
exſtantia, æ, f. *Wydatność.* Hervorragung.
exſtaſis *vide* ecſtaſis.
exſtercŏro, as. *chędożę, Gnóy wynoſzę.* ausmiſten, den Miſt ausräumen.
exſternātus, a, um. *przelękły, ſzalony 1.* erſchreckt.
exſterno, as. *ſzalonym czynię, przeſtraſzam.* ſcheu machen, ſehr erſchrecken.
exſternor. *ſzaleię od Strachu.*
exſtillo, as. *wyciekam, wypłakać oczy, oſączam.* austriefen, heraus tröpfeln.
exſtĭmŭlātio, onis, f. *Podſzczuwanie, Pobudzanie.* Erregung, Anreitzung, Ermunterung.
exſtĭmŭlātor, oris, m. *Podſzczuwacz.* Anreitzer, Anhetzer, Antreiber.
exſtĭmŭlātus, a, um. *podſzczwany, pobudzony.* angereitzt, angetrieben.
exſtĭmŭlo, as. *pobudzam, poduſzczam.* anreitzen, antreiben.
exſtĭmŭlor. *beſtwię ſię 1.*
exſtinctio, onis, f. *Zgaśnienie.* Auslöſchung, Austilgung.
exſtinctor, oris, m. *Gaſiciel, Niſzczyciel.* Auslöſcher, Tilger, Zerſtörer, Verderber.
exſtinctus, a, um. *wygaſzony, zagubiony.* ausgelöſcht, gedämpft, ausgetilgt, geſtorben.
exſtinctus, us, m. *Zgaſzenie.* das Auslöſchen, Tilgung.
exſtinguibilis, e, c. *łacny do zgaſzenia.* auslöſchlich, das leicht auszulöſchen iſt.
exſtinguo, is. *gaſzę, porażam 2. zagubiam, zabiiam 1.* auslöſchen, ausrotten, austilgen, abthun, abſchaffen, zerſtören, tödten, ums Leben bringen.
exſtinguor. *gaſnę, niſzczeię, zgaſnąć. umieram.* ausgelöſcht werden, ſterben.
exſtirpātio, onis, f. *Wykorzenianie.* Ausrottung.

exſtirpo, as. *pelę, wyrywam, wykorzeniam.* ausrotten, abſchaffen, austilgen.

exſto, as. *ieſtem, wydnie ſię co, wychodzi 1. zoſtaie 1.* hervor gehen, heraus ragen, empor ſtehen, vorhanden ſeyn.

exſtructio, onis, f. *Budowanie, Murowanie.* Aufbauung, Aufrichtung.

exſtructio fornicis. *Sklepienie 1.* Gewölbe.

exſtructus, a, um. *wybudowany.* aufgebauet.

exſtruo, is. *buduię 1. kupuię, kopię 2. ſypię groblą, wywodzę 4.* bauen, aufbauen, aufrichten. *aggerem.* einen Wall aufführen.

EXSU

Exſuccus, a, um. *nieſoczyſty, niewymowny 1. zwiędły, chudy.* trocken, dürre, Saftlos.

exſuctio, onis, f. *Wyſyſanie.* Ausſaugung.

exſuctus, a, um. *wyrodziły, płonny, chudy, ſuchorlawy.* mager, dürre, ausgeſogen.

exſūdātio, onis, f. *Wypocenie ſię.* Ausdämpfung, Ausſchwitzung.

exſūdātus, a, um. *wypocony.* ausgeſchwitzt, ausgeſtanden.

exſūdo, as. *pocę ſię, wypocić ſię, ſilę ſię 1. puſzcza drzewo, ſoczy ſię, wilgotność wydaię, ſchnę 1. pracuię, & ſub oſączam.* ausſchwitzen.

exſufflātio, onis, f. *Dmuchanie.* ſtarke Aufblaſung.

exſufflo, as. *wydmuchnąć.* ſtark aufblaſen.

exſūgo, is. *sſę 1. wyſyſam.* ausſaugen.

exſugula. ſub *Smyk 2.*

exſul, exſulatio, &c. *vide* exul, &c.

exſultanter, exſultim. *wyſkakuiąc.* mit Freuden, mit Springen.

exſultantia, æ, f. exſultatio, onis, f. *Wyſkakowanie 2.* ein Freudenſprung, das Frohlocken, der Ausbruch, Hochmuth.

exſulto, as. *wyſkakuię 1. ſkaczę 2. weſelę ſię, chełpię ſię.* ſpringen, aufſpringen, aufhüpfen, fröhlich, hochmüthig ſeyn. *ſyn.* gaudeo, lætor.

exſum, es. *nieprzytomny ieſtem.* außerhalb ſeyn. *ſyn.* abſum, deſum.

exſŭpĕrābilis, e, c. *przebyty.* überwindlich.

exſŭpĕrans, antis, o. *przewyżſzaiący, zbytni.* übertreffend, vortrefflich.

exſŭpĕrantia, æ, f. exſŭpĕrātio, onis, f. *Nadmiarz.* die Vortrefflichkeit, Uebertreffung, Ueberſchuß, Ueberfluß.

exſŭpĕrātōrius, a, um. *zbytni.* übertreffend.

exſŭpĕrātus, a, um. *przewyżſzony.* überwunden, übertroffen.

exſŭpĕro, as. *przewyżſzam.* übertreffen, überwinden, überwältigen, überhand nehmen.

exſŭpĕrus, a, um. *wynieſiony.* erhoben.

exſurdatus, a, um. ſub *głuchy 1.* betäubt.

exſurdo, as. *zagłuſzam, drętwię.* taub machen, betäuben.

exſurdor. *cierpnę, ogłuſzeć.*

exſurgo, is. *wſtaię, powſtaię 1. podnoſzę 3. wſpinam ſię, & ſub nie klęcz.* aufſtehen, ſich erheben, aufrichten, einen Muth faſſen.

exſuſcitātio, onis, f. *Budzenie, Obudzenie.* Aufweckung, Aufmunterung, Ermunterung.

exſuſcito.

exsuscito, as. *budzę, przebudzam.* aufwecken, aufmuntern.

exsynceraſtus, exsynceratus, a, um. *vide* exsinceratus.

exta, orum, n. *Wnętrznośći górne.* die Eingeweide. *syn.* viscera.

extābesco, is. *schnę 2. niszczeię.* abnehmen, verschwinden, verdorren.

extar, aris, n. *Garniec 2.* & sub *Wnętrznośći 2.* ein Topf, in welchem das Eingeweide gekocht wurde.

extasis *vide* ecstasis.

EXTE

Extemplō. *zaraz 2.* sub *iuż 4.* von Stund an, alsobald, im Augenblick.

extempŏrālis, e, c. *extempŏrāneus*, a, um. *nierozmyślny, nagły, na prętce 2.* eilfertig, unverzüglich, ohne vorhergehendes Nachsinnen.

extempŏrālitas, atis, f. *Nagłość.* Behendigkeit, Geschwindigkeit, Fertigkeit.

extempŏrāliter. *prętko.* behend, unverzüglich.

extendo, is. *rozciągam co.* ausstrecken, ausspannen, ausbreiten, ausdehnen, verlängern, aufschieben. *syn.* tendo, pando, expando, diffundo, prŏpāgo.

extense. *obszernie.* weitläuftig.

extensio, extentio, onis, f. *Rościągłość.* Ausdehnung, Ausspannung, Ausstreckung, Erweiterung, Aufschub.

extensīvus, a, um. *rościągły.* ausdehnend, erweiternd, ausstreckend.

extensus, extentus, a, um. *rozciągniony, rościągły.* ausgestreckt, ausgespannt, ausgebreitet.

extento, as. *doświadczam 1. chełpię się.* erfahren, versuchen.

extĕnuātio, onis, f. *Umnieyszanie, Wycieńczenie, Ochylanie.* Verkleinerung, Verringerung, Erniedrigung.

extĕnuātus, a, um. *wycieńczony.* verdünnet, verringert, geschwächt.

extĕnuo, as. *wycieńczam, umnieyszam, ochraniam, ochylam, udaię lekko.* verdünnen, verkleinern, gering machen, verachten. *syn.* mĭnuo, immĭnuo.

extĕnuor, aris. *cieńczeię.* dünn werden.

exter, a, um. *vide* externus.

extĕrĕbro, as. *wywiercieć, wyszperać, wybadać, wyciskam 3.* aus- oder durchbohren, erlangen, ausgrübeln, erforschen.

extergeo, es, extergo, is. *wycieram, szoruię, ocieram, ucieram 1.* auswischen, abwischen, ausfegen, ausputzen, säubern, abtrocknen.

extĕrior, oris, c. *powierzchny, nadworny, lewy, na Dworze.* äußerlich, außerhalb.

exterior, oris, m. *vide* externus.

extermĭnābilis, e, c. *łacny do Zniszczenia.* leicht auszurotten.

extermĭnātio, onis, f. *Niszczenie.* Austilgung, Vertilgung, Ausrottung, Verbannung.

exterminator, oris, m. *Niszczyciel.* ein Verwüster, Zerstörer, Vertreiber, Verjager.

exterminatorium instrumentum. Taran 1.

extermĭnātus, a, um. *wypędzony, wyrzucony.* ausgejagt, vertrieben.

extermĭnium, ii, n. *Zguba, Zatracenie* die Landsverweisung, Fortschaffung Untergang.

extermĭno, as. *wyganiam, wyrzucam* aus dem Lande vertreiben, verbannen verwei

verweisen, verjagen, vertilgen, ausrotten. *syn.* ejĭcio, expello, extrūdo, ēlĭmĭno.
externo *vide* exsterno.
externus, *exterrāneus*, extĕrus, i, m. *Cudzoziemiec.* ein Ausländer, Auswärtiger, Fremder.
externus, exterus, a, um. *cudzy, cudzoziemski, Poganin*; ausländisch, fremd, äußerlich, auswärtig.
extĕro, is. *wycieram, szoruię, młócę, wykruszam.* ausdreschen, ausreiben, ausstoßen.
exterreo, es. *przestraszam.* erschrecken, einen Schrecken einjagen.
exterreor, eris. *przelęknąć się.* erschrecken.
exterrĭcĭneus, a, um. *Pomiotek.* vor der Zeit gebohren, den die Mutter aus Schrecken fallen lassen.
exterrĭtātio, onis, f. *Przestrach.* Erschreckung.
exterrĭtus, a, um. *przelękły.* erschrocken, furchtsam gemacht.
extersus, a, um. *ścierany.* abgewischt, auspolirt, ausgeputzt, gesäubert.
extersus, us, m. *Scieranie się.* das Abwischen, Abreiben.
extexo, is. sub *ogołocić, wybiiam* 10. *obrażam.* wieder aufweben, ein Geweb auflösen.
extima, orum, n. *Ostatki, Zagranicze.*
extĭmeo, es. extĭmesco, is. *przelęknąć się.* sich fürchten.
extimulatio, extimulo, &c. *vide* exstimulatio, &c.
extimus, a, um. *ostatni, cudzy, zagraniczny.* äußerlich, weit abgelegen.
extinctio, extingvo, &c. *vide* exstinguo, &c.
extirpatio, extirpo, &c. *vide* exstirpo, &c.
extĭspex, ĭcis, m. *Wieszczek z Trzew, z Wnętrznośći.* Wahrsager aus dem Eingeweide.
extispĭcium, ii, n. *Wieszczba* 4. Wahrsagerkunst aus dem Eingeweide.
exto *vide* exsto.
extollentia, æ, f. *Wyniosłość.* Erhebung.
extollo, is. *wynoszę* 3. *podnoszę* 1. 2. *wyważam, pysznię się.* aufheben, in die Höhe heben, sehr loben, erheben. *syn.* effĕro, laudo, prædĭco as, cĕlĕbro.
extorpeo, es, extorpesco, is. *drętwieię.* steif und starr werden.
extorqueo, es. *wydzieram, wykręcam* 1. *wyciskam* 3. *wywiiam* 2. *wystraszyć, męczę* 2. *dobadać się.* abdringen, mit Gewalt nehmen, abnöthigen, erzwingen, auspressen, verrenken. *syn.* aufĕro, răpio, ērĭpio.
extorris, is, c. *wygnaniec, wyklęty.* ein Vertriebener, Verjagter, der vogelfrey ist, Landsverwiesener, der im Elend ist.
extorris talis homo. *krzywonogi.* krummbeinicht.
extorsio, onis, f. *Wydzieranie, Wymęczenie.* Abnöthigung, Abzwingung, Auspressung, Raub.
extortor, ōris, m. *Wydzieratz.* ein Abdringer, Abnöthiger, Presser.

EXTR

Extra. *zwierzchu, oprócz, z dworu.* ausserhalb, außer, ohne.
extra culpam. *niewinny.* unschuldig.
extra est. *niemasz* 1. außen seyn.
extra fero. *wynoszę* 1. ausführen.
extra modum. *bez miary, nad miarę, zbytnie.* überflüßig, ohne Maaß.

extra numerum est. *nie idzie w liczbę, niepoliczony.* ungerechnet.

extra ordinem. *nadzwyczaynie, niepotocznie, osobno, osobliwie. vide* extraordinarie.

extra pretium. *nieoszacowany.* unschätzbar.

extra periculum. *bespieczny.* außer Gefahr.

extra turbam. *osobno.* daheim.

extra usum. *niezwyczayny.* nicht bräuchlich.

extrăcōla, æ, m. *Cudzoziemiec.* ein Auswärtiger.

extractio, onis, f. *Wyciąganie.* Ausziehung.

extractōrius, a, um. *wyciągaiący.* das ausziehet.

extractum, i, n. extractus, us, m. *Extrakt. Wyięcie z Ksiąg.* Auszug eines Dings aus Büchern, Protocollen, Briefen; Extract, was aus einer Schrift kurz ausgezogen und abgeschrieben wird.

extractus, a, um. *wyciągniony, wyięty, zwłóczony.* herausgezogen, verschoben, verzögert.

extrahio, is. *wyciągam, wywłaczam, wyrywam, wywikłać się, zwłączam 1. wybiiam 11. oddalam 2. wywabiam.* heraus ziehen, heraus nehmen, einen Auszug von einem Ding machen, aufziehen, aufschieben, verzögern.

extrāmūrānus, a, um. *przedmurowy, zamurowy.* außer der Mauer.

extrānātūrālis, is, c. *nienaturalny.* aufsernatürlich.

extrāneus, a, um. *obcy, cudzy, nienależyty, Cudzoziemiec, przywzięty, przydatny.* fremd, ausländisch, frey, ledig. *syn.* externus, extĕrus.

extraordĭnāriē. *nadzwyczaynie, niepotocznie, osobliwie.* außer der Ordnung, ungewöhnlich, auf eine besondere Weise, außer dem ordentlichen Lauf.

extraordĭnārius, a, um. *niepotoczny, nadzwyczayny.* außer der Gewohnheit oder Ordnung, fremd, ungewöhnlich, außerordentlich.

extrārius, a, um. *niewłasny, obcy, cudzy, nienależyty, powierzchni.* fremd, ausländisch, auswärtig.

extrĕmisco, is. *drżę 2. trzęsę się.* erbeben, erzittern.

extrēmitas, atis, f. *Kray 1. Koniec.* das Ende, das äußerste und letzte eines Dinges, die äußerste höchste Noth.

extremò. *na ostatek.* zum letzten, endlich

extremò anni. *na schyłku 2.* zum Ende des Jahrs.

extrēmum, i, n. *Kray 2. Ostatek, Koniec, Schyłek.* das Letzte, das Ende.

in extremo situm est. *w ostatnim zgonie* es stehet höchst gefährlich, er liegt in den letzten Zügen.

extrēmus, a, um. *ostatni,* & sub *Ostatek.* der Letzte, Aeußerste, Schlimmste

extrema oratio. *Zamknienie 4.* Schluß einer Rede.

extrema voluntas. *ostatnia Wola.* der letzte Wille.

extremus dies. *Sądny Dzień.* der jüngste Tag.

extremus halitus, spiritus. *Skonanie.* der letzte Athemzug.

extremis digitis. *powierzchnie.*

extremam manum imponere. *zakończyć.* fertig machen, vollenden, zu Ende bringen.

extrīcābĭlis, is, c. *wywikłany, łacny do Wywikłania.* das wohl aufzulösen, aufzuwickeln ist.
extrīcātus, a, um. *wywikłany, chędożony.* aufgelöset, aufgewickelt, losgemacht, gereiniget, gesäubert.
extricata margarita. *Perła nienawiązana.*
extrīco, as. *wywikłać, wybadać, wyczyścić, chędożę.* auswickeln, aufknüpfen, entwirren, ein verwirrtes Ding auflösen, entledigen, ausrichten, zu Stande bringen, ins Werk stellen, reinigen, säubern.
extrilidus, a, um. *bez szkody.* schadlos.
extringo *vide* exstringo.
extrinsĕcus, a, um. *powierzchny.* auswendig.
extrinsĕcus, adverb. *z wierzchu, z dworu.* außerhalb, von außen, auswärts.
extrītus, a, um. *wytarty.* ausgerieben.
extritis talis homo. *krzywonogi.* krummbeinicht.
extro, as. *wychodzę 1.* hinaus gehen.
extructio, extructus. *lege* exstructio, &c.
extrūdo, is. *wypycham, wytrącam, wyprawiam 5. przetykam 2.* ausstoßen, austreiben, aus den Händen schlagen. *syn.* deturbo, pello, expello, ējicio.
extrunco, as. *wykorzeniam.* ausrotten.
extruo *vide* exstruo.
extrūsus, a, um. *wypchnięty.* ausgestoßen.
extūbĕrans, antis, o. *wydatny 1.* auflaufend.
extūbĕrantia, æ, f. extūbĕrātio, onis, f. *Nadęcie.* Höhe, Aufschwellung, Höckerlein.
extūbĕrātus, a, um. *nadęty, wspuchły.* aufgeschwollen.
extūbĕro, as. *wyrastam, nadęto czynię, napuchło czynię, wydaie się co.* aufschwellen, auflauffen.
extūmeo, es, extūmesco, is. *nadymam się.* geschwollen seyn, aufschwellen, dick werden.
extūmidus, a, um. *wyniosły, wydatny 1.* aufgeschwollen, stolz.
extunc. *od tego czasu.* von dar an.
extundo, is. *wybiiam 1. 7. 10. wyklektać.* ausklopfen, ausstoßen, ausschlagen, erzwingen, abbringen.
exturbātio, onis, f. *Wypychanie.* Austreibung, Hinausstoßung.
exturbātor, oris, m. *Wyganiacz.* ein Austreiber.
exturbātus, a, um. *wypchnięty, wyrzucony.* heraus gestoßen.
exturbo, as. *wypycham, wyganiam, wyrzucam 1.* hinaus stoßen, mit Gewalt austreiben, verjagen, *vide* extrudo.
extussio, is, ire. *wykaszlnąć.* heraus husten, auswerfen.

E X U

Exūber, ĕris, o. *odsadzony od Piersi.* abgesetzt, entwöhnt.
exūbĕrans, antis, o. *obfituiący.* überflüßig.
exūbĕrantia, æ, exūbĕrātio, onis, f. *Nadmiarz, Zbytek 1.* Ueberfluß.
exūbĕro, as. *rozrastam się, buyno rodzę, obfituię, napełniam, obfito czynię.* einen Ueberfluß haben, sehr reich seyn. *syn.* ăbundo, affluo.
exvēlātus, a, um. *odkryty.* aufgedeckt, entblößt.
exvēlo, as. *odkrywam.* aufdecken.
exverræ vide *everræ.*
exugo *lege* exsūgo.

exul, ūlis, m. *Wygnaniec.* ein Vertriebener, Verwiesener. *syn.* expulsus, ējectus, prŏfŭgus, extorris. *phr.* pātriâ, pātriis ōris, fīnibus pulsus, expulsus, ējectus.

exŭlāris, is, e. *exŭlĭcus*, a, um. *wygnańczy.* dem Vertriebenen gehörig.

exŭlātio, onis, f. *Wygnanie 1.* Vertreibung.

exulcĕrātio, onis, f. *Roziątrzenie.* Versehrung, Verwundung.

exulcĕrātōrius, a, um. *roziątrzaiący.* das versehrt oder die Haut aufritzt.

exulcĕrātus, a, um. *obrażony, roziątrzony.* verwundet, aufgerissen, versehrt, aufgekratzt, erzürnt.

exulcĕro, as. *iątrzę 2. drażnię, obrażam 2. naruszam.* die Haut aufkratzen, versehren. *syn.* aspĕro, exaspĕro, exăcerbo.

exŭlo, as. *Wygnaniec iestem.* vertrieben werden, im Elend seyn. *phr.* pātriis, expellor ab ōris. Patriam fŭgio, exĭlioque dŏmos & dulcia līmina linquo, excēdo patriâ.

exulto *vide* exsulto.

exŭlŭlātio, onis, f. *Krzyczenie, Wycie.* Jammerklage, Angstgeschrey.

exŭlŭlo, as. *krzyczę, wyię.* sehr heulen.

exunctio, onis, f. *Namaszczenie.* Salbung, Balsamirung.

exunctus, a, um. *namaszczony.* gesalbet, geschmieret.

exundātio, onis, f. *Powódź.* Ausfliessung, Ergiessung, Ueberschwemmung, Ueberlaufung.

exundo, as. *rozlewam 2. wylewa z brzegow, wybuchnąć.* überlaufen, überfliessen, überhand nehmen, hervorbrechen.

exundant apes. *roią się.*

exungo, is. *namazuię.* salben, schmieren.

exungŭlo, as. *Pazury obcinam*, & sub *ucieram 4.* die Klauen abnehmen.

exungvis, is, c. *bez Paznogci.* ohne Nägel, Klauen.

exuo, is. *zwłoczę 2. zzuwam 2. wyzuwam 1. 2. obnażam, pozbawiam, dobywam 2. lenieię, wybiiam się, wywikłać, wysmuknąć, składam 3.* abziehen, ausziehen, hinlegen, ablegen. *phr.* vestem, ămictum pōno, dēpōno.

exuo ferociam. *ogłaskać się daię.* zahm werden.

exuo omnem humanitatem. *okrutnieię.* ein Unmensch werden.

exuo me anima. *zabiiam się.* sich tödten.

exuo hominem, vitam. *umieram.* sterben, dieses Leben geseegnen.

exupĕrabilis *vide* exsuperabilis, &c.

exurgeo, es. *wytłaczam, wyżymam.* her auspressen, heraus drücken.

exurgo *vide* exsurgo, &c.

exūro, is. *wypalam 2. spalić 1.* ausbrennen, verbrennen. *syn.* ūro, ădūro, crĕmo, incendo, accendo, inflammo.

exustio, onis, f. *Wygorzenie, Wypalenie Spalenie, Upalenie.* Verbrennung große Dürre.

exustus, a, um. *wypalony, upalony, wypiekły.* verbrannt, abgebrannt, ausgebrannt, ausgedorrt.

exūtus, a, um. *wyzuty, złożony.* ausgezogen, abgelegt, beraubet, entsetzt.

exŭviæ, arum, f. *Skóra 5. łup, Wężowa Skóra, Zewłoka.* ausgezogene Kleider der Feinde, Raub, Beute, Haut Schlangenbalg. *syn.* spŏlia, præda.

exuvias facio. *zwłoczę 2.* abziehen.

F.

F A

Faba, æ, f. *Bób 1.* eine Bohne.
potus ex fabis tostis Arabicis. *Kawa.* Caffee.
faba fressa. *Grochowka.*
faba lupina, suilla. *Bielun.*
fābăcia, fābāta, æ, f. *bobowy Placek.* ein Bohnenkuchen.
fabaginum acus, fabale, fabalis stipula, fabarum alæ, caules, culmi, culmina, scapi. *Bobowiny.* Bohnenspreu, Bohnenstroh.
fābāginus, fābārius, fābātus, a, um. fābālis, is, c. *bobowy.* von Bohnen, aus Bohnen gemacht, zu den Bohnen gehörig.
fābāta puls. *bobowa polewka.* Bohnensuppe.
fābātārium, ii, n. *bobowa misa.* Schüssel, darinnen Bohnen aufgesetzt werden.
fābella, æ, f. *Bayka.* ein Mährlein.
fabellatio, fabellator, *vide* fabulatio, &c.
faber, bri, m. *Rzemieślnik, Kowal Ryba.* Werkmeister, Handwerksmann, ein Meerfisch. *syn.* artifex, ŏpĭfex.
faber ærarius. *Kotlarz.* Kupferschmidt.
faber auri, aurarius. *Złotnik.* Goldschmidt.
faber ferrarius. *Kowal.* ein Schmidt, Huf- oder Grobschmidt.
faber marmoris. *Kamiennik.* Steinhauer.
faber lignarius. *Cieśla.* ein Zimmermann.
faber stanni. *Konwisarz.* Zinngießer.
faber, bra, brum. *sztuczny.* künstlich, meisterlich, kunstreich.
fābētum, i, n. *Bobowisko, bobowy Ogród.* ein Bohnenfeld.
fābia, æ, f. *Rusianka.*
fābrè, făberrimè. *sztucznie.* künstlich, meisterlich.
fābrĕfăcio, is. *buduię, knuię 1.* künstlich machen, bauen, ausrüsten.
fābrĕfăcio fallaciam. *sztuki zażyć.* eine List erdenken.
fābrĕfactus, a, um. *sztucznie zrobiony.* meisterlich gemacht.
fābrĭca, æ, f. *Rzemięsło. Praktyka, Sztuka 5. Ciesielstwo, Budowanie 1. 2. Ciesielski Warsztat, Warsztat, Proba naczynie.* Zimmerplatz, Werkstatt, Kunst zu arbeiten, List, Betrug, ein Gebäude, Zusammensetzung, Bildung.
fabricam admovēre, apponere, fingere. *Sztuki zażyć.* mit List umgehen.
fabricarum tribunus. *Budowniczy 2.* Baumeister.
fābrĭcābilis, is, c. *ku Budowaniu służący.* zum Bau dienlich.
fābrĭcātio, onis, f. fābrĭcātus, us, m. *Budowanie 1.* das Zimmern, Bauen, Schmieden, die Verfertigung, Zubereitung.
fābrĭcātor, oris, m. *Budownik, Sprawca.* ein Werkmeister, Künstler, Verfertiger. *syn.* artĭfex, ŏpĭfex, făber.
fābrĭcātus, a, um. *zrobiony.* gemacht, verfertiget.
fābrĭcensis, is, m. *Płatnerz.* Huf- oder Waffenschmidt.
fābrĭco, as. fābrĭcor, aris. *buduię 1. robię 2. knuię 2. tworzę.* verfertigen, machen, schmieden, bauen, zimmern. *syn.* făcio, effĭcio, condo, exstruo, ædĭfĭco, mōlior, cūdo, excūdo.

fâbrĭcus, a, um, fabrīlis, is, c. *rzemieślniczy, kowalski, ciesielski.* zum Verfertigen, Zimmern, Schmieden, zu einem Künstler, Handwerksmann gehörig.

fâbrīliter, po rzemieślniczemu. werkmeisterisch.

fabrilla, æ, f. *Kowalka.* eine Schmidtsfrau.

fābŭla, æ, f. dimin. *Bób 1.* eine kleine Bohne.

fābŭla, æ, f. absol. *Bayka, Rozmowa.* gemeine Rede, Gespräch, Mährlein, Fabel, lehrreiches Gedicht. *syn.* commentum, figmentum, fābella.

fabula est. *mówią o nim.* ein jedweder redet von ihm.

fābŭlāris, is, c. fābŭlātōrius, a, um. *bayczany, baieczny.* erdichtet, fabelhaft.

fābŭlātio, onis, f. *Rozmowa, Baianie.* Gespräch, Geschwätz.

fābŭlātor, oris, m. *Baia.* Fabelhanns, Mährleinträger, Schwätzer.

fābūlia, ium, n. *Bobowiny.* Bohnenstroh.

fābūlis, is, c. *bobowy.* von Bohnen.

fābŭlo, onis, m. *Baiacz.* ein Fabel- oder Comödienschreiber.

fābŭlo, as, fābŭlor, aris. *baię, plotę 2. rozmawiam.* sprechen, reden, plaudern, schwatzen.

fābŭlōsè. *fałszywie.* fabelhaft, erdichtet.

fābŭlōsĭtas, atis, f. *Baianie, Bayka, Zmyślanie.* Fabelwerk, erdichtetes Ding, Erdichtung.

fābŭlōsus, a, um. *zmyślony, plotliwy.* fabelhaft, erdichtet. *syn.* fictus, effictus, fictītius.

fābŭlum, i, n. fābŭlus, i, m. *Bob 1. Bobowiny.* eine Bohne.

FAC

Fac esse, velle, potuisse. *daymy to.*

făcēla, facella, facellaria. Antypast. Krautsalat.

facem addo, præfero. *pobudzam.* anreitzen.

facesse dictum superbum, elatum. *nie tak srogo.*

fācesse hinc. *precz ztąd.* pack dich fort.

fācessītus, a, um. *sprawiony, wypełniony.* verschafft, zugezogen.

fācesso, is. *sprawuię 1. 10. wypełniam, wychodzę 2. nabawiam, odchodzę 1.* machen, thun, vollenden, vollführen, verschaffen, weggehen, sich weg machen, fortpacken.

fācesso negotium. *zdaię trudność.* Schwierigkeit machen, einem zu schaffen machen.

fācētè. *żartem, żartownie, uciesznie.* scherzhaft, kurzweilig, artig, sinnreich.

fàcētia, æ, fācētiæ, arum, f. *Zart 3.* Scherzreden, kurzweilige Reden.

facetias facio. *żartuię.* scherzen.

facetiis condītus. *uciesny.* scherzhaft.

fācētōsus, fācētus, a, um. *żartowny, żartobliwy.* scherzhaft, kurzweilig, poßirlich. *syn.* lĕpĭdus, festīvus, jŏcōsus, urbānus, argūtus.

fācētus cum aculeo. *uszczypliwy.* kurzweilig mit Stichworten.

facie vestigii. *na kształt.*

faciem obtinet alicujus. *podobny 1.*

facies, ei, f. *Kształt, Twarz 1. 2. Widok 3. Obraz 1. Postać, Postanowienie.* das Angesicht, Antlitz, Gestalt, Beschaffenheit, Zustand, Anblick. *syn.* vultus.

fācĭlè, făcĭlĭter. *łacno, dobrze 1. 4. bez mała, bez wątpienia, rad 1.* leichtlich, gewiß,

gewiß, ohne Ausnahme, ohne Widerrede, offenbar, bekannt.

făcĭlis, is, c. *łacny, łagodny, przyiazny, namowny, uproszony. 2.* leicht, gering, willfährig, geneigt, gelinde, gut, freundlich, geschwind.

facilis irasci. *gniewliwy.* hurtig zum zürnen.

făcĭlĭtas, atis, f. *Łacność, Łagodność, Łaskawość, Snadność, Powolność, Skłonność.* Gutwilligkeit, Gelindigkeit, Gütigkeit, Fertigkeit.

făcĭlius. *łacniey.* leichter.

făcĭnŏrōsus, a, um. *niecnotliwy.* boshaft, lasterhaft, voller Bubenstücke.

făcĭnus, ŏris, n. *Niecnota, Grzech wielki, Dzieło, Sprawa 2.* eine That, Uebelthat, Schandthat, Bubenstück. *syn.* actio, ŏpus, factum, *vel* scĕlus, crīmen, flāgĭtium.

făcio, is. *czynię 1. 5. robię 2. zrobić co, sprawuię 1. 2. 10. czynię się 2. dokazuię, dopuszczam się, nabawiam, iestem tym, bawię się 1. onaczę, ofiaruię, biię bydło, biię Rzeź, żywię się czym, powolny iestem.* thun, machen, ins Werk richten, üben, treiben, zubereiten, rüsten, bauen, verrichten, gehorchen. *syn.* efficio, conficio, exĕquor, ăgo, pĕrăgo, ŏpĕror, pătro, perpĕtro.

facio agnas, bidentes, fideliam mulsi. *ofiaruię.* opfern.

facio animum. *pokrzepiam, serca dodaię.* Muth, Courage machen, beherzt machen.

facio beneficii mei aliquid. *przywłaszczam sobie.* zueignen.

facio cædem. *zabiiam 1.* einen Todtschlag begehen.

facio cautum. *przestrzegam.* warnen.

facio certiorem, certum. *oznaymuię.* versichern.

facio copiam, facultatem, jus, potestatem. *dozwalam, Przystęp daię.* erlauben.

facio conspirationem, factionem. *spiknąć się.* sich zusammen verbinden.

facio fallaciam, technam. *sztuki zażyć.* betrügen.

facio famam, nomen. *sławię.* rühmen.

facio fidem, planum. *dowodzę.* beweisen.

facio finem, modum. *przestaię, dokonywam.* endigen.

facio fucum. *oszukiwam, mamię.* betrügen.

facio gradum, profectum, progressum. *postępuię.* steigen, zunehmen.

facio jacturam, naufragium. *utracam.* verliehren, Schaden leiden.

facio iter, viam. *toruię drogę, iadę 1. idę 1.* reisen.

facio judicium. *rozsądzam.* richten.

facio literas. *piszę.* schreiben.

facio lucrum, operæ pretium, quæstum, rem. *zyskuię.* gewinnen.

facio magni, plurimi, facio pretium. *ważę sobie co, szacuię.* achten.

facio manum. *zbieram żołnierza.*

facio me intimum. *wkradam się 1.* sich beliebt machen.

facio meum. *biorę na się.* auf sich nehmen.

facio mihi volupe. *roskosznie żyię.* wollüstig leben.

facio missum, reliquum. *daię pokóy.* aufhören.

facio motus, turbas. *mięszam rzeczy.* Aufruhr machen.

facio negotium. *zadaię trudność.* Schwierigkeit machen.

facio

facio nomina, æs alienum. *pożyczam.* Schulden machen.
facit ova gallina. *niesie się Kokosz.* Eyer legen.
facio palam. *wyiawiam.* offenbaren.
facio periculum. *doświadczam 1.* versuchen.
facio piraticam, prædas. *rozbiiam 5.* rauben.
facio profanum. *sprofanować.* entheiligen.
facio sacrum, rem divinam. *ofiaruię, Mszą mieć.* Messe halten,
facio reum. *winuię.* beschuldigen.
facio sermonem, verba. *mówię 1.* Rede halten.
facio sumptum. *wydaię 1.* ausgeben.
facio telam. *tkę.* wirken, weben.
facit. *zgodzi się.* es macht aus.
facit ad. *pomaga co, przynależy, podoba mi się.* taugen, nützlich seyn.
făcĭtergium, ii, n. *Ręcznik, Chustka.* Handtuch, Schnupftuch.
factio, onis, f. *Rozróżnienie, Sekta, Strona 4. Bunt 1. czynienie, Powinowactwo 4. Panowanie, Bogactwa, Zacność, Przyiacielstwo, Działanie, Towarzystwo 2.* Verfertigung, eine Rotte, Zusammenverbindung, Bande, Reichthum, Macht und Ansehen, ein Theil, Parthey.
factiōnārius, ii, m. *Przywódzca, & sub Strona 4.* ein Anführer einer Faction, Rotte oder Parthey; einer von der Parthey.
factiōsus, a, um. *sprawny, rodowity, Buntownik, buntowny, Kortezyan 2, możny.* aufrührisch, rebellisch, reich.
factiosus lingvâ. *Obiecownik.* der viel verspricht und wenig hält.
factiosus sum. *zaciągam 2.*

factītius, a, um. *robiony 2. przyprawny, przypisany.* gemacht, zubereitet.
factito, as. *czyniam, bawię się.* thun, treiben, schaffen, verrichten, machen.
factô *vel* factîs. *rzeczą samą.* in der That.
factor, oris, m. *folwarkowy 2. Piłarz, & sub podawaiąc, & sub Sprawca.* der etwas machet, begehet; Kaufmannsverwalter, Factor.
factor cerevisiæ. *Piwowar.* Bierbrauer.
factor olei. *Oleynik.* Oelmacher.
factōrium, ii, n. *Warsztat, mieysce do robienia.* Werkstatt.
factum, i, n. *Uczynek, Sprawa 2. Robienie 3. Pieczywo, kazus, tak iest.* eine That.
factum do. *sprawuię 1.*
factum est mihi melius. *wzmagam.*
factum malè. *źle sobie postąpił.*
factum puta. *bardzo dobrze.*
factūra, æ, f. *Robienie, Robota 1.* Gemächt, Werk, Zubereitung.
factura corporis. *Kształt.*
factūrio, is, ire. *rad chcieć robić, & sub zapuszczam się.* gerne thun wollen, zu thun begehren.
factus, us, m. *Robienie 3. Budowanie 1. Pieczywo.* das Thun, Machen.
factu difficile. *trudno.* schwer zu machen.
factus, a, um. *robiony 1.* gemacht, gethan.
facul lege *facile.*
făcŭla, æ, f. *Pochodnia.* eine kleine Fackel.
făcŭlārius, ii, m. *Pochodnią noszący.* Fackelträger.
făcultas, tis, f. *Zdolność, Przemożenie, Łacność, Moc, Snadność, Wolność 1. Dozwolenie, Dostatek 1. Powód 1. Nauka 1.* Vermögen, Fähigkeit, Kraft, Gewalt, Erlaubniß.

facultas dicendi. *Wymowa.* Wohlredenheit.
facultas est mihi. *mogę.* ich kann.
facultates hæ. *Maiętności.* Reichthum, Vermögen.
făcundè. *wymownie.* beredt.
făcundia, æ. *facundĭtas*, atis, f. *Wymowa.* Beredsamkeit, Wohlredenheit.
facundiâ caninâ homo. *żwawy.*
făcundiōsus, făcundus, a, um. *wymowny.* beredt, beredsam, gesprächig. *syn.* ēlŏquens.
fæcārius, fecarius, a, um. *drożdżowy.* zu den Hefen gehörig.
fæcātus, fecatus, fæcinius, fæcĭnus, fæcŭlentus, a, um. *mętny, drożdżysty.* von Hefen, hefig, das viel Hefen hat, unlauter.
fæcialis *lege* fecialis.
fæcula, fecula, æ, f. *Sok winny.*
fæculentia, feculentia, æ, f. *Plugastwo.* Schlamm, Unflath.
fæx, fex, æcis, f. *Drożdże, Fus, Smród* 3. *Chałastra* 2. Hefen, Schaum.
fæx urbis. *Pospólstwo.* Lumpenvolk, loses Gesindel.
fafæ. *Pfa.*
făgea glans. *Bukiew.* Buchnüßlein.
făgeus, făgĭneus, făgĭnus, a, um. *bukowy.* von Buchen.
făginētum, i, n. făgĭna arbor, făgĭnea sylva. *Bukowina.* Buchwald.
făgŏpyrum, i, n. *Tatarka.* Buchweitzen, Heydekorn.
fagus, i, f. *Buk*, & sub *Dąb.* eine Buche, Buchbaum.

FAL FAM

Fala & falla, æ, f. *Zdrada, Sztuka* 5. *Baszta* 3. ein hölzerner Thurm, den man vor Zeiten bey Einnehmung der Städte gebraucht.
fălārica, æ, f. *Pocisk* 2. *Włócznia* 1. *Glewiia, Belt, Podpały woienne.* ein Wurfspieß, Pfeil.
falcārius, ii, m, falcātor, oris, m. *Kosiarz*, & sub *Szabla.* ein Mäder, Schnitter.
falcātus, a, um. *kosisty* 2. krumm wie eine Sichel.
falcatus currus, falcatæ quadrigæ. *Wóz woienny.* ein Sichelwagen, wie man vor Zeiten im Kriege gebraucht.
falcĭcŭla, æ, f. *Siekacz ogrodniczy.* eine kleine Sichel.
falcĭfer, eri, m. *Kosiarz, kosisty*, & sub *Wóz woienny.* ein Sichelträger.
falco, as. *Koszę.* mit der Sichel abschneiden, mähen.
falco, onis, m. *Sokoł, Pazurowaty.* ein Falk
falco arborarius. *Kobus.*
falcŭla, æ, f. *Kosaczka, sierp.* ein Rebenmesser, kleine Sichel, Hippe.
faldistolium, ii, n. *krzesło składane.* ein Feldsessel, den man zusammen legen kann.
falĕre, is, n. *Podstawek* 3, *Tama.* ein Pfeiler.
fălernum, i, n. *Muszkatela Wino.* ein köstlicher Wein, der auf dem Berg Falerno wächst.
faliscæ clathratæ. *Drabina* 3.
fallācia, æ, f. *Zdrada, Sztuka* 5. Betrug, Falschheit, Schalkheit. *syn.* fraus, astus, astūtia, callĭdĭtas, insidiæ.
fallam, fallaciam, făcere, intendere. *sztuki zażyć.* betrügen.
fallācies, ei, f. *Oszukanie.* Betrug.

fallăcilŏquentia, æ, f. *Fałsz*, *Nieszczerość*. Betrügerey.
fallăciōsus, a, um. *zdradliwy*. voll Falschheit.
fallăciter. *zdradliwie*, *chytro*, *fałszywie*. betrüglich, fälschlich.
fallax, ăcis, o. *omylny*. falsch, betrüglich. *syn.* mendax, dŏlōsus, astūtus.
fallibilis, is, c. *mogący się omylić*. betrüglich.
fallo, is. *omylam kogo*, *oszukiwam*, *zdradzam*, *zawodzę kogo*, *zwłaczam* 2. *uchodzę* 3. 4. *potykam się* 1. *chybia co*, *taię się*. hintergehen, betrügen, vertreiben. *syn.* dĕcipio, fraudo, dēlūdo. *phr.* dŏlo, astu capere, circumvĕnīre.
fallo horas, tempus. *trawię czas*. die Zeit vertreiben.
fallo morbum, amaritudinem. *ulżywam*.
fallor. *omylam się*. sich irren.
fallor memoria. *zapamiętywam*. vergessen.
fallor visu. *niedowidzę*. nicht erkennen, sehen.
falsarius, ii, m. *Fałszerz* 1. ein Betrüger, Verfälscher, falscher Münzer, Briefverfälscher.
fallātus, *falsĭfĭcātus*, a, um. *pofałszowany*. verfälscht.
falsè. *fałszywie*. fälschlich, erlogen.
falsĭdĭcus, *falsĭfĭcus*, *falsĭlŏquus*, a, um.
falsĭfĭcator, oris, m. *Kłamca*, *fałszywy*. betrüglich, der mit Falschheit umgehet.
falsĭfĭcātio, onis, f. *Fałszowanie*. Verfälschung.
falsĭfĭco, as. *fałszuię*. verfälschen.
falsĭjūrus, a, um. *Krzywoprzysiężca*. meineydig.
falsĭmōnium, ii, n. *Fałsz*. Betrug.
falsĭpărens, entis, m. *Bękart*. der einen vermeinten Vater hat.
falsitas, atis, f. *Fałsz*. Falschheit, Unwahrheit, Lügen.
falsò adverb. *vide* falsè.
falso, as. *fałszuię*. verfälschen.
falsum, i, n. *Fałsz*. das Falsche.
falsus, a, um. *fałszywy*. betrogen, hintergangen, betrüglich, falsch, unwahr.
falsum habeo aliquem. *omylam*, *oszukiwam kogo*. einen betrügen.
falx falcis, f. *Kosa*, *Sierp*. Sense, Sichel.
falx putatoria, vinitoria. *siekacz ogrodniczy*. Rebenmesser.
fāma, æ, f. *Sława*, *Wieść*. *Niesława*. Gerücht, Ruf, Geschrey, gemeine Rede, der Ruhm, Name, Nachrede. *syn.* rūmor, sermo.
fama adversa. *Niesława*. Unehre.
fama celebrat, crebescit, est, emanavit, fert, exiit, vulgavit, obtinet. *Wieść iest*, *powiadaią*. so gehet die gemeine Rede.
famam alicujus attero, inquino, lacero. *osławiam kogo*. verläumden.
fămēlĭcōsus, fămēlĭcus, a, um. *głodny*, *suchy*. hungerig, verhungert.
fămĕlla, æ, f. *sława*. ein kleines Geschrey.
fămeo, es, fămesco, is. *łaknę*. hungern.
fămes, is, f. *Głód*. Hunger, Hungersnoth. *syn.* ēsŭries, ardor ĕdendi.
fame aliquem comprimo, compesco. *morzę kogo*. aushungern.
fame confectus, enectus, enecor. *głodny zamarł*. Hungers sterben.
fame laboro. *łaknę*. hungern.
fame integra. *na czczo*. nüchtern.
fămĭger, ĕri, *fămĭgĕrātor*, oris, m. *Nowiniarz*. Zeitungsträger.

fāmĭgĕrābĭlis, is, c. *fāmĭgĕrātus*, a, um. *sławny*. verschreyt, berühmt, bekannt, berufen.

fāmĭgĕrātio, onis, f. *Sławienie*. der Ruf, ein gemeines Geschrey.

fāmĭgĕro, as. *rozgłaszam*. ausschreyen, unter die Leute aussprengen.

fămĭlia, æ, f. *Czeladź, dom 2. 3. Majętność, Dziedzictwo, Sekta*. Hausgesinde, Dienstbothen, ein Geschlecht, Haus, Secte. *syn.* agnātio, cognātio, stirps, gĕnus.

familiam duco. *przodkuię*, & sub *przednia rzecz*. der Vornehmste seyn.

fămĭliārĭcus, a, um. *czeladny*. ins Haus gehörig.

familiarica sella. *Prywet*. Abtritt.

fămĭlĭāris, is, m. *Domownik, Towarzysz 1*. ein Freund, guter Bekannter.

fămĭlĭāris, is, c. *pospolity 3. 4. zwyczayny, znaiomy, towarzyski, gospodarski 1. 2. poufały*. gewohnt, gemein, was zur Haushaltung gehöret, vertraulich, bekannt, freundschaftlich.

fămĭlĭārĭtas, atis, f. *Towarzystwo 1. Poufałość*. Vertraulichkeit, vertraute Freundschaft.

fămĭlĭārĭter. *po przyiacielsku, po znaiomu, poufale, bespiecznie*. vertraulich, freundlich.

familiarium, i, n. sub *czeladny*.

familias - filius, familias - filia. *gospodarski 1*.

famino, sub *mówię*.

fāmo, as. *rozgłaszam*. ausbreiten, kund machen.

fāmōsus, a, um. *sławny, niesławny, niepoczciwy, bezecny, osławiaiący, uszczypliwy*. berühmt, berüchtiget, bekannt, verschrien.

famosum carmen, epigramma, scriptum. *Paszkwil*. ein Pasquill, Schmähschrift.

fămŭla, æ, f. *Służebnica*. eine Magd, Dienerinn. *syn.* ancilla.

fămŭlanter. *pokornie*. unterthänig.

fămŭlāre. *służebnicze*. knechtlich.

fămŭlāris, is, c. *czeladny, służbisty, służebny, domowy, służebniczy*. die Dienstbothen angehend.

famularis turba. *Pacholstwo*.

fămŭlātio, onis, f. fămŭlātus, us, m. *służba 1. Orszak, Niewola*. der Dienst, die Dienstbarkeit, das Gesinde.

famulator *vide* famulus.

fămŭlĭtas, atis, f. *Niewola*. Knechtschaft, Dienstbarkeit.

fămŭlĭtium, ii, n. *Służba 1. Czeladź, Pacholstwo*. Knechte und Mägde, das Gesinde, Dienstbothen.

fămŭlor, aris. *służę 1*. dienen. *syn.* servio.

fămŭlus, i, m. *Sługa 1. Czeladnik*. ein Diener, Knecht, Bedienter, Aufwärter. *syn.* servus, minister.

fămŭlus, a, um. *posłuszny*, & sub *służały*. dienstbar, behülflich.

fānātĭcus, a, um. *natchniony, szalony 2. kościelny, piorunem uderzony, opętał go czart*. unsinnig, rasend, schwärmend, vom Donner gerühret; ein Mensch, der von einem Gott oder Geist besessen oder getrieben wird, und daher wunderliche Bewegungen und Geberden macht, als ein unsinniger Mensch.

fando audivi. sub *wyrozumiewam*.

fando inauditus. *niesłychany*.

fandum, i, n. *Słusz*.

fandus, a, um. *sprawiedliwy*. davon man reden darf, unschuldig, recht erlaubt.

fāno, as. *poświącam* 1. weyhen, heiligen.
fānŭlum, i, n. *Kaplica*. eine Kapelle.
fānum, i, n. *Bałwochwalnia*, *Kościoł* 2. ein geweyheter Tempel, Götzentempel bey den Römern. *syn.* templum, dēlūbrum.

FAR . FAS

Far, aris, n. *Zboże* 1. 2. *Zyto*, *Mąka*. Getraide. *syn.* frūmentum, sēges.
far adoreum. *Zyto*. Korn, Rocken.
far caninum. *Ospa*.
far hordeaceum. *Krupa*, *Jęczmień*. Gerste.
farcīmen, inis, n. *Kiszka nadziewana*, *Kiełbasa*. eine Wurst, Pastete.
farcīno, as, farcio, is, ire. *nadziewam*, *natykam*. stopfen, mästen, fett machen, ausfüllen.
farctor, &c. *vide* fartor.
farfāra, æ, f. *Lepieżnik ziele*. Huflattich.
farfāria, æ, f. *Bukwica*.
farfĕrum, farfūgium, farranum, i, n. *Kniat*. Brandlattich.
fāri. sub *mówię* 1. *przepowiadam* 1. reden.
fārīna, æ, f. *Mąka*. Mehl.
fārīna consperſa, ſubacta, farinacea, orum, n. *Ciasto* 3.
farinæ tritici flos. *Mąka pszeniczna* 1. *Krochmal*. Kraftmehl.
fārīnāceus, a, um. *mączny* 2. aus Mehl gemacht.
fārīnārium, ii, n. *mączne Schowanie*. sub *mączny* 2. Mehlkasten, Mehlkammer.
fārīnārius, a, um. *mączny* 1. das zum Mehl dienet.
fārīnŭlentus, a, um. *mączny* 2. mehlicht.
fārio, onis, m. *Pstrąg*. eine Fore, Forelle, ein Fisch.

farnus, i, f. *Dąb*. ein Baum.
farrāceus, a, um. *mączny* 2. *zbożowy* 2. von Korn.
farrāgĭnārium, ii, n. *Mięszanka*. Getraideinſammlung.
farrāgo, inis, f. *Mięszanina*, *żyto*. gemengtes Futter für das Vieh, Rocken, Korn, zuſammen geraſpeltes Ding.
farrārium, ii, n. *Szpichlerz*. ein Speicher, Kornboden.
farrārius, farreārius, a, um. *vide* farraceus.
farrātum, i, n. *Kasza* 1. Grütze.
farrātus, a, um. *Kaszany*. von Mehl, Brey.
farreātio, onis, f. sub *ślub małżeński*. Vereinbarung, Zuſammengebung zweyer Verlobten.
farreum, i, n. *Gumno*, *Stodoła*, *Kołacz*, *Rynka*, *Brytfanna*. ein Kornkuchen.
farreus, a, um. *żytny*, *mączny*. aus Korn gemacht.
farricŭlum, i, n. *Placek*, & ſub *Kwas* 2. ein kleiner Kornkuchen.
farſura *vide* fartura.
farticŭlum, *farta ſalſicia*. ſub *Kiełbaſa*.
farta, orum, n. fartile, is, n. fartilia, ium, n. *Nadzignie*, *Nadziewanego co*. Maſtkugeln.
fartīlis, is, c. *karmny*. geſtopft, gemäſtet.
fartim. *natkano*, *gromadą*. dicht, gefüllt, ausgeſtopft.
fartor, oris, m. *Nadziewacz*, *Kiełbaśnik*, *Mianowniczy*. ein Wurſtmacher, Paſtetenmacher.
fartum, i, n. *Nadzienie*, *Nadziewanego co*, & ſub *karmny* & *Siekanina*. Fülle, damit man etwas füllet.
fartum facio. *sztukuię* 1. *poſiekać*. zerhacken.

fartūra, æ, f. *Natykanie*, *Nadziewanie*. Füllung, Mästung, Stopfung.
fartus, a, um. *nadziany*, *natkany*, *pełen*, *pełno gdzie czego*. gefüllt, gemästet.
fas. *Słusz* Recht Billigkeit.
fas est. *godzi mi się*. was recht ist, es gebühret sich.
fasceātim. *wiązankami*. Bündelweise.
fasces, hi. *Laska ceklarska*, *Urząd 1*. *Wspaniałość*. Würde der Obrigkeit.
fasces alicui submittere. *przed kim się upokorzyć*. sich vor einem demüthigen, einem weichen.
fasces habere. *rządzić*. das Regiment führen.
fascia, æ, f. *Przepaska 1. 2*. *Binda 3*. *Chustka 2*. *Strefa*, *Obwiąsło*, *Zwierzyniec 2*. *Kray 4*. eine Binde, Windel, Umschlag, Schleyertuch, Schürze.
fascia lecti. *Pas łaszkowy*. Deckbette.
fascia pectoralis. *Sznurówka*. ein Brustlatz, Schnürbrust.
fasciæ hæ. *Pielucha*. Windeln.
fasciæ crurales. *Podwiązki*. Kniebänder.
fasciātim *vide* fasceatim.
fasciātio, onis, f. *Powicie 1*. Einwickelung.
fasciātor, oris, m. *Wiązacz*, *pakuiący*. ein Ballenbinder.
fasciātus, a, um. *przepasany*. eingebunden, umwunden, eingewickelt.
fascicŭlus, a, um. *Wiązanka*, *Garść 2*. *Rownianka*, & sub *Kiść 1*. ein Bindelein, Paquet, Blumenbüschlein, eine Hand voll.
fascinans, antis, o. fascĭnātor, oris, m. *Urzekacz*. ein Zauberer, Herenmeister.
fascinămentum, i, n. fascĭnātio, onis, f. *Urok*, *Urzekanie*. Verzauberung, Zauberwerk, Hexerey,
fascĭno, as. *urzekam*. verzaubern, behexen.
fascinum, i, n. fascĭnus, i, m. *Urok*, *Omamienie*, *Członek 5*. & sub *Urzekacz*. Bezauberung, Beschreyung.
fascio, as. *powiiam Dziecię*, *zawiiam*. mit Binden verbinden, in Windeln einwickeln.
fasciŏla, æ, f. *Podwiąska*, *Binda 3*. kleine Binde, Brusttüchlein, Knieband.
fascis, is, m. *Wiązanka*, *Ciężar 2*. eine Bürde, Büschel, Bündel.
fasēlĭnus, a, um. *bobowy*. von Bohnen.
fasēlus, fasellus, i, m, f. *Łódź*, *Bób Włoski*. ein Rennschiff; Welsche Bohnen.
faseŏlus, i, m. *Bób 2*. kleine Welsche Bohnen.
fasti hi. *Kalendarz*. Calender.
fastīdĭbilis, is, c. *obrzydliwy*. ekelhaft.
fastīdĭlĭter *vide* fastidiosè.
fastīdio, is, ire. *brzydzę się*, *mierżę się czym*, *ckliwo mi*, *nie rad co czynię*, *nie chce mi się nic*, *gardzę*, *czwarzę się*, *przekwintuię*. einen Ekel haben, verachten, verschmähen. *syn.* abhorreo; āversor, rĕfŭgio, contemno, aspernor.
fastīdiōsè. *ckliwie*, *teskliwie*, *nie chętnie*, *pilnie*, *ostro 2*. ekelich, verdrüßlich, mit Verdruß, übermüthig, höhnisch.
fastidiosè accipio. *za złe mam*.
fastīdiōsus, a, um. *ckliwy*, *nieuczynny*, *niedogodny*, *nieochotny*, *teskliwy*, *gardzący*, *roskoszny 2*. *łakotliwy*, *przekwintarz*. ekelhaft, verdrüßlich, seltsam, unlustig, feindseelig.
fastīdītus, a, um. *wzgardzony*, *odrzucony*, *zelżony*, *obrzydły*. verachtet, verworfen, verschmähet, verleidet.

fastīdium, ii, n. *Brzydkość, Tęsknica, Ckliwość, Przekwintowanie, Wzgarda* 1. *Mierząączka.* Ekel, Verdruß, Abscheu, Verachtung. *syn.* tædium, nausea, contemptus.

fastidium creo, gigno, moveo. *hidzę* 1. einen Abscheu machen.

fastīgātio, fastigiātio, onis, f. *Kończatość.* Zuspitzung.

fastīgātus, fastigiātus, a, um. *kończaty* 1. *szpiczasty.* zugespitzt, erhöhet.

fastīgo, fastigio, as. *Wierzch czynię, zakończam.* zuspitzen, spitzig machen, erhöhen.

fastīgium, ii, n. *Wierzch* 1. *Szczyt, Szpica w Budowaniu, Katafalk, kończatość, Kropka pisarska, Stan, Koniec, Przodek* 2. *Głębokość, Domu przednia Sciana:* der Gipfel, Giebel, Spitze, die Tiefe einer Grube, der höchste Grad, Gattung, Ende. *syn.* culmen, vertex, äpex, căcūmen.

fastōsē, fastuōse. *pysznie.* prächtiglich, stolz, hochtrabend.

fastōsus, fastuōsus, a, um. *pyszny, wyniosły.* prächtig, einbildisch, stolz, hochtrabend. *syn.* sŭperbus, ambitiōsus, fastu tūmens, tūmĭdus.

fastus, a, um. *prawny* 1. *sądowny, Dzień sądowy.* daran man Gericht hält, Gerichtstag.

fastus, ūs, m. *Postawa, Pycha, Kalendarz, Pogardzanie.* Pracht, Hochmuth, Prahlerey, Stolz, Hoffart. *syn.* sŭperbia, ambitio.

FAT FAU

Fātālis, is, c. *niepochybny, zrządzony od Boga, gwałtowny, wieszczy,* 2. *śmiertelny* 2. von Gott verordnet, verhängt, versehen, fatal, unumgänglich, unvermeidlich, tödtlich.

fatalis annus. *zawity Rok.* ein unglückliches Jahr.

fātālĭtas, atis, f. *Dopuszczenie Boskie.* Verhängniß.

fātālĭter. *niepochybnie, koniecznie, zapewne.* durch Göttliche Ordnung und Versehung.

fateor, ēris. *wyznawam, przyznawam, spowiadam się* 2. bekennen, gestehen. *syn.* confĭteor, non nĕgo, concēdo.

fathisco *vide* fatisco.

fātĭcănus, fātĭcĭnus, a, um, & i, m. *fatĭdĭcus*, a, um. *wieszczy, prorocki, Prorok, Wróżek.* weissagend, ein Wahrsager.

fātĭdica anus. *Wróżka* 1. eine Wahrsagerinn.

fātĭfer, a, um. *śmiertelny.* tödtlich.

fātĭgābĭlis, is, c. *Spracowaniu podległy.* leicht müde zu machen.

fātĭgātio, onis, f. *Spracowanie.* Ermüdung, Bemühung.

fātĭgātor, oris, m. *Przynaglacz.* ein Müdemacher.

fātĭgātus, a, um. *spracowany, zmordowany.* ermüdet, abgemattet.

fātĭgo, as. *przynaglam, morduię* 1. & *sub poganiam.* müde machen, übertreiben, sehr bemühen, zwingen, nöthigen. *syn.* lasso, urgeo, prĕmo.

fātĭgor, aris. *morduię się.* müde werden.

fātĭlŏquus, a, um. *vide* faticanus.

fātĭlŏqua, æ, f. *Prorokini.* Weissagerinn.

fātĭlŏquium, ii, n. *Prorokowanie.* Weissagung.

fātim. *dość* 1. sehr, häufig, überflüßig.

fātisco, is. *rozszczepię się, rysuię się, padam się, puszczam, ustaię, zgrzybieć wyradzi*

wyradza się. von einander gehen, Spalten oder Ritzen bekommen, müde, matt, mager, dürr oder kraftlos werden.
fatiscor, eris. *przestaię 1.* aufhören.
fātor, aris. *wiele mówię.* viel reden.
fatuārius, ii, m. *natchiony.* ein Wahrsager, der aus Eingebung wahrsaget.
fātuellus, i, m. *Latawiec 1.* ein Feld- oder Waldgott.
fātuitas, atis, f. *Głupstwo.* Thorheit.
fātum, i, n. *Bieg 2. 3. Kondycya 2. Nieszczęście, Smierć 1. Wyrok 2.* & sub *Boskie Zrządzenie.* Gottes Geschick, Verhängniß, Glück oder Unglück, Gottes Wille. *syn.* fors, fortuna, mors.
fatuor, aris. *głupieię, natchniony iestem.* närrisch oder thöricht seyn.
fātuus, a, um. & i, m. *głupi, niesmaczny, Latawiec 1.* ein Narr, Thor, närrisch, unschmackhaft.
fauces, ium, f. *Paszczęka, Uście 1. Gardła Uście, oddechowa Dziura, Wąwóz, Niebespieczeństwo, Weście 2. Otchłań piekielna.* Rachen, Schlund, Kehle, das Maul, der Eingang oder Anfang eines Dings, Gefahr, augenscheinliche Noth, ein enger Durchgang.
faucillo, as. sub *dawię.* würgen.
fāvens, entis, o. *sprzyiazny 1.* geneigt.
faventia ora. *mowa życzliwa.*
fāventia, æ, f. *mowa życzliwa, Sprzyianie, Winszowanie.* Gunst, Gewogenheit.
fāveo, es. *sprzyiam, winszuię, krzykam pochwalaiąc,* & sub *rad co czynię.* günstig, geneigt, gewogen seyn, wohlwollen. *syn.* aspiro, adsum.
faveo ore. *milczę.* schweigen.
fāvi expressi. *Wosczyny.*
fāvilla, æ, f. *Perzyna.* Loderasche, glimmende Asche.
favilla æris & Cadmiæ. *mosiężne Odmioty.*
favilla vivens. *Zarzewie.* Asche, darinnen Feuer verborgen ist.
fāvillāceus, a, um. sub *Perzyna.* von Loderasche.
fāvissæ, arum, f. *Pieczary.* Cellen, oder unterirrdische Gänge.
fāvītor, oris, m. *vide* fautor.
faunus, i, m. *Mieszaniec 1. dziki Mąż, Strachy nocne.* ein Waldgott.
faunorum ludibria. *Duszenie nocne.*
fāvōnius, ii, m. *Wiatr zachodni prawy, Bękart:* der Westwind, Abendwind, uneheliches Kind. *syn.* Zĕphyrus.
fāvor, oris, m. *Chęć, Sprzyianie, Łaska.* Gunst, Gewogenheit, geneigter Wille. *syn.* stŭdium, grātia.
fāvōrābilis, is, c. *sprzyiazny, zachowały, przyiemny, fawory maiący.* dem man günstig, hold, und wohlgewogen ist.
fāvōrābiliter. *sprzyiaźnie, przyiemnie.* geneigt, günstig, mit Gunst.
faustè. *szczęśliwie.* glücklich.
faustĭtas, atis, f. *Szczęście 1.* die Glückseligkeit.
faustus, a, um. *szczęsny.* glückselig. *syn.* fēlix, fortūnātus, beātus.
fautor, oris, m. *Sprzyiazny 1. Fautor czyi, Przyiaciel 2.* ein Gönner, Patron, Beförderer. *syn.* protector, dēfensor, Adjūtor, Pātrōnus, ămīcus.
fautrix, īcis, f. *Sprzyiazna, Przyiaciołka.* eine Gönnerinn, Beförderinn.
fāvus, i, m. *Plastr, Susz pszczelny, Posadzka 6. Ognipiora, Książki zbieralne.* Honig-

Honig- und Wachskuchen in den Bienstöcken.
faux *vide* fauces.
fax facis, f. *Pochodnia 1. 3. Pobudka 1. 3. Noc 1. Podszczuwacz.* brennende Fackel, Feuer, Urheber, Anreitzer, Anstifter. *syn.* tæda, lampas, lux, lumen.
fax noctis prima. *Mierzch.* die Zeit, da man Licht anzündet.
faxo, faxim, faxis. *czynię 1.* verschaffen.

FEB FEC

Fêbresco, is. fêbrĭcĭto, as. febri æstuo, caleo, jactor, adurōr, febrio, is, ire. *Gorączkę mam.* das Fieber haben, überkommen.
fêbrĭcŭla, æ, f. *Gorączka mała.* kleines Fieberlein.
fêbrĭcōsus, febrĭcŭlentus, febrĭcŭlosus, a, um, febriens, entis, o. *Gorączkę maiący.* voll Fieber, der das Fieber hat, mit dem Fieber behaftet.
fêbrĭlis, is, c. *gorączkowy.* fieberisch, zum Fieber gehörig.
fêbris, is, f. *Gorączka,* das Fieber.
febris accessio horrida. *Ogrążka.*
febris acuta, ardens, flagrans. *Gorączka.*
febris ephemera, quotidiana. *Gorączka iednodzienna, codzienna.* ein Fieber, so nur einen Tag währet, oder ein tägliches Fieber.
febris intervallata. *Gorączka nienstawna.*
febris periodica, stata. *Gorączka iednostayna.* Fieber, das zu gewisser Zeit wiederkommt.
febris continua. *Gorączka stateczna.* stets währendes Fieber.
febris tertiana. *Trzeciaczka.* das dreytägige Fieber.
febris quartana, quadrini circuitus. *Czwartaczka.* das viertägige Fieber.
febris quercera, querquera, frigida. *Zimnica.*
fêbrua, ōrum, n. *Oczyścieniu służąca Rzecz, zadusżny dzień.* Opfer, welche von denjenigen gebracht werden, so sich über etwas verunreiniget hatten; Opfer für die Abgestorbenen.
februa festa. Gromnice. Lichtmeß.
fêbrŭāmentum, i, n. fêbrŭātio, onis, f. *Oczyścienie.* Reinigung. *syn.* purgamentum.
fêbrŭārius, i, m. *Luty.* der Monat Hornung, in welchem die Opfer zur Reinigung gebracht wurden.
februarius, a, um. *Lutniowy,* & sub *oczyściam.* zum Hornung oder zur Reinigung gehörig.
fêbruo, as. *oczyściam.* reinigen, säubern. *syn.* mundo, purgo.
fecārius, fecatus. *vide* fæcarius, &c.
fêciālis, is, m. *Poseł 2.* ein Herold, Kriegs- oder Friedensbothe.
feciālis, is, c. *Heroldski.*
feciale jus. *Heroldskie prawo.* Heroldsrecht.
fēcŭla, æ, f. *vide* fæcula.
fēcundè. *żyzno.* fruchtbar.
fēcundĭtas, atis, f. *Płodność, Zyzność.* Fruchtbarkeit.
fēcundo, as. *żyznym czynię.* fruchtbar machen, befeuchten.
fēcundus, a, um. *płodny, żyzny, pożyteczny.* fruchtbar, überflüßig, reich, voll.
fecundi calices. *pełne Kielichy.* volle Becher.
fēcūtīnæ, arum, f. *smrodliwe mieysce.*
fedus. sub *Kozieł 2.*
fel, fellis, n. *Żółć.* Galle, Bitterkeit.

fel terræ. *Centurzya 2.* Tauſendgůlden-kraut.

fēlīcitas, atis, f. *Szczęście 1. 4. Powodzenie*, *Zyzność.* Glückſeligkeit, Wohlfahrt, Glück. *ſyn.* proſpĕritas.

fēlīciter. *ſzczęśliwie.* glücklich. *ſyn.* fauſtè, beātè, fortūnātè. *phr.* ſĕcundo ālĭte, ōmine, auſpĭcio fauſto, Diīs auſpĭcibus, auſpĭce cælo.

fēlis & fēles, is, m. f. *Kot*, *Kotka.* ein Kater, eine Katze.

felis *vel* feles virginea, pullaria. *Ludokradca.*

felix, īcis, o. *ſzczęśliwy*, *żyzny*, *płodny*, *niebośzczyk.* ſelig, glückſelig, glücklich. *ſyn.* beātus, fortūnātus, proſper, fauſtus, ſĕcundus. *phr.* cui vultu rīdet fortūna ſĕrēno.

felle ferire, tr. ſub *przymawiam komu.*

fellātor, oris, m. *Lizacz.* ein Sauger, Lecker.

fellĕbris, is, c. *ſsący.* ſaugend.

felleus, a, um. *żółciany.* bitter von Galle.

fellĭco, *fellĭto*, *fello*, as. *ſsę 1.* ſaugen, ausſaugen.

fellītus, fellōſus, a, um. *żółciany.* voll Galle.

fĕmen, ĭnis, n. *Ud.* der inwendige Schenkel.

fēmĭna, æ, f. *Białogłowa*, *Dziewka*, *Samica.* ein Weibsbild.

femina cardinis. *Biegunowa Dziura.*

femina proſtituta, publicata pudicitia. *Nierządnica.* eine Hure.

fēminal, ālis, n. *Członek 6.*

fēminale, is, fēminālia, ium, n. *Ubranie*, *Gacie.* Schürze, Beinkleider, Hoſen.

fēmĭneus, fēmĭnīnus, a, um. *Białogłowſki*, *niewieści 1.* weibiſch, weiblich.

fēminīnum genus. ſub *Płeć 1.* das weibliche Geſchlecht.

fĕmŏrale, is. fĕmŏrālia, ium, n. *Nogawica*, *Ubranie.* vide *feminale.*

fĕmur, ŏris, n. *Ud.* die auswendige Dicke an dem Schenkel, die Hüfte.

FEN

Fēnārius, a, um. *sienny 1.* von Heu.

fēnĕbris, is, c. *Lichwiarſki.* wucheriſch, das den Wucher betrift.

fēnĕrālia, orum, n. ſub *Lichwiarſki.* beſtimmte Zeit, da der Wucher bezahlt werden ſoll.

fēnĕrārius, ii, m. fēnĕrātor, oris, m. *Lichwiarz.* ein Wucherer.

fēnĕrātio, onis, f. fēnĕrātus, us, m. *Lichwa 1.* der Wucher, das Wuchern.

fēnĕrātītius, fēnĕrātōrius, a, um. *Lichwiarſki.* wucheriſch, geitzig.

fēnĕrātò. *Lichwą.* durch Wucher.

feneratò ſumo. *Lichwę daię.*

fēnĕro, as, fēnĕror, aris. *lichwię*, *Lichwę daię*, & ſub *pożyczam 2.* auf Wucher nehmen oder geben.

fēneſtella, æ, f. *Okienko.* ein Fenſterlein.

fēneſtra, æ, f. *Okno 1. Błona 7. Oko 1. Powód 1.* ein Fenſter.

feneſtra animi. *Oko 1.*

fēneſtrālis, is, c. *okienny.* zum Fenſter gehörig.

feneſtram aperio. *Powód daię.* Anlaß geben.

fēneſtrārius, ii, m. *Szklarz.* ein Glaſer, Fenſtermacher.

fēneſtrātus, a, um. *oknisty*, *kraciaſty*, *dziurawy*, *oſzarpany.* das Fenſter hat.

feneſtrella, *feneſtrŭla* vide *feneſtella.*

fēneſtro, as. *okno czynię.* Fenſter machen, durchſichtig machen.

fēneus, a, um. *fienny 1.* von Heu.
feneus homo. *Straszydło 1.*
fēnicium, ii, n. sub *Mięszanina.*
fēnĭcŭlārius, a, um. *fienny 1. lichwiarski.* zum Heu gehörig.
fēnĭcŭlum, i, n. *Kopr włoski.* Fenchel.
feniculum silvĕstre. *Kopr Kobyli.*
fēnīle, is, n. *Siennik.* ein Heuboden.
fēnisĕca, æ, m. fenisector, oris, m, fēnĭfex, icis, fēnisex, ĕcis, m. *Kosiarz.* ein Mäder.
fēnisĕcium, ii, n. fēnisĕcia, æ, f. *Siano, Koszenie.* Heuerndte.
fēnŏre laboro. *zadłużam się.*
fenore magno reddo. *przypłacam 1.* theuer bezahlen.
fenore *vel* fenori sūmo, do. *vide* feneror.
fēnuscŭlum, i, n. fenoris pensiuncula. *Lichwa 2.* kleiner Wucher oder Gewinn.
fēnum, i, n. *siano.* Heu.
fenum autumnale, fenum cordum. *Potraw.* Grummet.
fenum græcum. *Boża trawka.*
fēnus, ŏris, n. *Lichwa 2. Owoc 1.* Wucher, Zins, Interesse, Früchte der Erde.

FER

Fer illum. *nie przeciw się.*
fera, æ, f. *Zwierz.* ein wildes Thier, Wild. *syn.* bestia, bellua, brutum.
fĕrācitas, atis, f. *Płodność.* Fruchtbarkeit, *syn.* fertĭlĭtas.
fĕrācĭter. *płodnie, żyźnie.* fruchtbarlich.
fĕrālĕ. *straszliwie.* grausamlich.
fĕrālia, ium, n, ferale officium, feralis dies. *Pogrzeb, zaduszny Dzień, Dzień śmierci.* Todtentag, Todtenbegängniß.
ferale epulum. *pogrzebny Obiad.* Leichenmahl.
feralis, is, c. *okrutny, straszliwy, śmiertelny 2. pogrzebny.* die Todten oder Leichen betreffend, verderblich, grausam. *syn.* fūnestus, dūrus, exitiālis.
fĕrax, acis, o. *żyzny, płodny, bujny 2. obfity.* tragbar, fruchtbar. *syn.* über, fæcundus, fertilis, abundans.
ferctum, i, n. *nadziewanego co, Ofiara 2.* & sub *karmny.* eine Wurst, ein gemästetes ausgefülltes Ding.
fercŭlum, i, n. *Nosidło, Noszenie Potraw, Potrawa, Mary, zwycięskie Łupy, Lektyka.* eine Tracht, Speise, ein Gericht Essen, Schaubild, das man in den Triumphen zu tragen pflegte, ein Tragsessel, eine Bahre, Sänfte. *syn.* esca, dăpes, ĕpŭlæ, cibus.
fercŭlus, i, m. *Tragarz.* ein Träger.
fĕrè. *pospolicie, prawie, niemal.* fast, ohngefähr, gemeiniglich.
fĕrentārius, ii, m. *żołnierz lekki, żołnierz pociskowy, Posiłek.* ein leicht bewaffneter Kriegsmann.
fĕrentārius, a, um. *prętki.* geschwind, leicht, eilend.
fĕrĕtrum, i, n. *Mary.* Todtenbahre.
fĕria, æ, f. sub *Sobota* Sonnabend.
feria prima. *Niedziela.* Sonntag.
fĕria secunda. *Poniedziałek.* Montag.
feria tertia. *Wtorek.* Dienstag.
feria quarta. *Srzoda.* Mittwoche.
feriæ quinta. *Czwartek.* Donnerstag.
feria sexta. *Piątek.* Freytag.
feriæ hæ. *Dzień wolny, Swięto 1.* ein Feyertag, Festtag, Ruhetag.
feriæ belli. *Fryszt, Przymierze.* Stillstand im Krieg.
feriæ festæ. *Swięto 1.* Feyertag.

feriæ imperativæ. *Swięto nakazane.* gebothene Festtage.

feriæ statæ, stativæ, anniversariæ. *Swięta nieruchome.* allgemeine unbewegliche Feyertage; so alle Jahre auf gleichen Tag fallen.

feriæ conceptivæ. *Swięto ruchome.* bewegliche Festtage, die jährlich auf keinen gewissen Tag fallen.

feriæ piscatorum. *Mięsopust.* Fastnacht.

feriæ esuriales. *Post.* Fasttage.

feriæ legales. *Dni w ktore się nie sądzi.* Gerichtsstillstand.

feriæ *pro* vita otiosa. *próżne Zycie.* müssiges und lüderliches Leben.

ferias indicere. *nakazać nie robić.* ansagen zu feyern.

fĕriālis, is, m. *Poseł 2.* ein Abgesandter.

fĕriālis, is, c. *powszedni.* täglich.

fĕriātĭcus, fĕriātus, a, um. *odświętny, próżnuiący.* & sub *próżno 2.* feyerlich, müßig.

feriaticus, feriatus dies. *Swięto 1.* Feyertag, Festtag.

fĕriātio, onis, f. *Odpoczynek.* Feyerung.

fĕrīna, æ, f. ferina caro. *Zwierzyna.* Wildpret.

fĕrīnus, a, um. *zwierzęcy, zwierzynny.* wilder Art.

fĕrio, is, ire. *biię koga, uderzam 1. postrzelić, kluię, ogołocić, tnę, trafiam, pocisiiwam.* schlagen, treffen, stoßen, tödten, schlachten, opfern. *syn.* cædo, percŭtio, verbĕro, tundo, pulso.

ferio cornu. *bodę.*

ferio fœdus. *Przymierze czynię,* ein Bündniß machen.

ferio pecunias. *biię pieniądze.* münzen.

ferio femur. sub *uymuię się za głowę.*

ferio frontem alicujus. *zawstydzić kogo.* einen schamroth machen.

ferio palma. *policzkuię.* Maulschelle geben.

fĕrio, onis, m. *Lichwiarz.* ein Wucherer.

fĕrior, aris. *próżnuię.* feyern, müßig seyn. *syn.* cesso, quiesco, văco, ōtior.

fĕrĭtas, atis, f. *Dzikość, Okrucieństwo.* Grausamkeit, wilde Art, Unbändigkeit. *syn.* barbăries, crūdēlitas, fĕrōcia, immānitas.

ferme. *prawie, bez mała.* fast, beynahe, leichtlich, sehr.

fermentābilis, is, c. *co się ukwasić da.* das sich säuern läßt.

fermentarius, *vide* fermentatus.

fermentātio, onis, f. *Kisanie, Kwaszenie.* Säuerung mit Sauerteig, Säure, so im Magen aufsteigt.

fermentātor, oris, m. *Kwaszący.* der da säuert.

fermentātus, a, um. *kwaszony,* & sub *smętny.* gesäuert.

fermentatum solum. *pulchna Ziemia.*

fermentesco, is, fermentor, aris. *kisam, kwaśnieię, pulchnieię, namiękam.* gähren, aufgehen wie vom Sauerteig.

fermento, as. *pulchno czynię, kwaszę 1. 2.* vergähren, versäuern, gähren.

fermentare terram. *ziemię pulchno czynić.* die Erde locker machen.

fermentum, i, n. *Kwas 2. Pulchność.* Sauerteig.

fĕro fers. *niosę 1. 2. zwiozę, znoszę 5. odnoszę 2. wydaie ziemia, wytrwać 2. cierpię. 1. 2. rodzę, chodzi Synem, idzie droga, wotować każę.* bringen, tragen, weg tragen, hervor bringen, sagen, leiden, dulden. *syn.* porto, tollo,

 susti-

suſtĭneo, geſto, ſuffĕro, pătior, prōdū-co, pario, gigno.
fero acceptum, expenſum. *wpiſuię 3. 4.* Ausgabe und Einnahme aufſchreiben.
fero acerbè, ægre, moleſte, atrociter, indignè. *przykro, markotno mi.* übel annehmen.
fero hanc auram. *ſłużу mi Powietrze.*
fero impunè, inultum, tacitum, æquo animo. *przepiekło ſię, cierpię.* gedul-dig leiden.
fero legem. *ſtanowię 1.*
fero palmam. *wygrawam.* gewinnen.
fero pœnam. *przypłacam.*
fero ſententiam, ſuffragium. *wotuię.* ſeine Stimme geben.
fero opem. *ratuię.* helfen.
fero primas. *przodkuię.* den Vorzug haben.
feror avaritiâ. *Łakomſtwo mię pobudza.* aus Geitz angetrieben werden.
feror obviam. *zachodzę drogę.* entgegen gehen.
fert conſuetudo. *Zwyczay ieſt.* es iſt alſo der Gebrauch.
fertur. *powiadaią.* man ſagt.
fĕrōcia, æ, fĕrōcĭtas, atis, f. *Zuchwalſtwo.* Frechheit, Uebermuth, Trotz, Hochmuth, Kühnheit. *vide* audācia.
fĕrōcio, is, ire. ferocem me facio. *frożę ſię, beſtwię ſię 1.* muthig ſeyn, toben, wild ſeyn.
fĕrōcĭter. *zuchwale.* hochmüthig, trotzig, frech, übermüthig.
fĕrōculus, a, um. *ſmiałek.* etwas frech.
fĕror, ferris. *bieżę 1. 2. lecę 2. ſpadam 1. unoſzę ſię 1. 5.* ſchweben, fahren, bewogen, angereitzt, angetrieben werden.
feror equo. *iadę na koniu.* reuten.
feror natatu, navi. *płynę 2.*
fĕrox, ōcis, o. *nieogłaſkany, nieuchamowany, zuchwały, okrutny, pyſzny.* tapfer, beherzt, muthig, ſtolz, wild, verwegen, frech. *ſyn.* fĕrus, effĕrus, barbărus, trŭcŭlentus, crūdēlis, åtrox.
ferox ſum fortunâ, viribus, forma, robore. *ufam w co, & pyſznię ſię.* prahlen.
ferrāmentārius, ii, m. *Kuźnik.* der mit alten Eiſen handelt, ein Waffen- oder Eiſenſchmidt.
ferrāmentum, i, n. *żelazne Naczynie.* Eiſenwerk, eiſern Werkzeug.
ferramentum bifurcum. *Widły 1.* Gabel.
ferramentum ſcalptorium. *Dłuto.* Stämmeiſen.
ferramentum tonſorium. *Brzytwa* Scheermeſſer.
ferrānum, i, n. *Kniat.*
ferraria officina. *Kuźnia, Ruda 1.* Eiſenſchmiede.
ferrariæ hæ. *żelazne góry, Ruda.* Eiſengrube, Eiſenbergwerk.
ferrarium metallum. *żelazna Ruda* Eiſen.
ferrārius, ii, m. *Kuźnik, Kowal.* Hammerſchmidt.
ferrārius, a, um. *kowalſki.* was zum Eiſen gehöret.
ferrātilis, is, c. *żelazny.* der Eiſen trägt
ferratus, i, m. *Kyraſſier.* ein Küraſſierer.
ferrātus, a, um. *z żelazem, żelazny.* mit Eiſen beſchlagen.
ferreus, a, um. *żelazny, nieużyty, nieludzki, nielutościwy, & in nieprzebudzony.* eiſern, unfreundlich, unbarmherzig, grob, ſtark.
ferrea fabrica. *Kowalſtwo.*

ferreus somnus. *twardy Sen.* ein harter Schlaf.

ferricrepīnæ hæ. in *Kierat 2.* Inseln oder Gegenden, wo viele Gefangene, die man in Eisen und Banden geschlossen.

ferrifŏdīna, æ, f. *Ruda, żelazna Góra.* eine Eisengrube.

ferritĕrium, ii, n. *Więzienie 3.* Gefängniß, Stockhaus.

ferritĕrus, i, m. *ferritrība*, æ. *ferritrībax*, acis, m. *Okowaniec.* der in eisernen Banden ist.

ferrūgineus, ferrūginus, a, um. *żelazny, rdzawy, brunatny, modry, drętwiący.* eisenfärbig, braun, rostfärbig.

ferrūgĭnōsus, a, um. *zardzewiały.* rostig, verrostet.

ferrūgo, inis, f. *Rdza żelazna.* der Rost am Eisen, Violetfarbe. *syn.* rūbīgo.

ferrum, i, n. *Zelazo, Broń.* Eisen. *syn.* ensis, glădius, mūcro.

ferri acies, nucleus. *Stal.* Stahl.

ferrum missile, pennatum, volucre. *Strzała 1.* ein Pfeil.

ferrum vivum. *Magnesowane Zelazo* Magneteisen.

ferro armatus. *z żelazem.* bewaffnet.

ferro crustatus. *okowany.* in Eisen und Banden geschlossen.

ferrūmen, inis, n. *Lit, Kita mularska.* Löthung, Löthwerk, Löthmetall, Firniß.

ferrumen cæmentorum. *Wapno.* Kalk.

ferrūmĭnātio, onis, f. *Lutowanie, Nitowanie.* Zusammenlöthung, das Löthen.

ferrūmĭnātor, oris, m. *Nitarz, lutuiący.* der da löthet.

ferrūmĭnātus, a, um. *nitowany.* zusammengelöthet.

ferrūmĭno, as. *nituię, lutuię, spaiam, utykam 2.* löthen, zusammen löthen.

fertĭlis, is, c. *żyzny.* fruchtbar. *syn.* fæcundus, fĕrax, dīves, ăbundans, ūber, pingvis, ŏpīmus.

fertĭlĭtas, atis, f. *Zyzność, Płodność.* Fruchtbarkeit. *syn.* fæcundĭtas, ūbertas, fĕrācĭtas, ăbundantia.

fertĭlĭter. *buyno, żyzno.* fruchtbarlich.

fertum, i, n. *nadziewanego co, Ofiara 2. 3.* & sub *karmny.* ein Opferkuchen, etwas Gefülltes, eine Wurst.

fertus, a, um. *żyzny.* fruchtbar.

fervĕfăcio, is. *podwarżam, wzwarżyć.* siedend oder heiß machen, wärmen, warm machen.

fervĕfactus, a, um. *wzwarżony.* heiß gemacht.

fervens, entis, o. *gorący 1. 2. 3.* siedend, sehr heiß, sehr begierig.

ferventer. *gorąco.* hitzig, eiferig.

ferveo, es, *fervo*, is. *fervesco*, is. *wrę co 1. 2. pałam 2. burzy się 1. 2. rospalam się, sypię się 2. pełno gdzie czego, gorąco mi, zagrzewam się.* heiß, hitzig seyn oder werden, sieden. *syn.* æstuo, exæstuo, ardeo, exardesco, bullio, ēbullio.

fervĭdè *vide* ferventer.

fervĭdus, a, um. *gorący 1. 2. prętki.* sehr heiß, siedend, heftig, hitzig.

fĕrŭla, æ, f. *Zapaliczka, Rózga 1. Patyczka, Palmatka szkolna.* ein Stab, Stecken, Ruthe, Gerte.

ferula silvestris. *Łoczydło.*

ferula Syrica, galbanifera. *Galban Drzewko.* Galbenkraut.

fĕrŭlāceus, a, um. *zapaliczkowy.* wie eine Ruthe.

ferulāgo, inis, f. *Zapaliczka.* Thapsienwurz.

fervor, oris, m. *Gorącość*, *Wrzawa* 1. *Gorliwość* 1. *Burzenie* 2. Hitze, Heftigkeit. *syn.* ardor, æstus, calor.

fĕrus, i, m. *Koń.* ein Pferd.

fĕrus, a, um. *dziki*, *leśny*, *niewgłaskany*, *okrutny*, *srogi*, *nieludzki.* wild, barbarisch, grausam, unbarmherzig. *syn.* efferus, crūdēlis, barbărus, immānis, immītis, fĕrox, trŭcŭlentus.

ferus ager. *nieorany*, & sub *Pustynia.* ein ungebauter, verwildeter Acker.

ferus oculus. *Zdrowiec bydlęcy.*

fera tempora. *ciężkie Czasy.* schwere Zeiten.

FES FET

Fescennīnus, a, um. *frantowski*, *sprosny.* garstig, unflätig.

fescennīna licentia, fescennini versus. *weselna Piosnka*, *Paskwil.* Hochzeitverse, voller geiler Schandworte, ein schandbares Hurenlied.

fessus, a, um. *spracowany*, *zmordowany*, *nabiegałem się* 1. *ubiegałem się.* müde, ermüdet, matt, satt. *syn.* dēfessus, lassus, fātīgātus, fractus, langvens, langvĭdus.

festīnanter, festīnātè, *festīnātim*, festīnātò, festīnè. *skwapliwie*, *spiesznie.* geschwind, eilend, eilfertig, in aller Eile, flugs, behend, bald.

festīnātio, onis, f. *Skwapienie się*, *Spieszenie się.* Eilfertigkeit, das Eilen.

festīnātor, oris, m. *spieszący się.* der eilt, ein Eilender.

festīnātus, festīnus, a, um. *festīnis*, is, e. *spieszny.* geschwind, eilfertig, übereilet, in Eile gemacht.

festīno, as. *spieszę się*, *przyspieszam*, *skwapiam się*, *pilnie co robię*, *uwijam się*, *gotuję* 3. eilen, beschleunigen. *syn.* prŏpĕro, mātūro, cĕlĕro, mŏras rumpo.

festīvè. *żartownie*, *dobrze* 2. zierlich, lieblich, hübsch, fein.

festīvĭtas, atis, f. *Żart* 3. *Żartowność*, *Wesołość.* Lieblichkeit, Holdseligkeit, Zierlichkeit, Artigkeit, ein Freudenfest.

festīviter, festīvissimè. *uciesznie.* schön, artig, zierlich.

festīvus, a, um. *żartowny*, *uciesżny*, *wesoły* 2. *piękny.* zierlich, lieblich, lustig, fröhlich, artig, holdselig. *syn.* lĕpĭdus, făcētus, urbānus, lætus, jŏcōsus, hĭlăris.

festra, æ, f. *Okno* 1. ein Fenster.

festūca, æ, f. *Zdziebłko*, *Owiesek*, *Laska* 4. *Zdźbło.* ein Splitter, ein Stab, ein Sprößlein.

festūcārius, a, um. sub *Laska* 4. zum Prätorsstab gehörig.

festum, i, n. festus dies. *Święto* 1. ein Fest, Feyertag. *syn.* festīva dies, Lux.

festus, a, um. *wesoły* 1. 2. *odświętny*, *uroczysty.* feyerlich, glücklich, fröhlich.

fēta, æ, f. *cielna*, *Maciorka*, *Prośna*, *brzemienna.* die da trägt.

fetialis *vide* fecialis.

fētĭfer, ĕra, erum. *fētĭfĭcus*, *fētōsus*, *fētuōsus*, a, um. *płodny.* fruchtbar, trächtig.

fētĭfico, fēto, as. fetum facio, procreo. *rodzę*, *płodzę*, *lęgą się.* Junge machen und gebähren, Junge hecken.

fētūra, æ, f. *Płodzenie.* *Niesienie*, *Noszenie w żywocie*, *Przypłodek.* das Tragen des Viehes, Heckezeit.

fetus, a, um. obrodziły, pełen, kotna. trächtig, das da trägt.
fetus, us, m. Płód 1. 2. Noszenie w żywocie, Rodzenie, Urodzay, Dzieci 5. Junge, allerley junge Zucht, menschliche Leibesfrucht.
fetus arborum. Owoc drzewny. Baumfrüchte.
fetus gallinæ. Jaie. ein Ey.
feudālis, is, c. do Mańſtwa należący. zum Lehen gehörig.
feudalia bona. sub Mańſtwo. Lehengüter.
feudātārius, ii, m. sub Mań. ein Lehenmann, der ein Lehen empfangen hat.
feudum, i, n. Lenne Prawo, Mańſtwo 2. Lehen, Lehengut.
fex vide fæx.

F I

Fiber, bri, m. Bóbr. Biber, ein Thier.
fiber, a, um. ostatni. der letzte.
fibra, æ, f. Żyła 13. das Ufer am Wasser, der äußerste Winkel am Wasser, Zäserlein an jedweder Sache, Härlein an den Wurzeln.
fibræ hæ. Kosmaciny, Wnętrzności górne. die äußersten Theile am Eingeweide.
fibræ arborum, herbarum, &c. Włókno.
fibrātus, a, um. kosmaty, łupiniasty, słoiwaty 1. das Fäserlein hat.
fibrīnus, a, um. bobrowy. das vom Biber ist.
fibŭla, æ, f. Haft, Haftka, przęczka, Kolca u Szaty, Szpilka 2. Kobyłka u Pętlic, Szpąga, Ankra, Wić, Zawora, & sub Pętlica. eine Spanne, Hefte, Schnalle, Vorstecknadel, eine Klammer.

fibŭlārius, ii, m. Iglarz, Haftki robiący. ein Heftleinmacher, Clausur- oder Spangenmacher, Senkler, Gürtler.
fibŭlātio, onis, f. Ankrowanie, Wiązanie 2. die Zusammenklammerung.
fibŭlātōrius, a, um. Kolca maiący, sub Kolca u Szaty. das man zusammen häftelt.
fibŭlātus, a, um. spoiony, zapięty. geheftelt, zugeschnallet.
fibŭlo, as. fibŭla conjungo. spinam, wiążę 3. zusammen fügen oder heften, zuschnallen, zuknüpfen.
fīcāria, æ, f. fici arbor. Figa drzewo 1. ein Feigenbaum, Feigengarten.
fīcārius, a, um. figowy. zu den Feigen gehörig.
fīcātio, onis, f. fīcōsis, is, f. fīcōsĭtas, atis, f. Szyszka w ciele. Feigwarze.
fīcēdŭla, æ, f. Figoiadka. ein Feigenvogel, Schnepfe.
fīcēdŭlensis, is, m. Przekupień Figoiadek. der Schnepfen verkauft oder füttert.
fīceŏla, æ, f. vide ficolea.
fīcētum, i, n. figowy sad. ein Feigengarten.
fīcĭtas, atis, f. Fig Obrodzenie. Ueberfluß der Feigen.
fīcĭtor, oris, m. Figownik. Sammler oder Liebhaber der Feigen.
fīcŏlea, æ, f. figowy Pal. ein Feigenpfahl.
fīcōsus, a, um. sub szyszka 3. der Feigwarzen hat.
ficte, ficto officio. zmyślnie, nieszczerze. erdichtet, dem Schein nach.
fictile, is, n. Garncżarska Robota. ein irden Geschirr.

fictĭlis,

fictilis, is, c. *gliniany.* thönern, töpfern, irden; aus Erde oder Thon gemacht.

fictio, onis, f. *Zmyślanie 1. Formowanie.* Erdichtung, Bildung, Formirung.

fictītius, a, um. *vide* fictus.

fictor, oris, m. *Zmyślacz, Formierz, Snycerz 1.* der etwas erdichtet, ersinnet, ein Bilder, Bildmacher.

fictrix, īcis, f. *Baba 4.* eine Bilderinn, Wahrsagerinn.

fictūra, æ, f. *vide* fictio.

fictus, a, um. *zmyślony, ryty.* erdichtet, falsch, gebildet, formiret.

fīculnea, æ, f. *Figa 1.* vide ficaria.

fīculneus, fīculnus, a, um. *figowy, niepożyteczny, słaby 1.* vom Feigenbaum, zum Feigenbaum gehörig, schwach, ohnmächtig, schlecht, gering.

fīculus, i, m. *Figa 4.* eine kleine Feige.

fīcus, i, m. *Szyszka w siedzeniu, Cieczenie 6.* Feigwarze, Feigblätter.

fīcus, i & us, f. *Figa 1. 2.* ein Feigenbaum, eine Feige.

ficus Aegyptia. *Figomorwa.*

ficus arida, livia. *Figa 7.*

fīdeicommissārius, a, um. sub *powierzona Rzecz 2.* eine durch den letzten Willen anvertraute Sache.

fīdeicommissārius, i, m. *powierzoną Rzecz przyimuiący, Ekzekutor.* dem von den Erben eine vertraute Erbschaft ausgeantwortet worden.

fīdeicommissum, i, n. *Powierzenie, Pokład 1. Odkazanego co, powierzona Rzecz 2.* ein Vermächtniß, der letzte Wille, vertraute Sache.

fīdeicommissus, a, um. *powierzony*, sub *powierzona Rzecz 2.* vertraut.

fīdeicommitto, is. *powierzam, odkazuię.* anbefehlen, anvertrauen.

fīdeiprōmissor, *vide* fidejussor.

fīdējūbeo, es, fide mea jubeo. *ręczę.* Bürgschaft leisten, Bürge werden, für einen gut sagen.

fīdējussio, onis, f. *Ręczenie, Rękoiemstwo.* Bürgschaft, Gutsagung für einen.

fīdējussor, oris, m. *Rękoimia, Kmotr.* ein Bürge, so für einen andern sich verschreibet.

fīdējussōrius, a, um. *rękoiemski.* zum Verbürgen gehörig.

fīdēlè *vide* fideliter.

fidēlia, æ, f. *Bania 1. Dzban 2.* ein irden Geschir, eine Ofenkachel.

fidelia congialis. *Garniec 4.*

fidēlis, is, c. *wierny, pewny.* treu, der Glauben hält, gläubig. *vide* fidus.

fidēlis, is, m. *Wiernek, Mań.* ein Getreuer.

fidēlitas, ātis, f. *Wierność, Mańſtwo* Treue, Glaube.

fidēliter. *wiernie.* treulich, aufrichtig.

fīdens, entis, o. *ufaiący.* trauend, sich verlassend.

fīdenter. *bespiecznie, śmiele 1.* getrost beherzt.

fīdentia, æ, f. *Ufanie.* die Zuversicht Dreistigkeit.

fīdes, ei, f. *Wiara 1. 2. 3. 4. Kredens Paszport, Ubespieczenie, Wierność Prawda, Sumnienie dobre, Slub 3 Obrona, Mańſtwo.* Treue, Hülfe Schirm, Schutz. *syn.* fīdūcia.

fide conspicuus, fidei bonæ. *wierny.* treu

fide mea, *na me słowo.* auf mein Wort.

fide nulla homo. *niewierny.* untreu.

fide optima vir, fidei plenus. *szczery 2. prawdziwy.* aufrichtig, glaubwürdig.

fidei lubricum. *Niewierność.* Untreue.

fidem adhibeo, habeo, tribuo. *wierzę komu 1. 2.* glauben.

fidem exonero, exsolvo, præsto. *iszczę się komu.* Wort halten.

fidem excedit, fide caret, fidei absônum. *nie podobny ku wierzeniu.* unglaublich.

fidem do, fidem meam adstringo, obligo, obstringo. *obiecuię 1. 2.* versprechen.

fidem meam interpono. *obowiązuię się, ręczę.* sich verbinden.

fidem alicujus imploro. *o pomoc proszę.* einen um Hülfe anrufen.

fidem labefactare. *Wiarę stracić.* seinen Glauben, Credit verlieren.

fidem mereri. *Wiarę mieć.* glaubwürdig seyn.

fidem nego. *nie wierzę.* nicht glauben.

fidei causa. *dla pewności.* Versicherungs halber.

fide mala. *przeciw sumnieniu.* wider besser Wissen.

fides instrumentorum. *Dowody pismienne.* Beweis der Schriften.

fides abiit, concidit, defecit. *nie wierzą.* es wird nicht geglaubt.

fides penes auctores. *wierz kto chce.* es mag glauben, wer will.

fides curiæ, fides publica. *Gleyt, Paszport.* ein sicheres Geleit.

fides, is, & ium, f. *Strona 3. Lutnia, Skrzypce 1. 2.* Sayten, Saytenspiel.

fĭdĭcen, ĭnis, fĭdĭcĭnārius, ii, m. *Skrzypek, Muzyk na Stronach.* der auf Sayten spielet, ein Lautenist, Harfenschläger, Geiger. *syn.* lўricen, cўthărista. *phr.* fidĭbus plectroque pŏtens, nervos pulsāre pĕrītus. v. *Cytharædus.*

fĭdĭcĭna, æ, f. *Muzykantka na Stronach.* eine Saytenspielerinn.

fĭdĭcĭnius, fĭdĭcĭnus, a, um. *Skrzypcowy.* zum Saytenspiel gehörig.

fĭdĭcĭno, as. *gram na skrzypcach.* auf Sayten spielen, geigen.

fĭdĭcŭla, æ, f. *Skrzypce 2. Skrzypce małe.* eine kleine Geige, Harfe.

fĭdĭcŭlæ hæ. *Proba, udczynie, Sznur ktorego zażywaią na Torturach.* Foltersei le.

fīdo, is. *ufam 1. 2.* trauen, vertrauen, sich verlassen. *syn.* confīdo, crēdo.

fīdūcia, æ, f. *Ufanie, Nadzieia, Smiałość 2. Ufność, Pokład 1. Zastawa 1. 2. Wyderek.* Zuversicht, Vertrauen, Wiederlösung eines verpfändeten Guts, ein Pfand. *syn.* confīdentia, audācia, ausus.

fiducia mea. *na mą szkodę.* im Vertrauen auf mich.

fiducia tergi mei hoc facio. sub *przypłacam czego 2.*

fiduciam accipio. *obowiązuię się, Wyderkiem kupuię.* sich verbinden.

fiduciam habeo. *ufam 1. 2.* vide fido.

fīdūciālĭter, ufaiąc. zuversichtlich.

fīdūciālis, is, c. fīdūciārius, fīdūciātus, a, um. *wyderkowy, zastawny, zmyślony.* anvertraut, was einem zu behalten anvertraut ist, wiederkäuflich, versetzt, verpfändet.

fiduciaria res. *powierzona rzecz 2.* anvertraute Sache.

fiduciaria mancipatio, venditio. *Wyderek.* ein Kauf mit vorbehaltener Wiederkaufsmacht.

fiduciariam possessionem do. *Wyderkiem daię.* wiederkäuflich verkaufen, verpfänden, versetzen.

fīdūciārius, ii, m. *Pokładnik, powierzoną rzecz przyimuiący, Wyderkownik.* ein Verpfänder, Versetzer, Wiederkäufer.

fīdus, *fīduſtus*, a, um. *wierny.* treu, aufrichtig. *ſyn.* fīdēlis. *phr.* fallĕre neſcius, fidei tenax, fīde conſpĭcuus, inſignis, ſpectātus, inclytus, pectŏra neſcia fraudum, mentīri neſcia, ignāra fallendi, cujus fides multis ſpectāta pĕrīclis certa mănet, qui mūtāre fīdem neſcit, qui fallere neſcit ămīcos; cujus inconcuſſa fīdes non cēdit Oreſtæ.

FIG

Fīglīna, æ, f. *Garnczarſki Warſztat.* Töpferwerkſtatt, das Töpferhandwerk.

figlinam exerceo. *Garnce robię.* Töpfe machen.

fīglīnum, i, n. *garnczarſka Robota.* Töpferarbeit.

fīglīnus, a, um. *garnczarſki.* dem Töpfer gehörig.

figmen, ĭnis, n. figmentum, i, n. *Wymyſł 1. Stworzenie, Bałwan 1.* ein erdichtetes Ding, Gedicht, Erdichtung.

fīgo, is. *utykam 3. wtykam, wbiiam 1. przybiiam 1. zawieſzam 2. ſzyię 2. zatykam 3.* heften, ſtecken, annageln, anſchlagen. *ſyn.* affīgo, dēfīgo, infīgo, præfīgo, confīgo, *vel* fĕrio, vulnĕro, *vel* immitto, planto, condo, *vel* firmo, rōbŏro, ſtătuo.

figo clavis. *zwieram 5.* annageln.

figo leges. *ſtanowię 1.* ein Geſetz anſchlagen.

figo mentem. *zamyſlam ſię.*

figo obtutum. *wlepiam oczy.*

figo oſcula. *całuię.* küſſen.

figo pedem. *zaſtanawiam ſię.* ſtill ſtehen.

figo omnem induſtriam. *wſzelkie Staranie łożyć.* allen Fleiß anwenden.

figo aliquem maledictis. *łżę.* ſchmähen.

figo cuſpide. *przebiiam.* durchſtechen.

fĭgŭlāris, is, c. fĭgŭlīnus, a, um. *garnczarſki.* des Töpfers. *vide* figlinus.

fĭgŭlīna, æ, f. *vide* figlina.

fĭgŭlo, as. *lepić.* bilden.

fĭgŭlus, *fĭgŭlārius*, i, m. *fĭgŭlātor*, oris, m. *Garnczarz.* ein Töpfer. *ſyn.* fictor, teſtarum ŏpifex.

fĭgūra, æ, f. *Kſztałt, Model 1. Poſtać, Podobieńſtwo 3. Zamiana Słów.* Geſtalt, Form, Figur, Vorbild, Sticheiwort. *ſyn.* forma, ſpĕcies, imāgo.

fĭgūranter, fĭgūrātè. *niewłaſnie.* figürlich, verblümt.

fĭgūrātio, onis, f. *Formowanie.* Bildung, Formirung, Form, Einbildung.

fĭgūrātor, oris, m. *formuiący.* der etwas bildet.

fĭgūrātus, a, um. *zamieniony, niewłaſny.* formiret, gebildet, geſtaltet.

fĭgūro, as. *formuię, tworzę, leię obrazy, biię pieniądze.* geſtalten, formiren, bilden, eine Geſtalt geben, ſich einbilden, vorſtellen.

fila neta n. plur. *Przędza.* Garn.

fīlāmen, inis, fīlāmentum, i, n. fīlāmenta, orum, n. *Binda 1. niciane Rzeczy* ſub *Nić.* Fadenwerk.

fīlātim. *po nici.* dem Faden nach.

fīlatus, a, um. *przędzony.* geſponnen gezwirnt.

fīlectum, fīlex, *vide* fīlictum, filix.

fīlia, æ, f. *Córka.* Tochter. *ſyn.* nāta gĕnĭta.

fīliālis, is, c. *ſynowſki.* kindlich.

fīliaſter, ſtri, m. *Paſierb.* Stiefſohn.

fīliaſtra, æ, f. *Paſierbica.* Stieftochter.

fīliātio, onis, f. *Synostwo.* Annehmung und Erkennung für einen Sohn oder Tochter.
filĭcātus, a, um. *Paprocią ryty* sub *May* 1. wie Farnkraut gemacht.
filĭceus, a, um. *z Paproci.* von Farnkraut.
filĭco, onis, m. *Nikczemnik.* ein unnützer und nichtswürdiger Mensch.
filictum, i, n. *Paprocina.* ein Ort, wo viel Farnkraut wächst.
filĭcŭla, æ, f. *Paprotka.* rothes Steinbrechkraut.
fīliŏla, æ, f. *Córeczka.* ein Töchterlein.
fīliŏlus, i, m. *Synaczek.* ein Söhnlein.
filipendula, æ, f. B. *Kropidło ziele.* rother Steinbrech, ein Kraut.
filius, ii, m. *Syn.* ein Sohn *syn.* Nātus, gĕnĭtus. *phr.* mascŭla prōles, spes firma parentis, cūrārum & sĕnii dulce lĕvāmen.
filius terræ. *podły.* ein Mensch von unbekanntem Herkommen.
filius legitimus. *Syn prawy.* ein ehelicher Sohn.
filius naturalis. *Bękart.* ein unehelicher Sohn.
filix, icis, f. *Paproć* 1. 2. Farnkraut.
fīlo, as. *przędę* 1. haspeln, spinnen, Zwirn machen.
fīlum, i, n. *Nić, Strona* 3. *Drót, Binda* 1. *Linia* 2. *Kſztałt, Twarzy Kſztałt.* ein Faden, Sayte, Streif, Striemen des Angesichts, ein Strich.
filum arborum. *Włokno.*
filum vitæ. *Kres życia.* Lebenszeit.
filo pendet. *na Łyczku.* auf ein Haar.
fimbria, æ, f. *Kray Szaty, Brama* 2. *Strzępki.* der Saum am Kleid, Gebräme, *syn.* lăcĭnia, instĭta, vestis ōra.

fimbrĭātus, a, um. *narzynany, rzezany, bramowany, brzeżysty.* mit einem Saum belegt, verbrämt, bordirt, eingesaumt, eingefasset, zackicht.
fĭmētum, i, n. *Gnoiewiſko.* ein Misthaufe, Mistgrube.
fĭmōsus, a, um. *gnoiowy.* schlammicht, kothicht.
fĭmum, i, n. fĭmus, us, m. *Gnóy* 1. 2. 3. Mist, Koth. *syn.* lŭtum, cænum, stercus.
fimum ovillum. *owcze Bobki.*
finālis, is, c. *końcowy, graniczny.* zum Ende gehörig.
fīnālĭter. na końcu. endlich, schließlich.
findo, is. *ſzczepam.* spalten, zertheilen. *syn.* diffindo, scindo, sĕco, dīvĭdo.
findor. *padam się.* zerspalten, zerplatzen.
fingo, is. *zmyślam* 1. 2. *formuię, roię* 2. *garce robię.* machen, gestalten, bilden, dichten, erdichten, ausfinden, ausdenken, wähnen, urtheilen. *syn.* effingo, *vel* sĭmŭlo, dissĭmŭlo, *vel* creo, formo, efformo, *vel* ĭmĭtor, exprĭmo.
fingo causas. *zbywam kogo.* einen abfertigen.
fingo me ad. *przypodobam się.*
fingamus. *daymy to.* mag es seyn.
fīniens, entis, m. subst. *Kray świata okiem obięty.*
fīnio, is, irē. *kończę* 1. *dokonywam, okreſzam* 1. *uſtaię co, umieram* 1. *opiſuię* 1. enden, zum Ende bringen, bestimmen, verordnen. *syn.* confĭcio, perfĭcio, absolvo, conclūdo, līmĭto, termĭno, finem făcio, pōno.
finis, is, m. f. *Koniec* 1. 2. *Granica.* das Ende, der Schluß, eine Erklärung, Beschreibung, Gränzen, Marken. *syn.* exĭtus,

exitus, terminus, meta, limes, *vel* eventus, successus, effectus.

fine viduatus. *nieskończone.* unendlich.

fines hi. *Granica.* die Gränzen.

finitè. *pomiernie.* mit gewissem Maaß oder Ziel.

finitimus, a, um. *o Granicę mieszkaiący.* angränzend, benachbart, ähnlich, fast gleich. *syn.* vicinus, propinquus, proximus.

finitio, onis, f. *Dokonanie, Opisanie.* Beschreibung, Endigung.

finitivus, a, um. *granice zakładaiący.* der gewisse Gränzen setzt.

finitor, oris, m. *Dokończyciel, Okreściel, Granicznik, Mierniczy 1. Kray świata okiem obiętny.* ein Endiger, Feldmesser, Gränz- und Markscheider, Ausmesser.

finitus, a, um. *określony, skończony.* geendiget, eingeschränkt, abgemessen, abgezählet. *syn.* terminatus, confectus.

finitus, us, m. *Określenie.* Einschränkung.

finium regundorum *vel* regendorum præfectus, arbiter. *Komisarz, Podkomorzy ziemski.* ein Gränzensetzer.

fio, is. *staię się, stanąć u prawa,* & sub *podziewam, wyrzucam 5.* werden, geschehen, gemacht werden.

fieri obviam. *zachodzić drogę.* entgegen gehen.

fircus pro *hircus.* sub *kącik w oku.*

firmamen, inis, n. firmamentum, i, n. *Utwierdzenie, Grunt 4.* & sub *Rama 2.* Stärke, Schutz, Grundfeste, Befestigung, Feste des Himmels, Trost, Stütze, Hülfe, Mittel. *Firmamentum in Genesi & Psalmis sumitur pro* cælo, *aliqui* aerem *intelligunt, alii* extensionem.

firmator, oris, m. *Potwierdziciel.* ein Befestiger, Bestätiger.

firmatus, a, um. *potwierdzony, utwierdzony, umocniony.* befestiget, bestätiget, gestärket, gegründet.

firmè, firmiter. *mocno, stale.* kräftig, stark, steif, beständig, fest, mit allem Fleiß.

firmitas, atis, firmitudo, inis, f. *Moc, Stałość.* Beständigkeit, Feste, Standhaftigkeit, die Befestigung eines Orts,

firmo, as. *utwierdzam, pokrzepiam 1.* & sub *przysięgam 1.* befestigen, fest machen, stärken, bestätigen, bekräftigen, bejahen. *syn.* roboro, corroboro, confirmo, stabilio, munio.

firmus, a, um. *mocny, stały, trwały 1. 2. posilny, opatrzony.* fest, steif, stark, standhaft, gesund, frisch, beständig. *syn.* constans, immotus, immobilis, stabilis, fixus.

fiscalis, is, c. *skarbowy.* das zu Obrigkeitlichen Schätzen oder Rentkammern gehöret.

fiscalis, is, m. fiscarius, ii, m. *Podskarbi, Naymacz 3.* Fiscal, Schatzmeister.

fiscella, æ, f. fiscellium, i, n. *Koszałka, Ogłowka.* ein Korb, Körblein.

fiscellus, i, m. *łakotliwy.* ein Liebhaber des weichen, frischen oder neuen Käses.

fiscina, æ, f. *Kosz 1. Koszałka, Koszyk.* ein Korb. *vide* fiscella.

fiscina lixivia, fiscus lineus, vimineus. *Łużnik, kosz do cedzenia.*

fiscellus, fiscus, i, m. *Koszyk, Cedziwo-rek, Skarb 5.* ein Korb, Sack, Geldsack, Rentkammer, das Einkommen der Obrigkeit, der gemeine Seckel.

fissiculatio, onis, f. sub *rozbieram 2.*

fissiculatus, a, um. *rospadły.*

fiſſĭcŭlo, as. *karbuię*, *porzę 2. rozbieram 2.* mit Fleiß beſchauen, genau beſichtigen.
fiſſĭcŭlor, aris. *padam ſię*.
fiſſilis, is, c. *łupny*. leicht zu ſpalten.
fiſſile lignum. *Szczepa*.
fiſſio, onis, f. *Łupanie*, *Szczepanie*, *Rozbiianie*. Zerſpaltung, Zerſchlagung.
fiſſum, i, n. fiſſūra, æ, f. fiſſus, us, m. *Rozpadlina 1. 3. Szpara*. eine Spalte, Ritze, Schrunde.
fiſſus, a, um. *roſpadły*, *roſzczepiony*. geſpalten, geſchlitzt.
fiſtūca, æ, f. *Baba 5. Klepadło*, *Szlachtawa*. ein Rammel, Schlägel.
fiſtūcātio, onis, f. *Ubiianie*. Einſchlagung der Pfähle.
fiſtūco, as, fiſtucationibus ſolido. *ubiiam ziemię*. eben ſchlagen, Pfähle einſchlagen.
fiſtŭla, æ, f. *Piſzczałka*, *fletnia*, *Fiſtuła 1. 4. Dziurki 3. Rura wodna*, *Cieczenie 6. Wicher*. eine Röhre, Pfeife, Flöthe, Waſſerröhre, die Luftröhre, Gurgel.
fiſtula farraria. ſub *Stąpor*.
fiſtula paſtoritia. *Kſzyk 2.* eine Hirtenpfeife.
fiſtula viſoria. *Rura 4. Perſpektywa*. ein Perſpectiv, Fernglas.
fiſtŭlāris, is, c. *piſzczałkowy*, *dziurkowaty*. löcherịcht, röhricht, wie eine Pfeife geſtaltet.
fiſtularis calamus. *Trzcina do Piſzczałek*.
fiſtŭlārius, ii, m. *Organiſta*. ein Orgelmacher.
fiſtŭlātor, oris, m. *Piſzczek 1. Strzelec 2.* ein Pfeifer, Hautboiſt.
fiſtŭlātōrius, a, um. *ſurmaczy*. zur Pfeife gehörig.
fiſtulatoria ars. *Surmactwo*. Pfeifenmacherkunſt.
fiſtŭlātus, a, um. *vide* fiſtularis.
fiſtŭlo, as. *dziurawieię*. löcherịcht ſeyn, voller Löcher ſeyn, pfeifen, blaſen, auf der Flöte ſpielen.
fiſtŭlōſus, a, um. *dziurkowaty*, *Cieczenie cierpiący*. löcherịcht.
fītilla, æ, f. *Kaſza dziecinna*. gewiſſe Art von Gemüſe oder Brey, ſo die Alten bey den Opfern gebrauchten.
fixio, onis, f. *Umocnienie*. Befeſtigung.
fixŭla, æ, f. *Szpąga*. vide *fibula*.
fixus, a, um. *mocny 3. nieodmienny*. geſteckt, angeheftet, ſtandhaft, dauerhaft, beſtändig, feſt.

F L A

Flābellifer, a, um. *Wachlarz noſzący*. fächelnd, wehend, der einen Wedel trägt.
flabellifera ancilla. *Służebnica*. eine Magd, die einen Fächer in der Hand hat, und ihrer Frau einen Wind machet.
flābello, as. *wieię*. fächern, wehen.
flābellum *vide* flabrum.
flābilis, is, c. *Dmuchnieniem ruchomy*, *oddechowy*. luftig, windig.
flābrum, i, n. *Oganka 2. Wachlarz*, *Wiatr 1. Powiewanie*, *Dęcie 1. 5.* ein Wedel, Fächer, Fliegenwedel. *ſyn.* flāmen, flātus, aura, ventus, flābellum.
flabrum ſilvifragum. *Szum*.
flacceo, es, flacceſco, is. *ſłabieię*, *miękczeię*, *gniię*. matt ſeyn, welk und lumpicht werden.

flaccescit oratio. *Mowa iuż nie iest tak tęga, iak była z początku.* die R. de ist nicht mehr so mächtig als vom Anfang.

flaccĭdus, a, um. *słaby, nie tęgi, obwisły, kłapouchy.* weit, schlotterricht, hängicht, schlapp.

flaccus, a, um. *wielkouchy, kłapouchy, nie tęgi.* der hangende Ohren oder Schlappohren hat.

flaces *vide* fraces.

flăgellātio, onis, f. *Biczowanie.* Geißelung, Peitschung, der Staupbesen.

flăgellātor, oris, m. *biiący, biczuiący.* ein Peitscher, Geißler.

flăgellātus, a, um. *biczowany.* gepeitschet, gegeißelt.

flăgello, as. *młócę, biczuię, trzymam co skąpo,* & sub *drożę.* geißeln, peitschen, dreschen. *syn.* cædo, percŭtio, verbĕro, flăgellis, virgis, verbĕribus, tundo, lăcĕro.

flagello annonam. *drożę.* Theurung machen.

flagellum, i, n. *Rozga 1. Wierzchołek, Bicz,* & sub *Cepy, Dyscyplina.* Geissel, eine Gerte, Rebschoß, Rüthlein. *syn.* flăgrum, verber, virga, lōrum, scŭtĭca.

flagellum Polypi. sub. *Czaszki.*

flagellum vitis. *Latorośl winna.* Rebschoß.

flāgĭtāmentum, i, n. flāgĭtatio, onis, f. *Upominanie się.* eine Forderung.

flāgĭtātor, oris, m. *Wyciągacz, Pożyczalnik 1.* der da fordert.

flāgĭtātus, a, um. *upominany, ostawiony, Sodomczyk.* gefordert.

flāgĭtiōse. *psotliwie, zelżywie, niecnotliwie.* schändlich, bübisch, ärgerlich.

flāgĭtiōsus, a, um. *sprośny, psotliwy, niecnotliwy, niesłuszny.* schändlich, lasterhaft, leichtfertig.

flāgĭtium, ii, n. *Niecnota, Nierząd 3. Niesława, Psota, Grzech wielki, Zelżywość, Sprośność, Upominanie się.* schändliche That, Büberey, Bubenstück, großes Laster, allerhand Sünde und Missethat. *syn.* scĕlus, crīmen, nĕfas, dēlictum.

flāgĭtium hominis. *niecnotliwy.* ein gottloser Mensch.

flagitium est. *nie godzi się.* es geziemet sich nicht.

flāgĭto, as. *upominam się, nalegam, potrzebuię 1. wołam 4. 5. ostawiam, pozywam 1. namawiać na Nierząd.* begehren, ernstlich fordern, geilen. *syn.* pĕto, postŭlo, posco, exposco, prĕcor.

flāgrans, antis, o. *gorący 1. 2. 4.* brennend, inbrünstig.

flāgranter. *chciwie.* heftig, hitzig, brünstiglich.

flāgrantia, æ, f. *Gorliwość 1. Zapalenie 2. Pałanie.* Brunst, Brand, heftige Liebe.

flāgrator, oris, m. *Dyscyplinant.* ein Geißler, Büßender.

flāgrio, onis, m. *flāgrĭtrība*, æ, m. *Smaganiec.* ein böser Bube, boshafter Knecht, der immer gepeitschet seyn will, ein Lotterbube, Staupbesendieb.

flāgro, as. *pałam 2. gorę, wre co, Pokuszam 2.* brennen. *syn.* ardeo, exardeo incendor, ūror.

flagro desiderio. *żądam 2.* heftig begehren.

flagrans crimen. *świeży występek.* eine frische That.

flāgrum, i, n. *Rózga 1. Bicz.* eine Geiſſel, Peitſche, Karbatſche.

flāmen, inis, n. *Dęcie 1. Wiatr 1.* das Blaſen. *ſyn.* ventus, flātus, ſpīritus.

flāmen, inis, m. ſub *Kapłan.* ein heydniſcher Prieſter.

flāmeum, i, n. *Podwika.* vide flammeum.

flāmĭna, æ, f. *Kapłanka Pogańſka.* eine Prieſterinn der Göttinnen.

flāmĭnia, æ, f. *Pomieſzkanie Kapłańſkie.* des Prieſters Wohnung.

flāmĭnĭca, æ, f. *Zona Kapłana Pogańſkiego.* eines Prieſters Weib.

flāminium, ii, n. *Urząd Kapłańſki.* das Amt der Prieſter und Prieſterinnen, das Prieſterthum.

flāmĭnĭus, a, um. *Kapłańſki.* dem Prieſter gehörig.

flamma, æ, f. *Płomień 1. Chciwość.* eine Flamme, hell brennendes Feuer, Brunſt. *ſyn.* ignis, fax.

flammâ corripior, flammas concipio. *zapalam ſię, rofſpalam ſię.* brennen.

flammam excipio, rapio. *zapalam.* anzünden.

flammarum cœleſtium fulgores. *Błyſkawica.* das Blitzen.

flamma convaleſcit. *Ogień ſię wzmaga.* das Feuer nimmt zu.

flammis corripi, cremari. *wſpłonąć.* verbrennen.

flammandus, a, um. *ſpalenia godny.* würdig verbrannt zu werden.

flammātio, onis, f. *Zapalenie.* Entzündung.

flammātor, oris, m. *Zapalacz.* ein Entzünder.

flammans, antis, o. flammātus, a, um. *płomieniſty, pałaiący.* erhitzt, entzündet, verbrannt, feuerroth.

flammea viola. *Firletka 1.*

flammeŏlum, flammeum, i, n. *Podwika, żołty Rąbek.* ein feuerfarbiger Schleyer, welchen eine Braut tragen mußte; ein leibfarbnes Tüchlein.

flammeŏlus, a, um. *żołtoczerwony.* Feuerfarbig, Goldgelb.

flammeſco, is. *rofſpalam ſię.* ſich entzünden, anfangen zu brennen.

flammeus, flammĭdus, a, um. *flammifer, flammiger*, era, erum. *płomieniſty, żółtoczerwony, żołty.* flammend, feurig, gelb, feuerroth.

flammĭgĕro, as. *gorę, płomień wydaię.* Feuer auswerfen.

flammis, ĭdis, f. *Złotnik Robaczek.*

flammĭvŏmus, a, um. *płomieniſty, Ogień wyrzucaiący.* Feuerſpeyend.

flammo, as. *Płomień wydaię, rofſpalam, pobudzam.* Feuer auswerfen, entzünden, erzürnen, anreitzen.

flammōſus, a, um. *pełny ognia.* voll Feuer.

flammŭla, æ, f. *Płomyk*, ſub *Płomień, Pryſzczeniec ziele.* kleine Flamme, Flämmlein.

flammŭlum, i, n. *Sztandart.* eine Art von Standarten oder Fahnen.

flātĭlis, is, c. *dmuchany.* das ſich blaſen läßt, eingehaucht, eingeblaſen.

flāto, as. *nadymam 2.* blaſen, trompeten.

flātor, oris, m. *Surmacz, Trębacz.* ein Trompeter, Schalmeyen- oder Zinkenbläſer.

flator æris. *Moſiądzem robiący.* ein Gieſſer, Schmelzer, Münzherr.

flātuārius, ii, m. *Zlewacz Kruſzcow.* ein Münzer, Schmelzer.

flātŭlentia, æ, f. *Wiatr w Zołądku.* Schwellung von Winden, Wind, Blähung.

flātu-

flātūlentus, flātuosus, a, um. *Wiatry w Zołądku maiący.* windig, blåstig, blåhend.
flātūra, æ, f. *Dęcie 1. Zlewanie.* Blasung, Schmelzung.
flatura æris. *Zlewanie Kruszcow.* Schmelzung des Erzes.
flātus, a, um. *dmuchany, topiony.* geblasen, geschmolzen.
flātus, us, m. *Wiatr 1. Wiatr w Zołądku, Dęcie 1. Wionienie, Powiewanie, Pycha.* das Blasen, der Wind, Hauch. *syn.* flāmen, Ventus.
flatu impellere. *wdmuchnąć.* einblasen.
flatum ventris emittere. *Wiatru przyrodzonego upuścić.* den Wind heraus lassen,
flāveo, es, flāvesco, is. *płowieię, więdnę.* gelb seyn, gelb werden. *syn.* flāvum cŏlōrem induo, contrăho, sūmo.
flāvus, flāvĭdus, a, um. flāvens, entis, o. *płowy, żółtawy.* gelb, bleich, feuerroth. *syn.* rūtilus, crŏceus.
flāvissæ, hæ. *Pieczary, Skarb 1.* Geldhaufen, Schåtze.

FLE

Flēbilis, is, c. *płaczliwy z. żałośny, opłakany, smętny.* zu beweinen, klåglich, jåmmerlich.
flēbiliter, flēbĭlè. *płaczliwie, żałośnie.* erbårmlich, klåglich.
flecto, is. *naginam, klękam 1. namawiam, miiam co.* biegen, wenden, lenken, drehen, kehren, ableiten, bewegen, erweichen. *syn.* inflecto, torqueo, contorqueo, curvō. *vel* plĭco, mītĭgo, mŏveo, commŏveo.
flecto iter. *udaię się gdzie.* wohin reisen.
flecto aliquem in meam sententiam. *kogo na swoie Zdanie nakłaniam.* einen auf seine Meynung bringen.
flector precibus. *uprosić się daię.* sich erbitten lassen.
flegma *vide* phlegma.
flegmen, inis, n. *Ociekłość, Żyła ociekła.* Entzůndung und Geschwulst an den Fůßen vom Gehen.
flēmen, inis, n. flēmĭna, ium, n. *Ociekłość, Nadęcie, &* sub *ocieka co.* sub *napuchło,* sub *ochwacić.* Fußkrankheit.
fleo, es. *płaczę.* weinen, beweinen. *syn.* defleo, lūgeŏ, lăchrȳmor, lāmentor, quĕror, dŏleo, gĕmo, suspīro. *phr.* flētus fundo, cieo, dūco, in ămāro lūmĭna flētus solvo.
flētus, a, um. *opłakany.* beweint, betrauret.
flētus, us, m. *Płacz.* das Weinen. *syn.* lăchrȳmæ, lāmenta, luctus, gĕmitus, questus.
fletus cieo, excito. *rozrzewniam.* weinend machen.
fletibus aliquem prosequor. *opłakiwam kogo.* einen beweinen.
flexābŭlum, flexĭbŭlum, i, n. *Nakrzywiaczka.* eine Kneipzange.
flexănĭmo, as. sub *nachylam.* vide flecto.
flexănĭmus, a, um. sub *Namawiacz.* das die Herzen bewegt.
flexanima oratiō. *wzruszaiąca Mowa.* Herzbewegende Rede.
flexĭbĭlis, flexĭlis, is, c. *gibki, powolny.* das sich biegen låßt.
flexĭbĭlitas, atis, f. *Gibkość.* die Biegsamkeit, Beweglichkeit.
flexĭlŏquus, a, um. *Wykrętarz, &* sub *mowa trudna.* zweifelhaft.

flexio

flexio, onis, f. *Nachylanie, Przeginanie, Krążenie, Zakręt, Ustąpienie* ı. Biegung, Krümme, Umweg, krumme Ausflucht.

flexiones modorum & vocis, flexiones molliores in cantu. *Wycwerki, Wybiegi, Wytworność w Spiewaniu.* Aenderung der Stimme.

flexipes, pĕdis, o. *krzywonogi.* krummfüßig.

flexumines, um, m. sub *Halabartnik.* Römische Ritter.

flexuōsa, orum, n. *Krzywość.* Krümme.

flexuōsē. *krzywo.* krumm.

flexuōsus, a, um. *krzywy, kręcący fię.* biegsam, das wohl zu biegen ist, krumm.

flexūra, æ, f. *Nagięcie, Zakręt, Krzywość.* Krümmung, Biegung.

flexus, a, um. *nagięty, nakrzywiony.* gebogen, gekrümmt.

flexus, us, m. *Krzywość, Nachylenie, Przeginanie, Uchylenie, Zginanie, Ustąpienie* ı. *Zakręt, Schyłek, Gibkość, Gest Oratorski, Zawrot, Uwrot, Nagięcie, Kres zawodniczy do ktorego* &c. Krümme, Biegung. *syn.* sĭnus, gȳrus, spīra, circuĭtus.

flexus capillorum. *Przedział na Głowie.*

flictim. *uderzaiąc się*, sub *uderzam co.* mit Streichen.

flictus, us, m. *Uderzenie* ı. ein Streich. *vide* ictus.

fligo, is. *uderzam o ziemię, uderzam się o co, obalam kogo, wniwecz obracam, uderzyć w się, biię pieniądze.* schlagen.

FLO

Flo, as. *dmucham* ı. *wieię* ı. *leię, topię.* blasen, wehen, gießen, schmelzen. *syn.* spīro, aspīro.

flo vitra. *szkło robić w Hucie.* Gläser blasen.

floccĭdus, floccōsus, a, um. *Kosmaty.* voll Flocken, flockicht.

floccĭfăcio, floccĭpendo, is. *gardzę.* verachten, wenig achten, gering schätzen. *vide* contemno.

floccŭlus, i, m. *Kosmek*, sub *Kosm.* ein Flöcklein.

floccus, i, m. *Kosm, Frasżka* ı. Flocke, Scheerwolle, ein Fäschen, das auf die Kleider fällt.

flŏces, um, f. à flox. *Drożdże* ı. *Wytłoczyny.* Tresterwein, lauer.

floces bibere. *Zmindak.* Tresterwein trinken.

flōra, æ, f. sub *Kwiatkowy.* Göttinn der Blumen. *syn.* Chlōris, Laurentia, Zĕphȳridis. *epith.* jūcunda, ŏdōrifĕra, bĕnigna, vĕnusta. *phr.* Zĕphȳri pulcherrima conjux.

flōrālia, ium, n. flōrālitiæ feriæ. sub *Kwiatkowy*, & sub *Krzyżowe dni, Kwietnia Niedziela, Ogród, Zielnik* ı. *Migsopust.* ein Fest zu Ehren der Flora oder Blümengöttinn.

flōrens, entis, o. *sławny, żołtoczerwony, kwitnący.* blühend, berühmt, herrlich.

florens honoribus. *okazały.* der im Ansehen ist.

flōreo, es, flōresco, is. *kwitnę, słynę, płużę.* blühen, anfangen zu blühen, berühmt seyn.

flores serti. *Wieniec* ı. ein Blumenkranz.

flōreus, a, um. *kwiatkowy, żołtoczerwony.* von Blumen.

flōrĭdŭlus, flōrĭdus, a, um. *kwitnący, krasny, wesoły* ı. *z. żołty, kwiatkowy, upstrzony*, & sub *farba iasna.* blühend, grün,

grün, von Blumen gemacht, lieblich, schön, frisch.
florida ætas. *Młodość.* die Jugend.
florifer, era, erum. *Kwietny.* das Blumen trägt.
florifertum, i, n. sub *Pierwiastki.* ein Festtag bey den heydnischen Römern, an welchem die ersten Früchte vom Getraide mit Blumen geopfert wurden.
floris extincti, flore obsoleto. sub *Starzec.* ein Greis.
florilegus, a, um. sub *kwiat obrywam.* der Blumen sammlet.
florulentus, *florus*, a, um. *kwitnący, kwietny, żółty, żółtoczerwony.* voll Blumen, Blumenreich.
florus, i, m. *Konik Ptak, Żołna.*
flos, oris, m. *Kwiat, Treść, Wybór.* eine Blume, Blüthe, der Kern, das beste an einem Dinge.
flos, ævi, ætatis. *Młodzieństwo.* die blühende Jugend.
flos æris. *Gryszpan, mosiężna treść.* Grünspan.
flos calcis, gypsi, marmoris. *Tynk 1.*
flos farinæ, tritici. *Mąka pszeniczna 1.*
flos lactis. *Smietana.* Milchram, Rohm.
flos Nobilitatis. *Wybór Szlachty.* der auserlesene Adel.
flos Poëtarum, Equitum &c. *Przedni 1.* der beste Poet, Ritter.
flos pratensis. *Belweder 2.*
flos & robur civium. *pierwszy Obywatel.* der Kern von guter Bürgerschaft.
flos vini. *Wino przednie.* guter, alter Wein.
flos virginei pudoris. *Dziewictwo.* die Jungfrauschaft.
in ipso flore regni. *w naylepszym Stanie Państwa.* im besten Flor und Zustand des Reichs.

flosculus, i, m. *Kwiatek*, sub *Kwiat.* ein Blümlein.

FLU

Fluctĭculus, i, m. sub *Wał 6*, eine kleine Welle.
fluctifrăgus, a, um. *wełnołomny*, sub *wełnisty 2.* das die Wellen zerschlägt.
fluctivăgus, a, um. *wełnisty*, & sub *Pływacz.* der auf den Wellen schwebt.
flucto, as. *pływam 2.* schwimmen.
fluctuātim. *z wałem, szumno*, & sub *pływam fig.* wankend, schwankend.
fluctuātio, onis, f. *Chełbanie, Chichiewanie, Rzucanie 3. Glukanie, Wątpienie.* Schwebung, Schwankung, Wankelmüthigkeit, Zweifelhaftigkeit.
fluctuo, as, fluctuor, aris. *chwieję się 1. pływam po wierzchu, chełba się, wątpię.* ungestüm seyn, Wellen machen oder treiben, hin und her wanken, in Zweifel seyn. *syn.* æstuo, undo, & fluctibus, æstu luctor, ăgitor, impellor, undis innăto. *vel metaph.* dubito, văcillo, titubo.
fluctus, us, m. *Wał na wodzie, Zamieszanie, Tłum.* Welle Fluth, Ungestümigkeit. große Menge. *syn.* Aestus. *phr.* spūmōsæ impĕtus undæ, ingens mōtus ăquārum, unda tŭmens, resonans immenso murmŭre fluctus; obruerat tŭmŭlos insāna licentia ponti. *vid.* Tempestas.
fluctus decimi, decumani. *Nawałności morska.* große Wellen.
fluctibus jactari. *tonąć.* in Wassersgefahr seyn.
fluctus curarum. *wielkie Troskliwości.* viele und große Sorgen.
fluens, entis, o. *płynący, obwisły.* fließend, flue-

fluenter. ciekącym sposobem, rzadko 3. fließend wie ein Fluß.
fluentia, æ, f. *Cieczenie*, *Mowność*. das Fließen, die Flüßigkeit einer Rede.
fluentĭsŏnus, a, um. *szumiący*. rauschend, tobend.
fluentum, i, n. *Strumień* 1. *Potok*. ein Fluß, fließendes Wasser, Bach. *syn.* fluvius, flumen, amnis.
fluĭdus, a, um. *ciekący* 1. *rzadki* 1. *nietęgi*, *słaby*, *obwisły*. flüßig, weich, zart, schwach, matt, kraftlos. *syn.* fluens, fluxus, liquidus, defluus.
fluit. *powodzi się*, *uchodzi*. von Statten gehen, es gelinget.
fluitans, antis, o. *powiewaiący się*. wankend, schwimmend.
fluĭtanter. *ciekącym sposobem*. fließend, schwimmend.
fluĭto, as. *pływam po wierzchu*, *trzepotam się*. hin und her fließen, wanken, zweifeln, schwimmen. *syn.* fluctuo, undo.
flūmen, ĭnis, n. *Rzeka*, *Cieczenie* 1. *Kapanie* 2. *Pąd*, *Obfitość*. ein Fluß, Strom, Bach. *syn.* fluvius, amnis, fluentum.
flumen hibernum. *Potok* 1.
flumine adverso. *pod wodę*. wider den Strohm.
flūmentānus, *flūmĭneus*, *flūmĭnosus*, a, um. *rzeczny*. aus dem Fluß, zum Fluß gehörig, rinnend, fließend, voller Flüsse, Flußreich.
fluo, is. *ciekę* 1. *opływam*, *pochodzę zkąd*, *płynę* 3. *upuszczam* 1. *niszczeię*, *uchodzi* 2. *pluszczy*, *upadam* 2. fließen, rinnen, im vollen Strom gehen, herrühren, herkommen, vergehen, abfallen, wollüstig seyn. *syn.* defluo, labor, decurro.
fluo luxu, mollĭtiâ. *rospuszczam się*. in Wollust und Ueppigkeit leben.
fluor, oris, m. *Cieczenie* 1. das Fließen, der Durchfall.
flustra, orum, n. *morskie Uspokoienie*. Meerstille.
fluta, æ, f. *Węgorz morski*, & sub *Trzcina*. ein Meeraal.
flūto, as. *trzepotam się*, *ruszam się*, *pływam* 2. oft fließen. *vide* fluito.
flūtus, a, um. *pływaiący*, sub *Pław* 1.
flŭvia, æ, f. *vide* fluvius.
flŭviālis, is, c. flŭviātĭcus, a, um. flŭviātĭlis, is, c. *rzeczny*. vom Fluß, aus dem Fluß. *syn.* āquātĭcus.
flŭviātus, a, um. *moczony*, *fladrowaty*, & sub *żyłowate Drzewo*. gewässert, mürbe gemacht.
flŭvĭdus, a, um. *ciekący* 1. *rzadki* 1. flüßig. *vide* fluĭdus.
flŭvius, i, m. *Rzeka*. ein Fluß. *syn.* flūmen, amnis, fluentum, torrens, rīvus.
flŭvius, a, um. *rzeczny*. fließend.
fluxè. *obficie*, *ciekącym sposobem*. überflüßig, weitläuftig.
fluxĭlis, fluxibilis, is, c. *vide* fluxus.
fluxio, onis, f. *Cieczenie* 1. 2. das Fließen.
fluxio oculorum. *Oczu płynienie*. Augenflüsse.
fluxuōsus, a, um. *ciekący* 1. flüßig.
fluxūra, æ, f. *Cieczenie* 1. das Fließen.
fluxus, a, um. *ciekący* 1. 2. *niestateczny*, *nietrwały*. flüßig, veränderlich, vergänglich, lüderlich, weit.
fluxa vestis. *Szata długa*. ein langes weites Kleid.
fluxus, us, m. *Cieczenie* 2. das Fließen, ein Fluß.

F O

Fŏba, æ, f. gr. *Pierżyſko.*

fŏcāle, is, n. *Lentwał, Kołnierz.* ein Eiſen, damit man das Haar kräuſelt; das Waldrecht, ſein Brennholz, ſo viel als man braucht, zu hauen; ein Feuerzeug, eine Küchenſchürze.

fŏcālia, ium, n. *Krezy.*

fŏcāneus, a, um. *gardłowy.* von Rebenſchoſſen.

fŏcāria, æ, f. *Kucharka, Nałożnica.* eine Köchinn, Küchenmagd, Beyſchläferinn.

fŏcārius, ii, m. *Piecuch, Kucharz, Stróż domowy.* ein Koch, Rauchbube.

fŏcārius, a, um. *Kuchenny.* das zur Herdſtatt dienet.

focarius panis. *Podpłomyk.*

fŏcillātio, onis, f. *Naparzanie, Zagrzewanie.* die Erquickung, Erwärmung, Stärkung.

fŏcillātor, oris, m. *Zagrzewacz.* ein Erquicker, Erwärmer.

fŏcillo, as, focillor, aris, fŏcŭlo, as. à foco. *ciepło co chowam, zagrzewam, posilam ſię.* erquicken, erwärmen, ſtärken.

fŏcillo, as, à fauce. *dawię.* den Hals verbinden.

fŏcŭla, orum, n. *Pokarm, drzewka ſuche.* Nahrung des Feuers.

fŏcŭlor, aris. *warzę 1.* kochen, wärmen.

fŏcŭlum, i, n. *Komin, Kominek.* Camin.

fŏcŭlus, i, m. *Fajerka 1, 2, Ogniſko.* ein kleiner Heerd oder Camin, Feuerſtüblein, Glutpfanne, Kohlpfanne, Wärmflaſche.

fŏcus, i, m. *Ogniſko, Komin 2.* Heerd, Feuerſtatt, Camin. *ſyn.* cămīnus.

fŏdĭco, as. *ſturſam, trącam kogo, ſzczypię 4. trapi mię.* grübeln, graben, ſticheln, beißen, ſtoßen, wehe thun, bekümmert machen, Stichelworte geben, kränken.

fŏdīna, æ, f. *Góra Kruſzcowa.* Erzgrube.

fodina argenti &c. *Góry 2.* Silberbergwerk.

fŏdio, is, fŏdo, as. *kopam, kolę 1. ſturſam, trącam kogo.* graben, ſtechen. *ſyn.* fŏdĭco, effŏdio, *vel* excăvo, perfŏro.

FOE

Fœcialis, *lege* fecialis, *ſic* fecundus &c.

fœdātio, onis, f. *Poſzpecenie, Zesromocenie.* Beſudelung, Beflecfung.

fœdātor, oris, m. *Sromociciel.* Beſudeler, Bemackler.

fœdè. *brzydko, ſprośnie, ſromotnie, okrutnie.* ſchändlich, unfläthig, garſtig, greulich, häßlich.

fœdĕrātio, onis, f. *Sprzymierzenie.* Verbindung, Allianz, Stiftung des Bundes.

fœdĕrātus, a, um. fœdere junctus, obligatus, ſociatus. *ſprzymierzony.* verbunden, alliirt, ein Bundsgenoß.

fœdĕro, as, fœdĕror, aris. *Przymierz czynię, ſtanowię 1. ſprzyſięgam ſię.* verbinden, durch einen Bund vereinigen, alliiren, Allianz ſchließen.

fœdĭfrăgus, a, um, & i, m. *Przymierz gwałciciel, Zbieg 2.* Bundbrüchig, meyneydig, ein Bundbrüchiger.

fœdĭtas, atis, f. *Sproſność, Szpetność, Smród.* Häßlichkeit, Schande, Abſcheulichkeit, ein greulicher Geruch, Geſtank.

fœdo, as. *ſzpecę, gwałcę, łżę 2. krwawię, porażam, zgwałcić, zmazać* & ſu

& sub *pyplę.* besudeln, verunreinigen, beflecken, dem ekeln. *syn.* măcŭlo, inquĭno, coinquĭno.
fœdus, a, um. *sprosny, szpetny, plugawy nieczysty, brzydki, okrutny.* häßlich, garstig, greulich, schändlich. *syn.* fœdātus, sordĭdus, turpis, obscœnus.
fœdus, i, m. *Koziel* 2.
fœdus, eris, n. *Przymierze.* Bund, Bündniß, Allianz, Vertrag, Verbindung, Vereinigung. *syn.* Pactum, pactio, concordia.
fœdus conjugale, fœdus tori. *Slub Małżeński.* das Eheband.
fœlix *vide* felix.
fœmina, fœneror, fœnum. *vide* femina, feneror, fenum.
fœteo, es. *śmierdzę.* stinken, übel riechen. *syn.* pūteo, mălĕ, grăvĭter, ŏleo, rĕdŏleo, spīro, fœtĭdum ŏdōrem mitto, afflo, exhālo, aspīro.
fœtĭdĭtas, atis, f. *Smród.* der Gestank. *vide* fœtor.
fœtĭdus, *fœtŭlentus*, a, um. *śmierdzący.* stinkend. *syn.* pūtidus, fœtens, mālè ŏlens.
fœto, fœtus, &c. *vide* feto &c.
fœtor, oris, m. *Smród.* Gestank, übler Geruch. *syn* pūtor, mĕphĭtis.
fœtūtinæ, arum, f. *smrodliwe mieysce.* stinkende Oerter.

FOL

Fŏliāceus, a, um. *liściany.* wie Blätter, aus Blättern gemacht.
fŏliātum, i, n. *Nardowy Oleiek.* eine Gattung Salbe zum Schminken.
fŏliātūra, æ, f. *Liscia Kształt.* Blätterart.
fŏliātus, fŏliōsus, a, um. *liścisty.* geblättert, mit Blättern, voll Blätter.
fŏlium, ii, n. *List Drzew, Ziół, Nać, Narda, Karta* 2. ein Blatt.
folia arbor agit, mittit. *rozwiia się.*
follĭco, as. *dmucham* 1. *sapam.* Wind fangen, pauschen.
follĭcŭlāre, is, n. sub *Wiosła Rękoieść.* ein Theil von dem Ruder, so mit Leder umwunden ist.
follĭcŭlāris, is, c. *wiosłowy.* follicularis vita. *nędzne życie.* elendes Ruderleben.
follĭcŭlus, i, m. follĭcŭlum, i, n. *Mieszek* 1. *Skórka* 2. *Łupina, Piła* 2. *Strąk* 1. 2. *Jądrek Skórka, Gałuzka, Ciało* 1. ein ledernes Säcklein, Reittasche, Ranze, Hülse an den Früchten, Traubenbeerhäutlein, ein aufgeblasener Balg.
follis, is, m. *Miech skórzany, Mieszek pieniężny, Pęcherz* 3. *Piła* 2. *Pieniądz, Wezgłowie.* ein Säcklein, Beutel, Tasche, Blasbalg, Ballon.
follĭtim. *workami.* Sack- oder Beutelweise.
follĭtus, a, um. *pieniężny.* der viel Beutel Geldes hat.

FOM FON

Fōmentātio, onis, f. fōmentum, i, n. *Naparzanie* 1. 2. *zagrzewaiąca Rzecz.* Wärmung, Erquickung, warmer Ueberschlag, Trost, Labung, Milderung, Linderung.
fōmento, as. *zagrzewam.* wärmen.
fōmes, itis, m. *Podnieta, Pobudka* 1. *Proch* 2. *Wiór, Trzaska,* & sub *Zagiew.* Zunder, allerley das gut ist Feuer zu erhalten oder anzuzünden; Anreitzung.

fons, fontis, m. *Zrzódło, Początek* 1. 3. Brunn, Brunnquell, Ursprung. *syn.* lätex, fluentum.
fons inclusus. *Studnia* 2. ein Brunn.
fons jugis, perennis, vivus. *Zrzódło.* ein Brunnquell.
fons muscosus. *Zrzódlisko.*
fons surgens. *Zdróy.*
fontānālia, ium, & orum, n. sub *Zdroiowy.* Brunnenfest.
fontānālis, fontinalis, is, c. fontānus, a, um. *zrzódlny, zdrołowy.* aus dem Brunnen, vom Brunnen.
fontĭcŭlus, i, m. *Zrzódełko.* ein Brünnlein.
fontĭgĕnus, a, um. *z Zrzódła pochodzący.* aus einem Brunnen entsprossen.

FOR

Fōra, n. plur. sub *Tłokarnia, Chodzenie* 3. vide *forum.*
fōrābĭlis, is, c. *łacny do przebicia.* leicht zu bohren.
fōrāgo, inis, f. *Przedziałnica.* ein Faden, damit die Weiber ihr Tagwerk abzutheilen pflegen.
fōrāmen, inis, n. *Dziura.* ein Loch. *syn.* meātus, antrum, rīma, fissūra.
foramina invisibilia. *Dziurki* 1.
fōrāmĭnatus, a, um. *przedziurawiony.* durchlöchert, durchbohrt.
fōrāmĭno, as. *dziurawię.* durchlöchern, ein Loch machen.
fōrāmĭnōsus, a, um. *dziurawy.* löcherícht, voller Löcher.
fōrāneus, a, um. *obcy.* ein Fremder.
fōrās. *na Dwór, precz ztąd,* hinaus, heraus.
foras fieri. sub *wyrzucam* 5. austreiben.
exi foras. *idź precz.* packe dich hinaus.
fōrātus, us, m. *Wiercenie.* die Durchbohrung.
forba, forbea, æ, f. *Pokarm.* gewisse Art Speise, welche so heiß, als man sie erleiden konnte, gegessen werden mußte.
forceps, ipis, m. & f. *Kleszcze* 1. *Kleszczyki, Obcęgi, Nożyce.* Feuerzange, Schmiedezange. *syn.* forfex.
forcipes denticulati. *Nożyce rakowe.* Krebsscheeren.
forcillo, as. *uwłaczam komu.* schwächen, vermindern, verkleinern.
forcĭpĭcŭla, æ, f. sub *Obcęgi.*
forctis, sub *dobry, mocny.*
forda, æ, f. *cielna.* trächtige Kuh, Kälberkuh.
fordicīdia, orum, n. *była uroczystość u Pogan, kiedy cielne krowy na ofiarę zabito.* ein Fest, da man tragende Kühe opferte.
fōre. sub *będzie.* seyn werden.
fōrensia, ium. *Targowe.* Markttage.
fōrensis, is, c. *rynkowy, prawny, sądowny.* gerichtlich, das zum Gericht oder Markt gehörig.
fōres, ium, f. *Drzwi* 3. eine Thüre. *syn.* jānua, ostia, ădĭtus, vestĭbŭlum, līmen.
fōresta, æ, f. *fōrestum*, i, n. B. *Obora* 2.
fōrestālia, ium. B. sub *Oborne.*
forfex, icis, f. *Nożyce, zębne Kleszczyki* eine Scheere. *syn.* forceps.
forfĭcŭla, æ, f. *Nożyczki.* kleines Scheerlein, Zänglein.
forficulæ hæ. *Kleszczyki* 1.
fōri, orum, m. *Grządka, Chodzenie* 3 & sub *Dziwowisko.* Gänge im Schiff, die Gänge oder Bänke im Opern oder Comödienhäusern, oder in Lustgärten.

fŏria, orum, n. *Gnóy 1.* dünner Koth, Durchlauf, Durchbruch.
fŏrĭca, æ, f. *Wychód 2.* ein Abtrittsort, heimliches Gemach, Privet.
fŏrĭcārius, ii, m. *Prywetnik.* ein Privetråumer.
fŏrĭcŭla, æ, f. *Drzwiczki, Błona w Oknie, Kwatera w Oknie.* ein Thürlein, Fensterladen.
fŏrinsĕcus. *z dworu, z wierzchu.* von außenher, außerhalb.
fŏrio, as. *wypróżniam się.* ausleeren, ausschütten, die Nothdurft verrichten.
fŏriŏlus, i, m. *Plugawiec, Smród 3.* der Durchbruch hat.
fŏris, is, f. *Drzwi 3.* eine Thüre.
fŏris, adverb. *z dworu, nie doma.* draussen, außerhalb, nicht daheim.
foris est. *niemasz 1.* nicht daheim seyn.

FORM

Forma, æ, f. *Kształt, Obraz 1. Postać, Podobieństwo 3. Twarz 1. Model 1. Forma 3. Twarzy Kształt, Twarzność, Figury 2. Litery Drukarskie, Kopyto u Szewca, Mony Kształt, Uroda, Tworzydło, Rama 2. Postępek prawny, Widok 5.* Art, Form, äußerliche Gestalt eines Dinges, die Leibesgestalt, Schönheit, Bildung, Abriß, Modell, Muster, Schuhmacherleisten, Münzstempel, Schifflein der Schriftsetzer in der Buchdruckerey. *syn.* figūra, effigies, imago, *vel* exemplar, tўpus, *vel* pulchritūdo, vĕnustas, dĕcor, spĕcies.
forma ab exemplari sumpta. *Konterfekt.*
formābilis, is, c. *do wyobrażenia zdolny.* das in eine Gestalt oder Bildung zu bringen ist.
formāceus, a, um. *gliniany.* leimern.
formaceus paries. *Lepianka, Sciana lepiona.* eine leimerne Wand.
formālis, is, c. *formalny, właściwy.* förmlich, gehörig, umständlich.
formalis Epistola, formata epistola. *Formaty, List powszechny.*
formāmentum, i, n. *Formowanie, Kształt.* Bild, Bildung, Form, Gestaltung.
formaster, stri, m. *piękny.*
formātio, onis, f. *vide* formatura.
formatium, formatum, i, n. *vide* formaceus paries.
formator, oris, m. *Nauczyciel, Pedagog.* ein Formirer, Gestalter, Lehrmeister.
formātūra, æ, f. *Kształt, Formowanie, Twarzy Kształt.* die Formirung, Bildung, Gestaltung.
formātus, a, um. *wykształtowany, formowany.* gebildet, gestaltet, abgerichtet.
formella, æ, f. *Gomółka.* eine kleine Forme.
formīca, æ, f. *Mrówka.* eine Ameise.
formīcarum agmen, classis. *Mrowisko.* ein Ameisenhaufen.
formīcans, verminans pulsus. *Puls zły.* schwacher Puls.
formīcātio, onis, f. *Tarnienie,* & sub *Mrowisko.*
formicationem sentio. *tarnę.*
formīcīnus, a, um. *mrówczany.* langsam wie eine Ameise.
formīcipes. sub *Obcęgi,* & *winniczne roszty.* Zangen.
formīcōsus, a, um. *mrówisty.* voll Ameisen.
formīcŭla, æ, f. *Mrówka.* ein Ameislein.
formīdābilis, is, c. *straszliwy.* erschrecklich, fürchterlich, entsetzlich. *syn.* trĕmendus, terribilis, horribilis, horrendus,

rendus, formīdandus, tĭmendus, mĕtuendus.

formīdāmen, inis, n. *Strach nocny.* ein Gespenst.

formīdātio, onis, f. *vide* formīdo.

formīdātus, a, um. *straszliwy.* der gefürchtet wird.

formīdo, inis, f. *Boiaźń, Strach 1. Strąszydło 1.* Furcht, Schrecken, Furchtsamkeit. *syn.* păvor, mĕtus, tĭmor, trĕmor, horror.

formīdo, as. *boię się 1.* fürchten, Furcht oder Scheu haben. *syn.* mĕtuo, tĭmeo, păveo.

formīdōlōsē. *straszliwie.* erschrecklich.

formīdōlōsus, a, um. *straszliwy, boiaźliwy.* erschrecklich, furchtsam. *syn.* tĭmendus, trĕmendus, tĭmidus, păvidus.

formīdus, a, um. *ciepły 1.* warm.

formio, onis, m. *vide* Phormio.

formo, as. *formuię, tworzę, ryię 2. przekować, uczę, przyuczam, wymawiam 3.* gestalten, bilden, machen, zurichten, eine Form oder Gestalt geben, in ein Geschicke bringen, unterweisen, unterrichten. *syn.* efformo, fingo, effingo, fĭgūro.

formōsē. *pięknie, kształtnie.* fein, hübsch, schön, zierlich.

formōsĭtas, atis, f. *Piękność.* Schönheit. *syn.* pulchrĭtūdo.

formōsŭlus, a, um. *galant.* etwas schön.

formōsus, a, um. *krasny, piękny.* schön, hübsch, wohlgestalt. *syn.* pulcher, dĕcōrus, vĕnustus.

formūcăpes, um, f. *vide formicipes.*

formŭla, æ, f. *Wizerunek, Kopyto u Szewca, Kształt, Pozew, Postępek prawny, Sprawa 6. Umowa, Ser, Gomółka, Krasa.* kleine Schönheit, Gestalt, Form, Vorschrift, Muster, Weise, Manier und Gestalt, darnach man ein Ding machen soll.

formulam alicui scribo, intendo. *pozywam 1.*

formŭlārius, ii, m. formularum cantor. *Praktyk podły.* ein Schreiber, der allerhand Formulare hat.

formum, i, n. sub *Obcęgi.*

formus, a, um. *biegły.* warm.

fornăcālia, ium, n. sub *Piec 3.* Kuchenfest.

fornăcārius, ii, m. *Piecuch, Piekarz.* ein Stubenheitzer, Einheitzer.

fornăcātor, oris, m. *Piecuch.* ein Badknecht, der die Oefen heitzet.

fornăceus, a, um. *piecowy, nakształt Pieca.* wie ein Ofen gemacht.

fornaceus paries. *Lepianka.* eine leimerne Wand.

fornăcŭla, æ, f. *Piecyk, Podszczuwacz.* ein Oefelein.

fornax, ācis, f. *Piec 1. 2. 3.* ein Ofen.

fornax fusoria. *Piec 1.* ein Schmelzofen.

fornĭcāria, æ, f. *Kurwa.* eine Hure.

fornĭcārius, ii, m. *Piecuch, Budkarz, Sklepowy, Porubnik.* ein Krämer, der unter einem Schwibbogen feil hat, ein Hurer, Hurenwirth.

fornĭcātio, onis, f. *Sklepienie 1. Sklep, Porubstwo.* ein Schwibbogen, gewölbter Bau, Wölbung, Hurerey.

fornĭcātor, oris, m. vide *fornicarius.*

fornĭcātrix, īcis, f. vide *fornicaria.*

fornĭcātus, a, um. *sklepiony.* gewölbt, gekrümmt.

fornĭco, as. *sklepię.* wölben, Gewölbe oder Schwibbogen führen, krümmen. *syn.* cămĕro, arcuo.

fornĭ-

Weise,
ch man

pozy-

cantor.
der al-

Ka-

Piekarz.

in Bad-

tałt Pie-

e leimer-

zuwacz.

Ofen.
melzofen
hure.
Budkarz
mer, der
fell hat;

1. Sklep-
, gewölb-
).
rius.
ria.
gewölbt

Gewölb
krümme

form

ysge, e
2. 3.
farbe
ysginus
bicht.
ysitium
hyssopite
przyp

I in re
zum
icens. e
chany
verzag
cùbans
tus, p
eo, e
gardz
logien
liegen
zagha
nahmi
bo, p
et n
próżn
mit if
scio, is,
skam z
lam z
streue
prōjic
jactabun
skaig
werfe
rebigi

hysge, es, f. hysginum, i, n. *Szarłat 2. 3.* ein Gewächs, daraus Purpurfarbe gemacht wird.
hysgĭnus, a, um. *szarłatny.* purpurfarbicht.
hyſtium, ii, n. *Wątroba pieczona.*
hyſſōpītes, æ, m. *Izopek, Wino robione, przyprawne.* Jsopwein.
hyſſōpum, i, n. & us, i, f. *Izop.* Hysop, Jsop.
hyſtĕra, æ, f. *vide* uterus.
hyſtĕralgia, hyſtĕrica, æ, f. *Maruna.* Mutterweh, Mutteraufſtoßen, Mutteraufſteigen.
hyſtrĭchis, idis, f. *Bicz.*
hyſtrix, icis, f. hyſtĕrĭcŭlus, i, m. *vide* hiſtrix.

I.

J A

I in rem malam. *idź do &c.* geh zum ꝛc.
ăcens, entis, o. *upadły, nędzny, zaniechany, nieochotny, chory.* liegend, verzagt, niedergeſchlagen, krank. *ſyn.* cŭbans, rĕcŭbans, hŭmi extenſus, ſtrātus, prōſtrātus, prōjectus.
jaceo, es. *leżę, choruię 1. Serce tracę, gardzą mną, nieochotny ieſtem, odłogiem leży, tanieię, prywatem być.* liegen, krank, unbekannt, verachtet, zaghaſt, wohlfeil, im Abgang, in Abnahme, todt ſeyn. *ſyn.* cŭbo, rĕcumbo, prōcumbo, ſternor, prōſternor.
jăcet. *nadzieię ſtracił, wzgardzony, próżny 3.* verlaſſen ſeyn, es iſt aus mit ihm.
jăcio, is, ĕre. *ciſkam 1. 2. rzucam 1. uciſkam 3. zarzucam Sieć, zrzucam, ſtrzelam 2. kładę.* werfen, legen, ausſtreuen, ausſprengen, gebähren. *ſyn.* prōjĭcio, jacto.
jactābundus, a, um, jactans, antis, o. *ciſkaiący, rzucaiący, chełpliwy.* Wellen werfend, ungeſtüm, prahlend, ruhmredig, ruhmſüchtig. *ſyn.* faſtuōſus.
jactanter, jactantius. *chełpliwie, wyſławnie.* prächtig, mit Ruhm, prahlerhaftig.
jactantia, æ, f. *Pakazowanie ſię, Chełpienie ſię, Pycha.* Ruhmredigkeit. *ſyn.* jactātio, oſtentātio, faſtus, ſŭperbia.
jactātio, onis, f. *Chełpienie ſię, Mowa nadęta, Rzucanie 2. 3. Pokazowanie ſię.* Regung, Bewegung, das Schütteln, Ruhmredigkeit, Prahlerey, Ehrgeitz.
jactātor, oris, m. *Chełpliwy.* ein Prahler, Ruhmrediger, Großſprecher.
jactatur. *powiadaią, rzucaią.* es wird geredet, geplaget werden.
jactātus, a, um. & us, m. *vide* jactus.
jactito & jacto, as. *rzucam 1. ciſkam 1. miecę, ſzamocę, uciſkam 3. chełpię ſię.* werfen, oft werfen, hin und her werfen, ſchütteln, prahlen, ſich rühmen. *ſyn.* oſtento, prædico, glōrior, *vel* jăcio, vibro.
jacto ridicula. *ſzydzę.* Scherzworte reden.
jactūra, æ, f. *Szkoda.* Auswurf oder Verluſt, Schade, Einbuße der Güther auf dem Meer, wann man bey entſtande-

denem Sturm das Schiff erleichtern muß; allerley Verlust, Schaden. *syn.* damnum.

jactus, a, um. *rzucony.* geworfen, gelegt, gesetzt, hin und her getrieben.

jactus, us, m. *Rzucanie 3. Pocisk 1. Strzelanie, Zarzucenie Sieci, Toń, Cisnienie.* ein Wurf, Schuß, Fischfang, Fischzug.

jactus fulminis. *Piorun, Grom.* Strahl, Streich.

jăcŭlābĭlis, is, c. *pociskowy.* das sich werfen läßt.

jăcŭlātio. onis, f. jăcŭlāmen, inis. *jaculamentum*, i, n. *Rzucanie, Strzelanie.* das Schießen, werfen. *syn.* jactus.

jăcŭlātor, oris, m. *Ciskacz, Zolnierz pociskowy, Rybak, Strzelec 1.* ein Schütz.

jăcŭlātōrius, a, um. *strzelczy.* zum Schiessen gehörig.

jaculatorius campus. *Strzelnica.* Schießplatz, Schießgraben.

jaculatoriæ preces. *natężone krótkie modlitewki.* Stoßgebethlein.

jăcŭlātrix, icis, f. *Strzelniczka.* eine Schießerinn.

jăcŭlo, as, jăcŭlor, aris. *strzelam 1. ciskam, Piorun biie.* schießen, werfen. *syn.* jăcio, vĭbro, jăcŭlum mitto.

jăcŭlum, i, n. *Pocisk 2. Strzała 1. Wiercierz.* Wurfpfeil, Wurfspieß, Wurfgeern, Geschoß, Pfeil, Wurf. *syn.* tēlum, spīcŭlum, missĭle pīlum, săgitta.

jăcŭlus, i, m. *Strzelec Wąż.* eine Schießschlange, die wie ein Pfeil von den Bäumen herab schießt.

jam. *już, zaraz.* itzund, bald.

jam tum. *już wtedy.* schon dazumal, schon damals.

jam diu, jam dudum, jam pridem, olim *już dawno.* schon lange, vor langem, schon längst.

jam tandem. *iuż tedy, iuż też.* nur einmal.

jam jam. *zaraz.* alsbald, ohne Verzug, gerad itzt.

jāna, æ, f. *Księżyc.* der Mond. *syn.* lūna.

jānĭtor, oris, jāneus, ei, m. *Odźwierny.* ein Thürhüter, Pfortner.

jānĭtrix, īcis, f. *Drzwi pilnuiąca, Fortyanka.* Thürhüterinn, Pfortnerinn.

janthĭnum, i, n. janthina purpura. *Szarłat 4.* eine Art von Purpur oder violblauer Farbe.

janthĭnus, a, um. *brunatny, fiołkowy.* violblau. *syn.* viŏlāceus.

janthon, i, n. *Kwiat purpurowy.* eine purpurfarbne Blume.

jānua, æ, f. *Drzwi 2. 3. Powód 1. Przystęp 2.* eine Thüre, Pforte, Thor, der Eingang in ein Haus. *syn.* Porta, līmen.

janua animi. *Czoło.* die Stirn.

jānuārius, ii, m. & a, um. *Styczeń, Styczniowy.* der Jenner.

jāpyx, ȳgis, m. *Wiatr zachodniemu poboczny na północy.* der Nordwestwind. *syn.* eurus.

jālīŏne, es, f. *Powóy płotowy.* Windkraut.

jasmĭnum, i, n. jasme, es, f. *Jaźmin.* Jasmin.

jaspĭdeus, a, um. *Jaspisowy.* das eine Farbe hat, wie ein Jaspis.

jaspis, ĭdis, m. jaspŏnyx, ȳchis, m. *Jaspis, Turkus.* Jaspis, ein Edelgestein, ein Türkis.

jătrăliptes, æ, m. *Barwierz, Łaziębniki* ein Arzt, der mit Salben heilet.
jatraliptice, es, f. *Barwierstwo.* Salbarzeney.
jătrēum, i, n. *Podarek Lekarzowi.*
jatrus, i, m. *Lekarz.* ein Arzt.

I B

ibĕrica, æ, f. *scilicet* herba. *Janowiec.* das Kraut Gintern.
ibĕrĭcus, a, um. *ianowcowy.*
ibĕris, ĭdis, f. *Pieprzyca z.* Bilsenkraut, wilde Kresse.
ibĕrus piscis. *Jaszczur.*
ĭbex, ĭcis, m. f. *Koza dzika.* Steinbock.
ibi, ibi loci. *tam.* da, an dem Ort, daselbst.
ibĭdem. *tamże.* eben daselbst.
ībis, is, & ĭdis, f. *Bocian z.* ein Storch.
ibiscum. *lege* hibiscum.
īces, ium. plur. ab ix. *gr. Robacy winnicę psuiący.*
ĭchneumon, ŏnis, m. *gr. Osa, Wydra Egipska.* eine Egyptische Maus am Nilfluß.
ĭchnŏbătes, æ, m. *Ogar, Wyżeł.* ein Spührhund.
ĭchnŏgrăphia, æ, f. *Model gruntu.* der erste Entwurf, Grundriß, Grundlegung.
ĭchthyŏcolla, æ, f. *Karuk.* Mundleim, Fischleim, Hausenblase.
ĭchthyŏphăgus, i, m. *Ryboiad.* ein Fischfresser.
ichthyŏpōla, æ, m. *Rybami handluiący.* ein Fischhändler.
ichthyŏpōlium, ii, n. *Rynek rybny.* Fischmarkt.
ichthyŏthrŏphion, ichthyŏphŏtrion, ii, n. *Sadz rybny.* Fischweyher, Fischgehalter.

īco, is. *biię kogo, uderzam 1. postrzelić.* schlagen, treffen, stechen. *syn.* ferio, verbĕro, percŭtio, cædo, lædo.
īcon, onis, f. *gr. Obraz.* ein Bild, Abbildung. *syn.* ĭmăgo.
īcŏnĭcus, a, um. *wyraźny.* gebildet, abgemalet.
iconicum simulacrum, iconica statua. *Obraz żywy.* ein wohlgetroffenes Contrefait, ein Bildniß, das eigentlich gemacht ist, als wenn es lebte.
īcŏnismus, i, m. *Wyrażanie.* Vorstellung, Abdruck eines Bildnisses.
īcŏnium, ii, n. *Mincarska forma, Mennica.* Münze, ein Ort wo Geld gemünzet wird.
īcŏnŏclasta, æ, m. *Obrazoborca.* ein Bilderstürmer.
īcŏnŏlătra, æ, m. *Czciciel Obrazow.* ein Bilderverehrer.
īcŏnŏlătria, æ, f. *Czczenie Obrazow.* Bilderverehrung.
īcŏnŏmăchia, īcŏnŏclăsia, æ, f. *Obrazoborstwo.* das Stürmen der Bilder, Bilderstürmerey, Bilderkrieg, Streit wegen Anbetung der Bilder.
īcŏnŏmăchus, i, m. *vide* iconoclasta.
ictĕrias, æ, m. *gr. Kamień Zołtaczkę leczący.* sub *żołta choroba.* ein Stein, so zu vielen Krankheiten, sonderlich wider die Gelbsucht gut seyn soll.
ictĕrĭcus, a, um. *żołtą chorobę cierpiący.* gelbsüchtig.
ictĕrus, i, m. icteritia, æ, f. *żołta choroba, Zółtaczka, Wywielga.* Gelbsucht, Grünling ein Vogel.
ictis, ĭdis, f. *Łasica leśna.* ein Iltis.
ictis scythica. *Soból.*
ictus, a, um. *uderzony, pchnięty.* gestochen, getroffen.

ictum fœdus. *Przymierze uczynione.* gemachtes Bündniß.

ictus, us, m. *Uderzenie, Pocisk 1. Zamach, Pad, Puls, Sztych, Cięcie, Takt, Raz 2.* nomen, *Ukąszenie.* ein Streich, Wurf, Biß, Stich, Schlag, Stoß, Hieb. *syn.* percussio, percussus us, verber, plāga, vulnus.

ictu reflexo, oblīquo. *ukosem.* schief, schräg.

ictu uno. *do razu.* auf einmal.

īcuncŭla, æ, f. *Obrazek.* ein kleines Bild.

I D

Id. *to.* das. id agitur. *o to gra.*

id temporis. *o tey Dobie, tego czasu.* zu dieser Zeit. idque. *a to.* und zwar.

idcirco. *dlatego.* darum, derohalben.

idea, æ, f. *Kształt, Wyzerunek, Model 1.* Gestalt, Entwurf, Muster, Vorbild. *syn.* spĕcies, forma, fĭgūra, exemplar, imāgo.

ideālis, is, c. *wyzerunkowy.* entworfen.

īdem, eădem, ĭdem. *podobny, tenże, taż, toż.* eben derselbige.

īdem ætatis. *Rowiennik 1.* eines Alters.

idem ille. *Onże.*

idem ipse, idem iste. *tenże.*

īdentĭdem. *często 1.* immerfort, immerzu, nach und nach, allemal, eines übers ander.

ĭdeò, *vide* idcirco.

ĭdiŏgrăphum, i, n. *własna Ręka, Originał.* eigene Handschrift, das Original.

ĭdiŏgrăphus, a, um. *własną ręką pisany.* was mit eigener Hand geschrieben ist, eigenhändig.

idiōma, ătis, n. *Własność, Sposób mówienia albo mowy.* die Eigenschaft, Art einer Sprache.

ĭdiōta, æ, c. *nieuczony.* eine Privatperson, die kein Amt hat, ein schlechter, unverständiger, ungelehrter Mensch.

ĭdiōtĭcus, a, um. *prosty.* einfältig.

ĭdiōtismus, i, m. *Mowy iakiey własność.* absonderliche Redensart.

īdōlēum, idolium, ii, n. *Bałwochwalnia.* Götzenhaus.

īdōlŏlātra, idololatres, æ, m. *Bałwochwalca.* ein Götzendiener. *syn.* īdōlōrum cultor.

īdōlŏlātria, īdolomania, æ, f. *Bałwochwalstwo.* Götzendienst, Abgötterey. *syn.* īdōlōrum cultus, vĕnĕrātio, vāna sŭperstitio.

īdōlŏlātrĭcus, a, um. *bałwochwalski.* abgöttisch.

īdōlŏthȳsia, æ, f. īdōlŏthȳtum, i, n. *Ofiara Bałwochwalska.* Götzenopfer.

īdōlum, i, n. *Bałwan, Obłuda 2. Fantazya 2.* ein Götze, ein Bild. *syn.* simŭlācrum, fictus Deus.

ĭdōneè. *snadnie.* geschicklich, bequemlich. *syn.* aptè.

ĭdōneus, a, um. *godny 1. 2. sposobny, snadny, grzeczny, przystoyny.* geschickt, bequem, füglich, tüchtig, tauglich. *syn.* aptus, commŏdus, opportūnus, ūtilis.

īdus, uum. plur. f. *Dzień 7.* der funfzehnte oder dreyzehnte Tag im Monat.

J E

Jĕcĭnŏrōsus, a, um. *Wątroby chorob cierpiący.* Lebersüchtig.

jĕcĭnŏrārius, a, um. jĕcŏrālis, is, c. *do Wątroby należący.* zur Leber gehörig.

jĕcur, jĕcĭnoris, & jĕcŏris, n. *Wątroba, Mądrość.* die Leber, Klugheit. *syn.* hēpar.
jĕcuscŭlum, i, n. *Wątróbka* 1. ein Leberlein.
jējūnātio, onis, f. *vide* jejunium.
jējūnātor, oris, m. *Postnik.* der da fastet, ein Hungerleider.
jējūnè. *na czczo, słabo, niedbale.* nüchtern, schwach, schlecht, ohne Nachdruck.
jējūniōsus, a, um. *vide* jējūnus.
jējūnĭtas, ātis, f. *Czczość, Suchość.* Nüchterkeit, das Fasten, Mangel, Dürftigkeit.
jējūnium, ii, n. *Niejedzenie, Post* 1. Fasttag, das Fasten. *syn.* abstinentia.
jejunium quadragesimale. *wielki Post.* die vierzigtägige Fasten.
jējūno, as. *poszczę* 1. 2. fasten, hungern. *phr.* jējūnium servo, cĕlĕbro, cŏlo, appŏsĭtis abstinet ōra cibis, tĕnui cibo corpus attĕro, fămem tŏlĕrāre, nullos ōre cibos contingĕre, sŏlĭtas sibi nĕgāre dăpes.
jējūnus, a, um. *na czczo, głodny, czczy, suchy, niewymowny.* nüchtern, ungegessen, hungrig, ungeschmackt, leer, untüchtig, ungeschickt, dumm, unverständig, gering, schlecht, unvollkommen, mager, trocken. *syn.* fămēlĭcus.
jejuna oratio. *niesmaczna, nieprzyiemna mowa.* eine Rede ohne Saft und Kraft.
jentăcŭlum, i, n. *ientātio*, onis, f. *Sniadanie* 1. 2. Frühstück, Morgenbrod, das Frühstücken.
jentātor, oris, m. *Sniadanie iedzący.* der frühstücket.
jento, as. *Sniadam.* frühstücken. *phr.* jentācŭlum sūmo.
JESUS, u, m. *Zbawiciel.* Heiland, Seligmacher.

I G

ĭgĭtur. *więc* 1. *tedy* 1. *toć tedy.* darum, derowegen, demnach, nun, doch. *syn.* ergo, ideo, idcirco, quocirca, quapropter, proptĕrea.
ignārè, *vide* ignoranter.
ignārius, a, um. *ogień w sobie maiący.* das Feuer in sich hält.
ignārius lapis. *Krzemień.* ein Feuerstein.
ignārus, a, um. *ignāris*, is, c. *nie biegły, nie swiadom, nie wiedzący, nieumieiętny, nieznaiomy.* unwissend, unbekannt. *syn.* inscius, nescius, indoctus, impĕrītus. *phr.* nulla prædĭtus arte.
ignāvè, ignaviter. *gnuśno.* faul, träg, feig. *syn.* neglĭgenter.
ignāvesco, is. *gnuśnieię.* faul werden.
ignāvia, æ, ignāvitas, atis, f. *Gnuśność.* Faulheit, Trägheit. *syn.* inertia, dĕsĭdia, vĕcordia.
ignāvo, is, *ignāvio*, as. *leniwo czynię.* faul machen.
ignāvus, a, um. *gnuśny.* faul, träg, untüchtig, ungeschickt. *syn.* dĕses, vĕcors, iners, dĕsĭdiōsus, piger.
ĭgnes, ium. plur. m. *Feierwerk.* Feuerwerk.
ignescens, entis, o. igneus, a, um. *vide* ignitus.
ignesco, is. *goreię, pałam* 2. *gniewam się* 2. feurig oder glüend werden, entbrennen. *syn.* ardeo, ardesco, flăgro, exardesco, incendor, inflammor.

igniārium, ii, n. *Krzesiwo.* Feuerzeug. Zunder.

igniārius, a, um. *ogniowy.* zum Feuer gehörig, leicht Feuer fangend.

ignicŏlor, oris, o. *Farby ognistey.* feuerfarbig, feurig.

ignicŏlores nubes. *ogniste Chmury.* feurige Wolken.

ignicŭlus, i, m. *Ogień 1. Iskra.* ein Feuerlein, Anreitzung.

ignidus, a, um. *gorący.* hitzig, erhitzt.

ignĭfer, era, erum. *ignĭfluus*, a, um. *ogniowy, ognisty.* brennend, Feuer tragend, Feuer von sich gebend, mit Feuer wallend.

ignĭgĕna, æ, o. *ignĭgĕnus*, a, um. *Ognik.* vom Feuer gebohren.

ignis, is, m. *Ogień 1. 2. Miłość nieuczciwa, Gwiazda.* Feuer. *syn.* flamma, incendia, fāces, Vulcānus, Mulcĭber, rŏgus.

ignis fulmineus, cælestis. *Piorun.* der Blitz.

ignis græcus. *Ogień przyprawny.* ein Feuer so auch im Wasser brannte, und unauslöschlich war, welches die Griechen erfunden.

ignis lapideus. *Karbunkuł 2.* Carfunkelstein.

ignis sacer. *ogień piekielny.* die Ueberröthe, das Rothlauf.

ignis fatuus. *Latawiec.* Irrwisch, Irrlicht, ein feuriger Mann.

ignem submitto, injĭcio. *zapalam.* anzünden, anhetzen.

ignis ei in medullis ardet. *bardzo się zakochał.* er ist sehr verliebt.

ignĭspĭcium, ii, n. *Wieszczba z Ognia.* das Wahrsagen aus dem Feuer.

ignĭtābŭlum, i, n. *Faierka; Krzesiwo.* Feuer- oder Glutpfanne, Feuerzeug.

ignītus, a, um. *ognisty.* feurig, hitzig, glühend, entbrannt. *syn.* ignescens, igneus, flammeus, accensus, incensus, fervens, ardens, exardens, candens, ignifer, flammifer.

ignĭvăgus, a, um. *w Ogniu będący, biegący.* im Feuer schwebend.

ignĭvŏmus, a, um. *Ogień wyrzucaiący.* Feuerspeyend.

ignōbĭlis, is, c. *niesławny, nieznaczny, podły, nieszlachcic, Hultay.* unbekannt, unachtbar, gemein, schlecht, unedel. *syn.* ignōtus, hŭmilis, obscūrus, despectus, inglōrius, vīlis, abjectus. *phr.* infimæ plēbis hŏmo, procul visi obscurus, sanguis pārentum parvŭrum.

ignōbĭlĭtas, atis, f. *Podłość.* Unachtbarkeit des Geschlechts, unedle Geburt.

ignōbĭlĭter. *nieszlachetnie.* unadelich.

ignōmĭnia, æ, f. *Zelżywość.* Schande, Schmach, Unehre, Hohn, Spott, Schimpf. *syn.* infāmia, dēdĕcus, macŭla, lābes, prŏbrum.

ignōmĭniātus, a, um. *zelżony.* beschimpfet, geschändet.

ignōmĭniōse. *zelżywie.* schimpflich, schmählich.

ignōmĭniōsus, a, um. *obelżywy, zelżywy.* schändlich, schmählich, unehrlich, schimpflich.

ignōmĭnis, is, c. *niesławny.* unrühmlich.

ignōrābĭlis, is, c. *nieznaiomy.* unkenntlich, unbekanntlich.

ignōrans, antis, o. *niewiedzący.* unwissend.

ignōrābĭlĭter, ignōranter. *niewiadomie.* unbekanntlich, unwissend. *syn.* ignā-

ignōrantia, æ, ignōrātio, onis, f. *Niewiadomość, Nieumiejętność.* Unwissenheit, Unverstand, Unerfahrenheit. *syn.* inscitia, impĕrītia.

ignōrātus, a, um. *nieznaiomy.* unbekannt.

ignōro, as. *niewiem 1. nieumiem, nieznam.* nicht wissen, nicht kennen. *syn.* nescio.

ignoscendus, a, um. *odpuszczenia godny.* zu verzeihen.

ignoscens, entis, o. *łacny do Odpuszczenia.* zur Verzeihung geneigt.

ignoscentia, æ, f. *Odpuszczenie.* Verzeihung, Pardon, Zuguthaltung. *syn.* condōnātio.

ignoscĭbĭlis, is, c. *vide* ignoscendus.

ignoscibilis culpa. *Grzech powszedny.* eine läßliche Sünde.

ignosco, is. *odpuszczam, folguię.* übersehen, verzeihen, vergeben. *syn.* condōno, rĕmitto, plăcor.

ignōtus, a, um. *nieznaiomy, niewiadomy.* unbekannt. *syn.* ignārus, abditus, arcānus. *vel* ignōbilis.

I L

ĭle, is, n. ilia, ium. *Kiszka cienka.* das Gedärm, Eingeweid.

ilia ducens. *dychawiczny.*

ilia duco. *dyszę.* keichen.

ileos & ileus, i, m. *Gryzienie 2. Kolika 1.* die Darmgicht, Grimmen, Colic, gewisse Krankheit in den Gedärmen.

ilex, icis, f. *Więzożółd 1. & sub Jedlina.* eine Art von Eichbäumen, Steinpalmen, Steineichen.

ilex aquifolia, coccigera. *Karmazyn drzewko, Szarłat 2.* Scharlachbaum, Chermesbaum.

īliăcus, a, um. *vide* iliosus.

īlĭcet. *iście.* es mag hingehen, wer da will, es ist aus, alsbald, ohnverzüglich, ohnfehlbar, ohne Zweifel.

īlicētum, i, n. *więzożołdowy Gay.* ein Eichwald.

īlĭceus, īligneus, īlignus, a, um. *więzożołdowy.* vom Eichbaum, zur Eiche gehörig.

īlico, *vide* illico.

iliōsus, a, um. *Gryzienie cierpiący. Kolikę cierpiący.* darmgichtig, bauchgrimmig, der das Grimmen im Bauch hat.

I L L A

Illà, illac. *onędy, tamtędy.* da durch, dort durch.

illābĕfactus, a, um. *nienaruszony.* unverletzt, ganz.

illābor, eris. *wpadam 1. wpada Rzeka, wsiąka.* sich hinein lassen, hinein fliessen, hinein fallen, einschleichen. *syn.* incĭdo, irruo, influo.

illăbōrātus, a, um. *niewytworny.* unausgearbeitet.

illăbōro, as. *robię 2.* sich sehr bearbeiten.

illac, *vide* illà.

illăcĕrābĭlis, is, c. *nierozerwany.* unzerreißlich.

illăcessītus, a, um. *nienagabniony.* unangefallen, unangereitzt.

illăcrymābilis, is, c. *żałosny, nieopłakany, niepłaczliwy, niemiłosierny.* unbarmherzig, unerbittlich, der nicht zu beweinen ist, oder beweinet wird.

illăcrymandus, a, um. *opłakania godny.* Beklagenswerth. *syn.* dēplōrābilis, dēplōrandus, dēflendus.

illăcrymātio, onis, f. *Płakanie.* Vergiessung der Thränen.

illăcrymo, as, illacrymor, aris. *płaczę 2. zapłakać.* weinen, beweinen. *syn.* dēfleo, dēplōro.

illăctenus. *poty, aż tam.* so weit, bis dorthin.

illæsĭbĭlis, is, e. *nienaruszony.* unverletzlich, unversehrlich.

illæsus, a, um. *nienaruszony, nieobrażony.* unverletzt.

illætābĭlis, is, e. *niewesoły.* unangenehm, traurig, betrübt.

illævīgātus, a, um. *gruby 3.* ungeglättet.

illapsus, us, m. *Wpadnienie.* das Hineinfallen, der Einfall, Einfluß des Wassers.

illăqueātus, a, um. *związany, skrępowany.* verstrickt, gebunden, gefesselt.

illăqueo, as. *sidlę.* verstricken. *syn.* irrētio, implĭco, intrĭco, illĭgo, involvo.

illaqueor, aris. *więznę.*

illas, adis. *gr.* illadicus turdus. *Drozd.*

illātĕbra, æ, f. *Otwór.*

illātĕbro, as. *wtłoczyć fig.* sich verstecken.

illātio, onis, f. *Wnoszenie, Zamknienie Dowodu.* das Hineintragen, die Schließung.

illātīvus, a, um. *wnoszący.* einen Schluß machend.

illātrātio, onis, f. *Szczekanie.* Anbellung.

illātrātor, oris, m. *Szczekacz.* ein Anbeller, der einen anschnautzt.

illātro, as. *szczekam na kogo.* anbellen.

illātus, a, um. *wniesiony.* hinein getragen, geschlossen.

illaudābilis, is, c. *niegrzeczny, niechwalebny.* unlöblich.

illaudātus, a, um. *niesławny.* ungelobt.

illautus, illōtus, a, um. *nieumyty.* ungewaschen, unrein, besudelt.

ille, illa, illud. *on, ona.* jener, jene, jenes.

illĕcĕbra, æ, illĕcĕbrātio, onis, f. *Przyłuda, Pobudka 1. Wab 2. Przyiemność, Obłuda 1. Lubieżność, Łagodność, Łagodzenie, Pryszczenica, Wroniemasto ziele.* Reitz, Anreitzung, Anlockung, Leckerbißlein, ein gewisses Kraut.

illĕcĕbrātor, oris, m. *Wabiciel, Pobudziciel.* ein Anreitzer, Verführer.

illĕcĕbro, as. *wabić, przyłudzić.* anreitzen anlocken. *syn.* allicio.

illĕcĕbrōsus, a, um. *wabiący, przyłudzaiący, łakotliwy.* anlockend, anreitzend verführerisch.

illectāmentum, i, n. illectātio, onis, f. illectus, us, m. *Łakocenie, Namowa Wabienie.* Anreitzung, Anlockung. *vid* illecebra.

illectus *ab illicior.* illectatus *ab illecto*, a, um. *przywabiony.* angereitzt, angelockt.

illecto, as. *wabić.* reitzen.

illectus, *a lego* a, um. *nieczytany, niezebrany.* ungelesen, unaufgelesen.

illĕgālitas, atis, f. *Nieprawość.* Mang[el] der Gesetzmäßigkeit.

illĕgālis, is, c. illĕgĭtimus, a, um. *nie prawy.* ungesetzlich, unrechtmäßig, de[m] Gesetz und Ordnung nicht gemäß, u[n]ehlich, aus keiner rechtmäßigen E[he] gezeuget.

illĕpĭdè. *niesztucznie, nieprzyiemnie.* u[n]lieblich, unfreundlich.

illĕpĭdus, a, um. *nieprzyiemny, nieżar[t]wny, gruby 2. 3. zły 3.* unartig, u[n]holdselig, unangenehm. *syn.* insulsus, ineptus, stŏlĭdus.

illex, ĕgis, o. *swawolny, niecnotliwy.* ohne Gesetz.

illex, ĭcis, o. *vide* illix.

ILLI

Illiăcus turdus, *vide* illas.

illībātus, a, um. *nienaruszony, cały 4.* unberührt, unbetastet, unversehrt, unverletzt, ganz. *syn.* pūrus, intĕmĕrātus, intactus, intĕger, illæsus, incorruptus, intāminātus.

illībĕrālis, is, c. *łakomy, skąpy, Zmindak, niepoczciwy.* geitzig, karg, unhöflich, schändlich, unmanierlich, unehrbarlich.

illiberalis labor. *Rzemiesło.* Handwerk.

illībĕrālitas, atis, f. *Skępstwo, Zmindastwo 1.* Kargheit.

illībĕrālĭter. *skąpo, surowie, nieprzystoynie.* karg, unehrbarlich, unhöflich, untreulich.

illic, illæc, illoc. *ow.* dieser.

illic adverb. *tam 1.* dort da.

illĭcibĭlis, is, c. *wabiący.* anlockend.

illĭcio, is, ere. *wabię, nawodzę, sidlę, przywodzę 4.* anreitzen, anlocken, mit List an sich ziehen. *syn.* allĭcio, pellĭcio, attrăho.

illĭcĭtātio, onis, f. *Pobudka 2.* Anreizung.

illĭcĭtātor, oris, m. *Targownik.* ein Käufer.

illĭcĭtè. *niesłusznie, niegodziwie.* verboten, nicht ziemlich.

illicitum est. *niegodzi się.* es geziemet sich nicht.

illĭcĭtus, a, um. *niedozwolony, niegodziwy.* ungebührlich, unziemlich, unerlaubt, verboten. *syn.* vĕtitus, ĭnīquus.

illĭcium, ii, n. *Nęta, Pobudka 1. Gromada 3.* Anreitzung, Anlockung.

illĭco, adv. *zaraz 2.* alsbald, von Stund an, geschwind, augenblicklich, flugs. *syn.* cito, stătim, contĭnuò, prōtĭnus, ōcyus, confestim, extemplo, sĭnĕ mŏra.

illīdo, is. *uderzam 2. 4. rozbiiam 2.* anschmeißen, anstoßen, anschlagen, zerschmeißen. *syn.* allīdo, collīdo, frango, impingo, confringo, offendo, contĕro.

illīdor. *uderzam się o co.* anstoßen.

illĭgāmentum, i, n. illĭgātio, onis, f. *Zawiązanie, Zadzierg.* Anbindung, Anfechtung, Verknüpfung.

illĭgātus, a, um. *związany, zawikłany.* verknüpft, verbunden, verhaftet.

illĭgo, as. *wiążę 1. wiążę się, więznię, wiklę 1. uwięznię, wprawiam 1. wplatam, przywięzuię, oprawiam 2.* anbinden, anknüpfen, verwickeln, einflechten. *syn.* lĭgo, vincio, implĭco, irrĕtio, illăqueo, intexo, innecto, immisceo.

illīmis, is, c. *niebłotny.* rein, ohne Koth, ohne Schlamm. *syn.* limpidus, pūrus, nĭtĭdus.

illinc, *illim.* obsol. *ztamtąd, z onąd.* von dannen.

illĭnāmentum, i, n. *Maść.* Salbe.

illĭnio, is, ire, illĭno, is, ĕre. *namazuię 1.* salben, bestreichen, beschmieren, anstreichen, beflecken, besudeln. *syn.* lĭno, oblĭno, ungo, ĭnungo, pĕrungo.

illino aurum. *pozłacam.* vergülden.

illĭnītus, a, um. *namaszczony, nasmarowany, przyprawny.* gesalbet, beschmieret, angestrichen, geschmiert.

illĭquĕfacio, is. *topię, wlewam 1. oblewam 2.* einschmelzen, zerlassen.
illĭsio, onis, f. illĭsus, us, m. *Uderzenie 1.* Anstoßung.
illĭsus, a, um. *uderzony.* anschlagen.
illĭtĕrātus, a, um. *niepisany, nieuczony.* ungelehrt, der weder schreiben noch lesen kann. *syn.* indoctus, ignārus, impĕrītus.
illĭtus, us, m. *Namazywanie, Namaszczenie.* Bestreichung, Besalbung.
illĭtus, a, um. *vide* illinitus.
illiusmŏdi. *onaki, owaki.* dergleichen.
illix, icis, o. *Wab 1. 2.* anreitzend.
illò, illorsum. *tam 2.* dahin, dorthin aus, dortwärts.
illŏcābilis, is, c. *niewydatny.* unaussteuerlich, unvermiethlich.
illōtus, a, um. *vide* illautus.

ILLU

Illuc. *tam 2.* dorthin, dahin, an den Ort.
illūceo, es, illūcesco, is. *rozświeca się, zaświetnąć, zaiaśnieć.* licht, hell oder Tag werden, hinein oder hinan scheinen, bescheinen, beleuchten, hell machen, erkannt oder gesehen werden. *syn.* lūceo, lūcesco, irrădio.
illuceo aliquem, aliquid. *oświecam.* vide *illūmĭno.*
illuctor, aris. *biedzę się.* ringen, sich bearbeiten.
verba illuctantia labris. *słowa ciężkie do wymówienia:* Wörter, die schwer auszusprechen sind.
illūdium, inlūdium, ii, n. *vide* illusio.
illūdo, is. *szydzę, psuię, zgwałcić 4.* aushöhnen, verspotten, betrügen, eine zu Fall bringen. *syn.* dēlūdo, dērīdeo, irrīdeo.
illūmĭnābilis, is, c. *sposobny do Oświecenia.* das zu erleuchten ist.
illūmĭnātè. *świetno.* klärlich, hell, deutlich, erleuchtet.
illūmĭnātio, onis, f. *Oświecanie, Przezrzenie 3.* Erleuchtung.
illūmĭnātor, oris, m. *Oświeciciel.* ein Erleuchter, Maler.
illūmĭnātus, a, um. *oświecony, iasny.* erleuchtet, hell gemacht, geziert.
illūmĭno, as. *oświecam, rozświecam, zdobię 1. & illuminować Obrazy.* erleuchten, hell machen, mit Farbe auszieren, ausmalen. *syn.* illustro, collustro. *phr.* lūmen do, præbeo, lūmĭne repleo, perfundo, circumdo; lūce noctem, tĕnĕbras pello, fugo.
illūmĭnus, a, um. *ciemny, nieiasny.* dunkel, finster, ohne Schein.
illūnis, is, c. *illūnus, illunius,* a, um. *bezksiężyczny, ciemny.* ohne Mondschein, finster.
illūsio, onis, f. *Szyderstwo, Wyszydzanie.* Verspottung, Verachtung. *syn.* illūdium, īrōnia.
illūsor, oris, m. *Naśmiewca, Szyderca.* Verspotter, Aushöhner, Verlacher.
illūsōrius, a, um. *szyderski.* spöttisch.
illustrāmentum, i, n. *Obiaśnienie, Ozdoba.* Erleuchtung, Auszierung.
illustrātio, onis, f. *Obiaśnienie, Rzetelność.* Erläuterung, Erklärung.
illustrātor, oris, m. *Oświeciciel.* ein Erklärer.
illustrātus, a, um. *obiaśniony, oświecony.* erleuchtet, an den Tag gebracht, erkläret.
illustrē. *iaśnie, świetnie.* vortreflich, herrlich.

illustris, is, c. *jasny 1. 2. świetny 2. sławny, zacny, mościwy.* sehr heiter, scheinbar, durchleuchtig, durchsichtig, berühmt, ansehnlich, hochgebohren. *syn.* lūcĭdus, cŏruscus, clārus, *vel* insignis, conspĭcuus, spectandus, præcellens, inclȳtus, præstans, exĭmius, cĕlĕbris, spectātus, nōbilis. *phr.* clārum nōmen ădeptus, clārus ăpud pŏpŭlos, fāmâ inclȳtus, piĕtāte insignis & armis, quem glōria rerum commendat.

illustrissĭmus, a, um. *jaśnie oświecony.* Hochgebohren.

illustro, as. *oświecam 1. objaśniam, zdobię 1.* heiter oder helle machen, berühmt machen, heraus streichen.

illustror, aris. *świecę się.* leuchten.

illūsus, a, um. *wyszydzony, wyśmiany.* verspottet, betrogen, ausgelacht, verhöhnet.

illūtĭbĭlis, is, c. *nieodmyty.* das man nicht säubern kann.

illūtus, a, um. *nieumyty, niepokalany.* unbenetzt. *vide* illautus.

illŭvies, ei, f. *Brud, Plugastwo, Nieochędożność, Powódź.* Wust, Unflath, Koth, Morast, Unreinigkeit. *syn.* collūvies, sordes, squallor.

illuxit. *oświtło.*

Illȳria, æ, Illȳris, ĭdis. f. Illyrium, i, n. *Słowieńska Ziemia.* die Landschaft Slavonien.

Illȳrĭcus, a, um. *Słowieński.* Illyrisch, zu den Slavoniern gehörig.

Illyrius, ii, m. *Słowieńczyk.* ein Slavonier.

I M

Im *pro* eum, obsoletum.

ĭma arbor, ima stirps. *Odziemek.* der Stock von einem Baum.

ĭmāgĭnābĭlis, is, c. *zmyślny.* das sich einbilden läßt.

ĭmāgĭnābĭlĭter, ĭmāgĭnārĭè. *zmyślenie.* Einbildungsweise.

ĭmāgĭnārius, a, um. *zmyślony.* eingebildet, erdichtet, falsch scheinbar, in der Einbildung bestehend. *syn.* fictus.

imaginarius, ii, m. *Malarz, Snycerz.* ein Maler, Bildhauer.

ĭmāgĭnātio, ōnis, f. *Fantazya 2.* Einbildung, Vorstellung im Gemüth, Phantasie.

ĭmāgĭneus, a, um. *obrazowy.* zu allerhand Bildern gehörig.

ĭmāgĭnĭfer, eri, m. *Obraz noszący, Chorąży 1.* der ein Bildniß trägt, der des Kaisers Bildniß in einer Standarte oder Fahne trägt, ein Cornet, Fähndrich.

ĭmāgĭno, as. *Obraz czynię.* ein Bild machen. *vide* sequens.

ĭmāgĭnor, aris. *myślę 1.* einbilden, nachsinnen, erdenken, sich ein Ding vorstellen, vorbilden, träumen. *syn.* fingo, effingo, excogĭto, commentor, ănĭmô concĭpio.

ĭmāgĭnōsus, a, um. *pełny Obrazow, Fantastyk.* voll Bilder; ein Kranker oder Träumender, der sich einbildet, er höre singen ꝛc.

ĭmāgo, ĭnis, f. *Obraz 1. Podobieństwo 3. Malowanie 2.* ein Bild, Ebenbild, Bildniß, Gestalt. *syn.* effĭgies, fĭgūra, ĭcon.

imago soni, vocis. *Głosu odbijanie.* der Wiederhall. *syn.* echo.

imagines, pro majoribus. *Przodkowie.* Ahnen, Vorfahren.

imagines majorum. *Obrazy, Herby.* Schild und Wappen.

imăguncŭla, æ, f. *Obrazek, Łątka.* ein Bildchen.

imbalnĭties, ei, f. *Plugastwo.* vide *illŭvies.*

imbarbēsco, is. *zarastam* 1. einen Bart bekommen.

imbēcillis, is, c. *słaby* 1. 2. schwach, unkräftig, kraftlos, matt. *syn.* imbēcillus, imbellis, īnfirmus.

imbēcillĭtas, atis, f. *Słabość.* Schwachheit, Kraftlosigkeit, Blödigkeit, Unvermöglichkeit. *syn.* ĭnermĭtas, infirmitas.

imbēcillĭter. *słabo.* schwächlich.

imbēcillus, a, um. *vide* imbecillis.

imbellia, æ, f. *Słabość, Niewaleczność.* Unwissenheit im Krieg.

imbellis, is, c. *słaby, niewoiownik.* zum Krieg nicht geschickt, verzagt, furchtsam, feige, wehrlos, schwach. *vide* imbecillis.

imber, ri. *Mięszaniec* 1.

imber, bris, m. *Deszcz* 3. Platzregen, Schlagregen. *syn.* plŭvia.

imber lapideus. *Grad.* Hagel.

imberbis, is, c. *Gołowąs.* ohne Bart, glatt um das Maul.

imbĭbo, is. *napiiam się, uprząść sobie, nabieram w się, ukować sobie, usadzam się, wsiąka co.* eintrinken, hineintrinken, ins Gemüth fassen. *syn.* bibo, haurio, concipio.

imbīto, is. priscum. *wchodzę* 1. hineingehen.

imbractĕātus auro. *pozłocisty.* vergüldet.

imbractĕo, as. *Blachą pokładam.* mit Blech beschlagen.

imbrex, ĭcis, m. f. *Dachowka* 2. *Korytko, Polędzwica.* Hohlziegel, Dachziegel, Dachpfanne.

imbrex narium. *Nosowa Chrząstka.* Wand zwischen den Nasenlöchern.

imbriālis, is, c. *deszczowy.* vom Regen.

imbrĭcātim. *złobkowato w dłuż.* Ziegelweise, Canalweise, hohl.

imbrĭcātus, a, um. *laskowany, złobkowato zchodzisty.* in einander gefüget wie die Hohlziegel.

imbrĭcĭtor, oris, m. *Dżdżawy.* ein Regenmacher.

imbrĭcium, ii, n. *vide* imbrex.

imbrĭco, as. *Dachowką pokładam.* mit Hohlziegeln, Dachpfannen decken.

imbrĭcus, imbrĭdus, a, um. *imbrĭfer*, era, erum. *dżdżawy.* das Regen bringt, regenhaftig.

imbrifer arcus. *Tęcza.* Regenbogen.

imbūbĭno, imbulbito, as. *plugawię, wypróżniać się.* mit Koth oder Mist besudeln.

imbuo, is. *namaczam co, napaiam* 2. *nadymam* 3. *uczę, przyprawiam* 3. eintunken, einnetzen, feuchten, besprengen, in eine Farbe stoßen, unterweisen, unterrichten, einen Anfang in der Lehre geben. *syn.* rĭgo, tingo, perfundo, lĭno, *vel* instruo.

imbuo vitiis, erroribus aliquem. *psuię kogo.* einen zur Untugend zum Irrthum bringen.

imbuor. *nabieram w się, napiiam się.*

imbūtus, a, um. *napoiony.* eingetunkt benetzt, angefeuchtet, unterrichtet.

ĭmĭtābĭlis, is, c. *wyrazisty, łatwy do naśladowania.* leicht nachzumachen, das sich nachthun läßt.

ĭmĭtāmen, ĭnis, ĭmĭtāmentum, i, n. ĭmĭtātio, onis, f. *Naśladowanie, Zmyślanie* 1. 2. *Wyrażanie, Zgorzenie* 2. Nachahmung.

ahmung, Nachfolgung, Nachäffung, Nachmachung.

imĭtātor, oris, m. *Naśladowca.* ein Nachfolger, Nachahmer.

imĭtātrix, īcis, f. *Naśladuiąca.* eine Nachfolgerinn.

imĭtor, aris. *naśladuię, konterfektuię, wyrażam 2. podrzeźniam, formuię, zmyślam.* nachthun, nachmachen, nachfolgen, nachahmen, verstecken. *syn.* æmŭlor, sĭmŭlo, sĕquor, sector, ĭmĭtando assĕquor.

imĭtus, adv. *z doła, z gruntu.* von Grund aus.

I M M A

Immăcŭlābĭlis, is, e. *niezmazalny.* unbefleckich, das nicht befleckt werden kann.

immăcŭlātus, a, um. *niepokalany.* unbefleckt, unbesudelt, rein.

immăcŭlo, as. *szpecę.* beflecken.

immădeo, es, immădesco, is. *namakam, mokuę w wodzie.* naß seyn, naß werden.

immădĭdo, as. *namaczam.* befeuchten, naß machen.

immāne, is, n. *sroga rzecz, Strach 2. Dziw 3.* eine unerhörte, ungemeine Sache.

immānis, is, e. *wielki 1. srogi, okrutny, straszliwy, niezmierny, sprośny.* grausam, schrecklich, greulich, unmenschlich, groß, unzählich. *syn.* immītis, crūdēlis, fĕrus, barbărus, fĕrox, ingens, magnus.

immānĭtas, ātis, f. *Okrucieństwo, Srogość, Wielkość 2.* Grausamkeit, Grimmigkeit, Größe. *syn.* crūdēlitas, fĕrōcia, fĕrōcitas, magnĭtūdo.

immānĭter. *okrutnie.* wild, grausam, unmenschlich.

immāno, as. *wchodzić.* einfließen.

immansvētus, a, um. *nieogłaskany.* unbändig, wild, ungezähmt, ungeschlacht.

immarcescĭbĭlis, is, e. *niewiędnący.* frisch, unverwelklich.

immarcesco, is. *więdnę.* einschrumpfen verwelken.

immātūrè. *rano 2. przed czasem.* frühzeitig, unzeitig, unreif.

immātūrĭtas, atis, f. *Niedoyrzałość 1. Skwapianie się.* Unreife, Unzeitigkeit.

immātūrus, a, um. *niedoyrzały 1. 2. niedorosły, przed czasem.* unzeitig, unreif, was ohne Bedacht geschicht.

I M M E

Immĕdiātè. *bez odwłoki, zaraz, natychmiast.* alsbald, unmittelbarer Weise.

immĕdiātus, a, um. *bardzo bliski, leżący przy.* unmittelbar.

immĕdĭcābilis, is, e. *nieuleczysty.* unheilsam, unheilbar.

immĕdĭcātus, a, um. *nieuleczony.* ungeheilt.

immĕdĭtātè. *nierozmyślnie.* ohne Bedacht, unbedachtsamer Weise.

immĕdĭtātus, a, um. *nierozmyślony.* unbedacht, unbedachtsam.

immējo, is. *puszczam wodę.* hineinharnen.

immĕmor, oris, o. *niepamiętny.* uneingedenk, vergeßlich.

immĕmŏrābĭlis, is, e. *niepamiętny 2. niewystawiony, pamięci albo wspominania niegodny.* das man nicht gedenken kann, Gedenkens nicht würdig.

immĕmŏrātio, onis, *immĕmŏria*, æ, f. *Zapamiętanie.* Vergessung.

immĕmŏrātus, a, um. *niesłychany.* das nicht gehört worden ist.

immensè, immensum, immensūrātim. *niezmiernie.* unermeßlich, ohne Maaß.

immensitas, atis, f. *Niezmierność, Nieskończoność.* Unermeßlichkeit, Unendlichkeit.

immensus, a, um. *immmensŭrābĭlis*, is, c. *niezmierny, nieskończony.* unermeßlich, das nicht ermessen werden kann.

immeo, as. *wpada Rzeka.* hinein gehen, fahren, fließen oder schwimmen.

immĕrens, entis, o. *niewinny, nie zasługujący.* unverdient.

immĕrenter. *niewinnie, niesłusznie.* unverdienter Weise, unschuldig, unwürdig, unbillig.

immergo, is. *ponurzam, topię, wkradam się 1. utapiam Myśl, wmięszać się, włażę, przypochlebiam się.* eintunken, hinein stoßen, einschleichen, sich einschmeicheln.

immergor. *wpada Rzeka, rospasać się.*

immĕrito. *vide* immerenter.

immĕrĭtum, i, n. *Niewinność.* Unschuldigkeit, Unverdienst, ohne Verschulden.

immĕrĭtus, a, um. *niezasłużony.* unverdient, unverschuldet, unschuldig.

immersibilis, is, c. *niepogrążny, nietonący.* das man nicht eintunken kann.

immētātus, a, um. *nierozmierzony.* nicht ausgezielet, unabgemessen.

IMMI

Immĭgro, as. *wprowadzam się.* einziehen, zu wohnen, in ein Haus ziehen. *syn.* intro, ingrĕdior.

immĭnens, entis, o. *przybliżający się* bevorstehend.

immĭnentia, æ, f. *Przybliżanie się.* Bevorstehung, die nahe Gegenwart eines Dinges.

immineo, es. *nalegam, następuię, nad Szyią stoię, godzę, czuwam, wiszę 2. pilnuię 2. wywieszam się, przybliża się co,* & sub *blisko.* über etwas hinein hangen, nahe seyn, nach etwas stellen, trachten, lauren. *syn.* insto, impendeo, ingruo.

immĭnuo, is. *umnieyszam, uymuię 5 uwłaczam 2. podskubuię 3. zgwałci 4. ponieważam 2.* mindern, schwächen, verkleinern, verringern, schmählern, abbrechen. *syn.* minuo, dĭminuo, extĕnuo.

imminuitur. *ubywa.* es nimmt ab.

immĭnūtio, onis, f. *Uyma, Umnieyszanie, Ponieważenie.* Verminderung, Verringerung, Schmählerung.

imminūtus, a, um. ex in affirm. *niecały.* verringert, vermindert, verkleinert.

immĭnūtus, ex in neg. *cały 4.* ganz.

immisceo, es. *wmięszać się, wdaię się 2 wtrącam się, wiążę się 1.* einmischen, vermischen, untermischen, einmengen, sich einlassen. *syn.* misceo, permisceo, admisceo, confundo.

immisĕrābĭlis, is, c. *Użalenia niegodny* mit dem man kein Erbarmen hat.

immisĕrĭcordia, æ, f. *Nielutość.* Unbarmherzigkeit. *syn.* inclĕmentia, ătrōcĭtas.

immĭsĕricorditer. *Nielutościwie.* unbarmherziglich. *syn.* inclĕmenter, ătrōcĭter.

immisĕrĭcors, cordis, o. *nielutościwy.* unbarmherzig. *syn.* ătrox.
immissārium, ii, n. *Skrzynia do ryb 4.* Cistern, Wasserbehalter.
immissio, onis, f. *Wpuszczanie, Nasyłanie, Wtykanie, Sadzenie, Szczepienie.* Einsetzung, Einsenkung, Einlegung.
immissŭlus, i, m. *Orzeł łomignat.* Schießadler, Fischarn.
immissus, a, um. *wpuszczony, szczwany.* hinein gelassen, gehetzt.
immissis habenis. *prędko.* geschwind.
immistus, a, um. *wmieszany.* eingemischt, eingemengt.
immītigābĭlis, is, c. *nieułagodzony.* das nicht zu lindern ist.
immitis, is, c. *okrutny, surowy z. niedoyrzały 1.* unbarmherzig, wild, rauh, unreif, unzeitig. *syn.* barbărus, fĕrus, dīrus, crūdēlis, inhūmānus.
immitto, is. *wpuszczam, wtykam, nasyłam 1. naprawiam kogo, szczepię rospuszczam Zagle, rozwieram Konia, szczuię, haftuię.* einsetzen, einweisen, hinein lassen oder schicken, anhetzen, lang wachsen lassen. *syn.* impellŏ, injĭcio.
immixtim. *bez Przymięszania, z pomięszaniem,* & sub *nieroztworzony.* eingemischt.
immixtio, onis, f. *Przymięszanie, Pomięszanie.* Einmischung, Einmengung.
immixtus, a, um. *vide* immistus.

IMMO

Immò & imò. *owszem, y owszem.* ja vielmehr, ja wohl.
immōbĭlis, is, c. *nieruchomy, krzepki, mocny 3.* unbeweglich, fest. *syn.* immōtus, fixus, firmus, constans, stăbĭlis, inconcussus.
immmōbĭlĭtas, atis, f. *Nieodmienność, Nieruchomość.* Unbeweglichkeit.
immōbĭlĭter. *krzepko, niewzruszenie.* unbeweglich.
immŏdĕrantia, æ, f. *vide* immoderatio.
immŏdĕrātè. *bez miary, zbytnie, nieskromnie, niecierpliwie.* unmäßig. *syn.* ăbundanter.
immŏdĕrātio, onis, f. *Bezmierność, Zbytek.* Unmäßigkeit.
immŏdĕrātus, a, um. *niezmierny, zbyteczny.* unmäßig. *syn.* immŏdĭcus, immŏdestus, intempĕrans, nĭmius.
immŏdestè. *nieskromnie.* unbescheiden, unhöflich, unehrbar, ohne alle Zucht.
immŏdestia, æ, f. *Nieskromność.* Unbescheidenheit, Unzucht, Unmäßigkeit, Unhöflichkeit.
immŏdestus, a, um. *nieskromny, rospustny.* vide *immodestè.*
immŏdĭcè. *zbytnie.* über die Maaß, zu sehr, aus der Weise, unmäßig, zu viel. *syn.* ăbundanter, immŏdĕrātè.
immŏdĭcus, a, um. *zbyteczny.* übermäßig, gar zu groß, der keine Maaß hält.
immŏdŭlātus, a, um. *nierymowny, niemelodyiny.* unlieblich, nicht wohl lautend.
immŏlātio, onis, f. *Ofiarowanie.* Opferung. *syn.* săcrifĭcātio.
immŏlātitius, a, um. *od Ofiary.* das vom Opfer ist.
immŏlātor, oris, m. *Ofiarnik.* ein Opferer. *syn* săcrifĭcŭlus.
immŏlātrix, īcis, f. *ofiaruiąca.* eine, die da opfert.

immŏ-

immŏlātus, a, um. *ofiarowany.* geopfert.
immōlior, iri. *zabudować.* hinein bauen.
immŏlītus, a, um. *zabudowany, zbudowany.* hinein gebauet.
immŏlo, as. *ofiaruię.* schlachten, opfern. *syn.* macto, lito, săcrifĭco.
immōrĭgĕrus, a, um. *niepostuszny, niestatek.* ungehorsam, ungezogen, unbändig.
immŏrior, eris. *umieram 1. 4.* über einem Ding erliegen und sterben.
immŏror, aris. *bawię się 1. 2.* an einem Ort bleiben, sich säumen, verzögern, aufhalten, verweilen.
immortālis, is, c. *nieśmiertelny.* unsterblich, ewig, ewig während. *syn.* perpĕtuus, pĕrennis, æternus. *phr.* mortis expers, immūnis fāti, mŏri nescius, nullo pĕritūrus ævo, cui mortis adempta est conditio, expers sĕpulchri, fāto mājor.
immortālitas, atis, f. *Nieśmiertelność.* Unsterblichkeit.
immortālĭter. *nieśmiertelnie, bardzo.* unsterblich, sehr über die Maaßen.
immortuus, a, um. *obumarły 2.* darinn ersterben.
immōtus, a, um. *nienaruszony, nieporuszony.* unbewegt, steif, unverrückt, fest, standhaft, unverwandt. *syn.* fixus, stăbilis.

IMMU

Immūgio, is, ire. *zaryczeć, rozlega się.* brüllen wie ein Ochs, toben.
immulgeo, es. *doię, karmię 2. wkrapiam.* in ein Geschirr melken.
immundĭtia, æ, f. *Plugastwo.* Unreinigkeit. *syn.* immundities, ei, f.
immundus, a, um. *plugawy, nieczysty, sprośny.* unsauber, unrein.
immūnĭfĭcus, a, um. *skąpy.* nicht freygebig, karg. *syn.* parcus.
immūnio, is, ire. *wewnątrz umocnić.* inwendig befestigen.
immūnis, is, c. *uprzywileiowany, wolny 3. prożen, skąpy, próżnuiący, nieprzyiemny, wielki i. nieuczestnik, żołnierz wyzwolony, Darmoiad.* der kein Amt zu verwalten hat, der außer Diensten stehet, dienstlos, frey, zollfrey, pflichtfrey, gemeiner Beschwerden erlassen, ledig, los. *syn.* lĭber, văcans, sŏlūtus, expers.
immunes agri. *wolne Dobra.* zollfreye Aecker.
immūnĭtas, atis, f. *Wolność 3. Przywiley.* Freyheit, Ausdingung von gemeinen Beschwerden.
immunitatem dare. *uprzywileiować.* frey machen.
immūnītus, a, um. *nieobwarowany.* unbefestiget.
immurmŭro, as. *szepcę, szemrzę, szumię, mawrzę.* murmeln, brummen. *syn.* murmŭrare.
immuscŭlus, immussŭlus, i, m. vide *immissŭlus.*
immūtābilis, is, c. *nieodmienny.* unveränderlich, unwandelbar.
immūtābilitas, atis, f. *Nieodmienność* Unveränderlichkeit, Beständigkeit.
immūtābiliter. *nieodmiennie.* unveränderlich.
immūtātio, onis, f. *Odmiana.* Veränderung, Abwechselung.
immūtātus, a, um. *odmieniony.* verändert.
immūtesco, is. *oniemieć, umilknąć.* verstummen, still schweigen.

immūto, as. *odmieniam 1. mienię Farbę, przewłóczę Szatę.* vermandeln, verändern, verwechseln. *syn.* mūto, permūto, vário.

I M P A

Impacātus, a, um. *niespokoyny.* unversöhnlich, unbefriedigt, unruhig, unfriedig.
impactio, onis, f. *Uderzenie 1. 3.* das Einschlagen, das Zusammenstoßen.
impactus, a, um. *uderzony, wtrącony.* hinein gestoßen, eingeschlagen.
impāges, is, m. f. *Szpąga, Kwatera 4.* Zwerchleiste.
impalleo, es, impallesco, is. *blednieię, nabladł.* bleich seyn, über etwas erbleichen.
impar, āris, o. *nierowny 2. zbytni, licho.* ungleich, ungerad.
impārātè. *niegotowo.* unbereitet.
impārātus, a, um. *niegotowy.* unbereitet, ungerüstet.
impārens, entis, o. *nieposłuszny.* ungehorsam.
impārentia, æ, f. *Nieposłuszeństwo.* der Ungehorsam, die Ungehorsamkeit.
impārilis, is, c. *nierówny.* ungleich.
impārilitas, atis, f. *Nierówność.* Ungleichheit.
impāriter. *nierówno.* ungleich, ungerad.
impartio. *lege* impertior.
impasco, is. *pasę.* hinein weiden.
impascor, eris. *pasę się.* darauf weiden.
impassībilis, is, c. *niecierpiętliwy.* ohne Leiden, dem Leiden nicht unterworfen.
impassībilitas, atis, f. *Niecierpiętliwość.*
impastus, a, um. *głodny.* ungespeiset, ungeweidet, hungerig.

impătibilis, is, c. *nieznośny, niecierpiętliwy.* unleidlich.
impătiens, entis, o. *niecierpliwy, niecierpiętliwy, nietrwały 2.* ungeduldig. *phr.* păti nescius, adversos căsus qui ferre rĕcūsat.
impatiens laboris. *nierobotny.* faul, träg.
impătienter. *niecierpliwie.* ungeduldig.
impătientia, æ, f. *Nieznoszenie, Niecierpliwość, Niecierpiętliwość.* Ungeduld, Unerträglichkeit.
impavĭdè. *nielękliwie.* unerschrocken.
impăvidus, a, um. *nielękliwy.* unerschrocken, tapfer, dem nicht grauet. *syn.* intrĕpidus, interritus, audax.
impeccābilis, is, c. *bezgrzeszny.* der nicht sündigen kann.
impeccābĭlĭtas, atis, *impeccantia*, æ, f. *Bezgrzeszność.* Unsündhaftigkeit.
impecto, is, obsol. *uderzam 5.* schlagen.
impectŏro, as. *do serca przyimuię.* zu Herzen fassen oder nehmen.
impĕdico, as. *wiklę.* in Schlingen fangen, anfesseln.
impĕdīmenta, orum, n. *Obłogi, Cięzary, Sprzęt.* der Troß in einem Heerzug, Bagage.
impĕdīmentum, i, n. *Przeszkoda, Zawada.* Hinderniß.
impedimento sum. *przeszkadzam.* verhinderlich seyn.
impĕdio, is, ire. *przeszkadzam, zawadzam, niedopuszczam, podwięzuię 2. wiklę, zawodzę 4.* verwickeln, verwirren, verhindern. *syn.* prŏhibeo, vĕto, obsto, obsum, obsisto.
impĕdior. *więznę.* verhindert werden.
impĕdītio, onis, f. *Przeszkadzanie.* Verhinderung.

impĕdītus, a, um. *uwikłany*, *nieprzebyty*, *przeſzkodzony*, *ni go tam ni go ſam*. verwickelt, verwirrt, verhindert.

impĕdo, as. *powięzuię 2.* Pfähle ſtecken, anpfählen, anſtängeln.

impello, is. *wganiam*, *napędzam*, *napycham*, *pobudzam*, *przywodzę 4.* *namawiam*, *potrącam*. anreitzen, antreiben, mit Gewalt hinein ſchlagen. *ſyn.* pello, injĭcio, indūco, incito, urgeo, cōgo.

impendens, entis, o. *bliſki*. vorhanden, bevorſtehend.

impendeo, es. *wiſzę*. herüberhangen, vorſchweben, vorſtehen, vorhangen.

impendet. *bliſko*, *przybliża ſię*. ſehr nahe ſeyn.

impendiò. adverb. *bardzo*, *bardziey*, *daleko więcey*. ſehr heftig. *ſyn.* valde.

impendio loquacior. *bardzo gadatliwy*. gar zu ſchwätzig.

impendiōſus, a, um. *rozrzutny*. verthunlich, der viel aufgehen läßt.

impendium, ii, n. *Nakład*, *Koſzt*, *Lichwa 2.* Koſten, Unkoſten.

impendo, is. *nakładam 2. 3.* *wydaię*. anlegen, anwenden.

impendo laborem. *pracuię 1.* *podeymuię pracą*. arbeiten.

impĕnĕtrābilis, is, c. *nieprzebity*, *nieprzebyty*, *twardy*, *niezgwałciſty*. unzugänglich, wo man nicht durchdringen kann.

impĕnĕtrābilitas, atis, f. *Nieprzebitość*. Undurchdringlichkeit.

impĕnĕtrāle, is, n. *Pokóy 4.* ein Gemach, dahin man nicht gehen darf.

impennātus. *bez Skrzydeł*, *bez Pierza*. keine Federn habend.

impenſa, æ, f. *Nakład*, *Koſzt*, *Tło nabiiane*, *Polepa*, *Tynk 1.* *Nadzienie*. Koſten, Ausgabe, Unkoſten, grobe Tünche.

impenſè. *uſilnie*, *bardzo*. überaus ſehr, ſehr heftig, inſtändig.

impenſibilis, is, c. *niepoięty*. das man nicht genug erwägen kann. *ſyn.* incomprĕhenſibilis.

impenſus, a, um. *wydany*, *drogi*, *wielki*, *uſilny*. ausgegeben, aufgewendet, groß, inſtändig.

impenſò; impenſo pretio. *drogo*. theuer.

imperativæ feriæ. *Swięto nakazane*.

impĕrātīvè. *roſkazuiąc*, *hardzie*. gebietheriſch, herriſcher Weiſe.

impĕrans, antis, o. impĕrātīvus, a, um. *roſkazuiący*. befehlend, gebietend.

impĕrātor, oris, m. *Ceſarz*, *Hetman*, *Rządzca*, *Miſtrz*. Kaiſer, Oberſte eines Kriegsheers, Heerführer, Herrſcher, allerhöchſter Oberherr.

imperator hiſtricus. *Kuglerſki Miſtrz*. Befehlshaber oder Directeur einer Comödiantencompagnie.

impĕrātōria, æ, f. *ſcilicet herba*, *Miſtrzownik ziele*. Oſtritz, Meiſterwurz.

impĕrātōriè. *po Ceſarſku*, *po Pańſku*. herriſch, wie ein Obriſter.

impĕrātōrius, a, um. *Ceſarſki*, *Hetmański*. Kaiſerlich, Fürſtlich, einem Obriſten zugehörig.

impĕrātrix, īcis, f. *Ceſarzowa*. die Kaiſerinn, Regentinn, Herrſcherinn.

impĕrātum, i, n. impĕrātus, us, m. *Roſkazanie*. ein Befehl, das Befehlen.

impĕrātus, a, um. *roſkazany*. gebothen.

imperceptĭbilis, is, c. *niepoięty*. unbegreiflich, das man nicht faſſen kann.

imperceptus, a, um. *niepoięty 2.* unbegreiflich, unverſtändlich.

imperco, is. *przepuſzczam.* verſchonen.

impercuſſus, a, um. *nieuderzony, nieobrażony.* ungeſchlagen, unangeſtoßen.

imperdĭtus, a, um. *pozoſtały.* unverderbt, unzerſtört.

imperfectè. *niedoſkonale.* unvollkommen.

imperfectio, onis, f. *Niedoſkonałość, Niedoſtatek 3.* Unvollkommenheit.

imperfectus, a, um. *nieſkończony, niedoſkonały.* unvollkommen.

imperfŏrātus, a, um. *nieprzewiercony.* undurchlöchert, undurchbohret.

imperfoſſus, a, um. *nieprzebity, nieprzekopany.* nicht durchſtochen oder durchgraben.

imperfundies, ei, f. *Plugaſtwo.* Unſauberkeit.

impĕriābĭliter, vide *imperative.*

impĕrialis, is, c. *vide* imperatorius.

impĕriālĭter, impĕriōſè. *vide* imperativè.

impĕriōſus, a, um. *panuiący, obciążliwy, cięſzki 2. gwałtowny, hardy.* der viel zu befehlen hat, herriſch, gebietheriſch, ſtreng.

impĕrĭtè. *nieumieiętnie.* ungeſchickt, unerfahrner Weiſe.

impĕrĭtia, æ, f. *Nieumieiętność.* Unerfahrenheit, Unwiſſenheit.

impĕrĭto, as. *vide* impero.

impĕrĭtus, a, um. *nieumieiętny, nieświadom, nieuczony, niebiegły.* unerfahren, unwiſſend, unverſtändig. *ſyn.* indoctus, ignārus, rŭdis, illĭtĕrātus.

impĕrium, ii, n. *Panowanie, Roſkazowanie, Hetmanienie, Sprawowanie 3. Urząd 1. Hetmańſtwo, Roſkazanie, Zwierzchność, Państwo 2.* Gewalt, Macht, Herrengeboth, Geheiß, Herrſchaft, Reich, Kaiſerthum. *ſyn.* juſſum, mandātum, *vel* regnum, pŏteſtas, dĭtio, dŏmĭnātus, mŏdĕrāmen.

impermiſſus, a, um. *niedozwolony.* unerlaubt. *ſyn.* prŏhĭbĭtus, interdictus.

impermixtus, a, um. *niezmięſzany.* unvermiſcht.

impĕro, as. *roſkazuię, panuię 1. 5. nakazuię, przykazuię.* gebiethen, befehlen, herrſchen, regieren. *ſyn.* præcĭpio, jŭbeo, mando. *vel* dŏmĭnor, regno, præſum. *phr.* impĕrium, ſceptra tĕneo, gĕro, pŏpŭlis jūra, lĕges do, indīco, ſtătuo.

impero animo, cupiditati. *hamuię ſię.* die Begierden zähmen.

impero mihi. *przewodzę na ſobie.* ſich feſt vornehmen.

impĕror, aris. *poſłuſzny ieſtem.* beherrſchet werden.

imperſpectè. *nieoſtrożnie, niepoſtrzegle.* unverſehens, unvermuthet, unvorſichtiger Weiſe.

imperſpectus, imperſpĭcuus, a, um. imperſpĭcābĭlis, is, c. *nieprzeyrzyſty, niewyraźny, ciemny.* unerforſchlich, undurchſichtig, undeutlich, unklar, unerkannt, dunkel.

imperſuāſĭbilis, is, c. *niewierny.* unglaublich.

imperterĭtus, a, um. *nielękliwy.* unerſchrocken.

impertĭnens, entis, o. *nieſłużący.* ungereimt, zur Sache nicht dienlich.

impertĭnenter. *nie ku Rzeczy.* zur Sache undienlich.

impertio, is, impertior, iris. *udzielam, daię 1. Uczeſtnikiem czynię.* mittheilen, theilhaftig machen, geben. *ſyn.* do, præbeo, tribuo, dōno, largior.

impertitio, onis, f. *Udzielanie.* Mittheilung.

impertitus, a, um. *dany, udarowany.* begabt.

imperturbābilis, is, c. imperturbātus, a, um. *nieobruszony, niezatrwożony, nieodmienny.* unveränderlich, unbetrübt, unbeunruhiget, unbekümmert, ungestört, unerschrocken.

impervius, a, um. *nieprzebyty.* undurchgängig, ungangbar.

impes, ĕtis; *vide* impĕtus.

impesco, is. *wpuszczam na Pastwisko.* auf die Weide treiben.

impĕtibilis, is, c. *niekuszony, nieuproszony.* unverlanget.

impĕtīginōsus, a, um. *liszaiowaty.* der mit böser Raude oder Krätze behaftet ist.

impĕtīgo, inis, impĕtix, igis, f. *Liszay, Trąd 1. Kantaryda.* Zittermahl, böse stechende Krätze.

impĕto, is. *uderzam na kogo, targam się.* überfallen, anfallen, anlaufen, anrennen, einem zusetzen. *syn.* invādo, irruo, impugno, aggrĕdior, ădŏrior.

impĕtrābilis, is, c. *uproszony 2. uprašzaiący, łacny do uproszenia.* zu erlangen, zu erhalten.

impĕtrasso, is, *vide* impetro.

impĕtrātio, onis, f. impĕtrātum, i, n. impĕtrātus, us, m. *Uproszenie.* Erlangung.

impĕtrātivus, a, um. *vide* impetrabilis.

impĕtrātus. *uproszony, otrzymany.* erlanget, überkommen.

impĕtro, as. *upraszam, dokonywam 2.* erlangen, überkommen, ausführen, vollenden.

impĕtu, impĕtuōse. *pędem.* stürmisch.

impĕtuōsus, a, um. *gwałtowny.* ungestüm, stürmisch.

impĕtus, us, m. *Zapuszczenie się, Pąd, Pochop, Naiazd, Porywczość, Poruszanie 2. Popędliwość, Żądza, Chciwość, Namiętność, Natchnienie, Raz.* nomen 2. ein ungestümer Anlauf, Sturm, Heftigkeit, Gewalt, sonderliche Zuneigung. *syn.* vis, viŏlentia, incursio, incursus.

impexus, a, um. *nieczesany, kudłaty, gruby 2. 3.* ungekämmt.

IMPI

Impia, æ, f. scil. herba. *Ukwap.* Hühnerdarm, Hühnerbiß, Vogelkraut.

impiāmentum, i, n. *naywiększa Bezbożność.* höchste Gottlosigkeit.

impiātus, a, um. *niecnotliwy, bezecny, splugawiony.* schelmisch, boshaftig, besudelt.

impĭco, as. *nasmalam, polewam 3.* verpichen, mit Pech bestreichen.

impiè. *niepobożnie.* gottlos, bös, unchristlich, schändlich, lästerlich.

impiĕtas, atis, f. *Niepobożność, Niezbożność.* Gottlosigkeit. *syn.* nĕfas, crīmen, scĕlus.

impĭger, gra, grum. *nieleniwy, rześki.* emsig, hurtig, wacker, behend, fleißig, schnell, geschwind, unverdrossen. *syn.* dīligens, assĭduus, sēdŭlus, strēnuus, ălăcer, nāvus.

impĭgrè. *nieleniwo, rześko.* hurtig, fleissig. *vide* impĭger.

impĭgrĭtas, ătis, f. *Rześkość, Prętkość.* Fleiß, Emsigkeit.

impīlia, orum, n. *Pilśń.* Filzschuhe.

mpingo, is. *wrzucam, rzucam w oczy, natrącá się, zarzucam kogo, nabawiam kogo, napadam 1. utykam, zawadzam 1. 2. uderzam 1. 3. 4. biię.* eintreiben, einstoßen, wider etwas werfen, anschmeißen.

mpingo pugnum. *biię pięścią.* mit der Faust schlagen.

mpingo compedes alicui, *okować.* einen anfesseln, in die Eisen schlagen.

mpingo dicam alicui. *pozywam kogo.* einem einen Proceß an den Hals werfen.

mpinguatus, a, um. *tuczony.* fett gemacht.

mpinguo, as. *tuczę.* fett machen.

mpinguor, aris. fub *roztył się.* fett werden.

mpio, as. *zmazać 3.* verunreinigen, mit Sünden beflecken.

mpius, a, um. *niepobożny, niezbożny.* gottlos, bös, verflucht, ungottsfürchtig. *syn.* scĕlestus, scĕlĕrātus, nĕfārius, nĕfandus.

mplăcābilis, is, c. *nieubłagany.* unversöhnlich, unfriedlich.

mplăcābilitas, atis, f. *Nieużytość.* Unversöhnlichkeit.

mplăcatus, implăcĭdus, a, um. *nieubłagany, nieludzki.* unversöhnt, unberuhiget, ungestillet, unfriedsam, unruhig. *syn.* inexōrābilis, immītis, flecti nescius, prĕcibus non mansvescens.

mplāno, as. *oszukiwam.* betrügen.

mplantātio, onis, f. *Zaszczepienie.* Einpflanzung, Pfropfung.

mplantātus, a, um. *zaszczepiony.* eingepflanzt, eingepfropft, eingesetzt.

mplanto, as. *szczepię.* einpflanzen, pfropfen.

implānus, a, um. *nierówny.* uneben.

implecto, is. *wplatam, złączam.* einflechten.

implementum, i, n. *vide* implĕtio.

impleo, as. *napełniam, nasypuię 2. wypełniam, spełniam, obiadam się, Brzemienia nabowić, nabiiam uszy, doważa, wyciągam 4.* erfüllen, anfüllen, schwängern, satt werden. *syn.* adimpleo.

implĕtio, onis, f. *Napełnienie, Wypełnienie.* Erfüllung.

implĕtus, a, um. *napełniony, wypełniony.* erfüllt, angefüllt.

implexus, a, um. *spleciony, powikłało się.* verwickelt, eingeflochten.

implexus, us, m. *Spoienie, Złączenie, Wplecienie.* Umfahung, Verwickelung.

implicāte, implicĭte. *powikłanie, zawikłanie.* verwirrt, verwickelt, versteckt, verdeckt, vermengt, innerlich.

implĭcātio, onis, implĭcātūra, æ, f. *Powikłanie, Zawikłanie, Matanina.* Einwickelung, Verwirrung, Verwikkelung.

implĭcātus, implĭcĭtus, a, um. *zawikłany, spleciony, uwikłany.* eingewickelt, verwirrt, verknüpft, verhindert.

implĭcĭscor, eris. obsol. *vide* implicor.

implĭco, as. *wiklę co, zawiiam, mięszam się.* verwirren, verwickeln, einflechten. *syn.* illăqueo, irrĕtio, invŏlvo, impĕdio.

implĭcor, aris. *wiklę się, więznę, wiążę się, mięszam się, powikłało się.* verwirrt, verwickelt werden.

implōrābilis, is, c. *daiący się wzywać.* den man anrufen kann.

imploratio, onis, f. *Modlitwa, Wzywanie 2.* Anrufung, Anflehung, klägliche Bitte.

imploratus, a, um. *wzywany.* angeflehet.

imploro, as. *modlę się 1. 2. wzywam, ratą wołać.* anflehen, mit weinenden Augen anrufen, kläglich bitten. *syn.* invoco, exposco, obtestor, appello, precor opem.

implumis, is, e. *goły 1. niezarosły, bez Pierza.* ohne Federn.

impluo, is. *Deszcz pada, kapię 3.* hinein regnen.

impluvia, æ, f. *Płaszcz od Deszczu, Kapa Kościelna.* Regenmantel.

impluviatus, a, um. *śniady, okopciały, rudawy.* beträufelt.

impluvium, ii, n. *Podwórze.* ein Hof im Hause, dahin das Regenwasser läuft, eine Träufe.

impœnitendus, a, um. sub *nie żal.* das nicht zu bereuen ist.

impœnitens, entis, o. *nie pokutujący, bez Pokuty, Serce twarde nie kające się.* unbußfertig.

impolitè. *grubo, nieozdobnie.* unsäuberlich, unzierlich, gröblich.

impolitia, æ, f. *Grubość, Nieochędostwo.* Unfleiß, Nachläßigkeit, ein Ding auszuputzen.

impolitus, a, um. *niepolerowany, gruby 2. 3.* unpolirt, grob, unausgeputzt.

impollutus, a, um. *niepokalany.* unbefleckt, rein, unbesudelt.

impomenta, orum, n. *Wet 1.* Confect, Nachtisch.

impono, is. *kładę 2. 5. nakładam, wsadzam 2. nakazuję, oszukiwam.* auflegen, einlegen, aufsetzen, betrügen, befehlen. *syn.* addo, aggero, superpono, *vel* injungo, mando, impero, *vel* fallo, decipio, illudo.

impono coronidem, finem, fastigium, manum ultimam, *dokonywam.* ein Ende machen.

imporcator, imporcitor, oris, m. *Oracz, Brożdziciel,* sub *brożdżę.* der Furchen im Acker machet.

imporco, as. *brożdżę.* Furchen machen.

importabilis, is, e. *nieznośny, niezdolny.* unerträglich.

importatus, a, um. *przywoźny, wniesiony.* hinein getragen, zugeführt, anders woher getragen.

importo, as. *wnoszę 1. przynoszę, przywożę.* einführen, einbringen, hinein tragen.

importunè. *nalegając, nie na czas.* zur Unzeit, ungestümlich.

importunitas, atis, f. *Naleganie, Zuchwalstwo, Natrętność, Nieskromność, Nieodbytość,* sub *niezbyty.* Ungestümigkeit.

importunus, a, um. *nalegający, niezbyty, niewczesny, natrętny, nieskromny, okrutny, przykry 4.* unruhig, ungestüm, unleidlich, beschwerlich, unbescheiden, grob, unverschämt, ungelegen. *syn.* incommodus, molestus.

importuosus, a, um. *nieportowny.* das keinen Port oder Schifflände hat.

impos, otis, o. *nie przy sobie, niezdołający, szalony.* unmächtig, nicht mächtig, unsinnig.

impositio, onis, f. *Wkładanie.* das Auflegen, eine Auflage, Schatzung.

impositititius, impositivus, a, um. *wkładany, przydatny, początkowy.* nicht natürlich, auferlegt.

impo-

impoſititium nomen. *Przezwiſko, Nazwiſko.* beygelegter Name, Zuname.
impŏſitor, oris, m. *Wkładacz.* der etwas bey- oder auflegt.
impoſitor nominum. *Mianowniczy* 1.
impŏſitus, a, um. *wkładany.* auferlegt.
impoſſibilis, is, c. *niepodobny ku czynieniu.* unmöglich.
impoſſibilitas, atis, f. *Niepodobieńſtwo ku czynieniu.* Unmöglichkeit.
impoſſibiliter, impoſſibile. *niepodobnie.* unmöglich.
impoſtor, oris, m. *Szalbierz.* ein Betrüger.
impoſtūra, æ, f. *Zdrada, Oſzukanie.* Betrug.
impŏtens, entis, o. *nieuhamowany* 2. *niepowściągliwy, okrutny, ſłaby.* übermüthig, kraftlos, ohnmächtig, nicht fähig Kinder zu zeugen.
impotens animus. *Zapalczywość.* Uebermuth.
impotens iræ. *zapalczywy.* der den Zorn nicht mäßigen kann. *ſyn.* imbēcillis, infirmus, dēbilis, invălidus.
impŏtenter. *niepowściągliwie, nieuhamowanie, popędliwie, gniewliwie, okrutnie.* tyranniſch, übermüthig, deſpotiſch, kraftlos.
impŏtentia, æ, f. *Niepotęga, Niepowściągliwość, Popędliwość, Słabość.* Unvermögen, Schwachheit, Ohnmächtigkeit.
impŏtentia animi, mentis. *Szaleńſtwo* 1. wenn einer ſein Gemüth nicht meiſtern kann.

I M P R

Impræguātio, onis, f. *Brzemienność.* Schwängerung.
imprægnātus, a, um. *brzemienny.* geſchwängert.
imprægno, as. *Brzemienia nabawić.* ſchwängern, vermehren.
imprǣpĕdītē. bez zawady. unverhindert.
imprǣpĕdītus, a, um. *bez zawady.* ungehindert.
impræſentiārum, adverb. *teraz, na ten czas.* itzund, vor dießmal, gegenwärtig.
impranſus, a, um. *na czczo, bez Obiadu.* der noch nicht zu Mittag gegeſſen hat.
imprĕcātio, onis, f. *Złorzeczenie.* Verfluchung.
imprĕcor, aris. *przeklinam.* anwünſchen, Böſes wünſchen, verfluchen. *ſyn.* mălĕdīco. *phr.* mălă omnia poſco, opto, dīra prĕcor, dīris dĕvŏveo, ŏnĕro.
imprĕcor ſalutem alicui. *pozdrawiam.* einen grüßen.
impreſſē. *wyraźnie.* nachdrücklich.
impreſſibilis, is, c. *zdolny do Wybiiania.* das leicht eingedrücket werden kann.
impreſſio, onis, f. *Naiazd, Nacieranie* 2. *Natężanie* 2. *Wyrażanie, Drukowanie.* Angriff, Einfall, Gewalt, Macht, Nachdruck, der Druck, das Drucken der Bücher, die Einbildung, Eindrückung.
impreſſionem do, facio. *nacieram na kogo.*
impreſſor, oris, m. *Drukarz.* ein Buchdrucker. *ſyn.* tȳpŏgrăphus.
impreſſus, a, um. *wybiiany, drukowany, ryty.* hinein gedruckt, eingeprägt.
impreſſus, us, m. *Naiazd, Wybiianie.* das Ausdrucken.
imprĕtiābĭlis, is, c. *nieoſzacowany.* unſchätzbar, das allen Werth überſteigt.

imprĭ-

imprimis. adverb. *naprzód, naybardziey.* vornehmlich, am allermeisten.

imprimo, is. *nacisnam, wyrażam 1. wyciskam 1. wprawiam 1. wbiiam w Pamięć, drukuię, napaiam 2.* hinein drücken, aufdrucken, beybringen, einpressen, einschärfen, einbilden, Bücher drucken. *syn.* signo, obsigno, figo, infigo.

imprŏbābilis, is, c. *niedowodny, przyganny.* unwahrscheinlich, unerweislich, verwerflich, ungewiß, scheltenswerth.

imprŏbābiliter. *niedowodnie.* unwahrscheinlich.

imprŏbātio, onis, f. *Ganienie, Odrzucanie, Przygana.* Verwerfung, Mißbilligung.

imprŏbātor, oris, m. *Przyganiacz,* ein Verwerfer.

imprŏbātus, a, um. *przyganny.* verworfen, getadelt, nicht gebilliget.

imprŏbè. *niecnotliwie, niesłusznie.* übel, unrichtig, verkehrt, unbillig, schändlich.

imprŏbitas, atis, f. *Złość 1. Niezbozność, Dowcip.* Unart, Schalkheit, Gottlosigkeit, Bosheit, unverschämtes Wesen. *syn.* scĕlus, crīmen, impiĕtas.

imprŏbo, as. *ganię, kassuię, odrzucam 2.* nicht billigen, verwerfen, schelten, verachten, schmähen. *syn.* rējicio, damno, crīminor, arguo.

imprŏbro, as. vide *imprŏpero.*

imprŏbŭlus, a, um. *złośnik.* ein wenig boshaft.

imprŏbus, a, um. *niecnotliwy, złośliwy, zły 1. szpetny, niewstydliwy, obżarty.* boshaft, gottlos, arg, leichtfertig, unbarmherzig, frech, unverschämt, geil, unzüchtig. *syn.* malus, malignus, scĕlĕrātus.

improbus impense, insigniter. *wierutny Łotr.* sehr boshaft.

imprōcērus, a, um. niewysoki. kurz, nicht hoch gewachsen.

imprōcreābilis, is, c. niestworzony. unerschaflich.

imprōfessus, a, um. niepopisany, przemilczony. der sich nicht hat aufzeichnen lassen.

imprōles, imprōlis, is, c. *imprōlus, a, um. bez Potomka, bezdzietny, nieprzypuszczony do Prawa, Mieszczanin nieprawy.* ohne Kinder, der nicht Bürger ist.

imprōmiscuus, a, um. *niepomięszany,* nicht gemein, außerordentlich.

impromptus, a, um. *nieochotny, niechętny.* langsam, träge, unbehend, noch nicht fertig, unbereitet.

imprŏpĕranter. *niechybko.* ohne Eile.

imprŏpĕrātus, a, um. *leniwy.* langsam.

imprŏpĕrium, ii, n. Urąganie, Łżenie, Obmowisko, Zelżywość. Schmach. *vide* opprŏbrium.

imprŏpĕro, as. urągam się, wyrzucam na oczy, spieszno gdzie wchodzę. vorwerfen, schmähen, übel nachreden, schimpfen, verunglimpfen, hinein eilen. *vide* insulto.

imprŏpĕrus, a, um. *vide* impromptus.

imprŏpriè. *niewłaśnie.* uneigentlich, verblümt.

imprŏpriĕtas, atis, f. *Niewłasność.* uneigentlicher Gebrauch einer Sache.

imprŏprius, a, um. *niewłasny.* nicht eigentlich.

improspectè, *vide* improvide.

improſpectus, a, um. *vide* improvidus.

improſper, era, erum. *nieſzczęśliwy.* unglücklich.

improſpĕrè. *nieſzczęśliwie.* unglücklich.

improtectus, a, um. *nieobroniony, nienakryty.* unbedeckt, bloß, unverwahrt, unbeschirmt, ohne Schutz.

imprōvĭdè. *nieoſtrożnie, niepoſtrzegle, z niemacka, nieopatrznie.* unvorſichtig, unverſehens, unvermuthet. *ſyn.* improſpectè, imprōvīſè.

imprōvĭdentia, æ, f. *Nieopatrzność, Nieprzezorność.* Unvorſichtigkeit.

imprŏvĭdus, a, um. *nieoſtrożny, niepoſtrzegły, nieopatrzny.* unvorſichtig, unverſehen.

imprōvīſè, improviſō, *vide* improvidè.

imprōvīſus, a, um. *niepoſtrzegły, nieſpodziany.* unverſehen, unverhoft. *ſyn.* inŏpīnus, inopīnātus, rĕpentīnus, inexpectātus, imperſpectus, inſpērātus, ſŭbĭtus.

imprūdens, entis, o. *nieświadom, niebiegły, nieoſtrożny, niechcący, niebaczny.* unweiſe, unbehutſam, thöricht, unklug, unvorſichtig, unwiſſend, unerfahren. *ſyn.* imprōvĭdus, incautus, inſcius, ignārus.

imprūdenter. *niechcąc, niewiadomie, nieoſtrożnie, niebacznie.* unvorſichtiglich, unweislich, unbedächtlich, thörlich.

imprūdentia, æ, f. *Nieoſtrożność, Niewiadomość.* Unvorſichtigkeit, Unweisheit, Irrthum, Unachtſamkeit. *ſyn.* imprōvĭdentia.

IMPU

impūber, impūbes, eris, o. impūbis, is, c. *niezaroſły, gołowąs, niedoroſły.* unmündig, unmannbar.

impūbeſcens, entis, o. *niezaroſły.* jung.

impŭdens, entis, o. *niewſtydliwy.* unverſchämt, unſchamhaftig, grob. *ſyn.* effrons, invĕrēcundus, prŏcax, prŏtervus, audax, tĕmĕrārius. *phr.* pŭdōre, vel pudorem exūtus, hŏmo perfrictæ frontis, cui nullus in ōre pŭdor, cujus exŭlat ore pŭdor, qui mente pŭdōrem expŭlit.

impŭdenter. *niewſtydliwie.* unverſchämter Weiſe.

impŭdentia, æ, f. *Niewſtyd.* Grobheit, Unſchamhaftigkeit, Frechheit. *vide* impudicitia.

impŭdīcātus, a, um. *zgwałcony, Sodomczyk.* geſchwächt.

impŭdīcè. *niewſtydliwie.* unzüchtig, unkeuſch.

impŭdīcĭtia, æ, f. *Niewſtyd, Nieczyſtość.* Unkeuſchheit, Unzucht.

impŭdīcus, a, um. *niewſtydliwy, nieczyſty.* unzüchtig, unkeuſch. *ſyn.* turpis, impūrus, īnfāmis, laſcīvus, libīdĭnōſus.

impugnātio, onis, f. *Nacieranie, Dobywanie.* Beſtreitug, Bekriegung, Anfechtung.

impugnātor, oris, m. *Naiezdnik.* ein Beſtreiter, Bekrieger.

impugnātus, a, um. *dobywany.* beſtritten, angefochten.

impugno, as. *nacieram na kogo, dobywam 1.* beſtreiten, bekriegen, anfechten, angreifen.

impulſio, onis, f. *Pobudka 2. Popchnienie, Poruſzenie 2. Chciwość.* Antrieb, Anreitzung, Anſtiftung.

impulſor, oris, m. *Namawiacz, Pobudziciel.* ein Antreiber, Anhetzer, Anſtifter.

impulsus, a, um. *pobudzony*, *przymuszony*. angetrieben, angereitzt, angefrischt, bewegt.

impulsus, us, m. *vide* impulsio.

impulvis, impulvĕreus, a, um, *bez pracy*, *bez Kurzawy*. ohne Staub.

impunctus, a, um. *ukłoty*. gestochen.

impūnè, impūnĭtè. *bez Karania*, *przepiekło się*. ohne Strafe, ohne Gefahr, ohne Entgeltung.

impūnis, is, c. *vide* impunitus.

impūnĭtas, atis, f. *Niekarność*, *Rospusta*, *odpuszczenie*, & sub *przepiekło się*. Erlassung der Strafe, Verzeihung einer Missethat, Gnade.

impūnĭtus, a, um. *niekarany*. ungestraft.

impūrātè. *bezecnie*. schändlich.

impūrātus, a, um. *bezecny*, *niecnotliwy*. unrein, unflätig.

impūrè. *sprośnie*. schändlich, unsäuberlich.

impurgābĭlis, is, c. *bez wymówki*. unverantwortlich, das sich nicht entschuldigen läßt.

impūrĭtas, atis, f. impūrĭtia, æ, f. *Sprosność*, *Plugastwo*. Unreinigkeit, Unlauterkeit, Schande, Laster, Unflath.

impūro, as. *szpecę*, *plugawię*. besudeln, verunreinigen.

impūrus, a, um. *sprośny*, *psotliwy*, *niecnotliwy*, *nieczysty*. unrein, unsauber, unflätig, wüst. *syn.* immundus, fœdus, spurcus, obscœnus, sordidus, turpis.

impŭtātio, onis, f. *Przyczytanie*. Zurechnung, Beymessung.

impŭtātor, oris, m. *Przyczyniacz*, *Potwarca*. der einem etwas aufrücket, vorwirft.

impŭtātus, a, um. *nieokrzesany*, *przyczytany*, *przypisany*. unbeschnitten, beygemessen, zugerechnet.

impŭto, as. *przyczytam*, *wymawiam co komu*, *przypisuię 4. winuię*, *nakazuię*, *wytrącam sobie*, *rachuię 1. przydaię 1.* zurechnen, anrechnen, anschreiben, vorwerfen, aufrücken, beymessen. *syn.* tribuo, attribuo, arrŏgo, adscrībo.

impūtresco, is. *gniię*. faul werden, faulen.

impūtrĭbĭlis, is, c. *nieprochnieiący*. unverweslich.

īmŭlus, īmus, a, um. *nayniższy*, *nadolny*, *niski 2. odziemny*, & sub *ostatek cze go*. das unterste, niedrigste. *syn.* infimus, extrēmus, intĭmus.

ima auris. *Ucha część dolna*. das Ohrläpplein.

imum arboris. *Odziemek*.

I N

In præp. cum Accus. & Abl. casu. *w*, *na*, *do*, *aż na*, *ku*, *między*, *przeciwko*, *dla tego*. in, an, auf, bis auf, gegen, unter, wider, darum. *v. g.* in urbe. *w Mieście*. in der Stadt. in ignem. *w Ogień*. in das Feuer. in mensa. *na Stole*. auf dem Tisch. in monten *na Górę*. auf den Berg. in pariet *na Scianie*. an der Wand. in patriar *do Oyczyzny*. in das Vaterland. annum sequentem. *aż na Rok przszły*. bis auf das folgende Jahr. su in te bono animo. *iestem ku tobie skło ny*. ich bin gegen dich geneigt. in d ctis est. *między uczonemi policzo iest*. er wird unter die Gelehrten g zählt. dicere in aliquem. *przeciw komu mówić*. wider einen reden, n veni in hoc, ut. *nieprzyszedłem dla go, abym*. ich bin nicht darum ko men, daß.

In aciem, in arenam descendo. *potykam się.* streiten, kämpfen.
In album refero. *policzam.* erkiesen.
In annos. *co rok.* alle Jahr.
In assem. *zupełnie.* völlig.
In caput tuum. *na twą duszę.* auf deinen Hals.
In cassum. *darmo, wniwecz.* umsonst, vergeblich.
In commune. *wobec, powszechnie, ogółem, o wszystkie, społecznie,* & sub *dzielmy się.* insgemein, allgemein, überhaupt.
In continenti. *tudzież, zaraz.* alsobald, eilend, flugs.
In dies. *co dzień.* alle Tage.
In fabula est. *mówią o nim.* es ist von ihm die Rede.
In faciem. *w oczy.* in die Augen.
In horas. *co godzina.* alle Stunden.
In immensum, in infinitum. *bardzo, bez miary.* sehr.
In jus, in judicium voco, arcesso. *pozywam.* vor Gericht fordern.
In numerato. *gotowo.* baar.
In præsens. *teraz.* itzund.
In procinctu. *gotowo, porywcze, śpieszno, nadorędziu, zapasem 2. blisko.* bereit, gerüstet, eilfertig.
In promptu. *na dorędziu.* bey Händen.
In propatulo. *na dworze 1. otwarcie.* offen.
In re præsenti. *obecnie, w rzeczy samey.* gegenwärtig, in der That.
In sinu. *potaiemnie.* heimlich.
In solidum. *wcale, zupełnie.* gänzlich.
In speciem. *na oko, zmyślnie, na poyrzenie.* zum Schein.
In totum, in universum. *zupełnie, wszystko 2. zgoła, ogółem, powszechnie.* gänzlich.
In utrumque, in utramque partem. *obostronnie.* auf beyden Seiten.
In vulgo numerandus. *podły.* schlecht von Herkommen.

INA

īna, æ, f. *gr. Żyłka,* & sub *Papier 1.* kleine subtile und dünne Ader.
ĭnabruptus, a, um. *nieprzerwany.* nicht gebrochen.
ĭnabsconsus, a, um. *nieukryty.* unversteckt, unverborgen.
ĭnabsŏlūtus, a, um. *niedokończony.* unvollkommen, unausgemacht.
ĭnaccensus, a, um. *niezapalony.* unangezündet.
ĭnaccessibilis, is, c. *nieprzystępny.* unzugänglich.
ĭnaccessus, a, um. *nieprzystępny, niedostępny.* da man nicht hinkommen kann. *syn.* invius, impervius.
ĭnaccūsātus, a, um. *nieoskarżony, nieobwiniony.* unbeklagt, unbeschuldiget.
ĭnăceo, es, inăcesco, is. *kwaśnieię, przykro mi co.* sauer seyn, sauer werden, scharf beißen, sehr wehe thun.
ĭnadvertentia, æ, f. *Niebaczność.* Unachtsamkeit.
ĭnădūlābĭlis, is, c. *Pochlebstwem się nie uwodzący.* der sich nicht schmeicheln läßt.
inædificātio, onis, f. *Wbudowanie.* Bau, Aufbauung.
inædĭfĭcātus, a, um. *wbudowany.* hinein gebaut.
inædifico, ās. *zbudować, zabudować.* hinein bauen, verbauen, zubauen.
inæquābilis, & inæquālis, is, c. *inæquātus,* a, um. *nierówny 1. 2.* uneben, ungleich, höckericht.

inæquabilis locus. *Nierownia.* ein ungleicher Ort.
inæquābĭlĭtas, inæquālĭtas, atis, f. *Nierówność.* Ungleichheit, Unebene.
inæquābĭlĭter, inæquālĭter. *nierówno.* ungleich, uneben.
inæquo, as. *rówiam r.* ebnen, eben machen.
inærātus, a, um. *miedziany.*
inæstĭmābĭlis, is, c. *inæstĭmātus*, a, um. *nieoszacowany.* unschätzbar, ungeschätzt, nicht in Anschlag gebracht.
inæstuo, as. *burzy się 1.* große Hitze haben, in großen Aengsten seyn.
inaffectātus, inaffectus, a, um. *niewystawny, samorodny.* ungekünstelt, ungezwungen, natürlich.
ĭnăgĭtābĭlis, is, c. *nieruchomy.* unbeweglich.
inăgĭtātus, a, um. *nieruszony, nieokrzesany 2.* unbewegt.
ĭnăgo, is. *na Szyię zepchnąć.* stürzen.
inalbeo, es, inalbesco, is. *bieleię się.* weiß werden, heiter, hell, klar seyn.
inalbo as. *bielę.* weißen, weiß machen.
inalgesco, is. *ziębnę.* kalt werden, erkalten.
inălĭēnātus, a, um. *nieprzemieniony*, & sub *nieprzyprawny.* unverwantelt.
ĭnaltātus, a, um. *wyniesiony.* erhöht.
inalto, as. *podnoszę r.* erhöhen.
ĭnămābĭlis, is, c. *niemiłosny, nieprzyiemny.* unlieblich.
ĭnămāresco, is. *gorzknieię.* bitter werden.
inămātus, a, um. *niemiłowany.* nicht geliebet.
inambĭtĭōsus, a, um. *niepyszny.* unehrgeitzig.
ĭnambŭlātĭo, onis, f. *Chodzenie 2. Przechadzka 1.* das Hin- und Hergehen, Spatziergang.
inambŭlo, as. *przechadzam się.* spatzieren, hin und her gehen.
inămissĭbĭlis, is, c. *nieutratny.* unverlierlich, das man nicht verlieren kann.
inămœnus, a, um. *niewesoły.* unlieblich, unlustig.
ĭnāne, is, n. *Powietrze, próżne Mieysce* die Luft.
ĭnānĕfăcio, is. *znoszę, psuię.* aufheben, caßiren, ungültig machen.
ĭnānesco, is. *niknę.* verschwinden, leer werden.
inānia, orum, n. inaniæ, arum, f. *Próżność, próżne mieysca.* Eitelkeit, le[illegible]dige Plätze, Wüsteneyen, unnütz[e] Sachen.
inānĭlŏgista, æ, m. *inānĭlŏgus*, *inanil[o]quus*, a, um. *próżnomowny.* der un[nütze] nütze Dinge redet.
inānĭlŏquium, ii, n. *Próżnómowność.* un[-]nützes Geschwätz.
ĭnānĭmālis, is, c. ĭnănĭmātus, a, um. *ni[e]żyiący.* leblos.
inānĭmentum, i, n. *vide* inanitas.
ĭnănĭmo, as. *ożywiam, Ochoty doda[ię]* beseelen, lebhaft machen, einen Mu[th] geben.
ĭnănimus, a, um. *bez Duszy, nieżyiąc[y]* leblos, ohne Seele.
ĭnānio, is, ire. *wypróżniam.* leeren, au[s]leeren, leer machen.
inanio alvum. *wypróżniam się, purg[a]cyą biorę.* purgiren.
ĭnānis, is, c. *próżny, czczy, marny.* le[er,] öde, vergeblich, eitel. *syn.* vacuus, i[na]nus, irritus, ĭnānĭtāte plēnus.
ĭnānĭtas, atis, f. *Czczość, Próżność.* [Le]digkeit, Eitelkeit, das Leere, eit[le] Wesen. *syn.* vānĭtas.

ināniter. *darmo, próżno.* ohne Urſach, ohne Nutzen, vergeblich.

inānitus, a, um. *wypróżniony.* ausgeleeret.

inantè. *na przodku.* vorwärts, vor ſich hin, hinführo, ferner, künftighin.

inăpertus, a, um. *nieotworzony.* ungeöffnet.

inappărātio, onis, f. *Niegotowość, Przygotowanie.* eine Zurüſtung.

inapprĕhenſibilis, is, c. *niepoięty.* unergreiflich.

inăquōſus, a, um. *bezwodny.* ohne Waſſer, da kein Waſſer iſt.

inărātus, a, um. *nieorany.* ungeackert, ungebauet.

inarata tellus. *Odłóg.* ungebautes Feld.

inarcŭlum, i, n. *Gałąż z drzewa granatowych Jabłek, Wieniec 1. Korona Krolewſka.* Zweig von einem Granatapfelbaum, welchen man beym Opfer auf dem Haupt tragen mußte.

inardeo, es, inardeſco, is. *zapalam ſię.* angehen, aufgehen wie ein Feuer, erhitzen, entbrennen, angeflammet werden. *ſyn.* incendor, incandeſco, igneſco, ardeo.

inārĕfactus, a, um. *ſzuſzony.* gedörret, getrocknet, trocken, dürr.

inăreſco, is. *ſchnę, więdnę.* verdorren, vertrocknen, dürr werden.

inargentātus, a, um. *poſrebrzony.* überſilbert, mit Silber überzogen.

inargūtè. *nieſztucznie, niedowcipnie.* nicht ſehr ſubtil, einfältig, nicht ſpitzfindig.

inargūtus, a, um. *nieſztuczny.* unverſchmitzt, nicht ſubtil.

inarmātus, a, um. *bezzbroyny.* unbewaffnet.

inăro, as. *orzę, poorywam, worać.* einackern.

inartĭcŭlātus, a, um. *niewyrażny, niezrozumiany, niewymawiaiący dobrze.* undeutlich, nicht verſtändig.

inartificiālis, is, c. *nieſztuczny, proſty 3.* natürlich, nicht nach der Kunſt gemacht.

inartificiālĭter. *nieſztucznie, po proſtu.* nicht nach der Kunſt.

inaſcenſus, a, um. *niedoſtępny.* darauf man nicht ſteigen kann.

inaſpectābilis, is, c. inaſpectus, *inaſpicuus,* a, um. *niewidomy 1. niewidany.* nicht angeſehen.

inaſſātus, a, um. *pieczony.* gebraten.

inaſſĕro, as. Tarcicami pokładam. mit Bretern verſchlagen.

inaſſvetus, a, um. *nieprzywykły.* ungewohnt.

ĭnăter, ĕris, f. *Bratowa.* Bruders weib.

inattentus, a, um. *nieuważaiący.* unaufmerkſam.

inattĕnuātus, a, um. *cały 4.* unvermindert.

ĭnaudax, acis, o. *nieśmiały.* nicht kühn, furchtſam, verzagt.

ĭnaudibĭlis, is, c. *czego ſłuchać nie trzebà, albo nie można.* das man nicht hören ſoll oder kann.

ĭnaudio, is, ire. *naſłychnąć.* genau hören, vernehmen, hören ſagen.

inaudītiuncŭla, æ, f. *Słuch, Słuchanie, Naſłychnienie.* eine kleine Lection in der Schule.

ĭnaudītus, a, um. *nieſłychany, nieſłuchany.* unangehört, unerhört.

inăverſĭbĭlis, is, c. *nieuchronny.* das man nicht abwenden kann.

inaugŭrālis, is, e. *do Poświącania do Obrządkow należący.* zur Einweihung gehörig.

inaugŭrātio, onis, f. *Poświącanie 1.* die Einweihung.

inaugŭrātò, adverb. *obrządnie*, & ſub *wieſzczę 1.* durch Vogelgeſchrey.

inaugŭrātus, a, um. *poświęcony.* eingeweihet.

inaugŭro, as. *poświącam 1. 2. wieſzczę 1.* einſegnen, einweihen, zueignen, heiligen, aus der Vögel Flug oder Geſang wahrſagen, an eines andern Stelle ordnen. *ſyn.* conſĕcro, dĕdĭco.

inaurātor, oris, m. *Złotnik, Pozłotnik.* ein Vergülder.

inaurātus, a, um. *pozłocisty.* übergüldet.

inauris, is, f. *Nauſzka, Zauſznica, Noſzenie drogie.* Ohrenzierde, Ohrenring, Ohrengehenk.

inaurītus, a, um. *bez Uſzu.* ohne Ohren.

inauro, as. *pozłacam.* vergülden, übergülden, mit Gold überziehen oder belegen. *ſyn.* deauro, aurò exorno, dĕcŏro, tĕgo, obdūco.

inauſpicātò. adverb. *nieſzczęśliwie.* unglücklich, zu einer unglücklichen oder böſen Stunde.

inauſpicātum, i, n. *Znak zły.* ein böſes Zeichen.

inauſpĭcātus, a, um. *nieſzczęśliwy.* der etwas böſes bringet oder bedeutet. *ſyn.* fēlix, adverſus, ſiniſter, infauſtus.

inauſpicata avis. *Wąglik Ptak.* ein Unglücksvogel. *vide* incendiaria avis.

inauſus, a, um. *niekuſzony.* ungewagt, was ſich noch keiner unterſtanden.

inauxĭliātus, a, um. *bez Pomocy.* ohne Hülfe, ohne Beyſtand.

INCA

Incæduus, a, um. *nierąbany.* das nicht abgehauen wird.

incædua ſilva. *Zapuſt 2.* ein gehegter Wald.

incæſtus, *vide* inceſtus.

incălātio, onis, f. *Wzywanie 2.* Anrufung.

incălātīvè. wzywaiąc. mit Rufen.

incàleſco, is. *zagrzewam ſię, rozgadam ſię.* erwärmen. *ſyn.* călĕfio, ĭnardeſco, inflammor.

incàleſco vinô. *upiiam ſię.* vom Wein erhitzt werden.

incălĕfăcio, is. *zagrzewam.* wärmen, warm machen.

incallĭdè. *nieſztucznie, niechytrze niedowcipnie, głupie.* unwitzig. *ſyn.* ĭnſtūtè.

incallidus, a, um. *niechytry, ſzczery.* einfältig, unwitzig, unverſchlagen.

incālo, as. *wzywam, przyzywam.* rufen, anrufen.

incāna herba. *Ukwap.*

incandeſco, is. *roſpalam ſię.* glüend werden.

incandĭdo, as. *bielę.* weis machen. *vide* dealbo.

incāneſco, is. *ſiwieię.* grau werden.

incantāmentum, i, n. incantātio, onis, f. *Czary, Zaklinanie 3.* Zauberey, Hexerey, Verzauberung. *ſyn.* faſcinātus, măgicum carmen, cantus, cantio, circæa, vĕnēficium.

incàntātor, oris, m. *Zaklinacz, Czarownik.* ein Zauberer.

incantātus, a, um. *oczarowany.* bezaubert, verhext.

incanto, as. *czaruię, zaklinam 3. lekuię.* bezaubern, verhexen.

rcānus, a, um. *ſiwy.* grau, eißgrau.

ıcăpăcĭtas, atis, f. *Niemożność, Niepoigtność.* Unvermöglichkeit, Unfähigkeit.

ıcăpax, ăcis, o. *niezdołaiący, niepoigtny.* unvermögend, untüchtig.

ıcăpillātus, a, um. *bez Włoſow.* unbehaart.

ıcăpiſtro, as. *Ogłowkę kładę.* einhalftern.

ıcarcĕrātio, onis, f. *Oſadzanie Więźnia.* Einſchließung ins Gefängniß.

ıcarcĕrātus, a, um. *oſadzony w Więzieniu.* ins Gefängniß geſchloſſen.

ıcarcĕro, as. *oſadzam Więźnia.* ins Gefängniß legen.

ıcardīno, as. *wcinam.*

ıcarnātio, onis, f. *Wcielenie.* Menſchwerdung.

ıcarnātus, a, um. *wcielony.* Menſch geworden.

ıcaſſum, *lege* in caſſum.

ıcaſtè. *nieprzyſtoynie.* unkeuſch.

ıcaſtīgātus, a, um. *niekarny.* ungezüchtiget.

ıcaſtrātūra, æ, f. *Fugowanie.* Zuſammenfügung.

ıcaſtus, a, um. *nieczyſty.* unkeuſch.

ıcăſūrus, a, um. ab incido. *ktory ſię przytrafi, albo przytrafić może.* einfallend, zufällig.

ıcăveātus, a, um. ſub *Klatka 1.*

ıcăvillātio, onis, f. *Szyderſtwo, Urągaanie.* höhniſche Auslachung.

ıcăvo, as. *wydrążam.* hohl machen.

ıcautè. *nieoſtrożnie.* unvorſichtig.

ıcautēla, æ, f. *Nieoſtrożność.* Unbedachtſamkeit.

ıcăutus, a, um. *nieoſtrożny.* unvorſichtig, unbehutſam.

INCE

Incēdo, is. *idę 1. 6. chodzę 1. 3. idę wſpaniale.* einhergehen, hinein treten. *ſyn.* eo, vădo, ambŭlo, grădior. *phr.* greſſum tendo, fĕro, veſtīgia flecto, torqueo.

incedo paſſu tardo. *łażę.* ſachte gehen.

incĕlĕbrātus, a, um. incĕlĕbris, is, c. *nieſławny.* unberühmt.

incendiārius, ii, m. *Zapalacz.* ein Anzünder, Brenner, Mordbrenner, Feuereinleger.

incendiarius, a, um. *zapalaiący.* das anzündet.

incendiaria avis. *Wąglik Ptak.* ein Vogel, der beym Opfern die Kohlen von den Altären wegtrug.

incendiōſus, a, um. *ognisty.* feurig, brünſtig.

incendium, ii, n. *Zapalenie 1. Pożog Zagorzenie 3. Pożar, Pobudka 1.* eine Brunſt, Feuersbrunſt. *ſyn.* ignis, flamma, rŏgus, Vulcānus.

incendium annonæ. *Drogość 2.* Theurung.

incendiô hauriri. *ogorzeć.* verbrennen.

incendo, is. incendia facio, excīto. *palę 1. zapalam, kadzę, roſpalam, pobudzam.* anzünden, anſtecken, räuchern, anreitzen. *ſyn.* ſuccendo, inflammo, ūro, ădūro, combūro, crĕmo. *vel* incīto, concīto, prŏvŏco, impello, hortor. *phr.* flammas, ignem, făces, ſubdo, ſubjĭcio, injĭcio, ſubjectis ūrĕre flammis, igni, flammis dăre.

incendor, eris. *gniewam ſię 2. zachciało mu ſię 2. żądam bardzo.* erzürnen, verbittert werden, Begierde haben.

incen-

incensātio, onis, f. *Kadzenie.* Räucherung. *syn.* fūmigātio, suffītus.
incensè. *gorąco 2.* entzündet, heftig, hitzig.
incensio, onis, f. *Zapalenie 1.* Entzündung.
incenso, as. *kadzę.* Weyhrauch anzünden, räuchern.
incensor, oris, m. *Zapalacz, Stróż 1. Palacz, Buntownik, Pobudka 3.* ein Anzünder, Mordbrenner, Anreitzer, Anführer.
incensum, i, n. *kadzidło.* Weyhrauch, Rauchwerk.
incensus, a, um. ab incendo. *zapalony;* angebrannt, angesteckt, angezündet, bewegt, zornig.
incensus, a, um, a censeo. *niepopisany, nieczynszowy.* der keine Schatzung oder Steuer gegeben.
incentio, onis, f. *Spiewanie, Granie 1. Zaczynanie, Czary 1.* Anstimmung.
incentīvum, i, n. *Pobudka 1. Podszczuwacz, Rozinszenie.* Reitzung, Stachel oder Gerte.
incentīvus, a, um. *zaczynaiący, pobudzaiący.* vorsingend, anreitzend.
incentiva tibia. sub *Surma.* kleine Stimmflöte.
incentor, oris, m. *Trębacz, Pobudziciel, Buntownik,* & sub *Dyszkant.* ein Vorsinger, Anreitzer.
inceps obsoletum pro deinceps.
incepsit obsol. pro inceperit.
inceptio, onis, f. *Zaczęcie 1. Początek 1.* der Anfang.
inceptīvus, a, um. *początkowy.*
inceptiva Litera. *Wersat.*
incepto, as. *poczynam, zadzieram z kim.* anfangen.

inceptor, oris, m. *zaczynaiący, Początek 3.* ein Anheber, Anfänger.
inceptum, i, n. *Początek 1. Zamysł, Zaciąg 1.* Vorhaben, Anfangen.
incepto absisto, abscedo. *przestaię 1.* aufhören.
inceptus, a, um. *zaczęty.* angefangen.
incērātus, a, um. *woskowany.* gewichset.
incernĭcŭlum, i, n. *Rzeszoto, Sito 1. Krata mularska, Pytel.* Sieb, Beutelsack in der Mühle, Kornrolle.
incerno, is. *potrząsam 4. przesiewam.* sieben, beuteln.
incēro, as. *woskuię.* wichsen, mit Wachs überziehen.
incertè. *niepewnie, wątpliwie.* ungewißlich.
incertĭtūdo, inis, f. *Niepewność.* Ungewißheit.
incerto, as. *wątpię 1.* ungewiß machen.
incertò. *niepewnie.* ungewiß.
incertus, a, um. *niepewny, wątpliwy, ni go tam, ni go sam, niestateczny.* ungewiß, zweifelhaftig. *syn.* anceps, dūbius, ambĭguus, anxius, dŭbĭtans.
incertum est mihi, incertus sum. *nie wiem 1. 2. wątpię.* ich weiß es nicht.
incerto me. *bez moiey Wiedzy.* ohn mein Wissen.
incessăbilis, is, c. *nieustały.* unermüdet.
incessanter. *nieustannie.* unaufhörlich.
incessio, onis, f. *Strofowanie.* das Schelten.
incesso, is. *nagabam, prześladuię, nacieram na kogo, przegarzam, strofuię, dogrzewam komu, fukam, napada mię, imam się, ciskam 2. nastaię rzuca się choroba, obeymuie mię, padł.* ankommen, anfallen.

inceſſo diris, exſecrationibus. *przeklinam.* verfluchen.

inceſſit cupido. *zachciało mu ſię.* es iſt ihm eine Luſt ankommen.

inceſſit mos. *weſzło w Obyczay.* es iſt zur Gewohnheit kommen.

inceſſit timor. *przelęknąt ſię.* erſchrecken.

inceſſit valetudo. *zachorzeć.* krank werden.

inceſſus, us, m. *Chód.* der Gang, Tritt.

inceſtè. *nierządnie, kazirodzko.* mit Blutſchande.

inceſtificus, a, um. *kaziród, nierządny.* der eine Blutſchande begehet.

inceſto, as. *plugawię, zgwałcić 4. gwałcę, kazirodztwem zelżyć.* eine Blutſchande begehen. *ſyn.* inceſtu polluo, viŏlo, măcŭlo, vĭtio, tĕmĕro, fœdo, inquĭno, corrumpo.

inceſtum, i, n. inceſtus, us, m. *kazirodztwo, Nierząd 2.* Blutſchande.

inceſtuōſus, inceſtus, a, um. *Kaziród, niewſtydliwy, nierządny 2. nieczyſty.* blutſchänderiſch, mit Blutſchande beſudelt, unrein, unverſchämt. *phr.* inceſti reus, inceſti lābe nŏtātus.

inchoāmentum, i, n. *Początek.* der Anfang.

inchoātio, onis, f. *Zaczęcie.* das Anfangen. *ſyn.* inceptio.

inchoātīvus, a, um. *zaczynaiący.* anfangend.

inchoātor, oris, m. *Przywódzca.* ein Anfänger.

inchoātus, a, um. *zaczęty.* angefangen.

inchoo, as. *poczynam.* anfangen. *ſyn.* incĭpio, ordior.

INCI

incĭcur, uris, o. *nieogłaſkany.* nicht zahm, wild.

incĭdit. *trafia ſię, przypada 1. nawiia ſię co.* vorfallen, einfallen.

incĭdo, is, á cado. *wpadam 1. padam 3. potykam ſię 3. napadam 1. 2. 3. natrącam ſię.* hinein fallen. *ſyn.* lābor, cădo, dēcido, *vel* contingo, ēvĕnio.

incīdo, is, a cædo. *nacinam, karbuię, naſzczepiam, ryię 2. ryſuię 3. tnę, podcinam 2. ucinam, przerywam 1. podſkubuię Skrzydeł komu.* abhauen, abſchneiden, einhauen, einſchneiden, eingraben. *ſyn.* cædo, præcīdo, ſĕco, ampŭto, inſculpo.

incīduus, a, um. *vide* incæduus.

inciens, entis, o. *Położnica.* eine ſchwangere Frau, die nahe zur Geburt gehet.

incieo, es. *pobudzam.* anreitzen, bewegen.

incīle, is, n. incīliæ, arum, f. *Rów 2.* ein Canal, Furth, Waſſerlauf, Waſſergraben, eine Rinne, Gaſſe, dadurch man Waſſer leitet.

incīlis, is, c. *wykopany.* eingegraben.

inciles canales. *Rynſztok.*

incīlo, as. *ſzczypię 4. lżę 1. ſtrofuię, łaię.* ſchelten.

incinctus, a, um. *opaſany.* umgürtet.

incĭnĕrātio, onis, f. *Spalenie na Popiół.* Verbrennung zu Aſche.

incingo, is. *opaſuię, obwodzę 2. obłóczę 1.* umgeben, umgürten.

incingŭlum, i, n. *Pas 1.* ein Gürtel.

incino, is. *zaczynam, ſpiewam 1. gram 1.* ſingen, zugleich ſingen, und auf dem Clavier ſpielen.

incĭpiens, entis, o. *poczynaiący, naſtaiący.* ein Anfänger.

incĭpio, *incĭpiſſo, incĭpeſſo*, is. *poczynam.* anfangen, anheben, den Anfang machen.

chen. *ſyn.* ordior, inchoō, aggrĕdior, ſuſcipio, initium pōno.

incipit ver. *poczyna ſię Wioſna.* der Frühling fängt an.

incircumcīſus, a, um. *nieobrzezany.* unbeſchnitten.

incircumſcriptus, a, um. *nieſkończony.* unendlich.

incīſe, incīſim. *drobno, członkami, ſztukami, przerywaiąc.* Stückweiſe. *ſyn.* minūtim.

incīſio, onis, f. *Nacięcie, Przecinanie, Karb 1. Ucinek 2. Członek 7.* ein Schnitt, Hieb, Zerſtückung, Zerſchneidung.

incīſor, oris, m. *Krayczy.* ein Zerſchneider.

incīſores dentes. *Zęby przednie.* die vordern Zähne.

incīſōrius, a, um. *kraiący.* damit man ſchneidet.

incīſum, i, n. *Kreſka.* ein Strichlein.

incīſūra, æ, f. *Narzynanie, Nacięcie, Karb 1. Prąſzka 2. Członek 1. dłoniowa Prąſzka, Ucinek 2. Urznienie, Zakończanie.* das Einſchneiden, Einſchneidung, Einſchnitt, Verkürzung, Linie, Strich, die Linien in den Händen.

incīſus, us, m. *Nacięcie.* ein Schnitt.

incīſus, a, um. *nacięty, prąſzkowaty, wyryty.* eingeſtochen, eingegraben, eingeſchnitten, abgeſchnitten.

incĭta, æ, f. *Trudność, Ubóſtwo 1. Met.* Gränze, die man nicht erweitern darf, die äußerſte Linie auf dem Schach- oder Damenſpiel, die höchſte Armuth.

ad incitas redactus. *do oſtatniey nędzy przywiedziony.* der an den Bettelſtab kommen iſt.

incĭtābŭlum, incĭtāmentum, i, n. *Pobudka.* Anreitzung, Antrieb. *ſyn.* illicium, ſtĭmŭlus.

incĭtātē. *pędem.* ſchnell.

incĭtātio, onis, f. *Pęd, Pochop, Prędkość, Pobudka 2. Zbudowanie.* Behendigkeit, Anreitzung.

incitatio animi. *Ochota, Poruſzenie.* Aufmunterung.

incĭtātor, oris, m. *Pobudziciel, Pobudka 3.* ein Anreitzer. *ſyn.* impulſor, ſtĭmŭlātor.

incĭtātrix, īcis, f. *Pobudzicielka.* eine Anreitzerinn.

incĭtātus, a, um. *prędki, pobudzony.* bewegt, getrieben, heftig.

incĭtātus, a, um. *vide* incĭtatio.

incĭtĕga, æ, f. *Obróż, Talerż 2. Stolik do Kawy.* ein Caffeetiſch.

incĭtĕgo, is. *nakrywam.* decken.

incĭto, as. *pobudzam, poduſzczam, podſzczuwam, ſzczuię, poganiam, przyſpieſzam.* anreitzen, bewegen, anhetzen, antreiben. *ſyn.* concĭto, incendo, cŏhortor, ſtĭmŭlo, compello, urgeo.

incĭtor, aris. *popędzić ſię.* angereitzt werden.

incĭtum, i, n. vide *incita.*

incĭtus, a, um, à cieo. *nieruchomy.* unbeweglich, der ſich nicht bewegen kann.

incĭtus, a, um. à cio. *prędki.* ſchnell, gehend.

incĭtus, us, m. *Pęd, Poruſzenie.* Bewegung.

incīvīlis, is, e. *nieobyczayny.* unhöflich, grob, unſittſam.

incīvīlitas, atis, f. *Nieobyczayność.* Unhöflichkeit, Grobheit.

incīvīliter. *nieludzko, nieobyczaynie, nizagodnie.* unbeſcheiden, grob.

INCL

inclāmātio, onis, f. *Wołanie, Przyzywanie.* Anschreyung.

inclāmātus, a, um. *przyzwany, wołany.* gerufen, angeschrien.

inclāmīto, as. *wołam często.* oft anschreyen, oft anklagen.

inclāmo, as. *wołam 1. 3. 5. łaię, przyzywam.* anschreyen, laut rufen, schelten, anschnarren, anfahren. *syn.* clāmo, vŏco, advŏco, accerso.

inclāreo, es, inclārescο, is. *słynę, wsławiam się, iaśnieię.* berühmt, bekannt, berufen werden, hell werden.

inclarus, a, um. *nieiasny, niesławny.* nicht hell, unbekannt, der wenig Ruhm hat.

inclēmens, entis, o. *niełaskawy, okrutny.* unbarmherzig, ungütig, ungnädig. *syn.* immītis, ĭnhūmānus, immĭsĕrĭcors, crūdēlis, immānis, sævus, dūrus, asper.

inclēmenter. *niełagodnie, surowie ostro 2.* ungütig, hart.

inclēmentia, æ, f. *Nielutość, Niełagodność.* Unfreundlichkeit, Unbarmherzigkeit, Ungnade. *syn.* immĭsĕrĭcordia, crūdēlĭtas.

inclīnābilis, is, c. *skłonny.* der sich leicht biegen läßt, geneigt, beweglich.

inclīnāmentum, i, n. *Nakłonienie, Kończenie, Schyłek.* Endigung.

inclīnans, antis, o. *nachylaiący się.* sinkend, sich neigend.

inclīnātio, onis, f. inclīnātus, us, m. *Nachylenie, Nakłonienie, Skłonność 1. Nachylanie, Natężanie 2. Odmiana, Kray Swiata.* Neigung, Biegung, Zuneigung, Veränderung, Abwechslung. *syn.* prōpensio.

inclīnātus, a, um. *inclīnis*, is, c. *nachylony, pochodziſty 1. na Schyłku 2.* gebogen, abhängig, gesenkt, zum Fall geneigt, baufällig, hinfällig.

inclinato sole, die. *po Południu.* gegen Abend.

inclinatæ vires. *słabe siły.* geschwächte Kräfte.

inclinata fortuna. *odmienne Szczęście.* geändertes Glück.

inclīno, as. *nachylam 1. 2. nakłaniam się, ma się ku 2. 3. szwankuię, ku Wieczoru się ma, zwalam 2.* biegen, neigen, wenden, senken, sich auf die Seite hängen, lenken, geneigt seyn. *syn.* inflecto, incurvo, *vel* prōpendeo, impendeo.

inclinat se sol. *Słońce zachodzi.* die Sonne neigt sich.

inclitus, *vide* inclytus.

inclūdo, is. *zamykam 5. otaczam, obskakuię, oprawiam 2. wkładam 1. wprawiam 1. osadzam Więźnia.* einschliessen, einsperren, in das Gefängniß legen. *syn.* conclūdo, ambio, circumdo, cingo.

inclūsia, æ, f. *spodnia suknia, Zupan, Kaftan.* Camisol, Weste, Unterrock.

inclūsio, onis, f. *Zamknienie kogo, Oblężenie.* das Einschließen.

inclūsīvè. *zamykaiąc, rachuiąc y.* mitgerechnet, mit eingeschlossen, mitgezählet.

inclūsor, oris, m. *Obożny, Zamykacz.* ein Einschließer.

inclūsus, a, um. *zamkniony.* eingeschlossen.

inclȳtus, a, um. *sławny, chwalebny.* berühmt, vortrefflich, herrlich, lobwürdig. *syn.* clārus, nōbilis, insignis, illustris, laudābilis.

incoactus, a, um. *nieprzymuszony.* ungezwungen, frey, dick gemacht.

incoactum lac. *zsiadłe Mleko.* die zu Käse gemachte Milch.

incoctile, is, n. *pobielany Statek.* ein verzinntes Geschirr.

incoctio, onis, f. *Wwarzenie.* das Einkochen.

incoctus, a, um. neg. *niedowarżony.* nicht gekocht, roh.

incoctus, a, um. affir. *warżony, nawrzał, ogorżały, przypalony.* eingekocht.

incœnātus, a, um. , incœnis, is, c. *niewieczerzawszy.* ungegessen, der zu Abend nicht gegessen hat.

incœptio &c. *vide* inceptio.

incōgĭtābĭlis, is, c. incōgĭtans, antis, o. *nierozmyślny* 1. 2. unbedacht, unbesonnen, unbegreiflich, unerdenklich, jäh, sinnlos, hitzig, unachtsam.

incōgĭtantia, æ, f. *Nierozmyślnosć.* Unbesonnenheit, Unbedachtsamkeit, Hinläßigkeit.

incōgĭtātus, a, um. *vide* incogitabilis.

incogitato animo, *nierozmyślnie.* unbedachtsam.

incōgĭto, as. *myślę* 5. sehr bedenken, erwägen.

incognitus, a, um. *nieznaiomy.* unbekannt.

incognosco, is. *znam* 1. sehr wohl erkennen.

incŏhĭbesco, is. *nieuhamować.* nicht einhalten.

incŏhĭbĭlis, is, c. *nieuhamowany.* das sich nicht einhalten läßt.

incoĭbĭlis, is, c. *niespoisty.* ungereimt, das nicht zusammen gehet.

incoinquĭnātus, a, um. *niepokalany.* unbesudelt, unbefleckt. *syn.* immăcŭlātus.

incŏla, æ, c. *Obywatel, Przychodzień z swoyski.* Einwohner, Fremder, der sich in einer Stadt oder Land gesetz hat. *syn.* hospes, cīvis, cŏlōnus accŏla.

incŏlātus, us, m. *Obywatelstwo.* das Einwohnen, Beywohnen, Verwandtschaft.

incŏlo, is. & as, obsol. *mieszkam gdzie* wohnen. *syn.* hăbĭto, măneo.

incŏlŭmis, is, c. *zdrowy* 1. *żywy* 1. *cał* 4. gesund, frisch, unverletzt, unversehr *syn.* sānus, salvus, intĕger, illæsus, sopes, tūtus, sĕcūrus.

incŏlŭmĭtas, atis, f. *Całość, Zdrowi Zostanie przy Zdrowiu.* vollkommen Gesundheit, Wohlfahrt, Wohlergehe Wohlstand. *syn.* sānĭtas.

incŏmātus, a, um. *bez Włosow.* oh Haar, unbehaart.

incombustibilis, is, c. *co się nie da spal* unverbrennlich.

incŏmes, ĭtis, o. *szczegulny.* ohne Geleit mann. *syn.* non sŏciātus.

incŏmis, is, c. *gruby* 2. 3. unfreundli grob, unhöflich.

incŏmĭtātus, a, um. *szczegulny.* unb gleitet, ohne Gefolge. *syn.* incŏmis.

incŏmĭtio, as. *zwoływam, nagabam.* sammen rufen, auf den Creyß- od Landtag kommen.

incommeābĭlis, is, c. *nieprzebyty.* u wegsam.

incommendātus, a, um. *niezaleco* nicht anbefohlen; dessen sich niema annimmt.

incommensūrābĭlis, is, c. *niezmierny.* u ermeßlich.

incommiscĭbĭlis, is, c. *co się nie da zm szać.* unvermischlich.

incommōbĭlĭtas, atis, f. *Nieczułość*. Unbeweglichkeit zum Zorn.
incommŏdātio, onis, f. *vide* incommoditas.
incommŏdè. *nie na czas*, *nie na rękę*, *niewygodnie*. unfüglich, unbequem, ungeschicklich, beschwerlich, ungelegen.
incommŏdiſtĭcus, a, um. *vide* incommŏdus.
incommŏdĭtas, atis, f. *Niewczas*, *Niedogoda*, *Niepożytek*, *Przeſzkoda* 1. *Szkoda*, & ſub *Przerywacz mowy*. Schade, Nachtheil, Unbequemlichkeit, Beschwerlichkeit, Unpäßlichkeit, Ungelegenheit.
incommodo, as. *przeſzkadzam*, *ſzkodzę*. Schaden zufügen, beschwerlich, überlästig, hinderlich seyn, Ungelegenheit machen.
incommŏdum, i, n. *vide* incommoditas.
incommŏdus, a, um. *niewczeſny* 1. *nieſkromny*, *nieraźny*. ungelegen, schädlich, unbequem, beschwerlich, verdrüßlich, verhinderlich.
incommūnĭcābĭlis, is, c. *nieſpólny*. das sich nicht mittheilen läßt.
incommūtabilis, is, c. *nieodmienny*. unveränderlich.
incommūtābĭlĭtas, atis, f. *Nieodmienność*. Unveränderlichkeit.
incommūtābiliter. *nieodmiennie*. unveränderlich.
incompactus, a, um. *niezwiązany*, *nieoprawny*. nicht zusammen gebunden.
incompacti libri. *nieoprawne*, *Kſiążki*. ungebundene Bücher.
incompărābilis, is, c. *nierówny* 2. unvergleichlich, nicht zu vergleichen.
incompărābiliter. *nierównie*. ungemein, unvergleichlich.
incompătĭbĭlis, is, c. *niezgodny*. ungesellig, das sich nicht zusammen reimt.
incompătibilĭtas, atis, f. *Niezgoda*. Ungeselligkeit, Unverträglichkeit.
incompertus, a, um. *nieznaiomy*. unbekannt, unerfahren.
incompertus vetuſtate. *niepamiętny* 1. das man nicht gedenken kann.
incompertum habeo, incompertum mihi eſt. *niewiem*. nicht wissen.
incompĕtens, entis, o. *nienależyty*. ungehörig.
incompetens forum. *Sąd nienależyty*. Gericht, vor welchem einer zu erscheinen nicht verbunden ist.
incompĕtenter. *nienależycie*. nicht zukommend.
incomplētus, a, um. *niedokończony*, *niedopełniony*, unvollkommen.
incompŏſĭtè. *nieporządnie*, *pomięſzanie*. unordentlich.
incompŏſitus, a, um. *nieſkładny*, *nieuſzykowany*, *proſty* 3. *gruby* 2. *pomięſzany*. unordentlich, gereimt, ungeschicklich, ohne Vorbereitung.
incomprĕhenſibilis, is, c. *nieobięty*, *niepoiętny* 1. 2. unbegreiflich, unergreiflich.
incomptus, a, um. *gruby* 3. *proſty* 3. *roztarchany*. ungeziert, ungeputzt, schlecht.
inconceſſus, a, um. *niedozwolony*. unbewilliget, unerlaubt, unziemlich, verboten. *ſyn*. nĕgātus, prŏhĭbĭtus.
inconcĭliātè. *niezgodnie*. feindselig.
inconcilio, as. *waśnię* 1. *drażnię*, *mięſzam* 3. *oſzukiwam*, *rozróżniam*, *pſuię* 2. uneinig machen, verunglimpfen, zum Feind machen, anhetzen.

inconcinnè, inconcinnĭter. *grubo 2. nierymownie, niesztucznie, niewdzięcznie, nie miło.* unförmlich, unfein, unanständig, unzeschickt, ungereimt.

inconcinnĭtas, atis, f. *Nierymownośc.* Ungeschicklichkeit.

inconcinnus, a, um. *nierymowny, gruby 2.* ungereimt, unförmlich, ungeschickt.

inconcĭtus, a, um. *nieprędki.* langsam.

inconcŭpisco, is. *żądam bardzo.* sehr begehren.

inconcussus, a, um. *nieporuszony.* unbewegt, steif, unerschrocken.

inconditè. *nieporządnie, po prostu, grubo 2.* ungeschicklich, unordentlich, ungereimt.

inconditus, a, um. *niepochowany, niepogrzebiony, nieporządny, nieuszykowany.* ungestalt, ungeschickt, ungereimt, übel gemacht, unbegraben, unordentlich.

inconditus, a, um. *niezaprawny, gruby 2. 3.* ungewürzt, unschmackhaftig, ungeschmackt.

inconfessus, a, um. *niewyznaiący.* unbekennet.

inconfūsĭbĭlis, is, c. *nieodmienny, nienaganny.* unvermischlich, unveränderlich, unsträflich, untadelich.

inconfūsĭbĭlĭter. bez Pomieszania. ohne Vermischung.

inconfūsus, a, um. *niepomieszany.* unvermischt, unerschrocken.

incongĕlābilis, is, c. *niemarznący.* das nicht gefrieren kann.

incongruè. *nieszykownie.* ungereimt, ungeschicklich.

incongruens, entis, o. *incongruus*, a, um. *niezgodny, nieprzystoyny, niesposobny.* ungeschicklich, unfüglich, unbequem.

incongruentia, æ, f. *Niekładnośc, Niesposobnośc.* Ungeschicklichkeit, Ungleichheit, Unförmlichkeit.

inconnīvens, entis, o. *inconnīvus*, a, um. *niemrugaiący, & sub czuyny.* ohne Winken der Augen, nicht durch die Finger sehend.

inconscientia, æ, f. *Niewiadomośc.* Ungewissenhaftigkeit.

inconscius, a, um. *niewiedzący, nieuczestnik, bez Wiadomości.* unbewußt.

inconsentāneus, a, um. *vide* incongruens.

inconsĕquens, entis, o. *nieporządny.* unfüglich, ungereimt.

inconsĕquentia, æ, f. *Nierymownośc, zły Wniosek.* schlechte Folge.

inconsīdĕrans, antis, o. *nieostrożny.* unbedacht.

inconsīdĕrantĕr, inconsideratè. *nieostrożnie, bez Uwagi.* unbesonnen, unbedächtig, unvorsichtig.

inconsīdĕrantia, æ. *inconsideratio*, onis, f. *Niebacznośc.* Unbesonnenheit, Unbedachtsamkeit.

inconsīdĕrātus, a, um. *nieostrożny, niebaczny, nierozmyślny.* unbedachtsam, unbesonnen.

inconsītus, a, um. *niezasiany.* unbesäet.

inconsōlābilis, is, c. *nieucieszony.* der nicht zu trösten ist.

inconsōnanter. *niezgodnie.* mißhellig.

inconsōnantia, æ, f. *Niezgadzanie się Głosow.* Mißhelligkeit, übler Laut, Ungleichheit der Stimmen.

inconspectus, a, um. *niebaczny, nieoglądany.* unbeschauet, unbedacht.

inconspĭcuus, a, um. *nieokazały.* unansehnlich.

inconsprētus, a, um. *bez Przygany.* ohne Tadel.

incon

inconſtābĭlĭtio, onis, f. *Bunt, Niezgoda.* Unruhe.

inconſtābĭlis, is, c. inconſtans, antis, o. *nieſtateczny.* unbeſtändig, unruhig, wankelmüthig, leichtfertig. *ſyn.* lĕvis, mōbĭlis, inſtābĭlis, mūtābilis, anceps ănĭmi.

inconſtanter. *nieſtatecznie.* unbeſtändiglich.

inconſtantia, æ, f. *Nieſtateczność.* Unbeſtändigkeit. *ſyn.* lĕvĭtas, mōbĭlĭtas.

inconſvētus, a, um. *niezwyczayny.* ungewohnt.

inconſultè, inconſultò. *niebacznie, nierozmyślnie, bez Porady.* unweislich, ohne Rath, unvorſichtiglich, ohne Betrachtung.

inconſultus, us, m. *Niedokładanie.* das nicht zu Rath ziehen.

inconſultu meo. *nie dołożywſzy ſię.* mich ungefragt, ohne mein Wiſſen.

inconſultus, a, um. *nierozmyślny* 1. *niebaczny, bez Porady.* unbedachtſam, der niemand um Rath fraget.

inconſulta ratio. *vide* inconſiderantia.

inconſummātus, a, um. *niedokończony.* unvollkommen.

inconſumptus, a, um. *nieſtrawiony, pozoſtały.* unverſehrt, unabgenutzt.

inconſūtĭlis, is, c. inconſūtus, a, um. *nieſzyty.* ungenähet.

incontāmĭnātus, a, um. *niepokalany.* unbefleckt, unverſehrt, unbemakelt, rein.

incontanter *pro* incunctanter. *nieodwłocznie, nierozmyślnie.* ohne Verzug, unſäumig.

incontātus, a, um. *bezodwłoczny.* eilfertig, unſäumig.

incontemnĭbĭlis, is, c. *niegodny Pogardzenia.* unverächtlich.

incontentus, a, um. *nienaciągniony, nieſtroyny.* unzufrieden, ungeſpannet.

incontentæ fides. *Skrzypce nieſtroyne.* ungeſpannte Sayten.

incontĭguus, a, um. *niedotkliwy.* unberührlich.

incontĭnens, entis, o. *niepowściągliwy, rozpływaiący ſię.* der ſich nicht enthalten kann, unmäßig, ungehalten, unkeuſch, geil.

incontĭnenter. *niepowściągliwie.* unmäſſiglich, unzüchtiglich.

incontĭnenti, adverb. *nieodwłocznie.* alſobald, auf der Stelle, ſtracks, gleich, ohne Verzug. *ſyn.* incontanter, illĭco, ſĭnĕ mŏra.

incontĭnentia, æ, f. *Niepowściągliwość.* Unmäßigkeit, Unkeuſchheit.

incontrōverſus, a, um. *nieſprzeczny.* unſtreitig.

inconvĕniens, entis, o. *nieprzyſtoyny, nieſpoſobny.* ungereimt, das übel zuſammen ſtimmt.

inconvĕnienter. *nie ku rzeczy, nieprzyſtoynie.* ungereimt, ungebührlich, ungeziemlich.

inconvĕnientia, æ, f. *Nieprzyſtoyność, Nieſpoſobność.* Ungebühr, Ungelegenheit, ungereimtes Weſen.

inconvŏlūtus, a, um. *ſkręcony.* eingewickelt, zuſammen gedreht.

incōprio, as. *zelżyć.* beſchmutzen, beſchimpfen, mit Scheltworten begegnen.

incŏquo, is. *warzę* 2. *nawrzał* 1. *pobielam żelazo, poſrebrzam, pozłacam, polewam* 3. kochen, einkochen, einſieden.

inculco, as. *wtłaczam, wpycham, natłaczam, nabiiam uszy, przypominam.* eintreten, einstampfen, eintreiben, wohl einbilden, einschärfen, oft sagen, mit Gewalt etwas dem Gemüth einzwingen, oder in die Ohren legen.

inculpābĭlis, is, c. *niewinny.* untadelich, unverwerflich, unschuldig.

inculpābĭlĭter. niewinnie. untadelich.

inculpātus, a, um. *bez przygany, niewinny.* unsträflich, untadelich.

inculpo, as, *winuię.* beschuldigen.

incultè. *grubo 2.* unsauber, grob, unhöflich, ohne Zierde.

incultus, a, um. *nieorany, nieozdobiony, nienasiadły, nieosadzony, niegalant, gruby 2. 3. pusty 1.* ungebaut, öde, wüst, unbewohnet, ungeziert, unausgeputzt, unsauber. *syn.* incomptus, inornātus, inurbānus, inconcinnus, incompŏsitus, horrĭdus, squallĭdus.

incultus, us, m. *Zaniedbanie.* Unflätigkeit. *syn.* neglectus, us.

incumba, æ, f. *Kosz sklepowy.* das Obertheil einer Säule, worauf das Gewölbe ruhet.

incumbo, is. *leżę na czym, nalegam, wspieram się 3. podpieram się. siedzę 4. nakłaniam się, nachylam się, usiłuię, nacieram 2. staram się, przypilnować, uczę się, zakrzątnąć się, bawię się 1. przebiiam się.* sich an oder auf etwas legen, einem Ding obliegen, nachhängen, studiren. *syn.* incŭbo, innītor, invĭgilo, văco, intendo.

incumbo gladio. *przebiiam się.* in das Schwerdt fallen, sich selbst erstechen.

incumbit mihi. *powinienem.* es kommt mir zu.

incūnābŭla, orum, n. *Kolebka, Pielucha, Początek 1. 2.* eine Wiege, Anfang. *syn.* cūnābŭla, cunæ.

incunctābĭlis, is, c. *niewątpliwy, nicomieszkaiący.* unverzüglich.

incunctanter, incunctātus, *vide* incontanter, incontātus.

incūrābĭlis, is, c. *incūrātus*, a, um. *nieuleczony.* unheilbar, ungeheilt.

incūriă, æ, f. *Zaniedbanie, Niebalstwo,* Sorglosigkeit, Nachläßigkeit, Unfleiß, Unachtsamkeit. *syn.* incultus, us, pigritia, segnities.

incūriōsè. *niedbale, nieciekawie.* unachtsamlich.

incūriōsĭtas, atis, f. *Nieuwaga, Niedbalstwo.* Unachtsamkeit. *vide* incūria.

incūriōsus, a, um. *niedbały, niedworny 1. 2. niegalant.* sorglos, nachläßig, unfleißig, unachtsam, nicht fürwitzig.

incūrius, a, um. *niedbały.* nachläßig.

incurro, is. *wbiegam 1. wpadam 1. wtargam, nabiegam, napadam 1. 2. natrącam się, naieżdżam, łaię, łżę 2. przypada co, przychodzę w Poźmiech.* hinein laufen, anlaufen, in etwas gerathen, anfallen. *syn.* invādo, irrumpo.

incurro in aliquem verbis. *łaię, łżę.* einen mit Worten anfahren.

incursātio, onis, f. *Naiazd.* Anlauf, Ueberfall, Anfall.

incursātus, a, um. *naieżdżony.* angefallen, angegriffen.

incursim. *prędko.* eilends.

incursio, onis, f. *Naiazd, Wbieżenie.* feindliches Einfallen, Begegniß.

incursito, as. *naieżdżam często, napadam 1. uderżam się o co.* oft anfallen, einfallen.

incurso, as. incursionem facio. *wtargam, nacieram na kogo, naieżdżam.* anfallen, einen Einfall thun.

incursus, us, m. *Naiazd, Wtargnienie, Wbieżenie.* ein Anfall, Einfall, Ansatz. *syn.* incursio.

incurvatio, onis, f. *Krzywość, Nakrzywienie.* die Krümmung.

incurvatus, a, um. *nakrzywiony.* eingebogen, krumm.

incurvesco, is. incurvor, aris. *uginam się, naginam się, garbię się.* sich biegen, neigen, krumm werden, in die Krümme wachsen.

incurvicervicus, a, um. *nachylony.* krummhälsig.

incurvo, as. *nakrzywiam, naginam, zakrzywiam 3. nachylam.* biegen, krümmen. *syn.* inclino.

incurvus, a, um. *krzywy, nachylony 4.* krumm gebogen.

incus, udis, f. *Kowadło.* Ambos.

incudi reddere. *poprawić.* verbessern.

incusabilis, is, c. *naganny.* das zu beschelten ist, des Anklagens würdig.

incusatio, onis, f. *Strofowanie, Oskarżenie.* Klage, Bescheltung.

incuso, as. *oskarżam się, zdaię 8.* anklagen, beschuldigen, verklagen, beschelten, tadeln, Schuld geben. *syn.* accuso, damno, arguo, increpo.

incussio, onis, f. incussus, us, m. *Uderzanie 1.* das Schlagen, Anschlagen, Einschlagen, Anstoßen.

incussor, oris, m. *biiący.* der zuschlägt.

incussus, a, um. *wbity.* eingeschlagen.

incustoditus, a, um. *niestrzeżony, nieostrożny, bez Straży.* unbewahrt, unbewacht, ohne Aufsicht.

incusus, a, um. *nasiekany.* eingehauen, eingeprägt.

incusus lapis. *Żarna 1.* ein eingehauener und geschärfter Stein.

incutio, is. *wbiiam 1. uderzam 3. 4.* hinein schlagen, eintreiben, einjagen. *syn.* infligo, impingo.

INDA

Indagabilis, is, c. *należny.* erforschlich. *syn.* investigabilis.

indaganter. *śladem.* der Spur nach.

indagatio, onis, f. *Sladowanie, Szukanie.* Nachsuchung, Erforschung, Nachspürung. *syn.* investigatio.

indagator, oris, m. *Sladownik, Szukacz, Wynalezca.* ein Nachsucher, Erforscher, einer so der Spur eines Wildes nachgehet. *syn.* investigator.

indagator aquarum. *Rurmistrz.* ein Röhrmeister.

indagator umbræ. *Zegara Pręt.* Zeiger an der Uhr.

indagatrix, icis, f. *Wyszperniczka.* eine Nachsucherinn, Nachforscherinn.

indagatus, a, um. *wyszperany.* ausgeforscht, ergründet.

indagatus, us, m. *vide* indagatio.

indages, is, indago, inis, f. *Szukanie, Sladowanie, Sieci roztoczenie, Okrążenie, Pryciame.* Nachsuchung, Nachforschung, Nachspürung, ein ausgespanntes Jägergarn, Thiergarten.

indagine saltus cingo, claudo. *Lasy Sieciami otaczam.* die Wälder mit Garnen umschließen.

indago, as. *śladuię, wynayduię, macam 4.* ausspüren, der Spur nachgehen, nachforschen. *syn.* investigo, scrutor.

indagus, a, um. *szukaiący.* suchend, forschend.

INDE

Inde. *ztamtąd, ktemu.* von dannen, daher, deswegen.

inde usque. *z daleka, z dawna.*

indēbĭtē, indēbĭtò. *niepowinnie.* ungebührlich, ohne Schuld.

indēbĭtum, i, n. *Niepowinność.* Unverbindlichkeit, keine Schuld.

indēbitus, a, um. *niepowinny.* unverschuldet, unverdient.

indĕcens, entis, o. *nieprzystoyny.* ungebührlich, unanständig, ungestalt, garstig. *syn.* inhŏnestus, turpis.

indĕcenter. *nieprzystoynie.* ungebührlich, ungeziemlich.

indĕcentia, æ, f. *Nieprzystoyność.* Uebelstand, Unehrbarkeit. *syn.* inhŏnestas.

indĕcet. *nieprzystoi, nie zdobi.* es gebühret oder geziemt sich nicht.

indēcīsus, a, um. *niedotarty.* unerörtert.

indēclīnābilis, is, c. *nieuchronny.* unvermeidlich, unwandelbar, das nicht abzuwenden ist, dem man nicht entgehen kann. *syn.* inēvĭtābilis.

indēclīnātus, a, um. *nieuchronny, nieodmienny.* standhaft, unverändert, beständig.

indecoctus, a, um. *niestrawiony.* unverdaut.

indĕcor, oris, o. & indĕcŏris, is, c. *niepoczciwy.* schändlich, unanständig.

indĕcŏrābiliter, indĕcōrē. *nieprzystoynie, grubo z.* häßlich, ungestalt.

indĕcŏro, as. *lżę.* schmähen, lästern.

indĕcōrus, a, um. *nieprzystoyny, niepoczciwy.* garstig, übel anständig. *syn.* inhŏnestus, turpis, infāmis.

indēfătīgābilis, is, c. niespracowany. unermüdet.

indefectus, a, um. *nieustały.* unmangebar, immerwährend.

indēfensus, a, um. *nieobroniony.* Schutzlos, ohne Schutz, unbeschirmt, unvertheidiget, unbeschützet.

indēfessē. *bez Spracowania.* unaufhörlich, unermüdet.

indēfessus, a, um. *niespracowany.* unermüdet, unverdrossen, frisch, nicht abgemattet. *syn.* indēfătīgābilis.

indēficiens, entis, o. *nieustały.* unmangelhaft, unaufhörlich. *vide* indefectu[s]

indēficienter, vide *indesinenter.*

indēficio, is. *nie ubywa mu.* keinen Mangel haben.

indēfīnītē. *nieokreśnie.* insgemein, ohn[e] eine gewisse Zeit, ohne Benennu[ng] oder Unterschied.

indēfīnītio, onis, f. *Nieskończoność.* Un[-]endlichkeit.

indēfīnītus, a, um. *nieokreślony, niezmi[e]ny.* unbeschrieben, unerörtert, u[n-]gewiß.

indēflētus, a, um. *nieopłakany.* unbeweint.

indeflexus, a, um. *nienakrzywiony.* u[n-]gebogen, aufrecht stehend.

indejectus, a, um. *nieobalony.* beständ[ig].

indēlassātus, a, um. *niesfatygowany.* un[-]ermüdet.

indēlēbilis, is, c. *niezgładzisty, nie[-]myty, niezmazalny.* unauslöschli[ch], unvergeßlich.

indelectātus, a, um. *niemiły.* unergötze[t].

indēlector, aris. *nierad co czynię.* ni[cht] belieben. *syn.* fastīdio.

indēlībātus, a, um. *nienaruszony.* unberührt, unversucht, unverletzt.

indēlictum, i, n. *Niegrzech.* Unschuld.

indelictus, a, um. *bez Grzechu*, *niewinny*. ohne Schuld, unschuldig. *vide* innocens.

indemnatus, a, um. *niepotępiony*. unverurtheilt.

indemnis, is, c. *nieuszkodzony*. Schadlos.

indemnem servo. *ochraniam*. beschützen.

indemnitas, atis, f. *Bezszkodność*, *Nieszkodowanie*. Schadloshaltung.

indemnitati consulo. *ochraniam*. schonen.

indemonstrabilis, is, c. *niepokazalny*, *niedowiedziony*. unbeweislich.

indemutabilis, is, c. *nieodmienny*. unveränderlich.

indenunciatus, a, um. *nieoznaymiony*, *niezwiastowany*. unangekündiget.

independens, entis, o. *niepodległy*. frey, niemand unterworfen, unabhängig.

independenter. *kwoli*, *według swey woli*. ganz frey.

independentia, æ. f. *Niepodległość*, *naywyższa Władza*. Unabhängigkeit, höchste Gewalt.

indepiscor, vide *indipiscor*.

indeploratus, a, um. *vide* indefletus.

indepravatus, a, um. *niezepsowany*, *niezepsuty*. unverderbt.

indeprecabilis, is, c. *nieuproszony*. unerbittlich.

indeprehensibilis, is, c. *niepoślakowany*, *niepostrzegły*. unbegreiflich, schwer zu erfinden, zu begreifen, zu verstehen.

indeprehensus, a, um. *niepostrzeżony*. unergriffen, unvermerkt.

indepto, as. vide *indipiscor*.

indescriptus, a, um. *nieopisany*. unbeschrieben, unabgetheilt.

indesertus, a, um. *nieopuściały*, *nieopuszczany*. unverlassen.

indefes, idis, o. *nieleniwy*. freudig, hurtig, nicht träg oder faul.

indesinens, entis, o. *nieustaiący*. unablässig, unaufhörlich.

indesinenter. *bez Przestanku*. unaufhörlich.

indespectus, a, um. *niewidany*, *niewzgardzony*. unverachtet, unangesehen.

indestrictus, a, um. *niezwiązany*. ungebunden.

indeterminabilis, is, c. *niepomiarkowany*, *niezmierzony*. ungemessen.

indeterminate. *niedokładnie*. unumschränkt.

indeterminatus, a, um. *nieokreślony*. unbegränzt.

indetonsus, a, um. *nieogolony*, *zapuszczone Włosy maiący*. unbeschoren.

indetritus, a, um. *niezdarty*. unabgetragen, unabgenutzt.

indevoratus, a, um. *niepożarty*. ungefressen.

indevotio, onis, f. *Nieuczynność*, *Nienabożeństwo*. ohne Gelübde, ohne Pflicht, schlechte Andacht in dem Gottesdienst.

indevotus, a, um. *nienabożny*. unandächtig, gottlos.

index, icis, c. *Skażyciel* 1. *Wydawacz*, *Wyiawiacz*, *Napis*, *Regestr* 1. 3. *Kamień probny*, *Palec wtóry*, *Znak* 1. *Rączka* 3. ein Anzeiger, Angeber, Verräther, Anzeigung, Register, Probierstein, Zeigfinger, Zeiger an der Uhr.

INDI

Indicans, antis, o. indicativus, a, um. *skazuiący*. anzeigend.

indicatio, onis, *indicatura*, æ, f. *Wydanie* 7. *Odniesienie sprawy*, *Cenienie*, *Poka-*

Pokazanie. Anzeigung, Anschlag, Schätzung was ein Ding werth sey, Bejahung.

indĭcātus, a, um. *pokazany.* angezeigt, eröffnet.

indĭcium, i, n. & *indĭcīna, æ, f. Znak 1. Probá 2. Odnieśienie Sprawy, Wydanie 2. Podarek 10. Należne.* Anzeigung, Vermuthung, Wahrzeichen, Lohn, so dem, der etwas anzeiget, gegeben wird. *syn.* index.

indĭcium profiteor. *wydaię 11. 14.*

indĭco, as. *pokazuię 1. odnoszę kogo, skazuię 1. wydaię 11. 14. cenię.* anzeigen, zu wissen thun, melden, zu erkennen geben, feil biethen, schätzen. *syn.* ostendo, monstro, significo, ăpĕrio.

indica, fac pretium. *mów po czemu.* sage, wie theuer.

indĭco, is. *nakazuię, zapowiadam, oznaymuię, obwoływam, odpowiadam komu, zapraszam się do Kogo, Sądy zapowiedzieć.* ansagen, ankündigen, verkündigen, anordnen. *syn.* dēnuntio, prōmulgo.

indictio, onis, f. *Zapowiedź 3. Nakazanie, Pobór, piętnaście Lat.* Angebung, Ankündigung, Schatzung, Steuer, Gefälle, Tribut, eine Reihe von funfzehn Jahren, die nach ihrem Verlauf sich wieder von neuem anfängt.

indictīvus, a, um. *zapowiedziany.* ausgerufen, angezeiget.

indictum, i, n. *Nakazanie.* Ankündigung.

indictus, a, um. affir. *zapowiedziany, nakazany.* gebothen, angekündiget.

indictus, a, um. *niemówiony, niewysłowiony, nieosądzony, niesławny.* ungesagt, nicht gesagt.

indicta causa. *bez sądu, nieprawnie, ni[e] sprawiwszy się, nieosądzony.* oh[ne] Verantwortung.

indĭcŭlus, i, m. indĭcŭlum, i, n. *Reg[e]strzyk, Konnotatka.* kleines Regist[er] oder Verzeichniß.

indĭcum, i, n. *Indych.* Indich.

indĭdem. *ztamtądże, tamecznie.* eb[en] von dannen, von eben dem Ort he[r], eben daher.

indies. *codzień.* täglich, Tag vor Tag

indifferens, entis, o. *bezróżny, obostro[n]ny 1. oboiętny.* gleichgültig, nicht u[n]terschieden.

indiffĕrenter. *oboiętnie, bezróżnie, b[ez] Braku, nieodwłocznie, miernie, skr[o]mnie 2.* ohne Unterschied, gleichg[ül]tig, gleichviel, ohne Aufzug, ohnv[er]züglich.

indiffĕrentia, æ, f. *Oboiętność, Be[z]różność, Obostronność.* Gleichgült[ig]keit.

indĭgĕna, æ, o. *indĭgĕnus, a, um. [...] dzic ztąd, Naszyniec, swoyski, [...] meczny, obywatelski.* daheim gebohr[en], einheimisch, ein Landskind.

indĭgens, entis, o. *potrzebny 2. niedos[ta]teczny.* mangelbar, dürftig. *syn.* ĕge[ns], mendĭcus, pāuper, ĕgēnus, ĭnops.

indĭgeo, es. *potrzebuię 1. niedostaię.* bedürfen, brauchen, nothwendig hab[en]. *syn.* ĕgeo, ŏpus hăbeo.

indĭges, ĕtis, f. *Patron, Swięty 3.* Schützer. *syn.* Pătrōnus.

indĭgestè. *nierozdzielnie.* verwirrt.

indĭgestĭbĭlis, is, c. *niestrawny.* unv[er]daulich.

indĭgestio, onis, f. *Niestrawność.* Unv[er]daulichkeit.

indigestus, a, um. *nierozłożony*, *niestrawiony*. unordentlich, unverdaut.
indigites hi. *Swięci*, *Niebiescy*. die Heiligen.
indigitamenta, orum, n. *Pontyfikał*, *Regestr Bogow*. Bücher, darinnen die Namen der Götter verzeichnet waren.
indigito, & indigeto, as. *wzywam*, *nazywam* 1. *na Palcach liczyć*, *wytykam* n. anrufen, mit dem Finger deuten, anzeigen.
indignābundus, a, um. *gniewliwy*. unwillig.
indignābunde, indignanter. *gniewliwie*. zorniglich.
indignans, antis, o. *gniewaiący się*, *za złe maiący*. mürrisch, zornig, unwillig.
indignātio, onis, f. *Gniew* 2. Zorn, Unwille, Widerwille, Unzufriedenheit. *syn.* ira.
indignātiuncula, æ, f. *Poruszanie* 2. ein kleiner Unwille.
indignātus, a, um. *gniewliwy*, *niechętny*, *rozgniewany*. erzürnt, aufgebracht, unwillig.
indignè. *nieprzystoynie*, *niesłusznie*, *sprosnie*, *sromotnie*, *niegodnie*, *okrutnie*. unehrlich, unbillig. *syn.* ægrè.
indignè, ægrè fero. *za złe mam*. übel aufnehmen.
indignitas, atis, f. *Nieprzystoyność*, *Niesłuszna*, *Sprosność*, *Zelżywość*, *Niegodność*. Unwürdigkeit, Schändlichkeit.
indignor, aris. *gniewam się*, *mam to za* 1. unwillig seyn, sich erzürnen, böse, ungehalten, verdrüßlich werden. *syn.* irascor, succenseo, stomachor, ægrè fero.

indignum, i, n. *niegodna Rzecz*, *Sroga rzecz*, *niesłuszna*, *żal się Boże*. eine unwürdige Sache, Schande zu sagen.
indignus, a, um. *niegodny*, *nieprzystoyny*, *niesłuszny*, *okrutny*, *niewinny*, & sub *nieprzystoi to na cię*. unwürdig, unverdient, schändlich, unbillig.
indignus majoribus. *Wyrodek*.
indignis modis. *niepoczciwie*. unehrlich, unbillig.
indigus, *indiguus*, a, um. *vide* indigens.
indiligens, entis, o. *niedbały*, *zaniechany*. unfleißig, liederlich, träg, faul, sorglos. *syn.* negligens.
indiligenter. *niedbale*. unfleißiglich, liederlich, nachläßig.
indiligentia, æ, f. *Niedbalstwo*. Unfleiß, Nachläßigkeit. *syn.* pigritia, segnities, negligentia.
indimensus, a, um. *niezmierzony*, *niezliczony*. viel, ungemessen, unermeßlich.
indimissus, a, um. *niepuszczony*. unerlassen.
indipisco, is. indipiscor, eris. *dościgam*, *obeymuię*, *dostaię* 1. *dopadam*, *poczynam*. überkommen, erlangen. *syn.* adipiscor, obtineo.
indirectè. *krzywo*. nicht gerade zu, krumm herum.
indirectus, a, um. *krzywy*. ungerichtet, krumm, nicht gerad.
indireptus, a, um. *nierozerwany*. unausgeplündert.
indisciplīnātus, *indisciplīnōsus*, a, um. *niekarny*. nicht in der Zucht gehalten.
indiscissus, a, um. *nierozerwany*, *niepokrałany*. unzerschnitten, unzertrennt.
indiscretè, indiscretim. *nierozeznanie*, *bez Braku*. ohne Unterschied, unbedachtsamlich.

indiscre-

indiscretio, onis, f. *Niebaczność.* Unbedachtsamkeit, Unbescheidenheit, Unhöflichkeit, Grobheit.
indiscretus, a, um. *nierozeznany, nierozdzielony, niebaczny 2. bez Braku.* nicht unterschieden, unzertheilt, unhöflich, grob, unbedachtsam, unbescheiden, frevelich, vermessen, plauderhaft. *syn.* importunus.
indiscriminatim, *vide* indiscretè.
indiscussibilis, is, c. *nierozbity.* unbeweglich.
indiscussus, a, um. *nieroztrząsniony.* unerörtert.
indisertè. *niewymownie 1.* unbeutlich.
indisertus, a, um. *niewymowny,* unberedt, unberedsam.
indispensatus, a, um. *niemierny, nieporządny.* überflüßig.
indispositè. *nieporządnie.* unordentlich.
indispositio, onis, f. *scilicet* corporis. *Niesposobność, Słabość.* Unpäßlichkeit, Krankheit.
indispositus, a, um. *nieporządny, słaby, umieraiący bez Testamentu.* unordentlich, verwirrt, kränklich, nicht aufgeräumt, der ohne Testament zu machen stirbt.
indissimilis, is, c. *podobny 2.* gleich, ähnlich.
indissimulabilis, is, c. *niezamyślony, Przebaczania niegodny.* das sich nicht verhellen oder vertuschen läßt, unverberglich.
indissociabilis, is, c. *nierozdzielny 1.* unzertrennlich.
indissolubilis, is, c. *nierozięty, nieskazitelny, niewywikłany,* unauflöslich, unzertrennlich.
indissolutus, a, um. *nierozwiązany.* unaufgelöset, verknüpfet.

indistanter. *zaraz, blisko.* unverzüglich, unzertrennlich.
indistinctè. *nierozdzielnie 1. bez Braku* ohne Unterschied.
indistinctus, a, um. *nierozłożony, wspołeczny.* nicht unterschieden.
indistrictus, a, um. *niezraniony, nienaruszony, wolny.* unverletzt, frey.
inditus, a, um. *wsadzony, włożony.* hinein gelegt.
individuitio, onis, *individuitas,* atis, *Nierozdzielność.* Unzertheiligkeit.
individuum, individuatum, i, n. *Rzecz nierozdzielna.* ein Ding, das nicht zertheilt werden kann.
individuè, indivisibiliter. *nierozdzielnie* unzertrennlich, unzertheilig.
individuus, a, um. indivisibilis, is, c. *nierozdzielny.* unzertrennlich, das sich nicht theilen läßt, unzertheilig.
indivisus, indivulsus, a, um. *nierozdzielony, nierozerwany.* unzertheilig, unzertrennt, ganz, einmüthig, beständig.

INDO

Indo, is. *wtykam, wprawiam, wpuszczam, wkleśniam 1. nakładam 1,* hinein thun, hinein legen.
indo catenas. *okować kogo.* einen in Band und Eisen schließen.
indocibilitas, indocilitas, atis, f. *Tępość, Nieuczoność.* Ungelehrigkeit, Unlehrsamkeit.
indocilis, is, c. *tępy, nieświadom.* ungelehrig, ungelehrsam.
indoctè. *nieumiejętnie.* ungeschickt, unverständig, ungewohnt.
indoctus, a, um. *nieuczony.* ungelehrt, ungewohnt. *syn.* imperitus, ignarus, illiteratus, rudis, doctrinæ expers.

ind-

indŏlātus, a, um. *nieociesany.* ungehobelt.

indŏlentia, *indŏlōria*, æ, f. *Bezbólność, Nieczułość.* Unempfindlichkeit, stete Freude, Wollust, Sicherheit.

indŏleo, es, *indŏlesco*, is. *boleię 1. żałuię, żal mi, lituię się, zabolało.* Schmerzen empfinden, trauren, bekümmert, betrübt seyn.

indŏles, is, f. *Dowcip, Przymiot 2. Przyrodzenie, Własność 1. Przybywanie, Płodność. Zyzność, Wspaniałość, Twarzy Ksztalt.* Art und Neigung der Jugend zum Guten oder Bösen, angebohrne Art, Zuneigung, Natur, Wachsthum, Fleiß, Verstand. *syn.* ingĕnium, nātūra.

indŏlescendus, a, um. *użalenia godny.* bejammernswürdig.

indŏlor, ōris, m. *bezbolny.* der keine Schmerzen empfindet.

indŏmăbĭlis, is, c. *nieogłaskany.* der sich nicht zähmen oder bändigen läßt.

indŏmĭtus, a, um. *nieogłaskany, nieuhamowany, niezwyciężony.* unbändig, wild, ungezähmt. *syn.* invictus, insŭpĕrābĭlis, inexpugnābĭlis, fortis.

indōnātus, a, um. *nieobdarzony.* unbegabet, unbeschenkt.

indormio, is, ire. *leżę na czym, niedbały iestem, śpię 1. zasypiam, przesypiam sprawę.* einschlummern, einschlafen, verschlafen, nachläßig und schläfrig seyn.

indormis, is, c. *bez senny.* schlaflos. *syn.* insomnis.

indōtātus, a, um. *nieozdobiony.* unbegabt.

indōtāta virgo. *Panna bez Posagu, bez Wiana, niewyposażona, Posagu nie maiąca.* unausgesteuert, eine Jungfer die kein Heyrathsgut hat.

INDU

Indu, præpositio obsol. pro *in*.

indŭbĭtābĭlis, is, c. *niewątpliwy.* unzweifelhaft.

indŭbĭtābĭlĭter, indŭbĭtanter, indŭbĭtātē. *niewątpliwie, bez Wątpienia.* unfehlbarlich, gewiß, ohne Zweifel.

indŭbĭtātus, *indŭbius*, a, um. *niewątpliwy, pewny, nieomylny.* unfehlbar, gewiß.

indŭbĭto, as. *wątpię.* zweifeln, einen Zweifel haben.

indūciæ, arum, f. *Fryszt, Przymierze.* Aufschub des Kriegs, Waffenstillstand.

indūco, is. *wprowadzam, przywodzę 4. nawodzę, wodzę 2. naprowadzam, wyprowadzam, powłaczam, futruię, wpisuię, przekrzeszam, kasuię, namawiam, oprawiam 3. obuwam, zmazać 1.* anziehen, einführen, eine neue Sache anbringen, bewegen, anreitzen, bereden, auslöschen, durchstreichen, betrügen, hintergehen, einsetzen. *syn.* intrōdūco, impello, commŏveo, ădĭgo.

induco in animum. *przewodzę na sobie, stanowię 2. przykładam chęć.* vornehmen.

induco calcem, parietem. *tynkuię.* die Wände weißen, tünchen.

induco colorem. *zamalować.* malen, anstreichen.

indūcor, eris. *namówić się daię, uwodzę się.* sich bereden lassen.

inductio, onis, f. *Wprowadzenie, Wabienie, Nakłonienie, Przyłożenie Chęci, Kasowanie, Przekreszenie, Tynkowa-*

kowánie; *Dowód 2. rurmusowg Rów.* Einleitung, Einführung, die Folge, Folgerung, Antrieb, Bewegung, Uebertünchung, Ueberstreichung mit Kalk, ein Beweis.

inductionem facio: *przekreszam.*

inductivè. *namownie.* anreitzend.

inductor, oris, m. *wprowadzaiący.* ein Anstifter, Anreitzer, Führer.

inductrix, īcis, f. *Namówicielka.* eine Reitzerinn, Betrügerinn.

inductum in mores. *weszło w Obyczay.* es ist zur Gewohnheit gekommen.

inductus, a, um. *wprowadzony*, *namówiony.* eingeführt, bewogen, beredet.

inductus, us, m. *Wprowadzenie*, *Namowa*, *Tynkowánie.* das Ueberreden, Verleitung, Anführung, Uebertünchung, Ueberweißung.

indūcŭla, æ, f. *Odzienie.* Ueberkleid, Weste, Camisol.

indugredior, indupedior, induperator, *lege* ingredior, impedior, imperator.

indulcĭtas, atis, f. *Niełagodność.* Unsüssigkeit.

indulcōro, as. *słodzę.* versüßen.

indulgens, entis, o. *łagodny*, *miękki 2. pieściliwy*, *łaskawy*, *pobłażaiący.* mild, gütig, gnädig, geneigt.

indulgenter. *łagodnie*, *łaskawie*, *pieściliwie.* zärtlich, gelinde, gnädig.

indulgentia, æ, *indulgĭtas*, atis, f. *Pobłażanie*, *Przeglądanie 3. Popuszczanie*, *Odpuszczenie*, *Dogadzanie sobie*, *Łaskawość.* Nachsicht, Vergünstigung, Verzärtelung der Kinder, Gefälligkeit, Gnade, Milde. *syn.* lēnitas, clēmentia, connīventia, vĕnia, rĕmissio.

indulgentiæ, arum, f. *Odpust 1.* Ablaß.

indulgeo, es. *pobłażam*, *przeglądam 4. rospuszczam się 2. popuszczam komu dogadzam 1. 2. dozwalam*, *poddai się*, *Rozgardyas stroię*, *szanuię 2. bawię się 1. stroię się*, *powolny iesten* nachsehen, durch die Finger sehen, ver zeihen, verzärteln, nachhängen, nach lassen, sich ergeben. *syn.* ignosco, con dōno, parco, concēdo, permitto.

indultor, oris, m. *Dozwalacz.* ein Uebersehen, Nachseher, der etwas ve williget.

indultum, i, n. *Przywiley*, *Pozwoleni* Befreyung, Verwilligung.

indultus, a, um. *pozwolony*, *dozwolon* verwilliget, erlaubt, zugelassen.

indultus, us, m. *Pozwolenie.* Zulassun Erlaubniß.

indūmentum, i, n. *Odzienie.* Kleidun ein Kleid. *syn.* vestis, ămictus, vel mentum.

induo, is. *obłóczę 1. wdziewam*, *obuwa ubieram kogo*, *wpadam 1. przebiie się*, *wiklę się*, *odradzam*, *wydaię sam*, *uprząść postawę*, *zaperzyć*, *zmyślam 1. pokazuię co po sobie*, *zywam się*, *odmieniam się*, *drętwie zatwardzam*, *daię mowę*, *czynię czym*, *ukował sobie*, *trzymam o bie*, *stawiam się srogo.* anthun, an hen, anlegen, an sich nehmen. *s* vestio, ămīcio, ŏpĕrio, tĕgo.

induo soleas jumentis. *podkować kon* ein Roß beschlagen.

indūrātio, onis, f. *Zatwardzenie*, *Upr.* Verhärtung, Verstockung.

indūrātor, oris, m. *Zatwardziciel.* Verhärter.

indūrātus, a, um. *zatwardziały.* verhärtet, ausgehärtet.

in

indūresco, is, induror, aris. *drętwieię, twardzieię, odrętwieć.* hart werden, erstarren. *syn.* dūresco, indūror.
indūriōsus, a, um. *vide* indūrātus.
indūro, as. *stwardzam, zatwardzam, utwierdzam, upieram się.* verhärten, hart machen.
indūsiāria, æ, f. *Szwaczka 1.* eine Hemdmacherinn.
indūsiārius, i, m. *Koszule szyiący albo przedaiący.* ein Hemdmacher oder Hemdverkaufer.
indūsiātus, a, um. *w Koszulę ubrany.* der ein Hemd an hat.
indūsium, ii, n, indūsiāta, æ, f. *Koszula 1.* ein Hemd.
industria, æ, f. *Przemysł.* Fleiß, Geschicklichkeit, Bedachtsamkeit. *syn.* sōlertia, ars, dextĕrĭtas, ingĕnium.
de *vel* ex industria. *umyślnie.* mit Bedacht, vorsetzlich, mit Fleiß, wohl bedächtlich.
industriè, industriōsè. *przemyślnie, dowcipnie.* fleißig, emsiglich, sorgfältig.
industriōsus, industrius, a, um. *sztuczny, przemyślny, dowcipny, sprawny.* emsig, hurtig, fleißig, arbeitsam.
indūtĭlis, is, c. *udziewalny.* das sich anziehen läßt.
indūtus, a, um. *odziany, obłóczony.* angezogen, angelegt. *syn.* vestītus, ămictus, tūnĭcātus, tŏgātus, ŏpertus.
indūtus, us, m. *Odziewanie, Obłóczenie, Odzianie, Odzienie.* das Anlegen, die Kleidung.
indŭviæ hæ. *Odzienie.* Kleider.
indŭvium, i, n. *Skórka 5.* die Rinde.

INE

inĕbra, æ, f. *Omięszka.* inebræ aves. sub *nieszczęśliwy.* ein Vogel, der nichts Gutes bedeutet; unglückliche Verzögerung.
inēbriātio, onis, f. *Upicie się.* das Vollsaufen.
ĭnēbriātus, a, um. *upoiony.* trunken.
inēbrio, as. *upaiam, napuszczam.* trunken machen.
inēbrior, aris. *upiiam się.* vollsaufen. *syn.* Baccho, Lyæo, vīno obruor, impleor.
ĭnēdia, æ, f. *Nieiedzenie, Post 1.* der Hunger, das Fasten. *syn.* fămes, ēsŭries.
inediâ consumor, inediâ vitam finio. *zamieram, przemieram 1. umarzam się.* vor Hunger sterben.
ĭnēdĭtus, a, um. *niewydany.* das noch nicht an Tag gebracht ist.
ineditus liber. *Książka niedrukowana.* ein Manuscript, das nicht gedruckt ist.
ĭneffābilis, is, c. *niewysłowiony, niewypowiedziany.* unaussprechlich.
ineffābĭlĭtas, atis, f. *Niewymowność.* Unaussprechlichkeit.
ineffābĭlĭter. *niewymownie, niewypowiedzianie.* auf unaussprechliche Art und Weise.
ĭneffĭcācĭter. *nieskutecznie.* unkräftig, ungültig, undienlich, unnützlich, ohne Würkung.
ĭneffĭcax, ācis, o. *nieskuteczny, niesprawny.* unkräftig, das keine Kraft oder Würkung hat.
inefficientia, æ, f. *Niesprawność.* die Kraftlosigkeit.
ĭneffĭgiātus, a, um. *niewykształtowany.* ungebildet.
ineffŭgĭbĭlis, is, c. *nieuchronny.* unvermeidlich. *syn.* ĭnēvītābĭlis.
ĭnēlābōrātus, a, um. *niewypolerowany, niewytworny.* unausgearbeitet, unausgemacht, ohne Fleiß gemacht.

ĭnēlĕgans, antis, o. *niepiękny*, *niezdobiony*, *gruby* 3. unzierlich, unlieblich, ungeschickt.

ĭnēlĕganter. *szpetnie*, *grubo* 2. unzierlich.

ĭnēlŏquens, entis, o. *niewymowny*. unberedt.

inēlŏquibĭlis, is, c. *vide* ineffabilis.

ĭnēluctābĭlis, is, c. *nie wywikłany*, *nieuchronny*, *nieprzekonany*. unüberwindlich, das mit Gewalt nicht vermieden werden kann. *syn.* ĭnēvītābĭlis.

ĭnēmendābĭlis, is, c. *bez Poprawy*, *niepoprawny*, *niekarny*. unverbesserlich, das man nicht verbessern kann.

ĭnēmendātus, a, um. *niepoprawiony*. unverbessert.

ĭnēmŏrior, ĕris. *umieram* 4. auf oder über etwas sterben.

ĭnemptus, a, um. *niekupiony*. unerkauft.

ĭnēnarrābĭlis, is, c. *niewysłowiony*. unaussprechlich, unzählich, unsäglich. *syn.* ĭneffābĭlis.

inēnarrābĭlĭter. *vide* ĭneffābĭlĭter.

ĭnēnarrātus, a, um. *niewysłowiony*, *nieopowiedziany*. unerzählt.

ĭnēnōdābĭlis, is, c. *nie wywikłany*, *zawikłany*. unauflöslich, ganz verwirrt.

ĭnēnormis, is, c. *niezbytni*. nicht zu groß.

ĭneo, is, ire. *wchodzę*, *wstępuię* 3. *poczynam*, *popadam* 1. *łączy się Bydło*. hinein gehen, antreten, anfangen, sich begeben, anfallen. *syn.* intro, ingrĕdior, aggrĕdior, *vel* coeo.

ineo certamen. *potykam się*. einen Streit anfangen.

ineo consilium cum aliquo. *naradzam się*. mit einem sich berathschlagen.

ineo rationem. *rachuię się*. rechnen.

ineo somnum. *idę spać*. sich schlafen legen.

ineunte vere. *na Wiosnę*. zum Anfang des Frühlings.

ĭneptē. *nikczemnie*, *błazeńsko*, *grubo* 2. ungeschickt, unbequem.

ĭneptia, æ, ĭneptĭtūdo, inis, f. *Nikczemność*, *Niesposobność*, *Bałamuctwo*. Lapperey, Einfalt, Dummheit, Ungeschicklichkeit.

ineptiæ hæ. *Bayki*, *Bałamuctwo*, *Błazeństwo*. Narrenwerk, Weibermährlein, Narrenpossen.

ĭneptio, is, ire. *bałamucę*, *plotę*. Narrenpossen treiben, ungereimte Sache reden, ungeschickt oder thöricht seyn.

ĭneptiŏla, æ, f. *małe Bałamuctwo*. kleine Thorheit.

ĭneptus, a, um. *niesposobny*, *niegrzeczny*, *nieżartowny*, *nikczemnik*. ungeschickt, läppisch, närrisch, ungereimt, untüchtig. *syn.* stūpĭdus, insulsus, fătuus, stultus, hĕbes, stŏlĭdus.

ĭnēquĭtābĭlis, is, c. in neg. *nieiezdny*. da man nicht zu Pferde fortkommen kan.

ĭnēquito, as. in affir. *iadę* 2. 7. zu Pferde sitzen.

ĭnermis, is, c. inermus, a, um. *bez Broni*, *bez zbroyny*. wehrlos, unbewehrt, unbewafnet.

ĭnermo, as. *odeymuię Broń*, *Zbroię zdzieram*. wehrlos machen, der Waffen berauben, entwafnen.

ĭnerrābĭlis, is, c. inerrans, antis, o. *niebłędny*. unirrsam, da man nicht irren kann, gebahnt, fest, beständig.

inerrantes stellæ. *Gwiazdy spółchodzą*. die Fixsterne.

ĭnerro, as. *błąkam się*. irre gehen, hin und wieder gehen.

ĭners, ertis, o. *nieuczony*, *tępy*, *nikczemnik*, *niesztuczny*, *nieruchawy*, *niezbotny*

botny, gnuśny, nieruchomy. Kunstlos, ohne Kunst, faul, unwissend, unartig, ungeschickt, träg, unerfahren. *syn.* pĭger, ignāvus, segnis; tardus, lentus, dēses, dēsĭdiōsus, sōcors.

hertia, æ, f. *Gnuśność, Nieumieiętność, Nierobotność.* Trägheit, Nachläßigkeit, Unwissenheit. *syn.* ignāvia, dēsĭdia, segnĭties, pĭgrĭtia.

ertĭcŭlus, a, um. *nieco gnuśny, nieszkodliwy, niepiiany.* etwas faul.

ierticula vitis. *Macica, z ktorey wino nie upaia.* eine Gattung Reben, deren Wein nicht trunken macht.

nērŭdĭtē. *nieumieiętnie.* ungelehrt.

ērŭdĭtio, onis, f. *Nieumieiętność.* Ungelehrsamkeit.

nērŭdĭtus, a, um. *nieuczony.* ungelehrt, unwissend, ungeschickt. *syn.* indoctus.

iescātus, a, um. *zachęcony, wabiony.* angelockt, angeködert, oder mit Luder angelockt.

iesco, as. *zaprawiam 3. zaiuszam, zachęcić, wabię, nęcę.* ein Aas oder Köder legen, hinein locken, ködern, mit Luder anlocken, betrügen, verleiten, mit Speisen reitzen.

nēsus, us, m. *Niesmak.* das Grauen vor dem Essen.

nēvectus, a, um. *niewywieziony.* unausgeführt.

nēvītābĭlis, is, c. *nieuchronny.* unumgänglich, unvermeidlich. *syn.* ineluctābilis, non fŭgiendus, non vītandus, non dēclīnandus.

nēvītābĭlĭter. *nieuchronnie.* unvermeidlich.

nēvŏlūtus, a, um. *nierozwiniony 1. nieczytany.* unaufgewickelt.

inexāmĭnātus, a, um. *nie pytany, nie doświadczony.* unerforscht, nicht geprüfet.

inexcĭtābĭlis, is, c. *nieprzebudzony.* unerwecklich, der nicht kann aufgewecket werden.

inexcoctus, a, um. *nie wywarzony.* unausgekocht, unausgezehrt.

inexcōgĭtābĭlis, is, c. *niepodobny do wymyślenia.* unausdenklich.

inexcōgĭtātus, a, um. *niewymyślony.* unausgedacht, unausgesonnen, noch nicht erfunden.

inexcultus, a, um. *nie wyprawny, nie ozdobiony.* ungeziert, ungebauet, unausgeputzt.

inexcūsābĭlis, is, c. *bez Wymowki.* unverantwortlich, nicht zu entschuldigen, das man nicht entschuldigen kann.

inexercĭtātus, inexercĭtus, a, um. *niećwiczony.* ungeübt.

inexēsus, a, um. *niepożarty.* unzernagt.

inexhaustus, a, um. *nieprzebrany 1. nienasycony.* unerschöpflich, unersättlich.

inexōrābĭlis, is, c. *niedaiący się uprosić.* unerbittlich. *syn.* non exōrābilis, implācābilis, sĕvērus.

inexōrātus, a, um. *nieuproszony.* unerbeten.

inexpectātus, a, um. *niespodziany.* unversehen, unerwartet.

inexpĕdībĭlis, is, c. *niewywikłany.* unauflöslich, unumgänglich.

inexpĕdītus, a, um. *niegotowy.* ungerüstet, noch nicht fertig, schwer.

inexperrectus, a, um. *nieprzebudzony.* unerwacht, der nicht erwacht ist.

inexpertus, a, um. *nie świadom, nie biegły, niedoświadczony, niekuszony.* unerfah-

erfahren, unversucht, unbewährt. *syn.* ignārus, non prŏbātus.

inexpiābĭlis, is, c. *nie daiący się ubłagać.* unversöhnlich, unerträglich. *syn.* implācābĭlis.

inexpiātus, a, um. *nieubłagany.* unausgesöhnt.

inexplānātus, a, um. *niewyraźny, nierówny.* undeutlich, uneben, unvernehmlich.

inexplanata lingua. *Język albo Wymowa cięszka.* ein schwere Zunge oder Sprache.

inexplēbĭlis, is, c. *nienapełnisty.* unersättlich, das nicht zu erfüllen ist. *syn.* insătiābĭlis, insătŭrābĭlis.

inexplētus, a, um. *nienasycony, nienapełniony.* unersättigt, unerfüllt.

inexplĭcābĭlis, is, c. *niewysławiony, niewywikłany, zawikłany.* unauflöslich, verwirrt, das nicht leicht zu erklären ist.

inexplĭcābĭlĭter. *niewymownie 2.* unerklärlich, unsäglich.

inexplĭcātus; inexplĭcĭtus, a, um. *niewywikłany, zawikłany.* verwirrt, unerläutert, schwer zu erklären, unausgelegt.

inexplōrātè, inexplōrātò. *nieświadomie, bez Proby, bez Szpiegow.* unbekanntlich, ohne Erkundigung.

inexplōrātus, a, um. *nieznaiomy, niedoświadczony.* unerforscht, unerfahren, unversucht.

inexpugnābĭlis, is, c. *niezwyciężony, nieprzekonany.* unüberwindlich, das nicht zu erobern ist. *syn.* non expugnābĭlis, insŭpĕrābĭlis, indŏmĭtus, invictus.

inexpugnātus, a, um. *niedobyty.* unerobert.

inexpŭtābĭlis, is, c. *niezliczony, niewywikłany.* unerdenklich, nicht auszurechnen.

inexsătŭrābĭlis, is, c. *nienasycony.* unersättlich, unbegnüglich. *syn.* inexplēbĭlis, insătiābĭlis.

inexspectātus, a, um. *vide* inexpectatus.

inexstirpābĭlis, is, c. *nie wykorzeniony.* nicht auszurotten.

inexsŭpĕrābĭlis, is, c. *niezwyciężony.* unüberwindlich, das man nicht überwinden kann. *syn.* inexpugnābĭlis, insŭpĕrābĭlis, invincĭbĭlis.

inextermĭnābĭlis, is, c. *nieskazitelny.* unverweslich.

inextrĭcābĭlis, is, c. *niewywikłany, zawikłany.* ganz verwirrt, unauflöslich, unrichtig. *syn.* inēnōdābĭlis, inexplĭcitus.

inextrĭcābĭlĭter. *zawikłanie.* unauflöslicher Weise.

INFA

Infăbrè. *niesztucznie, nie gładko, grubo 2.* tölpisch, nicht meisterlich.

infăbrĭcātus, a, um. *niewypolerowany.* ungerüstet, ungezimmert.

infacetè, infacetus, infacitiæ. *vide* inficetè &c.

infăcundia, æ, f. *Niewymowność.* Unberedsamkeit, Ungeschicklichkeit zu reden.

infăcundus, a, um. *niewymowny 1.* unberedt. *syn.* inēlŏquens.

infallĭbĭlis, is, c. *nieomylny.* unbetrüglich, unfehlbar, gewiß. *syn.* certus.

infămātio, onis, f. *Osławienie.* Verläumdung. *syn.* detractio.

infămātus, a, um. *osławiony.* verschreyt.

infāmia, æ, f. *Nieſława.* böſer Leumund, Unehre, Schmach, Ehrverletzung. *ſyn.* dĕdĕcus, prŏbrum, opprŏbrium, ignō-minia, convītium, călumnia. *phr.* turpis, infāmis nŏta, măcŭla, lābes, fama ſiniſtra.

infamiâ flagrat, laborat, notatur, infamiæ eſt. *niepoczciwy, nieſławny, ſromotny, źle o nim mówią.* den guten Namen verlieren.

infamiam alicui infero, inuro. *oſławiam.* einem Schandfleck anhängen, verleumden.

infāmis, is, c. *niepoczciwy, nieſławny, bezecny, cudzołożnik.* ehrlos, verſchreyt. *ſyn.* inhŏneſtus, fāmōſus, turpis, prŏbrōſus. *phr.* quem turpi nŏta infāmia ſparſit, gĕnĕris opprobrium ſui.

infāmo, as. *oſławiam, rozgłaſzam.* unehrlich oder ehrlos machen, verſchreyen, verleumden. *ſyn.* dĕdĕcŏro, fāmam ĕrĭpio, tollo, nōmen obſcūro.

infandum! interjectio. *nieſtetyſz! żal ſię Boże!* o Unglück! o Uebel!

infándus, a, um. *mianowania niegodny, okrutny, niewyſłowiony.* unſäglich, ſo ſchändlich, daß man es nicht ſagen darf. *ſyn.* tăcendus, non dīcendus, nĕfārius, illĭcĭtus.

infanda res. *ſroga, niegodna, ſzkaradna Rzecz.* eine ſchändliche und grauſame Sache.

infans, antis, c. *Dziecię, Niemowlątko, Pan młody* ſub *Panic 2.* ein Kind. *ſyn.* infantŭlus, tĕnellus. *phr.* lactens, parvŭlus puer, tĕner in cūnis & ſine vōce puer, ădhuc ūbĕra ſūgens, jăcens ſine vīribus infans, quĕrŭlis implens vāgītibus aures.

infantem removere uberibus. *od Pierſi odſadzić.* das Kind entwöhnen.

infans, antis, o. *młody 1. 2. niewymowny, głupi, okrutny, niemy 1.* klein, jung, unberedt, ſtumm, das nicht zu melden iſt.

infans facinus. *ſroga rzecz.* eine böſe That, die nicht zu melden iſt.

infantāria, æ, f. *Położnica.* eine Kindbetterinn.

infantia, æ, f. *Młodość 3. Dziecińſtwo, Głupſtwo, Niemota, Niewymowność.* die Kindheit, Unberedſamkeit, Ungeſchicklichkeit im Reden, Unverſtand. *phr.* prīma, prīmæva, tĕnĕra, lactens ætas.

infantĭcīda, æ, c. *Zabóyca Dzieci.* ein Kindermörder.

infantĭcīdium, ii, n. *Zabóy Płodu, Młodzianki.* Kindermord.

infantīlis, is, c. *dziecinny.* kindiſch, dem Kind gehörig. *ſyn.* puĕrīlis.

infantŭla, æ, f. infantŭlus, i, m. *Niemowlątko 3.* ein junges Mägdlein, ein junger Knabe von ein bis vier Jahren.

infarcio, *lege* infercio.

infas *pro* infans. *obſoletum.*

infaſtīdītus, a, um. *nie obmierzły.* deſſen man nicht überdrüßig wird.

infătīgābĭlis, is, c. *nieſpracowany.* unermüdet, der nicht müde wird.

infătīgābĭlĭter. *nieſpracowanie.* unermüdet.

infătuātus, a, um. *omamiony, ſzalony, opętany.* thöricht, raſend, unſinnig, beſeſſen.

infătuo, as. *mamię, błaźnię, głupim czynię.* bethören, toll machen, zum Narren machen.

infăvōrābĭlis. is, c. *nieżyczliwy.* ungünſtig.

infăvōrābĭlĭter. *nieżyczliwie.* ungün- stiglich.
infaustus, a, um. *nieszczęśliwy.* unglück- lich. *vide* infēlix.

INFE

Infectio, onis, f. *Farbowanie, Zarażenie.* das Färben, die Ansteckung.
infectivus, a, um. *farbowny.* färbend, zum Färben dienlich.
infector, oris, m. *Farbierz 1.* ein Färber.
infectōrium, ii, n. *Farbiernia.* ein Farb- haus.
infectus, us, m. *Farbowanie.* das Färben.
infectus, a, um. affir. *farbowany, napu- szczany Jadem, zarażony.* gefärbt, eingetunkt, vergiftet, angesteckt.
infectus, a, um. neg. *nierobiony, niedo- kończony, nieważny, gruby 4.* unge- schehen, ungethan.
infectum reddo. *znoszę 6. psuię.* nicht vollenden.
infectum argentum. *Srebro w Sztukach.* ungemünztes Silber.
infēcundè. *niepłodno, sucho.* unfrucht- barlich.
infēcunditas, atis, f. *Niepłodność.* die Un- fruchtbarkeit.
infēcundus, a, um. *niepłodny.* un- fruchtbar.
infēlīcitas, atis, f. *Nieszczęście.* Unglück, Unfall. *syn.* infortūnium.
infēlīcĭter. *nieszczęśliwie.* unglücklich. *syn.* infaustè, infortūnātè.
infēlīcito, as. *Nieszczęścia nabawić.* un- glücklich machen, in Unglück führen.
infēlix, īcis, o. *nieszczęśliwy, niepłodny,* unglücklich, elend, unfruchtbar. *syn.* mĭser, infortūnātus, ærumnōsus, mi- sĕrābĭlis, infaustus, sĭnister, lævus. *phr.* fātis ăgĭtātus ĭnīquis, quem vi... riis fors căsĭbus urget, prĕmit, ăg... tat, vexat, exercet, angit, obrui... quem infēlix fortūna fătigat, ĭnīqu... tŏlĕrans incommŏda fāti; rebus co... cussus ăcerbis.
infelix arbor, lignum. *Szubienica 1.* d... Galgen.
infensè. *gniewliwie, nieprzyiaźliwie.* fein... selig, hitzig.
infenso, as. *nie sprzyiam, szkodzę.* a... feinden.
infensus, a, um. *nienawidzący. nieprz... iazny.* erzürnt, aufsätzig, ungünsti... *syn.* infăvōrābĭlis, ĭnĭmīcus.
infer, era, erum, obsol. *niższy,* & ... *niski.* der untere.
infĕrālis, is, c. *vide* inferialis.
infĕrax, ācis, o. *nierodzony.* unfruchtb...
infercio, is, īre. *nadziewam, natyka...* füllen, einstopfen, einstoßen.
infĕri, orum, m. *Piekło, Piekielni... umarli.* die Hölle, und die in ... Hölle sind, die Verstorbenen unter ... Erde.
ab inferis revoco. *wskrzeszyć.* von To... ten auferwecken.
infĕriæ, arum, f. *Obchod zaduszny, z... duszny dzień, pogrzebny upomin...* ein Opfer für die Todten. *syn.* e... quiæ.
infĕriālis, is, c. *pogrzebny.* zum Todt... opfer gehörig.
inferiale Officium. *Pogrzeb.* Leichen... gängniß, Todtenopfer.
inferiale epulum. *uczta żałobna.* ei... Trauermahlzeit.
inferiale vel inferium vinum. *Wino ... Uczcie żałobney.* Wein bey den Trau... mahlzeiten.

inferiālia, ium, n. *vide* inferiæ.
inferior, oris, c. *niższy, podleyszy, podomny, spodni.* der untere, niedrige. *syn.* humilis, abjectus, minor.
inferius, a, um. *spodni.* herunterwärts.
inferna, orum, n. *Piekło.* die Hölle.
infernālis, is, c. *nadolny, piekielny.* höllisch.
infernas, atis, o. *odziemny, nadolny.* von untenher.
inferne. *zdołu.* von untenauf.
infernum, i, n. *Doł 3, Piekło.* die Hölle.
infernus, a, um. *nadolny, piekielny, niski 2.* das unten ist, höllisch.
infernus, i, m. *id est* locus. *Piekło, Grób.* die Hölle. *syn.* orcus, ăvernus, tartărus, ĕrĕbus, styx. *phr.* Plūtōni subdita regna, stўgii regna tўranni nigri rēgia cæca Dei; dīra fŭriārum lŏca, tristes sinē sōle dŏmus.
infĕro, ers. *wnoszę 1. wpisuię, wtrącam 3. grzebię umarłego.* hineinbringen, hineintragen, einen Schluß machen. *syn.* indūco, intrūdo, invĕho.
infero calamitatem, cladem. *wynędzić.* einem Schaden verursachen.
infero me. *wieżdżam, wpadam, idę wspaniale, wdaię się 1. wchodzę.* eindringen, sich einlassen.
infero mortem, necem. *zabiiam.* tödten.
infero probrum, crimen, labem. *zadaię co sromotnego.* Schandfleck zufügen, anhängen.
infero stuprum. *Nierząd popełnić.* Unzucht begehen.
infero manus alicui. *Gwałt komu uczynić.* Gewalt anthun.
infero mentionem. *Wzmiankę czynię.* eines Dings gedenken.

infero aliquem sideribus. *kogo pod niebiosa wynosić.* einen vergöttern, unsterblich machen.
infervĕfăcio, is. *wzwarzyć.* siedend oder heiß machen.
infervĕfactus, a, um. *wzwarzony.* siedend, heiß.
inferveo, es. infervesco, infervĕfio, is. *wzwieram.* sieden, heiß seyn.
infĕrus, a, um. *niski 2. nadolny.* unter, das unten ist.
infĕrus, i, m. *vide* infernus.
infestātio, onis, f. *Nagabanie.* Beleidigung.
infestātor, oris, m. *Napaśnik.* ein Bedränger, ein feindseliger Mensch.
infestè. *szkodliwie.* feindselig, schädlich.
infestīviter. *niesztucznie.* unartig, unannehmlich, unlieblicher Weise.
infestīvus, a, um. *niesztuczny, nieprzyiemny.* plump, unhöflich.
infesto, as. *nacieram na kogo, gabam, pustoszę, psuię, dokuczam.* Schaden zufügen, sehr beschwerlich seyn, große Unruhe machen, beleidigen. *syn.* vexo, ango, torqueo, exăgito.
infestor morbo. *nagaba mię Choroba.* von der Krankheit beunruhiget werden.
infestus, a, um. *nacieraiący, niespokoyny, cięszki 2. nieprzyiazny, niebespieczny.* feindlich, schädlich, widerwärtig, gefährlich, unsicher, der Gefahr unterworfen. *syn.* infensus, inimīcus, mŏlestus, noxius, pĕrīcŭlōsus.
infestis hastis venio. *składam Grot,*
infestum habeo, reddo, infestus sum, infestus feror. *naieżdżam, rozbiiam, pustoszę.* vide *infesto.*

INFI

Infibŭlātus, a, um. *spinany*. eingehäftelt.
infiblo, infībŭlo, as. *spinam*. die Haften einthun, einschnüren, einwickeln.
inficetè. *niesztucznie*, *grubo* 2. unhöflich.
inficētiæ, arum, f. *Grubość*, *Nieobyczayność*. Unhöflichkeit.
inficētus, a, um. *nieżartowny*, *nieobyczayny*, *niesztuczny*, *gruby* 3. unlieblich, unhöflich, unartig.
inficiālis, is, c. sub *zapieracz*. das man läugnet.
inficias eo. *vide* inficior. *depon.*
inficiātio, onis, f. *Niepozwalanie*, *Zapieranie się*. das Läugnen.
inficiātor, oris, m. *Zapieracz*. ein Läugner.
inficiātrix, icis, f. *Zapieraczka*. eine Läugnerinn.
inficiens, entis, o. *próżnujący*. müßig, faul.
inficio, is. *zarażam*, *szpecę*, *brudzę*, *plugawię*, *farbuię*, *napuszczam* 2. *próżnuię*. anstecken, besudeln, farben, eintunken, eintauchen, faul, müßig seyn. *syn.* corrumpo, deprāvo, macŭlo, tĕmĕro, *vel* tingo, imbuo.
inficior, eris. pass. *zarażam się*, angesteckt werden.
inficior, aris, depon. *zapieram się*. läugnen, nicht gestehen. *syn.* nĕgo, pernĕgo, abnuo.
infidēlis, is, c. *niewierny*. untreu, meineydig, ungläubig. *syn.* infīdus, perfidus, fallax, *vel* īdōlōlatra.
infidēlitas, atis, f. *Niewierność*. Untreue, Treulosigkeit.
infidè, infidēliter. *niewiernie*. untreulich.

infidibulum, i, n. *Leiek*, & sub *Nalewka* 1. ein Trichter, Heber. *vide* infundibŭlum.
infīdus, a, um. *niewierny*, *niepewny*. untreu, treulos, meineydig, der nicht Glauben hält. *vide* infidēlis.
infīgo, is. *utykam* 3. *wtykam*. anheften, anstecken, hineinstoßen, hineinstecken, wohl einbilden, einprägen.
infīgor, eris. *wpiiam się*. *tkwi* 1. 2. *utapiam myśl*.
infīgūrābĭlis, is, c. *niewyrazisty*. unförmlich.
infīgūrātus, a, um. *niewykształtowany*. unformirt.
infīmas, atis, o. & *infīmātis*, is, c. *podły*, *podłego Urodzenia*. unachtbar, geringen Standes.
infīmātes, um, m. *podli Ludzie*, *Pospólstwo*. schlechte und geringe Leute, der gemeine Pöbel.
infīmātus, a, um. *poniżony*. niedergedrückt, erniedriget. *syn.* hūmiliātus, depressus.
infimè. *nayniżey*. zu unterst.
infīmĭtas, atis, f. *Podłość*, *Niskość*. Niedrigkeit.
infīmo, as. *poniżam*, *na ostatnim miejscu posadzam*. erniedrigen, an den untersten Ort setzen.
infimus, a, um. *nayniższy*, *podły*, *pokorny*, & sub *Ostatek*. der Allerunterste, der Niedrigste, der Geringste, der Allerschlechteste. *syn.* īmus, postrēmus, ultĭmus.
infindo, is. *naszczepiam*, *wszczepiam*, *przę* 2. *orzę*. zerspalten, zertheilen.
infīnībilis, is, c. *vide* infīnītus.
infīnitas, atis, f. *Nieskończoność*, *Nikreszenie*, *Niezliczoność*. die Unendlichkeit.

infinitè, *infinities*, infinitò, infinito tempore. *bez Końca, nieokreśnie, bez miary, daleko.* unendlich, unaufhörlicher Weise, unendlichmal, ohne Ende, unermeßlich.

infinitio, onis, f. *vide* infinitas.

infinitivus, infinitus, a, um. *nieokreszony, nieskończony, niezmierny.* unendlich, ewig, unermeßlich, unzählich. *syn.* interminātus, innŭmĕrus, innŭmĕrābĭlis. *phr.* fīnis expers, sĭnĕ līmĭte.

infinitum tempus. *Wieczność.* die Ewigkeit.

infinitæ rei quæstio est. *wieleby o tym mówić.* es wäre viel davon zu reden.

infirmāria, æ, f. *Szpital, Izba dla chorych.* Krankenstube, Krankenhaus, Spital.

infirmārius, ii, m. *Stróż chorych.* ein Krankenwärter.

infirmātio, onis, f. *Wątlenie, Ostabienie, Odpór słowny, Kasowanie.* die Schwächung, Umstoßung, Niederreißung.

infirmātus, a, um. *chory 1.* geschwächt.

infirmè, infirmiter. *słabo.* schwächlich, kraftlos, kränklich.

infirmis, is, c. *vide* infirmus.

infirmitas, atis, f. *Słabość, Niepotęga, Choroba.* die Schwachheit, Blödigkeit, Unvermöglichkeit, Unpäßlichkeit. *syn.* dēbĭlĭtas.

infirmo, as. *mdlę, ostabiam, naruszam, zbiiam Dowód.* schwächen, widerlegen, unkräftig machen, zweifelhaftig machen. *syn.* dēbĭlĭto, ēnervo, frango, infringo, extĕnuo. *phr.* vīres, rōbur mĭnuo.

infirmor, aris. *słabieię.* schwach, krank seyn.

infirmus, a, um. *chory, słaby.* schwach, unvermöglich, kraftlos, ungültig. *syn.* dēbilis, imbellis, ēnervis, ēnervātus, invălĭdus, languidus.

infit. sub *powiadam, mówię 1. poczynam.* er sagt, er fängt an.

infĭteor, ēris. *nieprzyznawam się, zapieram się.* nicht bekennen. *vide* inficior, aris.

infitias, infitior. *vide* inficias &c.

infixio, onis, f. *Wtykanie*, & sub *Pal 4.* Einsteckung.

infixus, a, um. *wtykany.* eingeheftet, eingesteckt, eingedrückt.

INFL

Inflābello, as. *nadymam 1.* einblasen.

inflābĭlis, is, c. *sposobny do Nadęcia.* was sich aufblasen läßt.

inflacceo, es. *słabieię.* matt seyn.

inflāgro, as. *vide* inflammo.

inflammābĭlis, is, c. *łatwy do Zapalenia.* das sich leichtlich anzünden läßt.

inflammanter. *gorąco 2.* erhitzt, entbrennt.

inflammātio, onis, f. *Zapalenie 3. Rospalenie, Pustoszenie.* die Anzündung, Entzündung, Geschwulst.

inflammātor, oris, m. *Zapalacz.* ein Anzünder.

inflammatrix, īcis, f. *Zapalaiąca.* eine Anzünderinn.

inflammātus, a, um. *zapalony, pobudzony.* entzündet, angehetzt.

inflammo, as. *zapalam, zarzę, rospalam, podszczuwam, pobudzam.* anzünden, anstecken, erhitzen, verbittern, anhetzen, anreitzen. *syn.* incendo, ūro.

inflammor, aris. *gniewam się 2. rozpalam się, żądam 2.* zornig seyn, entzündet werden, Begierde haben.

inflammor rabie. *wściec się.* rasend oder toll seyn.

inflans, antis, o. *opuszaiący.* aufblasend.

inflatè. *pysznie.* hochmüthig, stolz, aufgeblasen.

inflatio, onis, f. *Nadęcie, Opuszenie, Wiatr w Żołądku.* die Aufblasung, Geschwulst, Aufblähung des Leibes.

inflātor, oris, m. *Nadymacz.* ein Aufblaser.

inflātus, a, um. *nadęty, pyszny.* aufgeblasen, geschwollen, stolz. *syn.* süperbus, ambitiōsus.

inflātus, ûs, m. *Nadęcie, Natchnienie.* das Einblasen, Aufblasen, Eingeben, der Anhauch.

inflecto, is. *nachylam, naginam 1. miękczę, kłaniam się 1.* biegen, einbiegen, krümmen, bewegen, sich neigen. *syn.* flecto, torqueo, intorqueo, contorqueo, curvo, incurvo.

inflētus, a, um. *nieopłakany.* unbeweint.

inflexibīlis, is, c. *niegibki, nieużyty, nieodmienny.* unbieglich, das man nicht biegen kann.

inflexio, onis, f. inflexūs, us, m. *Nachylanie, Nachylenie, Zakręt.* das Biegen, Krümmen, die Einflechtung, Umwendung.

inflexus, a, um. *zakrzywiony.* gebogen, krumm.

inflictiò, onis, f. *Zadanie.* die Auferlegung.

inflictus, us, m. *Uderzenie.* die Anstossung.

inflīgo, is. *uderzam, zadaię 8. ranię.* einen Streich geben, zufügen, schlagen. *syn.* imprimo, infēro, impingo, incŭtio.

infligo colaphum. *Policzek daię.* einen Backenstreich geben.

inflo, as. *nadymam 1. 2. 3. 4. opuszam, dodymam, gram, piskam, dukam, trąbię 1. 2. podnoszę się 1.* einblasen, aufblasen, pfeifen.

inflo buccas. *gniewam się, dąsam się.* zürnen.

inflor, atis. *nadymam się 1. pysznię się.* stolz, hoffärtig seyn.

influens, entis, o. *wpadaiący, wpływaiący.* hinein fließend.

influentia, æ, f. *vide* influxio.

influo, is. *wpływam, wchodzę.* hinein lassen, hinein fließen.

influxio, onis, f. influxus, us, m. *Wpływnienie, Wciekanie, Porozumienie.* der Einfluß, das Einfließen.

influxus cæli. *Influencya.*

INFO

Infōdio, is. *wkopywam, zakopywam.* eingraben, vergraben.

infœcunde, &c. *vide* infecundè, &c.

informābilis, is, c. *nie zdolny do Wykształtowania.* der sich nicht bilden läßt.

informātio, onis, f. *Poięcie, Przeięcie, Ukształtowanie, Formowanie, Informacya.* Formirung, Bildung, Abbildung, Lehre, Unterweisung, Unterrichtung, Bericht, Kundschaft, Erkundigung, Nachforschung, Nachfrage, Vollmacht. *syn.* instructio.

informātor, oris, m. *Nauczyciel.* ein Lehrmeister.

formatrix, icis, f. *Nauczycielka.* eine Lehrmeisterinn.

formātus, a, um. affir. *uformowany, wyrażony, ćwiczony.* gebildet, unterrichtet, unterweisen.

formātus, a, um. neg. *niedokończony.* ungebildet.

formīdātus, a, um. *niestraszny.* ungefürchtet.

formis, is, c. *niekształtowany, niewykształtowany, gruby 3. 4. szpetny.* ungestalt, unförmig.

formītas, atis, f. *Niekształt, Szpetność.* die Ungestalt, Unförmlichkeit.

formīter. *niekształtnie.* unförmlich.

formo, as. *formuię, robię 1. wyrażam 1. ćwiczę, uczę, opisuię 1. poymuię myślą.* entwerfen, bilden, die erste Form oder Gestalt geben, unterrichten, lehren, unterweisen. *syn.* fingo, effingo, fīgūro, *vel* imbuo, ērŭdio, expŏlio.

fŏro, as. *wiercę 1. przewiercieć, pozywam.* einbohren, an dem Markt oder gemeinen Ort öffentlich verkündigen und ausrufen, vor Gericht fordern.

fortūnātè. *nieszczęśliwie.* unglücklich.

fortūnātus, a, um. *nieszczęśliwy.* unglücklich. *syn.* infēlix.

fortūnium, ii, n. *infortūnĭtas,* atis, n. *Nieszczęście.* Unglück, Unfall. *syn.* infēlīcitas, ærumna, cālămĭtas, mălum, exitium, clādes. *phr.* fortūna adversa, tristes, miseri cāsus, lapsæ, afflictæ res, dūra inclēmentia fāti.

fortunio aliquem mactare. *nieszczęścia nabawić.* Unglück zufügen.

fossio, onis, f. *Wkopanie.* die Eingrabung, Einscharrung.

fossus, a, um. *wkopany.* verscharret, eingegraben.

INFR

Infrà, adverb. *na dół; na dole.* unten, drunten.

infra præp. *nad 1. pod czym.* unter, unterhalb.

infra septimum diem sub *za kilka dni.*

infractio, onis, f. *Naruszenie, Słabość.* Zerbrechung, Zerschlagung.

infractus, a, um. neg. *nienaruszony, niezłamany.* unverzagt, ganz.

infractus, a, um. affir. *naruszony, złamany, żałosny.* gebrochen, geschwächt, niedergeschlagen, verzagt.

infracta vox, loquela. *pieszczona Mowa.*

infrænātus, &c. *lege* infrenatus &c.

infrăgilis, infrangibilis, is, c. *niekruchy, niepodobny do złamania, mocny 1.* unzerbrechlich, das nicht zu brechen ist; unerschrocken, unüberwindlich.

infrascriptus, a, um. *podpisany.* unterschrieben, unterzeichnet.

infrĕmo, is. *Grzmot czynię, hałasuię.* rauschen, tosen. *syn.* frĕmo, frendeo; minor, indignor, īrascor.

infrēnābilis, is, c. *niechamowany.* nicht zu zäumen.

infrēnātus, a, um. affir. *ouzdany.* gezäumt. neg. *nieouzdany.* ungezäumt, zaumlos.

infrendeo, es. *zgrzytam.* mit den Zähnen kirren.

infrēnis, is, c. *nieouzdany.* zaumlos.

infrēno, as. affir. *ouzdać, hamuię, zatrzymywam 1. wymuię 7.* zäumen, bändigen. *syn.* frēno, coerceo, cŏhibeo, comprĭmo, contĭneo, dŏmo.

infrĕquens, entis, o. infrĕquentātus, a, um. *rzadki 3.* umgängig, ungebräuchlich, ungewöhnlich selten. *syn.* rārus, insvētus.

infrĕquentia, æ, f. *Rzadkość, Niegęſtość, Małość* 2. *Trocha* 2. eine kleine Verſammlung.

infrĭcātus, infrictus, a, um. *nacierany, wtarty.* eingerieben.

infrĭcātio, onis, f. *Nacieranie, Wcieranie,* die Einreibung.

infrĭco, as. *nacieram co, wdrobić, wkruſzyć.* einreiben, anreiben, bereiben.

infrigeſco, is. *zięgnę.* erkalten.

infringo, is. *nałamuię, naruſzam, oſtabiam, mdlę, pſuię, ſerca pſuię,* zerbrechen, zerknicken, ſchwächen. *ſyn.* frango, confringo.

infringo colaphum. *policzkuię.* einen Backenſtreich geben.

infringo lingvam. *zaiąkam ſię.* ſtammeln.

infringor, ĕris. ſub *przeſila ſię.*

infrio, as. *vide* infrĭco.

infrons, dis, c. & infrondis, is, c. *niegałęziſty.* das keine Zweige hat.

infructuōſe. *niepożytecznie.* ohne Nutzen.

infructuōſĭtas, atis, f. *Nieurodzayność.* die Unfruchtbarkeit.

infructuōſus, a, um. *niepożytecznie.* unfruchtbar.

infrūnĭtus, a, um. *niewſtydliwy, pyſzny, głupi, obżarty.* närriſch, ohne Witz.

INFU

Infūcātus, a, um. neg. *nieprzyprawny, niezmyślony.* unverfälſcht. affir. *przyprawny, zmyślony.* angeſtrichen, falſch.

infūcātum vinum. *Wino mięſzane, przyprawne.* vermiſchter Wein.

infūco, as. *roztwarzam, mięſzam* 1, 3. *farbuię.* ſchminken, färben, eine falſche Farbe anſtreichen.

infudibulum, *vide* infundibulum.

infŭla, æ, f. *Sznur do Czapki, Infuł[a,] Kapeluſz Biſkupi.* Inful, Binde, B[i]ſchofshut.

infŭlæ, arum, f. *Zawicie* 3. *Zawieſzen[ie]* 2. eine Kopfbinde.

infŭlātus, a, um. *Infułat, zawity,* [...] *Zawicie* 3. der einen Biſchofsh[ut] aufhat.

infulcio, ire. *natykam, nadziewam, w[ty]kam, wtrącam* 1. 3. einſchieben, ei[n]ſtoßen.

infulgeo, es. *zaiaśnieć,* ſcheinen, glänz[en,] ſchimmern.

infūmātio, onis, f. *Wędzenie* 1. d[as] Räuchern.

infūmātus, a, um. *wędzony.* geräuche[rt.]

infumata caro. *Wędzonka.* geräucher[tes] Fleiſch.

infūmĭbŭlum, i, n. *Komin* 1. ein Rau[ch]loch, Schorſtein.

infūmo, as. *wędzę, dymię.* beräuche[rn,] am Rauch dörren. *ſyn.* fūmô ting[o,] obſcūro, infuſco, ſicco, exſicco, ar[e]cio, indūro.

infundibŭlum, i, n. *Leiek, Nalewk[a,] Rurka Aptekarſka, Koſz młyn[ny.]* Einguß, Trichter, Trimmel dar[ein] man das Korn ſchüttet, daß es auf [die] Rellen laufe.

infundo, is. *nalewam* 1. *wlewam* 1. *d[o]wam* 1. einſchenken, eingießen.

infurnĭbŭlum, i, n. *Łopata chlebowa,* ſub *Rurka Aptekarſka.* eine Brodſch[au]fel, Ofenſchüſſel.

infuſcatus, a, um. *śniady, czarnawy,* [...]*wy, mętny.* geſchwärzt.

infuſco, as. *śniado czynię, czernię,* [...]*cę, roztwarzam, mącę, plugawię,* [...]*rażam, pſtrzę.* bräunlicht oder ſchw[ar]z[...]

licht machen, verderben, verdunkeln. *ſyn.* obſcūro, infūmo, inficio.

fuſcor, aris. *czernieię, ſtabieię.* ſchwarz werden.

fuſcus, a, um. *vide* infuſcatus.

fūſio, onis, f. *Nalewanie, Wlanie 1. Polewanie, Kliſtera 2.* die Eingieſſung.

fūſor, oris, m. *Nalewacz.* der Eingieſſer.

fūſōrium, ii, n. *Nalewka 1.* eine Gieß-kanne.

fūſus, us, m. *Nalewanie, Polewanie.* das Einſchenken.

fūſus, a, um. *nalany, wlany.* eingegoſſen, eingeſchenkt.

INGE

gĕlābĭlis, is, c. *niemarznący.* das nicht gefrieret.

gĕmens, entis, o. *wzdychaiący.* erſeufzend.

gĕmĭnātus, a, um. *dwoiaki, podwóyny.* zweyfach, gedoppelt.

gĕmĭno, as. *powtarzam, przyczyniam 1. przybywa.* doppelt oder zweyfach machen, vermehren. *ſyn* gĕmĭno; dŭplĭco.

gĕmiſcendus, a, um. *żałoſny 1. Użalenia godny.* Beklagenswürdig.

gĕmo, ingĕmiſco, is. *wzdycham 1. 3.* ſeufzen.

gĕnĕrābĭlis, is, c. *niezrodzony, bez Początku.* ungebohren, das keinen Anfang hat.

gĕnĕraſco, is. *wradza ſię co.* eingepflanzet werden.

gĕnĕrātus, a, um. *przyrodzony.* angebohren. *ſyn.* innātus.

gĕnĕro, as. *wradzam, ſadzę Płonki.* pflanzen, einpflanzen.

ingĕniātus, a, um. *vide* ingĕnĭōſus.

ingĕnĭcla, æ, m. ingĕnĭcŭlus, i, m. *Klęczeń.* ein Kniender.

ingĕnĭcŭlātus, a, um. *klęczący.* kniend.

ingĕnĭcŭlo, as, ingĕnĭcŭlor, aris. *klęczę 6.* die Knie beugen, auf die Knie niederfallen.

ingĕniŏlum, i, n. *Dowcipek.* kleiner und geringer Verſtand,

ingĕnĭōſè. *dowcipnie.* ſinnreich, ſcharfſinnig, betrüglich.

ingĕnĭōſus, a, um. *dowcipny, ſztuczny, chytry.* ſinnreich, ſcharfſinnig, geſchickt, liſtig, geartet, mit einem guten Verſtande. *ſyn.* ſubtīlis, ſăgax, ſōlers, perſpĭcax.

ingĕnĭtus, a, um. *przyrodzony, wrodzony.* angebohren, von Natur gegeben. item neg. *niezrodzony.* ungebohren. *ſyn.* innātus, ingĕnĕrātus, inſitus.

ingĕnium, ii, n. *Dowcip, Przyrodzenie, Właſność 1. Uczciwość, Obyczay, Wymyſł 1.* angebohrne Art, natürliche Neigung, natürlicher Witz, Verſtand, ein Gelehrter, Künſtler, eine Erfindung, Ausdenkung, allerhand Betrug. *ſyn.* nātūra, indŏles, ſubtīlĭtas, ſăgācitas, induſtria, ſōlertia.

ingeniò. *ſamorodnie.*

ingenio natus. *ſamorodny.*

ingènio præſtans. *dopciwny.* *vide* ingenioſus.

ingĕno, is. *vide* ingigno.

ingens, entis, o. *wielki 1.* ſehr groß *ſyn.* magnus, altus, prōcērus.

ingĕnuātus, a, um. *vide* ingĕnuus.

ingĕnuè. *uczciwie, ſwobodnie, ſzczerze.* aufrichtig, freymüthig.

ingĕnuĭtas, ātis, f. *Wolność z Urodzenia, Swoboda, Wſtyd 1. Uczciwość.* ange-

angebohrne Freyheit, Aufrichtigkeit, Freymüthigkeit, Ehrbarkeit.

ingĕnuo, as. *wolnym czynię.* frey machen.

ingĕnuus, a, um. *szlachetny, wolny z Rodu, swobodny, uczciwy, samorodny, urodziwy, tuteczny, tameczny, wyzwolony* 3. natürlich, ehrlich, edel und frey gebohren, ehrbar, aufrichtig, züchtig. *syn.* hŏnestus, nŏbilis, candidus, sincērus, prŏbus.

ingĕro, is. *wtykam co, potykam co komu, wnoszę, kładę* 2. *wtrącam się, ciskam* 1. *nakładam* 1. *łaię, nalewam, przypominam.* hinein thun, eintragen. *syn.* infīgo, intrūdo, injĭcio, infundo.

ingestābilis, is, c. *cięszki* 1. *nieznośny.* schwer zu tragen, unerträglich.

ingesto, as. *wnoszę.* hinein tragen.

ingestio, onis, f. ingestus, us, m. *Wnoszenie.* Hineinbringung.

ingestus, a, um. *wniesiony,* eingetragen.

ingigno, is. *wradzam,* einpflanzen.

inglŏmĕro, as. *wichrzę, zagmatwać, mieszam* 1. auf einen Haufen winden. *syn.* glŏmĕro, cŭmŭlo, accŭmŭlo, congĕro.

inglōrius, a, um. *niesławny* 1. *podły.* unachtbar, unberühmt. *syn.* ignōbilis, indĕcōrus, inhŏnestus, abjectus, vīlis, incognĭtus.

inglŭvies, ei, f. *Gardło* 5. *Brzuch, Obżarstwo.* der Kropf an den Vögeln, die Fräßigkeit, Gierigkeit, Völlerey. *syn.* gŭla.

inglŭviōsus, a, um. *obżarty, Żarłok.* fräßig, gierig. *syn.* gŭlōsus.

I N G R

Ingrandesco, is, *ingrandeo,* es. *miąższeię, rozrastam się.* groß werden, erwachsen, aufquellen.

ingrātè. *nieprzyiemnie, niewdzięczni[e]* undankbarlich.

ingrātia, æ, f. ingrātiæ, arum. *Niechęcni[e]* der Undank, Widerwille.

ingrātĭfĭcus, a, um. *vide* ingratus.

ingrātis, ingratiis. *na złość, niechętni[e]* *bez Dzięki.* ohne Willen, ohne Dan[k] mit Widerwillen.

ingrātĭtūdo, inis, f. ingratus animu[s] *Niewdzięczność.* die Undankbarkeit.

ingrātus, a, um. *niewdzięczny, nieprz[y]iemny.* undankbar, unangenehm, u[n]gern. *phr.* mĕrĭtōrum, obsĕquii, of[fi]cii, vel mūneris accepti immĕmo[r] oblītus.

ingrato animo, *vide* ingratè.

ingrăvātè. *nie z Sprzykrzeniem.* un[be]schwert, ohne Beschwerung.

ingrăvātus, a, um. *chętny.* unbeschwert.

ingrăvesco, is. *cięszkim się staię, droże[ię]* *ocięzeć.* schwer werden, zunehmen.

ingravescens ætas. *Starość.* das an[ge]hende Alter.

ingravescit. *pogarza się* 1. *sili się.* nimmt zu.

ingrăvĭdo, ingrăvo, as. *obciążam.* [be]schweren, beschwerlich seyn, schw[än]gern.

ingrĕdior, ĕris. *wchodzę, wstępuię, wieżdżam, wdaię się, udaię się gdz[ie]* *poczynam co, chodzę* 1. *idę* 6. hin[ein] gehen, einkehren, eintreten, anf[an]gen, antreten. *syn.* intro, intro[e]ĭneo.

ingredior pedibus. *idę pieszo.* zu F[uß] gehen.

ingredior curru, equo. *iadę na Wo[zie]* *na Koniu.* fahren, reuten.

ingressio, onis, f. ingressus, us, m. *W[e]ście* 1. *Wstęp, Chód, Początek* 1.

Eingang, Eintritt, der Gang oder Weg, der Anfang. Anlaß. *syn.* ădĭtus, lūmen, vestībŭlum.

[in]gruo, is. *nalegam, wiszę 2. gruchnęło, przybliża się co, rzuca się choroba, nad Szyią co wiśi.* ungestüm anfallen, haufenweise einfallen, bevorstehen, da seyn, einbrechen. *syn.* irruo, irrumpo, immineo.

[in]guen, ĭnis, n. *Łono 2. Członek 4. Dymnice.* die Schaam, Schaamseite.

[in]guĭnālis, is, f. & inguinăria, æ, f. *Gwiazdeczki ziele.* Steinkraut, Gänserig, Gänsing.

[in]gurgĭtātio, onis, f. *Połykanie.* das Schlemmen, Hineinschlucken.

[in]gurgĭtātus, a, um. *zatopiony, zanurzony.* vertieft, verhängt.

[in]gurgĭto, as. *wpada Rzeka, obiadam się, zapił Rozum, utapiam Myśl, piię gwałtem, zabrnąć 3.* verschlingen, in sich schlucken, sich füllen, voll fressen, hinein saufen, sich vertiefen, mit Gewalt eindringen, sich einer Sache ergeben.

[in]gustābĭlis, is, e. *czego kosztować nie można.* unversuchlich, das nicht zu kosten ist.

[in]gustātus, a, um. *nieukuszony.* unversucht, unangerührt.

INH

[i]nhăbĭlis, is, e. *niesposobny, nierażny.* ungeschickt, untauglich. *syn.* ĭneptus.

[i]nhăbĭlĭtas, atis, f. *Niesposobność.* Ungeschicklichkeit.

[i]nhăbĭtābĭlis, is, e. *nieosadny.* unbewohnt, öde.

[i]nhăbĭtātor, ōris, m. *Komornik, Obywatel.* ein Einwohner.

ĭnhăbĭto, as. *mieszkam gdzie.* wohnen, bewohnen, einwohnen.

inhæreo, es, inhæresco, is. *więznę, przylipiam, tkwi mi, ulgnąć, stoi mi przed oczyma.* anhangen, ankleben, anhaften, im Gedächtniß seyn, vor Augen stehen. *syn.* insĭdeo.

inhæreo vestigiis. *naśladować.* nachfolgen.

inhæreo voluptatibus. *roskosznie żyć.* den Wollüsten ergeben seyn.

ĭnhălātio, onis, f. inhălātus, us, m. *Chuchanie.* Einhauchung, das Anhauchen.

ĭnhālo, as. *chucham 2. napuchać.* hinein hauchen, anhauchen, anblasen. *syn.* inspīro, afflo.

ĭnhāmo, as. *zawadzam.* mit dem Angel fangen.

inhianter. *łakomie.* gähnend, begierig, schnappend.

ĭnhĭātio, onis, f. *Ziewanie, Żądanie.* das Gähnen, eine große Begierde, das Bestreben nach etwas.

ĭnhĭbeo, es. *wciągam, hamuię, zatrzymawam 1. 5. zastanawiam 1. 2. cofam się.* verhindern, abhalten, hemmen, einhalten, zurück halten, verbieten. *syn.* cŏhibeo, prŏhibeo, ĭmpĕdio.

inhibeo fletum, lachrymas. *tulę.* stillen.

inhibeo remos. *nie robię Wiosłami.* die Ruder still halten.

inhibeo cursum. *stanąć.* Halte machen, stille halten.

inhibeo incendium. *gaszę.* das Feuer auslöschen.

inhibĭtio, onis, f. *Cofnienie, Zakaz.* Verhinderung, Verboth, das Hemmen, Aufhalten. *syn.* prŏhibĭtio.

ĭnhibĭtus, a, um. *zakazany.* verbothen.

inhio, as. *ziaię, czuwam, żądam bardzo.* gähnen, heftig begehren, nach etwas streben, lauren, schnappen, sich spitzen. *syn.* ăvĭdè cŭpio.

inhŏnestāmentum, i, n. inhŏnestas, atis, inhŏnestātio, onis, f. *Nieuczciwość.* Verunehrung, Unehrbarkeit.

inhŏnestè. *niepoczciwie.* unehrlich, schändlich, unehrbar.

inhŏnesto, as. *szpecę.* verunehren, schänden. *syn.* dēdĕcŏro, dēturpo, infāmo, fædo, măcŭlo.

inhŏnestus, a, um. *niepoczciwy.* unachtbar, ungeehrt, verachtet, schändlich, unehrbar. *syn.* turpis, infāmis, prŏbrōsus, sordĭdus, obscænus, impūrus, pŭdendus.

inhŏnŏrābĭlis, is, c. *Czci niegodny.* unachtbar.

inhŏnŏrātio, onis, f. *Zelżenie.* die Beschimpfung.

inhŏnŏrātus, a, um. *nieuczczony.* unehrlich, verachtet.

inhŏnŏrĭfĭcus, a, um. *Czci niegodny.* das nicht zu Ehren gereichet.

inhŏnŏro, as. *lżę 2. nieczczę.* entehren, verunehren, schmähen, schelten.

inhŏnōrus, a, um. *niepoczciwy, wzgardzony.* unberühmt, verachtet.

inhorreo, es, inhorresco, is. *naieżam się, zdrygam się.* zittern, sich grausen lassen, schaudern, erzittern, erstaunen. *syn.* horreo, exhorreo, exhorresco, tĭmeo.

inhortor, aris. *pobudzam, szczuię.* anhetzen.

inhŏspĭtālis, is, c. *bez Gospody, niegościnny, nieludzki.* gefährlich zu bewohnen, unbewohnt, wild, nicht gastfrey, unfreundlich.

inhospĭtālĭtas, atis, f. *Niegościnność.* Ungastfreyheit.

inhospĭtus, a, um. *vide* inhospĭtālis.

inhūber, lege *inūber*.

inhūmāne, inhūmānĭter. *nieludzko.* unfreundlich, unmenschlich, gröblich.

inhūmānĭtas, atis, f. *Nieludzkość.* Unfreundlichkeit, Unmenschlichkeit, Grobheit.

inhūmānus, a, um. *nieludzki 1. 2.* unmenschlich, unfreundlich. *syn.* inurbānus, fĕrus, immītis, crūdēlis.

inhŭmātus, a, um. *niepogrzebiony.* unbegraben.

inhŭmo, as. *zakopywam, zagrzebam.* vergraben, einsenken, zur Erde bestatten.

INI

inĭbĭ. *tam.* da, daselbst, an dem Ort.

inidōneè. *niesposobny.* unbequem, ungeschickt.

inĭdōneus, a, um. *niesposobny.* ungeschickt, untüchtig.

injectio, onis, f. *Wrzucenie, Imanie* [...] Einwerfung, der Anwurf, Angriff, Eingriff, Anspruch.

injecto, as. *wrzucam, imam się.* oft [...] werfen.

injectus, a, um. *wrzucony.* eingeworfen.

injectus, us, m. *vide* injectio.

injectus oculorum. *Weyrzenie.* Augenwurf.

inĭens, untis, o. *nastaiący.* anfangend.

ineunte ætate. *od Młodości.* von Jugend auf.

inĭgo, is. *wganiam.* hinein treiben, hinein jagen. *syn.* impello.

injĭcio, is. *wrzucam, wtrącam 3. wbiiam 5. nabawiam, przymawiam się o* [...] hin[...]

hinein werfen, anlegen, einwenden. *syn.* immitto, infĕro.

injicio catenas. *okować.* an Ketten legen.

injicio cupiditatem, ardorem. *pobudzam.* Lust machen.

injicio frenos. *uymuię 7.* hemmen.

injicio manus. *imam kogo, zagrabić.* Hand anlegen.

injicio religionem, scrupulum alicui. *wbiiam 5. Szkrupuł komu czynić.* einem ein Gewissen machen, ins Gewissen reden, einen Zweifel beybringen.

injicio mentionem alicujus rei. *przypominam.* eines Dinges gedenken.

inĭmīcābĭlis, is, c. *nieprzyiazny.* unfreundlich.

inĭmīcè, inĭmīcĭter. *nieprzyiacielsko, nieprzyiaźliwie.* feindlich, feindselig.

inĭmīcĭtia, æ, f. inimicitiæ, arum, f. *Nieprzyiaźń 1. Zaśćie 2. Waśń, Niesnaska.* die Feindschaft. *syn.* dissensio, dissĭdium, discordium, odium, sĭmultas.

inimicitiis capessendis facilis. *waśniwy.* der gern Feindschaft macht.

inĭmīco, as. *waśnię 1. rozróżniam.* Feindschaft machen, feindselig, uneinig, zum Feind machen.

inĭmīcor, aris. *waśnię 3. Nieprzyiaźń wiodę.* zum Feind werden. *phr.* inĭmīcitias căpesso, concĭpio, contrăho, gĕro.

inĭmīcus, a, um. *nieprzyiazny.* feindlich, gehäßig, schädlich. *syn.* infensus, infestus, āversus, ăliēnus, īrātus.

inĭmīcus, i, m. *Nieprzyiaciel.* ein Feind, Widersacher. *syn.* hostis, adversārius.

inimitābĭlis, is, c. *niewyrazisty, trudno do Naśladowania.* nicht nachzuthun, unnachahmlich, unmöglich nachzumachen.

ĭnĭnvestīgābĭlis, is, c. *niepośladowany.* unausforschlich.

ĭnīquè. *krzywo, niesłusznie, niewinnie.* ungleich, unrecht, unbillig. *syn.* injustè.

ĭnīquĭtas, atis, f. *Nierówńia, Nierowność, Niesłuszna, Trudność.* Ungleichheit, Unbilligkeit.

ĭnīquo, as. *Nierówność czynię, obrażam 2. poruszam 1. 3.* uneben machen.

ĭniquus, a, um. *nierówny, niesłuszny, nieprzyiazny, gniewliwy, nieprawy.* ungleich, uneben, unbillig, ungerecht, zornig. *syn.* injustus, contemptor æqui.

ĭnĭtia, orum, n. *Poświącanie, Swięto, Bogini Cerery.* das Fest der Göttinn Ceres.

ĭnĭtiālis, is, c. *początkowy.* anfänglich.

ĭnĭtiāmenta, orum, n. *Początek 2. Nauka Chrześciańska.* erste Lehrsätze einer Religion, Glaubenslehre.

ĭnĭtiātio, onis, f. *Obrząd, Ofiara 1.* die Einweihung.

ĭnĭtiātor, oris, m. *Poczynacz.* ein Anfänger, Einweiher.

ĭnĭtiātrix, īcis, f. *Poprzedniczka.* eine Anfängerinn.

ĭnĭtiātur. *poczyna się.* es fängt sich an.

ĭnĭtiātus, a, um. *zaczęty, duchowny 2. poświęcony 1. poczęty, Promot, Kleryk.* angefangen, eingeweihet, unter eine gewisse Zunft aufgenommen.

ĭnĭtiò. adverb. *na Początku 1.* Anfangs, anfänglich, erstlich, von Anfang.

ĭnĭtio, as. *poświącam 1. 2. poczynam, odsadzam od Piersi, zaprawiam 3.* anfangen, anheben, einweihen, in eine gewisse Zunft aufnehmen, Kinder entwöhnen, von der Muttermilch absetzen.

initior, aris. *święcę się, Kapłanem zostaię.* eingeweihet werden.

initium, ii, n. *Początek 1.* der Anfang. *syn.* principium, exordium, primordium, ingressus, incœptum, caput, ŏrīgo, tyrōcinium, rŭdimentum.

initium do, duco, facio, pono. *poczynam 1.* anfangen.

inīto, as. *chadzam, wchodzę.* oft an einen Ort kommen.

initus, ys, m. *Początek 1. Weście 1. Łączenie.* der Anfang, Eingang, Beyschlaf.

injūcundè. *nieprzyiemnie.* unlieblich, unangenehm.

injūcundĭtas, atis, f. *Nieprzyiemność.* Unfreundlichkeit, Unannehmlichkeit.

injūcundus, a, um. *nieprzyiemny, nieucieszny.* unlieblich. *syn.* ingrātus, insvāvis, mŏlestus.

injūdicātus, a, um. *nieosądzony.* unbeurtheilt, unentschieden.

injudicata causa. *nieprawnie.* nicht rechtmäßig.

injŭgātus, a, um. injŭgis, is, c. *nie pod Jarzmem, nierobotny, Nieuk.* unbejocht, nicht unterm Joch.

injuges boves. *Woły ktore ieszcze nie były w Jarzmie.* Ochsen, so noch unter kein Joch gekommen.

injunctio, onis, f. *Nakaz, Przykaz.* Auferlegung.

injunctus, a, um. *przywiązany, nakazany.* angefügt, auferlegt.

injungo, is. *nakazuię, zadaię 7. przywięzuię.* zusammen fügen, auflegen, anbefehlen. *syn.* committo.

injūrātus, a, um. *bez Przysięgi.* der nicht geschworen hat.

injūria, æ, f. *Krzywda.* Unrecht, Ehrenverletzung, Beleidigung, Lästerung, Schmach, oder Schimpfworte. *syn.* injustitia, inīquitas, convīcium, prŏbrum, oppróbrium, mălĕdictum, mălă, dūra verba.

injuria jactatus, laborat, injuriam passus. *ukrzywdzony.* der Unrecht leidet.

injūriā, *injuriè*, injūriōsè. *niesłusznie, nierówno, z Krzywdą.* schimpflich, unbillig, mit Unrecht.

injūrior, aris. *krzywdzę kogo.* Unrecht anthun, beleidigen.

injūriōsus, a, um. act. *Krzywdę czyniący.* der Unrecht thut.

injuriosus, pass. *z Krzywdą złączony.* ungerecht, unrechtmäßig.

injuriosus sum. *krzywdzę kogo.* Unrecht thun.

injuriosum est. *niesłuszna.* es ist unbillig.

injūrium, ii, n. *Krzywoprzysięstwo.* ein falscher Eid.

injūrius, *injūrus*, a, um. *niesłuszny, niecnotliwy, winien 2.* unrecht, unbillig, frevelhaft, widerrechtlich.

injussus, a, um. *nierozkazany.* ungeheißen.

injussus, us, m. injussu. *bez Roskazania.* ohne Befehl, ohne Ordre, ohne Geheiß.

injustè. *niesprawiedliwie.* wider Recht, unbillig, ungerecht.

injustitia, æ, f. *Niesprawiedliwość.* Ungerechtigkeit, das Unrecht. *syn.* iniquītas.

injustus, a, um. *nierówny, niesprawiedliwy, nieprawy, niezdolny, cięższy 1.* ungerecht, unbillig. *syn.* inīquus, injūriōsus. *phr.* æqui, recti, jūris, justitiæ contemptor, fraudis ămans.

jux, ŭgis, o. *vide* injŭgātus.
lăqueo, as. *lege* illaqueo.
largio, is. *daię.* ſchenken.
latebro, ās. *lege* illatebro.
lenteſco, is. *gibki ieſtem, lipnę.* zähe werden.
lex, ēgis. *vide* illex egis.
lex, icis. *vide* illex & illix.
licentiōſus, a, um. *niepozwolony.* unerlaubt.
licitātor, oris, m. *Targownik.* ein Käufer. *ſyn.* emptor.
licium, ii, n. *Nakazanie, Gromada 3.* Zuſammenberufung des Volks.
licio, as. *zwoływam.* das Volk zuſammen rufen.
literatus. *lege* illiteratus.
lix. *lege* illix.
locabilis, &c. *lege* illocabilis.
lunis. *lege* illunis.
lūbrico, as. *wmykam ſię.* einſchleichen.

INN

nābĭlis, ĭnnāvĭgabilis, is, c. *niepławny.* darauf man nicht ſchwimmen kann.
narrābilis, is, c. *niewypowiedziany.* unausſprechlich.
naſcibilis, is, c. *co ſię rodzić nie może.* das nicht zu gebähren iſt, oder gebohren werden kann.
naſcor, eris. *rodzę ſię, wradza ſię co.* eingepflanzet oder angebohren werden.
nātābĭlis, is, c. *vide* innabilis.
nāto, as. *wpływam, pływam po wierzchu.* ſchwimmen, oben auf ſchwimmen.
nātus, a, um. *wrodzony, przyrodzony,* & ſub *wychowany.* angebohren, eigenthümlich. *ſyn.* ĭngĕnĭtus, inſitus, ingĕnĕrātus.
nāvĭgābĭlis, is, c. *vide* innābilis.

innāvĭgo, as. *żegluię.* hinein ſchiffen.
innecto, is. *wiążę 1. wiklę 1. wplątam.* zuſammen knüpfen, aneinander ſtricken.
innector, eris. *wiklę ſię, więzuię ſię.* verknüpft werden.
innexio, onis, f. *Wplecienie.* Verknüpfung.
innexus, a, um. *wpleciony, wplątany.* angeknüpft.
innexus, us, m. *Związek,* ein Band.
innīdĭfĭco, as. *wgnieżdzić ſię.* ins Neſt legen.
innītor, ĕris. *podpieram ſię, wſpieram ſię 2. 3. polegam 2.* ſich anlehnen, auflegen. *ſyn.* nītor, fulcio, incumbo.
inno, as. *wpływam, pływam 2. iadę po wodzie.* ſchwimmen. *ſyn.* innăto.
innōbilĭtātus, a, um. *nieuczyniony Szlachcicem.* ungeadelt.
innŏcens, entis, o. *niewinny, nieſzkodliwy, cnotliwy.* unſchuldig, der niemand ſchadet. *ſyn.* inſons, innŏcuus. *phr.* crīmĭnis, noxæ, fraudis expers, immūnis, nullīus noxæ reus, vītam ſĭnĕ crīmĭnĕ dūcens.
innŏcenter. *niewinnie, nieſzkodliwie, cnotliwie.* unſchuldig.
innŏcentia, æ, f. *Niewinność, Powściągliwość.* die Unſchuld, Redlichkeit. *ſyn.* intĕgrĭtas, vīta inculpāta, innŏcui mōres, inſons ănĭmus.
innŏcuè. *nieobrażliwie.* unſchädlich.
innŏcuus, a, um. *nieſzkodliwy, nieuſzkodzony.* unſchädlich, nicht nachtheilig. *ſyn.* innŏcens.
innōdātus, a, um. *zawikłany.* verknüpft, verſtrickt.
innōdo, as. *Węzłem zawięzuię.* verknüpfen, verſtricken.

innŏmĭnābilis, is, c. *niewysłowiony, Mianowania niegodny.* das nicht kann genennet werden, das man nicht nennen darf.

innŏmĭnātus, a, um. *niewzmiankowany.* ungenannt.

innormis, is, c. &c. *vide* enormis.

innŏtescentia, æ, f. B. *Obwieszczenie.* Ankündigung.

innŏtesco, is. *wsławiam się, słynę.* bekannt werden, an den Tag kommen, kund werden.

innŏto, as. *wpisać.* einzeichnen.

innŏvātio, onis, f. *Odnowienie.* Erneuerung.

innŏvātor, oris, m. *Nowak, Odnawiacz.* ein Erneuerer.

innŏvo, as. *odnawiam.* erneuern.

innox, ocis, o. *vide* innoxius.

innoxiè. *nieszkodliwie.* nicht schädlich.

innoxius, a, um. *nieszkodliwy, niewinny, nieuszkodzony. nienaruszony.* unschuldig, unschädlich, der nicht beschädiget wird. *syn.* innŏcuus.

innŭba, æ, f. *Niemężatka.* eine Jung- oder Wittfrau.

innūbĭlo, as. *zaćmić, zachmurzyć.* verdunkeln, verwölken.

innūbĭlor, aris. *zachmurzyć się.* verdunkelt werden.

innūbilus, a, um. innūbis, is, c. *niechmurny, pogodny, jasny 1.* & in *Pogoda 1.* heiter, ohne Wolken, schön.

innūbo, is. *żenię się.* heyrathen, einen Mann nehmen.

innŭbus, a, um. *nieożeniony.* unverheyrathet.

innŭmĕrābilis, *innŭmĕralis*, is, c. innŭmĕrōsus, innŭmĕrus, a, um. *niezliczony.* unzählbar. *syn.* infinitus, nŭmĕro ... rens, excēdit nŭmĕrum.

innŭmĕrābilitas, *innŭmĕrōsitas*, atis, *Niezliczność.* Unzählbarkeit.

innŭmĕrābiliter. *niezlicznie, bez Liczb...* unzählig.

innuo, is. *kiwam głową.* winken, andeu... ten. *syn.* annuo, consentio, ni... concēdo.

innupta, æ, f. *vide* innŭba.

innŭptus, a, um. *vide* innŭbus.

innūtrio, is, ire. *zaprawiam z. karm... wychowuię.* ernähren, erziehen.

innūtrītus, a, um. *wychowany.* darinn ... zogen.

INO

ĭnŏbēdiens, entis, o. *nieposłuszny.* un... horsam.

ĭnŏbēdienter. nieposłusznie. ungehorsa... lich.

ĭnŏbēdientia, æ, f. *Nieposłuszeństwo.* Ungehorsam.

ĭnoblector, aris. *lubię.* Belieben an ... was haben.

ĭnoblittĕrātus, a, um. *niewymazany.* ... ausgelöscht.

ĭnoblītus, a, um. *niezapamiętany.* unve... gessen, eingedenk.

ĭnobrūtus, a, um. *niezawalony, nieto... ny.* unverscharrt.

ĭnobscūro, as. *zaćmiam.* verdunkeln, ... finstern, dunkel machen. *syn.* inn... lo, obscūro.

ĭnobseptus, a, um. *nieogrodzony.* ... umzäumt.

ĭnobsĕquens, entis, o. *vide* inobedie...

ĭnobservābilis, is, c. *niepostrzegły.* ... merklich, das man nicht wahr... men kann.

inobſervans, antis, o. *nieuważaiący.* unachtſam, der nicht Achtung giebt.
inobſervantia, æ, f. *Nieuwaga, Zaniedbanie.* Unachtſamkeit.
inobſervātè. *niepoſtrzegle.* unachtſamlich.
inobſervātus, a, um. *niepoſtrzegły.* unvermerkt, deſſen man nicht gewahr wird.
inoccĭduus, a, um. *niezapadaiący.* das nicht nieder gehet.
inocco, as. *zawłóczę, bronuię.* eineggen, mit Eggen überſtreichen.
inŏcŭlātio, onis, f. *Szczepienie.* das Oculiren, Aeugeln.
inŏcŭlātor, oris, m. *Szczepnik, Sadownik,* ein Oculirer.
inŏcŭlo, as. *ſzczepię, pſtrzę.* äugeln, einpfropfen.
inŏdor, oris, m. *Bezwonność.* übler Geruch.
inŏdōra, æ, f. *Fiiołki ieſienne.*
inŏdōrāta, æ, f. *Firletka 1.*
inŏdōro, as. *cuchnę, perfumuię.* einen böſen Geruch machen, riechend oder ſtinkend machen.
inŏdōrus, a, um. *niewonieiący.* das keinen Geruch hat.
inodorus flos. *Saſanka,*
inoffenſè. *nieobrażliwie.* ungehindert, unanſtößlich.
inoffenſus, a, um. *nieobrażony, nieobrażliwy.* unverletzt, unanſtößig.
inofficiōſè. *nieludzko.* undienſthaft.
inofficiōſitas, atis, f. *Nieludzkość, Nieuczynność.* Undienſthaftigkeit.
inofficiōſus, a, um. *nieuczynny, nieludzki.* undienſthaftig, undienſtbar, unbillig.
inŏlens, entis, o. *vide* inodorus.

ĭnŏleo, es. ĭnŏleſco, is. *wradzam, wradza ſię co, zaprawiam kogo w co, zaraſta Rana.* anwachſen, einprägen, einpflanzen.
ĭnŏlĭtus, a, um. *zaſtarzały.* erwachſen.
ĭnōmĭnālis, is, c. ĭnōmĭnātus, a, um. *nieſzczęſliwy.* unglücklich. *ſyn.* infēlix, infauſtus, infortūnātus.
ĭnŏpāco, as. *zaćmiam.* verdunkeln, beſchatten, Schatten machen.
ĭnŏpertus, a, um. *niezakryty.* unbedeckt.
ĭnŏpia, æ, f. *Niedoſtatek 1. 2.* Armuth, Mangel, Dürftigkeit. *ſyn.* paupertas, ĕgeſtas, dēfectus.
ĭnŏpīnābilis, is, c. *nieſpodziany.* unvermuthlich, das man nicht vermeynet hat.
ĭnŏpīnans, antis, o. *nieſpodziewaiący ſię.* der ſich eines Dinges nicht vermuthet.
ĭnŏpīnanter, ĭnŏpīnātè, ĭnŏpīnātò. *nieſpodzianie.* unvermuthet, unverhoft, unverſehens. *ſyn.* inſpērātè.
ĭnŏpīnātum, i, n. *nieſpodziana Rzecz.* eine unvermuthete Sache.
ĭnŏpīnātus, ĭnŏpīnus, a, um. *nieſpodziany, nierozmyſlny.* unverſehen, unverhoft, unvermuthet, unbeſonnen. *ſyn.* imprōviſus, inexpectātus, inſpērātus, rĕpentīnus, ſŭbĭtus.
ĭnŏpĭōſus, a, um. *vide* ĭnops.
ĭnopportūnus, a, um. *niewczeſny.* ungelegen, unbequem.
ĭnops, ŏpis, o. *niedoſtateczny, ubogi.* dürftig, bedürftig, arm. *ſyn.* paūper, ĕgēnus, mendīcus, ĕgens, indĭgus.
inops mentis. *głupi.* thöricht.
ĭnoptābilis, is, c. *nieżądny.* unannehmlich, das nicht zu wünſchen iſt.
ĭnoptātus, a, um. *niepożądany.* unerwünſcht.

ĭnōrā-

ĭnōrātus, a, um. *nieuprofzony*, *niefluchany*. nicht gebeten, nicht gemeldet.
ĭnordĭnātè, *ĭnordĭnātim*. *nieporządnie*. unordentlich.
ĭnordĭnātio, onis, f. *Nierząd* 1. Unordnung.
ĭnordĭnātus, a, um. *nieporządny*. ungeordnet.
ĭnordino, as. *Porządek czynię*. in Ordnung setzen.
ĭnŏrior, ĕris, īri. *wschodzę* 2. *wszczynam się*. entstehen, entspringen, erwachsen.
ĭnornātè. *grubo* 2. *nieozdobnie*. unzierlich.
ĭnornātus, a, um. *nieozdobny*, *gruby* 2. ungeziert; ausgeziert. *syn.* incomptus.
ĭnōris, is, c. ĭnōrus, a, um. *bez Ust*. ohne Mund.
ĭnos, oris. *niemy* 1. stumm.
ĭnōtiōsus, a, um. *nieprożnuiący*. unmüßig.

INQ

Inquam. *mówię* 1. *rzekę*. ich sage.
inquantum. *ile* 1. 2. in so fern; so viel als.
inquantumcunque. *ilekolwiek* 2.
inquies, ētis, f. *Niepokóy*, *Niespanie*. Unruhe.
inquies, ētis, o. *vide* inquietus.
inquiētātio, onis, f. *Przykrzenie*, *Nagabanie*. Beunruhigung.
inquiētātor, oris, m. *Naprzykrzyciel*. ein Beunruhiger, Störer.
inquiētātus, a, um. *nagabany*. verunruhiget, bewegt, gestört.
inquiētè. *niespokoynie*. unruhig.
inquiēto, as. *niepokóy czynię*, *nagabam*, *przebudzam* 1. *poruszam*. unruhig machen, bemühen, beschwerlich seyn.
ĭnquiētor, aris. *poruszam się*. gestöret werden,
ĭnquiētūdo, inis, f. *Niepokóy*. Unruhe, Beunruhigung, Beschwerung.
ĭnquiētus, a, um. *niespokoyny*. unruhig. *syn.* turbātus, sollĭcĭtus.
inquilīnus, i, m. *Chałupnik*, *Kmieć*, *Komornik* 1. ein Einwohner, Hausman, Miethmann, Hausgenoß, ein Miethling.
inquināmentum, i, n. *Plugastwo Pomazanie*, *Poszpecenie*. Unflath, Befleckung, Unsauberkeit.
inquinātè. *szpetnie*. unfläthig, befleckt, besudelt, unsäuberlich, unrein.
inquinātio, onis, f. *Splugawienie*. Befleckung.
inquinātus, a, um. *plugawy*, *sprosny*. besudelt, befleckt, beschmutzt, unsauber. *syn.* măcŭlātus.
inquino, as. *plugawię*, *szpecę*, *lżę* 1. *zmazać* 2. verunreinigen, beflecken, besudeln, verwüsten. *syn.* coinquĭno, [illegible]do, tĕmĕro, contāmino, polluo, dē[illegible]mo, macŭlo.
inquio, is. *mówię* 1. ich sage.
inquīro, is. *dowiaduię się*, *pytam*, *szukam*, *Inkwizycyą czynię*, *instyguię*, *szperunk czynię*, *rachuię się* 1. u[illegible] forschen, nachsuchen, untersuchen, erkundigen. *syn.* quæro, exquīro, [illegible]quīro, perquīro, investīgo, scrūtor, perscrūtor.
inquīsītè. *pilnie*, *starownie*. genau, sorgfältig.
inquīsītio, onis, f. *Szukanie*, *Inkwizycya* 1. 2. *Informacya*. Erforschung, Nachfrage, Untersuchung, Erkundigung.

in[illegible]

quiſitor, ōris, m. *Badacz, Strona, powodna, Szpieg, Inſtygator, Inkwizytor, Pies 3.* ein Nachforſcher, Unterſucher, Ausſpäher.
quiſītus, a, um. *wybadany, wyſzperany.* unterſucht, erforſcht, erkundigt.
rādo, is. *wſkrobuię.* einſchaben.
rectus, a, um. *krzywy.* ungerade, krumm.
rĕpărābilis, &c. *lege* irreparabilis.

INSA

ſălūbris, inſălūtăris, is, c. *niezdrowy 2.* ungeſund, unheilſam.
ſălūbritas, atis, f. *Niezdrowie.* Ungeſundheit, Unheilſamkeit.
ſălūtātus, a, um. *niepozdrowiony.* unbegrüßet.
ſalutato hoſpite abire. *bez Pożegnania odeyść.* ohne Abſchied weggehen.
ſāna, æ, f. ſcil. herba. *Bielun.* Bilſenkraut.
ſānābilis, is, c. *nieuleczyſty.* unheilbar.
ſānè, inſāniter. *bardzo, ſzalenie.* gar ſehr, heftig, unſinnig, unbeſonnen.
ſānia, æ, f. *Szaleństwo 1. Roſpuſta, Niezdrowie.* Unſinnigkeit, Raſerey. *ſyn.* fŭror, răbies, āmentia.
ſāniens, entis, o. *ſzaleiący.* unſinnig, närriſch, kindiſch.
ſānio, is, ire. *ſzaleię 1. paſtwię ſię, targam ſię, miłuię 2. piſzę 2. puſtuię.* unſinnig ſeyn, viel verſchwenden. *ſyn.* fūro, ſævio, dēſitio.
ſānĭtas, atis, f. *Niezdrowie, Szaleństwo.* Krankheit, Unſinnigkeit, Narrheit.
ſānĭter. *vide* inſānè.
nſānum, adv. *bardzo dziwnie.* gar zu ſehr.

inſānus, a, um. *niezdrowy, ſzalony 1. wielki 1.* ungeſund, unſinnig, groß. *ſyn.* fŭrens, āmens, dēmens.
inſātiābilis, is, c. *nienaſycony.* unerſättlich, unvergänglich. *ſyn.* ĭnexplēbilis, ăvĭdus, vŏrax.
inſātiābilitas, atis, f. *Nienaſycenie.* Unerſättlichkeit, Unvergänglichkeit.
inſātiābilĭter. *nienaſycenie.* unerſättlich.
inſātiātus, a, um. *nienaſycony.* unerſättlich. *ſyn.* ĭnexplētus, gŭlōſus.
inſătiĕtas, atis, f. *vide* inſatiabilitas.
inſātŭrābilis, is, c. *vide* inſatiabilis.
inſātŭrābiliter. *vide* inſatiabiliter.
inſātŭrātus, a, um. *vide* inſatiatus.
inſcalpo, is. *vide* inſculpo.
inſcendo, is. *włażę, wſiadam 1.* aufſteigen, beſteigen.
inſcenſio, onis, f. inſcenſus, us, m. *Wſiadanie.* das Einſteigen.
inſcenſor, oris, m. *Wſiadacz.* der einſteiget.
inſciè, inſcienter. *nieumieiętnie, niewiadomie, niechcąc.* unwiſſend, unwiſſentlich.
inſciens, entis, o. *głupi, nieumieiętny, niewiedzący.* unwiſſend, närriſch.
inſciente, me. *bez Wiadomości.* ohne mein Vorwiſſen.
inſcientia, æ, f. *Nieumieiętność.* Unwiſſenheit, Unvernunft, Grobheit, Unverſtand, Unbeſonnenheit. *ſyn.* inſcĭtia, ignōrantia, ignōrātio, impĕrītia.
inſcindo, is. *wrzynam, rozkraiam.* entzwey ſchneiden, zerreißen.
inſcītè. *nieumieiętnie, grubo 2.* ungeſchicklich, unzierlich, nicht fein.
inſcītia, æ, f. *vide* inſcientia.

inscitus, a, um. *nieumiejętny, głupi.* ungeschickt, unwissend, unartig, unvernünftig.

inscius, a, um. *niebiegły, nieumiejętny, niewiedzący.* unverständig, unwissend. *syn.* nescius, ignārus, ignōrans, indoctus, inscĭtus.

inscrībo, is. *wpisuję, przyczytam, Napis kładę, cechuję, kryskuję, pokreślić, wyszywam, wbijam w Pamięć, wystawiam na Przeday.* einschreiben, anschreiben, auf etwas schreiben, zuschreiben, auswendig lernen; feil bieten.

inscriptilis, is, c. *co się pisać nie da.* das sich nicht schreiben läßt.

inscriptio, onis, f. inscriptum, i, n. inscriptūra, æ, f. *Napis, Zapis, Kryskowanie.* eine Ueberschrift, Titel, Zettel, Billet; ein Brandmahl.

inscriptus, a, um. affirm. *napisany, kryskowany.* geschrieben, zugeschrieben, gezeichnet.

inscriptus, a, um. neg. *niepisany, niepopisany.* nicht geschrieben.

inscrūtābĭlis, is, c. *nienależyty.* unerforschlich.

inscrūtor, aris, *dowiaduję się, przypatruję się.* erforschen, nachforschen, *syn.* investīgo.

insculpo, is. *rysuję z. wyryć.* eingraben, einschneiden.

insculptus, a, um. *wyrysowany.* eingegraben.

INSE

Insĕcābĭlis, is, c. *niesiekany, nierozdzielny.* unzertheilig, untheilbar, das sich nicht zerschneiden läßt.

insĕco, as. *nacinam.* einschneiden, einhauen.

insĕco & insĕquo, is. obsol. *mów 1. powiadam 1. odpowiadam.* sagen, erzählen.

insecta, orum, n. vide insectum.

insectanter. *nalegając, ostro. z.* heftig mit Schelten, lästerlich.

insectātio, onis, f. *Prześladowanie Pogonia z. Trapienie z.* Verfolgung, Verläumdung, Scheltung, Verspottung, Vexirung, Verhöhnung, Auslachung

insectātor, oris, m. *Pogonia 1. Prześladowca.* ein Verfolger, Feind.

insectātus, a, um. *prześladowany, goniony.* verfolget, verjaget.

insectio, onis, f. ab insĕco, as. *Nacinanie, Podział.* Zerschneidung, Abtheilung, Eintheilung. ab *inseco*, is, obsol. *Powiadanie.* Erzählung.

insecto, as, insector, aris, *prześladuję, nalegam, dokuczam, dogryzywam, ... skam z.* nachfolgen, verfolgen, nachsetzen. *syn.* insĕquor, persĕquor.

insectum, i, n. *Robactwo przewiężiste.* allerley Gewürm, kleines Ungeziefer, als Käfer, Mücken, Fliegen, &c.

insectus, a, um. neg. *nieociesany.* unzerschnitten. affir. *nacięty, nasiekany, prąszkowaty, przewiężisty.* zerschnitten, zertheilt.

insecūtio, onis, f. *Gonienie, Pogonia* die Verfolgung.

insĕcūtor, oris, m. *Prześladowca.* Verfolger.

insĕdābĭlis, is, c. *nieuchamowany.* das man nicht stillen kann.

insĕdābĭliter. nieuchamowanie. unersättlich, ohne Aufhören und ohne Ruhe.

insĕdātus, a, um. *nieskromny.* unruhig, ungestillet, unbefriediget, aufrührisch. *syn.* seditiosus.

insĕminātus, a, um. affir. *wsiany, zasiany.* besäet, eingepflanzt. neg. *niezasiany.* unbesäet.

ſemĭno, as. *wſiewam, zaſiewam.* einſäen, inſtreuen, einpflanzen. *ſyn.* inſĕro.

ſeneſco, is. *zſtarzeć ſię 2.* alt werden, ein Alter in etwas zubringen.

inſātio, onis, f. vide *inſenſibilitas.*

inſātus, a, um. *głupi.* ſinnlos, unvernünftig.

inſātè. *głupie.* unvernünftig.

inſibilis, inſenſilis, is, c. *nieczuły 2.* unempfindlich.

inſibiliter. *nieczuło.* unvermerkt.

inſitiwus, a, um. *inſenſuālis*, is, c. *nieczuły.* ohne Sinnen, ohne Empfindung, ſinnlos.

ſĕpărābilis, is, c. *nierozdzielny 2.* unzertrennlich.

ſĕpărābilĭter. *nierozdzielnie 2.* unzertrennlich.

ſeptum, i, n. *Mieyſce nieogrodzone.* ein unumſchloſſener Ort, ſo keinen Zaun hat

ſeptus, a, um. *nieogrodzony.* unverzäunt, unverwahrt

ſepultus, a, um. *niepogrzebiony.* unbegraben. *ſyn.* intŭmŭlātus.

ſeque ab inſequo, obſol. *mów.* ſage.

ſĕquens, entis, o. *naſtępuiący.* nachfolgend, darauf folgend.

ſĕquenter. *nieſkładnie.* unfüglich, nicht folgend, dumm.

ſequo, is. obſol. *mówię 1. powiadam 1. odpowiadam.* erzählen, ſagen. *vide* inſĕco is.

ſĕquor, eris. *ścigam, naſtępuię 1. idę za kim, odpowiadam 1.* nachfolgen, nacheilen, nachjagen, verfolgen. *ſyn.* ſĕquor, inſector.

ſĕrēnus, a, um. *niepogodny.* nicht heiter, dunkel, neblicht.

ſĕro, is, ui. *wprawiam 1. wkleśniam, wrażam, wtykam, wrzucam, ciſnę ſię, wdaię ſię 1. wtrącam ſię 4. wpiſuię, wkładam 1. potykam co komu, wradza ſię co.* hinein thun, einführen, einſtecken, einmiſchen, untermengen, einzeichnen. *ſyn.* immitto, inſĭnuo, immiſceo.

inſĕro, is, evi. *ſadzę Płonki, ſzczepię, wſiewam, ſieię 1. zaſiewam.* einpflanzen, einzweigen, einpfropfen, impfen. *ſyn.* inſēmĭno.

inſerpo, is. *włażę, wmykam ſię.* hinein kriechen, daher ſchleichen.

inſerta, æ, f. *Ozdoba.* eine Zierde.

inſertātio, onis, f. *Wtykanie.* das Hineinthun, Hineinrücken.

inſertātus, a, um. *wtykany.* hineingeſteckt.

inſertim. *wtykaiąc.* hineinwärts.

inſerto, as. *wtykam, wiklę.* hinein ſtoſſen, hinein ſtecken.

inſertōrium, ii, n. *Rzemień u Puklerza.* ein Schildband.

inſertus, a, um. *wrażony, wetknięty.* hinein gethan, eingerückt, eingeſchoben, eingeſteckt.

inſervio, is, ire. *naſługuię, dogadzam 1. 2.* dienen, zu Willen ſeyn.

inſervo, as. *ſtrzegę.* in acht nehmen.

inſeſſor, oris, m. *Zaſtępka.* ein Straſſenräuber.

inſeſſus, a, um. ab inſideor. *obtoczony, obſadzony.* umgeben, belegt, beſetzt.

inſexit. obſol. pro dixit. *powiedział.* er hat geſagt.

INSI

Inſibĭlo, as. *kwiſtam.* pfeifen, blaſen, einblaſen. *ſyn.* ſībĭlo.

inſiccābĭlis, is, c. *nie łatwy do Wyſuſzenia.*

inſiccātus, a, um. *mokry.* nicht trocken.

insiciarius, ii, m. *Kiełbasy z Wątroły albo Siekaninę robiący.* der eine gefüllte Leber oder Leberwurst, macher.

insicium, ii, n. *Kiełbasa, Siekanina* 1. *Wątróbka* 3. eine Leberwurst, gefüllte oder gehackte Leber.

insideo, es. *siedzę* 1. 6. *obsiadam, opanowáć, przysiadam* 1. *wlazło mi, tkwi mi, wpiiam się, zasiadam się.* auf etwas sitzen, besetzt halten, einnisteln, kleben bleiben. *syn.* hæreo, adhæreo, inhæreo, supersedeo.

insidiæ, arum, f. *Zasadzka, Zdrada.* Hinterlist, Nachstellung, Hinterhalt. *syn.* retia, doli. *phr.* fallendi viæ, arma tecta, furta belli.

insidias struo, facio, molior, tendo pono, paro. *zasadzam się. Zasadzkę czynię.* einem hinterlistig nachstellen.

insidias auribus facio. *pochlebuię.* schmeicheln, liebkosen, nach dem Maul reden.

insidianter. *zdradliwie.* hinterlistiger Weise. *syn.* insidiose.

insidiator, oris, m. *Zasadnik, Zastępca, Zdrayca, Rozboynik.* ein Laurer, der hinterlistig nachstellt, ein Schnaphahn, Buschklöpper, Straßenräuber.

insidiatrix, icis, f. *Zasadzaiąca się.* eine Laurerinn.

insidior, aris. *czuwam, zasadzam się, stoię na Gardło.* lauren, hinterlistig nachstellen. *phr.* insidias struo &c. *ut supra* retia, laqueos tendo, vias, angusta viarum, cæcos recessus, occultas latebras, secessus latentes ferro obsideo.

insidiose. *zdradliwie.* hinterlistiglich, betrüglich. *syn.* insidianter.

insidiosus, a, um. *zdradliwy, zasadzisty,* hinterlistig, verdächtig.

insido, is. *siedzę* 1. *wpiiam się.* sich au etwas setzen, sich niederlassen. *syn.* insideo.

insigne, is n. *Znak* κ 3. *Herb.* ein Ze chen, Zierde, Schmuck; ein Wappe Schild mit dem Helm; eine Fahn *syn.* signum, indicium, nota, orname tum, stemma, vexillum.

insigne naturæ. *Znamię* 2.

insigne regium. *Korona Królewska.* d Königliche Schmuck.

insignio, is, ire. *znaczę* 2. *zdobię.* zeic nen, zieren, berühmt machen. *sy* decoro, condecoro, orno, exorn illustro.

insignis, is, c. *znakomity, znaczny, w borny, Wadę maiący.* gezeichnet, b rühmt, vornehm, vortreflich, anseh lich, lasterhaft.

insignis genere. *szlachetny.* von edl Stamm.

insignis ad deformitatem. *szpetny.* ung stalt, sehr häßlich.

insignite, insigniter. *znacznie, osobliw wybornie, bardzo.* überaus, merkli kenntlich, gar sehr.

insignite, improbus. *wierutny łotr.* üb aus boshaft.

insigniter impudens. *bardzo lubież* unverschämt.

insignitor, oris, m. *znaczący.* Zeichner.

insignitus, a, um. *znaczny, wyrażo Wadę maiący.* gezeichnet, benenn bemerket.

insile, is, n, *Podnóżek tkaczy.* Trittsch mel am Weberstuhl.

insilio, is, ire. *wskakuię.* in oder auf etwas springen. *syn.* irruo.
insimul. *razem, pospołu.* zugleich.
insimulātio, onis, f. *Zadanie, Podwórz.* eine Beschuldigung.
insimulātor, oris, m. *Potwarca.* ein Beschuldiger.
insimulātus, a, um. *potwarzony.* beschuldiget.
insimulo, as. *potwarzam, wdaię złe, zadaię 8.* beschuldigen, anklagen, sich stellen. *syn.* accuso, criminor, arguo, rědarguo, *vel* fingo, simulo.
insincērus, a, um. *nieszczery 1. 2. nieczysty, plugawy.* falsch, unächt.
insinuātio, onis, f. *Wemknienie się, Wkradanie 1.* Einschleichung, das Einflicken.
insinuātor, oris, m. *Namawiacz.* ein Beförderer, Fürbitter. *syn.* persvāsor.
insinuo, as. *wkradam się 1. zalecam, wmieszać się, wdaię się 1.* in den Schooß legen, einlassen, einmengen, sich bekannt machen, einflicken. *syn.* immitto, indo, insěro, immisceo, rěcommendo.
insipidè. *niesmaczno.* nicht schmackhaft.
insipǐdus, a, um. *niesmaczny, nieprzyiemny.* ungeschmackt.
insipiens, entis, o. *głupi.* thöricht, unweis. *syn* stultus, insānus, indoctus, stŏlǐdus.
insipienter. *głupie.* thöricht.
insipientia, æ, f. *Głupstwo.* Thorheit.
insǐpio, is, ere. *szaleię 1.* närrisch seyn.
insipo, as & is. *sypię 1. wsypuię, nasypuię.* hinein werfen, einschütten.
insistens, entis, o. *postawaiący.* still haltend.
insisto, is. *postawam idąc, stoię 3. zastanawiam się, stanąć 1. opieram się, usadzam się, podpieram się, bawię się 1. 2. odprawiam 1. prowadzę Sprawę, staram się, idę 1. idę za kim, następuię 4.* auf etwas stehen, beharren, sich lehnen, wenden, obliegen, nacheilen, still halten, stehen bleiben, sich verweilen, sich widersetzen, verrichten. *syn.* consisto, *vel* innītor, *vel* insto, urgeo, *vel* pergo.
insǐtio, onis, f. *Szczepienie, Sadzenie 1.* die Pfropfung.
insǐtitius, insǐtivus, a, um. *wkładany, wkładalny, szczepny 1. przydatny, & sub wtykam.* eingezweiget, eingepfropft, eingesetzt.
insǐtitium animal. *Mięszaniec 1. & sub Bękart.*
insitivus hæres. *osadzony Dziedzic.* ein eingesetzter Erbe.
insǐtium, ii, n. *vide* insǐcium.
insǐtor, oris, m. *Szczepnik.* ein Pflanzer, Pfropfer.
insǐtum, i, n. insita arbor. *Szczep, Latorośl do szczepienia, Latorośl wszczepiona.* ein Zweigschloß, Pfropfreiß.
insǐtus, us, m. *vide* insitio.
insǐtus, a, um. *szczepny, przydatny, przyrodzony.* eingepflanzt, eingepfropft, angebohren. *syn.* innātus, ingěnǐtus, ingěněrātus, inhærens.
insǐtus urbi civis. *Przychodzień 2.* ein aufgenommener Bürger.

INSO

Insŏciābǐlis, is, c. *nietowarzyski, niespaisty, niekleisty, niezgodny, nieludzki.* ungesellig, der sich nicht in die Leute schicken kann.

insŏciābĭlĭter. *niespoisto.* ungeselliglich.

insŏlābilis, is, c. *niedaiący się rozweselić.* trostlos.

insŏlābĭlĭter. *bez Pociechy.* ohne Trost.

insŏlātio, onis, f. *Bielenie na Słońcu, na Słońce wystawienie.* Bleichung, Därrung an der Sonne.

insŏlātor, oris, m. *Blecharz.* ein Bleicher.

insŏlātōrium, ii, n. *Blech.* Bleichplatz.

insŏlātus, a, um. *nasłoneczny, na Słońcu wysuszony.* gesonnet, an der Sonne getrocknet.

insolatus dies. *jasny, pogodny, ciepły dzień.* ein klarer heißer Tag.

insŏlens, entis, o. *niezwyczayny, nieprzywykły, nieświadom.* item *rospustny, rozrzutny, pyszny 1. swywolny.* ungewohnt, ungebräuchlich, seltsam, stolz, übermüthig, hoffärtig, hochtrabend. *syn.* insŏlitus, insvētus, inexpertus, *vel* sūperbus, tĕmĕrārius.

insŏlenter. *niezwyczaynie, nieskromnie, pysznie.* seltsam, ungewöhnlich, hoffärtiglich.

insŏlentia, æ, f. *Niezwyczayność, Rospusta, Rozrzutność, Przeharszczanie, Pycha.* ein ungewohntes Ding, Hoffart.

insŏlesco, is. *rospustnie żyię, pustuię.* stolz, hochmüthig werden.

insŏlidus, a, um. *słaby, niemocny.* nicht fest, schwach, unvollkommen.

insŏlĭtē. *niezwyczaynie.* ungewöhnlich.

insŏlĭtus, a, um. *niezwyczayny, nieprzywykły.* ungewohnt, ungewöhnlich, unerhört.

insŏlo, as. *bielę 2. na Słońce wystawiam.* an der Sonne dörren, bleichen.

insŏlūbilis, is, c. *niewywikłany, nierozdzielny 1. nierozigtny, niewypłacony, nieprzekonany.* unauflöslich, das nicht bezahlt werden kann.

insolubilis nexus. *Zadzierzg.* ein unauflöslicher Knopf.

insŏlūbilitas, atis, f. *Nierozdzielność.* Unauflöslichkeit.

insŏlūbilĭter. *nierozdzielnie 2. nierozigtnie 2. Zadzierzgiem.* unauflöslicher Weise.

insolus, a, um. prisc. pro insolitus. *niezwyczayny.* ungewöhnlich.

insŏlūtus, a, um. *niezapłacony.* nicht bezahlt.

insomnia, æ, f. *Niespanie.* das Wachen, wenn einer nicht schlafen kann.

insomniōsus, a, um, insomnis, is, c. *niespiący, nie mogący spać.* schlaflos, ohne Schlaf, der nicht recht schlafen kann. *syn.* vĭgil, pervĭgil.

insomnium, ii, n. *Sen 2.* ein Traum.

insŏno, as. *trzaskam, klaskam 1. trąbię zagrać.* ertönen, erschallen. *syn.* sŏno, persŏno, rĕsŏno, instrĕpo.

insons, ontis, o. *niewinny.* unschuldig. *vide* innŏcens.

insŏnus, a, um. *cichy 3. nieczuły, bez Dźwięku.* leise, still, stumm, ohne Ton.

insŏpĭbilis, is, c. *którego nie można uśpić.* nicht einzuschläfern.

insŏpītus, a, um. *nieuśpiony.* uneingeschläfert. *syn.* insomnis, pervĭgil.

insortītus, a, um. *Przez Los nie utwierdzony.* das durch das Loos nicht entschieden ist.

INSP

Inspătior, aris. *przechadzam się.* spazieren.

inspectātio, onis, f. *Patrzenie.* die Besichtigung, Einsehung, Betrachtung, Einsicht.

inspectātor, oris, m. *vide* inspector.

inspectio, onis, f. *Patrzenie, Przeglądanie 2. Dozór, Oglądanie 1. Rewizya.* die Besichtigung, Untersuchung, Aufsicht, Beobachtung.

inspecto, as. *wglądam, naglądam, patrzam.* fleißig besichtigen, einsehen, Aufsicht haben, beschauen.

inspector, oris, m. *Dozorca, Rewizor, przypatruiący się.* ein Aufseher, Achthaber, Beschauer.

inspectus, a, um. *oglądany, widziany.* besehen, beschauet.

inspectus, us, m. *Oglądanie, Weyrzenie.* das Sehen, die Beschauung.

insperābilis, is, c. *niespodziany.* unverhoft.

insperans, antis, o. *niespodziewaiący się.* der nicht hoffet.

insperātē, insperatō, insperante me, insperanti mihi. *niespodzianie.* unverhoft, wider alles Vermuthen.

insperātus, a, um. *niespodziany.* unverhoft. *syn.* inexpectātus, inōpīnus.

inspergimentum, i, n. *Potrząs.*

inspergo, is. *pokarpiam, potrząsam 4.* einstreuen, einmischen, besprengen.

inspersio, onis, f. inspersus, us, m. *Potrząsanie, Pokropienie.* die Einsprengung, Einstreuung, das Ansprengen.

inspersus, a, um. *pokropiony, potrząsany.* besprengt, eingestreuet.

inspicio, is, ere. *naglądam, wglądam, oglądam 1. patrzam, doglądam 2. przypatruię się, przeglądam się, wizytuię.* hinein sehen, ansehen, besehen, anschauen, Aufsicht haben. *syn.* aspicio, respicio, specto, inspecto, intueor.

inspiciendi causâ. *na Oglądanie.* zum Besehen.

inspicium, ii, n. *vide* inspectio.

inspico, as. *naszczepiam.* zuspitzen wie eine Aehre.

inspīrāmentum, i, n. inspīrātio, onis, f. *Natchnienie, Oddech.* das Einblasen, Einhauchen, Einathmung, Eingebung, innerliche Einsprache. *syn.* tācitus Deī mōnitus, impulsus dīvīnus, afflātus, mōtus Nūminis.

inspīrātor, oris, m. *Nadymacz, Pobudziciel.* ein Einbläser.

inspīrātus, a, um. *natchniony.* eingeblasen.

inspīro, as. *chucham 1. pucham, powiewam, wietrzę, nadymam 3. zarażam, natężam, pobudzam, & sub natchnąć* einblasen, hinein hauchen, einathmen, den Wind hinein lassen. *syn.* inhālo, afflo.

inspisso, as. *vide* conspisso.

inspoliātus, a, um. *niezłupiony.* unberaubt.

inspuo, is, inspūto, as. *pluię 2.* einspeyen, anspeyen, mit Speichel besudeln.

inspūmo, as. *pienię się, pianę wpuszczam.* schäumen.

INST

Instābilis, is, c. *niestateczny.* unbeständig, veränderlich, das keinen Bestand hat. *syn.* mōbilis, lēvis, mūtābilis, inconstans.

instābilitas, atis, f. *Niestateczność.* Unbeständigkeit. *syn.* mōbilitas, lēvitas, inconstantia.

instā-

inſtābĭlĭter. *nieſtatecznie*. unbeſtändig.

inſtans, antis, o. *naſtępuiący*, *teraźnieyſzy*. gegenwärtig, vorhanden, inſtehend, anhaltend.

inſtans, antis, n. *ſcil.* tempus. *Punkt czaſu*. Zeitpunct.

inſtanter. *uſilnie*, *chętnie*, *nalegaiąc*. ſehr beſtändig, beharrlich.

inſtantia, æ, f. *Naleganie*, *Nacieranie* 2. die Bevorſtehung, Anhaltung, Beharrung, Widerrede.

inſtar, n. indecl. *Kſztałt*. ein Bild, Contrefait, Bildniß. dum ponitur cum genitivo, ſignificat *nakſztałt*, *iakby*. gleich, gleichwie, als. *ſyn*. ſīcŭt, vĕlut, rĭtū, mōrĕ.

inſtar montis. *iak Góra*. ſo groß als ein Berg.

inſtaurātio, onis, f. *Odnowienie*, *Powtarzanie*. Erneuerung, Wiederholung. *ſyn*. innŏvātio, rĕnŏvātio, *vel* rĕpĕtītio.

inſtaurātītius, inſtaurātīvus, a, um. *powtarzalny*. erneuerlich, wiederum erneuert.

inſtaurātor, oris, m. *Odnowiciel*. ein Erneuerer.

inſtaurātus, a, um. *odnowiony*, *przywrócony*. erneuert, wieder hervor geſucht.

inſtauro, as. *odnawiam*, *przywracam* 1. *powtarzam*, *naprawiam* 1. erneuern, zurecht bringen, wiederum aufs neue anrichten, erſetzen. *ſyn*. reſtauro, reſtĭtuo, rĕpăro, rĕnŏvo.

inſterno, is. *naściełam*, *nakrywam*, *pokładam* 5. belegen, bedecken.

inſtīgātio, onis, f. inſtīgātus, us, m. *Poduſzczanie*, *Pobudka* 2. *Inſtigacya*, *Poruſzanie* 2. die Anreitzung, der Antrieb, das Antreiben.

inſtīgātor, oris, m. *Podſzczuwacz*, *Inſtygator*. ein Anzeiger, Anmahner, Anſtifter.

inſtīgātrix, īcis, f. *Podſzczuwaczka*, *Pobudzicielka*. eine Anreitzerinn, Antreiberinn.

inſtīgātus, a, um. *pobudzony*, *podſzczuwany*. angetrieben, angehetzt.

inſtīgo, as. *pobudzam*, *poduſzczam* *podſzczuwam*. anreitzen, antreiben, anfriſchen, anhetzen. *ſyn*. inſtĭmul[o], incĭto, concito, impello, ſollĭcĭt[o], hortor.

inſtigante diabolo. *za Poduſzczeniem czartowſkim*. auf Teufels Antrieb.

inſtillātio, onis, f. *Wkrapianie*. die Eintröpfung.

inſtillātor, oris, m. *Kroplami napuſzczaiący*. ein Eintröpfler, der etwas Tropfenweiſe eingießt.

inſtillo, as. *wkrapiam*, *napuſzczam* 1. *k[ro]pię* 3. *kapam*, *wmawiam* 1. eintröpfeln, eingießen, einflößen.

inſtĭmŭlātor, oris, m. *inſtĭmŭlātus*, a, um. *inſtĭmŭlo*, as. *vide* inſtigator, inſtigo, &c.

inſtinctor, oris, m. *Pobudka* 3. ein Anreitzer. *ſyn*. inſtīgātor.

inſtinctus, a, um. *natchniony*, & ſub[o]*ruſzony*. angereitzt, angetrieben, angehetzt. *ſyn*. inſtīgātus.

inſtinctus, us, m. *Natchnienie*, *Pobudka* 2. *Poduſzczanie*. die Anreitzung, Antreibung, der Trieb.

inſtinguo, is. *pobudzam*. anreitzen, anfriſchen. *vide* inſtīgo.

inſtīpo, as. *wpycham*. hinein ſtopfen.

inſtīpŭlor, aris. *kontraktuię*, *obiecuię*. verheißen, verſprechen.

[inst]ita, æ, f. *Brama 2. Pas łoſzkowy.* Beleʒe an Weiberkleidern, das Gebräm, ein langes Band, Borte, Ein faßband oder Leder um einen Weiberrock, der Schweif am Weiberrock.

[inst]itio, onis, f. *Zaſtanowienie ſię, Poſtawanie.* das Stillſtehen.

[inst]ito, as. *ſprzeciwiam ſię.* ſich widerſezzen; weiter nachſetzen.

[inst]itor, oris, m. *Przekupień 1. Wendetarz 1. Kramarz,* ein Krämer, Mäckler, Trödler.

[inst]itōrium, ii, n. inſtitoria ſcena, taberna. *Kramnica, Kramarſtwo.* eine Krambude, Kramladen.

[inst]itōrius, a, um. *Kramarſki.* krameriſch das den Krämern zugehört.

[inst]itrix, īcis, f. *Kramarka.* eine Krämerinn.

[inst]ituo, is. *ſtanowię 1. zaczynam, zakładam 1. gotuię, poczynam, funduię, oſadzam 3. uczę, zamnażam, przyuczam, zaprawiam 3. wynayduię, wdaię ſię, ſadzę Płonki, umyśliłem.* vornehmen, etwas zu thun anfangen, bey ſich beſchließen, eins werden, Raths werden, einſetzen, unterweiſen, unterrichten, anlegen, pflanzen. *ſyn.* ſtătuo, conſtĭtuo, dēcerno, *vel* dŏceo, ērŭdio.

[inst]ituo aſtutiam. *ſztuki zażyć.*

[inst]ituo iter. *udaię ſię gdzie.* eine Reiſe vornehmen.

[inst]ituo ludos. *ſtroię Igrzyſka.*

[inst]ituo veſtigia. *ſtanąc.* ſtill ſtehen.

[inst]itūtio, onis f. *Cwiczenie, Uczenie, Nauka 1. Zaczynanie, Zakładanie, Oſadzenie.* das Anfangen, Vornehmen, Einſetzen, die Anordnung, Stiftung, Unterweiſung.

inſtĭtūtor, oris, m. *Nauczyciel, Pedagog.* ein Lehrer, Unterrichter.

inſtĭtūtum, i, n. *Poſtanowienie, Umyſłu, Stán, Uſtawa 1. Zwyczay, Zywot 7.* angenommene Weiſe, Gewohnheit, das Vornehmen, ein Geſetz.

inſtĭtūtus, a, um. *uſtanowiony, założony, fundowany, zaczęty, uczony.* angeſtellet, angelegt, eingeſetzt, geſtiftet, angeordnet, angefangen, gelehrt.

inſto, as. *nalegam, pilno co robię, przyſpieſzam, naſtępuię, nacieram na kogo, dogrzewam, wiſzę z. przybliża ſię, poczynam, twierdzę, przypilnować,* dran ſeyn, anhalten, dringen, antreiben, auf den Fuß nachfolgen, nachſetzen, vorhanden ſeyn, bevorſtehen. *ſyn.* inſiſto, urgeo, irruo, incumbo, *vel* immĭneo, impendeo, prŏpĕ adſum, *vel* pergo, prŏpĕro.

inſtrāgŭlum, inſtrātum, i, n. *Deka 1. Pierzyna 2. Kołdra, Woyłok.* allerley Decke, Matratze, Bettdecke.

inſtrātus, a, um. *ſiodłany, nakryty,* bedeckt, geziert. *ſyn.* tectus, ŏpertus.

inſtrēnuus, a, um. *nieochotny.* faul, träg, unfleißig, unbeherzt, unredlich. *vide* piger.

inſtrĕpo, is. inſtrĕpito, as. *ſkrzypię, zgrzytam, gruchnęło.* rauſchen, hinein rauſchen, ein Geräuſch machen, mit den Zähnen kirren. *ſyn.* perſtrĕpo, intŏno.

inſtrictus, a, um. *ućiśniony.* beklemmet.

inſtrictus, us, m. *Scionienie, Sciągnie, Natężenie.* die Anſtrengung.

inſtrīdens, entis, ö. *ſkwierczący, zgrzytaiący.* kirrend.

inſtrīdo, is. *ſkwierczę 1.* ziſchen, praſſeln.

instringo, is. *wiążę* 1. *ściągam* 1. *hamuię się*. hart einbinden, gürten.

instructè. *opatrznie*. versehen.

instructio, onis, f. *Opatrzenie*, *Przygotowanie*, *Szyk* 1. *Informacya*, *Uczenie*. die Ausrüstung, Aufrichtung, Bau, Bericht, Unterweisung, Unterricht, Nachricht.

instructor, oris, m. *Biesiadnik* 2. *Stołowy* 2. *Sprawca*. ein Zubereiter, Anschaffer.

instructūra, æ, f. *vide* instructio.

instructus, a, um. *opatrzony*, *sporządzony*, *obdarzony*, *gotowy*, *uczony*. bereit, fertig, abgerichtet, zugerichtet, versehen, unterwiesen, gelehrt.

instructus, us, m. *Przygotowanie*, *Sprzęt*, die Zurüstung, Zubereitung.

instrūmentum, i, n. *Narzędzie*, *Statek* 1. *Sprzęt*, *Moniment*, *Pomoc*, *Aparat* 1. *Księgi publiczne*, *instrument* 2. Rüstung, Werkzeug, Handwerkszeug, Hülfe, Vortheil, ein aufgerichtetes Instrument, Siegel und Brief, eine öffentliche Schrift oder glaubwürdiger Schein.

instruo, is. *sporządzam*, *opatruię* 5. *szykuię* 1. *gotuię*, *informuię*, *uczę*, *oznaymuię*, *zaprawiam* 3. *naprawiam kogo*. zurüsten, anrichten, zubereiten, in Ordnung bringen, unterweisen, unterrichten. *syn.* păro, appăro, ordino, informo, *vel* dŏceo, ērŭdio.

instŭdiōsus, a, um. *niechętny*. unfleißig.

instŭpens, entis, o. *zdrętwiały*. erstarret.

INSU

Insvāsum, i, n. sub *śniady*, & *okopciały*, & *Farba* 2. Rauchfarbe.

insvāvis, is, e. *nieprzyiemny*, *nieuciesz*[ny]. unangenehm, unlieblich. *syn.* injūc[un]dus, ingrātus, mŏlestus, ăcerbus.

insvāvitas, atis, f. *Nieprzyiemność*. [Un]annehmlichkeit.

insvāviter. *nieprzyiemnie*. unannehml[ich].

insŭbĭdè. *nieprzyiemnie*, *niedbale*, *nie*[roz]*myślnie*. unbesonnen.

insŭbĭdus, a, um. *nierozmyślny*, *nieprz*[y]*iemny*, *Nikczemnik*. unbesonnen, g[rob], unhöflich, ungeschickt.

insubjectus, a, um. *niepoddany*. un[un]terwürfig.

insubsidiātus, a, um. *bez Pomocy*. hülf[los].

insubtilis, is, e. *niedowcipny*. grob.

insubtīliter. *niedowcipnie*. ungeschickt.

insūbŭli, orum, m. insubula, orum [n.] *Nici tkacze*, *Nawóy*.

insūbŭlātus, a, um. *przedziurawi*[ony]. durchlöchert.

insūbŭlo, as. *wiercę*. durchbohren.

insuccātio, onis, f. *Namoczenie*. Ein[wei]chung, Befeuchtung.

insuccātus, a, um. *moczony*, & sub [...] *fuzya*. eingeweicht, eingefeuchtet, gesaftet.

insucco, as. *namaczam*, *napuszczam* 1. [be]feuchten, netzen, saftig machen.

insuccus, a, um. *soczysty*. feist, safti[g].

insūdo, as. *zapocić się*. schwitzen.

insūdum, i, n. *Pogoda*. schönes, [hel]les Wetter.

insūdus, a, um. *suchy*. trocken.

insvēfăcio, is. *nakładam kogo*. g[e]wöhnen.

insvēfactus, a, um. *nałożony*. gew[öhnt], abgerichtet.

insvesco, is. *nakładam się*, gewöhne[n], wöhnen. *syn.* assvesco, consvesco.

vētē. *niezwyczaynie.* ungewöhnlich.

vētūdo, inis, f. *Niezwyczayność.* Ungewohnheit.

vētus, a, um. *niezwyczayny, nieprzywykły.* ungewohnt, ungebraucht. *syn.* insōlitus, insōlens, *vel* impĕrītus.

vētum iter. *nietorowana Droga.* ein ungebahnter Weg.

ffĭciens, entis, o. *niedostateczny.* unzulänglich.

ffĭcienter. *niedostatecznie.* unzulänglich.

ffĭcientia, æ, f. *Niedostatek.* Ungenugsamkeit.

fflo, as. *natchnąć.* anblasen.

ūla, æ, f. *Wysep* 2. *Dzielnica* 2. Insel, Eyland, ein Land mit Wasser umgeben.

ūlānus, a, um. insŭlāris, is, c. *wysepny.* zu einer Insel gehörig, das in einer Insel wohnet.

ularis pœna. *Wygnanie* 1. das Elend.

ulārius, ii, m. *wysepny* 2. der über die Gefangenen ist, so in die Inseln verschickt werden.

ŭlōsus, a, um. *wyspiasty.* voll Inseln.

ulsē. *nieprzyiemnie, głupie.* ungeschickt.

ulsĭtas, atis, f. *Nieprzyiemność, Nikczemność, Nieskłonność, Głupstwo.* Thorheit, Unartigkeit, Ungeschicklichkeit.

sulsus, a, um. *niesłony, nieprzyiemny. nieżartowny, Nikczemnik* 1. ungesalzen, ungeschmackt, ungeschickt. *syn.* incondĭtus, absurdus, incultus, ineptus.

sultābundus, a, um. *urągaiący się.* trozzend, spottend.

sultātio, onis, f. *Urąganie.* Verspottung.

insulto, as. *urągam się, przegarzam, szydzę, skaczę* 3. *wskakuię.* springen, anfallen, spotten, trotzen, pochen, anschnarchen. *syn.* insĭlio, irrumpo, *vel* illūdo, irrīdeo, vexo, insector.

insultōriē. *szydząc.* höhnisch.

insultōrius, a, um. *szydzący.* trotzig, spöttisch.

insultūra, æ, f. *Wskakowanie.* das Aufspringen.

insultus, us, m. *Naiazd.* der Ansatz, Anfall.

insum, inest. *iestem* 1. *mam* 1. in etwas seyn, darinne seyn, haben.

insūmo, is. *biorę w się, wydaię* 1 *nakładam* 2. *trawię* 2. verbrauchen, aufwenden, anlegen, auslegen, verzehren, verthun, anwenden. *syn.* impendo, consūmo.

insumo animum. *ważę się* 2.

insuo, is. *wszywam, zaszywam* 2. annähen, einnähen.

insŭper. *nad to, na* 2. *na Wierzchu.* noch darzu, überdies, ferner.

insuper habeo. *gardzę, nadto mam.* verachten, für gering oder nichts halten, überflüßig haben.

insuper jacto. *przyrzucam.* zuwerfen.

insŭpĕrābĭlis, is, c. *nieprzebity, niezwyciężony, nieprzekonany, nieuleczysty.* unersteiglich, unüberwindlich. *syn.* non exsŭpĕrābĭlis, ĭnexpugnābĭlis, ĭnēluctābĭlis, indŏmĭtus, invictus.

insŭpĕrābĭlĭter. *nieprzekonanym sposobem.* unübersteiglich.

insŭpĕrātus, a, um. *niezwyciężony.* unüberwunden.

insurgo, is. *podnoszę się* 1. *oburzam się, wstawam, natężam, naciskam.* aufstehen,

han, sich auflehnen, empören, widersezzen, sich erheben.

insusceptus, a, um. *nieprzyięty.* nicht aufgenommen.

insuspicābilis, is, c. *niedomniemany, niepodeyrzany.* von dem man keinen Argwohn hat.

insustentābilis, is, c. *nieznośny.* unerträglich.

insūsurrātio, onis, f. *Szept, Poduszczanie.* Einzischlung, Ohrenbläserey.

insūsurrātus, a, um. *podszczuwany.* eingeblasen.

insūsurro, as. *szumię, szepcę, nabiiam uszy.* einblasen, einzischeln, in das Ohr sagen.

insūtus, a, um. *wszywany.* eingenäht.

insūtus, us, m. *Wszywanie.* die Einnähung.

INTA

Intābeo, es. intābesco, is. *taię, topnieię, schnę z.* schwinden, verdorren, eintrocknen. *syn.* tābesco, contābesco.

intactilis, is, c. *niedotkliwy.* unberührlich.

intactus, a, um. *nietykany, nienaruszony, nieokrzesany z.* unberührt, unbegriffen, unversehrt. *syn.* intĕger, immăcŭlātus, pūrus, intāmĭnātus. *vide* intāmĭnātus.

intactus, us, m. *Niedotkliwość.* die Unberührung.

intāmĭnātus, a, um. P. *niepokalany.* unbefleckt. *syn.* impollūtus, inviŏlātus, incorruptus, intĕmĕrātus, intĕger, pūrus, castus. *vide* intactus.

intantum. *tak bardzo.* in so weit. *syn.* eatĕnus.

intardans, antis, o. *bawiący się.* verweilend.

intardo, as. *bawię się.* verweilen, verziehen.

INTE

Intectāmentum, i, n. *Przykrycie, Da[...]* eine Decke, ein Dach.

intectus, a, um. *nakryty, nienakryty.* [...]deckt, unbedeckt, bloß.

intĕgellus, a, um. *cały 4.* ziemlich gan[z,] gesund.

intĕger, gra, grum. *cały 1. 2. 4. wszyst[...] nienaruszony, zupełny, niezepsowa[ny,] cnotliwy, wierny, szczery z. świe[...] czysty z. niepokalany, nieprzedaro[wa]ny, zdrowy.* gesund, rein, ungefälsc[ht,] ganz, ohne Fehler, unversehrt, unv[er]letzt, frisch, munter, ausgeruhet, n[...] vollständig, unberührt, aufrichtig. *s[yn.]* intactus, intāmĭnātus, incorruptus, [...]tus, perfectus, *vel* sanus, incŏlŭm[is.] *vide* intactus & intāmĭnātus.

integer vitæ. *pobożny.* ein Frommer.

intĕgo, is. *nakrywam, zakrywam.* bed[ec]ken. *syn.* tĕgo, contĕgo, ŏpĕrio.

intĕgrasco, integrascit, integratur. [...] *nawia się*, & sub *wznawiam.* erneu[ert] werden.

intĕgrātio, onis, f. *Odnowienie.* Erne[ue]rung.

intĕgrātor, oris, m. *Ponawiacz.* ein [Er]gänzer.

intĕgrātus, a, um. *wznowiony.* erneu[ert.]

intĕgre. *zupełnie, szczerze, cnotli[wie,] bez Podarkow, bez Namiętności, c[zy]sto.* redlich, aufrichtig, ohne Ta[del,] rein, keusch, unversehrt.

intĕgrĭtas, atis, intĕgrĭtūdo, inis, f. [...] *łość całego co, Szczerość, Dziewict[wo,]*

Cnot[...]

Cnota 1. Niewinność, zdrowie. Unsträflichkeit, Aufrichtigkeit, Frömmigkeit, Gesundheit.

tĕgro, as. *znowu co czynię, wznawiam, powtarzam, dopełniam, ucieszyć, rozweselam.* von vorne anfangen, wiederhohlen, erneuern, wieder erfrischen, erquicken. *syn.* instauro, in nŏvo, rĕnŏvo.

tegrum est. *wolno 2.* freye Hand haben; es ist in meiner Macht.

tĕgŭmentum, i, n. *Nakrycie, Zakrycie 2. Zasłona 1. 6. Pokrywka 2. Powłoka.* eine Decke. *syn.* intectamentum.

tellectio, onis, f. *Zrozumienie.* die Verstehung.

tellector, oris, m. *rozumieiący.* der etwas verstehet.

tellectivus, a, um. *rozumny.* zum Verstand gehörig.

tellectualis, is, c. *rozumny.* verständlich, mit Verstand begabt.

tellectualitas, atis, f. *Dar Rozumu.* Verständlichkeit, die Gabe des Verstandes.

tellectus, a, um. *zrozumiany.* erkannt, verstanden, gemerkt, erfahren.

tellectus, us, m. *Rozum 1. Rozumienie 1. 5. Zrozumienie, Poięcie, Wyrozumienie 2. Czucie 2.* Verstand, Vernunft, Meynung, Sinn, die Bedeutung. *syn.* mens, ănĭmus, rătio, sensus, significatio.

telligens, entis, o. *znaiący się*, & sub *przymuię 3.* verständig.

telligenter. *wyrozumnie.* verständlich.

telligentia, æ, f. *Rozum 1. Baczenie 1. Rozumienie 1. Wyrozumienie 1. 2. Zrozumienie, Umieiętność.* die Erkänntniß, der Verstand. *syn.* cognitio, scientia, prudentia.

intelligibilis, is, c. *poiętny 2.* verständlich, das da kann verstanden werden.

intelligibiliter, vide *intelligenter.*

intelligo, is. *rozumiem, znam się, wyrozumiewam, baczę, czuię 2. przeymuię kogo, dorozumiewam się.* verstehen, merken, vernehmen, erkennen lernen. *syn.* percipio, căpio, agnosco. *phr.* ănĭmo, mente percipio, nŏto, adverto, ănĭmo infĭgo.

intĕmĕrandus, a, um. *niezgwałcisty.* unverletzlich, unversehrlich, unbeflecklich.

intĕmĕrātē. *nienagannie.* unverfälscht, untadelich.

intĕmĕratus, a, um. *niezgwałcony, nienaruszony.* ungeschändet, unbefleckt, unversehrt, rein, unverfälscht. *vide* intactus, intāmĭnātus, intĕger.

intempĕrans, antis, o. *niepowściągliwy, popędliwy, psotliwy.* unmäßig. *syn.* intempĕrātus, immŏdĕrātus, incontĭnens, lĭbīdĭnōsus.

intempĕranter. *niepowściągliwie, nieskromnie.* unmäßiglich.

intempĕrantia, æ, f. *Niepowściągliwość.* die Unmäßigkeit.

intemperantia cœli. *Niepogoda.* unfreundliches und stürmisches Wetter.

intempĕrātē. *nieskromnie, zbytnie.* unmäßiglich, über die Maaß.

intempĕrātus, a, um. *obżarty.* unmäßig.

intempĕria, æ, f. *vide* intemperies.

intempĕriæ, hæ. *Szaleństwo, Czart.* Raserey, Unsinnigkeit, ein böser Geist, die Furien, höllische Plaggeister.

intemperiæ me agunt. *szaleię 2.* rasen, unsinnig seyn.

intempĕries, ei, f. *Nieſkromność*, *Niepomierność*. Unmäßigkeit. *ſyn.* immŏdĕrātio, intempĕrantia.

intemperies cæli, *vide* intemperantia cæli.

intempero, as. *miarkuię*. mäßigen.

intempeſtas, atis, f. *Niepogoda*. Ungewitter. *ſyn.* cæli grăvitas, incommŏda, aëris inclēmentia.

intempeſtīvè, intempeſtīvĭter. *nie na czas, rano, nieprzyiemnie*. unbequem, ungelegen, unzeitig, zur Unzeit.

intempeſtīvĭtas, atis, f. *Niewczas*. die Unzeit.

intempeſtīvus, a, um. *pożny*, *niewczeſny*. ungelegen, unzeitig. *ſyn.* immātūrus, incommŏdus.

intempeſtus, intempeſtuōſus, a, um. *niewczeſny*, *niepogodny*, *niezdrowy 2.* unzeitig, ungelegen, nicht heiter, wölkicht.

intempŏrālis, is, c. *bezczeſny*. unzeitig.

intendo, is. *uſtłuię*, *uſadzam ſię*, *zmierzam*, *napinam*, *natężam*, *nawięzuię*, *nar*[illegible]*chtować*, *oſnować*, *nawiiam*, *zamierzam ſię*, *ſtaram ſię*, *drożę*, *grożę 1.* *godzę*, *przykładam 3.* *dodymam dobywam 3.* *pilnuię 2.* *zakrzątnąć ſię*, & ſub *roſpościeram*. ausſpannen, ausſperren, vermehren. *ſyn.* tendo, extendo, porrigo, cōnor.

intendo aciem oculorum. *rozdzieram oczy*.

intendo actionem, litem. *obwiniam*. anklagen.

intendo animum. *zamyślam ſię*, *zapatrzam ſię*. nachdenken.

intendo crimen. *zadaię 8.*

intendo dextram. *ściągam rękę*, *ſkazuię*. die Hand an einen legen.

intendo iter. *udaię ſię gdzie*.

intendo nervos. *ſiłę ſię*. alle Kräfte anwenden.

intendor. *drożeię*.

intenſio, onis, f. *Natężanie 1. 2.* *Uſi*[lność]. das Spannen.

intenſiùs. *uſilnie*. heftig.

intenſīvus, a, um. *wynoſzący*, *pomna*[ża]*iący*, & ſub *ſpuſtny*. erhöhend, ver[]mehrend.

intenſus, a, um. *vide* intentus.

intentātio, onis, f. *Machanie*, *Zamierz*[a]*nie 2.* die Androhung.

intentātor, oris, m. *nie kuſzący*. der nicht versucht.

intentātus, a, um. affir. *zamierzony*. a[n]gedrohet. neg. *niekuſzony*. unve[r]sucht.

intentè. *pilnie*. fleißig, aufmerkſam, ern[ſt]lich, mit Bedacht.

intentio, onis, f. *Napięcie*, *Natężan*[ie], *Uſilność*, *Pilność*, *Nabrzmiałość*, *Prz*[y]*łożenie 2*, *Zadanie komu czego*. d[ie] Spannung, Ausdehnung, Anſtre[n]gung, Aufmerkung, Erhebung, E[r]höhung, Anklage, Rechtshandel, [die] Abſicht, das Abſehen, Vorhaben.

intentionem perdere. *Sprawę przegr*[ać]. eine Sache oder Proceß verlieren.

intento, as. *zamierzam ſię*, *przymierza*[m] *2.* *grożę 2. 3.* *ſtoię na Gardło*, *zad*[aię] *8.* ſchrecken, dräuen. *ſyn.* minor, r[e]nitor.

intentus, a, um. *napięty*, *uſilny*, *pilny*. gespannt, fleißig, aufmerkſam.

intentus, us, m. *Sciągnienie*, *Zamier*[za]*nie*, *Machanie*, & ſub *Grożba*. d[as] Ausſpannen, die Aufreckung, Er[he]bung.

intĕpeo, es, intĕpeſco, is. *zagrzew*[am] *ſię*. laulich werden, erkalten, anf[]

gen warm zu werden. *syn.* tĕpeo, tĕpesco.

ntĕpĭdus, a, um. *ozięhły.* etwas warm.

nter, præp. *między, przy, na 2. przez 1.* zwischen, unter, über.

nter agendum, inter opus. *robiąc.* bey der Arbeit.

nter bibendum, inter vina. *piiąc po piianemu, przy Kuflu.* beym Trinken.

nter cænam. *przy wieczerzy, w Wieczerzą.* unter dem Nachtessen.

nter nos dicere liceat. *przed sobą mowiąc.* mit einander geredt.

nter paucos. *rzadki 3.* seltsam.

nter viam. *idąc, w drodze.* unterwegs, auf der Straße.

ntĕralbĭcans, antis, o. *nakrapiany, pstry, przebiia białe.* weißlich.

ntĕralbĭco, as. *pstrzę się.* weißlich seyn.

ntĕramna, æ, f. *Miedzyrzycze.* eine Stadt, die auf beyden Seiten Flüße beströmen.

nteramnānus, a, um., intĕramnis, is, c. *miedzy dwiema Rzekami położony.* das zwischen zweyen Wassern liegt.

intĕrānea, orum, n. *Wnętrze 1. Trzewa, Kiszka, Kruszki.* das Eingeweide, Gedärme.

intĕrāneum, i, n. *Kaszka.* der Darm, Mastdarm.

intĕrāneus, a, um. *wewnętrzny.* inwendig.

intĕrāresco, is. *przesycham.* verdorren, vertrocknen, verwelken.

interātim, vide *interim.*

interbibo, is. *wypiiam, piię gwałtem.* gar austrinken.

interbito, is, priscum. *gine*, & sub *wracam się.* untergehen, umkommen.

interblandior, iris. *przypochlebiam się.* darbey schmeicheln.

intercălāris, is, c. *przybyszowy, wstawiany, przybycien.* eingeschaltet, eingeschoben.

intercalaris annus. *przestępny Rok.* ein Schaltjahr.

intercalaris mensis. *Luty.* der Schaltmonat.

intercalaris dies. *przestępny Dzień.* der Schalttag im Jahr; derjenige gute Tag bey einem Patienten, da die Krankheit sich nicht spüren läßt.

intercălārius, a, um. *przybyszowy, wstawiony.* einkommend, darzwischen kommend.

intercălātio, onis, f. *Wstawienie Dnia.* das Einschalten.

intercălātor, oris, m. *przestępny Dzień.* der Schalttag.

intercălo, as. *wkładam 1. odkładam 2. Przybysz wkładać.* zwischen einsetzen, einschalten, einschieben, verziehen, aufziehen.

intercăpēdo, inis, f. *Przestanek.* die darzwischen laufende Zeit, oder die Weite zwischen zweyen Dingen, Verzögerung, Ledigkeit, Aufhörung.

intercardĭnātus, a, um. *wiązany 2. 3.* darzwischen gesetzt.

intercedo, is. *wkładam się 2. niedopuszczam, sprzeciwiam się, leżę między, mam z kim, przeplatam, przypada 2. przerywam co czym, ręczę, przyczyniam się 1. 2.* darzwischen kommen, darzwischen seyn, für einen Bürge werden, hinter einem gehen, einen vertreten, für einen bitten. *syn.* intervĕnio, intersum, *vel* obsto, adversor, rĕluctor, rĕsisto.

interceptio, onis, f. *Przechwycenie.* die Auffangung, das Auffangen.
interceptor, oris, m. *Przymacz.* ein Auffänger, der einem vorkommt, oder etwas ablauft.
interceptus, a, um. *przeięty.* aufgefangen, weggenommen.
intercessio, onis, f. *Sprzeciwianie, Zastawianie się, Nadeście, Przyczyna.* Widerstand, Einrede, Hinderniß, eine Fürbitte, Vermittelung.
intercessiōnālis, is, c. *przyczyniaiący się.* fürbittlich.
intercessor, oris, m. *Przeszkodnik, Sprawca, Jednacz 3.* ein Widerfechter, Unterhändler, Mittelsperson, Fürbitter, Fürsprecher.
intercessus, us, m. *vide* intercessio.
intercĭdo, is. *ginę, & sub zapamiętywam.* verfallen, untergehen, verlohren werden, vergessen. *syn.* cădo, intereo.
intercīdo, is. *przecinam, przerywam 1. zrzucam 3. przerzedzam.* in Stücken schneiden, abtheilen. *syn.* seco, dīvido.
intercilium, ii, n. *Miedzybrwie.* der Raum zwischen den Augenbraunen.
intercinctus, a, um. *otoczony.* umgeben, mit andern Farben unterstrichen.
intercino, is. *śpiewam 1.* mit, unter, oder darzwischen singen.
intercipio, is. *przerywam 1. 2. przeymuię 2.* auffangen, wegnehmen, erwischen, erschnappen.
intercipior. *zachodzę 10.* verhindert werden.
intercīsē. *drobno.* unterbrochen, Stückweise.
intercīsio, onis, f. *Przerzynanie.* der Durchschnitt, das Voneinanderhauen.

intercīsus, a, um. *przerznięty, porąbiony.* zerschnitten, zerhauen. *syn.* divisus, scissus, sectus.
intercisi dies. *Swięta do Południa.* halb Feyertoge.
interclāmo, as. *krzykam przeciw.* darzwischen rufen, schreyen.
intercludo, is. *zagradzam 1. a. otaczam, nieprzypuszczam, & sub duszę, zatchnąć się.* verschließen, den Weg verlegen. *syn.* claudo, occlūdo, *vel* prohibeo, vĕto, impĕdio.
interclūdor. *zachodzą, zaszły go wody.* verhindert werden.
interclusio, onis, f. *Zatchnienie, Duszenie, Wkładanie.* Einschließung, Verhinderung.
intercŏlumnium, ii, n. *Miedzyfilarz.* Platz oder Weite zwischen neben einander stehenden Säulen.
interconcilio, as. *łagodzę.* mit einander versöhnen.
intercostalis, is, c. *miedzy żebrami.* zwischen den Ribben.
interculco, as. *wtykam, depcę nogami.* mit den Füßen darzwischen niedertreten.
intercurro, is. *wbiega co, przeplatam, wkładam się 2.* darzwischen laufen, scheiden.
intercurso, as. *przebiegam się, przebiałe.* sich darzwischen setzen, darzwischen kommen.
intercursus, us, m. *Wbieżenie, Wywianie się, Przyczyna 3. Przyści.* Darzwischenkunft, Vermittelung.
intercus, ŭtis, o. intercŭtāneus, a, um. *zaskórny.* das zwischen Haut und Fleisch ist.

tercŭtĭtus, a, um. *grubą ſkurę maiący.* dickhäutig.

terdătus, a, um. *podzielony.* ausgetheilt.

terdiānus, interdiārius, a, um. *dzienny, w poſrzód dnia.* was bey Tage geſchicht.

terdīco, is. *nakazuię, zakazuię, roſkazuię 4. areſztuię, opieram ſię, wywoływam 2.* unterſagen, verwehren, verhindern, verbiethen, befehlen, heißen, gebiethen. *ſyn.* prŏhĭbeo, vĕto.

terdictio, onis, f. *Zakazanie, Zawieſzenie 4. Areſzt 1.* Verbiethung.

terdictor, oris, m. *Zakazuiący.* ein Verbiether.

terdictōrius, a, um. *zakazuiący.* dadurch etwas verbothen wird.

terdictum, i, n. *Zakazanie urzędowe, Zawieſzenie 5. Skazanie 1. Zakaz.* ein Verboth.

terdictus, a, um. *zakazany.* verbothen. *ſyn.* vĕtĭtus, prŏhĭbĭtus.

terdiu, interdius. *we dnie.* unter Tages, bey Tage, des Tages über.

terdo, as. *rozdaię, ſzacuię.* austheilen, ſchätzen, achten.

terduātim. priſcum. *podczas,* vide interdum.

terductus, us, m. *Przedział, Kropka.* der Zwiſchenzug, Zwiſchenſtrichlein, Durchſtrich.

terdum. *podczas.* bisweilen, manchmal. *ſyn.* ălĭquando, nonnunquam.

tĕrea, interea loci. *tym czaſem.* unterdeſſen, inzwiſchen, mittlerweiſe. *ſyn.* intĕrim.

tĕremptio, onis, f. *Zabóy 1.* Todtſchlag, Mordthat, Tödtung. *ſyn.* occīſio, interfectio.

intĕremptor, oris, m. *Zabóyca, Zabiiak.* ein Mörder, Todtſchläger. *ſyn.* occīſor, interfector.

intĕremptrix, īcis, f. *Zabiiaczka.* eine Mörderinn, Todtſchlägerinn.

intĕremptus, a, um. *zabity.* todtgeſchlagen, umgebracht, aufgehoben.

intĕreo, is. *ginę, pſuię ſię.* verderben, umkommen, zu Grunde gehen, untergehen. *ſyn.* pĕreo.

intĕrĕquito, as. *przeieżdżam 1.* darzwiſchen reiten.

intĕrerro, as. *błąkam ſię.* herum irren.

intĕreſſe. *Intereſſe.*

intĕreſt. *Różność ieſt, różny ieſtem, należy, do tego mi, pomaga co.* es iſt ein Unterſchied, es iſt daran gelegen.

intereſt magni, permultum. *wiele na tym.* es iſt viel daran gelegen.

interfăcio, is. *robię.* darzwiſchen thun oder machen.

intĕrfāri. *przerywam mowę.* einreden, in die Rede fallen, darzwiſchen reden.

interfātio, onis, f. *Przerywanie Mowy, Skazanie 1.* Einrede, das Zwiſchenreden.

interfectĭbĭlis, is, c. *śmiertelny.* tödtlich.

interfectio, onis, f. *Zabóy.* Mord.

interfectīvus, a, um. *zabiiaiący.* tödtlich.

interfector, ŏris, m. *Zabóyca, Zabiiak.* ein Mörder, Todtſchläger. *ſyn.* occīſor, intĕremptor.

interfectrix, īcis, f. *Zabiiaczka.* eine Mörderinn, Todtſchlägerinn.

interfectus, a, um. *zabity.* getödtet, um das Leben gebracht. *ſyn.* occīſus, intĕremptus.

interfēmĭnium, ii, n. *Krok w ciele, Członek 6.* die Schaam.

interfĭcio, is. *zabiiam 1. 2.* tódten, umbringen. *ſyn.* occido, nĕco, ēnĕco, pĕrimo, intĕrimo.

interfīnium, ii, n. *noſowa Chrząſtka.* das Band der Naſenlócher.

interſio, is. *niſzczeię, zginąłem, zgorzeć.* verzehret werden, verderben.

interfluo, is. *ciekę 5.* zwiſchen hin- und durchflieſsen.

interfluus, a, um. *ciekący przez.* durchflieſsend.

interfŏdio, is, ĕre. *kopam.* durchſtechen, untergraben, darzwiſchen graben.

interfoſſus, a, um. *podkopany.* untergraben.

interfringo, is. *łamię co, przełamuię, przerywam.* zerbrechen, unterbrechen.

interfugio, is, ĕre. *przepadam.* entlaufen.

interfulgeo, es. *iaśnieć.* darzwiſchen glänzen, ſcheinen.

intĕrfundor, ĕris. *uciekam.*

interfŭro, is, P. *ſzaleię 2.* wüthen, toben.

interfūſio, onis, f. *Lanie miedzy.* Zwiſchenlauf.

interfūſus, a, um. *ciekący przez, polewany 1.* darzwiſchen gegoſſen.

interfŭtūrus, a, um. *przyſzły przytym.* der dabey ſeyn wird.

intergarrio, is, īre. *mówię do kogo, przerywam mowę.* darzwiſchen reden.

intergĕries, ei, f. *intergĕrium*, ii, n. *Wkładanie, Nadzienie.* was zwiſchen zwey Dinge geleget wird.

intergĕrīnus, a, um. *wkładany.* darzwiſchen liegend.

intergerinus paries. *Sciana ſpólna, Sciana przeczna.* Mittelwand, Scheidewand.

intergĕro, is. *wkładam 1.* darzwiſchen legen, ſcheiden.

intergreſſus, us, m. *Wchodzenie miedzy.* die Darzwiſchenkunft.

interjăceo, es. *leżę miedzy.* in der Mitte liegen.

intĕrĭbi. *tam, tym czaſem.* darzwiſchen, unterdeſſen, mittlerweiſe, inmittelſt.

intĕrĭbĭlis, is, c. *Zgubie podległy.* ſterblich, das untergehen oder ſterben kann.

interjectio, onis, f. *Wkładanie.* Einwurf, Eintrag, Zwiſcheneinwerfung, Untermengung.

interjectus, a, um. *ſrzedni.* zwiſchen eingerückt oder geſetzt.

interjectis paucis diebus. *po kilku dniach.* wenige Tage hernach.

interjectus, us, m. *Przedział 1. Wkładanie, Chwila, Odległość, Zaſtąpienie.* Zwiſchenſetzung, Zwiſchenlegung.

interjectibus. *tędy owędy, nie razem, przerywaiąc, Ratami.* zu verſchiedener Zeit.

interjĭcio, is. *wkładam 1. mięſzam, prześcieiam 1. Przybyſz wkładać.* zwiſchen einwerfen, darzwiſchen ſtellen, darzwiſchen legen.

intĕrim. *tym czaſem, podczas.* unterdeſſen, darzwiſchen, indeſſen, mittlerweile, bisweilen, zuweilen, manchmal. *ſyn.* intĕrea, ſūbinde, hæc inter, ăliquando, interdum.

intĕrĭmo, is. *zabiiam 1. niemogę 3. przykrzę ſię.* tödten, umbringen, erwürgen. *ſyn.* occīdo, interficio, ēnĕco.

intĕrior, oris, c. *wnętrzny, prywatny 2. ſkryty 1. 3. prawy.* inwendig, innere.

interiōra, orum, n. *Wnętrze.*

intĕrĭtio, onis, f. intĕrĭtus, us, m. *Zguba, Zginienie, Zatracenie.* der Tod, Untergang, Zerſtörung. *ſyn.* mors, exitium, excidium.

interjungo, is. *wyprzągam 1. 2.* still halten, stehen, hemmen, stillen, von einander sondern, ausspannen, zusammen fügen.

interjungo dextras. *witam.* einander die Hände geben oder biethen.

interius. *wewnątrz 1. 2.* darinnen, innerlich, inwendig, einheimisch.

interlābor, ĕris. *padam miedzy.* darzwischen fallen, zwischen durchschleichen.

interlateo, es. *być wkrytym między.* darzwischen verborgen liegen.

interlātro, as. *szczekam.* darzwischen bellen.

interlectio, onis, f. *Przerwanie czego czytaniem.* Darzwischenlesung.

interlĕgo, is. *przebieram 1. przerzedzam.* darzwischen ablesen oder abbrechen.

interlĭgo, as. *przewiązuię.* darzwischen binden.

interlĭno, is. *wymazuię, przekrzeszam, fałszuię.* durchstreichen, verstreichen.

interlitus, a, um. *wymazany.* verstrichen, durchstrichen.

interlŏcūtio, onis, f. *Przerywanie Mowy 1.* Einrede, Zwischenrede.

interlŏcūtōrius, a, um. *przerywaiący mowę.* untergeredt.

interlocutoria sententia. sub *Skazanie 1.* ein Beyurtheil, Beybescheid.

interlŏquor, ĕris. *przerywam mowę. skazuię 2.* darzwischen reden, in die Rede fallen.

interlūcātio, onis, f. *Przerzedzanie, Wyrzynanie uschłych Gałęzi u Drzew.* Ausschneidung, Wegnehmung der verdorrten Aeste an den Bäumen.

interlūceo, es. *świecę się 1. rozświeca się. przebiia 3.* erscheinen, einen Schein darein geben, darzwischen scheinen. *syn.* intermĭco, interniteo.

interlucet. *przeyrzeć 1.* man kann darzwischen durchsehen.

interlūco, as. *przerzedzam, Gałęzie zbytnie obcinam.* ausschneiden, die Bäume von den überflüßigen Aesten befreyen.

interlūdo, is. *przegrawam.* darzwischen spielen.

interlūdium, vide *intermedium.*

interlūnis, is, c. *bezksiężyczny.* wenn sich der Mond erneuert; wenn kein Mondenschein ist.

interlūnium, ii, n. interlunis nox. *Nów, Księżyca zaście.* der Neumond.

interluo, is. *umywam, ciekę 5. płynę 2.* durchfließen, durchlaufen, waschen.

interlūvies, ei, f. *Cieczenie, Powódź, Potok 1.* der Durchfluß.

intermăneo, es. *mieszkam gdzie.* darzwischen bleiben.

intermĕdium, ii, n. *krotofilnego co.* ein Zwischenspiel.

intermĕdius, a, um. *srzedny*, & sub *leżę miedzy.* in der Mitte, der Mittelste.

intermenstruum, i, n. intermenstrua Luna. *Księżyca Zaście.* der Mondwechsel, wenn man den Mond nicht siehet.

intermenstruus, a, um. *międzymiesięczny.* der erste und letzte Tag des Monaths.

intermeo, as. *ciekę przez, idę przez.* durchrinnen, durchgehen, darzwischen gehen.

intermestris, is, c. *międzymiesięczny.* neumondlich.

intermestris luna. *Księżyca Zaście* aufgehender Neumond.

intermestrīvum, *vide* intermenstruum.

intermĕtium, ii, n. *Mieysce miedzy dwoma Wierszami.* der Raum zwischen zweyen Zeilen.

intermico, as. *świecę się, błyszczę się.* darzwischen glänzen oder scheinen.

intermĭnābilis, is, c. *Końca nie maiący.* unendlich.

interminātus, a, um. *ab* in *&* termino. *nieskończony, nieokrzeszony, niezmierny.* ohne Ende, unendlich. *syn.* infīnītus.

interminātus, a, um. *ab* inter *&* mĭnor, aris. *zakazany.* verbothen. *syn.* prŏhibitus.

intermĭno, as. intermĭnor, aris. *wołam na kogo, grożę i. 3. zakazuię.* sehr drohen, ernstlich bedrohen, verbiethen.

intermĭnus, a, um. *vide* intermĭnātus.

intermisceo, es. *przymięszywam.* unter einander mischen oder mengen.

intermissio, onis, f. intermissus, us, m. *Przestanek.* Unterlassung, Stillstand, Anstand.

sine intermissiōne, intermissu. *bez Przestanku.* ohne Aufhören, ohne Unterlaß.

intermissus, a, um. *opuszczony, zaniedbany, niewykonany.* unterlassen, nachgelassen, nicht vollführet.

intermistus, intermixtus, a, um. *pomieszany.* untermischt.

intermitto, is. *przestaię i. zaniedbywam.* aufhören, nachlassen, unterlassen, abstehen, nicht mehr sorgen. *syn.* ōmitto, nĕglĭgo, cesso, *vel* interjicio.

intermŏrior, ĕris. *obumieram, umieram i. martwieię, ustaie co, usycha.* sterben, ersterben, ausgehen, verlöschen, verwelken.

intermortuus, a, um. *napoły umarły, obumarły i. 2. umarły, nieochotny, zdrętwiały.* halb todt, geschwunden, erstarret.

intermundium, ii, n. *Miedzyświecie.* der Raum zwischen zweyen Welten.

intermūrālis, is, c. *miedzymurny*, & sub *Miedzymurze.* das zwischen oder innerhalb der Mauer ist.

internascor, ĕris. *miedzy czym rosnę, rodzę się, iestem.* darzwischen wachsen.

internātus, a, um. *miedzy czym wyrosł* darzwischen gewachsen.

internè. wewnętrznie. innerlich.

internĕcātus, a, um, internĕciālis, is, *zabity.* getödtet.

internĕcīdium, ii, n. sub *Mężobóystw* Mord, Todtschlag.

internĕcīnè. *do czysta*, & sub *porażenie na Głowę.* mit gänzlicher Niederlag

internĕcinus, *internĕcīvus*, a, um. *śmiertelny z Zgubę przynoszący.* verderblich, das einem das Leben kostet.

internecinum bellum. *Porażka.* ein verderblichen Krieg, dadurch ein Theil ganz ausgerottet wird.

internecinus morbus. *Powietrze, Choroba zaraźliwa.* die Pest, eine heftig grassirende Seuche.

internĕcio, onis, f. *Zabóy i. Porażka, Zguba.* Tödtung, gänzliche Niederlage. *syn.* occīsio, intĕrĭtus, strāges.

internecionem facio. *porażam.* auf das Haupt schlagen.

ad internecionem persequi hostem. *Nieprzyiaciela na głowę zbić.* den Feind bis auf das Haupt verfolgen.

internĕcīvè. vide *internĕcīnè.*

internĕco, as. *zabiiam i.* völlig umbringen, alles ermorden. *syn.* occīdo.

internectio, onis, f. *Zabóy i.* Mord, Todtschlag.

interneсto, is. *zawięzuię* 1. unterbinden, unterknüpfen.
internectus, a, um. *zabity*. getödtet.
internicies, ei, *internicio*, onis, f. *vide* internecio.
internidifico, as. *gnieżdżę się*. darzwischen einnisten.
internigrans, antis, o. *pstry*, *przebiia*. schwarz darzwischen.
interniteo, es. *świecę się*, *lśknę się*. darzwischen glänzen, durchschimmern, darzwischen scheinen. *syn.* intermico.
internodium, ii, n. *Goleń*, *Członek* 1. 2. der Halm zwischen zweyen Knoten oder Gelenken, die Weite zwischen den Knöpfen.
internosco, is. *rozeznawam*. unter andern kennen, unterscheiden.
internuculus, i, m. *Sodomczyk*.
internundinum, internundinium, i, n. sub *Jarmark*. Raum und Zeit zwischen den Jahrmärkten.
internuntio, as. *oznaymuię*. hin und wieder Bothen schicken, Bothen von einem zum andern senden.
internuntius, ii, m. *Tłumacz*, *Posłaniec*, *Pośrzednik*, *Jednacz* 1. ein Unterbothe, Mittler, Unterhändler.
internus, a, um. *wnętrzny*. innerlich.
interna, orum, n. *Wnętrzności* 1.
intero, is. *drobię*, *kruszę*, *wdrobić*. einbrocken, einreiben.
interordinium, ii, n. *Drogi w Ogrodach*, & sub *miedzyfilarze*. Platz und Weite zwischen zweyen Zeilen oder Reihen.
interpateo, es. *otworem stoi*, *przeyrzeć*, & sub *dziurawy*. darzwischen klaffen, offen seyn.
interpedio, is, ire. *przeszkadzam*. darzwischen verhindern.
interpellatio, onis, f. *Przerywanie Mowy* 2. Zwischenrede, Einrede, Einspruch, Verhinderung.
interpellator, oris, m. *Przerywacz*, *Przeszkodnik*, *Przychodzień*. der darzwischen redet, ein Verhinderer.
interpellatrix, icis, f. *Przerywaczka*. die darzwischen redet, eine Verhindrerinn.
interpellatus, a, um. *przerwany*, *przeszkodzony*. verhindert, unterbrochen, gebethen.
interpello, as. *przerywam Mowę*, *Niepokóy czynię*, *nalegam*, *przeszkadzam*, *niedopuszczam*, *upominam się*. einem in die Rede fallen, verhindern, anmahnen, bitten.
interpensiva, orum, n. *Przypustnice*, *Krokszytny*, & sub *Obdach*. ein Dachcanal, Feuer- oder Wetterdächlein.
interpensivus paries. *Sciana z Framugami*. hangende Wand.
interplico, as. *przeplatam*. darzwischen einflechten oder einwickeln, mit unterflechten.
interpolatio, onis, f. *Polerowanie*, *Wyprawa* 3. *Przerabianie*. Erneuerung alter Dinge, Polirung, Glättung.
interpolator, oris, m. *Partacz*. Erneuerer alter Dinge, der alte Kleider ausputzet, Feilträger.
interpolatrix, icis, f. *stare Suknie odnawiaiąca*. die alte Kleider ausputzet.
interpolatus, a, um. *przerabiany*, *nicowany*. ausgeflickt, erneuert.
interpolis, is, c. *wymuskany*. angestrichen, geschminkt, erneuert.
interpolo, as. *poleruię*, *przerabiam* 1. *odnawiam* 2. *nicuię*, *przeszkadzam*, *zatrzymuię*.

trzymuię. ausflicken, aufs neue ausputzen, verneuern, verhindern, aufhalten.

interpolare vestem. *Suknią przenicować.* ein altes Kleid wieder neu machen, wenden lassen.

interpŏlus, a, um. *vide* interpolatus & interpolis.

interpōno, is. *wkładam* 1. *wtrącam* 3. 4. *przeplatam*, *przerywam* 7. *mieszam* 1. *zastawiam się* 3. *przestaię* 1. zwischen einsetzen, zwischen legen, mit einmengen, Widerstand thun.

interpono auctoritatem, jusjurandum. *potwierdzam.* bestätigen.

interpono operam, studium. *przyczyniam się.* für einen bitten

interpŏsitio, onis, f. *Wkładanie*, *Glosska.* Zwischeneinsetzung, Unterhandlung.

interpŏsitus, a, um. *wkładany.* darzwischen gesetzt.

interpŏsitus, us, m. *Przedział* 1. *Wkładanie*, *Zastąpienie.* die Darzwischenkunft.

interprĕmo, is. lege *interprīmo.*

interpres, ĕtis, c. *Wykładacz*, *Przekładacz*, *Tłumacz*, *Domyślacz*, *Doktor*, *Professor.* ein Dollmetscher, Ausleger, Erklärer; Unterhändler.

interpres cæli. *Praktykarz.*

interpres portentorum. *Wieszczek* 4. ein Wahrsager.

interprĕtābilis, is, c. *co się da wykładać.* das sich deuten läßt.

interprĕtāmentum, i, n. *Wykład* 1. Verdollmetschung. *vide sequens.*

interprĕtātio, onis, f. *Wykład* 1. 2. *Przekład*, *Domysł.* Auslegung, Deutung, Verdollmetschung.

interprĕtātiuncŭla, æ, f. *mały Wykład* kleine Auslegung, kurze Erklärung.

interprĕtātor, oris, m. *vide* interpres.

interprĕtātus, a, um. *tłumaczony*, *wykładany.* erkläret, verdollmetscher, ausgelegt.

interprĕtium, ii, n. *nad Cenę.* was über den Werth einer Sache ist.

interprĕtor, aris. *wykładam* 1. 3. 4. *przekładam* 7. *tłumaczę.* erläutern, erklären, verdollmetschen. *syn.* explico, expōno, explāno.

interprĕtor malè, sinistrè. *za złe ma* schlimm auslegen.

interpretor in mitiorem partem. *za dobre poczytuię.* aufs Beste auslege

interprīmo, is. *ściskam*, *dawię.* eindrücken, darzwischen drücken, einquetsche

interpunctio, onis, f. interpunctum, i, *Przedział*, *Kropka.* eine Unterscheidung.

interpunctus, a, um. *rozdzielny.* unterschieden, unterzeichnet mit Puncten

interpungo, is. *punktuię*, *przedzielam* *przeplatam.* unterscheiden, darzwischen streichen.

interpurgo, as. *podskrobać.* säuber vom Wust reinigen, darzwischen ausreinigen.

interpŭtatio, onis, f. *Przerzedzanie.* vide *interlŭcātio.*

interpŭto, as. *przerzedzam.* Bäume mit überflüßigen Aesten behauen, schneiden.

interquĕror, ĕris. *uskarżam się.* sich beklagen.

interquiesco, is *odpoczywam* 1. *przestaię* 2. darzwischen ruhen.

interrādo, is. *podskrobać*, *poleruię.* schaben, reinigen, säubern.

inter-

terrāsilis, is, c. *vide* interrāsus.

terrāsor, oris, m. *Skrobacz.* ein Raspler.

terrāsus, a, um. *przeskrobany mieyscami.* gefeilt, geschabt, gestochen, eingegraben.

terregnum, i, n. *Bezkrólewie, Krolewska Wakancya.* die Zeit zwischen dem Tod eines Kaysers oder Königs, und der Erwählung eines andern.

terrex, ēgis, m. *Królewski Namiestnik.* Statthalter eines verstorbenen Königs oder Regenten.

territus, a, um. *nielękliwy.* unerschrokken. *syn.* intrĕpĭdus, sēcūrus, imperterrĭtus, audax.

terrŏgāmentum, i, n. *vide sequens.*

terrŏgātio, onis, f. *Pytanie.* eine Frage.

terrogationi serviens. *Pytaniu, Służący. vide* interrogativus.

terrŏgātīvè. *pytanym sposobem.* Fragweise.

terrŏgātiuncŭla, æ, f. *krótkie Pytanie.* eine kleine Frage.

terrŏgātīvus, interrŏgātōrius, a, um. *Pytaniu służący.* fragend, zum Fragen gehörig.

terrŏgātor, oris, m. *Pytacz.* ein Frager.

terrŏgātus, a, um. *pytany.* gefragt.

terrŏgo, as. *pytam, sprawowáć się każę.* fragen, befragen. *syn.* quæro, inquīro, scīscitor.

terrŏgo legibus, factī. *obwiniam.* anklagen.

terrŏgor, aris. *sprawuię się.* sich verantworten.

terrumpo, is. *przerywam r. z zrzucam Most.* zerbrechen, von einander brechen, zerreissen, verhindern, stören, eine Brücke abwerfen.

interruptè. *przerywaiąc.* zertheilt, zerrissen.

interruptio, onis, f. *Przerwanie.* Zerreißung, Verhinderung, Darzwischendringung.

interruptor, oris, m. *Przerywacz.* ein Störer.

interruptus, a, um. *przerwany, zaniechany.* gestört, ausgehoben, zerrissen.

interscalmium, ii, n. *Mieysce miedzy Burtami*, sub *wiosłowy Gożdż.* der Ort zwischen den Ruderbänken.

interscăpilium, *interscăpŭlum*, i, n. *Plecy, Międzyłopatcze.* der Theil zwischen den Schultern.

interscēnium, ii, n. vide *intermedium.*

interscindo, is. *przecinam, zrzucam Most.* zerschneiden, von einander theilen, zerhauen, eine Brücke abwerfen.

interscrībo, is. *przypisuię r.* darzwischen schreiben.

intersĕcīvus, *intercīsīvus*, a, um. *przerzynaiący, dzielący.* von einander schneidend, zertheilend.

intersĕco, as. *przecinam.* zerschneiden, zerhauen, zerspalten, von einander theilen.

intersectio, onis, f. *Przecinanie.* Durchschnitt, Spaltung.

intersēmĭnātus, a, um. *wsiewany.* darzwischen gesäet.

intersēmino, as. *wsiewam.* darzwischen säen.

intersēpio, is, ire. *przegradzam, zagradzam, obwadzę z.* verzäunen, vermachen, verschanzen.

interseptum, i, n. *Przegroda.* eine Scheidwand.

interseptus, a, um. *przegrodzony, zagrodzony.* verlegt, vermacht, unterzäunt, verstopft.

interſĕro, is, evi. *ſieię* 1. *wſiewam.* zwiſchen einpflanzen, einſäen.

interſĕro, is, ui. *przeplatam*, *wkładam*, *Przybyſz wkładać.* darzwiſchen ſchieben, untermiſchen, untermengen. *ſyn* intermiſceo.

interſertus, a, um. *wkładany.* darzwiſchen geſetzt.

interſiſto, is. *zaſtanawiam ſię.* zwiſchen einſtehen, im Mittel ſtill halten.

interſitus, a, um. *wkładany.* darzwiſchen geſetzt, gelegen. *ſyn.* interpŏſitus, mixtus.

interſŏno, as. *brzmię między.* darzwiſchen ſchallen.

interſpergo, is. *potrząſam co czym.* untermengen.

interſperſus, a, um. *potrząſany.* darunter geſprengt.

interſpīrātio, onis, f. *Oddech*, *Przeſtanek.* die Athemholung.

interſpīro, as. *oddycham.* darzwiſchen Athem holen.

interſterno, is. *przeſcielam* 1. darzwiſchen ſtreuen.

interſtinctio, onis, f. *Różnica.* der Unterſchied.

interſtinctus, a, um. *różny*, *pſtry*, *nakrapiany. wygaſły.* unterſchieden, ausgelöſcht.

interſtinguo, is. *gaſzę*, *dawię*, *przedzielam*, *ſadzę* 1. auslöſchen, umbringen.

interſtinguor, eris. *gaſnę.* ausgelöſcht werden.

interſtĭtio, onis, f. *Przeſtanek*, *Przeciąg.* Stillſtand, Unterlaſſung. *ſyn.* ceſſātio.

interſtĭtium, ii, n. *Przedział.* ein Zwiſchenraum, der Raum zwiſchen zweyen Dingen.

interſtĭtium lunæ. *Kſiężyca Zaćcie.* der Mondwechſel.

interſto, as. *w pośrzódku ſtoię.* darzwiſchen ſtehen.

interſtrātus, a, um. *przeſcielany.* darzwiſchen gelegt, eingeſtreut.

interſtrĕpo, is. *chrobocę.* darzwiſchen rauſchen, darein ſchnattern.

interſtringo, is. *zaſznurować*, *dawię obieſić* 1. zuſchnüren, zuſammen drängen, erwürgen.

interſtruo, is. *buduię* 1. *ſpaiam.* unterbauen, zuſammen fügen.

interſum, es. *ieſtem przytomny*, *być przy czym*, *leżę między.* gegenwärtig ſeyn, beywohnen, darzwiſchen ſeyn. *ſyn.* adſum, præſens ſum.

interſunt tot anni. *ieſt temu tyle La*[t] es ſind ſchon ſo viel Jahre verfloſſen.

intertăleo, as. ſub *Latoroſl* 2.

intertexo, is. *przeplatam*, *pſtrzę*, *wkładam* 1. mit unter- oder einflechten. *ſy*[n] interſĕro, ui.

intertextus, a, um. *przeplatany.* geſtic[kt] untergewirkt.

intertignium, ii, n. *Miedzybalcze.* die W[ei]te zwiſchen zweyen Balken.

intertinctus, a, um. *pokropiony.* geſpren[gt] gefärbt.

intertingo, is. *pokrapiam.* mit unt[er]ſprengen.

intertorqueo, es. *przekręcam.* unterd[re]hen, verdrehen.

intertortus, a, um. *wkręcony*, *ſkrzywio*[ny] eingebogen, gekrümmt.

intertraho, is. *wyciągam* 1. entzieh[en] ausziehen.

intertrĕpĭdanter. *drżąc.* mit Zittern.

intertrīgo, inis, f. *Sadno, Starcie*, & sub *Scieranie 1.* das Wundseyn der Pferde an den Füßen, der Wolf vom Reiten.

intertrīmentum, i, n. *intertrītūra*, æ, f. *Szkoda*, *Umnieyszanie*. Abgang an Metallen, Verlust, Schade.

interturbātio, onis, f. *Przeszkadzanie*, *Zamięszanie*, *Uprzykrzenie*, *Przykrzenie się*. Verunruhigung, Verhinderung.

interturbo, as. *Niepokoy czynię*, *przerywam mowę*. irre machen, verunruhigen; verwirren, durch einander stören, verhindern, überlästig seyn.

intervăco, as. *we Srzodku próżnym być*. darzwischen oder in der Mitte leer seyn.

intervallātus, a, um. *przestawaiący*. darzwischen geschoben.

intervallum, i, n. *Przeciąg*, *Odległość*, *Plac próżny*, *Przestanek*, *Szpara*, *Przedział*, *Czas 1. 2. Natężanie 2. Chwila*. ein Platz zwischen zweyen Stecken, Zwischenraum, Unterschied, Weite. *syn.* spătium, interstitium.

intervallo magno. *z daleka*. von Weitem.

intervello, is. *obrywam 1. przerzedzam*, *wyrywam*. ausreißen, ausjäten, darzwischen ausrupfen.

intervĕnio, is. *nachodzę 1. schodzę 1. przypadać co 2. wkładam się*, *przeplatam*, *leżę między*, *przedzielam*, & sub *ręczę*. darzwischen kommen, darzu kommen, sich darzwischen legen, ins Mittel schlagen, fürsprechen, für einen gut sagen. *syn.* intersum, imprōvīsus adsum, intercēdo.

intervĕnium, ii, n. *Biel 3. Dziura 1.* die Weite zwischen den Adern des Erdreichs.

interventio, onis, f. *Przypadek 2.* die Darzwischenkunft, Bürgschaft.

interventor, oris, m. *Przychodzień*, *Gość 2. Przeszkodnik*, *Pośrzednik*, *Rękoimia*. der darzwischen kommt, und einen hindert, überfällt, überläuft, ein Schiedsmann, Mittler.

interventus, us, m. *Nadeście*. *Obecność*, *Wstawiąnie się*. Ueberfall, Darzwischenkunft, Hinderniß, Vermittelung, Fürbitte.

interversio, onis, f. *Przewracanie*. Unterschlagung.

interversor, oris, m. *Przywłaszczyciel*, *Prywatnik*. ein Umkehrer, Zerstörer, Verderber.

interversūra, æ, f. *Koniec*, *Granica*, *Obrócenie Pługa w Oraniu*. die Umwendung des Pflugs im Acker, Ende, Gränze.

interversus, a, um. *ukradziony*, *przemarnowany*. abgestohlen, entzogen, verlādert, durchgebracht.

intervertibilis, is, c. *wywrotny*. umstößlich.

interverto, is. *przewracam*, *obracam 4. oszukiwam*, *kradnę 1. przemarnować*. unterschlagen, entwenden, wegstehlen, listiger Weise um etwas bringen, betrügen, verthun, verschwenden.

intervĭgĭlo, as. *śpię nie śpiąc*; *czuię 1. przerywam 1.* darzwischen wachen.

intervĭgĭlus, a, um. *czuyny*. da einer wenig schläfet.

intervĭreo, es. *zielenię się*. darzwischen grünen.

intervīso, is. *nawiedzam*, *doglądam 2.* unterweilen heimsuchen, besehen.

intĕrŭla, æ, f. *Szata spodnia*, *Koszula 1.* ein Hemd.

interula tunica. *Serdak.*

interŭlus, a, um. *wewnętrzny.* darinnen, inwendig.

interundātus, a, um. *wzorzyſty, wodnowzorzyſty.* beſprengt, ſprenglicht.

intervōcāliter. *głośno.* laut, mit erhabener Stimme, ſtark ſchreyend.

intervŏlito, *intervŏlo*, as. *przelatam.* dazwiſchen fliegen, hin und her fliegen.

intervŏmo, is. *womituię, wlewam 1.* zwiſchen ſpritzen, aufwallen, aufquellen wie ein Brunnen.

intervulſus, a, um. *przerwany.* unterbrochen.

interūſūrium, ii, n. ſub *Lichwa 2.* der Nutzen des Wuchers, der Zwiſchenzins.

inteſtābilis, is, c. *bez Teſtamentu, bezecny 1. 2. nieſądowny.* unfähig ein Teſtament zu machen, verflucht.

inteſtātò. *bez Teſtamentu.* ohne Teſtament.

inteſtātus, a, um. *nieprzeświadczony, niewierny, bez Teſtamentu, Rzeżaniec.* der kein Teſtament gemacht hat, der nicht Zeuge ſeyn kann, nicht überzeuget, entmannet.

inteſtīna, orum, n. *Trzewa.* Gedärme, Eingeweide.

inteſtīnum, i, n. *Kiſzka 1. 2. 3. 4. 5.* ein Darm.

inteſtinum cæcum. *Kiſzka kątna.*

inteſtinum rectum. *Kiſzka oſtatnia.*

inteſtinorum animal. *Gliſta.*

inteſtīnus, i, m. *Kiſzka.* ein Darm.

inteſtīnus, a, um. *wnętrzny*, & ſub *drewniany.* einheimiſch, inwendig, innerlich.

inteſtinum bellum. *Woyna domowa.* einheimiſcher Krieg.

inteſtinum opus. *Drzewnia 2. Futrowanie, ruchome Rzeczy.*

inteſtinum pavimentum. *Tło ſadzone drzewem.*

intexo, is. *wplątam 1. wkładam 1. przeplatam, wyſzywam, haftuię.* einweben, eintragen.

intextus, us, m. *Wplecienie.* das Einweben.

intextus, a, um. *tkany.* geſtickt, eingewebt.

INTI

Intĭmātio, onis, f. *Oznaymienie.* Ankündigung.

intĭmātor, oris, m. *Przypominacz, Nápominacz.* ein Ankündiger.

intĭmātus, a, um. *oznaymiony.* angekündiget.

intĭmè. *uprzeymie.* inniglich, herzlich.

intĭmĭdè. *nielękliwie.* intĭmĭdus, a, um *nieboiążliwy.* unfurchtſam.

intĭmo, as. *oznaymuię, wkładam 2.* kund thun, zu wiſſen machen, anmelden, ankündigen.

intĭmōrātè. bez Boiaźni. ohne Furcht.

intĭmus, a, um. *uprzeymy, wnętrzny, połaiemny, ſkryty 3. Wiernek.* der innerſte, ſehr lieb, geheim, vertraut. *ſy*. internus, *vel* chāriſſimus, dīlectiſſimus.

intinctio, onis, f. intinctus, us, m. *Omoczanie, Przyſmak mokry, Muſztarda.* Eintunkung, eine Brühe, Tunke.

intinctor, oris, m. *ktory co w czym omacza.* ein Eintunker, Eintaucher.

intinctus, a, um. *omoczony.* eingetunkt.

intingo, is. *omaczam, chrzczę.* eintunken, naß machen.

INTO

Intŏlĕrăbilis, is, c. nieznośny. unleidlich, unerträglich. *syn.* intŏlĕrandus, grăvis, mŏlestus.

intŏlĕrăbilitas. *vide* intolerantia.

intŏlĕrăbiliter. *nieznośnie.* unerträglich.

intŏlĕrandus, a, um, *nieznośny.* unerträglich.

intŏlĕrans, antis, o. *nietrwały z. nieznośny.* ungeduldig, der nichts leiden kann.

intŏlĕranter. *nieznośnie, niecierpliwie, pyszno.* unleidlich, ungeduldiglich.

intŏlĕrantia, æ, f. *Cięszkość, Rospusta, Przebarszczanie, Dziwactwo.* Ungeduld, Unleidlichkeit, Unerträglichkeit.

intollo, is. *wynoszę.* erheben.

intondeo, es. *przyrzynam.* bescheeren, abschneiden.

intŏno, as. *gromię, Grzmot czynię.* donnern, ertönen, toben, pochen, poltern, schrecken, anstimmen. *syn.* tŏno, insŏno, persŏno.

intonsus, a, um. *niegolony, zapuszczone włosy noszący.* unbeschoren, unbeschnitten.

intonsus mons. *Zapust 2.*

intonuit. *zagrzmiało, grzmi, słyszeć.* es hat gedonnert.

intorquĕo, es. *wykrzywiam, wywiiam, zakracam 1. ciskam 2.* umdrehen, umwinden, einbeugen, einkrümmen, schwingen, schießen.

intortè. *kręto, zawikłanie, krzywo.* gedrehet, gewunden.

intortio, onis, f. *Wykrzywienie, Fryzowanie.* die Kräuselung.

intortus, a, um. *kręcony, zawiły, kończatokręty.* gewunden, gebogen, gekrümmt, kraus.

intorta oratio. *Mowa trudna.* eine unverständliche Rede.

INTRA

Intra, adverb. *wewnątrz.* inwendig.

intra, præp. *przez 1. w Domu, wewnątrz 2.* innerhalb, inwendig, drinnen, unter.

intra cutem. *za Skórą.* hinter der Haut.

intra jactum, ictum. *na Ciśnienie.* auf einen Wurf.

intra juventam. *w Młodości,* in der Jugend.

intra legem, modum. *miernie 1. pomiernie.* mäßig.

intra me futurum est. *taię czego.* ich will es verschweigen.

intra paucos dies. *za kilka dni.* innerhalb etlichen Tagen.

intra punctum temporis. *rychło.*

intra se. *z sobą.*

intrăbilis, is, c. *do Wniścia łatwy, przystępny, wstępny.* zugängig, da man hinein kann.

intrăclūsus, a, um. *zamkniony.* eingeschlossen.

intractăbilis, is, c. *nieogłaskany, niecierpliwy, niedotkliwy, Dziwak.* ungeschlacht, wild, unbändig.

intractātus, a, um. *nieogłaskany.* roh, unabgerichtet.

intractio, onis, f. *Wciąganie.* die Einziehung.

intrăho, is. *wciągam.* einziehen.

intrămūrānus, a, um. *w Murze położony, murzem otoczony.* innerhalb der Mauren.

intrārius, a, um. *uprzeymy.* der innerste, sehr geheim.

intrĕmisco, intrĕmo, is. *drżę.* erzittern, erschrecken. *syn.* trĕmo, trĕmisco, trĕpido.

intrĕmŭlus, a, um. *drżący.* zitternd.

intrĕpĭdanter, intrĕpĭdè. *nielękliwie.* unerschrocken, kühnlich.

intrĕpĭdus, a, um. *nielękliwy.* unerschrokken. *syn.* interritus, imperterritus, impăvidus, audax.

intrĭbuo, is. *składam się.* darzu geben.

intribūtio, onis, f. *Pobor, Podatek.* Steuergeld.

intrīcătus, a, um. *zawikłany.* verwirrt, verworren.

intrīco, as. *wiklę, więżnię 1.* verwirren. *syn.* illăqueo, irrĕtio, implĭco, impĕdio.

intrīgo, ĭnis, f. *vide* intertrīgo.

intrīmentum, i, n. *Przyprawa 2.* etwas eingebrocktes.

intrinsĕcus. *wewnątrz 1.* inwendig, darzwischen, von innen.

intrīta, æ, f. *Przyprawa 2. Glina rozczyniona, Tynk 1. Oblepa Sciany, Mięszanina, Wytłoczyny, Słodziny, Wapno zalane, Miękiny.* Eingebrocktes, eingemachter Kalk, Baumwachs, Pfropfwachs.

intrītus, a, um. *wdrobiony.* eingebrockt.

intritus panis in aqua. *Drobianka.* Wasserbrocken.

INTRO

Intrò. adverb. *wewnątrz 1. 2. w Dom.* hinein.

intro, as. *wchodzę, wkradam się.* hinein gehen. *syn.* ineo, introeo, ingrĕdior. *phr.* in līmĭna pĕdes infĕro.

introadmitto, introaspicio. *lege divisim* intro admitto &c.

intrōcēdo, is. *wchodzę.* sich hineinbegeben.

intrōclūdo, is. *zamykam.* hinein schließen.

introcurro, is. *wbieżeć.* hinein rennen.

intrōdo, as. *wdać się.* sich einlassen.

intrōdūco, is. *wprowadzam 1. daię Mowę, wnoszę 2.* hinein führen oder leiten, aufbringen.

intrōductio, onis, f. *Wprowadzanie, Początek.* die Einführung, Einleitung, der Unterricht.

intrōductor, oris, m. *Wprowadziciel.* der Einführer.

introductōrius, a, um. *wprowadzaiący.* einführend.

introductus, a, um. *wprowadzony.* eingeführt.

introeo, is, ire. *wchodzę.* hinein gehen. *vide* intro, as.

intrōfĕro, fers. *wnoszę 1.* hinein tragen.

intrōgrĕdior, ĕris. *wchodzę.* hinein gehen. *vide* intro, as.

introĭtus, us, m. *Weście 1. 2. Początek.* der Eingang. *syn.* līmen, ădĭtus, ingressus.

introitum facio. *vide* intro, as.

intrōmissio, onis, f. *Wpuszczanie, Wwiązowanie kogo.* das Hineinlassen, die Einlassung.

intrōmitto, is, *wpuszczam.* einlassen, hineinlassen.

intrōrēpo, is. *wczołgam się.* hinein kriechen.

introrsum, introrsus. *wewnątrz 1. 2.* einwärts, hineinwärts, inwendig hinein.

intrōrumpo, is. *wdzieram się, wpadam, wbiegam 1.* mit Gewalt hinein gehen, hinein brechen.

intrōspectio, onis, f. *Dozór, Doglądanie.* die Einsicht.

intrōspector, oris, m. *Dozorca.* der ein Einsehen hat.

trŏspĭcio, is, intrŏspecto, as. *wglądam, naglądam, macam 4. rachuię się 2.* hinein sehen, hinein gucken, fleißig betrachten.
trŏtrūdo, is. *vide* intrūdo.
trŏvĕnio, is, ire. *wchodzę.* hinein kommen.
trŏversus, a, um. *wewnątrz nakręcony.* einwärts gekehrt.
trŏverto, is. *wewnątrz nakręcam.* einwärts kehren.
trŏvŏcatus, a, um. *przywołany.* hinein berufen.
trŏvŏcātus, us, m. *Przyzywanie.* das Hineinberufen.
trŏvŏco, as. *wołam 3.* hinein rufen.
trūdo, is. *wtrącam 1. 4. wpycham.* hinein stoßen, eindringen.
trūsus, a, um. *wtrącony,* & sub *właz.* hinein gestoßen, hinein gedrungen.

INTU

ŭbăceus, a, um. *Endywiiowy.* von Endivien.
ŭbus, i, m. & intŭbum, i, n. *Endywiia.* Endivien, Wegwart.
ubus erraticus, sativus. *Podróżnik ziele.*
uens, entis, o. *patrzący.* anschauend.
ueor, ēris. *patrzam, przypatruię się.* anschauen, ansehen, betrachten. *syn.* video, cerno, inspĭcio, aspĭcio, specto, contemplor. *phr.* vultum, ŏcŭlos, lŭmĭna fīgo, ŏcŭlis lustro, perlustro, observo.
uĭtus, us, m. *Weyrzenie.* der Anblick, das Anschauen, Ansehen.
ūmeo, es. intŭmesco, is. *nadymam się, vulchnieię, napuchło, wylewa z Brzegow, pysznię się, gniewam się.* sich aufblähen, geschwellen, aufschwellen, stolz werden. *syn.* tŭmeo, tŭmesco, inflor, turgesco.
intŭmescentia, æ, f. *Nabrzmiałość.* Geschwulst.
intŭmŭlātus, a, um. *niepogrzebiony.* unbegraben.
intundo, is. *wtłuc.* fleißig einstoßen, zerstoßen.
intuor, obsol. *vide* intueor.
inturbātus, a, um. *niezatrwożony.* unberrübt.
inturbĭdus, a, um. *niemętny, spokoyny.* still, ruhig, unverwirrt.
inturgesco, is. *vide* intumeo.
intus, adverb. *wewnątrz 1. 2. w Domu, zewnątrz, z Domu.* darinnen, heraus.
intusium, intusiatus, intusiata vestis. vide *indusium* &c.
intūtum. *niebespiecznо.* unsicher.
intūtus, a, um. *niebespieczny.* unsicher. *syn.* pĕrīcŭlōsus.
intўbum, i, n. intўbus, i, m. intyba, æ, f. *vide* intubus.

INVA

Invādo, is. *naieżdżam, porywam 2. szturmuię, targam się, popadam, imam się 2. rzuca się choroba, napadła mię z. obeymuie mię, opanować, opanował go, uderzam 5. zachciało mu się, pokuszę, mam 2. zachorzeć.* angreifen, anfallen, überfallen, eindringen. *syn.* ădŏrior, impĕto, aggrĕdior, lăcesso, prōvŏco, impugno, oppugno, irruo, fĕror, invŏlo, insĭlio, irrumpo, vim făcio.
invadit me morbus. *zachorować, rzuca się, napada, nagaba mię choroba.* es überfällt mich eine Krankheit.

invălentia, æ. f. *Słabość.* Unpäßlichkeit, Unvermöglichkeit, Leibesschwachheit.

invăleo, es. invălesco, is. *zamagam się, zmacniam się.* stark werden, zunehmen, überhand nehmen, abnehmen. *syn.* corrōbŏror, vires assūmo, rĕsūmo.

invaluit mos. *weszło w Obyczay.* die Gewohnheit hat überhand genommen.

invălētūdĭnārius, ii, m. *chorowity.* ein kränklichter Mensch.

invălētūdo, inis, f. *Słabość, Choroba 1.* Schwachheit, Unvermöglichkeit, Krankheit. *syn.* dēbĭlĭtas, invălentia.

invălĭdè. *nieważnie.* ungültig.

invălĭdĭtas, atis, f. *Nieważność.* Ungültigkeit.

invălĭdus, a, um. *słaby, chory, niezdolny, nieważny.* schwach, blöd, krank, kraftlos, untüchtig, ungültig. *syn.* infirmus, dēbĭlis, imbēcillis, ægrōtus, dēbĭlĭtātus.

invānium. *nadaremnie.* vergeblich.

invărĭabĭlis, is, c. *nieodmienny.* unveränderlich.

invărĭātus, a, um. *nieodmieniony.* unverändert.

invāsio, onis, f. *Naiazd.* der Anfall, Angriff.

invāsor, oris, m. *Naiezdnik.* ein Feind, ein Anfaller.

invāsus, us, m. *vide* invasio.

invāsus, a, um. *naiezdżony, napastowany.* angefallen, angegriffen.

inūber, ĕris, o. *nieżyzny.* mager, leer, dürr, unfruchtbar.

INVE

invectio, onis, f. *Wwożenie, Przywożenie, Wnoszenie. Nawożenie, Gromienie. Łaianie zelżywe, Fuk.* Einführung, Zufuhr, das Anfahren, Schelten.

invectītius, a, um. *przywożny.* anderwoher gebracht, herzu gebracht, ausländisch.

invectivè. *gromiąc.* scheltend.

invectīvus, a, um. *gromiący.* scheltend.

invectiva oratio. *gromiąca mowa.* eine Scheltrede.

invector, oris, m. *Przywożyciel.* ein Zuführer, Anführer.

invectus, a, um. *przywożny.* hinein geführt, hinein gefahren.

invectus, us, m. *vide* invectio.

invĕho, is. *wwożę, wnoszę.* hinein führen, hinzu führen, hinzu bringen.

invĕhor, ĕris. *wieżdżam 1. łaię gromiąc, rozwieram gębę, iadę na Koniu, iadę na kogo, & lub przybiiam do Brzegu.* hinein geführt werden, schelten, anfahren, schmähen, einen ausschändig angreifen, anfallen, reiten, schiffen, auf dem Wasser fahren. *syn.* fĕror, infĕror, importor, *vel* insector, exagĭto, crīmĭnor.

invēlātus, a, um. *niezakryty.* unverdeckt.

invēnālis, is, c. *vide* sequens.

invendĭbĭlis, is, c. *nieprzedayny, nieprzedayny.* unverkäuflich, nicht feil.

invendĭtus, a, um. *nieprzedany.* unverkauft.

invĕnio, is, īre. *nayduię 2. wynayduię, doświadczam 2. dostaię 1.* finden, treffen, erfinden, erdenken, hinter etwas kommen. *syn.* rĕpĕrio, compĕrio, nanciscor, *vel* excōgĭto, comminiscor.

inventārium, ii, n. *Inwentarz, Regestr 3.* Register, darinn eines Gut und Hausrath beschrieben ist.

ventio, onis, f. *Wynalezienie, Nalezienie.* eine Erfindung, Ersinnung, Fund.

ventiuncula, æ, f. *Wynalazek.* ein Fündlein.

ventor, oris, m. *Wynalezca.* ein Erfinder, Urheber, Ursacher.

ventrix, icis, f. *Wynayduiąca.* eine Erfinderinn.

ventum, i, n. *Wynalazek.* eine Erfindung, listiger Fund.

ventus, a, um. *wynaleziony, znaleziony.* erfunden, gefunden, angetroffen, erworben.

ventus, us, m. *Wynalezienie.* die Erfindung.

enustè. *nieprzyiemnie.* garstig, häßlich.

enustus, a, um. *niekrasny, nieprzyiemny, szpetny, gruby 2. nieszczęśliwy.* häßlich, unannehmlich, unfreundlich, unlieblich, unartig. *syn.* incomptus, sordidus, turpis.

erecundè. *niewstydliwie.* unverschämt.

erecundia, æ, f. *Niewstyd.* Unschamhaftigkeit.

erecundus, a, um. *niewstydliwy.* unverschämt. *syn.* effrons, impudens.

ergens, entis, o. *nachylaiący.* zukehrend, neigend, einschenkend.

ergo, is. *nachylam 2. wywracam 5. wlewam 1. nalewam, piię 1. wypiiam.* wenden, biegen, darauf richten, darauf gießen.

ersibilis, is, c. *nieodmienny.* unveränderlich.

ersio, onis, f. inversura, æ, f. *Przewracanie, Opaczność, Krzywość, Szyderstwo.* die Verkehrung, das Umkehren, Verdrehen.

inverso, as. *często przewracam.* oft wenden.

inversus, a, um. *przewrotny 2. opaczny.* umgekehrt, umgewendet, verkehrt.

inversa verba. *zamienione słowa.* verdrehte Wörter.

inverto, is. *przewracam, obracam 5. wywracam 1. 4.* umwenden, umkehren, verkehren. *syn.* verto, perverto, immuto.

invesperasco, invesperascit. *ku Wieczoru się ma.* es wird Abend.

investigabilis, is, c. *niepoślakowany.* unerforschlich.

investigatio, onis, f. *Szukanie, Badanie.* Erforschung, Nachforschung, Erkundigung. *syn.* inquisitio.

investigator, oris, m. *Szukacz, Badacz, Wynalezca.* ein Erforscher. *syn.* inquisitor.

investigatus, a, um. *szukany.* hervor gesucht, ergründet.

investigo, as. *szukam, wynayduię.* nachsuchen, erfahren, erforschen, untersuchen, ergründen. *syn.* indago, inquiro, exquiro, perquiro, scrutor, perscrutor.

investimentum, i, n. *Suknia wierzchnia.* ein Oberkleid.

investio, is, ire. *okrywam, zdobię.* bekleiden, einkleiden, zieren, überziehen.

investis, is, c. *goławąs, nieokryty.* der noch keinen Bart hat, unbedeckt, unbekleidet.

investitura, æ, f. B. sub *Inwestytura.* die Einkleidung, Einsetzung, Investitur oder Installirung in ein Amt.

investitus, a, um. *okryty, przyodziany.* eingekleidet, überzogen.

invĕtĕrasco, is. *starzeię się, stabieię, zastarzeć się.* veralten, in die Gewohnheit kommen.

invĕtĕrātio, onis, f. *Zastarzenie.* Veraltung.

invĕtĕrātus, a, um. *zastarzały.* veraltet, eingewurzelt, alt. *syn.* vĕtus, antīquus.

invĕtĕro, as. *zastarzałym czynię, starzeię się.* alt machen, alt werden, veralten.

inveteravit consvetudo. *weszło w Obyczay.* es ist in die Gewohnheit kommen.

INVI

Invĭcem. *wzaiem, społecznie, na przemiany.* unter einander, Wechselsweise.

invictè. *mocno.* festiglich.

invictus, a, um. *niezwyciężony.* unüberwindlich, überaus groß, unverbrüchlich. *syn.* indŏmĭtus, insŭpĕrābilis, ĭnexpugnābilis, infractus, ĭnexsŭpĕrābilis. *phr.* vinci nescius, vĭrĭbus fortis, marte fĕrox.

invĭdens, entis, o. *vide* invidus.

invĭdentia, æ, f. *vide* invidia.

invĭdeo, es. neg. *niewidzę.* nicht sehen.

invĭdeo, es. affir. *nienawidzę, zayrzę, nie daię z. urzekam.* neiden, mißgünstig seyn, neidisch seyn, nicht gerne sehen, hassen, nicht gönnen wollen, beschauen, ansehen. *syn.* æmŭlor. *phr.* līvōre mālĭgno confĭcior, invĭdiā vexor, crŭcior, impellor, tābesco, tŭmeo, torvus præcordia līvor occŭpat, carpit, hăbet, ălĭēnis bŏnis indŏleo, mœreo, līvesco.

invideor, invidetur mihi, invidiâ flagro, premor, invidiam habeo. *zayrzą mi, nienawidzą mię.* ich werde beneidet, gehasset.

invĭdia, æ, f. *Zazdrość, Nienawiść, Nieprzyiemność, Mierzączka, Obmowa z.* Mißgunst, Neid. *syn.* līv[…] *phr.* līvĭda tābes.

invidiam colligo. *zarabiam na niełaskę.* in Mißgunst gerathen.

invidiam concito, facio. *hidzę z.*

invidia temporum. *złe czasy.* böse Zeit[en].

invidia virtutis comes. *gdzie Cnota, tam Zazdrość.* wo Tugend ist, da [ist] Neid.

invĭdiŏla, æ, f. *Zazdrość mała.* kle[ine] Mißgunst.

invĭdiōsè. *zazdrościwie, obraźliwie.* m[iß]günstig, verhaßt.

invĭdiōsus, a, um. *zazdrościwy, nienawistny, obraźliwy z. podeyrzany.* [ver]haßt, neidisch.

invĭdus, a, um. *zazdrościwy.* mißg[ün]stig, neidisch. *syn.* līvĭdus, æmŭ[lus,] zōĭlus. *phr.* cūjus cōr, pectus, mĕdu[llas] invĭdia, līvor occŭpat, crŭciat, invi[diæ] vĕnēno afflātus, invidiæ stĭmŭlis [agi]tātus.

invĭgĭlo, as. *staram się, mam się na [ostrożności].* sich bemühen, über einem D[inge] wachen und fleißig seyn, obliegen, S[or]ge tragen.

invincĭbĭlis, is, c. *nieprzekonany.* unü[ber]windlich.

invincĭbĭlĭter. *nieprzekonanie.* unü[ber]windlicher Weise.

invīnius, a, um. *Wina nie piiący.* der [kei]nen Wein trinket.

invinctus, a, um. *niewiązany.* u[nge]bunden.

inviŏlābĭlis, is, c. *niezgwałcisty, nie[…]ny.* unverletzlich, unversehrlich.

inviŏlābĭlĭter, inviŏlātè. *nieobraźli[wie].* unversehrt, unverletzt.

violātus, a, um. *niezgwałcony, nieobrażony.* unverletzt, unversehrt, unbeleidiget, ungekränkt. *syn.* intĕmĕrātus, intĕger, castus.

viscātio, onis, f. *Lepem napuszczanie.* leimichtes Wesen.

viscĕrātus, a, um. *wkorzeniony.* eingepflanzt, eingesenkt.

viscĕro, as. *wkorzenić.* einpflanzen.

visco, as. *Lepem napuszczam.* mit Leim bestreichen.

vīsĭbĭlis, is, c. *niewidomy.* unsichtbar.

vīsĭbĭlĭtas, atis, f. *Niewidomość.* Unsichtbarkeit.

vīsĭbĭlĭter. *niewidomie.* unsichtbarlich.

visĭtātus, a, um. *nienawiedzony, niewidany.* unbesucht, unbeschaut.

viso, is. *nawiedzam, oglądywam* 2. heimsuchen, besehen.

visor, oris, m. *zazdrościwy.* ein Hasser, Neider, Mißgönner.

visus, a, um. ab in-video. *niewidany, niewidomy.* nicht gesehen. ab invideo. *nienawistny* 2. *obrażliwy* 1. verhaßt.

vītābĭlis, is, c. *łakomy* 3. *Wab* 1. anreitzend, anlockend.

vitāmentum, i, n. invītātio, onis, f. *Przyłuda, Pobudka* 1. *Pokusa, Napomknienie, Zapraszanie, Wzywanie* 2. Anreitzung, Einladung.

vitātiuncŭla, æ, f. *Zapraszanie.* geringe Einladung.

vitātor, oris, m. *Zaprosiciel.* ein Einlader.

vitātōrius, a, um. *zapraszaiący.* einladend.

vitātus, a, um. *zaproszony, pobudzony.* eingeladen, angereitzt, angelockt.

vitātus, us, m. *Napomknienie, Pobudka* 3. das Laden, Locken.

invītè, *invītis*, invīto, invītus. adverb. *niechętnie, nierad, bez dzięki, rad nie rad, nad wolą moię* 2. ungern, mit Unwillen.

invīto, as. *zapraszam, wabię, napomykam.* einladen, berufen, bitten, fordern, anreitzen, locken, an sich ziehen. *syn.* vŏco, advŏco, *vel* allĭcio.

invito me largiter. *podiadam, podpiiam sobie, upiiam się, upaiam kogo, piię do kogo, częstować się.* sich überessen, übertrinken.

invīto, *id est* malè tracto. *częstuię źle, wybiiam* 10. *zabiiam.* übel tractiren, tödten.

invītus, a, um. *niechętny.* ungern, unwillig, gezwungen, wider seinen Willen. *syn.* rĕpugnans, coactus, nōlens, non libens.

invītā Minervā. *niechętnie, poniewoli.* wider seine Art und Natur.

invītò te. *na Złość.* mit deinem Unwillen.

invium, ii, n. *Bezdrożność.* der Umweg.

invius, a um. *bezdrożny.* ungebahnt, unwegsam. *syn.* impervius, inaccessus.

ĭnŭla, æ, f. *Oman.* Alantwurz.

ĭnŭleus, a, um. *młody* 2.

ĭnultè. *niemściwie.* ungerochen.

ĭnultus, a, um. *niezemszczony, niekarany, nieobrażony.* ungerochen, ungestraft.

inultum tulit. *przepiekło mu się.* er ist ohne Strafe abgekommen.

inultum non auferes. *nie przepieczeć się.* du sollst mir das nicht umsonst gethan haben.

inumbrātio, onis, f. *Zaćmienie.* Umschattung, Verdunkelung.

înumbrātus, a, um. *zaćmiony*, *powierzchny*. überschattet, scheinend, scheinbar, das sich in der That nicht so befindet.
înumbro, as. *zaćmiam*. beschatten, überschatten, dunkel machen.
înunco, as. *zawadzam za co*, *zagrabić*. mit einem Haaken hinein ziehen, einhäkeln.
înunctio, onis, f. *Namazanie*, *Namazywanie*. die Einsalbung.
înunctus, a, um. *namaszczony*, *posmarowany*. eingesalbet, geschmieret.
înundātio, onis, f. *Powódź*. Ueberlauf des Wassers, Wasserguß, Ueberschwemmung. *syn.* illŭvies, dīlŭvium.
înundātus, a, um. *zalany*. überschwemmt. angefüllt.
înundo, as. *oblewam* i. *zalewa Rzeka*, *wylewa z Brzegow*. überschwemmen, sich ergießen. *syn.* exundo, effundo.
înungo, is. *namazuię*. salben, einsalben, bestreichen, beschmieren. *syn.* ungo, illĭno.

INVO

Invŏcātio, onis, f. *Wzywanie*. die Anrufung, Bitte.
invŏcātus, a, um. neg. *nieproszony*, *niewołany*. unberufen, ungerufen, ungeladen. affir. *wezwany*, *proszony*. angerufen, angebethet.
invŏco, as. *wzywam*. anrufen, bitten, um Hülfe schreyen. *syn.* rŏgo, implōro, pōsco, exposco.
învoco iratos deos. *przeklinam się*.
invŏlātor, oris, m. *Złodziey*. ein Dieb.
invŏlātus, us, m. *Latanie*. das Fliegen.
invŏlĭto, & invŏlo, as. *latam*, *wlecieć*, *porywam za Łeb*, *rzucam się*, *w oczy*, *wieżdżam* 2. hinein fliegen, anfallen, einem ins Gesicht fahren, in [die] Haare fallen, auf einen zufahren.
invŏlo, as, à vola. *zagrabić*. stehlen.
invŏlŭcer, *vide* involucris.
invŏlūcre, is, n. *Tuwalnia*. ein Scher[-] tuch, Haartuch, Barbiertuch.
invŏlŭcris, is, c. *bez Skrzydeł*, *nielot[ny]*. das nicht fliegen kann.
invŏlūcrum, i, n. *Tuwalnia*, *Zawi[cie]*, *Obwicie*, *Powłoka*. alles, darein m[an] etwas wickelt, Decke.
invŏlucrum tramæ. *Cewka*.
invŏlūmen, inis, n. *invŏlūmentum*, i, *Pieluszki*, *Zawicie*. Windel, Wind[el-]lappen.
invŏluntāriè. *niechętnie*. mit Unwillen
invŏluntārius, a, um. *niechętny*. unw[il-]lig, das mit Unwillen geschicht.
invŏluntas, atis. *invŏlentia*, æ, f. *N[ie-]chcenie*. das Nichtwollen, der Unw[ille].
involvo, is. *mwiiam*, *zawiiam*, *wik[łam]* 2. *obwiiam* 1. 2. *zagmatwać*, *zabawi[ć]*. einwickeln, sich ergeben. *syn.* illăqu[eo], irrētio, intrīco, implĭco.
involvŏlus, i, m. *Gąsienica* 1. *Re[…]* *Winnicę psuiący*. eine Weinraupe.
învŏlūtè. *zawikłanie*. dunkel, verwir[rt].
invŏlūtio, onis, f. *Zawiianie*. Einw[ic-]kelung.
invŏlūto, as. *obtaczam*. herum wicke[ln].
invŏlūtus, a, um. *zawiniony*, *zawikł[any]*. eingewickelt, verwirrt.
involvŭlus, i, m. *vide* involvŏlus.
înurbanè. *nieobyczaynie*, *nieżartow[nie]*. unhöflicher Weise.
înurbānus, a, um. *nieobyczayny*. bäur[isch], unhöflich, grob.
înurgeo, es. *przymuszam*, *nacieram* [na] *kogo*, & sub *bodę*. treiben, nöthi[gen], eindrücken.

irino, as. *nurzam się.* unter dem Wasser schwimmen oder gehen.

iro, is. *przypalam, cechuię.* einbrennen, anbrennen. *syn.* imprĭmo, infīgo, nŏto, inscrībo.

iro stigma fronti. *piętnuię.* ein Zeichen an die Stirne brennen.

iro notam. *łżę.* Schandfleck anhängen.

isitātē. *niezwyczaynie.* ungewöhnlich.

isitātus, a, um. *niezwyczayny.* ungewöhnlich, ungebräuchlich. *syn.* insŏlitus, rārus, insŏlens, nŏvus.

istus, a, um. *przypalony, opełzł, smelcowany.* angebrannt.

sus, us, m. *Nieużywanie, Próżnowanie.* Müßiggang.

itilis, is, e. *niepożyteczny.* unnütz, unbrauchbar, schädlich, nicht dienlich. *syn.* vānus, ĭnānis, non necessārius.

itilitas, atis, f. *Niepożytek.* Unnützlichkeit, Schade.

itiliter. *niepożytecznie.* unnützlich, schädlich. *syn.* ĭnānĭter, frustra.

vulgātus, a, um. *spospolitowany.* gemein.

vulgo, as. *rozgłaszam, pospolituię, wydaię Księgi.* gemein machen, publiciren.

vulnĕrābilis, is, c. *niezraniony.* unverletzlich, fest.

vulnĕrātus, a, um. *idem & nieobrażony.* unverletzt.

lus, ii, m. *Latawiec.* der Alp.

ystrum, i, n. *Slaz flakowy,* sub *Flak.*

J O.

interject. *ah, hug, hey, to! chłop.* juchhe!

bilum, jobileum, *vide* jubilum.

ca, orum, n. *żart 2.* Scherz.

jŏcābundus, a, um. *żartobliwy.* scherzhaft.

jŏcālĭter. żartem. im Scherz.

jŏcans, antis, o. jocandi causā. *żartem.* aus Scherz.

jŏcātio, onis, f. *Zart 1.* Scherz.

jŏci hi. *Zart 2.* Scherz.

jŏcō. adverb. *żartem.* im Scherz.

joco dixeram. *takci ia to.*

jŏcor, aris. *żartuię, szydzę.* scherzen, spielen, gaukeln. *syn.* rīdeo, irrīdeo, lūdo, illūdo, căvillor.

jŏcōsē. *żartownie.* scherzhaftig, kurzweilig.

jŏcōsus, a, um. *żartowny.* scherzhaft, lächerlich, lustig, kurzweilig. *syn.* făcētus, festīvus, lĕpidus.

jŏcŭlans, antis, o. *żartuiący.* scherzend.

jŏcŭlanter. *żartownie.* scherzend.

jŏcŭlāria, æ, f. *Igrzysko.* Possenspiel.

jŏcŭlāris, is, c. *Smiechu godny, szyderski.* das zur Kürzweil dienet, scherzhaft, poßirisch, lächerlich, spöttisch, kurzweilig.

jŏcŭlārĭtas, atis, f. *Zartobliwość.* die Scherzhaftigkeit.

jŏcŭlārĭter. *żartem.* Scherzweise.

jŏcŭlārius, a, um. *Smiechu godny.* scherzhaft, lächerlich, belächenswürdig.

jŏcŭlātio, onis, f. *Zart 1.* Scherzpossen.

jŏcŭlātor, oris, m. *Zartownik.* ein Possenreißer.

joculator scenicus. *Kuglarz.* ein Gaukler.

jŏcŭlātōrius, a, um. *żartowny.* scherzhaft, poßirlich, lächerlich.

jŏcŭlor, aris. *vide* jŏcor.

jŏcŭlum, i, n. jŏcŭlus, i, m. *Zarcik.* ein Scherzlein.

jŏcus, i, m. *Zart 1. 2. Głupiec, wzgardzony.* Scherz, Kürzweil. *syn.* rīsus, lūdus,

lūdus, lūsus, sāles, cāvillatio, cāvillus, scomma.

jocus mimicus, scurrilis. *Żart* 4. Possen.

jocundus, *lege* júcundus.

ion, onis, n. *gr. Fiiołki brunatne, fiiołkowy Kamień.* ein Edelgestein bey den Indianern.

iōnicus, i, m. *Taneczmik.*

Jovis stella. *Jowisz.*

Jovis dies. *Czwartek.* Donnerstag.

ips, ipis, m. f. *Robak w rogach.* ein Würmlein das die Rebaugen zernagt.

ipsa, *Sama* 1. 2. *Żona.* Sie.

ipse, ipsa, ipsum. *sam* 2. 3. 4. *on, isty, cały, w Persónie.* er selbst, sie selbst.

ipsipse, ipsipte, ipsipsus. *sam* 2. er selbst, leibhaftig.

ipsissimus, a, um. *tenci, prawdziwy.* er leibhaftig.

ipsus, a, um. obsol. *lege* ipse.

I R

Ir, iris, f. *lege* hir.

īra, æ, f. *Gniew* 1. 2. der Zorn. *syn.* fūror, rābies, īrācundia. *phr.* commōti pectŏris æstus, cŏquens præcordia animus.

ira inveterata. *Nienawiść.* unversöhnlicher Haß.

ira præfervida. *Zapalczywość.*

ira maris. *Burza morska.* das Wüten und Toben des Meers.

iræ immodicus, impatiens, impotens. *vide* iracundus.

iram, iracundiam refreno, compesco, sedo, mitigo, remitto. *odgniewać się, Gniew zahamować.* den Zorn zähmen, hemmen.

ira, iracundiâ effervesco, incitor, exardesco. *vide* irascor.

īrācundè. *gniewliwie.* aus Zorn, zorniglich, mit Zorn, zornig.

īrācundia, æ, f. *Gniew* 1. 2. Zornmüthigkeit.

īrācundĭter. vide *iracundè.*

īrācundus, a, um. *gniewliwy.* zornihitzig.

īrāscentia, æ, f. *Gniew* 1. Zorn, Zornmüthigkeit, Erzürnung.

īrāscibilis, is, e. *gniewliwy.* zornig.

īrāscor, ĕris. *gniewam się* 1. zürnen, zonig seyn.

īrātè, *vide* iracundè.

īrātus, a, um. *rozgniewany.* zornig, ezürnt. *syn.* rabidus, fŭrens. *phr.* commōtus, turbidus, actus, ardenfervidus, flagrans, accensus, incensīrārum turbidus æstu.

iratum mare. *burzliwe Morze.* das ugestüme Meer.

irceus, i, m. *ircea*, æ, f. *Kiełbasa.* eiWurst.

īrēnarcha & irenarches, æ, m. *Pełnomocny do traktowánia o Pokóy.* ein Frimacher, der Frieden gebiethet, Frdenrichter.

Irēne, es, f. *Bogini Pokoiu.* die Göttides Friedens.

īrēnĭcus, a, um. *do Pokoiu należący.* zuFrieden gehörig.

irenicum seculum. *złoty czas.* die gdene Zeit.

īrinus, a, um. *kosaćcowy, od niebieskLilii.* von blauen Lilien.

īrio & īrion, ōnis, m. f. *Gorczyca pna.* Hederich, Wegsenf.

īris, is, idis, eos, ios, & idos, f. *TęcZrzenice, Okrążek, Kosaćce.* ein Rgenbogen, blaue Lilien, das schwaRinglein um das Brustwürzlein. *s*

Th

Thaumantias. *phr.* cæleſtis, pluvius arcus; in nubibus arcus, variis diſtincta coloribus iris.
[ir]is ſylveſtris. *Łaniczka.*
[ir]ito, as. *lege* irrito.
[ir]ea, æ, f. *lege* hirnea.
[irn]ella, *irnola*, *irnula*, æ, f. *Dzbanek, Kubek.* ein Geſchirr bey dem Gottesdienſt der Heyden gebräuchlich.
[ir]eum, i, n. *Ciaſto ſmażone.* gewiſſe Art von Kuchen.
[iro]nia, æ, f. *Zmyſlanie, Zart 3. Szyderſtwo.* item figura Oratoria. Spottrede, da man anders verſtehet, als man redet.
[iro]nicè. *ſzyderſko.* ſpottweiſe, höhniſch.
[iro]nicus, a, um. *ſzyderſki.* ſpöttiſch.
[irp]ices, um, m. *Grabie, Brona.* eiſerne Rechen.
[irp]us, i, m. *Wilk.* ein Wolf.
[irq]uitallus. i, m. lege *hirquitallus.*

IRR

[irr]adiatio, onis, f. *Obiaśnienie.* Beſcheinung, Beſtrahlung, Beleuchtung.
[irr]adiatus, a, um. *obiaśniony.* beſcheinet, beſtrahlet, beleuchtet.
[irr]adio, as. *Promienie wypuſzczam.* beſcheinen, beſtrahlen, hinein leuchten. *ſyn.* radio, luceo, illuceo, illumino, illuſtro.
[irr]aſus, a, um. *nieogolony, gruby 4.* unbeſchoren.
[irr]ationabilis, *irrationalis*, is, c. *bezrozumny.* der Vernunft zuwider, unvernünftig.
[irr]ationabilitas, atis, f. *Nierozum, Bezrozumność, Niebaczność.* Unverſtand.
[irr]ationabiliter. *nierozumnie.* unvernünftiglich, ohne Verſtand.

irrauceo, es, irrauceſco, is, irraucui. *ochrapieć.* heiſch werden.
irrecogitatio, onis, f. *Nieuznanie, Zapominanie.* Unerkenntlichkeit, Vergeſſenheit.
irreconciliabilis, is, c. *nieubłagany.* unverſöhnlich.
irrecordabilis, is, c. *niepamiętny 1.* deſſen man ſich nicht beſinnen kann.
irrecuperabilis, is, c. *niepowetowany.* unwiederbringlich.
irrecuſabilis, is, c. *nieodmówny.* unabſchlägig.
irredivivus, a, um *nieożyły, nienagrodzony.* das nicht wieder lebendig gemacht werden kann, unerſetzlich.
irredux, ucis, o. *nieprzywrotny.* unwiederkehrlich.
irreformabilis, is, c. *niepoprawny.* unverbeſſerlich.
irrefragabilis, is, c. *nieſprzeczny.* unwiderſprechlich, unwiderſetzlich.
irrefutabilis, is, c. *irrefutatus*, a, um. *niezbity.* das nicht zu widerlegen iſt.
irregibilis, is, c. *niepowolny.* das ſich nicht regieren läßt.
irregularis, is, c. *nieporządny.* unrichtig, unordentlich, irregulär, wider die Schnur gemacht.
irregularitas, atis, f. ſub *Kapłanſtwa nieſpoſobność.* Unordnung.
irregulariter. *nieporządnie.* wider die Regel.
irreligatus, a, um. *niezwiązany.* ungelöſt, ungebunden.
irreligio, onis. *irreligioſitas*, atis, f. *Niepobożność, Niezbożność, Nieſumnienność.* Gottloſigkeit, Ungewiſſenhaftigkeit.

irrĕligiōſè. *bez ſumnienia.* ohne Religion, ohne Gewiſſen.

irrĕligiōſus, a, um. *niepobożny, nieprzyſtoyny.* Gewiſſenlos. *ſyn.* impius.

irrĕmeābĭlis, is, c. *nieprzywrotny.* da man nicht wieder zurück kommen kann.

irrĕmĕdiābĭlis, is, c. *nieuleczyſty.* unheilſam; da keine Arzneymittel mehr helfen können.

irrĕmiſſè. *bez folgi.* unnachläßiglich.

irrĕmiſſĭbĭlis, is, c. *nieodpuſzczony.* unvergeblich, das nicht erlaſſen wird.

irrĕmūnĕrābĭlis, is, c. *nieoddatny, nienagrodny.* unvergeltlich.

irrĕmūnĕrātus, a, um. *nieobdarzony.* unbeſchenkt, unbegabt.

irrĕpărābĭlis, is, c. *nienagrodny.* unwiederbringlich, unerſetzlich.

irrĕpertus, a, um. *nienaleziony.* unerfunden, verborgen, vergraben.

irrĕpo, is. *wkradam ſię* i. z. *wmykam ſię, włażę,* & ſub *właz.* heimlich hinein ſchleichen, hinein kriechen.

irrĕpoſcĭbĭlis, is, c. ſub *nieodwołany.* das nicht wieder gefordert werden kann.

irrĕprĕhenſĭbĭlis, is, c. *bez Przygany.* unſträflich, untadelich.

irrĕprĕhenſĭbĭlĭtas, atis, f. *Nienaganność.* Unſträflichkeit, Untadelhaftigkeit.

irrĕprĕhenſĭbĭlĭter. *bez przygany.* unſträflich.

irrĕprĕhenſus, a, um. *niełaiany, niezganiony.* ungeſcholten, ungetadelt.

irreptio, onis, f. *Wkradanie ſię.* die Einſchleichung.

irreptītius, a, um. *niepoſtrzeżony.* einſchleichend.

irrepto, as. *często wkradam ſię, wmykam ſię.* oft hinein kriechen, hinein ſchleichen.

irreptor, oris, m. *potaiemnie ſię wkradaiący.* ein heimlicher Einſchleicher.

irrĕquies, ētis, o. irrĕquiētus, a, um. *nieuſtały, nieſpokoyny.* unruhig. *ſyn.* inquiētus, conturbātus, turbŭlentus, ſollĭcitus, pervĭgil, inſomnis.

irrĕſĕcātus, irrĕſectus, a, um. *nieobrzezany.* unabgeſchnitten, unverſchnitten.

irrĕſŏlūbilis, is, c. *nierozięgtny.* unauflöslich.

irrĕſŏlūtus, a, um. *nierozwiązany.* unaufgelöſt.

irreſtinctus, a, um. *niegaſzony.* ungedämpft, ungelöſcht.

irrĕtio, is, ire. *ſidlę, wiklę, zniewalam.* verſtricken, in ein Garn bringen, verführen, reitzen. *ſyn.* implico, illăqueo, rĕtibus involvo, căpio.

irrĕtior, īris. *więznę, ni go tam, ni go ſam.* verſtrickt werden.

irrĕtītus, a, um. *uſidlony, złapany.* verſtrickt, gefangen.

irrĕtortus, a, um. *niemrugaiący, nie* ... *Okiem patrzący.* unabgewendet, unverwendet.

irretractābĭlis, is, c. *nieodwołany.* unwiderruflich.

irrĕvĕrens, entis, o. *niewſtydliwy.* unverſchämt, grob, unhöflich.

irrĕvĕrenter. *niepoczciwie, nieprzyſtoynie.* ohne Schaam, ohne Reſpect und Ehrerbietung.

irrĕvĕrentia, æ, f. *Ponieważenie.* Mangel der Ehrerbietung, Unhöflichkeit.

irrĕvŏcābĭlis, is, c. *nieodwołany.* z. *nieodmienny, nieprzywrotny.* unwiederruflich, unwiederbringlich. *ſyn.* intractābilis, irrĕpărābilis.

irrĕvŏcābĭliter. *nieodmiennie.* unwiederlich.

rēvŏcandus, a, um. *vide* irrevocabilis.

rēvŏcātus, a, um. *nieodwołany* 1. *nie przywrotny.* nicht zurück gerufen.

rēvŏlūtus, a, um. *nieprzewrócony.* un-umgewendet, nicht umgekehrt.

rēvulsus, a, um. *nieoddarty.* unabgetrennt.

rīdens, entis, o. *wyśmiewaiący.* auslachend.

rīdeo, es. *śmieię się* 3. *oszczerzam się, szydzę, wyśmiewam.* verlachen, verspotten. *syn.* rīdeo, dērīdeo, illūdo, insulto, jŏcor, căvillor, lūdifīcor. *phr.* rīsu, căchinno, salsis jŏcis, gannītibus excĭpio, lăcesso, obstrĕpo.

rīdĭcŭlē. *śmiesznie.* lächerlich.

rīdĭcŭlum, i, n. *Szyderstwo.* der Spott.

ridiculo sum. *wyszydzonym być.* verspottet werden.

rĭgātio, onis, f. *Pokrapianie.* Wässerung.

rĭgātor, oris, m. *Pokropiciel.* ein Begießer.

rĭgātus, a, um. *pokropiony.* gewässert, begossen.

rigatus plagis. *Smaganiec.* der wohl abgeprügelt worden ist.

rĭgo, as. *pokrapiam.* wässern, befeuchten, begießen. *syn.* rĭgo, aspergo, hūmecto, irrōro.

rĭguum, i, n. *Mokrzyny, Oparzysko.*

rĭguus, a, um. *pokrapiaiący, mokry.* wässericht, gewässert.

rio *vide hirrio.*

rīsio, onis, f. *Naśmiewisko.* Verlachung, Verspottung.

rīsor, oris, m. *Naśmiewca.* ein Spötter, Verlacher.

rīsōrius, a, um. *wyśmiewaiący.* höhnisch, spöttisch.

irrīsus, us, m. *Naśmiewisko.* das Verlachen.

irrīsus, a, um. *wyśmiany, wyszydzony.* verlachet, verspottet.

irrītābĭlis, is, c. *gniewliwy* 1. zornmüthig.

irrītābĭlĭtas, atis, f. *Gniewliwość.* Zornmüthigkeit.

irrītāmen, ĭnis, irrītāmentum, i, n. *Pobudka* 1. Reitzung, Bewegung, Antrieb.

irrītātio, onis, f. *Rozdrażnienie, Poruszanie* 2. *Drażnienie.* Reitzung, Begierde.

irrītātor, oris, m. *Pobudka* 3. *Drażniciel.* ein Anreitzer, Anlocker.

irrītātus, a, um. *rozdrażniony, roziadły się.* bewegt, gereitzt, angehetzt, zornig gemacht.

irrīto, as. *roziuszam, drażnię, pobudzam.* reitzen, entrüsten, aufhetzen, böse machen, erzürnen. *syn.* prōvŏco, lăcesso, exaspĕro. *phr.* ad īram prōvŏco, excīto, impello, exstĭmŭlo, īras ăcuo, mŏveo, aggĕro, suscito.

irrīto, as, à ratum. *kasuię, znoszę.* aufheben, abschaffen.

irrītus, a, um. *nieważny, próżny, &* sub. *niesprawiwszy nic.* unkräftig, vergeblich, ungültig, nichtig. *syn.* vānus, ĭnānis, ĭnūtilis, cassus.

irritum facio. *znoszę* 6. etwas ungültig machen.

irritum ovum. *Jaie czcze.* ein lauter Ey.

irrōbŏro, as. sub *mocnieię.* stark, kräftig werden, an Kräften zunehmen; in die Gewohnheit kommen, Mode werden, einreißen, einwurzeln.

irrŏgātio, onis, f. *Nakazanie.* Auflegung.

irrŏgatio mulctæ. *Penowanie.* Auflegung einer Geldbuße.
irrŏgātus, a, um. *nakazany, naznaczony.* aufgelegt, zuerkannt.
irrŏgo, as. *nakazuię, naznaczam, stanowię, daię.* auferlegen, zuerkennen.
irrogo legem. sub *uprzywilęiować.*
irrogo mortem. *zabiiam.* einen am Leben strafen.
irrogo mulctam. *penuię.* einem Geldstrafe auferlegen.
irrōrātus, a, um. *porosżony.* vom Thau befeuchtet.
irrōro, as. *rosżę 1. napuszczam 1. pokrapiam.* bethauen, besprengen, mit Thau befeuchten.
irrōrat, impers. *Rosa pada.* es thauet.
irrŏto, as. *wtaczam.* hinkugeln.
irrŭbeo, es. *irrŭbesco*, is. *czerwienię się, zapalam się.* roth werden.
irructo, as. sub *rzygam.* rülpsen.
irrūfo, as. *żółcę.* roth oder gelb machen.
irrūgio, is, īre. *zaryczeć.* heftig brüllen.
irrūgo, as. *marszczę 2.* runzlicht machen.
irrūmo, as. sub *karmię.* käuen.
irrumpibĭlis, is, c. *nieprzedarty.* unzerbrechlich.
irrumpo, is. *wdzieram się, wrywam się, wpadam 1. wtargam, dobywam się.* einbrechen, mit Gewalt eindringen. *vide sequens.*
irruo, is. *wpadam 1. wieżdżam 2. uderzam na kogo.* ungestümlich einfallen, anfallen. *syn.* incurro, irrumpo, insĭlio, invādo, aggrĕdior, fĕror.
irruptio, onis, f. *Wtargnienie*, der Einfall, Angriff.
irruptionem facio. *vide* irrumpo.
irruptus, a, um. *nieprzerwany.* unzerbrochen, unzerrissen.

I S

Is, ea, id. *ten, taki.* der, derselbig solcher.
īsagōge, es, f. *gr. Początek 2. Wprowadzenie.* die Anleitung, Unterweisung.
īsăgōgĭcum, i, n. *gr. Cło 1.* Willkomn geld.
īsăgōgĭcus, a, um. *do Wprowadzenia należący.* zur Anleitung gehörig.
īsăris, īdis, f. *gr. Farbownik. Urz* Waydkraut, damit man blau färbet.
ischădes, um, f. *suche Figi.* dürre Feige
ischădoptes, æ, m. *chleb z suchych. Fi* Feigenbrod.
ischæmon, i, n. *gr. Kostrzewa.*
ischæma, orum, n. *Lekarstwa krew. za stanawiaiące.* Blutstillende Mittel.
ischas, ădis. *gr. Rzodkiew dzika.*
ischia, orum, n. *vide* ischium.
ischiăcus, ischiădicus, a, um. *scyatyczn* der Hüftweh hat.
ischias, ădis, f. ischiadicus dolor. *Scyatyka.* Hüft- oder Lendenweh.
ischium, i, n. *Ud, biodrowy Staw.* Hüfte, das Schloß.
ischūria, æ, f. *gr. Uryny zastanowienie* Harnverstopfung.
isdem, tenże. vide *idem.*
īsĕlastĭcon, i, n. *gr. Triumf 2.* Ehrelohn, so dem Sieger bey dem Einz ins Vaterland gegeben wurde.
īsĭciārius, ii, m. *Kiełbaśnik.* Wurmacher.
īsĭciātus, a, um. *nadziany.* gefüllt, gstopft.
īsĭcium, & insĭcium, ii, n. *Nadzien Siekanina 1. Wątroba pieczona. Kiełbasa.* Leberwurst.
īsŏcinnămos casia. *Fistuła 4.*
isocolon, i, n. *Figura Oratoria.*

…dŏmon, i, n. *gr. równo wybudowane Domostwo.* Art von ganz regulär aufgerichteten Gebäuden.

…ĕtes, is, n. *gr. Rozchodnik mały.*

…nŏmĭa, æ, f. *gr. Równość Praw.* Gleichheit der Gesetze.

…pyrum, i, n. *gr. Łyszczyca.* welsche Bohne.

…scĕles, is, n. *gr. Tryangul rowne Boki maiący.* ein gleichwinklichter Triangel.

…c. *tędy.* daselbst, hindurch, dadurch.

…ce priscum *pro* ista.

…ctĕnus. adverb. *póty 1.* in so weit, in so ferne, bis dahin.

…c res est. *tak iest 1.* so ist es.

…, ista, istud. *ten, ta to.* der, die, das.

… ipse *tenże.* derselbige.

…r, ri, & istrus, i, m. *Dunay.* der Fluß Donau. *syn.* Danubius.

…ac. *vide* istac.

…ic. *vide* istic.

…mos, & isthmus, i, m. *gr. Międzymorze.* enges und schmales Land zwischen zweyen Meeren.

…. nomen. *ten.* dieser da, eben dieser, solcher.

…. adverb. *tam 1.* da, dort, allda, daselbst.

…c. *ztamtąd.* von dannen, daher, dorther.

…mŏdi, istiusmodi, istius generis. *taki.* ein solcher, dergleichen.

… *dlatego.* darum.

… istoc, istorsum, istuc. *tam 2.* dorthin, dahin, dorthinwärts.

… ætatis. *w tych Leciech.* in diesen Jahren.

… priscum *pro* istud.

Istŭla & Vistŭla, æ, f. *Wisła.* der Weichselfluß in Pohlen.

I T

It res. *powodzi się.* es gelingt.

it in melius valetudo. *wzmagam.* zu Kräften kommen.

ita. *tak.* also. *syn.* sic, haud aliter, non aliter, haud secus.

ita loquor. *takci ia to mówię, tak iest 1.* so ists.

ita lubet. *tak sobie.*

ita me, ita te. *boday go, boday mię, iakom dobry, iakoś dobry,* & sub *przysięgam 2.* so wahr.

ita profecto, ita inquam, ita verò: *tak iest 1.* so gewiß.

ita ut. *tak iak, tak iż.* so daß.

ita ut nihil supra. *wybornie.*

Itălia, æ, f. *Włoska Ziemia.* Welschland. *syn* Ausonia, Oenotria, Hespĕria, Latium.

Ităl̆ĭcè. *po Włosku 1.* Italiänisch.

Ităl̆icus, a, um. *włoski.* Italiänisch.

Italis, idis, f. *Włoszka.* eine Italiänerinn.

italisso. pachnę Włochem.

Itălus, i, m. *Włoch.* ein Italiäner, Welscher. *syn.* Ausonius, Latius.

itāne? *takli? także?* ey Lieber, ists denn also?

ĭtăque. *przetoż, więc 1. a tak 2.* nun, derowegen, derohalben. *syn.* igitur, ergo, quare, quapropter, quam ob rem, ideo, idcirco, atque adeo.

ĭtem. *zaś, y, także.* ingleichen, aber, also, desgleichen, auch. *syn.* insuper, prætĕrea, ădhuc, rursus, rursum, ĭtĕrum.

itemque. *zaś, y co za tym.*

item atque, item quasi, item ut. *tak iak.* gleich wie.

ĭter, ĭtĭnĕris, n. *Droga 1. 2. 3.* Weg, Reise, Wegfahrt. *syn.* via.

iter diei. *Podróż dzienna.* eine Tagreise.

iter ago, facio. *iadę 1. idę 1.* reisen.

iter terrâ, iter terrenum, terrestre. *Ląd.* Landstraße.

ĭtĕrābĭlis, is, c. ĭtĕrātīvus, a, um. *powtarzalny.* das man wiederhohlt, das wiederhohlt wird.

ĭtĕrātio, onis, f. *Powtarzanie, Przerywanie.* Wiederhohlung.

ĭtĕrātò. *powtóre.* vide ĭtĕrum.

ĭtĕrātus, a, um. *powtorzony.* wiederhohlt.

ĭtĕro, as. *powtarzam, wracam się, przerywam.* wiederrufen, wiederhohlen. *syn.* gĕmĭno, ingĕmĭno, duplĭco, intĕgro, rĕpĕto, rĕsūmo.

ĭtĕrum. adverb. *znowu, powtóre.* wiederum, abermal, nochmals, zum andernmal. *syn.* ĭtĕrātō, rursum, rursus, prætĕrea, insŭper, ădhuc.

iterum atque iterum. *często 1.* öftermal.

ĭthōrus, i, m. *innych do Roboty przynaglaiący.* der andere anreitzt und ermahnet zum Arbeiten.

ĭthymbus, i, m. *Taniec albo Pieśń na cześć Bacchusa.* ein Tanz oder Lied dem Bacchus zu Ehren.

ithȳphallus, i, m. *gr. Członek 5.* das männliche Glied.

ĭtĭdem. *także, takiż, równie iak.* gleicher Weise, gleicher Gestalt, ebnermassen, gleichfalls. *syn.* pāriter.

ĭtĭner priscum, *lege* ĭter.

ĭtĭnĕrārium, ii, n. *Droga 7. Wsiadana, Książka podróżna, Opisanie Drogi.* Reisebuch, Reisebeschreibung.

ĭtĭnĕrārius, a, um. *drożny, nadroż[ny]* zur Reise gehörig.

ĭtĭnĕror, aris. *Podróż odprawuię.* reis[en].

ĭtĭnĕrantes, ium. *podróżni.* die Reis[en]den. *syn.* viātōres.

ĭtio, onis, f. *vide* itus.

ĭto, as. *chadzam.* oft gehen.

ĭto accersītum. *idź poń.* geh ruf ihn.

ĭtrion, ii, n. *Placek.* ein dünner Kuch[en].

ĭtur. impers. *idzie się.* man gehet.

ĭtūrus, a, um. *iść maiący.* der geh[en] wird.

ĭtus, us, m. *Chód.* Gang, Reise, d[as] Gehen.

J U

Jŭba, æ, f. *Grzywa, Grzebień u Ku[ra].* die langen Halshaare an den Thier[en], die Mähnen.

jŭbar, aris, n. & m. *Lśknienie, Promi[eń] Słońce, Gwiazda zaranna.* Glanz, [der] Morgenstern. *syn.* fax, lūmen, spl[en]dor, fulgor, lux, rădii.

jŭbātus, a, um. *grzywiasty.* das Ha[ls]haare hat, bemähnet.

jŭbeo, es. *roskazuię, przykazuię, uchw[a]lam, życzę, chcę, pozdrawiam, [wi]tam.* heißen, befehlen. *syn.* impĕ[ro], mando, præcĭpio.

jubeo valere. *żegnam kogo.* Absch[ied] nehmen.

jūbĭlātio, onis, f. jūbĭlātus, us, m. *Krz[yk] 1. Gwar.* das Jubiliren, Freudengeschrey, Jauchzen, Frohlocken.

jūbĭlēum & jubilæum, i, n. jubilēus & [ju]bilæus, scil annus. *miłościwe Lato 1.* Jubelfest, Jubeljahr.

jūbĭlo, as. *wołam 1. krzyczę, przy[kr]zywam.* frohlocken, jauchzen.

jūbĭlum, i, n. *vide* jubilatio.

jūcu-

jūcundātus, a, um. *Ucieszony.* erfreuet.
jūcundè. *roskosznie, wesoło, smaczno, przyiemnie.* lieblich, fröhlich, lustig.
jūcunditas, atis, f. *Wesołość, Roskosz, Uciecha.* Anmuth, Lieblichkeit, Fröhlichkeit. *syn.* lætitia, hilāritas, festīvitas.
jūcundor, aris. vide *delector.*
jūcundus, a, um. *miły i. przyiemny, ucieszny.* lieblich, lustig, fröhlich, erfreulich, angenehm, willig. *syn.* grātus, svāvis, acceptus, dulcis, amœnus, lætus, hilāris, festīvus, lĕpidus, jŏcōsus.
Jūdæa, æ, f. *Zydowska Ziemia.* das Jüdische Land. *syn.* Palæstīna, Idūmæa.
Jūdæus, i, m. *Zyd.* ein Jude. *syn.* Idūmæus, Hĕbræus.
Jūdaicè. *po Zydowsku.* Jüdisch.
Jūdaïcus, a, um. *Zydowski.* Jüdisch.
Judaismus, i, m. *Zydowska wiara.* das Judenthum.
jūdaizo, as. *po Zydowsku żyć.* Jüdisch leben.
jūdex, icis, c. *Sędzia 1. 2. Censor.* ein Richter, eine Richterinn. *syn.* arbiter. *phr.* lītis arbiter, jūris cognitor, quæsītor, justitiæ præses, lēgum vindex, æqui dēfensor.
judex extraordinarius. *Deputat.*
judex juratus, judex quæstionis. *Woyt 1.* Voat
judex strictus. *Jednacz 2.*
jūdicābilis, is, c. *rozsądny.* Urtheils fähig, das man richten kann.
jūdicātio, onis, f. *Sąd 1.* Urtheilung, Entscheidung, ein Proceß, Streitsache.
jūdicātò. *rozmyślnie, sądownie.* bedächtlich, behutsam.
jūdicātōrius, a, um. *vide* judicialis.
jūdicātum, i, n. *osądzona Rzecz, Skazanie 1. Przesądy.* Endurtheil, Urtheil und Recht.
jūdicātus, us, m. *Sąd 2. Rozsądek 2. Moc do Sądzenia.* Gewalt zu urtheilen. *vide* judicatio.
jūdicātus, a, um. *zdany, osądzony.* geurtheilet, gerichtet, geschätzet, verurtheilet.
jūdicia, orum, n. *Roki 1. 2. 3.*
jūdiciālis, is, c. jūdiciārius, i, m. *sądowny.* zum Gericht gehörig, gerichtlich.
jūdiciāliter. *sądownie.* gerichtlich, vor Gericht.
jūdiciŏlum, i, n. *słabe Zdanie, słaby Rozum.* schlechte Meynung, geringer Verstand.
jūdicium, ii, n. *Sąd 1. 2. 3. 5. 7. Jurydyka, Skazanie 1. Zdanie 1. Rozsądek 1 2. Mniemanie, rozum.* Gericht, Urtheil, Verstand, Urtheilungskraft. *syn.* arbītrium, sententia, *vel* prūdentia.
judicium æquum bonum *vel* ex æquo & bono *Sąd łaskawy.* ein gnädiges Urtheil, ein Urtheil nach der Billigkeit.
judicium capitis, de capite, capitale, criminale, damnatorium. *Sąd o głowę.* das peinliche Gericht, Halsgericht, Blutgericht.
judicium damni, noxale. *Sąd o Szkodę.*
judicium instaurativum. *Sąd powtórzony.* wiederhohltes Gericht.
judicium extremum. *sądny Dzień.* das jüngste Gericht.
judicium subtile. *wielki rozum.* scharfer Verstand.
judicium pertinax. *Upór.* Halsstarrigkeit.

judicium do, edo, constituo. *przypuszczam do Prawa.*
judicium recuso. *rospisać Rok.*
in judicium voco. *pozywam.* vor Gericht fordern.
judicio aufero. *przysądzono mi, przezzyskuię co, wyprawować co.*
judicio conflictor, persequor. *prawuię się.* Recht führen.
jūdico, as. *sądzę o czym, sądzę urzędownie, mniemam, trzymam tak, rozeznawam, skazuię 4. 5.* urtheilen, richten, ein Urtheil fällen, dafür halten, meynen, schätzen, achten, erklären. *syn.* stătuo, dījūdico, dēcerno, constĭtuo, exiſtĭmo, arbĭtror, censeo. *phr.* jus dīco, prōnuntio, exerceo, jūra do, lītes compōno, dĭrĭmo, concĭlio.
judico sub formula. *sądzę surowie.* nach den strengen Rechten urtheilen.

JUG

Jŭga, orum, n. *wiosłowych Ławy, Burta.* Unterbank im Schiff.
jŭgābilis, is, c. *spoisty.* jochbar.
jŭgālis, is, c. *wozowy, iarzmowy, małżeński, nawoiowy,* sub *Nawóy.* zum Joch gehörig, zur Ehe gehörig, ehelich, eingespannt.
jugales equi. *Forszpan.* Vorspannpferde.
jugale vinculum. *Małżeński Związek.* das eheliche Band.
jŭgalis, is, m. *Woźnik.* ein Fuhrmann.
jŭgālĭtas, atis, f. *Spoienie, Sprzężenie.* Zusammengattung.
jŭgāmento, as. vide *jugumento.*
jugamentum. vide *jugumentum.*
jŭgārius, ii, m. *Poganiacz, Sprzęgacz.* ein Ochsentreiber.
jŭgātio, onis, f. *Złączenie, Sprzężeni[e]* Zusammenbindung, Zusammenfügun[g]
jŭgātor, oris, m. *Sprzęgacz.* ein A[n]spanner der Ochsen.
jŭgātōrius, a, um. *wozowy, robotn[y] iarzmowy.* eingespannt.
jŭgātus, a, um. *nawiązany.* zusamm[en] gefügt.
jugatæ vites. *Macice podwiązane.* G[e]haltreben.
jŭger, eris, n. *vide* jugerum.
jŭgĕrālis, is, c. *staiowy.* zum Tagwer[k] Morgen Landes gehörig.
jugeralis tabula. *vide* jugerum.
jŭgĕrātim. *Staiami.* Morgenweise.
jŭgĕrātio, onis, f. *Podzielenie albo R[o]zmierzenie Pola na Staie.* die Th[ei]lung und Zueignung der Aecker Mo[r]genweise.
jŭgĕrum, i, n. *Staie 1. Morg.* ein Ta[g]werk Acker, ein Morgen oder H[...] Landes, Juchart.
jŭges hi. *Cugu iednego, Jarzma iedn[e]go, Para 2.*
jŭgifluus, a, um. *ustawicznie płyną[cy]* stets fließend.
jŭgis, is, e. *ustawiczny, nieprzebrany* langwierig, immerwährend. *syn.* p[e]rennis, perpĕtuus, contĭnuus, a[ssi]duus.
jŭgĭtas, atis, f. *Ustawiczność.* die Lan[g]wierigkeit.
jŭgĭter. *ustawicznie.* ohne Unterlaß, stets immer.
jŭglans, dis, f. *Orzech Włoski Drzew[o] y Owoc.* Welsche Nuß, Nußbaum.
jŭgo, as. *sprzęgam, podwięzuię 2.* un[]ter ein Joch spannen, zusammen ge[]sellen, zusammen koppeln. *syn.* jungo mārito.

jŭgo alicui filiam. *wydaię Córkę.* einem seine Tochter verheyrathen.

jŭgo, is, ere. *gwizdżę, krzyczę iak Kania.* pfeifen, schreyen wie ein Hühnergeyer.

jŭgōsus, a, um. *górzysty.* bergicht.

jŭgŭla, æ, f. *Gwiazda S. Jakuba.* Orion, Jacobsstab, ein Gestirn.

jŭgŭla, orum, n. *Kość ramienna.*

jŭgŭlāris, is, c. *gardłowy.* zur Kehle gehörig.

jŭgŭlātio, onis, f. *Srinanie, Scięcie.* Todtschlag, Erwürgung, Tödtung.

jŭgŭlātor, oris, m. *Zabóyca, Zaduściel.* ein Erwürger.

jŭgŭlātus, a, um. *zaduszony, ścięty.* erwürget.

jŭgŭlo, as. *zabiiam 1. ścinam, przekonywam 1. pokonać.* die Gurgel oder den Hals abstechen, erwürgen, tödten. *syn.* occīdo, pĕrĭmo, jŭgŭlum, fauces sĕco, rĕsĕco.

jŭgŭlum, i, n. jŭgŭlus, i, m. *Szyia, Szyi przodek.* die Gurgel, Kehle, der unterste Halsknochen. *syn.* fauces, guttur, collum.

jŭgum, i, n. *Jarzmo, Nawóy, Szyia 2. Staie 1. Waga u Wozow, Szal Kołowrot, Szragi, Cug, Wał krosienny, Winniczne Roszty, Saszki 2. 3. Para 1. 2. Małżeństwo, Góra 2. Kusza ryba, Wierzch 1.* Spitze, Gipfel oder Länge eines Bergs, ein Joch, Paar, Weberbaum, die Waage am Himmel, Unterbank im Schiff, ein Juchart Feldes, eine Latte, daran man die Weinreben bindet.

jŭgum montis. *Podgórze.* die Länge eines Bergs.

jugum accipio, subeo. *poddaię się.* sich ergeben, das Joch, die Dienstbarkeit annehmen.

jugum detrecto. *nie podlegam.* das Joch nicht leiden wollen.

jŭgŭmento, as. zrębuię, kleię. mit Queerbalken zusammen fügen, eine Ueberschwelle legen.

jŭgŭmentum, i, n. *Nadprożek, Rama 2.* allerley Band, Fensterrahm, Fensterbogen, Queerbalken, Thürgerüste.

jūgus, eris, n. *vide* jugerum.

julĕpus, i, m. *julapium & julĕpium,* i, n. *B. Julepek.* Julep oder süßes Tränklein.

jūleus & jūlius, a, um. *Lipcowy.* zum Heumonath gehörig.

jūlis, idis, f. *gr. Kniazik ryba.* ein wohlschmeckender Seefisch.

Jūlius, i, m. *Lipiec 1. & lub poczworny Grosz.* der Heumonath.

jūlus, i, m. *gr. Rzęsa leszczynowa, Rzęsa wierzbowa, Robaczy Winnicę psujący, Mech na Policzkach, Stonóg.* die ersten Sprößlein oder Blätter, die Kätzlein an den Nußbäumen.

jūmentārium, ii, n. *Staynia.* ein Stall.

jūmentārius, a, um. *bydlęcy.* zu den Lastthieren gehörig.

jūmentārius, ii, m. *Staienny.* ein Pferde- oder Rinderwärter.

jūmentum, i, n. *Bydlę, bydło robotne, Sprzężay, Narzędzie.* ein lastbares Thier, Zugvieh, Zaum- oder Sattelroß, Lastthier.

jumenta publica. *pocztarskie Konie.* Postpferde.

juncētum, i, n. *Sitowisko.* da Binsen wachsen.

junceus, juncidus, juncinus, a, um. *sitowy i. sucherlawy, szczupły.* binzern, von Binzen geflochten, aus Binzen, wie Binzen, geschlank.

junceus funis. *Łyczak.*

juncōsus, a, um. *sitowia pełny.* binzicht, riedicht.

junctim. *pospołu.* an einander, beysammen.

junctio, onis, f. *Złączenie.* Zusammenfügung.

junctor, oris, m. *Zaprzęgacz.* ein Anspanner.

junctūra, æ, f. *Spoienie, Złączenie, Sprzęganie, Staw w ciele, Szla.* Zusammenfügung, Fuge, Gelenk. *syn.* commissūra.

junctus, a, um. *spoiony, złączony, sprzężony, spowinowacony.* zusammen gefügt, verwandt, verbunden, verehlicht.

junctus, us, m. *vide* junctio.

juncus, i, m. *Sit i.* Binzen, Riedgras, Semden. *syn.* scirpus.

juncus angulosus, quadratus, triangularis. *Ostrzyż i. Kasztanki ziemne.*

juncus caballinus. *Rzeżączka.*

juncus holoschænus, marinus. *Rogoż, Sit morski.*

juncus odoratus, rotundus. *Rayska trawa.*

jungo, is. *sprzęgam, przyłączam, zaprzągam, złączam, żenię, oddaię Stadło.* zusammen setzen, zusammen fügen, anspannen. *syn.* conjungo, adjungo, necto, connecto, adnecto, ligo, alligo, cōpulo, *vel* addo, adjicio, admoveo, applico.

jūniculus, i, m. *Latorośl winna.* junge Rebe, Stamm des Weinstocks.

jūnior, oris, c. *młodszy.* jünger.

jūnipĕrinus, a, um. *z Jałowcu.* Wacholdern.

jūnipĕrus, i, f. *Jałowiec.* Wacholderbaum.

Jūnius, i, m. *Czerwiec.* der Brachmonat.

junius, a, um. *czerwcowy.* zum Brachmonath gehörig.

jūnix, icis, f. *Jałowica.* junge Kuh.

Jūno, onis, f. *Rodzenia Bogini.* die Göttinn der Gebährenden. *syn.* Lūcīna, Sāturnia.

Junonis nuntia. *Tęcza.* der Regenbogen.

jūnōnius, a, um. junonia avis. *Paw.* der Pfau.

Junonia Sacra. *Wesele.* Hochzeit.

Junonius incessus. *wspaniały chód.* ein stolzer Gang.

Junonius puer. *Roskosznik, Kochan.* ein Liebling.

Jūpiter, Jovis, m. *Jowisz.* der allerhöchste heydnische Abgott; ein Hauptplanet; die Luft.

JUR

Jūrāmentum, jūrandum, i, n. jūrātio, onis, f. *Przysięga.* ein Eydschwur.

jūrāmentum facio. *przysięgam 3.* schwören.

jurandi execratione promitto. *przysięgam 1.*

jūrātissimus, a, um. *wierny.* treu.

jūrātò, *pod Przysięgą.* mit einem Eid.

jūrātor, oris, m. *Przysięgacz, popisowy Urzędnik.* ein Schwörer.

jūrātōrius, a, um. *przysiężony.* beschworen.

jūrātus, a, um. *sprzysięgły, przysiężny Ławnik.* der geschworen hat, beeidiget, mit Eid beleget.

jūrè, jure optimo. *sądownie, prawnie, sprawiedliwie, słusznie, dobrze.* mit sehr gutem Recht.

jure optimo prædia, jure primo prædia, *wolne Dobra.* freye Güter.

jure ago, contendo, disceptor. *prawnię się.* das Recht gebrauchen.

jure meo sumo. *przywłaszczam.* zueignen.

jure mancipi, jure nexi. *urzędownie.*

jureconsultus, i, m. *Praktyk.* ein Jurist, Rechtsgelehrter.

jurejurando. *vide* jurato.

jurejurando comprobatus, obstrictus, adstrictus. *przysiężny.* der geschworen hat.

jurejurando obstringo. *przysięgam 1. poprzysięgam.* schwören.

jurejuro, as. *przysięgam.* schwören.

jureperitus, i, m. *vide* jureconsultus.

jureus, a, um. *pod Polewkę, rzadki 2.* aus Brühe gemacht.

jurgator, oris, m. *kłótnik.* ein Zänker.

jurgatio, onis, f. *Prawowanie, Kłótnia.* das Gezänke.

jurgatorius, jurgiosus, a, um. *swarliwy.* zänkisch.

jurgatrix, icis, f. *Kłocicielka.* eine Zänkerinn, Haderkatze.

jurgium, i, n. *Spór, Swar, Poswarek, Prawowanie.* Zank, Hader. *syn.* rixa, contentio, pugna, discordia, lis.

jurgo, as, jurgor, aris. *prawuię się, swarzę się.* zanken, hadern. *syn.* rixor, altercor, litigo, contendo, certo.

juridicialis, is, c. iuridicus, a, um, *Sądowny, prawny 1.* zum Rechten gehörig, gerichtlich.

juridicus, i, m. *Sędzia 2.* des Richters Statthalter, Rechtsprecher, Untervogt.

juris cessatio. *Sądow Wywołanie.*

jurisconsultus, i, m. *vide* jureconsultus.

jurisdictio, onis, f. *Sąd 1. Jurysdykcya, Panowanie 1. Sprawiedliwości Sprawowanie.* Gerichtszwang, Bothmäßigkeit, Herrschaft, Gebieth.

jurisdictionem intermitto. *wywoływam Sądy.*

juris interpres, jurisperitus, jurisprudens. *vide* jureconsultus.

jurisprudentia, æ, f. *Prawo 5. Znaiomość Prawa.* Rechtsgelehrsamkeit.

juro, as, juro conceptis verbis, juro jurandum. *przysięgam 1. 2. 3.* schwören, einen Eid thun. *syn.* testor, attestor. *phr.* testem invoco, appello, jurando fidem do dictis, jurando polliceor, affirmo, per mare, per terras, per cæli numina juro, cælum hoc & sidera conscia testor, Deum testem adhibeo.

juro in sacramenti verba. *przysięgam 5.*

juro sub exsecratione. *zaklinam się.*

jurulentia, æ, f. *Polewka.* Brühe.

jurulentus, a, um. *pod Polewkę, warzony, rzadki 1.* was mit Brühe zugerichtet ist; suppicht, in Brühe gekocht.

JUS

Jus, juris, n. *Sąd 4. 8. Sprawiedliwość, Władza, Prawo 1. 2. 3. 4. Ustawa 1. Pobudka 1. Słasz.* das Recht, Macht, Gewalt, die Gerichtsstube, Anverwandtschaft, Gerechtigkeit. *syn.* justitia, æquitas.

jus gentium. *Prawo Narodow.* Völkerrecht.

jus naturale. *Prawo Natury.* das natürliche Recht.

jus civile. *Cesarskie albo mieyskie Prawo.* das Kayserliche oder bürgerliche Recht.

jus singulare. *Przywiley.* besonders Recht.
jus belli, jus feciale. *Prawo woyskowe.* Kriegsrecht.
jus commercii. *Prawo kupieckie.* Handlungsrecht.
jus feudale. *Prawo lenne.* Lehnrecht.
jus divinum. *Boskie Prawo.* göttliches Recht.
jus canonicum. *Prawo duchowne.* geistliches Recht.
jus conjugiale. *Slub małżeński.* Heyrath.
jus patronatus, jus nominandi, præsentandi Sacerdotis. *Podawania Prawo.*
jus bonum, æquum. *Słusz.*
jus obtentum. *Przewód Prawa.*
jus summum, strictum, exactum. *Sąd ostry.*
jus suum. *Swoboda.* Freyheit.
juris sui. *swobodny.* frey.
jus ratumque est. *ważno iest.* es ist gültig.
jus dico, reddo. *sądzę urzędownie.* Rechtsprechen.
jus in præteritum do. *przywracam* 2. wiedergeben.
jus in præteritum adimo. *potwierdzam* 3.
in jus voco. *pozywam.* vor Gericht fordern.
jus, juris n. *Polewka* 1, *Podlewa* 1. 2. *Jucha.* Brühe, Suppe.
jus coactum, crassum. *Galareda.*
jus nigrum. *Jucha.* Hasenpfeffer.
jus spissum, congelatum. *Gąszcz.* eine Sülze.
juscellārius, ii, m. *Kucharz do Podlewy.* ein Suppenkoch.
juscŭlentus, a, um. *vide* jurulentus.
jusculum, i, n. *Polewka* 1. ein Brühlein.
jusjūrandum, jurisjurandi, n. *Przysięga.* Eydschwur. *syn.* jūrāmentum, sācrāmentum, fides.

jusjurandum concipio, interpono. *przysięgam* 1. schwören.
jusjurandum defero, refero, offero. *Przysięgę komu spuszczam.* einen andern lieber schwören lassen, als selbst schwören.
jusſŭlentus, a, um. *vide* jurulentus.
jussor, oris, m. *Rozkaziciel.* ein Befehler, Befehlshaber.
jussio, onis, f. jussum, i, n. jussus, us, *Rozkazanie.* Geheiß, Befehl. *syn.* mandātum, impĕrium, præceptum.
jussus, a, um. *przykazany, komu przykazano.* geheißen, dem man etwas befohlen hat.
justa, orum, n. *Potrzeby, Obrok, Powinność* 2. *Robota dzienna, Obrzęd.* Tagwerk.
justa exequiarum, justa funebria, justa funerum. *Pogrzeb.* Begräbniß der Todten.
justa facio, perago, reddo, solvo. *Pogrzeb sprawuię.* einem die letzte Ehre beweisen, begraben.
justè. *słusznie, sprawiedliwie.* gebührlich, billig.
justĭfĭcātio, onis, f. Usprawiedliwienie. Rechtfertigung.
justĭfĭcātor, oris, m. *usprawiedliwiaiący, słuchaiący Rachunków.* ein Rechtfertiger, ein Rechnungsrevisor.
justĭfĭcātus, a, um. *usprawiedliwiony.* gerechtfertiget.
justĭfĭco, as. *usprawiedliwiam.* rechtfertigen, gerecht sprechen.
justĭfĭcus, a, um. *sprawiedliwy.* Gerechtigkeit übend.
justitia, æ, f. *Sprawiedliwość.* Gerechtigkeit. *syn.* æquitas.

justitiarius, ii, m. *Sprawiedliwości Dozorca.* der selbst gerecht seyn will, ein Gerichtsbedienter.
justitium, ii, n. *Sądow Wywołanie.* Anstand der Gerichte.
justitium indico, edico. *wywoływam Sądy.* öffentlich verkündigen, daß die Gerichte eingestellet seyn.
justitium remittere. *Sądy wywołane przywrócić.* die Gerichte wiederum anheben.
Justula, æ, f. *Wisła.* der Weichselfluß in Pohlen. *lege* Vistula.
justus, a, um. *sprawiedliwy, słuszny, prawy 2. przyzwoity, zupełny, spory 1. pełen, powinny, prawdziwy, łaskawy, opisany, mierny, wielki 1. cały 4.* gerecht, billig, recht, ordentlich, wahr. *syn.* æquus, rectus, *vel* pius, innŏcuus, *vel* lēgĭtimus, mĕritus.
jūtus, a, um. *wspomagany.* geholfen.

JUV

jŭvāmen, inis, n. jŭvāmentum, i, n. *Pomoc.* Hülfe. *syn.* auxĭlium.
jŭvat. *podoba mi się, pomaga co.* es ergötzet, belustiget, es freuet.
jŭvĕnālia, ium, n. juvenales ludi. *Igrzysko 2.* Freudenfest in Gesundheit junger Leute.
jŭvĕnālis, is, c. *młodzieński.* *vide* juvenilis.
jŭvenca, æ, f. *Jałowica, Młodka.* junge Kuh, ein Kalb. *syn.* buccŭla, vacca, vitŭla.
jŭvencŭlasco, is. *ocielić się.* kälbern.
jŭvencŭlus, i, m. *Młodzieniaszek.* ein Knabe oder Jüngling, ein Kalb.
jŭvencus, i, m. *Młodzik, Ciołak, młody 1.* ein Knabe, ein junger Ochs. *syn.* vitŭlus.
jŭvĕnesco, is. *młodnieję.* jung werden.
jŭvĕnīlis, is, c. *młodzieński, młody 1.* jung, das die Jugend angehet.
jŭvĕnīlitas, atis, f. *Młodzieństwo.* die Jugend.
jŭvĕnīliter. *młodzieńsko, po młodemu.* nach Art der Jugend.
juvenior, lege *junior.*
jŭvĕnis, is, c. *młody 1. Młodzieński.* jung.
jŭvĕnis, is. subst. *Młodzieniaszek, Dzieweczka.* ein Jüngling, junge Jungfrau, junger Mann. *syn.* pūber, ădŏlescens, ĕphēbus.
jŭvĕnor, aris. *młodzieńsko się sprawuję.* läppisch thun wie junge Leute, kälbern, Kinderey treiben.
jŭventa, æ, f. *vide* jŭventus.
jŭventas, atis, f. *Młodzieństwo, Mech na Policzkach.* die Jugend, die Göttinn der Jugend, die ersten Haare, Milchhaare, Gauchhaare.
jŭventus, ūtis, f. *Młodź, Młodzieństwo.* die Jugend. *syn.* jŭventa, pūbertas. *phr.* jŭvĕnīlis ætas, jŭvĕnīles anni, ætatis flos, ævum florens.
jŭventus, i, m. *Mołoiec.* junge Bursche, junge Mannschaft.
jŭvo, as. *pomagam 1. & sub przyczyniam się 1.* helfen. *syn.* adjŭvo, auxilior.
juxta. præpos. *wedle, zaraz 4. po Bogu.* neben, nächst.
juxta. adverb. *równie, podle.* gleich, gerad, wie.
juxta pono. *równam 4.* gleichviel achten.

juxtim. podle. zunächst, darbey.

ixia, æ, f. ixias, æ, m. ixine, es. *gr. Dziewięćsił, Lepczyca.* eine giftige Distel.

iynx, iyngis, m. f. *gr. Kręgogłow. Piiszka, Przytuda, miłośniczy Podarek.* Windelhals, Drehehals, ein gewisser Vogel; ein Liebestrank.

iyngem habet. *umie ludzi do miłości oczarować.* er kann die Leute zur Lieb verzaubern.

K.

K *literam in Graecis & Latinis dictionibus recentiores rejiciunt, & illius loco* C *scribunt. sic* Calendæ, Calumniator, Calendarium, Carthago &c. *non* Kalendæ, Kalumniator, &c.

L.

LAB

Labandria, orum, n. *brudne chusty.* sub *pierze Chusty.* Wäsche.

lăbans, antis, o. *upadaiący.* wankend, baufällig. *syn.* văcillans, nūtans, in cāsum prōnus, cāsum minans.

lăbărōphŏrus, i, m. *gr. Chorąży.* ein Fähnleinträger.

lăbărum, i, n. labarus, i, m. *gr. Chorągiew r. Grot z. Sztandart.* Standarte, Reuterfahne, Panier, Kirchenfahne. *syn.* vexillum.

lābasco, is. *lăbascor*, ĕris. *chwieię się r. słabieię, serce tracę.* anfangen zu wanken, zum Fall geneigt seyn, überwiesen werden, sich ergeben, niedersinken.

lābĕcŭla, æ, f. *Zmaza, Zelżywość.* ein Flecklein.

lăbĕfăcio, is, ĕre. & labefacto, as. *osłabiam, naruszam, obruchać,* schwächen, baufällig machen, zum Fall bringen, umwerfen, wankend machen, zerrütten, umstoßen, verletzen, in Schaden bringen.

lăbĕfactātio, & labefactio, onis, f. *Naruszenie, Osłabienie, Obruszenie.* die Schwächung, Zerrüttung, Umstoßung; das Wackeln, Schwächen.

lăbĕfactātus, & lăbĕfactus, a, um. *osłabiony, naruszony.* geschwächt, umgestoßen, umgeworfen, zernichtet, verderbet.

lăbĕfīo, is, iĕri. *słabieię.* umfallen.

lăbellum, i, n. *Warga, Wanienka, Wrona u Beczki.* Lefze, Lippen, Mündlein; Spundloch des Fasses; Geschirrlein, Wassewanne.

digito compesce labellum. *milcz.* halt das Maul.

labellum fictile. *Donica.* ein irdenes Geschirr.

lăbens, entis, o. *upadaiący, przemiiaiący.* fallend, hinfahrend, hinlaufend.

lăbeo. onis, m. *wargaty, Głowacz Ryba.* der große Lippen hat, ein gewisse Fisch.

lābes, is, f. *Upadnienie Ziemi, Rozstąpienie Ziemi, Plama. Skaza, Zmaza*

Wada,

Wada, Sprośnosć, Zeżywość, Grzech, Smród 3. Szarańcza 3. Erdfall, Wasser- oder Wetterschade, Einfall, Ruin, Schandfleck, Verderben, Verlust. *syn.* măcŭla, nŏta, sordes, nævus; *vel* dĕdĕcus, infāmia, *vel* pestis, contăgio, lues, *vel* exitium, ruīna, clādes.

abes pecudum. *Paskudnik.*

ăbia, æ, f. *Warga.* Lippe.

ăbĭdus, a, um. *śliski.* schlüpfrig, da man leicht fällt.

ăbĭlis, is, c. *Upadku bliski.* der leicht fällt, zum Fall geneigt, hinfällig.

ăbĭlĭtas, atis, f. *Słabość.* Hinfälligkeit.

ăbiŏlum, i, m. *Warga mała.* kleine Lippe.

ăbiōsus, a, um. *wargaty.* der große Lippen hat.

ăbium, ii, n. *Warga.* Lippe, Lefze, der Rand an einem Geschirr. *syn.* lăbellum, lābrum.

abium dolii. *Wrona u Beczki.* Spundloch des Fasses.

ābo, as. *upadam 1. chwieię się 1. słabieię, serce tracę, zaiąkam się.* dahin fallen, niedersinken, fallen wollen, wanken, Muth verlieren, stammeln. *syn.* lăbasco, văcillo, nūto, *vel* lābor, corruo, cădo.

lābor, ĕris, labi. *upadam 1. 2. 9. lecę 1. 2. wpadam 1. szwankuię, potykam się 1. płynę 3. niszczeię, sunam się, uchodzi 2.* & in *zapamiętywam się.* fallen, irren, fehlen, vorbey gehen, fliehen, einen Falltritt thun, straucheln. *syn.* prōlābor, cădo, concido, ruo, corruo, prōcumbo, *vel* fallor, erro.

lābor, oris, m. *Praca, Robota 1. 2.* Arbeit, Mühe, Gefahr, Widerwärtigkeit, Jammer, Angst. *syn.* ŏpus, sūdor; *vel* incommŏdum, cūra, *vel* contentio, cōnātus.

laboris expers, fugiens. *nierobotny.* faul, träg.

labores solis & lunæ. *Zaćmienie 4.* Finsternisse.

labor illiberalis. *Rzemiesło.* Handwerk.

lăbōrātio, onis, f. *Pracowanie.* Arbeitung, Bemühung.

lăbōrātor, oris, m. *Pracownik.* ein Arbeiter.

laboratorium, ii, n. *Mieysce do Dystylowania.* Distillierstube.

lăbōrātus, a, um. *wyprawiony, wypracowany.* zugerichtet, ausgearbeitet, gemacht.

lăbōrĭfer, era, erum. *pracowity.* arbeitsam, fleißig, der schwere Arbeit vertragen kann.

lăbōriōsè. *pracowicie, trudno.* beschwerlich, mühsam, kümmerlich, mit grosser Arbeit.

lăbōriōsĭtas, atis, f. *Pracowitość, Trudność.* Mühseligkeit.

lăbōriōsus, a, um. *pracowity, trudny.* arbeitsam, emsig, fleißig, mühsam. *syn.* dūrus, lăbōris pătiens, lăbōri assvētus, lăbōribus invictus, doctus & a puĕro dūros perferre lăbōres.

lăbōro, as. *pracuię, robię 2. staram się, słabieię, choruię na co, szwankuię, usiłuię, bawię się 1. dbam, trapi mię, zaćmia się, maią go za.* & sub *iest gdzie Powietrze, opanował go Gniew, dokuczam, dłużenem.* arbeiten, machen, krank seyn, sich kümmern, bemühen, bewerben, erwerben, gewinnen. *syn.* ŏpĕror, *vel* dŏleo, cūris angor, *vel* nītor, cōnor, contendo. *phr.* lăbōri indulgeo, invigilo, ŏpĕri insto.

insto, labōre dēfungor, laborem subeo, patior, fĕro, perfĕro, tolĕro, exantlo, impendo, exerceo.

laboro morbo. *choruię.* krank seyn.

laboro in famam. *o do're Imię się staram.* sich um einen guten Namen bewerben.

laboro ære alieno. *winienem.* viel schuldig seyn.

laboro ambitione. *Czci pragnę.* ehrgeitzig seyn.

laboro vitiis. *niecnotliwy iestem.* lasterhaft seyn.

laboro desiderio. *pragnę.* nach etwas trachten, verlangen.

laborum, vide *labarum.*

lăbŏs, oris, m. *vide* labor.

lābōsus, a, um, à labos, *vide* laboriosus.

lābōsus, a, um. à lābes. *upadku bliski.* der gern fällt, verderbt, übel. *vide* lābilis.

lābra, orum, n. *Wątory, Krawędź u iakiego Naczynia.* der Rand an einem Geschirr.

lābrātum, i, n. *Pocałowanie Ręki.* Handkuß.

lābrax, ăcis, m. *gr. Szczuka 2.* ein Fisch mit einem großen Maul.

lābros. *gr. Pies prędkonogi.*

lābrōsus, a, um. *wargaty, brzeżysty.* das einen Rand oder Lippen hat.

lābrum, i, n. *Warga, Wanna, Faska 2. Stągiew, Skrzynia 4. Kraniec, Brzeg 2. 4. Obrąbienie.* Lippe, Lefze, der Rand an einem Geschirr, Zuber, Badstande, Waschfaß, Wanne, Kübel, ein Trog, Barbierbecken. *syn.* labium, labellum.

labrum eluacum. *Pomywalnik, Potok 2.* Waschfaß.

labrum Veneris. *Szczet 1. 2.* Gartendistel.

labris primoribus aliquid attingere. *trochę pokosztować.* nur ein wenig versuchen.

lābrus, i, m. *vide* labrax.

lābrusca, æ, f. lābruscum, i, n. *Macica, Agrest.* wilde Weinreben.

lābruscōsus, a, um. *pełny Macic.* voll Weinreben.

labruscŭlum, i, n. *Mieysce, gdzie wiele Macic.* Ort, wo viel Weinreben wachsen.

lăburnum, i, n. *Wielgokwiat Drzewo.* ein stinkender Baum.

lăbyrintheus, labyrinthĭcus, a, um. *matny, zatoczysty.* irrgängig, verwirrt, verwickelt.

Labyrinthus, i, m. *gr. Matnia, Labyrynt.* ein Irrgang, ein jedes verwirrtes Ding.

LAC

Lac, lactis, n. *Mleko.* Milch.

lac agitatum, serosum. *Maślanka.* Buttermilch.

lac passum, pressum. *Sér.* Käse.

lac pingve, lactis flos. *Smietana.* Rohm.

lacca, æ, f. *gr. Laka.* Malerlack.

lăcer, ĕra, ĕrum. *oszarpany, poszarpany, niedołężny, obcięty,* & sub *rany.* zerrissen, zerfetzt, gestümmelt. *syn.* lăcĕrātus, ndīlăcĕrātus, scissus, lăniatus, discerptus, conscissus.

lăcĕrābĭlis, is, e. *co się da rozdzierać.* zerreißlich.

lăcĕrātio, ōnis, f. *Drapanie, Szarpanie, Rozszarpanie.* Zerreißung, Zerfleischung, Zerritzung, das Zerreißen.

lăcĕrātor, oris, m. *Rozdzieracz.* ein Zerreißer.

lăcĕrātus, a, um. *rozdarty, roztargany, poszarpany.* zerrissen, zergliedert, zerkraßt.

lăcerna, æ, f. *Sukmana, Szata zwierzchnia. Opończa, Szata Zołnierska, Metlik, Hałas 2.* Wettermantel, Kriegskleid, Regenmantel, Campagnerock.

lăcernātus, a, um. *Opończą okryty.* mit einem Regenmantel bekleidet oder versehen.

lăcernŭla, æ, f. *mała Opończa.* ein kleiner Regenmantel oder Campagnerock.

lăcĕro, as. *drapię 1. szarpam 1. 2. rozdzieram 1. targam 1. roztargać, roztarchać, łżę 1. kąsam, obmawiam, natyrać, trapi mię, & sub rozrzutnie żyię.* zerreißen, zerfleischen, zerbeißen, kränken, quälen, ängstigen. *syn.* dīlăcĕro, discerpo, scindo, discindo, abscindo, lănio, dīlănio, sĕco, dissĕco, frango, rumpo, disrumpo.

lăcĕro famam. *obmawiam.* einen Verläumden.

lacero probris. *łżę.* einen schmähen.

lacero rem meam. *przemarnować.* das Seinige verthun oder verschwenden.

lăcerta, æ, f. *Jaszczurka.* eine Eider, ein Molch. *syn.* lăcertus.

lacerta, orum, n. *Łokieć 1.*

lăcertōsus, a, um. *barkowaty, mocny w Rękach.* aderich, stark an Armen. *syn.* nervōsus, rōbustus.

lăcertus, i, m. *Bark, Łokieć 1. Muszkuł, Jaszczurka, Jaszczur Ryba.* die Maus oder aderichten Theile des ganzen Leibes, daran die Stärke liegt, der obere Arm von der Schulter bis an den Ellbogen, eine Eider, eine gewisse Art von Fischen. *syn.* tŏrus, nervi, brăchium.

lăcĕrus, a, um. *vide* lăcer.

lăcessītio, onis, f. *Drażnienie, Wyzywanie.* Angriff, Anreißung, Herausleckung.

lăcessītor, oris, m. *Drażniciel, Wyzywacz.* ein Heßer, Herausforderer.

lăcessītus, a, um. *drażniony, wyzwany, nagabany.* angereißt, böse gemacht, angegriffen, angefochten.

lăcesso, is. *drażnię, nagabam, nagała mię Choroba, wyzywam, napomykam.* reißen, anreißen, ausfordern, verunruhigen, antasten, aufheßen, anlocken. *syn.* irrīto, exăspĕro, exăcerbo, prōvŏco, aggrĕdior, ădŏrior, pĕto, invādo, tento.

lăchănisso, & lachanizo ex Gr. *słabieię, lenię się.* faul, matt oder träg seyn.

lăchănŏpōla, æ, m. *gr. ogrodną Strawę przedaiący.* ein Gärtner der Kraut verkauft.

lăchănŏpōlis, idis, f. *ogrodną Strawę przedaiąca.* Kräuterfrau.

lachanopolium, ii, n. *Rynek na ktorym ogrodową Strawę przedaią.* Kräutermarkt.

lăchănon, i, n. *gr. Ogrodna Strawa.* allerhand Eßkräuter.

lachne, es. *gr. Pies Kudła.*

lachryma, *lege* lacryma.

lăcĭnia, æ, f. *Kray Szaty, Łono u Szaty, Sztuka 1. Wiecheć 3. Chustka 1. Brodawka 4. Rościągłość.* der Schweif oder Zipfel am Kleid, Belege oder Falte eines Kleids, ein abgerissenes Stück Tuch.

lăcĭniātim, lăcĭniōſe. *Sztukami.* Faltenweiſe.

lăcĭniātus, lăcĭniōſus, a, um. *łoniſty, narzynany, kolieliſty, rozciągły, ſzeroki.* falticht, voll Falten, verbrämt, gebogen.

lăcĭnio, as. *Fałdy robię.* in Falten bringen.

lăcio, is, ĕre. *wabię 1. przywodzę 4. zdradzam.* locken, anreitzen, betrügen.

lăcior, ĕris. *upadam 1.*

Lăcon, ōnis, m. *Lacedemonczyk.* ein Lacedämonier.

Lăcōnia, æ, f. *Lakonia.* die Landſchaft Laconien.

lăcōnĭcè. *Lacedemonczykow Obyczaiem, krótko.* kurz, auf Lacedämoniſche Art und Weiſe.

laconicè dicere. *krotko mówić.* kurz reden, nicht viel Worte machen.

laconicè vivere. *oſzczędnie żyć.* mäßig und züchtig leben.

lăcōnĭcum, i, n. *Pocilnica, ſucha Wanna.* Schwitz- oder Badſtube, Schweißbad.

lăcōnĭcus, a, um. *Lacedemonſki, krótki.* Laconiſch, den Lacedämoniern gehörig, kurz.

laconicus ſtylus. *krótki Spoſób piſania.* eine kurzgefaßte Schreibart.

lăcōnica clavis. *Wytrych 1. & ſub Zamek ślepy.* Dietrich.

lăcōnĭſmus, i, m. *Krótkomowność, Mowa krótka.* kurze Art zu reden, da man mit wenig Worten viel ſaget.

laconiſſo, laconizo, as. *krótkiemi ſłowami wyrażam.* weitläuftige Sachen mit wenig Worten geben.

lăcrўma, & lacruma, æ, f. *Łza, Sok 2.* Zähren, Thränen. *ſyn.* flētus, luctus, plōrātus. *phr.* lacrymarum rivus, imber, ŏcŭlorum flūmĭna ſalſa, rivi ōrigantes, in ora mæſta cădentes.

lacryma arborum. *Kley albo Sok z Drzew, Gumma, Żywica.* Saft, Gummi oder Harz von Bäumen.

vallis lacrymarum. *Padoł płaczu.* Thränenthal, Jammerthal.

lacrymæ obóriuntur, erumpunt, volvuntur. *rzuca ſię Płacz.* die Thränen dringen hervor.

lacrymas excutio, moveo. *rozrzewnia.* die Thränen heraus zwingen. *ſyn.* lacrymas ēlĭcio, exprĭmo, cieo, in fletu lacrymas cōgo, ſolvo lumina.

lacrymas ſiſto. *Łzy utrzymać, przeſtać płakać, utulam.* das Weinen verhalten, ſtillen. *ſyn.* lacrymas teneo, cohibeo, inhibeo, comprĭmo, compeſco, contĭneo, ſēdo, tempĕro a lacrymis, lacrymis mŏdum pōno.

lacrymis conficior, indulgeo, me dedo. *vide* lacrymo.

lacrymis proſequor. *płaczę 2. opłakuję.* b. weinen.

lăcrўmābĭlis, is, e. *płaczliwy 2. opłakany.* das zu beweinen iſt, mit Thränen zu bewegen.

lăcrўmābĭlĭter, vide lacrymoſè.

lăcrўmābundus, a, um. *płaczliwy 1.* weinend.

lacrymālis, is, e. *do Płaczu należący.* zum Weinen gehörig.

lacrymandus, a, um. *Płaczu godny.* Zu weinenswürdig.

lacrymātio, onis, f. *Płacz.* das Weinen.

lacrymator, oris, m. *płaczący.* der weinet, beweinet.

lăcrўmo, as, lacrymor, aris. *płaczę.* weinen, Thränen vergießen. *ſyn.* fleo, plōro, lūgeo. *phr.* lacrymas fundo, effu-

effundo, prōfundo, in lacrymas solvor.

lăcrўmōſe. *płaczliwie.* mit Thränen.

lăcrўmōſus, a, um. *płaczliwy* 1. 2. *łzawy, ſoczyſty.* triefend, voll Thränen.

lăcrўmŭla, æ, f. *Łezka*, ſub *Łza.* ein Thränlein.

lacta, æ, f. *Fiſtuła* 4.

lactans, antis, o. *mleczny* 1. *doyna.* das ſaugt oder zu ſaugen giebt, das Milch giebt.

lactantia, ium; lactaria, orum, n. *Mleczno.* Milchſpeiſe.

lactārius, a, um. *mleczyſty, mleczny* 1. was Milch giebt.

lactaria bos. *doyna Krowa.* Milch gebende Kuh.

lactaria herba. *wilczy Mlecz.*

lactarii cibi. *Mleczno.* Milchſpeiſe.

lactarius, ii, m. *Mlecznik* 1. der Milchſpeiſe macht, ein Milchbauer.

lactātus, us, m. *Karmienie* 2. Säugung, Ernährung mit Milch.

lacte, is, n. *vide* lac.

lactens, entis, o. *mleczyſty, ſſący, oſyſek.* ſäugend.

lacteo, es. *ſſę.* ſäugen.

lacteŏlus, a, um. *bieluczki.* weiß wie Milch.

lactes, ium, f. *Kiſzka cienka, Słabizna, Mlecz rybi, Błona* 5. die weichen Därme, durch welche die Speiſe fällt, die Milch in Fiſchen.

lacteſco, is. *mlecznieię.* zu Milch werden, Milch haben.

lacteus, a, um. *mleczny* was von Milch iſt, wie Milch. *ſyn.* candĭdus, albus, nĭveus, dulcis, ſvāvis.

lactea via, lacteus circulus orbis. *mleczna Droga.* die Milchſtraße.

lacteus porcus. *Oſyſek.*

lacticinia, orum, n. *vide* lactantia.

lacticularius, lacticuloſus, a, um. *mało Mleka maiący.* wenig Milch habend.

lactis, is, f. *vide* lactes.

lactis coacti maſſa. *Twarog.* Käſe.

lactis acor, ſedimentum. *Maślanka.* Buttermilch.

lactis ſpuma. *Masło.* Butter.

lacto, as, a lacte. *karmię pierſiami.* ſäugen, zu ſaugen geben. *phr.* ŭbĕra do, præbeo, admŏveo, lacte nūtrio, ălo, mammam, mammillam porrĭgo.

lacto, as, a lacio. *wabię, łudzę, zwłaczam* 2. zu bereden ſuchen, gute Worte geben, locken, vergeblich aufhalten.

lactŏris, is, f. *mleczne Ziele.*

lactūca, æ, f. *Sałata* 1. Lattich, Salat.

lactuca marina. *wilczy mlecz.*

lactuca ſylveſtris. *Jaſtrzębiec.*

lactucella, lactūcŭla, æ, f. *Sałatka.* kleiner Lattich.

lăcŭlātus, a, um. *ſzachowany.* lückicht.

lăcŭlo, as, lăculor, aris. *łoniſto czynię.* eine Lücke haben.

lăcūna, æ, f. *Loch, Doł* 2. *Dołek* 1. *Upadnienie ziemi, Dziura* 2. *Sadzawka bez ryb*, & ſub *Warga.* Waſſergraben, eine Pfütze oder Lache, eingeſunkene Lachen oder Höhlen, das Grüblein unter den Naſenlöchern in der obern Lippe. *ſyn.* foſſa.

lăcūnar, aris, lacunārium, ii, n. *Strop* 2. Vertäfelung eines Gemachs, eine Felderdecke.

lăcūnārius, ii, m. *Grobarz, Cieśla.* ein Grubengräber, Zimmermann.

lăcūnātus, lăcūnōſus, a, um. *dołkowaty.* hohl wie eine Grube, gewölbt, gehöhlt, voll Gruben.

lăcūno,

lăcūno, as. *sklepię*, & sub *dołkowaty*. wölben, eine Felderdecke machen,

lăcus, us, & i, m. *Jezioro, Staw* 1. *Sadzawka bez Ryb*; *Kadź*, *Skrzynia* 4. *Wapienna Skrzynia, Koryto, Przegródy, Stóp* 2. *Gruba, Dół*. ein See, Teich, Sumpf, Zuber, Mostzuber, Kübel, Loch, Trog bey den Brunnen, Platz zwischen zweyen Balken am Tafelwer, ein Ort da man Kalk umrühret, Kornkasten. *syn.* stagnum, pălus.

lăcuscŭlus, i, m. *Dołek* 1. *Przegrody*, *Gruba*. Grüblein, kleiner See, kleines Gefäß, Züberlein.

lăcustris, is, e. *ieziorny*. zur See gehörig. lacustres pisces. *ieziorne Ryby*. Seefische.

lăcŭturris brassica. *Kapusta głowiasta*.

lāda, æ, f. *Koziłep ziele*. Kraut, dessen Saft zur Medicin und zum Rauchwerk gebrauchet wird.

lādănum, i, n. *Koziłepowy Sok*. Saft von dem Kraut Lada.

lādon, onis, m. *Pies prętkonogi*. ein Hund des Actäons.

L A E

Læa brassica. *Kapusta gładka*.

lædo, is. *obrażam* 1. 2. *poniewaźam, przymawiam*. verletzen, schaden, beleidigen. *syn.* offendo, violo, nŏceo, vulnĕro.

lædo famam. *łżę*. verläumden.

lædo fidem. *Wiary nie dotrzymać*. nicht Glauben halten.

lædor *obrażam się* 1. 2. beleidiget werden.

lælaps, ăpis, m. *gr.* *Pies prętkonogi*, *Wicher*. Name eines Jagdhunds, ein großer Windwirbel, starker Sturmwind.

læmargia, æ, f. *Obżarstwo*. Freßigkeit.

læmargus, i, m. *Żarłok*. ein Fresse Vielfraß.

læna, æ, f. *Szata miąższa, Szata żołnie ska, Szuba*. ein Oberkleid, Oberroc gedoppelter Regenmantel.

læna hyacinthina. *Szata biesiadna*.

læsio, onis, *læsūra*, æ, f. *Obraza* 2. Verletzung.

læsus, a, um. *obrażony*. verletzt, verwu det, beleidiget. *syn.* offensus.

lætābĭlis, is, e. *wesoły* 2. erfreulich.

lætābundus, a, um. *bardzo się cieszą* sich sehr freuend, erfreut.

lætāmen, inis, n. *Radość, Gnóy* 2. Fre de, Düngung, Mist den man auf d Aecker legt.

lætans, antis, o. *raduiący się*. fröhlich.

lætanter, læte. *wesoło*. fröhlich.

lætaster. *Wesołek, wesoły* 1.

lætātio, onis, f. *Radowanie się*. Freud Ergötzung.

læthargus, i, m. *gr.* *Milczkiem Kąsai cy Pies*.

lætificātio, onis, f. *Rozweselenie*. E freuung, Bewegung zur Freude.

lætificātor, oris, m. *Rozweseliciel*. Fre denmacher, Beweger zur Fröhlic keit, der einen andern lustig und frö lich machet.

lætifico, as. *rozweselam*. erfreuen, frö lich machen. *syn.* hilăro, exhilăr oblecto, rĕcreo, dĕlecto, gaud afficio.

lætifico terram. *gnoię ziemię*. das La mit Mist düngen.

lætificor, aris. *weselę się*. sich lust machen.

lætĭfĭcus, a, um. *wesoły* 2. erfreulich.

lætisco, is. *weselę się*. erfreut, fröhli werden.

lætit

lætitia, æ, f. lætitudo, inis, f. *Wesele 1.* Freude, Ergötzlichkeit, Freudigkeit. *syn.* gaudium, hilaritas.
lætitia effusa. *zbyteczna Radość.* ausgelassene, übermäßige Freude.
lætitiâ exulto, excitor, efferor, gestio. *vide* lætor.
lætito, as. obsol. lætor, aris. *weselę się, rozweselam, ucieszyć, gnoię z.* sich freuen, froh seyn, fröhlich machen, Mist düngen. *syn.* gaudeo, exulto.
lætus, a, um. *wesoły 1. z. rosły.* fröhlich, lustig, froh, erfreulich, schön, grün, fruchtbar. *syn.* hilaris, alacer, gaudens, ovans.
læta arva. *żyzne Role.* fruchtbare Felder.
læva, æ, f. læva manus. *Lewica.* die linke Hand.
lævatus, a, um. *gładzony.* glatt gemacht.
lævigabilis, is, e. *co się da wygładzić.* das sich glätten läßt.
lævigatio, onis, f. *Gładzenie.* Glättung, Glattmachung, Reibung zu Pulver.
lævigator, oris, m. *Gładziciel.* der etwas glättet.
lævigatorius, a, um. *do Gładzenia służący.* zum Glätten dienlich.
lævigatorius lapis. *Kamień do Tarcia.* Reibstein.
lævigatus, a, um. *gładzony.* geglättet, glatt gemacht.
lævigo, as. *gładzę, szoruię, ścieram 3. wymuskać.* glätten, glatt machen, poliren. *syn.* polio, perpolio, complano, æquo.
lævigor, aris. *gładnieię.* glatt werden.
lævinus, a, um. *mankaty.*
lævis, is, e. *gładki 1.* glatt, schlüpferig. *syn.* politus, nitidus, planus.

lævitas, atis, lævitudo, inis, f. *Gładkość 1. Lipkość, Śliskość.* Glätte, Schlüpfrichkeit, Ebene.
lævo, as. *vide* lævigo.
lævor, oris, m. *vide* lævitas.
lævorsum, lævorsus. adverb. *w lewo.* links, auf die linke Seite, linkwärts.
lævum, i, n. *lewa strona.* die linke Seite.
lævus, a, um. *lewy, nieprzyiazny, szkodliwy, głupi, nieszczęśliwy, & oppositum szczęśliwy.* link, zur linken Hand, närrisch, schädlich, unglücklich. *syn.* sinister, infaustus, infelix, malus.
lævum signum. *Znak dobry.* ein böses Zeichen.

L A G.

Laganum, i, n. *Kreple, Placuszki, Jaiecznik, Naleśniki.* eine Gattung Küchlein, Eyerkuchen, Pfannkuchen.
lagena, æ, f. *Flaszka, Łagiew, & sub Faska 1. & Pijanica 2.* eine Flasche. *syn.* amphora.
lagenium, ii, n. *Lekarstwo na Puchlinę.* Arzney die den Wassersüchtigen sehr dienlich ist.
lagine, es. *wołowy Język 3.*
lagois, idis, f. *smaczna Ryba morska.* ein köstlicher Meerfisch.
lagophthalmia, æ, f. *gr. Powieki podniesienie Choroba.* Hasengesicht, eine Krankheit.
lagophthalmus, i, m. *Oczu nie zawieraiący.* der Hasenaugen mit offenen oder auch wohl überwälzten Augenliedern hat.
lagopodium, ii, n. *gr. Owieczki.* Hasenklee.
lagopus, odis, f. *gr. Kuropatwa, Śnieżniczki.* Schneehuhn, weiß Rebhuhn,

Steinhuhn, Berghuhn, Katzenklee, Hasenpfötlein, ein gewisses Kraut.

lăgūna, æ, f. *lege* lagena.

lăguncŭla, æ, f. *Łagiewka, Flaszeczka.* kleines Fläschlein, Bouteille.

lăguncŭlāris, is, c. *do Flaszki należący, flaszowy.* zur Flasche gehörig.

laĭcālis, is, c. *nieświęcony.* zum Layen gehörig.

laicus, a, um. *gr. Laik, świecki 2. niepoświęcony, nieświęcony.* ein Laye, eine Person, die nicht zum geistlichen Stand geweyhet ist, der Pöbel, layisch, ungeweyht.

lălīsio, onis, f. *gr. Osłę dzikie.* ein junger Waldesel.

lallo, as. *lalę.* lallen, nicht recht reden können, saugen, schlafen.

lallus, i, m. *Lili.* das Gelalle.

L A M

Lāma, æ, f. *Kałuża, Doł 2.* eine Lache oder Pfütze.

lambĕro, as. *szarpam, szczypię 4. drapię 1. & sub oddaię wet za wet.* zerreißen, zernagen.

lambītus, us, m. *Lizenie.* das Ablecken.

lambĭto, as, lambo, is. *liżę, łeptę, dotykam 3. piię 4. ima się Ogień.* lecken, belecken. *syn.* allambo, lingo.

fluvius lambit ripam. *podbiera Rzeka.* der Fluß fließt am Gestade hin.

lāmella, lāmellŭla, & lāmŭla, æ, f. *Blaszka* sub *Blacha 2.* ein Plättlein, Blechlein.

lāmenta, æ, f. *vide* lamentatio.

lāmentābĭlis, is, c. *smętny, żałosny 1. rzewny.* kläglich. *syn.* lăcrȳmābĭlis, lūgendus, lūgūbris, tristis, fūnestus.

lāmentārius, a, um. *smętliwy.* das zu Weinen bewegt.

lāmentātio, onis, f. *Narzekanie, Krz[illegible] żałosny.* das Wehklagen, klägliches Heulen und Schreyen, Klagelied, da[s] Weinen. *syn.* lāmentum, lāmentat[io], luctus, flĕtus, gĕmĭtus, quĕrēlæ.

lāmentātor, oris, m. *Narzekacz.* [d]e[r] Wehklager.

lāmentatrix, icis, f. *Płaczka.* eine We[h]klagerinn.

lāmentātus, us, m. *vide* lamentatio.

lāmentor, aris. *narzekam.* jammern, we[h]klagen, kläglich heulen, beweinen. *sy[n].* quĕror, lūgeo, plōro, fleo, gĕm[o], dŏleo.

lāmentum, i, n. *vide* lamentatio.

lămia, æ, f. *gr. Nocnica, Jędza, Cz[a]rownica 1. Straszydło 2. Mięszaniec[.] Pies morski.* eine Zauberinn, Unh[ol]dinn, Nachtfrau, Hexe, ein Seehund.

lāmina, æ, f. *Blacha 1.* ein Blech, ei[n] Platte.

lāmina sectilis. *Posadzka Scian.*

lāmĭnārius, ii, m. *Blacharz.* ein Blec[h]schläger.

lāmĭno, as. *Blachę robię, z Blachy robię.* Blech schlagen.

lāmĭnŭla, æ, f. *Blaszka.* Blechlein.

lămium, ii, n. *Pokrzywa 4.* weiße ob[er] taube Nessel, ein Kraut.

lamna, æ, f. *vide* lamina.

lamnŭla, æ, f. *vide* laminula.

lampada, æ, f. *vide* lampas.

lampada trado alteri. *zdaię Urząd.* [ei]nem das Amt übergeben.

lampădārius, lampădŏphŏrus, i, m. *Św[ie]cznik 2. Pochodnik 1.* ein Lampeträger.

ımpadophora, æ, f. *Swiecznıczka.* eine Lampenträgerinn.

ımpas, adis, *vel* ados, f. *gr. Pochodnia 1. 2. Kaganiec 1. Lampa.* eine Lampe, Fackel, Licht, Kerze. *syn.* lychnus, lucerna, fax, tæda, lumen.

ımpetra, & lampreta, æ, f. *Węgorz morski, Pitawka morska, Minóg.* Lamprete, große Neunauge.

ımpsana, æ, f. *dziki Jarmuż.* wilder Kohl.

ımpurus, i, m. *gr. Pies ogoniek.*

ımpyris, idis, f. *Złotnik robaczek, świecący Robaczek.* Scheinwurm, Lichtmücke, Feuerkäfer.

ımyrus, i, m. *gr.* sub *Jaszczur.* ein Fisch wie eine Eydex.

LAN

āna, æ, f. *Wełna 1. Kądziel 2.* Wolle. *syn.* vellus.

ınas duco. *Wełnę przędę.* Wolle spinnen.

ına anserina. *Puch gęsi.*

ına coacta. *Pilśń.*

ına lignea. *Bawełna.* Baumwolle.

ına solox, succida, osca. *Wełna nieochędożona.*

ınaria, æ, f. *Mydelnik ziele.* Waschkraut.

ınaris, is, c. *wełnisty 1.* Wollenreich, das Wolle trägt.

ınare pecus. *Owca.* Schaafvieh.

ınarius, ii, m. *Wełniarz, Sukiennik 1.* ein Wollenbereiter, Wollenschläger, Wollenweber.

ınatus, a, um. *Wełnisty 1. Mchem obrosły, pilśniany, kosmaty.* das Wolle hat.

ınatum malum. *Pigwa 2.*

ınatum pecus. *Owca.* Schaafvieh.

ıncea, æ, f. *Włócznia 1. Oszczep 1. 2. Darda.* Spieß, Lanze, Speer, Pique. *syn.* hasta, hastile, jaculum.

lancea ardens. *znak ognisty na Niebie.* ein feuriges Luftzeichen.

lancearius, ii, m. *Halabartnik.* ein Lanzen- oder Spießträger, Piquenirer.

lanceatus, a, um. *Włócznią zabity, albo uzbroiony.* gespießt, mit einer Lanze, Speer oder Spieß getödtet, oder bewafnet.

lanceo, as. *Włócznią rzucić.* die Lanze auf einen werfen, die Lanze schwingen.

lanceola, Lancella, æ, f. *Włóczenka.* ein Spießlein, ein Laßeisen, Lancette.

lanceolata, æ, f. *Włocznia ziele, Języczki 1.* spitziger Wegericht, ein Kraut.

lancicula, æ, f. *Włóczenka, Szalka.* eine kleine Pique, eine kleine Waagschaale.

lancifer, era, erum. *Włócznią noszący.* Lanzen oder Piquen tragend.

lancinatio, onis, f. *Poszarpanie.* Zerfleischung.

lancinator, oris, m. *Poszarpacz Kat.* ein Zerfleischer, Scharfrichter.

lancinatus, a, um. *ranny, podrapany, poszarpany.* aufgerieben, zerrissen.

lancino, as. *szarpam, przecinam.* zerreissen, zermetzeln. *syn.* pungo.

lancula, æ, f. *Miska mała, Szalka mała, Szalka do Złota.* eine Goldwaage.

lanea, æ, f. *vide* laniena.

lanetum, i, n. lanea vestis. *Wełnianka.* ein Kleid aus fetter Wolle gemacht.

lanestris, is, c. laneus, a, um. *wełniany.* wollen, aus Wolle.

laneus orbis. *Binda 4.*

langvefacio, is. *gnuśnym albo słabym czynię.* matt, faul machen, schwächen, entkräften.

langveo, es. langvesco, is. *nieochotny iestem, gnusnieię, slabieię.* schwach, matt, faul, träg, müßig seyn oder werden, abnehmen. *syn.* torpeo, torpesco, marcesco. *phr.* langvida segnis corpŏra torpor habet, occŭpat, langvent exhausto rŏbŏre vīres.

langvidè. *nieochotnie, leniwo, slabo.* schwächlich, faul, kraftlos, schläferig.

langvĭdŭlus, a, um. *nieco slaby.* etwas matt.

languĭdus, a, um. *slaby, maly, nieochotny, gnusny.* schwach, matt, kraftlos, müde, nachläßig, faul, träg. *syn.* langvens, torpens, tardus, infirmus, dēbĭlis, æger, mŏrbĭdus, invălĭdus.

languĭfăcio. *vide* languefacio.

languĭficus, a, um. *oslabiaiący.* schwächend, matt machend.

languĭtudo, inis, *languitas,* atis, f. *vide* langvor.

langŭla, æ, f. *Miska mała.* gewisse Art von Schüsseln.

langvor, oris, m. *Słabość, Nieochota, Choroba* 1. *Mdłość.* Schwachheit, Mattigkeit, Trägheit, Faulheit, Unvermögen. *syn.* torpor, ĭnertia, segnĭties, ignāvia, sŏcordia, pĭgrĭties.

langŭria, æ, f. *Zwierz, z ktorego Uryny Bursztyn się robi.* ein Thier, von dessen Urin man eine besondere Art von Bernstein machet.

langŭrium, ii, n. *Bursztyn.* Agtstein.

lănĭārium, ii, n. *vide* lănĭēna.

lănĭārius, ĭi, m. *vide* lănio, onis.

lănĭātio, onis, f. *Katowanie, Szarpanie, Rozszarpanie.* das Metzeln, Schlachten, Morden, die Zerhauung, Zerreissung, Zerfleischung.

lănĭātor, oris, m. *vide* lănio, onis.

lănĭātōrium, ii, n. *vide* lănĭēna.

lănĭātus, a, um. *rozszarpany, katowany.* zerhauen, zerfleischt, zerrissen.

lănĭātus, us, m. *vide* lănĭātio.

lănĭcia, æ, f. *Wełniste Bydło.*

lănĭcium, ii, n. idem & *Owiec Stad[o]* *Wełna* 1. Wollenwerk.

lănĭcŭtis, is, c. *kosmaty, wełnisty.* Wollenhäutig.

lănĭēna, æ, f. *rzeźniczy Warsztat.* d[as] Schlachthaus, Fleischbank; das Me[tzeln], den, Schlachten. *syn.* lănĭārium, lăn[iā]tōrium, lănĭātio, lănea.

lănĭfer, ĕra, ĕrum. *wełnisty* 1. das Wo[lle] trägt.

lănĭfex, ĭcis, m. *Sukiennik* 1. *Wełniar[z].* Wollenweber, Wollenspinner, Wolle[n]kämmer, Tuchmacher.

lănĭfĭca, æ, f. *Prządka.* eine Wollenspi[n]nerinn.

lănĭfĭcium, ii, n. *Wełnę robienie, Sukie[n]nictwa, Przędzienie.* Tuchmach[er]handwerk, Wollenweberey, Wolle[n]werk, Wollenarbeit. *syn.* lănĭciu[m]. *phr.* lănĭfĭca ars, Pallădis, Minerv[æ] stŭdium, ŏpus.

lănĭfĭcus, a, um. *Wełnę robiący.* der m[it] Wolle umgehet.

lanifica ars. *vide* lanificium.

lănĭfĭcus, i, m. *vide* lănĭfex.

lănĭger, ĕra, erum. *vide* lănĭfer.

laniger grex. *Owiec Stado.* Schaafvi[eh].

lănignus, a, um. *vide* lănĭōnius.

lănigna; laniōnia taberna, mensa. *rz[e]źniczy Warsztat, Jatka.* Metzgerba[nk], Fleischstock, Haustock, Henkerstisch. [vi]*de* lănĭēna.

lănio, onis, m. *Rzeźnik* 1. ein Metzg[er], Fleischer.

lānio, as. *szarpam* 1. 2. *kąsam, rozdzieram* 1. *roztargać.* zerstücken, zerreissen, zerfleischen, zerkratzen. *syn.* lăcĕro, dīlăcĕro, discerpo, disseco.
lănĭōnius, a, um. *rzeźniczy.* dem Metzger oder zum Schlachten gehörig.
lānĭpendius, a, um. *Wełnę ważący.* Wolle wägend.
lanipendia, æ, f. *vide* lānĭfica.
lānĭscus, i, m. *Binda* 4.
lānista, æ, f. *vide* lānĭfex.
lānista, æ, m. *Szermierski Mistrz, & sub Wysiekacz.* Fechtmeister.
lanista avium. *Ptasznik* 1.
lānitia, æ, lanities, ei, f. *vide* lāna.
lanitium, ii, n. *vide* lanicium.
lānitius, a, um. *bogaty w Wełnę.* wollenreich.
lānitor, lanilutor, oris, m. *Wełnę myiący.* Wollenwäscher.
lănĭus, i, m. *vide* lānio, onis.
lanius major. *Srokos.*
lānŏcŭlus, i, m. *Człowiek słabe Oczy swoie wełną zakrywaiący.* der seine blöden Augen mit Wolle zudecket.
lānōsĭtas, atis, f. *Kosmatość.* Wolligkeit.
lānōsus, a, um. *wełnisty* 1. wollicht, das viele Wolle trägt.
lanterna, æ, f. *lege* laterna.
lānūgĭneus, lānūgĭnōsus, a, um. *kosmaty, Mchem obrosły, zarosły* 2. wollicht, rauh, das viel kleines Härlein hat.
lānūgo, ĭnis, f. *Kosmaciny, Mech* 3. die Milchhaare, die ersten Barthaare, die ersten Federn an Vögeln.
lanugo linteorum derasa. *Fleytuch.*
lanugo terebræ, serræ. *Trocina.* Sägspähne.
lanugine obtexo. *mszę.*

lānŭla, æ, f. *Wełna delikatna.* zarte Wolle.
lanx, lancis, f. *Misa płaska, Szala.* Platte, breite Schüssel, Waagschaale. *syn.* stătēra, trŭtĭna, lībra, bīlanx, *vel* scŭtŭla, scŭtella, cătīnus, păropsis, pătĭna, discus.
lanx cavata, panda. *Misa spora.*

LAP

Lăpăthos, & us, i, m. lapathum, & ium, i, n. *gr. Szczaw kobyli.* Sauerampfer, Lendekraut.
lapathum silvestre. *Szczaw* 1.
lăpĭcīda, æ, m. *Kamiennik, Kamieniarz.* ein Steinmetz, Steinhauer, Steinbrecher.
lăpĭcīdīna, æ, f. *łamanie Kamieni, kamienna Góra.* der Steinbruch.
lăpĭdārius, a, um. *kamienniczy.* zum Steinbruch gehörig, mit Steinen versehen.
lăpĭdārius, ii, m. *vide* lăpĭcīda.
lăpĭdat. *kamienny deszcz pada.* es regnet Steine.
lăpĭdātio, onis, f. *Kamienowanie.* die Steinigung, Steinwurf, Hagelwetter.
lăpĭdātor, oris, m. *Kamienownik.* ein Steiniger, Steinwerfer.
lăpĭdātus, a, um. *kamienowany.* gesteiniget.
lăpĭdesco, is. *kamieię, kamienieię, twardzieię.* zu Stein werden, Steinhart werden.
lăpĭdeus, a, um. *kamienny* 1. *skamiały, skamieniały.* steinern. *syn.* saxeus, obdūrātus, dūrus.
lăpĭdea, æ, f. i. e. domus. *Kamienica.* ein Steinhaus.

lăpĭdĭcæsor, oris, lăpĭdĭcīda, æ, lăpĭdĭcīnarius, ii, m. *vide* lăpĭcīda.

lăpĭdĭcīna, æ, f. *vide* lăpĭcīdīna.

lăpĭdo, as. *kamienuię.* ſteinigen. *phr.* lăpĭdĭbus, ſaxis pĕto, obruo, ſaxa jăcio, mitto, ſaxorum grandine lăceſſo, opprĭmo, lăpĭdum imbre, mōle fĕrio.

lăpĭdōſus, a, um. *kamienisty.* ſteinicht. *ſyn.* ſaxōſus, pĕtrōſus. *phr.* ſaxis, lăpĭdĭbus, pĕtris frĕquens, aſper, plēnus.

lăpilli, orum, m. *Kamienie drogie.* Edelgeſtein.

lăpillus, lapillŭlus, i, m. *Kamyczek.* ein Steinlein. *ſyn.* calcŭlus, ſcrūpus, *vel* gemma.

lapilli nivei. *Perły.* Perlen.

lapilli virides. *Smaragdy.* Smaragde.

lăpio, is, ire. *kamleię, zátwárdzam, trapi mię.* zu einem Steine machen, Schmerzen machen.

lăpis, ĭdis, m. *Kamień 1, 2. Mil znak,* & ſub *Nagrobek 2. Nikczemnik, Munia.* ein Stein, eine Meile, ein ungeſchickter Menſch. *ſyn.* ſaxum, ſilex.

lapis ærosus. *Kamień miedżny.*

lapis Amiantus. *Kamień niezgorzysty.*

lapis Armenius. *Kamień ciemnozielony.*

lapis angularis. *Kamień węgielny.*

lapis bibulus, fiſtuloſus. *Kamień dziarstwisty, Dziarſtwo, Kamień z Piany morſkiey.* Augſtein, Bimsſtein.

lapis finalis, terminalis, ſacer. *Kopiec 2.* Gränzſtein.

lapis Heracleus, Lydius. *Kamień probny.* Probierſtein.

lapis igne fertilis, lapis ſilex. *Krzemień.* Feuerſtein.

lapis molaris. *Kamień młyńſki.* Mühlſtein.

lapis quadratus. *Kamień ciosany.* Quadratſtein.

lapis ſchiſtus, lapis ſpecularis. *Kamień przeyrzysty.*

lapis Thracius. *Kamień ognisty.*

lapis vivus. *Iſkrzyk.*

lapidis ictus. *Rzucenie Kamieniem.* Steinwurf.

lapidem omnem movere. *wſzelkie Staranie łożyć.* allen Fleiß anwenden.

lappa, æ, f. *Łopian, Rzep 2.* Klette, Spitzklette.

lappāceus, a, um. *łopianowy.* klettich, voll Kletten.

lappāgo, inis, lappula, æ, f. *Oſtrzyziele.* Kleberkraut.

lappētum, i, n. *mieyſce gdzie wiele Łopianu rośnie.* Ort, da viel Kletten wachſen.

lapſabundus, a, um. lapſans, antis, o. lapſilis, is, c. *upadaiący, potaczaiący ſię, ſłaby.* zum Fallen geneigt, hinfällig, ſinkend.

lapſāna, æ, f. *Brzoſkiew polna.* wilder Kohl.

lapſio, onis, f. *Spadnienie, Upadnienie 1.* der Fall.

lapſo, as. *upadam często, poślizgnąć ſię,* wanken, taumeln, torkeln, ſtraucheln, gleiten, ſinken, hinfallen.

lapſus, a, um. *upadły.* gefallen, niedergeſchlagen.

lapſus animi, *zapamiętały.* dem der Muth gefallen iſt.

lapſus facultatibus. *podupadły.* verarmt.

lapſæ opes *przemarnowane Dobra.* verzehrtes Güthlein.

lapſus, us, m. *Upadek, Upadnienie 1. Spadnienie, Poślizgnienie, Suwanie.* der Fall. *ſyn.* căſus.

LAQU

laquear, & laqueāre, is. laqueārium, ii, n. *Strop 2.* eine vertäfelte Tille, Stubendecke. *syn.* lacūnar, tăbūlātum.

lăqueārius, ii, m. *Sztukatyer.* ein Gypser, Stuccador.

laqueātor, oris, m. *Sidlnik.* ein Fänger, Verstricker.

laqueātus, a, um. à laquear. *sklepisty.* vertäfelt. à laqueus. *związany.* verstrickt, gefesselt.

lăqueo, as. laqueis implico, laqueum injicio. *sklepię, sidlę.* die Decke ziehen, einstricken, fesseln.

lăqueus, ei, m. *Sidło na Ptaki, Powróz do Obieszenia, Związek, Łapaczka 2. Szubienica 3.* ein Strick, Fallstrick, Schlinge. *syn.* vincŭlum, rēte, *vel* dŏlus.

laqueo vitam finire. *obiesić się.* sich henken.

ŁAR

Lăr, ăris, m. *Bożek domowy, Dom 1. Ogień 1. Hetman, Anioł.* ein Hausgott, das Haus, Feuer. *syn.* pĕnātes, dŏmus, fŏcus.

lărārium, ii, n. *Kaplica pogańska domowa, Bałwochwalnia.* eine Hausgötzencapelle.

larbăsum, i, n. *oczna Przyprawa.* Spießglas.

lardaria, æ, f. B. *Trzmiel.*

lardārium, i, n. *Igła do Szpikowania, Szpiżarnia.* Spicknadel, eine Speckkammer.

lardum, i, n. *Słonina.* Speck.

Lares. *vide* Lar.

Lares patrii. *Dom oycowski.* der Eltern Haus.

largè. *hoynie, szczodrze, obficie, dość.* reichlich, mildiglich.

largĭfĭcus, a, um. *hoyny, szczodrobliwy.* mild, reichlich.

largĭfluus, a, um. *obfity.* häufig, das überflüßig daher fleußt.

largĭlŏquus, a, um. *wielomowny, obiecownik.* schwatzhaftig.

largĭmentum, i, n. *vide* largitio.

largior, īris. *daię 1.* geben, ausgeben, beschehren, schenken, reichlich schenken, freygebig seyn, zugeben, zulassen. *syn.* do, dōno, impertio, impertior.

largior dictis, linguâ. *obiecuię.* versprechen.

largĭtas, atis, f. *Szczodrobliwość, Hoyność, Obfitość, &* sub *Rozrzutność.* große Freygebigkeit.

largiter. *hoynie, dość.* reichlich, freygebig, sehr, gröblich. *syn.* largè, lĭbĕrālĭter, valde, nĭmium.

largītio, onis, f. *Darowanie, Podarek, Podarunek, Zakupowanie.* Mildigkeit, Freygebigkeit, ein Geschenk, das Spendiren, Schenken, die Vergebung. *syn.* dōnātio.

largitione cæcare. *przedarować.*

largītionālis, is, c. *vide* largus.

largītor, aris. *vide* largior.

largītor, oris, m. *Dawca, Zakupnik.* ein Spendirer, der reichlich austheilt.

largitūdo, inis, f. *vide* largitas.

largitus. vide *largè.*

largiusculus, a, um. *nieco szczodry.* etwas freygebig.

largus, a, um. *szczodrobliwy, obfity.* mild, freygebig, häufig, zu viel, reich. *syn.* amplus, lĭbĕrālis.

lărĭceus, lărĭcĭnus, lărignus, a, um. *modrzewowy.* zum Lerchenbaum gehörig.

larícea resina. *modrzewowa Zywica.* Lerchengummi, Terpentin.
larignus fungus. *modrzewowa Gębka.*
lārĭdum, i, n. *Słonina.* Speck.
lārĭfūga, æ, m. *z Domu uciekaiący, Włóczęga.* ein Nachtschwärmer.
lārĭgĕna, æ, m. *Domownik.* ein Einheimischer.
lārigna, æ, f. larisma, ătis, n. *Terpentina.* Terpentin.
lārĭnus, a, um. *tłusty.* fett. *vide* pinguis.
lārix, ĭcis, f. *Modrzew.* Lerchenbaum.
larix pumila. *Iwa 2.*
larricium, ii, n. *Rola nie uprawna.* ein ungebauter Acker.
larva, æ, f. *Maszkara, Obłuda 2. Strachy nocne.* ein Nachtgeist, Gespenst, Poltergeist, Rumpelgeist, ein vermummtes Gesicht, eine Larve, Narrenantlitz, Masque.
larvālis, is, c. *strasźliwy.* &. sub *Maszkara.* larvicht.
larvalis forma. *Obłuda 2.*
larvātus, a, um. *Maszkarę maiący, oczarowany, szalony.* vermummet, vermasquirt, unsinnig. *syn.* persŏnātus. *phr.* fictos indūtus vultus, faciem mentītus, ălĭēnos simŭlans vultus.
larvialis, vide *larvalis.*
larvo, as. *larvor*, aris. *Larwę albo Maskę na Twarz biorę, przestraiam się, urzekam, czaruię.* eine Larve oder Masque vor das Gesicht nehmen, sich verkleiden, vermummen, verkappen, bezaubern.
larvōsus, a, um. *strasźliwy.* gleich einem Gespenst.
lārus, i, m. *gr. Rybitw Ptak.* ein Meerhühnlein, eine Mewe, Hohlbrot, gewisser Vogel.
larus cinereus. *Kulik an Łyska?*
lārynx, yngis, m. *Gardło.* die Luftröhr, Gurgel, Kehle.
lāsānum, i, n. *gr. stolcowe Naczynie, Urnał.* Nachtgeschirr, Kammertopf.
lascīvè. *wszetecznie.* leichtfertig, geunzüchtig.
lascīvia, æ, f. *Jurność, Psota, Rospusta.* Ueppigkeit, Geilheit, Frechheit, Leichtfertigkeit, Muthwille.
lascivia Veneris. *Bestwienie się.*
lascivibundus, a, um. *iurny, rospustny.* üppig, muthwillig, frech, hüpfend, springend.
lascīvio, is, īre. *bestwię się 2.* geil und muthwillig seyn.
lascīvĭtas, atis, f. *vide* lascivia.
lascīvus, a, um. *iurny, wszeteczny, rospustny.* geil, muthwillig, unkeusch, unzüchtig. *syn.* pĕtŭlans, prŏcax, salax, mollis, luxŭrĭōsus, lĭbīdĭnōsus.
lāser, ĕris, n. sub *czartowe Łayno*, & *Cyreneyskie Ziele*, an *Dzięgiel?* Teufelsdreck, Laserkraut, Meisterwurz, Benzoin.
lăsĕrātus, a, um. *dobrze Korzeniami przyprawny.* wohl gewürzt.
lăserpītiānus, *laserpitiatus*, a, um. *pachnącym Sokiem przyprawny.* mit wohlriechendem Saft oder mit Meisterwurz vermischt.
lăserpitĭfer, era, erum. *gdzie wiele Cyreneyskiego Ziela rośnie.* da viel Meisterwurz wächst.
lāserpītium, ii, n. *vide* laser.
lassātio, onis, f. *Zmordowanie się.* Ermüdung, Abmattung.
lassātor, oris, m. *Ostabiciel.* Müdmacher.
lassātus, a, um. *spracowany.* ermüdet.

lassesco, is. *morduię się*, *ustaię*, *osłabieć.* müde werden, ermüden.
lassitūdo, inis, f. *Spracowanie.* Mattigkeit. *vide* lassatio.
lasso, as. *morduię*, *osłabieć.* müde machen, abmatten. *vide* fātīgo.
lassor, aris. *vide* lassesco.
lassŭlus, a, um. *nieco spracowany.* etwas oder ein wenig müde.
lassus, a, um. *spracowany.* müde, matt. *syn.* lassātus, fātīgātus, fessus, dēfessus, lăbōre fractus, confectus, languens.
lastaurus, i, m. *gr. wszeteczny.* ein Geiler, Unverschämter.

LAT

lātè. *szeroko.* breit, weit umfangend.
latè fusus, latè patet, *szeroki.* es frißt weit um sich.
lătĕbra, æ, f. *Skrytość, Łożysko 1. Kąt 2.* ein verborgener Ort, heimlicher Winkel, Schlupfloch, Höhle, Vorwand, Entschuldigung. *syn.* lătĭbŭlum, căverna, spĕcus, antrum, spēlunca, spēlæum.
latebra scribendi. *Pismo taiemne.* eine verborgene Schrift.
lătēbrĭcŏla, æ, m. *Pokątnik.* der in Höhlen wohnet.
lătēbro, as. *kryię się.* sich verstecken.
lătēbrōsè. *pokątnie.* heimlich, im Verborgenen.
lătēbrōsus, a, um. *skryty 2. lochowaty.* voll Höhlen, winklicht, verdeckt, finster. *syn.* obscūrus, tĕnēbrōsus, cæcus, lătens, occultus, sōlis inaccessus rădiis.
lătens, entis, o. *ukryty.* verborgen.
lătenter. *potaiemnie.* heimlich.
lăteo, es. *kryię się 2. dyszę 2.* verborgen, versteckt liegen, unbekannt seyn. *syn.* lătesco, dēlītesco, lătĭto, abscondor, abdor, occultor.
lăter, eris, m. *Cegła.* Ziegel.
laterem lavare. *darmo pracować.* umsonst arbeiten.
lătĕrālia, ium, n. *Sumki.* Reit- oder Satteltasche.
lătĕrālis, is, e. *boczny.* auf der Seite, zur Seite gehörig, ein Gefehrte.
lătĕrālĭter. pobocznie. an der Seite.
lătĕrāmen, inis, n. *gliniany Statek.* irden Gefäß.
lătĕrāria, æ, f. *Cegielnia.* Ziegelhütte.
lătĕrārius, a, um. à latus. *poboczny.* auf der Seite.
lătĕrārius, i, m. à later. *Strycharz.* ein Ziegelbrenner, Ziegler.
lătercŭlus, i, m. *Cegiełka, czworograniſta Rzecz, Piernik 1. Szach.* ein kleiner Ziegel.
lătĕrĭtius, a, um. *ceglany.* von Ziegel gemacht.
lāterna, æ, f. *Laternia 1.* eine Laterne, Leuchte. *syn.* lūcerna, fax.
laterna cornea, Punica. *Laternia rogowa.* eine hörnerne Laterne.
lāternārius, ii, m. *Laternie robiący albo noszący.* ein Laternmacher, Laternträger.
lāternŭla, æ, f. *Latarka.* ein Laternlein.
lătĕro, onis, n. *Halabartnik.*
lătĕruncŭlārius. *vide* latruncularius.
lātesco, is. *szerzę się.* breit werden.
lătex, ĭcis, m. & f. *ciekąca Rzecz, Woda 1.* allerley Feuchtes, als Wasser, Wein, Oel, Wasserader. *syn.* hūmor, lĭquor, ăqua.

lăthўris, idis, f. *gr. Skorzek mnieyszy.* Springkraut, Springkörner, Triebkörner.

lăthўrus, i, m. *gr. Cieciorka z.* Löwenfuß, ein Kraut.

lătiālis, is, c. *Włoski, Łaciński.* aus Latien, lateinisch.

latialis sermo. *Łacina.* die lateinische Sprache.

lătiāliter. *vide* lătīne.

lătĭbŭlo, as. *latibulor*, aris. *kryię się z.* verborgen liegen.

lătibŭlum, i, n. *Skrytość.* ein einsamer Ort, Höhle, Loch oder Lager der wilden Thiere. *syn.* lătēbra.

lătĭclāvia, æ, f. laticlavium, ii, n. laticlavus, i, m. *Szata Senatorska, Szata z Kutasami.* ein Kleid der Rathsherren zu Rom.

lătĭclāviālis, is, c. *Senatorski.* zum Rathsstand gehörig.

laticlavius, ii, m. *Senator.* ein Rathsherr.

laticlavius, a, um. *vide* laticlavialis.

lătĭfĭco, as. *rozszerzam.* breit machen.

lătifŏlius, a, um. *szerokie Liścia maiący.* das breite Blätter hat.

lătifundium, ii, n. *Włość.* ein großes Landguth, ein breites ebenes Land.

lătĭlŏquens, entis, o. *szeroko mówiący.* weitläuftig in Reden.

lătīnē. *po Łacinie, po Włosku, & sub. po prostu.* lateinisch, nach Art der Lateiner, im Latein.

lătīniensis, is, c. *vide* Latīnus.

lătīnĭtas, latina lingva. *Łacina r.* die lateinische Sprache.

latinitatis auctor. *Łacinnik.* ein Lateiner.

latino, latinizo, as. *mówię po Łacinie.* lateinisch reden.

lătīnum, i, n. *vide* latinitas.

lătīnus, a, um. *Łaciński.* lateinisch.

latinus sermo. *vide* latinitas.

lātio, onis, f. *Stanowienie, Noszenie.* Tragung, Anbringung, Antrag.

lātio suffragii. *Wotowanie.* Votirun[g], Stimmgebung.

lătĭtātio, onis, f. *Krycie się.* das Verb[er]gen, die Verkriechung.

lătĭtātor, oris, m. *czatuiący.* ein heim[li]cher Nachsteller, Lauscher.

lātĭto, as, à fero. *naszam.* oft tragen.

lătĭto, as, à lateo. *kryię się.* verborg[en] liegen.

lātĭtūdo, inis, f. *Szerokość.* die Breit[e].

Lătium, ii, n. *Włoska ziemia.* der La[tei]ner Land um Rom.

lătius, a, um. *Łaciński. vide* Latinus.

latia lingva. *vide* latinitas.

lātomiæ, arum, f. *kamienne Góry.* Ste[in]brüche, Erz- oder Eisengruben.

lātŏmus, i, m. *gr. Kamiennik.* ein Ste[in]brecher, Steinmetz.

lātor, oris, m. *Nosiciel, Posłaniec.* Träger.

legis lator. *Prawodawca.* ein Gesetzgeb[er].

lātrans, antis, o. *głośny.*

lātrātor, oris, m. *Szczekacz, Prokurator z. Obmówca.* ein Beller, Zung[en]drescher, Verläumder.

lātrātus, us, m. latratio, onis, f. *Szczekanie.* das Bellen.

lātria, æ, f. *gr. chwała Boża.* Dien[st], Gottesdienst, Gehorsam. *syn.* cultu[s].

lātrīna, æ, f. latrinum, i, n. *Łaźnia [...]mowa, Prywet.* ein Bad, heimlich[es] Gemach, Abzug, Privet.

lātro, onis, m. *Halabardnik, Rozb[oi]nik, Łowiec, Zołnierz pieniężny, Szach.* ein Soldat, Trabant, Str[a]ßenräuber, Buschklepper, Schnap[p]hahn.

hahn, Bandit, Mórder. *ſyn.* raptor, prædo.

åtro, as. *ſzczekam 1. 3. wołam 1. 4. mówię głośno, upominam ſię.* bellen, belfern wie ein Hund, fordern, begehren. ſchreyen, rufen, anmelden. *phr.* låtrātum ēdo, mitto; låtrātibus dŏmum, auras, æthĕra, campos, impleo.

åtrōcĭnālis, is, c. *rozbóyniczy.* ſtraßenråuberiſch.

atrocinaliter. po rozbóyniczemu. mórderiſcher Weiſe.

åtrōcĭnātio, onis, f. *Rozbóy, Łupienie.* Mórderey, Straßenråuberey.

atrocinator, oris, m. *vide* latro.

åtrōcĭnium, ii, n. *Zołnierſka 2. Rozbóy 1.* Krieg, Diebſtahl; Mord, Rauberey. *ſyn.* furtum, răpīna, præda.

åtrōcĭnor, aris. *rozbiiam 5. żołduię.* auf der Straße rauben, im Krieg dienen. *ſyn.* fūror, prædor.

åtruncŭlārius, a, um. *ſzachowy.* zum Schach= oder Bretſpiel gehórig.

atruncularia tabula. *Szachownica.* Schachbret.

åtruncŭlātor, oris, m. *Hetman 3. Wóyt 1. rozbóyniczy Spiegacz.* Reichsvogt, der über das Blut richtet, Rumormeiſter, Profoß, der die Straßen von Råubern ſicher hålt.

åtruncŭlus, i, m. *Rozbóynik, Łotr, Szach.* ein Straßenråuber, Spitzbube, Schachſtein, Bretſtein.

atrunculorum ludus. *Szachy.* Schach= oder Bretſpiel.

atumiæ. *lege* latomiæ.

åtus, a, um. *ſzeroki.* geråumig, breit, weit. *ſyn.* amplus, ſpătiōſus, pătŭlus, lātè extenſus.

lătus, eris, n. *Bok, Strona 1. Krawędź.* die Seite, die Seite eines Blatts.

latus regionis. *Pierżeia.*

latus clavus. *Senatorſka Godność, Szata Senatorſka, Szata z Kutaſami.*

a latere homines. *dobrzy Przyiaciele.* gute Freunde.

lătuſcŭlum, i, n. *Boczek.* Seitlein, kleine Seite.

LAV

Lăvācrum, lavabrum, i, n. *Wanna, Łaźnia 3. Umywadlnik.* ein Bad, Ort da man badet, Wåſchſtande.

lăvandŭla, æ, f. *Lawenda ziele.* Lavendel, Spicanarde, ein wohlriechendes Kraut.

lăvātio, onis, f. *Mycie, Kąpanie, Kąpiel.* das Waſchen oder Baden, ein Bad.

lăvātor, oris, m. *Pracz.* ein Wåſcher.

lăvātrīna, æ, f. *Łaźnia domowa, Pomywadlnik, Stek 3.* ein Bad. *ſyn.* Balneum.

lăvātōrius, a, um. *do Mycia ſłużący.* zum Waſchen gehórig.

lăvātus, a, um. *myty.* gewaſchen.

laudābĭlis, is, c. *chwalebny, chwalny 1.* lóblich, lobwürdig, rühmlich, lobenswerth. *ſyn.* laudandus, hŏnōrandus, cŏlendus, cĕlĕbrandus, mĕmŏrābĭlis, ēgrĕgius.

laudābĭliter. *chwalebnie.* lóblich.

laudandus, a, um. *vide* laudabilis.

laudānum, i, n. *Lekarſtwo z Maku Sen ſprawuiące.* ein Arzneymittel aus Mohnſaamen den Schlaf verurſachend.

laudātē. *vide* laudabiliter.

laudātio, onis, f. *Chwalenie kogo.* Lob, Preis, Lobrede.

laudātīvus, a, um. *chwalący.* lobend, das zum Lob gemacht iſt.

laudātor, oris, m. *Wystawiacz, Pochwalacz.* der etwas lobt. *phr.* laudum præco.

laudātōrius, a, um. *vide* laudativus.

laudātrix, īcis, f. *Pochwalaczka.* eine Loberinn.

laudātus, a, um. *chwalony, Wystawiony.* gelobt, gerühmt, gepriesen.

laudīcæna, æ, laudīcænus, i, m. *Pochwalacz, Storzypiętka.* ein Suppenfresser, der einem um des Mauls willen lobt, ein Schmarotzer, Tellerlecker.

laudo, as. *chwalę r. z. przywodzę 5. daię pokóy, ganię,* & sub *toś chłop.* loben, rühmen, preisen, sich berufen, anführen, anziehen, billigen, überreden. *syn.* cēlēbro, prædīco. *phr.* laudibus effēro, extollo, dēcōro, orno, affīcio, cēlēbro, ad sīdēra, sub astra, in cælum tollo.

laudum, i, n. *Wyrok Sędziego.* des Schiedrichters Urtheil.

lāvendŭla, æ, f. *vide* lavandula.

lāver, ēris, n. & f. *Potocznik Ziele.* Wassermerk, Wassereppich, Brunnkresse, ein Kraut.

Lāverna, æ, f. *Bogini Kradzieży.* die Diebsgöttinn.

lāverna, æ, m. lāvernio, onis, m. *Złodziey 1.* ein Dieb, Menschenräuber, der anderer Leute Kinder oder Knechte entführet und verkauft.

lāvernālis, is, c. *do Kradzieży należący.* zur Diebsgöttinn gehörig.

lāvo, as. *umywam, płóczę, myię się, kąpię się, pierzę 1. oczyściam się.* waschen, baden, sich entschuldigen. *syn.* abluo.

lāvor, aris. *kąpię się.* sich baden.

laurea, æ, f. *bobkowy Wieniec, Wieni[...] 3. Promocya.* Lorbeerblatt, Lorbee[...] zweig, Lorbeerkranz.

laureātus, a, um. *pod Maiem,* sub *M[...] z. bobkowym liściem ozdobiony, Pr[...] mot.* mit Lorbeerblättern ausgeziert

laureo, as. *wieńczę.* bekränzen, zieren.

laureōla, æ, f. *bobkowy Wieniec, Pr[...] mocya, wilcze Łyko 1. z.* Lorbee[...] kränzlein.

laureōtis, is, f. sub. *mosiężne Odmiot[...]* Rost vom Hüttenrauch, Silberasche

laurētum, i, n. *bobkowy Ogródek.* Lo[...] beergarten.

laureus, a, um. *bobkowy.* vom Lorbee[...] baum.

laurīces, um, f. *Króliki młode.* junge C[...] ninichen.

laurĭcŏmus, a, um. *bobkowy.* mit Lorbee[...] bäumen bewachsen.

laurĭfer, laurĭger, era, erum. *bobkowy[...] liściem ozdobiony.* das Lorbeerbl[...] ter trägt.

laurīnus, a, um. *bobkowy.* von Lorbeer[...]

laurus, us, & i, f. *Bobek drzewo, May[...]* Lorbeerbaum, *phr.* arbor Phæbi, P[...] nassi, arbor Phæbēa, Parnassia, ph[...] bo sācra, dĭcāta, germen Apollineu[...]

laurus Alexandrīna, Idea. *Jagoda [...] bia.* Zäpfleinkraut.

laurus taxa. *Jagoda listna.*

lauri baccæ. *Bobek owoc.* Lorbeeren.

laus, laudis, f. *Chwała.* Lob, Ruhm. *sy[...]* glōria, hŏnor, dĕcus, fāma, nōme[...] præcōnium, encōmium, laudātio.

lausus, us, & si, m. *Płacz, Pieśń pogr[...] bowa.* ein Leichenlied.

lautē. *choynie, chędogo.* herrlich, köstli[...]

lautē diversari. *dobrze się mieć.*

lautia, orum, n. *Poczeſne*, *Poſelſka Izba*. Geſchenke welche die Römer fremden Geſandten gaben.

lautia loca. ſub. *Poſelſka Goſpoda*.

lautitia, æ, f. *Doſtatek*, *Ochędoſtwo*, *Rozgardyaſ*. Pracht, Niedlichkeit in Kleidern und Mahlzeiten.

lautitiarum ſtudioſiſſimus. *Galant*.

lautiuſculus, a, um. *ochędożny*. etwas herrlich.

lautūmārius, lautumiarius, ii, m. *Kamiennik i. niecnotliwy*. ein Steinbrecher, ein Erzböſewicht, der immer im Gefängniß iſt.

lautumiæ, arum, f. *vide* latomiæ.

lautus, a, um. *omyty*, *ochędożny*, *czyſty*, *hoyny*, *doſtatni i. obfity*, *bogaty*, *roſkoſzniczy*. gewaſchen, herrlich, ſtattlich, nett, köſtlich, reichlich. *ſyn.* lōtus, lăvātus, ſplendĭdus, concinnus, pulcher, excultus, magnĭfĭcus, dīves, ŏpŭlentus.

LAX

lax, ăcis, f. *Zdrada*. Betrug. *vide* fraus.

laxāmentum, i, n. *Odpocznienie*, *Ulżenie*, *Przeſtwór*, *Roſpór*, & ſub *Diſpenſacya*. Erlabung, Ergötzlichkeit, der weite Raum.

laxamentum ventris. *Stolec łacny*. Stuhlgang.

laxāmina, n. plur. *Lece*. Zügel.

laxans, antis, o. laxātīvus, a, um. *łakuiący*, *purguiący*. larirend, purgirend.

laxātio, onis, f. *Spuſzczanie z*. Erweiterung, Oefnung.

laxātus, a, um. *wolny z. 6*. erweitert, nachgelaſſen, aufgelöſet, losgemacht. *vide* laxus.

laxe. *przeſtworno*, *ſzeroko*, *wolno*. weit, geraumig.

laxĭtas, ātis, laxĭtūdo, ĭnis, f. *Szerokość*, *Przeſtwór*. Weite, Geraumigkeit.

laxo, as. *popuſzczam z. 3. ulżywam*, *uwolniam*, *rozprzeſtrzeniam*, *ſpuſzczam Łuk*. weit machen, nachlaſſen, purgiren. *ſyn.* rĕlaxo, rĕmitto, *vel* dĭlāto, extendo, prōtrăho.

laxo animum a laboribus. *odpoczywam i.* ſich von der Arbeit erholen, ausruhen.

laxo alvum. *wypróżniam ſię*. die Nothdurft verrichten.

laxo aliquem curis. *uwolnić kogo od Starania*. einen der Sorgen entladen.

laxo habenas equo. *Cugle popuſzczam Koniowi*. den Zügel ſchießen laſſen.

laxo habenas cupiditatibus meis. *Chuciom ſwoim dogadzam*. ſeinen Begierden nachhängen.

laxo tempus. *Czas przedłużam*. die Zeit verlängern.

laxo ſpiritum. *oddycham*. verſchnauben.

laxor vinculis. *od Kaydan być uwolnionym*. von Banden ledig werden.

laxus, a, um. *ſzeroki*, *przeſtworny*, *wolny 6. ſłaby*. weit, locker.

Lazūrus, i, m. *ſcil.* lapis. *Kamień Lazurowy*. Laſurſtein.

L E

Lĕa, æ, f. *gr. Kapuſta 3*. eine Gattung Kabis.

lĕa, & leæna, æ, f. *Lwica*. eine Löwinn.

lĕbēris, ĭdis, f. *gr. wężowa Skóra*. Schlangenbalg.

lĕbēs, ētis, m. *gr. Kocieł i. Panew*. ein eherner Keſſel, Tiegel, Pfanne. *ſyn.* căcăbus, olla, ăhēnum.

lebiton, lĕbītōnārium, i, n. *Koſzula ſtarych Mnichow*, *Włoſienica*. ein hären Kleid.

lectarium, ii, n. *Pościel, Sprzęt łóżkowy.* Bettzeug, Bettgeräthe.

lectārius, ii, m. *Łożniczy 2. Pościelacz.* ein Bettmacher.

lectè. *wybornie.* auserlesen.

lectīca, æ, f. *Łoże 1. Kareta, Lektyka.* Trage, Tragbett, Stuhl, Roßbahre oder Sänfte.

lecticariŏla, æ, f. *Lokaia kochanka.* die den Sänftenträger liebet, eine gemeine Betze.

lectīcārius, ii, m. *Lokay.* ein Sänftenträger.

lectīcŭla, æ, f. *Lektyka.* eine kleine Sänfte.

lectio, onis, f. *Zbieranie, Obieranie, Czytanie, Lekcya.* das Lesen, die Wahl, Lese, Sammlung, eine Lection, was zu lernen aufgegeben wird.

lectiones novæ, variæ. *Książki zbieralne.*

lectisterniator, oris, m. *Łożniczy 2.* ein Bettmacher, Bettwärmer.

lectisternium, ii, n. *Pościel, Słanie Łóżka.* Bettgeräthe.

lectiuncŭla, æ, f. *mała Lekcya.* eine kleine Lection.

lectĭto, & lecto. *czytam 1. obrywam, zbieram 4.* lesen, oft und viel lesen.

lector, oris, m. *Czytelnik.* ein Leser, Sammler.

lectrix, īcis, f. *Nałożnica.* eine Bettfrau.

lectuālia, n. plur. *vide* lectarium.

lectŭlus, i, m. *Łożeczko, Łoże 1. Łóżko stołowe.* ein Bettlein.

lectum, i, n. *vide* lectus, i.

lectūra, æ, f. *vide* lectio.

lectūrio, is, ire. *rad czytam.* anfangen zu lesen, gerne lesen wollen.

lectus, us, m. *Zbieranie 4. Obranie.* Erkiesung, Wahl, Sammlung.

lectus, i, m. *Łoże 1. Łóżko stołowe, Pościel.* Bett, Ruhestätte, darauf man vor Zeiten zu Tische saß. *syn.* thălămus, tŏrus, strātum, cŭbīle, grăbātus.

lectus genialis. *Łożnica 2.* Braut- oder Ehebett.

lectus discubitorius, tricliniaris. *Łóżko stołowe.* Ruhestätte.

lectus funebris. *Katafalk.* Paradebett.

lectum peto. *idę spać.* zu Bette gehen.

lectum sterno. *ścielę.* das Bett machen.

lecti succŭba. *Nałożnica.* eine Beyschläferinn, Kebsweib.

lectus, a, um. *wyborny, obrany, Wybraniec, czytany.* erwählt, auserseher, auserlesen, gelesen.

lēcȳthus, i, m. *gr. Banieczka do Oleiu albo do Maści, Słoiek malarski.* ein Oelkrug oder Flasche, Farb- oder Balsambüchse.

lēda, æ, e græco. *Płęsy*, & sub *Koziłep.*

lēdon, ledum, i, n. *gr. Koziłep ziele.*

lēdănum, i, n. *gr. koziłepowy Sok.*

LEG.

Lēgālis, is, c. *prawny 1. Praktyk 1.* zum Gesetz gehörig, gesetzlich, gerichtlich.

lēgāliter. *prawnie.* gerichtlich.

lĕgārium, ii, n. *Jarzyna.*

lēgātārius, a, um. *odkazanego co maiący, Testamentu dochodzący.* dem etwas im Testament vermacht ist.

lēgātio, onis, f. *Poselstwo 1. 2. Wysłanie, Poseł publiczny.* Gesandtschaft, Bothschaft, Abordnung, Abschickung.

legatio libera. *Pielgrzymowanie.*

legatione fungi. *posłować.* eine Gesandtschaft verrichten.

legatitium, legativum, i, n. *Poselska Wyprawa, Nadrożne.* Zehrgeld, Auslösung der Gesandten.
lēgātor, oris, m. *Testamentarz.* der ein Testament macht.
lēgātōrium, ii, n. *poselska Izba, Gospoda.*
lēgātum, i. n. *odkazanego co.* ein Vermächtniß, das im Testament vermacht ist, eine Stiftung.
lēgātus, i, m. *Poseł 1. 2. Namiestnik.* & sub *Kasztelan.* ein Abgesandter, Bothschafter, Bevollmächtigter, Abgeordneter. *syn.* ōrātor, *vel* vicārius, vicem gĕrens, pācis ac belli nuntius.
legatus imperatoris. *Hetmanow Namiestnik.* ein Reichsverweser.
legatus, a, um. *odkazany.* vermacht, verordnet.
lĕgenda, orum, n. *Zywoty Swiętych.* ein Buch vom Leben der Heiligen oder Altväter.
lĕgĭbĭlis, is, c. legi facilis. *czytelny.* leserlich, das man lesen kann.
lĕgĭbĭlĭter. *czytelnie.* ausdrücklich.
lĕgĭcrĕpus, i, *legicrepa*, æ, m. *Praktyk 2. Prawo censuruiący.* ein Gesetztadler
lĕgĭfer, era, erum, & eri, m. *vide* legislator.
lĕgio, onis, f. *Półk.* ein Regiment Soldaten, ein Haufen Kriegsleute von 3, 4, 5 bis 6000 Mann. *syn.* cŏhors, căterva phălanx.
legiones scribere. *werbować.* werben.
lĕgiōnārius, a, um. *półkowy.* zum Regiment gehörig.
legionarii milites. *regularne Woysko.* regulirte Soldaten.
legionarius dux, centurio. *Półkownik.* Oberster.
lēgĭrŭpa, æ, m. lēgĭrŭpio, onis, m. *Prawokażca, niecnotliwy.* ein Gesetzbrecher.
lēgĭrŭpus, a, um. *nieprawy, Prawo łamiący.* Gesetz brechend, unrecht.
lēgisdoctor, oris, m. *Nauczyciel Prawa.* ein Gesetzlehrer.
lēgislātio, onis, f. *Zakonu danie.* Gesetzgebung.
lēgislātor, oris, m. *Prawodawca.* Gesetzgeber.
lēgispĕrītus, i, m. *w Zakonie biegły.* ein Gesetz, oder Schriftgelehrter.
lēgisruptio, onis, f. *Przestąpienie Prawa.* Uebertretung des Gesetzes.
lēgista, æ, m. *vide* legisperitus.
lēgĭtĭmātio, onis, f. *prawym, uczciwym, Czynienie.* Ehrlichmachung der unehrlichen Kinder.
lēgĭtĭmātus, a, um. *uczciwym uczyniony.* ehrlich gemacht.
lēgĭtime. *słusznie, prawnie, porządnie. 3.* rechtmäßiglich, mit Recht, ordentlich, rechtmäßiger Weise, den Gesetzen gemäß.
lēgĭtimo, as. sub *uczciwe przyznawam.* ein unehrliches Kind ehrlich machen, mit genugsamer Gewalt und Vollmacht versehen.
legitimum, i, n. *Prawo 1.* das Recht.
legitimus, a, um. *słuszny, prawny 2. opisany, ważny 3. przyzwoity, ślubny.* gesetzmäßig, rechtmäßig, ordentlich, ehrlich, gebührend. *syn.* justus, æquus.
lēgiuncŭla, æ, f. *Półek.* ein klein Regiment Soldaten.
lēgo, as. *Poselstwo wyprawuię posyłam, odkazuię, zapisuię na Testamencie.* verschicken, absenden, anbefehlen, auftragen, vermachen, bescheiden.

lĕgo, is. *zbieram 1. 2. obieram 1. 2. obrywam 1. porywam, iadę 6. czytam 1.* leſen, ableſen, ſammlen, hinſchiffen, erwählen. *ſyn.* lectĭto, perlĕgo, volvo, ēvolvo, ŏcŭlis percurro, luſtro, perluſtro, *vel* ēlĭgo, dēlĭgo, ſēlĭgo, *vel* collĭgo, carpo, excerpo, decerpo.
lego ſermonem. *ſłucham 1.* fleißig zuhören.
lego milites. *werbuię.* Soldaten werben,
lĕgŭlējus, i, m. *Praktyk 3.* ein Zungendreſcher.
lēgŭlēus, i, m. *Czytelnik.* ein Leſer.
lĕgŭlus, i, m. *Obrywacz, Zbieracz 4.* ein Winzer, Aufleſer, Sammler.
lĕgūmen, ĭnis, n. lĕgūmina, plur. *lĕgūmentum, i, n. Jarżyna 1.* Hülſenfrucht, Gemüs, Zugemüs.
lĕgūminārius, ii, m. leguminaria, æ, f. *Jarzynę przedaiący albo przedaiąca.* der oder die Hülſenfrüchte verkauft.
lĕgūmĭnōſus, a, um. *jarzynny.* voll Hülſenfrüchte.
lēgumlātor, oris, m. legum conditor, ſcriptor. *Prawodawca.* ein Geſetzgeber.
lejoſtrea. *Oſtrzygi z gładkiemi Skorupami.* Auſtern mit glatten Saalen.
lēma, æ, f. *gr. oczny Gnóy.* Augenbutzer, Augenzieger.
lembārius, ii, m. *Zołnierz okrętowy.* ein Soldat zu Schiff.
lembuncŭlus, lembŭlus, i, m. *Łodka, Bacik.* ein kleines Schifflein, kleiner Kahn.
lembus, i, m. *Łódź.* ein Boot, kleiner Kahn.
lemma, ătis, m. *Napis, Tytuł 3. Suma 2.* ein Spruch der zum Beweis eines Dinges dienet, eine Ueberſchrift, Beyſchrift.

lemnia terra. *Rubryka 2.* Siegelerde.
lemniſcātus, a, um. *Bindami otoczony* geziert, mit Franſen belegt.
lemniſcus, i, m. *gr. Binda 4. Fleytuch Knot do Ran.* Franſen, Bänder, Schnüre, die an Kleider geſtrickt oder gebunden wurden.
lĕmōnium, & limonium, ii, n. *Limoniziele.* Natterwurz, Limonienkraut Wintergrün.
lĕmūrālis, e, c. *ſtraſzliwy.*
lĕmūres, um, m. plur. lemurales larvæ *Strachy nocne, Duſze.* Geſpenſter Poltergeiſter. *ſyn.* larvæ, ſpectra, umbræ, mānus.

LEN

Lēna, æ, f. *Rufianka.* eine Hurenwirthinn, Kupplerinn.
lēnè. *vide* leniter.
lēnīmen, inis, lenimentum, i, n. *Łagodzeniu ſłużąca Rzecz, Przyprawa* *Ulżenie.* Linderung. *ſyn.* lĕvāmen fōmentum, mĕdēla, ſōlāmen, ſōlātium
lēnio, is, ire. *łagodzę. błagam, otrącam 2. cieſzę, cieſzę ſię, ogłaſzać, uſpokoić* mildern, lindern, leicht machen, erleichtern, beſänftigen, zähmen. *ſyn* plāco, mītĭgo, flecto. ſēdo.
lēnis, e. c. *łagodny, gładki 1.* gelind, ſanft weich, ſtille, mild, freundlich. *ſyn.* mitis, clēmens, mollis, indulgens, făcilis, hūmānus, manſvētus, cōmis, plăcĭdus, blandus, bĕnignus.
lēnis, is, m. f. *Czołn.* ein Gefäß.
lēnĭtas, atis, f. *Łagodność, Łaſkawość* Sanftmuth, Gütigkeit, Mildigkeit Gelindigkeit. *ſyn.* clēmentia, bĕnigni plăcĭdi mōres.

len

lēniter. *łagodnie.* gelind, sanft, leise, sachte. *syn.* bĕnignè, blandè.
lēnĭtudo, inis, f. *vide* lenitas.
lēnītus, a, um. *ułagodzony, ubłagany.* gestillt, besänftiget.
lēniuscŭlus, a, um. *łagodniuchny.* etwas gelind oder sanftmüthig.
lēno, ōnis, m. *Rufian.* ein Verführer, Kuppler, Hurenwirth.
lēno, as. *vide* lenocinor.
lēnōcĭnāmentum, i, n. *Przywabienie.* Reitzung, Anwerbung.
lēnōcĭnātor, oris, m. *Przyłudziciel, Pochlebca.* ein Anreitzer, Schmeichler, Unterhändler.
lēnōcĭnè. *nierządnie.* kupplerisch.
lēnōcinium, ii, n. *Przyłuda, Przyprawa, Wytwarzanie, Piękrzenie, Pieszczota, Łagodność, Lubieżność, Rufiaństwo.* Hurenwirthschaft, Kuppleren, Zierde, Anreitzung. *syn.* ars lēnōnis, *vel* blanditiæ, blandīmenta, illĕcēbræ.
lēnocinii negligens. *niegalant.* der sich nicht putzet.
lēnōcinor, aris. *pobłażam i. pochlebiam, zalecam, przywabiam.* Hurenwirthschaft halten, Kuppleren treiben, schmeicheln, locken, anreitzen, Gunst machen.
lēnōnĭcè. *pochlebnie.* schmeichlerisch.
lēnōnius, & lenoninus, a, um. *rufiański.* zur Kuppleren gehörig, kupplerisch, hurenwirthisch, verführerisch.
lens, dis, f. *Gnida.* Nüsse von Läusen.
lens, tis, f. & m. *Soczewica.* Linse.
lens palustris. *Rzęsa i.* Wasser- oder Meerlinse.
lentātus, a, um. *naginany.* gedehnt, ausgestreckt.
lentè. *pomału, leniwo, ślepią, nierychło, łagodnie.* gemächlich, langsam, nach und nach.
lenteo, es. *słabieię, gnuśnieię.* weich, langsam seyn.
lentesco, is. *gibki iestem, miękczeię, lipnę, zlipa się, przylipam, używa co.* zäh werden, sich zerren lassen, weich werden.
lentīcŭla, æ, f. *Soczewica, Piega, Słoiek oleykowy.* Linse, Linsenmus, Sommerflecken, ein kleines Geschirr zum Oel.
lentīcŭlāris, e, c. lenticŭlātus, a, um. *soczewiczny, węglasty i.* wie eine Linse.
lentīginōsus, a, um. *plamisty.* voll Sommerflecken.
lentīgo, inis, f. *Plama, Piega.* Sommerflecken.
lentipes, ĕdis, c. *pomału idący.* der langsam auf den Füßen ist.
lentiscifer, era, erum. lentiscĭnus, a, um. *mastykowy.* das Mastix trägt, aus Mastixbaum gemacht.
lentiscus, i, f. *Mastykowe Drzewo.* Mastixbaum.
lentitia, æ. lentities, ei, f. *Gibkość, Lipkość.* Zähe, zäher Schleim.
lentitūdo, inis, f. *Nieochota, Nierychłość.* Langsamkeit.
lento, as. *gibam, naginam.* zähe, weich und klebricht machen, zerren, dehnen, strecken.
lentor, oris, m. *Miękkość, Lipkość, Wilgotność kleiowata.* Zähe, klebrichte Feuchtigkeit.
lentŭlus, a, um. *nieco leniwy.* zum Theil langsam.
lentus, a, um. *lipki, gibki, miętki, nieochotny, leniwy, letni i. nierychły, wolny 7.*

ny 7. nieſkuteczny. zähe, zerricht, langſam, gemach, faul, kalt. ſyn. tardus, ſegnis, piger, langvidus, vel placidus, lēnis, moderatus.
lēnullus, lēnunculus, i, m. Członek 1. Rufian. ein Hurenwirthlein.

LEO

Leo, onis, m. Lew, Rak morſki 1. turny ſłup. der Löwe, das Fünfte Geſtirn in dem Thierkreiß, eine Gattung Meerkrebſe.
leo, es, evi. zalepiam.
leocrŏcŏta. Lew mieſzaniec.
leōnīnus, a, um. lwi. von einem Löwen.
leonino incessu. śmiało. unerſchrocken.
leontĭce, es, f. gr. Miłoſna ziele. Kothkraut.
leontŏpĕtălon, i, n. gr. Rzepa świnia. Löwentappe, ein Kraut.
leontŏphŏnon, i, n. gr. Lwitrut Zwierzę.
leontŏpŏdium, ii, n. gr. Języczki ſwe. Löwenfuß, ein Kraut.
leontoſtŏmium, ii, n. gr. Orlik.
leŏpardălis, is. & leŏpardus, i, m. Lampart. ein Leopard.

LEP

Lĕpas, ădis, f. gr. Pław 3. eine Gattung Muſchelfiſche.
lepaſta, & lepeſta, æ, f. gr. Konew, Dzban 2. wodny Statek. Waſſergeſchirr.
lĕpĭdè. trefnie, ſztucznie, roſkoſznie, pięknie, hoynie, ucieſznie. artig, lieblich, fein.
lĕpĭdium, ii, n. Miętka Grecka, Pieprzyca 1. 2. Pfefferkraut, wilder Kreß.
lĕpĭdōtes, æ, m. gr. łuſkawy Kamień, ſub łuſkowaty. ein Edelgeſtein, ſo ausſiehet wie Fiſchſchuppen, Schuppenſtein.
lĕpĭdŭlè. vide lepide.
lĕpĭdŭlus, & lĕpĭdus, a, um. trefny, ucieſzny, ſztuczny, grzeczny. fein, nett, zierlich, lieblich, luſtig, artig, angenehm. ſyn. facetus, feſtivus, hilaris, jocoſus, urbanus, argutus, concinnus.
lĕpis, ĭdis. moſiężna Skwara.
lĕpiſta, lepiſtra, æ, f. vide lepeſta.
lĕpor, & lepos, oris, m. Przyjemność, Wdzięcznomowność, Żart 3. Lieblichkeit, Holdſeligkeit, Zierde, Zierlichkeit, Scherz. ſyn. venuſtas, gratia, feſtivitas, urbanitas, elegantia, ſales.
lĕpŏrārium, ii, n. zaięczy Sad, Zwierzyniec 1. ein Ort, wo ſich viel Haaſe aufhalten, ein Thiergarten.
lĕpŏrius, & lĕpŏrinus, a, um. zaięczy. von Haaſen.
lĕpos, oris, m. vide lepor.
lepos ſcurrilis. Żart 4.
lĕpra, æ, f. gr. Parch. Ausſatz.
lĕprōſus, a, um. parchaty. ausſätzig.
lepton, i, n. Centurzya 2. klein Tauſendgüldenkraut.
leptŏphyllon, i, n. gr. Romanowe Ziele. eine Gattung Wolfsmilch, ein gewiſſes Kraut.
leptophyllus, i, m. gr. Skoczek 3.
lĕpus, ŏris, m. Zaiąc. ein Haaſe.
lĕpuſcŭlus, i, m. Zaiączek. ein Häslein.
lepuſculi. koſtka do grania.
lēria, ōrum, n. Pętlice. Borten auf die Kleidern, Gallonen.
leſſum, i, n. leſſus, us, m. Narzekanie, Płacz-żałobny. ein Todtenlied, Klaggeſchrey.
leſſum facio, habeo, płaczę 2. Żałobę noszę. trauren.
lētābilis. lētālis, e. c. śmiertelny. tödlich. ſyn. mortalis.

lētāliter. *śmiertelnie.* tödtlich.
lētātus, a, um. *zabity.* getödtet, todt.
lethæus, a, um. *Pamięć odeymuiący, nieprzebudzony.* zum höllischen Fluß Lethe gehörig.
lēthargia, æ, f. lēthargus, i, m. lethargicus morbus. *Śpiączka.* die Schlafsucht.
lētifer, era, erum. lētificus, a, um. *śmiertelny 2.* tödtlich.
lēthum, & letum, i, n. *Śmierć 1.* der Tod.

LEV

lēvāmen, inis, n. lēvāmentum, i, n. lēvātio, onis, f. *Ulżenie, Umnieyszenie.* Trost, Linderung, Entledigung, Erquickung, Erleichterung. *syn.* lēnīmen, sōlātium, auxilium.
levamentum præsto, levamento sum. *ulżywam.* lindern.
lēvātor, oris, m. *Ulżyciel.* ein Erleichterer.
lēvātus, a, um. *ulżony, podnieśiony.* erleichtert, empor gehoben.
leuca, æ. *gr. Mlecznik Kamień.*
leuca, æ, f. B. *Mila.* eine Meile von 1500 Schritten.
leucacanthe, es, f. *gr. Kosatki ziele.* Dornkraut, Mariendistel, weiße Gartendistel.
leucāchātes, æ, m. *gr. Achatek.* weißer Achatstein.
leucantha, æ, leucanthe, es, f. *gr. Maruna, Ostropest.*
leucanthĕmis, idis, f. leucanthĕmum, i, n. *gr. Rumień, Paięcznik 2.* Camillenblume.
leucargillion, & leucargillon, i, n. *gr. Glina biała.* weißer Thon.
leuce, es, f. *gr. Brzoskiew, Topola, Srebrnik Włoski ziele, Piega.* weiße Pappeln, weißer Fleck am Leibe.
leuceōron. *gr. Jezyczki 2.*
leuciscus, i, m. *gr. Płocica.* ein Weißfisch.
leucŏchrȳsus, i, m. *gr. Kamień złotawy.* ein gewisser Edelgestein.
leucŏcoccon. *granatowe Jabłko.*
leucŏcŏmus, a, um. *biała Włosy maiący.* weißhaaricht.
leucŏcrŏta, æ, m. Lew mieszaniec.
leucŏgæa, leucŏgraphia, æ, f. leucŏgraphis, idis, f. *gr. Mlecznik Kamień, Ostropest, Pszczelnik 3.* ein gewisser dunkler Stein, der, wenn er gerieben wird, eine gewisse Farbe von sich giebt.
leucŏion, i, n. *gr. Fiiołki białe.* weiße Violen.
leucōma, ătis, n. *gr. Białek w Jaiu albo w Oku.* das Weiße im Ey oder Auge, ein weißer Fleck im Auge.
leucŏmænis, idis, f. *gr. Sielawa.* eine Art von Fischen wie Heringe.
leucon, onis, m. *Pies Biela.* ein Reyher.
leucŏnarcissŏlīrium, i, n. *gr. Tróykwiat.*
leucŏpĕtălos, i, m. *gr. Kamień złotawy.* eine Art von Edelgesteinen.
leucŏphæātus, leucŏphæus, a, um. *gr. popielisty, myszasty.* der ein Aschenfärbiges Kleid an hat; Aschenfärbig, grau.
leucŏphŏrum, i, n. *gr. Kley złotniczy.* Goldleim.
leucophthalmos, i, m. *gr. Oczko 2.* ein Edelgestein, so in der Mitte ein weisses Auge vorstellet.
leucŏpīper, ĕris, n. *Pieprz biały.* weißer Pfeffer.
leucos, leucus, i. *gr. Czapla biała.*
leucostictos, i, m. *gr. Marmur biały, pstry.* weiß getüpfelter Marmor.

leucŏthea, æ, f. *Jutrzenka.* Morgenröthe.
leucrŏcŭta, æ, m. *vide* leucocrota.
lĕvenna, æ, m. *Człowiek ładaco.* ein leichtsinniger, liederlicher Mensch.
leviathan. pro Cacodæmone seu Lucipero apud Job & Isaiam. *Wieloryb.*
lĕvĭcŏmis, e. c. *lekkie Włosy maiący.* mit leichten Haaren.
lĕvĭcŭlus, a, um. *lekki 2.* etwas leichtfertig.
lĕvĭdensa, æ, f. *Szata rzadka, Kir.* ein geringes lockeres Tuch.
lĕvĭdensis, e. c. *rzadki 2. podły.* dünne gemacht, gering, schlecht. *syn.* vilis.
levidensis vestis. *Szata rzadka.* ein geringes Kleid.
lĕvĭdense munus. *Podarek podły.* ein schlechtes Geschenk.
lĕvĭfăcio, is. lekce ważę. gering achten.
lĕvĭfĭdus, a, um. niepewny. der seine Zusage nicht hält, dem man nicht trauen darf.
lĕvĭgo, as. *lege* lævigo.
lĕvĭpes, ĕdis, o. *prętki.* leichtfüßig.
lĕvir, ĭri, m. *Dziewierz, powinnowaty z Małżeństwa.* Schwager, des Ehemanns oder Eheweibs Bruder.
lĕvĭrātus, us. *Powinnowactwo z Małżeństwa.* Schwägerschaft.
lĕvis, e. c. *lekki 1. 2. niestateczny, chybki, podły, Czci niegodny.* leicht am Gewicht, leichtsinnig, leichtfertig, unbeständig, leicht, geschwind, hurtig, gütig, leicht zu erbitten; verächtlich, gering, keiner Ehre würdig. *syn.* grăvĭtāte cărens, expers grăvĭtātis, sĭnĕ pondĕre, nil grăvĭtātis, pondĕris hăbens; *vel* ăgĭlis, ălăcris, cĕler, *vel* mŏbĭlis, inconstans, *vel* parvus, exĭguus, tĕnuis.
levi brachio. *niedbale.* obenhin.
lĕvĭsomnus, a, um. czuyny. der einen leichten und leisen Schlaf hat.
levisticum, i, n. *Lubszczyk swoyski.* Liebstöckel, ein Kraut.
lĕvĭtas, ātis, f. *Lekkość 1. 2. Niestateczność.* die Leichtigkeit, Leichtfertigkeit, Leichtsinnigkeit, Unbeständigkeit, Gelindigkeit. *syn.* mŏbĭlĭtas, cĕlĕrĭtas, inconstantia.
lĕvĭter. *lekko 2. podło, tanio, słabo, trochę 2. skromnie, niebardzo.* leichtlich, nicht sehr, obenhin, ein wenig. *syn.* ălăcrĭter, mŏbĭlĭter, *vel* părum, paullum, non valde, non ădeo.
leviter studia, literas attingere. *słabo się uczyć.* die Bücher nicht sehr beißen.
lĕvĭuscŭlus, a, um. *trochę lekki, lekuchny.* etwas leicht.
leuncŭlus, i, m. *Lwek.* ein kleiner Löw.
lĕvo, as. *podnoszę 1. 2. użyywam, wyważam 2. odpoczywam, ochraniam.* aufheben, erheben, heben, verringern, erleichtern, lindern, mindern, leicht machen. *syn.* ēlĕvo, ērĭgo, tollo, extollo, effĕro, *vel* jŭvo, sōlor.
levor, aris, levo me. *wzmagam, wstaię.* aufstehen.
levo me ære alieno. *Długi wypłacam.* seine Schulden bezahlen.
leuson è græco. *Flader.*
lex, ēgis, f. *Ustawa 1. 3. Zakon, Obowiązek.* ein Gesetz, eine Gewohnheit, Mode, Manier. *syn.* jus, mos, institūtum.
lex popularis, tribunitia. *Pospolitie Ustawa.*
lex privata, lex privatis irrogata. *Przywiley.*

legis beneficium: *Przywiley.*
legem mihi indico, statuo. *nymuię się sam.*
legem conculco, convello, perfringo. *przestępuię Ustawę.* das Gesetz übertreten.
lege ago. *urzędnie, prawnie, porządnie postępuię sobie.*
lexicon, i, n. *Słownik.* ein Wörterbuch.
lexipyretus, i, m. & f. *Gorączkę leczący.* der das Fieber stillet und vertreibet.
lexipyrexia, æ, f. *Gorączka, Febra.* das Fieber.
lexis, eos, & ios, f. gr. *Słowo.* ein Wort.

L I

liæ, arum, f. *Dziury na wierzchu Masztu Zaglowego, przez ktore Liny się ciągną.* Löcher zu oberst im Seegelbaum, dadurch die Seile gehen.
liardum, i, n. *drobna Moneta Francuska.* eine geringe Münze in Frankreich.
libadium, ii, n. *Centurzya mnieysza.* Tausendgüldenkraut.
libamen, inis, libamentum, i, n. *Kąsek 2. Ofiara 2. Kosztowanie 1.* allerley Opferfladen, ein Kostbißlein.
libamenta præcursoria. *Antipast.*
libanicus, a, um. *Kadzidłowy.* aus Weyhrauch.
libanochros, otos, *vel* otis, m. f. gr. *kadzidłowy Kamień.*
libanotis, idis, f. gr. *Rozmaryn 1. 2. Zebrzyca.* Roßmarin.
libanus, i, m. gr *kadzidłowe Drzewko y Zywica, także Góra w Syrii.* Weyhrauch; der Berg Libanon in Syrien.
libarius, ii, m. *Piernikarz 1.* ein Fladenmacher, Kuchenbecker.
libatio, onis, f. *Ofiara 1.* Weinopfer.
libator, oris, m. *Ofiarę czyniący.* ein Opfernder.
libatorium, ii, n. *Statek do Ofiar mokrych.* Opfergeschirr.
libatus, a, um. *pokosztowany, naruszony.* versucht, gekostet, geschwächt.
libella, æ, f. *Srzodwaga, Szynwaga, siedm Pieniąszkow, Pieniądz 1.* eine kleine Münze, Wasserwaage, Richtschnur.
libellio, libello, onis, m. *Wendetarz Ksiąg, Kursor.* ein Bothe mit Briefen, ein Briefträger, Schreiber, Buchhändler.
libellus, i, m. *Ksiąszka, Książeczka, Książeczki, Supplikacya, Załoba 4. Pozew, List 3. Ksiąszki pamiętne.* ein Büchlein, ein Klagschreiben, eine Bittschrift, eine Citation, Paßport, ein Memorial, Gedenkzettel. *syn.* exiguus liber, codex.
libellus famosus. *Paszkwil.* eine Schmähschrift, Pasquill.
libellus supplex. *Supplika, Załoba 4.* eine Bittschrift.
libellorum supplicum magister. *Referendarz.* ein Requetmeister, der die Suppliken einem vorträget.
libens, entis, o. *chętny.* gern, gutwillig. *syn.* lubens, volens, alacris, non invitus.
libenter, libentissime. *chętnie, ochotnie, rad 1.* willig, gern. *syn.* lubenter, sponte, ultro.
libentia, æ, f. *Lubość, Roskosz.* Beliebung, Wollust. *vide* lubentia.
Libentina, æ, f. *Bogini Venus.* die Abgöttinn Venus.

lĭber, bri, m. *Księga, Łyko i. Skórka* 4. ein Buch, Bast oder die innere weiche Rinde eines Baums. *syn.* vŏlūmen, cōdex, *vel* cortex.

libri Chronici. *Dzieiow Księgi.* Jahrbücher.

libri divini, sacri. *Pismo Swięte.* die H. Schrift.

libros strictim attigit. *Przezżak.*

lĭbĕr, eri, m. *Wino.* der Wein.

lĭber, ĕra, erum. *wolny 2. 3. 5. swobodny, bespieczny.* frey, ledig. *syn.* sŏlūtus, immūnis, lĭbĕrātus, sui jūris, ingenuus.

lĭbĕrālia, orum, & ium, m. *Mięsopust.* das Bacchusfest.

lĭbĕrālis, e. e. *szczodrobliwy, urodziwy, uczciwy, hoyny, wyzwolony 3.* freygebig, freymüthig, redlich, aufrichtig, ehrbar. *syn.* largus, mūnĭfĭcus, magnĭfĭcus, bĕnĕfĭcus.

liberali facie, formâ. *urodziwy.* wohlgestaltet.

lĭbĕrālĭtas, atis, f. *Szczodrobliwość, Wspaniałość.* Freygebigkeit, gutes ehrliches Gemüth, Mildigkeit, Güte. *syn.* mūnĭfĭcentia, mūnĭfĭca nātūra, indŏles, mūnĭfĭci mores.

liberalitas dissolutior. *Rozrzutność.* Verschwendung.

lĭbĕrālĭter. *hoynie, szczodrobliwie, ochotnie, uczciwie.* freygebig, ehrlich, freymüthig, freundlich, mildiglich. *syn.* largè, mūnĭfĭcè.

lĭbĕrātio, onis, f. *Wyzwolenie 1.* Erlösung, Erledigung, Befreyung.

lĭbĕrātor, oris, m. *Wyzwalacz, Wybawiciel.* ein Erlöser, Befreyer.

lĭbĕrātus, a, um. *wyzwolony, uwolniony.* befreyet, erlöset.

lĭbĕrè. *wolnie, wolno 3. swobodnie, b[illegible] spiecznie 2.* freymüthig, frey, ung[illegible] scheuet.

lĭbĕri, orum, m. *Dzieci 1. 5.* Kinder.

lĭbĕro, as. *wyzwalam 1. 2. uwalniam,* [illegible] sub *dyspensowac.* erlösen, erretten, b[illegible] freyen, frey sprechen, erledigen, [illegible] Freyheit setzen, los machen. *syn* [illegible] vo, expĕdio, exĭmo, vindĭco. *ph*[illegible] vinclis, vincŭlis, jūgo exĭmo, ērĭpio.

lĭberta, æ, f. *Wyzwolenica.* eine Fre[illegible] gegebene oder Freygelassene.

lĭbertas, atis, f. *Wolność 1. 2. Swobod*[illegible] Freyheit.

libertas immoderata, nimia. *Rospust*[illegible] *Wolność 2.* gar zu große Freyheit.

libertina, æ, f. *vide* liberta.

lĭbertīnĭtas, atis, f. *Stan Wyzwoleńco*[illegible] der Stand der Freygelassenen.

lĭbertīnus, i, m. *Wyzwoleńcow Syn.* [illegible] Sohn des Freygelassenen.

lĭbertus, i, m. *Wyzwoleniec.* ein Freyg[illegible] lassener.

liberum arbitrium. *Wolność woli.*

liberum est. *wolno mi.* es steht mir fre[illegible]

libet, verbum imperf. *lubię.* es gelüst[illegible] es beliebt, es gefällt. *syn.* plăcet, j[illegible] vat, lŭbet.

lĭbet, particula adjectitia. sub *kolwiek.*

lĭbīdĭnor, aris. *Nierządu patrzyć, Psot*[illegible] *pełnić, Cielesność pełnić.* geil sey[illegible] Unzucht treiben. *phr.* Vĕnĕris cast[illegible] nĕfanda sĕqui, Veneris fœdissĭma c[illegible] mĭna patrare, in Venerem corpus [illegible] vĕre.

lĭbīdĭnōsè. *nierządnie, lubieżnie, psot*[illegible] *wie.* muthwillig, nach seinem frech[illegible] Willen.

lĭbīdĭnōsus, a, um. *jurny, psotliwy, wsz*[illegible] *teczny, chciwy.* muthwillig, frech, ge[illegible] unzüch[illegible]

unzüchtig, unkeusch. *syn.* lascīvus, impūdīcus, impūrus, obscœnus, prŏtervus, prŏcax. *phr.* libīdine fervens, accensus percitus, captus, victus, quem sæva librīdo stimŭlat, vēsāni stimŭlis ăgitātus ămōris.

[li]bīdo, inis, f. *Jurność, Lubieżność, Cielesność 1 3. Chciwość cielesna, Pobudka, Chęć, Żądza, Wola 1. Kochanie 1. Uciecha, Namiętność, Nierząd, Chcenie.* böse Begierde, Muthwille, Geilheit, Unzucht, Lust, Begierde. *syn.* cŭpīdo, vŏluntas, arbitrium, *vel* lascīvia, luxŭries.

[li]bido est mihi. *chcę mi się,* & sub *rad 1.* es gelüstet mich.

[l]ibitīna, æ, f. *Pogrzeb, Smierć.* der Tod, Todtengräberamt.

[l]ibitinam exerceo. *Pogrzeb sprawuię.* das Todtengräberamt versehen.

[li]bitīnārius, ii, m. *Grubarz 2.* ein Todtengräber.

[li]bitīnensis, e, c. *pogrzebny.* zum Leichenbegängniß gehörig.

[li]bito, as. sub *podiadam sobie.* oft versuchen.

[l]ibitum, i, n. libitus, us, m. *Upodobanie 1. Nierząd 3.* das Wohlgefallen. *syn.* plăcĭtum.

[li]bo, as. *dotykam 1. 3. kosztuię 1. smakuiąc iem, kredencuię, ofiaruię 1. uymuię 5. wylewam 1. zbieram 1.* versuchen, ein wenig kosten, nippen, credenzen, berühren, auslesen opfern. *syn.* dēlībo, gusto, *vel* consĕcro, dico as, dĕdico, lito, săcrifico.

[li]bŏnŏtus, i, m. *gr. Wiatr południowemu poboczny na Zachód.*

[li]bra, æ, f. *Funt 1. 2. 3. Waga 1. 3. 6. Libra 1. Szale rurmistrskie, Prawidło, Srzodwaga, Wysokość, Sprawiedliwy.* ein Pfund, eine Waage. *syn.* pondo, *vel* lanx, bilanx, trŭtina, stătēra.

lībrālis, e. c. *funtowy.* pfündig.

lībrāmen, inis, libramentum, i, n. *Waga 6. 8. Nawiązanie, Szal kluba, Szal stanie, Wody pochopu probowanie.* das Gewicht, die Gleichheit, das Abmessen mit der Richtschnur, der Schwang, Fußboden.

libramentum palpebrarum. *Powiek Brzegi.*

libramentum plumbi. *Pocisk 2.*

lībrāria, æ, f. libraria taberna. *Księżnica.* Bücherkammer, Bibliothek, Buchladen.

lībrāriŏlus, i, m. *Pisarek 1.* ein Bücherschreiberlein.

lībrārium, ii, n. *Księgarnia, Spisek, Książki pamiętne.* eine Bibliothek, ein Bücherkasten.

lībrārius, ii, m. *Książnik 1. Drukarz, Pisarek 1.* ein Bücherschreiber, Buchdrucker, Buchführer.

lībrārius, a, um. à libro. *książny.* zum Buch oder Bücherschreiberey gehörig.

lībrārius, a, um. à libra. *funtowy.* pfündig, zum Pfund gehörig.

lībrātio, onis, f. *Rychtowanie, Ważenie, Wyrównanie, Wody pochopu probowanie.* das Wägen, Abwägen. *syn.* pondĕrātio, trūtĭnātio.

lībrātor, oris, m. *Puszkarz 2. Rurmistrz, Zołnierz pociskowy, Kuszni Strzelcy.* ein Brunnenmeister, Steinschütz, Schleuderer, Steinwerfer im Krieg.

lībrātūra, æ, f. *vide* libratio.

lībrātus, a, um. *prosty 2. ustawiony prosto, ważny.* gewogen, geschwungen.

librĭcŏla, æ, m. *Przyiaciel Ksiąg.* ein Bücherfreund, der gern Bücher liest.

lĭbrĭger, era, erum. *Ksiąszki noszący.* der Bücher trägt.

lĭbrīle, is, n. *Kluba 2. Szal kołowrot, Kula nawiązana, Kusza ryba.* Waagstange, Waagbalke.

lĭbrīlis, e. c. *fantowy.* pfündig.

lĭbrilla, & lĭbrella, æ, f. *Kula 3.* Knutpeitsche, Riemen mit Knoten oder Steinen.

lĭbrĭpens, dis, & tis, m. *Ważnik.* ein Waagmeister.

lĭbro, as. *ważę 1. rozważam, ważę się 1. ciskam 1. uważam się, dzielę 1. zawieszam 1. rzucam 1. wieszam się, zamierzam się, wody prowadzenie wymierzam, ustawiam.* wägen, herab werfen, herablassen, schwingen, erwägen, betrachten, gleich theilen. *syn.* trŭtĭno, ponděro, trŭtĭnâ pendo, appendo, exāmĭno, *vel* ăgĭto, jacto, verso.

libs, ĭbis, m. *gr. Wiatr 5. 6. 10.* Südwestwind.

lĭbum, i, n. *libus,* i, m. *Miodownik, Chléb 1. 4.* Honigkuchen, Fladen.

libum piperatum. *Piernik.*

lĭburna, & liburnica, æ, f. *vel* liburnum, i, n. *Nawa z Wiosły, Łódź.* ein Jagdschifflein.

liburnia. sub *Karwat.*

lĭbȳca avis. *Indyk.*

lĭbystĭcum, i, n. *gr. Lubszczyk 2.*

L I C

Lĭcenter. *bespiecznie, rospustnie.* freventlich, frech, ungebunden. *syn.* impŭnĭtè, impūnè, inultè, lĭbère, audacter.

lĭcentia, æ, f. *Wolność 1. 2. Swoboda, Dozwolenie, Rospusta, Niekarność, Śmiałość 2. Lekkość 3. Swawola.* E... laubniß, Uebersehung, Verwilligun... Frechheit, Freyheit. *syn.* lĭbertas, ... nia, pŏtestas, făcultas, *vel* libido.

lĭcens, entis, o. licentior, oris, c. *bespi... czny 3. wolny 2. rospustny, zuchwał...* frech, freventlich.

lĭcentio, as. *pozwalam.* erlauben, Erlau... niß geben.

lĭcentĭōse. *rospustnie.* muthwillig.

lĭcentĭōsus, a, um. *rospustny.* muthwilli... der zu große Freyheit hat.

lĭceo, es. *cenią, targuią, szacuią m...* geschäzt, gesteigert, geachtet werde... feil seyn, gelten.

lĭceor, ēris. *targuię, podkupuię.* auf e... Ding bietheu.

lĭcet. verb. impers. *godzi się, daymy t... niech tak będzie, może być.* es ist ... laubt, zugelassen, frey, es mag ... seyn. *syn.* fas, licitum, permissum e... dătur, jūra sinunt, nil vĕtat, pr... hibet.

lĭcet. adverb. *acz, chociaż.* wiewohl, o... gleich, obschon, obwohl. *syn.* quan... quam, tămetsi, quamvis.

licet per legem. *nie przeszkadza.*

lĭchas, æ, m. & adis, f. *gr. Piędź 1.* ... ne Spanne oder Han. breit.

lĭchen, ēnis, m. & lichene, es, f. *g... Liszay, Liszaiec, Franca, Rzęsa ...na 2.* Zittermaal, Flechte im Gesich... eine schuppichte Räudigkeit im Gesic... Schwinde, Schwindflechte, Stein... ber. oder Brunnkraut.

lĭcĭātōrium, ii, n. *Nawóy.* Weberbau... Wendelbaum, Brust. oder Tuchbau...

lĭcĭātus, a, um. *tkany.* gewebt.

lĭcĭnium, ii, n. *licinius,* i, m. *Knot.* M... sel in die Wunden.

cinius & licinus, a, um. *Rogow podnioſtych.* in die Höhe gebogen.

citātio, onis, f. *Targowanie.* das Biethen auf ein Ding.

citātor, oris, m. *Targownik*, *Podkupnik.* einer der mehr biethet.

citè, & licitò. *godnie*, *godziwie.* mit Erlaubniß, vergönnet.

citor, aris. *targuię*, *potykam ſię 4. Szermuię*, *cektuię ſię*, *ciſkam 1.* auf etwas biethen, feilſchen.

citum eſt. *godzi ſię.* es iſt erlaubt.

citus, a, um. *godziwy.* zugelaſſen, erlaubt, vergönnet. *ſyn.* conceſſus, permiſſus, juſtus, lēgitimus, non vētitus.

cium, ii, n. *Nić*, *Oſnowa*, *Wątek*, *Taśma.* die Trümmer, daran die Weber das Garn aufknüpfen, ein Band, Binde. *ſyn.* filum, ſtāmen, līnum.

ctor, oris, m. *Ceklarz*, *Kat*, *Szarpacz.* Stadtknecht, Scherge, Freybothe, Häſcher, Amtsdiener. *ſyn.* appārĭtor, ſatelles, *vel* carnĭfex.

ctōrius, a, um. *Ceklarſki.* den Stadtknechten zugehörig.

en, ēnis, & liēnis, is, m. *Sledziona.* das Milz.

ēnĭcus, liēnōſus, a, um. *Sledziony chorobę cierpiący.* Milzſüchtig.

entēria, æ, f. *gr. Biegunka 1.* der rothe Bauchfluß, Durchlauf.

entĕrĭcus, a, um. *Biegunkę cierpiący 1.* Bauchflüßig.

LIG

ĭga, æ, f. *Towarzyſtwo*, *Związek*, *Spiſek.* ein Bündniß, Allianz.

gāmen, inis, n. lĭgāmentum, i, n. *Związek*, *Przepaſka*, *Sznur do Czapki.* ein Band, Spannader, Senne. *ſyn.* nexus, nōdus, cătēna, vincŭlum.

lĭgātio, onis, f. *Wiązanie.* die Bindung.

lĭgātor, oris, m. *Kſiąſzki oprawuiący.* ein Buchbinder.

lĭgātūra, æ, f. *Przepaſka 1. Przywiązanie*, *Noſzenie od Czarow*, *Podwięzowanie*, *Oprawa Kſiąg.* Anbindung, Anheftung, der Band eines Buchs, Arzeney die man anhänget wider Gift und Zauberey.

lĭgātus, a, um. *związany.* gebunden.

ligillum, i, n. *Drewienko.* ein Hölzlein, das Häklein an der Mauſefalle, daran der Speck hängt.

ligium, ii, n. B. *Manſtwo.* ein Lehngut.

ligius, ii, m. B. *Man.* ein Vaſall oder Lehnträger.

lignarium, ii, n. *Drewnia 1.* Holzkammer, Holzboden.

lignārius, ii, m. *Drewny*, *Drewniczy*, *Cieśla.* ein Zimmermann, Holzhacker.

lignātio, onis, f. *Drew Szukanie*, *Drew zbierania mieyſce*, *Porąb 1.* Holzſammlung, Holzung, Gehölz.

lignātor, oris, m. *Drewniczy.* ein Holzhacker, Holzſammler.

lignatum, eo. *Drew ſzukam.* Holz ſammlen.

ligneōlus, ligneus, a, um. *drewniany*, *drewniſty. ſuchorlawy.* hölzern, von Holz gemacht.

ligneōlus lychnus. *Lichtarz drewniany.* ein hölzerner Leuchter.

ligneolæ figuræ. *Łatki 1.* Puppen.

lignea cuſtodia. *Ciemnica.*

lĭgnĭcōla, æ, m. *vide* lignator.

lignīle, is, m. *vide* lignarium.

lignĭpes, ĕdis, o. *drewnianą nogę albo Trzewiki maiący.* der einen hölzernen Fuß, oder hölzerne Schuhe trägt.

lignor, aris. *Drwa zbieram.* holzen, zu Holz ausfahren, nach Holz gehen.
lignōsus, a, um. *drewnisty, kołowaty.* holzicht, hart wie Holz.
lignum, i, n. *Drewno 1.* Holz. *syn.* stīpes, sūdes, trabs, arbor.
lignum acini. *Jądrko 2.*
lignum infelix. *Szubienica 2.* der Galgen.
lignum nuclei. *Łupiny 2.* Nußschaalen.
lignum prunorum, olivæ. *Pestka.*
lignum hastæ. *Drzewiec.* Schaft am Spieß.
ligna acapna, cocta, mortua, lenia. *Drewka suche.* dürres Holz.
ligo, onis, m. *Motyka.* eine Haue, Karst, Pickel, Hacke.
ligo, as. *wiążę 1. zawiezuię 1.* binden, knüpfen, heften, zusammen schnüren, verbinden, verpflichten. *syn.* alligo, vincio, necto, annecto, connecto, stringo, constringo.
ligula, æ, f. à lingva. *Język czek, Szpatela, Kopyść, Łyżka 1. 2. Kord, Szal Języczek, Czopek 2.* Zünglein, eine Schaumkelle oder Löffel, ein Schäuflein, wie die Apotheker brauchen.
ligula, æ, f. à ligando. *Rzemyk 2. Wstęga.* Nestel, Band, Senkel, Riem.
ligula tibiæ. *Stróy u Surmy.*
ligulātus, a, um. *obrąbiony.*
ligūrio, is, ire. *żrę, smakuiąc iem, podiadam sobie.* kosten, essen, verschlucken, naschen, verthun. *syn.* abligūrio, vŏro, dēvŏro, sorbeo, absorbeo, helluor, consūmo, absūmo.
ligūrītio, onis, f. *Obżarstwo 1. Łykanie.* die Leckerhaftigkeit, Lust nach guten Bissen.
ligūrītor, oris, m. *Polizacz.* ein Lecker, dem das Maul nach etwas wässert.

ligusticum, i, n. *gr. Lubszczyk 2.* Liebstöckel, ein Kraut.
ligustrum, i, n. *ptasza Zob.* Beinholz, Mundholz.
līliaceus, & līlinus, a, um. *liliowy.* aus Lilien gemacht.
lilinum oleum. *liliowy Oleiek.* Lilienöl.
līliastrum, i, n. *Powóy 2.* schwarze Winde, ein Kraut.
līlietum, i, n. *liliowy Ogródek.* ein Liliengarten.
līlium, i, n. *Lilia 1. 2. 3.* eine Lilie.
līlium convallium. *Konwalia.* Mayenblümlein.

LIM

Līma, æ, f. *Piła ślusarska, & tr. Polerowanie.* eine Feile, Verbesserung.
lima ultima illi defuit. *niewypolerowany* er ist nicht verbessert worden.
līmāceus, a, um. *ziemisty.* irrden, von Leimen, schlammicht.
līmārius, a, um. *błotnisty.* schlammicht.
līmātē. *gładko 1.* ausgefeilt, ausgeschliffen, bert, ausgeziert, ausgeputzt.
līmātio, onis, f. *Piłowanie, Polerowanie, Gładzenie.* Glättung, Feilung, Polirung.
līmātor, oris, m. *Piłuiący.* der da feilet.
līmātŭlus, *dimin.* & līmātus, a, um. *gładki 5. wyprawiony, wytworny, gładzony.* gefeilt, ausgefeilt, auspolirt, oder glatt gemacht, ausgekünstelt, ausgebessert, subtil, künstlich.
limatum ingenium. *piękny Rozum.* guter Verstand.
līmātūra, æ, f. *Opiłki.* Feilstaub, Feilspäne.
līmax, acis, m. f. *Ślimak bez Skorupy,* & tr. *Nierządnica.* eine Schnecke ohne Häuslein, eine Hure.

limbātus, a, um. *bramowany.* bordirt, verbrämt.

limbŏlārius, ii, m. *Haftarz, Krawiec.* ein Belegmacher, Verbrämer, Posamentirer.

limbŏlus, *dimin.* & limbus, i, m. *Brama 2. Zwierzyniec, Czoln, Otchłań 2.* ein Saum, Schweif, oder Strich am Kleid, Belege, der Thierkreiß, die Vorhölle.

līmen, inis, n. *Próg, Kres zawodniczy 1. Weście 2.* die Schwelle an einer Thür, der Eingang. *syn.* ostium, porta, fŏres, ātrium, vestibŭlum, jānua.

limen leti. *Konanie.* Todesnoth.

limen ſuperum. *Naprożek.*

limĕnarcha, æ, m. *Portowy 2.* Meister der Seehäfen.

limentīnus, i, m. *Bożek progowy.* der Gott der Thürschwelle bey den Heyden.

līmes, ĭtis, m. *Granica, Miedza, Ulica 2. Droga 1.* Fußpfad, Fußsteig, Querweg über einen Acker, Straße, Gasse, Gränze. *syn.* termĭnus, mēta, fīnis, *vel* sēmĭta, via.

limeum, i, n. *wilcza Kniec.* ein Kraut, damit man die Degen und Pfeile vergiften kann.

līmĭcŏla, æ, m. *w Błocie mieszkaiący.* der im Koth lebt.

līmĭgĕnus, a, um. *w Błocie narodzony* im Koth gebohren.

līmĭger, era, erum. *Błoto noszący.* der Koth trägt.

līmĭnāris, e. c. *progowy.* zur Thürschwelle gehörig.

līmĭnium, ii, n. *Wygnanie.* Elend, Ausstoßung aus dem Hause oder Gränzen.

līmis, e. c. *krzywy.* schielend.

līmĭtāneus, a, um. *graniczny, pograniczny, ograniczny.* angränzend.

limitanei milites. *Zołnierze osadzeni.* Gränzsoldaten, Kriegsleute, so an Gränzen in Besatzung liegen.

līmĭtāris, e. c. *miedzny, graniczny.* scheidend.

līmĭtātio, onis, f. *Rozmierzanie, Opisanie.* Untermark, Unterscheidung, Bezirkung, Einschränkung.

līmĭtātor, oris, m. *Stanowiciel Granic.* ein Mark- oder Gränzscheider.

līmĭtātus, a, um. *rozmierzony.* unterschieden.

limitata poteſtas. *Władza ograniczona.* umschränkte Gewalt.

līmito, as. *limitor*, aris. *rozmierzam, graniczę, dzielę 2. umnieyszam.* Marksteine setzen, austheilen, Gränzen austheilen, begränzen, unterscheiden, einen Unterschied machen. *syn.* termĭno, fīnio, dēfīno, claudo, circumſcrībo, dētermino. *phr.* mētas pōno, fīgo, līmĭnibus, certis ſpātiis coerceo.

līmo, as. à lima. *piłuię 2. poleruię, popiłować 1. ścieram 2. ucieram, uymuię 5. umnieyszam, szkodzę, wierządu patrzyć.* feilen, glätten, ausputzen, säubern, zierlich machen. *syn.* ēlīmo, pŏlio, expŏlio, lævīgo, līmā tĕro, attĕro, ſcalpo.

līmo, as. à limus. *kalam.* besudeln.

limo cinctus. Ceklarz.

līmōnia, æ, f. *Sasanka, Karciof.* Limonie.

limoniates, æ, m. *gr. Smaragd.* ein Edelgestein dem Smaragd gleich.

līmōnium, ii, n. *gr. Limonia Ziele, Karciof, Cwikła 2. 3.* Natterwurz, Wiesenholz, Mangold, Limonienkraut.

līmonium malum. *Limonia Owoc.* ein Limonienapfel.

līmōsĭtas, atis, f. *Mulistość.* Schlammigkeit, Schleimigkeit.

līmōsus, a, um. *błocisty, mulisty.* kothig, lettig, morastig, leimicht. *syn.* lŭtŭlentus, lŭtōsus, līmō sordĭdus.

limpĭdātus, a, um. oczyszczony. geläutert, gesäubert.

limpĭdè. *klarownie.* lauter, klar, hell.

limpĭdĭtas, atis, f. *vide* limpitudo.

limpĭdo, as. klaruię, przezrzoczystym czynię. läutern, klar machen.

limpĭdus, a, um. *przezrzoczysty.* lauter, hell, klar wie Wasser. *syn.* lūcĭdus, pellūcĭdus, nĭtĭdus, pūrus, clārus, illīmis, vĭtreus, crystallĭnus.

limpĭtūdo, ĭnis, f. *Przezrzoczystość.* Klarheit.

līmŭla, æ, f. *Piłka,* sub *Piła ślósarska.* eine kleine Feile.

līmŭlus, a, um. *nieco krzywy.* etwas scheel, schief, krumm.

līmus, i, m. *Muł z. Kał, Błoto, Brozda ι. Szorc.* Koth, Lette, Schlamm. *syn.* lŭtum, fæx, cœnum.

līmus, a, um. *krzywy, ukośny, poprzeczny, po oku z.* scheel, schief, schielend, über die Seite.

līmis, līmalis, (i. e. oculis) intueor, aspicio. *krzywo patrzę, przeglądam z.* scheel ansehen.

limis rapere. *zayrzeć.* beneiden.

LIN

līnāmentum, i, n. *Flytuch, Nić, Kreska.* Meisel, so man in die Wunden drehet.

līnāria, æ, f. *Lenek, Konopka, Ptak Czeczotka.* Flachsfink ein Vogel, Flachs- oder Leinkraut.

līnārium, ii, n. *Ziemia Len rodząca.* Flachsland.

līnārius, ii, m. Płóciennik, Lnem handluiący. der im Flachs arbeitet, ein Flachshändler.

līnārius, līnĭārius, a, um. *do Lnu należący.* zum Flachs gehörig.

linctor, oris, m. *Lizacz.* ein Lecker.

linctus, us, m. *Lizanie.* das Lecken.

līnea, æ, f. *Kreska, Linia z. Powrozek, Prawidło ι. Sznur ciesielski, wędna Nić, Straszydło ι. Kres zawodniczy ι. z.* Linie, Strich, eine Länge ohne Breite, Angelschnur.

linea ambiens, circumcurrens. *Obwód.*

līnea diagonalis, diagonia, diagonos. *Linia od Rogu do Rogu.*

linea serta. *Powróz ι.*

lineas extremas circumscribo, lineas primas duco. *rysuię z.* entwerfen.

mors ultima linea rerum. *śmiercią się wszystko kończy.* der Tod ist das Letzte bey uns.

linea ascendentium. *Przodkowie.* die aufsteigende Linie, in welcher die Eltern, Großeltern.

linea descendentium. *Potomkowie.* die niedersteigende Linie, die Kinder, Kindeskinder.

linea collateralium. *Siestrzeństwo, Bratreństwo, &c.* die Seiten- oder Nebenlinie, in welcher Brüder, Schwestern, etc.

līneālis, e. *liniowy.* zur Linie gehörig.

līneālĭter. pod sznur, według Linii. Strichweise, nach der Linie.

līneāmentātio, onis, f. lineamentorum compositio. *Twarzy Kształt, Odrysowanie.* der Linienzug, das Abreißen.

lineamentum, i, n. *Kreska* t. *Kształt, Figury* 2. die Gestalt, der Zug des Gesichts oder eines andern Dinges.
linearis, e. c. *liniony*. mit Linien.
linearis pictura. *Malarstwo* z. ein mit Linien entworfenes Gemälde.
linearis ratio. *Miernicka Nauka*.
lineātim. vide *linealiter*.
lineātio, onis, f. *Liniowanie, Kształt*. Linirung, Abzeichnung.
lineātor, oris, m. *Rysownik*. ein Zeichner.
lineātus, a, um. *linowany*. linirt, mit Strichen.
lineo, as. *liniuię, pod Sznur ciesię, prostuię, piszę 6.* abzeichnen, mit Linien entwerfen.
lineŏla, æ, f. *Kreska, Linia mała*. eine kleine Linie, Strichlein.
lineus, a, um. *płócienny* t. *lniany*. flächsern, leinen.
lingo, is. *liżę co, ssę*. lecken, saugen. *syn.* lambo, allambo, degusto.
lingua, æ, f. *Język* t. z. *wężowy język, Mowa*, & tr. *Obmowa*. die Zunge, Sprache.
lingua secretior. *Mowa trudna*.
linguâ magis quam factis. *takci on to mówi*.
linguæ mobilitas, solutio, volubilitas. *Prętkomówność*. Wohlredenheit.
linguārium, ii, n. *Języczne* t. 2. *Knebel*. Zungenzaum, Maulschloß.
linguātus, a, um. *żwawy, Swiegotka*. gesprächig, schwätzig, plauderhaft.
linguax, acis, o. *języczny* 3. *mówny, Mówca*. ein Schwätzer.
lingŭla, æ, f. *Języczek* t. *Kopyść, Łyżka, Wstęga, Szal Języczek, Wyspę* 3. *Kord, Tasak*. ein Zünglein, ein Berg im Meer.
lingŭlāca, æ, f. *Swiegotka, Ryba języczasta, Wołowy Język, Płaszczka*. eine Schwätzerinn, Waschmaul, Plappermaul, eine Gattung eines Fisches.
lingŭlāta, æ, f. *Swiegotka*. eine Plauderinn.
lingŭlātus, a, um. *języczny* z. *zawrąbiony*. wie eine Zunge.
lingŭlax, vide *linguax*.
linguōsus, a, um. *języczny* 3. waschhaftig.
linialis. *vide* linealis.
liniamentum. *vide* lineamentum.
līnĭfārius, linificus, līnyphiārius, ii, m. *līnifeo, linifio*, līnyphio, onis, m. *Płóciennik* t. ein Leinweber.
līniger, era, erum. *płócienne Odzienie maiący, Komżą noszący*. leinen Tuch tragend.
līnīmen, inis, līnīmentum, i, n. *Maść, Smarowanie*. Sälblein, Schmiere.
līnio, as. *lege* lineo.
līnio, is, ire. *namazuię, zamazuię, smaruię, zalepiam, pomuszczę*. salben, schmieren, bestreichen, anstreichen. *syn.* līno, illīnio, ungo, inungo.
līnipōla, æ, m. *Lnem lub Płótnem handluiący*. ein Leinwandkrämer, Flachshändler.
līnītio, onis, f. līnītus, us, m. *Namaszczenie, Smarowanie, Polewanie* 2. Salbung, Bestreichung.
līnium, ii, n. *Taśma*.
līno, is, ere. *vide* linio.
līnŏcălămus, i, m. *Słomka lniana*. Flachsstengel.
līnŏmyron, i, n. *Oley lniany*. Leinöl.
līnŏsitas, atis, f. *Dostatek Lnu*. Vielheit des Flachses.
līnospartum, i, n. *Janowiec*.

līnospermon, i, n. *Siemię*. Leinsaamẽ.

līnostēma, atis, n. līnostolia, æ, f. linostima vestis. *Szata z Wełny y Lnu zrobiona.* ein Kleid aus Wolle und Flachs gemacht.

līnostrophum, i, n. *Szata biała.* Andorn, Lungenkraut.

līnōsus, a, um. *obfity w Len.* Flachsreich, Leinreich.

linozostis, is, f. *gr. Szczyr ziele.* Bingelkraut.

linquo, is. *opuszczam* 2. lassen, verlassen. *syn.* rĕlinquo, dēsĕro, destĭtuo, ŏmitto.

linquo animam. *umieram.* sterben.

linquor animo. *mdleię.* in Ohnmacht fallen.

linteāmen, ĭnis, linteāmentum, i, n. *Przescieradło.* leinen Tuch, Leilach, Decke.

linteāmen sacrum. *Korporał.*

linteārius, a, um. *płócienny* 2. zur Leinwand gehörig.

linteārius, ii. linteo, onis, m. *Płóciennik* 2. ein Leinwandkrämer.

linteātus, a, um. *płócienne Odzienie maiący.* mit Leinwand bekleidet.

linteŏlum, i, n. *Chustka do Nosa.* ein Tüchlein, Schnupftuch.

linteolum cæsitium. *Podwika.*

linter, tris, m. f. *Koryto, Czołn.* ein Kahn, kleines Schiff, Boot, Nachen, Tränkrinne, Trog. *syn.* lembus, scăpha, cymba.

linteum, i, n. *Płótno* 1. *Chustka* 1. *Scierka* 3. *Przescieradło, Zagieł* 1. Leinwand, Schnupftuch, Leilach oder Betttuch, Schiffseegel.

linteus, a, um. *płócienny* 1. von Leinwand, flächsen.

lintrārius, ii, m. *Przewoźnik, Czółn*[...] *ieżdżący.* der einen übers Wasser fü[...]ret, Schiffmann.

lintrĭcŭlus, i, m. *Czołnek* 1. ein Kähnche[...]

līnum, i, n. *Len* 1. 2. *Kądziel* 2. *N*[...] *Płótno* 1. 2. *Powróz* 1. *Sieć* 1. 2. Flach[...] Faden, Schiffseil, Fischergarn, [...]gergarn.

linum crudum, infectum. *Len* 1.

linum fractum. *Len* 2. gebrechter Flach[...]

linum tortum. *Powróz* 1. ein Seil.

linum vivum. *Len niezgorzysty.* E[...]flachs.

linum xylinum. *Bawełna.* Baumwol[...]

linum netum. *Przędza.* Garn.

lina duco. *przędzę.* spinnen.

lio, as. *głodzę, poleruię.* glatt mache[...] poliren.

lipăra, æ, f. *gr. Maść* 1. ein gelind[...] Pflaster.

lipăris. sub *Jaszczór, Ryba na Kszta*[...] *Jaszczurki.* item *Kamień drogi.* [...] eines Fisches wie eine Eydere; Art [...]nes Edelgesteins.

līpio, is, ire. *Krzyczeć iak Kanie.* schrey[...] wie ein Hünerdieb oder Weyher.

lippio, is, ire. *cieką mi Oczy.* triefen[...] Augen haben.

lippĭtūdo, inis, f. *Oczu płynienie.* [...] Augentriefen, Augenwehe.

lippĭdus, lippŭlus, lippus, a, um. *Oc*[...] *płynących.* triefäugig, mit triefend[...] Augen.

lipsăna, orum, n. *Swiątości.* Heil[...]thümer.

lipsănŏthēca, æ, f. *Relikwiarz.*

LIQ

Lĭquābilis, e. c. *topnisty.* zerschmelzlich

lĭquāmen, inis, n. *Rosół* 1. *Sok* 1. *Sa*[...]*lec.* Brühe, zerlassenes Fett, Schma[...]

liquāminātus, a, um. *z Rosołem.* mit einer Brühe.

liquāminōsus, a, um. *soczysty, pełny Smalcu.* voll Brühe, saftig, schmalzig.

liquātio, onis, f. *Topienie.* Schmelzung.

liquātor, oris, m. *Roztopiciel.* ein Schmelzer.

liquātus, a, um. *przezrzoczysty, roztopiony.* zerlassen, zerschmolzen, zergangen.

liquata vox. *Głos wdzięczny.* eine angenehme Stimme.

liquĕfăcio, is. *roztapiam, zlewam 1.* schmelzen, zerlassen, fließend machen. *syn* liquo, ēliquo, solvo, rĕsolvo, dissolvo.

liquĕfactio, onis, f. *vide* liquātio.

liquĕfactus, a, um. *vide* liquatus.

liquĕfio, is. *topnieię.* zerschmelzen, weich werden.

liquens, entis, o. *rospływaiący się.* flüssig, lauter.

liquenter, liquentius. *iasno.* lauter.

liqueo, es. liquesco, is. *rospływam się, cedzę, topnieię, taię 3.* zerschmelzen, zerfließen, weich werden. *syn.* collīquesco, liquor, aris & eris, liquĕfio, rĕsolvor.

liquet. *iasna rzecz, pewna to.* es ist klar und offenbar, es ist bekannt.

liquidè. *iasno, szczerze, prawdziwie.* klar, rein, klärlich, deutlich, öffentlich.

liquĭdĭtas, atis, f. *Rzadkość, Przezrzoczystość, Wilgoć.* Feuchtigkeit, Flüssigkeit.

liquidiusculus, a, um. *trochę wilgotny, łagodniuchny, przezrzoczysty.* etwas naß.

liquido. adv. *vide* liquidè.

liquĭdo, as. *rozrzedzam.* klar oder flüssig machen.

liquidum, i, n. *Woda, Sok, ciekąca rzecz.* Wasser.

liquidum facio. *roztapiam.* schmelzen.

liquĭdus, a, um. *rzadki 1. roztopiony, przezrzoczysty, rozchodzisty, szczery 1. iasny 1. łagodny.* naß, wie Wasser, rein, hell, lauter, flüßig, unstreitig, richtig. *syn.* liquens, hūmĭdus, fluidus dēfluus, fluxus, mollis, liqĕfactus, sŏlūtus, liquātus.

liquida vox. *Głos wdzięczny.* helle Stimme.

liquidæ litteræ apud Gram. numerantur L M N R.

lĭquo, as. *cedzę, klaruię, roztapiam, rozrzedzam.* schmelzen, flößen, läutern, weich machen. *syn.* liquĭdo, liquĕfăcio.

liquor, aris, & ēris. *taię, rozpływam się, niszczeię, mdleię.* zerschmelzen, zergehen, aufthauen. *syn.* liquesco, liquĕfio, solvor, rĕsolvor, dissolvor.

liquor, oris, m. *ciekąca Rzecz, Sok 1. Woda.* ein flüßiges Ding, Feuchtigkeit. *syn.* hūmor, latex, ăqua, unda.

liquoris æterni vomica. *żywe Srebro.* Quecksilber.

liquus vel *liquis* unde obliquus. sub *Palz.*

LIR LIS

Līra, æ, f. *Brozda 2. Zagon.* ein Beet, oder aufgeworfene Erde zwischen zweyen Furchen.

līræ, arum, f. *Bałamuctwo, Bayki.* ein unnützes Geschwätz.

līrāmentum, i, n. *Bałamuctwo.* Schwärmerey.

līrātim. *Zagonami, rzędem 3.* Beetweise.

lirinus, a, um. gr. *liliowy.* aus Lilien.

lirinum oleum. *liliowy Oleiek.* Lilienöl.

lirion, ii, n. gr. *Lilia.* Lilie.

līro, as. *brożdżę, poorywam 2. porzę 2. obiiam Gębę.* Beete machen, den Saamen eineggen.

līrus, i, m. *Błazeństwo.* Narrenpossen.

lis, litis, f. *Zwada, Swar, Sprawa 6.* Zank, Hader, Streit, Rechtshandel. *syn.* litigium, contentio, rixa, altercātio, discordia, disceptātio, concertātio, contrōversia, dissensio, dissensus, dissīdium, jurgium, certamen, pugna.

lis pendens, lis sub judice. *Sprawa zawieszona.* ein Handel der vor Gericht schwebet, der noch nicht ausgemacht ist.

litem aufero. *przezyskuię.*

litem habeo. *rospieram się.* zanken.

litem intendo, infero, ago. *pozywam 1. 2. prawuię się.* Recht führen.

lites sero, cieo, moveo. *wadzę drugich, kłótnie robię.* Hader anrichten.

lite cado. *sprawę przegrać.* den Proceß verlieren.

litis æstimatio. *Przesady.*

litis sator. *Zwadca.* ein Zänker.

līsa, æ, f. *Zyła szyina.* große Halsader.

LIT

Lītābilis, e, c. *do Ofiary zdolny.* zum Opfer dienlich.

lītania, æ, f. gr. *Litania, Modlitwa.* Litaney, Versöhngebet.

līrāmen, inis, n. litātio, onis, f. *Ofiara 1.* ein Opfer.

lītātò. *po Ofierze.* wenns Opfer gerathen.

lītātus, a, um. *ofiarowany.* geopfert.

lītĕra & littera, æ, f. *Litera, Pisanie 2. List 3.* ein Buchstab, ein Schreiben, ein Brief.

litera grandis, änceptiva, major. *Wers*... Versalbuchstaben.

litera longa, homo trium literarum. *Szbieniczník.* ein Dieb.

literam longam facere. *obwiesić się.* sich selbst erhenken.

ad literam. *od słowa do słowa, dokładnie według znaczenia słów.* von Wort zu Wort, nach dem Wortverstand, wie die Worte lauten.

literæ, arum, f. *Nauki 1. List 3. 5. Gramatyka.* Schriften, Bücher, das Studiren, Sendschreiben, Brief. *syn.* epistŏla, epistŏlium, charta, libellus.

literæ Aegyptiæ, ignorabiles. *Pismo ciemne.*

literæ primæ. *Obiecadło.* das A B C.

literæ publicæ. *Monument, Patent.*

literas attigit. *Przezżak.*

literis probè imbutus. *uczony.* gelehrt.

literis nullis vir. *nieuczony.* ungelehrt.

literas dare ad aliquem. *List pisać.* an einen schreiben.

lītĕrālis, e, c. *literalny, słowny.* buchstäblich.

literalis sensus. *Wyrozumienie słowne.* Wortverstand.

lītĕrārius, a, um. *szkolny, naukom służący.* zum Studiren gehörig.

literarius ludus. *Szkoła.* eine Schule.

lītĕrātè. *uczenie.* gelehrt.

lītĕrātor, oris, m. *Nauczyciel, Gramatyk, Przezżak.* Schulmeister.

lītĕrātōrius, a, um. *do Gramatyki o Nauki należący.* zur Grammatik gehörig.

lītĕrātio, onis, f. *Znanie Liter.* die Kennung der Buchstaben.

lītĕrātrix, icis, f. *Nauczycielka.* eine Schulmeisterinn.

lĭtĕrātŭlus, a, um. *trochę uczony.* ein wenig gelehrt.
lĭtĕrātūra, æ, f. *Nauki wyzwolone, Gramatyka.* Geschicklichkeit, Sprachkunst.
lĭtĕrātus, a, um. *uczony, pisany 1. kryskowany, Smoganiec, cechowany, Gramatyk.* gelehrt; gebrandmarkt oder mit Brandmalen gezeichnet. *syn.* doctus, ērŭdītus.
lĭtĕrio, onis, m. *Gramatyk, mało uczony.* der nur ein wenig gelehrt ist.
lĭtĕro, as. *cechuię.* mit Brandmalen bezeichnen.
lĭtĕrōsus, a, um. *uczony.* studirend.
lĭtĕrŭla, æ, f. *Literka,* sub *Litera.* ein kleiner Buchstab.
lĭterulæ, arum. *Listek, List 3. nauki wyzwolone.* ein Brieflein, Wissenschaft.
lĭthantrax, ăcis, m. *gr. Węgiel kamienny.* Steinkohle.
lĭthargyros, i, m. & lithargyrum, i, n. *gr. srebrna Piana.* Silberschaum, Silberglätte.
lĭthargius, ii, m. *Kamienie rozeznawaiący w Górach.* ein Erforscher der Steine in Bergwerken.
lĭthas, ădis, & lithos, i, m. *gr. Kamień, Kupa Kamieni.* ein Stein, Steinhaufe.
lĭtheosphŏrus, i, m. *Kamień drogi, iasny iak Kryształ, cięszki iak Ołów.* ein Edelgestein, hell wie Crystall, schwer wie Bley.
lĭthiăsis, is, f. *gr. Kamień choroba.* der reißende Stein, Lenden- oder Blasenstein.
lĭthizon, ontis. *gr. Karbunkuł 2.*
lĭthŏcolla, æ, f. *gr. Kita 3.* Kütt, damit man die Steine zusammen löthet, Steinleim.
lĭthŏglȳphus, i, m. *gr. Snycerz, Osoby z Kamienia robiący.* ein Bildhauer, Steinschneider.
lĭthospermum, i, n. *gr. wróble Proso.* Meerhirse, Steinsaame.
lĭthostrōta, æ, m. *gr. Brukarz.* ein Pflasterer.
lĭthostrōtus, i, m. lithostrotum, i, n. *gr. Bruk, Tło sadzone Kamieniem.* ein Boden oder Estrich mit Steinen besetzt, oder gepflastert, ein Steinweg.
lĭthŏtŏmia, æ, f. *gr. Rznięcie Kamieni.* der Steinschnitt.
lĭthŏtŏmus, i, m. *Kamieniarz co Kamienie rznie albo łupa.* ein Steinschneider, Steinmetz, Stein- oder Bruchschneider.
lĭthŏtrīptĭcus, a, um. *Kamień w Człowieku kruszący.* das den Stein im Menschen zermalmet.
lĭthŏxȳlon, i, n. *gr. Drzewo w Kamień obrócone.* Steinholz.
lithurgus, i, m. *Kamieniarz.* ein Steinmetz.
lĭtĭcen, ĭnis, m. *Trębacz.* ein Zinkenbläser.
lĭtĭgātio, onis, f. lĭtĭgātus, us, m. *Zwada, Kłótnia.* Zänkerey, Streitigkeit.
lĭtĭgātor, oris, m. *Strona 5. zwadliwy.* ein Zänker, Streiter, der einen Rechtshandel führet.
lĭtĭgātrix, īcis, f. *Zwadliwa, Kłótnica.* eine Zänkerinn.
lĭtĭgiōse. *spornie.* zänkisch.
lĭtĭgiōsus, a, um. *sporny 1. 2. swarliwy, zwadliwy, żwawy* zänkisch, haderhaftig, streitig. *syn.* lĭtis ămans, lĭtĭbus incumbens.
lĭtĭgium, ii, n. *Zwada.* Zank, Hader, Rechtshandel.

litigo, as. *prawuię się, wadzę się, rozpieram się.* zanken, streiten, hadern, rechten. *syn.* discepto, contendo, rixor, altercor, certo, pugno.

lito, as. litor, aris. *ofiaruię t. uprafszam, błagam, czynię dosyć.* opfern, mit Opfer versöhnen, genugthun. *syn.* sacrifico, exoro, libo, impetro.

littera. *vide* litera.

littoralis, e, & littorarius, & littoreus, a, um. *pobrzeżny.* am Ufer wohnend oder befindlich, zum Ufer gehörig.

littoraria navis. *Łódź.* ein Kahn.

littorosus, a, um. *brzeżysty.* nahe bey dem Ufer.

littus, oris, n. *Brzeg t. Ląd.* das Ufer am Meer oder Fluß, Seeküste. *syn.* ripa, ora, margo.

littus arare. *próżno pracować.* vergeblich arbeiten.

litura, æ, f. *Zmazanie t. 2. Namazanie.* die Durchstreichung, Auslöschung, Bestreichung, Salbung.

lituram facere. *zmazać.* auslöschen.

liturarius, a, um. *do Wymazania służący.* zum Durchstreichen dienlich.

liturarius liber. *sub Książki pamiętne.* ein Copir- oder Schmierbuch.

liturgia, æ, f. *Ofiara Mszy, S. Liturgia, Usługa kościelna, Sprawowanie Rzeczy S.* das Amt der H. Messe, Liturgie, ein jeder Kirchendienst, heilige Handlung.

liturgicus, a, um. i. q. ministerialis, sacerdotalis. *Kościelny, Kapłański.* dienstbar.

liturgicus liber. *Agenda.* Kirchenagenda.

liturgus, i, m. gr. *Ofiarnik.* ein Kirchenbedienter.

lituro, as. *przekreślam, wymazuię.* austilgen, durchstreichen.

litus, oris. *vide* littus.

litus, us, m. *Namazywanie.* die Salbung.

litus, a, um. *pokrapiany, namazany.* bestrichen, befleckt, beschmiert.

lituum, i, n. & lituus, i, m. *Trąba woienna, Krzywuła, Pobudka.* Schalmey, Zinke, Trompete. *syn.* tuba, cornu, buccina.

LIV LIX

Livedo, inis, f. *Siność.* blaue Farbe.

liveo, es, livesco, is. *śinieię, zayrzę.* bleyfärbig, schwarzbleich seyn; misgünstig, neidisch seyn, Todtenfarbe bekommen.

livia, æ, f. scil. columba. *Trukawka.* Holztaube, Feldtaube.

livide. *modrawo.* schwarzbleich.

lividinans, antis, o. *zazdrościwy.* abgünstig, neidisch.

lividium, ii, n. *szara Farba.* Mittelfarbe zwischen schwarz und weiß.

lividulus, a, um. *trochę siny albo zazdrościwy.* etwas blau, etwas neidisch.

lividus, a, um. *siny, zazdrościwy.* braun und blau geschlagen, schwarzbleich, mit Blut unterlaufen, misgünstig, neidisch. *syn.* livens, lividinans, contusus, invidus.

Livo, onis, m. *Inflantczyk.* ein Liefländer.

Livonia, æ, f. *Inflanty.* Liefland.

livor, oris, m. *Siność, Zazdrość.* blau Strich, Fleck, Mase vom Schlage, Todtenfarbe, Neid, Mißgunst. *syn.* livedo, lividus color, *vel* invidia.

livorem duco. *vide* liveo.

livorosus, a, um. *vide* lividus.

lix, licis, f. *Łużyny, Popioł do Ługu, Zoła.* Laugasche.

lixa, æ, m. *Chałastra 3. Kucharz obozowy, Markietan.* ein Feldkoch, Marquetender, der Troß bey der Bagage, allerhand Lumpenvolk.

lixābundus, a, um. *włóczęga za małą zapłatę daiący się naiąć; Podróż bez Przeszkody odprawuiący.* umherstreifend, der sich um ein Bagatell oder geringen Lohn zu allen Sachen gebrauchen läßt, frey und ungehindert seine Reise verrichtend.

lixāmen, inis. lixāmentum, i, n. lixātūra, æ, f. *Kucharstwo, Gotowánie.* Kocherey, das Kochen.

lixio, onis, m. *Wodę noszący.* Wasserträger.

lixīva, lixīvia, æ, f. lixīvum, lixīvium, i, n. lixivius & lixivus, cinis. *Ług, Mydło.* Lauge, Seife, Laugasche.

lixīvius & lixīvus, a, um. *łużny.* laugicht.

lixivum mustum. *Treść Wina.*

lixivum vinum. *Wino 2.* Vorhof.

lixo, as. *warzę.* sieden, kochen.

lixor, oris, m. *vide* lixio.

lixŭla, æ, f. *Obarzanek, Obartuch.* Mus oder Brey von Mehl, Wasser und Käse.

lixus, a, um. *warzony.* gesotten, gekocht.

L O

lŏba, æ, f. *Turecka Pszenica.* Türkischer Weitzen.

lŏbus, i, m. *gr. Ucha Część dolna.* das Unterste am Ohrläpplein.

lŏcābĭlis, e. c. *co można gdzie ustanowić albo zaarendować.* das da kann gesetzt, oder an einen Ort gebracht werden; das zu verpachten oder auszustatten ist.

lŏcālis, e. c. *mieyscowy, mieysca pewnego.* zum Ort gehörig.

lŏcalis memoria. *Pamięć na Mieysce.* Ortgedächtniß.

lŏcālĭtas, ātis, f. *Ograniczenie Mieysca.* das Umschließen eines Orts.

lŏcālĭter. *po mieyscowemu.* Ortsweise.

lŏcārium, ii, n. *Gościnne, Czynsz 5.* Miethzins, Stand- oder Stallgeld.

lŏcārius, lŏcātārius, ii, m. *Mieysca rozdawaiący, Naymacz 1.* der einen Stand oder Stall vermiethet.

lŏcātim, vide lŏcālĭter.

lŏcātio, onis, f. *Naiem 1. Arenda.* Verdingung, Vermiethung, Verpachtung.

lŏcātor, oris, m. *Naymacz 1. 4.* der etwas zu machen verdinget, ausleihet, vermiethet, verpachtet.

lŏcātōrius, & lŏcātus, a, um. *naięty 2. osadzony.* vermiethet, verdingt, verpachtet, gesetzt, gestellt.

lŏcellārius, ii, m. *Naiemnik.* ein Miether, Verpachter.

lŏcellus, i, m. *Mieszek pieniężny.* ein Säcklein, Täschlein, kleiner Beutel. *vide* lŏcŭlus.

lŏcĭto, as. *naymuię 1.* vermiethen, um Geld verleihen.

lŏcò. adverb. *zamiast, miasto kogo, wczas 1.* anstatt, für, zu rechter Zeit.

lŏco, as. *naymuię 1. 3. 4. arenduię, pokładam 1. stawiam 2. obracam 3.* stellen, setzen, gegen Zins leihen, verdingen, anwenden, anlegen. *syn.* collŏco, ēlŏco, pōno, rĕpōno, stătuo, constĭtuo.

loco filiam nuptu, in matrimonio. *wydaię corkę.* seine Tochter verheyrathen.

loco operam. *chwycić się iakiey Roboty, rządzę się u kogo.* sich auf ein Ding legen.

lŏcŏmōtīvus, a, um. *z Mieysca się ruszaiący.* das sich von seinem Ort bewegt.

lŏcŭlāmentum, i, n. *Komórka* 2. *Przegródka, Łoże* 2. *Kosz Kokoszy, Gniazdo, Kaszta w Drukarni, Kielnia* 3. *Kachel* 2. Vogelhaus oder Kasten, Nest, Winkel in Häusern, wo die Tauben und Vögel nisten, Schriftkasten in der Druckerey.

lŏcŭlāris, e. c. *trunny,* sub *Truna* an statt eines Orts.

lŏcŭlātus, a, um. *komorczasty.* unterschieden, mit Fächern.

lŏcŭlōsus, a, um. *dołkowaty, dziurawy, pełny Przegródek.* voll Fächer, löcherricht.

lŏcŭlus, i, m. *małe mieysce, Truna, Mieszek pieniężny, Szkatuła.* ein kleiner Ort, ein Sarg, Todtenbahre, ein Schiebsack, Seckel, Beutel. *syn.* crūmēna, marsūpium, pēra, saccŭlus.

lŏcŭples, ētis, o. *maiętny, dostatni* 1. *obfity, poważny* 1. *pewny, świadomy, Wiary godny.* reich, voll, wohlhabend, begütert, gültig, glaubwürdig, treu, gewissenhaft. *syn.* dīves, ŏpŭlentus.

lŏcŭplētātio, onis, f. *Zbogacenie,* sub *Bogactwa.* Bereicherung.

lŏcŭplētātor, oris, m. *bogatym kogo czyniący.* ein Bereicherer, Reichmacher.

lŏcŭplētātus, a, um. *zbogacony.* bereichert, vermehret.

lŏcŭplētissĭmē. *hoynie.* freygebig, reichlich.

lŏcŭplēto, as. *bogacę, pomnażam.* reich machen, vermehren. *syn.* dīto, dīvĭtiis, ŏpĭbus augeo.

lŏcus, i, m. & in plur. loci, m. loca, *Mieysce* 1. 2. 3. *Poszanowanie, Rod Stan, Czas* 2. *Powód, Członek Plac* 3. ein Ort, Raum, Platz, d Stelle, Zustand, Gunst, Ansehen, Ze Geschlecht, Gelegenheit, Ursache, Z und Weile, Ehrenstand, Rang, H heit, Würde, Amt, Verrichtung *sy* sēdes, spătium, intervallum, *vel* reg terra, ōra, *vel* occāsio, făcultas.

locus anceps, difficilis, lubricus. *Raz z* schlechter Zustand.

locus communis. *Grób.* das Grab, ei gemeine Lehre, wenn überhaupt von ner Sache gehandelt wird.

locus nullo hominum cultu. *pusty.*

locus secretus. *Mieysca do Potrzeby lu kiey.* ein Secret, Privet, heimlich Gemach.

locus primus. *pierwsze Mieysce.* V Vorzug.

locum principem tenere. *na pierwszy mieyscu siedzieć.* obenansitzend.

locum summum apud aliquem habe *być u kogo w wielkiey Łasce.* bey eine in großer Gunst seyn.

in loco. *wczas.* zu rechter Zeit.

de loco summo. *wysoce narodzo* Hoch- und Edelgebohren.

loco infimo natus. *z podłych Rodzice* von schlechtem Herkommen.

loci communes, apud Rhetores & Di lecticos est sedes argumenti, ex qua lud petendum, item materia vel a gumentum sermonis.

loca genitalia, naturalia. *Członek* 4.

lŏcusta, æ, f. *Szarańcza, Rak prętko gi,* & sub *Wierzchołek.* Heuschreck ein Meerkrebs. *syn.* brūchus.

lŏcūtio, & lŏquutio, onis, f. *Mowa 1.* die Rede. *syn.* sermo, vox, lŏquēla.
lŏcūtor oris, m. *Mówca, Swiegot.* ein Schwäßer, Plauderer, Wäscher.
lŏcūtōrium, ii, n. *Izba do Rozmowy.* Sprachstube.
lŏcūtŭlejus, i, m. *Mówca, Języczny 3.* ein gewinnsüchtiger Schwäßer
lŏcūtus, us, m. *Mówienie.* das Reden.
lŏcŷŏthos. *gr. Białek od Jaia.* das Weiße im Ey.
lŏdīcŭla, æ, lōdix, īcis, f. *Kołdra.* Bettdecke, Leilach, ein Bettüchlein.
lœdŏria, æ, f. *gr. Urąganie.* Schmähung. *vide* convicium.
lœmeum, ii, n. *gr. wilcza Knieć.*

LOG LOL

Lŏgărium, ii, n. *gr. Regestrzyk.* Register, Tagebuch der Ausgaben.
lŏgēum, i, n. *gr. Pulpit Kościelny, Kazalnica.* ein Predigtstuhl.
lŏgi, orum, m. *gr. Bayki, Zart.* lächerliche Reden.
lŏgĭca, æ, id est ars, & lŏgĭce, es, f. *gr. Dyalektyka, nauka dysputowania.* Vernunftlehre, Disputierkunst, Logic.
lŏgĭcus, i, m. *Logik.* Vernunftkünstler, Vernunftlehrer.
lŏgĭcus, a, um. *do Logiki należący.* zur Logic oder Vernunftlehre gehörig.
lŏgismus, i, m. *Uwaga, Namyślenie się, Wnoszenie iednego z drugiego.* Betrachtung, Bedenken, Schließung eines aus dem andern. *syn.* consīdĕrātio.
lŏgista, æ, m. *gr. Rachownik.* ein Rechenmeister, Rentmeister.
lŏgistērium, ii, n. *gr. Szkoła do Rachunkow, Mieysce gdzie Rachownicy zasiadaią.* Rechenschule, Ort wo die Rechenmeister sitzen.
lŏgistĭca, *scil.* ars, logistĭce, es, f. *gr. Nauka Rachunkow.* die Rechenkunst.
lŏgistŏrium, i, n. logistoricus liber. *Książka Warona, w ktorey wiele pięknych Przypowieści.* ein Buch des Varro, darinn viel schöne Sprüche begriffen waren.
lŏgŏdædălus, i, m. *pięknych słów w Mówie używaiący.* der schöner und zierlicher Worte in einer Rede sich bedienet, ein Wortkünstler.
lŏgŏgrăphus, i, m. *gr. Rachownik Pisarz mieyski.* ein Buchhalter, Stadtschreiber.
lŏgŏmăchia, æ, f. *gr. Sprzeczka słowna, albo o słowa.* Wortstreit, Wörterkampf, Zank über Wörter.
lŏgŏpæus, i, m. *Zartownik, Nowiniarz.* Fabelhans, Zeitungsmacher.
lŏgŏthĕta, æ, m. *gr. Pisarz rachunkowy.* Rechnungsschreiber.
lŏgos, & logus, i, m. *gr. Słowo, Zart, Bayki.* Rede, Fabel, Mährlein.
loīmos, i, m. *gr. Powietrze, Zaraza.* Pest, ansteckende Krankheit.
lŏliācens, lŏliārius, a, um. *kąkolny.* von Lülch oder Unkraut, zum Unkraut gehörig.
lŏliētum, i, n. *Pole Kąkolowe.* Trespenfeld.
lŏlĭgĭneus, lŏlĭgĭnōsus, & lŏliōsus, a, um. *pełny Kąkolu.* voll Unkraut.
lŏlīgo, inis, f. loligiuncula, loliguncula, & lolligiuncula, æ, f. *Kałamarz ryba morska, Pław morski, Pław 8. Zazdrość, Nieszczerość.* ein Fisch wie eine Meerspinne, Dintenfisch, Plackfisch, Mißgunst, Neid.

loliginis nigræ ſuccus. *Inkauſt*, *Atrament*. Dinte.
loligo volitans. ſub *Jaſzczur*.
lŏlium, ii, n. *Kąkol.* Treſpen, Lülch, Unkraut. *ſyn.* zīzănia.
lollīgo. *lege* loligo.
lŏmentārius, ii, m. *bobową Mąkę robiący.* der Bohnmehl macht.
lŏmentum, i, n. *Bobowa Mąka*, *Farba malarſka niebieſka.* Bohnenmehl, Himmelblaue Mehlfarbe.

LON

Lonchītis, tidis, f. *gr.* *Włocznia ziele*, *Paprotnik.* Spicant, groß Milzkraut.
longābo, longāno, longănon, longao, longāvo, onis, m. f. *Kiſzka długa*, *Kiſzka oſtatnia*, *Jątrznica.* eine lange Wurſt, der Maſtdarm.
longævĭtas, atis, f. *Długowieczność.* langes Leben, hohes Alter.
longævus, a, um. *długowieczny.* alt, lang lebend, betagt. *ſyn.* sĕnex, sĕnior, grandævus.
longănĭmis, e. c. *longănĭmus*, a, um. *nieſkwapliwy, cierpliwy.* langmüthig, geduldig, ſanftmüthig.
longănĭmĭtas, atis, f. *Nieſkwapliwość*, *Cierpliwość.* Langmüthigkeit, Sanftmuth, Geduld.
longănĭmĭter. *nieſkwapliwie*, *cierpliwie.* langmüthig, geduldig.
longe. adv. *daleko*, *bardzo*, *precz*, *z daleka.* weit, lang, fern, ſehr.
de longe, a longe. *z daleka.* von weitem, von fern.
longè eſſe. *nie pomagać.* nichts helfen, nichts nützen.
longe diffuſus, pervagatus. *ſzeroki.* ausgebreitet.
longe gentium, longe procul, longe lateque. *daleko.* weit und breit, ſehr weit.
longĭfluus, a, um. *daleko płynący.* lang fließend.
longĭlŏquium, ii, n. ſub *Wielomowno.* lange Rede.
longĭmănus, a, um. *długo ręki.* lange Hand habend.
longinquè. *daleko.* fern, weit, in die Ferne.
longinquitas, atis, f. *Dal*, *Długość*, *Odległość.* die Länge der Zeit oder Ferne des Orts.
longinquo, as. *oddalam.* entfernen, ferne wegtreiben.
longinquum, i, n. *vide* longinquitas.
longinquum. adv. *długo 1.* lang.
longinquum loqui. *długo mowić.* mit Umſchweif reden.
longinquus, a, um. *daleki 3. odległy.* langwierig, weit, fern gelegen, entlegen. *ſyn.* rĕmōtus, diſtans, diſſitus, disjunctus, extĕrus, pĕrĕgrīnus.
longĭpes, edis, o. *długonogi.* langbeinicht.
longiſco, *longeſco*, is. *dłużeię.* lang werden.
longĭter, longiſſimè. *daleko*, *naydaley*, *daleczko.* weit, ſehr weit.
longiſſĭmus, a, um. *vide* longinquus.
longĭtrorſus. adv. *wedłuż.* in die Weite.
longĭtūdo, inis, f. *Długość 1. 2.* die Länge, Ferne, Weite.
longĭturnĭtas, atis, f. *vide* longævitas & diuturnitas.
longĭturnus, a, um. *vide* longævus & diuturnus.
longius. *daley.* weiter.
longŭlè, longiuſcŭlè. *daleczko*, *przydłużey:* etwas weit.

longiusculus, a, um. *przydłuższy.* etwas lang.

longo, as. *przedłużam.* lang machen, verlängern.

longulum. *trochę długo.* etwas lang.

longulus, a, um. *przydłuższy.* ein wenig lang.

longum. adv. *długo* 1. *na długi czas.* auf lange Zeit.

longum vale. *bądź na długo zdrow.* gehab dich lange wohl.

longum est, longi subsellii est. *mięszka mi się, długoby, wieloby o tym mówić.*

longurio, onis, m. *Długosz* 1. ein langer Mensch.

longurius, ii, m. *Zerdź, Dyl, Przewora.* Zwergstange, Hebbaum, Riegel an einem Gebäude.

longus, a, um. *długi* 1. 2. *rozciągły.* lang, weit, ferne. *syn.* oblongus, prōlixus, prōductus, *vel* diūturnus, prōcērus, altus, magnus.

longa terrarum petere. *w Swiat.* weit verreisen.

lopas, ădis, *vel* ădos, f. *gr. Slimak morski.* eine Meerschnecke. *vide* lepas.

LOQ

lŏquācitas, atis, f. *Wielomowność.* Schwatzhaftigkeit. *syn.* garrŭlitas.

lŏquāciter. *świegotliwie.* klaschicht, plauderhaft.

lŏquācito, as. *wiele mówić.* viel plaudern, waschen.

lŏquācŭlus, a, um. *wielomowny.* schwatzhaftig.

lŏquax, ācis, o. *wielomowny, mówny, świegotliwy.* schwätzig, plauderhaftig, wortreich, weitläuftig. *syn.* verbōsus, garrŭlus, multilŏquus.

loquaces lymphæ. *szumiące wody.* rauschende Wasser.

loquaces ranæ. *Żaby krzeczące.* quarende Frösche.

lŏquēla, æ, f. *Mowa* 1. die Rede, Sprache.

lŏquēlāris, e. c. *słowny* 2. *Postaniec.* zum Reden gehörig.

loquelaris præpositio est illa, quæ nunquam sola ponitur, sed semper cum alio verbo jungitur.

lŏquēlārĭter. *w słowie.*

loquendi farrago, temeritas. *Wielomowność.* Schwatzhaftigkeit.

lŏquens, entis, o. *mowiący.* redend, sprechend.

lŏquentiă, æ, f. *Mowność, Wielomowność.* das Reden, Schwatzhaftigkeit.

lŏquĭtor, aris. *często mówię.* immer reden.

lŏquor, eris. *mówię, powiadam* 1. *rozmawiam.* sprechen, reden, erzählen. *syn.* ēlŏquor, dīco, fāris, effāris, prōfāris, sermōcinor. *phr.* verba facio, fundo, ēdo, effundo, prōfĕro, prōmo, dēprōmo, do, vōcem mitto, vōce, sermōne, verbis silentia rumpo, ōre lŏquēlas cieo, ora solvo, rĕsolvo.

loquor summis labris. *przez Zęby mówię.*

loquor nutu, supercilio. *mrugam* 1. winken.

loquor digitis. sub *Pięsy, Jestami narabiam.* mit Bewegung der Finger reden.

lŏquūtus, us, m. *vide* lŏcūtus.

LOR

Lōra, æ, f. *Kubek skórzany, Wino poślednie.* Tresterwein, Lauertrank.

lōrāmentum, i, n. *Rzemień* 2. *Wiązanie, Ankry drewniane.* ein großer lederner Riemen, Band von Bast.

lōrārius, ii, m. *Ceklarz.* ein Scherge, Steckenknecht.
lōrātus, a, um. *Rzemieniem związany.* an Riemen gebunden.
lōrea, æ, f. *vide* lōra.
lorea, æ, f. aliter laurea. *bobkowy Wieniec.* Lorbeerkranz.
lōrētum, i, n. *vide* lauretum.
lōreus, a, um. *rzemienny.* aus Riemen gemacht.
loreus. *item idem* laureus.
lōrīca, æ, f. *Zbroia, Polepa, Parkan, Płot 3. Tynk na Scianie; Obdach, Ostrożenie, Szanc.* ein Panzer, Brustharnisch, Vordächlein einer Mauer, Sturmdach, Brustwehr, Bollwerk, das Mauerband, Tünchwerk, Bewerfung. *syn.* thōrax.
lorica ænea, ferrea. *Zbroia.*
lorica hamata, hamis contexta. *Pancerz.*
lorica linea. *Kaftan do Potyczki.*
lorica plumata, squamata. *Karacena.*
loricæ hæ. *Blanki, Kosze szańcowe.*
lōrīcārius, ii, m. *Pancerze robiący.* ein Panzermacher.
lōrīcātio, onis, f. *Tynkowanie, Uzbroienie.* Täfelung, Uebertünchung, Beharnischung.
lōrīcātus, a, um. *zbroyny, Pancernik, Kirysnik.* gepanzert.
lōrīcifer, era, erum. *Pancerz noszący.* einen Panzer tragend.
lōrīco, as. *tynkuię, w Pancerz obieram,* sub *Pancerz.* tünchen, einen Panzer anthun.
lōrīcŭla, æ, f. *mały Pancerz, Płot 3. Ostrożenie, Szańc, Kosze Szańcowe, Blanki.* ein kleiner Panzer, Brustwehr, Bedachung, Bedeckung der Belagerer.
lōrĭpes, ĕdis, o. *Nogi włoczący, krzywe nogi maiący.* krummfüßig, krumme Füße habend.
lōro, as. *Rzemieniem wiążę.* mit Riemen binden.
lōrum, i, n. *gr. Rzemień 2. Rzemyk, Wódza, Korbacz, Leyc.* ein Riemen, Zügel, Karbatsche, Peitsche. *syn.* habēna, flāgellum.
lōrus, i, m. *Powrózek.* Band, Strick.
lōtio, onis, f. *Mycie, Płókanie.* das Waschen.
lōtiōlentè. adv. *plugawo.* garstig.
lōtiōlentus, a, um. *plugawy, śmierdzący,* beharnt, unrein von Harn, garstig, stinkend.
lōtium, ii, n. *Uryna.* Harn, Urin.
lōtŏmētra, æ, f. *gr. Chleb z nasienia drzewowego.* eine Gattung Brod aus dem Saamen des Baums
lōtor, oris, m. *Pracz.* ein Wäscher.
lōtrix, īcis, f. *Praczka.* eine Wäscherin.
lōtūra, æ, f. *Płókanie, Pranie.* das Waschen, die Wäsche.
lōtus, a, um. *umyty, prany.* gewaschen, gesäubert.
lōtus & lotos, i, f. *gr. Komonica 1. Obrostnica drzewo.* ein Baum mit Blättern wie Nesseln, Zürgelbaum.
lotus Aegyptia. *Narzaniec.*
lotus sylvestris. *Nardusek.*
loxia, æ. *gr. Krzywonos.* Kreuzvogel.

LUB

Lŭbens, entis, o. *chętny, wesoły.* & etiam verbialiter. *chętnie.* gutwillig, gern. *syn.* lĭbens.
lŭbenter. *chętnie.* gutwillig, gern. *syn.* lĭbenter, spontĕ, spontānee, ultro.

bentia, æ, f. *Lubość*, *Przyiemność*, *Wesołość*. Lust, Fröhlichkeit. *syn.* lætitia.

bentiorem facio. *rozweselam.* fröhlich machen.

bet. *lubię co.* es gefällt, beliebt. *syn.* libet, plăcet.

bīdĭnĭtas, atis, f. *Jurność.* Lust, das Gelüsten.

bīdo, inis, f. *lege* libido.

ibrĭcātus, a, um. *gładzony.* geglättet, schlüpferig.

ibrĭcè. *ślisko.* schlüpferig, gefährlich, unbeständig, zweifelhaftig.

ibrĭcĭtas, atis, f. *Śliskość*, *Młodość* 2. *Niestateczność.* Schlüpfrigkeit, Glätte, Ungewißheit, Unbeständigkeit.

ibrĭco, as. *ślisko czynię.* schlüpferig machen.

ibrĭcum, i, n. *vide* lubricitas.

ibrĭcus, a, um. *śliski*, *omylny*, *niepoięty*, *niestateczny*, *niebespieczny.* schlüpferig, glatt, da man bald fallen kann, betrüglich, falsch, unbeständig. *syn.* lābilis, mōbĭlis, fallens, fluxus, præceps, pĕrīcŭlōsus.

ubrica adolescentia. *Młodość do złego skłonna.* Jugend, die sich leicht verführen läßt.

ūca & lūcas, æ, m. lūca bos. *Słoń.* ein Elephant.

ūcānĭca, æ, f. *Kiełbasa.* Bratwurst.

ūcānĭcārius, ii, m. *Kiełbaśnik.* ein Wurstmacher.

ūcar, āris, n. *Wrębne*, *Zapłata Krotofilnikow*, *widokowy Koszt.* Schaugeld beym Schauspiel, Lösungsgeld.

ūcāria, orum, n. *Swięto gaiowe u Pogan.* ein Fest, so von den Römern in den Wäldern begangen worden.

lūcārius & lucaris, *scil.* custos. *Gaiowy* 1. Förster.

lūcellāris, is, m. lucellarius servus. *Naiemnik.* Hausknecht.

lūcellum, i, n. *mały Zysk*, *Obrywka.* ein kleiner Gewinn.

lūcens, entis, o. *świecący.* scheinend. *syn.* splendens, lūcĭdus.

lūceo, es. *świecę*, *świecę się.* scheinen, leuchten, vorleuchten, offenbar seyn, klar am Tag liegen. *syn.* lūcesco, illūcesco, collūceo, splendeo, fulgeo, effulgeo, mĭco, nĭteo, rŭtĭlo, cŏrusco, rădio, irrădio. *phr.* lūmen dispergo, effundo, jacto, ēmitto, rădios spargo.

lūcerna, æ, f. *Lampa*, *Laternia*, *Swiatliczka* 1. *Kania morska*, & sub *Jaszczur.* Kerze, Licht, Leuchter, Laterne. *syn.* lychnus, lampas, tæda, fax.

lūcernāria, æ, f. *Dziewanna.* Königskerze, ein Kraut.

lūcernārium, ii, n. *Wieczór* 1. Zeit zwischen Lichten, diejenige Zeit da man Licht anzündet.

lūcernārius, ii, m. *Swiecznik* 2. & sub *pokątny.* ein Leuchter, Fackelträger.

lūcernārius, a, um. *do Lampy*, *do Laterni należący.* zur Fackel, Laterne, &c. gehörig.

lūcernātus, a, um. *Lampami &c. obiaśniony*, *illuminowany.* mit Fackeln, Laternen, Lichtern &c. beleuchtet, illuminiret.

lūcernŭla, æ, f. *Latarka.* eine kleine Laterne.

lūcescit. *świtą.* es heitert, es taget, es wird Tag.

lūcesco, is. *świecę*, *iasnym się staię.* leuchten, licht werden. *vide* lūceo.

lūcet. *iasno iest.*, *Dzień iest.* es ist heiter, ist Tag, es scheinet.

lūci. adv. *we dnie.* am Morgen, bey Tagszeit.

lūcĭdè. *iaśnie.* klärlich, hell, deutlich.

lūcĭdĭtas, atis, f. *Jasność.* Klarheit. *vide* clārĭtas.

lūcĭdo, as. *obiaśniam.* licht, hell machen, erleuchten.

lūcĭdus, a, um. *iasny*, *przezrzoczysty.* heiter, hell, klar, lauter; deutlich. *syn.* lūcens, splendens, splendĭdus, fulgĭdus, fulgens, nĭtĭdus, nĭtens, rŭtilus, rŭtilans, cŏruscus, cŏruscans, rădians, mĭcans.

lūcifer, eri, m. *Gwiazda zaranna*, *Lucyfer.* Morgenstern, Tagstern, Lucifer. *syn.* phosphŏrus. *phr.* auroræ nuntius, sŏcius, prævius.

lūcifer, ĕra, erum. *Swiecznik*, *Swiatło przynoszący.* Licht tragend, das Licht bringend.

lūcĭfĭco, as. *obiaśniam.* licht machen.

lūcĭfĭcus, a, um. *obiaśniaiący.* licht machend.

lūcĭfŭga, æ, c. lucifugax, acis, o. *lucifugus*, a, um. *pokątny*, *Pokątnik.* das Licht scheuend oder fliehend.

Lūcīna, æ, f. *Rodzenia Bogini*, *Księżyc.* die Geburtsgöttinn Juno, der Mond.

lucinia, æ, f. *lege* luscinia.

lūcĭnium, ii, n. *Knot*, *Grzyb z.* das Dacht im Licht.

lūcĭnus, a, um. *ślep.* der keine Augen hat.

luciscit. *lege* lucescit.

luciscus, *lege* luscus.

lūcius, ii, m. *Szczuka* 1. *Szczupak.* ein Hecht, Schnacke.

lůcrātio, onis, f. *Zyskanie.* Gewinnung, Erhebung.

lůcrātivus, a, um. *zyskowy.* gewinnsa[...] Gewinn bringend, vortheilhaftig, nu[...] bar, einträglich.

lůcrātor, oris, m. *zyskownik*, *Lichwiarz.* [...] Wucherer.

lůcrĭcŭpīdo, inis, f. *Łakomstwo.* [...]winnsucht.

lůcrĭfăcio, is. *vide* lucror.

lůcrĭfactus, a, um. *pozyskany.* gewonn[...]

lucrifacta pecunia. *Przezysk.*

lůcrĭfĭcābĭlis, e. c. *lůcrĭfĭcus*, a, um. *z[...]skowny.* das Gewinn bringt, nutzb[...] ersprießlich.

lůcrifĭco, as. *vide* lucror.

lůcrĭfīo, is. *pozyskanym być.* gewonn[...] werden.

lůcrĭfŭga, æ, m. *o Zysk niedbaiący*, *Z[...]skiem się brzydzący.* der den Gewi[...] nie achtet, der keinen Gewinn suche[...]

lůcrio, & lucro, onis, m. *Zyskown[...]* ein Gewinnsüchtiger, Gewinn[...]gieriger.

lůcrĭpěta, æ, c. *łakomy na Zysk.* gewin[...]süchtig, begierig.

lůcror, aris. *zyskuię.* gewinnen, Gewinn[...] Profit suchen oder machen, wuche[...] *syn.* lůcrĭfico, lůcrĭfăcio, lůcrum, qu[...]stum făcio, ŏpes lŭcris augeo.

lůcrōsè. *zyskownie.* vortheilhaftig.

lůcrōsus, a, um. *zyskowny.* das Gewi[...] bringt, gewinnreich, vortheilhaft[...] profitirlich, nutzbar.

lůcrum, i, n. *Zysk* 1. *Obrywka.* Gewin[...] Nutz, Vortheil. *syn.* quæstus.

lucrum ex lite. *Przezysk.*

lucta, æ, f. luctāmen, ĭnis, n. luctāti[...] onis, f. luctātus, us, m. *Biedzenie [...]* *Zapaski.* das Ringen. *syn.* certāme[...] pugna, conflictus.

luctans, antis, o. *biedzący się.* ringend

ctans anima. *Dusza z Ciała wychodząca.* die Seele, so aus dem Leibe eilet.
ctantes hi. *Krokwy.*
ctātor, oris, m. *Zapaśnik.* ein Ringer, Kämpfer. *syn.* athlēta.
ctĭfer, era, erum. *Smutek przynoszący.* das Leid bringt.
ctĭfĭcābĭlis, e. c. *smętny.* kläglich, betrübt.
ctĭfĭcus, a, um. *smętliwy.* schmerzlich.
ctĭsŏnus, a, um. *smutno brzmiący.* das kläglich, jämmerlich lautet.
cto, as. *luctĭtor* & luctor, aris. *biedzę się. za Przychodzę.* ringen, kämpfen, sich quälen. *syn* obluctor, contrà cōnor, certo, insto, nītor, obnītor, contendo.
ctuōsē. *smutnie.* traurig, kläglich.
ctuōsus, a, um. *smętny, żałosny.* kläglich, traurig, betrübt. *syn.* fūnestus, miser, infēlix, flēbilis, lācrȳmābilis, lūgūbris, tristis, mœstus.
ctus, us, m. *Żałoba i.* Trauer, Betrübniß, Leidwesen. *syn.* flētus, gĕmĭtus, lācrȳmæ, questus, planctus, lāmentum.
cu, lege *luci.*
icūbrātio, onis, f. *nocna Robota.* die Arbeit, das Sitzen beym Licht.
icubratione. *przy Swiecy.* beym Licht.
icūbrātiuncŭla, æ, f. *mała nocna Robota.* eine kleine Lichtarbeit.
icūbrātōrius, a, um. *do siedzenia w Nocy służący.* zum Nachtsitzen dienlich.
icūbrātus, a, um. *przy Swiecy zrobiony.* beym Licht gemacht.
icūbro, as. *piszę z. Nocą co robię.* beym Licht arbeiten, zu Nachts studiren.
ucubro viam. *w Nocy Podroż odprawuię.* bey Nacht reisen.

lūcūbrum, i, n. *Swiecą, Zapał i.* was bey der Nacht oder im Schatten scheinet.
lūcŭla, æ. *Złotnik Robaczek.* Goldwurm.
lūcŭlentè, lūcŭlenter. *iasno, dostatecznie, wyrozumnie, ozdobnie, drogo.* hell, klar, deutlich, fein, scheinbar, verständlich, ausnehmend, wohl, theuer.
lūcŭlentia, æ. *lūcŭlentĭtas*, atis, f. *Swietność, Jasność.* Glanz, Schein, Klarheit. *syn.* clārĭtas.
lūcŭlento, as. *obiaśniam.* beleuchten, hell machen.
lūcŭlentus, a, um. *iasny i. znaczny, sławny, dostatni i. piękny, wesoły z. obfity, bogaty.* scheinbar, heiter, klar, hell leuchtend, schön, herrlich, deutlich, berühmt, ansehnlich, vornehmlich.
lūcūmo, onis, m. *szalony i.* närrisch, wahnwitzig.
lūcuncŭlus, i, m. lūcuns, untis, lūcunter, ĕris. *Placek, Łakoci.* ein gewisser Kuchen.
lūcus, i, m. *Gay z.* Lustwald, Tannenwald.

LUD

Lūdia, æ, f. *Kuglarka.* eine Gauklerinn, Comödiantinn.
lūdiānus, a, um. *kuglarski.* gauklerisch.
lūdiārius, ii, m. *Kuglarz.* ein Gaukler, Seiltänzer.
lūdĭbriōsē. *szydersko.* zu Spott.
lūdĭbriōsus, a, um. *szyderski, błażeński Smiechu godny:* spöttisch, auslachenswerth.
lūdĭbrium, ii, n. *Szyderstwo, Zgwałcenie z.* Spottwerk, Gespött.
lūdibundus, a, um. *graiąc, żartem, szydersko, sobie i.* spielend, kurzweilig.

ludibundi oculi. Mruganie 2. Liebäugelein.

lūdĭcer, cra, crum. ludĭcrus, a, um. igrzyskowy, grawalny, żartowny, Szyderski, Kuglarski 1. błazeński. kurzweilig, zum Spiel gehörig.

lūdĭcrè. żartownie. Scherzweise, zum Possen, für die lange Weile.

lūdĭcrum, i, n. Igrzysko 2. Zart 2. Gonitwa. Gauklerspiel, Schimpfspiel.

lūdifăcio. szyderstwo naśladuię. zum Spott nachmachen, äffen.

lūdĭfĭcābĭlis, e. c. śmiechu godny. vexirerisch.

lūdificātio, onis, f. Szyderstwo, Zart 1. Spott, Beschimpfung, Betrug.

lūdĭfĭcātor, oris, m. Szyderz, Szyderca. ein Spötter, Betrüger.

lūdificātōrium, a, um. szyderski. verspottend, betrügend.

lūdificātus, a, um. wyszydzony, oszukany. vexirt, betrogen.

lūdifĭco, as. ludificor, aris. szydzę, łudzę, urągam się, zgwałcić 4. betrügen, beschimpfen, verspotten, narren, hetzen.

ludi magistèr. Mistrz szkolny. ein Schulmeister.

ludi magistra, æ, f. Nauczycielka. eine Schulmeisterinn.

lūdio, onis. lūdius, ii, m. Kuglarz, Skoczek. ein Gaukler, Tänzer, Comödiant.

lūdius, a, um. vide ludicer.

ludô. ablat. żartem. mit Scherz.

lūdo, is. igram 1. gram 1. 2. kosteruię, żartuię, szydzę, piszę 5. stawiam 7. oszukiwam. spielen, vexiren, betrügen. syn. lūdo văco, indulgeo, vel illūdo, rīdeo, irrīdeo, vel dēlūdo, fallo, dēcipio.

lūdus, i, m. Igranie, Gra, Zart 1. Sz derstwo, Szkoła 1. Spiel, Spott, Ku weil, Lehrschule. syn. lūsus, vel jōc vel gymnasium, schōla.

ludus calculorum, scruporum. Bierki

ludus, talaris, talarius. Kosterstwo.

ludum habeo. Szkołę trzymam.

ludi hi. Widowisko, Gonitwa, Igrz sko 2. Schauspiele.

luēcŭla, æ, f. mała Zaraza. eine klei Seuche.

luēla, æ, f. Karanie, Pokutowanie. Bü ßung, Bezahlung.

lues, is, f. Zaraza 1. Woda, Rozt Sucht, allerley Krankheit.

lues sacra. Kaduk choroba.

lues venerea. Franca. Franzosenseuche.

LUG

Lūgendus, a, um. Użalenia godny. B klagenswerth.

lūgeo, es. płaczę 2. żałuię 1. opłakiwa Załobę noszę. betrauren, betrübt sey beweinen. syn. fleo, plango, lăcrymo lāmentor, quĕror, dŏleo, plōro. ph luctibus indulgeo, dăre ănimum in l ctus, in luctum se solvere.

lūgūbrè. żałośnie. kläglich, jämmerlich traurig.

lūgūbria, ium, n. Załoba 2. Traue kleider.

lūgūbris, e. c. żałosny, smętny. trauri kläglich, zum Leid oder Trauren geh rig. syn. mœstus, tristis, luctuōsus, l mentābilis.

lugubris ornatus, vestis. Załoba 2. ei Trauerkleid.

lūgūbriter. vide lugubrè.

luĭtio, onis, f. Zapłacenie. Ranzion, L segeld, Zahlung, Büßung.

LUM

ūma, æ, f. *Ciernie.* ein ſtechender Dorn.
ımārius, a, um. *cierniowy:* zum Dorn-ausrotten gehörig.
ımbāgo, inis, f. *Krzyża albo Lędźwi bolenie.* Lendenweh.
ımbālis, e. c. *Lędźwiowy.* zu den Lenden gehörig.
ımbāre, is, n. *Spodnica.* Schurztuch, Binde um die Lenden.
ımbi hi. *Lędźwie.* die Lenden, Hüfte.
ımborum oſſa. *Krzyż 4.*
ımbĭfrăgium, ii, n. *Łamanie Lędźwi.* Lendenbruch.
ımbo, onis. *vide* lumbare.
ımbrĭcōſus, a, um. *pełny Gliſtow.* voll Würmer.
ımbrĭcus, i, m. *Gliſta, Dżdżownica 1.* ein Regenwurm, Erdwurm.
ımbŭlus, i, m. *małe Lędźwie.* kleine Lende.
ımbŭlus aſſatus. *Polędwica.* Lendenbraten.
ımbus, i, m. *vide* lumbi.
ūmentum & lūmētum, i, n. *Cierniſko.* Diſtelſtaude, Dornhecke.
ūmen, ĭnis, n. *Swiatłość 1. 3. Jaſność 2. Okno 1. Oko 1. Lampa, Obiaśnienie, Ozdoba, Dzień 1. Poyrzenie 2. Widzenie 1. Farby Wydatność, Dziura 7. Drzwi 1. Przedni 1.* Licht, Glanz, Schein, der Tag, das Auge, Erklärung, das Fenſter, ſonderliche Zierde. *ſyn.* lux, fulgor, ſplendor, nĭtor, jŭbar, *vel* dies, *vel* ŏcŭlus.
ūmĭnāre, is, n. *Swiatło 1. Swietnik, Lampa, Błona 7.* Licht.
ūmĭnāria, ium, n. tr. *zacni Ludzie.* herrliche Leute, die als Lichter leuchten.

lūmĭnātus, a, um. *byſtrego Oka, obiaśniony.* ſcharfſichtig, beleuchtet, hell gemacht.
lūmĭnatus malè. *ślep.* der nicht wohl ſiehet.
lūmĭno, as. *oświecam.* leuchten, Licht geben, erleuchten.
lūmĭnōſus, a, um. *świetny 2.* ſehr heiter, licht, klar, hell leuchtend.
lūmus, i. *Brozda.*

LUN

Lūna, æ, f. *Kſiężyc 1.* der Mond. *ſyn.* Phæbe, Lātōnia, Dīānă, Lūcīna, Cynthia, Dēlia, Hĕcāte, Trivia.
luna corniculata, creſcens, gibboſa. *Kſiężyc pod Pełnią, Kſiężyca kwadra pierwſza.* zunehmender Mond.
luna decreſcens, minuens, ſeneſcens. *Kſiężyc po Pełni, Kſiężyca oſtatnia Kwadra.* abnehmender Mond.
luna dimidiata. *Kſiężyca, Kwadra.* ein Viertel.
luna naſcens, nova. *Kſiężyca Nów.* der Neumond.
luna plena. *Kſiężyca Pełnia.* Vollmond.
luna ſicca, ſilens, ſynodica, intermeſtris, cava, adverſa. *Kſiężyca Zaćcie.* des Monds Untergang.
lunæ phaſes. *Odmiana Kſiężyca.* die veränderte Geſtalt des Mondes.
lunæ defectio, eclipſis. *Kſiężyca Zaćmienie.* Mondſinſterniß.
lunæ ſenium. *Kſiężyca Zchód.*
lunæ dies. *Poniedziałek.* Montag.
lūnāria, æ, f. *Pieniężnik, Podeyrzon.* Mondkraut.
lūnāris, e. c. *kſiężyczny.* des Monds, zum Mond gehörig.
lunare virus. *niewieścia choroba.*

lūnāticus, a, um. *Lunatyk.* Mondsüchtig.
lūnātio, onis, f. *księżyczny Okrąg.* Mondschein.
lūnātus, a, um. *obłączysty 1. kosisty 1. rogaty.* gestaltet wie ein halber Mond.
lunchus, i, m. *Włocznia.* ein Speer, Lanze.
lūno, as. *naginam, nakrzywiam.* krümmen, biegen.
luno arcum. *naginam Łuk.* den Bogen spannen.
lūnŭla, æ, f. *pierścieniowa Główica, Księżyc mały, Miesiączek.* ein kleiner Mond. eine Spange.
luo, is. *omywam, oczyściam 2. przypłacam 1. 2. płacę, karzą mię, płóczę,* & sub *przybaleć.* abwaschen, bezahlen, büßen, entgelten, leiden, genug thun, gestraft werden. *syn.* solvo, exsolvo, persolvo.

LUP

Lŭpa, æ, f. *Wilczyca, Nierządnica.* & sub *Pies.* eine Wölfinn, Hure.
lŭpānar, aris. lŭpānārium, ii, n. *nierządny Dom.* ein Hurenhaus. *syn.* prostibŭlum, lustrum, gāneum.
lŭpānāris, e. c. *nierządny, rufiański.* hurisch.
lŭpānārius, ii, m. *Rufian.* Hurenwirth, Herr über die Hurenhäuser.
lŭpārius, ii, m. *wilczy Łowiec.*
lŭpātum, i, n. frena lupata, & lŭpātus, i, m. *Krygi.* ein scharfes Gebiß, Brechzaum.
lŭpātus, a, um. *kaczysty, krygowy.* mit einem harten Gebiß gezäumt.
lŭpercālia, ium, n. *Mięsopust.*
lŭpi hi. *Krygi, Kleszcze 1.* Gebiß am Zaum.
lŭpillum & lŭpinum, i, n. lupillus & lŭpinus, i, m. *Słonecznik strączysty.* eine kleine Feigbohne.
lŭpīnārius, ii, m. sub *Słonecznik 6.* ein Feigbohnenkrämer.
lŭpīnus, a, um. *wilczy.* wölfisch.
lŭpor, aris. *Nierządu patrzyć.* Hurerei treiben. *syn.* scortor.
lŭpŭla, æ, f. *Nierządnica.* ein Hurlein.
lŭpŭlārius, ii, m. *Chmiel rozkrzewiaiąc...* ein Hopfenpflanzer.
lŭpŭlātus, a, um. *chmielny.* mit Hopfen gekocht.
lŭpŭlus, i, m. lupus salictarius. *Chmiel.* Hopfen.
lŭpus, i, m. *Wilk 1. Szczuka 2. Szczupak, Hak woienny, Paiąk, Wrzód, Piła drzewna.* ein Wolf, Hecht, ein Haaken damit man etwas heraus zieht, eine Spinnenart, eine Handsäge, der fressende Wolf am Leibe.
lupus cervarius. *Ryś 2. Ostrowidz 2.*
lupus fœmina. *vide* lupa.
lupus fluviatilis. *Szczupak.* ein Hecht.
lūra, æ, f. *Kubeł skorzany.* ein lederner Schlauch.
lurcābundus, a, um. *biesiaduiący.* schlemmend.
lurco, onis, m. *Zarłok, Rospustnik.* ein Prasser, Schlemmer.
lurco, as, lurcor, aris. *żrę.* schlemmen, fressen und saufen.
lūrĭdātus & lūrĭdus, a, um. *blady, żółtawy, śniady, siny.* Bleyfarb, schwarzgelb.
luridus ales. *Wywielga.*
lūror, oris, m. *Bladość, Żółtość, Śniadość.* die Bleiche, Todtenfarbe. *syn.* pallor.
lūrŭlentus, a, um. *vide* lutulentus.

LU

LUS

Luscifico, as. *oślepiam.* blind machen.

luscinia, æ, f. *Słowik.* eine Nachtigall.

lusciniola, æ, f. *Słowiczek.* eine kleine Nachtigall.

luscinius, ii, m. *Słowik Samiec.* das Männlein von einer Nachtigall.

luscinus, a, um. *vide* luscus. & *supra* luscinus.

lusciola, æ, f. *Jaskółka.* eine Schwalbe. *vide* hirundo.

lusciolus, luscitiosus, a, um. *ślepy* 1. & sub *niedoyrzę.* blöd, übersichtig, halb blind, der blöde Augen hat.

luscitio, onis, f. *Slepianie.* Blödigkeit der Augen.

luscus, a, um. *iednooki.* einäugig, blödsichtig.

lusio, onis, f. *Igranie, Gra.* Kurzweil, Spielwerk, Zeitvertreib. *syn.* lusus.

lusito, as. *kosteruię, igram* 1. oft spielen, oft kurzweilen.

lusor, oris, m. *Gracz, Szyderz.* ein Spieler, Betrüger.

lusor amorum. *Pisarz o Amorach.* ein Schreiber von Liebessachen.

lusorie. *krotofilnie.* spielerisch.

lusorium, ii, n. *Igrzysk Mieysce.* Spielplatz.

lusorius, a, um. *igrzyskowy, krotofilny, grawalny, szyderski, błazeński.* zum Spiel gehörig.

lusoria pila. *Piłka do grania.* Spielball.

lusoriæ chartæ. *Karty do grania.* Spielkarten.

lustralis, lustrabilis, e. c. *oczyścialny, błagalny.* versöhnlich.

lustralis aqua. *woda święcona.* Weihwasser.

lustrale sacrificium. *błagalna Ofiara.* Versöhnopfer.

lustramen, inis. *lustramentum*, i, n. lustratio, onis, f. *Oczyścienie* 1. *Odczarowanie, Przeglądanie* 2. *Nawiedzanie, Obieżdżanie urzędowe, Wizytacya, Oglądanie* 2. *Wywodziny.* Reinigung, Weihung, Besichtigung, Musterung.

lustrator, oris, m. *Oczyściciel, Dozorca, Wizytator, Biegun* 1. *Spieg.* ein Reiniger, Beseher.

lustratus, us, m. *vide* lustramen.

lustratus solennitas. *Mianowiny.*

lustratus, a, um. *oczyszczony, zwiedziony, oglądany.* gereiniget, geweihet, gemustert.

lustricus, a, um. *oczyścialny, chrzesny.* zum Reinigen gehörig.

lustricus dies. *Mianowiny, dzień Chrztu.* Tauftag.

lustricum nomen. *Imię na Chrzcie.* Taufname.

lustrica pecunia. *Chrzesny Pieniądz.* das Pathengeld.

lustrificus, a, um. *vide* lustralis.

lustro, onis, m. *Rospustnik.* ein Hurenjäger.

lustro, as. *obchodzę* 1. *oglądam* 2. *Okazkę mieć, zwiedzić, oczyściam* 2. *Wodą święconą pokropić.* & sub *rachuię się* 2. besichtigen, mustern, reinigen, weihen, heiligen, versöhnen. *syn.* peragro, viso, inviso, pererro, obeo, circumeo, *vel* expio, purgo, *vel* circumspicio.

lustro terras. *Swiat zwiedzić.* die Welt durchwandern.

lustro aliquid animo. *myślę* 1. *rozważam.* einem Dinge nachdenken.

lustro magico ritu. *odczarować.*

lustror, aris. *wywodzi się Białogłowa.* item *Rozgardyas stroię, Nierządu patrzyć.* mit Huren umgehen, in Hurenhäusern liegen, prassen.

lustrum, i, n. *Łożysko 1. nierządny Dom, Piwnica 2. Dół 2. Kałuża, czterletni czas, cztery Lata, pięcioletni czas.* Höhle und Lager wilder Thiere, Wildlager, Wildbahn, Hurenhaus, Hurengelag, fünfjährige Zeit, vieljährige Zeit. *syn.* antrum, căverna, spĕcus, fĕrārum cŭbīle, lătibŭlum, *vel* lŭpānar, *vel* quinquennium, ŏlympias.

lustra solis. sub *Rok 1.*

lūsus, a, um. *grany, wyszydzony, oszukany.* gespielt, verspottet, betrogen.

lūsus, us, m. *vide* lusio.

lusus aleæ. *gra w Kości.* Würfelspiel.

LUT

Lŭtāmentum, i, n. *Lepianka, Polepa.* eine leimerne Wand, Klebwerk.

lŭtārius, a, um. *błocisty.* im Koth lebend.

lŭtātus, a, um. *namazany.* mit Koth befleckt, beklebt, beschmiert.

lūtea, æ, f. lutea herba, luteola. *Farbownik, Ziele żółtą Farbę wydaiące.* Brustkraut mit einer gelben Blume, damit man gelb färbt, Stärkkraut, Strichkraut.

lŭtensis, e. c. *błocisty.* im Morast erzogen.

lūteŏlus, a, um. *trochę żółty.* ein wenig gelb.

lūter, ĕris, m. *gr. Wanna, Umywadlnik.* Wanne, Waschfaß.

lŭtesco, is. *błotnieię.* zu Koth werden.

lūteum, i, n. *vide* lūtea.

lŭteus, a, um. *gliniany, błociany, plug wy.* von Leimen, aus Koth gemacht

lūteus, a, um. *żółtawy, żółty, płow* gelb, Goldfarbig.

lūteus ales. *Wywielga.*

lūteum ovi. *Żółtek od Jaia.* Eyerdott

lŭto, as. *kalam, namazuię 1. 2. lep oblepiam.* besudeln, mit Leim oder Ko mauern.

lūto, as. *płacę, ofiaruię.* büßen, opfern

lŭtor, oris, m. *vide* lutum.

lŭtōsus & lŭtŭlentus, a, um. *błocisty, pl gawy, sprosny.* kothig, morastig.

lutra. *vide* lytra.

lutra a luo. *Potok 2. Beczka.*

lutrum, i. lutron, onis. *gr. Łaźnia d mowa.*

lŭtŭlo, as. *kalam, szpecę.* beflecken, b sudeln, schmähen.

lūtum, i, n. *vide* lutea.

lŭtum, i, n. *Błoto, Glina 1. Oblepa, Smr* Koth, Leim, Lette. *syn.* līmus, cænu sordes, fæx, illŭvies.

lutum figulare. *Glina zduńska.* Töpf leim.

lutum paleatum, aceratum, subactu *Glina rozczyniona.*

lūtus, i, m. priscè. *Błoto.*

lŭvio, onis. *Plugastwo.*

LUX

Lux, lucis, f. *Swiatło 1. Widok 1. Dzień 1. Jaw, Oko, Obiaśnienie, O doba, Zywot 4.* & sub *Gwiazda.* Lich der Tag, die Heiterkeit. *syn.* lūme splendor, fulgor, nĭtor, jŭbar, fa *vel* dies.

luce, luce clara. *we dnie, za dnia.* a Tage.

lucis confinia, primitiæ. *Swit.* der anbrechende Tag.

in lucem proferre. *wyiawić.* offenbaren.

in lucem edi. *rodzić się.* gebohren werden.

lux mea. *móy miły.* mein liebster Freund.

luxātio, onis. luxātūra, æ, f. *Wywinienie.* Verrenkung, Ausweichung, Verrückung.

luxātus, a, um. *wywiniony.* verrenkt.

luxo, as. *wywiiam nogę.* verrenken, verrücken.

luxum, i, n. *vide* luxatio.

luxūria, æ. luxuries, ei, f. *Buyność, Rozrzutność, Zbytek l. Rozgardyaś, Rospusta.* der Ueberfluß im Essen und Trinken, Ueppigkeit, Schweigerey, Schlemmerey. *syn.* luxus, lascīvia, libīdo.

luxūriātus, a, um. *vide* luxuriosus.

luxūrio, as. luxūrior, aris. *rospuszczam się, przekwintuię, Rozgardyas stroię, na Wymyśl czynię.* muthwillig werden, schwelgen, Uebermaaß treiben.

luxuriantur arbores. *Drzewa maią wiele Gałęzi.* die Bäume haben zu viel Aeste.

luxūriōse. *rospustnie.* im Ueberfluß, wollüstig.

luxūriōsus, a, um. *rozrzutny, zbyteczny, na Wymyśl, buyny l. stroyny l.* frech, geil, üppig, unmäßig, schweigerisch, dem Pracht und Wollust ergeben.

luxus, us, m. *Rozrzutność, Dostatek 2. Zbytek 2.* Ueberfluß in Nahrung und Kleidung, Verschwendung, Geilheit des Fleisches, Verrenkung eines Glieds. *syn* luxūria, luxūries, ūbertas, süperfluĭtas, ābundantia, *vel* pompa, fastus.

luxus, a, um. *wywiniony.* verrenkt.

L Y

Lȳcanthrōpia, æ, f. *gr. wilcza Choroba.* Raserey, vom rasenden Hunds- oder Wolfsbiß.

lȳcanthrōpos, i, m. *od wściekłego Wilka ugryziony, y przeto szaleiący.* rasend von einem Wolfsbiß.

lȳcēum, i, n. *gr. Szkoła.* eine hohe Schule.

lychneōlus, i, m. *mała Swieca.* ein kleines Licht.

lychnis, ĭdis, f. *gr.* lychnis coronaria. *Firletka l.* Marienröslein, Himmelsröslein.

lychnis sylvestris. *Wyżlin Ziele.*

lychnites, æ, m. *gr. Kamień ognisty,* weißer Marmorstein, ein lichtrother Edelgestein, gelblichter Rubin.

lychnītis, idis, f. *gr. Dziewanna.* eine Art Wullkrauts.

lychnōbius, ii, m. *gr. nocą co robiący.* der nur des Nachts arbeitet.

lychnōpūs, ŏdos, *vel* ŏdis, n. lychnūchus, i, m. *gr. Lichtarz, Lampa, Kaganiec l.* Lichtstock, Lampenstock.

lychnūchi pensiles. *Lustra, Paiąk do Swiec.* Hang- oder Wandleuchter, Kronleuchter.

lychnus, i, m. *gr. Lampa, Swieca, Lichtarz.* Lampe, Leuchter, Licht. *syn.* lampas.

lȳcisca, æ, f. *gr. Pies Wilczek.* ein Hund, der von einem Hund und Wolf geworfen ist.

lȳcium, ii, n. *gr. Bukszpan ościsty.* Buxdorn.

lȳcoctōnum, i, n. *gr. Toiad Ziele.* gelbe Wolfswurzel.

lycŏpersĭcum, i, n. lycophthalmos, i, m. *gr. Wilczook.* ein vierfärbiger Edelgestein, gleich einem Wolfsauge.

lycophthalmus, u, um. *gr. wilczooki.* der Wolfsaugen hat.

lycopsis, is, & idis, f. *gr. Czerwieniec 2.* wilde oder rothe Ochsenzunge, ein Kraut.

lycos & lycus, i, m. *Wilk 1. Szczuka 1. Widelca 2. Paiąk 1.* Art von Spinnen.

lycostăphylos. *gr. Kalina.*

lydius lapis. *Kamień probny.* Probierstein.

lygdĭnus, i, m. *Alabaster.* Alabasterstein.

lympha, æ, f. *gr. Wada.* Wasser. *syn.* ăqua, unda.

lymphătĭcum, i, n. *Szaleństwo 2.* Unsinnigkeit.

lymphătĭcus, a, um. *wadny, szalony 2.* zum Wasser gehörig, unsinnig.

lymphătio, onis, f. *Szaleństwo.* Unsinnigkeit, thörichte Bangigkeit.

lymphatio nocturna. *Strach nocny.* das nächtliche Erschrecken.

lymphătus, a, um. *roztworzony, szalony 2. przelękły.* mit Wasser vermischt, unsinnig, rasend, erschrocken. *syn.* fŭrens, răbĭdus, insānus, dēmens.

lymphatum vinum. *Wino mięszane.* mit Wasser vermischter Wein.

lymphătus, us, m. *vide* lymphatio.

lympho, as. *szalonym czynię, straszę.* verwirrt machen, ein Schrecken verursachen.

lymphor, aris. *szaleię od Wody, boię się.* unsinnig seyn, rasen, sich fürchten.

lymphor, oris, m. *Woda.* Wasser, die Nässe. *vide* lympha.

lympĭdus, a, um. *lege* limpidus.

lynceus, a, um. *do Ostrowidza należący, ostropatrzący, bystry 2.* vom Luchs, zum Luchs gehörig, scharfsüchtig.

lyncei oculi. *oczy bystre.* scharfsichti[ge] Augen.

lyncūrium, ii, n. lyncurius, ii, m. *g[r.] Bursztyn.* Luchsstein.

lynx, lyncis, m. f. *gr. Ostrowidz 1.* [...] Luchs, scharfsichtig.

lyo, as. *rozrzedzam.* zerlassen, dün[n] machen.

lyra, æ, f. *gr. Skrzypce 1. 2. Lutn[ia] Skrzypica Ryba, Rogacz Ryba, [...] ryśnik 2. Kwiczek.* eine Leyer, Ha[rf]e, Laute; ein Seehahn, ein Fisc[h]. *syn.* cithăra, fides jum, testūdo.

lyrĭcen, inis. lyrĭcus, i, m. *Skrzyp[...] Lutnista.* ein Harfenschläger, Lau[te]nist, Leyermann, Spielmann.

lyrĭcus, a, um. *skrzypcowy.* zur Ha[rfe] dienlich.

lyrion, i, n. *gr. Skrzypki.* sub *Skrzyp[...]*

lyristes, æ, lyristis, is, m. *vide* lyricen[.]

lyron, i, n. *gr. Anielski Trank.* Mutt[er]- oder Luciauskraut.

lyrŏpæus, i, m. *Skrzypce albo Lutnie [ro]biący.* ein Leyernmacher.

lysĭmăchia, æ, f. *gr. Bazanowiec, W[...] cza Ogań.* Weiderich, ein Kraut.

lysis, is & ios, f. *gr. Wykupienie, Zapi[...] cenie, Kapitelow [...]gowanie.* Lösun[g], Auflösung, Bezahlung; ein Spal[t], das Klaffen der Thüren.

lyta, æ. lytus, i, m. *gr. Licencyat, Promo[...]*

lytra, æ, f. *gr. Wydra.* ein Fischotter.

lytrum, i, n. *gr. Okup 1.* Lösegeld.

lytta & lytha, æ, f. lyttæ, arum. *Roba[k] w Języku psa wściekłego.* das Haup[t]- zünglein unter der Zunge, welches de[n] jungen Hunden genommen wird, daß [sie] nicht rasend werden, ein Hundswur[m].

M. MA

MAC

Maccus, a, um. *głupi.* thöricht, när-riſch.
Măcella, æ, f. *Motyka.*
Măcellārius, ii, m. *Przekupień 1. Rzeźnik co przedaie.* der allerley Speiſe verkauft, ein Metzger, Fleiſchhauer.
Măcellāria taberna. *Jatka.* Fleiſchbank.
Măcellum, i, n. *Jatki 1. 2. Rynek.* ein Ort, wo allerhand Lebensmittel verkauft werden, Speiſemarkt, Fleiſchbank.
Măcellus, a, um. *vide* macer.
Măceo, es. *chudnę, ſchnę 2.* mager ſeyn. *vide* maceſco.
Măcer, ĕris *Muſzkat.*
Măcer, cra, crum. *chudy, ſuchy.* mager, ſchlank, dünn. *ſyn* măcilentus, grăcĭlis, măciē confectus, attĕnuātus, ſqualĭdus, tābens.
Măcĕrātio, onis. măcĕrātūra, æ, f. *Moczenie.* das Einweichen, Wäſſern, Einweichung, Einwäſſerung, Abmergelung, Magerkeit.
Măcĕrātus, a, um. *moczony, wychudzony, kruchy.* weich gemacht, eingeweicht, eingebritzt, ausgemergelt, mürbe.
Macerata calx. *Wapno zalane.* gelöſchter Kalk.
Măcĕraſco, is. *miękczeię, moknę w Wodzie.* weich werden, eingeweichet werden
Măcĕria, æ. & maceriēs, ei, f. *Płot albo Parkan kamienny, Chudość.* Mauer von trockenen Steinen ohne Kalk, Garten- oder Weinbergmauer.
Măcĕro, as. *chudzę, namaczam, trapię 1.* ausmergeln, mürbe machen, abzehren, ſich ängſtigen, quälen, weichen, einwäſſern, einbeitzen. *ſyn.* confĭcio, extĕnuo, attĕro, excĕdo, tābĕfăcio, măcie attĕnuo, dĕformo, conſūmo.
Măcĕror, aris. măceſco, is. *maciſio,* is. *ſchnę 2. gryzę ſię, fraſuię ſię, chudnę.* mager werden, einſchrumpfen, ſich ängſtigen. *ſyn.* măceo, tābeſco.
Măchæra, æ, f. *gr. Kord, Nóż, Miecz.* Meſſer, Schwerdt, Dolch.
Măchærio, onis, m. *Siekacz.*
Măchærion & machærium, i, n. *Nóż Kuchenny.* Küchen- oder Kochmeſſer.
Măchærŏphŏrus, i, m. *gr. Miecznik 2. Szpadę noſzący.* der einen Degen oder Dolch trägt.
Măchærŏpæus, i, m. *gr. Miecznik 1.* ein Meſſer- oder Degenſchmidt.
Măchærŏpōla, æ, m. *Miecze. Noże przedaiący.* ein Schwerdtfeger.
Măchærŏpolium, ii, n. *Kram na Noże, Miecze &c.* Schwerdt- Degen- oder Meſſerkram.
Măchĭna, æ, f. *Baſzta 3. Taran 2. Wendeta niewolnikow, Baba 5. Narzędzie, Sztuka 5. Roſztowanie.* künſtliches Gerüſt oder Gebäude, Liſt, liſtige Ränke, artiger Schwank, Kriegsliſt. *ſyn.* ars, artifĭcium, dŏlus, aſtūtia, fraus, moles, *vel* bāliſta, ăries, bombarda.
Machina acrobatica, oppugnatoria, confixilis, ſcanſoria. *Baſzta 3.*
Machina arietaria. *Szopa woienna.*
Machina aſcendens. *Żóraw 3.*
Machina circumforanea. *Baſzta 2.*
Machina de ſcorpio nominata. *Kuſza ręczna.*

machīna frumentaria. *Młyn 1.*
machina fulminea. *Działo.*
machina muralis. *Taran 1.*
machina petraria. *Kuſza woienna, Proca woienna.*
machina ſpiritalis. *Organy.*
machina tractoria. *Koło w Rurmuſie.*
machinam admoveo. *ſzturmuię.*
machinālis, e. c. *Architektonſki.* zur Rüſtung oder Maſchine gehörig.
māchināmentum, i, n. *vide* machina.
māchinārius, ii, m. *Budownik.* ein Werkmeiſter, der ſich einer Maſchine bedienet.
machinarius, a, um. *Narzędzia ſiła potrzebuiący, młyńſki.* zur Rüſtung gehörig.
māchinātio, onis, f. *Wymyſł 2. Sztuka 5. Baſzta 3. Budowanie 2.* Gerüſt, Liſt, Erfindung, Kriegsinſtrument, ein künſtlicher Anſchlag.
māchinātor, oris, m. *Budownik, Sztukmiſtrz, Sprawca, Wynalezca.* ein Erfinder, Urheber, Anſtifter, Baumeiſter.
māchinātrix, īcis, f. *Wynalezycielka.* eine Erfinderinn.
māchinātus, us, m. *vide* machinatio.
māchĭnor, aris. *wymyſlam, Sztuki zażyć, myślę chytro, knuię 3. gotuię.* erdenken, erfinden, künſtlich ausſinnen. *ſyn.* mōlior, excōgito, mĕditor, ſtruo, exſtruo, fābrico.
māchinōſus, a, um. *Narzędzia ſiła potrzebuiący, wielki 1. ſztuczny.* künſtlich, jedoch mit Liſt und zum Betrug eingerichtet.
māchio, onis, m. *na Roſztowaniu idący.* der auf einem Gerüſt gehet.
machlis, is, f. *gr.* ſub *Łoś.* ein Rennthier.
macidatus, a, um. *lege* madidatus.

macidus. *vide* macilentus.
măcies, ei, f. *Chudość, Uſchnienie.* Dürre, Magerkeit, Verdorrung, Schwindigkeit. *ſyn.* tābes.
macie peremptus, tenuatus. *wyſch[...]* ganz mager.
măcilentus, a, um. *chudy.* mager, dünn, hager, dürftig. *vide* mācer.
macina æ, f. *Kamien młyńſki.* ein Mühlſtein.
macino, as. *melę.* mahlen.
măcio, as. *chudzę.* mager machen.
mācir, iris, & mācis, idis, f. *accuſ.* m[...]cin, *vel* macida. *Muſzkat.* ein Muſcatenblume oder Blüthe.
macor, oris, m. *vide* macies.
mācreo, es. macreſco, is. *chudy ieſtem, chudnę, ſchnę 2.* mager oder dürr ſeyn, mager werden. *ſyn.* tābeſco, gracileſco.
mācritas, atis. mācrĭtūdo, ĭnis, f. *Chudość, Suchość.* Magerkeit. *vide* māci[...].
mācro, as. *chudzę.* mager machen.
mācrŏbius, ii, m. *gr. długowieczny.* ein Menſch von hohem Alter.
mācrŏchīra, æ, f. *Suknia z długiemi rękawami.* ein Rock mit langen Ermeln.
mācrŏchir. *długich Rąk.* der lange Hände hat.
mācrŏcollon & mācrŏcolion, i, n. *gr. Papier regałowy.* groß Regalpapier
macrocoſmicus, a, um. *do wielkiego Swiata należący.* zur großen Welt gehörig.
macrocoſmus, i, m. *wielki Swiat.* die große Welt.
mācrŏlŏgia, æ, f. *gr. Wielomowność.* ein weitläuftiges Geſchwätz, Ueberfluß der Worte.
macrōna, æ, f. *długi okryty Ganek.* ein langer bedeckter Gang.

macrŏnŏſia, æ, f. *długa chorobá.* eine langwierige Krankheit.

macropnæa, æ, f. *gr. ciężki Oddychanie.* harte Athemholung.

mâcror, oris, m. *Chudość.* Dürre, Magerkeit.

macroſcopium, i, n. *vide* microſcopium.

mactābĭlis, e. c. *mogący zabić, albo być zabitym.* der ſchlachten oder geſchlachtet werden kann.

mactātio, onis. f. mactātus, us, m. *Zabicie, Bicie Bydła.* das Schlachten, Metzgen oder Opfern.

mactātor, oris, m. *Zabiiak, Rzeźnik.* ein Schlachter, Metzger, Fleiſcher, Fleiſchhauer.

mactātus, a, um. *zabity,* geſchlachtet.

macte. *dobrze 2. grzeczy, toś chłop, Boże cię przeżegnay, szczęść ci Boże.* ſehr; ſey tapfer, halte dich wohl, Gott gebe dir Glück.

macteæ, macteŏlæ, arum, f. mactea & mactia, orum, n. *Łakoci.* Leckerbißlein, Delicateſſen, gute Speiſen.

mactĭcus & mactĭcus, a, um. *ſzeroką Gębę maiący.* der große Backen und ein weites Maul hat.

macto, as. *zabiiam 1. 2. karzę, biię Bydło, mſzczę ſię, gwałcę, zatracam, biię Rześ, dam ci 1. przykro mi. ſpytham, ofiaruię 1. obdarzam, ſzanuię 1. czczę 1. karzę, błagam, nabawiam, pamiętno co uczynić, zdobię 1.* ſchlachten, vermehren, überhäufen. *ſyn.* occīdo, ſăcrifico.

mactra, æ, f. *Dzieża.* ein Backtrog.

mactrismus, i, m. *błazeński Taniec.* eine Gattung närriſchen Tanzes.

mactus, a, um. *rosły, obdarzony, obfity.* vortreflich, vermehrt.

mactyæ, *vide* macteæ.

măcŭla, æ, f. *Zmaza, Plama, Wada, Pſtrocina, Przygana, Zelżywość, Dziura 3. Kray 4. & in Serdecznik 3.* Maal, Fleck, Maaſe, Schandfleck, Schlupf, Band, Maſche an Strümpfen oder am Netz. *ſyn.* nŏta, lābes, dēdĕcus, infāmia.

maculæ hæ. *oka w ſieci, ſadzona Robota.* Schlupfen am Netz, Glieder an der Kette, die Panzerglieder.

măculis inſignis, macularum varietate conſpicuus. *nakrapiany, pſtry.* vide *maculoſus.*

măcŭlātio, onis. măcŭlātūra, æ, f. *Zmazanie, Poſzpecenie; Szpetność.* Beflekkung, Beſchmitzung.

măcŭlātus, a, um. *pomazany, poſzpecony.* befleckt, beſudelt.

măcŭlo, as. *lżę 2. ſzpecę, zmazać 2.* beflecken, beſudeln, beſchmieren, verunreinigen, Schandfleck anhängen. *ſyn.* commăcŭlo, inquĭno, coinquĭno, lædo, polluo, contāmĭno, conſpurco, turpo, dēturpo, dēformo. *phr.* măcŭlis, lābe, ſordĭbus, aſpergo, nŏto, inficio, tĕmĕro.

măcŭlōſus, a, um. *nakrapiany, pſtry, ſproſny, plugawy, ſzpetny, niecnotliwy.* bunt, fleckig, ſprenglicht. *ſyn.* măcŭlātus, inquĭnātus, ſordĭdus, măcŭlis pictus, aſperſus, vărĭātus.

M A D

Madacus. Szata bieſiadna.

mădărōſis, is, f. *Włoſow opadanie na Brwiach.* das Ausfallen der Augbraunen oder des Haars.

mădărus, a, um. *gr. łyſy.* kahl.

mădĕfăcio, is. *mădĕfacto & mădĕfico, as. namaczam.* naß machen, befeuchten, beſpren-

besprengen, benetzen. *syn.* hūmecto, irrĭgo, irrōro, ăquâ tingo, abluo.
mădĕfactio, onis, f. *Namoczenie.* Benetzung, Befeuchtung.
mădĕfactus, a, um. *zmoczony, zmokły.* naßgemacht, benetzet, befeuchtet, besprengt.
mădĕfio, is. mădesco, is. *moczę się, moknę z. wilgnę*, & sub *uwrzało.* feucht, naß werden. *syn.* hūmector, ăquâ perfundor, irrĭgor.
mădens, entis, o. *mokry.* feucht, naß.
mădeo, es. *moknę 1. przemakam, napiiam się*, tr. *wre co, uwrzało.* naß, feucht oder benetzt seyn.
mădeo vino. *upiiam się.* trunken seyn.
mădĭdans, antis, o. *vide* mădĭdus.
mădĭdātus, a, um. *vide* mădĕfactus.
mădidè. *mokro.* naß.
mădĭdo, as. *vide* madefacio.
mădĭdus, a, um. *mokry, zmoczony, warzony, piiany 1.* naß, feucht, trunken. *syn.* mădens, hūmĭdus, hūmens, ūdus.
mădĭfĭco, as. *vide* madefacio.
mădon, i, n. *Przeſtęp biały.* eine Kleeblume.
mădor, oris, m. *Mokrość.* Feuchte, Näſſe.
mădulſa & madūſa, æ, m. obſol. *piiany 1.* ein Trunkener.

MAE

Mæander, dri, m. mæandrus, i, m. mæandrum, i, n. *Krążenie; Wzór na Szacie, Zakręt; Zatoki 1.* Irrgang, umſchweifende Redensart.
mæandri more. *krzywo.* verwirret, verdreheter Weiſe.
mæandrātus, a, um. *kręcący się, krzywy, wzorzyſty.* in viele Krümmen gebogen.

mælis, is, f. *vide* meles.
mælium, ii, n. *Obrączka kolczata Szyi u Psa.* ein ſtachlichtes Halsba[nd] der Hunde.
mæna, æ, f. *gr. Sielawa, Rosoł 3. Ryb[y] drobne.* ein Meerfiſch.
mænais, idis, f. *gr. Wężownik 4.*
mænas, adis. mænis, idis, f. mænad[es] plur. *Niewiaſty ſzalone.* unſinnig[e] tolle Weiber, des Bacchus Prieſt[e]rinnen.
mæniānum, i, n. mæniāna, orum. *[Wy]kierz; Ganki.* Erker, Ausläde[r], Gänge.
mænŏmĕnon, i, n. *gr. Miód ſzalony, M[u]ſzok.* eine Art von giftigem Honig.
mæōtis, idis, f. mæotis palus, mæoti[s] unda. *Morze Tatarſkie.* eine See [in] der Tartarey.
mæōtrum, i, n. *Zapłata Babie przy [u]rodzeniu.* Hebammenlohn.
mæreo, mæror, mæſtitia, &c. *vide* m[œ]reo, &c.
mæſon, onis, m. *gr. ſługa podły.* ei[n] Koch.

MAG

Măga, æ, f. *Czarownica.* eine Hexe, Zau[]berinn. *syn.* incantātrix, vĕnēfĭca, [la]mia, ſāga.
magadis. *gr. Harfa.*
măgădium, i, n. *Podſtawek u Skrzypco[w].* der Steg auf einer Violine.
măgālia, orum, & magaria, ium, n. *Ch[a]łupy chłopſkie.* Bauerhöfe, Meyerhö[fe], Hirtenhütten.
măgas, adis, f. *gr. Deka 2. Podſtawek* der Steg auf der Geige.
magdăliæ, arum, f. *Otręby 1.* Kleyen [wo]mit man die Hände abtrocknet.

magdălia, orum. magdălis, idis, f. *Kołaczek.*

măge, vide *magis.*

măgia, æ, f. măgĭce, es, f. *gr.* magica, ars. *Cudotworność* 1. 2. *Czarnokſięſka Nauka.* die Zauberey, Zauberkunſt, Schwarzkunſt. *ſyn.* vĕnēfĭcium, incantātio.

măgĭcus, a, um. *czarnokſięſki, czarowniczy.* zauberiſch.

măgĭda, æ, f. *Miſa płaſka.* eine Potageſchüſſel.

măgĭnium, ii, n. *Zaraza na Bydło rogate.* die Seuche unter dem Rindvieh.

măgīrus, i, m. *gr. Kucharz.* ein Koch, Küchenmeiſter.

măgīrĭcus, a, um. *do Kucharza należący.* zum Kochen dienlich.

magirica ars. *Kucharſka nauka.* Kochkunſt.

măgis, idis, f. *gr. Deſka* 2. *Miſa płaſka, Stół o trzech nogach, Dzieża.* Brodmulter, Backtrog, Knätfaß, Schüſſel, Scheibentiſch.

măgis. adv. *bardziey, więcey* 2. *raczey.* mehr. *ſyn.* plus, măgĕ.

magis ac magis. magis magisque. *bardziey, więcey, nie daley, tym bardziey.* je länger je mehr.

măgiſter, tri, m. *Miſtrz* 1. *Nauczyciel, Urzędnik.* ein Meiſter, Lehrer. *ſyn* præceptor, doctor, mŏdĕrātor. *phr.* rŭdes ănĭmos præceptis ērŭdiens, inſtruens, doctrīnā exercens, artibus excŏlens, qui nŏvit tĕnĕram ſtŭdiis formāre jŭventam.

magiſter apparitionis. *Hetman w Miaſtach.*

magiſter auctionis. *Przedawacz.* ein Ausrufer.

magiſter bibendi, cœnæ. *Bieſiadnik* 1. 2. Gaſtgeber.

magiſter certaminis. *Igrzyſk Sprawca.*

magiſter cubiculi. *Podkomorzy.* Kammerherr.

magiſter curiæ, Officiorum. *Ochmiſtrz, Cechmiſtrz.* ein Viertheilsmeiſter.

magiſter diſciplinæ veteris, morum. *Obyczaiow poprawiac.* ein Zuchtmeiſter.

magiſter equitum. *Hetmanow Namieſtnik, Rotmiſtrz.* ein Rittmeiſter.

magiſter ludi. *Miſtrz ſzkolny.* Schulmeiſter.

magiſter militiæ. *Hetman* 1. Feldmarſchall.

magiſter mutus. *Kſięga.* ein Buch.

magiſter navis. *Szyper.* Schiffpatron, Schiffcapitain, Schiffherr.

magiſter pacis ac diſciplinæ. *Marſzałek koronny.*

magiſter pagi, vici. *Szołtys, Woyt na Wſi, Dzieſiątnik* 2. Schulz.

magiſter peditum. *Porucznik.*

magiſter populi. *Rządzca.*

magiſter ſcriniorum. *Kanclerz.*

magiſter ſcripturæ. *Piſarz* 2. ein Buchhalter.

magiſter ſtabuli. *Koniuſzy.* ein Stallmeiſter.

magiſter vocis. *Muzyk co uczy.*

magiſtro utor. *uczę ſię.* lernen.

magiſtro deſolatus. *Samopas.*

măgiſtĕrium, ii, n. *Miſtrzoſtwo, Rząd* 1. *Urząd* 1. Meiſterſchaft, Regiment, Würde eines Meiſters.

magiſterium equitum, peditum. *Rotmiſtrzoſtwo.*

magiſterium militiæ. *Hetmańſtwo.*

magiſterium officiorum. *Ochmiſtrzoſtwo.*

magiſtĕrius, a, um. *miſtrzowſki.* meiſterlich herrſcheriſch.

măgiſtra, æ, f. *Miſtrzyni.* Meiſterinn, Lehrerinn.

magiſtrâ & duce naturâ. *za Powodem Natury.* durch Anleitung der Natur.

măgiſtrālis, e. c. *miſtrzowſki.* Lehrmeiſteriſch.

măgiſtrātio, onis, f. *Uczenie.* Unterrichtung.

măgiſtrātus, us, m. *Urząd 1. 2.* Obrigkeit, das Amt und Ehre der Obrigkeit. *ſyn.* pŏpŭli mŏdĕrātor, prŏcĕres, prīmātes.

magiſtratus ampliſſimus. *Rada 2.* der Rath.

magiſtratum capio, ingredior, accipio. *wſtępuię na Urząd.* an die Regierung kommen.

magiſtratum gero, habeo, perago. *Urząd mam na ſobie.* ein obrigkeitliches Amt verwalten.

măgiſtro, as. *radzę 1. rządzę, uczę.* meiſtern, lehren, unterweiſen, regieren.

magma, atis, n. *gr. Fuz, Oleykow Drożdże; Ekſtrakt 2. Perfumy.* der Bodenſatz, Hefen.

magmentārius, a, um. *do Ofiary należący.* zum Opfer gehörig.

magmentārius, ii, m. *Aptekarz.* ein Salbenbereiter.

magmentum, i, n. *Pomnożenie, Ofiara 2.* Opfer bey den Heyden.

magnālia, ium, n. *wielkie wſpaniałe Dzieła.* große herrliche Thaten.

magnănĭmĭtas, atis, f. *Wielkomyślność, Śmiałość.* Großmuth.

magnănĭmus, a, um. *wielkomyślny, śmiały, mężny, ſerca wielkiego.* großmüthig. *ſyn.* ănĭmōſus, fortis.

magnărius, a, um. *vide* magnus.

magnărius, ii, m. *Kupiec, Całkowi*… ein Großhåndler.

magnātes, um. *magnati*, orum, m. … *nowie przedni.* große Herren oder … genten.

magnævus, a, um. *bardzo ſtary.* ſehr …

magnè. *bardzo.* ſehr.

magnes, ētis, m. *Magnes Kamień.* Magnet.

magnētĭcus, a, um. *magneſowy.* mag… tiſch.

magnĭdĭcus, a, um. *wſpaniałomow*… *chełpliwy*, & ſub *Mowa nadęta.* gr… ſprechend, prahlend.

magnifacio, *lege* magni facio.

magnĭfĭcātio, onis, f. *Wielbienie, Ra*… *nie.* das Loben, die Großmachu… Erhebung.

magnĭfĭcè, magnificenter, magnifice… *wſpaniale, pańſko, hoynie, ſzum*… *świetno.* herrlich, pråchtig.

magnĭfĭcentia, æ, f. magnificium, … *Wſpaniałość, Hoyność.* Pracht, H… lichkeit. *ſyn.* pompa, ſplendor, mu… ficentia, lībĕrālĭtas.

magnĭfĭco, as. *wielbię, raczę 1. ſta*… *rozſzerzam 2.* erheben, rühmen, p… ſen, groß machen. *ſyn.* cĕlĕbro, lau…

magnĭfĭcus, a, um. *wielmożny, hoy*… herrlich, pråchtig *ſyn.* ſplendĭdus, … tus, lībĕrālis.

magnĭlŏquax, ācis, o. *magnĭlŏquus*, a, … *wſpaniałomowny, chełpliwy.* ſtolz … Worten. großſprechend, prahleriſ… *vide* magnĭdĭcus.

magnĭlŏquentia æ, f. *Wſpaniałomown*… *Mowa wſpaniała.* Wortpracht, P… lerey.

magnipendo. *lege* magni pendo.

magnitas, atis. *magnities*, ei. magnitudo, inis, f. *Wielkość* 2. *Wspaniałość*. Wichtigkeit, Größe, Großmuth.
magnitudo animi. *Męstwo*. Tapferkeit.
magnò. adv. *drogo*, *bardzo*. theuer.
magno constat, magni est. *drogi*. theuer.
magno opere, magnopere. *bardzo*. sehr, heftig, groß, sonderlich, fleißig.
magnus, a, um. *wielki* 1. *rosły* 2. groß. *syn.* grandis, ingens, amplus, vastus, immensus, immānis, nimius, non parvus, non exiguus, non mĕdiŏcris, prŏcērus, altus.
magnus dies. sub *Wielkanoc*.
magna ex parte, magnam partem. *po wielkiey części*. mehrentheils.
magni interest, refert. *wiele na tym*. es ist viel daran gelegen.
magni pendo, puto, facio. *ważę sobie*. hoch halten, schätzen.
magnis accessionibus, incrementis. *sporo* 1. geschwind.
magnis itineribus. *sporo* 2. *spieszno*. eilends.
magūdăris & machutaris, is, f. *Cyrenayskie ziele*. Meisterwurz, Angelick.
măgus, i, m. *Mędrzec*, *Cudotwórca*, *Czarnoksiężnik*, *Czarownik*. ein weiser Mann, Zauberer, Schwarzkünstler, Naturkundiger. *syn.* vĕnēfĭcus, incantātor.

MAJ

Māja, æ, f. *gr. Rak morski okrągły*. ein großer Krebs, eine Hebamme, Kinderamme.
măjālis, e. c. *majowy*. zum May gehörig.
măjestas, atis, f. *Wspaniałość*, *Uczciwość*, *Dostoieństwo*, *Powaga*, *Maiestat*, *Rostość*. Majestät, Herrlichkeit, Ansehen, Hoheit des königlichen oder obrigkeitlichen Standes. *syn.* grăvĭtas, splendor, pompa.
majestatem imminuo, lædo, solvo. *ponieważam* 2. beleidigen.
majestatis crimen, reatus. *Kryminał*, *Ponieważenie* 2. das Laster der beleidigten Majestät.
mājestātĭcus, a, um. *poważny*, *wspaniały*. majestätisch.
mājor, oris, c. *większy* 1. 2. *starszy* 1. *nierówny* 2. *przodek* 4. *Lata prawne maiący*. größer, älter.
major domûs. *Ochmistrz*. ein Haushofmeister.
mājōrāna, æ, f. *Maieran ziele*. Majoran, Mayeran, ein Kraut.
mājorennis, is, c. *dorosły*, *Lata prawne maiący*, *z Opieki wypuszczony*. mündig, der keiner Vormünder mehr bedarf.
mājorennĭtas, atis, f. *Dorosłość*. Mündigkeit.
mājōres, um, m. *Przodkowie*, *Starszy* 4. die Ahnen, Vorfahren, die Alten, Voreltern. *syn.* Pătres antīqui, vĕtĕres, prisci, ăvi, prŏăvi.
mājus, i, m. *May*, der May.
majus, a, um. *maiowy*. zum May gehörig.
majusculus, a, um. *przysporszy*. größlicht, etwas größer oder älter.
majuscula litera. *Wersał*.

MAL

Māla, æ, f. *Jagoda na Twarzy*. die Wange oder Backe.
malæ hæ. *Policzek*.
mālăbăthrum, i, n. *gr. nardowy Oleiek*.
mālăche, es, f. *gr. Slaz* 1. Pappeln, Käsleinkraut.

malache agria. *Slaz 2.*
malacha, malăchra, æ, f. *gr.* ſub *Bdelium.* ein fremder Baum, von welchem das Gummi oder Harz Bdelium fließet.
mălăcia, æ, f. *gr. morſkie Uſpokoienie, Apetit 3. Miękkość, Pokoy 3.* Meerſtille, Ekel für dem Eſſen.
mălăciſſo, as. *gr. Niewieściuchem czynię, miękczę, łagodzę.* weich machen, erweichen, beſänftigen, bezähmen, begütigen.
mălăcoſtrăcon, i, n. *gr. Rak z miękkiemi Skorupami.* ein Krebs von weichen Schaalen.
mălăcoſtrătus, a, um. *miękką Skorupę maiący.* das weiche Schaalen hat.
mălacticus, a, um. *miękczący.* erweichend.
mălăcus, a, um. *gr. miękki, Kompleksyi miękkiey, niewieści 2. roſkoſzniczy 1.* weich, zart.
malacum in modum. *roſkoſznie 2.* wollüſtig.
mălăgĭnum, i, n. *gr. Plaſter bez Ognia zrobiony.* ein Pflaſter ohne Feuer gemacht.
mălagma, atis, n. *gr. Maść miękcząca.* erweichendes Pflaſter.
mălārium, i, n. *vide* pōmārium.
mălaſſo & malaxo, as. *vide* mălăciſſo.
mălātus, a, um. *chory.* krank, übel auf.
mălaxātio, onis, f. *Zmiękczenie, Ułagodzenie.* Weichung, Erweichung, Beſänftigung, Begütigung.
malce, es, f. *gr. Zdrętwienie, Przeziębienie Rąk albo Nóg.* Kälte oder Froſt an Händen und Füſſen.
malchio, onis, m. *pſotliwy.*
maldăcon, i, n. *gr.* ſub *Bdelium.* Gummi das vom Baum Bdelion fließt.

mălè. adv. *źle, ledwie, bardzo, drogo, zmyślnie.* übel, bös. *ſyn.* prāvè, perverſè, vĭtiōſè, imprŏbè, nĕfārie, nequiter, non bĕnĕ, haud bene.
male animatus, *niechętny.* unluſtig.
male animo eſt mihi, malĕ factum eſt mihi. *źle mi coś.* es wird mir übel.
malè audit. *nieſławny 2. źle o nim mówią.* in üblem Ruf ſeyn.
male cadit, procedit. *nieſzczęści ſię.* es gelinget nicht.
malè emere. *drogo.* theuer kaufen.
malè faveo. *nieſprzyiam.* nicht günſtig ſeyn.
malè gerens rei. *nie Goſpodarz.* ein ſchlimmer Wirth.
malè luminatus, oculatus. *ślepy.* blind.
malè me id habet. *za złe mam, markotno mi, nie kontentuię ſię.* das verdreußt mich.
malè moratus. *nieobyczayny.* unſittig.
malè oleo. *śmierdzę.* ſtinken.
malè ſanus. *nieuleczony, ſzalony.* unſinnig.
malè pacatus. *nieſpokoyny.* unruhig, rebelliſch.
malè precari. *złorzeczyć.* Böſes wünſchen.
malè ſit illi. *boday 4.*
mălĕdĭcè. adv. *złorzeczliwie, uſzczypliwie.* ſchmählich, läſterlich.
mălĕdĭcentia, æ, f. *Złorzeczliwość.* Läſterung, das Schmähen, Läſtern.
mălĕdĭco, is. *złorzeczę, ſzczypię kogo Słowami, bluźnię.* ſchändlich reden, fluchen, läſtern, ſchelten. *ſyn.* convicior, imprĕcor. *phr.* mălĕdictis ŏnĕro, carpo, inceſſo, proſcindo, lăcĕro.
mălĕdictio, onis, f. mălĕdictum, i, n. *Złorzeczenie, Łaianie, Szkalowanie, Lżeh.*

Łżenie, Przeklinanie, Potwarz, Przeklęctwo. Fluch, Lästerung, Schmachrede, Scheltwort. *syn.* convīcium, prŏbrum, opprŏbrium, călumnia, imprĕcātio, dīræ.

maledicta conjicio, congero, dico, maledictis infector, onero. *złorzeczę, szczypię 4. vide* mălĕdīco.

mălĕdictĭto, maledicto, as. *potwarzam, szkaluię.* übel nachreden, ausschänden.

mălĕdictor, oris, m. *vide* maledicus.

mălĕdictus, a, um. *przeklęty.* verflucht.

mălĕdĭcus, a, um. *złorzeczliwy, uszczypliwy,* lästernd, scheltend, schmähend. *syn.* obtrectātor, mălĕdictor, injūriōsus. *phr.* lingva prŏcax, pĕtŭlans, quemlibet opprŏbriis infāmans, altĕrius semper laudi obstrĕpens.

mălĕfăcio, is. *szkodzę, źle czynię.* Böses thun.

mălĕfactio, onis, f. *vide* malefactum.

mălĕfactor, oris, m. *Złoczyńca.* ein Uebelthäter.

mălĕfactum, i, n. *Niecnota, zły Uczynek, Szkoda.* eine böse That, eine Uebelthat.

mălĕfĭcè. *szkodliwie.* schädlich.

mălĕfĭcentia, æ, f. *Szkoda, Obrażenie.* Beleidigung.

mălĕfĭciosè. *vide* maleficè, & mălĭtiōsè.

mălĕfĭciōsus, a, um. *vide* malitiōsus.

mălĕfĭcium, i, n. *Złoczyństwo, Szkoda, Złość 2. Niecnota, Przykrzenie się, Grzech wielki, Czary.* Mißhandlung, Uebelthat. *syn.* mălĕfactum, mălĕfĭcentia.

mălĕfĭcus, a, um. *szkodliwy.* der Böses begehet, schädlich. *syn.* noxius, nŏcīvus.

maleficus, i, m. *Złoczyńca, niecnotliwy, Praktykarz 1. Złodziey.* ein Uebelthäter, Bösewicht.

mălĕfīdus, a, um. *niewierny, niepewny.* untreu. *syn.* infīdus.

mălĕformis, e. c. *niekształtny.* ungestalt.

mălĕsānus, a, um. *szalony.* unsinnig. *syn.* insānus, fūrens, āmens, dēmens, stultus, vēsānus.

mălĕsuadus, a, um. *Poradnik zły, Namawiacz do złego.* übel oder zum Bösen rathend.

mălĕtractātio, onis, f. *złe Obchodzenie się,* üble Behandlung, übler Umgang, böse Handthierung.

mălĕvŏlè. *nieżyczliwie.* mißgünstig, neidisch.

mălĕvŏlens, entis, o. mălĕvŏlus, a, um. *nieżyczliwy, zazdrościwy,* & sub *niesprzyiam.* mißgünstig, übel wollend, ungewogen, häßig. *syn.* invĭdus, inĭmīcus, non făvens.

mălĕvŏlentia, æ, f. *Nieżyczliwość, Niechęć, Złość.* Ungunst.

mălĭcŏrium, ii, n. *granatowych Jabłek Skórka.* Granatapfelschaale.

mălĭfer, era, erum. *Jabłka noszący albo ro[illegible]cy.* Aepfel tragend.

mălignè. *chytro, złośliwie, skąpo.* arg, boshaft, böslich, aus Bosheit, kärglich, genau.

mălignĭtas, atis, f. *Złość, Skępstwo, Nieszczerość, Nieżyczliwość.* Bosheit, Kargheit, Untreue, Ungewogenheit, Abgunst, Neid, Heftigkeit. *syn.* mălĭtia, imprŏbĭtas, perversĭtas, nĕquĭtia, astūtia, fallācia. *phr.* prāva, perversa, măligna vŏluntas, mens consciæ fraudis.

mălignor, aris. *złoſliwie poſtępuię*. Böſes thun, übel handeln.

mălignus, & *mălignōſus*, a, um. *złoſliwy, ſkąpy, trudny, płonny*. arg, boshaft, böſe, tückiſch, karg, unfruchtbar. *ſyn.* imprŏbus, mălus, fallax, dŏlōſus.

mălĭlŏquax, & *mălĕlŏquax*, acis, o. *vide* maledicus.

mălĭlŏquium, ii, n. *Potwarz*. die Verläumdung.

mălīna, æ, f. *Burżenie morſkie*. die Fluth des Meers.

mălĭnus, a, um. *iabłonowy*. zum Apfelbaum gehörig.

maliſtus, a, um. *lege* maximus.

mălĭtia, æ, & *mălĭtas*, *mălĭtiŏſitas*, atis, f. *Złość*. Bosheit, Muthwille. *vide* malignitas.

malitia terræ. *Nieurodzayność*. Unfruchtbarkeit der Erde.

malitia cæli. *Niepogoda*. übles Wetter.

mălĭtiōſe. *złoſliwie*, *chytro*. boshaftig, argliſtig, tückiſch, betrüglich.

mălĭtiōſus, a, um. *złoſliwy*, *chytry*. boshaftig, liſtig, hinterliſtig, tückiſch, betrüglich.

malleātor, oris, m. *Młotem robiący, Blacharz*. der einen Hammer brauchet, Hammerſchmidt.

malleātus, a, um. *bity z. Młotem zbity, tłuczony*. mit Hämmern geſchlagen, geſchmiedet.

malleati libri. *zbite Kſiążki*. geſchlagene Bücher.

malleo, as. *zbiiam*, *młotem międlę*. mit einem Hammer ſchlagen.

malleo chartam. *zbiiam Papier Kſiąſzki*. das Papier ſchlagen.

malleŏlāris, e. c. *latoroſlny*, *od Latoroſli*. von einem jungen Rebenſchoß.

malleolus, i, m. *Młotek*, *Latorośl do ſ dzenia*, *Podpały woienne*; *Strza ognista*, *Kulka*. ein Hämmerlein, ei Rebſchoß am Weinſtock, ein Pec kranz, Brandpfeil, Grenade, Bomb Carcaſſe, Feuerball, der Knöch am Fuß.

malleus, i, m. *Młot*, *Szlaga*, *Kuſza R ba*. ein Hammer, Schlägel.

malleus roſtratus. *Czekan*, *Młot kończ ty*. ein ſpitziger Hammer.

malleus ſtuparius. *Cierlica*, *Międlic* Flachs- oder Wergſtempel.

mallo, onis, m. *Łupina*. Schaale, Sch ſe, Hülſe.

mallŭviæ, arum, f. *Umywadliny Rąk*.

mallŭvium, ii, n. *Umywadlnik*, *Szafli* Gießfaß, Handbecken.

mālo, mavis. *wolę*, *życzę*. lieber weller

mālŏbăthrārius, ii, m. *Aptekarz*.

malobathrum, i, n. *vide* malabathrum.

mālŏgrānāta, æ, f. *Granatowe Drzew* ein Granatapfelbaum.

mālŏgrānātum, i, n. *Granatowe Jabłk* Granatapfel.

maltha, & malthāna, æ, f. *gr.* *Woſk Smołą*, *Kita mularſka*, *Smoła i. Kl ognisty*, *Pies morſki*. Pech mit Wach vermiſcht, Kleiſter, Kütt damit m die Waſſertröge verküttet, Glättwer löthwerk, umgerührter Kalk.

malta, æ, m. & maltinus, i, m. *Niewi ści*, *Roſkoſznik*.

maltho, as, ex *gr.* *lituię co*, *naſmala* löthen, kütten, kleiſtern.

malva, æ, & malope, es, f. & malv ceus, i, m. *Slaz* 1. Pappeln.

malva arborea, roſea, hortenſis, Roman *Roża ſlazowa*. Herbſtroſe, Winterr ſe, Baumroſe, Stockroſe.

ıalvāceus, a, um. *ślazowy.* von Pappeln.

ıalvaticum, malvisium vinum. *Małwazya.* Malvasier.

ıālum, i, n. ā longo. *Jabłko*, *Owoc drzewny.* ein Apfel. *syn.* pōmum.

ıalum Assyriacum, medicum, citreum, Hespericum. *Cytryna.* eine Citrone.

ıalum aureum. *Pomorańcza.* Pomeranze.

ıalum granatum, punicum. *Granatowe Jabłko.* Granatapfel.

ıalum lanatum, struthium, Cydonium, Cotoneum. *Pigwa 1. 2.* eine Quitte.

ıalum Persicum. *Brzoskwinia Owoc.* Pfirschen.

ıalum silvestre. *Szyszka.* Holzapfel.

ıalum terræ. *Bulwa*, *Tartofla*, *ziemne Jabłko*, *Gdula 2. Kokornak.* Erdapfel.

ălum, i, n. à brevi. *Złe*, *zła Rzecz*, *Raz*, *Nieszczęście*, *Szkoda*, *Karanie.* ein Uebel, Schade, Unglück. *syn.* incommŏdum, damnum, detrīmentum, exitium, clādes, strāges, pernicies, *vel* misĕria, călămitas, infortūnium, pĕrīcŭlum, dŏlor, *vel* scĕlus, crīmen.

ıalum tibi. *dam ci 1. 2.*

ıalo tuo, malo cum tuo. *na twe złe*, *ze złem*, *źleby*, *przypłacam 1. 2.* & sub *przyboleć.*

ălum! interjectio. *by cie.* & sub *Smród.* zum Geyer, für den Henker.

ălus, a, um. *zły*, *szkodliwy.* bös, arg, schlimm, schädlich. *syn.* imprŏbus, perversus, nĕquam, scĕlĕrātus, mălignus.

ala alite, malo auspicio. *nieszczęśliwie.* unglücklich.

ala gratia. *Niechęć*, *Nieżyczliwość.* Unlust, Ungewogenheit.

mala merx. *Niewiasta.*

mālus, i, m. *Maszt.* ein Mastbaum.

malus velifer. *żaglowy Drąg.*

mālus, i, f. *Jabłoń.* ein Apfelbaum.

malus Assyriaca, Media, Citria. *Cytr drzewo.* Citronenbaum.

malus cotonea, cydonia. *Pigwa 1.* Quittenbaum.

malus Punica. *Granat drzewo.* Granatapfelbaum.

MAM

Mămilla, æ, f. *Piersi 2. Brodawka 4.* Brustwarze.

mămillānus, a, um. *do Piersi należący.* zur Brust gehörig.

mămillāre, is, n. *Ksztalcik*, *Chustka Białogłowska.* ein Brusttuch.

mamma, æ, f. *Cycek 2. Piersi 2. Guz 2. Mama.* Brust. Dutte. *syn.* mămilla, ūber, păpilla, mammŭla.

mammālis, e. c. *mammatus*, *mammeātus*, a, um. *vide* mammosus.

mammo, as. *ssać.* saugen.

mammōna, æ, m. vox Syriaca. *Zysk*, *Bogactwa.* Reichthum, Nahrung, Geldliebe.

mammōsus, a, um. *piersisty*, *opukały.* vollbrüstig, mit Brüsten, wohlgebrüstet.

mammothreptus, a, um. *ssący.* saugend.

mammŭla, æ, f. *Piersi 2. Brodawka 4.* eine kleine Brust, Düttlein.

mamphur, uris, n. *Tokarskie Wrzeciono.* das Holz, um welches die Drechselschnur gehet.

MAN

Mānābilis, e. c. *ciekący*, *przenikaiący.* flüßig, rinnend.

mănăcus, a, um. *idem quod* menstruus.

manal, *manale*, manalis lapis. sub *Otchłań piekielna.*

mānālis, e. c. mānans, antis, o. *ciekący*, & in *Deszczowy*. stets fließend.

manalis fons. *Zrzódło.* ein immer fliessender Brunnen.

mānātio, onis, f. *Wypłynienie*, *Wyciekanie*. Fließung, Ausfließung, Ausrinnung des Wassers.

manceps, ĭpis, m. *Naymacz* 2. 3. 5. *Iściec*, *Rękoimia*, *Zakupnik* 3. *Celnik*, *Przekupień* 1. der einen Zoll, Zehenden oder dergleichen Lehen erkauft, ein Pachter, der etwas verkauft mit der Verheißung bey dem Kauf zu schirmen, ein Verkäufer, Lehenmann, Häscher, Scherge.

manceps carceris. *tarasowy.*

manciŏla, æ, f. *Rączka.* eine kleine Hand.

mancĭpărius, ii, m. *Niewolnikami handluiący.* ein Sclavenhändler.

mancĭpātio, onis, f. *Przedanie warowne*, *Powzdanie.* Zueignung einer Gabe zum Eigenthum, das Verpachten, Verkaufen.

mancĭpātus, a, um. *poddany* 1. *obowiązany*, *przywłaszczony*. zugeeignet, unterworfen, verbunden, verpflichtet.

mancipatus nemini. *Pan sobie.* Herr für sich.

mancĭpātus, us, m. *Kupowanie warowne*, *Dzierżawa* 3. das Lehen, Zueignen.

mancĭpi & mancŭpi. indecl. *własny*. eigenthümlich. *syn.* prŏprius.

mancipi res. *własna Rzecz*, *Kupno warowne*, *Oddaleniu podległe Rzeczy.* eigenthümliche Sachen, damit einer thun darf, was er will.

mancĭpiŏlum, i, n. *Niewolniczek.* ein kleiner Sclave.

mancĭpium, & mancŭpium, ii, n. *N*-*wolnik*, *Własność Maiętności*, *Dzierż*-*wa* 3. *Przedanie warowne*, *Warune* *Prawo* 1. *Umowa.* ein Leibeigene Eigenthum. *syn.* servĭtus, *vel* servu captīvus.

mancipii jus. *Własność Maiętności.*

mancipio. *urzędownie.*

mancipio accipio. *odbieram Kupno*, *u*-*ruię* 2.

mancipio do, promitto, vendo. *warnię*

mancĭpo, as. *wdawam* 1. *oddaię* 4. *po*-*daię* 1. zueignen, übergeben, verkaufe *syn.* ălieno, abdĭco, do mancipio, ob-go, dēvŏveo.

manco, as. *obcinam.* verstümmeln, e Glied abhauen.

mancŭpi. *vide* mancipi.

mancupium. *lege* mancipium.

mancŭpo. *vide* mancipo.

mancus, a, um. *iednoręki*, *obcięty*, *nied*-*łężny*, *niedoskonały.* der nur eine Ha hat, mangelhaft, lahm, gebrechli unvollkommen, preßhaft, schwach, stümmelt. *syn.* mănu cărens.

mandātio, onis, f. *vide* mandatum.

mandātārius, ii, m. &

mandātor, oris, m. *Rozkazuiący*, *Rosk*-*zicjel*, *Podszczuwacz.* ein Bevollmäc-tiger, Anwald, Gewalthaber, Befeh-haber, Gebieter, Principal, Anst-ter, Verhetzer.

mandātrix, īcis, f. *Roskazicielka.* ei Gebietherinn.

mandātum, i, n. *Roskaz*, *Roskazan*, *Wskazanie*, *Ukaz*, *Mandat*, *Posełstw* ein Befehl, Geboth, Vollmacht, Ma und Gewalt. *syn.* jussum, jussus, im-pĕrium, præscriptum, præceptum, com-missum.

mandātus, a, um. *nakazany.* befohlen, anbefohlen, aufgetragen.

mandātus, us, m. *vide* mandatum.

mandĭbŭla, æ, f. mandĭbŭlum, i, n. *Szczeka. Czeluść 1.* & sub *Cierlica.* der Backen, Kinnbacken.

mando, as. *wskazuię, poruczam, posyłam, zasyłam, zlecam.* befehlen, auftragen, verschicken. *syn.* impĕro, jŭbeo, præscribo, *vel* committo.

mando fidei. *zwierzam się.* anvertrauen.

mando literis, scriptis, monimentis. *piszę co, wpisuię.* einschreiben.

mando me fugæ. *uciekam.* flüchtig werden.

mando memoriæ. *pamiętno co uczynić, nauczyć się.* auswendig lernen.

mando versibus. *opisuię 3.* beschreiben.

mando terræ semina. *sieię.* säen.

mando vinculis. *osadzam Więźnia.* ins Gefängniß legen.

mando, is. *żuwam, żuię, gryzę, kąsam, przeżuwam.* kauen, beißen, zerbeißen. *vide* mandūco.

mando, onis, m. *Zarłok.* ein großer Fresser, Vielfraß.

mandra, æ, f. *gr. Chlew, Tabor, Jaskinia, Klasztor, Wóz chłopski, Miasteczko.* Viehstall auf weitem Feld, Schaafhütte, eine Höhle des Wilds, eine Mönchscelle, ein Kloster.

mandrăgŏra, æ, f. *gr. Pokrzyk.* Alraun, ein Kraut.

mandragoram bibere. *ospałym być w swoim Urzędzie.* schläfrig seyn in seinem Amt.

mandūcātio, onis, f. *Jedzenie, żucie.* Käuung, Genießung der Speise.

mandūcātus, a, um. *ziedzony, żuty.* gekäuet.

mandūco, as. *mandūcor*, aris. *iem, żuię.* essen, kauen. *syn.* mando, is, ĕdo, vŏro, cŏmĕdo, cibor, pascor, vescor. *phr.* expleo me dăpibus, cĭbis, escis, pello, sēdo, lĕvo, fămem ĕpŭlis, cĭbis, &c. cibos căpio, sūmo.

mandūco, ōnis, m. *vide* mando, onis.

mandūcum, i, n. *Potrawa.* Kost, Speise.

mandūcus, i, m. *Zarłok, Straszydło 1.* ein Fresser, etwas das Schrecken bringt; Kindleinfresser, Schreckbild.

mandya, æ, f. m. *gr. Opończa.*

mānĕ nomen indecl. *Poranek.* der Morgen. *phr.* mātūtīnum tempus, matutinæ hōræ, dies ŏriens, pars prīma diei.

māne. adv. *rano, poranu.* früh, am Tage. *phr.* mātūtīno tempŏre, ŏriente sōle, dīlūcŭlo, prīma lūce, vĕniente die, aurōra surgente, rŭbente, rĕnascente, sōle nŏvo, nocte fŭgiente, cum sol æquŏreis surgit rĕdĭvīvus ab undis, cælo cum prīmum Lūcifer alto ēvŏcat aurōram nātālibus undis.

mănēdum. adv. *poczekay ieno.* halt, warte doch.

mănentes, ium. plur. *Mieszkańcy.* die Einwohner.

măneo, es. *czekam, trwam 1. 2. zostaię 1. mieszkam gdzie, dotrwać.* bleiben, Fuß halten, stille stehen, warten, verweilen, verziehen, wohnen. *syn.* mŏror, commŏror, rĕmăneo, permăneo, hæreo, sto, persto, hăbĭto, versor.

maneo in fide. *Wiary dochować.* Glauben halten.

maneo in officio. *stoię przy tym.* in seinem Amt verbleiben.

maneo in vita. *żyię 3.* leben.

mănes, ium, m. plur. *Dusze zmarłych, Smierć, Utrapienie.* die Seelen der Abge-

Abgeſtorbenen, der Tod. *ſyn.* defunctorum, ſilentum, ănĭmæ, umbræ ſilentes, pallentes, *vel* gĕnii, lĕmŭres, larvæ, umbræ, ſpectra.

mangănon, i, n. & mangania, æ, f. *gr. Czary, Sieć na Ptaki, Beczka winna, Kuſza woienna.* Zauberwerk, Netz, Vogelgarn; hölzern Weinfaß, Kriegsrüſtung.

mango, onis, m. *Pięknzyciel, Ludokupiec, Wendetarz, Partacz, Kuſza woienna.* der alte Dinge auf den Kauf rüſtet, Grempler, der die Leute verkaufet, Feilträger, Roßtäuſcher, Roßkamm.

mangōnĭcus, a, um. *Pięknzycielſki, Ludokupiecki,* & ſub *Wendetarz.* gremplerisch, trödelhaft, zum Roßkamm oder Roßtäuſcher gehörig.

mangōnium, ii, n. *Pięknzenie, Ludokupſtwo.* Putzwerk, Aufputzung auf den Kauf, Tauſcherey.

mangōnĭzātus, a, um. *upięknzony.* aufgeputzt.

mangōnĭzo, as. ex *gr. zdobię, pięknzę,* & ſub *Ludokupiec.* alte Dinge verneuern, und auf den Kauf aufputzen.

mani priſcum, *lege* manè.

mănia. æ, f. *gr. Szaleńſtwo 1. Straſzydło 2. Nocnica, Matołka, Łątka, Zapamiętanie 3. Bielun.* & ſub *ſzpetny.* wütende Unſinnigkeit, Raſerey, Schreckbild, ſchändliche Maſque.

măniăcus, a, um. *ſzalony.* raſend, unſinnig.

mănibŭla, æ, f. & manibulum, i, n. *plugowe Nogi.* das Holz an der Pflugſterz.

mănĭca, æ, f. *Rękaw, Rękawica, Karwaſz.* Handſchuh, Ermel, Blechhandſchuh.

manicæ ferreæ. *Pęto 2.* Feſſel, Handſchrauben, Daumenſtöcke.

mănĭcātus, maniclātus, manicleatus, a, um. *Rękawy maiący.* das Ermel h[at]

manicata tunica. *Szata z Rękawami.* Rock mit Ermeln.

maniclavium, ii, n. *Pałka.* Handke[ule], Fauſtkolbe.

mănĭco, as. *poranić ſię, rano wſtać.* f[rü]he verrichten, reiſen.

mănĭcon, i, n. *Szaley 2.* ein gewi[ſſes] Kraut.

mănĭcŭla, æ, f. *Rączka, Poręcze, pługowe Nogi.* ein Händlein, das Holz [an] der Pflugſterz.

mănĭcŭlāris, e. c. vide *manuleatus.*

mănĭcus, a, um. *wſpaniały, ſzalony.* v[or]treflich, herrlich, raſend, unſinnig.

manica facta. *wſpaniałe Dzieła.* vortr[ef]liche Thaten.

mănĭfeſta, orum, n. *Widoki niebieſ[kie].* Himmelszeichen.

mănĭfeſtārius, a, um. *vide* manifeſtus.

mănĭfeſtătio, onis, f. *Obiawienie.* Offenbarung, Entdeckung.

mănĭfeſtātor, oris, m. *Obiawiciel.* Offenbarer, Kundmacher.

mănĭfeſtātus, a, um. *obiawiony.* geoffenbart, kund gemacht.

mănĭfeſtè, manifeſtò. *iawnie.* offenbarlich, klärlich. *ſyn.* ēvĭdenter, pălam.

mănĭfeſto, as. *obiawiam, oznaymuię.* offenbaren. *ſyn.* mănĭfeſtum făcio, clāro, pătĕfăcio, ăpĕrio, pando, revelo, prōdo, indĭco, rĕtĕgo, expōno, *phr.* lūcĕ palam oſtendo, in lūcem ēdo, trādo, lătĕbris ēdūco.

mănĭfeſtus, a, um. *iawny, iaſny.* offenbar, hell, klar, handgreiflich, augenſcheinlich, das öffentlich am Tage [iſt].

syn. clārus, perſpĭcuus, ăpertus, vulgātus, ĕvidens, certus, non dŭbius, nōtus, cognĭtus.

anifeſtus ſceleris &c. *w żywe Oczy.*

anifeſtum eſt. *iaſna Rzecz.* es iſt augenſcheinlich.

ănĭfex, ĭcis, o. *Ręką co robiący.* der etwas mit der Hand machet.

ănifĭcus, a, um. *vide* manufactus.

ănīle, is, n. *Umywadlnik.* ein Gefäß zum Handwaſſer.

aniōla, æ, f. *Matołka, ſzpetna trwarz,* ſub *ſzpetny.* vide *mania.*

aniopœus, a, um. *ſzalonym czyniący.* der raſend macht.

ănĭōſus, a, um. *ſzalony.* raſend, unſinnig, tobend.

ănĭprĕtium, ii, n. *Zapłata od Roboty.* Lohn für Handarbeit.

ănĭplāris & mānĭpŭlāris, e. c. mānĭpŭlārius, a, um. *Piechota 3. żołnierſki, do Roty należący.* zur Rotte gehörig.

anipulares. *Piechota 2.* die Rotte.

ănĭpŭlātim. *Rotami.* Rottenweiſe.

ănĭpŭlus, i, m. *Snop, Wiązań, Garść* 2. 3. *Rota 1.* & ſub *Chorągiew 2.* ſub *Dzieſiątek 2.* Garbe, eine Handvoll, Rotte, Schaar, Corporalſchaft Kriegsleute, ein Panzerhandſchuh.

anna, æ, f. & n. mannæ gramen. *Manna 1. 2. 3. Manna Sok, kadziłowe Jądrka, Zapach, miły pochodzący z Ciał y Grobow Swiętych Pańſkich.* Himmelbrod, Mehlthau, ſüßer Thau, der ſich auf die Bäume und Kräuter ſetzet, und hart wird; der liebliche Geruch, welcher von den Leichnamen der Heiligen, oder aus den Gräbern derſelben kommt, oder auch der wohlriechende Staub von denſelben.

mannio, is, ire. *do Sądu pozywać.* vor Gericht fordern.

mannīta, æ, mannītio, onis, f. *Pozywanie do Sądu.* die Gerichtsforderung.

mannŭlus & mannus, i, m. *Zmudzinek, Podiezdek.* ein kleines Pferd.

māno, as. *ciekę 1. 2. płynę 3. rozchodzić ſię, ſączy ſię, puſzcza Drzewo.* triefen, rinnen, fließen, von ſich ergießen, auskommen, unter die Leute kommen. *ſyn.* diſtillo, dīmāno, fluo, diffluo.

manat ſermo. *powiadaią.* es wird geredt, geſagt.

mānon, i, n. *gr. Gębka 2.* ein dünner Schwamm.

mānorbarbălus, i, m. *Strzała albo Kula ołowiana.* eine Gattung Pfeile, Bleykugel der Soldaten.

manoticus, a, um. *rozrzedzaiący, laxuiący.* das dünne machet, laxirend.

MANS

Manſio, onis, f. *Mięſzkanie 1 4. Poſtawanie, Stanowiſko 1. Zoſtanie, Podkarm.* das Verbleiben, der Aufenthalt, Nachtherberge, Nachtquartier, Nachtlager eine Tagereiſe, Poſtwechslung, Poſtirung der Soldaten.

manſionis pretium. *Goſcinne.* Nachtlagerlohn.

manſio mala. *Tortury.* die Folterbank.

manſiōnārius, ii. *manſiōnātor,* ris, m. *Stanowniczy.* ein Quartiermeiſter, der das Nachtlager anweiſet, die Herberge beſtellet, ein Fourier, Gaſtwirth, der nur auf eine gewiſſe Zeit an einem Orte bleibet.

manſiſterna. vide *naſiterna.*

manſito, as. a maneo. *mięſzkam gdzie.* oft bleiben, ſich oft aufhalten.

mansito, as. a mando. *żuię, iadam* 1. stets käuen. essen.

mansitorium, ii, n. *Mieysce do Mieszkania*. ein Ort wo man bleiben kann.

mansiuncula, æ, f. *Mięszkaniczko, Przegrody*. kleine Wohnung.

mansor, oris, m. *Biesiadnik*. ein Gast.

mansutor, oris, m. q. d. manututor. *Obrońca*. ein Beschirmer, Beschützer.

mansuarius, ii, m. *Dzierżawca* 1. ein Verwalter.

mansucius & *mansucus*, a, um. *żarliwy, żarłok*. gefräßig. *vide* edax.

mansvefacio, is. *ogłaskać, uspokoić*, zahm machen, stillen, begütigen, bezähmen, bändigen, besänftigen. *syn.* cicuro, mitigo, lenio.

mansvefactus, a, um. *ogłaskany*. zahm gemacht, besänftiget.

mansves, etis, o. *vide* mansvetus.

mansvefio, is. mansvesco, is. *głaskać się daię, uspokoić się, unosić się daię, łagodnieię, ucicha*. zahm werden, zahm gemacht werden.

mansvetarius, ii, m. *dzikie Zwierzęta ogłaskaiący, Niedzwiednik*. der die wilden Thiere zahm machet.

mansvete. *łagodnie*. sanft, sanftmüthig, gelind.

mansveto, as. *vide* mansvefacio.

mansvetudo, inis, f. *Łagodność, Cichość, Łaskawość*. Sanftmüthigkeit, Gelindigkeit.

mansvetus, a, um. *cichy, łagodny, ogłaskany*. zahm, sanftmüthig, gelinde, demüthig. *syn.* cicur, humanus, lenis, mitis, comis, placidus, benignus, clemens, urbanus, affabilis.

mansurus, a, um. *maiący zostać, trwały, stateczny*. der bleiben wird, immerwährend.

mansus, i, m. *Morg*. ein Stück Landes

mansus, a, um. à mando. *żuty*. gekäu[et]

MANT

Mantele, is. mantelium, mantellum, m[an]telum, & *manterium*, ii, n. *Serwe[ta], Obrus, Ręcznik, Opończa*, & sub [...] *stona* 7. Serviet, Tellertuch, Ti[sch]tuch, Handtuch, Reise- oder Reg[en]mantel, Decke.

mantes, & mantis, is, c. *gr. Wróż[ek], Wieszczek* 1. ein Wahrsager. v[ide] vates.

mantesa. *vide* mantisa.

manteum, i, n. *gr. Wieszczbiarnia*. Ort, wo gewahrsaget wurde.

mantia, æ, f. *gr. Wieszczba* 1. Wahr[sa]gung. *syn.* divinatio, vaticinium.

mantica, æ, f. *Mantyka, Sakwy*. We[tter]sack, Felleisen, Satteltasche, Ranzen.

mantica duplex. *Biesagi*.

mantice, es, f. *gr. Wieszczba* 1. *Pra[ktyk]a* 1. Wahrsagerkunst.

mantichora, & manticora, æ, f. *gr. M[an]tykora*. ein wildes Thier in Indie[n].

manticula, æ, f. *Sakiewka*. ein Säckl[ein], Ränzlein, kleines Felleisen.

manticularis, e. c. *doręczny*. was m[an] stets in Händen hat.

manticularius, ii, m. *Rzezymieszek*, [...]*try*. ein Beutelschneider, Spitzbub[e].

manticulatio, onis, f. *Szalbierstwo*. [Be]trug, Beutelschneiderey.

manticulator, oris, m. *vide* manti[cu]larius.

manticulatus, a, um. *oszukany, okrad[zio]ny, Sakwy maiący*. dem der B[eutel] oder Geldsack gefeget worden, der ei[ne] Tasche trägt.

anticŭlor, aris. *chytrze się obchodzę, szalbieruię, Sztuki zażyć, szyplę 2. ucieram 1.* aus der Tasche nehmen, heimlich stehlen, Beutelschneiderey treiben.

anticus, a, um. *wieszczbiarski.* zum Wahrsagen gehörig.

antīle, is. mantīlium, ii, n. *vide* mantele.

ntiŏla, æ, f. *Rączka.* ein Händlein.

ntiscĭnor, aris. *wieszczę 1.* wahrsagen, weissagen.

antissa & mantisa, æ, f. *Przydatek 1.* Zugabe, Zuwurf eines verkauften oder gewogenen Dinges, Ausschlag, Zusatz.

nto, as. *czekam, bawię się, mieszkam gdzie.* warten, verziehen.

MANU

anua, æ, f. *Garść.* eine Handvoll.

ănuāle, is, n. *Książka w codziennym Używaniu.* ein Handbuch.

anualis, e, c. *garściany, ręczny.* was man in der Hand tragen kann, was zur Hand ist.

anuale vehiculum. *Taczki.* eine Schubkarren.

anualia saxa. *Kamienie do Procy.* Schleuder steine.

anualis, is, m. *Pisarz.* ein Schreiber.

ănuārius, a, um. *ręczny, wyrobiony 3.* zur Hand gehörig.

anuarium æs. *wygrane, albo Ręką zarobione Pieniądze.* Geld, das mit Handarbeit gewonnen ist.

ănuātor, oris, m. *Złodziey.* ein Dieb.

ănuātus, a, um. *całą Garścią wzięty.* mit vollen Händen geroft.

ănŭballista, æ, f. *Kusza ręczna.* Armbrust, Handrüstung, Geschoß.

manuballistārius, ii, m. *Kuszą ręczną uzbroiony.* der eine Armbrust brauchet, ein Schütz, Bogenschütz.

mănŭbia, æ, f. *piorunowy raz,* sub *Piorun.*

manubiæ, arum, f. *Łup.* Beute, die man von Feinden bekommen.

mănŭbiālis, e, c. manubiārius, manubius, a, um. *łupowy.* was vom Raub ist, das Beute giebt.

mănŭbio, as. *Łupy biorę.* Beute machen.

mănůbriātus, a, um. *Rękoieść maiący.* eine Heft habend, mit einer Handhabe.

mănůbriŏlum, i, n. *Rękoieść mała.* ein Handgrifflein, ein kleines Heftlein.

mănůbrium, ii, n. *Toporzysko, Rękoieść, Ucho u Statku, Biczysko, Trzonek, Okładki.* Handhabe, Heft, Griff.

mănŭcăpio, is. *na się biorę, ręczę.* auf sich nehmen, Bürge werden.

mănŭciŏlum, i, n. *Snop.* ein Bund, so viel man in die Arme fasset.

mănucla, æ, f. *Rękaw, Stróż u Kusze,* & sub *Rączka 1.* die Nuß in der Armbrust.

manuclātus, a, um. *Rękawy maiący.* der eine Armbrust brauchet.

mănŭcŏdiāta, æ, f. *Latawiec Ptak.* Paradiesvogel.

mănŭcŭla, æ, f. *vide* manucla.

mănŭdŭco, is. *za Ręce prowadzę.* bey der Hand führen, leiten.

manuductio, onis, f. *Prowadzenie.* Handleitung, Anleitung, Anführung.

mănŭductor, oris, m. *Prowadziciel.* ein Anführer, der einen bey der Hand leitet.

mănŭfactūra, æ, f. *Towary Ręką zrobione.* Waaren, so mit der Hand gemacht werden.

mănŭfactus, a, um. *Ręką zrobiony, nie-samorodny, kopany.* mit der Hand gemacht.

manufirma, æ, f. *Prawo lenne dożywotnie, od ktorego się co rok coś daie.* ein Lehen, so man Lebenslang besitzet, die Erben aber jährlich etwas davon geben müssen.

manuinspex, icis, m. *Wróżek z Ręki.* der in die Hand siehet, und daraus wahrsaget. *syn.* chiromantes.

mănŭlea, æ, f. *vide* manucla & manica.

mănŭleārius, ii, m. *Krawiec.* ein Schneider.

mănŭleātus, a, um. *Rękawy maiący, niewieści 2.* mit Ermeln bekleidet.

manuleata vestis. *Szata z Rękawami.* ein Kleid mit Ermeln.

mănŭlĕvo, as. vide *manucapio.*

manum, i, n. sub *Zorza* & *Poranek.*

mănŭmissio, onis, f. *Wyzwolenie 2.* Freylassung, Erlassung der Leibeigenschaft.

mănŭmissor, oris, m. *Wyswobodziciel.* ein Befreyer, Lediglasser.

mănŭmissus, a, um. *Wyzwoleniec.* freygelassen, losgegeben.

mănŭmitto, is. *Wolność daruię.* freygeben, der Leibeigenschaft erlassen.

mănuor, aris. *kraduę.* stehlen. *syn.* manu aufero.

manupressus, a, um. *wałkowany.* gewalgert.

mănŭprĕtium, ii, n. *Zapłata od Roboty.* Macherlohn.

manupretium castrense. *Żołd.* Besoldung.

mānus, a, um. *dobry 1.* gut.

mănus, us, f. *Ręka 1. 2. 3. Pisanie własney Ręki, Pismo 1. Robota 2. Moc, Woysko 1. Rota 1. Żołnierz, Żołnierstwo. Wielkość liczby. Bitwa, W granie, Sprawica, Hak woienny.* Han Gewalt, Macht, Haake, Harpu Klammer, ein Haufen Volks, Han schrift. *syn.* dextra, sinistra, læva, p ma, digiti. *vel* turba, căterva, lĕgio, c hors, mănĭpŭlus.

manus alicui infero, injicio. *szarpa targam się, biię, psuię.* Hand an nen legen.

manus Elephanti nasuta. *Słoniowa Tr ba.* Elephantenrüssel.

manus explicata. *Dłoń 1.* die flache Ha

manus in pugnum compressa. *Pięść 1.* Faust.

manus plena. *Garść 4.* eine Handvoll

manum porrigo. *ratuię.* helfen.

manu brevi dare. *rychło.* bey Zeiten.

manu longa. *ociągaiąc się.* langsam.

manu suspensa. *niedbale.* nachläßig.

manu plena. *szczodrze.* reichlich.

manu libera. *dobrowolnie.* von frey Hand.

non est in manu mea. *nie w moiey to m cy.* es steht nicht bey mir.

ad manum. *zręcznie.* beyhanden.

manus dare victas. *poddać się.* sich üb wunden geben.

manum de tabula. *przestać.* aufhören was zu thun.

præ manu dare pecuniam. *Zadatek d* Vorschuß thun.

manibus pedibusque. *usilnie.* eilfert sehr.

manusinjectio, onis, f. *Targanie* Handanlegung.

manuscriptum, i, n. *Manuskript.* ei Handschrift.

manuspretium. lege *mănupretium.*

man-

manutĕneo, es. *ochraniam.* vertheidigen, ein Ding bey seinem Wesen erhalten.
manutergium & manuterium, ii, n. *Ręcznik.* ein Handtuch.
manutius & mănūtus, a, um. *wielkie Ręce maiący.* der große Hände hat.

MAP

Māpālia, ium. *mapale*, is, n. *Chałupa.* Zelte, Schäferhütten, Hirtenhäuslein. *syn.* māgālia, căsæ.
māpella, æ, f. *vide* mappula.
mappa, æ, f. *Obrus, Serweta, Karta kraiowa.* ein Tischtuch, Serviette, eine Landkarte.
mappŭla, æ, f. *Serweta, Ręcznik, Obrusek.* ein Tischtüchlein, Serviette, Handtuch.

MAR

Mărasmus, i, m. *gr. Suchoty.* Abzehrung, Schwindsucht.
mărăthrītes, æ, m. *gr. Wino z Kopru.* Fenchelwein.
mărăthrum, i, n. *gr. Kopr włoski.* Fenchel, *syn.* fœnĭcŭlum.
marca, æ, f. B. *Grzywna* 1. 2. ein gewisses Gewicht, das 16 Loth hält; eine Mark Silbers ist 16 Loth oder acht Reichsthaler.
marcens, entis, o. *zwiędły.* verwelkt.
marceo, es. *zwiędły iestem, Niestrawność mam, śmierdzę.* welk, dürre seyn.
marcescibilis, e. c. *co zwiędnąć może.* verwelklich.
marcesco, is. *więdnę, gniię, gnuśnieię, zalegam się, zlenieć.* welk werden, verwelken, faulen, abnehmen, träg werden. *syn.* putresco, langveo, corrumpor.

marchio, onis, m. *Margraf.* Marggraf.
marchionatus, us, m. *Margrafstwo.* Marggrafschaft.
marcido, as. *zwiędłym czynię, gnoię.* welk, faul oder hinfällig machen.
marcĭdŭlus, a, um. *nieco zwiędły, trochę zgniły.* etwas welk, ein wenig faul.
marcidus, a, um. *wywietrzały, kłapouchy, gnuśny, zgniły, obwisły, spleśniały.* welk, faul, träg, verschimmelt. *syn.* flaccĭdus, marcens, pŭtrĭdus.
marci panis, marci pastillus, marcius & marsicus panis. *Marcepan.* Marcipan.
marcipor, oris, m. sub *Pachole.*
Marcomannia, æ, f. *Morawa.* die Landschaft Mähren.
Marcomannus, i, m. *Morawczyk.* aus Mähren gebürtig.
marcor, oris, m. *Gnuśność, Spiączka, Suchoty choroba.* Verwelkung, Dürre, Mattigkeit, Faulheit, Trägheit.
marcŭlentus, a, um. *vide* marcĭdus.
marcŭlus, i, m. *Młotek.* ein Kupferschmidtshammer, ein kleines Hämmerlein.
marcus, i, m. *Młot.* ein großer Hammer.
măre, is, n. *Morze* 1. *Umywadlnik.* das Meer, die offenbare See. *syn.* æquor, altum, profundum, pontus, sălum, pĕlăgus, ōceănus. *phr.* Neptunia regna, arva.
maris accessus, æstus, accrementum. *morskie Burzenie.* Sturm auf dem Meer.
maris malacia, tranquillitas. *morskie Uspokoienie.* Meerstille.
mareplacida, æ, f. *Łódź.*
mareschallus & marescalcus, i, m. *Marszałek.* ein Marschall.
marga, æ, f. *It, Margiel.* Mergel.

margäris, idis, f. *Daktyl 2.* eine Gattung Dattelkerne, oder Dattelbaum.

margărīta, æ, f. margaritum, i, n. *gr. Perła.* eine Perle.

margărītārius, ii, m. *Perłowy Kupiec!* ein Perlenkrämer.

margărītātus, a, um. *z Pereł zrobiony.* von Perlen gemacht.

margărītifer, ĕra, erum. *Perły rodzący.* das Perlen trägt.

margaritifera concha. *Perłowa Macica.* Perlenmutter.

margella, æ, f. *Koral.* eine Coralle.

margĭnālis, e. c. *brzeżysty.* zum Rand gehörig.

margĭnātus, a, um. *Krawądź maiący, Ramami oprawiony.* das einen Rand hat.

margĭno, as. *obrąbiam 2. naprawiam 1.* einen Rand machen, beranden, mit einem Rand versehen.

margītes, æ, m. *Błazen, Szaleniec.* ein Narr, Thor, dummer Mensch.

margo, ĭnis, f. *Brzeg 2. Kray 1. Krawądź, Kraniec.* der Rand, das Ufer, Gränzen. *syn.* crĕpīdo, ōra, lābrum, rīpa.

mărīnus, a, um. *morski, zamorski, cudzoziemski.* aus dem Meer. *syn.* æquŏreus.

marinus ros. *Rozmaryn.* Roßmarin.

mărio, onis, m. *Jesiotr.* ein Fisch, der in der Donau gefangen wird.

mărisca, æ, f. *Figa niesmaczna, Szyszka w Ciele.* ungeschmackte Feigen, Feigwarz, Feigblatter, eine Krankheit.

mărīscum, i, n. & mariscus, i, m. *Sit morski.* große Binsen, Meerbinsen.

mărīta, æ, f. *Mężatka, Żona.* eine Ehefrau.

mărītāgium, ii, n. *Podarunek, ktory Ociec Córce swoiey dla Wesela daie.* das Geschenk, so ein Vater seiner Tochter wegen der Hochzeit giebt.

mărītālis, e. c. *małżeński.* ehelich, die Ehe angehend.

mărītātus, a, um. *w Małżeństwo dany.* verehelicht.

mărĭtimus, a, um. *morski, pomorski.* auf dem Meer, an oder bey dem Meer gelegen.

maritima ora. *Pomorze 1.* Land am Meer.

mărīto, as. *wydaię Córkę, przypuszczam stadnika, podwięzuię 2.* verehelichen, verheyrathen, an einen Baum binden, pfählen. *phr.* conjŭgio, connubio jungo, vincŭlo jugāli sŏcio, nātam gĕnĕro dignis hy̆mĕnĕis trado.

mărītor, aris. *sub tęczy się, poczyna Niewiasta, żenię się.* heyrathen.

mărītus, a, um. *małżeński, żonaty, żeniący* ehelich.

mărīta vitis. *Macica nawiązana.*

mărītus, i, m. *Małżonek, Samiec.* ein Ehemann. *syn.* Vir, Sponsus, conjux, tŏri, tàlămi, lecti sŏcius, sŏciātus fœdĕre lecti.

maritus gallinæ. *Kur, Kogut.* Hahn.

maritus novus, recens. *Pan młody, Oblubieniec.* Bräutigam.

maritus pecoris. *Byk, Kozieł Stadnik.*

marla, æ, f. *vide* marga.

marmărītis, idis. f. *gr. Jasnotka Ziele.* Bärenklauen, ein Kraut.

marmăry̆gæ, arum, f. *Ogień z Oczu wychodzący.* Feuer, so aus den Augen funkelt.

marmor, oris, n. *gr. Marmur.* Marmorstein.

marmor Parium. *biały Marmur.* weißer Marmor.
marmor Laconicum. *zielony Marmur.* grüner Marmor.
marmŏrārius, ii, m. *Kamiennik, Marmurownik.* ein Marmorsteinpolirer, der in Marmor arbeitet, Marmorschneider.
marmŏrārius, a, um. *marmurowy.* zum Marmor gehörig.
marmŏrātio, onis, f. *Marmurowanie.* Bemarmelung, Bekleidung mit Marmor.
marmŏrātum, i. n. *Tynk z marmurowy Tynk.* Pflaster von zerstoßenen Marmorsteinen.
marmoratum aurium. *uszny Gnóy.*
marmŏrātus, a, um. *marmurowany.* mit Marmorsteinen besetzt oder belegt.
marmŏreus, a, um. *marmurowy.* marmorsteinern.
marmŏro, as. *marmuruię.* mit Marmor überziehen.
marmŏrōsus, a, um. *marmurowaty.* voll Marmor, hart wie Marmorstein.
marra, æ, f. *gr. Rydel, Motyka.* Grabeisen, Krauthacke.
marrūbium, i, n. *Szanta biała ziele.* Lungenkraut, Andorn.

MARS

Mars, tis, m. *Bożek woienny u Pogan Mars nazwany, Woyna, marsowa Gwiazda, Potyczka 1. 2. Szczęście 1. Nieszczęscie, Powodzenie, Przypadek 2. Dowcip,* & sub. *Prokuracya,* apud Chymicos sign. *Stal, Zelazo.* der Kriegsgott Mars bey den Heyden, Krieg, ein röthlichter Stern, der niedrigste unter den obern Planeten. *syn.* Māvors. *phr.* sanguĭneo orbe rūbens, mĭnax, accenso scintillans stella fŭrōre, māvortius ignis.
marte sinistro. *nieszczęśliwie.* unglücklich.
marte ancipiti, vario. *powątpliwie.* zweifelhaftig.
marte aperto. *publicznie.* öffentlich.
marte suo. *z swoiey mocy.* aus eigenen Kräften.
martis dies. *wtorek.* der Dienstag.
mars, tis, f. *vide* martes.
marsĭcŭlus, i, m. *krótko przywiązany, prędko gniewliwy.* der kurz angebunden, oder bald zornig ist.
marsūpiārius, ii, m. *Miechownik.* ein Beutelmacher, Säckler.
marsupium, ii, n. *Mieszek pieniężny.* ein Geldsäckel, Beutel.
martăgum, i, n. *Maslęska.* Goldwurz.
martellus, i, m. *Młotek 1.* ein kleiner Hammer. *syn.* marcŭlus, malleŏlus.
martes, is, f. *Kuna Zwierze.* ein Marder.
martes domestica. *Tchorz.*
martes scythica. *Sobol.* ein Zobel.
martiālis, e. c. martiăcus, martianus, martius, a, um. *Marsowy, waleczny.* zum Kriegsgott Mars gehörig, kriegerisch, streitbar.
martiale ludicrum. *Gonitwa.*
martiaticum, i, n. *Żołd.*
martĭcŏla, æ, m. *Zołnierz 1.* ein Kriegsmann.
martĭgĕnus, a, um. *od Marsa zrodzony.* vom Mars gebohren.
martiobarbulus, i. m. *Halabart, Czekan.*
martĭus, ii, m. *Marzec.* der März.
martius, a, um. *Marcowy, woienny.* zum Märzmonath gehörig, kriegerisch.
martŭlus, i, m. *vide* martellus.
martyr, y̆ris, c. *gr. Męczennik, Swiadek.* Blutzeuge, Märtyrer.

mar-

martўria, orum, n. *gr. Męczennikow Groby.*

martyrium, ii, n. *gr. Męczeńſtwo, Kościoł 2.* Blutzeugniß, Märtyrertod.

martўrīzo, as. *męczę.* Märtyrer machen.

martўrŏlŏgium, ii, n. *gr. Kſięga z pochwałami Męczennikow.* Märtyrerbuch, Verzeichniß dererjenigen, die um des Bekänntnisses Christi willen das Leben gelassen.

mărum, i, n. *gr. Majeran Kreteńſki.* Amberkraut.

MAS

Mas, ăris, m. *Męſzczyzna, Samiec.* Mannsbild, Mann, Männlein.

mas ambiguus. *Rzezaniec.* ein Verschnittener, Castrat.

maſcarpio, onis. *kaſtruiący.* einer der Castraten macht.

maſcŭlātus, a, um. *Mężem uczyniony.* ermannet, mannbar.

maſcŭlè. *mężnie.* tapfer, männlich.

maſcŭleſco, is. *mężnieię.* männlich werden.

maſcŭlētum, i, n. *Winnica 1.* hochaufgezogene Weinreben.

maſcŭlinè. *po Męſku.* auf männliche Art.

maſcŭlīnitas, atis, f. *Męſtwo.* die Männlichkeit. *vide* virilitas.

maſcŭlīnus, a, um. *męſki.* männlich. *ſyn.* virīlis.

maſculīnum genus. *Płeć Męſka.* das männliche Geschlecht.

maſcŭlo, as. *mężem czynię.* ermannen.

maſcŭlŏfæmĭna, æ, f. *Mięſzaniec.* ein Zwitter. *ſyn.* andrŏgўnus, hermăphrŏdītus.

maſcŭlus, a, um. *męſki, mężny, wyborny,* männlich, tapfer.

maſcula proles. Maſculus, i, m. *Męſzczyzna, Samiec.* männliche Zucht.

masgĭdium, ii, n. *Meczet.* Moschee Tempel der Saracenen.

Măſŏvia, æ, f. *Mazoſze.*

Măſŏvius, ii, m. *Mazur.*

maſpĕtum, i, n. *gr.* ſub *Cyreneyſkie Ziel* ein Blatt vom Kraut Laser.

maſſa, æ, f. *Bryła, Sztuka 1. Maſ* Teig, Klump.

maſſa lactis. *Sér.* Käse.

maſſăgĕtæ, arum, m. *Tatarſki Naró w Azyi przy Kaſpiſkim Morzu.* ei Scythisches Volk in Asien am Caspi schen Meer.

maſſālis, e. c. *cały.* ganz.

maſſālĭter. w całości. gänzlich.

maſſ ris, is, & idis, f. *Macica 4.* ein Traube.

maſſaritiæ, arum, f. *Sprzęty domow* Hausrath.

Maſſicus, i, m. Maſſicum, i, n. & Maſ ſia, æ, f. *Góra w Kampanii, na kto rey przednie Wino rośnie.* ein Ber in Campanien, darauf köstlicher Wei wächst. *Hinc.*

maſſicum vinum. *przednie Wino.* ei köstlicher Wein.

maſſo, as. *ſpaiam, gniotę.* dick macher knäten, zu einem Klump machen.

maſſŭla, æ, f. *Bryłka, Sztuczka, Kłoſek,* ein kleiner Klump.

maſtax, ăcis, f. *gr. Chrząſzcz.*

maſtĭcātio, onis, f. *żucie.* das Käuen.

maſtĭcātŏrius, a, um. *co ſię da żuć.* da man käuet.

maſtĭcātus, a, um. *żuty.* gekäuet.

maſtice & maſtĭche, es, f. & maſtĭcum i, n. *maſtykowa Zywica.* Mastix.

mastichătus, a, um. *mastykowy.* aus Mastix bestehend.
mastichĕlæon, i, n. *mastykowy Oleiek.* Mastixöl.
mastĭchĭnus & masticinus, a, um. *mastykowy.* von Mastix.
mastico, as. B. sub *żuię.* käuen.
mastīgeus, a, um. *Bicia godny, biczowany.* gegeißelt, gepeitschet.
mastigia, æ, m. *gr. Smaganiec, Bicia godny.* ein Galgenschwengel.
mastīgia, æ, f. *Bicz.* eine Geißel, Peitsche.
mastĭgo, as. *biczuię.* geißeln.
mastĭgŏphŏrus, i, m. *gr. Ceklarz.* ein Scherge, Steckenträger. *vide* lictor.
mastinus, i, m. *wielki owczarski Pies.* ein großer Schaafhund.
mastix, igis, & icis, f. *mastykowa Zywica.* Mastix.
mastix & mastrix, igis, m. *Bicz.* eine Geißel, Peitsche.
mastrūca, & mastrūga, æ, f. *Szuba, Kożuch.* ein lederner Mantel, eine Kotze, Matratze.
mastrūcātus, a, um. *taką szubą okryty.* mit solcher Kleidung bekleidet.
masturbātio, & *mastupratio,* onis, f. *Psota.* Geilheit.
masturbātor, & *mastuprator,* oris, m. *psotliwy.* ein Weichling.
masturbo, & *mastupro,* as. *Psotę pełnię.* Ueppigkeit treiben.
mastus & mastos, i, m. *gr. Cewka 2. Piersi 2.* Brust, Brustbild an den Brunnenröhrlein, woraus Warze läuft, Wasser an einer Weiberbrust.

MAT

matæologia, æ, f. *Próżność w Mowie, próżna Mowa.* Eitelkeit der Reden, unnütze Reden.
matæotechnia, æ, f. *daremna Sztuka.* vergebliche Kunst.
matæus, a, um. *próżny, daremny.* eitel, vergeblich.
matara, æ. *mataris,* is, f. *matarus,* i, m. *gr. Pocisk 2.* ein Wurfspieß bey den alten Galliern.
mataxa. *vide* metaxa.
mătella, æ, f. matellio, onis, m. *wodny Statek, Wiadro 1. Dzbanek, Urynał, Smród 3. Nikczemnik.* Wassergeschirr, Nachtscherbe.
mătĕŏla, æ, f. *Szlaga, Maczuga.* Jäthaue, Hacke.
māter, tris, f. *Matka, Mamka, Kwoczka, Początek, Przyczyna.* Mutter, Säugamme, Ursprung, Ursache. *syn.* gĕnĭtrix, părens.
mater hædorum. *Koza.* Ziege.
mater magna. sub *Ciotka 2. vide* mātertĕra.
mater mellis. *Pszczoła.* eine Biene.
mater urbium, Provinciarum. *Miasto głowne.* Hauptstadt.
mater Sylvæ. *Powóy wonny. vide* matrisylva.
mater supposititia. *Mamka.* Säugamme.
mater vini. *Macica 1.*
mātercŭla, æ, f. *Matuchna.* Mütterlein.
māterfămĭlias. *Pani 1. Gospodyni, Białogłowa uczciwa.* Hausmutter.
mātĕria, æ, materies, ei, f. *Materya 1. 3. Dostatek 1. Rzecz do Mówienia, Powód 1. Drwa, Ród 1.* Materie oder Zeug, woraus man etwas macht, oder damit man umgehet; Bauholz, Ursprung, Gelegenheit, Begriff, Innhalt.
mātĕriālis, e. c. *materialny.* zum Zeug, Materie gehörend.

mātĕriālĭter. *materialnie.* der Materie nach.

mātĕriārius, ii, m. *Porębnik.* ein Zimmermann, Schreiner, Tischler, der verschaffet, was zum Gebäude vonnöthen ist.

mātĕriārius, a, um. *porębniczy, drewniany.* zum Bau gehörig.

materiaria fabrica. *Ciesielstwo.* Zimmerwerkstatt.

mātĕriātio, onis, f. mātĕriātūra, æ, f. *Budowanie 4. Drewnia 2. Wiązanie 1. 2. Ciesielska Robota.* Zimmerwerk.

mātĕriātus, a, um. *drewniany.* von Holzwerk gemacht.

mātĕrĭnus, a, um. *twardy.* holzicht.

mātĕrio, as. *materior*, aris. *Drzewo budynkowe wożę, Drew szukam, Drzewem robię.* Bauholz zuführen.

mātĕriŏla, æ, f. *vide* mateola.

mātĕriōsus, a, um. *vide* materinus.

mātĕris, is, f. *gr. Spis Zołnierski, Pocisk 2.* eine Gattung von Pfeilen und Lanzen. *vide* matara.

māternus, a, um. *macierzyński.* mütterlich.

materna res. *Macierżyzna.*

mātertĕra, æ, f. *Ciotka 2.* der Mutter Schwester, Base, Muhme.

măthēmătĭca, æ. măthēsis, is, f. *gr. Matematyczna Nauka.* die Wissenschaft alles auszumessen, was sich ausmessen läßt.

măthēmătĭcus, i, m. *Matematyk.* ein Gelehrter in der Mathematik.

măthēmătĭcus, a, um. *matematyczny.*

mathios, ii, f. *Wężownik 4.*

MATR

Mātresco, is. *Matki nasladuię.* der Mutter nachschlagen, nacharten.

mātrĭcīda, æ, m. *Matkobóyca.* ein Muttermörder.

mātrĭcīdium, ii, n. *Zabicie Matki.* Muttermord.

mātrĭcŭla, æ, f. *Rejestr 5. Metryka.* Verzeichniß, Beschreibung, Register, Liste, Rolle.

mātrĭcus, a, um. *wielką Gębę maiący.* großbackicht, großmäulicht.

mātrĭmis, e. c. *Matkę ieszcze żyiącą maiący.* der noch seine Mutter im Leben hat.

mātrĭmōniālis, e. c. *małżeński.* zur Ehe gehörig.

mātrĭmōniālĭter. *po Małżeńsku.* Ehestandsweise.

mātrĭmōnium, ii, n. *Małżeństwo.* Ehestand, mütterliches Erbe. *syn.* conjugium, connubium.

mātrĭmus, i, m. *vide* matrimis.

matrisso, as. *vide* matresco.

mātrĭsylva, æ, f. B. *Powóy wonny.* Waldmeister, ein Kraut.

mātrix, īcis, f. *Zywot niewieści, Macica, Kwoczka, Pniak, Mlecz w Drzewach, Rejestr 5.* die Bärmutter, Mutterthier, davon man Junge zeugt.

mātrōna, æ, f. *Mężatka, Białogłowa uczciwa.* Ehrenweib, Ehrenfrau, ehrliche Matrone.

mātrōnālis, e. c. *Mężatkom przyzwoity.* das einer Matrone zustehet.

mātrōnātus, us, m. *Godność y Powaga Matron.* ehrbarer Frauenstand.

mātruēlis, is, m. *Ciotczany.* ein Vetter, der Mutter Bruders Kind.

matta, æ, f. *Mata.* eine Matte, geflochtene Stroh- oder Rohrdecke, Matratze.

attea, orum, n. mattya & mectea & matteŏla, æ, f. *Łakoci*, *Wet* 1. lecker-hafte Speise, Naschwerk.
attiacæ pilæ. *Mydło*. Seifenkugeln.
atticus, i, m. *Zarłok*, *Gęba* 3. der große Backen hat. *syn.* matricus.
attus, a, um. *błotnisty*. kothig.

MATU

ătŭla, æ, f. *vide* mätella.
itūrātè. *spiesżno*. bey Zeiten.
turatè sequor, propero. *przyspiesżam*. eilen.
itūrātio, onis, f. *Spiesżenie*. das Eilen, Beschleunigen.
itūrātus, a, um. *dozrzały*. reif, zeitig. *vide* maturus.
turato opus est. *trzeba się spiesżyć*. man muß eilen.
itūrè. *rano*, *rychło*, *wczas* 2. item *pomału*, *nierychło*. schnell, schleunig, zeitig, zur rechten Zeit, wenn es seyn soll.
turè germinans, ferens fructum. *rano rodzący*.
itūrĕfăcio, is. *dozrzałym czynię*. reif machen.
itūresco, is. *dostaię się* 1. *zrzeię*, *statecznieię*. reif, zeitig werden.
turesco in semen. *wyrastam* 2. zum Saamen reifen.
itūrĭtas, atis, f. *Dostałość*, *Powaga*, *Czas* 2. *Rannosć*, *Dozrzałość*. Reife, Zeitigung, Vollkommenheit, rechte Zeit, Gelegenheit.
turitatem capio, assequor. *dorastam*. zeitig, reif werden.
itūro, as. *dostaię się* 1. *dozrzało czynię*, *przyspiesżam*, *pomału co czynię*. beschleunigen, reif machen. *syn.* accĕlĕrō, prŏpĕro, festīno, urgeo, concŏquo, mātūrĭtātem do, affero.
mātūror, aris. *dostaię się*. reif werden.
mātūrum. adv. *vide* maturè.
mātūrus, a, um. *ranny*, *dozrzały*, *dostały*, *rychły*, *spiesżny*, *stateczny*. zeitig, reif, fertig, bereit. *syn.* coctus, concoctus, tempestīvus, opportūnus, aptus, ĭdōneus, commŏdus, cĭtus, subĭtus, festīnus.
maturus, ævi, ævo, annis. *letni* 2. *stary*. alt, eines rechten Alters.
matura virgo. *dorosła Panna*. mannbare Jungfer.
mātūta, æ, f. *Zorza*. Morgenröthe.
mātūtinālis, e. c. *vide* matutinus.
matutinārius, ii, m. *rano wstawaiący*. der früh aufstehet.
mātūtīnellum, i, n. *Sniadanie*. ein Frühstück.
mātūtīnō. *poranu*. des Morgens, in aller Frühe.
mātūtīnum, i, n. *Poranek*. der Morgen.
mātūtīnus, a, um. *porankowy*. zur Morgenzeit gehörig, was Morgens früh geschiehet.
māvŏlo, mavĕlim. *wolę*. ich will lieber.
mavors, ortis, m. *vide* mars.
mavortes, is, & marvorta, æ, f. *Suknia Białogłowska*, *Płasżczyk*. Weiberkleid, Schleyer, Mäntelchen.
māvortius, a, um. *woienny*. kriegerisch.
maurella, æ, f. *Cień nocna*. Nachtschatten.
Maurītānia, æ, f. *Murzyńska ziemia*. Mohrenland.
Maurītānus, a, um. *Murzyński*. Mauritanisch.
Maurus, i, m. *Murzyn*. ein Mohr.

mausōlēum, i, n. *Katafalk, Słup 5. przedni Nadgrobek.* ein herrliches stattliches Grabmal, fürstliches Begräbniß.

MAX

Maxilla, æ, f. *Policzek, Czeluść 1. Szczeka.* Kinnbacken. *syn.* Genæ.

maxillāris, e. c. *czeluściowy*, sub *Czeluść 1.* zum Kinnbacken gehörig.

maxillaris dens. *Ząb trzonowy.* ein Stockzahn.

maxillo, as. *zęby wybić, policzkować.* die Zähne einschlagen, Maulschellen geben.

maxima, æ, f. *naypierwsza Reguła.* die vornehmste Regel, Grundlehre, Grundsatz.

maximè. *bardzo, naybardziey, tak iest, pewnie 2. osobliwie, zwłaszcza.* am meisten, zum höchsten, überall, sehr besonderlich.

maximitas, atis, f. *Ogromność, Wielkość 2.* die Größe. *syn.* magnitūdo.

maximo pretio. *drogo.* theuer.

maximopere, maximum. *bardzo.* heftig, sehr.

maximus, a, um. *naywiększy.* der Größte.

maximus natu. *naystarszy.* der Aelteste.

maxumè, maxumus, &c. *idem quod* maximè, maximus.

maza, æ, f. *gr. Ciasto mleczne.* Milchteich, Milchkuchen.

maza panis, marzastānis, is, m. *vide* marcipanis.

mazāra, æ, f. *Strzała.* eine Gattung von Pfeilen.

māzŏnŏmum, i, n. *gr. Misa spora.* eine große tiefe Schüssel oder Platte, Tragbrett, darauf man die Speisen aufträgt.

ME

Me. *Accus. & Ablat.* ab ego.

mea cura, mea lux, mea svavitud *Móyty.*

mea sponte. *o swey mocy.*

meābilis, e. c. *przebyty, przenikaiąc przechodzisty.* dadurch man leicht kommen kann.

meācŭlum, i, n. sub *Por. vide* meatu

meapte causa. *dla 6.* um mein sel willen.

meātim. pomoysku. auf meine Art.

meātus, us, m. *Dziurki 1. 4. Cieczeni Pór, Bieg, Latanie.* Gang, Fah *syn.* fŏrāmen, ădĭtus, cănālis, tĕnuis v

meatus avium. *Latanie.* der Vogelfl

meatus siderum. *Bieg Gwiazd.* der St nenlauf.

mēcastor. adv. *zaiste.* würklich.

mēchănĭca, æ. mechanice, es, f. *Ciei stwo, Rzemiesło*, sub *Klubą ciągn* & sub *winduię.* die Bewegungskun Handwerk.

mēchănĭcus, i, m. *Architekt, Rzem śnik, Powrozobiegun, Mietelnik.* Künstler, künstlicher Handwerksma Werkmeister.

mēchănĭcus, a, um. *Narzędzia siła trzebuiący.* künstlerisch.

mēcon, onis, m. *Mak leśny.* Mohn= o Magsaamen.

mēcōnis, idis, f. *gr. Sałata 1.* eine von Salat.

mēcōnium, ii, n. *gr. makowy Sok, Mlecz.* Magsaamensaft.

mēcum *pro* cum me. *zemną.* mit mir

MED

mēdālia, æ, f. *Medal.* eine Schaumün

meddix & mēdix, icis, m. *Xiążę.* Fürst, Regent.

mēdē

mĕdēla, æ, f. *Leczenie, Lekarstwo.* Arzeney, Hülfe. *syn.* mĕdĭcāmen, mĕdĭcīna, rĕmĕdĭum.
mĕdeor, ēris. *lecze, goie.* heilen, gesund machen, helfen, rathen. *syn.* sāno. *phr.* mĕdicam ŏpem fĕro, morbum mĕdĭcāmine pello, expello, depello, lēnio, vulnĕra curo, mĕdĭcas mănus applĭco, adhibeo, dŏlōrem mĕdĭcando aufĕro, mulceo.
mĕderga. idem quod *me erga.*
mĕdĭālis, e. c. *posrzodkowy.* das in der Mitte ist, der Mittlere.
mĕdiānus, a, um. *posrzodkowy, srzedni.* das mittelste zwischen zweyen.
medianus paries. *sciana przeczna.*
mediana vox. *tenorowa Mowa.*
mĕdiastīnus, mĕdiastinus, i, m. *Sługa podły, Stróż domowy.* ein Hausknecht, Stallbube.
mediastinus, a, um. *podły.* schlecht.
mĕdiastĭcus, i, m. *naywyższy Magistrat w Kapuy.* die höchste Obrigkeit in Capua.
mĕdiātè. *nie zaraz.* mittelbarer Weise.
mĕdiātĕnus. *na połowe.* zur Hälfte.
mĕdiātio, onis, f. *Posrzednictwo.* Darzwischentretung, Mediation, Vermittelung.
mĕdiātor, oris, m. *Posrzednik.* ein Mittler, Mittelsperson.
mĕdiātrix, īcis, f. *Posrzedniczka.* eine Mittlerinn.
mĕdiātus, a, um. *podzielony.* getheilet.
mĕdica, æ, f. *gr. Oman.* ein Kraut wie die Wicken.
mĕdĭcābĭlis, mĕdĭbĭlis, e. c. *zleczony, uleczony, leczący, co się da uleczyć.* heilbar, das zu heilen ist, heilend.
mĕdĭcābĭliter. *po Lekarsku.* heilsam.
mĕdĭcābŭlum, i, n. *mieysce do Leczenia.* ein Ort, da man heilet.
mĕdĭcāmen, inis, n. *Lekarstwo, Piękrzydło, Farba 5. Bielidło.* Arzeney, Schminke, Salbe. *vide* mĕdĭcīna.
mĕdĭcāmentārius, ii, m. *Lekarz, Aptekarz.* ein Arzt, Apotheker.
mĕdĭcāmentarius, a, um. *mĕdĭcāmentālis, e. c. Aptekarski, do Lekarstwa służący.* zur Arzeney dienlich.
medicamentaria ars. *Aptekarska Nauka.* Apothekerkunst.
mĕdĭcāmentōsus, a, um. leczący, zdrowy 2. kräftig zur Arzeney, gesund, heilsam.
mĕdĭcāmentum, i, n. *Lekarstwo 1. 9. Piękrzydło, Farba 2. 5. Trucizna.* Arzeney, Schmincke, Gift.
mĕdĭcaster, stri, m. zły Lekarz. ein schlechter Arzt.
mĕdĭcātio, onis, f. *Leczenie, Czarowanie, Przyprawa 3. 4.* Heilung, Curirung, das Arzeneyen.
mĕdĭcātor, oris, m. *Lekarz.* ein Arzt.
mĕdĭcātus, a, um. *Lekarstwy opatrzony, przyprawny, leczący, iadowity, napuszczany Jadem.* mit Arzeney vermenget, vergiftet.
mĕdĭcātus, ūs, m. *vide* mĕdĭcātio.
mĕdĭcīna, æ, f. *Lekarstwo, Lekarska nauka.* Arzney, Arzneykunst, *syn.* mĕdĭcāmen, mĕdĭcāmentum, mĕdĭcātus, us; rĕmĕdium, mĕdēla, lĕvāmen, lēnīmen; pharmăcum; *vel* ars mĕdĭca, Apollinea, Phœbēa, Pæōnia, ars mĕdendi.
mĕdĭcīnæ, arum, f. *Lekarnia, chorujących mieysce.* Arzeneyschule, Barbierstube.

medicinæ doctor, vel doctus. *Lekarz.* ein Arzt.
medicinam facio, adhibeo. *leczę,* heilen, curiren, gesund machen.
mĕdĭcīnālis, e. c. *lekarski.* zur Arzney gehörig.
medicinalis ars. *Lekarska Nauka.* Arzneykunst.
medicinalis digitus. *Palec czwarty.*
medicinaliter. *po Lekarsku.* hülflich, mit hülfreicher und heilsamer Hand.
mĕdĭco, as. mĕdĭcor, aris. *leczę, farbuię, przyprawiam, napuszczam iadem.* heilen, arzneyen, curiren, Mittel gebrauchen, behelfen. *syn.* mĕdeor.
mĕdĭcus, i, m. *Lekarz.* ein Arzt.
medicus circumforaneus. *Lekarz Jarmarkowy.* Marktschreyer.
mĕdĭcus, a, um. *lekarski.* heilsam, zur Arzney tauglich.
medica ars. *Lekarska Nauka.* Arzneykunst.
medica avis. *Paw.* ein Pfau.
medidies, medidialis. vide *meridies &c.*
mĕdiè. *miernie, srzędnie.* mittelmäßig. *syn.* mĕdiŏcrĭter, mŏdĕrātè.
mĕdiĕtas, atis, f. *Srzodek, Połowa.* die Mitte, die Hälfte.
mĕdimnum, i, n. medimnus, i, m. *Korzec.* ein Scheffel.
mĕdio, as. *w pół stoię, na pół kraię.* mitten entzwey schneiden.
mĕdiŏcer, cris, cre. mĕdiŏcris, e. c. mediŏcriculus, *mediogrūmus, mediotŭmus, medioxĭmus, medioxŭmus,* a, um. *mierny.* mittelmäßig. *syn.* mŏdĭcus, parvus.
mĕdiŏcritas, atis. f. *Mierność, Miara 3. Srzodek.* Mittelmäßigkeit, die Mittelstraße.
mediocritatem teneo. *miarkuię.* merke
mĕdiŏcriter. *medioxumè. miernie.* mäßig lich, mittelmäßiger Weise.
mĕdipontus, i, m. *Lina.* vide *melipontu*
mĕdĭtābundè. *namyślaiąc się.* in volle Gedanken.
mĕdĭtābundus, a, um. *zamyślony.* nachsinnig, tiefsinnig, der nachsinnet, od in Gedanken gehet.
mĕdĭtāmen, inis. mĕdĭtāmentum, i, *vide* mĕdĭtātio.
mĕdĭtātè. *na pamięć, rozmyślnie.* m Vorbedacht, bedächtig.
mĕdĭtātio, onis, f. *Myśl 2. 3. Rozmyślanie, Cwiczenie się, Zamysł.* Betrachtung, Nachdenken, Erweckung, Ubung. *syn.* cŏnsīdĕrātio.
mĕdĭtātiuncŭla, æ, f. *krótkie Rozmyślanie.* kleine oder kurze Betrachtung.
mĕdĭtātīvus, a, um. *rozmyślaiący.* nachdenkend.
meditativa verba *apud Grammaticos sun quæ propensionem, apparatum & mo limen significant, ut:* esurio, partu rio &c. *vel quæ significant affectun ut:* capesso, facesso, &c.
mĕdĭtātor, oris, m. *Rozmyślacz.* der e was nachsinnet.
mĕdĭtātōrium, ii, n. *Klasztor, Pustyni* Kloster, Einöde.
mĕdĭtātus, a, um. *rozmyślny, umyślny rozmyślony.* bedachtsam, mit Nachsinnen, das betrachtet worden.
mĕdĭtātus, us, m. *vide* meditatio.
mĕdĭterrāneum, i, n. *Odmorze, Srzodek.* Mittellinie.
mĕdĭterrāneus, *mĕdĭterreus,* a, um. *od morski, srzódziemny.* mittelländisch mitten im Land, weit vom Mee gelegen.

medi

editerraneum mare. *srzodziemne Morze.* das mittelländische Meer.

editor, aris. *myślę 1. rozważam 1. ćwiczę się.* dichten, betrachten, nachsinnen, bedacht seyn, nachdenken. *syn.* cōgito, consīdĕro.

ĕditullium, ii, n. *Srzodek.* das Mittel, die Mitte eines Dings.

ĕdium, ii, n. *Srzodek 2. Połowa.* ein Mittel, die Hälfte, der Mittelpunct.

ediô. *srzód czego.* in der Mitte.

edio campi. *wpół Pola.* im halben Felde.

edio diei. *w południe.* zu Mittag.

ĕdius, a, um. *srzedni, obostronny, wątpliwy 2. pół.* der mittelste, mitten, im Mittel, zwischen zweyen, zweifelhaftig, halb.

edia ætate homo. *srzednich lat.*

edio tempore. *tym czasem, posrzodku czasu.* mittler Zeit.

edium aliquem complecti. *w Pas obiąć.* einen in der Mitte fassen.

edium digitum alicui ostendere. *gardzę, Figę komu pokazuię.* einem die Feige weisen.

edium ingenium. *pomierny Rozum.* ein mittelmäßiger Verstand.

e medio tollere. *zabić.* tödten.

medio excedo. *uchodzę.* aus den Augen gehen, sich weg machen.

medio pello. *wypędzam.* aus dem Lande jagen.

edio animo esse. *oboiętnym być.* unpartheyisch seyn, neutral.

edius locus. *Srzodek.* die Mitte.

edius fidius. *zaiste.* fürwahr, bey meiner Treue.

edŭla, æ, f. *lege merula.*

mĕdulla, æ, f. *Spik, Drzeń, Mlecz drzewny, Treść 3.* das Mark in den Beinen, das Innerste, das Beste.

medulla panis. *Osrzodek.*

mĕdullāris, e. c. *medullātus*, a, um. *tłusty, pełny Spiku.* fett, voll Mark.

mĕdullitus. adv. *uprzeymie, usilnie.* inniglich, herzlich. *phr.* ex īmis mĕdullis.

mĕdullo, as. *Spik wyimuię.* das Mark heraus thun.

mĕdullōsus, a, um. *vide* medullatus.

mĕdullŭla, æ, f. *trochę Spiku.* ein wenig Mark.

mĕdullum, i, n. *Potrawa z Spikiem.*

mĕgistānes, um. m. plur. *Panowie przedni; Senator Krolewski.* große Herren bey Hofe.

mehercle, mehercule, mehercules. *zaiste.* fürwahr.

mējo, is. *puszczam wodę.* harnen, den Urin lassen.

M E L

Mel, mellis, n. *Miód przaśny.* Honig. *syn.* fāvus. *phr.* nectar apum, mūnĕra mellis, liquor Hyblæus, Atticus, dulcis ăpum lăbor.

mel arundinum. *Cukier.* Zucker.

mel aëreum, roscidum. *Manna Sok.*

mel anthinum. *Lipiec miód.*

melănæĕtos, i, m. *gr. Orzeł czarny.* ein schwarzer Adler.

mĕlamphyllum, i, n. *gr. Barszcz 2.* welscher Bärentrapp, ein Kraut.

mĕlampŏdium, ii, n. *gr. Ciemierzyca.* schwarze Nießwurz.

mĕlamprăsion, ii, n. *gr. Szanta czarna* schwarzer Andorn.

mĕlampus, ŏdos, & ŏdis, m. gr. *Pies Stopka*, *Pies Akteona*. ein Hund des Actäons.

mĕlamſўthĭum, ii, n. gr. *Wino ſłodkie*. süßer Wein.

mĕlănăgōgus, a, um. *czarną żółć ſpędzaiący*. das die schwarze Galle abführet.

mĕlanchætes, æ, m. gr. *Pies czarny*, *Kruczek*. ein schwarzzottichter Hund.

mĕlanchlænus, a, um. *czarno przyodziany*. schwarz gekleidet.

mĕlanchŏlia, æ, f. gr. *Melancholia* 1. 2. schwarze Galle, Schwermuth, Melancholie.

mĕlanchŏlĭcus, a, um. *melankolik*, *melankoliczny*. mit der schwarzen Galle behaftet, melancholisch, schwermüthig.

mĕlancŏrўphus, i, m. gr. *Figoiadka*. Grasmuck mit einem schwarzen Kopf, Münchlein.

mĕlancrānis, is, & idis, f. gr. *Sit morſki*. Binsen mit schwarzen Kolben.

mĕlandrya, æ, f. melandryon, & melandryum, i, n. gr. *rosołowa Strawa*, *Wrzecięnica*; item sub *Czechrzyca*, & *Dąb* 1. Fischbrühe von Thynnfisch, das Mark vom Eichbaum.

mĕlānia, æ, f. gr. *Czarność*. ein schwarzer Fleck.

mĕlānorrhizon, i, n. gr. *vide* melampodium.

mĕlantēres, um, m. plur. *Piłki drukarſkie*. die Buchdruckersballen, damit sie die Farbe auftragen.

mĕlantēria, æ, f. gr. *Czernidło*, *Dziegieć*, *Farba drukarſka*, & sub *Koperwas*, & sub *moſiężna Skwara*. Schusterschwärze, Buchdruckerfarbe.

mĕlanthe, es, f. gr. *ludus puerorum*, ſu[b] *Chrząſzcz*.

mĕlanthĕmum, i, n. gr. *Rumień*. Cam[il]lekraut.

mĕlanthium, ii, n. gr. *Czarnucha*. R[ö]mischer Coriander, schwarzer Kümme[l].

mĕlānūrus, i, m. gr. *Wielgook Ryba*. e[in] Meerfisch, Kaulpärsch.

mĕlāpium, ii, n. gr. *Jabłko razem Gruſzka*. Aepfelbirn.

mĕlas, ănos, m. gr. sub *Piega*. schwarz[er] Fleck am Leibe.

mĕlaspermum, i, n. gr. *Czarnuch[a]*. Kümmel.

melcŭlum, i, n. *Miodek*.

mĕlĕ. *vide* melos.

mele cygnea, n. plur. gr. *Spiewanie Łabędzie*. Schwanengesang.

mĕlĕăgris, idis, f. gr. *Indyk*. ein W[äl]sches oder Indianisches Huhn.

mĕles, is, f. *Zbik*. ein Dachs, Igel. *ſcribitur et* mælis *vel* melis.

melia, æ, f. gr. *Jeſion*. ein Eichenbaum.

mĕlia, æ, f. gr. *Ziemia lekarſka*. gewi[sse] Art von Erde.

mĕlica, æ, f. *Pſzenica Turecka*. Türki[]scher Waitzen.

mĕlĭcembăles, & melicembali, hi. *S[li]maki morſkie*. Meerschnecken.

mĕlicēria, æ, & meliceris, idis, f. g[r.] *Ognipiora*. eine Gattung Geschw[ür] mit Eyter, dem Honig oder Wach[s] gleich.

mĕlichlōros, melichlorus, i, m. melichro[s], otis, & melichrus, i, m. gr. *Miedn[y] Kamień*. ein Edelgestein, welcher etw[as] gelb und grünlich ist wie Honig.

mĕlichrўſos, i, m. gr. *Kamień złotau* ein Edelgestein, der heut zu Tage T[o]paſter genennet wird.

mĕlĭcrāton, i, n. *gr. Miód pity.* Meth.
mĕlĭcus, a, um. *przyiemny.* musicalisch.
melica avis. *vide* medica avis.
mĕlĭlōtos, i, m. f. *gr. Komonica Włoska.* gelber Klee, Steinklee.
mĕlimēli, itis, n. *gr. Sok pigwowy.* Quittensaft.
mĕlĭmēlum, i, n. *gr. Jabłko słodkie, Pierzgnięta.* eine Gattung süßer Aepfel, Paradiesäpfel.
mĕlīna, æ, f. *gr. Mieszek, i. Miód pity.* eine lederne Tasche, Meth.
mĕlīnum, i, n. *gr. Pszczelnik Ziele.* Melissenkraut.
mĕlīnum, i, n. *gr. Bielidło, Bleywas.* weiße Farbe, Schminke.
mĕlīnum oleum. *pigwowy Oleiek.* Quittenöl.
mĕlīnus, a, um. *pigwowy, zbikowy.* Wachs- oder Quittengelb, vom Dachs.
mĕlior, oris, c. *compar.* à Bonus. *lepszy, większy z.* besser, feiner. *syn.* præstantior, pŏtior.
meliora quam deterrima hæc sunt. *nie naygorszy.*
meliorem facio, reddo. *nawracam kogo, polepszam z.* verbessern.
mĕliōrāmentum, i, n. mĕliōrātio, onis, f. B. *Wzlepszenie, Polepszenie.* Verbesserung.
mĕlioresco, is. *polepszam się.* besser werden.
mĕliōro, as. *polepszam.* besser machen, verbessern.
mĕlĭpeŏtum, i, n. *Piernik.* Honigkuchen.
mĕlĭphyllum, & mĕlissŏphyllum, i, n. *gr. Pszczelnik Ziele.* Melissen, Bienenkraut.
mĕlĭpontus, i, m. *Lina.* eine Gattung Seil.

mēlis, is, f. *Zbik.* ein Dachs.
mĕlissa, æ, f. *gr. Pszczoła, Pszczelnik Ziele.* Melissen, Biensaug, Honigblume. *syn.* mĕlĭphyllum.
melissa sylvestris. *Kadzidło Ziele.*
mĕlissŏphăgo, onis. *gr. Zołna.*
Mĕlĭta, æ, & Melite, es, f. Insula. *Malta Wyspa.* die Insel Maltha.
mĕlĭtæna, æ, f. *gr. Pszczelnik ziele.* Andorn.
Mĕlĭtæus, a, um. Mĕlĭtensis, e. c. *Maltański.* Malthesisch.
mĕlītes, æ, f. m. *gr. Miednik Kamień.* Honiggelber Edelgestein.
mĕlĭtītes, æ, m. *gr. Kamień smak miodu wydaiący, Słodycz, Miód pity.* ein Stein, welcher, so er gestoßen wird, einen Honigsüssen Geschmack von sich giebt, Honigtrank, Meth.
mĕlĭtismus, i, m. *Piernik.* Honigkuchen.
mĕlittis, idis, f. *gr. vide* melissa.
mĕlitton, mĕlisson, onis, m. mĕlĭtrŏpheum, melitrophium, mĕlittŏtrŏphium, i, n. *gr. Pszczelnik i.* Bienenhaus, Immenstall, Bienenkorb.
mĕlĭturgus, i, m. *gr. Bartnik.* ein Bienenwärter, Honigmacher.
mĕlium, ii, n. *Obróż.* ein Kraut.
mĕlius. adv. Compar. à bene. *lepiey.* besser, nützlicher.
melius est mihi. *wzmagam się.* es wird mir besser.
melius emere. *taniey kupić.* wohlfeiler kaufen.
mĕliuscŭlè. *lepiey troszkę.* etwas besser.
mĕliuscŭlus, a, um. *lepszy.* ein wenig besser.

MELL

Mella, æ, f. *Miód pity.* Meth, Honigwasser.

mellāreum & *mellācium*, i, n. scil. vinum. *Wino warzone, Miód warzony.* halb eingesottener Most, Meth.
mellārium. ii, n. *Pszczelnik 1.* Bienengarten, Bienenhaus.
mellārius, ii, m. *Bartnik.* Honigmacher.
mellārius, a, um. *miodowy 3.* zum Honig gehörig.
mellarium vas. *Ul.* Bienenstock.
mellātio, onis, f. *Podbieranie Miodu.* Sammlung des Honigs, Honigausnehmung.
melleus, a, um. *miodowy, słodki, płowy, żółtawy.* von Honig, dem Honig gleich, süß wie Honig.
melliceris, *lege* meliceris.
mellĭcŭle à melliculus, *tr.* melliculum, *seu* meum corculum. *moy ty.* mein liebes Herz.
mellĭcŭlum, i, n. *Miodek.* wenig Honig.
mellĭfer, era, erum. *Miód robiący.* das Honig bringt, Honigreich.
mellĭfĭcātio, onis, f. mellificium, ii, n. *Miodu Robienie.* Honigwerk.
mellĭfĭco, as. *Miód robię.* Honig machen. *syn.* mel conficio, cōgo.
mellĭfĭcus, a, um. *Miód robiący.* das Honig macht.
mellificus saltus, mellifica loca. *Pszczelnik 1.*
mellĭficum opus. *Dzienie.*
mellĭfluens, entis, o. *mellĭfluus*, a, um. *słodki, słodko płynący.* Honig fließend, der eine Honigfließende Rede hat.
melliflua oratio. *miła Mowa.* liebliche und angenehme Rede.
mellĭgĕnus, a, um. *miodowy.* das wie Honig schmeckt.
mellĭgo, inis, f. *Sok miodowy.* Saft von Blumen oder Blüthen, so die Bienen saugen Honig zu machen.

mellilla, æ, f. *słodki Napoy.* ein süß Tränklein.
mellillus, a, um. *miodowy*, & tr. *miły* sehr süß und angenehm.
mellīna, æ, f. *Miód pity*, & sub *Mies.* i. Meth.
mellĭnia, æ, f. *Słodkość.* Süßigkeit.
mellĭnus, a, um. *vide* melleus.
mellio, is, ire. *osłodzić.* versüßen.
mellis, *vide* melis.
mellitĭmus, a, um. *miodowy.* das Ho[nig] in sich hat.
mellĭtŭlus, a, um. *troszkę słodki.* was süß.
mellītum, i, n. *Miodownik.* Honigkuch[en].
mellītus, a, um. *miodowy 1. 2. słodki, [ro]skoszny, uciesżny, przyiemny, miły* süß, wie Honig, mit Honig ein[ge]macht, lieblich.
mellitus puer. *miłe Pachole.* ein anmu[thi]ger Knabe.
mellita bellaria, melliti globuli. *Cuk[ier]niki.* Zuckerküchlein.
mellitæ placentæ. *Miodownik Pier[nik].* Honigkuchen.
mello, as. *Miód zbieram.* Honig samm[eln].
Mellōna & Mellōnia, æ, f. *Bogini M[io]du.* die Göttinn des Honigbaues.
mellosus, a, um. *pełny Miódu.* voll [Ho]nig, Honigsüß.
mēlo, onis, f. *vide* melon.
mĕlōdes, is, & melodus, i, m. *gr. S[pie]wak.* ein Sänger. *syn.* cantor.
mĕlōdia, æ, f. *gr. Melodia, Spiewa[nie] przyiemne.* lieblicher Gesang.
mĕlōdus, a, um. *pięknie brzmiący.* lie[b]lich tönend, wohlklingend.
mēlŏmēlum, i, n. *Pigwa.* Quitte.
mēlon, mēlŏpĕpon, onis, m. *gr. Me[lon].* Melone, Pfebe.

mělos, n. indecl. *gr. Spiewanie* 2. *Pieśń* *Muzyka* 3. 4. *Wierſz Poetycki.* ein Geſang. *ſyn.* mělōdia, concentus, cantus, mŏdŭlātio, mŏdŭlāmen, mŏduli.
mělosmos, i, m. *Rosmaryn dziki.* wilder Roßmarin.
mēlōta, æ, & melote, es, f. *Kożuch* 1. ein Schaaffell mit der Wolle.
mēlōtes, æ, m. *gr. Paſterz.* ein Hirt.
mēlōthron, i, n. *gr. Przeſtęp biały.* Schellwurz.
mēlus, i, m. *gr. vide* melos.

M E M

měmæcylon, i, n. *gr. Jeżowkowy Owoc.*
membrāna, æ, f. *Skórka na Drzewie, Błono* 1. 3. *Pargamin, Kompatura, Moſzny, Skrzydło* 1. *wężowa Skóra.* zartes Häutlein, Pergament, alte geſchriebene Bücher, ein Schlangenbalg, die zarte Rinde zu innerſt am Holz.
membrana cerebri. *Błonka* 2.
membrānăceus, a, um. *błonowy, pargaminowy.* wie Pergament.
membranacea pinna. *Skrzydło* 1. ein Flügel.
membranarius, ii, m. *Pargamin robiący.* ein Pergamentirer.
membraneus, a, um. *pargaminowy.* aus Pergament.
membrānŭla, æ, f. *membrānŭlum*, i, n. *Błonka* 1. *Pargamin, Skórka* 1. ein Häutlein.
membrātim. *Członkami, przerywaiąc.* von Stück zu Stück. *ſyn.* per partes, in membra.
membratim divido. *rozbieram na Częſci.* in Stücken theilen.
membratim cæſus. *na Sztuki porąbany.* in Stücken zerhauen.
membrātūra, æ, f. *Członkow Ułożenie, Komplexya, Twarzy Kſztałt.* Gliedergeſtalt, Einrichtung der Glieder.
membro, as. *formuię.* nach den Gliedern bilden.
membroſus, a, um. *wielkich Członkow.* groß von Gliedmaßen.
membrum, i, n. *Członek* 1. 4. 7. *Część.* Glied des Leibes, Gliedmaß, ein Theil oder Stück. *ſyn.* pars, artus.
meme, memet. *accuſ. geminatus Pronom.* ego. *mię ſamego.* mich ſelbſt.
měmĭni verbum defect. *pamiętam, wſpominam* 2. eingedenk ſeyn, ſich erinnern, erwähnen, Erinnerung thun, gedenken, melden. *ſyn.* rĕcordor, rĕmĭniſcor. *phr.* ſum mĕmor, non immĕmor, in mentem venit, mĕmŏri ſub pectŏre ſervo: pectore, mente teneo, mente rĕpōno, ſub corde rĕcondo, mănet alta mente rĕpoſtum.
memento, memineris. *pamiętayże.* gedenke, ſey eingedenk.
mĕmor, ŏris, o. *pamiętny* 1. 2. eingedenk, unvergeſſen. *ſyn.* non immĕmor, non oblītus.
mĕmŏrābĭlis, e. mĕmŏrandus, a, um. *pamiętny* 3. *Pamięci godny.* denk- oder merkwürdig, Denkenswerth.
mĕmŏrācŭlum, i, n. *Pamięć* 3. ein Gedenkzeichen, Denkmal.
mĕmŏrātio, onis, f. *Wſpominanie, Przypominanie.* Erzählung, Erinnerung.
mĕmŏrātor, oris, m. *Przypominacz.* ein Erzähler.
mĕmŏrātrix, īcis, f. *Przypominaczka.* eine Erzählerinn.

mĕmŏrātus, ūs, m. *Wspominanie.* Erzählung, Hersagung, das Andenken.
mĕmŏrātu dignus. *pamiętny 3.* denkwürdig.
mĕmŏrātus, a, um. *wspomniony.* erzählt, denkwürdig, berühmt.
mĕmŏrè. vide *memoriter.*
mĕmŏria, æ, f. *Pamięć 1. 2. 3. 4. Wspominanie, Dawność 1. Starość 2.* Gedächtniß, Angedenken, Erinnerung, Ehrengedächtniß, Denkmahl.
memoriâ meâ, noſtrâ, Patrum. *za moiey, naſzey, Oycow Pamięci.* zu meiner, unſrer, der Väter Zeit.
memoriâ complector, cuſtodio, retineo. *pamiętam.* eingedenk ſeyn.
memoriâ hominum antiquior, prior. *niepamiętny 1.* nicht zu erinnern.
memoriâ repeto. *wspominam 1.* erinnern.
memoriâ vacillo, deficior. *niepamiętam.* nicht gedenken.
memoriâ valet, viget. *pamiętny 1.* eingedenk ſeyn.
poſt memoriam hominum. *iak ludzie pamiętaią.* bey Menſchen Gedenken.
ut memoria mea eſt. *ile mogę pamiętać.* ſo viel ich mich erinnern kann.
ex memoria. *na Pamięć.* auswendig.
memoriæ magiſter. *Przypominacz, Referendarz.* ein Erinnerer.
memoriæ magiſterium. *Referendarſtwo.*
memoriæ mando, commendo. *uczę ſię na Pamięć.* auswendig lernen.
memoriæ debetur. *godne Pamiętania.* denkwürdig ſeyn.
memoriæ proditum, traditum, datum eſt. *napiſano.* es iſt aufgezeichnet.
memoriam abjicio, depono, deleo. *zapamiętywam.* vergeſſen.
memoriam conſecro, trado. *pamiętno uczynić.* alte Geſchichte auf die Nach kommen bringen.
memoriam alicujus damno. *zarzekać ſię Pamięci.* eines Andenken verfluchen
memoriam vitæ alicujus compono. *Zycie czyie opiſać.* eines Leben beſchreiben.
ad memoriam poſteritatis. *na wieczną Pamięć.* zum ewigen Andenken.
memoriæ hæ, memorialis liber, libellus, memoriales tituli, mĕmŏriāle, is, n. *Kſiążki pamiętne, zbieralne.* Gedenkſchriften, Gedenkbuch, Stammbuch, Gedenkzettel, Memorial.
mĕmŏriālis, e, c. *pamiętny 1.* zu Gedenken, dem Gedächtniß dienlich.
mĕmŏriālis, is, & mĕmŏriālius, ii, n. *Rejeſtrow pilnuiący.* ein Regiſtrator, Buchhalter.
mĕmŏriŏla, æ, f. *ſłaba Pamięć.* ein kleines Gedächtniß.
mĕmŏriōſè, vide *memoriter.*
mĕmŏriōſus, & *mĕmŏrōſus*, a, um. *dobrą Pamięć maiący.* der ein gutes Gedächtniß hat.
mĕmŏriter. *na Pamięć.* auswendig.
mĕmŏro, as. *przypominam, wſpominam 2.* erzählen, melden, herſagen, Meldung thun. *ſyn.* mĕmĭni, commĕmŏro, narro, in mentem rĕvŏco.
memorant. *powiadaią.* man erzählet.
Memphis, is, f. *Kair.* die Stadt Alcair in Egypten.
memphītes, æ, m. *gr. Egypczyk.* ein Egyptier.

MEN

Mēna, æ, f. *vide* mæna.
mĕnais, idis, f. *gr. Wężownik 4.*

menceps, ĭpis, o. *szalony.* unsinnig, rasend.
menda, æ, f. *Wada, Błąd.* Fehler, Irrthum. *syn.* error.
mendācĭlŏquium, i, n. *vide* mendacium.
mendācĭlŏquus, a, um. *vide* mendax.
mendāciŏlum, mendāciuncŭlum, i, n. *Kłamstwo małe.* eine kleine Lüge.
mendācĭtas, atis, f. *Kłamanie.* Lügenhaftigkeit.
mendācĭter. *kłamliwie.* lügenhaftig.
mendacium, ii, n. *Kłamstwo.* eine Lüge, Unwahrheit, Betrug. *syn.* commentum. *phr.* fictus, fictĭtius sermo, ficta verba.
mendax, ācĭs, o. *Kłamca.* ein Lügner, verlogen, lügenhaftig, lügnerisch, betrüglich. *syn.* sĭmŭlans, fictor, mentīri vel fallĕre doctus, ōre falso, sĭmŭlāto.
mendĭcābŭlum, i, n. *Zebrak.* ein muthwilliger Bettler.
medicābundus, a, um. *żebrzący.* bettlend, bettelhaft.
mendĭcātio, onis, f. *żebranie.* das Betteln, Betteley.
mendĭcātus, a, um. *wyżebrany.* erbettelt, gebettelt.
mendĭcè. *po żebracku.* bettlerisch, arm.
mendicimonium, i, n. mendĭcĭtas, atis, f. *żebractwo.* Betteley, Armuth.
Ad mendicitatem detrudere. *zubożyć.* an den Bettelstab bringen.
mendĭcĭter. *vide* mendicè.
mendĭco, as. *żebrzę.* betteln. *syn.* ēmendĭco. *phr.* stĭpem corrŏgo, postŭlo, prĕcĭbus, cibum, victum, ălĭmenta, exposco.
Mendicas a me malum. *koniecznie chcesz wziąć po Bokach.* du willst mit Gewalt geschlagen seyn.
mendĭcŭla, æ, f. scil. vestis. *Łachmany.* ein Bettlerkleid.
mendĭcŭlus, i, m. *żebraczek.* ein junger Bettler.
mendiculus, a, um. *vide* mendicus.
mendĭcus, i, m. *żebrak.* ein Bettler.
mendĭcus, a, um. *żebracki, żebrzący.* bettlerisch, bettelhaft. *syn.* pauper, ĭnops, ĕgens, ĕgēnus, indĭgens.
mendōsè. *obłędliwie, fałszywie.* fehlerhaft, falsch.
mendōsus, a, um. *Wadę maiący, obłędliwy, fałszywy.* voller Fehler, unrichtig, falsch.
mendōsĭtas, atis, f. *Niesprawiedliwość.* Ungerechtigkeit.
mendum, i, n. *Wada, Błąd.* Fehler, Irrthum. *syn.* menda, æ, error, errātum, vĭtium.
mēniāna, orum, n. *Alkierz.* Erker.
mēniānum, i, n. *Ganek.* ein Erker, der Gang mit Geländer, der vor ein Fenster gebauet ist.
mēnis, idis, f. *gr. vide* meniscus.
meninx, ningis, f. *gr. Błonka z.* Hirnhäutlein.
mēniscus, i, m. *Miesiączek.* Bedeckung der Bildsäulen, damit die Vögel solche nicht besudeln, ein Glas, so von einer Seite hohl und von der andern erhaben ist. *syn.* lūnŭla.
mēnŏlŏgium, ii, n. *gr. Księga Rachunkow Miesięcznych.* ein Buch, in welchem der Monatstage Rechnung aufgezeichnet ist.
mens, entis, f. *Myśl 1. Wola 1. Rozum 1. Pamięć 1. Duch; Dusza, Chęć, Zdanie, Koniec spraw.* Vernunft, Gemüth, Gedanken, Gedächtniß, Meinung, Sinn. *syn.* ănĭmus, rătio, intelle-

tellectus, ingĕnium, *vel* cōgĭtātĭō, jū-dĭcium, ſententia, vŏluntas.

mens animi. *Myśl.* der Verſtand der Seele.

mens bona. *Sumnienie dobre.* gutes Gewiſſen.

mens mala, conſcelerata. *Sumnienie złe.* böſes Gewiſſen.

mens omnibus una. *wſzyſcy iednego zdania.* ſie ſind alle einer Meinung.

mente conſtat, mente integra, mentis integræ, ſanæ, mentis compos. *przy ſobie.* wohl bey Sinnen.

mente præditus. *rozumny.* verſtändig.

mente captus, mente inops. *nie przy ſobie.* der nicht bey Sinnen iſt.

mentis alienatio, *Szaleńſtwo.* Unſinnigkeit.

mentis integritas. *dobry Rozum.* ein guter Verſtand.

menſa, æ, f. *Stół 1. 2. 6. Obiad, Potrawa, bankierſki Kram, Nagrobek.* der Tiſch, die Tafel, die Speiſen auf dem Tiſch, Rechentiſch, Grabſtein, Altar, der Unterhalt.

menſa eſcaria. *Stół iadalny.* die Tafel.

menſa Pythagoræ. *rachownicza Tablica.* Rechentiſch.

menſa vinaria. *Służba ſtołowa.*

menſæ ſecundæ. *Wet 1.* Nachtiſch, Confect.

menſāle, is, n. *Obrus.* das Tiſchtuch.

menſālis, e. c. menſārius, a, um. *ſtołowy 1. Bankierſki.* zum Tiſch gehörig.

menſaria ſupellex. *Sprzęt ſtołowy.* Tiſchzeug, Tafelgeräthe.

menſārius, ii, m. *Bankierz.* Wechsler, Banquierer, der mit Geld handelt.

menſātim. *od Stołu do Stołu.* von Tiſch zu Tiſch.

menſes mulierum. *niewieſcia choroba.* der Weiber Zeit.

menſio, onis, f. *Mierżenie.* das Abmeſſen.

menſis, is, m. *Mieſiąc.* ein Monat.

menſor, oris, m. *Miernik, Mierniczy 1. Stanowniczy 1. Obożny.* ein Feldmeſſer, Quartiermeiſter.

menſtrua, orum, n. *niewieſcia choroba. Kwiat mieſięczny.* der Weiber Zeit, monatliche Blume.

menſtruālis, e, c. *menſtruans*, antis, o. *menſtruātus*, a, um. *krwotoczny, mieſięczny.* monatlich, was alle Monat geſchicht.

menſtruo, as. *niewieſcią chorobę mam.* die Monatzeit haben.

menſtruum, i, n. *mieſięczny Obrok, Prowiant.* Monatſpeiſe, monatlicher Lohn oder Sold.

menſtruus, a, um. *mieſięczny, comieſięczny.* monatlich.

menſŭla, æ, f. *Stolik.* ein Tiſchlein.

menſŭlārius, ii, m. *vide* menſarius.

menſum, i, n. *vide* manſus.

menſūra, æ, f. *Miara 1. 2. 4.* ein Maaß, Abmeſſung, Hochachtung, Anſehen, Würde.

menſūrābĭlis, & *menſūrālis*, e. c. *pomierny*, ermeßlich, das kann gemeſſen werden.

menſūrālĭter. *pomiernie.* durch die Abmeſſung.

menſūrārius, ii, m. *Miernik.* ein Meſſer.

menſūrātĭcum, i, n. B. *Pomierne, Zapłata od Mierżenia.* Meßgeld.

menſūrātio, onis, f. *Mierżenie.* Abmeſſung.

menſūrātor, oris, m. *vide* menſor.

menſūrātus, a, um. *mierżony.* abgemeſſen, gemeſſen.
menſurnus, a, um. *vide* menſtruus.
menſūro, as. *mierzę 1.* meſſen, abmeſſen. *vide* mētior.
menſus, a, um. *vide* menſuratus.
menſus, us, m. *Mierżenie.* das Meſſen.
menta & mentha, æ, f. *Miętka 1.* Minze.
mentagra, æ, f. *Liſzay, Franca.* böſe Raude an dem Kinn.
mentālis, e. c. *myſlny.* was man in Gedanken hat.
mentālĭter. *w Myśli.* im Sinne, in Gedanken.
mentaſtrum, i, n. *Mięta polna.* wilde Minze, wilder Poley.
mentĭgo, ĭnis, f. *Liſzay.* eine böſe Raude um den Mund. *ſyn.* mentagra.
mentio, onis, f. *Wzmianka.* Meldung, Erinnerung, Erwähnung, Andenken.
mentionem facio alicujus, habeo, induco, infero. *wſpominam 2. przymawiam ſię o co, przypominam co.* eines gedenken.
mentior, īris. *kłamam, zmyślam 2.* & ſub *podobny 1.* lügen, fälſchlich vorgeben, erdichten, dergleichen thun. *phr.* falſa dīco, mĕmŏro, lŏquor, narro, mendācia fingo, jacto, prōfĕro, falſa commĭniſcor, ſĭmūlo.
mentior colorem. *farbuię.* eine falſche Farbe anſtreichen.
mentītio, onis, f. *Kłamſtwo.* das Lügen.
mento, onis, m. *gardłowaty.* der ein großes Kinn hat.
mentŭla, æ, f. *członek 5.*
mentum, i, n. *Broda, Podbrodek.* das Kinn.
meo, as. *bieżę, latam, pływam.* gehen, fließen, wandern, ſchwimmen.

mēon, i, n. *gr. Oleśnik ziele.* Bärwurz.
meopte. ſub *właſny.*
mĕphĭtĭcus, a, um. *śmierdzący.* übel ſtinkend.
Mĕphītis, is, f. *Smród.* ein Geſtank von ſchwefelhaften Feuchtigkeiten aus der Erde, ein böſer Geſtank, garſtiger Geruch, ſtinkender Athem. *ſyn.* pūtor, fætor.
mepte, pro me. *Plaut.* mich ſelbſten.

MER

Mĕrācĭter. *czyſto, ſzczyrze.* rein, hell, lauter.
mĕraclus, mĕrācŭlus, mĕrācus, a, um. *ſzczery 1. nieroztworzony.* ein wenig ſtark von Wein, ungemengt, rein, hell, lauter.
meraclum, meraculum, meracum vinum. *czyſte nie mięſzane Wino.* ungemiſchter und reiner Wein.
mĕrālis, e. c. *winny.* mit lauter Wein.
mercābĭlis, e. c. *kupny.* käuflich.
mercālis, e. c. *przedayny.* verkäuflich.
mercātio, onis, f. *Kupczenie.* Kaufmannſchaft, Handlung.
mercātor, oris, m. *Kupiec.* Kauf- oder Handelsmann, Krämer, Marquetender. *ſyn.* nĕgōtiātor, vendĭtor, emptor, inſtĭtor.
mercātōrius, a, um. *kupiecki.* kaufmänniſch.
mercatoria navis. *Okręt kupiecki.* Kauffarthenſchiff.
mercātūra, æ, f. *Kupiectwo.* Kaufmannſchaft, Gewerb, Handthierung. *ſyn.* mercātio.
mercaturam facio. *kupczę.* Gewerb treiben.

merca-

mercātus, us, m. *Kupno, Jarmark, Targowisko.* ein Kauf, Handel, Gewerbe, Markt, Jahrmarkt.

mercēdārius, ii, m. *Zapłaciciel za Robotę, naymuiący.* Besolder, Lohner, der den Lohn für die verfertigte Arbeit zahlet.

mercēdicius, *mercēdivus*, *mercēdōnius*, *mercēdius*, mercēnārius, ii, m. *Naiemnik.* Lohnarbeiter, Taglöhner, Miethling.

mercedonius, *mercidivus* mensis. *Przybycień.*

mercedoniæ, arum, f. *Dni do Zapłaty.* Zahltage.

mercēdŭla, æ, f. *Dochód albo Zapłata mała.* kleiner oder geringer Lohn.

mercēnārius, ii, m. *vide* mercedicius.

mercēnārius, a, um. *naiemny*, *naiemniczy*, *kupny.* taglöhnerisch, gedingt, gemiethet.

mercenarius miles. *Żołnierz za Pieniądze.* gedingter Soldat.

merces, ēdis, f. *Zapłata 1. Dochód 1.* Lohn, Taglohn, das Einkommen, Pachtgeld. *syn.* præmium, prĕtium, compensātio.

merces duci itineris debita. *Przewodnicze.* Lohn für den, der mit einem gehet.

mercĭmōnium, ii, n. *Kupia, Kram, Towar.* Gewerb, Handelschaft, Kram, Waare, Kaufmannsgut.

mercĭprĕtium, ii, n. *Taxa Towaru.* der Werth oder Preis einer Waare.

mercor, aris. *kupuię, handluię, przedaię, Kupiectwem się bawię.* kaufen, kaufschlagen, Handlung treiben, handthieren, kramen. *syn.* ēmo, vendo, nundĭnor. *phr.* mercātūram exerceo; merces mūto.

mercŭriālis. subst. *Szczyr Ziele.*

mercŭriālis, e. c. *dowcipny.* gelehrt.

mercurialis vir. *Kupiec.* ein Kaufman

mercurialis urbs. *handlowne Miasto.* ei Handelsstadt.

mercurjale ingenium. *chytra Głowa.* listiger Kopf.

mercurialis aqua. *Ocet.* Essig.

mercurius, ii, m. *Merkuriusz Gwiazd żywe Srebro, Kamianka 1. Słup dr gę pokazuiący.* der nächste Planet b der Sonne, Quecksilber, Wegweis hand an einer Landstraße.

merda, æ, f. *Gnóy ludzki.* Mensche koth, Unflath.

merdo, as. *wyprózniam się.* die No durft verrichten.

mĕrè. *szczyrze.* lauter, ganz alle unvermischt.

mĕrenda, æ, f. *Podwieczorek, Wiec rza.* Vesperbrod, Abendessen.

mĕrendārius, ii, m. *Wychowaniec.* Kostgänger.

mĕrendo, as. *podwieczorkuię.* vespern.

mĕreo, es. mĕreor, ēris. *służę 3. 4 żołduię, zasługuię, wysługuię.* v dienen, zu Feld dienen. *syn.* p mĕreror.

mereor bene. *dobrze czynię; przy guię się.* sich verdient machen.

mĕrĕtrīcātio, onis, f. *Nierząd.* Hure

mĕrĕtrīciè. *nierządnie.* hurisch, unzü tig, leichtfertig.

mĕrĕtrīcium, ii, n. *Nierząd 2.* Hur handel.

mĕrĕtrīcius, a, um. *nierządny.* huri unzüchtig.

mĕrĕtrīcor, aris. *Nierządu patrzę.* ten, Hurerey treiben.

mĕrĕtrīcŭla, æ, f. *młoda Nierządnica.* eine junge Hure.

mĕrĕtrix, īcis, f. *Nierządnica.* eine Hure. *syn.* pellex, lŭpa, scortum, prŏstĭbŭlum.

merga, æ, f. *Widły oracze.* Kornzabel, Heugabel, Heusense.

merges, ĭtis, f. *Snop.* eine Garbe.

mergo, is. *ponurzam, topię.* eintauchen, eintunken, ins Wasser stoßen, versenken. *syn.* immergo, merso, immerso, submergo, dēmergo. *phr.* ăquis abluo, tingo, in aquas immitto, præcĭpĭto, do præcĭpĭtem; ăquis obruo, prĕmo, opprĭmo, extinguo.

mergor, ĕris. *nurżam się, pogrążam się, tonę, zachodzę 9. ponikam.*

mergŏra, æ, f. *Wemborek.* Wassereymer.

mergŭlus, mergus, i, m. *Nurek ptak, Latorośl 5. Macica 3. Obłąk płonek.* ein Taucherlein; Taucher, Tauchente, das Röhrlein der Lampen, darinnen das Dacht ist, Weinfechser, Grubrebe.

mĕribibŭlus, i, m. *opiły.* der Wein trinket, darunter kein Wasser gemischt ist.

mĕrīdiālis, e, c. mĕrīdiānus, a, um. *południowy.* mittägig, zum Mittag gehörig.

meridianô. *w południe.* zu Mittag.

mĕrīdiānus, i, m. *Wysiekacz, Linia południowa.* ein Fechter, die Mittagslinie.

mĕrīdiātio, onis, f. *Przesypianie.* der Schlaf nach dem Essen, Mittagsruhe.

mĕrīdies, ei, m. f. *Południe 1. 2.* Mittag.

meridies noctis. *Północny.* Mitternacht.

meridie. *vide* meridiano.

mĕrīdio, as. meridior, aris. *obiaduię, przesypiam się 3.* zu Mittag essen oder schlafen, Mittagsruhe halten.

mĕrīdiōnālis, e, c. *vide* meridialis.

mĕrismus, i, m. *Podział.* Theilung.

mĕrĭtissĭmè, meritissimo. *bardzo słusznie.* sehr wohl verdienet, sehr billig.

mĕrĭtissimum, i, n. *osobliwa Zasługa.* sonderbare große Wohlthat.

mĕrĭtissĭmus, a, um. *bardzo zasłużony.* sehr wohl verdienet.

mĕrĭtò. adv. *słusznie.* billig, verdienter Weise. *syn.* justè.

mĕrĭto, as. *wysługuię, żołduię.* verdienen, erwerben, gewinnen.

mĕrĭtōrium, ii. *naiemna Rzecz, Komora 3. Nierządny Dom, Karczma.* Vermiethung, was vermiethet wird, Hurenhaus, Wirthshaus, Garküche.

mĕrĭtōrius, a, um. *naiemny, nierządny, furmański.* das um Geld geliehen wird, damit man Geld verdinet.

meritoriæ rhedæ. *Karety naiemne.* Landkutschen.

meritorius puer. *Sodomczyk.* Schandbube.

mĕrītrix. *lege* meretrix.

mĕrĭtum, i, n. *Zasługa, Wina 1.* Verdienst, Wohlthat, Belohnung, Schuld. *syn.* prōmĕrĭtum, bĕnĕfĭcium, mercēs.

mĕrĭtus, a, um. *zasłużony, powinny.* verdient, verschuldet.

mĕrŏbĭbus, mĕrĭbĭbus, i, m. *vide* meribibulus.

mĕroctes, meroctites, æ, m. *Kamień Mlekiem się pocący.* ein Stein welcher Milch schwitzet.

merois, sub *Dziewanna.*

mĕrops, ŏpis, m. *gr. żołna.* Meerschwalbe, Bienenfraß.

mersio, onis, f. *Nurżanie, Zachod Słońca.* das Eintauchen.

mersito, merso, *merto*, as. *nurżę, ponurzam.* eintunken, versenken. *vide* mergo.

mersus, a, um. *zanurzony.* eingetunkt, eingetaucht, versenkt.

merthryx, ÿdis, f. *Nos u Bociana.* Storchenschnabel.

mĕrŭla, æ, f. mĕrŭlus, i, m. *Kos Ptak, Piszczałka wodna.* eine Amsel.

merula lacustris. *Lin.* eine Schleye, ein Fisch.

mĕrŭlentus, a, um. *winny.* weinicht.

mĕrŭleus, a, um. *czarny.* schwarz.

mĕrum, i, n. *Wino niemięszane.* klarer Wein, Wein ohne Wasser. *syn.* vīnum.

mĕrus, a, um. *szczyr 1. 2. nieroztworzony, wyborny, prawy 2.* rein, lauter, unvermengt, ganz allein.

merx, mercis, f. *Kupia, Towary.* allerhand Kaufmannswaare, Kramwaare.

MES

Mesa, orum, n. *Srzodek Domu.* der mittlere Theil des Hauses.

mesancula, æ, f. mĕsancўlum, i, n. *gr. Pocisk nawiązany.* Pfeil an einem Riemen.

mĕsăræum, mĕsentĕrium, i, n. *gr. Błona 5.* das Mittlere oder Gekrös an den Därmen.

mĕsaula, æ, f. & orum, n. & mesauli, orum, m. *gr. Sień podługowata.* ein Saal, Gang oder Platz zwischen zwey Zimmern, Ort mitten im Hofe.

mĕsŏchŏrus, i, m. *gr. Kapelmaister, Marszałek taneczny.* Capellmeister, Director eines Balls oder Musik.

mĕsŏcŏlon, i, n. *gr. vide* mesaræum.

mĕsŏcrānium, ii, n. *gr. Wierzch Głow*[y] Scheitel des Haupts.

mĕsŏlăbium, ii, n. *gr. Srzednica.* P[ro]portionalcirkel, ein mathematisch[es] Instrument.

mĕsŏleucos, i, m. *gr. Kamień przekob[ia]ły, Srebrnik Włoski Ziele.* ein Ed[el]gestein mit einem weißen Strich in [der] Mitte.

măsŏmĕlas, ănos, m. *gr. Kamień pr[ze]koczarny.*

meson. lege *mæson.*

mĕsŏnauta, æ, m. *gr. Powożnik, wio[ślar]wych Rządzca, sługa podły, St[róż] domowy.* einer mitten unter den Sch[iffs]leuten, der den andern das Zeich[en] zum Rudern giebt. *vide* mæson.

mĕsŏnyctĭcum, i, n. *gr. srzedni Ma[szt]* der mittlere Mast.

mĕsosphærŭm, i, n. *gr.* sub *Narda.* Indianisches Nardenblatt.

mespilum, i, n. *Niesplik Owoc.* Mesp[el]

mespilus, i, f. *Niesplik drzewo.* Mes[pel]baum.

Messias, æ, m. *Zbawiciel, Pomazan[iec]* Gesalbter.

messis, is. *messio*, onis. *messūra*, æ [f.] *Zniwo 1. 2. 3. Zboże 2. Urodzay, R[...] Dostatek.* die Erndte, Einerndtu[ng] große Menge. *syn.* frūges, sēges, [...]res, spīcæ, aristæ. *phr.* cĕrēālia do[na] mūnĕra, plena cĕres, flaventes me[ssi]bus agri.

messem facio. *żnę.* erndten.

messibus. *we żniwa.* zur Zeit der Ernt[e]

messor, oris, m. *żeńca.* ein Schnitt[er] Mäder.

messōrius, *messuārius*, a, um. *żeńc[zy]* zur Erndte gehörig.

messoria falx. *Sierp.* Sichel.

messus, a, um. *żenty.* geerndtet, abgeschnitten, abgemäht.

mĕsŭrănium, ii, n. *gr.* *Połnieba.* Mitte des Himmels.

MET

meta, æ, f. *Kres zawodniczy do ktorego. Granica, Kupa, Stog, Kopa z. Koniec, Kamień młyński spodni.* das Ziel im Laufplatz, Zweck, Ende, Markstein, Heuschober. *syn.* limes, finis, terminus.

meta inversa. *kończata rzecz ku dołowi.* was oben breit, und unten spitzig ist.

meta lactens, & meta lactis. *Sér.* Quarkkäse.

meta recta. *kończata rzecz ku górze.* was oben spitzig ist.

meta Solis. *Koło na Niebie.*

mĕtăbăsis, is, f. *figura oratoria ab una re ad aliam transiens, vel dicta hactenus commemorans, & dicenda proponens. Latinè* transitus, transitio.

mĕtabŏle, es, f. metabolismus, i, m. *gr.* *Zamiana słow.* Vertauschung, Versezzung der Wörter.

mĕtăcarpium, ii, n. *gr.* *Dłoń 4. Kość dłoniowa.* der Berg in der Hand, die flache Hand.

mĕtăcismus, i, m. *kiedy się iedne słowo na M kończy, a drugie się od* Vocalem *zaczyna.* Wenn auf ein Wort, so sich mit einem M schließet, ein ander Wort folgt, so sich mit einem *Vocali* anfängt. *vg. bonum aurum.*

metadorpia, orum, n. *gr.* *Wet 1.*

mĕtăgōge, es, f. *gr.* *Figura Rhet. eadem verba mutatis casibus repetens. Latinè:* traductio.

mĕtăgramma, atis, n. *Kopia, przepisane Pismo.* Abschrift, Uebersetzung einer Schrift.

mĕtălepsis, is, f. *Przenoszenie.* Tropus Poet. *cum aliud pro alio vg. effectus pro causa ponitur. Latinè:* Transsumptio.

mĕtăliter. *kończato.* spitzig wie ein Kegel.

mĕtallăge, es, f. *gr.* *Figura Rhet. dum verbum ponitur materialiter vel technice.*

mĕtallāris, e, c. mĕtallĭcus, a, um. *kruszczowy.* metallisch, zum Erz oder Bergwerke gehörig.

mĕtallārius, mĕtallĭcus, i, m. *Kruszcowy Rzemieślnik, Górnik, Rudnik.* ein Bergmann, Bergknapp.

metallica, orum, n. *Minera.* Erzgrube.

mătallĭce, es, f. *gr.* *Kruszcow nauka.*

mĕtallifer, era, erum. *Kruszcowy.* Metallreich, Erzreich, Erzbringend.

metallifodina, æ, f. *Minera.* Erzgrube, Bergwerk.

mĕtallum, i, n. *gr.* *Kruszec, Kamień łamany z Gór.* allerley Erz, Metall, Erzwerk.

mĕtalla, orum, n. *Góry z.* Bergwerke.

metalla argentaria. *srebrne Góry.* Silbergruben.

mĕtallurgus, i, m. *vide* metallarius.

mĕtămĕlus, i, m. *gr.* *żałuiący, pokutuiący.* büßend, reuend.

mĕtămorphōsis, is, f. *gr.* *Przekształtowanie.* Veränderung, Verwandlung in eine andere Gestalt. *syn.* transformātio, mūtātio.

mĕtănœa, æ, f. *Umysłu odmiana, żal, Pokuta, Nawrócenie.* Gemüthsveränderung, Buße, Bekehrung, Reue.

Figura Rhet. qua quis fingit se pœnitere dictorum verborum, & alia adhibet.

mĕtăphŏra, æ, f. *gr. Zamiana Słów, Przenoszenie.* verblümte Redensart, eine Art zu reden, da ein Wort von seiner eigentlichen Deutung auf eine andere gezogen wird. *Tropus dictionem à propria significatione ad non propriam transferens.*

mĕtăphŏrĭcè. *niewłaśnie.* nicht eigentlich. verblümter Weise.

metaphoricus, a, um. *przypstrzony.* verblümt.

mĕtăphrăsis, is, f. *gr. Przekład.* Redensveränderung in eine andere Art.

mĕtăphrastes, æ, m. *Przekładacz.*

mĕtăphȳsĭca, æ, f. *gr. nadprzyrodzonych rzeczy Nauka.* Wissenschaft der übernatürlichen Dinge, Lehre von den ersten Grundursachen aller Dinge.

mĕtăphȳsĭcè. *metafizycznie.* metaphysicalisch.

metaphysicus, i, m. *Metafizyk.* der die Metaphysik lehret oder tractiret.

mĕtăplasmus, i, m. *gr. idem ac* transformatio. *Figura Rhet.*

mĕtăptōsis, is, f. *gr. Przemiana iedney Choroby w drugą.* Veränderung einer Krankheit in die andere.

mĕtastăsis, is, f. *gr. Zwalenie Winy na kogo innego.* Ablehnung der Schuld auf einen andern.

mētārius, a, um. *Kres maiący.* das ein Ziel hat.

mĕtastrŏphe, es, f. *gr. idem quod* Conversio. *Figura Rhet.*

mĕtătarsus, i, m. *Płaszczyzna spodnia Nogi między piętą y palcami.* Fußfläche, das unterste des Fusses, da[s] Theil zwischen den Zeen und der Fers[e]

mĕtăthĕsis, is, f. *gr. Przekładanie.* Ve[r]setzung. *Figura Grammatica & Po[e]tica transponens literas ejusdem dicti[o]nis. ut* Tymbre *pro* Tymber.

mētātio, onis, f. *Rozmierzanie.* Ordnun[g] Austheilung, Eintheilung, Setzun[g] Ausmessung.

mētātor, oris, m. *Mierniczy l. Obożn[y] Stanowniczy.* der etwas ordnet od[er] aussetzet, ein Ausmesser, Quartie[r]meister, Fourier.

mētātōrius, a, um. *do obożnego należą[cy].* zum Quartiermeister gehörig.

mētātum, i, n. metatus, i, m. Mieszkan[ie] eine Wohnung.

mētātūra, æ, f. *vide* metatio.

mētātus, a, um. *rozmierzony.* gemesse[n] abgesteckt.

mĕtaxa, æ, f. *gr. Półiedwabie, Jedwa[b] Powróz l. Wiązanka, Pływacz[k]* eine Decke von rother Seide, Paqu[et]lein, Kneuel, ein Seil.

mĕtaxārius, ii, m. *Jedwabnik.* der m[it] rother Seide handelt.

mĕtaxāticum, i, n. *Cło od Jedwab[iu]* Zoll vom Seidengewerbe.

mĕtaxȳcus, a, um. *gr. ieden między du[o]ma.* zwischen zweyen einer.

mĕtella, æ, f. *Kosz szańcowy.* Scha[nz]korb.

mĕtellus, i, m. *Zołnierz pieniężny.* Soldat der um Sold dienet.

mĕtempsȳchōsis, is, f. *gr. Dusz ludzk[ich] przechodzenie.* die Seelenwanderu[ng] aus einem Leibe in den andern.

mĕtensōmătōsis, is, f. *gr. Odmiana C[ia]ła.* Leibesänderung.

ētēōria, æ, f. *Zapominanie.* Vergeßlichkeit.

ētēōrōleſchés, æ, m. *gr.* *Naukę o rzeczach nadpowietrznych daiący.* Naturkündiger, der wunderliche Händel von den Luftzeichen vorbringt.

ětēōrōlŏgia, æ, f. *Nauka o Znakach napowietrznych.* Lehre von den Luftzeichen, als Blitz, Regenbogen.

ētēōrōlŏgus, i, m. *o znakach napowietrznych mówiący.* der von den Luftzeichen redet.

ēteōrum, i, n. *gr.* *znak powietrzny.* ein Luftzeichen aus Erd- und Wasserdünsten.

ēteōroſcōpus, i, m. *w górę patrzący.* der in die Höhe schaut.

ěthŏdĭcè. *porządnie.* ordentlich.

ěthŏdĭcus, a, um. *porządny.* ordentlich.

ěthŏdium, i, n. *gr.* *ſztuka* 5.

ěthŏdus, i, f. *gr.* *Sposob.* Lehrart.

ethyſocottăbus, i, m. *dobrze napiły.* der wohl bezecht iſt.

ětĭcŭlōſus, a, um. *boiaźliwy.* furchtſam, feige, blöde. *vide* tĭmĭdus.

ětĭcŭlus, i, m. *mała Boiaźń.* kleine Furcht.

ētior iris. *mierżę* 1. *ſzacuię, miarkuię.* meſſen, ausmeſſen, achten, ſchätzen; ſich richten. *ſyn.* dīmētior, menſūro, dēfĭnio, ponděro, æſtĭmo.

etior gradibus. *Krokiem mierzę.* nach den Schritten abmeſſen.

etior mare. *iadę po morzu.* auf dem Meer ſchiffen.

ēto, as. *mierzę, rozmierzam, ſuwam ſię, czołgam ſię, gramolę ſię.* abmeſſen, abſtechen.

ěto, is. *żnę.* erndten, Getreyde ſchneiden. *ſyn.* dēmēto. *phr.* meſſem, ări-ſtas, ſēmĭna, cĕrealia dōna, mūnĕra collĭgo, rĕſĕcō, ſuccīdo, dēcerpo; terram, arva flāventia frūgĭbus ſpŏlio.

metodium, i, n. *gr.* *Krotofilnego co.*

mětŏche, es, f. *Rozrzynanie, Przerzynanie.* Durchſchnitt, Spaltung.

mětōnymia, æ, f. *gr.* *Zamiana Imienia.* Namensverwechslung.

mětōpa, æ, f. *gr.* *Międzybalcze.* die Höhle zwiſchen der Wand und dem Täfelwerk.

mětōpium, ii, n. *gr.* *Galban, Amoniakowe drzewo.* Galbenkraut, ein Baum in Africa, aus welchem Gummi Ammoniac fließet.

metopium *ſeu* mětōpĭnum oleum. *Galbanowy Oleiek, migdałowy Oleiek.* bitter Mandelöl.

mětōpon, i, n. *Czoło.* Stirn.

mětōpoſcōpia, æ, f. *gr.* *Wieſzczba z Twarzy.* Wahrſagung aus dem Geſicht.

mětōpoſcōpus, i, m. *gr.* *Wieſzczek z Twarzy.* Wahrſager aus dem Angeſicht des Menſchen.

mētor, aris. *vide* meto & metior.

mētrēta, æ, f. *gr.* *dwanaście Garcy miara.* ein halber Eymer.

mētrĭcè. *Wierſzami.* Versweiſe.

mētrĭcus, a, um. *wierſzowy.* zu den Verſen gehörig.

metrica lex. *Takt.*

mētrŏcōmia, æ, f. *gr.* ſub *Wieś.* Hauptflecken, Hauptort, aus welchem Innwohner geſchickt werden andere Städte anzubauen.

mētrŏnŏmus, i, m. *Dozorca u Ateńczyków, aby nie fałſzywą Miarą y wagą nie przedawano.* ein Aufſeher bey den Athenienſern, zu verhüten, das nichts

mit unrechtem Maaß und Gewicht ausgegeben würde.

mētrŏpŏlis, is, f. *gr. Miasto główne, stołeczne.* Hauptstadt.

mētrŏpŏlīta, metropolites, æ, m. *Biskup stołecznego Miasta.* Bischoff einer Hauptstadt.

mētrŏpŏlītānus, a, um. *z stołecznego Miasta.* aus einer Hauptstadt.

mētrum, i, n. *gr. Miara, Wiersz 3.* ein Maaß, ein Vers, Gedicht.

mĕtuendus, a, um. *straszliwy.* erschröcklich, der zu fürchten ist. *syn.* timendus, trĕmendus, horrendus, formīdābĭlis, terrĭbĭlis,

mĕtuens, entis, o. *boiaźliwy, troskliwy.* furchtsam, fürchtend, besorgend. *syn.* tĭmĭdus.

mĕtŭla, æ, f. *krótki Kres.* kleines Ziel.

mĕtuo, is. *boię się.* fürchten, besorgen, in Furcht, in Sorgen stehen. *syn.* timeo, horreo, vĕreor, formīdo, păveo.

mĕtus, us, m. *Boiaźń, Zabobon.* Furcht. *syn.* tĭmor, terror, trĕmor, păvor.

mĕtūtus, a, um. straszliwy, obawiany. der gefürchtet worden ist.

meu, meon, meum, i, n. *gr. Olsnik.* Bärwurz, Herzwurz, wilder Till.

meus, a, um. *móy, Przyiaciel, swobodny.* mein.

meum est. *do tego mi, przystoi mi.*

meo judicio. *iako rozumiem.* nach meiner Meinung.

meo more. *po moysku.* nach meiner Gewohnheit.

mei. *moi.* die Meinigen.

mezereum, i, n. B. *wilczy Pieprz, wilcze Łyko.* Seidelbast, Kellerhals, ein gewisses Gewächs.

MI

Mi. *dativ. pro* mihi. *mi.* mir.

mi. *vocativ.* à meus. *moyty.* mein lieber

mīca, æ, f. *Okruszyna, Trocha 1.* Brosamlein, Krümchen, Bißchen.

mĭcāmen, ĭnis, n. *Blask.* Schimmer.

mĭcans, antis, o. *łsknący się.* schimmernd, glänzend.

mĭcātio, onis. *mĭcātūra*, æ, f. vide *micamen.*

mĭcātus, us, m. *prędkie Poruszenie.* geschwinde Bewegung.

mīcātus, a, um. *pokruszony.* gekrümelt, gebröcklet.

mĭcĭdus, a, um. *mały, szczupły.* klein, gering.

mīceo, es. sub *Kozieł 3.* meckern wie ein Bock.

mĭco, as. *błyszczę się, łsknę się, migam się co, drgam.* schimmern, glitzern, glänzen, *syn.* splendeo, fulgūro, coruſco; splendesco, nĭteo, nĭtesco, fulgeo, rădio, irrădio, rŭtilo, [illegible] fulgeo.

mico digitis. *Palcami gram.* mit den Fingern spielen.

micat arteria. *Puls bije.* die Pulsader schlägt.

micrŏcoſmicus, a, um. *do małego świata należący.* zur kleinen Welt gehörig.

mīcrŏcoſmus, i, m. *gr. mały Swiat, Człowiek 1.* die kleine Welt, der Mensch.

mīcrŏlŏgia, æ, f. *gr. Rozszerzanie Wielomowność.* schlechte Rede.

mīcrŏlŏgus, i, m. *gr. Liczygroch.* Erbsenzähler.

microphtalmus, i, m. *małe oczy maiący.* der kleine Augen hat.

mīcropſȳchia, æ, f. *gr. Serce małe.* Kleinmüthigkeit.

nicropſychus, i, m. *gr. boiaźliwy, Serca małego.* kleinmüthig.

nicroſcōpium, ĭi, n. *gr. Szkło powiększaiące.* Vergrößerungsglas.

nicroſphæron, i, n. *gr. Narda.*

icroſpicus, i, m. *Domak, ſlep.*

nicrotrāchēlus, i, m. *gr. krótkiey Szyi.* kurzhälſicht.

iſtilis, e. c. *pomięſzany, podły.* vermiſcht, ſchlecht.

nictim. *Wodę puſzczaiące.* harnend.

nictitius, a, um. *urynowy.* zum Harnen gehörig.

nictio, onis, f. *Puſzczenie Uryny.* das Harnen, Harnlaſſung, Harnung.

nictiſſo, micto, as. *często puſzczam Urynę.* oft harnen.

nictōrius, a, um. mictuālis, e. c. *vide* mictitius.

nictūra, æ, f. mictus, us, m. *vide* mictio.

nictūrio, is, ire. *na dwor mały mi ſię chce, puſzczam wodę.* gern harnen wollen.

nictūris, mictyris, mictilis, is, f. *Zupa wodna.* Waſſerbrey, elendes Muß von Mehl und Waſſer.

nicŭla, æ, f. *Odrobinka.* ein kleines Bißchen.

nidas, æ, m. *gr. Robacy w Wielogrochu, Koſtek rzucenie dobre.* ein Wurm, ſo in den Bohnen wächſet, ein guter Wurf im Würfelſpiel.

nigdilibs, *ſeu* mixtus lips. ſub *mowa mięſzana.* der zweyerley Sprachen redet, Zweyzüngler, untreuer, falſcher Menſch, Betrüger.

nigma, atis, n. *gr. Mięſzanka.* gemengtes Futter, Miſchmaſch, Seife.

nigrātio, onis, f. *Prowadzenie ſię, Przeprowadzenie ſię.* Veränderung der Herberge, Auszug, Fortziehung.

migrātor, oris, m. *Podróżny.* ein Wanderer.

migro, as. abſolutum. *prowadzę ſię, przeprowadzam ſię, przenoſzę ſię, odmieniam ſię t.* die Herberge verändern, ausziehen, an einen andern Ort wandern. *ſyn.* dēmigro, ēmigro, commigro, diſcēdo, abſcēdo, ăbeo, exeo, ſōlum mūto.

migro e vita de vita. *umieram.* ſterben.

migro ad alias nuptias. *znowu ſię żenię.* ſich wieder verheyrathen.

migro, as. Activum. *odmieniam t. przeſtępnię Uſtawy, opuſzczam z.* ändern, überſchreiten.

mihi. *mi.* mir. mihipte. ſub *ſam z.*

MIL

Mīlax, ăcis, f. *gr. Powóy 3. 6.*

mīles, ĭtis, m. *Zołnierż, Zołnierſtwo, Woyſko t.* ein Soldat, Kriegsmann. *ſyn.* bellātor. *phr.* Martis horrĭda caſtra, ſigna cruenta ſĕquens, ācer in armīs.

miles gregarius. *proſty żołnierz.* gemeiner Soldat.

miles ſtatĭonarius. *Strażnik, na Warcie.* Schildwache.

miles claſſicus. *Zołnierz morſki.* Soldat auf der See.

miles præſidiarius. *żołnierz w Fortecy.* der in Beſatzung liegt.

militum luſtratio, delectus. *Rewia, Cwiczenie żołnierſkie.* Muſterung der Soldaten.

milites ſcribere. *werbować.* werben.

mileſia fabula. *Romans.* ein Liebesroman.

mileſia roſa. *Roża czerwona.*

mile-

milesius sermo. *szpetna mowa.* leichtfertige, schändliche, unzüchtige Rede.
miliacius, a, um. *vide* miliarius.
miliare, is, n. miliaris febris. *Fryzle.* Friesel, eine Krankheit.
miliarium, ii, n. *Naczynie głębokie a wąskie, Koryto, Stągiew.* ein Gefäß so etwas tief, aber auch sehr eng ist.
miliarius, a, um. *iaglany, prosiany.* zum Hirsen gehörig.
miliaria avis. *Pustołka.* ein Vogel, der von Hirsen lebt.
militariè. *vide* militariter.
militaris, e. c. *żołnierski, woienny.* zum Krieg gehörig, soldatisch, kriegerisch.
militaris herba. *Krwawnik 1.*
militaris res, scientia. *Zołnierska, woienna Umieiętność.* Kriegsgebrauch, Kriegskunst.
militaria signa. *Chorągwie, Sztandarty.* Kriegsfahnen, Standarten.
militariter. *po żołniersku.* kriegerischer Weise, auf Soldatenmanier.
militarius, a, um. *vide* militaris.
militia, æ, f. *Zołnierska 1. 2. Służba woyskowa.* das Kriegswesen, Soldatenleben. *syn.* ars bellica, belli, Martis ŏpus, lăbor, officium.
militiæ nomen dare. *dać się zawerbować.* sich werben lassen.
militiæ. *na Woynie.* im Krieg.
domi militiæque. *podczas Woyny y Pokoiu.* in Kriegs- und Friedenszeiten.
militiæ acer, gnarus, impiger. *waleczny.* tapfer.
militiŏla, æ, f. *mała służba woienna.* geringer Kriegsdienst.
milito, as. *żołduię, woiuię.* kriegen, zu Felde liegen, im Krieg dienen. *syn.* mĕreo, bello as, pugno as. *phr.* arma gĕro, bella, castra, arma, Martis ŏpus sĕquor, militiæ ŏpus trac[illegible] pericŭla Martis sŭbeo, expĕrior.
milito, onis, m. *vide* miles.
milium, i, n. *Proso.* Hirsen.
milium agreste. *Kopr.* Fenchel.
mille. Adject. & Subst. indecl. *Tysiąc wiele czego 1.* tausend.
mille passus. *Mila Włoska.* eine Welsche Meile, 1000 Schritt.
millecŭplus, a, um. *tysiączny, potys[illegible] razy.* tausendfältig.
millefŏlia, æ, f. millefolium, i, n. *Z[illegible] cień, Kopr Włoski, Krwawnik wodn[illegible] Tysiącznik 2. Orle pioro.* Schaafrippe, Schaafgarbe, ein Kraut.
millefŏrmis, e. c. *tysiąc Kształtow,* tausendgestaltig.
milleformiter. *w tysiączny sposob.* auf tausenderley Weise.
millenarius, a, um. *tysiącznych lat.* tausendjährig.
millenarius, ii, m. *Tysiącznik 1.* ein Ob[illegible]ster über 1000 Mann.
milleni, æ, a. adject. plur. *Tysiąc.* tausend.
millepĕda, æ, f. *Gąsienica 1. 2. Stonog[illegible]* eine Raupe, ein Wurm mit vielen Füßen.
millesies. *vide* millies.
millesimus, a, um. *tysiączny w Rzędzie.* der tausendste.
milliarensis, e. c. *vide* milliarius.
milliare, is, milliarium, ii, n. miliare[illegible] & milliarium spatium. *Mila.* eine Meile.
milliarium, ii, n. aliter *lege* miliariun[illegible]
milliarius, a, um. *Milę maiący, tysiącz[illegible] 1. Tysiącznik, Wielki.* das tausend oder eine Meile begreift.

millies. adv. *tysiąckrot*, *często 1.* tausendmal. vielmal.
millio, onis. B. *Milion.* eine Million.
millio, onis. m. *Jastrząb.* eine Art Habichte.
millum, i, n. millus, i, m. *Obróż z Kolcami.* stachlichtes Halsband, oder Halsring der Hunde.
miltites, æ, m. *Krwawnik Kamień.* Blutstein.
milton, i, n. miltus, i, f. *gr. Minia, Cynober kopany, Rubryka 2. Wosk czerwony.* Minie, Mennige, Bergzinnober, Röthelstein.
milvāgo. *vide* milvius.
milvīnus, a, um. *kani.* was von einem Weihe oder Geyer ist.
milvius & milvus, i, m. *Kania 1. 2. Swietliczka ryba, Błyszczak.* ein Weih, Geyer, Hünerdieb, Stoßvogel, Habicht, *item* eine Gattung Meerfisch.

M I M

mima, æ, f. *Kuglarka, Komedyantka.* eine Gauklerinn, Seiltänzerinn, Comödiantinn.
mimallōnes, mimallōnides, um, f. plur. *Niewiasty zapustuiące.* Fasinachtschwestern.
mimārius, ii, m. *kuglarski Mistrz. vide* mimus.
mimæcylon, i, n. *vide* memæcylon.
mimartis. *Kiszka krwią nadziana.* Blutwurst.
mimaulus, i, m. *Trębacz komedyański, Arlekin.* ein Pfeiffer, so die Comödianten ausbläst, und in der Stadt kund macht.
mimēsis, is, f. *gr. Wyrażanie, Naśladowanie, Udawanie Gestow y Słow.* Nachahmung der Geberden und Worte. *Figura Rhet. Lat.* Imitatio.
mimiambus, i, m. *Wiersz Poetycki od Komedyantow używany.* Jambische Verse oder Gedichte, so die Comödianten im Gebrauch hatten.
mimicè. *po kuglarsku.* mimicus, a, um. *kuglarski.* gauklerisch, Comödiantisch, lächerlich, kurzweilig.
mimmūlus, i, m. *Sit 2.* Binsen.
mimilŏgus, mimŏlŏgus, i, m. *gr. vide* mimus.
mimphur, & mymphur, ūris, m. n. *tokarskie Wrzeciono.* Drehholz an der Drechselbank.
mimŏgraphus, i, m. *Komedye piszący.* ein Comödien- oder Opernschreiber.
mimūla, æ, f. *Kuglarka, Komedyantka.* Gauklerinn.
mimus, & mimūlus, i, m. *gr. Kuglarz, Podrzeźniacz, Wiersze szpetne, Błazeństwo.* ein Gaukler, Possenreißer, garstige Verse.

M I N

Min, *pro* mihine.
mina, æ, f. *Funt, Pierś 2. Grzywna.* ein Pfund, eine Dutte, Brust.
mina agri. *półstaie Roli.* ein Acker zwanzig Schuh lang und breit.
mina ovis. sub *Owca, Bierki Owce.* ein Schaaf mit einem kahlen und glatten Bauch.
minābiliter, mināciter, minanter. *grożno.* bedrohlich, trötziglich, mit Drohen.
minaciæ. arum, f. *grożne słowa.* Drohworte.
minæ, arum, f. *Grożba, Blanki, Miny.* Drohungen, Zinnen an den Mauren, Minen,

Minen, Gräben unter der Erden, die man mit Pulver sprengt.

minarrio lege minurrio.

minātio, onis, f. *Groźba.* Bedrohung.

minātor, oris, m. *Groziciel.* ein Droher, Bedroher, Trotzer.

minātōrius, a, um. *groźny.* bedrohlich.

mĭnax, ācis, o. *groźny.* der drohet, trozzet. *syn.* minitans.

minctio & minctura *vide* mictio, &c.

mineo, es. *pro* immineo. *wiszę z.* hängen als fallend, bevorstehen.

minĕra, æ, f. minĕrālia, ium, n. plur. B. *Minera.* Untererdgewächs, Erz- oder Metallsteine, Schwefel u. s. w. was aus der Erde gegraben wird.

minera solis. *Kruszec złoty.* Golderz.

minera martis. *Ruda.* Eisenstein.

minĕrālis, e. c. *mineralny.* mineralisch.

Minerva, æ, f. *Dowcip, Skłonność przyrodzona 1. Przędza.* die Göttinn der Weisheit, die Erfinderinn des Wollenspinnens und Gewebs. *syn.* Pallas, Trītōnia, Tritōnis.

minervâ crassa, pingvi. *po prostu.* plump, grob.

minervæ opus. *Przędzenie.* das Spinnen.

minervāl, is, n. & minervale, *scil.* æs. *Zapłata od Nauki.* Schulgeld, Lehrgeld.

mingo, is. *puszczam wodę, uryne.* harnen, das Wasser abschlagen.

minia & minitria, æ, f. *vide* miniaria.

miniāceus, miniārius, a, um. *miniowy, ceglasty.* von Mennig, Minie, der Bergzinnober.

miniāria, æ, f. *Góra Miniowa.* Minien- oder Menniggrube, Bergzinnobergrube.

miniānus, miniātus, miniātulus, a, um. *miniowany, ceglasty.* mit Minie angestrichen, aus Mennig gemacht, röthlich.

miniata, miniatula cera. *Wosk czerwony.* rothes Wachs.

miniculārius, ii, & minicŭlātor, oris, *Minią farbujący albo piszący.* der was mit Bergzinnober oder Menn[illegible] färbet, der große rothe Buchsta[illegible] macht.

minicŭlum. *lege* adminiculum.

minimè. *naymniey, bynaymniey, pr[illegible] naymniey, nie 1. żadną miarą.* [illegible] nichten, durchaus nicht.

minimè aspernandus, vulgaris. *nie n[illegible] gorszy.* nicht zu verachten.

minime gentium, minime omnium. [illegible] *dną miarą.* ganz und gar nicht, [illegible] keine Weise nicht.

minime humanus. *nieludzki.* unfreun[illegible] lich.

minime volo. *wcale niechcę.* ich will [illegible] nicht.

minimopere, *pro* minimo opere, mi[illegible] mum, ad minimum. *przynaymni[illegible]* zum wenigsten, wenigstens.

minimum, i, n. *naymnieysza. Rze[illegible] Cząstka.* das kleineste, wenigste, [illegible] ringste, sehr kleines Theil.

minimus, a, um. *naymnieyszy.* der klei[illegible] ste, geringste.

minimus natu. *naymłodszy.* der Jüngs[illegible]

minio, as. *minią maluję, farbuję, pis[illegible]* mit Minie malen, färben, schreibe[illegible] roth machen.

miniscor priscum. *lege* reminiscor.

minister, stri, m. *Sługa, Sprawca.* [illegible] Diener. *syn.* famulus, servus, [illegible] telles.

minister falerni. *Nalewacz.* Mundschenk[illegible]

minister justitiæ. *Kat.* Scharfrichter.

mini

minister publicus. *Sługa mieyski.* Staats-diener.
minister verbi divini. *Pleban.* Pfarrer.
ministeriālis, e. c. *do służby należący.* zum Dienst gehörig.
ministĕrium, ii, n. *Służba 1. 5. Posługa, Urząd.* Dienst, Dienstbarkeit, Amt, Verrichtung.
ministeria, orum, n. *Pacholstwo.*
ministra, æ, f. *Służebnica.* eine Dienerinn, Magd. *syn.* fămilia, ancilla.
ministrātio, onis, f. *Posługa.* Dienst, Bedienung, Handreichung, Dienstleistung.
ministrātor, oris, m. *Sługa, Pomocnik.* ein Diener, Bedienter, Handlanger, Aufwärter. *vide* minister.
ministrātōrius, a, um. *do służby należący.* zum Dienen gehörig, dienstbar.
ministrātrix, īcis. f. *vide* ministra.
ministro, as. *posługuię, służę 7. nalewam, podaię 1. dodaię, ministruię.* dienen, bedienen, zur Hand gehen, aufwarten, verschaffen, einschenken. *syn.* servio, fămŭlor, suppĕdĭto, sufficio.
minitā̆bĭlĭter. minitābundus, a, um. *groźno, groźny.* drohend, trotzend.
minitātio, onis, f. *vide* minatio.
minĭto, as. minitor, aris. *grożę 1. 3.* dräuen, drohen. *vide* mĭnor, aris.
minium, ii, n. *Minia, Rubrica 1.* Minie, Mennig.
minius. & mineus, a, um. *miniowy, czerwonawy.* röthlich.
mino, as. obsol. *pędzę, Miny zakładam.* treiben führen, miniren.
minor, aris. *grożę 1. 3. 4.* dräuen, drohen. *syn.* minitor, comminor, intento.

phr. minas jacto, incŭtio, intento, minis insto, terreo, urgeo.
minatur domus ruinam. *Dom chwieie się, ma się ku upadkowi.* es siehet, als ob das Haus einfallen wollte.
mĭnor, m. & f. minus, n. oris. *compar.* a parvus. *mnieyszy, podleyszy, młodszy.* geringer, minder, kleiner, weniger, jünger.
minor annorum, *minorennis*, is, c. *Lat prawnych niedoszły.* minderjährig, unmündig.
minor natu. *młodszy.* der Jüngere.
minore, minoris. *taniey.* wohlfeiler.
minōres hi. *potomni.* die Nachkömmlinge.
minorum gentium. *nieprzedni.* aus dem Volk zur Würde erhoben.
mĭnōrātio, onis, f. *Umnieyszanie.* Verminderung, Verringerung.
mĭnōrātus, a, um. *umnieyszony.* gemindert, verringert.
mĭnŏrennis, is, c. *vide* minor annorum.
minorennitas, atis, f. *niedostatek Lat prawnych.* Minderjährigkeit, Unmündigkeit.
mĭnōro, as. *umnieyszam.* vermindern, verringern.
minsātōrium, ii, n. *Urynał, nocne Naczynie.* Uringefäß, Nachttopf.
minso & minsĭto, as. *często wodę puszczam.* oft harnen.
mintha, æ, f. *gr. Miętka 1.*
mintro, as. mintrio, is, ire. *piszczę iak Myszy.* winseln, pfipfern wie die Mäuse.
mĭnuo, is. *umnieyszam, poniewazam 2.* vermindern, verkleinern, schwächen, geringer machen. *syn.* dĭminuo, immĭnuo, extĕnuo, attĕnuo, dēbilĭto, dētrăho.

minuitur. *ubywa.* es nimmt ab.

minūrio, mĭnurrio, is, ire, mĭnūrizo, as. *świerkáce, terlikami, grucha Gołąb.* zwitschern, girren, singen wie die Vögel.

mĭnūrītio, onis, f. *Swierkotanie, Terlikanie.* Vogelgesang.

mĭnus, oris, n. *vide* minor.

mĭnus, a, um. *łysy, gładki, strzyżony, ogolony.* kahl, glatt, abgeschoren.

mĭnŭs, adv. *mniey, rzadko, nie r. nie bardzo.* minder, weniger, nicht, nicht sehr.

minus cautus. *nieostrożny.* unbehutsam.

minus intelligo. *nie rozumiem.* nicht verstehen.

minus potens. *słabszy.* schwächer.

mĭnuscŭlus, a, um. *maluchny.* sehr klein, gar gering.

minūtal, ālis, n. *Siekanina r. Bigos, Drobiazg.* eine Pastete oder gehackte Speise, Lungenmus.

minūtātim. *drobno, po kąsku, powału.* sparsamlich, von Stück zu Stück, nach und nach.

mĭnūtè. *drobno, subtelnie.* klein, zu kleinen Bißchen, in kleine Stücklein.

mĭnūtia, æ, minuties, ei, f. *Odrobina, Drobiazg, Małość.* ein Stücklein.

minutiæ, arum, f. in Arith. *Frakcye.* die Brüche.

mĭnūtĭlŏquium, ii, n. *krótka Mowa.* eine kurze Rede.

mĭnūtim. *vide* minutatim, & minute.

mĭnūtio, onis, f. *Umnieyszanie.* Verminderung, Verkleinerung.

mĭnūtissimus, mĭnūtŭlārius, mĭnūtŭlus, a, um. *vide* minusculus.

mĭnūtum, i, n. *Minuta, sześć dziesiąta część całey rzeczy.* eine Minute, der sechzigste Theil vom Ganzen. *v. g.* vo[n] einer Stunde.

minūtus, a, um. *drobny, mały.* klein, g[e]mindert, verringert. *syn.* paucus, pa[r]vus, exilis, exiguus.

minyanthes, is, m. *Konicz ziele.* dre[y]blätterichter Klee.

mĭnўrisso, & minyrizo, as. *vide* mi[-]nurio.

miōsis, is, f. *gr. Mowa umnieyszona.* ve[r]minderte Rede.

MIR

Mīrābĭlis, e. c. *dziwny.* wunderbar, wu[n]dersam, wunderlich. *syn.* mīrus, m[i]randus, admīrābilis, admīrandus, s[tu]pendus, mīrificus.

mīrābĭlĭtas, atis, f. *vide* admirabilitas.

mīrābilĭter. *dziwnie, bardzo.* wund[er]barlicher Weise.

mīrābundus, a, um. *dziwuiący się.* wu[n]dernd, der sich verwundert.

mīrăcĭdium. *gr. Młodzieniaszek.*

mīrācŭla, æ, f. *Niewiasta szpetna, wsteczna, Straszydło, r.* eine garst[ige] Hure.

mīrācŭlōsē. *cudownie.* verwunderlich.

mīrācŭlōsus, a, um. *cudowny.* wund[er]thätig. *syn.* prōdĭgiōsus.

mīrācŭlum, i, n. *Cud.* Wunderth[at], Wunderwerk. *syn.* mīrāclum, port[en]tum, prōdĭgium. *phr.* res mīran[da], mīrābile factum, res plena stŭpōris.

mīraculo esse. *na Podziw być.* zu ein[em] Wunder da stehen.

mīrandè. *vide* mirabiliter.

mīrandus, ă, um. *Podziwienia god[ny].* wundernswerth. *vide* mīrābĭlis.

mirandum in modum. *bardzo.* sehr.

mīrātio, onis, f. *Dziwowanie.* Verwunderung, Bewunderung.

mīrātor, oris, m. *dziwuiący się.* der sich verwundert.

mīrātrix, īcis, f. *dziwuiąca się.* die sich verwundert.

mīrātus, us, m. *vide* miratio.

mīrē. *dziwnie.* wunderbarlich, ungemein.

mīrificē. *dziwnie, bardzo.* sehr, über die Maßen, ungemein.

mīrĭfĭcentia, æ, f. *vide* miratio.

mīrĭfĭco, as. *dziwnym czynię.* wundersam machen.

mīrĭfĭcus, a, um. *dziwny.* wunderbar, wunderschön. *superlat.* mirificentissimus & mirificissimus. *vide* mirabilis.

mīrio, & mīro, onis, m. *Człowiek dziwny, Gębę rozdziewaiący; Człowiek z krzywą Gębą dziwuiący się, Straszydło* 2. ein Mensch mit einem krummen Maul, ein seltsamer und wunderlicher Mensch, der Maul und Nase aufsperret. *syn.* admīrātor.

mirmillo & myrmillo, onis, m. *Wysiekacz.* ein Fechter auf Leib und Leben.

mīro, as. mīror, aris. *dziwuię się, szacuię, wiele trzymam.* sich verwundern, hoch achten. *syn.* admīror, stŭpeo, stŭpesco, dēmīror, obstŭpeo, obstŭpesco.

mirtus. *vide* myrtus.

mīrum, i, n. *Dziw* 1. 5. ein Wunder, wunderliche Sache.

mīrus, a, um. *dziwny, rzadki* 3. wunderbar, wunderlich, seltsam, rar. *vide* mirabilis.

mirum in modum, miris modis. *dziwnie.* wunderbarer Weise, ungemein, über die Maßen.

MIS

Mis. *genit, prisc. ab* ego *pro* mei.

mĭsanthrōpus, i, m. *gr. nieludzki.* ein unfreundlicher, unleutseliger, unleidlicher Mensch, ein Menschenfeind. *syn.* ōsor hŏmĭnum.

mĭsargȳrides, æ, m. *gr. niełakomy.* 2. Geldverachter.

miscellāneus, miscellus, a, um. *mięszany.* zusammen gelesen, allerley, zusammen gemischt aus vielen Dingen.

miscellanea, orum, n. *Księszki zbieralne, Mięszanina.* Bücher, die allerley Sachen ohne Ordnung begreifen, Mischmasch.

miscellio, onis, m. *niestateczny, Nierezolut.* der keiner Meinung von zwey Partheyen beytritt, sondern das, was ihm recht und billig dünket, glaubet und vertheidiget.

misceo, es. *miscŭlo*, as. *mięszam* 1. 4. *rozczyniam, przyprawiam* 3. *roztwarzam.* vermischen, unter einander mengen, verwirren. *syn.* immisceo, permisceo, commisceo, confundo, turbo, perturbo.

misceo corpus. *Małżeństwa zażywać, Nierządu patrzyć.* sich fleischlich vermischen, Unzucht treiben.

misellus, a, um. mĭser, era, erum. *nędzny, chory, chorowity.* elend, armselig, mühselig, krank, kränklich. *syn.* mĭsĕrābĭlis, mĭsĕrandus, călămĭtōsus, ærumnōsus, infēlix, infortūnātus, afflictus, pauper, ĕgens. *phr.* mĭsĕriâ actus, adversâ fortūnâ pressus, ăgĭtātus, jactātus, exăgĭtātus, mălōrum turbâ, agmĭne, circumdătus, circumventus, obrŭtus, oppressus, in luctu & squallōre trăhens vītam, infausto sīdĕre nātus.

miser animi, animo, ex animo. *utrapiony*. bekümmert.

miserum in modum, miserandum in modum, miseris modis. *vide* miserabiliter.

mĭsĕrābĭlis, e. c. *nędzny*, *smętny*, *żałosny*, *biedny*, *Użalenia godny*. erbärmlich, elend, jämmerlich, kläglich, bedaurenswürdig, Erbarmungswerth.

mĭsĕrābĭlĭter, *mĭsĕranter*, mĭsĕrābile. *nędznie*, *żałośnie*, *litościwie*, *żal się Boże*. erbärmlich, kläglich, elendiglich, armselig, jämmerlich, erbärmlicher Weise.

mĭsĕrāmen, ĭnis, n. *vide* misĕrātio.

mĭsĕrandus, a, um. *vide* miserabilis.

miserandum est. *żal się Boże*. es ist zu erbarmen.

mĭsĕranter. vide *miserabiliter*.

mĭsĕrātio, onis, f. *Litość*. Erbarmung, Mitleiden, Beklagung.

mĭsĕrātor, oris, m. *litościwy*. ein Erbarmer, Mitleidiger.

mĭsĕrātrix, īcis, f. *litościwa*. eine Erbarmerinn, Mitleidige.

mĭsĕre. adv. *vide* miserabiliter.

misere vivere. *nędznie żyć*. ein armseliges Leben führen.

misere amo. *bardzo kocham*. heftig lieben.

mĭsĕreo, es. obsol. mĭsĕreor, ēris. mĭsĕresco, is. *lituię się*. Mitleiden haben, sich erbarmen. *syn*. mĭsĕror, condŏleo. *phr*. vĭcem ĭnīquam dŏleo.

mĭsĕret, mĭsĕrescit. *żal mi*. es jammert, erbarmet mich, es gehet mir zu Herzen.

mĭsĕria, æ, f. *Nędza*. Elend, Widerwärtigkeit, Armseligkeit, Unglück, Ungelegenheit. *syn*. călămĭtas, ærumna, infortūnium.

mĭsĕrĭcordia, æ, f. *Miłosierdzie*, *Litoś*[...] Barmherzigkeit, Mitleiden, Erba[...] mung. *syn*. clēmentia.

misericordiâ alienâ vivo. *żebrzę*. bettle[...] aus anderer Leute Wohlthat leben.

mĭsĕrĭcordĭter. *litościwie*. barmherzig.

mĭsĕrĭcors, cordis, o. *litościwy*. mitle[...] dig, barmherzig. *syn*. clemens, b[...] nignus, prŏpĭtius, pius, bĕnĕvŏlus, b[...] nĕfĭcus.

mĭserimōnium, ii, n. *vide* miseria.

mĭsĕrĭter. vide *miserabiliter*.

mĭsĕrĭtūdo, ĭnis, f. *vide* misericordia, & miseria.

mĭsĕro, as. obsol. mĭsĕror, aris. *płaczę*[...] *narzekam*, *lituię się*. beklagen, b[...] jammern, beweinen, sich erbarmen[...] Mitleiden haben oder erwerben. *vid*[...] misereor.

mĭsertor, oris, m. *vide* miserator.

mĭsĕrŭlus, a, um. *vide* miser.

mĭsĕrum! *vide* miserandum est.

miserum me! *biada mnie nędznemu!* a[...] ich Elender!

mĭson, & mĭsum, i, n. *gr*. sub *Grzyb*

Missa, æ, f. *Msza*. die H. Messe, da[...] Opfer der H. Messe.

missa pro defunctis. *Msza żałobna*. See[...] messe.

missāle, is, n. *Mszał*. Meßbuch.

missalia. B. sub *Meszne*.

missĭbĭlia, ium, n. plur. *Strzały*, *Gr*[...] *naty*. Wurfpfeile, Granaten.

missicius & *missitius*, ii, m. *odprawiony* *żołnierz*. ein losgelassener Soldat.

missĭcŭlo, as. *syłam*, *posyłam*, *częst*[...] oft schicken.

missĭle, is, n. *Pocisk* 2. allerley Geweh[...] so man wirft oder schießt, Wurfpfeil[...]

missile ignitum, ludicrum. *Raca*. ein Rachete.

missilia, ium, n. missiles res. missitium sparsio. rozrzucone pieniądze. zur Lust und Freude unter das Volk ausgeworfene Münzen. vide missibilia.
missilis, e. c. rzucalny, pociskowy. das man werfen kann.
missio, onis, f. Słanie, Posłanie, Odprawa żołnierska, Rzucanie 3. Sendung, das Senden, Abfertigung, Urlaub, Loslassung, Abschied; ein Wurf.
missionem do. rospuszczam. Urlaub oder Abschied geben.
missito, as. vide missiculo.
misso, as. Mszą mam. Messe halten.
missor, oris, m. Strzelec 1. ein Bogenschütze.
missorium, ii, n. Czara do picia, Podarunek, Misa szeroka. eine Muschel daraus man trinken kann, ein Geschenke, Gabe, eine breite Schüssel.
missus, us, m. Strzelenie 2. Pocisk 1. Ciśnienie, Posłanie, Wypuszczenie, Zawód 2. Noszenie Potraw. ein Wurf, Schuß, Sendung, Abschickung, Abwechslung, Auslassung der Thiere, Gang der Fechter, eine Tracht, Essen.
missus, a, um. posłany, wypuszczony. gesendet, geschickt, abgeschossen.
misso convivio. po Obiedzie. nach Mittag.
missum facio. odprawiam 2. popuszczam 3. rospuszczam 2. daię Pokóy. los, fahren, mit Frieden lassen.
mistarius, ii, m. Krużyk. ein Geschirr, darinnen man den Wein mit Wasser mischt.
misthotes, æ, m. Naiemnik. Miethling.
mistilis, e. c. pomieszalny. das sich mengen läßt. syn. mixtilis.
mistim & mixtim. pomięszanie. vermischt, vermengt, untereinander, ohne Unterschied.
mistio & mixtio, onis, f. mistura & mixtura, æ, f. Mięszanie 1. Mięszanina, Pomięszanie. Vermischung.
mistus & mixtus, a, um. mięszany. vermischt, vermengt.
mistus, us, m. vide mistio.
misumenos, i, m. gr. nienawisny. ein verhaßter Mensch.
misy, yos, n. gr. sub mosiężna Ruda. gelb Atrament, Vitriol, ein gewisses Minerale oder Berggewächs.

MIT

Mitè. łagodnie. mildiglich, gütlich, gelinde, geduldig, sanftmüthig.
mitella, æ, f. Tkanica, Binda 6. Czapka niewieścia. eine kleine Hauptzierde, Binde, Aderlaßbinde, Haube, Mützlein, Käpplein.
mitellita, æ, f. Czapeczka niewieścia. ein mit Rosen ausgefülltes Käpplein, eine kleine Haube.
mitesco, is. ogłaskać, ubłagać, unosić się daię, łagodnieię, uspokoić się, ucicha, dostaię się. mild, gelind, sanftmüthig, sittig werden, nachlassen, reif oder zeitig werden. syn. mansvesco, mansvefio, flector, placor, mitigor, mitificor.
mithragyrthes, & mithragyrta, æ, m. fałszywemi Swiątościami Prostakow oszukuiący. der mit falschen Heiligthümern die Einfältigen betrügt.
mithrax & mithridax, acis, n. piękny różnemi Kolorami iaśnieiący Kamień. ein schöner mit vielen Farben spielender Edelgestein.

mīthrĭdātum, i, n. gr. *Lekarstwo na truciznę.* eine Lattwerg wider das Gift.
mītĭfĭcūtus, a, um. *vide* mitigatus.
mītĭfĭco, as. *vide* mitigo.
mitificor, aris. *vide* mitesco.
mītĭfĭcus, a, um. *vide* mitis.
mītĭgābilĭter. *vide* mitè.
mītĭgans, antis, o. *ulżywaiący.* lindernd.
mītĭganter. *ulżywaiąc.* lindernd.
mītĭgātio, onis, f. *Łagodzenie, Błaganie, Ulżenie, Uspokoienie.* Milderung, Linderung, Stillung.
mītĭgātīvus, a, um. *vide* mitigans.
mītĭgātor, oris, m. *Łagodziciel, Uspokoiciel.* ein Besänftiger, Linderer.
mītĭgātōrium, ii, n. *Łagodzeniu służąca rzecz.* eine lindernde Sache.
mītĭgātōrius, a, um. *ulżywaiący, ogłaskaiący.* lindernd, besänftigend, mild machend.
mītĭgātur. *ucicha.* es wird still.
mītĭgātus, a, um. *ogłaskany, uspokoiony, błagany, ułagodzony.* besänftiget, gestillet, gezähmet, zahm gemacht.
mītĭgo, as. *błagam, łagodzę, ulżywam, uspokoić, ogłaskać, ztrawić, doyzrzałym czynić.* versöhnen, stillen, lindern, besänftigen, begütigen, geduldig, zahm oder bändig machen, verdauen, zeitigen, mürbe oder reif machen. *syn.* plāco, lēnio, flecto, sēdo, mollio, cicūro.
mitigo igne. *warzę 1.* kochen, mürbe machen.
mītĭgor, aris. *vide* mitesco.
mitĭlo, as. *spiewam iak Słowik.* singen wie eine Nachtigall.
mītis, e. c. *cichy 1. łagodny, łaskawy 2. chowany 2. znośny, doyzrzały, kruchy.* mild, gütig, gelind, sanftmüthig, zahm, zeitig, reif, mürbe, leicht, träglich. *syn.* lēnis, clēmens, mansuētus, cōmis, bĕnignus.
mitia poma. *doyzrzałe Jabłka.* zeitige Aepfel.
mitiuscŭlus, a, um. *trochę łagodny.* etwas gelinde.
mītra, æ, f. gr. *Tkanica, Czapka niewieścia, Binda, Infuła.* eine Hauptzierde, Mütze, Haube, Binde, Bischofshut, Inful.
mītrālis, e. c. *do Infuły należący.* zum Bischofshut gehörig oder demselben ähnlich.
mītrātus, a, um. *Czapkę maiący.* mit einer Mütze oder Haube bedeckt.
mitrŭla, æ, f. *Czapeczka.* ein Mützlein.
mittendārius, ii, m. *Żołnierz do Exekucyi.* ein Exequirer.
mittix, īcis, c. *puszczaiący.* der da läßt.
mitto, is. *posyłam, puszczam 3. 5. 6.* [illegible] *puszczam 1. rozpuszczam; wypuszczam 2. wyprawiam 5. przestaię, rzucam, niechcę.* schicken, abfertigen, senden, entlassen, gehen lassen, abschaffen, aufhören, unterwegs lassen, fahren lassen, werfen, *syn.* ēmitto, jăcio, jăcŭlor, [illegible] bro, *vel* ablēgo, āmando, dīmitto, [illegible] pĕdio, *vel* ōmitto, prætereo.
mitto aliquem in fabulas & sermones. *udaię kogo źle.* einen in aller W[elt] Mäuler bringen.
mitto circa, circum. *obsyłam.* herum schicken.
mitto manum ad. *rzucam się do.* Hand anlegen.
mitto noxam. *odpuszczam.* vergeben.
mitto sanguinem. *puszczam Krew.* Ader lassen.

itto vocem. *mówię.* reden.

itto salutem. *pozdrawiam.* einen grüßen lassen.

itto lachrymas. *przestaię płakać.* aufhören zu weinen.

itto me præcipitem ex alto. *rzucam się z góry.* sich von der Höhe hinab stürzen.

itto quærere. *niechcę się pytać.* ich mag nicht fragen.

itte me. *day mi pokóy.* laß mich gehen.

itŭlus, *piscis.* sub *Paw* 4.

iūrus, a, um. *gr.* *Ogona nie maiący.* keinen Schwanz habend.

iūrus versus. *Wiersz ktoremu co na końcu brakuie.* ein Vers, daran zuletzt etwas fehlet.

ixŏbarbarus, a, um. *od Greczyna y Tatarzynki, zpłodzony, gruby, dziki, pol Cudzoziemiec.* der von einem Griechen und einer Barbarinn erzeuget worden, grob, wild, halb ausländisch.

ixtārius. *vide* mistarius.

ixtĭlis, mixtĭm, &c. *derivata à* misceo. *vide* mistilis, &c.

ixtĭtius, a, um. *mięszany.* vermischt.

na, æ, f. *gr.* *Funt* 2. *Grzywna* 1. ein Pfund, eine Mark.

nĕmŏnĭca, orum, n. *gr.* *Sztuka naprawienia Pamięci.* Gedächtnißkunst.

nĕmŏnĭcus, a, um. *do Pamięci należący.* zum Gedächtniß dienlich.

nĕmonicus, i, m. *Pamięć naprawuiący.* ein Gedächtnißkünstler.

nĕmŏsy̆ne, es, f. *gr.* *Pamięć.* Gedächtniß.

nĕmŏsy̆non, i, n. *Pamiątka. Pamięć* 5. Denkmal, Gedächtniß, Kennzeichen, Andenken.

M O B

Mŏbĭlis, e. c. *ruchomy, prędki, niestateczny.* beweglich, unbeständig, wankelmüthig. *syn.* lĕvis, vŏlūbilis, mūtābĭlis, inconstans. *vel* cĕler, vēlox.

mobilia bona. *Dobra ruchome.* bewegliche Güter, Mobilien.

mŏbĭlitas, atis, f. *Porywczość, Prędkość, Niestateczność, Płochość.* Beweglichkeit, Unbeständigkeit. *syn.* lĕvitas, inconstantia, vēlōcĭtas.

mobilitas linguæ. *Prędkomowność.* geschwinde Rede.

mŏbĭlĭter. *prędko, porywczo, ruchomym sposobem, niestatecznie.* unbeständiglich, geschwind, schnell, flüchtig, beweglicher Weise.

mŏbĭlĭto, as. *ruszam.* oft bewegen, beweglich machen.

mŏcōsus, a, um. *szyderski.* höhnisch, spöttisch.

M O D

Mŏderābĭlis, e. c. *mierny* 1. *pomiarkowany, skłonny, daiący się kierować, sobą rządzić.* vernünftig, mäßig, bescheiden, züchtig, wohl zu ziehen, leicht zu meistern.

mŏdĕrāmen, ĭnis, n. *Rząd* 1. *Wychowanie, Pomiarkowanie.* die Zucht, Bescheidenheit.

mŏdĕrāmentum, i, n. *Miarkowanie.* die Maaße.

mŏderāmentum vocum. *Natężanie Słów, Akcenta na Słowach.* die Accente, so über die Wörter der Aussprache halber gesetzt werden.

mŏdĕranter, mŏdĕrātè, mŏdĕrātim. *miernie, pomiernie, skromnie* 1. 2. *łagodnie.* mäßig, mäßiglich, bescheidentlich.

mŏdĕrātè accipere. *za dobre przyiąć.* gutwillig annehmen.

mŏdĕrātio, onis, f. *Miarkowanie*, *Skromność*, *Powściągliwość*, *Rządzenie.* Mäßigung, Beſcheidenheit, Regierung. *ſyn.* mŏdĕrāmen.

mŏdĕrātor, oris, m. *Rządzca*, *Sternik.* ein Regierer.

modĕrātor aratri. *Oracz.* ein Ackermann.

moderator juventæ. *Miſtrz ſzkolny.* Schulmeiſter.

mŏdĕrātrix, īcis, f. *Rządzicielka.* Regierinn.

mŏdĕrātus, a, um. *mierny*, *ſkromny* 1. 2. *oſzczędny.* mäßig, beſcheiden, ſittig. *ſyn.* pācātus, mŏdeſtus.

mŏdernus, a, um. *teraźnieyſzy.* heutig, jetzig. *ſyn.* hŏdiernus.

mŏdĕro, as. mŏdĕror, aris. *miarkuię*, *rządzę* 1. *hamuię* 1. 2. *ſteruię.* mäßigen, meiſtern, zähmen, in Zucht halten, regieren. *ſyn.* tempĕro, contĭneo, coerceo, cŏhibeo, compeſco, rĕprĭmo, fræno, rĕfræno, rĕgo, gŭberno, mŏdum ſervo.

mŏdeſtè. *ſkromnie.* beſcheidentlich.

mŏdeſtia, æ, f. *Skromność* 1. *Baczenie* 1. *Rozſądek.* Beſcheidenheit, Eingezogenheit, Demuth. Mäßigkeit. *ſyn.* mŏdĕrātio, pŭdor.

mŏdeſtus, a, um. *ſkromny* 1. beſcheiden, demüthig, eingezogen.

mŏdi muſici. *vide* moduli.

modi verborum. *apud Grammaticos ſunt conjugationum formæ.*

mŏdiālis, e. e. *trzygarcowy.* das eine ganze Maaß hält.

mŏdiātio, onis, f. B. *Miara do Zboża*, *Pomierne.* Getreydemaaß, das Umgeld.

mŏdĭcè. adv. *Trochę* 1. 3. *mało*, *ſkr[...] mnie* 1. 2. 3. *miernie.* mäßig, ziemlich, nicht gar ſehr, ein wenig.

mŏdĭcellus, a, um. *maluchny.* gar klein.

mŏdĭcĭtas, atis, f. *Trocha* 1. *Pomiernoś[...]* Wenigkeit, Mittelmäßigkeit.

mŏdĭcum, i, n. *Trocha* 1. *Trochę* 3. *M[a]ło.* ein weniges.

mŏdĭcum. adv. *vide* modicè.

mŏdĭcus, a, um. *mały*, *ſkromny* 1. *mie[r]ny*, & ſub *mało ich.* klein, wenig, mäßig, ſchlecht. *ſyn.* paucus.

modicus pecuniæ, facultatibus. *ubo[gi.]* der wenig Geld hat.

modicus cultu. *licho odziany.* nicht kö[st]lich in der Kleidung.

mŏdĭfĭcatio, onis, f. *Pomiarkowanie*, *F[or]mowanie.* Mäßigung, gewiſſe Ma[...], ordentliche Eintheilung.

mŏdĭfĭcātor, oris, m. *miarkuiący*, *M[u]zykant.* ein Mäßiger, Muſicus, Co[m]poniſt.

mŏdĭfĭcatus, a, um. *według Taktu mi[ar]kowany.* nach der Melodie gerichte[t.]

mŏdĭfĭco, as. *modificor*, aris. *miark[uię,] formuię.* das Maaß nehmen, mä[ßi]gen, abmeſſen.

mŏdĭ impĕrātor, mŏdĭpĕrātor, oris, m. *Bieſiadnik* 2. *Rządzca*, *Rozporządz[a]ciel względem Trunkow przy Bankiecie.* der bey Mahlzeiten vorſchrei[bt,] wie viel man trinken ſoll.

mŏdiŏlus, i, m. *Wemborek*, *mała M[ia]ra.* ein Eymer, ein klein Me[ß-] Mäßlein.

modioli hi. *Kubełki w Kołach.* die [...]ben am Rad.

mŏdius, ii, m. *Miara do Zboża.* Kornmaaß.

mŏdŏ. adv. *teraz, dopiero l. tylko, iedno 2. byle l*, jeßt, bald, erſt, ohnlängſt, nur, wenn nur. *ſyn.* mox, ſtātim, nunc, *vel* dummŏdo, tantum.

modo hoc, modo illud. *raz to, drugi raz owo.* bald dieſes bald jenes.

mŏdŭlābĭlis, e. c. *co ſię da ſpiewać.* das ſich ſingen läßt.

mŏdŭlāmen, ĭnis. *modulamentum*, i, n. *Melodya.* ein Geſang, Melodie.

mŏdŭlātè. *melodyinie, w Takt.* Geſangsweiſe, nach dem Tact oder Schlag, nach der Kunſt.

mŏdŭlātio, onis, f. *Melodya, Spiewanie.* das Singen nach dem Tact, Melodie.

mŏdŭlātor, oris, m. *Spiewak, Muzyk co uczy.* ein Sänger, Muſicant.

mŏdŭlātōrius, a, um. *melodyiny.* zum Singen nach dem Tact gehörig.

mŏdŭlātrix, īcis, f. *Spiewaczka.* eine Sängerinn.

mŏdŭlātus, us, m. *vide* modulatio.

mŏdŭlātus, a, um. *ſpiewany, według Taktu ułożony.* nach dem Schlag und Melodie eingerichtet, wohl geſeßt, geſungen oder angeſtimmt.

modulatum canticum, carmen. *Melodya.* Figuralmuſik.

mŏdŭli hi. *Takt.* der Takt.

mŏdŭlor, aris. *ſpiewam l. 2. gram l. przygrawam, miarkuię co, Takt daię, wymierzam.* ſingen oder ſpielen, den Tact geben, die Stimme recht führen, abmeſſen, abpaſſen. *ſyn:* căno, concĭno, canto.

mŏdŭlus, i, m. *Miara l. 3. Takt, Nota, Model, Kopyto u Szewca.* ein Maaß, der Tact im Singen, Weiſe des Geſangs, ein Modell.

mŏdus, i, m. *Miara l. 3. 7. Miernoſć l. Miarkowanie, Spoſob, Koniec, Ton, Takt, Nota.* Maaß, Art, Weiſe, Ende, Ziel, Tact, Weiſe im Geſang, Mäßigung. *ſyn.* rătio, mŏdĕrātio, menſūra, fīnis.

modus agri. *Łan, Morg.* ein Stück Feldes.

modum ſtatuo, facio, definio. *okreſlam, miarkuię.* merken, Ziel und Ende ſeßzen, endigen.

extra modum, modo omni, miris multis modis. *bardzo, niezmiernie.* über die Maaß.

mŏdô. ablat. *miernie, na kſztałt, iako.* wie.

modo pecorum. *iako Bydlę.* wie ein Vieh.

M O E

Mœcha, æ, f. *Cudzołożnica.* eine Ehebrecherinn.

mœchagria, orum, n. *Złapanie na Cudzołoſtwie, Kara tych, co na Cudzołóſtwie złapane były.* Ergreifung im Ehebruch, Strafe derjenigen, ſo im Ehebruch ergriffen worden.

mœchātio, onis. mœchia, æ, f. & *mœchīmōnium*, ii, *mœchīle*, is, n. *Cudzołóſtwo.* Ehebruch.

mœchātor, oris, m. *Cudzołożnik.* ein Ehebrecher.

mœchillus, i, m. *młody Cudzołożnik.* ein junger Ehebrecher.

mœchiſſo, as. *vide* mœchor.

mœchŏcĭnædus & mœchŏnædus, is, m. *gr. Cudzołożnik, Pſotliwy.* ein Ehebrecher, Weichling.

mœchor, aris. *cudzołożę, Nierządu patrzyć.* die Ehe brechern. *vide* ădultĕror

mœchus, i, m. *gr. Cudzołożnik.* ein Ehebrecher. *vide* ădulter.

mœdia, æ, f. *Czółn.* eine Art von Schifflein oder Kähnen.

mœne, is, n. mœnia, ium, n. *Mur, Krawędź 1. Parkan.* Ringmauern, Stadtmauern, Fortification, Festungswerke. *ſyn.* mūrus, páries, agger, mūnīmenta.

mœnia lignea. *Okręt.* ein Schiff.

mœnia, *pro* munia *obſol.*

mœnera, *lege* munera.

mœniana orum, *lege* meniana.

mœniānus, a, um. *przy Murze mieyſkim mieſzkaiący.* der an der Stadtmauer wohnet.

mœnio, is, ire. obſol. *vide* munio.

mœnītus, a, um. *vide* mūnītus.

mœrens, entis, o. *vide* mœſtus.

mœreo, es. *ſmucę ſię, żałoſny ieſtem, żałuię 1.* trauren, Leid tragen, betrübt seyn. *ſyn.* triſtor, dŏleo, gĕmo.

mœro, as. obſol. *zaſmucam.* traurig machen.

mœror, oris, m. *Smutek, żal, Załoba 1.* Traurigkeit, Betrübniß, Herzeleid. *ſyn.* mœſtĭtia, dŏlor, triſtĭtia.

mœror funebris. *Załoba 2.* die Trauer.

mœrore affligor, conficior. *ſmucę ſię,* betrübt seyn.

mœrus, i, m. *lege* murus.

mœſileum, i, n. *vide* mauſoleum.

mœſon, onis, m. *gr. Sługa podły.* ein Koch.

mœſtè. *ſmutnie.* betrübt, traurig.

mœſtifĭcātus, a, um. *zaſmucony.* traurig gemacht.

mœſtifico, as. *zaſmucam.* traurig machen, betrüben, in Traurigkeit setzen.

mœſtifĭcus, a, um. *zaſmucaiący.* betrübend.

mœſtĭter. vide *mœſtè.*

mœſtĭtia, æ. *mœſtĭtūdo*, inis, f. *Smutek, Zal, Oſowiałość.* Traurigkeit, Betrübniß. *ſyn.* triſtĭtia, mœror.

mœſto, as. *vide* mœſtifico.

mœſtus, a, um. *ſmutny.* traurig, betrübt, kläglich. *ſyn.* triſtis, afflictus, dŏlens, mœrens.

MOL

Mŏla, æ, f. *Młyn 1. Kamień Młyńſki, niedonoſzony Płód, Czaſzka 4. & Słód, Jęczmień, Wieprz morſki wielki.* eine Mühle, Mühlstein, ungestaltes Fleisch, Monkind, Monkalb, Bürde, die Kniescheibe.

mola alata, pneumatica. *Młyn wietrzny, Wiatrak.* Windmühle.

mola aquaria. *Młyn wodny.* Wassermühle.

mola aſinaria, jumentaria. *Młyn końſki.* Roß- oder Eselsmühle.

mola manuaria. *Zarna.* Handmühle.

mola ſalſa. *Mąka z ſolą prażona.* geröstet Mehl mit Salz.

mola tabularis. *Piła, Młyn, Tart[ak].* Schneidemühle.

molâ tero, frango. *vide* molo.

mŏlāris, e. c. mŏlārius, a, um. *młyńſki.* zur Mühle gehörig.

molaris dens. *Ząb trzonowy.* Stockzahn.

molaris lapis. *Kamień młyńſki.* Mühlstein.

molaris rota. *Koło Młyńſkie.* ein Mühlrad.

mŏlārium, ii, n. *Młynne.* Müllerlohn, ein gewisses Theil vom Getreyde, so dem Müller vom Mahlen zugehört.

Mol-

Moldāvia, æ, f. *Multany, Wołoszczyzna.* das Fürstenthum Moldau.
Moldāvus, i, m. *Multan, Wołoszyn.* ein Moldauer.
mŏlendārius, mŏlendīnārius, a, um. *Młyński.* zur Mühle gehörig.
mŏlendinarius, ii, m. *Młynarz.* ein Müller, Mühlverwalter.
mŏlendīnum, i, n. *Młyn 1.* eine Mühle, Mühlgebäu, Mahlhaus.
molendinum fullonarium. *Folusz.* eine Walkmühle.
mōles, is, f. *Wielkość 2. Ogrom, Ogromność, wielki 1. Tama, Grobla, Wał na Wodzie, Trudność, wiele czego 2.* schwere Last, groß Gebäu, Mühe, Beschwerde, ein Damm in dem Meer. *syn.* pondus, ōnus, māchīna.
mŏlestè. *przykro 2. nalegaiąc.* mit Verdruß, beschwerlich, verdrießlich, ungerne.
mŏlestia, æ, f. *Przykrość 3.* Verdruß, Beschwerlichkeit, Unlust, Beschwerde, Ungelegenheit, Mühe. *syn.* incommŏdum.
mŏlesto, as. *przykrzę się.* beschweren, bemühen, verdrießlich seyn, Unlust machen.
mŏlestus, a, um. *przykry 4.* beschwerlich, verdrießlich. *syn.* grāvis, dūrus, incommŏdus, importūnus, ŏdiōsus, diffĭcĭlis.
mŏlētrina, æ, f. *Młynica, Żarna 2.* eine Mühle.
mŏlīle, is, n. *żarn rękoieść, Sprzęt młyński.* Mühlzeug.
mŏlīmen, ĭnis. *molimentum, i, n. Przedsięwzięcie, Usiłowanie, Wielkość 2. Usilność, Robienie 2. Budowanie 2. Robota 1. Zabawa, Trudność.* Unternehmung, Bemühung. *syn.* cōnāmen, cōnātus, nīsus, tentāmen.
mŏlīna, æ, f. *Młyn wodny.* eine Wassermühle.
molinarius, ii, m. *vide* molendinarius.
molinus, a, um. *vide* molaris.
mōlior, iris. *myślę 1. kuszę się, myślę chytrze, robię 2. buduię 1. gotuię 1. 2. poruszam, odmykam 1. zamyślam 1. zamierzam się.* vorhaben, sich bemühen, unterstehen, unterwinden, unternehmen, bewegen, rücken, verrücken, bauen, einen Bau aufführen. *syn.* nītor, ēnītor, tento, lăbōro, cōnor, cōgĭto, excōgĭto, mĕdĭtor, māchĭnor, *vel* struo, exstruo, ædĭfĭco, construo, făbrĭco.
molior fugam. *patrzę kędy uciekać.* Steg und Weg zur Flucht suchen.
molior insidias. *zasadzam się na kogo.* einem nachstellen.
molior arcem. *Zamek buduię.* ein Schloß bauen.
molior naves a terra. *odbiiam Okręty.* die Schiffe vom Land stoßen.
mōlītio, onis, f. *Przedsięwzięcie, Usiłowanie, Budowanie 1. Robienie 1.* Unterwindung, Vornehmung, Bauung, Umgrabung des Erdreichs. *vide* mōlīmen.
mōlītor, oris, m. à molior. *Budownik 1. Sprawca, Kusiciel, Wynalezca.* ein Urheber, Unternehmer.
mŏlĭtor, oris, m. a molo. *Młynarz, Ząb trzonowy.* ein Müller, Stock- oder Backenzahn.
mŏlĭtōrius, a, um. *młynarski.* müllerisch.
molitoria ars. *Młynarstwo.* Müllerhandwerk.

mŏlĭtrix, icis, f. *Porusicielka.* Stifterinn, Urheberinn.

mŏlĭtrix, īcis, f. *Młynarka.* eine Müllerinn.

mŏlĭtūra, æ, f. *Mielenie.* das Mahlen.

mŏlitus, a, um. *mełty.* gemahlen, geschroten.

mollesco, is. *miękczeię, rospuszczam się, łagodnieię.* weich, werden, mild, sanftmüthig werden. *syn.* mollior, mītesco, mollĕsĭo.

mollestra, æ, f. *Skóra owcza.* ein Schaffell.

mollĭcellus, a, um. *miękuchny, pieśćliwy.* etwas weich, zärtlich, delicat.

mollĭcīna, æ, f. *Szata cienka.* ein weiches Kleid.

mollĭcŏmus, a, um. *miękkie Włosy albo Liście maiący.* weichhärig, weiche Haare oder Blätter habend.

mollĭcŭlus, a, um. *vide* mollicellus.

mollĭfĭcātio, onis, f. *Miękczenie.* Erweichung.

mollĭfĭco, as. *miękkim czynię.* weich machen, erweichen.

mollĭfĭcus, a, um. *miękczący.* weich machend, erweichend.

mollīmentum, i, n. *Ulżenie, Łagodzenie, Miękczenie.* Linderung, Lindigkeit, Sanftmuth.

mollio, is, ire. *miękczę, błagam, Niewieściuchem czynię.* weich oder geschmeidig machen, begütigen, erweichen, mildern. *syn.* ēmollio, lēnio, flecto, tempĕro, mītĭgo, plăco.

mollio flammâ. *piekę, warzę co.* braten, kochen.

mollĭpes, ĕdis, o. *miękkonogi, na palcach chodzący.* weichfüßig, der zarte Füße hat, der leise gehet.

mollis, is, f. *Robak w Mące.*

mollis, e. c. *miękki 1. 2. niecierpliwy, delikatny, pieśćliwy, roskoszny. 2. psotliwy, lubieżny, niewieści 2. łagodny, powolny, pochodzisty 2. bez Łuski.* weich, sanft, lind, zart, das nicht viel ausstehen kann, wollüstig, mild, geschlach, folgsam. *syn.* tĕner, făcĭlis, flexĭbĭlis, tractābilis, plăcĭdus, lēnis, svāvis, jucundus, blandus, ămœnus, effœminātus.

molli brachio. *łagodnie, niedbale.* mild, nachläßig.

mollia, ium, n. plur. *Pław g. bez łuski ryby.* Fische ohne Schuppen.

molliter. *miękko, łogodnie, roskosznie, lubieżnie, niemęsko, nieochotnie, niecierpliwie, cierpliwie.* weich, zärtlich, delicat, mit Manier, mit höflichen Worten, sanft, geduldig.

mollitia, æ. mollĭties, ei. *mollĭtūdo, inis, f. Miękkość, Pieszczota, Łagodność, Delikactwo, Roskosz.* Lindigkeit, Weichlichkeit, Weiche, Zärtlichkeit, Wollust. *syn.* flexilĭtas, lēnĭtas, luxŭries.

mollities maris. *Morskie Uspokoienie.* Meerstille.

mollitīvus, a, um. *miękczący.* erweichend.

mollĭtus, a, um. *zmiękczony.* weich gemacht, erweicht.

mollitus ager. *Rola sprawiona.* ein angebauter Acker.

molliùs. adv. *gładko.* weichlich.

molliuscŭlus, a, um. *vide* mollicellus.

mollūgo, ĭnis, f. *Ostrzyca Ziele.* weiß Waldstroh, ein gewisses Kraut.

mollusca, æ, f. *Orzech z miękką Łupiną.* eine Nuß mit einer weichen Schaale.

molluscŭlum & molluscum, i, n. *Fladra.* Flader.

ölo, is. *mielę.* mahlen, mit der Mühle zerreiben.

ölŏche, es, f. *gr. Slaz.* Pappeln, ein Kraut.

ölŏchinārius, ii, m. *brunatno farbuiący.* ein Braunfärber.

ölŏchĭnus, a, um. *brunatno-czerwony.* braunroth.

ölŏchĭtes, æ, m. *gr. ſlazowy Kamień.* eine Art von Edelgeſteinen, ſo eine den Pappeln gleiche Farbe hat.

ölŏſſus, i, m. *Brytan.* ein Engliſcher Hund, Schäferhund. item pes Poët. tribus longis ſyllabis conſtans.

ölŏthros. *vide* molothron.

ölŭcrum, i, n. *Zarn rękoieść, niedonoſzony Płód, Nadęcie Brzucha.* Mühlbeſem, eine ungeſtalte Leibesfrucht, Aufblähen des Bauchs.

ölў, yis, & yos, n. *gr. Smagliczka, Miechunki, Ruta gorna.* Nachtſchattenkraut, Molyzwiebel, Türkiſche Rauten.

ölybdæna, æ, f. *gr. ołówna Ruda, Bleywaz, Ołownica ziele.* Bleyweiß, Bleyſchweif, Pfauenkraut, Flöhkraut.

ölybdĭtis, is, f. *gr. ołowna Piana.* Bleyſchaum.

ölўris, ĭdis, f. *gr. Szarańcza.* Heuſchrecke.

ölyza, æ, f. *gr. Czoſnek.* Knoblauch.

M O M

ŏmar, aris, m. *Błazen, głupi.* ein Narr.

ŏmen, ĭnis, n. *Mgnienie Oka 2. Skinienie, Ruſzanie 2. Nachylenie, Nakłonienie, Chwilka.* Augenblick, kleine Bewegung.

momine parvo. *w Oka Mgnieniu.* im Augenblick.

mŏmentālis, e. c. mŏmentāneus, momentarius, a, um. *momentalny, krótko trwaiący, doczeſny.* augenblicklich, ſehr kurz, vergänglich, hinfällig, wichtig.

mŏmentillum, i, n. *Chwileczka.* ein kleiner Augenblick.

momento, as. *ważę.* wägen.

momentô. ablat. *w Oka Mgnieniu, na łyczku, łacno.* im Augenblick.

mŏmentŏſus, a, um. *ważny, prędki.* wichtig, behende.

mŏmentum, i, n. *Mgnienie Oka 2. Chwilka, Okruſzyna, Ruſzanie 2. Skinienie, Punkt 2. 4. Waga 6. 7. Część.* & ſub *wiele na tym.* ein Augenblick, kleine Bewegung, Wichtigkeit, Importanz, ein Theil, Punct, viel daran. *ſyn.* punctum temporis, tempus exiguum.

momenti magni res. *wielka Rzecz.* eine wichtige Sache.

mŏmus, i, m. *Przyganiacz.* ein Tadler aller Dinge.

M O N

Mŏnăcha, æ, f. *Mniſzka.* eine Nonne.

mŏnăchālis, e. c. *Mnichowſki.* den Mönchen gehörig.

mŏnăchus, i, m. *Mnich.* ein Mönch.

mŏnăchātus, us. monachiſmus, i, m. *Mnichoſtwo.* der Mönchenſtand.

monachicus, a, um. *Mnichowſki.* Mönchiſch.

mŏnāliter, & mŏnauliter. *na Flecie.* auf einer Flöte.

mŏnarcha, æ, m. *gr. Jednowładzca.* ein Monarch, der allein herrſchet.

mŏnarchātus, us, m. *Panowanie.* das Herrſchen.

mŏnar-

mŏnarchia, æ, f. gr. *Jednowładztwo.* Monarchie, da einer allein herrschet.

mŏnarchicus, a, um. *iednowładny.* monarchisch.

mŏnas, adis, f. gr. *Poiedynek* 1. *jedna Liczba.* Eines, einzele Zahl.

mŏnastĕriālis, e. c. mŏnasticus, a, um *klasztorny.* clösterlich.

monasterialis disciplina. *Karność zakonna.* Clösterzucht.

mŏnastĕriŏlum, i, n. *Klasztor mały.* ein Clösterlein.

mŏnastĕrium, ii, n. *Klasztor.* ein Closter.

mŏnastria, æ, f. *Zakonnica.* eine Nonne, Closterjungfrau.

mŏnaulos, i, m. gr. *Surma, Surmacz.* einfache Pfeife.

mŏnazo, as. *na osobności żyię.* allein leben.

mŏnazon, ontis, m. gr. *Pustelnik.* ein Einsiedler, ein Mönch.

mŏnēdŭla, æ, f. *Kawa ptak.* Dole, ein Vogel.

mŏnella, æ, f. *Przypominanie.* die Erinnerung.

mŏneo, es. *napominam, przestrzegam* 1. warnen, vermahnen, erinnern, mahnen, rathen. *syn.* admoneo, commŏneo, commŏnĕfacio, svādeo, hortor, excito.

mŏnēris, is, f. gr. *Nawa* ꝛc. ein Schiff mit einer Ruderbank.

mŏnēta, æ, f. *Moneta, drobne Pieniądze, Menica.* Münze, Geld, ein Ort da man münzet. *syn.* nummus, pĕcūnia, nūmisma.

monetæ opifex. *Mincarz.* ein Münzmeister.

monetam cūdere. *pieniądze bić.* münzen.

mŏnētāgium, ii, n. *zapłata od bicia pieniędzy.* Münzgeld.

mŏnētālis, e. c. monetarius, a, um. *monetny.* zu der Münze gehörig.

monetaria officina. *Menica.* Münz[e], Münzhaus.

mŏnētārius, ii, m. *Mincarz.* ein Münze[r], Münzmeister.

monialis, is, f. *Mniszka.* Closterfra[u], Nonne.

mŏnīle, is, n. *Noszenie drogie, Hal[s]bant* 1. Halszierde, Halsband, Hal[s]kette. *syn.* torques.

mŏnimentum, i, n. *vide* monumentum.

mŏnĭtio, onis, f. *Napominanie.* Erinn[e]rung, Ermahnung, Warnung. *sy[n].* mŏnĭtum.

mŏnĭto, as. *vide* mŏneo.

mŏnĭtor, oris, m. *Napominacz, Powi[a]dacz* 2. *Mianowniczy* 2. *zaufszny P[o]wiadacz, Folwarkowy* 2. *Zaprosz[o]nych Przyzywacz.* ein Mahner, Eri[n]nerer, Anreger, Rathgeber, Warn[er], der einen zu Gaste ladet, ein Anfü[h]rer, Hofmeister. *syn.* admŏnĭto[r], hortātor.

mŏnĭtōrius, a, um. *napominalny.* eri[n]nernd, warnend.

mŏnĭtum, i, n. mŏnĭtus, us, m. *Nap[o]minanie.* Warnung, Erinnerung, Rat[h], Vermahnung.

mŏnĭtus, a, um. *napomniony, przestrz[e]żony.* erinnert, ermahnet, gewarnet.

mŏnŏcĕros, ōtis, m. gr. *Jednorożec.* Einhorn.

mŏnŏchordum, i, n. *Instrument muz[y]czny z iedną Stroną, albo ktore[go] Strony iednakowo brzmią.* ein S[ai]tenspiel mit gleichlautenden Saite[n], ein Instrument, so nur eine Sa[ite] hat, aber vermittelst unterschieden[er] Ste[...]

Stege alſo aufgezogen wird, daß es alle Töne in der Muſic vorſtellet.

ŏnŏchordus, a, um. *z iedną Stroną.* mit einer Saite.

ŏnŏchrŏmătum, monochromatium, ii, n. mŏnŏchrŏmăta, orum, n. plur. *iedney maści, Malowanie iedną Farbą, Obrazy iedney Farby.* Gemälde von einer Farbe.

ŏnŏchrŏmătus, monochromus, a, um. *iedney Maści albo Farby.* einfärbig.

ŏnŏclŏnus, a, um. *nierozochaty.* nur mit einem Stengel.

ŏnŏcnēmus, a, um. *iednonogi.* das nur einen Fuß hat, einbeinig.

ŏnŏcŏlus, i, m. *gr. iednonogi, iedną Nogą ſkakaiący.* der auf einem Fuß immer einen Sprung nach dem andern thut.

ŏnŏcŭlo, as. *komu iedne Oko wybić.* einem ein Auge ausſtechen.

ŏnŏcŭlus, i, m. *gr. iednooki.* ein Einäugiger, einäugig.

ŏnŏdia, æ, f. *gr. pogrzebna Pioſnka.* ein Trauergeſang.

ŏnŏdium, ii, n. *ieden Głos.* eine einzelne Stimme oder Klang.

ŏnŏdus, i, m. *ſam ſpiewaiący.* der alleine ſinget.

ŏnŏgămia, æ, f. *gr. Jednożeńſtwo.* da man nur einmal heyrathet.

ŏnŏgămus, i, m. *gr. Jednożeniec.* der nur ein Eheweib genommen hat.

ŏnŏgramma, atis, n. *gr. Abrys.* entworfenes Muſter, erſter Entwurf oder Riß eines Dings.

ŏnŏgrammus, a, um. *odryſowany.* nur entworfen und nicht gemalet.

onogrammi hi. *chudzi ſzczupli Ludzie.* ſchwache, dürre, magere Leute.

mŏnŏlīnum, monolium, i, n. *vide* monile.

mŏnŏlĭthus, a, um. *iednoſtayny, cały 3. Słup z iednego Kamienia.* aus einem Stein gemacht.

mŏnŏlŏris, e. c. *ſtrefiſty.* nur einen Strick habend.

mŏnŏmachia, æ, f. *gr. Poiedynek 2.* ein Zweykampf.

mŏnŏmăchus, i, m. *gr. Poiedynkiem ſię biiący.* ein Zweykämpfer, Duellant.

mŏnŏmeter, tri. *verſus unam menſuram ſed duos pedes habens.*

mŏnŏphăgia, æ, f. *gr. Jedzenie, Zycie oſobne.* das Alleineſſen, Einſiedlerey.

mŏnŏphăgus, i, m. *gr. ſam iedzący.* allein eſſend.

mŏnŏphthalmus, i, m. *gr. vide* monoculus.

monopodium, ii, n. *Stół iednonogi.* ein Tiſch mit einem Fuß.

mŏnŏpŏla, æ, m. *gr. Samokupiec.* der allein verkauft.

mŏnŏpŏlium, ii, n. *gr. Samokupſtwo.* Freyheit etwas im Lande allein zu kaufen oder zu verkaufen.

mŏnops, ŏpis, o. *iednooki,* & ſub *Zubr.* ein wildes Thier.

mŏnoptĕrus, a, um. *Skrzydło iedne maiący.* einen Flügel habend.

mŏnoptōton, i, n. *nomen unum tantum caſum habens,* ut inficias.

mŏnoſcĕlus i, m. *gr. Jednonogi.* der nur ein Schienbein hat.

mŏnoſtichon, monoſtichium, i, n. *ieden Wierſz.* ein einziger Vers.

monoſtichus, a, um. *ieden Wierſz zawieraiący.* in einem Vers beſtehend.

mŏnoſtrŏphe & mŏnŏtrŏphe, es, f. *vide* monophagia.

monoſtrophus & monotrophus, i, m. *ſam ſobie poſługuiący.* vide *monophagus.*

mŏnŏſyllabus, a, um. *iednę Syllabę albo Część słowa maiący.* einſylbicht.

mŏnŏtŏnia, æ, f. *ieden Ton, iednakowe Brzmienie.* nur ein Ton, einerley Klang.

monotonus, a, um. *iednym Tonem mówiący, iednakowo brzmiący.* nur einen Ton im Reden habend, in einem Ton leyrend.

mŏnoxȳlum, i, n. *gr. Czołn.* ein Schiff das aus einem Baum ausgehöhlet iſt.

monoxylus, a, um. *nieſkładany, z iedney Sztuki Drzewa.* aus einem ganzen Stück Holz gemacht.

mons, montis, m. *Góra 1. Wałna Wodzie, wiele czego.* ein Berg. *ſyn.* collis, jŭgum, àpex, vertex, culmen, căcūmen.

montis jugum, apex. *Wierzchołek Góry.* die Spitze des Bergs.

montis radix, pes. *Podgórze 1.* das Unterſte am Berge.

montes aquarum, frumenti &c. *wiele czego.* viel, häufig.

montes aureos polliceri. *wiele obiecywać.* viel verſprechen.

monſtrābilis, e. c. *okazały.* anſehnlich, das zu zeigen iſt.

monſtrātio, onis, f. *Pokazanie.* Zeigung, Weiſung.

monſtrātor, oris, m. *Skaziciel 1. Wynalezca.* ein Weiſer, Zeiger, Erfinder.

monſtrātōrium, ii, n. *monſtrantia,* æ, f. *Monſtrancya.* Monſtranz.

monſtrātus, us, m. *Pokazanie.* das Weiſen, Zeigen.

monſtrātus, a, um. *pokazany.* gewieſe gezeigt.

monſtrĭfer, era, erum. *cudowny, cud twórny, dziwnoſtraſzny, ſtraſzliw* ungeheuer, ungeſtalt, wunderli wunderſam.

monſtrĭfĭcālis, monſtrĭfĭcābĭlis, e. c. *c downy, dziwnoſtraſzny.* abentheu lich, greulich.

monſtrĭfĭcè, adverb. *cudownie, ſtraſz wie.* wunderlich, wunderſeltſa greulich.

monſtrĭfĭco, as. *cudownym czynię.* w derſeltſam machen.

monſtrĭfĭcus, a, um. *cudotworny, dziw ſtraſzny.* wunderſam, wunderſeltſa

monſtrĭgĕnus, monſtrĭpărus, a, um. *ſ ſzydła rodzący.* das ungeheure Th re zeuget.

monſtro, as. *ſkazuię 1. pokazuię 1.* gen, weiſen, lehren, unterweiſen, bi gen, angeben. *ſyn.* dēmonſtro, co monſtro, oſtendo, indĭco.

monſtrōſè, monſtruōſè. *cudownie, a wnie.* unnatürlich, wunderbarlich, geſtalt, häßlich.

monſtrōſitas, atis, f. *ſtraſzne Wykſzt towanie.* ungeheure Wundergeſtalt.

monſtrōſus, monſtruōſus, a, um. *cu wny, dziwny, dziwnoſtraſzny.* un türlich, unförmlich, häßlich.

monſtrum, i, n. *Płód dziwny, Pocz ra, Obluda 2. Cud, Znak 9. Chyb Widok 3.* eine Wundergebuhrt, M gebuhrt, Ungeheuer, ein unnatürlic wunderſeltſames Ding. *ſyn.* prō gium, portentum, oſtentum.

monſtra, orum, n. plur. *Strachy noc*

montana, orum, n. *Góry 1.* Gebirge.

montāniōſus, *vide* montoſus.

mo

ontānus, a, um. *górny* 1. *górzysty*. was sich auf dem Berge aufhält, bergicht.
onticŏla, montĭcŭla, æ, m. *gorny, na Górach mięszkaiący.* auf dem Berg oder im Gebirge wohnend.
onticŭlus, monticellus, i, m. *Górka.* ein Berglein, Hügel, ein kleiner Berg.
ontĭgĕna, æ. *na Górze urosły, górny* 2. auf dem Berg gebohren.
ontĭvăgus, a, um. *po Górach się tłuczący.* Bergstreichend, in Bergen herumschwärmend.
ontōsus, *montuōsus*, a, um. *górzysty.* bergicht.
ŏnŭmentālis, e. c. *pamiętny.* denkwürdig.
ŏnŭmentarius, a, um. *grobowy.* zum Grabmal gehörig.
ŏnŭmentum & mŏnĭmentum, i, n. *Pamięć* 3. *Pamiątka*, *Upominek*, *Grób*, *Księga*, *Dzieiow Księgi.* Gedenkzeichen, Erinnerung, Gedenkmal, Chronik, Chronikbücher, Geschichtbücher, Grab, Grabmal. *syn.* signum, indidium, sĕpulchrum, tŭmŭli inscriptio.
onumentis & litteris aliquid mandare, consecrare. *Pamiętno co uczynić, w Kroniki wpisać.* etwas in der Chronik aufzeichnen.

MOR

ŏra, æ, f. *Chwila, Odwłoka* 1. 2. *Omieszka.* Verzug, Hinderniß, Aufschub, Verweilung, Säumniß. *syn.* cunctātio, tardĭtas, segnĭties.
ora non sit.. *czyń wnet, nie baw się.* machs bald, verweile nicht.
oras rumpo, tollo. *przyspieszam.* eilen.

mōra rubi. *Maliny, Borówki, Jeżyny owoc.*
mōracius, mōracillus, a, um. *twardy, przytwardszy.* hart, etwas härtlicht.
mōrālis, e. c. *obyczaiowy.* zu den Sitten gehörig, sittlich.
mōrālĭtas, atis, f. *Obyczayność, Obyczaiow Wyrażenie.* Sittlichkeit.
mōrālĭter. *obyczaynie.* auf sittliche Art.
mŏrāmen, ĭnis, *mŏrāmentum*, i, n. mŏrātio, onis, f. *Mięszkanie* 4. *Zatrzymanie*, *Omięszka.* Verzug, Verweilung.
mŏrātim, mŏrātius, adv. *bawiąc się pomału.* mit Verzug.
mŏrātor, oris, m. *Odwłoczyciel, Zatrzymacz, Przeszkodnik.* ein Verhinderer, Verzögerer.
mŏrātōrium, ii, n. *Odwłoka.* Aufzug, Verzögerung.
mŏrātōrius, a, um. *odwłoczny.* zum Verzug gehörig, verzögerig.
mōrātus, a, um. à mos. *obyczayny.* gesittet, geartet, gesinnet.
Mŏrăvia, æ, f. *Morawa.* Mähren.
Mŏrăvus, i, m. *Morawczyk.* einer aus Mähren.
morbidè. *chorowicie.* kränklich.
morbĭdus, a, um. *niezdrowy* 1. *Chorobie podległy*, *zaraźliwy*, *chory* 1. siech, ungesund, kränklich, gebrechlich. *syn.* morbōsus, morbis obnoxius, languĭdus, ægrōtus.
morbĭfĭcus, a, um. *niezdrowy*, *chorobę sprawuiący.* Krankheit bringend.
morbilli, orum, m. B. *Ospice* 1. Kindermasern, Flecken.
Morbonia, æ, f. *Insuła od Rzymu bardzo odległa, dokąd Rzymianie Winowaycow na Wygnanie wysyłali.* hinc:

 abi

abi in Morboniam. *idź na Szubienicę.* geh an den Galgen.

morbōsus, a, um. *vide* morbidus.

morbus, i, m. *Choroba 1. Słabość*, & sub *Poruszanie 2.* Krankheit, Sucht, Leibesschwachheit. *syn.* langvor, fēbris, lues, contāges, cóntagio, contagium.

morbus arquatus, regius. *żołta Choroba, Zołtaczka.* die Gelbsucht.

morbus caducus, comitialis, Herculeus, major, sacer, divinus. *Kaduk Choroba.* die fallende Sucht.

morbus edacitalis. *Biegunka 2.*

morbus gallicus, Neapolitanus. *Franca.* Franzosen.

morbo afficior, laboro, opprimor. *choruię 1.* mit Krankheit behaftet, beladen seyn.

morbum afferens. *niezdrowy 2.* ungesund.

mordācitas, atis, f. sub *Kąsanie.* Beißigkeit.

mordāciter. *uszczypliwie.* beißig.

mordax, ācis, o. *kąsaiący, szczypiący, grzyzący, uszczypliwy.* beißig, stechend, nagend.

mordella, æ, f. *gryzące, kolące Robactwo.* stechend Ungeziefer.

mordeo, es. *kąsam, gryzę, szczypię 3. urywam, urażam 2. użgnąć, obmawiam.* beißen, stechen, plagen, schmähen, heimlich verläumden. *phr.* morsus infēro, morsu, dentibus dēpascor, arripio, lăcĕro, dīlăcĕro, discerpo, consūmo.

mordet me hoc. *trapi mię to.* das thut mir wehe.

mordeor. *gryzę się.* schwermüthig seyn.

mordeor conscientiâ. *Sumnienie mię gryzie.* in seinem Gewissen geängstiget werden.

mordĭcātio, onis, f. *Rznięcie.* das Schn[eiden], Grimmen.

mordĭcātivus, a, um. *gryzący.* he[ftig] beißend.

mordicativum acetum. *tęgi Ocet.* be[ißender] Eßig.

mordices, um, m. plur. *Zęby 5.* Zäh[ne], Gebiß.

mordĭco, as. *vide* mordeo.

mordĭcitus, mordĭcus, adv. *Zębomá, Ząb 1. 2. kąsaiąc, upornie.* mit B[eißen], fest, ernstlich.

mordōsus, a, um. *vide* mordax.

mŏrētārium, mŏrātum, i, n, moret[um], oxyporum. *Tort, Przysmak.* e[in] Mehrte, Eingebrocktes, ein Essen [von] allerley Kraut, Mehl, Milch, W[ein] und Käse gemacht, Pfannkuch[en], Kräuterfladen.

mŏrētus, i, m. *Napóy warżony z Kor[ze]ni kramnych.* ein Trank von Gew[ürz] gesotten.

mōria, æ, f. *Głupstwo.* die Thorheit.

mŏrĭbundus, a, um. *umieraiący.* sterbe[nd], der jetzund sterben will.

mōrĭgĕrātio, onis, f. *Dogadzanie 1.* W[ill]fahrung, Gehorsam.

mōrĭgĕrātor, oris, m. *posłuszny.* der [ge]horchet, folget.

mōrĭgĕrè. *posłusznie, powolnie.* ge[hor]samlich.

mōrĭgĕro, as. morigeror, aris. *posłusz[ny] iestem, dogadzam 1.* willfahren, ge[hor]sam seyn. *syn.* ŏbēdio, pāreo, tempero.

mōrĭgĕrus & moriger, era, erum. [*po*]*słuszny, powolny.* gehorsam, w[ill]fährig.

mōrio, onis, m. *Błazen.* Schalksn[arr], Hofnarr.

morion, i, n. *gr.* *Miechunki Ziele.* item *Kamień drogi Indyjſki.* ein Jndianiſcher Edelgeſtein.

mŏrior, ĕris. *umieram 1. uſtaie co, wywietrzeć.* ſterben, zu Grunde gehen, vergeſſen werden. *ſyn.* ēmŏrior, obeo, occumbo, occīdo, intĕreo, pĕreo, exſpiro. *phr.* ănĭmam reddo, exhālo, ăgo, linquo, pōno, efflo; vītam effundo, dēſĕro, profundo, è vīta cēdo, mīgro, exeo, dēcēdo, excēdo, mortem ſŭbeo, oppĕto; morti, fātis cēdo, ad mānes transfĕror, vītâ fungor, pergo ſub umbras, vitam fīnio, vītāles auras linquo.

morior deſideriô. *żądam bardzo.* ſehr verlangen.

moriar, verbum jurandi. *boday mię 2.* ich will verlohren ſeyn.

mŏrĭtūrio, is, ire. *rad umieram.* ſterben wollen.

mormȳra, æ, f. *Ryba morſka z różnemi Farbami.* ein Meerfiſch von mancherley Farben.

mōrŏlŏgus, i, m. *gr.* *głupiomowny.* der nârriſch redet.

mŏror, aris, o brevi. *mięſzkam gdzie, bawię ſię 3. bawię kogo, trzymam 5.* verziehen, verweilen, hindern, ſâumen, aufhalten, verzôgern, warten, wohnen, achten. *ſyn.* immŏror, dēmŏror, cunctor, tardo, diffĕro, prōcraſtĭno, ceſſo, hæreo, *vel* dētĭneo, ſiſto, impĕdio, *vel* ſubſiſto, ſto. *phr.* mŏras necto, interpōno, trăho.

mōror, aris, o longâ. *głupieię, ſzaleię 1.* nârriſch ſeyn.

mōros, *vide* morus, a, um.

mōrōſe. *nierychło, tęſkliwie, pilnie, nieprzyiaźnie, mruczliwie, upornie.* langſam, feindſelig, mûrriſch, unfreundlich, eigenſinnig.

mōrōſĭtas, atis, f. *Nieobyczayność, Nieludzkość, Niełagodność, Dziwactwo, Upor.* Unfreundlichkeit, Eigenſinn, mûrriſche Art und Geberden.

mōrŏſŏphus, i, m. *gr.* *napoły głupi.* nârriſch, witzig.

mōrōſus, a, um. *nieludzki, niedogodny, brzydki, Dziwak, wytworny, nierychły.* feindſelig, wunderlich, ſeltſam, mûrriſch, verdrießlich, eigenſinnig, langſam.

mŏrottum, i, n. *Koſz pleciony.* ein geflochtener Korb.

mors, mortis, f. *Smierć 1.* der Tod. *ſyn.* fūnus, lēthum, intĕrĭtus, fātum, ŏbĭtus, nex, Lĭbĭtīna, vītæ, fāti, ſūprēmus, extremus dies.

mors cruenta. *Smierć gwałtowna, Gardło 2.* gewaltſamer Tod.

morte pænali, cruenta periit. *zabity.* getôdtet.

mortes, ium. plur. *Smierć 2. Trupy.* Leichen.

morſĭcantes oculi. *Oczy wdzięcznie zyzowate.*

morſĭcātim. kąſaiąc. Bißweiſe.

morſĭco, as. *ſzczypię 2. kąſam.* beißen.

morſĭfĭcātio, onis, f. *vide* morſus, us.

morſiuncŭla, æ, f. *Kąſanie lekkie, Pożałowanie.* ein Bißlein, Kuß.

morſus, a, um. *kąſany.* gebiſſen.

morſus, us, m. *Kąſanie, Gryzienie, Ukąſzenie, Zwanie, Obmowa, Przymówka, żal.* ein Biß, Stich, Schmerz, Kummer, Verlâumdung.

morſus animi, conſcientiæ. *Gryzota Sumnienia.* Gewiſſensangſt.

mortālis, is, m. & e. c. *Człowiek 1. śmiertelny 1. 2.* ein sterblicher Mensch, sterblich, vergänglich, tödtlich. *syn.* hŏmo, morti obnoxius.

mortale peccatum. *Grzech śmiertelny.* eine Todsünde.

mortale vulnus. *Rana nieuleczona.* eine tödtliche Wunde.

mortales, ium, plur. *Ludzie.* sterbliche Menschen.

mortalia, ium, n. *pogrzebna Piosnka, Załoba 2.* vide *mortualia.*

mortālĭtas, atis, f. *Smiertelność, Smierć 1. Zywot 4. Ludzie, powietrze 4.* Sterblichkeit, Untergang, die menschliche Natur, der Tod.

mortālĭter. *śmiertelnie.* sterblicher Weise, tödtlich.

mortārĭŏlum, i, n. *Możdzierz mały.* ein kleiner Mörsel.

mortārium, ii, n. *Możdzierz 1. Stępa, wapienna Skrzynia.* ein Mörsel, Mörser, Pflasterpfanne, Kalktrog, eingemengter Kalk.

mortarius, a, um. *umarłemu należący.* dem Todten gehörig, sterblich.

mortĭcĭnium, ii, n. *Trup, trupia Twarz.* ein todter Leichnam.

mortĭcĭnum, i, n. *Zdechlina.* ein todtes Aas.

mortĭcĭnus, a, um. *zdechły, blady, zaduszony.* selber gestorben, todtbleich, verreckt, erstickt.

mortĭfĕrè. *śmiertelnie.* tödtlich.

mortĭfer, era, erum, & mortĭfĕrus, a, um. *śmiertelny 2.* tödtlich.

mortĭfĭcātio, onis, f. *Zmartwienie, Umartwienie, Zwanie, Martwienie 1. 2.* Tödtung, Abtödtung, Bezähmung, Casteyung.

mortĭfĭcātus, a, um. *umartwiony.* ge tödtet.

mortĭfĭco, as. *martwię 1. 2. 3.* tödten, die fleischlichen Lüste bezähmen und bezwingen, casteyen.

mortĭfĭcus, a, um. *vide* mortifer.

mortuālia, mortuārĭa, scil. carmina. *pogrzebna Piosnka, Truna, żałoba z odumarłe Dobra.* Todtenlieder.

mortuālis, e. & *mortuarius*, a, um. vid *mortarius.*

mortuārium, ii, n. *Zapłata od Pogrzebu* Todten- oder Leichengeld.

mortuōsus, a, um. *Smierci podobny.* dem Tode ähnlich.

mortuus, a, um. *umarły.* gestorben, todt *syn.* exănĭmis, exănĭmātus, functus dēfunctus, exsanguis, extinctus. *phr* vitâ functus, lūmĭne cassus, corpŏre sŏlūtus, fātis ēreptus, morte pĕremptus, fūnĕre extinctus.

mŏrŭla, æ, f. *Chwilka.* kleiner Verzug kurze Weile.

mŏrŭlus, a, um. *rumiany, czarny ja Morwa.* Maulbeerschwarz.

mōrum, i, n. *Morwa Owoc.* Maulbeer.

mōrus, i, f. *Morwa drzewo.* Maulbeerbaum.

mōrus, a, um. *gr. głupi.* närrisch. *syn.* stultus.

MOS

Mos, ōris, m. *Obyczay, Sposób, Zwyczay, Przyrodzenie, Postanowienie* Weise, Gebrauch, Art, Gewohnheit leben, Mode. *syn.* consvētūdo, assvētūdo, ūsus.

mos sacrorum. *Obrząd.* Kirchengebrauch.

mor

oris antiqui, moribus antiquis. *prosty* 4. plump, ungeschickt.
oris est ita. *tak zwyczay.* so ist der Brauch, so ists Mode.
oris non est. *niezwyczayno.* es ist nicht gebräuchlich.
ore, ad morem. *zwyczaynie, na Ksztalt, iako.* wie, als, auf Art und Weise.
ore genuino. *przyrodzonym sposobem.* natürlich.
orem gero. *dogadzam 2. postuszny iestem.* gehorsam seyn.
morem venire. *w Zwyczay wchodzić.* aufkommen, Mode werden.
ores hi. *Obyczaie.* die Sitten.
ores svavissimi, morum svavitas, elegantia. *Obyczayność.* Höflichkeit.
ores lapsi ad mollitiem. *Rospusta.*
orum magister, moribus præfectus. *Obyczaiow Poprawiacz.* der gute Sitten lehret.
oribus commodis. *układny.* höllisch.
oschātus & moschātŭlus, a, um. *pizmowy.* nach Biesam riechend.
oschata nux & moschocăry̆on, ii, n. *Muszkatowa Gałka.* Muscatnuß.
oschatula pyra. *Muszkatełki.* Bisambirn.
oschus & moscus, i, m. *Piżmo, Latorośl 2. Witeczki.* Bisam.
loschus *vide* Moscus.
oscicus *vide* moscoviticus.
oscillus, i, m. *vide* mosculus.
loscōvia & Moscia, æ, f. *Moskwa.* Moscau.
los.ōvīta, æ, m. *vide* Moscus.
oscōvĭtĭcus, a, um. *Moskiewski.* Moscowitisch.
oscŭlus, mosillus, i, m. *mały Obyczay.* kleine Gewohnheit.

Moscus, i, m. *Moskwicin, Moskal.* ein Russe, Moscowit.
mostellaria & mostellum. sub *Strachy nocne.*

MOT

Mōtābĭlis, e. c. *samoruszny.* beweglich.
mŏtăcilla, æ, f. *Pliszka.* eine Bachstelze.
mōtăcismus, i, m. *Mowa w ktorey często Litera M. znayduie się.* Rede in welcher der Buchstabe M oft vorkommt. *vide* metacismus.
mōtāmen, ĭnis, n. mōtātio, onis, f. *często Ruszanie.* öftere Bewegung.
mōtātor, oris, m. *często ruszaiący, pobudzaiący.* der öfters Bewegung oder Aufruhr anrichtet.
mōtātus, a, um. *posunięty.* fortgeschoben.
mōtio, onis, f. *Ruszanie.* Bewegung.
mōtĭto, as. sub *macha Ogonem.*
mōtiuncŭla, æ, f. *Poruszenie się małe.* kleine Bewegung.
mōto, as. *ruszam 2.* oft bewegen.
mōtor, oris, m. *ruszaiący.* ein Beweger.
motor cunarum. *Kołysacz 2.*
mōtōrius, a, um. *ruchomy, Zamieszania pełny.* bewegend, zum Bewegen gehörig.
mōtus, a, um. *poruszony.* erregt, bewegt.
mōtus, us, m. *Zamieszanie, Poruszanie 1. 2. Machanie, Rozruch, Pobudka 2. Namiętność, Ruszanie 1. 2. Afekt 4. Jest oratorski.* Bewegung, Regung, Unruhe, Aufruhr, Empörung des Volks. *syn.* ăgĭtātio, mōtio, commōtio, impulsus, impĕtus, tumultus.
motus animi. *Myśl 2. Poruszanie wewnętrzne.* Gemüthsbewegung.
motus Jonici. *Pląsy.*

motus ſiderum. *Bieg Gwiazd.* der Sternen Lauf.

motus terræ. *Trzęſienie Ziemi.* das Erdbeben.

MOV

Mŏvens, entis, o. *poruſzaiący.* bewegend.

mŏveo, es. *ruſzam 1. 2. poruſzam, ruſzam ſię 1. 2. wyrzucam 5. zrzucam 7. odradzam 1. zamyſlam co, odmieniam, pobudzam, namawiam.* bewegen, rücken, verrücken, verändern, entſetzen, reitzen, überreden, abwechſeln, abziehen, anrichten, erregen, abwendig machen. *ſyn.* commŏneo, permŏveo, mŏto, ăgĭto, impello, verſo, ăgo; *vel* flecto, cieo, excĭto, turbo.

moveo indignationem, ſtomachum. *gniewam kogo.* einen erzürnen.

moveo ordine, loco. *poniżam.* verrücken.

moveo caſtra. *Oboz odmieniam.* das Lager verändern.

moveo ſenatu. *ſkładam kogo.* der Rathsherrenwürde entſetzen.

moveo riſum. *rozſmiecham.* einen lachend machen.

movit Româ. *wyiechał z Rzymu.* er iſt von Rom weggezogen.

moveor, movet me aliquid. *poruſzam ſię, obchodzi mię 2. odmieniam zdanie, zawraca ſię Głowa.* bewegen werden, beherzigen.

moveor precibus. *uproſić ſię daię.* ſich erbitten laſſen.

mox. adv. *rychło, wnet, zaraz.* behend, bald, ſo bald, von Stund an, eilends. *ſyn.* ſtātim, ſinĕ mŏra.

MU

Mu, vox canum & boum eſt, hinc.

mu facere. *trunąć, ryczeć iak W*[...] muchſen, brüllen wie ein Ochs.

muccago vide *mucilago.*

muccārum & mūhārum, i, n. *Syrop ró*[...]*wy.* Roſenſyrup.

muccĭdus *vide* muccoſus.

muccilago vide *mucilago.*

muccĭnium, ii, n. *Chuſtka do No*[...] Schnupftüchlein.

mucco, ōnis, m. *Głowacz ryba.*

muccedo & mūcēdo, inis, f. *vide* mu[...]cus.

muccōſus & mūcōſus, muccŭlentus, [...] mūcŭlentus, a, um. *Smarkacz.* rotzic[...] ſchnutericht.

muccus & mūcus, i, m. *Smark.* R[...] Schmuz, Unflath in der Naſe.

mūceo, es. mūceſco, is. *ſpleſniały ieſte*[...] *pleſnieię.* ſchimmeln, verſchimmel[...] ſchimmlich ſeyn, anfangen zu ſchi[...]meln, zu Eßig werden.

mūcĭdo, as. *ſpleſnieć daię.* kahni[...] machen.

mūcĭdus, a, um. *ſpleſniały.* ſchimmlic[...] graulicht, ſchmutzig, verlegen, [...] ſchlagen.

mūcĭlāgo, ĭnis, f. B. *Slamowato*[...] Schleim.

mūcor, oris, m. *Pleſń,* der Schimm[...] Unflath auf einem Dinge.

mŭcro, onis, m. *Kończatoſć, Oſtroſć* [...] *Sztych* u *Miecz.* Spitze eines Geweh[...] oder andern Dings, ein Schwert[...] *ſyn.* cuſpis, ăcies, *vel* enſis, glădi[...] ferrum.

mucrōnātus, a, um. *kończaty.* zugeſpit[...] ſpitzig.

mūcŭla, æ, f. *Serdecznik* 3.

mū[...]

mūgil & mūgilis, is, m. *Głowacz ryba.* Meeräschen, ein Meerfisch.
mūgilo, as. *ryczę iak Osieł dziki.* schreyen wie ein Waldesel.
mūginātor, oris, m. *Bałamut.* ein Tiefsinniger.
mūginor, aris. *ociągam się, odkładam, szemrzę, zamilczeć, bałamucę.* schläfrig verrichten, langsam reden, murren.
mūgio, is, ire. *beczę, ryczę.* brüllen wie ein Rind, krachen, brausen. *syn.* immūgio, boo. *phr.* mūgītum, boātum ēdo, mitto, ēmitto, mūgītibus auras, aëra, campos, lŏca lātè impleo.
mūgītor, oris, m. *Bekała.* ein Brüller.
mūgītus, us, m. *Beczenie, Szum.* das Brüllen, Krachen, Brausen. *syn.* boātus.

M U L

mūla, æ, f. *Mulica.* eine Mauleselinn.
mūlāris, e. c. *mułowy.* den Mauleseln gehörig.
mularis, is, f. *garbarskie Ziele.*
mulcēbris, e. c. *łagodny.* lieblich, streichelnd.
mulcēdo, inis, f. *Głaskanie, Łagodzenie.* Ergötzlichkeit, Lieblichkeit.
mulceo, es. *głaszczę, łagodzę, łechcę, uspokoić.* sanft machen, streicheln, stillen, schlichten, begütigen. *syn.* dēmulceo, permulceo, dēlīnio, tītillo, rĕcreo, rĕficio, rĕlāxo, dēlecto, capto, blandior, ădūlor, lēnio, mītigo, plāco.
mulcētra, æ, f. *Słonecznik.* die Sonnenblume.
mulco, mulcto, as. *vide* multo.
mulcta, æ, f. *vide* multa.
mulctor, oris, m. *Doiciel.* ein Melker.
mulctra, æ, f. mulctrale, is, n. mulctrum, i, n. *doyny Statek, Mleko 1.* ein Melkgeschirr.
mulctus, us, m. *Doienie.* das Melken.
mulgārius, a, um. *doyny, do Doienia należący.* zum Melken gehörig.
mulgeo, es. *doię, popycham.* melken. *phr.* ūbĕra palmis prēmo, lac pressis mammis ēlĭcio, mulgendo lac exprimo.
mulgo, as, inusit. *lege* promulgo.
mūlīcārius, ii, m. *Mułow pastuch albo Stróż.* ein Mauleselwärter.
mŭliebriōsus, & muliebrōsus. *vide* mŭlĭĕrōsus
mŭliēbris, e. c. *niewieści* weibisch, weiblich, nach weiblicher Art.
muliebria, ium, n. plur. *niewieści Wstyd, niewieścia Choroba.* die weibliche Scham, der Weiber Zeit.
mŭliēbrĭtas, atis, f. *niewieści Zwyczay.* weibliche Art.
muliebriter. *niewieścio, po niewieściemu.* weibischer Weise.
mŭlier, ĕris, f. *Niewiasta.* eine Frau, ein Weibsbild. *syn.* fæmĭna.
mulier prostibilis, quæstuaria, quæstuosa, vulgata, virorum omnium. *Nierządnica.* eine Hure.
mulieris monstrum. *Niewiasta szpetna.* ein häßliches Weib.
mulierum omnium vir. mŭlĭĕrārius, ii, m. *Nierządnik.* ein Hurer.
mŭlĭĕrārius, a, um. *niewieści 2.* weibisch, verzagt.

mulieraria voluptas. *Nierząd 3.* Hurerey.

mŭliercŭla, æ, f. *Niewiasta mała.* ein Weiblein.

mŭliercŭlārius, ii, m. *vide* mulierarius.

mŭliĕrĭtas, atis, f. *vide* muliebritas.

mŭliĕro, as. *Niewieściuchem czynię, zgwałcić 4,* weibisch, verzagt machen.

mŭliĕrōsitas, atis, f. *Jurność, niewieścia Chęć.* heftige Begierde nach Weibern, Weibersucht.

mŭliĕrōsus, a, um. *niewieści 2. jurny.* weibersüchtig, den Weibern gehörig.

mūlīnus, a, um. *mułowy.* mauleselisch.

mūlio, ōnis, m. *Mularz 1. Mułow Pastuch.* ein Mauleseltreiber.

mūliōnĭcus, mūliōnius, a, um. *do Pastucha Mułow należący.* einem Mauleseltreiber zugehörig.

mulleus, i, m. *Trzewik Królewski.* ein Königsschuh.

mullŭlus & mullus, i, m. mullus barbatulus *Barwena.* ein Meerbarbe.

mūlŏmĕdicus, i, m. *Konował.* ein Roßarzt.

mulseus, a, um. *słodki iak Miód.* süß wie Honig.

mulsum, i, n. *Miód pity, Wino słodkie.* Meth, Weinmeth.

mulsus, a, um. *słodki, pieściliwy.* Methsüß, mit Honig gemischt, glatt, hübsch.

mulsa verba dico. *mówię pieściliwie.* glatte Worte.

multa, æ, f. *Pokuta, Przesądy, Wina prawna, Wina pieniężna, Karanie.* Buße, aufgelegte Strafe, Geldstrafe.

multam dico, irrogo. *skazuię Winę, Winę pieniężną nakazuię.* eine Geldstrafe auflegen.

multangŭlus, a, um. *węglasty 1.* vieleckigt.

Multānia, æ, f. *Multany, Wołosze.* die Landschaft Wallachen.

multātio, onis, f. *Karanie.* Geldbuß, Strafe.

multātītius, a, um. *Karaniu służący.* das von den Geldstrafen herkommt.

multātor, oris, m. *Karżyciel.* ein Bestrafer.

multātus & mulctātus, a, um. *karany.* gestraft.

multēsĭmus, a, um. *tysiączny, wieloraki, ieden z wielu, maluczki.* vielfältig, einer aus vielen.

multĭbarbus, i, m. *brodaty.* der viel Bart hat.

multĭbĭbus, a, um. *opiły.* der viel trinkt, versoffen.

multĭcăvātus, *multĭcăvus*, a, um. *dziurkowaty.* löchericht.

multicaulis, e. c. *rosochaty, chwaściste.* mit vielen Stengeln.

multiceps, cĭpitis, o. *wielogłowy.* vielköpfig.

multĭcia, orum. *vide* multitia.

multĭcŏlor, ōris, o. *pstry, farby rozmaitey.* vielfärbig, mannigfärbig. *Syn.* vărius, versĭcŏlor, vărio cŏlōre distinctus, dĕcŏrātus, micans.

multicŏmus, a, um. *wiele Włosow albo Liścia maiący.* vielhaaricht, laubicht.

multĭcŭpĭdus, a, um. *chciwy.* begierig.

multĭfăcio, is. *ważę sobie.* hoch achten.

multĭfārĭam & multifarie. adv. *rozmaicie, na wielu mieyſcach.* vielfältiger Weiſe.

multĭfārĭus, a, um. *rozmaity.* vielfältig, mancherley, allerhand.

multĭfer, era, erum. ſub *żyzny* & *Drzewo płodne.* das vielerley Dinge hervor bringt.

multifidus, a, um. *narzynany, roſochaty, odnożyſty, pazurowaty, ſparzyſty, poſzczepany.* in viele Theile geſpalten.

multĭfŏrābĭlis, multiforatilis, & *multĭfŏris*, e. c. *dziurkowaty.* das viel Löcher hat. *vide* multicavatus.

multiformis, e. c. *wielokſztałtny, rozmaity.* von vielerley Geſtalt, mancherley.

multiformiter. *wielokſztałtnie, rozmaicie.* vielerley Weiſe, mancherley Art.

multĭfŏrus, a, um. vide *multicavatus.*

multĭgĕner, a, um. *multigeneris*, is. & *multĭgĕnus*, a, um. *rozmaity.* von vielerley Art.

multĭjŭgis, e. c. & *multĭjŭgus*, a, um. *rozmaity*, & ſub *poſzóſtne Konie.* mancherley.

multĭlaudus, a, um. *chwalny.* ſehr gelobt, berühmt.

multilicius, a, um. *cynowaty.*

multilicia tunica. ſub *Cwelich.* vide *multitia.*

multĭlŏquentia, æ, f. *multĭlŏquium*, ii, n. *Wielomowność.* viel Wortmachung, Schwätzerey, Plauderey.

multĭlŏquax, ācis, o. *multĭlŏquus*, a, um. *wielomowny.* ſchwatzhaft, plauderhaft.

multĭmŏdis. adv. *rozmaicie, bardzo.* auf mancherley Weiſe.

multĭmŏdus, a, um. *rozmaity.* vielerley Gattung, mannichfaltig.

multĭnŏdus, a, um. & *multĭnŏdis*, e. c. *z wielą Węzłami, Guzikami.* vielknöpficht, voller Knöpflein.

multĭnōmĭnis. adject. *wiele Imion maiący.* der viel Namen hat.

multĭnūbentia, æ, f. *Wielożeńſtwo.* Verheyrathung mit vielen.

multĭnūbus, a, um. *wiele żon maiący.* der oder die oft geheyrathet, und viel Weiber oder Männer hat.

multĭnummus, a, um. *drogi.* viel Geld tragend.

multipartītus, a, um. *wielodzielny.* vielfältig getheilt, ſehr zertheilt.

multĭpĕda, æ, f. *Stonóg ı. Gąſienica ı.* Kellerwurm, Raupe.

multĭpes, ĕdis, o. *wielonogi.* vielfüßig.

multĭplex, icis, o. *wieloraki, wielodzielny, rozmaity.* vielfältig, mannichfaltig. *ſyn.* vārius, dīverſus, cōpĭōſus, plūrĭmus.

multiplex virtutibus. *cnotliwy.* tugendreich.

multĭplĭcābĭlis, e. c. *rozmnożyſty.* das gemehret werden kann.

multĭplĭcātio, onis, f. *Rozmożenie.* Vermehrung.

multiplĭcātor, oris, m. *Rozmnożyciel.* ein Vermehrer.

multiplicatur. *przybywa.* es vermehret ſich.

multĭplĭcātus, a, um. *rozmnożony.* gemehrt.

multĭplĭcĭtas, atis, f. *Wielość, Rozmaitość.* Vielheit, Vielfältigkeit.

multĭplĭcĭter. *rozmaicie, wielorako.* vielfältig, auf mancherley Art und Weiſe.

multĭplĭco, as. *rozmnażam* 1. 2. *przyczyniam* 1. *obradzam.* mehren, vielfältig machen, zulegen. *syn.* augeo, addo.

multĭpŏtens, entis, o. *wielowładny, wielmożny, przemożny.* gewaltig, viel vermögend, großmächtig.

multĭrādix, īcis. *korzenisty, z wiela Korzeniami.* mit vielen Wurzeln.

multĭrămis, e. c. *gałęzisty.* mit vielen Aesten.

multiscius, a, um. *uczony.* viel wissend.

multisignis, e. c. *znakomity.* mit vielen Zeichen.

multĭsŏnōrus, multĭsŏnus, a, um. *rozmaicie brzmiący.* laut tönend, das vielerley Töne hat.

multitia, orum, n. *multitiæ*, arum f. multitia tunica. *Szata cienka*, & sub *Cwelich.* weiche und zarte Kleider von reiner Leinwand.

multĭtūdo, ĭnis, f. *Mnóstwo, Mnogość, Wielkość liczby, Motłoch, Pospólstwo.* Menge, Vielheit, Anzahl, das Volk, der Pöbel. *syn.* cōpia, nūmĕrus, ăbundantia, turba, căterva, frĕquentia, cœtus, plebs, vulgus, plēbēcŭla, pŏpŭlus.

multĭvăgus, a, um. *Biegun* 1. *Biegas, Włóczęga.* umschweifend.

multĭvĭdus, a, um. *wiele widzący.* viel sehend.

multĭvĭra, æ, f. *wiele Mężow maiąca.* die viele Männer hat.

multĭvius, a, um. *wielodróżny.* das viele Wege hat.

multĭvŏlus, a, um. *chciwy.* der mancherley will.

multivŏrantia, æ, f. *Obżarstwo.* Vielfrässigkeit.

multo, *mulco* & *mulcto*, as, & *multor*, aris, depon. *karzę, skazuię winę, Winę biorę, biię kogo, biię kiiem, siekę zbiiam kogo, wybiiam* 10. *zabiiam podkupuię, wyganiam* 2. *odeymuię liczę*, & sub *obrywam* 4. strafen, Geldstrafen auflegen, berauben, üb[el] zurichten, schlagen. *syn.* pūnio, ve[r]bĕro.

multò, adv. multò maximè, *multoper[e]* *bardzo, daleko* 1. 3. sehr, viel, ein gu[]ter Theil mehr.

multo mane. *bardzo rano.* sehr früh.

multor, aris, pass. *karzą mię.* gestra[ft] werden.

multŏties. *często* 1. oft. *syn.* sæpe, fr[e]quenter.

multùm, adv. *wiele* 1. 3. *bardzo, długo* sehr viel.

multus, a, um. *wielki* 1. *długi* 2. *częs[ty]* *pilny* 2. *zbyteczny.* viel, weitläufti[g] beschäftiget, bemühet. *syn.* plūrĭmu[s] nūmĕrosus, crēber, frĕquens, cōpi[o]sus, nĭmius, densus, longus, pr[o]lixus, amplus, multĭplex, infĭnīt[us] innūmĕrus, non paucus, haud m[o]dĭcus.

multus est in studiis. *bardzo pilny.* studirt fleißig.

multa luce, die. *dobrze na dzień.* b[ey] hellem Tage.

multa nocte, multo noctis. *dobrze* *Noc.* bey später Nacht, sehr spät der Nacht.

multi, genit. *wiele, bardzo.* viel.

multi æstimo. *bardzo szacuię.* ho[ch] schätzen.

mu[l]

multi meri est. *Piianica.*
multi sermonis id est. *wieleby o tym mówić.* es wäre viel davon zu reden.
multi. nom. plur. *Pospólstwo, wiele czego.* der Pöbel.
multorum nummorum. *bogaty.* reich.
mulus, i, m. *Muł i. Zmudzinek,* & tr. *Nikczemnik.* ein Maulesel, Maulthier, ein grober unvernünftiger Mensch.
mulus marinus, perpetuarius. *pracowity.* der gleich dem Maulesel immer trägt und arbeitet.
mumia, æ, f. Arab. vox. *Mumia.* Mumie oder Balsam, so aus den balsamirten Menschencörpern fließt; balsamirtes und ausgedörrtes Menschenfleisch.

MUN

Munctio, onis, f. *Ucieranie Nosa.* das Schneutzen.
mundānè. *po swiatowemu.* weltlich.
mundānus, a, um. *swiecki i. swiatowy.* weltlich, von der Welt.
mundātio, onis, f. *Oczyscienie.* Reinigung. *syn.* pūrĭfĭcātio, purgātio.
mundātor, oris, m. *Chędożyciel.* ein Reiniger, Ausfeger. *syn.* purgātor.
mundātōrius, a, um. *oczyszczaiący.* damit man reiniget.
mundātus, a, um. *oczyszczony,* gereiniget, gesäubert. *syn.* purgātus.
mundè. *czysto, chędogo.* rein, lauter, säuberlich, geschmücket, geputzt.
mundiālis, e. c. *vide* mundānus.
mundiālĭtas, atis, f. *Swiatowość.* die Weltlichkeit.
mundiālĭter, vide *mundānè.*
mundĭcĭna, æ, f. *srzodki do chędożenia.* Reinigungsmittel.
mundicors, ordis. *czystego serca.* der reines Herzens ist.
mundĭfĭcātio, onis, f. *vide* mundatio.
mundĭfĭcātīvus, a, um. *purguiący.* purgierend.
mundĭfĭcātus, a, um. *vide* mundatus.
mundĭfĭco, as. *vide* mundo.
mundĭpŏtens, mundĭtĕnens, entis. *Swiatem władnący, Pan Swiata.* gewaltig in der Welt, ein Herr der Welt.
mundĭter vide *mundè.*
mundĭtia, æ, & mundĭties, ei, f. *Ochędostwo, Czystość i.* Reinigkeit, Sauberkeit.
mundĭtior, aris. *czysto chowam.* reinlich halten.
mundo, as. *chędożę, czyszczę, pomywam.* reinigen, fegen, säubern, scheuren. *syn.* purgo, dētergo.
mundŭlè. adv. *chędogo.* säuberlich.
mundŭlus, a, um. *piękny, stroyny.* ausgeputzt.
mundus, a, um. *czysty i. ochędożny.* rein, sauber, nett. *syn.* pūrus, tersus, lōtus, pŏlītus, cultus, nĭtĭdus. *phr.* lābe, măcŭlis cărens, nullis sordĭbus horrens.
mundus, i, m. *Swiat.* die Welt. *syn.* orbis, sæcŭlum.
mundus muliebris. *Ubior niewieści.* Weiberschmuck, Putzgeschmeide.
mūnĕrābundus, a, um. *szczodry, do dania ochotny.* der einen beschenken will, begierig zu schenken.

mūnĕrālis, e. c. *podarkowy.* zu den Gaben gehörig, die Geschenke betreffend.

mūnĕrātio, onis, f. *Darowanie.* Geschenk, Beschenkung.

mūnĕrārius, ii, m. mūnĕrātor, oris, m. *Igrzysk Sprawca, Darownik.* ein Schenker, Verehrer, Verleger des Kampfspiels, der ein Geschenk und Schauspiel giebt.

mūnĕrātus, a, um. *obdarżony.* beschenkt.

mūnĕrĭgĕrŭlus, i, m. *Posłaniec z podarunkiem.* der ein Geschenk trägt oder bringt.

mūnĕro, as, mūnĕror, aris. *daruię, obdarzam.* schenken, beschenken, mit einem Geschenk beehren. *syn.* dōno, largior. *phr.* mūnĕrĭbus affĭcio, cŭmŭlo, dĕcōro, orno.

mungo, is. *Nos ucieram.* putzen, schneutzen.

mūnia, orum, n. *Urząd, Powinność.* Amt, Ehrenamt, Pflicht.

mūnĭbĭlis, e. c. *zdatny do Fortyfikowania.* bequem zu befestigen.

mūnĭceps, ĭpis, m. f. *Ziemek* 1. *Mieszczanin* 1. ein Mitbürger.

mūnĭcĭpālis, e. c. *mieyski.* bürgerlich, den Bürgern gehörig.

municipalis homo. *podły Człowiek.* ein gemeiner Mensch.

municipale jus. *Prawo mieyskie albo kraiowe.* Stadt- oder Landrecht.

mūnĭcĭpātim. *od Miasta do Miasta.* von einer Stadt zur andern.

mūnĭcĭpātus, us, m. *Obywatelstwo.* Mitbürgerschaft.

mūnĭcĭpium, ii, n. *Miasto Prawo swoi maiące.* eine Stadt so das Bürgerrecht oder ihr eigen Gericht hat, aber doch einem Fürsten oder andern Reichsstande unterworfen ist.

mūnĭco, as. *obdarzam, uczestnikiem czynię.* reichlich beschenken, mittheilen, begaben.

mūnĭfer, era, erum. *Podarunek przynoszący.* Geschenk bringend.

mūnĭfer, eri, m. vide *munerigerulus.*

mūnĭfex, ĭcis, m. *Zołnierz pieniężny, Rzemieślnik.* ein Handwerker.

mūnĭfex, ĭcis, o. *Urzędu pilnuiący, robotny z. obfity., szczodrobliwy.* der sein Amt und Pflicht wohl beobachtet, freygebig, reichlich, überflüßig.

mūnĭfĭcè. *hoynie.* reichlich, gütig, freygebig.

mūnĭfĭcentia, æ, f. *Szczodrobliwość.* Freygebigkeit, Gnade. *syn.* lībĕrālĭtas.

mūnĭfĭco, as. vide *munico.*

mūnĭfĭcus, a, um. *szczodrobliwy, podborowy.* freygebig. *syn.* lībĕrālis, largus.

mūnĭgĕrŭlus, i, m. vide *munerigerulus.*

mūnīmen, ĭnis, n. *Obrona* 1. *Opatrzenie.* Schirm, Schutz, ein Küraß, Harnisch.

mūnīmentum, i, n. *Baszta, Forteca, Twierdza, Szaniec, Mur, Wał, Obrona* 1. & sub *Zwanie.* Pastey, Festung, Schanze, Bolwerk, Fortification, Befestigung, Mauer, Wall. *syn.* mūnīmen, vallum, agger, prŏpugnācŭlum, mūri, mœnia.

mūnio, is, ire. *ogradzam, opatruię 3. naprawiam 1. obwodzę 1. 2. obwarować, uzbroić się.* befestigen, verschanzen, verwahren, sich versehen. *syn.* firmo, confirmo, vallo, fortifico. *phr.* mūnīmine, aggĕribus, vallô, mūris, fossis, claudo, circumdo, cingo.
munio viam. *ścielę drogę 2.* den Weg bahnen, pflastern.
mūnis, e. c. *powolny, uczynny.* dienstbar, verpflichtet, verbunden.
munitas & *muniter* priscum *lege* communitas & communiter.
mūnītè. *obronno.* fest.
mūnītio, onis, f. *Obrona 1. Twierdza, Szańc.* Befestigung, Verwahrung, Kriegsvorrath, als Pulver, Bley, Kugeln, Lunte, ꝛc. *vide* munimentum.
mūnītiuncŭla, æ, f. *Forteczka, Zameczek.* eine kleine Festung.
mūnīto, as. *vide* munio.
mūnītor, oris, m. *okopuiący, Okopy robiący.* ein Schanzgräber.
mūnītōrium, ii, n. *Fartuch.* eine Schürze, ein Schurzfell.
mūnītus, a, um. *obronny 1. opatrzony.* befestiget, verwahrt, versehen. *syn.* firmātus, vallātus, fortĭfĭcātus.
mūnus, ĕris, n. *Podarek, Dar, Powinność, Urząd, Igrzysko 2. Widok 4. Szermierskie Igrzysko.* ein Geschenk, Gabe, Verehrung, Amt, Pflicht, Schauspiel *syn.* donum, præmium, mūnuscŭlum, officium.
munus jugale. *Wiano.*
munus postremum, supremum. *Pogrzeb.* Begräbniß.

mūnuscŭlum, i, n. *Podarek mały.* ein kleines Präsent oder Geschenk.

MUR

Mūræna, æ, f. *gr. Węgorż morski, Ninóg.* Muraal, Lamprete, Pricke.
mūrænŭla, æ, f. *Ninóg, Noszenie drogie.* Neunaug, Pricke; eine Art goldener Kettlein um den Hals.
mūrāgium, ii, n. *Koszt na utrzymanie Murow mieyskich.* Geld, das zu Erbauung und Erhaltung der Stadtmauren gegeben wird.
mūrālis, e. c. *murowy.* zur Mauer gehörig.
mūrālium, ii, n. *pomurne ziele.*
mūrārius, ii, m. murarius faber, *mūrātor*, oris, m. *Mularz 2.* ein Maurer.
mūrātus, a, um. *murowany.* gemauret.
murceus, a, um. *vide* murcidus.
murci, orum, m. *ludzie leniwi y boiaźliwi, ktorzy sobie Palce obcinaią, aby na Woynie nie służyli.* faule, träge und furchtsame Menschen, die sich die Finger abhauen, damit sie nicht im Kriege dienen.
Murcia, æ, f. *Bogini gnuśności.* die Göttinn der Faulheit.
murcĭdus & murcus, a, um. *gnuśny, Domak.* faul, nachläßig, schläfrig. *syn.* pĭger, ĭners.
murcinārius, a, um. *vide* mutilus.
murcinarius, ii, m. *Leniuch.* ein Faullenzer.
murciŏlum, i, n. *Nasienie Mastykowego drzewa.* der Saame des Mastixbaums.

murdrum,

murdrum, i, n. prisc. *Zabóyſtwo.* ein Mord.

mūrex, ĭcis, m. *Pław 5. Szarłat 4. 5. Skała podwodna, Kotewki żelazne.* eine Stachelſchnecke, Purpurſchnecke, Purpur, Spitze eines Steins, ein Wurfeiſen, Dreyſpitz, ſo man in Kriegszeiten auf die Erde wirft. *ſyn.* conchȳle, conchȳlium, oſtrum, purpūra.

murice tincta veſtis. *ſzarłatowa Szata.* ein Purpurkleid.

murgīno, as. *murgīnor*, aris. *vide* tardo.

murgīſo, onis, m. *Odwłoczyciel.* ein Zauberer, fauler Menſch.

mūria, æ, & muries, ei, f. muriatica, orum. *Słoność morſka, Roſoł 2. 3. Sztokfiſz, roſołowa ſtrawa.* Salzwaſſer, Salz- und Fiſchbrühe, Pöckel, Stockfiſch.

mūriātĭcus, a, um. *roſołowy.* das lang im Salzwaſſer oder Brühe gelegen iſt.

mūrĭcātim. *kończatokręto.* gekrümmet oder gewunden wie die Meerſchnecken.

mūrĭcātus, mūrĭceus, a, um. *kończaty, kończatokręty.* geſpitzt und ſcharf wie ein dreyeckicht Eiſen, oder wie eine Meerſchnecke.

mūrĭcĭdus, a, um. *Myſzy zabiiaiący, gnuśny, niewaleczny.* ein Mausſchinder, nichtswürdig, träg.

mūrĭciŏlus vide *muricatus.*

mūries *vide* muria.

mūrilĕgŭlus, i, m. *Slimaki morſkie łowiący.* ein Schneckenſammler, Meerſchneckenfiſcher.

mūrilĕgus, i, m. *Kot.* eine Katze.

mūrĭna, murrhĭna & murrĭna, æ, f. *Słodycz, Wino przyprawne.* gewürzter Wein, Frontiniac.

mūrĭnus, a, um. *korzenny, myſzaty, myſzy, popielaſty, popieliczy.* gewürzt, von Mäuſen, Mausfärbig.

mūriŏla, æ, f. *vide* mūrĭna.

murmur, ŭris, n. *Gwar, Szum, Szemranie, Grzmot, Mamranie.* das Rauſchen eines fließenden Waſſers, Getümmel, Getöne, Gemurmel, Geräuſch, Murren, Brummen und Sauſen. *ſyn.* ſtrĕpĭtus, ſŏnĭtus, ſŏnus, frăgor, ſtrīdor, ſūſurrus.

murmur cæli. *Grom.* das Donnern.

murmŭrābundus, a, um. murmŭrans, antis, o. *ſzumiący, ſzemrzący.* brummend, murrend.

murmŭrātio, onis, f. *Szemranie, Markotanie, Mruczenie.* das Geräuſch, Murren, Murmeln; Gemurre, Ungeduld, Unwille.

murmŭrātor, oris, m. *Szemracz.* ein Murmler.

murmŭrillo, as. *markocę, kryiomo ſzemrzę.* heimlich murren, brummen.

murmŭrillum, i, n. *Szept.* ein klein Geräuſch oder Gemurmel.

murmŭro, as, murmŭror, aris. *markocę, mamrzę, ſzumię, ſzemrzę, mruczę, kruczę.* murren, brummen, rauſchen, brauſen, murmeln. *ſyn.* ſtrĕpo, ſtrĕpĭto, ſŏno, ſtrīdo, frĕmo, ſūſurro. *phr.* murmur, ſtrĕpĭtum ēdo.

mūro, as. *muruię, Murem obtaczam.* mit einer Mauer umgeben.

murrha

murrha, æ, f. gr. *Kalcedon kamień drogi.* ein Chalcedonier, ein Edelgestein.
murrha, æ, f. aliter *lege* myrrha.
murrheus, murrhatus, murratus & murrhinus, a, um. *z Kalcedonu zrobiony.* aus dem Chalcedonierstein gemacht.
murrhata potio. *Słodycz.* ein süßer Trank.
murrhatum & murrhinum vinum. *Wino słodkie.* süßer wohlriechender Wein.
murrhina vasa. *Porcelana.* Porcellan.
murrhatus, murratus, murrheus aliter. *vide* myrrthatus, myrrheus.
murrhinus *vide* myrrhinus.
murricidus. lege *muricidus.*
murrīna, & murrhina, & myrrhina, æ, f. *Słodycz, Wino przyprawne.* eine Art von Getränk.
murtatus & murteus. *lege* myrtatus & myrteus.
mūrŭlus, i, m. *Przedmurze.* eine Vormauer.
mūrus, i, m. *Mur.* eine Mauer, ein Schirm. *syn.* păries, mænia, agger, vallum, prōpugnācŭlum, mūnīmen, mūnīmentum.
murus ligneus *vide* mœnia lignea.

MUS

mus, ūris, m. *Mysz.* eine Maus.
mus Africanus. *Jeż cudzoziemski.*
mus agrestis, araneus. *Mysz polna, Mysz Brytańska,* Feldmaus, Spitz- oder Zißmaus. *syn.* sōrex.
mus alatus. *Nietoperz.* Fledermaus.
mus alpinus, montanus. *Swiszcz.* Murmelthier.
mus indicus. *Wydra Egipska.*
mus major domesticus. *Szczur domowy.* Ratte, Ratze.
mus ponticus. *Popielica.* Hermelin.
musa, æ, f. gr. *Pieśń, Nauka, Rymotworstwo.* ein Lied, Gesang, Kunst, Geschicklichkeit, Dichtung. *syn.* Poësis.
musæ, arum. plur. *Nauki wyzwolone t.* die freyen Künste, das Studiren.
musarum volucres. *Pszczoły.* die Bienen.
musæum & musæus. *lege* museum.
mūsāgēta & musagetes, æ, m. *Przełożony uczonych.* ein Vorsteher der Gelehrten.
mūsāicus, a, um. *sadzony,* & sub *Sadzenie 3.* eingelegt, das von eingelegter Arbeit ist, musirt.
musaicum opus. *Muzayka.* Musaische oder Musivarbeit.
musca, æ, f. *Mucha, Komor, Pasorzyt, Pochlebca, dworny, niesworny.* eine Fliege, eine Mücke, ein Schmarotzer, Schmeichler, ein fürwitziger Mensch.
musca canina. *Psia mucha.*
muscārium, ii, n. *Wachlarz, Oganka, Ogon,* Fliegenwedel, ein Bund von Blumen oder Kräutern, wie ein Wedel, ein Roßschwanz.
muscārius, a, um. *do Much należący.* zu den Fliegen oder Mücken gehörig.
muscatellæ, muscātŭlæ, arum, f. *Grona muszkatelowe.* Muscatellertrauben.
muscatellīnus, a, um. *muszkatelowy.* von den Muscatellertrauben.
muscerda, æ, f. *Gnóy myszy.* Mäusekoth.

muscētum, i, n. *Mieysce na ktorym wiele Much*, ein Ort, allwo sich viele Fliegen oder Mücken aufhalten.
muscĭdus, a, um. *vide* muscosus.
muscĭnus, a, um. *do Much należący.* zu den Fliegen gehörig.
muscio, onis. *muscĭpŭlātor*, oris, m. *Muchy łapaiący*, *Oszust*. ein Fliegenfänger, Betrüger.
muscĭpŭla, æ, f. muscellārium; *&* muscĭpŭlum, i, n. *Łapica*, *Łapka na Myszy*. eine Mausfalle.
muscĭpŭlor, aris. *oszukuię.* betrügen.
muscor, aris. *Mchem obkładam.* mit Mooß überziehen.
muscōsus, a, um. *Mchem obrosły.* moosicht.
muscŭla, æ, f. *Muszka.* kleine Mücke, junge Fliege.
muscŭleus, muscŭlōsus a muscus. *Mchem obrosły.* moosicht. a muscŭlus. *cielisty* 1. starkadericht, fleischicht.
muscŭlus, i, m. *Myszka*, *Muszkul*, *Pław* 4. *Szopa woienna*, *Ryba morska.* ein Mäuslein, ein Stück Fleisch, eine Muschel, ein Schirmdach der Kriegsleute, wenn sie stürmeten, ein Meerfisch.
muscus, i, m. *Mech.* Moos an den Bäumen.
muscus intubaceus. *Porost.*
muscus marinus, corallinus. *Glistnik morski.* Corallen- oder Meermoos.
muscus terrestris, clavatus *sive* lycopodium. *Łapa niedźwiedzia ziele.* Bärlappe, Gürtelkraut.
mūsēa, orum, n. *vide* musivum.
mūsēgētes, æ, m. *vide* musagetæ.

mūsēum, i, n. *gr. Szkoła*, *Mieysce uczo*[...] *nych*, *Posadzka*, *Pokóy*. 4. eine Schul[...] oder Studirstube, ein Boden von vie[...] färbigen Ziegelplatten.
mūsēus, a, um. *do Muz albo Poeto*[...] *należący.* den Musen gehörig.
musiacus *vide* musaicus.
mūsīæ, arum, f. *Gniazda mysze.* Mäu[...] senester.
mūsĭca, æ, musice, es, f. *&* musie[...] orum, n. *Muzyka* 1. Musik, Sing[...] oder Tonkunst. *syn.* concentus, m[...] los, mŏdŭlātio, mŏdŭlāmen, cantu[...] ars cănendi.
mūsĭcārius, ii, m. *Instrumentow muzy*[...] *cznych rzemieślnik.* ein Instrumen[...] tenmacher.
mūsĭcè. *melodyinie.* musicalisch, fröh[...] lich.
mūsĭcus, i, m. *Muzykant*, *Spiewa*[...] ein Sänger, Singkünstler. *syn.* can[...] tor, cănendi pĕrītus.
mūsĭcus, a, um. *muzyczny.* das zur[...] Gesang oder Musik gehört.
musica ars. *vide* musica.
musicum studium. *Pisanie Komedyi.* Co[...] mödienschreiberey.
mūsĭmon, onis, m. *gr. Mięszaniec Zmudzinek*, *Koziel cudzoziemski*, *Be*[...] *ran* 1. eine Gattung kleiner Pfer[...] de oder Maulesel, eine Art von Wid[...] dern, welche Ziegenhaar an statt de[...] Wolle habe.
mūsĭnor, aris. *Wierszę pisać.* schre[...] ben, dichten, künstlich aussinnen.
mūsio, onis, f. *Kot.* eine Katze, *vid*[...] felis.
mūsium, i, n. *lege* museum.

mūs[...]

musīvārius, ii, m. *Muzaykarz.* ein Werkmeister der etwas mit kleinen Steinen belegt, ein Besetzer, der Musivarbeit machet.
musīvum, i, n. *Sadzenie 3. Posadzka Scian, Pokoy 4.* Musivarbeit, Einlegung allerhand farbiger und glasurter Steine in einen starken Kitt.
musīvus, a, um. *vide* musaicus.
musmon *vide* musimon.
mussātio, onis, f. & mussātus, us, m. *vide* mussitatio.
mussio *vide* mustio.
mussitābundus, a, um. *szepcący, szemrzący.* lispelnd.
mussitātio, onis, f. *Szemranie.* das heimliche Brummen, Murmeln, Stillschweigen, Verbeißen der Rede.
mussitātor, oris, m. *Szemracz.* ein heimlicher Murmler, Lispler.
mussito & musso, as. *sapam, markoczę, szemrzę, szepcę, milczę, zamilczeć, strawić 2.* oft und viel murren, brummen, nicht deutlich heraus sagen, still schweigen, nichts sagen dürfen, verbeißen, in sich fressen.
mustācea, æ, & mustāce, es, f. & mustacea laurus. *Bobek 2.* eine besondere Art von Lorbeerbäumen.
mustāceum, i, n. mustaceus, i, m. *Placek.* ein besonderer Kuchen oder Fladen.
mustārius, a, um. *moszczowy.* zum Most gehörig.
mustax *lege* mystax.
mustēcula, mustēla & mustella, æ, f. *Łasica 1. 2.* ein Wiesel.
mustela alpina, alba. *Gronostay.* Hermelin, ein Thier.
mustela fluviatilis, lacustris. *Mientus, Piskorż, Sliż, Węgórż morski.* Treusche, Aalrupp, Lamprete, lange Pricke, ein Fisch.
mustela domestica, major. *Kuna zwierze.* Marder oder Wiesel, ein Thier.
mustela scythica. *Sobol.* ein Zobel.
mustellātus & mustēlīnus, a, um. *łasiczkowy, siwawy, piegaty.* gefärbet wie ein Wiesel, Leberfarbe.
musteus, i, m. *Sér 1.*
musteus, a, um. *moszczowy, słodki, młody 1. świeży 1.* süß wie Most, neu, frisch, jung.
mustio & mussio & muscio, onis, m. *Robak w Moszczu albo w Winie.* ein Wurm so im Most oder Wein wächset; Mostmücken.
mustrīcōla & mustrīcŭla, æ, f. *Kopyto u Szewca, Łapica na Myszy.* Schusterleist, Muster, Mausfalle.
mustrīcōlārius, ii, m. *Kopyta szewskie robiący.* ein Leistschneider.
mustŭlentus, a, um. *moszczowy, słodki,* & sub *Obrzask, obrzaskowaty.* voll Most.
mustum, i, n. *Moszcz, Brzeczka, Wino 2.* Weinmost, Wein. *vide* vīnum.
mustus, a, um. *młody 1.* neu, jung, frisch.
mūsurgia, æ, f. *Sztuka śpiewacka.* Gesangkunst.
mūsurgus, i, n. *Pieśni składaiący.* Gesangdichter.

MUT

Mūta, æ, f. *Klatka na Ptaki.* ein Vogelhaus.

mūtābilis, e. c. *odmienny.* veränderlich, unbeständig, wankelbar. *syn.* mōbilis, vāriābilis, instābilis, incertus, lĕvis, inconstans, mūtāri făcilis.

mūtābilītas, atis, f. *Odmienność.* Unbeständigkeit, Wankelmüthigkeit. *syn.* mōbilitas, lĕvitas, inconstantia.

mūtābilĭter. *odmiennie.* unbeständig, auf veränderliche Weise.

mūtātio, onis, f. *Odmiana, Zamiana 1. 2. Poprawa 2. Przesiadanie.* Veränderung, Verwandlung, ein Tausch, Verwechslung. *syn.* commūtātio, permūtātio, conversio.

mutatio morum. *Nawrócenie się.* Bekehrung, Verbesserung.

mutatio sedis, loci. *Przeprowadzenie się.*

mūtātor, oris, m. *Odmieniciel.* ein Veränderer, Wechsler.

mūtātōrius, a, um. *odmienny.* verwechslich.

mutatoria vestis. *Szata do przewłóczenia.* Wechselkleid, Feyertagskleid.

mūtātus, us, m. *vide* mutatio.

mūtātus, a, um. *odmieniony, zmieniony.* verändert, verwechselt.

mutata forma. *Przekształtowanie.*

mūteo, es. mūtesco, is. *umilknąć.* verstummen, stumm werden.

mūticus, a, um. *gomoły.* keine Spitzen habend, abgekippt.

mūtilātio, onis, f. *Obcięcie, Niedołężność.* Verstümmelung. *syn.* truncātio, ampūtātio.

mūtilātor, oris, m. *Obcinacz.* ein Zerstümmeler.

mūtilātus, a, um. *obcięty, niecały, kęsy, gomoły,* & sub *Ułomek, obrzezany.* verstümmelt, unvollkommen, gemindert, abgebrochen, mangelhaf[t], abgeschnitten, geschwächt, ein Krü[p]pel. *syn.* truncus, truncātus, mu[ti]lus.

mūtilo, as. *obcinam 2.* verstümmeln. *sy[n.]* abscindo, trunco, ampūto.

mūtilus, a, um. *vide* mutilatus.

mutulus, i, m. *vide* mytalus.

mutinensis color. *przyrodzona Farb[a.]* natürliche Farbe.

mūtio, is, ire. *trunąć,* & sub *warcz[ę,]* *mruczę, trzaskam.* nüseln, leise, [st]oder heimlich reden, muckfen, mu[r]keln, zischen, nipseln.

mūtitas, atis, f. *Niemota.* Sprachl[o]sigkeit, Verstummung.

mūtītio, onis, f. *Trunienie.* Gemu[r]mel, Gezischel, leise Rede.

mūtito, as. sub *częstować się na przemi[an]ny.* bald bey dem bald bey dem a[n]dern schmausen.

mūto, onis, m. *Członek wstydliwy m[ę]ski.* das männliche Geburtsglied.

mutōniātus, i, m. *magnum membrum [vi]rile habens.*

mūto, as. *odmieniam 1. 3. mienia[m] się, zamieniam, zmieniam.* verä[n]dern, verwechseln, vertauschen. *sy[n.]* immūto, commūto, verto, tra[ns]formo.

muto locum. *przesiadam się, prz[e]prowadzam się.* an einen andern O[rt] ziehen.

muto vestem. *przewłoczę Szatę.* e[in] anderes Kleid anziehen.

mūtor in pejus. *gorszym się staię.* ä[r]ger werden.

mūtōsu[s]

tōſus, a, um. *vide* mutus.
ttio, & muttitio *vide* mutio &c.
ituātio, onis, f. *Pożyczanie 3. 4.* Entlehnung, Borgung.
ituātītius, mūtuātus. *pożyczalny, pożyczony 2.* entlehnet, geborget. *ſyn.* mūtuo acceptus.
itue, mūtuiter vide *mūtuo.*
ituito, as. *pożyczam 4. częſtować ſię.* gerne borgen wollen.
itulus, i, m. *Krokſztyn.* ein Tragſtein, darauf man die Balken legt.
itulus, a, um. *vide* mutilatus.
ituò. adv. *wzaiem, ſpółecznie.* gegen einander, wiederum, wechſelsweiſe, untereinander.
ituo, as. *pożyczam 2. 4. na przemiany.* entlehnen, leihen, lehnen, borgen, auf Borg nehmen. *ſyn.* commŏdo, mūtuum præbeo, trādo, trĭbuo, *vel* mutuum ſūmo, accĭpio.
itus, a, um. *niemy, milczący, nie wymawiaiący dobrze.* ſprachlos, ſtumm, ſtillſchweigend. *ſyn.* ēlingvis, ſilens, tăcens, tăcĭtus. *phr.* lŏqui neſcius, expers lŏquēlæ, vōce cărens, linguæ qui perdidit uſum.
itum mare. *ciche morze.* ein ſtilles Meer.
iti magiſtri. *Kſiąſzki.* Bücher.
itus magiſtratus. *Prawo.* Geſetz.
ituum, ii, n. *pożyczana rzecz.* Geborgtes, Gelehntes.
ituum, adv. *vide* mūtuò.
ituum peto, rogo, ſumo. *pożyczam 4.* entlehnen wollen.
ituus, a, um. *wzaiemny, pożyczalny, ſpołeczny.* geliehen, geborgt, entlehnt, eins ums andere, gegen einander. *ſyn.* mūtuo dătus, acceptus, *vel* păr, rĕcĭprŏcus, alternus.
mutuam operam do. *wzaiem co czynię.* gleiches mit gleichem vergelten.

M Y

Mya, æ, f. myăces hi. *gr. Pław 4.* eine Art Muſcheln, Schnecken, Muſchelfiſche.
myăcantha, æ, f. *Iglica 2. ziele.* Brûſch, ein ſtechendes Kraut. *vide* ruſcum.
myacanthon, i, n. *Szparag.*
myăgros, i, m. myagrum, i, n. *krowia Reż ziele.* Flachs- oder Leindotter.
mycemārix, arum, f. *Trzęſienie Ziemi z Rykiem.* Erdbeben mit großem Brummen.
mydriăſis, is, f. *Zrzenica zbyt wielka.* ein Fehler am Auge, wenn der Augapfel zu groß iſt.
myes hi. *vide* mya.
mygale, es, f. *Łaſiczka drobna.* ein Müger.
myja, & myinda, æ, f. *Zmrużek, Slepa babka gra.* die Blindekuh, Blindemaus, ein Spiel, da einem die Augen verbunden werden.
mylăcris, idis, f. *Robacy w Mące albo w Młynach.* eine Art Motten, die bey Mühlen ſich aufhalten.
myobarbum, i, n. *Naczynie do Picia.* eine Gattung Trinkgeſchirr.
myoctŏnum, i, n. *Omięg.*
myoctŏnus, i, m. *niewaleczny.*
myŏpăro, onis, m. *Łódź, Okręt rozbóyniczy.* ein Kaper, Raubſchiff.

myōpia, æ, f. *Wydzenie albo Wzrok w bliskości.* ein kurz oder blödes Gesicht.

myops, ōpis, o. *Bliskowidz, Slep.* der ein kurzes oder blödes Gesicht hat.

myŏsōta, æ, myosotis, is & idis, f. & myosoton, i, n. *mysze Uszka, kurzy Slep.* Mäusöhrlein, ein Kraut.

myrepsus, i, m. *Maści robiący.* ein Salbenmacher.

myriarcha, æ, m. *przełożony nad dziesięć tysięcy.* der über zehen tausend gesetzt ist.

mȳrias, ădis, f. *dziesięć tysięczna Liczba.* eine Zahl von zehen tausenden.

mȳrīca, æ, mȳrīce, es, f. *Tamaryszek.* Tamariskenstaude.

myricētum, i, n. *Ogród tamaryskowy.* ein Ort wo viel Tamarisken wachsen.

mȳrīcinus, a, um. *tamaryskowy.* zu den Tamarisken gehörig.

mȳrīnus, i, m. *vide* muræna & smyrus.

mȳriŏphyllon, i, n. *Kopr wodny, Krwawnik wodny, orle Pioro, Ziele.* Fenchel oder Schafgarb, ein Kraut.

mȳristĭcus, a, um. *pachnący.* wohlriechend.

myristica nux. *muszkatowa Gałka.* Muscatnuß.

myrmēcia, orum, n. *Mrowisko, & Wielkość.* Ameisenhaufen, große Menge.

myrmēcias, æ, m. *Brodawnik kamień.* ein schwarzer Edelgestein, so fast wie Warzen aussiehet.

myrmēcia, æ, f. & myrmēcion, i, n. *Brodawka, Paiąk.* eine Warze, Warzen oder Schwillen der Haut, die wie Ameisen beißen, eine Gattu[ng] Erdspinnen.

myrmecia bonorum. *dostatek dóbr.* gro[ß]ser Vorrath von Güthern.

myrmēcītes, æ, m. *Mrówik kamień.* e[in] Edelgestein, so einer Ameise Gest[alt] vorstellt.

myrmēcŏleon, onis & ontis, m. *Mró[w]kołow.* ein Thier, so den Ameisen a[uf]sätzig ist, und selbige frißt.

myrmex, ēcis, m. *Mrówka.* ei[ne] Ameise.

myrmicè. *leniwie, iak Mrówka.* n[a] Art der Ameisen.

myrmĭdŏnes, um, m. *łakomi.* Geldg[ie]rige, geizige Leute.

myrmillo *vide* mirmillo.

mȳrŏbălănum, i, n. *Bukiew Turecka.*

mȳrŏbălănus, i, f. *Muszkatowa Gał[ka]* Mirabellenbaum. *idem quod gla[ns] unguentaria.*

mȳrŏbăthrārius & myrobrĕchārius, m. sub *Aptekarz.* Salbenmach[er], Salbenkrämer.

mȳrŏbrūchi, orum, m. *Naczynia do M[a]ści y Oleykow.* Salbgeschirr.

myron & myrum, i, n. *Maść, Olei[ki] drogi.* Salbe, Weiberschmuck.

mȳrŏpōla, æ, m. *Maści, Oleyki prz[e]daiący, Aptekarz.* Salbenkräm[er], Apotheker. *syn.* myrobathrarius.

mȳrŏpōlium, ii, n. *Apteka, Kram k[o]rzenny.* ein Apotheker- oder Ma[te]rialistengewölbe, Würzkram.

mȳrōthēca, æ, f. myrothecium, i, *Stoiek na Oleyki wonne, Balsamiczk[a]* Salbbüchse.

myrrha, æ, f. *Mira 1. 2. 3.* Myrrhe

myrrhapius, a, um. *vide* myristicus.
myrrhäpia & myrapia, orum, n. *scil.* pira. *Gruszki Miry Smak maiące.* eine Art von Birnen.
myrrhätus, myrrheus, & myrrhinus, a, um. *Mirą przyprawiony, mirowy* i. *cisawy.* von Myrrhen.
myrrhïna, æ, f. myrrhatum & myrrhinum vinum. *Wino przyprawne.* ein bitterer aber wohlriechender Wein. *vide* murrina, & murrhatum vinum.
myrrhis, idis, f. *Mira ziele.* Welscher Körbel, Buschmöhren.
myrrhïtes, æ, m. *Mira Kamień.* ein Edelgestein, so eine Farbe wie Myrrhen hat.
myrsïne, es, f. *Mirta.* Myrten.
myrsinëlæon, i, n. *mirtowy Oleiek.* Myrtenöl.
myrsineum, i, n. *Kopr kobyli.* wilder Fenchel.
myrsinïtes, æ, m. *Mirtynek Kamień,* & lub *wilczy Mlecz.* ein Edelgestein, so ganz schwarzbraun aussiehet.
myrtäcantha, æ, f. *vide* myacantha.
myrtäceus, myrtatus, myrteölus, myrteus, myrtidänus, myrtïnus, myrtuosus, a, um. *mirtowy, mirtowany, cisawy.* von oder aus Myrten gemacht, wie Myrten, den Myrten gleich, voll Myrten.
myrtinum oleum. *vide* myrsinelæon.
myrtëta, æ, f. & myrtëtum, i, n. *mirtowy Ogródek.* ein Myrtenwald.
myrteum, i, n. *vide* myrsinelæon.
myrtïtes, æ, m. myrtidänum & myrtites vinum. *mirtowe, przyprawne Wino, Mirtynek.* Myrtenwein.

myrtöpëtälon, i, n. *Sporycz* 2. Weißwurz.
myrtum, i, n. *mirtowy Owoc.* Heydelbeerfrucht.
myrtus, i, f. *Mirt drzewo.* ein Myrtenbaum, Welsche Heidelbeer.
myrtus sylvestris. *Ostrokrzew.*
mýrum, i, n. *vide* myron.
myrus *lege* smyrus.
mys, ȳos, m. myscа, æ, f. myscus, i, m. *Mysz wodna, żołw, Pław* 4. Wassermaus, ein Fisch.
mysta & mystes, æ, m. *Xiądz.* ein geweiheter Priester.
mystagogia, æ, f. *Poświęcenie na Kapłaństwo.* Einweihung.
mystagögus, i, m. mystarcha, æ, mysteriarches, æ, m. *naywyższy Kapłan, Nauczyciel Taiemnic.* der oberste Priester, ein Geheimnißlehrer.
mystax, acis, f. *Wąs.* Knebelbart.
mystëriälis, e, c. *pełny Taiemnic.* Geheimnißvoll.
mystërium, ii, n. *Taiemnica.* ein Geheimniß.
mystïcè. *taiemnie.* heimlich, auf geheime Weise.
mystïcëtus, i, m. *vide* mys.
mystïcus, a, um. *taiemny, ofiarny.* heimlich, verborgen, Geheimnißvoll. *syn.* mystëriälis, arcänus.
mystile, is, mystrum, i, n. *Łyszka z Skórki od Chleba, Łyszka Aptekarska, półtory Uncyi.* ausgehölert Brod anstatt der Löffel; ein gewisses Maaß.
mÿtäcismus, i, m. *vide* motacismus.
mytalus & mytilus, i, m. *vide* mya.

mythicus, mythistoricus, a, um. *zmyślony, baieczny.* erdichtet, voll Fabeln.

mythistŏria, æ, f. *Bayka.* eine erdichtete Historie, Fabel, Mährlein.

mȳthŏlŏgia, æ, f. *Wykład Bayki.* Erklärung der Fabeln.

mythŏlŏgus, i, m. *Wykładacz Baiek.* der die Fabeln erkläret.

mythos, & mythus, i, m. *Bayka.* eine Fabel.

mȳtŭlus, i, m. *vide* mya.

myūrus, i, m. *słaby Puls.* schwacher Puls.

myūrus, a, um. *vide* mutilatus.

myxa, æ, f. & myxus, i, m. *Knot lampowy Nosek.* der Dacht im Licht, das Röhrlein an der Lampe, dari nen der Dacht ist, oder in der Latern darinnen das Licht stehet.

myxa, myxaria, orum, n. *pewny Gatunek Sliwek.* eine Gattung Pfläumlein, Sebesten.

myxon, onis, m. *Głowacz ryba.* ein gewisse Art von Fischen.

myxus, i, m. *vide* myxa, æ, f.

N.

NA

Nabilis, e. c. *gdzie pływać, albo kąpać się można.* da man schwimmen kann.

[..]bis, is, f. *Wielbłądoryś.* ein Greif. *syn.* camelopardalis.

[..]bla, æ, f. nablium & nablum, i, n. *gr. Harfa.* Harfe von zehen Saiten.

[..]blio & nablizo, as. *gram na Harfie.* auf der Harfe schlagen.

[..]blio, onis, m. *Harfista.* ein Saitenspieler.

[..]ca & nacta, æ, m. *Garbarz, Farbierz* [..]. *Pilśniarz, Hultay.* ein Bleicher, Walker, Tuchknappe; ein lüderlicher Mensch.

[..]tus, a, um. *otrzymany.* erlangt.

[..]dir, n. indecl. vox Arab. sub *Połniewa 3.* der tiefste Fuß- oder Fersenpunct am Himmel.

[..] adv. affir. *zaiste.* gewiß, warlich, fürwahr. *syn.* certè.

[..]nia, æ, f. *Pogrzebna Piosnka, Przypowieść.* ein Todtenlied, Leichengesang, Klaglied, Klaggeschrey, Trauerlied. *syn.* flēbile, fērāle, fūnĕreum carmen, fūnēbres quĕrēlæ, lūgūbres cantus, questus.

[..]niam dicere. *przy pogrzebie śpiewać,* & sub *rozbraćić się* & *żegnam się.* zu Grabe singen.

[..]nu priscum, *vide* non.

[..]vius, nævulus & nævus, i, m. *Znamię 2. Zakał, Woda.* angebohrne Maase, Flecken im Angesicht oder am Leibe, Muttermal, ein Flecklein, ein Gebrechen, Fehl, Mangel, Schande, Laster.

nævŏla, æ, f. *Brodawka.*

nævosus, a, um. *pełny znamion.* voll Mäler oder Flecken.

nam. conjunct. *bo.* denn. *syn.* autem, quia.

namque. *albowiem.* denn.

namquis. *ktory.*

nāna, æ, f. *Karlica.* eine Zwerginn.

nanciscor, eris, & nancio, is. obsol. *dostaię 1. nabywam.* überkommen, zuwege bringen, erlangen, ohngefehr ertappen. *syn.* ădĭpiscor, obtineo, assĕquor, acquīro.

nando, gerun. *wpław.* schwimmend.

nānium, ii, n. *Karliczek.* ein ganz kleines Zwerglein.

nanum, i, n. *Szaflik, Wiadro 1.* Wassereymer.

nānus, i, m. *Karżeł, Żmudzinek.* ein Zwerg.

nānus, a, um. *karłowaty.* klein.

năpe, es. *gr. Lasek.* ein Wald.

năpellus, i, m. *Mordownik ziele.* Eisenhütlein, Mönchskappe, Wolfswurzel, ein giftiges Kraut.

naphta, æ, f. *gr. Kley ognisty.* ein Babylonisches flüßiges Bergharz, das sehr geschwind Feuer fängt und stark brennet.

năpīna, æ, f. *Rzepisko.* ein Rübenacker oder Feld.

napium, ii, n. napum sylvestre. *Brzoskiew polna*, *Jarmuż dziki*. wilder Kohl.

naptūra, nāpūra & nēpūra, æ, f. *Powrosło*. Strohseil.

nāpus, i, m. *Rzepa podługowata*. Steckrübe.

Napy, yos, n. *gr*. *Gorczyca* 1. Senf. *vide* sinapi.

N A R

Narcissinus, a, um. *narcyskowy*. voll Narcissen oder Märzenblumen.

narcissites, æ, m. *gr*. *Narcyjek kamień*. ein Edelgestein, so an der Farbe den Narcissen gleichet.

narcissus, i, m. *Narcyjek kwiat*. eine Märzenblume, Narcisse.

narcōsis, is, f. *Spiączka*, *Usspienie*. Einschläferung, wann einem die Lebensgeister dumm werden.

narcōticus, a, um. *usspiący*, *drętwiący*. das einschläfert oder schlafend macht.

nardifer, era, erum. *Nardę wydaiący*. das Spicanarden trägt.

nardinum, narditum, i, n. *Wino Smak Nardy maiące*. Wein so nach Narden schmeckt.

nardinus, a, um. *nardowy*. aus Spicanarden gemacht.

nardinum unguentum. *nardowa Maść*. Nardensalbe.

nardum, i, n. nardinum oleum. *nardowy Oleiek*. Narden- oder Spicköl.

nardum rusticum. *Obłapa ziele*. Baldrian.

nardus, i, f. *Narda*. Nardenkraut.

nardus celtica, vulgaris, nardi spica, nardistachys, is, f. *Szpikanarda*. Spicanarden.

nardus Italica. *Lewanda*. Lavendel.

nardus sylvestris. *Kopytnik*.

nārica, æ, f. *Rybki drobne*, *Zaglik ryb*[illegible] eine Art von kleinen Fischen oder M[illegible]scheln.

nārīnōsus, a, um. *nozdrzowy*. zur Na[illegible] gehörig.

nāris, is, f. nares, ium. plur. *Nozdrz*[illegible] *Dziura* 4. *Komin* 1. Nasenloch. *sy*[illegible] nāsus.

naris emunctæ, naribus acutis. *Rozs*[illegible]*dnik*, *mądry*, *chytry*. ein kluger, [illegible]stiger, schlauer Mensch.

naris obesæ. *głupi*, *gruby* 2. *tępy*. [illegible] nichts riecht, der keine Dinte achtet, [illegible] dummer und unverständiger Mensch.

nares consulo. *wąchani*. riechen.

nare sagaci sequor, naribus ariolor. *W*[illegible]*chem szukam*.

nārīta, æ, f. *vide* narica.

narrābilis, e. c. *Wspominania godn*[illegible] das man erzählen kann.

narrant. *powiadaią*. es wird gesagt.

narrātio, onis, f. *Powiadanie*. Erzählun[illegible]

narrātiuncula, æ, f. *Powiastko*. eine klei[illegible] Erzählung.

narrator, oris, m. *Powiadacz*. ein E[illegible]zähler.

narrātus, us, m. *vide* narratio.

narratus, a, um. *powiadany*. gesa[illegible] erzählt.

narrito, as. *często co powiadam*. oft [illegible]zählen.

narro, as. *powiadam*. erzählen, sag[illegible] versichern, für gewiß sagen. *syn*. ēn[illegible]ro, mēmōro, commēmōro, rēfē[illegible] expōno, dēclāro, dīco, ēlōqu[illegible] rēcenseo.

narthēcia, æ, f. narthex, ecis, f. *gr*. *Żupaliczka*. Birkwurz, Gertenkraut.

nart[illegible]

arthecium, ii, n. *gr.* *Kram Korżenny, Apteczka obozowa, Słoiek do Lekarstw.* Würzlade, Feldapotheke, Arzney- oder Würzbüchse.
ārus, *lege* gnarus.

NAS

Nāsāle, is, n. *Zakrycie Nosa u Szyszaka.* Nasendecke an einem Helm.
nāsāmōnītes, æ, m. *Krwawnik Kamień.* ein Blutstein mit schwarzen Adern.
nāsātus, a, um. *Nosal, wielki Nos maiący.* der eine große Nase hat, großnäsig.
nascendus, a, um. *maiący się narodzić.* der da soll gebohren werden.
nascens, entis, o. *rodzący się.* das gebohren wird.
nascens luna. *Nów.* Neumond.
nascentia, æ, f. *vide* nativitas.
nascibilis, e. c. *mogący być narodzonym.* das gebohren werden kann.
nascitūrus, a, um. *vide* nascendus.
nascor, ĕris. *rodzę się, powstaię, wstaie Wiatr*, & sub *urość.* gebohren werden, entspringen, entstehen. *syn.* gignor, ŏrior, procreor. *phr.* vitam accipio, ingrĕdior.
nāsica, æ, m. *Nosal.* Großnase.
nāsiterna, æ, f. *tróyuszny Statek, Wiadro* 1. ein dreyhenkligtes Gefäß, ein Wassergeschirr.
nassa, æ, f. *Wiersza, Więcierż, Matnia.* Fischreuße, Reuße die Fische zu fangen.
nassiterna, *lege* nasiterna.
nasturtium, ii, n. *Rzeżucha* 1. Kresse.
nastus, i, m. *kwaszony Chleb, Kołacz.* gesäuertes Brod.
nastŏcŏpus, i, m. *Piekarz.* der gesäuerte Kuchen bäckt.
nasucornis, *vide* rhinoceros.

nāsum, i, n. nāsus, i, m. *Nos* 1. 3. *Rozum, Żartowność, Szyderstwo, Ucho u naczynia.* die Nase, Verstand, Scharfsinnigkeit, Verhöhnung, Verspottung, eine Handhabe an einem Geschirr, *syn.* nares.
naso suspendo aliquem. *szydzę.* einem eine Nase drehen, einen beschimpfen.
nasum rhinocerontis habet. *Szyderz.* der gern einen auslachet.
nāsūtŭlus, a, um. *chytry, Szyderz, Prześmiechera.* spöttisch.
nāsūtus, a, um. *Nasal, Szyderz.* großnäsig, ein Nasenweiser, Spottvogel.

NAT

Nāta, æ, f. *Córka.* eine Tochter.
nātābilis, *vide* nābilis.
nātābŭlum, i, n. *Kąpiel, Sadzawka do Kąpania.* ein Ort allwo man schwimmt.
nātāles hi. *Przodkowie, Ród* 1. *Szlachectwo.* Vorfahrer, Stamm, Geschlecht, Ursprung.
natalibus clarus, claris natalibus ortus. *Schlachcic.* von edlem, adelichem Stamm.
natalibus obscuris. *podły.* von schlechtem Herkommen.
nātālis, is, m. *Dzień narodzenia, Rok* 1. Gebuhrtstag.
natalem celebro. *Dzień narodzenia obchodzę.* den Gebuhrtstag feyern.
natalis, e. c. *Narodzeniu służący, przyrodzony, rodowy, oyczysty* z. *Naszyniec.* zur Gebuhrt, zum Wachsen gehörend, angebohren, natürlich.
natalis hora. *Narodzenia godzina.* Gebuhrtsstunde.
natalis deus. *Rodzenia bożek.*
natale solum. *Oyczyzna.* das Vaterland.

nātālĭtium, ii, n. natalitia, orum, n. *Uczta w Rocznicę Narodzenia, dzień śmierci SS. Pańskich.* die Mahlzeit am Gebuhrtstag; der Heiligen Sterbenstag.

natalitia do. *w Rocznicę narodzenia Ucztę daię.* am Gebuhrtstage eine Mahlzeit halten.

nātālĭtius, a, um. *Narodzeniu służący.* zur Gebuhrt gehörend.

natans, antis, o. *pływaiący.* schwimmend.

nătătĭle, is, n. *Pław 1.* die Schwemme.

nătătilis, e. c. *vide* natans.

nătătĭlia, ium, n. *zwierzęta pływaiące.* schwimmende Thiere.

nătătio, onis, f. *Kąpanie, Pływanie.* das Schwimmen, Baden. *syn.* nătātus.

nătător, oris, m. *Pływacz.* ein Schwimmer.

nătătōria, æ, f. Sadzawka 3. eine Schwemme, ein Teich, Weiher.

natatorium, ii, n. *Kąpiel.* ein Bad.

nătătūra, æ, f. nătātus, us, m. *vide* natatio.

natatu feror, transgredior. *płynę 2. przepłynąć.* schwimmen, überschwimmen.

nătes, um, f. plur. *Posladek 2. zadkowe Części.* der Hintere.

nătex, ĭcis, m. *małe Slimaki morskie.* eine Art kleiner Meerschnecken.

nătĭcĭdium, ii, n. *Zabicie Syna.* Kindermord.

nătĭnătio, onis, f. *Kupczenie.* eine Handthierung. *syn.* nĕgōtiātio.

nătĭnātor, oris, m. *Kupiec, Buntownik.* ein Handthierer; aufrührischer, rebellischer Mensch.

nătĭno, as. *nătĭnor,* aris. *kupczę, wadzę się, Burdy stroię.* handthieren, Kaufmannschaft treiben, aufrührisch seyn.

nātio, onis, f. *Ród 1. Rodzay, Przypłodek, Narod, Rodzenie 2.* ein Volk, Geschlecht, Nation, Landsmannschaft, Gebuhrt, Ankunft, Art eines Dinges, Viehzucht. *syn.* gens, pŏpŭlus, gĕnus.

natione. *rodem.* von Gebuhrt.

nationes. Poganie. die Heyden.

nātiŏnālis, e, c. *narodowy.* das aus der Nation oder einem Volke ist.

nationalis Synodus. *narodowe Zgromadzenie,* Landsversammlung.

nationalis militia. *narodowe Woysko.* Landmilitz.

nătīto, as. *często pływam.* oft schwimmen.

nătīvĭtas, atis, f. *Rod 1. Narodzenie, Początek,* die Gebuhrt.

nătīvĭtŭs, adv. *od Narodzenia.* von der Gebuhrt her.

nātivus, a, um. *przyrodzony, samorodny, swoyski, Początek maiący, oczysty 2. właśny.* natürlich, angebohren, von Natur, angewachsen *vide* nātūrālis.

năto, as. *pływam 1. 2. płynę.* schwimmen. *syn.* no, inno, innăto. *phr.* nare aquas, undas, æquŏra, flūmina, fluvios, sĕco, pulso.

nătrix, ĭcis, f. *Pływaczka.* eine Schwimmerinn.

nātrix, ĭcis, f. *Wąż wodny, Zaglik rzeka.* eine Wasserschlange.

natta, æ, m. *Utratnik, Rospustnik.* der mit unflätiger Arbeit umgehet.

natu, ablat. *Rodzeniem.* an Alter, Gebuhrt.

natu grandis. *stary.* alt.

natu grandior, major. *starszy.* älter.

natu maximus. *naystarszy.* der Aelteste.

natu minimus. *naymłodszy.* der Jüngste.

nātū-

tūra, æ, f. *Przyrodzenie, Właſność, Położenie, Obyczay, Zwyczay, Zywioł, Iſtność, & ſub Komplexya.* die Natur, innerliche Eigenſchaft eines Dings, Sitten.

ura adverſa, repugnans. *nieprzyiaźń wrodzona.* angebohrner Haß, Ekel, Feindſchaft.

tura rerum. *cały Swiat.* die ganze Welt.

tūrâ, ablat. naturæ habitu. *vide* naturaliter.

æter naturam. *nieprzyrodzonym ſpoſobem.* unnatürlicher Weiſe.

turæ debitum ſolvere. *umierać.* ſterben.

itūrābĭlis, e. c. *idem* naturalis.

itūrāle, is, n. naturalia & naturalia loca. *Członek wſtydliwy.* das Gebuhrtsglied an Menſchen und Vieh.

itūrālis, e. c. *rodzony, przyrodzony.* natürlich. *ſyn.* inſĭtus, innātus, indĭtus, ingĕnĭtus, ingĕnĕrātus, nātīvus, gĕnuīnus, germānus, non fūcātus, non fictus.

aturalis filius. *nieprawy Syn.* ein unehlich erzeugter Sohn.

itūrālĭtas, atis, f. *Właſność.* Natürlichkeit.

itūrālĭter. *naturalitus.* adv. *z Przyrodzenia, przyrodzonym ſpoſobem.* natürlich, von Natur, angebohren.

ātus, us, m. *Rodzenie.* das Gebähren.

itus, i, m. *Syn.* ein Sohn. *ſyn.* gnātus, filius, gĕnĭtus.

itus, a, um. *urodzony* 1. *przyrodzony* 1. *ſpoſobny.* gebohren, entſproſſen, tauglich. *ſyn.* ortus, ſātus, prōgnātus, prōgĕnĭtus.

atus agendis rebus, natus ad. *ſprawny, zdolny.* tauglich, geſchickt.

natus bono publico. *pożyteczny.* nützlich.

natus in miſeriam, genio malevolente, ferendis miſeriis. *Nędznik, Mizerak, nieſzczęśliwy.* zum Elend gebohren.

natus annos viginti. *dwadzieścia lat maiący.* zwanzig Jahr alt.

natus illuſtri loco, ſummo genere. *urodzony zacnie.* von vornehmen Geſchlecht entſproſſen.

unde hoc natum eſt? *zkąd ſię to wzięło?* woher kommt dies?

NAV

Nāvāle, is, n. *Port, Naw budowania Mieyſce.* ein Meerhaven, Schifflände, Schiffſtelle, Port, Rhede, ein Schiffsarſenal.

nāvālis, is, c. *żeglarſki, okrętowy.* zu den Schiffen gehörig.

navalis pugna, navale prælium. *wodna Bitwa.* eine Seeſchlacht, ein Treffen zur See.

navarchis, ĭdis, f. *Nawa Admiralſka.* Admiralſchiff.

navarchus, i, m. *Admirał, Kapitan okrętowy, Szyper, Pan Okrętu.* ein Schiffpatron, Schiffh rr. *vide* nauclerus.

navarchus, a, um. *vide* navalis.

nauci. genit. *Przegroda, Łupiny* 2. *Fraſzka, Skórka* 2. *nie wart.* das innere Häutlein von den Nüſſen, nichts werth.

nauci homo. *Nikczemnik.* ein nichtswürdiger Menſch.

nauci habeo, facio. *gardzę.* verachten, für nichts halten.

naūclērĭăcus, nauclerius, & nauclērĭcus, a, um. *Zeglarſki, Szyperſki.* dem Schiffherrn gehörig.

naucłērus, i, m. *Szyper*, *Pan Okrętu.* Schiffpatron, Schiffherr. *syn.* nāvarchus. *phr.* nāvis, rătis, cărīnæ, nāvĭgii rector, dŏmĭnus, dux, ductor, mŏdĕrātor, gŭbernātor, præfectus.

naucŭlor, aris. *płynę na Okręcie.* im Schiff fahren.

naucus, i, m. naucum, i, n. *Łupina*, *Łupiny 2. Fraszka.* was man von den Nüssen abschält und wegwirft, eine nichts werthe Sache.

nāvè, *ochotnie.* hurtig, emsiglich.

nāvellum, i, n. *Truna*, *Grób.* ein Sarg, Grab, Todtentruhe.

naufrăgālis, e. c. naufrăgiōsus, a, um. *snadny do rozbicia*, *niebespieczny.* Schiffbrüchig, arm.

naufrăgium, ii, n. *Nawy rozbicie*; *Szkoda 1.* & sub *rozbity.* Schiffbruch, Schade, Verlust.

naufrăgo, as; *naufrăgor*, aris. *rozbiiam się z Okrętem.* Schiffbruch leiden. *phr.* naufrăgium făcio, pătior, fracta, sŏlūta, lăcĕrāta, convulsa, ēversa, quassāta nāve undis mergor.

naufrăgus, a, um. *rozbity na wodzie*, *Topień*, *Rozbicie z Okrętem ponoszący*, *Nawy rozbiiaiący.* der Schiffbruch erlitten hat, das Schiffbruch verursachet. *phr.* naufrăgium passus, fracta nāve undis mersus, jactātus, actus, prŏcellis ăgitātus.

naufragus intereo. *tonę po rozbiciu Okrętu.* durch einen Schiffbruch umkommen.

naufragus patrimonio. *Utratnik.* der um alles gekommen ist.

nāvia, æ, f. *Koryto*, *Szufla.* Schippe, Schaufel.

nāvĭcella, æ, f. *Czołnek do Kadzidł* Zierrath wie ein Schifflein gemacht.

nāvĭcŭla, æ, f. *Łódź*, *Okręcik.* ein Schi lein. *syn.* cymba, phăselus, scăpha

nāvĭcŭlāria, æ, f. *Szyperstwo*, *Zegla stwo.* Schifferkunst.

naviculariam facio. *szypruię*, *Zeglastwem się bawię.* sein Brod durch Schi fahrten suchen.

nāvĭcŭlāris, e. c. nāvĭcŭlārius, a, um. *glarski*, *szyperski*, *okrętowy*, *do glugi służący.* zur Schifffahrt gehör

nāvĭcŭlārius, ii, nāvĭcŭlātor, oris, *Szyper*, *Przewoźnik.* Schiffhe, Schiffer.

nāvĭcŭlor, aris. *vide* nāvĭgo.

nāvĭfrăgus, a, um. *vide* naufragus.

nāvĭgābilis, e. c. *żeglowny*, *spustny* Schiffreich.

nāvĭgātio, onis, f. *żeglowanie.* Schifffahrt.

nāvĭgātor, oris, m. *vide* naviculator.

nāvĭgātus, a, um. nāvĭger, era, eru *spustny 3. żeglowny.* Schiffreich, schifft, befahren.

nāvĭgĕrium, ii, n. *Podróż dzienna Okrętem.* Tagreise, so weit man einem Schiffe bey gutem Wind u Wetter kommen kann.

nāvigiŏlum, i, n. *Okręcik.* ein Schiffle

nāvĭgium, ii, n. *Łódź*, *Nawa 1.* Schiff, Fahrzeug.

nāvĭgo, as. *idę po Wodzie*, *żegl* schiffen, seegeln, in einem Schiff f ren, über Wasser reisen. *phr.* nāv rēmĭgiis sŭbĭgo, impello, iter v tento, æquor mētior, dīmētior, n gio măre sulco, trāno, trājĭcio, se

nāvĭlium, ii, n. *Flotta.* eine Flotte

nā

vis, is, f. *Nawa 1. Okręt.* ein Schiff. *syn.* nāvigium, phāselus, ràtis, cărīna, cymba, linter, lembus, birēmis, classis, prōra, puppis.
vis actuaria. *Nawa z Wiosłami, Galera.* eine Galeere.
vis caudica, piscatoria, trabaria. *Czółn.* ein Kahn, Fischerschiff.
vis caudicaria, trabica. *Komięga.*
vis frumentaria. *Okręt prowiantowy.* ein Proviantschiff.
vis prædatoria. *Okręt rozboyniczy.* Raubschiff, Caper.
vis præsidiaria. *Okręt do Konwoiowania.* Convoyschiff.
vis prætoria. *Okręt Admiralski.* Admiralschiff.
vita, æ, m. *Zeglarz.* ein Schiffmann.
vitas, atis, f. *Pilność, Rześkość.* Behendigkeit, Emsigkeit.
viter. *rześko, pilnie.* emsiglich, hurtig. *syn.* nāvè.
ula, æ, f. *Księga Muzykantska; Psałterz.* Gattung eines musicalischen Buchs, wie die Psalmen.
ulium, ii, n. *vide* nablium.
ulum, i, n. *Przewoźne, zapłata od Przewozu.* Schifflohn, Fährgeld.
umăchia, æ, f. *wodna Bitwa.* Schiffstreit, Lustgefechte.
umăchiārius, a, um. *do wodney Bitwy należący.* zum Gefechte auf dem Wasser gehörig.
umacharius, & naumăchus, i, m. *Zołnierz wodny.* ein Streiter auf dem Wasser, Schiffkämpfer, Schiffsoldat, Matrose.
āvo, as. *sprawuię 1. odprawiam urobić.* mit allem Fleiß und Sorgfalt thun, fleißig verrichten, zurüsten. *syn.* lăbōro, adjŭvo, cōnor.
navo operam alicui. *dopomagam komu.* einem Hülfe leisten.
naupēgiārius, naupēgus, & *naupicus*, i, m. *gr. Naw budowniczy.* Schiffzimmermann, Schiffbauherr.
naupēgo, inis, f. *Naw budowanie.* der Schiffsbau.
nauphractum, i, n. *Uzbroienie woienne na Morzu.* Kriegsrüstung zur See.
nauplius, ii, m. *gr. Zaglik rybka.* ein Meerfisch in einer Muschel.
nauscit. puka się 2. wird gesagt, wann die Bohnenschalen wegen Reifung sich aufthun.
nausea, æ, f. *Obrzydliwość, Brzydkość, Zwiianie, Womit 1. 2. Ckliwość, Wstręt,* & sub *Zgaga.* Unwille, Ekel, Aufstoßen des Magens, Unlust, Grauen. *syn.* ăbōmĭnātio, fastīdium.
nauseābĭlis, e. c. *ckliwy.* ekelhaft.
nauseābundus, a, um. *brzydzący się.* Ekel habend.
nauseātor, oris, m. *Bluy.* der die Seekrankheit hat, ein ekler Mensch.
nauseo, as. *ckliwo mi, zwiia mi się, brzydzę się, womitować 1. 2. niechce mi się nic.* Unwillen oder Ekel an etwas haben, sich über etwas erschüttern, sich brechen.
nauseŏla, æ, f. *mała Obrzydliwość.* ein kleiner Ekel.
nauseōsus, a, um. *brzydki, womitowy.* ekelhaftig, das einen Ekel macht.
nausificus, a, um. *Ckliwość sprawuiący.* ekel machend oder erweckend.
naustibulum, i, n. *Koryto, Port.* ein ausgehöhltes Holz aus einem Stück, ein Hafen.

nauta, æ, *in gr.* *Zeglarz, Przewoźnik.* ein Schiffmann, Schiffer. *syn.* nāvĭta, portitor, vector, rēmex, navarchus. *vide* nauclērus.
nautālis, e. e. *przewoźnikowski.* schiffmännisch.
nautea, æ, f. *Woda okrętowa śmrodliwa.* stinkend Schiffwasser.
nautella, æ, f. *Okręcik.* ein Schiffchen.
nautĭcātio, onis, f. *Cło okrętowe.* Schiffzoll.
nautĭcus, a, um. *żeglarski.* zum Schiff oder zur Schiffahrt gehörig, schifferisch.
nauticus miles. *Majtek.* Matrose.
nauticus, i, m. *vide* nauta.
nautĭlus, i, m. *vide* nauplius.
nāvus, a, um. *ochotny, rześki, pilny ı.* fleißig, emsig, streitig, hurtig, wakker, rüstig. *syn.* gnāvus, strēnuus, sōlers, industrius, dīlĭgens, stūdiōsus, impĭger.
naxa, *vide* nassa.

NE

Nĕ. adverb. prohibens. *Nie ı.* nicht.
ne affirmans, *vide* næ.
ne cum conjunctivo. ne metuas. *nie bóy się.* fürchte dich nicht.
ne conjunctio. *aby nie ı. ani ı. niech ı.* daß nicht.
ne, *pro* nonne & enclitica interrogandi. *iza, ieżli, że, iż.*
ne *pro* non. *nie ı.* nicht.
ne gutta, ne minimum, ne tantillum, ne vestigium. *bynaymniey.* nicht das geringste.
ne pilum quidem. *ani na Włos.* nicht einmal ein Härchen.
nĕbris, idis, f. *Jelenia Skóra.* Hirschhaut, Gemsenfell, Rehbocksfell.
nĕbrĭda, æ, f. *Fartuch skórzany R[...] mieślnikow.* Schurzfell der Ha[...] werksleute.
nĕbrītes, æ, m. *Kamień drogi.* eine [...] von Edelgesteinen.
nĕbrŏphŏnus, i, m. *idem quod* hinn[...] rum interfector.
nĕbŭla, æ, f. *Mgła, Kurzawa su[...] Kwef, Pałęczyna, Fraszka.* Ne[...] Flor, dünnes Tuch, Florkappe, Sp[...] nenwebe, nichtige Sachen.
nebula linea. *Płutno cienkie.* die rein[...] Leinwand.
nĕbŭlo, onis, m. *Szalbierz, Bałam[...] wierutny Łotr, niecnotliwy.* ein Lotter[...] be, Spitzbube, Lecker, Schalk, Schel[...] lüderlicher Vogel. *syn.* tĕnĕbrio, [...] quam, nūgātor.
nĕbŭlo, as. *Mgłą zaćmić.* mit Nebel [...] dunkeln, erfüllen.
nĕbŭlor, aris. *szelmowskie Sztuki w[...] biam.* schelmisch seyn, lotterbübi[...] handeln.
nĕbŭlōsĭtas. atis, f. *Mglistość, Kurzaw[...]* Dunkelheit, Nebelhaftigkeit.
nĕbŭlōsus, a, um. *mglisty, chmurny, [...] telny.* nebligt, finster, dunkel. [...] nūbilus, nimbōsus, tĕnĕbrōsus, [...] scūrus, ŏpācus.

NEC

Nec. *ani, ni to ni owo.* und nicht, we[...] noch. *syn.* nĕque.
nec non. *y.* und, auch.
nec *pro* non. *nie.* nicht.
nĕcātor, oris, m. *Zabiiak.* ein Mör[...] *vide* interfector, occīsor.
nĕcātus, a, um. *zabity.* umgebracht, [...] tödtet, ermordet. *vide* occīsus.

ecdum. *ieszcze nie.* und noch nicht, auch noch nicht.

ecephyllon, i, n. *Laurowa Gałąź.* Lorbeerzweig.

ecessāria, orum, n. *Potrzeby.* Nothwendigkeiten, Zuthaten.

cessaria, æ, f. necessarium, i, n. *Potrzeba, secretne Mieysce.* ein Secret, Abtritt, heimliches Gemach.

ecessāriè, necessariò, ī, adv. *poniewolnie, potrzebnie, koniecznie, dowodnie.* nothwendiglich.

ecessārius, a, um. *potrzebny, poniewolny, gwałtowny, powinowaty.* nothwendig, unumgänglich. *syn.* ĭnēvītābĭlis, ĭnēluctābĭlis.

ecessarius, ii, m. *Przyiaciel 2.* ein naher Anverwandter, guter Freund.

ecesse, n. indecl. necesse & necessarium est. *potrzeba iest, musi być.* es ist nothwendig, nöthig, vonnöthen, unumgänglich, unentbehrlich.

ecesse habeo, necesse est mihi. *muszę, potrzebuię.* ich muß, ich bin genöthiget.

ecessĭtas, atis, f. *Potrzeba 2. 3. 4. Przymuszenie, Niedostatek, Przyiacielstwo, Powinowactwo,* & sub *muszę.* Noth, Zwang, Nothwendigkeit, Freundschaft, Verwandtschaft, Unfall, Widerwärtigkeit, Nothdurft.

ecessitas ultima. *Smierć 1.* der Tod.

cessĭto & *necesso*, as; necessitatem affero; infero. *przymuszam.* zwingen, nöthigen. *vide* cōgo.

ecessĭtūdo, ĭnis, f. *vide* necessitas.

ecessum. indecl. *vide* necesse.

ecne. *czy nie.* oder nicht.

ĕco, as. *zabiiam, umarzam, suszę 2. tracę 4.* tödten, umbringen. *vide* occīdo, interfĭcio.

nĕcrŏmanta & necromantes, æ, m. *Czarownik, Czarnoksiężnik.* ein Schwarzkünstler, Todtenbeschwörer.

nĕcrŏmantia, æ, f. *Czarnoksięstwo.* Schwarzkunst.

necromantĭcus, i, m. *vide* necromanta. necromanticus, a, um. *czarnoksięski.* schwarzkünstlerisch.

nĕcrŏphŏrus, i, m. *Grubarz, Kopacz grobowy.* Todtengräber.

nĕcrōsis, is, f. *Umieranie.* das Absterben.

necrothȳtus, a, um. *umarłym ofiarowany.* den Todten geopfert.

nectar, ăris, n. *gr. Słodkość, Słodycz, Wino słodkie. Miod praśny.* ein sonderbar süßer Trank, Honig.

nectărea, æ, f. nectarium, ii, n. *Oman.* Alantwurz.

nectăreus, a, um. *słodki.* süß, köstlich, lieblich, wohlschmeckend. *syn.* dulcis.

nectărītes, æ, m. *Omanek, Wino robione,* & sub *Słodycz.* Alantwein, süsses Getränk.

necto, is. *wiążę, zwięzuię, powikłam, złączam, Węzłem zawięzuię, spinam.* knüpfen, binden, flechten, zusammen fügen. *syn.* lĭgo, vincio, stringo, nōdo, connecto, collĭgo, as, jungo, conjungo, constringo.

necto coronam. *wiię Wieniec.* einen Kranz flechten.

necto moras. *bawię się.* einen Verzug machen, zaudern, aufhalten, verhindern.

nĕcubi. *nigdzie 1.* & *by gdzie nie* sub *by nie.* damit an keinem Ort, nirgend, damit nicht irgendwo.

nĕcunde. *by zkąd nie,* sub *by nie.* daß nicht irgend woher.

nĕcўa, orum, n. *Opiſanie Duſz tych co pomarli.* Beſchreibung von den Seelen der Abgeſtorbenen.

nĕcўdălus, i, m. *gr.* ſub *Jedwabnica robaczek.* das Würmlein, daraus der Seidenwurm wird.

necyomantia. *vide* necromantia.

nedum. *nie tylko, nierzkąc.* viel mehr, viel minder, viel weniger, geſchweige denn.

NEF

Nĕfandum, nefanda res, nefantia facta. *niegodziwa Rzecz, Nieſprawiedliwość.* ſchändliche Thaten.

nĕfandus, a, um; *nĕfans*, antis, o. *mianowania niegodny, nieſprawiedliwy, okrutny, niecnotliwy.* ſo ſchändlich, daß es nicht zu ſagen iſt, unſäglich. *ſyn.* nĕfārius, infandus, ſcĕleſtus, ăbōmĭnandus.

nĕfāriè. *niecnotliwie.* láſterlich, bös, ruchlos.

nĕfārium, ii, n. *Niecnota.* Uebelthat. *vide* nĕfas.

nĕfārius, a, um. *bezecny, niecnotliwy.* láſterlich, ſchändlich, laſterhaft. *vide* nĕfandus.

nĕfas, n. indecl. *Nieſłuſza, niegodna Rzecz, Złość 2, Grzech wielki, Niecnota.* eine unerlaubte ſündliche That, Sünde, Schande, Schandthat. *ſyn.* ſcĕlus, crīmen, flāgĭtium.

nĕfaſtus, a, um. *bezecny 2. nieſzczęśliwy, nieſądowny.* ſchändlich, unglücklich, Gerichtsanſtand.

nĕfrens, entis, o. nefrendis, e. c. & nefrendus, a, um. *Oſyſek & Niemowlątko.* Zahnlos, das noch nicht beißen kann.

nefrundĭnes, um, m. *Nerki.* die Nieren.

NEG

Nĕgābundus, a, um. negans, antis, o. *ni pozwalaiący.* der etwas läugnen will.

nĕgantia, æ, nĕgātio, onis, f. *Niepozw lanie, Zapieranie ſię, Odmowa.* Läu nung, Abſchlagung, Weigerung, Ve neinung.

nĕgātīvus, nĕgātōrius, a, um. *niepozw. laiący.* verneinend, läugnend, abſagen abſchlagend.

nĕgātor, oris, m. *Odmawiacz, Zapi racz.* ein Verneiner, Läugner.

nĕgātrix, īcis, f. *Zapieraiąca ſię.* ei Verneinerinn, Läugnerinn.

nĕgātus, a, um. *niedozwolony.* verſag verläugnet, verneinet.

nĕgĭbundus *vide* negabundus.

nĕgĭno & nĕgĭto. vide nego.

neglectè & neglectim. *vide* negligente

neglectio, onis, f. neglectus, us, m. *Z niedbanie.* Verachtung, Verſäumun Unfleiß. *ſyn.* contemptus.

neglectus, a, um. *zaniedbany.* verachte verabſäumet, verwahrloſet, hinta geſetzt. *ſyn.* deſpectus, ſprētus, co temptus.

neglĭgens, entis, o. *niedbały, leniwy, ni uważny.* ſorglos, liederlich, nachläßi unachtſam, faul. *ſyn.* vēcors, ine ignāvus, pĭger, dēſĭdiōſus.

neglĭgenter. *niedbale.* liederlich, fau ſchläfrig, nachläßig, unachtſam, li derlicher Weiſe.

neglĭgentia, æ, f. *Niedbalſtwo, Leniſtw Nieuważność.* Nachläßigkeit, Liede lichkeit, Verſäumung, Unachtſamkei *ſyn.* incūria, ignāvia, ĭnertia, dēſ dia, pĭgrĭties.

neglĭgo, is. *zaniedbawam, gardzę.* ve ſäumen, nachläßig, liederlich, unach ſa

sam seyn, aus der Acht lassen, in den Wind schlagen, nicht achten, verachten. *syn.* non cūro, dēfĕro, prætermitto, omitto, aspernor, sperno, temno, contemno, despĭcio.

nĕgo, as. *odmawiam czego, mowię że nie, zapieram się, nieprzyzwalam, nieprzyznawam się, niechcę, niedopuszczam, nieodpuszczam, wymawiam się 2. nie daię 1. 3. 5. nieprzypuszczam.* & sub *nie 1.* verneinen, verläugnen, läugnen, nein sagen, nicht drein willigen, abschlagen, versagen. *syn.* abnĕgo, dēnĕgo, pernĕgo, inficior, rĕpugno, abnuo, rĕcūso, rĕnuo.

nĕgōtiālis, e, c. *sprawny.* geschäftig, zum Geschäft gehörig.

nĕgōtiātio, onis, f. *Kupczenie.* Handlung, Gewerb, Geschäft, Handthierung, Kaufmannschaft, Verrichtung. *syn.* mercātūra.

nĕgōtiātor, oris, m. *Kupiec 1.* ein Handelsmann, Kaufmann. *syn.* mercātor.

nĕgōtiātōrius, a, um. *kupiecki.* zur Handlung gehörig.

negotiatrix, īcis, f. *Kupcowa.* eine Handthiererinn.

nĕgōtiŏlum, i, n. *Sprawka.* ein Geschäftlein, kleiner Handel, kleine Verrichtung.

nĕgōtior, aris. *Kupczę.* Kauffmannschaft und Handlung treiben, handlen, handthieren, Gewerb haben, schachern. *syn.* mercor.

nĕgōtiōsĭtas, atis, f. *sprawność.* wann man sich viel zu thun und zu schaffen macht.

nĕgōtiōsus, a, um. *robotny 2. zabawiony, trudny.* geschäftig, mit Arbeit überladen. *syn.* occŭpātus.

nĕgōtium, ii, n. *Sprawa 1. Trudność, Urząd 1.* Geschäft, Gewerb, Handel, Handthierung. *syn.* res, ŏpus, ŏpĕra, lābor, cūra, occŭpātio, mūnus.

nĕgūmo, as, priscum. *vide* nego.

NEM

Nema, atis, & nemen, ĭnis, n. *Nić.* ein Faden.

nĕmĕsis, is, f. *Pomsta.* die Göttinn der Rache und Belohnung; Zorn, Unwillen, so aus dem Wohlstand der Gottlosen geschöpfet wird.

nĕmestrĭnus, i, m. *Bożek leśny.* der Waldgott.

nēmo, ĭnis. *nikt, ni człowieczka, kto 2.* niemand, keiner. *syn.* nullus.

nemo homo, nemo hominum, nemo quisquam. *Nikt.* nicht ein Mensch, keiner aus allen.

nemo non. *każdy.* jedermann.

nemo unus. *nikt sam.* keiner allein.

nĕmŏrālis, nemorensis, e. c. *gaiowy 2.* waldicht, zum Wald gehörig, aus dem Wald.

nĕmŏrĭvăgus, a, um. *leśny, po lasach się tłuczący.* in Wäldern herum schweifend.

nĕmŏrōsus, a, um. *gaisty.* voll Holz, waldicht, mit Bäumen bewachsen. *syn.* sylvosus, umbrōsus, ōpācus.

nempe. *iście, tak iest 1. to iest, podobno, bez wątpienia.* nämlich, wahrlich, fürwahr. *syn.* scĭlĭcet, vĭdēlĭcet, quippe, nīmīrum.

nĕmus, ŏris, n. *Gay 1.* ein Lust- oder Spatzierwald. *syn.* sylva, saltus, lūcus.

nĕmut, obsol. *pro* nisi etiam & nempe.

nēnia, *vide* nænia.

nenu & *nenum*, obſol. *pro* non.
neo, es. *przędę*, *ſzyię*. ſpinnen, nähen. *phr.* verſo pollice fūſum, lānam, fīla, ſtāmĭna, vellera cōlo dūco, trăho, penſa carpo.
neocŏrus, i, m. *Kościelny*. Glöckner, Kirchner, Meßner.
neogămus, i, m. *pierwſzy raz żeniący ſię*. Neuverlobter.
neŏmēnia, æ, f. *Nów Kſiężyca*. der Tag des Neumonds.
neonymphus, i, m. *nowy Oblubieniec*. neuer Bräutigam.
neŏphy̆tus, i, m. *nowochrzczony młodociany*. ein Neugetaufter, ein Neuling, friſch gepflanzet.
neoptŏlĕmus, i, m. *żołnierz nowotny*. ein angehender Kriegsmann.
neŏtĕrĭcè. *nowo*, *nowotno*. auf eine neue Weiſe.
neŏtĕrĭcus, a, um. *nowotny*, *nowy*, *młodzieńſki*. neu.

NEP

Nĕpa, æ, & nĕpes, is, f. *Niedźwiadek*, *Niedźwiadek Niebieſki*, *Rak niebieſki*. ein Scorpion, ein Himmelszeichen oder Geſtirn.
nepam imitor. *wſpak*.
neparcus, a, um. *ſzczodry*. freygebig.
nepenthes, is, f. *gr.* *Oman*. ein Kraut das die Traurigkeit vertreibt.
nĕpĕta, & nĕpīta, æ, f. *Miętka wodna*, ſub *Lebiotka*. Nepten, Bergminz, Bergwurz, wilder Poley, ein Kraut.
nĕphālia, orum, n. *Bieſiada ſkromna*. eine Mahlzeit ohne Wein.
nephralgia, æ, nephrītis, idis, f. *Nerek bolenie*. Lendenſchmerz, Nierenweh, Colik.
nephrĭtĭcus, a, um. *Nerek bolenie maiący*. Nierenſüchtig.
nephros, i, m. *Nerka*. die Niere.
nĕpos, ōtis, m. *Wnuk*, *Utratnik*, *Wi... drzewny*. Enkel, Kindskind, ei... Schlemmer, Zechbruder, Nebenſchoſ... an den Reben.
nepos ex fratre. *Synowiec*. des Bruders Sohn.
nepos ex ſorore. *Sieſtrzeniec*. der Schweſter Sohn.
nĕpōtes hi. *potomni ludzie*. Nachkömmlinge.
nĕpōtālis, e. c. nĕpōtīnus, a, um. *zb... teczny*. ſchwelgeriſch, verſchwenderiſc... *ſyn.* luxuriōſus.
nĕpōtātus, us, m. nĕpōtātio, onis, f. *Rozrzutność*. die Verſchwendung, Schwelgerey, verſchwenderiſches Leben.
nĕpōtor, aris. *rozgardyas ſtroię*. ſchlemmen, praſſen, ſchwelgen.
nĕpōtŭlus, i, m. *Wnuczek*, *Piiaczek*. e... Enkelein, Zechbrüderlein.
neptis, is, f. *Wnuczka*. Enkelinn, Kindtochter, Neffe.
neptis ex ſorore. *Sieſtrzenica*. der Schweſter Tochter.
neptĭcŭla, æ, f. *Wnuczka*. eine klei... Enkelinn.
nepus, a, um. obſol. *pro* nepurus *aut.* n... purus.

NEQ

Nequa. adv. ſub *by nie*. damit nicht i... gend auf eine Weiſe.
nĕquālia, ium, n. ſcil. detrimenta. *Szkoda*, *Fraſzka*. Schaden.
nĕquam, indecl. ſubſtant. *ladaiaki człowiek*. ein böſer Bube, Schalk, Bö... wicht, liederlicher, unnützer Menſch.

nequam, adject. *zły, złośliwy.* nichts werth. *syn.* imprŏbus, scĕlestus.
nequando. sub *by nie.* daß nicht einmal.
nequāquam. *nie 1.* gar nicht, mit nichten, durchaus nicht. *syn.* non, haud quaquam.
nĕque. *ani.* und nicht, auch nicht, weder noch.
neque dum. *ieszcze nie.* und noch nicht.
neque hilum. *nic 2.* nicht das geringste.
nĕqueo, is, ire. *niemogę 2.* nicht können. *syn.* non queo, non possum, non văleo.
nequitum & nequitur. nie mogę. es kann nicht seyn.
nĕquicquam. *darmo, bez karania, nie 1.* vergeblich, umsonst, nichts. *syn.* frustra, incassum.
nequis, nequa, nequod *vel* nequid, sub *by nie.* daß niemand, daß keiner, daß nicht jemand, daß nicht einer.
nequissimè. *naygorzey, niecnotliwie.* am allerschlimsten, überaus schändlich.
nĕquissimus, a, um. *naygorszy, niecnotliwy.*
nĕquiter. *niecnotliwie, źle, sromotnie, sprośnie, szucznie.* schändlich, liederlich, schelmisch.
nĕquitia, æ, nĕquities, ei, f. *Złość, Niecnota, Psota, Rozrzutność, Nierząd, sprawa.* Schalkheit, Büberey, Leichtfertigkeit, Bosheit, Ueppigkeit, Geilheit, Schwelgerey. *syn.* imprŏbĭtas.
nequitia singulari homo. *wierutny Łotr.* ein arger Schalk.

NER

Nĕrītes, æ, m. *Zaglik ryba.*
nĕrium, ii, n. *gr. Płochowiec.* Olander.
nervālis, e. c. *vide* nervosus.
nervia, æ, f. nervium, ii, n. Strona do Lutni. Saite auf den Instrumenten.
nervīceus, a, um. B. z Żył zrobiony. aus Nerven gemacht.
nervīnus, a, um. żylisty, żyłom służący. den Nerven dienlich.
nervinus funis. *Strona do Lutni.* Saite.
nervōsè. *żyłowato, mocno, węzłowato 2.* kräftiglich, mit Nachdruck, gewaltig, stark, ernsthaft.
nervōsitas, atis, f. *Żyłowatość, Tęgość.* Kraft, Stärke.
nervōsus, a, um. *żyłowaty, węzłowaty 2. tęgi 2.* ädericht, voller Nerven, stark, kräftig, nachdrücklich. *syn.* lăcertōsus, rōbustus, vălĭdus.
nervŭlus, i, m. *Żyłka, Usilność.* ein Spannäderlein.
nervus, i, m. *żyła sucha, żyła w Liściu, Członek 5. Noc, Cięciwa 1. 2. Więzy, Strona 3. Usilność.* eine Spannader, Sennader, Nerve, Kraft, Stärke, Nachdruck, Stock, Kette, Halseisen, Fußeisen, die Senne am Bogen, eine Saite.
nervus brachialis. *Pęto 2.*
nervorum conductio, convulsio, distensio. *Kurcz.* Verrenkung der Nerven.
nervorum resolutio. *Paraliż.* Schlag.
nervos lyræ percutere. *grać na Lutni.* die Laute schlagen.

NES

Nĕsăpius, ii, m. *głupi.* ein unweiser, dummer Mensch.
nescienter. *niewiadomie.* unwissend.
nescientia, æ, f. vide ignorantia.
nescio, is, ire. *niewiem 1. nieznam, nieumiem.* nicht wissen, nicht kennen, nicht können. *syn.* ignōro, non nosco, sum nescius, inscius.

nescius, a, um. *niewiedzący, niešwiadom, niebiegły, nieznaiomy.* unwissend, der nichts weiß, unbekannt. *syn.* ignārus.
nesi priscum *pro* sine.
nessŏtrŏphium, ij, n. *Kacznik.* Entenstall.
nēta, æ, f. *idem quod* Lana, *vel* Stamen.
nētōrius, a, um. *do przędzenia należący.* zum Spinnen gehörig.
nētrīna, æ, f. *Umieiętność przędzenia.* Spinnkunst.
nētrix, īcis, f. *Szwaczka, Przędzicielka.* eine Spinnerinn.
nētus, us, m. *Przędzenie.* das Spinnen.
nētus, a, um. *przędziony.* gesponnen.

N E U

Neu, neve. *aby nie.* und das nicht, das auch nicht, weder noch.
nĕvŏlo, nevis, nevult. *niechcę.* ich will nicht. *syn.* nōlo.
neuras, adis, f. *gr. Zyleniec ziele.* Monkraut.
neurĭcus, a, um. *żylną chorobę cierpiący.* am Geäder krank, podagrisch.
neuris, idis, f. *gr. Szaley wielki.* Judenkirschen, Sonnenwirbel.
neurŏbăta, & neurŏbătes, æ, m. *Powrozobiegun.* ein Seiltänzer.
neuroides, is, m. *Limonia ziele.* Feldsalat, Wintergrün.
neurolŏgia, æ, f. *Opisanie żył suchych.* Beschreibung der Sennadern.
neuropasta, æ, m. *gr. Łątkarz.* ein Seiltänzer, ein Spieler mit kleinen Docken, der die Docken an Pferdhaaren oder Saiten regieret, oder tanzend macht, ein Marionettenspieler.
neurospasta, orum, n. *Łątki kuglarskie, samoruszne Rzeczy.* Bilder die durch Gedräth oder Haare bewegt werden. Policineldocken, Marionetten, Puppenspiel.
neurospastos, i. *Roża polna.*
neurŏticus, a, um. *vide* nervinus.
neurotomia, æ, f. *żył rozrzynanie.* die anatomische Zerschneidung der Nerven.
neurotomus, i, m. *Zyły przerżynaiący,* der an den Sennadern verwundet.
neŭter, tra, um. *ani ten, ani ow.* weder der noch jener, keiner von beyden.
neŭtiquam. *nie 1.* ganz und gar nicht, nimmermehr, keinesweges, nicht zu viel, nicht gar zu sehr.
neŭtrālis, e. c. *oboiętny* & sub *obostronny.* keinem von beyden zugehörig, unpartheyisch, der es mit keiner Parthey hält, sondern beyder Freund bleibet.
neutralitas, atis, f. *Oboiętność.* Unpartheylichkeit, Neutralität.
neutraliter. *oboiętnie.* unpartheyisch.
neutrò. *ani tam ani sam.* auf keinen Theil unter beyden, weder auf diese noch auf jene Seite.
neutrŏbi, neutrubi. *ani na tym ani na owym mieyscu.* an keinem von beyden Orten.

N E X

Nex, ecis, f. *Zabóy, Szkoda.* Tod, Todschlag, Schaden. *syn.* cædes, mors.
nexĭlis, nexibĭlis, e. c. *plecieniu służący, pleciony, dziany.* gut zu knüpfen, das sich binden läßt.
nexio, onis, f. *Wiązanie.* Bindung, Knüpfung. *syn.* lĭgātio.
nexo, is, & as. nexor, aris. *wiążę wiklę.* binden, knüpfen. *syn.* lĭgo.
nexum, i, n. *Kupowanie warowne.* Schließung zweyer oder mehr Personen, Schluß, Contract.

exuosus, a, um. *zawikłany.* verknüpft, verwirrt.

exus, a, um. *pleciony, związany, okuty.* verbunden, gewunden, gefangen, gefesselt. *syn.* innexus, nōdatus, ligātus, vinctus, rĕvinctus.

exus, i, m. *Dłużnik na swą osobę.* der Schulden wegen in Dienstbarkeit gerathen.

exus, us, m. *Węzeł, Związek, Związanie, Przedanie lub Kupowanie warowne, Więzy, Więzienie, Długu wypłacanie więzieniem.* das Knüpfen, Binden in einer Schuld, ein Band, Knoten. *syn.* vincŭlum.

exu. *urzędownie.*

exu me obligo. *waruię.* sich verbinden.

exum ineo. *Dług więzieniem odsiadam* die Schuld durchs Sitzen im Gefängniß auszahlen.

N I

Ni. *ieżli nie.* wo nicht.

icētērium, & nicoterium, ii, n. *gr. Podarek zwycięzny, zwycięski Upominek.* Kleinod der Sieger, ein Fechterschmauß, Freudenfest nach erlangtem Sieg.

ico, is. *kiwam ręką.* ein Zeichen mit der Hand geben.

ictăcŭlus, i, m. nictans, antis, o. nictātor, oris, m. *skolący, migaiący się, Mrużek.* der einem winket.

ictātio, onis, f. *Mruganie, Mgnienie Oka 1. Skolenie.* das Winken, Nicken der Augen.

icto, as, nictor, aris. *mrugam 1. 2. migam się co, drgam, trzepiecę się, silę się.* nicken, mit den Augen winken.

icto, is. *skolę.* beffen wie ein Spürhund.

nictus, us, m. *vide* nictātio.

nīdāmentum, i, n. *Gniazdo 1.* ein Nest.

nideo, es. lege potius renideo.

nīdĭfĭcātio, onis, f. *nīdĭfĭcium,* ii, n. *Gnieżdżenie, Gniazda 1.* das Nisten, Geniste.

nidificium formicarum. *Mrówisko.* Ameishäuflein.

nīdĭfĭco, as. *gnieżdżę się.* nisten, Nester machen. *syn.* nīdŭlor. *phr.* nīdum struo, construo, ædĭfĭco.

nīdĭfĭcus, a, um. *gnieżdżący się.* nistend, zum Nisten gehörig.

nīdor, oris, m. *Swąd, Smród 3.* Küchengeruch, Dumpf, und Geruch verbrannter und gekochter Speisen oder eines gebrannten Dings, Gestank, Rauchwerk.

nidore inficio, offendo. *przyswędzić, śmierdzę.*

nidorem do. *smrodzę, swędzę.*

nīdōrōsus, a, um. *swędliwy, smrodliwy.* nach dem Brand riechend.

nīdŭlor, aris. *gnieżdżę się, siedzę na Jaycach.* nisten, Nester bauen, brüten.

nīdŭlus, i, m. *Gniazdko 1. Domeczek.* ein Nestlein, Häuslein.

nīdus, i, m. *Gniazdo 1. 2. Dom. Krużyk.* ein Vogelnest, ein junger Vogel im Nest, eigenes Haus, Lager und Höhle eines wilden Thiers, ein Becher, Pocal. *phr.* ăvium cŭbīlia, cūnæ, hospĭtia, tecta, dŏmus, lŭteum ŏpus, rāmōsa hospĭtia.

nīdum fingo, construo, texo. *gnieżdżę.* Nester bauen.

nidi hi. *Przegrodki.* Fächer.

N I G

Nĭgella, æ, f. *scil.* herba. *Czarnucha.* schwarzer Coriander, schwarzer Kümmel,

mel, Nardenkraut, Nardensaame, St. Catharinenblume.

nĭgellus, a, um. *czarnawy.* schwärzlich.

nĭger, gra, grum. *czarny, zły.* schwarz, falsch, untreu, tückisch, bübisch, ein Schalk. *syn.* nĭgrans, nĭgrescens, āter, fuscus, pullus, obscūrus, cālīgĭnōsus.

niger fuligine. *okopciały.*

nĭgīna, æ, f. sub *Trzylistnik ziele.*

nigor, oris, m. *Snieg.* Schnee.

nĭgrāmen, inis, n. *vide* nigredo.

nĭgrans, antis, o. *vide* niger.

nĭgrātus, a, um. *oczerniony.* geschwärzet.

nĭgrēdo, inis, f. *Czarność* 4. die Schwärze, schwarze Gestalt. *syn.* nĭgrities, nĭgrāmen, nigror, ātror.

nĭgrēfăcio, is. *czernię.* schwarz machen.

nĭgrēfīo, is, [nigresco, is. *czernieię, ćmi się.* schwarz werden.

nĭgreo, es. *czernię się.* schwarz seyn.

nĭgrĭcans, antis, o. *czarnawy.* schwärzlicht.

nigrĭco, as. *czernię się.* schwärzlicht seyn.

nĭgrĭtas, atis, nigritia, æ, nigrĭties, ei, nigrĭtūdo, ĭnis, f. nigror, oris, m. *Czarność.* die Schwärze. *vide* nigredo.

nigro, as. *czernię, czernię się.* schwarz machen, schwärzen, schwarz seyn. *syn.* dēnĭgro, nĭgrĕfăcio, fusco, infusco.

N I H

Nihĭl. indecl. *nic 1. nie 1.* nichts, nicht.

nihil ad illum est. *nic nie waży przeciw niemu.* es gilt nichts gegen ihn.

nihil ad rem. *nie do rzeczy.* es dienet nicht zur Sache.

nihil esse. *nic nieważyć.* nichts taugen, nichts werth seyn.

nihil agere. *nic nie wskórać.* nichts ausrichten.

nihil valet, sub *nikczemnik.* nichts nütz.

non nihil. *cokolwiek.* etwas, einigermaßen.

nihil non. *wszystko.* alles.

nihildum. *ieszcze nie.* noch nicht.

nĭhĭlum, i, n. *nic 1.* nichts. *syn.* nil, nihil, nilum.

nihili facio, pendo. *gardzę.* verachten, nicht achten, für nichts halten. *vid.* contemno, sperno.

nihilo magis, nihilo plus. *iednako.* nicht mehr, eben so wenig.

nihilo minus, nihilo secius. *iednakowo rownie iak.* nichts destoweniger oder minder.

non de nihilo est. *nie darmo to.* es geschicht nicht umsonst, es ist etwas dran.

ad nihilum redigi. *zniszczeć.* zu nicht werden.

nil. *vide* nihil.

nilion. *gr.* sub *Topazyn.* eine gewisse Art von Edelgesteinen.

nīlum. *vide* nihilum.

nilus, i, m. appellat. *Furmusowy rów. Woda przywiedziona.*

N I M

Nimbātus, a, um. *Bramką niewielką ozdobiony, zasłoniony.* mit einer Stirnbinde gezieret, umschleyert, verkappt.

nimbōsus, a, um. *nimbĭfer*, era, erum. *dżdżawy.* stürmisch, regenhaft, ungestüm, windig. *syn.* imbrĭfer, plŭviōsus, plŭvius, plŭvĭālis.

nimbus, i, m. *Deszcz* 3. *Nieszczęście, wielkość liczby, Bramka niewielka, Promienie koło Obrazow, Flaszka, Banieczka do wonnych Oleykow y Maści.* eine Wetterwolke, ungestümer Regen, Platzregen, Wolkenbruch, Unglück,

glück, Unfall, ein großer Haufe, Stirnband oder Schmuck der Weiber, ein Strahl oder Schein um das Haupt der Heiligen, ein Geschirr, darinn man wohlriechende Salben aufbehält. imber, pluvia, procella.

nimbus arenæ. *Kurzawa.* Staub.

nimiè. *zbytnie, zbytecznie.* gar zu sehr.

nimiĕtas, atis, f. *Zbytek.* Ueberfluß, allzugroße Menge.

nimio, nimio multo, nimiŏpĕre, nimio plus. *daleko więcey, zbytnie, nazbyt.* gar zu viel, allzusehr.

nimīrum. *bez Wątpienia, to iest,* nämlich, freylich, ohne Zweyfel. *syn.* nempe, scīlĭcet, quippe, vĭdēlĭcet.

nimis, nimium. *zbytnie, nazbyt bardzo, na Dziw.* zu viel, allzusehr, über die Maaßen. *syn.* multùm, immŏdĕrātè, immŏdĭcè, extrā præter sŭpra mŏdum, nimio plus, plus æquo, justo.

nimium, ii, n. *vide* nimietas.

nimius, a, um. *zbytni, zbyteczny.* zu viel, gar zu groß, mehr denn sichs gebühret. *syn.* immŏdĕrātus, immŏdĭcus, mŏdum excedens, nimis magnus, æquo, justo major.

nimius animi. *popędliwy.* jäh.

nimius imperii. *surowy 2.* streng.

nimius sermonis. *wielomowny.* überflüssig im Reden.

ningo, ningit. *Snieg pada.* schneyen.

ningor, oris, m. *śnieżny czas.* Schneyenszeit, Schneewetter.

ninguĭdus, a, um. *vide* nivosus.

ninguis, is, f. obsol. *vide* nix.

ninguitur imperf. *Snieg pada.* es schneyet.

ningŭlus, a, um. *vide* nullus.

ningvo, is. vide ningo.

ninnius & *ninnius*, i, m. *lege* hinnus.

niptra, orum, n. *Wody do Kąpania.* Bäder.

nis, priscum *pro* nobis.

nisi. *chyba 1. 2. tylko, iedno, ieśli.* wenn nicht, wo nicht, es sey denn.

nisi fallor. *ieśli się nie mylę.* wenn ich nicht irre.

nīsus, us, m. *Silenie się, Usilność, Opieranie się.* Unterstehung, Bemühung. *syn.* contentio, cōnātus.

nīsus, i, m. *Orzeł morski, Krogulec.* ein Sperber, Habicht.

nisus, & nixus, a, um. *wsparty, podparty.* angelehnt, unterstützt, gesteift, gestemmet. *syn.* fultus.

NIT

Nītĕdŭla, æ, f. *Złotnik robaczek. Myszka 1.* ein Johanneswürmlein, eine kleine Feldmaus.

nītĕfăcio, is. *iasnym czynię.* hell machen.

nītĕfactus, a, um. *iasnym uczyniony.* hell gemacht.

nitēla, & nitella, æ, f. *Łsknienie się, Złotnik robaczek. Myszka 1. Piasek ostry.* das Glänzen, Polirpulver.

nitēla aurea. *Piasek złoty.* ein glänzendes Goldkörnlein.

nitēlīnus, a, um. *złotawy.* röthlicht.

nitelina salix. *Złotowierzb.* ein röthlichter Weidenbaum.

nitens, entis, o. *iaśnieiący.* glänzend, schimmernd, gleißend.

nitens oratio. *piękna Mowa.* eine wohlgezierte Rede.

nitenter. *iaśnieiąc.* glänzend.

nīteo, es, nītesco, is. *łsknę się, iaśnieię.* schimmern, scheinen, gleißen, glänzen,

zen, schön seyn, sauber, hell, blank, glänzend werden. *syn.* splendeo, splendesco, fulgeo, mico, radio.

nitescit luna. *Księżyc świeci.* der Mond scheinet.

nitibundus, a, um. *starowny.* der sich bemühet, strebend.

nitidè. *świetnie.* säuberlich, nett, zierlich.

nitiditas, atis, f. *vide* nitor, oris.

nitidiusculè. *pięknie.* etwas nett.

nitidiusculus, a, um. *piękny.* etwas zierlich.

nitido, as. *poleruię, łsknąco czynię.* glänzend machen, schleifen, poliren, ausputzen.

nitidus, a, um. *iasny, glancowny, łsknący się, piękny.* schön, gleißend, ausgeputzt, blank, nett, höflich, fett, wohl bey Leibe. *syn.* nitens, splendidus, fulgens, micans, radians *vel* cultus, comptus, pulcher, formosus.

nitor, eris. *silę się, usiłuię, prę się 2. wspieram się 3. podpieram się, polegam 2.* trachten, sich bestreben, unterwinden, an etwas lehnen oder halten, sich verlassen, gründen, bauen, beruhen. *syn.* connitor, enitor, contendo, laboro, molior, conor, *vel* incumbo, innitor, fulcior, firmor, sustentor.

nitor, oris, m. *Swietność, Jasność, Łsknienie się, Piękność, Piękrzenie, Glanc, Krasa.* der Glanz, Schein, Fettigkeit. *syn.* splendor, fulgor, lux, lumen, radius.

nitorem induco. *piękrzę.* zieren.

nitraria, æ, f. *Saletrna Szyba.* Salpetergrube.

nitrarius, nitratus, nitreus, nitrosus, a, um. *saletrzysty, saletrowy.* salpeterisch, gesalpetert, von oder voll Salpeter.

nitratus pulvis. *Proch do strzelania.* Schießpulver.

nitrum, i, n. *gr.* *Saletra.* Salpeter, Bergsalz.

NIV

Nivalis, e. c. *vide* niveus.

nivarius, a, um. *śniegowy.* zum Schnee gehörig.

nivatus, a, um. *Sniegiem ochłodzony.* im Schnee gekühlet.

nivesco, is. *idem quod* albesco.

niveus, a, um. *śnieżny, biały iasny* schneyicht, von Schnee, schneeweiß *syn.* lacteus, candidus, candens, albus, eburneus.

nivifer, era, erum. *vide* nivosus.

nivit, obsol. *pro* ningit.

nivosus, a, um. *śnieżny.* voll Schnee. *syn* nivalis, glacialis.

nix, nivis, f. *Snieg.* Schnee.

nixor, aris. *silę się, wspieram się 3.* sich sehr bemühen unterstützen. *vide* nitor

nixurio, is, ire. *silę się, krzepię się.* gern arbeiten oder sich bemühen wollen.

nixus, us, m. *Silenie się 1. Usilność* Strebung nach etwas, Bemühung Mühe, Fleiß, gewaltiger Druck, Drang das Kindergebähren, Kindswehe. *vide* nisus.

nixus, a, um. *wsparty, Klęczeń.* angelehnet, angestützet.

nixus genu. *klęczący.* knieend.

NO

No, as. *pływam 1. 2. płynę 2.* schwimmen. *syn.* nato, innato.

nobilis, e. c. *zacny, szlachetny, sławny 1. 2. znaczny, wyborny.* wohl bekannt berühmt, edel. *syn.* illustris, insignis clarus

clārus, eximius, egrĕgius, inclўtus, gĕnĕrōsus. *phr.* nōbili, illustri sanguine *vel* clāris părentibus ortus, nātus, creātus, prōgĕnitus, præclāra stirpe edītus.

nōbilis, is, m *Szlachcic, Ziemianin.* ein Edelmann.

nōbilissimus, a, um. *nayszlachetnieyszy.* nobilissimi hi. *Panowie przedni.* große vornehme Herren.

nōbilitas, atis, f. *Zacność, Szlachectwo,* & collect. *Szlachta.* der Adel, Adelstand, edle Art, Ruhm, Ehre. *phr.* gĕnĕris vel nōmĭnis clārĭtas, antiquĭtas, vĕtustas, splendor, amplitūdo.

nōbilitātus, a, um. *sławny, Szlachcicem uczyniony.* wohl bekannt, berühmt, geadelt.

nōbilĭter. *szlachetnie, zacnie, wybornie.* adelich, herrlich, vortreflich.

nōbilito, as. *Szlachcicem czynię, sławię.* adeln, berühmt machen. *syn.* illustro, orno, insignio, cĕlĕbro. *phr.* nōbilitāte, nōbilibus tĭtŭlis dōno, illustro, dĕcōro, nōbilium grădu insignio.

nobiscum *pro* cum nobis.

nŏcens, entis, o. *szkodliwy, obwiniony.* schädlich, schadend, verderblich, schuldig. *syn.* nŏcīvus, noxius, infestus, incommŏdus, inĭmicus.

nŏcenter. *szkodliwie.* schädlich.

nŏcentia, æ, f. *Wina.* Verschuldung.

nŏceo, es. *szkodzę.* schaden, beschädigen, schädlich seyn, Schaden thun. *syn.* obsum. *phr.* damnum, detrīmentum, jactūram, exitium infĕro.

nocibilis, e. c. *co szkodzić może.* das schaden kann.

nŏcīvus, a, um. *vide* nocens.

noctambŭlo, onis, m. *Ponocnik, Lunatyk.* ein Nachtwanderer, Mondsüchtiger.

nocte, abl. *noctanter* adv. *w nocy.* bey Nacht, nächtlicher Weise.

noctesco, noctescit. *mierzcha się, chmurzy się.* Nacht oder finster werden. *phr.* indūcunt obscūra crĕpuscŭla noctem, mājoresque cădunt altis de montibus umbræ.

noctiānus, i, m. *Stróż nocny.* ein Nachtwächter.

noctĭcŏlor, oris, o. *czarny.* dunkelfärbig, schwarz.

noctĭcŭbus, i, m. *vide* adulter.

noctĭfer, era, erum. *Noc przynoszący, Gwiazda wieczorna.* Nacht bringend, der Abendstern.

noctilūca, æ, f. *Księżyc planeta, Gwiazda wieczorna, Złotnik robaczek, Lampa, Swieca.* der Mond, Mondschein, Johanneswürmlein, so in der Nacht einen Schein von sich giebt, eine Lampe, Licht.

noctĭlūgus, a, um. *w nocy ryczący.* bey Nacht heulend.

noctiōsus, a, um. *lepiey w nocy iak we dnie widzący.* der zu Nacht besser siehet als bey Tage.

noctisurgium, ii, n. B. *nocne Wstawanie.* das Aufstehen bey der Nacht.

noctivăgus, a, um. *nocny, ponocny.* Nachtschwärmend, zu Nachts herum schweifend.

noctividus, a, um. *Ostrowidz 2.* zu Nacht sehend.

noctivida ales. *Sowa 1.* Nachteule.

noctius, a, um. *vide* nocturnus.

noctium occursaculum. *Nocnica.*

noctu. *vide* nocte.

noctu & diu, noctes & dies. *ustawicznie.* Tag und Nacht.

noctua, æ, f. *Sowa 1.* eine Nachteule, ein lichtscheuender Vogel. *syn.* ŭlŭla, bŭbo. *phr.* Pallădia vŏlŭcris, noctĭvăga ăvis, prænuntia făti.

noctuăbundus, a, um. *vide* noctivagus.

noctuīnus, a, um. *nocny, sowi.* nächtlich, eisengrau, zur Nachteule gehörig.

nocturnālis, e. c. nocturnus, a, um. *nocny, ponocny.* nächtlich, zur Nacht gehörig.

nocturna quies. *Nocleg.* Nachtlager.

nocturnus, i, m. *Bożek nocny, Gwiazda wieczorna.* Gott der Nacht, der Abendstern.

noctŭvĭgĭlus, a, um. *czuwaiący w Nocy.* zu Nacht wachend.

nŏcŭmentum, i. nŏcŭmen, ĭnis, n. *Szkoda.* Schaden. *vide* damnum.

nŏcuus, a, um. *lege* noxius.

N O D

Nŏdātio, onis, f. *Sękowatość, Związanie, Zawikłanie.* Verknüpfung, Verwirrung.

nŏdātus, a, um. *sękowaty, związany węzłem.* knoticht, geknüpft.

nŏdia, æ, f. *Garbarskie ziele.* ein gewisses Kraut.

nŏdo, as, *wiążę 1. węzłem zawięzuię &* sub *obiesić.* knüpfen, binden. *syn.* ligo, vincio, rĕvincio, innŏdo, necto, nexo. *phr.* nŏdis necto, vincio, implico, in nodos collĭgo, nŏdos intrĭco, consĕro.

nŏdōse. *węzłowato 1.* knoticht.

nŏdōsitas, atis, f. *vide* nŏdātio.

nŏdōsus, a, um. *węzłowaty 1. 2. sękowaty.* knoticht, voller Knoten, verwirrt.

nŏdulus, i, m. *Węzełek, Guzik, Pętl... ca, Kolanko.* ein Knötlein, Knöpflei...

nŏdus, i, m. *Węzeł, Guz 1. Związe... Kłąb 3. Kolanko, Staw 2. Przegub... 2. Trudność, Sęk.* ein Knote, Knop... Knebel, Gelenk, Schwierigkeit, e... Knorre, Ast an Bäumen oder Kno... am Rohr, ein dichter Haufe Fußvol... *syn.* vincŭlum, nexus, ligămen, vi... clum.

nodus articulorum. *Kłykieć.* Gelenke ... den Fingern.

nodus anni. *Porównanie dnia z nocą.*

nodus linguæ. *Języka przyrośnien... Zaiąkanie.* Anwachs der Zunge, ... man nicht reden kann.

nodus Gordius, Herculeus. *cięszka ni... dościgła rzecz.* eine schwere unerforsc... liche Sache.

nodus hic est. *tu Sęk.* da haftets.

nodi vestium. *Pętlice.*

noegeum, i, n. *Podwika.* ein gewiss... Tuch oder Kleid.

noēma, atis, n. *skryte zrozumienie Se... tencyi.* verborgener Verstand ein... Spruchs.

nŏla, æ, f. *Dzwonek.* eine Schel... Glöcklein.

nŏlenter, adv. *niechcąc.* unwillig, unge...

nŏlentia, æ, f. *Niechcenie.* Unwille, W... derwille.

nŏlo. *niechcę.* nicht wollen.

nŏluntas, atis, f. vide *nolentia.*

N O M

Nŏmarcha, æ, m. *gr. Starosta.* ein Lan... herr, Landvoigt

nomarchia, æ, f. *Starostwo.* Landvoigt...

nŏme, es, & noma, æ, f. *Wrzód ja... wity.*

nŏme,

nōmen, ĭnis, n. *Imię 1. 2. Słowo, Nazwisko, Przezwisko 3. Przyczyna 1. Pokrywka 2. Sława, Moc, Dług 1. 2. Dłużnik 1.* der Name, berühmt, Ursache, Schulden. *Nomen apud Grammaticos est vox declinabilis. syn.* agnōmen, cognōmen, *vel* fāma, hŏnŏr, glōria, nōbilitas.

nomen do, profiteor. *wpisuię się, zostaię.* werden.

nomen dare militiæ. *żołnierzem zostaię.* ein Soldat werden.

nomen obtineo. *zowią mię.* genennet werden.

nominis multi mulier. *sławna Niewiasta.* ein beruffenes Weib.

nomine. *miasto kogo, od kogo 2.* anstatt, wegen.

nomine amicitiæ. *dla przyiaźni.* Freundschaft halber.

nomine meo illum saluta. *pozdrów go odemnie.* grüße ihn meinetwegen.

nomine hoc. *dla tego.* derenthalben, um deswegen, weswegen.

nomina, plur. *Długi, Rachunki 2.* Schulden.

nomina expedio. *Długi płacę.* Schulden bezahlen.

nomina impedīta. *Długi dawne, Rachunki nie dobre.* alte und unrichtige Schulden.

nomina magna. *sławni Ludzie.* berühmte Leute.

nominĭbus honestis. *pod uczciwą Pokrywką.* unter ehrlichem Verwand.

nōmenclātio, onis, nomenclātūra, æ, f. *Mianowanie, Nazywanie.* Meldung der Namen.

nōmenclātor, nomenculātor, oris, m. *Słownik, zaufszny Powiadacz, Mianowniczy 2.* ein Nenner, der einem der Leute Namen ansaget, Wörterbuch.

nōmenclo, as. *mianuię.* nennen.

nōmĭnābĭlis, e. c. *wspominania godny.* nennbar, rühmlich.

nōmĭnālia, ium, n. plur. *Mianowiny.* Namenstag.

nōmĭnālis, e. c. *do Imienia należący.* zum Namen gehörig.

nōmĭnālĭter, nōmĭnātim. *Imieniem, mianowicie.* namentlich, dem Namen nach, mit Namen, eigentlich, sonderlich, ausdrücklich.

nominatim appello, persequor. *wymieniam.* melden.

nōmĭnātio, onis, f. *Mianowanie 1. 2. Nazywanie, Podawanie 4.* Nennung, Benennung, Ernennung bey einer Wahl, Vorschlag.

nominationem facio. *ogłaszam.* nennen.

nōmĭnātīvè. Imieniem. mit Namen.

nominativus, a, um. *mianuiący.* nennend, benennend.

nōmĭnātor, oris, m. *Mianowniczy 1.* der die Menschen zu einem gewissen Amt ernennet und vorschlägt.

nōmĭnātus, a, um. *mianowany, sławny.* benennet.

nōmĭnātus, us, m. *Nazywanie.* Nennung, Benennung.

nominetenus. *według Imienia.* dem Namen nach.

nōmĭnĭto & nomino, as. *nazywam 1. 2. mianuię.* nennen, angeben. *syn.* vŏco, appello, nuncŭpo, prōfero, nomen do, tribuo, impōno.

nŏmŏphy̆lax, ăcis, m. *gr.* sub *Obyczaiow poprawiacz.* ein Gesetzbewahrer.

nŏmŏthēta & nomothetes, æ, m. *Prawodawcą.* ein Gesetzgeber.

nŏmos, & nomus, i, m. *Ustawa, Nota.* ein Gesetz. *vide* Lex.

NON

Non. *nie i.* nein, nicht. *syn.* haud, haudquaquam, nĕquaquam, nec, nĕque mĭnĭmè, nusquam.

non abludit, non abs re. *nie od rzeczy.*

non de nihilo. *niedarmo.* es ist etwas daran.

non ita multo post. *niebardzo, nie dawno, nie długo.* nicht so gar lang, hernach.

non me fallit, fugit. *wiem i.* wissen.

non minus, non secus atque. *rownie iak.*

non modo. *nie tylko.* nicht nur.

non nemo. *nie ieden, niemal wszyscy.* schier alle.

non nihil, non nihilum. *nieco.* etwas.

non possum non loqui. *muszę mowić.* ich muß reden.

non temere est. *nie darmo.* es geschicht nicht ohne Ursache.

nŏnæ, arum, f. *siodmy dzień w Marcu, Maju, Lipcu y Październiku, a w innych Miesiącach piąty dzień.* der siebente Tag im *Martio, Majo, Julio* und *October,* in den andern Monaten aber der fünfte Tag.

nŏnāgĕcŭplex, ĭcis, o. & *nonagecuplus,* a, um. *dziewięćdziesiątkrotny.* neunzigfältig.

nŏnāgĕnārius, a, um. *dziewięćdziesiątletni.* neunzigjährig.

nŏnāgĕni, æ, f. plur. *dziewięćdziesiąt.* je neunzig.

nŏnāgēsimus, a. um. *dziewięćdziesiąty.* der Neunzigste.

nŏnāgies. adv. *dziewięćdziesiątkroć.* neunzigmal.

nŏnāginta. *dziewięćdziesiąt.* neunzig.

nōnāgium, ii, n. *dziewiąta Część.* der neunte Theil.

nōnānus, a, um. *do dziewiątey Liczby należący.* zur neunten Zahl gehörig.

nōnārius, a, um. *vide* nonus.

nōnāria, æ, f. scil. meretrix, sub *Ni.. rządnica.* eine öffentliche Hure.

nondum, adv. *ieszcze nie.* noch nicht.

noneolæ, noncolæ, noleolæ, & noëla.. arum, f. *Brodawki pod Kozią Brodą..* Warzen, welche den Ziegen an der Untermaul hangen.

nongēnārius, a, um. *dziewięćset ważący..* neun hundert geltend.

nongentēsimus, noningentesimus, a, um.. *dziewięćsetny.* der neunhundertste.

nongenti, noningenti, nongeni, æ, .. *dziewięćset.* neun hundert.

nongenties, noningenties. adv. *dziewięćset razy.* neunhundertmal.

nonna, æ, f. B. *Mniszka.* eine Nonn.. *syn.* mŏnăcha, mŏniālis.

nonne? adv. *izaż? wszak.* nicht also.. *syn.* annon?

nonnihil. *nieco.* etwas. *syn.* ălĭquid.

nonnēmo, inis, nonnullus, a, um. *ni.. ktory, ktoś.* jemand, einiger. *sy..* ălĭquis.

nonnunquam. *niekiedy, podczas.* bi.. weilen, zu Zeiten. *syn.* interdum, ăl.. quando.

nonnusquam. *niekędy.* irgendwo, an e.. lichen Orten. *syn.* ălĭcŭbi.

nono. *scil.* loco, nonum. adv. *po dzi.. wiąty raz.* zum neunten, zum neu.. tenmal.

nonuncium, ii, n. *dziewięć Uncyi.* neu.. Unzen.

nonus, & nonārius, a, um. *dziewiąty.* der neunte, zur neunten Zahl gehörig.
nonus decimus. *dziewiętnasty.* der neunzehnte.
nonussis, is, m. *dziewięć Pieniążkow.* neun Schillinge.

N O R

Nōrim, *pro* noverim.
norma, æ, f. *Węgielnica, Srzódwaga, Wizerunk, Ustawa 1. Ksztalt, Postępek prawny.* Winkelmaaß, Richtschnur, Richtscheit, Ordnung, Regel, Form. *syn.* lex, rēgula.
normālis, e. c. *węgłasty 2. prosty 2.* nach dem Winkelmaaß gemacht.
normalis virgula. *Perpendykuł.* Perpendicul.
normālĭter. adv. *prosto 1.* nach dem Winkelmaaß, regelmäßig.
normātio, onis. normātūra, æ, f. *Rozmierzanie.* Abmessung oder das Stellen in das Winkelmaaß, eine richtige Ordnung, Einrichtung nach der Regel.
normātus, a, um. *węgłasty 2. ustawiony prosto.* nach dem Winkelmaaß gemacht, regelmäßig, nach der Schnur eingerichtet.
normo, as. *ustawiam.* nach der Regel und Schnur einrichten.
normŭla, æ, f. *Prawidło.* ein kleines Winkelmaaß.

N O S

Nos, nom. plur. ab ego. *my.* wir.
noscentia, æ, f. *vide* notitia.
noscibĭlis, e. c. *poznawalny, łatwy do poznania.* erkenntlich, das kann erkannt werden.
noscĭtābundus, a, um. *pragnący poznać.* begierig zu erkennen.
noscito, as. *przypatruię się.* wohl erkennen.
nosco, is. *znam 1. wiem, umiem, poznawam, przeymuię kogo.* erkennen, wissen, *vide* cognosco,
nosce te ipsum. *patrz siebie.* prüfe dich selbst.
noveris unum, omnes noris. *iak ieden, tak wszyscy.* wie einer ist, so sind sie alle.
nŏsŏcŏmium, & nŏsŏdŏchium, ii, n. gr. *Szpital chorych, choruiących mieysce.* ein Krankenhaus, Spital, Lazareth. *syn.* Xenodochium.
nŏsŏcŏmus, i, m. *Chorych pilnuiący.* ein Krankenwärter, Krankenpfleger.
noster, a, um. *nosz, naszyniec, moyty.* unser, ein Günstling, Favorit.
noster est. *z Domu naszego iest.* er ist aus unserm Haus.
nostra ætate. *za naszey pamięci.* bey unserm Angedenken.
nostra lis est. *dobra nasza.*
nostin? *pro* nostīne?
nostrapte, *pro* nostra ipsa.
nostras atis. *Naszyniec, Ziomek 1. 2.* der Unserige, unser Landsmann.
nostrātim, adv. *po naszemu, po moysku.* nach unserer Art.

N O T

Nōta, æ, f. *Znak 1. Pismo 1. Karb 1. Rodzay, Niesława, Zelżywość.* ein Zeichen, Merkmal, eine verborgene Schrift, Schande, Unehre, Schandfleck. *syn.* signum, indicium, insigne, *vel* lābes, măcŭla, dēdĕcus.
nota genitiva. *znamię 2.*
notæ hæ. *Noty muzyczne, Pismo taiemne.* Noten oder Zeichen in der Music, Anmerkungen über ein Buch.
notæ primæ, optimæ homo. *zacny Człowiek.* ein Mensch von gutem Zeugniß.

notæ postremæ homo. *podły*. ein schlechter Mensch.

notæ dictionum. *Abbrewiacya*. Abkürzung der Wörter.

notam appono. *znaczę*. zeichnen.

notam alicui inuro. *lżę kogo*. einen beschimpfen.

notis scribo, utor. *piszę tytlami*. die Worte abkürzen.

nŏtābilis, e. c. *znaczny*, *znakomity*. sonderbar, merkwürdig, denkenswerth, kenntlich, scheinbar.

nŏtābĭlĭtas, atis, f. *Znakomitość*. Denkwürdigkeit.

nŏtābilĭter. *znacznie*. merklich, scheinbarlich, kenntlich.

nŏtăcŭlum, i, n. *Znak 1. Znamię 2.* ein Zeichen, Merkmal. *vide* signum.

nŏtăria, æ, f. notaria expositio. *Odniesienie Sprawy*. Art und Weise etwas mit Zeichen oder Buchstaben zu bemerken.

nŏtăriātus, us, m. *Notariat*. der Notarien Amt.

nŏtărius, ii, m. *Pisarz 2.* ein Schreiber oder Notarius.

nŏtātio, onis, f. *Znaczenie*, *Uwaga*, *Terminatka*, *Postrzeganie*, *Wykład 2.* *Przygana*. Aufzeichnung, Gemerk, Bemerkung, Beschimpfung.

nŏtātus, a, um. *naznaczony*, *opisany*, *znakowany*, *oslawiony*. gezeichnet, angemerket, beschrieben, beschimpfet.

nŏtātus, us, m. *vide* notatio.

notatu dignum. *uwagi godne*. denkwürdig, merkwürdig.

nŏtesco, is. *poznawaią mię*. bekannt oder kund werden.

nŏthia, orum, n. *bękarcie Dobra*. ein Gut, so unehelichen Kindern vom Vater wird.

nŏthus, i, m. *Bękart*. ein Hurenkind, Bastard.

nothus, a, um. *nieprawy*, *niestawny*, *fałszywy*, *cudzy*. unehelich, falsch, fremd.

notha mulier. *Kurwa*. ein Kebsweib.

notia, æ, f. *gr.* *vide* ombria.

nŏtĭfĭcātio, onis, f. *Oznaymienie*, Kundmachung.

nŏtĭfĭco, as. *oznaymuię*. kund thun, bekannt machen, zu erkennen geben, zu wissen thun.

notio, onis, f. *Znaczenie*, *Wiadomość*, *Poięcie*, *Sens*, *Koncept*. das Wissen, die Wissenschaft, ein Begriff, gerichtliche Erkenntniß.

nōtĭōnālis, e. c. *do Wiadomości należący*. zur Wissenschaft gehörig.

nōtitia, æ. *notities*, ei, f. *Znaiomość*, *Wiadomość*, *Poznawanie się*, *Język*. Wissenschaft, Erkenntniß, Kundschaft, Bekanntschaft.

nōtius, a, um. *południowy*. mittägig.

nōto, as. *znaczę 1. 2. naznaczam*, *terminować*, *obaczam co*, *upatruię*, *piszę prętko*, *pamiętno co uczynić*, *przyganiam*, *lżę 2. osławiam*. merken, aufmerken, zeichnen, aufzeichnen, strafen, schelten, beschimpfen, beschuldigen. *syn.* annŏto, signo, ănĭmadverto.

nōtor, oris, m. *Swiadomia*. der etwas bekannt macht.

nōtōria, æ. f. *Odniesienie Sprawy*. ein Bericht.

nōtōriē. adv *iawnie*. kundbarlich.

nōtōrius, a, um. *iawny*. bekannt, kund, offenbar, am Tag, weltkündig.

nōtŭla, æ, f. *Znaczek*. ein kleines Zeichen.

...stŭlæ, arum. *vide* notæ.
...ŏtus, i, m. *gr.* *Wiatr południowy, prawy, Wiatr zachodniemu poboczny ku Południowi.* der Südwind, Mittagswind, Regenwind. *syn.* auster.
...ōtus, a, um. *znaiomy, świadomy.* bekannt, berühmt, wissend. *syn.* cognĭtus, agnĭtus, perspectus, non ignōtus, insignis, conspĭcuus, cĕlĕber, clārus.
...otum mihi est. *wiem 1. znam 1.* wissen, kennen.

N O V

...ŏvăcŭla, æ, f. *Brzytwa 1. 2.* ein Scheermesser.
...ŏvāle, is, n. novalis, is, f. novalis ager. *Nowina 2. Ugor, Odłog 2.* ein Brachacker.
...ŏvāmen, ĭnis, novamentum, i, n. nŏvātio, ōnis, f. *Odnowienie.* Neuerung.
...ŏvandus, a, um. *maiący być odnowiony.* zu erneuern.
...ŏvātor, oris, m. *Odnawiacz, Nowak.* ein Erneuerer, der etwas neues aufbringt.
...ŏvātrix, īcis, f. *Odnawiaczka.* Neumacherinn.
...ŏvātŭrio, is, ire. *rad odnawiam.* gerne Neuerungen anrichten.
...ŏvātus, a, um. *odnowiony.* erneuert, neu gemacht.
...ŏvātus, us, m. *Odnowienie.* Erneuerung, Aenderung.
...ŏvè. *nowo.* auf eine neue Weise, wider den Brauch.
...ŏvella, æ, f. *Młódka.*
...ŏvellæ hæ. *scil.* constitutiones. *nowe Ustawy, Nowiny, Gazety.* neue Satzungen, Rechte, Zeitungen, Gazetten.
nŏvellaster, tra, trum. *bardzo nowy; zbyt młody.* gar neu, allzu jung.
nŏvellè. adv. *nie dawno.* neulichst.
nŏvellētum, i, n. *Winnica młoda, Nowina 2.* ein neugepflanzter Weinberg oder Weingarten, Rebenschule.
nŏvellĭcus, i, m. *Nowak.* ein Neuling.
nŏvellĭtas, atis, f. *vide* novitas.
nŏvello, as. *Nowinę orzę, nową Winnicę zakładam.* neue Reben einschlagen, einen neuen Weinberg anlegen.
nŏvellus, a, um. *nowiuchny, młodziuchny, młody 1. 2. młodociany.* neulicht, gar neu, jung.
nŏvem. *dziewięć.* neun.
nŏvember, bris, m. *Listopad, Listopadowy.* Wintermonat, Schlachtmonat, Wolfsmonat.
nŏvēnārius, a, um. *dziewięciorny, dziewiąty.* der neunte, zur neunten Zahl gehörig.
novenarius numerus. *Dziewiątek.*
nŏvendĕcim. *dziewiętnaście.* neunzehen. *syn.* undeviginti.
nŏvendiālis, e. c. *dziewiątodniowy.* neuntägig, zum neunten Tag gehörig.
novendialia, ium, n. *Ekskwie za Umarłego dnia dziewiątego po Smierci.* Todtenopfer am neunten Tag nach eines Tod.
novendium, ii, n. *Czas dziewięciodniowy.* neun Tage, Zeit von neun Tagen.
nŏvēni, æ, a. plur. *Dziwięć 1. 2.* je neun und neun.
nŏvennis, e. c. *dziewiętoletni.* neunjährig.
nŏvennium, ii, n. *Czas dziewięcioletni.* Neunjahrszeit.

nŏverca, æ, f. *Macocha.* eine Stiefmutter.

nŏvercālis, e. c. nŏvercans, antis, o. *Macoszynny.* der Stiefmutter zugehörig.

nŏvi. defect. verbum. *vide* nosco.

nŏvies. *dziewięćkroć.* neunmal.

nŏvilūnium, ii, n. *Księżyca Nów.* der Neumond.

nŏvissĭmè. *ostatnie, naostatek, późno* 2. jüngstens, neulichst, zuletzt, am Ende.

nŏvissĭmus, a, um. *ostatni.* der letzte, jüngste. *syn.* extrēmus, ultĭmus, postrēmus.

novissimus dies. *sądny Dzień.* der jüngste Tag.

nŏvĭtas, atis, f. *Nowość, Nowotność, Rzadkość, Osobliwość.* Neuigkeit, neues Aufkommen, Seltsamkeit.

novitas generis. *Szlachectwo nowe.* neuer Adel.

nŏvĭter. *na nowo, dopiero.* neu, neulich.

nŏvĭtiātus, ūs, m. *Nowicyat, Proba.* clösterliche Probe.

nŏvĭtius, ii, m. *Nowak, Nowicyusz.* ein Neuling. *syn.* Tўro, hospes.

novitius, a, um. *nowy, nieświadomy.* neulich, ganz neu. *syn.* nŏvus, rŭdis, indoctus, ignārus, impĕrĭtus, pĕrĕgrīnus.

nŏvo, as. *odnawiam, odmieniam* 1. *przerywam.* neu machen, verändern, wechseln, anders setzen. *syn.* innŏvo, rĕnŏvo, instauro.

nŏvuncium, ii, n. *dziewięć Uncyi.* ein Gewicht oder Maaß von neun Unzen.

nŏvus, a, um. *nowy, cudzy, rzadki.* neu, fremd, seltsam. *syn.* rĕcens, ĭnaudĭtus, ĭnsŏlĭtus, insuētus.

novus homo. *podwyższony, Szlachcic uczyniony.* zum Adel erhoben.

novus maritus, novus nuptus. *Nowożeniec, Pan Młody.* ein Bräutigam.

novo exemplo, more. *niezwyczayni* ungewöhnlich.

nŏva hæc, novi aliquid. *Nowiny, Gazety.* neue Zeitungen.

novarum rerum appetitus. *Dwornoś* Fürwitz.

N O X

Nox, noctis, f. *Noc* 1. *Nocleg, Ciemnoś Niewiadomość, Slepota, Zamięszani* Die Nacht, Dunkelheit, Finsterni Unwissenheit, Blindheit, der Schla Widerwärtigkeit, Trübsal. *syn.* tene bræ, cālīgo.

nox intempesta, media, concubia. *P nocy, Pierwospy.* die Mitternacht.

nox perpetua. *Smierć.* der Tod.

nocte multa, provecta, in multam n ctem. *dobrze w Noc.* spät in der Nach bis lang in die Nacht hinein.

noctem ducere insomnem. *całą N nie spać.* die ganze Nacht nicht schlafe

noxa, æ, f. *Szkoda, Wina* 1. *Grzec Karanie.* Mißhandlung, Schul Sünde, Verwirkung, Fehler, Miß that, Verbrechen, Schade, Stra Verletzung. *syn.* crīmen, culpa, dar num, pernicies.

noxa ignoscibilis, minima. *powszed Grzech.* eine läßliche Sünde.

noxalis, & noxialis, e. c. *złoczyńcz* zur Mißhandlung gehörig.

noxālis & noxialis actio, causa. *Sąd bo Sprawa o Szkodę.* Rechtshand wegen erlittenen Schadens.

noxia, æ, f. *vide* noxa.

noxiĕtas, atis. *noxĭtūdo*, ĭnis, f. *Szkodzenie*, *Wina* 1. Schädlichkeit, Verschuldung.

noxiōſus, a, um. *ſzkodliwy*, *Złoczyńca*. ſchädlich.

noxit. priſcum *pro* nocuerit.

noxius, a, um. *ſzkodliwy*, *winny* 1. *winien* 1. ſchädlich, ſtrafbar, ſchuldig. *ſyn.* nŏcens, nŏcīvus, noxiōſus, reus.

N U B

Nūbĕcŭla, æ, f. *Obłoczek*. ein Wölklein.

nubecula frontis. *Niewesołość*. ein verdrießliches Geſicht.

nūbĕcŭlōſus, a, um. *vide* nubilus.

nūbes & *nubis*, is, f. *Obłok*, *Chmura* 2. *ćma* 2. *Smutek*, *Wielkość liczby*. & ſub *Kurzawa* 2. eine Wolke, Traurigkeit, Menge, ein Haufe.

nūbĭfer, era, erum. *obłoczyſty*. das Wolken und Regen bringt.

nūbĭfŭgus, a, um. *Chmury rozpędzaiący*. Wolken vertreibend.

nūbĭgĕna, æ, c. *z chmur zrodzony*. aus Wolken gebohren.

nūbĭgōſus, a, um. *mgliſty*. neblicht.

nūbĭtans, antis, o. *chmurny*. trüb.

nūbĭlar, aris, nūbĭlārium, ii, n. *Szopa*, *Stodoła*, *Bróg*. eine Wetterhütte, Schopf das Getraide darunter zu verwahren.

nūbĭlis, e. c. *doroſła*. mannbar. *phr.* connūbio, conjŭgio, nuptiis aptus, ĭdŏneus, mātūrus, tempeſtīvus, plēnis jam nūbĭlis annis, nūbĭlĭbus qui jam mātūruit annis; apta, tempeſtīva vĭro.

nūbĭlo, as, nubilat. *chmurzy ſię*. es iſt trüb Wetter.

nūbĭlor, aris, nubilatur. *chmurzy ſię*. mit Wolken überzogen oder trüb werden.

nūbĭlōſus, a, um. *vide* nubilus.

nūbĭlum, i, n. *Obłok*, *Chmura*, *pochmurny Czas*. trübes Wetter, Gewölk.

nūbĭlus, a, um. *pochmurny*, *obłoczyſty*. dunkel, wolkicht, düſter, trübe. *ſyn.* nūbĭlōſus, nĕbŭlōſus, nimbōſus.

nūbĭvăgus, a, um. *między obłokami błąkaiący ſię*. unter den Wolken herumirrend.

nūbo, is. *żenię ſię*, *wiążę ſię z kim*, *okrywam*. freyen, einen Mann nehmen, verheyrathet werden, verehelichet werden, bedecken, verhüllen. *ſyn.* connūbo, mărītor. *phr.* vĭrum, mărītum, conjŭgem mĭhi vincŭlo jŭgāli ſŏcio, jungo, in fœdus tŏri accĭpio, cônjŭgio, connūbio cŏpŭlor, jŭgāles tædas, jŭgālia vincŭla ineo, ſŭbeo.

N U C

Nŭcālis, e. c. *Orzechom podobny*. den Nüſſen ähnlich.

nŭcămentum, i, n. *Rzęsa leſzczynowa*. Kätzlein an Nußbäumen und Nußſtauden.

nŭcella, æ, f. *Orzeſzek*, *Jądrka orzechowe*. ein Nüßlein, der Nußkern.

nŭcētum, i, n. *Orzeſzyna laſek*. ein Ort da man Nußbäume [illegible], ein Nußgarten.

nŭceus, a, um. *orzechowy*. Nußbäumern.

nŭcĭfer, era, erum. *Orzechy rodzący*. Nußtragend.

nŭcĭfrangĭbŭlum, i, n. *Kleſzczyki do Orzechow*, *Ząb*, *Orzechołom*. ein Nußbeißer, Zahn, Nußknicker.

nŭcĭnus, a, um. *vide* nuceus.

nŭcĭpersicum, i, n. *Broskwinia.* eine Pfirsche.
nŭcĭprūnum, i, n. *Sliworzech*, sub *Sliwa 2.* ein Pflaumenbaum, der in einen Nußbaumstamm eingepfropfet ist.
nŭcleātus, a, um. *Jądrzysty.* voll Kerne.
nŭcleus, i, m. *Jądro albo Jądrko orzechowe, Pestka, Członek Czosnku.* Nußkern oder anderer Kern in Schaalen, Knoblauchzeen.
nucleus conchæ. *Perła.* eine Perle.
nucleus ferri. *Stal.* Stahl oder das beste Eisen.
nucleus olivarum. *Pestka oliwna.* Olivenstein.
nŭclifer, era, erum. *Jądrko maiący.* Kern bringend.
nuctātiæ, arum, f. *Gatunek małych Okrętow.* Art von kleinen Schiffen.
nŭcŭla, æ, f. *vide* nucella.
nŭcŭleus, *lege* nucleus.

N U D

Nŭdātio, onis, f. *Obnażenie.* Entblössung.
nŭdātus, a, um. *obnażony, ogołocony.* entblößt, bloß, entdecket, beraubet. *syn.* prīvātus, spŏliātus.
nŭdè. *nago, goło, prosto.* schlecht, bloß.
nŭdĭmănus, i, m. *gołemi Rękoma.* bloßhändig.
nŭdĭpĕdālia, ium, n. *bose Chodzenie.* ein Umgang mit bloßen Füßen.
nŭdĭpes, ĕdis, o. *Bosak 1.* barfuß.
nŭdĭtas, atis, f. *Nagość.* die bloße Armuth.
nŭdius tertius. *onegday, dziś trzeci dzień.* vorgestern, vor drey Tagen.
nudius quartus. *przed 4 dniami.* vor vier Tagen. *& sic deinceps.*

nŭdo, as. *obnażam, gołocę, ogołocić, odzieram 5. odkrywam, wyiawiam, &* sub *opada 2.* entblößen, nackend ausziehen, berauben, entdecken, offenbaren. *syn.* dēnŭdo, exuo, spŏlio.
nudo armis. *odeymuię broń.* das Gewehr abnehmen.
nudo gladium. *dobywam Miecza.* den Degen entblößen.
nŭdŭlus, a, um. *nagi, naguczki.* etwas entblößt oder nackend.
nŭdus, a, um. *nagi, goły 3. ubogi, wyrozumny, opuszczony, pusty, szczery, nie ubrany, nie ustroiony.* bloß, nackend, arm, deutlich, klar, verlassen, wüste, leer, öd, aufrichtig, bloß, ohne Zierrath. *syn.* nūdātus, exūtus spŏliātus.
nudus pedes. *vide* nudĭpes.

N U G

nūgācĭtas, atis, f. *Próżność, Pletliwość, Bałamuctwo.* Waschhaftigkeit, Scherzhaftigkeit.
nūgæ, arum, f. *Błazeństwo, Bałamuctwo, Bayki.* unnützes Geschwätz, Narrenpossen, Kurzweil, Kinderey, unnützes Gesindel, Lumpenvolk. *syn.* nūgāmenta, facētiæ.
nugæ bullatæ, canoræ. *Mowa nadęta, Słowa iedwabne.* prächtige Worte.
nūgālis, e. c. *plotliwy, bałamucki.* leicht fertig, possenhaft.
nūgālĭtas, atis, f. vide *nugacitas.*
nūgālia, ium. *nūgāmentum, i, n. vide* nugæ.
nūgārius, a, um. *bałamucki.* unnütz, närrisch.
nūgātor, oris, m. *Plotka 2. Bałamut. Frant.* ein Schwätzer, Klappermann,

Possenreisser, Plauderer, unnützer Mensch. *syn.* scurra.

nūgātōriè. *błazeństwo, plotliwie.* mit unnützem Geschwätz.

nūgātōrius, a, um. *błazeński, pletliwy, bałamucki.* possenhaft, unnütz, liederlich, voll unnützen Geschwätzes. *syn.* nugalis, nūgārius, nūgax.

nūgātrix, īcis, f. *Bałamutka.* eine unnütze Plauderinn.

nūgax, ācis, o. *nūgidicus*, a, um. *pletliwy.* plauderhaftig, scherzhaftig, liederlich,

nūgiger, era, erum. *próżny, kłamliwy.* eitel, lügnerisch, betrüglich.

nūgigĕrŭlus, a, um. & i, m. *nūgipolyloquides*, æ, m. *Plotka 2. Bałamut.* Mährlein tragend, ein Mährleinträger.

nūgipărus, i, m. *Bayki wymyślaiący.* der unnütze Reden erdencket.

nūgivendŭlus & *nugivendus*, i, m. *Fraszki przedaiący.* ein Krämer der Kinderwerk verkaufet.

nūgo, onis, m. *vide* nugātor.

nūgor, aris. *bałamucę, plotę 2.* unnützes Geschwätz oder Possen treiben, scherzen, schwätzen. *phr.* nūgas, fābellas lŏquor, fundo, narro, vendo, effūtio, vānilŏquis consūmo tempŏra nūgis.

N U L

Nullātēnus, adv. nullo modo, pacto, genere. *nie 1. żadną miarą.* keineswegs, auf keine Weise.

nullĭbi, adv. *nigdzie 1.* nirgends, an keinem Ort.

nullĭfĭco, as. *zrzucam, za nie ważne poczytuię, gardzę.* nichtig machen, verachten.

nullĭtas, atis, f. *Nieważność.* Nichtigkeit.

nullò. adv. *vide* nullibi.

nullus, a, um. *gen.* nullius. *dat.* nulli. *żaden, Nikt, Nikczemnik.* keiner, niemand. *syn.* nēmo.

nullus *pro* non. *nie 1. 2.* nicht. *vg.* nullus dubito. *nie wątpię.* ich zweifle nicht.

nullusdum. *ieszcze nie.* noch nicht.

nullus est. *nie służy, umarł.* nicht taugen, verderben.

nullus sum. *zginąłem.* es ist aus mit mir.

nullus non. *Każdy.* ein jeder.

nulla mora. *wnet, zaraz.* gleich.

nullius pretii, nullo numero homo. *podły, nikczemnik.* ein nichtswürdiger Mensch.

nulli usui. *niepożyteczny.* unnützig.

nullo comitante. *sam 1.* allein.

nullo fine. *zbytnie.* überflüßig.

nullo negotio. *łacno.* leichtlich, ohne Mühe.

N U M

Num. *iza?* ob denn.

nūmella, æ, f. numellus, i, m. *Pręgierz, Kuna żelazna, Pęto, Kłoda 4. Smycz.* Pranger, Halseisen, Fußeisen, Strick, Hundsbengel.

nūmen, ĭnis, n. *Bóstwo, Boska moc, Władza, Wszechmocność, Skinienie.* göttliche Macht, Gewalt, Allmacht, Kraft und Wille, Gottheit. *phr.* Dei nūtus, dīvīna vis, pŏtestas, vŏluntas.

numenia, æ, f. *vide* neomenia.

numenius, a, um. *podczas Nowiu.* das im Neumond geschicht.

nŭmĕrābilis, e. c. *łacny do zliczenia.* zählbar, das zu zählen ist.

nŭmĕrālis, e. c. *liczebny.* zur Zahl, zum Zählen gehörig.

nŭmĕrārius, ii, m. & a, um. *Pisarz* 2. der aus der Zahl ist, der wohl zählen kann, ein Rechenmeister, Buchhalter, Feldschreiber.
nŭmĕrātim. adv. *pod Liczbą*. nach den Zahlen.
nŭmĕrātio, onis, f. *Liczenie*. das Zählen.
nŭmĕrātò. adv. *za gotowe*. baar bezahlt.
nŭmĕrātor, oris, m. *Rachmistrz*. ein Zähler.
nŭmĕrātus, a, um. *liczony*, *za gotowe*. gezählt, baar.
numerata pecunia. *Pieniądze gotowe*. baar Geld.
in numerato relinquere. *w Gotowiźnie zostawić*. baar hinterlassen.
numeri hi. *Kostka do Grania*, *Nota*, *Rota żołnierska*.
nŭmĕro. adv. *pod Liczbą*, *za gotowe*, *zaraz*, *bardzo*, *nazbyt*, *rychło*. der Zahl nach, an der Zahl, gar zu früh, zu bald.
nŭmĕro, as. *liczę*, *policzam*, *odliczam*, *płacę* 3. *mam go za*, *mam to za*. zählen, rechnen, auszahlen, achten, halten. *syn*. ēnŭmĕro, dīnŭmĕro, censeo, rĕcenseo, compŭto.
numĕrōsē. *licznie*, *gromadzisto*, *rymownie*. zahlreich, vollständig, in großer Zahl, nach dem Takt.
nŭmĕrōsĭtas, atis, f. *Wielkość Liczby*. die Menge, Vielheit, Zahlbarkeit.
nŭmĕrōsus, a, um. *liczny*, *gromadzisty*, *wielki* 1. zahlreich, weitläuftig. *syn*. plūrĭmus, frĕquens, cōpiōsus, multus, multĭplex, confertus.
nŭmĕrus, i, m. *Liczba*, *Mnogość*, *Wiele* 2. *Towarzystwo* 2. *Motłoch*, *Miara* 7. *Waga* 7. *Poszanowanie*, *Pośrzodek* 2. *Rym*, *podły*, *Zacz*. die Zahl, Anzahl, eine große Menge, Ehre, Ansehen, die Weise eines Lieds, Versweise, Reimweise. *syn*. vis, cōpia, ăbundantia, multĭtūdo, cŭmŭlus, turba.
numerus ad amussim. *Rachunki dobre*. gute Rechnung.
numerus par. *cetno*. gleiche Zahl.
numerus impar. *licho*. ungleich.
numerô commetior, comprehendo, definio; numerum ineo. *zliczyć*. berechnen.
numerorum rătio. *Rachmistrska nauka*. Rechenkunst.
numeris omnibus absolutum opus. *doskonałe Dzieło*. ein ganz vollkommenes Werk.
numeris verba adstringo. *rymuię*. etwas in Verse setzen.
nŭmĭdica avis. *Indyk*. ein indianischen Huhn.
nŭmisma, atis, n. *Pieniądz*. eine Münze Geld, das Gepräge auf dem Geld. *syn*. monēta, æs, pĕcūnia.
nummārius, a, um. (scribitur & per unum M cum aliis derivatis à nummus.) *pieniężny* 1. 2. *przedayny*. von Geld oder zum Geld, zur Münz gehörig.
nummāria res. *Pieniądze*. Münzwesen Handthierung mit Geld.
nummaria tessera. *List wekslowy*. Wechselbrief.
nummātio, onis, f. *Pieniężstwo*, *Handel na Pieniądze*, *Lichwa*. Baarschaft an Geld, Geldhandel, Wucher.
nummātus, nummōsus, a, um. *pieniężny* 1. reich an Geld, vermögend, bemittelt.

nummĭcŏla, nummĭpĕta, æ, c. *Łakomiec.* ein Geitzhals.
nummŭlāria, æ, f. *Pieniężnik ziele.* Pfennigkraut, Egelkraut, Schlangenkraut.
nummŭlāriŏlus, i, m. *mały Bankierz.* ein kleiner Wechsler.
nummŭlārius, i, m. *Bankierz, Wekslarz, Odmieniacz Pieniędzy.* ein Geldwechsler, Banquier, Caßirer, Wucherer.
nummŭlus, i, m. *mały Pieniądz.* ein Pfennig.
nummus, i, m. *Pieniądz, Moneta 2. Grosz.* Geld, Münze, Pfennig. *syn.* pĕcūnia, æs, mŏnēta.
nummus adulterinus, plumbeus. *fałszywa Moneta.* falsche Münze.
numnam. *iza.* ob denn.
numqua. *iza gdzie.* ob nirgendswo.
numquando. *iza kiedy.* ob auch jemals.
numquis. *czy kto.* ob einer.

NUN

Nunc. *teraz.* jetzt, gleich, nun, von Stund an. *syn.* jam, mŏdo, jam jam, mox, hoc tempŏre.
nunc denique. *poźno.* zu spät.
nunccine. *dopiero to?* nun erst?
nunc nuper. *dopiero.* neulich.
nunc huc, nunc illuc. *raz tam, drugi raz sam.* bald hieher, bald dorthin.
nuncia, nuncius, &c. *lege* nuntia.
nuncŭbi. *ieżli gdzie.* ob etwa an einem Ort, ob jemals.
nuncŭpātim. adv. *po Imieniu.* mit Namen, namentlich.
nuncŭpātio, onis, f. *Nazywanie. Mianowanie, Twierdzenie, Przypisanie 1. Slubowanie.* Nennung, Benennung, Zueignung, Gelobung.
nuncŭpātor, oris, m. *Mianowniczy 1.* ein Nenner, Stifter.
nuncŭpātīvus, a, um. *mianuiący.* benennend.
nuncŭpātus, a, um. *nazwany, mianowany.* genennet, ausgedeutet.
nūncŭpo, as. *nazywam, mianuię, wyliczam.* nennen, ernennen, namhaft machen. *vide* nōmĭno.
nuncŭpo votum. *ślubuię.* ein Gelübd thun.
nuncusque. *póty, ieszcze.* bisher, annoch, noch immer.
nundĭnæ, arum, f. *Jarmark, Targ.* Jahrmarkt, Messe, Wochenmarkt.
nundĭnālis, e. c. *Jarmarkowy, dziewiętodniowy.* zum Jahrmarkt, Wochenmarkt oder zur Messe gehörig, neuntägig.
nundĭnārius, a, um. *iarmarkowy.* jahrmärkisch.
nundĭnātio, onis, f. *Kupczenie.* das Markten in den Messen, Handel, Kramerey, Kauf und Verkauf.
nundinatitius, a, um. *przedayny.* feil liegend.
nundĭnātor, oris, m. *Targownik,* & sub *Jarmarkowy.* ein Krämer, der die Jahrmärkte besuchet.
nundinium, nundĭnum, i, n. *Czas iarmarkowy.* Jahrmarktzeit.
nundĭnor, aris. *przedaię, Kupuię.* auf dem Jahrmarkt handeln, kramen, Markt halten, kaufen, verkaufen, schachern. *syn.* mercor, pălam, sŏlenni mercātu vendo, ĕmo.
nunquam. *nigdy, nie 1.* niemals, zu keiner Zeit, nimmermehr. *syn.* nullo tempŏre.
nunquamne? *pro* an nunquam.

nunquando, *lege* num quando.

nunquid. *iza, li.* ob.

nunquis, *lege* num quis.

nuntia, æ, f. *Poſtanica.* eine Ankündigerinn, die Bothſchaft bringt.

nuntiātio, onis, f. *Obwieſzczenie.* eine Verkündigung.

nuntiātor, oris, m. *Opowiadacz, Obwieſciciel.* ein Verkündiger, Bothſchafter.

nuntiatrix, īcis, f. *vide* nuntia.

nuntiātur. *powiadaią.* es wird geſagt, geredet.

nuntiātus, a, um. *oznaymiony.* verkündiget, angeſagt.

nuntio, as. *oznaymuię, obwieſzczam, Nowinę powiedzieć.* verkündigen, anſagen, Bothſchaft oder Zeitung bringen. *ſyn.* annuntio, dēnuntio, rĕfĕro, rĕporto, ſignĭfĭco, indĭco: *phr.* nuntium apporto, dĕfĕro, perfĕro.

nuntiŏlus, i, m. *mały Poſtaniec.* ein kleiner Bothe.

nuntium, ii, n. *Poſelſtwo, Poczta, Nowina.* Bothſchaft, Poſt.

nuntius, ii, m. *Poſtaniec, Opowiadacz, Nowina, Poſelſtwo.* ein Mundbothe, Bothſchaft, Zeitung, Poſt, ein päbſtlicher Abgeſandter. *ſyn.* tăbellārius, ēmiſſārius.

nuntium remitto. *Rozbrat czynię.* die Freundſchaft abſagen.

nuntius, a, um. *obwieſzczaiący, poſelſki.* verkündigend, anſagend, Poſt bringend.

nuo, is. *kiwam Głową.* nicken, deuten, mit dem Haupt winken.

N U P

Nūper, nuperrimè. *nie dawno.* neulich, ohnlängſt, nicht lange, jüngſt. *ſyn.* haud prīdem, nec dūdum.

nūpĕrus, a, um. *niedawny.* neu, friſch, kürzlich, neulich. *ſyn.* rĕcens, nŏvus.

nupta, æ, f. *Mężatka, Zona, Oblubie-nica, Pani młoda.* eine Braut, Ehe-frau. *vide* ūxor, ſponſa.

nuptiæ, arum, f. nuptiarum ſolemnia *Gody 1.* Hochzeit, hochzeitliches Feſt *phr.* ſăcra jŭgālia, nuptiālia, conn-biālia, ſŏlennes tædæ, făces, fædu ſŏciāle.

nuptiarum auſpex, conciliator. *Dziewo-ſtąb.* ein Freyersmann.

nuptiarum expers. *Niemężata.* frey, ledig

nuptiarum diem dicere. *zrękować.*

nuptias adorno, celebro. *goduię 2.* Hoch-zeit halten.

nūptiālis, e. c. *godowy.* hochzeitlich.

nuptiale carmen. *weſelna Pioſnka.* ei hochzeitliches Gedicht, Hochzeitlied.

nuptiālĭter. *godownie.* hochzeitlich.

nuptio, as. *Gody ſprawuię.* Hochze machen.

nupto, as. *vide* nūbo.

nuptŭrio, is. *za Mąż iść chcę,* & ſub z. *puſzczam ſię.* begierig ſeyn zu he rathen.

nuptus, ūs, m. *Wydanie Córki.* Vereh gung, Heyrath.

nuptus, a, um. *żonaty, żenin, ożenion* verheyrathet, vermählet.

nupta verba. *Mowa plugawa.* unzüchti Rede.

nŭrus, ūs, f. *Synowa.* Sohnsfrau, Schn Schwiegertochter.

nuſpiam, nuſquam, nuſquam gentiu *nigdzie 1. 2.* nirgend, an keinem O *ſyn.* nullibi.

nuſquam non. *wſzędzie.* allenth ben.

NU

NUT

[n]ūtābilis, e. c. nutabundus, a, um. *chwiejący się.* wankend.
[n]ūtāmen, inis, n. nūtātio, onis, f. *Chwianie się, Kiwanie.* das Wanken, Nicken.
[n]utatio capitis. *Kiwanie Głową.* Wink des Haupts.
[n]ūto, as. *Kiwam Głową, chwieię się, powątpiwam.* oft winken, wanken, mit dem Haupt nicken, sich senken, vor sich beugen, zweifeln. *syn.* văcillo, lăbo, tĭtŭbo, lābesco. *phr.* rŭīnam, cāsum, lapsum mĭnĭtor, in casum tendo, vergo.
[n]ūtrĭbĭlis, e. c. *karmiący.* ernährend.
[n]ūtrĭcātio, onis, f. *Karmienie 1. Zywienie.* das Säugen der Kinder.
[n]ūtrĭcātor, oris, m. *Karmiciel.* ein Verpfleger, Versorger.
[n]ūtrĭcātus, us, m. *vide* nutricatio.
[n]utricatus, a, um. *wykarmiony.* ernähret.
[n]ūtrĭcia, orum, n. *Pokarm, mamczyne Myto.* Säugammenlohn.
[n]utricium, ii, n. *vide* nutricatio.
[n]utrĭco, as. nutricor, aris. *karmię, karmię piersiami, wychowuię.* ernähren, erziehen, erhalten, säugen.
nūtrĭcŭla, æ, f. *Mamka.* Ernährerinn, Amme, Kinderfrau,
nūtrīmentālis, e. c. *karmiący.* das gut nähret.
nūtrīmen, inis, nutrimentum, i, n. *Pokarm, Karmia, Podnieta, Wychowanie.* Speise, Nahrung, Unterhalt, Nahrungsmittel. *syn.* cibus, esca, ălĭmentum, pābŭlum.
nūtrio, is, ire. *karmię 1. 2. żywię 2.* ernähren, erhalten, erziehen. *syn.* ălo, pasco, ēdŭco. *phr.* dăpĭbus, cĭbis fŏveo, ălĭmenta do, mĭnistro, præbeo, suppĕdĭto, confĕro, porrĭgo, trĭbuo.
nutritia, orum. *vide* nutricia.
nūtrītio, onis, f. nutritium, ii, n. *Karmienie.* die Ernährung.
nūtrītius, ii, m. *Karmiciel, Piastun.* ein Pfleger, Ernährer.
nūtrītīvus, a, um. *karmiący.* nährend, ernährlich, das Nahrung giebt.
nūtrītor, oris, m. *Karmiciel.* ein Ernährer, Erzieher.
nūtrītōrius, a, um. *vide* nūtrītīvus.
nūtrītus, us, m. *Wychowanie, Posilenie.* Nahrung, Ernährung, Verköstigung.
nūtrītus, a, um. *nakarmiony, wychowany.* ernährt, erzogen.
nutrix, īcis, f. *Mamka, Zywicielka, Piastunka.* eine Säugamme, Verpflegerinn, Baumschule, Pflanzgarten. *syn.* ălumna, altrix.
nutrix gallina. *Kwoczka.* eine Brut- oder Gluckhenne.
nūtus, us, m. *Mruganie 2. Skinienie, Nachylenie, Waga 6. 8. Wola 1. Władza.* das Nicken des Haupts, der Wink, Wille, das Sinken.
nutu loquor. *mrugam na kogo.* winken.

NUX

Nux, ŭcis, f. *Orzech, Leszczyna drzewo.* Nuß, allerley Früchte in harten Schaalen.
nux basilica, juglans, Persica, regia. *Orzech Włoski.* welsche Nuß.
nux coryli, nux calva, minuta, Pontica, ăvellana, prænestina. *Orzech laskowy.* Haselnuß.
nux græca, thasia. *Migdał.* Mandelkern.

nux myristica, moschata, odorata, unguentaria. *muszkatowa Gałka.* Muscatnuß.
nux pinea. *Szyszka.* Tannapfel.
nux Sardinia. *Kasztan.* Kastanien.

NY

Nyctălōpia, æ, f. *Slepanie.* Gesichtsblödigkeit.
nyctalops, ŏpis, o. *slep, Swietliczka Ryba.* der ein blödes Gesicht hat.
nyctegersia & nyctegresia, æ, f. *nocne Przebudzenie się albo Wstawanie.* Aufweckung des Nachts.
nyctĕgrĕton & nictegraton, i, n. *Swietliczka ziele.* ein gewisses Kraut.
nyctĕris, idis, f. *Nietoperz.* Fledermaus, Speckmaus, ein Meerfisch, der des Nachtes auf den Raub gehet.
nyctĭcŏrax, ăcis, m. *nocny Kruk.* ein Nachtrabe.
nyctilops, opis, f. *vide* nyctegreton.
nyctĭmĕne, es, f. *Sowa.* eine Nachteule.
nyctĭphўlax, acis; nyctostrătēgus, i, m. *Stróż, Strażnik nocny, Strażniczy.* ein Nachtwächter, Wachtmeister, ein Soldat, der des Nachts mit Wache hält.
nympha, æ, f. *Oblubienica, Pani młoda, Nimfa, Dołek pod Nosem nad Wyższemi Wargami, Kłobuczki, Woda, Studnia.* eine Braut, Nymphe, das Grüblein unter der Nase zwischen den obern Lippen, ein Brunn.
nymphæa, æ, f. *Grzybienie.* Klee.
nymphăgōgus, i, m. *Panią młodą prowadzący.* ein Brautführer.
nymphalis, e, c. *studniowy.* aus dem Brunnen.
nymphēum & nimphæum, i, n. *Łaźnia pospolita.* ein Wasserbad.
nymphĭdes, um, f. *Trzewiki białogłowskie.* eine gewisse Art von Weiberschuhen.
nymphus, i, m. *Oblubieniec.* ein Bräutigam.
nysion, ii, n. *Bluszcz i.* Epheu.

O

OB

O! interject. *o! boday i. byi.* o! daß Gott wolle! ach!
o si! o ūtinam! *boday!* wollte Gott!
ob. præpos. *dla, przed, koło.* wegen, vor, um.
ob oculos. *przed oczyma.* vor Augen.
ŏbăcerbo, as. *iątrzę z. drażnię.* erbittern.
ŏbăĕro, as. *przerywam Mowę komu.* widerreden, eines Reden anders auslegen.
ŏbærātus, a, um. *dłużen, Dłużnik.* der tief in Schulden steckt. *syn.* dēbitor. *phr.* ære ălieno pressus, obstrictus, implicatus, ŏnĕrātus.
ŏbambŭlātio, onis, f. *Przemijanie, Przechadzka, Przebieganie.* das Hin- und Hergehen oder Spatzieren. *syn.* deambŭlātio.
ŏbambŭlo, as. *obchodzę i. przechadzam się, przebiegam się, godzę, schadzić.* hin- und hergehen, spatzieren, entgegen kommen. *syn.* ŏber-
ci

circumambulo, incēdo, ſpătior. *vide* obeo.

obāreſco, is. *ſchnę 1.* um und um dürre werden.

obarmo, as. *uzbroić ſię.* bewaffnen.

obăro, as. *oborywam.* umher ackern.

obāter, tra, trum. *ciemny, czarnawy, przyczernieyſzy.* ſchwärzlicht.

obātreſco, is. *czernieię, czernię ſię.* ſchwärzlicht werden.

obaudio, is, ire. *vide* obedio.

obaudītio, onis, f. *Słuch ſłaby, Głuchota.* undeutliches Gehör, Taubheit.

obaurātus, a, um. *pozłocifty,* übergüldet.

obauro, as. *pozłacam.* übergülden.

obba, æ, f. *Bania 1. Dzban 2. Kufel.* ein hölzernes Trinkgeſchirr, Flaſche, Schlauch.

obbātus, a, um. *nakſztałt Kufla.* gemacht wie ein hölzernes Trinkgeſchirr.

obbĭbo, is. *wypiiam.* volltrinken, übertrinken.

obbrūteo, es, obbrūteſco, is. *nierozumnym ſię ſtaię.* unvernünftig, dumm werden.

obcæco, as. *oślepiam, zaślepiam, zaćmiam, zakrywam.* verblenden. *ſyn.* cæco; excæco.

obcædes, is, f. *Krwi rozlanie, Zabóyſtwo.* ein Mord, Todtſchlag.

obcæno, as. *vide* cæno.

obcăleo, es. *zagrzewam ſię w koło.* um und um warm ſeyn.

obcalleo, *lege* occalleo.

obcantātus, a, um. *oczarowany.* verzaubert.

obcanto, as. *vide* incanto.

obcluſus, *vide* occluſus.

obculco, as. *odeptać.* zertreten.

obdenſātio, onis, f. *Stłaczanie.* Dickmachung.

obdo, is. *zamykam 1. zapieram.* verſchieben, verſtopfen, zuſchließen, verriegeln.

obdormio, is, ire, obdormiſco, is. *uſypiam.* einſchlafen.

obdūco, is. *obwodzę, zaſtaniam, zaćmiam, zalepiam, wypiiam, zakrywam, & ſub goi ſię.* herumführen, vorziehen, vorſpannen, überziehen, austrinken. *ſyn.* condo, tĕgo, ŏpĕrio, occulto.

obduco callum. *drętwieię, odbolałem.* erhärten, gewohnt werden.

obduco frontem, vultum. *zaſępić ſię.* die Stirn rümpfen.

obduco tenebras. *zaćmiam.* verdunkeln.

obductio, onis, f. obductus, us, m. *Zawicie 2.* Ueberzug, Bedeckung, Ueberziehung.

obducto, as. *przywodzę 1.* zuführen.

obductus, a, um. *zakryty, zaſłoniony.* überzogen, verhüllt, zugedeckt.

obdulco, as. *ſłodzę.* ſüße machen.

obdulcor, aris. *obdulceſco*, is. *ſłodnę.* ſüße werden.

obdūrātio, onis, f. *Zatwardziałość.* die Verſtockung.

obdūrātus, a, um. *zatwardziały.* verſtockt.

obdūrĕfăcio, is. *vide* obduro.

obdūreo, es, obdureſco, is. *twardzieię, zatwardzieć, odrętwieć, mocnieię.* erhärten, hart werden, verſtockt werden.

obdūro, as. *zatwardzam, trwam 2. upieram ſię.* verhärten, ausdauern, ertragen, aushärren.

obdūrus, a, um. *bardzo twardy.* ſehr hart.

C B E

ŏbēdiens, entis, o. *poſłuſzny 1.* gehorſam.

ŏbēdienter. *poſłuſznie.* gehorſamlich.

ŏbĕdientia, æ, f. *Posłuszeństwo.* der Gehorsam.

ŏbēdio, is, ire. *posłuszny iestem.* gehorsam seyn, gehorchen. *syn.* pāreo, obtempĕro, obsĕquor, audio. *phr.* jussa, mandāta exĕquor, perficio, jussis, mandātis annuo, pāreo.

ŏbēditio, onis, f. *vide* obedientia.

ŏbĕdo, is. *obiadam.* wegessen, verzehren.

ŏbĕlia, æ, f. *kiiowy Placek na cześć Bachusa.* ein Spießkuchen dem Bacchus zu Ehren.

ŏbĕliscŏlychnium, i, n. *gr. Lichtarz.*

ŏbĕliscus, i, m. *gr. Rożenek, Słup 4. Znaczek 2.* ein Bratspießlein, ein viereckigter hoher Stein, oben spitzig mit einem Knopfe und unten breit, eine Ehrensäule, ein Prachtkegel, ein Strichlein am Rand, damit man etwas verbessert.

ŏbĕlus, i, m. *gr. Rożen, Znaczek 2.* ein Bratspieß, ein Merkzeichen, eine Degenklinge.

ŏbeo, is, ire. *obchodzę 1. zachodzę 9. obieżdżam, przychodzę 1. sprawuię 1. stanąć 3. schodzić, zwiedzić, ogarnąć, okrywam, stawiam 11. odprawiam 1. podeymuię 3. umieram 1.* hingehen, untergehen, verrichten, herum ziehen, sterben, ausstehen. *syn.* circumeo, ŏbambŭlo, pĕrerro, pĕrăgro, lustro, perlustro, inviso *vel* cingo, circumdo, *vel* mŏrior.

obeo oculis. *oglądam 1.* sehen.

ŏbĕquĭto, as. *przeieżdżam się 2. obieżdżam 1.* umreiten, hin und wieder reiten.

ŏberrātio, onis, f. *Przebieganie.* Herumschweifung.

ŏberro, as. *okrążam 1. błąkam się.* hin und wieder gehen, herum schweifen, hin und her laufen. *syn.* pĕrerro, vagor, pervăgor.

ŏbesco & *ŏbēso*, as. *nadziewam, tuczę.* mästen, fett machen.

ŏbēsitas, atis, f. *Otyłość.* die Dicke, Fettigkeit, Fettigkeit.

ŏbēsus, a, um. *otyły, niedowcipny, oglądany, szczupły.* fett, dumm, dürr und mager.

obesæ auris, vel naris homo. *tępy, głupi.* ein dummer Mensch.

ŏbex, ĭcis, m. f. *Tama, Zapora, Obstatel, Zawada, Lon, Rygiel.* ein Vorschub, Riegel, Schloß, Hinderniß. *syn.* obstăcŭlum, impĕdĭmentum, repāgŭlum, mŏra.

obfirmātè. *upornie.* widersetzlich, eigensinnig, beständig, steif.

obfirmātus, a, um. *uporny.* beständig, steif.

obfirmo, as. *umacniam; upieram się, usadzam się.* steifen, stärken, sich widersetzen.

obflecto, is. *nawracam.* wenden, umkehren.

obfrēnātus, a, um. *ouzdany.* gezäumt.

obfringo, obfundo, obfusco, obfutūrus, obgannio. *vide* offringo, oggannio, &c.

obhæreo, es, obhæresco, is. *więznę, zawadzam za co, zastanawiam się, przylipam, przylgnąć.* anhangen, ankleben, stecken bleiben.

obherbesco, is. *chwatcieię.* mit Gras überzogen werden.

obhorreo, es. *zdrygam się.* graulich seyn.

OB

OBI

Objăceo, es. *leżę przed*, *zastępuię*. entgegen liegen, im Wege seyn.

objectăculum, i, n. *Zastona*, *Stawidło*, *Zawada*. Verhinderung, Vorhang, ein Schloß, Riegel.

objectamentum, i, n. *Zarzut* 1. *Tama*. vorgeworfene Schande.

objectătio, onis, f. *Zadanie*. das Vorwerfen.

objectătus, a, um. *zadany*. vorgeworfen.

objectio, onis, f. *Zarzut*. Einrede, Einwurf, Entgegensatz.

objecto, as. *vide* objicio.

objectum, i, n. *Zarzut*, *Widok* 3. Entgegensetzung, was man vor hat, der Vorwurf, Gegenstand.

objectus, a, um. *zarzucony*, *zadany*, *narażony*, *wystawiony*. entgegen gesetzt, vorgeworfen. *syn.* oppŏsitus, adversus, interjectus.

objectus, us, m. *vide* objectio & objectatio.

ŏbiens, euntis, o. *obchodzący*. umgehend.

objicio, is. *zarzucam* 2. *zastawiam* 8. *rzucam* 1. *natrącam kogo*, *nastawiam* 1. 2. *zatrącam się*, *podaię* 2. *wdaię się* 1. *wyrzucam* 3. *wystawiam* 4. *zadaię* 3. 8. *zakładam się* 1. *nabawiam*, *nadaię się*. vorwerfen, Einwurf machen, entgegen stellen, vorrücken, verweisen, zu schaffen geben. *syn.* oppōno, objecto, obtrūdo, exprŏbro.

objicitur. *okazuie się*, *pokazuie się co*, *zalata mię*. vorkommen.

ŏbĭnānis, e. c. *czczy*. oben leer.

ŏbirascor, ĕris. *rozgniewam się*. sich über etwas heftig erzürnen.

ŏbirātio, onis, f. *wielki Gniew*. ein heftiger Zorn.

ŏbirātus, a, um. *rozgniewany*. erzürnt.

ŏbiter. *przemiiaiąc*, *niedbale*. obenhin, nachläßig, beyfälliger Weise. *syn.* nĕgligenter, lĕvi brăchio.

ŏbitus, us, m. *Zachód* 1. *Przyście*, *Nadeyście*, *Smierć* 1. *Obchód* 1. der Tod, tödtlicher Hintritt, Niedergang, Aufgang, Ankunft. *vide* mors.

objurgātio, onis, f. *Strofowanie*. Bescheltung, Verweis. *syn.* rĕprĕhensio, incūsātio.

objurgātor, oris, m. *Strofuiący*. ein Bescheltér, Bestrafer.

objurgātōrius, a, um. *strofuiący*, *fukliwy*. damit man schilt.

objurgito, objurgo, as. *łaię*, *strofuię*, *karzę*. schelten, mit Worten strafen, einen Verweis geben, verweisen, vorrücken. *syn.* arguo, incrĕpo, incūso. *phr.* verbis castīgo, rĕprĕhendo, rĕdarguo.

objūro, as. *poprzysięgam*. mit einem Eid verbinden.

OBL

Oblædo, is. *obrażam*. verletzen.

oblangueo, es. *osłabieć*, *odechciało się*. erliegen, müde oder matt werden.

oblātio, onis, f. *Pobór*, *ofiara* 1. 3. *Opłatek*, *Msza*. Opfer, eine Gabe, freywillige Steuer.

oblātīvus, a, um. *przypadkowy*.

oblātor, oris, m. *Ofiarę czyniący*. ein Opferreicher.

oblātrātor, oris, m. *Obmowca* 1. ein Widerbeller.

oblatratrix, īcis, f. *Swiegotka*. eine Widerbellerinn.

oblātro, as. *szczekam na kogo*, *świegocę*. anbellen, widerbellen.

oblātum, i, n. *Podarek*, *Powód.* eine Gabe, Ehrengeschenk.
oblātus, a, um. *ofiarowany.* angetragen, angeboten.
oblata facultate. *za pozwoleniem*, nach angetragener Bewilligung.
oblectābilis, e. c. oblectans, antis, o. *przyiemny.* erfreulich, annehmlich.
oblectāmen, inis, oblectamentum, i, n. oblectātio, onis, f. *Kochanie*, *Uciecha*, *Krotofila.* Erlustigung, Ergötzlichkeit, Belustigung. *syn.* dēlectāmentum, delectātio, vōluptas.
oblectāneus, a, um. *vide* oblectabilis.
oblectātor, oris, m. *Krotofilnik.* ein Ergötzer.
oblectātōrius, a, um. *vide* oblectabilis.
oblecto, as. *zabawiam*, *uciefzyć.* belustigen, ergötzen. *syn.* dēlecto, rēcreo, exhĭlăro.
oblecto me. *cieszę się* 1. sich erlustigen.
oblector, aris. *kocham się*, *lubię.* seine Freude an einem Dinge haben.
oblēnio, is, ire. *łagodzę*, *błagam.* lindern, besänftigen, versöhnen, begütigen.
oblīdo, is. *dawię*, *zadławić.* verletzen, eindrücken, erwürgen, ersticken.
oblīdor, eris. *urażam się.* beleidiget werden.
oblīgāmentum, i, n. oblīgātio, onis, f. *Obowiązek*, *Obwiązanie*, *Zawiązanie.* eine Versicherung, Schuldverbindung, Handschrift, Verpflichtung, Verbindung.
obligatio linguæ. *Języka przyrośnienie*, *Zaiąkanie.* das Stammeln.
oblīgātōrius, a, um. *powinny.* verpflichtend, verbindlich.
oblīgātūra, æ, f. *vide* obligatio.
oblīgātus, a, um. *obowiązany.* verbunden, verpflichtet, zugebunden.
obligatus sum. *powinienem.* verbunden seyn.
oblīgo, as. *obwięzuię*, *obowięzuię*, *zawięzuię* 1. *wiążę* 1. *zastawiam* 5. *zniewalam*, *obiecuię* 2. *dopuszczam się* & in *przeklinam się.* verbinden, zubinden, umbinden, verpflichten, verbindlich machen, verpfänden, bezaubern. *syn.* circumlīgo, necto, constringo, obstringo, dēvincio.
obligor aris. *powinienem*, *zawięzuię się* verbunden seyn.
oblīgūrio, is, ire. *pożeram*, *przemarnować.* schlemmen, verprassen, muthwillig verthun, verfressen und versaufen.
oblīgūrītor, oris, m. *Utratnik.* ein Schlemmer, Prasser.
oblīmātus, a, um. *przemarnowany.* verschlemmt.
oblīmo, as, à limus. *zamulam*, *zamydlam*, *przemarnuię.* mit Leimen oder Koth besudeln, verwüsten, verschlemmen, verthun, verschwenden.
oblīmo, as, à lima. *piłuię.* feilen, abnutzen.
oblīnio, is, ire. oblīno, is. *oblepiam*, *zalepiam*, *obmazuię*, *pachnę* 3. anstrechen, bestreichen, überstreichen, salben beschmieren. *syn.* īnungo, illino, inbuo, inficio, tingo.
oblīquātio, onis, f. *Nakrzywianie.* Krümmung, Biegung, Ungleichheit, Ungradigkeit.
oblīquātus, a, um. *krzywy*, *nakrzywiony.* gebogen, schief, seitwärts.

obliquè. *slozem, na Ukoś, poprzecz-krzywo.* schief, schräg, scheel; überzwerch, auf eine Seite gebogen.

obliquitas, atis, f. obliquum, i, n. *Ukoś, Krzywość.* die Schiefe, Schräge.

obliquo, as. *nakrzywiam, kieruię 1. po Oku patrzę.* auf eine Seite biegen. *syn.* incurvo, in obliquum flecto, dūco.

obliquus, a, um. *ukośny, krzywy, poprzeczny, nachylony.* scheel, schief, schräg, zwerch oder quer über eine Seite, neidisch, gehäßig. *syn.* transversus, incurvus, in obliquum ductus, flexus.

oblīsus, a, um. *urażony.* verletzt, zerquescht, gewürgt.

oblīteo, es. *vide* oblitesco.

oblītĕrātio, onis, f. *Zapamiętanie 1. Wycieranie.* Auslöschung, Austilgung.

oblītĕrātor, oris, m. *Wymazyciel.* ein Austilger, Vertilger.

oblītĕrātus, *oblītĕrus*, a, um. *zapamiętany.* vertilget, ausgelöschet, veraltet.

oblītĕro, as. *tłumię, zapamiętywam 1. wniwecz obracam.* austilgen, auslöschen, durchstreichen, in Vergessenheit stellen, aus dem Sinn schlagen. *vide* oblivifcor.

oblītesco, is. *taię się, kryię się 2. zachodzę 9. zaroniło się.* verborgen liegen.

oblītus, a, um. *pomazany.* bestrichen. *syn.* oblĭnĭtus, tinctus, unctus, ĭnunctus, dēlibūtus.

oblītus, a, um, sub *zapamiętywam.* der etwas vergessen hat, der vergessen worden ist. *syn.* immĕmor.

oblīviālis, e. c. *Niepamięć sprawuiący* Vergessenheit bringend, vergessen machend.

oblīvio, onis, f. *Zapamiętanie 1.* Vergessenheit, Vergessung. *syn.* oblīvium.

oblivione contero, deleo, obruo, oblivionem capio, oblivioni do. *zapamiętywam.* vergessen, aus der Acht lassen.

oblīviōsus, a, um. *zapamiętliwy, Pamięć odeymuiący.* vergeßlich, der etwas leicht vergißt, das Vergessenheit macht.

oblīviscendus, a, um. *Zapamiętania godny.* das man vergessen muß.

oblīviscor, eris. *zapamiętywam.* vergessen, in Vergessenheit stellen. *syn.* non mĕmĭni, non rĕcordor. *phr.* ănĭmo, pectŏre, mente excĭdit.

oblīvium, ii, n. *vide* oblivio.

oblīvius, a, um. *zapamiętany.* vergessen.

oblŏcātus, a, um. *naięty.* verdungen.

oblŏco, as. *naymuię 3. 4.* verdingen.

oblŏcūtio, onis, f. *Obmowa.* Widersprechung.

oblŏcūtor, oris, m. *Obmówca, Przerywacz mowy.* ein Widersprecher.

oblongŭlus, oblongus, a, um. *podługowaty.* länglicht.

oblŏquium, ii, n. *vide* oblocutio.

oblŏquor, ĕris. *obmawiam, pomawiam 2. przerywam mowę, szepcę, do Ucha mówię, złorzeczę, świerkocę,* & sub *przyśpiewywam.* widerreden, widersprechen, entgegen reden.

oblūcĭno, as. *zapamiętywam się, szaleię.* irren im Sinn.

obluctātio, onis, f. *Opieranie się.* das Widerstreben, Widerstehung.

obluctor, aris. *opieram się, biedzę się.* widerstehen, widerstreben, sich widersetzen. *syn.* rĕsisto, rĕpugno.

oblū-

oblūdo, is. *szydzę, figluię.* spotten, Spott treiben.

oblūvĭdus, a, um. *śniadawy.* schwarzgelb.

obmăneo, es. *trwam 1.* verbleiben.

obmarcesco, is. *zalegam się, zleniec.* verwelken, faulen, abnehmen.

obmento, as. *bawię się.* verweilen, verziehen.

obmōlior, īris. *zawalam, zatykam 1.* etwas in den Weg thun, vorschieben.

obmordeo, es. *ugryznąć.* anbeißen.

obmŏveo, es. *przysuwam.* anrücken.

obmurmŭrātio, onis, f. *Szemranie.* das Gemurre, der Widerspruch.

obmurmŭro, as. *szemrzę, odwarkam, mamrzę, szumuię.* wider einen murren, brummen, sich widersetzen, widersprechen.

obmūtesco, is. *oniemieć, omilknąć.* verstummen. *syn.* mūtesco, sileo, tăceo, conticeo, vōcem prĕmo.

OBN

Obnāscor, ĕris. *obrastam.* bewachsen.

obnăto, as *pływam 2.* dargegen schwimmen, umher schwimmen.

obnecto, is. *obwiązuię.* verknüpfen.

obnexus, us, m. *Obwiązanie.* Verbindung.

obnĭger, gra, grum. *czarnawy.* schwärzlicht.

obnītor, ĕris. *opieram się.* sich auflehnen, widersetzen, widerstehen. *syn.* obluctor, rĕnītor, contrānītor, rĕsisto.

obnīxè. *usilnie.* heftig, mit Macht.

obnixus, a, um. *uporny.* der sich widersetzt.

obnoxiè, obnoxiōsè. adv. *nie wolno, boiaźliwie, łaskawie.* unterwürfig, knechtisch, sclavisch, nicht frey.

obnoxio, as. *winnym się czynię.* sich schuldig; strafwürdig machen.

obnoxiōsus & obnoxius, a, um. *postuszny, poddany 1. powolny, niesswobodny, obowiązany, boiaźliwy, winny 1. winien 2. niewolnik, podległy* sub *podlegam, niepoczciwy, potrzebny 2. stawy, Karania godny, grzeszny, wystawiony, chory 1. podły, szkoduiący, szkodliwy,* & sub *szkoduię, przewiniam, powinienem.* schuldig, der eine Strafe verdienet hat, verbindlich, unterwürfig, zugethan, verhaftet, unterworfen, unterthänig, gehorsam.

obnūbĭlātus, a, um. *zasępiony.* verhüllet.

obnūbĭlo, as. *zaćmiam, zasępić się.* trübe machen, verfinstern, verdunkeln.

obnūbĭlus, a, um. *zaćmiony.* dunkel, finster, neblicht.

obnūbo, is. *zastaniam 1. okrywam, zawiiam.* verbergen, verhüllen, bedecken.

obnuntiātio, onis, f. *Obwieszczenie Przeszkoda 1.* Verkündigung eines Unglücks, böse Post, Widerspruch.

obnuntiationem interpono. *przeszkadzam.* verhindern.

obnuntio, as. *obwieszczam co złego, wywoływam Sądy, przeszkadzam.* ankündigen, böse Bothschaft bringen widerstreben, sich mit Worten entgegensetzen.

obnuptus, a, um. *zastoniony, okryty.* bedeckt, verhüllt, umzogen.

ŏbŏdōro, as. *wącham.* riechen.

ŏbŏlāris, e. c. *pieniężny 3.*

ŏbŏleo, es. ŏbŏlesco, is. *pachnę, śmierdzę, śmrodzę, zalata mię, miarkuię* nach etwas riechen, stinken, einen Gestank von sich geben, merken, gewahr werden.

obŏlitio, onis, f. *Zepsucie.* Zernichtung.
obŏlostates, æ, m. gr. *Lichwiarz.* der in geringen Dingen Gewinn suchet.
obŏlus, i, m. gr. *Pieniądz, Połszkrupuła, Szelągi dwa.* ein halber Batz.
obŏminor, aris. *czego złego rokować.* als etwas Böses anwünschen.
obŏrior, ĕris, iri. *wschodzę, zaiaśnieć, wszczyna się.* entspringen, entstehen. *syn.* ŏrior, exurgo, nascor, appāreo.
oboritur fletus. *rzuca się płacz, zalewam się łzami.* weinen.
obortus, us, m. *Zachód.* der Untergang.
obortus, us, m. *Wszczynanie.* die Entspringung.
obortus, a, um. *wszczęty.* entsprungen.
obosculor, aris. *całuię.* küssen.
obpalleo, es. *blednieię.* erblassen.

O B R

Obraucātus, a, um. sub *ochrapieć.* heischer gemacht.
obrēpo, is. *wmykam się, wkradam się 2. nadchodzę znienacka, oszukiwam; &* sub *zdybać, nieoszukasz, przygramolić się, przywarcholić się.* sich heimlich einflicken, hinein flicken, hinein schleichen, überfallen.
obrepit somnus. *usypiam.* der Schlaf überfällt.
obreptio, onis, f. *Wkradanie się, Oszukanie.* Einschleichung, Betrug, Betrügung.
obreptitiè, obreptīvè. adv. *wkradaiąc się.* erschlichen.
obreptīvus, a, um. *wkradaiący się.* eingeschlichen.
obrepto, as. *vide* obrepo.
obrēlio, is, ire. *sidlę, otaczam.* verstrikken, im Garn oder Netz fangen.
obrīgeo, es, obrīgesco, is. *martwieię, zięcbnę, marznę.* steinhart gefrieren, vor Kälte erstarren.
obrisum & obrizum, *lege* obryzum.
obrōdo, is. *ogryzać, ogłodać.* umbeissen, umnagen.
obrŏgātio, onis, f. *Przeciwianie się.* Gegenspruch.
obrŏgo, as. *przeszkadzam, znoszę 6.* hindern, widerreden, abschaffen.
obrōsus, a, um. *ogryziony.* umnagt.
obructo, as, *rzygam.* entgegen rülpsen.
obrumpo, is. *łamię, obrywam.* brechen, abreissen.
obruo, is. *zawalam, zasypuię, zakopywam, przywalam, przyrzucam 2. zatłumiam, zarzucać, tłumię, zagłuszam, zagrzebać, topię.* mit Erde oder mit andern Dingen bedecken oder begraben, vergraben, überhäufen. *syn.* prĕmo, opprĭmo, tĕgo, ŏnĕro, ŏpĕrio.
obrussa, æ, f. *Proba 1. 2.* ein Probierstein, Gold- und Silberprobe.
obrūtus, a, um. *zawalony, zasypany, zatłumiony, zagrzebany.* überschüttet, bedeckt, überfallen, überhäuft. *syn.* oppressus, ŏpertus, ŏnĕrātus, tectus.
obryzus, a, um. *szczery 1. czysty, ochędożony.* ausgekocht, gesäubert, rein und lauter.
obryzum, i, n. gr. obryzum aurum, argentum. *Szczere złote.* fein Gold.

O B S

Obsævio, is, ire. *srożeię.* sich grausam erzeigen.
obsălūto, as. *witam 1.* grüßen.
obsătūro, as. *nakarmić.* erfüllen, ersättigen, voll und satt machen.

obſātūror, aris. *obiadam ſię, przyiada ſię co.* ſatt werden.

obſcæne & obſcenè. *ſprośnie.* unflätig, garſtig.

obſcænĭtas, atis, f. *Sprośność, Blasgonienie, Nieſzczęście, Znak zły.* Schändlichkeit, Unkeuſchheit, Hurerey, Grobheit.

obſcæno, & obſcēno, & obſcævo, as. *Nieſzczęścia nabawić, albo życzyć.* böſes oder übles Glück bringen, ein Unglück anſagen.

obſcænus, & obſcēnus, a, um. *ſprośny, plugawy, brzydki, nieſzczęśliwy.* unflätig, wüſt, ſchändlich, ſchandbar, garſtig, unglücklich, das etwas Böſes bedeutet. *ſyn.* fœdus, impūrus, ſordĭdus, turpis, immundus.

obſcūrātio, onis, f. *Zaćmienie* 4. Verfinſterung, Verborgenheit.

obſcūrātus, a, um. *zaćmiony.* verdunkelt, verborgen.

obſcūrè. *ciemno, podło, potaiemnie, trudno.* dunkel, verborgen, heimlich.

obſcūrĕfăcio, is. *kryię.* verbergen.

obſcūrĭtas, atis, f. *Ciemność, Podłość, Trudność.* Verfinſterung, Dunkelheit, Verborgenheit; geringes und ſchlechtes Herkommen, Beſchwerlichkeit. *ſyn.* cālīgo, tĕnēbræ.

obſcūro, as. *zaćmiam, zaſłaniam* 1. *zatrudniam.* verdunkeln, verbergen, heimlich halten. *ſyn.* ŏbumbro, obnūbĭlo.

obſcūror, aris. *zgaſłem, zaćmia ſię, znikaią.* verſchwinden, dunkel werden.

obſcūrus, a, um. *ciemny, przyciemny podły, potaiemny, nieznaiomy, nieznaczny, nieſławny, nieſzlachcic ſkryty* 1. *trudny.* dunkel, finſter, undeutlich, unklar, ſchwer zu verſtehen, unedel, unbekannt. *ſyn.* tĕnēbrōſus, niger, nĭgrans, āter, ŏpācus, nūbĭlus, cālīgĭnōſus, *vel* ignōtus, ignōbĭlis.

obſcura lux. *Wieczor* 2. der Abend.

OBSE

Obſēcrātio, onis, f. *Modlitwa, Prozba* ernſtliche Bitte, herzliches Begehren.

obſēcrātus, a, um. *proſzony.* gebeten, angerufen.

obſēcro, as. *modlę ſię, proſzę.* ſehr bitten, um Gottes willen bitten. *ſyn.* precor, ōro, rŏgo, obteſtor.

obſecro, adverbialiter. *proſzę cię.* lieber.

obſēcundanter. *vide* obſequenter.

obſēcundatio, onis, f. *vide* obſequium.

obſēcundātor, oris, m. *Poſługacz.* ein Bedienter.

obſēcundo, as. *poſługuię, poſłuſzny* iſtem. zu Willen werden, folgen, nachgeben, gehorchen. *vide* obſequor.

obſēcūtio, onis, f. *vide* obſequentia.

obſēcūtor, oris, m. *Poſłuſzny.* ein Gehorcher.

obſēpio, is, ire. *ogradzam, zagradzam* 1. 2. umzäunen, verzäunen, wehren.

obſeptum, i, n. *Zagroda.* Verzäunung.

obſeptus, a, um. *zagrodzony.* verzäunt.

obſēquēla, æ, f. *vide* obſequentia.

obſēquens, entis, o. *poſłuſzny, dogadzaiący.* gehorſam, willfährig.

obſēquenter. *poſłuſznie.* gehorſamlich, willfährig.

obſēquentia, æ, f. *Poſłuſzeńſtwo, Naſługowanie, Usłuchanie.* Willfahrung, Gehorſam, Willfährigkeit.

obſequiālis, obſequibilis, e. c. obſequiōſus, a, um. *poſtuſzny.* willfährig, dienſtwillig, dienſtbar, gehorſam, folgſam.
obſequio, as. *ſtużę.* dienen.
obſequium, ii, n. *Poſtuga, Poſtuſzeńſtwo, Dogadzanie.* gehorſame Willfahrung, Nachſehen, Nachgeben, Willfährigkeit. *ſyn.* miniſterium, ōbēdientia, *vel* cōmitas, obſequiōſa mens, vōluntas.
obſequor, ĕris. *poſtuguię, poſtuſzny ieſtem, dogadzam z-* willfahren, folgen, gehorſam ſeyn. *ſyn.* ōbēdio, pāreo, obtempĕro, ſervio.
obſĕrātus, a, um. *zamknięty.* verriegelt, verſchloſſen.
obſĕro, as. *zamykam.* zuſchließen, verriegeln, zumachen. *vide* claudo.
obſĕro, is. *zaſiewam, zaſadzam 2. ſadzę.* beſäen, bepflanzen.
obſero pugnos. *obiiam Gębę.* Ohrfeigen austheilen.
obſeror, ĕris. *obraſtam.* bewachſen.
obſervābilis, e. c. *znaczny.* merklich.
obſervandus, a, um. *zacny, ſzacowny.* achtbar, in Ehren zu halten.
obſervans, antis, o. *pilnuiący.* der beobachtet.
obſervanter, obſervātè. *pilnie.* aufmerkſam, fleißig, ehrerbietig.
obſervantia, æ, f. *Szanowanie, Czczenie, Zachowanie, Poſzanowanie.* Ehrerbietung, Gewohnheit, Landesart.
obſervātio, onis, f. *Oſtrożność, Poſtrzeganie, Pilnowanie, Poſzanowanie, Zachowanie 1. Stroż nad ſobą, Pilność.* das Aufmerken, die Anmerkung, Wahrnehmung, Beobachtung, Ehrerbietung, Reſpect.
obſervātor, oris, m. *Podſtrzegacz, Podchwytacz.* ein Wahrnehmer, Aufmerker.
obſervātus, us, m. *Poſtrzeganie.* Beobachtung, Wahrnehmung.
obſervātus, a, um. *poſtrzeżony, uważany.* in acht genommen, angemerket, wahrgenommen.
obſervio, is, ire. *poſtuguię.* aufwarten, Dienſte thun.
obſervito, as. *zachowuię 1. częſto doglądam,* oft und genau in acht nehmen.
obſervo, as. *pilnuię 1. 2. przeſtrzegam, ſtrzegę 1. podſtrzegam, doglądam 3. obaczam co, ſzanuię 1. czczę 1. zachowuię 1. wypełniam.* beobachten, acht geben, in Obacht nehmen, ehren. *ſyn.* ănĭmadverto, adverto, nŏto, explōro, ſpĕcŭlor, aucŭpor, *vel* vĕnĕror, cŏlo, vĕreor, rĕvĕreor. *phr.* attentis ŏcŭlis luſtro, perluſtro, contemplor, circumſpĭcio, explōro.
obſes, idis, m. *Zakładnik.* ein Geiſel, Pfandmann. *ſyn.* vas vădis, pignus, ſponſor.
obſides do, accipio. *vide* obſidio do &c.
obſeſſio, onis, f. *Oblężenie, Opanowanie.* Belagerung.
obſeſſor, oris, m. *Oblegaiący.* ein Belagerer.
obſeſſor fori. *Przekupień, Hultay.* ein Marktthüter.
obſeſſus, a, um. *oblężony, opętany.* belagert, verſperrt, vom Teufel beſeſſen.

OBSI

Obſībĭlo, as. *świſtam, ſzumię.* rauſchen, ein Geräuſch machen.
obſĭdātus, us, m. *Zakład 9.* Bürgſchaft, Geiſelſchaft.

obsideo, es. *obsiadam, oblegam, otaczam, zasiadam, zastępuię 1. siedzę 1. ogarnąć, opanować, osiadam.* sitzen, belagern, verlegen, umgeben, besetzen, belieben. *syn.* oppugno. *phr.* obsidiōne prēmo, circumdo, ambio, cingo, claudo, inclūdo.

obsidiæ, arum, f. *vide* obsidium.

obsidiānus, a, um. obsidianus lapis. *Gagatek.* eine Art von Agatsteinen.

obsidianum vitrum. *czarne kraiące Szkło.* ein schwarzes und schneidendes Glas.

obsidio, as. *oblegam, zastępuię 1. czuwam albo czatuię na kogo.* belagern, nachstellen, auf einen lauren.

obsidio, onis, f. *Oblężenie.* die Belagerung. *syn.* oppugnātio, obsidium, obsidiæ, obsessio.

obsidione cingo, claudo, premo. *oblegam.* belagern.

obsidione eximo, libero. *Odsiecz daię.*

obsidionem solvo. *od Oblęzenia odstąpić.* die Belagerung aufheben.

obsidiōnālis, e. c. *Oblężeniu służący, odsieczny.* zur Belagerung gehörig.

obsidior, arīs. *vide* obsidio, as.

obsidium, ii, n. *Zasadzka, Oblężenie, Zakład 9.* Nachstellung, Hinterlist, Bloquade, Betrug.

obsidio dare. *Zakładniki dać.* Geisel geben.

obsidio *vel* obsides accipere. *Zakładniki wziąć.* Geisel nehmen.

obsido, is. *obsiadam, oblegam, obsadzam.* belagern, besetzen, verlegen. *vide* obsideo.

obsigillo, as. *vide* obsigno.

obsignātio, onis, f. *Pieczętowanie, Zapieczętowanie.* Versieglung, Verpitschierung.

obsignātor, oris, m. *Pieczętarz.* ein Versiegler.

obsignātus, a, um. *pieczętowany.* versiegelt.

obsigno, as. *pieczętuię.* versiegeln, verpitschieren.

obsīpo, as. *zakrapiam, pokrapiam, oblewam, chłodzę, posypuię 1.* benetzen, begießen.

obsisto, is. *sprzeciwiam się, opieram się, zastępuię 1. zastanawiam się, wstręt czynię, zawadzam 2.* widerstehen, sich widersetzen.

obsītus, a, um. *okryty, zarosły, porosły, przykurzony, zawiany, & sul obrastam 2.* überzogen, bedeckt, besetzt

obsitus pannis & annis. *stary y chudo ubrany.* alt und übel bekleidet.

OBSO

Obsŏlēfăcio, is. *znoszę 6. szpecę, w niwecz obracam.* in Abgang bringen, abnützen, vernichten.

obsŏlēfactus, a, um. *zestarzały, zwalony, wytarty.* abgenommen, veraltet, abgetragen, beschmutzt.

obsŏlēsco, is, obsŏleo, es, obsŏlesco, i. *blakuię, śniedzieię, wietrzeię, wywietrzeć 2. wietszeię, wystarzeć się, niszczeię, ustaie co, zachodzi, śmierdzę, plugawy iestem, prześmiardł poszpecić.* in Abgang kommen, abgehen, veralten, nicht mehr gebräuchlich seyn, verächtlich werden, abnehmen.

obsŏlētātus, a, um. *vide* obsoletus.

obsŏlētè. *po staroświecku.* ältlich, veraltet, verlegen.

obsŏlēto, as. *vide* obsŏlēfacio.

obsolētus, a, um. *wytarty, spłowiały, blakuiący, starowiecki, wywietrzały* 2. *zatmierdziały, plugawy.* veraltet, verlegen, unbrauchbar, das nicht mehr im Brauch ist, besudelt.
obsoletus color. *Farba blada.* verblichene Farbe.
obsolidātus, a, um. *zatwardziały.* verhärtet, hart gemacht.
obsolido, as. *utwierdzam.* dichte machen.
obsōnātor, oris, m. &c. *lege* opsonator.
obsōno, as. *niepokoy czynię, przerywam mowę.* widerschallen.
obsōnus, a, um. *cichy.* leis, still.
obsōpio, is, ire. *obsōpo*, is, ere. *uśpić kogo* 1. einschläfern.
obsōpior. *Usypiam,* einschlafen.
obsōpītus, a, um. *zasnięty.* vom Schlaf überfallen.
obsorbeo, es. *obsorbo*, is. *pożeram, wysarknąć.* verschlucken, ausschlürfen.
obsordeo, es. obsordesco, is. *śmierdzę, zestarzeć się* & sub *prześmiardł.* wüst werden.

OBST

Obstăcŭlum, i, n. *obstantia*, æ, f. *Zawada.* Widerstand, Verhinderung, Hinderniß, *vide* obex.
obstātur, impers. *sprzeciwiaią się.* man hindert, widerstrebet.
obsterno, is *przekładam.* vorlegen.
obstētrīcātio, onis, f. *obstetricium*, ii, n. *Baby urząd.* Hebammenamt.
obstētrīcius, a, um. *do Babskiego urzędu należący.* zum Hebammenamt gehörig.
obstētrīco, as. obstetricor, aris. *babię.* Hebamme seyn, beystehen als eine Hebamme.
obstētrix, īcis, f. *Baba* 3. eine Hebamme.
obstĭnātē, obstinata mente. *upornie.* steif, beharrlich, beständig, eigensinnig, halsstarrig.
obstĭnātio, onis. *obstinatia*, æ, f. *Stałość, Upor, nieużytość.* ein steifer und fester Sinn, Beharrung, Hartnäckigkeit, Eigensinn. *syn.* obdūrātio, pertĭnācia.
obstĭnātus, a, um. *uporny.* steif, eigensinnig, halsstarrig, trotzig, der seinen Kopf aufgesetzet hat. *syn.* pertĭnax, pervĭcax, *phr.* prŏpŏsĭti nĭmium tĕnax, cui obstĭnāta, obfirmāta, obdūrāta mens, vŏluntas, cujus dūrum pectus.
obstineo priscum *pro* ostendo.
obstino, as. *upieram się, usadzam się.* seinen Kopf aufsetzen, sich fest vornehmen.
obstīpo, as. *zatykam, uprząść postawę.* verstopfen.
obstipuo, *lege* obstupeo.
obstīpus, a, um. *prostoszyi* 2. *twardoszyi, Karkow twardo pochyłych, pochyły, nachylony, krzywy.* krummhälsig.
obstītum, i, n. *Piorunowisko, znak zły.* der Blick.
obstītus, a, um. *Piorunem uderzony, naprzeciwny, krzywy, ukośny.* vom Blitz getroffen, krumm, scheel, verkehrt, schlimm.
obstĭtūtum, i, n. *Przeszkoda, Odpór.* Gegenstand, Widerlage.
obsto, as. & is, prisce. *zawadzam* 3. *przeszkadzam, niedopuszczam, sprzeciwiam się, opieram się, stoi mi przed.* im Weg oder entgegen stehen, hindern, widerstehen. *syn.* obsisto, rĕnĭtor,

tor, obnītor, rĕsisto, rĕluctor, obsum, impĕdio.

obstrāgŭlum, i, n. *Rzemyk u Obuwia, Pokrycie.* Ueberdecke, Ueberschuh, das Oberleder an den Schuhen, ein Schuhriem.

obstrangŭlātus. *vide* strangulatus.

obstrĕpītācŭlum, i, n. *Klekotka.* Klapperwerk.

obstreperus. *vide* streperus.

obstrĕpito, as. obstrĕpo, is. *chrobocę, Grzmot, Szmer albo Niepokoy czynię, szumuię, zagłuszam, zamylam.* entgegen rauschen, dargegen murmeln, widerstreben.

obstrictus, a, um. *obowiązany, zawikłany, przychylny, powinien.* verstrickt, verknüpft, verwickelt, ergeben, zugethan, verbunden, verpflichtet. *syn.* oblīgātus.

obstrictus, us, m. *Ściśnienie 2.* Verbindung, Zusammenhaltung, Verhinderung, Aufhaltung.

obstrīgillātio, onis, f. *Sprzeciwienie się, Obmowa.* Widersetzung.

obstrīgillātor, oris, m. *Przyganiacz, Przeciwnik, Obmówca.* der sich widersetzt.

obstrīgillo, as. *sprzeciwiam się, przyganiam, przeszkadzam, zawadzam komu, obmawiam.* wiederstreben, widerfechten.

obstrigillus, a, um. *sznurowany.*

obstringo, is. *zawiężuię 3. obwiężuię, obowiężuię, zniewalam.* verbinden, verknüpfen, verpflichten, zubinden. *syn.* adstringo, constringo, dĕvincio, oblīgo.

obstringo me scelere. *grzeszę, dopuszczam się grzechu.* eine böse That begehen.

obstringo me voto. *ślubuię.* sich mit einem Gelübd verpflichten.

obstructio, onis, f. *Zatkanie 1. 2. Zastawienie, Zastona.* das Verbauen, die Verstopfung, Verbauung.

obstructus, a, um. *zatkany, zagrodzony.* verbauet, verstopft.

obstrūdo, is. *kryię co, żrę, połykam.* hinein stopfen, verbergen, einschlucken.

obstruo, is. *zagradzam 1. zastaniam zaćmiam, zatykam 1. 2. zaprawiam, zawalam.* überbauen, verbauen, vermachen, verstopfen. *syn.* obsēpio, obtūro, contĕgo, claudo, præclūdo.

obstruo luminibus alicujus. *Swiatło komu odiąć.* einem das Licht verbauen oder benehmen.

obstrūsus, a, um. *skryty 1. zatkany.* verborgen, verstopft, verdeckt.

obstŭpĕfăcio, is. *zdumiałym czynię, zhukać.* erschrecken, erstaunend machen.

obstŭpĕfactus, a, um. *zdumiały.* erstaunt.

obstŭpeo, es. obstŭpĕsco, is. obstŭpesco, is. *zdumiewam się, & sub wryty.* stutzen, erstaunen, erschrecken, außer sich selbst kommen, erstarren, sich entsetzen. *syn.* stŭpeo, stŭpesco, mīror.

obstŭpidus, a, um. *nieczuły 1. zdrętwiały.* erstaunend. *syn.* obstŭpĕfactus, attŏnitus, conterrĭtus, exterrĭtus, stupĕfactus, confūsus, turbātus, pavĭdus.

obstŭprātus, a, um. *zgwałcony.* geschändet, geschwächt.

obsum, es. *zaszkadzam, szkodzić.* verhindern, schaden, schädlich seyn. *syn.* impĕdio, nŏceo.

obsuo, is. *obszywam.* umnehen.

bſurdeſco, is. *ogłuſzeć, nieſłyſzeć 2.* Gehörlos werden, das Gehör verlieren, mit Fleiß nicht hören wollen.
bſūtus, a, um. *obſzyty.* umneht.

O B T

)btectus, a, um. *zaſłoniony, okryty.* bedeckt.
btĕgo, is. *zaſłaniam 1. okrywam, nakrywam, zakładam ſię 1. taię czego.* bedecken, zudecken, bemänteln. *ſyn.* tĕgo, contĕgo, ŏpĕrio.
btemperanter. *poſłuſznie.* folgſam, gehorchend. *ſyn.* ŏbēdienter.
btempĕrātio, onis, f. *Poſłuſzeńſtwo.* Gehorſam, Willfahrung.
btempĕro, as. *poſłuſzny ieſtem.* folgen, gehorchen. *vide* ŏbēdio.
btendo, is. *opinam, zaſłaniam 1. zawiiam, pokrywam.* ſpannen, ziehen, bedecken, ausbreiten, vorziehen, verbergen, bemänteln.
btĕnĕbro, as. *zaćmiam.* verdunkeln.
btenſio & obtentio, onis, f. *vide* obtentus, us.
btento, as. *zatrzymawam 1.* mit Mühe und Fleiß erhalten, unterſtützen.
btentus, us, m. *Zaſłona 1. Pokrywka, Zaſłonienie, zawicie 1. Zakrywanie.* Verdeckung, Verwendung, Schein, Prätext, Vorwand.
btentus, a, um. *ab* obtendo. *zaſłoniony, pokryty.* vorgewendet, vorgezogen, vorgeſpannet, ausgebreitet.
btentus, a, um. *ab* obtineo. *otrzymany, nabyty.* erlangt, erworben, erhalten.
btĕro, is. *zacieram 1. ścieram 4. podeptać, zadławić, przyzwalam, tłukę 3. Kopyto pſuię.* zerſtoßen, zertreten, zerquetſchen, zunichte machen, zernichten, darnieder ſchlagen. *ſyn.* contĕro, attĕro.
obtero laudem. *uwłaczam 1.* eines Lob ſchmälern.
obteſtātio, onis, f. *Prożba, Poprzyſiężenie.* ernſtliche Bitte und Zuſprechen, Betheurung, Beſchwörung, Vermachung.
obteſtātus, a, um. *zaklęty.* beſchworen, angerufen.
obteſtor, aris. *modlę ſię 1. 2. pokornie proſzę, zaklinam, zawięzuię 5.* demüthig bitten, beſchwören, zu Zeugen rufen. *ſyn.* teſtor, appello, invŏco, *vel* obſĕcro, ōro, implōro, rŏgo, prĕcor.
obtexo, is. *oplatam, zakrywam, zaſłaniam, mſzę.* oben überziehen, bedecken. *vide* obtĕgo.
obthuraculum, obthuro &c. *lege* obturaculum &c.
obtĭcentia, æ, f. *Umilknienie.* Verſchwiegenheit, Stillſchweigung.
obtĭceo, es. obticeſco, is. *milczę, umilknąć.* ſtill ſchweigen. *ſyn.* contĭceo, ſileo.
obtĭnentia, æ, f. *Otrzymanie.* Erlangung.
obtĭneo, es. *otrzymawam, doſtaię 1. wygrawam 3. mam 1. trzymam 1. mam u kogo, zatrzymawam 1. upraſzam, maią go za, zoſtaię ſię, trwam 2. dokazuię 2,* & ſub *ſtoi za to.* erhalten, erlangen, gewinnen. *ſyn.* aſſĕquor, conſĕquor, ădĭpiſcor, impĕtro.
obtinuit mos, conſvetudo. *weſzło w Obyczay.* es iſt alſo der Gebrauch.
obtingit. imp. *trafia ſię, doſtało mi ſię 1.* es kommt zur Hand, es begegnet, widerfähret. *ſyn.* obvĕnit, advĕnit, ĕvĕnit, contingit, accĭdit.

obtingo, is. *nagadzam się.* begegnen, widerfahren.
obtinnio, is, ire. *brzmię.* klingen, tönen.
obtorpeo, es. obtorpesco, is. *martwieię, niechce mi się nic,* & in *zdrętwiały.* erstarren, unempfindlich werden.
obtorqueo, es. *zakręcam* 1. *okręcam, wykręcam, kieruię* 2. mit Gewalt umdrehen, umwenden.
obtorqueo collum. *Szyię zakręcam.* den Hals umdrehen, würgen.
obtortus, a, um. *zakręcony,* umgedrehet.
obtorta gula, obtorto collo aliquem trahere, arripere. *za szyię kogo porwać.* einen mit Gewalt hinreißen oder nöthigen.
obtrectātio, onis, f. *Obmowa.* böse Nachrede, Verläumdung, Schmachrede, Ehrabschneidung.
obtrectātor, oris, m. *Obmówca* 1. 2. *Szczypacz.* ein Verläumder, Schmäher, Lästerer.
obtrectātus, us, m. *vide* obtrectatio.
obtrecto, as. *obmawiam, przyganiam, sprzeciwiam się, uwłaczam* 2. übel nachreden, verläumden, lästern. *syn.* dētrăho, călumniŏr, convīcior, mălĕdīco.
obtrītus, us, m. *Podeptanie.* das Zertreten, Zerreiben.
obtrītus, a, um. *starty, podeptany.* zertreten, zerquetscht, erdrückt.
obtrudo, is. *zarzucam kogo czym, zamykam* 1. aufdringen, aufnöthigen.
obtruncātio, onis, f. *Obcinanie* 2. Abschneidung, Umhauung.
obtruncātus, a, um. *obcięty.* niedergehauen, hingerichtet.
obtrunco, as. *ścinam, obcinam* 2. niederhauen, ermorden, umbringen, enthaupten. *syn.* mŭtĭlo, occīdo.
obtrusio, onis, f. *Zarzucenie.* Aufdringung.
obtrusus, a, um. *zarzucony.* aufgedrungen.
obtueor, ēri. *patrzam, przypatruię się* steif oder starr anschauen.
obtuĭtio, onis, f. *obtuitus*, us, m. *Patrzenie* 1. Anschauung, das Anschauen.
obtundo, is. *tępię, tłumię, zagłuszam, wybiiam kogo, obiiam gębę, biię kogo.* stumpf machen, schwächen, betäuben.
obtundo aures. *nabiiam komu Uszy.* einem die Ohren voll schreyen.
obtunsio, obtunsus, *vide* obtusio.
obtuor, eris, *vide* obtueor.
obtūrācŭlum, obtūrāmentum, i, n. *Zatyczka* 1. *Szpunt, Stawidło.* ein Zapfe, Stöpsel, Stempfel.
obtūrātio, onis, f. *Zatkanie* 1. Verstopfung.
obtūrātus, a, um. *zatkany.* verstopft, mit einem Zapfen verspündet.
obturbātor, oris, m. *Przeszkodnik.* ein Verwirrer, Unruhstifter.
obturbātus, a, um. *pomięszany.* verwirrt
obturbo, as. *Niepokóy czynię, przerywam* 2. *zamylam, Grzmot czynię,* sub *poruszam się.* verwirren, betrüben, Unruh anrichten, Verwirrung machen, stören. *vide* turbo.
obturgeo, es. obturgesco, is. *nadymam się, napuchło.* aufgeschwellen.
obtūro, as. *zatykam* 1. verstopfen.
obtūse. *tępo.* stumpf, grob, unverständlich.
obtūsio, onis, f. *Zbicie.* Quetschung, Zerstoßung.

obtusior, oris. comp. *przytępszy.*
obtusius, adv. *tępicy.*
obtūsus, a, um. *tępy, tiemny, słaby 2.* & sub *obiiam gębę.* stumpf, abgenutzt, schwach, grob, unverständig.
obtusum ingenium. *tępy Rozum.* schlechter Verstand.
obtūtus, us, m. *Patrzenie, Weźrzenie, Widzenie 2.* das Anschauen.

O B V

Obvāgio, is, ire. *wrzeszczę, Kwilę się.* weinen wie die kleinen Kinder.
obvāgulor, aris. *narzekam, skwierczę 2.*
obvallūtio, onis, f. *Obwodzenie Szańcem.* Bollwerk, Verschanzung.
obvallātus, a, um. *obwodzony szańcem.* verschanzt.
obvallo, as. *obwodzę 2.* verschanzen, verbollwerken.
obvāricātor, oris, m. *Przeszkodnik, Zastępca 1.* ein Verhinderer; der im Wege steht.
obvārico, as. *przeszkadzam, zastępuię 1.* verhindern, im Wege stehen.
obvāro, as. *pustoszę, przekinąć 2.* verderben, verwüsten, verkehren.
obvěnientia, æ, f. *Trafunek, Przypadek.* Bewegung, Widerfahrung.
obvěnio, is, ire. *nagadzam się, trafia się 1. spada na kogo, przypada co 2. dostało mi się 1.* entgegen kommen, Vorkommen, widerfahren, begegnen, zufallen.
obventio, onis, f. *Obrywka, Spadek maiętności, roczna Intrata.* jährliches Einkommen.
obventītius, a, um. *przypadkowy.* zufällig.
obventus, us, m. *vide* obvenientia.
obverběro, as. *biię, obiiam gębę.* wacker schlagen.
obversātio, onis, f. *Przebieganie, Przemiianie.* die Vorstellur
obverse. *na przeciw.* entgegen, gegen über.
obversor, aris. *uwiiam się, tkwi mi, stoi mi przed oczyma, przebiegam się.* um etwas herum seyn oder gehen, stets vorschweben.
obversus, præp. *lege* adversus.
obversus, a, um. *obrócony.* entgegen gekehrt.
obverto, is. *obracam 1. obracam się gdzie, obracam się tyłem, sprzeciwiam się, odwierzgam, kieruię, obracam wzad.* entgegen kehren, wenden, verkehren, den Rücken kehren.
obviam. adv. *przeciw 1. ku 1. na doręczu, na razie,* & sub *nagadzam się.* entgegen, bey Handen oder zugegen.
obviam eo, exeo, procedo, proficiscor. *zabiegam 3. zaskakuię, wychodzę przeciw komu.* einem entgegen gehen.
obviam itio, obviātio, onis, f. *Potkanie, zabieganie 2.* das Entgegengehen.
obvio, as. *wychodzę przeciw, sprzeciwiam się.* begegnen, entgegen gehen, widerstehen.
obvius, a, um. *naraźny, nadrożny 2. doręczny, na razie, pospolity.* widerstehend, entgegen kommend.
obvius sum, fio. *potykam się 3. wychodzę 2. nagadzam się.* begegnen.
obvium est. *na doręczu, po drodze.* bey Handen.
ŏbultroneus, a, um. *umyślny, dobrowolny.* ganz freywillig, ungeheißen.

ŏbumbrātio, onis, f. *Zaćmienie* 1. Ueberschattung.

ŏbumbrātus, a, um. *zaćmiony*, *zastoniony*. beschattet, überschattet.

ŏbumbro, as. *zaćmiam*, *zastaniam* 1. *pokrywam*. allenthalben überschatten, verdunkeln, verfinstern, beschützen, vertheidigen. *syn.* obtĕgo, obscūro.

ŏbuncātus, *ŏbuncŭlus*, obuncus, a, um. *zakrzywiony* 1. 3. krumm, gekrümmt.

ŏbunctus, a, um. *namaszczony*, *namazany*. gesalbt.

ŏbundātio, onis, f. *Wylewanie*. Ueberschwemmung.

ŏbundo, as. *wylewa z Brzegow*. überlaufen, herum fließen.

obungo, is. *namazuię*. überschmieren, oben herum salben.

obvŏlĭto, as. *włóczę się*, *obiegam*. herum schweifen.

obvolvo, is. *uwiiam*, *zawiiam*, *pokrywam*, *zdobię* 2. einwickeln, verhüllen, verbergen.

obvŏlūtio, onis, f. *Obwinienie* 1. Einwicklung, Verhüllung.

obvŏlūtus, a, um. *zawiniony*, *pokryty*. verwickelt, verdeckt, verhüllt.

obvosacro, *apud veteres pro*: vos obsecro.

ŏbūrŏ, is. *opalam*. um und um verbrennen.

ŏbustus, a, um. *opalony*. allenthalben verbrannt, gebraten.

OCCA

Occa, æ, f. *Brona*. eine Egge.

occæco, as. *lege* obcæco.

occallātus, a, um. *zdrętwiały*. verhärtet.

occalleo, es, occallesco, is. *drętwieię*, *nieczuię*, *odrętwieć*, *zastarzeć się*, *przyuczam się*. Schwielen überkommen, erhärten, gewohnen.

occămen, inis, n. *vide* occatio.

occăno, is. *śpiewam* 1. *trąbię*, *gram*. singen, entgegen singen. *vide* occino.

occāsio, onis, f. *Powód* 1. *Pogoda* 5. *Przyczyna* 1. *Doręcz*. Gelegenheit, Anlaß. *phr.* commŏdum, opportunum, idŏneum, aptum tempus.

occāsiōnāliter, occasione data, oblata. *z pogodą*. bey Gelegenheit.

occāsiuncula, æ, f. *Powód* 1. *mała przyczyna*. kleine Gelegenheit.

occāso, is. priscum. *ging*. untergehen.

occāsūrus, a, um. *maiący ginąć*. der zu Grunde gehen wird.

occāsus, a, um. *zapadły* sub *zachód* untergegangen.

occaso sole. *pozachodzie*. nachdem die Sonne untergegangen war.

occāsus, us, m. *Zachód* 1. 2. *Powód* *Pogoda* 5. *Zguba*. Niedergang, Untergang, Abgang, der Tod. *syn.* occidens, ŏbitus.

occātio, onis, f. *Bronowanie*. das Eggen.

occātor, oris, m. *Bronownik*. der da egget.

occātōrius, a, um. *Bronowaniu służący*. zum Eggen dienend.

occēdo, is. *wychodzę* 2. *nagadzam się*. entgegen gehen. *vide* occurro.

occento, as. *śpiewam sobie*, *narzekam*, *ostawiam*, *łżę* 1. & sub *czaruię*. singen, schreyen.

occentor, oris, m. sub Alt.

occentus, us, m. *Spiewanie*, *Pisk*, *Trąbienie*. der Gesang. *syn.* cantus.

occepi *pro* cæpi.

occepsŏ & *occepto*, as. sub *poczynam*. anfangen.

OCCI

Occidens, entis, o. *zachodzący, ginący.* untergehend.

occidens, entis, m. *Zachód 2.* Westen, Untergang der Sonne, Niedergang.

occidentālis, e. c. *zachodni.* westlich, gegen Niedergang.

occidi! *zginąłem!* es ist aus mit mir, es ist um mich geschehen.

occīdio, onis, f. *Porażka, Zabicie, Zguba.* das Umbringen.

occidione occīdo. *ginę.* umgebracht werden.

occidione occīdo. *porażam 2.* umbringen, ganz vertilgen, völlig schlagen.

occīdo, is. *zabiiam 1. wybiiam 10. przykrzę się, przykro mi, ziadam 2.* tödten, umbringen. *syn.* nĕco, ēnĕco, pĕrĭmo, intĕrĭmo, interficio, trūcīdo, cædo, macto, jŭgŭlo. *phr.* vītam tollo, aufĕro, ērĭpio, ădĭmo, vītā spŏlio, prīvo, exuo, nĕci, morti do, trādo, è mĕdio tollo.

occĭdo, is. *zachodzę 9. niszczeię, ginę, umieram 1.* niedergehen, hinfallen, untergehen, sterben. *syn.* occumbo, intĕreo, cādo, pĕreo, mŏrior, dēcĭdo.

occiduālis, e. & occiduus, a, um. *zachodni, niszczeiący, śmiertelny.* gegen den Niedergang gelegen.

occillātor, oris, m. *Bronownik.* der die Erdklöße zerstüßt.

occillo, as. *bronuię, młócę.* dreschen, zerstoßen.

occillo os alicujus. *obiiam gębę.* einem das Maul dreschen.

occĭno, is. *gram 1. śpiewam 1. trąbię.* singen, entgegen singen.

occĭpio, is. *poczynam.* anheben, anfangen. *vide* incipio.

occipit. *poczyna się.* es fängt sich an.

occipitium, ii, n. & occĭput, pitis, n. *Tył głowy.* das Hintertheil des Haupts.

occipitium alicui ostendo. *odchodzę 1.* weggehen.

occīsio, onis. f. *Zabóy 1.* der Todtschlag, Ermordung, Tödtung. *syn.* cædes, strages, internĕcio.

occisione occīdo, *vide* occidione occido.

occisissimus, a, um. *wcale zepsuty.* ganz und gar verdorben.

occīsito, as. *często zabiiam.* oft tödten.

occīsus, a, um. *zabity.* getödtet, umgebracht, ermordet. *syn.* cæsus, pĕremptus, interfectus, nĕcātus, ēnectus, trūcīdātus, mactātus.

occlāmito, as. *wołam na przeciw.* heftig entgegen schreyen.

occlūdo, is. *zamykam 1.* zuthun, zuschließen. *syn.* claudo, præclūdo, obstruo.

occlūsus, a, um. *zamknięty.* verschlossen, verriegelt.

occo, as. *bronuię.* eggen.

OCCU

Occŭbĭtus, us, m. *Zachód 1.* der Untergang.

occŭbo, as. *polegam 1. leżę, umieram 1.* darniederliegen, umfallen, sterben. *vide* occumbo.

occulcātus, a, um. *udeptany, ubity.* zertreten.

occulco, as. *udeptać.* zertreten, zerstampfen, mit Füßen eintreten.

occŭlo, is. *kryię 1. taię, zakrywam.* verbergen, verstecken. *syn.* vide occulto.

occultātè. *ſkrycie.* heimlich.

occultātio, onis, f. *Krycie* 1. 2. das Verbergen, Verheelen, Verbergung.

occultātor, oris, m. *Przechowywacz, Kryciel.* ein Verberger.

occultātrix, īcis, f. *Przechowywaczka.* eine Verbergerinn.

occultātus, a, um. *ſkryty, przechowany.* verborgen, heimlich.

occultè, occultim, occultò. *potaiemnie.* verborgen, heimlich.

occulto, as. *kryię* 1. 3. *taię czego, pokrywam, ochylam.* verbergen, verſtekken, heimlich behalten. *ſyn.* occŭlo, condo, abſcondo, rĕcondo, abdo, ŏpĕrio, tĕgo, contĕgo, obtĕgo, vēlo, cēlo.

occultum, i, n. *Skrytość.* die Dunkelheit, der verborgene Winkel.

occultum habeo. *taię* 1. heimlich halten.

occultus, a, um. *ſkryty* 1. verborgen, heimlich. *ſyn.* occultātus, abdĭtus, condĭtus, abſconditus, tectus, obtectus, ŏpertus, abſtrūſus, vēlātus, lătens, obſcūrus, arcānus.

occumbo, is. *polegam* 1. *zoſtaię na placu, umieram* 1. unterliegen, niederfallen, ſterben, umkommen. *ſyn.* occĭdo, cădo, occŭbo, mŏrior.

occŭpātio, onis, f. *Zabawa, Opanowanie, Uprzedzanie, Uięcie* 4. *Zabieżenie* 1. Beſchäftigung, Bemühung, Verrichtung, gewaltthätige Beſitzung, Vorkommung.

occŭpātitius, occupatīvus, occupātōrius, a, um. *opanowany.* in Beſitz genommen.

occupatorius ager. *Pole od iednego opuſzczone, a od drugiego opanowane.* ein Acker, ſo von einem verlaſſen, und von einem andern genommen worden.

occŭpātus, us, m. *vide* occupatio.

occŭpātus, a, um. *zabawiony.* beſchäftiget.

occŭpo, as. *zaſiadam, oſiadam* 1. *obeymuię, uprzedzam* 1. *opanować, ubiegam kogo, zaprzątam, zabawiam, zaſtępuię* 3. *uymuię ſobie Ludzi, ba[...] wię kogo, daię na Lichwę, napełniam, [...]mam* 1. *padam* 3. *zeymuie mię, zd[...] bać, rzuca ſię choroba,* & ſub *za[...] patrzam ſię.* einnehmen, beſetzen, überfallen, zu ſchaffen geben, beſchäftigen, zuvorkommen, ausleihen, a[...] Wucher leihen. *ſyn.* præripio, arr[...]pio, invādo. *vel* præverto. *vel* diſt[...]neo *vel* tĕneo, poſſīdeo.

occurro, is. *zabiegam* 3. *zaſkakuię, p[...]tykam ſię* 3. *nagadzam ſię, napada[...]* 3. *trafia ſię, widać, wychodzę* 2. *wſp[...]minam ſobie.* entgegen gehen od[...] laufen, begegnen, widerſtehen, vo[...]kommen, helfen. *ſyn.* occurſo, off[...]ro me, obvio.

occurſācŭlum, i, n. *Nocnica, Obłuda Strachy nocne.* ein Geſpenſt, Schre[...]bild.

occurſātio, onis, f. *Zabieganie.* die B[...]grüßung, das Entgegenlaufen.

occurſātor, oris, m. *Zabiegacz.* ein B[...]grüßer, Entgegenlaufer.

occurſatrix, icis, f. *vide* occurſaculum.

occurſio, onis, f. *vide* occurſus.

occurſīto, & occurſo, as. *nagadzam ſ[...] przebiegam ſię, potykam ſię* 3. *prz[...] ieżdżam ſię* 2. *wſpominam ſobie, p[...]nę* 3. *ſtoi mi przed.* entgegen gehen od[...] laufen, begegnen, vorkommen, in d[...] Sinn kommen. *vide* occurro.

occu-

occursorius, a, um. *na Spotkaniu.* zum Begegnen, zum Willkommen.
occursoria potio. *Trunek na przywitanie.* Willkommstrunk.
occursus, us, m. *Zaście 1. Napadnienie, Zastąpienie 3. Potkanie.* das Begegnen, Gegenlauf, Entgegenkunft.
Oceanus, i, m. *gr. Morze wielkie, Kąpiel.* die offenbare See, das große Weltmeer, so den ganzen Erdkreiß umgiebt, Badstanden, darinnen viel zugleich baden können.
ŏcella, æ, c. *małooki.* der kleine Augen hat.
ŏcellātum, i, n. *Perła, Gałka 1. Orzech laskowy.* ein Schusser.
ŏcellātus, a, um. *oczkowaty, dziurkowaty.* das Augen hat, löcherícht.
ocellatæ nuces. *robaczywe Orzechy.* wurmstichige Nüsse.
ŏcellŭlus, & ŏcellus, i, m. *Oczko 1.* ein Aeuglein. *item vox blandientis v. g.* ocellus meus. *Kochanek móy.* mein Liebster.
ochlocratia, æ, f. *Rząd pospólstwa.* Regierung des gemeinen Volks.
ochra, æ, f. *gr. brunatna farba, &* sub *żołtawy.* Ochergelb, Berggelb, Ocker.
ochropus, odis, m. *pewny Ptak.* ein gewisser Vogel.
ŏcimastrum, i, n. *Bazylika dzika.* wilde Basilie. *vide* ocymastrum.
ocimĭnus, a, um. *vide* ocyminus, ocymum.
ocior, ociter. *lege* ocyor, &c.
ocium. *lege* otium.
ocæle. sub *Perła.*
ocquinisco, is. *idem quod* inquino.
ocrea, æ, f. *Bót, Cholewa, Skornie, Nagolenice, Obów żołnierski.* ein Stiefel, Beinharnisch.

ocreātus, a, um. *Skórnie noszący.* gestiefelt.
ocreo, as. *Bóty wzuwam.* Stiefel anziehen.
ocris, is, & ios, m. f. *gr. Skała 3. Góra.* ein rauher hoher Steinfels oder Berg.

OCT

Octăgŏnum, i, n. *Figura matematyczna o 8. Kątach, Forteca o 8. Basztach.* eine mathematische Figur, die 8 Winkel und 8 Seiten hat; eine Vestung von 8 Bastionen.
octangŭlus, a, um. *ośm Kątow maiący.* achteckigt.
octans, antis, m. *ośm części* sub *część całey rzeczy & półćwierci.* ein astronomisches Instrument, welches aus dem achten Theil eines Cirkels bestehet.
octăphŏrum, i, n. *Kareta &* sub *ośm par.* vide octophorum.
octastylon, i, n. *Kościoł o 8. Filarach.* ein Tempel mit acht Säulen.
octāva, æ, f. *ośma część, Oktawa albo ośmy dzień po Swięcie.* der achte Theil, der achte Tag nach einem Fest.
octāvārius, ii, m. *Celnik.* Zolleinnehmer.
octāvum. *ośmy raz.* zum achten mal.
octāvus, a, um. *ósmy.* der achte.
octavus decimus. *ośmnasty.* der achtzehnte.
octennis & octennālis, e. c. *ośmioletni.* achtjährig.
octennium, ii, n. *ośmioletni czas.* acht Jahr.
octĭdŭānus, a, um. *ośmiodniowy.* achttägig.

octīduum, i, n. *ośmiodniowy czas.* acht Tage.
octies. *ośm kroć, ośm razy.* achtmal.
octimber. *lege* october.
octingēnārius, a, um. *ośmsetny 2.* achthundert.
octingentēſimus, a, um. *ośmsetny 1.* der achthundertſte.
octingenti, æ, a. *ośmset.* achthundert.
octingenties. *ośmset razy.* achthundertmal.
octĭpes, ĕdis, o. *ośmionogi.* achtfüßig.
octo. *ośm.* acht.
octōber, bris, m. *Październik.* der Weinmonat, Saatmonat.
october, bris, bre. *Październikowy.* zum Weinmonat gehörig.
octōdĕcim. *ośmnaście.* achtzehen.
octodiālis, e. c. *ośmiodniowy.* achttägig.
octōgēnārius, a, um. *ośmdziesiątny, ośmdziesiątletni.* achtzig Jahr alt.
octōgēni, æ, a. *ośmdziesiąt, ośmdziesiąt a ośmdziesiąt.* je achtzig.
octōgēſĭmus, a, um. *ośmdziesiąty.* der achtzigſte.
octōgies & octuāgies. *ośmdziesiąt kroć, ośmdziesiąt razy.* achtzigmal.
octoginta. *ośmdziesiąt.* achtzig.
octōgōnum, i, n. *Ośmkąt.* ein Achteck.
octōjŭgis, e. c. *ośm par maiący.* achtſpännig.
octōnārius, a, um. *ośmkrotny.* das von acht iſt, aus achten beſtehend.
octonarius nummus. *Ośmak 1.* ein Achthalber.
octoni, æ, a. *ośm, po ośm.* je acht.
octōphŏrum, i, n. *gr.* ſub *ośm par,* & *Kareta.* eine Sänfte, Kutſche, Seſſel, ſo von achten getragen wird.
octŭplex, ĭcis, o. *ośmioraki.* achtfältig.
octŭplĭcātio, onis, f. *ośmkrotne Pomnożenie.* die achtmalige Vermehrung.
octŭplĭcatus, a, um. *ośmkrotnie powiększony.* achtmal mehr.
octŭplĭco, as. *ośmkrotnie pomnażam.* achtfältigen.
octŭplum. adv. *ośmioro tyle.* achtmal mehr.
octŭplus, a, um. *ośmkrotny.* achtfältig.
octuſſis, is, m. ſub *potroyny grosz.* ein Art von Münzen.

OCU

ŏcŭlāria, orum, n. *Okulary.* Brillen.
ŏcŭlāriārius, ii, m. *Okulary albo Perspektywy robiący.* ein Brillen- oder Perſpectivmacher.
ŏcŭlāris, e. c. ŏcŭlārius, a, um. *oczny* zu den Augen gehörig.
ŏcŭlārĭter. *oczami.* mit Augen.
ŏcŭlārius, ii, m. ocularius medicus. *Okulista.* Augenarzt, Oculiſt.
ocularius faber. *vide* ocularīarius.
ŏcŭlāta, æ, f. *Wielook, Minóg.* Neunaug, ein Fiſch.
ŏcŭlātim. *vide* oculariter.
ŏcŭlātio, onis, f. *Obcinanie 2.* das Ebrechen der Reben, das Aeugeln, Oculiren.
ŏcŭlātus, a, um. *oczkowaty, widzący, Ostrowidz 2. iasny 1. oczywisty.* der Augen hat, ſcharfſichtig.
oculatus malè. *niedozorny, ślep.* der nicht wohl ſiehet.
ŏcŭleus, a, um. *przed oczyma, oczkowaty, Ostrowidz 2. przezorny.* vor Augen, vorſichtig, klug.
oculeus, ei, m. *vide* ocellulus.
ŏcŭlĭcrĕpĭda, æ, m. oczu wybitych. dem im Schlagen das Feuer aus den Augen ſpringt.

ŏculissĭmus, a, um. *naymilszy, naylepiey widzący.* der Allerliebste, Scharfsichtigste.
ŏcŭlītus. adv. *uprzeymie, bardzo.* herzlich, wie die Augen.
ŏcŭlo, as. *oświecam 2.* beleuchten, sehend machen.
ŏcŭlus, i, m. *Oko 1. 3. Pąk, Członek 3. Rozchodnik wielki, Wiernek, Podchwytacz, Moyty.* ein Auge, die Aeuglein oder Knospen an den Zweigen.
ŏculus mundi. *Słońce.* die Sonne.
ŏculi. *Oblicznośc, Oka 1.* das Angesicht.
ŏculi dolent. *Skoma mu, nie może na to patrzyć.* er siehts nicht gern.
ŏculi mei habitant in aliquo, oculis attonitis, intentis, intortis, argutis, acribus, immobilibus cerno, specto, contemplor, contueor, oculos defigo in, oculos immotos, defixos teneo. *wlepiam oczy, wytrzeszczam oczy.* mit unabgewendeten Augen sehen, scharf anschauen.
oculis torvis intueor. *patrzę krzywo.*
oculos jacto, spargo. *świdrzę.* mit den Augen hin und her schweifen.
ŏcymastrum, i, n. *gr. Bukwica 3.* Widerthon, ein Kraut.
ŏcymĭnus, a, um. *Bazylikowy.* von Basilien.
ŏcymoīdes, is, m. *gr. Storżyszek.* Walddistel.
ŏcўmum, & ocynum, i, n. *gr. Bazylia, Bazylika, Mięszanka, Tatarka.* Basilienkraut, allerley Kräuter für das Vieh.
ōcyor, oris, comp. ocyssimus, a, um, superl. *prętki.* schneller, behender, geschwinder, hurtiger.
ōcўter, ocyus, ocyssimè. *rychło, prętko.* schnell, geschwind, plötzlich, schneller, aufs geschwindeste, in höchster Eil.

OD

ōda, æ, ode, es, f. *gr. Spiewanie.* ein Lied.
ŏdaxismus & odaxesmus, i, m. *gr.* in *Zębow puszczanie.* das Kützeln der jungen Zähne unter dem Zahnfleisch bey den kleinen Kindern.
odefacio, is. *vide* olfacio.
ōdeum, ei, n. *Ganek 2. Chór.* ein Ort für Sänger und Musicanten, Opernhaus.
odi. verb. defect. *nienawidzę, brzydzę się.* hassen, feind seyn. *phr.* ŏdio hăbeo, prŏsĕquor.
ŏdĭbĭlis, e. c. *nienawistny.* verhaßt.
ŏdĭnŏlyon, i, n. *gr. Trzymonaw.* eine Gattung von kleinen Fischen.
ŏdiōsē. *nienawistnie, nieprzyiemnie, obrażliwie, brzydko, niełagodnie.* feindselig, verhaßt, verdrießlich.
odiosicus, B. & odiōsus, a, um. *nienawistny 2. obrażliwy 1. brzydki, przykry 4.* verhaßt, verdrießlich, feindselig, beschwerlich. *syn.* invīsus, exōsus, infensus, invĭdiōsus, mŏlestus, ŏdio dignus.
odiosus sum. *przykrzę się, niepodobam się.* verhaßt seyn.
ŏdium, ii, n. *Nienawiść 1. 2. Mierzączka, Przykrość 3. Naleganie, Przykrzenie się, Tęsknica.* Haß, Groll, Feindschaft, Widerwille, Mühe, Verdruß. *syn.* sĭmultas, īra, fŭror.
odio flagro. *nienawidzę.* hassen.

odio sum, laboro. *nienawidzą mię.* gehasset werden.
odo, onis, m. *Bierlacie.* Filzschuh, Socke, Fußsocke.
ŏdontāgra, æ, f. *gr. zębne kleszczyki.* Zahnzängleın, Pellcan.
odontalgia, æ, f. *gr. Zębow bolenie.* Zahnweh, Zahnschmerz.
odontalgicus, & odonticus, a, um. *na zębow bolenie służący.* wider den Zahnschmerz dienend.
odontīdes, is, f. *gr. Ziele na Ból Zębow.* ein Kraut wider das Zahnweh.
odontotrimma, atis, n. *gr. Proszek zębowy.* Zahnpulver.
ŏdor, ōris, m. ŏdōrāmen, ĭnis, n. *Wonia.* der Geruch, ein wohlriechendes Ding. *syn.* ŏdōrātus, us, ŏdōrāmen, frāgrantia, suffīmen.
odor liquidus. *Olejek.* wohlriechendes Oel.
odore fruor, vestigo, odorem traho. *wącham.* riechen.
odore imbuo. *perfumuię.* wohlriechend machen.
odorem diffundo, exhalo, exspiro. *pachnę.* einen lieblichen Geruch von sich geben.
odorem gravem exspiro. *śmierdzę.* einen üblen Geruch von sich geben.
odoris horridi. *śmierdzący.* übel riechend.
ŏdōrābilis, e. c. *co wąchać można.* das gerochen werden kann.
ŏdōrāmentum, i, n. *Wonia 2. wonne Zioła.* Gewürz, wohlriechende Specerey, Rauchwerk.
ŏdōrārius, a, um. *wonny 2.* das da riecht.
odorarius, ii, m. *wonne rzeczy przedaiący.* ein Parfumier, Würzkrämer.

ŏdōrātio, onis, f. *Wąchanie.* Riechung, das Riechen.
ŏdōrātīvus, a, um. *pachnący.* riechend.
ŏdōrātor, oris, m. *Węchu ostrego.* der einen starken Geruch hat.
ŏdōrātus, a, um. *pachnący,* wohlriechend, einen guten Geruch von sich gebend.
ŏdōrātus, us, m. *Powonienie, Wąchanie, Wonia.* der Geruch, das Riechen.
ŏdōrĭfer, era, erum. *pachnący.* wohlriechend.
ŏdōrĭsĕquus, a, um. *Węchu ostrego,* sub *bystry 2.* dem Geruch nachfolgend.
odorisequi canes. *Wyżły.* Spürhunde.
ŏdōro, as. *perfumuię, Wonią puszczam, węchem dochodzę.* wohlriechend machen, einen Geruch von sich geben. *syn.* sufflo, fūmĭgo. *phr.* ŏdōre perfundo, repleo, imbuo, ŏdōres jacio, spargo, incendo, ădŏleo.
ŏdōror, aris. depon. *wącham, węchem szukam, przeczuwam, zwąchać, nacam 4. czuię 3.* riechen, merken, gewahr werden. *syn.* olfăcio, sentio, praesentio.
ŏdōrus, a, um. *perfumowany, pachnący.* wohlriechend, der wohl spürt. *syn.* ŏdōrifer, ŏdōrātus, bĕneŏlens, svāveolens, frāgrans, svāvĭter hālans, spirans, rĕdŏlens.
ŏdos, oris, m. *idem quod* odor.

O E

Oecŏnŏmia, æ, f. *gr. Gospodarstwo, Rozłożenie, Szafowanie.* Haushaltung, Hauswirthschaft, Ordnung, richtige Theilung, Eintheilung.

œcōnŏmĭca, æ, f. *ſcil*, ars. *Goſpodarſtwo 1.* Kunſt und Wiſſenſchaft eine gute Anſtalt im Hausweſen zu halten.
œconomica, orum, n. œconomici libri. *Goſpodarſkie Kſięgi.* Haushaltungsbücher.
œcōnŏmĭcus, a, um. *goſpodarſki 2. Szafarſki.* haushalteriſch, zur Haushaltung gehörig.
œcōnŏmus, i, m. *gr.* *Szafarz, Ekonom, Ochmiſtrz.* ein Haushalter, Schaffner, Amtmann, Hofmeiſter, Verwalter.
œcūmĕnĭcus, a, um. *gr.* *powſzechny.* allgemein, zur ganzen Welt gehörig.
œcus, i, m. *gr.* *Dom 1. Sala.* ein Haus oder Saal.
œdēma, atis, n. *gr.* *Nadęcie.* eine wäſſerige Geſchwulſt.
œdēmătoſus, a, um. *napuchły.* wäſſerig geſchwollen.
œnanthe, es, f. *gr.* *Kropidło ziele, Przyiemka, Gałucha* ſub *Macica 4.* wilder Steinbrech, wilde Weintraubenblüthe.
œnanthĭnus, a, um. œnanthinum vinum, oleum. *Wino albo Oley z Przyiemki robiony.* aus wilden Weintrauben gemachter Wein, Oel.
œnas, ădis, f. *gr.* *dzikie winne Grono, Winnica, Figa 1.* wilde Traube.
œnŏgărum, i, n. *gr.* *winna Zupa.* Weinbrühe.
œnŏmēla, orum. *gr.* *Winniczki.*
œnŏmĕli, n. *gr.* *Słodycz.* Weinmeth.
œnŏphŏrum, i, n. *gr.* *winny Statek Flaſza, Dzban 2.* Weingeſchirr.
œnŏphŏrus, i, m. *gr.* *Piwniczny.* Kellermeiſter.
œnŏpōla, æ, m. *gr.* *winny Szynkarz.* Weinſchenk.
œnŏpōlium, ii, n. *gr.* *winnego Szynku dom.* ein Weinhaus, Weinſchenke, Wirthshaus.
œnoptes, æ, m. *gr.* *Bieſiadnik 2. Dogladacz u Grekow, aby przy Bieſiadach miernie pito.* Aufſeher bey der Griechen Mahlzeiten, daß man mäßiglich trinkt.
œnŏthēra, æ, œnotheris, idis. *gr.* *Wieſiolek ziele.*
œnōtria, æ, f. *gr.* pars Italiæ maritima vini ferax. *Włoſka Ziemia.* Italien.
œnotrius & œnotrus, a, um. *Włoſki 1.* Italieniſch.
œſŏphăgus, i, m. *gr.* *Zołądek 1.* der Schlund, die Speisröhre.
œſtrum, i, n. œſtrus, i, m. *gr.* *Gieś, Gzik.* Unſinnigkeit, Roßbräme.
œſtro agitor. *gżę ſię.* wild ſeyn.
œſȳpum, i, n. *gr.* *Wełna nieochędożona, Wełny owczey plugaſtwo.* der Koth, ſo an der Schaafwolle hängt.

O F

Offa, & ofa, æ, f. *Kęs, Sztuka mięſa, Sztuka 1. Kłoſek 2. Farmuſzka, Guz 1.* ein Stück Fleiſch, Mundbiſſen, allerley dickes Gemüs, Teig, Bren.
offa panis. *Sztuka chleba.* ein Biſſen Brod.
offārius, ii, m. *Kucharz.* ein Koch.
offātim. *ſztukami.* Stückweis, Biſſenweis, in einzeln Stücken.
offatim aliquem conficere. *na Sztuki kogo rozſiękać.* einen in einer Morgenſuppe freſſen.
offectio, onis, f. *Przeſzkoda, Zawada.* Hinderung.

offector, oris, m. *Przeszkodziciel*, *Farbierz*. ein Schadenzufüger, Verhinderer, Färber.

offectus, a, um. *przeszkodzony*, *zatkany*. verhindert, verstopft.

offella, & ofella, æ, f. *Sztuczka mięsa*, *Pasztet*, *Kłosek* 2. ein Stücklein Fleisch, Bißlein.

offendĭcŭlum, & offensăcŭlum, i, n. *Obraza* 1. 2. *Zawada*, *Zgorszenie*. Anstoß, Aergerniß.

offendimentum, i, n. & offendix, icis, f. *Jelca*, *Reiestr iedwabny u Xiąszki*, *Sznur do Czapki*, *Gałka* 2. Aufschlagzeichen in einem Buch, Hutschnurknopf.

offendo, is. *szwankuię*, *obrażam* 2. *przewiniam*, *obrażam się*, *napadam* 1. 2. *nieszczęści mi się*, *nayduię* 1. *uderzam się o co*, *zastaię* 1. *zawadzam* 1. *dopuszczam się*. anstoßen, verletzen, beleidigen, antasten, antreffen, finden. *syn.* incurro, invĕnio, *vel* impingo, allīdo, *vel* lædo, nŏceo, *vel* pecco, erro, fallor.

offensa, æ, f. *Obraza* 2. 3. Beleidigung, Ungunst, Ungnade.

offensaculum. *vide* offendiculum.

offensātio, onis, f. *Potknienie*. das Anstoßen.

offensātor, oris, m. *Potkliwy*. ein Stammler, der mit der Zunge anstößt.

offensio, onis, f. *Obraza* 1. 2. 3. *Szkoda*, *Szwank*, *Uderzenie* 3. Anstoß, das Anstoßen, Straucheln, Beleidigung, Ungnade, Ungunst. *syn.* offensa, culpa, damnum.

offensiuncŭla, æ, f. *mała obraza*, *mały Szwank*. ein kleiner Anstoß, Unwille.

offensīvus, a, um. *ut* bellum offensivum *Woyna wypowiedziana*. Art eines Krieges, da man einen feindlich angreift.

offenso, as. *uderzam się o co*, *potykam się* 3. anstoßen.

offensor, oris, m. *Uraziciel*. ein Beleidiger.

offensum, i, n. offensus, us, m. *Obraza* 1. *Szwank*, *Zawada*, *Potknienie*, *Napadnienie*, *Uderzenie* 1. *Potkanie*. Verletzung, Anstoß, Ungunst.

offensus, a, um. *obrażony*, *poruszony*, *nienawistny*, *rozgniewany*, *obrażliwy*. verletzt, beleidiget, verhaßt, erzürnt.

offercio, is, ire. *nadziewam*. ausfüllen.

offĕro, fers. *ofiaruię* 1. 3. *nadaię się*, *nastawiam* 1. *sprzeciwiam się*, *nagadzam się*, *nabawiam*. antragen, anbieten, darbieten, sich wagen. *syn.* do, præbeo, dēfĕro, exhibeo.

offertōrium, ii, n. *idem quod* oblatio. *Ofiara* 3. Aufopferung.

offertur. *nawiia się*. begegnen.

offertus, offertissimus, a, um. *obsity*, *natkany* 1. voll. *syn.* plēnus, rēplētus.

offĕrūmenta, æ, f. *offerumentum*, i, n. *Ofiara* 2. *Dęga*. ein Opfer, ein Strich.

OFFI

Offĭciālis, is, m. *Sługa mieyski*, *urzędowy sługa*, *Woźny* 3. *Ceklarz*, *Oficyał*. ein Beamter.

offĭciens, entis, o. *szkodliwy*, *przeszkadzaiący*. nachtheilig, hinderlich. *vide* nŏcīvus.

offĭcīna, æ, f. *Warsztat*, *Szkoła*, *Robota* 1. *Budowanie* 2. *Kurnik*. Werkstatt.

fficina chartaria. *Papiernia.* Papiermühle.
ffĭcīna libraria. *Księgarnia.* Buchladen.
ffĭcīna metallica. *Ruda 1.*
ffĭcīnālis, e. c. *warsztatowy.* zur Werkstatt gehörig.
ffĭcīnātor, oris, m. *Mistrz rzemieślniczy.* Handwerksmeister.
fficio, as. *Kościołowi służyć.* in der Kirche dienen.
ffĭcio, is. *szkodzę, zawadzam komu.* im Wege stehen, hinderlich seyn, schaden. *syn.* obsto, obsum, impĕdio, nŏceo.
fficio luminibus. *zaćmiam.* das Licht hindern.
ffĭciōsē. *uczynnie, ochotnie, urzędownie.* dienstwillig.
ffĭciōsĭtas, atis, f. *Uczynność.* die Dienstfertigkeit.
ffĭciōsus, a, um. *uczynny, ochotny.* dienstwillig, dienstfertig, willfährig. *syn.* obsĕquiōsus, urbānus, cōmis, bĕnignus. *phr.* in offĭcium, ad obsĕquium prōnus, promptus, prōpensus, părătus.
ffĭcĭperda, æ. & *officiperdus,* i, m. *niewdzięczny 1. Wdzięczności nie doznaiący.* der für seine Dienste kein Lohn bekommt.
ffĭcium, ii, n. *Uczynność, Powinność, Zwierzchność, Posługa, Dobrodziejstwo, Urząd 1. 2. Ufność, Księgi publiczne, Gody 1.* Amt, Pflicht, Gebühr, Schuldigkeit, Dienst, Gutthat. *syn.* mūnus, ministĕrium, obsĕquium.
fficium divinum. sub *Pacierze 5.*
fficium mutuum. *Odsługa.* Vergeltung.
officium nuptiarum. *Gody 1.*
officium persolvo. *odsługuię.* vergelten.
officium meum est. *powinienem.* es kommt mir zu.
officiorum princeps, magister. *przedni sługa.*
officiis complector aliquem, officia confero in aliquem. *przysługuię się.* einem aufwarten, seine Dienste erweisen.
offīgo, is. *przybiiam 1. natykam 3. obtykam, wtykam.* anheften, verheften, vermachen.
offirmo. *vide* obfirmo.
offlecto, is. *kieruię.* umwenden.
offōco, as. *dawię.* ersticken, erwürgen.
offrēnātus, a, um. *ouzdany.* bezähmt.
offrēno, as. *zniewalam, uymuię kogo.* anzäumen.
offringo, is. *łamię.* zerbrechen.
offringo terram. *przerywam.* einen aufgebrochenen Acker wieder überzwerg brachen.
offūcia, orum, & *offuciæ,* arum. *Piękrzydło, Mamienie, Szalbierstwo.* angestrichene Farben, Betrug.
offūco, as. *napawam.* anstreichen.
offŭla, æ, f. *vide* offella.
offulcio, is, ire. *zatykam.* verstopfen.
offulgeo, es. *zaiaśniam.* erscheinen.
offultus, a, um. *zatkany.* verstopft.
offundo, is. *oblewam 1. zalewam, pokrapiam, naprzeciw leię, zaćmiam, posypuię 1. mamię.* entgegen gießen.
offuscātio, onis, f. *Zaćmienie.* Dunkelheit.
offuscātus, a, um. *zaćmiony, spłowiały.* verdunkelt.
offusco, as. *śniado czynię, zaćmiam,* & sub *spłowiał.* verdunkeln. *syn.* infusco,

fusco, obscūro, nigro, ŏbumbro, obnūbilo.

offuscor. *blakuię.*

offūsio, onis, f. *Oblewanie.* die Ueberschüttung.

offūsus, a, um. *oblany.* überschüttet.

offuturus, a, um. *maiący szkodzić.* der schaden wird.

ōgălum, i, n. *gr. Jaiecznica.*

ogdoas, ădis, f. *gr. Tydzień, osma liczba.* die achte Zahl, das acht Theile begreift.

ogganio, is, ire. *szepcę, nabiiam Uszy, przegarzam.* widersprechen, die Ohren voll schreyen.

oggĕro, is. *okładam 1. przekładam przegarzam.* darbieten.

oho! *och, zginąłem, O 1.*

ohe. *O 1. Ocho.*

oho. *O, Oho.* oho.

olax, ācis, o. *pachnący.* das einen Geruch giebt.

OLE

ŏlea, æ, f. *Oliwa drzewo, Oliwa owoc świeży, znak pokoiu,* Oelbaum, Oliven, Friedenszeichen. *syn.* ŏlīva.

ŏleāceus, ŏleāgineus, ŏleāginus, a, um. *oliwny 1. 2. oleiowy.* vom Oelbaum.

ŏleāgo, inis, f. *Maść oliwna.* eine Oelsalbe.

ŏleāmen, inis, & *ŏleāmentum,* i, n. *Oley 1. Oliwna materia, Maść.* eine ölichte Materie, ölichtes Wesen, Fett, Salbe.

ŏleāris, e. c. ŏleārius, a, um. *oliwny 1. 2. oleiowy.* zum Oel gehörig.

ŏleārius, ii, m. *Oleynik.* Oelschlager.

ŏleāstellus, i. ŏleaster, stri, m. *Oliwa leśna.* wilder Oelbaum.

ŏleastrense, is, n. *Ołow czarny.* eine Gattung schwarzes Bley.

ŏleastrīnus, a, um. *z leśney Oliwy.* von wilden Oelbaum.

ŏleātus, a, um. *oleiowany.* geölt.

olefacio. *lege* olfacio.

ŏleitas, atis, f. *Czas zbierania Oliwe[i] Wybiianie Oleiu.* Oellese, Oelernd[te] Auspressung des Oels.

ŏlens, entis, o. *pachnący, cuchnący, śmie[r]dzący.* das einen Geruch giebt.

ŏlentia, æ, f. *Węch.* der Geruch.

ŏlentīca, orum. *ŏlentīcētum,* i, n. *śmi[er]dliwe mieysce.* eine Cloak, Misthau[fen]

ŏleo, es. *pachnę 1. 2. 3. cuchnę, spącha[...] patrzy mu z oczu* riechen, einen G[e]ruch geben. *syn.* hālo, spīro, rĕdŏle[o] *phr.* ŏdōrem mitto, ēmitto, fund[o] diffundo, spargo.

oleo malè. *śmierdzę.* übel riechen. *sy[n]* fæteo, puteo, gräviter ŏleo.

oleomelia, æ, f. *Drzewo oliwny Sok w[y]daiące.* ein Baum, dessen Stamm [ei]nen ölichten Saft von sich läßt.

ŏleōsus, a, um. *oleiowaty.* ölicht, ölrei[ch]

ŏlĕrāceus, a, um. *chwaścisty, ogrom[ny]* zum Kohl gehörig, dem Kraut gleic[h]

ŏlĕrārium, ii, n. *Jarzynny Rynek.* Kräutermarkt.

ŏlĕrātor, oris, m. *Jarzyny przedaiąc[y]* ein Kräutermann.

ŏlĕro, as. *Jarzynę sadzę.* pflanzen, Kra[ut] stecken.

ŏlesco, is. *rostę.* wachsen.

ŏlēto, as. oletum facio. *puszczam wo[...] wypróżniać się.* stinkend oder garſ[tig] machen.

ŏlētum, i, n. ab olea. *Oliwny Sad.* [...] Oelgarten, Olivenbusch.

letum ab oleo. *Gnóy 1. Prywet.* stinkender Koth.

leum, i, n. *Oliwa Sok, Oleiek, Oley.* Oel.

leum incendiarium, medicum, vivum. *Kley ognisty.*

leum facio. *wybiiam oley.* Oel schlagen.

leum & operam perdo. *nadaremnie pracuię.* alle Mühe umsonst anwenden.

lfácio, is. olfacto, as. *wącham, czuię, spąchać, przeczuwam.* riechen, am Geruch befinden, merken. *syn.* ŏdŏror. *phr.* nārĭbus ŏdōrem percĭpio, sentio, haurio.

lfactātus *vide* olfactus, a, um.

lfactōriŏlum, & olfactōrium, i, n. *Wonianka 2.* ein Bisamknöpflein, Balsambüchslein, Blumenstrauß.

lfactōrius, a, um. *do Powonienia służący.* zum Geruch gehörig.

lfactrix, īcis, f. *ktora wącha.* eine Riecherinn.

lfactus, us, m. *Powonienie.* der Geruch, das Riechen.

lfactus, a, um. *wąchany.* gerochen.

O L I

lībănum, i, n. *Kadzidło.* Weyhrauch.

lidĭtas, atis, f. *Smród 1.* starker Geruch.

lĭdus, a, um. *pachnący, śmierdzący.* stark riechend, wohlriechend, stinkend.

olĭfer, era, erum. *oliwne drzewa noszący.* das Oelbäume trägt, darauf Oelbäume wachsen.

ŏlĭgarchia, æ, f. *gr. Rzeczypospolitey sprawowanie od mału ale przedniey-szych.* ein Regiment, da wenige und zwar die vornehmsten regieren.

ŏlĭgŏchrŏnius, a, um. *gr. krótko trwaiący.* eine kurze Zeit während.

ŏlĭgŏphŏrus, a, um. *mało cierpiący, albo noszący.* wenig duldend oder tragend.

ŏlĭgŏtrophia, æ, f. *gr. szczupła Strawa.* wenig Nahrung, Behelfung mit geringer Kost.

oligotrophus, a, um. cibus oligotrophus. *Pokarm szczupło karmiący.* Speise, die wenig nähret.

ŏlim. adv. *Kiedyś, dawno, potym.* vor Zeiten, vor Alters, einmal, ins künftige, dereinst, mit der Zeit, schon längst. *syn.* quondam, ălĭquando, priscis, antīquis tempŏrĭbus.

ŏlĭtor, oris, m. *Ogrodnik 1.* ein Gärtner. *syn.* hortŭlānus, horti, ŏlĕrum cultor, custos.

ŏlĭtōrius, a, um. *ogrodny, iarzynny.* zum Kraut gehörig.

oliturgesia, æ, f. *gr. Wolność od publicznych Cieżarow.* Freyheit von öffentlichen Beschwerden.

ŏlīva, æ, f. *Oliwa drzewo, Oliwka owoc świeży.* ein Oelbaum, eine Olive, die Frucht. *syn.* ŏlea.

oliva conditanea, oliva è muria. *Oliwka przyprawna.* eingemachte Olive.

ŏlīvārius, a, um. *oliwkowy.* zu den Oliven gehörig.

ŏlīvātio, onis. *ŏlīvēta*, æ, f. *Oliwek zbieranie.* Olivenerndte.

ŏlīvētum, i, n. *oliwny Sad.* Oelgarten.

ŏlīvĭfer. vide *olifer.*

ŏlīvīna, æ, f. ŏlīvĭtas, atis, f. *Oliwek urodzay, Oliwek zbieranie.* Olivenerndte, Zeit die Oliven abzulesen.

ŏlīvĭtor, oris, m. *Oliwnik*, sub *Oleynik.* Olivenleser, Oelgärtner.

 ŏlīvo,

ŏlīvo, as, olivas lego. *Oliwki zbieram.* Oliven ablesen.

ŏlīvum, i, n. *Oliwa Sok.* Baumöl.

olla, æ, f. *Garniec, Garnek.* ein Topf, Hafen. *ſyn.* ăhēnum.

ollar, āris, n. *Pokrywka.* ein Hafendeckel.

ollaria, æ, f. *Mieſzanie Szpiżu.* Mischung des Erzes.

ollāris, e. c. ollārius, a, um. *garcowy.* zum Topf gehörig.

ollic. *lege* illic.

ollŭla & ollĭcŭla, æ, f. *Garnuſzek.* ein Töpflein.

ollus, a, um. *pro* ille.

OLO

ŏlo, is. obſol. *vide* oleo.

ŏlŏbȳgon, onis, m. i. q. ululatus. *Skrzeczenie, Puſzczyk.* das Geſchrey und Quaxen der Frösche, eine Nachteule.

olophyrmus, i, m. *Krzyk żałobny.* ein klägliches Leichengeſchrey.

ŏlor, ōris, m. *Łabęć.* ein Schwan. *ſyn.* cygnus.

ŏlor, priſcum *pro* odor.

ŏlōrĭfer, era, erum. *w Łabęcie bogaty.* Schwanenreich.

ŏlōrīnus, a, um. *łabęci.* von Schwanen.

ŏlus, ĕris, n. *ogrodna Strawa.* allerley Küchen- oder Gartenkraut, Kohl, ſchlechte und geringe Speiſe.

olus atrum, olus pullum. *Gierſz, Miſtrzownik.* Liebſtöckel, welſcher Peterlein.

olus cordum. *Sól babia.*

olus ſylveſtre. *Czechrzyca.*

ŏluſcŭlum, i, n. *ogrodna Strawa.* allerhand Gartengewächs, Salat.

ŏlympiăcus, olympĭcus, olympionicu & ŏlympius, a, um. *niebieſki, do g ry* Olympus. *należący.* zu dem Ber *Olympus* gehörig.

ŏlympias, ădis, f. *gr. cztery Lata, pi cioletni Czas.* eine Zeit von vi Jahren.

ŏlympus, i, m. *gr. Niebo 1. Góra wyſo w Teſſalii.* der Himmel, ein hoh Berg in Theſſalien.

ŏlȳra, æ, f. *gr. Zyto.* Rocken, Ame korn.

OM

Omæ, arum, f. *ſłodkie Figi.* ſüße Feige

ŏmāſum, i, n. & omaſus, i, m. *Fla Wole 2.* der fette Darm der wiede käuenden Thiere.

ombria, æ, f. *gr. Dżdżownica 2. Pior nek.* Wetterſtein, Donnerſtein.

ŏmĕlȳſis, is, f. *gr. Gryz 2.* ungeröſtet Mehl, Gerſtenmehl.

ōmen, ĭnis, n. *Znak 9. 11. 12. Godło Szczęścia znak, Otucha, Proroctw Zdanie 1.* ein Vorzeichen oder Vo bedeutung zum Glück oder Unglü *ſyn.* augŭrium, auſpĭcium, ſignum.

omen capio. *ſzczęścia ſzukam, wieſzcz 1.* Glück ſuchen.

ominis boni, optimi. *ſzczęſny.* glücklic

ominibus optimis. *ſzczęśliwię.* zu alle Glück, in einer guten Stunde.

ominibus funeſtis. *nieſzczęśliwie.* u glücklich.

ōmentum, i, n. *Kałdun 1.* das Netz, w ches die Gedärme bedeckt.

ōmētis, idis, f. *gr. Naramiennik 2.* ei Kappe, die man um die Schulte hängt.

minālis, e. c. *Znak daiący.* das ein Zeichen giebt.

minātio, onis, f. *Domniemanie się, Wieszczenie.* Muthmaßung, Vorbedeutung.

minātor, oris, m. *Prorok, Wieszczek.* ein Zeichendeuter, der Gutes oder Böses weissaget.

minātus, a, um. *przepowiadany.* vorher geweissaget, gedeutet.

minata bene verba. *Mowa życzliwa, Winszowanie.*

mino, as. & ōmĭnor, aris. *wieszczę 1. prorokuię.* Gutes odes Böses weissagen, prophezeyen, wünschen. *vide* auspĭcor.

minōse. *prorokuiąc.* vorbedeutlich, besorglichen Falls.

mĭnōsus, a, um. *nieszczęśliwy, znaczący co złego.* ein Unglück bedeutend.

missio, onis, f. *Zaniechanie.* Unterlassung.

missus, a, um. *opuszczony, zaniechany.* unterlassen, beyseite gesetzt.

missus animus. *niedbały umysł.* ein nachlässiges Gemüth.

mitto, is. *opuszczam 1. odkładam, puszczam 5. 6. zaniechywam, daię Pokóy.* unterlassen, fahren, stehen, gehen oder liegen lassen. *syn.* mitto, rĕlinquo, prætĕreo, linquo, sŭpersĕdeo.

mitte me. *day mi pokoy.* laß mich mit Frieden.

mmento, as. priscum. *statecznie mieszkam.* beständig bleiben.

nnicănus, a, um. *wszystko śpiewaiący.* alles singend.

nnĭcarpus, a, um. *wszystko żrżący.* alles abbeißend, benagend.

nnĭcognoscentia, æ, f. *Wiadomość wszystkiego.* Allwissenheit.

omnĭcŏlor, oris, o. *pstry.* von allerley Farben.

omnĭcreātor, oris, m. *Stwórca wszystkich rzeczy.* der Schöpfer aller Dinge.

omnĭfārĭam. *wszelkim sposobem.* in alle Wege, auf allerley Weise, mannichfältig.

omnifārius, a, um. *wszelaki.* allerley.

omnĭfer, era, erum. *wszystkorodny.* alles tragend.

omnĭformis, e. c. *wszelakokształtny.* das allerley Gestalt hat.

omnĭgĕnus, a, um. *wszelkiego Rodzaiu.* allerley Art, alles zeugend oder hervorbringend.

omnĭmŏdè, omnimodis, omnimodo. *wszelkim sposobem.* gänzlich.

omnĭmŏdus, a, um. *wszelaki.* auf alle Weise.

omnīno. adv. *koniecznie, zgoła, tylko 1.* durchaus, überall, in allem, gänzlich, allerdings, freylich. *syn.* prorsus, pĕnĭtus, plānè.

omnĭpărens, entis, o. *wszystkorodny.* alles zeugend.

omnĭpătens, entis, o. *wszystkim otwarty.* allen offen stehend.

omnĭpăter, tris, m. *wszystkich Oiciec.* aller Vater.

omnĭpăvus, a, um. *wszystkiego się boiący.* der alle Dinge fürchtet.

omnĭpollens, & omnĭpŏtens, entis, o. *wszechmocny.* allmächtig.

omnĭpŏtentātus, us, m. omnĭpŏtentia, æ, f. *Wszechmocność.* die Allmacht, Allmächtigkeit.

omnĭpræsens, entis, o. *wszędzie obecny.* allgegenwärtig.

omnis, e. c. *wszelki, każdy, wszystek.* alle, alles, jedweder, jeder besonders.

ders. *syn.* quisque, cunctus, tōtus, ūnĭversus.

omnis generis, omnium rerum, omne genus. *każdy*, *wszelaki*, *rozmaity*. allerley.

omnis Gallia. *cała Francya*. ganz Frankreich.

omne, is, n. *wszystko*. alles.

omnem aleam jacere, omnem lapidem movere. *usilnie się starać*. alle Mühe anwenden.

omnes. *wszyscy*. alle.

omnes & singuli, omnes ad unum, omnes universi. *wszyscy i. 2*. alle und jede.

omnes omnium hominum ordines. *wszystkie Stany*. alle Menschen, weß Standes sie seyn.

omni memoria. *zawsze*, immer.

omni pede, ope, opera, omnibus modis, nervis, unguiculis, opibus. *mocno*, *usilnie*. auf alle Weise und Wege.

omnium calculis. *powszechnie*. mit jedermanns Gutachten.

omnibus locis. *wszędy*. allerorts.

omnibus numeris absolutus. *doskonały*. vollkommen.

omniscius, a, um. *wszystko wiedzący*, allwissend.

omnisufficiens, entis, o. *wszystko mogący*. alles vermögend.

omnitĕnens, entis, o. *wszystko poymuiący*. alles begreifend.

omnituens, entis, o. *wszystko widzący*. alles sehend.

omnĭvăgus, a, um. *Biegun i*. hin und her schweifend, allenthalben herum laufend.

omnivalens. vide *omnisufficiens*.

omnĭvŏlus, a, um. *chciwy*. der alles begehrt.

omnĭvŏmus, a, um. *wszystko*, *wyrzucaiący*. alles ausspeyend.

omnĭvŏrus, a, um. *wszystko żrzący*. alles fressend.

ōmŏphăgus, i, m. *gr*. *surowe Mięso i...dzący*. ein Fresser des rohen Fleisches.

ōmŏphŏrum, i, n. *Płaszczyk Kardynałow*, *Biskupow y Akademikow*. Schulterdecke der Kardinäle, Bischöffe, u...

ōmŏplăta, æ, f. *gr*. *Łopatka i*. *Kość łopatczana*. Schulterblat, oder das Bein, so vom Genick auf die Achs... reichet.

omphăcĭnus, a, um. *gr*. *agrestowy*, *niedoyżrzałych Gron wytłoczony*. vo... unreifen Trauben gemacht, oder au... gepreßt.

omphăcium, ii, n. *gr*. *agrestowy So...* Agrest oder Saft von unreif... Trauben.

omphăcizo, as. *niedoyżrzałe Grona zbi...ram*. unzeitige Trauben sammlen.

omphăcŏmĕli, n. *Syrop z niedoyżrzały... Gron*. Syrup von unzeitigen Weibeeren.

omphăcŏcarpos, omphalocarpos, i, f. in on n. *Ostrzyca ziele*. Steinlebe... kraut, Herzfreud.

omphălos, *idem* umbilicus.

omphax, ăcis, m. *gr*. *niedoirzałe Gr...no*. eine unreife Traube.

ON

Onæ, arum, f. *vide* omæ.

ŏnăger, gri, ŏnăgrus, i, m. *gr*. *Osieł d...ki*, *Proca woienna*. ein Waldesel, ... der Esel, ein Kriegsinstrument. *vi...* asinus.

ŏnăgos, & onagus, i, m. *gr*. *Oślarz*. ... Eseltreiber.

ŏnăgri...

ŏnăgrius, a, um. *osli.* die Waldesel angehend.

ŏnăgo, as. *ryczę.* schreyen wie ein Waldesel.

ŏnĕrārius, a, um. *ciężarowy.* das Last trägt, Last tragend.

ŏnĕrātio, onis, f. *Obciążenie.* Beschwerung, Belästigung.

ŏnĕrātus, a, um. *obciążony, obładowany.* beschwert, beladen.

ŏnĕro, as. *obciążam, ładuię.* beschweren, beladen, belästigen. *syn.* grăvo, prĕmo. *phr.* hŭmĕris, cervīcibus, pondus, ŏnus injĭcio, impōno.

onero annonam. *drożę.* Theurung machen.

onero verbis. *nabiiam uszy.* mit Worten überlästig seyn.

onero vinculis. *osadzam Więźnia.* ins Gefängniß setzen.

onero me vino. *upiiam się.* sich voll Wein saufen.

ŏnĕrŏmantes, is, & onerocrites, æ, m. *Tłumacz Snow.* ein Wahrsager aus den Träumen, Traumdeuter.

ŏnĕrōsē. *obciążliwie.* verdrießlich.

ŏnĕrōsĭtas, atis, f. *Obciążliwość.* Beschwerlichkeit.

ŏnĕrōsus, a, um. *cięszki ı. obciążliwy.* schwer, überlegen, wichtig. *syn.* ŏnustus, grăvis, mŏlestus.

ŏnīrocrites, æ, m. ŏnīrōpōlus, i, m. *vide* oneromantes.

ŏnīros, i, m. *gr. Mak.* Mohn.

ŏniscus, i, m. *gr. Stonóg ı.* ein Holzwurm, Kellerschabe.

ŏnītis, idis, f. *gr. Lebiotka.* Wohlgemuth, ein Kraut.

ŏnŏbrўchis, idis, f. *gr. Kozia Rutka.* Hahnentopf, ein Kraut.

onocentaurus, i, m. animal ex asino & tauro. *Straszydło, Mieszaniec ı.* ein Wunderthier, oben wie ein Mensch, unten wie ein Esel gestaltet.

ŏnŏchīles, & onocheles, is, f. *gr.* onocichla, & onoclia, æ, f. *gr. Czerwieniec ı.* roth Ochsenzungenkraut.

ŏnŏcrŏtălus, i, m. *gr. Bąk z.* eine Schneegans, Eselschreyer, Kropfvogel.

ŏnŏmasta, æ, m. *Imię daiący.* der einem den Namen giebt.

ŏnŏmastĭcus, a, um. *do Imienia należący.* zum Namen gehörig.

onomasticus dies. *Imieniny.* der Namenstag.

ŏnŏmătŏmantia, æ, f. *Wieszczbienie z Imienia.* Wahrsagung aus dem Namen.

ŏnŏmătŏpœia, æ, f. *Zmyślanie Nazwisk.* Wörter- und Namendichtung. *Tropus & figura, quæ rei alicujus nomen idoneum, quod non habuit, confingit, ut* balare, coaxare.

onomatotheras, æ, m. *nowe słowa y Imiona wymyślaiący.* der neue Wörter und Namen zusammen dichtet.

ŏnōnĭs, & anonis, is, f. *gr. Lysi Ogon ziele.* Stallkraut.

ŏnŏpordon, i, n. *gr. Oset pawłoczny.* weiße Wegdistel.

ŏnŏpyxos, i, f. *gr. Bukszpan ȝ.*

ŏnos, i, m. *gr. idem quod* asinus.

ŏnosma, atis, n. *gr. Długosz ziele.* roth Ochsenzungenkraut.

ŏnūris. *gr. Wiesiołek ziele.*

ŏnus, ĕris, n. *Ciężar ı. Powinność.* eine Bürde, Last, Beschwerung, ein Amt, Leibesfrucht. *syn.* pondus, mōles, farcīna, grăvĭtas, grăvāmen.

ŏnĕra, um. plur. *Podatki.* Steuern und Gaben.

ŏnuſculum, i, n. *mały Ciężar.* kleine Bürde.

ŏnuſtātus, ŏnuſtus, a, um. *obciążony, pełen.* beladen, beſchwert, voll. *ſyn.* ŏnĕrātus, grăvātus, grăvis. *phr.* pondĕre preſſus, oppreſſus, ſub pondĕre gĕmens, dēfĭciens, lābans, fătiſcens.

ŏnȳchĭnus, ŏnȳchintĭnus & ŏnȳchius, a, um. *gr. onichowy.* zum Onychſtein oder Chalcedonier gehörig, aus Onych gemacht.

ŏnȳchipuncta, æ, f. onychiponix. *gr. Jaſpid.* eine gewiſſe Art von Edelgeſteinen.

ŏnyx, ȳchis, m. & f. *gr. Onich, Alabaſtr, Kiełki, Błyſzczak, Pław* 4. & ſub *alabaſtrowy Słoiek.* Onych, ein Edelgeſtein, Muſchelſchaalen ſo in Indien gefunden werden.

O P A

Opa, æ, f. *Dziura w ktorey Balki zatknigte.* ein Loch, worinnen die Balken ſtecken.

ŏpācĭtas, atis, f. *Cieniſtość.* die Schattung, Dunkelheit vom Schatten.

ŏpāco, as. *zaćmiam.* beſchatten, Schatten machen. *ſyn.* ŏbumbro, obſcūro, ŏpĕrio.

ŏpācus, a, um. *ciemny, cieniſty.* undurchſichtig, finſter, ſchatticht, dunkel von Bäumen. *ſyn.* umbroſus, obſcūrus, ŏpertus, denſus.

ŏpălus, i, m. & f. *Opal Kamień drogi.* ein Indianiſcher Edelgeſtein von ſchönen und vielen Farben.

ŏpella, æ, f. *mała praca, mała robo[…]* geringer Fleiß, kleine Arbeit od[…] Hülfe.

ŏpĕra, æ, f. *Robota* 1. 2. *Pomoc, Pra[…] Robotnik.* Arbeit, Mühe, Fleiß, H[…]fe, Dienſt, Bemühung, ein Ta[…]werk, ein muſicaliſches Schauſpi[…] *ſyn.* ŏpus, lăbor, cūra, ſtŭdium, […]nātus.

operâ meâ, tuâ &c. *za Sprawą.* […] Hülfe.

operæ pretium. *Pożytek, Obrywka, W[…]ſługa, Wyrobek, Zapłata* 3. das […] Mühe werth iſt.

operæ eſt, operæ pretium eſt. *łacno […] pożyteczno mi, ſtoi za moie, dob[…]by.* es iſt der Mühe werth.

operæ pretium facio. *zarabiam, ſpraw[…]* 1. *obrywam* 3. verdienen, Fleiß […]wenden, etwas thun, das der Mü[…] werth iſt.

operam do, impendo, inſumo. *ſtara[…]ſię, poſługuię, pomagam* 1. *pilnuię* 2. *robię* 2. ſich befleißigen, Mühe […]wenden, mit etwas umgehen.

operam perdo, profundo, ludo. *dar[…]robić.* vergeblich arbeiten.

operam mutuam do. *wet za wet odda[…]* einander Hülfe leiſten.

operam vicariam impendo. *zaſtępuię […]go.* für einen arbeiten.

operæ hæ. *Robotnicy, Chałaſtra* 2. Werkleute, Arbeiter, Factoren […] Kaufleute, Handlungsbediente.

operæ conductæ, mercenariæ. *naiemni[…]* Taglöhner, verdingte Arbeiter.

operæ publicæ. *Szarwark.*

operarum magiſter *Folwarkowy* 2. Au[…]ſeher auf die Taglöhner.

ŏpĕrans, antis, o. *robiący.* wirkend.

ŏpĕrāria, æ, f. *Robotnica.* eine Arbeiterinn, Taglöhnerinn.

ŏpĕrārius, ii, m. *Robotnik, Naiemnik.* ein Arbeiter, Taglöhner.

ŏpĕrārius, a, um. *robotny 3.* zur Arbeit gehörig.

ŏpĕrātio, onis, f. *Robota 1. Ofiara 1.* Werk, Wirkung, Beschäftigung, Opferung.

ŏpĕrātor, oris, m. *Robotnik, Rzemieślnik.* ein Thäter, Arbeiter, Handwerker.

ŏpĕrātōrium, ii, n. *Warsztat, Czeladnica.* Werkhaus, Werkstatt.

ŏpĕrātrix, īcis, f. *Robotnica.* eine Wirkerinn, Schafferinn.

ŏpĕrātus, us, m. *vide* operatio.

ŏpercŭlātus, a, um. *nakryty.* bedeckt.

ŏpercŭlo, as. *nakrywam, szpuntuię.* mit einem Deckel zudecken.

ŏpercŭlum, i, n. *Nakrywka, Pokrywka, Wieko, Wieczko, Szpunt.* Decke, Deckel.

ŏpĕrīmentum, i, n. *Nakrycie, Łupiny 1.* Decke, Deckel.

ŏpĕrio, is, ire. *zakrywam, nakrywam, okrywam, zamykam 1. 4. 8.* bedecken, zuschließen, verbergen. *syn.* tĕgo, occulto, opāco, claudo.

ŏpĕror, aris. dep. *robię 2. bawię się 1. ofiaruię 1.* arbeiten, wirken, geschäftig seyn, Fleiß anwenden, obliegen, opfern. *syn.* lăbōro. *phr.* lăbōri văco, mănum ŏpĕri admŏveo, ădhibeo.

ŏpĕrōse. *pracowicie.* beschwerlich, mühsam, mit saurer Arbeit.

ŏpĕrōsitas, atis, f. *Pracowitość, Robota 1.* schwere Arbeit, Arbeitsamkeit, emsige Bemühung, Mühseligkeit.

ŏpĕrōsus, a, um. *pracowity, sztuczny, mocny 1. Narzędzia siła potrzebuiący, trudny.* geschäftig, muhsam, mühselig. lăbōriōsus.

ŏperta, orum, n. *Taiemnica.* heimliche Dinge.

ŏpertāneus, a, um. *potaiemny, skryty 1.* heimlich.

ŏpertè. *pokrycie, taiemnie.* verborgener Weise.

ŏpertio, onis, f. *Zasłonienie.* Bedeckung.

ŏperto, as. *vide* operio.

ŏpertōrium, ii, n. *Nakrycie, Kołdra, Pierzyna 2.* eine Decke.

ŏpertum, i, n. *Skrytość, Zamknienie 1. Zakrycie.* eine heimliche Sache.

ŏpertūra, æ, f. ŏpertus, us, m. *Nakrycie.* Bedeckung.

ŏpertus, a, um. *nakryty, zakryty.* zugedeckt, verborgen. *syn.* tectus, occultus, vēlātus, abscondĭtus, abdĭtus.

operto capite. *z nakrytą głową.* das Haupt bedeckt haben.

ŏpĕrŭla, æ, f. *Robótka, mała Usługa.* ein Dienstlein.

ŏpes, um, f. plur. *Maiętność, Bogactwa, Wielmożność, Moc, Pomoc.* Güter, Reichthum, Haab und Gut, Macht, Schutz. *syn.* dīvĭtiæ, fortūna, bŏna ŏpŭlenta.

opes fundatæ &c. *nieruchome Dobra.* unbewegliche Güter.

OPH

ŏphiăca, orum, n. *Ksiąszki o Wężach piszące 2.* Bücher die von Schlangen handeln.

ŏphiăsis, is, f. *gr. Parchy, Włosow opadanie.* Erbgrind eine gewisse Krankheit.

ŏphĭcardēlus, i, m. gemma. *Kamień przekobiały.* ein Edelgestein.

ŏphĭdion, ii, n. *gr.* *Węgórz 2. Piskorz.* ein Meerfischlein.

ŏphioctŏnum, i, n. *gr.* *Jeleni Korzeń.* ein gewisses Kraut, so die Schlangen tödten soll.

ŏphioglossum, i, n. *gr.* *wężowy Język, Ziele.* Natterzünglein, Speerkraut.

ŏphiŏmăchus, i, m. *przeciwko Wężom walczący, Jaszczurka.* der wider die Schlangen streitet, eine Eyder.

ŏphiŏphăgus, i, m. *gr.* *Wężoiedz.* ein Schlangenfresser.

ŏphiŏscŏrŏdon, i, n. *gr.* *Czosnek dziki.* wilder oder Schlangenknoblauch.

ŏphiŏstăphyle, es, f. *gr.* *Kapary.* Capernstaude.

ŏphiŏstăphy̆los, i, f. *gr.* *Przestęp biały.* eine Art wilder Reben.

ŏphis, is, m. *gr.* *Wąż, Smok, Manela.* eine Schlange, ein Drache, Armzierde.

ŏphistĭcus, a, um. *wężowy.* schlangicht.

ŏphītes, æ, m. *gr.* *Jaszczurnik 2. Wężownik 1.* Schlangenstein.

ŏphiūchus, i, m. *gr.* *Wężownik 2.* der Schlangenhalter, ein nordliches Gestirn, der Hercules.

ophiūsa, æ, f. *gr.* *Wężownik 4.* Natterwurz.

ophrys, ydis, f. *gr.* *Podkolan ziele.* Zweyspalt, ein Kraut.

ophthalmia, æ, f. *gr.* *Oczu płynienie, Oczu Ból.* Augenentzündung, Augenweh.

ophthalmias, æ, m. *gr.* *Wielgook.* Neunaug, ein Fisch welcher sehr große Augen hat.

ophthalmicus, a, um. *na Ból Oczu służący.* wider die Augenkrankhe[it] dienlich.

ophthalmicus, i, m. *gr.* *Okulista.* ei[n] Augenarzt, Oculist.

O P I

ŏpĭcè. *smrodliwie.* unflätig, stinkend.

ŏpĭcerda, æ, f. *owcze Bobki, Smród* Gestank.

ŏpĭcus, a, um. *sprosny, szpetny, śmie[r]dzący.* unflätig, wüst, stinkend.

opidum. *lege* oppidum.

ŏpĭfer, era, erum. *pomocny.* helfen[d] handreichend.

ŏpĭfex, ĭcis, c. *Rzemieślnik, Sprawc[a]* ein Werkmeister, Künstler, Han[d]werksmann. *syn.* artifex.

opifex, icis. adject. *pracowity.* a[r]beitsam.

opifices apes. *pracowite Pszczoły.* arbe[it]same Bienen.

ŏpĭfĭcīna, æ, f. *Warsztat, Czeladnic[a]* eine Werkstatt, Handwerksstube.

ŏpĭfĭcium, i, n. *Rzemiosło 1. Robota* Handwerk.

ŏpĭfĭcius, a, um. *rzemieślniczy.* werkm[ei]sterisch.

ŏpĭgĕna, æ, f. *nazwisko Junony rodz[ą]nia Bogini.* Zuname der Götti[n] Juno.

ŏpilio, onis, m. *Owczarz.* ein Schäfe[r] Schaafhirt.

opilio & opilo, onis. *Ptak pewny.* ei[n] gewisse Art von Raubvögeln.

ŏpīmātus, a, um. *tuczony.* gemästet, au[s]gefüttert, fett gemacht.

ŏpīmè. *hoynie.* überflüßig, reichlich, her[r]lich, köstlich.

ŏpīmitas, atis, f. *Obfitość.* Ueberflu[ß] Herrlichkeit, Reichthum.

[ŏpīm

pĭno, as. *tuczę, napełniam, okładam r.* fett, feist machen, mästen.
pĭmus, a, um. *obfity, żyzny, tłusty, pożyteczny, wyborny, karmny.* fett, fruchtbar, reich, stattlich. *syn.* pinguis, ŏbēſus, ŏpŭlentus, dīves, ăbundans.
pĭnābĭlis, e. c. *poiętny z. Mniemaniem stoiący, co się prawdą być zdaie.* glaublich, vermuthlich, wahrscheinlich.
pĭnātio, onis, f. *ŏpīnāmentum*, i, n. *Mniemanie, Zdanie.* der Wahn, die Einbildung, Meynung.
pĭnātō. adv. *na domysł.* vermerkter massen, nach Bedünken.
pĭnātor, oris, m. *Wątpiciel, Fantastyk.* ein Wähner.
pĭnātus, us, m. *vide* opinatio.
pĭnātus, a, um. *mniemany.* verhoft, vermeynt.
pĭnio, onis, f. *Mniemanie, Podeyrzenie, Rozumienie z.* die Meynung, Muthmaßung, Wahn, Einbildung, Ruf, Achtung. *syn.* ſententia, mens, ănĭmus.
pĭniōſus, a, um. *Fantastyk.* voller Meynungen.
pĭniuncŭla, æ, f. *małe Mniemanie.* eine geringe Meynung, kleine Muthmassung.
pĭnor, aris. *mniemam.* vermuthen, meynen, wähnen, gedenken, muthmaßen. *syn.* pŭto, exiſtĭmo, arbĭtror, jūdĭco, ſentĭo, cenſeo, reor, autŭmo.
pĭpărē. *hoynie.* herrlich, köstlich.
pĭpăris, e. c. ŏpĭpărus, ŏpĭpĕrātus, & ŏpĭpĕrus, a, um. *obfity, hoyny.* herrlich, köstlich. *syn.* ŏpŭlentus, magnĭfĭcus, lautus, cōpĭōſus.
pis, opem. *vide* ops.
piſcus, i. *Bliźniak.*

ŏpiſthŏdŏmus, i. *gr. Domu tył.*
ŏpiſthŏgrăphum, i, n. *Książka z obu Stron zapiſana.* ein auf beyden Seiten geschriebenes Buch.
ŏpiſthŏgrăphus, a, um. *z obu stron zapiſany.* auf beyden Seiten geschrieben.
ŏpiſthŏtŏnĭcus, a, um. *gr. skurczony wzad.* krummhälſig, dem der Hals wegen der Gicht erstarret iſt.
ŏpiſthŏtŏnus, i, m. *gr. Skurczenie wzad, Szyi Kołowatość.* Halsſtarre.
ŏpĭter, ĕris & tris, m. *Wnuk, ktorego Ociec umarł, a Dziad żyie.* deſſen Großvater nach des Vaters Tod noch lebet.
ŏpĭtrix, īcis, f. *Wnuczka, ktorey Ociec umarł, a Dziad żyie.* deren Großvater nach des Vaters Tod noch lebet.
ŏpĭtŭlātio, onis, f. ŏpĭtŭlātus, us, m. *Pomaganie.* die Hülfe.
ŏpĭtŭlātor, onis, m. *Pomocnik.* ein Helfer.
ŏpĭtŭlor, aris. *ratuię, pomagam.* helfen, zu Hülfe kommen. *syn.* ſuccurro, ſubvĕnio, auxĭlior, jŭvo, adjŭvo, ſublĕvo, adſum, făveo.
ŏpĭtŭlus, i, m. *vide* opitulator.
ŏpium, ĭi, n. *gr. makowy Sok.* Magſaamenſaft.
ŏpŏbalſămum, i, n. *gr. balſamowy Oleiek.* ächter Balſamſaft.
ŏpŏcarpăthon, i, n. *iadowity Sok Karpatu.* der giftige Saft Carpathrai.
ŏpŏpănax, ăcis, f. *gr. Panakowy Sok.* der Saft vom Heilkraut.
ŏpŏrīcē, es, f. *gr. Lekarstwo na Biegunkę.* Arzney wider die rothe Ruhr.
ŏpōrīnus, a, um. *gr. iesienny.* herbſtlich.
ŏpōrŏpŏlis, idis, f. *gr. Owocow przedawaczka.* eine Obſtverkäuferinn.

ŏpŏrŏphy̆lăcium, ii, n. ŏpŏrotheca, æ, f. *gr. Owocow Skład.* eine Obstkammer, Obstkeller, Obstgehalter.

ŏportet. imperf. *potrzeba iest, musi być 2.* es muß, es ist vonnöthen, es gehört sich. *syn.* nĕcesse est, ŏpus est, convĕnit, dĕcet, par est, æquum est.

ŏpŏrtūnè, &c. *lege* opportunè.

O P P

oppando, is. *wyciągam.* entgegen strecken, ausstrecken.

oppango osculum. *całuię.* küssen.

oppăvio, is, ire. *równo biię, ubiiam, równam.* eben oder gleich schlagen.

oppecto, is. *ſkrobię 3.* auffämmen, abnagen.

oppēdo, is. *kurzę komu pod Nos, łżę 2. gardzę.* verspotten, verschmähen, verachten.

oppĕrior, īris. *czekam.* warten, erwarten, harren. *syn.* exspecto, præstŏlor, măneo.

oppessŭlātus, a, um. *zawarty.* verriegelt.

oppessŭlo, as. *zapieram 1.* verriegeln.

oppĕto, is. *życzę sobie.* wünschen.

oppeto mortem. *umieram 1.* sterben.

oppexus, us, m. *Czesanie.* das Kämmen, der Haarputz.

oppĭco, as. *zasmalam.* verpichen.

oppĭdāneus, & oppidanus, a, um. *mieyski.* städtisch, aus der Stadt.

oppidanus, i, m. *Mieszczanin.* ein Bürger, Stadtmann.

oppidātim. adv. *po domach, od miasta do miasta.* Stadt zu Stadt, von einer Stadt zur andern, durch alle Städte.

oppĭdò. adv. *bardzo, koniecznie, tak iest 1.* sehr, heftig, gar sehr, alsbald, von Stund an.

oppĭdŭlum, i, n. *Miasteczko.* ein Städlein.

oppĭdum, i, n. *Miasto.* eine Stad[t], Marktflecken. *syn.* cīvĭtas, urbs.

oppignŏrātio, onis, f. *Zastawienie.* Ver[-]pfändung.

oppīgnŏrātor, oris, m. *Zastawnik 2.* d[er] auf Pfand leihet.

oppignĕro & oppignŏro, as. *zastawia[m] 5. ofiaruię 3.* verpfänden, zum Pfa[nd] geben, versetzen.

oppīlātio, onis, f. *Zatkanie.* Verstopfun[g,] Versperrung.

oppīlo, as. *zamulam, zatykam 1. zapi[e]ram, zamykam 1. tamuię.* verstopfe[n,] versperren.

oppleo, es. *napełniam.* zufüllen, voll fü[l]len, anfüllen.

opplētus, a, um. *napełniony.* zugefül[lt,] angefüllt.

opplōro, as. *płaczę, nabiiam Uszy.* v[or] einem weinen.

oppōno, is. *nastawiam 1. 2. na Szty[ch] kładę, na przeciwko stawiam, zast[a]wiam, stawiam 7. 8. wystawiam [...] sprzeciwiam się, zastawiam 5. 6. 8. [...] kładam się 1. 2. zarzucam 3. wdaię [...] 1.* vorsetzen, entgegen setzen oder st[el]len, versetzen, verpfänden. *syn.* ob[i]cio, objecto, obtrūdo, exprŏbro.

opportūnè. adv. *wczas 1. na Szczęście.* gelegen, zu rechter Zeit.

opportūnitas, atis, f. *Pogoda 5. sposob[ny] czas, Pożytek, Sposobność 1.* die Be[-]quemlichkeit, gelegene Zeit, gute Ge[-]legenheit, der Nutzen. *syn.* comm[o]dum tempus, commoda occāsio.

opportūnus, a, um. *wczesny 2. raźn[y,] naraźny, przystępny, sposobny, po[-]legły, pożądany.* bequem, geleg[en,]

unt[...]

unterworfen, gewünscht, vortheilhaftig. *syn.* commŏdus, accommŏdus, tempestīvus, idōneus, aptus, utilis.

oppŏsitio, onis, f. oppŏsĭtum, i, n. oppŏsitus, us, m. *na przeciwko Stawianie; Przeciwność 2. Zastonienie, Zastawianie 2.* Entgegenstellung, Gegensatz.

oppŏsĭtus, a, um. *na przeciwko wystawiony, położony.* entgegen gesetzt. *syn.* objectus, adversus, contrārius.

oppressio, onis, f. *Ucisk, Gwałt 1. Oblężenie, Tyraństwo, Scisnienie 2.* Unterdrückung, Gewalt.

oppressiuncŭla, æ, f. Scisnienie, mały Ucisk. kleine Unterdrückung, Verdrießlichkeit.

oppressor, oris, m. *Potłumiciel.* ein Unterdrücker.

oppressus, us, m. *vide* oppressio.

opprimo, is. *uciskam, tłumię, zawalam, zagłuszam, przemagam, przypadam 2. uprzedzam, podeptać, zdybać.* unterdrücken, übereilen, überfallen, stillen. *syn.* prĕmo, obruo, ŏnĕro, sŭbĭgo.

opprĭmor, ĕris. pass. *upadam 9.*

opprimor nocte. *zamierzchło się.* von der Nacht überfallen werden.

opprŏbrāmentum, i, n. opprŏbrātio, onis, f. *vide* opprobrium.

opprŏbrātus, a, um. *zadany, na oczy wyrzucony.* vorgerückt, vorgeworfen, getadelt.

opprŏbriōsus, a, um. *zelżywy.* schmählich, schimpflich.

opprŏbrium, ii, n. *Zelżywość, Przymówka, Łaianie zelżywe, Urąganie.* Schmachrede, Schande, Spott, Vorwurf, Beschimpfung, Scheltung, Verweisung, Vorwerfung. *syn.* prŏbrum, dĕdĕcus, convīcium, scomma, mălĕdictum, infāmia, ignōminia.

opprŏbro, as. *zadaię co fromotnego, wyrzucam na Oczy, szydzę.* vorwerfen, vorrücken, vorhalten, schmähen. *syn.* convīcior.

oppugnātio, onis, f. *Szturm, Dobywanie.* Anfall zum Sturm, Bestreitung, Bestürmung.

oppugnātor, oris, m. *oblegaiący.* ein Stürmer, Bestreiter, Betrieger.

oppugnātōrius, a, um. *Oblężeniu służący.* zum Stürmen gehörig.

oppugnātus, a, um. *obleżony.* angegriffen.

oppugno, as, a pugna. *szturmuię, kuszę się, idę albo iadę na kogo, dobywam 1.* bekriegen, bestürmen. *syn.* impugno, invādo, lăcesso.

oppugno caput alicujus. *stoię na Gardło.* auf eines Leib und Gut dringen.

oppugno à pugnus. *zbiiam gębę, w Gębę uderzyć, obiiam komu gębę.* Maulschelle geben.

oppŭto, as. *obcinam 1.* behauen.

oppŭvio, is, ire. *biię kogo.* schlagen, abprügeln.

oppŭvium, ii, n. *Bicie, Chłosta.* ein Schlag, Streich.

ops, ŏpis, f. subst. *Pomoc, Siła.* Hülfe, Zuflucht, Gewalt, Macht, Vermögen. *syn.* auxĭlium.

ope omni. *usilnie.* mit allen Kräften.

opem fero. *pomagam.* helfen.

ops, ŏpis. adject. *bogaty.* reich.

opsōnātor, oris, m. *Skupień Żywności.* Speiseinkaufer, Küchenmeister, Speisemeister.

opsōnātus, us, m. *Skupowanie żywności.* Einkaufung der Speisen.

opsōnito, as. *często żywności skupuię.* oft Speise einkaufen.

opsōnium, ii, n. *Przysmak*, *Potrawa.* allerley Vorrath an Mundkost. *syn.* fercŭlum, lautĭtiæ, condīmentum, dăpes, ĕpŭlæ, cibi.

opsōno, as, opsōnor, aris. *kupuię Żywność*, *Potrawy skupuię*, *gotuię* i. *biesiaduię*, *zdobywam się.* Speise einkaufen oder Geld darzu geben.

opsŏphăgus, i, m. *gr.* *wiele iedzący*, *łakotnik*, *łakotliwy.* der viel Speise zu sich nimmt.

opstīpo, as. *zatykam.* verstopfen.

opstīpus, a, um. *krzywy.* krumm.

O P T

Optābilis, e. c. optandus, a, um. *pożądany.* erwünscht, Wünschenswerth.

optābilĭter, optātò. adv. *pożądanie.* erwünscht, nach allem Wunsch.

optātio, onis, f. *Pożądanie.* der Wunsch, die Wahl.

optātīvus, a, um. *życzący.* wünschend.

optātum, i, n. *Pożądanie.* ein Wunsch.

optātus, a, um. *pożądany.* gewünscht, erwünscht, gerufen, gebeten. *syn.* cŭpītus, dēsīdĕrātus.

optĭca, æ, optĭce, es, f. *Nauka Patrzenia*, *Perspektywa.* Sehe- oder Perspectivkunst.

opticè. adv. *według nauki Patrzenia.* nach der Sehekunst.

opticus, a, um. *widzeniu służący.* zum Gesicht dienlich, zum Sehen gehörig.

opticus tubus. *Perspektywa.* ein Perspectiv, Fernglas.

optĭmas, atis, c. *przednieyszy.* der Vo[rnehmste]
nehmste.

optimātes hi & hæ. *Panowie przedn[ieysi]*, *Panie.* die Vornehmsten des Volk[s], die vornehmsten Frauen. *syn.* magi[s]tes, prīmi, prīmōres, prōcĕres, d[y]nastæ, nōbilitas.

optĭmè. adv. *bardzo dobrze*, *naylepi[ey].* sehr gut, aufs allerbeste.

optĭmĭtas, atis, f. *Zacność*, *Pożytek.* [die] Vortreflichkeit.

optimum, i, n. *dobro.* das Gut.

optĭmus, a, um. *naylepszy.* der beste. *s[yn.]* lectissimus.

optimo jure. *z naylepszym Prawem.* m[it] bestem Recht.

optio, onis, f. *Obieranie wolne.* die W[ahl], Willkühr.

optio tibi datur eligendi. *wolno ci obi[erać].* du magst erwählen.

optionem alicui do, permitto. *obie[r]daię.* einem die Wahl lassen.

optio, onis, m. *Namiestnik*, *Porucz[nik]*, *Pomocnik*, *Strażniczy* 2. *Podskar[bi]*, *Budowniczy*, *Tarasowy*, *Skup[ień].* Helfer eines Officiers, Feldwebel.

optiōnātus, us, m. *Porucznictwo.* Fe[ld]webelstelle.

optīvus, a, um. *obrany.* erwählt, an[ge]nommen. *vide* adoptīvus.

opto, as. *żądam* i. *obieram* i. *życ[zę].* wünschen, begehren, wählen, erkie[sen], bitten. *syn.* exopto, pĕropto, d[ēsī]dĕro, cŭpio, fĕror cŭpĭdĭne.

optumitas, optumus, *lege* optimus, [&c.]

O P U

ŏpŭlens, entis, o. *vide* opulentus.

ŏpŭlentè, opulenter. adv. *bogato.* re[ich]lich, köstlich, herrlich.

ŭlentia, æ. *opulentitas*, atis, f. *Bogactwa.* Reichthum, Vermögen. *vide* divitiæ, opes.

ŭlento, as. *bogacę, napełniam, obsito czynię.* bereichern, reich machen, überschütten. *vide* dito.

ŭlentus, a, um. *bogaty, hoyny.* reich, mächtig, vermögend, gewaltig, wohlhabend. *syn.* dīves, ăbundans ŏpibus.

ŭlesco, is. *bogacę się.* reich werden.

ŭlus, i, f. *arbor corno similis.* Maßholderbaum.

unculo, *lege* opilio.

untia, æ, f. *Indyiska Figa.* eine Indianische Feige. *Herba dulcis, è cujus foliis fit radix, & sic crescit.* Plinius.

us, eris, n. *Robota* 1. 2. *Dzieło, Budowanie* 2. *Dzienie, Księga, Sztuka* 3. 4. *Rzecz* 1. ein Werk, Arbeit, Geschäft, Kunst, Verrichtung, der Bau, ein Buch. *syn.* factum, ŏpĕra, æ, lăbor, stŭdium, cūra, difficultas, nĕgōtium.

us facio. *robię* 2. arbeiten.

ere ipso. *rzeczą samą.* in der Sache.

ere magno. *bardzo.* sehr.

ere omni. *całą siłą.* mit allen Kräften.

us. indecl. *potrzeba, potrzebny.* vonnöthen. *syn.* nĕcesse, nĕcessārium.

us est. *potrzebuię.* es ist vonnöthen.

usculum, i, n. *Robota mała, Książeczka.* ein Werklein, kleines Buch.

ORA.

a, æ, f. *Kraina, Brzeg* 4. *Krawędź* 1. *Łąd, Linia* das äußerste eines Dings, der Rand, Saum an Kleidern, Landschaft, Gebiet, Gränzen, Gegend, Land am Meer oder Wasser. *syn.* fīnis, extremum, līmes, margo, *vel* rĕgio, plăga, lŏcus, terra; *vel* littus, rīpa.

ōrācŭlum, i, n. *Wyrok* 1. 2. *Wróżkow odpowiedź, Wyrocznica, Swiątnica, Błagalnia.* eine Weissagung, Gottes Antwort durch einen Menschen, Götterantwort, ein Götze, Götzentempel, ein glaubwürdiger Spruch oder Bericht.

oraculorum interpres. *Prorok.* ein Weissager.

ōrāmen, inis. *ōrāmentum*, i, n. *Modlitwa.* das Gebet.

ōrārium, ii, n. *Chustka do Nosa.* ein Tüchlein den Mund oder die Nase zu wischen, Schweißtuch, Schnupftuch.

ōrārius, a, um. *pobrzeżny.* zum Rand gehörig, am Ufer liegend.

oraria navis. *Łódź, Okręcik.* ein kleines Fischerschifflein.

ōrāta, & aurata, æ, f. *Złotobrew Ryba.* Oratefisch, rothe Fore, Lachsforelle.

ōrāta, orum, n. *Prozba.* eine Bitte.

ōrātim. adv. *od Brzegu do Brzegu.* von Ufer zu Ufer.

ōrātio, onis, f. *Mowa* 1. *Rzecz* 2. *Kazanie, Modlitwa, Pacierz* 1. eine Rede, Sprache, ein Gebet. *syn.* sermo, prĕces.

orationem habeo, dico. *mowę mam.* eine Rede halten.

orationis inopia, siccitas. *Niewymowność.* Unberedtsamkeit.

ōrātiuncŭla, æ, f. *nikczemna Mowa, Modlitewka.* schlechte Rede, Gebetlein.

ōrātor, oris, m. *Krasomówca, Wymówca, Poseł* 1. 2. ein Redner, Fürsprecher, der eine öffentliche Rede hält, ein Gesandter. *syn.* Rhētor, lēgātus.

ōrātōria, æ, f. *Krasomowstwo.* die Redekunst.

ōrātōriè. adv. *krasomówsko* nach der Redekunst.

ōrātōrium, ii, n. *Modlitewnia, Mieysce do Modlitwy.* ein Bethaus, Hauscapelle.

ōrātōrius, a, um. *krasomowski.* rednerisch.

ōrātrix, īcis, f. *Krasomowka, modląca sie.* eine Rednerinn, Bitterinn, Fürbitterinn.

ōrātum, i, n. *Prozba.* eine Bitte, Gebet, Flehen.

ōrātus, a, um *proszony.* gebeten.

oratus sis. *proszę cię.* sey gebeten.

ōrātus, us, m. *vide* oratum.

O R B

Orbātio, onis, f. *Ogołocenie, Owdowienie, Utracenie.* Beraubung.

orbātor, oris, m. *Odbieracz.* ein Berauber.

orbātus, a, um. *ogołocony.* beraubt, entblößt, verlustiget. *vide* orbus.

orbefacio. *vide* orbo.

orbĭcŭlāris, e. c. *okrągły.* rund, zirkelrund.

orbĭcŭlātim. *okrągło 1. kołem, toczkiem.* ringweise.

orbĭcŭlātus, a, um. *okrągły 1.* rund, scheibicht.

orbĭcŭlo, as. *okrągło robię.* rund machen.

orbĭcŭlus, i, m. *Kołko 4. Talerzyk, Gałeczka.* ein Ringlein, eine Scheibe.

orbicus, a, um. *okrągły 2.* rund.

orbĭſco, as. *vidè* orbo.

orbīle, is, n. *Obód, Biegun 2.* Radfelge, Umkreiß, der Kranz, das äußerste am Rad.

orbis, is, m. *Okrąg 2. Koło Fig... Krąg 1. 2. Gałka, Koło wozowe, ... na, Kray 1. 2. 3. Bania 4. Tale... Stoł okrągły, Pierścień, Pukle... Pokrywka 1. Nakrywka 1. Obód, S... Gromada Ludzi.* Rundung, K... Umkreiß, die Welt, ein Teller, ... runder Tisch, ein Ring, eine Ra... ge. *syn.* circŭlus, gȳrus, gl... mundus.

orbis saltatorius. *Taniec 1.* ein Tan...

orbis terrarum. *Okrąg ziemi,* der ... kreiß.

orbĭta, æ, f. *Okrąg, Koley, Ob... Droga 1.* ein Kreiß, Wageng... Fahrleiste.

orbĭtas, atis, f. *Ogołocenie, Osiero... 1. 2. Utracenie.* der Verlust, ... gel, Einsamkeit, Verlierung, ... raubung, Waysenstand. *vide* orb... prīvātio.

orbitas luminis. *Slepota.* die Blind...

orbĭtōsus, a, um. *torowany, ubity 2. ... żysty.* ausgefahren, das viel ... Wege hat.

orbĭtūdo, ĭnis, f. *vide* orbitas.

orbĭtus, a, um. *vide* orbicus.

orbo, as. *pozbawiam, odeymuię, o... cić, osierocić & sub zabiiam sig.* ... ben, entziehen. *syn.* prīvo, spŏli...

Orbōna, æ, f. *Bogini Sierot.* eine ... tinn der Waysen bey den Römern.

orbor, aris. pass. *utracam 1.* verliere...

orbus, a, um. *ogołocony, osieroc... opuściały, bez Potomka,* & sub ... præp. beraubet, entblößet, ein... enterbt. *syn.* orbatus, prīvātus, ... tūtus.

orbus luminibus. *slepy 3.* blind.

(RC...

rca, æ, f. *Wieloryb*, *Swinia morſka*, *Skrzynka* 2. *Beczka* 1. 2. *Sledziówka*, *Bania*, *Koſtkowa Puſzka*, *Kamień Farb rozlicznych.* ein Wallfiſch, Meerſchwein, Springſchlauchwall, Weintonne, Schlauchfaß, Feigenkorb, Heringstonne, ein Edelgeſtein.

cheſtra, æ, f. gr. *Dziwowiſko* 1. *Ławy wſchodowate*, *Loża*, *mieyſce dla Muzykantow na Operach y Balach.* ein Sitz im Schauſpiel, ein Platz, wo die Muſicanten in einer Oper oder bey einem Ball ſitzen und ſpielen.

cheſtropalarius, ii, m. *Kuglarz*, *Zapaśnik.* ein Gaukler.

chis, itis, orchitis, idis, orchita, æ, & orchas, adis, f. *Oliwka* 1. *Bania* 4. *Liſie Jayka ziele.* eine runde Olive, Stengelkraut, Knabenkraut, Geilwurz.

chius, orchĭnus, orcinianus, orcĭnus, & orcius, a, um. *śmiertelny*, *grobowy*, *piekielny.* den Todten, den Leichen oder zum Grab gehörig.

ciniana ſponda. *Mary*, *Łoſzko śmiertelne.* Todtenbette, Sarg, Todtentruhe.

cinus, i, m. orcinus libertus. *Wyzwoleniec.* ein Freygelaſſener nach dem Tode ſeines Herrn.

cŭla, æ, f. *Dzbanek*, *Beczułka.* eine Gelte, Zuber, Schaff.

cum, i, n. orcus, i, m. *Piekło*, *Smierć*, *Lucyfer*, *Czart.* die hölliſche Finſterniß, der Tod, der hölliſche Gott. *vide* infernus.

ci janua, oſtium, fauces. *Otchłań piekielna.* der hölliſche Abgrund.

cy̆nus. gr. *Wrzecienica*, *Tuńczyk.*

Ordeum. *lege* hordeum.

ordia, orum, n. *Początek* 1. der Anfang, Urſprung, Eingang.

ordĭnābĭlĭter. adv. *porządnie.* ordentlich.

ordĭnālis, e. c. *do Porządku należący.* zur Ordnung gehörig.

ordĭnūmentum, i, n. *vide* ordinatio.

ordĭnārie. adv. *poſpolicie.* ordentlich, gemein, gewöhnlich.

ordĭnārius, a, um. *zwyczayny*, *poſpolity* 3. *ſporządzony.* ordentlich, gemein, gewöhnlich.

ordinarius loci. *Biſkup mieyſcowy.*

ordĭnātè, ordĭnātim. adv. *porządnie.* ordentlich, nach der Reihe oder Ordnung.

ordĭnātio, onis, f. *Rząd* 1. *Porządek*, *Stanowienie*, *Poſtanowienie.* die Ordnung, Anſtalt, Anordnung, Verordnung, ordentliche Satzung, Einrichtung, Stellung, Verwaltung, Einſezzung einer geiſtlichen Perſon.

ordĭnātīvus, a, um. ſub *Sporządziciel.* anordnend.

ordĭnātor, oris, m. *Sporządziciel.* ein Anordner.

ordĭnātus, a, um. *ſporządzony*, *porządny.* geordnet, ordentlich eingerichtet.

ordĭno, as. *ſporządzam*, *ſzykuię* 1. *rozſtawiam*, *ordynuię*, *święcę.* ordnen, in Ordnung ſtellen, ſetzen, richten, zu einem Kirchenamt einſegnen. *ſyn.* diſpōno, in ordĭne lŏco, conſtĭtuo.

ordior, īris. *zaczynam*, *poczynam.* anfangen, anheben, den Anfang machen. *ſyn.* exordior, inchoo, incĭpio, aggrĕdior.

ordo, ĭnis, m. *Porządek*, *Rząd* 2. *Zakon*, *Rota* 1. *Bractwo*, *Chorągiew* 3.

 Stan,

Stan, & sub *Rada* 2. Ordnung, geistlicher Orden, Stand, Zunft, ein Troupp, Regiment. *syn.* sĕries.
ordine. *porządkiem*, *porządnie.* nach der Ordnung.
ordine nullo. *nieporządnie.* unordentlich.

ORE

ōrea, æ, f. *Wędzidło.* das Gebiß am Zaum.
oreon, i, n. *gr. Sporyż* 2. ein Kraut, dem Saffran gleich.
ŏreŏsĕlīnum, i, n. *gr. Opich.* Bergpeterlein, wilde Petersilien, Bergeppich.
ŏrĕsĭtrŏphus, i, m. *Pies gorny.* Berghund.
ŏrestion, ii, n. *gr. Oman.* Alantwurz.
ōrĕtĕnus. adv. *aż do Gęby*, *na Pamięć.* bis zum Mund, auswendig, von Wort zu Wort, mündlich.
ŏrexis, is, f. *gr. Apetit* 1. Lust oder Apetit zum Essen, Hunger.
orgăna, orum, n. *gr. Organy.* Orgel.
orgănārius, orgănĭcus, i, m. *Organista* 1. 2. ein Orgelmacher, Organist.
orgănĭcē. adv. *klubą ciągnąć.* durch Rüstzeug, mit Instrumenten.
orgănĭcus, a, um. *Narzędzia siła potrzebuiący*, *do Organow należący.* der allerhand Werkzeug braucht, zur Orgel gehörig.
orgănistrum, i, n. *Chor*, *mieysce gdzie Organy stoią.* der Ort, wo die Orgel stehet.
orgănīzo, as. *na Organach gram.* die Orgel schlagen.
orgănum, i, n. *gr. Narzędzie*, *Instrument muzyczny.* allerhand Instrument, Werkzeug, eine Maschine, musicalisches Instrument.
organum arithmeticum. *rachownicza Tablica.*
organum pneumaticum. *Organy.* ein Orgel.
orgasmus, i, m. *Napęcznienie.* die Aufwallung. *syn.* turgescentia.
orgia, orum, n. *gr. Mięsopust.* allerlei Festtage, Schwärmfest, Fastnachtfest.
orgyia, æ, f. *gr. Sążeń.* ein Klafter.

ORI

ōria & *horia*, æ, f. *Czółn*, *Łódź.* ein Fischerschiff oder Kahn.
ōribăsus, i, m. *gr. łowczy Pies.* ein Jagdhund.
ŏrĭchalcum, i, n. *Mosiądz.* Meßing.
orichalceus, a, um. *mosiężny.* von Meßing.
ōricilla & orcilla, *pro* auricilla, æ, *Uszko.* das Ohrläpplein.
oricilla imula. *Ucha część dolna.*
ōrĭcŭla, æ, f. obsol. *pro* auricula.
ōrĭcŭlārius, a, um. *pro* aurĭcularius. *uszny.* zu den Ohren gehörig.
oricularium & oriculare Specillum. *Uszka*, *Łyżeczka do Ucha.* Ohrlöffel.
ōriens, entis, o. *wschodzący*, *poczynaiący się.* entstehend, anbrechend, angehend, herstammend.
ōriens, entis, m. *Wschód Słońca* 2. der Aufgang der Sonne, der Morgen oder Ost. *syn.* sol, phæbus, titan rĕnascens, rĕdĭvīvus.
ōrientālis, e. c. *wschodni.* morgenländisch, östlich.
ōrĭficium, ii, n. *Ujście* 1. das Mundloch.
ōrĭgănītes, æ, m. *gr. Wino zrobione z Lebiotki.* Dostenwein.
ōrĭgănītus, a, um. *z Lebiotki.* von Dosten oder Wohlgemuth gemacht.

rigănum, i, m. *gr.* *Lebiotka.* wilder Wohlgemuth, Doſten.

rigia, *lege* orgia.

riginale, is, n. *Oryginał.* der erſte Aufſatz, das wahre unterſchriebene Exemplar eines Briefs, Haupt- und Urſchrift.

rĭgĭnālis, e. e. *początkowy.* urſprünglich, vom erſten Urſprung.

riginale peccatum. *Grzech pierworodny.* die Erbſünde.

rĭgĭnālĭter, ŏrĭgĭnĭtus. adv. *od Początku, rodem.* von Anfang her, urſprünglich.

rĭgĭnārius, a, um. *vide* originalis.

rĭgĭnātio, onis, f. *Wykład 2. Pochodzenie.* das Herkommen, Herſtammung, Urſprung eines Worts.

rĭgo, ĭnis, f. *Początek 1. Ród 1. Rodzenie się, Przyczyna.* Urſprung, Anfang, Herkommen, Geburt, Urſache. *ſyn.* ortus, exordium, prīmordium, ĭnitium, princĭpium, ſtirps, ſēmen, gĕnus, cauſa, autor, căput, fons, ſcătūrīgo.

riŏla & *horiola*, æ, f. *oriolis*, is, f. *Czółnek, Łódź.* ein Schifflein.

rion, onis, m. *Gwiazda.* das ſchönſte Geſtirn.

rior, ĕris, & īris, īri. *wchodzę 2. wſzczyna się, pochodzę, rodzę się.* entſtehen, entſpringen, erwachſen, gebohren werden, aufgehen. *ſyn.* exŏrior, naſcor, ŏbŏrior, prōcēdo, prōdeo, ēmāno, prōmāno, dīmāno, dērīvor, prŏfĭciſcor.

rĭpĕlargus, i, m. *gr.* *Orzeł podły.* ein Adler.

rĭpūtĭdus, a, um. *komu z Gęby śmierdzi.* dem es nicht wohl aus dem Mund riecht.

orītes, æ, m. *gr.* *kamień niezgorzyſty.* ein Edelgeſtein, dem das Feuer nichts abgewinnet.

ŏriundus, a, um. *rodem zkąd, rodem ztąd, Potomek, pochodzący.* herſtammend, entſproſſen, gebohren, gebürtig. *ſyn.* ortus, gĕnĭtus, ſātus, nātus.

orix. *lege* oryx.

orizon. *lege* horizon.

orminium & orminum. *lege* horminum.

O R N

Ornāmentārius, ii, m. *Ozdoby robiący.* ein Zierrathenmacher.

ornāmen, inis, ornāmentum, i, n. *Ozdoba, Sprzężay.* Schmuck, Zierde, Ehre, Zierlichkeit, Montirung, Ausrüſtung. *vide* ornatus, us.

ornātè. adv. *ozdobnie, pięknie.* zierlich, ſchön, hübſch.

ornātio, onis, f. *vide* ornātus, us.

ornātor, oris, m. *Piękrzyciel, Ubieracz.* ein Zierer, Schmücker, Putzer.

ornatrix, īcis, f. *Piękrzycielka.* eine Ziererinn, Kammermägdlein.

ornātūra, æ, f. *Brama u Szaty, Strefa, Pętlica.* das Gebräm am Ende eines Rocks.

ornātus, a, um. *ſtroyny, obdarzony.* geziert, gerüſtet, geſchmücket, zierlich, geputzt, belohnt, ſtattlich. *ſyn.* ădornātus, exornātus, cultus, excultus, pŏlītus, comptus, dĕcŏrātus, ſplendĭdus, fulgens, nĭtĭdus, nĭtens, mĭcans.

ornātus, us, m. *Ozdoba, Ubiór 1. 2. Aparat 1.* Zierde, Zierath, Schmuck, Kleidung, Ausrüſtung. *ſyn.* ornāmentum, cultus, dĕcus, dĕcor, dignĭtas, hŏnor, ſplendor.

ornĭthias, æ, m. *gr. Wiatr pólnocny prawy.* mitternächtlicher Wind.
ornĭthŏboſcium, ii, n. *gr. Koiec 1. Kurnik.* Hühnerſtall, Hühnerhaus.
ornĭthŏgălum, i, n. *polna Cebula.* Feldzwiebel, Erdnuß.
ornĭthon, onis, m. *Ptaſznik 3. Klatka, Koiec.* ein Vogelhaus.
ornĭthŏtrŏphia, æ, f. *Kur wychowanie.* Hühnerzucht.
onithotrophium, i, n. *gr. Ptaſznik 3.* ein Hühnerkorb, Hühnerſtall.
orno, as. *zdobię, ubieram, ſtawię, chwalę 1. zalecam, gotuię, uraczyć.* zieren, ſchmücken, rühmen, ehren, zurüſten. *ſyn.* ădorno, exorno, dĕcŏro, hŏneſto, excŏlo.
ornus, i, f. *Jeſion.* Hagbuche, wilder Eſchenbaum.

O R O

ōro, as. *proſzę, modlę ſię 2. przyczyniam ſię, Rzecz mam.* bitten, reden. *ſyn.* rŏgo, prĕcor, obſĕcro, obteſtor, invŏco. *phr.* fundo prĕces, ſupplĭcibus verbis allŏquor.
oro cauſam. *ſprawuię u Sądu.* einen Rechtshandel vor Gericht führen.
ŏrŏbanche, es, f. *gr. Gęſia Wyka, Zaraza ziele.* Sommerwurz, Schmeerkraut.
ŏrŏbia, æ, f. orobias, æ, m. *gr. Kadzidło, żywica.* eine Gattung von Weyhrauch.
ŏrŏbītis, is, f. *gr. zielona Farba, Kliy złotniczy.* grasgrüne Farbe.
ŏrŏbus, i, m. *gr. Groch, Wyka 5.* Erbſen.
orphănŏthrŏphium, ii, n. *gr. Sierot mieſzkanie, Szpital Sierot.* Waysenhaus.
orphănŏtrophus, i, m. *gr. Opiekun Sierot.* Waiſenvater.
orphănus, i, m. *gr. Sierota.* vaterloſes Kind, Waiſe.
orphus, i, m. *pewna Ryba.* Orfe, ein Fiſch.
orſa, orum, n. orſus, us, m. *Początek.* der Anfang, das Vorhaben, Beginnen.

O R T

Orthampĕlos. *gr. Macica nienawiązana*
orthium, i, n. *gr.* orthium carmen. *wyſoka Pieśń.* ein in ſehr hohen Ton geſetztes Lied.
orthŏdŏxè. adv. *według prawey Nauki* den reinen Lehre gemäß.
orthŏdoxia, æ, f. *prawa Nauka.* die rechte reine Lehre.
orthŏdoxus, a, um. *gr. prawowierny* recht geſinnet, rechtglaubig.
orthodroma, æ. f. *gr. naykrótſza Droga Okrętu z iednego Mieyſca na drugie* der kürzeſte Weg eines Schiffs von einem Ort zum andern.
orthŏĕpia, æ, f. *gr. dobra Wymowa* richtige Ausſprache.
orthŏgŏnius, a, um. *węglaſty, 2.* winkelrecht.
orthŏgŏnus, i, m. *gr. proſty Kąt.* ein gerader Winkel.
orthŏgrăphia, æ, f. *gr. Piſania Nauka* die Kunſt recht zu ſchreiben.
orthŏgraphicus, a, um. *według Nauki piſania.* nach der Orthographie.
orthŏgrăphus, i, m. *gr. w Piſaniu biegły.* in der Schreibkunſt wohlerfahren.
orthŏmaſtĭcus, a, um. *gr. opukały, wielki.* groß.

orth-

[O]rthŏpnœa, æ, f. *gr.* *ciężki Oddech.* schwerer Athem.
[O]rthopnoïcus, a, um. *prostoszyi, ciężko oddychaiący.* engbrüstig.
[O]rthŏstăta & orthostates, æ, m. *Słupiec.* ein starker Pfeiler.
[O]rthrăgŏriscus, i, m. *gr.* *Osiężek, Wieprzek morski.* ein Meerfisch, Saufisch.
[O]rtīvus, a, um. *wschodni, wschodzący.* aufgehend.
[O]rtus, a, um. *narodzony, weszły.* gebohren, entsprungen, aufgegangen, entstanden, herkommend.
[O]rtus, us, m. *Wschód Słońca 1. 2. Początek 1. Pochodzenie.* Ursprung, Ankunft, Herkommen, der Aufgang. *syn.* exortus, ŏrĭgo, principium, nātīvitas.
[O]rtu. *Rodem.* von Geburt.
[O]rtȳgŏmĕtra, æ, m. *Przepiorka wielka, Król przepiorek.* der Wachtelkönig.
[O]rtyx, ȳgis, f. *gr.* *Przepiórka 1. Rabka ziele.* eine Wachtel, Wegerich, ein Kraut.
[O]ryx, ȳgis, m. *gr.* *Wrotosierć, dzika Koza.* eine wilde Ziege.
[O]ryza, æ, f. *gr.* *Ryż.* Reis.

O S

[O]s, ōris, n. *Gęba 1. 2. Twarz 1. 2. Obliczność, Paszczęka, Uście 1. Obecność, Smiałość.* der Mund, das Maul, Antlitz, Angesicht, die Frechheit, Gegenwart, Ausfluß, Ursprung, Uebereinstimmung. *syn.* vultus, facies, frons, vel conspectus, præsentia.
[O]s durum, impudens. *Niewstyd.* ein unverschämtes Maul.
[O]s fornacis. *Czeluść z[...]*
os horrendum. *Maszkara.*
oris honos. *Piękność.* die Schönheit.
ore uno omnium. *zgodnie.* einhellig.
in ore omnium est. *wszyscy mówią o nim.* es redet jederman von ihm.
ŏs, ossis, n. *Kość 1. Drzeń, Pestka.* das Bein, der Stein oder Kern im Obst.
os sacrum, os coxæ. *Kość kuprzasta.* das Krenzbein, Hüftbein.
oscè. adv. *sprośnie.* grob, schlecht.
oscēdo, ĭnis, f. *Ziewaczka, Warg Osypanie, Szkorbut.* Gähnsucht.
oscen, inis, m. *Ptak śpiewaiący.* ein Singvogel.
oscen phæbeius. *Kruk.* ein Rabe.
oschŏphŏria, æ, f. *gr.* *Kwietnia Niedziela.*
oscilla, orum, n. *Kołyska, Kurow gra.*
oscillātio, onis, f. *Kołysanie.* das Seilschwingen, Rutschen, Schaukeln.
oscillo, as. *obiiam gębę, na Twarz upadam, kołyszę się.* aufs Gesicht fallen, schlagen, stoßen, auf den Seil reiten, rutschen, schaukeln.
oscillŭm, i, n. *Gębka, Obrazek, Obraz 5. Pupka, Kołyska, Kołysanie, Gra dziecinna.* ein Mündlein, ein Schwing- oder Reitseil, eine kleine Puppe, Docke, das Schaukeln, ein Kinderspiel.
oscĭnis, is, m. *vide* oscen.
oscinum, i, n. *Wieszczenie z Spiewania Ptakow.* Weissagung aus dem Gesang der Vögel.
oscĭtābundus, a, um, oscitans, antis, o. *ziewacz, niedbały, ospały, gnuśny.* gähnend, schläferig, liederlich, sorglos, faul, hinläßig.
oscĭtanter. adv. *ospale, niedbale.* faul, träg, nachläßig, ohne Sorge.

oscĭ-

oscitantia, æ, & oscitatio, onis, f. *Poziewanie, Ziewnienie, Niedbalstwo.* das Gähnen, die Sorglosigkeit.

oscitator, oris, m. *Ziewacz.* der gähnet.

oscito, as, oscitor, aris, oscitationes traho. *poziewam, otwieram się, ziaię.* gähnen, das Maul von einander ziehen, sich aufthun.

osculabundus, a, um. *całuiący.* küssend.

osculatio, onis, f. *Całowanie.* das Küssen.

osculo, as, & osculor, aris. *całuię.* küssen, herzen. *phr.* oscula do, figo, libo, delibo.

osculum, i, n. *Gąbka, Warga, Całowanie.* ein Mündlein, Kuß. *syn.* suavium, basium.

oscus, a, um. *starożwiecki, niewstydliwy, plugawy.* grob, schlecht, unverschämt.

osor, oris, m. *nienawidzący.* ein Hasser.

ossarium, ii, n. ossaria, æ, f. *vide* ossuarium.

osse, is. *vide* os, ossis.

osseus, a, um. *kościany, kościsty.* beinern, knochicht.

ossiculatim & ossetim. *Kostkami.* ein Bein nach dem andern.

ossiculum & ossulum, i, n. *Kosteczka.* ein Beinlein.

ossifraga, æ, & ossifragus, i, m. *Łomikost, Klest, Orzeł łomignat,* Beinbrecher, eine Art von Adlern.

ossifragium, ii, n. *Łamanie Kości.* ein Beinbruch.

ossilago, inis, ossipaga & ossipanga, æ, f. *Twardość Kości.* Beinhärte.

ossillo, as. *vide* oscillo.

ossilegium, ii, n. *Zbieranie Kości.* Beinsammlung.

ossilegus, i, m. *Zbieracz Kości.* ein Beinsammler.

ossuaria, æ, f. ossuarium, ii, n. *Kośnica, Truna.* Beinhaus.

ossum, i, n. *vide* os, ossis.

ossuosus, a, um. *kościsty.* beinicht.

OST.

Ostendo, is. *pokazuię i. 2. 3. skazuię* zeigen, weisen. *syn.* monstro, demonstro, declaro, indico, as, manifesto, pando, retego, detego, aperio, promo, expono, revelo, patefacio, doceo.

ostensio, onis, f. *Pokazanie.* Beweisung.

ostensionalis, e. c. *okazały.* zum Pracht gerüstet.

ostensor, oris, m. *Pokazacz.* ein Zeiger.

ostensus, a, um. *pokazany.* gezeigt, gewiesen.

ostentabilis, e. c. *okazały.* ansehnlich.

ostentamen, inis, n. ostentatio, onis, *Pokazowanie się, Chełpienie, Poz*[illegible] Pracht, Prahlerey.

ostentarius, ii, m. *Szalbierz.* ein Zeichendeuter.

ostentatitius, ostentatorius, a, um. *wystawiały, Widzenia godny.* prangend, sehenswürdig.

ostentator, oris, m. *Storzypiętka, chełpliwy.* ein Prahler.

ostentatrix, icis, f. *chelpliwa.* eine Prahlerinn.

ostentatus, a, um. *vide* ostensus.

ostentifer, era, erum, *Dziwy wydaiący.* das Wunderzeichen bringt.

ostento, as. *pokazuię 1. 2. zmyślam, chełpię się.* zeigen, prangen. *syn.* iacto, iactito, vendico, glorior, superbio. *vide* ostendo.

ostentosus, a, um. *Dziwy czyniący.* das Wunderzeichen macht.

entum, i, n. *Płód dziwny, Cud, Widok 7. Znak 9.* Wunderzeichen, Wundergesicht. *syn.* monstrum, portentum, prōdigium.
entus, a, um. *vide* ostensus.
entus, us, m. *Pozór, Szyderstwo, Pokrywka 1.* Zeigung, jedermans Fingerzeig, Verspottung, nichtiger Schein, betrüglicher Vorwand.
iārium, ii, n. *Podatek od Drzwi, Podymne.* Tribut von den Thüren.
iārius, ii, m. *Odźwierny.* Pfortner, Thürhüter, Hauswächter.
iātim. *od domu do domu.* von einer Thür zur andern, von Haus zu Haus.
igo, inis, f. *Liszay.* eine Krankheit am Maul der Lämmer und Böcke.
iŏlum, i, n. *Drzwiczki 1.* Thürlein.
ium, ii, n. *Drzwi 1. 3. Wejście 1. Ujście 1.* Hausthüre, Pforte, Einlauf eines Flusses ins Meer.
ium Ditis, ostium orci. *Otchłań 2.* die Vorhölle.
iorum latera. *Podwoie.*
ŏtĕreuta, æ, m. *Kości kręcący.* Beindreher.
răcias, ostrăcītes, æ, m. *gr. Kamień drogi.* ein Edelgestein.
racinda, æ, f. *Skorupek Gra,* Topfspiel, Kinderspiel.
răcion *vel* um, ii, n. *gr. Kiryśnik Ryba, Kiełki.*
răcismus, i, m. *gr. Wygnanie na 10. Lat.* Verschickung ins Elend auf zehen Jahr.
răcinum & ostracum, i, n. *gr. Skorupa.* eine irrdene Scherbe.
rea, æ, f. *Ostrzygi, Pław 5.* Austern, Muscheln mit harten Schalen.
ostreārium, ii, n. *Mieysce Ostrzyg.* Ort, da die Austern sind.
ostreārius, a, um. *do Ostrzyg należący.* zu den Austern gehörig.
ostreātus, a, um. *chropowaty.* hart, rauh, gerunzelt, schrumpficht.
ostreōsus, a, um. *w Ostrzygi obfity.* voll Austern.
ostreum, i, n. *vide* ostrea.
ostrĭcŏlor, ōris, o. ostrīnus, a, um. *szarłatny.* purpurfarbig.
ostrĭfer, era, erum. *w Szarłat obfity.* das Purpur oder Meerschnecken bringt.
ostrum, i, n. *gr. Szarłat materya albo Farba.* Meerschneckenschweiß oder Blut, damit man Purpur färbt, Purpurfarbe. *syn.* mūrex, purpŭra, coccus.
ostrya, æ, & ostrys, yos, f. *arbor fraxino similis, in aquosis saxis crescens.* ein an wässerichten Felsen wachsender Baum, dem Eichenbaum nicht ungleich.
ōsus, a, um. *nienawidzący, nienawidzony.* hassend, das gehasset wird.
ŏsȳris, is, & idis, f. *gr. Lenek.* Leinkraut.
ŏsȳrītes, æ, m. *Jasnotka ziele.*

OT

ōtăcusta, æ, m. *Podchwytacz.* ein Spion, Laurer, Horcher.
otalgia, æ, f. *Ból Uszu.* Ohrenweh.
ōtiābundus, a, um. *vide* otiosus.
otĭcus, a, um. *do Słuchu należący.* das Gehör angehend.
ōtiŏlum, i, n. *Czas 7.* lange Weile.
ōtior, aris. *próżnuię.* müßig gehen, ruhen. *syn.* văco, fĕrior, quiesco. *phr.* nĭhil ăgo, ōtia dūco, sĕquor, sector, cŏlo, in ōtia solvor, ōtio torpeo, langveo, marcesco, diffluo, fătisco.

ōtiōſè. adv. *próżnuiąc*, *niedbale*, *nieochotnie*, *beſpiecznie*, *pomału*, *ſpokoynie*. műßig, ohne Sorge, liederlich, langſam.

ōtiōſĭtas, atis, f. *vide* otium.

ōtiōſus. a, um. *próżnuiący*, *beſpieczny* 3. *ſpokoyny*. műßig, unangefochten. *ſyn.* văcuus, lentus, ſegnis, iners, ignavus, piger, dēſĭdiōſus. *phr.* cūris lībĕr, ſōlūtus, expĕditus, ōtia dūcens, ōtiô torpens, languens, ōtio văcans.

otioſus ſum. *próżnuię*. műßig gehen.

ōtis, ĭdis, f. *gr. Drop.* Trappgans.

ōtium, ii, n. *Próżnowanie*, *Czas* 1. *Pokóy* 1. 3. *Odpocznienie* 7. *Wakacya*, *Gnuśność*. Ruhe, Friede, Műßiggang, Weile, Zeit, Trågheit, Faulheit. *ſyn.* quies, ĭnertia, dēſĭdia, langvor, torpor, ignāvia, ſegnĭties.

otium duco, ſequor, otio marceſco. *próżnuię*, *zlenieć*. műßig gehen, faul ſeyn.

otŏpēta, æ, m. *długie Uſzy maiący*, *Zaiąc*. Langohr, Haaſe.

ottos & ōtus, i, m. *gr. nocny Kruk*, *Sowa łężna*. ein Nachtrabe, Ohreule, Schleyereule.

O V

ŏvāgium, ii, n. *Podatek z Jay*. Eyer-tribut.

ŏvālis, e. c. ab ovo as. *tryumfowy*. zum Triumph gehőrig.

ovalis corona. *Wieniec tryumfowy*. eine Triumphkrone.

ōvālis, e. c. ab ovum, i. *okrągławy*, *iaykowaty*. einem Ey gleich, eyrund, långlicht.

ŏvans, antis, o. *tryumfuiący*, *weſoły*. frőhlich, frohlockend, vor Freuden jauchzend oder ſpringend.

ŏvātio, onis, f. ab ovo, as. *Tryumf m*[...] *ły*. kleine Triumphsfreude.

ōvātio, onis, f. ab ovum, i. *Jay noſz*[...] *nie*, *Czás noſzenia Jay*. Eyerlegun[...] die Zeit des Eyerlegens.

ŏvātus, ūs, m. *Okrzyki*. das Jauchze[...] Jubelgeſchrey.

ōvātus, a, um. *okrągławy*, *podługowat*[...] rund wie ein Ey, långlicht rund, [...] fórmig.

ŏvātus, a, um. ab ovo, as. *w Zdoby*[...] *wzięty*. erbeutet.

ŏviāria, æ, f. *Owczarſtwo*, *Owiec Stad*[...] die Schåferey.

ŏviārĭcus & oviarius, a, um. *owczy*. v[...] Schaafen, zu den Schaafen gehőri[...]

ŏvĭcŭla, æ, f. *Owieczka*. ein Schåflei[...]

ŏvīle, is, n. *Owczarnia*. ein Schaafſta[...] Hűrde.

ovilio. lege *opilio*.

ŏvīlis, e. c. ŏvillus, ŏvillīnus, & ŏv[...]nus, a, um. *owczy*. ſchåfern, v[...] Schaafen, ſchåferiſch.

ovilla caro. *Baranina*. Schaafflei[...] Schőpſenfleiſch.

ŏvĭpărus, a, um. *Jaia nieſący*, *Ikrorod*[...] Eyer legend.

ŏvis, is, f. *Owca*. ein Schaaf. *ſyn.* [...]lans, bĭdens, agna. *phr.* lānĭgĕru[...] pĕcus, lanigeri grĕges.

ovis ſtupida. *Głupiec*. ein einfåltig[...] Menſch.

ovis fera. *Wielbłądoryſ*.

ŏviſpex, ĭcis, c. *Dozorca Owiec*. e[...] Aufſeher űber die Schaafe.

ŏvo, as. *krzyczę* 1. *tryumfuię* 1. ſi[...] freuen, jauchzen, frohlocken, vor Fre[...] den ſpringen. *ſyn.* triumpho, gĕſti[...] exulto, lætor, gaudeo.

ovum, i, n. *Jaie*. ein Ey.

um ſerpentinum. *Wężyſko.*
a fricta, frixa. *Jaiecznica.* eingerührte Eyer.
a piſcium. *Ikra rybia.* Fischrogen.
i teſta. *Skorupa od Jaia.* die Eyerschaale.
is incubare. *wyląc.* brüten.

O X

ālis, idis, f. *gr.* *Szczaw.* Sauerampfer.
alme, & oxaſme, es, f. *gr.* *Roſół 2.* eine saure Brühe.
elæum, i, n. *gr.* *Oliwa z Octem.* Oel mit Eßig.
ia, & oxya, æ, f. *gr.* *Łódź.* ein Rennschiff.
yăcantha, æ, f. & oxyacanthos. *gr.* *Głóg 1.* Weißdorn, Sauerdorn.
ÿbăphum, i, n. *gr.* *octowy Statek.* Essigschüßlein.
yblatta, æ, f. *gr.* *Purpura wyſokiey Farby.* Purpur von hoher Farbe.
ÿcrātum, i, n. *gr.* *Ocet z Wodą.* Trank aus Wasser und Eßig.
ÿgăla, æ, f. & oxÿgălum, i, n. *Mleko kwaśne, Maślanka.* Sauermilch, Buttermilch.
ÿgărum, i, n. *gr.* *Roſoł 3. Kwaſkowaty Przyſmak.* eine saure Fischbrühe.
ygarus, a, um. *kwaſkowaty 2.* säuerlich.
ÿgŏnium, ii, n. *gr.* *Orzech wodny.* Stachelnuß.
ÿlăpăthum, i, n. *gr.* *Szczaw kobyli.* spitziger Sauerampfer, Bilsenkraut.
ÿlĕpos, i, m. *gr.* *Chléb kwaśny.* Sauerbrod.
ÿmel, oxÿmĕli, oxymelli, is, n. *gr.* *Ocet z miodem.* Syrup, Eßig mit Honig.
oxÿmĕla, orum, n. *gr.* *kwaśne Jabłka.* Sauerapfel.
oxÿmōros, i, m. *gr.* *oſtrogłupi, głupieſztuczny.*
oxÿmyrſīne, es, f. *gr.* *Oſtrokrzew 1.* Stechpalmen, Walddisteln.
oxÿmyrſīnus, a, um. *ruſzczkowy* ſub *Iglica.*
oxyodontes hi. *gr.* *ab* oxyodus, ontis. ſub *zębaty 1.*
oxypæderōtīnus, a, um. *iaſny.* hell.
oxyphœnix, icis. *gr.* *Daktyl 3.*
oxÿpŏrŏpŏla, æ. *gr.* *Ocet albo Gorczycę przedaiący.* Eßig- oder Senfkrämer.
oxÿpŏros, a, um. *gr.* *przenikaiący.*
oxÿpŏrum & oxyporium, ii, n. *gr.* *Kwaſkowaty Przyſmak.* saure Salsen.
oxyregmia, æ, f. *gr.* *idem quod* ructus acidus.
oxyrrhŏdīnum, i, n. *gr.* *rożana Wódka z Octem.* Roseneßig.
oxyrrhynchus, i, m. *gr.* *Oſtropyſk ryba, Czeczuga.* ein Meerfisch mit einem langen spitzigen Schnabel.
oxys, yos, f. *gr.* *Szczawnik, Sit morſki.* Hasenampfer.
oxÿſacchărum, i, n. *gr.* *Ocet z Cukrem.* Saft von Zucker und Eßig.
oxyſchœnos, & us, i, m. *gr.* *Sit morſki.* Cameelstroh.
oxÿtrĭphyllon, i, n. *gr.* *Szczawik, Konicz.* Sauerklee, Katzenklee.
oxÿzŏmus, a, um. *kwaſkowaty.* sauricht.
ozœna, æ, f. *gr.* *śmierdzący Wrzód w Noſie.* ein stinkendes Nasengeschwär.
ozœnītis, idis, f. *gr.* *Narda.* Spicanarden.
oze, es, f. *gr.* *Cuchnienie z Uſt.* Gestank des Mundes.
ozymum. *lege* ocymum.

PA

Pabo, onis, m. *Taczki.* ein Schubkarn.

pābŭlāmentum, i, n. *vide* pabulum.

pābŭlāris, e. c. *śniedny, ſtrawny 1.* zum Futter gehörig.

pābŭlārius, ii, m. *vide* pabulator.

pābŭlātio, onis, f. *Paſza, Zerowanie, Zbieranie Futerażu.* die Graſung, Weidung, Fütterung für das Vieh, Sammlung des Futters, Fouragirung.

pābŭlātor, oris, m. *Obroczny.* Futterſammler, Fouragirer.

pābŭlātōrius, a, um. *ſtrawny 1.* zur Fütterung gehörig.

pābŭlor, aris. *paſzę ſię, żeruię, ſtrawę bydlęcą zbieram, gnoię 2.* auf die Fütterung fahren, auf Fourage gehen, fouragiren, weiden, düngen, mit Miſt beladen. *ſyn.* paſcor, *vel* ſtercŏro. *phr.* pābŭla carpo, lĕgo, collĭgo, quæro, conquīro, cūro, convĕho, comporto.

pābŭlōſus, a, um. *obroczny.* voll Futter, futterreich.

pābŭlum, i, n. *Paſza, Karmia, Strawa bydlęca, Zér, Pobudka 1.* die Weide, Fourage, Fütterung, Speiſe, Nahrung. *ſyn.* paſcua, orum, paſtus, eſca.

pācālis, e. c. *Pokóy przynoſzący.* friedlich, zum Frieden gehörig, Frieden bringend.

pācātè. adv. *ſpokoynie.* friedlich, ſtille, ruhig.

pā ātio, onis, f. *Ugoda.* ein Vergleich, Friedensſchluß, Verſöhnung.

pācātor, oris, m. *Jednacz, Uſpokóiciel* ein Friedenmacher, Verſöhner.

pācātōrius, a, um. *zgodny.* verträglich versöhnlich.

pācātus, a, um. *łagodny, ſpokoyny.* befriediget, geſtillet, beſänftiget, ruhig, ſtill. *ſyn.* ſēdatus, conciliātus.

pacatum reddo. *uſpokoić.* beſänftigen.

pācĭfer, era, erum. *Pokóy czyniący* Friedbringend.

pācificātio, onis, f. *Jednanie, Ugoda* Befriedigung, Verſöhnung, Beſänftigung, Friedmachung, Friedensſtiftung, Vergleich, Vertrag.

pācificātor, oris, m. *Jednacz 1.* ein Friedmacher, Schiedsmann, Friedenſtifter.

pācificātōrius, a, um. *iednacki 2.* zu Friedmachen dienlich.

pācificātus, a, um. *ziednany.* der ſich verglichen hat.

pācĭfĭcè. adv. *ſpokoynie, łagodnie, ſkawie.* friedlich, ſtill, ruhig. *ſyn.* tranquillè.

pācifico, as. pācificor, aris. *iednam 1. Pokóy z kim czynię.* befriedigen, ſtillen, Friede machen, beruhigen, ſich vergleichen, vertragen, über den Frieden handeln.

pācificus, a, um. *ſpokoyny, łagodny, Pokóy czyniący.* friedſam, friedlich. *ſyn.* pācifer, mītis, lēnis, tranquillus, pācis amīcus, ămans, auctor, dător.

păciſco, is. păciſcor, ĕris. *wymawiam ſobie, umawiam ſię, ſtargować ſię, rządzę 2. rządzę ſię, zrękować 1. wa na co.* einen Vertrag machen, mit ...

nem überein kommen, sich vereinigen, vertragen, vergleichen, capituliren, sich ausdingen, wagen. *syn* convĕnio, contrăho, prŏmitto. *phr.* fœdus ĭneo, compōno, fidem, mănum, dextram do, jungo.

co, as, *błagam, przeiednywam, uśmierzam, ugłaskać 1. uspokoić.* befriedigen, beruhigen, stillen, zufrieden stellen, begütigen. *syn.* sēdo, compōno, concĭlio, mulceo, mŏdĕror.

cta, æ, f. *Zrękowana.* eine Braut.

ctilis, e, c. *pleciony, wity.* zusammen geheftet oder gefüget.

ctio, onis, f. *Umowa, Zmowa, Zrękowiny.* Vertrag, Vergleich, Abrede.

ctitius, a, um. *umowny.* abgeredt, accordirt, vertragen.

ctor, oris, m. *Stanowiciel.* Schiedsmann, Unterhändler, Vertragstifter.

ctum, i, n. pactus, us, m. *Umowa.* Vertrag, Abrede, Accord, Geding, Vergleich, Bund, Vereinigung. *syn.* fœdus, conventum, condĭtio.

cto nullo. *żadną miarą.* auf keinerley Weise, keines Weges.

o pacto. *iak? iakim sposobem?* wie? auf was Weise?

ctus, a, um. *umówiony.* vertragen, beschlossen, verglichen, abgeredt.

P Æ

an, ānis, m. *gr. Pieśń, Wiersz Poetycki, Zwycięska Piosnka, Krzyk żołnierski.* ein Danklied, Lobgesang um erlangten Sieg.

antis, idis, f. *gr. Kamień położniczy.* ein Edelgestein.

dagium. *lege* pædagogium.

pædăgōga, æ, f. *Nauczycielka.* Zuchtmeisterinn.

pædăgōgātus, us, m. pædăgōgia, æ, f. *Cwiczenie Dziatek.* die Zuchtmeisterey, Unterrichtung der Kinder.

pædăgōgiānus, a, um. *czeladny.* zur Bedienung gehörig.

pædagogianus puer. *Paż, Sługa.* ein Page, Bedienter.

pædăgōgium, ii, n. *gr. Szkoła, dziecinna Komora, czeladne Mieszkanie, Czeladź.* Schule, Ort, da man die Kinder auferziehet, Page, Edelknabe.

pædăgōgo, as. *ćwiczę.* Zuchtmeister seyn, Schule halten.

pædăgōgus, i, m. *Nauczyciel, Pedagog.* Zuchtmeister, Lehrmeister, Kinderlehrer.

pædĕrastes, æ, m. *gr. Sodomczyk.* ein Knabenschänder.

pædĕros, ōtis, m. *gr. Barszcz 2. Trzebuła, Opal.* welsche Bärentappen, ein Kraut.

pædĕrōtion, ii, n. *gr. Trzebuła.*

pædeutĭcus, a, um. *do Cwiczenia służący.* zur Unterweisung dienlich.

pædia, æ, f. *gr. Cwiczenie 1. Dziecinność.* Zucht, Unterweisung, Erziehung, Kindheit, Jugend.

pædĭcātor, oris, pædĭco, onis, m. *Sodomczyk.* ein Knabenschänder, Sodomit.

pædĭcātus, us, m. *Sodomstwo.* Knabenschändung, Sodomiterey.

pædĭco, as. *Sodomski grzech popełniam.* Knabenschänderey treiben.

pædĭdōsus, & pædĭdus, a, um. *brudny, plugawy, prochem przypadły, śmierdzący.* unflätig, schmutzig, wüst, stinkend. *syn.* sordĭdus.

pædiſca, æ, f. *Dziewka ſwywolna.* eine leichtfertige Dirne.
pædoctŏnia, æ, f. *gr. Zabicie Dziatek.* Kindermord.
pædoctŏnus, i, m. *Zabóyca Dziatek.* ein Kindermörder.
pædŏnŏmus, i, m. *gr. vide* pædagogus.
pædon & pædor, oris, m. *Brud, Smród* 1. Unflath an Menſchen, Geſtank.
pædŏtrība & pædotrības, æ, m. *gr. Miſtrz ſzkolny.* Kinderlehrer.
pædŏtrībia, æ, f. *Spoſobność do ćwiczenia Dziatek.* Geſchicklichkeit zu unterrichten.
pædotropheum. i, n. *Mieyſce dla wychowania Dziatek.* ein Ort, da man Kinder erhält, ernährt und unterrichtet.
pædotropica, æ, f. *Nauka lekarſka o Zdrowiu Dziecinnym.* Arzneykunſt von Geſundheit der Kinder.
pæmĭnŏſus, a, um. *vide* pædidoſus.
pænè. *lege* penè.
pænŭla. *lege* penula.
pæōnia, æ, f. *gr. Piwonia.* Päonienroſen.
pætŭlus & pætus, a, um. *blaſkooki, zezowaty, Oczu wdzięcznie zezowatych* liebäugig, ſchielend, überſichtig.

PAG

Pāgānālia, orum, n. *Kiermaſz wieyſki.* Dorfkirchweih, Baurenkirchmeß.
pāgānālis, e. c. pāgānicus & pāgānus, a, um. *wieyſki, pogańſki.* bäuriſch, den Bauren gehörig, dorfiſch, heydniſch.
paganus, i, m. *Wieśniak, Nierycerz, Poganin.* ein Bauer, Dorfmann, der kein Kriegsmann iſt, ein Heyde.
pāgānismus, i, m. *Pogańſtwo.* das Heydenthum.
paganizo, as. *Poganinem ieſtem.* ein Heyde seyn.
pagarrhus, i, m. *Szołtys.* ein Dorfſchul[illegible] heiß.
pāgātim. *od wſi do wſi.* von Dorf [illegible] Dorf, von einem Dorf zum andern
pāgella, æ, f. *Karteczka.* ein Blättle[illegible] Papier.
pāgĭna, æ, f. *Karty Strona* 1. *Drogi Ogrodach, Poſadzka* 1. die Seite [illegible]nes Blatts, die Weite zwiſchen d[illegible] Rebſtecken.
pagina averſa. *Karty druga ſtrona.* [illegible] andere Seite eines Blatts.
pagina ſacra. *Piſmo święte.* die heili[illegible] Schrift.
pāgĭno, as. *Karty ſpaiam.* Blätter z[illegible] ſammen fügen.
pāgĭnŭla, æ, f. *vide* pagella.
pagmentum, i, n. *Spaga, Spoienie.*
pāgo, is. *vide* paciſcor.
pagrus, i, m. *gr. Pagr.* eine große rot[illegible] Meerbraßme.
pāgūrus, i, m. *gr. Rak morſki okrąg[illegible]* Meerkrebs, Meerſpinne.
pāgus, i, m. *Wieś, Powiat* 2. ein Do[illegible] ein gewiſſer Strich Landes, worun[illegible] viele Dörfer.

PAL

Pāla, æ, f. *Rydel, Łopata Chlebow[illegible] pierścienniowa Głowica, oprawa* Spate, Grabſcheit, Schaufel, Wu[illegible] ſchaufel, Brod- oder Backſchauf[illegible] das Käſtlein eines Rings, darein m[illegible] den Stein ſetzet.
pālăcra, palacrāma, æ, f. *Bryła złot[illegible]* ein Goldklumpe.
pālæſtes, æ, m. *gr. vide* palæſtrita.
pālæſtra, æ, f. *gr. Szkoła* 1. *Szkoła R[illegible]cerſka, Zapaſki, Zapaſkow mieyſ[illegible] Obrotność, Jeſtow nauka.* Fechtſchu[illegible] Rin-

Ringplatz, Kampf- oder Rennplatz, das Ringen, Fechten, ein Ort, da die Jugend in höflichen Sitten und Geberden unterrichtet wird. *ſyn.* lucta, gymnāſium.

[p]æſtrīca, æ, f. *Zapaśniczka.* eine Fechterinn, Ringerinn.

[p]æſtrīcè, paleſtricos. adv. *zapaśnicze.* fechteriſcher Weiſe.

[p]æſtrīcus, a, um. *zapaśniczy.* fechteriſch, zum Fechten gehörig.

[p]æſtrica ars. *Zapaſki.* Fecht- oder Ringkunſt.

[p]eſtrīta, æ, m. palæſtricus, i, m. *Zapaśnik, Jeſtow Miſtrz.* ein Fechter, Ringer, Fechtmeiſter.

[p]am. adv. *iawnie.* öffentlich. *ſyn.* mănifeſtè, ăpertè, publĭcè, in lūce, ŏcŭlis, conſpectu, vulgo.

[p]am eſt. *iaſna rzecz.* es iſt kund und offenbar.

[p]anca & palanga, æ, f. *Wałek 2. Drąg 2.* eine Walze, Schiffwalze, Tragſtange, Rolle.

[p]angārius, ii, m. *Tragarz.* ein Laſtwalzer, der eine Laſt mit Walzen fortbringet.

[p]ango, as. *toczę 2.* fortwalzen.

[p]ans, antis, o. *błąkaiący ſię.* hin und her ſchweifend.

[p]āria, æ, f. *Kołek gra.*

[p]āria, um & orum, n. *Strzelnica.* ein Ort wo die Soldaten exerciret werden.

[p]āris, e. c. *palowy.* zu den Pfählen gehörig.

[p]otha, æ, f. *Kupa Fig.* ein Haufen Feigen.

[p]ātim. adv. *tu y owdzie.* zerſtreuet, mit hin und wieder ſchweifen.

pălātīnātus, us, m. *Woiewództwo.* die Woywodſchaft.

pălātīnides, æ, m. *Woiewodzic.* eines Woywoden Sohn.

pălātīnis, idis, f. *Woiewodzanka.* eines Woiwoden Tochter.

pălātīnus, a, um. *pałacowy.* zum Pallaſt gehörig.

pălātīnus, i, m. *Woiewoda.* ein Woywode in Pohlen.

elector palatinus Rheni. *Elektor Ryńſki.* der Churfürſt in der Pfalz am Rhein.

pălātio, onis, f. *Palow bicie 1. Tamowanie, Ubiianie.* das Pfahlſchlagen, Verpalliſadirung, eine Grundfeſte.

pălātium, ii, n. *Pałac.* ein Pallaſt, weites und fürſtliches Haus, königliche Burg und Reſidenz.

pălātum, i, n. palatus, i, m. *Podniebienie, Gęba 4. Smak.* der Rachen, Gaumen.

pālātius, a, um. à palo, as. *nabity, ubity.* angepfahlet.

palatus, a, um. à palor aris. *błąkaiący ſię, rozproſzony.* herumſchweifend, zerſtreuend.

păle, es, f. *Zapaſki.* der Kampf, das Ringen.

pălea, æ, f. *Plewa, Opiłki, Grzebień u Kura Spodni.* Spreu, Hahnenbart. *ſyn.* călămus, culmus, ſtĭpŭla.

palea æris. *moſiężna Skwara.* Erzſchaum.

palearis, e. c. *plewiſty.* von Spreu.

pălear, āris, n. *Podgardłek.* Ochſenwamme, die Haut ſo an den Kehlen der Ochſen herunter hänget.

păleārium, ii, n. *Plewnik.* Spreuſpeicher oder Boden, Futterkaſten.

păleātus, a, um. *plewiſty.* mit Spreu vermiſcht.

PALI

Pālĭfĭcāta, orum, n. *Palisady.* Pallisaden um eine Vestung.
pālĭfĭcātio, onis, f. *vide.* palatio.
pālĭfĭco, ās. *wyiawiam.* offenbar machen, erklären, erzählen.
pālĭlia, orum, n. *Sobótka.* der Hirtengöttinn Fest.
pālĭlĭtium, ii, n. Sydus. *Dzdzównice.* ein Stern.
pălĭlŏgia, æ, f. *gr. Powtarzanie Mowy.* wiederholte Rede.
pālimpēgum, i, n. *gr. Starzyzna, Łata na łacie.* ein alter Lumpen, der auf einen andern geflicket wird.
pālimpissa, æ, f. *gr. Smoła dwa razy smażona.* zweymal gesottenes Pech.
palimpsestus. *vide* palinxestus.
pālingĕnĕsia, æ, f. *gr. Odradzanie, Dusz ludzkich przechodzenie.* Wiedergeburt.
pālĭnōdia, æ, f. *gr. Odwołanie Fałszu.* Widerruf desjenigen, was man von einem schimpflich geredet, oder falsch von einer Sache geschrieben hat.
pălinodiam cano. *odwoływam.* widerrufen.
pālinxestus, palinxystus. *Tablica Kamienna do pisania y rachowania.* Schreibtafel, Eselshaut, Rechenhaut.
pālĭco, as, palicor aris. *błąkam się.* umher schweifen.
pālĭūrus, i, m. *gr. Paliur. Ostrokrzew.* Mehlbeerstaude, Hagedorn.
palla, æ, f. *Szata Białogłowska, Mętlik, Pala ołtarzowa, Korporał.* Frauenmantel, Frauenrock, das leinene Altartuch.
pallăca, æ, pallăce, es, f. *Cudzołożnica, Nałożnica.* Kebsweib, Maitresse.
pallăcāna, æ, f. *Cebula 1.* eine Gattung von Zwiebeln.
pallens, entis, o. *blady.* bleich.
palleo, es. pallesco, is. *blednieię.* erbleichen, bleich oder blaß seyn oder werden. *syn.* expallesco. *phr.* pallor occŭpat, nŏtat, suffundor pallĭ gĕnas.
palliastrum, i, n. *Płaszczyk.* ein schlechter Mantel, alte Hülle.
palliātus, a, um. *płaszczem odziany.* mit einem Mantel bekleidet, bemäntelt.
pallĭdŭlus, a, um. *trochę blady.* etwas bleich.
pallĭdus, a, um. *blady.* bleich, blaß. *syn.* pallens. *phr.* pallōre dēformis.
pallio & palliŏlo, as. *pokrywam.* bemänteln, verhüllen.
palliŏlātim. adv. palliŏlātus, a, um. *Płaszczem odziany.* mit einem Mäntel, bemäntelt.
palliŏlum, i, n. *Płaszczyk.* ein Mäntelein.
pallium, ii, n. *Płaszcz, Paliusz, Szata biesiadna.* ein Mantel, ein Pontificalschmuck.
pallor, ōris, m. *Bladość.* Bleiche, das Erblassen, bleiche Farbe.
pallŭla, æ, f. *Płaszczyk.* Mäntelein.

PALM

Palma, æ, f. *Palma drzewo y Owoc, Daktyl, Dłoń 1. 4. Ręka 1. Zwycięstwo, Przodkowanie, Macica 3.* Palmbaum, Dattelbaum und dessen Frucht, die flache Hand, Siegeszeichen, Belohnung der Sieger, Dank, Preis, Vorzug, ein Rebenschoß.
palma compressa. *Pięść 1.* die Faust.

lmam habeo. *przodkuię.* den Vorzug haben.

lmāris, e. c. *palmowy, zwycięski, dłoniowy, piędzisty.* von Palmenzweigen, zum Sieg gehörig, Handbreit, Spannenlang.

lmārium, ii, n. *zwycięski Podarek, Wygrana.* Siegsbelohnung.

lmārius, a, um. *dłoniowy, piędzisty, zwycięski, chwalebny.* Handbreit, Spannenlang, lobwürdigst.

lmātus, a, um. *Palmami ozdobiony, zwycięski.* mit Palmen gezieret.

lmata toga. *Szata Palmami wyszywana, Szata na Tryumf.* ein Kleid darein Palmen gewirkt sind für die Sieger, ein Siegskleid.

lmes, ĭtis, m. *Latorośl winna, winna Rózga.* Rebe, Rebschoß.

lmes pampinarius. *Latorośl bez Gron.* Rebschoß ohne Trauben.

lmes præsidiarius. *Latorośl obcięta.* geschnittene Rebe.

lmetum, i, n. *Palmowy Ogród.* Palmenwald oder Garten.

lmeus, palmĭceus, palmĭcus, a, um. *palmowy.* von Palmenbäumen oder Zweigen.

lmĭfer, palmĭger, era, erum. *palmorodny.* das Palmen- oder Dattelbäume trägt.

lmĭpĕdālis, e. c. *pięciodłonny,* & sub *Stopy iedney.* einen Schuh und vier Finger lang.

lmĭpes, ĕdis, o. *idem quod* palmipedalis & *płaskonogi.* flach- oder breitfüßig.

lmo, as, à palmes. *podwięzuię Latorośle.* die Reben heften.

palmo, as, à palma *sive* palmus. *Dłonią wytłaczam, policzkuię.* mit flacher Hand eindrücken, Ohrfeigen geben.

palmor, aris. *idem quod* palpor.

palmos. *gr. Skakanie 4.* das freywillige Zittern der Glieder, Zucken im Arm.

palmosus, a, um. *palmorodny.* voll Palmbäume.

palmŭla, æ, f. *Rączka, Daktyle, Pióro u Wiosła.* Händlein, Datteln, das äusserste Theil eines Ruders.

palmus, i, m. *na 4 palce, na 4 Cale, na Dłoń szeroka rzecz.* vier Finger, vier Zoll, eine Querhandbreit.

palmus major. *Piędź wielka.* eine Spanne.

palmus minor. *Dłoń 2.*

palmus rectus. *Piędź srzednia.*

pālo, as, à palus, i. *biię koły, podpieram 1. obtykam 2.* Pfähle einschlagen, einpfählen, mit Pfählen befestigen, unterstämmen.

palo vites. *podwięzuię Macice, natykam Winnicę.* Pfähle oder Stöcke bey den Reben einschlagen.

pālo, as, pālor, aris. *błąkam się, rozpraszaią się.* hin und her schweifen, herum streifen. *syn* erro, văgor, fŭgio, sĭnĕ ordĭne, sĭnĕ lĕgĕ fĕror.

P A L P

Palpābĭlis, e. c. *dotkliwy.* handgreiflich.

palpāmen, inis, *palpamentum*, i, n. palpātio, onis, f. *Macanie, Pochlebstwo.* das Betasten, Befühlen, Liebkosen, Schmeicheln, Streicheln.

palpātor, oris, m. *głaszczący, Pochlebca.* ein Schmeichler, Streichler, Fuchsschwänzer.

palpēbra, æ, f. & palpebrum, i, n. *Powieka*, *Powiek włosy*. Augenlied, Augenwimmer.

palpēbrālis, e. c. *powieczny*. zu den Augenliedern gehörig.

palpebrātio, onis, f. *Mruganie Powiekami*. das Augenwimmern.

palpēbro, as. *mrugam Powiekami*. mit den Augen wimmern.

palpĭtātio, onis, f. & palpĭtātus, us, m. *Drganie*, *Drzenie*, *Skakanie* 4. das Zittern, Klopfen, Zappeln.

palpĭto, as. *drgam*, *miga się co*, *bije Ciemię*. zittern, zappeln, klopfen. *syn.* trĕmo, exſilio.

palpo, onis, m. *vide* palpator.

palpo, as, palpor, aris. *macam*, *głaszczę*, *pochlebuię*. ſtreichen, betaſten, greifen, ſchmeicheln, liebkoſen. *syn.* tango, tracto.

palpum, i, n. & palpus, i, m. *Głaskanie*, *Pochlebſtwo*. das Schmeicheln, Liebkoſen.

pălūdāmentum, i, n. *Szata Królewska*, *zwierzchnia*, *żołnierska*, *białogłowska*. ein Panzerhemd, Leibrock unter dem Harniſch, Weiberüberrock.

pălūdāpium, ii, n. *Opych*. gemeiner Eppich, wilder Epheu.

pălūdātus, a, um. *Szatą Krolewską albo żołnierską przyodziany*. mit einem Panzerhemd bekleidet.

pălūdeſtris, e. c. *pălūdĭfer*, era, erum. pălūdōſus, a, um. *błocisty*, *błotny*, *bagnisty*. ſumpfidit, moraſtig.

pălūdĭcŏla, æ, c. *na Bagnisku mieszkaiący*. der in Sümpfen wohnet.

pălūdĭvăgus, a, um. *w Bagnisku się bawiący*. das ſich in Pfützen aufhält.

palum, i, n. *vide* palus, i, m.

pălumba, æ, f. pălumbes, is, c. & palumbus, i, m. *Grzywacz*. wilde Taube, Holztaube. *syn.* cŏlumba.

pălumbārium, ii, n. *Gołębnik*. ein Taubenhaus.

pălumbīnus, a, um. *grzywaczy*. von den Tauben.

pălumbŭlus, i, m. *Turkawka*. ein Holztäublein.

pălus, ūdis, f. *Bagnisko*, *Ługowina*. Pfütze, Lache, Sumpf, Moraſt. *syn.* lăcus, ſtagnum, lăcūna.

pālus, i, m. & pālum, i, n. *Pal* 1. *Kół*, *Tycz*, *Słup* 2. Pfahl, Zaunſtecken, Rebſtecken. *syn.* paxillus, ſūdes, ſtip[es].

palus annularius, numellarius. *Pręgierz*. Pranger, Halseiſen.

pălūſter, ſtris, & paluſtris, e. c. *vide* ludeſtris.

paluſtria paſcua. *Trzęsawica* 1.

P A M

Pambăſĭlia, æ, f. *gr.* *Jednowładztwo*, gewaltige Regierung.

pamphăgus, i, m. *gr.* *żarliwy*, *Pies żarłok*. der alles verzehrt und auffr[ißt], ein freßiger Hund.

pamphilus, i, m. *każdemu miły*. der jederman lieb iſt.

pampilium, & pampilion, ii, n. *gr.* *woz*. eine Kutſche oder Wagen.

pampĭnāceus, pampĭnārius, & pam[pĭ]neus, a, um. *winny*, *z Liścia win[ne]go*. von Rebenblättern.

pampinarius palmes, & pampĭnārium, ii, n. *Wilk* 4. Rebſchoß, das [nur] Blätter trägt, Rebſchoß ohne Trauben.

pampĭnātio, onis, f. *Przerzedzanie*, *[o]cinanie Liścia u Winnych Macic*.

Blatt[...]

Blatten, Abblatten oder Abbrechen des Laubs an den Weinstöcken.

[pam]pinātor, oris, m. *Winiarz, Liście winne obcinaiący.* ein Laubbrecher, der das Laub von den Weinstöcken bricht.

[pam]pinātus, a, um. *liściami winnemi okryty.* mit Weinlaub besteckt.

[pam]pineus. *vide* pampinaceus.

[pam]pino, as. *Liście winne obrywam, obcinam, przerzedzam.* Weinlaub abnehmen, abblatten.

[pam]pinōsus, a, um. *pełny liścia winnego.* voll Weinblätter.

[pam]pinus, i, m. f. *Latorośl winna, winny List, May 2.* Rebblatt, Weinblatt, Weinlaub.

PAN

[pa]năcea, æ, f. & pănăces, is, n. *gr. Panak ziele, Złomignat ziele, Lekarstwo powszechne.* Heilkraut, eine allgemeine Arzney.

[pa]naces Angelicum. *Dzięgiel.* Angelicakraut.

[pa]nagæa, æ, f. *Niewiasta włócząca się.* ein herumschweifendes Weibsbild.

[pa]năgra, æ, f. *Łamanie w stawach.* die Gicht.

[pa]nărĕtus, a, um. *gr. cnotliwy.* tugendsam.

[pa]năriŏlum, i, n. *Koszyk chlebowy.* ein Brodkörblein.

[pa]nărium, ii, n. *chlebowy Kosz, chlebowa Skrzynia.* Brodkasten, Brodkorb.

[pa]nărius, a, um. *chlebowy.* zum Brod gehörig.

[pa]năta, & panatella, æ, f. *Potrawa z chleba, Panatela.* Brodbrühe.

[pa]nax, ăcis, f. *gr. Panak ziele, Dzięgiel 1. Lubszczyk 2.* Heilkraut.

pancarpiæ, arum, f. *gr. Wieniec z różnych Kwiatow.* Kränze von allerley Blumen.

pancarpĭneus, a, um. *z różnych Kwiatow.* von allerley Blumen.

pancarpum, i, n. *Zapaski, Łowy igrzyskowe.* eine theatralische Vorstellung von allerhand Bäumen.

panchreſtārius, & panchreſtiārius, ii, m. *Marcepannik.* Zuckerbecker.

panchreſtum, i, n. *gr. Łakoci, Lekarstwo powszechne.* ein süßer Fladen, Arzney für allerley Krankheiten.

panchreſtus, i, m. *gr. Krwawnik Kamień.*

panchrus, i, m. *Kamień różnych Farb.* ein Edelgestein von allerhand Farben.

pancrătiaſtes, æ, m. *gr. Szermierz.* ein Kämpfer, Fechter.

pancrătĭcē. adv. *po szermiersku.* wie ein Kämpfer.

pancrătĭce, es, f. pancrătium, ii, n. *Szermierska, Zapaski, Podróżnik ziele, Sniedek.* Kämpferkunst, Kampfspiel, allerley Leibesübungen, eine geschwinde Art und Manier zu ringen.

pancrătius, ii, m. *vide* pancratiaſtes.

pancros & pancrus, i, m. *vide* panchrus.

PAND

pandæsia, æ, f. *Uczta kosztowna.* eine köstliche Mahlzeit.

pandātio, onis, f. *Uginanie.* das Biegen eines Dings, das Bücken.

pandātus, a, um. *ugięty, na plask.* nieder gebogen.

pandectæ, arum, m. f. *gr. Książki zbieraine.* allerley in sich begreifende Bücher.

pandēmos, & us, a, um. *powszechny.* allgemein.

pandiculāris dies. *Dzień wszystkich Swiętych.* Allerheiligentag.

pandiculātio, onis, f. *Przeciąganie Członkow.* das Ausrecken der Glieder, das Renken.

pandiculor, aris. *przeciągam się.* sich renken, strecken, dehnen.

panditur. *rozchodzi się, rozciąga się.* es öffnet sich.

pando, is. *otwarzam ι. rosciągam, rospuszczam 9.* aufthun, öffnen, ausbreiten, aufspannen. *syn.* ăpĕrio, rĕsĕro, pātĕfācio, explico, mānifesto, dēclāro, indico, expando, extendo.

pando, as, pandor, aris. *uginam się.* sich bücken, krümmen, biegen.

pandocheum, & pandochium, ii, n. *gr. Gospoda ι.* ein Wirthshaus, Gasthof.

pandocheus, i, m. *Gospodarz.* ein Wirth.

pandox, ocis, m. *Piiak, Gospodarz.* ein Säufer, Wirth.

pandoro, as. *gospodaruię, Piwo warzę.* Wirthschaft treiben, Bier brauen.

pandūra, æ, f. *gr. Kobza, Bandura.* eine Baßgeige, Violine.

pandūrista, æ, m. *na Bandurze graiący.* ein Violinist, Geiger.

pandūrizo, as. *na Bandurze gram.* geigen.

pandus, a, um. *ugięty, nachylony, dołkowaty, krzywy.* niedergebogen, gekrümmt.

pănēgўrĭcus, a, um. *gr. seymowy.* in öffentlicher Versammlung gehalten.

pănegyricus, i, m. scil. sermo. *Mowa na pochwałę, Panegyryk, Kazanie.* eine öffentliche Lobrede.

pănēgўris, is, f. *gr. Zgromadzenie 3: Jarmark, Kiermasz.* große Versammlung des Volks, Jahrmarkt.

pānĕrārius, ii, m. *Piekarz.* ein Brodbecker.

pănĕros otis & panerus, i, m. *gr.* vid. pansebastos.

pangito, as. *często albo bardzo wbiiam.* oft oder sehr einschlagen.

pango, is. *biię Koły, wbiiam ι. wtykam, szczepię, sypię Kopce, umawiam się, stowarzyszyć się, wrażam ι. piszę ι. Pokóy czynię z kim.* einschlagen, heften, flechten, packen, pflanzen, einstecken, machen. *syn.* figo, plan[to], compōno.

pango inducias, pacem. *Przymierze, Pokóy czynię.* Friede machen.

pango osculum. *całuię.* küssen.

pangōnius, a, um. *gr. węglasty.*

pānĭceus, & *panicius*, a, um. *chlebowy.* aus Brod gemacht.

pānĭcŭla, æ, f. *Pierzyſko, Rzęsa, C[...] ka ι.* ein Köpplein, Kolbe am Ro[hr], Kätzlein an Nußbäumen.

pānĭcum, i, n. *Ber ι. Kostrzewa, Str[ach] próżny.* Heidekorn, ein unverseh[ener] plötzlicher Schrecken.

pānicus, a, um. panicus terror. *Str[ach] niespodziany.* ein leidiges Schrecken.

pānĭfica, æ, f. *Piekarka.* eine Beckerin.

pānĭfex, icis, & pānificus, i, m. *Piekarz.* ein Brodbecker

pānĭfĭcium, ii, n. *Piekarstwo.* Beckwerk allerhand Brod.

pānis, is, m. *Chléb ι. Bochen Chleba, G[...] czoły.* Brod. *syn.* cĕres. *phr.* cĕrĕ[...] ŏpes, dăpes, cĕrĕris *vel.* cerĕālia dōna mūnĕra.

panis azymus, speusticus. *Podpłom[yk].* ungesäuertes Brod.

pa

panis crocatus. *Chleb żółty.* Spanisch Brod.
panis bis coctus, nauticus, militaris. *Suchar.* Zwieback.
panis marci, saccharites, æ. *Marcepan.* Zuckerbrod.

PANN

pannaceus, & pannarius, i, m. *Sukiennik 2.* ein Tuchhändler.
pannellum, i, n. *Cewka 1.*
panneus, a, um. *sukienny.* aus Tuch gemacht.
pannicida, æ, m. *Krawiec.* ein Schneider.
pannicula, æ, f. *tatarskie ziele, Słoma do poszycia, Pierzysko.* Schilf oder Stroh.
panniculus, i, m. *Płat, Szmata, Sukno, Chustka do Nosa.* ein kleines Tüchlein, Lappe, Lumpe
pannifex, icis, & pannificus, i, m. *Sukiennik 1.* ein Tuchmacher.
Pannonia, æ, f. inferior. *Węgierska Ziemia.* Ungarn.
Pannonia superior. *Rakuzy, Austrya.* Oesterreich.
Pannonicus, i, m. *Rakusanin.* ein Oesterreicher.
Pannonius, i, m. & Pannones hi. *Węgrzyn.* ein Ungar.
pannosus, a, um. *pełn Sukna, sukienny, oszarpany, Szarek 2. zmarszczony, w Łatach, w Łachmanach* voll Tuch, zerlumpt. *syn.* lacer, nudus, male vestitus, tectus, laceris vestibus indutus.
pannuceus, pannuciatus & pannucius, a, um, pannis obsitus. *vide* pannosus.
pannucium, ii, n. pannucea, & pannucia vestis. *Łachmany.* Lumpen.
pannulus, i, m. *Płatek.*
pannum, i, n. & pannus, i, m. *Sukno, Szmata, Fleytuch.* Tuch, Zeug, Meissel, so man in die Wunden thut.
pannus attalicus. *Atłas.* Atlas.
pannus bombycinus, holosericus. *iedwabna materya.* Seidenzeug.
pannis obsitus, lacer. *w Łatach, w Łachmanach.* mit Lumpen behängt, zerfetzt, zerhudelt.
pannychismus, i, m. *gr. Wilia.*
panoplia, æ, f. *gr. Kiryś, Zbroia.* ein Küras, ganze Rüstung.
panosus, a, um. *z suchego chleba zrobiony.* aus dürrem Brod gemacht.
panotus, i, m. *długie albo wiele Uszu maiący.* der lange oder viel Ohren hat.
pansa, æ, c. *płaskonogi, szerokostopy.* ein Breitfuß.
pansebastos, & us, i, m. & f. *gr. Płodziszek Kamień.* ein Edelgestein, der Leibesfrucht erwecken soll.

PANT

Pantex, icis. *lege* pantices.
panther, eris, m. *gr.* panthera, æ, f. *Ryś 1. 2. Sieć na Zwierza, Obłów, Spieg.* ein Panterthier.
panthera confusa camelo. *Wielbłądoryś.*
pantherinus, a, um. *Rysi, pstry, sadrowaty.* vom Panterthier.
pantheron, & um, i, n. *gr. Sieć 1. 3.* ein Zuggarn, Vogelgarn.
pantices, um, m. plur. *Błona 5. Kiszka 1. Brzuch, Biegunka 1. Wrzód 2.* der Unterbauch, die vom Joch am Hals aufgetriebene Löcher, der Wanst, das Eingeweide.
pantolabus, & pantomimus, i, m. *gr. Kuglarz, Kuglarski, Pląsacz,* sub *Pląsy.*

Plęsy. ein Gaukler, Possenreisser, Pikkelhering.

pantŏmīmĭcus, a, um. *kuglarski.* gauklerisch.

pantŏphăgus, a, um. *gr. nienasycony.* freßig, alles fressend.

pantŏpōla, æ, m. *gr. wszystko przedaiący.* der alles verkaufet.

pantŏphellos. *gr. Pantofla.*

pānŭcellium, panuellium, panuellum, panuelum & panuelium, i, n. pānucla, pānŭcŭla, pānŭla, panulia, & panulla, æ, f. *Cewka 1. Pierzysko, Spień 2. Wrzeciono.* ein Ort, da man die Tücher spühlet, Tuchwäsche.

pănurgia, æ, f. *gr. Chytrość.* Arglistigkeit, Schalkheit.

pănurgus, a, um. *gr. chytry.* arglistig, spitzfindig, ein listiger Schalk.

pānus, i, m. *Cewka 1. Myszka 2. Gruczoły, Dymienica.* Schwenk, Drüse, Düssel, Geschwulst am Halse, ein Kneuel, Kugel, Faden.

PAP

Pāpa, æ, m. *Papież.* der Pabst. *phr.* summus Pontĭfex, Antistes, Săcerdos, Pontifĭcum maxĭmus, dīvīni pastor ŏvĭlis, grĕgis. Christi vĭcārius, Pontĭfex Rōmānus.

pāpa, æ, f. *Papu.* Brey, Mus, Pappe, Kleister.

păpæ. interject. *wey, bawey.* ey! daß dich.

pāpālis, e. c. *Papieski.* päbstlich.

pāpas, ātis, m. *Nauczyciel dzieci.* ein Schulweiser, Kinderlehrer.

pāpātus, us, m. *Papiestwo, Godność Papieska.* Pabstthum, des Pabsts Würde.

păpāver, ĕris, n. *Mak.* Mohn, Mohnsaamen.

papaver erraticum. *żer ziele.* Klapperosen, Kornrosen, Klatschblumen.

papaveris caput. *Makówka.* Mohnhaupt.

păpāvĕrātus, a, um. *makowy 2. z Makiem.* mit Mohn gemacht.

păpāvĕreus, a, um. *makowy 1.* von Mohnsaamen.

păpāvĕrīna, æ, f. *Makolągwa.*

pāpĭlio, onis, m. *Motyl, Namiot 1.* ein Sommervogel, ein Gezelt.

pāpĭliuncŭlus, i, m. *Motyl mały.* ein Sommervögelein.

pāpilla, æ, f. *Cycek 2. Cewka 2.* die Wärzlein an der Brust, ein gebohrtes Löchlein am Ende des Brunnenstiels.

pāpillātus, a, um. *ogromne Piersi maiący.* große Brüste habend.

pappa, æ, f. *vide* papa.

pappas & pappias, æ, m. *Ociec, Piastun.* Vater.

pappazo, as. *gr. tatam.*

pappo, as. *papać.* wie die kleinen Kinder essen.

pappus, i, m. *gr. Dziad, Starzec, P… pie, Przymiotowe ziele.* Großvater, der wollichte Saame oder Gauchhaar an etlichen Kräutern, so vom Blasen wegfliegen, Mettensommer, Eidbrey, ein Kraut.

păpŭla, æ, f. *Krostka 1.* Hitzblätterlein.

papulæ hæ. *Ospice 1. 2. Petocie.*

papulæ rubentes. *Odra.*

păpȳrāceus, păpȳrĭfer, păpȳrīnus, a, um. *papierowy.* papierern.

papyrio, onis. *Sitowisko.* allwo Schilf wächst.

pyrŏpōla, æ, m. gr. *Papiernik* 2. ein Papierhändler.
pȳrum, i, n. papyrus, i, m. f. *Papier* 1. *papierowe Drzewko.* Papier, Egyptisches Rohr, darauf die Alten geschrieben. *syn.* charta.
pāris, n. *Para czego, Stadło, Cetno.* ein Paar.
pāris, o. *rowny* 3. gleich, recht. *syn.* compar, suppar, non impar, părĭlis, sĭmĭlis, æquālis.
est. *słuszna.* es gebührt sich, es ist billig.
impar. *Cetno licho.* gerad oder un gerad.
ingenium nactus. *znalazł sobie równego.* er hat seines gleichen gefunden.
pari referre. *wet za wet oddać.* gleiches mit gleichem vergelten.
res hi. *dwa, Jądra u Zwierząt.*
res numero. *w równey liczbie.* in gleicher Anzahl.
i jugo. *równie.* gleich.
ia facio. *równam* 4. *rachuię* 3. *nagradzam, wyrachować się, czynię co y drudzy.* es machen wie andere.
ra, & parra, æ, f. *Puszczyk*, & sub *Czayka.* ein gewisser Unglücksvogel.
răbăsis, is, f. gr. *Przestąpienie.* Absprung auf andere Sachen in der Rede.
rabia. *mięszany Trunek.* eine Art von gemischten Tränken.
răbĭlis, e. c. *łacny do Nabycia.* das man leicht bekommen kann.
răbŏla, æ, f. gr. *Przypowieść, Równanie.* eine Gleichniß, gegen einander gehaltene Rede.
răbŏlānus, i, m. gr. *Kmieć, sługa klasztorny, Chorych pilnuiący.* der sein Lebtag dem Ackerbau obliegen muß, ein Closterknecht, Krankenwärter.

părăbŏlĭcè. adv. & părăbŏlĭcus, a, um. *z Przypowieściami.* Gleichnißweise.
părăbŏlo, as. w Niebespieczeństwie być. in Gefahr stehen.
părăbŏlus, i, m. gr. *Desperat, rad w Niebespieczeństwo się wdaiący, z dzikiemi Bestyami walczący.* ein frecher Mensch, der sich gerne in Gefahr begiebt, der mit wilden Thieren ohne Noth streitet.
părăcătăbŏle, es, f. gr. *Zakład* 1. vide *fidejussio.*
părăcentēsis, is, f. gr. *Przekłócie Brzucha.* Oeffnung des Bauchs mit einem spitzigen Eisen.
părăchăracta, æ, m. gr. *Fałszerz Monety.* ein falscher Münzer.
părăchăragma, ătis, n. *fałszywa Moneta.* falsche Münze.
părăclēsis, is, f. *Napominanie, Pociecha.* eine Vermachung, ein Trost.
părăclētĭcus, a, um. *pociesząiący.* zum Trost gereichend.
părăclētus, i, m. gr. *Pocieszyciel, Przyczyńca.* ein Tröster, Fürsprecher, Beystand.
părăclȳtus, a, um. *osławiony.* verläumdet, verschrien, übel berüchtiget.
păracmastĭcus, a, um. *ubywaiący.* abnehmend.
părăcŏpe, es, f. gr. *Szaleństwo* 1. der Aberwitz.
parada, æ, f. B. *Nawa* 1. 5. eine Decke über ein Lustschiff im Sommer.
părădiastŏle, es, f. g. *Rozłączenie.* eine Unterscheidung. *Figura Rhetorica.*
părădigma, atis, n. gr. *Przykład.* ein Exempel, Beyspiel.
părădigmătĭcus, a, um. *na Przykład, na Formę.* das ein Muster giebt.

părădĭ-

părădīſēa, æ, f. *Ptak rayſki.* ein Paradiesvogel.

părădīſus, i, m. *gr. Ray, Sad.* ein Luſtgarten, Paradies.

părădīſĭcŏla, æ, c. *Mieſzkaniec rayſki.* Einwohner des Paradieſes.

părădoxum, i, n. *gr. nieſpodziana Rzecz, nadpoſpolite Rozumienie albo zdanie o Rzeczy.* ein unerhörtes Ding, Wunderſpruch oder Rede, eine unglaubliche und dem gemeinen Wahn entgegen laufende Meynung.

părădoxus, a, um. *nieſłyſzany, rzadki, dziwny.* unerhört, ſeltſam, wunderbar.

părădromis, idis, f. *gr. Zapaſkow mieyſce.*

părænēſis, is, f. *gr. Napominanie.* Vermahnung.

părænētĭcus, a, um. *napominalny.* vermahnend.

parætonium, ii, n. *gr. Kley złotniczy, Gips.*

părăfrēnārius, ii, m. *Laufer.* ein Laufer.

părăgauda, æ. *paragaudis,* is, f. *Tkanica, Strefa.* ein Kleid zum Pracht, ein Camiſol, Weſte.

părăgaudius, a, um. *ſtrefiſty.*

părăgōge, es, f. Figura Gram. literam vel ſyllabam fini dictionis addens. *ut* dicier *pro* dici. *Przydatek.* Beyfügung, Anſetzung.

părăgramma, atis, n. *Przewrócenie Piſma.* Umkehrung der Schrift.

părăgrăphe, es, f. *gr. Przypiſanie, Wyięcie.* Verzeichniß am Rand.

părăgrăphus, i, m. *gr. Paragraf.* Schriftabſatz.

părălīpŏmĕnon, i, n. *gr. opuſzczona Rzecz.* das Unterlaſſene, oder Ueberlaſſene.

paralipomena, orum, n. *Kſięgi Piſma S.* die Bücher der Chronik in der heil[igen] Schrift.

părălion, & um, i, n. *gr. Mak.* M[...]

părălius. *gr. pomorſki.*

paralius tithymalus. *wilczy Mlecz.*

părallēlĕpĭpĕdum, i, n. *gr. Słup czw[oro]graniaty.* eine viereckigte Säule [...] Pfeiler.

părallēlus, a, um. parallela, orum, n. [...] *gr. równo odległe od ſiebie.* g[leich] weit von einander ſtehend, gleich g[egen] einander geſetzt.

părălŏgiſmus, i, m. *Dowód mylny.* ei[n ir]riger Schluß.

părălŏgīzo, as. *mylnie dowodzę.* e[inen] falſchen Schluß machen.

părălȳſis, is, f. *gr. Paraliż.* der Sch[lag].

părălȳtĭcus, a, um. *Paraliżem zaraż[ony].* gichtbrüchig.

părāmenta, orum, n. plur. *Ozdoba [Oł]tarzowa albo Kościelna.* Altar[-] Kirchenzierde.

părămēſe, es, f. *gr. Sekanda, Stron[a na] Inſtrumentach.* die Secunde auf d[er] Laute.

părănēte, es, f. *Kwarta, Strona na In[]ſtrumentach.* die Quarte auf der La[ute].

părangăria, æ, f. *Podwoda.* eine [Ne]benpoſt.

părăūītes, æ, m. *Kamień Ametyſtow[i po]dobny.* ein Edelgeſtein dem Ame[thyſt] gleich.

părănymphus, i, m. *gr. Dziewoſłęb.* [...] Brautführer, Brautdiener.

părăpechy. *Suknia biała purpurą o[b...]ta.* ein weißes Kleid, ſo auf be[yden] Seiten mit Purpur verbrämt wa[r].

părăpegmăta, um, n. plur. *gr. Gwiaz[dar]ſkie Naczynia.*

...răphĕrna, părăphernālia, & parapher-nica, orum, n. plur. gr. *subintell.* bona. *Wyprawa Córki nad Posag.* was über die Mitgift der Braut mitgegeben wird, das zugebrachte Gut.

...răphŏra, æ, f. gr. *Szaleństwo.* Unsinnigkeit, Aberwitz.

...răphŏron, & um, i, n. gr. *Hałun.* eine Gattung von Alaun.

...răphrăsis, is, f. gr. *Wykład i. Rozszerzanie słowne.* Umschreibung, weitläuftige Erklärung oder Auslegung eines Dinges.

...răphrastes, æ, m. gr. *Wykładacz.* ein Ausleger oder Erklärer einer Sache.

...răphrenĭtis, idis, & părăphrenēsis, is, & părăphrŏsĭne, es, f. *vide* paracope & paraphora.

...răphyas, adis, f. gr. *Przyrostek.*

...răpia, æ, f. *Wieniec z różnych Kwiatow.* eine Krone von unterschiedenen Blumen.

...răplēgia, & părăplexia, æ, f. gr. *Paraliż na iedney Stronie.* der halbe Schlag.

...răplectĭcus, a, um. *na iedney stronie Paraliżem zarażony.* auf einer Seite vom Schlag getroffen.

...răpsis, ĭdis, f. gr. *Misa spora.* eine Schüssel.

...rărium æs. *żołd.*

...rărius, ii, m. a păro, as. *Jednacz Kupca.* ein Unterhändler, Mittler.

...rărius, a, um. à par. *dowódny.* zweyfach.

...rarrhencho, pararrhinchus, & pararynchon, ontis. gr. *Chrapała, drzemiący.*

...răsanga, & parăsanges, æ, m. *Mila Perska.* eine persische Meile.

părascēnium, ii, n. gr. *Dziwowisko z. albo Mieysce ku patrzeniu na Widok.* Plätze zu beyden Seiten auf der Comödianten Schaubühne.

părascēve, es, f. gr. *Przygotowanie, wielki Piatek.* Vorbereitung, Rüsttag, Charfreytag, stiller Freytag.

părăsiōpēsis, is, f. gr. *Zamilczenie.* Figura Rhetor.

părăsīta, æ, f. gr. *Pochlebniczka.* eine Schmarozerin, Tellerleckerin, Schmeichlerin.

părăsītaster, stri, m. *vide* părăsītus.

părăsītătio, onis, f. părăsītĭca ars. *Pasorzystwo.* Schmarozerey, Schmeicheley.

părăsītĭcus, a, um. *pochlebny.* zum Schmarozen gehörig, schmeichlerisch.

părăsītor, aris. *pochlebuię.* schmarozen, schmeicheln. *vide* ădūlor.

părăsītus, i, m. gr. *Pasorzyt, Pochlebca.* ein Schmarozer, Tellerlecker, Schmeichler, Fuchsschwänzer. *syn.* ădūlātor, assentātor.

părastas, adis, f. gr. parastades, um. plur. *Filary na przodku.* Steine auf beyden Seiten der Thüre, Thürpfoste.

părastăsis, is, f. gr. *Pomoc.* der Beystand.

părastăta, & parastates, æ, m. gr. *Przystaw, Podstawek, Pomocnik.* ein Beystand, Gehülfe, Adjutant, ein Nebenpfeiler.

părăster, stri, m. *Oyczym.* der Stiefvater.

părăsynanche, es, f. gr. *Skwinancya.*

părăsynaxis, is, f. gr. *Schadzka.* eine Zusammenkunft. *vide* conventiculum.

părātè. adv. *gotowo.* bereit, fertig.

părātilmus, i, m. *Wyrywanie włosow z Nosa.* das Ausrupfen der Haare aus der Nase.

părātio, onis, f. *Gotowanie.* Zubereitung, Anschaffung, Erwerbung.

paratitla, orum, n. *gr. krotki Wykład titułow.* kurze Erklärungen der Titel.

părātor, oris, m. *Krawiec.* ein Schneider.

părātōrium, ii, n. *Zakrystia.* eine Sacristey.

părâtrăgœdiātio, onis, f. *gr. Rozruchu czynienie z małey rzeczy.* Lärmmachung aus einer geringen Sache.

părâtrăgœdio, as. *gr. Rozruch czynię z małey rzeczy.* großen Lärmen aus einer schlechten Sache machen.

părātum, i, n. *Gotowizna.* Baarschaft, Bereitschaft.

părātūra, æ, f. *Sprzęt.* Hausrath.

părātus, a, um. *gotowy, dostatni 2. Rezolut, Serca wielkiego.* bereitet, gerüstet, versehen. *syn.* promptus, expĕdītus, instructus, mūnītus, ornātus, accinctus, ălăcer.

părātus, us, m. *Gotowanie, Aparat, Dostatek 1. Potrzeby, Sprzęt, Ubior 1. Przygotowanie.* Zubereitung, Zierde, Schmuck, Anschaffung.

părăvĕrēdus, i, m. *Powodnik, Koń powodny, naręczny Koń.* ein Handpferd.

părauxēsis, is, f. *gr. idem quod* exaggeratio, *vel* amplificatio.

părāzonium, ii, n. *gr. Pałasz kawalerski.* Ritterschwerdt, Degengurt.

PARC

Parca, æ, f. *Bogini życia.* Lebensgöttinn.

parcè, & parcīter. adv. *oszczędnie, skromnie 3. skąpo.* sparsam, kärglich.

parcĭlŏquium, ii, n. *Małomowność.* die Sparsamkeit im Reden.

parcĭmōnia, lege *parsimonia.*

parcĭprōmus, i, m. *oszczędny.* ein Geizhals.

parcĭtas, atis, f. *Skępstwo, Rzadkość, Oszczędność.* das Sparen.

parcĭter. vide *parcè.*

parco, is. *przepuszczam 3. folguię 1. odpuszczam, ochraniam, szanuię 1. 2. oszczędzam, skępię, żałuię 3. hamuię się, zachowuię 2.* schonen, verschonen, sparen, sich enthalten. *syn.* ignosco, condōno, rĕmitto, indulgeo. *phr.* noxam rĕmitto, vĕniam do, tribuo. prĕcibus flētūquĕ mŏveor.

parce *imperativus cum infinitivo eleganter ponitur pro* noli.

parcus, a, um. *oszczędny, skromny 2. krótki.* karg, genau, sparsam, mäßig. *syn.* abstĭnens, parvo contentus.

parcus, i, m. *Zwierzyniec.* ein Thiergarten.

pardălianches, is, m. *gr. Omieg.* Wolfswurz.

pardălis, is, f. pardus, i, m. *Ryś 1. 2.* ein Pantherthier, Leopard.

pardălius, ii, m. *Kamień drogi nakrapiany iak Ryś.* ein Edelgestein wie ein geflecktes Panterthier.

PARE

Părecbăsis, is, f. *gr. Odstąpienie od rzeczy.* Abweichung vom Vornehmen.

părectăsis, is, f. *idem quod* extensio.

părectātus juvenis. *Młodzieniaszek.* welcher von Jugend auf zur Vogtbarkeit kommt.

părectus, a, um. *vide* puber.

-redrus, i, m, *gr.* *Ławnik*, *Moc czartowſką w ſobie maiący.* ein Beysitzer, Rathgeber, einer in dem die Kraft des bösen Geistes ist.

-regōrĭcus, a, um. *Bólu nie czuiący*, *Ból uśmierzaiący.* keinen Schmerz fühlend, schmerzlos, den Schmerz stillend.

-rēgōrīzo, as. *uśmierzam.* besänftigen, lindern.

-relcon, onis, n. *adjectio Syllabae dictioni, ut:* tibimet, cuipiam, meapte.

-rēlius, ii, m. & parelia, orum, n. *gr.* *Słońce podwoyne.* Nebensonne.

-rencēphălis, idis, f. *gr. idem quod* cerebellum.

-renchirēſis, is, f. *gr. eſt, cum aliquid ab aliis ſcriptum aliter ſcribimus, vel novi quid circa idem excogitamus.*

-rendi dedignatio. *Niepoſłuſzeńſtwo.* Ungehorsam.

-rendum eſt. *muſzę.* man muß gehorchen.

-rens, entis, c. *Rodzic*, *Początek 1. 3. Ociec albo Matka.* Vater oder Mutter.

-rens, entis, o. *poſłuſzny.* gehorsam, unterthänig. *ſyn.* ŏbēdiens.

-rentālia, orum, & ium, n. *pogrzebny Obiad.* Todtenmahlzeit, Leichenbegängnißmahl.

-rentālis, e. c. *pogrzebny*, *oycowſki*, *rodzicielſki.* zur Leiche gehörig.

-arentales umbræ. *Duſze Rodzicow.* die Seelen der Eltern.

-rentātio, onis, f. *Obchód zaduſzny.* öffentliche Rede über einen Verstorbenen.

-rentātus, us, m. părentēla, æ, f. *Powinowactwo 1.* Freundschaft, Verwandschaft.

pārentes hi. *Rodzice*, *Przodkowie.* die Eltern, Vorfahrer.

părenthĕſis, is, f. *gr.* *Wkładanie*, *Przerywanie 2.* Einsatz, Zwischensatz. *Nota Orthographica duobus ſemicirculis ad ſe verſis () conſtans, quibus includuntur ea, quæ continuatæ Orationi intĕrponuntur.*

pārentia, æ, f. *Poſłuſzeńſtwo.* der Gehorsam.

părentĭcīda, æ, m. *Oycobóyca* ſub *Mężobóyca.* ein Vater- oder Muttermörder.

părento, as. *parentor*, aris. *ſprawuię 7. Pogrzeb ſprawuię.* der verstorbenen Eltern Gedächtniß begehen. *phr.* juſta ſolvo, perſolvo, fūnus dūco, exĕquias făcio, tŭmŭli hŏnōres reddo.

pāreo, es. *poſłuſzny ieſtem*, *dogadzam*, *widzianym być.* gehorchen, gehorsam seyn, sich schicken, ergeben seyn, gesehen werden, erscheinen. *ſyn.* obſĕquor, ŏbēdio, obtempĕro, auſculto, mōrem gĕro.

paret. *pokazuie ſię co.* es erscheint, es kommt vor.

părĕphippius, & parephippus, i, m. *niebiegły Jeździec.* ein ungeschickter Reuter.

părergon, & um, i, n. *gr.* *Przydatek Figiel 2. niepotrzebna rzecz.* Nebengeschäft, Nebenwerk, Zierrath an etwas.

părĕſis, is, f. *gr.* *Omdlewanie.*

Parhippus, i, m. *gr.* *naręczny Koń.* ein Handpferd.

PARI

Păriambus, i, m. pes poëticus. *ſyn.* pyrrhichius.

păriānus, i, m. *Jaszczur Ryba.*
păriătio, onis, f. *równe Wyrachowanie się.* gleiche und baare Bezahlung; eine Hauptquittung über die Richtigkeit der Einnahme und Ausgabe.
păriātor, oris, m. *dobrze się wyrachuiący.* der in der Rechnung nichts schuldig bleibt.
paricida cum aliis derivatis. *vide* parricida.
paricidus, & paricus, i, m. *vide* quæstor.
păriendus, a, um. *maiący się narodzić.* der da soll gebohren werden.
părientia, æ, f. *Posłuszeństwo.* der Gehorsam.
păries, ĕtis, m. *Sciana.* die Wand, Mauer. *syn.* mūrus.
paries formaceus. *Lepianka.*
paries fornicans, interpensivus. *Sciana z Framugami.*
paries medianus. *Sciana przeczna.* Riegelwand.
părietālis, e. c. *z Sciany wyrastaiący.* das aus der Wand wächst.
părietāria, æ, f. *Pomurne Ziele.* Mauerkraut.
părietārius, ii, m. *Lepiarz, Mularz.* ein Maurer.
părietīna, æ, f. parietum ruina. *Rozwaliny.* altes Gemäuer.
părĭfĭco, as. *równam.* gleich machen.
părilis, e. c. *równy 3.* gleich, gerad.
parili ratione. *równie.* gerad.
parilitium sidus. *Dżdżownica.*
părilitas, atis, f. *Rowność.* Gleichheit.
părilĭter. *rownie.* gleichförmiger Weise.
pārio, as. *rownam, wyrachować.* gleich machen, in einer Rechnung wett machen, Einnahme und Ausgabe einander gleich machen.
părio, is. *rodzę, nabawiam, dostaię zadaię trudność.* gebähren, hervorbringen; machen, verursachen, zuwege bringen, erwerben. *syn.* partŭrio, gigno, gĕnĕro, prŏcreo, ĕnītor. *phr.* fœtum, partum, prōlem ēdo, fundo, prōdūco, in lūcem ēdo.
părippus, i, m. *gr. nareczny Koń.* ein Handpferd.
părissimus, a, um. à par. *bardzo podobny, na Włos.* sehr ähnlich, auf ein Haar gleich.
păristhmia, orum, n. *gr. słinne Jagody.* die Mandeldrüsen am Halse.
părĭtas, atis, f. *Rowność.* Gleichheit.
părĭter. adv. *rowno 2. pospołu, tak iak zaraz 2.* mit einander zugleich.
pariter acsi, atque, ut. *rownie iak.*
parĭtio, onis. f. *Posłuszeństwo.* Gehorchung, Folgeleistung.
părĭto, as *gotuię.* zubereiten.
părĭtūdo, inis, f. *Czas niewieści.* die Zeit zu gebähren.
părĭtūra, æ, f. *Owoc żywota.* Leibesfrucht.
părĭtūrus, a, um. *maiący rodzić.* der gebähren wird.
părius lapis. *Marmur biały.* ein weisser Marmorstein, Probierstein.
părix, icis, m. *Sikora.* vide *parus.*
parlamentum, i, n. Italiç. *Parlament Seym, Zgromadzenie Stanow Państwa.* ein Parlament, Versammlung der Landstände.
parma, appel. & parmula, æ, f. *Pawęza, Tarcza, Szkoła Rycerska.* ein kleiner runder Schild, Fechtschule. *syn.* clўpeus, scūtum, umbo, pelta.
parmātus, a, um. *Tarczą uzbroiony.* mit einem runden Schild bewaffnet.

parme-

rmensis caseus. *Parmezan.*
rmūlārius, ii, m. *Pawężnik.* der runde Fechterschilder machet oder brauchet.
rnăcides, um. plur. *Szaty białogłowskie.* gewisse Art von Weiberkleidern.

PARO

ro, as. *gotuię* 1. 2. *dostaię* 1. *ziednać* 2. *ma się ku* 2. 3. *pogadzam się.* bereiten, rüsten, vorhaben, anrichten, erwerben, ausrichten, verrichten, vergleichen, sich gefaßt halten. *syn.* appăro, acquīro.
ro & paron, onis, m. *gr. Okręt rozboyniczy.* ein Raubschiff.
rŏcha, æ, f. *Wydatek podrożny.* Reisekosten.
rŏchia, æ, f. *gr. vide* parœcia.
rŏchiāgium, ii, n. *Dochod Plebański.* die Pfarreinkünfte.
rŏchiānus, a, um. & *parochiālis,* e. c. *Farski, Plebański.* einem Pfarrer zugehörig.
rŏchus, i, m. *gr. Gospodarz* 3. *Pleban, Dziewosłąb, Godownik* 1. ein Gastfreyhalter, Pfarrer, Seelsorger.
rŏcŭlus, i, m. *rownooki.* gleichäugicht.
rŏdia, æ, f. *gr. Pieśń drugiey Pieśni podobna.* ein Lied oder Gedicht nach einem andern Gedicht gemacht.
rŏdontis, idis, f. *gr. Dziąsłow Nabrzmiałość.* Zahngeschwulst.
arœcia, æ, f. *gr. Gospoda, Parafia, Plebania.* Nachbarschaft, Gasthof, Pfarre, Kirchspiel.
arœcus, i, m *gr. Parafian, Sąsiad.* ein Pfarrkind, Nachbar.
ărœmia, æ, f. *gr. Przypowieść.* ein Sprichwort.
părœmiăcus, a, um. *do Przypowieści należący.* zum Sprichwort gehörig.
părœmiŏgrăphus, i, m. *gr. Przypowieści piszący.* der Sprichwörter schreibet.
părœnia, orum, n. *gr. Pieśni Piiakow.* Sauflieder.
părŏlēne, es, f. *gr. Kość barkowa.*
părŏmœum, i, n. *gr. vitium orationis cum ab iisdem literis aut Syllabis voces incipiunt, ut:* mala mali malo mala contulit omnia mundo.
paromologia, æ, f. *gr. Fig. Rhet. qua quid conceditur per particulas:* esto, sane, fit.
paronomasia, æ, f. *gr. Fig. Rhet. cum vox commutatione literae vel syllabae simul significationem mutat.*
părŏnȳchia, æ, f. & paronychium, ii, n. *gr. Zanokcica, Ruta skalna.* ein Nagelgeschwür an Fingern oder Zeen; Hühnerauge, Mauerrauten.
părŏnȳmus, a, um. *rowno brzmiący.* gleichlautend.
păropsis, idis, f. *gr. Misa spora, Polewka* 1. eine tiefe Schüssel.
păropsĭmătion, ii, n. *gr. Polewka* 2.
păroptesis, is. f. *gr. Pocenie się w Łaźni albo przy piecu.* das Schwitzen im Bad oder beym Ofen.
păroptus, a, um. *pieczony.* gebraten.
părōtis, idis, f. *gr. Wrzod podușzny.* Ohrenbeule, Ohrendrüse, Geschwür.
păroxysmus, i, m. *gr. Silenie się choroby.* das starke Ankommen oder Anfallen des Fiebers oder anderer Krankheit.

PARR

Parra, æ, f. *Puszczyk* & sub *Czayka.*
parrhēsia, æ, f. *gr. Wolnomowność.* die Freyheit zu reden. *Item Fig. Rhet.* *cum*

cum apud eos, quos vereri debemus liberius dicimus.

parrhesiasta, æ, m. *gr. śmiało mowiący.* der frey heraus redet.

parricida, & patricida, e. c. *Oycomorderz, Oycoboyca, Mężoboyca.* ein Todtschläger des Vaters, der Mutter oder eines Mitbürgers.

parricidalis, & parricidialis, e. c. *mężoboyski.* vatermörderisch.

parricidaliter, parricidialiter, & *parricidiose.* adv. *mężoboysko.* vatermörderisch.

parricidium, & patricidium, ii, n. *Oycomorderstwo, Mężoboystwo.* Vater-Mutter- oder eines Mitbürgers Mord.

parrus. *vide* parix.

Pars, artis, f. *Część 1. Członek 1. 4. 5. Strona 1. 4. 5. Sztuka 2. Sekta, Sens, Przemożenie, Kraina, Rozróżnienie, Miara 7.* ein Theil, eine Seite, Zusammenrottung, Parthey, ein Stück Landes, Gegend. *syn.* portio, *vel* aliqui, nonnulli.

pars bona, magna, multa, maxima. *wiele czego 1.*

parte. *częścią 1.* zum Theil.

parte plus justa, parte plus media. *po wielkiey części.* meistentheils.

partes, ium. plur. *Powinność, Mieysce 3. Rozróżnienie, Persona 2. Strona 1. 4. 5.* Amt, Pflicht, Parthey, Zusammenrottung. *syn.* munia, munus, officium, provincia.

partes primæ. *mieysce 3.* der Vorgang.

partes genitales, obscœnæ. *Członek 4.*

partes alicujus ago, sustineo. *zastępuię kogo.* eines Amt verrichten.

partes habeo magnas. *zaciągam 2.*

partes habeo priores. *przodkuię.* den Vorgang haben.

partibus. *częściami.*

partium secundarum. *nieprzedni.*

parsimonia, æ, f. *Oszczędzanie, Mierność w życiu, Skromność 3. Skępstwo Ubóstwo 2.* Kargheit, Sparsamkeit.

parsimonia magnum est vectigal. *Oszczędność wiele zyskuie.* Sparsamkeit trägt viel ein.

parsis pro *peperceris* obs. Plaut.

PART

Parta ovis. *Maciorka.*

partheniæ tibiæ sub *Surma.*

parthenias, æ, m. *vide* parthenius.

parthenicus, & parthenius, a, um. *panieński.* jungfräulich.

parthenis, idis, f. *gr. Bylica 1.* Beyfuß.

parthenium, ii, n. *Maruna, Szczyr, psimurne ziele.* Metrau oder Mutterkraut.

parthenium mas. *Wrotycz.*

parthenius, ii, m. *gr. Bękart.* ein Jungferkind.

parthenon, onis, m. *gr. Klasztor.* Jungferkloster.

partiarius, a, um. *spółkuiący, udzielony* & sub *Kmieć.* der etwas ums Halb thut, gleich getheilet, ein Mitgenoß, Halbbauer.

partiatim. *vide* partiliter.

partialis, partibilis, e. c. *podzielny.* theilbar. *syn.* divisibilis.

particeps, ipis, o. *uczestnik.* theilhaft. *syn.* consors, socius, compos, conscius.

participalis, e. c. *społeczny.* theilhaftig.

participaliter. *społecznie.* gemeinschaftlich.

p·rticipātio, onis, f. *particĭpātus*, us, m. *Społeczność*, *Uczestnictwo*. Theilhaftigkeit, Gemeinschaft, Mitgenossenschaft.

p·rticĭpātor, oris, m. *Uczestnik*. der Antheil hat.

p·rticĭpātrix, īcis, f. *Uczestniczka*. die gleichen Antheil hat.

p·rticĭpātus, a, um. *udzielony*. mitgetheilt.

p·rticĭpium, ii, n. *Uczestnictwo*. est quoque pars Orationis apud Grammaticos.

p·rticĭpo, as. *Uczestnikiem iestem*, *dostaie mi się 2.*, *uczestnikiem czynię*. theilhaftig werden, gemein haben, theilhaftig machen. *phr.* particeps sum, fīo, in partem vĕnio, partem căpio, vĕnio in consortium.

p·rticŭla, æ, f. *Cząstka*, *Członek 7.* *Kawałek*. ein kleiner Theil, Stücklein.

p·rticŭlāris, e. c. *osobny 1.* theilbar, sonderbar, absonderlich, einzeln.

p·rticŭlāriter, *partĭcŭlātim*. adv. *osobno*, *Członkami*, *Częściami*, *na Sztuki*. stückweise, einzeln, absonderlich.

p·rticŭlātio, onis, f. *Podzielenie na Sztuki*. Zerstückelung.

p·rticŭlo, onis, m. *Spółdziedzic*, *Pomocnik*. Miterbe, Mithelfer.

p·rtilis, e. c. *rozdzielny 2.* theilig, das sich theilen läßt.

p·rtīliter. adv. vide *particulariter*.

p·rtim. adv. *częścią 1. niektory*. zum Theil, theils, eines Theils.

p·rtim, partim. *częścią 2.* eines Theils, andern Theils.

p·rtio, onis, f. *Rodzenie*. das Gebähren.

p·rtio, is, ire. & partior, īris. *dzielę 1. 4* *dzielę się*, *dwoię*, *rozdaię*. theilen, zertheilen, austheilen. *syn.* dīvĭdo, distrĭbuo, dispertior. *phr.* in partes, in frusta distingvo, sĕco, sĕpăro.

partītè, partītò, & partītim. adv. *rozdzielnie*. getheilt, unterschieden, stückweise. *syn.* dīvīsim.

partītio, onis, f. *Dział*, *Udzielanie*. Theilung, Austheilung, Eintheilung.

partītor, oris, m. *Dzielca*. ein Theiler.

partĭtūdo, ĭnis, f. *Rodzenie*. Geburt, Geburtszeit.

partītus, a, um. *podzielony*. getheilt, zertheilt, eingetheilt.

partor, oris, m. *Nabywacz*. Zuwegebringer, Ueberbringer.

partŭmēius, a, um. *łacno rodzący*. leicht gebährend.

partūra, æ, f. *Rodzenie*. Leibesfrucht.

partŭriens, entis, f. *Położnica*. eine, die in Kindsnöthen lieget.

partŭrio, is, ire. *rodzę*, *gotuię*. gebähren, mit dem Gebähren umgehen, zur Geburt arbeiten, in Kindesnöthen liegen. *phr.* vīcīni partus dŏlōres expĕrior, sentio, părĕrĕ, ēnītī cōnor, in partus nītor, ēnītor, connītor.

partŭrītio, onis, f. *vide* partio.

partum, i, n. *Zbiór*, *Płod 2.* das erworbene Gut.

partus, a, um. *rodzony*, *nabyty*. gebohren, erworben.

partus, us, m. *Rodzenie*, *Płód 1. 2.* die Geburt, das Gebähren, die Geburtsstunde, Geburtszeit, Leibesfrucht. *syn.* puerpĕrium, *vel* fœtus, sŏbŏles, prōgĕnies, prŏpāgo.

partum do, edo, excludo, enitor. *rodzę*, *ocieliła się*. gebähren.

partum abigere, elidere, ejicere. *porónić 1. 2.* mißgebähren, ein Kind abtreiben.

PARV

Parvè. adv. *krótko.* kurz, kürzlich.
parvĭbĭbŭlus, a, um. *mało piiący.* wenig trinkend.
parvĭcollis, e. c. *małey szyi.* kleinhälsigt.
parvĭdūco, parvĭfácio, is, *parvĭfĭco*, as, parvĭpendo, is. *gardzę.* gering achten oder schätzen. *vide* contemno.
parvĭpendŭlus, i, m. *Pogardziciel.* ein Verächter.
parvissĭmus, a, um. *maluchny.* sehr klein.
parvĭtas, atis, f. *Małość*, *Subtelność 1.* Kleinheit, Wenigkeit.
pārūlis, idis, f. *gr. Dziegna.* ein Geschwür an dem Zahnfleisch.
părum. adv. *trochę 1. 2.* & sub *mały*, & *nie 1.* wenig. *syn.* lĕviter, pāulum, mŏdĭcum.
parum abfuit. *mało nie*, *bez mała.*
parum felix. *nie bardzo szczęśliwy.* wenig glücklich.
parum intellexi. *nie dobrze zrozumiałem.* ich habs nicht recht verstanden.
parum vir. *niewieści.*
parumper. *trochę 2.* ein wenig, eine kurze Zeit, geschwind, hurtig, eilends.
părunculus, i, m. *Łódź.*
pārus, i, m. *Sikora*, & sub *Czayka.* eine Meise.
parus montanus, monticola. *Bargiel.* Mehlmeise.
parvŭlĭtas, atis, f. *Dziecińſtwo.* die Kindheit.
parvŭlum. adv. *trocha 1.* sehr wenig.
parvŭlus, a, um. *maluchny.* sehr klein.
parvulus, i, m. *Dziecię.* ein Kind.
parvum, i, n. *mało*, *trocha 1.* ein wenig.
parvi est aliquid, parvi refert. *Fraszka, mało na tym.* es ist wenig daran gelegen.
parvus, a, um. *mały.* klein, gering, kurz, enge. *syn.* exĭguus, parvŭlus, gracilis, tĕnuis, exīlis, mĭnūtus, angustus, pŭsillus, mĭnĭmus, mŏdĭcus, non magnus.
parvi pretii. *podły.* gering.

PAS

Pascālis, e. c. *trawny.* zur Weide gehörig.
pasceŏlus, i, m. *Mieszek pieniężny*, *Worek skórzany.* ein lederner Sack oder Tasche, Ranzen, Felleisen.
pascha, atis, n. & æ, f. *Wielkanoc*, *Przeście.* Ostern, der Uebergang.
paschālis, e. c. *wielkanocny.* österlich.
pascito, as. *pasę często.* oft weiden.
pasco, is. *karmię*, *pasę 1. 2. 5. ocistię.* weiden, füttern, speisen. *syn.* nutrio, ălo.
pasco linguam. *milczę.* schweigen, nicht reden, die Zunge im Zaum halten.
pasco oculos. *patrzam.* die Augen befriedigen.
pascor, ĕris. *pasę się*, *iem*, *zażywam*, *wyiadam 1*, *kocham się.* weiden, essen. *syn.* pābŭlor, ĕdo, vescor.
pascua, ōrum, n. *Pastwisko.* Weide, Weidung. *syn.* pābŭla, pastus.
pascuālis, e. c. *trawny 3.* von der Weide lebend.
pascuārium, ii, n. *Zapłata od Pastwiska.* Weidezins.

pasci-

scuārius, ii, m. *Naymacz 3.* Wiesen- oder Weidenpachter.
scuē. adv. *hoynie.* köstlich, reichlich.
scuum, i, n. *Błonie.* die Weide.
scuōsus, & pascuus, a, um. *pastewny.* zur Weide dienlich.
siātes, æ, m. *Basza.*
spāla, æ, f. *Kurzawa od Mąki.* der allerdünneste Staub vom Mehl.
spalam non habet. *nayuboższy iest.* er ist blutarm.
squillus, i, m. *seu* libellus famosus. *Paskwil, Pismo zelżywe.* eine heimlich ausgesprengte Schmähschrift.
ssa uva. *Rozynka.* eine Rosine.
ssālis, e. c. *trawny 3.* geweidet, gemästet.
sser, ĕris, m. *Wróbel, Płaszczka, Flądérka.* ein Spaz, Sperling, Plateißlein, Halbfisch, Butte.
sser marinus. *Struś.* ein Straußvogel.
ssere salacior. *iurny.* sehr geil.
ssercŭlus, i, m. *Wróbelek.* ein kleiner Spaz.
ssĕrīnus, a, um. *wróbli.* das der Sperlinge ist.
ssernīces, um. plur. sub *Osta.* eine Gattung von Wetzsteinen.
ssibĭlis, e. c. *cierpiętliwy.* der leiden kann.
ssibĭlĭtas, atis, f. *Cierpiętliwość.* Leidenschaft, Fähigkeit, etwas zu leiden.
ssibĭlĭter. adv. *cierpiętliwie.* leidentlich.
ssim. adv. *pospolicie, wszędy, często 3,* allenthalben, hin und her. *syn.* ubīquē, undĭquē, huc illuc, tĕmĕrē, sīnē lēgē.
ssio, onis, f. *Cierpienie, Cierpiętliwość, Namiętność, Ból, Męka 1. Choroba 1. Przymiot.* das Leiden, die Gemüthsbewegung.
passiōnālis, e. c. *namiętny, dotkliwy.* empfindlich, zum Leiden gehörig.
passīvitas, atis, f. sub *Pospolitość.* Unbeständigkeit.
passīvus, a, um. à patior. *cierpiętliwy, namiętny.* leidend, leidensfähig.
passīvus, a, um. à passim. *pospolity 1. pomięszany.* gemein.
passum, i, n. *Słodycz, Wino słodkie.* gesottener Wein.
passus, a, um. à pando. *rozciągniony, rospuszczony, rościągły, suchorlawy, zmarszczony.* ausgespannt, zerstreut, runzlicht.
passus, a, um. à patior. *zgwałcony.* der gelitten hat.
passa virum. *niepanna.*
passus, us, m. *Krok 2.* ein Schritt. *syn.* gressus, grădus.
passus minor. *Krok miara.* ein Maaß von fünf Schuhen.
passus major. *Sążeń.* eine Klafter.
passus admissus, citus, rapidus. *Zawód 1.*
passu admisso. *Biegiem.* eilfertig.
passu deside, inerti, tardo. *stępią.* langsam.

PAST

pastĭcus, a, um. *karmny.* gemästet.
pastillarius, ii, n. *Pasztetnik.* ein Pastetenkoch.
pastillo, as. *Kołaczki robię.* wohlriechende Küchlein machen.
pastillum, i, n. pastillus, i, m. *Miodownik, Opłatek, Bochenek Chleba, Kołaczek, Marcepan, Makaron, Pasztet, Perfumy,* & sub *Trociczka.* ein rundes

runbes Küchlein, Opferküchlein, Oblate, eine Gattung Speise, Klöse, wohlriechende Kugel, eine Pastete.

paſtināca, æ, f. eſt varium olus. *Paſternak 1. 2. Marchew 1. 2. 3.* zahme oder wilde Rüblein, Paſtmey, Paſtinack, Möhren.

paſtinaca piſcis. *Paſternak ryba, Płaſzczka ryba.* Stachelrochen, Angelfiſch.

paſtinaceus, a, um. *paſternakowy.* zum Paſtinack gehörig.

paſtinātio, onis, f. *Rycie 5. Uprawianie, Uprawa roli.* das Umhacken.

paſtinātor, oris, m. *Gracownik, Kopacz.* ein Weinhacker, Winzer.

paſtinātum, i, n. *uprawna Rola, Rola ſprawiona.* umgehacktes Land oder Erdreich.

paſtinatus, us, m. *Uprawa Roli, Rycie 3.* das Hacken, Umgraben.

paſtinātus, a, um. *uprawny.* gehackt, umgraben.

paſtino, as. *ryię 1. uprawiam, ſadzę Płonki.* karſten, graben, hacken.

paſtinum, i, n. *Rola ſprawiona, uprawna Rola, Motyczka dwóyzębna.* Karſt, zweyzinkigte Hacke, ein angehacktes Erdreich.

paſtio, onis, f. *Paſzenie, Paſtwiſko 1. Páſza.* Weidung.

paſtomis. *vide* poſtomis.

paſtophorium, ii, n. *Plebania, Przyſionek Kościoła, ſypialna Izba.* Pfarrhaus, Vorhof eines Tempels, Schlafkammer.

paſtor, oris, m. *Paſterz* ein Hirt, Viehhirt, Seelenhirt. *ſyn.* armentārius, ōpilio, būbulcus. *phr.* pěcŏris, ŏvium, grĕgis dux, ductor, cuſtos.

paſtōrālis, e. c. paſtōritius, paſtōrius, um. *paſterſki.* zum Hirten gehörig.

paſtorale baculum. *paſtuſza laſka.* Hirtenſtab.

paſtoralis *aut* paſtoritia, res, ars. *Paſterſtwo.* Hirtenamt.

paſtōrāliter. adv. *po paſterſku.* auf Hirtenart.

paſtorium, ii, n. *Koſz do Obroku.* Futterkorb, Heukorb.

paſtura. æ, f. *Papas.* Fütterung.

paſtus, a, um. *karmny, naſycony.* gefüttert, geweidet, geſpeiſet.

paſtus, us, m. *Paſza, Karmia, Pokarm.* Weide, Nahrung des Viehes.

paſtus immoderatus. *Obżarſtwo 2.* Freſſerey.

P A T

Pătăgiārius, ii, m. *Krawiec.* der Kleidſpitzen oder goldene Stücke machet.

pătăgiātus, a, um. *pięknie haftowany, u ſzywany.* herrlich ausſtaffiret.

pătăgium, ii, n. *Kołnierz, Krézy.* g denes Stück, Kragen am Kleid, Spi oder Borte, Gebräme an den Kl dern.

pătăgus, i, m. *gr. Apoplexya, Spa Oczy otworzywſzy, pewna zarazli choroba.* gewiſſe peſtilenzialiſche Kran heit.

pătălis, e. c. pătălus, a, um. *otwarty, ro ſzerzaiący ſię.* offen, ſich weit au breitend.

patalis bos. *Wół z wielkiemi Rogan* ein Ochs mit großen Hörnern.

pătĕfăcio, is. *odkrywam, otwarzam 1. wyiawiam.* aufthun, öffnen, offenb ren. *ſyn.* monſtro, indĭco, oſtend mănifeſto, ăpĕrio, rĕfĕro, reclūd pand

pando, declāro, rĕtĕgo, rĕvēlo, dī-vulgo.

ṗefacio aditum, fenestram. *napomy-kam.* einen verleiten, einem den Zugang machen.

ṗefactio, onis, f. *Odkrycie.* Offenbarung, Eröffnung, Erklärung.

pĕfactus, a, um. *otworzony, wyiawiony.* geöffnet, aufgethan, offenbaret, erkläret. *vide* pătens.

ṗĕfīo, is. *otworem ſtoię, wyiawiam ſię.* offenbar, eröffnet werden.

ṗella, æ, f. *Miſa płaſka, Miſa mała, Czara 1. Czaſzka 4. Taca, Patela, Zagorzenie 2. Patyna kościelna.* kleine Schüſſel, Plättlein, ein kleines Opfergeſchirr, Knieſcheibe, Brenner an Bäumen.

ṗellārius, ii, m. *miſny, podleyſzy.*

pēna, æ, f. *Miſa płaſka, Patyna kościelna.* ein breites Gefäß, Trog, der Deckel des ſacramentaliſchen Kelchs.

pens, entis, o. *otworzony, iawny, szeroki.* offen, weit, entdeckt. *ſyn.* ăpertus, pătŭlus, lātus, pătĕfactus, mănifeſtus, vulgātus, diffūſus.

penter. adv. *otworzyście, iawnie.* klar, deutlich, frey.

pteo, es. & pătet imperſ. *otworem ſtoi, rościąga ſię, pokazuie ſię co, przyſtępny, nieobwarowany.* offen, klar, deutlich, offenbar, verſtändlich, bekannt, breit ſeyn, ſich erſtrecken. *ſyn.* pătesco, pătĕfīo, appāreo, rĕtĕgor, dētĕgor, nūdor, rĕvēlor.

pter, tris, m. *Ociec, Przodek 4.* Vater. *ſyn.* părens, gĕnĭtor, ſător.

pter cænæ. *Bieſiadnik 2.* Gaſtherr.

pter conventitius. *Nierządnik.*

pater familiæ, pater familias. *Goſpodarz 3.* der Wirth, ein Hausvater.

pater patratus. ſub *Ociec.* Kriegsherold.

pater patrimus. *Ociec, ktorego Ociec ieſzcze żyie.* ein Vater, deſſen leiblicher Vater noch lebet.

pater patriæ. *Ociec Oyczyzny.* ein Vater des Vaterlandes.

pater patrum. *Papież.* ein Titul des Römiſchen Pabſts.

pater quartus, quintus. ſub *Pradziadow Dziad.*

patres hi. plur. *Przodkowie.* die Voreltern.

patres conſcripti. *Rada poſpolita.* die Rathsherren.

patrum memoriā. *za czaſow Oycow naſzych.* bey unſerer Väter Zeit.

pătĕra, æ, f. *Czara, Kielich.* Trinkſchaale, Becher. *ſyn.* ſcўphus, călix, crāter, pōcŭlum.

pătercŭlus, i, m. *Oyczenko, Tata.* ein Väterlein.

păterna, orum, n. paternæ res. *Oycowſkie.* Vatersgut.

păternālĭter, păternè. adv. *po Oycowſku.* väterlich, treulich.

păternĭtas, atis, f. *Oycoſtwo.* Vaterſchaft, väterliche Art oder Liebe.

păternus, a, um. *oycowſki, oyczyſty.* väterlich, zum Vater gehörig.

pătesco, pateſcit. *rozwiia ſię, iaſna rzecz, otworem ſtoi.* offen ſeyn, ſich öffnen, aufſpringen, offenbar werden. *vide* păteo.

pătĕron, n. *gr.* *Daktyl 2.*

păthēma, atis, n. *gr.* *Zmyſłow namiętność.* Sinnenleidenſchaft, Veränderung oder Bewegung der Sinnen.

păthēticus, a, um. *pobudzaiący*, *skłaniaiący*, *Affektu pełny*. beweglich, zur Bewegung und Mitleiden dienend.

păthĭcus, pathicissimus, & pathicosissimus, a, um. *sprosny*, *Sodomczyk*. unkeusch, unverschämt.

păthos, eos, n. *Poruszanie* 2. Gemüthsbewegung.

PATI

Pătibĭlis, e. c. *cierpiętliwy*, *znośny*. leidlich. *syn.* tŏlĕrābĭlis.

pătĭbŭlo, as. *wieszam*, *krzyżuię*. henken, an den Galgen schlagen.

pătibŭlātus, & pătibŭlus, a, um. *obieszony*, *ukrzyżowany*, *wyświecony*. gehenkt, ans Creuz geschlagen.

patibulus, i, m. *Szubienicznik*. ein Galgenschwengel.

pătibŭlum, i, n. & patibulus, i, m. *Szubienica* 1. 2. 3. *Krzyż* 3. *Drabina* 2. *Drąg* 2. *Powerek*, *Zapora*. Galgen, Creuz, Weinstacket, Weinpfahl. *syn.* crux, găbălus, furca. *phr.* trabs fūnesta, infāmis truncus, fātālis arbor.

paticus. *lege* pathicus.

pătiens, entis, o. *cierpliwy*, *trwały* 1. *pracowity*, *poddany*, *czuiący*. leidend, duldend. *syn.* tŏlĕrans. *phr.* infractus malis, adversæ fortunæ cēdere nescius.

pătienter. adv. *cierpliwie*. geduldiglich. *syn.* plăcĭdè, fortĭter, constanter, tŏlĕranter. *phr.* mente, corde, pectŏre, ănĭmo plăcĭdo, æquo, compŏsĭto, forti, tranquillo, patienti, invicto, infracto.

pătientia, æ, f. *Cierpliwość*, *Znoszenie* 2. *Trwałość*. Geduld, Erduldung. *syn.* tŏlĕrantia.

PATI

pătĭna, æ, f. *vide* patella, & patena.

pătĭnārius, a, um. *misny*, *misowy*. a[illegible] eine Schüssel gelegt.

pătĭnārius, ii, m. *Żarłok*. ein Prasse[r], Vielfraß.

pătior, ĕris. *cierpię* 1. 2. *dopuszcza[m]*, *wytrwać* 1. 2. leiden, dulden, zulasse[n], geschehen lassen. *syn.* fĕro, tŏlĕ[ro], perpĕtior, sŭbeo, sustĭneo, *vel* sin[o], permitto.

pător, oris, m. *Otwór*, *Dziura* 7. Au[f]spaltung, Spalt, Oeffnung, Wei[te]. *syn.* hiātus.

PATR

Pătraster, stri, m. *Oyczym*. ein Sti[ef]vater.

pătrātio, onis, f. *Sprawienie*, *Popełn[ie]nie*, *Wykonanie*. Verübung, St[if]tung, Vollendung, völlige Ausf[üh]rung.

pătrātor, oris, m. *Sprawca*, *Wykon[a]wacz*. ein Stifter, Urheber, Thäte[r].

patrator necis. *Zabiiak*. ein To[dt]schläger.

pătrātus, a, um. *wykonany*, *dokona[ny]*, verrichtet, verübet, vollbracht, [be]gangen.

pătria, æ, f. *Oyczyzna* 1. Vaterland, G[e]burtsstadt, Geburtsort. *phr.* nāt[ale] sŏlum, pătrii lāres, pĕnātes.

pătriarcha, æ, m. *gr.* *Patriarcha*. [ein] Patriarch.

patriarchālis, e. c. *Patriarchowy*. das [...] Patriarchen ist.

patriarchatus, us, m. *Patriachy Urzą[d]*, *Władza*. das Amt des Patriarchen.

patrĭcè, patricie, & patriè. *vide* pat[ri]nàliter.

patricida, patricidium. *vide* parricida, &c.

patricus, a, um. *vide* paternus.

patrimes, is. patrima, æ, f. *Oyca żywego maiąca.* die einen Vater beym Leben hat.

patrimōniālis, e. c. *Oyczysty.* zu dem väterlichen Erbgut gehörig, vom Vater geerbt.

patrimōnium, ii, n. *Oyczyzna.* väterliches Erbe.

patrimus, i, m. *Oyca żywego maiący.* der einen Vater beym Leben hat.

patrinus, i, m. *do Chrztu trzymaiący.* Taufpath, Taufzeuge. *syn.* Pater lustricus, *vel* susceptor.

patriōta, æ, m. *Ziomek.* Landsmann.

patrisso, as. *Oyca naśladować.* dem Vater nacharten.

patritiātus, us, m. *Senatorska godność.* Geschlechterstand und Würde.

patritius, ii, m. *Szlachcic, Senatorskiego Rodu, urodzony zacnie.* ein Geschlechter.

patritius, a, um. *Senatorski, Szlachecki.* edel.

patritus, a, um. *oyczysty 1.* väterlich, vom Vater herkommend.

patrius, a, um. *oycowski, oyczysty 1. 2. obywatelski.* väterlich, zum Vaterland gehörig. *syn.* pāternus, āvitus.

patrio more. *po kraiowemu.* landüblich, sittlich, nach Landes Gebrauch.

patro, as. *sprawuię 10 wykonywam, spełniam, dopuszczam się, zbroię.* begehen, verrichten, verüben. *syn.* facio, perpētro, admitto, committo.

patrōcinium, ii, n. *Obrona 2. 4. Bronienie.* Schutz und Schirm, Beschirmung, Vertheidigung, Beystand. *syn.* dēfensio, tūtēla, tūtāmen, præsidium.

pātrōcinor, aris. *pomagam za kim, bronię 2.* beschirmen, beschützen, vertheidigen, beystehen. *syn.* tueor, tūtor, custōdio, dēfendo, servo, prōtēgo.

pātrōna, æ, f. *Obronicielka.* eine Beschirmerinn, Beschützerinn, Fürsprecherinn.

pātrōnālis, e. c. *opiekuński.* einem Fürsprecher oder Advocaten gehörig.

pātrōnātus, us, m. *Opieka.* Beschirmung, Schutznehmung.

patronatûs jus. *podawania prawo.* das Recht einen Pfarrer einzusetzen.

pātrōnus, i, m. *Opiekun, Obrońca, Patron, Prokurator 4. Przyiaciel możny, Komendor, Podawca 2.* ein Schutzherr, Patron, Beschirmer, Fürsprecher, Vertreter, Advocat, der an einer Kirche das Recht hat einen zum Pfarrer vorzustellen, ein Gutthäter, Wohlthäter, ein Herr oder Principal, dem eine Sache angehört, der Oberste oder Regierer im Hause, ein Schutzheiliger, Schutzpatron. *syn.* caūsidicus, ōrator, advŏcātus, intercessor.

pātrōnymicus, a, um. *patronymicum nomen est, quod ab aliqua persona ob cognationem generis formatur, & filium, filiam vel nepotem significat, ut:* Priamides filius Priami.

patror, aris. *vide* patro.

pātruēlis, is, m. *Stryieczny.* Bruderskind.

patruelis, e. c. *stryiowski.* dem Bruderskind gehörig.

patruelis cognatione. *powinowaty po Oycu.*

patruitus, a, um. *od Oyca.* vom Vater her.

patruus, a, um. *stryiowski.* des Vaters Bruder zuständig.

patruus, i, m. *Stryy.* des Vaters Bruder, Vetter.

patruus magnus, major. *Dziada Brat.* des Großvaters Bruder.

pătŭlĭco, as. *otwiera się co.* sich aufthun.

pătŭlus, a, um. *nienakryty*, *otworzony*, *rozłożysty*, *szeroki.* offen, ausgebreitet, weit, breit. *vide* pătens.

PAV

Păva, æ, f. *Pawica.* eine Pfauin.

pāvāgium, ii, n. *Brukowe*, *Cło od naprawy dróg.* Pflastergeld, Wegbesserungszoll.

pauciens & *paucies.* adv. *rzadko* 1. selten.

paucillātim, adv. *po Kąsku.* ein wenig.

pāucĭlŏquium, ii, n. *Małomowność.* wenig Worte.

pāucĭlŏquus, i, m. *mało mówiący.* der wenig redet.

paucĭtas, atis, f. *Małość* 2. *Trocha* 2. Wenigkeit, Mangel.

paucŭlus, a, um. *bardzo mało.* sehr wenig.

paucus, a, um. *mało ich.* wenig, kurz.

pauci. plur. *mało ich.* ihrer wenig.

paucis. *krótko.* kurz.

paucis interpositis diebus. *wkrotce.* innerhalb wenig Tagen.

paucorum verborum homo. *małomowny.* der wenig redet.

pāvĕfăcio, is. *straszę.* erschrecken, eine Furcht einjagen. *vide* terreo.

pāvĕfactus, a, um. *przestraszony.* erschreckt.

pāvĕsco, is. *przelęknąć się.* erschrec[ken] werden.

pāvendus, a, um. *straszliwy.* erschrecklic[h] den man sehr fürchtet. *vide* trĕmendu[s]

pāvens, entis, o. *vide* pāvĭdus.

pāveo, es, pāvesco, is. *boię się*, *lęka[m] się.* erschrecken, erzittern, schüchte[rn] seyn, sich fürchten, in Furcht u[nd] Schrecken gerathen. *syn.* tĭmeo, m[e]tuo, pertimesco, vĕreor, formĭd[o], horreo, horresco, trĕpido.

pāvĕrătus, a, um. *przelękły.* erschrocke[n]

pāvĕrus, a, um. *wymłócony*, *tward[y]* ausgeschlagen, ausgedroschen.

pāvĭbundus, a, um. *lękliwy.* fürchten[d] erschreckend.

pāvĭclo & *pāvĭcŭla*, as. *Podłogę da[ię] Jastrych albo ziemię ubiiam.* Estri[ch] legen, einen Boden setzen.

pāvĭcŭla, æ, f. *Kula do ubicia Jastrych[u] y rownania ziemi.* ein Schlägel, dam[it] man eine Tonne eben machet.

pāvĭdè. adv. *boiaźliwie.* erschrocken, a[us] Furcht.

pāvĭdus, a, um. *boiaźliwy.* erschrocke[n] furchtsam, schüchtern, scheu. *syn.* p[a]vens, tĭmĭdus, trĕpĭdus.

pāvīmentātus, a, um. *Tło ubite maiąc[y]* mit einem Boden versehen.

pāvīmento, as. *ubiiam ziemię.* Estri[ch] machen oder schlagen, pflastern.

pāvīmentum, i, n. *Tło* 1. *Jastrych.* E[-] strich, Boden. *syn.* strātum.

pāvio, is, ire. *ubiiam ziemię.* gleich schl[a]gen, ebnen, stampfen.

pāvĭtātio, onis, f. *Trzęsienie*, *Drżeni[e]* *Lękanie.* das Zittern, die Furcht, E[r]schütterung.

pāvĭtensis, e. c. *melius* paviensis. *natł[oczo]ny* 2. gestoßen, zusammen gerüttel[t] gepreß[t]

gepreßt, dichte, eben oder glatt gemacht.

pavito, as. *boię się bardzo.* sich heftig fürchten.

pavitus, a, um. *ubity 2. wybrukowany.* gepflastert, bebrückt, geschlagen.

paulatim. *pomału.* allgemach, nach und nach. *syn.* sensim.

paulisper. adv. *trochę 2.* eine kleine Zeit.

paulò, paulùm, paulŭlò, paulŭlùm. adv. *trochę 1. 2.* ein wenig, etwas wenig.

paulo ante. *dopiero 1. niedawno, trochę przedtym.* etwas vorher.

paulo post. *po chwili, trochę potym.* bald darauf, bald hernach.

paulŭlātim. *vide* paulatim.

paulŭlus, a, um. *maluchny.* gar klein, sehr wenig.

paulus, & paullus, a, um. *mały, mało ich.* ein wenig, gering.

pavo, onis, m. & f. *Paw, Pawica.* ein Pfau. *phr.* Jūnōnia ăvis, āles, vŏlŭcris.

pavo agrestis. *Czayka.*

pavo indicus, pavo gallus. *Indyk.* ein Auerhahn.

pavōnăceus, a, um. *pawi, pstry.* buntfarbig.

pavōnīnus, pāvōnius, a, um. *pawi.* von Pfauen.

pavor, oris, m. *Lękanie, Boiaźń wielka.* große Furcht, Entsetzen. *vide* formīdo, tĭmor.

pauper, ĕris, o. *ubogi, potrzebuiący.* arm, dürftig. *syn.* ĕgēnus, ĕgens, indigens, indĭgus, inops, mendīcus. *phr.* paupertāte, ēgestāte pressus, nūllus ŏpum.

paupĕrātus, a, um. *podupadły.* verarmt, arm gemacht.

paupercŭlus, a, um. *ubożuchny.* ein wenig oder ziemlich arm.

paupĕries, ei, paupertas, atis, f. *Ubóstwo, Niedostatek, Szkoda 1.* Armuth, Mangel, Dürftigkeit, Schaden. *syn.* ĕgestas, ĭnŏpia, indĭgentia, pēnūria.

paupĕro, & *pauperto*, as. *zubożyć, ubogim czynić.* arm machen.

paupertīnus, a, um. *idem quod* pauper.

pausa, æ, f. *Przestanek, Pauza.* Stillhaltung, da man zwischen der Arbeit still hält; Aufhörung, das Grab.

pausam facio. *przestaię 1.* ein wenig aufhören.

pausantes, ium, c. *umarli.* die selig gestorbenen.

pausarius, ii, m. *wiosłowych Rządzca, Milczenie nakazuiący.* Rudermeister, der die Ruderknechte still halten heißt, der zum Schweigen rufet.

pausātim. adv. *przestawaiąc.* stillhaltend.

pausātio, onis, f. *Odpoczynek, Smierć.* Stillhaltung, der Tod.

pausātōrium, ii, n. *Grób, Cmentarz.* das Grab, der Kirchhof.

pausea & pausia, æ, f. *Oliwka 1.* eine Gattung von Oliven oder Oelbäumen.

pausĭcăpe, es, f. *Ogłowka, ktorą przedtym robotnikom w Młynach na Szyi zawieszano, przez co mieli przeszkodę do kradzienia Mąki.* gewisse Maschine, die man vor Zeiten denen in den Mühlen arbeitenden Knechten an den Hals zu hängen pflegte, wodurch sie verhindert wurden, etwas von dem Mehl zu stehlen.

pausillŭlum. adv. *vide* pauxillŭlum.

pauso, as. *przestaię 1. odpoczywam.* still halten, aufhören, nachlassen. *syn.* cesso, quiesco, lăbōrem interrumpo.

pāvus, i, m. *Paw.* ein Pfau.
pavi æmulus. *Indyk.* ein Auerhahn.
pauxillātim & pauxillisper. adv. *pokąsku.* allgemach, nach und nach.
pauxillŭlùm & pauxillùm. adv. *trocha, bardzo mało.* sehr wenig, gar wenig.
pauxillŭlus & pauxillus, a, um. pauxillŭli & pauxilli. *bardzo mały, bardzo mało ich.* gar wenig, sehr klein.
pax, ācis, f. *Pokoy, Odpuszczenie.* Friede, Einträchtigkeit, Erlaubniß, Verzeihung, Bündniß, Allianz, Vertrag. *syn.* concordia, fœdus, ămīcĭtia. *vel* quies, ōtium.
pax castrensis, sequestra. *Fryszt, Przymierze.*
pace. *spokoynie.* friedsam.
pace tua. *za pozwoleniem twoim, z odpuszczeniem.* mit deiner Erlaubniß, nimm es nicht übel auf, halt mirs zu gut.
pacem compono, pango. *Pokóy czynię.* Friede, Freundschaft machen.
pax. adv. *vel* interject. *dość 1. Cyt, nie tak srogo, sznyk 2.* still, schweig.
paxamas & *paximas*, atis, n. *Biskokt, Sucharek.* zweymal gebacken Brod, Biscoten, Zwieback.
paxamatum, paxamatium & *paximatium*, ii, n. *Bułka chleba, Podpłomyk.* Rokkenbrod.
paxillo, as. *Kołkami podpieram.* den Wein pfälen.
paxillus, i, m. *Kołek 1. Lon, Kłonica, Palcat.* ein Pfahl, Pflock, hölzerner Nagel.

P E C

Peccāmen, inis, n. *vide* peccatum.
peccāmĭnōsus, a, um. *grzechowy.* sündlich.
peccantia, æ, f. *Grzeszenie.* Sündlichkeit.
peccātēla, æ, & *peccātio*, onis, f. *vide* peccatum.
peccātor, oris, m. *Grzesznik.* ein Sünder. *syn.* nŏcens, sons, reus scĕlĕris.
peccātōrius, a, um. *grzeszny.* sündhaft.
peccātrix, īcis, f. *Grzesznica.* eine Sünderinn.
peccātum, i, n. peccātus, us, m. *Grzech, Grzeszenie.* eine Sünde, Versündigung, ein Fehler, Versehen. *syn.* dēlictum, nŏxa, culpa, crīmen, scĕlus, flāgĭtium, vĭtium, piācŭlum, nĕfas, errātum, mălum.
peccatum originale. *Grzech pierworodny.* die Erbsünde.
peccatum clamans. *Grzech o Pomstę wołający.* schreyende Sünde.
peccatum commissum, actuale. *Grzech uczynkowy.* wirkliche Sünde.
peccātum veniale. *Grzech powszedni.* läßliche Sünde.
peccatum mortale. *Grzech śmiertelny.* eine Todsünde.
peccàtum naturæ. *Ułomność Natury.* Fehler der Natur.
pecco, as. *grzeszę, chybiam, zgwałcam.* sündigen, fehlen, versehen, unrecht thun, mißhandeln. *syn.* dēlinquo, erro. *phr.* crīmen, scēlus, nĕfas admitto, committo, pātro, perpĕtro, crimine me implico, măcŭlo, ruo in omne fasque nĕfasque.
pechys, is, m. *Łokieć.* der Ellenbogen. *syn.* cŭbĭtus.
pĕcŏrārius, ii, m. *bydlęcy Gospodarz, Pan Bydła.* Viehherr, Viehhirt, Viehhändler.

pĕc

pecōrīnus, & pecōrius, a, um. *bydlęcy.* viehisch, das vom Vieh ist.
pecōrōsus, a, um. *Bydła siła maiący.* viehreich.
pecten, inis, m. *Grzebień, Gręplą, Brona, Płocha, Łono w ciele, Smyczek, Brzękacz 2.* & sub *Pław 4.* der Kamm, das Blatt am Weberstuhl, Striegel, eine Hechel, Riffel, Krempel, Rechen, Geigenbogen, Egge, eine Gattung Meermuscheln.
pecten arborum. *Słoiowatość.* die Striemen oder jährliche Ansätze im Holz.
pecten setaceus. *Szczotka.* eine Bürste.
pectĭnārium & pectĭnium, ii, n. *Futerał do Grzebienia.* Futteral zu Kämmen.
pectĭnārius, ii, m. *Grzebieniarz.* Kammmacher.
pectĭnātim. adv. *ząbkowato.* kammweise, in einander geflochten, kammartig.
pectĭnātor, oris, m. *czesżący.* Kämmer.
pectĭnatus, a, um. *wyczesany, narzynany, ząbkowato zchodzisty.* gekämmt, gestriegelt.
pectinatum tectum. *Dach 3.*
pectino, as. *bronuię.* eggen. *vide* pecto.
pectitus, a, um. *czesany, uprawiony.* geputzt, gekämmt.
pecto, as. *płacę, Czynsz daię.* bezahlen, Zins geben.
pecto, is. *czeszę, gręplują, wybiiam Wełnę.* kämmen, striegeln, hecheln. *phr.* crīnes, cŏmam, cæsăriem, căpillos pectĭne compono, discrīmĭno, dēdūco, orno.
pecto fuste. *wybiiam kogo, obiiam Gębę, biię pięścią.* einen wohl abprügeln.
pectŏrābĭlĭter. adv. *serdecznie.* von Herzen, im Herzen.
pectŏrāle, is, n. *Tarcza, Puklerz, Zbroia, Załoga.* Brustharnisch, Bruststück, Brusttuch, Brustriem bey einem gesattelten Pferde.
pectŏrālis, e. c. *napierśny.* zur Brust gehörig.
pectoralis tunica. *Kaftan.*
pectŏrōsus, a, um. *pierśisty 1.* hochbrüstig, wohl gebrüstet.
pectuncŭlus, i, m. *Pław 4.* eine Meermuschel.
pectus, oris, n. *Pierś 1.* die Brust, das Herz, Gemüth. *syn.* cor.
pectore toto. *uprzeymie.* herzlich, von ganzem Herzen.
pectore aperto. *szczerze, rzetelnie.* redlich, aufrichtig.
pectuscŭlum, i, n. *Pierś małe.* Brüstlein.
pĕcu, n. *in singul. indecl. in plur. usitatius* pĕcua uum, n. *Bydlę.* allerley Vieh.
pĕcŭālis, e. c. *bydlęcy.* viehisch.
pĕcuāre, is, n. *usitatius in plur.* pecuaria, orum, n. *Bydło, Stado, Pastwisko.* Heerde Vieh, ganze Ställe von Vieh.
pecuaria equaria. *końskie Stado.* Pferdeheerde.
pĕcuāria, æ, f. pecuaria res. *bydlęce Gospodarstwo, Wychowanie Bydła.* Viehzucht, Viehstallung.
pĕcuārius, ii, m. *Pasterz, bydlęcy Gospodarz.* der Vieh aufziehet, ein Viehhirt.
pecuarius, a, um. *bydlęcy.* zur Viehzucht gehörig.
pecuarius canis. *Pies do Bydła.* Hirten- oder Viehhund.

pecuaria loca. *Obora*, *Pastwisko*. Vieh-stall.

pĕcuasco, is. *Bydło wyganiam*. das Vieh austreiben.

pĕcuātus, a, um. *à pecuo*, as. *bydlęcy* *i.* dem Vieh gleichend.

pĕcŭda & *pecua*, um. plur. *obsol. idem quod* pecus.

pĕcŭdālis, e. c. pĕcuīnus, a, um. *bydlęcy*. viehisch.

pĕcūlātor, oris, m. *Złodziey dóbr pospolitych*. ein Dieb des gemeinen Guts.

pĕcūlātōrius, a, um. *własny*. eigen, zur Haabe gehörig.

pĕcūlātus, us, m. *Kradzież z skarbu*. Bestehlung des gemeinen Guts.

pĕcūliāris, e. c. *własny* *i.* *osobliwy* *i.* *Wiernek*. eigen, sonderbar, sonderlich.

pĕcūliārĭter. adv. *osobliwie*. sonderlich, eigentlich, vornehmlich, insonderheit.

pĕcūliārius, *pĕcūliātōrius*, a, um. *vide* peculiaris.

pĕcūliātus, a, um. *maiętny*, *pieniężny*. reich, vermöglich an Geld und Vieh.

pĕcūlio, as. *daruię własne*. sich seines eigenen Guts berauben.

pĕcūliŏlum, i, n. *mała Maiętność*. ein kleines Gütlein.

pĕcūliōsus, a, um. *bogaty*, *dostatni* *i.* reich an Geld und liegenden Gütern.

pĕcūlium, ii. n. *Własna rzecz*, *Wyrobek*, *Wysługa*, *Obrywka*, *Żółd*, *Pieniądze leżące*. Eigenthum an Vieh, jedes eigenthümliches und erworbenes Gut.

pĕcūlor, aris. *kradnę Rzeczypospolitey*. das gemeine Gut bestehlen.

pĕcunia, æ, f. *Pieniądze*, *Maiętność*. Geld, Haab und Gut: *syn.* nummus, ŏpes, dīvitiæ, æs, aūrum, argentum.

pecunia attributa. *Żołd.*

pecunia fundata villis. *nieruchome Dobr*

pecunia multatitia. *Rok na Sądach.*

pecunia occupata. *Pieniądze nie leżąca*

pecunia deposita, otiosa. *Pieniądze* [illegible]*żące.* niedergelegtes Geld.

pecunia numerata, præsens. *Gotowe P*[illegible]*niądze.* baares Geld.

pecunia reprobata. *Pieniądze fałszywe* verschlagene Münze.

pecuniæ accipiter. *Lichwiarz.* ein gro[illegible]ser Wucherer.

pecuniæ obediunt omnia. *za pieniądz*[illegible] *świat przeiedzie.* Geld regiert [illegible] Welt.

pecuniam cogo, redigo ex. *Pieniąd*[illegible] *zbieram.* Geld sammlen.

pecuniam occupo, exerceo. *Pieniądz*[illegible] *robię.* Wechsel treiben.

pĕcūniālis, e. c. *pieniężny*. zum G[illegible] gehörig.

pĕcūniārie, *pecuniārĭter*, *pĕcūniōsè*. ad[illegible] *pieniężno*. ums Geldes willen.

pĕcūniāris, e. c. pĕcūniārius, a, um. *p*[illegible]*nięzny z.* das Geld betreffend.

pecuniaria condemnatio, pœna. *Win*[illegible] Geldstrafe.

pecuniaria res. *Pieniężwo*. Vorrath [illegible] Geld.

pecuniariæ rei inopia. *Niedostatek p*[illegible]*niędzy*. Geldmangel.

pĕcūniōsus, a, um. *pieniężny i. bogat*[illegible] geldreich, der wohl bey Mitteln i[illegible] *syn.* ŏpŭlentus, dīves, ŏpīmus, p[illegible]cūliōsus.

pĕcus, ŏris, n. & ŭdis, f. *Bydlę*, *Bydl*[illegible] *niedonoszony Płód*, *Stado*. allerl[illegible] Vieh. *syn.* grex, armentum.

pecus aquatile, squamigerum, pec[illegible] Neptuni, Nerei. *Ryby*, Fische,

pecus equinum. *Konie.* Pferde.
pecus volatile. *Ptastwo.* Geflügel.
pecuscŭlum, i, n. *Bydlątko.* geringes Vieh.

PED

pěda, æ, f. *Stopa 2.* Spur oder Fußstapfen eines Menschen.
pědāgium, ii, n. barb. sub *Cło 1.* Wegegeld, Passagegeld, Geleitegeld, Zoll.
pědāle, is, n. *Obow 1.* Fußsocke, Fußmaaß.
pědālis, e. c. *Stopy iedney.* einen Schuh lang oder breit.
pedalis longitudo, pedale spatium. *Stopa 3.* ein Schuh.
pědāmen, inis, pědāmentum, i, n. *Podpora, Tycz.* ein Pfahl.
pědāneum, ii, n. *Podnóżek.* ein Fußschemmel.
pědāneus, a, um. *vide* pedalis.
pědārius, a, um. *pieszy, podły.* zu Fuß gehend.
pědātim. *Stępią.* von Fuß zu Fuß.
pědātio, onis, f. pědātus, us, m. *Podwięzowanie Wina.* das Anpfählen der Weinstöcke.
pědātum, i, n. *Powrót, Naiazd.* Rückkehr, Wiederkunft, Ankommung, Anfall, Ansatz.
pědātūra, æ, f. *Rozmierzanie.* Abmessung nach dem Fuß oder Maaßstab.
pědātus, a, um. *nogi maiący, nawiązany, Winnica podwiązana.* gestützt, gepfählt.
pedatus malè. *krzywonogi.* übel zu Fuß.
pědēma, atis, n. *Taniec, Ball, Skok, &* sub *Szach.* ein Tanz, Ballet.
pědĕpressim. adv. *pomału, cicho 2.* langsam, sachte, Fuß für Fuß, vorsichtig, klug, mit gutem Bedacht.
pědĕs, ĭtis, m. *pieszy, Piechota 3. Hayduk, pieszo.* ein Fußgänger, Soldat zu Fuß, ein Reisender zu Fuß.
pědester, stris, stre. & pedestris, e. c. *pieszo, pieszy, podły.* zu Fuß gehend.
pedestris acies, exercitus. *Piechota 2.* Fußvolk, ein Kriegsheer zu Fuß.
pedestris, oratio, sermo. *Mowa niepoetycka.* ungebundene Rede.
pědětentim, *vide* pedepressim.
pědeuma. *vide* pedema.
pědĭbŭlum, i, n. *Tent, Odgłos od Chodzenia.* der Klang vom Gehen.
pedibulum equorum. *Łoskot Koni.* das Trappen der Pferde.
pědĭca, æ, f. *Siodło, Pęto na Nogi.* Schlinge, Schleife, Sprengel, Aufschlag, Fußeisen, Beinschelle, Fessel.
pědĭcellus, i, m. *Weszka, Gnida.* ein kleines Läuslein.
pědĭcĭnus, i, m. *Czop 2.* Fuß an der Kelter.
pědĭcōsus, pědĭcŭlōsus, a, um. pědĭcŭlāris, e. c. *wszawy.* lausigt, voll Ungeziefer.
pědĭcŭlāria, æ, f. pedicularis herba. *Gnidosz.* Läusekraut.
pědĭcŭlārius, ii, m. *Nogami graiący. Kalkancista.* der mit den Füßen orgelt, der auf dem Pedal spielt.
pědĭcŭlo, as. *Wszy biię.* lausen.
pědĭcŭlus, i, m. *Wesz 1. 2.* eine Laus.
pědĭcŭlus, i, m. *Nószka, Podpora, Postument, Szypułka.* ein kleiner Fuß, kleines Postement oder Fußgestell.
pedidosus, pedidus. *vide* pædidosus.
pědĭlāvium, ii, n. *Umywanie Nóg.* das Füßwaschen.

pĕdīlon, i, n. *Trzewik, Pantofel.* gewisse Art von Schuhen, Pantoffeln.

pĕdiŏlus, i, m. *Nószka.* ein kleiner oder kurzer Fuß.

pĕdis, is, f. *Wesz.* eine Laus.

pĕdisĕqua, æ, f. *Służebnica.* eine junge Magd, Bediente.

pĕdisĕquus, i, m. *Sługa 1. Pachołek, Lokay.* ein Diener, Laquay, Knecht, Aufwärter, Nachtreter seines Herrn. *syn.* servus, fămŭlus.

pĕdĭtanter. adv. *pieszo.* zu Fuß.

pĕdĭtātus, us, m. pĕdites hi. *Piechota.* F. ßvolk, Infanterie, Kriegsheer zu Fuß.

pĕdĭto, as. *pieszo idę.* zu Fuß gehen.

pēdĭtum, i, n. *pēdĭtus*, us, m. *Wiatru przyrodzonego upuszczenie.* ein Bauchwind.

pĕdo, as. *podwięznię 2. natykam Winnicę.* stängeln, pfählen, stützen.

pēdo, is. *Wiatru przyrodzonego upuścić.* farzen, einen Wind streichen lassen.

pĕdo, onis, m. *szerokostopy.* Breitfuß.

pĕdōnes hi. *vide* peditatus.

pedor. *vide* pædor.

pĕdūle, is, n. pedulia, ium. plur. *Obów 1.* Socke, Strumpf und alles, was man über den bloßen Fuß ziehet.

pĕdūles hæ, & pedulla, orum. *Obów 3.*

pĕdum, i, n. *pastuszа Laska, Kurwatura.* Hirtenstab, langer und oben etwas krummer Stock.

pĕduncŭlāria, æ, f. *vide* pedicularia.

pĕduncŭlus, i, m. *vide* pĕdĭcŭlus.

pĕduscŭlus, i, m. *Nószka.* ein Füßlein.

pēgănum, i, n. *Ruta.* Raute ein Kraut.

pēgăsārius, ii, m. *Goniec, Podwodnik.* ein Postbothe.

pēgăseus, a, um. *bardzo prętki.* sehr ge- schwind.

pēgăsus, i, m. *Koń skrzydlasty.* ein geflü- geltes Pferd.

pegma, ătis, n. *gr. Baszta woienna, r- chome Budowanie, Szafa, Katafal Rusztowanie.* ein Gerüst, Bühne, e- ne Maschine auf dem Theater, Ch- vott, darauf man die Vollstreckung e- nes Bluturtheils hält.

pegmăris, e. c. *teatralny.* zu einem G- rüst gehörig.

pegmares gladiatores. *Szermierze n- Teatrach się biiący.* Fechter die a- einem Gerüste stehen.

pējĕrārium, ii, n. *Więzienie dla krzyw- przysiężcow.* Ort, wohin die Meine- dige in Verhaft gebracht werden.

pējĕrātio, onis, f. *vide* perjurium.

pējĕro, as. *krzywoprzysięgam.* schwöre- falsch schwören, meineydig werden.

pējor, oris, c. pejus, oris, n, *gorszy.* b- ser, ärger, schlimmer.

pējōro, as. *gorszę 1. gorszym czyn-* einen verschlimmern, schlimmer ma- chen.

pējus. adv. *gorzey, bardziey.* ärger.

PEL

Pĕlăgia, æ, f. purpuræ pelagiæ. *Pła-* Purpurfarbe.

pĕlăge, es, f. *vide* pelagus.

pĕlăgicus, & pĕlăgius, a, um. *morski* zur See oder zum Meer gehörig; v- der See herkommend. *syn.* mărīnus

pĕlăgium, ii, n. *Szarłat farba.*

pĕlăgus, i, m. & n. *gr. Morze 1. Głę- kość morska.* das Meer, die Tiefe d- Meers oder See. *syn.* măre, æqu- pontus, altum, sălum.

pāgūſia & pelaguſſa, æ, f. *vide* pelagia.

pāmis, idis, pelamys, f. ſub *Tunczyk.* Thonfiſch.

pargicus, a, um. *bocianowy.* zum Storch gehörig.

pargici nomi *ſeu* leges ciconiariæ. *Prawo bocianowe, ktore obowiązuie dzieci, aby ubogich y ſtarych Rodzicow ſwoich żywili; ponieważ Naturaliſtowie twierdzą że Bociany ſtarych ſwoich rodzicow karmią.* Storchgeſetze, in welchen enthalten, daß die Kinder ihre arme und alte Eltern ernähren und pflegen ſollen; weil die Naturkündiger vorgeben, daß die Störche ihre ſchwache Eltern nie verließen.

pargus, i, m. *gr. Bocian.* ein Storch.

pēcān, ānis, pĕlĕcānus, i, m. *gr. Bąk 2. Pelikan Ptak.* Löffelgans, Pelecan, eine Art von Reyhern.

pēcānum, i, n. *Pelikan, Inſtrument, Cyrulicki do wyrywania Zębow.* Pelecan, Zahnzänglein, ein chirurgiſches Inſtrument.

pēcīnus, i, m. & f. pelecinum, i, n. *gr. Siekiernica ziele, Słonecznik 2.* ein gewiſſes Kraut.

pica, æ, f. *Naczynie do picia.* Art von Bechern, Gefäß zum Getränke.

picanus. *vide* pelecanus.

piōma, atis, n. *ſine znaki od bicia.* blaue Flecken von Schlägen.

PELL

llăcia, æ, f. *Chytrość, Obłuda 1. morſkie Uſpokoienie.* Betrug, Schmeichleren, Berhörung.

llăria, pelleſuina, æ, f. *Kuśnierſki Warſztat.* Pelzhaus, Kürſchnerwerkſtatt.

pellārius, ii, m. *Kuśnierz.* ein Kürſchner.

pellax, ācis, o. *chytry, obłudny, Wab 2.* ſchmeichelhaftig, betrüglich.

pellĕcēbra, æ, f. *vide* illecebra.

pelleātus, a, um. *vide* pellītus.

pellecto & pellego. vide perlego.

pelles hæ. *vide* pellis.

pellex, ĭcis, f. *Nałożnica, Cudzołożnica.* ein Kebsweib. *vide* mĕrĕtrix.

pellĭcātor, oris, m. *Obłudnik, Wab 2.* ein Betrüger, der mit guten und verſtellten Worten einen hinter das Licht führet.

pellicātus, us, m. *Cudzołoſtwo, Nałożniſtwo.* das Hurenleben.

pellĭceo, es. *vide* pellĭcio.

pelliceus, a, um. *vide* pellĭcius.

pellĭciārius, ii, m. *vide* pellārius.

pellĭcio, is, ĕre. *wabię, przewabiam, obwabiam, przyłudzam, wyłudzam, ciągnę 1. nawodzę 1.* durch gute Worte herauslocken, ausbetteln, mit betrüglichen und falſchen Worten anlocken, anführen. *ſyn.* allĭcio, allecto, indūco, impello, excĭto.

pellĭcius, a, um. *ſkórzany.* pelzern, von Pelz gemacht.

pellicia veſtis, tunica. *Szuba, Kożuch 1.* ein Pelz.

pellicium ſtragulum. *Futro.*

pellĭco, as. *zawiſtnym, zazdrościwym ieſtem.* eiferſüchtig ſeyn.

pellĭcor, aris. *Cudzołożnicą być.* ein Kebsweib abgeben, Ehebruch mit Ehemännern treiben.

pellicūla, æ, f. *Skórka 1.* dünnes Fell, Häutlein.

pellĭcŭlātio, onis, f. *Obłóczenie, Skórą, Futrem, Pęcherzem.* Ueberziehung oder Verbindung mit einem Fell,

Fell, Leder oder Blase, Bekleidung mit Pelz.

pellĭcŭlo, as. *Skórą obłóczę, oprawiam 3.* mit Blase oder Leder verbinden, mit einem Fell überziehen.

pellio, onis, m. *pelliōnārius* & *pellĭpārius*, ii, m. *Kuśnierz.* ein Kürschner, der Pelzwaare macht und verkauft.

pellis, is, f. & pelles hæ. *Skóra odarta, Kożuch, Futrò, Namiot.* abgezogene Haut, Fell, Pelz, ein Gezelt. *syn.* cŭtis pĕcŏris, cŏrium.

pellītus, a, um. *Skórą obleczony, Kożuchem odziany, skórzany.* mit Pelz über und über bezogen oder angekleidet.

pello, as. obsol. *vide* appello, as.

pello, is. *odganiam, wyganiam 2. uderzam 1.* abtreiben, verjagen, verweisen, schlagen, anschlagen, stoßen, anklopfen. *syn.* dĕpello, expello, prōpello, pulso, prōpulso, dĕturbo, exturbo, ējĭcio, rĕlēgo, ămando, *vel* impello.

pellos & pellus, i, f. *gr. Czapla 1.* eine Art von Reyhern.

pellūcens, entis, o. *vide* pellucidus.

pellūceo, es. *lśknę się, przeyżrzeć, wydaie się co.* durchscheinen, durch und durch helle oder durchsichtig seyn.

pellūcĭditas, atis, f. *Przezroczystość.* Durchsichtigkeit.

pellūcĭdŭlus, a, um. *trochę przezroczysty.* ein wenig durchscheinend.

pellūcĭdus & perlūcĭdus, a, um. *przezroczysty.* durchsichtig, durchscheinend, hell, klar. *syn.* perspĭcuus.

pelluo. vide perluo.

pellŭviæ hæ. *Umywadliny Nóg.*

pellŭvium, ii, n. *Miednica 1. 2.* Fußbecken, Gefäß, darein man die Füße stellt.

pĕlōra, æ, f. *Drozd.*

pĕlōris, idis, f. *gr. Pław 4. zieiac 2.* eine Art von Schnecken.

pelta, æ, f. *gr. Tarcza.* ein runder und kleiner Schild, dessen sich die Infanterie bedienet.

peltasta, æ, m. peltātus, a, um. peltifera, erum. *Pawęznik 2. Tarczą uzbroiony.* ein Fußknecht, mit einem Schild versehen, einen Schild tragend.

pelvis, is, [f.] *Miednica 1. 2.* ein Becken. *syn.* pellŭvium, cătīnus.

peminosus. vide *paeminosus.*

pemma, atis, n. *gr. Wet 1. Andr*[...] Nachtisch, Confect, ungesäuerter K[...]chen.

pemphinx ingis. *Wiatr, częste bi*[...] *Pulsu.* Wind, oft wiederhohlter Pul[...]adernschlag.

PEN

Pĕnāria, æ, f. penarium, ii, n. pena[...] cella. *Spiża, Spiżarnia.* Speisekammer.

pēnārius, ii, m. *Szafarz.* Kellner, Speisemeister.

pĕnārius, a, um. *spiżarni.* zur Speisekammer gehörig.

pĕnas, atis. & pĕnātis, is, m. & pĕnātium. plur. *Dom 1. Bożek domow*[...] Haus, Hausgötter. *syn.* Lăres, [...] pātrii, dŏmestĭci.

pĕnātor, oris, m. *Szafarz 1. Markiet*[...] Proviantmeister, Marketender.

pencilla, æ, f. *Suknia.* Kleid.

pendens, entis, o. *zawieszisty.* hangend

pendeo, ēs. *wiſzę, ważę 3. wątpię, próżnuię, oglądam ſię 4. niewiem co czynić, polegam 2. ni go tam, ni go ſam. obwiniono mię.* hangen, ſchweben, hoffen und warten, zweiflen, zaudern, hangen bleiben.

pendet. *zależy.* es iſt daran gelegen.

pendĭgo, ginis, f. *Zaſłona 4.* Decke, Vorhang.

pendo, is. *ważę 3. odważam, płacę, przypłacam 2. rozważam 1.* wägen, ſchätzen, achten, meynen, reichlich geben, ſpendiren. *ſyn.* pondĕro, æſtimo, expendo, ſolvo.

pendo pœnas. *karzą mię.* geſtraft werden.

pendŭlus, a, um. *zawieſiſty, uwiſły, wiſzący.* hangend, ziehend, dehnend. *ſyn.* pendens, ſuſpenſus, penſilis.

penè. *lege* pænè.

penēs. præp. *wedle, przy, u 1.* bey. *ſyn.* apud.

penes te eſt arbitrium, poteſtas. *w twoiey ... o mocy.* es iſt in deiner Macht.

penes te culpa eſt. *tyś winien.* du biſt Schuld daran.

penes autorem fides ſit. *niech Piſarz za to odpowię.* es mag der Schriftſteller verantworten.

penĕtrābilis, e. c. *przebyty, przenikaiący.* durchdringend.

penetrabile frigus. *przenikaiące Zimne.* durchdringende Kälte.

penĕtral & pĕnĕtrāle, is, n. *Pokóy 4. Mięſzkanie ſkryte, Gróþ, Loch, Sklep, Pieczary, Swiątnica, Kaplica.* das Innerſte von Gemächern des Hauſes; alles was inwendig im Hauſe iſt; Gruft, Gewölbe, Grab. *ſyn.* ădўtum, ſăcrārium.

penĕtrālis, e. c. *wnętrzny, domowy 1. przenikaiący.* innerſt, innerhalb, innerlich.

pĕnĕtrāliter. adv. *wnętrznie.* einwärts.

pĕnĕtrātio, onis, f. *Przenikanie.* Hineindringung, Durchdringung.

pĕnĕtrātor, oris, m. *Przenikacz.* der Durchdringer.

pĕnĕtro, as. *przenikam, przedzieram ſię, wchodzę, doieżdżam 1. wdzieram ſię, wytoczyć ſię, docisnąć ſię, dogramolić ſię, przebyć 1. przeymuię 3. domacać ſię.* inwendig hinein gehen, durchgehen, durchdringen, hinein dringen. *ſyn.* pervādo, permeo, ſūbeo, irrēpo, illābor, me inſĭnuo.

penetro fugâ ad aliquem locum. *uciekam.* mit der Flucht ſich an einen Ort begeben.

pĕnĭcillum & pĕnĭcŭlum, i, n. penicillus & pĕnĭculus, i, m. *Szczotka, Miotła, Pędzel, Gębka, Szmata, Kiść, Knot do Rany.* Kehrbürſte, Kleiderbürſte, Kehrbeſen, Borſtwiſch, Wiſchlappen, Schwamm, Pinſel.

pĕnĭcŭlāmentum, i, n. *Kray ſzaty, Ogon, Łachmany, Członek 5.* die Schleppe an Kleidern.

peninſŭla, æ, f. *Wyſep wodą nieobeſzły.* Eyland, Halbinſel, ein Land das zwar meiſtens, aber doch nicht ganz und gar mit Waſſer umgeben iſt.

pĕnis, is, m. *Ogon, Członek 5.*

pĕniſſimè. *pĕnĭtiſſimè.* adv. *zgoła.* gänzlich.

penitè. adv. *przenikaiąc,* durchdringend.

pĕnĭtùs. adv. *wewnątrz, zgoła, zupełnie, daleko, głęboko.* gar drinnen, ganz inwendig, gänzlich, durchaus, weit entfernet, abgelegen.

pēnītus, penitiſſimus, a, um. *wnętrzny, ſkryty* 1. *głęboki*, vide *intĭmus*.

pēnītus, a, um. à penis. *ogonowy*. vide *caudatus*.

PENN

Penna, æ, f. *Pioro* 1. *Skrzydło* 1. Feder, Flügel. *vide* āla.

pennæ hæ. *Pierze*. Federn.

pennacula, orum, n. *małe Pioreczka*.

pennārium, ii, n. pennāria theca. *Piornik*, *Piſarſka ſzkatułka*. Federbüchſe, Pennal.

pennārius, a, um. *do Piór należący*. zu den Federn gehörig.

pennāta, orum, n. *Ptaſtwo*. Vögel.

pennātus, a, um. *pierzyſty*, *ſkrzydlaſty*, *oſciſty*. geflügelt.

penneſco, is. *Pierza nabywam*. Federn bekommen.

pennĭcillum, i, n. *Choragiewka na Domach albo Wieżach*. Fähnlein auf den Häuſern oder Thürmen, Wetterhahn.

pennĭcŏmus, a, um. *Piorami ozdobiony*. mit Federn geziert.

pennĭcŭlum, i, n. *Piórko*. Federlein.

pennĭfer & *pennĭger*, era, erum. *pierzyſty*, *ſkrzydlaſty*. Federn tragend.

pennĭpes, ĕdis, o. *pióronogi*, *Piora u Nóg maiący*. das Federn an Füſſen hat.

pennĭpŏtens, entis, o. *piórolotny*. das mit Federn fliegen kann.

pennŭla, æ, f. *Piórko*. Federlein.

PENS

Penſa lana. *vide* penſum.

penſābilis, e. c. *nagrodny*. erſetzlich.

penſātio, onis, f. *Rozważenie*, *Baczność*, *Nagroda* 1. Ueberlegung, Vergeltung, Zahlung.

penſātor, oris, m. *Ważnik*. Wag-meiſter.

penſātus, a, um. *na Uwagę brany*. [...]wogen, überlegt.

penſè, vide *penſim*.

penſĭcŭlātè. adv. *bacznie*, *rozmyśln[...] ważnie*. mit richtigem Gewicht u[nd] Maaß, genau, wohl, richtig, mit g[ue]tem Bedacht.

penſĭcŭlātor, oris, m. *rozważyciel*. [...] fleißiger Erwäger, der etwas wohl u[nd] genau überleget.

penſĭcŭlo, as. *vide* penſito.

penſilis, e. c. *wiſzący*, *zawieſiſty*, *uw[...] frambużyſty*, & ſub *Budowanie na S[...]pach*. hoch aufgehenkt, hangend, ſchw[e]bend.

penſilem ſe facere. *obieſić ſię*. ſich ſel[bſt] erhenken.

penſim. adv. *rozmyślnie*, *wytwor[...]* wohl erwogen, genau, mit gutem B[e]dacht.

penſio, onis, f. *Zapłata*, *Czynſz* 1. *Penſya*, *Strawne*, *Ważenie*, *Wag[...] Nagroda*, *Poboru oddawanie*. Bez[ah]lung, Zins, Einkommen, Penſi[on,] Tiſch- oder Koſtgeld, Lieferung.

penſĭtātio, onis, f. *Rozważenie*, *R[oz]myślanie ſię*. Ueberlegung, genaue [Er]wägung.

penſĭtātor, oris, m. *Sędzia* 1. *Roz[wa]życiel*, *Ważnik*. der eine Sache n[...] unterſuchet, der etwas recht ſcharf urtheilet.

penſĭtātus, a, um. *vide* penſatus.

penſĭto, as. *często rozważam*, *płacę*. [...] erwägen, fleißig betrachten, zahlen.

penſito lanam. *Wełnę przędzę*. W[olle] ſpinnen.

ɲnſiuncŭla, æ, f. *mała Zapłata*, *mały Czynſz.* kleine Zahlung, kleiner Abtrag an Zinſen.

ɲnſiùs. adv. *pro* impenſiùs. *uſilniey.* inſtåndiger, genauer.

ɲnſo, as. *ważę* 1. *rozważam* 1. *nagradzam*, *ſzacuię*, *kupuię.* fleiſſig erwågen, betrachten, erſetzen, vergelten, ſchåtzen, kaufen.

pnſat vicem. *ſtoi za to.* das får das.

pnſor, oris, m. *vide* penſitator.

pnſum, i, n. *Robota dzienna*, *Przędza*, *Kądziel* 2. ein vorgegebenes Stůck von einer Arbeit, Tagwerk, Aufgabe in der Arbeit.

pıſum conficio, perago. *za dzień robię*, *dokonywam.* die aufgelegte Arbeit verrichten, vollenden.

pıſi mihi eſt, penſi habeo. *ważę ſobie*, *dbam*, *ſzacuię.* beobachten, achten, åſtimiren.

pıſis affixa, ſub *Prządka.*

pıſūra, æ, f. *Ważenie.* Abwågung.

pıſus, a, um. *wykonany*, *ważony*, *rozważony*, *ſzacowany.* vollbracht, gewogen, erwogen, geachtet.

PENT

pıta *vel* pente. *gr.* *pięć.* fůnf.

pıtăcontarchus, i, m. *Pięćdzieſiątnik.* Oberſter über funfzig.

pıtădactylus, a, um. *pięćpalcowy*, *Slimak* 3. aus fůnf Fingern beſtehend.

pıtădōrus, a, um. *na pięć Piędzi ſzeroki.* fůnf Hånde breit.

pıtăglottus, a, um. *pięcio-języczny*, *pięcią Językami mówiący.* aus fůnf Sprachen beſtehend, der fůnf Sprachen redet.

pentăgōnus, a, um. *pięćgraniſty.* fůnfeckicht.

pentălōrus, ſub *ſtrefiſty.*

pentămĕter, tri, m. *ſcil.* verſus. *Wierſz pięć Pedeſow maiący.* ein Vers, ſo aus fůnf Versgliedern beſtehet.

pentămiron, i, n. *pięć Części.* fůnf Theile.

pentăpharmăcum, i, n. *Lekarſtwo z pięciu Rzeczy.* Arzney aus fůnf Stůcken.

pentăphyllum, i, n. *Pięciornik.* fůnf Fingerkraut.

pentaprōti hi, *idem quod* quinqueviri, quinqueprimi.

pentaprōtia, æ, f, *idem quod* munus quinquevirorum, *aut* quinqueviratus, quinqueprimatus.

pentarchus, i, m. *nad pięcią przełożony.* der über fůnf Mann zu befehlen hat.

pentaſpaſtos & pentaſpaſtum, i, n. *Kluba* 1. *Winda* 4. ein Kloben, der oben drey und unten zwey Rollen hat.

pentaſtichus, a, um. *z pięciu Wierſzow złożony.* aus fůnf Verſen beſtehend.

pentateuchus, i, m. *Nazwiſko pięciu Kſiąg Moyżeſzowych.* der Name der fůnf Bůcher Moſis.

pentăthlum, i, n. *Zapaſki*, *Szermierſka*, *Cwiczenie młodych Grekow w pięciu ſztukach Rycerſkich.* ritterliche Leibesůbung der jungen Griechen in fůnf Kůnſten.

pentăthlus, i, m. *Szermierz.* der ſich in ſolchen Kůnſten ůbte.

pentĕcontarchia, æ, f. *Komenda nad pięciudzieſiąt.* Commando über funfzig Soldaten.

pentecontarchus, i, m. *vide* pentacontarchus.

pentĕcoſtălis, e. c. *świąteczny.* zum Pfingſtfeſt gehörig.

pentēcoſte, es, f. *Swiątki.* Pfingſten.

pentēlōris, e. c. *z pięciu Rzemykow.* aus fünf Riemen beſtehend.

pentēmimēris, is, f. *Caeſura poëtica.*

pentērēmis, *ſcil.* navis. *Nawa z pięcią Wioſtami.* ein Schiff mit fünf Rudern.

pentōrŏbon, i, n. *Piwonia.* Pöonienkraut.

PENU

Pēnu. *vide* pēnus.

pēnuārius, a, um. *ſpiżarny.* zum Vorrath gehörig

pēnula, æ, f. *Opończa.* Regen- oder Reiſemantel.

penula gauſapina. *Gunia 2.* zottichter oder wollichter Mantel.

penula mulonia. *Gunia 1.*

penula ſacra. *Kapa kościelna.*

pēnūlārium, ii, n. *Skrzynia do Sukien.* Kleiderkaſten.

pēnūlārius, penulatus & penuleus, a, um. *Opończą okryty.* mit einem Reiſemantel bedeckt.

pēnultĭmus, a, um. *wtory od Końca.* der zweyte vom Ende.

pēnum, i, n. *vide* pēnus.

pēnūria, æ, f. *Niedoſtatek.* Abgang, Mangel, Armuth, Dürftigkeit. *ſyn.* pāupertas, ĕgeſtas, ĭnŏpia.

pēnus, i, *vel* us, m. & f. penus, ŏris, n. *Spiża, Spiżarnia.* allerley Vorrath von Eſſen und Trinken, Proviant. *ſyn.* victus, annōna, ălimenta, cĭbāria, cĭbōrum cŭmŭlus, ăcervus.

peplion, ii, n. & peplis, idis, f. *kurza noga ziele.* wilder Portulac, ein gewiſſes Kraut.

pēplum, i, n. *Ubior głowy białogłowſkiey, Rańtuch, Płaszcz.* ein Schleye[r] weibliche Tracht über das Haupt b[is] auf die Schultern, Florkappe, e[in] geſtickter Mantel, Sterbekittel, Leic[hen]tuch.

peplus, i, m. *Jary mlecz ziele.* Hund[s]milch, ein Kraut.

pĕpo, ŏnis, m. *Melon.* eine Melone.

pepoſci, obſol. *pro* popoſci.

pepſis, is, f. *gr. Trawienie.* die Verda[u]ung, Veränderung der Speiſen [in] Nahrungsſaft.

peptĭcus, a, um. *trawiący.* zur Dauu[ng] dienlich.

pepugi, obſol. *pro* pupugi.

PER

Per. præp. *przez 1. 5. 7. z, za, czaſu go, dla 2.* durch, mit, um.

per accidens. *trefunkiem.* zufällig.

per ætatem. *dla wieku.* Alters halber.

per caliginem, per nebulam. *nie wy[raź]żnie.* nicht deutlich.

per capita. *krótko.* kurz.

per Deum. *przebóg.* um Gottes will[en]

per illud tempus. *w ten czas.* um di[e] Zeit.

per intervalla. *tedy, owedy, przeſtawai[ąc]* dann und wann.

per jocum, per luſum, riſum. *żarte[m]* aus Spaß.

per me licet. *dozwalam, nie od tego* meinethalben ſtehets frey.

per occaſionem, per tempus. *za pogo[dą] za czaſu.* mit gegebener Gelegenhe[it]

per omnia. *wſzelakim ſpoſobem zgoła.* [al]lenthalben.

per oppreſſionem, per vim. *Gwałte[m]* mit Gewalt.

per ordinem. *porządkiem.* nach der Rei[he]

per otium. *dla Zabawki.* für die lange Weile.
per se. *sam 2. osobno.* von sich selbst, einsam, entfernet.
per tempus. *w czas 1. w dobry czas.* zu rechter Zeit.
per tenebras. *w pociemku.* im Dunkeln.
per te stetit, per te factum est. *tyś winien.* du bist Schuld oder Ursache daran.
per transennam. *niedbale.* obenhin.
per amicitiam nostram. *dla dawney naszey Przyiaźni.* wegen unserer gepflogenen Freundschaft.

PERA

Pera, æ, f. *Mantyka, Torba.* Tasche, Mantelsack, Bettelsack, Ranzen.
perabsurdus, a, um. *niegrzeczny, nikczemnik.* ungereimt.
peraccommŏdātus, a, um. *zręczny.* sehr bequem.
perăcer, cris. *ostry, bystry 2.* sehr scharf.
perăcerbus, a, um. *cierpki, przykry.* sehr bitter, höchst zuwider, verdrüßlich.
perăcesco, is. *kwaśnieię, przykro mi, & lub rozgniewać się.* sehr sauer seyn, kränken, beißen, schmerzen, wehe thun.
perăcĭdus, a, um. *kwaśny.* sehr sauer.
peractio, onis, f. *Dokonanie, Sprawienie.* die Vollendung.
peractor, oris, m. *Dokonywacz.* ein Vollender.
peractus, a, um. *dokończony, wykonany.* vollbracht.
perăcuo, is. *zakończam, ostrzę.* spitzig oder scharf machen.
perăcūtè. adv. *ostro 1. subtelnie, dowcipnie.* spitzig, höhnisch.
pĕrăcūtus, a, um. *ostry 2. dowcipny.* sehr scharf oder spitzig.
pĕrădŏlescens, entis, o. pĕrădŏlescentŭlus, i, m. *młodziuchny.* sehr jung.
pĕrædĭfĭco, as. *dobudować.* den Bau vollenden.
pĕræquātio, onis, f. *Wyrównanie.* Gleichmachung.
pĕræquātor, oris, m. *Pogłowne odbieraiący.* Kopfgeldeinforderer.
pĕræquè. adv. *równie.* eben so viel.
pĕræquo, as. *zrównać.* ganz gleich und eben machen, ins gleiche bringen.
pĕræquus, a, um. *równy 3. słuszny.* ganz gleich, sehr billig.
pĕrăgĭto, as. *poruszam, mięszam często.* oft umtreiben, umrühren.
pĕrăgo, is. *dokonywam, odprawuię 1. wykonywam, sprawuię 1. 9. przyprowadzam do Skutku.* zu Stande, zu Ende bringen, ins Werk richten, vollenden. *syn.* perfĭcio, confĭcio, exĕquor, absolvo.
pĕrăgrātio, onis, f. *Przeiazd.* Durchreisung.
pĕrăgrātor, oris, m. *Wędrownik.* ein Durchwanderer.
pĕrăgro, as. *przeieżdżam, chodzę 2. wędruię, przechodzę przez, obchodzę 1. zwiedzić, schodzić.* alle Orte durchwandern und besehen, herum reisen, alles genau durchgehen, erforschen. *syn.* lustro, pĕrerro; ŏbeo, percurro, perlustro.
pĕrămans, antis, o. *przyiazny.* sehr freundlich.
pĕrămanter. *mile, chętnie.* gar freundlich.
pĕrambŭlo, as. *przechodzę przez, chodzę 2. zwiedzić.* durchgehen, durchziehen,

ziehen, durchmarschiren. *syn.* ŏbambŭlo, pĕrerro.

pĕrămo, as. *miłuię bardzo.* sehr lieben.

peramplus, a, um. *wielki, szeroki bardzo.* sehr weit und groß.

pĕranceps, ĭpĭtis, o. *wątpliwy.* sehr zweifelhaft.

pĕrangustè. adv. *ciasno, wąsko.* ganz eng.

pĕrangustus, a, um. *ciasny, wąski.* sehr eng und knapp.

pĕranno, as. *przez Rok trwam.* das ganze Jahr durch leben oder währen.

pĕrantīquus, a, um. *dawny.* sehr alt.

pĕrappŏsĭtus, a, um. *vide* peraccommodatus.

pĕrardeo, es. *gorę, pałam.* heftig entbrennen, durch und durch erhitzt seyn.

perarduus, a, um. *trudny.* sehr schwer.

pĕrāreo, es, pĕrāresco, is. *usycham.* ganz dürr werden.

pĕrargūtus, a, um. *dowcipny.* sehr witzig.

pĕrāridus, a, um. *przeschły.* ganz ausgedürrt.

pĕrarmātus, a, um. *doskonale uzbroiony.* vollkommen ausgerüstet.

pĕrarmo, as. *dobrze uzbraiam.* wohl bewaffnen.

pĕrăro, as. *orzę, przeorywam.* ganz umackern.

pĕrasper, era, erum. *chropawy, bardzo ostry.* sehr rauh und scharf.

pĕrastūtè. adv. *chytro.* sehr listig.

pĕrastūtŭlus, a, um. *nieco chytry.* klug, listig, ein wenig verschlagen.

pĕrastūtus, a, um. *bardzo chytry.* sehr verschlagen.

pĕrātĭcum, i, n. *Gummi Bdelium.* eine Gattung *Gummi Bdellii.*

pĕrātim. *z torbą.* mit der Tasche.

pĕrattentè. adv. *pilnie, uważnie.* sehr aufmerksam.

pĕrattentus, a, um. *bardzo uważny.* sehr fleißig.

pĕraudio, is, ire. *pilnie słucham.* gern anhören.

PERB

Perbacchor, aris. *buiam, szaleię, Rogardyas stroię.* toll und voll seyn, im Luder liegen.

perbeātus, a, um. *szczęśliwy bardzo.* sehr glückselig, ungemein glücklich.

perbellè. adv. *dobrze l. sztucznie.* gar fein oder artig, sehr höflich.

perbĕnĕ. adv. *bardzo dobrze.* sehr gut, sehr wohl.

perbĕnĕvŏlè. adv. *łaskawie.* sehr geneigt.

perbĕnĕvŏlus, a, um. *chętny, łaskawy.* sehr günstig.

perbĕnignè. adv. *łagodnie bardzo.* sehr gütig.

perbĭbĕsia, æ, f. vox jocosè ficta. *Miejsce Piiakom sprzyiaiące.* Schlaraffenland, wo es brav zu saufen giebt.

pèrbĭbo, is. *wypiiam do szczętu.* gar austrinken, aussaugen.

perbīto, as. *ginę.* untergehen, sterben.

perblandè. adv. *łagodnie.*

perblandus, a, um. *łagodny.* sehr schmeichelnd.

perbŏnus, a, um. *bardzo dobry.* sehr gut.

perbrĕvi. adv. *wkrotce.* bald.

perbrĕvis, e. c. *bardzo krótki.* sehr kurz.

perbrĕviter. adv. *bardzo krótko, krociuchno.* sehr kurz.

PERC

Perca, æ, f. *Okuń l. z.* Pärs, Pärsing.

percalco, as. *podeptać.* durchtreten.

p cälĕfăcio, is. *bardzo rozgrzewam.* sehr erhitzen.

p cälĕfactus, a, um. *wskruś rozgrzany.* sehr erhitzt.

p cäleo, es, percälĕsĭo, is, percälesco, is. ***nagrzewam się.*** sehr erhitzt seyn oder werden.

p calleo, es. ***odrętwieć, umiem.*** sehr erharten, wohl können, sehr wohl verstehen.

p candĭdus, a, um. *bardzo iasny.* sehr weiß und hell.

p cantătrix, ĭcis, f. ***Spiewaczka.*** eine Sängerinn.

p cārus, a, um. *bardzo miły, zbyt drogi.* sehr lieb, sehr theuer.

p cautus, a, um. *bardzo ostrożny.* sehr behutsam, listig, fürsichtig, sorgfältig.

p celĕbrātus, a, um. *wszędzie rozgłoszony.* allenthalben kund gemacht.

p celĕbro, as. *rozgłaszam.* allenthalben kund oder ruchbar machen.

p celebror, aris. *wszędzie słynę.* allenthalben kund werden.

p celer, ĕra, ĕrum. *bardzo prętki.* sehr schnell, hurtig, ganz geschwind.

p cello, is. *przerażam, przestraszam, obalam 1. 2. zeymuie mię.* bekümmert, bestürzt machen, niederstoßen. *vide* terreo.

p censeo, es. *wyliczam.* erzählen.

p ceptio, onis, f. *Poięcie, Zrozumienie, Zbieranie 2.* Begreifung, Empfahung, Einsammlung, Genießung.

p ceptor, oris, m. *poymuiący.* der etwas wohl verstehet, und im Sinn fasset.

p ceptus, a, um. ***zrozumiany.*** sehr wohl verstanden.

percerpo, is. *obieram 2.* lesen.

perchārus. *vide* percārus.

percīdo, is. ***obiiam gębę.*** hindurch hauen oder stoßen.

percieo, es, percio, is. ***poruszam, wzruszam, przerażam.*** sehr bewegen.

percingo, is. ***opasuię, otaczam.*** ganz umgeben.

percĭpio, is. ***biorę 1. zrozumiewam, przenikam.*** gänzlich einnehmen, recht und wohl lernen, genau fassen und begreifen. *syn.* căpio, intellĭgo, comprĕhendo, assequor, *vel* collĭgo, obtĭneo, pŏtior.

percis, idis, f. *Pław 4.* Meerschnecke.

percīsus, a, um. *przerąbany.* durch und durch gehauen.

percĭtus, a, um. *pobudzony, rozgniewany, poruszony.* bewegt, erzürnt, aufgebracht. *syn.* perculsus, permōtus, abreptus, concĭtātus.

percīvĭlis, e. c. *polityczny.* sehr höflich.

perclāmo, as. *obwołuię.* sehr schreyen.

perclāresco, is. *słynę.* sehr berühmt werden.

percnoptĕros, i, m. *gr.* *Orzeł podły.* ein Geyeradler.

percnos, i, m. *gr.* *Orzeł mnieyszy.* gewisse Art von Adlern.

percoarcto, as. *ściskam mocno.* fest zusammendrücken.

percoctus, a, um. *dowrzały, dostały, dożrzały, spiekły, wywarzony.* ausgekocht, durchgekocht.

percognĭtus, a, um. *dobrze poznany.* wohl, genau erkannt.

percognosco, is. *właściwie poznawam, doświadczam.* eigentlich erkennen.

percōlātio, onis, f. *Przecedzenie.* Durchseihung.

percŏlātus, a, um. *przecedzony.* durchgeseihet.

percŏlo, as. *przecedzam.* durchseihen.

percŏlo, is. *czczę 1. ozdobić.* lieb, werth, in hohen Ehren halten, auszieren.

percŏmis, e. c. *bardzo ludzki.* sehr freundlich.

percommŏdè. adv. *zręcznie, po ręce, na rękę mi to, dobrze, wczas 1.* sehr bequem, zu rechter Zeit, eben recht.

percommŏdus, a, um. *wczesny, zręczny.* sehr bequem, zeitig.

percondĭtus, a, um. *bardzo ukryty.* ganz und gar verborgen.

percontātio, onis, f. *Pytanie, Wywiadywanie się.* Erforschung, Nachfrage.

percontātor, oris, m. *Pytacz, Wywiadywacz.* ein Nachforscher.

percontātōrius, a, um. *Pytaniu służący.* zum Nachfragen gehörig.

percontor aris. *pytam kogo o co, wywiaduję się.* fleißig nachforschen, genau nachsuchen. *syn.* scīscĭtor, inquīro, investīgo.

percontŭmax, ācis, o. *bardzo uporny.* sehr halsstarrig.

percŏpiōsus, a, um. *bardzo obfity.* gar zu überflüßig.

percŏquo, is. *warzę 1. dowarzam 1. dożrzałym czynię.* durchkochen, gar kochen, zeitig oder reif machen.

percrassus, a, um. *zbyt gruby.* sehr stark und dick.

percrēbesco, is. *rozgłaszam się, słyszeć.* ausgesprengt, ruchtbar werden.

percrĕpo, as. *brzmię, śpiewam, rozlega się.* sehr tönen, stark knarren, erschallen.

percrībrātus, a, um. *przesiany.* durchgesiebt.

percrībro, as. *przesiewam.* durchsieben.

percrŭcio, as. *bardzo męczę.* sehr peinigen oder plagen.

percrūdus, a, um. *surowy.* roh, sehr herb, ganz unreif.

percŭdo, is. *przekować 2.* umschmieden, durchschlagen.

perculsus, a, um. *przelękły.* erschrocken.

percultus, a, um. *pięknie ozdobiony.* schön geputzt, geziert.

percunctātio, onis, f. *Ociąganie się, Wywiadywanie się.* Zauderung, scharfe Nachfrage.

percunctor, aris. *vide* percontor.

percŭpĭdus, a, um. *zbyt chciwy.* sehr begierig.

percŭpio, is. *żądam mocno.* sehr begehren.

percūriōsus, a, um. *bardzo dworny, zbyt pilny.* sehr fürwitzig, allzu sorgfältig, geschäftig.

percūro, as. *zleczyć.* gesund machen.

percurro, is. *przebiegam 1. 3. 4. dobiegam 3. przybiegam.* durch oder überlaufen, durchsehen.

percursātio, onis, f. *Przebieganie.* Durchwanderung.

percursio, onis, f. *Przebieżenie.* der Durchmarsch, Durchzug, Durchlaufung. *syn.* transitus.

percurso, as. *przebiegam się.* oft durchlaufen, feindlich durchstreifen.

percursor, oris, m. *podrożny, kurier.* ein Wandersmann.

percursus, a, um. *przebiegany, roztrząśniony.* durchgelaufen, überlegt, erwogen.

percussio, onis, f. *Uderzenie, Bicie, Takt, Natężenie 2.* Zerschlagung, Tactgebung

bung mit den Händen oder Füßen in der Music.

p rcussor, oris, m. *Uderzyciel, Zabiiak.* ein Schläger, Mörder.

p *rcussūra*, æ, f. *Stłuczenie.* Zerschlagung.

p rcussus, a, um. *uderzony, bity, stłuczony.* zerschlagen, zerschmettert.

p rcussus fulmine. *Piorunem uderzony.* vom Donner zerschmettert.

p rcūsus, a, um. *bity w Mennicy.* geprägt, gemünzt.

p rcŭtio, is, ĕre. *uderzam, biię kogo, przerażam, przestraszam.* schlagen, erschrecken. *syn.* verbĕro, fĕrio, tundo.

p rcutio fœdus. *Przymierze czynię.* Frieden machen.

PERD

P deam *pro* peream. *Plautus.*

p dĕcōrus, a, um. *bardzo przystoyny.* sehr zierlich.

p dēleo, es. *zupełnie zgładzić.* gänzlich aufreiben.

p dēlīrus, a, um. *szalony* 1. *bardzo śmieszny.* ganz närrisch, sehr lächerlich.

p densus, a, um. *bardzo gęsty.* sehr dicht.

p *deo*, obsol. *lege* pereo.

p depso. *ugnieść* & sub *zgwałcić* 4.

p despuo, is. *bardzo gardzę, zewsząd na co pluię.* sehr verachten, über und über bespeyen.

p dīcālis, e. c. perdīceus, a, um. *Kuropatwi.* von einem Rebhuhn.

p dīcium, ii, n. *Maruna, Pomurne ziele.* Tag und Nacht, gewisses Kraut.

p diffĭcilis, e. c. *bardzo trudny.* sehr schwer.

perdiffĭcilĭter, perdiffĭculter. adv. *bardzo trudno.* sehr schwerlich.

perdignus, a, um. *wcale godny.* ganz würdig.

perdīligens, entis, o. *bardzo pilny.* sehr fleißig.

perdīligenter. *bardzo pilno.* sehr emsig.

perdisco, is. *uczę się pilnie, douczam się, nauczyć się.* fleißig lernen.

perdisertè. adv. *bardzo wyraźnie, albo wymownie.* sehr deutlich, sehr beredt.

perditè. adv. *desperacko, szalenie, bardzo, nadzwyczaynie.* verderblich, sehr heftig, überaus, ungemein.

perdĭtio, onis, f. *Utracenie, Zguba, Strata.* Verlust.

perdĭtor, oris, m. *Skaziciel.* Verderber, Zerrütter.

perdītrix, īcis, f. *Skazicielka.* Verderberinn, Vertilgerinn, Verkehrerinn.

perdĭtus, a, um. *stracony, skażony, zły, niecnotliwy, desperat, utrapiony.* verlohren, verdorben, liederlich, miserabel. *syn.* āmissus, dēperdĭtus, imprŏbus, mĭser.

perdiu. adv. *bardzo długo.* gar lang.

perdīves, ĭtis, o. *bardzo bogaty.* sehr reich. *vide* ŏpŭlentus.

perdiŭturnus, a, um. *długowieczny.* gar langwierig.

perdix, īcis, f. *Kuropatwa.* ein Reb- oder Feldhuhn.

perdix montana. *Jarząbek.* ein Haselhuhn.

perdix rustica. *Pardwa.* ein Schnepf.

perdo, is. *gubię, utracam* 1. 2. *zatracam, zabiiam* 1. *psuię* 2. *przegrawam, przemarnować, ziadam* 2. *przywodzę* 4. & sub *psuie się człowiek.* verlieren, verderben, verführen. *syn.* āmitto, destruo.

perdo

perdo diem, tempus. *trawię czas marnie.* den Tag liederlich zubringen.
perdo operam & oleum. *darmo Koszt y pracę łożę.* vergebliche Unkosten machen.
perdo aliquem. *psuię kogo.* einen verderben, verführen.
perdŏceo, es. *dobrze uczę, pokazuię.* wohl und eigentlich lehren, deutlich zeigen, anweisen.
perdoctus, a, um. *uczony.* wohlgelehrt.
perdŏleo, es, perdŏlesco, is. *mocno boleię.* sehr bekümmert seyn, und den Schmerzen empfinden.
perdŏmĭnor, aris. *panuię.* herrschen.
perdŏmĭtor, oris, m. *Uskramiacz, Uskromiciel.* ein Bezwinger.
perdŏmĭtus, a, um. *uskromiony.* bezwungen.
perdŏmo, as. *uskramiam.* überwältigen, wohl zähmen, bezwingen.
perdormisco, is. *przysypiam 4.* ganz ausschlafen.
perduaxo, is. *idem quod* perdo. *Plaut.*
perdūco, is, perducto, as. *doprowadzam, przywodzę 4. wywodzę 4. przeciągam, przyprowadzam, dokonywam, nabawiam, prowadzę 2. 6. dochować 2.* durch- oder hinaus- oder herumführen, hinschleppen, einen betrügen, bereden, anführen.
perductio, onis, f. *Przeprowadzenie.* Durchleitung, Durchführung.
perductor, oris, m. *Przeprowadziciel, Przywodzca, Rufian.* Durchführer, Herumführer, Kuppler, Hurenführer.
perductus, a, um. *przyprowadzony.* hingeführt.
perdūdum. adv. *bardzo dawno.* gar längst.

perduellio, onis. *Zdrada przeciwko Oyczyznie.* feindliches Verfahren gegen sein Vaterland, durch Verrätherey.
perduellis, is, m. *Nieprzyiaciel, Zdraca Oyczyzny.* ein Feind, Verräther seines Vaterlandes.
perduellum, i, n. *idem quod* bellum.
perdulcis, e. c. *zbyt słodki.* sehr süß.
perduo, is. *obsol. pro* perdo. *Plaut.*
perdūrātus, a, um. *zatwardziały.* ausgehärtet.
perdūro, as. *długo trwam, dotrwać.* lange währen oder ausdauern, beständig seyn. *syn.* persĕvēro.
perdūrus, a, um. *bardzo twardy:* sehr hart.

PERE

Pĕrēdia, æ, f. *Obżarstwo 1.* die Begierde zu essen und zu trinken.
pĕrĕdo peres, *vel* peredis. *wygryzuię.* durchfressen, verzehren, durchbeißen. *syn.* exĕdo, consūmo.
pĕreffluo, is. *przeciekam.* ausfließen.
pĕrĕger, gra, grum. *vide* pĕrĕgrīnus.
pĕrĕgrè. adv. *nie doma, w gościnie, w gościny, przez, zkądś, zkąd indziej.* über Land, in der Fremde, nicht daheim. *syn.* ălibi, ăliunde.
pĕrēgrĕgius, a, um. *wyborny.* überaus schön.
peregri. adv. *lege* peregrè.
pĕrĕgrīnābundus, a, um. *cudze Kraie zwiedzaiący.* herum wandernd, in der Fremde sich aufhaltend.
pĕrĕgrīnātio, onis, f. *Pielgrzymowanie.* Wanderung, Wanderschaft, das Reisen in fremde Oerter.
pĕrĕgrīnātor, oris, m. *Pielgrzym 1.* ein Reisender.

pěrĕgrīnĭtas, atis, f. *Bawienie się w cudzych Kraiach, Cudziemstwo, Obywatelstwa Utracenie, Mowa albo obyczaie cudze.* Aufhaltung an einem fremden Ort, fremde Sprache, Mundart und Sitten.

pěrĕgrīnor, aris. *pielgrzymuię.* reisen, wandern. *phr.* pěrĕgrè eo, prōficiscor, pěrĕgrīnas, longinquas, rĕmōtas terras lustro, invīso, pěrăgro, pěto, rĕmōtas in ōras tendo.

pěrĕgrīnus, i, m. *Cudzoziemiec, Przychodzień 1. Mieszczanin nieprawy, Pielgrzym.* ein Fremder, Fremdling. *syn.* advĕna, hospes.

pěrĕgrīnus, a, um. *cudzoziemski, niebywały, nieświadom, przewoźny, wędrowny.* fremd, ausländisch, unerfahren. *syn.* ălĭēnus, extĕrus, externus, extrāneus.

pěrēlĕgans, antis, a. *bardzo piękny.* sehr zierlich.

pěrēlĕganter. adv. *pięknie, chędoga.* sehr schön.

pěrēlŏquens, entis, o. *bardzo wymowny.* sehr beredt.

peremne auspicium. sub *Rok temu.*

pěrĕmo, is. *przeszkadzam, zgwałcić 4.* verhindern, schänden.

pěremptālis, e. c. *niszczący,* & sub *Piorun.*

pěremptor, ōris, m. *Zabiiak.* ein Todtschläger. *vide* occīsor.

pěremptōriè. adv. *nagle.* unverzüglich, ohne weitere Frist.

pěremptōrius, a, um. *nieodwłoczny, bez odwłoki, ostatni raz, śmiertelny, zawity Rok.* ohne fernere Frist, für das leztemal, tödtlich.

peremptoria citatio. *Pozew ostatni.* eine Vorladung vor Gericht ohne weitere Verstattung einer Frist.

pěremptrix, icis, f. *Zabiiaczka.* eine Mörderinn.

pěremptus, a, um. *zabity.* umgebracht. *syn.* interfectus, occīsus, mactātus.

pěrendie. adv. *trzeciego dnia.* übermorgen.

pěrendino, as. *bawię się.* sich verweilen, aufhalten. *vide* mŏror.

pěrendĭnus, a, um. *trzeci.* übermorgen.

pěrenna, æ, f. *Dea Ethnicorum.*

pěrennè. adv. *vide* perenniter.

pěrennia, orum, n. *ceremonia auspiciorum apud Ethnicos.*

pěrennis, e. c. *wieczny, ustawiczny, trwały 1.* stetig, immerwährend, unaufhörlich. *syn.* æternus, perpĕtuus, jūgis, sempĭternus, continuus, assĭduus, non intermissus.

pěrennīservus, i, m. *Niewolnik.* der beständig einem Herrn dienet.

pěrennĭtas, atis, f. *Wieczność 1. Ustawiczność, Trwałość.* Langwierigkeit, Dauerhaftigkeit.

pěrennĭter. adv. *ustawicznie, bez przestanku.* immerfort, ohne Unterlaß.

pěrenno, as. *trwam na zawsze, wiekuię.* immer währen oder dauern.

pěrentĭcīda, æ, m. *Rzeżymieszek.* ein Beutel-Taschenfeger.

pěreo, is, ire. *ginę, zginąłem, umieram, zabiiaią mię, psuie się człowiek, miłuię 2.* verderben, verlohren werden, sterben, umkommen, umgebracht werden, ins Luder gerathen, sehr lieben. *syn.* dispĕreo, intĕreo, cădo, perdor, occidor.

pěream! *verbum jurandi & imprecandi. Boday mię 2.* ich will mein Leben lassen,

ſen, ich will verlohren ſeyn, wenn es alſo iſt. *ſyn.* dispeream!

pĕrĕquīto, as. *przeieżdżam.* umher reiten.

pĕrerro, as. *błąkam ſię*, *chybiam czego*, *łażę*, *zwiedzić*, *ſchodzić*. umher ſchweifen. *ſyn* oberro.

pĕrērŭdītus, a, um. *bardzo uczony*. ſehr oder wohl gelehrt.

pĕrēſus, a, um. *zgryziony*, *ziedzony*. verzehrt, durchgebiſſen.

pĕrexcrŭcio, as. *bardzo męczę*. heftig peinigen. *Plaut.*

pĕrexĭguus, a, um. pĕrexīlis, e. c. *maluchny*, *krótki*, *ſzczupły*. gar klein, ſehr kurz, überaus klein.

pĕrexoptātus, a, um. *bardzo pożądany*. höchſterwünſcht.

pĕrexpĕdītus, a, um. *wyprawny*. wohl gerüſtet.

pĕrexplĭcĭtus, a, um. *wcale iaſny*. ganz erklärt.

pĕrexſiccātus, a, um. *wſkruś wyſuſzony*. durchausgetrocknet.

P E R F

Perfābrĭco, as. *wypracować*, *oſzukiwam*. ausarbeiten, verfälſchen.

perfăcētè. adv. *przyiemnie*, *żartownie*. ſehr lieblich, holdſelig, ganz kurzweilig.

perfăcētus, a, um. *bardzo żartowny*. ſehr artig, luſtig.

perfăcĭlè adv. *łacno bardzo*. gar leichtlich.

perfăcĭlis, e. c. *bardzo łatwy*. gar leicht.

perfacilis eſt audiendo. *chętnie ſłucha*. er giebt gerne Gehör.

perfăcundus, a, um. *vide* pĕrēlŏquens.

perfămĭlĭāris, e. c. *dobrze znaiomy*. gar wohl bekannt, vertraut.

perfătuus, a, um. *bardzo głupi*. gar thi richt.

perfectè. adv. *doſkonale*. vollkommen fertig.

perfectio, ōnis, f. *Dokonanie*, *Doſkonałość*. Vollendung, Vollbringung, Ausmachung, Vollſtreckung, Vollkommenheit, Vortrefflichkeit.

perfector, oris, m. *Dokończyciel*. ein Vollender, Vollbringer.

perfectrix, īcis, f. *Dokończycielka*. eine Vollenderinn, Vollbringerinn.

perfectus, a, um. *doſkonały*, *wykonany*, *dokończony*, *dołożny*, *zupełny*. vollbracht, vollkommen, vollendet. *ſyn.* pĕrāctus, perſŏlūtus.

perfectus, us, m. *vide* perfectio.

perfĕrentia, æ, f. *Znoſzenie* 2. Erduldung.

perfĕro, ers. *donoſzę*, *cierpię* 1, *wytrwam* 1. 2. überliefern, übertragen, leiden, ausſtehen, verrichten. *ſyn.* pătior, ſuſtĭneo, tŏlĕro.

perfertur fama ad me. *dochodzi mię Wieść*, *powiadaią*, *ſłyſzeć*. das Gerücht kommt vor mich.

perfervĭdus, a, um. *bardzo gorący*. ſehr heiß.

perfervēſco, is. *przegorywam*. ſehr heiß werden.

perfĕrus, a, um. *bardzo dziki*. ſehr wild.

perfĭcè. adv. *lege*. perfectè.

perfĭcio, is. *dokonywam*, *wykonywam*, *ſpełniam*, *dokazuię* 2. *trawię* 1. vollbringen, ausrichten, dahin bringen. *ſyn.* perăgo, abſolvo, confĭcio, exſĕquor, expleo. *phr.* fīnem, mŏdum făcio, pōno, impōno, ſtătuo, ad fīnem perdūco, extrēmam mănum ŏpĕri appōno, ădhibeo, admŏveo.

perfungor, eris. *odprawiam* 1. *pozbywam, zażywam, przeżyć* 2. verrichten, ausführen.
perfungor fato. *umieram.* sterben.
perfungor periculo. *Niebespieczeństwo wytrzymać.* Gefahr ausstehen.
perfūro, is. *bardzo szaleię.* sehr wüten.
perfūse. adv. *obszernie.* weitläuftig.
perfūsio, onis, f. *Pokrapianie, Polewanie, Oblanie.* Anfeuchtung, Begiessung.
perfūsor, oris, m. *Polewacz.* ein Begießer.
perfūsōrium, ii, n. *Konew do Pokrapiania.* Gießkanne.
perfūsōrius, a, um. sub *polewam* 1.
perfūsus, a, um. *pokropiony, polany.* begossen, benetzt, erfüllt.

PERG

Perga, æ, f. *vide* perca.
pergămentārius, ii, m. *Pargamin robiący.* ein Pergamenter.
pergămēnum, i, n. *&* pergamena, æ, f. *Pargamin.* Pergament.
pergămēnus, a, um. pergamena charta. *Pargamin.* Pergament.
pergaudeo, es. *weselę się bardzo.* sich sehr freuen.
pergĕnuo, as. *na Kolanach się czołgam.* auf den Knien herkriechen.
pergĭgno, is. *vide* gigno.
perglisco, is. *dorastam, tyię.* sehr zunehmen, wachsen, fett werden.
pergnārus, a, um. *dobrze biegły.* wohl erfahren.
pergo, is. *idę* 1. 2. *konam co, nieprzestaię, postępuię, iadę* 1. *prowadzę* 10. *popędzić się.* fortfahren, gehen, fortsetzen. *syn.* persĕvēro, persisto, non cesso, non intermitto, continuo, eo, tendo. *phr.* cœptis inhæreo, ad finem dēdūco.
perge. *daley* 4. *mów, nuż.* weiter.
pergin? *pro* pergisne? *idzieszże?*
pergrăcilis, e. c. *szczupły.* sehr dünn.
pergræcor aris. *przemarnuię.* schwelgen, schlemmen, im Luder liegen.
pergrandesco, is. *rozrastam się.* sehr groß werden.
pergrandis, e. c. *bardzo wielki.* sehr groß.
pergrandis natu. *bardzo stary.* bey hohem Alter.
pergrăphĭcus, a, um. *stroyny* 1. *bardzo kształtnie zrobiony, gdyby ulepił.* wohl gemacht, wie gemalt.
pergrātus, a, um. per mihi gratus. *bardzo przyiemny.* sehr angenehm, lieb und werth.
pergrăvis, e. c. *bardzo ciężki.* sehr schwer, wichtig.
pergrăvĭter. adv. *bardzo ciężko.* sehr schwerlich.
pergraviter hoc fero. *bardzo mnie to dolega, mocno to mię uraża.* das thut mir sehr weh, dieses verdreußt mich gewaltig.
pergŭla, æ, f. *Chłodzenie* 3. 4. *Ganek* 1. *Podsienie, Chłodnik, Altana, Szpalery.* Sommer- Reb- oder Weinlaube, Eingang ins Haus, Altan oben auf dem Hause, offener Kramladen.
pergŭlānus, a, um. *do Chłodnika należący.* zur Sommerlaube gehörig.

PERH

Pĕrhaurio, is, ire. *Duszkiem wypiiam.* ganz und gar ausschöpfen. *vide* exhaurio.

perhĭbendus. *vide* memorandus.

pĕrhĭbeo, es. *daię 1. nazywam 1.* geben, vorgeben, nennen, erweisen. *syn.* dīco, narro, rĕfĕro, mĕmŏro, commĕmŏro.

perhĭbent, perhibetur. *powiadaią.* es wird gesagt.

perhiĕmo & perhyemo, as. *przezimować.* durchwintern, den ganzen Winter durchbleiben.

pĕrhĭlum. adv. *trochę 1.* ein wenig. *syn.* paulŭlum.

pĕrhŏnŏrĭfĭcè. adv. *poczciwie, bardzo uczciwie.* gar ehrlich, mit allen Ehren.

pĕrhŏnŏrĭfĭcus, a, um. *wcale uczciwy.* sehr ehrlich.

pĕrhorreo, es, pĕrhorresco, is. *zdrygam się, boię się, lękam się.* erzittern, erschrecken. *vide* tĭmeo, horreo.

pĕrhorrescentia, æ, f. *Boiaźń.* die Furcht, Schrecken.

pĕrhorrĭdus, a, um. *straszliwy.* sehr abscheulich, erschrecklich.

pĕrhospĭtalis, e. c. *gościnny bardzo ochotny.* sehr gastfrey, willig und bereit Gäste anzunehmen.

pĕrhūmānĭter. adv. *bardzo ludzko.* sehr freundlich.

pĕrhūmānus, a, um. *bardzo ludzki.* sehr leutselig.

PERI

pĕrĭamma, atis, *pĕrĭaptum*, i, n. *vide* amulĕtum.

pĕriapta, orum, n. *Binda y Lekarstwo na czele na Ból głowy.* Binden, Arzney um die Stirn wider das Hauptweh.

pĕrĭblēma, atis, n. *Opończa.* Oberkleid statt eines Mantels, Campagnerock.

pĕrĭboētus, a, um. *gr. sławny.* berühmt, beruffen.

pĕrĭbŏlæum, i, n. *Płaszcz całego Człowieka okrywaiący.* ein Mantel, so den ganzen Leib bedeckt.

pĕrĭbŏlus, i, m. *gr. Szaniec, Baszta, Poręcz, Blanki, Ganek.* eine Schanze, Bastey, Bollwerk, Lehne an einer Stiege oder Gang, Geländer, ein Gang.

pĕrĭcardium, ii, n. *gr. Skóreczka w ktorą Serce obwinięte.* Herzkästlein, Herzfell, darein das Herz eingewickelt ist.

pĕrĭcarpium, ii, n. *gr. Łupiny 2. Skórka 2. Manela.* Hülse darinnen der Saame steckt, Armband.

pĕrĭcarpum, i, n. *Sniedek 2.* eine Gattung Kolbwurz.

pĕrĭclăsis, is, f. *Złamanie Nogi.* ein Beinbruch.

pĕrĭclĭtābundus, a, um. *kuszący, doświadczaiący.* versuchend, probierend.

pĕrĭclĭtātio, onis, f. *Kuszenie się, Doświadczanie, Proba.* Versuch, Probe.

pĕrĭclĭtor, aris. *w Niebespieczeństwie znayduię się, odważam się, wdaię się 1. doświadczam, idzie o to, choruię 1.* in Gefahr seyn, wagen, erfahren, versuchen, probieren, erforschen, krank seyn. *syn.* explōro, tento, prŏbo, expĕrior. *phr.* pĕrĭcŭlum, discrimen făcio, ădeo, sŭbeo, in discrīmine inter pĕrĭcŭla versor mēque căputque meum offĕro, objĭcio, expōno pĕrĭclis.

periclĭtor famâ. *przychodzę o Niesławę* in Schmach gerathen.

periclĭtor capite, vita. *w Niebespieczeństwie życia iestem.* in Lebensgefahr seyn.

perfĭcus, a, um. *wykonywaiący.* vollbringend.
perfĭdè. adv. *zdradliwie, niewiernie.* meineydig, fälschlich, untreu.
perfĭdēlis, e. c. *bardzo wierny, szczery.* ganz aufrichtig, recht getreu.
perfĭdia, æ, f. *Niewierność, Zdrada.* Untreu, Meineyd, Treulosigkeit, Abfall vom Glauben. *syn.* fraus, dŏlus.
perfĭdiōsè. adv. *vide* perfidè.
perfĭdiōsus, a, um. *vide* perfidus.
perfīdo, is. *bardzo dufam.* sehr trauen.
perfĭdus, a, um. *niewierny, wiarołomny, zdradliwy, Krzywoprzysięzca.* sehr treulos, schelmisch, verrätherisch, meineydig. *syn.* infīdus, dŏlōsus, mălĕfĭdus, perjūrus. *phr.* vir ficto pectŏre, plēnus perfidiæ, fĭdem viŏlans, fallens, non servans, dŏlos, fraudes in pectŏre, corde, ănĭmo versans, volvens, tĕgens, vēlans, dissĭmŭlans.
perfīgo, is. *przekałam, przebiiam 1.* durchstechen.
perfingo, is. *wymyślam.* nachmachen.
perfīnio, is, ire. *dokonywam.* endigen.
perfixus, a, um. *przekłoty.* durchstochen.
perflābilis, e. c. *Wiatrom otworzysty, & sub przewiewa.* luftig, da die Luft durchstreichen kann.
perflāgĭtiōsus, a, um. *psotliwy, niecnotliwy.* sehr schändlich, lasterhaft.
perflagrātus, a, um. *spalony.* verbrannt.
perflātilis. *vide* perflabilis.
perflātio, onis, f. perflātus, us, m. *Przewiewanie.* das Durchblasen, Durchstreichen des Windes.
perflētus, a, um. *wypłakany.* ausgeweint.
perflo, as. *przewiewam, dmucham 1.* durchwehen, durchblasen.
perfluctuo, as. *pływam po wierzchu.* hin und her schweben.
perfluens, entis, o. *przeciekaiący, przepłynący.* durchfließend.
perfluo, is. *przeciekam, ciekę 3. przepadam 1.* durchrinnen, auslaufen, fließen.
perfluus, a, um. *vide* perfluens.
perfluxus, a, um. *bardzo przewiiaiący.* sehr vergänglich.
perfōco, as. *zadusić.* ersticken.
perfŏdio, is, ĕre. *przekopywam, przebiiam 1. przekować 2. dziurawić.* durchgraben, durchbohren, durchbrechen, durchstechen. *syn.* confŏdio, transfŏdio, perfŏro, perfringo.
perfœcundus, a, um. *bardzo żyzny, płodny.* sehr fruchtbar.
perfŏliāta & perfŏrāta, æ, f. Dzwonki ziele 2. Durchwachskraut.
perfŏrācŭlum, i, n. *Swider.* Bohrer.
perfŏrātio, onis, f. *Przewiercenie.* Durchbohrung.
perfŏrātus, a, um. *przewiercony.* durchgebohret, durchbrochen.
perfŏre, perfore accommodatum *pro* peraccommodatum fore. *bardzo przyiemnym być.* sehr angenehm seyn.
performātus, a, um. *wyrobiony.* geformt, zugerichtet.
performīdātus, a, um. *bardzo strasźliwy.* sehr erschrecklich.
performīdŏlōsus, a, um. *bardzo boiaźliwy albo strasźliwy.* sehr furchtsam, fürchterlich.
performo, as. *wyrabiam, uformować.* eine Form und Gestalt machen, zurichten.
perfŏro, as. *przebiiam 1. dziurawię, wiercę 1. przewiercieć.* durchbohren, durchlöchern.

perfortiter. adv. *bardzo mężnie.* sehr tapfer.
perfossio, onis, f. *Przekopanie.* Durchgrabung, Durchbruch.
perfossor, oris, m. *Kopacz, Podkopnik 2. Złodziey 1.* Durchgraber, Durchbohrer, Durchbrecher, ein nächtlicher Dieb.
perfossura, æ, f. *vide* perfossio.
perfossus, a, um. *przekopany, przedziurawiony.* durchgraben, durchstochen, durchlöchert.
perfractè. adv. *upornie.* halsstarriglich, hartnäckig.
perfractus, a, um. *przełamany.* durchbrochen, zerbrochen.
perfrĕmo, is. *szumię.* schnurren, ein wild ungestüm Wesen führen.
perfrĕquens, entis, o. *ludny, częsty.* zahl- und volkreich.
perfrĕto, as. *przepłynąć 2.* durchhin schiffen.
perfricātus, a, um. *pocierany.* durchgerieben.
perfrĭco, as. *pocieram, nacieram co, drapię 2.* durchreiben, schmieren, sehr kratzen.
perfrictio, onis, f. *Zadrapnienie.* das Reiben, Jucken, Kratzen.
perfrictus, a, um. *vide* perfricatus.
perfrictæ frontis homo. *niewstydliwy.* ein unverschämter Mensch.
perfrīgĕfăcio, is, perfrīgĕro, as. *oziębiam, chłodzę.* kalt machen, erfrischen.
perfrīgĕror, aris. *ochłodnąć.* erkalten.
perfrīgeo, es. *ziębnę.* sehr kalt seyn.
perfrīgesco, is. *stygnę, przeziębnąć.* frieren, erkalten.
perfrīgĭdus, a, um. *bardzo zimny.* sehr kalt, grimmig kalt.
perfringo, is. *łamię co, wyłamuię 1. wyłupuię 1. przerywam 1. przetrącam* zerbrechen, durchbrechen, übertreten *syn.* offringo, rumpo, frango, viŏlo
perfrio, as. *ścieram 3.* durchreiben.
perfrivŏlus, a, um. *bardzo ladaco.* nichtswerth, sehr liederlich.
perfruĭtio, onis, f. *Zażywanie.* Genießung.
perfruor, ĕris. *zażywam.* gebrauchen gänzlich genießen.
perfŭga, æ, f. *Zbieg 1.* ein Abtrünniger Ueberläufer, der zum Feind übergehe
perfŭgio, is, ĕre. *zbiegam 2. uciekam* irgends wohin fliehen, überlaufen.
perfŭgium, ii, n. *Ucieczka 1.* Zuflucht in der Noth. *syn.* prŏfŭgium, rĕfŭgium rĕcursus, ăsylum, sōlātium.
perfulcio, is, ire. *mocno podpieram.* stark unterstützen, fest machen.
perfulgĭdus, a, um. *bardzo iasny.* sehr hell.
perfunctio, onis, f. *Dokonanie, Odprawienie, Znoszenie 2.* Verwaltung, Verrichtung.
perfunctōriè. adv. *na Oko 1. niedbale byle zbyć.* obenhin, nicht mit Fleiß.
perfunctōrius, a, um. *niedbały, ladaia* nachläßig.
perfunctus, a, um. *odprawił.* der etwas verwaltet hat.
perfunctus molestiā. *od przykrości uwolniony.* der eine Beschwerniß überstanden hat.
perfunctus fato. *umarł.* der gestorben ist.
perfundo, is. *oblewam, polewam 1.* begießen, besprengen, benetzen. *syn.* aspergo, irrĭgo, irrōro.

perfu-

pĕrīclȳmĕnon, i, n. periclymenos, i, m. gr. *Powóy wonny.* Geißblatt.

pĕrīclȳsis, is, f. gr. *Brzeg u iakiey Rzeczy, Krawądź, Kray Szaty.* der Rand eines Dinges, das Gebräme an einem Kleid.

pĕricŏpe, es, f. gr. *Część mowy.* Abschneidung, Stück einer ganzen Rede.

pĕrīcrānium, ii, n. *Czaszka Głowy, głowia Kość, Skóra na Głowie.* Hirnschaale, das zarte Häutlein, so auf dem Hirnschädel liegt.

pĕrīcŭlor obsol. *vide* periclitor.

pĕrīcŭlōsè. adv. *niebespiecznie.* gefährlich.

pĕrīcŭlōsus, a, um. *niebespieczny.* gefährlich.

pĕrīcŭlum, i, n. *Poët.* pĕrīclum. *Niebespieczeństwo, Doświadczanie.* Gefahr, Versuch, Hazard, Probe, Versuchung. *syn.* discrīmen, ālea, cāsus. *phr.* dŭbia sors, anceps fortuna, instantia fāta, instantis præsāgia mortis.

periculum in mora. *niebespieczne Odkładanie.* ein gefährlicher Verzug.

periculum facio. *vide* periclitor.

periculo meo. *na moią szkodę.* auf meine Gefahr.

pĕrīdĕræon, i, n. *Naramiennik, kołnierz, Noszenie drogie na Szyi.* Halsgehenk, Halsbinde. *syn.* mŏnīle, āmūlētum.

pĕrīdōneus, a, um. *bardzo sposobny.* sehr bequem, geschickt.

pĕrīdrŏmis, idis, f. gr. *Przechadzka, Obchodzenie.* Spaziergang, ein jeder Ort, da man rings herum gehen kann.

pĕrīdrŏmus, a, um. *obiegaiący.* umher laufend.

pĕriēgĕsis, is, f. gr. *vide* ambitus.

pĕriergia, æ, f. *zbyteczne Staranie, przedłużona Mowa, Dworność.* überflüssige Sorge, Ausschweifung in Sachen, die einen nicht angehen, eine Rede, die länger währet, als sich gebühret.

pĕrīergos, *vel* periergus, a, um. *dworny.* fürwitzig.

pērjĕro, as. *vide* perjūro.

pĕrillustris, e. c. *świetny, sławny, wielmożny.* berühmt, hochberühmt, hochwohlgebohren.

pĕrīlo, as. *w Niebespieczeństwo wpadam.* in Gefahr laufen oder kommen.

pĕrimăchia, æ, f. gr. *Potyczka.* kleines Scharmützel, leichtes Treffen.

pĕrimbēcillis, e. c. perimbecillus, a, um. *bardzo słaby.* gar schwach.

pĕrīmĕter, tri, m. *Cyrkuł.* Umkreis des Circuls.

pĕrīmo, is. *zabiiam, wniwecz obracam, przeszkadzam, rozpędzam.* umbringen, tödten, verhindern, vertreiben. *syn.* intĕrīmo, interfīcio, nĕco, occīdo.

pĕrimpĕdītus, a, um. *bardzo zatrudniony.* sehr gehindert.

pĕrincertus, a, um. *bardzo niepewny.* sehr ungewiß.

pĕrincommŏdè. adv. perincommodum est. *nie na Rękę.* sehr unbequem.

pĕrincommŏdus, a, um. *niewczesny bardzo niewygodny.* sehr unfüglich, ungelegen, unbequem.

pĕrinconsĕquens, entis, o. *niesktadny.* gar ungereimt.

perinconsequens est. *nie idzie za tym.* daraus folget nicht.

pĕrindè, adv. *równie i.* gleich so viel, so heftig. *syn.* pārĭter, æquè.

perinde

perinde ac si, quasi. *równie iak, nie inaczey iakby, wcale iakby.* so viel als, nicht anders als, gerade als ob.

pĕrindignè. adv. *bardzo za złe.* sehr übel.

pĕrindulgens, entis, o. *bardzo łagodny, wiele pozwalaiący.* gar willfährig, gar zu gnädig, zu viel übersehend.

pĕrinfāmis, e. c. *bezecny.* sehr verschreyt.

pĕrinfirmus, a, um. *vide* perimbecillis.

pĕringĕniōsus, a, um. *bardzo dowcipny.* sehr sinnreich.

pĕrinīquus, pĕrinjūrius, a, um. *bardzo niesłuszny.* sehr ungerecht, unbillig.

perinīquum, perinjurium est. *niesłuszna iest.* es ist unbillig.

pĕrinsignis, e. c. *bardzo zacny, znaczny.* sehr wichtig, berühmt, vortrefflich.

pĕrintĕger, gra, grum. *zupełny, wcale nienaruszony.* ganz unverletzt, gar aufrichtig.

pĕrinvīsus, a, um. *bardzo nienawistny.* sehr verhaßt.

pĕrinvītus, a, um. *bardzo niechętny, poniewolny.* gar ungern.

pĕriŏcha, æ, f. *gr. Sama 2. Obbieg, krótkie Zebranie.* kurzer Begriff, Innhalt eines Buchs.

pĕriŏdĭcus, a, um. *odwrotny, pewnego Czasu przychodzący.* abwechselnd, das zu gewisser Zeit kommt.

pĕriŏdus, i, f. *gr. Obbieg, Okrągłość w Mowie, pewny czas zamierzony.* Umgang, Umweg, eine Rede die einen vollkommenen Verstand ausmacht; eine gewisse Zeit und Reihe Jahren, nach deren Verlauf etwas zu Ende kommt, und sich wieder von neuem anfängt.

pĕrĭpătētĭcus, a, um. *przechadzaiąc uczący.* der im Spazierengehen lehret.

pĕrĭpĕtasma, atis, n. *vide* peristroma.

pĕrĭpēzia, orum, n. & peripezides, um, m. *Sprzączki.* Schuhschnallen.

pĕrĭphĕria, æ, f. *gr. Koło 1. Okrągłość 1.* Umkreis eines Cirkels, Umfang.

pĕrĭphĕrōma, atis, n. *Dopełnienie.* Ersetzung, Zufüllung.

pĕrĭphrăsis, is, f. *gr. Opisanie Rzeczy iakiey wielu słowami.* Umschreibung eines Dings mit vielen deutlichen Worten.

pĕrĭphrăstĭcus, a, um. *obszerny w słowach* umschweifig mit Worten.

pĕrĭplŏce. *gr. Obwoina, ziele.*

pĕrĭplus, i, m. *gr. Zegluga po Morzu* Schifffahrt.

pĕrĭpneumaticus, pĕrĭpneumŏnĭcus, a, um. *dychawiczny, płucną Chorobą cierpiący.* lungensüchtig, dem die Lunge fault.

pĕrĭpneumŏnia, æ, f. *gr. płucna choroba, Dychawica.* Lungensucht, schwerer Athem.

pĕripsēma, atis, n. *Oskrobiny, Smieci Szmata.* Feilstaub, Auskehricht, Abschnitz von einem Dinge.

pĕripterus, a, um. *ze wszech Stron Pierze maiący.* das um und um Federn hat.

pĕrīrātus, a, um. *bardzo rozgniewany* sehr erzürnt.

pĕriscĕlis, idis, f. & periscelium, ii, n. *gr. Podwiąska, Fartuch.* Hosen- oder Knieband, Vortuch, Schürze der Weiber.

pĕriscelidis ordo. *Order Angielski Podwiąska nazwany, od Edwarda Krol Angielskiego roku 1351 fundowany* Hosen

Hosenbandorden von Edward König in Engeland im Jahr 1351 gestiftet.

pĕrisseuma, atis, n. *Nadmiarz.* Ueberrest, Zugabe.

pĕrissológia, æ, f. *gr. zbyteczna Mowa.* überflüßige Rede.

pĕrisson, i, n. *gr. Szaley wielki.* ein gewisses Kraut.

pĕristăsis, is, f. *gr. Okoliczność iakiey rzeczy.* der Umstand einer Sache.

pĕristĕreon, onis, f. *Gołębieniec.* Taubenhaus, Taubenschlag.

pĕristereos, i, f. *gr. Koszyszczko.* Eisenkraut.

pĕristĕrŏtrŏphium, ii, n. *vide* peristereon.

pĕristrŏma, atis, n. *gr. Obicie, Opona, Kortyna.* Umhang, Vorhang, Kortine, Teppich, Tepezerey, Matrazze.

pĕristy̆lium & peristy̆lum, i, n. *gr. Ambit, Krużganek, Filary w koło maiący, Sala, Altana.* ein Ort mit Säulen umgeben, ein Creuzgang, Saal, Sommerlaube.

pĕrītè. adv. *rostropnie, umieiętnie.* weislich, klug.

pĕrītia, æ, f. *Biegłość.* Erfahrung, Gelehrtheit, Geschicklichkeit.

pĕrīto, as. *ging.* umkommen.

pĕrītōnæum, i, n. *gr. brzuchowa stabizna.* Eingeweidefell.

pĕrītrāchēlium, i, n. *gr. vide* perideræon.

pĕrītus, a, um. *biegły, uczony.* erfahren, verständig, gelehrt, kundig. *syn.* doctus, sciens, gnārus, prūdens.

perjūcundè. adv. *uciesznie, bardzo mile.* sehr lieblich.

perjucundus, a, um. *bardzo przyiemny.* holdselig.

perjūrātio, onis, f. *perjūrātiuncŭla*, æ, f. *Krzywoprzysięstwo.* Meineyd, falscher Schwur.

perjūriōsus, a, um. *Krzywoprzysięzca.* meineydig, ein Meineydiger.

perjūrium, ii, n. *Krzywoprzysięstwo.* Meineyd, falscher Eyd.

perjūro, as. *krzywoprzysięgam.* falsch schwören.

perjūrus, a, um. *vide* perjuriosus.

pĕrixyŏmĕnos, i, m. *ścieraiący się.*

pĕrizōma, atis, n. *gr. Fartuch, Spodnica.* Vortuch, Schürze, Niederkleid, Weiberrock.

P E R L

Perlābor, ĕris. *przebiegam i. przychodzę, przechodzę przez, przelatam, miga się co.* durchfallen, nach und nach fallen.

perlætus, a, um. *bardzo wesoły.* ganz fröhlich.

perlātè. adv. *szeroko.* sehr breit.

perlātio, onis, f. *Znoszenie 2.* Erduldung.

perlātor, oris, m. *Posłaniec.* ein Ueberbringer, Erdulder.

perlātrix, īcis, f. *Przynosicielka.* eine Ueberbringerinn.

perlātus, a, um. à latus. *bardzo szeroki.* sehr breit.

perlātus, a, um. à fero. *przyniesiony.* überbracht.

perlăvo, as. *wymyć.* auswaschen.

perlĕcēbra, æ, f. *Przyłuda.* Anreizung. *vide* illecebra.

perlecto, as. *pobudzam, przyłudzam.* locken, anreizen.

perlectus, a, um. *przeczytany.* durchgelesen.

perlĕgo, is. *przeczytać*, *przeglądam 1.* durchlesen, fleißig besichtigen.

perlĕpidus, a, um. *uciefzny*, *trefny*. sehr artig, ungemein freundlich.

perlĕvis, e. c. *bardzo lekki*. sehr leicht.

perlĕviter, adv. *bardzo lekko*. gar leichtlich.

perlibens, entis, o. *bardzo chętny*. sehr willig.

perlibenter. adv. *wcale chętnie*, *rad 1.* mit allem Willen, ganz willig und gern.

perlīberālis, e. c. *fzczodry*, *urodziwy*. sehr gastfrey, wohlthätig, reichlich, ehrbar.

perlīberāliter, adv. *hoynie*, *uprzeymie*. sehr reichlich, freygebiglich.

perlībrātio, onis, f. *Ustawianie prosto*, *Wyrównanie*, *Rychtowanie*, *Wody pochopu probowanie*. gleiche und gerade Wägung.

perlībrātus, a, um. *równy 2.* gleich abgewogen.

perlībro, as. *trafiam*, *zmierzam*, *wyrównywam*, *Wody prowadzenie wymierzam*. nach der Richtschnur genau abmessen.

perlicio, is. *vide* pellicio.

perlīgo, as. *mocno wiążę*. fest zusammen binden.

perlīmo, as. *wypolerować*, *wyostrzyć*. auswetzen.

perlinio, is, īre. & perlīno, is, ere. *dobrze namazuię*. wohl bestreichen, durchschmieren, salben.

perliquidus, a, um. *bardzo miękki*, *roztopiony*, *przezroczysty*, *iasny*. sehr weich, hell.

perlīto, as. *ofiaruię*. vollkommlich opfern.

perlĭtus, a, um. *wskruś pomazany*. durch und durch wohl geschmieret.

perlongè, perlonginquum, adv. *bardzo długo*, *zbyt daleko*. sehr weit, sehr lang.

perlonginquus, a, um. *bardzo odległy*. sehr weit abgelegen.

perlongus, a, um. *bardzo długi*. sehr lang, weit.

perlongum est. *długoby o tym*. es wäre viel davon zu sagen.

perlūbens, entis, o. *vide* perlibens.

perlūbenter. *vide* perlibenter.

perlūbet. imperſ. *podoba mi się*. es gelüstet, ich möchte gar zu gerne.

perlūceo, perlucidus &c. *lege* pelluceo

perluctuōsus, a, um. *bardzo smutny*, *żałosny*. sehr kläglich, traurig.

perlūdo, is. *igram*. spielen.

perluo, is. *płóczę*, *umywam*. durchwaschen, ausspühlen.

perlūsōrius, a, um. *igraiący*, *żartuiący*. spielend, scherzend.

perlustro, as. *przeglądam 1. oglądam przypatruię się*, *rozważam 1.* wohl besichtigen, durchsehen, betrachten.

perlūtus, a, um. *wymyty*. rein ausgewaschen.

perluviæ. *vide* pelluviæ.

PERM

Permăcer, cra, crum. *bardzo chudy*, *suchy*. sehr mager.

permăcĕro, as. *chodzę*, *wskruś przemaczam*. durch und durch weichen.

permădĕfacio, is. *wskruś przemaczam*. durch und durch naß machen.

permădeo, es, permădesco, is. *przemakam*. ganz naß seyn oder werden.

ermagnĭfĭcus, a, um. *bardzo wſpaniały.* ſehr prächtig, herrlich.
ermagnus, a, um. *bardzo wielki.* ſehr groß, ſehr wichtig.
ermagni eſt. *wiele na tym.* es iſt viel daran gelegen.
ermānans, antis, o. *przecisnący się.* durchdringend.
ermānanter. adv. *rozchodzisto.* durchfließend.
ermānaſco, is. *przenikam.* hindurch dringen.
ermănens, entis, o. *trwaiący.* beſtändig bleibend.
ermăneo, es. *trwam 2. zoſtaię się 1.* verbleiben, beharren.
ermāno, as. *przenikam, przechodzę przez, przychodzę 1. rozchodzi się.* durchfließen, bekannt werden.
ermanſio, onis, f. *Trwanie, Stałość.* Verbleibung, Beharrung.
ermātūreſco, is. *doſtaię się 1.* ganz reif werden.
ermātūrus, a, um. *doſtały.* wohl reif.
ermeābĭlis, e. c. *przechodzisty.* dadurch man gehen kann.
ermeātor, oris, m. *Przenikacz.* ein Durchdringer.
ermĕdiŏcris, e. c. *mierny, ſzczupły.* ſehr mittelmäßig, ſehr gering.
ermĕdĭtātè. adv. *rozważnie.* wohl bedächtlich.
ermĕdĭtor, aris. *dobrze rozważam.* wohl überlegen.
ermenſio, onis, f. *Rozmierzenie.* Ausmeſſung.
ermeo, as. *przenikam, przelatam, przechodzę przez, przeciekam.* durchgehen, durchwandern.

permerdo, as. *plugawię.* mit Koth beſudeln.
permĕreo, es. *wyſługuię się.* ausdienen, ausharren.
permētior, īris. *mierzę 1. przemierzam.* durchmeſſen, durchwandern.
permĕtuo, is. *bardzo boię się.* ſehr fürchten, ſich entſetzen.
permīlĭto, as. *vide* permereo.
permingo, is. *mokrzę się, plugawię, & ſub puſzczam wodę.* bepiſſen.
permĭnūtus, a, um. *drobniuchny.* gar klein.
permīrābĭlis, e. c. permīrandus, permīrus, a, um. *bardzo dziwny.* ſehr wunderſam, wunderlich, wunderbar.
permiſceo, es. *mięſzam 1. 3.* vermiſchen, unter einander thun.
permiſſio, onis, f. permiſſum, i, n. permiſſus, us, m. *Dozwolenie 1.* Verwilligung, Zulaßung, Erlaubniß.
permiſſu tuo. *za twoim Dozwoleniem.* mit deiner Erlaubniß.
permiſſor, oris, m. *Pozwalacz.* der etwas erlaubt.
permiſſus, a, um. *dozwolony.* vergünſtiget, erlaubt, zugelaſſen.
permiſſus aries. *Baran dawno nie ſtrzyżony.* Widder, Heerdhammel, dem in vielen Jahren die Wolle nicht iſt abgenommen worden.
permiſtè, permiſtim & permixtè. adv. *pomięſzanie, nierozdzielnie.* vermiſcht, untereinander gemengt.
permiſtio, onis, f. *Pomięſzanie, Mięſzanina.* Vermiſchung, Verwirrung.
permiſtus & permixtus, a, um. *pomięſzany.* vermiſcht, verwirrt, vermengt.
permītis, e. c. *bardzo cichy.* ſehr mild, gar ſanft.

permitto, is. *dopuſzczam* 1. *dozwalam. poruczam, daię na Wolą, popuſzczam* 2. 3. *zdaię ſię na* 1. *poddaię ſię, zrzucam* 1. erlauben, verwilligen, zulaſſen, verſchicken, ſich ergeben, vertrauen, ſtürze. *ſyn.* concēdo, ſino, pătior, indulgeo, *phr.* pŏteſtātem, lĭcentiam, cŏpiam, vĕniam do, tribuo, concēdo, largior.

permitto vela ventis. *puſzczam ſię na ſzczęście.* wagen.

permixtio, onis, f. permixtum, i, n. *vide* permiſtio.

permŏdeſtus, a, um. *bardzo ſkromny.* gar züchtig.

permŏdĭcè. adv. *trochę* 3. *bardzo mało, ſkąpo.* ſehr wenig, ſehr ſparſam, kärglich.

permŏdĭcus, a, um. *maluchny.* klein, gering, wenig, ſehr mäßig.

permœſtus, a, um. *bardzo ſmutny.* ſehr traurig.

permŏleſtè. adv. *bardzo przykro.* mit großem Verdruß, ſehr beſchwerlich.

permŏleſtus, a, um. *wcale przykry.* ſehr mühſam, gar beſchwerlich.

permollis, e. c. *bardzo miękki.* ſehr weich.

permŏlo, is. *mielę.* zermalmen.

permŏlo alienas uxores. *cudzołożyć, Nierządu patrzyć.* mit fremden Weibern zu ſchaffen haben.

permonſtro, as. *wyraźnie pokazuię.* deutlich weiſen.

permŏrior, ĕris. *umieram.* ſterben.

permŏtio, onis, f. *Poruſzanie* 2. *Namiętność.* Bewegung, Erſchütterung.

permŏtus, a, um. *wzruſzony.* bewegt.

permŏtus mente. *ſzalony* 1. unſinnig.

permŏveo, es. *wzruſzam.* ſehr bewegen *ſyn* commŏveo.

permŏveor, ēris. *poruſzam ſię.* beweg werden.

permulceo, es. *głaſzczę, łagodzę, bła gam, ſłuchać miło, łechcę, rozweſe lam.* ſtreicheln, liebkoſen, beſänftigen ſtillen, luſtig machen. *ſyn.* mulcec mītĭgo, mollio, lēnio, plāco.

permulctus & permulſus, a, um. *ułago dzony.* zufrieden geſtellt.

permulſio, onis, f. *Głaſkanie.* das Stre cheln.

permulti, æ, a. *bardzo ich wiele.* ſeh viele.

permultò. adv. *daleko więcey.* vielmeh

permultùm. adv. *wiele* 1. *wiele czeg* ſehr viel.

permultum intereſt. *wiele na tym nal ży.* es liegt ſehr viel daran.

permultus, a, um. *wiele bardzo.* ſe viel.

permundo, as. *chędożę, przeczyści* ausſcheuren.

permundus, a, um. *bardzo czyſty.* ſe ſauber, rein.

permūnio, is, ire. *utwierdzam, obw rować.* wohl verſchanzen, befeſtigen.

permūnītus, a, um. *dobrze obronny.* wo bewahrt, ſtark befeſtiget.

permūtātio, onis, f. *Odmiana, Zamian Przeſiadanie.* Wechſel, Aenderun Vertauſchung.

permūtātus, a, um. *odmieniony.* verä dert, umgekehrt.

permūtātus ordo. *Nierząd* 1. veränd ter Stand.

permūto, as. *mieniam ſię na co, odda przez Bank, przewłóczę Szatę, kupu*

verändern, abwechseln, vertauschen, kaufen. *syn.* commūto.

PERN

Perna, æ, f. *gr.* *Szynka, Szołdra, Pław 4.* Schweinhamme, Schinken, Muschelfisch, kleine Steckmuschel.

perna fumosa. *Wędzonka.* Rauchfleisch.

perna stolonum, arboris. *Latorośl do sadzenia.* abgerissener Zweig.

pernarro, as. *dokładnie opowiadam.* ausführlich erzählen.

pernāvĭgo, as. *przeieżdżam, przebywam.* durchschiffen.

pernĕcessārius, a, um. *bardzo potrzebny.* sehr nothwendig, sehr befreundet, nächst verwandt.

pernĕcessārius, ii, m. *Przyiaciel 2.* ein guter Freund, Verwandter.

pernĕco, as. *zabiiam.* umbringen, tödten.

pernĕgātio, onis, f. *Zapieranie się.* gänzliche Läugnung.

pernĕgo, as. *wcale przę się, zapieram się.* gänzlich läugnen, abschlagen.

perneo, es. sub. *przędę.* abspinnen, abnähen.

pernĭciābilis & pernĭciālis, e. c. *szkodliwy, śmiertelny, Zgubę przynoszący.* verderblich, tödtlich, schädlich.

pernĭcies, ei, f. *Zguba, Zatracenie, Szkodnik.* Verderben, Untergang. *syn.* damnum, ēxĭtium, clādes, strāges, ruīna.

perniciōsē & *pernĭciālĭter.* adv. *szkodliwie.* schädlich, verderblicher Weise.

pernĭciōsus, a, um. *szkodliwy, Zgubę przynoszący.* schädlich, verderblich. *syn.* damnōsus, ēxĭtiōsus, ēxĭtiālis, fātālis. *phr.* ēxĭtium strāgemque fĕrens.

pernĭcĭtas, atis, f. *Prędkość.* die Behendigkeit.

pernĭcĭter. adv. *prędko.* schnell, behend, geschwind.

pernĭger, gra, grum. *bardzo czarny.* sehr schwarz.

pernĭmium. adv. *bardzo wiele.* sehr viel.

pernimium interest. *wiele na tym.* es ist sehr viel daran gelegen.

pernĭmius, a, um. *bardzo wielki.* sehr groß.

pernio, onis, m. perniuncŭlus, i, m. *Oziębienie Nóg.* erfroren und aufgebrochenes Fleisch an Füßen.

perniteo, es. *bardzo iaśnieię.* sehr glänzen, gleißen.

pernix, ĭcis, o. *prędki.* schnell, geschwind, behend, beharrlich. *syn.* cĕler, præpes, cĭtus.

pernōbilis, e. c. *bardzo szlachetny, wyborny.* wohledel, sehr berühmt.

pernoctātio, onis, f. *Przenocowanie.* Uebernachtung, nächtlicher Aufenthalt.

pernocto, as. *nocuię, Noc całą leżę.* über Nacht an einem Ort verbleiben.

pernosco, is. *dobrze poznaię, przeymuię 3. przewiedzieć.* recht erkennen, recht wahrnehmen.

pernōtesco, is. *znaiomym się stać.* sehr kund, bekannt werden.

pernotuit, imperson. *rzecz pewna.* es ist kund, man weiß gewiß.

pernōtus, a, um. *dobrze znaiomy.* sehr wohl bekannt.

pernox, noctis, o. *Noc całą będący, niespiący całą noc.* die ganze Nacht durch währeud oder wachend.

pernox luna erat. *Księżyc całą Noc świecił.* der Mond hat die ganze Nacht geschienen.

pernoxius, a, um. *bardzo ʃzkodliwy.* ſehr ſchädlich.

pernŭmĕro. as. *odliczam, zliczyć, przeliczyć.* durchzählen, abzählen.

PERO

Pēro, onis, m. *Cholewa, Kurpie, Wór i. Skórnie.* Halbſtiefel, Bundſchuhe, hohe Schuhe, Bauerſtiefel, ein lederner Sack.

pĕrobſcūrus, a, um. *bardzo ciemny.* ſehr finſter.

pĕrōdi. *bardzo nienawidzę.* ſehr haſſen.

pĕrŏdiōſus, a, um. *bardzo przykry.* ſehr verdrüßlich.

pĕroffĭciōſè. adv. *bardzo chętnie, układnie.* gar dienſtwillig, mit vieler Höflichkeit.

pĕroffĭciōſus, a, um. *bardzo uczynny.* ſehr dienſtwillig.

pĕrŏleo, es. *mocno pachnę, & ſub prześmiardł.* ſtark riechen, einen ſtarken Geruch haben.

pĕrōnātus, a, um. *Kurpie maiący.* geſtiefelt.

pērōnis, idis, f. *Potrawa z wieprzowego Mięſa.* gewiſſe Speiſe von Schweinfleiſch.

pĕrŏpācus, a, um. *bardzo cieniſty.* ſehr ſchatticht.

pĕropportūnè. adv. *na Rękę, na czas, dobrześ mi ſię trafił.* gar gelegen, zu gelegener Zeit.

pĕropportūnus, a, um. *naraźny, bardzo wczesny.* ſehr bequem, gelegen.

pĕroptātò. adv. *ku myśli, pożądanie.* nach Wunſch, nach Begehren.

pĕroptātus, a, um. *bardzo pożądany.* ſehr gewünſcht.

pĕroptĭmè. adv. *bardzo dobrze.* ſehr wohl, aufs beſte.

pĕropto, as. *bardzo żądam.* ſehr wünſchen.

pĕrŏpus, i. e. valde opus. *bardzo potrzebny.* ſehr nothwendig, hochnöthig.

pĕrōrātio, onis, f. *Zamknienie Mowy.* Beſchlußrede.

pĕrōrīga, æ, m. *Koniuch.* der die Stuten zuläßt, Stutenmeiſter.

pĕrornātus, a, um. *bardzo ozdobny.* ſehr zierlich.

pĕrorno, as. *bardzo zdobię.* ſchön ausputzen, ſchmücken.

pĕrōro, as. *Rzecz mam, kończę Rzecz, odmawiam.* ausreden, die Rede zu Ende bringen, eine Rede halten.

peroſcŭlor, aris. *całuię.* abküſſen.

pĕrōſus, a, um. *bardzo nienawiſny.* ſehr haſſend, ganz verhaſſet.

PERP

Perpācātus, a, um. *uſpokoiony.* geſchlichtet, beſänftiget.

perpāco, as. *uſpokoić.* ſtillen, zufrieden ſtellen, beſänftigen.

perpallĭdus, a, um. *bardzo blady.* ſehr glaß.

perparcè. adv. *bardzo ſkąpo.* ſehr karg, ſehr ſparſamlich, allzu genau.

perpărum. adv. *trochę.* ſehr wenig.

perparvŭlus, perparvus, a, um. *maluchny* ſehr klein, gar gering.

perpaſcor, ĕris. *dobrze tuczę ſię.* ſich wohl ausmäſten.

perpaſtus, a, um. *wytuczony.* wohl gemäſtet.

perpauca, orum, n. *trochę i.* gar wenig

perpaucŭlus, perpaucus. *mało ich, trocha i.* ſehr wenig.

perpăvĕfăcio, is. *bardzo przestraszam.* sehr erschrecken, große Furcht einjagen.

perpaulŭlùm, perpaulùm, perpauxillùm. adv. *trochę.* gar wenig.

perpaulŭlus, perpaulus. *vide* perpauculus.

perpauper, ĕris, o. *ubożuchny.* gar arm.

perpecto, is. *czeszę.* kämmen.

perpĕdio, is, ire. *vide* impĕdio.

perpello, is. *przepieram, przynukać, wyklektać,* antreiben, auf etwas dringen, zwingen, nöthigen, verkehren, zu Grunde richten, bereden, bewegen.

perpendĭcŭlāris, e. c. *prosty 2.* gerade unter sich hangend, schnursenkrecht.

perpendĭcŭlārĭter. *prosto 5.* gerade.

perpendĭcŭlātor, oris, m. *Cieśla albo Mularz Prawidła zażywaiący.* ein Zimmermann oder Maurer der das Senkbley braucht.

perpendĭcŭlum, i, n. *Prawidło 1.* Bleywage, Bleysenkel, Perpendikul, Bleygewicht, Richtschnur.

perpendo, is. *rozważam 1. mierzę 2.* wohl erwägen, überlegen, betrachten.

perpensa, æ, f. *Obłapa wonna.* Haselwurz.

perpensātio, onis, f. *Rozważanie.* genaue Erwägung, Betrachtung, Ueberlegung.

perpensè. adv. *rozważnie.* genau, eigentlich über egt.

perpenso, as. *vide* perpendo.

perpensus, a, um. *roztrząśniony.* erwogen, genau untersucht.

perpĕram, perperè. adv. *źle, fałszywie, opak 2.* unrecht, fälschlich, verkehrt, übel.

perpĕrĭtūdo, inis, f. *Głupstwo.* Unverstand, Bosheit, Dummheit.

perpĕrus, a, um. *zły, głupi 1. niepożyteczny, nikczemnik.* schlimm, bös, närrisch.

perpes, ĕtis, o. *cały 2.* gänzlich, beharrlich.

perpetem noctem quiescere. *całą noc spać.* die ganze Nacht durchschlafen.

perpessio, onis, f. perpessus, us, m. *Cierpienie, Znoszenie 2.* Erduldung, das Leiden.

perpessĭtius, a, um. *cierpliwy.* der viel vertragen kann, zum Leiden gewöhnt.

perpĕtim. adv. *ustawicznie, bez przestanku.* immer, stets, ohne Unterlaß, fort und fort.

perpĕtior, ĕris. *cierpię 1. wytrzymać, wytrwać.* leiden, ausstehen. *syn.* pătior, perfĕro, tŏlĕro.

perpĕto, is. *żądam bardzo.* ohne Unterlaß begehren.

perpĕtrābĭlis, e. c. *co wykonać można.* zugelassen, das leicht zu vollbringen ist.

perpĕtrātio, onis, f. *Wykonywanie.* Verübung, Vollbringung.

perpĕtrātor, oris, m. *Wykonywacz.* der etwas begehet, ein Thäter.

perpĕtrātus, a, um. *wykonany.* vollendet, vollbracht.

perpĕtro, as. *dokonywam, wykonywam, dokazuię 2. dopuszczam się.* vollbringen, begehen, bewerkstelligen. *syn.* pătro, făcio, admitto, committo.

perpĕtŭālis, e. c. *powszechny.* immerwährend, durchgängig.

perpĕtuārius, a, um. *Wieczność Dzierżawy maiący,* & sub *wieczny.* immer innhabend.

perpe-

perpetuarii fundi. *dziedziczne Dobra.* Erbgüter.

perpĕtuĭtas, atis, f. *Wieczność, Ustawiczność, Stałość, Trwałość.* stete Beharrung, beständige Währung, Unsterblichkeit.

perpĕtuĭtasso, is. *wiecznie trwam.* ewig währen.

perpĕtuĭto, as. *wiekuię.* verewigen.

perpĕtuo, as. *wiekuię, nie przestaię.* nach einander fortsetzen, fort und fort dauren.

perpĕtuo & perpĕtuùm adv. *wiecznie, ustawicznie, stale, bez przestanku.* immerdar, stets, ohne Unterlaß. *vide* semper.

perpĕtuus, a, um. *wieczny, ustawiczny, nieprzerwany, zupełny, cały 3. wszystek, powszechny, długi 2. trwały 1. stały.* immerwährend. *syn.* perpes, æternus, pĕrennis, jūgis, contĭnuus, assĭduus, sempĭternus.

perpexus, a, um. *dobrze wyczesany.* glatt, wohlgekämmt.

perpictus, a, um. *upstrzony.* wohl geziert.

perplăceo, es. *bardzo się podobam.* sehr wohl gefallen.

perplĕxăbĭlis, e. c. *zawikłany.* zweydeutig, unverständlich, verdreht.

perplĕxăbĭlĭter, perplexè & *perplexim.* adv. *zawikłanie, wątpliwie.* verwirrt.

perplexio, onis, perplĕxĭtas, atis, f. *Zawikłanie.* Verwirrung, Zweifelhaftigkeit.

perplexor, aris, perplexim loquor. *wykręcam 2. wikłę, mówię zawikłanie.* zweifelhaftig reden, viel Gewirre machen.

perplexŭs, perplĭcātus, a, um. *zawikłany.* verwirrt, verwickelt, vermengt, zweifelhaftig, irrig. *syn.* invŏlūtus, implĭcĭtus, dŭbius, anceps.

perpluo, is. *przeciekam, kapię 1.* durch regnen.

perplūres, ium. plur. *bardzo ich wiele.* gar viele.

perplūrĭmùm. adv. *bardzo wiele.* gar viel.

perplurimum refert. *wiele na tym.* es ist gar viel daran gelegen.

perplus, ūris, n. *wiele.* sehr viel.

perpol. adv. *zaiste.* wahrhaftig.

perpŏlio, is, ire. *dobrze wypolerować, popiłować.* wohl auspoliren, ausputzen, zierlich ausarbeiten. *vide* expŏlio.

perpŏlītè. adv. *bardzo gładko.* ganz zierlich.

perpŏlītio, onis, f. *Polerowanie.* Ausputzung, Auspolirung, Glättung.

perpŏlītus, a, um. *gładki 1. ozdobny.* ausgeputzt, ausgeziert.

perpolitus literis. *bardzo uczony.* hoch gelehrt.

perpŏpŭlor, aris. *zupełnie pustoszę.* ausplündern, durch und durch verwüsten.

perporto, as. *donoszę.* zutragen.

perpŏtātio, onis, f. *Picie ustawiczne.* stetiges Saufen.

perpŏtior, īris. *zupełnie otrzymuię.* völlig erlangen.

perpōto, as. *Piciem się bawię, wypiiam.* allezeit saufen, nimmer nüchtern werden.

perprĭmo, is. *tłoczę 1. dolegam sobie.* immerdar drücken.

perprosper, era, erum. *bardzo szczęśliwy.* sehr glückselig.

perprurisco, is. *świerzbi mię, bestwię się.* sehr beißig und raudig seyn.

perpugnax, ācis, o. *sporny, uporny* 1. zänkisch.
perpulcher, chra, chrum. *bardzo piękny.* sehr schön, überaus hübsch, sehr fein.
perpunctus, a, um. *przekłóty.* durchstochen.
perpurgātus, a, um. *dobrze wychędożony.* wohl gereiniget.
perpurgo, as. *czyszczę, chędożę, purgacyą brać.* säubern, reinigen.
perpŭsillùm. adv. *bardzo mało, trochę* 2. *trocha* 1. 2. überaus wenig.
perpŭsillus, a, um. *bardzo mały.* gar klein.
perpŭto, as. *wykładam* 2. *obcinam* 1. erklären, wohl zu verstehen geben.

PERQ

Perquam. adv. *bardzo.* sehr.
perquiesco, is. *bardzo spoczywam.* wohl schlafen, ruhen.
perquīro, is. *pilnie szukam, pytam.* fleißig suchen, fragen. *syn.* exquīro, inquīro, vestīgo, īndāgo, scrūtor, rīmor.
perquīsītè, perquisitiùs. adv. *pilnie.* mit fleißiger Durchforschung.
perquīsītor, oris, m. *Badacz.* ein fleißiger Erforscher.
perquīsītus, a, um. *pilnie szukany.* fleißig erforscht.
perrārò, adv. *rzadko bardzo.* gar selten.
perrārus, a, um. *bardzo rzadki.* gar seltsam.
perrĕconditus, a, um. *bardzo skryty.* sehr geheim.
perrectus, a, um. *rzeski, rzeźwy.* aufgebracht, munter.
perrĕpo, is, perrepto, as. *czołgam się przyłażę, łażę, pnę się, schodzić, złazić.* durchschleichen, durchkriechen.
perrictus, a, um. *vide* perrectus.
perrīdĭcŭlè. adv. *śmiesznie, błazeńsko.* lächerlicher Weise.
perrīdĭcŭlus, a, um. *Smiechu godny.* lächerlich, spöttisch.
perrōdo, is. *przegryzam.* durchnagen, zerfressen.
perrŏgo, as. *pytam się o co.* nach etwas umfragen.
perrōro, as. *pokrapiam, porosić.* benetzen.
perrumpo, is. *przerywam* 1. *przedzieram się, wyłamuię* 1. *przebijam się przez, przebyć co, zwyciężam* 1. durchbrechen, einbrechen, überfallen, eindringen, mit Gewalt brechen. *syn.* rumpo, frango, viŏlo.
perruptus, a, um. *przerwany, wyłamany.* durchbrochen.

PERS

Persa, æ, m. *Pers.* ein Perser.
persæpe, adv. *bardzo często.* zum öftern.
persævus, a, um. *bardzo srogi.* sehr grimmig, voller Wuth.
persalsè. adv. *bardzo słono, żartownie.* sehr salzig, gar höflich.
persalsus, a, um. *słony, żartowny.* versalzen, sehr gesalzen, sehr höflich.
persălūtātio, onis, f. *Pozdrowienie.* Begrüßung.
persălūto, as. *pozdrawiam.* fleißig und oft grüßen.
persānātus, a, um. *zupełnie wyleczony.* gar geheilet.
persanctè. adv. *bardzo świątobliwie.* hoch und theuer, sehr heilig.
persāno, as. *goię, zagoić, zleczyć.* gar zuheilen, zur völligen Gesundheit bringen.

persăpiens, entis, o. *przemądry*, *bardzo mądry*. ſehr weiſe, ſehr klug.

persăpienter. adv. *mądrze bardzo*. ſehr weislich.

perſcienter. adv. *dobrze wiedząc*. wohl wiſſend.

perſcindo, is. *rozdzieram* 1. *przerywam* 1. *przekroić*. durchſchneiden, zerſchneiden.

perſciſco, is. *wywiaduię ſię*. erkundigen, vernehmen.

perſcītus, a, um. *vide* perſapiens.

perſcrībo, is. *przepiſuię*, *wpiſuię*, *opiſuię* 2. *wwodzę w Kſięgi*. aufſchreiben, überſchreiben, aufzeichnen, einzeichnen, protocolliren, beſchreiben.

perſcribo pecuniam. *płacę przez Liſt*, *oddaię przez Bank*. durch Briefe Geld übermachen.

perſcriptio, onis, f. *Określenie*, *Rospiſanie*, *Formuła*, *Zapis*, *Rejeſtr* 3. *Płacenie*, *Intercyza*. das Aufſchreiben, Abfaſſung, Verſchreibung, Contract, Bezahlung des geliehenen Geldes.

perſcriptor, oris, m. *Piſarz Kontraktow albo Rejeſtrow*. Schreiber der Verträge, Kaufſchreiber, Notarius, Buchhalter.

perſcriptum, i, n. *Pismo*. Schrift.

perſcriptūra, æ, f. *vide* ſcriptura.

perſcriptus, a, um. *przepiſany*. aufgeſchrieben, abgefaßt, verzeichnet.

perſcrūtātio, onis, f. *Szperanie*. Ausforſchung.

perſcrūtātor, oris, m. *Szperacz*, *Roztrząſiciel*. ein Unterſucher, Ausforſcher, Kundſchafter.

perſcrūtātus, a, um. *wyſzperany*, *roztrząśniony*. durchgeſucht, erforſcht, ausgekundſchaftet.

perſcrūto, as. perſcrūtor, aris. *dowiadu[ię] ſię*, *ſzperam*, *trzęſę* 5. *roztrząſa[m]* ergründen, erforſchen, durchgründe[n] erkundigen. *ſyn.* ſcrūtor, perquīro.

perſculpo, is. *vide* ſculpo.

perſĕco, as. *przecinam*, *ucinam*, *doci[e]ram* 4. zerſpalten, durchhauen.

perſector, aris. *ścigam*. fleißig nachſuche[n] nachſtellen, nachjagen.

perſĕcūtio, & perſequutio, onis, f. *D[o]chodzenie*, *Poſtępek prawny*, *Prz[eś]ladowanie*. Nachſtellung, Verf[ol]gung.

perſĕcūtor, & perſĕquutor, oris, m. *D[o]ścigacz*, *Inſtygator*, *Przeſladow[ca]* ein Aufſucher, Nachfolger, Verfolg[er]

perſĕcūtrix, īcis, f. *Inſtygatorka*. ei[ne] Verfolgerinn.

perſĕcūtus, a, um. *przeſladowany*. v[er]folgt.

perſĕdeo, es. *przeſiedzieć* ſub *przeleż[eć]* ſtets ſitzen.

perſefacul. obſolet. *pro* facilè.

perſegnis, e. c. *bardzo gnuśny*. ſehr fa[ul] und träge.

perſĕneſco, is. *ſtarzeię ſię*. veralten.

perſĕnex, ſĕnis, o. & perſĕnīlis, e. *zgrzybiały*. gar alt.

perſentio, is, īre. perſentiſco, is, ĕre. *czu[ię]* 2. *przeczuwam*. vernehmen, empf[in]den, merken, ſpüren.

perſĕphŏnion, ii, a. *gr.* *ciernisty Krz[ak]* Dornſtrauch.

perſĕquax, ācis, o. *przeſladowniczy*. v[er]folgeriſch.

perſĕquor, ĕris. *ścigam*, *naſladuię*, [...] *nam co*, *chwytam* 1. *dochodzę ſwego*, *dościgam*, *dokurzam*, *prześladuię*, [...] *zywam* 1. *bawię ſię* 1. *śladuię*, *ſp[...] wuię* 10. *wyliczam*, *wymieniam*, *p[o]wiad[am]*

wiadam 1. *opiſuię* 1. 3. *mſzczę ſię*, *łowię Zwierza.* nachfolgen, nachjagen, verfolgen, nachſetzen, abhandeln, in öffentliche Schriften bringen, nacharten. *ſyn.* inſĕquor, inſector.

perſequor jus meum. *prowadzę Sprawę.* ſeinen Rechten nachſetzen.

perſĕro, is, evi. *zaſiewam, ſieię* 3. beſäen.

perſĕro, is, rui. *przetykam* 1. durchziehen, durchſtechen.

perſervio, is, ire. *ſłużę.* wohl dienen.

perſervo, as. *zachowuię.* beybehalten.

perſĕvērābilis, e. c. perſĕvērans, antis, o. *trwały* 1. *ſtały.* beharrlich, unaufhörlich, beſtändig.

perſĕvēranter, perſeverantiſſimè. *ſtale.* beharrlich, ſtandhaftiglich.

perſĕvērantia, æ, f. *Trwałość*, *Stateczność.* Standhaftigkeit.

perſĕvērātio, onis, f. *Trwanie*, *Dotrwanie.* Beharrung.

perſĕvērè. adv. *ſurowie.* ſehr ernſtlich.

perſĕvēro, as. *trwam* 2. *dotrwać.* beharren, fortfahren, ſtandhaft bleiben, aushalten. *ſyn.* perſto, perſiſto, pergo, contĭnuo.

perſĕvērus, a, um. *bardzo ſurowy* 2. ſehr ernſthaft.

Perſia & Perſĭda, æ. & Perſis, ĭdis, f. *Perſya Królestwo.* das Königreich Perſien in Aſien.

perſībè. adv. *chytro*, *dowcipnie.*

perſĭbus, a, um. *chytry*, *dowcipny*, *przemądry.* liſtig.

perſĭca, æ, f. perſicus, i, f. & perſica arbor. *Broſkiew.* Pferſingbaum.

perſĭcāria, æ, f. *Rdeſt.* Fliegenkraut.

perſĭcè. adv. *po Perſku.* Perſianiſch.

perſĭcum, i, n. perſica nux, perſicum malum. *Broſkwinia.* Pfirſchig, Pfirſching, Pfirſchen.

perſicorum oſſa. *Peſtki od Broſkwiń.* Pfirſchenkern.

Perſĭcus, a, um. *Perſki.* Perſianiſch.

perſiccātus, a, um. *bardzo wyſuſzony.* ganz ausgetrocknet.

perſiccus, a, um. *bardzo ſuchy.* ſehr trocken.

perſĭdeo, es. *doſtaię ſię*, *trwam* 1. ſtill ſitzen, bleiben.

perſīdo, is. *przenikam.* ſich anſetzen.

perſigno, as. *znaczę* 1. verzeichnen, verſiegeln.

perſillum, i, n. *Naczynie z maścią, zabobonną u Pogan, ktorą Broń ſwoią na Woynę ſmarowali.* ein Geſchirr mit geweihter Salbe bey den heydniſchen Römern, damit der Prieſter die Waffen der Römer beſtrich, wann ſie zu Felde zogen.

perſimilis, e. c. *bardzo podobny.* gar gleich, ſehr ähnlich.

perſimplex, ĭcis, o. *wielki Proſtak.* ſehr ſchlecht und einfältig.

perſĭpio, is, ere. *vide* perſentio.

perſĭſto, is. *vide* perſevero.

perſŏlāta, æ, f. *vide* perſonata.

perſŏlennis, e. c. *odświętny.* ganz feyerlich, hochzeitlich.

perſŏlĭdo, as. *zatwardzam.* feſt und dicht machen.

perſolla, æ, f. *Oſóbka.* kleine Perſon.

perſolvo, is. *płacę* 1. *odprawiam*, *rozwięzuię.* bezahlen, abſtatten, abtragen, auflöſen.

perſolvo Epiſtolæ. *odpiſuię.* den Brief beantworten.

perſolvo officium acceptum. *odwdzięczam.* einen Gegendienſt thun.

perſolvo pœnas. *cierpię karę.* geſtraft werden.

 per-

persolvo promissum. *słowa dotrzymuię.* sein Versprechen halten.

persolvo quæstionem. *odpowiadam.* eine Frage auflösen.

persōlus, a, um. *sam ieden.* gar allein.

persōlūta, persōlūtāta, æ, f. & persolyton. *vide* personata.

persōna, æ, f. *Osoba* 1. 2. *Maszkara Człowiek* 1. *Persona* 2. *Aktor* 1. *Powaga, Postać, Powinność.* eine Menschenperson, Larve, Masque, ein Comödienspieler, Würde, Stand, Ehrenstelle. *syn.* larva.

persona publica. *Urzędnik.* Standsperson.

personam teneo, sustineo tueor principis. *iestem Xiążęciem.* sich halten, wie es einem Fürsten gebühret.

persōnālis, e. c. *osobny* 1. persönlich, die Person angehend.

persōnālitas, atis, f. *vide* substantia.

persōnāliter, adv. *osobiście.* persönlich, in eigner Person.

persōnāta, æ, f. & personatia, æ, f. *Łopian.* Klettenkraut.

persōnātus, a, um. *Maszkarnik, powierzchni; nieszczery* 2. verlarvet, vermummt.

persōno, as. *brzmię, krzyczę* 1. *wołam* 1. *śpiewam* 1. ertönen. *syn.* sōno, resōno, sōnum ēdo, ēmitto.

personat ululatus urbe tota. *Miasto pełne krzyku.* die Stadt ist voll Heulens.

persōnus, a, um. *brzmiący.* durchschallend.

persorbeo, es. *biorę w się.* in sich schlürfen.

perspectè. adv. *bacznie.* bedächtlich, erkenntlich.

perspectio, onis, f. *Baczność, Doświadczenie.* Erkenntniß, Ergründung.

perspectiva, æ, f. *Perspektywa.* eine Perspectiv.

perspecto, as. *pilnie przeglądam, oglądam* 1. *dotrwać.* fleißig umsehen, recht ansehen, bis zu Ende zusehen.

perspector, oris, m. *Oglądacz.* der etwas ansiehet.

perspectus, a, um. *doświadczony, znaiomy.* wohl betrachtet, erkannt.

perspĕcŭlor, aris. *wypatruię.* fleißig besehen, umsehen, auskundschaften.

perspergo, is. *pokrapiam, posypuię* 2 besprengen.

perspĭcābilis, e. c. *przeyrzysty.* durchsichtig, durchscheinend, hell, ansehnlich.

perspĭcācè, perspĭcāciter & *perspĭcatè.* adv *bystro* 3. scharfsinnig, verständig.

perspĭcācia, æ, perspĭcācitas, atis, f. *Bystrość* 2. Scharfsinnigkeit.

perspĭcax, ācis, o. *baczny, bystry* 2. *ostrożny.* scharfsinnig, listig.

perspĭcibilis, e. c. *przezrzoczysty.* sichtbar.

perspĭcientia, æ, f. *Poznawanie.* genau Erkenntniß, Betrachtung.

perspĭcillum, i, n. *perspĭcillia*, orum. *Okulary.* eine Brille, Fernglas.

perspĭcio, is. *przeglądam* 1. *oglądam* 1 *przypatruię się, doświadczam* 2. *przey-muię* 3. *rachuię się* 2. eigentlich sehen wohl wahrnehmen, verstehen, fleißig betrachten, in sich selbst gehen. *syn.* inspĭcio, agnosco, cognosco, observo

perspĭcuè. adv. *iasno.* klar, scheinbarlich.

perspĭcuĭtas, atis, f. *Jasność* 1. Deutlichkeit.

perſpĭcuus, a, um. *iaſny 2. przezrzoczyſty, iawny.* durchſichtig, hell, deutlich, verſtändlich. *ſyn.* ăpertus, pătens, mănĭfeſtus, clārus, limpĭdus, pellūcĭdus.

perſpĭcuum eſt. *iawna rzecz.* es iſt jederman bekannt.

perſpĭrātio, onis, f. *Pary wypuſzczanie.* Durchdämpfung.

perſpīro, as. *Parę wypuſzczam.* durchdämpfen, durchdünſten.

perſpiſſè. adv. *powoli.* langſam.

perſtăbĭlis, e. c. *trwały.* ſteif und feſt.

perſterno, is. *ſcielę, brukuię.* überſtreuen, beſetzen, pflaſtern.

perſtillo, as. *przeciekam.* durchtropfen.

perſtĭmŭlo, as. *poduſzczam.* anreizen.

perſtino, as. *lege* præſtino.

perſto, as. *trwam 1. konam co, prowadzę Sprawę.* beharren.

perſtrātus, a, um. *brukowany.* gepflaſtert.

perſtrĕpo, is. *trzaſkam, Szeleſt czynię, gruchnęło.* ein groß Geräuſche machen, ſehr rumpeln.

perſtrictus, a, um. *mocno związany, urażony, raniony.* hart gebunden, bleßirt, verleßt.

perſtrīdo, is. *vide* perſtrepo.

perſtringo, is. *mocno wiążę, przerażam, przeſtraſzam, draſnąć, dotykam ſię, ſzczypię 4, zarzynam 2. porzę 2. mamię, ſcigam 1. ſcina ſię, tykam 4. przymawiam, &* ſub *Blaſk 2.* hart binden, blenden, verdunkeln, durchſtreifen, durchziehen, antaſten.

perſtruo, is. *wykonywam, wybudować.* vollführen, ausbauen.

perſtŭdĭōſē. adv. *chętnie, pilnie.* ſehr befliſſen.

perſtŭdĭōſus, a, um. *chętny, kocham ſię.* ſehr begierig.

perſvādeo, es. *namawiam kogo, wmawiam 1.* überreden, bereden. *ſyn.* ſvādeo, excĭto, impello, indūco, inclīno.

perſvadeo mihi. *mniemam.* ich halte dafür.

perſvadeor, ēris. *namówić ſię daię, uwodzę ſię.* ſich bereden laſſen.

perſvāſibilis, e. c. *namowny 2.* leicht zu bereden.

perſvāſibilĭter. adv. *namownie 1.*

perſvāſio, onis. f. *Mniemanie, Namowa.* gefaßte Meynung, Einbildung, Ueberredung.

perſvāſor, oris, m. *Namawiacz.* ein Bereder, Ueberreder.

perſvāſorius, a, um. *namowny.* dienlich zu bereden.

perſvaſtrix, īcis, f. *Namawiaczka.* eine Ueberrederinn.

perſvaſum, perſvaſiſſimum mihi eſt. *pewna to, mniemam mocno.* ich bin verſichert, ich bin der gänzlichen Meynung.

perſvāſus, us, m. *vide* perſvaſio.

perſvāſus, a, um. *namówiony, zniewolony.* beredt, geglaubt.

perſubtīlis, e. c. *bardzo ſubtelny.* ſubtil, ſehr fein.

perſulcātus, a, um. *przeorany.* überpflügt, durchſchnitten.

perſulco, as. *przeorywam.* umackern, durchſtreichen.

perſultātor, oris, m. *Skoczek.* ein Springer.

perſulto, as. *przeſkakuię, ſkaczę od Radości.* vor Freude ſpringen.

perſum, es *cały ieſtem.* ganz und gar ſeyn.

perſuo, is. *przeſzywam.* durch und durch nähen.

PERT

Pertædeſco, is. *teſknię.* Verdruß und Unwillen haben.

pertædet. imperſ. *przyiada ſię.* ſehr überdrüßig ſeyn.

pertæſum eſt. *teſkno mię.* es verdrießt.

pertæſus, a, um. *markotny.* unwillig, überdrüßig.

pertango, is. *dotykam ſię.* über und über anzurühren.

pertĕgo, is. *nakrywam, pobiiam 3. poſzywam.* verdecken, gar zudecken.

pertĕmĕrārius, a, um. *zbyt zuchwały.* ſehr verwegen.

pertendo, is. *wyciągam, przewodzę, ſwoie, dokazuię 2. upieram ſię, dokonać, iadę 1. doieżdżam.* ausſtrecken, ausſpannen, ausdehnen, ſtreiten, vollenden, fortreißen.

pertento, as. *kuſzę kogo, doświadczam 1. obeymuię mię, odważam ſię.* unterſtehen, erforſchen, fleißig verſuchen, auf die Probe ſetzen, erwägen.

pertĕnuis, e. c. *cieniuchny, błahy, bardzo ſzczupły, mały.* ſehr dünn, klein, gering.

pertĕpĭdus, a, um. *bardzo letni 1.* ſehr laulicht.

pertĕrêbro, as. *wiercę 1. przewiercić.* durchbohren.

pertergeo, es. & pertergo, is. *ścieram 1. dobrze ocieram.* wohl abwiſchen.

pertĕro, is. *piłuię 2. przepiłować, ścieram 3. wygładać.* durchfeilen, zerreiben.

perterrêfăcio, is. & perterreo, es. *przeſtraſzam.* erſchrecken, einen Schrecken einjagen, in Furcht und Angſt ſetzen.

perterrêfactus, a, um. *przeſtraſzony.* erſchreckt.

perterrĭcrĕpus, a, um. *trzaſkliwy, ſtraſzliwy.* der ein erſchreckliches Geräuſch oder Getös machet.

perterrĭtus, a, um. *przelękły.* ſehr erſchrocken.

pertexo, is. *tkę, Tkanie kończę, dokonać.* ausweben, ausführen, vollenden.

pertextus, a, um. *tkany.* gewirkt, gewebt.

pertica, æ, f. *Drąg 1. Grzęda 2. Tycz Zerdź, Siadło, Miara 4. miernicz Pręt,* & ſub *Cepy.* eine lange Stange, Meßruthe, Kloben. *ſyn.* ſtīpe bācŭlus.

pertĭcālis, e. c. *tyczny, drągowy.* lang ſteckicht, zur Stange dienend.

pertĭmĕfactus, a, um. *przeſtraſzony.* ſehr erſchreckt.

pertĭmĕſco, is. *boiażliwym ſię ſtaię.* erſchreckt werden, eine Furcht bekommen.

pertĭmeo, es. pertĭmeſco, is. *przelękną ſię bardzo.* ſich ſehr fürchten.

pertĭnācia, æ, f. *Upor.* Halsſtarrigkeit Beſtändigkeit, Trotz. *ſyn.* pervĭcāci obſtĭnātio, | tĕnax ſententia, men vŏluntas obfirmāta.

pertĭnācĭter. adv. *upornie.* ſtandhaft, widerſpenſtiger Weiſe.

pertĭnax, ācis, o. *uporny 1. ſtały, trwały 1.* hartnäckig, halsſtarrig, ſteif und beſtändig, unveränderlich. *ſyn.* obſtĭnātus, pervĭcax, tĕnax, conſtan immōtus, immōbĭlis. *phr.* me neſcia flecti, mens immōta mălis.

pĕr-

pertinens, entis, o. *należący*. gehörend, sich erstreckend.

pertinenter. adv. *ku Rzeczy*. gehörig, geschickt. *syn.* convĕnienter.

pertĭneo, es. *tykam się, należę, dostaię 2. rozciągam się*. an etwas anstoßen, hinreichen, sich ausdehnen, erstrecken. *syn.* attineo, specto.

pertineo ad aliquem. *należę do kogo*. einem angehören, einen angehen.

pertĭnet. imperf. *służy, przynależy*. es gehört, es dienet, es trifft an.

pertinet ad officium meum. *mego to Urzędu*. es ist meines Amts.

pertingo, is. *dostaię 1.* an etwas hinreichen.

pertiscŭlus, i, m. *wiostowych Rządzca*.

pertīsus, a, um. obsol. *lege* pertæsus.

pertŏlĕro, as. *ponoszę, cierpię, przetrwać, wytrwać 1.* ertragen, erdulden.

pertŏno, as. *mocno gromię*. sehr donnern.

pertorqueo, es. *bardzo męczę, wykrzywiam, zakrzywiam*. sehr martern, quälen.

pertractātè. adv. *pospolitym sposobem*. auf gemeine Weise.

pertractātio, onis, f. *Wartowanie, Czytanie, Dotykanie*. Abhandlung, das Lesen.

pertractātus, a, um. *świadomy*. abgehandelt.

pertracto, as. *głaszczę, dotykam się, bawię się 1.* oft anrühren, betasten, unter den Händen haben, abhandeln, erklären.

pertractus, a, um. *przyciągniony*. hingerissen, hergeschleppt.

pertractus, us, m. *Trwanie*. Verharrung.

pertrăho, is. *przyciągam, przeciągam, przedłużam*. an einen Ort ziehen, bringen, schleifen, verlängern, fortsetzen.

pertranseo, is, ire. *przemiiam*. mitten durchgehen.

pertranslūcĭdus, a, um. *przezroczysty*. durchscheinend, durchsichtig.

pertrectātus, a, um. *macany*. befühlt, begriffen.

pertrecto, as. *macam 1.* berühren, betasten.

pertrĕmisco, is. *mocno drżę 2.* sehr erzittern.

pertrĕpĭdus, a, um. *bardzo drżący*. sehr zitternd, furchtsam.

pertribuo, is. *daię 1.* geben, ertheilen.

pertristis, e. c. *bardzo smutny*. sehr traurig.

pertrīcōsus, a, um. *zawikłany*. verwirrt.

pertrītus, a, um. *zstarty, pospolity*. zerstoßen, wohl gerieben, gemein.

pertrux, ucis, o. *srogi bardzo*. sehr grausam.

pertŭmultuōsè. adv. *z trzaskiem*. sehr ungestüm, heftig erschrocken.

pertundo, is. *przebiiam 1. przekluwam, dziurawię, przetykam 1.* zerstoßen, durchbohren, zerschlagen, aushöhlern.

perturbātè. adv. *zamięszanie*. verwirrt, unordentlich.

perturbātio, onis, f. *Zamięszanie, Poruszanie 2. Namiętność, Zamęt, Zatrwożenie, Nierząd, Zadumienie*. Bestürzung, Beunruhigung, Bewegung, Unordnung. *syn.* disordo.

perturbatio cæli. *Niepogoda*. trübes Wetter.

perturbātor, oris, m. *Warchoł, Trwożyciel*. ein Betrüber, Verwirrer.

perturbātrix, īcis, f. *Trwożycielka*. eine Verwirrerinn.

pretur-

perturbātus, a, um. *poruſzony*, *pomieſzany*. betrübt, beunruhiget, verwirrt.

perturbĭdus, a, um. *bardzo zamieſzany*, *burzliwy*. ſehr unruhig, ſtürmiſch.

perturbo, as. *mieſzam 3. trwożę*, *wzruſzam*, *niepokoy czynię*, *pomieſzać*. ſehr betrüben, unruhig machen, zerrütten, unter einander rühren. *ſyn.* turbo, commŏveo, confundo, miſceo.

perturbor, aris. *fraſuię ſię*, *poruſzam ſię*, *obrażam ſię*. ſich bekümmern.

perturpis, e. c. *ſproſny*. ſchändlich.

pertūſāgium, ii, n. *Czopowe*. Zapfengeld.

pertūſo, as. *vide* pertundo.

pertuſſis, is, f. *długi Kaſzel*. langwieriger Huſten.

pertūſūra, æ, f. *Przedziurawienie*. Löcherung, Aushohlung.

pertūſus, a, um. *dziurawy*. durchſtoßen, durchbohrt.

PERV

Pervādo, is. *przechodzę przez*, *przebyć co*, *rozchodzi ſię*, *rozlega ſię*. durchgehen, durchfahren, durchdringen, auskommen.

pervăgābĭlis, e. c. *przechodziſty*. da man durchkommen kann.

pervăgātus, a, um. *poſpolity 1. ſławny*, *wiadomy*. gemein.

pervăgo, as. & pervăgor, aris. *przebiegam ſię*, *zwiedzić*, *ſpoſpolitowało ſię*. durchwandern, durchdringen.

pervăgus, a, um. *błąkaiący ſię*. herumſchweifen.

pervăleo, es. *dobrzem zdrów*. ſehr geſund ſeyn.

pervălĭdus, a, um. *bardzo ſilny*, *gwałtowny*. ſehr ſtark von Kräften.

pervărie. adv. *rozmaicie*. mancherley.

pervărius, a, um. *rozmaity*, *odmienny*, ſehr veränderlich.

pervāſio, onis, f. *Przebycie*. die Durchdringung.

pervāſor, oris, m. *Zbieg*, *Włoczęga* ein Durchſtreifer, Partheygänger.

pervaſtātus, a, um. *puſtoſzony*. verheert zerſtört.

pervaſto, as. *puſtoſzę*. gänzlich verheeren, verwüſten.

pervector, oris, m. *Przewoźnik*, *Przewodnik*. der einen über Waſſer oder Land führet.

pervectus, a, um. *przywieziony*. fortgeführet.

pervĕho, is. *dowożę*, *przywożę*. zuführen, fortführen, überführen.

pervĕhor, eris. *doieżdżam 1.* an einen Ort fahren oder kommen.

pervelim. *radbym*. ich möchte gar gern

pervello, is. *ſzczypię 2. 4. urażam*, *nie pominam*, *ganię*, *przyganiam*. berupfen, bezwacken, beleidigen.

pervĕnio, is, ire. *przychodzę 1. doieżdżam 1. wpadam 1. doſtaię 1. zoſta czym*, & ſub *doczekał*. an einen Ort kommen. *ſyn.* dēvĕnio, tango, attingo, pertingo, advĕnio, accēdo.

pervenio ad opulentiam, ad nummo *zamagam ſię*. reich werden.

pervenire ad ſuum. *odzyſkać*. abgewinnen.

pervenit fama ad aures meas. *doſzła mię Wieść*. ich habs gehört.

pervĕnor, aris. *pilnie łowię*, *roztrząſam*, *ſzpieguię*. durchjagen, fleißig durchſuchen.

perve-

perventio, onis, f. *Przybycie.* Erreichung.
pervěnustus, a, um. *bardzo piękny.* sehr schön.
perversè. adv. *przewrotnie.* verkehrt, aus Bosheit.
perversibilis, e. c. *przewrotny 1.* veränderlich.
perversio, onis, f. *Przewrócenie.* Verkehrung.
perversitas, atis, f. *Przewrotność, Opaczność, Złość 1.* Bosheit, verkehrter Sinn.
perversus, a, um. *przewrotny 2. opaczny, zły.* verkehrt, unartig, böse, widrig. *syn.* imprŏbus, mălus, nĕquam.
perverto, is. *przewracam, obalam, oszukiwam, przekinąć 2. pustoszę.* verkehren, zerstören, umstoßen, umwerfen.
pervespĕri. adv. *w Wieczor, bardzo pozno.* sehr spät.
pervestīgatio, onis, f. *Sladowanie.* Nachfrage, fleißiges Suchen, Erforschung.
pervestīgātor, oris, m. *Szukacz pilny.* ein fleißiger Nachforscher.
pervestīgātus, a, um. *pilnie szukany.* durchgesucht, erforscht.
pervestīgo, as. *sladuię, szukam, spąchać.* genau durchsuchen, ausspühren.
pervĕtus, ĕtĕris, o. & pervĕtustus, a, um. *bardzo dawny, starosiwiecki.* sehr alt.
perviam. adv. *przechodzisto.* durchgängig.
pervĭcācia, æ, & *pervĭcācitas*, atis, f. *Upór.* Hartnäckigkeit. *vide* pertinacia.
pervĭcācĭter. adv. *upornie.* hartnäckig.
pervĭcax, acis, o. *uporny, stały.* hartnäckig, beständig. *vide* pertinax.
pervĭco, onis. & *pervĭcus*, i, m. *uporczywy.* ein Halsstarriger.
pervictus, a, um. *zwyciężony.* bezwungen, überwunden.
pervĭdeo, es. *przewidzam, uyrzeć 2. przypatruię się, rozumiem.* durchsehen, genau sehen, verstehen.
pervĭgeo, es. *trwam 1. kwitnę, czerstwym iestem.* sehr stark seyn.
pervĭgil, ilis, o. *niespiący, czuyny.* stets wachsam. *syn.* vĭgilans, insomnis, sēdŭlus.
pervĭgĭlātio, onis, f. pervĭgĭlia, æ, f. pervĭgilium, i, n. *Niespanie, Wigilia.* das lange Nachtsitzen, Wachen.
pervĭgĭlo, as. *czuię 1.* durchwachen.
pervīlis, e. c. *bardzo podły, tani.* gar gering, sehr schlecht, wohlfeil.
pervinco, is. *zwyciężam, przełamuię, dowodzę, przebiia głos.* überwinden, durchbrechen, überschreyen.
pervĭreo, es. *zielenię się.* stets grünen.
pervirgo, inis, f. *czysta Panna.* reine Jungfer.
pervĭrĭdis, e. c. *bardzo zielony.* sehr grün.
pervīso, is. *oglądam.* beschauen.
pervium, ii, n. *Przechód.* Durchgang.
pervīvo, is. *przeżyć, doczekać się.* durchleben, erleben.
pervius, a, um. *przechodzisty, przebyty.* gebahnt, da man durchgehen kann. *syn.* pĕnĕtrābilis, ăpertus, pătens, pervăgābilis.
pĕrŭla, æ, f. *Torbeczka, Mantyka.* ein Täschlein.
pĕrunctio, onis, f. *Namazywanie, Namaszczenie.* Salbung.

perunctus, a, um. *namaszczony*. gesalbt, wohl einbalsamirt.

perungo, is. *smaruię*, *namazuię co*. beschmieren, besalben, einbalsamiren.

pervolgo, as. *lege* pervulgo.

pervolitantia, æ, f. *Latanie*. der Flug oder Schwung.

pervŏlito, & pervŏlo, as. *latam*, *przelatam*, *przybiegam*, *przylatuię*, *przebiegam się*. durchfliegen, durchstreichen, durchlaufen, geschwind ankommen.

pervŏlo, vis. *mocno żądam*. sehr gern wollen, heftig begehren.

pervŏlvo, is. pervŏlūto, as. *przewracam*, *wartuię*. wälzen, umtreiben, durchlesen.

pĕrurbānus, a, um. *układny*, *łagodny*. gar höflich.

pĕrurgeo, es. *mocno naglę*. sehr dringen, inständig anhalten.

pĕrūro, is. *przepalam*, *przeparzyć*. durchbrennen, erhitzen, verbrennen.

pĕrūror, ĕris. *gorę*, *dogrzewa mi*. verbrannt werden.

pĕrustus, a, um. *zagorzały*. versengt, ausgebrannt, ausgezehret, geplaget.

perustus latera virgis. *Smaganiec*. mit Ruthen gestrichen.

pĕrūtilis, e. c. *bardzo pożyteczny*. gar nützlich.

pervulgātè. adv. *po prostu*. auf sehr gemeine Weise.

pervulgātus, a, um. *pospolity 1. podły*, *zwyczayny*, *znaiomy*. sehr gemein, bekannt.

pervulgata res, pervulgatum est. *iasna Rzecz*, *wiadomo każdemu*. es ist jedermann bekannt.

pervulgo, as. *rozgłaszam*, *wydaię kogo* allenthalben aussprengen, ruchbar machen. *vide* publico.

pervulgo librum. *wydaię Księgę*. ein Buch lassen ausgehen.

pervulgat se mulier omnibus. *ta Niewiasta nierządu patrzy*. dieses Weib hängt sich an jedermann.

pervulgor, aris. sub *spospolitowało się*. gemein werden.

PES

Pes, pĕdis, m. *Noga 1. 2. Stopa 3. Wesz 1. Zagiel 1. Pacholę*, *Szypułka*, *Kosada*. Bein, Fuß, ein Werkschul, eine Laus, Segel, Schiffseil. *syn.* planta.

pes aversus, imus. *Podeszwa u nog Stopa 1*. Fußstapfen.

pes gallinaceus. *Kokorycz*. Hahnenfuß, ein Kraut.

pes milvinus *vel* cornicis. *Wronia Stopa ziele*. Krähenfuß, ein Kraut.

pes poeticus. *Członek wiersza*. ein Versglied.

pedem figo. *osiadam się gdzie*. allwo sich niederlassen.

pedem refero. *cofam się*. sich zurück ziehen, retiriren.

pedes navales. sub *Wiosło*.

pedum digiti. *Palce u nóg*. die Zeen.

pedibus. *pieszo*. zu Fuß.

pescium, ii, n. *Czapka z Skóry wężowey*. Mütze oder Haube von Schlangenhäuten.

pesestas, vide *pestilentia*.

pessārium, ii, n. *Fleytuch*. Mutterzäpflein.

pessĭmātus, a, um. *zepsuty*. verschlimmert.

pessimè. adv. *naygorzey.* gar übel, aufs allerärgste.
pessĭmo, as. *psuię, źle się obchodzę; szkodzę.* verschlimmern, übel tractiren.
pessĭmor, aris. *szkoduię.* Schaden leiden.
pessĭmum, i, n. *Złe.* großer Schaden.
pessimo publico. *ze Szkodą y Zgorszeniem publicznym.* mit höchstem Schaden des gemeinen Wesens.
pessĭmus, a, um. *naygorszy.* der allerärgste.
pessŭlus, i, m. *Zapora, Rygiel 1.* Riegel.
pessum. adv. *na Dół, do szczętu.* unter sich, abwärts, zu Grund.
pessum eo, abeo. *ginę, psuię się, pogrążam się.* zu Grund gehen, untergehen.
pessum premo. *podeptać.* zu Boden treten.
pessum acta ætas. *podeszły wiek.* das hohe Alter.
pessum do, & pessundo, as. *depcę, tłumię, zrzucam 2. pokonać.* mit Füßen treten, unterdrücken, bezwingen.
pessus, i, m. *vide* pessarium.
pestĭbilis, & pestĭlis, e. c. pestifer, era, erum. pestĭferus & pestĭmus, a, um. *zaraźliwy, szkodliwy.* tödtlich, schädlich. *syn.* corruptus, vĭtiātus, pestĭlens, contāgiōsus.
pestĭfĕrè. adv. *szkodliwie.* schädlich.
pestĭfĕro, as. *zarażam.* anstecken.
pestĭlens, entis, o. *morowy, zaraźliwy, szkodliwy, niezdrowy 2.* schädlich, giftig.
pestilentia, æ, f. *Powietrze 4. Zaraza 1.* Pestilenz, giftige Seuche.
pestilentia conflictari. *Powietrzem być zarażonym.* der an der Pest krank ist.
pestĭlentiālis, pestĭlentiārius, pestĭlentiōsus & pestĭlentus, a, um. *vide* pestilens.
pestĭlĭtas & pestĭtas, atis, f. *vide* pestilentia.
pestis, is, f. *Powietrze 4. Zaraza, Zguba, zła Rzecz, Skaziciel, Szkodnik.* Pest, ansteckende Krankheit, ein Uebel, Schaden, Unglück, Leutverderber, ein schädlicher böser Mensch, Verführer junger Leute. *syn.* lues, contāgio, pernĭcies, exĭtium, lābes, ruina.
pestem, pestilentiam concĭpio. *zapowietrzam się.* sich anstecken.
pestem, pestilentiam confero, affero, facio. *zapowietrzam.* anstecken.
peste, pestĭlentia afflatus, contactus. *zapowietrzony.* mit der Pest angesteckt.

P E T

Pĕtălium, ii, n. *Narodowa Maść albo Olejek.* Salbe aus Nardenkrautblättern.
pĕtălurgus, i, m. *Blacharz.* ein Blechschmied, Klemperer.
pĕtălus, i, m. *białonogi.*
pĕtăminarius, ii, m. *Kuglarz.* ein Gaukler.
pĕtarda, æ, f. *vide* pyloclastrum.
pĕtăsātus, a, um. *kaniasty, Ciennikiem zasłoniony.* mit einem Parasol, Sonnenschirm, Schaubhut bedecket.
pĕtăsio, & pĕtăso, onis, m. *Szynka, Schab.* ein Schinken.
pĕtăsĭtes, æ, m. & f. *gr. Łopian, Lepiężnik, & sub kaniasty.* Pestilenzwurz.
pĕtăsuncŭlus, i, m. *mała Szynka, Kapeluszek.* kleiner Schinke, kleiner Schaubhut.

pĕtaſus, i, m. *gr. Ciennik, Daſzek, Kapeluſz.* breiter Schaubhut, Paraſol, Reiſeſchuh oder Stiefel.

pĕtauriſta, æ, m. *gr. pĕtauriſtărius*, it. petaurus, i. petauriſtes, æ, m. *Kuglarz, Powrozobiegun, Kołyſacz* 1. *Mietelnik.* ein Gaukler, Seiltänzer, Luftſpringer.

pĕtaurum, i, n. *gr. mietelnica, Obręcz, Powróz kuglarſki, Siadło, Kołyſka, Drąg na ktorym w Nocy Kury ſiadaią.* Gaukelſpiel, die Stange eines Seiltänzers, Seiltänzerey, Taubenſtange vor dem Schlag, Stange, darauf ſich des Nachts die Hühner ſetzen, Dachſchindel.

pĕtax, acis, o. *chciwy.* begierig.

pĕteſco, pĕteſſo, petaſſo, petiſco & petiſſo, is. *żądam* 2. *proſzę* 1. *lecę* 1. *wzgórę iść, udaię ſię gdzie.* verlangen, heftig begehren.

pĕtĭa, æ, f. *Chuſtka lniana, Woreczek do Ziół.* leinen Tüchlein, Kräuterſäcklein.

pĕtĭbŭlum & *petivŏlum*, i, n. *Kres do ktorego ſtrzelaią.* ein Ziel nach welchem geſchoſſen wird.

pĕtīgo, inis, f. *Liſzay.* Anſprung, Krätze, ſpitzige Raude.

pĕtĭlius, ii, m. *Belweder drugi.* gelbe Sammetblume.

pĕtĭlus, a, um. *ſubtelny, ſzczupły, chudy, białonogi, cienkonogi.* dünn und klein.

pĕtīmen, inis, n. *Sadno, Wrzód* 2. *Moſtek* 2. *Międzyłopatcze, roſołowa Strawa.* ein Geſchwür auf dem Rücken der Thiere.

pĕtĭŏlus, i, m. *Noſzka, Szypułka.* der Stiel am Obſt.

pĕtītio, onis, f. *Prożba, Uderzenie* 2. *Doſtoienſtwa zabieganie, Raz* 1. 2. Bitte, das Einfallen, Stoß, Hieb.

petītiuncula, æ, f. *Prożba mała.* klein Bitte.

pĕtītor, oris, m. *Proſiciel, Proſzak, Strona powodna* 2. *Prokurator* 3. *Doſtoienſtwa porządnie zabiegaiący.* der Anſprecher vor Gericht, der ſich um ein Ehrenamt bewirbt.

pĕtītōrius, a, um. *proſzący.* bittend.

petitorium judicium *quo dominium rei perpetuum perſequimur.* Gericht, da man ſeine Gerechtſame durch Klag und Beweis ordentlich ausführen, und wider den Beſitzer ſtreiten muß.

pĕtītrix, icis, f. *Prokuratorka, Zabiegaczka.* Werberinn, Anſprecherinn.

pĕtītum, i, n. petitus, us, m. *Prożba* 8. ſub *Upadnienie* 1. Bitte, Anforderung.

pĕtītŭrio, is, ire. *mocno proſzę.* anhalten, heftig begehren.

pĕtītus, a, um. *proſzony, napaſtowany.* begehrt, gebeten, angefallen, angegriffen.

pĕto, is. *proſzę* 1. *modlę ſię* 1. 2. *iadę* 1. 4. *idę* 1. *udaię ſię gdzie, biorę* 10. *ciſkam* 2. *zmierzam, doſtaię* 1. *obiiam* 1. *upominam ſię, upadam* 2. begehren, bitten, holen, erſuchen, anfallen, ſtrafen, ſchlagen, werfen, fahren, gehen, reiſen, erzählen, halten, erlangen. *ſyn.* poſtŭlo, poſco, expŏſco, quæſo, rŏgo, flăgĭto, exĭgo, ōro, prĕcor. *vel* verbĕro, cædo, percŭtio. *vel* vādo, eo, prŏficiſcor. *vel* ſciſcĭtor, percontor, quæro.

peto caput, jugulum alicujus: *naſtępuię na Szyię, ſtoię na Gardło.* einem nach dem Leben trachten.

petc

peto cornibus. *bodę.* mit den Hörnern stoßen.
peto pedibus. *wierzgam.* mit den Füßen stoßen.
peto volatu. *lecę.* fliegen.
pĕtōrĭtum, i, n. *Wóz 1.* ein hangender Wagen.
pĕtra, æ, f. *Skała, Opoka.* ein Fels. *vide* rūpes.
pĕtræus, & pĕtrārius, a, um. *skalny, kamienny 2.* felsicht, steinigt.
petraria machina. *Proca woienna.* Steinstück.
pĕtrefactus, a, um. *skamieniały.* zu Stein gemacht.
petrelæon & petroleum, i, n. *Oley kamienny, Kley ognisty.* Steinöl.
pĕtrensis, e. c. *petrīnus,* petricōsus, a, um. *komienisty, opoczysty.* felsicht, steinigt.
pĕtrificātio, onis, f. *Przemienienie w kamień.* Verwandelung in Stein.
petro, onis, m. *Chłop, Górnik 2.* ein grober Bauer.
pĕtrŏsĕlīnum, i, n. *gr. Pietruszka, Opich, Pietraszník.* Petersilgen.
pĕtrōsus, a, um. *vide* petrensis.
petteuma, atis, n. *gr. Warcab, Szach.*
petteutĭce, es, f. pettia, æ, f. *gr. Bierki.*
pĕtŭlans, antis, o. *rospustny, pusty 3 zuchwały, niewstydliwy, uszczypliwy.* muthwillig, unverschämt. *syn.* prŏcax, prŏtervus, lascīvus, impŭdens.
pĕtŭlanter. adv. *rospustnie.* muthwillig.
pĕtŭlantia, æ, f. *Rospusta Lekkość 3. Zuchwalstwo, Niewstyd Jurność, Naleganie:* Muthwill, Frechheit, Leichtfertigkeit.
pĕtulcus, a, um. *iarny.* stößig, muthwillig.
petulus, a, um. *vide* petilus & pætulus.
petumen, *vide* petimen.
pētus, a, um. *vide* pætus.
peucĕdănum, i, n. *gr. Wieprzyniec ziele.* Haarstrang, Saufenchel, ein Kraut.
peumĕne, es, f. *gr. Piana srebrna.* Art von Silberschaum.
peusis, is, f. *idem quod* soliloquium.
pexatus, a, um. *Szatą kosmatą odziany.* mit einem zottichten Rock bekleidet.
pexĭtas, atis, f. *Kosmatość, Barwa 1.* Wollweberey.
pexus, a, um. *kosmaty, barwisty, czesany.* gekämmt, gestreelt, rauch.
pexa vestis. *szata kosmata.* ein zottichtes Kleid.
pezicæ, arum, m. plur. *gr. Grzyb 1.* Schwämme oder Pfifferling ohne Stiel oder Wurzel.

PHA

Phăcos, i, m. *gr. Szałwia 2.*
phæcăsiătus, a, m. *Kurpie maiący.* der Schuhe trägt.
phæcăsium, ii, n. & phæcăsius, ii, m. *Kurpie* & sub *Obów 1.* eine Gattung Schuhe.
phænium, ii, n. *gr. Sasanka.* Kornrose.
phænomĕna, n. plur. *Swiatło albo Jasność niezwyczayna na Powietrzu.* Erscheinung eines ungewöhnlichen Lichts und Glanzes in der Luft.
phænon, ontis, m. *gr. Saturnus.* des Saturnus Stern.
phæocomes, is, m. *gr. czarną Brodę maiący.* ein Schwarzbart.
phaëton, ontis, m *gr. Słońce, Jowisz, Gwiazda.* die Sonne.
phæus color. *szary, myszaty.* graue Farbe.

phăgĕdæna, æ, f. gr. *Wrzod 5. Kancer, wilcza choroba, Apetyt 4. Rdza miodowa.* ein bős um sich fressend Geschwür, der Wurm.
phagĕdænicus, a, um. *kancerowaty.* das um sich frißt, wurmfressend.
phagedænicum ulcus. *Wrzód iadowity.* ein sich fressendes Geschwür.
phăger, gri, & phăgrus, i, m. *Pagr, Zębak.* eine Art Braßmen.
phlĕgēsia, orum, n. plur. *Zapusty.* Freßfest, Fastnacht.
phăgo, onis, m. gr. *Zarłok.* ein Vielfraß.
phala, æ, f. *vide* fala & falla.
phălâcrŏcŏrax, ăcis, m. gr. *Kruk Wodny.* Wasserrabe.
phălâcrus, i, m. *łysy.* kahl.
phalacræ hæ. *Łąki wypalone.* dürre Wiese, da kein Gras wächst.
phălâcrŏsis, is, f. gr. *Wypadanie Włosow.* das Ausfallen der Haare.
phălæna, æ, f. gr. *Złotnik robaczek.* Scheinwurm, Lichtmuck.
phălanga, æ, f. *Traga.* Walze, Hebbaum, Zuberstange.
phălangarcha, æ, m. gr. *Połkownik, Generał nad 8000 Ludzi.* der über 8000 Mann gesetzt ist.
phălangārius, ii, m. *Tragarz, Hayduk.* Träger mit einer Stange, ein Handlanger.
phălangītes, æ, m. gr. *Kosatki, Hayduk.* Graslilien, ein Kriegsknecht.
phălangium, ii, n. phălangius, ii, m. *Pająk, Pajęcznik ziele 2.* giftige Erdspinne, Spinnenkraut.
phălanx, angis, f. gr. *Połek, Rota 1. przeguby palcowe, Drąg do odbicia Okrętu, Przeżmian.* ein Kriegsheer von 8000 Fußknechten, das Gelenke an dem großen Finger, Hebbaum, damit man die Schiffe vom Lande ins Meer bringet, Waagbalken. *syn.* lĕgio, agmen, mănĭpulus, ăcies, cŏhors, exercitus.
phălărica, æ, f. *vide* falarica.
phălăris, idis, m. gr. *Łyska, Ber myszy.* Wasserhuhn, Tauchente, Canariensaamen.
phalărismus, i, m. gr. *okrutne Panowanie.* tyrannische Regierung.
phălĕræ, arum, f. *Halżbant 1. 2. Podpiersień, Naczelnik, Ozdoba na Rycerzach albo Koniach.* Roßzierden, Ritterschmuck. *syn.* ĕphippium, ornāmenta ĕquorum, ĭmāgo, sŏpītos illūdens sensus.
phaleris aliquem donare. *Kawalerem kogo uczynić.* einen zum Ritter schlagen.
phălĕrātus equus. *Koń strojny.* ein geziertes Pferd.
phalerata verba. *Mowa piękna, nadęta Słowa łagodne.* prächtige glatte Worte.
phălĕris, idis. *vide* phalaris.
phălĕro, as. *stroję.* zieren, schmücken, putzen.
phălēre, is. & phalērum, i, n. *Tama.*
phălius, a, um. vide phalacrus.
phallŏvĭtrŏbŏlum, i, n. *poculum erat ob scenae figurae.*
phanaticus. *vide* fanaticus.
phanes, ētis, m. gr. *Słońce 1.* Sonne.
phantăsia, æ, f. gr. *Fantazya.* Gesicht, Einbildung.
phantasma, ătis, n. gr. *Widok 5.* eine falsche Einbildung, Gesicht. *syn.* vīsum, spectrum, ĭmāgo, ĭmāgĭnātio, tăcitæ noctis.

phantasticus, & phantasmaticus, a, um. *Fantastyk.* phantastisch, der allerhand Einbildungen hat.
phanum. *lege* fanum.
pharetra, æ, f. *gr.* *Saydak* 3. ein Köcher. *syn.* corytus.
pharetratus, a, um. *Saydak noszący.* der einen Köcher an hat.
pharias, æ, m. *serpens terram sulcans.*
pharicon, i, n. *Trucizna pewna.* eine Gattung von Gift.
pharisæus, i, m. *Farizeusz.* ein Pharisäer.
pharmaceutice, es, f. *gr.* *lekarska Nauka.* Apothekerkunst, Kunst Arzneyen zu bereiten.
pharmaceuticus, a, um. *lekarski.* zur Arzney dienlich.
pharmaceutria, æ, f. *gr.* *Czarownica* 1. eine Zauberinn.
pharmacia, & pharmacolagia, pharmacopœa, æ, f. *vide* pharmaceutice.
pharmacitis, idis. *gr.* *Ruda ognista.*
pharmacodes. *Zapach Lekarstw.* Geruch der Arzneyen.
pharmacopœus, i, m. pharmacopola, æ, m. *gr.* *Aptekarz.* ein Apotheker, Specereykrämer.
pharmacopolium, ii, n. *gr.* *Aptека.* Apotheke.
pharmacum, i, n. *gr.* pharmacum bonum. *Lekarstwo.* Arzney. *syn.* medicina.
pharmacum malum. *Trucizna.* Gift.
pharmacus, a, um. *gr.* *Czarownik.* ein Zauberer, Vergifter.
pharnaceon, & pharnacium, i, n. *gr.* *Panak.* ein gewisses Kraut.
pharos & pharus, i, m. & f. *gr.* *Laternia morska, Ucieczka.* Licht, so den Seefahrern zu gut auf einem hohen Thurn am Ufer des Meers des Nachts brennet, eine Zuflucht.
phascolum, i, n. *gr.* *Mieszek pienięzny.* ein Geldbeutel.
phase, sub *Wielkanoc.*
phaselinum, i, n. *liliowy Oleiek.* Lilienöl.
phaselinus, a, um. *liliowy.* von Lilien.
phaselium, ii, n. *Łyszczyca.*
phasellus, phaselus, phaseolus, & phasiolus, i, m. *Bób włoski, Łódź.* Faseln, welsche Bohnen, Galiote oder Lustschiff. *vide* navis.
phasganium, ii, n. *gr.* *Mieczyk ziele,* blaue Schwertel, ein Kraut.
phasiana, æ, f. phasianus, i, m. phasis, idis. *Fazyan.* ein Fasan, Fasanenhenne.
phasianarius, ii, m. *Fazyanow Dogladacz.* ein Fasanenwärter.
phasianinus, a, um. *Fazyanowy.* zum Fasanen gehörig.
phasiolum, i, n. *vide* phaselium.
phasis, is, f. *idem quod* apparitio. *Pokazanie się iakiey Rzeczy, Kształt.* Erscheinung eines Dinges, Gestalt.
phases lunæ. *Makuły na Xiężycu.* Flekken am Monde.
phasma, atis, n. *gr.* *Widok* 4. 5. 6. ein Gesicht, Gespenst.
phecasium. *vide* phæcasium.
phecla. *gr.* *Gorzalka.*
phellandrion, ii, n. *gr.* *Kruszykamień ziele.*
phellodrys, yos, f. *gr.* *Więzożółd* 2. Pantoffelholzbaum.
phengites, æ, m. *gr.* *Kamień przeyrzysty.* Glasstein.
phenion, ii, n. *vide* phænium.

phero-

pheretrum, i, n. *vide* feretrum.
peretrum, i, n. *vide* feretrum.
pherne, es, f. *gr.* *Posag.* Morgengabe, Heyrathsgut.

PHI

Phiăla, æ, f. *gr.* *Rostruchan. Czara* 1. Schale, Trinkgeschirr.
phīditia, orum, n. *gr.* *Biesiada skromna.* sparsame Mahlzeit und Zusammenkunft guter Freunde.
philanthrōpia, æ, f. *gr.* *Ludzkość.* Leutseligkeit, menschliche Liebe.
philanthrōpion, ii, n. *gr.* *Podarek z Ludzkości.* guter Wille.
philanthrōpos, i, f. *gr.* *Ostrzyca ziele.* Klebkraut, Klebern.
philanthropus, i, m. *ludzki.* Menschenfreund.
philargȳria, æ, f. *gr.* *Własnomiętność.* Geldgeiz.
philargȳrus, i, m. *Własnomiętny.* ein Geldgeiziger.
philautia, æ, f. *gr.* *Miłość samego siebie.* Eigenliebe.
philautus, i, m. *gr.* *wiele o sobie trzymaiący.* der viel von sich selbst hält.
philĕleuthĕrus, i, m. *gr.* *swobodny.* frey gebohren.
philēma, atis, n. *gr.* *Pocałowanie.* ein Kuß.
philemātium, ii, n. *gr.* *mała Rzecz.* ein Liebchen, Schätzchen.
philētæ, arum, m. *Rabusiowie.* Straßenräuber, Banditen.
philĕtæria, æ, f. *gr.* *Stoßt ziele, Ostrzyca* 1. Wiederstoß, ein Kraut.
philētes, æ, c. *gr.* *Miłośnik.* ein Liebhaber.
philēteus, a, um. *miłośniczy.* zum Liebhaber gehörig.

philiātros, i, m. *gr.* *kochaiący się w Sztuce lekarskiey.* ein Liebhaber der Arzneykunst.
philippeus, philippius, & philippīnus i, m. *czerwony złoty podwóyny, Talar Hiszpański.* ein doppelter Ducaten, ein spanischer Thaler.
phillȳrea, æ, f. *gr.* *Trzemcha.*
philŏchăres, es, f. *gr.* *Szanta biała.* Ar dornkraut.
philŏcompia, æ, f. *gr.* *Chluba.* Praleren.
philŏcompus, i, m. *chełpliwy.* ein Praler.
philodoxus, i, m. *Czci pragnący.* Ehrbegieriger.
philogræcus, i, m. *kochaiący grecki Język.* Liebhaber der griechischen Sprache.
philŏlŏgia, æ, f. *gr.* *Rozmowność, Miłość nauk wyzwolonych.* Liebe der freyen Künste.
philŏlŏgus, i, m. *rozmowny* 1. *Szanownik Nauk wyzwolonych albo Języków cudzoziemskich.* Liebhaber der freyen Künste oder Sprachen.
philŏmăthes, is, c. *gr.* *Miłośnik Nauk.* lehrbegierig.
philŏmēla, æ, f. *gr.* *Słowik.* eine Nachtigall. *syn.* luscīnia.
philŏmūsus, i, m. *idem quod* amicus Musarum.
philŏpĕda, æ, f. *gr.* *vide* philochares.
philopinacium, ii, n. *gr.* *Herbarz.* ein Stammbuch.
philŏpōnus, i, m. *gr.* *Pracownik.* der gerne arbeitet, ein Fleißiger.
philŏsŏpha, æ, f. *Filozofka.* ein Weib, die die Philosophie liebet.

philŏsophaster, tri, m. *nędzny Filozof.* ein elender Philosoph.
philŏsŏphēma, atis, n. *Filozowskie Pytanie.* eine philosophische Frage.
philŏsŏphia, æ, f. *idem quod* amor sapientiæ. *Filozofia, Nauka światowa.* Liebe zur Weisheit, Weltweisheit.
philosophia moralis. *Obyczaiow Nauka.* Sittenlehre.
philŏsŏphicè. adv. *po filozowsku.* auf philosophische Art.
philŏsŏphĭcus, philosophius, & philŏsŏphus, a, um. *filozowski.* zur Weltweisheit gehörig, philosophisch.
philŏsŏphor, aris. *filozofuię.* von der Weltweisheit handeln, der Weisheit obliegen.
philŏsŏphus, i, m. *gr. Filozof.* ein Philosoph, Weltweise, Liebhaber der Weisheit. *syn.* sŏphus.
philostorgia, æ, f. *Skłonność ku przyrodzoney Miłości.* Neigung zur natürlichen Liebe.
philŏtechnus, i, m. *gr. Szacownik Sztuk.* ein Kunstliebender.
philŏtheŏros, i, m. *gr. Widokow miłośnik, dworny.* der gern alle Dinge ergründet.
philŏtesius, a, um. *przyiacielski.* zur Freundschaft gehörig.
philotesius crater, philotesium poculum. *Kielich na przywitanie.* Willkommbecher.
philŏtĭmia, æ, f. *gr. Pragnienie Czci.* Ehrgeiz.
philotimus, i, m. *Czci pragnący.* ein Ehrgeiziger.
philoxĕnus, i, m. *gr. Gościnny 1.*
philtrum, i, n. *gr. idem quod* poculum amatorium. *Napoy miłośniczy, Podarek zaletny, Czary 3.* Liebestrank.
philus, i, m. *gr. Przyiaciel.* ein Freund, Liebhaber. *syn.* ămīcus.
philūra & philyra, æ, f. *gr. Lipa, Łyko, Papier 1. Arkusz 1.* eine Linde, Lindenbast, ein Bogen Papier.
phīmus, i, m. *gr. kostkowa Puszka.* ein Trichter zu den Würfeln.
phlĕborrhăgia, æ, f. *gr. Zerwanie Żyły.* Aderbruch, Aufspringung einer Ader.
phlĕbŏtŏmărius, ii, & phlĕbŏtŏmātor, oris, m. *Cyrulik, Krew puszczaiący.* Barbierer, der zur Ader läßt.
phlĕbŏtŏmātus, a, um. *ktory Krew puścił.* dem man zur Ader gelassen.
phlĕbŏtŏmia, æ, & phlebotŏmice, es, f. *Puszczanie Krwi 2.* das Aderlassen.
phlĕbŏtŏmo, as. *Krew puszczam.* Ader lassen.
phlĕbŏtŏmum, i, n. *gr. Puszczadło.* Laßeisen, Lanzette.
phlĕbŏtŏmus, i, m. *vide* phlebotomarius.
phlegma, atis, n. *gr. Flegma.* die wässerige Feuchtigkeit im Geblüt.
phlegmătĭcus, a, um. *flegmisty.* phlegmatisch, das eine wässerige Natur hat.
phlegmone, es, f. *gr. Zapalenie 3.* Entzündung, hitzig Geschwür. *syn.* inflammatio.
phlĕgontis, idis, f. *Płomyk kamień drogi.* ein Edelgestein wie eine Feuerflamme.
phleos, & phlæos, i, m. *gr. Chaber wielki.* Stebekraut.
phlŏgĭnos, i, m. *gr. Kamień złotawy.* ein gewisser Edelgestein.
phlŏgȳtes, æ, m. *gr. vide* phlogontis.

phlŏmos, i, m. & f. *gr.* *Dziewanna.* Wullkraut.

phlox, ŏgis, f. *gr.* *Płomyk Kwiat.* gewisse Art von Blumen.

phlyctæna, æ, f. *gr.* *Krosta.* Hitzblatter.

P H O

Phōba, æ, f. *gr.* *Pierzysko.* Löwenmähne, ein haarichter Stengel, allerley Gewächse.

phŏca, æ, f. *gr.* *Ciele morskie.* ein See- oder Meerkalb, Meerwolf, Seehund.

phōcæna, æ, f. *gr.* *Swinia morska.* ein Meerschweinlein.

phœbas, adis, f. *gr.* *Wróżka 1.* eine Wahrsagerinn.

phœbe, es, f. *Księżyc.* der Mond.

phœbeus & phœbeius, a, um. *słoneczny.* zur Sonne gehörig.

phœbus, i, m. *gr.* *Słońce.* die Sonne. *vide* Sol.

phœnīcea, æ, f. *Jęczmień myszy.* ein Kraut wie Gersten gestaltet, Mausgersten.

phœnīceus, phœnicius, & phœniciātus, a, um. *płowy, czerwony, cisawy, szarłatny.* purpurroth.

phœnīcŏbălănus, i, m. *gr.* *Daktyl.* eine gewisse Frucht von egyptischen Palmbäumen.

phœnīcoptĕrus, i, m. *gr.* *Czerwonak Ptak.* Flammbant ein Wasservogel am Meer.

phœnīcūrus, i, m. *gr.* *Gil.* Rothschwänzlein, ein Vogel.

phœnix, īcis, m. & f. *gr.* *Ogniwaczek.* Phönix, ein Vogel.

phōnascus, i, m. *gr.* *Muzyk co uczy.* ein Vorsinger, Capell-Sprach-Meister.

phonos, i, m. *ga.* *Krokos dziki.* ein gewisses Kraut.

phōnurgia, æ, f. *Głosow nauka.* die Tonkunst.

phōrĭnon, i, n. *gr.* *Hałun.* eine Gattung Alaun.

phormio, onis, m. *gr.* *Rogoża.* Binsendecke, eine Flechte, ein lederner Wasserenmer.

phormus, i, m. *Kosz.* ein Korb.

phosphŏrus, i, m. *gr.* *Gwiazda zaranna.* der Morgenstern.

phōtinx, gis, m. *gr.* *zakrzywiony Róg* ein krummes Horn.

P H R

Phragmītes, æ, m. *gr.* *płotowy* & *fu* *Trzcina.*

phrăseŏlŏgia, æ. phrăsis, is, & eos, *Mowy kształt.* Wortfügung, Redensart, allerhand Wörterbeschreibung.

phrātor, oris, m. *gr.* *Brat cechowy* Zunftbruder. *vide* tribūlis.

phrātria, æ, f. *gr* *Bractwo cechowe.* Zusammkunft der Zunftbrüder.

phrēn, ĕnis, f. phrēnes, um. *Siatka kol Serca, Wnętrznosci, Myśl, Rozum* das Netz um das Herz.

phrĕnēsis, & phrĕnītis, is, idis, & ido f. *gr.* *Szaleństwo 1.* Hauptkrankhei Wahnwitz, Taubsucht, Schwermut

phrĕnētĭcus, a, um. *szalony 1.* unsinni wahnwitzig.

phrĕnētizo, as. *szaleię.* unsinnig seyn.

phrŏnēsis, is, f. *gr.* *Rostropność.* Vo sichtigkeit.

phrontisterium, ii, n. *Klasztor, Szkoł* Closter, Schule.

phrutarchus, i, m. *gr.* *Wachmistrz.* ei Wachtmeister.

phrygănion, ii, n. gr. *Chrościk robaczek.* ein gewisses Thier.

phrygiānus, phrygiātus, phrygius, & phrygiōnius, a, um. *haftowany Jedwabiem; kutnerowany.* aus Seiden gestickt.

phrygiata toga, vestis. *Szata Jedwabiem haftowana.* aus Seiden gesticktes Kleid.

phrygio, onis, m. gr. *Haftarz, Wyszywacz.* ein Seidensticker.

phrygium, ii, n. gr. *haftowany Kray Szaty, Infuła Papieska albo Biskupia.* ein gestickter Saum an einem Rock, der päbstliche oder bischöfliche Hauptschmuck.

phrynion, & phrynon, i, n. gr. *Zyleniec ziele.* Fingernägelkraut.

phrynos, i, m. gr. *Zaba ziemna wielka.* große Art von Fröschen in Dornbüschen.

phryxiānus, a, um. *vide* phrygianus.

phthītiăsis, is, f. gr. *wszawa Choroba.* Läusesucht.

phthisĭcus, a, um. gr. *Suchoty cierpiący, Suchotnik.* schwindsüchtig.

phthisis, is, & eos, f. gr. *Suchoty choroba.* Verzehrung der Lunge, Lungensucht.

phthisisco, is. *na Suchoty choruię.* an der Schwindsucht darnieder liegen.

phthongarium, ii, n. gr. *Instrument muzyczny do podania Tonu.* Stimmpfeife, ein Instrument, damit man in der Music den Ton angiebt.

phthongus, i, m. gr. *Ton.* ein Ton, Klang.

phthōrius, a, um. *wypędzaiący.* austreibend.

phthorium vinum. *Wino Poronienie czyniące.*

phu, phuy, phui, phy & phi. Interjectio. *Pfa.* ey, ein Wort der Verwunderung.

P H Y

Phўcis, idis, f. gr. *Ryba rozmaitego Koloru.* ein Fisch von mancherley Farben im Frühling.

phўcītes, æ, m. gr. *pewny Kamień drogi.* sub *porostowy.* ein gewisser Edelgestein.

phўcos, i, m. gr. *Porost 2.* Meer- oder Wasserkraut, damit man die Wolle färbet.

phўgĕthlon, i, n. gr. *Gruczoły.* eine rothe, harte, hitzige Geschwulst.

phўlăca, æ, f. gr. *Więzienie.* Gefängniß, Kerker.

phўlăcista, æ, m. gr. *Tarasowy.* ein Kermeister.

phўlactērium, ii, n. gr. *Straż 1. Obrona 1.* apud Judæos philacteria *erant membranæ legem scriptam continentes, in fronte & brachiis superstitiose gestatæ, quibus memoriam & observationem legis profitebantur.* Gedenkzettel an den Kleidern der Juden; Präservativ wider Gift und Zauberey und anfällige Krankheiten; Geschirre, darinnen die Reliquien der Heiligen aufbehalten werden.

phўlarchus, i, m. gr. *Półkownik.* ein Zunftmeister.

phyllanthes, is, m. & phyllanthion, ii, n. gr. *Dryakiew polna.* ein stechend Kraut.

phyllītis, is, & idis, f. gr. *Jeleni ięzyk ziele.* Hirschzunge, ein Kraut.

phyllon, i, n. gr. *Rodzeniec ziele, Liście.* Welsch Bingelkraut, ein Blatt.

phylūra. *lege* philura.
phyma, atis, n. *gr.* *Nadęcie*, *Szyszka* 2. übernatürliche Geschwulst, Hitzblatter.
physco & physcon, onis, m. *gr.* *Brzuchacz.* ein Großbauch.
physēma, atis, n. *gr.* *Zywica.* item *abortus conchæ, quæ audito tonitru contrahitur.* eine Gattung von Harz. Das Mißgebähren der Meerschnecken.
physēter, ēris. n. *gr.* *Sikawka ryba.* Sprützwallfisch.
physica, æ. & physice, es, f. *gr.* *idem quod* scientia corporis naturalis. *przyrodzonych rzeczy nauka.* Wissenschaft der natürlichen Dinge, die Physic, Naturkündigung.
physica, orum, n. plur. *Księgi traktuiące o przyrodzonych Rzeczach.* Bücher die von natürlichen Dingen handeln.
physicē. adv. *naturalnie, przyrodzonym sposobem.* aus der Natur, natürlicher Weise.
physicus, a, um. *przyrodzonym Rzeczom służący.* natürlich.
physicus, i, m. *przyrodzonych Rzeczy Mistrz*, *Lekarz.* ein Naturkündiger.
physiognōmia, æ, f. *gr.* *Fizyognomia.* die Kunst aus den Liniamenten zu urtheilen.
physiognōmon, onis, & physiognomus, i, m. *gr.* *Fiziognom.* ein Naturdeuter, der des Menschen Naturell aus dem Gesicht urtheilet.
physiölögia, æ, f. *gr.* *przyrodzonych rzeczy nauka.* Kunst und Gespräch von natürlichen Dingen.
physiölögus, i, m. *vide* physicus.
physis, is, f. *gr.* *idem quod* natura. *Przyrodzenie.* die Natur.
phyteuma, atis, n. *gr.* *Szczep*, *Latorośl* 2. *Zerwa ziele.* Creuzwurz.
phyton, Phytonissa *lege* Pyton &c.

PIA

Piābilis, e. c. *oczyścialny.* versöhnlich, der versöhnt werden kann.
piācŭlāris. e. c. *oczyścialny*, *pokutniący śmiertelny* 3. versöhnlich, zum Versöhnen dienlich.
piaculare sacrificium. *Ofiara* 1. Versöhnopfer.
piācŭlāriter. adv. *oczyścialnie.* versöhnlich
piācŭlo, as. *błag. m.* aussöhnen.
piācŭlum, i, n. *Ofiara* 2. *Oczyścieniu służąca Rzecz*, *Grzech*, *Karanie.* Söhnopfer, Buße, Todsünde, Laster.
piaculum est. *niegodzi się.* es gebühret sich nicht.
piācŭlus, a, um. *oczyścialny.* versöhnlich
piam. particula addititia sub *kolwiek* ... quispiam.
piāmen, inis, *piāmentum*, i, n. *Oczyścieniu służąca Rzecz.* Reinigung, Söhnopfer.
piātio, onis. f. *Oczyścienie.* Versöhnung Reinigung.
piātor, oris, m. *Błagacz.* ein Versöhner
piātrix, icis, f. *Pokutnica.* eine Versöhnerinn.
pica, æ, f. *Sroka.* eine Atzel, Elster.
pica glandaria. *Soyka.*
pīcaria, f. *smolany Piec.* Pechofen, Pechgrube, Pechhütte.
pīcātūra, æ, f. *Nasmalanie.*
pīcātus, a, um. *smolony*, *polewany.* verpicht.
picatum vinum. *Wino przyprawne Smołą.* Wein der nach Pech schmeckt.
pīcea, æ, f. piceaster, i, m. *Swierk.* Rottanne, Kientanne, Fichte.

iceāria, æ, f. *vide* picāria.
iceātus, u, um. *smolony, lipki.* mit Pech beſl.ckt.
iceata manus. *Smyk 2. Ręka złodziey-ſka.* diebiſche Hand.
iceus, a, um. *czarny, smolany, świer-kowy.* ſchwarz wie Pech, harzicht, zähe.
icinus, a, um. *smolany.* wie Pech.
icinum oleum, picis flos. *Smoła 2.* Pech.
ico, as. *nasmalam.* pichen, verpichen.
icris, idis, f. *gr. Podróżnik ziele, Sa-łata, Jastrzębiec ziele.* Wegweis, Wegwart, Sonnenwirbel, eine Gattung Salat.
ictè. adv. *idem quod* ornatè.
ictilis, e. c. *malowany, haftowany.* gemalt, geſtickt.
icto, as. *często maluię.* oft malen.
ictor, oris, m. *Malarz.* ein Maler.
ictōrius, a, um. *malarski.* zur Malerey gehörig.
ictūra, æ, f. *Malowanie 1. 2. Malarstwo 1. 2. Sztuka 5. Wzór.* Schilderey, Gemälde, Malerkunſt.
ictura teſſelata. *Sadzenie.*
ictura textilis. *Haftowanie 2.* das Sticken.
ictūrātus, a, um. *malowany, upstrzony, wyszywany.* gemalt, geſtickt.
icturatæ veſtes. *Suknie haftowane.* geſtickte Kleider.
ictus, a, um. *malowany, upstrzony, wy-szywany, ozdobny 2.* gemalt, geſchmückt, geſtickt.
icula, æ, f. diminut. *vide* pix.
icus, i, m. *Dzięcioł, Gryf.* Specht, Baumhacker.

piè. adv. *nabożnie, pobożnie.* gottesfürchtig.
pieris, idis, f. *vide* picris.
piĕtas, ātis, f. *Nabożeństwo, Pobożność, Miłość i. Chwała Boża.* Liebe gegen Gott und die Eltern, Gottſeligkeit, Frömmigkeit, Redlichkeit, Schuldigkeit. *syn.* rĕlĭgio, bĕnignĭtas.

PIG

Pĭgellus, a, um. *nieco leniwy.* etwas träg oder faul.
pĭgendus, a, um. *użalenia godny.* zu bedauren.
pĭger, gra, grum. *gnuśny, leniwy.* faul, träg. *syn.* ignāvus, ĭners, ſōcors, vēcors, dēſes, langvĭdus, ſegnis, dēſĭdiōſus, lentus, tardus. *phr.* turpi dēſĭdia languens, marcens, vītam ignāvam dūcens, ōtio langvĭdus, ſegni torpōre lĭgātus.
piget. imperſ. *żal mi, lenię się.* bedauren, gereuen, leid ſeyn.
pigmentārius, ii, m. *Aptekarz, Farby przyprawiaiący.* ein Apotheker, Farbenbereiter, Farbenhändler.
pigmentātus, a, um. *malowany.* angeſtrichen, geſchminkt.
pigmentum, i, n. *Barwiczka, Pięknidło, Farba 2. Przyprawa 5.* angeſtrichene Farbe, Zierde im Reden, Falſchheit, Schminke, Farbe, Gemälde, Malwerk.
pignĕrātio, *potius* pignŏrātio, onis, f. *Zastawa 1. Areszt.* Verpfändung.
pignŏrātītius, a, um. *zastawny* & ſub *Zastawnik.* zum Pfand gehörig.
pignŏrātor, oris, m. *Zastawnik 2. Ciążacz.* der Pfand nimmt.

pignŏrātus, a, um. *zastawiony.* verpfändet, sich verbindlich gemacht.
pignŏricăpio, onis, f. *Branie Zastawu, Ciążanie.* Pfandnehmung.
pignŏro, as. *zastawiam 5.* verpfänden, versetzen, Pfand geben.
pignŏror, aris. depon. *zakupuię, zastawiam 5. zagrabić, Zastawę biorę, konfiszkowano go, obiecuię dobrym słowem.* pfänden, für ein Pfand annehmen.
pignus, ŏris, & eris, n. *Zadatek, Zastawa 1. 2. Zakład 2. 4. Ciąża, Upominek 1. 2. Dziecię.* Handpfand, Anzeigung, Zeichen, der Satz einer Wette, ein Kind.
pignus do, pignori oppono. *zakładam się o co.* wetten.
pĭgrănĭmis, e. c. *vide* piger.
pĭgrè. adv. *leniwie.* faul, träg.
pĭgrēdo, ĭnis, f. *vide* pigritia.
pĭgresco, is. *gnuśnieię, leniwo co czynię.* faul werden.
pĭgrĭtia, æ, pigrities, ei, & pĭgrĭtas, atis, f. *Lenistwo, Gnuśność.* Faulheit. *syn.* ignāvia, ĭnertia, sŏcordia, vĕcordia, dĕsĭdia, languor, segnities, torpor, ōtium.
pĭgro, as. *zwłaczam, pomału co czynię, mięszkam 3.* verzögern.
pĭgror, & pĭgrĭtor, aris. *lenię się.* faul seyn, sich verdrüßen lassen.
pĭgror, oris, m. *vide* pigritia.

PIL

Pīla, æ, f. *Moździerz, Stępa, Tama, Filar 2. Słup 1.* Mörsel oder anderes Gefäß, worinnen man etwas stößet, Bollwerk oder von Quadersteinen aufgemauerte Pfeiler im Wasser.
pĭla, æ, f. *Piła 2. 3. Piłka do grania, Gałka, Gałuszka, Łątka.* ein Ball zum Spielen, ein ausgestopfter Mann.
pila fullonica. *Folusz.* Walkmühle.
pila fortunæ. *Człowiek z ktorym Szczęście sobie igra.* ein Mensch, mit dem das Glück wunderlich spielet.
pilanus, a, um. *vide* pilatus.
pĭlānus, i, m. pilani, orum, m. *spisnicy, żołnierze przedni, pociskowi.* Schützen.
pĭlāris, e. c. *pilny 3.* zum Ball gehörig.
pilaris lusus. *Gra w Piłkę.* das Ballspiel.
pĭlārius, ii, m. *Gracz w piłkę, Kuglarz.* ein Ballspieler, Gaukler, Taschenspieler.
pĭlārius, a, um. *okrągły iak Piłka.* rund wie ein Ball.
pĭlātes, æ, m. *Kamień biały.* ein Stein von ganz weißer Farbe.
pĭlātim. *ściśle, od Słupa do Słupa, n. Filarach.* von einem Pfeiler zum andern, auf Säulen.
pĭlātrix, īcis, f. *Złodzieyka.* eine Räuberinn, Diebinn.
pĭlātus, a, um. *Żołnierz pociskowy, sp. śniczy, ścisły.* der ein Wurfspießlei trägt, derb gestampft, dicht, enge zusammen.
pĭlātus, a, um. *włosisty, łysy.* haaricht, kahl, dem die Haare ausgerauft sind.
pĭleārius, ii, m. *vide* pileo.
pĭleātus, a, um. *Czapkę maiący.* der eine Hut oder Mütze auf hat.
pĭlentum, i, n. *Kareta.* Kutsche.
pĭleo, onis, m. *Czapnik, Pilśniarz, Kapeluszník.* Hut- oder Mützenmacher.
pĭleŏlus, i, m. *Czapeczka.* ein Hütlein, Mützlein.

pilete-

iletes, æ, m. *vide* philetæ.
pileus, i, m. & pileum, i, n. *Czapka 1. Czepek 1.* ein Hut, eine Mütze. *syn.* galērus.
pileum vocari. *Wolność odebrać.* in die Freyheit kommen.
pilicrepus, & *pililūdius*, i, m. *Pilarz.* Ballknecht, Ballspieler.
pilo, as. à pilus. *Włosami obrastam, obrywam.* haaricht, rauch werden, das Haar ausraufen.
pilo, as, à pīlum. *pustoszę, wyłupuię 2. ściskam 4. ściskać się.* plündern, stehlen, stampfen, zusammen pressen.
pilōpæus, i, m. *vide* pileo.
pilōsus, a, um. *kosmaty, zarosły 2.* haaricht, rauh.
pilula, & pillŭla, æ, f. *Gałeczka, Pigułka, owcze Bobki, Rzęsa 5.* Kügelein, Pillulein.
pilŭlārius, & pillularius, ii, m. *Pigułki robiący.* Pillenmacher.
pilum, i, n. *Spis 2. Rohatyna Pocisk 1. 2. Stąpor, Tłuk 2. Rota 1.* & sub *Glewiia.* ein Wurfspieß, Stößel im Mörser, Vortrab in der Schlachtordnung.
pilum catapultarium. *Bełt.*
pilus, i, m. *Włos, Sierć.* das Haar. *vide* căpillus.
pilus terræ. *Przęstka.*
pili non facio. *gardzę.* verachten.
pimpinella, æ, f. *Biedrzeniec, sowia Strzała ziele.* Bibernell, Stein- oder Bockpeterlein.

PIN

pinăcōthēca, æ, f. *gr. Szafa albo Izba na osobliwe Rzeczy.* Bilder- oder Raritätencabinet, Galanteriekasten, Kunstkammer.
pinarium, ii, n. *Tabliczka.* ein Täfelein.
pīnastellum, i, n. & *pinastellus*, i, m. *Wieprzyniec ziele.* Saufenchel, Schwefelwurzkraut.
pīnaster, stri, m. *Sosna 1.* wilder Zirnenbaum.
pīnax, acis, m. *Stół czworograniasty, Tablica.* Tafel oder ein viereckigter Tisch, darauf man die Speisen setzt.
pincerna, æ, m. *Podczaszy.* Wein- oder Mundschenke.
pincernātus, us, m. *Podczastwo.* das Mundschenkenamt.
pincerno, as. *Podczaszego Urząd odprawuię.* credenzen, einen Mundschenken abgeben.
pīnea, æ, f. *Sosna sadzona.* eine Fichte, Zirnbaum.
pineæ hæ. *linbowe Orzeszki.* *vide* pista-cia, orum.
pīnētum, i, n. pinea silva. *Bór, Sośnina, Borowizna, choina.* ein Fichtenwald.
pīneus, a, um. *sosnowy.* von Fichten, kiefern.
pinea nux. *Szyszka sosnowa.* Zirbelnuß.
pingo, is. *maluię, zdobię 1. pstrzę, wyszywam, sadzę Sciany.* malen, erdichten, fälschlich vorgeben. *syn.* dēpingo, pictūro, ădumbro. *phr.* pictūrâ exprīmo, effingo.
pinguāmen, inis, n. *Smalec, Sadło.* Schmeer, Schmalz.
pingue, is, n. *Łoy, Tłuste.* Fett.
pinguēdĭneus, a, um. *vide* pinguis.
pinguēdo, inis, f. *Tłuste, Tłustość.* Fettigkeit.
pinguĕfăcio, is. pinguescere facio. *tuczę.* mästen.

pinguē-

pinguĕfactus, a, um. *tuczony.* gemästet.
pingueo, es. *tłusty iestem.* fett seyn.
pinguesco, is. *tłuścieię.* fett werden.
pinguĕtūdo, inis, f. *vide* pinguedo.
pinguiārius, ii, m. *tłusto rad iadaiący.* Fett liebend, mit Fett umgehend.
pinguis, e. c. *tłusty, gruby 2. 3. miąższy, smolny, gęsty 1. 2. niedowcipny.* feist, fett, dick, wohl beleibt, grob, tölpisch, dumm. *syn.* ŏpīmus, crassus, rŭdis, hĕbes.
pinguis toga. *Szata miąższa.* ein grobes Kleid.
pingui minerva. *grubo 2.* tölpisch.
pinguiter, adv. *tłusto.* fett, feist.
pinguitia, æ, *pinguities*, ei, *pinguitūdo*, inis, f. *vide* pinguedo.
pinguiusculus, a, um. *nieco tłusty.* etwas fett.
pīnĭfer, era, erum. *sosnorodny.* Fichten, Kiefern oder Tannen tragend.
piniferlocus. *vide* pinetum.
pinna, æ, f. *Pióro 1. Skrzydło 1. Płetwa, Federpusz, Szpica, Wietrznik, Blanki, Zielec 2. Pław 4.* Flügel, Schwingfeder, grobe Federspule, Floßfeder der Fische, Zinne, Spitze oder Gang eines Thurms, Federbusch auf der Sturmhaube, Clavier einer Orgel oder Instrument, gewisse Art von Schnecken.
pinnæ rotarum. *Łopatki w Kole młyńskim.* die Schaufeln am Mühlrade.
pinnācŭlum, i, n. *Szpica w Budowaniu.* Gibel, Zinne.
pinnālis, e. c. *do Szpicy należący.* zu den Zinnen oder Spitzen eines Dings gehörig.
pinnātus, a, um. *pierzysty, skrzydlasty, narzynany.* das Flügel oder Federn hat.
pinnatus nuntius. *szybki Poseł; Kurier.* ein geschwinder Bothe.
pinnicillum, i, n. *Pędzel, Kropidło.* Pinsel, Sprengwedel.
pinnĭger, era, erum. *płetwisty.* das Floßfedern hat.
pinnĭrăpus, i, m. *Pióra z głowy zrywaiący.* der einem dem Federbusch vom Kopf nimmt.
pinnŏphўlax, acis, m. *gr. idem quod* pinnæ custos, *vel* comes in capienda esca.
pinnŏtēres, is. *gr. Ryba podobna do Raka.* gewisse Art von Fischen, so schier den Krebsen gleich ist.
pinnŭla, æ, f. *Płetwa, Ucha część zwierzchnia.* kleiner Flügel, dünner Kie[...] das oberste und breite Theil des Ohr[...]
pinsātio, ōnis, f. *Ubiianie, Otłukanie* sub *otłukam.* Stampfung, Stoßung.
pinsito, as. *otłukam.* öfters mahlen oder schroten.
pinsitus, a, um. *tłuczony.* gemahlen, geschroten, gestampft, zermalmet.
pinso, as, & pinso, is. *uderzam 1. tłukę 1. biię kogo, otłukam, siekę 1. dziobię, piekę Chleb.* mahlen, schroten, stampfen, zerstoßen, zermalmen, Brod backen, kneten.
pinsor, oris, m. *Młynarz, Piekarz.* ein Müller, Becker.
pinsus, a, um. *vide* pinsitus.
pīnus, us, & i, f. pinus sativa. *Sosna sadzona.* Kiehnholz, Kieferbaum, Fährenholz.
pinus nautica, nigra. *Swierk.*
pinus silvestris. *Sosna borowa.*
pio, as. *oczyściam 2. czczę 2. miłuię. lekuię, szalonego uzdrawiam; odczarować.* ehren, versöhnen. *syn.* exp[...] luo, purgo.

PIP

[P]ipatio, onis, f. pīpātus, us, m. *Pisk, Wrzask.* das Pipen, das Schreyen eines Weinenden, Gepipe der jungen Hühner.

[P]iper, ĕris, n. *Pieprz.* Pfeffer.

[P]iper apum. *tatarskie ziele.*

[P]ipĕrārius, ii, m. *Pieprz przedaiący.* Pfefferkrämer.

[P]ipĕrātum, i, n. *pieprzna Potrawa.* gepfeffertes Essen.

[P]ipĕrātus, pipĕrīnus, & pipereus, a, um. *pieprzny.* gepfeffert, von Pfeffer.

[P]iperatum libum. *Piernik.* ein Pfefferkuchen.

[P]ipĕrītis, īdis, f. *Pieprzyca 1.* Pfefferkraut.

[P]ipĕro, as. *opieprzyć.* pfeffern.

[P]īpilo, & pīpillo, as. *świerkoce Ptak.* zwitschern wie ein Sperling.

[P]īpilum, i, n. *vide* pipulum.

[P]ipio, onis, f. *Ptaszę, Kurczę, Gołębię.* eine junge Taube, ein jung Hühnlein.

[P]īpio, is, ire. pipio, & pīpo, as. *piszczę, skwierczę 2. kwilę się, wrzeszczę.* pipen wie ein junges Huhn, wimmern, weinen.

[P]īpito, as. *często piszczę.* oft pipen.

[P]īpŭlo, as. *vide* pipilo.

[P]īpŭlum, i, n. & pīpŭlus, i, m. *Narzekanie, Skwierczenie.* Schmähwort.

[P]ipulô differo, posco. *skwierczę 2. ostawiam.* einen ausschreyen, schelten, mit Schimpfen fordern.

[P]ipus, i, m. *Ptak morski.* ein Meervogel.

PIR

[P]īrāta, æ, m. *Rozbóynik morski.* ein Seeräuber. *syn.* nauticus, marīnus, pædo, lātro.

pīrātērium, ii, n. *Rozbóynia* Seeräuberwohnung.

pīrātica, æ, f. *Rozbóy morski.* Seeräuberey, Caperey.

piraticam facio. *rozbiiam na Morzu.* Caperey treiben.

pīrāticus, a, um. *rozbóyniczy.* zur Caperey gehörig.

piraticus lembus. *rozbóyniczy Okręt.* Caperschiff.

pirum, pirus. *lege* pyrum, pyrus.

PIS

Pīsăcŭlum, i, n. *Stąpor.* Stößel im Mörser.

pīsātio. *vide* pinsatio.

piscāria, æ, f. piscarium & piscatorium forum. *rybne Jatki, rybny Rynek.* Fischmarkt.

piscārius, a, um. *vide* piscatorius.

piscarius hamus. *Węda.* Fischangel.

piscārius, ii, m. *rybny Przekupień.* ein Fischhändler.

piscātilis, e. *w Ryby obfity, rybny.* fischreich, das sich fischen läßt.

piscātio, onis, & piscātūra, æ, f. *Łowienie Ryb, Połow.* das Fischen, Fischerey, Fischfang.

piscātor, oris, m. *Rybak.* ein Fischer.

piscātōria, æ, f. *scil.* ars. *Sztuka rybacka.* Kunst Fische zu fangen.

piscātōrius, a, um. *rybacki, rybitwi, rybny.* zum Fischen gehörig.

piscatoria navis. *rybacki Okręt, albo Czółn.* Fischerkahn.

piscātrix, īcis, f. *Rybaczka.* Fischerinn.

piscātūra, æ, f. piscātus, us, m. *vide* piscātio.

piscĭcŭlus, i, m. *Rybka.* ein Fischlein.

pisciculi minuti. *Drób rybi.* sehr kleine Fische.

piscifluus, a, um. *vide* piscatilis.

piscīna, æ, f. *Sadzawka 1. 2. 3. rurmusowa Skrzynia*, *Kąpiel*, *Chrzcielnica.* Fischteich oder Fischhälter, warmes und kaltes Bad oder Wasser darinnen man schwimmet und sich badet.

piscina lignea. *Skrzynia 4. Kadź.*

piscinâ utor. *kąpię się.* sich baden.

piscīnālis, e. c. piscīnārius, a, um. piscīnensis, e. c. *sadzawkowy.* zum Fischweyher gehörig.

piscīnārius, ii, m. *Sadzawnik*, *Rybak.* ein Teichgräber, Teichliebhaber.

piscīnus, a, um. *rybi.* von Fischen, den Fischen gehörig.

piscis, is, m. *Ryba.* ein Fisch.

pisces, ium. plur. *Ryby.* Fische. *phr.* gens squammigĕra, gĕnus, pĕcus æquŏreum, àquātĭcum, turba, agmìna nătantum.

piscor aris. *Ryby łowię.* fischen. *phr.* pisces capto, piscibus insìdias tendo.

piscōsus, piscŭlentus, a, um. *rybny 2.* fischreich.

pīsīnus, a, um. *grochowy.* von Erbsen.

pīsīto, & pisto, as, & pīso, as, & is. *otłukam, uderzam 1.* stampfen, stoßen, abstoßen.

pīso, onis, m. *Możdzierż.* ein Mörsel.

pīsor, oris, m. *Młynarz*, *Otłukacz* sub *Piekarz.* ein Müller.

pissa, æ, f. *gr. Smoła.* Pech.

pissāgo, inis, f. *Smoła rozpuszczona.* zerlassenes Pech.

pissaspaltus, i, m. *gr. Smoła kleiowata.* eine Gattung Petroley.

pissaspaltum factitium. *Mumia.*

pissĕlæum. i, n. pissinum oleum. *Smoł[a] 2.* Pechöl oder Wagenschmier.

pissĭnus, a, um. *smolany.* von Pech.

pissŏcĕros, f. *gr. Pierzga.*

PIST

Pistācea, & pistacia, æ, f. sub *Kłokoczin[a] 2.* ein gewisser Baum.

pistācia, orum, n. *Liubowe Orzeszki.* we[l]sche Pimpernüßlein, Pistacien.

pistana, æ, f. *Uszyca ziele.* Pfeilkraut.

pistĭcus, a, um. *prawy*, *wiary godn[y]*, *szczery*, *niefałszowany.* glaubwürdi[g], aufrichtig, unverfälscht.

pisticus scriptor. *Pisarz wiary godn[y].* ein glaubwürdiger Schreiber.

pisticum nardum. *Oleiek Nardy prawe[go].* gerechtes Nardenöl.

pistillum, i, n. & pistillus, i, m. *Tł[uczek].* Stößel, Mörsel, Keule.

pistis, is, f. *idem quod* fides.

pistŏlŏchia, æ, f. *gr. Slaz 2. Kokorn[ak].* Osterluceykraut, Hollwurz.

pistor, oris, m. *Piekarz*, *Młynarz.* e[in] Brodbecker, Müller.

pistor dulciarius. *Piernikarz.* ein Pf[ef]ferküchler.

pistōrensis, *pistoriensis*, e. c. *pistōric[us]* & pistōrius, a, um. *piekarski.* bec[ke]risch, dem Becker, zum Backen g[e]hörig.

pistrella, pistrilla & pistrīna, æ, f. *P[ie]karnia*, *Zarna 2. Młyn 2.* Backst[u]be, Stampfmühle, kleine Mühle.

pistrinarum opera. *Chléb, Ciasto 1.* Br[od].

pistrīnālis, e. c. *młynarski.* aus [der] Mühle.

pistrīnārius, ii, m. *Młynarz.* ein Mül[ler].

pistrīnensis, e. c. *młyński*, *piekarski*, *ż[ar]nowy.* zur Stampfmühle dienlich.

iſtrīnum, i, n. *Zarna*, *Młyn* 2. *Kierat* 2. *Piekarnia.* Stampfmühle, Roßmühle.

iſtris, is, f. *gr.* *Okręt wąſki a długi* *Wieloryb.* ein langes ſchmales Schiff, ein großer Meerfiſch.

iſtrix, icis, f. *Piekarka, Młynarka.* Bekkerinn, Müllerinn. *habet & aliam ſignificationem.*

iſtūra, æ, f. *Pieczywo, Otłukanie.* Bekkenwerk, Stampfung.

iſtus, & pīſus, a, um. *tłuczony.* geſtoſſen, geſchroten, zermalmet.

īſum, i, n. *Groch* 1. Erbs, Kichern.

PIT

īthaules, æ, m. *gr.* *Gayda*, *Surmacz.* ein Sackpfeifer.

thaulĭcus, a, um. *gaydowſki.* zur Sackpfeife gehörig.

thēcium, & pithacium, ii, n. *Małpeczka*, *Niewiaſta ſzpetna.* ein Aeffchen, ungeſtalt wie ein Affe.

thēcus, i, m. *gr.* *Małpa* 1. ein Affe.

thītes, æ, m. pitheus, i, m. *gr.* *Miotła na Niebie.* ein Comet.

thōgaſtrus, i, m. *Brzuchacz.* ein Dickbauch.

tiſſo, as. *koſztuię* 1. *popiiam ſobie* & ſub *ſmakuiąc.* ein wenig nipfen, koſten, ſchlürfen.

ittăciŏlum, & pictaciolum, i, n. *Tabliczka.* ein Täfelein.

ittăcium, & pictacium, ii, n. *gr.* *Plaſtr lekarſki*, *Łata* 1. *Kſiąſzki kamienne*, *Kſiąſzki pamiętne*, *Tabliczka*, *Spiſek*, *Reieſtr* 5. *Karta* 3. *Liſt.* Stirnbinde für das kranke Haupt, Wundflaſter, eine Schreibtafel, ein Zettel, Brief. *vide* pyctacium.

pitteuma. *gr.* ſub *Szach.*

pĭtuīta, æ, *pituitas*, atis, f. *Slina*, *Flegma*, *Smark*, *Pypeć.* Roß oder das ſchleimichte Waſſer im Geblüt, Schnupfen, das Pfeifen der Hennen, der Pips.

pituitæ eruptiones. *Oſpice* 2.

pĭtuĭtāria, æ, f. *Gnidoſz ziele.* Bißmünz, ein Kraut.

pĭtuĭtōſus, a, um. *flegmiſty*, *ſliniaſty.* rotzig, voll Schleimgeblüts.

pĭtyis, idos, f. *gr.* *Szyſzka* 1. *ſoſnowa*, *Zywica.* große Zirbelnuß, Tannenapfel.

pĭtȳinus, a, um. *ſoſnowy.* von Fichten.

pĭtȳliſma, & pĭtylma. *Kuglarſtwo prędkie Rękoma.* eine geſchwinde Uebung, das Gaukeln mit den Händen.

pĭtȳlus, i, m. *gr.* *Pluſk* 2. *Szeleſt na Morzu od żeglowania.* derjenige Laut, ſo das Meer im Durchſchiffen giebet.

pĭtyŏcampe, es, f. *gr.* *Robacy w Drzewie.* Holzwurm, giftige Würme in Tannen, Raupe.

pĭtȳrias, æ, m. *gr.* *Chleb gruby.* Kleyen- oder Krüſchbrod.

pĭtȳron, i, n. *gr.* *Otręby.* Kleyen. *ſyn.* furfur.

pĭtyus, a, æ, f. *gr.* *Soſnka ziele.* Teufelsmilch, ein Kraut.

pius, a, um. *pobożny*, *nabożny* 1. fromm, gottesfürchtig, gütig. *ſyn.* relĭgiōſus, ſanctus. *phr.* relĭgiōnis, piĕtātis, æqui ămans, cuſtos, cultor, ſervātor, tĕnax, cultor Nūmĭnis.

pix, icis, f. *Smoła* 1. Pech.

PLA

Plācābĭlis, & placibilis, e. c. *łacny do Przeiednania*, *łagodny.* verſöhnlich, ſanftmüthig.

plăcābilĭtas, atis, f. *Łaskawość.* Versöhnlichkeit, Sanftmuth.
plăcābilĭter. adv. *łagodnie.* gelind.
plăcāmen, ĭnis, plăcāmentum, i, n. plăcātio, onis, f. *Błaganie, Łagodzenie, Ukoienie.* Söhnopfer, Versöhnung, Befriedigung.
plăcātè. adv. *skromnie 2.* sanft, gütlich, mit Gelassenheit.
plăcātor, oris, m. *Błagacz, Łagodziciel.* ein Stiller, Versöhner.
plăcātōrius, a, um. *błagaiący.* versöhnend.
plăcātrix, icis, f. *Łagodzicielka.* eine Versöhnerinn.
plăcātus, a, um. *błagany, cichy 2. łagodny.* versöhnt, geruhig, still, sanft. *syn.* plăcĭdus, sēdātus, tranquillus, quiētus, lēnis, mītis, compŏsĭtus, mŏdĕrātus.
placatum mare. *ciche Morze.* stilles Meer.
plăcendus, a, um. *maiący się podobać.* was gefallen soll.
plăcenta, æ, f. *Placek.* Kuchen.
plăcentārius, *plăcentīnus*, i, m. *kołaczowy Piekarz.* Kuchenbecker.
plăcentia, æ, plăcĭdĭtas, atis, f. *Podobanie, Cichość 1. Łaskawość 1. 2.* Freundlichkeit, Gefälligkeit, Sanftmuth, Gelindigkeit, Glimpf.
plăceo, es. *podobam się 1. kocham się 2.* gefallen, belieben. *syn.* arrīdeo, prŏbor, jūcundus, grātus, acceptus sum.
plăcĭbĭlis, e. c. *podobaiący się.* gefällig.
plăcĭdè. adv. plăcĭdā mente, placido vultu, *łaskawie, łagodnie, spokoynie, cicho 2. skromnie 1. 2.* still, geduldig, sachte, allmählig, sanft.
plăcĭdĭtas, atis, f. *vide* placentia.
plăcĭdo, as. *vide* placo.
plăcĭdus, a, um. *łagodny, łaskawy 2. spokoyny, pogodny, ogrodny 2.* still, sanft, ruhig, freundlich, gütig, zahm.
placidum mare. *spokoyne Morze.* das stille Meer.
placida arbor. *ogrodne Drzewo.* ein zahmer Baum.
plăcĭtis cadmia. *gr.* sub *mosiądzowe Odmioty.*
plăcĭto, as. *podobam się.* gefallen, wohlgefallen.
plăcĭtum, i, n. *Zdanie 1. Ustawa 2.* das Gefällige, Meynung, Satzung, Schluß, Ordnung, Reichsversammlung.
plăcĭtūrus, a, um. *maiący się zaczasem podobać.* gefällig mit der Zeit.
plăcĭtus, *plăcĭvus*, a, um. *ulubiony.* gefällig, beliebig, verabredet.
placĭtum est mihi. *podoba mi się.* ich habe es für gut angesehen.
plăco, as. *błagam, przeiednywam, uspokoić kogo.* stillen, versöhnen, besänftigen, begütigen. *syn.* lēnio, mītigo, flecto, sēdo, mollio, mulceo, tempĕro, compesco, mŏdĕror.
plăcor, oris, m. *vide* placentia.
plăga, æ, f. *Sieć 3. Oka w Sieci, Krainy, Kary 4. Podwika, Prześcieradło, Koldra* & sub *Nawłoka,* & *Pętlica.* Jägergarn, Netz, gewisser Ort und Gegend des Himmels, gewürktes Tuch, Vorhang eines Betts, Schleyer, Haupttuch. *syn.* rĕgio, ōra.
plāga, æ, f. *Bicie, Uderzenie 1. Rana, Dęga, Nacięcie, Raz 2. Guz 1.* Streich, Stoß, Wunde, Schlag, Riß, Loch. *vide* vulnus.
plagam infligo. *ranię.* verwunden.
plagia, æ, f. *Pole, Rola.* Feld, Acker

plagi-

lagialos, & plagiaulos. *gr.* sub *Surma.*

lägiārius. ii, m. *Ludokradzca, kradnący z cudzych Książek.* Menschendieb, der aus andern Büchern ausschreibet.

lägiātor, oris, m. *Ludokradzca, rad biiący.* Menschendieb, der gerne zuschlägt.

lägĭger, era, erum. plāgĭgerus, a, um. *plagipatida*, æ, m. *Smaganiec.* Streichwürdig, der zu Schlägen gleichsam gebohren ist, der Streiche leidet.

lägium, ii, n. *Ludokradztwo.* Menschenraub.

lagium litterarium. *quando quis, ex variis Litteratorum aliorum scriptis furatur, & sub proprio nomine in publicum edit.*

lāgo, as. *biię.* schlagen.

āgōsus, a, um. *pełny Ran, ranny, Smaganiec, Morderca.* voll Wunden, der gerne schlägt.

ägŭla, æ, f. *Podwika, Prześcieradło, Kołdra, łuszkowa Zasłona, Firanki, Arkusz Papieru nie łamany,* & sub *papierowe Drzewko.* eine Gattung gewirkter Decken, Vorhang vor dem Schlag in denen Kutschen, Cortine vor die Betten oder Fenster, ein Bogen Papier.

ägŭsia, æ, f. *gr. Pław* 5. ein Fisch der auf dem Rücken schwimmet.

PLAN

lānārius, e, c. *równy* 2. gleich, eben.

lānārius, a, um. *na Równi.* auf der Ebene.

anarius conflictus. *Bitwa na równym Polu.* Schlacht auf plattem Felde.

anca, æ, f. *Tarcica, Deska* 1. *Dyl. Wałek* 2. ein Brückladen, Steg, Bretschwarte, flache Diele, Planke, Zaun von Brettern.

planctus, us, m. *Bicie, Narzekanie, Krzyk żałosny.* das Schlagen, große Klage.

plancus, i, m. *Płaskonogi.* der breite und flache Füße hat.

plānè. adv. *zgoła, koniecznie, zapewne, zupełnie, prawie, wyrozumnie.* gänzlich, gewiß, fürwahr, ausführlich, deutlich, verständlich.

plānesco, is. *równym się staię.* eben oder gleich werden.

plănēta, æ, m. *gr. Planeta, Ornat.* ein Planet, schweifender Irrstern, die Casel, ein priesterliches Kleid.

plănētāris, e. c. planetarius, & plănētĭcus, a, um. *planetowy.* planetisch, die Planeten angehend.

planetaris cursus. *Bieg Planetow.* Planetenlauf.

plănētārius, ii, m. *Praktykarz* 1. der aus den Planeten von des Menschen Geburt und Leben urtheilet.

plango, is. *uderzam* 1. *narzekam, płaczę* 2. schlagen, stoßen, beweinen, beklagen.

plango pectus. *biię się w Piersi.* an die Brust schlagen.

plangor, oris, m. *Uderzenie, Krzyk* 2. *Płacz* 3. Streich, Schlag, Herzeleid, Betrübniß. *syn.* planctus, gĕmĭtus, ŭlŭlātus, luctus, flētus.

plangor alarum. *Trzepietanie.* das Schlagen der Vögel mit den Flügeln.

planguncŭla, æ, f. *Łątka.* Docke, Puppe.

plānĭlŏquus, a, um. wyrozumiany. der deutlich redet.

plānĭmētria, æ, f. *Mierzenie Rowniny.* Ausmessung der ebenen Flächen.

plānĭpĕdius, a, um. plānĭpes, edis, o. *płaskonogi, Bosak, pospolity 3. podły.* schlecht, barfüßig.

plānĭtas, atis, plānĭtia, æ, planities, ei, plānitūdo, ĭnis, f. *Rownia, Płaskatość,* die Ebene.

plānĭtus. adv. *vide* planè.

plāno, as. *równam.* eben, gleich machen, glätten.

planta, æ, f. *Stopa 1. Podeszwa 1. Latorośl do Szczepienia, Krzew, Nasienie.* die Fußsohle, Erdgewächs, Kraut, Zweig, Setzling, Propfreiß.

plantago, inis, f. *Babka 3.* Breitwegerich.

plantāgo longa. *Języczki* 1.

plantănĭmal, is, n. *plantănĭmans,* antis. *idem quod* imperfectum animal. *Ziołozwierz.* ein unvollkommenes Thier.

plantāris, e. c. *stopny.* zur Fußsohle dienlich.

plantārium, ii, n. *Latorośl do sadzenia, Płonnik, Szkoła drzewna, Podnóżek, Szkarpetka, Podeszwa.* Zweig von einem Baum oder Kraut, Setzling, Pflanzgarten, Baumschule, ein Fußschemmel, eine Socke, Sohle.

plantārius, a, um. *szczepny 2.* zum Pflanzen dienlich, was kann gepflanzet werden.

plantātio, onis, f. *Sadzenie 1. Szczepienie.* Pflanzung.

plantātor, oris, m. *Ogrodnik szczepiący.* ein Pflanzer.

plantiger, era, erum. *latorośilny.* das Schoßpflanzen trägt.

planto, as. *szczepię, sadzę Płonki.* pflanzen.

planūla, æ, f. *Hebel.* Glatthobel, Schlichthobel.

planulæ hæ. *Zawiasy.* Thürband.

planum, i, n. *vide* planitas.

plănus, i, m. *Szalbierz.* ein Betrüger, Gassenschwärmer.

plānus, a, um. *płaskaty, równy 1. wyrozumny.* gleich, flach, eben, verständlich, deutlich.

plano situ. *na Płask.* oben.

P L A S

Plasea, æ, f. id est *cauda bovina sanguin[e] delibuta.*

plasma, atis, & plasmătum, i, n. *formier[...]ska Robota, Głosu przyprawa, W[...] cwerki, Stworzenie.* irrdenes Ge[...]schirr, ein weiches Pflaster über ei[n] Geschwür.

plasmătio, onis, f. *Tworzenie, Stworz[e]nie.* die Formierung, Bildung.

plasmātor, oris, m. *Formierz.* ein Fo[r]mierer.

plasmatus, a, um. *uformowany.* gestalte[t]

plasmo, as. *formuję, tworzę, ształca[m]* gestalten, bilden, Töpferwerk treibe[n]

plasta, & plastes, æ, m. plastĭcātor, ori[s] & plastĭcus, i, m. *Formierz, Ga[...] carz.* Hafner, Töpfer, der Bilder a[us] Thon macht.

plastĭce, es, f. *gr. Formierstwo.* Ha[f]nerhandwerk, Töpferkunst, Gipsa[r]beit.

plătălea, æ, f. *Czapla 2.*

plătănētum, i, n. *Jaworowy Gaiek.* [...] hornbaumwald.

plătăninus, a, um. *Jaworowy.* was v[om] Maßholder- oder Ahornbaum ist.

plătănĭsta, æ, f. *pewna Ryba w Rz[ece] Ganges.* ein gewisser Fisch im Flu[ß] Ganges.

plătănon, onis, m. *gr. vide* platanetum

plă-

lătănus, i, f. *gr. Jawor* 2. *Klon.* Maßholderbaum.

latanus aquatica. *Kalina.*

lătĕa, æ, f. *gr. Ulica* 1. *Dłoń.* eine Gaſſe oder Straße, ein Platz darauf das Volk zuſammen kommt.

lătĕa, æ, f. *Czapla* 2. Rohrdommel, Löffelgans, ein Vogel.

lateaticum, i, n. *Uliczne.* Weggeld.

lătĕŏla, æ, f. *Uliczka.* ein Gäßchen.

lăteſſa, æ, f. *Fladerka.*

lătĭcē. adv. *ogółem, powſzechnie.* überhaupt, aus dem Gröbſten.

lătĭcus, a, um. *ogólny, powſzechny.* weitläuftig.

lătōniæ, arum, f. *Filary.* Säulen.

lătus, a, um. *vide* plautus.

lătycĕrōs, ōtis, m. *gr. Jeleń zamorſki.* ein Dammhirſch mit breiten Hörnern.

lăthyophthalmum, i, n. *gr. oczna przyprawa.*

lătўphyllon, i, n. *gr. Czartowe Mleko.* Wolfsmilch, ein Kraut.

latyphyllos, i, f. *gr.* ſub *Dąb, Poroſt.*

laudo, is. *klaſkam Rękoma, klepię, trzepieczę, klekoczę, głaſzczę.* frohlocken, mit den Händen patſchen, Beyfall geben. *phr.* plauſum do, ēdo.

laudus, a, um. *vide* plautus.

lauſĭbĭlis, & plauſĭlis, e, c. *przyiemny, udatny.* annehmlich, lieblich, ſtreichelnd, klitſchend.

lauſĭbĭliter. adv. *przyiemnie, udatnie.* jedermann gefällig, löblich, erfreulich.

lauſĭto, as. *weſoły ieſtem.* froh ſeyn.

lauſor, oris, m. *Klęſkacz, Pochwalacz.* ein Frohlocker.

lauſtrārius, ii, m. *Woźnica, Kołodziey.* Fuhrmann, Kutſcher, Wagner.

plauſtrārius, a, um. *furmańſki.* zum Kutſcher oder Fuhrmann gehörig.

plauſtrātum, i, n. *Pług z Kołami.* Pflug mit Rädern.

plauſtrio, is, ire. *ſkrzypię iak Wóz.* knatren wie die Wägen.

plauſtrum, i, n. *Kolaſa nakryta, Wóz chłopſki, Wóz niebieſki, Kara* 3. Laſtwagen, Fahrwagen, ein jeder offener Wagen oder Karn; der Heerwagen, ein Geſtirn. *ſyn.* carpentum, currus, vĕhĭcŭlum, rhēda.

plauſus, us, m. *Klaſkanie, Trzepietanie, Kozyk* 6. *Głaſkanie, Pochwała, Gruchot, Radość.* das Handklatſchen, Frohlocken. *ſyn.* applauſus, acclāmātio, clāmor.

plauſum, do. *Krzykam.* Lob geben.

plautus, a, um. *plaſkonogi, kłapouchy.* breitfüßig, mit Lappohren.

plaxĭtium, ii, n. *Płot zielony ſam roſnący.* ein grüner ſelbſtwachſender Zaun.

P L E

Plēbānatus, us, m. *Parafia, Godność, Poſpólſtwa.* Dorfpfarrerey, des gemeinen Volks Würde.

plēbānus, i, m. *Pleban, Przełożony Wſi.* Dorfpfarrer, der über das ganze Dorf geſetzt iſt.

plebanus, a, um. *vide* plebeius.

plēbĕcula, æ, f. *vide* plebs.

plēbeius, a, um. *gminowy, poſpolity, Nieſzlachcic.* pöbelhaft, gemein, ſchlecht.

plēbeſco, is. *po chłopſku ſię ſprawuię.* ſich pöbelhaft aufführen.

plēbĭcōla, æ, c. *Poſpolſtwa Obrońca.* dem gemeinen Volk günſtig, Bürgerfreund.

plēbi-

plēbiscītum, i, n. *Wielkierz*, *Pospólstwa Ustawa*. Ordnung, Satzung des gemeinen Volks, Landgeding, Beschluß, Zunftgesetz.

plēbitas, atis, f. obsol. *Podłość*. Unachtbarkeit, der geringe Zustand des gemeinen Mannes. *syn.* ignōbilitas.

plēbs & plebes; *vel* plebis, bis, f. *Pospólstwo*, *pospolity* 5. *Chałastra* 2. das gar gemeine Volk, der Pöbel oder Canaille vom Volk, ein grober Gesell. *syn.* plebēcŭla, vulgus, pŏpŭlus. *phr.* fæx ultima vulgi, turba incultæ plēbis.

plecta, æ, f. *Warkocz*, *Kosząłek materya*, *Puklerz*, *Płot*. Haarzopf, Band aus Gerten, Papier oder Binsen, ein Schild, Zaun.

plectĭbilis, e. c. *Kary godny*. strafbar.

plectilis, e. c. *pleciony*. der sich flechten läßt.

plectilis corona. *pleciony Wieniec*. geflochtener Blumenkranz.

plecto, is. *biię*, *karzę*, *wiię* 2. *plotę* 1. schlagen, strafen, winden, flechten, in einander fügen.

plecto capite. *ścinam*. enthaupten.

plectrum, i, n. *gr.* *Brzekacz* 2. *Smyczek*, *Klawiatura*. Instrument damit man die Saiten schlägt, Harfauge, der Fiedelbogen, das Clavier. *syn.* pecten.

plēcŭla, æ, f. *Pokoiowa*. Cammermägdchen.

plēgiatio, onis, f. plēgium, ii, n. *Rękoiemstwo*. die Bürgschaft.

plēgio, as. *ręczę*. Bürge werden, verbürgen.

plēgius, i, m. *Rękoiimia*. ein Bürge.

plegma, atis, n. *Warkocz*, *Plotka* 1. Haarzopf.

plējădes, um, f. plur. *gr.* *Baby Gwiazdy* das Siebengestirn.

pleminyra, æ, f. *gr.* *id est* æstus maris.

plēnārius, a, um. *vide* plenus.

plēnè. adv. *obficie*, *dostatecznie*, *zupełnie*. völlig, reichlich, weitläuftig.

plēnilūnium, ii, n. *Księżyca Pełnia*. Vollmond.

plēnĭpŏtentia, æ, f. *zupełna Moc y Władza*. vollkommene Macht und Gewalt.

plēnĭpŏtentiārius, ii, m. *pełnomocny*. G[illegible] vollmächtiger, der vollkommene Macht hat alles zu schließen.

plēnĭtas, atis, f. *vide* plenitudo.

plēnĭter. adv. *vide* plenè.

plēnitūdo, ĭnis, f. *Napełnienie*, *Dorosłnienie*. die Völle, Vollständigkeit.

ad plenitudinem crescere. *dorosnąć*. zu vollständigen Größe aufwachsen.

plēnum, i, n. *Napełnienie*, *z Pełna*. die Völle.

plēnus, a, um. *pełny*, *cały*, *zupełny*, *pełen*, *brzemienna*. voll, völlig, reic[h], gefüllet, schwanger. *syn.* confertu[s], ăbundans, affluens, cŭmŭlātus, r[...] plētus; *vel* tōtus, intĕger, perfect[us].

plenus arrogantiæ. *pyszny*. hoffärtig.

plenus ætatis, annis. *stary*. sehr alt.

plenus expectatione. *pełny nadziei*. d[er] gute Hoffnung hat.

plenus vini, crapulæ. *piiany*. sehr [be]trunken.

plena manu. *hoynie*. freygebig.

pleno gradu. *ochotnie*. mit vollen Schr[it]ten.

pleo, es. obsol. *vide* impleo.

pleonasmus, i, m. *idem quod* redunda[n]tia vocis.

leonexia, æ, f. gr. *Łakomſtwo.* Geiz, Unvergnügſamkeit.
leri, plerique, pleræque, pleraque. *niemało wick, wiele ich, niektorzy, większa Część, prawie wſzyſcy.* der mehreſte Theil, viel, die meiſten. *ſyn.* multi, nonnulli, non pauci, ferè omnes, maxima pars.
lērōma, atis, n. plērōſis, is, f. *gr. Pełność.* die Fülle, Ausfüllung.
lērōphōria, æ, f. *gr. Upewnienie.* gewiſſe Zuverſicht.
lērōpĭcus, a, um. *cały, ocalony.* vollſtändig, ergänzt.
lērumque. adv. *poſpolicie, po wielkiey Części.* mehrentheils, gemeiniglich, öfter. *ſyn.* ſæpē, ſæpius, crēbro, frēquenter.
erumque noctis. *większa Część Nocy.* der größte Theil der Nacht.
erus, plerusque. *vide* pleri, plerique.
ēthōra, æ, f. *gr. Wilgotności Zbytek.* Ueberfluß der Feuchtigkeiten, Vollblütigkeit.
ēthōrĭcus, a, um. *krwiſty.* blutreich.
ēthrum, i, n. *gr. Staie 1.* ein Morgen Feld.
ētūra, æ, f. *vide* implētio.
evitas, obſol. *lege* plebitas.
eurĭtĭcus, a, um. *Bokow Ból cierpiący.* der das Seitenſtechen hat.
eurītis, itidis, & pleuritis, is, f. *gr. Bokow Ból.* das Seitenſtechen.
euritides regulæ. *Rejeſtr u Organ.* Regiſter in einer Orgel.
exus, us, m. *Plecienie.* das Geflechte.
exus, a, um. *pleciony, karany.* geflochten, geſtraft.

P L I

ĭca, æ, f. *Fałd.* Falte an einem Kleid.
plica polonica. *Kołton.* Wickſelzopf, Schrötelszopf.
plĭcātilis, e. c. *ſkładany.* das ſich flechten läßt.
plĭcātor, oris, m. *Składacz, Fałdy robiący.* Faltenmacher.
plĭcātio, onis, f. plĭcātūra, æ, f. *Fałdowanie, Plecienie, Składanie 1. Złożenie 1.* Faltung.
plĭcātus, & plĭcĭtus, a, um. *ſkładany, fałdowany, pleciony.* geflochten, gefalten, gewickelt.
plĭco, as. *ſkładam 2. przeginam.* falten. *ſyn.* complĭco, intorqueo, convolvo, implĭco, in gȳrum, ſpīram, nexus, nōdos dūco, flecto, torqueo.
plinthĭgōnātus, a, um. *czworograniaſty.* eckicht wie ein Mauerziegel.
plinthis, idis, f. & plinthus, i. *gr. Cegła, Podſtawek.* Ziegelſtein, Mauerſtein.
plinthium, ii, n. *Cegielnia, Strop 2. Warcabnica, czworograniſta Rzecz.* Ziegelhütte.
pliſimus. obſol. *pro* plurimus.
pliſtolochia. *vide* piſtolochia.

P L O

Plŏcămos, i, m. *gr. Warkocz, Fryzura.* krauſe Haarlocken.
plocamos Iſidis. *ſub* *Koral.* eine Staude, Gewächs im Meer den Corallen gleich.
ploce, es, f. *Figura Rhetorica.*
plŏcia, plŏcias, plŏcĭmos. *gr. Trzcina.* Rohr.
plŏcion, ii, n. *gr. vide* monile.
plōdo, is. priſcum. *vide* plaudo.
plōrābĭlis, e. c. plōrābundus, a, um. *płaczliwy.* kläglich, was zu beweinen iſt.

plōrātio, ōnis, f. *vide* plōrātus, us.

plōrātor, oris, m. *Płaczek.* der da weinet.

plōrātus, a, um. *opłakany.* beweinet.

plōrātus, us, m. *Płacz, Skwierczenie.* das Weinen, Heulen, die Beweinung. *ſyn.* flētus, luctus, planctus, ŭlŭlātus.

plōro, as. *płaczę 2. krzyczę 2. żałuię 1. ſkowyczę.* weinen, heulen.

plōſor, oris, m. *vide* plauſor.

ploſtellum, i, n. *Wózek 1. 2.* kleiner Wagen.

ploſtrum, ploſtarius. *vide* plauſtrum, &c.

plōtia, æ, f. *Trzcina Morſka.* ein zartes Meerrohr.

plōtus, a, um. *vide* plautus.

ploum, i, n. *Woz o dwóch Kołach, Taradayka, Pług.* Karn oder Wagen mit zwey Rädern, Pflug.

ploxĕmum, ploxĭnum, & ploxīnum, i, n. *Półkoſzek.* Wagenkaſten.

PLU

Plūma, æ, f. *Pióro, Puch na Gęſi.* zarte Feder, Pflaumfeder.

plumæ hæ. *Pierze.* ein weiches Bett.

plūmācium, ii, n. *Pierzyna, Poduſzka.* Federbette, Haupt- oder Kopfküſſen.

plūmālis, e, c. *vide* plūmātus.

plūmāria, æ, f. plumaria ars. *Haftarſtwo, Szwaczka 2.* Stickerkunſt, eine Stikkerinn.

plūmārius, ii, m. *Wyſzywacz, Haftarz Kity robiący.* der einen Federputz macht.

plūmārius, a, um. *pierzany, haftarſki.* von Pflaumfedern gemacht.

plūmātilis, e, c. plūmātus, a, um. *pierzany, Pierzem ſadzony, haftowany.* von Federn, geſiedert, aus Federn gemacht, geſtickt.

plūmātum, i, n. *Pierze, Haftowanie 2.*

plumbāgo, ĭnis, f. *ołowny Proch, Bleywas, Ołownica, Siność.* Bleyweiß.

plumbārius, ii, m. *Ołownik.* Bleygießer.

plumbārius, a, um. *ołowny.* zum Bley gehörig.

plumbaria officina. *Ołownia.* Bleywerkſtätte, Bleyhütte.

plumbāta, æ, f. *Ołowianka, Kula na wiązana, Baſałyk, Pociſk 2.* Bleykugel, Wurfſpieß.

plumbātio, onis, f. plumbātūra, æ, f. *Ołowiem Spaianie, Lutowanie.* das Löten, Plumbiren, Verlötung mit Bley.

plumbātus, a, um. *lutowany, ołowiany, plumbowany.* gelötet, plumbieret.

plumbea, æ, f. *vide* plumbata.

plumbeum, i, n. *ołowny Statek.* ein bleyernes Geſchirr.

plumbeus, a, um. *ołowiany, ſiny, modroblady, ciężki, tępy, głupi, nidowcipny.* bleyern, braun, bleyfärbig, ſchwer, grob, unverſtändig.

plumbeus color. *Siność.* Bleyfarbe.

plumbo, as. *Ołowiem ſpajam, lutuię c* löten, plumbieren.

plumbōſus, a, um. *ołowiany.* voll Bley, bleyreich.

plumbum, i, n. *Ołow, Ołowica.* Bley

plumbum album, candidum. *Cyna.* Zin

plūmeſco, is. *Pierze puſzczam.* anfangen Federn zu bekommen.

plūmeus, a, um. *pierzany, pierzyſty, puchowy.* federicht, geſiedert.

plūmĭger, era, erum. *pierzyſty.* das Federn hat.

plūmĭpes, edis, o. *pióronogi.* das Federfüße wie eine Taube hat.

plūm.

lūmo, as. *Pierze puszczam, haftuig.* Federn bekommen, mit Seiden sticken.
lūmōsus, a, um. *vide* plūmeus.
lūmŭla, æ, f. *Piórko.* Federlein.
luo, is, pluit. *padam 1. Deszcz pada.* regnen.
luor, oris, m. *vide* pluvia.
lūrālis, e. c. *wiele znaczący, zawieraiący.* das mehr in sich begreift, das viel bedeutet.
lūrālĭtas, atis, f. *Wielość.* Vielheit.
lūrālĭter. adv. *licznie.* von vielen.
lūrātĭvus, a, um. *vide* pluralis.
lures & plura, pluria, ium. plur. *wielu ich.* viel.
ūries. adv. *często 1.* öfters, mehrmal.
ūrĭfārium. adv. *rozmaicie.* auf mancherley Weise. *syn.* multifāriam.
urĭfārius, a, um. *rozmaity.* mancherley.
urĭformis, e. c. *wieloraki, różnego Gatunku.* vielfältig, das vielerley Gestalt hat.
ūrĭmūm. adv. *pospolicie, często 1. nayczęściey, wiele 1. 3. naywięcey.* sehr viel, am allermeisten, aufs höchste, oft.
urimum esse alicubi. *przeleżeć.* oft an einem Ort sich aufhalten.
ūrĭmus, a, um. *wielki 1. chętny 1.* sehr viel.
urimi aliquid facere. *wysoko szacować.* etwas sehr hoch achten.
us, ūris, n. *więcey 1. 2. 3. 12. bardziey, dłużey, nad 1.* mehr, viel. *syn.* amplius.
us æquo, justo. *nad Miarę.* mehr als sich gebührt.
us minus. *koło.* (*præpositio*) ungefähr so viel.
plus plusque. *bardziey, więcey 2.* immer mehr und mehr.
plus satis. *Nazbyt.* mehr als genug.
pluscŭlum. adv. *więcey 4. trochę przed tym.* etwas viel.
pluscŭlus, a, um. *większy.* etwas mehr.
plusimus priscum. *lege* plurimus.
plŭteālis, e. c. *Ramami oprawiony.* in Täfelein eingeschlossen, zum Bücherschrank gehörig.
plŭteus, i, m. *Pulpit pisarski, Rama 3. Listwa 4. Szafa, Międzyfilarze, Przegroda, Szopa woienna, łoszkowa Deska, Krawądź Łoszka, Płot 4.* ein Pult, Schreibpult, Büchergestell, Staffelet der Maler, darauf sie die Gemälde stellen, Sturmdach, Hauptbret an Betten.
plūto, onis, m. *gr. Lucifer, Czart.* der höllische Gott, des Saturnus Sohn.
pluto cæcus *vel* mortuus. *Skarbek 1.* ein Geld das im Kasten unangewendet liegt.
plūtōnia, orum, n. *gr. Otchłań.* stinkende Höhlen unter der Erde.
plūtōnĭcus, plūtōnius, a, um. *piekielny.* höllisch.
plŭvia, æ, f. *Deszcz 1.* der Regen. *syn.* imber, nimbus.
plŭviāle, is, n. *Płaszcz podrożny, Kapa Kościelna.* Regenkleid, Regenmantel.
plŭviālis, plŭviātilis, e. c. plŭviātĭcus, & plŭvius, a, um. *deszczowy.* vom Regen.
plŭviōsus, a, um. *dżdżawy, deszczowy.* voll Regen. *syn.* imbricus, imbrĭfer, nimbōsus, nūbilus.
plyntrum, i, n. *Zapłata od Prania.* Wäscherlohn.

pneu-

pneuma, atis, n. gr. *Duch n. Dusza, Wiatr, Tchnienie, Dech.* Geist, Wind, Athem.
pneuma divinum. *Duch święty.* der H. Geist.
pneumăticus, a, um. *wnętrzny, wietrzny, dymalny, duchowny 1.* das der Wind treibt.
pneumatica organa. *Piszczałki w Organach.* Pfeifen in den Orgeln.
pneumătōsis, is, f. *Robienie Wiatru.* Windmachung.
pneumon, onis, m. *Płuca.* die Lunge.
pneumŏnia, æ, f. gr. *Dychawica.* Lungensucht.
pneumŏnĭcus, a, um. *dychawiczny, płucny, płucną chorobę cierpiący.* lungensüchtig.
pnīgălion, ii, n. & onis, m. gr. *idem quod* incubus. *Duszenie nocne.*
pnīgeus, ei, m. gr. *Rożek do gaszenia Swiec, Kominek z.* Deckel, das Licht auszulöschen.
pnīgnītis, idis, f. gr. *Kreta czarna, Ziemia lekarska.* schwarze Kreide.
pnigmus, i, m. *vide* suffocatio, *vel* strangulatio.

P O

Pōcillātor, oris, m. *Nalewacz, Podczaszy.* Einschenker, Mundschenke.
pōcillum, i, n. *Kieliszek.* Becherlein.
pocillum fictile. *Krużyk.*
pōcēnium, ii, n. *Napóy przed Spaniem.* Schlaftrunk.
pōcūlentum, i, n. *Napóy.* das Getränk.
pōcūlentus, a, um. *pity.* was gut zu trinken ist.
pōcūlum, i, n. *Kielich, Kubek, Rostruchan, Napóy.* Trinkgeschirr, Becher, ein Trank. *syn.* scyphus, calix, crater, pătēra, carchēsium.
poculum heracleum, Herculeum. *Puhar wielki.* ein groß Trinkgeschirr.
pŏdăger, gri, m. *Podagryk.* der das Zipperlein hat.
pŏdăgra, æ, f. gr. *Podagra.* das Zipperlein.
pŏdăgrĭcus, & pŏdăgrōsus, a, um. *vide* podager.
pŏdalgĭcus, i, m. gr. *Nóg chorych Człowiek.*
pŏdargus, i, m. gr. *Pies prętkonogi* Windspiel, ein Hund.
pŏdēris, is, m. gr. *Szata długa, Sutanna, Alba, & sub do Kolan 1.* ein langer Mannsrock.
podes, um, m. *pro* pedes.
pōdex, icis, m. *Odbyt 3.* der Hintere das Gesäß.
pŏdicus, a, um. *pieszy.* zu Fuß.
pŏdiŏlum, i, n. *Alkierzyk, Podnóżek* Erkerlein, ein kleiner Fußtritt.
pŏdismātus, a, um. *na Stopy rozmierzony.* nach Schuhen abmessen.
pŏdismo, as. *rozmierzam na Stopy.* nach Schuhen messen.
pŏdismus, i, m. gr. *Rozmierzanie.* das Messen nach Schuhen.
pŏdium, ii, n. *Alkierz, Galeria, Ganek, Loża, Podnóżek.* ein Erker, Gallerie am Haus, Gang, Ort da die vornehmsten Herren in einer Comödie stehen, Fußtritt.
podoniptrum, i, n. *vide* pelluvium.

P O E

Pŏēma, ătis, n. gr. *Wiersz Poetycki.* ein Gedicht.
pœmĕnis, idis, & is, f. gr. *Pies pasterski* Schäferhund.

pœna, æ, f. gr. *Kara*, *Karanie*, *Męka 1. Pokuta 3. 4.* Strafe, Leibesstrafe. *syn.* supplicium, cruciatus.
pœna æstimata, pecuniaria. *Wina 2.* Geldstrafe.
pœna capitis. *Skazanie na Smierć.* Lebensstrafe.
pœnas, do, persolvo. *karzą mię*, *pokutuię.* Strafe leiden.
pœnas sumo, pœnis afficio. *karzę*, *mszczę się.* strafen, sich rächen.
pœnalis, e. c. *Karaniu służący.* sträflich, zur Strafe gehörig.
pœnalis opera, pœnali opera, nomine. *Pokuta 3. za Pokutę.* zur Strafe auferlegte Arbeit.
pœnalis mors. *Zabicie*, *Stracenie.* Hinrichtung.
pœnalitas, atis, f. *Karność*, *Sprawiedliwość.* Strafgerechtigkeit.
pœnaliter. adv. *boleśnie*, *okrutnie.* nach Verdienst.
pœnarius, a, um. *Karania godny.* strafwürdig.
pœniceus. *vide* puniceus.
pœnicus. *vide* punicus.
pœnio, is, ire. *lege* punio.
pœnitendus, a, um. *brzydki.* das zu bereuen ist, dessen man sich schämet.
pœnitens, entis, o. *żałuiący.* den etwas gereuet.
pœnitenter. adv. *z żalem.* mit Bereuung.
pœnitentia, æ, f. *Zal*, *Pokuta 1. 2.* Reue, Buße. *phr.* criminis admissi dolor.
pœnitentia vitæ. *Wzgarda Swiata.* Lebensverachtung.
pœniteo, es, pœnitentiam ago. *żałuię za co.* Buße thun, bereuen.
pœnitet. impers. *żal mi*, *wstydzę się*, *niekontentuię się.* sich etwas gereuen lassen, sich schämen. *syn.* tædet, piget.
pœnitio, onis, f. *vide* pœna.
pœnitudo, inis, f. *vide* pœnitentia.
pœniturus, a, um. obsol. *pro* pœnitentiam acturus.
pœonia, æ, f. *vide* pæonia.
pŏēsis, is, f. *gr. Wiersz Poetycki*, *Wierszow pisanie*, *Poetyka.* die Dichtkunst, Reimen- oder Verskunst. *phr.* Apollinis, Phœbi, Musarum studium.
pŏēta, æ, m. *gr. Wierszow Pisarz*, *Wierszopis*, *Poeta.* ein Dichter, Versschreiber, Poet. *syn.* vates. *phr.* musarum comes, cultor, apollinea clarus in arte.
pŏētica, æ, & poetice, es, f. *vide* poesis.
pŏētice. adv. *Wierszami*, *po Poetycku.* poetisch.
pŏēticus, pŏētificus, a, um. *Poetycki.* poetisch.
pŏētilla, æ, m. *nędzny Wierszopis.* ein elender Reimschmied.
pŏētor, aris. *Wiersze piszę.* sich in der Dichtkunst üben.
pŏētria, æ, & poetris, idis, f. *Wierszopiska.* eine Dichterinn.
pōgōnia & pogonias, æ, m. *gr. Miotła na Niebie brodata.* Gattung eines haarichten Cometen.
pōgōnatus, a, um. *id est* barbatus.

P O L

Pol. adv. *zaiste.* fürwahr.
pŏlæ, arum, f. *Piłki małe do Grania.* kleine Ballen zum spielen, Volantenspiel.
pŏlāris, e. c. *niebieski.* zum Pol gerichtet.

pŏlĕmarchia, æ, f. gr. *Hetmańſtwo.* das Generalat, Feldmarſchallamt.

pŏlĕmarchus, i, m. gr. *Hetman 2.* ein General, Feldmarſchall.

pŏlĕmĭcus, a, um. *ſprzeczny.* ſtreitig.

polemica ſcripta. *Kontrowerſya.* Streitſchriften.

pŏlĕmōnia, æ, f. & pŏlĕmōnium, ii, n. gr. *Dyptan 1. Stoſił ziele.* Taubenkropf, Erdrauch, weißer Diptan.

pŏlenta, æ, f. *Krupa, Kaſza 1. Gryz 2. Słód mełty.* geröſtet Gerſtenmehl, geſchroten Malz.

pŏlentārius, a, um. *krupny.* zum geröſteten Gerſtenmehl gehörig.

pŏlentārius, ii, m. *Mielcarz, Krupnik.* ein Malzer.

POLI

Pŏlia, æ. gr. *Siwizna, Siwioſnka Kamień, Stado Koni.* ein gewiſſer Edelgeſtein, ein Haufen Pferde, Stutterey.

pŏlīmen, inis, pŏlīmentum, i, n. *Glanc.* Glanz vom Poliren.

pŏlīmenta, orum, n. *Jądro 2.* Hoden, ſo den Schweinen ausgeſchnitten werden.

pŏlio, is, ire. *poleruię, okrzeſuię, gładzę, ſtrugam, ocieſuię, przeſiewam, wyprawiam.* glätten, poliren, putzen, ſchmücken. *ſyn.* expŏlio, perpŏlio, lævo, lævigo, orno, ădorno, exorno, excŏlo.

pŏlio, onis, m. *Płatnerz, Wyprawiacz.* ein Polirer, Schwerdt- oder Harniſchfeger, Zeugwärter.

pŏlion, ii, n. *vide* polium.

pŏliorce, es. gr. *Taran 2.*

pŏliorcētes, æ, m. gr. *Dobywacz albo Zwycięzca Miaſt.* Ueberwinder der Städte.

pŏlītē. adv. *gładko, ozdobnie, wytwornie.* zierlich, nett.

pŏlītia, æ, f. gr. *Rzeczpoſpolita.* Policeyweſen, Staat.

pŏlītĭca, æ, f. gr. *Polityka 1.* die Wiſſenſchaft oder Kunſt eine Policey wohl einzurichten und zu verwalten, die Staatsklugheit.

pŏlītĭciſmus & pŏlītiſmus, i, m. *Spoſób rządzenia.* die Regierungsart.

pŏlītĭcus, a, um. *Polityk 1. 2. polityczny, mieyſki, zgromadny.* politiſch, bürgerlich, zum Policeyweſen gehörig, in Staatsſachen wohl erfahren.

pŏlītio, onis, f. *Polerowanie, Wyprawa 3.* Polirung, Glättung.

politio agri. *Oranie.* fleißige Bauung der Aecker.

pŏlītor, oris, m. *Piękrzyciel, Snycerz, Pytelnik, Oracz, Kmieć, Wyprawiacz.* ein Polirer, Glätter, Plattner, der die Aecker ſäubert.

pŏlītŭlus, a, um. *Galant.* etwas zierlich, artig, galant.

pŏlītūra, æ, f. *Polerowanie, Gładzenie, Wyprawa 3. Uprawa Roli.* Auspolirung, Glätte, Schleifung.

pŏlītus, a, um. *polerowany, gładzony, wyprawiony, gładki 1. 2. ozdobny, ochędożny, uczony, galant.* ſchön ausgeputzt, geſchliffen, polirt, galant, manierlich, gelehrt. *ſyn.* expŏlītus, lævis ornatus, nĭtĭdus, plānus.

pŏlium, ii, n. gr. *Rozmaryn dziki, Siwioſnka ziele.* das Kraut Polium, wilder Roßmarin, Lavendel.

POLL

Pollen, ĭnis, n. & pollis, inis m. *Mąka przeniczna przednia, Omieciny w Młynie.* das reinſte Mehl, Semmelmehl, Staubmehl in der Mühle, Beutelmehl.

pollens, entis. *mocny.* mächtig, gültig.
pollenter. adv. *mocnie.* mächtig.
pollentia, æ, f. *Moc, Ważność.* Macht, Gültigkeit.
polleo, es. *mogę, przemagam, ważę u kogo, mam u kogo mieysce, pomaga co.* vermögen, gelten, haben, können. *syn.* văleo, præditus sum.
pollex, ĭcis, m. *Palec wielki 1. 2.* der Daumen, große Zee.
pollicem premo. *sprzyiam.* einen loben.
pollicem verto. *niesprzyiam.* nicht loben.
pollĭcāris, e. c. *na Palec miąższy.* eines Daumens dick.
pollĭceor, ēris. *obiecuię, upewniam.* versprechen, zusagen, anbieten, verheißen. *syn.* pollĭcĭtor, promitto, spondeo.
pollicitatio, onis, f. *Obietnica.* selbstige Anerbiethung.
pollĭcĭtātor, oris, m. *Obiecownik.* ein Versprecher.
pollicitatrix, icis, f. *Obiecowniczka.* eine Versprecherinn.
pollĭcĭtor, aris. *często obiecuię.* oft verheißen, anbiethen.
pollĭcitum, i, n. *Obietnica 1.* Verheißung, Zusage.
pollĭcĭtus, a, um. *obiecany.* zugesagt, versprochen.
pollĭnāceus, pollĭnārius, a, um. & pollĭnāris, e. c. *mączny 1.* aus Mehl, zum Mehl gehörig.
pollinceo, pollincio, is, ire. *namazuię 1. 2. umarłego chędożę, przesiewam Mąkę.* Todtenkörper waschen, salben, balsamiren, Mehl theilen.
pollinctio, onis, f. *Przesiewanie Mąki.* Mehltheilung.
pollinctor, oris, m. *chędożący albo namazuiący umarłego, Grubarz 2. Pytelnik.* Todtensalber, Leichenwärter, Todtengräber, Mehltheiler.
pollinctōrius, a, um. *do Grubarza należący.* dem Todtengräber gehörig.
pollintrix, īcis, f. *o Umarłym staranie maiąca.* Todtenbeschickerinn, Seelenfrau.
pollinctūra, æ, f. *Namazanie umarłego.* das Balsamiren der Todten, Beschickung der Leiche.
pollinctus, a, um. *namaszczony.* gesalbet, balsamiret.
pollingo, is. *vide* pollinceo.
pollintio, pollintor. *vide* pollinctio, &c.
pollio, is, ire. *przesiewam.*
pollis, inis, m. *vide* pollen.
pollūbrum, i, n. *Miednica 1. 2.* Fußbekken, Waschbecken.
pollūceo, es. *biesiaduię, ofiaruię 1. świecę się, namazuię.* eine herrliche Mahlzeit zurichten oder opfern, geloben, sehr scheinen, glitzern, beschmieren.
pollūcĭbĭlis, e. c. *hoyny, wspaniały.* stattlich, prächtig.
pollucibilis cœna. *vide* polluctum.
pollūcĭbĭlĭtas, atis, f. *Kosztowność.* Köstlichkeit.
pollūcĭbĭlĭter & pollucté. adv. *hoynie, wspaniale.* köstlich, prächtig, herrlich.
polluctum, i, n. & *polluctura*, æ, f. *Biesiada 1. Bankiet, Dziesięcina.* herrliches Gastmahl, köstliche Mahlzeit, Opfermahl.
polluctus, a, um. *namazany, nasmarowany, pospolity 1.* besalbet, beschmieret.
polluctus virgis. *Smaganiec.* mit Ruthen wohl gestrichen.
polluctа pago meretrix. *pospolita Niewiasta, Kurwa wieyska.* eine allgemeine Canaille, Dorfhure.

pollū-

pollulus, a, um. *maluchny.* sehr klein.
polluo, is. *plugawię, zmazać 2.* beflekken, verunreinigen. *syn.* contāmino, inquīno, comquīno, viŏlo, măcŭlo, tĕmĕro, dēfōrmo, fœdo, turpo.
pollūtio, onis, f. *Pomazanie, Pjcta.* Besudelung. Befleckung.
pollūtus, a, um. *pomazany.* befleckt, besudelt.
pollŭvium, ii, n. *vide* pollubrum.
Pŏlōnia, æ. Polonis, idis, f. *Polska.* Pohlen.
pŏlōnicus, a, um. *Polski.* pohlnisch.
pŏlōnus, i, m. *Polak.* ein Pohl, Polack.
pŏlōſē. adv. *wyſoko.* hoch, erhaben.
polvinar. *lege* pulvinar.
pŏlŭla, æ, f. *Piła do grania.* ein Ball.
pŏlŭlus. vide *pollulus.*
pŏlus, i, m. *gr. Biegun 3. Obrot 2. Niebo 1.* der Angel oder Spitze des Himmels, der Himmel. *ſyn.* axis, cælum, ŏlympus, cæli cardo, vertex.

POLY

Pŏlyăcanthos, i, m. & f. *gr. Ciernie.* Wegdistel.
pŏlȳandria, æ, f. *gr. Wielożeństwo, kiedy ktora wiele Mężow ma.* Vielmännerey, wann ein Weib mehr als einen Mann hat.
pŏlȳandrium, ii, n. *gr. Cmentarz.* Kirchhof, Gottesacker.
pŏlȳanthĕmum, i, n. *gr. Jaſkier.* Hahnenfuß.
pŏlȳarchia, æ, f. *Wielowładztwo, Państwo, gdzie wiela razem rządzi.* Regiment wo viele zugleich regieren.
pŏlȳarna, & polyarnes, æ, m. *gr. wiele Owiec maiący.* das viel Schaafe hat.

polȳbutes, æ. *gr. wiele Wołow maiący.* der viel Ochsen hat.
pŏlȳcandēlum, i, n. *gr. Paiąk, Lichtarz.* Kronleuchter.
pŏlȳchreſtus, i, m. *gr. Krwawnik kamień.*
polychreſtus, , um. *do wielu Rzeczy ſłużący.* das viel im Brauch ist, zu vielen Dingen nützlich.
pŏlȳchrŏnius, a, um. *gr. długowieczny.* der lange lebt.
pŏlȳchrŏmia, æ, f. *gr. Pozdrowienie.* ein Gruß.
pŏlȳcnēmon, i, n. *gr. Wielonóg ziele.* wilder Wohlgemuth, ein Kraut.
pŏlȳcoccon. *gr. Jemioła.*
pŏlicrătia, æ, f. *vide* polyarchia.
pŏlȳdædalus, i, m. *ſztuczny Człowiek.* ein kunstreicher Mensch
pŏlȳdōrus, i, m. *ſzczodry.* freygebig.
pŏlyedrum, i, n. *gr. Szkło czworograniaſte ſzlufowane.* ein viereckigt geschliffenes Glas.
pŏlȳgăla, æ, f. & pôlygalon, i, n. *Wyczka konicza.* Creuzblümlein, Mögekraut.
pŏlȳgămia, æ, f. *gr. Wielożeństwo, kiedy kto wiele Zon ma.* Vielweiberey, da einer viel Weiber hat.
pŏlȳgămus, i, m. *gr. Wielożeniec.* der viel Weiber hat.
pŏlȳgŏnăton, i, n. *gr. Kokoryczka, Sporyż 2.* Weißwurz.
pŏlȳgŏnius, a, um. *węglaſty 1.* vieleckig.
polygonia camera. *Sklep łamany.*
pŏlȳgŏnoīdes, is, f. *gr. Barwinek.* Schlangenkraut von vielen Blättern.
polygonothely, yos, n. *gr. Płonnik 2.*
pŏlȳgŏnum, i, n. *gr. Sporyż 2. 3.* Wegritt, Weggras, Blutkraut.

pŏlўgrammătus, a, um. *wiele Liter maiący.* das viele Buchſtaben hat.
pŏlўgrammos, i, m. *gr. Kamień przekobiały.* ein Edelgeſtein dem Smaragd gleich.
pŏlўgrăphus, i, m. *gr. wiele piſzący.* der viel ſchreibt.
pŏlўgўnæcon, polygynæceon, i, n. & onis, polygynæconitis, idos. *gr. Fraucymer* 1. Zimmer im Hauſe, da ſich das Frauenzimmer aufhält.
pŏlўhiſtor, oris, m. *gr. uczony.* der viel weiß, wohl beleſen.
pŏlўlŏquius, i, m. *wiele mówiący.* der viel redet, ein Schwätzer.
pŏlўmăthia, æ, f. *gr. Wiadomość wielu Rzeczy.* Vielwiſſenheit.
pŏlўmita, orum. *Cwelych.*
pŏlўmĭtărius, ii, m. *pſtrą wzorzyſtą ſuknią robiący.* der ein vielfärbiges Kleid machet, ein Zeugwirker.
pŏlўmĭtus, a, um. *wzorzyſty, pſtry.* vielfärbicht, vielfädicht.
polymita veſtis. *wzorzyſta Szata.* Kleid von vielen Farben.
pŏlўmixus, i, m. *gr. Lampa z wielą knotami.* eine Ampel mit vielen Dachtröhren.
pŏlўŏnўmus, i, m. *wiele Imion maiący.* der viele Namen hat.
pŏlўphăgia, æ, f. *gr. Obżarſtwo.* Vielfreßigkeit.
pŏlўphăgus, i, m. *gr. żarłok.* Vielfraß.
pŏlўphēmus, i, m. *ſławny, dowcipny.* ein kluger, verſtändiger Mann.
pŏlўplūſius, ii, m. *gr. bardzo bogaty.* ein ſehr reicher Mann.
pŏlўpŏdium, ii, n. *gr. Paprotka ziele.* Engelſüß, Baumfaren, Tropfenwurzel, ein Kraut.
polypoſia, æ, f. *gr. Piiańſtwo.* Sauferey.
pŏlўpōſus, a, um. *Nozdrzy chorobę albo Wrzód w Noſie maiący.* der ein garſtiges Naſengeſchwür hat.
pŏlўpragmon, onis, m. *gr. w różne ſprawy ſię wdaiący.* der ſich in viele Händel miſcht.
pŏlўpragmŏſўne, es, f. *gr. Wdanie ſię w różne Sprawy, Sprawność.* Laſter desjenigen, der ſich in viele fremde Händel miſchet.
polyptoton, i, n. *Figura Rhetorica.*
polyptychum, i, n. *gr. Kſięga wiele Kart maiąca.* vielblätterichtes Buch.
pŏlўpus pi, podis & podos, m. *gr. Wielonóg morſki, Pław* 8. *Stonog, Nozdrzy choroba, chytry człowiek, Rabuś.* ein Meerfiſch mit vielen Füßen, Naſengewächs, garſtige und um ſich freſſende Krebskrankheit, ein liſtiger Menſch, Räuber, Bandit, Spitzbube.
pŏlyrrhizon, i, n. *gr. Cięmierzyca.* Kraut oder Pflanze ſo viel Wurzeln hat.
pŏlyrrhizos, i, f. *gr. Kokornak.*
pŏlўſēmus, a, um. *wieloznaczny.* viel deutend.
pŏlyſpaſtos, i, m. *gr. Winda* 4. *Kluba* 1. eine Maſchine, welche vermittelſt Seil und Kloben eine große Laſt in die Höhe ziehet.
pŏlyſtaurion, ii, n. *Suknia z wielą Krzyżami, iaką niegdyś Patryarchowie noſili.* ein Kleid mit vielen Creuzen, ſo vor dieſem die Patriarchen trugen.
pŏlўſyndĕton & polyſyntheton, i, n. *gr. Figura Rhet.* multas habens conjunctiones aut membra.
pŏlўtĕles, is, c. *koſztowny.* koſtbar.

pŏlўtricha, æ, polytriche, es, f. & polytrichum, i, n. *gr. Rzęsa skalna.* Mauerrauten, Steinbrech, Frauenhaar, ein Kraut.

pŏlўthrix, chis, c. *gr. kosmaty, Rzęsa skalna, Włosopad kamień.*

pŏlyzōnos. *gr. vide* polygrammos.

P O M

Pōmārium, ii, n. *Sad, owocny Skład.* Baumgarten, Obstkammer. *syn.* pōmētum.

pōmāta, æ, f. pōmādum, i, n. *Pomada.* Pomade, wohlriechende Salbe.

pōmārius, ii, m. *Jabłek przekupień, Owocnik.* Obsthändler.

pōmārius, a, um. *iabłonowy, owocny.* zum Obst gehörig.

Pōmĕrānia, æ, f. *Pomorze 2.* das Herzogthum Pommern.

Pōmĕrānus, a, um. *Pomorczyk.* aus Pommern.

pōmĕrīdiānus, a, um. *odwieczorny.* nachmittägig.

pomeridianum tempus. *Oodwieczor.* Nachmittagszeit.

pomerīdiano. adv. *z Południa.* nach Mittag.

pōmērium, ii, n. *Podmurze, Międzymurze.* eine Weite in und außer den Stadtmauren herum, da niemand bauen darf.

pōmētum, i, n. *Sad.* Obstgarten. *syn.* pōmārium, hortus.

pōmĭfer, ĕra, erum. *owocny.* Obst tragend, obstreich.

pōmĭfĕro, as. *Owoc przynoszę.* Obst tragen.

pōmilio, onis, & pōmĭlius, ii, m. *Karzeł.* ein Zwerg.

pomilus. *vide* pumilus.

pomœrium, ii, n. *lege* pomerium.

pōmōna, æ, f. *Bogini Owocu.* Obstgöttinn.

pōmōsus, a, um. *owocny.* obstreich, voll Obst.

pompa, æ, f. *Pokazowanie się, Prowadzenie poczesne, Tryumf, Postawa Osoba 5. Wspaniałość, Swietność z Orszach, Processya.* Pracht, ansehnlicher Aufzug, Proceßion.

pompābĭlis, pompalis, e. c. *pompāticus pompatus,* a, um. *świetny 2. wspaniały.* prächtig, zur Pracht gehörig, ansehnlich.

pompābĭlĭter, pompālĭter, pompātice adv. *świetno, stroyno, wspaniale.* prächtig, proceßionsweise.

pompālĭtas, atis, f. *vide* pompa.

pomphŏlyx, ygis, f. *gr. mosiężne Odmioty, Tucyia.* eine Wasserblase, Asche von den Metallen.

pompĭlus, i, m. *gr. Przynawek Ryb Prowadziciel.* ein Meerfisch.

pompōse. *vide* pompabiliter.

pompōsĭtas, atis, f. *vide* pompa.

pompōsus, a, um. *vide* pompabilis.

pompŭla, æ, f. *mała Wspaniałość.* kleiner Aufzug.

pōmum, i, n. *Owoc drzewny, Jabłko* allerley Obst, Aepfel. *syn.* mālum.

pomum aureum. *Pomarańcza.* Pomeranzen.

pomum Cybeles. *Szyszka 2.* Tannenapfel.

pomum inhonorum. *Jeżowkowy Owoc*

pomum punicum. *granatowe Jabłk* Granatapfel.

pōmus, i, f. *Jabłoń.* Apfelbaum, Obstbaum. *syn.* mālus.

PON

onděrābilis, e. c. *ważny.* was man wagen kann.
onděrāmentum, i, n. *Gwicht, Cięſzkość.* Gewicht, Schwere.
onděrātio, onis, f. *Ważenie, Waga 5.* Erwegung, Abwägung.
onděrātor, oris, m. *Ważnik.* Wagmeiſter.
onděrātūra, æ, f. *Ważenie.* das Wägen.
onděrātus, a, um. *odważony, na Uwagę wzięty.* abgewogen, erwegen.
onděrĭtas, atis, f. obſol. *Powaga, Waga 6. 7.* Wichtigkeit.
onděro, as. *ważę 1. rozważam 1. mierzę 2.* wägen, erwägen, betrachten, meſſen, ſchätzen. *ſyn.* pendo, perpendo, libro, diſcŭtio, exāmino, æſtĭmo.
onděrōſitas, atis, f. *Ważność, Cięſzkość.* ſchweres Gewicht.
onděrōſus, a, um. *cięſzki, ważny.* ſchwer, gewichtig. *ſyn.* grăvis.
ondo, n. indecl. *Funt 1. Waga 5.* Pfund, Gewicht.
ondus, ĕris, n. *Ciężar 1. Waga 6. 8. Gwicht, Wielkość 1. Powaga, Poſzanowanie.* Gewicht, Schwere, Anzahl, Laſt, Wage, Nachdruck. *ſyn.* ŏnus, grăvĭtas, farcĭna, mōles, *vel* mōmentum, vis, autōrĭtas.
onduſcŭlum, i, n. *Gwichcik.* Gewichtlein.
ōne. adverb. *pozad, za kim.* hinterwärts, ruckwärts.
one. præpoſ. *pozad, za kim.* nach, hinten.
ōno, is. *kładę 1. 2. pokładam 1. 2. ſtawiam 5. 7. mam to za, ſkładam, nieſie ſię, obracam 3. zwłoczę 2. ucicha, uſtaie co.* ſetzen, legen, ſtellen, aufrichten, anwenden, achten, rechnen, fahren laſſen, ſich legen, aufhören. *ſyn.* dēpōno, rĕpōno, collŏco, lŏco, ſtătuo, ērĭgo, conſtĭtuo, *vel* inſūmo, impendo.
pono animum ferocem. *łagodnieię.* ſeinen wilden Sinn fahren laſſen.
pono diem. *trawię czas.* den Tag anwenden.
pono faſtum, ſuperbiam. *uniżam ſię 2.* ſich demüthigen.
pono inſidias alicui. *zaſadzki czynię.* einem nachſteilen.
pono operam, curam, me totum in. *uſadzam ſię.* ſich ganz ergeben, ſich ganz auf etwas legen.
pono ova. *Jaia nieſie.* Eyer legen.
pono pedem. *ſtanąć 1.* ſtehen bleiben.
pono quæſtionem. *zadaię Pytanie.* eine Frage aufwerfen.
ponamus. *daymy to, na przykład.* geſetzt.
pons, pontis, m. *Moſt 1. 2. 3.* Brücke.
pons ſubductilis, verſatilis. *Zwód.* Fallbrücke.
pontes. *Kamienie przezdrożne.*
pontagium, pontaticum, pontalium, i, n. *Moſtowe.* Brückenzoll.
pontĭcŏla, æ, m. *Żeglarz.* der ſich auf dem Meer aufhält.
pontĭcŭlus, i, m. *Moſtek 1. Podſtawek 1.* Brücklein, Steig, Schüſſelring.
pontĭcus, a, um. *morſki.* zum Meer gehörig.
ponticus canis. *Bóbr.* Biber.
pontica radix. *Rapontyk.*
pontĭfex, ĭcis, m. *Biſkup.* hoher Prieſter, Biſchof. *ſyn.* Antiſtes, Præſul.

pontifex summus, maximus. *Papież.* der Pabst.

pontificālis, *pontificialis*, e. c. pontifici-a, um. *Biskupi*, *Papieski.* hohenpriesterlich, bischöflich, päbstlich.

pontificātus, us, m. *Biskupstwo*, *Papiestwo.* Priesteramt, Hohepriesterschaft, päbstliche Würde.

pontificia, orum, n. *Pontyfikał.* Bücher von Kirchengebräuchen.

pontificium, ii, n. *vide* pontificatus.

pontifico, as. *święce na Biskupstwo.* zum Bischof weihen.

pontilis, e. c. *mostowy.* zur Brücke gehörig.

ponto, onis, m. pontōnium, ii, n. *Prum.* ein Schiff, Fähre, Ueberfahrt, Schiffbrücke.

pontōnārius, ii, m. *Mostowe odbieraiący.* der Brückenzolleinnehmer.

pontus, i, m. *gr.* *Morze 1.* das Meer. *syn.* māre, pělăgus, æquor.

pontus Euxinus. *Morze czarne.* das schwarze Meer.

P O P

Popa, æ, m. *Pop pogański*, *Pop Ruski.* Opfermetzger, ein Pope.

popa venter. *tłusty.* Schmeerbach.

pŏpănum, i, n. *Placek*, *Opłatek.* ein Opferkuchen.

pŏpellus & pŏpillus, i, m. *Ludkowie*, *Pospólstwo.* Völklein.

pŏpīna, æ, f. *Kuchnia mieyska*, *Garkuchnia.* Garküche. *syn.* gānea, cūlīna.

popinæ hæ. *Łakoci 1.* Leckerbißlein.

pŏpīnālis, e. c. *kuchenny 2.* *smaczny.* schleckerhaft.

pŏpīnārius, ii. pŏpīnātor, oris, m. *Kuchenny mieyski.* Wirth, Garkoch.

pŏpīnātio, onis, f. *Rozgardyas.* Schwelgerey.

pŏpīno, onis, m. *Rospustnik*, *łakotliwy.* der die Saufhäuser fleißig besuchet.

pŏpīnor, aris. *Rozgardyas stroię.* zechen, schwelgen.

poples, itis, m. *Podkolanek.* Kniescheibe, die Krümme oder Biege unter dem Knie. *syn.* gěnu.

pŏplicŏla, æ, n. *Pospólstwa Obrońca* dem gemeinen Volk günstig. *syn.* plēbicŏla.

popliteus, a, um. *podkolankowy*, *uniżony* zum Kniebiegen gehörig.

pŏplus, i, m. *vide* populus.

poppea, æ, f. *Łątka dziecinna*, *Lalka.* eine Puppe, Docke.

poppyſma, atis, n. poppyſmus, i, m. *gr.* *Klask 1.* *Ciokanie*, *Klaskanie*, *Głaskanie*, *Gwizdanie.* das Schwatzern Streicheln und Tetscheln die wilden Pferde zu stillen, der Ton von Zusammenschlagen und Klitschen der Händ oder des Mundes.

poppyzo, as. *gr.* *gwiżdżę.* zischen.

pŏpŭlābilis, e. c. *Pustoszeniu podległ* leichtlich zu zerstören.

pŏpŭlābundus, a, um. *pustoszący.* der alles verwüstet.

pŏpŭlāria, ium, n. *Pospólstwa mieysce* *Dziwowisku.* Ort für das gemeine Volk in Comödien.

pŏpŭlāris, e. c. *Ludu miły*, *wzięty* *Ludzi*, *Pospólstwu miły*, *Pospólstw* *Obrońca*, *iednegoż Stanu*, *pospolit* *gminowy*, *Ziemek 1. 2.* *podły.* gemei Volk, das des Volks ist, bürgerlic ein Landsmann.

pŏpŭlāritas, atis, f. *Pospólstwa Chę* *Pospólstwu Sprzyianie.* Freundscha unt

unter den Landsleuten, Gunst gegen die Gemeine, Gunst der Gemeine gegen einen.

[p]ŏpŭlārĭter. adv. *Pospólstwu ku myśli. po prostu.* nach des gemeinen Volks Weise.

[p]ŏpŭlārium, ii, n. *vide* popularia.

[p]ŏpŭlātim. adv. *po domach, gminem, hurmem, od pospólstwa do pospólstwa.* von einer Gemeine zur andern, Hausenweise.

[p]ŏpŭlātio, onis, f. *Pustoszenie.* Plünderung, Verheerung.

[p]opulationem facio. *vide* populor.

[p]ŏpŭlātor, oris, m. *Pustoszyciel.* ein Verwüster, Räuber.

[p]ŏpŭlātrix, īcis, f. *Pustoszycielka.* Zerstörerinn, Räuberinn.

[p]ŏpŭlātus, a, um. *spustoszony.* verwüstet.

[p]ŏpŭlātus, us, m. *vide* populatio.

[p]ŏpŭlētum, i, n. *Topolowy Gay.* sarbacher Wald.

[p]ŏpŭleus, pōpŭlĭnus, populneus & populnus, a, um. *Topolowy.* von Pappeln oder Espen.

[p]*ŏpŭlĭfer*, era, erum. *Topolorodny.* das Pappeln, Espen oder Sarbachbäume trägt.

[p]*opulifugium*, ii, n. *Porażka.* das Fluchtfest in Rom. *sic dictum, quod eo die populus Romanus, in bello cum Gallis gesto, repentino tumultu fugeret.*

[p]*ŏpŭlĭscītum.* vide *plebiscitum.*

[p]*opulito*, as. *vide* populor.

[p]ŏpulneus. *vide* populeus.

[p]ŏpŭlo, as. *Pospólstwu ku myśli mówię, mieszkam.* das Volk günstig anreden, zureden, wohnen, beywohnen. *idem quod sequens.*

pŏpŭlor, aris. *pustoszę, buiam.* verheeren, verwüsten, berauben. *syn.* dēpŏpŭlor, vasto, prædor, răpio.

pŏpŭlōsitas, atis, f. *Ludność.* wo viel Volk ist.

pŏpŭlōsus, a, um. *ludny.* volkreich.

pōpŭlus, i, f. *Topola.* Sarbach- oder Pappelbaum.

populus nigra. *Osika.* Espenbaum.

pŏpŭlus, i, m. *Lud, Pospólstwo.* ein Volk, Gemeine. *syn.* gens, nātio, plebs, vulgus.

populus apum. *Róy Pszczół.* Bienenschwarm.

pōpus. *vide* pupus.

POR

Por, ōris, m. *obsol. pro* puer. *est particula addititia, hinc:* Marcipor, *pro* puer.

porca, æ, f. *Swinia, Bruzda 2. Zagon, Skiba 1.* eine Sau, ein hohler Strich in der Furche, so das Wasser abführet.

porcāria, æ, f. *Chlew swiński.* ein Schweinstall.

porcārius, ii, m. *Swiniopas, Wieprzów Karmiciel.* Schweinhirt, Schweinwärter.

porcārius, a, um. *wieprzowy 1.* schweinern.

porcaster, stri, m. *Prosię.* ein Ferkel, junges Schwein.

porcellāgium, ii, n. *Cło od Swiń.* Schweinszoll.

porcellānum, i, n. *Porcelana.* Porcellan.

porcellānus, a, um. *Porcelanowy.* aus Porcellan gemacht.

porcellana concha. *Pław 4.*

porcellia, æ, f. *Prosięniczek ziele.*

porcellīnus, a, um. *vide* porcārius.

porcellio, onis, m. *Stonóg 1.* Schabe, Kellerwurm.

porcellus, i, m. *vide* porcaster.

porceo, es. obsol. *niedopuszczam.* abhalten, verwehren.

porcētra, æ, f. *Swinia ktora się raz oprosiła.* eine Sau die nur einmal geworfen hat.

porcia lex. *Prawo Rzymskie od Porcyusza postanowione, zakazuiące Rzymianina biczować.* ein römisches Gesetz, dadurch verboten wurde, keinen Bürger von Rom mit Streichen zu schlagen.

porcīna, æ, f. *id est* caro. *Wieprzowina.* Schweinenfleisch.

porcīnārium, ii, n. *vide* porcaria.

porcīnārius, ii, m. *wieprzowy Przekupień, Swiniarz.* ein Schweintreiber, Schweinhändler, Sauhirt.

porcīnus, a, um. *vide* porcarius.

porcŭla, æ, f. *Swinka.* kleines Schwein.

porcŭlātio, onis, f. *Wieprzow Karmienie, Ssanie Prosiąt.* Schweinszucht, Saumast, das Saugen der jungen Schweine.

porcŭlātor, oris, m. *vide* porcarius, ii.

porcŭlēna, æ, f. *vide* porcaster & porculus.

porcŭlētum, i, n. *Grządka*, & sub *Zagonem.* die Höhe zwischen der Furche, Gartenbeet.

porcŭlus, i, m. *Prosię 1. Wieprzek, Jażdż, windowy Góżdż.* Spanferklein, junges Schwein, Welle, Rolle darinn das Seil gehet.

porculus marinus. *Jesiotr.* Stör.

porcus, i, m. *Wieprz 1. 5. 6. 7. tłusty.* ein Schwein, fetter Mensch. *syn.* sus.

porcus spinosus. *Jeż cudzoziemski.* ein Stachelschwein.

porcus Trojanus. *Prosię nadziewane.* ein gebratenes mit Leckerbißlein angefülltes Schwein.

porcus, a, um. *tłusty.* fett, feist.

pōri hi. *Dziurki w Skórze, ktoremi Pot wychodzi.* Schweißlöcher.

pōrŏcēla, æ. *gr. Kiła.*

pōrōsus, a, um. *dziurkowaty.* löchericht, das viel Luft- oder Schweißlöcher hat.

porphȳra, æ, f. *gr. Szarłat.* Purpur, Purpurmuschel.

porphȳrēticus, a, um. *z czerwonego Marmuru.* das aus rothem Marmelstein gemacht ist.

porphyreticum marmor. *vide* porphyrites.

porphȳriacus, a, um. *szarłatny, rumiany.* purpurfarbig, von Purpur.

porphȳrio, onis, m. *Czerwonak.* ein Purpurvogel.

porphȳris, idis, f. *gr. Szarłatna suknia.* ein Purpurkleid.

porphȳrītes, is. & æ, m. *gr. Marmur czerwony.* ein rother Marmelstein mit weißen Puncten.

porphȳrītis, idis, f. *gr. Figa Owoc.* eine Feige.

porrāceus, a, um. *łuczkowy, zielony.* lauchfärbig, lauchgrün.

porrecta, orum, n. *vide* porriciæ.

porrectè. adv. *rościągło.* lang, flach.

porrectio, onis, f. *Sciągnienie, Rościągnienie.* das Ausstrecken, Ausspannen.

porrectiùs. adv. *daley 1.* weiter.

porrectum, i, n. *Rościągłość.* die Fläche.

porrectus, a, um. *rościągły.* ausgestreckt, verlängert, fröhlich.

porrecta fronte. *wesoło.* fröhlich.
porriciæ, arum, f. *Ofiara Wnętrznośći.* das Eingeweide so man opfert und anzündet.
porrĭcio, is, ĕre. *daleko rzucam, Wnętrznośći ofiaruię.* weit werfen, das Eingeweide opfern.
porrīgĭnōsus, a, um. *parszywy.* grindig, räudig.
porrīgo, ĭnis, f. *Otręby na Głowie.* schuppichter Grind des Haupts, Erbgrind.
porrĭgo, is. *podaię, rośćiągam co.* ausstrecken, darreichen. *syn.* tendo, extendo, prōtendo, expando.
porrigo manus, dextram. *śćiągam Rękę, ratuię, przystaię na co.* einem die Hand bieten, behülflich seyn, einwilligen.
porrīna, æ, f. *Łuczkowy Ogrodek.* Lauchgarten.
porrō. adv. *a, bardzo, zaś, daley 1. Rata.* gewißlich, ferner, forthin, weiter, aber, in Zukunft.
porrum, i, n. & porrus, i, m. *Łuczek ziele.* Lauch.
porta, æ, f. *Brama 1. 3. Drzwi 1. 4. 5.* Thor, Pforte, Eingang, Thür. *syn.* jānua, valvæ, fōres, ostium, līmen, ădĭtus, postes, vestibūlum, portĭcus.
porta Ottomanica. *Tureckie Państwo.* die ottomanische Pforte, das türkische Reich.
portābĭlis, e. c. *znośny.* tragbar, erträglich.
portārium, ii, n. *Bramowe.* Thorgeld, Sperrgeld.
portārius, ii, m. *Odźwierny.* ein Pförtner, Thorhüter.
portātilis, e. c. *co się da nośić.* tragsam.
portatile altare. *Portatyl.*
portatile horologium. *Pektoralik.* eine Sackuhr.
portātio, onis, f. *Noszenie.* das Tragen.
portātōrius, a, um. *vide* portatilis.
portātus, us, m. *vide* portātio.
portātus, a, um. *noszony.* getragen.
portella, æ, f. *Brameczka.* ein kleines Thor, Pförtlein.
portendĭcūlum, i, n. *szczęśliwy Znak.* ein glückliches Zeichen.
portendo, is. *przeznaczam.* zuvor andeuten, drohen, vorher prophezeyen. *syn.* prædīco, præmonstro, ostendo.
portentĭfĭcus, a, um. *straszący, cudotwórny.* Schrecken machend.
portentōsus, a, um. *cudowny, dziwnostraszny, Poczwara.* seltsam, wunderbarlich.
portentum, i, n. *Płód dziwny, Cud, Poczwara, Znak 9. 11. 12. Widok 7.* ein Wunderzeichen, Unthier, Mißgeburt. *vide* monstrum.
porthmeus, i, m. *gr. Przewoźnik.* ein Schiffmann der die Leute über das Wasser führet.
porthmos, i, m. *gr. Morze ciasne.* das enge Meer.
portĭcātio, onis. portĭcūla, æ, f. *Krużganek, Salka.* ein kleiner bedeckter Gang. *vide* porticus.
portĭcūlus, i, m. *vide* portisculus.
portĭcum, i, n. *vide* portarium.
portĭcus, us, f. *Krużganek, Sala.* ein verdeckter Gang, Laube, Spatziergang, Halle, Gallerie, Creuzgang. *syn.* vestibūlum, ātrium.
porticus mercatorum. *Giełda.* eine Börse.

portio, onis, f. *Część, Sztuka 2. Należytość.* Stück, Theil, Antheil.
portiscŭlus, i, m. *wiosłowych Rządzca.* Rudermeister.
portĭto, as. *naszam, noszę.* oft tragen.
portĭtor, oris, m. *Celnik, Tragarz, Przewoźnik.* ein Mautner, Zollner, Träger, Fuhrmann, der die Leute überführet. *syn.* vector, nauta.
portitor litterarum. *Posłaniec z Listem, Postilion.* ein Bothe, Briefträger.
portĭtōrium, ii, n. *celny Dom.* Zollhaus.
portiuncŭla, æ, f. *Cząstka.* kleiner Antheil.
porto, as. *niosę 1. wiozę.* tragen, führen, bringen, über das Wasser führen. *syn.* gĕro, gĕsto, fĕro, effĕro, bājŭlo, sustĭneo, tollo.
portōrium, ii, n. *Cło 1. Fura 2. Przewóz 3.* allerley Zoll, Fuhrlohn, Schifflohn, Accise, Geleitsgeld.
portŭla, æ, f. *Fórtka.* ein Thürlein, Pfórtlein.
portŭlāca & portilaca. *Kurza noga ziele.* Burzelkraut, Bürgel.
portŭlānus, i, m. *Portu pilnuiący.* der über den Seehäven gesetzt ist.
portŭlāticum, i, n. *Portowe.* Rhedegeld, so die Schiffe zahlen, so in einem Haven einlaufen.
portuōsus, a, um. *portowny.* da viel Schiffländen oder Anfuhrten sind, da man länden kann.
portus, us, m. *Port, Ucieczka, Dom.* ein Port, Schifflände, Seelände, Meerhaven, Zuflucht, Sicherheit. *syn.* littus, rīpa, ōra.
portus corporis. *Grób.* das Grab.
portum tango, peto. *przybiiam do Brzegu.* anlanden.
portuscŭlus, i, m. *vide* portisculus.
pōrus, i, m. *Dziarstwo, Kamień dziarstwisty.* harte Schwülle der zusammenwachsenden gebrochenen Beine; ein Stein, dem weißen Marmel gleich.
pŏrus, i, m. *vide* pori.

POS

Pos. *i. e.* potens. *usurpatur in compositis, ut:* compos, impos.
posca, æ, f. *Ocet z Wodą, podły domowy Trunek.* ein schlechter Haustrank, Sauertrank.
poscenium. lege *postscenium.*
poscinumius, a, um. *łakomy na Pieniądze.* Geldbegierig.
posco, is. *żądam 4. upominam się, pytam, proszę 1. potrzebuię 1. wyzywam, wołam 4. piię do kogo, podaię w Targu.* fordern, begehren, rufen. *syn.* pĕto, postulo, efflāgito exposco, rŏgo.
posco reum. *pozywam.* anklagen.
pŏsĭtio, onis, f. *Kładzienie, Położenie, Sadzenie 1. Zakładanie 1. Rzeczy Koniec 1. Spuszczanie 1. Słów końcowe odmiany.* Lage eines Orts, Ebene, Gegend ohne Berge und Wälder, Pflanzung, ein Lehrsatz, Stammwort.
pŏsĭtīvus, a, um. *utwierdzony.* festgestellet, gestiftet.
pŏsĭtor, oris, m. *Fundator, Początek.* Stifter, Urheber.
pŏsĭtūra, æ, f. *Położenie Punkt 1.* Gelegenheit, Satz, Legung, Stellung.
pŏsĭtus, a, um. *położony.* gelegt, gesetzt, gestellt.
pŏsĭtus, us, m. *Położenie, Kładzienie się.* Stelle, Gelegenheit, Lage, Satzung.

possess-

possessio, onis, f. *Dzierżawa 1. 2. Maiętność, Osiadłość.* Besitzung, innhabendes Gut.
possessiuncŭla, æ, f. *Maiętnostka.* ein Gütlein.
possessīvus, a, um. *Dzierżawę znaczący.* das man besitzt.
possessor, oris, m. *Dzierżawca.* ein Besitzer, Innhaber.
possessōrius, a, um. *Dzierżawie służący.* den Besitz betreffend.
possessus, a, um. *własny, opanowany, opętany.* besessen.
possessus, us, m. *Własność maiętności.* der Sitz, die Besitzung.
possestrix, icis, f. *Dzierżawę maiąca.* die Besitzerinn.
possibĭlis, e. c. *podobny 3.* möglich.
possibile est *podobieństwo iest.* es ist möglich.
possibilia, ium, n. *podobne Rzeczy.* mögliche Dinge.
possibĭlĭtas, atis, f. *Podobieństwo 5. Moc, Przemożenie.* Möglichkeit, Vermögen.
possĭdeo, es. *possīdo*, is. *—mam 1. osiadam, trzymam 3. opanować.* besitzen, innhaben. *syn.* tĕneo, hăbeo, fruor.
possĭdeo aliquem. *uymuię sobie kogo.* einen ganz in seiner Gewalt haben.
possum, pŏtes, potest. *mogę, zdrówem, pomaga co.* können, vermögen, Kraft und Gewalt haben, wohl auf seyn, wohl fortkommen können. *syn.* văleo, queo.
post. adv. *potym, pozad.* darnach, nachgehends.
non multo post, paulo post. *nie długo potym, po chwili.* nicht lange darnach.
post. præpos. *po, pozad, za kim 4.* nach, hinterwärts.
post homines natos, post hominum memoriam. *iak żywo, iak ludzie pamiętaią, od początku świata.* bey Menschen Gedenken, so lange Menschen gewesen.
posta, æ, f. *poczta.* die Post.
postcænium, i, n. *Wet 1.* vide *pocœnium.*
postea. adv. *zaś, potym.* darnach, hernach. *syn.* postmŏdum, deinde, tum, prætĕrea.
posteăquam. adv. *skoro.* nachdem. *syn.* postquam.
postella, æ, f. *Podpierśień.* Schwanzriemen. *vide* postilena.
postĕri, orum, m. plur. *potomni Ludzie.* die Nachkömmlinge.
posteridie. *lege* postridie.
postĕrior, oris, c. *poślední, następuiący.* der Folgende, Nachgehende.
posterior ætate. *młodszy.* jünger.
postĕrĭtas, atis, f. *Potomność, potomni Ludzie.* die Nachkommenschaft, Nachwelt. *syn.* postĕri, ventūri, fŭtūri, nepōtes, mĭnōres.
posterius. adv. *poślad, potym.* nachmals, hernach, endlich, hinten nach.
postĕro, as. *opoźniam się, schodzi mu, chybia co.* langsam kommen, nachsitzen.
postĕrŭla, æ, f. *tylne Drzwi.* die Hinterthüre.
postĕrum, i, n. *Nazaiutrze, Potomność.*
postĕrus, a, um. *nazaiutrzny, potomny.* nachgehend, folgend.
posterus annus. *następuiący Rok.* das folgende Jahr.
postero die. *nazaiutrz.* morgen.
in posterum prospicere. *na przyszłe mieć Oko.* fürs Künftige sorgen.

postfăcio, is. *potym zrobić.* hernach thun.
postfĕro, fers. *pozad kładę.* minder achten, nachsetzen.
postfŭtūrus, a, um. *co ma nastąpić.* der nachkommen wird.
postgĕnĭti, orum, m. *Potomstwo.* die Nachkommen.
posthăbeo, es. *vide* postfero.
posthac, posthoc, posthinc. *zaś, napotym.* hernachmals, nach dieser Zeit.
posthŭmo, as. *lege* postumo.
posthŭmus, postŭmus, a, um. *pozostały, pośledni.* hinterlassen, künftig, nach des Vaters Tod gebohren.
posthumum opus. *Księga po śmierci Autora wydana.* ein nach des Auctors Tode heraus gekommenes Werk.
postĭbi. adv. *wnet, potym.* nachgehends, bald, sodann, hernach.
postīca, postīcŭla, æ, f. postīca pars, postīcium, postīcŭlum & postīcum, i, n. *Domu Tył, Drzwi tylne, Odbyt* 3. *Pośladek* 1. 2. die hintere Thür.
postīcus, a, um. *tylny.* hinterwärtig, hinterst.
postidea, postidem. vide *postea.*
postilēna, æ, f. *Podpierśień, Pochwa końska.* der Schwanzriemen eines Pferds, Hinterzeug.
Postilla, æ, f. *Postyla, Kazania na Niedziele y Swięta.* Postill, Predigten über die Sonn- und feyertäglichen Texte.
postinde. *vide* postea.
postis, is, m. *Podwóy.* Thürpfoste.
postlīmĭnio. adv. *po długim czasie.* nach langer Zeit.
postlīmĭnium, ii, n. *Prawo do Odyskania swoiego.* Recht oder Wiederkunft zu dem Unsern, das wir im Krieg verlohren.
postliminium mortis. *Zmartwychwstanie.* die Auferstehung von den Todten.
postliminio recipio. *odyskuię* zu dem Seinigen kommen.
postmĕrīdĭānus, a, um. *popołudniowy.* nachmittägig.
postmitto, is. *opuszczam* 2. unterlassen.
postmŏdo & postmŏdum. adv. *vide* postea.
postŏmis, idis, f. *gr. Kaganiec* 2. *Nagębek.* Pferdklumpe, Knebel, Nasenband, Premse, Maulkorb von Eisen, Bremsengebiß.
postpartor, oris, m. *Następca.* ein Nachfolger im Amt.
postpōno, is. *pozad kładę, odkładam* 1. nachsetzen, minder schätzen, geringer achten. *syn.* posthăbeo, nēglĭgo, sperno, contemno.
postprincipia, orum, n. plur. *naybespiecznieysze Mieysce w Batalyi, Koniec, Zakończenie, Postępek* 1. der sicherste Ort in der Schlachtordnung, Ende, Vollendung.
postputo, as. *vide* postpono.
postquam. adv. *skoro, gdy, iako* 5. als, nachdem. *syn.* posteāquam, cum, ubi ut stātim.
postrēmissimus, a, um. *naypośledniey szy naygorszy.* der allergeringste.
postrēmĭtas, atis, f. *Ostatek czego, Koniec* 1. Endschaft, das letzte Ende.
postrēmò & postrēmùm. adv. *naostatek ostatnie.* zuletzt.
postrēmus, a, um. *ostatnie, podły.* der allerletzte, geringste. *syn.* ultimus, extrēmus, nŏvissĭmus.
postrīdie & postriduo. adv. *nazaiutrz* morgens, am andern oder folgenden Tag. *syn.* cras, in crastinum.

postscēnium, ii, n. *idem quod* locus post scenam. *Zakrycie* 1.
postscrībo, is. *podpisuię.* darunter schreiben.
postsignānus, i, m. *Kopiynik.* der nach der Fahne folgt, ein Fahnenjunker.
postsignani milites, *id est*, extremum agmen.
postvěnio, is, ire. *opoźniam się, pozad idę.* hernach kommen.
postŭlātio, onis, f. *Żądanie, Modlitwa, Uskarżanie, Kłótnia.* Anfoderung, Begehren, Bitte, ein demüthiges Gebet, Anklage, Proceß, Zank, Hader.
postŭlātitius, a, um. *uprośzony* 1. an den man eine Anfoderung hat.
postŭlātor, oris, m. *proszący, Oskarżyciel.* ein Kläger, Anwald.
postŭlātōrius, a, um. *domagaiący się czego.* dadurch etwas begehrt wird.
postŭlātum, i, n. postŭlātus, us, m. *Żądanie, Upominanie się, Prozba, Kondycya* 1. Forderung, Anklage, Ansuchen.
postulio, onis, f. *vide* postulatio.
postŭlo, as. *żądam* 1. *proszę* 1. *modlę się* 2. *potrzebuię* 1. *obawiam* 2. *odnoszę kogo, pozywam* 1. *domagam się, przyczyniam się.* begehren, fordern, anklagen. *syn.* pěto, posco, rŏgo, ōro, prĕcor, accūso.
postŭmātus, us, m. *ostatnie Mieysce.* die letzte Stelle.
postŭmo, as. *poślednim być.* nach einem seyn.
postŭmus. *vide* posthumus.
postus, a, um. *vide* positus.

POT

Pōtābĭlis, e. c. *pity.* das sich trinken läßt. *syn.* bibibĭlis.

pōtācŭlum, i, n. *idem quod* compotatio.
pŏtămŏgēton, onis, m. *gr. Rdest wodny.* Saamkraut.
pōtandus, a, um. *co się ma pić.* was zu trinken ist.
pōtātĭcus, a, um. *piiacki.* sauferisch.
pōtātio, onis, f. *Picie* 1. *Opilstwo* 2. das Trinken, Saufen, Zechen, der Trunk.
pōtātor, oris, m. *Piianica.* ein Zechbruder.
pōtātōrius, a, um. *do Picia należący.* zum Trinken dienlich.
pōtātus, us, m. *vide* potatio.
potatus, a, um. *pity.* getrunken, gesoffen.
pŏte pro potis, *id est*, possibile *vel* potest. *może być.* es kann seyn.
pŏtens, entis, o. *mogący, mocny, możny, wielmożny.* vermögend, mächtig. *syn.* vălens, vălĭdus, pollens.
pŏtens, entis, m. *Bogacz, wielki Pan.* ein Reicher, Gewaltiger.
pŏtentātor, oris, m. *Rządca.* ein Oberher, Gewalthaber.
pŏtentātus, us, m. *Panowanie.* Herrschaft, Macht.
pŏtenter. adv. *mocno, bardzo.* gewaltig, mit Nachdruck. *syn.* vălĭdè.
potentes hi. *Panowie przedni.* große Herren. *vide* magnātes.
pŏtentia, æ, f. *Przemożność, Wielmożność, Panowanie, Moc.* Gewalt, Macht, Regiment. *syn.* pŏtestas.
pŏtentiālis, e. c. *mocny.* mächtig.
poteratur. obsol. *pro* poterat.
pŏtērion, ii, n. *gr. Kubek, Kufel, Zyłeniec.* Trinkgeschirr, Becher, ein dornicht Kraut oder Staude.
potesse *pro* posse, potessum *pro* possum.

pŏteſtas, atis, f. *Moc, Władza, Możność, Wolność* 1. *Swoboda, Dozwolenie, Urząd* 1. 2. *Podobieństwo* 5. *Panowanie, Doręcz.* Macht, Gewalt, Ansehen, Freyheit, Erlaubniß, Herrschaft, Regiment, Charge, Amt. *ſyn.* pŏtentia, *vel* impĕrium, dĭtio, *vel* făcultas, cōpia, lĭcentia, lĭbertas, *vel* vis, virtus.

poteſtas mihi eſt, poteſtatem habeo. *wolno mi.* es ſtehet mir frey.

poteſtates, um, f. *vide* potentes.

pŏteſtātĭvē. adv. *z Władzą.* mit Macht und Gewalt.

poteſtativus, a, um. *Władzę maiący.* in Gewalt habend.

pŏteſtur. imperſ. *może być.* man kann.

pŏthos. *gr.* *Żądanie, Żądza, Miłość nieuczciwa, Członek* 5. *Powód płototowy, Orlik,* & ſub *Jaźmin.* unordentliche Liebe, Begierde.

pŏtica, æ, f. *vide* potina.

pŏtilis, e. c. *vide* potabilis.

potin, *idem quod* poteſne? *czy możeſz.* kannſt du.

Potina, Potua & Potica, æ, f. *Dea potus infantum præſes.*

pŏtio, is, ire. obſol. *nabawiam, ſpoſobnym czynię.* fähig machen.

pŏtio, onis, f. *Picie, Napóy, Trunek, Syrop.* der Trunk, das Trinken.

pŏtiōnātor, oris, m. *Truciznę wmieſzaiący.* ein Giftmiſcher.

pŏtiōnātus, a, um. *napawany, ktoremu Truciznę zadano.* oft getränket, dem Gift beygebracht worden.

pŏtiōno, as. *potionor*, aris. *napawam Lekarſtwo biorę, truię kogo.* tränken, zu trinken geben, Arzney nehmen, mit Gift hinrichten.

pŏtior, oris, c. *przednieyſzy, lepſzy.* vornehmer. *ſyn.* mĕlior, præſtantior.

pŏtior, iris. *otrzymawam, oſiadam, doſtaię* 1. *zażywam.* bemächtigen, erobern; erlangen, erhalten, überkommen. *ſyn.* obtĭneo, acquīro, occŭpo, fruor, tĕneo, poſſĭdeo.

pŏtis, e. c. *mocny, ważny, możny.* mächtig, gültig, möglich.

potiſſe. obſol. *pro* potuiſſe.

pŏtiſſĭmē, pŏtiſſĭmum. adv. *naybardziey.* vornehmlich.

pŏtiſſĭmus, a, um. *nayprzednieyſzy.* der vornehmſte.

pŏtiſtris, is, m. *Naczynie do Picia dla Ptakow.* Trinkgeſchirr der Vögel.

pŏtĭto, as. *vide* poto.

pŏtĭtor, oris, m. *Doſtawacz, Zażywacz, Dzierżawca.* der etwas erlangt.

pŏtiuncŭla, æ, f. *Trunek* 1. Tränklein.

pŏtius. adv. *raczey.* vielmehr, vornehmlich, hauptſächlich.

pōto, as. *napiiam ſię* 1. *piiam, nabieram w ſię, bierze w ſię, piię* 1. *napawam* trinken, ſaufen. *ſyn.* bibo, perpōto, haurio. *phr.* vīno, mĕro, cyăthis văco, indulgeo, ŏpĕram do, pōcula văcuo, ēvăcuo, ſcўphos, crātēres ſicco, exſicco.

pōtor, oris, m. *Piianica.* ein Trinker Saufer, Zechbruder. *ſyn.* bibax, pōtātor.

pōtōrium, ii, n. *Naczynie do Picia.* ein Trinkgeſchirr.

pōtōrius, a, um. *piialny.* zum Trinken dienlich.

pōtŭlentum, i, n. *vide* potio.

pōtŭlentus, a, um. *piiany, pity.* voll, beſoffen.

pōtūra, æ, f. *Picie 1.* das Trinken, ein Trank.
pōtus, a, um. *piiany 1. wypity.* betrunken, voll, bezecht, ausgetrunken. *syn.* pōtātus, pōtūlentus, ēbrius.
pōtus, us, m. *Picie 1. Napóy.* ein Trank. *syn.* pōtio.

PRA

practĭcè. adv. *sprawnie, skutecznie.* nach der Uebung.
practĭcus, i, m. *ćwiczący się, w Skutku pokazuiący.* der sich über.
practĭcus, a, um. *sprawny, skuteczny, bezdzielny.* zur Uebung dienlich, das geübt wird.
practor, oris, m. *gr. Celnik, Poborca.* Einnehmer.
prамnium, i, n. *Wino słodkie.* süßer Wein.
præ. præpos. *nad 1. dla 2. przed, od.* vor, gegen, vorher.
præ gaudio, lætitia. *od Radości.* vor Freuden.
præ foribus. *przede drzwiami.* vor der Thür.
præ manibus. *do Ręki.* bey Händen.
præ me fero, gero. *pokazuię po sobie.* dergleichen thun.
præăcuo, is. *ostrzę 1.* spitzen.
præăcūtè. adv. *ostro, dowcipnie.* spitzfindig.
præăcūtus, a, um. *ostry 1. 2.* sehr spitzig.
præaltus, a, um. *bardzo wysoki albo głęboki.* überaus hoch, sehr tief.
præaudītus, a, um. *przesłuchany.* zuvor gehört.
præbenda, orum, n. plur. *Potrzeby. Opatrzenie na Drogę, tacya 1. Prebenda.* Versicherung oder Vorsehung der Obrigkeit auf die Reise nach Nothdurft, Pfründe, geistliches Einkommen.
præbendārius, ii, m. *Prebendarz.*
præbeo, es. *daię 1. nastawiam 2. stawiam się 2. 3. 4. & sub niedopuszczam.* darreichen, geben. *syn.* do, tribuo, porrĭgo, offĕro, largior, suppĕdito, mĭnistro, exhĭbeo.
præbeo aures. *słucham.* hören.
præbet vicem hujus. *stoi za to.* das für das.
præbĭa, prœbĭa & probĭa, orum, n. plur. *Noszenie od Trucizny albo Czarow.* angehängte Arzney wider Gift.
præbibo, is. *piię do kogo.* vortrinken.
præbĭta, orum, n. *Potrzeby.* was gegeben wird.
præbĭtio, onis, f. *Danie, Dodawanie, Częstowanie.* Gabe, das Geben.
præbĭto, as. *idem quod* præeo, prævenio.
præbitor, oris, m. *Dawca, Gospodarz 3.* ein Ausgeber.
præbĭtum, i, n. *vide* præbita.
præbitus, a, um. *dany.* gereicht, gegeben.

PRÆC

Præcălĕfactus, a, um. *wprzód zagrzany.* vorher gewärmt.
præcalvus, a, um. *łysy na Czele.* vornen kahl.
præcantātio, onis, f. *Czary.* Zauberey.
præcantātor, oris, m. *Czarownik.* ein Zauberer.
præcantātrix, īcis, f. *Czarownica.* eine Hexe.
præcantātus, a, um. *oczarowany.* bezaubert.
præcanto, as. *przepowiadam.* vorsagen.

præcānus, a, um. *przed czasem swy*. vor der Zeit grau.

præcārus, a, um. *vide* percarus.

præcăvens, entis o. *ostrożny*. behutsam.

præcăveo, es. *przestrzegam I*. verhüten, vorkommen, sich vorsehen.

præcautio, onis, f. *Przestrzeganie*. Verhütung, Vorsehung.

præcautor, oris, m. *Przestrzegacz*. ein Verhüter.

præcautus, a, um. *vide* præcavens.

præcauto opus est. *ostrożnie*. man hat sich wohl vorzusehen.

præcēdāneus, a, um. *poprzedzaiący*. voran gehend.

præcēdo, is. *uprzedzam, przewyższam*. vorher gehen, übertreffen, den Vorzug haben. *syn.* antĕcēdo, præverto, antĕeo, præcurro, prægredior, præcello, antecello, sŭpĕro.

præcĕler, ĕris, m. f. præcĕlĕre, is, n. *bardzo prędki*. gar schnell, sehr geschwind.

præcĕlĕro, as. *uprzedzam*. vorher gehen.

præcellens, entis, o. *przedni*. vortrefflich. *vide* excellens.

præcellentia, æ, f. *vide* præstantia.

præcello, is. *przodkuię*. übertreffen.

præcelsus, a, um. *bardzo wysoki*. sehr hoch.

præcentio, onis, f. *Przegrawek, zaczynanie*. das Vorsingen.

præcentor, oris, m. *zaczynaiący, Kantor, Spiewak*. ein Vorsinger.

præcentōrius, a, um. *do zaczynania służący*. zum Vorsingen dienlich.

præcentrix, īcis, f. *Spiewaczka*. eine Vorsingerinn.

præcentūra, æ, f. *Spiewanie wprzód*. das Vorsingeramt.

præceps, cipĭtis & cĭpis, o. *skwapliwy, rychły, nierozmyślny, nagły, porywczy, skłonny, przykry, przepaścisty, na Głowę, Szyię*. jäh, schnell, übereilend, unbesonnen, geneigt, Bergab. *syn.* cĕler, tĕmĕrārius, inconsultus, *vel* arduus, præruptus, præaltus.

præceps abeo, cado, feror, fio. *spadam, na Szyię, na Łep*. sich stürzen.

præcipitem do, ago, deturbo. *na Szyię spycham*. einen herunter stürzen.

præcipiti anno. *na schyłku Roku*. zum Ende des Jahrs.

præceptio, onis, f. *Nauka i. Roskaz. Uprzedzenie, Zadatek*. Lehre, Regel, Vorschrift, Befehl.

præceptionem dare. *zadać*. zum Voraus geben.

præceptīvus, a, um. *przykazuiący, uczący*. gebiethend, lehrend.

præcepto, as. *często roskazuię*. oft gebiethen.

præceptor, oris, m. *Nauczyciel, Roskażyciel*. ein Lehrmeister.

præceptōrius, a, um. *nauczycielski, uprzedzaiący, poprzedzaiący*. lehrmeisterisch.

præceptrix, īcis, f. *Nauczycielka*. eine Lehrmeisterinn.

præceptum, i, n. *Przykazanie, Roskazanie, Nauka I*. Geboth, Befehl Lehre. *syn.* mandātum, jussum, jussus, impĕrium, præscriptum.

præcepta Decalogi. *Dziesięcioro Przykazania Boskiego*. die heiligen zehen Gebothe Gottes.

præcepta per libellos dare. *przykazać na Piśmie*. die Befehle schriftlich geben.

præceptus, a, um. *wprzód wzięty*. zuvor genommen.

præcerpo, is. *biorę albo obrywam wprzód.* von einem andern nehmen und ab-reißen.

præcertātio, onis, f. *Rosztowánie się do Potyczki.* Vorspiel zum Streit.

præcessor, oris, m. *Poprzednik, Przełożony.* Vorgänger.

præcia, æ, m. *Woźny 1.* ein Ausrufer.

præciamitator, oris, m. *vide* præclamitator.

præcīdāneus, a, um. *wprzód oderznięty, wprzód zabity y ofiarowany.* zuvor abgeschnitten, zuvor abgeschlachtet und geopfert.

præcidaneæ feriæ. *Wigilia.*

præcīdo, is. *ucinam, urzynam, przécinam, przerywam 1. skracam, okrzesuię, odeymuię 1. zakrzesuię, odmawiam 2. ofiaruię 1. wymuię się 1.* abhauen, abschneiden, aufheben, benehmen. *syn.* sĕco, rĕsĕco, scindo, cædo, incīdo, ampŭto, rĕvello.

præcīdo manum alicui. *odmawiam komu Rękę.* einem die Hand abhauen.

præcincto, onis, f. *Przepaska 1. Przepasanie.* Umgürtung.

præcinctōrium, ii, n. *Przepaska, Fartuch,* Schurz, Schürze.

præcinctūra, æ, f. *Przepasanie.* das Umgürten.

præcinctus, a, um. *przepasany, otoczony.* umgürtet, umgeben, überzogen.

præcingo, is. *przepasuię, opasuię.* umgürten, schürzen.

præcingor, eris. *przypasuię.* umgürtet werden.

præcino, is. *przegrawam 3. przygrawam, przyśpiewuię, zaczynam Pieśń, przepowiadam.* vorsingen, den Gesang anfangen, künftige Dinge weissagen.

præcīpes, cipitis. *vide* præceps.

præcĭpio, is, ĕre. *uprzedzam, przed czasem biorę, biorę wprzód, ubiegam kogo, przeczuwam, przekęsuię, uczę, czytam 2. ozionąć, wpadam, przykazuię, roskazuię 1. opanować.* hinweg nehmen, vor andern nehmen, befehlen, gebiethen, lehren. *syn.* mando, jŭbeo, impĕro, præscrībo, injungo.

præcĭpĭtans, antis, o. *bystry 1. prędki, Upadku bliski.* jähling fallend.

præcĭpĭtanter. adv. *skwapliwie.* unbedachtsam.

præcĭpĭtantia, æ, f *Skwapianie się, Nierozmyslność.* das Hinunterschlagen, Uebereilung, Unbedachtsamkeit.

præcĭpĭtātio, onis, f. *Zepchnięcie, Spychanie na Dół.* Stürzung.

præcĭpĭtātus, a, um. *na Szyię zepchnięty na Schyłku.* gestürzt, auf der Neige.

præcĭpĭtium, ii, n. *Przepaść 2. Przerwa.* ein steiler Ort.

præcĭpĭto, as. *na Szyię zepchnąć, na Szyię spadam, przyspieszam, skwapiam się, przepadam 1. spadam 1. uchodzę 1.* herab stürzen, verstoßen, eilen. *syn.* dēturbo, dejĭcio, dētrūdo, exturbo, dēpōno. *vel* ruo, cădo, dēcĭdo, corruo, prōlābor.

præcĭpuè. adv. *osobliwie, naybardziey, przednie.* vornehmlich. *syn.* præsertim, inprīmis, pŏtissĭmum.

præcĭpuum. sub *Uprzedzenie.* zum Voraus.

præcĭpuus, a, um. *przedni 1. wyborny, osobliwy 1.* der Vornehmste, sonderlich, sonderbar. *syn.* exĭmius, præclārus.

præcīsè, adv. *krotko, iak uciął, wyraźnie.* kurz, rund.

præcīsio, onis, f. *Ucinanie, Skrócenie.* Abschlag, Abschneidung.

præcīsor, oris, m. *Ucinacz.* Abschneider.

præcīsum, i, n. *Okrawek, Flak.* Abschnitt.

præcīsus, a, um. *krótki, ucięty* & *Rzezaniec.* abgeschnitten, abgehauen, benommen.

præcius, a. um. *rany wczesny.* zeitig.

præclāmītātor & *præclamitor*, oris, m. *Poprzednik, woźny.* ein Ausrufer.

præclārè, *præclārĭter*, adv. *wybornie, pięknie, dobrze* 1. 2. vortrefflich, sehr wohl.

præclārĭtas, atis, f. *Zacność.* Vortrefflichkeit.

præclārus, a, um. *wyborny, zacny.* trefflich, berühmt. *syn.* eximius, insignis, præstans, clārus, conspĭcuus, illustris, inclȳtus.

præclāvium, ii, n. *pars vestis, quæ antè clavum texitur.*

præclūdo, is. *nieprzypuszczam, zagradzam* 1. *zamykam.* zuschließen, zumachen, verwehren. *syn.* claudo, occlūdo, obstruo, interclūdo.

præcluis, præcluens, entis, o. *sławny.* sehr berühmt.

præcluo, -is. *słynę.* berühmt seyn.

præclūsio, onis, f. *Zamykanie.* Verstopfung.

præclūsus, a, um. *zawarty.* verschlossen.

præco, onis, m. *Woźny, Opowiadacz.* ein Ausrufer, Herold, Lobredner, Geschichtschreiber. *syn.* Buccĭnātor, prōclāmātor, laudātor.

præcoctus, a, um. *wprzód gotowany.* vorher gekocht.

præcōgĭtātio, onis, f. *Przemysł.* die Vorsorge, Vorsichtigkeit.

præcōgĭtātus, a, um. *przeyrzany.* vorher betrachtet.

præcōgito, as. *przemyślam.* zuvor betrachten.

præcognoscentia, æ, f. *Przeczuwanie* vorherige Wissenschaft.

præcognĭtus, a, um. *przeczuwany.* vorher erfahren, kundbar.

præcognosco, is. *przeczuwam.* zuvor erkennen.

præcŏlo, is. *gotuię, poleruię.* zuvor bereiten, zurüsten.

præcommŏdo, as. *podaię.* darreichen.

præcompŏsĭtus, præconceptus, a, um *wprzód ułożony.* vorhin gerüstet, zuvor abgefaßt.

præcōnābĭlis, e. c. *chwalebny.* löblich rühmlich.

præcōnātus, us, m. *Woźnego Urząd* Heroldswürde.

præcondio, is, ire. *Korzeniami wcześnie zaprawiam.* zuvor würzen.

præcōniātio, onis, f. *Ogłoszenie.* Ausrufung, Kundmachung.

præcōnīnus, præcōnius, a, um. *do Woźnego należący.* dem Ausrufer zugehörig.

præcōnio, præcōno, as. & *præconor*, aris *ogłaszam.* verkündigen.

præcōnium, ii, n. *Ogłoszenie, Chwalenie* 1. *Woźnego Urząd albo zapłata* Ausruf, ein öffentliches Lob, Ausruferslohn. *syn.* laus, encōmium.

præconsūmo, is. *przedczasem trawi niszczę.* zum Voraus verzehren, zernichten.

præconsumptus, a, um. *wprzód strawiony.* zuvor verzehrt.

PRÆD

præcŏquo, is. *przewarzam, podwarzam.* zuvor kochen.

præcŏquis, e. & præcŏquus, a, um. *rany, rychły, wczesny.* zeitig, reif.

præcordia, orum, n. plur. *Wnętrznoſci górne, Błona z. Trzewa.* Häutlein oder Netz ums Herz; das Herz, Gemüth. *ſyn.* viſcĕra, intĭma cordis, pectŏris.

præcorrumpo, is. *pſuię z.* zuvor zerſtören, verführen.

præcorrumpo aliquem donis. *przedarować, przekupić.* einen zuvor mit Gaben beſtechen.

præcorruptus, a, um. *zawczaſu zepſuty.* zuvor verführt.

præcox, ŏcis, & ŏquis, o. *rany, ſkwapliwy.* frühzeitig, übereilt. *ſyn.* præcŏquus, immātūrus, præmātūrus.

præcraſſus, a, um. *miąższy.* gar dick.

præculco, as. *przepowiadam.* vorher ſagen und gleichſam einbläuen.

præcultus, a, um. *wyprawiony, wprzód przyozdobiony.* vorher geziert, abgerichtet.

præcŭpidus, a, um. *bardzo łakomy.* ſehr begierig.

præcurrentia, æ, f. *vide* præcurſio.

præcurro, is. *uprzedzam, wyſcigam kogo.* vorhin, vorher laufen, übereilen. *ſyn.* currendo præcedo, anteeo.

præcurſio, onis, f. *Uprzedzanie, Wyſciganie, Roſztowanie ſię.* der Vorlauf, Vorgang, die Vorlaufung, das Vorkommen.

præcurſor, oris, m. *Poprzednik.* ein Vorläufer.

præcurſōrius, a, um. *poprzedzaiący.* vorläufig.

præcurſus, us, m. *vide* præcurſio.

Præda, æ, f. *Łup, Łupieſtwo, Plon, Szarpanina.* Raub, Beute. *ſyn.* exŭviæ, ſpŏlia, răpīnæ, furtum.

prædas facio. *rozbiiam ſ.* Beute machen.

prædābundus, a, um. *rozbiiaiący.* räuberiſch, der nichts thut als rauben.

prædūceus, a, um. *łupowy, rozbóyniczy.* das von der Beute iſt, erbeutet, geraubet.

prædamitator. ſub *Poprzednik.*

prædamno & *prædemno*, as. *za zawczaſu potępiam, Sędziemu Pochop daię.* vorher verdammen.

prædamno ſpem. *Nadzieię tracę.* die Hoffnung verlieren.

prædamnātio, onis, f. *poprzedzaiący Wyrok.* das Vorurtheil.

prædamnātus, a, um. *wprzod potępiony.* vorher verdammt.

prædāticus, a, um. *vide* prædaceus.

prædātio, onis, f. *Łupienie, Plondrowanie.* Rauberey.

prædātitius, a, um. *vide* prædaceus.

prædātor, oris, m. *Łupieżca, Rozbóynik. Plondrownik, Gwałciciel.* ein Räuber.

prædātōrius, a, um. *łupieżny, drapieżny, rozbóyniczy.* räuberiſch.

prædātrix, īcis, f. *Rozbóyniczka.* Räuberinn.

prædatrices feræ. *drapieżne Beſtye.* Raubthiere.

prædātum, i, n. *Łup.* erbeutetes Gut.

prædĕceſſor, oris, m. *vide* antĕceſſor.

prædĕlaſſo, as. *morduię.* vorhin müde machen.

prædenſatus, a, um. *wprzód gęſtym uczyniony.* vorhin dick gemacht.

prædenſus, a, um. *bardzo gęſty, twardy.* ſehr dick.

prædes bi. *vide* præs.

prædēsignātus, a, um. *przedtym naznaczony.* vorher bestimmt.

prædestĭnātio, onis, f. *Przeyrzenie Boskie.* Gottes Vorsehung, Gnadenwahl.

prædestĭnātus, a, um. *vide* prædesignatus.

prædestĭnatus a Deo. *przeyrzany od Boga.* von Gott erwählt.

prædestĭno, as. *stanowię 2. przegląda albo przeznacza Bóg.* vorhin bestimmen, vorsehen.

prædiānus, a, um. à prædium. *folwarkowy.* was von Landgütern kommt.

prædianus a dies. *wczorayszy.* vortägig, was Tages vorher geschehen.

prædiātor, oris, m. *Komisarz, Rękoimia.* der das Recht von liegenden Gütern wohl verstehet, der mit Landgütern zu thun hat.

prædiātōrius, a, um. *folwarkowy.* zu liegenden Gütern gehörig.

prædiatoria lex, prædiatorium jus. *Rękoimia, rękoimskie Prawo.* das Recht über liegende Güter.

prædiātus, a, um. *maiętny, wiele Dóbr maiący.* reich an Landgütern.

prædĭcābĭlis, e. c. *chwalny, sławny.* ruhmwürdig, löblich.

prædĭcāmentum, i, n. *co o wielu mówić się może.* das von vielen kann gesagt werden.

prædĭcātio, onis, f. *Sławienie, Chwalenie, Ogłoszenie.* öffentliche Auskündigung, das Predigen, Lob, Ruhm.

prædĭcātīvus, a, um. *do Ogłoszenia należący.* zum Auskünden gehörig.

prædĭcātor, oris, m. *Opowiadacz, Kaznodzieia.* ein Prediger, Rühmer, öffentlicher Auskunder. *syn.* conciōnātor.

prædĭcatorum Ordo. *Dominikański Zakon.* Dominicanerorden.

prædĭcātrix, īcis, f. *Opowiadaczka.* die etwas saget, lobet.

prædĭcātum, i, n. *co o kim mówić można.* das von einem andern Ding gesagt wird.

prædĭcātus, a, um. *sławny.* berühmt.

prædĭco, as. *obwoływam, opowiadam 1 sławię, ogłaszam.* öffentlich sagen rühmen, loben, preisen. *syn.* mĕmŏro, commĕmŏro, jacto, laudo, cĕlĕbro, conciōnor.

prædīco, is. *przepowiadam, prorokuię* vorher sagen, weissagen. *syn.* prænuntio, vātĭcĭnor, præcino, præmŏneo *phr.* fŭtūra ăpĕrio, pando, ēano, nuntio, dēnuntio.

prædictio, onis, f. prædictum, i, n. *Przepowiedzenie, Proroctwo, Praktyka 4 Znak 9.* Weissagung.

prædictus, a, um. *przepowiedziany, przerzeczony.* vorgesagt, vorgesetzt, geweissaget.

prædīgestus, a, um. *wprzód rozsporządzony.* vorher bereitet.

prædiŏlum, i, n. *Folwarczek.* ein Landgütlein.

prædisco, is. *przeymuię 1. poduczyć się* zuvor lernen.

prædispōno, is. *wprzód rozporządzam* vorher ordnen.

prædĭtus, a, um. *obdarzony, obfituiący maiący.* begabet, der da hat. *syn.* fruens, ăbundans.

prædīves, dīvĭtis, o. *bardzo bogaty.* überaus reich. *syn.* dīves, ŏpŭlentus.

prædīvīnans, antis, o. *przepowiadaiący* weissagend.

prædīvīnātio, onis, f. *vide* prædictio.

prædīvīno, as. *przepowiadam, przeczuwam.* zuvor verkündigen.
prædīvīnus, a, um. *Boski.* göttlich.
prædium, ii, n. *Folwark 1. Dziedzina.* ein Vorwerk, Landgut. *syn.* fundus, villa, possessio, ăger.
prædia & prædia bona. *Rękoimie Dobra.*
prædo, as, *vide* prædor, aris.
prædo, onis, m. *Rozboynik, Łupieżca.* ein Räuber, Schnapphahn. *syn.* fur, lătro, prædātor, grassātor.
prædo maritimus. *Rozbóynik morski.* ein Seeräuber, Caper.
prædŏceo, es. *obwieszczam.* vorher lehren.
prædoctus, a, um. *uczony.* belehrt.
prædŏmĭnor, aris. *przed innemi panuię, Górę nad innemi trzymam.* vor andern herrschen.
passio prædominans. *Namiętność górę biorąca.* herrschende Gemüthsbewegung.
prædŏmo, as. *wprzód uśmierzam, ulżywam.* zuvor bändigen.
prædōnius, a, um. *vide* prædatorius.
prædōnŭlus, i, m. *Rozbóyniczek, Rabusik.* ein Räuberlein.
prædor, aris. *rozbiiam 5, łupię 2. plondruię.* rauben, plündern. *syn.* dēprædor, spŏlio, pŏpŭlor, dēpŏpŭlor, răpio, dīrĭpio, expīlo.
prædūco, is. *przywodzę, przekładam, obwodzę 2. prowadzę 1. przeciągam 1.* voran führen, vorziehen, umgeben.
præductōrius, a, um. *wprzód przeciągniony.* zuvor gezogen.
præductoria lora. *Szla.* ein Vorderriem.
præductus, a, um. *wprzód wzięty.* vorgezogen.

prædulcis, e. c. *bardzo słodki.* sehr süß, lieblich.
prædūrātus, a, um. *zatwardziały.* sehr hart gemacht.
prædūro, as. *zatwardzam.* sehr hart machen.
prædūrus, a, um. *bardzo twardy.* sehr hart.
præēlĭgo, is. *bardziey iedno obieram.* voraus erwählen.
præēmĭnentia, æ, f. *Przewyższenie.* Vorzug, Vortrefflichkeit.
præēmĭneo, es. *przewyższam.* übertreffen.
præeo, is, ire. *uprzedzam, wprzód idę, mowię z kim, powiadam 3.* voran gehen. *vide* præcedo.

PRÆF

Præfăcĭlis, e. c. *bardzo łacny.* gar leicht.
præfāmen, inis, n. *vide* præfātio.
præfāmĭno, onis, m. *vide* præfator.
præfāris, præfatus, præfari. *Przedmowę czynię, mówię z kim, przemawiam 6. Odpuszczenia proszę, przepowiadam.* vorreden, eine Vorrede halten.
præfātio, onis, f. *Przedmowa.* Vorrede, Vorbericht.
præfātiuncŭla, æ, f. *krótka Przedmowa.* eine kleine Vorrede.
præfātor, oris, m. *wprzod mowiący.* ein Vorredner.
præfātum, i, n. *vide* præfatio.
præfatus, a, um. *przerzeczony 1.* zuvor gesagt.
præfectiānus, i, m. sub *Ceklarz.* Aufwärter der Schultheissen.
præfectio, onis, f. *Przełożenie.* die Bestallung.
præfector, oris, m. *vide* præfectus.

præfectōrius, a, um. *Starośći.* der eine Voigtey verwaltet hat.
præfectūra, æ, f. *Starostwo, Urząd.* Voigtey, Amt.
præfectus, i, m. *Przełożony 2. Starosta 1. Urzędnik.* ein Vorsteher, Amtmann, Voigt, Statthalter.
præfectus annonæ. *Prowiantowy.* Proviantmeister.
præfectus castrorum. *Kwatermistrz.* Generalquartiermeister.
præfectus classis. *Admirał.* Admiral zur See.
præfectus cubiculi. *Podkomorzy 1.* Kammerherr.
præfectus finium, limitum. *Podkomorzy 2.* Gränzrichter.
præfectus moribus. *Obyczaiow Poprawiacz.* Hofmeister.
præfectus prætorio augustali. *Marszałek Krolewski.* Marschall.
præfectus provinciæ, satrapiæ. *Woiewoda.*
præfectus urbis. *Woyt mieyski.* Stadtvoigt, Schultheiß.
præfēcundus, a, um. *bardzo żyzny, płodny.* sehr fruchtbar.
præfĕrĭcŭlum, i, n. sub *Miednica 1.* ein ehernes Gefäß zum opfern.
præfĕro, fers. *przenoszę 3. noszę przed sobą, pokazuię po sobie.* vortragen, vorziehen, höher achten, anzeigen. *syn.* præpōno, antēfĕro, pŏtius dūco, plūris făcio, æstĭmo.
præfero alicui facem ad iram &c. *pobudzam kogo do gniewu, daię pochop, Okazyą.* einem zum Zorn Anleitung geben, anreizen.
præfĕrox, ōcis, o. *bardzo zuchwały, popędliwy.* sehr stolz, trotzig.

præferrātus, a, um. *okowany, Okowaniec, z Zelazem.* vorne mit Eisen beschlagen.
præfertĭlis, e. c. *bardzo żyzny.* sehr furchtbar.
præfervĭdus, a, um. *bardzo gorący.* sehr heiß, hitzig.
præfestīnātim, præfestīnātè. adv. *bardzo skwapliwie.* sehr eilend.
præfestīnātus, a, um. *skwapliwy.* übereilt.
præfestīno, as. *skwapiam się, przyśpieszam.* übereilen.
præfica, æ, f. *Płaczka.* ein gedingtes Trauerweib.
præfĭcio, is, ere. *Zwierzchność daię.* einen vorsetzen, einsetzen, über etwas setzen. *syn.* præpōno. *phr.* curam mando, dēmando, impērium do, tribuo, trādo, committo.
præfīdens, entis, o. *na zbyt ufaiący.* allzukühn.
præfīdentia, æ, f. *Zuchwałość.* Vermessenheit.
præfīdo, is. *na zbyt ufam.* zu viel trauen.
præfīgo, is. *wtykam, wdziewam, przybiiam 2.* vorstecken, vorheften.
præfĭgūrātio, onis, f. *Wyobrażenie.* Vorbildung.
præfĭgūro, as. *formuię, wyobrażam.* vorbilden.
præfīnio, is, ire. *przepisuię 3. naznaczam, określzam 1. stanowię 1.* vorschreiben, bestimmen, verordnen.
præfīnītio, onis, f. *Opisanie, Okreszenie Rzeczy.* Bestimmung, Ansetzung.
præfīnītò. adv. *okreśnie, z reiestru, przepisanym sposolem.* vorgeschriebener Maßen.

præfīnītus, a, um. *okreſzony, określony, umowiony, wyznaczony.* beſtimmt.
præfiſcīne, præfiſcīni & præfiſcīno. adv. *nie chwaląc ſię, w dobry czas.* zu einer guten Stunde.
præfixus, a, um. *przekloty.* vorgeſteckt, beſchlagen.
præfixus ferro. *okowany.* mit Eiſen beſchlagen.
præflōrātus, a, um. *przed czaſem zerwany Kwiat, zgwałcony.* wann die Blume vorzeitig abgebrochen iſt; vorher beſchlafen.
præflōreo, es. *zawczaſu kwitnę.* zeitig blühen.
præflōro, as. *wcześnie Kwiat obrywam, koſztuię wprzód.* die Blume oder Blüthe vor der Zeit abbrechen, eine vorher beſchlafen.
præfluo, is. *ciekę mimo.* vorbey fließen.
præfluus, a, um. *mimo płynący.* vorbey fließend.
præfōcātio, onis, f. *Dawienie.* das Erwürgen.
præfōco, as. *dawię.* erwürgen.
præfŏdio, is, ere. *przekopać, zakopać.* vorgraben, tief graben, vergraben.
præfœcundus. *vide* præfecundus.
præfor. *vide* præfaris.
præformātor, oris, m. *Nauczyciel, pokaziciel.* ein Anweiſer.
præformātus, a, um. *wprzód wyuczony, wykſztałtowany.* zurecht gemacht, voraus gebildet.
præformīdo, as. *boię ſię, przeczuwam co złego.* etwas übels beſorgen, ſehr fürchten.
præformo, as. *przepiſuię z. uczę Dzieci.* abrichten, eine Vorſchrift oder Anleitung geben.

præfortis, e. c. *bardzo mocny.* ſehr tapfer.
præfractè. adv. *upornie.* trotziglich, hartnäckig.
præfractus, a, um. *ſurowy z. uporny, złamany.* vorn abgebrochen.
præfrīgĭdus, a, um. *bardzo zimny.* ſehr kalt.
præfringo, is. *nałamuię, przyłamuię, łamię co z przodu.* vorn abbrechen, zerbrechen, zuvor abbrechen.
præfŭgio, is, ere. *przodem uciekam.* voran fliehen.
præfulcio, is, ire. *podpieram.* unterſtützen, befeſtigen.
præfulcio aliquem negotiis. *zlecić komu ſwoy Interes.* einem ſeine Sachen zu verwalten geben.
præfulgeo, es. *lſknę ſię bardzo.* ſehr glänzen.
præfulgĭdus, a, um. *bardzo lſknący ſię.* ſehr glänzend.
præfulgŭro, as. ſub *błyſka ſię.* glänzend machen.
præfurnium, ii, n. *Czeluść z.* Vorofen, Ofenloch, Mundloch.
præfūro, is. *wprzód ſzaleię z.* zuvor wüten.
præfūtūrus, a, um. *ktory ma być przełożonym.* der vorſtehen wird.

PRÆG

Prægĕlĭdus, a, um. *bardzo zimny.* heftig kalt.
prægĕnĕro, as. *wprzod rodzę.* vorher zeugen.
prægermīno, as. *przed innemi Pąkowie puſzczam.* erſtlich und vor andern grünen.

prægĕro, is. *przodem noszę.* vorher tragen.

prægestio, is, ire. *żądam bardzo.* gerne wollen, sehr begehren.

prægestus, a, um. *wprzod działany.* vorher geschehen.

prægigno, is. *vide* prægenero.

prægloriosissimus, a, um. *naysławnieyszy.* sehr herrlich, höchst berühmt.

prægnans, antis & *prægnas*, atis, o. *brzemienna, cielna.* schwanger. *syn.* grāvida, fœtu gravis. *phr.* grāvem fērens, mātūro pondēre ventrem.

prægnans causa. *ważna Przyczyna.* wichtige Ursache.

prægnantia folia. *Liście pełne Soku.* Blätter voll Saft.

prægnātio, onis, f. *Brzemienność.* Schwängerung, Schwangerschaft.

prægnātus, a, um. *brzemienny.* geschwängert.

prægnāviter. adv. *bardzo pilnie.* sehr fleißig.

prægnax, ācis, o. *vide* prægnans.

prægrado, as. obsol. *pro* prægredior.

prægrandis, e. c. *bardzo wielki.* sehr groß.

prægrāvātus, a, um. *zbytnie obciężony* sehr beschwert.

prægrāvidus, a, um. prægrāvis, e. c. *bardzo ciężki.* sehr schwer.

prægrāvo, as. *zbytnie obciążam, przeważam.* überladen, belästigen, schwer seyn, überwägen.

prægrĕdior, ĕris. *uprzedzam i. przewyższam.* vorgehen, übertreffen.

prægressio, onis, f. prægressus, us, m. *Uprzedzanie.* Vorgang.

prægressus, a, um. *ktory przodem szedł.* der voran gegangen.

prægressi hominis vestigia. *Poprzedziciela ślady.* des Vorgängers Fußstapfen.

prægŭberno, as. *przed kim rządzę.* vorher regieren.

prægustātīvus, a, um. *Kosztowaniu służący.* zum Kosten dienlich.

prægustativa comestio. *Sniadanie.* Frühstück.

prægustātor, oris, m. *Podczaszy, Krayczy, Kuchmistrz.* ein Credenzer, der des Königs oder Fürsten Speise kostet.

prægustātus, a, um. *wprzod kosztowany.* vorher versucht.

prægusto, as. *kosztuię wprzód, kredensuię komu, przekęsuię czego.* vorher versuchen.

præhĭbeo, es. *daię i.* geben, zustellen. *syn.* præbeo.

PRÆJ

Præjăceo, es. *leżę przed.* vor etwas liegen.

præjăcio, is. *przeciskawam, otaczam* vorwerfen.

præiens, euntis, o. *zaczynaiący, przodem idący.* voran gehend.

præinstitūtus, a, um. *wprzód stanowiony* abgerichtet.

præjūdicātio, onis, f. *Osądzenie przez Dekretem.* Vorurtheil.

præjūdicātus, a, um. *uprzedzony, osądzony.* vorher geurtheilt.

præjūdiciālis, e. c. *wprzód osądzaiący niesłuszny.* vorher urtheilend.

præjūdicium, ii, n. *Osądzenie przed Dekretem, Sędziemu danie pochopu, Niesłuszność, Uyma.* Vorurtheil, Nachtheil.

præjūdĭco, as, præjudicium facio. *sądzę przed Sądem, Sędziemu pochop daię.* Vorurtheil fällen, schaden.

præjūrātio, onis, f. *rozmyślne Przysięganie.* vorbedachtes Schwören.

præjūrātor, oris, m. *Przysięgacz pierwszy.* der vor andern schwöret.

præjūro, as. *przysięgam wprzód.* vor andern schwören.

præjŭvo, as. *przed czasem ratuię wspomagam.* vorhin helfen.

PRÆL

prælābor, eris. *przemiiam 2. pierwszy padam, podle płynę.* vorher fallen, vorbey fließen.

prælambo, is. *wprzod oblizuię, kredencuię.* vorhin lecken.

prælargus, a, um. *bardzo szeroki, szczodrobliwy.* sehr weit, breit, freygebig.

prælassātus, a, um. *wprzód zmordowany.* vorher ermüdet.

prælātio, onis. *prælātūra*, æ, f. *Dostoieństwo duchowne.* Prälatur.

prælātus, i, m. *Prałat.* ein Prälat.

prælātus, a, um. *vide* præductus.

prælăvātus, a, um. *wprzód myty.* vorher gewaschen.

prælăvo, as. *wprzod myię, płoczę.* vorher waschen.

prælautus, a, um. *bardzo hoyny.* sehr herrlich.

prælectio, onis, f. *Przeczytanie.* Vorlesung, Auslegung.

prælector, oris, m. *Czytelnik.* ein Vorleser, Lehrer.

prælectus, a, um. *przeczytany, wybrany.* vorgelesen, auserlesen.

prælēgātio, onis, f. *Wysyłanie.* Voraussendung.

prælēgo, as. *przed czasem odkazuię.* zum Voraus vermachen.

prælĕgo, is. *przeczytać, wykładam, przeieżdżam okrętem.* vorlesen, auslegen, vorüber schiffen.

præliālis, præliāris, e. c. *woienny, potyczkowy.* zum Streiten dienlich.

præliātor, oris, m. *Woiownik, Potykacz, Walecznik.* ein Kriegsmann.

prælībātio, onis, f. *Kosztowanie.* Vorschmack, Versuch.

prælībo, as. *kosztuię wprzod, kredencuię komu.* vorher versuchen, credenzen.

prælĭcenter. adv. *bardzo śmiele, nazbyt.* gar freyentlich, muthwillig.

prælĭgamen, ĭnis, n. *vide* amuletum.

prælĭgāneus, a, um. *wprzod zebrany.* zum ersten abgelesen.

præliganeum vinum. *Wino podwiązane.*

prælĭgātus, a, um. *zawiązany.* zugebunden.

prælĭgo, as. *obwięzuię, zawięzuię* ɩ. *przewięzuię, przywięzuię.* vorne anbinden.

prælĭno, is. *oblepiam.* von außen, von vorne anstreichen.

prælior, aris. *potykam się 4.* streiten, eine Schlacht halten. *vide* pugno.

prælĭtus, a, um. *od przodku nasmarowany.* angestrichen.

prælium, ii, n. *Potyczka.* Treffen, Bataille, Streit. *syn.* certāmen, pugna, conflictus.

prælium navale. *Bitwa morska.* Seeschlacht.

prælŏco, as. *wprzod kładę.* voran setzen.

prælongo, as. *przedłużam, rozciągam.* länger machen.

prælongus, a, um. *bardzo długi, Długosz.* sehr lang.

prælŏquium, ii, n. *Przedmowa.* Vorrede, Eingang, Vortrag.

prælŏquor, ĕris. *Przedmowę czynię, wymawiam 1. przepowiadam.* zuerst reden, eine Vorrede, Eingang zur Rede machen.

prælūceo, es. *świecę komu, daię przykład.* vorleuchten.

prælūcĭdus, a, um. *bardzo iasny, lśknący się.* sehr hell und klar.

prælūdium, ii, n. *Przegrawek, Utarczka.* Vorspiel oder Eingang, Probierstück, Versuch.

prælūdo, is. *przegrawam 3. rosztuię się, harkuię, probuię.* vorspielen, Versuch thun.

præludĭtur. *poczyna się.* es fängt sich an.

prælum, i, n. *lege* prelum.

prælumbo, as. *ochromić, Lędźwie wybić.* lähmen, die Lenden entzwey schlagen.

prælūmĭno, as. *przodem świecę.* zuvor beleuchten.

præluo, is. *vide* prælavo.

prælūsĭo, onis, f. *Rosztowanie się.* das Vorfechten, Versuch, Vorspiel. *vide* prælūdium.

prælustris, e. c. *świetny.* sehr herrlich, berühmt.

PRÆM

Præmăcĕro, as. *namaczam.* vorher einweichen.

præmădeo, es, præmădesco, is. *przemakam.* vorher naß werden.

præmălĕdīco, is. *złorzeczę.* vorher verfluchen.

præmalle. infinit. *raczey chcieć.* lieber wollen.

præmando, as. *wprzod roskazuię.* vorher befehlen.

præmātūrè. adv. *rychło, skwapliwie.* vor der Zeit.

præmātūrus, a, um. *rychły, rany.* unzeitig, unreif; sehr reif, frühzeitig.

præmĕdĭcātus, a, um. *wprzod Lekarstwem opatrzony.* der eine Arzney zuvor gebraucht hat.

præmĕdĭtātio, onis, f. *Przemyślanie.* Vorherbetrachtung.

præmĕdĭtātus, a, um. *przemyślony.* vorher bedacht.

præmĕdĭtor, aris. *przemyślam.* zuvor erwägen.

præmensus, a, um. *wprzod mierzony.* zuvor gemessen.

præmercor, aris. *wprzod kupuię.* vorkaufen.

præmessum, *præmĕtium & præmĕtīvum*, i, n. *Prażmo, Pierwiastki owocne.* die Erstlinge in der Erndte, Erstlinge der Früchte, erste Frucht die abgeschnitten wird.

præmĕtātus, a, um. *vide* præmensus.

præmĕtior, īris, præmĕtŏr, aris. *wprzod mierzę.* zuvor messen.

præmĕtium. *vide* præmessum.

præmĕtuenter. adv. *troskliwie.* sorgsam, vorsichtig.

præmĕtuo, is. *przelękam się, wprzod boię się.* zuvor befürchten.

præmiātor, oris, m. *Nagrodziciel, Łupieżca.* ein Belohner, Räuber.

præmiātrix, īcis, f. *Nagrodzicielka.* eine Belohnerinn.

præmĭcans, antis, o. *świetny.* vorschimmernd.

præmĭco, as. *bardzo lśknę się.* sehr schimmern.

præmigro, as. *pierwszy uchodzę.* zuvor hinweg ziehen.

præminens, entis, o. *wydatny 1.* übertreffend.

præmineo, es. *vide* præemineo.

præminister, stri, m. *Poprzednik, Sługa 1.* ein Aufwärter.

præministro, as. *posługuię, podaię.* aufwarten, dienen, darreichen.

præminor, aris. *bardzo grożę.* sehr dräuen, drohen, zuvor andeuten.

præmior, aris. *płacę 1. Zysku szukam.* belohnen, Gewinn suchen, wuchern.

præmiōsus, a, um. *bogaty, pieniężny.* & sub *Zysk 1.* Geldreich, begütert.

præmissa, orum, n. *Pierwiastki.* die Erstlinge.

præmissio, onis, f. *Przesyłanie wprzod.* die Voraussendung.

præmissus, a, um. *wprzód przesłany.* voran geschickt, vorgesetzt.

præmitto, is. *przesyłam.* voraus senden, vorher schicken.

præmium, ii, n. *Zapłata 1. Podarek 3. Zysk 1. Łup, Wysługa.* Lohn, Verehrung, Preis, Beschenkung, Geschenk, Raub, Beute, Nutzen, Nutzbarkeit. *syn.* merces, mūnus, dōnum, fructus. *phr.* exacti lābōris fructus, impensæ virtūtis hŏnos.

præmixtus, a, um. *wprzód zmieszany.* vorher vermischt.

præmŏdĕror, aris. *miarkuię, przywodzę, Takt daię.* anführen, den Takt führen, vorspielen.

præmŏdŭlātio, onis, f. *Danie Taktu.* Taktführung.

præmŏdŭlātus, a, um. *według Taktu.* nach dem Takt formirt.

præmŏdum. adv. *nazbyt.* sehr, über die Maaß.

præmœnio, is, ire. *okopuię Miasto.* verschanzen.

præmŏlestia, æ, f. *Przykrość, wczesna.* Vorsorge, Verdruß über ein Ding, ehe es geschiehet.

præmōlior, iris. *przemyślam.* vorher unternehmen, bestellen.

præmollio, is, īre. *wprzód miękczę, przeżuwam.* vorher lindern und erweichen.

præmollis, e. c. *bardzo miękki.* gar weich.

præmollītus, a, um. *wprzód zmiękczony.* vorher erweicht.

præmŏneo, es. *przestrzegam 1.* warnen, vorher erinnern.

præmŏnitio, onis, f. *Przestrzeganie, Przestroga.* Vorhererinnerung.

præmŏnitor, oris, m. *Przestrzegacz.* ein Warnender.

præmŏnĭtōrius, a, um. *przestrzegaiący.* vorerinnernd.

præmŏnĭtum, i, n. & præmonitus, us, m. *vide* præmonitio.

præmŏnĭtus, a, um. *przestrzeżony.* zuvor gewarnet.

præmonstrātio, onis, f. *Pokazowanie.* Vorbildung, Vorzeigung.

præmonstrātor, oris, m. *Nauczyciel.* ein Vorzeiger, Lehrmeister.

præmonstro, as. *przeznaczam, wprzód pokazuię,* & sub *przepowiadam 1.* vorher weisen.

præmonstrum, i, n. *Znak 9.* Vorzeichen.

præmordeo, es. *ogryzuię, ukęsuię.* vorn abbeißen.

præmŏrior, ĕris. *umieram wprzód.* vor der Zeit sterben.

præmortuus, a, um. *martwy, napoły umarły*. vor der Zeit gestorben, abgestorben.

præmortui pudoris. *niewstydliwy*. ganz unverschämt.

præmōtus, a, um. *wprzód poruszony*. vorher bewegt.

præmŏveo, es. *wprzód poruszam*. vorher bewegen.

præmulceo, es. *głaszczę*. streicheln.

præmulsus, a, um. *głaszczony*. sehr sanft gestrichen.

præmūnio, is, ire. *opatruię 2. obwarować, zabiegam 3*. vorbewahren, befestigen.

præmūnītio, onis, f. *Ochrona, Przestroga, Opatrzenie*. Vorbewahrung, Verschanzung.

præmūnītus, a, um. *opatrzony, obwarowany, utwierdzony*. verwahrt, verschanzt.

PRÆN

Prænarro, as. *wprzód powiadam*. vorher erzählen.

prænascor, eris. *wprzód rodzę się*. eher gebohren werden.

prænăto, as. *przodem płynę*. voran schwimmen, vorüber schwimmen.

prænāvīgātio, onis, f. *Zeglowanie*. das Vorüberschiffen.

prænāvĭgo, as. *przepłynąć*. vorüber fahren, vorhin schiffen.

prænexus, a, um. *zawiązany*. zugebunden.

prænĭmis. adv. *Nazbyt*. gar zu viel, all zu sehr.

prænĭteo, es. *iaśnie świecę*. heiter scheinen, hervor leuchten.

prænōbilis, e. c. *wielce szlachetny*. wohledel.

prænōmen, inis, n. *pierwsze Imię, Przezwisko 3*. Vor- oder Taufname.

prænōmĭno, as. *nazywam, Przezwisko daię*. zuvor nennen, einen Vornamen geben.

prænōmĭnātus, a, um. *przerzeczony, wprzód położony*. zuvor gesagt, oben angeführt.

prænoscentia, æ, f. *Poznawanie Rzeczy*. die vorgängige Erkenntniß einer Sache.

prænosco, is. *wprzód znam, wiem, przeczuwam*. zuvor wissen oder erkennen.

prænōtio, onis, f. *Przeięcie 2. Przeczuwanie*. Vorwissen, Erkenntniß.

prænōto, as. *wprzód znaczę*. vorher bezeichnen.

prænūbilus, a, um. *chmurny bardzo*. sehr dunkel, sehr wolkicht.

prænŭmĕro, as. *zadaię 1. wprzód płacę*. voraus bezahlen.

prænŭmĕrātio, onis, f. *Zadatek*. Vorausbezahlung.

prænuntia, orum, n. *vide* prognosticon.

prænuntiātīvus, a, um. *Opowiadacz*. der etwas vorher anzeigt.

prænuntiātio, onis, f. prænuntiatus, us. m. prænuntiātum, i, n. *Przepowiadanie, Wyrok*. Ausspruch, Vortrag, Weissagung.

prænuntiātor, oris, m. *Przepowiadacz. Przestrzegacz*. Warner, Weissager.

prænuntiātrix, īcis, f. *Przepowiadaczka* Weissagerinn.

prænuntio, as. *przepowiadam, opowiadam 2*. zuvor sagen, weissagen.

prænuntium, ii, n. *Donoszenie*. Vorbericht, Anzeigung.

prænuntius, a, um. *Opowiadacz, Poseł* vorher berichtend.

prænuntia solis. *i. q.* aurora.

prænuntia veris. *i. q.* hirundo.
præobtūro, as. *wprzód zatykam.* vorher verstopfen.
præoccĭdo, is. *wprzód zachodzę 9.* zuvor untergehen.
præoccŭpātio, onis, f. *Ubieżenie, Uprzedzenie, Zabieżenie.* Voranwegnehmung, Zuvorkommung, das Einnehmen.
præoccŭpātus, a, um. *bardzo zatrudniony.* sehr geschäftig.
præoccŭpo, as. *uprzedzam, uymuię sobie Ludzi, obeymuie mię.* vor einnehmen, vorkommen.
præŏpīmus, a, um. *bardzo tłusty.* sehr fett.
præopto, as. *wolę, przenoszę 3. obieram 1.* von Herzen wünschen, lieber sehen.
præordĭno, as. *vide* prædestĭno.
præostendo, is. *wprzód pokazuię.* vorher zeigen.

PRÆP

præpalpo, as. *macam.* berühren.
præpando, is. *otwarzam 1.* aufthun, vorspannen.
præpărātio, onis, f. *Przygotowanie, Gotowanie.* Vorbereitung, Anstalt.
præpărātò. adv. *z Przygotowaniem.* mit Vorbereitung.
præpărātor, oris, m. *przygotuiący.* ein Vorbereiter.
præpărātōrius, a, um. *przygotuiący.* zur Vorbereitung gehörig.
præpărātūra, æ, f. præpărātus, us, m. *vide* præparatio.
præpărātus, a, um. *przygotowany.* vorbereitet, vorbehalten.

præparcus, a, um. *bardzo skąpy.* gar karg.
præparvus, a, um. *bardzo mały.* sehr klein.
præpăro, as. *gotuię.* vorbereiten, zurichten, sich versehen, gefaßt machen, rüsten, verordnen. *syn.* păro, appăro, compăro, instruo, orno, ădorno, ordĭno, compōno, accingo.
præpĕdīmentum, i, n. *Przeszkoda.* Verhinderung.
præpĕdio, is, ire. *przeszkadzam.* verhindern.
præpĕdior, īris. *wiklę się.* verhindert werden.
præpĕdītus, a, um. *obciążony, przeszkodzony, zatrudniony.* verhindert, aufgehalten.
præpendeo, es. *wiszę przodkiem, zastaniam.* vorhangen.
præpero, præperatus. lege *præparo*, &c.
præpes, ĕtis, o. *skrzydlasty, prędki, poprzedzaiący.* behend, schnell, hurtig, hoch fliegend. *syn.* cĕler, vēlox, cĭtus, pernix, concitus.
præpes, ĕtis. *Ptak 1. Ptak wieszczy, Orzeł.* ein Vogel.
præpĕto, is. *wprzód proszę, żądam 2. uprzedzam.* zuvor bitten.
præpignŏrātus, a, um. *wprzód zastawiony.* zuvor verpfändet.
præpĭgnŏro, as. *wprzód zastawiam 5.* zuvor verpfänden.
præpīlātus, a, um. *zprzodu okowany, tępy, bez Grotu.* vornen mit Eisen beschlagen, stumpf.
præpīlo, as. *przecişkawam, ostrzę, tępię.* scharmutzieren.
præpinguis, e. c. *bardzo tłusty.* gar feist, sehr fett.

præpollens, entis, o. *przemożny*, *zamożny*. sehr vermögend, viel geltend.

præpollentia, æ, f. *Przemaganie*. Uebermacht.

præpolleo, es. *przemagam*. mehr vermögen, stärker seyn, übertreffen.

præponděrātio, onis, f. *Przeważenie*. Ueberwägung, der Ausschlag.

præponděrātus, a, um. *przeważony*. überwogen.

præponděro, as. *przeważam*, *ważę*, *rozważam* 1. zuvor betrachten, überwägen, vorziehen.

præpōno, is. *kładę wprzod*, *przenoszę* 3. *Zwierzchność daię*. vorsetzen, ordnen, höher achten, vorziehen. *syn.* præfero, antěfěro, præfĭcio.

præporto, as. *nioſę przed ſobą*. vor sich hertragen.

præpos. *vide* præpŏtens.

præpŏſĭtio, onis, f. *Przekładanie*. Vorsatz. *est etiam pars orationis*.

præpoſĭtīvus, a, um. *przekładalny*. vorsetzlich, das vorgesetzt werden kann.

præpŏſĭtūra, æ, f. *Przełożeństwo*, *Probostwo*. Verwalterey.

præpŏſĭtus, a, um. *przełożony*, *wyborny*, *przedni*. vorgesetzt.

præpoſitus, i, m. *Przełożony* 2. *Przeor*, *Proboszcz*. ein Verwalter, Vorgesetzter, Officier, Probst.

præpoſitus claſſi. *Admirał*. ein Admiral zur See.

præpoſitus cubiculo. *Komornik* 2. Kammerherr.

præpoſitus domus regiæ. *Marszałek nadworny krolewski*. der königliche Haushofmeister.

præpoſitus familiæ. *Ochmistrz*. Hofmeister.

præpoſitus militum, equitum. *Rotmistrz*. Rittmeister.

præpoſſum, potes. *przemagam*. mehr vermögen, die Oberhand haben.

præpoſta. *lege* præpoſita.

præpoſtěrātio, onis. præpoſtěrĭtas, atis, f. *opaczne Położenie*. die Versetzung des Hintern vor das Vördere.

præpŏstěrè. adv. *Opak* 2. *opacznie*, *nieporządnie*. hinterst zu vörderst, unordentlich, verkehrt.

præpoſtěro, as. *opak kładę*. das Hinterste zu vörderst sagen, etwas verkehrt anfangen.

præpoſtěrus, a, um. *opaczny*, *nieporządny*. verkehrt, unordentlich. *syn.* perversus, inversus.

præpoſtus, a, um. *lege* præpoſitus.

præpŏtens, entis, o. *przemożny*, *wielmożny*; *zamożny*. sehr mächtig, hochmögend, sehr vermögend.

præpŏtentia, æ, f. *Przemożność*. Obermacht, Oberhand, Hochmögenheit.

præpŏtestas, atis, f. *naywyższa Władza*. die höchste Gewalt.

præpŏpěranter, præpŏpěrè. adv. *bardzo skwapliwie*. sehr eilig, voreilig, viel zu schnell.

præprŏpěro, as. *ubiegam* 3. voreilen.

præprŏpěrus, a, um. *skwapliwy*, *niedoyrzały* 2. voreilig, gar eilig.

præpropera feſtinatio. *Skwapienie* ... heftiges Eilen.

præpūtiātus. *i. q.* circumciſus.

præpūtium, ii, n. *Obrzezek* 2. die Vorhaut an dem männlichen Glied.

præquam. adv. *oprócz*. mehr als.

præqueſtus, a, um. *wprzód narzekał*. der vorher geklagt hat.

PRÆR

præräbĭdus, a, um. *ziadły* ſub *gniewliwy*. ſehr wütig.

prærădio, as. *bardzo świecę, zaiaśnieć*. ſehr glänzen.

prærădo, is. *przeſkrobać*. abkratzen.

prærancĭdus, a, um. *ſpleśniały, zgniły, nieprzyiemny*. ſchimmlich, ſehr ſtinkend.

prærăpĭdus, a, um. *bardzo prędki*. ſehr geſchwind, ſchnell.

prærăſus, a, um. *ogolony*. abgeſchoren.

præreptus, a, um. *przed czaſem wzięty*. zuvor weggenommen.

prærĭgeo, es. *marznę, odziębić*. vor Kälte erſtarren.

prærĭpia, orum, n. *Pobrzeże*. Oerter ſo nahe am Geſtade gelegen.

prærĭpio, is, ĕre. *ubiegam kogo, przeymuię*. zuvor wegnehmen, einem vorkommen.

prærōbōrātus, a, um. *wprzód utwierdzony*. vorher geſtärkt.

prærōdo, is. *nakęſuię, ugryznąć*, & ſub *oblizuię co*. vorn abnagen.

prærōgātīva, æ, f. *Przodek 2. Otucha, Przywiley*. Vorzug, Hülfe, Vortheil, ſonderliche Begnadigung.

prærōgātīvus, a, um. *przodkuiący*. das einen Vorzug hat.

prærōgātor, oris, m. *vide* diſpenſator.

prærōgo, as. *przekładam, mocno proſzę, przed czaſem płacę*. vorziehen, ſehr bitten, voraus zahlen.

prærōſus, a, um. *przegryziony*. vorn abgenagt, abgefreſſen.

prærumpo, is. *przerywam 1.* vorn abbrechen, abreißen.

præruptè. adv. *przykro 1.* jähling.

præruptum, i, n. prærupta, orum, prærupta rupes. *Przepaść 2. Przerwa 1.* ein jäher Fels.

præruptus, a, um. *oderwany, przepaściſty, zawieſiſty*. jäh, böß zu ſteigen, vorn abgebrochen.

præruptus imber. *Ulewa*. Platzregen.

PRÆS

Præs, prædis, m. *Rękoimia*. Unterpfand, Bürge.

præſăgio, is, ire. & præſagior, iris. *przepowiadam, przeczuwam*. weiſſagen, ahnden. *ſyn.* præſentio, præſentiſco, prævĭdeo, augŭror, vātĭcĭnor, prædĭco.

præſăgĭtio, onis, f. præſăgium, ii, n. *Przeczuwanie, Znak 3. Przepowiadanie*. Weiſſagung, Vorherſagung, Vorbothe.

præſăgus, a, um. *przeczuwaiący, wieſzczący, byſtry 2.* der etwas vorher ſagt. *ſyn.* præſcius, prænuntius, vātes, augur.

præſalſus, a, um. *przeſolony*. mit Salz beſprenget.

præſānātus, a, um. *wprzód zleczony*. vorher geheilet.

præſāneſco, is. & præſāno, as. *do zdrowia przychodzę, goi ſię*. vorerſt geneſen.

præſauciātus, a, um. *wprzód raniony*. vorher verwundet.

præſcăteo, es. *pełny, obficie napełniony ieſtem*. voll ſeyn, reichlich angefüllet ſeyn.

præſcientia, æ, f. *Przeyrzenie, Przewidzenie, Przeczuwanie*. Vorwiſſenheit, Weiſſagung künftiger Dinge.

præscindo, is. *urzynam*, *ucinam.* beschneiden.

præscio, is, ire. *przeczuwam, wiem przed czasem.* zuvor wissen.

præscisco, is. *wprzód dowiaduię się.* vorher merken, erkundigen, erfahren.

præscita, orum. præscitum, i, n. & præscitio, onis, f. *vide* præscientia.

præscius, a, um. *przeczuwaiący, wprzód, wiedzący.* zuvor wissend.

præscribo, is. *przepisuię 3. opisuię 1. Napis kładę, okreszam 1. Dawnością używania prawa dostaię stanowię 1.* vorschreiben, vorher schreiben, voran schreiben, verjähren, das ist, wenn einer ein Gut über Rechtsverjährte Zeit besessen. *syn.* præfinio, definio, designo, *vel* statuo, jubeo, mando, impero, præcipio.

præscriptio, onis, f. *Opisanie, okreszenie, Dawności używania Prawo, Pokrywka 2. Wybianie się z Prawa.* Vorschreibung, Verordnung, ein Schein, Verjährung, verjährte Zeit des Rechts.

præscriptivè. adv. *przepisanym sposobem.* vorgeschriebener maßen.

præscriptum, i, n. præscriptus, us, m. *Przepis, Formuła, Okreslenie.* Verordnung, Regel, Vorschrift.

præscriptus, a, um. *przepisany.* vorgeschrieben.

præscripta verba. *Formuła.* Gerichtsformel.

PRÆSE

Præseco, as. *ucinam, urzynam.* verschneiden, vornen abschneiden.

præsectus & præsecatus, a, um. *ucięty.* verschnitten, vorn abgeschnitten.

præsegmen, inis, n. *Ucinek 1. Obrzezek 3. Ostrzyżek, Latorośl do Sadzenia.* Abschnitz, das Abhauen überflüßiger Dinge.

præseminatio, onis, f. *Sianie wprzód, Płodzenie.* Voraussäung, Empfängniß.

præseminatus, a, um. *wprzód siany.* vorgesäet, vorher gesäet.

præsemino, as. *wprzód sieię, przesścielam 2.* vorher säen, pflanzen.

præsens, entis, o. *obecny, przytomny, ninieyszy, teraźnieyszy, gotowy 1. pewny, skuteczny. śmiały.* gegenwärtig, baar, gewiß, gnädig, tapfer. *syn.* spectans, testis, arbiter, spectator.

præsens animus. *Smiałość.* ein tapfer Herz.

præsens pecunia. *gotowe.* baares Geld.

præsente te. *przy tobie.* in deinem Beyseyn.

præsentissima medicina. *pewne, skuteczne Lekarstwo.* Arzney so gewiß hilft.

præsensa, orum, n. *Proroctwo.* Weissagung.

præsensio, ons, f. *Przeczuwanie, Przeyrzenie.* Voranmerkung künftiger Dinge.

præsensio per exta. *Wieszczba 4.* das Wahrsagen.

præsensus, a, um. *przeczuwany.* vorher geahndet.

præsentalis, e. c. *vide* præsens.

præsentaneè. adv. *tym razem.* vor dies mal.

præsentaneus, a, um. *obecny, pewny skuteczny, prędki, śmiertelny 2.* kräftig, gewiß, augenblicklich, geschwind

præſentaneum remedium. *pewne Lekarſtwo.* bewährte Arzney.
præſentārius, a, um. *gotowy.* gegenwärtig, baar.
præſentarium argentum. *Gotowe.* baares Geld.
præſentātæ, arum, f. *Podarunki, Ofiara.* Geſchenke, Opfer.
præſentātio, onis, f. *Pokazanie, Stawienie kogo, Ofiarowanie.* Vorſtellung.
præſentia, æ, f. *Obecność, Przytomność.* Gegenwart.
præſentia animi. *Smiałość.* Herzhaftigkeit.
præſentiālis, e. c. *præſentiāliter.* adv. *vide* præſens.
præſentio, is, ire. præſentiſco, is. *przeczuwam, czuię 3.* zuvor empfinden, ſich ahnden laſſen, merken, vorher ſehen.
præſentio futura. *wieſzczę 1.* künftige Dinge vorher ſehen.
præſento, as. *ſtawiam 12. pokazuię.* vorſtellen, vorhalten, präſentiren, anbieten, darſtellen.
præſēpe, is, n. *Chlew, Złób, Staynia, Stanie 2. nierządny Dom, Stół 6. Przegroda.* Viehſtall, Krippe, Baaren, umzäunter Hof, Bienenhaus, Hurenhaus. *ſyn.* præſēpis, præſēpium, ſtăbŭlum.
præſēpĕlio, is, īre. *wprzód grzebię 2.* vorhin vergraben.
præſēpes & præſepis, is, f. & præſepium, i, n. *vide* præſepe.
præſēpio, is, īre. *zagradzam, ogradzam 1.* umzäunen, verzäunen.
præſēpultus, a, um. *nayprzód pogrzebiony.* voraus begraben.
præſēro, is. *naprzód ſieię.* vorhin ſäen.
præſēro, as. *naprzód zamykam.* vorher zuſchließen.

præſertim. adv. *ile 3. zwłaſzcza.* vornehmlich.
præſervātio, onis, f. *Zachowanie, Lekarſtwo.* Bewahrung, Präſervativ, Mittel oder Arzney wider eine Krankheit, Gegengift.
præſervātivus, a, um. *zachowuiący.* zur Bewahrung dienlich.
præſervio, is, īre. *naſługuię.* dienen, aufwarten.
præſervo, as. *zachowuię 2.* bewahren, Arzney wider eine Krankheit brauchen.
præſes, ĭdis, m. *Przełożony 2. Rządzca, Staroſta 1. Patron.* Landvoigt, Präſident, Statthalter, Vorſteher, Schutzherr.

PRÆSI

Præſiccātus, a, um. *wprzód ſuſzony.* vorher getrocknet.
præſiccus, a, um. *bardzo ſuchy.* ſehr trocken.
præſĭdālis, e. c. *Starości.* was des Statthalters oder Vorſtehers iſt.
præſĭdātus, us, m. præſĭdentia, æ, f. *Przełożeńſtwo.* der Vorſitz, die Statthalterſchaft.
præſĭdens, entis, m. *Przełożony, Prezydent, naywyżey ſiedzący.* Präſident, Vorſitzer.
præſĭdeo, es. *Zwierzchność mam, rządzę 1. obſiadam, opanować.* vorſtehen, verwalten, präſidiren, zu gebieten haben. *ſyn.* præſum, impĕro, dŏmĭnor.
præſĭdĕrātio, onis, f. *wczeſne Uczucie zimna.* allzubaldige Verſpürung des Winters oder kalten Wetters.
præſĭdero, as. *zawczaſu Zima albo Lato naſtaie.* zu frühzeitig Winter oder Sommer werden.

præſidiālis, e. c. præſidiārius, a, um. *Staroſci, Obronie ſłużący.* zur Beſazzung gehörig.
præſidiarius miles. *żołnierz oſadzony.* die Garniſon.
præſidiarius palmes. *Latorośl zoſtawiona.*
præſidiātus, i & us, m. *vide* præſidatus.
præſidior, aris. *Fortecy ſtrzegę.* in der Beſatzung liegen, beſchirmen.
præſidium, ii, n. *Obrona 2. Oſada 2. Twierdza, Pomoc, Przełożeńſtwo, Szaniec.* Beſatzung, Garniſon, Vorſitz, Schanze, Entſatz, Convoy, Schutz. *ſyn.* cuſtōdia, mīlitum lēgio, cŏhors ſtātio. *vel* prōpūgnācŭlum, mūnīmentum, tūtēla, ſubſīdium, auxĭlium.
præſidium colloco. *oſadzam Zamek, Szaniec.* Soldaten in eine Schanze legen.
præſidio nudus. *nieobwarowany.* nicht beſetzt.
præſignātor, oris, m. *przekreſzaiący.* ein Bezeichner.
præſignificātio, onis, f. *Przeznaczenie.* Vorbedeutung, Verkündigung.
præſignifico, as. *przeznaczam.* vorher anzeigen, prophezeyhen.
præſignis, e. c. *znaczny, kraſny, piękny, przecudny.* vortrefflich.
præſigno, as. *przekreſzam, żegnam ſię.* zuvor bezeichnen.
præſīlio, is, īre. *ſkaczę wprzód, wyſkakuię, wytryſkuię,* & ſub *rzuca ſię Płacz.* hervor ſpringen, vortanzen, hervor quellen.
præſīpio, is, ĕre. *przeczuwam, przemądry ieſtem.* ein Klügling ſeyn.
præſŏlidus, a, um. *bardzo gruntowny.* ſehr dicht und feſt.
præſŏlus, a, um. *iedyny.* ganz allein.
præſŏno, as. *naprzód brzmię.* vorher ſchallen.
præſpargo, præſpergo, is. *potrząſam.* ausſtreuen, zerſtreuen.
præſpĕcūlātus, a, um. *wprzód uważony.* vorher betrachtet.
præſpĕcūlor, aris. *wprzód uważam, przeczuwam.* zuvor betrachten.
præſpēro, as. *naprzód ſpodziewam ſię.* vorher hoffen.
præſtābĭlis, e. c. præſtans, antis, o. *zacny, wyborny.* vortrefflich, zuträglich, gut.
præſtans, *vel* præſtat ingeniō. *dowcipny.* ſehr gelehrt.
præſtantia, æ, f. *Zacność, Wybor.* Vortrefflichkeit.
præſtantior, oris, c. *lepſzy.* vortrefflicher.
præſtātio, onis, f. *Pobor.* Gewährung, Zahlung, Ausführung, Beweis.
præſtatio homagii. *Hołdowanie.* die Huldigung.
præſtātor, oris, m. *Warownik, Dawca.* Gewährleiſter, Guarantierer.
præſtātus, a, um. *uczyniony.* geleiſtet.
præſtauro, as. *vide* præſtruo.
præſtēga, æ, f. *Przedſionek.* Vordach, Wetterdach, bedeckter Gang, darunter man ſpatzieren kann.
præſter. *vide* preſter.
præſterſus, a, um. *wprzod ochędożony.* zuvor abgewiſcht, geputzt.
præſterno, is. *gotuię 1. 2.* vorbereiten, zurüſten.
præſtes, ĭtis, m. *Przełożony 1.* Vorſteher.
præſtīgia, æ. *ſed melius* præſtigiæ, arum, f. *Czaroſtwo, Mamienie, Omamienie, Szalbierſtwo.* Zauberey, Liſt und Betrug,

trug, Blendung. *syn.* incantātio, măgia, vĕnēfĭcium.

præstigiæ verborum. *Łapaczka w Mowie* Betrug in Worten.

præstĭgiātor, oris, m. *Czarownik, Mataczo, Szalbierz, Kuglarz.* ein Zauberer, Gaukler, Taschenspieler. *syn.* măgus, hystrio.

præstĭgiātrix, īcis, f. *Czarownica, Kuglarka.* eine Zauberinn, Gauklerinn, Hexe.

præstĭgiōsus, a, um. *czarowniczy, szalbierski, kuglarski.* zauberisch, gauklerisch.

præstĭgium, ii, n. *vide* præstigia.

præstimōnium, ii, n. *Podarek, Prebenda.* Gabe, Präbende.

præstĭnātus, a, um. *kupiony.* erkauft.

præstinguo, is. *ćmić, gasić.* blenden, auslöschen.

præstĭno, as. *kupuię.* kaufen.

præstĭtes, um, m. *vide* lares.

præstĭtor, oris, m. *Dawca.* Geber, Leister.

præstĭtuo, is. *naznaczam wprzod.* ordnen, vorher bestimmen.

præstĭtūtus, a, um. *umowiony, naznaczony, wprzod.* bestimmt.

præstò. adv. *i. q.* præsens. *obecnie, przytomnie.* gegenwärtig.

præsto est. *iest obecny.* er ist da.

præsto esse alicui. *ratować kogo.* einem beystehen, Hülfe leisten.

præsto, as. *czynię 1. daię 1. dokazuię, przodkuię, przewyższam, stawiam się 3. 6. warnię 1. biorę 5. 6. Zwierzchność daię, zachowuię 2. ochraniam, nagradzam, odprawiam 1. hamuię, dochować, zabiegam 3. obiecuię 1. 2. spełniam, sprawuię 1. zastępuię kogo, stoi za to, ręczę.* geben, leisten, erzeigen, pflegen, gut dafür seyn, gut sagen, schadlos halten, übertreffen, den Vorzug haben, übergeben, leihen, vorstehen, gewähren, thun, versprechen. *syn.* exhĭbeo, excello, polleo, văleo, præcello, sŭpĕro, vinco, præeo, sum præstantior, *vel* exĕquor, effĭcio, pĕrăgo, *vel* prōmitto, pollĭceor.

præsto obsequium. *posługuię.* aufwarten.

præstat. impers. *lepiey iest.* es ist besser.

præstōlābĭlĭter. adv. *prędko.* hurtig, geschwind.

præstōlātio, onis, f. *Oczekiwanie.* Erwartung.

præstōlātus, a, um. *oczekiwany.* erwartet, aufwartend.

præstōlor, aris. *czekam.* warten, aufwarten. *syn.* expecto.

præstrictio, onis, f. *Sciąganie.* Zusammenziehung.

præstrictus, a, um. *ściągniony.* zusammen gezogen.

præstringo, is. *ściągam 1. mocno, wiążę, zaćmiam, mamię, zamydlam Oczy, przeraża mię Blask, miga się co, tępię, drasnąć.* hart zusammen binden, verblenden, stumpf machen.

præstringo fauces laqueo. *dawię.* erwürgen.

præstructio, onis. præstructūra, æ, f. *Przygotowanie.* Vorbereitung.

præstructus, a, um. *przygotowany, podparty.* vorbereitet, unterstützet.

præstruo, is. *przybuduię na przodku, przygotować, zapieram, zatykam, zagradzam 1.* verbauen, vorbereiten, verriegeln, verstopfen, sperren.

præſtŭpĭdus, a, um. *bardzo głupi.* ſehr dumm.

præſſus, a, um. *vide* præſens.

PRÆSU.

Præſūdo, as. *wprzód pocę ſię.* zuvor ſchwitzen.

præſuffŏcātio, onis, f. *Dawienie, Zaduſzenie.* Erſtickung, Erwürgung.

præſul, ŭlis, m. *Przełożony 2. Marſzałek taneczny, Prałat.* Vorſteher, Vortänzer, Platzmeiſter, Prälat. *ſyn.* Antiſtes, Pontifex.

præſŭlātus, us, m. *Doſtoyność duchowna.* Prälatur, Würde eines Prälaten.

præſulſus, a, um. *przeſolony.* verſalzen.

præſultātor & præſultor, oris, m. *Marſzałek taneczny, Harcownik.* Vortänzer, Vorſitzer.

præſulto, as. *ſkaczę przodem.* vortanzen, vorſpringen.

præſum, præes. *Zwierzchność mam, zawiaduię, ieſtem tym.* vorſtehen, verwalten. *ſyn.* præſĭdeo, impĕro, dŏmĭnor.

præſūmo, is. *biorę wprzód, uprzedzam, przemyślam, dorozumiewam ſię, tuſzę, mam to za pewną, odważam ſię, nadziewam ſię, przekęſuię 2.* vorhin nehmen, vorbedenken, argwohnen, vermuthen, unterſtehen, vornehmen, vorkommen, vorbauen.

præſumptè. adv. *zuchwale.* freventlich, vermeſſentlich.

præſumptio, onis, f. *Śmiałość, Otucha, Uprzedzanie, Spodziewanie, Nadzieia, Pierwiaſtki.* Uebermuth, Vorkommung, Vermuthung, Argwohn, Befürchtung.

præſumptīvè. adv. *tuſząc.* muthmaßlich.

præſumptor, oris, m. *śmiały 2. wprzód biorący.* der etwas zuvor wegnimmt, ein Waghals.

præſumptōriè, præſumptuōſè. adv. *vide* præſumptè.

præſumptum, i, n. præſumpta opinio. *Otucha, pewna to.* vorgefaßte Meynung.

præſumptuōſus, a, um. *śmiały.* übermüthig, vermeſſen.

præſumptus, a, um. *uprzedzony, domniemany.* zuvor hingenommen, gemuthmaſſet.

præſurgo, is. *wprzod wſtaię.* vorher aufſtehen.

præſuo, is. *obſzywam przodem.* vorne zunähen.

præſuppōno, is. *wprzod kładę, mam to wprzod za pewną.* zuvor ordnen, den Fall ſetzen, voraus ſetzen.

PRÆT.

Prætactus, a, um. *wprzod dotknięty.* zuvor betaſtet.

prætectio, onis, f. *Zakrycie.* Verdeckung.

prætectus, a, um. *okryty.* bedeckt.

prætĕgo, is. *okrywam.* bedecken.

prætendo, is. *zaſtaniam 1. ſzczycę ſię kim, udaię ſię za, nioſę przed ſobą, zdobię 2. trzymam 1. pokrywam, pokazuię 2. ogradzam, wymawiam ſię 2. zaſtawiam Sieć, domagam ſię.* vorſpannen, entgegen ſtellen, umzäunen, bedecken, vorwenden, einen Anſpruch machen, einwenden, begehren.

prætĕner, era, erum. *ſzczupły, miękki.* ſehr zart.

prætensio, onis, f. *Zastona, Pokrywka, Domaganie się.* Vorwand, Forderung, Anspruch auf etwas.

prætentāmentum, i, n. prætentātus, us, m. *Proba 2. Macanie.* das Vorgreifen, Versuchung, Vorausstreckung.

prætentātus, a, um. *wprzód doświadczony, probowany.* vor versucht, vor erforscht.

prætento, as. *macam 2. 4. doświadczam, probuię, kosztuię, zmacać, przegrawam 3.* zuvor versuchen, vorhin prüfen, erforschen.

prætentūra & prætensūra, æ, f. *Kobylenie, Ostrożenie, Szaniec, Czata.* Werk so vorgeschützt wird, Schanze, Bollwerk, Piquetwache, Vorwacht, Feldlager.

prætentus, a, um. a prætendo. *zastawiony.* vorgestreckt, vorgezogen.

prætĕnuis, e. c. *bardzo wąski, cieniuchny, szczupły.* gar dünn und fein.

prætĕpeo, es. *zagrzewam się, bardzo oziębły iestem.* sehr laulich seyn.

præter. præpos. *oprocz, mimo, nad 1. nadto, & sub raczey.* ohne, über, wider, neben.

præter æquum. *nad słuszność, surowie.* wider Recht.

præter exspectationem, opinionem, spem. *niespodzianie.* unvermuthet, wider Verhoffen.

præter modum. *zbytnie, nazbyt.* über die Maaßen.

præter morem, consvetudinem, solitum. *niezwyczaynie.* ungewöhnlich.

præter propter. *koło, mniey albo więcey.* ungefähr, mehr oder weniger. *syn.* circĭter.

præter si. *chyba.* es sey dann.

prætĕrago, is. *miiam, przepędzam.* vorüber treiben.

prætërbīto, as. *vel* is. *miiam.* vorbey gehen.

prætercurro, is. *przebiegam mimo.* vorbey laufen, vorbey gehen, paßiren.

præterdūco, is. *prowadzę mimo.* vorbey führen.

prætĕrea. adv. *nadto.* überdieß, nächst dem, hierzu kommt noch, vorlängst. *syn.* insūper, ĕtiam, ădhuc, tum, dein, deinde, quin etiam.

prætĕreo, is, īre. *miiam co, opuszczam 1. przemiiam 2. przewyższam 1. przemiiam 2. przewyższam, przeieżdżam 4. uchodzi 2.* vorbey gehen, übergehen, auslassen, entgehen, übertreffen. *syn.* prætergrĕdior, transeo, *vel* omitto, linquo, prætermitto, missum făcio, tăceo, rĕtĭceo, sĭleo, contĭceo.

præterit me hoc. *niewiem o tym.* ich weiß das nicht.

prætĕrĕquĭto, as. præterfĕror. *przeieżdżam 4.* vorüber reiten.

præterfĕro. fers. *daley niosę.* weiter tragen.

præterfluo, is. *cieknę, płynę mimo, przemiiam 2.* vorüber, vorbey fließen, vorbey streichen.

prætergeo, es. prætergo, is. *przecieram, pocieram.* abwischen.

prætergrĕdior, eris. *miiam, daley idę.* vorbey gehen, weiter ziehen.

prætĕriens, euntis, o. *przechodzący, przemiiaiący.* vorbey gehend.

prætĕrinquīro, is. *daley dowiaduię się.* weiter nachfragen.

prætĕrĭta, orum, n. *przeszłe Rzeczy.* vergangene Dinge.

prætĕrĭtio, onis, f. *Przemiianie.* Uebergehung. *est etiam Fig. Rhet.*

prætĕrĭtus, a, um. *przeszły, upośledziony, odrzucony.* vergangen, verflossen, der übergangen worden. *syn.* ēlapsus, transactus, exactus, *vel* ōmissus, prætermissus, rĕlictus.

prætĕrlābor, eris. præterluo, is. prætermeo, as. *vide* præterfluo.

prætermissio, onis, f. *Opuszczenie.* Unterlassung, Vorbeylassung.

prætermissus, a, um. *opuszczony, zaniedbany.* ausgelassen, vorbey gelassen.

prætermitto, is. *opuszczam 1. zaniedbywam.* fahren, vorbey oder auslassen. *syn.* omitto, negligo, prætereo, linquo.

prætermonstro, as. *puszczam od siebie, daley skazuię.* von sich weglassen, weiter weisen.

prætĕrnātūrālis, e. c. *nadprzyrodzony.* übernatürlich.

prætĕrnāvĭgātio, onis, f. *Przepływanie, Zeglowanie.* das Nebenhinschiffen, Vorüberschiffen.

prætĕrnāvĭgo, as. *przeieżdżam Okrętem, przeżeglować.* vorüberschiffen.

prætĕro, is. *przecieram, trę przodem.* vornen zerreiben, vorher abnutzen.

præterquam. adv. *oprocz.* ausgenommen, ohne allein.

prætertrādo, is. *niedbale oskrobuię.* im Vorübergehen schaben.

prætersum, -es. *vide* absum.

prætersus, a, um. *vide* præltersus.

prætervectio, onis, f. *Przemiianie, Przewożenie.* Ueberfahrt, Vorbeyführung.

prætervectus, a, um. *ktory minął.* vorbeygefahren.

prætervĕho, is. prætervehor, eris. *przeieżdżam 4. miiam.* vorüber fahren, vorbey paßiren, weiter fahren.

præterverto, is. *vide* præverto.

prætervŏlo, as. *przelatam, przemiiam 2.* vorüber fliegen.

prætestor, aris. *naprzód świadczę.* vorher bezeugen.

prætexo, is. *kładę wprzód, zakrywam, zastaniam 1. pokrywam, wymawiam się 3. zamyślam 2. bramuię 1.* vorstecken, vorspannen, voran setzen, vorwenden, entschuldigen, ausweben, ausmachen.

prætexta, æ, f. prætexta toga. *Szata Senatorska, Szata zwierzchnia, Szata dziecinna.* ein langer Rock, ein Kinderkleid mit Purpur verbrämt, ein Ehrenkleid.

prætextātus, a, um. *szarłatno chodzący, uczciwy.* der einen langen Rock trägt.

prætextata verba. *sprosna plugawa mowa.* grobe garstige Rede, Zoten.

prætextum, i, n. prætextus, us, m. *Pokrywka 2. Nakrycie, Pozor.* Schein, Verwand, Deckmantel, Bemäntelung, Ausrede. *vide* sĭmŭlātio.

prætextus, a, um. *bramowany.* vorgewendet, vorgezogen, verbrämt. *i. q.* prætextātus.

prætĭmeo, es. *zawczasu boię się.* zur voraus fürchten.

prætĭmĭdus, a, um. *bardzo boiażliwy.* sehr furchtsam.

prætinctus, a, um. *wprzod farbowany, zbroczony.* vorher gefärbt, genetzt.

prætor, oris, m. *Woyt w Miastach, Sędzia 2. Hetman 1. Rządzca.* Voigt, Richter, Feldherr, Obrister.

prætor vici. *Szołtys.* Schultheiß.

rætor comitatus auguſtalis. *Marſzałek Krolewſki.* königlicher Marſchall.

rætōriānus, prætōrītius, a, um. *hetmańſki, woytowſki.* dem Richter, Feldherrn oder Schultheißen gehörig.

rætoriani milites. *Zołnierze przedni, Janczarowie, Halabartnicy.* die Vornehmſten der anſehnlichſten Soldaten.

rætōriŏlum, i, n. *Buda, Komora z Deſk, Chłodnik z Chroſtu żywego albo świeżego, Ratuſzek.* kleines Richthaus.

rætōrium, ii, n. *Namiót hetmańſki, Ratuſz, Rada poſpolita, Sądowa Sala, Dwór z. Pałac wielki.* des Feldherrn Zelt, Haus, Hauptquartier, Rathhaus, Richthaus, Amthaus, ein groſſer Pallaſt.

rætōrius, a, um. *vide* prætorianus.

rætoria navis. *Admiralſki Okręt.* Admiralſchiff.

rætorqueo es. *zakręcam 1.* einbeugen, einkrümmen.

rætorridus, a, um. *bardzo gorący albo ſuchy.* ſehr heiß, dürr.

rætortus, a, um. *bardzo krzywy albo nakrzywiony.* ſehr krumm, eingebogen.

rætrĕpĭdans, antis, o. prætrĕpĭdus, a, um. *bardzo boiaźliwy, drzący od Strachu.* ſehr zitternd und erſtaunend vor Furcht.

rætrĕpĭdo, as. *bardzo drzę.* ſehr zittern.

rætrunco, as. *przodem ucinam.* vorn abhauen, verſtümmeln.

rætūmĭdus, a, um. *bardzo pyſzny, nadęty.* ſehr aufgeblaſen.

rætūra, æ, f. *Woytoſtwo.* Richteramt, Stadtvoigtey.

PRÆV

Prævălens, entis, o. *przemożny.* ſehr ſtark, ſehr mächtig.

prævălentia, æ, f. Przemożność. Obermacht.

prævăleo, es. *przemagam.* mehr vermögen, überlegen ſeyn, mehr gelten.

prævăleſco, is. *mocnieię.* ſtärker werden.

prævălĭdè. *bardzo mocno.* ſehr ſtark, hoch vermögend.

prævălĭdus, a, um. *bardzo mocny.* ſehr ſtark, ſehr feſt.

prævallo, as. *obwodzę Wałem, Murem.* verſchanzen, mit Bollwerken umgeben.

prævārĭcātio, onis, f. *Przeſtąpienie. Wydanie Sprawy, Zmowa, Oſzukanie.* Schalkheit, Untreue, Uebertretung.

prævārĭcātor, oris, m. *Zdrayca, Przeſtępnik, Prokurator z.* ein Uebertreter, Abtrünniger, der auf beyden Achſeln trägt.

prævārĭcātrix, īcis, f. *Przeſtąpicielka Prawa.* Uebertreterinn.

prævārĭcor, aris. *przeſtępuię uſtawę, wydaię Sprawę, wykraczam.* untreulich und fälſchlich handeln, über die Schnur hauen, ſündigen. *vide* transgrĕdior.

prævārus, a, um. *niekładny, bardzo różny 1. zły.* ſehr ſchlimm, ungereimt, unordentlich.

prævectus, a, um. *przodem prowadzony.* vorher geführt, voran marſchirt.

prævĕho, is. *przodem prowadzę, przewożę.* vorüber, vorher führen.

prævĕhor, eris. *miiam co, uprzedzam.* vorbey fahren.

prævello, is. *urywam.* wegreißen.

prævēlo, as. *zakrywam.* verdecken, verhüllen.

prævĕlox, ŏcis, o. *bardzo prędki.* gar ſchnell, geſchwind.
prævĕnio, is, īre. *uprzedzam, zaieżdżam 4.* zuvor kommen, vorkommen. *ſyn.* præverto, præoccŭpo.
præventor, oris, m. *Poprzednik.* der zuvor kommt.
præventus, us, m. *Uprzedzenie.* Zuvorkommung.
præventus, a, um. *uprzedzony.* dem man vorkommen iſt.
præverbium, ii, n. *i. q.* adverbium.
præverno, as. *prędko ſię Wioſna zaczyna.* gar zu bald Frühling werden.
præverro, is. *przodem zamiatam.* vorher kehren.
præverto, is. prævertor, eris, depon. *uprzedzam, wprzód idę wprzód co czynię, wyścigam kogo, uchodzę 1. udaię ſię do czego, przenoſzę 3. powiadam 1.* zuvor kommen, entgehen, vorziehen, vorwenden, vorſchützen.
prævĕtĭtus, a, um. *wprzód zakazany.* vorher verbothen.
prævĕto, as. *wprzód zakazuię.* zuvor verbiethen.
prævexātus, a, um. *wprzód nagabany.* vorher geplagt.
prævĭdeo, es. *przeglądam 2. obaczam co.* zuvor ſehen, vorher ſehen, vorhin merken.
prævincio, is, īre. *naprzód zwięzuię.* vorher binden.
prævinctus, a, um. *związany.* gebunden.
prævio, ás. *przodem idę.* vorher gehen.
prævĭrĭdans, antis, o. prævĭrĭdis, e, c. *bardzo zielony.* ſehr grün.
prævīſus, a, um. *przeyrzany.* vorher geſehen.
prævĭtio, as. *wprzód zarażam.* vorher ſchänden, vorher vergiften.
prævius, a, um. *poprzedzaiący.* vorgängig.
præumbro, as. *zaſłaniam 1. zaćmić.* beſchatten, verdunkeln.
præunctus, a, um. *wprzód namazany.* vorher geſalbt.
præungo, is. *wprzód namazuię.* vorher ſalben.
prævŏlo, as. *uprzedzam, wyścigam kogo, przodem latam.* voran fliegen, voreilen.
prævŏlo vis. *vide* malo, vis.
prævorto. *vide* præverto.
præūro, is. *opalam.* vorn brennen.
præuſtus, a, um. *opalony.* vorn gebrannt.
præut. *względem.* als wie.

PRAG

Pragma, atis, n. *gr. Sprawa.* Geſchäffte, Handel.
pragmătĭcus, i, m. *Praktyk 2.* ein Staatsmann, Statiſt, der Händel erfahren.
pragmaticus, a, um. *ſprawny.* zum Handel gehörig.
pragmatica Sanctio *eſt: reſcriptum Principis de Conſilii ſententia in cauſa publica alicui univerſitati, collegio, corpori datum.*
pragmătŏgrăphia, æ, f. *gr. Opiſanie Rzeczy.* Beſchreibung einer Sache.
pramnium, ii, n. *Wino ſłodkie.* gewiſſe Art eines delicaten Weins.

PRAN

prandeo, es. *obiaduię.* die Mittagsmahlzeit halten.
prandĭcŭlum, prandiŏlum, i, n. *Śniadanie 2. Obiadek.* ein Frühſtücklein, kleine Mittagsmahlzeit,

prandium, ii, n. *Obiad.* das Mittagsessen.
prandium abstemium. *postna Potrawa, Obiad bez wina, Biesiada skromna.* Mittagsmahl ohne Wein.
pransito, as. *często obiaduię.* oft zu Mittag essen.
pransor, oris, m. *Obiadownik, Gość 1.* der zu Mittag isset, ein Gast der zur Mittagsmahlzeit eingeladen.
pransōrium, ii, n. *Izba stołowa.* Tafelzimmer.
pransōrius, a, um. *obiadowy.* zur Mahlzeit gehörig.
pransorium candelabrum. *Lichtarz stołowy.* Tischleuchter.
pransum, i, n. *vide* prandium.
pransus, a, um. *gotowy, iuż po Obiedzie.* der zu Mittag gegessen.

PRAS

Prasia. *Mieysce zielone, Zagon.* Ort wo viel Lauch wächst, jedwedes Krautfeld, oder Gartenbeet.
prasĭnātus, a, um. *Suknią zieloną przyodziany.* mit einem grasgrünen Rock bekleidet.
prasĭnus, a, um. *zielony.* grasgrün.
prasinus, i, m. *Leszcz.* Braßmen, ein Fisch.
prasium, ii, n. *gr. Szanta biała.* Andorn, ein Kraut.
prasius, ii, m. *gr. Kamień zielony.* ein gewisser Edelgestein, dem grünen Lauch schier ähnlich. *idem quod* prasinus, i.
prasŏcūrum, i, n. *Sierp, Kosa.* Sichel damit man den Lauch abschneidet.
prasoīdes, is. *gr.* sub *Topazyn.* Edelgestein, dem Lauch ähnlich.
prason. *gr. Porost.*

prātensis, e. c. *łączny.* von der Wiese, was auf Wiesen wächst.
prātŭlum, i, n. *Łączka.* kleine Wiese.
prātum, i, n. *Łąka.* eine Wiese.
prāvè. adv. *źle.* übel, bös, ungerathen, unrechtmäßig, über die Gebühr.
pravicordius, a, um. *złośliwy, Obłudnik.* boshaftig.
prāvĭtas, atis, f. *Złość 1. Krzywość.* Bosheit, Krümme.
pravitas membrorum. *Krzywość Członkow.* Krümme, oder Ungleichheit der Glieder.
pravus, a, um. *krzywy, zły.* ungleich, krumm, bös, verkehrt, halsstarrig. *syn.* distortus, malus, perversus.
prava regula. *krzywe Prawidło.* krumme Richtschnur.
pravi mores. *złe Obyczaie.* böse Sitten.
praxis, is, eos & ios, f. *gr. Czynienie 1. Działanie, Sprawowanie, Cwiczenie, Używanie.* Handlung, Uebung.

PREC

Prĕcābĭlis, e. c. prĕcābundus, a, um. *żebrzący.* bittend, bittlich.
prĕcāmen, ĭnis, n. *vide* precatio.
prĕcāriò. adv. *z prożbą.* Bittweise.
precariò rogo, precarium quæstum facio. *vide* precor.
prĕcārium, ii, n. *Kaplica domowa.* Hauscapelle, Betkabinet.
prĕcārius, a, um. *uprośzony.* auserbeten.
precarius victus, quæstus. *Zebranina.* Gnadenbrod.
prĕcātio, onis, f. *Modlitwa, Prożba,* & sub *Przeżegnanie.* Bitte, Verbitte, Gebeth. *syn.* rŏgātio, prĕces, postŭlātio.
prĕcātīvè. adv. *prosząc.* bittlich.

prĕcātiuncŭla, æ, f. *Modlitewka.* Gebetlein.

prĕcātīvus, a, um. *vide* precabilis.

prĕcator, oris, m. *Proſiciel, Przyczyńca.* ein Vorbitter, Advocat.

prĕcātōrius, a, um. *do Modlitwy należący.* zum Gebeth gehörig.

precatorius liber. *Książka do Modlenia ſię.* Gebethbuch.

precatorii globuli. *Koronka, Różaniec.* ein Roſenkranz.

prĕcātrix, īcis, f. *Proſicielka.* Vorbitterinn.

prĕcātus, us, m. *vide* precatio.

prĕcia, æ, f. *ſcil.* uva. *ſłodkie Grono winne.* ſüße Weintraube.

prĕcĭcŭlæ, arum, f. *Modlitewki.* Gebethlein.

precis, f. *genitivus ab in uſit.* prex. & preces, precum, plur. *Prożba, Modlitwa.* Gebeth, das Bitten. *ſyn.* prĕcātio, ōrātio, obteſtātio, vōta.

preces ſceleratæ. *Czary.* Hexerey.

preces armatæ. *ſkuteczna Prożba.* eine nachdrückliche Bitte.

preces obliquare. *z prożbą z daleka zachodzić.* mit ſeinem Bitten von weitem herum kommen.

precibus evinco, flecto. *upraſzam.* erbitten.

precibus mollior, flector, vincor. *uprosić ſię daię.* ſich erbitten laſſen.

precio, precioſus, &c. *lege* pretio, pretioſus, &c.

precor, aris. *proſzę, żebrzę, modlę ſię 1. 2. życzę, błogoſławię, żegnam 1.* bitten, beten, begehren, wünſchen. *ſyn.* ōro, obteſtor, obſĕcro, rŏgo, dēprĕcor, invŏco, implōro, poſco, pĕto, poſtŭlo, ſupplĭco.

precor malè, precor dira. *przeklinam* verfluchen, alles Böſes wünſchen.

prĕhendo, is. prehenſo, as. *porywam uymuię 1. imam kogo; chwytam 1. zachwycić, zdybać, przekonywam poymuię 3. zabiegam 5.* erwiſchen, ergreifen, faſſen. *ſyn.* prendo, căpio.

prĕhenſio, onis, f. *Imanie, Areſzt.* das Faſſen, Ergreifung, Arreſtirung.

prĕhenſus, a, um. *uchwycony.* ergriffen, ertappt.

prēlum, i, n. *Praſa 1. 2. 3.* Preſſe.

ſub prelo. *w Druku.* im Druck.

prĕmo, is. *tłoczę 1. tłumię, praſuię, naciſkam, nalegam, nacieram na kogo, dościgam, dogrzewam, uciſkam 1. popieram, doię, gnębię, ściſkam* drücken, preſſen, ängſtigen, dringen, verbergen, hinterhalten. *ſyn.* comprimo, conſtringo, opprĭmo.

prĕmo caſeum. *tworzę Sér.*

premo veſtigia alicujus. *naſladuię kogo* einem auf den Fuß nachfolgen.

premor ære alieno. *mam wielkie Długi* in ſchweren Schulden ſtecken.

prendo, is. *contractum ex* prehendo.

prenſātio, onis, f. *Doſtoieńſtwa zabieganie.* die Bewerbung um etwas.

prenſo, as. *zabiegam 5. chwytam 1.* ergreifen, faſſen, bitten.

prenſōrium, ii, n. *Gidło.* eine Schlinge

prenſus, a, um. *vide* prehenſus.

presbўta, æ, m. *lepiey z daleka niżeli z bliſka widzący.* der beſſer in die Ferne als in die Nähe ſiehet.

presbўter, ĕri, m. *gr. Kapłan, Starſzy 1.* ein Prieſter, Aelteſter, ein geehrter alter Mann.

presbўtĕra, æ, f. *Kapłanka u Pogan, Wdowa ſtara w pierwiaſtkowym Kościele*

sciele ubogim y chorym służąca, Księni. eine Priesterinn bey den Heyden; alte Wittwen so in der ersten Kirchen den Armen und Kranken dienten; eine Aebtißinn.

esbȳtĕrātus, us, m. *Kapłaństwo.* Priesterschaft.

esbȳtĕriālis, e. c. *kapłański.* priesterlich.

esbȳtĕrium, ii, n. *Zgromadzenie Biskupow.* Versammlung der Aeltesten, so in Kirchensachen das Recht sprechen. *vide* săcerdōtium.

pssātus, a, um. *tłoczony.* gedruckt, gequetscht.

pssè. adv. *ściśle, subtelnie, krótko.* kurz, genau, ohne allen Umschweif, heimlich.

pssè loqui. *krótko mówić.* nicht allzu stark reden.

pssim. adv. *naciskaiąc.* druckweise.

pssio, onis, f. *Naciskanie, Tłoczenie.* Drückung, Pressung.

pssius. adv. *sporo 1.* geschwind.

psso, as. *naciskam, tłoczę 1. 2. doię.* drücken, kältern, melken.

pssor, oris, m. *tłoczący.* ein Drücker.

pssōrium, ii, n. *Prasa 1.* Presse, Kelter.

pssōrius, a, um. *prasny, do Prasowania potrzebny.* zum Drücken dienlich.

pssūlè. adv. *ściśle.* etwas drückend.

pssūlus, a, um. *trochę naciskany.* ein wenig gedrückt.

pssūra, æ, f. *Prasowanie, Tłoczenie, Robienie 3. Utrapienie.* ein Druck, Pressung, Bedrückung, Kreuz und Elend.

pssus, a, um. *tłoczony, ścisły, subtelny, krótki, ukryty, spory.* gedrückt, gepresset, beschwert, gekeltert, verborgen, kurz, steif, fest.

pressus dolor. *ukryty żal.* verborgener Schmerz.

pressa narratio. *krotkie Opowiadanie.* kurze Erzählung.

presso gradu incedo. *sporym krokiem idę.* steif daher gehen.

pressus, us, m. *Ściśnienie, Uciskanie.* das Drücken, Pressen.

prester, ēris, m. gr. *Wicher, Zmiia.* ein starker Wind, eine giftige Art der Vippernattern.

prĕtio, as. *szacuię.* schätzen, werth halten.

prĕtiōsè. adv. *kosztownie.* köstlich.

prĕtiōsĭtas, atis, f. *Drogość, Cena.* Köstlichkeit, Kostbarkeit.

prĕtiōsus, a, um. *drogi.* köstlich, theuer, schätzbar. *syn.* cārus, sumptuōsus, magni prĕtii.

prĕtium, ii, n. *Cena, Szacunek, Pieniądze 6. Zapłata 1. Poczesne, Fura 2.* Preis, Kosten, Lohn, Werth, Kaufgeld, baar Geld, Trinkgeld, Lösegeld, Ranzion. *vide* præmium.

pretium constituo, facio alicui rei. *szacuię.* ein Ding um den Werth anschlagen.

pretium est illi, pretium habet. *popłaca.* es gilt.

pretium pro capite. *Okup 1.* Erlösung.

pretium detrahitur. *tanieie.* es wird wohlfeil.

pretii magni res. *Rzecz wielkiego Szacunku.* Sache von sehr großem Werth.

prĕtius, a, um. *vide* protiesus.

PRI

Priapeia, orum, n. *plugawe Piosnki.* Zotenlieder.

priapeius & priapinus, a, um. *fzpetny plugawy*. unflätig gedicht, schändlich.
priapismus, i, m. *gr. Ciękotki.*
prīdem. adv. *dawno.* verlangst. *syn.* dūdum, jam dūdum, jam prīdem.
prīdiānus. a, um. *przefztodniowy.* gestern, übernächtig, vortägig.
prīdie. adv. *Dzień przedtym.* den Tag zuvor.
pridie Calendas. *Dzień Miefiąca oftatni.* der letzte Tag des vorhergehenden Monats.
pridie Cinerum. *Mięfopuft.* Fastnacht.
prīmævus, a, um. *młody 1. Nayftarfzy, pierworodny.* erstgebohren, ältest, ursprünglich. *syn.* sēnior, sēnex, longævus.
prīmānus, i, m. *ieden z pierwfzych.* Rottmeister im Krieg, einer von ersten.
prīmāriò. adv. *naprzód.* zum vorderſten.
prīmārius, a, um. *przedni 1.* hauptsächlich, vornehm, der vornehmsten einer oder eine.
prīmas, atis, m. *Prymas, Patryarcha Arcybifkup.* ein Erzbischoff, das Haupt unter den Bischöffen eines Königreichs oder Landes.
prīmātes hi. *Panowie przedni.* die vornehmsten Herren. *vide* optĭmātes.
prīmātus, us, m. *Przodek 2.* Vorzug, die höchste Würde.
prīmātum obtineo. *przodkuię.* den Vorzug haben.
prīmè. adv. *zupełnie.* ganz und gar.
prīmĭcerius, ii, m. *id eft:* primus in ceram & tabulas relatus. *Kanclerz, przedni fługa.* der oberste Schreiber oder Canzler, der Vornehmste unter den Clericis, der den Gesang zu verwalten hat; Oberofficier im Krieg, vornehmer Bedienter bey einem Fürsten.
prīmĭgĕnia, orum, n. prīmĭgĕnitūra, æ, f. *Pierworodziny.* die Erstgebuhrt.
prīmĭgĕnitus, a, um. prīmigĕnitālis, e. c. *pierworodny.* zuerst gebohren.
primigenitus vitulus. *pierworodne Cielę.* Erstlingskalb.
prīmĭgĕnius, *prīmĭgenus*, a, um. *pierwfzy, przodkowy, początkowy, pierworodny.* ursprünglich, erstgebohren.
primĭgenus dies. *Dzień Narodzenia.* Gebuhrtstag.
primigenia-verba. *Słowa od innych Słów pochodzące.* Wörter so von einem andern herkommen.
prīmĭpăra, æ, f. *Pierwiaftka.* die das erstemal gebohren hat.
prīmĭpīlāris, e. c. *do pierwfzego Regimentu należący.* zur ersten Compagnie oder zum Hauptregiment gehörig.
prīmĭpīlāris, is. prīmĭpīlārius & primipīlus, i, m. *Rotmiftrz 2.* ein Oberofficier, der erste Capitain.
prīmĭpīlātus, us, m. *Rotmiftrzoftwo.* die Hauptmannschaft der ersten Rotte.
prīmĭpīlum, i, n. *pierwfza Rota.* die erste Rotte, das vorderste oder Hauptregiment einer Armee.
prīmĭpŏtens, entis, o. *możny, naymożnieyfzy.* der Vornehmste an Gewalt.
prīmĭfcrīnius, ii, m. *id eft:* qui primum locum occupat in scriniis publicis. *Regent Kancellaryi.* der Oberste in einer Canzley, bey einem Archiv.
prīmĭter. adv. *vide* primitus.
prīmĭtiæ, arum, f. *prīmĭtīva*, orum, n. *Pierwiaftki.* Erstlinge, erste Früchte.
prīmĭtius, a, um. *przednieyfzy.* das Vornehmste.

prim

primitivus, a, um. *początkowy*, *pierworodny.* anfänglich, urſprünglich, das von keinem andern ſeinen Urſprung hat, was von Blumen und Früchten zuerſt hervor kommt.

primitivi flores. *pierwſze Kwiaty.* Frühlingsblumen.

primitivum nomen aut verbum, *quod a nullo alio derivatur.*

primitùs & primitu. adv. *naprzód*, *na początku*, *pierwey*, *z przodku 1.* zum erſten, anfänglich, zuvörderſt.

primneſium, ii, n. & primneſius. *gr. Lina*, *Kół 2.*

primò, primŏdum. adv. *vide* primitus.

primogenitura, primogenitus, primopilus. *vide* primigenitura, &c.

primŏplaſtus, i, m. *pierwſzy ſtworżony człowiek*, *Adam.* der erſte erſchaffene Menſch, Adam.

primoplaſti hi. *pierwſi Rodzice.* die erſten Eltern.

primordiālis, e. c. *początkowy.* anfänglich, urſprünglich.

primordiālĭter. adv. *na Początku 2.* anfänglich.

primordium, ii, n. *Początek 1.* Anfang, Urſprung.

in primordiis. *vide* primordialiter.

primōris. genitivus. *pierwſzy.* der erſte.

primōres hi. *pierwſi*, *przedni 1. przodkowi.* die erſten.

primores populi. *Panowie przedni.* die Vornehmſten im Volk. *vide* magnates.

primores dentes. *zęby przednie.* die vordern Zähne.

primoribus labris attingo, guſto. *dotykam ſię kąſek*, *koſztuię czego*, *powierzchnie*, & ſub *Przezżak.* ein wenig verſuchen.

primōtĭcus, a, um. *wczeſny*, *początkowy.* frühzeitig, anfänglich.

primūla veris. *Bukwica 2.* Marienblümlein, Gänſeblume, Schlüſſelblume, Himmelsſchlüſſel.

primŭlùm. adv. *dopiero 1.* erſtlich.

primŭlus, a, um. *pierwſzy.* anfänglich.

primulo diluculo. *rano.* bey kaum anbrechendem Tage.

primum, i, n. *przednia Rzecz*, *Przodek 1. Początek 1.* der Anfang, das Vorderſte.

primùm. adv. *pierwſzy raz*, *naprzód*, *dopiero 2.* anfangs, erſtlich.

primus, a, um. *pierwſzy*, *przedni 1. Kochanek.* der erſte, vornehmſte, liebſte.

prima fronte. *na weyrzeniu.* anfangs.

prima occaſione. *rychło.* ſo bald es wird ſeyn können.

primæ claſſis, primæ notæ. *przedni.* vortrefflich, groß.

primæ, arum, f. primæ partes. *Przodek 1.* der Vorzug.

primas ago, fero, teneo. *przodkuię.* den Vorzug haben.

primas lineas duco. *ryſuię.* einen Abriß machen.

primis labris. *vide* primoribus.

primis tenebris. *z Mrokiem.* bey angehender Nacht.

PRIN

Princeps, ĭpis. adject. *pierwſzy*, *przedał 1.* der Erſte und Vornehmſte.

princeps philoſophorum. *nayprzedniey-ſzy Filozof.* der vornehmſte Philoſoph.

principem locum tenere. *pierwſzym być.* der Vornehmſte ſeyn.

princeps, ipis, c. ſubſtant. *Kſiąże*, *Kſięż-na*, *Rządzca*, *Początek 1. Herſzt.* Fürſt,

Fürst, Fürstinn, regierender Herr, Urheber, Rathgeber.

princeps principum. *Monarcha, Cesarz, Król.* ein Monarch.

princeps agminis. *Generał Komendę maiący.* commandirend r General.

princeps legionis. *Officier wyższy.* Stabsofficier.

princeps conjurationis. *Herszt Buntowników.* Rädelsführer der Verschwornen.

principes militum. *Generałowie.* die Generalspersonen, hohe Generalität.

principālis, e. c. *przedni, Książęcy, główny.* vortrefflich, vorsprünglich, hauptsächlich, fürstlich.

principālitas, atis, f. *Przodek r. Vorzug,* Fürstlichkeit.

principāliter. adv. *przednie, osobliwie, Pańsko.* vornehmlich, fürstlich.

princīpātus, us, m. *Początek r. Przodek 2. Panowanie. Godność 3. Księstwo.* Herrschaft, Fürstenthum, Regierung, Vorzug, oberste Stelle.

principatum teneo. *przodkuię.* den Vorzug haben.

princīpiālis, e. c. początkowy. ursprünglich.

princīpio. adv. *na Początku, Naprzód.* zuerst, im Anfang.

principio lucis. *rano.* früh.

princīpium, ii, n. *Początek r. Zrzódło, Panowanie, Przedmowa.* der Anfang, Ursprung, der erste Grund, die Hauptursach. *syn.* initium, prīmordium, ōrigo, fons, căput, auctor, causa, *vel* cœptum, incœptum.

principium capesso. *poczynam.* anfangen.

principia, orum. *Czoło Woyska, żołnierz przedni.* die vordersten Soldaten der Schlachtordnung.

princĭpo, as. panuię, rządzę. herrschen, regieren.

prīnus. *gr. Wiązożółd, & sub Jedlina.*

prior, oris, m. f. prius n. *pierwszy z dwóch, przeniey̆szy, przeszły.* vorig, der Erstere. *syn.* prīmus, præstantior, melior.

prīore loco. *pierwey.* zuerst.

priores hi. *Przodkowie.* die Voreltern.

priores hæ. *scil.* partes. *Przodek i pierwsze Mieysce.* der Vorzug, die erste Stelle.

priora tempora. *przeszłe Czasy.* die vorigen Zeiten.

prior, oris, m. *Przeor.* der Pater Prior.

priōrātus, us, m. *Przeorstwo, pierwsze Mieysce.* die Oberstelle.

priōrĭtas, atis, f. *Przodek i. Pierwszeństwo.* Priorität, Vorzug.

priorsum & priorsus. adv. *wprzód.* vorwärts.

priscè. adv. *starożytnie, po starowiecku.* altväterisch, nach der alten Mode.

priscus, a, um. *starowiecki r.* alt. *syn.* antiquus, vĕtus, vĕtustus, longævus, annōsus, sĕnex, obsŏlētus.

pristĭne. *pristĭni.* adv. pristino die. *Dzień przedtym.* Tags vorher.

pristinus, a, um. *dawny.* vorig, alt. *vid.* priscus.

pristinus status. *przeszły Stan.* der vorige Zustand.

pristis, is, f. *gr. Wieloryb, Sikawka ryba.* ein Wallfisch.

PRIV

Prīvātim. adv. *osobno, prywatnie, skrycie.* vor sich selbst, daheim, geheim.

priv-

prīvātio, onis, f. *Niemienie. Ogołocenie, Pozbycie.* Beraubung, Mangel, Entsetzung.
prīvātīvus, a, um. *odeymuiący.* beraubend, benehmend.
prīvātò. adv. *vide* privatim.
prīvātum, i, n. *Prywata, Osobność.* Einsamkeit.
prīvātus, a, um. à prīvo, as. *ogołocony.* beraubt. *syn.* orbus, orbatus, cassus.
privatus oculis. *ślepy.* blind.
prīvātus, a, um. à prīvus. *domowy, osobny, prywatny r. z. własny, bez Urzędu.* absonderlich, vor sich allein, eingezogen, einsam, der kein Amt hat, Privatperson. *syn.* proprius, singŭlāris, mūnĕris expers, prīvātam vītam ăgens.
privata auctoritate. *według swego widzimi się.* eigenmächtig, vor sich selbst.
prīvĕræ, arum, f. *idem quod* viduæ.
prīvĕrus, a, um. *idem quod* privatus.
prīvigna, æ, f. *Pasierbica.* Stieftochter, Stiefenkelinn.
prīvignus, i, m. *Pasierb.* Stiefsohn.
privignus, a, um. *Pasierbiczy.* den Stiefkindern gehörig.
prīvīlēgiārius, privilegiatus, a, um. B. *uprzywileiowany.* mit sonderbarer Freyheit begabet, privilegirt.
prīvīlēgio, as. privilegium do. *uprzywileiowac kogo.* mit einer besondern Freyheit begaben.
prīvilēgium, ii, n. *Przywiley, Ustawa przeciw prywatnemu.* gemeines oder absonderliches Gesetz das einzelne Personen betrifft; Befreyung, Freyheit, die eine hohe Obrigkeit einer Privatperson oder einer ganzen Gemeinde aus besonderer Gnade ertheilet.

prīvium, -ii, n. *i. q.* privatio.
privium carnis. *Post.* Fastenzeit.
prīvo, as. *pozbawiam, gołocę, odeymuię.* berauben. *syn.* spŏlio, exspŏlio, orbo, nūdo, dēnūdo, ērĭpio, āufĕro, ădĭmo.
prīvo luce, vīta. *zabiiam.* tödten.
prius, oris, n. *vide* prior.
prius. adv. *pierwey, przedtym.* viel eher, zuvor, vor Zeiten.
priusquam. *pierwey niż.* ehe denn. *syn.* antĕquam.
prīvus, a, um. *veteres dixerunt pro* singulus: *idem quod* proprius, conveniens. *osobny, własny, każdy z osobna, ogołocony. Prywat.* einzeln, sonderbar, beraubt.
prīvus rationis. *bezrozumny.* Vernunftlos.
prīvos lapides tulerunt. *Livius, każdy z osobna Kamień nosił.* es hat ein jeder einen Stein getragen.

PRO

Pro *vel* proh. *interjectio. Przeboǵ, Rata r.* o, ey, ach, leider.
pro dolor! *ach, O. J. niesżczęsny.* leyder.
pro facinus! *co za Niecnota!* ach der schändlichen That!
pro Deum hominumque fidem. *ach dopomoż Boże.* hilf ewiger Gott.
pro. *præpositio. dla z. 6. za, według, wedle względem, na przod, miasto kogo, za cokolwiek, za kim z. za mną to, do czasu.* wegen, für, nach, auf, vor, anstatt.
pro auctoritate. *dla Powagi.* Amtswegen.
pro patria. *za Oyczyznę.* für das Vaterland.

pro portione, facultate, pro virili parte. *według Przemożenia.* nach Vermögen.
pro loci natura. *według Mieyſca.* nach Beſchaffenheit des Orts.
pro re nata. *z Rzeczy.* nach Gelegenheit.
pro tribunali ſedere. *na Sądach zaſiadać.* auf dem Richterſtuhl ſitzen.
pro ſuggeſtu, pro roſtris. *z Kazalnicy.* auf der Canzel.
pro templo. *przed Kościołem.* vor der Kirche.
pro hoſte habere. *za, albo miaſto, albo iako nieprzyiaciela mieć.* vor einen Feind oder anſtatt eines Feindes halten.
pro tempore. *do czaſu.* nach Gelegenheit der Zeit.
pro certo, pro comperto, explorato. *pewnie, zapewne.* fürwahr.
pro me eſt. *po ſobie mam.*
pro re, loco ac tempore. *iako kędy, iako obacze.* wie es ſich wird ſchicken.
proædĭfĭcātus, a, um. ſub *wybiegły.* zu weit heraus gebauet.
prŏærĕſis, is, f. *gr. mocne Przedſiewzięcie.* ſteifer Vorſatz.
prŏăgōgia, æ, f. proagogium, ii, n. *gr. Nierząd 2.* Hurerey, Kupplerey.
prŏămĭta, æ, f. *Dziada Sioſtra.* des Großvaters Schweſter.
prŏăries, etis, m. *Narzędzie do dobywania Miaſt u dawnych.* Inſtrument ſo die Alten bey Eroberung einer Stadt brauchten.
prŏaſina, atis, n. *gr. Przegrawek.* Eingang eines Lieds.
proaſtia, orum, n. *gr. Przedmieście.* Vorſtädte, Luſt- oder Gartenhäuſer.
proauctor, oris, m. *Przodek 4.* Uranherr, Anfänger.
proăvia, æ, f. *Prababa.* des Großvaters oder der Großmutter Mutter.
prŏăvītus, a, um. *pradziadowſki.* von Voreltern.
proăula, æ, f. *Podwórze.* ein Vorhof.
proăvunculus, i, m. *Prababy Brat.* der Großmutter Bruder.
proăvus, i, m. *Pradziad.* des Großvaters oder der Großmutter Vater; Großgroßvater.

PROB

Prŏba, æ, f. *vide* probatio.
prŏbābĭlis, e. c. *dowodny, przyiemny, chwalny 1. podobny 4.* wahrſcheinlich, lobenswerth.
prŏbābĭlitas, atis, f. *Podobieńſtwo 7.* Glaubwürdigkeit, Wahrſcheinlichkeit.
prŏbābĭlĭter. adv. *podobnie 2.* wahrſcheinlich, glaublich, löblich.
prŏbātĭca, æ, f. *Sadzawka dla Kąpania Owiec.* Schaafſchwemme.
prŏbātĭcus, a, um. *owczy.* vor die Schaafe gehörig.
prŏbātio, onis, f. *prŏbāmentum*, i, n. *Dowód, Doświadczenie.* Probe, Prüfung, Beweis, Verhörung.
prŏbātīcus, a, um. *dowodzący.* erweislich.
prŏbāton, i, n. *gr. Owca.* ein Schaaf.
prŏbātor, oris, m. *Pochwalacz,* der etwas billiget.
prŏbātōria, æ, f. *Swiadectwo.* Zeugniß, Atteſtat.
prŏbātōrius, a, um. *chwalący, doświadczaiący.* billigend, prüfend.
prŏbātus, a, um. *doświadczony, przyiemny.* bewährt, geprüft, angenehm.
prŏbè, *prŏbĭter.* adv. *cnotliwie, dobrze, grzeczy,* wohl gut, gar recht.

prŏbĭtas, atis, f. *Cnota.* Aufrichtigkeit, Frömmigkeit, rechtschaffenes Wesen. *syn.* bŏnĭtas, intĕgrĭtas, piĕtas, virtus.
prŏblēma, atis, n. *gr.* *Gadka 3.* eine Aufgabe.
prŏbo, as. *chwalę 1. doświadczam 1. dowodzę 2. udaię pięknie, wymierzam się. podobam się 1. pokazuię 1. 3. mierzę 2. uchodzę za kogo, zalecam się.* billigen, gutheißen, probieren, prüfen, darthun, beweisen. *syn.* apprŏbo, comprŏbo, laudo, commendo, applaudo, assentio, *vel* dēmonstro, confirmo *vel* tento, expĕrior.
probatur. *podoba mi się.* es gefällt mir.
prŏbŏlus, i, m. *gr.* *Skała w Morzu, o ktorą się Wały rozbiiaią; Pal obity w Wodzie.* ein Fels der im Meer hervoragt und die Wellen bricht; ein aufgerichteter Pfahl im Wasser.
proboli hi. *Izbice.*
prŏboscis, ĭdis, f. *gr.* *Słoniowa Trąba, Pysk.* der Rüssel eines Elephanten.
prŏbro, as. *łaię, lżę.* schelten.
prŏbrōse. adv. *zelżywie.* schimpflich.
prŏbrōsĭtas, atis, f. *bezecne Obcowanie.* schändliche Aufführung.
prŏbrōsus, a, um. *bezecny, obelżywy, zelżywy.* schändlich, schimpflich. *syn.* pŭdendus, ĭnhŏnestus, ignōmĭniōsus, turpis, infāmis.
prŏbrum, i, n. *Łżenie, Zelżywość, Łaianie zelżywe, Wstyd 5. Nierząd 3. Cudzołostwo.* Schmähung, Schande, Vorwurf, Hurerey. *syn.* opprŏbrium, infāmia, dēdĕcus, ignōmĭnia, convĭcium.
prŏbus, a, um. *dobry 1. 2. cnotliwy.* fromm, rechtschaffen, gut. *syn.* bŏnus, pius, justus, æquus.

PROCA

Prŏcācia, æ, f. *Zuchwalstwo, Chciwość, Przekora, zuchwałe Naleganie.* kühne Ansuchung.
prŏcācĭtas, atis, f. *Sierdzistość, Zuchwalstwo.* Muthwill, Frechheit. *syn.* prŏtervia, pĕtŭlantia, lascīvia.
prŏcācĭter. adv. *zuchwale, niewstydliwie, śmiele.* freventlich, unzüchtiglich, unbändig.
prŏcălātio, onis, f. *Wyzywanie.* Ausforderung.
prŏcălātor, oris, m. *Poprzednik.* Ausforderer.
prŏcălo, as. *gr.* *wyzywam.* ausfordern.
prŏcăpis, is, f. *Pokolenie.* Geschlecht von einem Stamm.
procastria, orum, n. *vide* proastia.
procastrum, i, n. *Szaniec przed Obozem.* Schanze, Redoute vor dem Lager.
procatalepsis, is, f. *Figura Rhetor.*
prŏcātio, onis, f. *Werbowanie.* Werbung.
prŏcax, ācis, o. *iurny, niewstydliwy, chciwy, niezbyty, zuchwały, rospustny, ciekawy.* frech, geil, unverschämt. *syn.* prŏtervus, pĕtŭlans, lascīvus, impŭdens, impŭdīcus.
prŏcēdo, is. *postępuię 1. 2. poieżdżam, wychodzę 1. 2. uchodzę co Drogi, występuię 1. pomaga co, idzie Płaca, nie idzie to w Liczbę.* gehen, hervor gehen, von statten gehen, bezahlt werden, fortfahren, zunehmen.
procedit. *powodzi się.* es gehet von statten.
proceditur. *Processya idzie.*
proceleusmaticus. *pes carminis 4 brevibus Syllabis constans.*

prŏcella, æ, f. *Nawałność*, *Burżenie* 2. *Niebespieczeństwo*, *Zamięszanie*. Sturmwind, Sturm auf der See, Aufruhr. *vide* tempestas.
prŏcellōsē. *burzliwie*. stürmisch.
prŏcellōsus, a, um. *burzliwy*. ungestüm, windstürmisch. *syn*. nimbōsus, ventōsus.
prŏcellŭlus, a, um. à procerus. *nieco wysoki*. etwas groß.
prŏcer, ĕris, m. *przednieyszy*, *Herszt*. der Vornehmste.
prŏcĕres, um, m. *Panowie przedni*; *Balki*. die vornehmsten Häupter der Staaten; Köpfer oder große Krackſteine. *vide* magnates.
prŏcērē, procerius. adv. *wysoko*, *dłużey*. hoch, höher, ausgestreckt.
prŏcērĭtas, atis. *prŏcērĭtūdo*, inis, f. *Wysokość*, *Wzrost*. ausgestreckte Höhe oder Länge.
prŏcērŭlus, a, um. *nieco długi*. etwas lang.
prŏcērus, a, um. *wysoki* 1. *długi* 2. hoch aufgeschossen, länglich, weitläuftig. *syn*. magnus, altus, excelsus.
prŏcessio, onis, f. *Postępowanie*, *Processya*, *Czata*. Fortgang, Proceßion, öffentlicher Umgang.
prŏcessus, us, m. *Wyście* 1. *Wychodzenie*, *Postępowanie*, *Postępek* 1. 3. *Powodzenie*, *Proces*. Fortgang, das Zunehmen, Anwachs, Zusatz, ein Proceß.
procestria, orum, n. *vide* proastia.
procestrium. *vide* procastrum.
prŏchūmăsis, is, f. *gr*. *Znak pogody albo niepogody*. Vorwitterung, Vorbedeutung der Witterung.
prŏchīnus, i, m. *gr*. *Pisarz*. Schreiber.
prochyta, æ, f. *gr*. *Kubek drewniany*. ein hölzernes Trinkgeschirr.

PROCI

Procĭdentia, æ, f. *Upadnienie* 1. *Wpadłość*. das Niederfallen, Vorfall.
procidentia, ium, n. plur. procidua sedes. *Wydęcie*.
prŏcĭdo, is. *upadam* 2. niederfallen, vorfallen. *syn*. cādo, prōlābor, prōcumbo.
prŏcĭduus, a, um. *upadaiący*, *upadły*. einfällig.
prŏcĭeo, es. *wyzywam*, *proszę*. bitten, ausfordern.
prŏcinctus, a, um. *gotowy*. gerüstet. *syn*. părātus, accinctus.
procinctus, us, m. & procincta acies. *Szyk* 2. *Wsiadanie*, *Wybieranie się*. Schlachtordnung, Zurüstung zum Krieg, Bereitschaft, Fertigkeit zur Reise.
in procinctu stare. *gotowym być*. reisefertig seyn.
prŏcingo, is. *pasuię*. umgürten.
prŏcio, is, ire. *zalecać się*, *proszę* 1. *nieważnym czynię*. bitten, ungültig machen.
prŏcĭto, as. *vide* procieo.
prŏcĭtus, a, um. *nieważny*. ungültig.
prŏclāmātio, onis, f. *Obwołanie*, *Ogłoszenie*, *Zawołanie*, *Zapowiedź*. Ausrufung einer Waare in der Auction; Aufgebot neu angehender Eheleute von der Canzel.
prŏclāmātor, oris, m. *Obwoływacz*, *Wołacz*, *Woźny*, *Prokurator* 2. *Aukcyonarz*. ein Ausrufer.
prŏclāmo, as. *wołam*, *obwoływam*. ausrufen. *syn*. promulgo, publĭco.

proclīnātio, onis, f. *Nachylenie, Wyprężenie, Zboża położenie.* Senkung, Neigung.

proclīnātus, a, um. *nachylony.* geneigt.

proclīno, as. *nachylam.* proclinor, aris. *nachylam się.* beugen, vor sich hängen.

proclīve, is, n. *vide* proclivitas.

proclīvè. adv. *pochodzisto, łacno 2.* geneigt, abhängig, leichtlich.

proclīvis, e. c. *nachylony, skłonny, łacny, pochodzisty, pochopny.* jäh, abhängig, geneigt, leicht zu thun. *syn.* acclīvis, inclīnātus, prōpensus.

proclīvitas, atis, f. *Pochodzistość, Skłonność 1.* Abhängung eines Bergs, Zuneigung, Gunst. *syn.* prōpensio, fävor, respectus.

proclīviter. adv. *vide* proclīvè.

proclīvium, ii, n. *Schyłek.* der Abschuß.

proclīvus, a, um. *vide* proclivis.

prōclūdo, is. *zamykam.* verschließen.

prŏco, as. *proszę 1. żądam 1. zalecać się, żonę pojąć.* freyen, um etwas werben.

prŏcœtion & prŏcœton, onis, m. *gr. Przedpokoie.* Vorgemach vor eines Fürsten Logis, da die Leibwache ist, Antichambre, Wachtkammer, Beykammer.

prŏcŏmium, ii, n. *przednie Włosy.* das vörderste Haar.

prŏcōnium, ii, n. *świeżo suszona Pszenica.* frischgedörrter Weizen.

prōconsul ŭlis, m. *Burmistrzow Namiestnik.* Rathsperson, so des Bürgermeisters Amt in dessen Abwesenheit verwaltet, ein Statthalter.

prōconsŭlāris, e. c. *do Namiestnika Burmistrzowskiego należący.* das dem Statthalter, dem Vicebürgermeister gehöret.

prōconsŭlātus, us, m. *Namiestnikostwo Burmistrza.* Statthalters Würde.

prŏcor, aris. Depon. *proszę 1. pochlebuię.* begehren, bitten, kützeln, flattiren. *vide* prŏco.

prŏcotta, æ. *gr. Czupryna, Ogolenie Głowy z Tyłu, zostawuiąc Włosy przednie.* gewisse Art von Haarscheeren, da das vörderste Haar stehen bleibt, das hinterste aber abgeschoren wird.

prōcrago, is, craxi. *vide* proclamo.

prōcrastĭnātio, onis, f. *Odwłoka.* Verzögerung, Aufschub.

prōcrastĭnātus, a, um. *odwłoczony.* aufgeschoben.

prōcrastĭno, as. *odkładam 1. zwłaczam 1.* aufschieben. *syn.* cunctor, tardo, mŏror, differo.

prōcreātio, onis, f. *Rodzenie.* das Zeugen, Gebähren.

prōcreātor, oris, m. *Rodzic, Stworzyciel.* Schöpfer, Gebährer.

procreātrix, īcis, f. *Rodzicielka.* Gebährerinn.

procreātus, a, um. *zrodzony.* gezeugt.

procreo, as. *rodzę, płodzę. ocieliła się, nabawiam.* schaffen, zeugen, verursachen. *syn.* gĕnĕro, gigno, părio, prōdūco, causo.

prōcresco, is. *pochodzę zkąd, rodzę się.* hervor wachsen.

PROCU

Prōcŭbĭtor, oris, m. *Strażniczy 2. Straż 2.* Wächter so vor dem Lager wachet, Feld- oder Piquetwacht.

prōcŭbo, as. *leżę 1. Straż odprawuię.* wachen, sich hinterstrecken.

prōcūdo, is. *kuię co, knuię 2. wyprawiam 1. rozmnażam, Sztuki zażyć,* popy-

popycham, ćwiczę się. breit schmieden, zurichten, ersinnen. *syn.* cūdo, excūdo.

prŏcul. adv. *daleko 1. z daleka, precz.* von fern, weit.

procul dubio. *bez Wątpienia.* ohne Zweifel.

procŭla, æ, f. *Nierządnica.* eine Hure.

prŏculcātio, onis, f. *Podeptanie.* Verwüstung, Zertretung.

prŏculcātor, oris, m. *Deptacz.* Zertreter.

prŏculco, as. *podeptać, potrącam.* mit Füßen treten, vertreten. *vide* calco.

prŏcŭlīno & proculio, as. *i. q.* promitto.

prŏcŭlus, i, n. *Syn zrodzony w Niebytności Oyca.* der gebohren ist, da der Vater in der Fremde war.

prŏcumbo, is. *polegam 1. pokładam się, obalam się, upadam 2. 3. 8. siedzę u Stołu, klękam, pokłada się.* sich niederlegen, lehnen. *syn.* prŏcĭdo, prosternor, lābor, ruo, corruo.

prŏcūrātio, onis, f. *Opatrowanie, Sprawowanie 1. 3. Odwracanie, Odczarowanie, Oczyścienie 2. Prokuracya, Ofiara 1.* Verwaltung, Versöhnung, Bewirthung.

prŏcūrātiuncŭla, æ, f. *małe Sprawowanie 3.* kleine Verwaltung, geringes Aemtlein.

prŏcūrātor, oris, m. *Sprawca, Plenipotent.* ein Verwalter, Anwald, Gevollmächtigter.

procurator fisci. *Podskarbi.* Schatzmeister.

procurātor litis. *Prokurator 1.*

procurator peni. *Szafarz 1.* ein Schaffner.

prŏcūrātōrius, a, um. *Prokuratorski.* dem Verwalter gehörig.

prŏcūrātrix, īcis, f. *Prokuratorka, Szafarka.* Verwalterinn.

prŏcūro, as. *rządzę, zawiaduię, opatruię, odwracam co złego.* verwalten, versorgen, bewirthen. *syn.* cūro, tracto, gĕro cūram, admĭnistro, rĕgo, gŭberno.

procuro provinciam. *rządzę Prowincyą.* eine Landschaft regieren.

procuro sacrificia. *ofiaruię.* opfern.

prŏcurro, is. *wybiegam 1. 2. wyciekam 2. zabiegam 1.* hervor laufen. *syn.* excurro.

prŏcursātio, onis, f. *Wycieczka.* Anfall, Scharmützel.

prŏcursātor, oris, m. *Wyciekacz, Elear, Wysłaniec.* ein Anfaller.

procursatorum certamen. *Potyczka z przednią Strażą.* Streit mit den Vortruppen.

prŏcursio, onis, f. *Wybieganie.* das Abweichen von etwas, das vor sich Hinlaufen.

prŏcurso, as. *wyciekam 2.* vorlaufen als auf den Feind, vortraben.

prŏcursōrius, a, um. *wyciekaiący.* vortrabend.

prŏcursus, us, m. *Wybieganie, Wycieczka, Rozbieżenie się.* Ausfall, Auslauf, Fortgang.

prŏcurvo, as. *naginam.* niederbeugen.

prŏcurvus, a, um. *krzywy.* vorwärts krumm. *syn.* curvus, incurvus.

prŏcus, i, m. *Zaletnik 1.* ein Freyer, der auf die Freyerey gehet.

proci hi. *idem quod* proceres.

prŏcyon

prŏcyon, ŏnis, f. & m. gr. *Gwiazda psia mnieysza.* der größte Stern im kleinen Hunde, Hundsstern.

PROD

Prŏdeambŭlo, as. *przechadzam się.* hervorspatzieren.

prŏdeo, is, īre. *występuię 1. wychodzę 2.* hervor gehen, sich sehen lassen, hervor treten. *syn.* exeo, prŏcēdo.

prodest. *pożyteczno iest.* es ist nützlich. *syn.* jŭvat.

prŏdīco, is. *przepowiadam.* zuvor sagen.

prodico diem. *Dzień naznaczam.* den Tag bestimmen.

prŏdictātor, oris, m. *Namiestnik Diktatora Rzymskiego.* der bey den Römern des Dictators Stelle vertrat.

prŏdictus, a, um. *naznaczony.* bestimmt.

prŏdĭcus, i, m. *Opiekun, Patron.* ein Vormund, Advocat.

prŏdĭgālis, e. c. *vide* prodĭgus.

prŏdĭgālĭtas & prŏdĭgĭtas, atis, f. *Rozrzutność.* Verschwendung. *syn.* prŏfūsio, effūsio, luxŭria, immŏdĕrātus ŏpum ūsus, nĭmia largĭtas.

prŏdĭgālĭter, prŏdĭgè. adv. *rozrzutnie.* verschwenderisch.

prŏdĭgentia, æ, f. *vide* prodigalitas.

prŏdĭgiālis, e. c. *vide* prodigiosus.

prŏdĭgiālĭter, prŏdĭgiŏsè. adv. *cudownie.* schrecklich, abentheuerlich. *syn.* mīrābĭlĭter, protentŏsè.

prŏdĭgiātor, oris, m. *Wieszczek 4.* Ausleger der Wunder, Zeichendeuter.

prŏdĭgiŏsus, a, um. *cudowny, dziwnostraszny.* unnatürlich, wundersam, wunderlich, wunderseltsam, abentheuerlich. *syn.* portentŏsus, monstrŏsus.

prŏdĭgiosus partus. *Płód dziwny.* Wundergebuhrt.

prŏdĭgium, ii, n. *Cud, Potwora, Poczwara, Znak 9.* ein Wunderzeichen, Abentheuer, Mißgebuhrt. *syn.* portentum, monstrum.

prodĭgo, is. *szafuię bardzo, wydaię 1. rozrzutnie żyię, trawię 2. przemarnować, wyganiam 3.* verschwenden, verthun, forttreiben. *vide* dīlăpĭdo.

prŏdĭgus, a, um. à prodigo. *rozrzutny, nieżałuiący, buyny, żyżny.* verschwenderisch, fruchtbar. *syn.* prŏfūsus, dissŏlūtus, lībĕrālis.

prodĭgus animæ. *Desperat.* der sein Leben wenig achtet.

prŏdĭgus, a, um. à prodigium. *cudotwórny.* der Wunderwerke thut.

prŏdĭguus, a, um. *śniedny.* der ganz verzehrt wird.

prŏdĭnunt, obsol. *pro* prodeunt.

prŏdispăro, as. sub *upaiam kogo, pomięszać.*

prŏdĭtio, onis, f. *Wydanie 6. 7. Zdrada, Odstąpienie 3.* Verrätherey, Herausgebung. *syn.* fraus, dŏlus, perfĭdia.

prŏdĭtor, oris, m. *Zdrayca, Wydawacz.* ein Verräther.

prŏdĭtōriè. adv. *zdradziecko.* verrätherischer Weise.

prŏdĭtōrius, a, um. *zdradziecki.* verrätherisch.

prŏdĭtrix, īcis, f. *Zdradzicielka.* Verrätherinn.

proditum est memoriæ. *napisano iest.* es ist aufgezeichnet.

proditur. *powiadaią.* es wird geredt.

prōditus, a, um. *wydany, zdradzony, ſtracony, naznaczony.* verrathen, beſtimmt. *ſyn.* trāditus.

prodita dies. *naznaczony Dzień.* beſtimmter tag.

prōdius. adv. *wewnątrz 2.* weiters.

prōdo, is. *wydaię 1. 4. 5. zdradzam, ogłaſzam, pamiętno co czynię, zoſtawiam 1. rozmnażam, utracam, niedotrzymać, naznaczam, piſzę 2. zwłaczam i. wydaię Kſięgi, pokazuię 2. odkładam 2. wydaie ſię co, prezentować.* dahin geben, verrathen, verſchieben, aufziehen, aufzeichnen. *ſyn.* pando, ăpĕrio, *vel* mando, ſcrībo, ēdo, trādo, dēſĕro.

prodo vitam. *wdaię ſię w Niebeſpieczeńſtwo.* ſich in Gefahr ſetzen.

prōdŏceo, es. *uczę publicznie, czytam 2.* öffentlich lehren.

prōdrŏmus, i, m. *gr. Poprzednik.* ein Vorläufer.

prodromæ ficus. *rychłe Figi.* frühzeitige Feigen.

prōdūco, is. *wywodzę 1. 2. 3. przedłużam, rościągam, zwłaczam, odkładam 2. ciągnę 7. przywodzę, ſtawiam 11. wyſtawiam 2. rodzę.* führen, vorführen, ausführen, verlängern, ſtellen, befördern, zeugen, hervorbringen. *ſyn.* gĕnĕro, părio, *vel* prōtendo, prōtraho, prōfĕro, prōrŏgo, diffĕro, tardo, *vel* prōvĕho, prōmŏveo.

produco funus. *prowadzę umarłego.* eine Leiche begleiten.

prōductè. adv. *długo, przedłużnie, obſzernie.* lang, weitläuftig.

prōductilis, e. c. *ciągły, kowany.* das ſich ziehen läßt.

prōductio, onis, f. *Przedłużenie, Rościągłość, Rodzenie, Stawienie, Wywodzenie, Przywodzenie Dowodow.* Verlängerung, Hervorbringung, Darſtellung, Vorlegung der Documente.

prōductor, oris, m. *Rufian, Lubieżnik, Przywodziciel Nierządnicy.* Vorführer, Darſteller einer Hure.

prōductus, a, um. *długi 2. rościągły, wywiedziony.* lang, verlängert, herausgeführt.

prōdux, ūcis. *vide* productor.

proebium, ii, n. *i. q.* amuletum.

PROF

Prŏfānātio, onis, f. *Sprofanowanie, Zgwałcenie 1.* Entweihung.

prŏfānātor, oris, m. *Gwałciciel poświęcony Rzeczy.* ein Entheiliger.

prŏfānātus, a, um. *zgwałcony.* entheiliget.

prŏfānè. adv. *bezbożnie.* gottlos.

prŏfāno, as. *gwałcę, ſprofanować 1. zgwałcić 2. poświącam, ofiaruię 1.* entheiligen, entweihen, heilige Dinge verunehren. *ſyn.* res ſăcras viŏlo, polluo, tĕmĕro.

prŏfānus, a, um. *nieświęcony, niepoświęcony, świecki 2. ſprofanowany.* unheilig, gemein, ruchlos, weltlich, ein Gemeiner, Lay. *ſyn.* non ſacer, ſæcŭlāris, impius, ſcĕlĕrātus.

profanus litterarum. *nieuczony.* ungelehrt.

profanus uſus. *Sprofanowanie, Użgwałcenie poſpolite.* ein gemeiner und weltlicher Gebrauch.

prŏfāris, profatus, profari. *mówię 1.* vorher ſagen. *vide* loquor.

prŏfātum, i, n. *Sentencya 2. Wyrok.* ein Spruch. *ſyn.* effātum, ſententia, ēdictum, prōlŏquium.

prŏfātus, us, m. *Wymawianie* 1. Rede.

prŏfectio, onis, f. *Jachanie, Jazda* 1. *Chodzenie, Ciągnienie, Odiazd.* Reise, Zug, das Gehen.

profectītius, a, um. *pochodzący od kogo innego.* das von einem andern herkommt.

profectitia dos. *Posag.* eine Morgengabe so von Eltern herkommt.

profectò. adv. *koniecznie, zaiste.* fürwahr.

prŏfectus, us, m. *Postępek, Pożytek.* Nutzen, das Zunehmen.

prŏfectus, a, um. *ktory wyiachał.* verreiset.

profĕro fers. *wynoszę* 1. *wywieszam* 2. *wyiawiam, wychylam, wyszczyniam, pokazuię po sobie, pomykam, wyiawiam* 1. *odkładam* 2. 3. *przywodzę* 5. *przedłużam, zwłaczam* 1. *wydaię Taiemnicę.* hervortragen, hervorbringen, hervorstrecken, reden, sagen, zeigen, aufschieben, erweitern. *syn.* prōnuntio, commĕmŏro, dīco, rĕfĕro, rĕcenseo, *vel* ostendo, monstro, pătĕfăcio, prōdūco.

profero gradum. *postępuię.* fortgehen.

proferor. *unoszę się.* sich erheben.

prŏfessio, onis, f. *Zeznawanie, Powinność, Powołanie.* öffentliches Bekenntniß, Profeßion, Gewerb, Beruf.

prŏfessō. adv. *umyślnie.* mit Fleiß, vorsetzlich, ausdrücklich.

prŏfessor, oris, m. *Nauczyciel, Mistrz* 2. *Professor.* ein öffentlicher Lehrer.

prŏfessōrius, a, um. *Nauczycielski.* dem Lehrer gehörig.

prŏfessus, a, um. *iawny,* & sub *Profes.* bekannt, offenbar.

prŏfestus, a, um. *nieświęcony, powszedni świecki* 2. werktäglich.

profestus dies. *powszedni Dzień.* Werktag.

prōfĭciens, entis, o. *pożyteczny, skutkujący.* nützlich.

prōfĭcienter. adv. *pożytecznie.* nützlich.

prōfĭcio, is. *postępuię* 2. *polepszam się, poduczyć się, sprawuię* 1. 14. *pomaga co, wskórać.* zunehmen, ausrichten, besser werden, Nutzen schaffen, gut seyn. *syn.* prōgrĕdior, prōsum.

proficio parùm, nihil. *niesporo mi.* es geht mir nicht von statten.

prōfĭscor, ĕris. *iadę* 1. *idę* 1. 9. *udaię się gdzie, poczynam, pochodzę zkąd.* gehen, verreisen, ziehen, entspringen, herkommen, anfangen.

prōfĭcuè. adv. *pożyteczno.* nützlich.

prōfĭcuus, a, um. *pożyteczny.* vortheilhaft, nützlich.

profindo, is. *szczepam.* aufbrechen.

prōfĭteor, ĕris. *zeznawam* 2. *opowiadam się, popisać się daię, wpisuię się, bawię się tym, ofiaruię się, czynię się czym, zostaię czym, pokazuię co po sobie, odpowiadam komu, obiecuię* 1. *czytam* 2. öffentlich bekennen, behülflich seyn, seinen Namen anzeigen, sich lassen einschreiben, seine Dienste anbieten, sich bekennen, vor etwas ausgeben, rühmen, prahlen lehren. *syn.* făteor, confĭteor, *vel* dēnuntio, testor, signĭfĭco, exerceo.

prōflātus, us, m. *Powiewanie, Dęcie* 1. Anhauch, das Blasen der Winde.

prōflictus, a, um. *porażony.* niedergeschlagen.

prōflīgātio, onis, f. *Pogrożka.* Wegtreibung.

prŏflīgātor, oris, m. *Utratnik.* ein Verprasser.
prŏflīgātus, a, um. *skażony, stracony, upadły, skończony, niecnotliwy.* verderbt, aufgerieben, vollendet, lůderlich, leichtfertig.
profligata quæstio. *wyłuszczona, zakończona Rzecz.* eine erörterte Frage, eine ausgemachte, beygelegte Sache.
profligatum bellum. *zakończona Woyna.* ein ausgemachter Krieg.
profligatissimus omnium. *nayniecnotliwszy.* ein Erzbösewicht.
prŏflīgo, as. *porażam 1. dokonywam, zbiiam czyi Dowód.* zu Boden werfen, umbringen, verjagen, in die Flucht schlagen, ausmachen, vollenden. *syn.* prŏsterno, dējicio, cædo, dissīpo, fundo, fūgo, vinco, dŏmo.
prŏflīgo, is. *mocno się potykam.* heftig streiten.
prŏflo, as. *wydymam, wydmuchnąć, wybuchnąć, wylewam 1. zlewam, sapam.* blasen, zerwehen, schnarchen.
profluens, entis, o. *płynący.* heraus fließend.
profluens, entis, m. *Rzeka.* ein fließendes Wasser.
profluenter. adv. *obficie.* überflüßig.
profluentia, æ, f. *Obfitość.* Ueberfluß.
profluentia loquendi. *Wielomowność.* ein Geschwätz.
profluentum, i, n. *vide* profluens.
profluo, is. *ciekę 1. płynę 3. pochodzę zkąd.* daher fließen. *syn.* māno, prōmāno, lābor, dēlābor, dēfluo, curro, dēcurro.
prŏflŭvium, ii, n. *Cieczenie 2. Płynienie 2.* Ausfluß.
profluvium alvi. *Biegunka 1.* der Durchlauf.
profluvium fœminarum. *niewieścia choroba.* Weiberfluß.
profluvium sanguinis. *Krwotok.* Blutsturz.
proflŭvius, a, um. *płynący, niestateczny.* fließend, unbeständig.
profluus, a, um. *ciekący.* flüßig, fließend.
prŏfŏre *vel* prŏfŭtūrum esse. *pożyteczny iest.* nuz seyn.
profringo, is. *przełamuię.* durchbrechen.

PROFU

Profŭgio, is, ĕre. *uciekam 1. zbiegam 2.* hinweg fliehen, davon laufen, Zuflucht suchen, entgehen, weichen.
prŏfŭgium, ii, n. *Ucieczka 1. Skłonienie 1.* Zuflucht, Retirade. *syn.* rēceptācŭlum.
prŏfŭgus, a, um. *Zbieg 1.* flüchtig, der entlaufen, entrunnen ist.
prŏfunde, adv. *głęboko.* tief.
profundimetrina. *Mierzenie Głębokości.* Meßkunst der Tiefen.
profundĭtas, atis, f. *Głębokość.* die Tiefe, Dicke.
prŏfundo, is. *wylewam 2. 6. szafuię bardzo, przemarnować, wydaię się na kogo, wydaie Ziemia, wysypuią się, mówię 1. zalewam się, rodzę.* ausschütten, vergießen, unnüz zubringen, verschwenden. *syn.* fundo, effundo, dispĕrdo, dissīpo, prōdīgo.
profundo animam, vitam. *umieram.* sterben.
profundo laborem. *nadaremnie pracuię.* vergebens arbeiten.
profundo lachrymas. *płaczę.* weinen.

profundo vires. *wyſilam ſię.* ſich entkräften.

prŏfundum, i, n. *Głębokość, Bezdenność, Morze, Brzuch, Trzos.* der Abgrund, das Meer.

prŏfundus, a, um. *głęboki, nienaſycony, wyſoki, wielki, próżny.* tief, hoch, groß, leer. *ſyn.* altus, īmus.

profundus venter. *wielki nienaſycony Brzuch.* ein großer Bauch.

profundum cælum. *wyſokie Niebo.* der hohe Himmel.

prŏfūſè. adv. *hurmem, rozrzutnie, zbytecznie.* überflüßig, verſchwenderiſch.

prŏfūſio, onis, f. *Rozrzutność, Krwotok 2.* Verſchwendung.

prŏfūſor, oris, m. *Utratnik.* ein Verſchwender.

prŏfūſus, a, um. *wylany, długi, rozrzutny, zbyteczny.* vergoſſen, lang, verſchwenderiſch, koſtbar, groß. *ſyn.* fūſus, effūſus.

profuſa cauda. *długi Ogon.* ein langer Schwanz.

profuſæ epulæ. *koſztowne Bieſiady.* köſtliche Mahlzeiten.

profuſa hilaritas. *wielka Radość.* große Freude.

prŏfŭtūrus, a, um. *pożyteczny.* nützlich.

PROG

Prŏgemmo, as. *Pąkowie puſzczam.* Augen überkommen, drucken.

prŏgĕner, eri, m. *Wnuczki Mąż, Zięcia Ociec.* der Enkelinn Mann, des Tochtermanns Vater.

prŏgĕnĕrātio, onis, f. *Rodzenie.* das Gebähren.

progĕnĕro, as. *rodzę.* gebähren, Junge zeugen, hervor bringen. *vide* procreo.

prŏgĕnĭcŭlo, as. *do Nóg upadam.* fußfällig ſeyn.

prŏgĕnies, ei, f. *Potomek, Potomſtwo, Plemię, Pokolenie.* Geſchlecht. *ſyn.* prŏles.

prŏgĕnĭtor, oris, m. *Rodzic, Dziad.* der Großvater. *ſyn.* gĕnĭtor, părens, păter.

prŏgĕnĭtores. *Przodkowie.* die Voreltern.

prŏgermĭno, as. *Pąkowie puſzczam.* grünen, ausſchlagen.

prŏgĕro, is. prŏgeſto, as. *wynoſzę 1.* hervor tragen, vorhertragen, austragen, *vide* effĕro.

prŏgigno, is. *vide* progenero.

prŏgnārè. adv. priſcum. *i. q.* apertè.

prŏgnārĭter. adv. *rzeſko, śmiele 1.* fleisſig, tapfer, ohne Scheu.

prognātio, onis, f. *Rodzenie.* Gebuhrt.

prognātus, a, um. *urodzony.* erzeuget, gebohren, entſproſſen.

prognati hi. *Dzieci.* Kinder.

progne, es, f. *gr. Jaſkółka.* Schwalbe.

prognoſis, is, f. *gr. Przeczuwanie.* Anzeigung. *i. q.* prænotio, præſcientia.

prognoſtes, æ, m. *gr. Przepowiadacz.* ein Verkündiger.

prognoſtĭcātio, onis, f. *Przepowiadanie.* das Vorbedeuten.

prognoſtĭcon, i, n. *gr. Znak przyſzłych Rzeczy.* Anzeigung künftiger Dinge, Vorbedeutung, Weiſſagung.

prognoſticon anni. *Kalendarz.* Calender, Almanach.

prognoſtĭcus, a, um. *przeznaczaiący.* voranzeigend.

prŏgŏnus, i, m. *gr. Paſierb.* Stieffohn.

prŏgramma, atis, n. *gr. Wyrok 1. Wywołanie 2.* öffentlicher Anſchlag, das Ausſchreiben.

prograxo. *i. q.* indico.
progrĕdior, ĕris. *idę daley, postępuię 1. poieżdżam, zabrnąć 3. wywodzę 1. przychodzę 10.* hervor gehen, fortgehen, zunehmen. *syn.* prŏcēdo, prŏdeo.
prŏgressio, onis, f. progressus, us, m. *Postępowanie, Postępek 1. Rośnienie.* Fortgang, Wachsthum, Fortschreitung.
progressu firmo. *spiesznie.* eilfertig.
progressu ævi, progrediente ætate. *za czasem.* bey zunehmendem Alter.
prŏgymnasma, atis, n. *gr. Przećwiczenie, Przygotowanie.* Vorbereitung, Vorübung.
proh & pro! interject. *Ach! O! I!* O!
prŏhæres, ēdis, m. *Poddziedzic.* der anstatt eines Erben ist.
prŏhĭbeo, es. *zakazuię, niedopuszczam nieprzypuszczam, ochraniam, nadaię 1.* abhalten, verbiethen, nicht verstatten, abwenden, verwehren. *syn.* vĕto, impĕdio, obsum, obsto, obsisto, rĕsisto, tardo, distĭneo.
prŏhĭbĭtio, onis, f. *Zakazanie.* Verbiethung.
prŏhĭbĭtor, oris, m. *Broniciel, Odganiacz, Powściągacz.* Verbiether.
prŏhĭbĭtōrius, a, um. *zakazuiący.* verbiethend.
prŏhĭbĭtus, a, um. *zakazany.* verbothen.
prŏhinc. adv. *dlaczego.* derohalben.
prŏjecta, orum, n. *Alkierz.* Vordach.
prŏjectio, onis, f, *Rzucanie 1.* das Auswerfen der Arme.
prŏjectitius, a, um. *vide* projectus.
projectitius & projectus infans. *Porzutek.* ein Findelkind.
prŏjecto, as. *porzucam, Projekt czynię.* hinwerfen, einen Anschlag machen.
prŏjectum, i, n. *Projekt, Sposób, Układanie iakiey Rzeczy.* Project, erste Entwerfung eines Dinges, Ueberschlag, Vorhaben.
prŏjectūra, æ, f. *Obdach.* Vordach an einem Hause, Vorhof.
prŏjectus, us, m. *Zarzucenie.* das Vorwerfen.
prŏjectus, a, um. *porzuczony, Porzutek, wydatny, wybiegły, długi, rościągły, wzgardzony, porywczy, nieuchamowany, śmiały 2. Desperat.* hingeworfen, ausgestreckt, verachtet, vermessen. *syn.* abjectus, prŏtensus.
prŏjĭcio, is, ĕre. *porzucam 1. 4. zarzucam 2. wyrzucam 1. ciskam 1. porywam się, wypadam 3. przetykam 1. odstępuię 2. wydaię 6.* & sub *psuie się człowiek.* hinwerfen. *syn.* conjicio abjĭcio.
projicio diem, animam. *umieram.* sterben.
proin & proinde. adv. *przetoż, więc 1. a tak.* dahero, derowegen, derohalben. *syn.* quapropter.
proinde ac, ut. *równie iak, tak iak.* wie gleich als.

PROL

Prŏlābor, eris. *wpadam 2. padam na spadam, szwankuię, uwodzę się.* fallen, niederfallen. *syn.* lābor, ruo, cădo, corruo, dĕcĭdo.
prŏlapsio, onis, f. *Upadnienie 1. 2. Potknienie, Poślizńienie.* das Fallen.
prŏlapsus, a, um. *upadły, skażony.* gefallen, verfallen. *syn.* lapsus.
prŏlātātio, onis f. *Odwłoka.* Aufzug, Verzögerung.
prŏlātātus, a, um. *odłożony.* aufgezogen

prōlātio, onis, f. *Rościągnienie, Rozszerzanie 1. Przywodzenie, Odwłoka 1. 2.* Vorbringung, Aufschub.

prolatio judicii. *Sądow wywołanie.*

prōlāto, as. *odkładam 2. pomykam, rozszerzam 1. zwłaczam 1. przedłużam.* aufziehen, erweitern.

prōlātus, a, um. *zwleczony, przytoczony.* vorgebracht, erzählt. *syn.* prōductus.

prōlectābilis & *prolectibilis, e. c. wabiący.* liebreizend.

prōlectātus, a, um. *wabiony, przyłudzony.* heraus gelockt, angefrischt.

prōlecto, as. *wabię, nagabam, łudzę, łechcę, pobudzam.* hervor locken, anreizen, belustigen. *syn.* allĭcio, pellĭcio.

prōlēgomenon, i, n. *Przedmowa.* Vorrede.

prōlepsis, is, f. *gr. Zabieżenie 1. Uprzedzanie, Przeięcie 2.* Vornehmung, Vorgriff. *item Figura Gram. & Rhet.*

prōleptĭcus, a, um *i. q.* anticipans.

prōles, is, f. *Płód 1. Potomek, Potomstwo.* Geschlecht, Kind. *syn.* prōgĕnies, sŏbŏles, prŏpāgo, lībĕri, nāti.

proles mascula. *Mołoiec.* ein Sohn.

proles posthuma. *Dziecię po śmierci Oyca narodzone.* ein Kind nach des Vaters Tod gebohren.

proles hæ. *Jądro 2.*

prōlētārius, a, um. *podły.* schlecht, gemein.

proletarius sermo. *Mowa gruba.* schlechte Rede.

prōlĕvo, as. *wynoszę.* hervor ziehen.

prōlĭbātio, onis, f. *Kosztowanie.* Vorschmack, Verkostung.

prōlĭbo, as. *kosztuię, ofiaruię 1.* zuerst ein wenig kosten.

prōlĭcīdium, ii, n. *Zabicie Potomstwa.* Kindermord.

prōlĭcio, is, ere. vide prolecto.

prōlĭfĭcus, a, um. *płodny.* fruchtbar Kinder zu zeugen.

prōlĭquātus, a, um. *rostopiony.* geschmelzt.

prōlĭtas, atis, f. vide proles.

prōlixè. adv. *rościągło, obszernie, ochotnie.* der Länge nach, weitläuftig, lang und breit, reichlich, wohl.

prōlixĭtas, atis. *prōlixĭtūdo, inis, f. Długość 1. 2. Obszerność.* Länge, Weitläuftigkeit.

prōlīxo, as. rościągam. lang und breit machen, ausdehnen.

prōlīxus, a, um. *długi 1. 2. rościągły, wysoki 1. szczodrobliwy, chętny.* lang, weitläuftig, groß, gutwillig, geneigt, willfährig, überflüßig. *syn.* longus, prōtensus, prōductus.

prōlŏcūtōrium, ii, n. *Schadzka.* ein öffentlicher Unterredungsort.

prōlŏgium, ii, n. prōlŏgus, i, m. *vide* proloquium.

prōlongātio, onis, f. *Przedłużenie.* Verlängerung.

prōlongo, as. *przedłużam, odkładam 2.* verlängern, aufschieben.

prōlŏquium, ii, n. *Przedmowa, Sentencya 2.* Vorrede, Vortrag, Vorbericht.

prōlŏquor, ĕris. *przemawiam 1. Przedmowę czynię, wymawiam 1. mianuię.* heraussagen, darthun. *syn.* lŏquor, ēlŏquor, prōnuntio.

prōlŭbīdo, ĭnis, prōlŭbies, ei, f. *Lubość.* Lust, Begierde.

prōlūbitu. *według upodobania.* nach Gefallen.

prōlūbium, ii, n. *Pożądliwość, Lubość, Szczodrobliwość.* Willfährigkeit, unmäßige Lust, Curiosität.

prōlūceo, es. *świecę.* hervor leuchten.

prōlūdium, ii, n. *vide* prōlūsio.

prōlūdo, is. *harcuię, igram przed Potkaniem, rosztuię się, ścielę z.* ein Vorspiel thun, einen Versuch oder Eingang machen.

prōlūgeo, es. *długo opłakiwam, żałobę nosić.* gar zu lang trauren.

prōluo, is. *polewam, płóczę, wypłókać, przepiiam, przemarnować, Purgacyą brać.* wohl waschen, verschwenden. *syn.* lăvo, abluo, hūmecto, irrĭgo.

prōlūsio, onis, f. *Rósztowanie się, Przegrawek, Utarczka.* Vorspiel, Versuchspiel, Vorübung, Versuch vor dem Kampf.

prōlūsōrius, a, um. *przegrawkowy, utarczkowy.* vorspielend.

prōlūsus, a, um. *wprzód probowany.* vorgespielt.

prōlūtus, a, um. *myty, piiany.* gewaschen, besoffen.

prōlŭvies, ei. prōlŭvio, onis, f. *Wylewek, Gnóy* 1. *Powódź.* Wust, Unflat, Ueberschwemmung. *syn.* ēlŭvies, sordes.

proluvies alvi. *Biegunka* 1. der Durchfall.

prōlŭvium, ii, n. *Rozrzutność, Szczodrobliwość, Powódź.* Verschwendung, Ueberschwemmung.

prōlyta, æ, m. *gr. Promot.* ein Licentiat in Rechten.

PROM

Promachus, i, m. *zaczynaiący Potyczkę* Vorfechter, Anfänger des Streits.

prōmāno, as. *pochodzę, wypływam.* her vor fließen, ausgehen, herkommen. *syn.* prōvĕnio, prōcēdo.

prōmātertĕra, æ, f. *Babki Siostra.* der Großmutter Schwester.

prōmello, is. obsol. *i. q.* cunctor.

prōmercālis, e. c. *przedayny.* was zu verkaufen ist, feil. *syn.* vendibilis.

prōmercium, ii, n. *Handel, przedayna Rzecz.* Handlung, feile Sache.

prōmercor, aris. *handluię.* verweg kaufen.

prōmĕreo, es. prōmĕreor, ēris. depon. *zasługuię, przysługuię się, dobrze czynię.* verdienen, sich verdient machen. *vide* mĕreo.

prōmĕritum, i, n. *Zasługa, Dobrodziejstwo.* Verdienst, Wohlthat.

prōmĕrĭtus, a, um. *zasłużony.* verdient.

prōmico, as. *błyszczę się.* hervor schimmern.

prōmĭnens, entis, o. *wydatny.* hervorragend.

prōmĭnentia, æ, f. *Wydatność.* Hervorragung.

prōmĭnenter. adv. *wydatnie.* hervorragend.

prōmĭneo, es. *wydaię się, wybiegam z wychylam, wychodzi* 1. *pokazuię się* hervorragen. *syn.* ēmĭneo, assurgo appāreo.

prōmĭno, as. *pędzę, poganiam.* vor sich treiben.

prōmĭnŭlus, a, um. *trochę wydatny.* ein wenig hervorragend.

prōmiscam. obsol. *prōmiscè* & prōmiscuè adv. *pospołu, nierozdzielnie, bez Braku*

ku, pomięszanie. ohne Unterschied, vermischt.
rōmisceo, es. *mięszam 1.* vermischen.
rōmiscuus, *promiscus & promiscarus*, a, um. *mięszany, spółeczny.* vermischt, gemein. *syn.* confūsus, mistus, incertus, commūnis.
romiscuus usus. *Społeczność.* Gemeinschaft.
romiscua doctrina. *Książki zbieralne.*
romiscuum genus. sub *Płeć 1.* allerley Geschlecht.
rōmissio, onis, f. *Obietnica.* Zusage, Verheißung.
romissio damni infecti. *Warunek.*
rōmissīvus, a, um. *obiecuiący.* versprechend.
rōmissor, oris, m. *Obiecownik, Kontraktnik przyzwalaiący.* ein Zusager, der etwas verspricht.
rōmissum, i, n. & promissus, us, m. *vide* promissio.
romissis stare. *Słowa dotrzymać.* seine Zusage halten.
rōmissus, a, um. *obiecany, długi 2. obwisły.* zugesagt, versprochen, verheissen, lang. *syn.* pollĭcitus.
romissus capillus. *długie zapuszczone Włosy.* langes Haar.
rōmĭtor, oris, m. *Podawacz.* ein Darreicher.
rōmitto, is. *obiecuię 1. 2. rozrastam się, rozszerżam się, noszę 3. pokazuię po sobie.* versprechen, zusagen, verheissen, vor sich schießen lassen, ausstrekken. *syn.* pollĭceor, spondeo.
romitto ad aliquem, promitto alicui ad cænam. *obiecuię się na Wieczerzę.* versprechen das Nachtmahl bey einem zu nehmen.

promitto barbam, crinem. *zapuszczam Włosy.* lange Haare wachsen lassen.
promittit se arbor. *Drzewo rozrasta się.* der Baum breitet sich weit aus.
promnestria & proxenetria, æ, f. gr. *Dziewosłębica.* eine Kupplerinn.

PROMO

Prōmo, is. *dobywam 3. biorę 1. wydaie ziemia, wydaię Taiemnicę, toczę 6. mówię.* hervor nehmen, hervor bringen, heraus sagen. *syn.* dēprōmo, ēdūco, is, extrăho.
promo consilia. *innych Rady wydaię.* Anschläge entdecken.
promo vina e dolio. *poczynam Wino, toczę Wino.* Wein aus dem Fasse lassen.
prōmonstrum, i, n. *Znak 9.* Wunderwerk.
prōmontōrium, ii, n. *Góra 3.* Vorgebirge.
prōmōtio, onis, f. *Pomykanie, Podwyższanie, Wyniesienie, Forytowanie, Pasowanie, Promocya.* Beförderung, Fortschiebung.
prōmōtor, oris, m. *Pomykacz.* ein Beförderer.
prōmōtōriālis, e. c. *do Wyniesienia służący.* zur Beförderung dienlich.
prōmōtus, a, um. *pomykany, wyniesiony, Promot, Kreatura.* befördert, weiter gerückt.
promotus ad dignitates. *wyniesiony na Godność.* zu Ehren befördert.
promota classis. *daley pomykana Flotta.* weiter fortgesegelte Flotte.
prōmōtus, us, m. *vide* promotio.
prōmŏveo, es. *pomykam, rozszerzam, wynoszę 3. promowuię, pasuię.* fortrücken,

rücken, weiter bringen, erweitern, befördern. *syn.* prōvĕho, prōdūco, is.

promoveo gradum ab aliquo loco. *postępuię, i. wynoszę się z mieysca.* sich eilends von einem Ort begeben.

promoveo aciem. *pomykam Woysko.* die Völker fortrücken lassen.

promoveo imperium. *rozpostrzeniam Państwo.* das Reich erweitern.

promoveo ad dignitates. *pasuię kogo, wynoszę na Godność.* einen zu Ehrenämtern befördern.

nil promoves. *nie sporo ci.* du richtest nichts aus.

promptè, *promtim*, promptissimè. adv. *ochotnie, rychło.* hurtig, fix und fertig.

promptitūdo, inis, f. *Ochota.* Fertigkeit, Bereitwilligkeit.

prompto, as. *bieram, wydaię i.* oft hervorgehen, verderben.

promtuārium, ii, n. promptuaria cella. *Spiżarnia, Szafa.* Speisekammer, Vorrathsgewölbe, Magazin.

promptuārius, a, um. *schowalny.* da Vorrath ist.

promptu, in promptu, promptum est. *na Doręczu.* zugegen, an der Hand, in Bereitschaft.

promptus, a, um. particip. *dobyty.* hervor genommen.

promptus, a, um. *gotowy, ochotny, skłonny, łacny, Rezolut.* fertig, fix, bereit, geschwind, hurtig, geneigt, leicht. *syn.* ălăcer, hĭlăris, părātus, vēlox, făcilis, prōnus.

promptus, us, m. *Gotowość, Gola.* Hervorgebung, bey Handhabung.

prōmulceo, es. *głaszczę wprzód.* zuvor streichen.

prōmulcum, i, n. & promulcus, i, m. *Lina, ktorą małe Okręty do wielkich przywiężuią.* ein Seil womit die kleinen Schiffe an die großen angebunden werden.

prōmulgātio, onis, f. *Obwołanie, Ogłoszenie.* Ausrufung, öffentliche Vorstellung.

prōmulgātor, oris, m. *Ogłosiciel.* ein Ausrufer, Marktschreyer.

prōmulgātus, a, um. *obwołany, ogłoszony.* ausgerufen, kund gemacht.

prōmulgo, as. *obwoływam.* ausrufen, öffentlich sagen, ausbreiten. *syn.* publĭco, vulgo, dīvulgo, ēdīco, prōdo, mănĭfesto, ăpĕrio, rĕtĕgo.

prōmulsĭdaris, is, f. promulsidarium, ii, n. *Naczynie w ktorym się Miod albo inna Słodycz do Picia podaie, Antipest i. 2. Misa.* ein Geschirr, darinnen Meth dargereichet wird, Potageschüssel.

prōmulsis, ĭdis, f. *Słodycz, Miód pity, Antypast 2. przedobiedni Trunek.* Meth, Suppe, Voressen.

prōmulsus, a, um. *głaszczony.* gestreichelt.

prōmŭlus, a, um. *vide* prominens.

prōmum, i, n. *vide* promptuarium.

prōmunctōrium, ii, n. *Szczypce.* Lichtputze.

prōmūrāle, is, n. *Przedmurze.* Vormauer.

prōmus, i, m. *Szafarz i. 3.* Speisemeister, Beschließer, Kellner.

promus condus. *piwniczny.* Kellermeister.

promus prodigus. *Utratnik.* ein Verschwender.

promus sum cordi meo. *wiem co mam w sercu;* ich weiß am besten wie mir ums Herze ist.

promum quærit condus. *fkąpy potrzebuie fzczodrego.* ein Sparer muß ein Zehrer haben.

prômufcis, idis, f. *gr. vide* probofcis.

prômŭtuor, aris. *przed czafem pożyczam.* vorher borgen.

promŭtuum, i, n. *przed czafem dane Pieniądze.* voraus gezahltes Geld.

prômŭtuus, a, um. *przodem pożyczony.* vorher geliehen.

PRON

Prōnăto, as. *wypływam.* hervor schwimmen.

prōnaus, i, m. & pronaum, ī, n. *Babiniec, Dziedziniec kościelny, Cmentarz.* Thor, Vorhof an der Kirche, der Kirchhof.

prōnè. adv. *nachylono.* geneigt.

prōnecto, is. *nadwiązuię.* an einander knüpfen.

prōnĕpos, ōtis, m. *Prawnuk.* Urenkel, des Enkels Sohn, Sohn im dritten Glied.

prōneptis, is, f. *Prawnuczka.* des Enkels Tochter, Urenkelinn.

prōnĭtas, atis, f. *Skłonność.* Neigung.

prōno, as. *nachylam fię.* neigen, sich vor sich hinbücken.

prōnœa, æ, f. *gr. Opatrzność.* Vorsehung, Vorsorge.

prōnōmen, ĭnis, n. pars Orationis apud Grammaticos. *Przezwifko, słowo poprzedzaiące.* Vorwort, Vorname.

prōnōmĭnātio, onis, f. *Zamiana Słów.* Wortveränderung.

prōnŭba, æ, f. *Dziewoſłębica, Swachna.* Bediente der neuen Eheleute. *fyn.* promneſtria.

prōnŭbo, is. *dziewoſłębię, raię.* den neuen Eheleuten beystehen, Ehe stiften helfen.

prōnŭbus, i, m. *Dziewoſłąb, Swat.* ein Freywerber, Ehestifter.

prōnŭbus, a, um. *ślubny.* das zur Ehestiftung hilft.

prōnŭbus annulus. *Pierścień ślubny.* Trauring.

prōnuntiābilis, e. c. *wymawialny.* aussprechlich.

prōnuntiātio, onis, f. pronuntiātum, i, n. *Wymawianie 1. Wyrok, Wyrzeczenie 1. Sentencya 2. Wydanie 10. Jeſt Oratorſki.* das Aussprechen, Ausreden, ein Ausspruch, Bescheid, ein völliger Spruch. *fyn.* effātum, prōlŏquium, axiōma, enuntiātum.

prōnuntiātor, oris, m. *Powiadacz.* ein Aussprecher, Redner.

pronuntiatum, i, n. & pronuntiatus, us, m. *vide* prōnuntiātio.

pronuntiatur. *powiadaią.* es wird gesagt.

prōnuntiātus, a, um. *wymówiony.* ausgesprochen.

prōnuntio, as. *wymawiam 3. wymieniam, mówię 1. mianuię, obwieſzczam, ogłaſzam, obwoływam, obiecuię, ſkazuię 2. 4. zdaię 2.* öffentlich heraus sagen, vorbringen, ein Urtheil sprechen, ankündigen. *fyn.* dīco, prōfĕro, promulgo.

pronuntio ſententiam meam. *Zdanie ſwoie daię.* seine Meinung sagen.

pronuntio aliquem Regem. *Krolem kogo ogłaſzam.* einen zum König machen.

prōnŭper. adv. *niedawno.* unlängst, neulich.

prōnūrus, ūs, f. *Wnuka Zona.* des Enkels Frau.

prōnus, a, um. *nachylony, skłonny, snadny, na Nos, na Plask.* vor sich geneigt oder hängend, geartet, geneigt zu etwas. *syn.* prōpensus, prōclīvis, inclīnātus, curvus, incurvus.

pronus ad meridiem. *leżę na Południe.* gegen Mittag gelegen.

proœcŏnŏmia, æ, f. *gr. Rozłożenie.* Eintheilung.

proœmior, aris. *Przedmowę czynię.* eine Vorrede halten, anfangen zu reden.

proœmium, ii, n. *gr. Przedmowa, Przegrawek.* Vorrede, Eingang. *syn.* exordium, principium.

PROPA

Prŏpædeuma, atis, n. *gr. Przedwiczenie.*

prŏpāgātio, onis, f. *Rozmnożenie, Pomnożenie, Przedłużenie, Krzewienie, Rozszerzanie.* Fortpflanzung, Erweiterung.

prŏpāgātor, oris, m. *Rozszerzacz.* ein Fortpflanzer, Vermehrer.

prŏpāgātus, a, um. *rozmnożony.* fortgepflanzt.

prŏpāges, is. prŏpāgo, inis, f. *prŏpagmen*, inis, n. *Latorośl winna, Pokolenie, Potomstwo, Gniazdo 3. Plemię, Krzewienie, Pokolenie.* wieder eingelegte Rebenschoß, eingelegter Reben; Geschlecht. *syn.* vitis, palmes, sarmentum, *vel* gĕnus, stirps, prŏgĕnies, sŏbŏles, continua sĕries.

prŏpāgo, as. *rozmnażam, płodzę, krzewię, rozszerżam, pomykam.* fortpflanzen, erweitern, verlängern, alte Schoß einlegen. *syn.* prŏdūco, prŏtendo, prŏtrăho, amplifico, dīlāto, extendo, augeo.

propago vitam. *przedłużam życie.* das Leben verlängern.

prŏpāgor, aris. *krzewię się.* fortgepflanzt werden.

prŏpăla, æ, m. *Przekupień 1.* ein Trödler.

prŏpălam. adv. *iawnie.* frey, öffentlich.

prŏpălātus, a, um. *wyiawiony.* kund gemacht, offenbart.

prŏpălo, as. *wyiawiam.* offenbaren, ausbreiten.

prŏpassus, a, um. *rozszerżony.* ausgebreitet.

prŏpăter, tris, m. *Dziad.* Großvater.

prŏpătruus, i, m. *Dziada Brat.* des Großvaters Bruder.

prŏpătŭlum, i, n. *Gola, Widok 2. Podwórze.* ein öffentlicher Ort.

prŏpătŭlus, a, um. *widoczny.* öffentlich.

PROPE

prŏpe. adv. *zblisķa, bez mała, ledwie 2. mało nie, blisko.* nahe, dabey, nicht weit, bald, schier, fast. *syn.* non prŏcul, fermè, vix non, pæne.

prŏpe. præpos. *wedle.* beynahe, neben, bey, schier. *syn.* juxta, pĕnes, sĕcundum.

prŏpecto, is. *rozczesuię.* lang herab kämmen.

prŏpĕdiem. adv. *codzień, wkrótce.* ehester Tagen, in kurzem.

prŏpĕdo, as. *przeszkadzam.* verhindern.

prŏpello, is. *popycham, porušzam, wyganiam 3. odganiam.* weiter forttreiben, abtreiben, zurück treiben, abwenden. *syn.* pello, prŏpulso, arceo.

prŏpĕmŏdum. adv. *bez mała.* beynahe.

prŏpempticus, a, um. *w Podróż prowadzący.* zur Reise begleitend.

propempticum carmen. *Wierſz na Pożegnanie.* ein Abſchiedsgedicht.

prōpendens, entis, o. *nachylony.* herab hangend.

prōpendeo, es. *ſkłaniam ſię* 3. *nachylam ſię.* vor ſich hangen, hervorragen, geneigt ſeyn.

prōpendŭlus, a, um. *wiſzący.* etwas hervorragend.

propenduli crines. *Czupryna.* zotige Haare.

prōpenſè. adv. *chętnie.* willig und geneigt.

prōpenſio, onis, f. *Skłonność* 1. Zuneigung.

prōpenſus, a, um. *chętny, ſkłonny, wydatny* 1. *ważny* 1. *wielki* 1. geneigt, ergeben, groß. *ſyn.* prōclīvis, prōnus.

prōpenſa munera. *wielkie Dary.* große Gaben.

prŏpĕrābilis, e. c. prŏpĕrans, antis, o. *ſpieſzny.* eilig, eilſam, der da eilt.

prŏpĕram, prŏpĕranter, *prŏpĕrātim*, prŏpĕrātò, prŏpĕrè, *prŏpĕrĭter.* adv. *ſpieſzno.* eilend, ſchell, eilfertig, in Eile, geſchwind. *ſyn.* citò, cĕlĕriter, feſtīnanter.

prŏpĕrantia, æ. & prŏpĕrātio, onis, f. & prŏpĕrātus, us, m. *Spieſzenie.* das Eilen, Eilung, Beſchleunigung. *ſyn.* feſtīnātio.

prŏpĕrātus, a, um. *ſpieſzny.* ſchnell, in Eil gemacht.

prŏpĕro, as. *ſpieſzę ſię.* eilen.

prŏpĕro, as. act. *gotuię* 3. *przyſpieſzam.* beſchleunigen. *ſyn.* feſtīno, mātūro, cĕlĕro, accĕlĕro, mŏras rumpo, tollo, pello, ĭter, viam urgeo.

prŏpĕrus, a, um. *ſpieſzny.* hurtig, behend. *ſyn.* prŏpĕrans, cĕler, vēlox, citus, pernix, ăgilis, feſtīnus.

prŏpes, edis, m. *Lina.* Segelſeil.

prōpētro, as. *roſkazuię* 1. befehlen.

prōpexus, a, um. *rozczeſany.* vor ſich herab gekämmt.

prŏphēta & prophetes, æ, m. *gr. Prorok.* ein Prophet, Weiſſager. *ſyn.* ſăcer vātes, Dei interpres.

prŏphētālis, prophetiālis, e. c. prŏphētĭcus, a, um. *Prorocki.* prophetiſch.

prŏphētia, æ, f. *gr. Proroctwo.* Weiſſagung, Prophezeyhung.

prŏphētis, idis, & prŏphētiſſa, æ, f. *gr. Prorokini.* Weiſſagerinn.

prŏphētiſſo, prophetizo, & *prŏphēto*, as. *prorokuię.* weiſſagen, prophezeyhen.

prŏphylactĭcus, a, um. *zachowuiący od choroby.* zur Beſchirmung dienend.

PROPI

Prōpīlo, as. *i. q.* acuo.

prōpīnātio, onis, f. *Picie do kogo, Częſtowanie.* das Zutrinken.

prōpīnātor, oris, m. *Piiący do kogo.* ein Zutrinker.

prōpīno, as. *piię do kogo, podaię* 1. *daię* 1. *kredencuię komu*, & ſub *Bożeć day zdrowie* 1. vortrinken, zu trinken geben, credenzen, zubringen. *ſyn.* vīnum *vel* crātērem porrĭgo.

propino aliquem deridendum. *wytykam* 3. *podaię kogo na Pośmiech.* machen, daß einer ausgelacht wird, ſeine Kurzweil mit einem haben.

propino patriam hoſtibus. *Oyczyznę zdradzam.* dem Feind das Vaterland verrathen.

prōpinquè. adv. *bliſko.* nahe, in der Nähe.

prōpin-

prŏpinquĭtas, atis, f. *Bliskość Mieyśca, Powinowactwo* 1. die Nähe, nahe Verwandschaft.
prŏpinquo, as. *przybliżam się.* nähern, nahen.
prŏpinquus, a, um. *bliski* 2. *powinowaty.* nahe, naher Blutsfreund. *syn.* prŏpior, proxĭmus, vīcīnus, fīnĭtĭmus, contermĭnus, *vel* consanguĭneus, affīnis.
prŏpio, as. *vide* propinquo.
prŏpior, oris, m. f. propius, n. *bliższy.* näher.
prŏpĭtiābĭlis, e. c. *ubłagalny.* versöhnlich.
prŏpĭtiātio, onis, f. *Błaganie.* Versöhnung.
prŏpĭtiātor, oris, m. *Błagalnik, Jednacz.* ein Versöhner.
prŏpĭtiātōrium, ii, n. *Błagalnia.* Söhnopfer, ein Ort wo Gott versöhnt wird.
prŏpĭtiātrix, icis, f. *Jednaczka.* Versöhnerinn.
prŏpĭtiātus, a, um. *błagany, przeiednany.* ausgesöhnt.
propitiatum peccatum. *odpuszczony Grzech.* nachgelassene Sünde.
prŏpĭtiātus, us, m. *vide* propitiatio.
prŏpĭtio, as, & propitior, aris. dep. *błagam, przeiednywam.* versöhnen.
prŏpĭtius, a, um. *miłościwy, łaskawy* 1. günstig, gnädig, gewogen. *syn.* făvens, sĕcundus, dexter, făcĭlis, mītis, ămīcus, bĕnignus, clēmens.
prŏpius, adv. *bliżey, mało nie.* näher.
propius urbem accedo. *przybliżam się do Miasta.* näher zur Stadt rücken.
prŏplasma, atis, n. gr. *Wizerunk, Forma* 4. Model, Formschnitt.
prŏplastes, æ, m. *Formy robiący.* Formschneider.
prŏplastĭce, es, f. gr. *Formierstwo.* die Kunst Form oder Model zu schneiden.
prŏpnĭgeum, i, n. gr. *Czeluść* 2. Mundloch im Ofen.

PROPO

Propo. prisc. *pro* propero.
prŏpōgōnium, ii, n. gr. *Wąs.*
prŏpōla, æ, m. gr. *Przekupień.* Verkäufer, Krämer, Höker, Unterkäufer, Mäkler.
prŏpŏlis, is, f. gr. *Przedmieście, Pierzga.* Vorstadt, Vorgebäude, Eingang des Bienenkorbs, Stopwachs.
prŏpōma, atis, n. gr. *Antypast* 2. *przedobiedni Trunek Słodycz.* Vortrunk, süßer Trank, damit die Alten ihre Mahlzeiten anfiengen. *syn.* promulsis.
prŏpōno, is. *stanowię* 2. *przekładam* 4. *wystawiam* 1. 2. *określam* 1. 2. *stawiam* 5. vorsetzen, vorlegen, vorstellen, vorschlagen, stellen, Vorhabens, Willens seyn. *syn.* expōno, objĭcio.
prŏpontis, idis, f. gr. *Morze Carogrodzkie.* das Propontische Meer.
prŏporro. adv. *daley* 1. noch weiter.
prŏportio, onis, f. *Podobieństwo, Proporcya.* Verhältniß, Uebereinstimmung und Gleichheit.
prŏportiōnālis, e. c. proportiōnātus, a, um. *równey Miary.* gleichmäßig, von gleicher Verhältniß.
prŏpŏsĭtio, onis, f. *Stanowienie, Określenie Rzeczy, Rzecz do mówienia, Propozycya, Gadka* 3. Vortrag, Satz.
prŏpŏsĭtum, i, n. *Postanowienie Umysłu, Koniec Spraw, Przedsięwzięcie, Zamierzenie.* das Vorhaben, Vorsatz, Zweck, Sinn.

rōpŏsĭtus, a, um. *wystawiony, przedsię wzięty.* vorgestellt, vorgesetzt, vorgelegt, vorgenommen.
rōpōtisma, atis, n. *vide* propoma.

PROPR

rōpræfectus, i, *prōpræses*, idis, m. *Podstarości.* ein Statthalter.
rōprætor, oris, m. sub *Namiestnik.* Statthalter eines Landvoigts.
ropriascit, *propriassit.* *i. q.* proprium fecerit.
rōpriātim, prōpriè. adv. *właśnie*, *osobno*, *właściwie.* eigentlich.
rōpriĕtārius, ii, m. *Własnomiętny*, *Pan własny iakiey Rzeczy.* eigenthümlicher Besitzer eines Dings, Eigenthumsherr.
rōpriĕtas, atis, f. *Własność 1. 2. własna Rzecz.* Eigenschaft, Eigenthum.
rōprio, as. *przywłaszczam.* zueignen.
rōprĭtim. adv. *vide* propriatim.
rōprium, ii, n. *vide* proprietas.
rōprius, a, um. *własny*, *przyzwoity*, *trwały 1.* eigen, eigenthümlich, allein gehörig, langwierig, beständig. *syn.* gĕnuīnus, pĕcūliāris.
ropter. adv. *podle* & sub *raczey.* neben. *vide* prope.
ropter. præpos. *dla 2. wedle*, *przy.* um von, wegen, nahe, nächst, anbey.
ropter metum. *z boiaźni.* aus Furcht.
ropter viam. *przy drodze.* neben dem Weg.
ropter te sedet. *siedzi wedle ciebie.* er sitzt neben dir, bey dir.
roptĕrea. adv. *dlatego.* derohalben, deßwegen, darum. *syn.* ĭdeo, īdcirco, quāre, quāpropter.
roptervŏlo, as. *przelatuię.* vorbey fliegen.

PROPU

Prōpŭdiānus porcus. *Swinia do Ofiary.* Opferschwein.
prōpŭdiōsus, a, um. *niewstydliwy*, *bezecny*, *nierządny*, *niecnotliwy.* unverschämt. *vide* impŭdīcus.
propudiosa fœmina. *Nierządnica.* ein unverschämtes Weib.
prōpŭdium, ii, n. *Niewstyd*, *niewstydliwy*, *Nierządnica.* ein Unflath, Schande und Laster, ein unverschämter Mensch.
prōpugnācŭlum, i, n. *Twierdza*, *Baszta 1. Obrona 2. Obrońca.* Vestung, Bollwerk, Schanze, Pastey, Außenwerk, Schutz und Schirm. *syn.* præsĭdium, mūnīmen, mūnīmentum, vallum, agger, mūri, turres, fossæ.
prōpugnātio, onis, f. *Bronienie*, *Obrona 4.* Vertheidigung, Schutz und Schirm. *syn.* dēfensio.
prōpugnātor, oris, m. *Obrońca.* ein Beschützer. *syn.* dēfensor.
prōpugno, as. *bronię 1. zastawiam się 3.* verfechten, beschützen, vertheidigen, streiten. *syn.* pugno, tueor, dēfendo, mūnio.
prōpulsātio, onis, f. *Odpędzenie*, *Odbiianie 2. Oddalanie.* das Abtreiben, Abwendung.
prōpulsātor, oris, m. *Odganiacz.* ein Abtreiber, Vertreiber.
prōpulsātus, a, um. *odpędzony.* abgetrieben, weggeschlagen.
prōpulso, as. *odganiam*, *odpędzam*, *oddalam*, *obronić.* wegschlagen, abtreiben.
prōpulsor, oris, m. *vide* propulsator.
prōpulsus, a, um. *vide* propulsatus.

prōpulſus, us, m. *Poruſzanie, Odpędzenie.* Stoß, Forttreibung.

prōpurgo, as. *i. q.* expio.

prōpȳlæum, i, n. *gr. Przedſionek.* Vorhof.

prōquæſtor, oris, m. *Namieſtnik Podſkarbiego.* Statthalter eines Seckelmeiſters, Vicerentmeiſter.

prōquĭrĭto, as. *obwoływam, ſkwierczę.* das Volk anſchreyen, klagen, kund machen.

PROR

Prōra, æ, f. *gr. Naw Przodek.* das Vordertheil des Schiffs, der Anfang und das Ende, Thun und Laſſen.

prōrēpo, is. *wyłażę.* hervor kriechen.

prōrēta, æ, prōrētus & prōrēus, i, m. *Sternik.* ein Steuermann, Bootsmann.

prōrex, ēgis, m. *Vicerey, Namieſtnik królewſki.* Vicekönig.

prōriga, peroriga, æ, m. *Koniuch, ſtadny Parobek.* Stuttenmeiſter, Kuppler.

prōrīgo, inis, f. *lege* prurigo.

prōrĭpio, is, ĕre. *porywam, wyrywam ſię albo co, wypadam* 3. geſchwind, heimlich davon ſchleichen, fortſchleppen, wegreißen, ſich aus den Händen entreißen, hinaus machen, heraus laufen, hinweg nehmen. *ſyn.* răpio, ăbeo, ēvŏlo, as.

prōrīto, as. *pobudzam, wyzywam, zachęcam, łudzę.* reizen, locken, heraus fordern. *vide* allĭcio.

prōrŏgātio, onis, f. *Odwłoka* 2. *Przedłużenie.* Aufſchub, Verzögerung. *ſyn.* dīlātio.

prōrŏgātīvus, a, um. *odwłoczny.* verlängernd, Aufſchub leidend.

prōrŏgātor, oris, m. *Odkładacz.* ein Aufſchieber.

prōrŏgātus, a, um. *przedłużony, odłożony.* verlängert, aufgeſchoben.

prōrŏgo, as. *przedłużam, odkładam, trwam* 1. verlängern, aufſchieben, verziehen, Friſt geben. *ſyn.* prōdūco, prōtrăho, diffĕro.

prōroſtra, orum, n. *Kazalnica.* Predigſtuhl.

prorſa, æ, f. *lege* proſa.

prorſum & prorſus. adv. *wprzód, zgoła, prawie, koniecznie, proſto* 1. gänzlich, gerade, durchaus, ganz und gar, vorwärts, allerdings. *ſyn.* certè, vērè, rectè.

prorſus, a, um. *proſty* 1. gerade, hinwärts.

prōrumpo, is. *wybuchnąć, wypadam* 3. *wytryſka, wyrzucam* 1. *wydaie ſię co.* hervor brechen, hinaus fallen, mit Gewalt eindringen, entſpringen. *ſyn.* irrumpo, effluo.

prōruo, is. *obalam* 1. 2. *wypadam* 3. verwüſten, übern Haufen ſchmeißen, verſtören, heraus laufen, niederfallen. *ſyn.* devaſto, dīruo.

prōruptio, onis, f. *Wytryſkanie, Wyciekanie.* Hervordringung, Ausfall.

prōruptor, oris, m. *Wyciekacz.* der hervor bricht.

prōruptus, a, um. *zepſuty, porywczy.* zerbrochen, zerſtört, verwegen.

prōrūtus, a, um. *obalony.* zu Boden geworfen.

PROSA

Prōſă, æ, f. *idem quod* ſoluta *vel* ligata oratio.

prōſā-

prōſāĭcus, a, um. *nie wiązany.* ungebunden.
proſaica oratio. *Mowa nie Poetycka.* ungebundene Rede.
prōſāpia, æ, proſapies, ei, f. *Pokolenie, Dom 2. Linia Rodu, Szlachectwo.* Geſchlecht.
proſapia nobili editus. *Szlachcic.* ein Edelmann.
prōſārius, a, um. *vide* proſaicus.
prōſātor, oris, m. *i. q.* orator.
prōſātus, a, um. urodzony. gebohren.
prōſcēnium, ii, n. *Dziwowiſko 2.* Schaubühne.
prōſchŏlus, i, n. *Dozorca Dzieci.* Aufſeher bey den Kindern.
prōſchŏlium, ii, n. *Plac przed Szkołą.* Platz vor der Schule.
proſcindo, is. *rąbam, pocinam, orzę, tykam 4.* vorne abhauen, zerſpalten.
proſcindo terram aratro. *orzę.* das Feld umpflügen.
proſcindo aliquem convitiis. *łżę.* einen läſtern, ſchmähen.
proſciſſio, onis, f. *Porzynanie.* Aufſchnitt, Aufreißung.
proſciſſio terræ. *Oranie.* das Pflügen.
proſciſſum, i, n. *Rola ſprawiona.* das Gepflügte, Umgeackerte.
proſciſſus, a, um. *porznięty, porąbany, poorany.* zerſchnitten, aufgeriſſen, zerhauen, umgeackert.
prōſcrībo, is. *wyſtawiam na Przeday, obwieſzczam Piſmem, Piſaniem ogłaſzam, Sądy zapowiedziec, wywoływam kogo z ziemi.* öffentlich feil biethen, oder anſchlagen, verweiſen, in die Acht erklären. *ſyn.* vēnāle prōpōno, *vel* adjūdĭco, *vel* damno exſilio, morti dēvŏveo, deſtĭno.

proſcriptio, onis, f. *Przedanie, Wywołanie.* die Feilbiethung, Achterklärung, Landesverweiſung.
proſcriptor, oris, m. *Wywoływacz.* der etwas feil biethet, der einen in die Acht erkläret.
proſcriptŭrio, is, ire. *wywoływam 2.* trachten in die Acht zu thun.
proſcriptus, i, m. *Wywołaniec, Banit.* einer der in die Acht erkläret worden.
proſcriptus, a, um. *wyſtawiony na Przeday, wywołany.* feil gebothen, öffentlich zum Verkauf angeſchlagen, in die Acht erkläret.
prōſĕco, as. *rąbam, poſiekać.* zerſchneiden, vorn abſchneiden.
prōſĕcro, as. *ofiaruię.* opfern.
proſecta, orum, n. *wyięte Wnętrznośći zwierzęce.* das ausgenommene Eingeweide der Opferthiere.
prōſectio, onis, f. & proſectus, us, m. *Cięcie, Rznięcie, Rąbanie.* ein Schnitt.
prōſector, oris, m. *Anatomik.* ein Zerſchneider, Zerleger.
prōſectum, i, n. *Okrawek, Sztuka 1.* ein abgeſchnittenes Stück.
prōſectus, a, um. *wyrznięty.* heraus geſchnitten.
prōſectus, ūs, m. *vide* proſectio.
prōſĕcūtio, onis, f. *Odprowadzenie, Ściganie.* Begleitung.
prōſĕcūtor, oris, m. *Prowadziciel, Ścigacz.* ein Begleiter.
proſĕcūtōria, æ, f. *Paſzport.* Geleitsbrief.
prōſĕcūtus, a, um. *prowadzony, ścigany.* begleitet, nachgejagt.
prōſĕda, æ, f. *Nierządnica.* eine gemeine Hure, Gaſſenbubel.

prōſēdāmum & proſedanum, i, n. *ovitium equorum & arietum, quod eos ineptos ad generandum reddit.*
prōſēlēnus, i, m. *przed Kśiężycem narodzony.* vor dem Mond gebohren.
prōſēminātus, a, um. *wyſiany.* ausgeſäet.
prōſēmino, as. *zaśiewam, rozmnażam.* ausſäen, vermehren.
prōſentio, is, ire. *przeczuwam.* gewahr werden.
prōſēquium, ii, n. *Prowadzenie, poczeſne.* Nachfolgung.
prōſēquor, ēris. depon. *prowadzę 3. 4. odprowadzam, ścigam, rozwodzę ſię, piſzę 2. naśladuię.* nachfolgen, nachjagen, begleiten. *ſyn.* ſēquor, inſēquor.
proſequor amore. *kocham.* lieben.
proſequor lachrymis. *opłakuię.* beweinen.
proſequor funus. *do Grobu prowadzę.* mit einer Leiche gehen.
prōſēro, is. *ſieię 2.* ſäen, fortpflanzen.
prōſerpināca, æ, f. *Sporyż 2.* Wegtritt, ein Kraut.
prōſerpo, is. *wyłażę, krzewię ſię.* hervor kriechen, hervor wachſen.
prōſeucha, æ. & proſeuche, es, f. *Mieyſce Modlitwy, Bożnica, Babiniec, Szpital chorych.* Bethhaus, Bruderhaus, Bettlerort.
prōſeuctĭcus, a, um, *i. q.* precatorius.
prōſĭciæ, arum, f. *prōſĭcia*, orum, n. *prōſĭcies*, ei, f. & *prōſĭcium*, i, n. *Wnętrznoſci Zwierząt ofiarnych, Sztuka i. Okrawek, Pierwiaſtki.* das Eingeweide von Opferthieren, Abſchnitte von den Opferſtücken. *vide* proſectum; proſecta.
prōſĭco, is & as. *Wnętrznoſci wyimuię.* das Eingeweide aufhauen.
prōſignānus, i, m. *żołnierz przedniey Straży.* ein Soldat der vorne anſteht.
prōſilio, is, ire. *wypadam 3. wyſkakuię 1. wyraſtam 1. pierſzę.* hervor ſpringen, aufſpringen.
prōſĭmūrium, ii, n. *proſmurium, pomurium, promurum.* idem quod *pontificale pomœrium, ubi pontifices auſpicabantur.*
proſitus, a, um. *i. q.* propoſitus.
prōſōcer, ĕri, m. *Pradzlad*, & ſub *Swiekier.* ein Großſchwäher, des Schwähervaters Vater.
prōſōcrus, us, f. ſub *Pradziad.* Großſchwieger.
prōſōdia, æ, f. *gr. Natężenie Słów.* die Abmeſſung der Worte nach ihrem Silbenmaaße.
prōſōdiăcus, a, um. *do Wierſzow należący.* zur Verskunſt gehörig.
proſonomăſia, æ, f. *i. q.* Paronomaſia *ſive* annominatio.
prōſōpites, æ, m. *gr. Łopian.*
prōſōpon, i, n. *gr. Twarz.* Angeſicht.
prōſōpōpœia, æ, f. *gr. i. q.* fictio perſonæ, figura perſonam fictam inducens. *Zmyślenie Oſoby.* Perſonendichtung.

PROSP

Proſpectātor, oris, m. *przezierający, byſtro patrzący.* ein Scharfſehender.
proſpectè. adv. *opatrznie, oſtrożnie.* behutſam, vorſichtig.
proſpectīvus, a, um. *wyglądaiący.* heraus ſehend.
proſpecto, as. *wyglądam 1. 2. upatruię 1.* oft ſehen, hinaus ſehen.

prospector, oris, m. *Stróż* 1. *Opiekun.* ein Versehser, Versorger.

prospectus, us, m. *Poyrzenie* 2. *Wzgląd.* Aussehen, das Anschauen, die Betrachtung, Ueberlegung.

prōspĕcŭlor, aris. *wypatruię*, *śpieguię*, *oglądam* 1. voraus spähen, erlauren.

prosper & prosperus, a, um. *szczęśliwy.* glücklich, gut, gesegnet. *syn.* fēlix, faustus, fortūnātus, sĕcundus.

prospĕrātio, onis, f. *Powodzenie.* Beglückung, Benedeyung.

prospĕrātus, a, um. *uszczęśliwiony.* beglückt, gesegnet.

prospĕrè, prosperrĭmè. *szczęśliwie.* glücklich, wohl gerathen.

prospergo, is. *pokrapiam.* besprißen.

prospĕritas, atis, f. *Szczęście* 1. *Powodzenie.* Glück, Wohlstand, Wohlfahrt. *syn.* fēlīcitas, successus, sors prospĕra, fortuna fāvens, āmīca, rīdens, sĕcunda.

prospĕriter. adv. *vide* prospere.

prospĕro, as. *szczęszczę.* beglücken, segnen, wohl gerathen lassen.

prospĕrŏmĕna, ōrum, n. *zdrowe potrawy*, *trunki*, *y Lekarstwa.* Speise, Trank oder Arzneyen, die man zu sich nimmt.

prospersus, a, um. *pokropiony.* besprengt.

prospĭcienter. adv. *vide* prospectè.

prospicientia, æ, f. *Opatrzność*, *Zabieganie.* Vorsichtigkeit.

prospĭcio, is, ĕre. & *prospico*, as. priscum. *przeglądam* 2. *widzę* 2. *upatruię* 2. *przeczuwam*, *opatruię* 2. 3. *dorozumiewam się*, *zabiegam* 3. *wyglądam*, *raię.* vor sich sehen, in die Weite sehen, herunter sehen, vorsehen, vorher seyen, versorgen.

prospĭcio parūm. *nic doyrzę.*

prospĭcus & *prospĭcuus*, a, um. *pilny* 1. *okazały.* ansehnlich.

prospīro, as. *oddycham*, *pucham.* blasen, den Athem ziehen.

prospex, ĭcis, m. *vide* prospector.

prospȳsis, is, f. *gr.* *Zrośnienie.* Zusammenwachsung.

PROST

Prostans, antis, o. *wydatny* 1. ansehnlich.

prostas, ădis, f. *Weyście.* Eingang.

prostăsia, æ, f. *Obrona.* Schuß, Beystand.

prostătes, æ, m. *gr.* *przełożony.* Vorsteher, Adjutant.

prosterno, is. *porażam* 1. *obalam* 1. 2. *pokładam się*, *upadam*, *Pokłon czynię.* zu Boden schlagen oder werfen, niederlegen, niederfallen. *syn.* hŭmi sterno, afflīgo, dejĭcio, dēprimo, ēverto, dīruo, prōtĕro.

prostibilis, e. c. *podły*, *wzgardzony*, *wystawiony na Nierząd.* gering, verachtet.

prostibilem facio. *vide* prostituo.

prostibŭla, æ, f. prostibilis mulier. *Nierządnica.* gemeine Hure.

prostibŭlum, & *prostĭbĭlum*, i, n. *Nierządny Dom*, *Nierządnica.* Hurenhaus, gemeine Hure. *vide* lŭpānar.

prostituo, is. *wystawiam na Przeday*, *na Nierząd*, *Nierządu patrzyć* 2. zum Verkauf ausstellen, Hurerey treiben.

prostĭtūtio, onis, f. *Wzgardzenie*, *Nierząd* 2. *Wystawienie na Przeday albo na Nierząd.* Beschimpfung, Schändung, Feilbiethung.

proſtĭtūtor, oris, m. *Wzgardziciel*, *Przekupień*. ein Beſchimpfer, Mäckler, Ausbiether.

proſtĭtūtus, a, um. *wyſtawiony na Przeday albo na Nierząd.* feil liegend, geſchändet.

proſtituta fœmina. *Nierządnica.* eine Hure, geſchändete Weibsperſonen.

proſto, as. *wynikam*, *przodem ſtoię*, *wyſtawiaią mię na Przeday*, *Nierządu patrzyć* 2. hervor ragen, weit heraus ſtehen, hervor ſchießen, feil ſeyn.

proſtŏmis, idis, f. *gr. Nagębek.*

proſtrātio, onis, f. *Obalenie.* Umwerfung, Niederſchlagung.

proſtrātor, oris, m. *Poraziciel.* ein Erleger, der einen zu Boden wirft.

proſtrātus, a, um. *obalony*, *upadły*, *utrapiony* 1. *nędzny.* zu Boden geworfen.

proſtratus morte. *umarły.* todt.

proſtrata virtus. *ſtracona Cnota.* verlohrne Tugend.

proſtȳlos, i. *gr.* ſub *Filarowanie.*

prōſūbĭgo, is. *depcę* 1. wieder aufſcharren.

prōſum prodes. *pomagam* 1. 2. *pożyteczny ieſtem.* nützlich, dienlich oder gut ſeyn. *ſyn.* adjŭvo, ūtilis ſum.

prōſum & *prōſūs*. adv. *zgoła.*

prōſūmia, æ, f. *Łódź.* ein kleines Spähſchiff.

prōſūmo, is. *biorę.* wegnehmen.

prōſus, a, um. *podnioſły.*

PROT

Protaſis, is & eos, f. *gr. Przełożenie*, *Propozycya*, *Przyczyna.* Vortrag, Urſache, Anfang einer Comödie, ein kurzer und vollkommener Spruch.

prōtectio, onis, f. *Obrona.* Beſchützung, Schutzleiſtung.

prōtector, oris, m. *Obrońca*, *Halabartnik.* ein Vertheidiger, Beſchützer, Trabant, Leibgarde.

prōtectōrius, a, um. *broniący.* beſchützend.

prōtectum, i, n. *Obdach.* Vordach, Erker, Wetterdach.

prōtectus, a, um. *nakryty*, *obroniony*, *wydatny.* bedecket, beſchirmet, vertheidiget. *ſyn.* tectus, dēfenſus, tūtus.

prōtectus, us, m. *Zaſłonienie*, *Obdach.* Beſchirmung, Vordach.

prōtĕgo, is. *bronię* 1. *zaſłaniam* 1. *zakrywam*, *wydaię* 6. *obronić kogo.* bedekken, beſchützen, beſchirmen. *ſyn.* contĕgo, tūtor, dēfendo.

prōtēlātus, a, um. *wygnany.* verjagt.

protēlo, as. *wyganiam* 2. *porażam* 1. *przekonywam* 2. *gromię*, *przeſładuię*, *odganiam*, *odkładam* 3. hinweg treiben, verjagen, abweiſen, aufſchieben, verlängern.

prōtēlum, i, n. *Ciąg* 2. *Cug*, *Naleganie*, *Pobudka* 1. das ernſtliche Nacheilen im Kriege.

protenam & *prōtĕnis.* adv. *vide* protinam.

prōtendo, is. & protento, as. *rościągam co*, *wyciągam*, *ściągam Rękę*, *podaię* 1. *wychylam*, *okładam.* hervor ſtrekken, aufſchieben. *ſyn.* prōdūco, prōfĕro, prōtrăho, extendo, porrĭgo.

prōtentus & prōtenſus, a, um. *rościągniony*, *wydatny* 1. lang ausgeſtreckt.

prōtĕnus. adv. *vide* protinam.

prōtermĭno, as. *Granic pomykam.* die Gränzen erweitern.

prōtĕro, is. *podeptać, porażam, potrącam, ścieram 4.* zertreten. *syn.* calco, conculco, prōculco, tĕro.

prōterreo, es. *straszę, odstraszam.* erschrecken, verjagen.

prōterritus, a, um. *odstraszony.* erschreckt, fortgejagt.

prōtervè. adv. *zuchwale, rozpustnie, złośliwie.* muthwilliglich, widerspenstiglich.

prōtervia, æ, f. *Zuchwalstwo, Rozpusta, Przekora.* Muthwill, Widerspenstigkeit, Vermessenheit.

prōtervio, is, ire. *pustuię, bestwię się 3.* muthwillig seyn, kälbern.

prōtervĭtas, atis, f. *vide* protervia.

prōtervĭter. adv. *vide* protervè.

prōtervus, a, um. *zuchwały, rozpustny, złośliwy.* muthwillig, frech, unverschämt. *syn.* pĕtŭlans, prōcax, impŭdens, tĕmĕrārius, audax, fălax, lascĭvus.

protestans, antis, o. *sprzeciwiaiący się.* widersprechend.

protestantes, ium, m. *Kalwiniſtowie.* die Reformirten.

prōtestātio, onis, f. *Oświadczenie, Sprzeciwienie się, Protestacya.* Widersprechung eines Dings, Vorbehaltung des Rechtens, Behauptung.

prōtestor, aris. *oświadczam się, protestuię się.* öffentlich bezeugen, mit einer Sache nicht zufrieden seyn, widersprechen, behaupten.

prōtexo, is. *wprzód kładę.* vorher setzen.

prōthĕsis, is, f. *gr. i. q.* propositio. *Stanowienie, Propozycya.* Vortrag.

prōthȳma, atis, n. *Kadzenie przed Ofiarą.* das Räuchern vor den Opfern.

prōthȳmè. adv. *ochotnie.* muthig, fröhlich.

prōthȳmia, æ, f. *gr. Chęć.* die Lust, fröhlicher Muth, Gunst, Willfährigkeit, Gewohnheit.

prōthȳris, idis, f. *gr. Krokſztynki.* der Sims vor der Thür.

prōthȳrum, i, n. *gr. Portyera, Przedsionek, Słup 7.* Vorhof.

prōtĭnam, prōtin & prōtĭnus. adv. *zaraz, przed sobą, ustawicznie, prosto 1.* alsbald, flugs, eilends, behend, hernach. *syn.* contĭnuo, confestim, illĭco, sŭbĭtò, stătim.

PROTO

Prōtŏcancellārius, ii, m. *pierwey Kanclerz.* Canzler, der Vornehmste unter den Regierungsräthen.

prōtŏcollum, ii, n. *gr. Protokoł,* & sub *Księga.* Verzeichniß, Entwurf, ein Buch, darinnen die Gerichtshändel verzeichnet werden.

prōtŏcŏmium, ii, n. *pierwsze Włosy.* der erste Haarwachs, der vörderste Schopf.

prōtŏcursor, oris, m. *i. q.* præfectus cursorum. *Poprzednik.* Vorläufer.

prōtŏgŏnos, i, m. *gr. pierworodny.* Erstgebohrner.

prōtollo, is. *ściągam Rękę, pomykam, odkładam 2. ruszam 2.* hervor strecken, verlängern, verzögern, aufschieben.

prōtŏlŏgia, æ, f. *gr. i. q.* antĕlŏquium.

prōtŏmartyr, ȳris, m. *pierwszy Męczennik.* der erste Blutzeuge.

prōtŏme, es, f. *gr. Obraz 8. 12.* ein Brustbild.

prōtŏmĕdia, æ, f. *gr. winne Ziele.*

prōtŏmysta, æ, m. *gr. Biskup.* ein Bischof.

protŏno, as. *gromię 2.* zum ersten anstimmen, donnern.
prōtŏnŏtārius, ii, m. *pierwszy Pisarz.* der oberste Schreiber.
prōtŏplastes, æ, m. *gr. i. q.* primus formator & inventor.
prōtŏplastus, i, m. *i. e.* Adam primus à Deo formatus.
prōtŏpsaltes, is, m. *i. q.* primus cantor.
prōtŏsĕdeo, es. *na pierwszym mieyscu siedzę.* oben ansitzen.
protospatharius, ii, m. *pierwszy Halabartnik.* der vornehmste Trabant.
protostasia, æ, f. *i. q.* prima statio.
protostrator, oris, m. *i. q.* qui toti exercitui præest.
prōtŏtŏcos, i, f. *i. q.* Eva, quæ prima peperit.
prototocus, a, um. *i. q.* primùm natus.
prōtŏtŏmus, i, m. & a, um. *gr. Wyrostek, Podczos.* erstlich abgeschnitten.
prōtŏtypon, i, n. & prototypus, i, m. *Forma 4.* das erste Muster.
prōtractio, onis, f. & protractus, us, m. *Przedłużenie.* Verlängerung.
protractus, a, um. *wywleczony.* hervor gezogen.
protrăho, is. *wywłaczam, przyciągam 1. odkładam 2. włoczę 1. przedłużam, zwłaczam 3.* hervor ziehen, bringen, aufschieben. *syn.* extrăho, prōlongo, diffĕro, prōdūco, prōtendo, extendo.
protrepticus, a, um. *gr. napominalny.* antreibend, aufmunternd, zum Anmahnen dienlich.
protrīmentum, i, n. *Drobianka, Siekanina 1. Przyprawa 2.* Eingebrocktes, zerriebene oder geschnittene kleine Dinge.

protrītus, a, um. *podeptany, starty.* zertreten, niedergeschlagen.
prōtrŏpium, ii, n. protrŏpum vinum. *Wino 2. Treść Wina, Wino słodkie.* Wein vom ersten Vorschuß, ungekelterter Wein.
prōtrūdo, is. *popycham.* fortstoßen, befördern.
prōtūbĕrantia, æ, f. *Napuchłość.* Geschwulst.
prōtūbĕro, as. *napuchły iestem.* geschwollen seyn, hervorragen.
prōtūmia & portumia, æ, f. *vide* prosumia.
prōtūmĭdus, a, um. *pełny, nadęty.* voll.
prōturbo, as. *spycham, zwalam 1. wypycham.* abtreiben, wegtreiben, mit Gewalt von sich abweisen, ausstoßen.
prōtūtēla, æ, f. *Powinność Namiestnika Opiekunowego.* das Amt eines Vicevormunders.
prōtūtor, oris, m. *Namiestnik Opiekuna.* ein Vicevormund.
prŏtўpon, i, n. *gr. Proba 3. Forma 4.* das erste Muster, Vorriß, das Bild, so in das Modell gedrückt wird.

PROVE

Prōvectĭbĭlis, e. c. *podrastaiący.* zunehmend.
prōvectio, onis, f. & prōvectus, us, m. *Przybywanie, Wzrost, Przysporzenie.* Beförderung, Wachsthum, Erhebung, Zunehmung.
provectu ætatis. *za Laty.* mit dem zunehmenden Alter.
prōvectus, a, um. *letni 1. podstarzały, daley prowadzony.* fortgeführt, befördert. *syn.* prōmōtus.
provectæ ætatis. *stary.* alt.

provecta nocte. *późno w Noc.* in der späten Nacht.

prōvĕho, is. *pomykam, wynoszę 3. wywożę.* weiter führen, fortführen. *syn.* prōmŏveo.

proveho ad dignitatem. *pasuię.* einen zu Ehren erheben.

prōvĕhor, ĕris. pass. *poieżdżam, postępuię 1. unoszę się, zabrnąć 3. zaieżdżam 1. zaczytać się, rzucam się do.* fortfahren, fortgehen, fortreiten, hinkommen, gerathen. *syn.* prōcēdo, prōgrĕdior.

prōvĕnio, is, ire. prōvento, as. *wychodzę 1. pochodzę zkąd, rodzę się.* hervor kommen, aufkommen, auftreten.

provenit bene. *powodzi się.* es gehet gut.

prōventus, us, m. *Dostatek 1. Dochód, Urodzay, Obrodzenie, Powodzenie.* das Einkommen jährlicher Gefälle. *syn.* rĕdĭtus, cōpia, census.

prōverbiālis, e. c. *przypowieściowy.* zu einem Sprüchwort gehörig.

prōverbiātor, oris, m. *rad Przypowieści przytaczaiący.* der gerne in Sprüchwörtern redet.

prōverbior, aris. *Przypowieści powiadam.* Sprüchwörter reden.

prōverbium, ii, n. *Przypowieść.* ein Sprüchwort. *i. q.* præpositio. *syn.* ădăgium, prōlŏquium.

proverbium est. *pospolicie mówią.* man sagt im Sprüchwort.

prōversus, a, um. *prosty 1. prosto 1.* vor sich, vorwärts, gerade hin.

prōvestiārius, ii, m. *przełożony nad Szatnymi.* Oberkleidbewahrer, Garderobbe.

PROVI

Prōvĭdē, prōvĭdenter. adv. *opatrznie.* vorsichtiglich.

prōvĭdens, entis, o. *opatrzny.* vorsichtig, weit hinaus sehend.

prōvĭdentia, æ, f. *Opatrzność.* Vorsichtigkeit, Vorsorge. *syn.* cūra.

prōvĭdeo, es. *opatruię 2. 3. upatruię 2. zbiegam 3. staram się, przeglądam 2. obwarować, dorozumiewam się.* vorher sehen, zuvor muthmaßen, versorgen, sich versehen. *syn.* prospĭcio.

prōvĭdus, a, um. *opatrzny, starowny.* vorsichtig, sorgfältig. *syn.* prōvĭdens, prospĭciens.

prōvincia, æ, f. *Powiat 2. Urząd 1. Sprawa 1.* Landschaft, Provinz, Landvoigtey, ein Amt.

provinciæ præses, præfectus. *Woiewoda.*

provinciam trado. *zdaię Urząd.* ein Amt ablegen.

prōvinciālis, e. c. *powiatowy.* zur Landvoigtey gehörig.

provincialis, is, m. *Prowincyał.* ein Provincial.

prōvinciātim. adv. *od Powiatu do Powiatu.* von Landschaft zu Landschaft.

prōvindēmia, æ, f. *Czas przediesienny.* der Vorherbst.

prōvīsio, onis, f. *Opatrowanie, Przeglądanie 1. Prowizya.* Vorsorge, Zins, Vorrath.

prōvīso, is. *wyglądam 2. doglądam 2.* zusehen.

prōvīsor, oris, m. *Dozorca,* & sub *opatrzny.* Unterschulmeister, Versorger, Verpfleger.

prōvīsus, a, um. *przewidziany, opatrzony.* vorgesehen, versorgt. *syn.* prævīsus, *vel* părātus.

prōvīsus, us, m. *Opatrzność.* Vorsehung, Vorsorge.
prōvīvo, is. *przeżyć, doczekał.* länger leben.

PROVO

Prōvŏcābĭlis, e. c. *powolny.* leicht zu erregen.
prōvŏcābŭlum, i, n. *i. q.* nomen & pronomen.
prōvŏcātio, onis, f. *Wyzywanie 2. Apelacya.* Ausforderung, Appellation oder Berufung auf ein höheres Gericht.
prōvŏcātīvus, a, um. *wyzywaiący, wabiący.* heraus lockend.
prōvŏcātor, oris, m. *Wyzywacz, Harcownik, Wysiekacz 1.* ein Ausforderer, Ausbieter, der sich auf ein höher Gericht berufet. *syn.* appellator.
prōvŏcātōrius, a, um. *wyzywalny.* dem Ausforderer gehörend.
prōvŏcātrix, īcis, f. *Drażnicielka.* Anreizerinn.
prōvŏcātus, a, um. *wyzwany, drażniony.* ausgefordert, angereizt.
prōvŏco, as. *nagabam, wyzywam, przyzywam, Pochop czynię, wabię, przeciwiam się, drażnię, apeluię.* ausfordern, einladen, anreizen, appelliren. *syn.* lăcesso, irrīto, exaspĕro, oppugno.
prōvŏlo, as. *wylatam, wypadam 3.* ausfliegen, hervor wischen, hervor springen, zueilen, geschwind kommen.
prōvolvo, is. *wywalam, toczę, zwalam 1.* wälzen, reizen.
provolvor ad pedes. *do Nóg upadam.* einem zu Füssen fallen.
prōvŏlūtus, a, um. *upadłszy.* niedergefallen.
prōvŏmo, is. *womitować, wybuchnąć.* sich sehr erbrechen.
prōvorsus, a, um. niepewny. ungewiß.
prōvorsus. adv. *vide* prorsus.
prout. adv. *iako.* wie dann, gleich wie.
provulgo, as. *vide* promulgo.

PROX

Prox. *idem quod* proba vox.
proxĕnēta, æ, m. *gr. Jednacz 3. 4. Litkupnik, Przekupień, Sprawca.* ein Vermittler, Unterhändler, Mäkler.
proxĕnētĭcum, i, n. *Litkup.* Lohn des Unterhändlers.
proxĕnētĭcus, a, um. *przekupniowy.* zum Unterhändler gehörig.
proxĕnētria, æ, f. *Dziewosłębica, Swachna.* eine Unterhändlerinn, Kupplerinn.
proxĭmè, proximò, proxĭmum. adv. *blisko, niedawno, dopiero 1. podle, naybliżey.* zum nächsten, jüngsthin, neulich, allernächst, nahe, neben.
proxĭmĭtas, atis, f. *Bliskość, Przyiaźń, Powinowactwo.* die Nähe, Angränzung, Freundschaft, nahe Anverwandschaft. *syn.* cognātio, affīnĭtas, prŏpinquĭtas.
proxĭmo, as. *przybliżam się.* nahe seyn, sich nähern.
proxĭmum, i, n. *naybliższa Okolica.* die allernächste Gegend.
proxĭmus, a, um. *naybliższy, bliski 1. powinowaty, podobny 1. namiestnik, Sąsiad, przeszły, podleyszy, & sub podle, wedle.* der Nächste, Nebenmensch, nächstvergangen, nächster Freund. *syn.* vīcīnus, fīnĭtĭmus, prŏpinquus.

PRU

Prūdens, entis, o. *roſtropny, baczny, mądry, biegły, wiedzący.* klug, verſtändig, vorſichtig, wohl erfahren, wiſſentlich, mit Fleiß. *ſyn.* prōvĭdus, ſăpiens, cautus, ſōlers, callĭdus, ſăgax, circumſpectus, prōſpĭciens, induſtrius, pĕrĭtus.

prūdenter. adv. *roſtropnie, mądrze.* weislich, klug, vorſichtiglich.

prūdentia, æ, f. *Roſtropność, Mądrość, Biegłość, Rozſądek.* Klugheit, Vorſichtigkeit, Wiſſenſchaft. *ſyn.* ſăpĭentia, aſtūtia, ſōlertia, ſăgăcĭtas, pĕrĭtia, aſtūtia, callĭdĭtas.

prugnus, i, m. obſol. *idem quod* privignus.

pruīna, æ, f. *Szron.* Reif. *vide* gĕlu, glăcies.

pruinâ abrigeo. *ziębnę.* vor Kälte erſtarren.

pruīnōſus, a, um. *Szroniſty.* bereift. *ſyn.* gĕlĭdus, glăcĭālis, hȳbernus.

prūna, æ, f. *Węgiel.* glühende Kohle. *ſyn.* carbo.

prunæ hæ. *Zarzewie.* Glut.

prūna, orum, n. *vide* prunum.

prūnetum, i, n. *Sad śliwkowy.* Pflaumengarten.

prūnĭceps, ipis, f. *Kleſzcze do Węgli.* Feuerzange.

prūnĭtius, a, um. *żarzyſty.* glüend.

prūnum, i, n. *Sliwa Owoc.* Pflaume.

prunum ſpini ſilveſtre. *Tarnośliwka.* Schlehen.

pruna damaſcena. *Damaſcenki, Sliwki Węgierſkie.* Prunellen, Zwetſchen, ungariſche Pflaumen.

pruna aſinaria, cerea. *Sliwki wielkie.* Roßpflaumen, Spillinge.

pruna rugoſa. *Sliwki ſuche.* gebackene Pflaumen.

prūnus, i, f. *Sliwa Drzewo.* Pflaumenbaum.

prunus ſilveſtris, ſpinĭfera. *Tarn Drzewko.* Schlehenſtaude.

prūrīgĭnōſus, a, um. *ſwierzbiący.* beißig, juckend, kützlich, krätzig.

prūrīgo, inis, f. *Swierzb.* das Jucken, Beißen, Kützeln, ſpitzige Raude, Krätze. *ſyn.* prūrītus, dēſīdĕrium, libīdo.

prūrio, is, ire. pruriſco, is, ere. *ſwierzbi mię, pragnę, chęć mam, beſtwię ſię 2.* beißen und krätzig ſeyn, Begierde haben, lüſtern ſeyn.

pruriunt dentes. *mam Apetit.* das Maul wäſſert mir.

prūrĭōſus, a, um. *vide* pruriginoſus.

prūrītus, us, m. *vide* prurigo.

Pruſſia, æ, f. & Boruſſia. *Pruſy.* das Königreich Preußen.

Pruſſus, prūthēnus. & Boruſſus, i, m. *Pruſak.* ein Preuße.

prymnēſium, ii, n. & prymneſius, i, m. *Lina okrętowa, Pal do ktorego Okręty przywięzuią.* Schiffſeil, Ankerſeil, Pfahl daran man die Schiffe bindet.

prȳtăneum, i, n. gr. *Szpital dla Starych zaſłużonych.*

prȳtănes, æ, & prȳtănis, is, m. gr. *radny Pan w Atenach.* ein Rathsherr zu Athen.

PSA

Pſallium, i, n. *Pierścień u Wędzidła.* ein Ring am Zaum.

pſallo, is. *śpiewam, gram 1. brząkam 1.* ſingen, auf Saiten ſpielen. *ſyn.* hymnos concĭno, căno fidibus.

psallŏcĭthărĭsta, æ, m. *gr.* *Lutnista.* der zum Saitenspiel singet.
psalma, atis, n. *vide* psalmus.
psalmĭcanus, i, *psalmĭcen*, inis, & *psalmista*, æ, m. *Rybałt.* ein Psalmsinger.
psalmistātus, us, m. *Spiewanie Psalmow.* das Psalmsingeramt.
psalmōdia, æ, f. *gr.* *Spiewanie przy Graniu.* Gesang oder das Singen zu einem Instrument.
psalmōdizo, as. *Psalmy śpiewam.* Psalmen singen.
psalmōdus, i, m. vide *psalmicanus.*
psalmŏgrăphus, i, m. *gr.* *Psalmy piszący.* der Psalmen dichtet oder schreibet. *syn.* psalmista.
psalmus, i, m. *gr.* *Psalm, Spiewanie,* das Singen; was gesungen und mit Instrumenten gespielet wird; Psalm, ein geistliches Lied.
psaltērium, ii, n. *gr.* *Psalterz, Zołtarz, Harfa, Klawicymbał.* Psalter, ein Psalmbuch, ein musicalisches Instrument oder Saitenspiel; eine Harfe. *syn.* nablium.
psaltes, æ, & is, m. *gr.* *Spiewak, Harfista, Muzyk na Stronach.* ein Sänger, Harfenschläger, Musicus.
psaltria, æ, f. *Spiewaczka.* eine Sängerinn.
psaltrius, ii, m. *Spiewak.* ein Sänger.
psărōnius, ii, m. *Kamień złotopstry, Możdżerżowy kamień.* Art von Edelgesteinen.

P S E

Psĕcas, adis, f. *gr.* *Deszcz drobny.* Staubregen, kleiner Regen.
psegma, atis, n. *gr.* *i. q.* flos æris. *Piasek złoty, mosiężne Odmioty.* Goldsand, Kupferbraun.
psellion, i, n. *gr.* *Manela, Naramiennik.* Armband.
psellіophŏrus, i, m. *i. q.* armillatus.
psen, is. *Robak figowe Drzewa psujący.* Wurm so die Feigenbäume verderbt.
psēphisma, atis, n. *gr.* *Pospólstwa Uchwała, Wyrok, Rachunek.* Rathsbeschluß, Rechnung.
psephopectes, æ, m. *gr.* *Kuglarz.* ein Gaukler, Taschenspieler.
pseudămōmum, i, n. *gr.* *Ormusz fałszywy.*
pseudanchūsa, æ, f. *gr.* *Czerwieniec z.*
pseudēnedrus, i, m. *gr.* *idem quod* falsus insidiator.
pseudo. *gr.* *i. q.* falso.
pseudŏăcŏron, i, n. *gr.* *Mieczyk żółty.* gelber Schwertel.
pseudŏădămas, antis, n. *gr.* *fałszywy Diament,* falscher Demant.
pseudŏălўthinus, a, um. *nie zupełnie purpurowy.* nicht ganz purpurroth.
pseudŏăpios, i, f. *wiltze Węzły ziele.* Erdnuß, Säubrod.
pseudŏăpostŏlus, i, m. *i. q.* falsus Apostolus.
pseudŏbūnion, ii, n. *gr.* *Barbora ziele, Rzepniczek.* ein gewisses Kraut.
pseudŏchristiānus, i, m. *fałszywy Chrześcianin.* ein falscher Christ.
pseudŏchristus, i, m. *i. q.* falsus *aut* mendax Christus.
pseudŏcostus. *gr.* *Dzięgiel z.*
pseudŏcўpĭrus. *gr.* sub *Ostrzyż wonny.*
pseudodia, æ, f. *gr.* *fałszywa Pieśń.* ein falsches Lied.
pseudŏdictamnum, i, n. & pseudodictamnus, i, m. *gr.* *Dyptan z. Trzemdała.* ein Kraut dem Diptam gleich.

pseudŏellĕbŏrum, i, n. & pseudŏhellĕbŏrus, i, m. *gr.* *Podkolan.* schwarze Nießwurz.

pseudŏgrăphia, æ, f. *gr.* *fałszywe Pismo.* falsche Schrift.

pseudŏlŏgus, i, m. *gr.* *Kłamca.* ein Lügner.

pseudŏlōtus, i, m. *gr.* *Obrostnica.* Zürgel.

pseudŏlus, i, m. *gr.* *i. q.* falsus servus.

pseudŏmĕlanthion, ii, n. *gr.* *Kąkolnica.* Stauden- oder Kornnegelein, Staudenblume.

pseudomyăgrum, i, n. *gr.* *Lnica.*

pseudŏnardus, i, m. *gr.* *Spikanarda*, *Lawenda.* Lavendelkraut, teutscher Spik.

pseudŏnȳmus, i, m. *gr.* *drukuiący co pod fałszywym Imieniem.* der unter einem falschen Namen etwas drucken läßt.

pseudŏpănax, ăcis f. *gr.* *Słonecznik.* Sonnenblume.

pseudophilosophia, æ, f. *i. q.* falsa sapientia.

pseudopoliticismus, i, m. *Machiawelskie Panowanie.* falsche Machiavellische Regierungsart.

pseudŏpŏlitĭcus, i, m. *Polityk 2.*

pseudoprinceps, ipis, m. *za Xiążęcia się udaiący.* der sich fälschlich für einen Fürsten ausgiebt.

pseudŏprŏphēta, æ, m. *gr.* *fałszywy Prorok*, *Kacermistrz.* ein falscher Prophet, Ketzer.

pseudŏprŏphētia, æ, f. *gr.* *fałszywe Proroctwo.* falsche Prophezenung.

pseudŏphrŏphētĭcus, a, um. *fałszywo prorocki.* falsch weissagend.

pseudŏprŏphētis, idis, f. *gr.* *fałszywa Prorokini.* eine falsche Prophetinn.

pseudorchis. *vide* pseudoelleborum.

pseudos eos. *gr.* *i. q.* mendacium & pseudes, *i. q.* mendax, falsus; *unde oriuntur plurima composita.*

pseudosmyrnium, i, n. *gr.* *Giersz.*

pseudŏsȳcŏmŏrus. *gr.* *Kłokocina 1.*

pseudŏthȳrum, i, n. *gr.* *Drzwi tylne.* heimliche Thür.

pseudŏurbānum, i, n. *Dwór 2. wieyski Budynek.* bäurisches Gebäude.

pseudŭlus, i, m. *vide* pseudolus.

PSI

Psiathion & psiadion, ii, n. *gr.* *Rogóżka.* Löwenfuß, ein Kraut.

psile, es. *gr.* *i. q.* tenuis.

psila toga. *Szata nie kosmata.*

psilŏcithărista, æ, m. *gr.* *Lutnista.* ein Harfenschläger.

psilothro, ās. *Włosy wygubić.* die Haare wegbeizen.

psilōthrum, i, n. *gr.* *Przestęp biały*, *Włosow wyrywaniu służąca Maść.* eine Gattung Reben, eine Salbe davon die Haare ausfallen.

psimmȳthium, psiymythium, psimmythum, i, n. & psimmythus, i, m. *gr.* *Bleywas.* Bleyweiß, Spanischweiß, Anstrichfarbe.

psitta, æ, f. *gr.* *Płaszczka.* gewisse Art von Fischen.

psittăcinus, a, um. *papużasty.* vom Papagay herkommend.

psittăce, es. & psittăcus, i, m. *gr.* *Papuga.* Papagey, Sittig.

psōra, æ, f. *gr.* *Swierżb 3.* *Swierzbiączka Choroba*, *Dryakiew polna.* Raude, Erbgrind.

psōrĭcus, a, um. *Swierzbiączkę maiący.* grindicht, raudicht, krätzicht.

psȳche, es, f. *gr.* *i. q.* anima.

psychăgogus, i, m. *gr.* *i. q.* animas decipiens & plagiarius.
psўchĭcus, a, um. *duszny.* zur Seele gehörig.
psychŏdŏchēum, i, n. *Mieysce dla Dusz.* der abgestorbenen Seelen Ort.
psўchŏlŏgia, æ, f. *Nauka o Duszy.* Lehre von der Seele.
psўchŏmăchia, æ, f. *gr.* *i. q.* animosa contentio. *Potyczka między Cnotami y Występkami w Duszy.* Streit der Tugenden und Laster in der Seele.
psўchŏmantia, æ, f. *gr.* *Zaklinanie umarłych.* Todtenbeschwörung.
psychomantium, ii, n. *Mieysce na ktorym Wróżkowie Dusze umarłych wzywaią.* ein Ort da die Wahrsager die verstorbenen Seelen hervorrufen.
psўchŏmentēum, ei, n. *gr.* *Mieysce na ktorym Dusze umarłych Odpowiedź dawały.* ein Ort wo die verstorbenen Seelen nach geschehener Opferung Antwort geben.
psўchŏtrŏphon, i, n. *gr.* *Bukwica 1.* Betonienkraut.
psўchrŏlŏgia, æ, f. *gr.* *i. q.* frigidus sermo. *nikczemna Mowa.* eine abgeschmackte Rede.
psўchrŏlŏgus, i, m. *gr.* *Bałamut.* ein Mensch der nichts gescheides redet.
psychrolūsia, æ, f. *gr.* *zimna Kąpiel.* das kalte Bad.
psўchrŏlūtes, æ, m. *gr.* *i. q.* frigidâ lotus. *zimną Wodą myty.* der sich mit kaltem Wasser wäscht.
psўchrophobus, i, m. *gr.* *zimney Wody boiący się.* der sich vor dem kalten Wasser fürchtet.
psyctĭcus, a, um. *chłodzący.* kühlend.
psyllion, ii, n. *psi Len, Szlachtawa.* Flöhkraut, Pestilenz- oder Psyllienkraut.
psyllus, i, m. *gr* *Pchła.* ein Floh.
psўthia, æ, f. psythium, i, n. *gr.* *Wino słodkie, Grona, z ktorych naylepsze Rozynki robią.* Trauben davon man die besten Rosinlein macht.

P T

Ptarmĭca, æ, f. *gr.* *Kichawiec ziele.* wilder Bertram, ein Kraut.
ptarmĭcus, a, um. *Kichanie sprawuiący.* das stark niesen macht.
pte *particula adjectitia ablativo pronominum, ut* suapte.
ptĕrĕlas, æ, m. *gr.* *Pies prędkonogi.*
ptĕra, æ, f. *gr.* *vide* pteroma.
ptĕris, idis, f. *gr.* *Paproć.* Farenkraut.
pterna, æ, f. *gr.* *Kość piętna, masztowy Odziemek.* der hintere Theil eines Fusses, der niederste Theil des Mastbaums.
pternix, icis, m. f. *gr.* *Karciofu Łodyga, sub Karciof.* Stengel des Artischokkenkrauts.
ptĕron, i, & ptĕrŏma, atis, n. *gr.* *Pachy w Budowaniu, Szczyt, Filarowanie.* doppelte Kirchenmauer, auswendige Pfeiler an den Kirchenmauern und großen Gebäuden, die Zinnen des Tempels.
ptĕrŏtus, a, um. *skrzydlasty, uszaty.* geflügelt, gehenkelt.
ptĕrygion, ii, n. *gr.* *Błonka na Oku, Paznokci zarostlina, Rospadlina z. Filarowanie.* ein Fell im Auge, Nagelgeschwür, Wildfleisch an den Nägeln, die Zinnen auf den Mauern und hohen Gebäuden.

pterygoma, atis, n. *vide* pteron.

ptilōsis, is, f. *gr.* *wypadanie Włosow u Brwi.* das Haar ausfallen an den Augbraunen.

ptisana, æ, f. *gr.* *Ptyzana*, *Pęcak*, *Kasza 3.* Gries, Graupen, Gerstenwasser oder Trank, Graupenmuß.

ptisānārium, ii, n. *Naczynie do gotowania Ptyzany.* Geschirr, darinn die Gerste gekochet wird.

ptōchia, æ, f. ptochium, ptōchōdōchēum, ptochodochium & ptochotrophium, ii, n. *gr.* *Szpital ubogich.* Spital, Armenhaus, Seelenhaus.

ptōchōtrōphus, i, n. *Szpitalu Dozorca.* Spitalverwalter.

ptyalismus, i, m. *gr.* *częste Plwanie.* das öftere Ausspeyen.

ptyālon, i, n. *Plwociny z Kaszlem wyrzucone.* Speichel welcher durch Husten aus der Lunge geworfen wird.

ptyas, ădis, f. *gr.* *Plwaczek żmiia.* giftspeyende Schlange.

ptynx, gis, f. *gr.* *Ptak nocny*, *Sowa drapieżna.* ein Nachtvogel, Raubeule.

P U B

Pūbens, entis, o. *zarastaiący*, *młody 1. zarosły*, *Mchem obrosły.* mannbar, mündig, erwachsen. *syn.* adultus, flōrens.

pūbēda & pubeta, æ, m. *Młodzieniaszek.* kleiner Junggeselle.

pūbeo, es. *vide* pubesco.

pūber & pūbes, ĕris, o. *vide* pubens.

pūbertas, atis, f. *Zarastanie 1. Młodość 3. Młodzieństwo, Dostałość.* mannbares Alter, Mannbarkeit, Mündigkeit.

pūbes, is, f. *Łono w ciele 1. Mech 3. Młódź, zarastaiący Młodzieniec.* Schroß, der erste Bart an Junggesellen, Milchbart, ein Haufen junge Mannschaft, das mannbare Alter. *syn.* jŭventus.

pubes agrestis. *Mołoiec.*

pūbesco, is. *zarastam*, *wyrastam 4. obradzam*, *kwitnę.* mannbar seyn oder werden, Haare oder Blätter bekommen, erwachsen, grün werden, voll Früchte seyn. *syn.* cresco, jŭvĕnesco.

publĭcānus, i, m. *Naymacz 3. Celnik, Dziesięcinnik.* Zollmeister, Zöllner.

publicātio, onis, f. *Obwołanie 2. Obwieszczenie, Konfiszkowanie.* Verhaftung in der Gemeine Namen, Gemeinmachung, Ausbreitung, Verkündigung, öffentlicher Anschlag zum Verkauf, Eröffnung des Urtheils, Bescheids, Testaments.

publicātor, oris, m. *Ogłosiciel*, *Woźny.* ein Ausrufer, der etwas kund machet.

publĭcātrix, īcis, f. *Ogłosicielka.* eine Kundmacherinn.

publĭcātus, a, um. *rozgłoszony*, *obwołany.* eröffnet, publicirt, ausgerufen, Preis oder kund gemacht.

publĭcè & publĭcĭtus. adv. *iawnie*, *publicznie*, *pospolitym Imieniem*, *urzędnie*, *z Urzędu.* öffentlich, wegen der Gemeine, in der Gemeine Namen.

publĭcius, a, um. *pospolity*, *iawny.* gemein, öffentlich.

publicius, ii, m. *Budowniczy 2. Podwoiewodzy.*

publĭco, as. *podaię 3. rozgłaszam*, *konfiszkować.* öffentlich verkündigen, ausrufen, ausbreiten, eröffnen, kund machen, öffentlich verkaufen, im Druck ausgehen lassen. *vide* promulgo.

publico

publico corpus. *Nierządu patrzy.* Hurerey treiben.
publĭcŏla, æ, m. *Pospolstwa Obrońca.* Liebhaber oder Beschützer des gemeinen Volks, Bürgerfreund.
publĭcum, i, n. *Rzecz pospolita, pospolite Mieysce albo Dobro, Swiat 4. Jaw 2. Urząd 1. Księgi publiczne, Cło 1, Dochód 2. Pobór.* die Staatssachen, Nutz, Hülfe, Zoll.
publico carens, abstinens. *Priwat.* einsam, vor sich selbst.
publĭcus, a, um. *pospolity, iawny, urzędowy.* gemein, öffentlich.
publica via. *Droga bita.* Landstraße.
publicus, i, m. *vide* publicius, ii, m.
publĭpor, oris, m. *i. q.* publii puer vel servus. *Pachołę.*
pucinum vinum. *Rywuła.*

PUD

Pŭdĕfăcio, is. *zawstydzam.* zu Schanden machen.
pŭdĕfio, is. *wstydzę się.* zu Schanden oder schamroth werden.
pŭdenda, orum, n. *Członek 4.* die Schaam. Schaamglieder.
pŭdendăgra, æ, f. *Franca.* Hurenseuche, Franzosenkrankheit.
pŭdendus, a, um. *wstydliwy 2.* schändlich, des man sich schämet. *syn.* turpis, prŏbrŏsus, infāmis.
pudendæ partes. *vide* pudenda.
pudendum dictu. *Wstyd mowić.* es ist eine Schande oder schändlich zu sagen.
pŭdens, entis, o. *wstydliwy 1. uczciwy.* schamhaft, züchtig, bescheiden, ehrbar, keusch. *syn.* pŭdibundus, pŭdĭcus, vĕrēcundus, mŏdestus, castus, pūrus, intĕger.

pŭdenter. adv. *wstydliwie, uczciwie.* züchtig, keusch, schamhaftiglich, mit Ehrerbietung.
pŭdeo, es, person. & pŭdet; pŭdescit me. impers. *wstydzę się, żal mi.* sich schämen, es reuet mich, man schämt sich. *syn.* vĕrēcundor, ērŭbesco, pŭdōre suffundor.
pŭdĭbĭlis, e. c. *vide* pudendus.
pŭdibundus, a, um. *vide* pudens.
pudibunda pars, membra. *vide* pudenda.
pŭdĭcē. adv. *vide* pŭdenter.
pŭdĭcitia, æ, f. *Wstyd 1.* Keuschheit, Ehrbarkeit, Zucht und Ehre. *syn.* pŭdor, rŭbor, vĕrēcundia, mŏdestia, castĭtas, intĕgrĭtas, pūrĭtas, virgĭnĭtas.
pudicitia publicata. *Nierząd 2.*
pudicitiam, pudorem eripio, expugno, imminuo. *zgwałcić 4.* schwächen, der Keuschheit berauben.
pŭdĭcus, a, um. *vide* pudens.
pŭdĭmentum, i, n. pudor, oris, m. *Wstyd 1. 2. 5. Dziewictwo, Nierząd 3.* Scham, Zucht, Schande, Unehre. *vide* pudicitia.
pudor projectus, prostitutus. *Niewstyd.* Schande.
pŭdōrātus & *pŭdōrōsus*, a, um. *vide* pudens.
pŭdōrĭcŏlor, oris, o. *rumiany.* schamroth.

PUE

Puella, æ, f. *Dziewczę, Dzieweczka, Dziewczyna, Niewiasta.* Mägdlein, Weib, Weibsbild. *syn.* virgo.
puellāris, c. c. *dziewczy, dziewczęcy, dziecinny.* jung, zart, kindisch, den Töchtern zugehörig. *syn.* virgineus.

puellā-

puellāriter. adv. *dziecinnie, dziewczym sposobem.* auf kindische Weise.
puellārius, a, um. *vide* puellaris.
puellasco, is. *Dziewczętom podobnym się staię, niewieścieię.* weibisch werden. *i. q.* puerasco.
puellātōrius, a, um. *odmłodzaiący się.* für kleine Kinder, den Mägdlein gehörig.
puellatoriæ tibiæ. sub *Surma.* Discantpfeifen, Flaschinetlein.
puellitor, aris. *i. q.* molli lascivia prurio.
puellŭla, æ, f. *Dziewczę.* ein Mägdlein. *vide* puella.
puellus, i, m. *Chłopię, Dziecię, Dzieciątko.* ein Knäblein.
puer, ĕri, m. *Chłopiec, Pachole, sługa.* ein Knabe, Bube, Diener, Laquay. *syn.* jŭvĕnis, impūbes.
puer regius, nobilis. *Paź, Kadet.* ein Page, Cadet, Edelknabe.
puer vetus. *stary a głupi.* im Alter kindisch seyn.
a puero. *od Dziecińswa.* von Jugend auf.
pueris excedo. *mężnieię.* die Kinderschuhe ausziehen.
puĕra, æ, f. *Córeczka, Dzieweczka.* ein Töchterlein, Mägdlein.
puĕrārius, ii, m. *lubiący dzieci.* Kinderfreund.
puĕrasco, is. *dziecinieię, rosnę.* kindisch oder ein Knabe werden, heran wachsen.
puĕraster, i, m. *Młodzian.* Jüngling.
puercŭlus, i, m. *vide* puellus.
puĕrīlis, e. c. *dziecinny.* kindisch.
puĕrīlitas, atis, f. *Dziecinność.* die Kindheit.
puĕrīliter. adv. *vide* puellariter.
puĕritia, æ, & pueritíes, ei, f. *Dzieciństwo.* die ersten zehn Jahre eines Menschen. *i. q.* puerilitas.
puĕrōsus, a, um. *vide* puerilis.
puerpĕra, æ, f. *Położnica.* Kindbetterinn. *syn.* prōlem, fœtum ēnīxa.
puerpĕrālis, e. c. *do Położnicy należący.* zur Kindbetterinn gehörend.
puerpĕrium, ii, n. *Połóg, Płód* 1. das Kindbette, Gebuhrtszeit, Sechswochen, Gebuhrt, Niederkunft, ein neugebohren Kind. *syn.* partus.
puerpĕrus, a, um. *vide* puerperalis.
puertia, æ, f. *vide* pueritia.
puĕrŭlus, i, m. *Dzieciątko, Chłopię.* ein Knäblein.
puĕrus, i, m. obsol. *i. q.* puer.

PUG

Pūga, æ. *gr. zadkowe części.*
pŭgil, ilis, m. *Szermierz.* ein Fechter. *syn.* luctātor, glădiātor, āthlēta.
pŭgĭlātio, onis, f. pŭgĭlātus, us, m. *Szermierstwo.* das Fechten, Gefechte, Kampfspiel.
pugilatu me exerceo, decerto. *szermuię* 2. fechten.
pŭgĭlātor, oris, m. *vide* pugil.
pŭgĭlātōrius, a, um. *szermierski.* fechterisch.
pŭgĭlĭcē. adv. *szermiersko.* fechterisch.
pŭgillar & pŭgillāre, is, n. pugillares hi, & pugillaria hæc, ium. *Książki kamienne, albo pargamenowe, Tablica.* Handbuch, Schreibetafel.
pŭgillāris, e. c. *pięściany, garściany.* einer Faust groß.
pŭgillātōrius, a, um. *Pięścią bity.* der mit der Faust geschlagen wird.

pŭgillo, as, & pugillor, aris. depon. *szermuię 2. biię Pięścią.* kämpfen, fechten, mit der Faust schlagen.

pŭgillus, i, m. *Garść, Garstka.* eine Handvoll, eine kleine Hand.

pŭgilo, as. *vide* pugillo.

pūgio, onis, m. *Puinał.* ein Dolch, Stilet, Stoßdegen. *syn.* sīca, glădius, ensis.

pūgiuncŭlus, i, m. *mały Puinał.* kleiner Dolch.

pugna, æ, f. *Bitwa, Potyczka, Przegadywanie się.* Streit, Kampf, Schlacht, das Zanken. certāmen, prœlium, conflictus.

pugna navalis. *Bitwa morska.* Seeschlacht.

pugna singularis. *Poiedynek 2.* ein Zweykampf, Duell.

pugnabundus, a, um. *waleczny.* streitbar.

pugnācĭtas, atis, f. *Spornosć, Upór, Roziuszenie, Sierdzenie.* Streit, Hader.

pugnācĭter & pugnanter. adv. *spornie, upornie, do ząb 2.* streitbar, mit Streit und Zank, ritterlich, heftig, hitzig.

pugnācŭlum, i, n. *Baszta 1.* Basten, Bollwerk, Vestungswerk, Kampfplatz.

pugnans, antis, o. *przeciwny.* streitend.

pugnantia, æ, f. *Przeciwnosć.* Widerwärtigkeit.

pugnator, oris, m. *Walecznik, Woiownik. bitny, rokotliwy.* Streiter, Krieger. *syn.* bellātor, luctātor, mīles.

pugnātōrius, a, um. *woienny.* zu Fechten gehörig.

pugnatrix, īcis, f. *Woiowniczka.* Streiterinn.

pugnatus, a, um. *woiowany.* gestritten, gekämpft, gefochten.

pugnax, ācis, o. *waleczny, bitny, uporny, sporny, swarliwy, zwadliwy.* streitbar, kriegerisch, zänkisch, zuwider, halsstarrig. *syn.* bellĭcōsus.

pugneus, a, um. *vide* pugillaris.

pugnĭcŭla, æ, f. *mała Potyczka.* ein kleiner Streit und Gefecht.

pugnitus. adv. *Pięścią.* mit Fäusten.

pugno, as. *potykam się 4. biię się, zastawiam się 3. niezgadzam się, usiłuię, domagam się.* kämpfen, streiten, unterstehen, nicht überein kommen, streitig seyn. *syn.* certo, dēcerto, confīgo, congrĕdior, prælior, dīmĭco. *phr.* pugnam committo, tento, mănus consĕro, confĕro.

pugnatur. *biią się.* hoc pugnatur. *w tym Sęk, o to gra, w tym rzecz.* darinn besteht der Streit.

pugnus, i, m. *Pięść 1. 2. Garść, Kułak,* die Faust.

pugnis & calcibus. *zuchwale, zelżywie.* frech.

PUL

Pulchellus, a, um. *piękniuchny.* hübsch.

pulcher, *rectius* pulcer, cra, crum, & *pulchrālis*, e. c. *piękny nadobny.* schön, hübsch, gut. *syn.* formōsus, vĕnustus, dĕcōrus, spĕciōsus. *phr.* facie, formâ, dĕcōre præstans, insignis, conspicuus, spectābilis, excellens.

pulchralia, ium, n. *Czaczka.*

pulchre, adv. *pięknie, dobrze 1.* hübsch, schön, wohl, gut.

pulchresco, is. *pięknieię.* schön werden.

pulchrĭtas, ātis, & pulchrĭtūdo, inis, f. *Pięknosć.* Schönheit, Zierlichkeit. *syn.* forma, vĕnustas, spĕcies, dĕcor.

pŭlĕgium, *pulejaceum*, & puleium, i, n. *Poley*. Poley, Flöhkraut.
pulejatum *scil.* vinum. *poleiowe Wino*. Poleywein.
puleium cretense. *Dyptan z.*
pulenta. *lege* polenta.
pŭlex, ĭcis, m. *Pchła*. Floh.
pūlĭcālis, is, & pūlĭcāria, æ, f. *Szlachtawa*. Flöhkraut.
pūlĭcaris, is, f. *scil.* herba. *psi Len. i. q.* psyllion.
pūlĭco, as. *Pchły mam*. Flöhe haben.
pūlĭcōsus, a, um. *pchlisty*. voll Flöhe, flöhicht.
pullaria manus. *prawa Ręka*. rechte Hand.
pullārius, ii, m. *Kurcząt pilnuiący*. Hühnerhirt.
pullārius, a, um. *kurzęcy*. den Hühnern gehörig.
pullasco. *lege* pullulasco.
pullaster, tri, m. *Kurczak*. ein junger Hahn.
pullastra, æ, f. *Kokosz młoda*. junge Henne.
pullātio, onis, f. *Kurcząt chowanie*. das Brüten, Auferziehung junger Hühner.
pullātus, a, um. *żałobę noszący*, *Szarek z.* schwarz bekleidet, der im Trauerkleid geht.
pullējāceus, i, m. *Kurczę*. junges Hühnlein.
pullejatum, pulleium. *lege* pulejatum, pulegium.
pullescens ovum. *Jaie zaległe.*
pullesco, is. *vide* pullulasco.
pulletra, æ, f. *Kokosz młoda*. eine Leghenne.
pullĭcēnus, i, m. pullĭcium, ii, n. *Kurczę*, *Kurczątko*. junges Hühnlein.
pullĭger, era, erum. *Kurczęta wylęgaiący*. das junge Hühnlein bringt.
pullĭgo, ĭnis, f. *Sniadość*. schwarze, dunkle Farbe.
pullīnus, a, um. *zrzebięcy*. vom jungen Vieh.
pullini dentes. *Zęby trzonowe z.* Füllenzähne.
pullĭprēma, æ, *pullipremo*, onis, m. *Sodomczyk*. Knabenschänder, Kinderdieb.
pullĭties, ei, f. *Kurczę*, *kurczątko*, *Pszczółka*, *Róy Pszczół*. junge Zucht, Brut der Vögel oder Hühner.
pullĭtra, æ, f. *vide* pulletra.
pullo, as. *płodzę*. Junge hervor bringen.
pullŭlasco, is. pullŭlo, as. *krzewię się*, *rodzę*, *płodzę*. aufwachsen, hervorsprossen, Schosse bekommen, ausschlagen, aufkeimen, gebähren, ausbrüten, aufkommen, Mode werden. *syn.* germĭno, frūtĭco, succresco.
pullŭlus, & pullus, i, m. *Kurczę*, *Gąsię*, *młody Płód*, *Wyrostek*, *Latorośl i. Wilk drzewny*, *Sodomczyk*. ein junges Hühnlein oder Sprößlein, ein junges Thier, ein Schößlein.
pulli hi. *Dzieci*. die Jungen.
pulli apum. *Roy Pszczół*. junge Bienen.
pullŭlus & pullus, a, um. *czarnawy*, *śniady*, *czarny*. schwärzlich, schwarz, dunkel, erdfarbig. *vide* nĭger.
pulla vestis. *żałoba z.* Trauerkleid, schwarzer Rock.

P U L M

Pulmentāris, e. c. *kaszany*. zum Brey gehörig.
pulmentārium & pulmentum, i, n. *Kasza i. Potrawa*. Brey, Zugemüß, Mehl-

Mehlmuß, alles was man zum Brod isset.

pulmo, ōnis, f. *Płuca, Wrzód 2. Pław 9. Płucnik 2.* die Lunge.

pulmōnācea & pulmōnāria. *Płucnik 1.* Lungenkraut, Christwurz.

pulmōnāceus, pulmōnārius, pulmoneus & pulmōnicus, a, um. *płucny, płucną chorobę cierpiący, dychawiczny, wrzodowaty.* lungensüchtig, schwammicht, zur Lunge gehörig.

pulmoneis pedibus homo. *leniwy.* langsam.

pulmōnia, æ, f. *Dychawica.* Lungensucht.

pulmuncŭlus, i, m. *Płuca mała, Wrzód 2.* kleine Lunge, Flußgeschwür.

pulpa, æ, f. *mięsista Część, Mięsistość Drzewa, Owocu &c.* das Fleischichte an dem Leibe ohne Bein, Maus, die Adern im Holz, das Saftige in den Obstfrüchten.

pulpa arboris. *Biel 2. 3.* das frische Holz in den Spaltadern.

pultāmen, ĭnis, pultamentum, i, n. *mięsista Część, Przysmak, Łakoci.* Fleisch ohne Bein, ein schleckerhaftes Stück, Schlauchbraten, das Fleischichte am Hintertheil des Haasens.

pulpĭtum, i, n. *Kazalnica, Pulpit kościelny, Widok 2. 4. Dziwowisko 1. 2.* Canzel, Predigtstuhl, Schreibpult, eine Bühne darauf man Comödien spielt.

pulpo, as. *Krzyczę iak Sęp.* schreyen wie ein Geyer.

pulpōsus, a, um. *cielisty.* fleischicht.

puls pultis, f. *Kasza 1. Krupa.* Mus, Brey. *syn.* pulmentum, pulmentārium.

pulsātĭlis, e. c. *pulsowy.* das sich lenken oder schlagen läßt.

pulsatilla, æ, f. *Sasanka, czarne Ziele.* Tagschlag, ein Kraut.

pulsātio, onis, f. *Grzmot, Kołatanie, Dzwonienie.* ein Streich, Schlag, das läuten, Schlagen, Anklopfen.

pulsātor, oris, m. *Brzękacz 1. Dzwoniarz.* der da schlägt, ein Glöckner.

pulsator citharæ. *Lutnista.* ein Harfenschläger.

pulsātus, a, um. *bity, tłuczony, uderzony.* geklopft, gestoßen, geschlagen.

pulsĭfĭcus, a, um. *pulsowy.* das des Pulses ist.

pulsim. adv. *kołacąc.* schlagweise.

pulsio, onis, f. *vide* pulsus.

pulsĭto & pulso, as. *kołacę, biię kogo, tłukę 1. uderzam 1. wybiiam kogo, dzwonię, brząkam 1. 2. pozywam 1.* schlagen, stoßen, klopfen, anklopfen, läuten, verletzen. *syn.* pello, quătio, prōpulso.

pulso citharam. *gram na Lutni.* die Cither schlagen.

pulsor, aris. *napada mię.* überfallen werden.

pulsŭla, æ, f. *vide* pustula.

pulsuōsus, a, um. *biiący.* schlagend.

pulsus, a, um. *wypędzony, bity.* vertreiben, geschlagen. *syn.* pulsātus, impulsus, prōpulsus, expulsus.

pulsus, us, m. *Kołatanie, Bicie, Uderzenie 1. Brząkanie, Dzwonienie, Pchanie, Ruszanie 1. Trzęsienie, Tąpanie, Zdróy, Puls.* Stoß, Trieb, Schlag, Bewegung, der Puls oder Schlag der Pulsadern. *syn.* ictus, impulsus, impĕtus.

pultārium, ii, n. pultarius, ii, m. *Garniec 1. Krupnik.* ein Schälchen, Mus- oder Breypfanne, Breytiegel, Kochtopf.
pultārius, a, um. *Krupny.* zum Mus dienlich, daraus man Brey macht.
pultĭcŏla, æ, f. *Krupki, Kasza 1.* Breylein, Müslein.
pultĭfĭcus, a, um. *vide* pultarius.
pultĭphăgŏnĭdes, is, & *pultĭphăgus*, i, m. *Kruparz, podły.* Musfresser.
pulto, as. *vide* pulsito.

PULV

Pulver, eris, m. obsol. *vide* pulvis.
pulvĕrārius, a, um. *prochowy, proszkowy.* zum Pulver gehörig.
pulveraria pyxis. *Naczynie do Prochu, Piasowniczka, Tabakierka.* Pulverflasche, Sandbüchse, Schnupftobakdose.
pulvĕrātĭcum, i, n. *Mierniczne.* Belohnung der Feldmesser, Feldmesserlohn.
pulvĕrātio, onis, f. *Tarcie na Proch, Piaskowanie, Bronowanie.* das Pulverisiren, Pulverisirung, Reibung, zu Pulver, das Brechen der Erdschollen.
pulverationem facio. *vide* pulveriso.
pulvĕrātrix, īcis, f. *scil.* avis. *Ptak w Piasku się bawiący.* ein Vogel, der sich im Staub oder Sand aufhält.
pulvĕresco, is. *w Proch się obracam.* zu Staub werden.
pulvĕreus, a, um. *vide* pulvĕrŭlentus.
pulvĕrĭsātio, onis, f. *vide* pulvĕrātio.
pulverisatus, a, um. *na Proch starty.* pulverisirt, zu Pulver gerieben.
pulvĕrĭso & pulvĕro, as. *ścieram na Proch na Mączkę na Proszek bronuię, piaskuię, walam się, grabię, wskopywam, kurzę 2.* zu Staub machen, zu Pulver stoßen, Staub machen.
pulverat. *kurzy się.* es stäubet.
pulvĕrŭlentus, a, um. *Kurzawy albo Prochu pełny, Prochem przypadły, miatki 2.* staubicht, voll Staub.
pulvillus, i, m. *vide* pulvīnŭlus.
pulvīnar, aris & pulvīnārium, ii, n. *Poduszka, Wezgłowie.* Haupt- oder Stuhlküssen, Pfühl, Polster. *syn.* cervīcal, pulvīnus, culcĭtra, fulcrum, cŭbĭtal.
pulvīnāris, e. c. *na Poduszce siedzący.* auf Küssen sitzend.
pulvīnātus, a, um. *wydatny 2. brzeżysty, okrągławy.* gepolstert, erhöhet wie ein Küssen.
pulvīnŭlus, i, m. *Poduszeczka, Grządka.* ein Küßlein, Gartenbeetlein.
pulvīnus, i, m. *Wezgłowie, Poduszka Grządka, Wałek 2. Tama, Wysep.* ein Küssen, Bette, Stuhlpolster, Bankpfühl, Gartenbeet, Strick und Instrument damit man die Schiffe ans Ufer ziehet, Sandbank.
pulvis, is & ĕris, m. & f. *Proch, Kurzawa, Proszek Aptekarski, Plac Piaskiem wysypany do potyczki.* Pulver, Staub, Arzneypülverlein, ein Platz mit Sand beschüttet zum Kampf, Fechtbahn.
pulvis coctus. *Wapno.* Kalk.
pulvis fulmineus, nitratus, pyrius. *Proch ruszniczny.* Schießpulver.
pulvis cyprius. *Puder.* Haarpuder.
pulvis sternutatorius. *Tabaka do zażywania.* Niesepulver, Schnupftobak.
pulverem excito, moveo. *kurzę 1.* Staub machen.

pulvisculus, i, m. & pulvisculum, i, n. *Proszek.* Stäublein; Pülverlein.

pūlŭlo, as. vide *pulpo.*

pulus. *lege* pullus.

PUM

Pūmex, ĭcis, m. & f. *Kamień z piany morskiey*, *Opoka 2.* Tugstein, Reibstein, Bimsstein, Badstein.

pūmicātio, onis, f. *Gładzenie*, *Polerowanie.* Glättung, Polierung.

pūmicātor, oris, m. *Piękrzyciel.* ein Polierer.

pūmĭcātus, a, um. *gładzony*, *polerowany*, *ozdoby.* mit einem Reibstein auspoliert, geglättet, ausgeputzt.

pūmĭceus, a, um. *kamienny*, *pumexowy.* von Bimsenstein.

pūmĭco, as. *gładzę.* mit Bimsenstein polieren, glätten.

pūmĭcōsus, a, um. *dziurkowaty.* gelöchert.

pūmilio & pūmĭlo, onis, pūmĭlis, is. pūmĭlius & pūmilus, i, m. *Karżeł*, *Karlica*, *zapęziały*, *Kurczak.* ein Zwerg.

pūmĭlĭtas, atis, f. *Małość 1. Niskość.* Kleinigkeit, Niedrigkeit.

pūmillus & pūmilus, a, um. *mały*, *karłowaty.* kleine Statur habend.

PUN

Puncta, æ, f. *Sztychowa rana.* ein Stich, Stoß, Hieb.

punctāriŏla, æ, f. *lekka Potyczka.* ein leichtes Treffen.

punctātim. adv. *Kropkami*, *od Kropki do Kropki.* Punctweise, von Punct zu Punct.

punctātio, onis, f. *Kropkowanie*, *Kropka.* das Unterzeichnen mit Puncten, das Pünctlein.

punctim. adv. *sztychem.* mit Stechen, Stichweise, auf den Stoß.

punctim peto. *sztycham.* nach einem stechen.

punctio, onis, f. *Kłócie 1*, *Sztych 2*, Stechung, Stich.

punctiuncŭla, æ, f. *małe Zakłócie*, *Strykanie*, *Siepanie.* ein Stichlein.

puncto- & punctuo, as. *Kropki czynię.* Puncte machen, punctiren.

punctor, oris, m. *kolący.* ein Stecher.

punctōrium, ii, n. *Instrument do sztychowania.* Instrument damit man stechen kann.

punctōrius, a, um. *kolący*, *ostry.* zum Stechen gehörig.

punctostĭtium, ii, n. *Moment.* ein Augenblick.

punctŭlum & punctillum, i, n. *Sztych 2*, ein kleiner Stich.

punctum, i, n. *Kropka*, *Punkt 2. 3. 5. Mgnienie Oka 2. Chwilka*, *Wotum*, *Kreska*, *Kłócie 1.* ein Punct, kurze Zeit wie ein Augenblick, Stimme in der Wahl, ein Stich.

puncto temporis, puncto uno. *Wocemgnięniu.* zur bestimmten Zeit.

puncta suffragiorum fero. *mam więcey Kréśek.* die mehrern Stimmen haben.

puncta, orum, n. *Oczy na Kostkach do grania.* die Augen auf den Würfeln.

punctūra, æ, f. *Kłocie 1. Zakłócie*, *Przekłócie.* ein Stich, das Stechen.

punctus, i, m. *vide* punctum.

punctus, us, m. *Kłócie 1. 2.* das Stechen.

punctus, a, um. *kłóty*, *sztychowy.* gestochen.

pungo, is. *kolę 1. sztycham*, *szczypię 4. tykam 4. przymawiam*, *trapi mię co*, *uszczyknąć.* stechen, verunruhigen, quälen.

len. *syn.* compungo, stĭmŭlo, lancĭno, fŏdio.

pūnĭcans, antis, o. *rumiany, kasztanowaty.* roth, kastanienbraun.

pūnĭceus & *pūnĭcus*, a, um. *szarlatny, cisawy, czerwony.* roth, braunroth, kastanienbraun, purpurfarbig.

punicea purpura. *Szarłat 5.* Purpur.

punicum malum. *granatowe Jabłko.* Granatapfel.

punicum bellum. *Kartageneńska Woyna.* carthaginensischer Krieg.

pūnĭo, as. *czerwienieię.* roth seyn.

pūnio, is, ire. *karzę.* strafen. *syn.* castīgo, mulcto, plecto, anĭmadverto. *phr.* pœnas sūmo, exĭgo, rĕposco ab *vel* de aliquo, pœnas inflīgo, impōno, irrŏgo.

pūnītio, onis, f. *Karanie.* Bestrafung.

pūnītor, oris, m. *Karżący.* Bestrafer.

pūpa & puppa, æ, f. *Dziewczę, Łątka.* Töchterlein, Puppe, Kinderdocke.

pūpilla, æ, f. *Zrzenica, Sierotka.* Augapfel, Waynlein.

pūpillāris, e. c. & pūpillārius, a, um. *sierocy.* den Waysen gehörig.

pūpillo, as. *krzyczę iak Paw.* schreyen wie ein Pfau.

pūpillus, i, m. *Sierota 2.* Wayse.

puppis, is, f. *Nawy albo Okrętu tył.* der Hintertheil eines Schiffs, das Casteel.

pūpŭla, æ, f. *vide* pupilla.

pūpŭlus, i, m. *Dziecię 1.* ein Knäblein.

pūpus & puppus, i, m. *Putek, Dziecią̆tka.* ein Knäblein.

PUR

Pūrè. adv. *czysto, szczerze, ozdobnie.* zierlich, rein.

pūrĕfăcio, is. *vide* pūrĭfĭco.

purgābilis, e. c. *łacny do oczyścienia.* leicht zu reinigen.

purgāmen, ĭnis, & purgamentum, i, n. *Plugastwo, Smierci, Chwast, Wypełki, Oskrobiny, Gnóy 1. Oczyścieniu służąca Rzecz.* allerley Unflath, Kehricht, Mist.

purgamenta servorum. *Chałastra 2.* Lumpengesinde.

purgans, antis, o. *oczyściaiący.* reinigend.

purgātè. adv. *chędogo.* reinlich.

purgātio, onis, f. *Oczyścienie 2. 3. Chędożenie, Umiatanie, Wypróżnienie się, Purgacya, Wymówka, Sprawowanie się.* Reinigung, Ausfegung, Purgirung, Entschuldigung.

purgātīvus, a, um. *vide* purgans.

purgātor, oris, m. *Chędożyciel, Umiatacz.* Ausfeger, Reinmacher.

purgātōrium, ii, n. purgatorius ignis. *Czyściec.* das Fegfeuer.

purgātōrius, a, um. *Oczyścieniu służący, oczyścialny, czyscowy.* damit man reiniget.

purgatorius locus. *Oczyścialnia.* Reinigungsort.

purgatrix, īcis, f. *Chędożycielka.* Reinigerinn.

purgātus, a, um. *oczyściony.* gereiniget, gesäubert, ausgeputzt.

purgĭto & purgo, as. *oczyściam 3. umiatam, chędożę, obieram 6. wypróżniam, sławuię, sprawuię się.* reinigen, fegen, putzen, sich entschuldigen, verantworten. *syn.* expurgo, mundo, ēmundo, ēluo, abstergo, pio, expio. *vel* excūso, justĭfĭco, culpâ exĭmo.

purgo alvum. *wypróżniam się.* purgiren.
purgo urbem. *idę na Wygnanie, wywołanym być z Miasta.* die Stadt räumen, verwiesen werden.
purgus. *gr. Wieża, Kostkowa Puszka.*
pūrĭfĭcātio, onis, f. *Oczyścienie, Chędożenie.* Reinigung.
pūrĭfĭcātus, a, um. *oczyściony.* gereinigt.
pūrĭfĭco, as. *oczyściam.* reinigen, abwaschen, säubern. *vide* purgo.
pūrĭfĭcus, a, um. *vide* purgans.
pūrĭtas, atis, pūrĭtia, æ. & pūrĭties, ei, f. *Czystość 1.* Reinigkeit, Keuschheit. *syn.* mundĭties, castĭtas.
puritas styli. *Gładkość Pisania.* nette Schreibart.
pūrĭmè, pūrĭter. adv. obsol. *czysto.* rein, säuberlich.
pūro, as. *chędożę, ofiaruię 1.* reinigen.
purpūra, æ, f. *gr. Szarłat 5. Paw 5. szarłatna Szata.* Purpurschnecke, Purpurfarbe, Purpurkleid. *syn.* mūrex, ostrum, coccus.
purpuræ flos, fucus, ros, succus, sanguis, sanies. *Szarłat farba.* Purpurfarbe.
purpūrāria, æ, f. *Szarłat przedaiąca.* eine Purpurkrämerinn.
purpūrārius, ii, m. *Szarłatnik,* ein Purpurkrämer.
purpurarius, a, um. *szarłatny.* zum Purpur gehörig, mit Purpur umgehend.
purpūrasco, is. *czerwienię się, brunatnieię.* roth werden.
purpūrātus, a, um. *szarłatno chodzący albo ubrany, Senator.* mit Purpur oder roth gekleidet, ein Staatsminister.
purpurati Patres. *Kardynałowie.* die Cardinäle.
purpŭreus, a, um. *szarłatny, brunatny, rumiany, czerwony, piękny, iasny, szarłatno chodzący.* von Purpur, purpurfarbig, roth, schön, hell. *syn.* purpŭrātus, coccĭneus, rŭber, rŭbeus, rŭbens, rŭbĭcundus, pūnĭceus, rŏseus.
purpŭrissātus, a, um. *czerwono malowany, przyprawny.* roth angestrichen oder gemalt, geschminkt.
purpurissatæ genæ. *malowane Policzki.* geschminkte Wangen.
purpŭrisso, as. *maluię czerwono, piękrzę, fałszuię.* mit Purpurfarbe malen, anstreichen, schminken.
purpŭrissum, i, n. *Barwiczka, Piękrzydło, Przyprawa, Oszukanie.* Anstrich, Schminke, Purpurschaum, falscher Schein, Falschheit.
purpŭrītes, is, m. *czerwony Marmur.* rother Marmor.
purpŭrĭticus, a, um. *z czerwonego Marmuru.* aus rothem Marmor.
purpŭro, as. *szarłatno albo brunatno czynię, szarłatnieię, zdobię 2.* einen purpurfarbenen Schein von sich geben; purpurroth oder glänzend machen.
pūrŭlentātio, onis, pūrŭlentia, æ, f. *Ropienie się.* Eiterung, Schwärung.
pūrŭlentè. adv. *ropisto.* von Eiter schleimicht.
pūrŭlentus, a, um. *ropisty.* eiterich, schwürich.
pūrus, a, um. *czysty 1. 2. iasny 1. szczery 1. 2. przezroczysty, nieroztworżony, prawy 2.* rein, lauter, fein, ächt. *syn.* mundus, castus, intĕmĕrātus, tersus, nĭtĭdus, limpĭdus.

PUS

Pus, ūris, n. *Ropa.* Eiter, Geschwür. *syn.* tābum, sānies, vīrus.

pus moveo, coire facio. *ropię.* das Geschwür zur Reife bringen.

pūsa, æ, f. obsol. *i. q.* puella.

pūsila, æ, f. *vide* pustula.

pūsillănĭmis, e. c. *serca małego.* kleinmüthig. *syn.* timidus, ignāvus, imbellis.

pūsillănĭmĭtas, atis, f. *Serce małe.* Kleinmüthigkeit.

pūsillitas, atis, f. *Małość, Słabość.* Kleinigkeit, Schwachheit.

pūsillò; pūsillum. adv. *trochę* 2. ein wenig. *syn.* părum, exiguum.

pūsillus, a, um. *maluchny.* klein, ein wenig. *syn.* exiguus.

pūsio, onis, *pusiolus*, i, m. *Dziecię* 1. *Pucek.* ein Knäblein.

pūsiŏla, æ, f. *i. q.* parva puella.

pustŭla, æ, f. *Krosta* 1. *Pęcherz* 1, Blätterlein, Bläslein, Pocke, Blatter.

pustŭlātus & pūsŭlātus, pustŭlōsus & pūsŭlōsus, a, um. *spryszczony, krostawy.* voll Blattern, am Leibe ausgefahren.

pustŭlatum & pusulatum argentum. *Srebro szczere.* fein Silber.

pustŭlesco, is, pustŭlo, as, *Krosty albo Pryszczele dostaię.* Blattern oder Bläschen bekommen, am Leibe ausfahren.

pustŭlōsus, a, um. *vide* pustulatus.

pūsŭla, æ, f. *Krosta, Pryszczel, Ogień piekielny.* ein böser um sich fressender Schade mit vielerley Blattern.

pusulatus, pusulosus. *vide* pustulatus.

pūsus, i, m. obsol. *vide* pusio.

PUT

Pŭta. *adverbialiter à* puto. *to iest na przykład.* das ist, nämlich, verstehe.

pŭta, æ, f. *vide* putilla.

pŭtāgium, ii, n. *Nierząd* 2. Hurerey.

pŭtāmen, inis, n. *Łupina, Łupiny* 2. *Obrowek, Skorupa* 1. 5. *Susz* 1. Schaale, Hülse.

pŭtātio, onis, f. *Obcinanie* 2. das Beschneiden der Bäume und Weinreben.

pŭtātīvè. adv. *według Mniemania.* vermeyntlich.

pŭtātīvus, a, um. *mniemany.* vermeynt.

pŭtātor, oris, m. *Obcinacz, Sadownik.* der die Bäume und Weinreben beschneidet und putzet, ein Winzer, Gärtner.

pŭtātōrius, a, um. *Obcinaniu służący.* zum Schneiden dienlich.

pŭtātus, a, um. *obcięty, obciniany, chędożony.* beschnitten, gesäubert.

pŭteal & pŭteāle, is, n. *studzienne Wieko.* Brunnendeckel.

pŭteālis, e. c. pŭteānus, a, um. *studzienny.* aus dem Sodbrunnen, zum Ziehbrunnen gehörig.

pŭteārius, ii, m. *Studziennik* 1. ein Brunnengräber.

pūteo, es, pūtesco & pūtisco, is. *śmierdzę, wśmierdnąć się.* stinken, übel riechen, anheben zu stinken. *syn.* fœteo, sordeo.

pŭteŏlus, i, m. *Studzienka.* Brünnlein.

pūter, a, um. *vide* putridus.

pŭteum, putiatorium, i, n. & pŭteus, i, m. *Studnia* 1. 2. *Ciemnica.* Sodbrunn, Pumpe, Gefängniß.

pūtĭcŭlæ, arum, f. puticuli, orum m. *Groby niewolnikow.* der Knechte Begräbniß zu Rom.

pūtidè. adv. *smrodliwie, brzydko, nieprzyiemnie, wystawnie, zbytnie.* stinkend, unannehmlich, verdrüßlich.

pūtidiusculus & pūtidulus, a, um. *trochę śmierdzący, albo nieprzyiemny, albo przykry.* ein wenig stinkend, mißfällig, beschwerlich.

pūtidus, a, um. *śmierdzący, wśmiardły, zgniły, brzydki, wystawny.* stinkend, übel riechend, faul. *vide* putridus.

pūtilla, æ, f. *pars pudendi muliebris.*

putis, e. c. *vide* putridus.

pūtisco, is. *poczynam gnić, śmierdzieć.* zu faulen, zu stinken anfangen.

pūtitus & putitius. *i. q.* stultus.

pūto, as. *obcinam, chędożę, przerzedzam, mniemam, mam to za, rozważam 1. rachuię 1. 2. przegadywam się.* behauen, beschneiden, achten, meynen, halten, erwägen, überlegen, disputiren. *syn.* arbĭtror, censeo, sentio, existimo, rĕpūto, reor, autŭmo, jūdico, *vel* ampūto, rĕsĕco.

pūtor, oris, m. *Smród.* Gestank, Unflath.

pūtōrius, i, m. *Tchórz.*

pūtrāmen, inis, n. *Wśmiardnienie.* Fäulung, Verwesung.

pūtrēdo, inis, f. *Zgniłość.* Fäule, Fäulung.

pūtrēdŭlus & putridulus, a, um. *nadgniły.* ein wenig faul.

pūtrĕfăcio, is. *gnoię 1.* faul machen.

pūtrĕfactio, onis, f. *Gnoienie.* Vermoderung, Verfaulung.

pūtrĕfactus, a, um. *zgnoiony,* verfault, vermodert, verwest.

pūtrĕfio, is, putreo, es, putresco, is. *gniię.* verfaulen, vermodern, verwesen, stinkend und faul werden.

putribilis, e. c. *skazitelny.* verweslich, der Fäulung unterworfen.

pūtrĭcāvus, a, um. *robaczywy.* wurmstichig.

pūtrĭdus, a, um. *zgniły, sprochniały, spleśniały.* faul, vermodert, verweset, schimmlicht, stinkend. *syn.* pūtris, pūter. pūtrĕfactus, putis, pūtrescens, corruptus, cāriōsus, fœtidus, tābĭdus.

pūtrīlāgo, inis, f. *Zgniłość.* Fäulung, Vermoderung, Verwesung.

pūtrīlāginōsus, a, um. & putris, e. c. *vide* putridus.

pūtror, oris, m. *vide* putredo.

pūtrōsus & putruōsus. *vide* putridus.

pūtus, a, um. *szczery 1. 2. czysty 1. piękny.* rein, lauter, fein.

putum aurum. *szczere Złoto.* fein Geld.

putus purus, & purus putus. *szczery, istny.* mit Haut und Haar.

pūtus, i, m. *Karzeł.* ein Zwerg.

P. Y

Pycnŏcŏmon, i, n. *gr. species herbæ a comæ densitate sic dicta.*

pycnostylŏs, i, m. & pycnostylon, i, n. *gr. Budynek na Filarach, pod ktorym chodzić można.* Gebäude mit Pfeilern, darunter man gehen kann.

pycnōticus, a, um. *zawieraiący.* verdickend, an einander schließend.

pycta *vel* pyctes, æ, m. & pyctomăchārius, ii, m. *gr. Szermierz.* ein Kämpfer, Fechter. *i. q.* pugil coronatus.

pyctes gallinaceus. *kokotliwy Kur.* ein Hahn der sich mit einem andern herum beißt.

pyctacium, ii, n. *gr. Książki kamienne, albo pamiętne, Tabliczka, Spisek, albo Rejestr, w ktorym Imiona Sędziow są*

sq napisane. Rotul, darinnen die Namen der Richter geschrieben sind. *vide* pittacium.

pyctālis, e. c. *szermierski.* fechterisch.

pyctānum vinum. *Rywuła.*

pyĕlus, i, m. *gr.* *Wanna* 1. Höhle der Hirngänge, dadurch die Feuchtigkeiten in die Drüsen der Nasenlöcher fließen.

pўga, æ, f. *gr.* *i. q.* fons *vel* nates, *vel* membrum virile. *zadkowe Części.*

pўgargus, i, m. *gr.* *Sarn albo Orzeł dziki.* ein Art der wilden Geiße, oder Rehebocke, oder Adler.

pygmæus, i, m. *gr.* *Karzeł, Łokietek.* ein Zwerg.

pygmæus, a, um. *łokciowy.* Ellen hoch.

pygme, es, f. *gr.* *vide* pugnus.

pўla, æ, f. *gr.* *Brama* 1. Thor, Pforte.

pylæ hæ. *ciasne Scieszki między Górami.* enge Pässe, Zugänge zwischen den Bergen.

pўlōclastrum, i, n. *gr.* *Kusza woienna do wywalenia Bram.* eine Petarde oder Kriegsinstrument die Thore aufzusprengen.

pўlōrus, i, m. *gr.* *i. q.* janitor, *vel* inferius orificium ventriculi. *Odźwierny, żołądek, Kiszka miąższa.* Thürhüter, der untere Magenmund.

pyon. *vide* pus.

pyosis, is, f. *i. q.* puris collectio. *Zbieranie się Ropy.* Zusammensammlung des Eiters.

pўra, æ, f. *gr.* *Stós* 2. Holz- oder Scheiterhaufen. *syn.* rŏgus, bustum.

pyrale, is, n. *Kapitularz.* Conventstube in Klöstern.

pyralis, ĭdis, f. *gr.* *Swiatło, Sinogarlica, Ognik robak.* Licht, Feuerflammen, ein Zünßler, Feuerwürmlein.

pўrămĭdālis, e. c. pyramidatus, a, um. *spiczasty.* unten weit oben zugespitzt, Kegelweise.

pўrămis, ĭdis, f. *gr.* *spiczastograniasta Figura, Słup* 4. *konczata rzecz ku górze.* ein gespitzter Thurm oder hohe drey- bis viereckigte Säule, so unten etwas breit, nach der Höhe aber immer spitziger zugehet, eine Pyramide. *syn.* ŏbĕliscus.

pўraster, stri, m. *Gruszka leśna.* Holzbirnbaum.

pўraulĭcus, a, um. organa pyraulica. *Strzelby.* Musqueten, Büchsen.

pyraunum, i, n. *gr.* *Faierka* 1. 2. *Piecyk.* Kohlpfanne.

pyrausta, æ, m. *gr.* *Mucha* 2. *Ognik.* Lichtmücke.

pўren, enis, m. *gr.* *oliwkowy Kamień.*

pўrĕthrum, i, n. *Zębne ziele, Kichawiec.* Bertram, Spiegelkraut.

pyretologia, æ, f. *i. q.* febrium descriptio.

pўrĕtus, i, m. *i. q.* febris. *Gorączka.*

pyrgus, i, m. *gr.* *Kostka da grania, kostkowa Puszka, Warcab, Wieża, Zamek* 3. ein Würfel, ein Stein im Bretspiel, ein Thurm, Burg, Schloß.

pyriama, atis, n. *gr.* *wszystko co Ciało powierzchownie zagrzewa.* alles was den Leib auswendig erwärmt.

pyriaterium, ii, n. *gr.* *Łaźnia.* Badstube.

pўrĭmăchus, i, m. *gr.* *Kamień niezgorzysty.*

pyrio, as. *grzeię.* wärmen, einheitzen.

pyrites, æ, m. *gr.* *Krzemień, Iskrzyk kamień.* Feuerstein.

pyrius, a, um. *ognisty.* feurig.

pyrius pulvis. *Proch rusznicany.* Schieß-pulver.

pyrŏbŏlārius, ii, m. *Puszkarz.* Feuerwerker.

pyrŏbŏlĭca, æ, f. *Puszkarska Sztuka.* Feuerwerkkunst.

pyrŏbŏlus, i, m. *Raca, Kula ognista Bomba.* Raquete, Feuerkugel, Bombe, Grenade.

pyrōdes. *vide* pyrites.

pyrŏmantia, æ, f. *Wieszczba z ognia.* das Wahrsagen aus dem Feuer.

pyrŏpus, i, m. *gr. Rubin.* ein feuerrother Edelgestein, ein Rubin. *syn.* carbuncŭlus.

pyrŏsachne, es, f. *dzika Oliwa.* wilder Oelbaum.

pyrōsis, is, f. *gr. Ogorzałość twarzy od Słońca.* Hitze oder Röthe des Angesichts von der Sonne.

pyrotechnia, æ, f. *vide* pyrobolica.

pyroticus, a, um. *palący.* brennend.

pyrōtus, i, m. *gr. vide* pyralis.

pyrrhĭcha, æ. & pyrrhiche, es, f. *Skakanie albo Taniec żołnierski z Pałaszami.* Schwerttanz.

pyrrhicharius, pyrrhichiarius, ii, & pyrrhichista, æ, m. *gr. Skoczek z Pałaszem.* ein Schwerttänzer.

pyrrhichius, ii, m. *pes poëticus.*

pyrrhŏcŏrax, acis, m. *gr. Kruk cudzoziemski.*

pyrrhŏpœcĭlus, i, m. *gr. Kamień złotopstry.* eine Art Marmelstein.

pyrum, i, n. *Gruszka Owoc.* Birn.

pyrum cucurbitinum. *Gduła 1.* Glockenbirn.

pyrus, i, f. *Gruszka drzewo.* Birnbaum.

pythion. *gr. Sniedek 2.*

pytho, us, & onis. *gr. Straszydło 1. 2.*

pythŏn, onis, m. *gr. Wąż. Wrożek.* eine große Schlange, ein Wahrsagergeist.

pythŏnĭcus, a, um. *czarowniczy; Wróżek.* zauberisch.

pythonissa, æ, f. *Wróżka 1.* Wahrsagerinn, Zauberinn.

pytisma, atis, n. *gr. Zeplwanie, Poślinienie, Pośmarowanie Śling.* das Bespeyen oder Bestreichen mit Speichel.

pyulcus, a, um. *Ropę wywabiaiący.* das den Eiter auszieht.

pyxacanthum, i, n. pyxacanthos chyronia. *Bukszpan ościsty.* Buchsdorn, eine Staude.

pyxĭdātus, a, um. *stoiowaty, zawrąbiony.* wie eine Büchse zusammen gehend.

pyxidĭcŭla & pyxĭdŭla, æ, f. *Słoieczek,* ein Büchslein.

pyxinus, a, um. *w Słoyku zamknięty.* das man in Büchsen hat.

pyxis, ĭdis, f. *gr. Puszka, Słoiek, Tok 2. Puszka do Nayśw Sakramentu.* eine Büchse, wie die Apotheker und Krämer haben, eine Monstranz.

pyxis nautica. *Kompas morski.* Seecompeß.

pyxis pulveris nicotiani. *Tabakierka.* Schnupftobaksdose.

QUA

Quà. adv. *ktorędy, ile z. częścią.* dadurch, wodurch.

qua ablat. qua de re. *o czym.* von welcher Sache.

qua fronte, ratione, impudentia, quo pacto. *iako to on.* mit was Fug oder Glimpf.

qua late tenditur. *wszerz.*

quâ, quâ. *tak iak.* so wohl der als dieser.

quactum. *i. q.* coagulatum.

quacum. *i. q.* cumqua. *z ktorą.* mit welcher.

quācunque. adv. *ktorędykolwiek.* dadurch man will.

quādantěnus. adv. *poniekąd.* einigermaßen.

quådra, æ, f. *Talerz czworogranisty, czwarta Część iakiey rzeczy.* vierekkigter Teller, vierter Theil eines Dinges.

quadra panis. *czwarta część chleba.* ein Viertheil Brod.

aliena vivere quadra. *pożywić się.* schmarotzen.

quådrāgēna, æ, f. *in sacris libris fuit castigationis modus 40 plagas præscribens.*

quådrāgēnārius, a, um. *czterdziestoletni, czterdziestny.* vierzigjährig.

quadrāgēni, æ, a. *czterdzieści z.* je vierzig.

quadragesies. adv. *vide* quadragies.

quådrāgēsima, æ, f. *Post wielki, czterdziesty grosz.* die vierzigtägige Fastenzeit, der vierzigste Pfennig.

quådrāgēsimus, a, um. *czterdziesty.* der vierzigste.

quådrāgies. adv. *czterdzieścikroć.* vierzigmal.

quådrāginta. *czterdzieści z.* vierzig.

quadragintadialia, orum, & ium. plur. *vide* quadragesima.

quådrangŭlāris, e. c. quadrangŭlātus & quadrangŭlus, a, um. *czworograniasty.* viereckigt.

quådrangŭlum, i, n. *Czworogran.* ein Viereck.

quådrans, antis, o. *czwarta Część, Kwarta, Cwierć z. Kwatera godziny, Pieniądz z.* & sub *Kwartnik.* der vierte Theil.

quadrantal, alis, n. *czworograniasta Rzecz, Kostka figura, Miara pewna.* ein viereckigt Ding wie ein Würfel, eine Gattung Maaß.

quådrantālis, e. c. *ćwierciowy, kwartowy.* geviertheilt.

quadrantāria, æ, f. *Nierządnica.* eine Zweyhellerskupplerinn oder Hure.

quadrantārius, a, um. *Halerza wart, tani, podły.* zwey Heller werth, was man um zwey Heller bekommt.

quadrārius, a, um. *czworograniasty.* vierschrötig.

quadrat. *przystoi, zgodzi się.* es schickt sich.

quadrātārius, ii, m. *Kamiennik.* Steinmetz.

quadratè & quadratim. adv. *czworograniasto.* geviert.

quadratilla, æ, f. *vide* quadrantaria.

quadrātio, onis, f. *Czworogran, Dzielenie na cztery.* Viereck, Theilung ins Gevierte.

quadrātor, oris, m. *vide* quadratarius.

quadrātum, i, n. *Kwadrat, Czworogran.* ein Geviertes.

quadrātūra, æ, f. *czwartowanie, Posadzka ścian.* die Vierung eines Cirkels.

quadratura vitrea. *Szyba.* viereckigte Scheibe.

quādrātus, a, um. *czworograniasty, fiadły, wyprawiony, gładki 5.* viereckigt.

quadratum saxum. *Kamień ciosany.* Quaterstein.

quadrata litera. *Wersał.* große Versalbuchstaben.

quadrato corpore homo. *fiadły.* ein vierschrötiger Mensch, stark von Gliedern.

quadrati boves. *wielkie Woły.* große Ochsen.

quadratus *vel* quadrato numero factus versus. *i. q.* versus Trochaicus.

quādrīcēni, æ, a. *czterysta ich.* je vierhundert.

quādrīceps, ipitis, o. *czworogłowy.* vierköpficht.

quādrīcornium, ii, n. *cztery Rogi maiący.* das vier Hörner hat.

quadrīcūbĭtus, a, um. *rosły, czterołokciowy.* vier Ellen hoch.

quadrĭdens, entis, o. *czworozęby.* vierzähnigt.

quadriennis, e. c. *czteroletni.* vierjährig.

quadriennium, ii, n. *cztery Lata.* Zeit von vier Jahren.

quādrĭfāriam, *quadrifariter.* adv. *czworako, na Czworo.* vierfältig, in vier Theile.

quadrĭfārius & quadrĭfĭdus, a, um. *czworaki, czworoszczepny.* vierfältig, viertheilig.

quādrĭfīnium, ii, n. sub *Granica,* & *Czwórka.* wenn ihrer Viere Gränznachbarn sind.

quadriflūvium, ii, n. *czterech Rzek zbieżenie, Stoiowatość, Czwórka.* Zusammenfließung vier Flüsse.

quadrifluus, a, um. *czworako płynący.* das an vier Orten fließt.

quādrifŏris, e. c. & quadrifŏrus, a, um. *czworodziury, cztery Weyścia maiący.* mit vier Löchern oder Eingängen.

quadriformis, e. c. *czworograniasty.* das eine gevierte Form hat.

quadrifrons, ontis, o. *poczworne czoło maiący.* das vier Stirnen hat.

quadrīga, æ, & quadrigæ, arum, f. quadrigales equi. *poczworny Cug albo Wóz, Woźnik, Wóz 2. Czwórka.* vier Rosse neben einander, Wagen mit vier Pferden. *syn.* quadrĭjŭges equi *vel* currus.

quadrigis albis, citis, Jovis. *prętko.* geschwind, schnell.

quadrīgārius, ii, m. *Woźnica.* ein Fuhrmann, Kutscher mit vier Pferden.

quadrigarius, a, um. *woźniczy.* fuhrmännisch.

quadrīgātus, a, um. quadrigatus nummus. *Pieniądz na ktorym poczworny Wóz wyrażony.* eine Gattung Münze, darauf ein Wagen mit vier Rossen.

quadrīgĕmĭnus, a, um. *poczworny, dwa razy.* vierfach neben einander, das doppeltvierfach ist.

quadrīgēnārius, a, um. *ze czterdziestu złożony.* aus vierzig bestehend.

quadrigeni, æ, a. *czterdzieści ich.* vierzig. *i. q.* quadringenti.

quadrīgŭla, æ, f. *Wózek, poczworny Cug.* ein Wäglein mit vier Rossen.

quadrijŭges, um, m. plur. *poczworny Cug, Woźnik.* vier Pferde. *vide* quadriga.

quadri-

quadrijŭgus, a, um. quadrijugus currus. *poczworny Wóz.* ein vierſpänniger Wagen.

quādrilĭbris, e. c. *czterofuntowy.* vierpfündig.

quadrĭlinguis, e. c. *czteroięzyczny.* vierſprächig.

quādrimănus, a, um. *czwororęki.* das vier Hände hat.

quadrīmātus, us, m. *czteroletni Czas, cztery Lata.* vierjährige Zeit.

quadrīmembris, e. c. *cztery Członki albo Częśći maiący.* viergliederig.

quādrimenſtruus, a, um. & quadrimeſtris, e. c. *cztermieſięczny.* viermonatlich.

quadrīmŭlus, a, um. *prawie czteroletni.* faſt vierjährig.

quadrīmus, a, um. *czteroletni.* vierjährig.

quadringēnārius, a, um *czterośetny 2.* in vier hundert beſtehend.

quadringenti, æ, a. *czteryſta ich.* je vier hundert.

quadringentēſĭmus. *czterośetny 1.* der vierhundertſte.

quadringenti, æ, a. *cztery Sta.* vier hundert.

quadringenties. adv. *cztery Sta kroć,* vier hundertmal.

quadringenus & quadrigenus, a, um. *czteryſtakrotny.* vierhundertſach.

quādrīnus, a, um. *czwór, poczwórny.* vier, zur vierten Zahl gehörig, vierfältig.

quadrini dies. *cztery Dni.* vier Tage.

quādrĭpartior & quadripertior, iris. *czwartuię.* in vier Theile theilen.

quadrĭpartitio, onis, f. *Czwartowanie.* Theilung in vier Stück.

quādrĭpartīto & *quadripertītē.* adv. *na cztery Częśći.* in vier Theile.

quadrĭpartītus, a, um. *czwartowany.* in vier Theile getheilet.

quādripes, ĕdis, o. *czworonogi.* vierfüßig.

quadriplicatus. *vide* quadruplicatus.

quādrirēmis, is, f. *Okręt ze 4 Wiosłami na iedney Ławie.* ein Schiff mit vier Rudern auf einer Bank.

quadrirŏtis, e. c. & quadrirotus, a, um. *czworokoły.* mit vier Rädern.

quadrivium, ii, n. *krzyżowa Droga, Rozſtanie Dróg, Droga 5.* ein Kreuzweg, da ſich vier Wege ſcheiden.

quādro, as. *czworograniaſto czynię, zgadzam ſię, kleię 2. trafia ſię 2.* viereckicht machen, ſich reimen, ſchicken, in geſchickte Form bringen.

quādrŭla, æ, f. *mały Czworogran.* kleines Viereck.

quadrum, i, n. *czworograniaſta Rzecz.* etwas vierſchrötig, ein Viereck.

quādrŭpĕdans, antis, o. *czworonogi.* vierfüßig, auf vier Füſſen gehend.

quādrŭpĕdātim, adv. *na czterech Nogach.* auf allen Vieren kriechend.

quādrŭpĕdo, as. *bieżę 2. chodzę na 4. Nogach.* auf vier Füſſen gehen.

quadrŭpĕdus, a, um. & quadrŭpes, ĕdis, o. *vide* quadrŭpĕdans.

quādrŭpes, ĕdis, ſubſt. *Bydle, Koń 1.* ein vierfüßiges Thier. *ſyn.* ſonipes, cornĭpes. *vide* ĕquus.

quadrupes ovipara. *Żółw.* Schildkröte. *vide* teſtūdo.

quādrŭplāris, e. c. *czworaki.* viertheilig, viermalig.

quādrŭplātor, oris, m. *Oſkarżyciel ſkryty, Inſtygator.* heimlicher Angeber, Verräther, dem der vierte Theil eines verfal-

verfallenen Gutes zum Lohne gegeben wird.

quădrŭplex, icis, o. *vide* quadruplicatus.

quădrŭplicātio, onis, f. *Czworkowanie.* vierfältige Vermehrung.

quădrŭplicātō. adv. *wczwórnasób.* vierfältiglich, viermal so viel.

quadrŭplicātus, a, um. *czworkowany.* vierfach, vierfältig.

quădrŭplicĭter. adv. *vide* quadruplicato.

quădrŭplĭco & *quadruplo*, as. *czworkuię.* vierfach oder vierfältig machen.

quadruplo. adv. *vide* quadruplicato.

quadrŭplor, aris. Depon. *obwiniam 2. czwórnasobną Winę kładę.* ein Verräther seyn, und daher den vierten Theil von der Strafe bekommen.

quadruplum, i, n. *Czwórnasób.* der vierfache Theil.

quădrŭplus, a, um. *czwórnasobny.* vierfach, viermal so viel.

quadrurbs, urbis, f. *Miasto ze 4 Miast złożone.* Stadt, so aus vier Städten zu einer gemacht worden.

quadrus & quadruus, a, um. *vide* quadratus.

QUÆ

Quæ. *vide* qui.

quærĭto, as. *często szukam albo pytam się, wyrabiam żywność.* oft suchen oder fragen, sich erhalten.

quæro, is. *szukam, zabiegam 5. gonię 2. pytam, dostaię 1. Inkwizycyą czynię, roztrząsam, przegadywam się.* suchen, nachforschen, trachten, fragen, erwerben, peinlich fragen, disputiren. *syn.* vestīgo, investīgo, scrūtor, perscrūtor, indāgo, rīmor, exquīro, inquīro, perquīro, disquīro *vel* sciscitor, percontor, rogo, pĕto, dispŭto, acquīro.

quæsītio, onis, f. *Pytanie, Szukanie.* eine Frage, Nachforschung.

quæsītāria, æ, f. *żebraczka.* Bettlerinn.

quæsito, as. *vide* quærito.

quæsītor, oris, m. *Szukacz, Sędzia 2. Inkwizytor, Woyt 1.* ein Nachforscher. *syn.* investīgātor. *vide* Jūdex.

quæsītum, i, n. *Pytanie, Zbiór.* ein Begehren, Gesuch.

quæsītūra, æ, f. *vide* quæstura.

quæsītus, a, um. *umyślnie szukany, wytworny, wyborny.* mit Fleiß gesucht, auserlesen. *syn.* investīgātus.

quæsītus, us, m. *Szukanie, Wywiadywanie się.* das Suchen, Nachfragen.

quæso, quæsŭmus, verb. defect. *modlę się 2. błagam, szukam, proszę 6.* ich bitte dich, wir bitten dich.

quæso. interject. *proszę 7.* lieber.

quæstĭcŭlus, i, m. *mały Zysk.* ein kleiner Gewinn.

quæstio, onis, f. *Pytanie, Gadka 1. 3. Wątpliwość, Szukanie, Rzecz 4. Sprawa 5. Inkwizycya.* Frage, Nachfrage, Zweifel, Folter, peinliche Frage, das Suchen.

quæstio est, quæstionis est, in quæstione est *vel* versatur. *Pytanie iest.* es ist die Frage, es ist im Zweifel.

quæstionem habeo. *męczę 2. pytam.* einen foltern, eine Inquisition über einen anstellen,

quæstiones. *Pytki.*

quæstiōnālĭter. adv. *przez Pytanie.* fragweise.

quæstiōnārius, ii, m. *Inkwizycyą czyniący.* der eine Frage anstellt, ein Scharfrichter.

quæstiōnātus, a, um. *na Torturę wzięty.* peinlich gefragt, gefoltert.

quæstiōno, as. *na Torturę biorę, Inkwizycyą czynię.* ausfragen, peinlich fragen, foltern.

quæstiuncŭla, æ, f. *małe Pytanie.* kleine Frage.

quæstor, oris, m. *Podskarbi, Sędzia 2. Wóyt 4.* Rentmeister, Kriegscommissarius, Nachforscher.

quæstor Parricidii. *Wóyt 1.* Malefizrichter.

quæstōrium, ii, n. *Namiót 2.* & sub *Podskarbi.* des Seckelmeisters Zelt im Krieg, Rentnerey.

quæstōrius, a, um. *skarbowy 2.* dem Seckelmeister gehörig.

quæstorium officium. *Podskarbiego Urząd.* Rentmeister.

quæstuārius, a, um. *zyskowy.* gewinnsüchtig.

quæstuaria & quæstuosa mulier. *Nierządnica.* ein Weib das ums Geld sich prostituiret.

quæstuārius, ii, m. *dla zysku co złego działaiący.* der um Gewinnst willen etwas lüderliches thut.

quæstuōse. adv. *zyskownie.* mit Gewinn, vortheilhaftig.

quæstuosissimè. adv. *sowicie.* mit grossem Gewinn.

quæstuōsus, a, um. *zyskowny, pożyteczny.* gewerbhaftig, nutzbarlich, einträglich, profitabel.

quæstuosa margaritis insula. *Wyspę bogaty w Perły.* Insel die reich an Perlen ist.

quæstura, æ, f. *Podskarbiego Urząd.* Rentmeisteramt, Amt eines Schaffers.

quæstus, us, m. *Działanie, Pożywienie, Zysk 1. 2. Lichwa 2.* Gewerb, Handthierung, Nahrung, Nutz, Gewinn. *syn.* lŭcrum, commŏdum, ūtilĭtas.

quæstum corpore facere. *Nierządu patrzyć.* mit Huren Geld verdienen.

QUAL

Quālibet. adv. *ktorędykolwiek, na wszystkie Strony, wszędy.* allenthalben, überall, allerwegen, wo du willst.

qualillum, i, n. & qualillus, us, m. *Koszyk.* Körblein.

quālis, e. c. qualisnam. *iaki 1.* welcherley, was für Art.

quāliscunque, qualislĭbet, qualisqualis. *iaki taki 1. iakikolwiek, iak się podoba.* wie es beliebet, welcherley es ist, wie es auch ist, er sey wer oder wie er wolle.

quālĭtas, atis, f. *Jakość, Własność 1. Przymiot, Ksztalt, Położenie, Sposobność. Kompleksya, Postanowienie 2.* Weise, Eigenschaft, Beschaffenheit eines Dinges, Geschicklichkeit, Qualität, Beruf, Stand, Würde.

quālĭtātīvus, a, um. qualitatibus præditus. *Przymioty maiący.* mit Eigenschaften begabet.

quālĭter. adv. *iako 2.* gleichwie, welchergestalt.

quālĭtercunque, qualiterqualiter. *iakokolwiek.* wie es auch sey, so hin, wie es wolle.

quālŭbet. *vide* qualibet.

qualum, i, n. & qualus, i, m. *Kosz 1. 7. Cedziworek, chlebowy Kosz.* Korb, Zäune, Seiger, Korb zum Trotten, Hühnerkorb, Brodkorb.

qualus vimineus. *Kosz pleciony.* geflochtener Korb.

QUAM

Quàm. *niż*, *ile 1. im*, *iako 4. aż*, *iedno 3. iak bardzo*. als, so viel, nachdem, wie, wie sehr.

quam breviter, quam brevissimè. *iak naykrócey*. aufs kürzeste.

quamdiu. adv. *iak długo*, *póki*, *długoż?* wie lang.

quamdūdum. adv. *iak dawno*. wie lang? wie neulich?

quamlibet, quamlŭbet. adv. *iak chcesz*, *acz*, *choć*. wie du willst, ob gleich.

quammox. adv. *skoro*. wie bald.

quammulti? *wiele ich?* wie viel ihrer?

quamobrem. *czemu? dla tego*, *przetoż*. warum? weswegen, weshalben, darum.

quamplūres, quamplura. plur. *nie mało ich*, *wiele czego*. gar viel.

quamplurĭmus, a, um. *drogo 1.* sehr theuer.

quamplurimo vendere. *drogo przedać*. sehr theuer verkaufen.

quam pridem. *vide* quam dudum.

quam primum. adv. *rychło*, *co nayprędzey*. auf das eheste, von Stund an, so bald immer möglich. *syn.* stătim, illĭco, prōtĭnus, cĭtò, sŭbitò.

quamquam. *vide* quanquam.

quamquàm in partem. *dokądkolwiek na każdą Stronę*. auf alle Seiten.

quamvis. *conjunctiv*. *acz*, *chociaż*, *iak nawięcey*. obwohl, obgleich, noch so sehr. *syn.* quanquam, etsi, licet.

QUAN

Quandiu. *vide* quamdiu.

quando. *kiedy 1. 2. ponieważ*. wenn? welche Zeit? sintemal, dieweil.

quandōcunque, quandōlĭbet. adv. *kiedykolwiek 1.* wenn, wenn einmal, zu welcher Zeit es wolle, es sey, wenn es wolle.

quandōque. adv. *kiedykolwiek 2. podczas*. zu Zeiten, bisweilen, dereinsten. *syn.* ălĭquando, nonnunquam, interdum.

quandŏquĭdem. *ponieważ*. weil, sintemal, dann.

quanquam. *acz*, *choć*. obwohl, obschon, wenn gleich, wenn schon.

quanti? *za co 1. 2. iak wiele 1.* wie viel? wie theuer?

quanticunque. *vide* quantivis.

quantillum. adv. *iak mało*. wie gar wenig.

quantillus, a, um. *iluczki* sub *ili*. wie klein, wie wenig, wie viel.

quantisper. *vide* quam dudum.

quantĭtas, atis, f. *Ilkość*. Größe, Menge, Viele, Gewißheit oder Werth eines Dinges.

quantīvis. *za co za to*. um so viel du willst.

quantò. adv. *im*. je.

quantocyus. adv. *prędko*. je eher je besser.

quantŏpĕre. adv. *iak bardzo*. wie sehr,

quantulominus. adv. *tym mniey*. um wie weniger.

quantŭlum. *iak mało*, *ile 1.* wie wenig.

quantŭlus, a, um. *iak mały*. wie klein wie wenig.

quantŭluscunque, quantuluslibet. *ili tyli* so geringe als, so wenig es sey.

quantum, i, n. *pewna Taxa albo summa*. gewisser Preis, gewisse Summa.

quantùm. adv. *ile 1. 3. iak wiele 1. 2* wie sehr, wie viel, so viel als,

quantum maximum, quantum plurimum *iak naywięcey*. so viel als möglich.

quantum potero, quantum in me erit. *prędko*, *rychło*, *iak nayprędzey*, *ile można będzie*. so viel an mir gelegen ist, so viel als ich werde können.
quantumcunque. *ilekolwiek 2.* so viel man vermag.
quantumlibet. *labo.* obgleich, noch so sehr, ungeachtet.
quantumvis. *acz*, *dość 1.* so du willst, obgleich, noch so sehr.
quantus, a, um. *ili 1. 2.* wie groß, wie viel.
quantuscunque, quantuslibet, quantusvis. *ili*, *tyli*. es sey so groß als es wolle, so viel oder so groß es seyn möge, so groß er ist.
quantusquantus, a, um. *ili tyli*, *wszystek*. so groß er ist.
quanvis. *lege* quamvis.
quapropter. adv. *czemu 1. dlatego*, *przetoż*. warum, aus was Ursach, weswegen, derohalben, derowegen. *syn.* cur, quāre, proptĕrea, ideo.
quaqua & quaquam. adv. *gdziekolwiek*, *ktoręd ykolwiek*. wohin man will.
quaquaversus, quaquaversum. adv. *na wszystkie strony*. allenthalben.

QUAR

Quārantēna, æ, f. *Post wielki*, *Czas czterdziestodniowy*, *przez ktory podróżnego*, *z zarażliwego kraiu przychodzącego na Granicy zatrzymuią*. die vierzigtägige Fasten, eine Zeit von vierzig Tagen, die man wegen grassirender Pest aushalten muß, ehe man in einen Ort eingelassen wird.
quāre. adv. *czemu 1.* warum, derohalben, darum. *syn.* cur, eccur, curnam, quāpropter, quōniam.

quarta, æ, f. *scil.* pars. *Kwarta*, *Ćwiartka*, *Ćwierć 2.* ein Viertel, Vierling, der vierte Theil eines Dinges.
quartădĕcimāni, orum, m. sub *Połek*. Soldaten von dem vierzehenden Haufen.
quartāgium, ii, n. *czwarta Część*. der vierte Theil von Wein, Getrayde, 2c.
quartallum, i, n. *vide* qualum.
quartāna, æ, f. *scil.* febris. *Czwartaczka*. das viertägige Fieber.
quartānārius, a, um. *ćwierciowy*. geviertelt.
quartanarius, ii, m. *Czwartaczkę cierpiący*. der das viertägige Fieber hat.
quartānus, a, um. *czwartodniowy*. viertägig.
quartani hi, *id est*, milites quartæ legionis.
quartārius, a, um. *czwartkuiący*. der in vier Theile theilet.
quartārius, ii, m. *Ćwierć 1. Kwarta*. ein Viertheil. *vide* quarta.
quartātio, onis, f. *Oddzielenie złota od innych Kruszcow*. Scheidung des Golds von andern Mineralien.
quartātò. adv. *czwarty raz*. zum viertenmal.
quartĕrizātio, onis, f. *Ćwiertowanie*. die Viertheilung.
quartĭceps, ĭpis. *poczworny*. ein Hügel so vier Höhen hat.
quartilātus, a, um. *ćwiertowany*. in vier Theile getheilet.
quartilla, æ, f. *vide* quadrantaria.
quartò, quartùm. *vide* quartāto.
quartus, a, um. *czwarty*. der vierte.
quartusdĕcĭmus, a, um. *czternasty*. der vierzehente.

QUAS

Quăsi. adv. *iako 4. iaby, koło, rzkomo.* als wenn, gleich als, beynahe, fast, ohngefähr, gleichsam. *syn.* vĕlŭti.

quăsillăria, æ, f. *Służebnica, Prządka, Szwaczka, Tkaczka.* Spinnerinn, Weberinn, Wirkerinn.

quăsillărius, a, um. *koszykowy.* zu einem Körblein gehörig.

quăsillum, i, n. & quasillus, i, m. *Koszyk.* Körblein. *vide* qualus.

quassăbĭlis, e. c. *słaby, obruszony.* umstößlich, das sich zerbrechen, zerquetschen und zerstoßen läßt.

quassăbundus, a, um, *potaczaiący się.* taumelnd, wankend.

quassagipennus, a, um. *z potłuczonemi skrzydłami popędzony.* mit zerschlagenen Federn fortgetrieben.

quassătio, onis, f. *Poruszanie 1. Trzęsienie, Zgniecienie,* Erschütterung, Zerquetschung.

quassătus, a, um. *naruszony, zwątlony, skołatany.* zerquetscht, zerstoßen, zitternd, erschüttert, zerbrochen, zerscheitert.

quasso, as. *potrząsam 1. szamocę, obruchać.* zerschüttern, zerbrechen.

quassus, a, um. *vide* quassatus.

quassus, us, m. *Poruszanie 1.* Stoß, Bewegung, Erschütterung.

QUAT

Quătĕfăcio, is. *obruchać.* erschüttern, einen Stoß geben, taumelnd machen.

quătĕnus. adv. *ile 1. 3. aby 1. poki, ponieważ.* wie weit, wie sehr, wie viel, so fern, dieweil.

quăter. adv. *czterykroć.* viermal.

quătercenties. adv. *czterysta kroć.* vierhundertmal.

quăterdĕcies, *czterdzieści kroć.* vierzigmal.

quăterdēni, æ, a. *czterdzieści 2.* je vierzig.

quăternărius, a, um. *Czworka, poczworny 1.* geviert, viereckicht.

quăternătio, onis, f. *układanie w Czwórkę,* Einrichtung in vier Theile.

quaterni, æ, a. *Czworka, cztery ich,* je vier.

quăternio, onis, f. *Czwórka, cztery karty.* vierzählig Ding, ein Bogen Papier in Quart gelegt, eine jede Sache so aus vieren bestehet.

quăternĭtas, atis, f. *Czworakość.* Vierfältigkeit.

quăternus, a, um. *czwór, czworaki.* vier.

quătĭnus. adv. *lege* quatenus.

quătio, is, ĕre. *trzęsę 2. potrząsam 1. poruszam 1. trzepiecę, tłukę 1.* erschüttern, heftig bewegen; hinaus stoßen. *syn.* quasso, mŏveo, commŏveo, concŭtio, ăgĭto, pulso, frango.

quatio muros, mœnia. *biię z Dział do murow, łamię mury.* die Mauren stürmen, Breche schießen.

quattuor. *lege* quatuor.

quătrĭceps, ĭpis, o. *czwarty, poczworny.*

quătrĭduănus, a, um. *czterydniowy.* viertägig.

quătrĭduò. adv. *w czterech dniach.* in vier Tagen.

quătrĭduum, i, n. *cztery dni.* Zeit von vier Tagen.

quatridui iter. *Podróż czterydniowa.* eine Reise von vier Tagen.

quatri-

quatrīnus, a, um. quatrini, æ, æ. *vide* quadrinus.
quatrio, onis, m. *Kwadra na Kostce.*
quātuor. *cztery.* vier.
quatuordĕcies. *vide* quaterdecies.
quātuordĕcim. *czternaście.* vierzehen.
quatuordecim ordines. *Szlacheckie mieysce, Ławy wschodowate.* war ein besonderer Ort oder Loge im Theater, wo die Römischen Ritter den Schauspielen zusahen.
quātuorvirātus, us, m. *i. q.* officium quatuorvirorum.
quatuorviri hi. *Przełożeństwo było w Rzymie ze czterech Mężow złożone.* eine Obrigkeit zu Rom von vier Männern, die Vierer, Viermänner, Vierherren.
quaxo, as. *skrzeczę iak żaba.* schreyen oder quaxen wie ein Frosch.

QUE

Que, *enclitica copulativa*, *i. q.* &. *y.* und.
queantur pro *queant.*
quei *pro* qui. adv. *iak.* wie.
queidum. adv. *dlaczego.* weswegen.
queis *pro* quibus.
quĕmadmŏdum. adv. *iako 4.* gleichwie, wie, auf was Art und Weise. *syn.* sicut, quōmŏdo.
queo quis ire. *mogę 1.* können, vermögen. *syn.* possum.
quercĕrus, a, um. *trzęsący, zimny.* zitericht, schauricht, kalt.
quercera febris. *Zimnica.* das schütteln-de Fieber.
quercētum, i, n. *Dębina.* Eichenwald.
querceus, quercius, quercĭcus, quercĭnus & quercŭlānus, a, um. *dębowy.* eichen, von Eichen.
quercŭla, æ, f. *Dębek.* kleiner Eichbaum.
quercus, us, f. *Dąb.* ein Eichbaum, eine Eiche.
quĕrēla, æ, f. *Uskarzanie, Narzekanie, żałoba 3.* Klage, Beschwerung, Hader, Zank. *syn.* questus, us, quĕrimōnia, lāmentum.
querelæ hæ. *Roki 3.*
quĕrēlōsus, quĕribundus, a, um. & quĕrens, entis, o. *vide* quĕrŭlus.
quĕrimōnia, æ, f. *vide* querela.
quĕritor, aris. *uskarżam się mocno.* heftig klagen.
querneus & quernus, a, um. *vide* querceus.
quĕror, ĕris. *uskarżam się, narzekam, żalę się.* klagen, beklagen, sich über etwas beschweren, winseln, zanken, hadern. *syn.* conquĕror, lāmentor, plango. *phr.* questus, quĕrēlas effundo, prōmo, prōfĕro, ēdo; questŭbus, quĕrēlis, lāmentis, auras, aëra, æthera compleo, impleo.
queruntur dulcè aves. *świerkocą Ptaki.* die Vögel singen lieblich.
querquēdŭla, æ, f. *Cyranka.* Tauchente, Schmal- oder Grauentlein.
querquĕrus, a, um. *vide* quercĕrus.
querquĕrŭlānus, a, um. *sub dębowy.*
querquētum, i, n. *vide* quercetum.
quĕrŭlor, aris. *vide* quĕror.
quĕrŭlōsus & quĕrŭlus, a, um. *skwierczek, uskarżaiący się, krzykliwy.* der sehr klagt, kläglich, winselnd, klagend, seufzend, das sehr lautet.
querula rana. *krzykliwa żaba.* ein schreyender Frosch.
questus, us, m. *vide* querela.

QUI

Qui. adv. *iak, iako 1. 2. by, aby 1. 2. boday.* wie? daß. *syn.* quōmŏdo, ut, ŭtĭnam.

qui, quæ, quid *vel* quod. *ktory 2. iaki 1. 2 kto 1. zkąd 2.* der, die, das, welcher, wer, jemand.

qui *pro* cur. *czemu 1. 2.* warum.

quia. *bo, że 2.* weil, dieweil, darum, daß. *syn.* quōniam, quod, nam, namque, ĕnim, ĕtĕnim.

quiănam. *czemu 1.* warum denn? *syn.* cur, quāre.

quiăne. adv. *i. q.* revera. *zapewne.* wahrhaftig, gewiß.

quiathus. *lege* cyathus.

quicquam, quicque. *cokolwiek.* etwas.

quicquid. *cokolwiek, choć.* alles das, was auch.

quicum. *i. e.* cum quo *vel* qua. *z kim.* mit wem, mit welchem.

quīcunque. *ktokolwiek, ktorykolwiek.* wer auch immer, ein jeder. *syn.* quīvis.

quid. *co, coś, czemu, co ich, co zacz, co za, kto 1. iak wiele, a co.* was, warum, wie viel.

quid ita. *czemu 1.* wie so.

quid hominis, quid causæ, quid modi. *pro* quis *vel* qualis homo, quæ causa, quis modus.

quid est quod. *czemu.* warum.

quid tum. *lege* quidtum.

quīdam. *ktoryś, niektory.* jemand, einer aus. *syn.* ălĭquis, nonnullus.

quiddam. *coś.* etwas.

quiddĭtas, atis, f. *Istota Rzeczy.* das Wesen und Natur eines Dinges.

quiddĭtātīvus, a, um. *istotny.* wesentlich, natürlich.

quĭdem. adv. *wprawdzie, zaiste, iuż 3.* gewißlich, je, traun, allerdings. *syn.* certè, ĕquĭdem.

quidnam. *coż 3. coli.* was doch? denn, was?

quidni? *czemu nie? doszłoby.* warum das nicht?

quidpiam. *cokolwiek.* etwas. *syn.* ălĭquid, quiddam, nonnĭhil, quicquam.

quidquam. *vide* quicquam.

quidque. *każda rzecz.* jedes.

quidquid. *wszystko co.* alles das was auch.

quidtum? *czemu? co na tym.* warum denn? was ist daran gelegen?

quidvis. *coć podoba.* alles was du willst.

QUIE

Quiens, entis, o. *mogący.* der da kann.

quies, ētis, o. *vide* quiētus.

quies, ētis, f. *Pokoy, Odpocznienie, Uspokoienie, Wczas.* Ruhe, Rast, von der Arbeit, der Schlaf, Friede. *syn.* rĕquies, ōtium, somnus, pax.

quies inumbrata. *Mżenie.*

per quietem *vel* in quiete video. *śni mi się.* träumen.

quiescentia, æ, f. *Odpocznienie.* Ruhe.

quiesco, is. *odpoczywam 1. śpię, leżę, daię, pokóy, przestaię 1. stoię 2. ustaię co, dopuszczam, zaniechawam, mieszkam 3. umieram 1.* ruhen, still seyn, schlafen, aufhören, sich mäßigen, enthalten, sterben. *syn.* rĕquiesco, ōtior. *phr.* quiēti indulgeo, văco, quiēte fruor, perfruor, pŏtior, quiētem carpo, capio, quiēte membra rĕlaxo, rĕfĭcio, rĕcreo.

quiescas. *milcz.* halts Maul.

quiētālis, is, m. *obsol. i. q.* orcus.

quietalis, e. c. *Pokóy przynoszący.* das Ruhe schafft.

quiētantia, æ, f. ***Kwit***, ***Uwolnienie.*** eine Quittung, Befreyung von allen Frohndiensten, Schaarwerken.

quiētè. adv. *spokoynie.* still, ruhig.

quiētes hæ, ***quiētōrium***, ii, n. ***Łożysko*** *1.* Ruhekämmerlein, Grabstätte.

quiēto, as, quietor, aris. depon. *uspokaiam.* zur Ruhe bringen.

quiētūdo, inis, f. *vide* quies.

quiētus, a, um. *spokoyny.* ruhig, still, unbesorgt. *syn.* quiescens, rēquiescens, tranquillus, sēdātus, ōtiōsus.

quīlibet. *każdy*, *ktokolwiek*, *ktorykolwiek* & in *lada co 2.* ein jeder, welcher dir beliebt. *syn.* quīvīs, quisque.

quīmātus, us, m. *pięcioletni Czas.* fünfjähriges Alter, fünfjährige Zeit.

QUIN

Quin. adv. *wżdy*, *aby nie*, *y owszem*, *ba*, *czemu 2. więc 2.* daß nicht, warum? warum nicht? ja freylich. *syn.* cur non? quidni.

quin tamen. *ale iednak.* dennoch.

quīnam. *lege* quisnam.

quīnārius, a, um. *popiętny.* fünfzählig, fünfmalig, das fünf in sich enthält.

quinarius, ii, m. *Piętak*, *podwoyny Grosz.*

quinctīlis, is, m. *Lipiec.* der Heumonat. *quia quintus mensis a Martio.*

quinctus. *lege.* quintus.

quincunciālis, e. c. *pięć calow wysoki*, *pięć Uncyi ważący*, *cynowaty*, *półstopny*, *czworograniasto-okrągły.* fünf Zoll hoch, das fünf Unzen hat.

quincunx, uncis, m. *pięć Uncyi*, *Prowizya po pięć od sta*, *Cynek*, *Kostka 2.* *5. pięć Część.* fünf Unzen, Zins, da man fünf von hundert gewinnt, Ordnung in fünf.

quincŭpĕda, æ, f. quincŭpĕdal, is, n. *mierniczy Pręt na pięć Stop długi.* Richtschnur oder Maaß von fünf Schuhen.

quincŭplex, plĭcis, o. quincŭplus, a, um. *pięcioraki*, *pięciornasobny.* fünffältig, fünffach.

quincuplico, as. *vide* quinquiplĭco.

quindĕcies. adv. *piętnaście razy.* fünfzehnmal.

quindĕcim. *piętnaście.* funfzehen.

quindĕcimviri *erant*, *qui Romæ ceremonias*, *oracula*, *ludos curabant. Hinc derivantur:* quindecimviratus, us, m. *id est: eorum officium*, & quindecimviralis, e. c.

quindēni, æ, a. *po piętnaście.* je funfzehen.

quin ergo, quin igitur. *czemu nie?* warum denn nicht.

quin etiam. *y owszem.* ja auch, über das auch, dazu auch. *syn.* īmo.

quingēnārius, quingentārius, a, um. *pięćsetny 1.* aus fünf hundert bestehend.

quingēni, quingenti, æ, a. *pięćset.* fünfhundert.

quingentēsĭmus, a, um. *pięćsetny 2.* der Fünfhundertste.

quingenties. adv. *pięćset kroć.* fünfhundertmal.

quīni, æ, a. *po pięć.* fünf und fünf.

quinīmo. *y owszem.* ja wohl, ja vielmehr. *syn.* quin ĕtiam, īmo.

quīnio, onis. *Pięciorka.* das fünf in sich hält.

quinquāgēnārius, a, um. *pięćdziesiątny*, *pięćdziesiąt zawieraiący*, *pięćdziesiątletni*,

letni. *Officier nad pięćdziesiąt Komendę maiący*. das funfzig begreift, aus funfzig bestehend, ein funfzigjähriger; ein Officier der über funfzig Mann zu befehlen hat.

quinquāgēni, æ, a. *pięćdziesiąt*. je funfzig.

quinquāgesies. adv. *pięćdziesiąt kroć*. funfzigmal.

quinquāgēsĭmus, a, um. *pięćdziesiąty*. der Funfzigste.

quinquāgies, adv. *vide* quinquagesies.

quinquāginta. *pięćdziesiąt*. funfzig.

quinquangŭlāris, e. c. *pięciograniasty*. fünfeckicht.

quinquangŭlum, i, n. *Pięciogran*. ein Fünfeck.

quinquartium. *vide* quinquertium.

quinquatria, ium, & orum, n. quinquatrus, uum. plur. m. *Swięto Bogini Pallas, które trwało przez 5 dni. Dzień miesiąca piętnasty*. ein Fest der Pallas, so fünf Tage lang gewähret; der fünfte Tag nach den *Idibus*.

quinque. *pięć*. fünfe.

quinquĕcŭbĭtus, a, um. *pięćłokietny*. fünf Ellen haltend.

quinquĕfŏlium, ii, n. *Pięciornik ziele*. Fünffingerkraut.

quinquĕfŏlius, a, um. *pięciolistowy*. fünfblättericht.

quinquĕlībrālis & quinquĕlībris, e. c. *pięćfuntowy*. fünfpfündig.

quinquĕmestris, e. c. *pięćmiesięczny*. fünfmonatlich.

quinquennālis & quinquennis, e. c. *pięcioletni*. fünfjährig.

quinquennium, ii, n. *pięcioletni Czas*. fünf Jahr.

quinquĕpartītò. adv. *na pięć Części, pięciorzysto*. in fünf Theile.

quinquĕpartītus, a, um. *pięciorzysty*. in fünf getheilet.

quinquĕplex, ĭcis, o. *lege* quintuplex.

quinquĕprīmi, orum, m. *pięciu Starszych w radzie*. die fünf Aeltesten im Rath. *vide* Pentaproti.

qunquĕrēmis, is, f. *Okręt z pięciu wiosłami*. ein Schiff mit fünf Ruderbänken.

quinquertio, onis, m. *Szermierz*. ein Kämpfer.

quinquertium, ii, n. *Zapaski, szermierska Sztuka z pięciu Sztuk złożona*. Uebung in fünferley Gattungen des Kampfes.

quinquessis, is, m. *podwoyny Grosz Piętak*. ein Fünfer, eine Münze.

quinquĕviri, orum, m. plur. *vide* quinqueprimi.

quinquiceps. *vide* quintŭplex.

quinquies. adv. *pięćkroć*. fünfmal.

quinquĭplĭco, as. *pięćkroć pomnażam*. fünfmal verdoppeln.

quintādĕcĭmāni hi. *id est*, milites ex legione decimaquinta.

quintāna, æ, f. *scil.* porta. *piąta Straż przed obozem Hetmana Rzymskiego, gdzie Markietani Towary swoie przedawali*. die fünfte Wacht vor des Römischen Feldherrn Quartier, wo die Marketender ihre Waaren feil hatten.

quintāni hi, *id est*, milites ex quinta legione.

quintānus & quintārius, a, um. *piąty, popiętny*. aus der fünften Ordnung.

quinticeps, cĭpĭtis, o. *vide* quintuplex.

quintīlis, is, m. *vide* quinctilis.

quintĭpor. *i. q.* Quinti puer.

quintò & quintum. adv. *piąty raz*. zum fünftenmal.

quintuplex, icis, o. *popiętny.* fünffältig, fünffach. *vide* quincuplex.
quintuplico, as. *vide* quinquiplico.
quintus, a, um. *piąty.* der fünfte.
quintae classis, essentiae. *podły.* schlecht.
quintusdecimus, a, um. *piętnasty.* der funfzehente.
quinus, a, um. *pięć, popiętny.* fünf, fünffach.
quippe. adv. *bo, bowiem, iscie, poniewaz.* als, sintemal, nämlich, ja freylich. *syn.* nam, quia.
quippeni, quippini? *czemu nie?* warum nicht?
quips, *lege* quis.
quiquam *pro* quoquam.
quique *pro* quisque.
quiqui. *vide* quicunque & quisquis.
quirem *à* queo. *mogłbym.* ich könnte.
quiritatio, onis, f. & quiritatus, us, m. *Skwierczenie, Kwilenie się, Wrzask, Powoływanie.* Klage, Geschrey. *vide* querela, planctus.
quirito, as, & quiritor, aris. depon. *skwierczę, krzyczę 2. uskarzam się, ratawołać.* heulen, um Hülfe schreyen. *vide* conqueror.
quirito & quirrito, as. *krzeka.* oft kirren.

QUIS

Quis, quæ, quid *vel* quod. *kto, iaki.* wer, welcher.
quis *pro* quæ, quis tu es mulier? *iakaś albo ktoraś ty Niewiasta?* was bist du für ein Weib?
quisnam? *ktory? ktoś?* wer ist der? welcher denn?
quispiam. *ktoś, ktokolwiek, ktoryś.* jemand.
quisquam. *kto 2.* einer, jemand.
quisque. *każdy. kto 2.* ein jeder.
quisquiliæ, arum, f. *Smieci 1.* Ausgekehricht, alles kleine, das von Bäumen, Blumen abfällt, das nichts werth ist.
quisquiliata vestis. *szarłatna Szata.* Purpurkleid.
quisquilium, ii, n. *Szarłat 3. karmazynowe Jagody.* kleines Gesträuch, darauf Coccum, eine gewisse Nuß, wächst.
quisquis. *ktokolwiek, ktorykolwiek iaki taki 2. każdy 2. kto 1.* ein jeder, wers auch sey.
quisquis est ille. *niech będzie ktochce.* er sey auch, wer er wolle.
quitur, quitus, a, um. *à* queo. *in mogę.* vermocht.
quivis. *każdy, ktokolwiek, ktorykolwiek.* ein jeder, wer er auch sey. *syn.* quilibet.

QUO

Quo. adv. *dokąd. na co 1. 6. im.* wohin? zu was Ende? je mehr, desto.
quo. conjunct. *aby 1. dlatego.* auf daß, damit.
quoad. *póki, aż, dokąd 2. ile 1. długoż.* wie lange? wie weit? so viel, so lange bis, so lange als.
quoadusque. adv. *aż, póki 1.* so weit bis, so lange.
quoaxo, as. *vide* quaxo.
quocirca. *przetoż.* darum, derohalben.
quocum. *z ktorym, z kim.* mit wem, mit welchem.
quocunque. adv. *dokądkolwiek.* wo nur hin, allenthalben hin, wo auch.
quod. adv. *iako 2. 5. czemu 1.*
quod. conjunct. *że 2. a ieśli.* daß, darum.

quod *pro* quia. *iż*, *ponieważ*. weil.
quodsi. *lubo, choćby*. obgleich, wenn auch.
quod. pronomen. *co* 4. *ile* 1. *o co* 1. welches.
quod est. *to iest*. das ist.
quod genus. *iaki* 2. von was für Art.
quod superest. *na ostatek*. endlich.
quod utinam. *boday to*. o daß dieses.
quodammŏdo. adv. *poniekąd*, *nieiako*. einigermaaßen.
quodcunque. *cokolwiek*. es mag seyn, was es will.
quodni *pro* nisi. *ieśli nie*. wo nicht.
quodpiam, *vide* quidpiam.
quoi *pro* cui, & quojus *pro* cujus. *obsol.*
quom *pro* cum. *obsol.*
quōminus. adv. *aby nie*. daß nicht.
quomŏdo. adv. *iako* 1, 2. *iak* 1. wie? auf was Weise?
quōmŏdŏcunque, quomodolibet. *iakokolwiek*. wie es wolle.
quōmŏdŏnam? *iako* 1. wie dann? wie, oder welchergestalt nach?
quōnam? *dokąd* 1. wohin?
quondam. adv. *kiedyś* 1. *przedtym*, *niegdyś*, *za czasem*, *podczas*. vorzeiten, weiland, ehemals, mit der Zeit, künftig, einmal, bisweilen. *syn.* ălĭquando, ōlim, antĕ.
quōniam. *że* 2. *bo*, *ponieważ*. weil, dieweil. *syn.* quia, quod, siquĭdem.
quo pacto. *vide* quomodo.
quōpiam, quoquam. adv. *dokądkolwiek*, *gdzie* 4. irgendswohin.
quoque. *y*, *też*, auch. *syn.* ĕtiam, părĭter.
quōquo. adv. *dokądkolwiek*, *gdzie się podoba*. allenthalben hin, wohin man will.
quoquomodo. *wcale*, *iak tylko być może*. gänzlich, auf was Art es nur seyn kann.
quōquorsum, quoquoversum, quoquoversus. adv. *nawszystkie Strony*. wo nur, allenthalben hin, auf allen Seiten.
quorsum, *quorsus*, quorsumnam? adv. *dokąd*? *na co to* 1. *ku czemu*? wohin? wozu? zu was Ende?
quot? *iak wiele* 1. *wiele ich*? wie viel?
quotannis. adv. *pro* singulis annis. *co Rok*. jährlich, alle Jahr.
quot calendis. *co pierwszy dzień Miesiąca*. allezeit auf den ersten Tag des Monats.
quotcunque. *ile można*. so viel als.
quot diebus, quot dies. *vide* quotidie.
quot vicibus. *vide* quoties.
quōtennis, e. c. *wieloroczny*? wie viel jährig?
quōtēnus, a, um. quōteni, æ, a. *iak wiele* 1. je wie viel?
quotenis bobus arat? *siła wołami orze*? mit wie viel Ochsen geht er zu Acker?
quōtīdiāna, orum, n. *Dziennik* 1.
quōtīdiānò. adv. *vide* quotidie.
quōtīdiānus, a, um. *codzienny*, *pospolity* 3. täglich, gemein.
quōtīdiè. adv. *codzień*. täglich.
quōties & quotiens. adv. *ilekroć siła razy*. wie oft.
quōtiescunque. adv. *ilekroćkolwiek*. so oft nur.
quot mensibus, quotquot mensibus. *co miesiąc*. monatlich.
quotquot. adv. *ilekolwiek*. so viel als es nur sey.
quotquot annis. *vide* quotannis.
quōtŭmus, a, um. *ktory w Rzędzie*? der wievielste, welcher an der Zahl?

quotumo die? *ktorego dnia?* an welchem Tage?
quŏtŭplex, ĭcis, o. *quŏtŭplus*, a, um. *wielodzielny?* wie vielfältig, wie viel- oder mancherley?
quŏtus, a, um. *vide* quotumus.
quota hora? *ktora Godzina?* welche Stunde ist es?
quŏtuscunque. *ktorykolwiek w Rzędzie.* welcher, der wievielste es sey.
quŏtusquisque. *iak mało ich.* der wievielste, wer es nur sey.
quŏvis. adv. *dokądkolwiek.* wohin man will, allenthalben hin.
quoviscunque loco. *gdziekolwiek.* wo oder an welchem Ort es auch sey.
quousque. adv. *póki* 1. *długoż.* bis wohin? wie lange? wie weit?
quum *pro* cum. *kiedy* 2. wenn, weil, als, da.

R.

RAB

Rabbi, rabbinus, i, m. & rabboni. *Rabin, zydowski Nauczyciel, Wykładacz Prawa y Pisma.* Rabbiner, jüdischer Meister oder Ausleger des Gesetzes und der heil. Schrift.
răbĭdè. adv. *wściekliwie.* wütend, zornig, rasender Weise.
răbĭdus, a, um. *wściekły, roziadły.* wütend, toll, rasend. *syn.* fŭriōsus, fŭrens, fŭribundus, insānus. *phr.* fŭrōre accensus, ardens, flăgrans, răbiē cæcus, tŭmĭdus.
rabidus fio, rabie feror. *szaleię* 2. *wściec się, roziadł się.* toben, wüten, unsinnig seyn.
răbies, ei, f. *Jadowitość, Gniew* 2. *Wścieczenie.* das Wüten der Hunde, Grimm, Zorn, heftige Begierde, Unsinnigkeit. *syn.* fŭror, īra, vēsānia.
rabies edendi, rabies ventris. *Głód, żarłoctwo.* große Begierde zu essen.
rabie stimulatus. *vide* rabidus.
răbĭo, is, ire. *răbo*, is, ere. *vide* rabidus fio.
răbiōsē. adv. *vide* rabidè.
răbiōsŭlus, a, um. *nieco zaiadły.* etwas wütig, hitzig von Zorn.
răbiōsus, a, um. *roziadły, gniewliwy, wściekły, szalony, zuchwały.* grimmig, rasend, unsinnig. *vide* rabidus.
rabiosi signi tempora. *Kanikuła.* Hundstage.
răbo, is. *vide* rabidus fio.
răbo, onis, f. *idem quod* arra.
răbŭla, æ. *Warchoł, swarliwy, Prokurator* 2. ein Zungendrescher, Schwätzer, Advocat, der immer in den Tag hinein plaudert. *syn.* ĭneptus causĭdĭcus.
răbŭlānus, a, um. *vide* radulanus.
răbŭlātio, onis, f. rabulatus, us, m. *Swarliwość.* Zungendrescherey.
răbŭlus, a, um. *dziki, gryźliwy.* wild, beißend.

RAC

racca. *vox chaldæa, i. g.* fatuus.
racco, as. *krzyczeć iak Tygr.* schreyen wie ein Tieger.

răcēmārius, ii, m. *Latorośl winna.* ein Rebschoß, daraus das Laub wächst.
răcēmātim. adv. *gronisto.* traubenweise.
răcēmātio, onis, f. *Ostatkow zbieranie Gron.* das Nachlesen der Weintrauben im Herbst.
răcēmātus & răcēmĭfer, era, erum. *gronisty.* das Trauben hat oder trägt.
răcēmor, aris. *Ostatki wina zbieram.* nachlesen, die Reben oder Trauben sammeln.
răcēmōsus, a, um. *gronisty, pełny Gron.* voll Trauben, das viel Reben hat. *phr.* răcēmis grăvis, plēnus, ŏnustus, ăbundans.
răcēmus, i, m. *Grono.* der Kamm oder Trappe an Trauben, Weinbeer, kleine Weintraube, so nach der Weinlese unter den Blättern stehen bleibet, ein Zweig mit Trauben. *syn.* ūva.
racha. *lege* racca.

RAD

Rădiāmentum, i. n. *Opilki, Piasek złoty.* Goldsand, Glanz. *vide* ramentum.
rădians, antis, o. *promienisty.* glänzend. *syn.* splendens, cŏruscans.
rădiātio, onis, f. *Błyszczenie, Łsknienie.* Glanzschein.
rădiātus, a, um. *promienisty, szpiczasty.* glänzend, strahlend, das Strahlen hat.
rādīcālis, e. c. rādīcātus, a, um. *korzenisty, wkorzeniony.* eingewurzelt.
rādīcesco, is. radicem ago, mitto, concipio. *korzenię się, przyimuię się.* einwurzeln, Wurzel bekommen, Bestand haben.
rādīcitus. adv. *z Korzeniem, z gruntu, do gruntu, do czysta, do szczątku.* aus der Wurzel, von Grund aus, gänzlich, genau. *syn.* stirpĭtus, à stirpe, à rādīce, fundĭtus, pĕnĭtus.
rādīco, as, radicor, aris. *vide* radicesco.
rādīcōsus, a, um. *korzenisty.* wurzlicht, voll Wurzeln.
rādīcŭla, æ, f. *Korżonek, Rzodkiew 1. Mydalnik ziele.* Würzlein, Rettig.
rādīfico, as. *vide* radicesco.
rădio, as, radior, aris, dep. *Promienie wypuszczam, promienisto czynię, świecę się 1. błyszczę się.* Striemen oder Strahlen geben, glänzen. *syn.* irrădio, rŭtilo, cŏrusco, splendeo, mĭco, fulgeo, lūceo. *phr.* rădios mitto, spargo vibro.
rădiŏlus, i, m. *Promyk, Oliwka 1.* ein Strahllein, kleine länglichte Olive.
rădiōsus, a, um. *pomienisty.* glänzend, voll Striemen oder Strahlen.
rădius, ii, m. *Promień, Szpica 1. Płocha, Strychulec, Czółnek 2. Oliwka 1. Grafka, Skazówka, kość łokciowa mnieysza.* Sonnenstrahl, Cirkelstrahlen, Spitz, Meßstab, die Hälfte oder der Durchschnitt eines Bogens oder halben Cirkels, Radspeiche, Streichholz, Weberschifflein, kleine Olive, Griffel, damit man im Lesen auf die Buchstaben deutet, kleine Ellenbogenröhre, Armspindel, Armschien. *syn.* jŭbar, splendor, lux.
rădix, īcis, f. *Korżeń, Początek 1. Rzodkiew 1.* Wurzel, Ursprung, Rettig. *syn.* stirps, fibra.
radices montis. *Podgorże 1.* der Fuß eines Bergs.
rādo, is. *oskrobuię, wyskrobuię, golę, drapię, porżę 2. obrażam 1. zarzynam 2. grzebię 1.* schaben, glatt machen,

chen, scheeren, austilgen. auskratzen. *syn.* abrādo, ērādo, pŏlio.

rado aures. *strofuię.* eines Ohren beschwerlich seyn.

rado littus. *przybiiam do Brzegu.* am Ufer hinschiffen.

rădŭla, æ, f. *Brzytwa, Skrobaczka, Pilnik.* Scheermesser, Reibeisen, Raspel.

rădŭlānus, a, um. *skrobany.* abgeschabet.

rădŭlāna pix. *Smoła skrobana.*

rāja, æ, f. *Płaszczka ryba.* Roche, ein breiter Meerfisch.

ralla, æ, f. *scil.* vestis. *Szata rzadka.* ein dünnes Kleid.

rallum, i, n. *Kozica.* ein Pflugstecke, die Rinde am Pflug.

rallus, a, um. *rzadki.* dünn.

R A M

Rāmāle, is, n. *Gałąź 3. Łom,* ein abgehauener oder abgerissener dürrer Ast.

rāmālia, ium & orum, n. plur. *kwietnia Niedziela.* Palmsonntag.

rāmen, ĭnis, n. & ramenta, æ, f. *vide* ramentum.

rāmentōsus, a, um. *pełny Opiłek.* voll Feilspäne.

rāmentum, i, n. *Opiłki, Strużyna, Trocina, Oskrobiny, Heblowiny, Piasek złoty.* Feilstaub, Sägespäne, Abfeile von Gold. *syn.* radiamentum.

rāmeus, a, um. *gałęziowy.* gewachsen, von Aesten gemacht.

ramex ĭcis, m. f. *żyła w piersiach, Kiła, Zerdź.* der Karnöffel, Hodenbruch.

ramices rupi. *Krwią pluię.* Blutspeyen.

rāmĭcōsus, a, um. *kiłowaty.* der einen Bruch hat.

rāmōsus, a, um. *rosochaty, gałęzysty.* voll Aeste.

rāmŭlōsus, a, um. *pełny Gałąskow.* voll kleiner Aeste.

rāmŭlus & rāmuscŭlus, i, m. *Gałąska.* ein Aestlein.

rāmus, i, m. *Gałąź.* ein Ast, Zweig. *syn.* rāmŭlus, rāmuscŭlus, termes, rāmāle, palmes. *phr.* arboris brachia, mănus.

ramus montis. *Odnoga Góry.* ein vorschießender Theil eines Berges.

rami hi. *Rosocha.*

R A N

Rāna, æ, f. *żaba 1. 4. Języka przyrośnienie.* Frosch, eine gewisse Krankheit des Rindviehs, die Kröte, der Frosch auf der Zunge.

rana major, rubeta. *Ropucha.* eine Kröte.

rancens, entis, o. *vide* rancidus.

ranceo, es, rancesco, is. *cuchnę, pleśnieię, zgorżknąć, wśmiardnąć się.* stinkend seyn, schimmeln.

rancidè. adv. *brzydko, śmrodliwie, spleśniało.* schimmlich, stinkend.

rancidŭlus, a, um. *nadgniły, nadpleśniały.* ein wenig schimmelnd oder stinkend.

rancidus, a, um. *zgorżkniały, zgniły, spleśniały, śmierdzący, wśmiardły.* schimmlich, stinkend.

ranco, as. *vide* racco.

rancor, oris, m. *Pleśń, Zgorżknienie, Wśmiardnienie,* & improp. *Nienawiść 1.* Schimmel, Gestank von der Fäule, alter Groll.

rangifer, ĕri, m. *Jeleń zamorski.* ein Rennthier.

rānŭla, æ, f. rānuncŭlus, i, m. *żabka, Jaskier, Języka przyrośnienie, po-*

dla rzecz. Fröschlein, kleines Geschwür unter der Zungen, Hahnenfuß (ein Kraut), eine schlechte Sache.

RAP

Răpa, æ, f. *Rzepa okrągła.* Rübe.
răpăcia, orum, n. plur. *rzepna Nać.* Rübenkraut.
răpăcīda, æ, m. *Porywacz, Złodziey.* Räuber, Dieb.
răpăcitas, atis, f. *Drapieżność, Wydzieranie, Wydzierstwo 1.* Raubbegierde. *syn.* fūrācĭtas, răpīna.
răpăcius, a, um. *vide* rapicius.
răpax, ăcis, o. *drapieżny, bystry 1. łakomy, Porywacz, Drapieżca.* räuberisch, diebisch. *syn.* fūr, răpĭdus.
răphănīnus, a, um. *rzodkwiany, chrzanowy.* von Rettig.
răphănītis, ĭdis, f. *Kosaściec liliowy.* blaue Lilien, Veilwurzel.
răphănŏlæon, i, n. & răphănīnum oleum. *Rzodkwiany Oleiek.* Rettigöl.
răphănus, i. m. *gr. Rzodkiew 1. 2.* Rettig.
raphanus major, rusticus. *Chrzan.* Meerrettig.
răpĭcia, orum, n. *vide* rapacia.
răpĭcīda, æ, m. *vide* rapacida.
răpĭcius, a, um. *rzepny.* von Rüben, zu Rüben gehörig.
răpĭdè. adv. *bystro 1.* eilend, geschwind.
răpĭdĭtas, atis, f. *Bystrość 1.* Geschwindigkeit.
răpĭdŭlus, a, um. *trochębystry,* etwas schnell.
răpĭdus, a, um. *porywczy, bystry 1. prętki.* schnell, behend. *syn.* cēler, cĭtus, cĭtātus, vēlox, praeceps, viŏlentus, vĕhĕmens.

răpīna, æ, f. *Rzepisko.* Rübenfeld.
răpīna, æ, f. *Drapieństwo, Drapież, Wydzierstwo 2.* Raub, Plünderung. *syn.* raptum, præda, furtum.
răpīnātor, oris, m. *vide* raptor.
răpio, is, ĕre. *porywam 1. 2. wydzieram, unoszę 2. włoczę 1.* rauben, wegnehmen, zu sich reißen, mit Gewalt nehmen, entführen, ziehen, schleppen. *syn.* ērĭpio, dīrĭpio, surrĭpio, aufĕro, abdūco, subdūco, tollo, ădĭmo, prædor.
răpior eris. pass. *unoszę się, uwodzę się.*
răpistrum, i, n. *Rzepnica.* wilder Rettig.
rapistrum silvestre. *Brzoskiew.*
răpĭtius, a, um. *lege* rapicius.
răpo, onis, m. *vide* raptor.
raptātus, a, um. *włóczony, porwany.* geschleift, hingerissen.
raptim. adv. *porywcze 1. urywcze, na prędce, duszkiem.* über Hals und Kopf, in Eile.
raptio, onis, f. *Porwanie.* Räuberey, das Rauben.
rapto, as. *szarpam, włoczę 1. szamocę, łżę 1.* mit Gewalt ziehen, schleifen, schleppen, schelten.
raptor, oris, m. *Porywacz, Drapieżca, Wydzieracz, Unosiciel, żarłok.* ein Räuber, Dieb, Verführer eines Weibsbildes.
raptōrius, a, um. *włóczący.* fortschleifend.
raptum, i, n. *vide* rapina.
raptūra, æ, f. *vide* raptio.
raptus, us, m. *Porwanie, Drapieństwo, Zachwyczenie.* Entführung, Räuberey, Entzückung.

raptus a, um. *porwany, wzięty, wydarty, zachwycony.* genommen, geraubt, entführt, hingezuckt, entrissen.
rāpŭlum, i, n. *Rzepa mała.* Rüblein.
rāpum, i, n. *vide* rapa.
rāpuncŭlus, i, m. *Kólnik, Rzepa dzika.* Rapünzlein.

RAR

Rārè. adv. *rzadko.* selten, dünn, einzeln, weitläuftig.
rarĕfăciens, entis, o. *rozrzedzaiący.* dünn machend.
rārĕfăcio, is. *rozrzedzam.* dünn machen.
rārĕfactio, onis, f. *Rozrzedzenie.* die Dünnmachung.
rārĕfactus. a, um. *rozrzedzony.* dünn gemacht.
rārĕfio, is. *rzedzieię.* dünn werden.
rārenter. adv. *rzadko 1. 2.* selten, nicht allezeit.
rāresco, is. *rzedzieię, umnieyszam się, nie powszechnieię, ginie, ubywa co.* dünn oder selten werden, sich verlieren, abnehmen.
rārĭpĭlus, a, um. *rzadkowłosy.* dünnhāricht.
rārĭtas, atis, rārĭtūdo, ĭnis, f. *Rzadkość, Osobliwość, Małość, Dziurkowatość.* Dünnigkeit, Seltenheit, Wenigkeit, voll Löcher.
rārò. adv. *vide* rarenter.
rāro, as. *vide* rarefacio.
rārus, a, um. *rzadki 1. 2. 3. niezwyczayny.* dünn, rar, selten, seltsam. *syn.* infrĕquens, insŏlĭtus, insvētus, paucus, *vel* excellens, ēxĭmius.

RAS

Rāsāmen, ĭnis, n. *Oskrobiny.* geschabtes Helfenbein.
rāsĭlis, e. c. *co się da skrobać albo wygładzić, skrobany, gładzony, gładki 1.* das sich schaben oder poliren läßt.
rasilis pix & rasis, is, f. *Smoła 3.* rauh, ungeschmelzt Pech. *vide* radulana pix.
rāsĭto, as. *często skrobię, golę.* oft schaben, scheeren, kratzen.
rāsor, oris, m. *Skrobacz, Barwierz, Skrzypek.* ein Schaber, Kratzer, Raspler, Barbierer, ein elender Musikant.
rāsōrium, ii, n. *Brzytwa.* Scheermesser.
rāsōrius, a, um. *do skrobania albo golenia służący.* zum Scheeren, Schaben, Raspeln, Barbieren dienlich.
rastellum, i, n. & rastellus, i, m. *małe Grabie.* ein kleiner Rechen, Hacke, Jäthäcklein.
rastrum, i, n. rastra, orum. *Grabie, Brona.* ein Karst, Rechen, eine Egge, Hacke.
rastris frango. *bronuię.* vereggen.
rastris colligo. *grabię 1. 2.* zusammen rechen.
rāsūra, æ, f. rāsus, us, m. *Skrobanie, Golenie, Opiłki, Drapanie.* das Schaben, Scheeren, Kratzen, Raspeln.
rāsus, a, um. *ogolony, skrobany, gładzony.* geschoren, geschabt, gekratzt, glatt gemacht. *syn.* abrāsus, dērāsus.

RAT

Rātāria, æ, f. *scil.* navis, & rātiāna, & rātiāria. *Komiega.* eine gewisse Art von Schiffen.
rātiārius, ii, m. *Traftarz, Flis, Przewoźnik.* ein Schiffmann, Flösser.
ráticŭla, æ, f. *Okręcik.* kleine Flösse.
rātĭfĭcātio, onis, f. *Potwierdzenie.* die Bestätigung, Gutheißung einer Sache.

rāti-

rătĭfico, as. *potwierdzam.* bestätigen, gutheißen, unterschreiben, vollziehen.

rătihabeo, es. *za dobre mam.* vor genehm halten.

rătihăbitio, onis, f. *za dobre Mienie, Ufność.* Genehmhaltung, Gutheißsung.

rătio, onis, f. *Rozum 1. 2. Zamysł, Sens, Rachunek, Sprawa 3. 5. Sposób, Postępek 2. Kształt, Rada 1. Nauka 1. Pożytek, Przyczyna 1. Dowód 1. Dochód 1. Wzgląd, Proporcya.* Vernunft, Sinnlichkeit, Rechenschaft, Mittel, Weise, Meynung, Nutz, Beweis, Grund, Rechnung, das Ausgeben, Sorge, die Verhältniß eines Dings gegen ein anders seines gleichen. *syn.* mens, ănĭmus, jūdĭcium, consĭlium, *vel* argūmentum, *vel* mŏdus, via, *vel* respectus.

ratio accepti & expensi. *Rachunkowe Księgi.* Register über die Einnahme und Ausgabe.

ratio mea est. *Zdanie, Rada moia iest.* ich bin der Meynung.

ratione utens, rationis particeps. *rozumny.* vernünftig.

ratione officii. *z Urzędu.* Amtshalber.

ratione nulla. *żadną miarą.* auf keine Weise.

rationem alicujus habeo, duco. *ochraniam kogo, pamiętam o kim.* an einen gedenken, eines eingedenk seyn.

rationem reddo, depono. *Rachunek oddaię.* Rechenschaft geben.

rationem ineo, puto cum aliquo, reposco ab aliquo. *rachuię się z kim.* mit einem Rechnung halten.

rătiōcĭnātio, onis, f. *Dowód, Rozważanie.* Vernunftschluß.

rătiōcĭnātīvus, a, um. *dowodny 1.* vernunftmäßig.

răciōcĭnātor, oris, m. *Rachownik, rozmyślaiący.* ein Rechenmeister, der etwas schließet.

rătiōcĭnium, ii, n. *Rachunek, Rozważanie.* Rechnung, das Nachsinnen, vernünftiger Schluß.

rătiōcĭnor, aris. dep. *rachuię 1. rozważam 1. dyszkuruię.* ausrechnen, vernünftige Schlüsse machen.

rătiōnābĭlis, e. c. *rozumny, słuszny.* vernünftig, wohl, bequem.

rătiōnābĭlĭtas, atis, f. *Rozumność, Moc rozumnienia.* Vernunftskraft.

rătiōnābĭlĭter. adv. *rozumnie, słusznie, bacznie, mądrze, podobnie 2.* vernünftig, mit Vernunft.

rătiōnālia, ium, n. plur. *rachunkowe Księgi.* Rechenbuch.

rătiōnālis, is, m. *Rachownik, Pisarek 2. Celnik, Podskarbi.* Steuereinnehmer, Accisbedienter, Rechnungsführer.

rătiōnālis, e. c. *rozumny, dowodny.* vernünftig, mit Vernunft begabet.

rătiōnālitas, atis, f. *Rozum.* die Vernunft.

rătiōnālĭter. *vide* rationabiliter.

rătiōnārium, ii, n. *Rejestr. 3. rachunkowa Księga.* Rechenbuch, Cammerarchiv.

rătiōnārius, ii, rătiōnātor, oris, *rationaris*, is, m. rationum præfectus. *Rachownik, Pisarek 2. Podskarbi.* Rechenmeister, Rechnungsführer, Rentmeister.

rătis, is, f. *Pływaczka, Komięga, Trafta.* Floß, länglichtes Schiff. *vide* nāvis.

rătitus, a, um. *Okrętem naznaczony.* mit einem Schiff bezeichnet.
ratitus quadrans. *pewny Pieniądz u Rzymian, na ktorym Okręt był wybity.* eine gewisse Münze bey den Römern, worauf ein länglichtes Schiff gepräget war.
rătiuncŭla, æ, f. *mały Rachunek, Rejestrzyk, mały Dowód.* kleine Rechnung, Satz, Ursache.
răto. adv. *zapewne.* gewiß, festiglich.
răto, as. *i. q.* ratifico.
rător, oris, m. *i. q.* judex qui censet.
rătus, a, um. *ważny 3. pewny, stały, nieodmienny.* beschlossen, kräftig, gewiß, gültig. *syn.* arbĭtrātus, pŭtans, *vel* firmus, fixus, stătūtus.
ratum facio, habeo, ratum mihi est. *przyimuię 2. potwierdzam 2. zadobremam.* für gültig halten.
ratum, firmum, fixumque mihi est. *ważno, nieodmienna mi to.* ich habs bey mir beschlossen.

RAU

Rauca, æ, f. *Robak w życie albo drzewie* ein Wurm, der die Wurzeln verdirbt.
raucēdo, inis, f. *Chrapka.* Heiserkeit, gedämpfte Stimme.
rauceo, es, raucesco, is, ere, *raucio*, is, ire, & *raucor*, aris. *chrapieię.* heiser werden.
raucĭdŭlus, a, um. *przychrapowaty.* etwas heiser.
raucĭsŏnus, a, um. *Chrapek.* heiser tönend.
raucĭtas, atis, f. *vide* raucedo.
raucus, a, um. *chrapliwy.* rauh, heiser, übel tönend. *syn.* raucĭsŏnus.
raudus, a, um, *pro* rudis. *gruby 4. niewyrobiony.* grob, ungearbeitet, unzugerichtet, unbehauen.
raudus, i, m. & ĕris, n. & raudum, æs. *i. q.* æs imperfectum.
raudufcula & raudusculana porta. *i. q.* ærea *vel* rudis. *sic dicta erat porta Romæ.*
rauduscŭlum, i, n. *Srebro nie mincowane.* ungeprägtes Silber.
rāvĭdus, a, um. *szary, płowy.* schwarzgelb, gelbgrau.
ravidis *vel* ravis oculis. *Oczu szarych.* der gelbgraue Augen hat.
rāvĭlia, & ravilla, æ, f. *Niewiasta Oczu szarych.* ein Weib, so gelbgraue Augen hat.
rāvĭlius & ravillus, a, um. *vide* ravidus.
rāvio, is, ire. *vide* rauceo.
rāvis, is, f. *vide* raucedo.
rāvistellus, a, um. *vide* ravidus.
rāvŭlus, a, um. *vide* raucĭdŭlus.
rāvus, a, um. *chrapowaty, szary.* heiser, gelbgrau.

RE

Re, re ipsa, revera. *Rzeczą samą, prawdziwie, w Rzeczy.* wirklich, in der That.
reactio, onis, f. *Odnowienie dawnego Processu.* Erneuerung eines alten Processes.
reædĭfĭco, as. *przebudować 1.* wiederum bauen.
reago, is. *i. q.* vicissim ago.
reālis, e. c. *rzeczywisty.* thätlich, wirklich.
reālĭtas, atis, f. *Rzeczywistość.* Thätlichkeit, Wirklichkeit.
reālĭter, *reapse.* adv. *rzeczywiście, rzeczą samą.* wirklich, in der That.

reassūmo, is. *powtarzam.* wieder vor oder an sich nehmen, erneuern.

reassumptio, onis, f. *Powtarzanie.* die Wiederan- und Vornehmung, Erneuer- und Bekräftigung.

reātus, us, m. *Obwinienie 2. Sprawianie się, winnego Postać.* die Zeit der währenden Klage über einen vor Gericht, Schuld wegen begangener Uebelthat, Haft, Verhaftung.

rĕbaptīzo, as. *powtórnie chrzczę.* wieder taufen.

rĕbellātio, onis, f. *Odpadnięnie 1. Bunt 1.* Aufruhr, Aufstand, Abfall, Ungehorsam der Unterthanen.

rĕbellātor, oris, m. *odpadaiący, Buntownik.* ein Aufrührer, Rebelle, Abgefallener von seinem Oberherrn.

rĕbellātrix, īcis, f. *Buntowniczka.* Aufrührerinn.

rĕbellio, onis, f. *vide* rebellatio.

rĕbellis, e. c. *odpadaiący, uporny.* widerspenstig, aufrührisch, rebellisch. *syn.* sēdītiōsus, indŏmĭtus. *phr.* jūga detrectans, excŭtiens, rĕcūsans.

rĕbellium, ii, n. *vide* rebellatio.

rĕbello, as. *odpadam 2. oburzam się Woynę wznawiam, ponawia się, buntuię 2.* sich widersetzen, aufrührisch seyn, rebelliren, von seinem Oberherrn abfallen.

rebilis, e. c. *i. q.* opinabilis.

rebīno, as. *przeorywam.* ein geackertes Feld wiederum umackern.

rĕbīto & *rĕbēto*, as & is, priscum. *wracam się 1.* wiederkehren, kommen.

rĕboo, as. *brzmię, beczę, rozlega się.* wiedertönen, wiederschallen. *syn.* rĕmūgio, rĕtŏno, rĕclāmo.

rĕbullio, is, īre. *znowu kipię, wrę 2.* & sub *wykisnąć.* wieder aufsieden, aufwallen.

reburrus, a, um. *i. q.* crispus.

RECA

Rĕcalcĭtro, as. *odwierzgąm, nieposłuszny iestem.* mit Füßen dagegen stoßen, ausschlagen.

rĕcalco, as. *znowu depcę 5.* wiederum mit Füßen treten, aufs neue austreten.

rĕcălĕfăcio & recalfacio, is, ĕre. *odgrzewam.* wieder warm machen.

rĕcălĕfactus, a, um. *odgrzany.* wieder erwärmet.

rĕcăleo, es, rĕcălesco, is, & rĕcalfīo, is *znowu zagrzewam się.* wiederum erwärmen oder warm werden.

rĕcalvaster, stri. *trochę z tyłu łysy.* der hintenher ein wenig kahl ist.

rĕcalvus, a, um. *z tyłu łysy.* hintenher kahl.

rĕcandeo, es, rĕcandesco, is. *bardzo bieleię, rozpalam się.* sehr weiß seyn, glühen, von Hitze brennen.

rĕcăno, is. *vide* recanto.

rĕcantātio, onis, f. *Odwoływanie.* der Wiederruf.

rĕcantātus, a, um. *odwołany.* wieder rufen.

rĕcanto, as. *odwoływam 2. odwabiam, odczarować, odbiia się.* wieder singen zurück rufen, nachsingen, verzauberte Dinge auflösen, Zauberey abthun.

rĕcăpĭtŭlātio, onis, f. *Sumowanie.* kürzliche summarische Wiederholung.

rĕcăpĭtŭlo, as. *sumuię.* kürzlich, und in einer Summa wiederholen.

rĕcāsūrus, a, um. *maiący upaść.* der fallen wird.

recauta, æ, f. B. *Cyrograf 2. Kwit, Pismo własney Ręki.* eine gewisse Art von Handschriften oder Quittungen.

rĕcāvus, a, um. *ztyłu wydrążony.* rückwärts hohl.

RECE

Rĕcēdo, is. *odchodzę 1. odstępuię, odległy iestem, przestaię 11.* weichen, abtreten, abgelegen seyn, aufgeben, fliehen. *syn.* cēdo, excēdo, dēcēdo, discēdo, sēcēdo, abscēdo, abeo, exeo, rĕgrĕdior. *phr.* gressus rĕmŏveo, pĕdem rĕfĕro, rĕvŏco, rĕprimo.

rĕcēdo a vita. *umieram.* sterben.

rĕcello, is. *nachylam 1. uważam co, uważam się, ustępuię wzad.* hinter sich drücken, zurücke schlagen.

rĕcens, entis, o. *nowy, iędrny, świeży 1. 2. & sub gorące Prawo.* neu, frisch. *syn.* nŏvus.

rĕcenti re, negotio, tempore. *za świeża.* noch auf frischer That.

recentiore in memoria. *w świeżey Pamięci.* in frischem Gedächtniß.

recentiores ex auctoribus. *nowi Pisarze.* die neuen Schriftsteller.

recentissimæ literæ. *ostatnie Listy.* die letzten Briefe.

rĕcens. adv. *vide* rĕcenter.

rĕcenseo, es. *recensio*, is, ire. *wyliczam, liczę, spisuię, zliczyć, powiadam 1. przeglądam, Okaskę mam.* sagen, erzählen, mustern. *syn.* narro, rĕfĕro, rĕcĭto, nŭmĕro.

rĕcensio, onis, f. *Wyliczenie, Popis, Spisek, Opowiadanie.* Musterung, Erzählung, öffentliche Ablesung.

rĕcensītio, onis, f. *i. q.* recognitio.

rĕcensītus, a, um. *spisany, zliczony.* gemustert, gezählet.

rĕcensus, us, m. *Okaska, Popis 1. Spisowanie.* Musterung, Abzählung.

rĕcensus, a, um. *wyliczony.* wieder abgezählt.

rĕcentātus, a, um. *odnowiony.* erneuert.

rĕcenter. adv. *świeżo.* neu, neulich, frisch, kürzlich, ohnlängst, jüngsthin, vor wenig Zeit.

rĕcento, as. *odnawiam, ponawiam, wznawiam.* verneuern.

rĕceptābĭlis, e. c. *zdolny.* tauglich, tüchtig.

rĕceptācŭlum, i, n. *Skłonienie 1. Ucieczka 1. Statek, Stek 2. Skrzynia 4. Sadz rybny, rurmusowa Skrzynia.* Zuflucht, Aufenthalt, Unterschleif, Herberge.

rĕceptātor, oris, m. *Przyimacz, Przechowywacz.* der die Diebe aufnimmt, der Unterschleif giebt.

rĕceptĭbĭlis, e. c. *przyiemny.* aufnehmlich, was man wieder bekommen kann.

receptio, onis, f. *Przyięcie.* Aufnahme, Beherbergung.

rĕceptītius, a, um. *wyięty, & sub wracam 3. & wymawiam sobie.* der aufgenommen wird.

rĕceptīvus, a, um. *przyimuiący.* aufnehmend.

rĕcepto, as, aliquem. *przyimuię 1.* aufnehmen, beherbergen.

recepto me aliquo. *skłaniam się 2. przytulam się.* seine Zuflucht wohin nehmen.

rĕceptor, oris, m. *Przyimacz.* Aufnehmer, der die Räuber und das Gestohlene zu sich aufnimmt.

rĕceptrix, īcis; f. *Przyimaczka.* Aufnehmerinn der Diebe.

rĕceptum, i, n. *Obietnica* 2. Verheißung, Versprechung.

rĕceptus, a, um. *przyięty*, *obiecany*, *wzięty.* wieder an- und aufgenommen, versprochen, gewöhnlich, was Mode ist.

receptum est. *weszło w Obyczay.* es ist der Brauch also, es ist gut geheißen worden.

rĕceptus, us, m. *Odwrót* 1. *Wracanie* 3. *Nawrócenie się*, *Skłonienie* 1. 2. *Ucieczka* 1. Wiederkehr, Abzug, Unterschleif, Aufenthalt, Retirade.

receptus à malis consiliis, sententiis. *Upamiętanie.* Abnehmung einer steifen Meynung.

receptui cano. *trąbię na Odwrót.* zum Abzug blasen.

rĕcessim. adv. *wspak.* hinter sich, rücklings.

rĕcessio, onis, f. & rĕcessus, us, m. *Odeście*, *Reces*, *Osobność*, *Ustronie*, *Wnętrze*, *Loch*, *Rozstąpienie.* Abweichung, Receß, Höhle, Winkel. *syn.* discessus, ăbĭtus, exĭtus. *vel* sēcessus, lătēbræ, sōlĭtūdo. *vel* pĕnētrāle, ădĭtus.

recessus maris. *morskie Burżenie.* die Ebbe oder Ablauf des Meers.

recessus piscinæ profluus. *Upust.*

rĕchamus, i, m. *Kluba* 1. eine Welle an einem Aufzug oder an einer Winde, ein Kloben.

recharmido, as, vox ficta à Plauto, *i. q.* lætitiam depono.

rechedipuum, i, n. *gr.* *Szata biesiadna albo Komedyina.* Comödiantenkleid.

RECI

Rĕcĭdīva, orum, n. *Odrostek.*

rĕcĭdīvo, as. *wracam się.* wieder kommen, wieder umschlagen.

rĕcĭdīvus, a, um. *powstały*, *wracaiący się.* wieder aufgerichtet, wiederkommend.

recidivus morbus, recidiva febris. *wracaiąca się choroba*, *Febra.* das widerkommende Fieber.

rĕcĭdo, is. *znowu upadam*, *wznak upadam*, *odpadam* 1. 3. *obracam się* 3. *wraca się*, *przychodzi* 2. wieder fallen, hinter sich fallen, wieder kommen. *syn.* rĕlābor.

recido ad nihilum. *wniwecz się obracam.* zu nichts werden.

rĕcīdo, is. *odcinam*, *wycinam*, *strzygę* 2. abschneiden, abhauen, abthun. *syn.* abscindo, rĕsĕco.

recido barbam. *golę.* den Bart abscheeren.

rĕcincĕro, as. *myię się.* sich waschen.

rĕcinctus, a, um. *rospasany.* aufgegürtet.

rĕcingo, is. *odpasuię*, *rospasuię*, *opasuię.* aufgürten.

rĕcĭniātus, a, um. *Płaszczem podwóynym odziany.* der einen doppelten Mantel trägt.

rĕcīnium, ii, n. *Szata żałobna białogłowska*, *podwóyny Płaszcz.* Trauerkleid der Weiber, ein doppelter Mantel.

rĕcĭno, is. *śpiewam* 1. *brzmię.* wieder singen. *syn.* rĕpĕto.

rē-īnus, i, m. *vide* recinium.

rĕcĭpĕrātio, onis, f. *reciperator*, oris, m. *recipero*, as. *lege* recuperatio &c.

rĕcĭpio, is. *odbieram, przyimuię 1. 2. biorę na się, obiecuię 1. 2. podeymuię się czego, wymawiam sobie.* wieder nehmen, wieder empfahen oder überkommen, aufnehmen, annehmen, versprechen, auf sich nehmen, gut für was seyn, ausnehmen, bedingen. *syn.* accĭpio, sūmo, assūmo, căpio, admitto, *vel* pollĭceor, prōmitto.

recipio anhelitum. *oddycham.* Athem schöpfen.

recipio animum. *Serca nabywam.* Herz fassen.

recipio me. *idę 1. wracam się 1. 2. uchodzę 1. schraniam się.* sich begeben, gehen, seine Zuflucht nehmen.

recipio me ad frugem. *pokrzepiam się, polepszam się, przychodzę ksobie, uspokoić się 2.* sich bessern, fromm werden.

recipio vires. *wzmagam.* Kräfte bekommen.

rĕcĭprŏcātio, onis, f. *i. q.* retrogressio. *Wracanie 3. wzad Obracanie, Suwanie, Odbiianie 6.* das Wiederkehren, Rückkehr, Abwechslung, Hin- und Herkehren.

reciprocatio spiritus. *Oddech.* der Athem.

rĕcĭprŏcātus, a, um. *odwrotny 2. wzad obrócony.* abgewechselt.

reciprocatus, us, m. *vide* reciprocatio.

reciprocicornis & reciprocornis, e. c. *krętorogi, Rogow zakręconych.* mit eingebogenen Hörnern.

rĕcĭprŏco, as. *obracam wzad, powtarzam, nazad odpowiadam, gracuię, suwam co.* wiederkehren, wiederholen, abwechseln, wieder zurück prallen, auf etwas wieder antworten.

reciproco animam. *oddycham.* Athem holen.

reciprocat mare. *odchodzi, podnosi y spuszcza się Morże.* das Meer läuft zu und ab, hält Ebbe und Fluth.

rĕcĭprŏcus, a, um. *odwrotny 2. obrotny wzad się obracaiący.* das da wiederkömmt, zurück prallet oder tritt, abwechselnd. *syn.* alternus, mūtuus.

rĕcīsāmentum, i, n. *Okrawek, Ucinek 1.* Span, Abschnitz.

rĕcīsio, onis, f. *Obcinanie 2.* Abhauung, Abschnitt, Abschneidung.

rĕcīsus, a, um. *odcięty.* abgehauen. *syn.* abscissus, rĕsectus.

rĕcĭtābulum, i, n. *Mieysce do czytania.* ein Ort, wo man etwas ablieset.

rĕcĭtātio, onis, f. *Czytanie, Ogłaszanie.* das laute Lesen, Hersagung, Aussagung, Ablesung.

rĕcĭtātor, oris, m. *Czytelnik.* ein Leser, der laut lieset.

rĕcĭtātīvè. adv. *ogłaszaiąc.* Erzählungsweise.

rĕcĭtatrix, īcis, f. *Czytelniczka.* eine Verleserinn.

rĕcĭto, as. *obwoływam, ogłaszam, przywodzę 5. czytam 1. 5.* laut lesen, erzählen, auswendig sagen. *syn.* narro, ēnarro, dīco, rĕfĕro.

RECL

Rĕclāmātio, onis, f. *Krzyk przeciwny.* Widersprechung, Wiederrufung.

rĕclāmĭto, as. *mocno krzykam przeciwkomu.* heftig widersprechen.

rĕclāmo, as. *krzykam przeciw komu, sprzeciwiam się, protestuię się przeciw, odbiią się głos.* widersprechen, wiederrufen, darwider protestiren.

rĕclango, is. *brzmię wzaiemnie, krzyczę, rozlega się.* wiederschallen, wiederklingen.

reclīnātōrium, ii, n. *Poręcze*, *Skłonienie Głowy* & sub *łoſzkowa Deſka*. eine Lagerſtatt, Lehne an einem Stuhl, Stütze.

rěclīnātus, a, um. *wſparty*, *leżący*. angelehnt, niedergelegt.

rěclīnis, e. c. & reclīnus, a, um. *leżący*, *wſparty*. liegend, anlehnend, zurück gebeuget.

rěclīno, as. *nachylam czego*, *pokładam ſię*, *wſpieram ſię 3*. *polegam 2*. *uważam ſię*. zurück beugen. *ſyn*. inclīno, inflecto, rěflecto.

rěclīvis, e. c. & rěclīvus, a, um. *nachylony*, *zawiſty*. abhängig, rückwärts hängend.

rěclūdo, is. *otwarzam 1*. *zamykam 5*. *wyiawiam*. öffnen, aufſchließen, entdekken. *ſyn*. ăpĕrio, pătĕfăcio.

rěclūſus, a, um. *otwarty*, *otworem ſtoiący*. aufgeſchloſſen, aufgeſperrt.

RECO

Rěcoctus, a, um. *przewarżony*, *odmłodniały*, *biegły*, *ćwiczony*. noch einmal gekocht, aufgewärmt, umgeſchmolzen.

rěcœno, as. *znowu wieczerzam*. wieder zu Nacht eſſen.

rěcōgĭtātio, onis, f. rěcōgĭtātus, us, m. *Rozważanie*. die Erwägung, Wiederbedenkung.

rěcōgĭto, as. *rozważam 1*. beſinnen, nochmals bedenken, zurück denken.

rěcognĭtio, onis, f. *Przeglądanie 2*. *Rewizya*, *poznawanie ſię*, *Przypominanie*, *Wſpamiętywanie*, *Wdzięczność*, *Odſłużenie*, *Cyrograf 2*. nochmalige Unterſuchung, Beſichtigung, Verkundſchaftung, Dankbarkeit, Vergeltung der empfangenen Dienſte, ein Gegendienſt, Bekenntniß.

rěcognĭtus, a, um. *przeglądany*. wieder beſehen, gebeſſert, unterſucht.

rěcognoſco, is. *przeglądam 1. 3*. *doglądam 2*. *wizytuię*, *rachuię ſię 2*. *ſpiſuię*, *Okaſkę mieć*. wiederum erkennen, betrachten, verſpüren, vernehmen, unterſuchen, verbeſſern, muſtern.

rěcollectus, a, um. *zebrany*. wieder geſammelt.

rěcollĭgo, is. *zbieram na nowo*, *przeglądam 3*. *wzmagam*. wieder zuſammen leſen, wieder zu ſich ſelbſt kommen, ſich wieder beſinnen, erhohlen, verſammlen, wieder aufkommen.

rěcōlo, as. *cadzę*. wieder durchſeihen.

rěcŏlo, is. *odnawiam*, *wznawiam*, *powtarzam*, *wſpominam 1*. *rozważam*, *repetuię*, *orzę*, *przeorywam*, *poleruię*, *ćwiczę ſię*. erneuern, wieder anbauen, anrichten, erwägen, einer Sache wieder obliegen.

recommendabilis, *recommendatio*, *recommendo*, barbarè *lege* commendabilis &c.

rěcommĭniſcor, ĕris. *wſpominam 1*. ſich wieder erinnern.

rěcompenſātio, onis, f. *Nagroda*. Belohnung.

rěcompenſo, as. *nagradzam*. belohnen, erſetzen, wieder vergelten.

rěcompōno, is. *znowu ſkładam*. wieder zuſammen legen.

rěconcĭliātio, onis, f. *Jednanie 1*. Verſöhnung, Vertrag, Vergleich.

rěconcĭliātor, oris, m. *Jednacz 1*. ein Verſöhner.

rĕconciliatus, a, um. *iednany*, *przywrócony*. ausgeſöhnt, wieder erlangt.

rĕconcilio, as. *iednam* 1. *przeiednywam*, *przywracam* 2. 3. wieder vergleichen, verſöhnen, erlangen, zu Gnade kommen. *ſyn.* concilio, plāco, fœdus facio.

rĕconcinno, as. *naprawiam* 1. *przerabiam* 1. *nagradzam*. wieder zuſammen ordnen, zurecht bringen, verbeſſern.

rĕconditus, a, um. *ſkryty* 1. *potaiemny*. verborgen. *ſyn.* conditus, absconditus, occultus, abditus.

rĕcondo, is. *chowam* 6. 7. *kryię* 1. 2. verbergen, verwahren. *ſyn.* condo, abscondo, abdo, tĕgo, occulto.

rĕconduco, is. *na nowo naymuię*, *znowu zaciągam*. wieder beſtellen, aufs neue miethen.

rĕconductus, a, um. *na nowo naięty*. wieder gemiethet.

rĕconflo, as. *wzniecam*, *wznawiam*. wieder anblaſen, gieſſen, ſchmieden.

rĕconſtruo, is. *na nowo buduię*. wieder aufbauen.

rĕconſveſco, is. *znowu przyuczam ſię*. wieder gewohnen.

rĕconvĕnio, is, ire. *pozywam* 2. wieder belangen, Gegenklage anſtellen.

rĕconventio, onis, f. *Oſkarżenie na przeciw*. Gegenklage.

rĕcŏquo, is. *przewarzam* 2. *przerabiam* 1. *odmładzam* 1. *ćwiczę*, *poprawiam*, *znowu co czynię*. wieder kochen, aufwärmen, aufs neue machen, umſchmelzen, wieder vor die Hand nehmen.

rĕcordābilis, e, c. *pamiętny*. deſſen man ſich erinnern kann.

rĕcordātio, onis, f. *Wſpominanie*, *Przypominanie*, *Pamięć* 2. Erinnerung.

rĕcordātus, rĕcordātivus, a, um. *pamiętny*. eingedenk. *ſyn.* mĕmor.

rĕcordo, as, priſcè, & recordor, aris. *wſpominam* 1. *pamiętam*. ſich erinnern, an was gedenken. *ſyn.* rĕmĭniſcor, mĕmini.

rĕcorrigo, is. *poprawiam znowu*. wieder verbeſſern, zurecht bringen.

RECR

Rĕcraſtino, as. *odkładam* 2. auf morgen oder noch länger verziehen.

rĕcreātio, onis, f. *Wzmaganie*, *Odżywianie ſię*. Erquickung, Stärkung, Zeitvertreib.

rĕcreātor, oris, m. *Poſilacz*. Erquicker.

rĕcreātus, a, um. *poſilony*, *rozweſelony*. erquickt, ergötzt.

rĕcrĕmentum, i, n. *Obſiewiny*, *żużel*. Uebergewächs, Unflath, Ausſatz.

recrementum ferri. *żużel*. Eiſenſchlag.

rĕcreo, as. *poſilam*, *cieſzę*, *wznawiam*, *pokrzepiam* 1. *znowu co czynię*, *odmieniam Urzędniki*. erquicken, ergötzen, erfreuen, beluſtigen, erfriſchen, wieder gebähren, erneuern, ſich erhohlen, ausruhen, einem wieder aufhelfen, wieder erwählen. *ſyn.* rĕlaxo, rĕficio, lĕvo, rĕlĕvo, ſublĕvo, ſōlor, oblecto, dēlecto, hilăro, exhĭlăro. *phr.* lūdo, cantu mentem rĕficio, vīres rĕpăro.

recreor, aris. paſſ. *odraſtam*, *naraſtam*, *odżywiam ſię*, *wzmagam*, *cieſzę ſię*, *Kochanie mam przychodzę* 2. zu Kräften kommen, ſich beluſtigen.

rĕcrĕpo,

rĕcrĕpo, is. *brzmię.* wiederschallen.

rĕcresco, is. *odrastam.* wieder wachsen, zunehmen, wieder schießen.

recrētus, a, um. *odrosty.* wieder gewachsen.

rĕcrīmĭnātio, onis, f. *Zarzut.* das Gegenschelten.

rĕcrīmĭnor, aris. *Odpór daię.* wieder schelten, wieder antworten.

rĕcrūdesco, is. *odnawiam się, ponawia się odpadam 3.* wieder aufbrechen, ärger oder neu werden.

RECT

Rectā *scil.* viā. *prosto 1. zaraz 2.* gerades Wegs, gerade zu.

rectābundus, a, um. *vide* rectus.

rectangŭlus, a, um. *i. q.* rectos & æquales angulos habens.

rectè. adv. *prosto 1. dobrze 1. 2. porządnie 2. 3. słusznie, obrządnie, hoynie.* recht, wohl, richtig.

rectè fero. *cierpliwie znoszę.* geduldiglich leiden.

rectè mihi est. *zdrowem.* es ist mir recht wohl.

rectè factum. *Uczynek dobry.* ein gutes Werk.

rectene? *iako się masz?* wie befindest du dich?

rectifăcio, is. *naprawiam.* recht machen, ordnen.

rectĭfĭcābilis, e. c. *daiący się poprawić albo wyprostować.* was sich aus etwas Krummen gerade machen läßt.

rectifĭco, as. *dwa razy distilluię.* ein Ding zweymal destilliren.

rectio, onis, f. *Rząd 1. Sprawowanie 3.* Regierung, Verwaltung.

rectĭtūdo, ĭnis, f. *Prawość, Prostość.* Gleichheit, Richtigkeit.

rector, oris, m. *Rządzca.* Regierer, Herrscher. *syn.* dŭx, gŭbernātor, ductor, mŏdĕrātor, rex, præses.

rector militiæ, exercituum. *Hetman.* ein commandirender General.

rectōrātus, us, m. *Rektorstwo, Rządzenie.* das Amt oder Würde eines Rectors.

rectrix, īcis, f. *Rządzicielka.* eine Regiererinn.

rectum, i, n. *Prost, Prawość, Uczciwość.* das Recht. *syn.* justum, æquum, bŏnum.

rectum est. *przystoi.* es ist billig.

rectūra, æ, f. *proste Ułożenie.* gerade Einrichtung.

rectus, a, um. à rego. *rządzony.* regiert, geherrscht, begleitet.

rectus, a, um. *prosty, dobry, nieprzyprawny, szczery, hoyny.* recht, gerad, richtig, gut, aufrichtig, gerecht.

recta conscientia. *dobre Sumnienie.* gutes Gewissen.

recto pectore. *szczerze.* aufrichtig.

RECU

Rĕcŭbĭtus, us, m. *Siedzenie, Leżenie, Kłądzenie się.* das Sitzen, Liegen.

rĕcŭbo, as. *leżę, spoczywam, siedzę.* gestreckt liegen, ruhen, sitzen. *vide* rĕcumbo.

rĕcūdo, is. *przekować.* wieder schmieden, umschmelzen.

rĕcŭla, æ, f. *Rzeczki, Rupieci, Ubóstwo.* kleine Sache, Armuth.

rĕcultus, a, um. recultа humus. *znowu uprawna Rola.* wieder gebautes Erdreich.

rĕcumbo, is. *leżę, siedzę u Stołu.* liegen, zu Tische sitzen, sich anlehnen. *syn.*

syn. rĕcŭbo, dēcumbo, prŏcumbo, discumbo, jăceo, quiesco.

rĕcŭpĕrābĭlis, e. c. *odyskalny.* wiederbringlich.

rĕcŭpĕrātio, onis, f. *Odyskanie.* Wiedererlangung, Wiederbringung.

rĕcŭpĕrātīvus, a, um. *odyskuiący.* wiederbringend.

rĕcŭpĕrātor, oris, m. *Komisarz.* ein Commissarius, verordneter Richter, Schiedsmann.

rĕcŭpĕrātōrius, a, um. *Komisarski.* das der Commission zugehöret.

recuperatorium judicium. *Komisya.* ein Revisionsgerichte.

rĕcŭpĕrātus, a, um. *odyskany.* ersetzt, wieder erlangt.

rĕcŭpĕro, as. *odyskuię, dochodzę swego, wskorać, wyciągam 3. odżywiam się, posilam.* wieder erlangen, wiederbringen, wieder zu sich selbst kommen. *syn.* rĕcĭpio, rĕpăro, rĕsarcio, rĕdĭmo.

rĕcŭpio, is, ere. *nazad żądam.* wieder fordern.

rĕcūro, as. *znowu leczę.* wieder heilen.

rĕcurro, is. *wracam się 1. wchodzę w się.* zurück wiederkehren, sich an einem erholen. *syn.* rĕcurso, rĕdeo, rĕvertor.

recurrit memoriæ. *przypominam sobie.* sich erinnern.

rĕcursio, onis, f. *vide* recursus.

rĕcurso & rĕcursĭto, as. *często wracam się.* oft zurück kehren.

rĕcursus, us, m. *wzad Obracanie, Wracanie 3. Ucieczka 1.* Wiederkehr, Zurücklauf, Zuflucht, Trost, Retirade. *syn.* rĕfŭgium, perfŭgium, rĕceptācŭlum.

rĕcurvātus, a, um. *zakrzywiony 1.* zurück gebogen, gekrümmt.

rĕcurvo, as. *zakrzywiam 3. zaginam odginam co, rosprostować, obracam wzad, wracam kogo.* hinter sich biegen, herum biegen.

rĕcurvus, a, um. *zakrzywiony 1. 2. 3.* krumm gebogen, hinter sich gekrümmt. *syn.* rĕcurvātus, curvus, incurvus, rĕflexus.

rĕcūsātio, onis, f. *Zbranianie 1. Zrzucenie Kontraktu.* Weigerung, Abschlagung, Entschuldigung.

rĕcūso, as. *niechcę, odmawiam 2. zbraniam się, odrzucam 2. nieposłuszny iestem.* abschlagen, versagen, nicht annehmen, verwerfen. *syn.* detrecto, rĕfŭgio, nĕgo, abnĕgo, dēnĕgo, rĕnuo, grăvor.

rĕcussābĭlis, e. c. *ruchomy.* beweglich.

rĕcussus, a, um. *odbity, poruszony.* bewegt, erschüttert, zurück getrieben.

rĕcussus, us, m. *Odbiianie 2.* Bewegung, Zurückprallung, Erschütterung.

rĕcŭtio, is, ĕre. *odbiiam nazad pędzę.* zurück treiben.

rĕcŭtītus, a, um. *Obrzezaniec, zarosły, żyd.* verschnitten, an der Vorhaut beschnitten, Zuname der Juden.

REDA

Rĕdabsolvo, is. *znowu wyzwalam.* wieder lossprechen, entledigen.

rĕdaccendo, is. *znowu zapalam.* wieder anzünden.

redaccensus, a, um. *znowu zapalony.* wieder angezündet.

rĕdactus, a, um. *znowu zebrany, przymuszony, zniewolony.* wieder eingebracht, gezwungen. *syn.* ădactus, coactus, compulsus.

rĕdactus, us, m. *Zbiór*, *Dochód.* gelöst Geld aus der verkauften Waare.
rĕdădopto, as. *znowu przyʃpoʃabiam.* wieder an Kindesstatt annehmen.
rĕdădūnātio, onis, f. *Złączenie powtórne.* Wiedervereinigung.
rĕdădūno, as. *znowu ʃpaiam*, *kupię.* wieder vereinigen.
rĕdambŭlo, as. *wracam ʃię.* wieder umkehren.
rĕdămo, as. *miłuię wzaiem*, *oddaię Dobrodzieyʃtwo.* wiederum lieben.
rĕdamno, as. *odwoływam 2. znowu odrzucam.* wiederrufen, wieder verwerfen.
rĕdamptruo, *redantruo* & *redandruo*, as. *i. q.* redeo.
rĕdardeſco, is. *wznawiam*, *znowu goreię.* wieder brennend werden.
rĕdarguo, is. *ʃtrofuię*, *zbiiam Dowód.* mit Worten strafen, schelten.
rĕdargūtio, onis, f. *i. q.* reprehensio *vel* refutatio.
rĕdauʃpīco, as, *redauʃpicor*, aris. *powtarżam.* wieder anfachen.

REDD

Reddĭtio, onis, f. *Oddanie 1.* Uebergabe, das Wiederbringen.
reddĭtīvus, a, um. redditiva nomina ſunt, *quæ ʃe reʃpiciunt & ʃibi reʃpondent in oratione, ut:* is, qui talis, qualis, tot, quot.
reddĭtor, oris, m. *Oddawca.* Wiedergeber.
reddĭtus, us, m. *Dochód 1. Oddanie 1.* Einkünfte.
reddo, is. *oddaię 1. 7. wracam 1. 3. przywracam 3. nagradzam, czynię 1. przekładam 7. ʃtawiam*, *wyrażam 2. na Pamięć powiadam*, *podobnym być*, *ʃtoi to za to*, *urodzi ʃię tyle*, & ſub *od-chodzi co.* geben, wieder geben, vergelten, machen, übersetzen, erzählen, aussagen, auswendig sagen, gleich seyn. *ſyn.* reſtĭtuo, rĕporto, rĕfĕro, ſolvo, perſolvo, exſolvo, rĕmūnĕror, trādo, tribuo.
reddo animam, ſpiritum, vitam. *oddycham*, *umieram.* sterben.
reddo aliquid Latinè. *przekładam co na Łaciński Język.* etwas lateinisch machen, ins Latein übersetzen.
reddo conciliatum, pacatum, propitium. *przeiednywam.* versöhnen.
reddo excrementa, fimum, urinam. *wypróżniać ʃię.* die Nothdurft verrichten, das Wasser abschlagen.
reddo rationem. *ʃprawuię ʃię 1.* Rechenschaft geben.
reddo teſtimonium. *Swiadczę.* Zeugniß geben, abstatten.
reddor viribus. *wzmagam ʃię.* wieder stark, gesund werden.
reddidiſti me mihi. *ucieſzyłeś mię.* du hast mich getröstet.

REDE

Rĕdemptio, onis, f. *Odkupienie*, *Wykupienie*, *Zakupowanie*, *Okup 2. Naiem 3. 4.* Kauf, Befreyung, Errettung.
rĕdemptiōnālis, e. c. *wykupny.* zur Erlösung gehörig.
rĕdemptĭto & rĕdempto, as. *wykupuię.* erlösen.
rĕdemptor, oris, m. *Odkupiciel*, *Naymacz 3. 5. Celnik.* Erlöser, Heiland, der ein Werk übernimmt zu verfertigen, der den Zoll um ein gewisses Jahrgeld an sich kaufet.

rĕdemptrix, icis, f. *Odkupicielka.* Erlöserinn.

rĕdemptūra, æ, f. *Naiem 3. 4.* & sub *odkupienie.* Lehengeld, Pachtung.

rĕdemptus, a, um. *odkupiony.* erlöset.

rĕdeo, is, īre. *wracam się 1. 2. przychodzę ksobie, przychodzi mi tyle 2. obaczam się, polepszam się, upamiętywam się, urodzi się.* wieder kommen, wieder zu sich selbst kommen. *syn.* rĕgrĕdior, rĕvertor, rĕmeo, rĕmigro, ĭter rĕpĕto, pĕdem, gressum, grădum, vestīgia rĕflecto, rĕvŏco.

redeo in gratiam. *przeiednywam.* sich versöhnen.

redeo in memoriam. *wspominam 1.* wieder an etwas gedenken.

redit animus mihi. *przychodzę ksobie.* ich bin wieder fröhlich.

rĕdhibeo, es. *wracam Kupno, oddaię 1.* das Gekaufte dem Käufer wieder geben.

rĕdhĭbĭtio, onis, f. *Wracanie 1.* Wiederzustellung des Gekauften.

rĕdhibĭtōrius, a, um. *do Wracania należący.* zur Wiederzustellung gehörig.

rĕdhostimentum, i. n. *Oddanie wet za wet.* Wiedervergeltung eines Dinges.

rĕdhostio, is, īre. *oddaię Dobrodzieystwo, odpowiadam 3. oddaię wet za wet.* wieder vergelten, wieder kommen.

rĕdīco, is. *znowu powiadam.* wieder sagen.

rĕdĭgo, is. *przywodzę 4. wganiam, obracam 6. 8. podbiiam 4. przychodzi 1. poniżam, konfiszkować, wstawiam 5.* zurück- zu- oder in etwas bringen. *syn.* ădĭgo, cōgo, impello, converto.

redigo ad æqualitatem. *równam.* gleich machen.

redigo ad inopiam. *zubożyć.* an den Betelstab bringen.

redigo ad me. *zagrabić.* zu sich reißen.

redigo ad paucos. *umnieyszam.* vermindern.

redigo in memoriam. *wspominam 2.* ins Gedächtniß bringen.

redigo ad nihilum. *psuię.* vernichten, zu nichts machen.

rĕdĭmīcŭlo, as. *Włosy rozwiązuię.* das Haar auflösen.

rĕdĭmīcŭlum, i, n. *Przepaska 1. Binda u Czapki albo do Włosow, Tkanica.* Haarband, Hauptbinde, Hauptschmuck. *syn.* fascia.

rĕdĭmio, is, ire. *otaczam, przepasuię, wieńczę, obstawiać.* umgeben, bekrönen, um das Haupt binden, zieren. *syn.* præcingo, cŏrōno, cŏrōnis cingo.

rĕdĭmītus, a, um. *przewiązany.* umgebunden, gekrönt, umgeben, geziert.

rĕdĭmītus, us, m. *Przewiązanie, Zawicie 2.* Umbindung.

rĕdĭmo, is. *odkupuię, wykupuię, zakupuię, naymuię się.* erkaufen, erlösen, auskaufen, befreyen, erledigen, ein Verdingwerk annehmen, eine Arbeit pachten. *syn.* lībĕro, prĕtio assĕro, rĕcŭpĕro, rĕpăro, rĕsarcio.

rĕdinduo, is. *znowu wdziewam.* wieder anziehen.

rĕdīno, is. osobl. *i. q.* redeo.

rĕdintĕger, gra, grum. *znowu odnowiony.* wieder erneuert.

rĕdintĕgrātio, onis, f. *Odnowienie.* Erneuerung, Wiederergänzung.

rĕdintĕgrātor, oris, m. *Odnawiacz.* Erneuerer, Wiedererstatter.

rĕdintĕgro, as. *odnawiam, wznawiam, pokrzepiam 2. naprawiam, wzmagam,*

szykuię 2. wieder ganz machen, erneuern, wieder anfangen. *syn.* intĕgro, instauro, rĕnŏvo, rĕpăro.

rĕdinvĕnio, is, ire. *znowu wynayduię.* wieder erfinden.

rĕdĭnunt. obsol. *vide* redino.

rĕdĭpiscor, ĕris. *odyskuię.* wieder erlangen.

rĕdĭtio, onis, f. *Wracanie 3.* Wiederkunft.

redĭto, as. *prędko wracam się.* flugs oder alsbald wieder kommen.

rĕdĭtus, us, m. *Wracanie 3. Przywrócenie 1. Dochod 1.* Wiederkunft, Einkommen, Renten, Zins, Nutz.

rĕdĭtus in gratiam. *Jednanie 1.* Versöhnung.

redivia, æ, f. rediviosus, redivium, & redivius. *vide* reduvia &c.

rĕdĭvīvus, a, um. *ożyły, zmartwychwstały, odnowiony, przerabiany.* wieder lebendig, wieder erneuert, wieder aufgebracht.

redivivus lapis. *Gruz 2. Rozwaliny.* ein alter Stein, der aufs neue gebraucht wird.

REDO

Rĕdŏleo, es. *pachnę 2. 3. trącę.* nach etwas riechen, Geruch von sich geben.

redoleo fœtorem. *śmierdzę.* stinken.

redolet antiquitatem. *po staroświecku się ma.* es schmeckt nach dem Alterthum.

rĕdŏmo, as. *znowu uskramiam.* wieder bändigen.

rĕdōnātor, oris, m. *Oddawca.* ein Wiederbringer.

rĕdōno, as. *oddaię 1.* wieder geben, schenken.

rĕdopto, as. *znowu życzę.* wieder wünschen.

rĕdordior, īris. *znowu co czynię, zaczynam.* wieder anfangen.

rĕdormio, is, ire. *przesypiam się.* wieder einschlafen.

rĕdormītātio & rĕdormītio, onis, f. *powtorne Drzemanie.* Wiederentschlafung.

rĕdorno, as. *odnawiam.* verneuern.

redostio. *vide* redhostio.

REDU

Redūco, is. *przywracam 1. 2. 3. odprowadzam, naprowadzam.* zurück führen, wieder zurück bringen, zur Richtigkeit bringen. *syn.* rĕvĕho, rĕvŏco, rĕtrăho, rĕtrōdūco.

reduco auras naribus. *dyszę, oddycham, sapam.* Athem holen.

reduco calculum. *odmieniam Zdanie.* die Meynung ändern.

reduco in memoriam. *przypominam sobie.* sich wieder entsinnen.

reduco ad vitam. *wskrzeszam.* wieder lebendig machen.

reducor in gratiam. *poiednać się.* versöhnet werden.

rĕductio, onis, f. *Odprowadzanie, Ułożenie, Rachunku.* Wiederbringung, der Abzug, Vergleich, Richtigmachung, Schließung einer Rechnung.

reductio monetæ. *Ustanowienie Monety.* Uebersetzung einer Sorte Gelds in die andere.

rĕducto, as. *często odprowadzam.* oft wieder zurück bringen.

rĕductor, oris, m. *Przywróciciel.* ein Wiederbringer.

rĕductus, a, um. *odprowadzony.* zurück geführet oder gebracht.

reductus in gratiam. *znowu przeiednany.* wiederum versöhnet.

rĕdul-

rĕdulcēro, as. *odnawiam Ranę.* die Wunde erneuern, wieder schwürig machen.
rĕduncus, a, um. *zakrzywiony* 3. über sich gebogen, gekrümmt. *syn.* rĕflexus, rĕcurvus, ăduncus.
rĕdundans, antis, o. *obfity*, *zbyteczny.* überflüßig, überlaufend.
rĕdundanter. adv. *zbytnie*, *nazbyt.* überflüßig, weitläuftig.
rĕdundantia, æ, f. *Nadmiar.* Ueberfluß.
rĕdundātio, onis, f. redundatio stomachi. *Cofnienie się*, *Zwiianie na Wnętrzu.* wann man sich erbrechen will.
rĕdundo, as. *przepełniam*, *opływam*, *obfituię*, *zbywa co*, *wylewa z Brzegow*, *zostaie* 1. von Völle überlaufen, überbleiben. *syn.* exundo, ăbundo.
rĕdŭplĭcātus, a, um. *podwóyny.* verdoppelt.
rĕdŭplĭco, as. *powtarzam.* verdoppeln.
rĕdūresco, is. *znowu twardzieię.* wieder hart werden.
rĕdŭvia, æ, f. *Zanokcica*, *Rospadlina palca.* Niednagel, Geschwür an Fingern oder Zeen über dem Nagel, eine geringe Sache.
reduviæ hæ. *wężowa Skóra.* Schlangenhaut.
reduviæ escarum. *Okuszyny.* übergebliebene Speisen.
rĕdŭvĭōsus, a, um. *odstały* & sub *Rospadlina* 2. heraus stehend, holpericht.
reduviosus unguis. *Pazur od ciała odstały.* ein Nagel der sich von der Haut scheelt.
rĕdŭvium, ii, n. *Gruz* 2. *Rozwaliny*, *Budowanie* 5. Schutt.
rĕdŭvius, ii, m. *Kleszcz Robak.* ein Holzbock.

rĕdux, ŭcis, o. *wracaiący się.* der wieder kömmt. *syn.* rĕversus.
reducem facio. *przywracam kogo* 3. wiederbringen.

R E F

Rĕfăcio. obsol. *lege* reficio.
rĕfectio, onis, f. *Naprawa*, *Poprawa*, *Posilenie* 1. 2. Wiederaufbauung, Besserung, Ergänzung, Stärkung, Erlabung, das Essen, eine Mahlzeit.
rĕfector, oris, m. *Poprawiacz.* der ein Ding wieder macht und ausbessert.
rĕfectōrium, ii, n. *Refektarz*, *Stołowa Izba.* ein Ort, wo man speiset, Speisesaal in Klöstern.
rĕfectus, a, um. *naprawiony*, *posilony.* wieder gemacht, ergänzt, erquickt.
rĕfectus, us, m. *Posilenie* 1. 2. Speisung, Erquickung.
rĕfello, is. *zbiiam czyi Dowód.* widerlegen. *syn.* rĕfūto, confūto, rĕjĭcio, explōdo, infirmo, coarguo, dissolvo, frango.
rĕfercio, is, īre. *napełniam*, *natykam* 1. voll stopfen, voll machen.
refercio aures alicujus. *nabiiam Uszy.* die Ohren voll plaudern.
rĕfĕrendārius, ii, m. B. *Referendarz.* der etwas erzählet, oder der aus den gerichtlich eingegebenen Acten vorträgt.
rĕfĕrio, is, ire. *odbiiam komu*, *bronię się.* wieder schlagen, sich wehren.
rĕfĕro, fers. *odnoszę* 1. 2. *oddaię* 6. 7. *udaię się*, *policzam*, *wpisuię* 1. 4. *podobny iestem*, *wyrażam* 2. *wradzam się w kogo*, *powiadam* 1. *przekładam* 4. *powtarzam*, *wznawiam.* wiederbringen, sich begeben, zählen, aufzeichnen, aufschreiben, gleich oder ähn-

 lich

lich seyn, erzählen, anbringen. *syn.* rĕvĕho, rĕporto, *vel* renuntio, *vel* prōfĕro, *vel* rĕpōno, *vel* adscrībo.

refero alicui aliquid acceptum. *komu być obowiązanym.* einem etwas zu danken haben.

refero gratiam. *odsługuię.* wieder vergelten.

refero in acceptum. *Wziętość czyniecze-mu.* in die Einnahme stellen.

refero in acta, in album, in tabulas. *wwodzę w Księgi.* etwas aufzeichnen, einschreiben.

refero pedem. *wracam się.* zurück weichen.

refero repulsam. *odmawiaią mi co.* eine abschlägige Antwort bekommen.

rĕfert, imperf. *należy na tym, pomaga co, do tego mi.* es ist daran gelegen, es geht einen an. *syn.* intĕrest, attĭnet, pertĭnet; spectat.

rĕfertur. *powiadaią.* es wird geredt.

rĕfertus, a, um. *natkany, pełny, ludny.* voll, angefüllet, ausgestopft. *syn.* confertus, ăbundans, plēnus, rēplētus.

rĕfervens, entis, o. *gorący 1. 2.* heiß.

rĕferveo, es, & rĕfervesco, is. *znowu rospalam się, znowu zagrzewam się, znowu pałam, gorąco mi, wrę, burzę się.* wieder heiß werden, kochen, überlaufen. *vide* ferveo.

rĕfestīno, as. *śpieszę się nazad.* zurück eilen.

REFI

Rĕfībŭlo, as. *odpinam, rospinam.* aufschnallen.

rĕfĭcio, is, ĕre. *naprawiam 1. poprawiam, pokrzepiam kogo, pośilam, ożywiam się, podiadam sobie, nagradzam.* wieder machen, verbessern, wieder anrichten, wieder bauen, erquicken, ergötzen, sich wieder erholen, erfrischen, stärken. *syn.* rĕpăro, rĕlaxo, rĕcreo.

reficio exercitum. *Spoczynek daię Woysku.* die Armee ausruhen lassen.

reficio tribunos. *odmieniam Cehmistrzow.* die Zunftmeister wieder erwählen.

rĕfīgo, is. *wbiiam 1. znowu przypinam, oddzieram, odbiiam 9. zdeymuię 1. znoszę 6.* wieder anheften, abreißen, losbrechen, abschaffen, wieder aufheben.

figo & refigo leges. *stanowię y znoszę Prawa.* Gesetze machen und wieder aufheben.

rĕfīgūro, as. *przekształtuię.* verändern.

refingo, is. *naśladuię.* nachmachen.

rĕfirmo, as. *znowu potwierdzam.* wieder befestigen.

rĕfixio, onis, f. *Odbiianie 1.* Abreißung.

rĕfixus, a, um. *oddarty, przypięty.* abgerissen, angeheftet.

REFL

Rēflāgĭto, as. *upominam się znowu.* wieder begehren.

rēflātio, onis, f. reflatus, us, m. *Oddech Nadymanie, Oddymanie Wiatru.* Zurückwehung, Aufblähung, Gegenwind.

rēflecto, is. *zaginam, odbiiam 6. oglądam się.* hinter sich biegen, abwendig machen, erwägen, bedenken, nachsinnen. *syn.* rĕcurvo, rĕtorqueo, rĕclīno, rĕpercŭtio.

rēflexē. adv. *z uwagą bacznie, zagięto.* im Absehen, hinum gebogen. *syn.* consīdĕrātē, prōvīdē.

rēflexi-

rĕflexĭbĭlĭtas, atis, f. & *reflexio* radiorum. *Odbicie Promieni.* die Brechung oder Zurückprallung der Strahlen.
rĕflexio, onis, f. *Uwaga.* das Absehen, Bedenken, Beherzigung.
rĕflexus, a, um. *zakrzywiony*, *zgięty.* hinum gebogen.
reflexus, us, m. *Krzywość.* Krümme.
rĕflo, as. *na przeciwko dmucham*, *wypuszczam Miechy*, *oddyma Wiatr.* entgegen wehen, wider etwas blasen.
reflo aërem. *oddycham.* Athem schöpfen.
reflat fortuna. *Szczęście nie sprzyia.* das Glück ist widerwärtig.
rĕflōrescens, entis, o. *odmłodniały.* wieder blühend.
rĕflōreo, es, refloresco, is. *znowu kwitnę.* wieder grünen oder blühend werden.
rĕfluāmen, ĭnis, n. *Płynienie wzad.* der Rückfluß.
rĕfluo, is. *płynę nazad*, *wzad idę*, *odchodzi Morże.* zurück fließen.
rĕfluus, a, um. *nazad płynący*, *wzad się obracaiący.* zurückfließend.
refluum mare. *morskie Burżenie.* das Meer das wieder hinter sich abläuft.
rĕfluxus, us, m. *Upadanie Wody.* die Ebbe des Meers.

REFO

rĕfŏcillātīvus, a, um. *odżywiaiący.* erquickend, labend.
rĕfŏcillo, as. *pokrzepiam i. posilam.* erquicken, stärken, erfrischen.
rĕfŏdio, is, ēre. *wykopywam*, *wskopać*, *bokopać się.* wieder aus- oder umgraben, hervorgraben.
rĕformābĭlis, e. c. *zdolny do Naprawy.* verbesserlich.
rĕformātio, onis f. *Odnowienie*, *Naprawianie.* Erneuerung, Verbesserung, Musterung.
rĕformātor, oris, m. *Odnawiacz*, *Naprawca.* ein Erneuerer, Verbesserer. *syn.* rĕstaurātor.
rĕformātus, a, um. *odnowiony*, *naprawiony.* verändert, verneuert, verbessert.
rĕformīdātio, onis, f. *Obawianie się*, *Boiaźń wielka.* große Furcht.
rĕformīdo, as. *obawiam się bardzo*, *zdrygam się*, *boię się.* sehr erschrecken, scheuen. *vide* tĭmeo.
rĕformo, as. *przerabiam co, naprawiam i.* wieder in die vorige Ordnung bringen, verbessern. *syn.* instauro, restauro, rĕpăro.
rĕfōtus, a, um. *znowu posilony.* wieder erquickt, erfrischt, erwärmt.
rĕfossus, a, um. *wykopany.* wieder auf- oder ausgegraben.
rĕfŏveo, es. *zagrzewam znowu*, *posilam*, *odchować.* wieder erwärmen, erquicken, wieder zurecht bringen.

REFR

Rĕfractāriŏlus, a, um. *nieco uporny.* etwas auffäßig.
rĕfractārius, a, um. *sporny*, *uporny.* widerspenstig. *vide* contŭmax.
rĕfractio, onis, f. *Łamanie.* das Zerbrechen, Zurückschlagung.
refractio radiorum. *vide* reflexibilitas.
rĕfractus, a, um. *złamany*, *wyłamany.* zerbrochen, wieder aufgebrochen.
rĕfrăgātio, onis, f. *refragatus*, us, m. *refrāgium*, ii, n. *Sprzeciwienie się.* das Widersprechen.
rĕfrăgātor, oris, m. *Przeciwnik.* ein Widerstreber, Widersprecher.

rĕfrāgor, aris. *przeczę, sprzeciwiam się, nie potemu, wotuię przeciw komu.* widerstreben, widersprechen. *syn.* rĕluctor, rĕsisto, rĕpugno.

rĕfrangĭbĭlĭtas, atis, f. *vide* reflexibilitas.

rĕfrēnātio, onis, f. *Hamowanie.* die Zäumung, Bändigung.

rĕfrēno, as. *hamuię, zatrzymawam 1. martwię 3.* zäumen, bändigen, zurück halten. *syn.* frēno, coerceo, cohĭbeo, rĕprĭmo, contĭneo.

rĕfrĕquento, as. osadzam Ludzmi. mit Volk wieder besetzen.

rĕfrĭcātio, onis, f. *Odnawianie.* die Auffratzung, Erneuerung.

rĕfrĭco, as. *odnawiam, wznawiam, wspominam 1.* wieder auffratzen, erneuern, wiederum frisch oder neu machen.

rĕfrīgeo, es, refrigesco, is. *stygnę, ziębnę.* wieder erkalten.

rĕfrīgĕrātio, onis, f. *Chłodzenie, Ochłoda, Studzenie.* Kühlung, Labung.

rĕfrīgĕrans, antis, o. *chłodzący.* kühlend.

rĕfrīgĕrātor, oris, m. *Chłodzący.* ein Erkühler.

rĕfrīgĕrātōrius, a, um. *chłodny 1.* erkühlet.

rĕfrīgĕrātrix, īcis, f. *Chłodząca.* Erkühlerinn.

rĕfrīgĕrātus, a, um. *oziębiony.* erkühlet.

rĕfrīgĕrium, ii, n. *Ochłoda.* Abkühlung, Erquickung.

rĕfrīgĕro, as. *oziębiam, chłodzę, studzę, zakropić.* erkühlen, erquicken, abkühlen, erfrischen. *syn.* frīgĕfăcio. *phr.* æstum, călōrem tempĕro, sēdo, lĕvo, mītĭgo, mĭnuo.

refrigeror aris. *chłodzę się, ochłodnąć, ucicha.* kühl werden.

rĕfrīgesco, is. *stygnę, oziębnąć, ochłodnąć.* wieder erkalten. *syn.* rĕfrīgeo, rĕfrīgĕror, frīgĕfio, dēfrīgesco, dēferveo, dēfervesco. *phr.* călōrem perdo, āmitto.

rĕfrīma & refrīva, æ, f. sub *Prażmo.* Bohne, die man zum Opfern heimtrug zum glücklichen Anfang der Saat.

rĕfringo, is. *wyłamuię, odbiiam 8. 9. wyłupuię 1.* aufbrechen, zerreißen.

rĕfrondesco, is. *znowu zielenię się.* wieder anfangen zu grünen.

rĕfrŭtĭcor, aris. *znowu krzewię się.* wieder aussproßen.

R E F U

Rĕfŭga, æ. *Zbieg 1. wzad się obracaiący.* ein Abtrünniger, Flüchtling.

rĕfŭgio, is, ere. *uchodzę 3. uciekam 1. 3. chronię się, umykam się, zbraniam się, Rozbrat czynię.* zurück fliehen, weichen, seine Zuflucht nehmen, meiden, verwerfen. *syn.* fŭgio, aufŭgio, effŭgio, *vel* āversor, rĕcūso, dētrecto.

refugit animus. *brzydzę się.* ich scheue mich.

refugit memoriam. *nie pamiętam.* ich kann mich nicht erinnern.

rĕfŭgium, ii, n. *Ucieczka 1.* Zuflucht.

rĕfŭgus, a, um. *wzad się obracaiący, wzad obrócony.* zurückweichend, zurücktretend. *syn.* rĕdiens, rĕfluus.

rĕfulgentia, æ, f. *Lśknienie się.* Wiederschein.

rĕfulgeo, es. *zaiaśnieć.* wieder glänzen, Schein von sich geben. *syn.* rĕnīteo, rŭtĭlo, mĭco, fulgeo, cŏrusco, rădio.

rĕfundo, is. *wylewam 1. 2. oddaię 1. 6. womituię.* wieder gießen, erstatten, zustellen. *vide* restĭtuo.

rĕfūsè. adv. *obficie*. überflüßig, häufig. *vide* ăbundanter.
rĕfūsio, onis, f. *Sciekanie*, *Oddanie*. Wiedererggrießung, Bezahlung, Wiedererstattung. *syn.* restĭtūtio.
rĕfūsōrius, a, um. *wylewaiący*, *oddaiący*. wieder ergießend, erstattend.
rĕfūsus, a, um. *wylany*. übergelaufen.
rĕfūtātio, onis, f. *Odpór słowny*. Widerlegung.
rĕfūtator, oris, m. *Odpornik*. ein Widerleger.
rĕfūtātōrius, a, um. *odporny*. zur Widerlegung gehörig.
rĕfūtātus, us, m. *vide* refutatio.
rĕfūto, as. *Odpór daię*, *zbiiam Dowód czyi*. widerlegen, verwerfen. *syn.* rĕfello, rĕdarguo, confūto.

REG

Regalbulus. B. sub *Wywielga*.
rēgālia, ium, n. *Wakancya*, *Podymne*. Rechte der Majestät, königliche Einkünfte, die Reichskleinodien, als Krone, Zepter, ꝛc.
rēgāliŏlus, i, m. *Królik Ptak*. ein großer Grünling.
rēgālis, e. c. *Królewski* & *Regał*. Königlich. *vide* rēgius.
rēgālĭtas, atis, f. *Królewska godność*. die Königliche Hoheit.
rēgālĭter. adv. *krolewsko*, *po krolewsku*. königlich, herrlich, köstlich. *syn.* rēgiè, rēgĭfĭcè, rēgĭfĭco luxu.
rĕgĕlātio, onis, f. *Roztok*. Aufthauung.
rĕgĕlātus, a, um. *rospuszczony*, *od Mrozu*, *rozmrożony*. aufgethauet.
rĕgĕlo, as. *rozmrozić*, *Mróz opuszcza*. wieder aufthauen, erfrischen, abkühlen.
rĕgĕlor, aris. pass. *rozmarznąć*.
rĕgĕmo, is. *znowu stękam*. wieder seufzen.
rĕgĕnĕrātio, onis, f. *Odradzanie*. Wiedergeburt.
rĕgĕnĕro, as. *odradzam* 2. wieder gebähren, erneuern.
rĕgermĭnātio, onis, f. *Odrastanie*. das Grünen, Wiederausschlagen.
rĕgermĭno, as. *odrastam*. wieder ausschlagen.
rĕgĕro, is. *oddaię* 1. *zarzucam* 4. *odpowiadam*, *zwalam* 2. *opuszczam* 3. wiederum hintertreiben, wiederum hintragen, antworten. *syn.* reddo, rĕfĕro, rĕjĭcio.
regero in librum. *spisuię*, *wpisuię*. in ein Buch etwas aufzeichnen.
rĕgestum, i, n. *Reiestr* 3. Register, Verzeichniß, Inhalt eines Buchs.
rĕgestus, a, um. *sypany*, *wpisany*. aufgeworfen, eingeschrieben, eingetragen.
rĕgestus, us, m. & regesta tellus. *Odrzucanie*. aufgeworfene Erde.

REGI

Rēgia, æ, f. *Pałac krolewski*. königlicher Pallast, Residenz. *syn.* Pălātium. *phr.* rēgia te[illegible]a, rēgālis, rēgia dŏmus, sēdes, sŭperba rēgum atria, rēgālis aula.
rĕgĭbĭlis, e. c. *powolny*. das sich regieren läßt.
rēgĭcīdium, ii, n. *Królobóystwo*. Königsmord.
rēgiè. adv. *vide* regaliter.
regiesco, is. *vide* reglisco.
rēgĭfĭcè. adv. *vide* regaliter.
rēgĭfĭcus, a, um. *vide* regius.

rēgĭfūgium, ii, n. *Ucieczka Króla.* Königsflucht.
rĕgigno, is. *odradzam* 2. wieder gebähren.
rĕgignor. pass. *odrastam.* wieder gebohren werden.
rĕgilla, æ, f. rēgillum, i, n. *Szata królewska.* königlich Kleid.
rēgillus, i, m. *i. q.* rēgŭlus.
rĕgĭmen, ĭnis. *rēgĭmentum*, i, n. *Rząd* 1. Regiment, Regierung. *syn.* mŏdĕrāmen, gŭbernācŭlum, impĕrium.
regimen cruentum. *Tyraństwo.* Tyranney.
rēgīna, æ, f. *Królowa.* Königinn. *syn.* regnātrix, dŏmĭnātrix. *phr.* rēgia conjux, uxor, sponsa, regni consors.
rĕgio, onis, f. *Kray* 1. 4. *Kraina*, *Okolica*, *Granica*, *Koley*, *Dzielnice*, *Grządka*, *Dzielnica* 2. Landschaft, Gegend. *syn.* plaga, terra, tellus, ōra, fīnes, tractus.
rĕgiōnālĭter. adv. *przez Kraie*, *po Domach*, *od Kraiu do Kraiu.* durch die Landschaften, von Land zu Land, durch alle Gassen.
regionarius, ii, m. *vide* geometra.
rĕgiōnātim. adv. *vide* regionaliter.
rĕgistrātor, oris, m. *reiestrowe Księgi trzymaiący.* der die Sachen ordentlich registriret.
rĕgistro, as. *w Reiestr wpisuię.* registriren, ins Protocoll bringen.
rĕgistrum, i, n. *vide* regestum.
rĕgĭto, as. *często rządzę.* oft regieren.
rēgius, a, um. *królewski*, *panięcy*, *pański*, *wspaniały*, *nadęty.* königlich, herrlich, prächtig, aufgeblasen, hochmüthig. *syn.* rēgālis, rēgĭfĭcus, magnĭfĭcus, splendĭdus.

regius morbus. *żołta choroba*; *żołtaczka.* Gelbsucht.
regia ales. *Orzeł.* ein Adler.
regia charta. *Papier regałowy.* Regalpapier.
regia via. *bita Droga.* Königs- oder Landstraße.
regia virgo. *Krolewna.* Königstochter.
rĕglesco & reglisco, is. *pomnażam się*, *odnawiam się*, *żarzę.* zunehmen.
rĕglūtĭnātus, a, um. *odkleiony.* aufgeleimt.
rĕglūtĭno, as. *odkleiam.* aufleimen.
rĕglūtĭnōsus, a, um. *bardzo kleiowaty.* sehr leimicht.
regnātor, oris, m. *Król*, *Rządzca.* Regierer, Beherrscher. *syn.* rex, dŏmĭnātor.
regnātrix, īcis, f. *Królowa*, *Rządzicielka.* Regiererinn, Beherrscherinn. *vide* regina.
regnātus, a, um. *rządzony.* regiert, beherrscht.
regno, as. *kroluię*, *przodkuię*, *panuię*, *płużę.* regieren, beherrschen, in hohem Ansehen stehen. *syn.* impĕro, dŏmĭnor, præsum. *phr.* impĕrium, sceptra tĕneo, gĕro, regni, impĕrii clāvum, hăbēnas, fræna tĕneo, mŏdĕror, flecto, rĕgo, tracto.
regnum, i, n. *Królestwo*, *Władza*, *Panowanie*, *Dziedzina.* Königreich, Herrschaft, Reich, Besitz. *syn.* dĭtio, impĕrium, dŏmĭnātus, sceptrum.
rĕgo, is. *rządzę* 1. *kieruię.* regieren, lenken. *syn.* gŭberno, mŏdĕror, dīrĭgo, dŏmĭnor, impĕro, regno.
rĕgrĕdior, ĕris. *wracam się.* zurück gehen, umkehren. *vide* redeo.

rĕgressio,

rĕgressio, onis, f. rĕgressus, us, m. *Wracanie.* Wiederkunft, das Umkehren, Wiederkehren, die Zuflucht.
rĕgŭla, æ, f. *Prawidło 1. 2. Ustawa 1. Reguła zakonna.* Richtschnur, Richtscheit, Regel, Gesetz, Ordnung, Maaß. *syn.* norma, lex, exemplum, ămussis.
regulæ organorum. *Reiestr u Organ.* die Register in einer Orgel.
rĕgŭlāris, e. c. *porządny, prosty* & sub *Zakonnik.* nach dem Richtscheit, richtig.
rĕgŭlārĭtas, atis, f. *Porządność.* Richtigkeit.
rĕgŭlārĭter & rĕgŭlātim. adv. *pod Snur, porządnie 2.* nach der Regul.
rĕgŭlo, as. *prostuię, ustawiam 1.* regelmäßig machen.
rĕgŭlus, i, m. *Królik 1. 3. Królewic, Przedni 1. Bazyliszek, Pszczół Matka.* Königlein, ein königlicher Landherr, ein Basilisk, Bienenkönig, Weisel.
rĕgurgito, as. *wyrzucam 1. 3.* wieder ausspeyen.
rĕgusto, as. *smakuię sobie, czytam znowu.* noch einmal kosten, wiederum lesen.
rĕgȳro, as. *w koło się obracam.* im Kreis herum laufen.
rĕhālo, as. *oddycham.* wieder hauchen.
rĕhisco, is. *znowu otwieram się.* sich wieder von einander thun, aufspalten.

REI

reicula, reiculus, *lege* rejicula.
rĕjectānea, orum, n. *vide* rejicula.
rĕjectāneus, a, um. *odrzutny.* verwerflich.
rĕjectātio & rĕiectio, onis, f. *Odrzucanie, Womit 2.* Zurückwerfung, Verwerfung, Auswurf.
rĕjecto, as. *odrzucam, odbiia się, womituię.* verwerfen, auswerfen.
rĕjectus, a, um. *odrzucony.* verworfen.
rĕjectus, us, m. *Odrzucanie, Womit 1.* Verwerfung, Ausspeyung, das Speyen, Auswerfen, Erbrechen.
rĕicio & rĕjĭcio, is, ĕre. *odrzcam 1. 2. odbiiam 8. odsyłam 1. 3. odkładam 2. przerzucam 2. wstręt czynię, odganiam, zakładam Ręce, pokładam się.* zurück werfen, wegwerfen, wegtreiben, verweisen, verschieben, sich verlassen. *syn.* abjĭcio, rĕpello, rĕmŏveo, *vel* rĕcūso, respuo, contemno, aspernōr.
rĕjĭcŭla, æ, f. *Odrzutek.* ein Auswürfling.
rĕjĭcŭlus, a, um. *podły, odrzutny.* auswerflich.
rĕinvīto, as. *w zaiem zapraszam.* wieder einladen.
reipsa. *w rzeczy.* in der That.
rĕĭtĕrātio, onis, f. *Powtarżanie.* Wiederholung.
reĭtĕro, as. *powtarzam.* wiederholen.
rejŭvĕnesco, is. *odmładzam się.* wieder jung werden.

RELA

Rĕlābor, eris. *odpadam 1. wracam się 1.* zurück fallen, wieder fallen. *syn.* rĕcĭdo, rĕdeo.
rĕlangueo, es, rĕlanguesco, is. *ostabieć, gnuśnieię.* kraftlos, faul, träg oder weich werden.
rĕlātio, onis, f. *Odniesienie 1. 2. Powiadanie, Oddanie 2.* & sub *pozywam 2.* Erzäh-

Erzählung, Vortrag, Bericht, Dank, Vergeltung.
relatio alterna. *Rozmowa.* Gespräch.
relationes publicæ. *Nowiny, Gazety.* öffentliche Zeitungen, Avisen.
relatio apud dialecticos est *mutuus rerum inter se respectus ut:* dominus & servus, pater & filius.
rĕlātīvus, a, um. *kogo innego tyczący się.* sich auf ein anders beziehend.
rĕlātōr, oris, m. *Powiadacz* 1. ein Erzähler, Anbringer.
rĕlātus, a, um. *opowiedziany przełożony.* vorgebracht, erzählt.
rĕlātus, us, m. *Powiadanie.* Erzählung.
relatu indigna. *Rzeczy niegodne Opowiadania.* Sachen, die nicht werth sind sie zu erzählen.
rĕlăvo, as. *znowu myię.* wieder waschen.
rĕlaxātio, onis, f. *Popuszczanie, Ulżenie.* Nachlassung, Linderung, Erquickung.
rĕlaxātor, oris, m. *rozwiezuiący.* der los machet.
rĕlaxātus, a, um. *popuszczony, pokrzepiony.* nachgelassen, locker gemacht, erquickt.
rĕlāxo, as. *popuszczam* 2. 3. *rozwięzuię, przestaię* 2. *pobłażam, pokrzepiam* 2. *odpoczywam* 1. *ułacniam się.* nachlassen, erweitern, erquicken, sich Ruhe machen, los machen, ausruhen. *syn.* laxo, rĕmitto, solvo, dissolvo, *vel* rĕcreo, rĕficio.
relaxo alvum. *Purgacyą brać.* purgiren.
relaxor vinculis corporis. *umieram.* sterben.
rĕlaxus, a, um. *przestworny, pulchny.* ausgedehnet, locker.
relaxa humus. *pulchna Ziemia.* lockere Erde.

RELE

Rĕlectus, a, um. *przebrany, znowu czytany.* wieder gelesen, wieder überlesen.
rĕlēgātio, onis, f. *Odesłanie, Wygnanie* 1. 2. Verschickung, Verweisung ins Elend.
rĕlēgātor, oris, m. *Wyganiacz.* Landesverweiser.
rĕlēgātus, a, um. *odesłany, wygnany.* verschickt, ins Elend verwiesen.
relegata ambitione aliquid dicere. *bez Chluby co mówić.* ohne Ruhm etwas sagen.
rĕlēgo, as. *odsyłam* 1. 3. *zasyłam, wyganiam* 2. verstoßen, weit hinweg schicken, des Landes verweisen. *syn.* ablēgo, āmando, rējicio, rĕmŏveo, pello.
rĕlēgor in exilium. *Wygnanie podeymuię.* ins Elend verschickt werden.
rĕlĕgo, is. *rozczytywam, czytam* 4. *rozważam* 1. *powtarzam, przebieram* 2. wieder lesen.
relego iter. *wracam się* 1. *wzad albo nazad idę.* zurück gehen.
rĕlentesco, is. *słabieię, rospuszcza się co.* abnehmen, wieder weich werden, zergehen.
rĕlĕvāmen, inis, n. rĕlĕvātio, onis, f. *Ulżenie.* Erledigung, Erleichterung.
rĕlĕvātus, a, um. *ulżony.* erlediget, erquicket.
rĕlĕvo, as. *ulżywam, podnoszę, odpoczywam* 1. erleichtern, erquicken, wieder aufheben.
relevo sitim. *Pragnienie gaszę.* den Durst in etwas stillen.
relevor. pass. *wzmagam.* sich erholen.

RELI

Rĕlĭcinus, a, um. *gładki, łyſy 2.* glatt, kahl.

rĕlictio, onis, f. & rĕlictus, us, m. *Opuſzczenie.* Verlaſſung.

rĕlictus, a, um. *opuſzczony, pozoſtały.* verlaſſen, hinterlaſſen. *ſyn.* dēſertus, omiſſus.

rĕlīdo, is. *odpycham,* zurück ſtoßen.

rĕlĭgāmen, ĭnis, n. rĕlĭgātio, onis, f. *Przywiązowanie.* Anbindung.

rĕlĭgātus, a, um. *przywiązany.* angebunden, angeknüpft.

rĕlĭgio, onis, f. *Nabożeńſtwo, Czczenie 2. Religia, Bogoboyność, Wierność, powinność, Sumnienie, Zakon.* Gottesdienſt, Religion, Pflicht, Gewiſſen, das Mönchsleben. *ſyn.* piĕtas, dīvīnus cultus.

religio ficta, ſcrupea. *Zabobon.* Aberglauben.

religio mihi eſt, me inceſſit, religione conſtringor, religioni mihi duco. *Sumnienie mam.* ſich ſelbſt ein Gewiſſen machen.

religione adjecta affirmo. *przyſięgam 1.* ſchwören.

religione devincio, obligo, religo. *poświęcam 1.* heiligen.

religione adſtringo, obſtringo, religionem injicio, incutio. *Sumnieniem obowiązuię, Sumnienie czynię.* einem etwas auf ſein Gewiſſen ſetzen.

religionem tollo, violo, polluo, eripio. *ſprofonować.* entheiligen.

rĕlĭgiōſē. adv. *bogoboynie, boiaźliwie, nabożnie, wiernie, świątobliwie.* gottesfürchtig, andächtig, gewiſſenhaft, aufrichtig.

rĕlĭgiōſĭtas, atis, f. *Nabożeńſtwo.* Andacht, Heiligkeit, Gewiſſenhaftigkeit.

rĕlĭgiōſus, a, um. *bogoboyny, nabożny 1. poświęcony, święty 1. 2. wierny, ſumienny, zabobonny, niegodziwy.* gottesfürchtig, fromm, geiſtlich, heilig, gewiſſenhaft, abergläubiſch, abſcheulich. *ſyn.* pius. *phr.* rĕlĭgionis ămans, cultor, Deo addictus, dēvōtus.

religioſa vita. *Zycie zakonne.* das Kloſterleben.

religioſum eſt id facere. *niegodzi ſię to czynić.* es iſt abſcheulich das zu thun.

rĕlĭgo, as. *zwiezuię, przywiezuię, ściągam.* anbinden, hart anheften. *ſyn.* lĭgo, allĭgo, rĕvincio, vincio.

rĕlīno, is. *otwarzam, odſzpuntować.* etwas verſtopftes aufthun, aufſpünden.

relino dolium. *poczynam Wino.* ein Faß anzapfen.

relino epiſtolam. *odpieczętować Liſt.* einen Brief aufmachen.

rĕlinquo is. *zoſtawiam 1. opuſzczam 1. 2. przeſtaię 1. odſtaię, obumarł.* verlaſſen, hinterlaſſen, aufhören. *ſyn.* lĭnquo, dēſĕro, dēſtĭtuo, mitto, ōmitto.

relinquo voluntati alicujus. *daię na Wolą.* einem den Willen laſſen.

relinquor. paſſ. *pozoſtaię.* bleiben.

rĕlĭqua, orum, n. *Długow oſtatki, Reſzta, y co zatym.* Schuldenreſt.

rĕlĭquātio, onis, f. *Zoſtanie na liczbie, pozoſtała długow reſzta.* übergebliebener Schuldreſt.

rĕlĭquātor, oris, m. *Długow oſtatki winien.* der an einer Schuld noch etwas ſchuldig iſt.

rĕlĭquiæ, arum, f. *Oſtatki 1. Reſzta, pozoſtałe Rzeczy, Kości zmarłych, Relikwiie.* Ueberreſt, Ueberbleibſel, hinterblie-

terbliebene Sachen, die Beine von todten Körpern, was von denselben noch nicht verweset ist; Heiligthum.

reliquiæ cibi. *Niedoiadki.* was von Speisen übrig ist.

reliquiarium, ii, n. B. *vide* lipsanotheca.

rĕlĭquor, aris, reliqua contraho. *zostaię na liczbie*, *Długi mam.* einen Rest von den Schulden noch schuldig bleiben, in Schulden stecken.

rĕlĭquum, i, n. *Ostatek*, *Długow ostatki* & sub *z inszey Miary.* der Ueberrest.

rĕlĭquus, a, um. *pozostały*, *następuiący*, *inszy 2.* & sub *Ostatek.* übergeblieben, übrig, hinführo. *syn.* sŭperstes, *vel* ălius, rĕsĭduus.

rĕlīsus, a, um. *odepchnięty.* zurückgestoßen.

rellatum. *lege* relatum.

rellicuus. *lege* reliquus.

RELO, RELU

Rĕlŏco, as. *naymuię 1.* wieder ausleihen, wieder verdingen.

rĕlŏquor, eris. *odpowiadam 3.* antworten.

rĕlūceo, es, rĕlūcesco, is. *świecę*, *rozświeca się.* wieder scheinen, zurück strahlen, einen Glanz von sich geben. *syn.* rĕfulgeo, rĕnĭteo, resplendeo.

reluctante natura. *niechętnie.* mit Unwillen.

rĕluctātio, ōnis, f. *Opieranie*, *Sprzeciwianie się.* Widerstrebung, das Widerfechten, Widersetzen.

rĕluctor, aris. *opieram się* sich widersezzen, widerstreben. *vide* resisto.

rĕlūdo, is. *odszydzić.* hinwieder schimpfen.

rĕluĭtio, onis, f. *Wykupienie.* Wiederlösung.

rĕlūmino, as. *oświecam wzaiem.* wieder scheinen.

rĕluo, is. *wykupuię 1.* etwas Verpfändetes wieder lösen, wieder bezahlen.

rĕlŭvia, æ, f. reluvium, i, n. *vide* reduvia.

R E M

Rĕmăcresco, is. *schnę 2.* wieder mager werden.

rĕmălĕdīco, is. *odzłorzeczyć.* wieder schelten.

rĕmancĭpo, as. *wracam Kupno.* dem Verkäufer wieder zu kaufen geben.

rĕmando, as. *znowu roskazuię.* wieder befehlen.

rĕmando, is. *przeżuwam.* wieder käuen.

rĕmăneo, es. *zostaię 1.* dahinten, zurück bleiben.

rĕmāno, as. *wzad idę albo płynę.* zurück treten oder fliehen.

rĕmansio, onis, f. *Zostanie.* das Zurückbleiben.

rĕmansor, oris, m. *zostaiący wzad.* der lange zurück oder außen bleibet.

remant apud Festum *pro* remeant, recitant, redeunt, *vel* repetant.

rĕmasculo, as. *i. q.* firmo.

R E M E

Rĕmeābĭlis, e. c. *powrotny.* zurück weichend, zurück kehrend.

rĕmeācŭlum, i, n. remeātus, us, m. *Wracanie się.* das Zurücklaufen, Wiederkunft, Zurückkehrung.

rĕmĕdiābĭlis & *rĕmĕdiālis*, e. c. *lekarski*, *leczący.* heilsam.

rĕmĕdiātio, onis, f. *Leczenie.* Heilung.

rĕmĕdiātor, oris, m. *Lekarz.* ein Arzt.

rĕmĕdiātus, a, um. *leczony.* geheilet.

rĕmĕdio, as, remedior, aris. *leczę.* heilen. helfen.

rĕmĕdĭtor, aris. *znowu rozważam.* wieder bedenken, nachdenken.

rĕmĕdium, ii, n. *Lekarſtwo 1. 2, 8. Pomoc, Srzodek 2.* Arzney, Mittel. *vide* mĕdĭcāmentum.

rĕmĕlĭgo, onis, f. *Omieſzka, Trzymonaw.* Hinderniß. *vide* rĕmŏra.

rĕmĕmĭni. *znowu ſobie przypominam.* ſich wieder erinnern, erzählen.

rĕmĕmŏrātio, onis, f. *Rozpamiętywanie.* Wiedererzählung.

rĕmĕmŏror, aris. *vide* rememini.

rĕmendo, as. *znowu poprawiam.* wieder verbeſſern.

rĕmenſus, a, um. *przemierzony.* wieder gemeſſen.

rĕmeo, as. *wracam ſię 1.* wieder umkehren, zurück kommen. *ſyn.* rĕdeo, rĕvertor.

rĕmētior, īris. *odmierzam, oddaię 1. 6. przeglądam 4. rachuię ſię 2. wracam ſię 1.* wieder meſſen, zurück meſſen, zurück denken, was man geredt oder gethan hat, zurückkehren, wiederholen.

rēmex, ĭgis, m. *Powoźnik, wioſłowy 1. Flis.* Ruderknecht, Bootsknecht, Matroſe.

REMI

Rēmĭgātio, onis, f. rēmĭgium, ii, n. *Wioſłem robienie, gromada Powoźnikow.* das Rudern, Ruderwerk, viele Ruderknechte.

rēmĭgo, as. *Wioſłem robię, powożę 2. żegluię, iadę po wodzie.* rudern, ſchiffen, ein Schifflein leiten. *ſyn.* nāvĭgo. *phr.* rēmos dūco, ăgĭto, mŏveo, impello, rēmis ăquas, undas, æquora; fluctus pulſo, ăgĭto, fĕrio, ſĕco, findo.

rĕmĭgro, as. *wracam ſię, przychodzę k ſobie.* zurückkehren oder ziehen. *vide* rĕdeo.

rĕmĭlĭgo. *vide* remeligo.

rĕmillus, a, um. *zakrzywiony.* krumm gebogen.

rĕmĭniſcentia, æ, f. *Wſpamiętywanie.* das Zurückdenken, Beſinnung.

rĕmĭniſcor, eris. *wſpominam.* wieder gedenken, ſich wieder erinnern. *ſyn.* rĕcordor, mĕmĭni.

rēmĭpes, ĕdis, o. *wioſłoruſzny.* das mit Füßen rudern kann.

rĕmiſceo, es. *znowu mieſzam.* wieder vermiſchen.

rĕmiſſa, æ, f. *Odpuſzczenie.* Vergebung.

rĕmiſſārius, a, um. *ſpuſtny 1.* das man vor- und hinterziehen, auf- und niederlaſſen kann.

rĕmiſſē. adv. *ſłabo, niedbale, pomału 1. wolno, nietęgo.* nachläßig, nicht allzufleißig, gelinde, ſchwach, mit leiſer Stimme.

rĕmiſſĭbĭlis, e. c. *opuſzczalny.* das nachgelaſſen werden kann.

rĕmiſſio, onis, f. *Popuſzczanie, Spuſzczanie 2. Przeſtanek, Uſtawanie 2. Niedbalſtwo 4. Oſłabienie, Odpocznienie, Odpuſzczenie, Ulżenie, Odprawa 2.* das Nachlaſſen, Erlaſſung, Vergebung, Nachläßigkeit, Ruhe.

rĕmiſſīvus, a, um. *ſpuſtny 1.* nachlaſſend.

rĕmiſſor, oris, m. *Odpuściciel.* ein Verzeiher.

rĕmiſſus, a, um. *odpuſzczony, opuſzczony, ſłaby, zwolniały, leniwy, niedbały 1. niezmarſzczony, weſoły 1.* nachgelaſſen, unterlaſſen, nachlaſſend, faul, träg, nachläßig, luſtig.

remiſtus,

remiſtus, a, um. *pomięſzany.* unter einander vermiſcht.

rĕmitto, is. *odſypam 1. 2. 3. odpuſzczam rozgrzeſzam, używam, ſłabieię, upuſzczam 6. uſtępuię 7. ſpuſzczam 2. 4. odſtępuię 2. odpoczywam 1. odgniewać ſię, oſtabieć, opłonąć, przeſtaię 1. 2. używa co, uwalniam roſpuſzczam ſię 2. popuſzczam 2. 3. odechciało ſię, wypuſzczam 4. wyrzucam 1. przywracam 1. ſpuſzcza Głos.* wieder ſchicken, zurück ſenden, verzeihen, nachlaſſen, losſprechen, abweichen, ablaſſen. *vide* mitto, *vel* relaxo.

remitto animum. *rozweſelam ſię.* ſich ergötzen, beluſtigen.

remitto nuntium, amicitiam. *Rozbrat czynię.* die Freundſchaft aufheben, von etwas ablaſſen.

remittitur. *uſtaie co.* es läßt nach.

rĕmixtus, a, um. *vide* remiſtus.

REMO

Remo, as. obſol. *vide* ſupra *remant.*

rĕmōlior, īris. *odwalam, na nowo kuſzę ſię.* von ſeinem Ort hinweg thun, wegſchaffen, aufs neue machen.

rĕmōlītus, a, um. *znowu zrobiony, na nowo wybudowany.* aufs neue gemacht, wieder aufgebauet.

rĕmolleſco, is. *mięknieię, odmiękam, odgniewać ſię.* weich oder erweicht werden, begütiget werden.

rĕmollio, is, īre. *miękſzę, odmiękczam.* wiederum erweichen, beſänftigen.

rĕmollītus, a, um. *zmiękczony.* erweicht, beſänftiget.

rĕmŏneo, es. *znowu napominam.* wieder vermahnen.

rĕmŏra, æ, f. *Omieſzkanie, Trzymonaw.* Verhinderung, ein kleiner Meerfiſch von ſo großer Stärke, daß er das allergrößte Schiff halten kann.

remŏram facio. *trzymam 6.* verhindern, aufhalten.

rĕmŏrāmen, inis, n. rĕmŏrātio, onis, f. *Przeſzkadzanie.* Hinderniß.

rĕmŏrātor, oris, m. *Przeſzkodziciel.* ein Verhinderer.

rĕmŏrātrix, īcis, f. *Przeſzkodzicielka.* eine Verhinderinn.

rĕmorbeſco, is. *odpadam w Chorobę.* wieder in eine Krankheit fallen.

rĕmordeo, es. *odgryzam ſię, trapię.* wieder beißen, ängſtigen, peinigen.

remordet me cura. *trapi mię Staranie.* die Sorge ängſtiget mich.

rĕmŏres, um, m. plur. *Ptacy od pogańſkich Wieſzczkow tak nazwane, ktore gdy ſię przy Ofierze pokazaly, poſpolicie znaczyły Omieſzkanie, tey rzeczy, dla ktorey Ofiarę czyniono.* Metaph. *i. q.* homines tardæ naturæ, *gnuśni ludzie.* gewiſſe Vögel, von den heidniſchen Wahrſagern alſo genennet, welche, wenn ſie ſich bey den Opfern ſehen ließen, gemeiniglich eine Verzögerung derjenigen Sachen andeuteten, weswegen ſie opferten. *Metaph.* faule, träge Menſchen.

rĕmŏror, āris. *bawię kogo, przeſzkadzam, bawię ſię 3.* aufhalten, verhindern. *ſyn.* mŏror, tardo, rĕtardo.

rĕmōtè. adv. *odlegle.* weit entfernet.

rĕmōtio, onis, f. *Oddalenie, Odwód.* Entfernung, Abſetzung, das Hinwegthun.

rĕmōtiſſĭmè. adv. *naydaley.* am allerweiteſten entlegen.

rĕmōtus, a, um. *odległy, oddalony, ſkryty, naydalſzy.* entfernet, entlegen, abgeſchafft.

abgeschafft. *syn.* distans, dissĭtus, longinquus, disjunctus, sēmōtus, absens, externus, ălĭēnus.

remotus a culpa, vitio. *niewinny.* unschuldig, ohne Laster.

remoto joco. *bez żartu.* ohne Scherz.

remotis arbitris. *na osobności.* in der Einsamkeit.

rĕmŏveo, es. *odkładam* 1. *odmykam* 1. 2. *oddalam* 1. *odsadzam* 2. *odwracam* 1. hinweg thun, abschaffen. *syn.* āmŏveo, dīmŏveo, submŏveo, sēmŏveo, abdūco, āverto, arceo, āmando, subdūco, rējĭcio, rĕpello.

rĕmŏveo me. *uchodzę* 1. weichen.

rĕmūgio, is, īre. *odryknąć, beczę, ryczę, rozlega się Głos.* wiederschallen, wiederbrüllen. *syn.* rĕboo, rĕclamo, rĕsŏno. *phr.* mūgītum reddo.

remugit cœlum. *grzmi.* es donnert.

ventis nemus omne remugit. *Szelest wielki w Lesie od Wiatru.* der Wald erschallt vom Winde.

rĕmulceo, es. *błagam, stułam.* wiederum streicheln, stillen, schlichten, begütigen.

rĕmulco, as. *ciągnę Nawę.* das Schiff mit einem Seil ziehen.

rĕmulcŭlus & remunculus, i, m. *Czółn.* ein Fischerkahn.

rĕmulcus, i, m. *Lina okrętowa, Okręcik.* Schiff- oder Schleppseil, klein Schifflein.

rĕmŭlus, i, m. *małe Wiosło.* kleines Ruder.

rĕmūnĕrābĭlis, e. c. *oddayny.* das man vergelten kann.

rĕmūnĕrātio, onis, f. *Oddanie* 2. *Zapłata* 1. Wiedervergeltung.

rĕmūnĕrātor, oris, m. *Oddawca.* ein Vergelter.

rĕmūnĕrātus, a, um. *wzaiem obdarzony.* wieder vergolten.

rĕmūnĕro, as. & rĕmūnĕror, aris. *oddaię Dobrodzieystwo, obdarzam.* wieder vergelten, einen Gegendienst thun, wieder beschenken. *syn.* compendo. *phr.* grātiam, vĭcem, par, præmia digna, prĕtium, mercēdem rĕfĕro, rĕpendo, rĕpōno, reddo, rĕtrĭbuo, persolvo.

rĕmurmŭro, as. *odwarkam, szumnie.* wieder murren. *syn.* obmurmŭro.

rēmus, i, m. *Wiosło,* Schiffruder.

remis velisque. *usilnie.* mit allem Fleiß und Sorge.

ad remum aliquem dare. *na Galery kogo posłać.* einen auf die Galeeren schicken.

rĕmūto, as. *odmieniam* 1. 3. wieder ändern.

REN

Rēn, ēnis, m. *Nerka.* renes, plur. *Lędzwie.* die Nieren, Lenden.

rēnālis, e, c. *nerkowy.* zu den Nieren gehörig.

rĕnancĭscor, ĕris. *odyskuię.* wiederum bekommen.

rĕnarro, as. *rospowiadam.* wieder erzählen, wiederholen.

rĕnascĭbĭlis, e, c. *mogący się odrodzić.* das wiedergebohren werden kann.

rĕnascĭbĭlĭtas, atis, f. *Władza do odradzania.* das Vermögen wiedergebohren zu werden. *i. q.* regeneratio.

rĕnascor, eris. *odradzam się, odrastam.* wieder gebohren werden, wieder wachsen, aufgehen.

renascitur sol. *Słońce wschodzi.* die Sonne gehet auf.

renascens annus. *Wiosna.* der Frühling.

rĕnăto, as. *nazad pływam.* zurück schwimmen.

rĕnātus, a, um. *odrodzony, odnowiony.* wieder gebohren, wieder gewachsen, erneuert.

renatum bellum. *odnowiona Woyna.* wieder entstandener Krieg.

rĕnāvĭgo, as. *wracam się 1. wzad idę, nazad płynę.* zurückschiffen.

rĕnāvo, as. *usiłuię.* Fleiß anwenden.

rĕnĕgātus, i, m. *Odszczepieniec ktory Turczynem albo żydem został.* ein abtrünniger Christ, der ein Türke oder Jude worden.

rĕnĕgo, as. *na nowo zapieram się.* von neuem wieder läugnen.

rĕnĭcŭlus, rĕnuncŭlus, i, m. *Nereczka.* Nierlein, kleine Niere.

rĕnīdens, entis, o. *wesoły 1.* fröhlich, lächelnd.

rĕnīdeo, es, rĕnīdesco, is. *łśknę się, umiezgam się, uśmiecham się, pachnę.* schimmern, glänzen, einen Wiederschein geben, lächeln, riechen. *syn.* rĕfulgeo, rĕnĭteo, rĕlūceo, resplendeo, cŏrusco.

rĕnĭōsus, a, um. *vide* renosus.

rĕnītens, entis, o. *à* renitor. *Naginaniu przeciwny.* widerstrebend.

rĕnĭteo, es. *vide* rĕnīdeo.

rĕnītor, ĕris. *opieram się.* sich widersetzen, widerstreben. *syn.* ŏbnītor, rĕsisto, rĕluctor, adversor.

rĕnixus, us, m. *Opieranie.* Widerstand.

rĕno, as. *vide* renato & renavigo.

rĕnōdis, e. *c. węzłowaty 1.* zusammengeknüpft.

rĕnōdo, as. *wiążę 1. oddzierzgam, rosplatam.* zusammen knüpfen, aufknüpfen.

rĕnōsus, rĕnĭōsus, a, um. *lędzwisty, na Lędzwie choruiący, Nerek bół cierpiący.* nierensüchtig, an der Nierenkrankheit darniederliegend.

rĕnŏvāmen, inis, n. rĕnŏvātio, onis, f. *Odnowienie, Czynsz, Intrata.* Erneuerung, das Einkommen, Zinse.

rĕnŏvātīvus, a, um. *odnawiaiący.* erneuerend.

rĕnŏvātor, oris, m. *Odnawiacz.* ein Erneuerer.

rĕnŏvātus, a, um. *odnowiony.* erneuert.

rĕnŏvello, rĕnŏvo, as. *odmładzam co albo, kogo, odnawiam, wznawiam, pokrzepiam 2.* wieder erneuern, erfrischen, verjüngen. *syn.* rĕpăro, instauro, rĕstauro, rĕfĭcio, intĕgro, rĕdintĕgro, ĭtĕro.

rĕnŏvo agrum. *przeorywam.* umackern.

renovo animum. *pokrzepiam się.* wieder ein Herz fassen.

renovo memoriam alicujus rei. *przypominam, wspominam 1. 2.* das Angedenken einer Sache erneuern.

rĕnūbo, is. *znowu się żenię.* wieder heyrathen.

rĕnūdo, as. *obnażam, odkrywam.* entblößen, aufdecken.

rĕnūdus, a, um. *odkryty, obnażony.* aufgedeckt, entblößet.

rĕnŭmĕro, as. *odliczam.* wieder aufzählen, wieder bezahlen.

rĕnuncŭlus, i, m. *vide* renículus.

rĕnuntiātio, onis, f. *Obwieszczenie, Odstanie, Rozbrat, Zrzucenie, Kontraktu.* Verkündigung, Anmeldung, Absa-

Absagung, Wiederrufung, Verläugnung, Verzicht.

rĕnuntiātor, oris, m. *Opowiadacz.* ein Verkündiger.

rĕnuntiātus, a, um. *mianowany.* verkündiget.

rĕnuntio, as. *obwieszczam* 1. *ogłaszam oznaymuię, odpowiadam, zrzucam Kontrakt.* verkündigen, vermelden, etwas anzeigen, wiedersagen, absagen, aufkündigen, wiederrufen. *syn.* dēnuntio, narro, rĕfĕro, *vel* rĕlinquo, abdĭco.

renuntio ad cœnam. *wymawiam się z Wieczerzy.* nicht wollen zum Nachtessen kommen.

renuntio amicitiam. *Rozbrat czynię.* die Freundschaft aufkündigen.

renuntio officio. *składam z siebie Urząd.* sein Amt aufgeben.

renuntio uxori. *Rozwód czynię.* von seiner Ehefrau sich scheiden.

rĕnuntius, ii, m. *Opowiadacz.* einer, der die Bothschaft wiederbringt.

rĕnuo, is, rĕnūto, as. *nieprzyzwalam, odmawiam* 2. *odkiwnąć, odstępuię* 2. *wymawiam się z czego, niechcę.* abschlagen, ausschlagen, absagen, mit dem Haupte schütteln. *syn.* abnuo, nĕgo, rĕcūso, abnego.

rĕnūtrio, is, ire. *znowu karmię.* wieder ernähren.

rĕnūtus, us, m. *Odkiwnienie; Mruganie* 2. das Hauptschütteln, Abschlagung, Versagung, Verweigerung.

rĕor, eris. *mniemam.* achten, meynen, dafür halten. *syn.* pŭto, censeo, ŏpīnor, jūdĭco, existimo.

REPA

Rĕpāges, is, f. rĕpāgŭlum, i, n. *Zapora.* ein Gesperr, Riegel oder Vorschub vor die Thüre, Grandel, Schlagbaum. *syn* ŏbex.

rĕpando, is. *otwarżam* 1. wieder aufschließen, aufmachen, öffnen.

rĕpandus, a, um. *zakrzywiony* 3. hinausgebückt, krumm oder rückwärts gebogen.

rĕpango, is. *sadzę Płonki.* einstecken, einpflanzen.

rĕpărābĭlis, e. c. *naprawny* 1. *nagrodny* wiederbringlich, ersetzlich.

rĕpărāmen, ĭnis, n. rĕpărātio, onis, f. *Naprawa.* Wiederbringung, Erneuerung, Ergänzung, Wiedererlangung, Wiedereroberung, Erfrischung, Erstattung, Verbesserung, Ersetzung.

rĕpărātor, oris, m. *Naprawca, Odnawiacz.* ein Erneuerer, Verbesserer.

rĕpărātus, a, um. *naprawiony, odnowiony.* erneuert, ersetzt, ausgebessert.

rĕparco, is. *żałuię, nie żałuię.* ersparen.

rĕpăriasso, as. *odstępuię od Przedsięwzięcia.* sein Vornehmen sich gereuen lassen, und davon abstehen.

rĕpărium, ii, n. *Szaniec mały wysypany.* eine kleine aufgeworfene Schanze.

rĕpăro, as. *naprawiam* 1. *odiskuię, wznawiam, odnawiam,* & sub *odżywiam się.* erneuern, ausbessern, wieder gut machen, erstatten, ersetzen, erholen, wiederbringen. *syn.* rĕficio, rĕnŏvo, rĕstauro, intĕgro, rĕdintĕgro, sarcio, rĕsarcio, rĕcŭpĕro.

rĕpasco, is. *znowu karmię.* wieder füttern, wieder speisen.

rĕpastĭnātio, onis, f. *Przeorywanie.* Umhackung, Wiederumgrabung, Umstürzung des Feldes.

rĕpastĭnātum, i, n. *Rola sprawiona.* ein umgegrabenes Feld.

rĕpastĭnātus, a, um. *przeorany.* auf neue umgegraben.

rĕpastĭno, as. *Nowinę orzę, przeorywam.* wieder umkarsten, umkochen, behacken, aufs neue einhacken.

rĕpātrio, as. *i. q.* in patriam redeo. *wracam się* 3. wieder nach Hause ziehen.

REPE

Rĕpecto, is. *roztargać, wracam się.* wiederum striegeln, zurück kämmen.

rĕpĕdābĭlis, e. c. *powrotny.* rückgängig.

rĕpedo, as. *wracam się* 1. umkehren, zurück gehen.

rĕpello, is. *odpycham, odganiam, odbiiam* 8. hinter sich stoßen, abtreiben, zurück halten, zurück treiben, vertreiben. *syn.* rējĭcio, rĕmŏveo, arceo, prŏhĭbeo, pello, prōpello, expello, prōpulso, dēpello, āmōlior, āmŏveo, āmando.

rĕpendium, ii, n. *Nagroda.* Vergeltung.

rĕpendo, is. *nagradzam, oddaię* 6. 7. *odważam* 1. wieder vergelten, erstatten, vergleichen, bezahlen, belohnen. *syn.* reddo, rētrĭbuo, solvo, persolvo, rĕpōno, rĕmūnĕror.

rĕpens, entis, o. *nagły.* schnell, plötzlich, jähling. *vide* repentinus.

rēpens, entis, o. partic. *czołgaiący.* kriechend.

rĕpensātio, onis, f. *Nagrodzenie.* Vergeltung.

rĕpensio, onis, f. *Odważanie, Waga.* Vergleichung.

rĕpenso, as. *nagradzam.* vergelten, ersetzen, belohnen. *syn.* compenso. *vide* repenso.

rĕpensus, a, um. *nagrodzony, odważony.* vergolten, gewogen, wieder ersetzet.

rĕpente, rĕpentīnè & repentīnò. adv. *nagle, wnet, zaraz* 2. schnell, plötzlich, alsbald, geschwind. *syn.* sŭbĭtò, stātim, cĭtò, extemplo, confestim, actūtum, prōtĭnus, contĭnuò, illico.

rĕpentīnus, a, um. *nagły, prętki.* jäh, jähling, plötzlich, schnell, das unversehens daher kömmt. *syn.* sŭbitus, sŭbitāneus, rēpens, imprōvīsus, ĭnŏpīnus, ĭnŏpīnātus.

rĕpercussĭbĭlis, e. c. *odbiiaiący się.* wiederprallend.

rĕpercussio, onis, f. *Odbiianie* 5. Wiederschall, Wiederschein.

rĕpercussus, a, um. *odbity.* wiederschallend, zurück geschlagen.

rĕpercussus, us, m. *Odbiianie* 5. *Głosu Odbiianie, Wstręt* 1. *Łuna.* Wieder- oder Gegenschein.

rĕpercŭtio, is, ĕre. *odbiiam* 6. 8. *zbiiam czyi Dowód.* zurück schlagen, wiederschallen, hinter sich treiben. *syn.* rĕverbĕro, rĕflecto.

rĕpĕrio, is, īre. *nayduię* 1. 2. *wynayduię.* finden, antreffen, erdenken, erfinden. *syn.* invĕnio, compĕrio, dēprendo, nanciscor.

reperito, as. *często nayduię.* oft finden oder antreffen.

reperitur. *nayduie się.* es findet sich.

rĕpertītius, a, um. *należny.* das zu finden ist.

rĕpertor, oris, m. *Wynalezca.* ein Erfinder. *syn.* inventor.

rĕper-

rĕpertōrium, ii, n. *Reieſtr 3.* Régiſter, Model.

rĕpertrix, īcis, f. *vide* inventrix.

rĕpertum, i, n. *Wynalazek.* Gefundenes.

rĕpertus, a, um. *znaleziony.* gefunden.

rĕpertus, us, m. *Należenie, Wynalazek.* Erfindung.

rĕpeſtīnātio. *vide* repaſtinatio.

rĕpĕtentia, æ, f. Pamięć 2. Wſpominanie. Wiedererinnerung.

rĕpĕtītio, onis, f. *Powtarżanie.* Wiederholung.

rĕpĕtītor, oris, m. *Wyciągacz, Powtorżyciel.* ein Wiederbegehrer, der etwas wiederholet.

rĕpĕtītus, us, m. *vide* repetitio.

rĕpĕtītus, a, um. *odyſkany, powtórżony.* wiederbegehrt, wiederholt.

rĕpĕto, is. *upominam ſię, dochodzę ſwego, wyciągam 3. odbiiam 2. 4. odyſkuię wraca ſię.* wiederbegehren, wiederhohlen, wiedernehmen. *ſyn.* ĭtĕro, ingĕmĭno, rĕſūmo; *vel.* rĕpoſco.

repeto domum. *wracam ſię 1.* wieder heimgehen. *ſyn.* redeo.

repeto memoriâ aliquid. *wſpominam 1.* ſich erinnern, an etwas gedenken.

rĕpĕtundārum & repetundis, gen. & ablat. *Zdzierſtwo urzędowne, Zdzierſtwo poſpolitego Dobra.* Diebſtahl eines gemeinen Guts, Gut mit Unrecht an ſich gebracht.

repetundarum teneor. *winienem wydarte Dobra oddać.* den Raub wieder zu geben ſchuldig ſeyn.

rĕpexus, a, um. *znowu albo wſpak czeſany.* wieder, zurücke, oder rückwärts gekämmt.

R E P I

Rĕpignĕro & repignŏro, as. *wykupuię Zaſtaw.* ein Pfand wieder einlöſen.

rĕpigro, as. zatrzymawam. aufhalten. *vide* retardo.

replaſmo, as. na nowo kſztaltuię. vom neuen bilden.

replaudo, is. znowu uderzam 1. tłukę 2. biię. wieder ſchlagen, wieder ſtampfen.

rĕpleo, es. *napełniam.* erfüllen. *ſyn.* impleo, compleo, ădimpleo.

rĕplēta, æ, f. *Brzemienna.* eine Schwangere.

rĕplētio, onis, f. repletum, i, n. *Napełnienie.* Füllung, Anfüllung.

rĕplētus, a, um. *napełniony.* voll, angefüllet. *ſyn.* implētus, ădimplētus, opplētus, confertus, rĕfertus, cŭmŭlātus, plēnus, ăbundans, rĕdundans.

rĕplĭca, æ, f. rĕplĭcātio, onis, f. *Odpór ſłowny, Zagięcie, Obracanie.* Wiederklage, Gegeneinwendung oder Antwort auf des Beklagten gemachte Exception, die Umkehrung, Umwälzung, Zurückwickelung.

rĕplĭcātīvè. adv. *i. q.* per replicationem.

rĕplĭcātūra, æ, f. *i. q.* reduplicatio.

rĕplĭcātus & rĕplĭcĭtus, a, um. *zagięty, zakręcony.* zurück gebogen, umgewandt.

replicatus intus, *brzeżyſty.*

rĕplĭco, as. *zaginam, zakrącam, rozwiiam, rozplatam, wywracam 4. odmawiam 2. odbiia ſię 2. powtarzam.* zurücke biegen, wieder aufwickeln, auflöſen, wiederholen.

replum, i, n. i. q. operimentum quoddam.

rĕplumbo, as. *odlutować co.* entlöten, das Bley vom Silber ſcheiden.

replūmis, e. c. *Pierzem znowu obrastaiący.* den die Federn wieder nachwachsen.

rĕplŭo, is. *znowu Deszcz pada, pryskam, fikam Sikawką.* wieder regnen, vom neuen wieder anfangen zu regnen.

REPO

Rĕpo, is. *łażę, czołgam się, pnę się* 1. langsam gehen, kriechen, in die Höhe wachsen. *syn.* repto, serpo.

rĕpŏlio, is, ire. *znowu poleruię, gładzę, chędożę.* wieder ausputzen, glätten.

rĕpondĕro, as. *znowu rozważam.* wieder zuwägen, vergelten.

rĕpōno, is. *pokładam* 1. *wstawiam* 4. *chowam* 7. *policzam, poprzątam, oddaię* 1. *przywracam* 3. *znowu co czynię.* wieder hinlegen oder setzen, behalten, stellen, rechnen, aufräumen, vergelten. *vide* collŏco, reddo.

rĕportātio, onis, f. *Odniesienie* 1. *Poprawiny.* Zurückbringung.

rĕportator, oris, m. *Odnosiciel.* ein Zurückführer.

rĕportātus, a, um. *odniesiony.* davon getragen, wieder gebracht.

reportia, orum, n. *vide* repotia.

rĕporto, as. *odnoszę* 1. *otrzymuię, zyskuię.* zurück tragen, wieder bringen, davon tragen, erlangen. *syn.* rĕfĕro, rĕvĕho, *vel* obtĭneo, acquīro, compăro.

rĕposcibĭlis, e. c. *dopominalny.* das da kann wieder gefordert werden.

rĕposco, is. *upominam się, sprawować się każę.* wieder fordern. *syn.* rĕpĕto.

rĕposco, onis, m. *Upominacz przykrzący się o Pieniądze Dłużnikowi.* ein Geldforderer.

rĕpŏsĭtio, onis, f. *Położenie.* Zurücklegung.

rĕpŏsĭtōrium, & repostorium, ii, n. *Schowanie, Skład* 2. *Pólica, Stół* 2. *stołowe Nogi, Służba stołowa, Nosidło.* ein Schatzkasten, Bücherschrank, Behalter, ein Bret zum Schauessen, Aufsatz.

rĕpŏsĭtus & rĕpostus, a, um. *położony, oddany, skryty.* hingelegt, zurück gelegt, aufgehoben, geheim, verborgen.

rĕpostor, oris, m. *Pokładacz, Przywrócicieł.* Setzer, Ersetzer, Anordner, Wiederbringer.

rĕpōtātio, onis, f. *Poprawiny.* das Wiedertrinken, Zechen, Nachschmaus.

rĕpōtia, orum, n. *Mianowiny* 1. *Poprawiny, Przenosiny.* Nachhochzeit, Heimführung der Braut.

REPR

Repræsaliæ, arum, f. *Zaiazd dóbr albo Zabranie ludzi obcego Państwa, ktore poczynione nam Szkody niechce nagrodzić.* gewaltsame Pfändung oder Arrestirung der Güter und Bürger einer andern Republik, welche uns wegen eines Schadens Recht zu verschaffen sich weigert.

rĕpræsentāneus, a, um. *mogący być przystawionym.* darstellig.

rĕpræsentātio, onis, f. *Wyrażanie, Stawienie, Płacenie przed czasem.* Vorstellung, Bildung, Darreichung, Bezahlung.

rĕpræsentātīvus, a, um. *wyrażaiący.* vorstellend.

rĕpræsentātor, oris, m. *Wyraziciel Podawca* 1. Vorsteller, Darsteller.

repræsentātus, a, um. *stawiony.* dargestellt.

repræsento, as. *wyrażam 2. stawiam 11. przywracam 3. nagradzam, płacę 1. 2. 3. powtarzam, spełniam, stoi to za to,* & sub *przed czasem* & *podobny 1.* zeigen, darstellen. *syn.* exhibeo, ostendo, monstro.

repræsento pecuniam. *płacę za gotowe, płacę przed czasem.* baar bezahlen, Geld vorschießen, in Bereitschaft haben.

repræsto, as. *wzaiem czynię.* wieder gewähren.

reprĕhendo, is. *zatrzymawam, uymuię, hamuię, cofam się, pogonić, gonię, wracam kogo, łaię strofuię, ganię.* zurück ziehen oder führen, strafen, schelten, tadeln. *syn.* arguo, objurgo, incūso, incrĕpo, corrĭpio, rĕdarguo.

reprĕhensĭbĭlis, e. c. przyganny. tadelhaft, strafbar.

reprĕhensio, onis, f. *Strofowanie, Ganienie, Przygana, Odpór 2.* das Schelten, Verweis, Vorwurf.

reprĕhenso, as. *często łaię albo strofuię, imam kogo, zabiegam komu.* oft schelten oder strafen, zucken, angreifen.

reprĕhensor, oris, m. *Ganiciel, Strofuiący.* ein Bestrafer, Tadler.

reprĕhensus, a, um. *poimany, złapany, zatrzymany, strofowany, ganiony.* ergriffen, zurück gezogen, beschuldigt, getadelt.

reprendo, is. *vide* reprehendo.

reprensus, a, um. *vide* reprehensus.

represſālia, ium, n. B. sub *Aresżt 2.* vide *repræsaliæ.*

repressio, onis, f. *Hamowanie, Zatrzymanie.* Zurückhaltung.

rêpressor, oris, m. *Powściągacz.* Abmahner, Abhalter.

repressus, a, um. *hamowany, zatrzymany.* gehindert, verwehrt.

rêprĭmo, is. *Wstręt czynię, Odpór daię, zastanawiam 1. 2. hamuię, zatrzymawam 1. 5. uskramiam, uymuię 7. 8.* zurückhalten, abhalten, steuern, Einhalt thun. *syn.* comprĭmo, cŏhibeo, contĭneo, compesco, coerceo, fræno, rĕfræno, sisto, rĕtardo.

rêprŏbābilis, e. c. *odrzutny.* verwerflich.

rêprŏbātio, onis, f. *Odrzucenie.* Verwerfung.

rêprŏbātĭtius, a, um. *i. q.* reprobabilis.

rêprŏbātor, oris, m. *Odrzuciciel.* ein Verwerfer.

rêprŏbātrix, īcis, f. *Odrzucicielka.* Verwerferinn.

rêprŏbātus, a, um. *odrzucony.* verworfen.

rêprŏbo, as. *odrzucam 2. ganię.* verwerfen, tadeln. *syn.* imprŏbo, rĕjĭcio, ābjĭcio, damno.

rêprŏbus, a, um. *zły, odrzutny, nie dobry.* verwerflich, untüchtig.

reprobus nummus. *fałszywa Moneta.* falsch Geld.

rêprŏcus, a, um. *obrotny wzad.*

rêprōmissio, onis, f. *Kontraktnika wtorego Odpowiedź, Obietnica wzaiemna.* Gegenversprechung, Gegenzusage.

rêprōmissor, oris, m. *Rękoimia.* ein Bürge.

rêprōmissus, a, um. *wzaiemnie obiecany.* dagegen versprochen.

rêprōmitto, is. *wzaiemnie obiecuię, Kontraktnikowi wtorema odpowiadam.* dagegen verheißen oder zusagen.

rĕprŏpĭtio, as. *przeiednywam.* wieder versöhnen.
repropitior, aris. *ubłagać się daię.* versöhnt werden.
reptābundus, a, um. *łażący, czołgoiący się.* daher kriechend.
reptātio, onis, f. reptatus, us, m. *Czołganie.* das Kriechen auf allen Vieren wie die kleinen Kinder.
reptĭlia, ium, n. plur. *czołgaiące się Stworżenia.* kriechende Thiere.
reptĭlis, e. c. *i. q.* reptabundus.
reptĭtius, a, um. *i. q.* reptabundus. *wmykaiący się skrycie.* heimlich schleichend.
repto, as. *czołgam się, łażę, suwam się.* kriechen, fortschleichen.
repto per manus & genua. *na Bałuku łażę.* auf allen Vieren kriechen.

REPU

Rĕpūbesco, is. *odmładzam się.* wieder jung werden.
rĕpŭdiātio, onis, f. *Pogardzanie.* Verwerfung.
rĕpŭdiātor, oris, m. *Gardziciel.* ein Verwerfer.
rĕpŭdiātus, a, um. *odrzucony.* verworfen.
rĕpŭdio, as. *gardzę, odrzucam 2. Rozwód czynię.* abschlagen, verwerfen, seine Ehefrau von sich stoßen, einen Scheidebrief geben. *syn.* rĕcūso, respuo, ābjĭcio, rējĭcio, aspernor, rĕpello.
rĕpŭdiōsus, a, um. *i. q.* reprobabilis.
rĕpŭdium, ii, n. *Rozwód.* Ehescheidung.
repudium dico, remitto, renuntio. *vide* repudio.
repudii libellus. *List rozwodny.* Scheidebrief.
rĕpuĕrascens, entis, o. *zdzieciniały.* wieder kindisch geworden.
rĕpuĕrasco, is. *dziecinieię.* wieder kindisch werden.
rĕpugnans, antis, o. *przeciwny, sporny 1.* widerstreitend.
repugnantia verba apud Dialecticos sunt, quæ de se invicem affirmari non possunt.
rĕpugnanter. adv. repugnante natura. *niechętnie, niecierpliwie.* widerstehend, ungeduldiger Weise.
rĕpugnantia, æ, f. *Przeciwnośći 2. Nierymownośc.* Ungleichheit, widrige Meynung.
rĕpugnātio, onis, f. *Sprzeciwianie, Przeciwność.* Widerstrebung.
rĕpugnātor, oris, m. *Przeciwnik.* Widerstreiter.
rĕpugnātōrius, a, um. *rĕpugnax*, ācis, o. *i. q.* repugnans. *odporny.* womit man sich wehret.
rĕpugno, as. *opieram się, nieprzyzwalam, przeczę, sprzeciwiam się, Odpór daię.* widerstehen, sich widersetzen, wehren. *vide* resisto.
rĕpullŭlasco, *repullulesco*, is, & rĕpullŭlo, as, *odrastam.* wieder ausschlagen, hervorsprossen.
rĕpulsa, æ, *rĕpulsio*, onis, f. *Wstręt 2. Odmowa.* Fehlbitte, abschlägige Antwort.
repulsam affero. *wstręt czynię.* abschlagen.
repulsam fero, patior. *nieotrzymać, odmawiaią mi.* nicht erhalten, nicht erhöret werden.
rĕpulso, as. *nazad pędzę, odmawiam 3. 4. odbiia się.* wieder zurück treiben, abschlägige Antwort geben.

rĕpul-

rĕpulsōrius, a, um. *odsieczny.* abtreibend.
rĕpulsus, a, um. *odpędzony.* zurück getrieben, abgewiesen.
rĕpulsus, us, m. *Odbiianie 2. Wstręt 1. Oddalenie.* das Zurücktreiben.
rĕpūmĭcātio, onis, f. *Gładzenie, Skrobanie.* Glättung, Abputzung, Herausſproſſung der rauhen Knoſpen an Bäumen.
rĕpūmĭco, as. *gładzę.* mit dem Reib- oder Bimſenſtein glatt machen.
rĕpungo, is. *odsztychnąć.* wieder ſtechen.
rĕpurgātus, a, um. *wyczyszczony, chędożony.* wohl geſäubert.
rĕpurgium, ii, n. *Chędożenie.* Säuberung.
rĕpurgo, as. *chędożę, wyczyścić.* wohl oder fleißig reinigen, ausräumen. *syn.* purgo, expurgo, mundo.
rĕpŭtātio, onis, f. *Rozważanie, Godność, Względ.* Erwägung, Betrachtung, Würde, Hoheit, Anſehen.
rĕpŭto, as. *mniemam, rozważam, rachuię 1.* bedenken, fleißig erwägen, zu Gemüthe führen, berechnen. *syn.* mĕdĭtor, consĭdĕro.

REQ

rĕquies, ēi & ētis, f. *Przestanek, Odpocznienie, Pokóy 3.* Ruhe.
rĕquiem do. *odpoczywam komu.* einen ruhen laſſen.
rĕquiesco, is. *odpoczywam 1. śpię, odłogiem leży, uspokoić się.* ruhen und ſchlafen, ſich beruhigen, zufrieden ſtellen. *vide* quiesco.
rĕquiētio, onis, f. *Odpocznienie.* Ruhe.
rĕquiētōrium, ii, n. *Grob, Pogrzeb.* Ruheſtatt, Begräbniß.
rĕquiētus, a, um. *odpoczęty, nieświeży.* ausgeruhet.
requietus ager. *Ugór, Odłog 2.*
rĕquīrĭto, as. *pytam.* nach etwas fragen.
rĕquīro, is. *szukam, pytam, patrzę, kogo, żądam 3. dowiaduię się, potrzebuię 1. 2. nie baczę.* ſuchen, fragen, erforſchen, erfordern, begehren. *vide* quæro.
rĕquīsītio, onis, f. *Badanie.* das Erſuchen, Begehren, Unterſuchen.
rĕquīsītum, i, n. requisita, orum. *Własność, Potrzeby.* Erforderung, Eigenſchaft, Nothwendigkeit.
rĕquīsītus, a, um. *potrzebny, szukany.* erfordert, erkundigt.
rĕrŏgo, as. *znowu pytam, proszę.* wieder fragen.

RES

Res, rei, f. *Rzecz 1. 4. Maiętność, Pieniądze, Stan, Gospodarstwo 2. Pożytek, Skutek, Sprawa, Uczynek, Prawda.* ein Ding, Sache, Eigenthum, Vermögen, Gut, Geld, Stand, Weſen, Nutz, Vortheil, Werk, Rath, Wahrheit. *syn.* nĕgōtium, ŏpus, ŏpĕra, factum, făcĭnus, bŏnă, dīvĭtiæ, ŏpes.
res adversæ, afflictæ, miseræ, contrariæ, asperæ, calamitosæ, turbidæ. *Nieszczęście, Przeciwność 1.* Uebelſtand.
res bellicæ. *Sprawa Woienna.* Kriegshändel.
res cibaria. *Strawa.* Nahrung.
res divina. *Ofiara 1. Msza.* die heilige Meſſe.
res domestica, familiaris. *Gospodarstwo 1.* das Hausweſen.

res humanæ. *Swiat 5.* weltliche Geschäfte.
res immobiles, res soli. *nieruchome Dobra.* liegendes Gut.
res mobiles. *ruchome Rzeczy z.* fahrende Güter.
res publica. *Rzecz pospolita.* das gemeine Wesen.
res secundæ. *Powodzenie.* Wohlstand.
res tua agitur. *idzie o ciebie.* es trifft dich an.
rem augere. *zbierać fortunę.* Gut zusammen legen.
rem nunquam facies. *nigdy się nie zbogacisz.* du wirst nimmer reich werden.
rem habere cum uxore. *Małżeństwa zażywać.* die eheliche Pflicht abstatten.
re ipsa, re vera. *vide* re.

RESA

Rĕsăcro, as. *vide* resecro.
rĕsævio, is, ire. *znowu srożeię.* wieder wüten.
rĕsalvo, as. *znowu uzdrawiam kogo.* wieder gesund machen.
rĕsălūtātio, onis, f. *Odpowiedź na Pozdrowienie.* Gegengruß.
rĕsălūtātus, a, um. *wzaiemnie pozdrowiony.* wieder gegrüsset.
rĕsălūto, as. *odpowiadam komu na Pozdrowienie.* wieder grüßen.
rĕsānesco, is. *znowu wzmagam się.* wieder gesund werden.
rĕsāno, as. *zleczyć, do zdrowego Rozumu znowu kogo przywieść.* wieder heilen, wieder zu gesundem Verstande bringen.
rĕsarcio, is, ire. *nagradzam, łatam, zszywam.* wieder erstatten, ersetzen, wieder bessern, flicken. *syn.* sarcio; rĕficio, rĕpăro, rĕnŏuo, rĕstauro, *vel* compenso.
rĕsarrio, is, ire. *znowu pelę, gracuię, przeorywam, poorywam.* wieder jäten, das Unkraut ausrotten.

RESC

Rescindo, is. *ucinam, przecinam, przerywam 1. zrzynam, kasuię.* abschneiden, wieder einreißen, abthun, abschaffen, umstoßen. *syn.* rĕsĕro, ampŭto, dissolvo, ăbŏleo, abrŏgo, antīquo, irrĭto, infirmo, destruo.
rescindo pactiones. *zrzucam Kontrakt, znoszę co precz.* dem Vertrag zuwider handeln.
rescindo viam. *otwarzam Drogę.* den Weg eröffnen.
rescio, is, ire, rescisco, is, ĕre. *wyrozumiewam.* erfahren, Wissenschaft oder Nachricht bekommen.
rescissio, onis, f. *Kasowanie, Zniesienie, Zrzucenie 3. Rozwod.* Aufhebung, Umstoßung einer Sache oder eines Contracts.
rescissōrius, a, um. *Kasowaniu służący.* zum Abstellen, Abthun gehörig.
rescissus, a, um. *odcięty, przerwany, kasowany, zniesiony.* abgeschnitten, zertrennt, aufgehoben.
rescrībo, is. *odpisuię, odpowiadam przez List.* wiederschreiben, antworten.
rescribo argentum alicui. *oddaię komu przez Bank pieniądze.* einem Geld durch Wechsel übermachen.
rescriptio, onis, f. *Roskaz.* Befehl.
rescriptum, i, n. *Odpis.* schriftliche Antwort, Ausschreiben.
rescŭla, æ, f. *vide* recula.

rescŭlæ pannosæ. *Łachmany.* alte Lumpen.
resculpo, is. *znowu ryię 2.* wieder stechen.

R E S E

Rĕsĕcātio, onis, f. *vide* resectio.
rĕsĕco, as. *odcinam, ucinam, urzynam, obrzezuię.* abschneiden, abhauen. *vide* rescindo.
rĕsĕcratio, onis, f. *Zniesienie Klatwy.* Aufhebung des Fluches.
rĕsĕcro, as. *wypuszczam z Przysięgi, z Klątwy, degradować.* wieder segnen, aus dem Bann thun.
rĕsectio, onis, f. *Ucinek 2. Odcinanie.* Abschneidung.
rĕsectus, a, um. *odcięty, urznięty.* abgeschnitten, abgehauen.
rĕsēda, æ, f. *Rukiew Hiszpańska.* ein Kraut, so die Geschwulst stillt.
rĕsēdo, as. *uskramiam.* wieder stillen.
rĕsegmen, inis, n. *Ucinek 1. Okrawek, Obrzezek 3. Ostrzyżek.* Abschnitt.
rĕsēmĭno, as. *sieię znowu 3.* wieder säen. *syn.* rĕsĕro is.
rĕsĕquor, eris. *odpowiadam 1.* folgen, antworten.
rĕsĕrātus, us, m. *Otwieranie.* Aufschliessung.
rĕsĕrātus, a, um. *otworżony.* aufgeschlossen.
rĕsĕro, as. *otwarżam 1.* aufschließen, aufthun. *syn.* ăpĕrio, rĕclūdo pando, *vel* rĕtĕgo, mănĭfesto.
rĕsero secreta. *wyiawiam skryte Rzeczy.* heimliche Dinge entdecken.
rĕsĕro, is. *znowu sieię.* wieder säen, wieder pflanzen.
rĕservātio, onis, f. *Zachowanie na potym.* Vorbehaltung, Zurückbehaltung.
rĕservātor, oris, m. *Odkładacz.* der zurück hält.
rĕservātum, i, n. *odłożona Rzecz.* vorbehaltene Sache.
rĕservātus, a, um. *odłożony.* vorbehalten.
reservatus casus *in Theologia morali est* peccatum, a quo non quivis Confessarius absolvere potest.
rĕservo, as. *chowam 4. 7. 9. zachowuię 3. odkładam 1.* hinter sich halten, aufbehalten, zurück behalten. *syn.* servo, asservo, rĕcondo.
rĕses, ĭdis, o. *stoiący 1. próżnuiący, zależały, gnuśny.* stillstehend, müßig, träg, faul, stillsitzend. *syn.* dĕses, ōtiōsus, pĭger.
resex, ecis, m. *Latorośl zostawiona.* geschnittene Rebe, Rebschoß.

R E S I

Rĕsībĭlo, as. *znowu kszykam.* wieder zischen.
rĕsĭdens, entis, m. *Rezydent.* ein Gesandter eines vornehmen Herrn, so sich an einem Ort beständig aufhält.
rĕsĭdentia, æ, f. *Stolica.* Residenz, Hofstatt, Kaiserlich- Königlich- oder Fürstlicher Sitz.
rĕsĭdeo, es. *siadam 3. iestem, zostaię 1. mieszkam, próżnuię.* sitzen, sich setzen, residiren, seinen Sitz und Wohnung haben, Hofstatt halten. *vide* habito, resido.
residet ira. *Gniew ustaie.* der Zorn leget sich.
rĕsĭdia, æ, f. *Gnuśność.* Faulheit, Trägheit.
rĕsīdo, is. *znowu siadam, upadam na doł, ustaie co 2. tęchnę, upada Morże.* wieder niedersitzen, sich senken. *syn.* sĕdeo, rĕsĭdeo, rĕquiesco, *vel* plācor.

rĕſĭduum, i, n. *Oſtatek.* der Reſt, Ueberſchuß, Vorrath.

rĕſĭduus, a, um. *oſtatni, pozoſtały.* übrig, überblieben, rückſtändig.

rĕſignācŭlum, i, n. *Odpieczętowanie.* die Entſieglung.

rĕſignātio, onis, f. *Zdawanie Urzędu.* Abthuung, Abtretung, Uebergebung.

rĕſignātor, oris, m. *zdawaiący Urząd.* Abthuer, Abtreter, Uebergeber.

rĕſignātus, a, um. *odpieczętowany, otworzony.* entſiegelt, eröffnet, aufgebrochen.

rĕſigno, as. *otwarzam i. odpieczętować, oddaię i. kaſuię, oddaię przez Bank, odſtępuę, uſtępuię, zdawam Urząd.* das Siegel aufbrechen, Briefe öffnen, abtreten, abdanken; aufgeben.

rĕſĭlio, is, īre. *odſkakuię i. zrzucam Kontrakt.* zurück ſpringen, abpfatzen, nicht haften, den Kauf nicht geſtändig ſeyn. *ſyn.* rĕcēdo.

rĕſīmus. a, um. *zakrzywiony ku górze.* in die Höhe aufgeworfen, über ſich gebogen.

reſimis naribus. *zakrzywiony Nos maiący.* der eine über ſich gebogene Naſe hat.

rĕſīna, æ, f. *Zywica.* Harz.

reſina terebinthina. *Terpentina.* Terpentin.

rĕſīnāceus, a, um, rĕſīnālis, e. c. *vide* rĕſīnōſus.

rĕſīnārius, ii, m. *żywicę zbieraiący, z Zywicy co robiący.* der Harz ſammlet, oder mit Harz umgehet.

rĕſīnātum, i, n. *Wino przyprawne Mirą.*

rĕſīnātus, a, um. *żywicą napuſzczony, gładki, bez Włoſow.* mit Harz beſtrichen, glatt, ohne Haar.

rĕſīnĭfer, era, erum. *żywiczny.* Harz tragend.

rĕſīnōſus, a, um. *żywiczny, ſmolny.* harzigt, klebericht wie Harz.

rĕſīnŭla, æ, f. *Trocha żywicy.* ein wenig Harz.

rĕſĭpio, is, ĕre. *trącę czym,* einen Geſchmack haben, nach etwas riechen. *ſyn.* ŏleo, rĕdŏleo.

rĕſĭpiſcentia, æ, f. *Upamiętanie.* Beſſerung, Buße.

rĕſĭpiſco, is. *upamiętywam ſię, przychodzę kſobie, nawracam ſię.* wieder klug werden, in ſich ſchlagen, wieder zu ſich ſelber kommen, ſich bekehren, Buße thun. *ſyn.* collĭgo me, ad mentem rĕdeo, *vel* convertor, *vel* convăleſco.

rĕſiſtentia, æ, f. *Opieranie ſię.* Widerſtand, Gegenwehr.

rĕſiſtĭbĭlis, e. c. *ktoremu ſię oprzeć można.* dem man Widerſtand thun kann.

rĕſiſto, is. *opieram ſię, ſprzeciwiam ſię, ociągam ſię, przeczę, zaſtanawiam ſię, poſtawam, ſtanąć i.* widerſtehen, widerſtreben, ſich widerſetzen, ſtill ſtehen, aufhören. *ſyn.* rĕpugno, rĕluctor, rĕnītor, adverſor, obſto, obſum.

RESU

Rĕſōcio, as. *roſproſzonych zgromadzam.* die Zerſtreueten wieder zuſammen bringen.

rĕſolvo, is. *rozwiązuię, roztapiam, roſpuſzczam, roſpędzam, roztargać, płacę znowu, nagradzam, poſtanawiam, odważam ſię, przed ſię biorę.* auflöſen, erörtern, entſcheiden, erklären, wieder bezahlen, beſchließen, vornehmen,

nehmen, widerlegen. *syn.* solvo, dissolvo, rescindo, violo.
resolvo in pulverem. *scieram 3.* zerreiben.
resolvo linguam. *mówię.* reden.
resolvo literas. *odpieczętować.* Briefe aufthun.
resolvo & mollio hominem. *Niewieściuchem czynię.* einen Kerl weibisch machen.
resolvor. *słabieię.* schwach werden.
resolvor in pulverem. *gnieię, rosypuię się w Proch.* zu Staub werden.
resolubilis, e. c. *rozwiązalny, rozeznalny łacny do Rozsądzania.* auflöslich, das sich leicht erörtern läßt.
resolutio, onis, f. *Rozwiązanie, Rozsądzenie, Rospuszczanie, Roztopienie, Przedsięwzięcie, Postanowienie albo Stanu Obranie, Odwaga, Męstwo, Smiałość, Odpowiedź.* Auflösung, Erörterung, Erweichung, Zertheilung, Entschluß, Vorsatz, Bestimmung, Tapferkeit, Kühnheit, Herzhaftigkeit, Antwort, Bescheid.
resolutio alvi. *Biegunka 1.* Durchlauf.
resolutus, a, um. *rozwiązany, odważny, Rezolut, stateczny.* aufgelöst, entbunden, entschlossen, hurtig, resolut, standhaft, beständig.
resolutus somno. *rozespał się.* der lang geschlafen hat.
resoluta terra. *pulchna ziemia.* lockere Erde.
resonabilis, e. c. *brzmiący, odbiiaiący Głos.* wiedertönend.
resona & resonantia, æ, f. *Głosu odbiianie.* Wiederklang, Wiederschall.
resono, as, *& prisce*, is. *brzmię, rozlega się, śpiewam 1.* wiedertönen, wiederschallen, einen Laut von sich geben. *syn.* sono, consono, persono, reboo, remugio, sonum reddo, remitto.
resonus, a, um. *brzmiący.* wiederschallend, das einen Ton giebt. *syn.* resonans, sonorus.
resopio, is, ire. *zasypiam.* einschlafen.
resorbeo, es. *pożeram, połykam.* wieder in sich schlucken, zu sich ziehen.
resorbeo voces. *zaiąkam się.* die Wörter verschlucken.
resortior, iris, resortior judicium. *pozywam tego, co mię pozwał.*

RESP

Respectio, onis, f. *Spoyrzenie.* das Anschauen.
respective. adv. *względem.* mit Unterschied, zum Theil, auf gewisse Weise und Maaß.
respecto, as. *oglądam się 1. 4. szacuię kogo.* stets herumsehen, ansehen, ehren.
respectualis, e. c. *Czci godny.* ehrenbietig.
respectus, us, m. *Weyrzenie, Oglądanie 4. 6. Widok 3. Cześć, Godność, Szacunek, Wzgląd.* das Anschauen, Ansehen, Anblick, Ehre, Ehrerbietung, Achtung, Hochachtung, Würde, Bescheidenheit, gebührende Ehre, Absicht, Beziehung auf etwas anders.
respectum habeo, ago. *vide* respicio.
respectu. adv. *vide* respective.
respergo, is. *pokrapiam, potrząsam 1. posypuię 2.* besprengen, besprützen. *syn.* aspergo, perfundo.
respergo, inis, respersio, onis, f. respersus, us, m. *Pokrapianie.* Besprengung.

respersus, a, um. *pokropiony.* besprengt, besprützt.

respexis *pro* respicias. *Plaut.*

respĭcio, is, ĕre. *patrzam, oglądam się 1. 2. lituię się, szanuię 1. Wzgląd mam, rachuię się sam z sobą, z sumnieniem.* zurück sehen, ansehen, helfen, schätzen, ehren, Absicht haben, seiner selbst Sorge tragen. *syn.* aspĭcio, conspĭcio, specto, aspecto, respecto, intueor, spĕcŭlor, cerno, vĭdeo, inspĭcio, suspĭcio, prospĭcio, circumspĭcio, ŏcŭlos fĕro, intendo.

respīrāmen, ĭnis, n. *Krtań w Gardle.* Luftröhre.

respīrāmentum, i, n. respīrātio, onis, f. respīrātus, us, m. *Oddech, Wytchnienie, Przestanek.* Athemholung, das Athmen.

respīro, as. *oddycham, przychodzę k sobie, przestaię 2. wytchnąć sobie.* Athem holen, sich erholen, erquickt werden, nachlassen. *phr.* spīrĭtum, aūram trăho, dūco, căpio, capto, *vel* cesso, dēsisto, quiesco.

respirat terra. *wydaie ziemia, Kurzawę mokrą.* die Erde giebt einen Dunst heraus.

resplendentia, æ, f. *Łsknienie.* Glanz, Gegenschimmer.

resplendeo, es. *świecę się, zaiaśnieć.* scheinen, einen Wiederschein geben.

respondeo, es. *odpowiadam 1. 4. odzywam się, sprawuię się 1. oddaię 6. odsługuię, dogadzam 1. zgadzam się, iszczę się, przypodobywam się, wyrażam 2. wyrównać, zrównać, odbiia się.* antworten, beantworten, sich verantworten, einen Gegendienst erweisen, übereintreffen. *syn.* responso.

respondeo aspere, security ferociter, malè malignè, maledictis. *obruszam się, łżę, szczekam.* schmähen.

raspondeo pro aliquo. *ręczę za kim.* für einen gut sagen, Bürge werden.

respondet. *podobny 1. równy wagą, naprzeciwny.* ähnlich oder gleich seyn, gegenüber gelegen seyn.

responsio, onis, f. *Odpowiedź.* Antwort.

responsĭto, as. *vide* responso.

responsīvè. adv. *odpowiadanym sposobem.* verantwortlich.

responso, as. *odpowiadam 1. odwarkam, sprzeciwam się, rozlega się* & sub *nie smakuie.* sich verantworten, trotzen, widerstehen.

responsor, oris, m. *Odpowiadacz, Praktyk 2. Rękomia.* ein Bürge, Jurist.

responsōrius, a, um. *odpowiadaiący.* antwortlich.

responsoria epistola. *Odpis.* Antwortschreiben.

responsum, i, n. *Odpowiedź.* Antwort.

responsa deorum. *Przepowiedzenie Bażkow pogańskich.* Antwort der heydnischen Götzen.

responsa jurisconsultorum. *Wyroki Prawnikow.* der Rechtsgelehrten Aussprüche.

responsus, us, m. *Proporcya 1.* Zusammenstimmung.

respublica, reipublicæ f. *Rzeczpospolita.* die Republik, das Regiment, gemeine Wesen, der gemeine Nutzen.

respuo, is. *wypluwam, wyrzucam, odrzucam 2. brzydzę się.* verspeyen, verachten, ausschlagen. *syn.* rĕjĭcio, rĕcūso, aspernor, fastīdio, sperno, contemno.

respuo vulnus, ictum, securim. *twardy iestem, odbiiam 6. nie imie się go.* fest seyn, Schuß- Hieb- Stichfrey seyn.

REST

Restagnātio, onis, f. *Powódź.* Ueberschwemmung, das Ueberlaufen des Wassers.

restagno, as. *wylewa z Brzegow.* überlaufen, austreten.

restat. *zostaie 1.* es ist noch übrig.

restaurātio, onis, f. *Odnowienie.* Erneuerung, wieder Aufrichtung. *syn.* rĕnŏvātio, instaurātio.

restaurātor, oris, m. *Przywróciciel, Odnowiciel.* Wiederbringer, Erneuerer.

restaurātus, a, um. *odnowiony.* erneuert, ergänzt.

restauro, as. *naprawiam 1. wznawiam, przebudować 1.* wieder erneuern, aufrichten, ergänzen, ersetzen. *syn.* instauro, rĕpăro, rĕnŏvo, rĕsarcio.

restiārius, ii, m. *Powroźnik.* ein Seiler.

restibilis, e. c. *pozostały, odrastaiący, co Rok rodzący, odmłodniały, płodny, żyzny.* rückständig, das alle Jahr besäet wird, oder Frucht trägt.

restibilis ager. *Rola co rok rodząca.* ein Acker, der jährlich besäet wird.

restibilis seges. *Zboże nie siane.*

restĭcŭla, æ, f. restĭcŭlus, i, m. *Powrozek.* ein Stricklein, Schnürlein.

restĭcŭlārius, is, & restĭcŭlārius, ii, m. *vide* restio.

restĭfer, eri, m. *Powróz noszący.* der einen Strick mit sich führet.

restillo, as. *kapię.* abträufeln.

restinctio, onis, f. *Gaszenie, Uskromienie.* Auslöschung, Erlöschung.

restinctus, a, um. *ugaszony, uskromiony.* erlöscht, gestillet.

restincta seditio. *uskromiony Bunt.* gestillter Aufruhr.

restinguĭbĭlis, e. c. *mogący być ugaszony.* auslöschlich.

restinguo, is. *gaszę, uskramiam.* auslöschen, dämpfen, zurückhalten. *syn.* extinguo, *vel* sēdo, coerceo.

restio, onis, m. *Powroźnik.* Seiler.

restĭpŭlātio, onis, f. *Kontraktnika pierwszego pytanie.* Gegenzusage.

restĭpŭlor, aris. *Kontraktnika pierwszego pytam.* dagegen verheißen, sich wieder lassen angeloben.

restis, is, f. *Powróz 1. Łyczak.* Seil, Strick, geflochtene Weide, Seil von Bast.

ad restem mihi res rediit. *zginąłem.* ich bin ins Verderben gerathen.

restĭtātor, oris, m. *nieskwapliwy.* ein Zauderer.

restĭto, as. *ociągam się, opieram się postawam idąc.* still stehen, sich weigern, verziehen.

restĭtrix, īcis, f. *opieraiąca się.* Widerstreberinn.

restĭtuo, is. *przywracam 2 3. wracam 1. naprawiam 1. poprzątam.* wiedergeben, wieder zustellen, erstatten, in vorigen Stand setzen. *syn.* reddo, rĕfĕro, rĕpăro, rĕnŏvo.

restituo aciem. *szykuię pomieszane Woysko.* das zerstreuete Kriegsheer wieder in Ordnung bringen.

restituo ædes. *przebudować 1.* ein Haus wieder aufbauen.

restituo aliquem sanitati *vel* alicui sanitatem. *uzdrawiam, pokrzepiam kogo.* einen wieder gesund machen.

reſtituo in gratiam. *przeiednywam.* verſöhnen.

reſtituor. *przychodzę kſobie.* ſich erholen.

reſtĭtūtio, onis, f. *Wracanie 1. Przywrócenie 2. Naprawa.* Wiedererſetzung, Wiedereinſetzung.

reſtitutio in integrum. *Przywrócenie do pierwſzego Stanu.* Einſetzung in den vorigen Stand.

reſtitūtor, oris, m. *Przywróciciel.* Wiederbringer.

reſtĭtūtōrius, a, um. *przywrotny.* wiederbringlich.

reſtĭtūtrix, īcis, f. *Przywrócicielka.* Wiederbringerinn.

reſtĭtūtus, a, um. *oddany, przywrócony.* wieder hergeſtellt, wieder gegeben, erſetzt.

reſto, as. *zaſtanawiam ſię, poſtawam idąc, zoſtaię, opieram ſię, ſprzeciwiam ſię, Odpór daię.* ſtill ſtehen, ſtehen bleiben, überbleiben, bleiben, widerſtehen. *ſyn.* ſiſto, rĕmăneo, rĕſiſto, ſŭperſum.

reſtrĭcæ, arum, f. *Powrozy u ſieci na Ptaki.* Seile oder Stricke an dem Vogelgarn.

reſtrictè, *reſtrictim*, reſtrictiſſimè. adv. *ſciśle, krótko 1.* eingeſchränkt, genau, karg, kurz.

reſtrictio, onis, f. *Zatamowanie, Sciąganie, Ukrócenie, Zakład.* Einſchränkung, Entziehung, Bedingung.

reſtrictīvus, a, um. *zatamuiący, ſciſkaiący, ſciągaiący.* einſchränckend.

reſtrictus, a, um. *ſciſty 2. ſurowy 2. ſkąpy.* eingeſchränkt, ſtreng, geizig, karg.

reſtrigo, as. *odpoczywam komu.* ausruhen laſſen.

reſtringo, is. *zwięzuię, przywięzuię, zatrzymawam 1. rozwięzuię, otwarzam, rozdziewiam.* hinter ſich binden, einſchränken, auflöſen. *ſyn.* aſtringo, lĭgo, rĕlĭgo, rĕvincio, coerceo, cŏhĭbeo, comprĭmo.

reſtruo, is. *przebudować.* wieder bauen.

RESU

Rĕſūdo, as. *vide* ſudo.

rĕſulco, as. *znowu brożdżę.* wieder Furchen machen.

rĕſultātio, onis, f. *Odſkakiwanie, Odbiianie ſię.* Zurückprallung.

rĕſulto, as. *odſkakuię, odbiia ſię, rozlega ſię.* wieder aufſpringen, wieder tönen, zurück prallen. *ſyn.* rĕſĭlio.

rĕſūmo, is. *znowu biorę, znowu co czynię, wracam ſię.* wieder nehmen, wieder holen. *ſyn.* rĕcĭpio.

reſumo ſomnum. *znowu zaſypiam.* wieder einſchlafen.

reſumo vires. *wzmagam.* wieder zu Kräften kommen.

rĕſumptus, a, um. *znowu wzięty.* wieder genommen.

rĕſuo, is. *znowu łatam, porżę 1.* wieder flicken, zertrennen.

rĕſūpĭnātus, a, um. *wznak obrócony, albo położony.* zurück gelegt, umgekehrt.

rĕſūpĭno, as. *wznak kogo ciągnę albo kładę, wywracam co opak, wzad nachylam, przewracam.* auf den Rücken legen, rücklings beugen, umkehren.

rĕſūpĭnus, a, um. *wznak leżący.* rücklings, auf dem Rücken liegend. *ſyn.* ſūpĭnus, rĕclīnis, rĕſūpĭnātus.

rĕsurgo, is. *powstaię 1. odrastam, znowu wschodzę.* wieder aufstehen, aufgehen, aufwachsen, zunehmen.

rĕsurrectio, onis, f. *Powstanie, Zmartwychwstanie.* Auferstehung.

rĕsuscĭtātio, onis, f. *Obudzenie, Wskrzeszenie.* Wiederaufweckung.

rĕsuscĭtātor, oris, m. *Obudziciel, Wskrzeciel.* Wiederaufwecker.

rĕsuscĭtātus, a, um. *wskrzeszony.* wieder aufgeweckt.

rĕsuscito, as. *budzę, wskrzeszam znowu co czynię, odnawiam.* wieder aufwekken, erneuern. *syn.* suscĭto, excĭto, ad vītam rĕvŏco.

rĕsūtus, a, um. *rozpruty.* wieder aufgetrennet.

RETA

Rēta, æ, f. *Karpa w Rzece.* Gesträuche oder Bäume an Wassern.

rĕtālio, as. *oddaię wet za wet.* gleiches mit gleichem vergelten, mit gleichem Maaß messen.

rĕtardātio, onis, f. *Zatrzymanie 1. Hinderniß,* Verzug.

rĕtardātus, a, um. *zatrzymany.* gehindert, verzögert.

rĕtardo, as. *bawię, kogo, hamuię, zatrzymawam.* verhindern, aufhalten. *syn.* tardo, rĕmŏror, dēmŏror, rĕtĭneo, dētĭneo.

rĕtaxo, as. *odszydzić.* wieder schelten.

RETE

Rēte, is, n. *Sieć 2. 3. Siatka paięcza, Pajęczyna, Sak 2. Więcierz, Toń 2. Sztuka prawna.* ein Netz, Fischernetz, Garn, Zuggarn, Strick. *syn.* lăquei, casses, līna, tendĭcŭla, pĕdĭcæ, indāgo.

rĕtectus, a, um. *odkryty.* aufgedeckt.

rĕtĕgo, is. *odkrywam, obnazam, wyiawiam.* aufdecken, entblößen, offenbaren, kund machen. *syn.* dētĕgo, dēnūdo, ăpĕrio, pando, rĕclūdo, rĕfĕro, explĭco.

rētĕjăcŭlum, i, n. *vide* rĕtiaculum.

rĕtempĕro, as. *znowu miarkuię.* wieder einrichten.

rĕtendo, is. *spuszczam.* ablassen, nachlassen.

rĕtentātor, oris, m. *zatrzymacz.* Zurückhalter, Hinterhalter. *syn.* rĕtentor.

rĕtentātrix, īcis, f. *zatrzymaczka.* Zurückhalterinn.

rĕtentātus, a, um. *znowu doświadczony probowany.* wiederum versucht.

retentatæ preces. *powtórżona Modlitwa.* wiederholtes Gebet.

rĕtentio, onis, f. *Zatrzymanie 1. Przeszkadzanie.* Aufhaltung, Behaltung, Innebehaltung, Säumniß, Verhinderniß.

rĕtento, as. *znowu doświadczam, znowu probuię, zatrzymawam 1. hamuię, wznawiam, znowu co czynię,* nochmals versuchen etwas zu thun, wieder anfangen, aufhalten.

rĕtentor, oris, m. *Zatrzymacz.* Aufhalter.

rĕtentus, us, m. *vide* retentio.

rĕtentus, a, um. à retendo, *spuszczony.* abgespannt.

rĕtentus, a, um, à retineo. *zatrzymany.* zurück gehalten.

rĕtergo, is. *chędożę.* aussäubern, reinigen.

rĕtĕro, is. *znowu trę.* wieder reiben.

rĕtexo, is. porżę, rosypuię z. znowu co czynię kasuię, odwoływam 2. das Gewebte wieder auflösen, auftrennen, ganz aufs neue wieder machen.
retexo orationem. poprawiam Mowę. eine Rede aufs neue anders machen.
retexo me ipsum, poprawiam Obyczaie, życie swoie. ein ganz neues Leben anfangen, andere Sitten an sich nehmen.
rĕtextus, a, um. rozpleciony. wieder aufgewebt.

RETI

Rĕtia, æ, f. priscum i. q. rete.
rĕtiăcŭlum, i, n. Siatka 2. Sieć na Zwierzę. Wurfgarn.
rĕtiālis, e, c. siatkowy. zum Netze gehörig.
rĕtiārius, ii, m. Siatkarz, Siatnik, Wysiekacz 1. ein Netzstricker, einer, der das Fischergarn aus und ins Wasser wirft, ein Fechter um Leib und Leben.
retica idem quod uva.
rĕtĭcendus, a, um. maiący być w Sekracie trzymany. das heimlich zu halten ist.
rĕtĭcenter. adv. milcząc. verschwiegener Weise.
rĕtĭcentia, æ, f. Zamilczenie. Verschwiegenheit, das Stillschweigen. Item Figura Rhet.
rĕtĭceo, es. zamilczeć. verschweigen. syn. tăceo, contĭcesco, subtĭceo.
rĕtĭcŭlātus, a, um. siatkowy, kratkowy, Siatką otoczony. gegittert, wie ein Netz gemacht, mit Netzen umzogen.
rĕtĭcŭlum, i, n. rĕtĭcŭlus, i, m. Siatka 1. 3. Ogłówka, Czepek 3. Kornet białogłowski, Kwef, Worek, Siatkowy, Kratki przed Oknami, Pytlik, Sito 2. Rzeszoto, Toń. ein Netzlein, gestrickte Haube, Haubennetz, Flor, Florkappe, ein gestrickter Sack, Gitter vor den Fenstern, ein Sieb.
reticulum ventriculi. Siatka flakowa.
rĕtiformis, e, c. na kształt Siatki. wie ein Garn gestaltet.
rĕtĭnācŭlum, i, n. Lewar wozowy, Klamra, Hak 1. 2. Klauzurka u Kşiąszki, Uwiązek, Leyc, Lina. Heber, Klammer, Haaken, Bücherklammer, Band, Zügel.
rĕtinax, acis, rĕtĭnens, entis, o. uporny zatrzymuiący, mocno trzymaiący. fest haltend, stark zurück haltend.
rĕtĭnentia, æ, f. Zatrzymanie 1. Pamiętanie, Behaltung, Gedächtniß.
rĕtĭneo, es. trzymam 2. 7. 9. zatrzymawam 1. zachowuię 1. więżnię 2. przestrzegam 3. behalten, aufhalten. syn. tĕneo, vel rĕtardo.
retineor morbo. choruię. krank seyn.
rĕtingo, is. à tango. dotykam się znowu. wieder berühren.
rĕtingo. à tingo. znowu omaczam, ieszcze farbuię. wieder eintunken, noch einmal färben.
rĕtiŏlum, i, n. Siatka 1. Kornet białogłowski. ein Netzlein, eine gestrickte Weiberhaube.
rĕtis, is, m. vide rete.

RETO

Rĕto, as. ślamuię, Karpy z Rzęki dobywam. einen Fluß von Gestäude säubern.
rĕtondeo, es. znowu postrzygam. wieder schceren.
rĕtŏno, as. bardzo brzmię. sehr tönen, wieder schallen.
rĕtonsus, a, um. strzyżony, koszony. beschoren, abgegraset.

rĕtorpesco, is. *znowu gnuśnieię.* wieder faul oder matt werden.

rĕtorqueo, es. *obracam wzad, na kogo innego zwalam, zakrącam, odbiiam 6. 8.* zurück treiben, auf einen andern schieben, beugen, zurück schlagen. *syn.* reflecto, repello, flecto.

retorqueo oculos. *oglądam się 1. obracam oczy.* die Augen wenden.

rĕtorreo, es. *znowu suszę, wędzę, piekę.* wieder dörren, rösten.

rĕtorresco, is. *usycham, schnę, wyschnąć.* ausdorren, verdorren.

rĕtorridè. adv. *sucho, zagorżale.* ausgedorrt.

rĕtorrĭdus, a, um. *suchy, wygorżały, zagorżały.* ausgedorrt, von der Sonne verbrennt, alt, runzlicht, mager.

retorridum facio. *suszę 2.* dörren.

rĕtorsio, onis, f. *Oddanie złorzeczenia za złorzeczenie.* Zurückschiebung der Scheltworte; Vertheidigung mit Worten oder Schriften.

rĕtorta, æ, f. *Retorta, Szkło albo Naczynie z zakrżywioną Szyią.* Retorte, ein Glas oder Gefäß mit einem krummgebogenen Hals.

rĕtortus, a, um. *kręcony, obrócony wzad, krzywy.* krumm, zurück gedreht.

rĕtostus, a, um. *przypiekany.* gebraten.

RETR

Rĕtractābĭlis, e, c. *vide* revocabilis.

rĕtractātio, onis, f. *Odwoływanie, Poprawienie, Zbramianie się czego.* Wiederrufung, Aenderung, Wiederholung, Verbesserung, Weigerung.

rĕtractātor, oris, m. *Odwoływacz.* Wiederrufer, Verweigerer.

rĕtractātus, a, um. *wyprawiony, gładki 5. odmieniony, odnowiony.* geändert, gebessert, wieder aufgehoben.

retractatum opus. *poprawione Dzieło.* ein gebessertes Werk.

rĕtractātus, us, m. *vide* retractatio.

rĕtractio, onis, f. *Umknienie, Odciąganie.* Verminderung, Zurückziehung.

retractio diei. *Ubywanie Dnia.* des Tages Abnehmen.

rĕtracto, as. *odwoływam 2. poprawiam, znoszę 6. rozwalam 1. przeglądam 4. odnawiam, wznawiam, powtarzam, często macam czego.* wiederrufen, von seinen Worten abstehen, ändern, abschaffen, wieder umstoßen, erneuern, wiederholen, oft anrühren.

rĕtractus, a, um. *Zbiegły, Zbieg, przywleczony, oddalony.* ein Flüchtiger; zurückgezogen, entfernet.

rĕtractus, us, m. *vide* retractio.

rĕtrādo, is. *oddaię 1.* wieder zurück geben.

rĕtrăho, is. *odciągam 1. przywłóczę, zatrzymawam, cofam się, umykam 1. 5. wracam 2.* & sub *pogonić.* zurück ziehen, abhalten, zurück bringen.

rĕtrectans & retractans, antis, o. *zuchwały, uporny, ociągaiący się.* widerspenstig.

rĕtrecto, as. *ociągam się.* sich weigern.

rĕtrĭbuo, is. *oddaię 1.* wieder geben, belohnen, *syn.* reddo, rĕpendo, rĕmūnĕror.

rĕtrĭbūtio, onis, f. *Oddanie 2. Zapłata.* Wiedererstattung, Belohnung.

rĕtrĭbūtor, oris, m. *Oddawca.* Wiedererstatter, Wiedervergelter.

rĕtrīmentum, i, n. *Mięklny, Wytłoczyny, Fuz, Gnóy 1.* Hefen, durchtriebener Saft, Koth.

rĕtrix, īcis, f. aquæ rivi ad rigandos hortos. *Rów 2. Woda na ſkrapianie Ogrodow.* Waſſer zu Spritzung der Gärten.
rĕtro. adv. *wzad 1. 3. pozad, nazad, wſpak.* zurück, von hinten zu.
retroăgo, is. *obracam wzad.* hinter ſich treiben.
retrocēdo, is. *cofam ſię.* zurück weichen.
retroceſſus, us, m. *Cofnienie ſię.* das Zurückgehen.
retrōconcēdo, is. *uchodzę, uciekam.* ſich retiriren, zurück ziehen, die Flucht nehmen.
retrocurvātus, a, um. *nazad kręcony.* zurück gebogen.
rĕtrōdūco, is. *odprowadzam.* hinter ſich oder zurück führen.
retroeo, is, ire. *wracam ſię, wzad idę.* hinter ſich oder zurück gehen.
retrofĕro, fers. *odnoſzę.* zurück tragen.
retroferor, retrogradior. *vide* retroeo.
retrogrădātio, onis, f. *Wracanie ſię.* Umkehrung.
retrogrădus, a, um. *opaczny, wſpak idący.* hinter ſich gehend, widerſpenſtig.
retrogredior, eris. *vide* retroeo.
retrolĕgo, is. *wſpak czytam.* zurück leſen.
retropendŭlus, a, um. *wzad wyſzący.* hinter ſich oder zurück hangend.
retrorſum & retrorſus. adv. *wzad, wſpak.* hinter ſich, hinterwärts, rückwärts.
retrorſus, a, um. *tylny 1.* hinter ſich gezogen, rücklings, hinterwärts.
retrorſa, retrograda mens. *uporny Umyſł.* ein widerſpenſtiger Sinn.
retroſĕcus. adv. *vide* retrorſum.
retroſpicio, is, ere. *nazad patrzę, oglądam ſię.* zurück ſchauen, ſich umſehen.
retrotrăho, is. *nazad ciągnę, odbieram.* zurück ziehen, zurück nehmen.
retrovĕho, is. *vide* retroduco.
retroverſim & retroverſus. adv. *vide* retrorſum.
rĕtrūdo, is. *odpycham, odtrącam, odkładam, kryię 1.* hinter ſich ſtoßen, zurück treiben.
rĕtrūſus, a, um. *odepchnięty, ſkryty 1.* verſtoßen, betrogen.
retuba. vide *rutuba.*
rĕtundo, is. *tępię, odbiiam 5. Odpór daię, uſkramiam, zbiiam Dowód czyi.* ſtumpf machen, zurück ſtoßen, zurück halten, Einhalt thun, einem das Maul ſtopfen.
rĕtunſus, a, um. *vide* retuſus.
rĕtūro, as. *odtykam, otwarzam 2.* was verſtopft iſt, öffnen.
rĕtūſus, a, um. *odbity, tępy.* zurück geſchlagen, ſtumpf.

R E V A

Rĕvăleo, es, rĕvăleſco, is. *wzmagam.* wieder geſund werden, geneſen.
rĕvāneſco, is. *niſzczeię, znikam.* wieder verſchwinden.
Reudigni, orum, m. *Pomorczykowie.* die Pommeraner.

R E V E

Rĕvectus, a, um. *odwieziony.* zurück geführt.
rĕvĕho, is. *odwożę.* wieder bringen, zurück führen. *ſyn.* rĕdūco, rĕfĕro.
reveho famam. *wracam ſię z ſławą.* ein gutes Lob wieder bringen.
revehor. *wracam ſię.* zurück kommen.
rĕvēlātio, onis, f. *rĕvēlāmen*, inis, n. *Obiawienie, Odkrycie.* Offenbarung, Aufdeckung.

rĕvēlātor,

rĕvēlātor, oris, m. *Obiawiacz*, *Odkrywacz*. Offenbarer, der etwas entdecket.
rĕvēlātus, a, um. *obiawiony*, *odkryty*. geoffenbaret, entdeckt.
rĕvello, is. *oddzieram*, *wyrywam*, *obalam 1. przerywam*. abreißen, mit Gewalt hinweg reißen, ausreißen. *syn.* āvello.
rĕvello claustra. *wyłamuię Drzwi*, *odbiiam Zamki*. die Schlösser abreißen.
rĕvēlo, as. *obiawiam 1. odkrywam*. offenbaren, entdecken. *syn.* ăpĕrio, dētĕgo, rĕclūdo, rĕfĕro, pando, explĭco, mănĭfesto, pătĕfăcio, prōdo, indĭco.
rĕvendo, is. *znowu przedaię*. wieder verkaufen.
rĕvēneo, is ire. *znowu to przedaię*. wieder feil werden.
rĕvĕnio, is, ire. *wracam się 1. 3.* wieder kommen. *vide* rĕdeo.
rĕventus, us, m. *Powrót*. Zurückkunft.
rĕvēra, reipsa. *zaiste*, *rzeczą samą*. fürwahr, in der That.
rĕverbĕro, as. *odbiiam 5. 6.* wieder schlagen, zurück treiben.
rĕvĕrendus, a, um. *Czci godny*, *uczciwy*, *wielebny*. ehrwurdig. *syn.* hŏnōrandus, cŏlendus.
rĕvĕrens, entis, o. *szanuiący*, *boiący się*. ehrerbietig, fürchtend.
rĕvĕrenter, adv. *uczciwie*, *nabożnie*. ehrerbietig, höflich, bescheidentlich.
reverenter habe fortunam. *szanuy Szczęścia*. halte dein Glück werth.
rĕvĕrentia, æ, f. *Uczciwość*, *Czczenie 2. Szanowanie kogo*, *Obawianie się*, *Wstyd 1. 2. Wzgląd*. Ehrerbietung, Respect. *syn.* vĕnĕrantia, observantia, cultus, hŏnor.
reverentia tua, sua, vestra. *wasza Wielebność*. Ihro Hochwürden.
absit reverentia vero. *nie bóy się*, *prawdy mówić*. man darf sich die Wahrheit zu reden nicht fürchten.
rĕvĕreor, ēris. *czczę*, *szanuię*, *obawiam się*, *wstydzę się*. Ehre erweisen, Respect tragen, Ehrfurcht haben. *syn.* vĕreor, vĕnĕror, cŏlo, hŏnōro.
rĕvergo, is. *nachylam się wzad*, *ma się ku 2. 3.* sich zurück neigen, gereichen.
rĕverro, is. *rozmiatam*. wieder voneinander kehren.
rĕversātus, a, um. *nazad obrócony*. zurück gebogen.
rĕversio, onis, f. *Wracanie się*. Zurückkunft. *syn.* rĕgressio, rĕditio, rĕditus.
rĕverso, as. *przewracam*. zurück beugen.
rĕvertĭcŭlum, i, n. *Wracanie 3. Nawracanie 1.* Wiederkunft.
rĕverto, is, rĕvertor, ĕris. *wracam się 1.* wieder kommen, wieder umkehren. *vide* rĕdeo.
rĕvestio, is, ire. *znowu przyodziewam*. wieder bekleiden.
rĕvestītus, a, um. *znowu przyodziany*.

R E V I

Rĕvictio, onis, f. *Przekonanie*. Ueberführung, Widerlegung.
rĕvictus, a, um. *zwyciężony*, *przekonany*. überwunden, überwiesen.
rĕvīdeo, es. *doglądam*. wieder sehen, wieder besuchen.
rĕvīgeo, es, revigesco, is. *znowu czerstwieię*, *znowu kwitnę*. wieder aufkommen, wieder grünen.
rĕvīlesco, is. *podleię*. unachtbar werden.
rĕvincĭbilis, e, c. *łatwy do przekonanie*. leicht zu widerlegen.

rĕvincio, is, īre. *zawięzuię opak:* zurück, stark hinterwärts binden.
rĕvinco, is. *przekonywam, zwyciężam, zbiiam czyi Dowód.* überweisen, überwinden.
rĕvinctus, a, um. *przewiązany.* zurück gebunden.
rĕvireo, es. rĕvīresco, is. *znowu zieleniię się, odmładzam się, powstaię 1. mocnieię.* wieder grünen, wieder grün, jung, stark oder kräftig werden.
rĕvĭrĭdo, as. *odżywiam suche drzewko, czynię, że się zazieleni, odnawiam.* wieder grün machen, erneuern.
rĕvīsio, onis, f. *powtorne Przeglądanie czego.* nochmalige Untersuchung und Besichtigung einer Sache.
rĕvīsito, as. rĕvīso, is. *nawiedzam znowu, Wizyty oddaię, bywam gdzie, doglądam 2. dowiaduię się.* wieder besuchen, wieder sehen, oder heimsuchen.
rĕvīto, as. *vide* redeo.
rĕvīvīsco, is. *ożywam 1. wzmagam, przychodzę k sobie, odrastam.* wieder leben, wieder lebendig werden, wieder aufkommen. *syn.* rĕsurgo, rĕsuscitor, ad vītam rĕvŏcor.
revivifactus, a, um. *wskrzeszony.* auferweckt vom Tode.
rĕvīvo, is. *vide* reviviſco.
reunctor, oris, m. *Łaziębnik.* ein Salber derer, die sich im Springen üben.
reungo, is. *namazuię 1.* beschmieren, besalben.
reūnio, onis, f. *Przeiednanie, Ziednoczenie, Ugoda.* Versöhnung, Wiedervereinigung.
reūnio, is, ire. *ziednoczyć, pogodzić się.* vereinbaren, sich vereinigen.

REVO

Rĕvŏcābilis, e. e. *odwrotny, nagrodny,* wiederruflich, wiederbringlich, ersetzlich.
rĕvŏcāmen, inis, n. *Odwodzenie 1. Wracanie 2.* das Zurückrufen.
rĕvŏcātio, onis, f. *Przyzywanie, Odwodzenie 1. Wracanie 1. Przypowieszczenie, Przypozywanie.* Wiederruf, Zurückrufung.
rĕvŏcātor, oris, m. *Odwodziciel.* Zurückrufer.
rĕvŏcātōrius, a, um. *odwoływaiący, odciągaiący.* wiederrufend, zurückziehend.
rĕvŏcatus, a, um. *odwołany, nazad wrócony.* zurück berufen.
rĕvŏco, as. *przywracam 1. 3. odwodzę 2. 3. odwoływam 2. odciągam 1. wracam 2. wracam się 2. odmieniam zdanie, odradzam, kasuię, hamuię, cofam się, powtarzać każę, posyłam, wstawiam 5. przywodzę 2. zapraszam, wznawiam* & sub *przypozywam.* zurück rufen, abhalten, wieder aufbringen, abziehen. *syn.* rĕdūco, abdūco, āvŏco, rĕtrăho, āverto, rĕmŏveo.
revoco a scelere. *nawracam kogo.* einen vom Laster abziehen.
revoco ab inferis, ad vitam. *wskrzeszam.* einen von den Todten auferwecken, wieder lebendig machen.
revoco in dubium. *wątpię 1.* zweifeln.
revoco in memoriam. *przypominam.* erinnern.
rĕvŏlo, as. *wracam się 1. nazad lecę.* zurück fliegen.
rĕvŏlūbilis, e. e. *obrotny.* beweglich.
rĕvolvo, is. *znowu obracam, odwalam, przewracam, wartuię.* wieder umwälzen, abwälzen, durchlesen.

revol-

revolvor. pass. *wracam się 1. 2. obracam 8.* wieder eingewickelt werden.

revŏlūtio, onis, f. *Przewracanie, Odmiana.* Umwälzung, Veränderung.

revŏlūtus, a, um. *przewrócony, otwarty, przeszły.* umgewandt, offen, verlaufen, vergangen.

revolutus liber. *otwarta Księga.* offenes Buch.

revoluta secula. *przeszłe Wieki.* verflossene Jahrhunderte.

revŏmo, is. *womituię, wyrzucam.* wieder speyen, wieder kotzen. *syn.* ēvŏmo, ējĭcio, ēructo.

revorsio pro reversio. *Plautus.*

revorti pro reverti. *idem.*

reus, ei, m. *obwiniony z. winien z. winny 1. Strona odporna, Rękoimia, &* sub *grzeszny*, & sub *przewiniam.* ein Beklagter, Schuldiger, ein Bürge. *syn.* sons, nŏcens, noxius, accūsātus. *phr.* scĕlĕris, crīmĭnis conscius, peccāti lābe nŏtātus.

reus læsæ majestatis, perduellionis. *Winowayca obrażonego Maiestatu, Nieprzyiaciel Oyczyzny.* der sich an seinem Fürsten oder an dem Vaterlande vergriffen hat.

reus capitis. *Złoczyńca.* ein Uebelthäter.

reum facio. *obwiniam, winuię.* einen verklagen.

revulsio, onis, f. *Oddarcie, Odciąganie 1.* das Abreißen, Ausreißen.

revulsus, a, um. *oddarty.* abgerissen.

revulsus homo. *Rzezaniec.* ein Verschnittener.

rex regis m. *Król, Pan 1. Chlebodawca, przedni, Dobrodziey, Przyiaciel możny.* ein König. *syn.* princeps, imperātor, regnātor, rector. *phr.* pŏpŭli rector, mŏdĕrātor, dŏmĭnātor.

rex convivii, mensæ. *Biesiadnik.* Gastgeber.

rex infans. *Królewie.* königlicher Prinz.

rex metallorum. *Złoto.* Gold.

rex sum. *dobra nasza, wygrawam 4.* Glück haben, gewinnen.

RHA

Rhā, m. decl. *Wolga rzeka.* Wolga, ein Fluß in Sarmatien.

rhabarbărum, i, n. *Rabarbarum.* Rhabarbar, eine gewisse fremde purgirende Wurzel.

rhăchītis, ĭdis, f. *Spik w Kościach.* das Mark in den Beinen.

rhăcīnus, i, m. *pewna Ryba morska.* ein gewisser Meerfisch.

rhacōma, atis, n. gr. *Rapontyk, Łachmany.* ein gewisses fremdes Kraut, Bettlerskleid von vielen Lumpen zusammen geflickt.

rhăgădes, um, f. & rhagadia, orum, n. gr. *popadanie Nóg, Rąk od Mrozu.* Schrunden oder Spalten von der Kälte an Füßen, Händen, Mund rc.

rhāgion, ii, n. gr. *Pająk.* schwarze Erdspinne.

rhagoides. *Skureczka w Oku około Zrzenicy.* ein Häutlein des Augs um den Augenstern.

rhăgŏpŏdes. *vide* rhagades.

rhamnus, i, m. *gr. Bodłak.* Dornstaude.

rhamnus catarcticus, catharticus. *Szakłak.* Wegdorn.

rhaphaninus. *lege* raphaninus.

rhaphanitis. *vide* raphanitis.

rhaphanus. *lege* raphanus.

rhāpontĭcum, i, n. *Rapontyk.* Rapontig, *vide* rhacoma.

rhapſodus, i, m. *qui heroicos verſus in ſcena recitabat.*

rhapſodia, æ, f. *Zbieranie różnych Wierſzow.* Zuſammenraſplung allerhand Gedichte.

R H E

Rhēda, æ, f. *Wóz, Kareta, Kołaſa.* eine Kutſche, Kaleſche, leichter Wagen. *vide* currus.

rhēdārius, ii, m. *Woźnica, Kołodziey.* ein Kutſcher.

rhēdārius, a, um. *wozowy.* zum Karren, zur Kutſche dienlich.

rhēno, onis, m. *Kożuch 1. Szuba.* Pelz, Pelzrock, Bruſtlatz.

rheon, rhei, n. *gr. Raborbarum.* Rhabarbarawurz.

rhetor, ŏris, m. *gr. Kraſomówca, Wymówca, Kraſomówſki Miſtrz.* ein Redner.

rhētŏrĭa, orum, n. *Kſięgi o Kraſomóſtwie.* Bücher von der Redekunſt.

rhētŏrĭca, æ & rhetorice, es, f. rhetorica ars, rhetoris ars. *Kraſomówſtwo.* die Redekunſt.

rhetorica forenſis. *Prokuracya.*

rhētŏrĭcē. adv. *wſpaniale po Kraſomowſku.* nach der Redekunſt.

rhētŏrĭcor, aris. *Kraſomówſtwa zażywam.* wie ein Redner zierlich reden.

rhētŏrĭcŏtĕros. *gr. i. q.* magis oratorius.

rhētŏrĭcus, a, um. *kraſomowſki.* redneriſch, zum Reden gehörig.

rhētŏriſſo, as. *vide* rhetoricor.

rheuma, atis, n. *gr. Cieczenie 2.* Hauptfluß, Schnuppen.

rheumătĭcus, a, um. *Cieczenie cierpiący.* hauptflüßig, den Schnuppen habend.

rheumătiſma, atis, n. *gr. Ryma.*

rheumătiſmus, i, m. *Cieczenie 2.* ein Fluß im Kopf.

rheumatiſmus ventris. *Biegunka 1.* Bauchfluß.

rheumătĭzo, as. *Cieczenie cierpię.* flüßig ſeyn, ein Flußfieber haben.

rhexia, æ, f. *Czerwieniec 1.*

R H I

Rhīna, æ, f. gr. *Roſzpla ryba, Piła ſłoniarſka.* gewiſſe Art von Meerfiſchen.

rhīnărion & rhīnion. *i. q.* collyrium.

rhīnēma, atis, n. *gr. Opiłki.* Feilſpäne.

rhīnŏcĕros, ōtis, m. *gr. Noſorożec, zębaty 1.* Nashorn.

rhīnŏcĕrōtĭcus, a, um. *do Noſorożca należący, albo podobny.* dem Nashorn ähnlich, ſpöttiſch.

rhīnŏchȳſia, rhīnŏcliſia, æ, f. *Czerwieniec 1. Obrazki ziele.* ein gewiſſes Kraut.

rhiſcus. *lege* riſcus.

rhiza & rhizias, æ, m. *Sok w ziołach.* Saft der Pflanzen.

rhizāgra, æ, f. *Inſtrument do wyciągania zębow.* Zange, damit die abgebrochene Zähne ausgezogen werden.

rhīzŏlŏgus, i, m. *gr. Korżonki zbieraiący.* Wurzelmann, Wurzelſammler.

rhizŏphagus, i, m. *gr. Korżonkami żyiący.* der nur von Wurzeln lebet.

rhīzŏtŏmĭcus, a, um. *do kopania Korżeni należący.* zum Wurzelgraben gehörig.

rhizŏtŏmus, i, m. *gr. Kopacz albo Przedawacz Korżeni.* Wurzelgraber, Wurzelkrämer.

R H O

Rhŏa, æ, f. *granatowe Jabłko.* Granatapfel.

rhŏdia, æ, f. *Korzen rożany.* Roſenwurzel.

rhŏdĭnus, a, um. *rożany 1.* von Rosen.
rhodinum oleum. *rożany Oleiek.* Rosenöl.
rhŏdĭtes, æ, m. *gr. rożany Kamień.* ein Edelgestein, von der Rosenfarbe also benennet.
rhŏdŏdaphne, es, f. rhododendros & rhododendron, i, n. *gr. Płochowiec.* Oleanderbaum, Lorbeerrosen, Unholdenkraut.
rhŏdŏmĕli, itis, n. *gr. rożany prasny. Miód.* Rosenhonig.
rhŏdon, i, n. *Róża.* Rose.
rhŏdŏnia, æ, f. *gr. różany Ogródek.* Rosengarten.
rhŏdŏra, æ, f. *Srebrnik drugi ziele.* ein gewisses Kraut.
rhŏdŏsacchărum, i, n. *rożany Cukier.* Rosenzucker.
rhodostagma, atis, n. *różana Wódka.* Rosenwasser.
rhoea, æ, rhoeas, ădis. *gr. Mak.* Mohn.
rhoïtes, æ, m. *gr. granatowe Wino.* Wein aus Granatäpfelkernen.
rhomboides, is, f. rhombus, i, m. *czworograniasta ukośnie Figura, Cewka 2. Wrzeciono, Wiiadło, Płaszczka.* ein geometrisches länglicht gezogenes Viereck, wie Fensterrauten gestaltet, Garnwinde, Spulrad, Spinnrad, die Linie des Compasses.
non quadrat ad rhombum. *nie szykuie się.* es schickt, es reimt sich nicht.
rhomphæa, æ, f. *gr. Miecz długi, Włocznia 1. Głewia.* ein langes Schwerdt.
rhonchĭlŏnus, a, um. *Chrapała, parskaiący.* schnarchend.
rhonchisso & rhoncho, as. *schrepam.* schnarchen.
rhonchus, i, m. *gr. Chrapanie, Parsk. Szyderstwo.* das Schnarchen eines Schlafenden.
rhopalicus, a, um. *idem ac* sonum clavæ edens.
rhopalicus versus *est:* in quo verba, ut sequuntur, per syllabas crescunt.
rhŏphălon, i, n. *gr. Grzybienie, Wodna Lilia, Maczuga.* Seeblume, Kolbe, Stecken.
rhŏpographia, æ, f. *gr. Opisanie Krzakow.* Beschreibung der Gesträuche und Gebüsche.
rhotĭon, i, n. *vide* rhoites.
rhus, n. *gr. garbarskie Drzewko, Borówki 2.* Schlingen- Gerber- Rinden-Färberbaum.

RHY

Rhyas, ădis, m. *Cieczenie z Oczu.* das Triefen der Augen.
rhyntăce, es. *gr. Latawiec Ptak.*
rhy̆nthon & rinthon, onis, m. *lubieżny albo błazeński Człowiek.* ein wollüstiger oder närrischer Mensch.
rhy̆părŏgrăphus, i, m. *gr. podły Malarz.* ein schlechter Maler, Sudler.
rhyptĭcus, a, um. *oczyścialny.* säubernd.
rhyssŏsis, f. *gr. Marszczenie.* die Einschrumpfung.
rhythmĭcus, a, um. *Rymopis, rymowny.* das sich reimet.
rhythmus, i, m. *gr. Rym 1. 2. Puls, Takt.* ein Reim.
rhytium, ii, n. *Statek winny z długą szyią.* Weingeschirr mit einem langen Hals.

RIC

Ribes. B. *Porzeczki.* Johannisbeerstaude.

rīca, æ, f. *Podwika, Binda 2. Szata białogłowska, Chustka 1.* eine Gattung Weiberkleidung, ein Schleyer, Hauptüchlein, Kappe.

rīcĭniātus, a, um. *Płaszczem odziany, żołobę noszący.* mit einem Trauerkleid angethan.

rīcĭnium & rīcĭnum, i, n. & rīcĭnus, i, m. *Płaszcz, żałobny Rańtuch.* Trauerkleid der Weiber.

ricinus, i, m. *Kleszcz robak, Kleszczowina.* Schaflaus, Holzwurm, Wunder- oder Kreuzbaum, ein Kraut.

ricto, as. *oszczerżam się* & sub *warczę.* ein groß Maul machen, schreyen wie ein Parder.

rictum, i, n. & rictus, us, m. *Paszczęka 2. Gęba 1. Paszczęka otworżona, Wark, Oszczerżanie.* der Rachen, Schlund, das Maul.

rictum diduco, distendo. *oszczerżam się.* das Maul aufthun.

rīcŭla, æ, f. *Podwika, Zatyczka 1.* Hemdlein, Brüstchen, Oberhemde.

rīdendus, a, um. *Smiechu godny.* lachenswürdig.

rīdeo, es. *śmieię się 1. 2. 3.* lachen, verlachen, scherzen, fröhlich seyn, lieblich aussehen. *syn.* căchinnor. *phr.* in rīsus, căchinnos ora solvo.

rīdĭbundus, a, um. *śmieszek.* heftig lachend.

rīdĭca, æ, f. *Kol 1. Tycz, żerdż.* Rebstock, Weinpfahl.

rīdĭcŭla, æ, f. *Tyczek, Kołek.* ein Rebständlein.

rīdĭcŭlāria, orum, n. *żarty.* Narrenpossen.

rīdĭcŭlāris, e. c. rīdĭcŭlārius, a, um. *vide* ridiculus.

rīdĭcŭlē, rīdĭcŭlōsē. adv. *śmiesznie.* lächerlich, spöttlich.

rīdĭcŭlōsus, ridiculosissimus, *ridiculissimus*, a, um. *vide* ridiculus.

rīdĭcŭlum, i, n. *Szyderstwo, śmieszna.* etwas lächerliches, Spaß, Spott.

ridiculi causa, per ridiculum. *przez żart.* zum Spaß, zum Possen.

ridiculo esse. *na Pośmiech być.* verlacht werden.

rīdĭcŭlus, i, m. *śmieszek, żartownik, Błazen.* ein Narr, Possenreißer.

rīdĭcŭlus, a, um. *śmiechu godny, żartowny, błazeński.* lächerlich, närrisch, spöttisch, possierlich, kurzweilig.

rien & rienosus. *vide* ren & renosus.

RIG

Rĭgātio, onis, f. *Pokrapianie.* Wässerung, Begießung, Befeuchtung, das Besprengen.

rĭgātor, oris, m. *Pokropiciel.* ein Wässerer, Befeuchter.

rĭgātus, us, m. *vide* rĭgatĭo.

rĭgĕfăcio, is. *zdrętwiałym czynię.* starr machen, erkälten.

rĭgens, entis, o. *zdrętwiały, chropowaty.* starrend.

rigentes oculi. *w stup idące Oczy.* Augen, die einen starr ansehen.

rĭgeo, es. rigesco, is. *martwieię, twardzieię, marznę, zięhnę, naieżam się.* starren, starr und steif oder bereift seyn, sehr frieren, vor Kälte, vor Frost erstarren. *syn.* algeo, frīgeo, horreo.

rigent metu capilli. *wstaią włosy od boiaźni.* die Haare stehen vor Furcht gen Berge.

rĭgĭdè. adv. *surowie.* steif, starr, streng.

rĭgĭdĭtas, atis, f. *vide* rigor.

rĭgĭdo,

rĭgĭdo, as. *vide* rigefacio.
rigidor, aris. *vide* rigeo.
rĭgidus, a, um. *zimny* 1. *zdrętwiały*, *niegibki*, *Naginaniu przeciwny*, *twardy*, *srogi*, *surowy* 2. sehr kalt, erstarret, rauh, scharf, streng. *syn.* asper, dūrus, *vel* frīgĭdus, algĭdus, gĕlĭdus.
rĭgo, as. *pokrapiam.* wässern, befeuchten, benetzen, begießen. *syn.* irrĭgo, hūmecto, irrōro.
rĭgor, oris, m. *Zimno*, *Twardość*, *Niegibkość*, *Nieużytość*, *Bystrość* 1. *Zdrętwienie*, *Surowość*. harter Frost, Kälte, Härte, Schärfe, Strenge. *syn.* aspĕrĭtas, dūrĭtas, *vel* frīgus.
rĭgōro, as. *utwierdzam.* steifen, stark machen.
rĭgŏrōsè adv. *surowie.* *rĭgŏrōsus*, a, um. *surowy* 2. *nielutościwy.* ernsthaft, scharf, streng, unbarmherzig. *syn.* asper, sĕvērus.
rĭgus, oris, m. *Wilgotność.* Nässe, Feuchtigkeit.
rĭguum, i, n. *Mokrzyny*, *Pokrapianie.* vide *rigatio.*
rĭguus, a, um. *mokry*, *pokrapiaiący.* gewässert, wasserreich, wässernd. *syn.* irrĭguus, ūdus, mădĭdus, hūmĭdus.

RIM

Rīma, æ, f. *Rospadlina* 1. *Dziura* 2. Spalt, Ritz. *syn.* hiātus, fissūra, scissūra, spīrāmentum, meātus, fŏrāmen.
rīmas ago. *padam się*, *rysuię się.* zerspalten.
rīmābundus, a, um. *pilnie szperaiący*, *zamyślony.* genau erforschend, in Gedanken gehend.
rīmātor, oris, m. *Szperacz.* Erforscher.
rīmātus, a, um. *szperany.* durchgesucht.
rīmo, as, rīmor, aris. dep. *szperam*, *szukam*, *grzebię* 1. *pryciam*, *śladuię.* durchsuchen, erforschen, durchgraben, aufschneiden, aufreißen, aufackern, spalten. *syn.* quæro, inquīro, scrutor, investīgo.
rīmōsus, a, um. *rospadły*, *dziurawy.* voll Spalten, löchericht. *syn.* hiscens, hiulcus, hīans.
rīmŭla, æ, f. *Rospadlina* 1. *Dziurka.* Ritzlein, Löchlein.
ringo, is, ringor, ĕris. dep. *warczę*, *oszczerzam się*, *gryzę się*, *gniewam się* 1. *dąsam się.* das Maul krümmen, die Nase rümpfen, zornig seyn.

RIP

Rīpa, æ, f. *Brzeg* 2. Ufer, Rand, Gestade eines Flusses. *syn.* littus, ōra, margo.
rīpārensis & *riparienfis*, e. c. *pograniczny*, *pobrzeżny.* zum Ufer bestellt.
riparensis miles. *pograniczny żołnierz.* Gränzsoldat.
ripariola, æ, f. *Grzebielucha.* Uferschwalbe.
rīpārius, a, um. rīpensis, e. c. ripuarius, a, um. *pobrzeżny.* am Gestade wohnend, am Ufer liegend.
rīpātĭcum, i, n. *Cło wodne.* Wasserzoll.
rīpŭla, æ, f. *Brzeżek.* kleines Ufer.
rīscus, i, m. *gr.* *Macloch*, *Matelzak*, *Szkatuła*, *Skrzynka* 2. Reisekasten, Reisekoffer.
rīsibĭlis, e, c. *śmiechowi podległy.* lächerlich.
rīsio, onis, f. *śmiech* 1. 2. Gelächter.
rīso, onis, rīsor, oris, m. *śmieszek.* ein Spötter, Lacher. *syn.* dērīsor.
rīsōrius, a, um. *śmieszny.* lächerlich.

rīsus, us, m. *śmiech 1. 2. 3.* Gelächter. *syn.* căchinnus.
risu excipio. *wyśmiać.* auslachen.
risu *vel* in risum vultum *vel* ora solvo, risum tollo. *rozśmiać się.* lachen.
risum concito, excito, facio, moveo. *śmieszę.* zum Lachen bewegen.
risum de se tradere. *na Pośmiech się podać,* sich zum Gelächter machen.
risus erumpit. *rozśmiać się.* lachen.

RIT

Rītè. adv. *obrządnie, porządnie 3. słusznie, przystoynie.* gebührlich, ordentlich. *syn.* dē mōre, ut dĕcet.
rītes, is, m. *vide* ritus.
rītu. adv. *nakształt.* wie.
ritu naturæ. *przyrodzonym sposobem.* natürlicher Weise.
rītuālia, ium. rituales libri. *Agenda.* Bücher von Kirchengebräuchen, Kirchenagenden.
rītuālis, e. c. *obrządkowy.* zu den Gebräuchen, Ceremonien gehörig.
rītuālĭter. adv. *obrządnie, z Ceremoniami.* mit den gewöhulichen Ceremonien.
rītus, us, m. *Obrząd, Sposób.* Gebrauch, Gewohnheit, Ceremonien. *syn.* mos, mŏdus, rătio, consuētūdo.

RIV

Rīvālis, is, m. *Spółrurnik, Konkurent, Fryierz, Zawiśnik, Spółzaletnik, Spółproszący, Spółstadnik, Miłośnik spólny.* ein Mitbuhler. *syn.* æmŭlus.
rīvālis, e. c. *rzeczny, zrzódlany, przy zrzódle mieszkaiący.* aus dem Bach, zum Bach gehörig, am Bach wohnend.
rīvālĭtas, atis, f. *Zawiść 2. Konkurentya.* Mitbuhlschaft, Eifersucht. *syn.* æmŭlātio.

rīvārius, ii, m. *vide* rivalis, is.
rīvātim. adv. *strumieniem.* durch die Bäche, den Bächen nach.
rīvīnus, i, m. *vide* rivalis, is.
rīvōsus, a, um. *obfity w Zrzódła.* bachreich.
rīvŭlus, i, m. *Strumyk.* ein Bächlein.
rīvus, i, m. *Strumień 1. 2. Zrzodło, Woda przywiedziona, rurmusowy Rów.* ein Bach, Wassergang.

RIX

Rixa, æ, rixātio, onis, f. *Swar.* Zank, Hader, Gezänke. *syn.* jurgium, altercātio, contentio, discordia, dissidium, lis, pugna.
rixam committo. *vide* rixor.
rixas injicio, facio. *poswarzyć drugich.* Händel stiften.
rixātor, oris, m. *Warchoł.* ein Zänker.
rixo, as, & rixor, aris. *swarzę się.* hadern, zanken. *syn.* altercor, jurgor, contendo, lītĭgo, dīscepto, pugno, certo. *phr.* dissĭdia, jurgia misceo, excīto, suscīto.
rixōsus, a, um. *swarliwy, zwadliwy.* zänkisch, haderhaftig.

ROB

Rōbeus, a, um. *płowy.* roth.
robigalia, ium & orum. *święto u Rzymian za Pogaństwa.* Festtag bey den Römern im Heydenthum.
rōbīgo, ĭnis, f. *Rdza we Zbożu.* die Röthe an dem Korn, der Brand.
rōbius, a, um. *vide* robeus.
robor. *vide* robur.
rōbŏrārium, ii, n. *Zwierzyniec 1.* ein Thiergarten.
rōbŏrasco & roboresco, is. *mocnieię.* stark werden.

rŏbŏrātus, a, um. *pokrzepiony.* gestärkt.
rŏbŏrētum, i, n. *Dębina.* Eichenwald.
rŏbŏreus, a, um. *dębowy*, *mocny.* von Eichen, aus Eichenholz gemacht, fest, baumstark. *syn.* quernus, querneus, īlignus.
roborefco. *vide* roborafco.
rŏbŏro, as. *pokrzepiam* 1. *utwierdzam*, *posilam*, *mocnieię.* befestigen, stärken, bekräftigen. *syn.* corrŏbŏro, firmo, confirmo, sŏlĭdo. *phr.* rŏbur; vīres do, addo, præbeo.
rŏbŏror, aris. paff. *mężnieię*, *mocnieię.* stark werden.
rŏbŏrōfus, a, um. *mocny*, *krzepki.* stark, steif.
rŏbur, ŏris, n. *Dąb*, *Kłoda* 4. *Pal* 3. *Twardość*, *Moc*, *Krzepkość*, *Ciemnica.* Hag- oder Steineiche, Stärke, Tapferkeit, Mannheit, Gefängniß, Stock. *syn.* quercus, ilex, *vel* vīres.
robur animi. *Męstwo.* Tapferkeit.
rōburneus, a, um. *vide* roboreus.
rŏbus, i, m. *Pszenica naylepsza.* der beste Weizen.
rōbus, a, um. *lisowaty*, *czerwony*, *płowy.* roth. *syn.* rufus.
rōbustē. adv. *mocno.* stark.
rōbusteus, a, um. *vide* roboreus.
rōbustus, a, um. *dębowy*, *mocny*, *krzepki*, *posilny.* von Eichen, stark. *syn.* fortis, vălĭdus, lăcertōsus. *phr.* rŏbŏre; vīribus præstans, insignis, vălens, prædĭtus.
rocca, æ, f. *Zamek na skale wybudowany.* ein auf einem Felsen gebautes Schloß.
rochetum, i, n. B. *Rokiet.*
rōdo, is. *gryzę* 1. *przymawiam*, *podbiera*, *głodzę* 2. *obmawiam.* benagen, kiefen, lästern, sticheln, verläumden. *syn.* corrōdo, arrōdo, circumrodo, exĕdo, consūmo, tondo, tondeo.
rōdus, a, um. *vide* raudus.
rōdus, eris, n. & rodum æs. *Miedź w Sztukach.* vide *raudus.*
rōduscŭlum, i, n. *vide* rauduſculum.
rŏgālis, e. c. *stosowy*, *zgliszczowy* sub *Zgliszcze*, *do stosu drew należący.* zum Holz- oder Scheiterhaufen gehörig.
rŏgāmen, inis, *rogamentum*, i, n. *Pytanie.* eine Frage.
rŏgārius, ii, m. *umarłych palący.* ein Todtenverbrenner.
rŏgātio, onis, f. *Pytanie*, *Ustawa* 1. *Pospolstwa ustawa*, *Przywiley*, *Naradzanie się*, *Prozba*, *Modlitwa.* eine Frage, ein Gesetz, das Ersuchen, eine Bitte, ein Kirchengebet.
rogationum dies. *Krzyżowe dni.* Kreuztage.
rŏgātiuncŭla, æ, f. *Krotkie Pytanie*, *mała Prozba*, *krotkie Naradzanie się.* kleine Frage, kleine Bitte.
rŏgātor, oris, m. *Pytacz*, *Prosiciel*, *żebrak.* ein Antrager, Bitter, Bettler.
rŏgātōrius, a, um. *pytaiący*, *proszący.* fragend, bittend, bittlich.
rŏgātum, i, n. *Pytanie.* Frage.
rŏgātūra, æ, f. *Pozdrowienie.* die Begrüßung.
rŏgātus, a, um. *pytany*, *proszony.* gefraget, gebeten.
rŏgātus, us, m. *Prozba*, *Pytanie.* eine Bitte, Frage.
rŏgĭtātio, onis, f. *idem quod* lex *vel* plebiscitum. *Ustawa* 1. *Naradzanie.* Gesatz, Satzung.
rŏgĭtātor, oris, m. *Pytacz*, *Prosiciel.* ein Bitter, Forscher.

rŏgĭto, as. *bardzo proszę, często pytam.* sehr bitten, oft oder fleißig fragen und forschen.
rŏgo, as. *proszę 1. modlę się 2. pytam, naradzam się, pożyczam 3.* bitten, fordern, begehren, fragen, entlehnen, borgen. *syn.* pĕto, posco, ōro, prĕcor, obsĕcro.
rogo legem. *stanowię.* ein Gesetz machen oder geben.
rogo sacramento militem. *Przysięgę od żołnierza obieram.* den Eid von den Kriegsleuten nehmen.
rŏgus, i, m. *Zgliszcze, Stos drzew.* Scheiterhaufen, darauf vor Zeiten die Todten verbrannt wurden. *syn.* pȳra, bustum, sĕpulchrum.
Rōma, æ, f. *Rzym.* Rom.
rōmānè. adv. *po Rzymsku.* auf Römisch.
rōmānensis, romaniensis, e. c. rōmānĭcus, rōmānus, a, um. *rzymski.* Römisch, der aus dem Römischen Gebiet ist, in Rom sich befindend.
rōmānus, i, m. *Rzymianin.* ein Römer.
rombotinum. *vide* rumpotinum.
rōmĭpeta, æ, m. *pielgrzymujący do Rzymu.* Wallfahrter nach Rom.
rōmĭpĕtāgium, ii, n. *Pielgrzymowanie do Rzymu.* Wallfahrt nach Rom.
rompotinum. *vide* rumpotinum.
romŭleus, a, um. *vide* romanensis.
rōmŭlĭda & romulides, æ, m. *Rzymianin.* ein Römer.
rōmŭlus, a, um. *vide* romanensis.
ronchus & roncus. *vide* rhonchus.

ROR

Rōrālis, e. c. *rosisty.* zum Besprützen dienlich, aus dem Thau entstehend.
roramentum. *i. q.* ramentum.
rōrans, antis, o. rōrārius, a, um. *rosisty, kroplisty.* thauend.
rōrārius miles. *żołnierz lekki, pocişkowy, Procarz.* Soldaten bey den Römern, welche sich leichter Kriegsrüstung bedienten, und am ersten bey noch gefallenem Thau das Treffen anfiengen.
rōrārium vinum. *Wino dane lekkim żołnierzom przed Potyczką.* Wein, so man den Rorariis vor dem Angriff zu trinken gab.
rōrat. impers. *Rosa pada.* es thauet.
rorate. *Roraty.* sic incipit Missa votiva in Adventu.
rōrātio, onis, f. *Rosy padanie, Macice zaraza.* das Thauen, Bereifung, Schaden an Weinreben.
rōrātus, a, um. *pokropiony.* besprenget, betrauft.
rōresco, is. *roszę się.* bethaut werden.
rōrĭfer, era, erum. *rōrĭfĭcus*, & *rōrĭfluus*, a, um. *rosisty.* Thau bringend, von Thau fließend. *syn.* rĭguus, irrĭguus.
rōro, as. *pokrapiam, roszę.* triefen, thauen, besprengen. *syn.* irrōro, rĭgo, irrĭgo, aspergo, hūmecto, rōre perfundo,
rōrŭlentus, a, um. *rosisty.* bethauet, voll Thau.

ROS

Rōs. rōris, m. *Rosa, Kropla.* Thau.
ros Syriacus. *i. q.* manna.
ros vitalis. *Mleko.* Milch.
rore pasci. *Wiatrem żyć.* von der Luft leben.
rŏsa, æ, f. *Róża 1.* eine Rose.
rosa conditanea. *vide* rosatum.
rosa græca. *Firletka 1.* Himmelsröslein.

rosa milesia, punica. *Róża czerwona.* rothe Rose.
rosa Hierichuntica. *Róża Jerychońska.* Rose von Jericho.
rosa virgo. *i. q.* clausa.
rŏsāceum, i, n. *rożany Oleiek.* Rosenöl.
rŏsāceus, a, um. *różany 1.* aus Rosen.
rŏsārium, ii, n. *różany Ogrodek albo Krzak albo Wieniec, Rożaniec.* Rosengarten, Rosenstaude, Rosenkranz. *Item* ein Rosenkranz zum Beten.
rŏsārius, a, um. *vide* rosaceus.
rŏsārius, ii, m. *Róże przedaiący.* Rosenhändler.
rŏsātum, i, n. *różany Konfekt.* Rosenzucker.
rŏsātus, a, um. *vide* rosaceus.
roscĭdus, a, um. *rosisty.* bethauet, bereift, voll Thau.
rŏsētum, i, n. *rożany Ogrodek.* Rosengarten.
rŏseus, a, um. *rożaney maści, rumiany, cielisty 2. szarłatny.* wie Rosen, rosenfärbig. *syn.* rŭbeus, rŭber, purpŭreus, rŭbĭcundus.
rosea dea. *Zorza zaranna.* Morgenröthe.
rŏsidus, a, um. *i. q.* roscidus.
rŏsio, onis, f. *Gryzienie 2.* das Nagen, Abfressung.
rosmărīnum, rosmarini, n. rosmarinus, rosmarini, m. ros marinus, ros maris. *Rozmaryn 2.* Roßmarinbaum.
rŏsor, oris, m. *Gryziciel.* ein Nager.
rossolanus. *lege* roxolanus.
rostellum, i, n. *Nosek, Pyszczek.* Schnäbelein.
rostra, orum, n. *Kazalnica.* Kanzel.
rostrālis, e. c. rostrātus, a, um. *kończaty na przodku* & sub *Czekan.* schnäbelicht, geschnäbelt.
rostro, as. *kluię, dziubię, pyszczę w ziemi, orżę, porżę 1. starbam się.* Schnabel ansetzen, bicken.
rostrum, i, n. *Nos 2. Pysk, Przodek kończaty Okrętu.* Schnabel, Rüssel, Schnauze, Spitze vorn am Schiff.
rostro everbero, ferio, terram ruo. *vide* rostro.
rŏsŭlentus, a, um. *w Róże obfity.* voll Rosen.
rŏsus, a, um. *ogryziony.* genagt. *syn.* arrŏsus, corrŏsus, exēsus.

ROT

Rŏta, æ, f. *Koło wozowe, Okrąg 1. Koło na Złoczynce, Koza dzika.* ein Rad, das Rädern, Radbrechen, Wild-Geißengeschlecht. *syn.* orbis, orbĭta.
rota aquaria, haustoria. *rurmusowe Koło.*
rŏtābĭlis, e. c. *obrotny w koło.* wie ein Rad sich umdrehend.
rŏtālis, e. c. *na Kołach.* auf Rädern, mit Rädern.
rŏtans, antis, o. *kolący 2.* sich umdrehend.
rŏtārius, a, um, rotaria cos. *szlufierski Kamień.* Schleifstein.
rŏtātĭcum, i, n. *Cło brukowe.* Weg- oder Pflasterzoll.
rŏtātĭlis, e. c. *vide* rotabilis.
rŏtātium. adv. *Kołem.* wie ein Rad.
rŏtātio, onis, f. *Obracanie.* Umdrehung, Herumschwingung.
rŏtātor, oris, m. *Toczaiący.* ein Umdreher.
rŏtātus, us, m. *vide* rotatio.

rŏtātus,

rŏtātus, a, um, *obrocony, zakręcony.* gedrehet, herum geschwungen.
rotatus sermo. *Mowa piękna, Okrągłość* 2. zierliche Rede.
rŏto, as. *obracam* 7. *szermuię* 1. *wykrącam* 2. *Kołem biię.* umtreiben wie ein Rad, wälzen, einen rädern. *syn.* verto, verso, circumvolvo, circumdūco, gȳro, in orbem dūco.
pavo rotat caudæ pinnas. *Paw roztacza Ogon.* der Pfau macht ein Rad mit dem Schwanze.
rŏtŭla, æ, f. *Kolko* 1. *Karteczka.* ein Rädlein, Zeltlein, Küchlein.
rŏtŭlo, as. *vide* roto.
rŏtŭlus, i, m. *i. q.* volumen auctorum.
rŏtundātio, onis, f. *Obracanie, Okrągłość* 1. *Toczenie.* Rundung, Rundmachung.
rŏtundātus, a, um. *okrągło zrobiony.* rund gemacht.
rŏtundè. adv. *okrągło* 1. *gładko* 1. *krotko y węzłowato szczerze.* rund, kurz und nachdrücklich, aufrichtig, frey heraus.
rŏtundĭtas, atis, f. *Okrągłość* 1. die Runde.
rŏtundo, as. *okrągło co czynię, toczę* 3. rund machen.
rŏtundŭla, æ, f. *vide* rotula.
rŏtundus, a, um. *okrągły* 1. 2. *gładki* 5. *piękny, kształtny, doskonały.* rund, kugelrund, fein, zierlich, wohlgesetzt. *syn.* glŏbōsus, orbĭcŭlātus, sphærĭcus, tĕres. *phr.* in orbem rĕvŏlūtus, glŏmĕrātus, sĭnuātus, actus, fĭgūrātus.
rotundus sermo. *vide* rotatus sermo.
rox, rōgis, f. rogium, ii, n. *mały czarny Paiąk.* eine kleine schwarze Spinne.

Roxāni, Roxōlāni, orum, m. *Ruś* 2. die Reußen.
Roxānia, Roxōlānia, æ, f. *Ruś* 1. Reussenland, Rußland.
Roxōlānus, i, m. *Ruśniak.* aus Rußland gebürtig.

RUB

Rŭbēcŭla, æ, f. *Gil, Płocica.* Rothkehlchen, ein Vogel mit einer rothen Brust.
rŭbēcilla, æ, f. *mały Ptaszek z czerwonym Ogonem.* Rothschwänzlein, ein kleiner Vogel mit einem rothen Schwanze.
rŭbēdo, ĭnis, f. *Czerwoność.* Röthe.
rŭbĕfăcio, is, ere. *czerwienię.* roth machen.
rŭbella, rubelliana vitis. *i. q.* rubra vini radix.
rŭbellānus, rŭbelliānus, a, um. *vide* rubellus.
rŭbellio, onis, f. *Jaź, Karp.* Rothling oder Ruget, ein Meerfisch.
rŭbellus, i, m. *Płocica, Wzdrenka.* kleine rothe Meerbraßmen, Rothfedern, Plötzen.
rŭbellus, rŭbellŭlus, a, um. *czerwony* 1. *czerwonawy.* röthlicht, etwas roth.
rubellum vinum. *Wino czerwone.* röthlichter Wein.
rŭbens, entis, o. *rumiany, czerwony* 1. roth. *vide* rubeus.
rŭbeo, es, rŭbesco, is. *czerwienię się, zapalam się, wstydzę się, zapala się Zorza.* roth seyn oder werden, sich schämen. *phr.* rŭbōre, rŭbeo cŏlōre tingor, imbuor, perfundor, infĭcior.

rŭber, bra, brum. *czerwony* 1. roth. *vide* rubeus.

rŭbēta, æ, f. *żaba ziemna, żaba ogrodowa albo wodna.* Kröte, Gartenkrot.

rŭbētum, i, n. *Cierniſko.* ein Ort, da viel Brombeere wachſen. *ſyn.* ſpīnētum, dūmētum.

rŭbeus, a, um. *à* ruber *&* robus. *płowy, rumiany, czerwony* 1. roth. *à* rubus. *cierniowy.* dornicht, heckicht. *ſyn.* rŭber, rŭbĭcundus, rŭbens, rŭbeſcens, purpūreus, rŏſeus, pūniceus.

rŭbia, æ, f. *Marżana Ziele.* Rebkraut, Röthe, Färberröthe.

rubiculus, rubeoculus, ruboculus. *vide* rubellus, i.

rŭbĭcundŭlus, a, um. *trochę czerwony.* etwas röthlicht.

rŭbĭcundus, a, um. *czerwony* 1. ſehr roth. *vide* rubeus.

rŭbĭdus, a, um. *czerwony.* ſchwarzroth, röthlich, kupferig.

rŭbīgĭno, as. rubiginor, aris. *rdzewieię, zardzewiam ec.* verroſten, roſtig werden.

rŭbīgĭnōſus, a, um. *zardzewiały rdzawy, rudawy.* verroſtet, ſchmutzig.

rŭbīgo, ĭnis, f. *Rdza 3. 4. Zgbow pożołknienie.* Roſt, der Brand im Getraide. *ſyn.* ærūgo, ferrūgo.

rubiginem ſentio. *vide* rubigino.

rŭbīnus, i, m. *Rubin kamień drogi.* Rubin, ein Edelgeſtein.

rŭbor, ōris, m. *Rumianość, Czerwoność, Barwiczka, Wſtyd* 1. 2. Röthe im Angeſicht, Schamröthe.

rŭbrans, antis, o. *czerwony.* roth.

rŭbrĭca, æ, f. *Rubryka* 1. *Glinka czerwona, Ziemia czerwona, Tituł Kſiąſzki, Barwiczka, Uſtawa* 1. *Gil, Sznurcieſielſki.* roth Erdreich, Röthelſtein, rothe Kreide, Rubrik oder Titel eines Buchs.

rubrica Lemnia, Sinopica. *Rubryka* 2. rothe Erde.

rubricæ breves precum eccleſiaſticarum, *ſeu* directorium officii divini. *Rubrycela.*

rūbrĭcātus, a, um. *czerwono farbowany.* roth gefärbt.

rūbrĭcēta, æ, f. *Barwiczka.* rother Anſtrich, Schminke, damit ſich die Weiber färben.

rūbrĭco, as. *czerwono farbuię.* roth machen, färben, mit Röthel zeichnen.

rūbrĭcōſus, *rūbrĭcus & rūbrus*, a, um. *czerwony* 1. roth, röthlich.

rŭbus, i, m. f. *Ciernie* 1. *Jeżyny* 1. Brombeerſtaude. *ſyn.* ſentis, vêpris, ſpīnæ.

rubus caninus. *Roża polna.* Feldroſenſtrauch.

rubus Idæus. *malinowy Krzak.* Hindbeerſtaude.

RUC

Ructāmen, ĭnis, n. *vide* ructus.

ructātor, oris, m. *Rzygliwy.* Grölzer, der den Schlucken hat.

ructātrix, īcis, f. *Rzygliwa.* Grölzerinn.

ructĭto, as. *czeſto rzygam.* oft rölpſen.

ructo, as, ructor, aris. dep. *rzygam.* rölpſen, köcken.

ructuōſus, a, um. *rzygliwy.* rölpſend.

ructus, us, m. *Rzyganie.* ein Rölps, das Schlucken, Aufſteigen aus dem Magen.

RUD

Rūdeātus, rudectus, a, um. *gruzłowaty.* ſteinicht, voll Schutt.

rŭdectum, i, n. rudecta terra, rudecta loca. *Rozwaliny.* Schutt, Land, so zuvor ungebauet, aber jetzo gebauet und besäet ist.

rŭdens, entis, m. f. *Lina*, *żaglowa Lina.* ein dickes Schiffseil, Ankerseil. *syn.* fūnis, rĕtĭnācŭlum.

rudentem omnem movere. *wszelkich Sposobów zażyć.* alle Mittel versuchen.

rudens, entis, o. particip. *ryczący.* schreyend wie ein Esel.

rŭdentĭsībilus, i, m. *Skrzyp od Lin żaglowych.* das Knarren der Schiffseile.

rŭdĕra, um, n. plur. *Rozwaliny*, *Gruz.* Steinhaufen, Schutt, Denkmale, so noch von einem alten Gebäude übrig sind.

rŭdĕrārius, a, um. *gruzowy.* zum Kleyen, Sand, oder Schutt gehörig.

rŭdĕrārius, ii, m. *Sitarz*, *Sita grube do Piasku robiący.* Siebmacher, der grobe Sand- und Kleyensiebe macher.

rŭdĕrātio, onis, f. *Gruzem nabiianie*, *Tynkowanie.* Schlagung eines Estrichs, das Estrichmachen, das Bewerfen oder Tünchen.

rŭdĕrātus, a, um. *gruzowaty.* mit Schutt und eingefallenen Mauerstücken beschüttet.

rŭdĕro, as. *Gruzem nawożę*, *tynkuię.* mit Estrich beschlagen, vertünchen.

rudes, is. *vide* rudis.

rŭdētum, i, n. *Rozwaliny.* ein Ort, da viel Schutt oder eingefallene Mauerstücke sind, ein Schutthaufen, steinigter Acker.

rŭdētus, a, um. *vide* ruderatus.

rŭdiārius, ii, m. *à* rudis adject. *Partacz.* unerfahren.

rŭdiārius, ii, m. *à* rudis substant. *Szermierz wysłużony.* geurlaubter Fechter. *i. q.* ruderarius.

rŭdicŭla, æ, f. *Warzecha*, *Kopyść.* Rüthlein, Rührstock, Querl, Küchenlöffel.

rŭdīmentum, i, n. *Początek 2. Ćwiczenie 2.* Anfang des Lernens, die erste Probe.

rudimenta lucis. *Dzieciństwo*, *początek życia.* Kindheit, Anfang des Lebens.

rŭdis, is, f. *Laska 1. Laska szermierska*, *Przodek 3.* eine Fechtstange, ungeschälte Ruthe, dergleichen man den Fechtern gegeben, die man Alters halben aus der Fechtschule entlassen. *i. q.* rudicula.

rude donatus, rudem accepit, meruit. *wysłużony.* der seines Alters wegen des Dienstes entlassen worden.

rude dono, rudem do. *wypuszczam z Służby.* einen seines Dienstes entlassen.

rŭdis, e. c. *prosty 3. Prostak*, *niebiegły*, *nieuczony*, *nieświadom*, *gruby 2. 3. 4. Nieuk.* grob, roh, unerfahren, unberichtet. *syn.* tyro, ignārus, hĕbes, stūpĭdus.

rŭdĭtas, atis, f. *Prostość 2. Prostota*, *Nierozum*, *Grubiaństwo.* Grobheit, Unverstand.

rŭdītus, us, m. rudor, oris, m. *Ośli Ryk.* das Geschrey eines Esels.

rŭdo, is. *ryczę.* schreyen wie ein Esel, brüllen.

rŭdus, a, um. *gruby 3.* grob.

rudum *vel* rude æs. *w sztukach Miedź.*

rŭdus, eris, n. *Gruz 1. 2. Tynk*, *Miedź*, *Nawóz*, *Pieniądze.* Schutt, zerbrochene

chene Steine. *syn.* cæmentum părietinæ. *phr.* părietum ruīnæ, disjectæ, dīrūtæ mōles, ēversæ dŏmus tristes relliquiæ, vĕtusti fragmina templi.
rudus novum. *Jastrych nowy, Gruz do Tła.* neuer Estrich.
rudus vetus. *Rozwaliny.* zerfallene Mauer.
ruduſculanus, a, um. *z Kruſzcu.* von Metall.
rŭduſculum, i, n. *Pieniądze, Miedź, Srebro w ſztukach.* ungeprägt Silber. *vide* rauduſculum.
rues, is, f. *Obalanie, Upadek.* der Einfall.

RUF

Rūfeo, ēs, rūfeſco, is. *liſowacieię.* feuerroth ſeyn oder werden.
rūfo, as. *liſowato czynię.* feuerroth machen.
rūfŭlus, a, um. *czerwonawy.* röthlich.
rufuli milites *erant* Tribuni milites, qui a Magiſtratu electi juxta legem Rutilii Rufi vivebant.
rūfus, a, um. *żółtoczerwony, liſowaty.* feuerroth, gelbroth. *ſyn.* flāvus, crŏceus, lūteus, rŭtĭlus, aureus.

RUG

Rūga, æ, f. rūgāmentum, i, n. *Zmarſk, Fałd, Chropowacina.* eine Runzel, Falte der Haut oder an Kleidern.
rugas cogo, traho, duco. *vide* rugo.
rūgātus, a, um. *zmarſzczony.* gefalten, gerunzelt.
rugīnōſus, a, um. *vide* rugoſus.
rūgio, is, ire. *ryczę* brüllen wie ein Löwe. *phr.* rūgītum ēdo.
rūgītus, ūs, m. *Ryk* 2. das Brüllen eines Löwen.

rūgo, as. *marſzczę* 2. *marſzczę ſię, niewesoły ieſtem.* runzeln, in Falten legen.
rūgōſĭtas, atis, f. *Zmarſzczenie.* Zuſammenfaltung.
rūgōſus, a, um. *zmarſzczony, chropawy.* runzlicht, gerunzelt. *phr.* rūgīs aſper, fœdus.

RUI

Ruĭdus, a, um. *gruby* 4. rauh, uneben.
ruidum pilum. *Stąpor.* ein Mühlſtempel, ſo nicht mit Eiſen beſchlagen.
ruīna, æ, f. *Obalanie, Upadek* 1. *Szkoda.* ein Fall, Untergang. *ſyn.* cāſus, lapſus, prōlapſio, excīdium, pernĭcies, exĭtium, clādes, infortūnium.
ruinam do, facio. *upadam* 2. *obalam* 1. 2. *przywalam, zawalam.* fallen, niederreißen, umwerfen.
ruīnōſus, a, um. *Upadku bliſki, walący ſię.* baufällig. *ſyn.* ruens, lābens.
rulla, æ, f. *Kozica.* Pflugſcharre, Eiſen, damit man die Pflüge ſäubert.

RUM

Rūma, æ, f. *Pierſi* 2. *Cyc* 2. *Wole* 2. Eyter, Bruſt der Säugenden. *i. q.* rumen.
rumbotinum. *vide* rumpotinum.
rumbus. *vide* rhombus.
rūmen, ĭnis, n. *Wole* 2. *Gardło* 1. *Cyc* 2. *Pierſi* 2. *Wymię.* Kropf, Schlund, Gurgel der Thiere, aus dem ſie die Speiſen wiederkäuen.
rumentum, i, n. *i. q.* abruptio in auguralibus.
rūmex, ĭcis, m. *Szczaw Kobyli, Pociſk* 2. *Kotewki żelazne.* Sauerampfer.
rumices. plur. *vide* rumex.

rumiceftri. *vide* rumigeftri.

rūmĭfĕro, ers. *wfpominam 5. rozgłafzam, rozmawiam 1.* ausſchreyen, ein Geſchwätz oder Geſchrey erwecken.

rūmĭfĭco, as. *ſławię publicznie.* öffentlich rühmen, ein Gerücht ausbringen.

rūmĭgĕrātio, onis, f. *Rozgłofzenie, Sławienie.* Ausſchreyung, das gemeine Geſchrey.

rūmĭgĕro, as. *rumigeror*, aris. *vide* rumifero.

rūmĭgĕrŭlus, i, m. *Nowiniarz.* ein Mährlein- oder Zeitungträger.

rūmĭgeſtri, orum, m. plur. *Pocifk 2. Grabie.* Art von Geſchoß oder Pfeilen bey den Alten.

rūmin. *i. q.* rumen.

rūmĭgo, as. *i. q.* rumino.

rūmĭna, æ, f. *Figowe drzewo.* Feigenbaum.

rūmĭnālis, e. c. *do Gardła należący,* & ſub *przeżuwam.* zur Kehle oder Wammenmagen gehörig.

rūmĭnans, antis, o. *przeżuwaiący, rozważaiący; myślący.* wiederkäuend, wieder gedenkend, wiederholend, wohl erwägend.

rūmĭnātio, onis, f. *Przeżuwanie, Przypominanie, Rozważanie.* Wiederkäuung, Wiederholung.

rūmĭnātor, oris, m. *Przeżuwacz 1. 2.* der wiederkäuet.

rūmĭno, as, rūmĭnor, aris, dep. *przeżuwam 1. rozważam 2. przypominam, wfpominam 1. myślę.* wiederkäuen, wiederholen, erwägen, wieder gedenken.

rūmis, is, f. *i. q.* ruma & rumen.

rūmĭto, as. *rozgłafzam często, rozmawiam 1. tarkam.* oft ſchreyen, oft ein Geſchrey erregen.

rumna, æ, f. *lege* rumina.

rūmo, as. à ruma. *karmię 2.* ſaugen. à rumen. *przeżuwam.* wiederkäuen. à rumor. *rozgłafzam.* ein Geſchrey machen.

rūmor, oris, m. *Wieść.* die gemeine Sage, das Gerücht. *ſyn.* fāma, murmur, ſermo.

rumor frigidus. *Wieść nie pewna.* ein ungewiſſes Gerücht.

rumor eſt, ſerpit, ſpargitur. *Wieść ieſt* man ſagt.

rumores colligo. *przyſłuchywam ſię.* Neuigkeiten erforſchen.

rumorum auceps. *vide* rumigerulus.

rumpia, æ, f. *vide* rumigeſtri.

rumpo, is. *rwę 2. 3. przerywam 1. urywam 1. rozſadzam 2. pſuię, zrzucam 3, zerwać ſię, ſzkodzę.* brechen, zerreißen, ermüden. *ſyn.* perrumpo, diſrumpo, frango, effringo, rĕfringo, diſcindo, diſſolvo.

rumpo fidem. *Wiary nie dochowuię.* nicht Glauben halten.

rumpo moras. *ſpieſzę ſię.* eilen.

rumpo ſilentium. *przemawiam 2.* offenbaren.

rumpor, eris. paſſ. *padam ſię, roſpuknąć ſię, zerwać ſię, puka ſię 3. 4. gryzę ſię, ſkoma mi 2.* platzen, ſich zerreißen.

rumpōtĭnētum, i, n. *Mieyſce Macicami nawiązanemi oſadzone, Winnica 1. Szkoła drzewna.* ein Ort mit Maßholder oder niedern Weinrebenbäumen beſetzt, Baumſchule.

rumpōtĭnum, i, n. *Macica nawiązana* & ſub. *Topola.* Maßholder, Weinreben auf niedern Bäumen.

rumpus, i, m. *Latorośl 5.* ein selbst ge- wachsener Weinpfahl, Rebschoß, so man einleget.
rūmus, i, m. *vide* ruma.
rūmuscŭlus, i, m. *Wieść.* ein gemein Ge- schrey, Gemurmel.

RUN

Rūna, æ, f. *Rohatyna.* Spieß mit einer langen Spitze.
rūnātus, a, um. *nakształt Rohatyny.* in Gestalt eines Spießes mit einer lan- gen Spitze.
runcastri. *vide* rumigestri.
runcātio, onis, f. *Plewidło.* das Aus- jäten.
runcātor, oris, m. *Plewiarka.* ein Jäter.
runcīna, æ, f. *Hobel, Piła 4.* ein grober Hobel, Schlichthobel, große Schrot- säge, Haudegen.
runcīno, as. *hebluię, piłuię Drzewo.* be- hobeln, sägen.
runco, as. *pelę, skubię, wyrywam.* jäten, ausrotten.
runco, onis, f. *Motyka.* große Jäthacke, Pickel.

RUO

ruo, is. neutrum. *upadam 2. wypadam 3.* fallen, plötzlich fallen. *syn.* cădo, con- cĭdo, dēcĭdo, prŏcido, lābor, dē- lābor, prōlābor, corruo, præcĭpĭ- tor, prŏcumbo. *phr.* in præceps ad terram lābor, fĕror, volvor, ăgor, impellor, grăvī cāsū, ruina, magno impĕtu, vasto pondĕre concĭdo.
ruo ad interitum. *Zguby szukam, ginę.* dem Untergang entgegen laufen, um- kommen.
ruo ad urbem. *cisnę się, spieszę się do Miasta.* zur Stadt eilen.
ruo, is. act. *walę 2. obalam 2. 3. sypię 2. strychuię.* fort treiben, umreißen, über den Haufen werfen.
ruo herbas. *wyrywam.* ausrupfen.

RUP

Rūpĕcŭla, æ, f. *mała Skała.* kleiner Fels.
rūpes, is, f. *Skała 1. 3.* Klippe oder Fels. *syn.* cāutes, pĕtra, scopŭlus, săxum.
rūpex, ĭcis, m. *Chłop 6. Górnik 2.* ein grober Bauer, ungeschickter Tölpel, ein grober Bengel.
rūpĭcăpra, æ, f. *Koza dzika.* Gemse.
rūpĭco, onis, m. *vide* rupex.
rūpīna, æ, f. *Skała 1.* ein jäher Berg, ho- he Steinkluft.
rūpĭtio, is, ire. *Szkodę ponoszę.* Scha- den leiden.
rupsi. præteritum obsol. à rumpo.
ruptim. adv. *nagle.* plötzlich, jähling.
ruptio, onis, f. *Zerwanie, Przerwanie, Przepuklina, żył otworżenie.* ein Bruch, Riß.
ruptor, oris, m. *Przerywacz, Gwałci- ciel 2.* ein Zerreißer.
ruptūra, æ, f. *vide* ruptio.
ruptus, a, um. *przepukły, zerwany.* zer- brochen, zerrissen.
rupta fides. *niedotrzymana Wiara.* nicht gehaltene Treue.

RUR

Rūrālis, e. c. *wieyski.* zum Feld gehörig, bäurisch.
rūrālĭter. adv. *po Wieysku.* auf Feldma- nier, nach Bauernart.
rūrātio, onis, f. *Wieyski żywot.* Feldle- ben, Bauernwesen.
rūresco, is. *odludnym się staię, dziczeię.* bäurisch werden, verwildern.

rūrestris, e. c. *vide* ruralis.
rūri. adv. *na Wsi.* auf dem Felde.
rūrĭcŏla, æ, c. *Wieśniak, Wieyski, robotny.* ein Bauer, der im Felde arbeitet.
rūrĭcŏlāris, e, c. *chłopski.* das Feld bauend.
rūrĭgĕna, æ, m. *na Wsi narodzony.* auf dem Lande gebohren.
rūro, as. ruror, aris. *wieyski żywot wiodę.* den Acker bauen, einen Bauer abgeben, auf dem Lande leben.
rursum, rursus. adv. *znowu, wzad 1.* wiederum, noch einmal, zurück, hinter sich, entgegen. *syn.* ĭtĕrum, dēnuo, ab intĕgro.
rursum prorsum, rursus prorsus. *tam y sam.* hin und her.

RUS

Rus, rūris, n. *Wieś, Grubianin.* Feld, Landgut, ein grober Kerl. *syn.* villa, ăger, campus.
rus merum. *Chłop.* ein grober Bauer.
ruri *vel* rure. *na Wsi.* auf dem Felde.
ruscārius, a, um. *ruszczkowy* sub *Iglica 2.* zum Mäusdarm gehörig.
rusceus. *lege* russeus.
ruscōsus, a, um. *i. q.* sordidus.
ruscŭlum, i, n. *Wioska.* ein Feldlein, Landgütlein.
ruscum, i, n. ruscus, i, m. *Iglica ziele.* Mäusdarm oder Beusch, ein stechendes Kraut.
ruspo, as, *ruspor*, aris. *szperam, grzebię szukam.* mit den Füßen scharren wie eine Henne, suchen, forschen.
russātus, russeŏlus, russeus, russŭlus & russus, a, um. *żołteczerwony, rydzawy, czerwonożołty, lisowaty, szarłatny.* roth, leibfarben, röthlich, roth gefärbt.
Russi hi. *Ruś 2.* die Reußen.
Russia, æ, f. *Ruś 1.* Reußen oder Rußland.
Russus, i, m. *Ruśniak.* ein Reuß, Ruß.
rustĭcānus, *rustĭcārius*, a, um. *wieyski, chłopski, gruby z. Wieyśniak.* bäurisch, grob, unhöflich, den Bauern gehörig.
rustĭcātim. adv. *wieysko, po wieysku, grubo 2. po Chłopsku.* bäurisch, grob, unhöflich.
rustĭcātio, onis, f. rustĭcātus, us, m. rustica vita. *wieyski żywot.* Wohnung auf dem Lande, das Landleben. *syn.* rūrātio.
rusticationis scientia. *Gospodarstwo 1.* die Wissenschaft des Feldbaues.
rustĭcè. adv. *vide* rusticatim.
rustĭcellus, i, m. *Chłopek.* Bäuerlein.
rustĭcĭtas, atis, f. *Wieśniactwo, Chłopstwo, Grubość, Nieobyczayność.* das Bauernwesen, bäurische Grobheit, Einfalt, Unfläterey.
rustĭcor, aris. *wieyski żywot wiodę.* auf dem Lande wohnen.
rustĭcŭla, æ, f. *Pardwa.* ein Schnepfe, Wasserhühnlein.
rustĭcŭlus, i, m. *Chłopek, Wieśniaczek.* ein Bäuerlein. *syn.* rustĭcellus.
rustĭcŭlus, a, um. *nieco wieyski, trochę gruby.* ein wenig bäuerisch, etwas grob.
rustĭcus, a, um. *vide* rustĭcānus.
rustĭcus, i, m. *Wieśniak, Chłop 1.* ein Bauer, Landmann. *syn.* rūrĭcŏla, āgrĭcŏla, cŏlōnus, ărātor, cultor āgri, incŏla rūris.
rusto, as. *i. q.* rubos evello.

rustum, i, n. *i. q.* rubus.
rusus priscum *pro* rursus.

RUT

Rŭta, orum, n. plur. *Rozwaliny, wykopane rzeczy.* ausgegrabene Sachen.
ruta cæsa. *ruchome Rzeczy.* fahrende Haab.
rŭta, æ, f. *Ruta ziele.* Raute, ein Kraut.
rŭtāber, bri, m. *Grabie.* Jäthacke, Pikkel, Grabscheit, Rechen.
rŭtābŭlum, i, n. *Kosior, Ożog, Pogrzebaczka.* Ofengabel, Feuerzange.
rŭtāceus, rŭtātus, a, um. *ruciany, Rutą przyprawiony.* von Rauten gemacht, mit Rauten angemacht.
rŭtellum, i, n. *Szufla, Strychulec.* Kornschaufel, Streichholz.
Rŭthēnia, æ, f. *vide* Russia.
Rŭthēnus, i, m. *vide* Russus.
rŭtĭlla, æ, f. *Gil.* ein Rothschwänzlein, ein Vogel.
rŭtĭlātus, a, um. *żółtoczerwony, rydzawy.* goldgelb.
rŭtĭlesco, is. *lsknę się, żółcieię, lisowacieię.* glänzen, roth werden.
rŭtĭlo, as. *lsknę się, iaśnieię iak złoto albo Ogień, żółcę, lisowato czynę, farbuię.* glänzen wie Gold oder Feuer, glitzern, roth färben. *syn.* mĭco, cŏrusco, splendeo, lūceo.
rŭtĭlus, rŭtĭlius, a, um. *lsknący się, żółtoczerwony, lisowaty, rudzawy,* & sub *Wzdrenka.* goldgelb, feuerroth, glänzend, dunkelroth. *syn.* rŭtĭlans, splendens, mĭcans, rădians, cŏruscus, splendĭdus, fulgĭdus, lūcĭdus, cŏruscans.
ruto, as. *często upadam.* oft fallen.
rŭtrum, i, n. *Graca i. Motyka, Rydel, Szufla, Strychulec.* Reuthaue, Pikkelhacke, Schippe, Schaufel, Kelle, Streichholz.
rŭtŭba, æ, f. obsol. *Zamięszanie.* Verwirrung.
rŭtŭbātri, *rutubri*, hi. *vide* rutaber.
rŭtulla, æ, f. *mała Ruta.* kleine Raute.
rŭtum, i, n. *vide* ruta orum.
rŭvĭdus, a, um. *gruby i. zmarszczony.* grob, rauh, nicht ausgepußt.
ruvidus panis. *gruby Chleb.* grob Brod.
rythmus. *lege* rhythmus.

S.

SAB

Săbāja, æ, f. *Piwo i.* Bier oder Gerstensaft.
săbājārius, ii, m. *Piwa wiele piiący.* Biersäufer.
săbānārius, ii, m. *Płóciennik.* ein Leinwandweber.
săbănum, i, n. *gr.* *Botuch, Tuwalnia.* Loden, Leinwand, ein Tuch damit man etwas abwischt.
Săbăoth. *Woysko niebieskie.* die himmlischen Heerschaaren.
sabbătārius, ii, m. *Żyd.* der den Sabbath feyert.
sabbătĭcus, a, um. *sobotni.* zum Sabbath gehörig.

sabbă-

sabbătismus, i, m. *Swięcenie Soboty*, *Zachowanie Szabasu*. die Haltung des Sabbaths, Sabbathsfeyer.
sabbătīzo, as. *Sobotę święcę*. den Sabbath feyern.
sabbătum, i, n. *Sobota*, *Szabas*. der Samstag, Ruhetag, Sabbath, die ganze Woche. *Hinc* prima sabbati. *Niedziela*. Sonntag, oder der erste Tag in der Wochen. Secunda sabbati. *Poniedziałek*. Montag ꝛc.
săbellum, i, n. *piękna Kuna*, *Sobol*. ein schöner Marder, ein Zobel. *Hinc* sabellinæ pelles. *drogie Sobole*. kostbare Zobel.
săbīna & savina, æ, f. *Sabina 1. 2.* Sevenbaum, Siebenbaum.
săbio, onis, m. *vide* sabulum.
săbŭlētum, i, n. *Piaski*. Sandgrube.
săbŭlo, onis, m. *vide* sabulum.
săbŭlōsus, a, um. *piaszczysty*. sandigt, grießicht.
săbŭlum, i, n. *Piasek 1.* Sand, Grieß. *syn.* săbŭlo, ărēna, glārea, săburra.
săburra, æ, f. *Piasek gruby 2. Ładunek*. grober Sand.
săburrālis, e. c. *piaszczysty*. aus Sand bestehend.
săburrātus, a, um. *Piaskiem naładowany*, *natykany*, *nasycony*. mit Sand beschwert, beladen, gesättiget, vollgestopft.
săburro, as. *Piaskiem ładuię*, *natykam 1. 2. roztykam*. mit Sand beladen, vollstopfen, ersättigen.
săburror, aris. pass. *obiadam się*. ersättiget werden.

SAC

Saccāria, æ, f. *Wendeta 2. Miechownictwo*. Sackgewerb.
saccārius, a, um. *Miechami*, *Worami napakowany*. gesäcket.
saccārius, ii, m. *Tragarz*, *Miechownik*. Sackträger, Sackmacher.
saccărum. *lege* saccharum.
saccātum, i, n. saccatum vinum. *Wino cedzone*. ein ausgepreßter Lauer.
saccātus, a, um. *cedzony*. durch einen Sack geseihet.
saccellātio, onis, f. *Obkładanie ciepłemi Workami*. Ueberschlagung warmer Säckchen.
saccello, as. *obkładam Workami*. Säcklein auflegen.
saccellus, i, m. *Mieszek*. Säcklein.
saccharites. *vide* panis saccharites.
sacchărum, i, n. *Cukier*. Zucker.
sacchari meta. *Głowa Cukru*. Zuckerhut.
saccĭnus, a, um. *gruby*, *ostry*, *kosmaty*. grob, rauh.
saccĭpērio, onis, f. saccĭpērium, ii, n. *Taistra 2.* Tasche, Schubsack.
sacco, as. *cadzę*, *cedzę*. durch einen Sack seihen oder läutern.
saccophŏrus, a, um. *Worem przyodziany*. der einen Sack anhat.
saccŭlārius, ii, m. *Rzezymieszek*, *Szalbierz*, *Kuglarz*. Beutelschneider, Spitzbube, Taschenspieler.
saccŭlus, i, m. *Mieszek pieniężny*, *Torba*. ein Säckel, Beutel.
saccus, i, m. *Wor 1. Miech*, *Gorba*, *Cedziworek*. ein Sack. *syn.* pēra, saccŭlus, crŭmēna, lŏcŭlus.
saccus cucullatus. *Kapa 3.* eine Kappe, Kutte.
saccus salignus, sparteus, viminarius, vinarius. *Kosz do cedzenia*. ein Korb zum Durchseihen.

săcellā-

ſacellanus, i, m. *Zakryſtian.* Capellan.
ſaccellanus, a, um. *do Kaplicy należący.* zur Capelle gehörig.
ſăcellum, i, n. *Kaplica.* Capelle. *vide* templum.
ſăcēna. *vide* ſcena.
ſăcer, cra, crum. *poświęcony, wyklęty, przeklęty, bezecny 1.* heilig, Gott gewidmet, verflucht, unheilig. *ſyn.* ſăcrātus, conſĕcrātus, Deo dicatus, dēvōtus.
ſacer ager. *Poświątne.* Kirchhof.
ſacer ignis. *Ogień piekielny.* feurige giftige Raude.
ſacer morbus. *Kaduk Choroba.* fallende Sucht.
ſacræ ædes. *Kościoł.* Kirche.
ſacra cœna, ſynaxis. *Wieczerza Pańſka.* das heilige Abendmahl.
ſacrum os. *Kość kuprzaſta.* das große Rückgradbein.
auri ſacra fames. *przeklęte Łakomſtwo.* der verfluchte Geiz.
ſăcerdos, ōtis, m. *Kapłan, Pop 1. 2.* ein Prieſter. *ſyn.* presbyter, myſta, flāmen, ſăcrificŭlus, pontifex.
ſacerdos, ōtis, f. *Popadya pogańſka.* Prieſterinn.
ſăcerdōtālis, e. c. *Kapłańſki.* prieſterlich.
ſăcerdōtiſſa, æ, f. *Popadya.* eine Kloſterfrau.
ſăcerdōtium, ii, n. *Kapłańſtwo, Prelatura.* Prieſterthum.
ſăcerdōtŭla, æ, f. *Zakonnica.* kleine Kloſterfrau.
ſacodios & ſacodion. *Amethyſti ſpecies ad Hyacinthum accedens.*
ſăcōma, ătis, n. *gr. Gwicht, Równość wagi.* das Inſtehen des Gewichts, das Gegengewicht, Gleichgewicht.

ſăcrāmentālis, e. c. *Sakramentowy, do Przyſięgi przypuſzczony.* zum Sacrament gehörig, der zu einem Eyd gelaſſen wird.
ſăcrāmentum, i, n. *Sakrament 1. 2. Przyſięga, Zakład 1. 3. 4. Koc na Sądach, przyſięzny, żołnierſtwo, żołnierſka 2. Taiemnica.* Heiligthum, Sacrament, Eid der Kriegsleute, Pfand der Parthenen vor Gericht, Geheimniß.
ſacramentum corporaliter præſtitum. *Przyſięga.* Eidſchwur.
ſacramentum perfidum. *Krzywo przyſięſtwo.* ein falſcher Eid.
ſacramento. *pod przyſięgą, prawnie.* eidlich.
ſacramento adigo, obligo. *przyſięgą obowiązuię.* ſchwören laſſen.
ſacramento contendo. *zakładam ſię o co.* wetten.
ſacramento imbutus, rogatus. *przyſięzny.* Geſchworener.
ſacramento ſolutus miles. *żołnierz odprawiony.* ein abgedankter Soldat.
ſacramento & ſacramentum dico. *przyſięgam.* ſchwören.
ſacraneus, a, um. *i. q.* ſacratus.
ſăcrārium, ii, n. *Zakryſtya, Kaplica, Kościoł 2.* Sacriſtey in der Kirche, kleine Capelle. *ſyn.* ſăcellum, templum.
ſăcrārius, ii, m. *Xiądz Kapłan.* ein Prieſter.
ſăcrātio, onis, f. *Poświącanie.* die Weihung.
ſăcrātor, oris, m. *poświącaiący.* der etwas heiliget.
ſăcrātus, a, um. *święty, poświęcony.* heilig, geheiliget, geweihet.

sacres. *Prosię ofiarne.* die jungen Schweine, so zum Opfer geheiliget wurden.

sacricalis. vide *sacrificalis.*

sacricola, æ, m. *Kapłan.* ein Opferpfaff.

sacrifacio, is. *i. q.* sacrifico.

sacrifer, era, erum. *święte Rzeczy noszący.* der heilige Dinge trägt.

sacrifex, icis, m. *Kapłan.* Priester.

sacrificalis & *sacrificialis*, e. c. *ofiarny.* zum Opfer gehörig.

sacrificatio, onis, f. *Ofiara 1.* Opferung.

sacrificator, oris, m. *ofiaruiący Kapłan.* opfernder Priester.

sacrificatus, us, m. *Ofiarowanie.* das Opfern.

sacrificatus, a, um. *ofiarowany.* geopfert.

sacrificium, ii, n. *Ofiara 1. Msza.* Opfer, Messe. *syn.* sacrum libamen, victima, hostia, piaculum.

sacrifico, as. *ofiaruię.* opfern. *syn.* libo, lito. *phr.* sacra facio, fero, perago, celebro, aris honores, munera, dona impono, macto.

sacrificulus, *sacrificus*, i, m. *Kapłan.* ein Pfaff, Priester, Opferpriester.

sacrificus, a, um. *ofiarny.* zum Opfer gehörig.

sacrilege. adv. *świętokradzko.* Kirchenräuberisch.

sacrilegium, ii, n. *świętokradztwo.* kirchenraub, Entheiligung des Gottesdienstes.

sacrilego, as. *Swiętokradztwo popełniam.* Kirchendiebstahl begehen.

sacrilegus, a, um. *świętokradzki, niezbożny.* kirchenräuberisch, gottlos. *syn.* impius, nefandus.

sacrilegus, i, m. *Swiętokradzca.* ein Kirchenräuber.

sacrima, atis, sacrimum, i, n. sub *Pierwiastki. Było to pierwiastkowe Wino, ktore Poganie Bożkowi Bachusowi dla zachowania Wina ofiarowali.* Neumost, so dem Abgott Bacchus um Erhaltung des Weins geopfert ward.

sacrimonium, ii, n. *Istota świętych Rzeczy.* Zustand der Beschaffenheit heiliger Sachen.

sacris, e. c. *zdolny do Ofiary.* rein, tüchtig zum Opfer. *idem quod* sacer. *vide* sacres.

sacriscrinius, sacriscriniarius, ii, m. *skrzynkowy.* ein Küster.

sacrista, æ, *sacristanus*, i, m. B. *Zakrystyan*, & sub *Kościelny.* ein Kirchner, der über die Sacristey ist.

sacrium, ii, n. *i. q.* succinum.

sacrivus, a, um. *i. q.* votivus *aut* consecratus.

sacro, as. *poświącam 1. ofiaruię 1. przeklinam.* weihen, heiligen, Gott zueignen, verbannen, in die Acht oder Bann thun, vogelfrey machen. *syn.* consecro, dico as, dedico.

sacro fœdus. *tzynię Przymierże.* einen Bund machen.

sacrosanctus, a, um. *święty 2. nietykany, niezgwałcisty*, & sub *poprzysiężony.* hochheilig, hochbefreyet, unversehrt.

sacrum, i, n. *Ofiara 1. Służba Boska, Msza, Kościoł 2.* Opfer, Gottesdienst, die heil. Messe.

sacra cocytia, stygialia. *Czary.* Hexerey.

sacris adstringo. *vide* sacro.

sadum, i, n. *vide* sedum.

S Æ

Sæcŭlāris, e. c. *stoletni, doczesny, wieczny.* hundertjährig.

sæcularis sacerdos. *Xiądz świecki.* ein Weltgeistlicher.

sæculare brachium. *Władza świecka.* obrigkeitliche Gewalt in weltlichen Händeln.

sæcŭlum, & (apud Poëtas) sæclum, i, n. *Wiek, Czas, świat 2. 5. Rodzay 1. Ród 2. Wieczność* & sub *sto.* Jahrhundert, eine Zeit von hundert Jahren, Zeit, Geschlecht, die Welt. *syn.* ævum, ætas.

sæculum aureum. *złoty Wiek.* güldene Zeit.

sæculum muliebre. *Ród niewieści.* das weibliche Geschlecht.

sæculo mori. *Swiatu umierać.* der Welt absterben.

in sæcula sæculorum. *na wieki wiekow.* von Ewigkeit zu Ewigkeit.

sæpe. adv. *często 1.* oft. *syn.* sæpius, sæpĕnŭmĕro, crēbro, frĕquenter, non rāro.

sæpĕnŭmĕrò. adv. *bardzo często.* sehr oft, oft und vielfältig.

sæpes. *lege* sepes.

sæpĭcŭlè, sæpiuscŭlè. adv. *trochę często.* oftmalig, etwas oft.

sæpius sæpissimè. *nayczęściey.* am öfftersten.

sæpissimus, a, um. *i. q.* frequentissimus.

sætabum. *vide* setabum.

sævè. adv. *vide* sæviter.

sævidictum, i, n. *Łeianie.* Scheltwort.

sævio, is, īre. *srożeię, pastwię się.* wüten, toben, barbarisch handeln. *syn.* fĕrōcio, fŭro, bacchor, insānio, īrascor.

sævĭtas, atis; sævĭtia, æ; sævĭties, ei, *sævĭtūdo*, inis, f. *Srogość, Okrucieństwo.* Grausamkeit, unzuläßige Züchtigung. *syn.* crūdēlĭtas, fĕrĭtas, barbăries.

sævitia annonæ. *Drogość 1.* Theurung.

sæviter. adv. *srogo, okrutnie.* grausam, grausamlich.

sævus, a, um. *srogi, okrutny.* grausam, unbarmherzig. *syn.* crūdēlis, fĕrox, effĕrus, immītis.

S A G A

Sāga, æ, f. *Czarownica, Wieszczka, Rufianka, Sajan.* eine Hexe, Zauberinn, Wahrsagerinn verlohrner oder gestohlner Sachen, eine Kupplerinn, ein Leibrock. *syn.* măga, incantātrix, vĕnēfica, lămia, præstĭgiātrix.

săgācĭtas, atis, f. *Bystrość 2. Czułość, Dowcip.* die Kraft scharf zu spüren, Scharfsinnigkeit, Verschlagenheit.

săgācĭter. adv. *dowcipnie, bystro z Węchem ostrym.* listig, scharfsinnig, mit scharfer Spur.

săgăna, æ, f. *Możdzierz do tłuczenia.* Mörsel, darinnen man etwas stößt.

săgăpenum, i, n. *Sarapeński Sok.* Serapingummi.

săgāria, æ, f. sagaria negotiatio. *Wendeta 2.* Handel oder Gewerb mit gemachten Kleidern.

sagariam facio. *Wendetę trzymam.* Handel mit gemachten Kleidern treiben.

săgārius, ii, m. *Wendetarż Szat.* Kleiderkrämer.

săgārius, a, um. *Szatny 2.* & sub *Wendet 2.* mit Kleidern umgehend.

săgatio, onis, f. *Gra albo Rozrywka, w ktorey z rozpostartemi Sukniami w górę skakano.*

skakano. ein Spiel, da man mit ausgebreiteten Kleidern in die Höhe sprung.

sāgātus, a, um. *Szatą żołnierską, Kapturem, Kapicą albo Sajanem przyodziany.* mit einem Reisemantel bekleidet, der einen Rock trägt.

sāgax, ācis, o. *dowcipny, czuyny, bystry 2. ostry 3. swiadom, Węchu ostrego.* schlau, witzig, scharfsinnig, der wohl spürt. *syn.* prūdens, sōlers, callĭdus, industrius, perspĭcax, ăcutus.

sagax canis. *Wyżeł.* Spürhund.

sāgēna, æ, f. *Matnia 1. Niewód.* Fischgarn, Netz, ein Zuggarn. *vide* rete.

sāgēnŭla, æ, f. *mały Niewód.* klein Fischgarn.

sāgester. *Koc, Materac.* Kotze, Matratze.

SAGI

Sagimen, inis, n. *vide* adeps.

sāgīna, æ, f. *Karmienie 1. Tuczenie, Ospa, Karmnik, Tłuste* & sub *Karmny.* Mastung, Mastvieh, Maststall, ein fetter Bauch, Wanst.

sāgīnārium, ii, n. *Karmnik.* Stallung für das Mastvieh.

sāgīnārius, a, um. *Karmny.* zur Mast gehörig.

sāgīnātio, onis, f. *Tuczenie.* Mastung, Fütterung.

sāgīnātor, oris, m. *tuczący.* der da mästet.

sāgīnātus, a, um. *karmny.* gemästet. *syn.* ădĭpātus, sāgīnā pinguis.

sāgīno, as. *tuczę.* mästen.

saginum, i, n. *i. q.* adeps.

sāgio, is īre. *przeczuwam, Węchem czego szukam.* wohl spüren, scharfen Verstand haben.

sāgitta, æ, f. *Strzała 1. Latorośl 1. Uszyca ziele.* ein Pfeil, das längste und äußerste Spitzlein am Rebschoß, Pfeilkraut. *syn.* tēlum, spīcŭlum, jăcŭlum, vŏlātile ferrum.

sagitta adacta. *Postrzał.* Blessur.

sagitta lusoria. *Tłuk Strzała, Swiszcz.*

sāgittā ico, percutio. *vide* sagitto.

sāgittālis, e. c. sāgittārius, a, um. *strzałowy* & sub *Trzcina.* zum Schützen, zu den Pfeilen gehörig.

sāgittārius, ii, *sāgittātor*, oris, m. *Strzelec łuczny y niebieski.* der Schütz, ein Bogenschütz. *syn.* jăcŭlātor.

sāgittātus, a, um. *strzelisty, Strzałami zabity, przenikaiący.* mit Pfeilen erschossen, durchdringend als ein Pfeil.

sāgittĭfer, *sagittiger*, era, erum. *Strzelec 1. w Strzały opatrzony.* Pfeil tragend, mit Pfeilen versehen.

sāgittĭpŏtens, entis, o. *Strzelec 2.* ein Schütz.

sāgitto, as. *strzelam z Łuku.* mit Pfeilen schießen.

sāgittŭla, æ, f. *Strzałka.* kleiner Pfeil.

sāgma, ătis, n. *gr. Burdy, Powłoka, Siodło 1. 2.* eine Bürde, Bündel, Streu für das Vieh, Saumsattel, Roßdecke.

sagmārius, sagmătārius, samarius, a, um. *ciężarowy, siodławy, tłomokowy.* lastbar, zum Saumsattel gehörig.

sagmen, ĭnis, n. *Koszyszczko.* Eisenkraut.

sagŏchlamys, idis, f. *Szata żołnierska.* Soldatenkleid.

sagraba, æ, f. *i. q.* alluvio.

sāgŭlātus, a, um. *Szatę żołnierską noszący,* & sub *Saian.* der ein Soldatenkleid an hat.

sāgŭlum

sagulum *dimin.* & sagum *obsol.* i, n. *Saian*, *Szata żolnierska*, *Deka* 1. *Welans*, *Gunia* 1. kurzer Rock, Kriegskleid, Ueberrock, Reisemantel.
sagum cucullatum. *Kapa* 3.
sagus, i, m. *vide* sagum.
sagus, a, um. *i. q.* sagax.

SAL

Sal, salis, m. *&* n. *Sól*, *żart* 3. *Mądrość*, *Morże*. Salz, Scherz, Weisheit, das Meer.
sal decoctus, factitius, marinus. *Sól warżona*, *Gradowka*. gesotten Salz.
sal fossilis, nativus. *Sól kopana*. Steinsalz.
sal indicus, dulcis. *Cukier*. Zucker.
sal nitri, sal petræ. *Saletra*. Salpeter.
sal armoniacus. *Salmoniak*. Salmiak.
salis flos. *Sól biała*, *Solna Kurzawa*. weiß Salz.
salis fodina. *solna Góra*. Salzgrube.
salis grumus. *Gradowka*. ein Klumpen Salz.
sale *vel* salem aspergo. *solę*. einsalzen.
sales his. *żart* 1. *Sól*. Scherz. *syn.* jŏci, scommăta, făcētiæ.
sales amari, protervi. *Sznypka*, *grube żarty*. Stiche, grobe Zoten.
sales urbani. *polityczne żarty*. höfliche Scherzreden.
salăcia, æ, f. *Morże* 1. *Morskie Burżenie*. Fluth, Meerwasser.
salăcĭtas, atis, f. *Jurność*. Geilheit, Unkeuschheit.
salăcōma, atis, n. gr. *Chełpienie*. Ruhmredigkeit.
salăco *&* salacon, onis, m. *Storzupiętka*. ein geiler Mensch.
salăcōnia, æ, f. *Jurność*, *Ubóstwo*. Geilheit, Armuth, Dürftigkeit.
sălāgium, ii, n. *Cło solne*. Salzzoll.
salamandra, æ, f. *Salamandra*. Molch, Salamander.
sălăpetta & *salapitta*, æ, f. *Policzek*. eine Maulschelle.
sălăpūsius, ii, *salaputa*, æ, m. & *salaputium*, ii, n. *Karzeł*, *Swiegot*. ein Zwerg.
salar, aris, m. *Pstrąg*. eine Forelle.
sălāriārius, ii, m. *Jurgieltnik*. der eine Besoldung empfängt.
sălārium, ii, n. *Jurgielt*, *Obrok*. Lohn, jährliche Besoldung.
sălārius, a, um. *solny*. zum Salz gehörig.
sălārius, ii, m. *Solą handluiący*, *salone Rzeczy przedaiący*, *rosolowych Rzeczy grzekupień*, *krasól*. der gesalzen Fleisch oder Fisch verkauft, ein Salzhändler.
sălax, ācis, o. *jurny*. geil, unkeusch. *syn.* lascīvus, luxŭriōsus.
sāle, is, n. *i. q.* sal *vel* mare.
sălēbra, æ, sălēbrĭtas, atis, f. *Nierównia*, *Chrapowacina*, *Gęstwa* 2. Unwegsamkeit, unwegsamer Ort.
sălēbrātim. adv. *nierowno*. uneben.
sălēbrātus *&* sălēbrōsus, a, um. *nierówny* 1. *rowisty*. sehr uneben, unwegsam, rauh, höckericht.
salgăma, orum, n. *gr.* *Owoc przyprawny*, *Konserwa*, *Konfitury*. eingemachte Früchte mit Zucker und Honig, Confituren.
salgămārius *&* salgămentārius, ii, m. *Owocnik*. der eingemachte Früchte verkauft.

SALI

Săliāris, e. c. *kosztowny*. köstlich.
săliāris cœna. *Bankiet*. herrliche Mahlzeit.

saliator. lege *salisator.*
sāliātus, us, m. *i. q.* sacerdotium Saliorum sive Martis.
sālĭcastrum, i, n. *Macica winna dzika.* wilde Weinreben.
sālĭcētum. *vide* salictum.
salicippium, ii, n. *vide* salapusius.
salicortex. sub *Dąb.*
sālictārius, ii, m. *wierzbowy.* der über die Weiden bestellt ist.
sālictum & salictētum & sālĭcētum, i, n. *Wierzbina* & sub *Gęstwa 2.* Weidenplatz.
sāliens, entis, o. *skaczący, wytryskuiący.* entspringend.
saliens fons. *Zrzodło.* Springbrunn.
salientes hi. *rurny stup, Cewka 2.* Wasserröhren.
salifodina, æ, f. *vide* salis fodina.
sālĭgneus, sālignus, a, um. *wierzbowy, rokicinowy.* das von Weiden ist.
sālillum, i, n. *vide* salinum.
sālīna, æ, f. salinæ hæ. *solna Góra.* Salzgrube, Salzwerk.
salinæ hæ. *vide* sales urbani.
sālīnārium, ii, n. salinarium emporium, salinaria area, officina. *solna Huta albo Góra.* Salzgrube.
sālīnārius, a, um. *solny.* zum Salz oder Salzwerk gehörig.
sālīnārius, ii, m. *vide* salarius.
sālīnātor, oris, m. *Solnik, Zupnik.* Salzbereiter, Salzfactor, Salzherr.
sālīnum, i, n. *Sólnica.* Salzbüchse, Salzfaß.
sālīnus, a, um. *vide* salinarius.
sālio, is, ire, salivi salitum. *solę, nasalam.* einsalzen, einpöckeln.
sālio, is, ire, salivi, salii, salui, saltum. *skaczę 1.* springen, entspringen, tanzen. *syn.* exsilio, prōsilio, transilio, salto.
sālīpusium, saliputium, ii, n. *vide* salapusius.
sālisātio, onis, f. *Skakanie 4. Drganie w ciele.* das Zittern der Glieder.
sālīsātor & salissator, oris, m. *qui ex saltu aut palpitatione membri alicujus aliquid prosperum aut adversum prædicit.*
sālītio, onis, f. *Skakanie na Koniech.* das Voltisiren, Springen auf die Pferde.
sālītor, oris, m. *vide* salinator.
sālītōrius, ii, m. *Cło od soli od bieraiący.* Salzzolleinnehmer.
sālītūra, æ, f. *Solenie, Rosoł.* Salzbrühe, Salzwasser.
sālītus, a, um. *solony, rosołowy 2.* gesalzen, eingesalzen.
sālīva, æ, f. *ślina, Sok 2. Smak, Skoma 2.* der Speichel, Geifer, Saft, Geschmack.
saliva siderum. *Manna Sok.* Thau, Honigthau.
salivam movet mihi aliquid. *chce mi się, skoma mi 1. smakuie.* eine Begierde nach was tragen.
sālīvāre, is, n. *Wędzidło.* das Gebiß an einem Pferdezaum.
sālīvāris, e. c. *vide* salivarius.
sālīvārium, ii, n. *Naczynie do śliny.* Speichelgefäß.
sālīvārius, a, um. *śliniasty.* zum Speichel gehörig.
sālīvātio, onis, f. *Płynienie śliny.* Geiferung, Speichelfluß.
sālīvātum, i, n. *Napóy dany bydłu na sprowadzenie śliny.* gewisser Trank, so die Viehärzte dem Vieh eingeben, den Speichel hervorzubringen.

saliunca, æ, f. *Chaber wielki Głóg.* Lung-kraut.
salīvo, as. *ślinię się, napawam* 1. *lecze,* & in *smaczny* & *iskrzą się.* geifern, einwässern, einbeizen.
salīvōsus, a, um. *śliniasty, smaczny.* voll Speichel, schleimicht.
salius, ii, m. *Skoczek* 1. des Mars Priester.
salius hircus. *Kozieł Stadnik.*
salix, icis, f. *Wierżba* 1. *Witwina Iwa* 1. Weidenbaum, Felber. *syn.* salictum.
salix græca. *Złotowierzb.*
salix viminea. *Rokicina.* rothe Weide.
sallebritas. *vide* salebra.
sallio, sallitus. *lege* salio &c.
sallo, is, ere, salsi, salsum. *vide* salio.
salmăcidus, salmăcius, a, um. salmacis aqua. *słony.* gesalzen.
salmentum. *vide* salsamentum.
salmo, onis, m. *Łosoś.* ein Salm, Lachsfisch.
salmo fluviatilis. *Pstrąg.* eine Lachsforelle.
salnitrum & salonitrum. *vide* sal nitri.
salo, is. *vide* sallo.
salpa, æ, f. *gr. Złotostrefa Ryba.* ein Meerfisch mit goldfarbnen Striemen.
salpinx, ingis m. *pewny Ptak.* ein gewisser Vogel.
salpista, salpicta & salpistes, æ, m. *gr. Trębacz, Niedzwiednik.* Trompeter.
salpix, igis, salpinx, ingis, f. *Trąba.* Trompete, Posaune.
salpūga, salpunga & salpyga, æ, f. *Mrowka iadowita.* eine Art vergifteter Ameisen.
salsāmen, inis, n. *vide* salsamentum.
salsāmentārius, a, um. *rosołowy* 1. zu eingesalzenen Sachen gehörig.
salsāmentārius, ii, m. *vide* salarius.
salsāmentum, i, n. *rosołowa Strawa, solone mięso albo Ryby.* eingesalzene Speise, Fleisch, Fische, Pökelfleisch.
salsē. adv. *słono, żartownie.* salzicht, scharf, scharfsinnig, spöttisch.
salsēdo, inis, f. *Słonośź.* salzichter Geschmack.
salsicium, ii, n. *Kiełbasa.* Pfefferwurst.
salsicortex. vide *salicortex.*
salsilāgo, inis, f. *Rosoł* 2. *Słonośź.* gesalzene Brühe, Sülze, Pökel.
salsipŏtens, entis, o. *mocny na Morżu.* mächtig auf dem Meer.
salsitūdo, inis, f. *Słonośź.* gesalzene Frucht, salzigte Feuchtigkeit.
salsiuscŭlus, a, um. *trochę słony.* ein wenig gesalzen.
salsūgĭnōsus, a, um. *słony.* salzigt.
salsūgo, inis, f. *vide* salsilago.
salsum, i, n. *Słone* 1. gesalzene Sache.
salsūra, æ, f. *Solenie, rosołowa Strawa.* das Einsalzen.
salsus, a, um. *słony, żartowny, uszczypliwy.* gesalzen, schimpflich.

SALT

Saltābundus, a, um. *skaczący.* tanzend, springend.
saltātio, onis, f. *Skakanie* 1. das Tanzen, Springen. *syn.* saltus, saltātus.
saltatio armata. *Skakanie żołnierskie.* *vide* salitio.
saltatio gesticulatrix. *Pląsy.*
saltātiuncŭla, æ, f. *Taneczek.* ein kleiner Tanz.
saltātor, oris, m. *Skoczek, Mietelnik.* ein Tänzer, Tanzmeister.
saltātōriē. adv. *skoczno, skokiem.* tänzerisch.

saltā-

saltātōrius, a, um. *ſkoczny.* zum Tanz gehörig.
saltatorius ludus. *Szkoła do tańcowanie.* Tanzſchule, Tanzboden.
saltātrīcula, æ, saltātrix, īcis, f. *Skoczka, Tanecznica.* Tänzerinn.
saltātus, us, m. *vide* saltatio.
saltem. conjunct. *przynaymniey, wżdy.* zum wenigſten.
saltĭcus, a, um. *ſkaczący, tańczący.* tanzend, ſpringend.
saltim. adv. *tu y owdzie.* auf tänzeriſche Manier. *vide* saltuātim.
saltĭto, as. *poſkakuię, częſto tańcuię.* oft ſpringen, tanzen.
salto, as. *ſkaczę 1. tańcuię.* tanzen, ſpringen. *ſyn.* salio, tripŭdio. *phr.* chŏrēas ăgo, dūco, cĕlĕbro, ēxerceo, chŏrēis indulgeo, vàco.
saltuāris, e. c. *ſkoczny.* tanzend.
ſaltuārius, ii, m. *Gaiowy 1.* Förſter, Forſtmeiſter.
saltuātim. adv. *ſkokiem. tu y owdzie przeſtawaiąc.* ſprungweiſe.
ſaltuenſis, is, m. *vide* saltuarius.
saltuōſus, a, um. ſub. *Gęſtwa & Zaroſty.* waldicht, büſchicht.
ſaltūra, æ, f. *Tańcowanie.* das Tanzen. *vide* saltātio.
saltus, us, m. *Skok, Taniec, Gay 1. Gęſtwa 2.* ein Sprung, Tanz, dicker Wald, Forſt, Gehäge. *ſyn.* ſylva, nĕmus, lūcus.
saltum do. *vide* salto.

SALV

Salvātio, onis, f. *Zbawienie 1.* Errettung, das Heil, Heiligmachung.
ſalvātor, oris, m. *Zbawiciel, Wybawiciel.* ein Heiland, Seligmacher.
salvātrix, īcis, f. *Wybawicielka.* Seligmacherinn, Erretterinn.
salvātus, a, um. *zbawiony, wybawiony.* errettet, ſelig gemacht.
salūber, bris, bre, *vel* salūbris, e. c. *zdrowy 1. 2. dobry 3.* heilſam, nützlich, gut, geſund. *ſyn.* sălūtāris, salūtifer, ſānus, rectus.
salūbritas, atis, f. *Zdrowość.* Geſundheit, Heilſamkeit, Geneſung.
salūbriter. adv. *zdrowo.* heilſamlich, nützlich, geſund.
salvè. adv. *zdrowo.* geſund.
salve. verbum defect. *witay, iako ſię maſz, pomagay Bóg, zdrow bądź, żegnam ſię.* ſey gegrüßet, Gott grüße dich. *Imperat. plur.* salvete, salvetote, *Infinit.* salvere. *ſyn.* àve.
salvēre jubeo. *pozdrawiam 2.* grüßen.
salveo, es. *zdrowem.* geſund ſeyn.
salvia, æ, f. *Szałwia.* Salbey.
ſalviatum. vide *ſalivatum.*
ſalvĭfĭcātor. vide salvator.
ſalvĭfĭco, as. *vide* salvo.
ſalvĭfĭcus, a, um. *zbawiaiący.* ſelig machend.
ſalvĭfŏlium, ii, n. *Szałba.*
ſalvio, as. *Szałwią lęczę.* mit Salbey curiren. *vide* salivo.
ſalvĭtas, atis, f. *Uwolnienie. od Podatkow.* die Befreyung von allen Auflagen.
salum, i, n. *gr. Stanowiſko Naw na Wodzie, Brzeg morſki, Morze 1. rzucenie Nawy na Morżu, Wątpienie, Niepokóy Umyſłu.* das Ufer des Meers, wo die Schiffe vor Anker liegen, wann ſie wegen widrigen Windes in den Hafen nicht einlaufen können, das Meer, die See, Bewegung der Wellen und der

der Schiffe auf dem Meer, Gemüths- unruhe. *vide* mare.

salvo, as. *zbawiam 2. zachowuię leczę.* selig machen, heilen, gesund machen, beym Wohlstand erhalten. *syn.* servo, libero.

salus, i, m. *i. q.* salum, & *Czeczotka.*

salus, ūtis, f. *Zdrowie 1. 2. Zachowanie 3. Całość, Pozdrawianie, Zbawienie 2.* Gedeyen, Heil, Gesundheit, Wohlfahrt, Gruß, Seligkeit. *syn.* incolumitas, integritas, securitas, sanitas.

salutem dico; impertio, mitto, scribo alicui. *pozdrawiam 1. pozdrawiam przez List, odprawiam kogo, rozbrat czynię.* einen grüßen, abdanken, fahren lassen.

saluti sum alicui. *vide* salvo.

salute bona nostra. *dali Bog zdrowie.*

salūtabundus, a, um. *pozdrawiaiący.* grüßend.

salūtāre, is, n. *Zbawienie 1.* das Heil.

salūtāria, ium, n. plur. *Zdrowie.* Gesundheitstrank.

salutaria bibere. *Zdrowie pić.* Gesundheit trinken.

salūtāris, e. c. *zbawienny, zdrowy 2. zachowuiący, dobry 3. pożyteczny, żywotny*, & sub *pozdrawiacz.* heilsam, gesund. *syn.* salūtifer, salūbris, sanus.

salutaris digitus. *Palec wtory.* der Zeigefinger.

salūtāriter. adv. *zdrowo, pożytecznie.* heilsamlich, nützlich.

salutarius digitus. *vide* salutaris.

salūtātio, onis, f. *Pozdrowianie, Witanie 1. żegnanie 1.* Gruß, Begrüßung.

salutationem do, accipio. *witam się.* grüßen und sich wieder grüßen lassen.

salūtātor, oris, m. *Pozdrawiacz.* der einen grüßet oder besucht.

salūtātōrium, ii, n. *witalna Izba.* Audienz- Besuchzimmer.

salūtātōrius, a, um. *pozdrawialny, witalny.* zum Grüßen, zum Besuch gehörig.

salūtātrix, icis, f. *Pozdrawiaczka, Pozdrowicielka.* eine Grüßerinn.

salūtātus, a, um. *pozdrowiony.* gegrüßet.

salūtifer, era, erum. *zdrowy 2. żywotny.* gesund, heilsam.

salūtificātor, oris m. *vide* salvator.

salūtiger, era, erum. & *salūtigĕrŭlus*, a, um. *i. q.* salutifer. & *Pozdrawiacz.* der einen Gruß bringet.

salūtipōtātio, onis, f. *Picie zdrowia.* das Gesundheittrinken.

salūto, as. *pozdrawiam, witam 1. 2. 4. wzywam, proszę, żegnam 1.* einen grüßen, anrufen, bitten, Abschied nehmen. *phr.* salūtem do, nuntio, dico, affero, salvere jubeo, ave dico.

salūtor. pass. *maią mię za.* man hält mich für einen ꝛc.

salvus, a, um. *zdrów 1. zdrowy 1. cały 4. bespieczny, niezepsowany.* frisch und gesund, wohlauf, sicher, ohne Gefahr, wohl eingerichtet. *syn.* incolumis, illæsus, integer, sospes, securus, tutus, sanus.

salvus conductus. *bespieczne Przeprowadzenie.* ein freyes sicheres Geleit.

salvus sum. *dobrze mi.* es gehet mir wohl.

salva conscientia. *dobrym sumnieniem.* mit gutem Gewissen.

salva epistola. *nieodpieczętowany List.* ein versiegelter Brief.

ſalva reverentia, magnitudine tua, venia. *za pozwoleniem, z odpuſzczeniem, bez naruſzenia.* mit Erlaubniß, mit Ehren.

ſalva lege, ſalvo jure, ſalvis legibus. *bez naruſzenia Praw.* den Geſetzen ohne Abbruch.

ſalva ſpes, ſalva res eſt. *dobra naſza.* es gehet alles wohl.

ſalvo capite. *z ochroną zdrowia.* ohne Lebensgefahr.

ſalvum te advenire gaudeo. *witay.* ſey mir willkommen.

ſalvi ſumus. *dobra naſza.* es hat mit uns keine Noth.

S A M

Sam priſcum *pro* ſuam *vel* ipſam.

ſămardăcus, i, m. *Oſzuſt, Kuglarz.* Leutbetrüger, Gaukler.

ſămăra, ſamaris & ſămărum. *vide* ſamera.

ſambūca, æ, f. *gr. Harfa, Szopa woienna.* Saitenſpiel, Hackebret, Harfe, Kriegsrüſtung zum Sturmmauerbrecher.

ſambūcātus, a, um. *vide* ſambuceus.

ſambūceārius, ii, m. *Harfiſta.* ein Harfenſchläger.

ſambūcēlæon, i, n. *bzowy Oleiek.* Holderöl.

ſambūcētum, i, n. *Mieyſce gdzie wiele Bzuroſnie.* ein Ort, wo viel Hollunder wächſt.

ſambūceus, a, um. *bzowy.* holdern, aus Holder, von Hollunder.

ſambūcīna, ſambūciſtria, æ, f. *Harfiſtka.* Saitenſpielerinn, Harfenſchlägerinn, Sängerinn.

ſambūciſta, æ, m. *gr. vide* ſambucearius.

ſambucum, i, n. *vide* ſambucetum.

ſambūcus, i, f. *Bez.* Hollerſtaude, Hollunderbaum.

ſambucus aquatica. *Kalina 4.* Schwelke.

ſămĕra & ſamira, æ, f. ſub *Wiąz.* der Saamen des Ulmenbaums.

ſămia, æ, f. *Placek.* Kuchen.

ſămiārius, ii, ſămiātor, oris, m. *Płatnerz* & ſub *oſtry 2.* der die Waffen polieret, ein Schleifer, Schwerdtfeger.

ſămiātus, a, um. *oſtry 2. wyoſtriony, ſzluſowany.* geſchärft, geſchliffen.

ſămio, as. *oſtrzę 1.* ſchärfen, ſchleifen.

ſămiŏlus & ſămius, a, um. *gliniany 1. porcelanowy, oſtry 2.* irrden, thönern, aus Thon gemacht, ſcharfſchneidig.

ſămium, ii, n. *gliniany Statek.* ein irrdenes Geſchirr.

ſămiŏlum poterium. *gliniane naczynie do picia.* ein irrdenes Trinkgeſchirr.

ſamius philoſophus. *Pytagoras Filozof.* der Weltweiſe Pythagoras.

ſamia vaſa. *Porcelany.* Porcellan.

ſamia teſta. *oſtra Skorupa.* ſcharfe Scherbe.

ſamius lapis. *Kamień do oſtrzenia.* ein guter Schleifſtein.

Sămŏgĭtia, æ, f. *Zmudź.* die große Provinz Samogitien in Litthauen.

Sămŏgĭta, æ, m. *Zmudzin.* ein Samogitier.

Sămŏgĭtĭcus, a, um. *Zmudzki.* Samogitiſch.

ſămŏlum, i, n. *Saſanka.*

Sămŏthrăcia, æ, f. gemma, ſamothracius annulus. *Kamień drogi.* Zuname eines Edelgeſteins.

ſampſa, ſamſa & ſanſa, æ, f. *Peſtka oliwna.* Olivenkern.

ſampſū-

sampſūchīnus, ſamſuchinus, a, um. *Majeranowy.* aus Majoran.

ſampſūchum, ſambſuchum, i, n. & ſampſūchus, ſamſychus, i, m. *Majeran.* Majoran.

S A N

Sānābĭlis, e. *uleczony, zleczony.* heilbar.

ſānātio, onis, f. *Leczenie, Zleczenie.* Heilung.

ſānātor, oris, m. *Lekarz.* ein Arzt, Heiler.

ſānātus, a, um. *uzdrowiony, uleczony.* geheilet.

S A N C

Sancio, is, ire. *ſtanowię 1. daię w to ſłowo, rękę, zakazuię.* bey Leib- und Lebensſtrafe verbieten, ernſtlich ordnen, mit Handſchlag angeloben. *ſyn.* dēcerno, ſtătuo, dēfīnio.

ſancio leges. *Prawa ſtanowię.* Satzungen machen.

ſancītus, a, um. *poſtanowiony.* geſetzt, geordnet.

ſancītus, us, m. *vide* ſanctio.

ſanctè. adv. *świątobliwie, wiernie.* heilig, feſtiglich.

ſanctēſco, is. zaczynam być świętym. heilig werden.

ſancti hi. *Swięci Pańſcy.* die Heiligen Gottes. *ſyn.* cælĭtes, cælĭcŏlæ, dīvi, ſŭpĕri. *phr.* beāti prŏcĕres, hērōes, fēlīces ănĭmæ, fortūnāta piōrum cŏhors, agmĭna, cœli glōriōſi cœtus, cīves.

ſanctĭfĭcātio, onis, f. *Poświącanie, Poświęcenie, Swiątobliwość.* Heiligmachung.

ſanctĭfĭcātor, oris, m. *Poświęciciel.* Heiligmacher.

ſanctĭfĭcātus, a, um. *poświęcony.* geheiliget.

ſanctĭfĭcium, ii, n. *vide* ſanctuarium.

ſanctĭfĭco, as. *poświącam 1.* heilig machen.

ſanctificus, a, um. *poświącaiący.* heilig machend.

ſanctĭmōnia, æ, f. ſanctimonium, ii, n. *vide* ſanctitas.

ſanctĭmōniālis, is, f. B. *Mniſzka.* eine Nonne, Kloſterjungfer.

ſanctĭmōniālĭter. adv. *świątobliwie, nabożnie.* heilig, andächtig.

ſanctio, onis, f. *Stanowienie, Uſtawa 1.* Ordnung, Satzung, Geſetz.

ſanctĭtas, atis, ſanctĭtūdo, ĭnis, f. *Swiątobliwość.* Heiligkeit, Frömmigkeit, Ehrbarkeit.

ſanctor, oris, m. *Stanowiciel.* Einſetzer, Stifter.

ſanctor legum. *Prawodawca.* Geſetzgeber.

ſanctuārium, ii, n. *Swiętość, Swiątnica, Kościoł.* Heiligthum, heiliger Ort, Kirche.

ſanctŭlus, a, um. *świętoſzek.* ſcheinheilig.

ſanctum, i, n. ſancta, ſanctorum. *vide* ſanctuarium.

ſanctus, a, um. *uſtawiony, niezgwałciſty, nienaruſzony, nietykany, święty 1. 2. wiary godzien.* feſtgeſtellt, beſtätiget, feyerlich, urverbrüchlich, heilig, unſträflich, gottesfürchtig, fromm, rechtſchaffen, redlich. *ſyn.* rĕligiōſus, pius, innŏcens.

S A N D

Sandălārium, ii, n. *Ulica Szewſka.* Schuſtergäßlein.

ſandălĭārius, ii, m. *Szwiec.* Schuſter, Pantoffelmacher.

sandăligĕrŭlus, a, um. *Pantofle noszący.* der Pantoffeln trägt.
sandălīna, æ, f. *Jaskółcze ziele.*
sandălis, idis, f. palma. *Daktyl 2.* eine Art von Dattelbäumen.
sandălium, ii, n. *Patynka, Obbiw staroświecki.* eine Gattung Schuhe, Pantoffeln, Sohle.
sandălŏthēca, æ, f. *Szafa na Pantofle.* Schrank, wo man die Pantoffeln hinstellet.
sandăpĭla, æ, f. *Mary.* Todtenbahre, Sarg.
sandăpĭlārius, ii, sandăpĭlo, onis, m. *Grubarz 2.* Todtengräber, Sargträger.
sandărăca, sandărăcha, æ, f. *gr. Sandaraka, Pszczelnik 3. Rdza miodowa.* Wacholdergummi, Bergröthe, Roßgelb.
sandărăchātus, sandărăceus, sandărăchinus & sandărăcĭnus, a, um. *sandarawy, czerwono farbowany.* mit Bergroth gefärbt, dem Bergroth gleich.
sandărēsus, sandefer, sandastros, i, m. *Kamień gwiazdzisty.* Hyacinth, der wie Funken leuchtet.
sandyx, ycis, m. *gr. Szarłat ziele, Sandaraka.* Mennig.
sānè. adv. *zdrowo, iście, tak iest, zaiste, mądrze, dosyć.* recht und wohl, gewißlich, fürwahr, ja freylich, weislich, mit Vernunft, genug. *syn.* certè profectò, quidem.
sane quam. *bardzo.* sehr.
sane quidem. *zaiste.* allerdings.
sit sane. *niech tak będzie.* mag seyn.
sānesco, is. *goi się, dostaie się Wrzód.* gesund werden.

SANG

Sangĕnon, sangenos. *Opal kamień.* eine Art von Edelgesteinen.
sangŭālis, is, f. *Orzeł łomignat.* ein gewisser Vogel, dem Adler gleich.
sanguen, inis, n. *i. q.* sanguis.
sanguĭcŭlus, i, m. *trochę krwi, Jucha.* etwas Blut.
sanguĭfĭcātio, onis, f. *Robienie się, Krwi.* Blutmachung.
sanguĭfĭco, as. *Krew się robi.* Blut machen.
sanguĭlentus, a, um. *krwawy 2.* blutig.
sanguĭnālis, e. c. *krewny 2.* zum Blut gehörig.
sanguĭnalis herba. *Krwawnik 1. Sporyż 2.* Nägelkraut, welches das Blut stillt.
sanguĭnans, antis, o. *krwią płynący.* blutend.
sanguĭnāria, æ, f. *scil.* Herba. *Krwawnik 1. 2. Płonnik 2. Sporyż 2. Taszník.* Nägelkraut, Wegtritt, Säckelkraut, Hirtentasche.
sanguĭnārius, a, um. *Krwie pargnący, Krwie rozlewca, okrutny, Gardłem grożący.* blutdürstig.
sanguĭnātio, onis, f. *Krwi cieczenie.* das Bluten.
sanguĭneus, a, um. *Krew w sobie maiący, rumiany.* blutreich, blutig, blutroth. *syn.* sanguĭnŏlentus, cruentus, rubens, purpŭreus.
sanguineus frutex, sanguinea virga. *Głog drzewo* & sub *Trzmiel, Swidwa.*
sanguĭnīta, æ, m. *Krewny.* ein Blutsfreund.
sanguĭno, as. *Krwią płynę, rozkrwawić kogo, Krew puszczam.* bluten, Ader lassen.

ſanguĭnŏlentus, ſanguĭnōſus, a, um. *krwawy 1. 2. 3. pełny Krwi rumiany, czerwony.* voll Blut, vollblütig. *ſyn.* ſanguĭneus, cruentus, cruentātus. *phr.* ſanguĭne, cruōre perfūſus, aſperſus, imbūtus, rĭgātus, mădĭdus, plēnus, infectus, fœdātus, măcŭlātus, ſqualens, mānans.

ſanguis, ĭnis, m. *Krew 1. Ród 1.* Blut, Blutfreundſchaft. *ſyn.* cruor.

ſanguis integer. *Mołożec.*

ſanguis menſtruus. *niewieścia miesięczna Choroba.* monatliche Reinigung.

ſanguĭnis vinculum, communio. *Krewność, Pokrewieństwo.* Blutfreundſchaft.

ſanguinis miſſio, detractio. *Krwi puſzczanie.* das Aderlaſſen.

ſanguinem mitto, detraho. *puſzczam Krew.* Aderlaſſen.

ſanguinem rejicio, ſputo, vomo. *Krwią pluię.* Blut ſpeyen.

ſanguine junctus. *Krewny.* Blutsfreund.

ſanguine claro ortūs. *ſzlachetny.* adelich.

ſanguĭſūga, æ, f. *Piiawka 1.* ein Blutigel.

SANI

Sānĭcŭla, æ, f. *Zankiel.* Sanickel, ein Kraut.

ſănies, ei, f. *Poſoka, Fuz, Plugaſtwo.* blutiger Eiter. *ſyn.* tābum, cruor.

ſanies auri. *Kley złotniczy.* vide *ſanterna.*

ſăniōſus, a, um. *poſoczyſty.* bluteitericht.

ſānĭtas, atis, f. *Zdrowie 1.* Geſundheit. *ſyn.* vălētūdo, vĭgor, incŏlŭmĭtas, ſălus.

ſanitatem reddo; reſtituo. *uzdrawiam.* die Geſundheit wieder geben.

ſānĭter, ſānius. adv. *zdrowo.* wohl.

ſanna, æ, f. *Szyderſtwo.* Hohn, Verſpottung.

ſannas, æ, ſannio, onis, m. *Głupiec, Błazen, Smieſzek.* ein Narr in Schauſpielen, Spötter, Poſſenreißer.

ſannātor, oris, m. *Szyderca.* Spötter, Verhöhner.

ſanno, as. obſol. *lege* ſubſanno.

ſāno, as. *uzdrawiam, leczę, goię.* heilen, geſund machen. *phr.* ſālūtem, ſānĭtātem do, reddo, reſtĭtuo. *vide* mĕdeor.

ſanquālis, is, f. *vide* ſangualis.

ſanſa, æ, f. *vide* ſampſa.

ſanſuchus. *vide* ſampſuchum.

ſantălum, i, n. ſantălus, i, f. *Cyndał.* Sandelholz, Sandelbaum.

ſanterna, æ, f. *Kley złotniczy.* Borax, Berggrün.

ſantŏnĭca, æ, f. ſantonicum, i, n. *Gliſtnik ziele.* Wermuth, Zittwerſaamen, Wurmſaamen.

ſānus, a, um. *zdrowy, nienakażony, przy ſobie, rzeſki, rozumny.* geſund, friſch, klug, vernünftig. *ſyn.* vălens, intĕger, incŏlŭmis, ſoſpes, ſalvus, morbo līber, immūnis.

ſanæ mentis. *przy ſobie.* bey gutem Verſtand.

ſānum facio. *uzdrawiam.* geſund machen.

ſaniora conſilia. *zdrowe Rady.* heilſame, kluge Rathſchläge.

SAP

Săpa, æ, f. *Wino warżone.* geſottener Wein.

ſaper. *vide* ſaprus.

ſăperda, æ, f. gr. *Karaś 1. Mędrek, Stozrzypiętka, roſołowa ſtrawa.* Karauſche, eine Gattung Fiſche. *item* klug, artig, nett.

ſaphirus. *vide* ſapphirus.
ſăpĭdè. adv. *ſmaczno.* ſchmackhaft.
ſăpĭdus, a, um. *ſmaczny.* ſchmackhaft. *ſyn.* ſăpōrus, ſăpōrātus, ſăpōrōſus.
ſăpiens, entis, o. *mądry, przemyſlny, rozumny, Mędrzec.* klug, verſtändig, ein Weiſer. *ſyn.* prūdens, doctus, ērŭdītus, pĕrītus.
ſăpienter. adv. *mądrze.* weislich. *ſyn.* prūdenter.
ſăpientia, æ, f. *Mądrość, Rozum, Smak ı. Nauki.* Weisheit, Verſtand, Schmackhaftigkeit, Gelehrſamket. *ſyn.* prūdentia, ſcientia, doctrīna.
ſăpientiālis, e. c. *vide* ſapiens.
ſăpientĭpŏtens, entis, o. *mądry.* mit Weisheit begabt.
ſăpīneus, a, um. *iedlinowy, wierkowy.* von Tannen.
ſapinus, i, m. *gemma Amethyſti ſpecies.*
ſăpīnus & ſappīnus, i, f. *Jedlina, Swierk, iedlinowy odziemek, żywica iedlinowa.* Tannenbaum, der Stamm eines Tannenbaums, da das Harz ausfließt.
ſăpio, is, ĕre. *ſmakuię ı. mędrzeię, mądry, rozumny ieſtem, trącę.* ſchmekken, einen Geſchmack haben, klug, verſtändig ſeyn. *ſyn.* guſto, rĕdŏleo.
ſapit. *ſmakuieta rzecz.* es ſchmeckt.
ſapere alieno periculo. *po cudzey ſzkodzie ſtać ſię mądrym.* an fremdem Schaden witzig werden.
ſăpium, ii, n. *pewny gatunek żywicy.* gewiſſe Art von Pech.
ſaplūtus, i, m. *bardzo bogaty.* ſehr reich.
ſāpo, onis, m. *Mydło.* Seife.
ſāpōnārĭa, æ, f. *Mydelnik ziele.* Seifenkraut.
ſāpōnārius, ſāpōnŏpœus, i, m. *Mydlarz.* Seifenſieder.
ſāpōnātum, i, n. *Mydliny.* Seifenwaſſer.
ſāpōnātus, a, um. *pomydlony.* geſeifet.
ſăpor, ōris, m. *Smak ı.* der Geſchmack. *ſyn.* guſtus.
ſapore imbuo. *ſłodzę, kraſzę,* einen Geſchmack geben, ſchmackhaft machen.
ſăpōrātus, ſăpōrōſus, ſăpōrus, a, um. ſapore contactus. *ſmaczny, okraſzony.* ſchmackhaft. *vide* ſăpĭdus.
ſăpōro, as. *vide* ſapore imbuo.
ſapphīrātus, ſapphīreus, ſapphīrĭnus & ſapphīrus, a, um. *Szafirowy.* mit Saphiren geſchmückt, zum Saphir gehörig, ſaphiriſch, blaulich.
ſapphīrus, i, m. *gr. Szafir.* der Saphir, ein Edelgeſtein.
ſaprum, i, n. *zgniły Ser.* gewiſſe Art von Käſen.
ſaprus, a, um. *zgniły.* ſtinkend.
ſapſa. obſol. *pro* ipſa.

SAR

Sărăballum, i, n. *veſtitus quidam Parthorum.*
ſărăbăra, æ, f. *veſtitus Perſarum.*
ſaracum, i, n. *vide* ſarracum.

SARC

Sarcaſmus, i, m. *gr. Urąganie ſię.* höhniſcher Spott, Verſpottung.
ſarcaſmicus, ſarcaſticus, a, um. *ſzyderſki z Urąganiem.* höhniſch, ſpöttiſch.
ſarcīmen, ĭnis, n. *Szew.* eine Nath.
ſarcĭna, æ, f. *Tłómok.* Bürde, Reiſebündel. *ſyn.* ŏnus, pondus, faſcis.
ſarcĭnālis, e. c. *ciężarowy.* laſtbar, zum Tragen gehörig.
ſarcĭnārius, a, um. *tłomakowy, robotny.* laſtbar.
ſarcĭnārius, ii, m. *Tłómok noſzący.* Bündelträger.

sarcinas, atis, f. *i. q.* sarcina.
sarcĭnātor, oris, m. *Krawiec łataiący.* ein Schneider, Flicker.
sarcĭnātrix, īcis, f. *Szwaczka.* Flickerinn, Näherinn.
sarcĭnātus, sarcĭnōsus, a, um. *Tłomakami obłożony.* schwer beladen.
sarcĭno, as. *obkładam, upakuię, szyię, łatam.* belästigen, einpacken, nähen, flicken.
sarcĭnŭla, æ, f. *Tłomaczek.* ein Bündlein.
sarcinŭlātus, a, um. *vide* sarcĭnātus.
sarcio, is, īre. *naprawiam i. poprawiam, łatam, nagradzam.* ergänzen, ausbessern, flicken, wieder erstatten, ersetzen. *syn.* rĕsarcio, rĕpăro, compenso.
sarcion. *carnosa vena gemmarum.*
sarcitector, oris, m. *Cieśla, Dachę pokrywaiący.* ein Zimmermann, Dachdecker.
sarcītes, æ, m. *gr. Kamień mięsny.*
sarcītor, oris, m. *vide* sarcinator.
sarcŏcōle, es, f. *gr. Kiła.* Karnöffel, Hodenbruch.
sarcŏcolla, æ, f. *gr. Sarkokola żywica pewnego drzewa Azyatickiego, Małć goiąca, Bielmok ziele.* Sarcocollgummi, oder Harz, so aus einem Baum in Asien fließet.
sarcoma, atis, n. *zbyteczni Nadrastanie Ciała.* überflüßiges Wachsthum des Fleisches.
sarcŏphăgo, as. *umarłego grzebię.* begraben.
sarcŏphăgus, a, um. *mięso rad iadaiący.* Fleischfresser.
sarcŏphăgus, i, m. *Truna, Kamień, Trunny, Grób.* Todtensarg, Grabstein.

sarcoptes, æ, m. *Garkuchnią trzymaiący.* ein Garkoch.
sarcŭlātio, onis, f. *Gracowanie.* das Jäten.
sarcŭlātus, a, um. *gracowany, obcinany.* gejätet, abgeputzt.
sarcŭlo, as. *wskopywam, obcinam.* jäten.
sarcŭlum, i, n. sarcŭlus, i, m. *Graca ogrodnicza, Rydel, Motyczka.* Jäthaue, Egge, Misthacke, Karst.

SARD

Sarda, æ, f. *Sardela ryba, Tunczyk, Sardyk kamień.* Sardelle, ein Fisch, eine Gattung rother Edelgesteine, Carniol.
sardachātes, æ & is, m. *gr. Achatek.* ein Achat, daran ein Carniol gewachsen ist.
sardella, sardina & sardēna, æ, f. *vide* sarda.
sardius lapis. *Sardyk kamień.* ein Carniol, ein Edelgestein. *vide* Sarda.
sardo, as, priscum. *i. q.* intelligo.
sardoa, sardŏnia & sardŏnĭca, æ, f. *Jaskier.* ein Kraut, das den Leuten die Muskeln im Gesicht zusammen ziehet, daß es scheinet, als lachten sie, darauf sie hinfallen und sterben.
sardŏnius risus. *śmiech iałowy.* ein unsinnig Gelächter, darauf bald Weinen oder der Tod folgt.
sardŏnўchātus, a, um. *Sardonikiem ustroiony.* der einen Sardonier anhat.
sardŏnўchus, i, & sardŏnyx, ychis, m. *gr. Sardonik, kamień drogi.* ein Edelgestein, Sardonier genannt.
sardus & sargus, i, m. *piscis melanuro similis.*

SARI

Sari, n. *frutex crescens in Nili ripa.*
sārio, is. *vide* sarculo.

ſário, onis, m. *Pſtrąg.* Salmung, eine Art von Fiſchen. *ſyn.* fario.
ſăriſſa, æ, f. *gr. Kopiia 1. Drzewce.* ein langer Spieß, Lanze, Pique. *ſyn.* haſta.
ſārītio, ōnis, f. *vide* ſarculatio & ſarritio.
ſārītor, oris, m. *vide* ſarritor.

S A R M

Sarmăta, æ, m. *Tatarzyn.* ein Tartar.
Sārmătia, æ, f. *Tatarſkia ziemia.* Tartarey, Sarmatien, Scythierland.
ſarmătīcè. adv. *po Tatarſku.* auf Polniſche oder Scythier Art.
ſarmătĭcus, a, um. *Tatarſki.* Polniſch, Scytiſch.
ſarmătis, ĭdis, f. *Tatarka.* eine Polinn, aus Sarmatien gebürtig.
ſarmentarius, ſarmentĭtius, a, um. *chróſtowy, latoroſlny, Spalenia godny.* von Reben, zum Verbrennen dienlich.
ſarmentōſus, a, um. *gałęziſty, krzewiſty.* voll Rebenholz.
ſarmentum, i, n. *Latoroſl winna, Suſz 1. winna Rózga.* abgeſchnittenes Rebenholz, Rebſchoß.
ſarōpŏda, æ, m. *ſzerokie nogi maiący.* der breite Füße hat.
ſarpo, is. *obcinam 1.* mit dem Rebmeſſer beſchneiden, abputzen.
ſarptus, a, um. *obcięty.* beſchnitten, abgeputzt.

S A R R

Sarrăcŭlum, i, n. *Kara 3. Taczki.* Schubkarn.
ſarrăcum, i, n. *Wóz 2. Wóz chłopſki, furmańſki.* ein Wagen, darauf man Holz fähret, Bagage-Laſtwagen.
ſarrānus, a, um. *i. q.* purpureus.
ſarrana purpura. *vide* ſandyx.
ſarrio & ſārio, is, īre. *pelę, wſkopywam, gracuię, porzę 2.* jäten, das Unkraut ausrotten.
ſarrītio, onis, f. *Pełnie, Pelcie, Wſkopywanie, Gracowanie.* das Jäten oder Hacken, Abputzen.
ſarrītor, oris, m. *Gracownik.* Jäter, Hacker.
ſarrītōrius, a, um. *do Gracowania należący.* zum Jäten gehörig.
ſarrītūra, æ, f. *vide* ſarritio.
ſarrītus, a, um. *gracowany.* vom Unkraut geſäubert.
ſarſūra, æ, f. *Naprawa, Łatanie.* das Nähen oder Flicken.

S A R T

Sarta tecta. *Budynku Opatrowanie.*
ſartāgo, ĭnis, f. *Brytfanna.* it. translatè *Przykrość.* eine Bratpfanne, Tiegel.
ſartè. adv. *zupełnie.* ganz.
ſartor, oris, m. *Krawiec, Gracownik.* ein Schneider, Jäter.
ſartōrius, a, um. *krawiecki.* zum Schneider gehörig.
ſartrix, īcis, f. *Szwacka 2.* eine Schneiderinn.
ſartūra, æ, f. *Naprawa, Łatanie, Gracowanie.* die Nath, das Flicken, Jäten.
ſartus, a, um. *łatany.* geflickt.
ſartus tectus. *Budynku dobrego Dom, cały 4. zupełny.* ſchadlos, feſt, unverletzet.
ſartutillus. lege *ſcrutillus.*
ſas priſcum *pro* ſuas.

S A T

Săt. adv. *dość 1. doſyć.* genug, ziemlich. *ſyn.* ſătis, ăbundè, ăbundanter, ſufficienter.
ſata, orum, n. *vide* ſatum.

ſatâgeus, a, um. *fraſobliwy.* ſorgfältig, bekümmert, bemüht.
ſatâgo, is. *uſiłuię, ſtaram ſię, pierzołuię, fraſuię ſię, uwiiam ſię.* emſig, ſorgfältig und bekümmert ſeyn, ſich bemühen, bekümmern. *ſyn.* cūro, cōnor.
ſatan, ſātānas, æ, m. *Czart.* der Teufel, der böſe Feind. *vide* dæmon.
ſātānicus, a, um. *czartowſki.* ſataniſch, teufliſch.
ſātārius, a, um. *ſiewny, ſadzeniu ſłużący.* zur Saat gehörig.
ſatelles, itis, c. *Halabartnik.* ein Trabante, zu etwas behülflich. *ſyn.* ſtīpātor, cuſtos, miles, miniſter.
ſatellitium, ii, n. *Halabartnicy.* Leibwacht.

SATI

Sătiābilis, e. c. *naſycony.* erſättlich, vergnüglich.
ſatianter & ſātienter. *do ſyta.* ſattſam, genugſam, zur Genüge, überflüßig.
ſătias, ſātiābilitas, atis, f. *ſăties*, ei, f. *vide* ſatiætas.
ſătiātè. adv. *vide* ſatianter.
ſătiātus, a, um. *ſyty, naſycony.* ſatt, geſättiget.
ſătiĕtas, atis, f. *Naſycenie.* Genüge, Sättigung, Sattſamkeit, Ueberfluß. *ſyn.* ſātūrātio *vel* faſtīdium, tædium, nauſea.
ſătietas *vel* ſatias me tenet. *ſyten.* zu Genüge haben.
ſatin? ſatisne? *czy doſyć?* iſts genug?
ſatin ſalvus es? *iako ſię maſz?* biſt du geſund?
ſătio, onis, f. *Sianie, Sadzenie.* das Säen, Pflanzen.
ſătio, as. *naſycam.* ſättigen. *vide* ſātūro.
ſătior, aris. paſſ. *naſycam ſię, przyiada ſię.* ſatt, überdrüßig werden.
ſătior, oris, c. *lepſzy.* beſſer.
ſatira. *lege* ſatyra.
ſătis. adv. *doſć 1. doſtatetzny.* genug, ſattſam. *vide* ſat.
ſatis tempore. *wczas 2.* zeitig.
ſatis dignè. *iako ſię godzi.* wie es ſich geziemt.
ſatis ſuperque. *nazbyt.* überflüßig, mehr als zu viel.
ſatisacceptio, onis, f. *Rękoimie przyięcie.* angenommene Verſicherung mit Bürgen.
ſatisaccipio, is. *Rękoimie biorę, waruię 2.* ſich einen Bürgen ſtellen laſſen, zur Genüge haben.
ſātisdātio, onis, f. *Rękoimie danie, Warunek.* gegebene Bürgſchaft.
ſatisdationem præſto. *vide* ſatisdo.
ſātisdāto. adv. *pod Rękoimią.* mit Bürgſchaft oder Caution.
ſātisdātor, oris, m. *Rękoimie daiący.* ein Bürge.
ſātisdātum, i, n. *Rękoiemſtwo.* genugſame Verbindung.
ſātisdo, as. *Rękoimie daię, ręczę, waruię 1.* einen Bürgen ſtellen, verſichern.
ſātisfacio, is, ere. *czynię doſć, ſpełniam, iſzczę ſię komu, wypłacam ſię, dogadzam komu, przypłacam czego 2.* gnug thun, zufriedenſtellen, bezahlen, vergnügen. *ſyn.* dēbitum ſolvo, perſolvo, exſolvo.
ſatisfacio naturæ. *umieram.* ſterben.
ſatisfactio, onis, f. *Oczyſcienie ſłowne, Sprawowanie, Zadoſyć uczynienie, Uiſzczenie, Pokuta 3.* genugſame Entſchuldigung, Genugthuung, Strafe, Buße.

ſatisfactiōnālis, e. c. *doſć czyniący.* genugthuend.

ſātisfactus, a, um. *uſpokoiony.* vergnügt, zufrieden.

ſatisfio, is. ſatisfit mihi. *doſć mi ſię ſtaie.* zufrieden geſtellt werden.

ſātishăbeo, es. *przeſtaię na tym.* zufrieden ſeyn, ſich begnügen laſſen.

ſatis præſto. *vide* ſatisdo.

ſātius. adv. *lepiey, raczey.* beſſer, rathſamer. *ſyn.* mĕlius, pŏtius, conſultius.

ſātīvus, a, um. *ſiany, ſadzony 1. ogrodny 2.* geſäet, gepflanzt.

ſativum tempus. *Siew 2.* die Saatzeit.

ſator, oris, m. *Siewca, Ogrodnik, Stworzyciel, Ociec, Sprawca.* Säemann, Gärtner, Schöpfer, Vater, Urheber.

ſator litis. *Zwadca.* der Hader und Zank anrichtet.

ſātōrius, a, um. *ſiewny.* was zum Säen gehöret.

ſātrāpes, æ, m. *gr. Pan wielki, Woiewoda.* Landpfleger, Landvoigt, Gouverneur, Intendant.

ſātrăpia & ſatrapea, æ, f. *gr. Panſtwo 2. Staroſtwo 2. Woiewodztwo.* Amt und Würde eines Gouverneurs, Landvoigtey, Staroſtey, Woiewodſchaft.

ſātrăpĭcus, a, um. *do Staroſty albo Woiewody należący.* zum Landpfleger gehörig.

ſatraps, apis, m. *i. q.* ſatrapes.

ſatrus, a, um. ſtary, ſtaby. alt.

SATU

Sătullē. adv. *ſyto.* überflüßig, zur Genüge.

ſătullo, as. naſycam. ſättigen.

ſătullus, a, um. *trochę naſycony.* ein wenig ſatt.

ſātum, i, n. *Zaſiew, Zboże 2. Miara do Zboża.* die Saat, ein Getraidemaaß.

ſătur, ura, urum. *ſyty, naſycony, pełen.* ſatt. *ſyn.* ſatŭrātus, ſatiātus, refectus, explētus, cibis rĕplētus, grăvis.

ſatur ſum. *ſytem.* ſatt ſeyn.

ſātūra æ, f. *Mięſzanina, Miſapłaſka, Maciek nadziewany.* eine Ollapatride. *i. q.* ſatyra.

ſătŭrābilis, e. c. *vide* ſatiabilis.

ſătŭranter, ſătŭrātim. adv. *vide* ſatianter.

ſātŭrātio, onis, f. *Naſycenie.* Sättigung.

ſātŭrātus, a, um. *naſycony.* geſättiget.

ſātŭrēja, æ, f. ſātŭrējum, i, n. *Cząbr ziele.* Gartenisop, Saturey.

ſātŭrio, onis, m. *naſycony.* ein Geſättigter, voller Wanſt, Tellerlecker.

ſātŭrĭtas, atis, f. *Naſycenie, Gnóy 1.* Erſättigung, Fülle, Ueberfluß, Fruchtbarkeit, Auswurf, Unflath. *vide* ſatietas.

ſāturnalia, orum, n. plur. *Swięto Saturna u Pogan.* des Saturnus Feſt bey den Heiden.

ſāturnia, æ, f. *i. q.* Italia *aut* Juno.

ſāturnius, ſaturninus, a, um. *do Saturna należący, nieſzczęśliwy.* Saturniſch, unglücklich.

ſaturnia vita. *nędzne Zycie.* ein elendes Leben.

ſaturniæ lacrymæ. *zmyślony Płacz.* falſche Crocodyllsthränen.

ſaturnius, i, m. *i. q.* Jupiter.

ſāturnus, i, m. *Saturnus Gwiazda.* der Planet Saturnus.

ſatŭro, as. *naſycam 1.* ſättigen. *ſyn.* ſatio, expleo, exſatŭro. *phr.* cibis ſamem dēpello, extinguo, reprĭmo, ſēdo, lēvo.
ſaturo ſtercore terram. *gnoię 2.* die Erde düngen.
ſaturor aris. paſſ. *naſycam ſię, obiadam ſię.* ſatt werden.
ſătus, a, um. *ſiany, urodzony 1.* geſäet, gezeuget. *ſyn.* nātus, creātus, ortus, gĕnĭtus.
ſatus, us, m. *Sianie, Sadzenie, Rodzenie, Płodzenie, Naſienie, Ród 1.* das Säen, Pflanzen.
ſătўra, æ, f. *Wierſz Poetycki 1. Obyczaiow złych ganienie, Miſa płaſka, Uſtawa, Noſa, płaſkiego.* eine Stachel-Schrift, darinnen die lächerlichen Thorheiten der Menſchen durchgehechelt werden; Vermiſchung von allerley Sachen, eine Potage. *phr.* mordax, plēnum convīciis carmen.
ſătўria, æ, f. *Kruk.* ein Rabe.
ſătўriaſis, is, f. ſatyriaſmus, i, m. *gr. Cięgotki.* allzugroße Geilheit.
ſătўrĭcē. adv. *uſzczypliwie.* anzüglich, ſatyriſch.
ſătўrĭcus, a, um. *uſzczypliwy.* ſtachlicht, ſpöttiſch, ſatyriſch.
ſatyricus, ſatyrographus, i, m. *Piſarz wierſzow obyczaie złe ganiących.* ein Satyrenſchreiber, ein Poet, der wider Laſter ſchreibet.
ſătўrion & ſatyrium, i, n. *gr. Storczyk, Rączki.* Geilwurz, Knabenkraut, Stendelwurz.
ſatyrium bibere. *Jurnym być.* zur Geilheit angereizet werden.
ſătўrus, i, m. *gr. dziki Mąż.* ein Waldmännlein. *ſyn.* Faunus.

SAU

Savanum, i, n. Tuwalnia.
ſauciātio, onis, f. *ſaucietas, atis, f. Zranienie.* Verwundung, Verletzung. *ſyn.* vulnĕrātio.
ſauciātus, a, um. *ranny.* verletzt, verwundet.
ſaucio, as. *ranię, drapię 1.* verwunden, verletzen. *vide* vulnĕro.
ſaucius, a, um. *ranny, obrażony.* verwundet, blutrünſtig. *ſyn.* ſauciātus, vulnĕrātus.
ſaucius amore. *miłośnik.* verliebt.
ſaucium facio. *vide* ſaucio.
ſāvillum, i, n. *Makaron.* eine Art Kuchen.
ſavior, ſavium. *lege* ſvavior, ſvavium.
ſaura, æ, f. *gr. Jaſzczorka.* Eider, ſo in den Mauern und Zäunen ſich aufhält.
ſaurion, i, n. *gr. Gorczyca 1.* Senf.
ſaurītes, æ, m. *gr. Jaſzczórczy Kamień.* der Stein, ſo man in den Eideren findet.
ſaurix. *vide* ſorix.
ſauroctŏnos, i, m. *qui lacertam occidit.*
ſaurŏmăta, æ, m. *gr. i. q.* Sarmata. *Tatarzyn.* ein Tartar.
ſaurŏter. *gr. Tok 3.*

SAX

Saxātilis, e. c. *kamienny 3. ſkalny.* ſteinicht, felſicht, in Steinen lebend oder wohnend.
ſaxeſco, is. *kamienieię.* zu Stein werden.
ſaxētānus & ſaxitanus. *i. q.* ſaxatilis. ſaxetanus lacertus. *Jaſzczur.* in Steinen wohnender Eider.
ſaxētum, i, n. *Kamionka.* ein ſteinichter Ort.

ſaxeus, a, um. *kamienny.* aus Steinen, hart wie Stein.
ſaxeus imber. *Grad.* Hagel.
ſaxiālis, e, e. *vide* ſaxatilis.
ſaxĭfer, era, erum. *Kamienie noſzący.* ſteintragend.
ſaxĭfĭcus, a, um. *ſkamiaiący.* der etwas in Stein verwandelt.
ſaxifrăga, ſaxifragia, æ, f. ſaxifragum, i, n. *Rozłup*, *Ruta ſkalna*, *Rzeſa ſkalna* 3. *Łomikamień ziele.* Steinbrech, ein Kraut.
ſaxĭfrăgus, a, um. *łomikamień* 2. ſteinbrechend oder zermalmend.
ſaxĭgĕnus, a, um. *w Skale narodzony*, *z Skały pochodzący.* in Steinfelſen geboren, aus Steinen entſpringend.
ſaxitas. vide *ſaxoſitas.*
ſaxĭtānus. *vide* ſaxetanus.
Saxo, onis, m. *Sas.* ein Sachſe.
Saxŏnia, æ, f. *Saſka ziemia.* Sachſenland.
Saxŏnĭcus, a, um. *Saſki.* Sächſiſch.
Saxonicus Elector. *Elektor Saſki.* der Churfürſt in Sachſen.
Saxonica domus. *Dwor Saſki.* das Haus Sachſen.
ſaxōſĭtas, atis, f. *Twardość Skał.* Härtigket der Felſen.
ſaxōſus, a, um. *kamieniſty.* ſteinicht. *ſyn.* lăpĭdōſus, pĕtrōſus, ſcrūpeus, ſalĕbroſus, ſcŏpŭlōſus. *phr.* ſaxis, ſcŏpŭlis, ſalĕbris, aſper, plēnus, rĕfertus.
ſaxŭlum, i, n. *Skałka.* kleiner Fels.
ſaxum, i, n. *Skała*, *Kamień łamany z gór.* ein großer rauher Stein, harter Fels, Werckſtück. *ſyn.* ſilex, lăpis, rūpes, ſcŏpŭlus.
ſaxum contuſum. *Gruz.* Schutt.
ſaxum fiſtuloſum. *Kamień z piany morſkiey.* Bimsſtein.
ſaxum vivum. *Skała* 1. *Opoka.* ein Fels.
ſaxorum ſtructūra. *Mur.* eine Mauer.
ſaxuōſus, a, um. *vide* ſaxoſus.

S C A B

Scăbellum, i, n. *Ławeczka*, *Podnóżek.* Bänklein, Schemel, Hütſche. *ſyn.* ſcamnum, ſĕdīle, ſēdes.
ſcăber, bra, brum. ſcăbĭdus, a, um. *parchaty*, *chropowaty*, *plugawy.* räudig, krätzig, rauh anzugreifen. *ſyn.* aſper, rĭgĭdus, rŭdis, ſcăbrōſus.
ſcăbies, ei, f. *Swierzb*, *Liſzay.* die Raude, Krätze. *ſyn.* porrīgo, ſcăbrĭties.
ſcabies fera. *Parch.* Grind.
ſcăbĭle, is, n. ſcăbŭlum, i, n. *vide* ſcabellum.
ſcăbīnātus, us, m. *Ławnikowſtwo.* der Schöpfenſtuhl.
ſcăbīnus, *ſcăbĭnius*, i, m. *Ławnik.* Bankrichter, Schöpf.
ſcabiōſa, æ, f. *Dryiakiew Ziele.* Scabioſen, Apoſtemkraut.
ſcabiōſus, a, um. *Swierzb maiący.* räudig, krätzig. *phr.* ſcăbie infectus. *vide* ſcaber.
ſcăbĭtūdo, inis, f. *Parch.* Grätze, Grind.
ſcabitudo animi. *Gniew, Surowość.* Zorn, Rachbegierde.
ſcăbo, is. *drapię* 2. kratzen, jucken. *ſyn.* frĭco.
ſcăbrātus, a, um. *podrapany chropawy.* gekratzet, zerrieben.
ſcăbrè. adv. *chropowo.* rauh, ſcharf.
ſcăbrēdo, inis, f. *Chropowacina*, *Parch.* Raube, Krätze, Grind.
ſcăbreo, es. *chropowacieię.* krätzig, rauh ſeyn.

ſcabres,

scabres, is, f. *Plugastwo*, Unflath.
scabritia, æ, scabrities, ei, f. *vide* scabredo.
scabro, as. *drapię.* kratzen.
scabrosus, a, um. *chropawy.* räudig, rauh anzugreifen, schäbicht, scharricht.
scabrum, i, n. *vide* scabredo.
scabrus, a, um. *chropawy, nieczysty.* krätzig, räudig, unsauber.
scachus, i, m. *i. q.* latrunculus *vel* calculus.
scæa, æ, f. *porta Trojana infelicitatis signum.*
scænicula. *vide* schœnicola.
scæva, æ, f. *Lewica.* die linke Hand.
scæva, æ, m. *mańkaty.* der links ist.
scæva bona. *Znak dobry.* gutes Zeichen.
scæva mala. *zły znak, Nieszczęście.* böses Zeichen, Unglück.
scævitas, atis, f. *Bezbożność, Nieszczęśliwość.* Gottlosigkeit, Unglückseligkeit.
scævola, æ, m. *vide* scæva.
scæus & scævus, a, um. *lewy, krzywy, przewrotny, nieszczęśliwy.* links, schief, links umgehend, verkehrt, unglücklich.

SCAL

Scala, æ, f. *Drabina* 1. *Wschód* 1. 2. eine Leiter, Treppe, Sturmleiter.
scala milliarium. *Miara Mil na Mapach.* die Abzeichnung der Meilen auf den Landcharten.
scalaris, e. c. *pochodzisty, wschodowaty.* zur Stiege gehörig, wie eine Treppe.
scalari forma. *pochodzisto, wschodowato.* treppenweise.
scalarium, ii, n. *i. q.* scala.
scalmus, i, m. *wiosłowy Gozdź.* Ruderring, oder Nagel, daran man die Ruder bindet.
scalmorum duorum navicula. *i. q.* biremis.
scalpello, as. *skrobię, drapię.* schaben, kratzen.
scalpellum, i, n. scalpellus, i, & scalper, ri, m. *Rzezak, Brzytwa* 1. *Scyzoryk, Nożyk pisarski, Puszczadło, Dłubaczka.* kleines Messer, Federmesser, Laßeisen, damit die Wundärzte die Adern öffnen, Grabstichel. *syn.* cælum.
scalpo, is. *drapię* 2. *strugam, grzebię* 1. *porżę* 2. *dłubię* 4. *ryię* 2. schaben, kratzen, graben, ausstechen, schneiden.
scalpratus, a, um. *zakrzywiony* 2. wie ein Schroteisen oder Grabstichel gemacht.
scalprum, i, n. *vide* scalpellum.
scalprum sutorium. *Gnyp.* Kneif der Schuster.
scalptor, oris, m. *Sznycerz* 1. Graber, Steinschneider.
scalptorium, ii, n. *Drapaczka.* ein Buckelkratzer.
scalptura, æ, f. *Rycie.* das Ausgraben, Schneiden, Schnitzwerk. *syn.* sculptura.
scalpturatus, a, um. *wytwornie wysadzony.* von eingelegter Arbeit gemacht.
scalpturatum pavimentum. *Tło wytwornie sadzone.* ein Boden mit gehauenen Steinen besetzt.
scalpturigo. *vide* scalpurigo.
scalpturio. *vide* scalpurio.
scalpturo, as. *ryię* 2. mit eingelegter Arbeit oder Schnitzwerk zieren.

ſcalptus, a, um. *ryty*. gegraben, geſtochen, geſchnitzt, geſchnitten, gehauen.
ſcalpūrīgo, inis, f. *Swierzb* 1. *Łechtanie*. das Beißen oder Jucken der Haut.
ſcalpūrio, is, ire. *grzebię* 1. *drapię*. ſcharren, kratzen.
ſcaltĭcus, a, um. *vide* ſcaber.
ſcaltus, i, m. *vide* ſcabies.
ſcalus. *vide* ſqualus.

SCAM

Scama. *vide* ſacoma.
ſcambōſus & ſcambus, a, um. *krzywonogi, zezowaty*. krummbeinicht.
ſcāmellum & ſcamillum. *vide* ſcabellum.
ſcamillus, i, m. *Wſchodek*, *Podſtawek* 3. *Laſkowanie* & ſub *Podnożek*. ein Untersatz, darauf man die Säulen ſetzt.
ſcamma, atis, n. gr. *Rów*, *Szranki* 1. ein ausgegrabener Ort, Kampfplatz, Rennbahn.
ſcammōnea, ſcammōnia, æ, f. ſcammōnium, i, n. & ſcammōnites, æ, m. *Socznica ziele*. ein Purgierkraut, Purgierſaft.
ſcammonium tenue. *vide* echim.
ſcamna, orum, n. plur. *Gałęzie* 1. *Piętro* 2. *drogi w Ogrodach*. Aeſte von Bäumen, ein Rain.
ſcamnātus, a, um. *na kſztałt Ławek*. den Bänken gleich abgetheilet.
ſcamnatus ager. ſub *Miedza*. Acker mit einem Rain abgetheilet.
ſcamnellum, ſcamnŭlum, i, n. *vide* ſcabellum.
ſcamnum, i, n. *Ława*, *Podnożek*, *Opuſta*, & ſub *Zagon*. Bank, Tritt, Fußſchemel, ungepflügtes Feld zwiſchen zweyen Furchen, ein Rain. *ſyn.* ſedīle, ſēdes.

ſcamōneum. *vide* ſcammonea.
ſcandălīzatus, a, um. *zgorſzony*. geärgert.
ſcandălīzo, as. *gorſzę*. ärgern, Aergerniß geben.
ſcandălōſus, a, um. *gorſzący*. ärgerlich.
ſcandălum, i, n. gr. *Zgorſzenie*. Aergerniß, Anſtoß, Zank.
ſcandīle, is, n. *vide* ſcabellum.
ſcandix, icis, f. gr. *Czechrzyca ziele*. wild Körbelkraut, Nadelkraut.
ſcando, is. *wſtępuię* 1. ſteigen. *vide* aſcendo.
ſcando verſum. *i. q.* menſuro.
ſcandŭla, æ, f. *Gont*, *Szczebel*, *Stopień*. Dachſchindel.
ſcandŭlāca, æ, f. *Zaraza ziele*. Glockenblume.
ſcandŭlāris, e. c. *gontowy*. von Schindeln.
ſcandŭlārius, ii, m. *Szkudelnik*. Schindelmacher, Dachdecker.
ſcandulata. *lege* ſcandulaca.
ſcanſĭlis, e. c. *wſtępny*. leicht zu ſteigen.
annus ſcanſilis, climactericus. *Rok podeyrzany*. das große Stuffenjahr.
ſcanſio, onis, f. *Wſtępowanie*. Steigung.
ſcanſio verſuum. *i. q.* dimenſio.
ſcanſor, oris, m. *Wſtępuiący*. ein Steiger.
ſcanſōrius, a, um. *wſtępny* 2. zum Steigen dienlich.
ſcanſoria machina. *Drabina* 2. eine Leiter.

SCAP

Scăpane. *i. q.* ligo.
ſcăpha, æ. ſcăphe, es, f. gr. *Łódź*, *Szkuta*, *Dubas*. Barke, Kahn, Nachen, Boot. *ſyn.* cymba, lembus.

ſcăphiā-

ſcăphiārius, ii, m. *Łodzie robiący, w Czółnie płynący.* der kleine Schiffe macht, ein Schiffer.

ſcăphiſtĕrium, ii, n. *Wieiaczka, Wanna.* ein kleiner Kahn, Wanne.

ſcăphīta, æ, m. *i. q.* ſcaphiarius.

ſcăphium, i, n. *gr. Czara 2. ſtolcowe Naczynie, Urynał, Kocieł, Miednica 2. Motyka, Kompas 1.* Nachtſcherbe, Kammertopf, Hacke, Karſt, Wurfſchaufel.

ſcăphŭla, æ, f. *Łódż mała, Wanienka.* ein Kähnlein.

ſcăphus, i, m. *i. q.* cavitas rei.

ſcăpĭlium & *ſcapillum*, i, n. priſcum. *i. q.* ſcapula.

ſcăpres, is, f. *i. q.* ſcabrities.

ſcăprus, a, um. *i. q* ſcabioſus.

ſcaptenſŭla, *ſcapteſcula*, æ, f. *ſrebrna Góra, góra Kruſzcowa.* eine Erzgrube.

ſcăpŭla, æ, f. *Łopatka* 3. Schulterblatt, Schulter.

ſcapulæ hæ. *Plecy.* die Achſeln.

ſcăpūlaris, e. c. *łopatkowy.* zur Schulter gehörig.

ſcapulare, is, n. ſcapularis veſtis, *ſcapularium*, i, n. *Szkaplerz.* Scapulier.

ſcăpŭlum, i, n. *Kiy długi.* ein langer Prügel.

ſcăpus, i, m. *Płocha kroſienna, Słup 6. Wſchodu kręconego ſłup, Sztaby, Szal kołowrót, Łodyga, Strąk, Bobowiny.* die Spindel im Windelbaum, Säule am Wendelſtein, das Mittelſte einer Säule, die gerade Säule zwiſchen dem Fuß und Capital, Weberlade oder Rolle, woran das Garn geſpulet wird, Waagbalken, Waagſtange, Waagbaum, Kamm an den Trauben, Halm oder Stengel an Kräutern, Blumen.

ſcapus cardinalis. *zawiaſowy Słupiec.*

ſcapus chartarum. *Libra Papieru.* ein Buch Papier.

ſcāra, æ, f. *vide* ſquara.

ſcărăbæus, i, m. *Chrząſzcz, Jelonek robak, Krówka robak.* ein Käfer, Roßkäfer.

ſcarabæus parvus. *Kantaryda.*

ſcarabæŏlus, i, m. *Chrząſzcz mały.* kleiner Käfer.

ſcărăbĕlăphus, i, m. *Jelonek robak.*

ſcărămanga, æ, f. ſcaramangium & ſcaramangum, i, n. *Turecka Opończa.* ein türkiſcher Wetterrock.

ſcărĭfĭcātio, onis, f. *Prócie, Skrobanie. Puſzczanie Krwi zaſkorney.* das Schröpfen.

ſcărĭfĭcātor, oris, m. *Krew zaſkórnią puſzczaiący.* ein Schröpfer.

ſcărĭfico, as. *drapię 2. 4. porżę 2. oſkrobuię wzdrapać, krew zaſkornią puſzſzczam.* ſchröpfen.

ſcărĭfĭo, is. ſub *wzdrapać.* geſchröpft werden.

ſcărio, onis, m. *Odzwierny.* ein Pförtner, Thürhüter.

ſcărītes gemma. ſub *Przeżuwacz.* ein fiſchfärbiger Edelgeſtein.

ſcarıŏſus, a, um. *vide* ſcabroſus.

ſcărus, i, m. *Przeżuwacz ryba.* eine gewiſſe Art eines Meerfiſches.

SCAT

Scătĕbra, æ, f. *Zdróy, Cieczenie 1. Wytryſkanie, Zdroiewiſko.* Brunquell, Urſprung. *ſyn.* fons, ſcătūrix, ſcătūrīgo, ŏrīgo.

ſcateo, es, ſcatō, is. *tiekę 1. 2. wytryſka, obfituię, wydaię 7. pełny ieſtem.* hervor quellen, voll ſeyn. *ſyn.* ſcătūrio, efflŭo, ēmāno, māno, ērumpo, dērīvor, ŏrior, ēbullio.

ſcateo vermibus. *Robacy mię toczą.* voll Würmer ſeyn.

ſcătĕries, ei, f. *vide* ſcatĕbra.

ſcatum, i, n. *Gnóy 1.* Unflath.

ſcătūrex & ſcăturix, icis. *vide* ſcatebrā.

ſcătūrīgĭnōſus, a, um. *żrzódliſty.* ſumpficht, quellicht, voll Brunnquellen.

ſcătūrīgo, inis, f. *vide* ſcatĕbra.

ſcaturigine commeant. *ſypią ſię.*

ſcătūrio, is, ire. *vide* ſcateo.

ſcaurĭpĕda, æ, c. *vide* ſcambus.

ſcaurus, i, m. *i. q.* ſcarus.

ſcaurus, a, um. *Krzywonogi, Koſtek krzywych.* dem die großen Knorren an den Füßen hervorgehen.

ſcazon, onis, m. *gr. Kulawy.* ein Hinkender. *i. q.* claudus.

ſcazon verſus. *i. q.* ſenarius Jambicus.

SCE

Scĕlĕrāta, æ, f. herba. *Jaſkier.* Brandkraut.

ſcĕlĕrātè. adv. *niecnotliwie.* ſchändlich, böslich.

ſcĕlĕrātus, a, um. *niecnotliwy, złoſliwy, nieſzczęſliwy.* laſterhaft, gottlos, boshaft, ſchändlich. *ſyn.* ſceleſtus, nĕfandus, mălus, imprŏbus, flāgĭtiōſus, nēquam, perdĭtus, mălignus, noxius, impius. *phr.* ſcĕlĕris, crīmĭnis, artĭfex, auctor, reus, ſectator, ſcĕlĕri addictus, aſſuētus.

ſcĕlĕrĭtas, atis, f. *vide* ſcelus.

ſcĕlĕro, as. *zmazać 2. 3.* verunreinigen, beſchimpfen.

ſcĕlĕro, onis, m. *Złoſnik, Niecnota.* ein Erzbube.

ſcĕlĕrōſus, a, um. *vide* ſceleratus.

ſcĕleſtè. adv. *niecnotliwie.* boshaftig, ſchelmiſcher Weiſe.

ſcĕleſtuōſus & ſcĕleſtus, a, um. *vide* ſceleratus.

ſcĕlĕton, i, n. ſcĕlĕtos, i, m. *gr. Kości całego ciała ſpoione, z Mięſa obrane.* Todtengerippe, Beingerippe.

ſcelio, onis, m. *Rabuś.* ein Räuber.

ſcĕlĕtyrbe & ſcelotyrbe, es, f. *Szkorbut.* ſcorbutiſche Mundfäule.

ſcĕlus, ĕris, n. *Grzech wielki, Niecnota, niecnotliwy.* Bubenſtück, Uebelthat, ein Erzſchelm. *ſyn.* crīmen, făcĭnus, flāgitium, noxa, culpa, dēlictum, nĕfas.

ſcēna, æ, f. *Dziwowiſko 1. Widok 2. Komedya 1. Perſona 2. Przygotowanie, Jata, Chłodnik.* Schauplatz, Schaubühne, Comödie, Zubereitung, Laubhütte. *i. q.* cæna.

ſcena totius rei. *Suma 2.* die ganze Sache.

ſcēnālis, ſcēnātĭlis, e. c. ſcēnārius, ſcēnātĭcus, a, um. *komedyiny.* theatraliſch.

ſcēnĭcè. adv. *po Komedyantſku.* auf Comödiantenmanier.

ſcēnĭcus, a, um. *komedyiny.* zum Comödianten gehörig.

ſcēnĭcus, i, m. *Kuglarz.* ein Comödiant.

ſcēnifactor & ſcenæfactor, oris, m. *Obicie Robiący.* Teppichmacher.

ſcēnīta, æ, m. *Namiotnik 2.* der im Gezelt wohnet.

ſcēnŏfactōrius, a, um. *Obicie albo Namioty robiący, namiotniczy.* zum Teppichmacher gehörig.

ſcēnŏ-

scēnŏgrăphia, æ, f. gr. i. q. scenæ pictura. *Malowanie budowania.*
scēnŏgrăphus, i, m. i. q. qui scenas pingit.
scēnōma, atis, n. gr. *Namiot, Jata.* Gezelt, Hütte.
scēnŏpēgia, orum, n. plur. gr. *Kuczki Zydowskie, Kuczek siadanie.* das Lauberhüttenfest der Juden.
scensa, æ, f. obsol. *pro* cœna.
sceptatus, i, m. *Moneta Francuska.* Münze in Frankreich.
scepticus, a, um. *i. q.* speculativus.
scepticus Philosophus. *i. e.* dubitans, nihil definiens.
scepticus, i, m. *wątpliwy.* Zweifler.
scepticismus, i, n. *Wątpienie o wszystkich rzeczach.* Zweifel an allen Sachen.
sceptos, i, m. *i. q.* tempestas.
sceptrifer & *sceptriger*, era, erum. sceptrūchus, i, m. *Berło trzymaiący.* Scepterträgend. *vide* rex, rēgīna.
sceptrum, i, n. gr. *Berło, Ciernie zamorskie.* ein Scepter.
scepusium, i, n. *Spis* 1.
scesna, æ, f. *i. q.* cœna.

S C H

Schăstēria, æ, f. gr. sub *Lina.*
schēda, æ, f. gr. *Tablica do pisania, Karta* 2. 3. *Arkusz papieru nie łamany, Pisanie* 4. & sub *papierowe Drzewko.* Schreibtafel, Zettel, Blatt Papier, Schrift.
schēdia, æ, f. gr. *Komięga, Trafta, Most prędki.* Floß auf dem Wasser, Brücke über einen Fluß.
schediasma, atis, n. *vide* schedion.
schēdĭcus, a, um. *i. q.* extemporalis. *nierozmyślony.* eilfertig.
schēdion & schedium, i, n. gr. *porywcze Pisanie, porywcze co zrobionego, niewypolerowany.* eine kurze eilfertige Schrift, Aufsatz, Entwurf.
schēdŭla, æ, f. *Kartka.* kleiner Zettel.
schēma, ătis, n. *Kształt, Figura* 1. *Figury* 2 Figur. *syn.* forma, ornātus, us, figūrātio.
schēmătismus, i, m. *Postać, Postawa, Kształt, Wyobrażenie, Model, Abrys, Księżycowe odmiany.* Vorbildung, Figur, Abbildung, Vorriß.
schēsis, is, f. *i. q.* habitudo.
schenophylax, cis, m. *Zakrystyan.*
schĭdium, ii, n. *Trzaska, Wior.* Span, Scheit Holz.
schinălus, i, m. *pewna Ryba.* ein gewisser Fisch.
schīnos. gr. *Mastykowe drzewo, Cebula* 3. gewisse Art eines Mastirbaumes.
schisma, ătis, n. *Odszczepieństwo, Rospadlina, Rozróżnienie.* Trennung der Christen in Religionssachen, Spaltung, Spalte, Riß.
schismătĭcus, i, m. *Odszczepieniec.* der eine Trennung der Gemüther anrichtet.
schista, æ, f. gr. *Cebula* 1. Zwiebel.
schista ova. *Jaie zaległe.* Windeyer.
schistum lac. *zsiadłe Mleko.* geronnene Milch.
schistus lapis. *Krwawnik kamień.* Blutstein.
schœnĭcŏla & schœnicula, æ, f. gr. *Nierządnica.* eine gemeine Hure.
schœnismus, i, m. gr. *vide* schœnobatismus.
schœnŏbătes, æ & is, m. gr. *Powrozobiegun.* ein Seiltänzer.

ſchœnŏbătĭcus, a, um. *do tańcowania na Linie należący.* Seiltänzeriſch.

ſchœnŏbātismus, i, m. *gr.* *Ciągnienie Złoczyńcow na Torturach.* Folterung oder Marter ſo mit härenen Stricken geſchiehet.

ſchœnon, i, n. *gr.* ſchœnus odoratus. *rayſka Trawa.* Salbe oder Pomade von geringem Werth, damit ſich die gemeinen Huren zu ſalben pflegten.

ſchœnŏplŏcos, m. *gr.* *Powroźnik.* ein Seiler.

ſchœnŏpōla, æ, m. *gr.* *Powrozy przedaiący.* Seilverkäufer.

ſchœnum, i, n. *vide* ſchœnon.

ſchœnus, i, m. *gr.* *Powróz 1. ſit 1. Mila.* Seil, Binſen, Schilf, eine Meile.

ſchŏla, æ, f. *Szkoła 1. 2. Szkoła Rycerſka, Sala, Lekcya, Rozmowa.* Schule, Ritterſchule, Schrift, Diſputation. *ſyn* gymnăſium, lūdus, pălæſtra.

ſchŏlāris, e. c. ſchŏlaſticus & ſchŏlicus, a, um. *żakoſki, ſzkolny.* zur Schule gehörig.

ſchŏlāris, is, ſchŏlaſter, ſtri, ſchŏlaſtes, is, ſchŏlaſticus & ſchŏlicus, i, m. *żak, Uczeń, Kraſomowca.* ein Schüler.

ſchŏlaſtērium, ii, n. *Mieyſce odpoczynku.* ein Ort, wo man nach gethaner Arbeit ſeine Ruhe pfleget.

ſchŏlaſticè. adv. *po ſzkolnemu.* nach Schulenart.

ſchŏliaſtes, æ, m. *gr.* *Wykładacz.* der kurze Erklärungen über Bücher ſchreibet. *ſyn.* commentātor.

ſchŏlion & ſcholium, i, n. *gr.* *Wykład 1.* kurze Erklärung, deutliche Auslegung eines dunklen Verſtandes.

ſchultētus, i, m. B. *vide* ſculptetus.

SCIA

Scia, æ, f. ſciădion & ſciadeum, i, n. *gr.* *i. q.* umbra. *Cieńnik.* Schatten.

ſciadeus, i, m. *gr.* *Karaś morſki.*

ſciæna, æ. *gr.* *Kruk morſki.* ein Meerrabe.

ſciagraphia, æ, f. *gr.* *i. q.* adumbrata deſcriptio.

ſciămăchia, æ, f. *gr.* *Szermierſka.* Schatten, oder Spiegelfechten. *i. q.* pugna umbratilis.

ſciăpus odis, *gr.* ſciapides, ſciopedes, um, m. plur. *Jednonogi.* einfüßige Leute in Indien.

ſciăther, ēris, n. ſciathēras & ſciotheras, æ, m. *gr.* *Skażyciel u Zegaru ſłonecznego.* Zeiger an der Sonnenuhr.

ſciăthērica, æ, f. *ſcil.* ars. *i. q.* Gnomonica.

ſciăthēricon & um. i, n. *gr.* *Słonecznik 1. Kompas, Zegar ſłoneczny.* Sonnenuhr, Stundenzeiger.

ſciătica, æ, f. *Scyatyka.* Hüft- oder Lendenweh.

ſcibilis, e. c. *poięţny.* wiſſentlich, das mit Vernunft zu begreifen iſt.

ſcibam, *ſcibo.* obſol. *pro* ſciebam, ſciam.

ſcibones, um. plur. *gatunek ſtaroſwieckich Strzał.* Art von Pfeilen bey den Alten.

SCIE

Sciēna, æ, f. *Gatunek ryb.* eine Art von Fiſchen.

ſciens, entis, o. *wiedząc, biegły, uczony, umieiętny.* wiſſend, erfahren, kundig, verſtehend. *ſyn.* doctus, gnārus, pĕrītus, non ignārus.

ſcienter, ſcientiſſimè. adv. *wiedząc, biegle, mądrze, umieiętnie.* wiſſentlich, mit Vorbewußt.

ſcien-

ſcientia, æ, f. *Wiadomość, Umieiętność* 1. *Nauka* 1. Wiſſenſchaft, Erkenntniß, Kunſt. *ſyn.* nōtitia, cognitio, ars, ſtudium, doctrīna.
ſcientia numeralis, ratiociniorum. *Rachmiſtrſka nauka.* Rechenkunſt.
ſcientia rei familiaris, ruſticationis. *Goſpodarſtwo* 1. Wirthſchaft.
ſcientiæ hæ. *Nauki.* freye Künſte.
ſcientiŏla, æ, f. *mała Umieiętność y Wiadomość.* geringe Wiſſenſchaft und Erkenntniß.
ſcilicet. adv. *iście, tak ieſt* 1. 2. *bez Wątpienia.* nämlich. *ſyn.* nempe, vĭdēlicet, nīmīrum, quippe.
ſcilla, ſcillinus, &c. *lege* ſquilla, &c.

SCIN

Scin? *pro* ſciſne? *wieſzże?* weißt du denn?
ſcincus, i, m. *gr. Krokodyl.* ein Thier in Egypten, ſo ſich im Waſſer aufhält, die Nahrung aber auf der Erde von den Kräutern ſucht.
ſcindapſus, i, m. *rodzay Bluſzczu.* eine Art von Epheu.
ſcindo, is. *kraię, rąbam, ſiekę* 1. *drapię* 1. *ſzczepam, ſtrzygę* 1. *rozdzieram* 1. *przerynam* 1. *ryſuię ſię, rzeżę* 1. *zarzynam* 1. ſpalten, zerſpalten, zerreißen. *ſyn.* abſcindo, reſcindo, ſĕco, rĕſĕco, ampŭto, trunco, mŭtĭlo, lăcĕro, dĭlăcĕro.
ſcindo neceſſitudines. *Rozbrat czynię.* ſich von einem trennen.
ſcindor. paſſ. *rozdwaiam ſię.* ſich ſpalten, theilen.
ſcindŭla. *lege* ſcandula.
ſcindularis. *lege* ſcandularis.
ſcintilla, æ, f. *Iſkra.* Funke.
ſcintillātio, onis, f. *Iſkrzenie, Błyſzczenie.* das Funkeln, Blinken.
ſcintillo, as. *iſkrzę ſię błyſzczę ſię, świecę ſię, pierſzę.* funkeln, ſchimmern. *vide* rutilo.
ſcintillŭla, æ, f. *Iſkierka.* Fünklein.
ſcio, is, ire. *wiem* 1. *umiem, wyrozumiewam, przymuię kogo.* wiſſen, erkennen, verſtehen, erfahren. *ſyn.* nōvi, noſco, cognoſco, calleo, intellĭgo.
ſciŏgrăphia, æ, f. *gr. vide* ſcenographia.
ſciŏlus, i, m. *Mędrek.* ein Klügling.
ſciŏmachia, æ, f. *gr. vide* ſciamachia.
ſciŏmantia, æ, f. *gr. i. q.* divinatio ex umbra. *Wieſzczba z Cieni.* Wahrſagung aus dem Schatten.
ſciopus. *vide* ſciapus.
ſciothericum. *vide* ſciathericon.
ſcīpio, onis. *gr. Koſtur.* Stock, Stecken.

SCIR

Scirpea, ſcirpia, æ, f. *Koſz* 1. *Wasąg.* Flechte, Horde, Korbwagen, Futterſchwinge.
ſcirpeus, a, um. *ſitowi.* aus Binſen gemacht.
ſcirpĭcŭla, æ, f. *Nóż do obrzynania Sitowia y Latorośli.* Meſſer zum Binſenabſchneiden, Rebmeſſer.
ſcirpĭcŭlum, i, n. *Koſzyk z Situ.* ein Körblein aus Binſen.
ſcirpĭcŭlus, i, m. *Sit* 1. kleine Binſen.
ſcirpĭculus, a, um. *vide* ſcirpeus.
ſcirpŭla, æ, f. *certum genus vitis.*
ſcirpus, i, m. *Sit* 1. *Mowa trudna.* Semſen, Binſen, Schilfrohr, verwirrte Rede, dunkle Frage, Räthſel.
ſcirrhus, i, m. *gr.* ſcirrhoma, atis, n. ſcirrhoſis, is, f. *Koſtka martwa.* verhärtete Geſchwulſt.

SCIS

Sciſcitatio, onis, f. *Badanie.* fleißige Nachforſchung, Nachfrage.

ſciſcitativus, a, um. *Pytaniu ſłużący.* nachforſchend.

ſciſcitator, oris, m. *Badacz, Inkwizytor.* Nachforſcher, Durchgrübler, fleiſſiger Nachſucher, Kundſchafter.

ſciſcitatus, a, um. *wybadany.* erkundigt.

ſciſcito, obſol. & ſciſcitor, aris. *pytam, dowiaduię ſię 1.* erforſchen, nachfragen, nachgrübeln. *ſyn.* ſcitor, percontor, quæro, inquiro, interrogo.

ſciſco, is. *ſtanowię 1. uchwalam, dowiaduię ſię.* befehlen, Verordnung machen, forſchen, wiſſen wollen, ordnen.

ſciſſilis, ſciſſibilis, e. c. *łupny, rzezany z. oſzarpany.* theilig, ſchiefericht, leicht zu ſchneiden. *ſyn.* fiſſilis.

ſciſſim. adv. *łupno,* geſpaltener Weiſe.

ſciſſio, onis, f. *Łupanie, Rozdarcie, Rzezanie, Strzyżenie 1.* Spaltung, Zerreißung, Trennung.

ſciſſor, oris, m. *Krayczy.* Vorſchneider, Trenſchirer.

ſciſſura, æ, f. ſciſſus, us, m. *Roſpor, Narzynanie, Rąbanie, Roſpadlina, Szpara.* Zerſpaltung, Zerkerbung, Spalte, Riß, Schnitt.

ſciſſus, a, um. *roſpadły.* geſpalten, zertheilt, geſchiefert. *ſyn.* abſciſſus, ſecatus, exciſus, laceratus.

SCIT

Scitamentum, i, n. *kſztałtna Mowa, Łakoci, Przyprawa 5.* Kunſtwerk, wohl ausſtudirte Rede, angenehme und ſchmackhafte Speiſe, Leckerbißlein.

ſcitatio, onis, f. *vide* ſciſcitatio.

ſcitator, oris, m. *vide* ſciſcitator.

ſcitè. adv. *ſtucznie, mądrze, pięknie, umieiętnie, wytwornie, grzeczy.* ſchön, artig, zierlich, künſtlich. *ſyn.* pulchrè, doctè, artificioſè.

ſcito, as. *vide* ſcio.

ſcitor, aris. *vide* ſciſcitor.

ſcitulè. adv. *nieco pięknie.* etwas artig, ein wenig lieblich und angenehm.

ſcitulus, a, um. *piękny, galant.* ein wenig artig, nett, niedlich, liebreich.

ſcitum, i, n. *Uſtawa 1.* Satzung, Verordnung, Lehre.

ſcitum plebis. *vide* plebiſcitum.

ſcitum eſt. *wiadomo ieſt.* es iſt bekannt.

ſcitum facio. *ſtanowię 1.* verordnen.

ſcitus, us, m. *Wiadomość.* Wiſſenſchaft.

ſcitus, a, um. *ſztuczny, grzeczny, piękny, galant, ſpoſobny, mądry, uczony, umieiętny.* wohlanſtändig, fein, geſchickt, wiſſend. *ſyn* ſciens, doctus *vel* argutus, venuſtus, *vide* ſciens.

ſciurus, i, m. *Wiewiórka.* Eichhörnlein.

ſcius, a, um. *i. q.* ſciens, conſcius.

ſclavinus, i, m. *vide* ſclavus.

Sclavonia, æ, f. *Słowieńſka Ziemia.* das Königreich Sclavonien.

ſclavonicus, a, um. *Słowieńſki.* Sclavoniſch.

Sclavus, i, m. *Słowak.* Einwohner Sclavoniens.

ſclopetum, i, n. *Piſtolet, Flinta.* Muſkete, Flinte.

ſclopus, i, m. *Klaſk 1. Pukawka.* Schall, ſo durch das Aufblaſen der Backen geſchiehet, Klatſch- oder Handbüchſe, Piſtol, Blasrohr.

ſcnips, ipis, m. *gr. Robak w drzewie.* ein Holzwurm.

SCO

SCO

Scōbīna, æ, f. *Piła ślósarska, Raszpla* eine Feile.
scōbis, is, & scobs, scobis, f. & m. *Trocina, Opiłki.* Feilstaub, Feilspäne.
scoena, priscum. *lege* cœna.
scœnicŏla & scœnicula *vide* schœnicola.
scŏlax, ăcis, f. *gr.* *lana Swieca, Pochodnia.* Fackel, Windlicht.
scōlēcæ, arum, f. plur. scolecium, ii, n. *Robacy.* eine Art von Würmern.
scōlēcia, æ, f. *stil.* ærugo. *mosiężny Proch.* Erz- und Kupferrost.
scōlecium, ii, n. *Galas.* Gallapfel.
scōlius, a, um. *krzywy, przekręcony.* krumm, verdreht, verkehrt, böse.
scōlŏpax & scoloppax, acis. *gr.* *Bekas, Pardwa.* Schnepfe, ein Fisch mit einer langen Schnauße, Sägefisch.
scōlŏpendra, æ, f. *gr.* *Gąsienica, Stonóg morski.* eine Nassel, gewisses Ungeziefer, Meernassel, ein Fisch.
scōlŏpendrion, ii, n. *gr.* *Stonogowiec.* Milzkraut.
scŏlȳmus, i, m. *gr.* *Karciof.* Artischocke, Strobeldorn.
scŏmber, bri, scombrus, i, m. *Jaszczur, Wrzecienica ryba.* eine Art von Meerfischen.
scomma, ătis, n. *gr.* *Szyderstwo, Przycinek.* Spötterey, Stichelwort.
scommătĭcē. adv. *szydersko.* spöttisch.

SCOP

Scōpa, æ, f. scopæ hæ. *Miotła 1. Wiązanka.* Besen, Faschine, Bündel von Stroh oder Gesträuch, die Gräben auszufüllen.
scopa manualis. *Garść ziela.*
scopa regia. *Iglica ziele.* ein gewisses Kraut.
scopæ dissolutæ. *źle zebrane Pisma, Ludzie podłego Rozumu.* übel zusammenhängende Schriften, Leute von schlechtem Verstande.
scōpāria, æ, f. *Lenek.*
scōpārius, ii, m. *Umiatacz.* Auskehrer, Hausknecht.
scōpēlismus, i, m. *gr.* *Graniczenie.* Befehdung mit Minen und Geberden.
scopelus, i, m. *gr.* *Kopiec 2.*
scōpeuma, atis. *vide* scops.
scōpio, onis, f. scopium, ii, n. scopus, i, m. *Szypułka Grom.* Weintraubenstengel.
scōpo, as. *umiatam.* auskehren, rein ausplündern.
scops, ōpis, m. *gr.* *Sowa 1.* kleine Nachteule.
scoptes, is, m. *i. q.* cavillator. *Szyderca.* ein Spötter.
scoptĭcē. adv. *szydersko.* höhnisch.
scoptĭcus, a, um. *szyderski.* spöttisch, höhnisch.
scoptĭcus, i, m. *Szyderca.* ein Spötter, Aushöhner, Durchhechler.
scōpula operta. *Kość łopatczana.* Schulterbein.
scōpŭla, æ, f. *Miotełka.* Kehrbürsten.
scōpŭlōsus, a, um. *skalisty, niebespieczny, trudny.* felsicht, voller Klippen. *vide* saxosus.
scōpŭlus, i, m. *gr.* *Skała 3. Niebespieczeństwo, Cel, Trudność.* Klippe, Steinklippe, Steinfels. *syn.* saxum eminens, cautes, rūpex.
scōpus, i. *gr.* *Cel, Koniec Spraw.* Zweck, Ziel, Grund der Sachen. *vide* mēta.
scōpus, i, m. *vide* scopio.

Scorbūticus, a, um. *szkorbutowy.* scorbutisch.

scorbūtus, i, m. *Szkorbut.* Scorbut, Scharbock.

scordălia, æ, f. *Zwada.* Gezänke.

scordălis, is, f. *Czosnek wodny.* Wasserknoblauch.

scordălus, i, m. *śmierdziuch, śmierdzący Człowiek.* ein garstiger stinkender Mensch, Privetraumer.

scordastus arbor. sub *Bdelium.*

scordion, ii, n. *gr. Czosnkowe ziele.* Lauchenknoblauch.

scordiscārius, ii, m. *Siodlarz.* ein Sattler.

scordiscum, i, n. *Skóra odarta.* Leder, so noch nicht zubereitet oder verarbeitet ist.

scordiscus, i, m. *i. q.* ephippium. *Siodło* 1. *Wuyłok.* Sattel, Pferddecke.

scordōtis, is. *gr. vide* scordion.

scōria, æ, f. *gr. żużel.* Schlacken, Metallschaum.

scŏrŏdon, i, n. *gr. Czosnek.* Knoblauch.

scŏrŏdŏprăson, i, n. *gr. Czosnek łuczek.* Feldknoblauch.

scorpæna, æ, f. *gr.* sub *Niedzwiadek.* eine Gattung Meerfische.

scorpiăcum, i, n. *niedzwiadkowy Oleiek.* Scorpionöl.

scorpio, onis, m. *gr. Niedzwiadek* 2. *Proca woienna Belt, kusza ręczna Niedzwiadek niebieski. Bicz ostry u Zydow.* der Scorpion, ein Pfeil, Armbrust, Kriegsgewehr; das siebente Gestirn im Thierkreise, eine gewisse Art von spitzigen Peitschen bey den Juden. *syn.* scorpius.

scorpioides. *gr. Pacierzyczka.*

scorpion. *gr. Omieg.*

scorpionarius, ii, m. *Strzelec z Kuszy ręczney.* Armbrustschütz.

scorpionius, a, um. *Niedzwiadkowy.* vom Scorpion.

scorpītes, æ, m. *gr.* sub *Niedzwiadek* 2. ein Edelgestein in Gestalt eines Scorpions.

scorpiuncŭlus, i, m. *Kusza ręczna.* Armbrust.

scorpiūrion. *gr. Brodawnik.*

scorpius, i, m. *gr. vide* scorpio.

scortātio, onis, f. *Nierząd* 1. 2. das Huren.

scortātor, oris, m. *Nierządnik, Porubnik.* ein Hurer, Hurenjäger.

scortātōrium, ii, n. *nierządny Dom.* ein Hurenhaus. *vide* lŭpānar.

scortātus, us, m. *i. q.* scortatio.

scortea, æ, f. *Mieszek skórżany, Opończa,* ein lederner Seckel, lederne Decke.

scortea, orum, n. plur. *Zdechlina.*

scortes hæ. *i. q.* pelles testiculorum arietum.

scorteum, i, n. *Saydak.* ein lederner Sack.

scorteus, a, um. *skórżany.* ledern, von Leder.

scortillum, scortŭlum, i, m. *Nierządnica mała.* ein Hürlein.

scortor, aris. *Nierządu patrzyć.* Huren treiben. *vide* adultĕro.

scortum, i, n. *Nierządnica, Skóra.* Hure, Schleppsack, Haut, Leder, Fell. *vide* prostibulum.

S C O T

Scŏtia, æ, f. *Szkocya.* das Königreich Schottland.

scŏtĭcus, a, um. *Szkocki.* Schottländisch.

scotinus, a, um. *gr. ciemny, trudny.* dunkel.
scotina scripta. *Pismo trudne.* dunkle Schrift.
scotodinia, scotomia, æ, f. & scotoma, atia, n. *gr. Zamierzch 2. Zakręt głowy.* Schwachheit des Haupts, Schwindel.
scotomaticus, a, um. *Zakręt Głowy cierpiący.* schwindelhaft.
Scotus, i, m. *Szkot.* ein Schottländer.

SCR

Scraciæ, scractiæ, scranciæ, scraptæ, scratiæ, sub *Nierządnica.* unnütze und verächtliche Weibspersonen.
screa, æ, f. *Slina, Plwociny.* Schleim, Speichel.
screabilis, e, c. *co wychrachać można.* das man auswerfen kann.
screator, oris, m. *Chrachała.* Räusperer, der stets auswirft.
screatus, us, m. *Chrachanie.* das Räuspern, der Rotz, Auswurf.
screo, as. *chracham.* räuspern, kotzen, ausspeyen.

SCRI

Scriba, æ, m. *Pisarz 2. Pisarek 1. Podpisek. Doktor Zakonu żydowskiego.* ein Schreiber, Schriftgelehrter.
scriba ærarius. *Podskarbi.*
scriba Regis. *Kanclerz.*
scribatus, us, m. *Pisarstwo.* Amt eines Schreibers.
scribilita & scriblita, æ, f. *Kołacz.* ein Fladen, Kuchen.
scribillo, as. *nieco piszę, gryzmolę.* ein wenig schreiben.
scribligo. *vide* stribligo.
scriblita. *vide* scribilita.
scriblitarius, ii, m. *Łakotnik.* der Buttergebackenes macht.
scribo, is. *piszę, zapisuję 5. maluję.* schreiben, ordnen, malen. *syn.* perscribo, conscribo, inscribo, pingo, exaro, noto.
scribo alicui pecuniam, nummos. *oddaję przez Bank, pożyczam 2.* einem durch Wechsel Geld übermachen, oder eine schriftliche Obligation über eine Schuld geben.
scribo aliquem hæredem. *Testament czynię; Dziedzicem kogo przez Testament czynię.* einen zum Erben im Testament ordnen.
scribtor. *lege* scriptor.
scriniarius, ii, m. *Stolarz, Referendarz, Kanclerz.* ein Schreiner, Tischer, ein Archivarius.
scriniolum, i, n. *Skrzynka.* ein Kästlein.
scrinium, i, n. *Skrzynia.* Lade, Kasten, Schrank.
scriniorum magister, princeps. *Kanclerz.*
scriptilis, e, c. *pisany x. co się da napisać.* das sich schreiben läßt.
scriptio, onis, f. *Pismo, Pisanie 1. 2.* eine Schrift, das Schreiben.
scriptionalis, e. c. *według pisma.* schriftmäßig.
scriptito, as. *pisywam.* oft schreiben.
scriptlum, i, n. *vide* scripulus.
scripto. ablat. *na Piśmie, listownie.* schriftlich.
scriptor, oris, m. *vide* scriba.
scriptorius, a, um. *pisarski.* zum Schreiben gehörig.
scriptulum, i, n. scriptulus, i, m. *vide* scripulum.

scriptum,

ſcriptum, i, n. *Piſanie 2. Karta 3.* eine Schrift, ein Buch.
ſcriptūra, æ, f. *Piſanie 1. Piſmo 1. Kompozycya. Dochód 2. Paſtwiſko poſpolite. Cło albo Czynſz od Paſtwiſka.* Schrift, Schreibart, Zollamt, Zollrechnung, Weidegeld, Wiesenzinß.
ſcriptura ſacra. *Piſmo ſwięte Biblia.* Bibel, die heilige Schrift.
ſcriptūrārius, ii, m. *Piſarz 2.* Zollſchreiber, Buchhalter.
ſcriptūrārius, a, um. *piſany, paſtewny.* ſchriftlich.
ſcripturio, is, ire. *chętnie piſzę.* begierig zum Schreiben seyn.
ſcriptus, a, um. *piſany.* geſchrieben.
ſcriptus, us, m. *Piſarſtwo.* Schreiberey.
ſcripula vitis, *vide* ſcirpula.
ſcrīpŭlum, i, n. *vide* ſcrupulum.
ſcripulus. *vide* ſcrupulus.

SCRO

Scrōbĭcŭlus, i, m. *Dołek 1.* Grüblein.
ſcrōbis, is. & ſcrobs, bis, f. *Dół 1. 2.* eine Grube.
ſcrōfa & ſcropha, æ, f. *świnia, Nierządnica.* eine Sau, Hure, unzüchtige Person.
ſcrōfīnus & ſcrophinus, a, um. *świński.* ſäuiſch, von Säuen.
ſcrōfīpaſcus, i, m. *świniopas.* ein Sauhirt, der die Schweine mäſtet.
ſcrōfŭla & ſcrophula, æ, f. *świnka, Gruczoł.* junge Sau, Kropf, Halsdrüſe.
ſcrōfŭlāria, æ, f. B. *Trędownik ziele.* Braunwurz, Saukraut.
ſcrōtum, i, n. *Moſzny.* der Hodenſack.

SCRU

Scrūpĕda, æ, f. *Nierządnica.* Hure.
ſcrūpĕdus, i, m. *źle chodzący.* der übel gehen kann.
ſcrūpeus, ſcrūpōſus, a, um. *kamieniſty, chropawy, ściſły 2. trudny.* ſteinicht, uneben.
ſcrūpŭlāris, e. c. ſub *Skrupuł 1.* eines Scrupels ſchwer.
ſcrūpŭlātim. adv. *po kąſku.* bey Scrupeln.
ſcrūpŭlōſe. adv. *fraſobliwie, pilnie, oſtro 2. ſubtelnie, wytwornie.* gar genau und ſcharf, allzu ſorgfältig.
ſcrūpŭlōſĭtas, atis, f. *Wytwarżanie, Subtelność, Sumnienie trwożliwe.* unnöthige Sorge, allzu große Subtilität und Sorgfältigkeit.
ſcrūpŭlōſus, a, um. *chropawy, wytworny, zbyteczny, trudny, ſubtelny, Sumnienia trwożliwego.* ſteinicht, zweifelhaft, bekümmert, gewiſſenhaft.
ſcrūpŭlum, i, n. *Szkrupuł, Szelągi cztery, Uncya 1. Bierka, trzecia Część* ſub *części całey rzeczy.* ein Stück Landes ins Gevierte, ein kleiner Theil von dem Ganzen, ein Gewicht, ſo zwölf Gran wiegt.
ſcrūpŭlus, i, m. *Kamyczek 3. Szkrupuł, Trapienie 1. Trudność, Sumnienie trwożliwe.* 1 ſpitziges Sandſteinlein, Zweifel, Gemüthsirrung oder Scrupel, der dritte Theil eines Quentleins oder vier und zwanzigſte Theil einer Unze, zwanzig Gran oder Gerſtenkörner ſchwer.
ſcrupulum injicio. *Sumnienie czynie.* einen Zweifel machen.
ſcrupulum evellere, eximere. *Sumnienie złożyć.* einen Zweifel ablegen.
ſcrūpus, i, m. *Kamień łamany, Bierka.* ein Steinlein, ein Stein im Bretſpiel. *ſyn.* lăpillus, ſcrūpŭlus, calcŭlus.

ſcrūta,

ſcrūta, orum, n. plur. *Rupieci.* allerley altes Gerümpel, Trödelkram.
ſcrūtābilis, e. c. *wybadalny.* erforſchlich.
ſcrūtanter. adv. *ſzperaiąc.* unterſuchend, erforſchlich.
ſcrūtāria, æ, f. *Wendeta 2.* alter Eiſenkram, Trödelmarkt.
ſcrutariam facio. *Wendetę trzymam.* Trödelmarkt halten.
ſcrutaria, orum, n. plur. *vide* ſcruta.
ſcrutarium, ii, n. *vide* ſcrutaria, æ.
ſcrūtārius, ii, m. *Wendetarz 1.* ein Trödler, Grempler, der alte Waaren verkauft.
ſcrūtātio, onis, f. *Szperanie, Badanie.* Erforſchung, Nachfrage.
ſcrūtātor, oris, m. *Szukacz, Inkwizytor, krůſzczowy Gornik.* ein Erforſcher.
ſcrūtātus, a, um. *ſzperany.* unterſucht.
ſcrūtillus, i, m. *Maciek nadziewany.* Magenwurſt, Saumagen, Schweinsmagen.
ſcrūtīnium, ii, n. *Szperanie.* Nachforſchung, Erforſchung.
ſcrūtīno & ſcrūto, as. & ſcrūtor, aris. *ſzperam, ſladuię, macam 4.* erforſchen, ergründen. *ſyn.* rīmor, quæro, inveſtīgo. *vide* ſciſcītor.

SCUL

Sculcæ, arum, f. plur. *Warta.* Schildwache.
ſculcātor & ſcultator, oris, m. *Badacz, Spieg, ſladownik.* Kundſchafter, Ausſpäher.
ſculcātōrius, a, um. *ſladuiący*, zum Ausſpähen gehörig.
ſculna, æ, m. *vide* ſequeſtris.
ſculpo, is. *ryię 2. ſtrugam.* in Stein oder Holz hauen, graben, ſchneiden. *ſyn.* ſcalpo, incīdo, cælo: *phr.* ſcalpro *vel* cælo effingo, formo, exprīmo.
ſculpōnea, æ, f. *Trepki, Kurpie, Kieſcien.* Filzſchuh, Holzſchuh, Socken.
ſculpōneātus, a, um. *Kurpie maiący.* geſtiefelt, Filzſchuhe oder Socken anhabend.
ſculptetus. vide *ſcultetus.*
ſculptīlis, e. c. ſculptūrātus, a, um. *ryty.* geſchnitzt, gegraben, ausgehauen.
ſculptīle, is, n. *Bałwan 2.* Schnitzwerk.
ſculptor, oris, m. *Snycerz, Pieczęć wyrzynaiący.* ein Bildhauer, Bildſchnizzer; Siegelgräber, Pitſchierſtecher. *vide* ſtatuarius.
ſculptūra, æ, f. *Dłubanie, Rycie, Snycerſtwo.* das Graben, Bildhauen, allerley Schnitzwerk. *ſyn.* cælātūra, ſtātuāria.
ſculptus, a, um. *vide* ſculptilis.
ſcultētus, i, m. B. *Szołtys.* Schultheiß, Dorfſchulze.

SCUR

Scurra, æ, m. *Błazen, Szyderz, Błazgoń, Smieſzek.* Spottvogel, Lotterbube, Poſſenreißer, Narr.
ſcurrīlis, e. c. *ſzyderſki.* höhniſch, poſſierlich, leichtfertig. *ſyn.* jŏcōſus, fācētus.
ſcurrīlitas, atis, f. *Szyderſtwo.* Leichtfertigkeit, Narrethey, höhniſcher Scherz.
ſcurrīliter. adv. *ſzyderſko, lekko 2.* leichtfertig.
ſcurror, aris. *błazgonię, błaznuię.* Poſſen reißen.
ſcurrūla, æ, m. *Szyderz, Smieſzek.* Poſſenreißer.

SCUT

Scūtāle, is, n. *Proce nawiązanie Proce łoże.* Schildleder, das Leder an der Schleuder.

ſcūtālis, e. c. ſcūtārius, a, um. *pawężny.* zum Schild gehörig.

ſcūtārius, ii. ſcūtātor, oris, m. *Pawężnik* 1. 2. *Halabartnik, Giermek.* Schildmacher, Schildträger.

ſcūtātus, a, um. *Pawężnik* 2. der einen Schild trägt.

ſcūtella, æ, f. *Miſka mała.* Schüſſelein, Schälchen.

ſcūtellārius, ii, m. *Miſki robiący.* der Schüſſeln macht.

ſcūtica, æ, f. *Bicz.* eine lederne Peitſche.

ſcūtiformis, e, c. *nakſztałt Pawęży.* wie ein Schild geſtaltet.

ſcūtiger, eri. *ſcūtigĕrūlus*, i, m. *Giermek, Pawężnik* 2. Schildträger, Waffenträger.

ſcūtilum, i, n. *vide* ſcutulum.

ſcūtilus, a, um. *chudy.* dünn, mager.

ſcūtra, æ, f. ſcutriſcum & ſcutrum, i, n. *Miſa* 1. *Patela, Kocieł ſzeroki.* ein breiter Keſſel, Becken.

ſcūtŭla, æ, f. *Miſka mała, Zrzaz, Poſadzka* 3. 5. *Zapał u Armaty.* eine Schüſſel, Schaale, Eſtrich oder Boden von eingeſetzten mannichfarbigen gehauenen Steinen, Zündloch an einem Stück.

ſcūtŭlātus, a, um. *okrągły iak Pawęza, ſzachowany, wzorżyſty, iabłkowity, cynowaty.* rund wie ein Schild, gegittert wie ein Netz.

ſcutulata veſtis, ſcutulatus pannus. *wzorżyſta Szata, Szata na Tryumf.* gedrucktes Tuch.

ſcutulatum pavimentum. *Tło wytwornie ſadzone.* vide *ſcutula.*

ſcutulatus equus. *Koń iabłkowity.* apfelgraues Pferd.

ſcūtŭlum, i, n. *Tarcza.* Schildlein.

ſcūtum, i, n. *ſcūtus*, i, m. *Pawęza.* ein Schild.

ſcutum Gallicum, Liguſticum. *Rondela.*

SCY

Scȳbălon, i, n. *gr.* *Gnóy, Odrzutek, śmieci.* Auswurf der Menſchen und Thiere, ein böſer, lüderlicher, nichtswürdiger Bube.

ſcȳlax, acis, o. *gr.* *i. q.* ferox.

ſcylax, acis, m. *gr.* *Szczenie, Pies.* ein böſer Hund.

Scylla. prop. *Skala morſka niebeſpieczna w Sicylii.* ein gefährliger Felſen in der Sicilianiſchen Meerenge.

ſcylla, æ, f. appell. *vide* ſquilla.

ſcyllæus, a, um. *niebeſpieczny, okrutny.* gefährlich, grauſam.

ſcymnus, i, m. *gr.* *Lwiątko, Pies morſki.* ein junger Löwe, Meerhund.

ſcȳphus, i, m. *gr.* *Kubek.* ein Becher, Trinkgeſchirr. *ſyn.* călix, crāter, pōcŭlum.

ſcȳtăla, æ, & ſcytale, es, f. *gr.* *Wąż nakrapiany, Myſz Brytańſka, Piſmo taiemne, Maczuga, Korbacz, Torba, Powerek.* eine Art Schlangen in Africa, Spitzmaus, ein geheimes Schreiben der Lacedämonier.

ſcȳtălīdes. *gr.* *Przeguby palcowe.* Gelenk an Zähnen.

Scytha & Scȳthes, æ, m. *gr.* *Tatarzyn.* ein Scythe, Tartar.

Scythia, æ, f. *Tatarſka Ziemia.* die Tartarey.

ſcythĭca,

ſcythica, æ, ſcythice, es, f. *gr. Lakrycya.* ein Kraut in Scythien, Süßholz.
ſcythicus, a, um. *Tatarſki.* Scythiſch, Tartariſch, wild, barbariſch.
Scythis, idis & Scythiſſa, æ, f. *Tatarſka.* eine Scythinn.

SE

Se. *accuſ. a* ſui. *ſig.* ſich. *Item* præpoſitio inſeparabilis. *Item apud veteres pro* ſine.
ſēbāceus, a, um. *łoiowy.* von Unſchlitt.
ſebaia, æ, f. *i. q.* cereviſia.
ſebaiarius, i, m. *Piwowar.* Bierbrauer.
ſēbālis, e. c. *i. q.* ſebaceus.
ſebalis fax. *Swieca łoiowa.* Unſchlittlicht.
ſebo, as, ſebum. *lege* ſevo, ſevum.

SEC

Sĕcābĭlis, e. c. *łupny.* was ſich ſchneiden läßt, leicht zu ſpalten.
ſēcāle, is, n. *Mieſzanka, żyto.* Rockenſpalte, eine gewiſſe Art von Getraide.
ſecalinus, ſecalitius, a, um. *żytny.* aus Rockenmehl.
ſĕcāmen, inis, n. *Ucinek.* ein Schnitt, Spalt.
ſĕcāmentum, i, n. *Wanczos, Wiory, Klepki.* ein abgehauenes Stück, Späne, Faßdauben.
ſĕcārius, a, um. *z Wiorow zrobiony.* aus Spänen.
ſecariæ ſportæ. *Koſzyki z Wiórow.* Spänkörbe.

SECE

Sĕcēdo, is. *uchodzę 1. uſtępuię na Stronę, obwodzę kogo na Stronę.* abtreten, abweichen. *ſyn.* abſcēdo, diſcēdo, rĕcēdo.

ſēcerno, is. *odłączam, wyłączam, rozeznawam, roztaczam, obieram 1. 2.* abſondern, abſchneiden, unterſcheiden. *ſyn.* ſēgrĕgo, ſēpāro, dīvĭdo, diſcerno.
ſecerpo, is. *i. q.* excerpo.
ſēceſpĭta, æ, f. *Nóż albo Toporek rzeźniczy.* Opfermeſſer, Schlachtmeſſer.
ſēceſſio, onis, f. *Uſtąpienie 1. Odwodzenie 2. Rokoſz, Rozróżnienie.* Abweichung, heimliche Zuſammenkunft weniger Perſonen, Faction.
ſēceſſus, us, m. *Uſtąpienie 1. Odeſcie, Uſtronie, Oſobność, Prywet.* ein abgeſonderter ſtiller Ort, ſtilles Landgut, Abzug, ein Winkel. *ſyn.* rĕceſſus.
ſecidi pro *ſcidi.*
ſēcium, ii, n. *Riernik.* dicker Kuchen.
ſēcius. adv. *mniey, gorżey.* minder, anders. *ſyn.* ſequius.
ſēclūdo, is. *odłączam, wywieram 1.* ausſchließen, abſondern.
ſeclum, i, n. Poet. *pro* ſæculum.
ſēclūſōrium, ii, n. *Zamknienie 1. Komora 1.* ein Cabinet, Beykämmerlein.
ſēclūſus, a, um. *ſkryty, oſobny.* geheim, abgeſondert.
ſēco, as. *ſiekę 1. rąbam, żnę, ſztukuię 1. łamię 3. rozſtrzygnąć 2. rzeżę 3.* ſchneiden, hauen, ſpalten, mähen, caſtriren. *vide* ſcindo.
ſeco, is. *mowię 1.* ſagen.
ſēcordia, æ, f. *vide* ſocordia.
ſēcors. *vide* ſocors.

SECR

Sēcrētārium, ii, n. *Skrytość, Uſtronie, Radatdiemna.* heimlicher Ort, Verhörſtube.
ſēcrētārius, ii, m. *Sekretarz.* ein geheimer Schreiber.

sēcrētè, *secretim*. adv. *vide* secreto.
sēcrētio, onis, f. *Rozłączenie*. Absonderung.
sēcrētò. adv. *potaiemnie*, *osobno*. heimlich, absonderlich.
sēcrētum, i, n. *Taiemnica*, *Sekret*, *Osobność*, *Pokoy* 3. *Prywet*. Heimlichkeit, Geheimniß, ein heimlicher Ort, heimliches Gemach, Privet.
sēcrētus, a, um. *osobny*, *potaiemny*. abgesondert, abgeschieden, heimlich, entfernt. *syn.* arcānus, abstrūsus, occultus, lătens, mystĭcus.

S E C T

Secta, æ, f. *Sekta*, *Szkoła* 3. *Strona* 4. *Towarżystwo* 2. Secte, Specialtrennung in der Lehre, Parthey, Anhang.
sectăcŭla, æ, f. *vide* sectatio.
sectăcŭlum, i, n. *i. q.* progenies.
sectantia, æ, f. *vide* sectatio.
sectārius, ii, m. & a, um. *Odszczepieniec* & sub *czyszczony*. Stifter oder Folger einer besondern Secte.
sectarius vervex. *Skop*. ein Widder.
sectātio, onis, f. *Naśladowanie* 1. Nachfolge.
sectātor, oris, m. *Naśladowcu*, *Spółecznik*. Nachfolger, Anhänger.
sectātrix, icis, f. *Naśladowniczka*. Nachfolgerinn, Anhängerinn.
sectātus, us, m. *vide* sectatio.
sectĭlis, e. c. *łupny*, *sadzony* 2. leicht zu spalten. *syn.* sĕcābilis.
sectile pavimentum. *vide* scutulatum.
sectĭlia, ium, n. plur. *Snycerska robota*, *Posadzka* 2. Schnitzwerk, Bildhauerarbeit.
sectio, onis, f. *Dział*, *Rozdział*, *Dzielnica* 1. *Cięcie*, *Rzezanie*, *Puszczanie Krwi*, *Przeday*, *konfiszkowane Rzeczy*. Abtheilung, Abschnitt, Verkaufung durch Auction, ein Theil der Güter, um welche einer gestraft wird.
sectius. *vide* secius.
sectīvus, a, um. *podrzynany*. wohl zu schneiden, das verschnitten und verkürzt wird.
sector, aris. *ścigam*, *idę za kim biegam* 3. *naśladuię*. einem nachfolgen, nachahmen, nachthun.
sector belluas. *łowię Zwierża*. dem Wilde nachstellen.
sector, oris, m. *Siekacz*, *konfiszkowanych rzeczy Przedawacz*, *Instygator*. ein Abschneider, Theiler oder Verkäufer des verfallenen Gutes.
sector fœni. *Kośiciel*. Heumäder.
sector zonarius. *Rzeżymieszek*. Beutelschneider, Spitzbube.
sectrix, icis, f. *konfiszkowanych Rzeczy Przedawaczka*. die verbanntes Gut verkauft.
sectūra, æ, f. *Siekanie*, *Ucinek* 2. *Rycie*. ein Schnitt, Hieb.
sectus, a, um. *rznięty*, *rąbany*. geschnitten, gehauen.
sectus flagellis. *Smaganiec*. gepeitschet.

S E C U

Sĕcŭbātio, onis, f. sĕcŭbĭtus, us, m. *Leżenie osobne*. das Alleinliegen oder Schlafen, ein besonderes Lager.
sĕcŭbo, as. *leżę osobno*. allein schlafen.
sĕcŭla, æ, f. *Kosa*. Sichel, Sense. *vide* falx.
sĕcŭlaris, seculum. *lege* sæcularis, sæcŭlum &c.
sĕcum. *i. q.* cum se. *z sobą*. mit sich selbst.

sĕcundæ,

ſĕcundæ, arum, f. plur. *Błona 4. wtore Mieyſce.* das Büſchlein, die Nachgeburt.
ſĕcundānus, a, um. *wtórorzędny, Pomocnik.* zur andern Ordnung gehörig.
ſĕcundārio. adv. *vide* ſecundo.
ſĕcundārium, ii, n. *wtóra Rzecz.* das Nachgehende.
ſĕcundārius, a, um. *wtórorzędny, nieprzedni, podleyſzy trochę.* der Nächſte nach dem Erſten, aus der andern Ordnung.
ſĕcundātio, onis, f. *Powodzenie.* Beglückung.
ſecundātor, oris, m. *Dogodziciel.* Beglücker.
ſĕcundātus, us, m. *wtóre Mieyſce.* die nächſte Stelle nach dem erſten.
ſĕcundè. adv. *ſzczęśliwie.* glücklich.
ſĕcundīcērius, i, m. *Podpiſek, wtóry w Kancellarius.* der Andere in der Canzley.
ſĕcundīnæ, arum. B. *vide* ſecundæ.
ſĕcundò. adv. *potym, powtóre.* zum nächſten, zum andernmale.
ſĕcundo, as. *ſzczęſzczę, dogadzam 1.* glücklich machen, ſegnen, beglücken. *ſyn.* adjŭvo, proſpĕro, auxilior.
ſecundocerius. vide *ſecundicerius.*
ſecundum, i, n. *Sekunda, ſześćdzieſiąta Część Minuty.* der ſechzigſte Theil von einer Minute.
ſecundum. præp. & adv. *wedle pozad, u, za, w, według, za, potym, z ong ſtrono, za kim 1. 2.* nächſt, bey, hinter, in, nach. *ſyn.* juxta, prŏpe.
ſecundum aliquem judicium facio, do litem. ſententiam dico *ſkazuię za kim.*
ſecundum aurem. *za Uchem.* hinter dem Ohr.
ſecundum epulas. *po Obiedzie.* nach dem Eſſen.
ſecundum Deum. *po Bogu.* nächſt Gott.
ſecundum naturam. *przyrodzonym ſpoſobem.* der Natur gemäß.
ſecundum Platonem. *według Platona.* nach der Platoniſchen Meynung.
ſecundum quietem. *wſpiączki.* im Schlaf.
ſecundum tabulas. *prawnie.* rechtmäßig.
ſĕcundus, a, um. *wtóry 1. drugi, naſtępuiący, dobry 1. ſzczęśliwy, przyiemny.* der andere oder folgende; gut, glückſelig, bequem. *ſyn.* alter, ſĕquens, *vel* proſper, fēlix, fauſtus.
ſecundus & decimus. *dwanaſty.* der Zwölfte.
ſecundæ notæ, ſecundarum partium, ſecundi loci, meriti. *vide* ſecundarius.
ſecundis auribus. *łaſkawie.* günſtig.
ſecundis rebus, temporibus. *za ſzczęścia.* bey gutem Glück.
ſecundo vento, flumine. *ſzczęśliwie.* glücklich.
ſĕcūrè. adv. *beſpiecznie.* ſicher, frey.
ſĕcūricla, æ, f. *Szpaga.* Holzklammer.
ſecuriclata, æ, f. *Siekiernica.* Leiſten, hölzern Band.
ſecuriclatus, a, um. *ſiekierowaty* & ſub *Szpaga.* beklammert.
ſĕcūricŭla, æ, f. *Siekierka.* kleine Axt.
ſĕcūrĭdāca, æ, f. *Siekiernica, Wytrych ziele,* & ſub *Koniakowka ziele.* das Kraut Peltſchen.
ſĕcūrĭfer - *ſĕcūrĭger*, era, erum. *Halabartnik.* Beiltragend.
ſĕcūris, is, f. *Siekiera, Topor, Halabart.* ein Beil, Axt, Helleparte. *ſyn.* bipennis, aſcia.
ſecuris averſa, ſecuris caput. *Obuch.*
ſecuris dolobrata. *Oſkard.*

ſecuris lunata. *Bardyſz.*
ſecuris Romana, Amazonia. *Halabart.* Helleparte.
ſēcūrĭtas, atis, f. *Beſpieczeńſtwo.* Sicherheit, Sorgloſigkeit, ſicheres Geleit, Verſicherung, Quittung.
ſecuritatem præſto, ſecurum facio. *ubeſpieczam.* in Frieden ſetzen.
ſēcūrus, a, um. *beſpieczny, pewny, niedbały.* ſicher, ſorglos, nachläßig. *ſyn.* tūtus, imperterrĭtus, fīdens, confidens, quiētus. *phr.* cūris līber, văcuus.
ſecurus animus. *dobre Summienie.* ein gutes Gewiſſen.
ſecurus ſum. *nie fraſuię ſię.* ohne Sorge ſeyn.
ſĕcus, n. nomen. *Płeć 1.* Geſchlecht.
ſecus virile. *Płeć męſka.* das männliche Geſchlecht.
ſĕcus. præp. *wedle, przy.* nahe, bey. nahe. *ſyn.* juxta, prŏpe, ſĕcundum.
ſecus viam. *przydrodze.* beym Wege.
ſĕcus. adv. *źle, inaczey.* anders, übel. *ſyn.* ălĭter.
ſecus ac, ſecus atque, ſecus quam. *inaczey iuż.* anders als.
ſĕcūtio, onis, f. *Naśladowanie.* die Nachfolgung.
ſĕcūtor, oris, m. *Naſtępca, pozad, idący, Wyſiekacz 1. Dziedzic.* Nachfolger, Nachkömmling, Erbe, Fechter.
ſĕcūtŭlējus, a, um. *naśladuiący.* folgend.
ſecutuleja mulier. *Nierządnica.* eine Hure.

SED

Sed. conjunctio. *ale 1.* aber. *ſyn.* at, aſt, vērum, ĕtĕnim.
ſed tamen. *wſzakże.*
ſed *pro* nam. ſub *bo.*
ſēdāmen, inis, n. *Uſpokoienie.* Stillung.
ſēdātè. adv. *ſkromnie.* ſtill, ruhig, ſanftmüthig.
ſēdātio, onis, f. *Uſkromienie, Uſpokoienie 2.* Ruhe, Befriedigung.
ſēdātor, oris, m. *Uſkromiciel.* Beſänftiger.
ſēdātus, a, um. *uſpokoiony, ſpokoyny 1. poważny 2. ſkromny 1.* geſtillet, ruhig. *ſyn.* pācātus, tranquillus, plācāſus, quiētus, plăcĭdus, lēnis, mītis.

SEDE

Sēdēcies. adv. *ſzeſnaściekroć.* ſechzehenmal.
ſēdēcim. *ſzeſnaśćie.* ſechzehen.
ſēdēcŭla, æ, f. *Krzeſetko.* Seſſelein.
ſēdens, entis, o. *ſiadły, ſiedzący.* ſitzend.
ſēdentārius, a, um. *ſiedząc robiący.* der ſitzend arbeitet.
ſēdentārius, ii, m. *Rzemieślnik ſiedząc robiący.* ein Handwerker der ſitzend arbeitet.
ſĕdeo, es. *ſiedzę 1. 3. 6. próżnuię, beſpieczny ieſtem, wypróżniać ſię, bawię ſię gdzie.* ſitzen, müßig ſeyn. *ſyn.* conſīdeo, rĕſīdeo, ſīdo, conſīdo.
ſedet bene veſtis. *leży dobrze Szata na kim.* das Kleid liegt recht an.
ſedet mihi hæc ſententia. *przyſtaię na to.* bey dieſer Meynung bleibe ich.
ſēdes, is, f. *Stolec 1. Siadło, Kedel, Mieſzkanie 1. Pośladek 2. Staw 2.* ein Stuhl, Sitz, Seſſel, Siedel, Herberge, Wohnung, Geſäß. *ſyn.* ſella, ſcābellum, ſēdīle, ſcamnum, ſubſellia ōrum, căthēdra, ſuggeſtum, ſŏlium, *vel* ſtătio, ſeſſio, lŏcus.

ſedes belli. *Mieyſce woyny.* Kriegstheater.

ſedes regia. *Stolica Krolewſka.* königliches Schloß oder Reſidenz.

ſedes vacans *dicitur* quando Papa mortuus eſt.

SEDI

ſēdĭcŭla, æ, f. ſediculum, i, n. *Krzeſełko.* ein Stuhl, Schemel, kleines Bänklein. *ſyn.* ſēdĕcŭla.

ſēdĭgĭtus, i, m. *ſześć Palecow maiący.* der ſechs Finger hat.

ſēdīle, is, n. *vide* ſedes.

ſēdīmen, inis, n. ſēdīmentum, i, n. *Upadnienie 2. Męty, Uryny obłoczek 1.* das wegen der Schwere nieder ſinkt, das Dicke am Boden.

ſēdĭtio, onis, f. *Roſterk, Bunt.* Aufruhr, Rebellion. *ſyn.* diſſĭdium, discordia, diſſenſio, turba, mōtus, tŭmultus, factio, rĕbellio.

ſēdĭtio maris. *Nawałność Morſka.* Ungeſtüm des Meeres.

ſēdĭtiōnārius, ii, m. *Buntownik.* ein Aufrührer.

ſēdĭtiōnor, aris. *buntuię ſię.* aufrühriſch ſeyn.

ſēdĭtiōſè. adv. *buntownie.* aufrühriſcher Weiſe.

ſēdĭtiōſĭtas, atis, f. *ſkłonność do Buntu.* Neigung zum Aufruhur.

ſēdĭtiōſus, a, um. *buntowny.* aufrühriſch. *ſyn.* turbŭlentus, turbĭdus, rĕbellis.

ſēdo, as. *uſkramiam, błagam, uſpokoić 1. 2.* ſtillen, beſänftigen. *ſyn.* mītĭgo, plāco, lēnio.

ſēdo ſitim. *gaſzę Pragnienie.* den Durſt löſchen.

ſēdŏlo. adv. *pro* ſine dolo. *rzetelnie, ſzczerze.* offenherzig, ohne Falſchheit.

SEDU

Sēdūcĭbĭlis, e. c. *vide* ſeductilis.

ſēdūco, is. *odwodzę 4. oſobności ſzukam, oſzukiwam.* beyſeite führen, verführen, betrügen.

ſēductĭlis, e. c. *przewrotny.* leicht zu verführen.

ſēductio, onis, f. *Odwodzenie na Stronę.* Verführung, Beyſeitführung.

ſēductor, oris, m. *Zwodziciel.* ein Verführer.

ſēductōrius, a, um. *zwodzący.* verführiſch.

ſēductrix, īcis, f. *Zwodzicielka.* Verführerinn.

ſēductus, us, m. *Oſobność.* Einſamkeit, heimlicher Ort.

ſēductus, a, um. *zwiedziony, oſobny, uſtronny.* verführet, beyſeite geführet.

ſeductus homo. *Puſtelnik.* ein Einſiedler.

ſeductus a corpore. *od Ciała odłączony.* vom Leibe abgeſondert.

ſēdūcŭlum, i, n. *vide* ſudiculum.

ſēdŭlārium, ii, n. *Poduſzka do ſiedzenia, Stolec 1. Lektyka.* ein Küſſen, Wagenküſſen, Polſter, darauf man ſitzet, Tragſeſſel, Sänfte.

ſēdŭlè. adv. *vide* ſedulo.

ſēdŭlĭtas, atis, f. *Pilność.* Fleiß, Emſigkeit, Ernſt. *ſyn.* dĭlĭgentia, vĭgĭlantia, ſtŭdium, induſtria.

ſēdŭlo. adv. *pilnie, ochotnie.* emſig, fleißig, eifrig, mit Fleiß, treulich, ohne Falſch.

ſēdŭlus, a, um. *pilni 1. pracowity.* fleißig, emſig, geſchäftig. *ſyn.* dĭlĭgens, impĭger, aſſĭduus, vĭgĭlans, ſtudioſus, attentus, gnāvus, induſtrius.

ſēdum majus. *Rozchodnik wielki.* Hauswurz, Donnerbart.

ſedum minus. *Rozchodnik mały.* Mauerpfeffer.
ſedum minimum. *Roiownik 1.*

SEG

Séges, ĕtis, f. *Zboże 1. Rola ſprawiona* 1. 2. *Trcia 2. Powód 1.* Saat, aufgewachſener Saamen, Acker, Brachacker, eine große Menge. *ſyn.* ſāta, fruges, ărista, frumentum, cĕres. *phr.* tellūris dona, ŏpes, cĕrĕālia mūnĕra.
ſeges reſtibilis. *Zboże nie ſiane.*
ſĕgeſtre, is, & ſĕgeſtrum, i, n. *Rogoża, Obwicie, Kołdra, Mata, Kompatura.* Streu, Schiffshaut, Umſchlag, Decke.
ſĕgĕtālis, e. c. *do Zboża należący.* zur Saat gehörig.
ſegmen, inis, n. *Okrawek, Obrzezek 3. Roſpadlina 1. Wiór.* ein Abſchnitt, Span.
ſegmentārius, ii, m. *Haftarz, Złotogłownik.* ein Seidenſticker.
ſegmentātus, a, um. *haftowany, ſadzony 2.* geſtickt, bordirt, von kleinen Stücken gemacht.
ſegmentatum opus. *Sadzenie 3.* eingelegte Arbeit.
ſegmentatum pavimentum. *Tło wybornie ſadzone.* Boden von eingelegter Arbeit.
ſegmentata veſtis. *haftowana Suknia.* geſticktes Kleid.
ſegmento, as. *haftuię.* ſticken.
ſegmentum, i, n. *Okrawek, Wiór, Okruſzyna, Krayka, Haftowanie 2. Noſzenie drogie.* Abſchnitt, Span, Schiefer, ein eingefaßt Kleid, Schnitt in Kleidern, Halskette, Halsband. *ſyn.* ſegmen, ſĕcāmen, ſĕcāmentum.
ſegmentum piſcis. *Dzwono albo ſzrót ryby.* ein Stück Fiſch.
ſegmentum ventriculi. *Flak.* Kuttelfleck.
ſegneſco, is. *gnuśnieię.* faul werden.
ſegnĭpes, ĕdis, o. *leniwy.* der langſam und träg auf den Füßen iſt.
ſegnis, e. c. *leniwy, gnuśny, nieſkwapliwy, nieochotny.* träg, langſam. *ſyn.* pĭger, tardus, dēſes, ſōcors, ignāvus.
ſegnĭtas, atis, f. *vide* ſegnĭtia.
ſegnĭter. adv. *gnuśno, niedbale, nieochotnie.* faul, hinläßig, lüderlich, vergeblich.
ſegnĭtia, æ, ſegnĭties, ei, f. *Gnuśność, Powolność, Niepłodność.* Faulheit, Trägheit, Langſamkeit, Unfruchtbarkeit. *ſyn.* dēſĭdia, ignāvia, pĭgrĭtia.
ſĕgrĕgātim. adv. *oſobno.* abgeſondert.
ſĕgrĕgo, as. *odłączam, oddalam, wyłączam, rozłączam.* abſondern, abthun, auf die Seite ſetzen, abwendig machen. *ſyn.* ſēpăro, ſēpōno, disgrĕgo, ſējungo, ſējŭgo.
ſĕgrĕgus, a, um. ſĕgrex, ĕgis, o. *oſobny, oddalony.* abgeſondert.
ſegrex vita. *Oſobność.* einſames Leben.
ſĕgullum, i, n. *złotożyła Ziemia.* Goldader in der Erde.

SEJU

Sējŭgātus, a, um. *odłączony.* abgeſondert.
ſējŭgis, e. c. *poſzóſtny.* ſechsſpännig.
ſējŭgi, orum, m. plur. *i. q.* ſegregus.
ſējŭgo, as. *vide* ſegrego.
ſējunctio, onis, f. *Oddzielenie.* Abſonderung. *ſyn.* ſēpărātio.
ſējunctus, a, um. *vide* ſegregus, ſējŭgātus.
ſējungo, is. *vide* ſĕgrĕgo.

SEL

Sela, selah. vox Hebræa. *Boże day to.* gebs Gott.

selache, is, m. *gr.* sub *Pies morski.* ein platter, knorplichter Fisch.

selago, inis, f. *Kamfora ziele.* Campher-kraut.

selas, adis, n. *Promień.* Glanz, Strahl.

selectio, onis, f. selectus, us, m. *Obieranie, Wybieranie.* Auslesung, Erkiesung, Erwählung, Aussonderung.

selectus, a, um. *obrany, wyborny.* auserkiesen, abgesondert. *syn.* electus.

selenitæ, arum, f. *księżyczni Mieszkańcy.* Einwohner des Monds.

selenites, æ, m. *gr.* *księżyczny Kamień.* Eißglas, ein gewisser Stein, so bey Mondenschein sehr hell glänzet.

selenitium, ii, n. *Bluszcz 1.* eine Art von Epheu.

selenographia, æ, f. *Opisanie Księżyca.* Beschreibung des Monds.

selibra, æ, f. *Półfunta, Grzywna 2. Kwaterka.* ein halb Pfund.

selicastrum, i, n. *Stolec 1.* eine gewisse Art von Stühlen bey den Alten.

seligo, is. *obieram 1. wybieram.* auslesen, heraus nehmen. *syn.* eligo.

selinas, adis. & selinoides. *gr.* *Kapusta kędzierżawa.*

selinum, i, n. *gr.* *Pietruszka.* Petersilienkraut.

selinum agreste. *Giersz.*

selinusia. *gr.* *Ziemia lekarska, Kapusta kędzierżawa.*

seliquastrum, i, n. *vide* selicastrum.

selis, idis, f. *Stolec na przodku Okrętu.* Sitz im Vordertheil des Schiffs.

sella, æ, f. *Stolec 1. 5. Stołek.* Stuhl, Bank, Sessel. *vide* sedes.

sella curulis. *Stołek Dignitarzów, Krzesło Senatorskie.*

sella equestris. *Siodło.* ein Sattel.

sella familiaris. *Prywet, Stolec 5.* Nachtstuhl.

sella gestatoria. *Lektyka.* Tragsessel, Sänfte.

sella pertusa, perforata. *i. q.* sella familiaris.

sellaria, æ, f. & orum, n. *Siedzenie 6.* ein Ort da man Stühle stellet.

sellariolus, a, um. *Mieysce do siedzenia.* da man sitzen kann.

sellarius, ii, m. *Siodlarz.* ein Sattler.

sellarius, a, um. *siodłowy.* zum Sitzen bequem.

sellator, oris, m. *Krzesła robiący, Siodlarz.* ein Stuhlmacher, Sattler.

sellicastrum. vide *selicastrum.*

sellisso, as. *chlubię się,* stolz seyn, prahlen.

sellisternium, ii, n. *Nakrycie Krzeseł.* Schmückung der Sitze mit Tapezereyen.

sello, as. *okulbaczyć, Konia.* satteln.

sellula, æ, f. *Krzesełko.* Sesselein.

sellularius, a, um. & ii, m. *vide* sedentarius, a, um, & ii, m.

selonotropium, ii, n. *gr.* *Miesięcznik ziele.*

SEM

Semassius, a, um. *spalenia godny.* zum Verbrennen gehörig.

sembella, æ, f. *półfunta, Szale małe.* ein halb Pfund. *vide* selibra.

semel. adv. *raz 1.* einmal, in einem Strich, endlich, gewißlich, gänzlich.

semel atque iterum. *znowu.* oftmal.

semel & in perpetuum. *raz na zawsze.* ein für allemal.

sēmen, ĭnis, n. *Nasienie, Jądrko 1. 2. Latorośl 2. 3. Praszek, Plemię, Początek 1. 3. Ród 1.* Saame, junge Pflanzen, Zweig, Anfang, Ursache, Saame der lebendigen Thiere, Geschlecht. *syn.* sēmentis.
semen fatui. *Wysiewek.*
semen trimestre. *Jarka.*
semen spargo. *sieię 1.* säen.
sēmenstruum, i, n. *pół roku.* ein halb Jahr.
sēmentātio, onis, f. *Sianie.* Säung.
sēmentesco, is. *vide* semento.
sēmentĭcus, a, um. *siewny, nasienny 2.* was sich säen läßt, was man säet.
sēmentĭfer, era, erum. *nasienny.* das Saamen trägt.
sēmentīnus, a, um. *vide* sementicus.
sēmentis, is, f. *Siew 2. Nasienie, Sianie, Czas siania.* die Saat, gesäeter Saame, die Zeit zu säen.
sementem facio. *sieię 1.* säen.
sementem adjicio. *przysiewam.*
sēmentīvus, a, um. *siewny, ozimi.* das man säet.
sementiva siligo. *Ozimina.*
sēmento, as. *Nasienie rodzę, Ziarno rodzę, wyrastam 2. rodzę.* Saamen tragen oder hervor bringen.
sēmermis, e. c. & *semermus*, a, um. *vide* semiermis.
sēmestrālis & sēmestris, e. c. ā sex. *sześć miesięczny, półroczny.* sechsmonatlich, sechs Monat lang, halbjährig.
semestris ā semi. *półmiesięczny, półksiężyca.* halb monatlich.
sēmestrium, ii, n. *Półmiesiąca, Półroku.* eine Zeit vom halben Monat oder halben Jahr.

sēmēsus, a, um. *ogłodany.* halb gegessen, halb gefressen.
semesa corpora. *wpół zgniłe ciała.* halb verfaulte Körper.
sēmet. *siebie samego.* sich selbst.
sēmētrum, i, n. *bez Miary y Końca.* ohne Maaß und Ziel.

SEMI

Sēmi, n. indecl. *pół.* halb. in compositis denotat rei dimidium, inde componuntur sequentia. *vide* semis.
sēmiăcerbus, a, um. *niedozrzały.* halb sauer.
sēmiădăpertus, a, um. *vide* semiapertus.
sēmiădŏpertus, a, um. *napoły zamknięty.* halb zugeschlossen.
sēmiambustus, a, um. *napoły spalony, opalony.* halb verbrannt. *syn.* semiustus.
sēmiămictus, a, um. *napoły nagi albo odziany.* halb bekleidet.
sēmiampŭtātus, a, um. *napoły odcięty.* halb abgehauen, halb abgeschnitten.
sēmiănĭmis, e. c. *semianimus*, a, um. *napoły żywy.* halb todt.
sēmiăpertus, a, um. *napoły otwarty.* halb offen.
semiarmis. *vide* semiermis.
semiassis. *vide* semissis.
sēmiassus, a, um. *niedopieczony, napoły upiekły, przypiekany.* halb gebraten.
sēmibarbărus, a, um. *przygrubszy.* ein halber Barbar.
sēmĭbōs, ŏvis, m. *Mieszaniec 1.* halb ein Ochs.
sēmĭbrūtus, a, um. *napoły nierozumny.* halb unverständig.
sēmĭcădium, ii, n. *gr. Połkładek.*
sēmĭcalceātus, a, um. *napoły Obuwie maiący.* der halbe Schuh an hat.

ſēmĭcānus, a, um. *napoły ſiwy.* halb grau.

ſēmĭcăper, pri, m. *Mieſzaniec 1.* halb ein Bock.

ſēmĭcăput, itis, n. *Głowizna.* ein halber Kopf.

ſēmĭcinctium, ii, n. *Szorc, Fartuch 1. Pas 1. Chuſtka 1.* Schurz, Gürtel, Strick, Schurzband.

ſēmĭcircŭlāris, e. c. ſēmĭcircŭlātus & ſēmicircŭlus, a, um. *półcerklowy.* einem halben Cirkel gleich.

ſēmĭcircŭlārĭter. adv. *nakſztałt Półcerkla.* geſtaltet wie ein halber Cirkel.

ſēmĭcircŭlus, i, m. *Półcerkla, Półkoła, Gromada ludzi.* ein halber Cirkel.

ſēmĭclauſus, a, um. *napoły zamkniony, przywarty.* halb zugeſchloſſen.

ſēmĭcoctus, a, um. *napoły uwrzały.* halb gekocht.

ſēmĭcombuſtus, a, um. *vide* ſemiambuſtus.

ſēmĭconfectus, a, um. *napoły zrobiony, niedokończony.* halb ausgemacht.

ſēmĭcongius, ii, m. *półtora Garca albo Miary.* anderthalb Maaß.

ſēmĭconſpĭcuus, a, um. *napoły widomy.* halb ſcheinbar.

ſēmĭcŏquo, is. *podwarżam, obwarżam.* halb kochen.

ſēmĭcorpŏrālis, e. c. *ſēmĭcorpŏreus*, a, um. *półcielny, półcieliſty.* halb körperlich.

ſēmĭcrēmātus, *ſēmĭcrēmus*, a, um. *vide* ſemiambuſtus.

ſēmĭcrūdus, a, um. *napoły ſurowy.* halb roh.

ſēmĭcūbĭtālis, e. c. *połłokietny.* einer halben Elle lang.

ſemĭdea, æ, f. ſemideus, i, m. *Epithetum deorum indigetum.*

ſemidiameter, tri, m. *pół Linii w Cyrklu.* der halbe Durchſchnitt des Cirkels.

ſēmĭdĭgĭtālis, e. c. *na pół Palca ſzeroki.* eines halben Fingers breit.

ſēmĭdoctus, a, um. *Przeżżak, niedouczony.* halb gelehrt.

ſēmĭdrachma, æ, f. *Półdrachmy.* ein halbes Quintlein.

ſēmĭēbrius, a, um. *napoły piiany.* halb betrunken.

ſēmiermis, e. c. *napoły uzbroiony.* halb bewaffnet.

ſēmĭfactus, a, um. *vide* ſemiconfectus.

ſēmĭfer, era, erum. ſēmĭfĕrus, a, um. *napoły zwierżęcy.* halb wild.

ſēmĭfer, eri, m. ſemifera ſpecies. *Półzwierża, dziki Mąż.* ein wilder Menſch.

ſēmĭformis, e. c. *niedonoſzony.* halb formiret oder gebildet.

ſēmĭfultus, a, um. *napoły wſparty.* halb unterſtützt oder unterſetzt.

ſēmĭfūnium, ii, n. *Półpowroza.* halber Strick.

SEMIG

Sēmĭgermānus, a, um. ſub *rodzony.* item *na pół po Niemiecku.* halb teutſch.

ſēmĭgræcus, a, um. ſub *Greczyn.* item *na pół po Grecku.* halb Griechiſch.

ſēmĭgrăvis, e. c. *przyciężſzy.* halb ſchwer.

ſēmĭgro, as. *wprowadzam ſię gdzie, wynoſzę ſię.* anders wohin ziehen, hinweg ziehen.

ſēmihiulcus, a, um. *napoły roſpadły.* halb geſpalten.

ſĕmihŏmo, ĭnis, m. *Półczłowieka, Półmęża, dziki Mąż.* halber Menſch.
ſĕmihōra, æ, f. *Półgodziony.* eine halbe Stunde.
ſĕmĭjējūnium, ii, n. *Połpoſtu.* halbe Faſten.
ſĕmĭjējūnus, a, um. *napoły głodny.* halb nüchtern.
ſemiinanis. *lege* ſeminanis.
ſĕmiintĕger, gra, grum. *napoły cały.* zur Hälfte ganz.
ſĕmĭjūgĕrum, i, n. *Połſtaie.* ein halb Morgen Landes.

SEMIL

Sĕmilăcer, era, erum. *poſzarpany.* halb zerriſſen.
ſĕmilăter, eris, m. *Połcegły,* ein halber Backſtein.
ſĕmĭlautus, a, um. *napoły umyty.* halb gewaſchen.
ſĕmilīber, era, erum. *nieſwobodny.* halb frey.
ſĕmĭlixa, æ, m. *Kuchta.* ein halber Sudelkoch.
ſĕmĭlixula, æ, f. *Obażanek, Obratuch.* Pratzel.
ſĕmĭlōtus, a, um. *vide* ſemilautus.
ſĕmĭlūnāris, e. c. *nakſztałt Połkſiężyca.* dem halben Mond gleich.
ſĕmĭlūnium, ii, n. *Połkſiężyca.* halber Mondſchein, das erſte oder letzte Viertel.
ſĕmĭmadĭdus, a, um. *napoły mokry.* halb naß.
ſĕmĭmas, aris, m. *Rzezaniec.* ein halber Mann, Verſchnittener, Zwitter. *vide* caſtrātus.
ſemimas capus. *Kapłun.* Capaun.
ſĕmĭmātūrus, a, um. *napoły dozrzały.* halb reif.
ſĕmĭmitra, æ, f. ſub *Czapka niewieścia* eine halbe Haube oder Mütze der Weibsperſonen.
ſĕmĭmŏdius, ſemimĕdimnus, i, m. *Połkorca.* ein halber Scheffel.
ſĕmĭmortuus, a, um. *napoły umarły.* halb todt.

SEMIN

Sĕmĭnālis, e. c. *naſienny 2.* das gut zu ſäen iſt.
ſĕmĭnānis, e. c. *napoły czczy.* halb leer.
ſĕmĭnāria, æ, f. ſub *Siewca.*
ſĕmĭnārium, ii, n. *Naſiennik, Płonnik, Szkoła drzewna, Początek 1. Gniazdo 3. Szkoła do Nauk.* Pflanzgarten, Baumſchule, Urſprung, Schule, darinnen junge Studierende auferzogen und unterrichtet werden.
ſĕmĭnārius, a, um. *naſienny 2.* zum Säen dienlich.
ſĕmĭnātio, onis, f. *Sianie, Płodzenie.* Säung, Beſäung, das Säen.
ſĕmĭnātor, oris, m. *Siewca, Początek 3.* ein Säemann.
ſĕmĭnātus, a, um. *ſiany.* geſäet, gepflanzet.
ſĕmĭnĕcis. genit. *napoły zabity.* halb todt.
ſĕmĭnĭverbius, ii, m. *quaſi* ſeminans verbum Dei. *Mowca, kaznodzieia.* ein Prediger.
ſĕmĭnium, ii, n. *Naſienie, Plemię, Rod 2.* der Saame.
ſĕmĭno, as. *ſieię, rodzę.* ſäen, zeugen. *ſyn.* ſĕro, inſĕro, conſĕro, inſĕmĭno, planto. *phr.* ſĕmen, ſĕmĭna ſpargo, jacio in ăgros.
ſĕmĭnōſus, a, um. *naſienny 1.* voller Saamen.

ſĕmĭnū-

sĕmĭnūdus, a, um. *napoły nagi.* halb nackend.

sĕmĭŏbŏlus, i, m. *Połpieniąſzka.* ein Dreyer, Scheidemünze.

sĕmĭŏbrūtus, a, um. *napoły naſypany.* halb überſchüttet.

sĕmĭorbis, is, m. *Połcyrkla, Połgałki.* ein halber Cirkel.

SEMIP

Sĕmĭpaganus, a, um. *przygrubſzy, gruby z.* halb bäueriſch.

sĕmĭpătens, entis, o. *vide* ſemiapertus.

ſĕmĭpăter, tris, m. ſub *Oyczym.* Halbvater.

sĕmĭpĕdālis, is, c. ſĕmĭpĕdāneus, a, um. *połſtopny.* halbſchuhigt.

sĕmĭpĕractus, a, um. *niedoſkonały.* unvollkommen.

ſĕmĭpĕremptus, a, um. *napoły zabyty.* halb umgebracht.

ſĕmĭperfectus, a, um. *napoły ſkończony, niedokończony.* halb ausgemacht, halb fertig.

ſĕmĭpes, edis, m. *Połſtopy.* ein halber Schuh.

ſemiphalarica *certum teli genus.*

ſĕmĭpiſcīna, æ, f. *Sadzawka z.* halber Fiſchteich.

ſĕmĭplăgium, ii, n. *Siatka.* Halbgarn, ein Stück Garn oder Netz.

ſĕmĭplēnus, a, um. *napoły pełny.* halb voll.

ſĕmĭplōtium, ii, n. *Obow ſtarotwiecki.* Halbſohle oder Schuh bey den Alten.

ſĕmĭpullātus, a, um. *napoły czarno przyodziany.* halb ſchwarz bekleidet.

ſĕmĭpŭtatus, a, um. *napoły obcięty.* halb beſchnitten.

ſĕmĭquīnārius, a, um. *vide* cæſura.

ſĕmĭrāſus, a, um. *napoły ogolony.* halb beſchoren.

ſĕmĭrĕfectus, a, um. *napoły naprawiony.* halb wieder zurecht gebracht.

ſĕmĭrōſus, a, um. *napoły ogryziony.* halb benagt.

ſĕmĭrŏtundus, a, um. *połcerklowy.* halb rund, Bogenweiſe.

ſĕmĭruptus, a, um. *napoły zerwany.* halb zerbrochen, zerriſſen.

ſĕmĭrŭtus, a, um. *napoły obalony.* halb niedergeriſſen.

SEMIS

Sēmis. indecl. *poł, ſzeſć Uncyi druga Część* ſub *części całey rzeczy* & ſub *ſiedm pieniąſzkow.* halb, Gewicht von ſechs Unzen ſchwer. *vide* ſemiſſis.

ſĕmĭſaucius, a, um. *napoły ranny.* halb verwundet.

ſĕmĭſcrūpŭlum, i, n. *Szelągi dwa*

ſĕmĭſĕnex, ſĕnis, o. *podſtarżały.* halb alt.

ſĕmĭſeptēnārius, a, um. *vide* cæſura.

ſĕmĭſĕpultus, a, um. *napoły pogrzebiony.* halb begraben.

ſĕmĭſermo, onis, m. *Połmowy.* halbe Rede.

ſĕmĭſextārius, ii, m. *Połſzoſtaka.* ein halber Sechſer.

ſĕmĭſiccus, a, um. *napoły ſuchy.* halb trocken.

ſemis jugeri. *vide* ſemijugerium.

ſĕmĭſomnis, e, c. ſĕmĭſomnus, a, um. *napoły ſpiący.* & in *ſpię nie ſpiąc.* halb ſchlafend.

ſĕmĭſŏnans, antis, o. *napoły brzmiący.* halb tönend.

ſĕmĭſōpītus, ſĕmĭſōpōrus, a, um. *napoły ſpiący, napoły uſpiony.* halb ſchlafend, halb geſtillet, halb ſchläfrig.

ſĕmĭſpătha, æ, f. ſemiſpăthium, ii, n. *gr.* *Puinał, Bagnet, Kordelas, krotka Szpada, Taſak.* ein Dolch, Bajonnet, kurzer Degen.
ſemisquartus, a, um. *połczwartny.*
ſĕmiſſālis, e. c. *na poł podzielony.* halb, halbiret.
ſemiſſalis uſura. *Lichwa 4.* ſechs von hundert.
ſĕmiſſārius heres. *połdziedziczny* ſub *częſci całey rzeczy.* Erbe, dem die Hälfte des Erbtheils gehöret.
ſĕmiſſis, is, m. *Połowica*, in *Poł. Sześć częſci* ſub *częſci całey rzeczy*, & in *ſiedm pieniąſzkow*, & ſub *uncya.* der halbe Theil, Dreyheller, eine Münze.
ſemiſſis, e. c. *podły.* nichts werth.
ſemiſſis uſura. *i. q.* dimidia centeſima.
ſemiſſis ſupra duos, ſemis tertius. *połtrzecia.* drittehab.
ſĕmĭſūpīnus, a, um. ſub *wznak leżę.* halb auf dem Rücken oder der Seite liegend.

SEMIT

Sēmĭta, æ, f. *Scieſzka, Drogi w Ogrodach.* ein ſchmaler Weg, Fußſteig. *ſyn.* callis, trāmes, ĭter, via.
ſĕmĭtālis, e. c. ſĕmĭtārius, a, um. *ścieſzkowy.* zum Fußſteig gehörig, am Wege liegend.
ſĕmĭtātim. adv. *ścieſzkami.* von Weg zu Weg.
ſĕmĭtātus, a, um. *ścieſzkowy.* in Wege getheilt.
ſĕmĭtectus, a, um. *napoły nagi, albo odziany albo nakryty.* halb nackend.
ſĕmĭtertiāna febris. *Trzeciaczka.* das dreytägige Fieber.
ſĕmĭto, as. *Drogi czynię, naprawiam.* Weg und Steg machen, den Weg verbeſſern.
ſĕmĭtŏgium, ii, n. ſub *Kurta.* Halbrock, Weiberrock.
ſĕmĭtŏnium, ii, n. *i. q.* dimidia pars toni muſici.
ſemitonium majus. *i. q.* ſeſquioctavæ dimidium.
ſemitonium minus. *i. q.* ſemitonii dimidium.
ſĕmĭtrĕpĭdus, a, um. *napoły przelękły.* halb erſchrocken, halb zitternd.
ſĕmĭtrītus, a, um. *napoły ſtarty.* halb zerrieben.
ſĕmĭviētus, a, um. *przewiędły.* halb welk.
ſĕmĭvir, viri, m. *Rzezaniec, Połmęża, Niewieści 2. Wnętr.* ein Halbmann, verſchnittener Capaun.
ſĕmĭvīvus, a, um. *napoły żywy.* halb lebendig, halb todt.
ſĕmĭvŏcābilis & ſĕmĭvŏcālis, e. c. *wpoł brzmiący.* halb lautend.
ſemivocalia agri. *Woły iarżmowe.* Joch- oder Ziehochſen.
ſĕmĭvŏlŭcris, is, f. *Połptaka.* Halbvogel.
ſĕmĭuſtŭlātus, ſĕmĭuſtus, a, um. *napoły ſpalony, opalony, przegorżały.* halb verbrannt, geſengt.
ſĕmĭzōnārius, ii, m. *Gaśnik.* Schurzmacher, der Leibgürtel macht.
ſĕmion, ii, n. *gr.* *Powiniec ziele.*
ſēmo, as. *obcinam 2.* verſtümmeln.
ſĕmŏdiālis, e. c. *cztery miary zawieraiący.* vier Maaß in ſich haltend.
ſĕmŏdius, a, um. *cztery miary, połćwierci, połkorca.* vier Maaß oder ein halbes Viertel, ein halber Scheffel.
ſĕmōtè. adv. *na ſtronie.* ganz abgeſondert.
ſĕmōtus, a, um. *oddalony.* abgeſondert.

sĕmŏveo, es. *odkładam* 1. *oddalam.* absondern, beyseite legen, setzen, hinweg thun. *syn.* āmŏveo, rĕmŏveo, sĕpōno.

SEMP

Sempectæ, arum, m. *Mnichy, co 50 lat w klasztorze żyli.* alte Mönche, so 50 Jahr im Kloster gewesen.
semper. adv. *zawsze.* stets, allezeit. *syn.* continuo, assĭduo, perpĕtuo, omni tempore, noctesque diesque.
semperflōrens, entis, o. *zawsze kwitnący.* stets grünend.
semperflōrium, ii, n. *Bukszpan.* Wintergrün.
semperjŭvĕnis, is. *zawsze młody.* stets jung.
semperlĕnĭtas, atis, f. *statecznа Łaskawość.* stetige Gelindigkeit oder Sanftmuth.
sempervīvum, i, n. sempervīva, æ, f. *Rozchodnik.* Hauswurz.
sempervīvum minimum. *Roiownik* 1.
sempervīvus, a, um. *zawsze żyiący.* immer lebend.
sempĭternè, sempĭternò, adv. *wiecznie.* in Ewigkeit.
sempĭternĭtas, atis, f. *Wieczność.* die Ewigkeit.
sempĭternus, a, um. *wieczny.* ewig, immerwährend. *syn.* æternus, perpĕtuus.
sēmuncia, æ, f. *Łot, poł Uncyi, Roszyk, Tłomoczek.* eine halbe Unze, ein Loth.
sēmunciālis, e. c. sēmunciārius, a, um. *łotowy.* ein Loth schwer, löthig.
sēmus, a, um. *niedoskonały.* unvollkommen, mangelhaft.
semustus. *lege* semiustus.

SENA

Sēna, æ, f. B. *Sena ziele.* Senetkraut.
sĕnācŭlum, i, n. *Ratusz, radziecki Dom, Schadzka, poselska Izba.* Rathsstube.
sĕnārius, a, um. *z sześciu złożony.* aus sechs bestehend.
senarius, ii, m. *Szostak* 1. 2. ein Sechser.
sĕnātor, oris, m. *Rayca, Senator.* ein Rathsherr.
sĕnātōrius, a, um. *Radziecki, Senatorski,* zum Rathsherrn gehörig.
sĕnātŭlus, i, m. *Rada niewieścia.* der Weiberrath.
sĕnātūrio, is, ire. *idem quod* senatui studeo.
sĕnātus, us, m. *Rada* 2. 3. 4. *Radziecki Dom.* Rathsversammlung, Rathsstube, Rathhaus. *syn.* cūria.
sĕnātus consultum *vel* decretum. *Uchwała Panow radnych.* Rathschluß, Rathsverordnung.

SENE

sĕnĕcio, onis, m. *Staruszek, Przymiot ziele, Przymiotowe ziele.* ein alter Mann, eine Blume, Kreuzwurz.
sĕnecta, æ, f. *Starość* 1. 2. *Starżyzna, wężowa Skora.* das Alter, abgestreifter Schlangenbalg.
senectam exuo. *odmładzam się.* wieder jung werden.
sĕnectus, ūtis, f. *Starość, Zgrybiałość.* das hohe Alter. *syn.* sĕnecta, sĕnium, cānĭties, vĕtustas.
sĕnectus, a, um. senectute confitus, confectus, senectute summa. *stary, zgrzybiały.* sehr alt.
sĕneo, es. *starzeię się.* alt seyn, veralten.
sĕnescente hyeme. *na schyłku zimy.* bey abnehmendem Winter.

senescen-

ſeneſcendus, a, um. *maiący ſię zeſtarżeć.* der alt werden ſoll.
ſěneſco, is. *ſtarżeię ſię, ſłabieię, uſtaie co.* alt werden, abnehmen, nachlaſſen, aufhören. *ſyn.* ſěneo, conſěneſco, ſěnex fio.
ſeneſcit luna. *ſchodzi Mieſiąc.* der Mond nimmt ab.
ſěnex, ſěnis & ſenicis. *ſtary, Staruſzek, Starzec, dawny.* alt. *phr.* ſěnio, ſěnecta, annis, ævo, ætate grävis, longævus, annoſus, děcrěpĭtus.
ſěni, æ, a. plur. *ſześć.* je ſechs.
ſěnĭca, æ, m. *i. q.* ſenex.
ſěnĭcŭlus, i, m. *Staruſz k.* ein altes Männlein.
ſenideni. *ſzeſnaście.* ſechzehen.
ſěnīlis, e. c. *ſtarcowſki.* ältlich, altväterlich.
ſěnīlĭter. adv. *po ſtarcowſku.* wie ein alter Mann.
ſěnio, onis, m. *zez na Koſtce.* ſechs Augen auf den Würfeln.
ſěnior, oris, m. & f. ſenius, n. *ſtarſzy.* älter.
ſeniores. *Rada poſpolita.* die alten Rathsherren.
ſěnĭpes, edis, o. *ſześć ſtopy.* ſechsfüßig.
ſěnium, ii, n. *Starość 1. 2. Siwizna, Przykrość, Smętek, wężowa Skora.* das Alter, Verdruß, Betrübniß, tiefe Trauer, Schlangenbalg. *vide* ſenectus.
ſenium lunæ. *Księżyca zſchod.* Abnehmen des Monds.
ſenna. *lege* ſena.

SENS

Senſa, orum, n. *Myśli, Zdania.* Gedanken, Meynung.
ſenſātus, a, um. *baczny, byſtry 2.* ſinnreich, vernünftig, verſtändig.
ſenſĭbĭlis, e. c. *Zmyſłem poiętny, czuiący 1. czuły.* empfindlich, greiflich.
ſenſĭbĭlĭtas, atis, f. *Czułość.* Empfindlichkeit.
ſenſĭbĭlĭter. adv. *czuynie, dowodnie.* empfindlich.
ſenſĭcŭlus, i, m. *Sentencya 1.* geringer Sinn.
ſenſĭfer, era, erum. *ſenſĭfĭcus*, a, um. *czuiący 1. czuły, Czułość ſprawuiący.* das Empfindlichkeit verurſachet.
ſenſĭfĭco, as. *Czułość ſprawuię.* empfindlich machen.
ſenſĭlis, e. c. *vide* ſenſibilis.
ſenſĭlĭtas, atis, f. *vide* ſenſibilitas.
ſenſĭlŏquus, a, um. *łagodnie mowiący.* von Herzensgrunde redend.
ſenſim. adv. *pomału.* allmälig, langſam, ſachte, nach und nach. *ſyn.* pāulātim, pědětentim.
ſenſĭtīvus, a, um. *czuiący.* empfindlich.
ſenſuālis, e. c. *zmyślny 1. czuły, zmyſłem poiętny, pieścliwy, lubieżny, roſkoſznik.* ſinnlich, empfindlich.
ſenſuālĭter. adv. *vide* ſenſibiliter.
ſenſuālĭtas, atis, f. *Zmyślność, Pieſzczota, Lubieżność.* Empfindlichkeit &c.
ſenſum, i, n. *Zdanie 1. Poięcie.* Gemüthsmeynung.
ſenſus, us, m. *Zmyſł, Czucie 2. Myśl 6. Zdanie 1. Mniemanie, Rozumienie 5.* Sinn, Verſtand, Empfindlichkeit, Meynung.
ſenſus animi, mentis. *Myśl 3. Zmyſł 2.* das Bedünken.
ſenſus cernendi. *Widzenie 1.* das Sehen.
ſenſus eripere. *oczarować.* bezaubern.
ſenſus orationis. *Trześć mowy.* der Inhalt einer Rede.
ſenſu carens. *nieczuły 1.* unempfindlich.

SENT

Sententia, æ, f. *Mniemanie, Rozumienie 5. Zdanie 1. Postanowienie Umysłu, Sens, Sentencya 1. Wotum, Skazanie, Suma 2. Myśl 6.* Meynung, Urtheil, Parthey, Inhalt, ein Spruch. *syn.* consilium, mens, ănĭmus, sensus, ŏpĭnio *vel* jūdĭcium, dēcrētum.

sententia est, stat. *umyślitem.* es bleibt darbey.

sententiam dico. *wotuię.* ein Urtheil fällen.

sententiālĭter. adv. *Sentencyami, sądownie.* urtheilmäßig.

sententio, as. *vide* sententiam dico.

sententiŏla, æ, f. *Sentencya 1.* ein feines Sprüchlein.

sententiōsè. adv. *vide* sententialiter.

sententiōsus, a, um. *Sentencyami mowiący.* lehrreich.

sentīcētum, i, n. *Cierniſko.* Dornbusch, Dornhecke. *vide* spīnētum.

sentīcōsus, a, um. *ciernisty.* dornicht, stachlicht.

sentĭfico, as. *vide* sensifico.

sentina, æ, f. *Stek 4. 5. Łotrostwo.* Schiffgrund, da sich aller Wust sammlet, Unflath in Schiffen, allerley loses Lumpengesindel, Canaille, Versammlung loser Leute. *vide* cloaca.

sentīnācŭlum, i, n. *Łopata.* eine Schaufel.

sentīnātor, oris, m. *Sługa podły.* Ausräumer des Unflaths.

sentīno, as. *wylewam z Nawy wodę, Stek.* das Wasser, so ins Schiff gelaufen, ausschöpfen.

sentīnōsus, a, um. *pełny Steku.* voll Unflath, schlammicht.

sentio, is, ire. *czuię 2. przeczuwam, zrozumiewam, obaczam co, rozumiem, znam 1. mniemam, trzymam o kim, trzymam z kim.* fühlen, merken, empfinden, meynen, urtheilen, wissen, halten. *syn.* sensu percĭpio, vĭdeo, ŏdŏror, gusto, tango *vel* intellĭgo, căpio, *vel* jūdĭco, censeo, pŭto, arbĭtror, exīstĭmo, ŏpĭnor, autŭmo.

sentis, is, m. *Ciernie 1.* Dorn, Stachel. *syn.* vēpris, rŭbus, spīna.

sentis canis. *Róża polna.* Hagedorn.

sentisco, is. *czuię dobrze.* wohl merken, empfinden.

sentīto, as. *często rozważam.* oft bey sich überlegen.

sentix, icis, f. *Rola zaniedbana na ktorey Ciernie rosną.* ein ungebautes Feld, wo Dornen und Disteln wachsen.

sentus, a, um. *kolący 1. naieżony, oszarpany.* dornicht, rauh, wild, zerlumpt, zerrissen, überall zerfleischt.

senus, a, um. obsol. *lege* seni.

seorsum & seorsus. adv. *osobno, bez.* sonderbar, besonders, beyseite.

seorsus, a, um. *osobny.* absonderlich.

SEPA

Sēpāceus, a, um. *vide* sebaceus.

sēpāmen, inis, n. *vide* sepes.

sēpar, aris, o. *nierowny.* ungleich.

sēpărābilis, e. c. *roziemny.* leicht abzusondern oder zu scheiden.

sēpārāle, is, n. *vide* sepes.

sēpărātè, sēpărātim. adv. *osobno.* absonderlich, besonders.

sēpărātio, onis, f. *Rozłączenie.* Absonderung, Scheidung, Zertrennung.

sēpărātor, oris, m. *Oddzielacz.* Absonderer.

sēpărātrix, īcis, f. *Oddzielicielka.* Absondrerinn.

sēpārātus, a, um. *odłączony, osobny.* abgesondert, geschieden, zertrennt.
sēpārātus, us, m. *vide* separatio.
sēpāro, as. *odłączam, rozłączam.* absondern, scheiden, trennen. *syn.* sēcerno, sēgrēgo, sēpōno, rēmŏveo, disjungo, dīvello, discrīmĭno, dīvido, dissēco, distinguo.
sēpātius, a, um. *vide* sebaceus.

SEPE

Sēpēdes, um, m. plur. *Mrowki.* Ameisen.
sēpēdon, onis, f. *pewny rodzay Wężow.* eine Art Schlangen.
sēpēlībilis, e. c. *co się da zagrzebać.* das zu begraben ist, wohl zu begraben.
sēpēlio, is, ire. *grzebię umarłego, tłumię, zawalam, zatłumiam.* begraben, verscharren, zur Erden bestatten, stillen, verbergen. *syn.* hŭmo, inhŭmo, tŭmŭlo, contŭmŭlo. *phr.* terræ, hŭmo infēro, mando, crēdo.
sēpes, ĕdis, o. *sześcionogi.* sechsfüßig.
sēpes & seps, epis, f. *Płot 1. Parkan, Dylowanie.* Zaun, Zaunstange. *syn.* septum, vallum.
sepes viva. *Płot samorodny.* lebendige oder selbst gewachsene Hecke oder Zaun.
sēpia, æ, f. *Pław 8. Kałamarz 3. Inkaust.* Dintenfisch, Meerspinne, Blackfisch, Dinte.
sēpiātĭcum, i, n. *Nagroda za Pisanie.* Schreiblohn.
sēpĭcŭla, æ, f. *Płotek.* kleiner Zaun.
sēpīmen, ĭnis, n. sēpīmentum, i, n. *Grodź, Płot, Sztachet, Dylowanie, Parkan, Szaniec.* Verzäunung, Stachet, Zaun.
sēpio, is, ire. *grodzę, ogradzam, otaczam, ocierniam, oblegam, obwodzę 2. obwarować,* verzäunen, umgeben, versehen, verlegen. *syn.* obsēpio, vallo. *phr.* sēpem prætendo, sēpibus, spīnis, dūmētis prætexo, circumdo, ambio, cingo, inclūdo, mūnio.
sēpiŏla, æ, f. *Kałamarz pław morski.* Meerspinnlein, kleiner Blackfisch.
seplăsia, æ, f. *Apteka, Mieysce w Kapui, gdzie cudzoziemskie Maści przedaią.* ein Ort in der Stadt Capua, da man fremde Salben feil hat.
seplasia dignus. *galant.*
seplăsiārius, ii, m. *Aptekarz.* Theriakskrämer.
sēpōno, is. *odkładam 1. chowam 8.* beyseite setzen, neben sich hinlegen, absondern. *syn.* sēmŏveo, rēmŏveo, rēpōno.
sēpŏsitio, onis, f. *Oddzielenie.* Absonderung, Beyseitelegung.
sēpŏsitus, a, um. *odległy, odłożony.* abgelegen, beyseite gelegt. *syn.* sēmōtus, rēmōtus, āmōtus.
seps, sepis, m. *gr. Padalec, Jaszczurka.* kleine giftige Schlange.
seps, epis, f. *vide* sepes.

SEPT

Septāna, æ, f. *scil.* febris. *Febra siodmego dnia wracaiąca się.* das siebentägige Fieber.
septangŭlus, a, um. *siedmiokątny.* siebeneckicht.
septas, ădis, f. *siodma Liczba.* die siebente Zahl.
septatus, a, um. *vide* septus.
septem. *siedm.* sieben.
septemagium, ii, n. *i. q.* portio septimana.
september, bris, m. *Wrzesień.* der Herbstmonat.
septembris, e. c. *wrzesienny.* zum Herbstmonat gehörig.

Septemcastra, orum. plur. *Siedmigród.* das Fürstenthum Siebenbürgen.
septemdĕcim. *vide* septendecim.
septemdiālis, e. c. *siedm dniowy.* das sieben Tage hält.
septemfāriam. adv. *siedmiorako.* siebenfach.
septemfluus, a, um. flumen septemfluum. *Rzeka na siedm części dzieląca się.* ein Fluß, der sich in sieben Theile theilet.
septemgĕmĭnus, a, um. *siedmioraki.* siebenfach.
septemmestris, e. c. *siedmiomiesięczny.* siebenmonatlich.
septempĕdālis, e. c. *siedmstopny.* siebenschuhigt, sieben Schuhe lang.
septemplex, ĭcis, o. *siedmioraki.* siebenfältig, siebenfach.
septemplĭcĭter. adv. *siedmiorako.* siebenfältig.
septemtrio, onis, m. *Połnoc, Połnocy, Wiatr połnocny.* Mitternacht, die mitternächtige Gegend, Nordwind.
septemtriōnes hi, septem stellæ. *Woz niebieski.* der Heerwagen.
septemtriōnālis, e. c. septemtriōnārius, a, um. *połnocny 2.* mitternächtisch, nordisch.
septemtrionalis ventus. *Wiatr połnocny prawy.* der Nordwind.
septemvir, iri, m. *ieden z siedmiu starszych Radnych w Rzymie.* item *Kurfirst.* einer von den sieben ältesten Herren des großen Raths zu Rom, ein Churfürst.
septemvĭrālis, e. c. *do Raycy albo Kurfirsta należący.* den Rathsherren oder Churfürsten zugehörig, churfürstlich.
septemvĭrātus, us, m. *Godność radziecka, Kurfirstwo.* Würde der sieben Aelterherren, die Churwürde.
septemunciālis, e. c. *siedm Uncyi ważący.* sieben Unzen haltend.
septēnārius, a, um. *posiodmny.* in sieben bestehend.
septemdĕcim. *siedmnaście.* siebenzehn.
septennālis & septennis, e. c. *siedmioletnie.* siebenjährig.
septennium, ii, n. *Czas siedmioletni.* Zeit von sieben Jahren.
septēnus, a, um. *siodmy, po siedmiu.* je sieben.
septĭceps, ĭpĭtis, o. *siedmiołbisty.* siebenköpfig.
septĭcollis, e. c. *siedmiogorny.* das sieben Berge oder Hügel hat.
septĭcus, a, um. *gr. gnoiący.* das eine Fäulung verursachet, durchfressend.
septĭduānus, a, um. *siedmiodniowy.* siebentägig.
septiens, septies. adv. *siedm krot.* siebenmal.
septĭfāriam. adv. *vide* septemfariam.
septĭformis, e. c. *siedmioraki.* siebenfältig.
septĭmāna, æ, f. *Tydzień.* die Woche.
septĭmānālĭter, *septĭmānātim.* adv. *po tygodniu, Tygodniami.* wöchentlich.
septĭmānārius, a, um. *tygodniowy.* wöchentlich.
septĭmānus, a, um. *siodmy w porządku.* der Siebente in der Ordnung.
septĭmātrus, *septematrus* & *septenatrus*, uum. plur. m. *i. q.* septima dies post Idus.
septĭmensis, e. c. *siedm miesięczny.* sieben Monat lang oder alt.
septĭmò, septĭmum. *siodmy raz.* zum siebentenmal.
septĭmunciālis, e. c. vide *septemuncialis.*
septĭmus, a, um. *siodmy.* der siebente.

ſeptimus decimus. *ſiedmnaſty.* der ſieben-zehente.
ſeptingēnārius, a, um. *ſiedmſetny.* von ſiebenhundert, das ſiebenhundertjhat.
ſeptingēni, æ, a. *po ſiedmſet.* je ſiebenhundert.
ſeptingentēſimus, a, um. *ſiedmſetny.* der ſiebenhundertſte.
ſeptingenti, æ, a. *ſiedmſet.* ſiebenhundert.
ſeptingenties. adv. *ſiedmſet kroć.* ſiebenhundertmal.
ſeptio, onis, f. *Ogrodzenie.* Verzäunung.
ſeptĭpes, ĕdis, o. *ſiedmiſtopny.* ſiebenfüßig.
ſeptuāgēnārius, a, um. *ſiedmdzieſiątletni, ſiedmdzieſiątny.* ſiebenzigjährig.
ſeptuāgēnus, ſeptuāgēſĭmus, a, um. *ſiedmdzieſiąty.* der ſiebenzigſte.
ſeptuāgies. adv. *ſiedmdzieſiątkroć.* ſiebenzigmal.
ſeptuāginta. *ſiedmdzieſiąt.* ſiebenzig.
ſeptuennis, e. c. *vide* ſeptennālis.
ſeptum, i, n. *Ogrodzenie, Grodza, Obora, Płot 4. 5. Stawidło.* ein umzäunter Ort, Stall, Gehäge, Zaun, Damm.
ſeptum naturale. *Płot ſamorodny.* lebendiger Zaun. *ſyn.* ſepes viva.
ſeptum transverſum. *Błona 3.* Zwergfell.
ſeptunciālis, e. c. *ſiedm Części.* das ſieben Theile hat, eines Zwölftheils.
ſeptunx, uncis, m. *ſiedm Części,* ſieben Zwölftheile.
ſeptuōſe. adv. *i. q.* obſcūrē. *zawikłanie.* dunkel.
ſeptŭplex, ĭcis, o. ſeptŭplus, a, um. *vide* ſeptemplex.
ſeptuplo, ſeptuplum. *vide* ſeptempliciter.

ſeptus, a, um. *ogrodzony.* umzäunt, umgeben, verwahret, verſchanzt.

SEPU

Sepulchrum. *lege* ſepulcrum.
ſĕpulcrālis, e. c. *grobowy, pogrzebny 1.* zum Begräbniß gehörig.
ſĕpulcrētum, i, n. *Grobowiſko, Cmentarz.* Gottsacker.
ſĕpulcrum, i, n. *Grób, Nagrobek 1.* Grab, Leichenſtein, Grabmal. *ſyn.* tŭmŭlus, mŏnumentum, buſtum.
ſepulcrum commune. *Mieyſce, gdzie wiele umarłych razem chowaią.* ein Ort, da viele nach einer Schlacht begraben werden.
ſepulcri titulus. *Nagrobek.* Grabſchrift.
ſĕpulto, as. *vide* ſepelio.
ſĕpultor, oris, m. *Grubarz, Kopacz grobowy.* ein Todtengräber.
ſĕpultōrius, a, um. *vide* ſepulcralis.
ſĕpultūra, æ, f. *Pogrzeb, Grób.* Begräbniß, Kirchhof, Grab. *ſyn.* tŭmŭli hŏnor, ſĕpulcri dĕcus.
ſĕpultūrārius, a, um. *vide* ſepulcralis.
ſĕpultus, a, um. *pogrzebiony.* begraben. *ſyn.* hŭmātus, tŭmŭlātus.
ſepultus ſum. *zginąłem.* es iſt um mich geſchehen.
ſepum, i, n. *lege* ſevum.

SEQ

Sĕquācĭtas, atis, f. *vide* ſequela.
ſĕquācĭter. adv. *naſtępnie, porządkiem, za tym.* gehorſamlich.
ſĕquax, ācis, o. *za kim idący, naſtępujący, naśladuiący, Naśladowca 1. ciągły lipki.* nachfolgend, gehorſam, zügig.
ſequax cera. *ciągły Woſk.* zügiges Wachs.

ſĕquēla, *ſequentia*, æ, f. *Naſtępowanie*, *Chałaſtra* 2. *Orſzak*, *Przydatek*. Nachfolgung, Folge.

ſĕqueſter, ſtra, ſtrum & ſtris, ſtre. *Sekweſtrem co biorący*, *Zakupnik* 4. *Posrzednik*, *Jednacz*. zum Pfandhalter gehörig, dem etwas, darum Streit iſt, zur Aufſicht gegeben wird; ein Mittler, Schiedsmann, Pfandhalter.

ſĕqueſtra, æ, f. *Jednaczka*, *nierządnicy ſługa*. eine Unterhändlerinn, Kupplerinn.

ſĕqueſtrārius, a, um. *Sekweſtrem co biorący*. die einem Schiedsmann übergebene Sache betreffend.

ſĕqueſtrātim. adv. *oſobno*. abſonderlich.

ſĕqueſtrātio, onis, f. *Sekweſtr*. Abſonderung, Unterhandlung, Pfandhaltung, die Beſitznehmung eines ſtreitigen Orts bis zur Ausmachung der Sache.

ſĕqueſtrātor, oris, m. *Sekweſtrem co biorący*. der etwas bis zum Ausgange der Sache in Beſitz nimmt.

ſĕqueſtrātus, a, um. *i. q.* depoſitus.

ſĕqueſtris, e. c. *vide* ſequeſter.

ſĕqueſtro, as. *odłączam*. abſondern, einem Schiedsmann übergeben.

ſĕqueſtrum, i, n. *Sekweſtr*. ein Pfand.

ſequeſtro do, pono. *do wiernych Rąk daię*, & ſub *ſekweſtrować*. einem Schiedsmann übergeben.

ſĕquior, m. & f. & ſequius, oris, n. *gorſzy*. geringer, ſchlechter. *ſyn.* pejor, vilior.

ſequior ſexus. *Płeć białogłowſka*. das weibliche Geſchlecht.

ſĕquĭpes, ĕdis, m. & ſĕquĭpĕda, æ, c. *Lokay*, *ſługa*. Nachtreter, Laquay.

ſĕquĭtur. *idzie za tym*. es folget, ſchlieſſet ſich.

ſĕquius. adv. *gorzey*. ärger, anders.

ſĕquor, ĕris. *idę za kim*, *naſladuię kogo*, *przyſtrzegam*, *gonię* 1. *naſtępuię* 1. *łowię zwierza*, *trzymam ſię czego*, *trzymam z kim*. folgen, nachfolgen, nachtrachten. *ſyn.* ſector, inſĕquor, inſto.

ſequutio, ſequutor &c. *lege* ſecutio, ſecutor.

SER

Sēr, ēris, m. *gr.* *Jedwabnica robaczek*. ein Seidenwurm.

ſēra. adv. *i. q.* ſēro.

ſĕra, æ, f. ſĕrācŭlum, i, n. *Zamek*, *Zapora*. ein Schloß. *ſyn.* clauſtrum, obex.

ſera mobilis, penſilis. *Kłotka*. ein Hängeſchloß.

Sĕrăphim. *vox Hebræa indeclin.* *ſignificat*, ignitos, candentes, *item eſt* Ordo Angelorum.

Sĕrăphĭcus, a, um. *Seraficki*. Seraphiniſch.

ſĕrăpias, adis, f. *gr.* *liſie Jayka*, *Rączki ziele*. Knabenkraut, Stendelwurz.

ſĕrăpion, ii, n. *gr.* *Syrop*.

ſĕrārius, ii, m. *Słoſarz*. ein Schloſſer.

Serbus, i, m. *Serb*. aus Servien gebürtig.

Serbia, æ, f. *Serbſka ziemia*. das Königreich Servien.

SERE

Sĕrēn, ēnis. *gr.* *Trąd* 3.

ſĕrēnat. *wyiaśnia ſię*, *Pogoda* 2. es klärt ſich auf.

ſĕrēnātor, oris, m. *pogodny* 2. der hell oder klar macht.

ſĕrēnātus, a, um. *pogodny*. aufgeklärt.

ſĕrēnè. adv. *pogodne*. hell und klar.

ſĕrēnĭfer, era, erum. *vide* ſerenator.

serenissimus, a, um. *Nayiaśnieyszy.* titulus regius.
sērēnĭtas, atis, f. *Pogoda 1.* schön, helles Wetter.
serenitas, tua, vestra. *wasza Krolewska albo Xiążęca Mość.* Euere Durchlauchtigkeit.
sĕrēno, as. *pogodę czynię, rozweselam.* aufklären, klar oder fröhlich machen.
sĕrēnò, sereno cælo, serena tempestate. *w Pogodę.* bey schönem Wetter.
sĕrēnum, i, n. *Pogoda.* schön, heiter Wetter.
sĕrēnus, a, um. *pogodny 1. 2. wesoły 2.* schön, hell, fröhlich, glückselig. *syn.* sĕrēnātus, innūbilus, nulla nūbe tĕmĕrātus, obductus.
sĕresco, is. *schnę.* trocken werden.
sergia, æ, f. *Rodzay Oliwek.* eine Art Oliven.
sĕria, æ, f. *Garniec 1. Bania, Beczka.* Krug, Wein- oder Oellägel, Faß, Tonne.
sērĭcārius, ii, m. *Jedwabnik 1.* Seidenstricker, Seidenweber, Sammetwirker.
sērĭcātus, a, um. *w iedwabne Suknie ubrany.* in Seiden gekleidet.
sērĭcum, i, n. *gr. Jedwab 1.* Seide, Seidenzeug, Sammet.
sērĭcus, a, um. *iedwabny.* von Seiden gemacht.
serica vestis. *Jedwabnica 2.* Seidenkleid.
sĕries, ei, f. *Rząd 2. Porządek.* Ordnung, Reihe, Folge. *syn.* ordo.
sĕriĕtas, atis, f. *Surowość, Powazność.* Ernsthaftigkeit.
serilla. obsol. *Łodź.* Flöße, kleiner Schifferkahn.
serille vel *serile. Powroz.*
sĕrio. adv. *bez żartu, po prawdzie, nie żartuię.* ernstlich, im Ernst, ohne Scherz.
sĕriōla, æ, f. *Garnuszek, Bańka, Flaszka winna.* ein Fäßlein, Weinflasche.
sĕriōsus, a, um. *i. q.* serius.
sĕrīphium & seriphum, i, n. *gr. Piołun.* Wermuth.
sĕris, is, & seriola, æ, f. *Endywia, Podrożnik ziele.* Endivien, Wegwart, Wegbreit.
seris porcina. *Prosieniczka.*
sērĭtas, atis, f. *Pożność.* Langsamkeit, Verspätung.
sĕrium, i, n. *poważna rzecz.* ernstliche Sache.
sĕrius, a, um. *poważny 1. nieżartowny.* ernsthaft, ernstlich.
sērius. adv. *pożniey.* langsamer.

SERM

Sermo, onis, m. *Mowa, Język 2. Przypowieść, Dyskurs.* Rede, Discurs, Gespräch. *syn.* ōrātio, lŏcūtio, vōces, verba, dicta, lŏquēla, collŏquium, allŏquium, ēlŏquium.
sermo est. *powiadaią.* es wird geredet.
sermo intimus. *Myśl 2.*
sermo vulgaris. *prosta mowa.* gemeine Redensart.
sermo patrius. *oyczysty Język.* die Muttersprache.
sermonem excito. *otwieram Gęby.* ein Geschrey unter die Leute bringen.
sermonem cum aliquo confero, instituo. *rozmawiam z kim.* mit jemand Gespräch halten.
sermones iniqui. *Obmowa.* Verläumdung.

ſermōcĭnanter. adv. *rozmawiaiąc.* geſprächsweiſe.
ſermōcĭnātio, onis, f. *Rozmowa.* Geſpräch.
ſermōcĭnātor, oris, m. *Swiegot, gadatliwy.* ein Redner, Schwätzer.
ſermōcĭnatrix, īcis, f. *świegotka.* eine Schwätzerinn.
ſermocĭnatrix vis. *Rozmowność.* Beredſamkeit.
ſermōcĭnor, aris. *mowię 1. rozmowiam.* reden, Geſpräch halten.
ſermōnor, aris, obſol. *rozmawiam.* ſchwatzen.
ſermunculus, i, m. *Powiaſtka.* ein kleines Geſchrey.
ſernia, æ, f. *vide* ſcabies.
ſerniōſus, a, um. *vide* ſcabioſus.
ſĕro, as. *zamykam, zakrywam.* ſchlieſſen, verſperren. *ſyn.* obſĕro, claudo.
ſĕro, is, evi. *ſieię 1. 2. ſadzę 2. zamnażam, narybić, ſzczepię, & ſub wadzę drugich.* ſäen, pflanzen. *ſyn.* inſĕro, conſĕro, ſēmino. *phr.* ſēmen ſpargo, mitto, jăcio.
ſĕro, is, ui. *rozſadzam 1.* zuſammen ſetzen, ordnen.
ſĕro, adv. *pożno, wieczor 2.* ſpät, langſam, zu Abend. *ſyn.* tarde, tardius, ſĕrius.
ſĕrōſus, a, um. *ſerwatkowy.* molkicht.
ſeroſum lac. *Maślanka.* Buttermilch.
ſĕrōtĭnus, a, um. *pożny, nierychły, wieczorny.* ſpät, langſam. *ſyn.* ſĕrus, veſpertīnus.

SERP

ſerpens, entis, o. *czołgaiący ſię.* kriechend.
ſerpens, entis, m. *Wąż 1. Gadzina, Ogień piekielny.* eine Schlange. *ſyn.* anguis, cŏlūber, aſpis, vīpĕra.
ſerpentāria, æ, f. *Wężownik 3. 4.* Natterwurz, wild Ochſenzungenkraut.
ſerpentārius, ii, m. *Wąż Znak niebieſki.* die Schlange, ein himmliſches Geſtirn.
ſerpentĭcŭlus, i, m. *Węże depcący.* einer, der die Schlangen tritt.
ſerpentĭfer, era, erum. *Węże wydaiący.* das Schlangen trägt.
ſerpentĭformis, e. c. *nakſztałt Węża.* ſchlangicht, in Schlangengeſtalt.
ſerpentĭgĕna, æ, c. *wężowy, Plemię wężowe.* Schlangenbrut.
ſerpentĭger, era, erum. *Wężownik 2.* das von Schlangen iſt.
ſerpentīna, æ, f. *Kłoſienniczka.* ein gewiſſes Kraut.
ſerpentīnus, a, um. *wężowy.* ſchlangicht, von Schlangen.
ſerpentŭlus, i, m. *Wężyk.* kleine Schlange.
ſerpentum, i, n. *Noſzenie drogie.* Halsgehäng von Edelgeſteinen.
ſerperaſtrum, i, n. & a, orum. plur. *Chodadzki dziecinne.* Gangwägelein, Lauf- oder Gehewagen, darinnen man den Kindern gehen lernet.
ſerperaſtri hi. *Chałaſtra 3.*
ſerpĭcŭla, æ, f. *Robaczek.* ein Würmlein.
ſerpīgo, ĭnis, f. *i. q.* herpes.
ſerpo, is. *czołgam ſię, pnę ſię, rościągnę ſię, ſzerzy ſię, rozchodzi ſię.* kriechen, ſich weit ausbreiten. *ſyn.* rēpo, repto, adrēpto, hŭmi corpus trăho.
ſerpŭla, æ, f. *i. q.* ſerpentulus.
ſerpullum, ſerpyllum & ſerpillum, i, n. & ſerpyllus, i, m. *gr.* *Macierżanka.* Quendel, Hühnerklee, wilde Poley.
ſerpyllum ſylveſtre. *Miętka czerwona.*

SERR

SERR

Serra, æ, f. *Piła drzewna, Węgłyk 2. Sikawka ryba.* eine Säge, ein Meerfisch, aus dessen Stirn ein Bein wie eine Säge heraus wächst, ein Schwerdtfisch.
serra molaris. *Piła Młyn.* Schneidemühle, Sägemühle.
serra deseco, præcido serram duco, reciproco. *trg 4.* auf= und absägen.
serrābĭlis, e, c. co się daie trzeć. das man zersäget.
serrăcŭlum, i, n. *Piłka żelazna.* kleine Säge. *vide* serraculum.
serrăcum, i, n. *Kara 3. Taczki.* Fuhrwerk. *vide* sarracum.
serrāgo, ĭnis, f. *Opiłki, Trocina.* Sägspäne.
serraria officinæ *vide* serra molaris.
serrārius, ii, m. *Tracz.* ein Säger, Bretschneider.
serrāta, æ, f. *Ożanka.* Betonie, ein Kraut.
serrātim. adv. *ząbkowato.* zackicht wie eine Säge.
serrātōrius, a, um. *Piłowaniu służący.* damit man sägt.
serratoria machina. *vide* serra.
serrātrīna, æ, f. *vide* serra molaris.
serrātŭla, æ, f. *Bukwica 1. Jeleni Trank ziele.* Gummi, Schartenkraut.
serrātūra, æ, f. *Piłowanie.* Absägung.
serrātus, a, um. *narzynany.* wie eine Säge, mit Zähnen, gekerbt.
serro, as. *trg.* entzwey sägen.
serrŭla, æ, f. *vide* serraculum.
serta, æ, f. *Powroz, Powrozek.*
serta. *scil.* corona: *Wieniec 1.* ein geflochtener Kranz.
serta campana. *vide* sertula.
sertātus, a, um. *uwieńczony.* bekränzt, gekrönt.
serto, as. *wiię, Wieniec.* bekränzen, krönen, dicht auf einander setzen.
sertor, oris, m. *Wybawiciel.*
sertŭla, æ, f. *scil.* campana. *Komonica Włoska.* welscher Steinklee, Bärenklee.
sertum, i, n. *Wieniec 1.* ein Kranz, Strauß. *syn.* cŏrōna, cŏrolla.
sertus, a, um. *wity, uwieńczony.* geflochten, gekrönt, zusammen gesetzt.

SERV

Serva, æ, f. *Niewolnica, Służebnica.* eine Dienstmagd. *syn.* ancilla, fămŭla, ministra.
servābĭlis, e, c. *trwały 2.* dauerhaft, das zu behalten ist.
servācŭlum, i, n. *Kotwica, Ster, Łodź, Sprys 2. Port.* ein Schiffanker.
servaculum piscium. *Sadzawka, Sadz rybi.*
servācŭlus, i, m. *Sternik.* ein Steuermann.
servans, antis, o. *chowaiący.* in Acht nehmend.
servātio, onis, f. *Chowanie, Zachowanie.* Erhaltung, Erlösung, Beobachtung.
servātor, oris, m. *Zbawiciel, Ochroniciel, Zdrowia dawca, Wybawiciel.* Erlöser, Helfer, Heiland.
servātrix, īcis, f. *Wybawicielka, Ochronicielka.* Helferinn, Erhalterinn.
servātus, a, um. *chowany, zachowany, wybawiony.* erhalten, aufgehoben, erlöst.
servia, æ, f. *Wieniec.* ein Blumenkranz.
servĭcŭlus, i, m. *Chłopiec służący.* ein Junge, geringer Knecht.

servientia.

servientia, æ, f. *Niewola.* Knechtschaft, Dienstbarkeit.
servīle. adv. *vide* serviliter.
servīlĭcŏla, æ, f. *Sługi nierządnica.* Knechtshure.
servīlis, e. c. *niewolniczy* 1. knechtisch.
serviliter. adv. *niewolnicze* 1. knechtisch.
servio, is, ire. *służę* 1. *dogadzam* 2. *przystrzegam*, *oglądam się* 1. *radzę o kim*, *staram się.* dienen, aufwarten, abwarten, zu Liebe thun, nach etwas trachten. *syn.* fămŭlor, mĭnistro, ŏbēdio, pāreo, obsĕquor.
servĭtium, ii, n. *Służba* 1. *Niewola*, *Usługa*, *Czeladź*, *Niewolnik.* Dienst, Dienstbarkeit, Leibeigenschaft, Aufwartung, Gehorsam, Gesind, Dienstbothen. *syn.* servĭtus, fămŭlātus, mĭnistĕrium, jŭgum.
ervĭtrĭtius, a, um. *niewolniczy* 1. knechtisch.
ervĭtūdo, ĭnis, servĭtus, ūtis, f. *Niewola*, *Ciężar* 2. *Prawo* 7. Dienstbarkeit, Knechtschaft, Leibeigenschaft; Gerechtigkeit, so einer auf des andern Grund und Boden ausüben kann. *vide* servĭtium.
ĕrŭla, æ, f. *Zameczek.* Schlößchen, kleines Schloß.
ĕrum, i, n. *Serwatka.* Schotten, Molken, geronnene Milch.
ĕrum, i, n. *Wieczor* 1. der späte Abend.
erum est. *pozno.* spät.
ervo, as. *chowam* 1. 6. *strzegę* 1. *przestrzegam* 3. *przypatruię się*, *pilnuię* 2. *zachowuię* 1. 2. *zbawiam* 2. *żywię*, *pasę* 1. aufbehalten, erhalten, sparen, Achtung geben. *syn.* asservo, conservo, custōdio, tūtor, salvo.
ĕrus, a, um. *poźny*, *nierychły.* spät, langsam. *syn.* tardus.

servŭla, æ, f. *Służebniczka Niewolniczka.* Dienstmägdlein.
servŭlus, i, m. *vide* serviculus.
servus, i, m. *Sługa*, *Parobek*, *Czeladnik*, *Niewolnik.* ein Diener, Knecht, Dienstbothe, Sclave. *syn.* fămŭlus, mĭnister, verna, mancĭpium.
servus publicus. *mieyski sługa.* gemeiner Stadtbedienter.
servus servorum Dei. *Titulus, quo utuntur summi Pontifices.*
servus, a, um. *podły*, *niewolniczy*, *obowiązany.* schlecht, dienstbar, unachtbar.

SES

Sĕsăma, æ, f. *gr. Sesam.* Sesaam, eine Gattung Saamens, woraus man Oel presset.
sĕsămĭnus, a, um. *sesamowy.* von Sesaam.
sĕsămis, idis, f. *Placek sesamowy.* Kuchen aus Sesaamöl, Mehl und Honig.
sĕsămoīdes, is & eos, n. *gr. Ciemierzyczniek*, *Czuryło*, *Trzesżczki.* Sesamoides oder Sternfruchtkraut.
sĕsămoīdeus, a, um. *do Sesamu podobny.* dem Sesaam ähnlich.
sĕsămum, i, n. *i. q.* sesama.
sesamum sylvestre. *Klesżczowina.*
sescuncia, æ, f. *trzy Łoty*, *połtorey Uncyi*, *osma Część iakiey rzeczy.* drey Loth, der achte Theil eines Dinges.
sescunciālis, e. c. *trzyłotowy.* drey Loth schwer.
sescunx, uncis, m. *i. q.* sescuncia.
sescŭplex, ĭcis, o. *sześcioraki.* sechsfach.
sescŭplumi, i, n. *co sześć przegrodek ma.* das sechs Fächer hat.
sescŭplus, a, um. *i. q.* sescuplex.
sese. *accusativus duplicatus à sui.*

sĕsĕli, n. & sĕsĕlis, is, f. *Czarnogłow.* Steinkümmich, Steinklee, Roßkümmel.
seseli Creticum. *Jeleni Ogon.*
seseli Cyprium. *Kleszczowina.*

SESQ

Sesqui. indecl. *połtora czego.* anderthalb.
sesquialter, a, um. *połtorny.* anderthalb.
sesquialtera pars. *połtora.* anderthalb.
sesquicongius, ii, n. *połtora Garca.* anderthalb Maaß.
sesquicŭleāris, e. c. *połtorokufny.* anderthalb fuderig.
sesquicyăthus, i, m. *połtora Kieliszka.* anderthalb Becherlein.
sesquidĭgĭtālis, e. c. *na połtora Palca szeroki.* anderthalb Finger breit.
sesquidĭgĭtus, i, m. *połtora Palca.* anderthalb Finger.
sesquihōra, æ, f. *połtory Godziny.* anderthalbe Stunde.
sesquijūgĕrum, i, n. *połtory Włoki.* anderthalb Morgen Landes.
sesquilībra, æ, f. *połtora Funta.* anderthalb Pfund.
sesquimensis, e. c. *połtoromiesięczny Czas.* anderthalb monatliche Zeit.
sesquimīna. *połtory Grzywny.* anderthalb Mark.
sesquimŏdius, ii, m. *połtora Korca.* anderthalb Scheffel.
sesquiŏbŏlus, i, m. *Grosz srebrny.* drey Kreuzer.
sesquioctāvus, a, um. *osmą Częścią większy.* achthalb.
sesquiŏpĕra, æ, f. sesquiŏpus, ĕris, n. *połtorodniowa Robota.* anderthalb Tagwerk.
sesquipĕdālis, e. c. sesquipĕdāneus, a, um. *połtorostopny.* anderthalb schuhig.
sesquipedalia verba. *Mowa nadęta.* hochtrabende Worte.
sesquipes, ĕdis, o. *połtorostopna Miara, Łokieć 3.* anderthalb Schuh.
sesquiplāga, æ, f. *połtorne Uderżenie.* anderthalb Streich oder Schläge.
sesquiplăris, e. c. sesquiplex, ĭcis, o. sesquiplus, a, um. *połtorny.* anderthalbig.
sesquiplum, i, n. *połtora.* anderthalb.
sesquisĕnex, is, m. *zgrzybiały.* sehr alt.
sesquisestertius, ii, m. *Połtorak.*
sesquitertius, a, um. *trzecią częścią większy.* ein Dritthalber.
sesqui - Ulysses. *i. q.* astutissimus & callidissimus.
sesquiuncia, æ, f. *vide* sescuncia.
sessibŭlum, i, n. *Siadło, Siedzenie.* ein Sitz, Stuhl, Bank, Sessel.
sessilis, e. c. *siadły, siadalny.* sitzend.
sessim. adv. *siedząc.* sitzend.
sessĭmōnium, ii, n. *Siadło, Siedzenie 6. Bałwochwalnica.* ein Sitz, Bank, Götzentempel.
sessio, onis, f. *Siedzenie 1. 6.* das Sitzen, Versammlung.
sessītius, sessius, sessīvus, a, um. *zawsze siedzący.* immer sitzend.
sessito, as. *siadam 1.* stets sitzen.
sessiuncŭla, æ, f. *szczuple Siedzenie.* ein Plätzchen.
sessor, oris, m. *siedzący 3.* ein Sitzer.
sessōrium, ii, n. *Siedzenie, Lektyka.* Sessel, Sänfte.
sessus, us, m. *i. q.* sessio.
sestans. *vide* sextans.
sestantarius, sestarius. *vide* sextantarius.
sestertiarius, ii, m. *groszowy.* der Sestertien giebt oder einsammlet.

sester=

sestertiŏlum, i, n. *Grosz 1.* Neunpfenniger.
sestertium, ii, n. *żagel*, *Więzienie Niewolnikow*, *Motyczka*, *Kurta*, *Suma*, *Połtrzecia 2.* & sub *Grosz 1.* Gattung eines Seegels, Gefängniß der Knechte.
sestertius, ii, m. sub *Grosz 1. połtrzecia maiący.* eine Römische Münze.
sesūvium, ii, n. *Rozchodnik wielki.*

SET

Sēta, æ, f. *Szczecina.* Borste.
sētābus, a, um. linum setabum. *dobry Len.* guter Flachs.
sētāceum, i, n. *Szczotka*, Kratzbürste.
sētāceus, a, um. *szczecisty*, *pełny Szczeciny.* borstig, voll Borsten.
sētānia, æ, f. *Cebula.* Zwiebel, Zippel.
sētānion, & um, i, n. *gr. Jarka*, *Niesplik*, *Sniedek 2.* Sommerkorn.
sētūrium, ii, n. *Sito.* ein Sieb.
sētarius, ii, m. *Szczotki robiący.* ein Bürstenbinder.
sētĭger, era, erum. *szczecisty.* das Borsten hat.
sēto, as. *Szczotką chędożę.* bürsten, auskehren.
sētōsus, a, um. *vide* setaceus.
sētūla, æ, f. *Szczecina mała.* kleine Borste.

SEV

seu. conjunct. *albo*, oder, es sey.
sēvāceus, a, um. & sēvālis, e. c. *vide* sebaceus.
sēvectus, a, um. *na Stronę odwiedziony.* beyseits geführt.
sēvěho, is. *na stronę wiodę.* seitwärts führen.
sēvērè. adv. *surowie*, *ostro 2. poważnie.* ernsthaftiglich, ernstlich, mit Ernst.
sēvērĭtas, atis, f. *Srogość*, *Surowość.* die Strenge, Schärfe, Ernsthaftigkeit. *syn.* austērĭtas, aspĕrĭtas, ăcerbĭtas, ātrōcĭtas, dūrĭties, inclēmentia, sævĭtia.
sēvērĭter. adv. *vide* sēvērè.
sēvērĭtūdo, ĭnis, f. *vide* severitas.
sēvērus, a, um. *srogi*, *ostry*, *surowy*, *poważny.* streng, ernsthaft. *syn.* austērus, ăcerbus, rĭgĭdus, asper, dūrus, ātrox, inclēmens, sævus, fĕrox, immītis, crūdēlis.
sēvir, iri, m. *szostego Połku przełożony.* über das sechste Regiment gesetzt.
sēvĭrālis, e. c. *przełożonemu szostego Połku należący.* dem, der über die sechste Legion gesetzt ist, gehörig.
sēvĭrātus, us, m. *Godność tegoż przełożonego.* Würde eines *Seviri.*
sēvium & sebium, ii, n. *vide* secium.
sēvo, as. *łoię.* mit Unschlitt bestreichen.
sevo candelas. *Swiece robię.* Kerzen machen oder ziehen.
sēvŏcātor, oris, m. *Odwodziciel.* Beyseitrufer, Absonderer.
sēvŏcātus, a, um. *odłączony.* abgesondert.
sēvŏco, as. *odwodzę 3. 4. odłączam*, *wywoływam 1.* beyseite rufen, absondern.
sēvōsus, a, um. *łoiowaty.* schmierig wie Unschlitt.
sēvum, i, n. *Łoy*, *Sadło.* Unschlitt, Talch.

SEX

Sex. indecl. *sześć.* sechs.
sexāgēna, æ. *Kopa.* ein Schock.
sexāgēnārius, a, um. *sześćdziesiątletni.* sechzigjährig.
sexāgēni hi. *sześćdziesiąt*, & sub *Kopa 1.* je sechzig.

ſexāgeſĭmus, a, um. *ſzeſcdzieſiąty*, der ſechzigſte.
ſexāgies, ſexāgēſies. adv. *ſzeſcdzieſiątkroć*. ſechzigmal.
ſexāginta. *ſzeſcdzieſiąt*, *Kopa* 1. ſechzig.
ſexangŭlāris & ſexangŭlis, e. c. ſexangŭlārius, ſexangŭlātus & ſexangŭlus, a, um. *ſzeſcwęgielny*. ſechseckigt.
ſexătrus, uum, f. plur. ſub *dzień* 7. der ſechſte Tag nach den *Idibus*.
ſexcentārius, ſexcentēnus, a, um. *ſzeſcſetny* 2. ſechshundert.
ſexcēni, ſexcentēni, ſexcenti. *ſzeſcſet*. ſechshundert.
ſexcentēſĭmus, a, um. *ſzeſcſetny*. der ſechshunderte.
ſexcenties. adv. *ſzeſcſetkroć*. ſechshundertmal.
ſexcentŏplāgus, i, m. *Smaganiec*, *ktory 600 ſzeſcſet Plag wziął*. der 600 Streiche oder Prügel empfangen hat.
ſexcēnus, a, um. *i. q.* ſexcentenus.
ſexdĕcies. adv. *ſzeſcdzieſiątkroć*. ſechzigmal.
ſexdĕcim. *ſzeſnaſcie*. ſechzehen.
ſexennālis & ſexennis, e. c. *ſzeſcioletni*. ſechsjährig.
ſexennium, ii, n. *ſzeſcioletni Czas*. ſechs Jahr lang.
ſexies. adv. *ſzeſć kroć*. ſechsmal.
ſexĭga. *poſzoſtny*.
ſexjŭges equi. *poſzoſtny Powoz*. ſechs Geſpann.
ſexitānus. *lege* ſaxetanus.
ſexprīmi hi. *przednieyſi*. die Vornehmſten.
ſextaferia. *Piątek*. Freytag.
ſextans, antis, m. *ſzoſta część całey rzeczy*, *dwupalcowa Miara* & ſub *ſiedm Pieniąſzkow* & *Kieliſzek*. der ſechſte Theil eines Ganzen.
ſextans ſeſtertii. *Kwartnik*.
ſextantālis, e. c. *na ſześć części dzielący ſię*. ſechstheilig.
ſextantārius, a, um. *dwie Uncye maiący*. von vier Loth.
ſextārius & ſeſtarius, ii, m. *Szoſtak miarka*. ſechs Theil eines Maaßes.
ſextīlis, is, m. *Sierpień*. Auguſtmonat.
ſextilis, e. c. *ſierpniowy*.
ſextŭla, æ, f. *ſzoſta Część Uncyi*. der ſechſte Theil einer Unze.
ſextum. adv. *ſzoſty raz*. zum ſechſtenmal.
ſextunx, uncis, o. *ſześć Uncyi waiący*. ſechs Unzen ſchwer.
ſextŭplex, ĭcis, o. & ſextuplus, a, um. *ſzeſcoraki*. ſechsfach.
ſextus, a, um. *ſzoſty*. der ſechſte.
ſextus decimus. *ſzeſnaſty*. der ſechzehente.
ſexu, n. *vide* ſexus.
ſexungŭla, æ, f. ſub *Smyk* 2. *ſłużebnica złodzieiow*. diebiſche Magd.
ſexuālis, e. c. *do Płci należący*. dem Geſchlecht gehörig.
ſexus, us, m. *Płeć*. das Geſchlecht.

S I

Si. conjunct. *ieſli*, *gdy*, *li*, *by* 1. 5. *chociażby*, *bądź to*, *bądź owo*. wenn, ſo, ob.
ſi forte. *aza* 2. *podczas*, *albo więc*. ſo etwan.
ſi potes. *możeſzli*.
ſiăgŏna, æ, f. *ſzczęka*. Kinnbacken.
ſialismus, i, m. *śliny płynienie*. Speichelfluß.
ſiălŏchus, i, m. *gr.* *Plwacz*, *śliniaſty* der unter dem Reden immer ausſpeyet.
ſibethum, i, n. *lege* zibethum.
ſibĭ. dativ. à ſui. *ſobie*. ihm oder ſich.

ſibilātio, onis, f. *Kſzyk* 1. das Ziſchen.
ſibilātor, oris, m. *Kſzykacz.* ein Ziſcher, Spötter.
ſibilātus, us, m. *Kſzykanie.* das Geziſche.
ſibilo, as. *kſzykam, gwizdżę, świſtam.* ziſchen, pfeifen, verlachen. *ſyn.* aſſibilo. *phr.* ſibila fundo, ēdo, vibro, mitto.
ſibilum, i, n. ſibilus, i, m. *Kſzyk* 1. 2. *Swiſt, Gwizdanie.* das Ziſchen durch die Zähne, das Pfeifen.
ſibilus, a, um. *kſzykaiący.* ziſchend.
ſibimet. *vide* ſibi.
ſibina. *vide* ſibyna.
ſibo onis. *pewny gatunek Strzał.* gewiſſe Art von Pfeilen.
ſibus, a, um. *chytry, dowcipny.* klug, liſtig.
ſibylla, æ, f. *cognomen nonnullarum ethnicarum Virginum, quæ carmina futurorum præſaga ſcripſerant.*
ſibyllīnus, a, um. *do Sibyl należący.* Sibylliniſch.
ſibyllīni libri. *Kſiąſzki albo Wierſze od Sibyl napiſane.* Sibylliniſche Bücher.
ſibȳna, æ, f. *gr.* *Włocznia* 1. eine gewiſſe Art von Spießen bey den Griechen.

SIC

Sic adv. *tak.* ſo, alſo. *ſyn.* ită, haud ſĕcus, hac via, rătione, hoc pacto, hoccĕ mŏdo.
ſic eſt res. *tak ſię rzecz ma.*
ſic meritus es. *dobrze tak na cię.*
ſica, æ, f. *Puinał.* ein Dolch, Stilet, Bajonet, kurzer Degen. *ſyn.* pūgio, enſis.
ſicārius, ii, m. *Zabiiak.* ein Meuchelmörder, Bandit, Straßenräuber.
ſiccāmen, inis, n. *vide* ſiccatio.
ſiccāneus & ſiccānus, a, um. *ſuchy* 1. trocken, dürr.
ſiccat. imperſ. *ſchnie.* es trocknet.
ſiccātio, onis, f. *Suſzenie.* Austrocknung, Ausdorrung.
ſiccātīvus & ſiccātōrius, a, um. *ſuſzący.* austrocknend.
ſiccātus, a, um. *wyſuſzony.* gedorret, ausgetrocknet.
ſiccè. adv. *ſucho, oſchło.* im Trocknen, ohne Nachdruck.
ſicceſco, is. *ſchnę* 2. trocken werden.
ſiccĭfĭcus, a, um. *wyſuſzaiący.* trocknend.
ſiccĭne & ſicne. adv. *pro* an ſic? *takli?* iſts alſo? *ſyn.* ităne?
ſiccĭtas, atis, f. *Suchość.* Dürre. *ſyn.* ārĭdĭtas.
ſiccitas orationis. *oſchła Mowa.* eine trockne Rede.
ſicco, as. *ſuſzę* 1. *wyſuſzam, ucieram* 1. austrocknen, trocken machen. *ſyn.* exſicco, ārĕfăcio, exhaurio, ēbibo.
ſicco calices. *wypiiam.* die Becher ausleeren.
ſiccŏcŭlus, a, um. *ſuchooki niepłaczliwy.* der nicht weinen kann.
ſiccor, aris. *vide* ſicceſco.
ſiccum, i, n. *ſuche Mieyſce.* trockner Ort.
ſiccus, a, um. *ſuchy, pragnący, niepiiany, trzeźwy, na czczo nieuczony.* trocken, dürr, durſtig, nüchtern, mäſſig, unwiſſend, ungeübt. *ſyn.* ārĭdus, ārens, āreſcens, ſiccātus, exſiccātus, ſĭtiens, ſĭtĭbundus.
ſĭcel. indecl. *vide* ſiclus.
ſĭcelion, i, n. *pſi Len.* ein gewiſſes Kraut. *vide* pſyllon.
ſiceliſſo. *vide* ſiciliſſo.
ſĭcĕra, æ, f. *gr.* *Trunek piiany.* ſtarkes Getränk.

ſicīla, æ, f. *Sztylet*, *Koſa*, *żelezce Strzały.* ein Stilet, Radier- oder Schnitzmeſſer, eiſerne Spitze an Spießen.

ſicilātus, a, um. *Sztyletem albo Puinałem opatrzony.* mit einem Stilet verſehen.

ſicileo. *lege* ſicilio.

ſicilīces hæ. *vide* ſicila.

ſicilĭcŭla, orum, n. *Koſeczka.* kleine Senſe.

ſicilicum, i, n. & ſicilĭcus, i, m. *poł Lota.* ein halb Loth.

ſicilicium, ii, n. *Poſadzka 2.*

ſicilīmentum, i, n. ſub *Potraw.* grün Emd, Grummet.

ſicilio, is, ire. *koſzę drugi raz* ſub *koſzę.* ſchneiden, nachmähen.

ſiciliquus. *Skoyciec*, *Oſmak 2.* & ſub *Uncya.*

ſicīlis, is, f. *vide* ſicula.

ſicilisſo, ſicelisſĭto & ſiciliciſſĭto, as. *i. q.* Siculos imitor.

ſicinista & ſicinniſta. *Piſzczek 2.*

ſiclus, i, m. *gr.* *Srebrnik moneta*, *Waga.* Seckel, eine hebräiſche Münze, eine Art von Gewichten.

ſicŭbi. adv. *pro* ſi alicubi. *ieśli gdzie.* wo etwan.

ſicŭla, æ, f. *Koſa mała*, *Sierp*, *Puinał.* ein kleiner Dolch oder Sichel.

ſicunde. adv. *ieśli zkąd.* ſo etwan von einem Ort her, irgends woher.

ſicut, ſicŭti. adv. *iako 2. 4.* wie, gleichwie.

ſicўia, æ, f. *gr.* *Bańka 2.* Schröpfhörnlein.

ſicўōnia, orum, n. plur. ſicyonii calcei. *Pantofle*, *pewny gatonek Trzewikow niewieściech.* eine Gattung Weiberſchuhe.

ſicys, yos. *Ogórek.* Gurke.

SID

Sīdĕrālis, e. c. *gwiazdny.* zum Geſtirn gehörig.

ſīdĕrātio, onis, f. *Zmartwienie Ciała*, *Apopleksya*, *Uſchnienie*, *Zagorżenie 2.* *Konſtelacya.* Schade vom Wetter, Beſchädigung von der Hitze, der kalte Brand, Erſterbung, Gicht, Schwindung eines Glieds.

ſiderationem ſentit. *zagorywa.* *vide* ſideror.

ſīdĕrātus, a, um. *Apoplektyk*, *Paraliżem zarażony*, *zagorzałe drzewo.* vom Wetter getroffen oder beſchädiget, vom Schlag gerührt, der an der Gicht oder Schwindung der Glieder leidet.

ſīdĕreus, a, um. *gwiazdny*, *gwiazdziſty*, *wyſoki.* geſtirnt, himmliſch, hoch.

ſīdĕrion. *gr.* *Panak.*

ſīdĕrītes, æ, *gr.* *Magnes*, *Dyament*, *żeleżnik kamień*, *kamień niezgorżyſty.* Magnetſtein.

ſīdĕrītis, is & idis, f. *gr.* *pomurne Ziele*, *Złocień*, *Karbieniec.* Gliedkraut, Zeiskraut.

ſideritis quarta. *żywiczka 2.*

ſīdĕrōpæcilos. *gr.* *Zeleżnik kamień.*

ſīdĕro, as. *grad pada.* hageln und wittern.

ſīdĕror, aris. *martwieię*, *zagorywa trzewo.* vom Wetter beſchädiget werden und dahero verdorren.

ſīdĕrōſus, a, um. *vide* ſideratus.

ſīdo, is. *ſadowię ſię*, *upada co na dół*, *pogrążam ſię*, *ulega ſię*, *upada Morżeſtanie tu*, & ſub *klękam.* ſich ſetzen, ſich ſenken.

ſīdus, ĕris, n. *Gwiazd pewna liczba*, *Aſpekt 1. 2.* *Gwiazda*, *Ozdoba.* das Geſtirn,

Gestirn, Zierde, Ehre. *syn.* stella, astrum.
sidera errantia, palantia. *Planeta.* die Planeten.
siělismus. *gr.* *Ilinogorż.*
siem, sies, siet. obsol. *pro* sim, sis, sit.
sifilātor, oris, m. obsol. *i. q.* sibilator.
sifilo & siflo, as. *i. q.* sibilo.
sifunculus & sifus, i, m. *Rura 1.*

SIGI

Sigillāria, ium & orum, n. plur. *Uroczystość u Pogan, kiedy sobie przyiaciele Obrazki posyłali, Obrazki, Łątka 2.* ein Fest, an welchem die Freunde einander kleine Bildnisse schickten; Schnitzwerk, kleine Bildnisse, Puppenzeug.
sigillāricus, a, um. sigillāris, e. c. *formierski, pieczętny.* zu Pitschaften oder Bildnissen gehörig.
sigillaris cera, sigillaria argilla, sigillata terra. *Wosk do pieczętowania.* Siegelerde.
sigillāritia, orum. *vide* sigillaria.
sigillāritius, a, um. *pieczętny, snycerski.* was Bild- oder Schnitzwerk hat.
sigillārius, ii, m. *Snicerz, Łątkarz 2.* ein Bildschnitzer, Bildhauer.
sigillātim, adv. *lege* singillatim.
sigillātus, a, um. *ryty, pieczętowany.* mit Bildwerk gezieret, gesiegelt.
sigilliŏlum, i, n. *Obrazek.* ein Bildlein.
sigillo, as. *pieczętuię, Obrazki z drzewa wyrzynam, zamykam Oczy, otwarzam 1.* siegeln, erhabene Arbeit, Bildwerk machen.
sigillum, i, n. *Obraz 5. Obrazek, Łątka 2. Znak 1. Pieczęć 1. 2.* ein erhaben Bild, Pitschiersiegel.

sigla, æ, f. siglum, i, n. *Abrewiacya.* Abbreviaturschrift.
sigma, atis, n. *gr.* *Stół iadalny.* ein Tisch bey den Römern.
sigmătisso & sigmatizo, as. *gr.* *szeplunię.*

SIGN

Signācŭlum, i, n. *Pieczęć 2.* Pitschaft, ein aufgedrucktes Zeichen.
signanter. adv. *wyraźnie.* deutlich, eigentlich, kenntlich, nachdrücklich.
signārius, ii, m. *vide* signifer, eri, m.
signātè. adv. *vide* signanter.
signātio, onis, f. *Znaczenie.* Bezeichnung, Bemerkung.
signātor, oris, m. *Znaczyciel, Pieczętarz.* ein Zeichner, Siegler.
signātōrius, a, um. *pieczętny.* zum Siegeln gehörig.
signātūra, æ, f. *Znak, Pieczęć.* ein Zeichen, Siegel.
signātus, us, m. *vide* signatio.
signātus, a, um. *pieczętowany, znakowany, robiony 1.* gesiegelt, gezeichnet, gemünzt.
signāta virgo. *i. q.* pura & integra.
signĕfăcio, is. *pokazuię.* zeigen, andeuten.
signĭfer, ĕri, m. *Chorąży 1. Herszt.* ein Fähndrich, Urheber, Rädelsführer.
signĭfer, era, erum. *Znak iaki noszący.* der ein Zeichen trägt, bezeichnet.
signifer orbis, signiferum cœlum. *Zwierzyniec niebieski.* Thierkreis am Himmel.
signĭfex, ĭcis, m. *Snycerz 1.* Bildschnitzer, Bildhauer.
signĭfĭcābilis, e. c. *dobre Znaczenie maiący.* was eine rechte Deutung hat.
signĭfĭcans, antis, o. *znaczący.* bedeutend, eigentlich.

signi-

ſignĭficanter. adv. *vide* ſignanter.

ſignĭficantia, æ, f. *Znaczenie*, *Wykład 2.* Bedeutung, Anzeigung, Nachdruck eines Worts.

ſignĭfĭcātio, onis, f. *Znaczenie*, *Znać danie*, *Skinienie*, *Obwieſzczenie*, *Pokazanie*, *Znak 1. 5.* Anzeigung, Bedeutung, Bothſchaft, Benennung, Macht, Gewalt.

ſignĭfĭcātīvus, ſignĭfĭcātōrius, a, um. *znaczący.* anzeigend, andeutend.

ſignĭfĭcātum, i, n. ſignĭfĭcātus, us, m. *Znaczenie*, *Rozumienie 5.* Bedeutung.

ſignĭfĭcātus, a, um. *oznaymiony.* angezeiget.

ſignĭfĭco, as. *znaczę 1. oznaymuię*, *pokazuię po ſobie.* anzeigen, andeuten, berichten, zu verſtehen geben. *ſyn.* indico, nŏto, monſtro.

ſignĭfĭcus, i, m. *vide* ſignifex.

ſignīnum, i, n. *Kit.* Kütt.

ſignīnus, a, um. *ſkorupiaſty.* das von Steinen und Scherben mit Pflaſter gemacht iſt.

ſigninum opus, pavimentum. ſub *Tło nabiiane.* ein Guß von Pflaſter gemacht.

ſignĭtĕnens, entis, o. *znaczony.* bezeichnet.

ſigno, as. *znaczę 2. naznaczam*, *cechuię*, *Napis kładę*, *daię znać*, *piſzę*, *żegnam Stół*, *żegnam ſię*, *pieczętuię.* bezeichnen, merken, zeigen, das Zeichen des heiligen Kreuzes machen, verſiegeln. *ſyn.* dēſigno, *vel* imprīmo, *vel* obſigno, ſĭgillo, *vel* nŏto, ſignĭfĭco.

ſigno argentum. *biię pieniądze.* münzen, Münze prägen.

ſignum, i, n. *Znak 1. 3. 5. 9. Gwiazd pewna liczba*, *Cecha*, *Skinienie*, *Mruganie 2. Haſło*, *Godło 2. Chorągiew 2. Grot 3. Herb 1. 2. 3. Bałwan 1. Obraz 5. 10. Wiecha*, *Pieczęć 1. 2. Cud*, *Dzwon.* ein Zeichen, himmliſches Zeichen, ein Zeichen wenn man zu Feld bläſet, Fahne, Panier, Standarte, Wappen, Bildniß, Schild an einem Hauſe, Pitſchier, Siegel, Wunderzeichen, Glocke. *ſyn.* indĭcium, argūmentum, mŏnŭmentum, teſtĭmōnium, nŏta, inſignĕ, ſpĕcĭmen, veſtīgium, *vel* ōmen, augŭrium, *vel* ſignācŭlum, ſĭgillum, *vel* vexillum, *vel* ĭmāgo, effĭgies, ſĭmŭlācrum, *vel* mĭrācŭlum, prōdĭgium.

ſignum belli. *Wici woienne.*

ſignum imprimo. *vide* ſigno.

ſigna fero. *przodkuię*, *Reywodzę 2.* anführen.

ſignis dico, loquor. *mrugam na kogo.* winken.

S I L.

Sil, ilis, n. *brunatna Farba.* gelb Erdreich.

ſĭlāceus, a, um. *modry żołty.* ockergelb.

ſĭlānus, i, m. *rurny Słup*, *Cewka 2.* Waſſerſtänder, Springbrunn.

ſĭlātum, i, n. *Śniadanie 2.* Frühſtück.

ſilaus. *Przyiemka.*

S I L E.

Sĭle, es & is, f. *Pzarnogłow*, ein gewiſſes Kraut.

ſĭlens, entis, o. *cichy 2. milczący.* ſtillſchweigend.

ſilens flos, roſa. *nierozwiniony Kwiat.* Blume, die nicht mehr wächſt.

ſilens nox. *cicha Noc.* ſtille Nacht.

ſilens ovum. *nie zaległe Jaie.*

ſilentes umbræ. *Duſze zmarłych.* die abgeſtorbenen Seelen.

ſilenter. adv. *milczkiem.* leiſe, in der Stille.

ſilentiārius, ii, m. *Sekretarz*, *Marſzałek Krolewſki.* eines Fürſten Cammerdiener, Cammerherr.

ſilentiò. adv. *vide* ſilenter.

ſilentio, as. ſilentio prætereo. *zamilczeć.* verſchweigen.

ſilentiōſus, a, um. *cichy 2.* ganz ſtille, heimlich.

ſilentium, ii, n. *Milczenie*, *Cichość*, *Przeſtanek.* das Stillſchweigen, Stille, Ruhe. *ſyn.* rĕtĭcentia, tăcĭturnĭtas.

ſilentium ago, teneo. *vide* ſileo.

ſilentĭum facio, jubeo, indīco, impono. *milczeć każe.* einen ſtille ſchweigen heißen.

ſilentium lunæ. *Kſiężyca zaćcie.* der Neumond oder das letzte Viertel.

ſilentium noctis. *Pierwoſpy.* die ſtille Nachtzeit.

ſilentium tribuere. *wyſłuchać 1.* verhören.

ſilentus, a, um. *i. q.* ſilens.

ſileo, ēs. *milczę*, *przeſtaię.* ſchweigen, ſtill ſeyn. *ſyn.* tăceo, rĕtĭceo, contĭceo, obmūteſco, *vel* ōmitto, prætĕreo. *phr.* ſĭlentium tĕneo, ſervo, vōcem prĕmo, ſupprĭmo.

ſiler, eris, n. *Witwina*, *Bagno 2.* Bachweide.

ſiler montanum. ſub *Czarnogłow.*

ſileſco, is. *milczę.* ſtill werden.

Silēſia, æ, f. *Sląſko.* Schleſien.

Silēſius, ii, m. *Slężak.* ein Schleſier.

ſilex, ĭcis, m. & f. *Krzemień 1. 2.* Kieſelſtein, Feuerſtein. *ſyn.* cautes, rūpes, ſaxum.

SILI

ſilĭcārius, ii, m. *Brukarz*, *Kamieniarz.* Pflaſterer, Steinſetzer, Steinbrecher.

ſilĭcatus, a, um. *Krzemienny.* aus Kieſelſteinen gemacht, mit Kieſelſteinen beſetzt.

ſilĭcernium, ii, n. *pogrzebny Obiad*, *zgrzybiały.* ein Todtenmahl bey den Alten, ein alter Greis.

ſilĭcernius, ii, m. *zgrzybiały.* alter Graubart.

ſilĭceus, ſilicius, a, um. *Krzemieniſty.* ſteinern, von Kieſelſtein.

ſilĭcia, æ, f. *Boża Trawka.* Bockshorn, griechiſcher Klee. *i. q.* fœnum Græcum.

ſilĭcon, i, n. ſilĭcŭla & ſiliquula, æ, f. *ſłodkie Strącze*, *Boża Trawka.* kleine Hülſe, Schote, Kieferbſe.

ſilīgĭnārius, ii, m. *Szafarz 1. żytem handluiący*, *Piekarz.* Kornhändler, Becker.

ſilīgĭneus, a, um. *żytny*, *pſzeniczny.* aus Korn oder Weizen gemacht.

ſilīgo, ĭnis, f. *żyto*, *Pſzenica.* Rocken oder Weizen.

ſiligo ſementiva. *Ozimina.*

ſiliqua, æ, f. *Łupina*, *Łupiny*, *Strąk 1. 2.* *Szupinka*, *ſłodkie Strącze.* Schote, Kieferbſe, Erbſen, Bohnen oder Linſen.

ſiliqua Græca, prædulcis. *vide* ſilicon.

ſiliquæ hæ. *Słodziny*, & ſub *Zgoniny.* Treber.

ſilĭquaſtrum, i, n. *Pieprzyca 11* Indianiſcher Pfeffer. *i. q.* ſeliquaſtrum.

ſilĭquātĭcum, i, n. *Jarmarczne.* Standgeld.

ſilĭquor, aris. *Strącze puſzcza.* Hülſen oder Schoten gewinnen.

ſilli hi. *gr. Sznypka*, *Szyderſtwo.* Schimpfreden.

ſillŏgrăphus, i, m. *gr. Paſzkwilarz, Paſzkwile piſzący.* der Schimpfreden ſchreibt, ein Paſquillant.

ſillus, i, m. *Paſzkwil.* ein höhniſch Gedicht.

ſīlo, onis, m. *vide* ſilus.

ſilphium, ii, n. *gr. Cyrenayſkie ziele & ſub czartowe Łayno.*

S I L V

ſilva, æ, f. *Las* 1. 2. *Chwaſt, Kupa czego, Doſtatek* 4. *Mięſzanina, Kſiąſzki zbieralne, Piſanie* 3. *Rzecz* 4. Wald, Forſt, der Haufen eines Dinges, Menge ſchöner Sachen. *ſyn.* nĕmus, ſaltus, lūcus.

ſilva aquatilis. *Trzcina.* Rohr.

ſilva cædua. *Porąb.* Hauwald.

ſilva pinea. *Bór.* Fichtenwald.

ſilvānus, i, m. *Bożek leśny, dziki mąż, rurny ſtup.* Waldgott.

ſilvātĭcus, a, um. *leśny.* aus dem Walde.

ſilvārius, ii, m. *leśniczy, borowy.* ein Förſter.

ſilveſco, is. *leśnieię, chwaſcieię, dziczeię.* zu einem Walde werden, wild werden, verwildern.

ſilveſcere patior. *zapuſzczam Las.*

ſilveſter, ſtris, ſtre. *leśny, polny, dziki, gruby* 2. waldicht, wild, grob, bäuriſch.

ſilvĭcŏla, æ, c. *leśny.* Waldmann.

ſilvĭcultrix, īcis, f. *w Leſie mieſzkaiąca.* die in Wäldern wohnet, eine Waldfrau.

ſīlvĭfrăgus, a, um. *Łomot czyniący wiatr.* das die Wälder niederreißet, als der Wind.

ſilvĭger, era, erum. & ſilvōſus, a, um. *leśny, drzewiſty.* waldicht, voll Holz.

ſīluncŭlus, i, m. *Noſa zakrzywionego.* der eine kleine Affennaſe hat.

ſilūrus, i, m. *gr. Sum ryba.* Wels, ein Fiſch.

ſīlus, i, m. *zakrzywiony* 2. *Noſa na końcu zakrzywionego.* Affennaſe, der eine ſolche Naſe hat.

ſilvŭla, æ, f. *Laſek.* ein Wäldlein.

S I M

Sīma, æ, f. *Gzems wklęſty.* eingebogen Sims.

ſīmātus, a, um. *wklęſty.* eingedruckt.

ſimbella, æ, f. *Waga do złota.* Goldwaage.

ſīmia, æ, f. *Małpa* 1. *Niewiaſta ſzpetna, Naśladowca* 3. ein Affe; ein altes und runzlichtes Weib, ſo ſich doch ſchminket; der einem alles nachmacht und nachäffet.

ſīmila, æ. *Zemła, Mąka pſzeniczna.* Semmel, Semmelmehl.

ſimilāgineus, a, um. *pſzenny.* aus Semmelmehl.

ſimilāgo, inis, f. *Mąka pſzeniczna ſrzednia.* Semmel- oder Weizenmehl.

ſĭmĭlāris, e. c. *podobnego Imienia.* gleichen Namen führend.

ſĭmĭlè. adv. ſimili modo, ratione. *vide* ſimiliter.

ſimile vero eſt. *Podobieńſtwo ieſt.* es iſt wahrſcheinlich.

ſĭmilis, e. c. *podobny* 1. 4. gleich, ähnlich. *ſyn.* conſĭmilis, părilis, ſimillimus, æquālis, par, non impar, non diſſĭmilis, haud abſĭmilis.

ſĭmĭlĭtas, atis, f. obſol. *vide* ſimilitudo.

ſĭmiliter. adv. *podobnie.* gleich, gleicher Weiſe. *ſyn.* păriter, æque, æquālĭter.

ſimiliter ac *vel* ut. *rownie iak.* eben als wenn.

ſimi-

ſimilitūdo, inis, f. *Podobieństwo* 1. 7. Aehnlichkeit, Gleichheit.

ſimilo, as. *podobny ieſtem.* gleich ſeyn.

ſiminīnus, a, um. *małpi.* den Affen gleich.

ſimiŏla, æ, f. *Niewiaſta ſzpetna.* vide *ſimia.*

ſimiŏlus, i, m. *Małpeczka*, *Nikczemnik.* kleiner Affe, ein Närrlein.

ſimitas, atis, f. *Wklęſtość.*

ſimitus, *ſimitu.* obſol. *pro* ſimul.

ſimius, ii, m. *i. q.* ſimia.

ſimo, onis, m. *wklęſtego Noſa.* flach- oder breitnaſicht.

ſimo, as. obſol. *wklęſto czynię.* einbiegen, eindrucken.

ſimōnia, æ, f. *Swiętokupſtwo.* Simoney, Handel und Wucher mit geiſtlichen Würden und Aemtern.

ſimōniăcus, i, m. *Swiętokupiec.* der geiſtliche Würden und Aemter kauft oder verkauft.

SIMP

Simpīnium, ii, n. *Kufel*, *Ampułka.*

ſimplāris, e. c. *ſimplārius*, a, um. *poiedynkowy*, *podły.* einfach, ſchlecht, einfältig.

ſimplātor, oris, m. ſub *Dziewoſłąb.* vide *ſimpulator.*

ſimplex, ĭcis, o. *poiedynkowy*, *nieprzyprawny*, *proſty* 1. 3. 4. *Proſtak*, *ſzczery* 2. einfach, nicht vermiſcht, einfältig, ſchlecht und recht, aufrichtig, ohne Falſch. *ſyn.* pūrus, nūdus, candĭdus, ſincērus, crēdŭlus, incāutus, hĕbes.

ſimplĭcĭtas, atis, f. *Proſtota*, *Szczerość*, *Proſtość* 2. Einfalt, Aufrichtigkeit. *ſyn.* ſincērĭtas, candor, *vel* crēdŭlĭtas, hĕbĕtūdo, prŏbĭtas, intĕgrĭtas.

ſimplĭcĭter, ſimplĭcĭtus. adv. *proſto* 2. *po proſtu*, *ſzczerze.* einfältig, aufrichtig, redlich, ſchlechter Dings.

ſimplo, onis, m. *vide* ſimpulatŏr.

ſimpludiarius, a, um. *quaſi* ſimpliludiarius.

ſimpludiaria funera. *in quibus ſimpli ludi adhibebantur.*

ſimplus, a, um. *poiedynkowy.* einfach.

ſimpo, onis, m. *Hewar do czerpania Wina z Kufy.* Weinheber.

ſimpŭlārius, a, um. *vide* ſimplex.

ſimpŭlātor, oris, *ſimpŭlo*, onis, m. *Gość* 1. *Dziewoſłąb.* ein Gaſt, Schmarotzer, Hochzeitaufwärter.

ſimpŭlātrix, ĭcis, f. *Baba* 4. den Gottesdienſt abwartendes Weib.

ſimpullum, ſimpŭlum, i, n. *Ampułka.* ein enges Glas, darein man nur tropfenweiſe ſchütten kann, Opfergeſchirr, Gießkanne.

ſimpŭvium, ii, n. *Kubek drewniany.* hölzerner Becher.

SIMU

Sĭmŭl, ſĭmulter. adv. *razem*, *zaraz* 1. 2, *poſpołu*, *tudzież* 3. *ſkoro.* mit einander, zugleich. *ſyn.* inſĭmul, ūnā, părĭter, junctim.

ſimul ut, ac, atque. *ſkoro* 2. ſo bald.

ſĭmŭla, æ. *vide* ſĭmo, onis.

ſĭmŭlăcrum, i, ſĭmŭlāmen, inis, ſĭmŭlāmentum, i, n. *Obraz* 1. 10. *Bałwam* 1. *Wyrażenie*, *Znak*, *Kſztałt*, *Podobieństwo* 3. *Smierć* 2. Bildniß, ein erhaben Bild, Conterfait, Gleichniß, Verſtellung, Simulirung. *ſyn.* effĭgies, ſignum, ĭmāgo, ſtătua.

ſĭmŭlans, antis, o. *zmyſlaiący.* verſtellend.

ſimŭlanter; ſimŭlātè. adv. *zmyślenie, zdradliwie, nieſzczerże.* gleißneriſch, heuchleriſch, fälſchlich, verſtellter Weiſe, ohne Ernſt.

ſimŭlātio, onis, f. *Zmyślanie 2. Nieſzczerość.* Heucheley, Verſtellung. *ſyn.* fictio, confictio, fallācia, hўpŏcriſis.

ſimŭlātor, oris, m. *Zmyślacz, żartownik.* ein Gleißner, Heuchler, Spötter. *ſyn.* diſſimŭlātor, fictor.

ſimŭlātrix, īcis, f. *Baba* 4. Gleißnerinn, Heuchlerinn, Spötterinn.

ſimŭlātus, a, um. *zmyślony.* verſtellt, erdichtet, ſcheinbar.

ſimŭlax, acis. *vide* ſimulans.

ſimŭlo, as. *zmyślam co* 1. *pokazuię po ſobie, wyrażam* 1. *podobny ieſtem, przedzierżgnąć ſię.* gleichen, nachahmen, gleißnen, ſich gleich ſtellen, ſich verſtellen, anſtellen, heucheln, ſich für was ausgeben. *ſyn.* diſſimŭlo, fingo, tĕgo, cēlo, occulto, mentior, fallo.

ſimultāneus, a, um. *razem odprawiony.* was zugleich geſchieht.

ſimultas, atis, f. *Niechęć, Nieſnaſka.* Neid, Feindſchaft, heimlicher Haß, Groll. *ſyn.* ŏdium, inimīcitia, diſſidium.

ſimultè, ſimulter. adv. *vide* ſimiliter.

ſimŭlus & ſimus, a, um. *noſa wklęſtego.* der eine breite eingebogene Naſe hat, breitnäſigt.

SIN

Sin. conjunctio. ſin autem, ſin minus. *ieśli nie.* wenn, wenn aber, wo nicht.

ſin aliter. *ieśli zaś.* wo es aber anders iſt.

ſināpe & ſinapi, n. & ſinapis, is, f. *Gorczyca czarna.* Senf.

ſināpīnus, a, um. *gorczyczny.* zum Senf gehörig.

ſināpiſmus, i, m. *Plaſtr zgorczycy.* Senfpflaſter.

ſināpīzo, as. *Gorczycę przyprawiam.* Senf zubereiten.

ſinceraſtum. *vide* ſynceraſtum.

ſincērātio, onis, f. *Upewnienie.* Betheurung, Verſicherung.

ſincērè, *ſincēriter.* adv. ſincera fide. *ſzczerże.* aufrichtig.

ſincērĭtas, atis, f. *Szczerość, Czyſtość, Zdrowość.* Aufrichtigkeit, Reinigkeit, Lauterkeit. *vide* ſimplicitas.

ſincērus, a, um. *ſzczery* 1. 2. *czyſty, nieprzyprawny, zdrowy* 1. aufrichtig, ohne Falſch, offenherzig, redlich, rechtſchaffen, rein, lauter, ſicher, ohnverletzt. *ſyn.* candĭdus, ſimplex, ăpertus.

ſincĭnia, æ, f. *i. q.* cantio ſolitaria.

ſincĭput, ipitis, m. *Przodek Głowy, Głowa, Głowizna, Ciemię.* das vordere oder halbe Theil des Haupts, Schweinkopf zum Eſſen.

ſindon, ŏnis, f. *gr. Prześcieradło, Płótno cienkie, Szata cienka.* reine und klare Leinwand, Kammertuch.

ſine a ſino. *niech* 1. laß ſeyn.

ſine. præp. *bez.* ohne. *ſyn.* absque.

ſine fuco. *vide* ſincere.

ſine mora. *rychło, wnet, zaraz.* gleich, bald.

ſine nomine. *podły.* ſchlecht.

SING

Singillārius, a, um. *i. q.* ūnicus.

ſingillātim. adv. *oſobno, poiedynkiem.* abſonderlich, jedes beſonders, ſonderbarlich, eins nach dem andern, inſonderheit.

ſinglā-

SINI

ſinglāri̅ter & ſingŭlāriè. *vide* ſingulariter.

ſingŭlāris, e. c. *oſobliwy*, *oſobny*, *poiedynkowy*, *wyborny*, *właſny* 1. einig, allein, ſonderbar, trefflich, eigenſinnig, wunderlich. *ſyn.* ſōlus, pĕcūliāris, prŏprius, *vel* eximius, excellens, inſignis, rārus, infrĕquens, inaudītus.

ſingulare prælium. *Poiedynek* 2. ein Duell.

ſingŭlāri̅tas, atis, f. *Oſobliwość*. Seltſamkeit, Eigenſinn.

ſingŭlāriter. adv. *oſobliwie*. ſonderlich, beſonders, inſonderheit.

ſingŭlārius, a, um. *ſzczegulny*, *oſobny*. ſonderbar, zu ſonderlichen Sachen gehörig.

ſingŭlātim. adv. *vide* ſingillatim.

ſinguli, æ, a. *każdy z oſobna*, *po iednemu* 1. *poiedynkiem* 1. eins nach dem andern, jeder beſonders, einzeln, ein jeder für ſich. *ſyn.* quisque, unusquisque.

ſingultans, antis, o. *ſzczkaiący*. ſchluckſend, hetſchend.

ſingultantia verba. *Słowa niedomawiane*. eingeſchluckte Worte.

ſingultim. adv. *łkaiąc*, *ſzczkaiąc*, *przerywaiąc*. mit Schluckſen oder Hetſchen.

ſingultio, is, ire. ſingulto, as. *łkam*, *ſzczkam*, *Pypeć ma*, *kwokam*. ſchluckſen, hetſchen, gluckſen. *phr.* ſingultus ēmitto, cieo.

ſingultus, us, m. *Szczkanie* 1. 2. *Łkanie* *Gdakanie*, *Kwokanie*, *Pypeć*. das Hetſchen, Schluckſen, Schnupfen im Weinen, das Gluckſen, Gackſen der Hühner.

ſingŭlus, a, um. *ieden* 1. *Poiedynkowy*. ein jeder.

Sĭniſter, ſtra, ſtrum. *lewy*, *opaczny*, *nieżyczliwy*, *nieſzczęśliwy*. links, unglückſelig, ſchädlich. *ſyn.* lævus, infēlix, infauſtus.

ſĭniſtĕri̅tas, atis, f. *Nieſzczęście*, *Złość*, *Surowość*. Unglückſeligkeit, Bosheit, verkehrtes Weſen.

ſiniſtimus. obſol. *pro* ſiniſtriſſimus.

ſiniſtra, æ, f. *Lewica*. die linke Hand, die linke Seite.

ſĭniſtra. adv. *w lewo* 1. 2. zur linken Hand.

ſĭniſtrè. adv. *źle nieprzyiemnie*. übel, unglücklich. *ſyn.* malè.

ſiniſtrè accipio, interpretŏr. *za złe mam*. übel aufnehmen.

ſĭniſtrīnus, a, um. *i. q.* felix.

ſĭniſtrorſum, ſiniſtrorſus, ſiniſtroverſus. adv. *w lewą* 2. zur linken Hand, linker Handwärts.

ſĭniſtrum, i, n. *lewa Strona*, *nie na Rękę*. die linke Seite.

ſĭno, is. *daię pokóy*, *dopuſzczam*, *pozwalam*. laſſen, verwilligen, zulaſſen, geſtatten. *ſyn.* permitto, pătior, concedo.

ſinodon, ſinodus. *lege* ſynodon.

ſĭnōpĭcus, a, um. *cynobrowy*. aus Röthelſtein, Zinnober.

ſĭnōpis, idis, f. *Rubryka*. Röthelſtein, Zinnober.

SINU

ſĭnuāmen, inis, n. ſĭnuātio, onis, f. *Łoniſtość*. Krümmung, Biegung.

ſĭnuātus, a, um. *łoniſty*. gebogen, gekrümmt.

ſīnum, i, n. *Dzban* 2. *Statek* 2. Milchnapf, Milchaſch.

ſinuo, as. *łoniſto czynię, naginam, powiewam, wyciągam Łuk, ſnuię ſię.* hin und wieder krümmen, biegen, den Bogen ſpannen. *ſyn.* curvo, incurvo, flecto.

ſinuōſe. adv. *zawikłanie, węzłowato.* verwirrt.

ſinuōſus, a, um. *kobieliſty, łoniſty, lochowaty, dołkowaty, wężykowaty, kręcący ſię, krzywy, obłączyſty 1. ſzeroko, zanadrzyſty.* voll krummer Ränke, voller Falten, bauſchicht, verwirrt, dunkel. *ſyn.* inflexus, curvātus, incurvus.

ſinus, i, m. *vide* ſinum.

ſinus, us, m. *Łono 2. 3. Wypukłość, żagiel 1. Matnia 1. Miednica 1. Zanaarze, Zatoki 1. Wylewki, Brzegi 1.* & ſub *Brzuſiec 3. Prywata 1.* Buſen, Schooß, das Mittlere eines Orts, die Krümme eines Dinges, Schiffſegel, Netz, Garn, Macht, Zuflucht. *ſyn.* grĕmium, pectus, complexus, ulnæ *vel* ſpīra, flexus, gȳrus, ſinuāmen, ambāges, mæandri *vel* frĕtum, curvātum littus.

ſinus maris. *Odnoga morſka.* Meerbuſen.

ſio, as. *i. q.* mejo.

ſion. *vide* ſium.

SIP

ſipărium & ſippărium, ii, n. *Obicie, Zaſtona 1.* Vorhang, Cortine oder Teppich, hinter dem die Schauſpieler auf dem Theater ſtehen.

ſipărum & ſipparum, i, n. *Chorągiew 2. żagiel 1.* Schiffſegel.

ſipho & ſiphon, onis, m. *gr. Hewar, Trcionka, Sikawka 1. Cewka 2. Członek 4.* Heber, Sprütze, Röhre, Brunnenröhre, Feuerſprütze.

ſiphuncŭlus, i, m. *Cewka 2. Sikawka.* Zapfe, Sprütze, Röhrlein.

ſipo, as. obſol. *rzucam 1. kropię.* ſprengen, ſprützen.

ſiquando. adv. *ieśli kiedy.* wenn einmal.

ſiquĭdem. conjuct. *ponieważ.* dann, denn, ſintemal. *ſyn.* quŏniam, quia.

ſiquis *pro* ſi aliquis.

SIR

Sīræum, i, n. *gr. wino warżone.* geſottener Wein.

ſīrăpa, æ, f. B. *Syrop.* Syrup.

ſiremps, ſiremſe, priſcum. *i. q.* ſimilis.

ſīren, ēnis, f. *monſtrum marinum ſuperiore parte fœminam, inferiore piſcem repræſentans, de quo fabulantur Poetæ.*

ſīriăcius, a, um. *epithetum* à Sirus.

ſiriacius calor. *Upał podczas Kanikuły.* die Hitze in den Hundstagen.

ſīriăſis, is, f. *gr. Zagorżenie.* Entzündung des Gehirns bey den Kindern von der Hitze.

ſirim. obſol. *pro* ſiverim à ſino.

ſīrius, ii, m. *gr. Gwiazda pſia większa.* Hundsſtern, Fixſtern von der erſten Größe.

ſiromaſtes. *gr.* ſub *Włoczenka.*

ſirpātus, a, um. *upleciony.* angebunden mit Binſen, geflochten.

ſirpe, is, n. & es, f. *Cyrenayſkie ziele.* eine gewiſſe Art von Binſen, Meiſterwurz.

ſirpea & ſirpia, æ, f. *Wąſąg, Koſz 1. Koſzyk, Półkoſzek.* ein geflochtener Korb von Binſen, Wagenflechte, Futterſchwinge, Binſenkorb.

ſirpeus, a, um. *ſitowi 1.* von Binſen gemacht.

sirpex, icis, f. sirpices hæ. *Brona.* eiserne Eggen.
sirpicula, æ, f. sirpiculum, i, n. *vide* sirpea & scirpicula, scirpiculum.
sirpiculus, i, m. *Sit 1.* Binsen, ein Körblein von Binsen gemacht.
sirpiculus, a, um. *vide* sirpeus.
sirpo, as. *plotę, oplatam.* flechten, mit Binsen anbinden.
sirpus, i, m. *vide* scirpus.
sirrhus & sirus, i, m. *Gruba, Ziemianka.* eine Grube unter der Erde, darinn das Korn lange Zeit unverderbt aufbehalten wird.

S I S

Sis *pro* suis.
sis, sivis. *chceszli.* wenn es beliebt, so du willst.
sisama, sisamum. *lege* sesama, sesamum.
sisara, æ, f. *gr. Wrzos.* Heidekorn.
sisarum, i, n. & siser, eris, m. *Kuczmerka swoyska, Pasternak.* Zuckerwurz, gelbe Rübe.
siser secundum, luteum. *Marchew 1.* Möhre.
sison, onis, sison agrum. *gr. Wieprzyniec ziele.*
sistento, as. *i. q.* ostento.
sisto, is. *stawiam 10. 11. wystawiam 3. ostaię się, stanąć 1. 3. zastawiam 1. 2. utykam 4. wywracam 5.* stellen, aufrichten, still stehen, einhalten, beruhigen, darstellen, sich stellen, erscheinen, bestätigen. *syn.* dētĭneo, rĕtĭneo, cōhĭbeo, mŏrŏr, *vel* arceo, *vel* exhibeo, *vel* firmo, fulcio, stăbĭlio.
sistratus, a, um. sub *Brzękacz 1.* der eine Cymbel hält.
sistrum, i, n. *gr. Brzękadło, Gruchotka, Cymbał.* Krummhorn, Cymbel, Klingeisen, Klapper.

sisura & sisurna, æ, f. *podłe Postanie.* schlechte Streu oder Nachtlager.
sisymbrium, ii, n. *gr. Miętka czerwona, Rzeżucha 2.* Sisymbermünze, ein Kraut.
sisyra, æ, f. *Kożuch.* ein Schaafpelz.
sisyrinchium, ii, n. *gr. Sniedek 2.* wilder Knoblauch, Erdnüsse, Feld- oder Ackerzwiebel, Vogelmilch.

S I T

Sit ita. *niech tak będzie.* mag es so seyn.
sitania, æ, f. *Niesplik.*
sitanion *vel* um, i, n. *Jarka.* Sommerkorn.
sitanius, a, um. *Jary.* von Amelkorn.
sitarcha, æ. & sitarchus, i, m. *gr. Picownik.* Proviantmeister.
sitarchia, æ, f. *gr. Szafarstwo, Picownika Urząd.* das Proviant- oder Commißmeisteramt.
sitarcia, æ, f. sitarcium, ii, n, *i. q.* annonæ vel ciborum sufficientia.
sitella, æ, f. *Wiaderko, wotowa skrzyneczka.* Eimerlein, kleiner Wasserkrug.
sitibundus, a, um. *pragnący bardzo.* sehr durstig.
siticen, inis, m. *Piszczek na Stypie, Spiewak pogrzebowy.* der den Abgestorbenen zu Ehren sang, Leichenpfeiffer.
siticula, æ, f. *małe Pragnienie.* kleiner Durst.
siticulosus, a, um. sitiens, entis, o. *pragnący, suchy 1. pragnienie czyniący.* durstig, dürre, trocken. *syn.* sitibundus, *vel* āridus, ārescens, siccus. *phr.* sitī lăbōrans, pressus.
sitienter. adv. *chciwie.* durstiglich, heftig, begierlich, mit Lust.

sitientia,

sĭtientia, ium, n. plur. *suche Mieysca.* dürre und trockene Oerter.
sĭtio, is, ire. *pragnę, schnę, żądam 1.* dursten, Durst leiden, trocken seyn, heftig begehren. *syn.* cŭpio, concŭpisco, dēsīdĕro. *phr.* sĭtī lābōro, prēmor, urgeor, ūror, torqueor.
sĭtis, is, f. *Pragnienie.* Durst, Begierde. *syn.* cŭpīdo, ămor, ardor, dēsīdĕrium.
sĭtītor, oris, m. *pragnący.* der Durst leidet, der nach etwas Verlangen oder Begierde hat.
sĭtīvè. adv. *według Położenia.* der Lage nach.
sĭtŏcŏmia & sĭtŏnia, æ, f. *vide* sitarchia.
sĭtŏcŏmus, i, m. *vide* sitarcha.
sĭtŏpōla, æ, m. *Zbożem handluiący.* Kornhändler.
sĭtŏstăsius, ii, m. ex græco. *Podwoiewodzi.*
sittăce, es, f. *vide* psittacus.
sittўba, æ, f. *Kompatura.* Ueberzug über ein Buch.
sĭtuātio, onis, f. *vide* situs, us.
sĭtuātus, a, um. *położony.* gelegen, gesetzt.
sĭtŭla, æ, f. situlus, i, m. *losowy Statek, Wiadro.* Korb, Kästlein, darein man die Wahlstimmen legte; Wassergeschirr, Eymer, Feuereymer.
situlus barbatus. *Szaflik.*
sĭtus, a, um. *położony, pogrzebiony, wystawiony, zbudowany, pozwolony.* gelegen, gestellt, begraben, zugelassen. *syn.* pŏsĭtus, lŏcātus, jăcens.
sĭtum est in nobis. *zawisto na nas, zależy, należy.* es steht bey uns.
sĭtus, us, m. *Położenie, Rozłożenie, Ułożenie, Nieruchanie, Przykurżenie, Pleśń, Plugastwo.* die Landesgegend, Gelegenheit, Lage eines Orts, oder Dinges, Graue oder Schimmel. *syn.* pŏsĭtio, lŏcus, *vel* squallor, rūbīgo, sordes, vĕtustas.
situm duco, traho, sentio, situ canesco, corrumpor. *pleśnieię.* grauen, verschimmeln, schimmlicht werden.
situ obductus, obsitus. *opleśniały, Prochem przypadły, przykurżony.* schimmlicht, bestaubt.
sĭve. conjunct. *albo 1.* oder, entweder. *syn.* vel.
sium, ii, n. *gr. Potocznik.* Wasserpeterlein, Eppichkraut in Bächen.

S L A

Slāvĭcus, Slāvŏnĭcus, a, um. *Słowieński.* Sclavonisch.
Slāvŏnia, æ, f. *Słowieńska ziemia.* das Königreich Sclavonien in Hungarn.
Slāvus, i, m. *Słowak.* ein Sclavonier.

S M

Smărăgdĭneus smaragdīnus, a, um. *Smaragdowy.* aus Smaragden gemacht.
smărăgdītes, is, m. *Marmur Smaragdowi podobny.* Mamor, dem Smaragd ähnlich.
smărăgdus, i, m. *Smaragd.* Smaragd, ein grüner Edelgestein.
smărillus, i, m. *żarżewie Gor ognistych.* feurige Asche der brennenden Berge.
smăris, īdis, f. *gr. Rybki drobne, Sielawa.* eine Art kleiner Meerfische.
smecticus & smegdĭcus, a, um. *vide* smegmaticus.
smegma & smigma, ătis, n. *Mydło, do Chędożenia y Prania służący.* Seife, Fleckkugel, alles, was säubert.

smegmă-

smegmăticus, a, um. *ścieraniu służący.* zur Seife gehörig, Kraft habend zu säubern.
smegmătŏpōla, æ, m. *Mydlarz.* Seifensieder, Seifenhändler.
smerdăleos & us, i, m. *gr. Smród z.*
smĭla, æ, f. *gr. Nożyk pisarski, Rzezak.*
smĭlax, ăcis, f. *gr. Cis, Wiezożółd, Bób 2.* Bohnen.
smilax aspera. *Powóy kolący.* stehende Baumwinde.
smĭlion, ii, n. *i. q.* scalprum asperum, *vel* pharmacrum acre, *vel* novacula.
smĭris & smȳris, idis. *gr. Szmergiel kamień.* Schmirgel.
smurna & smyrna & smyrrha. *gr. Mira 1.*
smyrneum, i, n. *Giersz.*
smyrnion & um, ii, n. *gr. Dziegiel z. Mistrzownik ziele.* ein gewisses Kraut.
smyrnium creticum. *Przewłoka.*
smȳrus, i, m. *gr. Węgórz z.* eine gewisse Art von Fischen.

SOB

sŏbŏles, is, f. *Plemię, Płód, Przypłódek Dzieci, Latorośl zostawiona.* Stamm, Geschlecht, Jugend, Kinder, Stamm eines Baumes. *syn.* prŏles, prŏgĕnies, prŏpāgo, lĭbĕri.
soboles e radīce. *Wilk u Drzew.* ein unfruchtbares Schoß der Bäume.
sŏbŏlesco, is. *płodzę.* ausschlagen, aufwachsen.
sōbriē. adv. *trzeźwo.* nüchtern, mäßiglich.
sōbriēfactus, a, um. *roztrzeźwiony.* ermuntert.
sōbriĕtas, atis, f. *Trzeźwość.* Nüchternheit, Mäßigkeit. *syn.* mŏdĕrātio, tempĕrantia, abstĭnentia, parcĭtas.
sōbrīnus, i, m. sobrina, æ, f. *cioteczny, stryieczny, wuieczny.* Geschwisterkind, Vetterschaft, ein jedweder naher Anverwandter.
sōbriōsus & sōbrius, a, um. *trzeźwy, niepiiany, oszczędny, rozumny.* nüchtern, mäßig in Essen und Trinken, vernünftig, weislich, verständig, bedächtig, witzig. *syn.* mŏdĕrātus, parcus, abstĭnens, tempĕrans.

SOC

Socantilanchum, i, n. *Czapeczka, Mycka, Wykrawanka, iaką Księża pod Kapeluszem noszą,* Käpplein unterm Hut, dergleichen die Geistlichen tragen.
soccātus, a, um. *w Patynkach chodzący.* der hohe Schuh hat.
soccŭlus, i, m. *Patynka mała.* kleiner Filzschuh.
soccus, i, m. *Patynka, Kapcie.* Filzschuh, Socke, Pantoffel, Stiefel.
sŏcer, eri & sŏcĕrus, i, m. *Swiekier.* Schwäher, Schwäherbater.
socer magnus. *Pradziad.* Großschwäher.
sŏcia, æ, f. *Towarzyszka.* Gesellinn.
sŏcia tori. *żona.* Eheweib, Ehegemahlinn.
sŏciābĭlis, e. c. *spoisty.* gesellig, füglich.
sŏciālis, e. c. *towarzyski.* gesellig, gesellschaftlich.
sŏciālĭtas, atis, f. *Towarzyskość.* die Geselligkeit.
sŏciālĭter, *sŏciātē.* adv. *towarzysko, spółem.* gesellenweise, in Gesellschaft mit andern.
sŏciātio, onis, f. *Stowarzyszenie, Złączenie.* Zusammengesellung, Verknüpfung.
sŏciātor, oris, m. *Złączyciel.* Gesellschaftstifter.

ſŏciātrix, īcis, f. *vide* ſocia.

ſŏciātus, a, um. *złączony*, *ſtowarzyſzony*. zugeſellt, vereinigt.

ſŏciēmus & *ſŏciēnus*, i, m. *i. q.* ſocius.

ſŏciĕtas & ſŏciālitas, atis, f. *Towarzyſtwo*, *Bractwo*, *Złączenie*. Geſellſchaft, Gemeinſchaft, Geſpannſchaft, Compagnie, Verbindniß, Maſcopey, Bund, Bůndniß, Allianz, Bundsgenoſſenſchaft, Zunft der Handwerker. *ſyn.* ſŏdālĭtas, ſŏdālĭtium, conſortium, commercium, cŏmĭtātus.

ſocietatem coire, inire, facere. *ſtowarzyſzyć ſię.* ſich in eine Maſcopey oder Geſellſchaft einlaſſen, in Compagnie treten.

ſocietatem dirimo, diſſolvo. *Rozbrat czynię.*

ſŏcio, as. *złączam*, *ſprzęgam*, *ſtowarzyſzyć*, *ſpółkuię*. ſich zuſammen geſellen, Gemeinſchaft aufrichten, ſich vereinigen, verbinden. *ſyn.* jungo, conjungo, aſſŏcio, conſŏcio.

ſŏciŏfraudus, i, m. *niecnotliwy*, *Zdrayca*. der einen Geſellen oder Compagnon betrůgt.

ſŏcior, aris. paſſ. *ſtowarzyſzyć ſię.*

ſŏcius, ii, m. *Towarzyſz*, *Pomocnik*. ein Geſell, Mitgeſell, Alliirter, Bundsgenoß, Geſpann, Gehůlfe. *ſyn.* cŏmes, aſſĕcla, ſŏdālis, ămīcus, *vel* conſors, partĭceps, conſcius.

ſŏcius, a, um. *towarzyſki*, *pomocny*. geſellig.

ſŏcordia, æ, f. *Gnuśność*, *Głupſtwo*. Faulheit, Trágheit, Unverſtand, Hinterláßigkeit. *ſyn.* ignāvia, īnertia, langvor, vēcordia, dēſĭdia, pĭgrĭtia, *vel* ſtŭpĭdĭtas, ſtŭpor, hĕbĕtūdo.

ſŏcordĭter. adv. *gnuśno.* faul, tråg, lůderlich.

ſŏcors, ordis, o. *gnuśny*, *niedbały*, *głupi*. tråg, faul, lůderlich, unbeſonnen, ein Narr, Tölpel. *ſyn.* ignāvus, pĭger, īners, *vel* ſtŭpĭdus, hĕbes.

ſŏcrus, us, f. *Swiekra.* Schwieger, Schwiegermutter.

ſŏdālis, e. c. *i. q.* ſocius, a, um.

ſŏdālis, is, m. *Towarzyſz 2. Zakupnik 4.* Geſell, Geſpann, Zunft, Mitbruder, Spiel- oder Tiſchgeſell. *vide* ſocius.

ſŏdāles hi, ſŏdālĭtas, atis, f. & ſŏdālĭtium, ii, n. *Towarzyſtwo*, *Bractwo*, *Cech*. Geſellſchaft, Brůderſchaft, Zunft, Tiſchcompagnie. *vide* ſocietas.

ſŏdālĭtius, a, um. *vide* ſocius, a, um.

ſŏdes. interjectio. *moy ty!* lieber! mein.

S O L

Sŏl, ſŏlis, m. *Słońce 1. 2.* die Sonne. *ſyn.* Phœbus, Tītan, Cynthius.

ſole adulto. *w południe* zu Mittag.

ſole novo. *zrana.* bey anbrechendem Tag.

ſole ſupremo. *w wieczor.* Abends.

ſŏlāmen, ĭnis, n. *vide* ſolatium.

ſŏlānum, i, n. *Pſinki.* Nachtſchatten, ein Kraut.

ſolanum manicum. *Szaley wielki.*

ſolanum monococcon. *wronie Oko ziele.*

ſŏlānus, i, m. *Wiatr wſchodni prawy.* der Oſtwind.

ſŏlāris, e. c. *ſłoneczny*. der Sonne gehörig.

ſolaris herba. *Brodawnik.*

ſŏlārium, ii, n. *à* ſŏlum. *Czynſz od gruntu.* Bodenzins, Grundzins, Landſteuer.

ſŏlārium, ii, n. *à* ſol. *Słoneczník zegar*, *Kompas*, *Sala*, *Altana*, *Góra 2. 3.* *Mieyſce pod Dachem*, *Blech.* Sonnenuhr,

uhr, Sonnenzeiger, Sonnenhaus, Sommerhaus, Altan, Erker, Söller, Oberboden, Bleichplatz.

sōlātiŏlum, i, n. *Pociecha mała.* kleiner Trost.

sōlātium, ii, n. *Pociecha.* Trost. *syn.* sōlāmen, lēnīmen, lēnīmentum, auxīlium.

sōlātor, oris, m. *Pocieszyciel.* ein Tröster.

sōlātum, i, n. *Zagorżenie. vide* siriasis.

sōlātus, a, um. solato laborans. *zagorżały, ogorżały, opuszczony.* krank von der Sonnenhitze, verlassen, verwüstet.

soldus. lege *solidus.*

SOLE

Sŏlea, æ, f. *Pantofla, Patynka, Trepka, Podkowa, Podwalina, Płaszczka.* Pantoffel, Sohlen eines Schuhes, Hufeisen der Pferde, Scholle, ein Meerfisch.

soleæ ligneæ. *Trepki.* Holzschuhe.

soleæ sparteæ. *Kurpie.*

solearis. *vide* soliaris.

sŏleārius, ii, m. *Szwiec.* Schuhflicker.

sŏleātus, a, um. *Pantofle noszący.* Schuh anhabend.

solemnis & c. *vide* solennis.

sōlen, ēnis, m. *gr. Błyszczak, Pław 4. pacierżowa Dziura, Rura 1. Rynsztok.* eine Gattung Fische mit Schaalen, Meermuschel.

sōlenne, is, solennia, orum, n. *Zwyczay, Swięto uroczyste.* Jahrfest, ein großes Fest, Festbegehung.

solenne est. *Zwyczay iest.* es ist der Gebrauch.

solenne funeris. *Pogrzeb, Obchód zaduszny.* Begräbniß.

solennia nuptiarum. *Wesele.* Hochzeitfest.

sōlennis, e. c. *roczny, zwyczayny, uroczysty, odświętny.* jährlich, jahrgebräuchlich, gewöhnlich, feyerlich. *syn.* festīvus.

sōlennītas, atis, f. *Uroczystość, Swięto uroczyste, Fest.* Festtag, Gepräng oder Ceremonientag, Feyerung. *syn.* festīvitas.

sōlennīter, sōlennītus. adv. *uroczyście 2. rocznie.* feyerlich, jährlich, herrlich.

sŏlens, entis, o. *zwyczayny.* ders im Gebrauch hat. *syn.* assuētus.

sŏleo, es. *mam zwyczay, zwykłem, onacze 1.* pflegen, gewohnt seyn, im Gebrauch haben. *syn.* assŏleo, svēvi, consvēvi. *phr.* sŏlĭtus, assvētus, consuetus sum, mos est mĭhĭ, sæpe, frĕquenter ăgo, mōre meo făcio.

sŏlet. impers. *bywa to.* es pflegt.

sōlers, ertis, o. *pilny, starowny, sposobny, dowcipny, przemyślny, bystry 2.* fleißig, sorgfältig, geschickt, thätig, geschwind, spitzfindig, gescheid, listig, scharfsinnig. *syn.* săgax, subtīlis, prūdens, ingĕniōsus, industrius.

sōlerter. adv. *dowcipnie, przemyślnie.* fleißig, klüglich.

sōlertia, æ, f. *Dowcip, Przemysł, Bystrość 2.* Scharfsinnigkeit, Witz, Geschicklichkeit. *syn.* industria, dextĕrĭtas.

SOLI

Sŏliar, aris, n. *Nakrycie 1. Wanna.* Decke über einen Thron.

sŏliāris, e. c. *wanienny.* zum Baden gehörig.

sōlicānus, a, um. *sam śpiewaiący.* allein singend.

sōlicitātio & sollicitatio, onis, f. *Nalegania.* das ernstliche Anhalten, Treibung, Ansuchung, Lockung.

sōlicitātor, oris, m. *Namawiacz.* Anreizer, Antreiber.

sŏlĭcĭtātus, a, um. *nagabany.* erregt, angereizt, aufgewiegelt.
sŏlĭcĭtātus, us, m. *vide* solicitatio.
sŏlĭcĭtè. adv. *pilnie, frasobliwie.* sorgfältiglich, mit Sorgen.
sŏlĭcĭto, as. *frasuię, namawiam 1. nalegam, nagabam, kuszę 1. poruszam, rucham, wabię, namawiać na Nierząd.* bekümmern, unruhig und ängstlich machen, zu etwas reizen, ernstlich bitten, anhalten, treiben, nöthigen. *syn.* tento, persvādeo, indūco, stĭmŭlo, incĭto, *vel* ango, torqueo, vexo.
solicito ferro humum. *orzę.* das Feld hacken.
solicitat me aliquid. *frasuię się.* das bekümmert mich.
sŏlĭcĭtūdo, inis, f. *Frasunek.* Aengstlichkeit, Bekümmerniß, Sorge. *syn.* cūra, anxiĕtas.
solicitudo superstitiosa. *Zabobon.* Aberglaube.
sŏlĭcĭtus, a, um. *frasobliwy, niespokoyny, pieczałowity.* sorgfältig, bekümmert, unruhig im Gemüth, angsthaftig. *syn.* anxius, anceps, dŭbius, suspensus. *phr.* angōre, cūra pressus, vexātus, ăgĭtātus, fluctuans, cūrārum plēnus.
sŏlĭcūtia, æ, f. *pilna Gospodyni.* fleißige Hausmutter.
sŏlĭdāgo, inis, f. *żywokost, Złomignat, prosiana Włoć.* Wallwurz. *syn.* consolida.
sŏlĭdāmen, inis, *sŏlĭdāmentum*, i, n. & *sŏlĭdātio*, onis, f. *Utwierdzenie.* Befestigung.
solidamenta corporis. *Kości.* Gebeine.
sŏlĭdātrix, icis, f. *Utwierdzicielka.* Befestigerinn.
sŏlĭdātus, a, um. *utwierdzony, ubity 2. twardy.* befestiget.
sŏlĭdātus, i, m. *żołnierż pieniężny, Jurgieltnik.*
sŏlĭdè. adv. *gruntownie, dostatecznie.* gänzlich, eigentlich, vollkömmlich.
solidesco, is. *mocnieię, zrasta się.* ganz steif oder fest werden.
sŏlĭdĭpes, ĕdis, o. *Kopyt całych*, mit ungespaltenen Füßen.
sŏlĭdĭtas, atis, f. *Gruntowność, Twardość, Stałość, Tęgość, Niedętość.* Feste, Dauerhaftigkeit, Vollständigkeit.
sŏlĭdo, as. *utwierdzam, umacniam, pokrzepiam, spaiam, zlepiam.* befestigen, dicht, steif, fest oder ganz machen, ergänzen. *syn.* firmo, rŏbŏro, stăbĭlio.
sŏlĭdum, i, n. *Ląd, całego co, Iścizna, do pieniąszka, zupełnie, z pełna.* das Ganze, Vollkommene.
sŏlĭdus, a, um. *cały, twardy, nieczczy, niedrążony, gruntowny, stały, gęsty 3. tęgi 1. zupełny, odlewany.* ganz aneinander, vollständig, satt, steif, stark, nicht hohl oder locker, fest, dicht, vollkommen, gründlich, rechtschaffen. *syn.* firmus.
sŏlĭdus, i, m. *Moneta pewna, złoty czerwony, złoty, poczworny Grosz, Szeląg.* ein ganzes Stück Münze, ein Ducaten, Gulden, Schilling.
sŏlĭfer, era, erum. *słoneconośny* sub *słoneczny.* die Sonne tragend.
solifera plāga. *Droga Słońca.* Sonnenweg.
sŏlĭferrĕum, i, n. *Pocisk 2.* ein Pfeil von Eisen.

sŏlĭfossor,

sŏlĭfossor, oris, m. *Kopacz.* ein Gräber.
sŏlĭfūga, æ, f. *Paiąk*, *Mrówka.* eine giftige Erdspinne, Ameise.
sŏlĭgĕna, æ, c. *słoncorodny* sub *słoneczny.* von der Sonne gebohren, Sonnenkind.
sŏlĭlŏquium, ii, n. *Rozmowa z samym sobą.* Selbstgespräch.
sŏlĭlŏquus, a, um. *rozmawiaiący sam z sobą.* mit sich selbst redend.
sŏlĭno, is, priscum *pro* soleo, *solinunt* pro solent.
sŏlĭpūga, *solipugia*, *solipugna*, *solipungua*, *solipaga.* idem quod *solifuga.*
sŏlĭsternium, ii, n. *Nakrycie.* die Setzung der Stühle. *vide* seilisternium.
sŏlistimus, a, um. *ziemny.*
solistimum tripudium. *Wieszczba 3.*
solistimum auspicium. *Znak dobry.*
sŏlitāneus, a, um. *i. q.* solitus.
sŏlitāriè. adv. *osobno.* einsamlich.
sŏlitārius, a, um. *osobny 1. bezludny*, *pustelniczy*, *Odludek.* allein, einsam.
sŏlĭtas, atis, f. *Opuściałość*, *Samość.* Einsamkeit. *vide* solitudo.
solitaurilia, ium, n. *festum apud Romanos ethnicos.*
sŏlĭtè. adv. *vide* solitarie.
sŏlĭto, as. *vide* soleo.
sŏlitūdo, inis, f. *Osobność*, *Pustynia*, *Pustki 2. Szczegulność*, *Opuściałość*, *Osierocenie*, *Niedostatek.* Einsamkeit, Wüste, Einöde, Mangel. *syn.* ĕrēmus, dēsertum, sēcessus, rĕcessus.
sŏlĭtus, a, um. *vide* solitarius.
sŏlĭtus, a, um. *zwyczayny*, *przyuczony.* der pflegt, gebräuchlich, gewöhnlich. *syn.* svētus, assvētus, consvētus.
sŏlĭvăgus, a, um. *samopas szczegulny*, *osobny 1.* der allein geht oder herum schweift.

sŏlium, ii, n. *Tron*, *Stolec 1. Zedelek*, *Wanna 1. Trupa*, *Mary.* ein königlicher Stuhl oder Thron, Badwanne, Sarg, Todtenbahre, Paradebette. *syn.* thrŏnus.
sollemne &c. *lege* solenne.
sollicitātio &c. *lege* solicitatio.
sollicurius, a, um. *dworny.* fürwitzig.
solliferreum, *sollisternium* lege *soliferreum*, *solisternium.*
sollum. *lege* solium.

SOLO

Sōlo, as. *pustoszę.* verwüsten, öde machen, der Erde gleich machen.
sōlotenus. *przyziemi.* bey der Erde.
sŏlœcismus, solœcismus, i, m. sŏlœcŏphănes, is, n. *gr. Mowa zła.* unrechte Wortfügung, unfügliche Rede, Schnitzer, Fehler.
sōlor, aris. *cieszę.* trösten. *syn.* consōlor.
sōlox, ōcis, o. *twardowłosy.* dick.
solpuga, solpunga. *vide* solifuga.
solsĕquium, ii, n. *Słonecznik*, *Nogietek.* Sonnenblume, Sonnenwirbel.
solstitiālis, e. c. *słoneczny.* zur Zeit der Sonnenwende gehörig.
solstitialis dies, nox. *vide* solstitium.
sōlstitialis herba. *Brodawnik.*
solstitialis morbus. *Zagorżenie.*
solstitium æstivum. *Przesilenie dnia.* Sonnenwende, der längste Tag im Jahr.
solstitium brumale. *Przesilenie Nocy.* die längste Nacht.

SOLU

Sŏlūbilis, e. c. *rozwiązalny.* auflöslich. *vide* solutilis.
soluerat pro *solitus erat.*
sōlum, solummŏdo. adv. *tylko.* allein, nur allein. *syn.* tantum.

ſōlum, i, n. *Ziemia* 2. *Ląd*, *Dno*, *Grunt* 1. 6. *Podeſzwa* 1. 2. Erde, Erdboden, Boden und Fundament eines Dinges, Schuh- oder Fußſohle. *ſyn.* terra, tellus, hŭmus.

ſolum argilloſum, pingue. *Rędzina.*

ſolum natale. *Oyczyzna.* das Vaterland.

ſolum purum, viduum arboribus. *Golizna.*

ſolum ſiccaneum. *Piaſki.*

ſolum verto. *przenoſzę ſię.* anderswo hinziehen.

ſolo æquo. *vide* ſolo.

ſolvo is. *płacę* 1. 3. *rozwięzuię, wyprzągam* 1. *oſłabiam, roſpuſzczam* 1. *wypełniam, łamię* 2. *wyzwalam* 1. 2. *ſpuſzczam z Łańcucha, ſpełniam.* bezahlen, löſen, ablöſen, auflöſen, abbinden, erledigen, austrennen. *ſyn.* perſolvo, pendo, reddo, nŭmĕro, *vel* lībĕro, exĭmo, *vel* diſſolvo, rĕſolvo, *vel* lĭquĕfăcio, *vel* ēnōdo, explĭco.

ſolvo a portu. *odbiiam od Brzegu.* abfahren.

ſolvo juſta funeri. *Pogrzeb ſprawuię, do Grobu umarłego prowadzę.* einen ehrlich zur Erden beſtatten.

ſolvo zonam. *roſpaſuię.* den Gürtel ablegen.

ſolvor. paſſ. ſolvitur nix. *taie.* der Schnee ſchmelzt.

ſōlus, a, um. *ſam* 1. *ieden* 1. *puſty, oſobny* 1. & ſub *tylko.* einig, allein, einſam, wüſte. *ſyn.* ūnus, ūnĭcus, incŏmĭtātus, dēſertus.

ſola loca, ſoli loci. *Puſtynia.* einſamer Ort.

ſŏlūtè. adv. *ſwobodnie, wolno, niedbale.* frey, ledig, ungehindert, lüderlich.

ſŏlūtĭlis, e. c. *roziemny, łacny* 1. 2. leicht aufzulöſen, auflöslich.

ſŏlūtim. adv. *vide* ſolute.

ſŏlūtio, onis, f. *Rozwiązanie, Płacenie, Zapłacenie.* Auflöſung, Losmachung, Bezahlung, Erſtattung.

ſolutio linguæ. ſub *Wolnomowność.*

ſŏlūtor, oris, m. *Zapłaciciel.* Bezahler.

ſŏlūtus, a, um. *wolny, wyzwolony* 1. *roſpuſtny, przerwany, niedbały.* los, ledig, gelöſet, ungebunden, lüderlich, nachläßig. *ſyn.* perſŏlūtus *vel* līber, lībĕrātus, immūnis, *vel* rĕſŏlūtus, diſſŏlūtus.

ſolūta lingua. *wolny Język.* freye Zunge.

ſoluta ratio. *Mowa niepoetycka.* ungebundene Rede, die nicht in Verſen beſtehet.

ſoluta terra. *pulchna ziemia.* lockere Erde.

SOM

Sōma, atis, n. *i. q.* corpus.

ſomaticus, a, um. *i. q.* corporalis.

ſōmătŏphylax, acis, m. *gr.* *Halabartnik.* Leibwacht, Leibgarde.

ſomniālis, e. c. *ſenny.* träumeriſch.

ſomniārius, ii, m. *Sennik, Snow wykładacz.* ein Traumdeuter.

ſomniātio, onis, f. *Sen* 1. *Marzenie.* das Träumen.

ſomniātor, oris, m. *Sennik* 2. ein Träumer.

ſomnĭcŭlōſè. adv. *oſpale.* faul, ſchläferig.

ſomnĭcŭlōſus, a, um. *oſpały, ſpiący wiele.* ſchläferig, gar verſchlafen, faul.

ſomnĭfer, era, erum. *ſomnĭfĭcus*, a, um. *Spanie albo Spiączkę czyniący.* einſchläfernd, Schlaf machend.

ſomnio, as, ſomnior, aris. *śni mi ſię* 1. *plotę* 2. *przyśniło mi ſię.* träumen, einen Traum haben. *ſyn.* dēlīro, ĭneptio, fingo. *phr.* per ſomnum vĭdeo, mentem ſomnia lūdunt.

ſomnĭōſus, a, um. *ſennik 2.* ſchlaffſüchtig, dem oft träumt.
ſomnium, ii, n. *Sen 2. Bayki.* Traum, Nachtgeſicht, Poſſen. *ſyn.* vīſum, noctis ĭmāgo.
ſomnium vidi. *przyśniło mi ſię.* es hat mir geträumet.
ſomnium convenit. *wyiawia ſię.*
ſomniorum conjector, interpres. *Sennik 1. 3.* Traumausleger.
ſomnŏlentia, æ, f. *Oſpalſtwo.* Schlaffſucht, Hinläßigkeit, Släfrigkeit.
ſomnŏlentus, a, um. *oſpały.* ſchläfrig, faul, träg, nachläßig.
ſomnorīnus, a, um. *ſenny.* träumend.
ſomnus, i, m. *Sen, Spanie.* Schlaf. *ſyn.* ſŏpor, quies, rĕquies.
ſomnus obrepit, ſerpit. *uſypiam.* einſchlafen.
ſomphos, i, m. *gr. Kolokwintyda.* eine Art von wilden Kürbſen.

SON

ſŏnābĭlis, e. c. *brzmiący, głośny.* tönend, laut tönend, ſtark tönend, klingend, ſchallend.
ſonandus, a, um. *chwalebny.* lobenswerth.
ſonans, antis, ſonax, acis, o. *vide* ſonabilis.
ſonchus, i, f. *gr. Mlecz ziele.* wilder Häſenkohl.
ſonchus lævis. *krowi Mlecz.*
ſonĭpes, ĕdis, o. *Kłaponogi, Koń 1.* ein Pferd. *vide* equus.
ſonitus, us, m. *Dzwięk, Brzmienie, Gruchot, Trąb dzwięk.* Ton, ſtarker Laut, Getös, Klang. *ſyn.* ſŏnus, ſtrĕpĭtus, frăgor, ſtrīdor, clāmor, murmur.
ſonitum do. *vide* ſono.
ſonivium auſpicium. *vide* ſoliſtimum.
ſŏnĭvius, a, um. *brzmiący.* klingend.
ſŏno, as. *brzmię ſzumię, pukam, Głos wydaię, brząkam, znać 4.* klingen, ſchallen, tönen, lauten, bedeuten. *ſyn.* rĕſŏno, perſŏno, ſŏnitum do, ēdo, reddo, rĕfĕro.
ſŏnor, oris, m. *Brzmienie.* Ton, Laut, Geſumſe, Gebrumme, Geräuſch. *vide* ſonitus.
ſŏnōrè. adv. *głośno.* laut, mit einem Getöſe.
ſŏnōrīnus, a, um. *vide* ſonorus.
ſŏnōrĭtas, atis, f. *i. q.* ſonor.
ſŏnōrus, a, um. *brzmiący, głośny.* laut tönend, hell lautend, ſtark ſchallend. *ſyn.* rĕſŏnans, ſtrĕpens, ſtrīdens, ſtrīdŭlus.
ſons, ontis, o. *winny 1.* ſchuldig, ſträflich. *ſyn.* reus, nŏcens, noxius.
ſonticus, a, um. *ſzkodliwy, prawdziwy, ſłuſzny.* ſchädlich, billig, wichtig, erheblich.
ſonticus morbus. *Kaduk choroba, Duſzenie nocne, Choroba 1. 4.* ſchädliche Krankheit, hinfallende Sucht.
ſŏnus, i & *priſcè* us, m. *Brzmienie, Dzwięk, Głos.* Laut, Ton, Stimme, Klang, Schall. *ſyn.* ſŏnitus, ſŏnor, ſtrĕpĭtus, murmur, clangor, tinnītus, vox. *vide* ſonitus.

SOP

Sŏphia, æ, f. *gr. Mądrość.* die Weisheit.
ſŏphiānus & ſŏphĭcus, a, um. *i. q.* ſapiens.
ſŏphiſma, ătis, n. *gr. Wykręcanie.* liſtige Reden, Betrug. *ſyn.* fraus, dēceptio.
ſŏphiſmătĭcus, a, um. *wykrętarſki.* betrüglich, ſpitzfindig, verfänglich, argliſtig.

sŏphista & sophistes, æ, m. gr. *Krasomowski Mistrz, Wykrętarz, Szalbierz.* ein weiser kluger Mann, der die Weltweisheit andere lehret, ein Klügling, Verdreher.

sŏphistica, æ, f. gr. *Wykrętności nauka.* eine scheinbare Weisheit.

sŏphisticè. adv. *wykrętarsko.* betrüglich.

sŏphisticus, a, um. *vide* sophismaticus.

sŏphistria, æ, f. *Wykrętarka.* Klüglerinn.

sŏphos. adv. gr. *i. q.* sapienter.

sŏphron, onis, m. gr. *skromny 2.* mäßig, bescheiden, nüchtern. *i. q.* tempĕrans.

sophrŏnistērium, ii, n. *Kierat 2. Dom poprawy, Dom na szalonych.* Zuchthaus, Gefängniß, Narrenhaus.

sŏphŏrsyne, es, f. gr. *Mierność w życiu.* Mäßigkeit, Nüchternheit.

sŏphus, i, m. gr. *i. q.* sapiens. *Mędrzec.* ein Weiser.

sōpio, is, ire. *uśpić, uspokoić, przytłumić.* einschläfern, schlafend machen, stillen, dämmen, dämpfen. *syn.* sōpōro. *phr.* somnum, sōpōrem indūco, infĕro.

sōpior. pass. *usypiam, drzemię, mdleię.* einschlafen.

sōpītus, a, um. *zdrętwiały, uśpiony, uspokoiony.* eingeschläfert, hingesunken, gestillet. *syn.* sōpōrātus. *phr.* somno, sōpōre sĕpultus, grăvātus, grăvis, obrūtus, pressus, torpens.

sōpor, oris, m. *Śpiączka, Drzemanie, Lenistwo.* ein harter, starker und unmäßiger Schlaf, Trägheit, Faulheit. *vide* somnus.

sōpōrātus, a, um. *vide* sopitus.

sōpōrĭfer, era, erum. *Śpiączkę czyniący.* das schlafend macht.

sōpōro, as. *vide* sopio.

sōpōror. pass. *vide* sopior.

sōpōrus, a, um. *Spanie czyniący.* schläfrig.

SOR

Sorabia, æ, f. *vide* Serbia.

sōractum, i, n. *Kosz na chowanie Sukien Komedyantskich.* ein Korb, darinnen die Comödiantenkleider aufbehalten werden.

sōrăcŭlum & sōrăcum. *vide* sarraculum & sarracum.

sorbeo, es. *sarkam gębą, wysarknąć, połykam 2. pożeram.* hinein schlucken, schlurfen, schlingen. *syn.* absorbeo, dēglūtio, dēvōro, haurio.

sorbĭlis, e. c. *rzadki 1.* leicht auszuschlurfen.

sorbile ovum. *Jaie miękko.* weiches Ey.

sorbillātor, oris, m. *Połykacz.* Verschlucker.

sorbillo, as. *po piiam sobie, wysarknąć.* allgemach hinein schlucken.

sorbillum, sorbilum & sorbilium, i, n. *Polewka 2.* ein Brühlein.

sorbĭtio, onis, f. *Sarkanie, Połykanie, Polewka 2.* das Supfern, Schlurfen, Einschlucken, eine Brühe.

sorbitium, ii, n. *Zupa, Polewka 2. Sok.* Suppe, Säftlein.

sorbĭtiuncŭla, æ, f. *Polewеczka.* ein Süpplein.

sorbum, i, n. *Jarzębiny iagody.* Speyerling, eine Frucht, Arlesbeere.

sorbus, i, f. *Jarzębina.* Speyerlingbaum.

sorbus silvestris, aucupalis, torminalis *Jarzębina leśna.* Schneebeerleinbaum

sorctus priscum *pro* surrectus.

sordeo, es. *śmierdzę, gardzą mną.* stinken, unfläthig seyn, verächtlich, gering

ring oder schlecht seyn. *syn.* squalleo, sordesco. *phr.* sordibus scăteo, ŏleo.

sordet mihi. *gardzę.* verachten.

sordes, is, f. & sordes hæ. *Plugastwo, Zmaza, Smród 3. Gnóy 1. Wzgarda, żminda 1. Skępstwo, Łakomstwo, żałoba 1. 2.* Wust, Unflath, Unreinigkeit, Unsauberkeit, Verachtung, Geiz, Kargheit, Trauer. *syn.* fæx, immundĭtia, *vel* lŭtum, illŭvies, cænum, collŭvies, spurcĭties, squallor, pædor, fædĭtas, *vel* măcŭla, lābes, dēdĕcus.

sordes & fæx urbis. *Pospólstwo.* der gemeine Pöbel.

sordesco, is. *śmierdzę, wzgardzonym zostaię.* unflåthig, unwerth, verächtlich werden.

sordĭdātio, onis, f. *Splamienie.* Beflekkung, Besudelung.

sordĭdātus, a, um. *plugawy, pomazany, brudny, sprosny, Szarek 2. żałobę noszący.* unflåthig, besudelt, beschmuzt, verächtlich.

sordĭdè. adv. *sprośnie, plugawie, szpetnie, śmrodliwie, łakomie 2.* wüst, unflåthig, geizig.

sordĭdo, as. *brudzę, plugawię.* beschmuzen, besudeln, verunreinigen, beflecken.

sordĭdŭlus, a, um. *troche plugawy.* ein wenig unsauber, unflåthig.

sordĭdus, a, um. *plugawy, żmindak, szarek, skąpy, łakomy.* unflåthig, schmuzig, garstig, verachtet, schlecht, geizig. *syn.* obscœnus, squallĭdus, squallens, turpis, fœdus, fœdatus, immundus, spurcus. *phr.* sordĭbus, illuvie, squallōre fœdātus, inquĭnātus, infectus, horrĭdus.

sordiscum, i, n. *vide* scordiscum.

sordities, ei, *sordĭtūdo*, inis, f. *Plugastwo.* Unflath, Wust, Unreinigkeit. *vide* sordes.

sordŭlentus, a, um. *i. q.* sordidulus.

sōrex, ĭcis, m. *Mysz polna.* eine Spizmaus.

soribla, orum, n. *vide* serilla.

sōrĭceus & sōrĭcĭnus, a, um. *myszy.* von einer Spitzmaus.

sōrĭcŭlātus, a, um. *strefisty.* vielfärbig, bunt.

sorilla, orum, n. *vide* serilla.

sōrītes, is, m. *gr. Dowód 1.* ein Art zu argumentiren.

sōrix, icis, f. *avis ab auguribus Saturno tributa.*

sōrŏdæmon, onis. *gr. i. q.* sepulcralis larva. *Marchułt.* Todteugespenst.

sŏror, ōris, f. *Siostra, Miłośnica.* Schwester, die Liebste, Maitresse.

soror germana. *Siostra rodzona.* leibliche Schwester.

sorores arbores. *Drzewa sobie podobne.* gleiche Bäume, oder die einerley Frucht tragen.

sŏrorcŭla, æ, f. *Siostrzyszka.* Schwesterlein.

sŏrōrĭcīda, æ, m. *Siostrobóyca.* Schwestermörder, Todtschläger einer Schwester.

sŏrōrĭcīdium, ii, n. *Siostrobóystwo.* Schwestermord.

sŏrōrio, as. *pęcznieię.* geschwellen. propriè dicitur de mammis fœmineis.

sŏrōrius, sŏrōrīnus, i, m. *Szwagier.* Schwager, Schwestermann.

sororius, a, um. *siestrzenny.* schwesterlich, von der Schwester, zu der Schwester gehörig.

ſorracum. *lege* ſarracum.

ſors, ortis, f. *Los* 1. 2. 3. *Stan*, *Kondycya* 2. *Powinność*, *Szczęście* 1. *Powodzenie*, *Trefunek*, *Przypadek*, *Część*, *Iścizna*, *Wyrok*. ein Loos, Glücksfall, Loosſtein, Stand, Amt, Glück, Hauptgut, Antwort des *Oraculi*. *ſyn.* fortūna, fātum, cāſus.

ſors acerba. *Nieſzczęście.* Unglück.

ſortis ultimæ homo. *podły człowiek.* ein geringer Menſch.

ſorte & ſorti. *vide* ſortim.

ſortes hæ. *Los* 3. *Wróżka* 2. *Podarek goſcinny.* die Weiſſagungen, Urtheile und Antwort der Götter.

ſortĭcŭla, æ, f. *Los* 3. ein Loos.

ſortĭlĕgium, ii, n. *Przepowiedzenie z Loſu.* Weiſſagung aus dem gefallenen Loos.

ſortĭlĕgus, i, m. *Loſownik.* der durchs Loos weiſſaget.

ſortim. adv. *loſem.* durch das Loos.

ſortio, ſortior, īris. *loſuię*, *obieram loſem*, *trefunkiem doſtaię*, *zmierzam.* looſen, das Loos werfen, erlangen, überkommen, ordnen, theilen, eintheilen. *phr.* ſortes mitto, dūco, ſorte ūtor, ſorte ēlĭgo, dīvĭdo, partior, *vel* ſorte căpio, ſūmo, obtĭneo, conſĕquor, aſſĕquor, nanciſcor.

ſortis, is, f. *vide* ſors.

ſortĭtio, onis, f. *Los* 1. *Obieranie loſem.* das Looſen.

ſortitionem facio. *vide* ſortior.

ſortītò. adv. *vide* ſortim.

ſortītor, oris, m. *Loſownik.* der das Loos wirft.

ſortītus, us, m. *vide* ſortitio.

ſortītus, a, um. ſortitus ſum. *doſtało mi ſię* 2. ich habe durchs Loos überkommen.

ſortutillus, i, m. *vide* ſcrutillus.

ſorus, i, m. *i. q.* accipiter nondum cicuratus.

ſōry, yos & eos, n. *gr.* ſub *moſiężna Skwara.* Bergſchwefel.

SOS

Sos priſcum *pro* ſuos.

ſoſpes, itis, o. *zachowany cało*, *zdrowy* 1. 2. *ſzczęśliwy*, *cały* 4. *zdrowia Dawca*, *Wybawiciel.* ſchadlos, geſund, unbeſchädiget, ein Schirmer, Erhalter. *ſyn.* ſalvus, incŏlŭmis, intĕger, ſŭperſtes.

ſoſpĭta, æ, f. *Wybawicielka.* Helſerinn in der Noth.

ſoſpĭtālis, e. c. *zachowuiący.* behütend vor Gefahr, nützlich.

ſoſpĭtālĭtas & *ſoſpĭtas*, atis, f. *i q.* incolumitas. *Zdrowie* 1. Heil, Wohlſtand.

ſoſpĭtātor, oris, m. *Zdrowia dawca*, *odwrotny* 3. *Zbawiciel.* Erhalter, Helfer, Beſchützer.

ſoſpĭtātrix, īcis, f. *vide* ſoſpita.

ſoſpĭto, as. *zachowuię* 2. *pozdrawiam*, *Nadzieię czynię.* ſchadlos halten, vor Gefahr behüten, erhalten, grüßen.

ſoſtrum, i, n. *gr.* *Podarek Lekarzowi.* Arztlohn.

ſōtădeum, i, n. *gr.* *verſus quinque pedibus conſtans.*

ſōtădĭcus, a, um. *i. q.* laſcivus.

ſōter, ēris, m. *gr.* *Zbawiciel*, *Wybawiciel.* Erlöſer, Heiland, Seligmacher.

ſōtēria, æ, f. *i. q.* ſalus.

ſōtēria, orum, n. plur. *Podarek albo Ofiara za otrzymane Zdrowie.* Dankopfer wegen erlangter Geſundheit.

SPA

Spādīcārius, ii, m. *ciſawo farbuiący.* Caſtanienfärber.

ſpādī-

ſpădĭceus, a, um. ſpadix, ĭcis. adject. *ciſawy*, *ſzarłatny*. braunroth, caſtanienfärbig.
ſpădix, ĭcis. ſubſt. *Ciſawa Farba*, *palmowa Roſzczka*, *Inſtrument muzyczny*. braunrothe Farbe, ein abgebrochener Zweig vom Palmenbaum; ein muſicaliſches Inſtrument.
ſpădo, onis, m. *gr. Rzezaniec*, *Wałach*, *Wilk* 4. & ſub *niewieści* 2. ein Verſchnittener, Wallach, ein unfruchtbares Schoß der Bäume. *ſyn.* eunūchus.
ſpădo, as. *rzezę kogo*. verſchneiden, entmannen, wallachen.
ſpădōnātus, us, m. *Niepłodność*. Unfruchtbarkeit.
ſpădōnium, ii, n. *Sałata* 1. Salat.
ſpădōnius, a, um. *niepłodny*. unfruchtbar.
ſpadonia laurus. *Bobek* 2.
ſpăgas, adis, f. *i. q.* abies.
ſpagīria, æ, f. *i. q.* alchimia.
ſpagīrus, i, m. *i. q.* alchimiſta.
ſpānŏpōgon, onis, m. *małą Brodę maiący*. der keinen ſtarken Bart hat.
ſparagus. *lege* aſparagus.
ſpargăna, æ, f. *i. q.* cunabulum. *Dziecińſtwo*. Kindheit.
ſpargănium, ii, n. *trawa Jeża*, *wilcze Babki*. Schwerdtelkraut.
ſpargănum, i, n. *i. q.* faſcia.
ſpargo, inis, f. *vide* ſparſio.
ſpargo, is. *rozrzucam*, *poſypuię* 2. *pryſkam*, *pokrapiam*, *potrząſam* 4. *rozgłaſzam*. ſtreuen, ausſtreuen, beſprengen. *ſyn.* diſpergo, diffundo, diſſēmĭno, extendo, conſpergo.
ſpargo ſemen. *ſieię* 1. 2. ſäen.
ſpargo oculos. *ſwidrzę oczyma*.
ſparſĭlis, e. c. *ſiewny*. das man hin und her ſtreuet.
ſparſim. adv. *tu y owdzie*, *rzadko* 2. hin und her zerſtreuet.
ſparſio, onis, f. *Czadz*, *Kropienie*, *Ciſnienie*. Streuung, Sprengung, Ausſtreuung, Ausſprengung.
ſparſus, a, um. *rzadki* 3. *rozrzucony*. beſtreuet, zerſtreuet, ausgebreitet.
ſparſus in ramos. *roſochaty*. das viel Aeſte hat.
ſpartăcus, i, m. *Rozbóynik*.
ſpartārium, ii, n. *Mieyſce gdzie Janowiec albo Zarnowiec roſnie*. ein Ort da Ginſtern und Pfriemen wachſen.
ſpartārius, a, um. *Janowcowy*. voll Pfriemen.
ſpartea, æ, f. ſpartus funis. *Łyczak*. ein geflochtenes Seil.
ſpárteus, a, um. *Janowcowy*. aus Ginſtern gemacht.
ſpartium, ii, n. *gr. Janowiec*, *żarnowiec*. Ginſtern, ſpaniſche Pfriemen, Baſt.
ſpartŏpŏlius, ii, m. *gr. ſiwy na poły*. der ſchon hin und wieder an den Schläfen graue Haare hat.
ſpartŭla, æ, f. *lege* ſportula.
ſpartum, i, n. *vide* ſpartium.
ſpartus, a, um. *wyſiany*. ausgeſäet.
ſpărŭlus, i, m. *Płaſzczka*.
ſpărum, i, n. ſpărus, i, m. *Pociſk* 2. *Maczuga*. eine Gattung von Pfeilen, ein Speer, Wurfſpieß, ein Baurengewehr, Hebbaum.
ſpaſma, atis, n. & ſpaſmus, i, m. *gr. Kurcz*. der Krampf.
ſpaſmōſus & ſpaſtĭcus, a, um. *Kurcz cierpiący*. krämpfig.
ſpătăle, es, f. *gr. Roſkoſz*. Wolluſt, Pracht, Ueppigkeit.
ſpătălium, ii, n. *Naramiennik*. Armband, Weiberſchmuck.

ſpătălŏcĭnœdus, i, m. *pſotliwy.* ein Jungfernknecht.

ſpătha, æ, f. *Miecz, Szpada, Szpatela, Daktyl.* ein lang und breites Schwerdt, Spatel oder Schäuflein der Apotheker.; Rührlöffel, Schüppe, erſte Dattelfrucht; Schlagbaum am Weberſtuhl, Pferdeſtriegel.

ſpatha lignea. *Kopyść.*

ſpăthălium & ſpatariſcum, i, n. *gr. Gałąſka 3. pałmowa Roſzczka, Naramiennik 2.* ein Zweig vom Palmenbaum, ein Schappel, Weiberzierde.

ſpăthărius, ii, m. *Miecznik 1. 2.* ein Schwerdtfeger, Trabant.

ſpăthe, es, f. *Palma drzewo.* Dattelbaum.

ſpăthŏmēla, æ, f. *gr. Szpatela.* ein breiter Spatel, Wundeiſen.

ſpăthŭla, æ, f. *Szpatela, Kopyſtka.* Spatel, Rührlöffel.

ſpătiātio, onis, f. *Przechadzka.* Spaziergang.

ſpătiātor, oris, m. *Błąkacz, Przebiegacz.* ein Spazierer, Herumlaufer.

ſpătiŏlum, i, n. *Placyk* ſub *Plac 4.* ein kleiner Platz.

ſpătio, as. *rozſzerżam, wyrownywam, Plac czynię.* ausbreiten, ausſtrecken, eben und gleich machen, Raum machen.

ſpătior, aris. *przechadzam ſię, przeieżdżam ſię.* ſpazieren, umher gehen, durchreiſen. *ſyn.* deambulo.

ſpătiōſē. adv. *ſzeroko.* weit, geräumlich, weitläuftig.

ſpătiōſĭtas, atis, f. *Szerokość, Obſzerność.* Weite, Geräumlichkeit.

ſpătiōſus, a, um. *ſzeroki, długi 1. 2. wielki 1.* weit, lang, weitläuftig, geräumig. *ſyn.* amplus, vaſtus, căpax, ingens, lātus, immenſus, pătŭlus, porrectus, extenſus.

ſpătium, ii, n. *Plac próżny, Plac do czego, Odległość, Przeciąg, Mieyſce 1. Czas 1. 2. Ciąg 1. Chodzenie 2. Miara 1. Odwłoka.* Weite, Platz, Raum, Zeit, Weile, Friſt, Renn- oder Laufbahn, Abmeſſung der Versglieder, Aufſchub. *ſyn.* intervallum, lŏcus, diſcrīmen, currĭcŭlum.

ſpătŭla, æ, f. *Łakoći, Palmowa, Roſzczka 1.* ein Leckerbißlein.

SPE

Spēca, æ, f. obſol. *i. q.* ſpecus.

ſpěciālis, e. c. *oſobliwy, właſny.* ſonderlich.

ſpěciālĭtas, atis, f. *Oſobliwość.* Sonderbarlichkeit.

ſpěciālĭter. adv. *oſobno, oſobliwie.* inſonderheit, beſonders.

ſpěciārius, a, um. *i. q.* ſpecialis.

ſpeciātim. adv. *vide* ſpecialiter.

ſpěciātus, a, um. *vide* ſpecialis.

ſpěcies, ei, f. *ſpěciētas*, atis, f. *Poſtać, Wſpaniałość, Godność, Twarżność, Uroda, Piękność, Obraz, Poſtawa, Kſztałt, Wizerunk, Model 1. Pozór, Podobieńſtwo 3. Pokrywka 2. Widok 3. Rodzay, Przypadek 3. Fantazya 2. Zioła rozmaite, Korzenie Aptekarſkie.* Geſtalt, Würde, Anſehen, Schein, ein Geſicht, Geſpenſt, Gewürz, Specerey, Arzneykräuter, Münzſorten. *ſyn.* forma, fĭgūra, ĭmāgo, ſpectrum, larva, perſōna, vultus, os, pulchrĭtūdo, vĕnuſtas, aſpectus, conſpectus.

ſpĕcĭfĭcātio, onis, f. *Wyrażenie.* Benennung, Bezeichnung, Verzeichniß.

ſpĕcĭfĭcātīvē, ſpĕcĭfĭcē. adv. *oſobliwie, wyrażnie.* eigentlich, abſonderlich.

ſpĕcĭfico,

spĕcĭfico, as. *wyrażam*, *wymieniam*. klärlich anzeigen, benennen, verzeichnen.
spĕcĭficus, a, um. *osobliwy*, *wyraźny*. absonderlich, eigentlich.
spĕcillātus, a, um. *ryty*.
spĕcillum, i, n. *Szpatela*, *Okulary*, *Uszka*. Sucher, Wundeisen, Augenspiegel, Brille, Ohrengrübel.
spĕcimen, ĭnis, n. *Proba 2. Dowód*, *Przykład*, *Sztuka 3. Doświadczanie*, *Znak 1. 2.* Probestück, Probe, Muster, Versuch, Anleitung, Exempel. *syn.* indicium, signum, nŏta, exemplum.
spĕcio, is, ire. priscum. *patrzam*. sehen.
spĕciōsè. adv. *udatnie*, *pięknie*. ansehnlich, Ansehens werth, schön, zierlich.
spĕciōsĭtas, atis, f. *Piękność*. Schönheit.
spĕciōsus, a, um. *piękny*, *krasny*, *urodziwy*, *świetny 2. ozdobny*, *okazały*, *uczciwy*. scheinlich, scheinbar, schön, zierlich, prächtig. *syn.* pulcher, vĕnustus, dĕcōrus, spectābilis, conspĭcuus, illustris, eximius.
specito, as. *i. q.* frequenter specto.
spĕcium, i, n. *Szpatela*. Sucher, Wund- oder Sondireisen. *vide* specillum.

SPECT

Spectābilis, e. c. *widomy*, *widoczny 2. okazały*, *zacny*, *mościwy*. was gesehen werden kann, achtbar, ansehnlich, vortrefflich, herrlich. *syn.* conspicuus, illustris.
spectābĭlĭtas, atis, f. *Okazałość*. Vortrefflichkeit, Hochachtbarkeit.
spectācŭlum, i, n. *Widok 3. 4. Dziwowisko 1. Igrzysko 2. Komedya 1. Przypatrowanie*. Anblick, Betrachtung, Schauspiel, alles was man siehet, Ritterspiel, Tournier, Comödie, Aufzug.
spectāmen, ĭnis, n. *Doświadczanie*. Muster, Probe, Exempel, Anblick.
spectāmentum, i, n. *Widok 3.* Schauspiel.
spectandus, a, um. *godny widzenia*. werth zu besehen.
spectātè, spectatissĭmè. adv. *pozornie*, *bardzo pięknie*. sehr wohl, sehr schön, ansehnlich.
spectātio, onis, f. *Patrzenie*, *Widok 3. Proba 1. Szacunek*. das Zuschauen, Probierung, Prüfung, Hochachtung.
spectātīvus, a, um. *przypatruiący się*, *rozmyślaiący*. beschauend, betrachtend. *syn.* contemplātīvus, spĕcŭlātīvus.
spectātor, oris, m. *Dozorca*, *Patrzacz*, *przypatruiący się*, *rozmyślaiący*, *Probierz*. ein Zuseher, Zuschauer, Beschauer.
spectātrix, īcis, f. *przypatruiąca się*. eine Zuseherinn.
spectātum, i, n. spectātus, us, m. *Patrzenie*. ein Anblick, das Anschauen.
spectātus, us, m. *vide* spectus.
spectatu dignus. *vide* spectandus.
spectātus, a, um. *doświadczony*, *znaiomy*, *świadczony*, *cnotliwy*, *uczciwy*. bewährt, geprüft, erkannt, ansehnlich, angesehen, ehrlich, werth, redlich. *syn.* cognĭtus, perspectus, prŏbātus *vel* nōbilis, illustris, cēlĕbris, insignis.
spectile. adv. *widomie*. sichtbarlich.
spectĭlis, e. c. *iawny*, *widomy*. sichtbar.
spectio, onis, f. *Patrzanie 1.* Besichtigung, Anschauung.
specto, as. *patrzam*, *upatruię 2. doświadczam 1. szakuię*, *hszę się*, *oglądam się*, *mierzę 2.* schauen, anschauen, betrachten, starr ansehen, urtheilen, halten,

halten, auf etwas sehen. *syn.* aspecto, considĕro, contemplor, intueor, aspĭcio, cerno, vĭdeo, aspĭcio.

spectat. *przynależy, ściąga się co, ma się ku, mierzę 2.* es gehört, zielt, liegt. *syn.* attĭnet, pertĭnet.

spectat ad orientem, meridiem. *leży na Wschód, Południe &c.* es liegt gegen Aufgang, Mittag ꝛc.

spectatur. *pokazuie się.* es zeiget sich.

spectrum, i, n. *Obłuda 2. strachy nocne, śmierć 2.* Erscheinung, Gespenst, Gesicht. *syn.* umbra, larva, mānes, lĕmŭres.

spectus, us, m. *Weyrzenie.* das Anschauen, der Anblick.

SPECU

Spĕcŭla, æ, f. à spes. *Nadzieia mała.* kleine Hoffnung.

spĕcŭla, æ, f. à specio. *Strażnica, Przypatrowanie.* Schauthurm, Wachthütte, Hochwacht. *phr.* explōrātōria, excŭbia, turris, stătio, custōdia.

spĕcŭlābĭlis, e. c. vide *spectandus.*

spĕcŭlābundus, a, um. *przypatruiący się, wypatruiący, głęboko myślący.* schauend, ansehend, auf der Hut stehend, tiefsinnig, nachgrübelnd.

spĕcŭlāmen, inis, n. *i. q.* speculum.

spĕcŭlar & spĕcŭlāre, aris, n. *Szkło, Szyba 1. Błona 7.* Glasfenster, Glasscheibe.

spĕcŭlāria, æ, f. *Sztuka robienia Zwierciadeł,* Spiegelkunst.

spĕcŭlāris, e. c. à spĕcŭla. *strażniczy 1.* zur Warte oder Hochwart gehörig.

spĕcŭlāris, e. c. à spĕcŭlum. *przez roczysty, okienny.* durchsichtig.

specularis lapis. *Kamień przeyrzysty.* ein durchsichtiger Stein, Frauenstein, Marienglas, Katzenglas.

spĕcŭlārium, ii, n. *vide* specular.

spĕcŭlārius, ii, m. *Szklarz.* ein Glaser, Spiegel- oder Brillenmacher.

specularius, a, um. *vide* specularis, a specula.

spĕcŭlātio, onis, f. *Przypatrowanie się, Rozmyślanie.* das Beschauen, Umsehen, die Grübelung, Nachsinnung.

spĕcŭlātīvus, a, um. *przypatruiący się, rozmyślaiący.* beschauend, betrachtend.

spĕcŭlātor, oris, m. *Strażniczy 2. Podstrzegacz, Wyglądacz, śpieg, przypatruiący się, rozmyślaiący, Ceklarz, Halabartnik.* ein Ausspäher, Spion, Kundschafter, Wächter, Wartmann, Leibwächter, Trabant, Garde.

spĕcŭlātōrium, ii, n. *vide* specula, à specio.

spĕcŭlātōrius, a, um. *śpiegierski.* zum Ausspähen oder Spioniren dienlich.

spĕcŭlatrix, īcis, f. *Podstrzegaczka.* Ausspäherinn.

spĕcŭlātus, us, m. *Podstrzeganie.* Wacht, Beschauung, Beobachtung, Kundschaft.

spĕcŭlatus, a, um. *Zwierciadłami ozdobiony.* mit Spiegeln behängt.

spĕcŭlor, aris. *przypatruię się, śpieguię wypatruię, czatuię, uważam, rozmyślam.* sich umsehen, ausspähen, auskundschaften, beobachten, lauren, betrachten. *syn.* contemplor, consīdĕro, specto, intueor, respĭcio, obsĕrvo, explōro.

spĕcŭlum, i, n. *Zwierciadło.* ein Spiegel, Gesichtglas.

speculum consulo, intueor. *przeglądam się.* sich in dem Spiegel beschauen.

spĕcus,

ſpĕcus, ûs, m. f. ſpecus, oris, n. *Jaſkinia, Łożyſko, Pieczary, Mina.* Höhle, Kluft, Gruft, eine Mine. *ſyn.* ſpēlunca, ſpēlæum, càverna, antrum.
pegma, atis, n. *vide* ſcorias.
pēlæum, i. n. *gr. vide* ſpecus.
pelta, æ, f. *Orkiſz.* Dinkel, Spelzen.
pēlunca, æ, f. *vide* ſpecus.

SPER

pērābĭlis, e. c. *ſpodziany.* hoffentlich.
pērāta, æ, f. *ſcil.* virgo. *Oblubienica zrękowana.* eine Braut.
pērātus, a, um. *ſpodziany, Oblubieniec.* gehoffet, verlanget, der eine Braut verlanget.
pēres, is, f. obſol. *pro* ſpes.
perma, ĭtis, n. *Naſienie, Zwierząt.* Saame der Thiere.
permătĭcus, a, um. *do Naſienia należący.* zum Saamen dienlich.
permătŏlŏgus & ſpermŏlŏgus, i, m. *gr. Gawron, M'nwca, Plotka.* eine Art Vögel, ſo den Saamen wegfreſſen, ein Marktſchreyer, Plauderer, Schwätzer.
ernăcŭlus, a, um. *ſpernax*, ācis, o. *Gardziciel.* verachtend.
ernendus, a, um. *Wzgardy, godny.* verächtlich.
erno, is. *gardzę, odłączam.* verſchmähen, verachten, vernichten, abſondern. *ſyn.* aſpernor, temno, contemno, vīlipendo.
ernŭlis, e. c. *vide* ſpernaculus.
ēro, as. *nadziewam ſię, ſpodziewam ſię, ufam, boię ſię.* hoffen, fürchten, beſorgen. *ſyn.* confīdo, expecto. *phr.* ſpem căpio, concĭpio, hăbeo, fŏveo, nūtrio, ſpe dūcor, lactor, ſpe ănĭmum paſco.

ſpes, ei, f. *Nadzieia.* Hoffnung, Furcht, Beyſorge. *ſyn.* expectātio, fīdūcia.
ſpĕtĭle, is, n. *Wymię.*
ſpeuſtĭcus, a, um. *gr. ſpieſzny.* eilfertig, in Eile gemacht.
ſpeuſticus panis. *Podpłomyk.* in Eile gebackenes Brod.

SPH

Sphăcĕlĭſmus, i, m. *gr. Zagorżenie z.* der kalte Brand.
ſphăcĕlus, i, m. *gr. Szałwia 1.* Salbey, ein Kraut.
ſphacos. *vide* ſphagnos.
ſphæra, æ, f. *gr. Okrąg 1. Gałka, Kula, Kączek y wſzyſtko co ieſt okrągłego.* alles, was rund iſt, Kugel, Ball.
ſphærālis, e. c. *kulny, okrągły 1.* kugelrund.
ſphærica, æ, f. *Kołacz, Nauka, Okrągu Nieba y ziemi.* eine Gattung von Kuchen; Lehre von der Erd- und Himmelskugel.
ſphærĭcus, a, um. *vide* ſphæralis.
ſphærion, ii, n. *i. q.* globulus.
ſphæriſta, æ, m. *gr. Pilarz 1. Piłkarz.* Ballenſpieler, Kugler.
ſphæriſtĕrium, ii, n. *gr. Piła 3. granie Piły, Gałek gra, Mieyſce do Kręgli, Mieyſce w Łażni.* Ball- oder Kugelſpiel, Ballhaus, Kegelplatz, ein Ort im Bad.
ſphæriſtĭcus, a, um. *i. q.* ſphæralis.
ſphærīta & ſphærītes, æ, f. *gr. Kołacz.* ein runder Kuchen.
ſphærŏlŏgia, æ, f. *gr. Nauka o Okrągu Nieba y Ziemi.* Lehre von der Erd- und Himmelskugel.
ſphærŏmăchia, æ, f. *gr. vide* ſphæriſterium.
ſphærŭla, æ, f. *Gałeczka.* Kügelein.

ſphăgi-

ſphăgĭtis, idis, f. gr. *żyła ſzyina.*
ſphagnos. gr. *Mech 2.* graues Moos an Bäumen.
ſphalma, atis, m. gr. *Błąd.* ein Fehler.
ſphigmos. gr. *Puls.*
ſphinga, æ, f. ſphingium, ii, n. ſphingus, i. & ſphinx, gis, f. gr. *Małpa.* eine Affen- oder Meerkatzenart.
ſphondylis, ſphondylium. gr. *Niedzwiedzia Stopa, Barſzcz.* Bärenklau, ein Kraut.
ſphrăgĭdŏphy̆lăcium, ii, n. gr. *Pierściennica.*
ſphrăgis, ĭdis, f. gr. *Rubryka 2.* Röthelſtein.
ſphygmus, i, m. gr. *Bicie Pulſu.* Pulsſchlag.
ſphy̆ræna, æ, m. *vide* ſudis.

SPIC

Spīca, æ, f. *Kłos 1. Ość 1. Członek Czoſnku albo Lilii, Poſacka na Storcz.* Aehre, Kornähre, Knoblauchszehe. *ſyn.* ărista.
ſpīcārium, ii, n. *i. q.* granarium.
ſpīcātum, i, n. *Maść, pachnąca.* eine gewiſſe Art von wohlriechender Salbe.
ſpīcātus, a, um. *Kłoſowaty.* das Aehren hat, geſpitzt, den Aehren gleichend.
ſpīceus, a, um. *kłoſiany.* von Aehren.
ſpīcĭfer, era, erum. *kłoſowaty.* Aehren tragend.
ſpīcĭlĕgium, ii, n. *Kłoſow zbieranie, Kſiąſzki zbieralne.* Nachſammlung der Aehren, Nacherndte, Aehrenleſung.
ſpīcio, is, ere. obſol. *pro* aſpicio.
ſpīciŏla, æ, f. *Pąkowia.* eine Knoſpe.
ſpīco, as. *zakończam, naſadzam 2.* ſpitzen, ſpitzig machen.
ſpīcor, aris. *Kłoſy wypuſzczam.* Aehren gewinnen.
ſpīcŭlātŏr, oris, m. *Ceklarz, Halabartnik.* ein Trabant, Diener.
ſpīcŭlātus, a, um. *kończaty iak Strzała.* geſpitzet wie ein Pfeil.
ſpīcŭlo, as. *vide* ſpico.
ſpīcŭlum, i, n. *Strzała 1. Strzały żelezce, Grot, Pociſko 2. Żądło.* Pfeil, Spieß, das Eiſen am Schaft, ein Wurfpfeil, Stachel. *ſyn.* jăcŭlum, tēlum, ſăgitta, ărundo.
ſpīculum affixum, defixum. *Poſtrzał.*
ſpiculum balliſtæ, ſpiculum pennatum. *Bełt.*
ſpīcŭlus, a, um. *kończaty.* ſpitzig.
ſpīcum, i, n. *ſpīcus*, i, m. *Kłos 1.* Aehre.

SPIN

ſpīna, æ, f. *Tarn 2. Ciernie 1, Ość u Ziół, Szczecina, Kolce u Jeża, Szpilka 1. zębna Szpilka, pacierżowa Kość, Trudność.* Dorn, Stachel, Stachel am Stachelſchwein, Zahnſtocher, Rückgrad, Beſchwerlichkeit. *vide* vepris.
ſpina alba. *Głóg, Bodłak.* weiße Bergdiſtel.
ſpina cervina, infectoria. *Szekłak.* Saftgrün.
ſpina fullonica. *Garbarſkie drzewko* & ſub *Grępla.*
ſpina piſcium. *Ość rybia.* Fiſchgräte.
ſpīnācea, ſpinachia, æ, f. *ſpīnācium*, ii, n. *Szpinak.* Spinat, ein Kraut.
ſpīnālis, e. c. *pacierżowy.* zum Rückgrad gehörig.
ſpīneſco, is. *Cierniami obraſtam.* dornicht werden.
ſpīnētum, i, n. *Cierniſko.* Dornbuſch. *ſyn.* dūmētum, vēprētum, rūbētum.
ſpīneus, a, um. *cierniowy.* dornen, ſtachlicht, aus Dornen gemacht.

ſpinga,

ſpinga, æ, f. *vide* ſphinga.
ſpīnifer, ſpīnĭger, era, erum. *cierniſty.* dorntragend, ſtachlicht.
ſpīnōſŭlus, a, um. *dimin. à* ſpinoſus.
ſpīnōſus, a, um. *cierniſty, trudny.* dornicht, ſtachlicht, voll Dornen oder Diſteln, ſchwer, verdrüßlich. *ſyn.* ſpīnĭfer, *vel* diffĭcĭlis, arduus, dūrus, aſper. *phr.* ſpīnis, rŭbis, ſentĭbus plēnus, rĕfertus, confĭtus, ōbſĭtus, horrens, horrĭdus, denſus.
ſpīnōſa quæſtio. *Pytanie trudne.* ſchwere verworrene Frage.
ſpinther, ēris. n. *Naramiennik białogłowſki, Kolca u Szaty, Iſkra.* Spange oder Armband der Weibsbilder, Heft oder Ring, Schildlein der Landbothen, ſo ſie auf die Bruſt heften.
ſpinthărix, ſpinthurnix, ſpinturnix & ſpintyrnix, īcis, f. *Wąglik Ptak.* ein Vogel, der eine Feuersbrunſt vorbedeutet, von einer ſehr entſetzlichen Geſtalt.
ſpintria, æ, m. *Sodomczyk.*
ſpinturnīcium, ii, n. *Niewiaſta ſzpetna.* ein altes Weib.
ſpīnŭla, æ, f. *Kolec mały, Szpilka.* kleiner Dorn, kleine Nadel.
ſpīnus, i, f. *Tarn 1. Cedr, Tarnośliwa.* Schlehenbaum, Schwarzdorn.
ſpīnus, i, m. *Czyż.* Zeißlein, ein Vogel.

SPIR

Spīra, æ, f. *Kręgi powrozow, Kłąb 3. Zatok 3. Zawitość, Motek, Sznur do Czapki, Kołacz, Obarżanek, Rota 1. Gromada Ludzi, Podſławek 3.* gewundener Kreis, eine Schnur, Hutſchnur, Schnürband, Schleife oder Maſche an einem Bande, Zopf- oder Flechtband, eine Bretze, Bretzel, ein zuſammengewundenes Schiff- oder Ankerſeil, große Menge und in einem Kreis ſtehendes Volk, das Schaftgeſimſe. *ſyn.* gyrus, orbis.
ſpīrābĭlis, e. c. *oddechowy, oddychaiący, żywy 1.* das Athem bringt, leblich, luftlich, lebhaft.
ſpīrācŭlum, i, n. *Oddechowa dziurka, Komin, piwniczne Okno.* Luftloch, Raumloch, Kellerloch, Schweißloch.
ſpiraculum ditis. *Otchłań piekielna.* Eingang zur Hölle.
ſpīræon. *gr. Hordowid ziele.*
ſpīrāmen, inis, ſpīrāmentum, i, n. *Krtań, Dzura 4. oddechowa dziurka, piwniczne, okno, Roſpadlina 1. Dziurki 1. 4. Komin 1.* Luft- oder Rauchloch. *ſyn.* fōrāmen, ſpīrācŭlum.
ſpīrans, antis, o. *żyiący. żywemu, podobny, żywy 2. oddychaiący.* Athem holend.
ſpīrātim. adv. *kręgowato.* zirkelweiſe.
ſpīrātio, onis, f. *Oddychanie.* das Athemholen.
ſpīrillum, i, n. *Broda kozia.* Geißbart, Bocksbart.
ſpīrĭtālis & ſpīrĭtuālis, e. c. *wietrzny, duchowny.* athmend, von ſich blaſend, geiſtlich.
ſpiritalis machina. *Organy, Wiatrowka.* Orgel, Windbüchſe.
ſpīrĭtālĭter, ſpiritualiter. adv. *duchownie.*
ſpīrĭtuōſus, a, um. *tęgi, pełny ducha.* geiſtreich, voller Geiſter.
ſpīrĭtus, us, m. *Dech, Oddech, Tchnienie, Dmuchnienie, Para, Zycie, Duch 1. 6. Duſza, Wonia, Wiatr. Powietrze, Pycha, Siły 1. Męſtwo.* der Athem, Athemzug, das Leben, ein Geiſt,

Geist, Geruch von etwas, Wind, Luft, Hochmuth, stolzer Sinn und Geist, Großmuth, Tapferkeit. *syn.* aura, flātus, flāmen, *vel* hālītus, respīrātio, spīrātio, spīrāmen, respīrāmen, aflātus, ănhēlītus, ănīma.

ſpiritus anguſtiæ. *Dychawica.*

ſpiritum duco. *vide* ſpiro.

ſpiritum difficulter reddo. *tchnę.*

ſpīro, as. *oddycham, tchnę, dyſzę, żyię 2. ſapam, wieię 1. wydaie ziemia, kaſzę ſię, pnę ſię 2. patrzy mu co z Oczu.* athmen, Athem holen, wehen, blasen, einen Geruch geben, nach etwas streben. *syn.* aſpīro, anhēlo, exhalo, afflo, ŏleo, reſpīro, vīvo, flo, ſpīrītum trăho.

ſpīrŭla, æ, f. *dimin. à* ſpira.

SPIS

Spiſſāmentum, i, n. *gęſta Materya, zgęſnienu co ſłużącego, Patoka.* etwas Dickes, damit man etwas verstopft.

ſpiſſātio, onis, f. *Zgęſtnienie.* Verdickung, Einstampfung.

ſpiſſātus, a, um. *zſiadły, gęſty 1. ſpiekły.* dick, dicht in einander geronnen.

ſpiſſè. adv. *gęſto 3. miąſzo, nierychło, pożno.* dick in einander, langsam, spät.

ſpiſſeſco, is. *gęſcieię.* dick oder dicht werden, gerinnen, stocken.

ſpiſſĭgrădus, a, um. *leniwo idący.* langsam gehend, übel zu Fuß, schleichend.

ſpiſſĭtas, atis, ſpiſſĭtūdo, inis, f. *Gęſtość.* die Dicke.

ſpiſſo, as. *zgęſzczam.* dick oder gerinnend machen.

ſpiſſor, aris. ſub *zſiada ſię. vide* ſpiſſeſco.

ſpiſſum. *nieſporo.* langsam.

ſpiſſus, a, um. *natkany 2. gęſty 1. 2. 3. nabity, twardy, nierychły, wielki.* dick, dicht, derb, fest, an einander, häufig, schwer, langsam.

ſpiſſa concio. *liczne Zgromadzenie.* volkreiche Versammlung.

ſpĭthăma, æ, f. *gr. Piędź wielka.* eine Spanne.

ſpĭthămæus, a, um. *piędziſty, Łokietek.* eine Spanne lang, ein Zwerg.

SPL

Splēn, ēnis, m. *gr. Śledziona.* das Milz.

ſplendens, entis, o. *błyſzczący ſię.* glänzend.

ſplendeo, es. ſplendeſco, is. ſplendĭco, as. *lſknę ſię, świecę ſię.* glänzen, gleissen, schimmern, funkeln, leuchten. *syn.* reſplendeo, fulgeo, rĕfulgeo, cŏruſco, nĭteo, nĭteſco, rŭtĭlo, mĭco, ēmĭco, rădio, fulgŭro, ſcintillo, lūceo, rĕlūceo, collūceo.

ſplendĭdè. adv. *iaſno, świetno, zacnie, ozdobnie, pańſko, hoynie.* herrlich, zierlich, stattlich, scheinbarlich.

ſplendĭdo, as. *lſknąco czynię.* poliren, säubern, glänzend machen.

ſplendĭdus, a, um. *iaſny 1. 2. świetny 2. glancowny, oświecony 2. zacny, wſpaniały.* scheinbar, herrlich, ansehnlich. *syn.* ſplendens, ſplendeſcens, fulgĭdus, cŏruſcus, nĭtĭdus, rŭtĭlans, rŭtĭlus, lūcĭdus, pellūcĭdus, clārus.

ſplendĭfĭco, as. *vide* ſplendido.

ſplendĭfĭcus, a, um. *iaſno czyniący, poleruiący.* hell machend.

ſplendor, oris, m. *Jaſność 1. Swietność, Lſknienie, Błyſzczęnie, Migotanie, Zacność, Ozdoba.* Glanz, Schein, Licht, Ansehen, Vortrefflichkeit. *syn.* fulgor, nĭtor, lux, lūmen, rădii jŭbar.

ſplēnēticus, a, um. *śledziony chorobę cierpiący.* Milzſüchtig, zur Milz gehörig, ein Milzſüchtiger.

ſplēniātus, a, um. *plaſtrowany* ſub *Plaſtr* 2. bepflaſtert, der ein Zugpflaſter aufliegend hat.

ſplenīcus, a, um. *vide* ſpleneticus.

ſplēnium, ii, n. *gr. Plaſtr lekarſki, Ożanka, Stonogowiec.* ein Pflaſter oder Salbe, Hirſchzunge, ein Kraut.

S P O

Spōdion, ſpōdium & ſpodon, i, n. & ſpōdos, i, f. *gr. moſiężne odmioty, Tucya.* aus dem Ofen herauf fliegende Aſche, Metallaſche, Hüttenrauch.

ſpŏliārium & ſpŏliātōrium, ii, n. *Rozboynia, Katownia, Zzuwalnia.* Raubhaus, Mördergrube, Ausziehſtube, wenn man in ein Bad gehen will.

ſpŏliātio, onis, f. *Łupienie, Wyłupienie, Ogołocenie, Złupienie* 2. Beraubung, Plünderung.

ſpŏliātor, oris, m. *Łupieżca.* ein Räuber, Plünderer.

ſpoliātrix, īcis, f. *Łupicielka. Rozbóyniczka.* eine Räuberinn, Plündrerinn.

ſpŏliātus, a, um. *ogołocony, obnażony.* beraubt, geplündert, entblößt. *ſyn.* prīvātus, exūtus, nūdātus.

ſpŏlio, as. *łupię* 2. *wyłupuię, obnażam, wyzuwam* 1. *gołocę, ogołocić, odeymuię* 2. *rozbiiam* 4. *plondruię, ſkładam kogo, zgwałcić* 4. berauben, wegnehmen, plündern, entblößen. *ſyn.* exſpŏlio, nūdo, dēnūdo, exuo, prīvo, orbo, prædor, fūror, răpio, aufĕro.

ſpŏlium, ii, n. *Łup, Zdobycz, Skóra odarta.* Raub, Beute, Haut. *ſyn.* præda, exŭviæ.

ſpolium ſerpentis. *wężowa Skóra.* Schlangenhaut.

ſponda, æ, f. *Krawądź łóſzka, łóſzkowa Deſka* 2. Spannbett.

ſpondæ hæ. *Drabki na wozie.* Leiterbäume auf den Wagen.

ſpondeo, es. *ręczę, obiecuię* 1. 2. *kontrakt czyniąc odpowiadam, zrękować* 1. freywillig verheißen, verſprechen, angeloben, verbürgen. *ſyn.* promitto, pollĭceor.

ſpondeo juramento. *przyſięgam* 1. ſchwören.

ſpondeon, i, n. *gr. Kieliſzek ofiarny.* ein Opferbecher.

ſpondeus, i, m. *pes duabus ſyllabis longis conſtans.*

ſpondiālis, e. c. *do Ofiary należący.* zum Opfer gehörig.

ſpondlya, æ, f. ſpondylis, is, f. *pewny Gatunek Wężow, Robak śmierdzący.* gewiſſe Art von Schlangen, ein ſtinkender Wurm.

ſpondylium, ii, n. *gr. Niedzwiedzia Stopa, Guzica, Wartaczka.* Bär- oder Meiſterwurz.

ſpondylus, i, m. *gr. Pacierz u Zwierząt, Karciofa Głowa* ſub *Karciof, Wartaczka, mięſiſta Część, Pław* 5. ein Gelenk, oder Gewerbbein des Rückgrads, Spinnwirtel.

ſpongia, æ, f. *Gębka* 1. *Pław* 9. *Kamień z Piany morſkiey* & ſub *gębkowy Kamień,* & in *Szparag.* ein Schwamm, Bimſenſtein, Spargenwurzel.

ſpongiārius, ii, *ſpongiātor,* oris, m. *Gębkarz.* ein Schwammſucher.

ſpongio, as. *Gębką ocieram.* mit einem Schwamm durchſtreichen oder auswiſchen.

ſpongiŏla, æ, f. *Gębka mała*. Schwämmlein.
ſpongiŏlus, i, m. *Grzyb*. ein Pfifferling.
ſpongiōſus, a, um. *gębczaſty*, *dziurkowaty*, *pulchny*. ſchwammicht.
ſpongītes, æ, m. *gębkowy Kamień*. Schwammſtein.
ſponſa, æ, f. *Oblubienica*. Braut, Hochzeiterinn.
ſponſālia, orum, n. plur. *Zrękowiny*. Vermählung, Verlöbniß, Heyrathsabredung, Ehebeſtätigung, Heyrath.
ſponſālis, e. c. ſponſālītius, a, um. *zrękowinny*. zur Vermählung gehörig.
ſponſio, onis, f. *Obietnica 1. 3. Zrękowiny, zrękowinny Sąd, ślub 1. Rękoiemſtwo, Zrękowanie, Zakład 1. 5.* Zuſage, Verheißung, Bürgſchaft; Verſicherung, das Wetten.
ſponſione contendo, ſponſionem facio. *zakładam ſię o co.* mit einem wetten.
ſponſo, as. *zrękować Córkę*. Verlöbniß machen, eine zur Ehe geben.
ſponſor, oris, m. *Kmotr*, *Rękoimia*. der einem ſeine Tochter zur Ehe verheißt, ein Bürge, Taufpathe.
ſponſum, i, n. *Obietnica* 3. Verheißung.
ſponſus, a, um. *zaślubiony*, *zaręczony*, *obiecany*. zur Ehe verheißen, verlobet.
ſponſus, us, m. *i. q.* ſponſio.
ſponſus, i, m. *Oblubieniec*, *Nowożeniec*. Bräutigam.
ſpontālis, e. c. *ſpontāneus*, a, um. *dobrowolny*. willig, freywillig, beliebig, ungezwungen. *ſyn.* ultrōneus.
ſpontālĭter, *ſpontānee*. adv. & ſponte. *ablat. à genit.* ſpontis. *dobrowolnie*, *gmyśli*, *po Woli ſwey*, *ſwobodnie*. freywillig, freywilliglich, von freyen Stücken, gerne, für ſich ſelbſt. *ſyn.* ultro, libenter, libenti ănĭmo, non invītè, non coactè.
ſpontis ſuæ homo. *ſwobodny*. ein freyer Menſch.
ſpontis ſuæ herba. *ſaworodne Ziele*. Kraut, ſo von ſich ſelbſt wächſt.
ſpontīvus, a, um. *vide* ſpontalis.
ſporta, æ, f. *Koſz 1.* Korb oder Zäune von Weyden geflochten.
ſportellārius, ii, m. *Podarek weſelny nioſący*. der ein Körblein oder Schmaus trägt.
ſportella & ſportula, æ, f. *Koſzyk*, *Sędziemu*, *Podarek*, *Obrok*, *Mieyſkie 7. Wſtępne*, *Podarek weſelny*, *Podarek od Pana*, *Jałmużna*, *Zakład* 3. *Koc na Sądach*, *Prebenda*, Körblein, Markt= oder Armkorb, Schmaus, Schwängen, beſchieden Eſſen, ſo man von einer Gaſterey in Körben einem zuſchicket, Gaſtgebot, Abendmahlzettlein, alles, was man in Körben aufzuſetzen pflegt; Botenlohn für die empfangene oder übergebene Citation, Sportelgeld, Gerichtskoſten, Auszugsoder Einſtandsgeld.
ſportula fecaria. *Cedziworek*.
ſportŭlans, antis, *ſportŭlārius*, ii, m. *Prebendarz*.
ſportŭlo, as. *do Podziału należę*. der Austheilung mit genießen.

SPR

Sprētio, onis, f. *Gardzenie*. die Verachtung.
ſprētor, oris, m. *Gardziciel*. ein Verächter.
ſprētus, a, um. *wzgardzony*. verachtet, verſchmähet, vernichtet. *ſyn.* contemptus, deſpectus, abjectus.
ſprētus, us, m. *vide* ſpretio.

SPU

SPU

Spūdarcha, æ, m. *gr. darmo Urzędu ſpodziewaiący ſię.* der vergeblich auf ein Amt wartet.

ſpūdaſtes, æ, m. *gr. i. q.* fautor. *Miłośnik 1.* ein Freund.

ſpūma, æ, f. *Piana.* Schaum, Geſt, Jeſt.

ſpuma argenti. *i. q.* argўrītis. *ſrebrna Piana.* Silberglätte.

ſpuma Batava, cauſtica. *Mydliny.*

ſpumam ago. *vide* ſpumo.

ſpūmābundus, a, um. *pieniący ſię.* ſchäumend.

ſpūmans, antis, o. *pieniſty.* ſchäumend.

ſpūmātus, a, um. *pieniſty.* mit Schaum bedeckt.

ſpūmātus, us, m. *Pienienie.* das Schäumen, Geſten.

ſpūmeſco, is. *pienię ſię.* ſchaumicht werden.

ſpūmeus, ſpūmĭdus, *ſpūmĭfer* & *ſpūmĭger*, a, um. *pieniſty.* ſchaumicht. *ſyn.* ſpūmōſus, ſpūmans, ſpūmis plēnus.

ſpūmĭgĕna, æ. *z Piany narodzony.* aus dem Schaum gebohren.

ſpūmo, as. *pienię ſię, Pianę toczę.* ſchäumen, giſchen. *ſyn.* ſpūmeſco. *phr.* ſpūmas ējĭcio, fundo, effundo, ſpargo, ăgo.

ſpumare deſiit. *odkipiało.*

ſpūmoſus, a, um. *pełny Piany.* voll Schaum.

ſpuo, is. *pluię 1. 2.* ſpeyen, ausſpeyen, ſpucken, Speichel auswerfen. *ſyn.* ſpūto.

ſpurcāmen, ĭnis, n. *Plugaſtwo.* Unflath, Dreck.

ſpurcātus, a, um. *ſproſny, plugawy.* beſchmuzt, beſudelt.

ſpurcè. adv. *ſprośnie.* unſäuberlich, unfläthig, häßlich, ſchändlich.

ſpurcĭdĭcus, a, um. *ſproſny, Blazgon* & ſub *Mowa plugawa.* der garſtige Reden treibt, Zotenreißer.

ſpurcĭfĭcus, a, um. *plugawy.* ſäuiſch.

ſpurcĭlŏquium, ii, n. *Blazgonienie.* garſtige Schandrede.

ſpurcĭtia, æ, ſpurcĭties, ei, f. *Plugaſtwo.* Wuſt, Unflath, Unfläthigkeit, Unreinigkeit. *ſyn.* fœdĭtas, ſordes, măcŭlæ.

ſpurco, as. *ſpurcor*, aris. *plugawię.* verwüſten, beſudeln, beflecken, verunreinigen. *ſyn.* fœdo, inquĭno, măcŭlo, contāmĭno.

ſpurcus, a, um. *plugawy, ſtraſzliwy.* unrein, ſchändlich, garſtig, unfläthig, unſauber. *ſyn.* fœdus, contāmĭnātus.

ſpŭrius, a, um & i, m. *gr. niewłaſny, fałſzowany, Mieſzaniec 1. Bękart.* verfälſcht, unächt, ungewiß, Hurenkind, Baſtard.

ſpurii verſus. *Wierſze niepewnego Autora.* Verſe eines ungewiſſen Schreibers.

ſpūtāmen, ĭnis. & ſpūtāmentum, i, n. *vide* ſpūtum.

ſpūtātĭlĭcus & *ſpūtātĭtius*, a, um. *błazeńſki, plugawy.* leichtfertig, verſpeyenswürdig.

ſpūtātio, onis, f. *vide* ſputiſma.

ſpūtātor, oris, m. *Plwacz, Spluwacz.* ein Speyer, Koderer.

ſpūtiſma, atis, n. *Plwanie.* das Ausſpucken, Ausſpeyen.

ſpūto, as. *pluię 1.* oft ausſpeyen.

ſputo ſanguinem. *Krwą pluię.* Blut ſpeyen oder auswerfen.

ſpūtum, i, n. ſpūtus, us, m. *Plwociny.* Speichel. *phr.* ōris excrēmentum.

ſputum tenue, ſalſum. *ſlina.* Speichel. *ſyn.* ſalīva.

SQUA

Squālens, entis, o. *pośmirdziały, ukurżony, naieżony, brudny, plugawy, blady, chropawy.* kothig, garſtig, ſcheußlich, wuſt, unſcheinlich, unſauber, unrein, unflåthig. *ſyn.* ſquālidus, ſordĭdus.

ſqualens ager, campus. *Odłóg.* wuſtliegendes Feld.

ſquālentia, æ, f. *vide* ſquālor.

ſquāleo, es. *brudny ieſtem, ſinęcę ſię, naieżam ſię, żałobę noſić.* voll Koth, håßlich und unflåthig ſeyn. *ſyn.* ſordeo, ſordeſco, ſqualeſco. *phr.* ſquālōrĕ fœdor, horreo.

ſquāles, is, f. *vide* ſqualor.

ſquāleſco, is. *brudnym ſtaię ſię, pleśnieię.* garſtig werden, verſchimmeln.

ſquālĭdè. adv. *grubo 2. plugawo.* unſåuberlich, garſtig, unflåthig.

ſquālĭdus, a, um. *vide* ſqualens.

ſquālĭtas & *ſquālĭdĭtas*, atis. *ſquālĭtūdo*, inis, f. & ſquālor, oris, m. *Brud, Chropowacina, żałoba 1. 2.* Unflath, Wuſt, Unſauberkeit, Schmuz, Scheußlichkeit. *ſyn.* ſordes, *vel* mœror, luctus, triſtĭtia.

ſquālus, a, um. *vide* ſqualens.

ſquālus, i, m. *Głowacz ryba, Pies morſki.* ein Meerfiſch.

ſquāma, æ, f. *Łuſka 1. 3. Karacena.* Schuppe an Fiſchen und Schlangen, Panzerringlein.

ſquama æris. *moſiężna Skwara.* Erzſchlag.

ſquāmātim. adv. *łuſkowato.* ſchuppenweiſe.

ſquāmātus, ſquāmeus, a, um. *ſquāmĭfer, ſquamiger*, era, erum. & ſquāmōſus, a, um. *łuſkowaty.* ſchuppicht, voll Schuppen, das Schuppen hat.

ſquāmigĕrum genus, ſquamoſum pecus. *Ryba.* Fiſche.

ſquāmŭla, æ, f. *Łuſka mała.* kleine Schuppe.

ſquāra & ſquarra, æ, f. *i. q.* cruſta.

ſquārōſus, a, um. *chropawy, plugawy.* der den ſchuppichten Grind hat.

ſquātĭna, æ, f. ſquātus, i, m. *Raſzpla ryba.* ein Meerfiſch mit einer rauhen Haut, Engelfiſch.

ſquilla, æ, f. *Cebula 3. Pław 7.* & ſub *Rak morſki okrągły.* Meerzwiebel, Meerkrebs. *ſyn.* ſcilla & ſcylla.

ſquillītes, æ, o. ſquillĭtĭcus, ſquillitus & ſquillinus, a, um. *cebulowy.* aus Meerzwiebeln gemacht.

ſquĭnanthum, i, n. *gr. vide* ſchœnon.

ST

St! interject. *milcz, cyt.* ſtill.

ſtăbĭlĭmen, inis, *ſtăbĭlĭmentum*, i, n. *Utwierdzenie, Podpora.* Befeſtigung, Verſicherung, Grund, Aufenthaltung.

ſtăbĭlio, is, īre. *utwierdzam, uſtawiam 1.* feſt machen, befeſtigen, beſtåtigen. *ſyn.* firmo, confirmo, fīgo, corrōbōro, ſtătuo, conſtĭtuo.

ſtăbĭlis, e. c. *ſtały, trwały 1. gruntowny, mocny 3. krzepki, pewny.* feſt, ſtandhaft, ſteif, ſtåt, beſtåndig. *ſyn.* firmus, conſtans, firmātus, confirmātus, immūtābĭlis, immōbĭlis, immōtus, certus, pĕrennis, perpĕtuus, æternus, immortālis.

ſtabile eſt. *pewna to.* es iſt gewiß, es bleibt dabey.

ſtăbĭlis, is, f. *i. q.* ſtabulum.

ſtăbili-

ſtabilitas, atis, f. *Stałość*, *Trwałość 1. Krzepkość.* Beſtändigkeit, Standhaftigkeit, Beharrlichkeit.
ſtabiliter. adv. *ſtatecznie*, *trwale.* feſt, beſtändig, beharrlich.
ſtabilitor, oris, m. *Utwierdziciel.* ein Beſtätiger, Beſchirmer, Erhalter.
ſtabilitus, a, um. *utwierdzony.* befeſtiget.
ſtabularia, æ, f. *Goſcinna.* eine Wirthinn.
ſtabularium, ii, n. *Chlew.* Viehſtall.
ſtabularius, ii, m. *Koniuch*, *Staienny*, *Goſpodarz 1.* ein Stallmeiſter, Stallknecht, Wirth.
ſtabulatio, onis, f. *Stanie 2. 6. Stanowiſko 1. Zimowanie Bydła.* Stallung.
ſtabulo, as. ſtabulor, aris. *Stanowiſko albo Łożyſko mam*, *Bydło gdzie zganiam*, *ſtanowie 3. mieſzkam gdzie.* in den Stall ſtellen, herbergen, einkehren, wohnen.
ſtabulum, i, n. *Chlew*, *Staynia*, *Obora 1. Stanowiſko 1. Goſpoda 1. Siadło*, *Stek 5.* Viehſtall, Stall, Krippe, Aufenthalt, Herberge, Wirthshaus, Gaſthof.
ſtabulum avium. *Ptaſznik 3.* ein Neſt.
ſtabuli comes, tribunus. *Koniuſzy.*
ſtachys, yos, f. *gr. Szałwia 2.* wilde Salbey.
ſtacta, æ. ſtacte, es, f. *gr. Mira 1. mirowy Oleiek.* Myrrhenſaft.
ſtacteus, a, um. *mirowy.* das von Myrrhenſaft iſt.

S T A D

ſtadialis, e. c. *ſtadiatus*, a, um. *ſtaiowy*, *zawodniczy.* das zu einem Feldweg gehöret.
ſtadiata porticus. *Zapaſkow mieyſce.*
ſtadiodromus, i, m. *gr. Zwód 3. Zawodnik*, *Wyścigacz.* Wettlaufer, Laufplatz.
ſtadium, ii, n. *ſtadius*, ii, m. *gr. Staie 1. 2. Zwód 2. 3. Plac do czego*, *Miara 4.* ein Lauf- oder Rennplatz, Rennweg, Rennbahn zum Wettlaufen, eine geometriſche Abmeſſung einer gewiſſen Weite.
ſtadium tectum. *Zapaſkow mieyſce.*
ſtadium currere. *Zawód biegać.* in einem Wettlauf laufen.

S T A G

ſtagma, atis, n. *Kropla.* Tropf.
ſtagnans, antis, o. *wylewaiący z Brzegow.* überlaufend, hin und her flieſſend.
ſtagnatilis, e. c. *ieziorny.* aus dem Weyher.
ſtagnator, oris, m. *Konwiſarz.* Zinngießer, Kannengießer.
ſtagnatus, a, um. *zalany Wodą.* mit Waſſer überſchwemmet.
ſtagneus, a, um. *cynowy*, *polewany*, *ieziorny.* verglaſert, glaſiret, zum Weyher gehörig.
ſtagnicola, æ, c. *przy Jeziorach mieſzkaiący.* an Seen wohnend.
ſtagninus, a, um. ſtagnina aqua. *ſtoiąca Woda.* ſtehendes Waſſer.
ſtagno, as. *wylewa z Brzegow*, *zalewa*, *rozlewa Rzeka*, *polewa 1.* ſtill ſtehen wie ein See; fließen, ſich ergießen, überlaufen, überſchwemmen.
ſtagnoſus, a, um. *pełny Jezior.* voll Weyher oder Seen, waſſerreich.
ſtagnum, i, n. *Jezioro*, *Staw 1.* ein Weyher, See, ſtillſtehendes Waſſer. *ſyn.* lacus, palus.
ſtagonias, æ, m. *gr. Kadzidło żywica.*
ſtagonitis, is, f. *gr. Galban drzewko.*
ſtalacticus, a, um. *ściekaiący.* abtraufend.

ſtalagma,

ſtălagma, atis, n. *i. q.* deſtillātio.
ſtălagmia, æ, f. *gr. vide* ſtiria.
ſtălagmium, ii, n. *gr. Nauſzka.* Ohrenperlen, ein länglichtes Ohrengehäng.
ſtălagmus, i, m. *i. q.* ſtalagma.
ſtāmen, ĭnis, n. *Włokno, Nić, Oſnowa, Przędza, Kądziel 2. Prącie Drót,* Faden, Geſpinnſt, Weberzettel, Garn, angelegter Kunkel oder Rocken von Flachs oder Werg. *ſyn.* fīlum, līcium, ſubtegmen.
ſtāmĭnārius, a, um. *i. q.* ſtamineus.
ſtāmĭnātus, a, um. *przędzony.* geſponnen, gewirkt.
ſtāmĭneus, a, um. *niciany, włokniſty.* zum Rocken gehörig.
ſtamnos. *gr. Półbaryle.*
ſtannārius, ii, m. *vide* ſtagnator.
ſtanneus, a, um. *cynowy.* zinnern.
ſtanno, as. *pobielam 2.* überzinnen.
ſtannum, i, n. *Cyna 1.* Zinn.
ſtannum Anglicum. *Angielſka Cyna, Kontryfał.* engelländiſch Zinn.
ſtans, antis, o. *ſtoiący.* ſtehend.
ſtantes oculi. *w ſtup idące Oczy.* erſtarrende Augen.
ſtăpĕda, æ, f. *ſtăpes*, ĕdis, m. *Strzemię 1.* ein Steigbügel, Stegreif, Ohrbügel.
ſtapedum lora. *Puśliſka.*
ſtăphȳle, es, f. *vide* ſtaphys.
ſtăphȳlīnus, i, m. *gr. Paſternak dziki.* gelbes oder rothes Rüblein.
ſtăphȳlŏdendron, i, n. & ſtaphylodendrus, i, f. *gr. Kłokocina leśna.* Pimpernußbaum.
ſtăphys, ȳdis, f. ſtăphȳſagria, æ, f. *gr. Gnidoſz, Jagoda winna leśna.* Lauskraut, Speichelkraut, Bißmünze, Maus- oder Rattenpfeffer.
ſtăpia, æ, f. *vide* ſtapeda.

Stătārius, a, um. *ſtoiący 1. nieochotny, ſpokoyny, poważny.* das an einem Orte ſtehet, Stand haltend.
ſtatarius miles. *żołnierz oſadzony. garnizonowy żołnierz.* Garniſonſoldat.
ſtăter, ēris, m. *gr. Srebrnik Moneta, Waga łótowa.* eine Gattung von Münze, Gewicht, ein Loth haltend.
ſtătēra, æ, f. *Przezmian, Szale, Rozſądek 2. Waga u wozow albo u Dyſzla.* Waage, Schnellwaage, Bolzwaage. *ſyn.* lībra, lanx.
ſtathmĭca, æ, f. *Nauka albo wiadomość o wadze.* Gewicht- oder Waagkunſt.
ſtathmus, i, m. *gr. Stanowiſko.* ein Stall, ein Poſthaus.
ſtătĭca, æ, f. *i. q.* ſtathmica.
ſtătĭce, es, f. *gr. Zawściąg ziele.*
ſtătĭcŭlum, i, n. *Woz 1. Kareta.* ein hangender Wagen, Kutſche.
ſtătĭcŭlus, i, m. *Taniec, Skakanie 2. Kuglowanie.* ein gewiſſer Tanz.
ſtaticulum do. *ſkaczę 1.* tanzen.
ſtatilio, onis, m. *Zaſtanowiciel.*
ſtătim. adv. à ſto. *ſtoiąc, ſtale, ſpokoynie.* beſtändiglich.
ſtătim. adv. *zaraz 1. mnet.* bald, alsbald, flugs, ſtracks, behend. *ſyn.* contĭnuo, rĕpentĕ, ſŭbĭto, illĭco, prōtĭnus, extemplo, actutum, cĭto, confeſtim, ōcyus, mox, ſĭnĕ mŏra.
ſtatim ac, ſtatim ut. *zaraz ſkoro.* ſo bald als.
ſtătio, onis, f. *Stanie 1. Stania mieyſce, Stacya, Stanowiſko 1. 2. 3. Straż 1. 2. Strażnica, Położenie, Schadzka, Poſt.* Stand oder Ort, wo einer ſein Amt verrichtet, Beruf, Schildwacht, Poſtirung, Meerhafen, Schifflände.

ſtatio agraria. *Czata.*

ſtătiōnālis, e. c. *ſtoiący.* ſteif ſtehend, ſtandhaft.

ſtătiōnārius, a, um. *ſtrażniczy 2. podwodny Urzędnik, żołnierz oſadzony.* der da Wache hält, der Schildwacht ſtehet.

ſtationarius miles. *vide* ſtatarius.

ſtătīva, orum, n. ſtativæ, arum. f. ſtativa caſtra. *Stanowiſko 2. Szańc 1. Podkarm.* Sommerlager im Krieg.

ſtătiuncula, æ, f. *małe Mieyſce.* kleine Stelle.

ſtătius, ii, m. ſervile nomen à ſtando. *Stoiaczek.*

ſtătīvus, a, um. *ſtoiący 1. poſtawaiący, uroczyſty.* das ſtehet, ſtill lieget.

ſtativa aqua. *vide* ſtagnina.

ſtativæ feriæ. *Stacya 2. Swięto nieruchome.*

ſtativum dolium. *Stągiew.*

ſtativum præſidium. *Garnizon.* beſtändige Garniſon.

ſtător, oris, m. *Zaſtanowiciel, ſługa mieyſki, Stróż 1. Sługa 1.* ein Stadtknecht, Thorhüter, Herrendiener, Aufwärter.

ſtătua, æ, f. *Obraz 1. 10. Bałwan 1.* ein Bild von Stein, Holz oder Erz gehauen, geſchnitzt oder gegoſſen, eine aufgerichtete Statue oder Ehrenbild zu Pferde oder zu Fuß, ein Bild in Lebensgröße. *ſyn.* effĭgies, ſĭmŭlācrum, ſculptĭle.

ſtătuāria, æ, f. *Sznicerſtwo.* Bildhauerkunſt. *ſyn.* cælātūra, ſculptūra. *phr.* ſtătuāria ars, pĕrītia.

ſtătuārius, ii, m. *Sznicerz.* ein Bildhauer, Bildſchnitzer. *ſyn.* cælātor, ſculptor. *phr.* phĭdiăcæ artis doctus, pĕrītus.

ſtătuārius, a, um. *ſznicerſki.* zum Bildhauen gehörig.

ſtătūlīber, ĕri, m. *wyzwolony 2.* der auf eine gewiſſe Zeit Freyheit hat zu thun, was nach den verordneten Geſetzen zugelaſſen iſt.

ſtătūmen, ĭnis, n. *Podpora, Tycz, Podſzewka, Grunt 2. Bruk, Nawy Szpągi.* Stütze, Rebſtock, Weinpfahl, die Unterlage, der Grund.

ſtătūmĭnātio, onis, f. *Utwierdzenie, Wſpieranie.* Verfeſtigung, Unterſtützung, Stämmung.

ſtătūmĭno, as. *utwierdzam, natykam Winnicę, podwiezuię 2. brukuię, obrąbiam 2.* unterſtützen, ſtämmen, pfählen, mit Rebſtecken beſtecken.

ſtătuncŭla, æ, f. *ſtatunculum*, i, n. *ſtatunculus*, i, m. *i. q.* parva ſtatua.

ſtătuo, is. *ſtanowię 1. 2. ſtawiam 2. 5. wyſtawiam 3. naznaczam, ſądzę o czym, ſądzę urzędownie, poſtępuię z kim, mniemam, uymuię 7. zdaię 2. ſzacuię.* dafür halten, meynen, beſchließen, beſtimmen, ſchätzen, vorſchreiben, darſtellen, aufrichten. *ſyn.* conſtĭtuo, dĕcerno, *vel* pōno, lŏco, collŏco, fīgo, firmo, ſtăbĭlio.

ſtătūra, æ, f. *Wzroſt.* Leibesgröße, Länge, Geſtalt.

ſtatura quadrata. *Siadłość.*

ſtătus, a, um. *pewny, naznaczony, umówiony, opiſany.* gewiß, feſt, geſetzt, geſtellt, beſtimmt. *ſyn.* ſtătūtus, fixus.

ſtatus dies. *naznaczony Dzień.* ein beſtimmter Tag.

ſtata forma. *mierna Uroda.* mittelmäßige Schönheit.

ſtătus, us, m. *Stan, Wzroſt, Dorośnienie, Stałość, Poſtawa, Punkt 5. Stanie.*

nie. das Stehen, die Stellung, der Stand, Zustand, Beschaffenheit. *syn.* condĭtio, fortūna, ordo, grădus, lŏcus.

status causæ. *wstąpienie w Prawo.*

stătūtio, onis, f. *Stanowienie.* die Stellung, Aufrichtung.

stătūtum, i, n. *Ustawa, Postanowienie Umysłu.* Gesetz, Ordnung, Schluß.

stătūtus, a, um. *umówiony, opisany, rosły, Wzrostu niezwyczaynego.* bestimmt, beschlossen, lang. *syn.* constĭtūtus, dētermĭnātus.

statuta dies. *vide* status dies.

statutum est. *postanowiono iest.* es ist beschlossen.

STE

Steătītes, æ, m. *gr.* *łoiowaty Kamień.* eine Gattung von Edelgesteinen.

steătōma, atis, n. *gr.* *Guz 3.* Zertheilung des Fettes unter der Haut.

stĕga, æ, f. *gr.* *Pokład w budowaniu.* ein Hüttlein, Herberglein, Dach, Gaden, Verdeck, Schiffsboden.

stĕgănŏgrăphia, æ, f. *gr.* *Sztuka pisania Cyframi albo skrytemi Charakterami.* Kunst zu schreiben mit verborgener und geheimer Schrift oder Ziffern.

stĕgănŏmium, ii, n. *gr.* *Czynsz od Domostwa.* Hauszins.

stegnus, a, um. *gr.* *i. q.* strictus. *ścisły.* streng.

stēla, æ, f. *gr.* *Słup 7. Słupik, Słup albo Krzyż przy rozstaniu Dróg.* eine steinerne Säule, Kreuz auf einem Grabe oder an der Wegscheide.

stēlĕphūros. *gr.* *Babka ziele.*

stēlis, ĭdis, f. *gr.* *Jemioła.*

stella, æ, f. *Gwiazda, Pław 8. 9.* ein Stern, gewisse Art von Fischen, Sternfisch, Meerstern; ein Zeichen auf dem Rand eines Blatts im Buch. *syn.* sīdus, astrum.

stella cincinnata, crinita, comans. *Miotła na Niebie.* ein Comet.

stella fixa. *Gwiazda nieruchoma.* Fixstern.

stella herba. *Wronia noga.*

stella marina, polaris. *Gwiazda żeglarska.* Polarstern.

stella vagans, errans, erratica. *Planeta.* Planetstern, Irrstern.

stella Veneris. *Gwiazda zaranna albo wieczorna.* Morgen- oder Abendstern.

stellans, antis, o. *gwiazdzisty.* von Sternen glänzend.

stellăria, æ, f. *Przywrót ziele, Gwiazdeczki ziele.* Sternkraut.

stellăris, e. c. *gwiazdny, gwiazdzisty.* sternhaftig.

stellāta, æ, f. *Salamandra.*

stellātūra, æ, f. *żołdu ubliżenie.* Betrug der Officiere in Verkürzung der Soldaten ihres Solds.

stellātus, *stellĭfer, stellĭficus, stellĭger*, a, um. *stellĭmĭcans*, antis, o. *gwiazdzisty, Gwiazdami się błyszczący.* voll Sterne, gestirnt.

stellio, onis, m. *Krzeczek, Zazdrościwy.* sprenglichte Eyder.

stelliōnātor, oris, m. *Zwodziciel.* Betrüger.

stelliōnātus, us, m. *Oszukanie, Szalbierstwo.* große Falschheit, schändliche Betrügerey.

stello, as. *Gwiazdami zdobię, świecę się 2.* einen Stern vorstellen, glänzen, leuchten, scheinen wie ein Stern.

stellŭla, æ, f. *Gwiazdeczka.* ein Sternlein.

ſtemma, atis, n. *gr. Linia rodu, Obrazy Przodkow, Rod i. Herb, Wieniec pocześny.* Stammbaum, Genealogie, Geſchlechtsregiſter, Stamm, Geſchlecht, ein Kranz von Blumen. *phr.* gentīle ſignum, ăvītum inſigne, priſcæ mājōrum īmāgĭnes.

ſtĕnŏgrăphia, æ, f. *gr. Sztuka prędkiego piſania.* ſchnelle Schreiberkunſt.

ſtĕphănītæ *ſcil.* vites. ſub *Winiec noſzący.* gebogene Weinſtöcke, Ringweiſe wie ein Kranz.

ſtĕphănōmăta. *gr. wiencowe Zioła.*

ſtĕphănŏplŏcos, i, m. *gr. Wience wiiący.* Kranzbinder.

ſtĕphănŏpōla, æ, m. *gr. Wience przedaiący.* Kranzhändler.

ſtĕphănŏpōlis, idis, f. *gr. Wienczarka.* Kränzleinkrämerinn.

ſtĕphănos, i, m. *gr. Korona, Wieniec.* eine Krone, ein Kranz.

STER

Stercŏrārius, a, um. *gnoiowy.* das zum Miſttragen dienet.

ſtercŏrātio, onis, f. *Gnoienie.* Miſtung, Düngung.

ſtercŏrātus, a, um. *nagnoiony.* gemiſtet, gedünget.

ſtercŏreus, a, um. *gnoiſty, gnoiowy.* unflätig, kothig, ſtinkend, garſtig.

ſtercŏro, as. *gnoię 2. tłuſtą ziemię czynię.* düngen. *phr.* ſāta fīmo tĕgo, obdūco, ſătūro, ſtercus, fīmum jacto per agros.

ſtercŏrōſus, a, um. *gnoiſty.* voll Miſt, miſtig, kothig.

ſtercūlīnum, ſtercūlīnium, ii, n. *vide* ſterquilinium.

ſtercūlius, ſtercūtius, ii, m. *Gnoiek i.*

ſtercus, ŏris, n. *Gnóy i.* Miſt, Koth. *ſyn.* fīmus.

ſtĕrĕlytis, idis, f. *ſrebrna Piana.* der Silberſchaum.

ſtĕreŏbăta, æ, f. ſtereobates, æ, m. *gr. Podſtawek 3.* Poſtament oder Fundament der Säulen, Grundmauer.

ſtĕreŏmantia æ, f. *Wieſzczbienie z cztérech Ziwiołow.* Wahrſagung aus den vier Elementen.

ſtereōtis, idis, f. *vide* ſterelytis.

ſtergēthron, i, n. *gr. Rozchodnik wielki.*

ſtĕrĭlĕfăcio, is. & ſterilem facio. *ſuſzę z.* unfruchtbar machen.

ſtĕrĭlĕſio, is. ſtĕrĭleſco, is. *wyradza ſię.* unfruchtbar werden.

ſtĕrĭlis, e. c. *niepłodny, niezdolny, próżny.* unfruchtbar, mangelhaft, untüchtig, untauglich, leer. *ſyn.* infœcundus, ārĭdus.

ſtĕrĭlĭtas, atis, f. *Niepłodność.* Unfruchtbarkeit. *ſyn.* infœcundĭtas.

ſterilitas annonæ. *Drogość.* Theurung.

ſtĕrĭlĭter. adv. *niepłodnie.* unfruchtbarlich.

ſtĕrĭlus, a, um. *vide* ſterilis.

ſternax, acis, o. ſternax equus. *Koń zrzucaiący.* ein Pferd, das gern abwirft.

ſterno, is. *ścielę 1. 2. nakrywam, Tarcicami pokładam, obalam i. porażam i. brukuię.* ausbreiten, ſtreuen, bedekken, betten, niederwerfen. *ſyn.* prōſterno, dējĭcio.

ſterno equum. *ſiodłam.* ſatteln.

ſterno me ad pedes alicujus. *do Nóg upadam.* einem zu Fuß fallen.

ſternon, i, n. *gr. Kość moſtkowa.* Bruſtbeln.

ſternor eris. paſſ. *polegam i. obalam ſię, upadam.* fallen.

ſternumentum, i, n. *vide* ſternutamentum.
ſternuo, is. *vide* ſternuto.
ſternūtāmentum, i, n. *Kichanie*, *Kichawka.* das Nieſen, Schnupftabak, Nieſpulver.
ſternūtātio, onis, f. *Kichanie.* das Nieſen.
ſternūtātōrius, a, um. *Kichanie ſprawuiący.* das Nieſen bringt.
ſternūtātōrium, ii, n. ſternutatorius pulvis. *Tabaka*, *Kichawka.* Schnupftabak, Nieſpulver.
ſternūto, as. *kicham.* nieſen, brauſen.
ſterquilīnium, ii, n. *Gnoiowiſko*, *Smród 3.* Miſthauſe, Miſtgrube.
ſtertĕrus, a, um. *leniwy*, *oſpały.* faul, ſchläfrig.
ſterto, is. *chrapam*, *ſpię 1. 2. parſkam.* ſchnarchen, ſchlafen.
ſtertor, oris, m. *Chrapanie*, *Chrapała.* das Schnarchen, ein Schnarcher.

STI

Stĭbădium, ii, n. & ſtibas, ădis, f. *gr. Siedzenie 7. Stół iadalny*, *Łoſzko ſtołowe.* ein Seſſel oder Matratze, Tiſchpolſter, eine Gattung von Betten aus Kräutern oder Gras gemacht, Polſter mit Kräutern ausgefüllt; kleine Abendmahlzeit.
ſtibīnus, a, um. *antymoniowy*, *Alabaſtroweymaſci.* dem Spießglas ähnlich.
ſtibium, ii, n. *Antymonium*, *oczna Przyprawa.* Spießglas.
ſtīca & *ſticha*, æ, f. *Muſzkatela*, *Muſzkatele Jagody.* Obſtſchelfe.
ſtica, *ſeu* ſticharium, *eſt tunica candida & purpurea*, *Patriarchis & Epiſcopis Græcorum uſitata.*
ſtīchŏdĭlectĭcus, a, um. *ſztuczny.* künſtlich.
ſticte, es. *gr. Pies pſtry.* ein bunter Hund.

ſtigma, ătis, n. *gr. Pryſkowanie Cecha 2. Piątno 2. Nieſlawa.* Brandmahl, Zeichen, Verläumdung.
ſtigma impono. *vide* ſtigmo.
ſtigmătias, æ, m. & ſtigmătĭcus & ſtigmătus, a, um. *przyſkowany*, *piątnowany*, *oſlawiony.* gebrandmarkt, mit einem Brandmahl gezeichnet, übel verſchreyt.
ſtigmo, as. *cechuię*, *piątnuię*, *oſlawiam.* brandmarken, verläumden.
ſtigmōſus, a, um. *piątnowany.* der viel Brandzeichen hat.
ſtīgo, as. obſol. *pro* inſtīgo.
ſtilla, æ, f. *Kapka*, *Kropla 1.* Waſſertröpflein.
ſtillans, antis, o. *ſączący ſię.* tropfend, triefend.
ſtillātio, onis, f. *Kapanie.* Triefung, Tröpfelung.
ſtillātim. adv. *Kroplami.* tropfenweiſe.
ſtillātītius, ſtillātīvus, a, um. *vide* ſtillans.
ſtillātus, a, um. *kapany.* abgeträufelt.
ſtillicĭdium, ii, n. *Kapanie 1. 2*, *Kropla 1. Dach 5.* Dachträufe, Dachrinne.
ſtillio, onis. *lege* ſtellio.
ſtillo, as. *kapam*, *kopię*, *ſączę ſię*, *ciekę 2. puſzcza Drzewo.* tropfen, triefen. *ſyn.* deſtillo. *phr.* guttātim cădo.
ſtillo lacrymas. *płaczę.* weinen.
ſtillo aliquid in aurem. *komu co w Ucho włożyć.* einem etwas heimlich ins Ohr ſagen.
ſtillōſus, a, um. *i. q.* ſpaſmoſus.
ſtilus. *lege* ſtylus.
ſtimmi, n. indecl. *gr. vide* ſtibium.
ſtĭmŭlātio, onis, f. *Pobudka 2. Sturſanie.* Reizung, Anreizung.

ſtĭmŭlātor, oris, m. *Sturſacz, Pobudziciel, Poganiacz 1. Pobudka 3.* Anreizer, Treiber.

ſtĭmŭlātrix, īcis, f. *Pobudzicielka.* Anreizerinn.

ſtĭmŭlātus, a, um. *pobudzony.* angereizet, angetrieben, verhetzt.

ſtĭmŭleus, a, um. *kolący.* ſtachlicht.

ſtĭmŭlo, as. *ſturſam, kolę 1. pobudzam, kopie mię, trapi mię.* ſtupfen, anreizen, verhetzen, antreiben, wehe thun, klagen, kränken, peinigen. *ſyn.* pungo, lancĭno, fŏdĭo, exſtĭmŭlo, excĭto, concĭto. *phr.* ſtĭmŭlis tundo, ăgo, fŏdio, incĭto, impello, urgeo, ăgĭto, ſtĭmŭlos adhibeo, adjĭcio, admŏveo.

ſtĭmŭlor, aris. paſſ. *Pokuſę mam 2.* angereizt werden.

ſtĭmŭlōſus, a, um. *pobudzaiący.* reizend, antreibend.

ſtĭmŭlum, i, n. & ſtĭmŭlus, i, m. *Bodziec, Pobudka 1. Poganiacz 2. Naprzykrzenie, Oſtroga.* Peitſche, Spitzruthe, ein ſpitziger Stachel, Treibſtekken, Antrieb, Anreizung, Verdruß, Fußeiſen. *ſyn.* ăcŭleus, calcar.

ſtĭmŭlis fodio, ſtimulos admoveo. *vide* ſtimulo.

ſtingo, ſtinguo, is. *gaſzę.* löſchen.

ſtinguor, eris. paſſ. *gaſnę, blakuię.*

S T I P

ſtīpa, æ, f. *Zgrzebie.*

ſtīpātio, onis, f. *ściśnienie, Skupienie Goſtwa, Zatwardzenie, Orſzak, Tłum.* das Stopfen, Drängen, Umſtehen um einen herum, Umgebung, Begleitung.

ſtīpātor, oris, m. *Utykacz, Halabartnik, Sługa.* ein Verſtopfer, Gardeknecht, Trabant, Herrendiener. *vide* ſătelles.

ſtīpātus, us, m. *vide* ſtipatio.

ſtīpātus, a, um. *otoczony, ſkupiony, natkany, pełen.* umgeben, begleitet, dicht in einander geſtopft.

ſtīpendiālis, e. c. *do żołdu należący.* zum Sold gehörig.

ſtīpendiārius, a, um. *hołdowny, żołdowy.* der Schatzung geben muß, zinsbar, der um Sold dienet.

ſtīpendiārius, ii, m. *Hołdownik.* der jährlich ein Gnadengeld, Verehrung oder Sold bekömmt, und dafür verpflichtet iſt.

ſtipendiarius miles. *żołnierż pieniężny.*

ſtīpendiātus, a, um. *żołdowy.* unterhalten, ernähret.

ſtīpendior, aris. depon. *żołduię.* um Sold dienen.

ſtīpendiōſus, a, um. *vide* ſtipendiarius.

ſtīpendium, ii, n. *żołd, Hołd, Pobór.* Sold, Kriegsſold, Gnadengeld.

ſtipendia mereor. *vide* ſtipendior.

ſtīpendia facere pedibus. *za Piechotnika ſłużyć.* zu Fuß dienen.

ſtīpes, ĭpĭtis, m. *Koł 1. Pal 3. Słup 2. Pniak, Nikczemnik, Głupiec.* Pfahl, Zaunſtecken, Stock, Stamm eines Baums, ein Stocknarr, Tölpel. *ſyn.* truncus, ſŭdes, pālus, paxillus.

ſtipes infamis. *Szubienica.* Galgen.

ſtiplo, onis, m. *Karżeł.* ein Zwerg.

ſtīpo, as. *kupię, natykam, zacieśniam, napełniam, obſtępuię.* ſtopfen, verſtopfen, vermachen, dicht an einander fügen, voll machen, häufig umgeben. *ſyn.* ambĭo, cingo, circumſto, ſĕpio, vallo.

ſtips, ipis & ſtĭpis, is, f. *Pieniądze, Jałmużna, Kolęda.* geſammelt Geld, Steuer, Allmoſen, Sold, Lohn, ein Neujahrsgeſchenk.

ſtipis theſaurus. *Puſzka pieniężna.* Sparbüchſe.

ſtipem cogo, colligo. *Pieniądze zbieram, żebrzę.* Geld ſammeln.

ſtiptĭcus, a, um. *vide* ſtypticus.

ſtĭpŭla, æ, f. *Zdźbło, Zdziebłko, Rżyſko.* ein Halm, Kornhalm, Stengel, Stoppel, ſo nach abgeſchnittener Frucht auf dem Felde ſtehen bleibet, eine kleine Aehre, ſo in der Nachleſe geſammelt wird. *ſyn.* culmus, călămus, pălea, ſtrāmen.

ſtĭpŭlāris, e. c. ſtĭpŭlārius, a, um. *żdzieblny.* ſtopplicht.

ſtĭpŭlātio, onis. ſtĭpŭlātiuncŭla, æ, f. *Obietnica 3. Umowa, Kontraktowy Spoſób, Zrękowiny.* Verheißung, Zuſage, Angelöbniß, Verſprechung, Verpflichtung.

ſtĭpŭlātor, oris, m. *Kontraknik żądaiący.* Zuſagungsaufforderer, der das Jawort holt.

ſtĭpŭlātus, a, um. *umówiony, obiecany.* zugeſagt, angelobt, verſprochen, verheißen.

ſtĭpŭlātus, us, m. *vide* ſtipulatio.

ſtĭpŭlor, aris. *Kontrakt czyniąc pytam, umawiam ſię, obiecuię.* fragen, ob man zuſagen wolle, ſich angeloben laſſen.

ſtiria, æ, f. *Sopel.* Eißzapfe.

ſtīrĭcidium, ii, n. *vide* ſtillicidium.

ſtirpūtor, oris, m. *Wyrywacz, Wykorzeniciel.* ein Ausrotter.

ſtirpeſco, is. *chwaścieię, leśnieię, zdrewnieć.* zum Stamm werden.

ſtirpĭtus. adv. *z Korzeniem, z gruntu, do czyſta.* von Grund aus, gänzlich, mit Stamm und Wurzel. *ſyn.* rādīcĭtus.

ſtirpo, as. *vide* exſtirpo.

ſtirps, ſtirpis, m. & f. *Latorośl 3. Korżeń, Krzew, Trzaſka.* ein Stamm der Bäume. *ſyn.* rādix.

ſtirps, ſtirpis, f. *Ród 1. Pokolenie, Początek.* Geſchlecht, Stamm der Menſchen, Ankunft, Urſprung. *ſyn.* gĕnus, ŏrīgo.

ſtĭtio, onis, f. *Stanie.* das Stillſtehen.

ſtīva, æ, f. *pługowe nogi.* Handhabe oder Stütze an der Pflugſterze.

ſtlāta, æ, f. *Komiega.* ein breites Schiff, ein Raubſchiff.

ſtlātāris, is, f. *Suknia Rozboynika morſkiego.* Seeräubers Kleid.

ſtlātārius, a, um. *przywożny, Okrętem, przywieziony.* zu Schiff herbey gegebracht.

ſtlataria purpura. *Szarłat morzem przywieżiony.* auf dem Meer hergebrachter Purpur.

ſtlembus; *ſtlentus*, a, um. *leniwy.* träg, langſam.

ſtlōpus & *ſtloppus*, i, m. *Klaſk 1.* ein Puff, Knall. *vide* ſclopus.

STO

Sto, as. *ſtoię 1. 6. pokazuię ſię, trwam 1. o ſtaię ſię, ſzczycę ſię 1. 2. po ſobie mam, przeſtaię 3. zdaię ſię, ſłużę 10. płużę, ſtoi za tyle, przychodzi mi, przypłacam czego 2.* ſtehen, koſten. *ſyn.* conſiſto, conſto, *vel* permăneo, perdūro, *vel* vĭgeo, flōreo.

ſto conſilio alicujus. *polegam na kim.* ſich auf eines Rath verlaſſen.

ſto

ſto cum aliquo, pro aliquo. *trzymam z kim, pomagam za kim.* einem beyſtehen.

ſto in ſententia. *ſtoię przy tym.* auf einer Meynung bleiben.

ſto promiſſis, ſto in fide. *trzymam ſłowo.* Wort, Zuſage, Treu und Glauben halten.

ſtat mihi. *pewna to.* es iſt gewiß.

ſtat mihi magno. *koſztuie mię.* es koſtet mich viel.

ſtoebe, es, f. *gr. Chaber wielki.* Stebekraut.

ſtoechas, adis, f. *gr. Koncanki 2. 3.* Stichaskraut, welſcher Kümmel, Lavendel, Thymian.

ſtŏla, æ, f. *gr. Szata długa. Szata białogłowſka, Letnik, Stuła.* allerley Kleidung, ein langes Frauenkleid; ein Stück von prieſterlicher Kleidung.

ſtolæ jura. *Prawa Stuły.* die Kirchengebühr.

ſtŏlātus, a, um. *w Szatę długą ubrany.* der ein langes Kleid trägt.

ſtŏlĭdĭtas, atis, f. *Głupſtwo.* Narrheit, Thorheit.

ſtŏlĭdè. adv. *głupie.* thöricht.

ſtŏlĭdus, a, um. *głupi.* närriſch, thöricht, unverſtändig. *ſyn.* ſtŭpĭdus, hĕbes, tardus.

ſtŏlo, onis. *Wilk drzewny, Głupiec, ſtary a głupi.* Nebenſchoß bey den Stämmen, ein Narr, Thor.

ſtŏlus, i, m. *Flotta.* eine Flotte.

ſtŏmăcăce, es, f. *gr. Szkorbut.* Mundfeile, Scharbock.

ſtŏmăchābundus, a, um. *gniewliwy.* zornmüthig.

ſtŏmăchālis, e. c. *żołądkowi ſłużący.* dem Magen gedeylich.

ſtŏmăchātus, a, um. *vide* ſtomachoſus.

ſtŏmăchĭcus, a, um. *żołądka chorego, żołądkowi pomocny.* der Magenbeſchwerung hat, magenſtärkend.

ſtŏmăchor, aris. *gniewam ſię 1. dąſam ſię, żołądkuię ſię.* ſich erzürnen, zornig, böſe, ungeduldig oder unleidlich ſeyn, Verdruß haben. *vide* īraſcor.

ſtŏmăchōſus, a, um. *gniewliwy 1. 2. niedogodny.* unwillig, zornig, ungehalten, böſe.

ſtŏmăchus, i, m. *gr. żołądek 1. 2. żołądkowe uście, Gardło 1. Gniew 2. Przykrość 3. Myśl 6. Apetyt 2. Humor.* Schlundröhre, Magenmund, Magen, Sinn, Wille, Luſt, Beliebung, Zorn, Unwille.

ſtomachus latrat. *łaknę.* hungern.

ſtomachi mei eſt. *moyſki, gmyśli.* Luſt zu was haben.

ſtomacho mihi eſt. *markotno mi.* verdrüßlich ſeyn.

ſtomacho ſum alicui, ſtomachum facio. *drażnię, przykrzę ſię.* einen zornig machen.

ſtomacho ſuo vivere. *gwoli ſobie, powoli 2. ſwobodnym być.* nach ſeinem Willen leben.

ſtomachum erumpere. *rozgniewać ſię.* ſich erzürnen.

ſtŏmargus, i, m. *i. q.* nugator.

ſtŏmătice, es, f. *Lekarſtwo na Uſta.* Mundarzney.

ſtŏmătĭcus, a, um. *Uſta uchnące maiący, Uſta leczący.* der ein Geſchwür im Munde hat.

ſtŏmia. *i. q.* collare.

ſtŏmōma, atis, n. *gr. Stal, Hart, Opiłki.* Stahl, Hammerſchlag.

ſtŏrax, ăcis, f. *Storaks Kadzidło.* Storargummi.

ſtŏrea, æ, f. *Mata*, *Rogoża*. geflochtene Decke von Binſen, Stroh- oder Schilfflechte.

STRA

Străbiſmus, i, m. *gr.* *żezowatość*. das Schielen.

ſtrăbo, onis, ſtrăbus & ſtrabonus, i, m. *Rozoki*, *zezowaty*. ein Schielſehender, Schielender.

ſtrabo fio. ſub *po Oku patrzę*, *zayrzę* 1. misgünſtig ſeyn.

ſtrăbus, a, um. *gr.* *zezowaty*. ſchielend.

ſtrăges, is, f. *Porażka*, *Kupa* 1. *Łom*, *Zboża położenie*. ein Haufen Todter auf der Wahlſtatt, Niederlage, Zubodenſchlagung der Saat. *ſyn.* clădes, cædes, ruĭna, pernĭties, exĭtium.

ſtrages muri. *Gruz* 1. Schutt.

ſtragem edo, facio. *porażam* 1. *walę* 2. viel Menſchen erſchlagen.

ſtrăgŭla, æ, f. ſtrăgŭlum, i, n. *Obicie*, *Kołdra*, *Odzienie*, *Deka*. allerley Deckzeug, als: Bett- oder Satteldecke.

ſtrămen, ĭnis, n. *Słoma*, *Mierżwa*, *Poſzycie*. Stroh, oder was untergeſtreuet wird. *ſyn.* ſtrămentum, pălea, ſtĭpŭla.

ſtrămentărius, a, um. *ſłomny*. zum Stroh gehörig.

ſtrămentĭtius, a, um. *vide* ſtramineus.

ſtrămentor, aris. *Słomę zbieram*. Stroh ſammlen.

ſtramentum, i, n. *Słoma*, *Barłog*, *Rzyſko*, *Poſzycie*, *Wiecheć* 1. Stroh.

ſtrămĭneus, a, um. *ſłomiany*. ſtrohern. von Stroh gemacht.

ſtrămĭnĭſĕca, æ, m. *ſłomę rznący*. Strohſchneider.

ſtrangŭlătio, onis, f. *Dawienie*, *Duſzenie*. Erwürgung, das Erwürgen.

ſtrangŭlător, oris, m. *Dawiciel*. ein Erwürger, Henker.

ſtrangŭlătrix, icis, f. *Dawicielka*. eine Erwürgerinn.

ſtrangŭlătus, a, um. *zaduſzony*, *udawiony*, *obieſzowy*. erwürgt, erſtickt, erhenkt, erdroſſelt.

ſtrangŭlătus, us, m. *vide* ſtrangulatio.

ſtrangŭlo, as. *dawię*, *duſzę*, *trzymam co ſkąpo*, *zatłumiam*, *taię*, *zatrzywam* 4. würgen, erwürgen, erſticken, erdroſſeln, karg ſeyn. *ſyn.* ſuffŏco, ſuſpendo.

ſtrangŭria, æ, f. *gr.* *Uryny trudność* 2. Harnſtrenge.

ſtrangŭriōſus, a, um. *niemogący uryny puſzczać*. der nicht harnen kann.

ſtrăta, æ, f. ſtrata via, ſtrata viarum. *Bruk*. die Straße, gepflaſterte Straße, das Gaſſenpflaſter.

ſtrătătĭcum, i, n. *Brukowe*. Pflaſterzoll.

ſtrătăgēma & ſtrategema, ătis, n. *gr.* *Sztuka żołnierſka*, *Chytrość albo Zdrada woienna*. Kriegsliſt. *ſyn.* aſtus bellicus.

ſtrătēgeum, ei, n. *gr.* *Namiot Hetmana*. des Obriſten Gezelt, Hauptquartier.

ſtrătēgia, æ, f. *gr.* *Hetmańſtwo*. Hauptmannſchaft, Voigtey.

ſtrătēgus, i, m. *gr.* *Hetman* 1. ein Hauptmann, Feld- oder Kriegsobriſter.

ſtrătia, æ, f. *gr.* *Woyſko*. Kriegsheer, Armee.

ſtrătiōtes, æ, m. *gr.* *żołnierż*. ein Soldat.

ſtrătiōtĭcus, a, um. *żołnierſki*. kriegeriſch. *ſyn.* mīlĭtăris.

ſtrătiōtis, idis, & ſtrătiōtĭce, es, f. *gr.* *i. q.* millefolium.

ſtrătōnĭca, æ, f. *gr.* *Sztuka woienna*. Kriegskunſt, Kriegszucht.

strātŏpĕdon, i, n. gr. *Obóz, Woysko,* & sub *radziecki Dom.* das Lager im Felde.

strātor, oris, m. *Masztalerz.* Sattel- oder Stallknecht, Leibschütz.

strātōrius, a, um. *ścieleniu służący.* zum Betten gehörig.

strātum & strātorium, i, n. *Pościel, Deka, Woylok.* ein Bett, Lager, eine Streu, Sattel, Decke, Bettwerk. *syn.* lectus, cŭbīle, thălămus.

stratūra, æ, f. *ścielenie, Prześcielanie, Pokład 2. Bruk, Brukowanie.* das Betten, das Pflaster, gepflasterter Boden.

strata & stratura viarum. *vide* strata, æ.

stratus, us, m. *vide* stratum & stratura.

strātus, a, um. *słany, nakryty, obalony, porażony, brukowany.* gebettet, niedergeworfen, gepflastert. *syn.* prōstrātus, jăcens, rĕcumbens, prōcumbens.

stratum æquor. *Morże spokoyne.* gestilltes Meer.

STRE

Streblīta, æ, f. *Kołacz, Ciasto 2.* ein Kuchen.

strĕbŏla & strĕbŭla, æ, f. *strĕbŭlum,* i, n. *udowa Pieczenia.*

strēna, æ, f. *Kolęda.* Neujahrsgeschenke, eine jedwede Gabe, so man einem an Geburts- Namens- oder Festtagen überreicht.

strēnia, æ, f. *vide* strenua.

strēno, as. *obdarżyć.* beschenken.

strēnōsus, a, um. *dobroczynny.* wohlthätig.

strēnua, æ, f. *scil.* Dea. sub *Rześkość.* eine Göttinn, welche den Sterblichen tapfer beystund.

strēnuè. adv. *mężnie, ochotnie, rześko, obrotnie.* tapfer, muthig, geschwind.

strēnuĭtas, atis, f. *Rześkość.* Tapferkeit, Großmuth, Geschwindigkeit.

strēnuo, as. *rześkim się pokazuię.* sich tapfer erzeigen.

strēnuus, a, um. *rześki, ochotny, obrotny.* tapfer, hurtig, kräftig, rechtschaffen. *syn.* dĭlĭgens, impĭger, nāvus, industrius.

strĕpĕrus, a, um. *Grzmot czyniący.* rauschend, klappernd.

strĕpĭto, as. *vide* strepo.

strĕpĭtus, us, m. *Chrobot, Gruchot, Łoskot, Kołat, Grzmot, Puk 2. Trzask 2. Skrzyp, Szum, Szmer, Trzeszczenie, Dźwięk, Szelest, Brzmienie, Zgiełk, Gwar, Wiatru przyrodzonego upuszczenie, Szept, Szemranie, Trzaskanie,* sub *Trzask 2.* Geräusch mit Händen und Füßen, ein Getümmel, Zischen, Brausen, Sausen. *vide* murmur.

strĕpo, is. *trzepiecę się, chrobocę, Grzmot czynię.* rauschen, prasseln, ein Geräusch, Getümmel machen, Zischen, Sausen und Brummen verursachen. *syn.* strĕpĭto, sŭsurro, murmŭro.

strepsĭcĕros, otis, m. *gr. Kręторóg.* ein gehörntes Thier in Indien.

STRI

Stria, æ, f. *Fałd, Laskowanie 3. Skiba 1. żyła w Liściu; Zagon.* Falze, Runzel, Streif, Strich, Strieme, Furche.

striāta, æ, f. *pewny Rodzay Ryb.* eine Art von Fischen.

striātūra, æ, f. *Laskowanie 1. Fałdowanie.* Furchenmachung, Falzung, Hohlrichtung.

striātus, a, um. *fałdowany, zmarszczony laskowany.* runzlicht, mit Furchen oder Strichen unterschieden.

ſtrĭbĭlīgo & *ſtrĭblīgo*, inis, f. *Krzywość, Mowa, Łacińſka zła.* eine Krümme, Verſchlimmerung, Fehler, Schnitzer, Unförmlichkeit der Rede.

ſtrĭblīta, æ, f. *vide* ſtreblita & ſcribilita.

ſtrĭbŭla caro. *vide* ſtrebola.

ſtrictăbillæ, arum, o. ſub *wymuſkany.* ſunt, qui ſummo pede vel tało terram ſtringunt.

ſtrictè & ſtrictim. adv. *krótko, ściśle, słózem, niſko.* genau, kurz, kürzlich, richtig.

ſtrictipellæ, ſtrictivellæ. vide *ſtrictabillæ.*

ſtrictīvus, a, um. *rwany co ſię rwać daie.* was man mit den Händen abſtreift, was ſich ſtreifen läßt.

ſtrictor, oris, m. *Obrywacz.* Ableſer des Obſts.

ſtrictūra, æ, f. *Iſkra roſpalonego żelaza.* Funken vom glüenden Eiſen, der Streif, die Kerbe.

ſtrictus, a, um. *ściſły 2. ſurowy 2. rwany.* rauh und ſtreng, abgeſtreifts.

ſtrictus gladius. *dobyty Miecz.* ein gezucktes Schwerdt.

ſtriculus, a, um. *roſły.* erwachſen.

ſtrīdens, entis, o. *ſkrzypiący.* das da kirret.

ſtridentia plauſtra. *Wozy ſkrzypiące.* kirrende Wagen.

ſtrīdeo, es. & ſtrīdo, is. *ſkrzypię 1. zgrzytam, trzeſzczę, ſkwierczę 1. terkocę, trzepiecę ſię, Szmer czynię, parſka.* kirren, knaſtern, ziſchen, pfeifen. *ſyn.* crĕpito, frĕmo, ſtrĕpīto. *phr.* ſtrīdōrem do, ēdo, tollo.

ſtrīdor, oris, m. *Zgrzytanie, Skrzyp, Trzeſzczenie, Szum, Kwiczenie, Krzyk 1. Przykrość 3.* das Knarren, Klappern, Kirren, Geräuſche, Geziſche. *ſyn.* ſtrĕpītus, murmur.

ſtrīdŭlus, a, um. *ſkrzypiący, trzeſzczący, ſkwierczący, przykry 3.* knaſternd, kirrend. *ſyn.* ſtrīdens, ſtrĕpītans, ſŏnōrus.

ſtrīga, æ, f. *Ciąg 2. Rząd 3. Skiba 1. Pierzeia.* eine Furche, Zeile, ein langer Strich.

ſtrīgātio. vide *ſtrigilatio.*

ſtrīgātus, a, um. *na Rzędy podzielony.* mit Furchen abgemeſſen.

ſtrĭgil, ilis, n. *genus aluminis pumicoſum & fiſtuloſum inſtar ſpongiæ.*

ſtrĭgil, ĭlis, f. *Grzebło, Drapaczka.* ein Striegel.

ſtrĭgĭlārius, ii, m. *Grzebła robiący.* ein Striegelbereiter.

ſtrĭgĭlātio, onis, f. *Kierowanie.* das Striegeln, Lenken, Führen.

ſtrĭgilēcŭla, æ, f. *mała Drapaczka.* ein kleiner Striegel.

ſtrĭgĭlis, is, f. *Grzebło, Drapaczka, Uſzka, Rurka Aptekarſka.* ein Striegel, ein Reibſtein.

ſtrigiles hæ. *Laſkowanie 2. Piaſek złoty,* & ſub *Scierka 4.*

ſtrĭgĭlium & ſtrigillium, ii, n. *i. q.* ſtrigilis.

ſtrĭgillo & *ſtrĭgio*, as. *vide* ſtrigo.

ſtrĭgium & *ſtriglium*, ii, n. *Szuba.* ein wüſter und ſchlechter Mantel.

ſtrigmentum, i, n. *Oſkrobiny, Strużyna, Brud, Kley rybi.* Wolger, abgeſchabter oder abgeriebener Unflath des Leibes.

ſtrīgo, as. *kieruię 1. odpoczywam komu,* ſtriegeln, Pferde, Ochſen ꝛc. lenken, führen.

strigones & strigores, um, m. plur. sub *mocny* 1. *suchorlawy*. Menschen von starken Gliedmaßen.
strĭgŏsĭtas, atis, f. *Osowiałość*.
strigōsus, a, um. *suchorlawy*, *chudy*, *ociągaiący się*. sehr mager, runzelicht, hager oder abgezehret.
strĭgŭlus. vide *strĭcŭlus*.
stringo, is. *ściskam* 1. *ściągam*, *zwięzuię*, *obrywam* 1. *oskrobuię*, *omykam*, *drasnąć*, *dobywam* 2. *nastorżyć*, *do ścigam*, *przywięzuię*, *kuię*, *przerażam*, *strugam*, *obcinam* 1. *złewam*, *podbieram*, *ociera się*. zusammen klemmen, hart anziehen, zucken, abstreifen, verwunden, hart angränzen. *syn.* astringo, constringo, comprĭmo, arcto, coarcto, in arctum cōgo, lĭgo, vincio, *vel* distringo, nŭdo, è vāgīna extraho, ēdūcò.
stringor, oris, m. *Zdrętwienie*. Erstarrung.
strinx, ingis. *vide* strix.
strio, as. *laskuię*, *fałduię*, *marszczę* 2. mit Hohlkehlen unterscheiden, Streife oder Furchen machen, Leisten ziehen.
stritābillæ, arum, f. *niewiasty z mieysca na mieysce przechodzące się*. Weiber, die immer von einem Ort zum andern spazieren. *vide* strictabillæ.
strītāvus, i, m. *lege* tritavus.
strīto, as, priscum. *łażę*. idem quod *ægre sisto*.
strix, strĭgis, f. *gr.* *Kozodoy Ptak*, *Sowa łężna*, *Laskowanie* 2. *Straszydło* 2. *Czarownica* 1. eine Nachteule, Todtenvogel, Tiefe der Hohlkehlen, eine Hexe, Druth.

S T R O

Strōbĭlia, n. plur. *i. q.* mundus muliebris.
strŏbĭlus, i, f. *gr.* *Szyszka* 1. *Karciof*, *Krąglica*, *Sosna* 1. *Pław* 6. *Wicher*. Tannzapfe, Strobeldorn, Zirnenbaum, Zirbelnuß.
strobulus. sub *Sosna* 1.
strŏbus, i, f. *gr.* *arbor odorifera*.
strōma, ătis, n. *gr.* *Obicie*. eine Decke, Tischdecke, Tapete, Tapezerey, Polster, Küssen.
strombus, i, m. *gr.* *Pław* 6. eine Art Meerschnecken.
strombus fluviatilis. *ślimak* 2.
strongўle, es. *gr.* *Hałun*. Alaun.
strongўlus, a, um. *i. q.* globosus *vel* rotundus.
strŏpha, æ, f. *gr.* *Sztuka prawna*, *Mowa trudna*, *wiosłowe Wici*, *Wykręcanie*. geschwinde oder spitzfindige Ausflucht, Aufschneyderey, Betrügerey, wiederholter Reimschluß.
strŏphiārius, ii, m. *Wieńczarz*. Kranzmacher, Brusttuchmacher.
strŏphiŏlum, i, n. *Chusteczka*, *Wieniec* 1. Schnupftüchlein, Brusttüchlein, Kränzlein.
strŏphium, ii, n. *gr.* *Chustka* 2. *Wieniec* 1. *Wiązanka*. Brusttuch, Schnürbrust, Halsgoller, Halshemde, Schnupftuch, Kränzlein von Blumen, Hauptzierde, Kranz, Krone.
strŏphos & strophus, i, m. *gr.* *Gryzienie w żołądku*. Bauchgrimmen.
stroppus & strŏpus, i, m. *i. q.* strophium, et. *wiosłowe Wici*.

S T R U

Structè. adv. *ozdobnie*. geputzt, geziert.
structilis, e. c. *robiony* 1. *składany* 2. von vielen Stücken gemacht, zusammengesetzt.

ſtructim. adv. *i. q.* ſtructè.

ſtructio, onis, f. *Budowanie.* Bau, Zuſammenrüſtung.

ſtructor, oris, m. *Budownik, Stołowy 2. Stolnik.* ein Werkmeiſter, Baumeiſter, Vorſchneider, Tiſchdecker, Tafeldecker, Kellner.

ſtructōrius, a, um. *budowniczy.* zum Bauen gehörig.

ſtructum, i, n. ſub *Kamionka* & *Mur.* der Bau.

ſtructūra, æ, f. *Budowanie 1. 2. Składanie, Fałdowanie, Mur, Kleć, Klecenie.* der Bau, Aufrichtung eines Baues, Gebäude. *ſyn.* ædificātio, ædificium.

ſtructus, a, um. *budowany, ſzykowany, składany.* gebauet, geordnet, zuſammen gemacht, zugerichtet, aufgerichtet.

ſtrues, is, f. *Stós 1. Kupa 1. Noſzenie 1. Miodownik, Kołacz.* ein Haufe auf einander gelegter Sachen, ein Schober, eine Gattung Kuchen. *ſyn.* congĕries, agger, cŭmŭlus.

ſtrufertarius, ii, m. *ſtrufertum*, i, n. ſub *Ofiara 2.* der gewiſſe Art von Kuchen aufſetzet.

ſtruix, ĭcis, f. *i. q.* ſtrues.

ſtrūma, æ, f. *Wole 1. ſlinne Jagody, Gruczoły.* ein Kropf, Haagdrüſe am Halſe.

ſtrūmăria. *Rzep 2.*

ſtrūmătĭcus, a, um. *gruczołowaty,* der einen Kropf hat.

ſtrūmea, æ, f. *Jaſkier.* ein gewiſſes Kraut, ſo die Kröpfe heilet.

ſtrūmella, æ, f. *dimin. à* ſtruma.

ſtrūmentum, i, n. *i. q.* inſtrumentum.

ſtrūmōſus, a, um. *i. q.* ſtrumaticus.

ſtrūmŭla, æ, f. *i. q.* ſtrumella.

ſtrūmum, i, n. *vide* ſtrychnum.

ſtruncus, *ſtrundius* & *ſtrundus*, i, m. *i. q.* excrementum. *Gnóy, Bobek owczy, kozi.* Miſt, Koth.

ſtruo, is. *buduię 1. gotuię, ſzykuię 1. knuię 2. kupię, kopię 2. układam 1. nabawiam, ſypię 2. muruię, Sztuki zażyć, idę na kogo, myślę chytrze, naprawiam 2.* häufig auf einander ſetzen, aufführen, bauen, ordnen, zurichten, Ordnung machen. *ſyn.* conſtruo, exſtruo, ædifĭco, mōlior, *vel* păro, appăro, inſtruo.

ſtruppearia feſta. ſub *Wieniec 1.* ein gewiſſes Feſt bey den Römern.

ſtruppus & ſtrupus. *i. q.* ſtroppus.

ſtrūthea, æ, f. *Pigwa drzewo.* Quittenbaum

ſtruthea, orum, n. & ſtruthea mala. *Pigwa Owoc.* kleine Quitten.

ſtrūtheum, i, n. *gr. Członek 5.* das männliche Glied.

ſtrūtheus, a, um. *Struſi.* was vom Straußvogel iſt.

ſtruthia, orum. *vide* ſtruthea, orum.

ſtruthio, onis. & ſtruthius, ii, m. *Struś 1. 2.* Strauß, ein Vogel.

ſtrūthiŏcămēlīnus, a, um. *vide* ſtrutheus.

ſtruthiŏcămēlus & ſtruthocamelus, i, m. *i. q.* ſtruthio.

ſtrūthiŏmēla, orum, n. *vide* ſtruthea, orum.

ſtrūthion & um, i, n. *gr. Mydelnik.* Seifenkraut.

ſtruthium malum. *vide* ſtruthea, orum.

ſtrūthŏpus, ŏdis. *gr. małonogi.* der kleine Füße hat.

ſtrychnum, i, n. & ſtrychnos & ſtrychnus, i, m. & f. *Pſinki.* Nachtſchatten, ein Kraut.

ſtrychnum

strychnum manicum. *Szaley wielki.*
strychnum soporiferum. *Miechunki ziele.*
strygis, is, f. *pewny Rodzay Zboża.* gewisse Art von Getreide.

S T U

Stubulus. lege *strobilus.*
studeo, es. *usiłuię, staram się, sprzyiam, chcę, uczę się, zabiegam, bawię się.* sich befleißigen, bemühen, emsig seyn, günstig seyn, verlangen, begehren, studiren. *syn.* disco. *phr.* studiis, artibus ingĕnuis văco, indulgeo, incumbo, invĭgĭlo, studiis tempus, ætātem, ŏpĕram do, dĭco, dēvŏveo, nāvo, ănĭmum intendo, Musis servio, studia tracto, cŏlo.
studia, orum, n. plur. *Nauki 1. 2.* Wissenschaften.
studiōsē. adv. *pilnie, chętnie, ochotnie, umyślnie.* emsig, mit Fleiß.
studiōsus, i, m. *Student szkolny.* ein Student.
studiōsus, a, um. *chętny, sprzyiazny, pilny, pracowity, chciwy, Miłośnik 1. Przyiaciel 2. Nauk pilny,* & sub *kocham się.* fleißig, emsig, ergeben, gewogen, künstlich, ein Liebhaber. *syn.* ămans, cŭpidus. *phr.* studiis addictus, invĭgĭlans, assvētus.
studium, ii, n. *Chęć, Usilność, Myśl 6. Cwiczenie 2. Nauka 1. Zabawa, Usadzanie się, Szkoła, Łaska.* das Studiren, eine hohe Schule, Fleiß und Ernst, Mühe, Bemühung, Uebung, Gunst, Gewogenheit, Wohlmeynung, Lust, Neigung. *syn.* ămor, lăbor, cūra, contentio, ŏpĕra.
studio. abl. *i. q.* studiosē.
stultè. adv. *głupie.* närrisch, unbesonnen.
stultesco, is. *głupieię.* zum Narren werden.
stultĭcen, inis, m. *głupie pieśni śpiewaiący.* der tolle Lieder singt.
stultĭcĭnium, ii, n. *Spiewanie głupie.* ein närrischer Gesang.
stultĭlŏgus, i, m. *Głupiec.* ein Narr, Possenreißer.
stultĭlŏquentia, æ, f. *stultĭlŏquium,* ii, n. *Głupomowność.* thörichte Rede.
stultĭlŏquus, a, um. *głupie mówiący.* der thöricht redet.
stultĭtia, æ, & stultĭties, ei, f. *Głupstwo.* Narrheit, Thorheit. *syn.* insānia, āmentia, dēmentia, vēcordia, vēsānia, dēlīria, orum.
stultĭvĭdus, a, um. *głupie patrzący.* der närrisch siehet.
stultŭlus, i, m. *nieco głupi.* etwas thöricht.
stultus, i, m. *Głupiec, Błazen.* ein Thor, Narr.
stultus, a, um. *głupi.* närrisch, unverständig, ungeschickt, thöricht. *syn.* insānus, āmens, dēmens, fătuus, dēlīrus, mălĕsānus, insĭpiens, vēcors. *phr.* mentis, rătiōnis inops, ănĭmi impos.

S T U P

stūpa & stuppa, æ, f. *Pacześ, Zgrzebie, Powróz 1.* Werg vom Hanf oder Flachs.
stūpārius, a, um. *zgrzebiowy.* zum Werg gehörig.
stŭpĕfăcio, is, ĕre. *zdumiałym czynię.* erstaunend oder erstarrend machen.
stŭpĕfactio, onis, f. *Przestraszenie.* Erschreckung.
stŭpĕfactor, oris, m. *Przestraszyciel.* der einen in Schrecken setzet.

ſtŭpĕfactus, a, um. *zdumiały.* erſtaunt, erſchreckt, erſtarrt. *ſyn.* obſtŭpĕfactus, attŏnītus, perterrītus.

ſtŭpĕfio, is. *vide* ſtupeo.

ſtŭpendus, a, um. *dziwny, ſtraſzny.* entſetzlich, erſtaunlich. *ſyn.* trĕmendus.

ſtŭpeo, es. ſtŭpeſco, is. *zdumiewam ſię, martwieię, tępieię.* ſtutzen, erſtaunen, erſtarren, nichts fühlen, ſich entſetzen, über etwas verwundern. *ſyn.* obſtŭpeſco.

ſtŭpeus, a, um. *paczeſny, zgrzebiany.* von Werg.

ſtŭpĭdĭtas, atis, f. *Nieczułość, Głupſtwo.* Tollheit, Sinnloſigkeit, Dummheit, Grobheit, Thorheit. *vide* ſtupor.

ſtŭpīdo, as. *vide* ſtupefacio.

ſtŭpĭdus, a, um. *nieczuły 1. zdrętwiały, głupi, Nikczemnik.* erſtaunet, erſtarret, toll, unverſtändig, ſinnlos, ungelehrt. *ſyn.* ſtŭpĕfactus *vel* ſtŏlĭdus, hĕbes, tardus, ſōcors, ignāvus, indoctus.

ſtŭpor, oris, m. *Zdrętwienie, Zdumiewanie, Nieczułość, Zapamiętywanie ſię, Głupſtwo.* Erſtaunung, Erſtarrung, Entſetzung für großem Schrecken, Verwunderung. *ſyn.* ſtŭpĭdĭtas, torpor, hĕbĕtūdo, *vel* ingens admīrātio, *vel* păvor, formīdo, mĕtus.

ſtupor linguæ. *Munia, niemy.* wenn einer verſtummet.

ſtŭpōrātus, a, um. *ſzalony, głupi.* toll, thöricht.

ſtuppa, æ, f. *lege* ſtupa.

ſtuppeus, a, um. *lege* ſtupeus.

ſtuppo, as. *Paczeſiami zatykam.* mit Werg verſtopfen.

ſtŭprātio, onis, f. *Zgwałcenie.* Schändung, Nothzüchtigung.

ſtŭprātor, oris, m. *Gwałciciel, Cudzołożnik.* ein Hurer.

ſtŭprātus, a, um. *zgwałcony.* geſchwächt, genothzüchtiget.

ſtŭpre. adv. obſol. *ſprośnie.* ſchändlich.

ſtŭpro, as. *zgwałcić 4. cudzołożyć.* ſchänden, ſchwächen, nothzüchtigen. *ſyn.* conſtŭpro, vĭŏlo, vĭtio, corrumpo. *phr.* ſtŭprum infĕro, caſtum ērĭpio pŭdōrem.

ſtŭprōſus, a, um. *Gwałciciel, cudzołożniczy.* huriſch, verhurt.

ſtŭprum, i, n. *Nierząd, Cudzołóſtwo, Gwałt 2.* Hurerey, Schändung oder Schwächung einer Weibsperſon, Schande, Unzucht.

ſtuprum facere, inferre. *vide* ſtupro.

ſtupri conciliatrix, ſequeſtra. *Rufianka.* eine Hurenwirthinn, Kupplerinn.

ſtupri pretium. *Nierządnicze.* Hurengewinn.

ſtūrio, onis, m. ſturio minor. *Czeczuga.*

ſturio major. *Jeſiotr.* Stör, ein Fiſch.

ſturnīnus, a, um. *ſzpakowaty.*

ſturnus, i, m. *Szpak.* ein Staar.

S T Y

Stўgiālis, e. c. ſtўgius, a, um. *piekielny.* hölliſch, zur Hölle gehörig. *ſyn.* infernālis, tartăreus, ăvernālis.

ſtўlītes, æ, m. *gr. Słupnik.*

ſtўlŏbăta, æ, f. *gr. Podſtawek 3.* Poſtament, Säulenfuß.

ſtўlus, i, m. *gr. Pal 1. Pniak, Kół oſtry, Kołek oſtry, Łodyga, Rylec, Pióro 2. 5. Piſanie 4. Przymówka, Mowy kſztałt, Obyczaiow złych ganienie, Skaziciel 2. Skazówka.* ein Griffel, eine Art zu ſchreiben, Rebenſprößlein, Stiel am Obſt, die Zeigerſtange, der Stift

Stift an den Sonnenuhren. *syn.* grăphium, ăcūmen, *vel* penna, călămus, ărundo, *vel* dīcendi forma, mŏdus, rătio.
stylum exerceo. *piszę 6.* schreiben.
stymmăta, um, n. plur. *gr. Porfumy.*
stymphălis, ĭdis, f. *gr. Bocian cudzoziemski.*
stypa, æ, f. *lege* stupa.
stypteria, æ, f. *gr. Hałun.* Alaun.
stypticus, a, um. *gr. zatwardzaiący, zawieraiący.* zusammentragend oder ziehend, verstopfend.
styrax, ăcis, m. & f. *Styrak, mirowy Oleiek.* wohlriechender Gummi.

SUA

Suāda, æ, f. sub *Namawiacz*, & sub *Namowa.* Beredungskraft.
suādēla, æ, f. *Namowa.* Beredung, gute Worte.
suādenter. adv. *namownie.* beweglich, beredungsweise.
suādeo, es. *radzę 1. namawiam, stanowię 2.* rathen. *syn.* persuādeo, consŭlo, hortor, indūco, incĭto, impello, autor sum.
suādĭbĭlis, e. c. *namowny 2.* leicht zu überreden.
suadus, a, um. *miły.* lieblich, holdselig.
sualternĭcum, i, n. *Bursztyn.* rother Agtstein.
suamet, suapte. sub *swóyże.* sein selbst.
suāria, æ, f. *Karmia dla Swiń.* die Schweinmast.
suārius, a, um. *świni.* säuisch.
suārius, ii, m. *świniopas.* Säu- oder Schweinhirt.
suas, atis. *rectè posse dici docet Jul. Scalig. ut:* nostras, vestras.
suāsio, onis, f. *Namowa.* Rath, Rathung, Ermahnung.
suasionis opifex. *i. q.* suasor.
suāsor, oris, m. *Radziciel, Namawiacz.* ein Ermahner, Rathgeber. *syn.* autor, hortātor, impulsor.
suāsōrius, a, um. *namowny 1. radzący.* ermahnend, rathend.
suāsum, i, n. *Farba 2. Czernidło, Namowa* & sub *okopciały, śniady.* eingedruckte Farbe, Regentropfen auf einem weißen Kleide, Rath, Ueberredung.
suaso infectus. *okopciały.*
suāsus, us, m. *i. q.* suasio.
suāsus, a, um. *vide* persuasus.
suātim. adv. *świńsko.* wie eine Sau.
suāvè. adv. *przyiemnie.* lieblich.
suāveŏlens, entis, o. *pachnący.* wohlriechend.
suāveŏlentia, æ, f. *Wonność.* der liebliche Geruch.
suāviātio, onis, f. *Całowanie.* Küssung. *i. q.* suavitas.
suāviātor, oris, m. *całuiący.* der einen Kuß giebt.
suāvĭdus, a, um. *i. q.* suavis.
suāvĭdĭcus, *suāvĭlŏquus*, a, um. & *suāvĭlŏquens*, entis, o. *wdzięcznomowny.* lieblich redend.
suāvĭlŏquentia, æ, f. suāvĭlŏquium, ii, n. *Wdzięcznomowność.* Wohlredenheit, liebliche Rede.
suāvilūdius, ii, m. *krotofilnik.* der gerne spielet.
suāvio, as. *całuię.* küssen, herzen.
suāviŏlum & suāvillum. *Całowanie.* Küßlein.
suavior, aris. *i. q.* suavio.
suāvis, e. c. *łagodny, przyiemny, smaczny.* lieblich, holdselig, frundlich. *syn.* grātus, dulcis, jūcundus, acceptus, blandus, lætus, *vel* benignus, cōmis, urbānus.

suāvĭ-

suāvĭsŏnus, a, um. *wdzięcznie brzmiący.* wohlklingend.

suāvĭtas, atis, f. *Łagodność, Przyiemność, Słodkość.* Lieblichkeit, Anmuth, Holdseligkeit, Süßigkeit.

suavitas odoris. *i. q.* suaveolentia.

suāvĭter. adv. *przyiemnie, łagodnie, smaczno.* lieblich, angenehm.

suāvĭtūdo, inis, f. *i. q.* suavitas.

suāvium, ii, n. *Całowanie, Warga.* ein Kuß, Liebeskuß. *syn.* oscŭlum.

S U B

Sub. præp. *pod czym na 2. zaraz potym, czasu tego, koło, przy.* unter, um, bey, gegen, zur Zeit.

sub Alexandro. *za Alexandra.* zur Zeit Alexandri.

sub aspectum. *przed Oczyma.* vor Augen.

sub adventum. *za Przybyciem.* zur Zeit der Ankunft.

sub conditione. *pod zakładem.* mit Beding.

sub dio, sub divo. *na Dworze 1.* unter freyem Himmel.

sub exitu vitæ. *krótko przed śmiercią.* kurz vor dem Tode.

sub finem. *na schyłku 2. przykońcu.* gegen das Ende.

sub fræno. *na wodzy.*

sub hoc tempus. *otey Dobie.* zu dieser Zeit.

sub jove frigido. *vide* sub dio.

sub jugum abeo. *poddaię się.*

sub jugum mitto. *podbiiam pod mor.*

sub manu. *na doręczu, do Ręki.* bey der Hand.

sub noctem. *wieczor 2. w nocy.* gegen die Nacht.

sub sinu. *potaiemnie.* heimlich.

SUBA

Sŭbabsurdè. adv. *przygrubiey.* ein wenig ungereimt.

sŭbabsurdus, a, um. *przygrubszy.* ein wenig ungeschickt.

sŭbaccūso, as. *obwiniam, uskarżam się.* ein wenig klagen.

sŭbăcĭdŭlus, sŭbăcĭdus, a, um. *kwaskowaty, przykwaśny.* säuerlich.

sŭbactio, onis, f. *Podbicie, Rozczynianie 1. 2. Zaczynianie, Polerowanie, Uprawa Roli,* & sub *żwanie.* Zwang, Unterwerfung, Uebung, das Knäten.

sŭbactor, oris, m. *Sodomczyk.* ein Hurer, Knabenschänder.

sŭbactus, us, m. *i q.* subactio.

sŭbactus, a, um. *ubity, rozczyniony, wyczosany, ćwiczony, przymuszony.* gezwungen, zusammen getrieben, geübt, weich gemacht.

subactus ager. *Rola sprawiona.*

sŭbadjŭvo, as. *pomagam.* helfen.

subadjuva, æ, m. *subadjŭvus,* i, m. *Pomocnik.* ein Helfer.

sŭbadmŏveo, es. *podmykam, przypuszczam 2.* ein wenig hinzuthun.

sŭbærātus, a, um. *pozłocisty, nieszczery 2.* mit Erz vermengt.

sŭbăgĭtātio, onis, f. *Podbicie, Nierząd.* Unterwerfung.

sŭbăgĭtātor, oris, m. *i. q.* subactor.

sŭbăgĭtātrix, īcis, f. *Nierządnica.* eine Hure, ein unzüchtiges geiles Weib.

sŭbăgĭto, as. *podbiiam, namawiam, nierządu patrzyć.* bezwingen, überreden, Hurerey treiben, nothzüchtigen.

sŭbăgrestis, e. c. *przygrubszy.* ein wenig bäurisch, grob von Sitten.

sŭbālāris, e. c. *podpaszny.* was unter den Flügeln oder Achseln ist.

fŭbalbeo, es. ſubalbĭco, as. *bielę ſię.* weiß-lich ſeyn.
fŭbalbĭcans, antis, o. fŭbalbĭdus & fŭbalbus, a, um. *białaſy.* weißlich.
fŭbalpīnus, a, um. *pod Alpeſami leżący.* unten an den Alpen gelegen.
ſŭbalternātus & ſubalternus, a, um. *innemu podległy.* unterworfen, unter einem andern ſtehend.
fŭbămārus, a, um. *gorzkliwy.* ein wenig bitter.
fŭbăqueus, a, um. *podwodny* 1. das unter dem Waſſer iſt.
fŭbăquilus, a, um. *śmiadawy.* bräunlich, ſchwärzlich.
fŭbărātio, onis, f. *Oranie.* das Unter-ackern.
fŭbărātor, oris, m. *Oracz.* ein Unter-pflüger.
fŭbargūtus, fubargūtulus, a, um. *Mędrek.* argliſtig, der ſich klug zu ſeyn dünket.
fŭbarmālia, ium, n. plur. *Koſzulka pod Zbroię, Szata długa.* Kleider, über welche man die Waffen anlegt.
fŭbăro, as. *orżę.* unterackern.
fŭbarrho, as. *Zadatkiem ſię obowięzuię.* mit einem Mahlſchatz oder Ehepfand ſich verbinden.
fŭbarrŏgans, antis, o. *pyſzny, przypyſznieyſzy.* ſtolz, ein wenig vermeſſen.
fŭbarrŏganter. adv. *pyſznie.* ziemlich ſtolz.
fŭbaſper, era, erum. *przyſurowſzy.* ein wenig ſcharf, rauh.
fŭbaſſentior, īris. *poniekąd przyzwalam.* einigermaaßen Beyfall geben.
fŭbātio, onis, f. *Beſtwienie ſię, Krzektanie* ſub *krzeka.* das Laufen der Schweine.
fŭbaudio, is, ire. *domyślam ſię.* drunter verſtehen.
fŭbauratus, a, um. *pozłociſty.* vergüldet.
fŭbauſculto, as. *podſłuchywam.* heimlich lauſchen, horchen oder aufmerken.
fŭbauſtērus, a, um. *trochę cierpki.* etwas ſauer oder herbe.

SUBB

ſubbalbè. adv. *trochę niewyraźnie.* etwas ſtammelnd, liſpelnd.
ſubballio. ſub *Namieſtnik.*
ſubbăſĭlĭcānus, a, um. *próżnuiący, Nowiniarz* & ſub *Przyſięgacz.* ein Pflaſtertreter.
ſubbibo, is. *podpiiam.* nippen, ein wenig trinken.
ſubblandior, iris. *pochlebuię.* liebkoſen, ſchmeicheln, gute Worte geben.
ſubbrĕvis, e. c. *przykrotſzy.* etwas kurz.
ſubbullio, is, ire. *kipię.* ein wenig ſieden.

SUBC

ſubcærŭleus, a, um. *modrawy.* bläulich.
ſubcandĭdus, a, um. *białaſy.* weißlich.
ſubcăvus, a, um. *dołkowaty.* unten hohl.
ſubcentŭrio, onis, m. *Porucznik, Namieſtnik.* Unterhauptmann, Adjutant, Lieutenant.
ſubcentŭrio, as. *Namieſtnika daię.*
ſubcernĭcŭlum, i, n. *Sito.* Haarſieb.
ſubcerno, is. *przeſiewam.* ſieben, durchbeuteln.
ſubcĭnĕritius, a, um. *popielaty.* etwas aſchengrau.
ſubcineritius panis. *Podpłomyk.* Aſchenbrod.
ſubcingo, ſubcingulum. *lege* ſuccingo &c.
ſubcīſīvus, a, um. *lege* ſuccisivus.
ſubclāmo, as. *vide* ſucclamo.
ſubcoacta, orum, n. plur. *Materace, Pilśń, Gunia* 1. Matratzen oder Decken mit Haaren und Wolle ausgeſtopft.

ſubcoboneum. lege *ſuccuboneum.*

ſubcœno, as. ſub *wieczerzam.* unten eſſen.

ſubcontŭmēliōſē. adv. *zelżywie.* ein wenig ſchmählich, verächtlich, ſchimpflich.

ſubcraſſŭlus, a, um. *przygrubſzy.* etwas dick.

ſubcreſco. *lege* ſuccreſco.

ſubcriſpus, a, um. *kędzierżawy.* kräuslich, kraushäricht.

ſubcrūdus, a, um. *przyſurowſzy.* etwas roh, halb gekocht.

ſubcruentus, a, um. *krwawy.* ein wenig blutig.

ſubcŭbo, onis. *vide* ſubcŭba.

ſubcūdo, is. *podbiiam* 1.

ſubcultro, as. *kraię.* zerſchneiden.

ſubcŭneātus, a, um. *kliniaſty.* verkeilt.

ſubcŭneo, as. *podbiiam*, *zakliniam.* verkeilen.

ſubcūrātor, oris, m. ſubcuſtos, ōdis, c. *Namieſtnik.* Unterſchaffner, Factor, Untervormund, Unterhüter, Lohnwächter.

ſubcurvus, a, um. *trochę krzywy.* gebückt, etwas krumm.

ſubcŭtāneus, a, um. *zaſkórny.* unter der Haut liegend.

SUBD

Subdăpĭfer, eri, m. *Podſtoli.* Untertruchſes.

ſubdēbĭlis, e. c. *przyſłabſzy.* ſchwächlich, unkräftig, kraftlos.

ſubdēbĭlĭtātus, a, um. *nieco oſłabiony.* ein wenig geſchwächt.

ſubdēfĭcio. *vide* deficio.

ſubdiāle, is, n. ſubdialis locus. *Podniebie.* Hof am Hauſe; alles dasjenige, ſo unter freyem Himmel iſt.

ſubdiālis, e. c. *nadworny* 2. unter bloſſem Himmel, unter freyer Luft.

ſubdiffĭcĭlis, e. c. *przytrudnieyſzy.* ein wenig ſchwer.

ſubdiffīdo, is. *trochę niedowierżam.* ein wenig zweifeln, einigermaaßen nicht trauen.

ſubdiſtinctio, onis, f. *Punktowanie.* Unterzeichnung, mehrere Unterſcheidung.

ſubdiſtinguo, is. *bardziey rozdzielam.* noch mehr unterſcheiden.

ſubdĭtĭtius, ſubdĭtīvus, ſubdĭtuus, a, um. *podrzucony.* untergeſchoben, unächt, an eines andern Statt gelegt.

ſubdititius infans. *Podrzutek.* ein Wechſelbalg, untergeſchobenes Kind.

ſubdĭto, as. *podkładam.* unten hinzu thun.

ſubdĭtus, a, um. *poddany* 1. *podrzucony*, *Naſtępca.* untergelegt, untergethan, untergeſchoben, ein Nachfolger.

ſubditus partus. *vide* ſubdititius infans.

ſubdiu. adv. *we dnie.* bey Tag.

ſubdīvālis, e. c. *vide* ſubdialis.

ſubdīvido, is. *dzielone ieſzcze dzielę.* das Getheilte noch einmal theilen.

ſubdo, is. *poddaię* 1. *podkładam, podrzucam* 2. unter etwas thun, unterlegen, unterſtellen, unterſetzen. *ſyn.* ſubjĭcio, ſuppōno, ſubjungo, *vel* ſubſtĭtuo, ſuffĭcio.

ſubdŏceo, es. *uczę.* obenhin lehren.

ſubdoctor, oris, m. *Lokat.*

ſubdŏlē. adv. *chytro.* hinterliſtig, tückiſch.

ſubdŏleo, es. *trochę boleię.* ein wenig Schmerzen empfinden.

ſubdŏlus, a, um. *chytry*, *zdratliwy.* liſtig, tückiſch, hinterliſtig. *ſyn.* dŏlōſus, aſtūtus, callĭdus, fallax.

ſubdŏmito & ſubdomo, as. *uſkramiam*, *ukrócić.* zähmen, bändigen, zahm machen, überwältigen.

ſubdŭbĭto,

subdŭbĭto, as. *wątpię nieco.* ein wenig oder einigermaaßen zweifeln.
subdūco, is. *umykam, uwodzę 2. uymuię 6. podnoszę, wyciągam 1. odsadzam 2. uchodzę 1. 3. schraniam się, kradnę 1.* & sub *rachuię co.* entziehen, abziehen, wegziehen, heimlich davon schleichen, ausreißen, sich hinweg begeben, entwenden, entführen, stehlen, betrügen, rechnen. *syn.* subtrăho, aūfĕro, tollo, rĕmŏveo.
subductārius, a, um. *Ciągnieniu służący.* damit man aufziehet.
subductārius funis. *Lina, windowe Liny.* ein Ziehseil, Windeseil.
subductĭlis, e. c. *co się daie podnosić.* das sich aufziehen läßt.
subductio, onis, f. *Rachunek 1. Windowanie.* Rechnung, Aufziehung einer Last.
subductus, a, um. *ustronny.* entzogen.
subdulcis, e. c. *słodkawy, przysłodszy.* süßlich.
subdūrus, a, um. *przytwardszy.* etwas hart.

SUBE

Sŭbĕdo, is. *podgryzuię, podbiera.* unterfressen.
sŭbeo, is, īre. *podchodzę 1. podieżdżam, wchodzę, poddaię się, skłaniam się 2. wstępuię 1. podeymuię się, zagrząngam się, ponoszę, dźwigam, obalam na się, następuię 1. 2. wdaię się, zachciało mu się, cierpię 1. ratuię.* unten hinzu gehen, eingehen, an eines Statt kommen, einfallen, leiden, ausstehen, hervor wachsen, entstehen. *syn.* ingrĕdior, pĕnĕtro, intro, pervādo, permeo, *vel* ŏbeo, aggrĕdior, suscĭpio, *vel* sustĭneo, fĕro, tŏlĕro, pătior.
sŭbeo vultum alicujus. *pokazuię się komu.* einem unter Augen treten.
sūber, eris, f. n. *Korek 1. 2. Kora na Drzewie, Skórka 5. Pływaczka.* Pantoffelholz, Korkbaum.
sūbĕrectus, a, um. *podniesiony.* aufgerichtet.
sūbĕreus, a, um. *Korkowy 1.* von Pantoffelholz.
sūbĕries, ei, f. *i. q.* suber.
sŭbĕrĭgo, is. *podnoszę.* unten aufrichten.
sūbĕrīnus, a, um. *vide* subereus.
sŭberro, as. *błądzę.* hin und wieder gehen.
sŭbex, ĭcis, m. *Strzemię, Podstawek 1. Powietrze 1. Obłok.* Steigbügel, die obere Luft.
sŭbĕxhĭbeo, es. *stawiam przed Oczy.* erweisen.
sŭbexplĭco, as. *rozkładam.* aus einander setzen.

SUBF

Subfarcīno, as. *lege* suffarcino.
subfervĕfactus, a, um. *podwarżony.* ein wenig gesotten.
subfervĕfio, is. *podwieram.* ein wenig heiß werden.
subflāmen. *lege* sufflamen.
subflāvus, a, um. *płowy.* etwas gelb.
subflo, as. *lege* sufflo.
subfrĭgĭdè. adv. *przyzimniey, chłodno, nikczemnie.* etwas kalt, abgeschmackt, ungereimt.
subfrĭgĭdus, a, um. *przyzimnieyszy.* laulich.
subfuscŭlus, a, um. *śmiadawy.* bräunlich.

SUBG

Subglūtio, is, ire. *połykam.* verschlucken.
subgrandis, e. c. *przysporszy.* etwas groß.
subgrăvis, e. c. *przycięższy.* etwas schwer.

ſubgredior. *lege* ſuggredior.
ſubgrunda. *lege* ſuggrunda.
ſubhæreo, es. *przyſtaię 1. wieſzam ſię, przypſznęło.* hangen bleiben. *vide* hæreo.
ſubhăſtātio, onis, f. *publiczne Przedanie, Aukcya.* öffentliche Verkaufung.
ſubhaſto, as. *wyſtawiam co na przeday.* öffentlich ausrufen zu verkaufen, verauctioniren.
ſubhorreſco, is. *trochę zdrygam ſię.* ein wenig erſchrecken.
ſubhorrĭdus, a, um. *niewesoły 1.* häßlich, mürriſch.
ſubhūmĭdus, a, um. *trochę wilgotny.* etwas feucht.

SUBI

Subjăceo, es. *podlegam, podſpód ieſtem, leżę pod.* unter etwas liegen, unterliegen.
ſubjacto, as. *vide* ſubjecto.
ſubĭces. *vide* ſubex.
ſubĭcĭto, as. *i. q.* ſubagito & ſtupro.
ſubĭcŭlum, i, n. *Podſtawek 1.* was unterlegt wird.
ſubiculum flagri. *Smaganiec.* der gepeitſcht wird.
ſubĭdus, a, um. *nieprzyiemny, nikczemny.*
ſubjectè. adv. *uniżenie, pokornie.* unterthäniglich, demüthig.
ſubjectĭbĭlis, e e. *poddany.* unterwerflich.
ſubjectio, onis, f. *Poddańſtwo, Podrzucanie, Podkładanie, Przydanie, Podſtawek 1.* Unterwerfung, Vorſtellung, Unterſchiebung. *Eſt etiam Figura Rhetorica.*
ſubjectio ſub aſpectum. *Wyſtawianie na Oczy.* vor Augen Stellung.
ſubjectiſſimè. adv. *naypokorniey, nayuniżeniey.* ganz unterthänigſt.
ſubjectīvus, a, um. ſub *podrzucony.*
ſubjecto, as. *podrzucam 1. rzucam 10. zgórę.* unterlegen, in die Höhe werfen.
ſubjector, oris, m. ſub *Fatſzerz 2.* Unterſchieber, der etwas Falſches einſchiebt.
ſubjectum, i, n. *apud Dialecticos prior vox orationis, de qua poſterior prædicatur.*
ſubjectus, us, m. *vide* ſubjectio.
ſubjectus, a, um. *poddany.* unterworfen, überwunden, fußfällig, unterlegt. *ſyn.* ſubdĭtus.
ſubĭgātrix, īcis, f. *vide* ſubagitatrix.
ſubĭgĭto, as. *vide* ſubagito.
ſubĭgo, is. *podbiiam pod moc, popycham, pocieram, oſtrzę 1. zniewalam, powożę 2. zwalczyć, przymuſzam, kieruię, trę.* bezwingen, überwinden, unterwerfen. *ſyn.* ſubjĭcio, ſubjŭgo, dŏmo, *vel* cōgo, ādĭgo, *vel* tĕro, attĕro, contĕro, extĕnuo, mĭnuo, *vel* mollio, ēmollio.
ſubigo glebas. *orzę.* eggen.
ſubigo farinam. *gniotę, rozczyniam.* kneten, Teig machen.
ſubigo ratem conto. *ſzybuię.*
ſubjices hi. *vide* ſubex.
ſubjĭcio, is, ēre. *podkładam, poddaię 1. 2. podrzucam 1. 2. podbiiam podmoc, dodaię 1. przydaię 1. ſtawiam, przypominam, powiadam do ucha, naſadzam 1. podeymuię 1. ſtawiam 5. odpawiadam 1. fatſzuię.* unterwerfen, unterlegen. *ſyn.* ſubſterno, ſubmitto, ſubdo, ſuppōno, ſubjungo, ſŭbĭgo.
ſubjicio aliquid oculis, ſub ŏcŭlos. *Wyſtawiam na Oczy.* etwas unter Augen ſtellen.
ſubjicio faces. *podſzczuwam.* anhetzen.

ſubjicio

ubjicio ignem. *zapalam.* Feuer legen.
ubjicio testes. *fałszywych świadkow stawiam.* falsche Zeugen stellen.
ubjicior. pass. *podlegam, poddaię się.* unterliegen.
ubjĭcĭto, as. *vide* subagito.
ubimpŭdens, entis, o. *nieco niewstydliwy.* etwas unverschämt.
ubinānis, e. c. *nieco prożny, po części marny.* etwas leer, zum Theil eitel.
ubindè. adv. *potym, podczas, niekiedy.* nach und nach, gleich darnach, bald, oft, dann und wann, bisweilen, immerzu. *syn.* aliquando, interdum, nonnunquam.
ubinfĕro, ers. *wnoszę* 1. hinein tragen.
ubinflātus, a, um. *trochę nadęty.* etwas aufgeblasen, aufgeschwollen.
ubinfluo, is. *trochę wciekam.* ein wenig hineinfließen.
ubingĕro, is. *wtykam co spodem.* unten einschieben.
ubinjĭcio, is, ĕre. *spodem wrzucam.* von unten zu werfen.
ubinstillo, as. *pomału wkrapiam.* sachte eintröpfeln.
ubinsulsus, a, um. *przygrubszy.* ein wenig ungeschickt, etwas plump.
ubintellĭgo, is. *domyślam się.* darunter verstehen.
ubintro, as. *vide* subintroeo.
ubintrōdūco, is. *razem wprowadzam.* mit einführen.
ubintrŏeo, is, īre. *wchodzę skrycie, wmykam się spodem.* heimlich hinein gehen, darunter hinein gehen.
ubinvĭdeo, es. *zagrzę po części.* misgönnen, zum Theil misgünstig seyn.
ubinvīsus, a, um. *nieco nienawistny.* ein wenig verhaßt.

subinvīto, as. *napomykam.* ein wenig anreizen, einigermaaßen bitten.
sŭbīrascor, ĕris. *gniewno mi, markotno mi.* etwas zürnen.
sŭbīrātus, a, um. *trochę rozgniewany.* etwas erzürnt, etwas unwillig.
subis. *lege* subris.
sŭbĭtāneus, a, um. *vide* subitus.
sŭbĭtārius, a, um. *nagły, nierozmyślny, porywczy, na prętce* 2. schnell, in Eile zusammen gebracht.
subitarii milites. *Posiłek woienny.* schnelle Hülfe von Kriegsleuten.
sŭbĭtellum, i, n. *vide* subitus panis.
sŭbĭtātio, onis, f. *Prętkość, Nagłość.* Eile.
sŭbitò. adv. *nagło, zaraz* 1. 2. schnell, plötzlich, geschwind, flugs, alsbald. *syn.* statim, rĕpentĕ, prōtinus, confestim, exnunc, extemplo.
sŭbitus, a, um. *nagły.* schnell, jähling, plötzlich. *syn.* rĕpentīnus, imprŏvīsus, ĭnŏpīnus, ĭnŏpīnātus, cĕler, vēlox, citus, festīnus.
sŭbitus panis. *Podpłomyk.* Aschenbrod.
sŭbjŭgālis, e. c. *iarżmowy.* das man unter das Joch einspannet, lastbar.
subjŭgātor, oris, m. *Uskromiciel.* ein Bezwinger.
subjŭgātus, a, um. *pod moc podbity.* unter das Joch gebracht.
subjŭgis, e. c. subjŭgius, a, um. *jarżmowy, wozowy, robotny* 3. an das Joch gewöhnt.
subjŭgia, orum, n. *Sprzężay, Rząd koński, Sznur.* Stricke, so zum Anspannen gehören.
subjŭgo, as. *podbiiam pod Moc.* unter das Joch thun, überwinden, zum Sklaven machen. *syn.* vinco, dēvinco,

vinco, dēbello, sūbĭgo, ſūpĕro, ſub jŭga mitto.

ſubjŭgor. paſſ. *vide* ſubjicior.

ſubjunctīvus, a, um. *łączący.* zuſammen fügend. *Eſt etiam modus apud Grammaticos.*

ſubjunctus, a, um. *przydany.* angehenkt.

ſubjungo, is. *przydaię 1. podbiiam 4.* mit anhenken, unterwerfen.

SUBLA

Sublābor, ĕris. *upadam, podpadam, podbiera Rzeka,* & ſub *upadły.* ſinken, hinfallen, umſchlagen, verſchwinden.

ſublābro, as. *kładę co między Wargi.* zwiſchen den Lippen behalten.

ſublāmīna, æ, f. *Blacha podłożona, Blaſzka.* ein unterliegendes Blech.

ſublapſus, a, um. *upadły.* umgefallen, niedergeſchlagen.

ſublātè. adv. *wſpaniale, chełpliwie, pyſznie.* prächtig, hochmüthig, ſtolz.

ſublāteo, es. *kryię ſię pod czym.* unter etwas verborgen liegen.

ſublātio, onis, f. *Podnieſienie, Wynieſienie, Znieſienie, Pycha.* das Aufheben, die Erhebung, Stolz, Aufbläjung.

ſublātus, a, um. *podnioſły, pyſzny, znieſiony.* aufgehoben, hoch erhaben, hoffärtig, ſtolz, aufgeblaſen, abgethan, weggenommen.

ſublatiſſimus clamor. *Krzyk wielki.* ein lautes, großes Geſchrey.

ſublăvo, as. *przemywam.* ein wenig waſchen.

SUBLE

ſublecto, as. ſublectare os. *ſzydzę.* für einen Narren halten, einem das Maul mit glatten Worten ſchmieren.

ſublectio, onis, f. *Zbieranie.* Nachleſung.

ſublectus, i, m. *Namietnik.* Statthalter.

ſublectus, a, um. *zebrany, kradziony, obrany.* aufgeleſen, geſtohlen, erwählt.

ſublĕgo, is. *Namieſtnika obieram, podſłuchywam, wyſłuchać 3. obaczam co 1. kradnę 1. byle zbyć albo prędko czytam, zbieram.* erwählen, an eines andern Statt ſetzen, ſtehlen, oben hin oder ſchnell leſen, ſammlen.

ſubleſtia, æ, f. *Słaboſć, Smutek.* Schwachheit, Traurigkeit.

ſubleſtus, a, um. *ſłaby, nikczemny, podły.* ſchwach, blöd, ſchlecht, gering, lüderlich, nichtswürdig.

ſublĕvātio, onis, f. *Podnoſzenie, Wſpomaganie.* Aufrichtung, Aushelfung, Hülfleiſtung.

ſublĕvātor, oris, m. *Wſpomożyciel w Potrzebie.* ein Helfer in der Noth.

ſublĕvātus, a, um. *wſparty, podnieſiony, wſpomożony.* unterſtützt, überhoben.

ſublĕvo, as. *podnoſzę, podbieram 1. podwodzę 1. wſpomagam 1. pomagam 1. ochraniam.* aufrichten, helfen, aufhelfen. *ſyn.* allĕvo, jŭvo, adjŭvo, ēlĕvo, ſōlor.

SUBLI

Sūblĭca, æ, f. *ſublĭces* hæ. ſublĭcium, ii, n. *Pal 1. 2.* ein hölzerner Pfahl an einer Brücke.

ſublĭcius, a, um. *palowy.* auf Pfählen ruhend.

ſublicius pons. *Moſt na palach.* Brücke über hölzerne Pfähle geſchlagen.

ſublīdo, is. *obalam.* umſtoßen.

ſublĭgācŭlum, i. & ſublĭgar, āris, n. *Spodnica, Ubranie.* Halbhoſen, Halbkleid, Unterhoſen, Badkleid, Bruchband, Leibbinde.

ſublĭgātio, onis, f. *Podwiązowanie.* das Heften oder Anbinden.

ſublĭgātūra, æ, f. *Par*; *Podwiązka.* ein Gurt, Bruchband.

ſublĭgātus, a, um. *podwiązany*, *przypaſany.* aufgeſchürzt.

ſublĭgo, as. *podwiązuię 1. 2. przypaſuię.* unten binden oder heften, angürten.

ſublīmātor, oris, m. *Wynoſiciel.* ein Erhöher.

ublīmātus, a, um. *wynieſiony.* erhöhet, erhoben.

ublimatum vinum. *Gorzałka.* Brannteweín.

ublīmè. adv. *vide* ſublimiter.

ublīme, is, n. *vide* ſublimitas.

ublime pĕto. *wzbiiam ſię, wzgórę 2.* ſich erheben.

ublīmen, inis. & *ſublīmentum*, i, n. *Nadprożek.* die obere Thürſchwelle.

ublīmis, e. c. *wyſoki 1. 2. wſpaniały, cięſzki do zrozumienia.* hoch, hochſchwebend, erhöhet, erhaben, edel, ſchwer zu verſtehen. *ſyn.* altus, excelſus, ērectus, procērus, ingens.

ublimia pectora. *wſpaniałe Duſze.* edle Seelen.

ublīmĭtas, ātis, f. *Wyſokość.* Höhe, Erhöhung. *ſyn.* altitūdo.

ublīmĭter. adv. *wyſoko, w zgórę 1. 2.* in der Höhe.

ublīmo, as. *podnoſzę, wynoſzę 3. wzbiiam ſię.* erhöhen, erheben, in die Höhe treiben.

ublīmus, a, um. *i. q.* ſublimis.

ublingio, onis, m. *Kuchcik, Polizacz.* Küchenjunge, Tellerlecker, Schmarotzer.

ublingo, is. *polizuię.* belecken.

ſublĭnio, is, ire. *podmazuię.* ein wenig beſtreichen oder beſchmieren, unterſtreichen.

ſublinio & ſublīno os. *ſzydzę, oſzukiwam.* einem mit ſüßen Worten betrügen, einem einen blauen Dunſt vor die Augen machen. *vide* ſublecto.

ſublĭnĭtus, a, um. *pomazany.* ein wenig beſtrichen, beſchmiert.

ſublĭno, is, ĕre. *i. q.* ſublinio.

ſublisæ & ſublyſæ hæ. *Kapitelow fugowanie.*

ſublitus, a, um. *i. q.* ſublinitus.

ſublīvĭdus, a, um. *ſiniawy.* ein wenig blau.

ſublūcānus, a, um. *przededniowy.* gar frühzeitig, dämmericht.

ſublucano tempore. *przededniem.* des Morgens, bey anbrechendem Tag.

ſublūceo, es. *trochę iaśnieię, przebiia białe, zapala ſię 1.* ein wenig ſchimmern oder hervorleuchten.

ſublūcidus, a, um. *przyiaśnieyſzy.* etwas licht, heiter.

ſublūco, as. *przerzedzam drzewa.* die Bäume behauen.

ſublūnāris, e. c. *pod Mieſiącem będący.* das unter dem Mond iſt.

ſubluo, is. *podmywam, podbiera Rzeka.* unten auswaſchen.

ſublūrĭdus, a, um. *ſinawy.* ein wenig blau.

ſublūſtris, e. c. *przyświetnieyſzy.* ein wenig ſcheinend, etwas licht.

ſublūvies, ei, f. *Brud, Kałuża, Plugaſtwo.* Unflath, Ausſpülung, Schlamm.

SUBM

Submānĭcātus, a, um. *okuty.* gefeſſelt, mit Ketten gebunden.

ſubmāno,

submāno, as. *spodem płynę.* drunter hinfließen.

submano, aliter & submanus. *lege* summano, summanus.

submējo, is. *puszczam wodę.* daran bronzen, oder den Urin lassen.

submējulus, i, m. *Wodę w Łóżko puszczaiący.* ein Bettbrunzer.

submĕmŏrātio, onis, f. *Konnotatka.* Verzeichniß, Register.

submentum, i, n. *Podbrodek.* Unterkinn.

submergo, is. *topię.* unter das Wasser tunken, untertauchen, versenken. *syn.* mergo, immergo, dēmergo.

submergor. pass. *tonę, pogrążam się.* ersaufen.

submersio, onis, f. submersus, us, m. *Utonienie.* das Ertrinken im Wasser, Untertauchen.

submersus, a, um. *pogrążony.* untergetaucht, im Wasser ertrunken.

submĕrus, a, um. *nieroztworżony.* pur, lauter, rein, fast ohne Wasser.

submerum vinum. *Wino nieroztworżone.* ein purer Wein.

submĭnia, æ, f. *Suknia czerwonawa*, ein röthliches Kleid.

submĭniātus, submĭnius, a, um. *czerwonawy.* röthlich.

submĭnistrātio, onis, f. *Dodawanie.* Darreichung, Vorschub.

submĭnistrator, oris, m. *Dodawacz.* ein Darreicher, Helfer, Mittelsperson, Handlanger.

submĭnistrātus, us, m. *i. q.* subministratio.

submĭnistro, as. *dodaię.* darreichen, Vorschub thun, verschaffen, darliefern, vorschießen.

submisceo, es. *przymięszam.* einmischen, darunter mengen.

submisse & submissim & submissum. adv. *cicho 2. pokornie.* demüthig, niedrig, leise, sachte, stille.

submissio, onis, f. *Zniżanie, Spuszczanie 1, Pokora, Cichość.* Niederlassung, Niederlegung, Unterwerfung, Demuth.

submissōrius, a, um. *uniżony*, unterthänig.

submissus, a, um. *podłożony, podły, łagodny, niski 2. cichy 3.* unter etwas gelegt oder gestellt, niedrig, eingezogen, demüthig, unterworfen.

submistus, a, um. *przymięszany.* untermengt.

submitto, is. *zniżam, schylam, spuszczam oczy, głos, noszę Brodę, na to mieysce stawiam, zostawiam 3. zapuszczam Las, poddaię się, kłaniam się, nasyłam 1. nadsyłam, dodaię 1. przypuszczam 2. 3. przelęknąć się, uniżam się 2. naprawiam kogo, dogadzam 1. wydaie ziemia, klękam, ustępuię 7.* niedersinken, niederlassen, sinken oder fallen lassen, sich demüthigen, unterwerfen, erniedrigen.

submitto capillos. *zapuszczam Włosy.* das Haar herab hängen lassen.

submitto milites. *posiłkuię.* heimlich Soldaten schicken.

submœnianum. *lege* summœnianum.

submœstus, a, um. *nieco smutny.* ein wenig traurig.

submŏlestè. adv. *nieprzyiemnie.* etwas verdrießlich oder beschwerlich.

submolestè fero. *markotno mi.* ungern annehmen.

submŏlestus, a, um. *przycięższy, przykry 4.* ein wenig mühselig oder beschwerlich.

ſubmŏneo, es. *przypominam.* ein wenig mahnen, eine kleine Erinnerung thun.
ſubmŏnĭtor, oris, m. *Przypominacz.* ein Erinnerer.
ſubmŏnĭtōrius, a, um. ſubmonitoria epiſtola. *napominaiący List.* ein Mahnbrief.
ſubmontānus, a, um. ſub *Podgórże* 2.
ſubmŏrōſus, a, um. *przygrubſzy, Dziwak.* ein wenig mürriſch, eigenſinnig.
ſubmōtor, oris, m. *Halabartnik, Ceklarz, Odźwierny, Marſzałek.* ein Wegſchaffer, Portner, Thorhüter.
ſubmōtus, a, um. *odſadzony, odprawiony.* hinweg gethan, abgeſetzt, abgeſchafft.
ſubmŏveo, es. *odpycham, odſadzam* 1. *wſtręt czynię, uprzątam, Rum czynię.* hinweg thun, abtreiben, wegräumen, aus dem Wege ſchaffen, Platz machen, ſcheiden.
ſubmurmŭro, as. *trochę ſzemrzę.* ein wenig brummen oder murren.
ſubmuſſo, as. *ſapam.* murmeln.
ſubmūtātio, onis, f. *Zamiana* 2. Verwechslung.
ſubmūto, as. *zamieniam* 2. *mieniam ſię na co.* verwechſeln, vertauſchen.

SUBN

Subnaſcor, ĕris. *naraſtam.* unter andern wachſen, unten vorwachſen, heran wachſen, dabey aufwachſen, wieder hervor kommen.
ſubnăto, as. *pogrążam ſię.* unten herſchwimmen.
ſubnāvĭgo, as. *podeżdżam.*
ſubnecto, is. *podwięzuię* 1. *przydaię* 1. dazu knüpfen, unterbinden, anhenken, hinzu thun.
ſubnĕgo, as. *odmawiam po częſci.* faſt läugnen, zum Theil abſchlagen.
ſubnervo, as. *podcinam* 2. *ochromić, oſłabiam.* lähmen.
ſubnexus, a, um. *podwiązany.* angeknüpft.
ſubnĭger, gra, grum. *czarnawy, przyczernieyſzy.* ſchwärzlich, etwas ſchwarz.
ſubnītor, ĕris. *podpieram ſię.* ſich auflehnen.
ſubnixus, a, um. *podparty.* unterſtützt.
ſubnŏtātio, onis, f. *Podpis.* Unterzeichnung, Unterſchreibung.
ſubnŏto, as. *podpiſuię, wbiiam w Pamięć, naterminować.* unterzeichnen, unterſchreiben.
ſubnūbĭlus, a, um. *przyciemnieyſzy.* wolkicht, trübe, neblicht, dunkel.

SUBO

Sŭbo, as. *krzekam, beſtwię ſię* 2. rühlen wie ein Schwein nach dem Eber.
ſŭbobſcænus, a, um. *trochę plugawy.* ein wenig unfläthig.
ſŭbobſcūrus, a, um. *przyciemnieyſzy, niewyraźny.* ein wenig dunkel, finſterlich, undeutlich, unverſtändlich.
ſŭbŏcŭlāris, e. c. *pod Oczyma będący.* das unter den Augen iſt.
ſŭbŏdiōſus, a, um. *nieco nienawiſtny.* etwas verhaßt, verdrießlich.
ſŭbŏdōror, aris. *łatwo dochodzę.* leicht merken, abnehmen.
ſŭboffendo, is. *naruſzam.* ein wenig erzürnen oder beleidigen.
ſŭbŏleo, es. ſubŏlet mihi. *dorozumiewam ſię, przeczuwam, zalata mię co, ſpąckać.* von ferne riechen, merken.
ſuboles, priſcè. *lege* ſoboles.
ſuboleſco. *lege* ſoboleſco.

ſubordĭnātio, onis, f. *Podleganie, Naſadzanie.* Stand, da einer unter dem andern ſtehet.
ſŭbordĭno, as. *naſadzam na co.* nach einander ſetzen.
ſŭbŏrior, ĕris, īri. *rodzę ſię, wſchodzę.* entſtehen, wachſen.
ſŭbornātor, oris, m. *Naprawiacz.* heimlicher Anweiſer.
ſŭborno, as. *naprawiam kogo.* heimlich anweiſen, an die Hand geben, heimlich beſtellen, anſtiften, ein wenig zieren. *ſyn.* inſtruo, ſollĭcĭto, corrumpo.
ſŭbortus, us, m. *Wſchód* 4. der Aufgang.
ſŭboſtendo, is. *trochę pokazuię.* ein wenig anzeigen.

SUBP

Subpacta, orum, n. *Podeſzwa, Łata.*
ſubpætŭlus, a, um. *trochę zyzowaty.* ein wenig ſchielend.
ſubpallĭdus, a, um. *nabladł.* etwas bleich.
ſubpalpo, as. ſubpalpor, aris. *pochlebuię.* ſchmeicheln, liebkoſen.
ſubpăteo, es. *ſpodem otworem ſtoię.* unten offen ſtehen.
ſubpĕdāneum, ii, n. *Podnóżek.* ein Fußſchemel.
ſubperno, as. *lege* ſupperno.
ſubpingo. *lege* ſuppingo.
ſubpinguis, e. c. *przytłuſtſzy.* etwas fett.
ſubpræfectus, i, m. *Podſtaroſci.* ein Unterofficier.
ſubpŭdet. imperſ. *wſtydzę ſię.* ſich ſchämen.

SUBR

Subrādo, is. *zarzynam* 2. *ſpodem oſkrobuię.* etwas beſchaben, beſchnitzeln, von unten abkürzen.
ſubrancĭdus, a, um. *nagniły, przyśmiardły.* ſchimmlicht, faulend, ein wenig ſtinkend.
ſubrāſus, a, um. *ſpodem oſkrobany.* unten abgeſchabt, abgekratzt.
ſubraucus, a, um. *chrapliwy.* etwas heißer.
ſubrectio, onis, f. *Podnieſienie.* Aufrichtung.
ſubrectus, a, um. *podnioſły.* aufgerichtet, aufrecht.
ſubrĕfectus, a, um. *trochę poſilony.* ein wenig erquickt.
ſubrĕficio, is, ĕre. *trochę poſilam.* in etwas erquicken.
ſubrĕgŭlus, i, m. *Namieſtnik Królewſki.* Vicekönig.
ſubrĕmăneo, es. *zoſtaię.* dahinten bleiben.
ſubrĕmigo, as. *garnę ſię.* unten rudern.
ſubrĕnālis, e. c. *nerkowy.* zu den Nieren gehörig.
ſubrēpo, is. *włażę, podłażę, wmykam ſię.* heimlich und unvermerkt einſchleichen, unten hin kriechen. *ſyn.* irrēpo, illābor.
ſubrepſit paulatim. *weſzło w Obyczay.*
ſubreptio, onis, f. *Wmykanie ſię.* heimliche Einſchleichung.
ſubreptĭtiè. adv. *ſkrycie.* heimlicher Weiſe.
ſubreptĭtius, a, um. *kryiomy, kradziony, dorywczy, ukradkowy.* heimlich, eingeſchlichen, verſtohlen.
ſubreptīto, as. *vide* ſubrepo.
ſubreptīvus, a, um. *i. q.* ſubreptitius.
ſubreptus, a, um. *kradziony.* geſtohlen, heimlich entzogen.
ſubrĕſĭdeo, es. *i. q.* ſubſiſto.
ſubrīdeo, es. *uśmiecham ſię.* lächeln, heimlich lachen.
ſubrīdĭcŭlè. adv. *śmieſznie trochę.* ein wenig lächerlich.

ſubri-

ſubrīdĭcŭlus, a, um. *uśmiechaiący ſię.* lächelnd.

ſubrĭgo. *vide* ſurrigo.

ſubrĭguus, a, um. *nakropiony.* ein wenig gewässert.

ſubringo, is. ſubringor, eris. *warczę.* die Nase höhnisch ziehen, murren.

ſubrĭpio. *lege* ſurrĭpio.

ſubris, idis, f. *gr. Sowa* 1. *nocny kruk, pewny Ptak, Orłom jaia pſuiący.* ein gewisser Vogel, so den Adlerseyern heftig nachstrebet, solche zerbricht und aussäuft.

ſubrŏgo. *lege* ſurrogo.

ſubroſtrānus, i, m. *próżnuiący, Nowiniarz.* ein müßiger Pflastertreter. *i. q.* otioſus.

ſubroſtrārius, ii, m. *Mieyſce między Radnemi maiący.* der einen Sitz unter den Rathsherren hat.

ſubrŏtātus, a, um. *nakołach, potoczny.* unten mit Rädern, auf Räder gesetzt.

ſubrŏtundus, a, um. *okrągławy.* rundlich, etwas rund.

ſubrŭbeo, es. *czerwienię ſię trochę.* etwas roth aussehen.

ſubrŭber, bra, brum. ſubrŭbeus & ſubrŭbĭcundus, a, um. *czerwonawy.* röthlich oder etwas roth.

ſubrūfus, a, um. *liſowaty, czerwonawy.* ein wenig roth.

ſubrumo, as. ſubrumor, aris. *przypuſzczam* 3. zum Saugen lassen, an die Brust legen.

ſubrumpo, is. *podrywam.* unten brechen oder einreißen.

ſubrūmus, i, m. *Oſeſek.* ein saugendes Lamm.

ſubrūmus, a, um. *ſsący.* saugend.

ſubruncātor, oris, m. *pelący.* Ausjäter.

ſubruncīvi limites. ſub *Miedza.* abgestochene Gränzen.

ſubruncīvus & ſubruncīnus, a, um. *do Pelenia ſłużący.* wo man jätet.

ſubruo, is. *podkopuię, wywracam* 2. eingraben, einreißen, übern Haufen werfen, untergraben.

ſubruptus, a, um. *poderwany.* etwas zerbrochen, unterbrochen.

ſubruſtĭcus, a, um. *przygrubſzy.* etwas grob, bäurisch.

ſubrŭtĭlus, a, um. ſub *żołtoczerwony.* etwas röthlich, gelblich.

ſubrŭtus, a, um. *podkopany, wywrócony.* untergraben, eingerissen, übern Haufen geworfen.

SUBSA

Subſalſus, a, um. *przyſłonſzy.* ein wenig gesalzen.

ſubſannātio, onis, f. *Szyderſtwo.* Verspottung.

ſubſannātor, oris, m. *Szyderz.* ein Spottvogel.

ſubſannium, ii, n. *i. q.* ſubſannatio.

ſubſanno, as. *podrzeźniam, ſzydzę, urągam ſię.* ausspotten, aushöhnen, verlachen.

ſubſarcĭnātus, a, um. *opukały, Tłomokami obłożony.* mit einem Reisebündel versehen.

ſubſcrībo, is. *podpiſuię* 1. 2. *przypiſuię, pochwalam, pomagam, poświadczam, przyſtaię na co, ſprzyiam, popiſuię* 2. *naterminować.* unterschreiben, beyfallen, billigen, Beyfall geben. *ſyn.* adſcrībo, adjungo, ſubjungo, *vel* annuo, concēdo, *vel* aſſentior, prŏbo, ſubſigno.

ſubſcriptio, onis, f. *Podpis.* Unterschrift, Unterzeichnung, Beystimmung.

ſubſcriptor, oris, m. *Potwierdziciel, Namieſtnik.* Unterſchreiber, Unterzeichner.
ſubſcriptus, a, um. *podpiſany.* unterſchrieben.
ſubcus, ūdis, f. *Szpąga.* Leiſte, hölzernes Band.
ſubcus axis. *Biegun 2.*

SUBSE

Subſĕcīvum, i, n. ſubſecīva, orum, n. *Okrawek, Oſtatki.* Abſchnitt, Flecklein, Läpplein.
ſubſĕcīvus & ſubcīſīvus, a, um. *dorywczy oſtatni.* was von einem Ganzen abgeſchnitten wird; außerordentlich geſchehend.
ſubſĕcīvis temporibus. *w dorywcze.*
ſubſĕco, as. *podcinam 1. podrzynam, ſzczykam.* unten abſchneiden, ein wenig verkürzen.
ſubſectus, a, um. *podcięty.* unten abgeſchnitten.
ſubſĕcundārius, a, um. *i. q.* ſubſecivus.
ſubſellium, ii, n. *Ława, Ławica, Ławeczka.* eine Bank, ein Stuhl, Sitz.
ſubſentio, is, ire. *dorozumiewam ſię, ſpąchać.* ein wenig muthmaaßen, einigermaaßen merken.
ſubſĕquens, entis, o. *naſtępuiący, drugi 1.* gleich nachfolgend.
ſubſĕquenter. adv. *naſtępnie, potym.* nach einander.
ſubſĕquor, ĕris. *idę za kim, przyſtaię na co, po kim 1. 2.* auf dem Fuße nachgehen, alsbald nachfolgen. *ſyn.* ſĕquor, inſĕquor.
ſubſequitur. *idzie za tym.* es folget.
ſubſĕquus, a, um. *i. q.* ſubſequens.
ſubſērĭcum, i, n. *Połiedwabie.* Burſchet.
ſubſērĭcus, a, um. *półiedwabny.* halbſeiden.
ſubſĕro, is. *ſadzę, ſzczepię, podle ſieię.* darunter pflanzen, darneben ſäen.
ſubſervio, is, ire. *naſługuię.* dienen, zur Hand gehen.
ſubſeſſæ, arum, f. *Zaſadzka.* ein feindlicher Hinterhalt, Kriegsliſt.
ſubſeſſor, oris, m. *Zaſadnik, Cudzołożnik.* Ausſpäher, Laurer, Spion, Straßenräuber.

SUBSI

Subſicco, as. *przyſuſzam.* abtrocknen.
ſubſiccor, aris. paſſ. *podſycham.* trocken werden.
ſubſĭcīvus, a, um. *vide* ſubſĕcīvus.
ſubſĭdeo, es. *zaſtanawiam ſię, oſtaię ſię, czatuię na kogo.* ſich ſetzen, auf einen lauren, ſitzen bleiben, ſich beruhigen.
ſubſĭdiālis, e. c. ſubſĭdiārius, a, um. *poſiłkowy.* zur Hülfe gehörig, zu Hülfe kommend.
ſubſidialis manus, acies. ſubſidiaria cohors. *Poſiłek woienny.* Hülfsvölker.
ſubſidiarius palmes. *Latoroſl zoſtawiona.*
ſubſĭdiārium, ii, n. *i. q.* ſubſidium.
ſubſĭdior, aris. *poſiłkuię, ratuię.* zu Hülfe kommen. *vide* auxilior.
ſubſĭdium, ii, n. *Pomoc, Poſiłek woienny.* Hülfe, Beyſtand, Entſatz, Reſerve. *ſyn.* auxilium, lĕvāmen, jŭvāmen, ſuppĕtiæ, præſĭdium.
ſubſidio venio, *i. q.* ſubſidior.
ſubſĭdium, ii, n. *Stanowiſko 3.*
ſubſīdo, is. *pogrążam ſię, zaſtanawiam ſię, zatrzymawam ſię 1. upada co na doł, upada Morże, uſtaie ſię co 1. uſtaie co.* ſich niederſetzen, niederlaſſen, ſich legen. *ſyn.* rĕſīdo.
ſubſĭduus, a, um. *uſtaiący ſię.* das ſich unten ſetzet.

ſubſignānus, i, m. *żołnierż pod Chorągwią, wyſłużony.* der unter einem Fähnlein iſt oder dienet.
ſubſignātio, onis, f. *i. q.* ſubſcriptio.
ſubſignātus, a, um. *podpiſany.* unterzeichnet, unterſchrieben, beſiegelt.
ſubſigno, as. *podpiſuię, wwodzę w Kſięgi.* unterzeichnen, unterſchreiben, unterſiegeln.
ſubſiles & ſubſilles, ium, f. *Obrazek, Zawieſzenie 2.* gewiſſe Bleche, ſo bey den Opfern gebraucht wurden.
ſubſilio, is, īre. *podſkakuię.* ein wenig aufſpringen, in die Höhe ſpringen.
ſubſīmīlis, e. c. *troche podobny.* faſt gleich, etwas ähnlich.
ſubſīmus, a, um. *Noſa wklęſtego.* ein wenig affennäſigt, eingebogen.
ſubſīpio, is, ĕre. *trochę mądry ieſtem, ſmakuię, trącę.* ein wenig witzig ſeyn, etwas ſchmecken, verſtehen.
ſubſiſtentia, æ, f. *Bytność, Iſtota, Stateczność.* der Zuſtand, das Weſen eines Dings, Unterhaltung, Aufenthalt, Beſtändigkeit.
ſubſiſto aliquid. *activè. doſtawam komu.* anlaufen laſſen.
ſubſiſto, is. *abſolutè. zaſtanawiam ſię, poſtawam idąc, opieram ſię.* ſtehen bleiben, ſich aufhalten, ſtill ſtehen, aufhören. *vide* moror.
ſubſiſto infra binos cubitos. *niedoraſtam.* ich bin nicht höher als zwey Ellen.
ſubſiſtit lingua. *umilknąć.* ſtill ſchweigen.
ſubſĭtus, a, um. *ſpodem leżący.* drunter liegend.
ſubſōlāneus, a, um. *podziemny, naziemny.* unterirdiſch.
ſubſōlāneus, a, um. *podſłoneczny.* was unter der Sonne iſt.
ſubſōlānus, i, m. *Wiatr wſchodni prawy.* der Oſtwind.
ſubſōlāris, e. c. *i. q.* ſubſōlāneus.
ſubſortior, īris. *na to mieyſce ſtawiam, loſuię znowu.* das Loos noch einmal werfen, anders looſen.
ſubſortītio, onis, f. ſub *Los 1.* Verordnung anſtatt eines Richters, Einſezzung durchs Loos an eines andern Stelle.

SUBST

Subſtāmen, ĭnis, n. *Wątek.* Zettel, Weberfaden.
ſubſtantia, æ, f. *Iſtność, Maiętność, Suma 2. Rzecz 4.* & ſub *Dno.* ein ſelbſtſtändiges Ding, ein Ding, das für ſich beſtehet, das Weſen, Haab und Gut, Vermögen.
ſubſtantiālis, e. c. *iſtotny.* weſentlich, ſelbſtſtändig, für ſich ſelbſt beſtehend.
ſubſtantiālĭter. adv. *iſtotnie.* dem Weſen nach.
ſubſtantiŏla, æ, f. *mała Maiętność.* ein geringes Vermögen.
ſubſtantīvus, a, um. *vide* ſubſtantialis.
ſubſtemen. *lege* ſubſtamen.
ſubſternium, ii, n. *vide* ſubſtramen.
ſubſterno, is. *podścielam, ścielę, poddaię ſię.* unterſtreuen, unterlegen.
ſubſterno pudicitiam alicui. *Dziewictwo utracić.* ſich von einem um den Ehrenkranz bringen laſſen.
ſubſternor, eris. paſſ. *leżę pod.* unterliegen.
ſubſtillum, i, n. *Uryny trudność 2. Wilgoć.* feuchtes Regenwetter, Harnwinde, Strangurie.
ſubſtillus, a, um. *wilgotny, kapiący.* tropfenweiſe herab fallend.

ſubſtinguo, is. *gaſzę nie zupełnie.* faſt auslöſchen.

ſubſtĭtuo, is. *na to mieyſce ſtawiam, Namieſtnika obieram, podrzucam 2.* an eines andern Statt ſetzen, nachordnen, unterſetzen, erſetzen, wieder herſtellen.

ſubſtĭtūtio, onis, f. *Zaſadzenie, Namieſtnika obieranie:* Einſetzung an des andern Stelle.

ſubſtĭtūtus, i, m. *Namieſtnik.* ein Statthalter.

ſubſto, as. *oſtoię ſię.* beſtehen, ſtill ſtehen, ſtandhaft ſeyn.

ſubſtŏmăchor, aris. *nieco dąſam ſię.* etwas böſe, zornig und unwillig ſeyn.

ſubſtractio. *lege* ſubtractio.

ſubſtrāmen, inis. ſubſtrāmentum, i, n. ſubſtrātus, us, m. *Barłog Mierzwa, Pościel, Pościełanie, Materac.* Streu, Unterſtreuung.

ſubſtrātum, i, n. *Folga 2.*

ſubſtrātus, a, um. *podeſtany.* untergeſtreuet.

ſubſtrĕpo, is. *chrobocę.* darzwiſchen ſchmettern.

ſubſtrictus, a, um. *przyciesnieyſzy, podkaſany, ſzczupły:* eng eingezogen, unten zuſammen gezogen.

ſubſtrīdo, is. *trochę ſkrzypię.* ein wenig ziſchen, knarren, knaſtern.

ſubſtringo, is. *podkaſuię, podwięzuię, gubię ſię.* unten anziehen, unten zuſammen ſtricken, verbinden.

ſubſtructio, onis, f. ſubſtructum, i, n. *Podbudowanie, Podwalina, Budowanie 2.* Unterzug, das untere Gebäude, Tragſäule eines Gebäudes.

ſubſtructio oſſea. *pacierżowa Kość.*

ſubſtructus, a, um. *podbudowany, podmurowany.* unterbauet, unterzogen.

ſubſtruo, is. *buduię 1. podmurowac.* unterbauen, das Fundament machen.

SUBSU

Subſultāneus, a, um. *vide* ſubſulus.

ſubſultim. adv. *poſkakuiąc.* mit Hüpfen und Springen.

ſubſulto, as. *podſkakuię, poſkakuię.* aufhüpfen, ſpringen, fröhlich ſeyn.

ſubſŭlum, i, n. *Oczu drganie.*

ſubſŭlus, a, um. *podſkakuiący, drgaiący.* hüpfend, ſpringend, tanzend.

ſubſum, es. *ieſtem, podſpód ieſtem, ukryty ieſtem.* unter oder in etwas ſeyn, drunter ſtecken, verborgen ſeyn, nahe oder zugegen ſeyn.

ſubſuo, is. *podſzywam.* unternähen, unterflicken.

ſubſurdus, a, um. *trochę głuchy.* ein wenig taub, gehörlos.

ſubſūtus, a, um. *podſzyty.* unternähet, unterflickt.

SUBT

Subtābĭdus, a, um. *trochę znużony.* etwas kraftlos, matt.

ſubtăcĭtus, a, um. *przycięższy.* etwas heimlich.

ſubtal, ālis, n. *Stopy dołek, Podeſzwa 1. Wątek.* die Höhle des Fußes.

ſubtālāres, ium. plur. *Trzewiki.* Schuhe.

ſubtegmen, ĭnis, n. *Wątek, Podſzewka.* der Eintrag im Gewebe, Unterkleid.

ſubtĕgo, is. *okrywam.* unterdecken, untenher bedecken.

ſubtēgŭlāneus, a, um. *poddachowy.* das unter dem Dache iſt.

ſubtegulaneus locus. *Poddaſze, Strzecha.*

ſubtel, ēlis, n. *lege* ſubtal.

ſubtēmen, ĭnis, n. *lege* ſubtegmen.
ſubtendo, is. *podciągam*, *podwięzuię 1.* unterher ziehen, ſtrecken oder ſpannen, heimlich aufſtellen.
ſubtento, as. *trochę doświadczam.* ein wenig probieren, verſuchen.
ſubtentus, a, um. *nawiązany.* unterſpannt, unterzogen.
ſubtĕnuis, e. c. *przęcienſzy.* ein wenig fein oder zart, etwas dünne.
ſubter. præp. *pod czym*, *podſpód.* unter.
ſubtercăvātus, a, um. *ſpodem wydrążony.* darunter hohl gemacht.
ſubtercurro, is. *przyrywam na Pomoc.* zu Hülfe kommen.
ſubtercūtāneus, a, um. *zaſkórny.* unter der Haut.
ſubterdūco, is. *uchodzę 1.* heimlich davon ſchleichen.
ſubterfluo, is. *ciekę 4. podbiera*, *podcieka.* drunter wegfließen.
ſubterfŭgio, is, ere. *ſchraniam ſię*, *umykam ſię*, *uciekam*, *uchodzę 4. chronię ſię.* entgehen, meiden, heimlich entfliehen, ſich hinweg machen. *ſyn.* fūgio, effŭgio, vīto, ēvīto, dēvīto, dēclīno, dētrecto.
ſubterfŭgium, ii, n. *Wycieczka.* die Ausflucht.
ſubtērjăcio, is, ere. *podrzucam.* drunter werfen.
ſubterior. comp. *niżſzy.* der untere.
ſubterlăbor, ĕris. *płynę 2. ciekę 4. uciekam.* drunter hinlaufen, entrinnen, entfliehen.
ſubterlīno, is. *podmazuię.* unten aufſtreichen.
ſubterluo. *vide* ſubluo.
ſubterlŭvio, onis, f. *Odpłynienie.* die Wegſchwemmung.
ſubtermeo, as. *ſpodem odchodzę*, *ciekę 4. podcieka.* unten weggehen.
ſubternăto, as. *ſpodem płynę.* unten ſchwimmen.
ſubternus, a, um. *ſpodni.* das unten iſt.
ſubtĕro, is. *ścieram 3. wiercę 2. wygłodać.* zerſtoßen, zerreiben.
ſubterpendeo, es. *na dół wiſzę.* hinunter hangen.
ſubterrāneus, ſubterrēnus, ſubterreus, a, um. *podziemny.* unterirdiſch, unter der Erde.
ſubterſĕco, as. *kraię od ſpodu.* untenher ſchneiden.
ſubterſum. *i. q.* ſubſum.
ſubtertĕnuo, as. ſub *wyciera ſię 1.* untenher dünne machen oder abnutzen.
ſubtervŏlo, as. *w górę wylatuię.* in die Höhe oder hinauf fliegen.
ſubtervolvo, is. *podſpód obracam.* drunter hin wälzen.
ſubtēxo, is. *przydaię 1.* beyfügen, unten anhängen, verordnen.
ſubtextus, a, um. *przydany.* eingemengt.
ſubtīlio, as. *ſubtelnym czynię.* dünne machen, verdünnen.
ſubtīlis, e. c. *ſubtelny*, *wytworny*, *cienki*, *chytry*, *czuiący 1.* dünn, zart, rein, fein, ſubtil, künſtlich, ſcharfſinnig, ſpitzfindig. *ſyn.* tĕnuis *vel* perſpīcax, ſăgax, ſōlers, ingĕniōſus, induſtrius, ăcūtus, gnārus, cautus, callĭdus, prūdens.
ſubtīlĭtas, atis, f. *Subtelność* & ſub *Wytwarżanie.* Scharfſinnigkeit, Klugheit, Kleinigkeit, Zärtlichkeit.
ſubtīlĭter. adv. *ſubtelnie*, *wytwornie.* zart, ſpitzfindig, zierlich, genau.
ſubtīlĭlŏquentia, æ, f. *ſubtelna Mowa.* tiefſinnige Rede.

ſubtī-

ſubtīlĭlŏquus, a, um. *ſubtelnie mówiący.* ſcharfſinnig im Reden.
ſubtĭmeo, es. *boię ſię trochę.* ein wenig fürchten.
ſubtinnio, is, ire. *i q.* tinnio.
ſubtractio, onis, f. *Uięcie, Schranianie.* Abziehung, Entziehung, das Abziehen.
ſubtractus, a, um. *odięty.* entzogen.
ſubtractus ab hac luce. *umarły.* geſtorben.
ſubtrăho, is. *umykam 1. 4. uymuię 5. kradnę 1. unoſzę 2. umnieyſzam, odeymuię 1. uchodzę 1. ſchraniam ſię, chronię ſię.* abziehen, entziehen, fliehen, ſich enthalten. *ſyn.* ſubdūco, ſuffūror, aufĕro, răpio, ērĭpio, ſurrĭpio.
ſubtraho alvum. *wypróżniać ſię.* ſeine Nothdurft verrichten.
ſubtraho aliquem invidiæ. *ochraniam.* einen vom Haß erretten.
ſubtriſtis, e. c. *przyſmutnieyſzy.* etwas traurig, melancholiſch.
ſubtrītus, a, um. *wytarty, wychodzony.* abgeſchliffen, abgenutzt, abgeſtumpft.
ſubtundo, is. *podbiiam oczy.* ein wenig ſchlagen.
ſubturpĭcŭlus, a, um. ſubturpis, e. c. *ſzpetnieyſzy.* ein wenig garſtig, ziemlich grob.
ſubtus. adv. *podſpód.* unterhalb, drunten, darunter.
ſubtūſus, a, um. *podbity.* abgeſchlagen.
ſubtuſſio, is, ire. *trochę kaſzleię.* ein wenig huſten.

SUBV

Sŭbūber, ĕris. *Oſeſek.* ſaugend.
ſŭbūcŭla, æ, f. *Koſzula 1. Serdak, Szata ſpodnia, Miodownik, Placek przy Ofiarach pogańſkich.* ein Unterhemde, Camiſol, Weſte, gewiſſe Art von Opferkuchen.
ſŭbūcŭlātus, a, um. *w Koſzulę ubrany.* mit einem Hemde bekleidet.
ſubvectio, onis, f. *Przywożenie, Wożba.* Zufuhr, Zuführung.
ſubvecto, as. *i. q.* ſubveho.
ſubvector, oris, m. *Przywoziciel.* ein Zuführer.
ſubvectus, us, m. *i. q.* ſubvectio.
ſubvĕho, is. *wożę 1. przywożę.* zuführen.
ſubvello, is. *podſkubuię, obrywam.* berupfen, unten ausrupfen.
ſubvĕnio, is, īre. *ratuię, wſpomagam, pomaga co.* zu Hülfe kommen. *ſyn.* ſuccurro, auxilior, adjŭvo.
ſubventāneus, a, um. *czczy, próżny, pełny Wiatru.* voller Wind, nichtig, vergeblich.
ſubventaneum ovum. *Jaie czcze.* Windey.
ſubvento, as. *idem quod* ſubvenio.
ſubventor, oris, m. *Wſpomożyciel.* Helfer.
ſubverbuſtus, a, um. *pryſkowany.* mit einem Brandmahl gezeichnet.
ſubvĕreor, ēris. *obawiam ſię trochę.* ein wenig fürchten oder Scheu haben.
ſubverſio, onis, f. *Wywrócenie.* Umſtürzung, Umkehrung, Zerſtörung.
ſubverſo, as. *wywracam częſto.* oft umſtoßen.
ſubverſor, oris, m. *Przewrotnik.* Umkehrer, Zerſtörer.
ſubverſus, a, um. *wywrocony, obalony.* umgekehrt, eingeriſſen, zerſtört.
ſubverto, is. *wywracam 2. obalam 1. przewracam.* umkehren, umſtoßen. *ſyn.* ēverto, tollo, dēleo, deſtruo.
ſubvervuſtus. vide *ſubverbuſtus.*

ſubveſperus,

subvesperus, i, m. *Wiatr zachodniemu poboczny na północy.*
subvēxus, a, um. *pochodzisty wzgórę.* etwas gewölbt, über sich oder nieder gebogen, abhängig.
subviridis, e. c. *zielonawy.* grünlich.
sūbŭla, æ, f. *Szydło, Szwayca.* Pfrieme, Schuhahle.
subulcus, i, m. *świniopas.* ein Sauhirt.
sūbŭlo, onis, m. *Surmacz, Jeleń* 1. *Sodomczyk.* ein junger Hirsch.
subvŏlūmĭna, n. plur. *Podsienie.*
subvŏlo, as. *wzlatam, wzbiiam się.* ausfliegen, in die Höhe fliegen.
subvolvo, is. *podwalam.* unten aufwälzen.
suburbānitas, atis, f. *Sąsiedztwo, Przedmieście.* Nachbarschaft.
suburbānum, i, n. *Folwark* 2. *Przedmieście.* Vorwerk, Vorstadt, ein Haus oder Meyerhof nahe bey der Stadt.
suburbānus, a, um. *przedmieyski.* in der Vorstadt gelegen.
suburbium, ii, n. *Przedmieście.* Vorstadt.
suburgeo, es. *przypieram.* nöthigen, antreiben.
subūro, is. *opalam.* ein wenig brennen, besengen.
suburra, æ, f. *Ulica dla Nierządnic w Rzymie.* eine Hurengasse zu Rom.
suburranæ hæ. *Nierządnice.* Huren.
subustio, onis, f. *Opalenie.* Abbrennung.
subustus, a, um. *opalony.* gesengt.
subvulsus & subvolsus, a, um. *podskubiony, goły.* etwas zerrissen oder berupft.
subvultūrius, a, um. *śmiadawy.* schwärzlich.

SUCC

succamerarius, ii, m. B. in *Podkomorzy* 2.
succēdāneum, i, n. *Podstawek* 1.
succēdāneus, a, um. *zastępny.* an eines andern Stelle gesetzt.
succēdit. *powodzi się, trafia się, zręczna iest.* von Statten gehen, gelingen, nach Wunsch und Willen gehen.
succēdo, is. *następuię* 1. 2. *pochodzę* 1. *schraniam się, wchodzę po kim* 1. nachfolgen, an eines Statt kommen, einkehren. *syn.* substituor, altĕrius in lŏcum committor, altĕrius lŏcum occŭpo.
succendo, is. *zapalam, podpalam, pobudzam.* anzünden, anreizen.
succenseo, es. *gniewam się* 1. zornig seyn. *vide* īrāscor.
succensio, onis, f. *Podpalanie.* Anzündung.
succensus, a, um. *zapalony.* angezündet.
succentīvus, a, um. *przyśpiewywaiący.* zum Nachsingen gehörig.
succentor, oris, m. *Bas w śpiewaniu.* ein Nachsinger, Baßist.
succentōrius, a, um. *i. q.* succentivus.
succentŭriātus, a, um. *następuiący.* zum Entsatz bestellt.
succentŭrio, as. *na to mieysce stawiam, dopełniam.* die leeren Plätze der Soldaten besetzen, den Mangel ersetzen.
succerda, æ, f. *Gnóy świni.* Saukoth, Saumist.
succerno, is. *przesiewam, pytłuię.* absondern, unterscheiden, sieben.
succescit. impers. *soczy się.*
successa, orum, n. plur. *Powodzenie.* Wohlfahrt, guter Ausgang, Fortgang.
successio, onis, f. *Następowanie.* Nachfolge im Amt, Nachfolgung, Erbfolge, Erbnehmung, Nachfolge in der Erbschaft.

succeſſio per vices. *Przemiana.* Ab-wechslung.

ſucceſſivè. adv. *naſtępnie.* nach und nach, auf einander.

ſucceſſīvus, a, um. *naſtępny.* nachfolgend, an eines andern Stelle folgend.

ſucceſſor, oris, m. *Naſtępca.* ein Nachfolger im Amt, der an eines andern Statt kömmt, ein Erbnachfolger.

ſucceſſōrius, a, um. *i. q.* ſucceſſīvus.

ſucceſſum, i, n. ſucceſſus, us, m. *vide* ſucceſſa.

ſucceſſu temporis. *za czaſem.* mit der Zeit.

ſucceſſus, a, um. *ſzczęśliwy.* das da wohl geräth.

SUCCI

Succīda, æ, f. ſcil. lana. *Wełna nieochędożona.* feuchte, ſchmutzige und ungewaſchene Wolle.

ſuccīdāneus, a, um. *naſtępny.* nachgeſchlachtet.

ſuccīdia, æ, f. *Połeć.* Speckſeite.

ſuccīdo, is. à cædo. *podcinam 1. 2. podrzynam.* unten abſchneiden.

ſuccido ſegetes. *żnę.* erndten.

ſuccīdo, is. à cado. *upadam 1. 2. upada Morze, ſłabieię,* & ſub *drgam.* hinfallen, ſinken, auf die Knie fallen. *ſyn.* cădo, concīdo, curruo, prōlābor, ſuccumbo.

ſuccīdus, a, um. *wilgotny, nieochędożony.* ſaftig, fett, feucht, ſchmuzig.

ſuccidum vellus. *vide* ſuccida.

ſuccīduus, a, um. *upadaiący, namieſtny.* hinfällig, zum Fall geneigt.

ſuccĭnātus, a, um. *do Burſztynu podobny.* dem Agſtein gleich.

ſuccinctè, ſuccinctim. adv. *krótko, prędko.* fertig, hurtig, kurz.

ſuccinctorium, ii, n. *Szorc.* Schürze, Schürzband, Schürzfleck.

ſuccinctus, a, um. *opaſany, ſiadły, gotowy.* aufgeſchürzt, gegürtet.

ſuccinctus armis. *uzbroiony.* mit Waffen verſehen.

ſuccineus, a, um. *burſztynowy.* von Agſtein.

ſuccingo, is. *opaſuię, przypaſuię, otaczam.* aufſchürzen, gürten, allenthalben umgeben.

ſuccingo me armis. *uzbraiam ſię.* ſich bewaffnen.

ſuccingor. paſſ. *gotuię ſię, gotow ieſtem.* ſich rüſten, fertig machen.

ſuccingŭlum, i, n. *Pas rycerſki.* ein Gürtel, Untergurt, Leibgurt, Wehrgehenk.

ſuccĭno, is. *przyſpiewywam, ſpiewam, przydaię 1.* nach einem ſingen.

ſuccĭnum, i, n. *Burſztyn.* Agtſtein, Bernſtein.

ſuccĭnus, a, um. *i. q.* ſuccineus.

ſuccipio. *lege* ſuſcipio.

ſuccīſio, onis, f. *Podcinanie, Rąbanie 1.* Abſchneidung von unten.

ſuccīſīvus, a, um. *dorywczy, oſtatni.* das abgeſchnitten iſt.

ſuccīſus, a, um. *podcięty.* unten abgehauen.

ſucclāmātio, onis, f. *Krzyk 1.* das Zuſchreyen, ein gelindes Nachrufen.

ſucclāmo, as. *krzykam pochwalaiąc.* zurufen, zuſchreyen, einem mit Schreyen Beyfall geben.

ſucco, onis, m. *Sok wyciſkaiący.* der den Saft auspreſſet.

ſuccollo, as. *dzwigam.* auf die Achſel nehmen.

ſuccor-

ſuccortilla, æ, f. obſol. *Głos czyſty.* eine klare und helle Stimme.
ſuccōſitas, atis, f. *Soczyſtość.* Saftigkeit.
ſuccōſus, a, um. *ſoczyſty, jędrny, wilgotny.* ſaftig, feucht, voll Saft.
ſuccreſco, is. *naraſtam, naſtępuię 1.* wachſen, aufwachſen, nachwachſen, mit zuwachſen.
ſuccrētus, a, um. *przeſiewany.* durchſiebet, gebeutelt.
ſuccrotilla, æ, f. *vide* ſuccortilla.
ſuccrōtillus, ſuccrōtīlus & ſuccrōtūlus, a, um. *cieniuchny, mały, ſzczupły.* hoch, klar. *ſyn.* altus, tĕnuis.

SUCCU

Succūba, æ, f. *Nałożnica, Cudzołożnica* & ſub *Namieſtnik.* eine Beyſchläferinn.
ſuccūbo, as. *leżę pod.* unten liegen.
ſuccūbōneum, i, n. *ſuccuboneus*, i, m. *i. q.* ſuccuba.
ſuccūbus, i, m. *Latawiec.* ein gewiſſes Geſpenſt.
ſuccūla, æ, f. *vide* ſucula.
ſuccūlentus, a, um. *i. q.* ſuccoſus.
ſuccumbo, is. *upadam 8. uſtaię, Serce tracę, poddaię ſię, daię ſię, zwyciężyć, Nierządu patrzyć, łączy ſię.* ſinken, unterliegen, gewonnen geben, unterthänig werden. *ſyn.* cădo, ruo, vincor, opprĭmor, obruor.
ſuccumbus, a, um. *i. q.* inclinatus.
ſuccurro, is. *podbiegam ratuię.* hinzu laufen, zu Hülfe kommen, retten. *vide* ſubvĕnio.
ſuccurrit mihi. *wſpominam.* in den Sinn kommen, einfallen, gedenken.
ſuccurſor, oris, m. *na Pomoc idący.* der einem beyſpringt.
ſuccurſus, us, m. *i. q.* ſuppetiæ, auxilium, auxiliares copiæ.

ſuccus, i, m. *Sok 1. 2. 6. Treść, Ekstrakt 2. Wilgotność, Farba 5.* Saft, Feuchtigkeit. *ſyn.* hūmor, lĭquor, vĭgor.
ſuccuſſārius, ii, m. ſuccuſſātor, oris, m. *koń cięſzko noſzący, Kłuſak.* ein ſchüttlendes, werfendes oder hart trabendes Pferd, ſo einen harten Trab oder Galopp gehet.
ſuccuſſātio, onis, f. ſuccuſſātura, æ, f. ſuccuſſātus, us, m. & ſuccuſſio, onis, f. *Trzęſienie.* das Gerüttel, hartes Traben, ſtarkes Schütteln, Erſchütterung, harte Bewegung.
ſuccuſſo, as. *vide* ſuccutio.
ſuccuſſor, oris, m. *vide* ſuccuſſarius.
ſuccuſſus, us, m. *vide* ſuccuſſatio.
ſuccuſſus, a, um. *utrząśniony.* gerüttelt, erſchüttert.
ſuccūtāneus. *vide* ſubcutaneus.
ſuccūtio, is, ĕre. *wſtrząſam.* ſchütteln, erſchütteln, erſchüttern, hart traben, hin und her werfen.
ſuccūtior. paſſ. *trzęſę ſię, trzpiatam ſię, podſkakuię.* erſchüttern.
ſūcerda, æ, f. *vide* ſuccerda.
ſūcidus, a, um. *pocący ſię.* ſchwitzend.
ſucrotilla. vide *ſuccortilla.*
ſuctus, a, um. *ſſany.* geſogen.
ſuctus, us, m. *Sſanie 1. 2.* das Saugen, Melken.
ſuctu bibo. *i. q.* ſugo.
ſuctu affigor. *przypiiam ſię do czego.*
ſūcŭla, æ, f. *Swinka, Winda 2.* Ferklein, Schweinlein; Haſpel.
ſūcŭlæ hæ. *Dżdżownice.* die ſieben am Haupt des Stiers ſich befindenden neblichten Sterne.

SUD

Sūdābundus, a, um. *pocący ſię.* ſchwizzend.
ſūdăcŭlum, i, n. *vide* ſudiculum.
ſūdāmen, īnis, n. *i. q.* ſpiraculum.
ſūdāriŏlum, i, n. *Chuſteczka.* ein Schweiß-tüchlein.
ſūdārium, ii, n. *Chuſtka 1.* ein Schweißtuch, Schnupftuch.
ſūdārius, ii, m. *pocący ſię.* ein Schwizzender.
ſūdātio, onis, f. *Pócenie.* das Schwitzen.
ſudatio concamerata. *vide* ſudatorium.
ſūdātīvus, a, um. *vide* ſudabundus.
ſūdātor, oris, m. *vide* ſudarius.
ſūdātōrium, ii, n. *Pocilnica, Wierzchaice.* Schwitzſtube.
ſūdātōrius, a, um. *potowy.* zum Schwizzen dienlich.
ſudatoria cella. *Łaźnia 1.* Schweißbad.
ſūdātrix, īcis, f. *pocąca ſię.* die da ſchwitzet.
ſūdātus, a, um. *zapocony.* beſchwitzet, voll Schweiß.
ſūdes & ſūdis, is, f. *Kół 1. Tycz, Kula Ryba.* Zaunſtecken, Palliſade; ein Meerhecht, Spießfiſch. *ſyn.* truncus, ſtīpes, pālus, i.
ſūdētum, i, n. *Oſtrożenie, Okop.* ein Ort voll Zaunſtecken oder Palliſaden.
ſūdĭcŭlum, i, n. *Winnik 1.* eine Peitſche, Geißel, Karbatſche.
ſūdĭfĭcus a, um. *pogodny 2. Pogodę ſprawuiący.* ſchön Wetter bringend, ausklärend, hell machend.
ſūdis, is, f. *i. q.* ſudes.
ſūdo, as. *pocę ſię, uſiłuię, pracuię, trudność mam, ciekę 2.* ſchwitzen, von ſich triefen laſſen, viel ſorgen, ausſtehen, zu thun haben. *ſyn.* dēſūdo. *phr.* ſūdōrem mitto, fundo, ſūdōre māno, perfundor.
ſūdor, oris, m. *Pot, Praca.* Schweiß, Mühe, Arbeit.
ſudorem elicio, emitto. *i. q.* ſudo.
ſudore corpus exhaurio, exinanio. *wypocić ſię.* ausſchwitzen.
ſūdōrĭfer, ſudorifĕrus, ſudorifĭcus, a, um. *Pot ſprawuiący.* Schweiß bringend.
ſūdōrus, a, um. *i. q.* ſudabundus.
ſūdum, i, n. *Pogoda 1. 4. Wyiaśnienie.* ſchön, helles Wetter.
ſūdus, a, um. *pogodny 1.* ſchön, lauter, hell, klar, heiter, trocken. *ſyn.* ſērēnus.

SVE

Svēcia & Svēdia, æ, f. *Szwecya.* Schweden.
Svēcus, i, m. *Szwed.* ein Schwede.
ſveo, es. obſol. *vide* ſveſco.
ſuera, æ, f. *świnina.* Schweinfleiſch.
ſveſco, is, ſub *zwykł.* pflegen, gewohnen. *ſyn.* aſſveſco, conſveſco.
ſvētus, a, um. *zwyczayny, przywykły.* gewohnt. *ſyn.* aſſvētus, conſvētus, ſŏlĭtus.
Svēvia, æ, f. *Szwabſka ziemia.* Schwabenland.
Svēvĭcus, a, um. *Szwabſki.* Schwäbiſch.
Svēvus, i, m. *Szwab.* ein Schwabe.

SUF

Sūfes, etis, m. *vide* ſuffes.
ſuffarcĭnātus, a, um. *natkany, opukały.* voll geſtopft, untergeſtopft.
ſuffarcĭno, as. *natykam, okładam, obkładam ſię.* vollſtopfen, unterſtopfen.
ſuffarrāneus, i, m. *Zboże do Obozu wożący, Furman, Ciurowie.* der Korn oder Mehl ins Lager führet.

ſuffectio,

ſuffectio, onis, f. *Dodawanie*, *Podkładanie*, *Namazanie.* Dargegenſtellung, Räucherung.

ſuffectus, a, um. *farbowany*, *zmazany*, *na Mieyſce drugiego ſtawiony.* befleckt, eingeſetzt, an eines andern Stelle geordnet.

ſuffercτus, a, um. *i. q.* ſuffertus.

ſuffĕrentia, æ, f. *Cierpliwość.* Ertragung, Erduldung. *vide* pătientia.

ſuffĕro, ers. *ponoſzę*, *cierpię* 1. *podeymuię* 3. *wytrwać* 1. *ſprzątnąć kogo.* ertragen, erdulden, erleiden, ausſtehen, einen aus dem Wege räumen. *vide* tŏlero.

ſuffertus, a, um. *natkany.* voll, vollgeſtopft.

ſuffervĕfăcio, is, ere. *podwarzam.* ein wenig ſieden oder heiß machen.

ſuffervĕſio, is. *podwieram.* ein wenig ſiedend oder heiß ſeyn.

ſufferveo, es. *trochę wre.* etwas ſiedend oder heiß werden.

ſuffes, etis, m. *i. q.* ſummus Pœnorum Magiſtratus.

SUFFI

Suffibŭlum, i, n. *Zaſłona* 6. *Spodnica.* ein weißer Hauptſchleyer, Halbkleid, Unterhoſen. *vide* ſubligaculum.

ſuffĭciens, entis, o. *doſtateczny*, *zdolny.* hinlänglich, genugſam, ſatt.

ſuffĭcienter. adv. *doſtatecznie.* genugſamlich, zur Gnüge.

ſuffĭcientia, æ, f. *Doſtateczność.* Genugſamkeit, Genüge, Thätigkeit, Geſchicklichkeit.

ſuffĭcio, is, ĕre. *zdołam*, *nadążam*, *dodaię* 1. *wyſtarczyć*, *na to mieyſce ſtawiam*, *Namieyſtnika daię*, *zoſtawam na rozmnożenie*, *wytrwać* 1. *napuſzczam* 1. *pomaczam*, *farbuię.* genug, hinlänglich ſeyn, zureichen, verſehen, einen an eines andern Stelle ſetzen, beflecken.

ſuffĭcit. *dość* 1. *doſtaie mi.* es iſt genug. *ſyn.* ſăt, ſătis, ăbunde eſt, amplius, inſŭper haud quidquam eſt ŏpus.

ſuffīdo, is. *mało ufam.* ein wenig trauen.

ſuffīgo, is. *podbiiam* 1. *wdziewam.* aufheften, anheften.

ſuffigo cruci, in cruce. *krzyżuię.* ans Kreuz henken oder nageln.

ſuffīmen, inis, ſuffīmentum, i, n. *Kadzenie*, *Kadzidło*, *Kadzenia materya.* Rauchwerk, Räucherung.

ſuffio, is, ire. *kadzę*, *podkurzam co.* räuchern, beräuchern, Rauch machen. *ſyn.* fūmĭgo, ĭnŏdōro, ſuffītum facio.

ſuffiſcus, i, m. *Mieſzek* 2. Hammel- oder Widderbeutel, ſo zu einem Geldbeutel zubereitet werden kann.

ſuffītio, onis, f. *Kadzenie*, *Podkurzanie.* Räucherung.

ſuffītor, oris, m. *Kadziciel.* ein Räucherer.

ſuffītus, us, m. *i. q.* ſuffitio.

ſuffītus, a, um. *okadzony*, *podkurżony.* beräuchert.

ſuffixus, a, um. *podbity*, *przybity.* angeheftet.

SUFFL

ſufflăbilis, e. c. *nadymalny.* das da aufgeblaſen werden kann.

ſufflămen, ĭnis, n. *Hamulec*, *Odwłoka* 2. Radſperre, damit man die Räder hemmet, Spannſtrick der Räder, Hemmkette, Verzug, Verzögerung, Aufzug einer Sache.

ſufflāmĭno, as. *hamuię Wóz.* ein Rad einlegen, hemmen, daß es ſtill ſtehet.
ſufflammo, as. *trochę zapalam.* ein wenig anzünden, entzünden.
ſufflātio, onis, f. *Nadęcie, Poddymanie, Bąbel.* Aufblaſung.
ſufflātōrium, ii, n. *Miech ſkórżany do poddymania.* ein Blaſebalg.
ſufflātus, a, um. *nadęty, pyſzny.* aufgeblaſen, ſtolz.
ſufflāvus, a, um. *lege* ſubflavus.
ſufflo, as. *nadymam* 1. 3. *poddymam, podſzczuwam, ſzepcę, do Ucha mowię* & ſub *gniewam ſię* 1. aufblaſen, anblaſen, einem etwas einblaſen, ins Ohr ſagen, zornig ſeyn.
ſufflor, aris. paſſ. *pyſznię ſię.* ſtolz ſeyn.
ſuffōcātio, onis, f. *Dawienie, Zatchnienie.* Erſtickung.
ſuffōco, as. à faux. *dawię* 1. *trapię.* erſticken. *ſyn.* præfōco, ănĭmam interclūdo.
ſuffocare fame urbem. *Miaſto ogłodzić.* eine Stadt aushuugern.
ſuffōco, as. à focus. *kadzę.* räuchern.
ſuffōdio, is, ĕre. *podkopuię, podryć, przebiiam.* untergraben, unterwühlen, miniren, erſtechen.
ſuffoſſio, onis, f. *Podkop.* die Ausgrabung, Untergrabung, Unterminirung.
ſuffoſſio oculorum, *Podbicie albo Wybicie Oczu.* das Augenausſtechen.
ſuffoſſus, a, um. *podkopany, przebity.* untergraben, durchſtochen.
ſuffoſſus equus. *Koń potkliwy.*
ſuffrāgāneus, i, m. *Suffragan.* Weihbiſchof.
ſuffrāgātio, onis, f. *Pomaganie za kim Wotowanie, Przyczyna 3.* Zuſtimmung in der Wahl, Beyſtimmung; Bewilligung.
ſuffrāgātor, oris, m. *Wotownik, Pomocnik.* der einem ſeine Stimme giebt.
ſuffrāgātōrius, a, um. *wotowny.* mit beyſtimmend, mit einſtimmig, günſtig.
ſuffrāgātrix, icis, f. *Głos ſwóy albo Przyzwolenie daiąca.* eine Beyſtimmerinn, die ihre Stimme oder Bewilligung mit giebt.
ſuffrāgines, um. plur. *Ochwat.*
ſuffraginibus inſidere. *uczepnąć, na Bałuku.*
ſuffrāgĭno, as. *ſuffragĭnor*, aris. *Kolana naginam, podcinam 2.* die Knie beugen.
ſuffrāgĭnōſus, a, um. *Przeguby chore maiący.* krämpfig an den Hinterfüßen.
ſuffraginoſus equus. *Koń na poſlednie Nogi upadaiący.* ein ſteifes Pferd.
ſuffrāgium, ii, n. *Wotum, Przyczyna 3. albo Prożba za kim.* Stimme, ſo man in der Wahl oder zu Berathſchlagung einer Sache giebt; Fürbitte bey einem hohen Potentaten, Fürbitte der Heiligen im Himmel.
ſuffragium fero. *vide* ſuffragor.
ſuffragium ferre jubeo. *Watować każe.*
ſuffragio meo improbo. *wotuię przeciw.*
ſuffrāgo, ĭnis, f. *Przeguby, Wilk 4.* Wider- oder Hinterbeugel an den Hinterbeinen der vierfüßigen Thiere; ein Rebſchoß.
ſuffrāgor, aris. *wotuię 1. pomagam 1. 3. galę 2. pobłażam.* in der Wahl ſeine Stimme geben, beyſtimmig oder förderlich ſeyn, einem beyfallen.
ſuffrēnātio & ſuffrænatio, onis, f. *Ankrowanie.* Zuſammenklammerung der Steine.

suffrendeo, es. *trochę zgrzytam.* ein wenig oder heimlich mit den Zähnen knirschen.
suffrico, as. *wzdrapać.* unten reiben oder aufkratzen, sauber abreiben.
suffringo, is. *podłamuię.* abbrechen, entzwey brechen.
suffringo talos, crura. *ochromić.* die Beine abbrechen.
suffrio, as. *drobno rozcieram.* klein zerreiben.
suffrutex, icis, m. *Byle*, *Krzew.* Stäudlein.

SUFFU

Suffugio, is, ĕre. *schraniam się*, *uchodzę 1. uciekam 1.* heimlich hinwegfliehen, entwischen.
suffugium, ii, n. *Ucieczka.* Zuflucht, sicherer Aufenthalt.
suffui *præteritum.* à subsum.
suffulcio, is, ire. *podpieram 1.* unterstützen, aushelfen, ausstopfen.
cibus suffulcit artus meos. *podsilam, podiadam sobie.* die Speise stärkt die Glieder,
suffulcrum, i, n. *Podpora.* Stütze.
suffulmino, as. *i. q.* sufflamino.
suffultus, a, um. *podparty.* unterstützt.
suffumigium, ii, n. *Kadzidło.* Rauchwerk.
suffumigo, as. *podkurzam.* beräuchern.
suffundatus, a, um. *podmurowany.* unterbauet.
suffundo, as. *podmurować.* unterbauen.
suffundo, is. *podlewam co*, *napuszczam z.* zugießen, untergießen, nachgießen. *syn.* affundo, perfundo, inspergo.
suffundor rubore. sub *zapłonąć się.* schamroth werden.
suffunduntur oculi. *zaciekaią oczy.* das Gesicht wird blöd.
suffūror, aris. *kradnę*, *umykam 4.* wegstehlen, heimlich entwenden.
suffuscŭlus, a, um. *śniadawy.* bräunlich, schwärzlich, ein wenig dunkel.
suffūsio, onis, f. *Podlewanie*, *Infuzya.* Ueberfluß, Ueberschüttung.
suffūsio oculorum. *Katarakta.* Augenstaar.
suffūsōrium, ii, n. *Nalewka 1.* eine Gießkanne.
suffūsus, a, um. *podlewany*, *rumiany*, *zaiątrzony*, *krwawy.* übergossen.
suffusi oculi. *zapalone Oczy.*

SUG

Suggĕro, is. *dodaię 1*, *na to Mieysce stawiam*, *przypominam.* geben, darreichen, mittheilen, an die Hand geben, einen an eines andern Stelle setzen, einblasen, einsagen. *syn.* subjicio, suppĕdito, sufficio.
suggero verba alicui. *powiadam do Ucha.* einem Worte ins Ohr legen.
suggestio, onis, f. *Podszczanie.* Darreichung, Vorschub, das Einblasen, Eingeben.
suggestor, oris, m. *Przypominacz.* Eingeber.
suggestum, i, n. suggestus, us, m. *Podstawek*, *Kętnary*, *Poduszczanie*, *Kazalnica*, *Chochoł.* ein erhöheter Ort, Predigtstuhl, Kanzel, Catheder, Thron, das Anbringen, Bericht.
suggillātio, onis, f. *vide* sugillatio.
suggrĕdior, ĕris. *podchodzę 1. szańcuię się.* heimlich hinzu gehen.
suggrunda, æ, f. suggrundia, orum, n. *Obdach*, *Strzecha*, *Alkierz.* Vordach, Wetterdach.

suggrun-

ſuggrundārium, ii, n. *Grób dla Dzieci.* Begräbniß oder Grab der Kinder.
ſuggrundātio, onis, f. *Wybudowanie Obdachu.* Bau eines Vordachs.
ſuggrundium, ii, n. *vide* ſuggrunda.
ſūgillātio, onis, f. *Naſkoczenie Guza, Podbicie Oczu, Siność 2. Przymowka, Przygana, Obmowa.* blaues Mal oder Fleck vom Schlagen oder Fallen; Verſpottung, Verläumdung.
ſūgillātiuncŭla, æ, f. *mała Siność, mała Przygana.* blaues Striemlein, kleiner Hohn, Spott.
ſūgillātor, oris, m. *Szyderz, Przyganiacz.* ein Aushöhner, Verſpotter.
ſūgillātus, a, um. *ſiny, wyſzydzony.* blau geſchlagen, verſpottet.
ſūgillātus, us, m. *i. q.* ſugillatio.
ſūgillo, as. *podbiiam oczy, ſino czynię, przyganiam, uwłaczam 2. ſzczypię 4. ſzydzę oſtawiam.* blau ſchlagen, verläumden.
ſūgo, is. *ſsę, napiiam się.* ſaugen. *ſyn.* exſūgo. *phr.* ſuccum ōre, labris haurio, extrăho, exprĭmo.
ſui. pronom. ſub *się, ſobie* 3. ſein, ſeiner.
ſuīle, is, n. *świnnik, Karmnik.* Schwein- oder Säuſtall.
ſuillis, is. ſuillus, i, m. *Wyz, Wydra Egipſka.*
ſuillus, *ſuīnus*, a, um. *świni.* ſchweinern.
ſuipte. i. q. *ſuiipſius.*
ſuītas, atis, f. *Swoboda.* Seinheit, Eigenmächtigkeit, da einer für ſich thun kann, was er will.

SUL

Sulcāmen, ĭnis, n. *Oranie, Brozda.* Furche, das Ackern.
ſulcātim. adv. *Brozdami, Zagonem.* furchenweiſe, wie Furchen.
ſulcātor, oris, m. *Oracz.* ein Furchenmacher.
ſulcator ponti. *żeglarż.* ein Schiffmann.
ſulcātus, a, um. *orany.* gepflüget, in Furchen getheilet.
ſulco, as. *brożdżę, orżę, kopam.* pflügen, Furchen machen.
ſulco æquor. *żegluię.* auf dem Meer ſchiffen.
ſulcŭlus, i, m. *Brozdeczka.* kleine Furche.
ſulcus, i, m. *Brozda 1. Rozdwoienie 1.* eine Furche, das Ackern.
ſulcus aquarius. *Brozda 2.*
ſulcus, a, um. *łupny.* ſpaltig, gekerbt.
ſulfur, ŭris, n. *Siarka.* Schwefel.
ſulfur ſacrum. *Piorun.* Donnerſtrahl.
ſulfŭrāria, æ, f. *ſiarkowa Huta.* Schwefelhütte.
ſulfŭrārius, ii, m. *ſiarkowy Rzemieśnik.* ein Schwefelſieder.
ſulfŭrātio, onis, f. *Siarczyſtość.* Schwefelung.
ſulfŭrātum, i, n. ſulfuratum filum. *Siarka do Krzeſania Ognia.* Schwefelfaden, gezogener Schwefel, Schwefelhölzlein, Schwefelkerzlein.
ſulfŭrātus, a, um. *ſiarkowany.* geſchwefelt.
ſulfŭreus, a, um. *ſiarczyſty, ſiarczany.* ſchwefelicht.
ſulfŭrōſus, a, um. *pełny Siarki.* voll Schwefel.
ſulphur. *lege* ſulfur cum derivatis.
ſultis *pro* ſi vultis. *Plautus.*

SUM

Sum. obſol. *pro* eum.

ſum, es. verbum. *ieſtem 1. zwykłem, żyię 1. było widzieć, mam z tobą.* ſeyn. *ſyn.* exiſto, exto, *vel* habito, verſor, mŏror, dĕgo, măneo.
ſum alicui aſſenſor. *przywalam.* billigen.
ſum bene. *dobrze ſię mieć.* ſich wohl beſinden.
ſum ferendo. *zdołam.* hinlänglich ſeyn.
ſum in vita. *żyię 3.* leben.
ſum penes *vel* apud me. *przy ſobie ieſtem.* bey Sinnen ſeyn.
ſum ſolvendo. *mam zkąd.* ich kanns bezahlen.
ſum emolumento. *pożyteczny ieſtem.* einem nützlich ſeyn.
ſum conſvetudinis meæ. *zwykłem.* ich pflege dieſes zu thun.
ſumen, inis, n. *Wymię, Pierſi 2. Cyc 2.* & ſub *żyzny, żyznośť, Łono w Ciele.* Schmeer, Schmeer- oder Unterbauch, Bruſt, Dutte, Schweineuter, fruchtbares Erdreich.
ſumĕnālia, ium & orum. *Placek.*
ſuminātus, a, um. ſub *Wymię.* von Schmeer.
ſumma, æ, f. *Suma 1. 2. Isciзна, Tytuł 3. Treść, Koniec, Władza, Godność, Moc, Zwierzchność, świat.* die Summe, das Hauptweſen, Hauptwerk, Hauptpunct, Inhalt oder kurzer Begriff eines Dinges, das Fürnehmſte einer Sache, Ende, Vollendung, Gewalt, Würde, Macht, Oberherrſchaft.
ſumma ſummarum. *Suma 1. świat.* Hauptſumme, die Summe aller Summen.
ſummam conficio. *ſumuię.* zuſammen rechnen.
ſummam duco ſumptus. *rachuię ſię.*
ſummālis, e. c. *ſumowy.* zur Summe gehörig.
ſummānālia, ium. *Obartuch.* Mehl- oder Eyerkuchen, ſo den Abgott Summano geopfert wurde.
ſummāno, as. *umykam 4. kradnę chciwie.* begierig rauben und ſtehlen.
ſummānus, i, m. *cognomen infernalis Dei Plutonis.*
ſummārium, ii, n. *Sumowanie, Trześć.* ein kurzer Begriff oder Inhalt eines Dinges.
ſummārius, ii, m. *Rachmiſtrz doſkonały, Pryncypał.* der ſich wohl auf Rechnung verſtehet, der oberſte Principal.
ſummārius, a, um. *krótki.* kürzlich.
ſummas, ātis, o. *przedni, wyſokiego Stanu.* hohen Standes.
ſummates, hi, hæ. *Panowie przedni, Panie.* die vornehmſten Männer oder Weiber.
ſummātim. *krótko.* kurz, kürzlich, überhaupt, alles in allem, nur obenhin.
ſummātus, us, m. *Przodek 2.* höchſte Gewalt.
ſummè. adv. *bardzo.* ſehr, höchſt, am meiſten, über alle Maaßen.
ſummergo. *lege* ſubmergo.
ſummiſſè, ſummiſſum, ſummiſſus, ſummitto. *lege* ſubmiſſè &c.
ſummĭtas, atis, f. *Wierzch 1.* die oberſte Höhe eines Dinges.
ſummo, as. *ſumuię.* zuſammen rechnen.
ſummo quaſi. adv. *na końcu.* zuletzt, am Ende.
ſummœniānum, i, n. *vide* ſummœnium.
ſummœniānus, a, um. *podmurowy.* an der Stadtmauer, unter den Ringmauern.

summœniāna fœmina. *Nierządnica.* eine Hure.

summœnium, ii, n. *Podmurże, nierządny Dom.* jedes gemeines Haus an den Ringmauern, Hurenhaus.

summŏpĕre. adv. *bardzo.* aufs Höchste, gar sehr, zum Höchsten, fleißigst.

summŏtĕnus. adv. *aż do Wierzchu.* bis oben an.

summŏveo. *lege* submoveo.

summŭla, æ, f. *Sumka.* kleine Summe.

summum, i, n. *vide* summitas.

summum. adv. *naydaley.* längstens, aufs Höchste, längste.

summus, a, um. *naywyższy, naywiększy, ostatni* & sub *Początek, Ostatek*, & sub *Przyiaciel* 2. der höchste, oberste, vornehmste, ein großer Patron und Freund. *syn.* maxĭmus, altissĭmus, sŭprēmus *vel* extremus.

summa aqua. *wierzch Wody.*

summa hyeme. *w posrzód Zimy.*

summa planta. *wierzchołek Drzew.*

summam manum impono. *dokonywam.* vollenden.

summum bonum. *naywyższe Dobro.* das höchste Gut.

summo jure. *surowie.*

summis labiis. *powierzchnie.*

summussus, i, m. *Szemracz.* ein Murmler, Brummer.

summūto. *lege* submūto.

sūmo, is. *biorę* 1. 14. *biorę z sobą, kładę* 14. *przyczytam. podeymuię* 3. *ważę się* 2. *wydaię* 1. *piię* 1. *trawię czas, czynię się* 2. *obłoczę* 1. *kładę za pewną, trzymam o sobie, zawziął się, kokoszę się.* nehmen, erwählen, anmaaßen, sich etwas beymessen. *syn.* căpio, assūmo, accĭpio, ēligo, arrŏgo, vendĭco, attrĭbuo.

sumo animum. *ośmielić się.* sich unterstehen.

sumo diem hilarem. *trawię czas wesoło.* einen Tag mit Freuden begehen.

sumo arrogantiam. *pysznię się.* hoffärtig seyn.

sumo personam irati. *zaperzyć się.*

sumo supplicium de aliquo. *karzę.* einen strafen.

sumptifăcio, is, ĕre. *wydaię* l. *utracam* l. Kosten anwenden, verbrauchen.

sumptio, onis, f. *Branie.* das Nehmen, Nehmung, Wegnehmung.

sumptĭto, as. *bieram.* oft nehmen.

sumptōrium, ii, n. *Łyżeczka do Krwi Pańskey w Greckim Kościele.* der Löffel, damit der heilige Wein in der griechischen Kirche aus dem Kelch genommen wird.

sumptuārius, ii, m. *Podskarbi.* Ausgeber, Seckelmeister.

sumptuārius, a, um. *wydatkowy.* zum Ausgeben gehörig.

sumptuōse. adv. *kosztownie, rozrzutnie, drogo.* köstlich.

sumptuōsĭtas, atis, f. *Kosztowność, Rozrzutność.* Köstlichkeit, Verthulichkeit, Aufwand vieler Unkosten.

sumptuōsus, a, um. *kosztowny, rozrzutny, dostatni, przeważny, hoyny.* kostbar, köstlich, verthulich. *syn.* magnĭfĭcus, splendĭdus, sŭperbus.

sumptum, i, n. *wzięta Rzecz.* was angenommen worden.

sumptus, a, um. *wzięty.* genommen.

sumptus, us, m. *Nakład, Wydatek, Branie.* Kosten, Unkosten. *syn.* impensa, impendium.

ſumptus itinerarius. *Nadrożne.* Wegzehrung, Reiſegeld.
ſumtio, ſumtus &c. *i. q.* ſumptio.
ſuno, as. obſol. *i. q.* deprimo. *vide* ſimo.
ſuo, is. *ſzyię 1. haftuię 2.* flicken, nähen, heften. *vide* neo.
ſuopte *pro* ſuo ipſius.
ſuopte arbitratu, ingenio, nutu. *ſwowolnie po woli 2.* von ſich oder für ſich ſelbſt, aus eigenem Antrieb, nach ſeinem Willen und Gutbefinden.
ſuovetaurilia, ium, n. plur. *i. q.* ſolitaurilia.

SUP

ſuparium, ſuparum & ſuparus. *lege* ſupparium &c.
ſupellecticārius, a, um. *ſprzętowy.* zum Hausgeräth gehörig.
ſupellectile, is, n. *ſupellectilis*, is, f. obſol. & ſupellex, lectilis, f. *ſupellectilia*, ium, n. plur. *Sprzęt, Graty.* Hausrath, allerley Hausgeräth, Meublen, Mobilien.
ſuper. præp. *na 2. nad 1. za, wyżey, o to 2. bez przeſtanku, więcey, na Wierzchu, o tym.* auf, über, bey, von, nebſt dem, über dieß.
ſuper. adv. *nazbyt, wzgórę, zgóry.* genug, übrig genug, von oben. *ſyn.* ſupra, dēſuper, ſupernè.
ſuper, era, erum. obſol. *i. q.* ſuperus.
ſuper *pro* ſuperans. *pozoſtały.*
ſuper *pro* ſupereſt. in *zoſtaie 1.*
ſuper cœnam. *przy wieczerzy.* beym Abendmahl.
ſuper numerum. *nadliczony.*
ſuper quam. *oprócz.*
ſupera *pro* ſupra. *wyżey, nad.* droben, über.

ſūpĕrābilis, e. c. *zwyciężny, przebyty, łacny do zwyciężenia.* leicht zu überwinden. *ſyn.* vincĭbilis.
ſūpĕrăbundans, antis, o. *obfituiący.* überflüßig.
ſūpĕrăbundanter. adv. *nadmiarz 2. zbytnie.* überſchwenglich.
ſūpĕrăbundantia, æ, f. *Nadmiarz 1. Zbytek.* Ueberfluß.
ſūpĕrăbundat. *zbywa co.* überflüßig ſeyn.
ſūpĕrăbundo, as. *obfituię.* überfließen.
ſūpĕraccommŏdo, as. *nazbyt przyſtoſuię.* darüber hinzu fügen, darüber ſchlagen.
ſūpĕrăcervo, as. *nazbytkupię.* überhäufen.
ſūpĕraddo, is. *przydaię 1. przykładam 1.* noch darzu thun.
ſūpĕraddūco, is. *nad te przywodzę.* noch darüber anführen.
ſūpĕradjĭcio, is, ere. *i. q.* ſuperaddo.
ſūpĕrădŏrno, as. *bardzo zdobię.* ſehr ſchmücken und putzen.
ſūperădſpergo, is. *wierzchem pokrapiam.* oben darauf ſprengen.
ſūpĕrădultus, a, um. *wyroſły.* mannbar.
ſūpĕrædĭfĭco, as. *buduię nad czym.* überbauen.
ſūpĕraggĕro, as. *naſypuię.* darüber aufhäufen.
ſūpĕrallĭgo, as. *przywięzuię.* verbinden.
ſūpĕrāmenta, orum, n. plur. *Drobki, Oſtatki 1.* Ueberbleibſel.
ſūpĕrāmentum, i, n. *Ucinek 1. Zbytek 3.* was übrig iſt, Uebermaaß.
ſūpĕrannātus, a, um. *zaſtarżały.* veraltet.
ſūpĕrans, antis, o. *przewyżſzaiący, wyſoki.* übertreffend, hoch.

ſŭpĕranteactus, a, um. *przeſzły.* vorher zugebracht.
ſŭpĕrāria, æ, f. *ſcil.* veſtis. *wierzchnia, Suknia.* ein Ueberziehkleid.
ſŭpĕrat. *zbywa co, mam co dać.* übrig seyn. *ſyn.* ſŭpĕrăbundat, ſŭpĕreſt.
ſŭpĕrātio, onis, f. *Przewyżſzenie.* Uebertreffung.
ſŭpĕrātor, oris, m. *Zwyciężca.* Ueberwinder.
ſŭpĕrattollo, is. *wyżey podnoſzę.* drüber heben.
ſŭpĕrātus, a, um. *zwyciężony, przewyżſzony.* überwunden, übertroffen.

SUPERB

ſŭperbè. adv. *pyſzno.* hoffärtig, hochmüthig, trotzig.
ſŭperbia, æ. ſŭperbies, ei, f. *Pycha.* Hoffart, Uebermuth, Stolz, Hoffärtigkeit, Hochmuth. *ſyn.* faſtus, ambĭtus, ambĭtio.
ſŭperbĭbo, is. *popiiam po czym.* übertrinken, darauf trinken.
ſŭperbĭfĭcus, a, um. *do Pychy pobudzaiący.* stolz machend.
ſŭperbĭlŏquentia, æ, f. *Pyſznomownoſć.* eine stolze Rede, Großſprecherey.
ſŭperbio, is, ire. *pyſznię ſię.* stolziren prangen, stolz und hoffärtig seyn. *ſyn.* glōrior. *phr.* ănĭmo effĕror, faſtu tŭmeo, tŭmeſco, intŭmeſco, turgeſco, altos ſpīrĭtus, ănĭmos gĕro, pectŏra, corda faſtus habet, poſſĭdet, inflat.
ſŭperbĭter. adv. *i. q.* ſuperbè.
ſŭperbus, a, um. *pyſzny 1. 2. wſpaniały, świetny 2. wyborny, koſztowny, pańſki,* & ſub *umarły.* hoffärtig, hochmüthig, stolz, herrlich, vortrefflich, berühmt, ansehnlich, köstlich. *ſyn.* arrŏgans, ambitiōſus. *phr.* faſtu tūmens, tŭmĭdus, turgens, turgĭdus, ēlātus, inſŏlens, fĕrox.
faciam ego hodie te ſuperbum. (*Plautus*) *zabiię cię.* ich will dich umbringen.

SUPERC

Sŭpercădo, is. *vide* ſupercido.
ſupercalco, as. *górą depcę.* mit Füßen darauf treten.
ſupercerno, is. *potrząſam 4.* auf etwas beuteln.
ſupercertor. *i. q.* decerto, contendo.
ſŭpercĭdo, is. *ſpadam na.* überfallen, auf etwas fallen, darauf fallen.
ſŭpercĭliōſus, a, um. *i. q.* ſuperbus.
ſŭpercĭlium, ii, n. *Brew, Skinienie, Pycha, Powaga, Wierzch 1. Storcz.* Augbraune, das Winken, Hoffart, die Höhe.
ſupercilium montis. *Wierzchołek Góry.* Höhe oder Spitze des Berges.
ſupercilium littoris, undæ. *Brzeg 2.* hohes Ufer.
ſupercilium parietis. *Gzems.* das Oberplättlein an einer Säule.
ſupercilia ſubducere. *uprzątć Poſtawę.* sich demüthig stellen.
ſupercilia moveo, ſuperciliis loquor. *mrugam na kogo.* auf einen winken.
ſupercilio triſti. *niewesoły.* betrübt.
ſŭpercœleſtis, e. c. *nadniebieſki.* überhimmlisch.
ſŭpercontĕgo, is. *nakrywam.* bedecken, oben überdecken.
ſŭpercorruo, is. *upadam na drugich.* oben darauf fallen, darauf niederfallen. *ſyn.* ſŭpercĭdo.
ſŭpercreſco, is. *naraſtam.* überwachsen.

ſupercŭbo, as. *leżę na czym.* auf etwas liegen.

ſupercurro, is. *przewyżſzam.* drüber laufen, überſchreiten.

ſuperdīco, is. *nad to mówię, przydaię mówiąc, nazbyt mówię.* weiter ſagen, mehr dazu ſagen.

ſuperdo, as. *przydaię 1.* noch mehr darzu geben, darüber geben.

ſuperdūco, is. *przyprowadzam.* mehr zuführen, über etwas einführen.

ſuperductus, a, um. *przydany.* was weiter oder oben hinzu kömmt.

S U P E R E

Sŭpĕrērectus, a, um. *wzgórę podnieſiony.* aufwärts oder empor gerichtet.

ſŭpĕrēdĭtus, a, um. *wynioſły.* drüber erhoben.

ſŭpĕrĕdo, is. *poiadam.* darauf oder darnach eſſen.

ſŭpĕreffluo, is. *i. q.* ſuperabundo.

ſŭpĕrēmĭco, as. ſub *wynurżam ſię.*

ſŭpĕrēmĭnentia, æ, f. *Przewyżſzenie.* die Hoheit über andere. *ſyn.* ſŭperātio.

ſŭpĕrēmĭneo, es. *przewyżſzam, pokazuię ſię co, wychodzi ię.* drüber heraus ragen, drüber gehen. *ſyn.* ſŭpĕrēmĭco, ēmĭco, ſŭpĕro, exſŭpĕro, ſum ſupra, excello.

ſŭpĕrēmŏrior, ĕris. *nad czym umieram.* über etwas erſterben.

ſŭpĕrēnāto, as. *wynurzam ſię.* drüber hinaus ſchwimmen.

ſŭpĕreo, is. *chodzę 2.* drüber gehen.

ſŭpĕrērŏgātio, onis, f. *Przydatek 1.* Uebermaaß.

ſupererogationis opus. *Uczynek dobry.* ein übermäßiges gutes Werk.

ſŭpĕrērŏgātōrius, a, um. *zbyteczny.* überflüßig, mehr als man thun ſoll.

ſŭpĕrērŏgo, as. *wydaię nazbyt, czynię nazbyt.* überflüßig ausgeben, mehr thun als befohlen iſt.

ſupereſco, ſupereſcit. obſol *pro* ſupereſt.

ſŭpĕreſſentiālis, e. c. *nadiſtotny.* übernatürlich.

ſŭpĕreſt. *zbywa co.* übrig ſeyn, es bleibt übrig.

ſŭpĕrēvŏlo, as. *wylatam.* darüber fliegen.

ſŭpĕrexactor, oris, m. *nadto wyciągaiący.* Drüberforderer.

ſŭpĕrexactio, onis, f. *zbyteczne Wyciąganie.* Drüberforderung.

ſŭpĕrexaltātus, a, um. *nadto wywyżſzony.* drüber erhöhet, hoch gelobet.

ſŭpĕrexalto, as. *wywyżſzam, bardzo.* drüber erhöhen.

ſŭpĕrexcurro, is. *wybiegam 2.* voraus laufen, darüber reichen, überflüßig ſeyn.

ſŭpĕrexeo, is, ire. *wychodzę.* drüber ausgehen.

ſŭpĕrēxĭgo, is. *nadto wyciągam.* über die Maaße fordern, noch einmal fordern.

ſŭpĕrextendo, is. *rozſzerżam.* ausbreiten.

ſŭpĕrexto, as. *przewyżſzam innych.* über andere hervor ragen.

ſŭpĕrextollo, is. *zbyt wynoſzę.* drüber heben.

ſŭpĕrexulto, as. *wyſkakuię od radości.* vor Freuden ſpringen.

S U P E R F

ſŭperfĕro, fers. *przenoſzę 2. przeſtępuię co.* über die Zeit tragen.

ſŭperfĭciālis, e. c. *powierzchni.* oben hin.

ſŭperfĭciālĭter. adv. *powierzchnie, byle zbyć.* obenhin, ſchlechtweg, ohne einigen Bedacht.

ſuperficiārie. adv. *zewnątrz.* von außen.

ſuperficiārius, a, um. *powierzchni.* auswendig, äußerlich.

ſuperficiaria ædes. *vide* ſuperficium.

ſuperficiārius, ii, m. *buduiący na cudzym Gruncie.* der auf eines andern Boden bauet.

ſuperficiens, entis, o. *zbyteczny.* überflüßig.

ſuperficies, ei, f. *Powierzchność, Szerokość.* der Oberboden, das Auswendige eines Dinges, Oberfläche, Fläche oder Breite und Länge.

ſuperficio, is, ere. ſub *zbywa co.* übrig genug seyn, übrig bleiben.

ſuperficium, ii, n. *Budowanie 3.* ein Haus, das auf eines andern Grund und Boden ſtehet.

ſuperfio. *vide* ſuperficio.

ſuperfit. vide *ſupereſt.*

ſuperflōreſco, is. ſub *Kwitnę.* auf der Frucht blühen wie ein Kürbis.

ſuperfluè. adv. *zbytecznie.* unnöthig, zum Ueberfluß.

ſuperfluens, entis, o. *opływaiący, obfity, zbytni.* überflüßig, unnöthig.

ſuperfluĭtas, atis, f. *Zbytek 1. Nadmiarz.* Ueberfluß.

ſuperfluo, is. *ciekę 6. przepełniam, opływam, zbywa,* überfließen, überlaufen, alles voll haben, Ueberfluß haben. *vide* ăbundo.

ſuperfluus, a, um. *opływaiący, zbytni.* überflüßig, übrig, überley.

ſuperflua flumina. *zalewaiące Rzeki.* überlaufende Flüſſe.

ſuperforāneus, a, um. *i. q.* ſuperfluus.

ſuperforaneus, i, m. *Próżniak.* ein Müſſiggänger.

ſuperfugio, ſuperfugium. *vide* ſubterfugio.

ſuperfulgeo, es. *lſknę ſię.* überſcheinen.

ſuperfundo, is. *polewam 1. leię na co.* drüber gießen, über etwas ſchütten.

ſuperfūſio, onis, f. *Polewanie.* Ausgießung, Drübergießung, Ueberſchwemmung.

ſuperfūſus, a, um. *polany, oblany.* übergoſſen.

ſuperfūtōrus, a, um. *maiący pozoſtać.* der übrig seyn wird, rückſtellig, überbleibend.

ſupergaudeo, es. *urągam ſię, weſelę ſię.*

ſupergĕro, is. *kładę 3. naſypuię 1.* darüber ſchütten.

ſupergeſtus, a, um. *nadſypany.* darüber geſchüttet.

ſuperglōriōſus, a, um. *przenaychwalebnieyſzy.* der Allerglorwürdigſte.

ſupergrĕdior, eris. *przeſtępuię 1. przewyżſzam.* über etwas gehen, überſchreiten, übertreffen.

ſupĕrhŭmĕrāle, is, n. *Naramiennik 1.* ein Gewand, ſo nur über die Achſeln gehet.

SUPERI

Sŭpĕri hi. *Niebieſcy.* die himmliſchen Einwohner.

ſuperjăcio. *lege* ſuperjicio.

ſuperjacto, as. *przerzucam, przyrzucam 2. przeſkakuię.* überſpringen, ſich über etwas ſchwingen.

ſuperjectio, onis, f. ſuperjectus, us, m. *Przyrzucenie.* Zuvielſagung, Vergröſſerung, Ueberſchwingung, Daraufwerfung, der Aufſprung.

ſuperjĭcio, is, ĕre. *przyrzucam 2. przydaię 3. kładę 3.* oben auflegen, darauf werfen.

ſupĕrillĭgo, as. *przywiązuię.* drüber binden.

ſŭpĕrillĭno, is. *namazuię.* überſtreichen, überſchmieren.

ſŭpĕrillĭtus, a, um. *namazany.* oben drauf geſchmiert.

ſŭpĕrimmĭneo, es. *nad Karkiem ſtoię.* nahe auf dem Hals ſeyn.

ſŭpĕrimpendens, entis, o. *zawieſiſty.* oben überhangend.

ſŭpĕrimpendo, is. *wydaię* 1. drüber geben.

ſŭperimpōno, is. *przykładam* 1. *kładę* 3. aufladen, oben darauf legen.

ſŭpĕrimpŏſĭtus, a, um. *na wierzchu położony.* drauf gelegt, drüber geſchlagen.

ſŭpĕrincĭdo, is. *ſpadam* 1. oben drauf fallen.

ſŭpĕrincŭbo, as. ſuperincumbo, is. *leżę nad czym.* drauf liegen, drüber liegen.

ſŭpĕrincurvātus, a, um. *wierzchem nagięty.* drüber gebogen oder gekrümmt.

ſŭpĕrindĭco, is. *vide* ſuperdico.

ſŭpĕrindictio, onis, f. *ſuperindictum,* i, n. *Pobór nadzwyczayny.* eine außerordentliche Steuer.

ſŭpĕrindūco, is. *naſypuię* 1. *zaſypuię, powłaczam* & ſub *przyprowadzam.* überziehen, darüber hinführen, oben darauf führen oder werfen.

ſŭpĕrinductio, onis, f. *Kaſowanie, Przekreſzenie.* Ueberſtrich.

ſŭpĕrinductĭtius, ſuperinductus, a, um. *nad to wprowadzony nadſypany.* drüber eingeführt, einſchleichend, überſchüttet.

ſŭpĕrindūmentum, i, n. *wierzchnia Suknia.* Oberkleid, Ueberzug.

ſŭpĕrinduo, is. *obłóczę* 1. darüber anziehen.

ſŭpĕrindūtus, a, um. *obłóczony.* überkleidet.

ſŭpĕrinfundo, is. *górą nalewam.* drüber eingießen.

ſŭpĕrinfūſio, onis, f. *i. q.* ſuperfuſio.

ſŭpĕringĕro, is. ſŭpĕrinjĭcio, is. *vide* ſupergero, ſuperjicio.

ſŭpĕrinſideo, es. *ſiedzę na czym.* darauf ſitzen.

ſŭpĕrinſpĭcio, is, ere. *naywyżſzy Dozór mam.* die Oberaufſicht haben.

ſŭpĕrinſterno, is. *pokładam czym, ſcielę na wierzchu.* darauf ſtreuen, darüber decken.

ſŭpĕrinſtillo, as. *z góry kapię.* oben darauf tröpfeln.

ſŭpĕrinſtrātus, a, um. *zewſząd górą okryty.* über und über bedeckt.

ſŭpĕrinſtruo, is. *vide* ſuperſtruo.

ſŭpĕrinſulto, as. *wyſkakuię.* drüber ſpringen.

ſŭpĕrintĕgo, is. *nakrywam, przyodziewam* 1. darüber decken.

ſŭpĕrintendens, entis, o. *naywyżſzy Dozór maiący.* der die Oberaufſicht hat, ein Oberaufſeher.

ſŭpĕrintendo, is. *Dozór mam.* Aufſicht haben.

ſŭpĕrintŏno, as. *Grzmot czynię.* oben herab donnern.

ſŭpĕrinvălēſco, is. *i. q.* valde invaleſco.

ſŭpĕrinvĕho, is. *nadto wwożę.* neben einführen.

ſŭpĕrinundo, as. *zewſząd oblewam.* über und über begießen.

ſŭpĕrinungo, is. *namazuię.* überſalben, überſchmieren.

ſŭpĕrior, oris, m. ſuperius, n. *wyżſzy, dawnieyſzy, ſtarſzy.* höher, ober, vorig.

ſuperior fortuna. *bogatſzy.* reicher.

superiores hi. *Przodkowie.* die Alten, Vorfahren, die Obern.

sŭpĕriōrĭtas, atis, f. *i. q.* excellentia, præstantia.

sŭpĕrirruo, is. *i. q.* supercido.

sŭpĕrjūmentārius, ii, m. *Pasterz, przełożony nad Pasterzami.* der den Viehhirten vorgesetzt ist.

sŭpĕrius. adv. *wyżey.* höher.

sŭperlăbium, ii, n. *wierzchnia Warga.* die Oberlippe.

sŭperlābor, eris. *vide* supercido.

sŭperlăcrÿmo, as. sub *ścieka*, *sączy się.* drüber weinen, weinen wie die Weinreben, welche nach empfangenem Schnitt einen Saft thränenweise von sich fliessen lassen.

sŭperlātio, onis, f. *Wyniesienie.* überflüssige Rede, die eine Sache gar zu sehr erhebt oder verringert.

superlativus gradus Grammaticorum, *quo nomen aliquod ad plura sui generis comparatum præfertur omnibus.*

sŭperlātus, a, um. *wyniosły.* hochtrabend.

sŭperlaudābĭlis, e. c. *przenaychwalebnieyszy.* der lobwürdigste.

sŭperlīmen, ĭnis. sŭperlīmināre, is, n. *Nadprożek.* Oberthür, die obere Thürschwelle.

sŭperlĭnio, ire. & sŭperlĭno, ere. *vide* superinungo.

sŭperlĭtus, a, um. *namazany.* überstrichen.

sŭperlŭcror, aris. sub *nadto zyskuię.* drüber gewinnen.

sŭpermando, is. *poiadam 1.* darauf essen, nachkauen.

sŭpermeo, as. *górą idę.* drüber hinlaufen.

sŭpermētior, iris. *nadto mierzę.* drüber messen.

sŭpermĭco, as. *przewyższam.* übertreffen.

sŭpermitto, is. *posyłam.* drüber schicken, drüber gießen.

sŭpermundiālis, e. c. *nadziemny.* überirdisch.

sŭpermūnio, is, ire. *obwaruię.* obenher befestigen, zudecken.

sŭpernas, atis, o. *wierzchołkowy.* das von oben herab kömmt.

supernas ventus. *Wiatr północnemu poboczny ku Wschodowi.*

sŭpernascor, ĕris. *nadrastam.* nach andern gebohren werden, über etwas wachsen.

sŭpernătātio, onis, f. *Pływanie po wierzchu.* das Emporschwimmen.

sŭpernăto, as. *pływam po wierzchu.* obenauf schwimmen.

sŭpernātūrālis, e. c. *nadprzyrodzony.* & *sŭpernātūrālĭter.* adv. *nadprzyrodzonym sposobem.* übernatürlich, ungemein.

sŭpernāvĭgo, as. *przeżeglować.* drüber schiffen.

sŭpernē. adv. *zgóry*, *wzgórę*, *powierzchu.* von oben herab, oben her, oben herabwärts, oberhalb.

sŭpernĭtas, atis, f. *Wierzch.* Höhe, Obere.

sŭperno, as. *i. q.* supernato.

sŭpernōmĭno, as. *Nazwysko daię.* einen Zunamen oder Beynamen geben.

sŭpernŭmĕrārius & *sŭpernŭmĕrus*, a, um. *nadliczony.* über die ordentliche Zahl, zum Ueberfluß gehörig.

supernumerarii milites. *żołnierz lekki, Posiłek*, *żołnierz posiłkowy*, *tytułowy.* diejenigen Soldaten, die nicht beständige Kriegsdienste thun, Volontairs.

ſūpernus, a, um. *górny* 1. *zwierzchni*. der oben iſt.

ſuperna regio. *górna Kraina*. das Oberland.

ſūpĕro, as. *przewyżſzam, zwyciężam* 1. 2. *przemagam, przechodzę kogo, przebyć co, przeſtępuię* 1. *przeſkakuię, zoſtaię* 1. 9. *żyię* 3. *uchowa ſię, zbywa*. überſteigen, übertreffen, überwinden, übrig ſeyn, noch am Leben ſeyn. *ſyn.* vinco, ſūbigo, *vel* præſto, excello, *vel* aſcendo *vel* reſto, ſūperſum.

ſūpĕrobdūco, is. *zaſtaniam*. drüber decken.

ſūpĕrobruo, is. *przywalam*. zudecken, überſchütten.

ſūpĕrordĭno, as. ſub *ſtanowię, nadto ſtanowię*. drüber ordnen.

ſūperpellĭcium & *ſuperpellicium*, i, n. B. *Komża*. ein leinenes Gewand mit Ärmeln.

ſūperpendens, entis, o. *zawieſiſty*. über hinaus hangend.

ſūperpendeo, es. *wiſzę nad czym*. über etwas hangen.

ſūperpingo, is. *po wierzchu maluię, przymalować*. darüber oder darauf malen.

ſūperplaudo, is. *klaſkam rękoma nad czym*. drüber jauchzen oder klatſchen.

ſūperpondium, ii, n. *Przydatek*. Zugabe, Ausſchlag.

ſūperpōno, is. *przykładam* 1. *kładę* 3. 4. darauf legen oder ſetzen, darüber legen.

ſūperpŏſĭtio, onis, f. *Kładzenie na Wierzchu*. Auflegung.

ſūperpŏſĭtus, a, um. *na wierzchu położony*. darauf gelegt. *ſyn.* præpŏſĭtus, impŏſĭtus, aggeſtus, addĭtus.

ſūperquam. *oprócz tego*. über das.

ſūperrado, is. *ſkrobię* 1. beſchaben, überſchaben.

ſūperrāſus, a, um. *oſkrobany*. beſchabt.

ſūperruo, is. *vide* ſupercĭdo.

SUPERS

Sŭperſăpio, is, ere. *mędrkiem ieſtem*. überklug ſeyn.

ſuperſcando, is. *wſtępuię* 1. überſteigen.

ſūperſcrībo, is. *Napis kładę*. überſchreiben.

ſūperſcriptio, onis, f. *Napis*. Ueberſchrift.

ſūperſĕdeo, es. *przyſtaię* 1. *zaniechawam* 1. *ſiedzę* 1. aufhören, ſich eines Dings enthalten, etwas bleiben laſſen.

ſūperſēmĭnātor, oris, m. *Przyſiewacz*. der dazu ſäet.

ſūperſēmĭno, as. *ſūperſĕro*, is. *ſieię* 3. *przyſiewam*. darüber oder darauf ſäen.

ſūperſeſſus, a, um. *zaniechany*. unterlaſſen, hintangeſetzt.

ſūperſĭdeo, es. *ſiedzę na czym*. drauf ſitzen, über etwas ſitzen.

ſūperſigno, as. *pieczętuię*. verſiegeln.

ſūperſĭlio, is, ire. *wſkakuię*. drüber oder drauf hüpfen.

ſuperſiſto, is. *przyſtaię* 1. *oſtaię ſię*. drüber ſtehen.

ſūperſŏlāneus, a, um. *naziemny*. überirdiſch.

ſūperſpargo & ſuperſpergo, is. *potrząſam* 4. *poſypuię* 2. überſprengen, beſtreuen.

ſūperſperſus, a, um. *potrząſniony*. beſtreut, beſprengt.

ſūperſpēro, as. *i. q.* valde ſpero.

ſūperſpĭcio, is, ere. *górą patrzę*. drüber ſehen.

ſŭperſtagno, as. *wylewa z Brzegu.* überlaufen, ſich ergieſſen, überſchwemmen.
ſŭperſtătūmino rudus. *tynkuię.*
ſŭperſterno, is. *nakrywam.* drauf oder über etwas ſtreuen.
ſŭperſtes, ĭtis. *pozoſtały, Swiadek, żyw l. obecny.* noch beym Leben, überlebend, gegenwärtig. *ſyn.* ſalvus, incŏlŭmis, ſoſpes, *vel* rĕlĭquus, ſŭpervīvens.
ſuperſtes ſum. *pozoſtaię, zoſtaię żyw,* & in *przeżyć* 3. überleben.
ſuperſtitibus præſentibus. *świadecznie.* nach gegenwärtigen und noch lebenden Zeugen.
ſŭperſtillo, as. *kapam na co.* drauf tropfen.
ſŭperſtĭtio, onis, f. *Zabobon.* Aberglaube, falſcher Wahn, falſche Einbildung. *phr.* vāna, ĭnānis, falſa relĭgio, vāni rītus, ināne commentum.
ſuperſtitione obſtringo. *Sumnienie obłędliwe czynie.*
ſŭperſtĭtiōſè. adv. *zabobonnie.* abergläubiſch.
ſŭperſtĭtiōſus, a, um. *zabobonny, Wróżek.* abergläubiſch, wahrſageriſch.
ſŭperſtĭto, as. *zoſtaię żyw, przeżyć 3. zachowuię 2. uchowa ſię.* beym Leben erhalten, übrig laſſen, überbleiben.
ſŭperſto, as. *ſtoię na albo nad czym.* auf oder über etwas ſtehen.
ſŭperſtrātus, a, um. *przykryty.* darauf geſtreut, darüber gedeckt.
ſŭperſtrictus, a, um. *ściągniony.* eingezogen.
ſŭperſtringo, is. *ściągam.* begürten.
ſŭperſtruo, is. *przybudować 2.* auf oder über etwas bauen, oben darauf bauen, über einander ſetzen.

ſŭperſubſtantiālis, e. c. *nadiſtotny.* überweſentlich.
ſŭperſum, es. *pozoſtaię* 1. *9. nazbyt, zdołam przewyżſzam, obecny ieſtem, odbywam.* übrig ſeyn, übertreffen, dabey ſeyn, zurück legen. *ſyn.* reſto, ſum rĕlĭquus, ſum ſŭperſtes.
quod ſupereſt. *na oſtatek.* übrigens, im übrigen.
ſŭpertectus, a, um. *nakryty.* zugedeckt, darüber gedeckt.
ſŭpertĕgo, is. *nakrywam.* darüber decken.
ſŭpertollo, is. *vide* ſuperattollo.
ſŭperturbor, āris. *bardzo ſię trwożę.* erſchrecken, ſehr beunruhiget werden.

SUPERV

Sŭpervăcāneus, a, um. *próżny, zbytni.* überley, überflüßig, vergeblich, unnöthig. *ſyn.* ſŭpervăcuus, ĭnūtĭlis, vānus, ĭnānis.
ſŭpervăcat. *zbywa.* übrig ſeyn.
ſŭpervăcuè, ſupervacuò. adv. *nazbyt.* überflüßig.
ſŭpervăcuĭtas, atis, f. *Zbytek, Zbyteczność, próżna Marność.* Ueberfluß.
ſŭpervăcuus, a, um. *i. q.* ſupervacaneus.
ſŭpervādo, is. *idę nad czym, zwyciężam.* drüber gehen, überſteigen, überwinden.
ſŭpervăgāneus, a, um. *wyſokolotny.* oben herum ſchwebend, in die Höhe fliegend.
ſŭpervăgātus, a, um. *bardzo rozſzerżony.* zu weit ausgebreitet.
ſŭpervăgor, aris. *buyno roſtę.* umher ſchweifen, ſich überflüßig ausbreiten.
ſŭpervăleo, es. *i. q.* prævaleo, præpolleo.
ſŭpervălesco, is. *przemagam, przewyżſzam.* allzumächtig werden.

ſŭper-

ſupervecto, as. *vide* ſuperveho.
ſupervectus, a, um. *przewieziony.* darüber geführt.
ſupervĕho, is. *przewożę.* darüber führen.
ſupervĕhor. paſſ. *przeieżdżam.* darüber fahren.
ſupervĕnio, is, ire. *nadchodzę, naſtępuię, łączy ſię.* überfallen, unverſehens zu etwas kommen, eins über das andere kommen.
ſuperventor, oris, m. *Nadchodziciel.* ein Ueberfaller, der ohngefähr dazu kömmt.
ſuperventus, us, m. *Nadeſcie.* Dazukunft, Ueberfall, unverſehener Einfall.
ſupervestio, is, ire. *okrywam, przyodziewam* 1. überkleiden, bedecken.
ſupervīvens, entis, o. *pozoſtały.* überlebend.
ſupervīvo, is. *i. q.* ſuperſtito. & ſub *doczekał.* überleben.
ſupĕrum, i, n. *Góra* 2. Oben.
ſupĕrunctus, a, um. *namazany.* überſtrichen, überſchmieret, überſalbet.
ſuperungo, is. *vide* ſuperinungo.
ſupervŏlĭto & ſupervŏlo, as. ſub *latam.* darüber fliegen.
ſupervolvo, is. *taczam.* über etwas wälzen.
ſupervŏlūtātio, onis, f. *Taczanie.* das Umwälzen.
ſupervŏlūto, as. *czeſto taczam.* oft überwälzen.
ſupervŏmo, is. *pluię na co.* drüber oder drauf ſpeyen.
ſupĕrus, a, um. *gorny* 1. *wyſokie* 2. *zwierzchni, niebieſki.* der obere, oben gelegen.
ſupera, orum, n. *Niebo.* der Himmel.
ſuperæ res. *napowietrzne Rzeczy.*

SUPI

Sŭpīnātio, onis, f. *vide* ſupinitas.
ſupīnātus, a, um. *wznak leżący.* zurück gebogen, hinter ſich gekehret.
ſupīnè. adv. *wznak, niedbale.* rücklings, nachläßig.
ſupīnĭtas, atis, f. *wznak Leżenie, Niedbalſtwo.* Zurückbeugung, Hinſtreckung, Fahrläßigkeit.
ſupīno, as. *wznak ciągnę, przewracam kokoſzę ſię.* hinter ſich kehren, einen auf den Rücken legen.
ſupīnor, aris. *wznak leżę.* auf den Rücken geleget werden.
ſupīnum, i, n. ſupina *apud Grammaticos ſunt verba ſine perſonis & numeris, ideoque infinitis ſociantur, ſuntque duo* in Um, *ſignificationis activæ ut:* eo viſum, *id eſt:* ut videam, *vel* ad videndum, *&* in U, *ſignificationis paſſivæ, ut:* dignus viſu, *id eſt:* dignus videri *aut* ut videatur.
ſupīnus, a, um. *wznak leżący, ſpodni, zależały, niedbały, gnuſny, gruby* 3. rücklings, auf dem Rücken, zurück gebogen, faul, träg. *ſyn.* rĕſupīnus, rĕclīnis, rĕſupīnātus, prōſtrātus, rĕcumbens, inverſus.
ſūpo, as. *rzucam* 1. werfen. *hinc* diſſĭpo.

SUPPA

Suppalpo, as. *pochlebuię.* ſchmeicheln, liebkoſen.
ſuppar, ăris, o. *prawie równy, rowiennik* 2. faſt oder ſchier gleich.
ſuppărāſĭtor, aris. *i. q.* ſuppalpo.
ſuppărium, ii, n. *Obicie.*
ſuppăro, as. *i. q.* ſuffĭcio & ſubſtituo.
ſuppărum, i, n. & ſuppărus, i, m. *Chorągiew* 1. *żagiel* 1. *Szata białogłowſka,*

 Gzło,

Gzło, *Ciasnocha*. eine Fahne, Flagge über dem Schiffseegel, ein leinerner Kittel, Brüstchen, Mieder, Unterhemd.

suppătens, entis, o. *otwarty*. ein wenig offen.

SUPPE

Suppĕdāneum, i, n. *Podnóżek*. Fußschemel.

suppĕditat. *dostaie mi*. genug seyn.

suppĕditātio, onis, f. *suppĕditātus*, us, m. *Dodawanie*. Darreichung, Vorschub, Dargebung.

suppĕditātus, a, um. *dodany*. dargereicht.

suppĕdito, as. & suppeditor, aris. dep. *dodaię 1. nakładam komu*, *uchowa tyle*, *zdołam*. vorstrecken, darreichen, dargeben, behülflich seyn, genug seyn. *syn.* suggĕro, ministro.

suppēdo, is. *Wiatru przyrodzonego upuścić*. einen kleinen Wind lassen.

suppendeo, es. *wiszę na dół albo na dole* hinunter hangen, unten anhangen.

supperno, as. *podcinam żyły*. die Hüfte einschlagen, lähmen.

suppes, ĕdis, o. *pod nogami leżący*. unter den Füßen liegend.

suppĕtiæ, arum, f. *Posiłek*, *Pomoc*. Hülfe, Vorschub, Schutz, Entsatz. *vide* auxilium.

suppetias advenio, eo, fero, mitto. *i. q.* suppetior.

suppĕtiātus, us, m. *suppĕtium*, i, n. *i. q.* suppetiæ.

suppĕtior, aris. *ratuię posiłkuię*. helfen, Hülfe leisten.

suppĕto, is. suppetit. *dostaie mi*, *zostaię żyw*, *mam co dać*, *mam z to siły*. vorhanden seyn, bey der Hand seyn, bereit seyn. *syn.* præsto sum, adsum, sufficio.

suppīlātor, oris, m. *Złodziey*. ein Räuber, Stehler.

suppīlātus, a, um. *okradziony*. gestohlen.

suppīlo, as. *kradnę 1. umykam 4.* heimlich bestehlen, berupfen, berauben.

suppingo, is. *podbiiam 1. podszywam*. unterlegen, unten dran heften.

suppinguis. *lege* subpinguis.

SUPPL

supplantātio, onis, f. tr. *Oszukanie*. prop. *Przewinienie przez Nogi*. Betrug.

supplantātor, oris, m. *Oszukiwacz*, *Podkopywacz*. ein Betrüger, Untertreter.

supplanto, as. *przewiiam przez Nogę*, *szczepię*, *oszukiwam*. ein Bein unterschlagen, mit vorgehaltenem Fuß fällen, zu Boden fällen, betrügen.

supplanto verba. *mówię pieściliwie*, *pieszczę się 2.* die Worte undeutlich vorbringen.

supplaudo, supplausio. *lege* supplodo, supplosio.

supplēmentum, i, n. *Przydatek*, *Postek*, *Dopełnienie*. Zusatz, Erfüllung, Ersetzung, Einschub.

suppleo, es. *na to mieysce stawiam*, *rekrutuię*, *dokonywam*, *dopełniam*, *dokładam 1.* ersetzen, erfüllen, recrutiren, ergänzen.

supplet vicem. *stoi to za to.*

supplētīvus, a, um. *dopełniaiący*. ausfüllend, ergänzend.

supplētus, a, um. *dopełniony*, *na to mieysce stawiony*. ersetzt, ergänzt.

supplex, ĭcis, o. *pokorny*, *pokornie proszący*. der demüthiglich bittet, fußfällig. *syn.* prōstrātus, submissus, ōrans.

supplex libellus. *Suplikacya.* unterthänige Bittschrift.
supplĭcāmentum, i, n. *Modlitwa, Prożba, Aparat* 1. *Ofiara* 2. heimliches Gebeth, eine Bitte, Schuldopfer, Anstalt zu einem Opfer.
supplĭcans, antis, o. *i. q.* supplex.
supplĭcanter. *i. q.* suppliciter.
supplicassis pro *supplicaveris.* Plaut.
supplĭcātio, onis, f. *Prożba, Suplikacya, Processya.* demüthige Bitte, Bittschreiben, ein öffentliches Beth- und Dankfest, Gang und Procession zu bitten, Kreuzgang.
supplĭcātor, oris, m. *i. q.* supplex.
supplĭcĭter, *supplĭcĭtus.* adv. *pokornie* flehentlich, demüthig, fußfällig, unterthänig.
supplĭcium, ii, n. *Prożba Karanie, Męka* 1. demüthige Bitte, ängstliches Winseln, Flehen, Lebensstrafe. *i. q.* supplicatio. *syn.* tormentum, pœna, crŭciātus.
supplĭco, as. *modlę się* 1. 2. *przyczyniam się* 2. *ofiaruię* 1. demüthig bitten, anflehen, opfern. *syn.* supplex accēdo, ōro, rŏgo, prĕcor, dēprĕcor.
supplĭcuè. adv. *i. q.* suppliciter.
supplōdo, is. *tępam, tłumię, pochwalam, pochlebuię.* mit den Füßen stampfen, niederstoßen, scharren, Beyfall geben, liebkosen.
supplōsio, onis, f. *Tępanie.* das Scharren, Stampfen mit den Füßen.
suppœnitet me. *żal mi nieco.* sich ein wenig gereuen lassen.

SUPPO

suppōno, is. *pokładam, podkładam, na to Mieysce stawiam, podrzucam* 2. *Namiestnika daię, nasadzam* 1. *zastępuię kogo, fałszuię, podeymuię* 1. unterlegen, unterschieben, übergeben, an eines Stelle setzen, verwechseln, heimlich auswechseln, verpfänden. *syn.* submitto.
supporto, as. *ponoszę, przywożę, dowożę.* zuführen, herunter tragen.
suppŏsĭtio, onis, f. *Podkładanie, Podrzucanie.* Unterlegung, Unterschiebung.
suppŏsĭtītius, a, um. *podrzucony, Namiestnik.* an eines andern Statt untergeschoben.
supposititius infans. *Podrzutek.* ein untergeschobenes Kind, Wechselbalg.
supposititia mater. *Mamka.* Säugamme, verwechselte Mutter.
suppŏsĭtōrium, ii, n. *Czopek lekarski, Podnóżek.* Stuhlzäpflein, ein Schemel oder etwas, das man unter die Füße setzet.
suppŏsĭtōrius, a, um. *spodni.* untergeschoben.
suppŏsĭtum, i, n. *i. q.* individuum, *vel* substantia prima.
suppŏsĭtus & suppostus, a, um. *podrzucony, Namiestnik.* unterlegt, ausgewechselt, an eines andern Statt gesetzet.
suppostor, oris, m. *Podkładacz.* ein Auswechsler.
suppostrix, īcis, f. *Podrzucaiąca Dziecię.* eine Unterschieberinn, besonders eines Kindes.
suppressè. adv. *skrycie.* unterdrückt, heimlich, verborgen.
suppressio, onis, f. *Przytłumienie, Obrywka* 2. Unterdrückung, Verstopfung, Verhaltung.

ſuppreſſio nocturna. *Duſzenie nocne.* Drückung, wenn einen der Alp drücket.
ſuppreſſor, oris, m. *Zatrzymacz, Przeymacz.* einer, der etwas hinterhält, unterſchlägt.
ſuppreſſus, a, um. *przytłumiony, cichy 3. niegłośny.* untergedrückt, gedämpfet, verheelet, leiſe.
ſupprĭmo, is. *tłumię, zaſtanawiam, hamuię ſię, tropię 1. taię czego.* unterdrücken, dämpfen, hinterhalten. *ſyn.* occulto, abdo, ſubdūco, *vel* coerceo, ſēdo, plāco.
ſupprimo pecuniam, *zatrzymawam 5.* Geld unterſchlagen oder behalten.
ſupprimo vocem. *umilknąć.* ſchweigen.
ſupprōmo, is. *dobywam.* hervor nehmen.
ſupprōmus, i, m. *Nalewacz, Namieſtnik.* ein Speiſemeiſter, Kellermeiſter, Beyſtand, Untervoigt.
ſupprōmus ſum. *nalewam.* einſchenken.
ſuppŭdet. *wſtydzę ſię nieco.* ſich ein wenig ſchämen.
ſuppūrans, antis; o. *ropiący, iątrzący.* Eyter machend.
ſuppūrāta, orum, n. *Ropa, Wrzód 2.* Geſchwür, ein Eytergeſchwür.
ſuppūrātio, onis, f. *Ropienie, Jątrzenie.* ein Geſchwür.
ſuppūrātōrius, a, um. *i. q.* ſuppurans.
ſuppūrātum, i, n. *vide* ſuppurata.
ſuppūrātus, a, um. *ropiſty, zaiątrzony.* geſchworen, voll Eyter.
ſuppūro, as. *iątrzę, ropię ſię.* zu Eyter werden, ſchweren.
ſuppus. obſol. *i. q.* ſupinus.
ſuppŭtātio, onis, f. *Rachunek 1.* Rechnung, Ausrechnung.
ſuppŭtātor, oris, m. *Rachownik.* Rechenmeiſter.
ſuppŭtātus, a, um. *odrachowany.* ausgerechnet, abgezählet.
ſuppŭto, as. *podcinam, rachuię ſię.* unten abſchneiden, etwas beſchneiden, eine Rechnung machen, rechnen.

SUPR

Sŭpra. præpoſ. *na 2. nad 1. na wierzchu.* über.
ſŭpra. adv. *nad to, wyżey, wzgórę.* oben, vorher.
ſupra modum, numerum. *zbytnie.* überflüßig, über die Zahl.
ſupra portionem. *nierówno.* ungleich.
ſupra quam. *bardzo.*
ſupradictus, a, um. *przerzeczony.* oben gemeldet, vorher geſagt.
ſupranăto, ſupranaturalis. *vide* ſupernato, ſupernaturalis.
ſŭprăpŏſĭtus, a, um. *wyzey położony.* zuvor geſetzt, oben gedacht, darüber gelegt.
ſupraſcando. *vide* ſuperſcando.
ſupraſcriptus, a, um. *wyżey opiſany.* oben beſchrieben.
ſŭprēma, orum, n. *Skonanie, Smierć 1. Pogrzeb 1. ſądny Dzień.* Todesfall, Begräbniß, der jüngſte Tag.
ſuprema ordino. *Teſtament czynię.* ſein Teſtament machen.
ſuprema alicui ſolvo, celebro. *grzebię umarłego.* einem den letzten Ehrendienſt beweiſen, begraben, zu Grabe beſtatten.
ſŭprēmè. adv. *vide* ſupremò.
ſŭprēmĭtas, atis, f. *Wierzch 2. śmierć 1.* Hoheit.
ſŭprēmò & ſupremum. adv. *oſtatnie.* höchſtens, zum letzten, zum letztenmal.
ſŭprēmus, a, um. *naywyżſzy, naywiękſzy, oſtatni.* der oberſte, höchſte, letzte,

lektе, äußerste. *ſyn.* ſummus, ultĭmus, extrēmus.

ſupremus dies, ſuprema hora, ſupremum tempus. *Konanie, śmierć 1.* der letzte Lebenstag, das Lebensende.

ſupremum munus, officium. *Pogrzeb, oſtatnia Przyſługa.* Begräbniß, der letzte Ehrendienſt.

ſupremo ſole. *po Zachodzie Słońca.* nachdem die Sonne untergegangen.

ſupus. lege *ſuppus.*

SUR

Sūra, æ, f. *Łyſt, Kość goleniowa mnieyſza.* Wade, das ganze Bein, ein Stiefel.

ſuræ frons. *Goleń.*

ſurclo, as. & ſurclus, i. *lege* ſurculo, ſurculus.

ſurcŭlāceus, a, um. *drewniſty, gałęziaſty.* einem Schoß gleich, gleichwie ein Gewächs.

ſurcŭlāris e. c. & ſurcŭlārius, a, um. *latoroſlny.* das viele Schoßreißer treibt, zu den Schossen dienlich.

ſurcŭlātus, a, um. *ſtrefiſty.*

ſurculata veſtis. *Szata na Tryumf.*

ſurcŭlo, as. *obcinam 1.* die überflüßigen Schosse abbrechen.

ſurcŭlōſē. adv. *Gałąſkami.* von Zweig zu Zweig.

ſurcŭlōſus, a, um. *drewniſty, roſochaty, gałęziaſty.* ſchoßreich, voll Schosse oder Zweige.

ſurcŭlus, i, m. *Latoroſl 2. 3. Gałąſka, Trzaſka 2. Kołek 1.* ein Schoß, Zweig, Reiß. *ſyn.* rāmŭlus, frŭtĭces, germen.

ſurdaſter, a, um. *głuch,* & ſub *przyciemnieyſzy.* übel hörend.

ſurdē. adv. *vide* ſurdum.

ſurdeo, es. *głuchy ieſtem.* taub ſeyn.

ſurdeſco, is. *głuſzeię.* taub werden.

ſurdīgo, inis. & ſurdĭtas, atis, f. *Głuchota.* Taubheit.

ſurdum. adv. *głucho.* taub.

ſurdus, a, um. *głuchy 1. 2. nieczuiący, nieposłuſzny, niewyſłuchany, nieznaczny, ſłaby 2.* taub, nichts hörend, unempfindlich, ungehorſam, ſtillſchweigend, ſchlecht, unachtbar.

ſurdus color. *Farba błada, ſłaba.* verblichene Farbe.

ſurdus locus. *Głos tracące mieyſce, Głuche.* ein Ort, da man nichts hören kann.

ſurgo, is. *wſtaię, powſtaię 1. podnoſzę 3. wſchodzę 2. wſzczyna ſię.* aufſtehen, aufwachſen, ſich in die Höhe richten, entſtehen, ſich erheben, groß werden. *ſyn.* aſſurgo, conſurgo, inſurgo.

ſūrio, is, ire. *beſtwię ſię 2.* rammeln, läufig ſeyn.

ſūrōreclatus, ſuroreculatus, ſuroriculatus & *ſuroregulatus*, a, um. *ſtrefiſty.* i. q. *ſurculatus.*

ſurpĭcŭlus, i, m. *vide* ſirpiculus.

ſurpio, ſurpite, ſurptus, ſurpuit. contractē. *lege* ſurripio, ſurripite, ſurreptus, ſurripuit.

SURR

Surrectio, onis, f. *Wſtanie.* Auferſtehung.

ſurrectĭto, as. *podnoſzę często.* oft aufrichten.

ſurrectus, a, um. *vide* ſubrectus.

ſurrĕgo, is. *vide* ſurrigo.

ſurrēmo, priſcum *pro* ſumo.

ſurrempſit pro *ſuſtulerit.*

ſurrēpo, is. *vide* ſubrepo.

ſurreptio,

ſurreptio, onis, f. à rapio. *Porwanie.* die Entziehung, Entwendung.
ſurreptio. à repo. *vide* ſubreptio.
ſurreptitius, a, um. *vide* ſubreptitius.
ſurreptus, a, um. *vide* ſubreptus.
ſurrexe *pro* ſurrexiſſe.
ſurrigo, is. *podnoſzę, naſtorczyć, ſtrzępię.* aufrecken, aufrichten, in die Höhe ſtrecken oder erheben, gegen den Strom ſchwimmen oder ſchiffen.
ſurrigo aures. *nadſławiam Uſzy.* die Ohren ſpitzen.
ſurrimo, is. *i. q.* ſurremo. *alias* ſumo, accipio.
ſurripio, is, ere. *kradnę 1. porywam.* heimlich entwenden, entzücken, wegbringen, entführen. *ſyn.* furor, rapio, eripio, ſubduco.
ſurripio operam alicui. *uprzedzam kogo, w Robocie.* einem in der Arbeit vorkommen.
ſurrogatio, onis, f. *Zaſadzenie.* Einſetzung an des andern Stelle. *ſyn.* ſubſtitutio.
ſurrogator, oris, m. *Surogator.*
ſurrogatus, a, um. *na mieyſce innego ſtawiony,* an eines andern Stelle geſetzt.
ſurrogo, as. *na to Mieyſce ſtawiam, Naſtępcę daię, na to mieyſce obieram.* an eines andern Stelle ſetzen oder erwählen. *ſyn.* ſubſtituo.

SURS

ſurſum. adv. *wzgórę 1. 2.* über ſich, in die Höhe, hinauf, aufwärts.
ſurſum deorſum curſito. *tam y ſam biegam.* auf- und niederfahren.
ſurſum verſus. *wzgórę 2.* über ſich.
ſurus, i, m. *Kół 1.* ein Pfahl, Stecken. *hinc dimin.* ſurculus.

SUS

Sus, ſuis & ſueris, c. *świnia.* Sau, Schwein. *ſyn.* porcus, porca.
ſus feta, ſus plena. *proſna świnia.*
ſus fetus, catulus. *Proſię 1.* Ferkel.
ſus obſol. *pro* ſuus.
ſuſceptio, onis, f. *Podeymowanie, Przyięcie 1. Zaczęcie 1.* die Uebernehmung, Unternehmung, Annehmung.
ſuſceptor, oris, m. *Przyimacz, Przechowywacz, Naymacz 5. Kmotr.* ein Aufnehmer, Pachter, Taufzeuge, Taufpathe.
ſuſceptus, a, um. *przyięty, podięty, Przyiaciel 3.* aufgenommen, übernommen. *i. q.* cliens, qui in patroni tutelam ſuſcipitur.
ſuſcio. Plaut. *pro* ſcio.
ſuſcipio, is, ere. *przyimuię 1. 2. podeymuię ſię, biorę 6. poczynam, uymuię ſię za co, obalam na ſię,* & in *dopuſzczam ſię, weſzło w Obyczay.* auf ſich nehmen, annehmen, anfangen, begehen, auf ſich laden. *ſyn.* excipio, admitto, *vel* aggredior, adorior, incipio.
ſuſcipio iter. *wybieram ſię.* ſich auf die Reiſe begeben.
ſuſcipio partes, officium alicujus. *zaſtępuię kogo.* eines Stelle vertreten.
ſuſcitabulum, i. & ſuſcitamen, inis, n. *Pobudka 1. Proch do krzeſania, Ognia, Próchno, Lunt.* Anreizung, Erweckung, Lunte, Zunder.
ſuſcitator, oris, m. *Budziciel.* Aufwecker.
ſuſcito, as. *budzę, pobudzam, poruſzam.* erwecken, aufwecken, anmahnen, anreizen. *ſyn.* excito.
ſuſcito ignem extinctum. *rozdymam Ogień.*

SUSP

Suſpectātio, onis, f. *Mniemanie.* Muthmaaßung.
ſuſpectio, onis, f. *vide* ſuſpicio.
ſuſpecto, adv. *podeyzrzliwie.* verdächtiger Weiſe.
ſuſpecto, as. ſuſpector, aris. *wzglądam, Podeyrzenie mam.* aufwärts ſehen, im Verdacht haben, argwohnen.
ſuſpector, oris, m. *Podeyrzenie maiący, dziwuiący ſię komu, Czciciel.* der einen Verdacht hat, der ſich über einen verwundert, ein Verehrer, Hochhalter.
ſuſpectus, a, um. *podeyrzany.* verdächtig, der im Verdacht iſt.
ſuſpectus, us, m. *Wzglądanie, Patrzenie ukośne, Przypatrowanie ſię, Podziwienie, Mniemanie wielkie o kim.* das Aufſehen, Hochachtung, Bewunderung.
ſuſpendeo, es. *wiſzę 1.* herab hangen, oben anhangen, aufgehenkt ſeyn.
ſuſpendĭcŭlum, i, n. *Kołyſka.*
ſuſpendiōſus, a, um. *Szubienicznik.* erhenkt.
ſuſpendium, ii, n. *Obieſzenie, Szubienica 1.* Aufhenkung, das Aufhenken an den Galgen, Galgenſtrafe.
ſuſpendo, is. *zawieſzam 1. 2. obieſić 1. 2. odkładam 2.* & ſub *krzyżuię.* henken, aufhenken, ungewiß und zweifelhaftig machen, ſich enthalten, abſtehen, aufſchieben, verzögern.
ſuſpendo expectatione aliquem. *trzymam kogo na ſłowie.* einen lange hoffen laſſen.
ſuſpendo lance. *ważę 1.* wägen.
ſuſpendo ſpiritum. *odpoczywam.* ſtille halten.

ſuſpenſè. adv. *wątpliwie.* zweifelhaftig.
ſuſpenſio, onis, f. *Wątpienie, Zawieſzenie 1. Sklep 1.* Zweifel, Aufziehung, Aufhenkung. *i. q.* ſacri muneris adminiſtrandi interdictio.
ſuſpenſōrium, ii, n. *Mieyſce do Zawieſzenia.* ein Ort, wo man aufhenkt.
ſuſpenſūra, æ, f. *Sklepienie, Sklep 1.* das Wölben.
ſuſpenſus, a, um. *zawieſzony, wątpliwy, ni go tam ni go ſam.* aufgehenkt, zweifelhaftig. *ſyn.* pendens, pendŭlus *vel* dŭbius, ſollĭcĭtus, ănĭmi pendens, incertus, anceps, ambiguus, *vel* prohibitus ſacra munia adminiſtrare.
ſuſpenſus gradus. *Dybanie* ſub *dybię.*
ſuſpenſo gradu, ſuſpenſis paſſibus. *dybkiem, pomału.* langſam, auf den Zehen.
ſuſpenſa manu. *wątpliwie, Niedbale.* langſam, unfleißig.
ſuſpenſum ædificium. *Budowanie na Palach.*
ſuſpenſa bona. *przedayna Rzecz.* Sachen zum Verkaufen.
ſuſpĭcābĭlis, e. c. *i. q.* probabilis, opinabilis. *poiętny Rozumem.* muthmaaßlich.
ſuſpĭcātor, oris, m. *podeyrzliwy.* der argwöhniſch iſt.
ſuſpĭcātrix, īcis, f. *podeyrzliwa.*
ſuſpĭcax, ācis, o. *podeyrzliwy.* argwöhniſch.
ſuſpĭciendus, a, um. *Czci godny.* ehrwürdig, hochzuehrend.
ſuſpĭcio, is. *wzglądam, ważę ſobie, Podeyrzenie mam, dziwuię ſię, ſkoma mi 2.* über ſich oder in die Höhe ſehen, hochhalten, in Verdacht haben. *ſyn.* surſum aſpĭcio.

ſuſpĭcio, onis, f. *Podeyrzenie.* Argwohn, Verdacht. *ſyn.* conjectūra, ŏpīnio, dŭbium.

ſuſpicione aſſequor. *dorozumiewam ſię.*

ſuſpĭciōſè. adv. *podeyrzliwie.* argwöhniſch, verdächtig.

ſuſpĭciōſus, a, um. *podeyrzliwy, podeyrzany.* argwöhniſch, ungläubig, verdächtig.

ſuſpĭciter. adv. *i. q.* ſuſpicioſè.

ſuſpĭco, as. & ſuſpĭcor, aris. *Podeyrzenie mam.* vermuthen, muthmaaßen, argwohnen, einen Argwohn haben, ſich einbilden. *ſyn.* augŭror, conjĭcio, ŏpīnor, arbĭtror.

ſuſpīrātio, onis, f. ſuſpīrātus, us, m. *Wzdychanie.* das Seufzen, das tiefe Athemholen.

ſuſpīriōſè. adv. *wzdychaiąc.* keichend, mit einem kurzen Athem.

ſuſpīriōſus, a, um. *dychawiczny.* keichend, engbrüſtig, der einen kurzen Athem hat.

ſuſpīrĭtus, us, m. *vide* ſuſpiratio.

ſuſpīrium, ii, n. *Wzdychanie, Dychawica.* ein Seufzer, das Seufzen, Keichen.

ſuſpīro, as. *wzdycham 1. 2. duſzę 2.* ſeufzen, tief Athem holen, ächzen, ein Verlangen haben, ernſtlich begehren, nach etwas ſtreben, wieder zu Kräften kommen. *ſyn.* gĕmo, ingĕmo. *phr.* ſuſpīria do, ēdo, dūco, trăho, ēmitto.

ſusque deque habeo. *gardzę, niedbam,* & ſub *fraſzka 1.* verachten, eines Dinges wenig achten, für nichts ſchätzen.

ſuſſilio. *lege* ſubſilio.

ſuſſulto. *lege* ſubſulto.

SUST

Suſtendo, is. *wyciągam.* ausſpannen.

ſuſtendo inſidias. *zaſadzam ſię.* auf einen lauren.

ſuſtentābĭlis, e. c. *znośny.* erträglich.

ſuſtentācŭlum, i, n. *Podpora.* Stütze.

ſuſtentacula pedum. *Strzemię 1.*

ſuſtentātio, onis, f. *Zatrzymanie 1. Odwłoka 1. żywienie, Ożywianie, Oczekiwanie.* Verzug, Aufhaltung, Aufſchub, Aufzug, Nahrung, Ernährung, Unterhalt.

ſuſtentātor, oris, m. *zachowuiący co w całości, żywiciel.* ein Erhalter, Ernährer.

ſuſtentātus, us, m. *Zachowanie 3. Pomoc, Wſpieranie.* Erhaltung, Hülfe.

ſuſtentātus, a, um. *podparty, zachowany, żywiony.* unterſtützt, erhalten, ernähret.

ſuſtento, as. *podpieram, wytrzymać, wſpomagam, żywię 2. 4. podeymuię 6. zachowuię 2. nakładam komu, wytrwać 1. trzymam na ſobie, wychowam ſię, pobłażam.* unterſtützen, ertragen, erdulden, erhalten, ernähren, Unterhalt geben, auferziehen, aufſchieben. *ſyn.* ălo, nūtrio, paſco.

ſuſtĭnentia, æ, f. *Cierpliwość.* Ertragung, Erduldung.

ſuſtĭneo, es. *zatrzymawam 1. 5. podeymuię 1. 2. hamuię, zwłaczam, opieram ſię, podpieram 1. 2. otrzymać ſię 1. wytrwać 1. doſtawam 2. pocierpieć, ponoſzę, przewodzę na ſobie, cierpię 1. żywię 2. 4. 5. zachowuię 2. trzymam na ſobie, pokazuię ſię komu, ieſtem tym, ſtoię o ſwey Mocy, odkładam 2 pracuię, mogę 2. wytrzymać, zaſtępuię kogo, Urząd mam, nie daię 1.*

daię 1. erhalten, leiden, erdulden, ausstehen, aushalten, zurück halten, aufhalten, beschirmen, schützen, ernähren, aufschieben, sich unterstehen, thun was einem oblieget. *ſyn.* fĕro, gĕro, *vel* tŏlĕro, pătior, *vel* fulcio, ſuſtento, *vel* tueor, dĕfendo, prōpugno.

ſuſtollo, is. *podnoſzę, unoſzę 2. wſadzam.* aufheben, erhöhen, in die Höhe heben. *ſyn.* attollo, ēlĕvo, ērigo, ſublĕvo.

ſuſtollo aliquem in equum. *wſadzam kogo na konia.* einen auf ein Roß ſetzen.

ſuſtollor. paſſ. *pyſznię ſię.* hochmüthig ſeyn.

ſuſum. obſol. *pro* ſurſum.

ſŭſurrāmen, ĭnis, n. *vide* ſuſurratio.

ſŭſurrātim. adv. *Szeptem.* mit einem leiſen Gemurmel.

ſŭſurrātio, onis, f. *Szept, Szum.* Gemurmel, Geräuſch, Geziſche, Getöſe. *ſyn.* murmur, ſtrĕpĭtus, ſŏnus, ſŏnitus.

ſŭſurrātor, oris. ſŭſurro, onis, m. *Szemracz, Podſzczuwacz, Zauſznik, Obmowca 2.* ein Murmeler, Ziſchler, Ohrenbläſer.

ſŭſurriōſus, a, um. *rad ſzepcący.* gern murmelnd.

ſŭſurro, as. *ſzepcę.* leiſe reden, murmeln, brummen, heimlich reden, rauſchen. *ſyn.* murmuro, ſtrĕpĭto, crĕpĭto, ſŭſurrum ēdo.

ſŭſurrum & ſŭſurrĭum, ii, n. & ſŭſurrus, i, m. *i. q.* ſuſurratio.

ſŭſurrus, us, m. *Mowa przyiemna.* eine liebliche Rede.

ſŭſurrus, a, um. *obmowny.*

SUT

Sūtans, antis. & ſūtas, atis. *Szwiec.* ein Schuſter, Schuhknecht.

ſūtēla, æ, f. *Szew, Szycie, Sztuka, Fortel.* Flickwerk, Argliſtigkeit, Betrug, Hinterliſt, Intrigue, Schalkheit.

ſūtēlo, as. *Zdradę knuię.* Betrug oder Intriguen anſtellen.

ſūtēlōſus, a, um. *zdradliwy.* betrüglich, argliſtig.

ſūterna, æ, f. *vide* ſutrina.

ſūtilis, e. c. *ſzyty.* genähet, geflochten.

ſūtor, oris, m. *Szwiec.* ein Schuſter, Schuhmacher.

ſūtōrĭtius & ſūtōrius, a, um. *Szewſki.* ſchuſteriſch, dem Schuhmacher gehörig.

ſutorium atramentum. *Czernidło ſzewſkie, Dziegieć.* Schuhmacherſchwärze.

ſūtriballus, i, m. *Bóty albo Trzewiki łataiący.* Altmacher, Schuhflicker.

ſūtrīna, æ, f. *ſzewſki Warſztat.* Schuhmacherwerkſtatt.

ſūtrīnum, i, n. *Szewſtwo.* Schuhmacherhandwerk.

ſūtrīnus, a, um. *vide* ſutoritius.

ſūtum, i, n. & ſūtūra, æ, f. *Szycie, Szew 1. 2. Przeſzywanie, Haft.* eine Naht, Zuſammenfügung.

ſūtus, a, um. *vide* ſūtĭlis.

ſuum, i, n. *właſna Rzecz, Maiętność.* Eigenthum.

ſuus, a, um. *ſwóy, właſny, ſwobodny, przyiazny.* item *Domownik, Przyiaciel 2.* ſein.

ſui arbitrii, juris, mancipii. *ſwowolny, ſwobodny, Pan ſobie.* frey.

ſui juris ac ſententiæ eſt nimium. *uporny.*

ſuo cibo. *o ſwey ſtrawie.*

ſuum arbitrium, ſuum jus. *Swoboda.* Freyheit.
ſuis viribus. *o ſwey Mocy.*
ſuusmet, ſuamet, ſuummet. *ſwóyże.* ſein ſelbſt.

S Y

Syăgrīdes, um, f. *pewny Rodzay Ryb.* gewiſſe Art von Fiſchen.
ſyăgrus, i, m. *gr. Wieprz dziki morſki, Daktyl 2.* ein Schweinhund.
ſybăriſſo, as. *roſkoſznę życie prowadzę* ein üppiges, wollüſtiges Leben führen.
ſybōtes, æ, m. *gr. Swiniarz.* ein Sauhirt.
ſycămīnon, i, n. *gr. Morwa owoc.* Maulbeer.
ſycămīnos, i, f. *gr. Morwa drzewo, Figomorwa.* Maulbeerbaum.
ſyce, es. *gr. Cieczenie uſtawne, iary Mlecz.*
ſycītes, æ, m. *gr. figowaty Kamień, figowe Drzewo, figowe Wino.* ein feigenfärbiger Edelgeſtein, Feigenbaum.
ſycŏmŏrum, i, n. *gr. Figomorwa Owoc.* Maulbeerfeigen.
ſycŏmŏrus, i, f. *gr. Figomorwa Drzewo.* ein Egyptiſcher wilder Feigenbaum, ſo Maulbeerfeigen trägt.
ſycŏphanta, æ, m. *gr. Oſkarżyciel tego, co Figomorwy ukradł, Potwarca, Frant, Szalbierz.* Verkläger deſſen, der Feigen geſtohlen hat, ein falſcher Ankläger, Verräther, Lügner, Fuchsſchwänzer, Betrüger.
ſycŏphantia, æ, f. *gr. Szalbierſtwo.* Betrug, falſche Anklage, Verläumdung.
ſycophantias ſtruo. *vide* ſycophantiſſo.
ſycŏphantiōſe. adv. *ſzalbierſko.* betrüglich, verlogen.
ſycŏphantiſſo, as. ſycŏphantor, aris. *ſzalbieruię, falſzywie oſkarzam, potwarżam.* fälſchlich anklagen, betrügen, mit Lügen umgehen, fuchsſchwänzen, verläumden.
ſydus. *lege* ſidus.
ſyllăba, æ, f. *gr. Słowa część.* eine Sylbe.
ſyllăbārius, ii, m. *uczący Sylabizować.* einer, der buchſtabiren lernt.
ſyllăbātim. adv. *wyraźnie.* ſylbenweiſe, von Sylben zu Sylben.
ſyllăbīcus, a, um. *do Części ſłów należący.* zu den Sylben gehörig.
ſyllăbīzo, as. *gr. ſylabizuię.* buchſtabiren.
ſyllăbus, i, m. *gr. Rejeſtr 1.* Regiſter eines Buchs.
ſyllăceus, a, um. *purpurowy.* purpurfarbig.
ſyllepſis, is, f. *gr. Poczęcie 2.* item Figura grammatica.
ſyllŏgiſmus, i, m. *gr. Dowod.* eine vernünftige Schlußrede.
ſylva. *lege* ſilva.

S Y M

Symbŏla, æ, f. *gr. Skład 1. Sładka na Ucztę, Zbieganie Rzek, Spuſzczanie 5.* Zuſammenſchießung zu einer Mahlzeit, Zeche.
ſymbolam do. *daię na rząd, ſkładam ſię na co.*
ſymbŏlĭcè. adv. *taiemnie.* auf verblümte Weiſe.
ſymbŏlĭcus, a, um. *taiemny.* figürlich, verblümt.
ſymbŏlones hi. ſub *Składacz.*
ſymbŏlum, i, n. *gr. Godło 1. Grot 2. Herb, Haſło, Intercyza, Pierścien, Znak 1. 9. Cecha 2. Inweſtytura, Skład 1.* Wahrzeichen, Ring, Petſchaft,

ſchaft, Loſungswort, Parole, Feldzeichen, oder Loſungszeichen im Kriege, Paßport, Zechgeld, Geld zum Schmauſe, Antheil, Portion, Zeichen, allgemeines Bekenntniß.

ſymbŏlus, i, m. *Cyrograf, Znak* 9.

ſymmeſtes, æ, m. *gr. Sekretarz.*

ſymmĕtria, æ, f. *gr. Proporcya* 1. Gleichförmigkeit, Gleichmäßigkeit, Uebereinſtimmung.

ſymmĕtrus, a, um. *proporcyonalny.* gleichförmig.

ſympăthia, æ, f. *gr. Skłonność przyrodzona.* eingepflanzte Liebe, Mitleiden, Gemüthsbewegung, natürliche Zuneigung oder Trieb gegen ein anderes Ding.

ſympătriōta, æ, m. *gr. Ziomek.* ein Landsmann.

ſymphōnia, æ, f. *gr. Melodya.* Zuſammenſtimmung, zuſammenſtimmender Geſang oder Saitenklang, Muſik, Harmonie, Concert. *ſyn.* concentus.

ſymphōniăca, æ, f. *gr. Bielun.* Bilſenkraut.

ſymphōniăcus, i, m. *Muzyk.* ein Sänger.

ſymphōniăcus & ſymphōnĭcus, a, um. *muzyczny.* muſikaliſch, zum Singen gehörig.

ſymphrădæ, ſymphrătides, ſymphratores *gr.* in *rodowy.* Zunftgenoſſen.

ſymphĭtum, i, n. *gr. Oman, Zywokoſt.* Waldwurz, Schwarzwurz.

ſympinium. *lege* ſimpinium.

ſymplĕgas, ădis, f. ſymplegma, atis, n. *gr. Splecienie, Powikłanie.* Zuſammenfügung.

ſympŏſiarcha & ſympŏſiaſtes, æ, & ſymposiarchus, i, m. *gr. i. q.* magiſter convivii. *Marſzałek weſelny.* der über die Gaſtereyen geſetzt iſt, Gaſthalter.

ſympŏſiăcus, a, um. *bieſiadny.* die Gaſterey betreffend.

ſympŏſium, ii, n. *gr. Bieſiada.* eine Zeche, Gaſterey. *ſyn.* convivium.

ſymptōma, ătis, n. *gr. Choroby przybywanie.* Zufall, der zu einer Krankheit ſchlägt oder bey den Patienten ſich ereignet.

ſympŭlum. *vide* ſimpullum & ſimpuvium.

S Y N

Sўnactĭcus, a, um. *ściągaiący.* zuſammenziehend.

ſўnærĕſis, is, f. Figura Gram. & Poetica. *i. q.* contractio. *aliter* Epiſynalœphe.

ſўnăgōga, æ, f. *gr. Szkoła żydowſka, Kościoł ſtarego Zakonu.* Judenſchule, Verſammlung.

ſўnăgris, ĭdis. *gr. Zębak ryba.*

ſўnallagma, atis, n. *gr. Kontrakt, Zamiana.* Zuſammenſtimmung, Contract, Übereinkommung.

ſўnălœpha, æ. & ſynalœphe, es, f. *gr. figura, cum duæ vocales diverſis in dictionibus concurrunt, & altera, nempe prior, eliditur. vide Apoſtrophus.*

ſўnanche, es, f. *gr. Skwinancya.* ein Halsgeſchwür, die Bräune.

ſўnanchius, a, um. *Skwinancyą maiący.* der die Bräune hat.

ſўnăpothneſcontes. *gr.* ſub *Maſłokowie.*

ſўnăthræſmus, i, n. *gr. i. q.* congeries. *Kupa* 1. ein Haufen. *item* Figura Rhetor. plures dictiones ſimplices vel conjunctas ad idem ſignificandum congerens.

ſўnāxărion, ii, n. *gr. i. q.* catalogus aut vitæ Sanctorum.

ſўnaxis, is, f. *gr. i. q.* congregatio. *Konwent*, *Zgromadzenie.* Verſammlung, Zuſammenkunft.

ſynaxis ſacra. *Komunia Swięta.* das heilige Abendmahl.

ſyncellīta, æ, m. B. *Spółmieſzkaniec.* ein Zellgeſell.

ſyncellus, i, m. *i. q.* proximus Patriarchæ & mortui ſucceſſor. *i. q.* Coadjutor Epiſcopi.

ſyncĕraſtum, i, n. *gr. ſniedna Rzecz*, *Potrawa kwaſno y ſłodko zaprawna.* ein Eſſen von Saurem und Süßem untereinander gemiſcht.

ſyncĕraſtus. *gr. tłuſty* & in *Potrawa*, & in *wybiiam* 10.

ſyncērus. *lege* ſincerus.

ſynchōrōſis, is, f. *gr. Dozwolenie.* Erlaubniß. *item* figura, *aliter* Epitrope.

ſynchrŏniſmus, i, m. *gr. Zgadzanie ſię Czaſow.* Zuſammenſtimmung der Zeiten.

ſynchrŏnus, a, um. *Rowiennik* 2. zu einer Zeit lebend.

ſynchȳs, is, f. *gr. Pomięſzanie.* item Figura.

ſyncĭput. *lege* ſinciput.

ſynclētĭcus, i, m. *gr. Senator.*

ſyncŏpālis, e. c. ſyncŏpātus, a, um. *Omdlewanie ſprawuiący.* ohnmächtig, mit Ohnmachten begleitet.

ſyncŏpe, es, f. *gr. Omdlewanie*, *Upadnienie* 3. *Zſiekanie.* ſtarke Ohnmacht, da der Puls und Athemholung aufhören. *item* figura literam vel ſyllabam e medio dictionis tollens, *ut:* pericla *pro* pericula, virum *pro* virorum.

ſyncŏpo, as. *omdlewam.* in Ohnmacht fallen.

ſyncrētiſmus, i, m. *gr. Kaptur* 3. *Spiknienie.* Vereinbarung.

ſyncriſis, is, f. *gr. Równanie.* Zuſammenvergleichung.

ſyndico, as. *cenſuruię.* tadeln, höhnen.

ſyndĭcātor, oris, m. *Podſtrzegacz*, *Cenſor.* derjenige, ſo auf eines Thun und Laſſen ein wachſames Auge hat.

ſyndĭcus, i, m. *gr. Syndyk.* ein verordneter Advocat, Rathgeber bey einer Stadt und Gemeinde.

ſyndon. *lege* ſindon.

ſўnecdŏche, es, f. *figura Rhet. qua ex parte totum, vel ex toto pars intelligitur.*

ſynechuntes, um. *Głoſu odbiianie wydaiący.* die ein Echo von ſich geben.

ſynecphonēſis. *vide* ſynæreſis.

ſўnēdrion, ii, n. *gr. Siedzenie* 2. *Zgromadzenie*, *Rada* 2. *Rada poſpolita.* Verſammlung, Sitz oder Niederſetzung der Richter zu Gericht.

ſўnēdros, i, m. *gr. i. q.* confeſſor, aſſeſſor, conſiliarius. *Radny Pan.* Beyſitzer des Raths.

ſўnĕphēbus, i, m. *gr.* ſynephebi hi. *Rówiennicy*, *Młodzianie razem doroſli.* Jünglinge, ſo zugleich mannbar werden.

ſўnĕphītes, æ, m. *gr. mleczny Kamień.* Edelgeſtein, der eine weiße Milchfarbe hat.

ſўnēſis, is, f. *gr. Uznanie.* die Erkenntniß.

ſyngrăpha, æ, f. ſyngrăphum, i, n. & ſyngraphus, i, m. *Cyrograf* 1. *Intercyza*, *Paſzport.* Handſchrift, Verſchreibung, Schuldbrief, ſchriftliche

Versicherung, Geleitsbrief, Paßport, Fuhrbrief, Paßzettel.

synnephites. *vide* synephites.

sўnŏchītes, æ, m. & synochitis, idis. *gr. czarowniczy Kamień.* ein Edelgestein, damit man dem gemeinen Vorgeben nach die Geister beschwören kann.

sўnŏdālis, e. c. *vide* synodicus.

sўnŏdia, æ, f. *gr. Schadzka, Rozmowa.* Zusammenkunft, Zusammenstimmung.

sўnŏdĭcus, a, um. *Synodowy, do Ziazdu Kościelnego należący.* zur Versammlung; zur Kirchenversammlung gehörig

synodica luna. *Księżyca zaście albo Nów.* Neumond.

sўnŏdīta & synodites, æ, m. *gr. spółidący.* Gefährte auf dem Weg, Reisegesell.

sўnŏdon, ontis, m. *gr. Zębak ryba.* Zahnfisch, eine Art von rothen Meerbraßmen.

sўnŏdontes, æ, m. *gr. Kamień drogi w głowie Zębaka znayduiący się.* ein Edelgestein, welcher in dem Gehirn einer rothen Meerbraßme gefunden werden soll.

sўnŏdontis, idis. *gr. Tuńczyk ryba.*

sўnŏdontītes, æ. *gr.* sub *Zębak.*

sўnŏdus, i, f. *gr. Ziazd duchowny.* geistliche Versammlung, Zusammenkunft der Geistlichkeit.

synodus, ontis, m. *gr. i. q.* synodon.

synœceōsis, is, f. *gr. Figura Rhet. diversas res conjungens.*

sўnœcium, ii, n. *gr. Gospoda, Gościniec.* Behausung, Gasthof, Wirthshaus.

sўnonўmia, æ, f. *i. q.* univocatio, *aut* nominis communio.

synonymum, i, n. synonyma, orum. *Słowa iedno znaczące.* Wörter, so gleiche Bedeutung haben.

sўnonўmus, a, um. *iedno znaczący.* gleichgeltend.

sўnopsis, is, f. *gr. Reiestr z.* kurzer Begriff, Register.

syntagma, atis, n. *gr. Księga.* ein Buch, darinnen allerhand Dinge zusammen getragen sind.

syntăxis, is. & eos, f. *gr. Skład 1. Szyk, Pobór, Składanie Słów, Księga.* Wortfügung, Kunst die Worte zusammen zu fügen.

syntectĭcus, a, um. *Suchoty cierpiący.* blöd, ohnmächtig.

syntērēsis, is, f. *i. q.* conservatio notitiarum practicarum de honestate & turpitudine. *Zachowanie 1. Sumnienie.*

syntēxis, i; & eos, f. *gr. Suchoty choroba.* Blödigkeit, Ohnmacht, Schwachheit.

synthēma, atis, n. *gr. Znak woienny 2. Hasło, Godło 1. Paszport.* Losungsschluß im Krieg, Losungswort, Zeichen, Paßport.

synthēsis, is & eos, f. *gr. Szata biesiadna, Składanie.* ein Kleid von grobem Tuch, Zusammensetzung. *Item* Figura Rhet. & Gramm.

syntŏmia, æ, f. *gr. i. q.* concisio. *Zsiekanie, Krótkomowność.* Item Figura Rhet. & Gramm.

syntŏnārius, ii. & syntŏnātor, oris, m. *Takt daiący.* der den Takt führet.

syntŏni, orum, m. *Niewieściuchowie.* weibische und zärtliche Mannspersonen.

sўphĭlis, idis, f. *gr. Franca.*

SYR

Syræum. *lege* ſireum.

ſy̆rĭcum, i, n *gr.* *Sandaraka.*

ſy̆ringa, æ, f. *gr.* *Rura długa.* eine lange Röhre, Waſſerröhre.

ſy̆ringias, æ, m. *gr.* *Trzcina.* Rohr. *vide* ſyrinx.

ſy̆ringītes, æ, m. *gr.* *Zdzieblny Kamień.*

ſy̆rinx, ingis. & ſyringia, æ, f. *gr.* *Piſzczałka, Trzcina, Sikawka.* eine Pfeife, Rohr, Spritze.

ſy̆rītes, æ, m. *gr.* *wilczy Kamień.* ein gewiſſer Stein, ſo in des Wolfs Harnblaſe wachſen ſoll.

ſy̆rium, ii, n. *Oleiek liliowy.* Lilienöl.

ſyrma, atis, n. *gr.* *Rucho, Szata długa, Szata Komedyalna, Kray Szaty niewieściey po ziemi ſię włoczący.* der Schweif an Weibskleidern, ein langes Weiberkleid, das auf dem Boden nachſchleppet.

ſyrmătŏphŏrus, i, m. *gr.* *Paź.* ein Diener, ſo den vornehmen Weibern den Schweif des Rocks trägt.

ſyrpe, es, f. *vide* ſirpe.

ſyrpus, i, m. *vide* ſcirpus.

ſyrtis, is, f. *gr.* ſyrtis arenoſa, nivalis. *Zamieć.* Waſſerſtrudel, Sandbank im Meere, ein von den Wind zuſammen getragener Schneehauſe.

ſyrtītes, æ, m. *gr.* *Gwiazdeczka Kamień, Karbunkuł 2.* ein gewiſſer Stein.

ſy̆rūpus, i, m. *Syrop.* Sirupſaft.

ſy̆rus, i, m. *Gruba 1. Miotła 1.* ein Graben, tiefe Grube, darinnen man das Getreide auf etliche Jahre ohne Schaden aufbehalten kann.

ſyrus. aliter *i. q.* ſurus.

ſyſſītia, æ, f. *gr.* *Kompania ſtołowa.* eine Tiſchgeſellſchaft.

ſyſſītia, orum, n. plur. *Spółpiianie.* gemeine Zeche.

ſyſſītiētæris, idis. *gr.* *winne Ziele.*

ſyſſītium, ii, n. *i. q.* ſyſſitia, æ.

ſyſſītos, i, m. *gr.* *ſpółżyiący, ſpółiedzący.* ein Tiſchgeſell, Tiſchgenoß.

ſyſtăſis, is, f. *Polecanie.* Darſtellung, Recommendation.

ſyſtătĭcus, a, um. *i. q.* commendatius.

ſyſtaticæ literæ. *Paſzport, Liſt zalecaiący kogo.* Paßport, Recommendationsſchreiben.

ſyſtēma, ătis, n. *gr.* *Rzecz układana, Ułożenie przyzwoite Rzeczy.* ein zuſammengeſetztes Werk, eine ordentliche Eintheilung eines Dinges.

ſyſtŏle, es, f. *gr.* *Skurczenie.* Zuſammenziehung des Herzens oder der Pulsadern. *Item* figura Poetica, qua longa ſyllaba ob metri neceſſitatem corripitur: oppoſita ei eſt Ectaſis.

ſyſty̆los. *gr.* in *Filarowanie & na Filarach.*

ſyzy̆gia, æ, f. *gr.* *Złączenie, Para wołow.* Zuſammenjochung. *i. q.* conjugium.

T A B

Tabaca, æ, f. *Bielun cudzoziemſki.*
tăbăcum, i, n. *Tabaka.* Tabak.
abacum fumo, fumigo. *ciągnę Tytuń.* Tabak rauchen.
abaci pulverem per nares haurio. *Tabaki zażywam.* Tabak ſchnupfen.
ăbānus, i, m. *Bąk robak ślep.* Roß-brâme.
abano concitor. ſub *gżę ſię.*
ăbĕfăcio, is, ere. *wyſuſzam.*
ăbella, æ, f. *Deſzczka, Tabliczka, wotowa Tabliczka, Kſięga, Grzanka, Obrazek 3. Poſadzka, Liſt.* ein Täfelein, kleiner Zettel, Brief.
abellas ſignare. *zapieczętować Liſty.* Briefe verpetſchieren.
ăbellārius, ii. & tăbellio, onis, m. *Kurſor, Okurent, Rachmiſtrz, Piſarz, Podpiſek.* ein Bothe, Poſtillon, Briefträger, Buchhalter, Rechenmeiſter, Schreiber.
ăbellārius, a, um. *poſelſki.* mit Briefen umgehend.
abellaria navis. *pocztowy Okręt.* ein Poſtſchiff, Paquetboot.
abellaria lex. ſub *wotowa Tabliczka.*
ăbelliōnātus, us, m. *Piſarſtwo.* Schreiberamt.
ăbeo, es. *ſchnę 2. niſzczeię.* ausdorren, ſchwinden.
ăberna, æ, f. *Buda, Kramnica, Drewnia 2. Goſpoda 1.* eine Hütte von Bretern, Krambude. *ſyn.* caupōna, pŏpīna.
aberna carnaria. *Iatki mięſne.* Fleiſchbank.
aberna coquinaria. *Kuchnia mieyſka.* Garküche.
taberna diverſoria. *Goſpoda 1. Karczma.* ein Wirthshaus.
taberna libraria. *Kſiążnica, Kſięgarnia.* ein Buchladen.
tăbernăcŭlārius, ii, m. *Namiotnik.* ein Zeltmacher.
tăbernăcŭlum, i, n. *Namiot 1. Iata, Kuczka, Mięſzkanie, Przybytek.* Zelt, Hütte.
tăbernārius, ii, m. *Szynkarz 1. Kramarz, Budkarz, Karczmarz.* ein Krämer, Weinſchenke, Gaſtwirth.
tăbernārius, a, um. *karczemny, podły, ſproſny.* wirthlich, gemein.
tăbernŭla, æ, f. *Kramnica, Karczemka.* Hüttlein von Bretern gemacht, Krambude, ein Tabulet.
tābes, is, f. *Suchoty, Suſzenie, Uſchnienie, Zaraza 1. Starość 2. Iat, Sok 1.* Schwindſucht, Dürrſucht, die Darre. *ſyn.* măcies.
tābeſco, is. *topnieię, ſchnę 2. Suchoty mam, taię 3. niſzczeię, ubywa.* abnehmen, ſchwinden, verdorren, ausdorren, verſchmachten. *ſyn.* tābeo, contābeſco, extābeſco, langueo, langueſco, tābĕ pĕrĕdor, confĭcior.
tābĭdōſus, tābiōſus, a, um. *ropiſty.* eyterich.
tābidus, a, um. *tābĭfĭcābĭlis,* e. c. *tābĭfĭcus & tābĭfluus,* a, um. *Suchoty cierpiący albo czyniący, taiący, topiący, niſzczący, pſuiący, zarażliwy.* verdorrend, verzehrend, verſchwindend, auszehrend. *ſyn.* măcer, măcĭlentus.
tābĭtūdo, inis, f. *Suchoty choroba.* Schwindſucht, Dürrſucht, Auszehrung des Fleiſches. *vide* tābes.

tåblīnum, i, n. *Szafa, Metryka, Kancelarya, Izba pisarska.* Canzley, Schreibstube, Behältniß gemeiner Schriften, ein Archiv.

tabo & tabi. *vide* tabum.

tabŭla, æ, f. & tabulæ hæ. *Tablica 1. Księga, Zapis, Reiestr prywatny, Malowanie 2. Plac próżny, Cyrograf, Tarcica, Grzanka, Spisek, Moniment.* eine Tafel, Bret, Boden, ein Register, Rechenbuch, briefliche Urkunden, Acten, Archivsachen. *syn.* tăbella.

tabula absolutoria. *Skazanie 2.*

tabula auctionaria. sub *Przeday.*

tabula cerata. *Tablica woskowana, Książki kamienne.* wächserne Tafel.

tabula damnatoria. *Skazanie 2.*

tabula geographica. *Mapa.* Landkarte.

tabula marginata. *Rama z Deską.*

tabulæ conditæ. *Morsele.* Morsellen.

tabulæ divinæ. *Tablice Przykazań Bożych.* die Gebote Gottes.

tabulæ pleuritides. *Reiestr u Organ.*

tabulæ supremæ. *Testament.* ein Testament.

tabularia, ium, n. plur. *Narzędzie do Męczenia, Proba 4. Naczynie rozmaite do ciągnienia Złoczyńcow.* Folterinstrument.

tăbŭlāris, e. c. *tabliczny.* zur Tafel gehörig.

tăbŭlārium, ii, n. *i. q.* tablinum.

tăbŭlārius, ii, m. *Pisarz 2. Rachownik, Pieczętarz.* ein Schreiber, Notarius, Canzelist, Buchhalter, Bothenmeister, Rechenmeister.

tăbŭlātim. adv. *Tablicami, Rzędami, czworograniasto, rozdzielnie.* reihen- oder schichtweise.

tăbŭlātio, onis, f. *Pokładanie 1. Futrowanie.* die Vertäfelung, das Täfelwerk, Bodenwerk.

tăbŭlātum & tăbŭlāmentum, i, n. *Tarcicami, nakrycie, Pokład 2. Piętro 1. 2. Przęsło 2. Rusztowanie, Fałdowanie, Siadło, Gałęzie 1. Rząd 2. Altana.* Diele, Bühne, Estrich, Boden, ein Verdeck, Schiffboden, Schicht, Reihe.

tabulatum vestium. *Strefa, Fałdowanie.* Falbeln am Kleid.

tabulata arborum. *Przęsło 2. Gałęzi w Drzewach.* Aeste vom Baum, so sich ausbreiten.

tabulata provolantia. *Podsienie.*

tăbŭlātus, a, um. *Tarcicami pokładany.* getäfelt.

tăbŭlīnum, i, n. *i. q.* tablinum. *Wieczernik.* ein Erker am Haus, Ausladen.

tăbŭlo, as. Tarcicami pokładam. täfeln.

tābum, i, n. Posoka, Ropa. Eyter, verderbtes Geblüt, geronnen Blut, Unflath. *syn.* tābes, sānies.

T A C

Tăcendus, a, um. *zamilczenia godny.* verschweigenswerth.

tăcens, entis, o. *milczący cichy.* der da schweiget, still.

tăceo, es. *milczę, zamilczeć.* schweigen, verschweigen, stille oder zufrieden seyn. *syn.* sileo, contĭceo, obmūtesco.

tăchȳgrăphia, æ, f. *Sztuka prędkiego Pisania.* geschwinde Schreibekunst.

tăcĭtè, tăcĭtò. adv. *milczkiem, skrycie, potaiemnie, cicho.* stillschweigend, heimlich, in geheim, in der Stille.

tăcĭtum, i, n. *Taiemnica.* die Stille, Heimlichkeit, das verschwiegen seyn soll.

tăcĭtūrio, is, ire. rad milczę. gerne schweigen wollen.

tăcĭtur-

tăcĭturnĭtas, atis, f. *Milczącość*, *Milczenie*, *zatrzymanie Taiemnicy.* die Verschwiegenheit.

tăcĭturnŭlus, tăcĭturnus, tăcĭturnissĭmus, a, um. *milczący*, *powściągliwy w Mowie.* verschwiegen.

tăcitus, a, um. *milczący*, *potaiemny*, *skryty* 1. *cichy* 2. stillschweigend, verschwiegen, heimlich, verborgen, sanft, still, ruhig. *syn.* tăcens, silens, mūtus, tăcĭturnus, *vel* obscūrus, lătĭtans, abdĭtus, sēcrētus, occultus, arcānus, *vel* ōmissus, prætermissus.

tactĭca, æ. & tactice, es, f. *Nauka uszykowania Woyska do Bitwy*, *y rozmierzenia Obozu.* Wissenschaft eine Armee in Schlachtordnung zu stellen, und das Feldlager abzustecken.

tactĭcus, i, m. *szykuiący Woysko do Bitwy.* der eine Armee in Schlachtordnung stellet, Trillmeister.

tactĭcus, a, um. tactilis, e. c. *dotkliwy.* berührlich, betastlich, anrührlich.

tactio, onis, f. tactus, us, m. *Dotknienie*, *Dotykanie*, *Łechtanie*, *Takt.* Berührung, das Fühlen, Anrühren, Begreifen, der Tact.

tactus, a, um. *poruszony* 1. *dotknięty.* berührt, betastet, bewegt, begriffen.

tactus fulmine. *Piorunem uderżony.* vom Strahl getroffen.

tactus spiritu divino. *tknięty Duchem Bożym.* vom Geist Gottes getrieben.

T Æ

Tæda, æ, f. *Sosna tłusta*, *Łuczywo*, *Pochodnia*, *Gody.* Kienharz, Harzbaum, brennende Fackel, Windlicht, Hochzeit, Hochzeitlied. *syn.* fax, lampas, lychnus.

tæda cerata, cereata. *świeca albo Pochodnia woskowa.* Wachsfackel.

tædæ pice ac sulphure mistæ. *Wieńce smolane.* Pechkränze.

tædĭfer, era, erum. *Pochodnię niosący.* Fackel tragend.

tædesco, is. tædescit & tædet me impers. & tædio, es. *tęsknię*, *mierzę się czym.* überdrüßig oder verdrießlich seyn, sich verdrießen lassen, satt haben, Verdruß oder Misvergnügen haben. *syn.* fastīdio, pĭget, pertæsum est. *phr.* tædio affĭcior, ănĭmum tædia sŭbeunt, căpiunt.

tædiōsē. adv. *tęskliwie.* verdrießlich.

tædiōsus, a, um. *tęskliwy.* voller Verdruß.

tætĭtūdo, inis, f. & tædium, ii, n. *Tęsknica.* Verdruß, Verdrossenheit, Ueberdruß, Ekel. *syn.* fastīdium, sătiĕtas, mœror, mœstĭtia.

tædŭlus, a, um. *i. q.* fastīdiosus. *tęskliwy*, *ckliwy*, *brzydki*, *nienawistny*, *przekwintarz.*

tæna & tænia, æ, f. *gr.* *Binda* 3. 4. 7. *Przepaska*, *Wieniec poczesny*, *Tkanica*, *Korona Krolewska*, *Glista*, *Plama*, *Pręga*, *Zamieć*, & sub *Papier* 1. Band, Binde, Haarschnur, Schlafhaube, lange Hauptbinde, Wurm im Leibe.

tæniacæ hæ. *Szrót* 2.

tæniŏla, æ, f. *mała Binda.* kleine Binde.

tæniōsus, a, um. *pełny Bind.* voller Bänder.

tæpōcon, i, n. *genus scribendi deorsum versus.*

tæter. *lege* teter.

tăgax, ācis, o. *ruszaiący rad*, *Smyk* 2. diebisch, der die Hände gern kleben läßt.

tagax sum. *ruszam 3. porywam.* stehlen.

tagenium, ii, n. *pewny Rodzay Ryb.* Art von Fischen.

tageniæ pisces. sub *smażony.*

tăgo, is. priscum *pro* tango.

TAL

Tālāria, ium, n. plur. *Skrzydła u Nóg Merkuriusza, Obów 1. Choboty, Kostka 3.* des Mercurius Flügel an den Füßen, Flugrüstung, die Gegend um die Knöchel.

talaria induo. *wybieram się, gotuię się do Ucieczki.* sich zur Flucht rüsten.

tālāris, e. c. *do Kostek* sub *do Kolan* 2. lang, bis auf die Fersen.

talaris tunica. *Szata długa.* ein Rock bis auf die Erde.

tālārius, a, um. *kutowy, kosterski.* zu den Würfeln gehörig.

talarius ludus. *Kutów gra, Kosterstwo.* Würfelspiel.

talassio. *vide* thalassio.

tălea, æ, f. *Latorośl do sadzenia, Ankra,* & sub *Zwora, karbowa Laska.* ein Zweig, Setzling, Satzreiß, Pfropfreiß, Gesenke, Kerbholz, Walze, Wallbaum.

tălentārius, a, um. *talentowy, sześćdziesiąt funtow ważący.* von sechzig Pfunden.

tălentum, i, n. *Talent, Waga sześćdziesiąt funtowa, Dar Boski y Natury do łatwego poięcia iakiey rzeczy.* ein Gewicht sechzig Pfund schwer, eine Gabe von Gott und der Natur, vermöge deren einer eine Sache viel leichter begreift, als andere.

tăleŏla, æ, f. *i. q.* talea.

talia, æ, f. *vide* talla.

taliŏ, as. *taliari dicitur lignum, cum scinditur in taleas.*

tālio, onis. *Wet 2. Oddanie wet za wet.* gleiche Wiedervergeltung, gleiche Strafe.

talionem æquiparo, parem facio. *oddaię wet za wet.* gleich mit gleich vergelten.

tālĭpĕdo, as. obsol. *łażę, włoczę Nogi.* übel zu Fuß seyn, mit den Füßen wakkeln, taumeln.

tālis, e. c. *taki.* solcher, dergleichen.

taliscunque. *takowy.* solcherley.

talisma, æ, f. & atis, n. vox Arabica. *czarowniczy kruszcowy Obrazek, zabobonne Noszenie.* ein metallenes Zauberbild.

tālĭter. adv. *tak.* also, dergestalt, dergleichen, dermaaßen; auf solche Weise.

taliter, qualiter. *tak iak.* so wie.

tālĭtrum, i, n. *Szczudłek, Szczudka.* ein Nasenstüber, Schnelling, Stirnschneller.

talitro percutio. *Szczudłek daię, przymawiam 1. szczypię słowy,* einem einen Nasenstüber geben.

talla, æ, f. *cebulna Skórka, cebulney główki Listki.* Zwiebelschelfe, Zwiebel- oder Knoblauchhülse.

tallio, as. *i. q.* seco, as.

talmud. Hæbr. *liber legis Iudaicæ a Rabbinis conscriptus.*

talpa, æ, f. m. *Kret.* ein Maulwurf.

talthybius, ii, m. *Posłaniec z Listami.* ein Lagerbothe mit Briefen ins Lager.

tālus, i, m. *Kostka nogi, Kut 1. 2.* Knöchel oder Knorte, Würfel.

talum intorquere. *Nogę wywinąć.* den Fuß vertreten.

talus suppus. *Kut 4.*

TAM

Tam. adv. *tak bardzo.* so viel, so wohl, so sehr.
tam atque, tam quam. *tak iak.* so als.
tăma, æ, f. *Ociekłość, żyła ociekła.* Geschwulst an den Füßen von allzu vielem Gehen.
tame. adv. *i. q.* tam.
tămărīce, es, f. *vide* tamariscus.
tămărindus, i, m. tamarindi, orum. & tamarindi dactyli. *Daktyl Indyski.* Tamarinden, braune indianische Dattel.
tămărīscus, i. & tamarix, icis, f. *Tamaryszek.* Tamaryske, wilde Cypresse.
tamdiu. adv. *tak długo.* so lang.
tamdiu, donec. *poty 1.* so lang, bis.
tamdiu, quamdiu. *póki, póty.* so lang, als.
tămen, conjunct. *iednak, wszakże, acz, przynaymniey,* doch, jedoch.
tămenne? *a przedsię.*
tămĕnetsi & tămetsi. conjunct. *a.* wiewohl, abschon, obgleich.
tămĭnea & taminia, æ, f. taminia uva, taminia vitis. *Jagoda winna teśna* & sub *Przestęp biały* & *Wino przednie.* eine Gattung wilder Weinreben, Zaunrübe.
tamĭno, as. inusitatum. *i. q.* contamino, polluo.
tamnăcum, i, n. & tamnăcus. *Maruna.* Krottendill, ein Kraut.
tamne. *tak bardzo.*
tamnus & tămus, i, m. *Przestęp czarny.* schwarze Stichwurz.

TAN

Tănăcētum, i, n. B. *Wrotycz 1.* Reinfarrenkraut, Männlein, Wurmkraut, Baureif.

tandem. adv. *wżdam, wżdy kiedy, na koniec, za czasem.* endlich, doch. *syn.* dēnique, dēmum, postrēmo.
tandiu. *vide* tamdiu.
tangĭbĭlis, e. c. *vide* tacticus.
tango, is. *dotykam 1. 2. trafiam, przymawiam, poieżdżam 1. tykam 4. oszukiwam, ogołocić, docisnąć, pomusnąć, uśpić 2. zgadnąć, pierząda patrzyć 1.* & sub *daię raz* & *dochodzi 2. Pulsu macam, ranię.* berühren, fühlen, angreifen, betasten, treffen, bewegen, hintergehen, betrügen, angränzen, anstoßen, anlegen, wohin kommen. *syn.* attingo, trecto, attrecto.
tangit me. *obchodzi mię 2. staram się.* es gehet mich an, ich sorge dafür.
tangor cupidine. *łakomię się.* begierig seyn.
taniatæ. *vide* tæniacæ.
tanquam. adv. *iakby.* gleich als, als ob, gleichwie. *syn.* sīcut.
tanti. genit. sing. & tantīdem. *za tyłę, po temu, tak drogo.* so viel, so theuer, gleich oder eben so viel.
tanti. nominat. plur. *tyle czego.* so viel.
tantillum, tantillus. *vide* tantulum, tantulus.
tantisper. adv. *poty 1. tym czasem, trochę 2.* so lang, eine Weile, Zeitlang.
tantò. adv. *tym więcey.* so viel, desto, so sehr, um so viel, so theuer.
tanto ante. *tak dawno.* so lang zuvor.
tanto magis. *tym bardziey.* desto mehr.
tantŏpĕre. *tak bardzo.* so heftig, so gar, so sehr.
tantŭlò. adv. *tak tanie.* um so wenig.
tantŭlum. adv. *tyluczko.* nur so wenig.
tantŭlus, a, um. *tyluczki, tak mały.* so klein, nur so wenig.

tantum. adv. *tylko*, *tyle* 1. 2. *tak bardzo.* allein, nur, so viel, so sehr.
tantum, i, n. à tantus. *tyle.* so viel.
tantum abest ut &c. *nierzkąć.* so viel fehlt es, daß 2c.
tantum alterum. *tyle drugie.* noch einmal so viel.
tantum non, tantum quod. *tylko nie*, *ledwie nie.* es hat nicht viel gefehlt.
tantum quantum. *tyle ile.* so viel als.
tantummŏdo. adv. *tylko.* allein, nur.
tantumdem. *tylesz* 1. 2. eben so viel, gleichviel.
tantus, a, um. *tyli*, *tak wielki*, *tak mały.* so viel, so groß.
tantus natu. *tak stary.* so alt.
tantus quantus. *wszystek.* so groß als.
tantusdem. *tylkisz* 1. 2. so groß.
tanus. *lege* tamnus.
tăpanta. *wszystko ważący.* der oder die alles gilt.
tăpes, ētis, m. tăpēte, is, n. tapetium & tapetum, i, n. & *tapetus*, i, m. *Kobierżec* 1. *Opona.* Tapezerey, Teppich. *syn.* aulæa, pĕristrŏmăta, străgŭla.
tăphiŭsius, i, m. *Kamień orli.*
tăphus, i, m. *Grób.* ein Grab. *hinc* epitaphium. *Nagrobek.* eine Grabschrift.
tăpīnātio, onis, f. B. *Boiaźń y Drzenie.* Furcht und Zittern.
tăpĭnŏphrŏnēsis, is, f. *gr.* *Pokora*, *Podłość.* Demuth, Niederträchtigkeit.
tăpĭnōsis, is, f. *gr.* *i. q.* humiliatio. *Upokarzanie się.* Verkleinerung, Verringerung. *Item* Figura Rhet.
tăpullus & tăpŭlus, a, um. *stołowy.* zum Tisch oder zur Tafel gehörig.
tapula *scil.* lex. *Prawo o Biesiadach.* ein Gesetz von den Gastereyen.

TAR

Tărandus, i, m. *Ieleń kosmaty*, *pstry Tatarski Wół.* ein Scythischer vielfärbiger Ochs.
tărantŭla, æ, f. B. sub *Krzeczek*, *pewny rodzay iadowitych Paiąkow.* eine Art giftiger Spinnen. *i. q.* stellio.
tărantŭlus, a, um. *od iadowitego Paiąka ukąszony.* von solcher Spinne gestochen.
tărătantăra, n. indecl. *Trąb dźwięk.* der Trompetenschall.
tărax, ācis, m. *vide* tetrax.
tarcon. *i. q.* dracunculus.
tarda, æ, f. *Drob.* Trapp, ein Vogel.
tardans, antis, o. *opożniaiący się.* hindernd, säumig, langweilig.
tardātio, onis, f. *Opoźnienie.* Verzögerung, Aufschub.
tardātus, a, um. *opoźniony*, *zatrzymany.* verhindert, versäumt, aufgehalten.
tardè. adv. *poźno*, *nierychło.* spät, langsam, langweilig.
tardesco, is. *gnuśnieię*, *martwieię.* langsam werden.
tardĭcors, ordis, o. *gnuśnego Serca.* träges Herzens.
tardĭgĕmŭlus, a, um. *powoli wzdychaiący.* krächzend.
tardĭgrădus, a, um. *leniwy.* eines langsamen Ganges, langsam gehend, hinkend.
tardĭlŏquus, a, um. *nieporywczy w Mowie.* langsam redend.
tardĭpes, ĕdis, o. *vide* tardigradus.
tardĭtas, atis. *tardĭties*, ei. *tardĭtūdo*, inis, f. *Lenistwo*, *Gnuśność*, *Nierączość*, *Nerychłość*, *Nieochota*, *Tępość.* Langsamkeit, Hinderniß, Verzögerung, Dummheit.

tardĭvŏlus, a, um. *nieporywczy w Lataniu.* langſam fliegend.
tardiuſcŭlus, a, um. *przyleń.* etwas langſam.
tardo, as. *opoźniam ſię, zatrzymawam* 1. *zwłaczam* 1. *pomału czynię, leniwym czynię, bawię kogo, odrażam, mieſzkam* 3. *nie ſpieſzę ſię.* verhindern, aufſchieben, aufziehen, aufhalten, zurück halten. *ſyn.* rĕtardo, mŏror, rĕmŏror, mŏram affĕro.
tardor, aris. *ociągam ſię.* aufgehalten werden.
tardor, oris, m. *i. q.* tarditas.
tardus, a, um. *poźny, nierychły, leniwy, ociężały, nieſkwapliwy, niedowcipny, tępy, wolny* 7. *nie tęgi.* langſam, träg, ſäumig, ungelehrig. *ſyn.* lentus, pĭger, ignāvus, hĕbes.
tardum dictu eſt. *wieleby o tym mówić.* es wäre viel davon zu ſagen.
tārĭchŏpōla, æ, m. *gr. roſołowych rzeczy Przekupień.*
tārĭchos & tarichus, ī, m. *gr. Wędzonka, roſołowa Strawa.* ein geſalzener ſchlechter Fiſch, ſtinkend Pökelfleiſch, ſchlechtes Zugemüſe.
tarmes, itis. & tarmus, i, m. *Robacy w Mięſie.* Fleiſchmade, Holzwurm.
tarſus, i, m. *gr. Przyſzwa.* Fußwurzel, der Oberrüſt, das Gelenk unter dem Knöchel.
tartăra orum, tartarea domus. *vide* tartarus.
tartăreus, a, um. *piekielny.* hölliſch.
Tartaria, æ, f. *Tartaria, Tatarſka Ziemia.* die Tartarey.
tartăricus, a, um. *Tatarſki.* Tartariſch.
tartărīnus, a, um. *ſtraſzny, okrutny.* erſchrecklich, grauſam, entſetzlich.
Tartărus, i, m. *Tatarzyn, Piekło.* ein Tartar, die Hölle. *vide* infernus.
tărum, i, n. *Aloe* 1. Aloesholz.
taſcōnium, ii, n. & taſconia terra. *Glina zduńſka.* weiße Erde, davon die Gold- und Schmelztiegel ſind.
tăta, æ, m. *Tata. i. q.* nutritius, Pater.

TAU

Taura, æ, f. *Krowa iałowa.* eine unfruchtbare Kuh, Geltekuh, Stallkuh.
taurea, æ, f. *Korbacz.* Peitſche, Karbatſche, Ochſenzäh.
taureus, a, um. *bykowy.* von einem Ochſen.
Taurica, æ, f. *i. q.* Tartaria.
Taurica Cherſoneſus. *Krym.* die Halbinſel Crim.
taurĭcornis, e. c. *wołowe Rogi maiący.* ochſenhörnig.
tauricè. adv. *okrutnie.* grauſamlich.
taurĭcus, a, um. *i. q.* tartaricus.
taurĭfer, taurifĕrus, tauriformis, taurigenus, taurīlis, taurinus. *bykowy.*
taurīlia, ium, n. taurii ludi. *Wołow gonitwa.* Rinderfeſt der alten Römer.
taurius, a, um. *bykowy.* zu den Rindern gehörig.
taurobolior, aris. *Woły biię na Ofiarę.* Ochſen opfern.
taurŏbŏlium, ii, n. *Ofiara Wołow.* ein Opfer von Ochſen.
taurŏcolla, æ, f. *i. q.* gluten ex taurorum cruribus factum.
taurophthalmon, i, n. *gr. Rozmaryn.* Roſmarin.
taurŭlus, i, m. *Byczek.* ein Oechslein.
taurus, i, m. *gr. Byk, Ielonek robak, Korżeń drzewny.* ein Stier, Ochs, Farr, Wurzel eines Baums. *ſyn.* bos, jŭvencus.

tautŏgrammătum, i, n. *gr. Carmen, cujus omnes voces ab eadem litera incipiunt, ut:* plaudite porcelli porcorum pigra propago.

tautŏlŏgia, æ, f. *gr. ejusdem verbi aut literæ aut sententiæ non necessaria iteratio.*

TAX

Tax. interj. *Plask trzask*, & in *Smyk* 1. 2. *wybiiam* 10. Klatsch, der Schall einer Geißel.

taxa, æ, f. B. *i. q.* taxatio.

taxa, æ, f. *Bobek drzewo.*

taxa laurus. *Iagoda lisîna.*

taxātio, onis, f. *Szacowanie.* Schätzung, Taxe, Preis, Werth, Mäßigung.

taxātor, oris, m. *Szacownik, Szczypacz.* der etwas ums Geld schätzet, ein Tadler.

taxātus, a, um. *szacowany, ganiony.* geschätzt, getadelt.

taxea, æ, f. *i. q.* lardum. *Słonina.* Speck.

taxeus, taxĭcus, a, um. *cisowy.* vom Eiben- oder Taxbaum.

taxĭcum, i, n. *lege* toxicum.

taxiarcha, æ, m. *Rotmistrz.* Rottmeister.

taxillus, i, m. *Kut* 2. Würfel, Knöchel im Gelenk.

taxim. adv. *i. q.* sensim *vel* occultè. *pomału, skrycie.* gemächlich, heimlich.

taxo, as. *szacuię, obmawiam, censuruię.* schätzen, zu Geld anschlagen, überschlagen, rechnen, schelten, tadeln, vernichten.

taxo, onis, m. *i. q.* melis. *Zbik.* ein Dachs.

taxōnīnus, a, um. *Zbikowy*, vom Dachs.

taxus, i, f. *Cis.* ein Eibenbaum, Taxbaum. *Item i. q.* taxo.

TE

Te. accus. & abl. à tu. *ciebie, od ciebie.* dich, von dir.

teba, æ, f. *i. q.* collis.

techna, æ, f. *gr. Zdrada, Sztuka* 5. *Fortel.* List, Betrug, Kunst.

technĭcè. adv. *sztucznie, zdradliwie.* künstlich, betrüglich.

technĭcus, a, um. *rzemieślniczy, Rzemieślnik.* künstlich, ein Künstler.

technici termini, technica vocabula. *Słowa do rzemiesła należące.* Kunstwörter.

technŏphўlăcium, & technŏpion, ii, n. *gr. Izba rzemieślnicza.* Kunstkammer, der Künste Werkstatt.

tēcŏlīthus, i, m. *Kamień na Kamień chorobę, gębkowy Kamień.* Judenstein, ein gewisser Edelgestein.

tectè, tectius. adv. *zakrycie, pokrycie, potaiemnie.* heimlich, verborgen.

tectŏnicè. adv. *według Sztuki budowniczey.* nach der Baukunst.

tector, oris, m. *Tynkarz, Cieśla dachy pokrywaiący.* ein Maurer, Tüncher, der die Mauern weißet, ein Dachdecker.

tectŏriŏlum, i, n. *Tynk* 2. kleine Tünche.

tectŏrium, ii, n. tectorium opus. *Tynk* 1. 2. *Posadzka* 3. 5. *Polepa, Piękrzydło, Przyprawa* 5. Tünche, Tünchwerk, Gypswerk, Schminke der Weibspersonen.

tectorium vasorum. *Nakrywka.* ein Deckel.

tectorio exornatus. *tynkowany.* getüncht.

tectŏrius, a, um. *tynkowy.* zum Tünchen dienlich.

ectum, i, n. *Dach 1. 2 3. Dom, Sukmana.* ein Dach, Haus, Wohnung, Quartier.
ectum displuviatum, pectinatum. *Dach dwoisty.* ein zweyfaches Dach.
ectŭlum, i, n. *Daszek.* Dächlein.
ectūra, æ, f. *Pokrycie.* Bedeckung.
ectura parietis. *Tynk 2.* Uebertünchung.
ectus, a, um. *skryty 1. 2. nakryty.* verdeckt, verborgen, verschwiegen, hinterlistig. *syn.* obtectus, contectus, ŏpertus, ădŏpertus, cŏŏpertus, vēlātus, obductus, vestītus, *vel* occultus, lătens, obscūrus.
ecta verba. *Mowa trudna.*
ecum *pro* cum te. *z tobą.* mit dir.
eda æ, f. tedifer. *lege* tæda, tædifer.

TEG

Tĕgănītes, æ, m. *gr. Makaron, Kreple, Ciasto smażone.* Pfannkuchen.
ĕges, ĕtis, f. *Rogoża, Mata, Pukłat.* eine Decke aus Schilf und dergleichen, Flechte, Matte.
ĕgĕtārius, ii, m. *Rogoże robiący.* ein Deckenmacher, der Flechten macht.
ĕgĕtīcŭla, æ, f. *Rogożka, Nakrycie.* eine kleine Decke.
egeticula cannabina. *Płachta.* Zipfeltuch.
ĕgīle, is, n. *Sukmana, Fartuch.* Decke, Schürze.
ĕgillum, i, n. *Nakrycie, Chałupka, Sukmana, Kaptur 1.* ein schlechtes Kleid.
ĕgĭmen, ĭnis, n. *Nakrycie, Odzienie, Załoga.* Decke, Hülle.
egmen, ĭnis. *tegmentum,* i, n. *Zasłona 1. Nakrycie, Odzienie.* Decke. *syn.* tĕgŭmen, tĕgŭmentum, vēlāmen, vēlāmentum, vestis, ămictus, invŏlūcrum, ŏpercŭlum.

tĕgo, is. *zakrywam, pokrywam, nakrywam, zasłaniam, taię 1. 2. bronię 1.* decken, bedecken, zudecken, verbergen, verheelen, beschützen. *syn.* obtĕgo, contĕgo, ŏpĕrio, coŏpĕrio, ădŏpĕrio, vēlo, obdūco, vestio, *vel* occulto; *vel* prōtĕgo, tueor, excūso.
tĕgŭla, æ, f. *Dachowka 1. Posadzka 1.* ein Dachziegel.
tĕgŭlārium, ii, n. *Cegielnia.* Ziegelhütte.
tĕgŭlārius, ii, m. *Strycharz.* Ziegler, Ziegelbrenner, Ziegelstreicher.
tĕgŭlo, as. *Dachowkami pokrywam.* mit Ziegeln bedecken.
tĕgŭlum, i, n. *Poszycie.* ein Dach.
tĕgŭmen, ĭnis, n. *Zasłona 1. Załoga, Dach.* eine Decke, Dach, Bedekkung.
tegumen & tegumentum æneum, ferreum. *Pancerz, Kiryś.* ein Panzer, Harnisch.
tĕgŭmentum, i, n. *Nakrycie, Zasłona 1. Odzienie, Powłoka.* eine Decke.
tegumenta oculorum. *Powieki.* Augenlieder.
tegumenta vehiculorum. *Pukłat.*
tegus, oris, n. priscum. *i. q.* tergum.

TEL

Tēla, æ, f. *Płótno.* das Geweb, Gespinnst.
tela araneæ. *Paięczyna.* Spinnegewebe.
tela trilix. *Cwelich, Drelich.*
tela, orum. tela jugalis, telarum organicæ administrationes. *Krosna.*
telam exordior. *poczynam co działać.* etwas zu thun anfangen.
telam retexo. *na nowo zaczynam.* ein Ding von neuem anfangen.

tĕlĕmōnes hi. *gr. Odrzwi, Binda 3. Obraz Pendent.* ein Mannsbild in Gebäuden an den Ecken der Mauren die Balken zu tragen.

tĕlĕphium, ii, n. *gr. wronie Masto ziele.* Wund- oder Knabenkraut, Katzenträublein.

telephium hulcus. *Wrzód nieuleczony.*

tĕlĕscōpium, ii, n. *gr. Perspektywa 3.* ein Fernglas.

tĕlia, æ. *gr.* in *sitowy.*

tĕlĭcardios, ii, m. *gr. Serdecznik 3.* ein Edelgestein an der Farbe einem Herzen gleichend.

tĕlifer & tĕlĭger, era, erum. *Giermek, Broń noszący.* der ein Gewehr trägt.

tĕlĭnum, i n. *gr. Maść z Bożey Trawki zrobiona*, sub *Boża trawka.* eine Salbe aus Bockshorn gemacht.

tĕlis, is. & idis, f. *gr. Boża trawka,* Bockshorn, Siebenzeiten.

tellīne, es, f. *gr. Pław 4.* eine Art kleiner Meerschnecken.

tellus, ūris, f. *Ziemia 2.* die Erde, das Erdreich. *vide* terra.

telluris onus, pondus. *próżny Chleb.* ein unnützer Mensch.

tellurem aratro exercere. *orać.* pflügen.

tĕllustris, e. c. *ziemski.* irdisch.

telma, ātis, n. *Stopa.* Fußsohle.

tēlo, onis, m. *żóraw 2.* ein Wassereymer in einem Sodbrunnen.

tĕlōnæ, arum, m. plur. *i. q.* telonarii.

tĕlōnārius, ii, m. *Celnik.* ein Zöllner, Geleitsmann, Zolleinnehmer.

tĕlōnĭcus, a, um. *celny.* zum Zoll gehörig.

tĕlōnium, ii, n. *gr. Celnictwo.* Zollbank, Zollhaus, Geleitshaus, Wechselbank.

tĕlos, eos, n. *gr. Koniec.* das Ende.

tēlum, i, n. *Broń, Pocisk 2. Strzała, Kolika w boku, Pomoc, Srzodek 2. Narzędzie, Pobudka.* ein Gewehr, Geschoß, Pfeil, Behuf, Mittel, Werkzeug, Anreizung. *syn.* missile, spĭcŭlum, jăcŭlum, săgitta.

telum ansatum. *Pocisk 3.*

telum ignitum. *Raca.*

telum fortunæ. *Nieszczęście.* Unglücksfall.

TEM

Tĕmĕrārĭè. adv. *vide* tĕmĕrè.

tĕmĕrārius & *tĕmĕrus*, a, um. *bezrozumny, zuchwały.* unbesonnen, verwägen, unvorsichtig, vermessen, leichtfertig, unbedachtsam, kühn. *syn.* imprŭdens, inconsultus, præceps.

tĕmĕrātor, oris, m. *Gwałciciel.* Verfälscher.

tĕmĕrātus, a, um. *zgwałcony.* geschändet, versehrt, verunehrt.

tĕmĕrè & *tĕmĕrĭter.* adv. *bezrozumnie, nierozmyślnie, niebacznie, nieporządnie, niedbale, bez przyczyny, porywcze, bespiecznie 3.* unbedachtsam, verwägen, freventlich, unbedachtsamer Weise, ungefähr, leicht, ohne Ursache, vergeblich.

tĕmĕrĭtas, atis. *tĕmĕrĭtūdo*, ĭnis, f. *Nierozmyślność, Niebaczność, Zuchwalstwo.* Thorheit, Vermessenheit, Unbesonnenheit, Frechheit, Frevel, Unbedachtsamkeit. *syn.* imprŭdentia, audācia, tĕmĕrārius ausus.

tĕmĕro, as. *gwałcę, zarażam 1. zmazać 1.* schänden, heilige Dinge entweihen, freventlich handeln, beflecken, verunreinigen, sich an etwas vergreifen. *syn.* corrumpo, coinquĭno, măcŭlo, contāmino.

ſmētum, i, n. *Wino mocne.* ſtarker Wein.

mno, is. *gardzę.* verachten. *ſyn.* contemno, deſpicio, reſpuo, aſpernor, negligo.

mo, ōnis, m. *Dyſzel, pługowy Dyſzel, żerdź.* Deichſel, Zwerg= oder Queerholz.

mōnārius, a, um. *dyſzlowy.* zur Deichſel gehörig.

TEMP

mpe & tempea, n. plur. *gr. Poyrzenie weſołe, Mieyſca weſołe.* luſtige Oerter.

mpeus, a, um. *weſoły, miły.* ſehr luſtig und angenehm.

mpĕrăcŭlum, i, n. *i. q.* temperatura.

mpĕrāmentum, i, n. *Miarkowanie, Pomiar, Gęſtość, Poſtanowienie* 3. Maaß, ordentliche Mäßigkeit, Beſchaffenheit eines Körpers, ob derſelbe hitzig, kalt, feucht oder trocken ſey; Vermittelung und Vergleich zwiſchen widrigen Perſonen.

mpĕrans, antis, o, *powściągliwy* 1. *oſzczędny, ſkromny* 2. mäßig, behutſam. *ſyn.* ſōbrius, mŏdĕrātus, abſtĭnens, parcus, tempĕrātus. *phr.* parvo contentus, tĕnui victu ūtens.

mpĕranter. adv. *miernie, ſkromnie* 1. 3. mäßiglich, beſcheidentlich.

mpĕrantia, æ, f. *Mierność w życiu, Powściągliwość.* Mäßigkeit. *ſyn.* ſōbriĕtas, mŏdĕrātio, parcĭtas, parſĭmōnia, abſtĭnentia. *phr.* ſōbrius, mŏdeſtus, parcus, mŏdĕrātus, mŏdĭcus ūſus.

mpĕrātè. adv. *i. q.* temperanter.

mpĕrātio, onis, f. *Miarkowanie, Pomiar, Przyprawa* 1. *Rząd* 1. *Kompleksya.* Mäßigung, Vermiſchung.

temperatio & temperatura cœli. *Pogoda* 1. gute Witterung, gemäßigtes Wetter, da es weder zu kalt noch zu warm iſt.

tempĕrātor, oris, m. *Rządzca, Przyprawiacz.* ein Ordner, Schaffner, Vermiſcher.

tempĕrātūra, æ, f. *Przyprawa* 1. *Rychtowanie, Poſtanowienie* 2. 3. *Gęſtość, Kompleksya.* Milderung, Vermiſchung.

tempĕrātus, a, um. *mierny, ſkromny* 1. 2. mäßig, gemäßiget, geſchlichtet, mild.

tempĕri. adv. *vide* tempore.

tempĕries, ei, f. *Mierność.* Mittelmäßigkeit, Mäßigung.

temperies aëris. *i. q.* temperatio cœli.

temperies temporis. *Pogoda* 5. die bequemſte Gelegenheit. *i. q.* tempeſtivitas.

temperies morum. *Układność.* Sittſamkeit.

tempĕrius. adv. *raniey, rychley.* zeitiger, eher, zeitlicher.

tempĕro, as. *miarkuię, rządzę, przyprawiam* 2. 3. *roztwarzam, przepuſzczam* 4. *zagrzewam, hamuię ſię, uymuię ſię* 1. *wytrwać* 2. & ſub *nie* 2. mäßigen, ſich enthalten, ſchonen, einrichten, ſchlichten, wohl anordnen. *ſyn.* mŏdĕror, *vel* obſtĭneo.

tempero civitatem. *rządzę miaſtem.* eine Stadt regieren.

tempero linguæ. *hamuię Język.* das Maul halten.

tempeſtas, atis, f. *Czas, Pogoda* 1. 5. *Niepogoda, Niebeſpieczeńſtwo.* Zeit, Wetter, Sturm, Ungewitter, Gelegenheit, Bege=

Begebenheit. *syn.* prŏcella, turbo, nimbus.

tempestas pelagi. *Nawałność, Burżenie Morza.* Sturm auf dem Meere. *syn.* æstus măris.

tempestas popularis. *Zamięszanie.* Aufruhr.

tempestas ferrea. *żołnierze.* Soldaten.

tempestīvè, tempestīvò. adv. *w czas 2. za czasu.* zu rechter Zeit, bequemlich, am rechten Ort.

tempestīvitas, atis, f. *Pogoda 5. Wczas 1.* rechte, bequeme und eigentliche Zeit, Bequemlichkeit, Reifung, Zeitigung.

tempestīvius. adv. *i. q.* temperius.

tempestīvus, a, um. *rany, wczesny 2. pogodny, mierny, dorosty, uciesżny, sposobny.* zeitig, gelegen, reif, mannbar. *syn.* mātūrus, *vel* commŏdus, opportūnus.

tempestiva virgo. *Dorosta.* eine mannbare Jungfer.

tempestuōsus, a, um. *burzliwy, niepogodny.* ungestüm, wild, stürmisch.

tempestus. obsol. *pro* tempestivus.

templum, i, n. *Kościoł 2. Grób, Niebo 1. Wysokość, Podniebie, Podniebienie, Kraina, Równia, Łata dachowa.* Kirche, ein heiliger Ort, ein schön gebautes Grab, Luftrevier, Himmel. *syn.* dēlūbrum, fānum, ădўtum.

tempŏra, um, n. plur. *Skronie.* die Schläfe am Haupt.

tempŏrālis, e. c. *doczesny, zawity Rok.* zeitlich, das eine zeitlang währet.

tempŏrālitas, atis, f. *Doczesność.* die Zeitlichkeit.

tempŏrāliter, tempŏrāriè. adv. *doczesnie.* zeitlich, auf eine Zeit, eine Zeitlang.

tempŏrāneus, a, um. *rany.* zeitlich.

tempŏrārius, a, um. *doczesny, niestateczny.* vergänglich. *syn.* trans ĭtōrius.

temporarium opus. *Kleć.*

tempŏrātim. adv. *według czasu.* der Zeit nach.

tempŏre, tempori & temperi. adv. *wczas 1. za czasu, za czasem, w ocemgnieniu.* zu rechter oder gelegener Zeit.

temporius. adv. *vide* temperius.

temptor, oris, m. *Gardziciel.* ein Verächter.

tempus, oris, n. *Czas 1. 2. 3. 7. 8. Przypadek 2. Przygoda, Skroń.* Zeit, Gelegenheit, der Schlaf am Haupt. *syn.* ætas, ævum.

tempus alienum, importunum. *Nieczas.* Unzeit.

tempus commodum, congruum, opportunum. *Pogoda 5.* bequeme Zeit.

tempus in noctem præceps. *wieczor 1.* der Abend.

tempus sibi sumere. *uspokoić się 2.* sich Zeit nehmen.

tempus difficillimum. *Przeciwność 1.* Widerwärtigkeit.

tempus supremum. *Konanie.* Sterbensstunde.

tempus turbidum. *Niepogoda.* böses Wetter.

temporis causa. *nieszczerże, na czas 3.* der Zeit nach.

temporis processu. *za czasem.* mit der Zeit.

tempori servio. *Czasu upatruię, z czasem się zgodzić.* sich in die Zeit schicken.

tempore summo. *w czas 1.* zur höchsten Zeit.

tempore difficili, tristissimo, temporibus duris, gravissimis, extremis, miseris, perditis, maximis. *we zły czas.* zu bösen Zeiten.

tĕmŭlenter. adv. *po piianu.* trunkener Weise.

tĕmŭlentia, æ, f. *Opilstwo 2.* Trunkenheit, Völlerey, Sauferey. *vide* ēbriĕtas.

tĕmŭlentus, a, um. *piiany 1.* trunken, besoffen. *vide* ēbrius.

TENA

Tena, æ, f. *lege* tæna.

tĕnāces hi. *Kleszcze.*

tĕnācia, æ, f. *Ociąganie się, Upor.* Halsstarrigkeit.

tenacia, orum, n. *Szypułka.*

tĕnācĭtas, atis, f. *Krzepkość, Skępstwo.* Kargheit, Filzigkeit, Zähigkeit, Festigkeit.

tĕnācĭter. adv. *usilnie, upornie.* beharrlich, fest, beständig.

tĕnācŭlæ hæ. *Kleszcze 1.*

tĕnācŭlum, i, n. *Rękoieść.* ein Halter.

tĕnasmus. *gr. Silenie się 3.*

tĕnax, ācis, m. subst. *Szypułka, Kleszcze.*

tĕnax, ācis, o. adject. *lipki, krzepki, mocny, trwały 1. ścisły 2. tęgi 1. 2. uporny, nieodmienny, stały, surowy 2. twardousty, skąpy, iurny,* zähe, fest, klebericht, anhaltend, langwierig, karg, filzig. *syn.* hærens, ădhærens, vix sŭpĕrābĭlis, *vel* ăvārus, *vel* obstĭnātus, pertĭnax, prŏpŏsĭti tĕnax.

tendĭcŭla, æ, f. *Sieć 1. 3. Sidło, Krosnka, Rama 2.* Vogelstrick, Fallstrick, Schlinge, Aufschlag, ein Rahm, worein man etwas spannet, Hinterlist.

tendĭnōsus, a, um. *żyłowaty.* haarwachsicht.

tendipellium, ii, n. *vide* tentipellium.

tendo, ĭnis & ōnis, m. *żyła 3. 10.* das Geäder am Fleisch, Maus am Fleisch, Flechse, Senne, Sennader, Haarwachs.

tendo, is. *idę 1. postępuię 1. pnę się 3. udaię się gdzie, rozciągam, zastawiam sieć, składam Ręce, podaię, ściągam Rękę albo Palec na co, idzie Droga, ma się ku 1. 2. rozbiiam Namiot.* gehen, sich wohin begeben, spannen, strecken, ausdehnen, die Hände ausstrecken, sich nach was strecken, wenden, bemühen, trachten, ein Gezelt oder Lager aufschlagen. *syn.* extendo, porrĭgo, intendo, contendo, concēdo, eo, vādo, prŏfĭcīscor.

tendo arcum. *ciągnę Łuk.* den Bogen spannen.

tendo casses, dolos, insidias. *zachodzę na kogo.* einem nachtrachten.

tendor, oris, m. *Rozciągłość.* das Aufsperren, die Ausdehnung.

TENE

Tĕnĕbellæ, arum. *tĕnĕbra*, æ. & tĕnēbræ, arum, f. *Ciemność, Kąt 2. Zamięszanie.* Finsterniß, ein finsterer Ort, Kerker, Aengstigung, Betrübniß. *syn.* cālīgo, nox, umbra, carcer.

tenebris. *w pociemku.* im Finstern.

tenebris primis. *Mierzchem.* bey angehender Nacht.

tĕnēbrans, antis, o. *ćmiący.* finster machend.

tĕnēbrārius, a, um. *podły, pokątny.* unsichtbar, heimlich, lichtscheu, unachtbar.

tĕnĕbrātio, onis, f. *Zaćmienie 1.* Verdunkelung, Verfinsterung.
tĕnĕbresco, is. *tenebrĭco*, as. *zacimia się.* finster werden.
tĕnĕbrĭcōsĭtas, atis, f. *Ciemność.* die Dunkelheit. *syn.* obscūrĭtas.
tĕnĕbrĭcōsus, *tĕnĕbrĭcus*, a, um. *ciemny, kryiomy, pokątny.* finster, dunkel, heimlich, verborgen. *vide* tenebrosus.
tĕnĕbrio, onis, m. *Pokątnik*, ein Schleicher, Betrüger.
tĕnĕbro, as. *zacimiam co.* verfinstern, verdunkeln. *syn.* obscūro, ŏbumbro.
tĕnĕbrōsus, a, um. *ciemny.* finster, dunkel. *syn.* tĕnĕbrĭcōsus, obscūrus, nĭgrans, nĭger, āter, cālĭgĭnōsus, ŏpācus, cœcus, nūbĭlus. *phr.* tĕnĕbris, cālĭgĭne obductus, tectus, ŏpertus, invŏlūtus, densus, mersus, obsĭtus.
tĕnellŭlus & tĕnellus, a, um. *młodziuchny.* zärtlich, sehr zart oder jung.
tĕneo, es. *trzymam, zatrzymawam 1. bawię kogo, wygrawam 3. 4. rozumiem, znam 1. umiem, trwam 1. 2. radzę 1. obskakuię, hamuię się, opanować, otrzymać się 2. zathowuię 1. dostawam 2. dochodzę 4. pamiętam, przestrzegam 3. przekonywam, zamykam 2. otrzymawam, wiem 1. więźnię 2. zeymuie mię, mieszkam gdzie.* halten, haben, fassen, besitzen, wohnen, sich aufhalten, einen aufhalten, bleiben, verbergen, etwas im Gedächtniß haben, sich auf was verstehen, etwas erhalten, behaupten; währen, anhalten, beobachten, ernähren; die Flüchtigen angreifen, anhalten. *syn.* rĕtĭneo, contĭneo, cŏerceo, comprĭmo, cŏhĭbeo, *vel* tracto mănĭbus, *vel* possĭdeo, obtĭneo, *vel* mŏror, rĕtardo.
teneo clavum, gubernacula. *steruię, rządzę 1.* verwalten.
teneo me. *zatrzymawam się 1. 2.*
teneo portum. *przybiiam do Brzegu.* in den Hafen einlaufen.
teneo primas. *przodkuię.* den Vorgang haben.
teneo propositum. *przewodzę swoie.*
tenet me cupiditas. *chce mi się.* verlangen.
tĕneor. pass. *powinienem 1. winien 2. ułowić się, lubię, paszę czym Oczy, radı. &* in *obowiązany, stoię kim, zeymuię mię.* verbunden seyn, ein Verlangen haben, überwiesen werden.
tĕner, era, erum. *subtelny, miękki, młody 1. 2. szczupły, słaby, roskoszny 2. roskoszniczy 1.* zart, jung, weich. *syn.* tĕnellus, mollis, flexĭbĭlis, tractābĭlis, făcĭlis, lentus, flexĭlis.
tĕnĕrasco & tĕnĕresco, is. *subtelnieię, cienszeię, miękczeię.* zart oder weich werden.
tĕnĕrè, tĕnĕrĭter, tĕnĕrrĭmè. adv. *subtelnie.* zärtlich.
tĕnĕrĭtas, atis. tĕnĕrĭtūdo, inis, f. *Miękkość, Subtelność.* Zärtlichkeit.
tĕnesmus, i, m. *gr.* *Silenie się na stolcu.* Drang, Zwang, wenn man zu Stuhle genöthiget wird.
tenno, is. obsol. *i. q.* tendo. *rozczepierzam, zastawiam się.* spannen.
tĕnon, tis. *gr. i. q.* tendo inis.
tĕnor, ōris, m. *Tryb, Iednostayność, Kształt, Porządek, Sposób, Natężanie 2. Postępek prawny, Głosu natężanie, Ton w Muzyce.* gleichhaltende Weise, Ordnung, beharrliche Folge, Richtigkeit, Inhalt, Ton, Zustimmung, die dritte Stimme in der

der Musik. *syn.* tŏnus, *vel* sĕries, ordo.

tensa, æ, f. *Gatunek pewny wozow w Cyrcenskich Igrzyskach.* eine Gattung von Wagen bey den Alten in den Circensischen Spielen.

tensio, onis. & tensūra, æ, f. *Rościągnienie, Ciągotki.* Ausspannung, Ausdehnung, der Krampf oder Zusammenziehung der Nerven.

tensus, a, um. *rościągniony, napięty, nadęty.* ausgespannt, ausgestreckt, ausgedehnt. *syn.* intensus, extensus, prōtensus.

TENT

Tentābundus, a, um. *doświadczaiący.* oft versuchend.

tentāmen, inis. *tentāmentum*, i, n. & tentātio, onis, f. *Doświadczanie, Kuszenie 1. Nagabanie, Ograżka.* ein Versuch, Anfall, Versuchung, Probe, Anfechtung. *vide* cōnātus.

tentamenti gratia. *na Probę.* zur Probe.

tentātor, oris, m. *Kusiciel.* ein Versucher.

tentātus, a, um. *doświadczony, kuszony.* versucht, geprüft.

tentīgo, inis, f. *Ciągotki* & sub *Iurność.* Geilsucht.

tentio, onis, f. à tendo. *i. q.* tentigo *à teneo.* sub *Trzymanie.* das Halten.

tentīpellium, ii, n. *Kopyto szewskie, Piękrzydło, Krosnka, Obłąk 2.* ein Leisten, Aufzügel, damit man die Schuhe aufziehet, Schminke, damit man die alten Weiber jung machet, Arzney zu Vertreibung der Runzeln.

tento, as. *doświadczam 1. kuszę kogo, kuszę się o co, probuię, kosztuię 3. kosztuię się, macam 1. 4. Pulsu macać, trapię 1. zawraca 1. zapląta, namawiać na Nierząd.* befühlen, angreifen, anfallen, versuchen, einen Versuch thun, prüfen, erfahren, forschen, erforschen, anfechten. *syn.* expĕrior, prŏbo, explōro, pĕrīcŭlum făcio, *vel* cōnor, mōlior, *vel* pertento, tango, attingo.

tentor, aris. pass. *Pokusę mam, zapląta,* & sub *służę 9.* angefochten werden.

tentor morbo. *rzuca się Choroba, nagaba mię Choroba, choruię od czego.* krank seyn.

tentor, oris, m. *Trzymacz.* der etwas hält.

tentōriŏlum, i, n. *Namiotek.* ein kleines Zelt, kleine Hütte.

tentōrium, ii, n. *Namiot.* ein Zelt.

tentōrius, a, um. *namiotowy.* zum Zelt gehörig, zum Ausspannen dienlich.

tentum, i, n. *i. q.* tentorium. & *Członek 5.*

tentus, a, um. à tendo. *i. q.* tensus.

tentus, a, um. à teneo. *trzymany.* gehalten.

TENU

Tĕnuābĭlis, e. c. *wycieńszaiący.* das dünn macht, lindernd.

tĕnuātim. adv. *bardzo cienko.* sehr dünn, zermalmet, zernichtet.

tĕnuātus, a, um. *wycieńszony, osłabiony, umnieyszony.* geschwächt, gemindert, geschmeidig, ausgezehrt, dünn gemacht.

tĕnuesco, is. *cieńszeię, słabieię.* abnehmen, schwach werden.

tĕnuiārius, a, um. *subtelne Suknie robiący.* der dünne und feine Kleider macht.

tĕnuĭcŭlus, a, um. *cieniuchny, skromny 2.* etwas klein, gering und schlecht, schmal, dünn.

tĕnuis, e. c. *cienki 2. subtelny, błahy, rzadki 1. mały, słaby, skromny 2. ubogi,*

gi, *szczupły*, *nieznaczny*, *podły*. dünn, schmal, subtil, gering, schlecht, klein, arm, schwach. *syn.* mĭnūtus, exĭlis, grăcĭlis, angustus, parvus, exĭguus, subtīlis, pūrus, lĕvis, rārus, attĕnuātus, *vel* ăcūtus, ācer, *vel* pauper, hŭmĭlis, abjectus.

tĕnuĭtas, atis, f. *Subtelność*, *Szczupłość*, *Ubóstwo*. die Dünne, Subtilität, Geringschätzigkeit, Armuth, Dürftigkeit, Wenigkeit.

tenuitas ærarii. *chudy Worek*. armer gemeiner Seckel.

tenuitas frugum. *Nieurodzay*. wenig Früchte.

tĕnuĭter. adv. *cienko*, *subtelnie*, *podło*. dünne, schlecht, armselig.

tĕnuo, as. *wycieńszam*, *subtelno czynię*, *chudzę*. dünn machen, mindern, schwächen, abnutzen, abmatten. *syn.* extĕnuo, mĭnuo, immĭnuo, rārĕfăcio.

tenuor, aris. pass. *cieńszeię*, *wyciera się* i. dünn werden.

tĕnus, us, m. *sidło*. Strick, damit man Vögel fängt.

tĕnus. præpos. *póty* 2. *tylko*, *do*, *blisko*. bis, nahe.

TEPE

tĕpĕfăcio, is, ĕre. *zagrzewam*, *zlecić wodę &c.* erwärmen, ein wenig warm machen.

tĕpĕfactus, a, um. *wygrzany*, *wylecony*. lau gemacht, in etwas erwärmet.

tĕpĕfīo, is. *i. q.* tepesco.

tĕpens, entis, o. *ciepły* i. *letni* i. laulich.

tĕpeo, es. *ciepłyletnio iestem*. laulich seyn, nachlassen.

tĕpescens, entis, o. *letni* i. *ostygły*. laulich, kaltsinnig.

tĕpesco, is. *zagrzewam się*. warm oder laulich werden, nachlassen.

tĕphria, æ, f. *gr. Marmur popielasty*. ein aschfarbiger Marmorstein.

tĕpĭda, æ, f. *scil.* aqua. *letnia Woda*. laulichtes Wasser.

tĕpĭdārium, ii, n. tepidaria cella. *Łaznia* i. *Izba kędy palą*. Badstube.

tĕpĭdè. adv. *letnio*. laulich.

tĕpĭdĭtas, atis, f. *Oziębłość*. Laulichkeit.

tĕpĭdo, as. *zagrzewam*. laulich machen.

tĕpĭdum. adv. *i. q.* tepidè.

tĕpĭdus, a, um. *letni* i. *ostygły*, *nieochótny*. laulich, warm, faul, träg, kaltsinnig. *syn.* tĕpens, tepescens, tĕpĕfactus, călĭdus.

tĕpor, ōris, m. *letnie Ciepło*. Laulichkeit, mittelmäßige Wärme.

tĕpōrātus, a, um. *trochę zagrzany*, *ostygły*. ein wenig gewärmet.

tĕpōro, as. *trochę zagrzewam*. ein wenig wärmen.

tĕpōrus & tĕpŭlus, a, um. *i. q.* tepidus.

TER

Ter. adv. *trzykroć*, *bardzo*, *obrządnie*. dreymal.

ter tantò. *wetróynasób*. dreyfach.

ter ternus. *trzy razy trzy*. dreymal drey.

ter centum anni. *trzysta Lat*. dreyhundert Jahre.

tĕrăgus. sub *Kniazik ryba*.

tĕramnus. *gr.* sub *wrzący*.

tercentēni, tercenti, æ, a. plur. & tercentum, o. indecl. *trzysta*. dreyhundert.

tercentesĭmus, a, um. *trzechsetny*. der dreyhundertste.

terdĕcies. adv. *trzynaście kroć*. dreyzehenmal.

terdēni,

terdēni, æ, a. *trzydzieści.* je dreyßig.
tĕrĕbellum, i, n. *terebella*, æ, f. *świderek.* ein Böhrerlein.
tĕrĕbinthīna, æ, f. *scil.* resina. *Terpentyna.* Terpentin.
tĕrĕbinthīnus, a, um. *terpentynowy.* vom Terpentinbaum.
tĕrĕbinthus, i, f. *terpentynowe Drzewo.* Terpentinbaum.
tĕrēbra, æ, f. *świder, Taran* ɪ. ein Bohrer.
tĕrēbrāmen, ĭnis, n. *Trociny od Wiercenia.* Staub vom Bohren.
tĕrēbrātio, onis, f. *terebratus*, us, m. *Wiercenie.* Bohrung, das Bohren.
tĕrēbrator, oris, m. *Wierciciel.* ein Durchbohrer.
tĕrēbratus, a, um. *wywiercony.* gebohrt.
tĕrēbro, as. *wiercę* ɪ. durchbohren.
terebro aliquem precibus. *namawiam kogo.* einem mit Bitten hart anliegen.
tĕrēdinōsus, a, um. *robaczywy.* wurmstichig.
tĕrēdo, ĭnis & onis, f. *Mól, Robacy w drzewie.* Holzwurm, Kleidermotte, Schabe.
tĕreo, es. *i. q.* tero.
tĕres, ĕtis, o. *okrągło długi, gładki do słuchania, doskonały.* lang und rund, geschlank. *syn.* oblongus, in longum rŏtundus, pŏlītus.
teres oratio. *gładka Mowa.* eine artige Rede.
teretizo, tereto. *gr. terlikam.*
tergĕmĭnus, a, um. *tróy, troisty, podobny, wielki* ɪ. dreyfältig, dreyfach.
tergemini, tergemina proles, tergemini fratres. *troiacy, Bliźnięta.* drey Söhne, drey Zwillinge.
tergemini honores. *wielkie Godności.* große Ehrenstellen.
tergeo, es. priscum. *i. q.* tergo.
tergilla, æ, f. tergillum, i, n. *Grzbiecik.* ein kleiner Rücken, Haut, Schwarte.
tergīnum, i, n. *Korbacz.* Ochsenzäh, Karbatsche.
tergīnus, a, um. *skórżany.* ledern, von Leder.
tergĭversanter. adv. *ociągaiąc się.* widersetzlicher Weise, nicht gerne, mit Unwillen.
tergĭversātio, onis, f. *Ociąganie się, Wykręcanie.* Ausflucht, Weigerung.
tergĭversātor, oris, m. *ociągaiący się.* ein Zauderer.
tergĭversor, aris. *ociągam się, kręcę się z.* hinter sich laufen, Ausflucht suchen, sich weigern, den Rücken kehren, nicht still halten, nicht daran wollen.
tergiversor huc atque illuc. *kręcę się na tę y na owę stronę.* bald diese, bald jene Ausflucht suchen.
tergo, is. *ocieram* ɪ. *ucieram* ɪ. *chędożę, ścieram* ɪ. wischen, abwischen, abtrocknen, schmücken, säubern, ausputzen. *syn.* purgo, mundo, abluo, abstergo, dētergo.
tergōro, as. *Grzbiet opatruię.* mit einer Haut überziehen.
tergoro me luto. *walam się w błocie.* sich im Koth herum wälzen.
tergum, i, n. *tergus*, i, m. *Grzbiet, Tył* ɪ. *Tylec, Skóra odarta, Powierzchność.* der Rücken an Menschen und Vieh, der hintere Theil, Leder, Haut. *syn.* dorsum, postĕrĭōra, pars postĕrior, *vel* cŏrium, pellis.
tergum *vel* tergus suis. *Połeć.* Speckseite.

terga do, verto. *uciekam 1.* fliehen.
tergus, ŏris, n. *Skora odarta.* ein Fell, eine Haut.
terimentum, i, n. *i. q.* nutrimentum.
terma, atis, n. *Powierzchność, Stopa.* das Aeußerste eines Dinges, die Fußsohle.
termen, ĭnis, n. *Koniec, Granica, Kopiec, Kamień graniczny.* ein Gränzstein.
termentārius, a, um. *ścieraniu służący.* zum Abwischen dienlich.
termentarium linteum. *ścierka gruba, Prześcieradło.* Wischlappe.
termentum, i, n. *Szkoda.* Schade.
termes, ĭtis, m. *Gałąska z owocem, Robacy w drzewie.* ein abgebrochener Zweig, Holzwurm.
termĭnālia, ium, n. plur. *i. q.* festa Termini.
termĭnālis, e. e. *graniczny, miedzny.* zu den Gränzen oder Marken gehörig.
terminalis lapis. *Kopiec.* ein Markstein.
termĭnātè. adv. *z Okreszeniem.* auf ein gewisses Ziel.
termĭnātio, onis, f. *Koniec, Okreszenie, Zamierżenie 1. Graniczenie.* Endung, Gränzscheidung.
termĭnātor, oris, m. *Okreszyciel.* ein Gränzscheider, Zielsetzer.
termĭnātus, a, um. *okreszony, skończony.* umschrieben, eingeschränkt, geendiget.
termĭno, as. *kończę Rzecz, okreszam.* endigen, umgränzen, beschließen. *syn.* fĭnio, lĭmĭto, absolvo, claudo.
termĭno astris famam. *wsławiam się.* hoch berühmt seyn.
termĭno vitam. *umieram.* sterben.
terminatur. *kończy się.* es endiget sich.

termĭnus, i, m. *Koniec, Granica, Kopiec 2.* Markstein, Gränzstein, Ende. *syn.* fĭnis, lĭmes, mēta, ōra, rĕgio.
termĭtēus, a, um. *od oliwkowego Drzewa odłamany.* vom Oelbaum abgebrochen.
termo, onis, m. *i. q.* terminus.
ternārius, a, um. *troisty, potróyny.* je drey, dreyfach.
ternarius numerus. *Liczba trzecia.* die Zahl drey.
terni, æ, a. *trzey a trzey.* drey, je drey.
terni æris. *Półtorak.*
terni denarii. *trzydzieści.* dreyßig.
ternio, onis, m. *Dryia.* ein Gedrittes, Drittheil.
tĕro, is. *trę 5. młócę, dzierżę Szatę, ucieram 3. ścieram 3. głodzę 2.* reiben, zerreiben, zerstoßen, zermalmen. *syn.* attĕro, contĕro, mŏlo, *vel* insūmo, absūmo, perdo.
tero mola. *mielę.* mahlen.
tero tempus. *trawię czas 2.* die Zeit zubringen.

TERR

Terra, æ, f. *Ziemia 1. 2. świat 1. Oyczyzna, Kraina.* die Erde, das Vaterland, ein Landgut. *syn.* tellus, hŭmus, sŏlum, campus, ăger, arvum, *vel* orbis, terræ orbis.
terra bituminosa. *Ruda ognista.*
terra figularis. *Glina zduńska.* Töpferleim.
terra glutinosa, uliginosa. *Ligawica.*
terra marique. *wszędy.* in aller Welt.
terra ortus, *vide* terrigena.
terra sigillata. sub *Rubryka 2.*

terræ filius, progenies. *podły, podwyższony prętko.* ein schlechter unbekannter Mensch.
terræ motus. *Trzęsienie ziemi.* Erdbeben.
terrarum circulus, orbis. *Okrąg ziemi.* Erdkreis.
terrālis, e. c. *vide* terrester.
terrāneŏla, æ, f. B. sub *Skowronek.* eine Art von Lerchen.
terrārius, ii, m. *wiele Dóbr ziemskich osiadaiący.* der viel Landgüter hat.
terrĕfăcio, is. *vide* terreo.
terrēnum, i, n. *Ziemia 2. Grunt 6.* Land, Erdreich.
terrēnus, a, um. *ziemny, ziemski 1. 2. podziemny.* irdisch. *syn.* terrestris.
terrenum & terrestre iter. *Ląd.* eine Reise zu Lande.
terreo, es. *strasz.* schrecken, einem Schrecken machen oder einjagen. *syn.* terrĕfăcio, terrĭto, exterreo, perterreo, turbo, conturbo. *phr.* terrōrem incŭtio, formĭdĭne, terrōre impleo.
terreor. pass. *boię się.* erschrecken, sich fürchten. *syn.* horreo, păveo, trĕpĭdo. *phr.* terrore mŏveor, percellor, concŭtior.
terrester, stris, stre & terrestris, e. c. *i. q.* terrenus.
terreus, a, um. *ziemny.* irden, aus Erden gemacht.
terrĭbĭlis, e. c. *strasżliwy.* schrecklich, erschrecklich. *syn.* terrĭfĭcus, terrĭsŏnus, horrĭdus, horrendus, horrĭbĭlis, horrĭfĭcus, trĕmendus, mĕtuendus, stŭpendus, timendus, formĭdābĭlis, *vel* mĭnax, sævus, crŭdēlis.
terrĭbĭlĭter. adv. *strasżliwie.* erschrecklich.
terrĭcŏla, æ, o. *Ziemianin.* Einwohner der Erden.
terrĭcŭla, æ. terrĭcŭlāmentum & terrĭcŭlum. *Strasżydło 1. Strach 1. Strachy nocne.* ein Popanz, Schreckbild, etwas, das Schrecken bringt.
terrĭfĭcātio, onis, f. *Strasżenie.* Schrecknis, Erschreckung.
terrĭfĭco, as. *przestrasżam.* erschrecken, Furcht einjagen.
terrĭfĭcus, a, um. *i. q.* terribilis.
terrĭgĕna, æ, o. *terrigenus*, a, um. *ziemny, ziemianin.* von der Erde gebohren.
terrĭlŏquus, a, um. *groźny, strasżliwy, o strasżnych rzeczach mówiący.* der von erschrecklichen Dingen redet.
terrĭpăvium & *terrĭpŭdium*, ii, n. *Pukanie, Wiesżczba 1.* eine Art der Wahrsagerey.
terrĭsŏnus, a, um. *strasżliwie brzmiący.* das schrecklich lautet.
terrĭtio, onis, f. *Przestrach.* Schreckung.
terrĭto, as. *strasz.* erschrecken, furchtsam machen.
terrĭtŏriālis, e. c. *powiatowy.* zur Landschaft oder zum Gebiete gehörig.
terrĭtŏrium, ii, n. *Okolica, Powiat 2.* Landschaft, Gebiet.
terrĭtus, a, um. *przelękły.* erschreckt, erschrocken. *syn.* conterrĭtus, exterrĭtus, attŏnĭtus, păvĭdus, trĕpĭdus, stŭpĕfactus, păvens, terrōre perculsus.
terror, oris, m. *Strach 1.* der Schrecken. *vide* timor.
terrōsus, a, um. *ziemisty.* erdicht, voll Erden.
terrŭla, æ, f. *Kraina mała.* Ländlein.
terrŭlentus, a, um. *i. q.* terrenus.

terſor, ōris, m. *Scieracz.* Wiſcher, Reiniger.
terſōrium, ii, n. *Scierka.* ein Wiſch.
terſus, us, m. *Scieranie 2.* Abreibung, das Abtrocknen.
terſus, a, um. *ścierany*, *otarty*, *czyſty.* gewiſcht, ſauber, nett, zierlich.

TERT

Tertia. *trzeci raz.*
tertiæ notæ. *trzeci 2.*
tertiāna, æ, f. *ſcil.* febris. *Trzeciaczka.* dreytägiges Fieber.
tertiānus, a, um. *trzeciodniowy*, *trzeciegodniowy*, *trzeciodzienny*, *do trzeciey liczby albo kupy należący.* dreytägig, im dritten Haufen, zur dritten Zahl oder Claſſe gehörig.
tertiani milites. *i. q.* ex tertia cohorte.
tertiārium, ii, n. *trzecia część Wagi*, *Szczyt*, *Wiązanie dachowe.* dritter Theil des Gewichts.
tertiārius, ii, m. tertiarum partium. *Pomocnik.* ein Helfer.
tertiārius, a, um. *trzeci 2.* zum dritten gehörig.
tertiarium ſtannum. *Cyna trzeciey Proby.* Zinn der dritten Probe.
tertiātio, onis, f. *trzecie Tłoczenie*, ſub *trzeci raz czynię.* dritte Wiederholung eines Werks.
tertiātò. adv. *po trzecie*, & ſub *zaiąkam ſię.* zum drittenmal.
tertiātus, a, um. ſub *trzeci raz 2.* & ſub *zaiąkam ſię.* dreymal übergangen, wiederholt.
tertiata verba. *Słowa niedomówione*, *Zaiąkanie ſię.*
tertīceps, ĭpĭtis, o. *trzeci*, *potróyny 1. trzy Głowy maiący.* dreyköpficht.
tertiò. adv. *trzeci raz*, *potrzecie.* zum drittenmal, drittens.
tertio, as. *trzeci raz czynię*, *przeorywam.* zum drittenmal wiederholen, das Feld zum drittenmal ackern, die dritte Saat thun.
tertiocĕrius, ii, m. *trzecie Mieyſce maiący.* der die dritte Stelle hat.
tertium. adv. *i. q.* tertio.
tertius, a, um. *trzeci 1. 2.* der Dritte.
tertiusdecimus, a, um. *trzynaſty.* der dreyzehnte.
tertus, a, um. *i. q.* terſus.
tĕruncium, ii, n. & tĕruncius, ii, m. *Pieniądz*, *trzy Pieniąſzki*, *trzy Części.* ein Pfennig, drey Heller.
teruncii non facio. *gardzę.* verachten.

TES

Teſca, *teſcua*, teſqua, orum, n. plur. *Gęſtwa 2. Knieia*, *Przepaść 2. Puſtynia*, *Wieſzczbiarnia.* Einöde, Wildniß, ein unbewohnter Ort. *vide* deſertum.
teſſărăcoſton, i, m. *gr. i. q.* quadraginta dies puerperarum ante & poſt partum. *Połóg.* der Weiber ſechs Wochen.
teſſărăcoſte, es, f. *gr.* *święto Wniebowſtąpienia Pańſkiego.* das Himmelfahrtsfeſt.
teſſărăcoſtus, a, um. *i. q.* quadrageſimus.
teſſărădĕcas, ădis, f. *gr.* *Czterdzieſtnik.* eine Sache, die in vierzig Theile getheilet iſt.
teſſella, æ, f. *Koſtka w robocie*, *Zrzaz.* ein Würfel.
teſſellātim. adv. *w Koſtki.* gewürfelt, würflig.

teſſellā-

tessellārius, ii. tessellātor, oris, m. sub *Sadzenie 3.* der den Boden mit Steinen besetzt.
tessellātus, a, um. *sadzony 2.* mit viereckigten Steinen gemacht.
tessello, as. *czworogranisto czynię, Posadzkę układam.* würflig machen, den Boden mit Steinen besetzen.
tessĕra, æ, f. *Kostka 2. 5. 6. 7. czworogranista Rzecz, Posadzka 5. Hasło, Godło, Cecha 3.* ein Würfel, viereckigter Pflasterziegel oder Plättlein, die Losung im Krieg, das Wort, Parole, Feldgeschrey, ein jedes Zeichen.
tessera numeraria. *Karbowa laska.* Kerbholz.
tessĕrārius, ii, m. *Hastowy, Kostera.* ein Wachtmeister, der die Losung giebt, ein Würfelspieler.
tessĕrārius, a, um. *Kostkowy.* zum Würfelspiel gehörig.
tesserarius ludus, tesseraria ars. *Kosterstwo, Gra w Kostki.* Würfelspiel.
tessĕrŭla, æ, f. *Kostka w robocie, Posadzka 2. Cecha 3. Karbowa laska, wotowa Tabliczka.* Kerbholz, Kornzeichen, ein viereckigtes Steinlein.
testa, æ, f. *Skorupa 1. 2. 5. ślimacza Skorupa, Pław 3. Garniec 1. Kachel 1. 2.* ein irdenes Gefäß, Topf, Hafen, Scherbe, Meerschnecke, Schaale, Eyerschaale, Schneckenhaus.
testarum jaculatio. *Skorupki Gra.* Spiel mit Scherben.
testābĭlis, e. c. *Swiadek 2.* der zeugen kann, fähig ein Zeugniß abzulegen.
testācea, orum, n. plur. *Pław 3.*
testāceus, a, um. *skorupiany, gliniany, gliniasty.* irden, mit harten Schaalen bedeckt.
testaceum opus. *garncarska Robota.* Töpferarbeit.
testaceum pavimentum. *Tło nabiiane.* Estrich.
testāmen, inis, n. *vide* testimonium.
testamentārius, ii, m. *Testamentarz, Fałszerż 2.* vide *testator.*
testamentārius, a, um. *testamentowy.* zum Testament gehörig.
testāmentum, i, n. *Testament.* letzter Wille, Testament, Erbvermächtniß. *syn.* testāmen, sūprēma, ultĭma vŏluntas.
testamento commendo, scribo. *Testament czynię, zapisuię na Testamencie, Dziedzicem czynię.* seinen letzten Willen aufsetzen.
testans, antis, o. *vide* testator.
testātim. adv. *w skorupki, skorupiasto, drobno.* zu kleinen Scherben, Stücken, scherbenweise.
testātio, onis, f. *Oświadczanie, świadectwo, świadczenie, Moniment.* Bezeugung, Zeugniß, Betheurung, Aussage der Zeugen.
testātò. adv. *świadczenie.* in Beysenn der Zeugen, mit Zeugen, klar, ausdrücklich.
testātor, oris, m. testātrix, īcis, f. *Testamentarz.* der oder die ein Testament macht, ein Erblasser.
testātus, a, um. *świadeczny, znaiomy, pewny, iawny.* bezeugt, klar, erwiesen.
testus, a, um. *skorupiany.* irden.
testĭcŭlātus, a, um. *nieobrzezany.* unverschnitten.
testĭcŭlor, aris. *przypuszczam Stadnika.* & in *świadczę 1.*

testĭcŭlus, i, m. *Jądro u Zwierząt.* eine Hode.

testiculis præditus. *i. q.* testiculatus.

testiculi castoris. *bobrowy Stróy.* Bibergeil.

testĭfĭcātio, onis, f. *i. q.* testatio.

testĭfĭcor, aris. *oświadczam się.* sich worauf berufen, mit Zeugen bekräftigen, bezeugen, zum Zeugen nehmen.

testĭlor, aris. *i. q.* testiculor.

testĭmōniālis, e. c. *świadeczny.* zum Zeugniß dienend.

testimoniales literæ. B. in *świadeczny List.* Zeugnißbrief.

testĭmōnio, as, testimonio sum. *poświadczam.* Zeugniß geben.

testĭmōnium, ii, n. *świadectwo, Monument.* Zeugniß. *syn.* testātio, *vel* signum, indicium.

testimonium dico, perhibeo, pertribuo. *świadczę za kim, wyświadczam.* Zeugniß geben.

testis, is, m. & f. *świadek 1. 2. Litkupnik.* ein Zeuge, Zeuginn, ein Zuschauer. *syn.* spectātor, conscius, arbĭter.

testem do, facio. *świadczę 1.* bezeugen.

testem excito, produco. *wyświadczam.*

testes, ium. plur. *Jądro u Zwierząt.* Hoden, Geilen, Grimen.

testibus arguere, convincere. *przeświadczyć.*

testor, aris. *świadczę 1. oświadczam się, Testament czynię, twierdzę, opowiadam się.* bezeugen, bestätigen, zum Zeugen anrufen, ein Testament machen. *syn.* testĭfĭcor, *vel* testes do, addūco, prōdūco, *vel* testes vŏco, invŏco, appello.

testu, n. indeclin. *i. q.* testa.

testuāceum, *testuacium*, ii, n. & testuāceus panis. *Makaron.* Pfannkuchen.

testūdĭnārius, ii, m. *Lutnie robiący.* ein Lauten- oder Geigenmacher.

testūdĭnārius, testūdĭnātus & testudineatus, a, um. *sklepiony.* gewölbt.

testudineatum tectum. *Dach 2.* ein gewölbtes Dach.

testūdĭneus, a, um. *żółwi, leniwy, sadzony 2.* nach Schildkröten Art, oder gewölbsweise gemacht, langsam.

testūdo, ĭnis, f. *żółw, żółwia Skorupa, Sklep 1. Lutnia, Szopa woienna,* & sub *Puklerz.* eine Schildkröte, ein Gewölbe, eine Laute, Leyer, Geige, Hause, ein Sturmdach, Schilddach. *syn.* fornix, arcus, *vel* lўra, chĕlys, cĭthăra.

testudo lutaria. *Lemus.*

testudo vehiculorum. *Pukłat.*

testŭla, æ, f. *Skorupka, wotowa Tableczka.* Scherblein, kleine Scherbe, Loos- oder Wahlzeichen.

testum, i, n. testus, us & i, m. *Pieczyk, Piec chlebowy, Brytfanna, Skorupa 2. Pokrywka 1.* Kuchen- oder Bratöflein, Dörrofen, Dortenpfanne, Scherbe, Stürze, Fischbein.

TET

Tĕtănĭcus, a, um. *gr. twardoszyi, prostoszyi.* der einen krummen Hals hat.

tĕtănothrum, i, n. *gr.* sub *Piękrzydło* & *Obłąk 2.* Schminke.

tĕtănus, i, m. *gr. Szyi kołowatość.* Fluß am Halse, Halswehe, Krankheit, wenn man den Hals nicht regen kann.

tĕtartæus, a, um. *gr. czwarty 1. podleyszy, czwartodniowy,* & sub *czwarteczka.* viertägig.

tĕtartĕmŏrion, ii, n. *gr. ćwierć* ... ein Viertheil.

tĕtĕ. pronom. accus. dupl. à tu. *siebie samego.* dich selbst.

tĕter, tra, trum. *sprosny, srogi, szpetny, śmierdzący, straszliwy, wielki* i. häßlich, gräulich, schändlich, garstig, grausam, übel riechend. *syn.* fœdus, turpis, *vel* sævus, dīrus, scĕlĕrātus.

tĕterrĭmè. adv. *okrutnie.* grausam.

tĕthea, æ & orum. tethya, æ & orum. *gr. Grzyb morski, Pław* 3. 9. Wasserschwamm.

tetini. obsol. *pro* tenui *a* teneo.

TETR

Tĕtra. *i. q.* quatuor.

tĕtrăchordum, i, n. *gr. Instrument do grania z czterema Stronami.* ein Instrument mit vier Saiten.

tetrachordum anni. *Roku cztery Części.* die vier Jahreszeiten.

tĕtrăcōlum, i, n. *gr. i. q.* quatuor membrorum versus aut periodus.

tĕtrăcolus, a, um. *cztery Części maiący.* vier Theile habend.

tĕtrădōrum, i, n. *gr. cztery Piędzi, &* in *piędzisty.* vier Hände breit.

tĕtrădrăchma, æ, f. & tetradrachmum, i, n. *gr. Srebrnik moneta.* eine gewisse Münze bey den Griechen.

tĕtraĕtēris, ĭdis, f. *gr. czteroletni Czas.* eine Zeit von vier Jahren.

tĕtrăgōnum, i, n. *gr. czworogranista Rzecz.* eine Figur, so aus vier Ecken und aus vier Winkeln bestehet.

tĕtrăgōnus, a, um. *czworogranisty.* viereckicht.

tĕtrăgrammăton, i, n. *gr. i. q.* quadriliterum Nomen Dei, quod in omnibus linguis, quatuor literis, scribebatur, [*ut:* Teos *græcè*, Deus *latinè*, Boug *polonicè aut sclavonicè*, Gott *germanicè*, Dieu *gallicè &c.*

tĕtrăgrammătus, a, um. *cztery Litery zawieraiący.* vier Buchstaben habend.

tĕtrăgrammus, a, um. *cztery Linie maiący.* aus vier Linien oder Strichen bestehend.

tĕtrălĭce, es, f. *gr. Wrzos.*

tĕtrămĕter, tra, trum. *i. q.* quatuor mensuras continens.

tĕtrans, antis, o. *i. q.* quadrans.

tĕtrao, onis, m. *gr. Głuszec.* ein Auerhahn.

tĕtrăpharmăcum, i, n. *gr. Lekarstwo wyborne, Potrawa wyborna, Lekarstwo albo Potrawa że czterech Lekarstw albo Potraw złożona.* eine Speise aus vier andern köstlichen Speisen, Arzney von vier Stücken zusammen gesetzt.

tĕtrăplus, a, um. *i. q.* quadruplus.

tetraptoton, i, n. *gr. nomen quatuor tantum casus habens, ut:* Jovis.

tĕtrarcha, æ, m. *gr. Pan wielki, Książe cztery Księstwa maiący.* ein Vierfürst.

tĕtrarchia, æ, f. *gr. Księstwo poczworne.* ein Vierfürstenthum.

tĕtras, adis, f. *gr. Czwórka.* ein Geviertes.

tĕtrăsēmus, a, um. *poczworny.* aus vier bestehend.

tĕtrăstĭchŏn, i, n. *carmen quatuor versibus constans.*

tĕtrastĭchos & tetrástȳlos, i, m. *gr. cztery Filary maiący.* das vier Säulen hat.

tetrasyllăbus, a, um. *cztery Syllaby maiący.* viersylbig.

tetrăvēlum, i, n. *Zasłona poczwórna.* ein vierfacher Vorhang.

tĕtrax, acis, m. *gr. Cieciorka 1. Cietrzew.*

tĕtrè. adv. *sprosnie, okrutnie.* abscheulich, grausamlich, schändlich, garstig, gräulich.

tĕtrĭcitas, atis, f. *Niewesołość.* Unfreundlichkeit, Ernsthaftigkeit.

tĕtrĭcus, a, um. *niewesoły.* unfreundlich, sauer, böse ansehend, hart, ernsthaft.

tetrinnio, is, ire. *żeruię* & sub *Kaczka.* schnattern wie eine Ente.

tĕtrĭtūdo, inis, f. *Srogość.* Grausamkeit.

tetro, as. *plugawię, szpecę.* besudeln, beflecken. *syn.* fœdo, măcŭlo.

tĕtrum, adv. *i. q.* tetrè.

tettĭga, æ, f. *Szarańcza.* Heuschrecke.

tettĭgŏmĕtra, æ, f. *Nasienie Szarańczy.* Heuschreckensaame.

tettĭgŏnia, æ, f. *Szarańcza mała, Konik robak.* kleine Heuschrecke.

tetuli priscum *pro* tuli à fero.

teuchītes, æ *&* is, m. *gr. rayska Trawa.* eine Gattung Binsen.

teucrion, ii, n. *gr. Ożanka.* großer Bathengel, je länger je lieber, ein gewisses Kraut.

teuthălis, idis, f. è *gr. Kokoryczka.* Weggras.

teuthis, idis, f. *gr. piscis corde carens.*

Teuto, ŏnis, m. *Niemiec.* ein Deutscher.

Teutŏnĭcus, a, um. *Niemiecki.* Deutsch.

TEX

Texo, is. *tkę, plotę 1. dzieię Sieć, wiię 2. piszę 1. buduię 1.* wirken, weben, flechten, machen. *syn.* intexo, contexo, insĕro, inserto, necto, intersĕro.

texo epistolas. *piszę listy.* Briefe schreiben.

texta, æ, f. *i. q.* tæna.

texterna. *i. q.* textrina.

textĭle, is, n. *tkana Rzecz, Opona, Kobierżec.* ein gewirkter Teppich, Tuch oder Zeug.

textĭlis, e. c. *tkany, dziany, haftowany, pleciony, plecieniu służący.* gewirkt, gewebt, geflochten.

textilis pictura. *Wzór.*

textile stragulum. *Materac.* eine Matratze.

textĭvillĭtium, ii, n. sub *Szuszfałki.*

textor, oris, m. *Tkacz.* ein Weber, Strikker, Teppichmacher.

textōrius, a, um. *tkaczy.* zum Weber gehörig.

textrĭcŭla, æ, f. *vide* textrix.

textrīna, æ, f. *&* textrīnum, i, n. *Tkaczownia, Tkacztwo, Naw budowania mieysce.* Weberwerkstatt, Weberstube, Weberstuhl, Weberkunst, Weberhandwerk.

textrīnus, a, um. *vide* textōrius.

textrix, īcis, f. *Tkaczka.* eine Weberinn, Wirkerinn, Flechter- oder Nähmädchen.

textum, i, n. *&* textūra, æ, f. *tkana Rzecz, Tkanie, Plecienie, Spoienie, Płótno, Twarży albo Mowy kształt.* das Weben, Gewebe, das gewebt ist.

textum vimineum. *Koszyk, Plotka 1.*

textus, a, um. *pleciony.* gewebt, geflochten.

textus, us, m. *i. q.* textum. & sub *Pismo święte, Text.* was zum Grund einer Rede genommen worden.

textus pellucidus. *Szata cienka.* ein feines Kleid.
textus scutulatus. *Wzór.*

TH A

Thălămĕgus. *gr.* *Nawa z Pałacem.*
thălămus, i, m. *gr.* *Łożnica małżeńska.* das Ehebette, der Eheleute Schlafkammer. *vide* lectus.
thălassĕgle, es, f. *gr.* *Szaley wielki.*
thălassiarcha, æ, m. *gr.* *Admirał, Wódz woyska morskiego.* ein Admiral.
thălassĭcus, thălassĭnus & thălassius, a, um. *modry, morski.* wasserblau, zum Meer gehörig.
thălassio, onis, f. thalassius & thalassus, i, m. *weselna Piosnka albo Suknia, Koszyk do Wełny, Bożek weselny,* & sub *Psotę pełnić.* Brautlied, Hochzeitlied, Wollenkorb, Hochzeitgott.
thălassŏmĕli, itos, n. *gr.* *Miod pity.* Meth.
thălassŏmĕtra, æ, m. *gr.* *i. q.* maris mensor.
thălĕrus, i, m. *Taler.* ein Thaler.
thăliarchus, i, m. *gr.* *i. q.* magister convivii. *Marszałek weselny.* Gasthalter.
thălictrum & thălĭetrum, i, n. *gr.* *Wrzodowiec.* Krötendill, Krötendistel, Heilblatt, Wellsaamenkraut.
thallus, i, m. *gr.* *Gałąska zielona, Gałąska oliwna, Łodyga.* ein grüner Zweig, ein grüner Oelzweig, ein grüner Stengel.
thallus ceparum. *Pióro 3. cebulna Łodyga, Szczypiór.* Zwiebelrohr.
thamnus, i, m. *gr.* *Chrościna.* Staude, Strauch.
thapsia, æ, f. *gr.* *Łoczydło.* Griechischer Sesel, Turbitkraut, Willkraut, Tapflenwurz.
thapsus, i, m. *i. q.* verbascum.
thaumăturgus, i, m. *gr.* *Cudotwórca.* ein Wundermann.

THE

Thea, æ, f. *Herbata.* Thee.
theămĕdes, is, m. *gr.* sub *Magnes.* eine Art von Magnetstein.
theander, dri, m. *Bóg oraz y Człowiek.* Gott und Mensch zugleich.
theātrālis, e. c. theātrĭcus, a, um. *widokowy.* zum Schauplatz oder Schauspiel gehörig.
theātrĭdium, ii, n. *Dziwowisko 2.* ein kleiner Schauplatz.
theatridium avium. *Siadło, Siedlisko Ptakow.* das Bret am Taubenhaus.
theātrum, i, n. *gr.* *Widok 2. 4. Dziwowisko 1. 2.* ein Schauplatz, Schaubühne, Schauspielhaus, das Volk bey dem Schauplatz. *syn.* spectācŭlum, scēna, circus.
theatrum belli. *Kray w ktorym się Woyna odprawuie.* ein Land, wo ein paar Armeen gegen einander Krieg führen, der Schauplatz des Krieges.
thēca, æ, f. *gr.* *Schowanie, Puzdro 1. Szkatuła, Pochwa 1. Szupinka, Futerał, pisarska Szkatuła, Kałamarz 1.* ein Futteral, Schachtel, Truhe, Kasten, Lade.
theca arenaria. *Piasowniczka.* Sandbüchse.
theca calamaria. *Piórnik.* Pennal, Federbüchse.
thēcātus, a, um. *puzderkowy.* in einem Futteral.
thēcŭla, æ, f. *Szkatułka, Puzderko.* Büchslein.
thēlĭcon, onis. thēlȳgŏnum, i, n. *gr.* *Rodzeniec.* Bingelkraut.

thēlȳphŏnon, i, n. *gr. Omieg.* Wolfswurzel.
thēlyptĕris, idis, f. *gr. Paproć ſamica.* Farrenkraut.
thēma, ătis, n. *gr. Rzecz do mówienia, Propozycya, Przypadek 3. Erekcya, Pokład 1. Noſzenie 2. Zaſtawa.* Satz, davon man handelt. *Apud Grammaticos eſt origo vocis in verbo vel nomine, à qua modi, tempora, perſonæ, caſus, derivata, compoſita deſcendunt.*
thĕmis, is, idis & iſtis, f. *gr. Słuſz.* eine Göttinn der Gerechtigkeit bey den Heyden.
thĕnar, aris, n. *gr. Brzuſiec u Dłoni.* das Fleiſchigte in der Hand zwiſchen dem Daumen und dem Mittelfinger.
thenſa, æ, f. *Wóz kościelny, Wóz Bożkow, Wóz na ktorym święte Rzeczy wożą.* Wagen der Götter, Wagen, darauf man Heiligthümer oder Götzen führet. *vide* tenſa.
theŏcles, is, m. *gr. Boguſław.*
theŏcrătia, æ, f. *gr. Rządy Boſkie.* göttliches Regiment.
theŏdiſcus & theotiſcus, a, um. *Niemiecki.* Teutſch.
theŏdōrus, i, m. *gr. Bogdan.*
theŏgŏnia, æ, f. *i. q.* Deorum origo.
theŏlŏgia, æ, f. *gr. Teologia, Nauka o Bogu.* Wiſſenſchaft göttlicher Dinge.
theŏlŏgĭcus, a, um. *teologiczny.* theologiſch.
theŏlŏgus, i, m. *gr. Teolog.* göttlicher Dinge kundig, ein Gottesgelehrter.
theŏmăchia, æ, f. *gr. Spiknienie ſię na Boga.* die Beſtreitung Gottes.
theŏmăchus, i, m. *Nieprzyiaciel Boſki.* ein Feind und Beſtreiter Gottes.
theombrŏtion, i, n. *gr. Pawiniec.*
theŏphănia, æ, f. & orum, n. plur. *gr. i. q.* feſtum apparitionis Dei *aut* feſtum Epiphaniæ.
theŏphĭlus, i, m. *gr. Bogumił.* Gottlieb.
theŏphŏrūmĕnos & theopneuſtos, i, m. *gr. i. q.* homo numine afflatus. *natchniony.* von Gott erleuchtet.
theōrēma, ătis, n. *gr. Rozważanie, Przypatrowanie.* Betrachtung, Beſchauung, Beſchreibung eines Dinges, ſo nur in der Betrachtung und Nachſinnung beſtehet, eine bloße Wiſſenſchaft.
theōrētĭcus, a, um. *rozmyślaiący.* betrachtlich, beſchaulich.
theorētrum, i, n. *gr. Podarek oblubieńczy.* Gabe, die der Hochzeiter ſeiner Braut vor der Hochzeit giebt.
theōria, æ, f. *i. q.* theorema.
theŏſŏphia, æ, f. *i. q.* theologia.
theŏſŏphus, i, m. *i. q.* theologus.
theothēca, æ, f. *gr. Monſtrancya.* eine Monſtranz.
thephria. *lege* tephria.

THER

thĕrăpia, æ, f. *Sztuka Lekarſka, Lekarſtwo.* Kunſt zu heilen, Hülfsmittel zur Geneſung.
thĕriăca, æ, f. *ſcil.* antidotus. *Dryiakiew 1.* Theriac, Hülfsmittel wider den Gift.
theriaca maris. *Poroſt.*
theriaca, *vel* theriace vitis. ſub *Wino od ukąſzenia.*
therima & thĕriōma, atis, n. *gr. Szyſzka 3.* Feigwarz, garſtiges und ſehr bösartiges Geſchwür.
thĕriŏnarce, es, f. *gr. Dryiawnik, Drętwik.*

thēriŏtrŏphēum & theriotrophium, i, n. gr. *Zwierżyniec* 1. ein Thiergarten.

thĕristrium & theristrum, i, n. gr. *Letnik, letnia Suknia niewieścia.* Sommerkleid der Weibspersonen.

thermæ, arum, f. plur. gr. *Cieplice.* warme Bäder, welche von Natur warm sind. *vide* balneum.

thermantĭcus, thermaicus & thermanus, a, um. *i. q.* vim habens calefaciendi.

thermăpălus, a, um. *ciepły y miękki.* warm und weich.

thermĕfăcio, is. *zagrzewam.* warm machen.

thermŏmĕtrum, i, n. gr. *Instrument do poznania ubywaiącego albo przybywaiącego ciepła powietrza.* ein Instrument, dadurch man die Wärme abmessen kann.

thermŏpōla, æ, m. *Traktyer, ciepłe Potrawy albo Trunki przedaiący.* der warme Speisen oder Getränke verkauft, Garkoch, Thee- oder Caffeewirth.

thermŏpōlium, ii, n. gr. *Kuchnia mieyska, Garkuchnia, Kawiarnia.* Ort, da man warme Speisen feil hat, Garküche, Thee- oder Caffeehaus.

thermŏpōta, æ, m. gr. *ciepłe Trunki piiący.* der allerley Warmes trinket.

thermŏpōto, as. *ciepło piię.* Warmes trinken, oder mit Warmen tränken.

thermŏspŏdium, ii, n. *Popiół ciepły.* warme Asche, Wärmpfanne.

thermūlæ, arum, f. *Cieplice.* warmes Bädlein.

thermus, a, um. *ciepły.* warm.

thēron, onis, m. gr. *Pies łowczy.*

thes, ētis, m. *Naiemnik dzienny.* ein Taglöhner.

thēsaurārius, ii, m. *Podskarbi.* ein Schatzmeister.

thēsaurārius, a, um. *skarbowy* 1. zum Schatz gehörig.

thēsaurīzo, as. gr. *skarbię.* Schätze sammeln.

thēsaurŏphȳlăcium. *i. q.* gazophylacium, *vel* ærarium.

thēsaurus, i, m. gr. *Skarb* 1. 2. *Schowanie.* ein Schatz, Ueberfluß, Vorrath. *syn.* gāza, dīvĭtiæ, ŏpes, pĕcūnia.

thĕsis, is, f. gr. *Położenie* 2. *Rzecz* 4. ein Satz, die Sache insgemein.

thesmŏthĕtes, æ, m. gr. *Prawodawca.* ein Gesetzgeber.

thĕtis, ĭdis, f. gr. *Morże.* das Meer.

theurgus, i, m. *Czarownik.* ein Zauberer.

theuthălis, is, f. *Sporyż* 2. Wegstreit, ein Kraut.

thiăsĭtas, atis, f. gr. *i. q.* sodalitas.

thiăsus, i, m. gr. *Pieśń y Taniec popiłych Ludzi.* ein Gesang und Tanz vollgesoffener Brüder.

thlaspi, n. indecl. *Tobołki ziele, Gorczyca dzika.* wilder Senf oder Kresse, Besemkraut.

THO

Thoes, is, c. *vide* thos.

thŏlus, i, m. gr. *Tarcza, Kopuła, Róża na podniebieniu, Kruzganek.* ein Schild, Schlußstein, Schlußbalken, Decke, Gewölbe.

thōmex & thōmix, ĭcis, f. gr. *Łyczak.* Hanfseil.

thōrăcātus, a, um. *Pancerżnik* 1. *zbroyny.* der einen Brustharnisch anhat.

thoracopœus, i, m. gr. *Zbroie albo Pancerże robiący,* Brustharnischmacher.

thōrax, ācis, m. *gr.* *Kaftan* 1. 2. *Załoga, Pierſi* 1. *Serdak, Pancerz, Zbroia, Kolet.* Bruſt, Bruſtlatz, Wammes, Bruſtharniſch. *ſyn.* lōrīca.

thorax laneus. *Serdak.*

thorax nexilis. *Pancerz.*

thorus. *lege* torus.

thōrȳbētron, i, n. *Języczki ſiwe.* Löwenfuß, ein Kraut.

thos, ois, m. *gr.* *Oſtrowidz* 1. ein Luchs, gewiſſe Art von Wölfen.

thous, i, m. *gr.* *Pies prętkonogi.*

THR

thrācias, æ, m. *gr.* thracius lapis. *Kamien ognisty.* ſchwarzer Agtſtein.

thraſcias, æ, m. *gr.* *Wiatr północnemu poboczny na Zachód.* Nordweſtwind.

thrāſo, onis, m. *Człowiek chełpliwy.* ein Prahlhans, hochmüthiger Prahler.

thrax, acis, m. threces, um. plur. *Zabiiak.* Fechter.

thrēcīdīca, orum, n. plur. *i. q.* arma Thracum gladiatorum.

threicius, a, um. *Tatarſki.* Thraciſch.

threicia potatio. *Pełnienie.*

thrēno, as. *gr.* *narzekam.* heulen, wehklagen. *vide* lāmentor.

thrēnōdia, æ, f. *gr.* *i. q.* triſtis cantus. *vide* threnus.

thrēnōdus, i, m. *gr.* *żałoſne Pieśni ſpiewaiący.* der Klaglieder ſingt.

thrēnus, i, m. *gr.* *żałoſna Pieśń.* ein Klaglied, Trauerlied.

thrīdācias, æ, *gr.* *Pokrzyk.* Alraun.

thrips & thryps, ȳpis, m. *gr.* *Robacy w drzewie.* Holzwurm.

thrōnus, i, m. *gr.* *Tron, Stolec* 1. *Krzeſło Królewſkie.* prächtiger Stuhl, Königsſtuhl, Sitz, Thron. *ſyn.* ſōlium.

thryallis, idis, f. *gr.* *Dziewanna,* eine Art Wullkraut, Königskerze.

THU

Thunnus, i, m. *gr.* *vide* thynnus.

thūrārius, ii, m. *Kadzidlnik.* der mit Weihrauch umgehet, Weihrauchhändler.

thūreus, a, um. *Kadzidłowy.* von Weihrauch.

thūriānus, i, m. ſub *Oſtropyſk.* Schwerdtfiſch.

thūriārius, ii, m. *i. q.* thurarius.

thūrībūlum & *thūrĭcrēmium*, i, n. *Kadzidlnica, Czołnek do Kadzidła.* Rauchfaß, Weihrauchkäſtlein, Räucherpfanne. *ſyn.* ăcerra.

thūrĭcrēmus, a, um. ſub *kadzidłowy.* darauf man Weihrauch anzündet.

thūrĭfer, era, erum. *Kadzidłowy.* Weihrauch tragend.

thūrĭfĕrārius, ii, m. *Kadzidlnicę noſzący.* ein Kirchendiener, ſo das Rauchfaß hält.

thūrĭfĭcātus, a, um. *kadzony.* geräuchert.

thūrĭfĭco, as. *kadzę.* räuchern.

thūrĭlĕgus, a, um. *Kadzidlnik.* der Weihrauch ſammelt.

thus, ūris, n. *Kadzidło żywica.* Weihrauch.

thus terræ. *Iwa* 2.

thuris acerra. *i. q.* thuribulum.

thuſcūlum, i, n. *trochę Kadzidła.* ein wenig Weihrauch.

THY

Thya, æ, f. *gr.* *Cedr* 1. *kadzidłowe Drzewo.* ein wohlriechender Cypreßbaum.

thyas, adis, f. *i. q.* Bacchi ſacrificula.

thyaſitas, atis, f. *gr.* *weſoła Kompania.* luſtige Geſellſchaft.

thyăſus,

thyăſus, i, m. *gr. i. q.* ſaltatio in Bacchi ſacrificiis.

thyĭtes, æ, m. *gr. możdżerżowy Kamień, na Możdżerże dobry.* ein harter Stein, daraus man Mörſel gemacht.

thylăcus, i, m. *Płachta do Siewu.* Saamentuch.

thymallus, i, m. *gr. Lipień.* Aſche, Eſche oder Iſer, ein Fiſch.

thymbra, æ, f. *gr. Cząbr.* Gartenisop, Saturey, Kümmel, Zwiebel, Iſop, Pfefferkraut.

thymĕle, es, f. *gr. Ławy, Ganek dla Spiewakow.* Gezelt, Stuhl im Schauſpiel.

thymĕlea, æ, f. *gr. wilczy Pieprz.* Kellerhals, Zeiland, ein Kraut.

thymĕlĭcus, a, um. *Kuglarſki.* gaukleriſch.

thymiāma, atis, n. *gr. Kadzenia materya.* Rauchwerk,

thymiāmătērion & thymiāterion, i, n. *gr. vide* thuribulum.

thymiānus & thymīnus, a, um. *dzięcielniczny.* zum Thymian oder Quendel gehörig, von Balſamkraut oder Thymian.

thymion, ii, n. *gr. Brodawka 2.* Wärzlein.

thymītes, æ, m. *gr. dzięcielniczne Wino.* Thymianwein.

thymōſus, a, um. *dzięcielniczny.* voller Thymian oder Balſamkraut.

thymum, i, n. & thymus, i, m. *gr. Dzięcielina.* Thymian, welſcher Quendel, Balſamkraut.

thynĭcus, i, m. *Pierścionek złoty.* ein güldener Ring.

thynnus, i, m. *gr. Tuńczyk.* ein Meerfiſch, Thunnfiſch.

thyra, æ, f. *Drzwi.* die Thür.

thyrōteum, ei, n. *gr. Odźwiernego Komórka.*

thyrſĭcŭlus, i, m. *Łodyga.* ein Stengelein.

thyrſĭger, era, erum. ſub *May 2.* einen Spieß mit Laub umwunden tragend.

thyrſŏphŏria. *gr. Kwietnia Niedziela* & ſub *May 2.* Palmſonntag.

thyrſus, i, m. *gr. Nić u Ziół, Łodyga, Pioro 2. Pobudka,* & ſub *May 2.* ein langer Stengel an den Kräutern, ein Spieß mit Laub umwunden, Stachel, damit man das Vieh antreibt.

thyſānon, i, n. & thyſānos, i, m. *gr. Węzeł.*

thyſus, i, m. obſol. *świnia.* Schwein.

TIA

Tiāra, æ, f. & tiāras, æ, m. *gr. Korona królewſka, Zawóy, Infuła, Iamułka.* ein ſtattlicher Hut der Prieſter, türkiſcher Bund, Bindhut. *ſyn.* mitra, gălērus.

tibi. dativ. à tu. *tobie.* dir.

tibia, æ, f. *Goleń, Kość goleniowa większa, Rura 3. Surma.* das Rohr am Schienbein, eine Pfeife, Schalmey. *vide* fiſtula.

tibia utricularis. *Gaydy.* Sackpfeife.

tibiāle, is, n. *Ponczocha, Spodnie, Suleiaty.* Hoſen, Strumpf, Streifling, Stiefel, Beinharniſch.

tibiālis, e. c. *ſurmaczy.* zum Pfeifen dienlich.

tibiārius, ii, m. *Surmy robiący.* ein Pfeifenmacher.

tĭbīcen, ĭnis, m. *Surmacz*, *Podpora*, *Stup* 1. *Zastrzał*. ein Pfeifer, Schalmeyen- oder Hautboisblaser, Spielmann, Stütze im Gebäude. *vide* citharœdus.
tĭbīcĭna, æ, f. *Surmaczka*. Pfeiferinn.
tĭbīcĭnātor, oris, m. *i. q.* tibicen.
tĭbīcĭnium, ii, n. *Surmactwo*. die Kunst zu pfeifen.
tĭbīcĭno, as. *gram na surmie*. pfeifen.
tĭbīlēnus, i, m. *Diabeł*. der Teufel.
tibimet. *tobie samemu*. dir selbst.
tibŭlus, i, f. *vide* strobilus.
tĭchŏbătes, æ, m. *gr. Mietelnik*.
tĭchŏdĭphrus. *gr. Szopa woienna*.

T I G

tĭgillum, i, n. *Baleczka*, *Łata dachowa*, *żerdź*, *Drąg* 1. *Polednia*. ein Balke, Bauholz.
tignārius, a, um. *drewny*, *balkowy*.
tignārius, ii, m. tignarius faber. *Cieśla*. ein Zimmermann.
tignātio, onis, f. *Wiązanie* 3. Belattung.
tignum, i, n. & tignus, i, m. *Balka*, *Drewno wyrobione*, *Płatwy*, *Zerdź Drąg* 1. eine Latte, Balke, Zimmerholz, ein Pfahl, Rebstecken.
tĕgrīnus, a, um. *tygrowy*, *fladrowaty*, *morąg*. wie ein Tiegerthier geflecket.
tĭgris, is & ĭdis, f. *gr. Tygr*, *Ryś pręgkonogi*. ein Tiegerthier.
tĭlia, æ, f. *Lipa*, *Łyko* 1. ein Lindenbaum.
tĭliāceus, tĭliāgĭneus & tĭligneus, a, um. *lipowy*. aus Linden.
tillētum, i, n. *Mieysce gdzie wiele Lip rośnie*. ein Ort, wo viel Linden stehen.
tĭmĕfactus, a, um. *przelękły*. erschrocken.
tĭmendus, a, um. *straszliwy*. der zu fürchten ist.

tĭmens, entis, o. *boiący się*. der sich fürchtet.
tĭmeo, es. *boię się*. fürchten. *syn.* formīdo, vĕreor, mĕtuo, extĭmesco, pertĭmesco, păveo, trĕmo, trĕmisco, contrĕmisco, trĕpĭdo, rĕformīdo, horreo, pĕrhorresco. *phr.* tĭmōre, mĕtu turbor, percellor, palleo, tĭmor occŭpat artus.
tĭmĭdè. adv. *boiaźliwie*. furchtsam.
tĭmĭdĭtas, atis, f. *Boiaźń*, *Boiaźliwość*. Furchtsamkeit.
tĭmĭdus, a, um. *boiaźliwy*. furchtsam, *syn.* trĕpĭdus, păvĭdus, imbellis, ignāvus.
tĭmiŏpōla, æ, c. sub *Zakupnik* 3. ein Vorkäufer.
tĭmor, oris, m. *Boiaźń*. Furcht, Schrekken. *syn.* mĕtus, formīdo, păvor, terror, trĕmor, horror.
timorem incutio, injicio. *straszę*. schrecken.
tĭmōrātus, a, um. *bogoboyny*, *boiaźliwy*. gottesfürchtig.

T I N

Tina, æ, f. *Beczka*. eine Tonne, Weinfaß.
tinca, æ, f. *Lin*. Schley, ein Fisch.
tinctĭlis, e. c. *omaczalny*, *farbowany*. naß, gefärbt, netzend, feucht.
tinctio, onis, f. *Omaczanie*. Eintauchung.
tinctor, oris, m. *Farbierz* 1. ein Färber.
tinctor purpuræ. *Szarłatnik*.
tinctōria, æ, f. tinctoris officina. *Farbiernia*. Färberhaus.
tinctōrium, ii, n. *Szpada*. ein Degen.
tinctōrius, a, um. *farbierski*. zum Färben dienlich.
tinctūra, æ, f. tinctus, us, m. *Omaczanie*, *Farbowanie*. Farbe, Eintunkung.

inctus, a, um. *farbowany, zbroczony, ozdobiony* ſub *uczony* & ſub *Przezżak.* eingetunkt, gefärbt.

inea, æ, f. *Mól 1. Robak, ulowy Owad, Robacy w Woſku.* eine Schabe, Motte, Spulwurm, Kinderwurm, Immen- oder Bienenwurm. *ſyn.* blatta, terēdo.

nea lignorum. *Robacy w Drzewie.* Holzwurm.

neōſus, a, um. *Mólów pełny.* voll Würmer, Schaben, mottig, milbig.

ngo, is. & *tinguo* priſcum. *omaczam, farbuię, pokrapiam, chrzczę.* eintunken, färben, taufen. *ſyn.* imbuo, fūco, cŏlōro, cŏlōrĕ infĭcio, ſaturo, lino, illino, mĕdĭcor, vĭtio, *vel* mădĕfăcio, immergo.

ngo aliquid veneno. *napuſzczam co iadem.* etwas vergiften.

ngŏmĕnæ, arum, f. *Zbyteczne Piiańſtwo.* Geſäufe, Ueberfluß im Trinken.

nia, orum, n. plur. *i. q.* tina.

niāria, æ, f. *Swiioſnka.* Gartencypreß, Rheinblume, ein Kraut.

nnīmentum, i, n. *Brzękadło.* das Klingen.

nnio, is, ire. *brzmię.* klingen, hell tönen, pimpeln. *ſyn.* tintīno, tintinnio, tintinno. *phr.* tinnītum ēdo, tinnītu āēra pulſo.

nniunt aures. *ſtrach ſłuchać.* die Ohren klingen oder ſauſen,

nniŏlum, i, n. *vide* tintinnabulum.

nnito, as. *vide* tintinnio.

nnītus, us. m. *Brzmienie.* das Klingen, der Klang.

nnŭlus, a, um. *brzmiący.* klingend, tönend.

nnuncŭlus, i, m. *vide* tinunculus.

tintĭnācŭlum, i, n. *vide* tintinnabulum.

tintinnābŭlātus, a, um. *Dzwonki noſzący.* der Schellen oder Glöcklein trägt.

tintinnābulatus grex. ſub *Dzwoniarz, Bydło na Szyi dzwonki noſzące.* Vieh, ſo Schellen oder Glöcklein am Halſe trägt.

tintinnābŭlum, i, n. *Dzwonek.* Glöcklein, Schelle, Klingel, Klingelwerk, Glockenſpiel.

tintinnācŭlus, i, m. *Brzękacz 1. Dzwoniarz, Kat 1.* ein Peiniger, Peitſcher, Henkersknecht.

tintinnio, is, ire. tintinno, tintīno & tintĭnŭlo, as. *brzmię, dzwonię, Grzmot czynię, piſzczę, świerkocę.* klingen, tönen. *vide* tinnio.

tintinnum, i, n. *i. q.* tintinnabulum.

tĭnuncŭlus, i, m. *Puſtołka.* Wannenwäher, Wandwäher, Steingall, eine gewiſſe Art von Raubvögeln.

tīnus, i, f. *Bobek dziki drzewo.* wilder Lorbeerbaum.

tĭpha, æ, f. *gr. lege* typha.

tippŭla, tippulla, tĭpŭla & tĭpulla, æ, f. *Mucha nawodna, Robaczek nawodny.* ein kleines Würmlein oder Waſſerſpinne, eine Mücke, Schnacke.

tīro, onis, m. *żołnierż nowotny, Nowak, Nieświadom, Młodzik, Mołoiec, Młodzieniaſzek, nieuczony.* ein junger, neugeworbener Soldat, ein jeder anfangender Schüler, Lehrjunge, Anfänger, unerfahren.

tīrōcĭnium, ii, n. *i. q.* prima actio in quavis arte. *ćwiczenie 2. Początek 2. Gonitwa, Nieumieiętność.* die erſte Lehrprobe, das erſte Lernen in den Lehrjahren.

tīrōnātus,

tīrōnātus, us, m. *Czas nauki.* die Lernzeit.
tīruncŭla, æ, f. *Młodka.* ein Lehrmädchen.
tīruncŭlus, i, m. *Nowak, żak.* ein Lehrknabe.
tis, genit. à tu. *pro* tui. *priscum.*

TIT

Tītan, anis, m. *Słońce.* die Sonne. *vide* sol.
tīthȳmalis, idis, f. tīthȳmalus *&* tithymallus, i, m. *gr. Skoczek mnieyszy ziele, wilczy Mlecz, Mak leśny, &* in *Kołowrot ziele, & czartowe Mleko.* Wolfsmilch, ein Kraut.
tithymalus dendroides. *Romanowe ziele.*
tithymalus leptophyllos. *Skoczek mnieyszy.*
tithymali quinta species. *Sosnka mała.*
tītillāmentum, i, n. tītillātio, onis, f. *&* titillatus, us, m. *Łechtanie, Lubieżność.* das Kützeln.
tītillo, as. *łechcę, lubo iest.* kützeln, reizen. *syn.* mulceo, dēmulceo, permulceo, oblecto, dēlecto, allecto, allĭcio.
tītillōsus, a, um. *łechcący.* kützlich.
tĭtinnio. *vide* tintinnio.
tĭtio, onis, m. *Głownia gaszona.* ein gelöschter Brand, Kohle.
tĭtĭvillĭtium & titivillitium, ii, n. *Szuszfałki.* Fäselein von Tuch oder Garn, ein nichtswürdiges Ding.
tĭtŭbans, antis, o. *zaiąkliwy, potaczaiący się.* taumelnd, wankend.
tĭtubanter. adv. *zaiąkliwie, niestatecznie.* wankelmüthig, unbeständig.
tĭtŭbantia, æ. *&* titubatio, onis, f. *Szwank, Potaczanie.* das Wanken, Anstoßen, Straucheln.
titubantia oris. *Zaiąkanie.* das Anstoßen der Zunge, das Gatzen, Stottern, Stammeln.
tĭtŭbo, as. *potaczam się, starbam się, szwankuię, zaiąkam się.* taumeln, wanken, ungewiß gehen, straucheln, in der Rede anstoßen, gatzen, stammeln. *syn.* văcillo, lābo, lābasco, nū-to, hæsĭto.
tĭtŭlāris, e. c. *tytułowy 2.*
tĭtŭlus, i, m. *Tituł, Napis 1. Sława, Chwała, Dostoieństwo, Pokrywka, Dowód.* Titel, Name, Ueberschrift, Lob, Ehre, ein ehrlicher Schein, Vorwand, Beweis.
titulus monumenti, sepulchri. *Nagrobek.* eine Grabschrift.

TM

Tmema, atis, n. *Podział książki na rozdziały.* Abtheilnng eines Buchs in Capitel.
tmēsis, is, f. figura grammatica & Poëtica. *i. q.* sectio dictionis per interpositionem alterius, *ut:* quo me cunque *pro* quocunque me, *&:* septem subjecta trioni *pro* septemtrioni subjecta.

TO

Tŏcŭlio *&* toculiio, onis, m. *Lichwiarz mały.* ein kleiner Wucherer.
tŏdellus & todillus, a, um. *mały, cienki.* dünn, geschlank.
tofus. *vide* tophus.
toga, æ, f. *Szata 7. 8. Kurta, Chałupka, Pokoy 1.* ein langes römisches Oberkleid, so man in Friedenszeiten getragen, Friede, Friedenszeit.
tŏgāta, æ, f. *Białogłowa 2.*
tŏgātārius, ii, m. *i. q.* actor fabulæ togatæ.

tŏgātŭlus & tŏgātus, a, um. *Szatę długą Senatorską noszący.* der einen langen Rock anhat.
tŏgŭla, f. *Sukienka.* ein kleiner Rock.
tŏlæ, arum, f. plur. *vide* toles.
tŏlĕrābĭlis, e. c. *znośny.* leidlich, erträglich.
tŏlĕrābĭlĭtas, atis, f. *Moc do znoszenia czego.* Erträglichkeit.
tŏlĕrābĭlĭter, tŏlĕranter. adv. *znośnie, cierpliwie.* leidlich, erträglich, geduldig.
tŏlĕrans, antis, o. *cierpliwy, trwały* 1. ertragend, erduldend.
tŏlĕrantia, æ. tŏlĕrātio, onis, f. tŏlĕrātus, us, m. *Znoszenie.* Erduldung, Erleidung, Ausstehung, Geduld.
tŏlĕrātus, a, um. *znoszony, wycierpiany.* erduldet, erlitten, ertragen.
tŏlĕro, as. *cierpię* 1. 2. *znoszę* 5. *podeymuię* 3. 6. leiden, erdulden, ertragen. *syn.* fĕro, perfĕro, pătior, perpĕtior, sustĭneo, sŭbeo.
tolero vitam colô. *Kądzielem się żywię.* sich mit Spinnen ernähren.
toles, tolles & tollis, is, f. *slinne Iagody.* Mandel am Hals.
tŏlĕno & tollĕno, onis, m. *vide* tolo.
tollo, is. *podnoszę* 1. 2. 5. *wsadzam* 1. 3. *znoszę* 6. *wyrzucam* 1. *zabiiam* 1. *pysznię się, zwłaczam kogo.* in die Höhe heben, aufheben, erheben, hinweg thun, benehmen, zerstören, tödten, umbringen, sich erheben, loben, viel einbilden, aufziehen, aufschieben. *syn.* ēvĕho, extollo, exalto, effĕro, ērĭgo, *vel* aufĕro, dētrăho.
tolo & tollo, onis. & tolonus, tollonus, i, m. *żóraw studzienny.* ein Brunnenschwengel.

tŏlūtāris, is. & tŏlūtārius, ii, m. *scil.* equus. *Iednochodnik, Kłusak.* ein Zelterpferd, Zelter, Klepper.
tŏlūtĭlis, e. c. tolutili gradu. *Kłusem.* mit gutem Schritt.
tŏlūtĭlŏquentia, æ, f. *Prętkomowność.* geschwinde Beredsamkeit, eine hurtige Rede.
tŏlūtim. adv. *iednochodą.* trabend, Schritt vor Schritt.
tolutim incedo. *kłusam.* den Trapp gehen.
tŏmăcina, æ, f. *prop. i. q.* segmentum carnis porcinæ. *hinc:* tŏmăcĭnæ, tŏmăcŭlæ, arum, f. & tŏmaclum, tŏmăcŭlum, i, n. *Kiszka nadziewana, Wątróbka pieczona.* Leberwurst, ein Stück Schweinfleisch, so man zu Würsten hacket.
tŏmentum, i, n. *Barwica, Kocanki.* Scheerwolle, Tuchscheererwolle, Stoppflocken.
tŏmex, ĭcis. tomica, æ. & tomice, es. & tomicla, æ, f. *Łyczak, Wić, Powróz* 1. *Chomąto.* Seil von Hanfstroh oder Binsen, Weidenband, Küßlein, so an den Brustriemen der Pferde und unter das Joch der Ochsen gemacht wird, damit sie sich nicht aufreiben.
tŏmĭcus, a, um. tomici dentes. *Zęby przednie.* die vordern Zähne.
tŏmus, i, m. *gr.* *Tom Księg.* ein Theil eines Buchs oder großen Werks.
tomus piscis. *Szrot, dzwono Ryb.* ein Stück Fisch.

TON

Tŏnans, antis, o. *grzmiący.* donnernd, der da donnert.
tŏnat. imperf. *grzmi.* es donnert.

tŏnātio, onis, f. *Grzmot.* das Donnern.
tondeo, es. *golę*, *strzygę* 2. 4. *postrzygam*, *obcinam*. abscheeren, abnehmen, abbrechen, verschneiden. *syn.* dētondeo, ferrô rĕsĕco, abscindo.
tondeo prata. *Koszę.* die Wiesen mähen.
tŏnescit. impers. *vide* tonat.
tongeo, es. & *tongo*, is. priscum. *i. q.* nosco. sub *umiem.* wissen.
tongillātim. adv. *i. q.* sigillātim.
tongio & *tongitio*, onis. *Umieiętność.* Wissenschaft.
tŏnītrālis, *tŏnītruālis* & *tonitabilis*, e. c. *gromowy.* donnernd.
tonitralis candela. *Gromnica.* Lichtmeß-kerze.
tŏnītru, n. *indecl.* tonitrua, uum. *plur.* tŏnītrum & tonitruum, i, n. & tonitrus, us, m. *Grom*, *Grzmot.* der Donner.
tonitruo, as. *vide* tono.
tonna, æ, f. *Beczka.* eine Tonne.
tŏno, as. & *tono*, is. obsol. *gromię*, *brzmię*, *mowię głośno*, *bebnię*, *runęło.* donnern, tönen.
tŏnor, oris, m. *vide* tonus.
tŏnōrium, ii, n. sub *Ton.*
tonsa, æ, f. *Wiosło.* Ruder, die Schaufel am Ruder.
tonsīlis, e. c. *postrzygany.* beschoren, verschnitten.
tonsilla, æ, f. *Kół ostry.* ein Pfahl am Gestad, Schiffpfahl.
tonsillæ, arum, f. plur. *vide* toles.
tonsio, onis, f. *vide* tonsura.
tonsīto, as. *często postrzygam*, *strzygę* 2. oft scheeren.
tonsor, oris, m. *Postrzygacz*, *Barwierz.* Scheerer, Barbierer.
tonsōrius, a, um. *barwierski.* zum Scheeren gehörig.
tonsorius culter. *Brzytwa.* Scheermesser.
tonstrīcula, æ, f. *vide* tonstrix.
tonstrīna, æ, f. *Barwiernia.* eine Barbierstube.
tonstrīnus, i, m. *i. q.* tonsor.
tonstrix, īcis, f. *Barwierka.* Barbiererinn.
tonsūra, æ, f. tonsus, us, m. *Strzyżenie*, *Obcinanie* 2. *Postrzyżyny*, *Korona Kapłańska* 2. das Scheeren, Abscheeren, Beschneiden.
tonsus, a, um. *postrzygany*, *ostrzyżony.* beschoren, abgeschnitten.
tŏnus, i, m. *gr.* *Natężanie w Mowie*, *Farby wydatność*, *Grom.* der Ton, Laut, Klang, Glanz eines Gemäldes. *syn.* sŏnus.
tŏparcha, æ, m. *gr.* *Starosta.* Landesherr.
tŏparchia, æ, f. *gr.* *Starostwo.* Landvoigtey.
tŏpāsius & topazius, ii, m. *gr.* *Topazyn.* Topasier, ein goldgelber Edelgestein.
tŏphāceus, tŏphācius, tŏphīcius, tŏphīnus & tŏphōsus, a, um. *dziarstwisty.* von Topfstein.
tŏphus, ī, m. *Dziarstwo*, *Kamień dziarstwisty.* Tugstein, Topfstein, harte Schwielen oder Knorren an den Beinfugen der Podagrischen.
tŏpiāria, æ, f. *Wirydarskie Rzemiesło.* die Kunst Lustgärten zuzurichten.
tŏpiārium, ii, n. topiarium opus. *Ozdoba ogrodowa*, *Chłodnik* 2. Gartenzierde, künstliches Gartenwerk.
tŏpiārius, ii, m. *Wirydarznik*, *Chłodnikarz.* ein künstlicher Gärtner.
tŏpiārius, a, um. *ogrodowy*, *ogrodniczy.* dem Gärtner zugehörig.

ŏpĭca, æ, & topice, es, f. topica, orum, n. *i. q.* ars inveniendi argumenta.
ŏpĭcus, a, um. *i. q.* localis.
ŏpium, ii, n. *i. q.* topiarium.
ŏpŏgrăphia, æ, f. *gr.* *Opiſanie Mieyſca.* Ortbeſchreibung, Stădtebuch.
ŏpŏthĕſia, æ, f. *gr.* *Opiſanie zmyślone mieyſca.* erdichtete Ortbeſchreibung.
opper. adv. obſol. *i. q.* celeriter.
ŏpus, i, m. *gr.* *i. q.* locus.

TOR

Tora, æ, f. *Mordownik ziele.*
ŏral & tŏrāle, is, & tŏrālium, ii, n. *Kołdra, łoſzkowa Zaſłona.* Bettdecke, Bettvorhang.
oral villoſum. *Gunia 1. Koc 1.*
orale linteum. *Prześcieradło.* Bettuch.
ŏrālis, e. c. *łóſzkowy.* zum Bette gehörig.
orcŭla, æ, f. torcŭlar & torcŭlāre, aris, n. *Praſa 2. 3. 4.* eine Trotte, Weinpreſſe, Kelter. *ſyn.* prēlum.
orcŭlārium, ii, n. torcularia cella. *Praſownia.* Kelterſtube.
orcŭlārius, a, um. *praſny, praſowy, tłokarſki.* zur Trotte oder Kelter gehörig.
orcŭlārius, ii, m. & torcŭlātor, oris, m. *Praſownik, Tłokarz.* ein Kelterer, Keltermeiſter.
orcŭlo, as. *praſuię.* keltern.
orcŭlum, i, n. *vide* torcula.
orcŭlus, a, um. *i. q.* torcularius.
ordile & tordyle, es & is. & tordylion & tordyllion, ii, n. *Jeleni ogon ziele.* Cretiſcher Steinbrech.
ŏreuma, ătis. & tŏreumătum, i, n. *gr.* *toczone Rzeczy, ſznicerſka Robota.* ausgeſtochene Arbeit, erhabenes Bildwerk, Dreherwerk, Schnitzwerk, Drechslerarbeit.
tŏreuta & toreutes, æ, m. *gr.* *Tokarz, Sznicerz.* ein Drechsler, Bildſchnitzer.
tŏreutĭce, es, f. *gr.* *Tokarſtwo, Sznicerſtwo.* die Kunſt erhabene, geſtochene oder Drechslerarbeit zu machen.
tormen, ĭnis, n. obſol. *vide* tormina.
tormentārius, a, um. *do Dział albo Strzelb należący.* zum Geſchütz gehörig.
tormentarius faber. *Puſzkarż 1.* Stückgießer, Büchſenſchmidt.
tormentarius globus. *Kula armatna.* Stückkugel.
tormentārius, ii, m. *Puſzkarz 2.* Schützenmeiſter.
tormentum, i, n. *Męka, Dręczenie, Trapienie 1. Ciągnienie, Ból, Łancuch, Lina, Powróz 1. Działo, Armata, Strzelba.* Herumdrehung, Verdrehung, Pein, Marter, Folterung, peinliche Frage, allerley Kriegsrüſtung, Mauerbrecher, Stück oder Geſchütz, Geſchoß. *ſyn.* māchĭna bellica, balliſta.
tormentis quæro. *męczę 2.* foltern.
tormentuōſus, a, um. *męczeńſki.* marternd.
tormĭna, um, n. plur. *Gryzienie w żołądku, Biegunka 2.* Bauchgrimmen, Bauchweh, die rothe Ruhr.
tormĭnālis, e. c. tormĭnōſus, a, um. *Gryzienie szyniący.* das Bauchweh verurſachend, der rothen Ruhr unterworfen.
tormĭnes, um, m. plur. *vide* tormina.
tornāmentum, i, n. *vide* torneamentum.
tornātĭlis, e. c. *toczony, do toczenia zdolny.* gedrehet, gedrechſelt, das ſich drehen läßt.

tornātor, oris, m. *Tokarz.* ein Dreher, Drechsler.

tornātūra, æ, f. *Toczenie 2.* Drehung, Drechslung.

tornātus, a, um. *toczony*, *gładki 5.* gedrechſelt.

torneāmentum & *torniāmentum*, i, n. & *torniāmen*, inis, n. *i. q.* ludus puerorum equeſtrium, militiæ præludentium.

torno, as. *toczę 3.* drehen, umdrehen, drechſeln, rund machen, herumſchwenken, umtreiben.

tornus, i, m. *tokarſkie Dłoto.* Dreheiſen, Grabeiſen.

tŏros, i, m. *i. q.* muſculus.

tŏrŏſŭlus, i, m. *Mołoiec*, *Galant.*

tŏrōſus, a, um. *cieliſty 1. ſiadły.* mäuſicht, fleiſchicht. *ſyn.* lăcertōſus, nervōſus.

T O R P

Torpēdo, inis, f. *Gnuśność*, *Zdumiewanie*, *Drętwik*, *Zdrętwienie.* Trägheit, Faulheit, Mattigkeit, Schlafſucht, das Entſchlafen der Glieder, Zitterling, Schlafer, Krampffiſch. *vide* ſtŭpor, pĭgrĭtia, languor.

torpens, entis, o. *vide* torpĭdus.

torpĕfăcio, is. *zdrętwiałym uczynić.* einſchläfern. *vide* torporo.

torpeo, es. *gnuśnieię*, *tępieię*, *ſłabieię.* ſtarr, faul, träg ſeyn. *ſyn.* torpeſco, ſtŭpeo, ſtŭpeſco.

torpeſco, is. *gnuśnieię*, *uſtaię co*, *poczynam gnuśnieć.* erſterben, ſtumpf, unluſtig, matt, träg, faul, ſtarr, ungelenk, ſchläferig werden.

torpĭditas, atis, f. *vide* torpedo.

torpĭdus, a, um. *zdrętwiały*, *gnuśny.* ſtarr, faul, träg. *vide* ſtŭpidus, pĭger.

torpor, oris, m. *vide* torpedo.

torpŏrātus, a, um. *zdrętwiały.* erſtarret.

torpŏro, as. *drętwię.* Trägheit, Faulheit verurſachen.

T O R Q

torquātus, a, um. *złoty Łańcuch na ſobie noſzący.* der eine güldene Kette um hat.

torquatus palumbus. *Grzywacz.* Ringeltaube.

torqueo, es. *kręcę*, *zakręcam*, *kieruię*, *naginam*, *obracam 1. 7. ciſkam 1. wywracam 6. rzucam okiem*, *coſam ſię*, *męczę 1.* drehen, wenden, beugen, quälen, peinigen. *ſyn.* intorqueo, flecto, inflecto, *vel* crŭcio, vexo, ango, excrŭcio, *vel* vĭbro, jăcŭlor.

torqueo fuſos. *przędę.* ſpinnen.

torqueo aures, oculos. *odwracam 1.* Augen oder Ohren von etwas abwenden.

torqueor. paſſ. *kręcę ſię*, *trapię ſię*, *wyprężą ſię co*, *trapi mię co.* geängſtiget werden.

torques & torquis, is, m. & f. *Łańcuch złoty.* eine güldene Kette, Halskette, Halsband. *ſyn.* mŏnīle.

torquilla, æ, f. B. *Pliſzka*, *Kręgogłow.* Dreh- oder Wendehals, ein gewiſſer Vogel.

T O R R

torrĕfăcio, is, ere. *vide* torreo.

torrĕfactus, a, um. *vide* toſtus.

torrens, entis, m. *Potok 1.* Feldwaſſer, ungeſtümes Waſſer, Regenbach.

torrens, entis, o. *ciekący 1. byſtry*, *obfity*, *opływaiący*, *palący*, *gorący.* das mit Ungeſtüm läuft, brauſend, rauſchend, brennend, bratend.

torrenter. adv. *gorąco*, *bystro*. hitzig, stromweise.

torreo, es. *suszę* 1. *wędzę*, *prażę*, *piekę* 1. *smażę*, *palę*, *ożdżę*, *parżę*, *siekę* 1. & sub *powarzył*. dörren, braten, rösten, trocknen, brennen. *syn.* sicco, asso, ūro, ădūro, pĕrūro, exūro, cremo.

torreor. pass. torresco, is. *gorę*, *gorąco mi*. ausdorren, dürr werden, anfangen zu dörren.

torrĭdo, as. *i. q.* comburo.

torrĭdus, a, um. *ogarżały*, *gorący*, *suchy*, *pałający*. dörr, ausgedörrt, trocken. *syn.* ustus, exustus, pĕrustus, *vel* ārens, ārĭdus, siccus.

torris, is, m. *Głownia żywa*. ein glüender Brand oder brennendes Scheit Holz.

torror, oris, m. *Suszenie*. Dörrung, Trocknung.

torrus, a, um. *i. q.* torridus.

torsio, onis, f. *Ciągnienie złoczyńcow*, *Męczenie*, *Kręcenie*. Drehung, Peinigung, Verrenkung.

torsio stomachi. *Gryzienie w żołądku*. das Grimmen oder Schneiden des Magens. *vide* tormina.

TORT

Torta, æ, f. *Kołacz*, *Tort*. Torte, Kuchen.

tortè. adv. *krzywo*. krumm, scheel, gebogen.

tortĭlis, e. c. *kręcony*, *zatoczysty*. gewunden, gedrehet, gekrümmet, gebogen.

tortilis placenta. *Obarżanek*. eine Bretzel.

tortĭlŏquium, ii, n. *Mowa trudna*. verdrehte Rede.

tortio, onis, f. *vide* torsio.

tortīvus, a, um. *tłoczony*. gepreßt, gekeltert.

torto, as. *mocno kręcę*, *męczę*. heftig drehen, peinigen, martern.

tortor, aris. *trzęsiotam się*, *kłusam* & sub *rzucam* 1.

tortor, oris, m. *Morderca*, *Kat*, & sub *kuszni Strzelcy*. Folterer, Peiniger, Henkersknecht. *vide* carnifex.

tortŭla, æ, f. *i. q.* torquilla.

tortŭlus, i, m. *Chochoł* & sub *Zaponka*. *vide* torulus.

tortum, i, n. *Proba* 4. Folterseil.

tortuōsĭtas, atis, f. *Krzywość*, *Zawiłość* *zawikłanie*. Krümme.

tortuōsus, a, um. *zawiły*, *kręcący się*, *zatoczysty*, *zawikłany*, *świdrowaty*. das sich oft krümmet, krumm, gedrehet. *vide* tortus.

tortuosa oratio. *i. q.* tortiloquium.

tortūra, æ, f. *vide* tormentum.

tortus, a, um. *kręcony*, *toczony*, *męczony*. gewunden, geflochten, gekrümmet, gedrehet, gepeiniget.

tortus, i, m. *Skręt*, *Powróz* 1. ein Seil. *vide* torus.

tortus, us, m. *Zwijanie* 1. *Zatoki* 3. *Krzywienie*. Krümme, das Biegen.

TORV

torva & *torvè* adv. *vide* torviter.

torvĭdus, a, um. *i. q.* torvus.

torvinus, a, um. *i. q.* tortus.

torvĭtas, atis, f. *Niewesołość*, *krzywe weyrzenie*, *Srogość*. Unfreundlichkeit, Gräßlichkeit, ein scheeles Gesicht.

torvĭter. adv. *srogo*, *niewesoło*. gräßlich, greulich, ernstlich, unfreundlich.

tŏrŭlus, i, m. *Zaponka*, *Guziki*, *Chochoł*, *Nacięcie*, *Drzeń*, *mięższa Część*, *Muszkuł*, *kręcony Prowrozek*, *Łożeczko*.

żeczko. ein kleines Bettlein, ein gedrehtes Stricklein, Hutschnur, Bändlein.

tŏrus, i, m. *Siedzenie 7. Łoże 1. Łószko stołowe, Pas łoszkowy, Pościel, Materac, Rogoże, Łyko, Mięsista część, Cielistość, Nadęcie, Zaponka, Guzik 1. Związek, Powróz, Skręt, Wypukłość.* ein Bett, Lager, Ruhestatt, Bettstuhl, Bettpolster, geflochtenes Seil oder Strick, Weidenband, Fleischmäuslein an den Gliedern. *syn.* lectus, cŭbīle, *vel* nervus, lăcertus.

torus herbaceus, gramineus. *darnista Ława.* eine Rasenbank.

tori consors, socia. *żona.* Ehefrau, Eheweib.

torvum. adv. *vide* torviter.

torvus, a, um. *krzywy, srogi.* greulich, gräßlich.

torvum vinum. *kwaśne Wino.* saurer Wein.

torvo vultu aliquem intueri. *krzywo na kogo patrzeć.* einen scheel ansehen.

tosillæ hæ. *vide* toles.

tosto, as. *i. q.* torreo.

tostus, a, um. *suszony, pieczony, smażony, opalony.* gedörrt, gebraten, geröstet, versengt.

tostum hordeum. *Słód.* Malz.

TOT

Tŏt. *tyle 1.* so viel.

tŏtālis, e. c. *całkowity, zupełny.* gänzlich.

tŏtālĭtas, atis, f. *Całkowitość, Całość, Zupełność.* Gänzlichkeit.

tŏtālĭter. adv. *zupełnie.* gänzlich.

totfăriam. *tak rozlicznie.* so vielfältig.

tŏtĭdem. adv. *tyleż.* eben so viel.

tŏties. adv. *tylekroć.* so oft, so vielmal.

toties quoties. *tylekroć, ile.* so oft als.

totijugis, e. c. & *totijugus,* a, um. *i. q.* tam multus. *tak rozliczny.* so mannichfältig.

totmŏdus, a, um. *i. q.* tot modos habens.

tŏtum, i, n. *świat 1. Wszystek.*

tŏtus, a, um. *wszystek, cały 1. 2. 6.* ganz. *syn.* omnis, cunctus, ūnĭversus, *vel* intĕger, plēnus, perfectus.

toto corpore. *usilnie.* mit allen Kräften.

toto pectore. *uprzeymie.* von ganzem Herzen.

toxĭco, as. *truię.* vergiften.

toxĭcon & toxĭcum, i, n. *Trucizna, koźilepowy Sok.* Gift. *vide* vĕnēnum.

TRAB

Trăbālis, e. c. *balkowy, wielki 1.* groß, zum Balken gehörig.

trabali clavo. *mocno.* fest, stark.

trăbea, æ, f. *Szata Królewska, Szata na Tryumf.* ein königliches Purpurkleid, ein propres Kleid der alten Römer.

trăbeātio, onis, f. *Wiązanie w Budowaniu.* Zusammenfügung der Balken.

trăbeātus, a, um. *strefisty, królewską Szatę na sobie maiący, pysznie ubrany,* & in *Szata na Tryumf.* mit einem königlichen Kleide angethan, prächtig bekleidet.

trabeata vestis. *i. q.* trabea.

trăbĕcŭla & trabicula, æ, f. *Baleczka.* ein kleiner Balke.

trăbes, is, f. *i. q.* trabs.

trăbĭcus, a, um. *kłodzinowy* sub *Kłodzina, tramowy* sub *Tram.* von Balken.

trabica navis. *Komiega.*

trabs, trăbis, f. *Balka*, *Trami*, *Płatwy*, *Nawa*. ein Balke, Schiff. *ſyn.* tignum, tĭgillum.

TRAC

trăchālus. *gr.* *Pław 5.*

trăchea, æ, f. *gr.* *Krtąń.* die Luftröhre, Kehle, Gurgel.

trăchēlum, i, n. & trăchēlus, i, m. *gr.* *i. q.* tota ſpina dorſi à vertice usque ad os ſacrum.

trăchōma, atis, n. *gr.* ſub *Powieka.* das Jucken an dem inwendigen Theil der Augenlieder.

trăchūrus, i, m. *gr.* *Jaſzczur Ryba.*

traclĕpo, is. *uchodzę 1.* entgehen.

tracta, æ, f. *Garść*; *Sztuka 1.* *Bryła* Handvoll, Klumpe.

tracta, orum, n. plur. *Ciaſto wyrobione*, *kołaczowe Liſtki.* ausgewirkter Teig, Küchlein zu backen.

tracta lanea. *Przędza.* Garn.

tractābilis, e. c. *dotkliwy*, *powolny*, *głaſkliwy.* erträglich, geſchmeidig, geſchlacht, mit dem umzugehen iſt, der mit ſich handeln läßt, der ſich wohl ziehen läßt. *ſyn.* dŏcilis, făcilis, manſvētus, bĕnignus, cōmis, grăcilis.

tractābilitas, atis, f. *Powolność*, *Spoſobność*, *Łatwość do ſprawowania.* Geſchmeidigkeit, Handlung, Handthierung.

tractābiliter. adv. *powolnie.* leichtlich zu handthieren.

tractātio, onis, f. *Miarkowanie*, *Obieranie ſię*, *Ogłaſkanie*, *Częſtowanie Dotknienie.* Handlung, Unterredung, Bewirthung, Tractament, Verpflegung.

tractātor, oris, m. *ſprawuiący co*, *ścieracz*, *Mówca*, *Wykładacz Piſma świętego.* der etwas handthieret oder abhandelt, der die Glieder ſchmieret, ein Ausleger der heil. Schrift.

tractātōrium, ii, n. *Mieyſce do Sprawowanie czego*, *Giełda*, *Ratuſz.* Ort, wo etwas abgehandelt oder tractiret wird; Rathsſtube.

tractātrix, īcis, f. *Niewiaſta co ſprawuiąca*, *ścieraczka.* eine Weibsperſon, die etwas handelt.

tractatus, a, um. *uczęſtowany*, *ſprawowany.* gehandelt.

tractātus, us, m. *Dotknienie*, *Piſanie 2.* *Piſmo*, *Opiſanie*; *Traktat*, *Obieranie ſię.* Beſchreibung, Handhabung, Ausrichtung, Handlung, Handthierung, Buch, Tractat. *vide* tractatio.

tractĭlis, e. c. *vide* tractĭtius.

tractim. adv. *z Przewłoką*, *bez Przeſtanku*, *ślozem*, *raz.* eines Zugs lang, zugweiſe, langſam, ohne Aufhören, ohne Unterlaß.

tractio, onis, f. *Przeciąg*, *Ciągnienie.* ein Zug, die Ziehung. *vide* tractus.

tractĭtius, a, um. *Ciągnieniu ſłużący.* was gezogen, gedehnet oder geſchleppet wird.

tracto, as. *dotykam ſię*, *macam 1.* *ogłaſkać*, *ſprawuię 1. 2.* *opatruię*, *ſzafuię 1.* *opiſuię 1.* *ſprawuię ſię dobrze*, *bawię ſię 1*, *piſzę 2.* *poſtępuię z kim*, *roſprawiam*, *odprawiam 1.* *ſzanuię 1.* *częſtuię.* handeln, ſchaffen, umgehen, unterreden, vor die Hand nehmen, ſich wohl verhalten, beſchreiben, beſorgen, begreifen, fühlen, bewirthen, gaſtiren. *ſyn.* attrecto, contrecto, tango mănĭbus, pertento, verſo, vŏlūto, *vel* mulceo, dēmulceo, lēnio, dēlĭnio, *vel* diſpŭto, diſſĕro, dŏceo.

tractō-

tractŏgălātus, a, um. *z Mąki y Mleka zrobiony.* aus Milch und Mehl gemacht.
tractŏmĕlītus, a, um. *z Mąki y Miodu zrobiony.* aus Mehl und Honig zubereitet.
tractōriæ, arum, f. *podwodny List.*
tractōrius, a, um. *ciągnący, ciągnieniu służący.* damit man ziehet, eine anziehende Kraft habend.
tractoria ratio. *Windowanie.* Aufziehung einer Last.
tractoria machina, tractorium organum. *Winda 1. Koło 6.* Zieh- oder Hebzeug.
tractu. *Pasmem.* mit langem Zug.
tractum, i, n. *i. q.* tracta orum.
tractuōsus, a, um. *lipki.* zähe. *vide* lentus.
tractus, a, um. *ciągniony, włóczony, rościągły.* gezogen, geschleppt, geschleift.
tractus, us, m. *Ciągnienie 1. Rościągnienie, Suwanie, Włoczenie, Przeciąg, Kraina, Okolica, Toń,* & sub *Chwila.* ein Zug, Strich, ein Strich Landes, Gegend, Landschaft. *syn.* ōra, plăga, rĕgio, tellus, terra, sŏlum.
tractus temporis. *Przeciąg czasu.*

TRAD

trădĭtio, onis, f. *Podawanie 1. Podanie 2. Powzdanie.* Uebergebung, Zustellung, Ueberreichung, Ueberantwortung, Lehre, Unterweisung, Bericht und Erzählung.
tradĭtor, oris, m. *Zdrayca, Podawca 1. Mistrz.* ein Verächter, Uebergeber, Unterrichter.
traditor artis eloquentiæ. *Krasómowski Mistrz.* ein Unterrichter in der Beredsamkeit.

trădĭtum, i, n. *vide* traditio.
traditur. *powiadaią.* es ist eine Sage, man giebt vor.
traditum est literis, memoriæ, annalibus. *napisano.* es ist aufgezeichnet, es stehet geschrieben.
trādo, is. *podaię 1. 3. 6. 8. wzdawam 1. wydaię 4. 5. zdaię 1. poddaię się, udaię się na, uczę, piszę 2. nabawiam, rozgłaszam.* übergeben, überantworten, sich ergeben, unterwerfen, aufzeichnen, aufschreiben, vorgeben, kund machen, Unterrichtung geben, lehren, recommandiren, anbefehlen. *syn.* prōdo, *vel* do, præbeo, tribuo, *vel* doceo, dīco, narro, rĕfĕro, mĕmŏro, commĕmŏro.
trado in custodiam. *osadzam Więźnia.* einen in Gefängniß legen.
trādūcĭbĭlis, e. c. *ktory się łatwo daie przeciągnąć.* der sich leicht bewegen läßt.
trādūco, is. *przeprowadzam 3. prowadzę 3. przeprawiam 2. przeciągam, przenoszę, przesadzam Płonkę, chełpię się, podaię 5. pokazuię 1. odwodzę się, tłumaczę, przekładam 7. poniżam, ostawiam, daię się albo kogo na pośmiech.* hinüber führen, hinüber bringen, verleiten, übersetzen, verläumden, durchziehen, durchhecheln, aushöhnen. *syn.* abdūco, transfĕro, converto, trājĭcio, transvĕho.
traduco tempus. *trawię czas 1. 2.* die Zeit zubringen, vertreiben.
traducor. pass. *szydzą zemnie.* verläumdet werden, den Leuten in die Mäuler kommen.
traductio, onis, f. *Prowadzenie 1. Przeprowadzenie, Poniżanie, Tłumaczenie,*

nie, *Nieſława, Wyſzydzenie.* Ueberführung, Veränderung, Uebersetzung, Verdollmetschung, Verläumdung, Verspottung, Durchhechlung. *Item Figura.*

traductio temporis. *Trawienie czaſu.* Zeitvertreibung.

traductor, oris, m. *Przeprowadziciel, Tłumacz, Przekładacz.* ein Ueberführer, Uebersetzer.

traductus, a, um. *przepędzony, trawiony, przeprowadzony, oſtawiony.* zugebracht, hingeleitet, verläumdet.

tradux, ŭcis, m. & f. *Latorośl 5.* eine Weinrebe, die man immer weiter ziehet.

TRAG

Trăgăcantha, æ, f. *gr. Dragant, Ciernie białe.* Bocksdorn, eine Dornstaude, deren Saft Tragant (*tragacanthum*) genennet wird.

trăgānus, a, um. *i. q.* hircoſus.

trăgĕlăphus, i, m. *gr. i. q.* hircocervus. *Jeleń brodaty.* ein Thier so ein Bock und Hirsch zugleich ist, ein Brandhirsch.

trăgēma, atis, n. & æ, f. *gr. Proſzek na Zmocnienie żołądka y Serca.* Pulver zur Stärkung des Magens und Herzens.

trăgēmăta, um, n. plur. *gr. Wety.* Nachtisch, Confect.

trăgēmătŏpōla, æ, m. *gr. Cukiernik.* ein Zuckerbecker.

trăgĭcē & trăgĭcum, adv. *ſmutno, żałośnie, ſurowo, poważnie, wſpaniale.* traurig, ernstlich, prächtig.

trăgĭcus, a, um. *gr. żałoſny, ſmutny, tragiczny, ſtraſzny, okrutny, Afektu pełny.* traurig, schrecklich, zur Tragödie gehörig. *ſyn.* triſtis, mœſtus, lūgŭbris, infauſtus.

trăgium, ii, n. *gr. Kozodzik ziele.* Bocks-kraut.

trăgœdia, æ, f. *gr. Traiedya, Zamięſzanie, ſmutny Widok, Burda.* eine Tragödie, ein trauriges Schauspiel.

trăgœdiŏgrăphus, i, m. *gr. Wierſzow ſmutnych Piſarz.* einer, der Trauerspiele machet, der Tragödien schreibet.

trăgœdus, i, m. *gr. Aktor 1. ſmutny Widok wyrażaiący, albo opiſuiący.* ein Tragödienspieler.

trăgŏpan, antis. trăgŏpānas & tragopamon. *Rogal ptak.* eine gewisse Art Adler mit hohen Federn auf dem Kopf wie ein Bock.

trăgŏpōgon, ōnis m. *gr. Kozin bródka, Czechrzyca.* Bocksbart, ein Kraut.

trăgŏrĭgănum, i, n. *gr. Lebiotka.* Tragdosten, klein Wohlgemuth.

trăgos, i, f. tragon, i, n. *gr. Sit morſki, Parkot, Kozieł 1. Iurność, Gębka twarda.* Meerstachelkraut, Art von Schwämmen, Gries, Hammelkorn, ein Fisch.

trăgŏsĕlīnum, i, n. *gr. Biedrzeniec.* Bibernell, Bockspeterlein, ein Kraut.

trăgŭla, æ, f. *Pociſk 2. Włok, Wózek młociebny, Sanie 2.* ein Wurfspieß, Fischgarn, Angel.

trăgŭlārii *ſcil.* milites. *kuſzni ſtrzelcy.* Soldaten, die Wurfpfeile tragen.

trăgum, i, n. & tragus, i, m. *vide* tragos.

TRAH

Trăha, æ, f. *Sanie 1. 2. Włoka 2.* Schlitten, Schleife.

trăhārius, ii, m. *Saniami powożący.* ein Karnzieher, Kärner, Schlittenfahrer.

trăhax, ācis, o. *Porywacz przyciągaiący, wabiący.* anziehend, räuberisch.

trăhea, æ, f. *vide* traha.

trăho, is. *ciągnę 1. włoczę 1. 2. wlokę, wyciągam 1. przeciągam 2. przedłużam, zwłaczam 1. zaciągam 2. powoływam 1. wabię, przędę.* ziehen, schleppen, schleifen, verlängern. *syn.* extrăho, haurio, *vel* răpio, dūco, abdūco, *vel* allĭcio, allecto, impello.

traho animam, spiritum. *żyię, oddycham.* leben, Athem schöpfen.

traho originem ab aliquo. *pochodzę od kogo.* von einem herstammen.

traho suspirium. *wzdycham.* seufzen.

traho tempus. *trawię czas.* die Zeit vertreiben.

traho vultum, rugas. *marszczę się, zaperzyć się.* sauer aussehen.

trăhor. pass. *uwodzę się* & sub *wlecze się* gezogen werden.

trahŭla, æ, f. *Sanie 2.* ein kleiner Schlitten.

trăjectio, onis, f. *Przewóz 1. Przeiazd 2. Przekładanie, Przetknienie, Przenoszenie, Przemiianie.* das Ueberfahren.

trăjectītius, a, um. *przewoźny.* hinüber gefahren, hinüber geschifft.

trăjecto, as. *przekałam, przebiiam 1. przeieżdżam.* oft durchziehen, durchfahren.

trăjector, oris, m. *Przetykaiący, przeieżdżaiący.* Durchzieher, Durchfahrer, Durchbrecher.

trăjectūra, æ, f. *Przetknienie.* Durchschießung.

trajecturæ mutulorum. *Krokszlyny.*

trăjectus, a, um. *przekłóty.* durchgestochen.

trăjectus, us, m. *vide* trajectio.

trăjĭcio, is. *przetykam 1. przekałam, przebiiam 1. przeieżdżam, przeprawiam 2. przepłynąć 2. przewożę 1. przeciskawam, przelewam, przenoszę, przebyć co, przebrnąć, przestrzelić, nawłoczę, zwalam 2. odkładam, składam winę, przekładam 1. 2.* durchschießen, durchbohren, durchlöchern, hinüber führen, übersetzen, überfahren, hinüber fahren. *syn.* transeo, transgrĕdior, *vel* transmitto, transfīgo.

trăjĭcio culpam in alterum. *składam winę na kogo innego.* die Schuld auf einen andern schieben.

tralatio, tralatitius, tralator &c. *lege* translatio &c.

trălŏquor, ĕris. *wyliczam porządnie iedno po drugim.* ordentlich nacheinander erzählen, genugsam aussprechen.

trălūceo, es. *vide* translūceo.

trāma, æ, f. *Wątek, Szata od Deszczu albo Sniegu.* gewisse Art von Kleidern für Regen und Schnee, der Eintrag am Gewebe.

trāmeo, as. *vide* transmeo.

trāmes, ĭtis, m. *ścieszka, ciasna Droga, Linia rodu.* Fußpfad, ein enger Weg, Defilee. *vide* callis, via, sēmĭta.

tramitto, tramuto &c. *lege* transmitto &c.

TRAN

Trāno, as. *przepłynąć, przebrnąć, przebyć co, przelatam, przenikam, przebiiam 1.* überschwimmen. *syn.* transnăto, transeo, transmeo.

tranquillātus, a, um. *uspokoiony.* beruhiget.

tranquillè. adv. *spokoynie.* still, ruhig.
tranquillĭtas, atis, f. *Cisza* 2. *Spokoyność, Pogoda.* Stille, Ruhe.
tranquillĭtas animi. *Spokoyność Umysłu.* Gemüthsruhe.
tranquillitas maris. *Cisza morska.* Meerstille.
tranquillitate. *w pogodę.* in der Stille.
tranquillō. adv. *vide* tranquillè.
tranquillo, as. *uspokoić.* stillen, beruhigen, besänftigen.
tranquillor. pass. *uspokoić się, ucicha.*
tranquillum, i, n. *vide* tranquillitas.
tranquillum facio aliquem. *vide* tranquillo.
tranquillus, a, um. *spokoyny.* still, ruhig, friedsam. *syn.* quiētus, plăcĭdus, plācātus.

TRANS

trans. præp. *z oney stronę, za górę.* hinüber, überhin, jenseit.
transăbeo, is, ire. *miiam co, chybiam, przenikam na Wylot.* hinüber gehen.
transactio, onis, f. *Rosprawa.* Vertrag, Vergleich streitig gewesener Partheyen.
transactor, oris, m. *Sprawca.* gütlicher Unterhändler, der Streitigkeiten gütlich beyleget.
transactus, a, um. *pogodzony.* vertragen.
transacta omnia. *pogodzono.* es ist alles vertragen, abgethan, ausgemacht oder richtig gemacht.
transădĭgo, is. *przebiiam na wylot.* hindurchstoßen, durch und durch bohren. *syn.* transĭgo, transfŏdio, transverbĕro.
transalpino, as. *do Rzymu iadę.* nach Rom reisen.
transalpīnus, a, um. *za Górami* Alpes *leżący.* über den Alpgebürgen liegend.

transănĭmātio, onis, f. *i. q.* transmigratio animæ.
transcædo, is. *vide* transcīdo.
transcendo, is. *przestępuię* 1. *przechodzę przez, przełażę, przebyć co, przenoszę się.* hinüber steigen. *syn.* sŭpĕro, transgrĕdior.
transcensus, us, m. *Przeście* 1. Uebergehung. *vide* transscensus.
transcīdo, is. *à* cædo. *przecinam, siekę* 6. *smagam.* durch und durch, von oben bis unten ausprügeln, brav karbatschen.
transcindo, is. *przerzynam.* queer durchschneiden.
transclĕpo, is. *schraniam się.*
transcōlo, as. *i. q.* percōlo.
transcribo &c. *lege* transscribo.
transcurro, is. *przebiegam* 1. 2. 4. *przemiiam* 2. geschwind vorbey laufen, kürzlich überlaufen, durchlesen, durchgehen, ausbreiten, bekannt machen.
transcursio, onis, f. *vide* transcursus.
transcursōrius, a, um. *nagły, prętki.* eilfertig.
transcursus, us, m. *Przebieg, Przemiianie.* der Verlauf, die Durchlaufung, Vorbeygehung, Eilfertigkeit, schneller Lauf.
transdo, is. *lege* trado.
transdūco, is. *lege* tradūco.
transenna, æ, f. *Przemiianie, Okno* 1. *Powróz kuglarski, Krata, Sidło, Siatka w budowaniu.* Schrankfenster, Gitter, dadurch man sehen kann, Falle, Fallstrick, Schleife, Schlinge.
per transennam. *niedbale, niewyraźnie.* obenhin.
transeo, is, ire. *przechodzę* 3. *przebiegam* 1. 2. 4. *przeieżdżam* 2. *przestępuię* 1.

puię 1. *przemiiam*, *przebieram miarę* 1. *przebrnąć*, *przepłynąć* 2. *prowadzę się*, *wyścigam kogo*, *opuszczam* 1. *uchodzi* 2. *postępuię* 1. *miiam co*, & sub *przybolec*. herůber gehen, vergehen, unbeschådiget fortlassen. *syn.* transgrĕdior, transmeo, transmīgro, trājĭcio, permeo, transcendo, transmitto, pĕnĕtro, pervādo, perrumpo, transsĭlio, prætĕreo, ōmitto.

transeo silentio. *zamilczeć*. etwas mit Stillschweigen übergehen.

transĕro, transertūs. *lege* transfero &c.

transeunter. adv. *niedbale*, *byle zbyć*, *przemiiaiąc*. obenhin, im Vorbeygehen.

transfĕro, ers. *przenoszę* 1. *przesadzam*, *przestępuię* 1. *przepisuię* 1. *prowadzę się*, *odkładam* 3, *składam winę*, *biorę na się*, *przekładam* 2. 7. *tłumaczę*, *przystosuię*, *Dług długiem płacę*, *Lichwę przenoszę*. überbringen, hinüber tragen, an einen andern Ort bringen, auf sich nehmen, verdollmetschen, übersetzen, in eine andere Sprache übersetzen. *syn.* transvĕho, transporto, trājĭcio, transmitto, trādūco.

transfīgo, is. *przebiiam* 1. durchstoßen, durchstechen, erstechen. *syn.* transădīgo, transfŏdio, trājĭcio, confŏdio, transverbĕro. *phr.* corpus, pectus, lătus, viscĕra ferro fīgo, scrūtor, perfŏro, ferrum per viscĕra ăgo, ădĭgo, ensem pectŏre condo.

transfīgūrābilis, e. c. *odmienny*. veränderlich, wandelbar.

transfīgūrātio, onis. f. *Przekształtowanie*, *Przemienienie*. Veränderung, Verklärung, Verwandlung in eine andere Gestalt. *syn.* transformātio.

transfīgūrātor, oris, m. *Przemieniacz*, *Przekształciciel*. der da verwandelt, der eine andere Gestalt giebt. *syn.* transformātor.

transfīgūrātus, a, um. *przemieniony*, *przekształtowany*. verwandelt.

transfīgūro, as. *przerabiam co*, *przemieniam*, *przekształtować*. in eine andere Gestalt verändern, verwandeln.

transfīgūror, aris. pass. *odmieniam się*, *przedzierżgnąć się*. verwandelt werden.

transfixus, a, um. *przebity*. durchstochen, durchbohrt, durchlöchert.

transflūmĭnālis, e. c. *za Rzeką będący*. das über dem Fluß ist.

transfluo, is. *przeciekam*, *przemiiam* 2. durchrinnen, durchhinfließen.

transfŏdio, is ĕre. *przekopywam*, *przebiiam* 1. durchgraben, durchbohren, durchstechen. *vide* transfīgo.

transformātio, onis, f. *vide* transfiguratio.

transformātor, oris, m. & transformātus, a, um. *vide* transfigurator & transfiguratus.

transformis, e. c. *przekształtowany*. verstellt, veränderlich, der bald diese bald jene Gestalt an sich nimmt.

transformo, as. *przekształtować*, *przedzierżgnąć się*. verwandeln, verändern, in eine andere Gestalt bringen. *syn.* transfīgūro, mūto, vărio.

transfŏro, as. *przebiiam* 1. durchbohren. *vide* transfīgo.

transfossus, a, um. *vide* transfixus.

transfrĕtātio, onis, f. *Przepłynienie*. Ueberfahrt.

transfrĕto, as. sub *przepłynąć* 2. übers Meer fahren oder führen.

trans-

transfūga, æ, m. *Zbieg 1.* ein Ueberläufer, Deserteur, Feldflüchtiger, Abtrünniger.
transfūgio, is, ĕre. *zbiegam 2.* überlaufen, übergehen, davon laufen.
transfūgium, ii, n. *Zbieżenie 2.* Abfall, Ueberlaufung zum Feinde.
transfūmo, as. *dymię, przebiia się Dym.* durchdämpfen, durchräuchern.
transfūndo, is. *przelewam, zlewam 4. wlewam 2.* & sub *przyczytam co komu.* von einem ins andere gießen, hinüber gießen.
transfūsio, onis, f. *Przelewanie, Przenoszenie.* Hinübergießung, Durchseihung, Uebergebung.

TRANSG

Transgrĕdior, ĕris. *przestępuię 1. 2. 3. zwyciężam 2. przebyć co.* hinüber gehen, übersetzen, übertreten, überschreiten.
transgressio, onis, f. *Przeyście 1. Przestąpienie.* Hinübergehung, Ueberfahrt, Ueberschiffung, Uebertretung, Ueberschreitung.
transgressīvus, a, um. *hinc* transgressiva verba *apud Grammaticos sunt ea, quæ formam & regulam conjugationis non servant, sed à genere activo in passivum vel deponens in conjugatione transgrediuntur, ut:* audeo, ausus sum, gaudeo, gavisus sum.
transgressor, oris, m. *Przestępca.* ein Uebergeher oder Uebertreter des Gesetzes.
transgressus, us, m. *i. q.* transgressio.
transjăcio, transjĭcio, is, ere. *i. q.* trājicio.
transjectio, onis, f. *i. q.* trājectio.

transīgo, is. *sprawuię, odprawiam 1. rosprawiam się, dokonywam, docieram, przebiiam 1. na wylot.* handeln, übereinkommen, sich in der Güte vergleichen, abhandeln, zu Ende bringen, vollenden, durchdringen, weiter dringen, hindringen, zudringen, ausmachen, Vertrag machen.
transīlio, is, ire. *vide* transsilio.
transīlis, e. c. *z boku wyskakuiący albo wyrastaiący.* neben herausspringend. *hinc* transilis palmes.
Transilvania, æ, f. *lege* Transylvania.
transītio, onis, f. *Przeyście 1. 2. 3. Zbieżenie 2. Przechodzenie dokąd, Przeiazd.* der Uebergang. *Item* Figura Rhetorica.
transitio ad hostes. *Zbieżenie do Nieprzyiacioł.* Uebergang zum Feinde.
transitionem facio. *zbiegam 2.* weglaufen.
transīto, as. *przechodzę przez.* oft hinüber gehen.
transitor, oris, m. *vide* transfūga.
transītōriè. adv. *przemiiaiąc.* vergänglich. *vide* transeunter & obiter.
transītōrius, a, um. *przechodzisty, przemiiaiący.* durchgängig, vergänglich.
transītus, us, m. *Przeyście 1. 2. Przeiazd, Przeminienie, Przekształtowanie.* der Durchgang. *vide* transitio.
in transitu. *vide* transeunter.
transjŭgītānus, a, um. *vide* transmontānus.
transjungo, is. *przeprzęgam.* umspannen.

TRANSL

Translābor, ĕris. *przepadam 1. przelatam.* hinüber fallen, durchfahren.

translātio, onis, f. *Przenoszenie 2. Przesadzanie 1. Tłumaczenie, Zamiana Słów, Zmawianie na kogo, Wybiianie się z Prawa.* Uebersetzung, Ueberbringung, Versetzung der Bäume, Verpflanzung, Umsetzung, Verdollmetschung, Fortbringung auf einen andern, Gerichtsaufschiebung. *idem quod* Metaphora.

translātitiè. adv. *na Oko, niedbale.* obenhin, unbedächtig, lüderlich, vergeßlich.

translātitium, ii, n. *Falsz.*

translātitius, a, um. *przenośny, zamieniony, pospolity, zwyczayny, podły.* überbringlich, da etwas auf einen andern geschoben wird, anderswoher genommen, schlecht, gering, lüderlich.

translātīvè. adv. *i. q.* translatitiè.

translātīvus, a, um. *i. q.* translatitius.

translativa causæ constitutio. *Wybiianie się z Prawa.* Gerichtsaufschiebung.

translātor, oris, m. *Przenosiciel, Tłumacz.* ein Ueberbringer, Ueberführer, Dollmetscher, der etwas in eine andere Sprache übersetzet.

translātus, a, um. *przeniesiony, zamieniony, tłumaczony.* überbracht, verdollmetschet.

translata verba. *zamienione Słowa.*

translĕgo, is. *przeczytać.* überlesen, durchlesen.

translūceo, es. *przeyrzeć 1.* durchsichtig seyn, durchscheinen, sehr hell leuchten.

translūcens, entis, o. translūcĭdus, a, um. *przezroczysty.* durchscheinend.

TRANSM

transmărīnus, a, um. *zamorski, cudzoziemski.* über Meer her.

transmeăbĭlis, e. c. *transmeătorius*, a, um. *przechodzisty, ktorędy przeyść można.* durchgängig, da man durch gehen kann.

transmeātus, a, um. *przebyty.* durchwandert, durchzogen.

transmeo, as. *przechodzę, przelatam, przebyć co.* hinüber oder durchgehen.

transmĭgrātio, onis, f. *przeprowadzanie.* Fortzug, Fortwanderung.

transmigratio animæ. *Przeście Duszy z iednego Ciała do drugiego.* Fortwanderung der Seele aus einem Leibe in dem andern. *vide* metamorphosis.

transmĭgrātor, oris, m. *przeprowadzaiący się.* ein Wanderer, Fortziehender.

transmĭgro, as. *prowadzę się, przeprowadzam się.* in ein anderes Haus ziehen, seine Wohnung verändern. *vide* transeo.

transmissio, onis, f. & transmissus, us, m. *Przeiazd 1. 2. Przewóz 1. 2. Przesyłanie, Przepuszczenie.* Ueberfahrt, Uebersendung.

transmissus, a, um. *przeszły, przesłany, przepuszczony.* übersendet, übersetzt, übergeführt.

transmittens, entis, o. *dziurawy.* löcherricht.

transmitto, is. *przepuszczam 1. przesyłam, przeieżdżam 1. przeciskam, przebiegam 1. przepłynąć 2. całą noc, po daię 1. przemieszkać, przelatam, przebyć co, uchodzę 3. zdaię 1. zamilczeć.* hinüber schicken, setzen, überlassen, durchlassen.

transmittit papyrus. *przebiia Papier.* das Papier schlägt durch.

transmontānus, a, um. *zagórny.* über dem Berg wohnend, jenſeits des Bergs ſich aufhaltend.

transmōtio, onis, f. *Przenoſzenie, Przeprowadzanie, Oddalenie.* Wegwendung, Verweiſung auf etwas anders.

transmŏveo, es. *przenoſzę, przeprowadzam, przetaczam.* von einem Ort zum andern ſchieben, verrücken, fortbewegen, fortſetzen.

transmoveo verbis in me gloriam alienam. *przyczytam, przypiſuię ſobie cudzą chwałę.* ſich die einem andern gebührende Ehre zuſchreiben.

transmūtātio, onis, f. *Odmiana.* Veränderung, Verſetzung.

transmutātor, oris, m. *Odmieniacz, Zmieniacz.* ein Verwechsler.

transmūto, as. *odmieniam co 1. mięſzam 3.* verändern, verwandeln, verwechſeln.

TRANSN

Transnăto, as. *przepłynąć.* vorüber, hinüber, durchſchwimmen. *vide* trāno.

transnāvĭgo, as. *przeieżdżam Nawą, przeżeglować.* hinüber ſchiffen.

transno, as. *vide* trāno.

transnōmĭnātio, onis, f. *Odmiana nazwiſka, Przechrzczenie, Przezywanie.* die Namensveränderung.

transnōmino, as. *zamieniam ſłowa, nazywam co inaczey, odmieniam Nazwiſko, nazywam ſię od, przechrzcić ſię.* anders benennen, den Namen verändern.

transnūmĕro, as. *zliczyć.* darüber zählen, einem andern zuzählen.

transpāreo, es. *vide* translūceo.

transpectus, us, m. *Przeyrzenie 1.* Durchſicht, Durchſchauung.

transpĭcio, is, ĕre. *patrzę przez co, przeyrzeć 1.* durchhin ſehen, durch etwas gucken, durchſehen.

transpīrātio, onis, f. ſub *Para 2.* Ausdämpfung.

transplantātio, onis, f. *Przeſadzanie Ziół.* Fortpflanzung, Verſetzung.

transplanto, as. *przeſadzam Zioła.* verſetzen, anders wohin pflanzen.

transpōno, is. *przekładam 1. 2. przepiſuię 1.* verſetzen, überſetzen.

transportātio, onis, f. *Przenieſienie 2. Przewożenie.* Ueberſetzung, Verſetzung, Ueberführung von einem Ort zum Andern, Uebergabe.

transportātus, a, um. *przenieſiony.* hinüber geführt.

transporto, as. *przenoſzę 1. przewożę 1. przeprawiam 2. zawożę 1.* hinüber führen, hinüber tragen, fortbringen, hinüber ſchaffen, verſchreiben, ſtellen, ſetzen.

transpŏſĭtio, onis, f. *Przekładanie 1.* Ueberſetzung.

transpŏſĭtus, a, um. *przełożony, przenieſiony.* verſetzt.

transquiētus, a, um. *bardzo ſpokoyny.* ſehr ruhig.

transſcendentia, æ, f. *Przeſtąpienie.* Ueberſteigung, Ueberſchreitung.

transſcendo, is. *vide* transcendo.

transſcenſus, a, um. *przebyty.* überſtiegen.

transſcenſus, us, m. *Przeyście 1.* Erſteigung.

transſcrībo, is. *przepiſuię 1. przenoſzę 1. rospiſuię 2. policzam, wlewam 2. wzdawam 1. oddaię przez Bank, wyſtawiam*

na przeday, Dług ktorym winien &c. ausschreiben, abschreiben, von sich weg- und einem andern übergeben, Zinsgeld einem ab- und dem andern zuschreiben, überschreiben, in Schriften überschicken.

transscriptio, onis, f. *Przepisanie, Zmawianie na kogo.* Abschreibung, Veräußerung.

transscriptus, a, um. *przepisany.* abgeschrieben.

transsĕro, is, ui. *przetykam 1. przekałam.* durchstoßen, durchstechen.

transsĕro, is, evi. *przesadzam Płonkę.* verpflanzen, an einen andern Ort pflanzen.

transsertus, a, um. *przesadzony.* fortgepflanzt.

transsĭlio, is, ire. *przeskakuię 1. opuszczam 1.* überhüpfen, hinüber springen, vorbey gehen. *syn.* transeo, trăjĭcio, permeo, pĕnĕtro, pervādo, perrumpo, prætĕreo.

transspectus, us, m. *vide* transpectus.

transspicio. *vide* transpicio.

transspīrātio. *vide* transpiratio.

transsubstantiātio, onis, f. *Przeistoczenie, Przemiana iedney Istoty w drugą.* Verwandlung in ein andres Wesen.

transsulto, as. *przeskakuię 1.* hinüber springen.

transsulto ex fesso in recentem equum. *przesiadam się z Konia na Koń.* auf ein frisches Pferd steigen.

transsultus, us, m. *Przeskakowanie.* Hinüberspringung.

transsūmo, is. *przemieniam, biorę zkąd inąd.* hinüber nehmen, übernehmen.

transsumptio, onis, f. *Przemienienie.* Hinübernehmung. *Item* tropus ex alio in aliud ducens.

transsumptīvus, a, um. *zkąd inąd biorący.* übernehmend.

transsumptus, a, um. *zkąd inąd wzięty.* übernommen.

transsumpta, orum, n. plur. *Przepis z Oryginału wzięty.* Copien, die man vom Original abschreibt.

transsuo, is. *przekałam, przeszywam.* durchflicken, durchnähen, durchstechen.

transtibĕrīnus, a, um. *za Tybrem leżący.* jenseit der Tiber.

transtillum, i, n. *Baleczka.* kleines Queerholz, Latte.

transtīneo, es. *poprzecznie trzymam.* die Queere fassen, zwerch überhalten.

transtra, orum, n. plur. *Wiosłowych Ławy, Burta.* Ruderbänke.

transtrum, i, n. *Łata dachowa, Balka wiosłowych Ława.* Queerlatte, Balken, Ruderbank.

TRANSV

Transvădo, as. *vide* trano.

transvărĭco, as. *wykraczam, przestępuię ustawę.* übertreten, überschreiten.

transvectio, onis, f. *Przewożenie, Przewóz 1. Okaska.* die Ueberfahrt, Musterung der Cavallerie.

transvectus, a, um. *przewieziony.* überführet.

transvĕho, is. *przewożę* & sub *przelatam, przeieżdżam 1.* überfahren, übersetzen.

transvĕhor. pass. *przeieżdżam 4. przemiiam 2.* überfahren.

transvĕna, æ, m. *Cudzoziemiec, Przybywalec, Przechodzień.* Fremdling, Ankömmling.

transvendo, is. *przedaię.* verkaufen.
transvĕnio, is, ire. *przychodzę zkąd inąd, przenoszę się.* hinüber kommen.
transverbĕrātus, a, um. *przebity.* durchstoßen, durchstochen.
transverbĕro, as. *przebiiam.* durchschlagen, durchstoßen, durchstechen, durchschießen, hindurch treiben. *vide* transfīgo.
transversārius, a, um. *poprzeczny.* queer über gelegt.
transversariæ trabes. *poprzeczne Balki.* Queerbalken.
transverse; transversim. adv. *poprzecznie.* schräg, überzwerch, queer über, seitwärts.
transversio, onis, f. *Przewracanie.* Verkehrung, Verwandlung.
transverso, as. *vide* transverto.
transversus, a, um. *poprzeczny, krzyżowy.* schräg, überzwerch, seitwärtig, umgewandt. *syn.* oblīquus.
ex transverso. *z Boku, niespodzianie.* unverhofft, unvermuthet.
transverto, is. *wywracam, przewracam.* verkehren, abwenden, hinüber kehren.
transulto, transumo, transuo cum derivatis. *lege* transsulto &c.
transvŏlĭto & transvŏlo, as. *przelatam, przebiegam 2. przepadam 1. zbiegam 2.* überfliegen, hinüber fliegen, weiter hinaus fliegen, geschwind gehen, eilends laufen, überlaufen, zum Feind übergehen.
transvolvo, is. *przetaczam.* hinüber wälzen.
transvŏro, as. *i. q.* penitus devoro.
Transylvānia, æ, f. *Siedmigród.* Siebenbürgen.
Transylvānus, i, m. *Siedmigrodzanin.* ein Siebenbürger.
trăpes, ĕtis, m. trăpēta, æ, f. trăpētum, i, n. & trăpētus, i, m. *gr.* *żarna 1. Stępa.* Oelmühle.
trăpēza, æ, f. *gr.* *Stół wekslarski, Bank.* Wechseltisch, Wechselbank.
trăpēzīta, æ, m. *gr.* *Bankierż.* ein Wechsler.
trăpēzŏphŏron, i, n. & trapezophorus, i, m. *gr.* *stołowe Nogi, Noga stołowa.* ein Tischfuß, Tischgestell, Credenztisch.
trāvĕho, is. *lege* transveho.
trāvio, as. *przenikam.* hindurch gehen. *vide* transeo.
traulisso, as. *gr.* *szeplunię.* stammeln. *vide* balbutio.
traulus, a, um. *gr.* *Szepluń.* stammelnd, gatzend, stotternd. *vide* balbus.
trauma, ătis, n. *gr.* *Rana.* eine Wunde.
traumătĭcus, a, um. *Rany leczący.* Wunden heilend.
trāvŏlo, as. *lege* transvolo.

TRE

Tre. obsol. *pro* tria.
trĕbācĭter. adv. *chytrze.* listig, verschlagen, klug, schalkhaft. *vide* astūtè.
trĕbax, acis, o. *knąbrny, chytry,* halsstarrig, hartnäckig, durchtrieben, schalkhaft.
trĕcēni, trĕcentēni, trĕcenti, æ, a. plur. *trzysta.* dreyhundert, je dreyhundert.
trĕcenties. adv. *trzysta kroć.* dreyhundertmal.
trĕchĕdipnum, i, n. *gr.* *Szata biesiadna, Szata przy Wieczerżach od Grekow zażywana.* ein Kleid, so die Griechen zum Abendessen anlegten.

trĕdĕcies. adv. *lege* terdecies.
trĕdĕcim. *trzynaście.* dreyzehen.
treis. *trzey.* drey.
trĕmĕbundus, a, um. *drżący.* zitternd.
trĕmĕfăcio, is, ere. *przestraszam, zatrząsam, poruszam.* zitternd machen. *syn.* terreo, exterreo, trĕmōrĕ concŭtio.
trĕmĕfactus, a, um. *przestraszony.* erschreckt, erschüttert.
trĕmĕfīo, is. *vide* tremisco.
trĕmendus, a, um. *straszliwy.* schrecklich. *syn.* horrĭdus, horrendus, horrĭbĭlis, terrĭfĭcus.
trĕmĭpes, edis. *trĕmĭpĕdus*, a, um. *Drzenie Nóg cierpiący.* erzitternd mit den Füßen.
trĕmisco, is. *drżę, trzęsę się, boię się.* erzittern, heftig erschrecken. *vide* trĕmo.
trĕmissis, is, m. *pewny gatunek Pieniędzy koło osm dobrych groszy ważący.* eine gewisse Münze bey den Alten, so beynahe acht gute Groschen austrug.
trĕmo, is. *drżę, trzęsę się, boię się.* zittern, beben, sich fürchten. *syn.* trĕmĭsco, contrĕmisco, trĕpĭdo, horreo, *vel* văcillo, nūto, lăbo. *vide* tĭmeo.
trĕmor, oris, m. *Drzenie, Trzęsawica choroba, Migotanie, Błyszczenie.* das Zittern, Beben, Schaudern. *syn.* trĕpĭdātio, horror, păvor, tĭmor.
trĕmŭlè. adv. *ze Drzeniem.* mit Zittern.
trĕmŭlo, as. *vide* tremo.
trĕmŭlus, a, um. *drżący, migocący się, trzęsący.* zitternd, bebend. *syn.* trĕmens, trĕmĕfactus, trĕpĭdus, trĕpĭdans, trĕmĕbundus, păvĭdus, tĭmĭdus, terrĭtus, perterrĭtus, exterrĭtus, văcillans.
tremulus cantus. *Trel.* ein Triller.

trĕpĭdanter. adv. *boiaźliwie.* furchtsam mit Zittern.
trĕpĭdātio, onis, f. *Drzenie.* Furcht, Zittern, Bangigkeit. *vide* trĕmor.
trĕpĭdè. adv. *boiaźliwie, prętko.* in E[il] und mit Furcht, für Angst.
trĕpĭdo, as. *drżę, boię się, spieszę si[ę], przyspieszam, uwiiam się.* erzittern, erschrecken, zappeln, eilen. *vide* trĕm[o].
trĕpĭdŭlus, a, um. *troche drżący, ni[e]co przelękły.* ein wenig erschrocken, [et]was furchtsam, schüchtern.
trĕpĭdus, a, um. *drżący, przelękły, wą[t]pliwy, prętki.* zitternd, furchtsam, e[r]schrocken, zweifelhaftig, ungewiß, [ei]lend. *vide* trĕmŭlus.
trĕpo, is. *i. q.* verto.
trĕpondo. *trzy funty.* ein Gewicht vo[n] drey Pfund.
tres, m. f. tria, n. plur. genit. trium. *trzey.* drey.
trium literarum homo. *Złodziey i. e.* Dieb.
tribus verbis. *krótko.* kürzlich.
tressis, is, m. *i. q.* trium assium. *trz[y] Grosze.* drey Groschen oder Kreuzer. *i. q.* trepondo.
tressis. adject. *podły, trzyfuntowy, trz[y]groszowy.* gering, nicht viel werth.
tresvĭri, trĕvĭri. *vide* triumvĭri.
trĕtinnit anas. sub *Kaczka.*

TRI

Triăcontas, ădis, f. *trzydzieści zawieraią[cy].* was dreyßig hält.
triangŭlāris, e. c. *troywęglisty.* drey[eckigt].
triangŭlum, i, n. & triangulus, i, m. *Trzygranistość.* ein Dreyeck, Triangel.
triangŭlus, a, um. *i. q.* triangularis.

triarius, ii, m. *żołnierz przedni.* der im dritten Ort oder Glied ist, der Kern der Soldaten.
trias, ădis, f. *gr. Tróyka, Tróyca Swięta.* gedritte Zahl, die Dreyeinigkeit.

TRIB

tribacca, æ, f. *Nauſznica.*
tribas, ădis, f. *i. q.* mulier in ſexum ſuum libidinem exercens.
tribolata plumbata. *Pociſk rogaty.*
triboli. *gr. Kotewki żelazne.*
tribon, ōnis. & tribōnium, ii, n. *Łachmany, Sukmana zła.* ein Bettlersrock, alter Lumpen.
tribrăchys, eos. & tribrachus, i, m. *gr. pes poëticus ex tribus brevibus ſyllabis conſtans.*
tribuārius, a, um. *vide* tributarius.
tribula, æ, f. *Wózek młóciebny.* ein Dreſchwagen.
tribulārium, ii, n. *locus ubi tribulae ſervabantur.*
tribŭlātio, onis, f. *Utrapienie, Młócba.* Aengſtigung, Trübſal, das Dreſchen.
tribulātus, a, um. *zębaty, młócony, utrapiony.* gedroſchen, gequält.
tribūlis, is, m. *rodowy, cechowy, Ziemek i.* ein Zunftgenoß.
tribŭlo, as. *młócę, trapię.* dreſchen, klopfen, ſtampfen, umrühren, quälen.
tribŭlōſus, a, um. *oſtry, ciernisty, kończaty, pełny utrapienia.* rauh, ſcharf, dornicht, ſpitzig, hart, verdrüßlich.
tribŭlum, i, n. *i. q.* tribula.
tribŭlus, i, m. *gr. Kotewki i. 2. Wędzidło.* Burzeldorn, Wegdiſtel, Fußangel, Wurfeiſen.
tribulus aquaticus. *Orzech wodny.* eine Waſſernuß, Stachelnuß.
tribūnal, ālis, n. *Stolec ſądowy, Sąd ſ. Forum, Trybunał, Inkwizycya.* ein Richterſtuhl, ein hohes Gericht in einem Königreich.
tribūnātus, us, m. *Cechmiſtrzowſtwo,* & ſub *Poſeł ziemſki.* das Zunftmeiſteramt.
tribūnitius, a, um. *cechmiſtrzowſki.* zum Zunftmeiſteramt gehörig.
tribūnus, i, m. *Cechmiſtrz, Poſpólſtwa Obrońca.* Zunftmeiſter, Vorſteher des Volks.
tribunus ærarii. *Podſkarbi.* Schatzmeiſter, Kriegszahlmeiſter.
tribunus militum. *Półkownik, Rotmiſtrz.* ein Obriſter, Rittmeiſter.
tribunus plebis. *Poſpólſtwa obrońca, Poſeł ziemſki.* ein Vorſteher des Volks.
tribunus vapularis. Kat, Smaganiec.
tribuo, is. *daię i. przyczytam, dozwalam, dopuſzczam, przyznawam i. trzymam o kim, ważę kogo.* geben, anthun, zueignen, zuſchreiben, einem trauen oder Glauben beymeſſen. *ſyn.* do, præbeo, trādo, largior, impertior, *vel* concēdo, *vel* arrŏgo, adſcrībo.
tribuo in partes. *dzielę i. dwoię.* theilen.
tribus, us, f. *Pokolenie, Cech, Powiat.* Geſchlecht, Zunft, Gilde, gewiſſe Abtheilung des Volks, der gemeine Mann, Pöbel.
tribūtārius, a, um. *poborowy, hołdowny, cechowy.* zinsbar, ſteuerbar, zur Zunft gehörig, unterthänig.
tributarius, ii, m. *Hołdownik.* Zinsmann, der Schatzung giebt, oder zu geben ſchuldig iſt.
tribūtim. adv. *i. q.* per ſingulas tribus. ſub *Cech.* zunftweiſe.

tribūtio, onis, f. *Danie, Przyczytanie, Przyznawanie, Dział.* Uebergebung, Darreichung, Zueignung, Austheilung. *& i. q.* tributum.

tribūtor, oris, m. *Dawca, Dzielca.* ein Zueigner, Austheiler.

tribūtōrius, a, um. *dzielny, poborowy.* die Austheilung betreffend, zum Tribut, Zins oder Schatzung gehörig. *vide* tributarius.

tribūtum, i, n. *& tributus*, us, m. *Pobór, Pogłówne, Podymne.* Schazzung, Steuer, Contribution, Kopfſteuer. *ſyn.* vectīgal, portōrium.

tribūtus, a, um. *dany, przyznany, wydzielony, cechowy.* gegeben, zugeeignet, ausgetheilt, zur Zunft gehörig.

tributa comitia. *Zgromadzenie Poſpólſtwa.* Verſammlung des Volks.

TRIC

Trīca, æ, f. *Powrozek*, ein Strick.

trīcæ, arum, f. plur. *Matanina, Bayki, Szuſzfałki, Trudność.* kleine Haare oder Wolle, ſo ſich den Vögeln um die Füße wickeln, allerley Verwirrung und Hinderniß, nichtswürdige Sachen, Narrenpoſſen.

trīcămĕrātus, a, um. *trzypiętry, trzy Izby albo Sklepy maiący.* mit drey Kammern, Gewölbern oder Fächern verſehen.

trīcēnārius, a, um. *trzydzieſtny, trzydzieſtoletni.* der dreyßigſte, dreyßigjährig.

trīcēni, æ, a. *trzydzieści.* je dreyßig.

trīcennālis, e. *c. trzydzieſtoletni.* dreyßigjährig.

trīcennium, ii, n. *trzydzieści Lat.* dreyßig Jahr.

trīcenti, trīcentēni, æ, a. *trzyſta.* dreyhundert.

trīcenties. adv. *trzyſta kroć.* dreyhundertmal.

trīceps, ĭpĭtis, o. *tróygłowy.* dreyköpfig

trīcēſies. adv. *i. q.* tricies.

trīcēſĭmārius, a, um. *do trzydzieſtego Dnia należący.* auf den dreyßigſten Tag gehörig.

trīcēſĭmus, a, um. *trzydzieſty.* der dreyßigſte.

trīchapton, i, n. *gr. Szata cienka.* dünnes und zartes Zeug, Nettel oder Neſſeltuch.

trīchias, æ, m. *gr. Sardela, śledź.* Sardelle, kleine Heringe.

trīchiăſis, is, f. *gr. Włoſow wyraſtanie pod powieką.* gewiſſe Augenkrankheit, da an den Augenliedern kleine Nebenhärlein einwärts wachſen, und in die Augen ſtechen.

trīchĭla, æ, f. *&* trīchĭlum, i, n. *gr. Chłodnik 2. Chodzenie 4. Wanienka.* eine Laubhütte.

trīchĭlum *&* trīchillum, i, n. ſub *tróyuſzny.* ein Gefäß mit drey Hähnen oder Zapfen.

trīchĭnus, a, um. *gr. wyſchły podły. ſczupły, nieſpory, zawikłany.* ohne Saft, dürre, ſchlecht, gering, langſam, verhindert.

trīchis, idis, f. *gr. i. q.* trichias.

trīchītis, is *&* idis, f. *gr. Hałun.* gewiſſe Art von Alaun.

trīchŏmănes, is, n. *gr. Rzęſa ſkalna 2.* Abthon, Widertod, Widerthon, Zipevell, Steinbrech, ein gewiſſes Kraut.

trīchŏrus, a, um. *gr. troiſty.* dreyfach. *vide* trichotomus.

trichōrus, i, m. *gr. vide* trichrus.
trichōsis, is, f. *gr. vide* trichiasis.
trichŏtŏmia, æ, f. *gr. Podzielenie na trzy Części*, Abtheilung in drey Theile.
trichŏtŏmus, a, um. *troisty, trzy części maiący.* das drey Theile hat.
trichrus, i, m. *Kamień farb rozlicznych, Kamień trzy Farby maiący.* ein Edelgestein von dreyerley Farben.
tricies. adv. *trzydzieści kroć.* dreyßigmal.
tricinium, ii, n. *Pieśń o trzech Głosach.* ein Gesang von drey Stimmen.
triclīnārium, ii, n. *vide* tricliniarium.
triclīnārius & triclīniarius, a, um. *vide* tricliniaris.
triclīniarcha & tricliniarches, æ, m. *gr. Stołowy z.* der Speise- oder Küchenmeister.
tricliniaria mappa. *Serweta, Obrus.* Serviet, Teller- oder Tischtuch.
triclīniāris, e. c. *stołowy 1.* zum Eß- oder Speisesaal gehörig.
tricliniare vestimentum. *Szata biesiadna. vide* trechedipnum.
triclīniārium, ii, n. *Stołowa Izba, Szata biesiadna, Obicie.* das Tafelgemach.
tricliniarius, ii, m. *vide* tricliniarcha.
triclīnium, ii, n. *Stołowa Izba, Refektarz, Łoszko stołowe.* Tafelsaal, Tafelgemach. *syn.* rĕfectōrium.
trīco, onis, m. *Warchoł, Baia, żmigrosz*, & sub *Matanina.* ein Sauertopf, mürrischer Mensch, der selten zum Lachen oder Scherzen zu bewegen ist, ein zanksüchtiger Mensch, verwirrter Kopf.
trico nummarius. *Dłużnik 1.* ein Schuldner.

trīcoccum, i, n. *gr. Brodawnik.*
trīcoccus, i, m. *gr. trzyziarnisty.*
trīcōlon, i, n. *gr. i. q.* tria membra habens.
trīcondy̆lus, i, m. *gr. trzykłykty.*
trīcongium, ii, n. sub *trzygarcowy.*
trīcongius, ii, m. *Piianica z.* & sub *trzygarcowy.* der drey Stübchen auf einen Zug aussäuft.
trīcor, aris. *wadzę się, machluię, targuię się.* Narrenspossen treiben, hadern, zanken.
trīcor, cordis, o. *tróyserty.*
trīcornis, e. c. *trīcornĭger*, era, erum. *tróyrogi.* dreyhörnicht, drey Hörner tragend.
trīcorpor, oris, o. trīcorpŏreus, a, um. *Mieszaniec 1. trzy Ciała maiący.* dreyleibig, drey Leiber habend.
trīcōsus, a, um. *swarliwy, ociągaiący się.* voller List, mürrisch, haderhaft.
trīcŭbĭtālis, e. c. trīcŭbĭtus, a, um. *trzyłokciowy, sążniowy.* drey Ellen lang oder hoch.
trīcuspis, idis. trĭdens, entis, o. *tróygrotny, tróyzęby.* dreyspitzig, dreyzackicht.
trĭdens, entis, m. *Widły 1.* eine dreyzackichte Gabel. *syn.* fuscīna, Neptūni sceptrum.
trĭdentĭfer, trĭdentĭger, era, erum. *Widły noszący.* der eine dreyzackichte Gabel führet.
trīdrăchmum, i, n. *gr. Wiardunk.*
trīduānus, a, um. *trzydniowy.* dreytägig.
trīduo, *przez trzy Dni.* durch drey Tage.
trīduum, i, n. *trzy Dni.* drey Tage.

TRIE

triennis, e. c. *trzyletni.* dreyjährig.

triennium, ii, n. *trzy Lata.* drey Jahr.
triens, entis, m. *trzecia Część* sub *części całey Rzeczy, Dłoń, Kieliszek,* & sub *siedm Pieniąszkow.* das Drittheil, gewisse Münze, den dritten Theil eines Groschen oder *Assis* geltend.
triens sestertii. *Szeląg.* ein Schilling.
triens, entis, o. *trzyczęściowy.*
triental, ālis, n. sub *Kieliszek.* ein gewisses Gefäß.
trientālis, e. c. *trzyczęściowy, czterycalowy, czterypalcowy.* vier Zoll hoch oder vier Daumen dick.
trientārius, a, um. trientarium fœnus. *Prowizya po cztery od Sta.* Zinsen zu vier von hundert.
triērarchus, i, m. *gr. Amirał 1. Kapitan okrętowy.* ein Schiffscapitain.
triēres & triēris, is & eos, f. *gr. Nawa 12.* ein Schiff mit drey Ruderbänken.
triētērĭcus, a, um. *i. q.* triennālis. *trzyletni, cotrzecioletni.* dreyjährig.
triētēris, idis & itis, f. *gr. trzy Lata.* drey Jahr lang.

TRIF

Trĭfāriam, *trĭfārie.* adv. *troiako, na troie.* auf dreyerley Weise oder Manier.
trifariam dispertior. *troię 2.* in drey Theile theilen.
trĭfārius, a, um. *troiaki.* dreyerley.
trĭfātĭdĭcus, i, m. *wieszczy.* der mehr als zu viel wahrsaget.
trĭfaux, aucis, o. *tróypaszczęki.* der drey Rachen hat.
trĭfax, acis, o. sub *Bełt.* ein Spieß oder Gewehr, drey Ellen lang.
trifer, trifĕrus, a, um. *trzy kroć rodny.* dreymal Früchte hervor bringend.
trĭfĭdus, a, um. *troisty, tróygrotny, roztroiony, rosochaty.* dreyzackicht, in drey Theile gespalten.
trifĭda flamma. *Piorun.* der Wetterstrahl.
trifilis. *lege* tripilis.
trĭfīlum, i, n. *Noszenie drogie.*
trĭfĭnium, ii, n. sub *Granica, Sąsiedztwo trzech z sobą graniczących.* Nachbarschaft, da ihrer drey an einander gränzen.
trĭfissĭlis, e. c. *vide* trifidus.
trifòlium, ii, n. *Konicz ziele.* Wiesenklee.
trifolium acuto folio. *Szczawik.* Spitzklee, Sauerklee.
trifolium odoratum. *Komonica pachnąca.*
trĭfŏlius, a, um. *trzylistny.* drey Blätter habend.
triformis, e. c. *tróykształtny.* drey Gestalten habend.
trĭfūr, uris, *e.* trifurcifer, ĕri, m. *Złodziey wielki sławny, Arcyzłodziey, Szubienicznik.* ein Erzdieb.
trĭfurcus, a, um. *vide* trifidus.

TRIG

Trĭga, æ, f. *potróyny Cug, Wóz który trzy konie ciągną.* ein Wagen von drey Pferden gezogen.
trĭgămus, i, m. *trzecią żonę maiący.* ein Mann, welcher drey Weiber gehabt.
trĭgārium, ii, n. *Wóz woienny,* & sub *potróyny 1.* ein Streitwagen.
trĭgārius, ii, m. *Woźnica wozu woiennego.* Fuhrmann eines Streitwagens.
trĭgĕmĭni hi. *troiacy, Bliźnięta.* Drillinge; Kinder, derer drey auf einmal gebohren werden.
trĭgĕmĭnus, a, um. *troisty.* dreyfach.

trĭgemmis, e. c. *Drzewo trzy Pąkowie maiące.* mit drey Knospen, dreyäugig.

trĭgēsies. adv. *trzydzieścikroć.* dreyßigmal.

trĭgēsĭmus, a, um. *trzydziesty.* der dreyßigste.

trigintā. *trzydzieści.* dreyßig.

trĭgla, æ, f. gr. *Barwena.* gewisse Art von Barben.

trĭglītes, æ, m. gr. sub *Barwena.* ein Stein, welcher der Barben Farbe hat.

trĭgon, onis, m. gr. *Piła 2.* eine gewisse Art von Ballen.

trĭgōnālis, e. c. trĭgōnĭcus, a, um. *tróywęglasty,* & sub *Piła 2.* aus drey Winkeln oder Ecken bestehend, dreyeckigt.

trĭgōnum, i, n. *vide* triangulum.

trĭgōnus, a, um. *vide* trigonalis.

trĭhōrium, ii, n. *trzygodzinny Czas.* Zeit von drey Stunden.

trijugæ hæ. *vide* triga.

trĭlătĕrus, a, um. *trzy Boki maiący.* dreyseitig.

trĭlībris, e. c. *trzyfuntowy.* dreypfündig.

trĭlinguis, e. c. *trzyięzyczny.* dreyzüngig, drey Zungen oder drey Sprachen habend.

trĭlix, icis, o. *tróynitny, trzywzorny, wzorzysty,* & sub *Cwelich.* dreybärtig.

T R I M

Trĭmăcrus, i, m. *pes poëticus tribus longis syllabis constans,* aliter: *Molossus.*

trimalcio, onis, m. *pstotliwy, Roskosznik.*

trĭmātus, us, m. *trzy Lata.* eine Zeit von drey Jahren.

trĭmĕdimnus, i, m. *Cwiertnia 1.* ein Scheffel.

trĭmembris, e. c. *vide* tricolon.

trĭmēnon. gr. *Jarka.* Sommerkorn.

trĭmestris, e. c. *trzymiesięczny, iary 2.* dreymonatlich.

trimestre spatium. *Kwartał 1.* ein Vierteljahr.

trĭmĕter, tra, trum. trimeter versus *ex tribus mensuris vel pedibus constans.*

trĭmŏdia, æ, f. trimodium, ii, n. *Naczynie trzy Miary zawieraiące.* ein Gefäß, so drey Maaß in sich hält.

trīmŭlus & trīmus, a, um. *trzyletni.* dreyjährig.

trĭnĕpos, ōtis, m. *Praprawnuk.* Viertur-enkel.

trīni, æ, a. *trzey.* je drey.

trīnĭtas, atis, f. *Tróyca święta.* die heil. Dreyeinigkeit, Dreyfaltigkeit. *syn.* trias.

trĭnoctiālis, e, c. *trzynocny.* dreynächtig.

trĭnoctium, ii, n. *trzynocny Czas.* drey Nächte.

trĭnōdis, e. c. *trzysęczny.* dreyknotig.

trinso, as. *świerkocę.*

trīnundium, trīnundĭnum, trinum nundinum. sub *Jarmark.*

trīnus, a, um. *tróy.* drey, dreyeinig, dreyfältig.

triŏbŏlāris, e. c. *trzypieniężny, podły.* dreyhellerswerth, geringschätzig.

triŏbŏlum, i, n. triŏbŏlus, i, m. *podwóyny Grosz.* ein Dreyheller.

trioboli homo. *podły.* ein schlechter Mensch.

triōnes hi. sub *Wół, robotny Wół, Wóz niebieski.* Joch- oder Ziehochsen, die sieben kenntlichen Sterne am kleinen Bär.

triōny-

triōnўmus, a, um. *trzy Imiona maiący.* drey Namen habend.

triophthalmus, i, m. & triŏpis, idis. *pewny Kamień drogi.* ein gewisser Edelgestein, so drey Augen vorstellig machet.

triorches, æ & is, m. gr. *Iastrząb.* Busahr, ein Raubvogel.

TRIP

Trĭpālis, is. sub *Macica nawiązana.*

trĭparcus, a, um. *bardzo skąpy.* sehr karg, sehr genau.

trĭpartītò. adv. *na troie, na trzech, troiako.* in drey Theile getheilet.

tripartitò divido. *troię 1.* in drey Theile abtheilen.

trĭpartītus, a, um. *troisty.* dreyfach.

trĭpătĭnum, i, n. i. q. summa cœnarum lautitia. *na trzy Misy, Rozgardyas, Noszenie 2.*

trĭpectŏrus, a, um. *troiste Serce maiący.* ein dreyfaches Herz habend.

trĭpĕdālis, e. c. trĭpĕdāneus, a, um. *trzystopny.* dreyschuhig.

trĭpĕdo, as. *iednochodą iadę.*

trĭpertītò, tripertitus. *lege* tripartito &c.

trĭpes, ĕdis, o. *trzynogi.* dreyfüßig.

trĭpĕtia, æ, f. *Tróynóg, Stołek o trzech Nogach, Stołek szewski, chłopski.* ein dreybeinichter Schemel, Schuster- oder Baurenstuhl mit drey Beinen.

trĭphōnus. gr. sub *Głos 8.*

trĭpictus, a, um. *trzykroć malowany.* dreymal abgemalt.

trĭpīlis, e. c. *trzywłosy.*

trĭplaris, e. c. *trĭplārius,* a, um. *potróyny.* dreymalig, zu der dritten Zahl gehörig.

triplaris nummus. *potróyny Grosz.* drey Groschen.

trĭplex, ĭcis, o. *tróy, troiaki.* dreyfach.

trĭplĭcābĭlis, e. c. *co na troie podzielić albo pomnożyć można.* dreyfältig.

trĭplĭcātio, onis, f. *Troienie.* dreymalig Wiederholung.

trĭplĭcātus, a, um. *wetróynasob powiększo ny.* dreymal so groß.

trĭplĭces hi. *Książki kamienne.*

trĭplĭcĭter, adv. *troiako.* dreyfältig.

trĭplĭco, as. *troię 2.* dreyfach machen.

trĭplinthius paries, *ściana we trzy Cegły* eine Mauer, welche drey Mauerstein dick ist.

triplo. adv. *wetróynasób.* dreymal s viel.

triplum. *tyle troie.* dreymal so viel.

triplus, a, um. *tróynasóbny.* dreymal s viel.

trĭpŏlium, ii, n. gr. *Turbit 1. Odmien kwiat.* Poley.

trĭpollĭcāris, e. c. *trzypalcowy.* dre Finger habend, oder drey Finger dick

trĭpondium, ii, n. *trzy Funty.* dre Pfund.

trĭportentum, i, n. *Cud.* ein großes Wunderzeichen.

triptes, æ, m. *Posługacz.* ein Aufwärter

triptōtus, a, um. triptota nomina sunt *quæ tres tantum diversos casus habent etiamsi integre declinentur, ut:* templum, templi, templo, *& neutr utroque numero,* vel *quæ tres tantun casus in alterutro numero habent, cæteris autem deficiunt, ut:* opis, rura

trĭpŭdiātio, onis, f. *vide* tripudium.

trĭpŭdio, as. *skaczę 2.* tanzen, hüpfen, für Freuden springen, frohlocken. *syn.* salto, exulto, salio.

trĭpŭdium, ii, n. *Skakanie wesołe, Wyskakowanie 2. Puk 2.* Frohlockung, Tanz,

Tanz, Sprung, Freudentanz. *vide* saltus.

trĭpus, ŏdis & ŏdos. *gr.* *trzynogi, Trzynóg, Tryfus, Wyrocznica.* Dreyfuß.

trĭquĕtra, æ, f. trĭquĕtrum, i, n. *Trzygranistość.* ein Dreyeck.

trĭquĕtrus, a, um. *troywęglisty.* dreyeckigt.

trĭrēmis, is, f. *Nawa 12. Galera.* eine Galeere mit drey Ruderknechten. *vide* navis.

TRIS

Tris *pro* tres. obsol.

trisagion, ii, n. *gr.* *canticum ter vocem* Sanctus *repetens.*

trischænus, i, m. *gr.* *trzy Mile.* drey Meilen.

triscurrium, ii, n. *Zart nieuczciwy.* erzphantastische Possen.

trĭseclĭsĕnex, senis, m. *zgrzybiały.* ein sehr alter Mann.

trĭsēmus, a, um. *troiaki.* aus drey bestehend.

trisomum, i, n. *Grób na trzy Ciała.* ein Grab für drey Körper.

trispastus, a, um. *gr.* sub *Winda 4. Kluba 1.* in drey Kreise gezogen.

trissāgo, inis, f. *Ożanka.* Gammanderlein, Bathengel, ein Kraut.

trissat hirundo. sub *Jaskółka.*

tristè. adv. *smutnie.* traurig.

tristĕgum, i, n. *gr.* *Budynek trzy Piętra maiący.* ein Gebäude, drey Geschoß hoch.

tristĭcŭlus, a, um. *przysmutnieyszy.* etwas traurig.

tristĭfĭcus, a, um. *smętliwy, zasmucaiący.* traurig machend, Traurigkeit bringend.

tristĭmōnia, æ, f. *tristĭmōnium*, ii, n. *vide* tristitia.

tristis, e. c. *smętny, żałosny, ponury, niesmaczny, straszliwy, srogi, okrutny, gorzki, nieszczęśliwy.* traurig, betrübt, melancholisch, zornig, böse, widerspenstig, mürrisch, wild, sauertöpfisch, bitter, unangenehm, unglücklich. *syn.* mœstus, mœrens, dŏlens, afflictus, anxius, sollĭcĭtus, contristātus. *phr.* mœrōrĕ, tristĭtiā, ærumnis pressus, dejectus, oppressus, obrŭtus.

triste lignum. *przeklęte Drzewo.* verfluchtes, vermaledeytes Holz.

tristĭtas, atis. tristĭtia, æ. *tristĭties*, ei. *tristĭtūdo*, inis, f. *Smętek, Smutek.* Traurigkeit, Betrübniß. *syn.* mœror, mœstĭtia, dŏlor, angor, squallor, luctus, ærumna, anxiĕtas.

tristo, as. *zasmucam.* traurig machen, betrüben. *syn.* contristor.

tristor, aris. *smęcę się, smucę się.* trauren, betrübt seyn, *syn.* contristor, mœreo, dŏleo. *phr.* tristĭtiā, mœrōrĕ, dŏlōrĕ, ærumnis prĕmor, opprĭmor, obruor, dējĭcior.

trĭsulcus, a, um. *troisty, rosochaty.* dreyzackig, dreyspaltigt.

trĭsyllăbus, a, um. *trzy Syllaby zawieraiący.* dreysylbicht.

TRIT

trĭtăvia, æ, f. *prapradziadowa Babka.* Dritturaltmutter, Mutter im sechsten Glied.

trĭtăvus, i, m. *Prapradziadow Dziad.* Dritturaltvater.

trĭtēmŏria, æ, f. *trzecia Część.* ein Drittel.

trithales, is, f. gr. *Rozchodnik mały.* Hauswurz, ein gewisses Kraut.
tritianus, a, um. *trzykrot większy.* dreymal grösser.
triticeius, triticeus, *triticiarius*, a, um. *pszenny.* zum Weizen gehörig, aus Weizen gemacht.
triticum, i, n. *Pszenica.* Weizen.
triticum frictum. *Słód.* Malz.
triticum trimestre. *Jarka.* Sommerweizen.
tritilis, e. c. *do tarcia zdolny.* das gerieben werden kann.
trito, as. *vide* strito.
triton, onis. m. gr. *Trąba, Morski Człowiek, Wiatrznik, Truczyk, Kurek na Kościele, Sadzawnik.* ein Meergott, Meermännlein, Schifffähnlein, Aufsatz auf Fontainen.
tritor, oris, m. *trący, Tracz, Skaziciel.* ein Treter, Zertreter, Reiber, Drescher.
tritor compedum. *Okowaniec.* gefesselt.
tritura, æ. trituratio, onis, f. *Młocba, Sadno.* das Dreschen.
triturator, oris, m. *vide* tritor.
trituro, as. *młocę.* dreschen.
tritum, i, n. *pospolite Przysłowie.* ein gemeines Sprüchwort.
tritus, us, m. *Tarcie, Scieranie.* Reibung.
tritus, a, um. *tarty, wytarty, utarty, pospolity.* gerieben, zermalmet, gebahnt, bekannt.
tritum iter. *utarta Droga.* gebahnter Weg, gangbare Straße.

TRIV

Trivenefica, æ, f. *wielka Czarownica.* Erzhexe.
triverbero, onis, m. *wielki Hultay.* ein Erzbube.
trivialis, e. c. *trzydrożny, prosty, podły, pospolity.* was in Kreuzwegen ist oder allda geschieht, schlecht, gering, gemein, auf allen Gassen.
trivialia verba. *proste słowa, podła Mowa.* gemeine Worte und Redensart.
trivialiter. adv. *podło, poprostu.* schlecht hin.
triviatim. adv. *na pospolitych Drogach* auf gemeinen Straßen.
trivium, ii, n. *Dróg Zbieżenie, Rozstanie Dróg, Tret, Droga krzyżowa* Kreuzweg, da drey Straßen zusammen stoßen.
trivius, a, um. *vide* trivialis.
triumphalia, ium, n. plur. *scil.* ornamenta. *Tryumf.* Triumphszierde, womit diejenigen beehret wurden, die zwar einen Triumph verdienet hatten, aber nicht triumphiren konnten, weil sie nicht *Imperatores* waren.
triumphalis, e. c. *tryumfowy, zwycięski, Tryumfem sławny.* triumphirlich, zum Triumph gehörig.
triumphator, oris, m. *Tryumfujący.* ein Triumphirer. *syn.* victor, triumphans, ovans. *phr.* triumpho, victoriâ celeber, elatus, insolens, illustris, triumphos meritus.
triumphatorius, a, um. *Zwycięski.* zum Triumphirer gehörig. *vide* triumphalis.
triumphatus, us, m. *i. q.* triumphus.
triumphatus, a, um. *zwyciężony.* besiegt, überwunden. *syn.* victus, debellatus, devictus, superatus, domitus.
triumpho, as. *triumfuię, weselę się.* triumphiren, einen Triumph halten, sich sehr

sehr freuen. *syn.* ŏvo, exulto, lætĭtiâ gestio, triumphum ăgo, dūco, cĕlĕbro.

triumphus, i, m. *Tryumf.* ein Triumph, Siegesgepränge. *syn.* victōria.

triumvĭr, ĭri, m. triumvĭri hi. *erat magistratus Romæ varius, quem tres cives administrabant. Erant enim capitales, carceris custodes, nocturni, mensarii, monetarii, epulones, coloniarum deducendarum.*

triumvĭrālis, e. c. *i. q.* ad triumviros pertinens.

triumvĭrātus, us, m. *i. q.* officium aut dignitas triumvirorum.

triuncis, e. c. *&* triunx, uncis. *trzy Uncye albo sześć Łótów ważący.* drey Unzen schwer.

triūnĭtas, atis, f. *vide* trinitas.

trivŏlum, i, n. *Cepy.* Dreschflegel.

trixāgo, inis, f. *i. q.* trissago.

trixis, is. *Kleszczowina.* Schaflaus. *vide* ricinus.

TRO

Trochæus, *pes poëticus duabus syllabis, prima longa, secunda brevi, constans ut:* virga.

trochaicus versus, *ex ipsis Trochæis constans.*

trŏchĭlus, i, m. *gr. Królik Ptak, Kokoszka błotna.* Goldhändlein, Zaunschlupfer, Zaunvöglein.

trŏchisco, as. *Trociczki robię.* Kügelein machen.

trŏchiscus, i, m. *gr. Kołaczek, Trociczka.* ein Kügelein.

trŏchlea, æ, f. *gr. Kluba 2.* Aufzug, Winde, Scheibe oder Rolle mit Zugehör in einem Kloben.

trochleis extollo. *winduię.* hinauf winden.

trochulus. vide *torulus.*

trŏchus, i, m. *gr. Krąg gra.* ein Kräusel, womit die Jungen spielen.

trocta, æ, f. *vide* truta.

trōgălia, orum. *gr. Wet 1.* & sub *Szczodrak.*

trōglōdytes *&* trōglōdyta, æ, m. *gr. Strzyżyk.* gewisse Art von Vögeln, den Spazen gleich.

trōgon, onis, m. *gr. Krzywonos Ptak.* ein Raubvogel mit einem kreuzweise übereinander gelegten Schnabel.

trŏphæātus, a, um. *zwycięski Znak maiący.* der ein Siegeszeichen hat.

trŏphæŏphŏrus, i, m. *gr. Zwycięzca.* ein Siegesherr.

trŏphæum, i, n. *gr. Zwycięstwo, zwycięski Znak.* ein Siegeszeichen. *syn.* spŏlia, exŭviæ.

trŏpæus, i, m. *gr. Oszust, Błazen.* ein listiger Vogel oder Betrüger, der andere Leute höhnet und vexiret, und sich hernach verstecket.

trŏphima, atis *&* orum, n. *gr. mamczyne myto.* Säugammenlohn.

trŏpicè, adv. *odwrotnie.* auf verkehrte Art, Weise und Manier.

trŏpĭcus, a, um. *gr. odwrotny 4. niewłasny.* verändert, verkehrt.

trŏpicus, i, m. tropĭca signa, tropici circuli. *Przesilenie 2.* & sub *Koła niebieskie.* Wendekreis auf der Sphäre des Himmels.

trŏpis, is, f. *gr. i. q.* carina. *Naw dno.* ein Schiffboden.

trŏpŏlŏgia, æ, f. *gr. Zamiana słów, Obyczaiom służąca Mowa.* eine figürliche oder

oder verblümte Redensart, abwechselnde Rede.
trŏpus, i, m. *gr.* *Zamiana Słow, Sposob, Zwyczay, Obyczay, Obyczaie.* Wendung, Deutungsänderung, wenn die eigentliche Deutung eines Worts in eine andere verwandelt wird.
trossŭlus, i, m. *fiadły, Galant, Halabartnik.* der sich sonderlich vor andern heraus putzet und galant seyn will; ein Reuter.
trox, ōcis & ōgis, m. *gr.* *Robak w Iarzynie.* ein Würmlein, welches das Gemüs auffrißt.
troxĭmus, a, um. *co tylko surowo ieść się da.* roh zu essen dienlich.

TRU

Trua, æ, f. *Warżecha, Miednica, Kielnia, Kuchenna, Czerpaczka.* Rühr-löffel, Querl, Wasserfaß, Gelte.
trŭcīdātio, onis, f. *Zabicie, Katowanie.* Ermordung.
trŭcīdātor, oris, m. *Zaboyca.* ein Mörder, Todtschläger, Erwürger. *syn.* occīsor.
trŭcīdātus, a, um. *zabity.* ermordet, *syn.* interfectus, intĕremptus, jŭgŭlātus, cæsus, occīsus, nĕcātus.
trŭcīdo, as. *zabiiam okrutnie.* tödten, todtschlagen, unbarmherzig erwürgen. *syn.* interfĭcio, intĕrĭmo, jŭgŭlo, cædo, occīdo, nĕco, ēnĕco. *phr.* vītam crūdēlĭter ērĭpio, aufĕro.
trucla, æ, f. *vide* truta.
trŭcŭlenter, truculentius. adv. *Srogo.* grausamlich. *syn.* crūdēlĭter.
trŭcŭlentia, æ, f. *Okrucieństwo.* Grausamkeit, *syn.* crūdēlĭtas.
trŭcŭlens, entis, o. trŭcŭlentus, a, um. *okrutny, srogi, struszliwy.* grausam, mörderisch. *syn.* trux, fĕrus, effĕrus, fĕrox, ātrox, sævus, crūdēlis, immānis, terrĭbĭlis, inhūmānus, immītis, asper.
trŭcŭlo, as. sub *Drozd.* girren wie eine Turteltaube. *vide* trutilo.
trūdes, is, f. *Tłuk 1.* eine Treibkeule, ein Hebbaum, Zaumpfahl.
trūdo, is. *trącam, pcham, popycham.* stoßen, drängen, fortreiben. *syn.* pello, impello, compello, ădĭgo.
trulla, æ, f. & trullio, onis, f. *Warżecha, Czara, Urynał 1. stolcowe Naczynie, Kielnia 1. 2.* Wasserwanne, Wassertrog, Waschfaß, Gelte, Trinkgeschirr, Flasche, Schenkkanne, Nachtstuhl, Nacht- oder Kammerscherbe, Mauer- oder Tünchkelle.
trulleum, i, n. *Miednica 1. Nalewka 2.* Handfaß.
trulleus, a, um. *czarowy.*
trullissātio, onis, f. *Tynkowanie.* das Tünchen.
trullisso, as. *tynkuię.* tünchen, gypsen.
trullium, ii, n. *vide* trulleum.
trŭncātio, onis, f. *Ucinanie, Niedołężność.* Zerstümmelung.
truncātus, a, um. *obcięty, niedołężny.* zerstümmelt. *vide* truncus, a, um.
trunco, as. *scinam, ucinam.* stümmeln, verkürzen, verhauen, in Stücken zerhauen. *syn.* obtrunco, ampŭto, mŭtilo, scindo, abscindo.
truncŭlus, i, m. *Pniaczek, Pieniek.* ein kleiner Stamm, Stock, oder Stöcklein.
truncŭli, orum, m. plur. *Drobki.*
trŭncus, i, m. *Pniak, Pień, Korżeń, Kłodzina, Kikut, Tułow.* & translatè. *Głupiec, Nikczemnik.* Stock, Stamm, Block,

Block, Kloß, Rumpf, Leib, davon der Kopf abgehauen, ein grober Kloß, Tölpel. *syn.* stipes. *Metaph.* stupidus, hebes, tardus.

truncus, a, um. *obcięty, niedołężny, niecały, niedokończony.* gestümmelt, abgehauen, zerhauen. *syn.* truncatus, obtruncatus, amputatus, mutilus, abscissus.

truncum corpus. *Tułow.* der Rumpf.

truo, onis, m. *Bąk, Nosal.* gewisse Art von Vögeln.

truo, as. *mięszam w Garcu.* im Topf umrühren. *vide* tudiculo.

trusatilis, e. c. *popychalny.* das sich drehen oder treiben läßt.

trusatilis mola. *żarna 1.* eine Handmühle.

trusito & truso, as. *popycham.* treiben, zwingen, fortstoßen.

trusulus, i, m. *i. q.* trossulus.

trusus, a, um. *trącony.* gestoßen.

truta, æ, f. *Pstrąg.* eine Fore, Forelle.

trutilo, as. sub *Drzod.* schreyen wie ein Krammetsvogel. *vide* trucculo.

trutina, æ, f. *Waga 1. Przeźmian, Kluba 2. Szal kluba, Szale małe, Rozsądek 2.* Waage, oder das Loch, darinn die Zunge an der Waage gehet, Erwägung, Prüfung. *syn.* libra, statera, lanx, bilanx.

trutinator, oris, m. *Ważnik.*

trutinatus, a, um. *ważony, na Rozsądek wzięty.* gewogen, erwogen, geprüft.

trutino, as. trutinor, aris. *ważę 1. uważam.* wägen, erwägen, beobachten. *syn.* libro, pondero.

trutta, æ, f. *vide* truta.

trux, ucis, o. *srogi, okrutny. strászliwy.* greulich, scheußlich, grausam, erschrecklich. *vide* truculentus.

tryblium, ii, n. *gr. Misa 1.* eine Schüssel, Napf, Mörsel.

trychnon *vel* trychnos. *gr. vide* strychnum.

tryginon, i, m. *gr. Farba czarna z winnego Lagru.* eine schwarze Farbe aus Weinhefen.

tryginus, a, um. *drożdżany.* aus Weinhefen.

trygon, onis, m. & f. *gr. Sinogarlica, Pasternak Ryba.* gewisse Art von Fischen, *alias* pastinaca.

trypane, es. trypanum, i, n. *gr. Swider.*

trysso, as. sub *sinogarlica.*

tryx, ygis. *i. q.* fæx *aut* vinum mustum.

tryxalis, is, f. & troxalis, idis. *gr. Swiercz.* eine gewisse Art von Ungeziefer, so schier den Heuschrecken gleichet.

T U

Tu. pronom. tui, tibi. *ty.* du.

tu dicis, tu dixisti. *tak iest 1.*

tu ipse. *ty sam.* du selbst.

tu tu. *hu hu.*

tuatim. adv. *po twoysku.* nach deiner Manier oder Gewohnheit.

tuba, æ, f. *Trąba 1. 2. Pobudka,* & sub *Puzan.* Trompete, Posaune, Wasserröhre. *syn.* classicum, lituus, cornu, buccina.

tubarius, ii, m. *Trąbnik.* ein Trompeten- oder Posaunenmacher.

tuber, eris, m. *nempe* fructus. *Jabłko Africkie.*

tuber, eris, f. *nempe* arbor. in *Jabłka Africkie.* gewisse Art von Bäumen.

tuber, eris, n. *Grzyb 1. Garb 1. Guz 1. 2.* & sub *napuchły.* Geschwulst, Beule, ein Buckel, Höcker, Morche, Pfifferling, Schwamm.

tuber cervinum. *ielenia Bedłka.* Hirschbrunst, Hirschschwamm.

tūbercŭlum, i, n. *Guzik 1. Wrzodek.* Knötlein, Blätterlein, kleine Beule.

tūbĕro, as. *puchnę 2. Wrzod albo Guz mi się robi.* geschwellen, anlaufen, eine Beule werden.

tūbĕrōsus & tūbĕrus, a, um. *napuchły* sub *napuchło.* geschwüricht, kupfericht, schwammicht, dick aufgeschwollen.

tŭbĭcen, ĭnis. & tŭbĭcĭnator, oris, m. *Trębacz.* ein Trompeter.

tubicen symphoniacus. *Puzanista.*

tŭbĭcĭno, as. *trąbię.* trompeten, blasen.

tŭbĭlustrium, i, n. *Cwiczenie się w trąbieniu.* Uebung im Blasen.

tŭbŭlārius, ii, m. *Rurmistrz.* ein Rohrmacher.

tŭbŭlātio, onis, f. *zwinienie czego w Kręgi, Nadęcie.* Aushöhlung.

tŭbŭlātus, a, um. *wydrożony* & sub *Fałdowanie.* ausgehöhlert, ausgebohret.

tŭbŭlus, i, m. *Rura wodna, rurny Słup, Komin,* & sub *Pukawka.* eine kleine Röhre, Feuermauer, Schornstein.

tŭburcĭnābundus, a, um. *żarłok, łakomy w iedzeniu.* freßhaft, geizig im Fressen.

tŭburcĭnātus, a, um. *pożarty.* hineingeschluckt, verzehrt.

tŭburcĭnor, aris. *zrę, połykam, Rozgardyas stroię.* das Essen geschwind einschlucken.

tŭbus, i, m. *Rura wodna, Cewka 2. Kiszka 1. Pioro 6.* eine Röhre, Wasserröhre. *syn.* fistŭla, cănālis.

tŭcētum, i, n. *Siekanina, Drapanina, Szołdra, Galareda.* Pastete, Sulze.

tŭdes, is, & itis, f. *Młot bednarski.* ein Büttnerschlägel, Keule.

tŭdĭātor, oris, m. *Młotem robiący.* der seine Arbeit im Schlagen verrichtet.

tŭdĭcŭla, æ, f. *Stępa, Warzęcha.* ein Stämpfel, Küchenkelle, Schöpflöffel, Brenneisen, damit man Zeichen auf das hölzerne Geschirr brennet.

tŭdĭcŭlo, as. *mięszam w Garcu, toczę 3.* umrühren, stampfen.

tŭdis. *vide* tudes.

tŭdĭtānus, i, m. *Głowa, Herszt, Wodz złych.*

tŭdĭto, as. *często tłukę, knuię 2.* oft stoßen.

tudo, is. *lege* tundo.

tueor, ēris. *bronię 1. 2. zachowuię 1. podeymuię kogo, opatruię, przestrzegam, przystrzegam, patrzam.* beschützen, beschirmen, behaupten, vertheidigen, erhalten, sich eines annehmen, sehen, ansehen. *syn.* tūtor, dēfendo, custōdio, tĕgo, prōtĕgo, servo, conservo, asservo, *vel* video, intueor.

tuesca, æ, f. *vide* tesca.

tŭgŭrĭōlum, i, n. *Chałupka.* Bauernhäuslein.

tŭgŭrium, ii, n. *Chałupa, Iata.* ein Hirtenhaus, Bauershütte, Schoppe. *vide* casa.

Tuiscōnes, um, m. plur. *Niemcy.* die Teutschen.

tuisso, as. *komu ty mowię.* du heißen.

tuĭtio, onis, f. *Bronienie.* Beschützung, Beschirmung.

tŭlii, orum, m. plur. *gwałtowne Krwi Cieczenie.* starke Blutstürzungen, heftige Fließungen des Bluts.

tŭlĭpa, æ, f. *Tulipan, Lilia Turecka,* & sub *Storczyk.* Tulipane, eine Blume.

tullius

tullius & tullus, i, m. *rurny Słup, Strumień 2. & in Szczerka.*

tulo. obsol. *i. q.* fero.

TUM

Tum. *w ten czas, tedy 3. dopiero 2. nad to, więc 2.* also auch, sodann, hierauf. *syn.* tunc, deinde, prætěrea.

tum autem. *nad to.*

tum tum. *częścią 2.*

tumba, æ, f. *Gruba, Grób.* Grube, Grab, Loch in der Erde.

tumbŭla, æ, f. *Grobek.* ein kleines Grab.

tŭmĕfăcio, is, ere. *nadęto czynię.* aufblähen, stolz machen. *syn.* inflo, tumore rĕpleo.

tŭmĕfactus, a, um. *nadęty, pyszny.* schwülstig, aufgeblasen, stolz gemacht.

tŭmens, entis, o. *nabrzmiały.* geschwollen.

tŭmentia, æ, f. *vide* tumor.

tŭmeo, es. tŭmesco, is. *nadymam się, puchnę, pysznię się, wre co 2.* aufschwellen, geschwollen, aufgelaufen, aufgeblasen oder stolz seyn. *syn.* turgeo, turgesco, intŭmesco, inflor, extŭbĕro.

tumex, ĭcis, f. *Dęga.* eine Beule, ein mit Blut unterlaufener Fleck.

tŭmex, ĭcis, f. priscum, & tŭmicla, æ, f. *vide* tomĕx.

tŭmĭdē. adv. *nadęto.* geschwollen.

tŭmidĭtas, atis, f. *vide* tumor.

tŭmĭdo, as. *vide* tumeo.

tŭmĭdŭlus, a, um. *trochę nabrzmiały.* ein wenig geschwollen.

tŭmidus, a, um. *nadęty, nabrzmiały, pyszny.* geschwollen, aufgeblasen, stolz, hochmüthig. *syn.* tŭmens, tŭmĕfactus, turgĭdus, inflātus, extŭbĕrans.

tumidum mare. *burzliwe Morze.* das brausende Meer.

tŭmor, oris, m. *Nadęcie, Nabrzmiałość, Nadętość, Puchlina, Pycha.* Geschwulst, Aufschwellung, Hochmuth. *syn.* inflātio, sŭperbia.

tumor terræ. *Pagorek.* ein Hügel.

tŭmŭlāmen, inis, n. *Pogrzeb.* das Begräbniß.

tŭmŭlātio, onis, f. *Pogrzebanie, Zakopanie.* Begrabung, Verscharrung.

tŭmŭlātus, a, um. *zagrzebany, pogrzebany, pochowany.* verscharrt, beerdigt. *syn.* sĕpultus.

tŭmŭlo, as. *grzebię umarłego.* begraben, zur Erde bestatten. *vide* sĕpĕlio.

tŭmŭlōsus, a, um. *pagorkowaty.* hügelich, ungleich.

tŭmultuārĭē. adv. *porywczé, zamięszanie, hurmem.* geschwind, ohne Ordnung, in der Eile.

tŭmultuārius, a, um. *nagły, porywczy, nieprzebrany, dorywczy, na prętce 2.* eilfertig, jähling, übereilt.

tŭmultuātim. adv. *vide* tumultuārĭē.

tŭmultuātio, onis, f. *Rozruch.* Auflauf, Lärmen.

tŭmultuātor, oris, m. *Rozruch robiący.* ein Aufrührer, Lärmmacher.

tŭmultuo, as. & tŭmultuor, aris. *Burdy stroię, Zgiełk czynię, buntuię 2.* einen Auflauf oder Lärm machen, Aufruhr anrichten.

tŭmultuōsē. adv. *nieporządnie, porywcze, z Zgiełkiem.* mit Ungestüm, aufrührisch.

tŭmultuōsus, a, um. *nieporządny, buntowny, porywczy, burzliwy, niespokoyny, Zamięszania pełny, krzykliwy.* aufrührisch, unrichtig, ungestüm, stürmisch, voll Lärmen, unruhig. *syn.* tŭmultuārius. *vide* sĕdĭtiōsus.

tŭmultus.

tŭmultus, us. & i, m. *Rozruch*, *Zgiełk*, *Trwoga* 1. *Zamięszanie*. Aufruhr, Aufstand, Lärm, Allarm. *syn.* strĕpĭtus, murmur, frăgor, *vel* sēditio, turba, mōtus.

tŭmŭlus, i, m. *Pagórek Grób*. ein erhöhtes Erdreich, Hügel, Grab, Begräbniß. *syn.* agger, collis, sĕpulchrum.

tumulus nivalis. *Zamieć*.

TUN

Tun *pro* tunc. *i. e.* an tu.

tunc. adv. tunc temporis. *wtedy*, *wten czas*. alsdann, dazumal, damals, zur selben Zeit.

tundo, is. *tłukę* 1. 3. *biię kogo*, *uderżam* 1. *zbiiam* 6. *wybiiam* 10. *młocę*, *tępam*, *mied'ę*. stoßen, schlagen. *syn.* contundo, cædo, verbĕro, fĕrio, percŭtio, pulso, tĕro, attĕro, frango.

tundo aures alicujus. *nabiiam Uszy*. einem die Ohren voll machen.

tŭnĭca, æ, f. *Szata* 3. 4. 5. 6. *Sukmana*, *Skórka* 1. 2. 4. 5. *Łupina*, *Jądrek skórka*, *Moszny*. Leibrock mit oder ohne Aermel. *vide* vestis.

tunica arboris. *Skorka na Drzewie*, *Łyko*, & sub *papierowe Drzewko*. Rinde am Baum.

tunica ex annulis ferrea. *Pancerz*. ein Panzer.

tunica forensis. *Szata do Ludzi*.

tunica interior, intima, interula. *Serdak*, *Koszula* 1. ein Hemde.

tunica molesta. *Kabat na smolony*. spanischer Mantel, gewisse Art von Strafen.

tunica oculorum. *Błonka Oczu*. Häutlein in den Augen.

tunica pectoralis. *Kaftan*.

tunica pulla. *żałoba* 2. Trauerkleid.

tunicis solutis. *rospasany*.

tŭnĭcātus, a, um. *ubrany*. bekleidet.

tŭnĭcella, æ, f. *vide* tunicula.

tŭnĭco, as. *ubieram*. den Rock anziehen, bekleiden, umhüllen. *vide* vestio.

tŭnĭcŭla, æ, f. *Sukienka*, *Dzianka*, *Błonka Oczu*. ein Unterröckchen, kleine Röcklein, Häutlein in den Augen.

tunsillum & *tusillum*, i, n. *vide* pistillum.

tunsĭto, as. *często tłukę albo biię*. oft stoßen, schlagen.

tunsus, a, um. *tłuczony*. gestoßen, gestopft, gequetschet.

tuomet, tuopte *ablat.* sub *twoy*. von, mit oder durch dein selbst.

tuor. obsol. *pro* tueor.

tuor, oris, m. *Widzenie*. das Gesicht.

TUR

Tūrāria, æ, f. *pewny Gatunek Piszczałek*. gewisse Art von Pfeifen.

tūrārius, ii, m. *lege* thurarius.

turba, æ, f. *Pospolstwo*, *Tłum*, *Kupa*, *Chałastra* 2. *wielkość Liczby*, *Rozruch*, *Burda*, *Zamięszanie*. Menge, Haufe, Rotte, Tumult, Getümmel, Lärm, Zänkerey, Stänkerey, Unruhe. *syn.* căterva, cŏhors, phălanx, agmen, glŏbus, mănus, vis, nŭmĕrus, coetus, conventus, concio, plebs, tumultus.

turbāmentum, i, n. *Mącenie*, *Zamieszka*. Empörung, Beunruhigung, Verwirrung.

turbātè, turbātim. adv. *nieporządnie*, *mętnie*, *zamieszanie*, *niespokoynie*, *burzliwie*, *zuchwale*, *porywcze*. stürmisch

misch, aufrührisch, unruhig, zorniger Weise.

turbātio, onis, f. *Zamieszanie.* Verstörung, Verunruhigung, Gewirre.

turbātor, oris, m. *Buntownik.* ein Aufwiegler, Verstörer, Verwirrer.

turbātrix, īcis, f. *Buntowniczka.* eine Aufwieglerinn.

turbātus, a, um. *poruszony.* stürmisch, aufrührisch, betrübt, verwirrt, unordentlich, unruhig.

turbēla, turbella, æ, f. *Zamięszanie, Tłum, mały Rozruch.* ein kleiner Lärm.

turben, ĭnis, m. *vide* turbo inis.

turbĭdātus, a, um. *vide* turbĭdus.

turbidè & turbĭdum. adv. *vide* turbatè.

turbĭdo, as. *vide* turbo.

turbĭdŭlus, a, um. *nieco niespokoyny.* etwas unruhig.

turbĭdus, a, um. *mętny, zamięszania pełny, burzliwy, chmurny, niepogodny, niespokoyny, buntowny, poruszony.* bewegt, trüb gemacht, verwirrt, unruhig, schlammicht, hitzig, ungestüm. *syn.* turbidātus, turbātus, mistus, confūsus, impūrus, sordĭdus, terrĭtus, trĕpĭdus, āmens, īrātus, īrā commōtus, accensus.

turbĭnātio, onis, f. *kończata Okrągłość.* zugespitzte Gestalt, Zuspitzung.

turbĭnātus, a, um. *pochodzisty, okrągło ku dołowi.* unten dick und oben zugespitzt wie ein Kräusel oder Treibkegel.

turbĭneus, a, um. *kończato okrągły, szpiczasty, kręcący się.* spitzig, gewirbelt.

turbĭno, as. *zakończam, kończato robię.* zuspitzen.

turbo, as. *mięszam 2. 3. mącę, trwożę, buntuię 2. Niepokoy czynię, burzy się 1.* stören, trübe machen, verunruhigen, Aufruhr anrichten, verwirren, durch einander treiben. *syn.* turbĭdo, conturbo, perturbo, misceo, permisceo, confundo.

turbo, inis & onis, m. *Kręglica, kończata Okrągłość, Wiiodł, Wir, Wicher, Cewka 1. Chochoł, Wrzeciono, Krętogłów, Pliszka, Paw 6.* Sturm- oder Wirbelwind, Kräusel, Peitschtrol, ein jedwedes Ding, so unten dick und breit und oben zugespitzt ist. *vide* ventus.

turbo rectus. *Kończata Rzeczku dołowi.*

turbo ruens, inversus. *Kończata Rzecz ku Gorze*

turbor, oris, m. *Rozruch, Zamięszanie.* Tumult, Verwirrung.

turbŭla, æ, f. *vide* turbela.

turbŭlentè & turbŭlenter. adv. *vide* turbātè.

turbŭlentia, æ, f. *Zamięszanie.* Verwirrung.

turbŭlento, as. *Niepokoy czynię.* unruhig machen, verwirren.

turbŭlentus, a, um. *burzliwy, niespokoyny, Zamięszania pełny, buntowny.* betrübt, unruhig, stürmisch, ungestüm, verdrießlich, bös, schlimm. *syn.* turbĭdus, *vel* sēditiōsus. *phr.* sēditiōnis āmans, turbārum autor, căput, pācem, quiētem pĕrōsus, ĕxōsus, pācis inĭmīcus.

Turca, æ, m. *Turczyn.* ein Türk.

turchēsia, turchīna, turcosa, æ, f. & turcois, idis, m. *Kamień drogi niebieski.* Türkis, ein hellblauer Edelgestein.

Turcicus, a, um. *Turecki.* Türkisch, zum Türken gehörig.

Turcicum, imperium. *Państwo Tureckie, Ottomańskie.* das Türkische oder Ottomanische Reich.

Turcus, i, m. *i. q.* Turca.

TURD

Turdēla & turdella, æ, f. *Kwiczoł.* eine Drossel, Droschel, Bergdrossel.

turdētānus, i, m. *vox ficta à Plauto. i. q.* qui turdos vendit.

turdus, i, m. turdus major, maximus, viscivorus. *Iemiołucha.* ein Krametsvogel, Wacholdervogel, ein großer Ziemer.

turdus marinus. *Drozd morski.* Meerdrossel, gewisse Art von Fischen.

turdus minor, minimus. *Drozd 1. Kwiczoł.* eine Wein- oder Zippdrossel.

tureus. *lege* thureus.

turgens, entis, o. *vide* turgĭdus.

turgeo, es. & turgesco, is. *nadymam się, pęcznieię, mięższeię, pysznię się, gniewam się 1. dąsam się, Pąkowie puszcza Drzewo.* aufgeblasen seyn, hoch heraus stehen, strotzen, hoch anlaufen, aufschwellen, voll werden, bös seyn. *vide* tumeo.

turgĭdulus, a, um. *napuchły.* etwas aufgelaufen, aufgeschwollen.

turgĭdus, a, um. *nabrzmiały, nadęty, napuchły.* aufgeblasen, aufgelaufen, aufgeschwollen, strotzend. *vide* tumidus.

turgor, oris, m. *i. q.* tumor.

tūrio, onis, m. *Latorośl roczna.* junges Jahrsprößlein, so viel als in einem Jahr wächst.

turma, æ, f. *Poczet, Rota 2.* eine Anzahl Reuter von 30 bis 32 Mann, eine Escadron, Geschwader Reuter. *syn.* cŏhors phălanx, căterva.

turmālis, e. c. turmārius, a, um. *pocztowy, gminowy, konny.* zum Trupp gehörig.

turmalis, is, m. *Towarzysz 3.*

turmarcha, æ, m. *Kaprał, Rotmistrz.* ein Corporal, Rottmeister.

turmātim. adv. *i. q.* per turmas. *Rotami.* escadron- oder truppenweise.

TURP

turpātus, a, um. *oszpecony.* befleckt, besudelt, häßlich gemacht.

turpētum, i, n. B. *Turbit 1. 2.*

turpĭcŭlus, a, um. *przyszpetnieyszy.* ein wenig häßlich oder garstig.

turpĭfĭcātus, a, um. sub *szpetny.* geschändet.

turpĭfĭco, as. *vide* turpo.

turpĭfĭcor, aris. *poszpecieć.*

turpĭlŏquium, ii, n. *sprosna Mowa.* eine Schandrede.

turpĭlūcrĭcŭpīdo, inis, f. *Łakomstwo.* Gewinnsucht.

turpĭlūcrĭcŭpĭdus, a, um. *turpĭlūcris*, e. c *żmindak, łakomy 2.* gewinnsüchtig auf böse Art.

turpis, e. c. *szpetny, sprosny, nieczysty* schändlich, häßlich, unehrbar. *syn.* fœdus, dēformis, informis, tēter, squallĭdus, inhŏnestus, impūrus, infāmis, prŏbrōsus, pŭdendus, inhŏnōrus, abjectus, vīlis, inglōrius, indĕcōrus, ignōbĭlis, sordĭdus.

turpiter & turpè. adv. *sprośnie, sromotnie.* häßlich, schändlich. *syn.* fœdē. dēformĭter.

turpitūdo, inis, f. *Sprosność.* Schande, Spott, Unehre. *syn.* fœdĭtas, dēformĭtas, măcŭla, lābes, sordes, *vel* dēdĕcus,

dĕcus, infāmia, nŏta, ĭnhŏnestas, vitium.
turpo, as. *szpecę.* schänden, besudeln, schändlich verstellen, garstig machen. *syn.* fœdo, dĕturpo, măcŭlo.
turrĭcŭla, æ, f. *Wieżyczka*, *kostkowa Puszka.* ein kleiner Thurm.
turrĭfer & *turrĭger*, era, erum. *wieżysty.* einen Thurm tragend.
turris, is, f. *Wieża.* ein Thurm. *syn.* spĕcŭla.
turris ambulatilis, subrotata. *Baszta z.*
turrĭtus, a, um. *wieżysty.* hoch wie ein Thurm. *syn.* turrĭbus mūnĭtus, cinctus.
tursio, onis, m. sub *świnia morska.* ein Stör, gewisse Art von Fischen.
turtur, uris, m. *Sinogarlica.* eine Turteltaube. *item* membrum virile.
turtŭrilla, æ, f. *Sinogarlica mała.* Turteltäublein. *item* locus, ubi impudicitiæ dabatur opera.
turturillæ & *turturilli* & *turdilli.* *i. q.* molles, impudici.
tŭrunda, æ, f. turundus, i, m. *Fleytuch Czopek lekarski*, *Kłosek z.* Wieke, oder Meisel, so man in die Wunden drehet, Gänsewulger, Nudel oder zusammengewulgertes Mehl, damit man die Gänse oder Hühner stopfet und mästet.

TUS

Tus, uris. *lege* thus.
tŭsillæ, arum, f. plur. *ślinne Iagody.* die Mandeln am Halse.
tussĕdo, ĭnis, f. *vide* tussis.
tussĭcŭla, æ, f. *mały Kaszel.* kleiner Husten.
tussĭcŭlāris, e. c. *kaszlowy*, *przeciwko Kaszlu na Kaszel służący.* für den Husten dienlich.
tussicularis herba. *Lepieżnik.* *vide* tussĭlāgo.
tussĭcŭlōsus, tussĭcus, a, um. *kaszlący.* mit Husten beladen.
tussĭlāgo, inis, f. *Podbiał*, *Kniat*, *Lepieżnik.* Pestilenzwurz.
tussio, is, ire. *kaszlę*, *wykaszlać.* husten, den Husten haben.
tussis, is, f. *Kaszel.* der Husten. *syn.* tussĕdo.
tusus, a, um. *tłuczony.* gestoßen.

TUT

Tutaculum, i, n. *tūtāmen*, inis, n. *tūtamentum*, i, n. *Obrona z.* Schutz, Schirm, Beschützung, Verwahrung. *vide* tutela.
tūtānus, i, m. *Deus tutelae apud Ethnicos.*
tūtātor, oris, m. *Obrońca.* ein Beschützer.
tūtātus, a, um. *obroniony.* beschützt.
tute, tutĕmet. pronom. *ty sam.* du selbst, eben du.
tūtè. adv. *bespiecznie.* sicher, *vide* tutò. adv.
tūtēla, æ, f. *Opieka*, *Obrona z.* *Staranie*, *Grodź.* Schutz, Vormundschaft, Verpflegung, Sorge, Verwaltung. *syn.* tūtāmen, tūtāmentum, dĕfensio, custodia, auxĭlium, præsĭdium, pātrŏcĭnium.
tutela navis. *Naw Herb.* das Schiffzeichen, der angemalte oder an dem Vordertheil ausgeschnitzte Schutzgott desselben.
tutelæ suæ factus. sub *wychodzę z Opieki.* er ist mündig.
tūtēlāris, e. c. *Opiekuński*, *obronny. z.* zum Schutz gehörig, die Vormundschaft betreffend.

tūtēlārius, ii, m. *Dozorca, Patron.* der eine Kirche oder sonst ein öffentliches Gebäude beschützet, ein Schaffner, Küster, Kirchner.

tūtēlīna, æ, f. *Obronicielka, Opiekunka.* eine Beschirmerinn.

tūtĕmet. *vide* tute, pronom.

tūtia, æ, f. B. *Tucya.* Gallmey.

tutilina, æ, f. *vide* tutelina.

tūtò. adv. *bespiecznie.* sicher, ohne Gefahr. *syn.* tūtè, sēcūrè.

tūto, as. & tūtor, aris. *bronię 1. 2. obwarować.* beschützen, vertheidigen, bewahren. *syn.* tueor, dēfendo, prōtĕgo.

tūtor, oris, m. *Opiekun, Obrońca.* ein Vormund, so über unmündige Kinder gesetzet ist; ein Beschützer. *syn.* tūtātor, cūrātor, pātrōnus, dēfensor.

tūtōrius, a, um. *Opiekunski.* vormundschaftlich.

tūtŭlātus, a, um. *chochołowaty.* mit einem hohen Hut bedeckt.

tūtŭlus, i, m. *Ploty niewieście, Warkocz, Chochoł, Czopka 1. Kołpak.* eine gewisse hohe Purpurhaube, Hauptbinde, Hauptschmuck, Zierrath des Haupts, Haarstirne, hohe Peruque.

tūtus, a, um. *bespieczny, warowny.* sicher, beschützt, ohne Gefahr. *syn.* sēcūrus, tectus, mĕtu văcuus, văcans, in tūto pŏsĭtus, lŏcatus.

tuum. *twoia własna Rzecz, twoy Obyczay.* das Deinige.

tuum est. *twoia Rzecz.*

tuus, a, um. *twóy, Przyiaciel 2.* dein. *i. q.* tibi opportūnus.

tua dominatio, tua reverentia. *Wasz-mość.*

tua facultas, tua potestas ejus rei est. *w twey to mocy.* das ist in deiner Macht.

tuam fidem! *rata, przebóg.*

tuo merito. *dobrze tak na cię.*

TY

Tyctum, i, n. *wspaniała Uczta u Persow.* ein herrliches Gastmahl bey den Persern.

tȳlas, adis. *gr. Drozd.* eine Drossel.

tȳlos, i, m. *gr. Stonóg 1.* ein Kellerwurm.

tymbas, ădis, f. *gr. Czarownica.* eine Hexe.

tymbus, i, m. *gr. Grób.* ein Grab.

tympănicus, a, um. *gr. Puchlinę żywota cierpiący.* wassersüchtig.

trmpăniŏlum, i, n. *Bębenek.* eine kleine Trommel oder Pauke.

tympănismus, i, m. *Bębnienie.* Trommelschlag.

tympănista & tympanistes, æ, m. *gr. Bębenista.* ein Trommelschläger, Tambour, Pauker.

tympănistria, æ, f. *gr. Bębeniszka.* eine Trommelschlägerinn.

tympănītes, æ, m. *gr. Puchlina żywota.* Windsucht, eine Geschwulst des Unterleibes.

tympănĭtĭcus, a, um. *vide* tympănĭcus.

tympănīzo, as. *gr. bębnię.* die Trommel oder Pauken schlagen.

tympănŏtrība, æ, m. *gr. i. q.* tympanista.

tympănum, i, n. *gr. Bęben 1, Pukłat, Kołko 5. Koło 6. rurmusowe Koło, kiy, Czara 2. Kwatera we Drzwiach.* eine Trommel, Pauke, das Trommelhäutlein des Ohrs, Decke über einen Wagen, Kran, Kranich, ein Rad,

damit man große schwere Steine in die Höhe treiben kann, ein Ziehrad, eine Art von Foltern, besondere Art von Gefäßen.

tympanum dentatum. *Kołko zgbkowate.*

tympanum pulso. *vide* tympanizo.

typanum, *i. q.* tympanum.

typarium, ii, n. *Pieczęć.* ein Siegel, Petschaft.

typha, æ, f. *gr.* *Pałka ziele.* Narrenkolbe, Mooskolbe, Liesknospe, ein Gewächs.

typhon, onis, m. *gr.* *Wicher.* Windwirbel.

typhonicus, a, um. *wichrowaty; Wiatr połnocnemu poboczny ku wschodowi.* windwirblicht.

typhus, i, m. *gr.* *i. q.* fastus, superbia. *Pycha.* Stolz, Hochmuth.

typico, as. *wyrażam, ksztaltuię.* vorbilden.

typicus, a, um. sub *taiemny 2. drukarski.* vorbildend, zur Buchdruckerey oder Buchstaben gehörig.

typographeum & typographium, i, m. & typographica officina. *gr.* *Drukarnia.* Buchdruckerey.

typographia, æ. & typographice, es, f. *gr.* *Drukarska Nauka.* Buchdruckerkunst.

typographicus, a, um. *Drukarski.* zur Buchdruckerey gehörig.

typographus, i, m. *gr.* *Drukarz.* ein Buchdrucker.

typotheta, æ, m. *gr.* *Zycer, Składacz Liter.* Setzer in der Druckerey.

typus, i, m. *i. q.* figura *vel* imago. *Kształt, Obraz formierski, Ryrie 2.* ein Vorbild, Entwerfung, Modell, Gestalt, Merkmal.

typi hi. *Litery drukarskie.* Buchdruckerschrift, gegossene oder hölzerne Buchstaben.

TYR

Tyra. *vide* tyras.

tyrannice. adv. *tyrańsko, okrutnie.* tyrannisch, gewaltthätig, grausamlich. *syn.* crudeliter.

tyrannicida, æ, m. *Tyrannoboyca.* der einen Tyrannen umbringet.

tyrannicidium, ii, n. *Tyrannoboystwo.* Todtschlag eines Tyrannen.

tyrannicus, a, um. *tyrański, okrutny.* tyrannisch, grausam.

tyrannis, idis, f. *gr.* *Tyrańs̷two, okrutne Panowanie.* Tyranney, Grausamkeit, Unbarmherzigkeit. *syn.* crudelitas.

tyrannidem exerceo. *okrutnie się sprawuię.* Grausamkeit ausüben.

tyrannoctonus, i, m. *gr.* *i. q.* tyrannicida.

tyrannopolita, æ. *poddany Tyrana.* ein Unterthan eines Tyrannen.

tyrannus, i, m. *gr.* *Tyran, Okrutnik, Pan 3. Krol 1.* ein Tyrann, Wüterich, Regent, König, Herr. *phr.* rex, rector, dominator, princeps iniquus, crudelis, regni, populi oppressor.

Tyras, æ, f. *gr.* *Dniestr.* Dniester, Niester. fluvius Poloniæ celebris in Danubium profluens.

tyria purpura. *Szarłat* 4.

tyrianthinus color. *brunatno czerwona Farba.* violenrothe Farbe.

tyrium, ii, n. tyrius succus. *Szarłat Farba.* Purpurfarbe.

tyro, onis, m. & tyrocinium &c. *lege* tiro, tirocinium &c.

týrocnestis, is, f. *gr.* *Tarka, do skrobania Séra.* ein Reibeisen, damit man die Käse schabet.
týrŏgrăphus, i, m. *gr.* sub *Obraz* 11.
týrŏlăgănus, i, m. *gr.* *Makaron.* Käsekuchen.
týrŏphăgus, i, m. *gr.* *Sér rad iedzący.* Käsefresser, der gerne Käse ist.
týrŏpœia, æ, f. *gr.* *Robienie Séra.* das Käsemachen.
týrŏtărīchus, i, m. *gr.* *Sér z robaczkami. Makaron.* ein Essen von Käse und Lacken, Käsesuppe, Schmierkäse, Quargkäse.
tyttīgias, æ, m. *gr.* *Rozboynik.* ein Strassenräuber, Menschendieb.
tztangarius, ii, m. *Szwiec.* ein Schuhmacher.
tztanga, tztanca. *calceamenti quoddam genus.*

V.

VAC

Văcans, antis, o. *niezabawny, prożny.* 3. leer, ledig, müßig.
vacans ager. *niezasiane Pole.* ein nicht gebauter Acker.
vacans Ecclesia. *Kościoł bez Pasterza.*
vacans mulier. *Wdowa.* eine Wittwe.
vacans tribunus. *żołnierż albo Officier tytułowy.* ein über die Zahl angenommener Officier.
văcanter. adv. *prożno.* müßiglich, vergeblich, überflüßig, unnützlich.
văcat. impers. *prożen, wolny* 2. *łacno.* man hat Weile, man ist müßig, es ist bequem, man hat Zeit.
vacat culpâ. *niewinny iest.* unschuldig seyn.
văcātio, onis, f. *Odpocznienie, Przestanek, Wolność od Urzędu, Odpuszczenie, Wakacya,* & sub *Dyspensacya.* Ruhe, Muße, Erlassung, da einer befreyet ist, Befreyung von Hindernissen, Feyerabend.
vacationem do. *wyzwalam* 2. befreyen.
văcax, ācis, o. *krzywonogi.* krummfüßig.
vacca, æ, f. *Krowa* 1. eine Kuh.
vacca fœta. *Krowa cielna.* eine tragende Kuh.
vaccīnium, ii, n. *marcowy Kwiat, Borowki* 1. Veilchen, Hyacinth oder blaue Meerblume, schwarze Heidelbeer, Brombeer.
vaccīnus, a, um. *krowi.* das von der Kuh ist.
vaccŭla, æ, f. *Krówka bydle.* eine kleine Kuh.

VACE

Văcēfăcio, is, ere. *wypróżniam* 1. leer machen, ausleeren.
văcēfio, is. *czczem się staię, wyprożniam się.* leer werden.
văcerra, æ, f. *Przewora, Głupiec, Szaleniec.* eine Stange oder Stand im Stall, daran man die Pferde oder Ochsen bindet; Heuraffen, Wildzaun, ein Narr, Stocknarr.
văcerrōsus, a, um. *szalony* 1. taub, unsinnig, toll, närrisch, wahnwitzig, albern.

văceſco, is. *i. q.* vaceſio.
văcia, æ. *i. q.* vacax.
văcillans, antis, o. *ſłaby, nieſtateczny* 1. *drzący, nierezolut.* ſchwach, wankend, taumelnd.
vacillans memoria. *ſłaba Pamięć.* ein ſchwaches Gedächtniß.
vacillantes litteræ. *Litery drzącą Ręką napiſane.* Buchſtaben, die mit zitternder Hand geſchrieben ſind.
văcillātio, onis, f. *Chwiewanie.* das Wanken, Wackeln, Taumeln.
văcillātor, oris, m. *chwieiący ſię.* der hin und her wanket.
văcillo, as. *chwieię ſię, ſłabieię, potaczam ſię, ſzwankuię, rucha ſię.* wanken, wackeln, taumeln. *ſyn.* tĭtŭbo, nūto, lābo, lābaſco, hæſĭto.
văcīnia, æ, f. & vacinium, ii, n. *vide* vaccinium.
văcīvè. adv. *próżnuiąc, przy Próżnowaniu.* müßig, bey müßiger Zeit, bey guter Weile.
văcivitas & vacīvus. *vide* vacuitas, vacuus.
văco, as. *bawię ſię* 1. *dogadzam* 2. *łacno mi, próżnuię, przeſtaię, wolny* 2. *niemam.* einem Ding obliegen, ſich einer Sache befleißigen; leer, ledig, müßig ſeyn, nicht haben. *ſyn.* ſtŭdeo, invĭgĭlo, inſūdo, incumbo, ŏpĕram do, *vel* căreo, ſum vacuus, *vel* ōtior, ceſſo, fĕrior, quieſco.
vaco ſermoni. *ſłucham* 1. zuhören.

VACU

văcua, æ, f. *vide* vacans mulier.
văcuātus, a, um. *wypróżniony, puſty* 1. ausgeleeret, leer gemacht.
văcuĕfăcio. *vide* vacefacio.
vacuefactus. *i. q.* vacuatus.
văcuĭtas, atis, f. *Próżność* 2. *Czczość, Przeſtanek, Wolność* 8. Leere, Ledigkeit, Ruhe, Muße, Weile, Müßigkeit, Ledigkeit, Erledigung.
Văcūna, æ, f. *Bogini próżnowania, albo ſpoczynku.* die Göttinn der Ruhe oder des Müßiggangs.
văcuo, as. *wypróżniam.* ausleeren, leer machen. *ſyn.* ēvăcuo, văcēfăcio, văcuēfăcio, exhaurio.
văcuum, i, n. *próżne Mieyſce.* ein leerer Ort.
vacuum eſt. *łacno mi.*
văcuus, a, um. *próżen, próżny* 3. *próżnuiący, niezabawny, wolny* 3. *czczy, łacno mi.* leer, öde, ledig, müßig, frey, leer ſtehend. *ſyn.* văcuātus, ĭnānis, exhauſtus, *vel* jējūnus, *vel* expers, ĭnops, cărens, ĕgens.
vacuus ager. *i. q.* vacans ager.
vacuus animus. *ſpokoyny Umyſł.* ein ruhiges Gemüth.
vacuus virium. *ſłaby.* ausgemergelt, ohne Kraft.
vacui nummi. *leżące Pieniądze.* Geld, ſo keinen Zins trägt, ein todtes Capital.

VAD

Văda, orum, n. plur. *Miatkość na morżu : Niebeſpieczeńſtwo.* Sandbänke. *ſyn.* brĕvia, ſyrtes, agger, ărēnæ.
vădābĭlis, e. c. *i. q.* vadoſus.
vădātio, onis, f. *Ręczenie.* Verbürgung.
vădātus, a, um. *zaręczony, Rękoimie biorący, Rękoimie daiący.* verhaftet, verbürgt.
vădĭmōnium, ii, n. *Rękoimia, Rękoiemſtwo, Obietnica* 2. *Rękoiemſtwa Dzień, Stanie, Stanienie u Prawa, Pozew.* Ange-

Angelobung, sich an dem gesetzten Tage vor Gericht zu stellen, rechtliche Tagleistung.

vadimonium promitto. *ręczę.* angeloben, sich gewiß vor Gericht zu stellen.

vadimonium constituo, facio. *Rękoimię daię.* einen Rechtstag anstellen.

vadimonium accipio. *Rękoimię biorę.*

vadimonium obeo, sisto. *stanąć u Prawa.* sich an dem bestimmten Tage stellen.

vadimonium desero. *nie stanąć na Rok.* sich auf die bestimmte Zeit nicht stellen.

vadis, is. obsol. *pro* vas vadis.

vădo, is. *idę.* gehen, wandern. *syn.* eo, tendo, contendo, prŏfĭcīscor.

vădo, as. *brnę, w Bród 1.* durchwaten, durch eine Furt oder seichten Ort im Wasser gehen.

vădor, aris. *pozywam 1. Rękoimię biorę.* Bürgschaft oder Gewähr fordern, daß einer vor Gericht erscheine; einen anhalten, daß er Bürge sey, oder Vorstand mache.

vădōsus, a, um. *brodzisty, zbrodzony, miałki 1.* seicht, dadurch man waden, gehen, oder reiten kann.

vădum, i, n. *Bród, Dno, Miałkość, Niebespieczeństwo.* Wasserfurt, da man durchwaden, gehen oder reiten kann. *syn.* flūmen, flŭvius, rīvus, amnis. *vide* vada.

vadô transire. *przebrnąć.* durchwaden.

vădus, a, um. *i. q.* vadosus.

væ. interj. *biada.* weh.

væcors, væneo, væsanus. *lege* vecors, veneo, vesanus.

văfellus, a, um. *trochę chytry.* etwas listig.

văfer, fra, frum. *chytry.* arglistig, tückisch, hämisch, verschmitzt. *syn.* astūtus, callĭdus, cautus, dŏlōsus, versĭpellis, versūtus.

văfrāmentum, i, n. *vide* vafricies.

văfre. adv. *chytro.* arglistig, tückisch.

văfrĭcies & vafrities, ei. & vafricia, æ, f. *Chytrość.* Arglist, Listigkeit, Arglistigkeit, Tücke. *syn.* astūtia, callĭdĭtas, dŏlus.

VAG

Văga, æ, f. *stil.* mulier. *Włóczęga.* Landläuferinn.

văgābundus, a, um. & văgans, antis, o. *vide* vagus.

văgātio, onis, f. *Błąkanie.* das Hin- und Herschweifen, Streiferey, Ausstreifung, das Herumlaufen.

văgè. adv. *tam y sam, tu y owdzie, krzywo.* hin und wieder, weitläuftig.

văgīna, æ, f. *Pochwa, Zdzbła pochwy, Szupinka.* eine Scheide, Hülse der Früchte.

vagina fusoria. *Forma do lania z kruszcu.* Gießform.

văgīnor, priscè *pro* vagor.

văgīnŭla, æ, f. *Szupinka.* ein Scheidlein, eine Hülse.

văgio, is, ire. *kwilę się,* & sub *Zając.* schreyen, weinen, wimmern, quäcken, wie ein unmündiges Kind; pfetzen wie die Haasen. *syn.* vāgīto, fleo, plōro, lăcrymor. *phr.* vāgītus ēdo, ēmitto, fundo.

văgīto, as. *często kwilę się.* oft weinen, heulen, wimmern.

văgītus, us, m. *Kwilenie.* Kindergeschrey.

văgor, aris. *błąkam się, buiam, przebiegam się.* umschweifen, hin und wieder laufen, herum wandern, herum laufen oder schwärmen. *syn.* erro, āberro, pĕrerro, văgăbundus fĕror, vŏlĭto, terras longinquas, pĕrĕgrīnas ŏbeo, pĕrăgro, invīso.

văgor, oris, m. *i. q.* vagitus.

văgūlātio, onis, f. *Narzekanie.* ein Anbringen vor Gericht mit großem Geschrey.

văgŭlo, as. sub *kwilę się.*

văgŭlus, a, um. *błąkaiący się.*

văgus, a, um. *błąkaiący się, Hultay, niepewny.* umschweifend, flüchtig, unstet, unbeständig. *syn.* văgans, văgăbundus, errans, errātĭcus, errābundus, fŭgĭtīvus, prŏfŭgus, dispersus.

vah. interj. *wey, bawey, otosz tobie.* Oha! Potz! Ach!

VAL

Vălăchia, æ, f. *Wołoska ziemia.* die Landschaft Wallachey.

Vălăchus, i, m. *Wołoszyn.* ein Wallache.

valdè. adv. *barzo.* sehr heftig, wohl. *syn.* nīmium, multum, vĕhĕmenter.

valdius. comparat. *barziey.* heftiger.

VALE

vălē, valete, valere. *miey się dobrze 1. żegnam cię, bądź zdrów, żegnanie.* gehabe dich wohl.

vălē dīco alicui. *żegnam kogo.* von einem Achschied nehmen. *phr.* extrēmum affāri, allŏqui, sŭprēmum vălē dīcĕre.

vălēdictio, onis, f. *żegnanie.* Abschiedsnehmung.

vălēdictōrius, a, um. *żegnaiący.* zum Abschied gehörig.

valefacio, is, ere. *żegnam 1.* Abschied nehmen.

vălens, entis, o. *mocny, posilny, zdrowy 1. ważny, możny, sposobny.* gesund, stark, handfest, gültig, vermögend, mächtig, dienlich. *vide* validus.

vălenter. adv. *mocno, krzepko.* stark, gewaltig, mächtiglich, nachdrücklich.

vălentia, æ, f. *Moc.* die Leibesstärke.

vălentīna, æ, f. *Bylica 1.* Beyfuß.

vălentŭlus, a, um. *nieco mocny.* etwas stark.

văleo, es. *zdrówem, mam się dobrze 2. mogę, płużę, znaczę 1. mam Mieysce, ważę 3.* gesund, wohlauf, frisch, stark seyn, können, vermögen, dienlich, tüchtig seyn, viel gelten, erfahren seyn, bedeuten, zu verstehen seyn. *syn.* possum, queo, *vel* polleo, *vel* vĭgeo, sānus, incŏlŭmis sum, *vel* æstĭmor.

valeo amicitiâ. *mam wiele Przyiacioł.* mächtig an Freunden seyn.

valeo ingeniô. *dowcipny iestem.* einen guten Verstand haben.

valeo opibûs, pecuniâ. *bogaty iestem.* reich, wohl bey Geld seyn.

valeo stomacho. *trawię dobrze.* wohl verdauen.

valere dico. *rozbrat czynię, opuszczam.* Abschied nehmen.

valere te jubeo. *bądź zdrów.* lebe wohl.

valet. *pomaga co, zgodzi się, dobry do czego, stoi za tyle, stoi to za to, ważno iest, przygodny, mocny 2.* dienlich, werth seyn, gelten.

valeat. *porwon.* weg mit dem.

vălĕria, æ, f. *Orzeł mnieyszy.* ein kleiner Adler.

vālĕriāna, æ, f. B. ſub *Kozłki ziele*. Baldrian.

vāleſco, is. *mocnieię*. ſtark werden.

vālētūdĭnārium, ii, n. *Choruiących mieyſce*. ein Siechenhaus, Lazareth, Spital.

vålētūdĭnārius, a, um. *Chorobie podległy*. immer unpäßlich, der nicht recht geſund iſt.

vălētūdo & valitudo, inis, f. *Zdrowie* 1. 2. *Choroba* 1. 4. Geſundheit, Stärke, Krankheit. *ſyn.* ſānĭtas, ſălūbrĭtas, ſălus, *vel* morbus.

valetudo mentis. *Szaleńſtwo* 1. blöder Verſtand.

valetudine perdita, valetudinibus feſſus. *ſchorżały*. kränklich.

valgĭter. adv. *krzywo*. krumm, ſeitwärts.

valgium, ii, n. *krzywa Rzecz*. etwas Krummes.

valgum, i, n. *Wykrzywienie Gęby oſobliwie na wyſzydzenie kogo*. Verdrehung und Krümmung des Munds, ſonderlich wenn man ſich über einen höhniſch geberdet.

valgius & valgus, a, um. *krzywonogi, krzywogęby*. der krumme Füße hat, dem die Beine auswärts gebogen ſind.

vălĭdè. adv. *barzo, barziey*. ſehr, ſtark, heftig. *vide* valde.

vălĭdĭtas, atis, f. *Moc, Ważność*. Stärke, Gültigkeit.

vălĭdus, a, um. *mocny, zdrowy, rozumny*. ſtark, geſund, mächtig, klug, verſtändig. *ſyn.* vălens, rōbuſtus, firmus, fortis.

validus facundiâ. *wymowny*. wohl beredt.

validus opum. *bogaty*. reich.

valida muris urbs. *Twierdza, obronne Miaſto*. ſtarke Feſtung.

vallaris, e. c. *wałowy*. zum Bollwerk, Wall gehörig.

vallātio, onis, f. *Oſzańcowanie, Ogrodzenie*. die Verſchanzung.

vallātus, a, um. *oſzańcowany, ogrodzony*. verſchanzt, umgeben.

vallĕcŭla & vallicula, æ, f. *mała Dolina*. ein kleines Thal.

valles & vallis, is, f. *Dolina* 1. 2. ein Thal. *ſyn.* convallis.

vallis cava, concava. *Wąwoz*.

valleſco & valleſſo, is. & vallefio, is. ſub *wyrzucam* 1. wie Spreu zerſtäuben und umkommen.

vallo, as. *otaczam, obwodzę co Wałem, obwarować, opatruię czym, ogradzam*. verbollwerken, verſchanzen, umgeben, verwahren. *ſyn.* obvallo, cingo, ambio, circumdo, ſepio. *phr.* vallô cingo, mūnio, firmo, tūtor, tueor, prōpugno, vallum dūco, obdūco.

vallum, i, n. vallus, i, m. *Wał* 1. *Szaniec, Opałka*. Bollwerk, Schanze, Wall, eine Wanne, Futterſchwinge, Wurfſchauſel. *ſyn.* prōpugnācŭlum, agger, mūnīmen.

vallus, i, m. *Kół* 1. ein Weinpfahl, eine Palliſade. *ſyn.* palus, ſtīpes, ſūdes.

vålor, oris, m. *Cena* 1. Werth, Preis, Gültigkeit. *vide* prĕtium.

valvæ, arum, f. plur. *Drzwi dwuſkrzydłaſte, Okiennice*. Thüre mit zweyen Flügeln, Fenſterladen, zweygeflügelte Fenſter. *ſyn.* porta.

valvæ templi. *Drzwi kościelne*. Kirchthüre.

valvātus,

valvātus, a, um. *Drzwiami dwuſkrzydlaſtemi opatrzony.* mit Thüren verwahret.
valvĭfragus, a, um. *Drzwi wyłamuiący.* Thür und Thor aufſperrend.
valvŏlus. *i. q.* valvulus.
valvulæ, arum, f. plur. *małe Drzwi dwuſkrzydlaſte albo Okiennice, Łupina.* kleine Thürflügel oder Fenſterladen.
valvŭlus, i, m. *Strąk 2. Strąk czczy.* Unterſchläglein in Kiſten oder Hülſen, Schoten.

V A N

Vānē, vānè. adv. *darmo 1.* eitel, thöricht, vergeblich.
vanellus, i, m. *i. q.* gavia.
vāneſco, is. *niſzczeię, znikam, wyradza ſię.* zu nichts werden, zergehen, ſich verlieren, verſchwinden, vergehen. *ſyn.* ēvāneſco, ăbeo in auras.
vānĭdĭcus, a, um. *próżnomowny.* lügenhaftig, großſprecheriſch.
vānilŏquentia, æ, f. *vānĭlŏquium*, ii, n. *Próżnomowność.* Aufſchneiderey, Prahlerey, Windmacherey.
vānĭlŏquĭdŏrus, i, m. *próżnomowny.* ein Windbeutel, Aufſchneider.
vānĭlŏquus, a, um. *vide* vanidicus.
vānitas, atis. *vānĭties*, ei. *vānĭtūdo*, ĭnis, f. *Próżność, Nieſtateczność, Duma 1. Fałſz, Kłam.* Eitelkeit, Leichtfertigkeit, Ehrgeiz, Hochmuth, Lügen, Aufſchneiderey. *ſyn.* ĭnānĭtas, lĕvĭtas, fallacia, mendācium, fābŭla, ſŭperbia, ambĭtio.
vanno, as & is. vannô expurgo. *opałam, wieię Zboże.* wannen, ſchwingen, würfeln.
vannus, i, f. *Opałka.* Wanne, Futterſchwinge, Wurfſchaufel. *vide* vallum.
vāno, as. *omylam 1. oſzukiwam, zwłaczam 2. łudzę kim.* betrügen.
vānus, a, um. *marny, próżny 1. czczy, omylny, niepewny, nieſtateczny.* eitel, leichtfertig, nichtig, ſchnöde, ungültig, vergeblich, lüderlich, untreu. *ſyn.* fūtilis, lĕvis, cădūcus, fŭgax, irrĭtus, fictus, fūcātus, ſĭmŭlātus, mentītus, falſus, fābŭlōſus.

V A P

Văpĭdè. adv. *ſłabo, źle.* dünſtig, dampfig, übel.
vapidè me habeo. *ſłabieię.* übel auf ſeyn.
văpĭdus, a, um. *wywietrzały, kurżawy pełny.* dünſtig, das einen Dunſt von ſich giebt, dämpfig, voll Dunſt oder Dampf, liſtig.
văpor, oris, m. *Para 1. Mgła 1. Ciepło 2. Kurżawa mokra.* Dunſt, Dampf, Hitze. *ſyn.* hūmor, hălĭtus, fūmus, călor.
vapor flammæ. *Dym, Kopeć.* Rauch.
văpōrālis, e. c. *vide* vapidus.
văpōrālĭter. *vide* vapidè.
văpōrārium, ii, n. *Czeluść 2. Izba 1. Łaźnia, Kamionka 2.* Luftloch, wodurch der Dampf getrieben wird, ein Schweißbad, Schwitzſtube.
văpōrātè. adv. *vide* vapidè.
văpōrātio, onis, f. *Kurzawa mokra.* Dünſtung, Ausdämpfung.
văpōrātus, *văpōreus*, a, um. *ciepły 1.* ausgedünſtet, rein, unverſtopft, getrocknet.
văpōrĭfer, *văpōrĭfĕrus*, a, um. *wilgotny, kurżawę mokrą wydaiący.* das dämpft oder das einen Dunſt giebt.

văpōrius, văpōrus, a, um. *vide* vapidus.

văpōro, as. *Wilgotność wydaię, zagrzewam, naparzam, wysuszam, kadzę, kurzy się 2.* dämpfen, dünsten, einen Dampf von sich geben, räuchern, erwärmen, austrocknen. *syn.* fūmigo, suffio, călĕfăcio. *phr.* văpōres exhālo, spīro, ēmitto, effundo, văpōrĕ impleo.

văpōrōsus, văpōrus, a, um. *ciepły 1. wilgotny.* voller Dampf.

văpos, oris, m. obsol. *i. q.* vapor.

vappa, æ, f. *Wino kwaskowate, stabe, wywietrzałe.* Item Metaph. *Nikczemnik, Waniek, Utratnik, Barszczyk.* verrochener Wein; Wein, welcher den Geschmack verlohren hat. *Metaph.* ein Narr, fauler und ungeschickter Schlingel.

vappesco, is. *psuię się, wietrzcię.* verriechen, verderben.

vāpŭlāris, is. & vāpŭlo, onis. m. *Smaganiec.* Schläge ertragend, der immer gepeitscht wird oder Schläge bekömmt, ein Staupbesenbube.

vapŭlo, as. *biią mię,* geschlagen werden, Schläge, Stösse oder Prügel bekommen. *syn.* verbĕror, fĕrior, percŭtior, cædor. *phr.* verbĕra patior.

vapulat fama mea. *obmawiaią mię, mówią o mnie.* mit böser Nachrede beschweret werden, in üblem Ruf stehen.

vapulat peculium. *utracam* & sub *rozrzutnie żyię.* das Gütlein nimmt ab.

VAR

Vāra, æ, f. *Soszka, Szopa woienna, Szpąga 1.* ein aufrechtstehendes Stück Holz, darinn ein Queerholz ist, eine Stange oder lange Gabel.

vārātio, onis, f. *Krzywienie.* Krümmung.

vargus, i, m. *i. q.* exul.

vāri, orum, m. plur. *Wągry, Soszki albo Widły łowcze, Widły 1. Chłopstwo.* Flecken im Angesicht, Sonnenflecken, Pfähle, Netzgabeln, Garnstangen.

vāria, æ, f. *i. q.* Panthera & Leopardus.

văriābĭlis, e. c. & vărians, antis, o. *odmienny.* veränderlich, wankelmüthig, unbeständig.

văriantia, æ. & văriātio, onis, f. *Różność, Rozmaitość.* Veränderung, Mannichfaltigkeit.

văriātim. adv. *vide* vărie.

văriātor, oris, m. *Odmieniacz.* ein Veränderer.

văriātus, a, um. *odmieniony, upstrzony, ozdobny, wyszywany.* verändert, bunt gefärbt, gewechselt.

vārĭcātor, oris, m. *i. q.* prævaricator. *Zdrayca.* ein Uebertreter, Abtrünniger.

vārĭcātus, a, um. *roskraczony.* auseinander gesperrt, gretschlich.

varĭcitus. adv. *roskraczywszy się.* mit von einander gethanen Beinen, gretschlich.

vārĭco, as. *varicor*, aris. *roskraczam się.* die Beine von einander thun, gretscheln.

vārĭcŏlor, ōris, o. *pstry.* buntfärbig.

vārĭcōsus, a, um. *krzywonogi* & sub *żyła ociekła.* krampfaderig.

vārĭcŭla, æ, f. *żyła ociekła.* eine kleine Krampfader.

vārĭcus, a, um. *krzywonogi, roskraczaiący się.* schiegend, gretschling, der mit

mit den Beinen weit auseinander gretschelt.

varicus. adv. *i. q.* varicitus.

vărie. adv. *rozmaicie, różnie.* auf mancherley Weise, vielfältiglich, unterschiedlich.

văriĕgātus, a, um. *pstry.* vielfärbig, geschäckt, bunt von Farben.

văriĕgo, as. *pstrzę.* buntfärbig seyn.

văriĕtas, atis, f. *Rozmaitość, Różność, Odmiana, Niestateczność.* Mannichfaltigkeit, Unterschied, Vielfältigkeit, Abwechselung, Unbeständigkeit, Veränderung.

vărio, as. *odmieniam się, mienię Farbę, niestateczny iestem, nie zgadzam się,* & sub *rozmaicie 1. 3.* item *zdobię, pstrzę, odmieniam co, co przeplatam, na przemiany, siekę 1. wyszywam.* verändern, umwechseln, nicht übereinstimmen, widriger Meynung seyn, bunt machen, bunt färben. *syn.* mūto, commūto, distinguo, *vel* discrĕpo, diffĕro, *vel* tĭtŭbo, văcillo, hæsĭto, nūto, sum dŭbius, anceps, inconstans.

văriŏlæ, arum, f. & văriŏli, orum, m. plur. *Ospa 2. Ospice.* die Blattern, Kinderblattern, Pocken.

vărius, ii, m. *Pstrąg.* eine Fore, Forelle. *vide* truta.

vărius, a, um. *rozmaity, nierówny, pstry, nakrapiany, Morąg, niestateczny, odmienny, Bękart.* ungleich, mancherley, schäckigt, bunt, gefärbt, voll Leberflecken im Gesicht, unbeständig, veränderlich. *syn.* multus, multĭplex, dīversus, *vel* alternus, *vel* dissĭmĭlis, dispar, *vel* ambiguus, anceps, incertus, mūtābilis, instābilis, inconstans.

vārix, ĭcis, m. f. *żyła ociekła.* eine Krampfader.

vāro, as. *krzywię.* krümmen, in Bogen führen.

vāro & varro, onis, m. *Munia, niemy, gruby Człowiek, Chłop 6.* ein Tölpel, Bengel.

varri hi & vārus, i, m. *vide* vari.

vārus, a, um. *krzywonogi.* der krumme einwärts gebogene Beine hat.

VAS

Vas, adis, m. *Rękoimia.* ein Bürge. *syn.* sponsor, obses.

vas fio. *ręczę.* Bürge seyn.

vas, vasis, n. *Statek 1. Naczynie, Członek 5.* Geschirr, Gefäß. *syn.* vascŭlum, urceus, hydria, amphŏra.

vas congiarium. *Garniec 4.*

vasa conclamare, colligere. *Ruszenie nakazać.* aufbrechen, davon ziehen, ausrufen, daß man einpacken soll.

vasallitium, ii, n. B. sub *Mańſtwo.* Schutz des Vasallen.

vasallus, i, m. B. sub *Mań.* ein Vasall, Lehnmann, welcher Güter von einem andern zu Lehen trägt.

vāsārium, ii, n. *Statek 1. Dostatek Naczyń, Nadrożne.* Vorrath von Gefäßen, Credenz.

vāsātus, a, um. *wiele Statkow maiący.* der viel Gefäße hat.

vasatus bene homo. *i. q.* qui penem habet prægrandem. sub *Członek 5.*

vascanda. vide *bascanda.*

vascŭlārius, ii, m. *Złotnik 1.* ein Goldarbeiter, Goldschmidt. servit & aliis artificibus.

vascŭlum & vascellum, i, n. & vascellus, i, m. *Statek, Członek 5.* Geschirrlein,

: ſchirrlein, Gefäßlein. *i. q.* membrum virile.

vaſcus, a, um. *puſty*, *próżny*. leer, hohl.

vaſcæ tibiæ. ſub *Surma*.

vaſſus, i, m. B. *ſługa wierny*. ein Bedienter, getreuer Hausgenoß.

vaſtābundus, a, um. *i. q.* vaſtatorius.

vaſtātio, onis, f. *Puſtoſzenie*. Verwüſtung, Zerſtörung, Wüſteney.

vaſtātor, oris, m. *Puſtoſzyciel*, *Burzyciel*. ein Verheerer, Verwüſter, Zerſtörer.

vaſtātōrius, a, um. *Puſtoſzeniu ſłużący*, *puſtoſzący*. verwüſtend.

vaſtātrix, īcis, f. *Puſtoſzycielka*, *Burzycielka*. eine Verwüſterinn.

vaſtātus, a, um. *puſtoſzony*. verwüſtet, verheeret.

vaſtè. adv. *rozwoziſto*, *ſzeroko*. ſehr groß oder weit.

vaſteſco, is. *puſtoſzeię chwalcieię*. verderbt und verwüſtet werden.

vaſtĭfĭcus, a, um. *puſtoſzący*. das verwüſtet.

vaſtĭtas, atis. *vaſtĭties*, ei. *vaſtĭtūdo*, inis, f. *Szerokość*, *Wielkość* 2. *Opuściałość*, *Oſowiałość*, *Spuſtoſzenie*, *Puſtynia*. übermäßige ungeheure Größe, Verwüſtung. *ſyn.* immenſĭtas, *vel* ſōlĭtūdo, *vel* vaſtātio, pōpŭlātio, dēpōpŭlātio, ruīna, pernĭcies, exĭtium.

vaſtitatem efficio, infero. *vide* vaſto.

vaſtĭto, as. *częſto puſtoſzę*. oft verwüſten.

vaſto, as. vaſtum facio. *puſtoſzę*. verwüſten, verheeren, verſtören. *ſyn.* pōpŭlo, pōpŭlor, dēpōpŭlor, expīlo, dīruo, ēverto.

vaſtor, aris. paſſ. *vide* vaſteſco.

vaſtus, a, um. *wielki* 1. *ſzeroki*, *puſty* 1. *gruby* 2. groß, weit, ungeſtalt, wüſt, öde, grob, tölpelhaft. *ſyn.* immenſus, ingens, prōcērus, immānis, *vel* vaſtatus, dēſertus.

vaſtum facio. *i. q.* vaſto.

vāſum, i, n. *vaſus*, i, m. *Statek* 1. *Miednica* 1. Geſchirr, Gefäß. *vide* vas vaſis.

V A T

Vātes, is, c. *Prorok*, *Prorokini*. Weiſſager, Weiſſagerinn, Wahrſager, Wahrſagerinn, Prophet, Prophetinn. *ſyn.* Poëta, *vel* ſācerdos, pontĭfex, *vel* augur, ăruſpex, prŏphēta. *phr.* Dei, Dīvûm interpres, fŭtūri, ventūri præſcius, præſāgus, prænuntius.

vāteſco, is. *lege* vaſteſco.

vātĭcĭnātio, onis, f. *Proroctwo*, *Wróżkow Odpowiedź*. Weiſſagung, Wahrſagung, Prophezeyung. *ſyn.* dīvīnātio.

vātĭcĭnātor, oris, m. *Wróżek*. Weiſſager.

vātĭcĭnātrix, īcis, f. *Wróżka*. eine Wahrſagerinn.

vātĭcĭnium, i, n. *i. q.* vaticinatio.

vātĭcĭnor, aris. *prorokuię*, *zgadywam*. weiſſagen, errathen. *ſyn.* dīvīno, augūror, prædīco.

vātĭcĭnus & *vātĭcĭnius*, a, um. *prorocki*, *wróżkowy*. weiſſageriſch, zum Weiſſagen gehörig.

vātillus, i, m. *Kadzidlnica*.

vātius, vātrĭcōſus, a, um. & vātrax, ācis, o. *krzywonogi*, & ſub *żyła o ciekła*. krummfüßig, dem die Beine einwärts gebogen ſind, tollfüßig.

U B

ūber, ĕris, o. *obfity*, *żyzny*, *buyny*, *obrodziły*, *plenny*, *tłuſty*. reichlich, über-

überflüßig, voll, tragbar, fruchtbar, einträglich, dick, fett. *syn.* ăbundus, fertĭlis, fœcundus, pinguis.
ūber, ĕris, n. *Pierʃi, żyzność, Plenność, Cewka z. Róy.* das Eyter am Vieh, Weiberbrust. *syn.* mamma, ūbertas.
ūbĕrātus, a, um. *obfity, napełniony, żyzny.* angefüllt, fruchtbar.
ūbĕrius, ūberrimè. adv. *vide* ūbertim.
ūbĕro, as. *żyznym czynię, obradzam, żyznim ieʃtem.* fruchtbar seyn oder machen, tragen.
ūbĕrōſus, a, um. *pierʃiſty, żyzny.* voll Eyter, fruchtbar, reichlich. *vide* ūbertus.
ūbertas, atis, f. *żyzność, Plenność, Urodzay, Obrodzenie, Obfitość.* Fruchtbarkeit, Ueberfluß, Vortrefflichkeit. *syn.* fertilĭtas, *vel* ăbundantia, cōpia.
ūbertim. adv. *obficie, buyno.* überflüßig, häufig, heftig.
ūberto, as. *i. q.* ubero.
ūbertus, a, um. *żyzny.* fruchtbar.
ŭbi. adv. *gdzie 1. 2. gdy, kiedy 2. ſkoro 1.* wo, wann, nachdem.
ŭbi ubi. *gdziekolwiek, gdzie wziąć to wziąć.* es sey, wo es wolle, wo nur.
ūbicātio, onis, f. *i. q.* extenſio in loco.
ŭbĭcunque, ŭbĭlĭbet. adv. *gdziekolwiek.* wo, oder an welchem Ort es auch sey, es sey, wo es wolle.
ŭbi gentium, loci, terrarum. *gdzie 1. 2.* wo.
ŭbĭnam. adv. *a gdzie?* wo denn?
ŭbi primum. *ſkoro 1.* sobald, alsbald.
ŭbĭque, ŭbĭvis, ŭbĭvis gentium. *wſzędy.* allenthalben, an allen Orten.
ŭbĭquĭtas, atis, f. *i. q.* omnipræſentia. *Wſzędyobecność, Wſzędybytność.* Allgegenwart.

ūdo, as. *odwilżam.* befeuchten, naß machen.
ūdo, onis, m. *Kapcie.* Filzmantel, Filzschuh.
ūdor, oris, m. *Wilgoć.* Feuchte, Nässe.
ūdus, a, um. *wilgotny, mokry.* naß, feucht. *ſyn.* hūmĭdus, mădens, mădĭdus, mădĕfactus.

VE

Ve. conjunct. *abo.* oder, entweder.
ve. *i. q.* ſine. *bez.* ohne. *ſic* vecors. *bez Serca.* ohne Herz.
vea, æ, f. obſol. *pro* via.
vēcordia, æ, f. *Szaleńſtwo 1. Głupſtwo.* Dummheit, Unbesonnenheit, Zaghaftigkeit, Bestürzung, Furchtsamkeit. *ſyn.* dēmentia, ſtultĭtia, āmentia, *vel* ignāvia, pĭgrĭtia.
vēcordĭter. adv. *głupie.* dumm, thörichter Weise, verzagt.
vēcors, cordis, o. *ſzalony 1. głupi, leniwy.* der kein Herz im Leibe hat, dumm, faul, träg. *ſyn.* āmens, dēmens, ſtultus, *vel* ignāvus, dēſes, pĭger.
vectābĭlis, e. c. *vide* vectibilis.
vectābŭlum, vectācŭlum, i, n. *Kolaſa 1. Wózek.* ein Wagen, Fuhrwerk.
vectārius, a, um. *iezdny, ciężarowy, robotny 3.* führend, fahrend, zum Führen dienlich.
vectātio, onis, f. *Iazda 1. Wożba, Przeiaſzczka, Wſiadany gra.* das Führen, Reiten.
vectātus, a, um. *wieziony.* gefahren.
vectiārius, ii, m. *Tragarz, Windarz, Praſownik.* ein Haspler, Auflader, der an der Windenstange ziehet.
vectĭbĭlis, e. c. *woziebny, przywożny, zdolny do zwiezienia.* was sich führen läßt, bequem und leicht zu führen.

vectĭ-

vectĭcŭlārius, a, um. *złodzieyſki.* diebiſch.

vectĭcŭlārius, ii, m. *Złodziey.* ein Dieb.

vectīgal, alis, n. vectigalia, orum. plur. *vectīgālium,* i, n. *Dochod 1. 2. Pobór, Hołd, Cło 1. Grobelne, Zyſk.* Zoll, Steuer, Umgeld, Zins, Fuhrgeld, Gewinn. *ſyn.* trĭbūtum, portōrium, rĕdĭtus, prōventus.

vectigal doliare. *Czopowe.*

vectīgāliārius, ii, m. *Celnik, Naymacz 2.* ein Zöllner, Zolleinnehmer, Geleitsmann.

vectīgālis, e. c. *czynſzowy, hołdowny, naiemny, celnicki, dzieſięcinny.* item *Hołdownik.* Zoll, oder Zinsgebend, ſteuerbar, zinsbar.

vectio, onis, f. *Wożba.* Fuhre, das Führen.

vectis, is, m. *Drąg 2. Powerek, windowe Drągi.* ein Sparr, Hebeiſen, Wellbaum, Hebbaum, Windenbaum, Stoßriegel.

vectīto, as. *często wożę.* oft führen.

vecto, as. *wożę 1.* führen. *vide* veho.

vector equô. *iadę na Koniu.* reiten.

vector, oris, m. *Ieżdziec 2. Wozem iadący, Przewożnik, Furman, przewożący ſię żeglarż 1. koń wierzchowy, Noſiciel.* ein Fuhrmann, Schiffmann, Träger, ein Schifffahrender, Paſſagier.

vectōrius, a, um. *woziebny, furmańſki.* zum Führen dienlich.

vectūra, æ, f. *Wożba, Przewóz 1. Furmańſtwo, Fura 2.* Fuhre, Fuhrwerk, Fuhr- oder Frachtlohn.

vecturam facio. *furmanię.*

vecturam corpore factito. *Tragarzem być.* einen Träger abgeben.

vecturius. lege *veturius.*

vectus, a, um, *wieziony.* geführt.

vedius, ii, m. *i. q.* Pluto *vel* malus divus *ex* ve & divus.

vĕfăba, æ, f. *mały Bób.* kleine Bohne.

vĕgeo, es. obſol. *i. q.* valeo *aut* vigeo *czerſtwię, czerſtwieię, poruſzam, poddymam, ucieſzyć.* geſund ſeyn, erfriſchen.

vĕges, ĕtis, o. *vide* vegetus.

vĕget, imperſ. *pro* vegetat *vel* vegetum eſt.

vĕgĕtābĭlis, e. c. *czerſtwiący, z ziemi wyraſtaiący.* das erfriſchet, das aus der Erde heraus wächſt.

vĕgĕtābĭlia, ium, n. plur. *z Ziemi wyraſtaiące Rzeczy.* Erdgewächſe, ſo über die Erde heraus wachſen.

vĕgĕtāmen, inis, n. *i. q.* vegetatio.

vĕgĕtans, antis, o. *czerſtwiący, ożywiaiący.* wachſend oder lebhaft machend.

vĕgĕtātio, onis, f. *Czerſtwienie, Ruſzanie 1.* Kraft, Lebenskraft, Erfriſchung, Erhaltung in Geſundheit.

vĕgĕtātīvus, a, um. *i. q.* vegetans.

vĕgĕtātor, oris, m. *Ożywiciel, Pokrzepiciel.* ein Erfriſcher.

vĕgĕtātus, a, um. *pokrzepiony, ożywiony, oczerſtwiony.* erfriſcht, geſtärkt.

vĕgĕto, as. *czerſtwię.* erfriſchen, ſtärken, kräftig machen.

vĕgĕtus, a, um. *czerſtwy, rzeſki, ochotny, zdrowy 1. żywy,* tr. friſch, geſund, wacker, lebhaft, munter. *ſyn.* firmus, vălens, vălĭdus, fortis, ſānus, rōbuſtus.

vĕgo, is. *i. q.* porto *vel* traho.

vĕgrandis, e. c. *spory* 1. *szeroki*; *wielki* 1. item *mały*, *dobry*, *nieplenny*, *płonny*. groß und ungestalt.

VEH

Vĕha, *vĕhēla*, æ, f. *i. q.* via *vel* currus. *Droga* 1. *Wóz chłopski*. Straße, Weg, Fahrweg, Wagen.

veha brevis. *Wózek*. kleiner Wagen.

vĕhĕmens, entis, o. *popędliwy*, *gorący* 2. *krzepki*, *wielki* 1. *buyny ostry* 3. heftig, ernsthaft, stark, erheblich, wichtig, groß, ungestüm, übermäßig, die Maaß überschreitend. *syn.* ācer, vălĭdus, grăvis, *vel* răpĭdus, præceps, citus, incĭtātus, *vel* fĕrox, immŏdĕrātus, effrēnis, intensus.

vĕhĕmenter. adv. *gorąco*, *bardzo*, *ostro* 2. heftig, sehr. *syn.* ācrĭter, grăvĭter, *vel* ăcerbē, fĕrōciter, *vel* immensē, valde, multum, nimium.

vĕhĕmentesco, is. *popędliwy albo gorący iestem*, *albo staię się*. heftig werden. *vide* effervesco.

vĕhĕmentia, æ, f. *Moc*, *Ostrość*. Heftigkeit, Ernsthaftigkeit, Schärfe, Gewaltsamkeit.

vĕhes & vĕhis, is, f. *Fura* 1. ein Fuder.

vĕhia, æ, f. *i. q.* plaustrum.

vehiarii stipites. *in Kłonica*.

vĕhiātūra, æ, f. *Wożba*. Fuhrwerk.

vĕhĭcŭlāris, e. c. vĕhĭcŭlārius, a, um. *wozowy*, *woziebny*. zum Wagen gehörig.

vehicularius, ii, m. *Kołodziey*. Radmacher.

vĕhĭcŭlātio, onis, f. *Wożba*. das Postwesen.

vĕhĭcŭlum, i, n. *Wóz* 1. *Wózek* 1. Karn, Wagen. *syn.* currus, rhēda, plaustrum, carpentum.

vehiculum meritorium. *Kareta do naięcia*, *Wóz furmański*. Miethkutsche, Landkutsche.

vehiculum pensile. *Kareta*. Kutsche.

vehiculum unirotum. *Taczki*. ein Schubkarn.

veho, is. *wiozę* 1. führen. *syn.* vecto.

vehor. pass. *iadę* 2. 3. fahren.

vehor equo. *iadę na koniu*. reiten.

vehor navi. *żegluię*. im Schiffe fahren.

veia. *vide* veha & vehia.

veiarius. *vide* vehicularius.

veiatura. *vide* vehiatura.

vejovis. *Czart*.

VEL

Vel. conj. *abo* 1. 4. *choć* 1. *przynamniey*. oder, entweder, wohl, auch nur, zum wenigsten. *syn.* aut, sive.

vel maximè. *naybardziey*.

velabrum, i, n. *oliwny Rynek*, *Wisiaczka*. ein Platz zu Rom, wo die Oelhändler ihr Gewerbe hatten.

vēlāmen, ĭnis. vēlāmentum, i, n. *Zasłona* 1. 4. *Zawicie* 3. *Odzienie*. allerley Decke, Hülle, Unterkleid, Rock, Beinkleider. *syn.* tegmen, ămictus, tĕgŭmentum.

vēlanda corporis. *Członek* 5.

vēlāris, e. c. *żaglowy*, *oponny* 3. den Seegeln dienlich, zu den Seegeln gehörig.

vēlārium, ii, n. *Zasłona*, *żagiel* 2. *Ciennik*. Vorhang um einen Schauplatz, Cortine, Comödienkleiderkammer.

vēlārius, ii, m. *Zasłony odsuwaiący*. der die Cortinen aufzieht.

velati hi. *żołnierż lekki*, *Posiłek*. vide *veles*.

vēlātò. adv. *skrycie*. verborgener Weise.

vēlātūra, æ, f. *Wożba*, *Przewóz* 1. Ueberseeglung, Ueberfahrt.

velaturam facio. *przewożę* 2. *wożę*. überseegeln.

vēlātus, a, um. *zasłoniony*, *zakryty*, *okryty*. bedeckt, umhangen, bekleidet.

velato capite. *nakrytą Głową*. mit bedecktem Haupt.

velatis manibus. *pokornie*. demüthiglich.

vēles, itis, m. *żołnierż lekki*, *Kozacy*. ein leicht gerüsteter Kriegsmann.

vēlĭfer, era, erum. *żaglowy*. das Seegel hat.

vēlĭfĭcātio, onis, f. & vēlĭfĭcium, ii, n. *żeglowanie*. das Seegeln.

vēlĭfĭcātus, a, um. *żaglowy*. mit Seegeln.

vēlĭfĭco, as. *iadę*, *po Wodzie*. seegeln, mit Seegeln schiffen, auf dem Wasser fahren. *syn.* nāvĭgo, vēla do, făcio.

vēlĭfĭcor, aris. *żegluię*, *iadę*, *po Wodzie*, *galę* 2. *dogadzam* 1. *naciągam* 2. seegeln, zu Liebe thun, heucheln. *syn.* suffrāgor, ădūlor ălĭcui.

vēlĭfĭcus, a, um. *żaglowy*, *żeglowny*. seegelflüchtig.

velim, velis, velit. *vide* volo, vis.

vēlĭtāris, e. c. *utarczkowy*, *kozecki*, & sub *żołnierż lekki*. zum Scharmützel gehörig.

velitaris pugna. *vide* velitatio.

vēlĭtātim. adv. *Utarczkami*. durch Scharmützel.

vēlĭtātio, onis, f. *Utarczka*. Scharmützel, das Scharmuzieren der leichtgerüsteten Soldaten.

velitatio verborum. *Poswarek*. Hader, Zank, Wortgezänk, Wortstreit.

vēlĭtor, aris. velitationem exerceo. *ug*... *niam się*. scharmuzieren.

velitor verbis, labris. *swarżę się*, *sprz*... *czam się*. hadern, zanken.

vēlĭvŏlans, antis, o. *vēlĭvŏlus*, a, um. *ż*... *glowy*, *żeglowny*. seegelflüchtig, ... Seegeln getrieben, mit ausgespan... ten und fliegenden Seegeln.

vella. obsol. *i. q.* villa.

vellātūra, æ, f. *Furmaństwo*. Fuhrwerk

vellaturam facio, exerceo. *furmani*... sich mit dem Fuhrwerk ernähren.

vellem. *vide* volo, vis.

vellēmen, inis, n. *vide* vellimen.

vellĕreus & vellus, a, um. *wełniany*. v... Wolle, aus Fellen oder Leder best... hend.

vellĭcātim. adv. *Szczypką*, *przestawaią*... stückweise, rupfweise.

vellĭcātio, onis, f. vellĭcātus, us, ... *Szczypanie*, *Skubienie*, *Przymówk*... das Rupfen, Zupfen, Zwacken, Stic... rede.

vellĭcātus, a, um. *szczypany*, *skubion*... gezupft, gezwickt.

vellĭco, as. *szczypię* 2. 4. *skubię*, *rw*... *przyganiam*, *przymawiam*, *obm*... *wiam*. rupfen, zupfen, zwacken, sch... ten, anstechen, tadeln, verläumden.

vellĭmen, inis, n. *Runo*, *wołna* 1. Schee... wolle.

vellito, as. *często skubię*. oft rupfen.

vello, is. *rwę* 2. *wyrywam*, *skubię* 1. *obr*... *wam* 1. 2. *obałam* 1. raufen, zupfe... abreißen, ausreißen, einreißen. *sy*... āvello, convello, ēvello, abstrah... extirpo, extrăho, ēruo, aufĕro.

vellūmen, inis, n. *vide* vellimen.

vellus, ĕris, n. *Runo*, *Wełna* 1. abg... schorne Wolle. *syn.* lāna.

ēlo, as. *zasłaniam* 1. *zawiiam*, *zakrywam*, *okrywam*, *pokrywam*, *obwiiam*, *nakrywam*, *obiiam Sciany.* verhüllen, einwickeln, bedecken, verbergen, bemänteln. *syn.* obvēlo, tĕgo, ămĭcio, ŏpĕrio, occulto, abdūco, abscondo.

ēlŏcĭtas, atis, f. *Prętkość.* Behendigkeit, Geschwindigkeit. *syn.* cĕlĕrĭtas.

ēlŏcĭter. adv. *prętko.* geschwind, behend, flugs, eilfertig. *syn.* cito, ōcyus, sŭbĭtò, rĕpentè, quamprĭmum, festīnè, stătim, cĕlĕrĭter.

ēlox, ōcis, o. *prętki.* geschwind, behend, schnell, flüchtig. *syn.* cĕlĕr, vŏlūcer, citus, pernix, præpes, lĕvis, răpĭdus, prŏpĕrus, præceps, promptus, vŏlans.

ēlum, i, n. *Zasłona* 1. 4. *Namiotek*, *żagiel.* Vorhang, Decke, Cortine, Schiffseegel, Seegeltuch. *syn.* tĕgĭmen, vēlāmen, ămictus.

ela do, facio, pando. *rozciągam żagle* 1 *puszczam się* 2. *iadę po Wodzie.* fortschiffen.

ela dare retrorsum. *Zdanie odmienić.* seinen Sinn ändern.

elis plenis, velis remisque. *usilnie*, *spiesżno* 1. mit allem Fleiß.

ēlūmen, inis, n. *vide* vellimen.

ēlūt, vĕlūti. adv. *iako* 4. *iakby.* wie, als wie, gleichwie. *syn.* sīcut, sīcŭti, non sĕcus, haud ălĭter.

ēmens, *vementer* pro *vehemens*, *vehementer.*

VENA

ēna, æ, f. *żyła*, *Przymiot* 2. *Skłonność przyrodzona.* Blutader, Geschicklichkeit.

ena alba. *żyła urynna.*

vena fontis. *Strumień* 2. Brunnquell.

venæ sectio. *Krwi pusczanie.* Aderlaß.

venæ arborum. *Słoiowatość.*

venam seco, ferio, incido, solvo. *Krew pusczam.* zur Ader lassen.

vēnābŭlum, i, n. *Oszczep* 2. ein Schweinspieß, Jägerspieß, Fangeisen.

vēnālis, e. c. à vena. *żylny.* zur Blutader gehörig.

vēnālis, e. c. à veneo. *przedayny*, *kupny*, *tani.* feil, was zu verkaufen ist. *syn.* vēnālĭtius, expŏsĭtus, vendĭbilis.

vēnālis, is, m. *Niewolnik* 2. ein Sclav, Knecht.

vēnālĭtārius, ii, m. *i. q.* venalitiarius.

vēnālĭtas, atis, f. *Przedanie Niewolnikow.* Verkaufung der Leibeigenen, Handelschaft.

vēnālĭter. adv. *przedaynie*, *przedaynym sposobem.* käuflich, kaufweise.

vēnālĭtiārius, ii, m. *Ludokupiec*, *Niewolnikami kupczący.* der Leibeigene verkauft, ein Sclavenhändler.

vēnālĭtium, ii, n. *Wendeta Niewolnikow*, *Niewolnik kupny.* der Sclavenmarkt, Ort, wo man die Leibeigenen verkauft.

vēnālĭtius, ii, m. *i. q.* venalitiarius.

vēnālĭtius, a, um. *przedayny.* das zu verkaufen oder feil ist.

vēnātĭcus, a, um. *łowczy*, *myśliwy.* jägerisch, zur Jagd gehörig.

vēnātio, onis, f. *Łowienie*, *Łowy* 3. *łowczy Widok*, *Myślistwo* 2. das Jagen die Jagd, Jägerey, das Wildpret.

vēnātĭtius, a, um. *i. q.* venaticus.

vēnātor, oris, m. *Łowiec*, *Podchwytacz.* ein Jäger, Forscher, Nachforscher, Lauscher.

vēnātōrius, a, um. *vide* venaticus.

vēnātrix, īcis, f. *Łowczyna*, *Łowicielka*, *Podchwytaczka*. eine Jägerinn.

vēnātūra, æ, f. vēnātus, us, m. *Łowienie*. das Jagen, die Jagd, der Wildfang. *ſyn.* vēnātio.

venaturam oculis facio. *świdrzę*. verliebte Augen machen.

VEND

Vendax, ācis, o. *przedaiący rad*. der gern oder viel verkauft, zum Verkaufen geneigt.

vendibilis, e. c. *przedayny*, *ſkupny*. verkäuflich, leicht zu verkaufen, im Verkauf wohl abgehend. *ſyn.* vēnālis.

vendibiliter. adv. *vide* venaliter.

vendicātio, onis, f. *Dochodzenie ſwego Prawem*, *Odiſkanie*, *Przywłaſzczanie*. Zueignung.

vendicātor, oris, m. *Przywłaſzczyciel cudzego*. der ſich etwas zueignet.

vendico, as. *przywłaſzczam*. zueignen, zumeſſen, in Anſpruch nehmen, ſich zuſchreiben, für das Seine halten. *ſyn.* adſcrībo, attribuo, arrŏgo, aſſūmo, *vel* aſſĕro, lībĕro, ĕxĭmo.

venditārius, a, um. *przedayny*. feil geboten, zu verkaufen.

venditātio, onis, f. *Przedawanie*, *Pokazowanie ſię*, *Chełpienie ſię*. Großſprecherey, Rühmen, Prahlerey, Aufſchneiderey, Ruhmredigkeit.

venditātor, oris, m. *Chełpliwy*. ein Großſprecher, Prahler, der viel Staat von ſich macht.

venditio, onis, f. *Przedawanie*. das Verkaufen.

vendito, as. *przedaię*, *zalecam ſię komu*, *chełpię ſię*. feil haben, feil bieten, ausbreiten, eines Gunſt ſuchen, prahlen, ſich rühmen, groß machen, einem anbieten. *ſyn.* jacto, jactito, oſtento.

venditor, oris, m. *Przedawacz*. ein Verkäufer.

venditrix, īcis, f. *Przekupka*. eine Verkäuferinn.

venditus, a, um. *przedany*. verkauft.

vendo, is. *przedaię*, *udaię pięknie*. verkaufen. *ſyn.* vēnundo, diſtrăho, ăliēno.

vendo magno, maximo. *ſpieniężyć 2.* ſehr theuer verkaufen.

vendo operam. *naymuię ſię*.

vendo venerem. *Nierządu patrzyć*. Hurerey treiben.

vendoſia, æ, f. B. *Ukleyka*.

VENE

Vĕnēfīca, æ, f. *Czarownica 1. Traciciel-ka*. eine Zauberinn, Hexe, Unholdinn. *ſyn.* măga, ſāga, incantātrix.

vĕnēfĭcium, ii, n. *Trucie*, *Czary*, *Czarowanie*. Vergiftung, Verzauberung, Hurerey, Hexenwerk. *ſyn.* măgia, præſtīgiæ, incantātio.

vĕnēfĭcus, i, m. *Czarownik 2. Truciciel*. ein Zauberer, Vergifter. *ſyn.* măgus, incantātor, præſtīgiātor.

vĕnēfĭcus, a, um. *czarowniczy*, *urzekaiący*. zauberiſch, giftig.

vĕnēnāria, æ, f. *vide* venefica.

vĕnēnārius, ii, m. *Truciznę robiący*, *Truciciel*, *Czarownik 2.* ein Vergifter.

vĕnēnārius & vĕnēnātus, a, um. *truciznowy*, *iadowity 2. napuſzczany Iadem*. vergiftet, giftig, ſchädlich. *ſyn.* vĕnē-nōſus, vĕnēnifer, vĕnēfĭcus. *phr.* vĕnēno,

-nēno, toxico infectus, illĭtus, imbūtus, aspersus.

věnēnĭfer, era, erum. *iadowisty.* das Gift hat.

věnēno, as. *napuszczam Iadem, Trucizną, zarażam, farbuię.* vergiften.

věnēnōsus, a, um. *iadowity.* giftig.

věnēnum, i, n. *Iad, Trucizna, Czary, Farba 2. 5.* Gift, Zauberey oder Zaubergift, Liebestrank, Purpurfarbe, Salbe, Arzneymittel. *syn.* vīrus, toxĭcum.

venenô neco, occido, tollo. *truię.* mit Gift vergeben.

-ēneo, is, ire. *przedaią mię.* feil seyn, verkauft werden. *syn.* vendor, vēnundor.

-ěnĕrābĭle, is, n. *Nayświętszy Sakrament.* das hochwürdige Gut.

-ěnĕrābĭlis, e. c. *uczciwy, Czcigodny, wielebny.* ehrwürdig, ehrenwerth, hochgeehrt. *syn.* věnĕrandus, vĕrendus, rĕvĕrendus, cŏlendus, ădōrandus. *phr.* cultu, hŏnōre dignus.

-ěnĕrābĭliter, věnĕrābundè. adv. *uczciwie.* ehrerbietiglich.

-ěnĕrābundus, a, um. *Cześć oddaiący.* der einem Ehre anthut, ehrerbietig, mit Respect und Ansehen.

-ěnĕrandus, a, um. *vide* venerabilis.

-ěnĕranter. adv. *vide* venerabiliter.

-ěnĕrārius, a, um. *lubieżny, Praktykarż.* geil, unkeusch.

-ěnĕrātio, onis, f. *Czczenie 1. Szanowanie, Chwalenie 2.* Ehrerbietung, Verehrung, Anbetung. *syn.* rĕvĕrentia, observantia, cultus, hŏnŏr.

-ěnĕrātor, oris, m. *Czciciel, szanuiący.* ein Verehrer.

věnĕrātus, a, um. *uczczony.* geehrt, angebetet.

věnĕreus & věnĕrius, a, um. *iurny, cielesny 2. Fryierż, do Wenery należący.* der Venus zugehörig, geil, unkeusch, unzüchtig.

venerea lues. *Franca.* die Venusseuche, Franzosenkrankheit.

věnĕria, æ, f. *vide* murex.

věnĕrĭvăgus, a, um. *nierządny.* geil, verhurt.

věnĕrium, ii, n. *Rzucanie Kości.* Wurf mit Würfeln.

věnĕrius, a, um. *vide* venereus.

věnĕror, aris. *czczę 1. 2. modlę się 2. chwalę 3.* verehren, beehren, Ehre erzeigen, in Ehren halten, anbeten, loben. *i. q.* coire. *à Venere. syn.* hŏnōro, observo, cŏlo, rĕvĕreor, ădōro.

věnĕtus, a, um. *modry.* blau, eisengrau, seladon- oder meergrün.

VENI

Věnia, æ, f. *Odpuszczenie, Dozwolenie.* Verzeihung, Vergebung, Verwilligung, Erlaubniß. *syn.* lĭcentia, cōpia, pŏtestas, făcultas, lĭbertas, *vel* indulgentia, impūnĭtas, condōnātio.

venia fit. *z Odpuszczeniem.*

veniam do, concedo. *odpuszczam.* verzeihen, erlauben.

veniam peto, exposco. *przepraszam, Odpuszczenia proszę.* um Vergebung oder Erlaubniß bitten.

věniālis, věniābĭlis, e. c. *Odpuszczenia godny.* verzeihlich, das zu verzeihen, zu verstatten ist.

veniale peccatum. *powszedni Grzech.* läßliche Sünde.

vēnībo, priſcum *pro* veniam *d* veneo.
vĕniens, entis, o. *przyſzły.* künftig.
vĕnīlia, æ, f. *morſkie Burżenie.* die Ebbe und Fluth.
vĕnio, is, ire. *idę, przychodzę 1.* kommen. *ſyn.* advĕnio, advento, accēdo, prŏpinquo, dēvĕnio, ădeo, pĕto, accĕlĕro, advŏlo, apprŏpĕro, *vel* rĕdeo, rĕvertor, *vel* inſto, immĭneo.
venio ad, in &c. *przychodzę 10. przychodzę o nieſławę, przyſtaię 3. przybiiam do Brzegu, idzie o to, ucześnikiem ſię ſtaię, ſtowarżyſzyć ſię, Szlachcicem zoſtać; pomaga co, wdaię ſię, weſzło w Przypowieść, & ſub przypłacam czego 2.* kommen, begegnen, wachſen.
venio ſalutatum. *nawiedzam.* beſuchen.
vēnor, aris. *łowię 1. 2. 4. chwytam 1. zdobywam ſię, podchwytawam, dorozumiewam ſię.* jagen, dem Wild nachjagen, nach etwas ſtreben, trachten. *phr.* fĕras inſector, perſĕquor, exăgĭto, capto, fĕris inſto, inſĭdias mŏlior, caſſes, lăqueos, rētia tendo, vēnātui invĭgilo.
vēnōſus, a, um. *żyłowaty.* adericht, voll Adern.
vēnox, ōcis, m. *i. q.* venæ indagator.

VENT

Venter, tris, m. *Brzuch, żołądek 1. Wyprężenie, Wypukłość, Płód 1. Brzuchaty, żarłok.* Bauch, Magen, Unterleib, ſchwangerer Weiber Bauch, Freßbauch, eine Höhle, hohler Ort. *ſyn.* alvus, ŭtĕrus.
venter valiſcus. *Maciek nadziewany.*
venter imus. *Łono w Ciele.* der Unterleib.
ventris flatus, ſonus. *Wiatr przyrodzony.*
ventĭgĕnus, a, um. *wietrzny.* Wind machend.
ventĭlābrum, i, n. *Wieiaczka, Wachlarz.* eine Wurfſchaufel, Kornſchaufel, Wanne, ein Fächer, Wedel, damit man Luft machet.
ventilabro frumentum ſubjecto. *wieię 2.*
ventilātio, onis, f. *Wietrzenie.* Erluftung, das Wannen, Wurfen, Schwingen.
ventĭlātor, oris, m. *Wieiacz, Kuglarz.* ein Wanner, Erlufter, Kornrührer, Gaukler, Taſchenſpieler, Zauberer.
ventĭlo, as. *wietrzę, wieię 2. wiewam, powiewam, poddymam, wachluię, macham, wykrącam 2. potrząſam 1. ſzermuię na Wiatr, pobudzam, chłodzić.* erluften, Luft machen, fächern, ſchwingen, wannen, durchſehen, durchgehen, examiniren. *ſyn.* ēventĭlo, verſo, ăgĭto. *phr.* ventos, auram cieo, excĭto, aurâ rĕfrĭgĕro.
ventĭlŏgium, ii, n. *Wietrznik, Kurek na Kościele.* Wetterhahn.
ventio, onis, f. *Przyście.* die Ankunft.
ventĭto *&* vento, as. *chadzam, bywam, przychodzę 1.* oft kommen.
ventōſa, æ, f. *Bańka barwierſka.* ein Badkopf, Schröpfkopf.
ventōſē. adv. *nadęcie.* voll Wind.
ventōſĭtas, atis, f. *Nadymanie ſię, Płochość, Chełpienie ſię.* Windigkeit, luftiges Weſen, Blähung, Eitelkeit im Prahlen.
ventōſo, as. *Bańki ſtawiam.* ſchröpfen.
ventōſus, a, um. *wietrzny, wietrzyſty, wiatrowy, prętki, płochy, nietrwały, nieſtateczny 1. niſzczeiący, dumny.* windig,

windig, voll Luft, schnell, leichtsinnig, unbeständig, stolz. *syn.* ventô plēnus, grăvĭdus, tŭmens, *vel* lĕvis, ĭnānis, vānus, fūtilis, tŭmĭdus, turgens, turgĭdus, inflātus, sŭperbus.

ventrāle, is, n. *Fartuch, Szustfal, Kaleta, Wacek, Trzos.* eine Schürze, ein Bauchküßlein, Sack, Tasche.

ventralis, e. c. *brzuchowy, żołądkowy.* zum Bauch gehörig.

ventrĭcŏla, æ, m. *Paſibrzuch.* Bauchdiener.

ventrĭcōſus. *vide* ventrioſus.

ventrĭcŭlātio, onis, f. *Ból żołądka.* Bauchwehe.

ventrĭcŭlōſus, a, um. *Ból żołądka cierpiący.* der das Bauchwehe hat.

ventrĭcŭlus, i, m. *żołądek 1. Flak, Kſieniec, Wnątrze.* der Magen, Höhle oder Abtheilung des Leibes.

ventrĭfĭcātio, onis, f. *rośnienie Brzucha.* das Zunehmen des Bauchs.

ventrĭfluus, a, um. *purguiący.* purgirend, larirend.

ventrĭgo, as. *Brzucha nabywam.* einen Bauch bekommen.

ventrĭlŏquus, a, um. *Wróżek.* aus dem Bauch redend.

ventriōſus, ventrōſus, ventruōſus, a, um. *brzuchaty.* dick, großbäuchig.

ventŭlus, i, m. *Wiatrek, Wiatr łagodny.* Windlein, Lüftlein.

ventulum, ventum facio. *poddymam, wiewam.* Aufſtand machen, Wind machen.

ventūrus, a, um. *przyſzły.* der da kommen ſoll.

ventus, i, m. *Wiatr, Pochwiściel, Pochwata.* Wind, Lob.

ventus carbaſeus, textilis. *Szata cienka.* ein dünnes ſeidenes Gewand.

ventus fàvens, ſecundus. *Wiatr dobry.* guter Wind.

ventô ſeparo. *wieię z.*

VENU

Vĕnŭcŭla, æ, f. *Grono winne długo trwaiące.* gewiſſe Art von Weintrauben, ſo ſich lange zu halten pflegen.

vĕnŭla, æ, f. *żyłka.* ein Aederlein.

vĕnum, i, n. *i. q.* venale.

venum do. *wyſtawiam na przeday.* feil geben.

venum eo. *przedaią się.* feil seyn, verkaufet werden.

vĕnuncŭla, æ, f. *i. q.* venucula.

vĕnundātio, onis, f. *Przedawanie.* das Verkaufen.

vĕnundātus, a, um. *przedany.* verkauft.

vĕnundo, as. *przedaię.* verkaufen. *vide* vendo.

Vĕnus, ĕris, f. *Bogini miłości, Cieleſność 1. 3. Miłość nieuczciwa, Pſota, Nałożnica, Gwiazda wieczorna, Gwiazda zaranna, Piękność, Przyiemność, Ozdoba, Łączenie, Kut 4. Miedź.* die Göttinn der Liebe, Geilheit, Buhlſchaft, einer von den ſieben Planeten, Venus genannt, Schönheit, Artigkeit, ein gewiſſer Wurf im Würfeln, da man alle Sechs oder Eins wirft, Kupfer.

veneris dies. *Piątek,* Freytag.

vĕnuſtas, atis, f. *Kraſa, Piękność, Przyiemność.* Schönheit, Holdſeligkeit, Lieblichkeit. *vide* pulchritudo, lepor, forma.

vĕnuſtè. adv. *pięknie, przyiemnie.* holdſelig, lieblich, überaus ſchön.

věnusto, as. *zdobię, piękrzę, przyiemnym czynię.* schminken, zieren, hübsch und lieblich machen.

věnustŭlus, a, um. *przypiękniey∫zy.* etwas schön, gar hübsch.

věnustus, a, um. *piękny, kra∫ny, przyiemny.* schön, lieblich, fein, annehmlich, artig, galant, manierlich, freundlich, holdselig. *syn.* pulcher, děcōrus, formōsus.

vēpallĭdus, a, um. *blady, nabladł.* sehr bleich.

vêprecŭla, æ, f. *Ciernie 1.* Dornbüschlein.

vêpres, pris, m. f *Ciernie 1. Płot ∫amorodny.* ein Dorn, Dornbusch. *vide* spīna.

vepribus obsero, sepio. *ocierniam.*

vêprēta, æ, f. vêprētum, i, n. *Cierni∫ko.* ein Dornbusch, Dornhecke, Dorngesträuche. *vide* spīnētum, dūmētum.

V E R.

Vĕr, ĕris, n. *Wio∫na, Rok, Młodość.* der Frühling, die Jugend. *phr.* vernum tempus, verni dies.

ver ætatis. *Młodość.* die beste Lebenszeit.

vere primo. *na początku Wio∫ny.* beym angehenden Frühling.

vērācitas, atis, f. sub *Prawda.* Wahrhaftigkeit.

vērācĭter. adv. *prawdziwie.* wahrhaftiglich.

vērācŭlus, i. vērātor, oris, m. *Wróżek.* ein Wahrsager.

vērātrix, īcis, f. *Wróżka 1. Czarownica 1.* eine Wahrsagerinn.

vērātrum, i, n. *Ciemierżyca.* Nießwurz.

vērātus, a, um. *nak∫ztałt Rożna.* wie ein Bratspieß.

vērax, ācis, o. *prawdziwy.* wahrhaftig *syn.* vērus, sincērus.

verbālis, e. c. *słowny 3.* wörtlich, vom Wort herrührend.

verba∫cŭlum, i, n. *Knafliczka.* Schlüsselblume, Schabenkraut, Goldknöpflein.

verbascum, i, n. *Dziewanna, Szalba, &* in *Knafliczka.* Wallkraut, Königskerze, Katzenkraut, Himmelsbrand.

verbēna, verbēnāca, æ, f. *K∫zy∫zczko.* Eisenkraut, Tisenrich, Eisenbart, Taubenkraut, Opferkraut.

verbēnæ hæ. *May 2.*

verbēnālia, ium, n. plur. *Kwietna Niedziela.* der Palmsonntag.

verbēnārius, ii, m. sub *May 2.* der Eisenkraut trägt.

verbēnāta, æ, f. *i. q.* verbena.

verbēnātus, a, um. *pod Maiem* sub *May 2.* mit Eisenkraut gezieret, grün bekränzt.

verber, ĕris, n. *Bicie, Bicz, La∫ka 1. Guz 1.* Peitsche, Ruthe, Geißel, Streich, Schlag. *syn.* flāgellum, virga, băcŭlus, fustis.

verbere sævio, verberibus aliquem accipio, afficio. *siekę 1. wybiiam kogo.* peitschen.

verbĕrābĭlis, e. c. *Bicia godny, Smaganiec.* des Schlagens werth.

verbĕrātio, onis, f. *Bicie, Uderżenie 1.* das Schlagen.

verbĕrātor, oris, m. *rad biiący.* der gerne schlägt.

verbĕrātus, us, m. *i. q.* verberatio.

verbĕreus, a, um. *Bicia godny.* streichwürdig, schlägefaul.

verbereum caput. *Smaganiec.*

verbĕrĭto, as. *biiam.* oft schlagen.

verbĕro, as. *biię kogo, siekę 1. strofuię, łaię, zawstydzam, zalata mię.* schlagen, peitschen, treffen, schelten. *syn.* cædo, tundo, fĕrio, percŭtio, pulso, dīverbĕro. *phr.* verbĕra inflīgo, ictus ingĕmīno.

verbero aures. *nabiiam Uszy.* reden, was man nicht gerne hört.

verbero urbem tormentis. *biię z Dział do Miasta.* eine Stadt beschießen.

verbĕro, onis, m. *Bicia godny, Smaganiec.* ein Lotterbube, der die Schläge vertragen kann.

verbĕrōsus, a, um. *zbity.* voll Schläge.

verbĭfĭcātio, onis, f. *Słow robienie, Słow twarżenie.* Wortmachung.

verbĭfĭco, as. *mówię.* reden.

verbĭgĕna, æ. *i. q.* verbo genitus.

verbĭgĕro, as. *wiele mówię.* schwatzen.

verbĭlĕvis, e. c. *płochy w mowie.* lüderlich von Worten.

verbĭlŏquium, ii, n. *Mowa.* Wortwechsel.

verbĭvēlĭtātio, onis, f. *Poswarek.* Wortstreit.

verbŏcĭnium, ii, n. *Rozmowa.* eine Unterredung, Gespräch.

verbōsē. adv. *wielomownie, szeroko.* wortreich, weitläuftig, mit vielen Worten.

verbōsĭtas, atis, f. *Wielomowność.* Schwatzhaftigkeit, Weitläuftigkeit in Worten. *vide* garrŭlĭtas.

verbōso, as. *wiele mówię.* plaudern, viel Worte machen.

verbōsus, a, um. *mowny 1. 2. wielomowny, słowny 1.* schwätzig, gesprächig, weitläuftig, wortreich. *syn.* lŏquax, garrŭlus, multĭlŏquus.

verbōtĕnus. *w słowie, na Oko, niedbale.* dem Namen nach.

verbŭlum, i, n. *Słówko.* ein Wörtlein.

verbum, i, n. *Słowo, Przypowieść, Sens, Kondycya.* ein Wort, Sprüchwort, sinnreiche Rede. *syn.* vox, dictio, dictum, vŏcābŭlum, lŏquēla, sermo. *Verbum apud Grammaticos*, est pars orationis seu dictio, agere vel pati, aut neutrum cum tempore & persona sine casu significans.

verbum de verbo, è verbo, verbum verbo, ad verbum. *od Słowa do Słowa.* von Wort zu Wort.

verbum vetus. *stara Przypowieść.* ein altes Sprüchwort.

verbi causâ, verbi gratiâ. *na przykład.* zum Exempel.

verbô. *rzkomo, w Słowie, Słowem.* mündlich, mit einem Wort.

verba hæc. *Bayki, Formuła, Słowa łagodne.*

verba facio. *mówię.* sprechen.

verba eliquo, supplanto. *pieszczę się w Mowie.*

verba tertiata. *Słowa niedomawiane.*

verborum inopia, jejunitas, fames, siccitas. *Niewymowność.*

verbis complector, comprehendo. *wypowiadam.* aussprechen.

vercŭlum, i, n. *Wiosna.* kleiner Frühling.

vērè. adv. *prawdziwie.* sicherlich, wahrlich, gewißlich, eigentlich, mit Grund der Wahrheit.

vĕrēcundātio, onis, f. *Wstyd 2. Wstydzenie się.*

vĕrēcundè. adv. *wstydliwie.* schamhaftig, keusch, höflich, sittsam, bescheidentlich.

věrēcundia, æ, f. *Wstyd 1. 2.* Schamhaftigkeit, Zucht, Bescheidenheit, Blödigkeit, Zagheit. *syn.* pŭdor, pŭdīcĭtia, ingĕnuĭtas, rŭbor.

verecundiam infero. *zawstydzam.* beschämen.

věrēcundĭter. adv. *i. q.* verecundè.

věrēcundor, aris. *wstydzę się.* Scheu haben, sich schämen, schamhaftig seyn. *syn.* pŭdet me, ērŭbesco.

věrēcundus, a, um. *wstydliwy 1. uczciwy, skromny 1.* schamhaftig, züchtig, ehrbar. *syn.* pŭdens, pŭdīcus, pŭdībundus, mŏdestus.

verecundus color. *Rumianość.* Schamröthe.

věrēda, æ, f. *Droga pocztowa.* der Postweg.

věrēdārius, ii, m. *Goniec, Podwodnik.* ein Postreuter, Postillion, Postkutscher, Fuhrmann. *syn.* cursor.

věrēdus, i, m. *Koń wierzchowy, podwodny 2.* ein Postpferd, Zug- oder Kutschpferd.

věrenda, orum, n. plur. *Członek 4.* die Schamglieder.

věrendus, a, um. *Czci godny.* ehrwürdig. *syn.* vĕnĕrābilis, vĕnĕrandus, rĕvĕrendus, hŏnōrandus.

věrenter. adv. *uczciwie.* ehrerbietig.

věreor, ēris. *obawiam się, boję się 1. szanuję, wstydzę się.* fürchten, scheuen, besorgen, Sorge tragen, ehren, schamhaft seyn. *syn.* tĭmeo, mĕtuo, formīdo, horreo, *vel* observo, cŏlo, hŏnōro, vĕnĕror, rĕvĕreor, *vel* vĕrēcundor.

vereor dicere. *nie śmiem mówić.* ich darf es nicht sagen.

věrētilla, æ, f. *concha marina veretro similis.*

věrētillum, věrētrum & věrētrĭcŭlum, i, n. *Członek wstydliwy męski.* die Scham, das Schamglied.

vergens, entis, o. *nachylający się.* das sich neigt.

vergiliæ, arum, f. plur. *Baby gwiazdy.* das Siebengestirn, die Gluckhenne.

vergo, is. *nachylam się, ma się ku 2. 3. leżę na Wschód, nalewam, wylewam 1.* sich neigen, lenken, senken, strecken, abnehmen, gießen, einschenken. *syn.* prōpendeo, inclīno, pendeo, inclīnor, dēclīno, tendo, inspecto.

VERI

Vĕrĭcŏla, æ, c. *Prawdę lubiący.* Wahrheit liebend.

věrĭcŭlum, i, n. *Glewia, Rylec, & sub Rycie 2.* ein Wurfspießlein.

vĕrĭcŭlus, i, m. *Wróżek.* ein Wahrsager.

vĕrĭdĭcè. adv. *prawdziwie.* wahrhaftig.

vĕrĭdĭcus, a, um. *prawdziwy, Prawdę mówiący.* wahrhaftig redend.

vĕrĭfĭcātio, onis, f. *Dowód, Dowodzenie, Potwierdzenie.* Beweisthum, Darthuung, Bekräftigung, Bewährung.

vĕrĭfĭco, as. *dowodzę, potwierdzam.* beweisen, darthun, bekräftigen, bewähren, wahr machen.

vĕrĭlŏquium, ii, n. *Prawda 1. Wykład 2. prawdziwe Opowiadanie.* das Wahrreden, wahrhafte Erzählung.

vĕrĭlŏquus, a, um. *vĕrĭlŏquax*, acis, o. *Prawdę mówiący.* wahrredend.

vĕrĭmōnia, æ, f. *i. q.* veritas.

věrĭsĭmĭlis, vērŏsĭmĭlis, e. c. *podobny ku wierżeniu, ku prawdzie.* wahrscheinlich, der Wahrheit ähnlich.

verisimile est. *Podobieństwo iest,* es ist der Wahrheit ähnlich, es ist zu glauben.

vĕrĭsĭmĭlĭter. adv. *podobnie.* wahrscheinlicher Weise.

vĕrĭsĭmĭlĭtūdo, inis, f. *Podobieństwo do Prawdy.* Wahrscheinlichkeit, Glaubwürdigkeit.

vĕrissĭmè. adv. *vide* verè.

vĕrĭtas, atis, f. *Prawda 1.* Wahrheit.

vĕrĭtus, a, um. à vereor. *troskliwy.* besorgt, fürchtend, befürchtend.

vĕrĭverbium, ii, n. *i. q.* veriloquium.

V E R M

Vermen, inis, n. *i. q.* vermis.

vermĭcŭlātio, onis, f. *Robaczywość.* Schaden von Würmern.

vermĭcŭlātus, a, um. *robaczkowaty, sadzony 2.* wurmicht, wurmstichig, wurmfreſſig, eingelegt, von eingelegter Arbeit, scharlachroth.

vermiculata vestis. *szarłatna Szata.* scharlachrothes Kleid.

vermiculatum opus. *Sadzenie 3.* eingelegte Schreinerarbeit.

vermiculatum pavimentum. *Tło wytwornie sadzone.*

vermĭcŭlor, aris. *Robacy mię toczą.* Würmer hecken, wurmstichig werden.

vermĭcŭlōsus, a, um. *robaczywy.* wurmicht, wurmstichig.

vermĭcŭlus, i, m. *Robaczek, karmazynowe Jagody.* ein Würmlein, ein Wurm in den Scharlachbeeren, aus deſſen Blute die Scharlachfarbe gemacht wird.

vermĭcŭlus, a, um. *szarłatny, purpurowy.* scharlachroth, purpurfarbig.

vermĭfluus, a, um. *i. q.* verminosus.

vermĭna, vermilina, um. plur. vermĭnātio, onis, f. *Gryzienie 2. Robacy 1. Robaczywość, Kłocie 2.* Bauchgrimmen.

vermĭno, as. vermĭnor, aris. *Gryzienie cierpię, Robacy mię toczą, Glisty mam, świerzbi mię.* das Bauchgrimmen haben, wurmstichig werden, Würmer haben, sich krümmen wie ein Wurm.

vermĭnōsus, a, um. *robaczywy, Gryzienie cierpiący.* voll Würmer, das Bauchgrimmen leidet.

vermis, is, m. *Robak.* ein Wurm.

vermis aëris. *Paiąk.* eine Spinne.

V E R N

Verna, æ, m. *niewolniczy Syn, Wyzwoleńcow Syn, Rodowic Niewolnicy, Szyderz & swoyski.* ein leibeigener Knecht von einer Magd gebohren, Sclavenkind. *syn.* servus, mancipium.

vernăcŭlus, a, um. *domowy 1. swoyski, obywatelski, własny.* einheimisch, einländisch, hiesig, gewöhnlich. *syn.* prŏprius, dŏmestĭcus, pătrius.

vernacula lingua. *oyczysty Język.* Muttersprache.

vernăcŭlus, i, m. *i. q.* verna. *niewolniczy Syn, Szyderż.* ein Knecht, leibeigener, Poſſenreißer, der üppige Reden treibt.

vernālis, e. c. à vere. *wiesienny do Wiosny należący.* zum Frühling gehörig.

vernalis, e. c. à verna. *niewolniczy.* zu den leibeigenen Knechten gehörig.

vernālĭter. adv. *vide* verniliter.

vernans, antis, o. *kwitnący, pogodny* 1. grünend.

vernatio, onis, f. *Odmłodnienie, wężowa Skóra.* Erneuerung, Verjüngerung, eine abgestreifte Schlangenhaut.

vernatione. *na Wiosnę.* im Frühling.

vernicomus, a, um. *kwitnący.* ausgeschlagen, blühend.

vernifer, era, erum. *co Wiosna wydaie.* was im Frühling worden oder gewachsen ist.

vernifera, orum, n. *i. q.* auguria mensalia.

vernilis, e. c. *lekki 2. niewolniczy 2.* leichtfertig, knechtisch.

vernilitas, atis, f. *Pochlebstwo niewolnicze, Lekkość 3. Szyderstwo.* knechtische Liebkosung, Scherzhaftigkeit, Leichtfertigkeit.

verniliter. adv. *pochlebnie, zmyślnie, lekko 2. Szyderskie, po niewolniczemu.* arglistig, kurzweilig, possenhaft, knechtischer Weise.

vernix, icis, f. *Pokost.* trockener Firniß.

verno, as. *kwitnę, zielenię się, linieię, rozwiia się drzewo, wycwerkuię, lsknę się, zarastam 1. weselę się, śpiewam 1. wiosnuię.* grünen, blühen, jung seyn, ausschlagen.

vernant apes. *roią się Pszczoły.* die Bienen schwärmen.

vernula, æ, m. *vide* verna.

vernulus, a, um. *niewolniczy.* zum Knecht gehörig.

vernum, i, n. *wiesienny Czas.* Frühlingszeit.

vernus, a, um. *wiesienny.* zum Frühling gehörig.

VERO

Vērō. conjunct. *prawdziwie, po Prawdzie, tak iest, że 1. iście, a, różne.* aber, allerdings, nach der Wahrheit, vornehmlich, hauptsächlich.

vēro, as. *Prawdę mówię.* die Wahrheit reden, wahrsagen.

vēro, onis, m. *i. q.* ensis gladiatorius.

vĕrōnica, æ, f. B. *Przetarnica.* Ehrenpreis, ein Kraut.

vērōsimilis. *vide* verisimilis.

verosimiliter. *vide* verisimiliter.

vērōsus, a, um. *vide* verus.

verpa, æ, f. *Członek wstydliwy męski.* das männliche Glied.

verpus, i, m. *Obrzezaniec, żyd, Palec trzeci.* ein Beschnittener, der keine Vorhaut hat, der mittlere Finger, womit die Juden am Sabbath das Gefäß zu reinigen pflegten.

VERR

Verres, is, m. *Kiernoz.* ein Borg, verschnittener Eber.

verriculatus, a, um. *i. q.* verriculo similis.

verriculum, i, n. *Włok, Szczotka, do Szat, Kłomia, Drugubica, Miotła.* Zuggarn, Fischergarn, Kehrbürste, Kehrbesen, Kleiderbürste, Kehrwisch.

verrinus, a, um. *Kiernozi.* vom verschnittenen Eber.

verro, is. *umiatam, garnę, włoczę Szatę, chędożę, & sub włoczy się co.* kehren, ziehen, durchstreichen, forttreiben, schleifen, säubern, reinigen, ausfegen.

verrūca, æ, f. *Brodawka, Pagórek.* eine Warze, ein rauher Hügel.

verrūcāria, æ, f. *Brodawnik, Nogietek.* Sonnenwirbelkraut, so die Warzen vertreibt.
verrūcōsus, a, um. *brodawozaty, gruby* 2. 3. warzicht, voll Warzen, schröficht, holpericht.
verrūcŭla, æ, f. *Brodaweczka, Pagórek.* ein Wärzlein, rauher Hügel.
verrunco, as. *obracam* 3. *odwracam.* abwenden, abtreiben.

VERS

Versābĭlis, e. c. *obrotny* 1. 3. *odmienny.* leicht umzuwenden oder zu drehen, wandelbar, wankelbar, veränderlich, unbeständig.
versābĭlĭtas, atis, f. *Obrotność* 1. hurtige Verkehrung.
versābundus, a, um., versātilis, e. c. *i. q.* versabilis.
versātio, onis, f. *Obracanie.* Umwendung, Umdrehung.
versātus, a, um. *obrócony, przewrócony, Bywalec, biegły, uczony.* umgedreht, herum getrieben, umgekehrt, herumgewälzt, hin und her gewandt, erfahren, wohlgeübt. *syn.* gnārus, pĕrītus, sciens, doctus.
versĭcŏlor, oris, o. *versĭcŏlōrius*, a, um. *pstry, mieniony, rozmaity, nakrapiany, spłowiały.* bunt, von mancherley Farben, das die Farbe verändert. *syn.* discŏlor, multĭcŏlor, vărius, vărio cŏlōrĕ distinctus, signātus.
versicŭlus, i, m. *Wierszyk, Wiersz* 2. 3. ein kleiner Vers, eine Zeile der Schrift.
versĭdĭcus, i, m. *Wierszów Pisarz.* ein Poet, Versmacher.
versĭfĭcātio, onis, f. *Wierszow Pisanie.* Versdichtung, Verskunst.
versĭfĭcātor, oris, m. *vide* versidicus.
versĭfĭcē. adv. *Wierszami.* versweise.
versĭfĭcātus, a, um. *Wierszami opisany.* in Verse versetzt.
versĭfĭco, as. versĭfĭcor, aris. *Wiersze piszę.* Verse machen, in Zeilen abtheilen.
versĭfĭcus, i, m. *i. q.* versidicus.
versĭformis, e. c. *wierszowy, Wierszom podobny, odmienny.* den Versen oder Zeilen ähnlich, die Gestalt verändernd, wandelbar.
versilis, e. c. *vide* versabilis.
versio, onis, f. *Obracanie, Odwrócenie, Tłumaczenie.* Wendung, Abwendung, Uebersetzung, Dollmetschung einer Schrift in eine andere Sprache.
versĭpellis, e. c. *Skurę albo Postać odmieniaiący, chytry, Szalbierż, Wilkołek.* das seine Haut und Gestalt verändert, arglistig, verschlagen, verschmitzt.
versĭto & verso, as. *obracam* 1. 2. 11. 13. *przewracam, wykrącam* 1. *kręcę się* 2. *szydzę, szafuię.* hin und her kehren, oft kehren und wenden, wälzen, einen leiten, anreizen, betrügen, vexiren, höhnen. *syn.* tracto, tango, *vel* volvo, flecto, converto, cŏnvolvo, *vel* ăgĭto, mŏveo, torqueo.
verso libros. *wartuię, Książki.* Bücher fleißig lesen.
versor, aris. pass. *obracam się.* sich wenden, umdrehen.
versor, aris. depon. *mieszkam gdzie, bawię się, iestem* 1. *wikle mi się, myślę* 1. *uczę się.* umgehen, beschäftiget seyn, an einem Ort seyn, sich aufhalten, im

 Schwange

Schwange gehen. *syn.* măneo, mŏror, sum, hăbĭto, hæreo, *vel* stŭdeo, incumbo, invĭgĭlo, insūdo, ŏpĕram do.
versor in munere meo. *Urzędu pilnuię.* sein Amt verwalten.
versari ante oculos. *stoi przed Oczyma.* vor Augen schweben.
versari in angustiis. *troszczę się.* in Aengsten seyn.
versōria, æ, f. *żaglowa Lina.* ein Seil, damit man die Seegel ziehet, Lenkseil.
versōrius, a, um. *vide* versabilis.
versum. adv. *ku, wzad, od 1. na.* gegen, nach einem Ort zu.
versūra, æ, f. *Obracanie, Uwrot, Ciąg 2. Zakręt, Kąt 1. Węgieł, Lichwy przenoszenie.* Umkehrung, Umwendung, Eckengebäude, da sich das Gebäude kehret.
versurâ solvo, versuram facio. *Lichwę przenoszę, Dług długiem wypłacam.* Schuld mit Schulden bezahlen, eine Lücke auf die andere machen, von einem Geld entlehnen, um eine Schuld zu bezahlen.
versus, a, um. à verro. *umieciony.* gekehrt, ausgekehrt.
versus, a, um. à verto. *obrócony.* umgewendet.
versus animi. *powątpiewaiący.* zweifelhaftig.
versus fugâ. *rozpędzony.* in die Flucht gejagt.
versa vice. *wzaiem.* wechselsweise.
versæ funditus leges. *zniesione Prawa.* gänzlich aufgehobene Gesetze.
versus, us, m. *Wiersz 1. 3. Pieśń, Rząd 2. Ciąg 2. Uwrót, Pótstaie, Taniec 1.* ein Vers, eine Zeile, Linie in der Schrift, Ordnung, Reihe, Furche auf den Aeckern. *syn.* carmen.
versus. præp. cum Accus. semper postponitur. *vide* versum.
sursum versus. *wzgórę 2.* hinaufwärts, über sich.
versūtè. adv. *chytro.* listig, verschlagen.
versūtia, æ, f. *Chytrość, Obrot, Wykręt.* Listigkeit, Betrug, Arglistigkeit, Spitzfindigkeit. *syn.* astūtia, fallăcia.
versūtĭlŏquus, a, um. *chytromowny, Wykrętarz.* listig im Reden.
versūtus, a, um. *chytry, dowcipny, obrotny, wykrętny.* arglistig, verschmitzt, verschlagen, tückisch. *syn.* văfer, callĭdus, astūtus, fallax, dŏlōsus, mălignus.

VERT

Vertăgus, i, m. *Chart.* ein Jagdhund, Spürhund, Windhund.
vertēbra, æ, f. *Pacierz u Zwierząt, Kołowrot 1. Obrot 3.* der Wirbel eines Gelenks am Rückgrad, Gewerbbein. *vide* verticula.
vertēbratus, a, um. sub *Pacierz 4.* gelenkig, wie ein Gelenk oder Wirbel.
vertens, entis, o. *obracaiący, schodzący, cały.* umkehrend.
vertens annus. *schodzący Rok.* das zu Ende gehende Jahr.
vertex, ĭcis, m. *Wierzch 1. Obrot 2. Biegun 3. Wir, Wicher.* das Oberste eines Dinges, der Gipfel, Wipfel, Wirbel, Windwirbel, Wasserwirbel, Strudel im Wasser. *syn.* culmen, căcūmen, fastīgium, ăpex.
vertĭbŭlātus, a, um. *vide* vertebratus.
vertĭbŭlum, i, n. *i. q.* vertebra.

verticilla, æ, m. *Kręgogłów*,

verticillātus, a, um. *vide* vertebratus.

verticillum, i, n. verticillus, i, m. *Wartaczka, Gożdzik u Lutni.* Wirbel, Spinnwirbel, Knoten an Kräutern, wie ein Wirbel gestaltet, Wirbel in einem meßingenen Hahn, Wirbel an der Geige oder andern Instrumenten, darauf die Saiten gezogen werden.

verticordius, a, um. Serce *nawracaiący* ſub *nawracam kogo.* der das Herz ändert.

verticōſus, a, um. *kręcący ſię, wirowaty.* voll Wirbel.

vertĭcŭla, æ, f. & vertĭcŭlum, i, n. *Pacierz 4. Staw 2. ſtawowych Kości koniec, Kołowrot 1. Wartaczka, Obrot 2. Biegun 2. Gożdzik u Lutni.* Wirbel an der Spindel. *vide* vertebra & verticillum.

vertīgino, as. *obracam 1. 3. świdrzę.* sich herum drehen, den Schwindel haben.

vertīgĭnōſus, a, um. *Zakręt Głowy cierpiący, Zawracanie naiący.* der den Schwindel hat.

vertīgo, inis, f. *Obracanie, Zawracanie, Wrzeciono, Zakręt Głowy.* Umwendung, Herumdrehung, Veränderung, Hauptschwindel.

vertigo torta. *Wir.* Wasserwirbel.

vertigine ambulat. *kołem.*

vertĭlābundus, a, um. *upadaiący.* hinfallend.

vertillābundus, a, um. *vertillans*, antis, o. *obrotny.* leicht umzuwenden oder zu drehen.

verto, is. *obracam, przewracam, wywracam 2. 3. 5. zwalam 2. obalam na ſię, naciągam na, przyczytam, przekładam co na inſzy Języķ, tłumaczę, dyſputuię, podziewam ſię, boday mię, odmieniam 1. 3. przedzierżgnąć ſię.* kehren, wenden, lenken, umkehren, zerstören, bestehen, übersetzen. *ſyn.* converto, flecto, torqueo, volvo, verſo, vărio, mūto, commūto, *vel* ēverto, dīruo.

verto arma in *vel* adverſus aliquem. *woiuię.* wider einen kriegen.

verto cornua. *odwierżgam.*

verto crimen, culpam, cauſam. *ſkładam Winę.* einen beschuldigen.

verto in bonum. *wykładam dobrze.* gut auslegen.

verto in crimen, in malum, in pejorem partem, verto vitio. *winuię, udaię co żle, za złe mam.* einem etwas übel ausdeuten.

verto in fugam. *rozpędzam.* in die Flucht treiben.

verto iras in aliquem. *oburżam ſię na kogo.* wider einen zornig werden.

verto ſolum. *zieżdżam zkąd.* ausfahren.

verto ſtylum. *przekreſzam.*

verto in me oculos. *obracam na ſię Oczy.* machen, daß andere auf mich sehen.

vertat bene Deus. *ſzczęść ci Boże.* Gott gebe Glück dazu.

vertit bene. *powodzi ſię.* es gelingt.

vertit in morem. *weſzło w Obyczay.* es ist zur Gewohnheit kommen.

vertit in perniciem. *przypłacam czego, pokutuię za co.* zur Schuld gereichen.

vertitur in eo. *zależy, ſpor ieſt.* es bestehet darinn.

vertor in rabiem. *wściec ſię.* toll, unsinnig werden.

vertra-

vertragus, vertrahus, vertraha. *i. q.* vertagus.

vertumnus, i, m. *Przesiadacz, odmienny.* der Abgott der Veränderung.

VERU

Věru. *Rożen, Glewia.* ein Bratspieß, Stoßdegen.

vervactum, i, n. *Odłog 2. Rola sprawiowiona.* ein Braachacker, gebraachtes Feld, gebraachter Acker.

věrūcŭlum, i, n. *Rożenek, Rylec, Szwayca, Glewia.* ein Bratspießlein.

vervēceus, a, um. *skopowy.* wie ein Hammel oder Schöps gestaltet.

verveceum, vervecinum caput. *Głupiec.* ein Tölpel, Schöpskopf.

vervēcīnus, a, um. *skopowy.* vom Schöps oder Hammel.

vervecīna, æ, f. scil. caro. *Skopowina.* Schöpsenfleisch, Hammelfleisch.

vervex, ēcis, m. *Skop, Głupiec.* tr. ein Hammel, Schöps, ein einfältiger dummer Mensch, ein alter verliebter Geck.

vervex sectarius. *Skop trzódowy.* ein Heerdhammel.

věruīna, æ, f. *Pocisk, Rożenek, Glewia.* ein Wurfspießlein, Vogelspießlein.

věrum, i, n. obsol. *pro* veru.

vērum, i, n. *Prawda, Słusz, prawdziwie.* die Wahrheit.

veri periculum ad me non recipio. *nie ręczę za tę Prawdę.* ich will nicht gut dafür seyn, daß es wahr sey, ich sage, wie ichs gehört.

vērum. conjunct. *ale.* aber, sondern. *syn.* sēd, ăt, ast.

verum etiam. *ale też.* sondern auch.

verum enim vero. *ale iednak.* aber, allein.

vērumtămen. adv. *iednak, wszakże.* aber, aber doch, jedennoch, dem ohngeachtet, nichtsdestoweniger.

vērus, a, um. *prawdziwy, słuszny.* wahr, wahrhaftig, rechtschaffen, ernstlich, ungefälscht, recht, billig. *syn.* vērax, germānus, sincērus, ingĕnuus, candĭdus.

vera fronte. *szczerże.* aufrichtig.

vērūta, æ, f. vērūtum, i, n. *Glewia.* ein Wurfspießlein.

vērūtus, a, um. *Glewiynik.* mit einem Wurfspieß bewaffnet.

VESA

Vēsānia, æ, f. *Szaleństwo 1.* Aberwitz, Unsinnigkeit. *vide* stultitia.

vēsāniens, entis, o. *natarczywy, srogi, burżliwy.* ungestüm, tobend.

vēsānio, is, ire. *szaleię 1.* wüten, toben, unsinnig seyn.

vēsānus, a, um. *szalony 1.* aberwitzig, thöricht, unsinnig, greulich, toll, wütend, grausam. *syn.* stultus, fŭriōsus.

vesana fames. *okrutny Głód.* grimmiger Hunger.

vesca, æ, f. *Paięczyna.* Spinngewebe.

vescibilis, e. c. *vide* vescus.

vescor, ĕris. *iem, pożywam, zażywam, używam 2. widzę 2.* essen, Nahrung haben, gebrauchen, sich bedienen, sehen. *syn.* pascor, ălor, nūtrior, sustentor, vivo.

vescor aurâ. *żyię.* leben.

vescŭlus, a, um. *bardzo chudy, wygłodniały,* sehr mager, ausgehungert.

vescus, a, um. *śniedny, do Iedzenia dobry, chudy, mały, nieplenny, drobny, siadły, brzydki.* das zu essen ist, oder zum

zum Essen taugt, mager, dürr aus Mangel der Speise.

VESI

vĕsīca, æ, f. *Macharżyna, Pęcherż 2. Mieszek.* Harnblase, Geldseckel.

vesicæ morbus. *Uryny trudność 1. 2.*

vesicam levo, exonero. *puszczam Wodę.* harnen, das Wasser abschlagen.

vĕsīcāria, æ, f. *Miechunki Ziele.* Judenkirsche.

vĕsīcārius, a, um. *pęcherżowy.* das in der Blase ist, zur Blase gehörig.

vĕsīcātōrium, ii, n. *Lekarstwo Pęcherże robiące.* eine Blasen ziehende Arzney.

vĕsīco, as. *ściągam Pęcherże.* Blasen ziehen.

vĕsīcŭla, æ, f. *Macharżyna mała, Gałuszka.* ein Bläslein, Bälglein der Kräuter und Blumen, darinnen der Saamen enthalten ist.

vĕsīcŭlōsus, a, um. *pęcherżysty.* bläsigt.

vespa, æ, f. *Ossa.* eine Wespe.

vespa, æ, m. *vide* vespillo.

vesper, vesperi, vespere, m. vespĕra, æ, f. *Wieczor 1. Gwiazda wieczorna.* der Abend, Abendstern. *syn.* vespĕrūgo, hespĕrus, vespertīnum tempus, vespĕrus.

vespĕre, vespĕri. *Wieczor 2. Wieczorem.* Abends.

vespere primo. *Mrokiem.* zu Anfang des Abends.

vesperæ hæ. *Nieszpory.* Vesper.

vesper, a, um. *vide* vespertinus.

vespĕrālis, e. c. *wieczorny.* zum Abend gehörig.

vespĕrascit, vesperat. imperf. *Wieczor nadchodzi.* es wird Abend.

vesperascente die, cœlo. *Wieczor 2. Wieczorem.* gegen Abend.

vesperna, æ, f. *scil.* cœna. *Podwieczorek, Wieczerza.* Vesperbrod, Abendbrod, Abendmahlzeit.

vespĕro, as. *Wieczor nadchodzi.* Abend werden.

vespertīlio, onis, m. *Nietoperż. & tr. Falit, nieszczery, Ponocnik.* eine Fledermaus, Speckmaus; ein Mensch, der des Tages über zu Hause bleibet, des Nachts aber ausgehet.

vespertīnus, a, um. *wieczorny.* spät, abendlich.

vespertinum tempus. *Wieczor 1.* der Abend.

vespertinis *scil.* horis. *vide* vespere.

vespĕrūgo, inis, f. *Gwiazda wieczorna.* der Abendstern. *Item i. q.* vespertilio.

vespĕrus, i, m. vesperum tempus. *Wieczor 1.* der Abend.

vespīces, vespītes, um. *Gęstwa.* dick stehende Gesträuche.

vespillo, onis, m. *Grubarz 2. Grobowiec.* ein Todtengräber, Leichenträger.

VEST

Vester, stra, strum. Pronom. *wasz.* euer.

vestiārium, ii, n. *Szatnica, Odzienie.* Kleiderhalter, Garderobbe, Kleiderkammer, Kleidergeräthe, Kleidergeld.

vestiārius, ii, m. *Szatny 2. Wendetarz Szat.* ein Kleiderkrämer, Trödler.

vestiārius, a, um. *szatny 1.* zu den Kleidern gehörig.

vestĭbŭlum, i, n. *Przedsionek, Wstęp, Przystęp 2. Weście 2. Początek.* Eingang ins Haus, Vorhof, Vorhaus, Vorsaal, Vorgemach, Eingang in ein Grab. *syn.* portĭcus, ātrium.

veſtĭceps, ipis, o. *zaraſtaiący*, *Młodzieniaſzek.* ein Kleid bekommend, mannbar, bärtig, ein Jüngling, dem der Bart zu wachſen anfängt.

veſtĭcontŭbernium, ii, n. *i. q.* ſub eadem veſte manſio.

veſtĭcŭla, æ, f. *Sukienka.* ein Kleidchen.

veſtĭfex, ĭcis, m. *Krawiec.* ein Schneider.

veſtifica, æ, f. *Niewiaſta Suknie robiąca*, *Krawcowa.* eine Weibsperſon, welche Kleider verfertiget, eine Schneiderinn.

veſtifĭcīna, æ, f. *veſtificium*, ii, n. *Krawiectwo.* die Kunſt Kleider zu machen, Schneiderey.

veſtifluus, a, um. *lekkie Suknie noſzący.* leichte Kleider tragend.

veſtĭgātio, onis, f. *Badanie*, *śladowanie.* Nachforſchung.

veſtĭgātor, oris, m. *śladownik*, *Łowiec.* ein Nachforſcher, Jäger, Kundſchafter, Spion.

veſtĭgio, as. *i. q.* veſtigo.

veſtĭgium, iĭ, n. *ślad*, *Stopa 1. 2. Kopyto wyrażone*, *Podeſzwa 1. Łapa 1. Krok 2. Znak 1. Szczątek*, *Wyrażenie*, & ſub *Koley.* Fußſtapfen, Tritt, Fuß, Pfad, Fußſohle, ein Zeichen, Merkmaal, Anzeigung. *ſyn.* ſigna pĕdum, *vel* ſignum, rĕlĭquiæ, *vel* pes, planta, paſſus, grădus.

veſtigium ædificii. *Model gruntu.*

veſtigium plagæ. *Szram.* Wundmahl.

veſtigium ſuſpenſum. ſub *dybię.*

veſtigio inſono. *Dybkiem.*

veſtigio temporis. *tudzieſz 1. 2.*

veſtigia extant. *znać.* es iſt zu erkennen.

veſtigia ſequor, veſtigiis inſto, perſequor. *śladuię.* ſpüren.

veſtigiis. *śladem.*

veſtigiis impreſſus. *torowany.* gebahnt.

veſtigiis iisdem. *w też Tropy.*

veſtīgo, as. *upatruię*, *ſzukam*, *świdrzę Oczyma*, *Węchem ſzukam*, *wącham.* ſpüren, ſich erkundigen, ausforſchen, fleißig ſuchen und nachtrachten, riechen. *ſyn.* quæro, inquīro, inveſtīgo.

veſtīmentum, i, n. *Odzienie.* ein Kleid, die Kleidung. *vide* veſtis.

veſtimentum è villis. *Koc 1.*

veſtimentum funebre. *Załoba 2.* Trauerkleid.

veſtio, -is, ire. *odziewam*, *ubieram*, *obłóczę 2. okrywam*, *przyodziewam*, *obiiam ściany.* kleiden, bekleiden, den Beſitz von einer Sache verleihen. *ſyn.* induo, veſte tego, circumdo, ămĭcio, ŏpĕrio, vēlo, orno, exorno, dĕcōro.

veſtior. paſſ. *odziewaią*, *ubieraią mię*, *obraſtam*, *zaraſtam.* bewachſen, bekleidet werden.

veſtĭplĭcus, a, um. *Suknie fałduiący.* der Kleider in die Falten leget.

veſtis, is, f. *Odzienie*, *Szata*, *Mech na Policzkach.* Zeug zum Kleid oder Gewand, ein Kleid, erſte Haare oder Bart der Jugend. *ſyn.* veſtīmentum, veſtītus, ămictus, tegmen, tŭnĭca.

veſtis famularis. *Sukmana.*

veſtis funebris, funeſta, pulla, lugubris. *żałoba 2.* Trauerkleid.

veſtis nexilis. *Dzianka.*

veſtis ſerpentis. *Wężowiſko 2.* Schlangenbalg.

veſtiſpĭca, æ, f. *Służebnica do Szat.* Kleiderverwahrerinn.

vestispicus, i, m. *Szatny* 3. ein Kleiderbewahrer.
vestisternium, ii, n. *Słanie Szat.*
vestitor, oris, m. *Ubieracz, Krawiec.* ein Schmücker, Schneider.
vestitrahus, a, um. sub *Szata długa.*
vestitura, æ, f. *Odzienie.* Montur, Kleidung.
vestitus, us, m. *Odzienie, Ubior* 1. *Suknia.* Kleid, Kleidung. *vide* vestis.
vestitus terræ. *Poroślina.*
vestitus, a, um. *przyodziany.* bekleidet, angethan.
vestitus genas. *brodaty.* bärtig.
vestitus mons arboribus. *obrosła, porosła, zarosła drzewem Góra.* ein mit Bäumen bewachsener Berg.
vestra reverentia, majestas &c. sub *Wszmość.*
vestras, atis, o. *waszyniec.* der eurige, der euern einer, der aus eurem Vaterland ist.

V E T

Vĕtātio, onis, f. *Zakazanie.* Verbietung.
vĕter, ĕris, o. veterior, veterrimus. *vide* vetus.
vĕtĕrāmenta, orum, n. plur. *Starżyzna.* alte Sachen.
vĕtĕrāmentārius, ii, m. *Partacz.* ein Altmacher, Schuhflicker, Haderlump, Trödler.
vĕtĕrānus, a, um. *stary, dawny, staroletni, żołnierż stary.* alt, ausgedienet, ein alter Soldat. *vide* vetus.
vĕtĕrārium, ii, n. *Szpichlerż.* Magazin von Korn und altem Wein.
vĕtĕrasco, is. *starzeię się, wietszeię.* alt werden, veralten.
vĕtĕrātor, oris, m. *Szalbierż, Kos* 2. ein alter durchtriebener Schalk, oder schlauer Fuchs.
vĕtĕrātōriè. adv. *chytro, szalbiersko.* listig.
vĕtĕrātōrius, a, um. *szalbierski.* arglistig.
vĕtĕrātrix, īcis, f. *chytra Baba.* ein altes schlaues Weib.
vĕtĕrātus, a, um. *zastarzały.* veraltet.
vĕtĕres hi. *Przodkowie.* die Alten, Vorfahrer, Vorgänger.
vĕtĕrētum, i, n. *i. q.* vervactum.
vĕtĕrīnāria, æ, f. *scil.* medicina. *Konowalstwo.* Viehartzney.
vĕtĕrīnārius, ii, m. *Konował.* ein Vieharzt.
vĕtĕrīnārius, a, um. *konowalski.* zur Vieharzney gehörig.
vĕtĕrīnus, a, um. *ciężarowy, robotny* 3. lastbar.
veterina animalia. *Bydło robotne, Woły.* Lastthiere.
vĕternōsĭtas, atis, f. *Spiączka.* die Schlafsucht.
vĕternōsus, a, um. *Spiączkę maiący, zastarżały, spróchniały, leniwy.* schlafsüchtig, schläfrig, veraltet, faul, träg.
vĕternus, i, m. vĕternum, i, n. *Spiączka, Gnuśność.* Schlafsucht, Faulheit.
vĕternus, a, um. *i. q.* veternosus.
vĕtĕro, as. *vide* veterasco.
vĕterrĭmus. *vide* vetus.
vĕtĭtum, i, n. *zakazana Rzecz, zakazanie.* Verbot, ein verbotenes Ding.
vĕtĭtus, a, um. *zakazany, nierządny.* verboten, untersagt.

vĕto, as. *zakazuię.* verbieten, verwehren. *ſyn.* prŏhibeo, impĕdio, obſto, obſum.
vĕtŏnĭca, æ, f. *i. q.* betonica. *Bukwica 1.*
vĕtŭla, æ, f. *Baba 1.* ein altes Weib. *ſyn.* ănus.
vĕtŭlus, i, m. *Starżec.* ein alter Mann.
vĕtŭlus, a, um. *dawny, ſtary.* ziemlich alt, ältlich, etwas alt.
veturius. ſub *Bydło robotne.*
vĕtus, ĕris, o. *dawny ſtary 1. ſtarodawny, ſtaroświecki, wiotchy, wytarty.* alt. *compar.* vetuſtior, *male* veterior. *ſuperl.* veterrimus. *ſyn.* vĕtuſtus, antīquus, priſcus, *vel* ſĕnex, annoſus, longævus.
veterrimus familiæ. *z ſtarodawnego Pokolenia.* von einem alten Geſchlecht.
vĕtuſcŭlus, a, um. *vide* vetulus.
vĕtuſtas, atis, f. *Dawność 1. Starość 2. Starożytność, Starżyżna.* das Alterthum, Länge der Zeit. *ſyn.* antīquĭtas *vel* ſĕnectus.
vĕtuſtè. adv. *dawno.* ältlich, von Alters her.
vĕtuſteſco, is. *ſtarżeię ſię.* alt werden. *ſyn.* vĕtĕraſco.
vetuſteſcit vinum. *wyſtawa ſię Wino.* der Wein wird alt.
vetuſtiſco, is. wywietrzeć 1.
vĕtuſtiſſimè, adv. *zdawna.* ſehr alt.
vĕtuſtus, a, um. *vide* vĕtus.

V E X

Vexa, æ, f. Przedłużenie Sprawy w Sądzie Aufhaltung vor Gericht mit dem Proceß.
pro redimenda vexa pecuniam ſolvere. *płacić Sądowi, żeby Sprawa nie była przedłużona.* Geld zahlen, damit nur der Proceß aufgehoben, und man nicht weiter aufgehalten werde, und in gröſſere Unkoſten komme.
vexābilis, e. c. *nagabaiącą, ſzarpaiący.* vexirend, beſchwerlich.
vĕxāmen, ĭnis, n. vĕxātio, onis, f. *Nagabanie, Szarpanie, Trapienie, Utrapienie, Prześladowanie, Puſtoſzenie, Przykrzenie ſię.* Ungemach, Peinigung, Plackerey, Abmattung, Aufhaltung, Hinderung.
vĕxātor, oris, m. *Szarpacz, Drażniciel, Prześladowca, Puſtoſzyciel.* ein Aengſtiger, Peiniger, Quäler.
vexātrix, îcis, f. *Drażnicielka.* eine Aengſtigerinn.
vĕxātus, a, um. *utrapiony, okrzeſany.* geplagt, angefochten, geängſtiget.
vexillārius, ii, m. *Chorąży 1.* ein Fähndrich, der die Fahne oder Standarte trägt.
vexillātio, onis, f. *Półek, Rota 2. Skrzydło 3. Chorągiew 3.* eine Eſcadron, Schwadron Reuter.
vĕxillifer, ĕri, m. *Chorąży 2.* ein Fähndrich.
vexillifer, era, erum. *Chorągiew noſzący.* ein Fähnlein oder Standarte tragend.
vĕxillum, i, n. *Chorągiew 1. 2. Znak 3.* eine Fahne, Standarte. *ſyn.* ſignum, inſigne belli.
vĕxo, as. *nagabam, ſzarpam, drażnię, plondruię, trapię, naieżdżam, puſtoſzę, obracam 11.* & ſub *drożę.* bald hin bald her treiben, ermüden, peinigen, plagen, quälen, beſchweren, ängſtigen, vexiren, trillen, unruhig machen, Geld erpreſſen. *ſyn.* torqueo, erŭcio,

crŭcio, excrŭcio, diſcrŭcio, ango, ăgĭto, exăgĭto, afflīgo, afflicto. *phr.* pœnis, crŭciātibus afficio, prĕmo, opprĭmo, *vel* vaſto, dīruo, quaſſo, pŏpŭlor, ēverto.

VIA

Via, æ, f. *Droga* 1. 2. 6. *Tór, Spoſób, Tryb, Przeſkoki, Dziura* 1. *Poſtępek prawny, Powród* 1. ein Weg, Fahrweg, Fahrſtraße, Weiſe, Art. *ſyn.* ĭter, callis, trāmes, ſēmĭta, compĭta.
via ac ratione. *porządnie.* ordentlich.
via vitalis vocis. *Krtań.*
via urbis. *Ulica.* eine Gaſſe.
via agraria, invia. *Drożyſko.*
viam munio. *brukuię.* den Weg pflaſtern.
viam planam facio. *Przyſtęp daię.*
vialis, e. c. *drożny, nadrożny.* zum Weg, zum Reiſen gehörig, wegſam.
vians, antis, o. *Podróżnik* 1. *Pielgrzym.* ein Reiſender, Wandersmann.
viārius, a, um. *i. q.* vialis.
viātĭcātus, a, um. *Nadrożnym opatrzony.* mit einem Zehrpfennig verſehen.
viātĭcor, aris. *na Drogę ſię opatruię.* Reiſe- oder Zehrgeld zu ſich nehmen.
viātĭcŭlum, i, n. *Nadrożne małe.* ein ſchlechtes Zehr- oder Reiſegeld.
viātĭcum, i, n. *Nadrożne.* Wegzehrung, Zehr- oder Reiſegeld.
viaticum ſacrum. *Wiatyk święty, oſtatnia święta Komunia na drogę wieczności.* die letzte heil. Communion auf den Weg der Ewigkeit.
viāticus, a, um. *i. q.* vialis.
viatica cœna. *gościnny Obiad, Waleta.* Abſchiedsmahlzeit.

viātim. adv. *po Drogach.* auf dem Wege.
viātor, oris, m. *Podróżnik* 1. *Pilgrzym, Sługa mieyſki.* ein Wanderer, Reiſender, Wandersmann, Pilger, ein Herrendiener, Stadtknecht, Gerichtsdiener. *ſyn.* pĕrĕgrīnus, advĕna.
viātōrius, a, um. *i. q.* vialis.
viātrix, īcis, f. *podróżna.* eine Reiſende.

VIB

Vībex, icis, f. *Dęga.* Strieme, Schwiele.
vībia, æ, f. *żerdka poprzeczna* ſub *Soſzka.* eine Stange, ein Queerholz.
vibium animal. *wodoziemne Zwierzę.*
vībrāmen, inis, n. *vide* vibratio.
vībrans, antis, o. *migocący ſię, przenikaiący, drżący.* ſchwingend, ſchimmernd, zitternd.
vībrātio, onis, f. *Miganie ſię, Błyſzczenie ſię, Przenikanie, Strzelanie* 1. Schwingung, Losſchießung, Bewegung, das Schimmern, Funkeln.
vībrātus, a, um. *wyſtrzelony, kędzierżawy.* geſchwungen, geſchoſſen, kraus, gekräuſelt.
vībrātus, us, m. *vide* vibratio.
vībrīci, orum, m. vībrīcæ & vibriſſæ, arum, f. *Włoſy w Nozdrzach.* Haare in der Naſe.
vībriſſo, as. wyczwerkuię. Coloraturen im Singen machen, coloriren, Läufe mit der Stimme machen.
vībro, as. *potrząſam* 1. *rzucam* 1. *ciſkam* 1. *zanoſzę ſię, trzęſę ſię, migam ſię co, ſtrzępię, kędzierżawię, przenikam, błyſzczę ſię.* ſchütteln, ſchwingen, ſchüttern, bewegen, ausſtoßen, zittern, ſchimmern. *ſyn.* quătio, cŏruſco, torqueo, intorqueo, contorqueo,

queo, mitto, jăcŭlor, conjĭcio, *vel* trĕmo, mĭco, lūceo.

vībrucae, arum. *vide* vibrici.

vīburnum, i, n. *Hordowid, Prącie gibkie.* Schlingbaum, ein gewisses Gesträuch.

VIC

Vĭcānālia, n. plur. *Rzeczy wieyskie* Sachen, so einer ganzen Dorfgemeinde gehören.

vĭcāneus, i, m. *Sąsiad wieyski.* Nachbar auf dem Dorf.

vĭcānus, i, m. *Chłop, Wieśniak, Wóyt na Wsi.* ein Bauer, Schultheiß.

vĭcāria, æ, f. vicaria præfectura, vĭcāriātus, us, m. *Namiestnictwo, Podstarostwo.* Statthalterschaft, Vertretung eines andern.

vĭcārius, ii, m. *Namiestnik, Plenipotent.* ein Statthalter, Verwalter, Verweser.

vicarium do. *zasadzam 1.*

vĭcārius, a, um. *namiestny.*

vĭcātim. adv. *po Ulicach, po Wsiach.* gassenweise, von einer Gasse zur andern, von einem Dorf zum andern.

VICE

Vĭce. abl. *Przemiana, miasto kogo, za kogo, Koley na kogo, na kształt, Ráz.* Abwechselung, Umwechselung, Veränderung, an Statt eines andern, gleich einem andern, einmal. *syn.* prō, lŏco.

vice sua quisque. *za się każdy.* ein jeder für sich selbst.

vĭcem. accus. *miasto kogo, za kogo, dla, & sub Nieszczęście, Przypadek 2. Urząd 1.* an Statt eines andern, Zustand, Glück, Unglück, Amt. *syn.* fortūnam, sortem.

vicem agens. *Namiestnik.* ein Statthalter.

vicem subeo, impleo. *zastępuię kogo w czym.* verwalten.

vicem. explet, supplet, habet, obtinet. *stoi to za to.* so viel gelten wie jenes.

vīcēnārius, a, um. *dwudziestoletni.* der zwanzig enthält, zwanzig Jahr alt.

vīcēni, æ, a. *dwadzieścia 1.* je zwanzig.

vīcennārius, a, um. vīcennālis & vīcennis, e, c. *dwudziestoletni.* zwanzigjährig.

vīcennālia, n. plur. *Igrzyska dwudziestoletne.* Spiele, so alle zwanzig Jahre gehalten werden.

vīcennium, ii, n. *dwudziestoletni Czas.* eine Zeit von zwanzig Jahren.

vĭces hæ. *Koley, Przemiany, Wet za Wet, Oddanie 3. Raz.* Abwechselung, Veränderung, Ablösung, Strafung, Strafe, Recht der Wiedervergeltung, das für das. *syn.* partes, mūnus, offĭcium.

vīcēsĭma, æ, f. *Pobór, Cło, dwudziesta Część.* Abgabe, Zins oder Interesse, da fünf von hundert gefordert und gezahlet werden, der zwanzigste Theil.

vīcēsĭmani *scil.* milites. sub. *Półek.* Soldaten aus der zwanzigsten Legion.

vīcēsĭmārius, a, um. *i. q.* ad vicesimam spectans. *hinc* vicesimarium aurum sub *Pobór.*

vīcēsĭmātio, onis, f. *Dwudziestkowanie.* eine Art von Strafen, da allemal der zwanzigste Theil die Strafe ausstehen muß.

vīcēsĭmo, as. *dwudziestkuię.*

vīcēsĭmus, a, um. *dwudziesty.* der zwanzigste.

VICI

Vĭcia, æ, f. *Wyka 1. 4. Lędzwiec.* Wicke, gewisse Hülsenfrucht.

vĭciārium, ii, n. *wyczna Rola.* ein Wikkenacker.

vĭciārius, a, um. *wyczny.* zu den Wicken gehörig.

vĭcibus. dat. & abl. plur. *Koleią, na Przemiany, tedy owedy.* abgewechselt, wechselsweise, dann und wann, bisweilen.

vĭcies. adv. *dwadzieścia kroć.* zwanzigmal.

vĭcīnālis, e. c. *sąsiedzki, wieyski.* nachbarlich, zur Nachbarschaft gehörig.

vĭcīnè. adv. *blisko, podle.* in der Nähe, neben.

vĭcīnia, æ, f. *Bliskość mieysca, Sąsiedztwo, Okolica, Podobieństwo.* Nachbarschaft, Nähe, Gleichheit, Aehnlichkeit, Zusammenkunft der Nachbarn.

vĭcīnĭtas, atis, f. *Bliskość, Sąsiedztwo.* Nachbarschaft, die Nachbarn.

vicinitas nominis. *Imię podobne.* ähnlicher Name.

vicinitas sylvarum. *bliskie Lasy.* nahe gelegene Wälder.

vĭcīnium & vĭcīnum, i, n. *i. q.* vicinia.

vĭcīnĭtus. adv. *i. q.* vicinè.

vĭcīnor aris. *przybliżam się, Sąsiad iestem.* benachbart oder nahe seyn.

vĭcīnus, i, m. *Sąsiad.* ein Nachbar.

vicinus proximus. *Sąsiad bliski.* der nächste Nachbar.

vĭcīnus, a, um. *sąsiecki, bliski 1. 2.* benachbart, verwandt, nahe gelegen. *syn.* proxĭmus, propinquus, contĭguus, conterminus, fīnitĭmus, prŏpior, vĭcīnālis, affīnis.

vĭcis. gen. *vide* vice, vicem.

vĭcissātim, vĭcissim. adv. *i. q.* per vices. *wzaiem 1. na przemiany 2. społecznie, zaś.* Wechselsweise, an Statt dessen, dargegen, hergegen, wiederum. *syn.* invĭcem, alternātim, părĭter, mūtuo, alterna vĭce.

vĭcissĭtas, atis. vĭcissĭtūdo, inis, f. *Wzaiemność, Przemiana, Oddanie 2.* Abwechslung, Veränderung. *syn.* alternātio.

VICT

Victĭma, æ, f. *Ofiara 2.* ein Schlachtopfer, Opfervieh zum Dankopfer. *syn.* hostia, piācŭlum.

victĭmālis, e. c. *do Ofiary należący.* zum Schlachtvieh gehörig.

victĭmārius, ii, m. *Ofiarnik, Pop pogański.* ein Opferknecht, Schlachter des Opferviehes.

victĭmo, as. *ofiaruię.* opfern. *vide* săcrĭfĭco, immŏlo.

victĭto & victo, as. *żyię 6.* leben, essen.

victito bene. *używam 1.* was Gutes essen.

victor, oris, m. *Zwycięzca.* ein Ueberwinder, Sieger. *syn.* triumphator, dŏmĭtor hostium.

victōria, æ, f. *Zwycięstwo.* Sieg, Ueberwindung. *syn.* triumphus, palma, trŏphæum.

victoriam consequor, reporto. *zwyciężam 1.* überwinden, siegen.

victōriālis, e. *zwycięski.* sieghaft, zum Sieg gehörig.

victōriātus, i, m. *pewny Gatunek pieniędzy, na ktorych obraz Bogini Zwycięstwa był wybity.* gewisse Art von Münzen, darauf die Siegsgöttinn Victoria gepräget war.

victōriātus, a, um. *przez Zwycięstwo nabyty.* durch Sieg erworben.
victōriŏla, æ, f. *Zwycięstwo małe.* ein kleiner Sieg.
victōriōsē. adv. *zwycięsko.* siegreich.
victōriōsus, a, um. *zwycięski.* sieghaft, siegreich.
victrīcus, i, m. *lege* vitricus.
victrix, īcis, f. *Zwyciężycielka.* eine Siegerinn.
victuālia, ium, n. plur. *żywność.* Lebensmittel, Proviant, Victualien.
victuālis, e. c. victuārius, a, um. *żywności służący.* zur Nahrung gehörig.
victus, a, um. *zwyciężony.* überwunden, besiegt, bezwungen. *syn.* dēvictus, dēbellātus, sŭpĕrātus, dŏmĭtus, strātus, sŭbactus.
victus, us, m. victus, i. obsol. *żywność, Strawa.* Nahrung, Lebensmittel, Lebensunterhalt, Speise und Trank. *syn.* cĭbus, ălĭmentum, esca.
victus aridus, asper. *Post suchy, postna Potrawa.* Fastenspeise.
vīcŭlus, i, m. *Wioska, Uliczka.* ein Dörflein, Gäßlein.
vīcus, i, m. *Wieś, Ulica ciasna, Dzielnica 2. Pierzeia.* ein Dorf, Flecken, eine Reihe Häuser, Gasse, Straße. *syn.* villa, pāgus, plătēa.

VID

Vĭdē. *wey.*
vĭdēlĭcet. adv. *tak iest 2. to iest, iście, iasna Rzecz, bez wątpienia, musi być 2.* nämlich, freylich. *syn.* scĭlĭcet, nĭmīrum, nempe.
vĭden! *ba wey.*
vĭdeo, es. *widzę 1. 2. patrzam; uyrzeć się z kim, czuię 1. przeczuwam, patrz tego na, opatruię 2. staram się.* sehen, schauen, besuchen, für etwas sorgen. *syn.* aspĭcio, cerno, intueor; *vel* sentio, intellĭgo, agnosco, ŏcŭlis percĭpio.
videre eo. *w nawiedziny.* eine Visite geben.
videre est, licet. *iasna Rzecz.* es ist augenscheinlich.
videor. *zda mi się, mniemam, śni mi się, zeydzie mi się.* scheinen, bedünken, das Ansehen haben.
videtur. *podoba mi się.* es gefällt mir.
vĭde-sis. *patrz tego 2.* siehe du.
vĭdua, vĭduāta, æ, f. *Wdowa.* eine Wittwe, Wittfrau. *phr.* orbata, spŏliāta vĭro, conjŭgĕ, consortĕ, mărīto.
vĭduālis, e. c. *wdowi.* zur Wittwe gehörig.
vĭduātus, a, um. *ogołocony, bez.* verwittwet, beraubt, entblößt, entledigt, ohne. *vide* viduus.
viduata urbs civibus. *Miasto bez Obywatelow.* eine Stadt ohne Bürger.
vĭduātus, us, m. *vĭdŭbium*, ii, n. *vide* viduitas.
vĭduertas, atis, f. *i. q.* calamitas. *Szkoda, Nierodzay.* Schade, Verlust.
vĭduĭtas, atis, f. *Wdostwo, Ogołocenie, Niedostatek 2.* Wittwenstand, Einsamkeit.
vĭdŭlum, i, n. vĭdŭlus, i, m. *Torba, Tłomok, Mieszek 1.* Felleisen, Watsack, Reittasche, Knappsack.
vĭduo, as. *obieram kogo z czego, ogołocić.* berauben, entblößen. *syn.* orbo, spŏlio.
viduor. pass. sub *owdowieć.*
vĭdŭvium, ii, n. *i. q.* viduitas.
vĭduus, i, m. *Wdowiec.* ein Wittwer.

viduus, a, um. *wdowi*; *ogołocony*, *bez.* beraubt, entblößt, einsam, verlassen, hülflos. *syn.* viduātus; orbus, orbātus, spŏliātus.

viduus mente. *nie dobrze przy Zmysłach będący.* nicht recht bey Sinnen.

vieo, es. *plotę*, *wiię 2. wiążę 1. naginam*, *pobiiam 2.* binden, flechten, zusammenziehen.

viētor, oris, m. *Bednarz.* ein Büttner, Faßbinder, Landsknecht, Profos, der einen bindet und anschließet.

viētus, a, um. *zwiędły*, *zamarszczony*, *nietęgi*, *słaby*, *gibki*, *wilgotny.* schlaff, schlapp, hinfällig, weich, matt, alt, verlegen, welk.

VIG

Vĭgēni. *lege* viceni.

vĭgens, entis, o. *świeży 2. czerstwy*, *ięędrny.* frisch, wacker, lebhaft.

vĭgeo, es. *czerstwieię*, *mocnieię*, *ięędrnieię*, *żyię 1. 2. płużę*, *trwam 1. kwitnę*, *stoię z kim*, *popłacam*, *słynę.* frisch, wacker, lebhaft, lebendig, vermögend seyn, Kraft haben, im Schwang gehen, sich üben, Mode oder gebräuchlich seyn. *syn.* vĭgesco, vĭreo; văleo, flōreo, flōresco.

vĭgesco, is. *czerstwieię*, *mocnieię.* frisch und wacker werden.

vĭgēsies, *vigies.* adv. *i. q.* vicies.

vĭgēsĭma; vigesimarium. *i. q.* vicesima, vicesimarium.

vigesimatio, vigesimus. *vide* vicesimatio &c.

vĭgessis, is, m. *dwadzieścia Groszy.*

VIGI

Vĭgil, ĭlis, m. *Stróż 1.* ein Wächter, Nachtwächter.

vigilium præfectus. *Strażniczy 1.*

vĭgil, ĭlis, o. *vĭgĭlābĭlis*, *e*, *o.* vĭgĭlans, antis, o. *czuyny*, *pilny*, *na iawie*, *żywem.* wachend, wacker, schlaflos, frisch, munter, wachsam. *syn.* pervĭgil, insomnis, insŏpītus, pernox, *vel* dĭlĭgens, sēdŭlus, attentus,

vĭgĭlanter. adv. *czuyno*, *pilnie*, *bacznie.* wachsam, sorgfältig, munter.

vĭgĭlantia, æ, f. *Czuyność*, *Niespanie*, *Pilność.* Wachsamkeit, Fleiß, das Wachen. *syn.* dĭlĭgentia, cūra, sēdŭlĭtas, stŭdium, vĭgĭles sensus.

vĭgĭlātē. adv. *i. q.* vigilanter.

vĭgĭlātio, onis, f. *vide* vigilantia.

vĭgĭlātur. impers. *czuwaią.* man wachet.

vĭgĭlātus, a, um. sub *niespiący.* gewachet, mit Wachen zugebracht.

vĭgĭlax, acis, o. *i. q.* vigil.

vigilia, æ, f. vigiliæ, arum. *Niespanie*, *Jaw 1. Straż 1. 2. 3. Wilia 1.* das Wachen, die Wache, Schildwache, heiliger Abend.

vĭgĭliārius & vigilārius, ii, m. *Stróż 1.* ein Wächter.

vĭgĭlium, ii, n. obsol. *i. q.* vigilia.

vĭgĭlo, as. *czuię 1. staram się.* wachen, seine Sachen wohl in Obacht nehmen. *syn.* pervĭgĭlo, excŭbo; excŭbias ăgo, *vel* invĭgĭlo, incumbo. *phr.* vĭgĭles, insomnes noctes dūco.

vĭginti. *dwadzieścia.* zwanzig.

viginti annos natus. *dwudziestoletni.* zwanzig Jahr alt.

viginti viri, vigintiviratus, us, m. *i. q.* magistratus ex viginti viris constans.

vĭgor, oris, m. *Czerstwość*, *żywość.* Stärke, frische Kraft, Hurtigkeit. *syn.* vis, vīres, rōbur.

vĭgōrātus, *vĭgōrōſus*, a, um. *czerſtwy*, *żywy*. lebhaft, mit Stärke, Kraft, Hurtigkeit begabet.
vĭgōro, as. *umacniam*, *Czerſtwość daię*. stärken, Kraft geben.

VIL

Vīlĕ făcio, vīlĕ habeo. *vide* vilipendo.
vīleo, es. vīleſco, is. *tanieię*, *podleię*, *gardzą mną*. gering, ungültig, unwerth, ungeachtet seyn oder werden.
vīli. *tanie*. wohlfeil, gering.
vīlifĭco, as. *vide* vilipendo.
vīlĭpendium, ii, n. *Wzgarda* 1. *Pogardzenie*. Geringschätzung.
vīlĭpendo, is. *gardzę*. gering schätzen. *vide* contemno.
vīlis, e. c. *podły*, *tani*. schlecht, gering, wohlfeil. *ſyn*. abjectus, deſpectus, contemptus, neglectus, hŭmĭlis, ſordĭdus.
vīlĭtas, atis, f. *Taniość*, *Podłość*. wohlfeiler Kauf, Geringschätzigkeit.
vīlĭter. adv. *vide* vili.
vīlĭto, as. *łżę 3*. & ſub *podły*. geringschätzig, verächtlich, unwerth machen.
villa, æ, f. *Wieś*, *Dwór 2*. Meyerhof, Vorwerk, Landguth. *ſyn*. prædium, vīcus, pāgus.
villa fructuaria. *Folwark* 1.
villānus, i, m. *vide* villicus.
villānus, a, um. villāris, e. c. villātĭcus, a, um. *wieyſki*, *folwarkowy* 1. zum Meyerhof oder Bauerhof gehörig.
villĭca, æ, f. *Dwórka*, *Włodarka*. die Meyerinn, Hofbäuerinn, Verwalterinn.
villĭcātio, onis, f. villicationis officium. *Włodarſtwo*. Bauerhandthierung, Haushaltung, Verwaltung.
villĭco, as. villĭcor, aris. *włoduię*, *wieyſki żywot wiodę*. auf dem Lande wohnen, bäurisch thun.
villĭco, onis. villĭcus, i, m. *Włodarż*, *Folwarkowy 2*. ein Meyer, Hofbauer, Verwalter. *ſyn*. ruſtĭcus, cŏlōnus, ăgrĭcŏla.
villōſus, a, um. *kosmaty*. zotticht, haaricht, rauch. *ſyn*. pĭlōſus, ſētōſus.
villŭla, æ, f. *Wioſka*. ein Gütlein.
villum, i, n. *Winko*. Weinlein.
villus, i, m. *Koſm*, *Koſmaciny*, *Sierć*, *Strzępek*. Haar, Haarzotten, Fäserlein, Wolle.
vīmen, inis. *vīmentum*, i, n. *Prącie*, *Rokicina*, *Wić*, Wied, schwankes Reiß zum Binden oder Flechten.
vimine textus, vīmĭnālis, e. c. vīmĭneus, a, um. *prąciany*, *rokicinowy*. zum Wied- oder Schwankenreisen gehörig, von Weiden geflochten.

VIN

Vīnācea & vīnācia, æ, f. & orum, n. *Iądrko 2*. *Wytłoczyny*. Weintrester.
vīnāceus, vīnācius, a, um. *winny 2*. vom Wein.
vinaceus acinus. *Iądrko 2*. *Wytłoczyny*. Weinbeerkörnlein.
vīnāgium, ii, n. *Dziesięcina od Wina*, *Czynſz od winny Góry*. Weinzehenden, Weinbergzins.
vīnāgo, inis, f. *Gołąb dziki*. eine wilde Taube.
vīnālis, e. c. *winny 2*. zum Wein gehörig.
vinalis dies. *Dzień ktorego Poganie nowe Wino Iowiſzowi ofiarowali*. der Tag, an welchem von den Alten dem Jupiter neuer Wein geopfert ward.

vīnārium, ii, n. *winny Statek.* eine Weintonne.
vīnārius, a, um. *i. q.* vinalis & vinosus.
vīnārius, ii, m. *winny Szynkarz, Piianica.* ein Weinschenke, Weinhåndler, der gern Wein trinket.

VINC

vinca & vincapervinca, æ, f. *Barwinek.* Sinngrůn, Inngrůn.
vincētoxĭcum, i, n. *Toieść ziele.* Schwalbenkraut.
vincius, a, um. *powściągliwy.* gebunden.
vīncĭbilis, e. c. *zwyciężny.* überwindlich, das zu erhalten ist, das sich bezwingen låßt. *syn.* sŭpĕrābĭlis.
vincio, is, īre. *wiążę 1. zadzierżgam, pobiiam 2.* & sub *oblewam 2.* binden, knůpfen, schnůren. *syn.* dēvincio, lĭgo, allĭgo, collĭgo, rĕdĭmio, stringo, obstringo, astringo, constringo, necto, annecto, connecto. *phr.* vinclîs coerceo, cohĭbeo, prĕmo, ŏnĕro, mănĭbus, pĕdĭbus, collo vincŭla injĭcio.
vinclo, as. *i. q.* vincŭlo.
vinclum, i, n. *i. q.* vinculum.
vinco, is. *zwyciężam 1. 2. 3. przekonywam 1. 2. przemagam, przewyższam, wygrawam 1. 2. 3. dowodzę 2. zbiiam Dowód, otrzymawam, mam nad cię, trawię 1. przeżyć 3. hamuię się, przegadać, uymuię się, wyścigam,* & sub *przewodzę co na sobie.* überwinden, übertreffen. *syn.* dēvinco, dēbello, sŭpĕro, sŭbĭgo, dŏmo, expugno, prōsterno. *phr.* palmam fĕro, rĕfĕro, obtĭneo.
vinctio, onis, f. *Wiązanie, Związanie.* Bindung, Verbindung.
vinctor, oris, m. *wiążący.* ein Binder.
vinctūra, æ, f. *i. q.* vinctio.
vinctus, us, m. *Wiązanie, Związek.* Bindung, Band.
vinctus, a, um. *wiązany, związany.* gebunden, zugeschnůrt, zugeknůpft.
vinctus, i, m. *Więzień.* ein Gefangener.
vincŭlātus, a, um. *i. q.* vinctus.
vincŭlo, as. *wiążę 1. okować kogo.* binden, fesseln.
vincŭlum, i, n. *Związek, Swora, Węzel, Klauzura.* ein Band. *syn.* vincla, nexus, cătēna, lĭgāmen, lăqueus, mănĭcæ, compāgo, nōdus, compes, rĕtĭnācŭlum, fūnis, restis, lōra.
vinculum amoris, conjunctionis. *Przyiacielstwo 1.* Freundschaft.
vinculum e salice. *Wić.*
vinculum oris, linguæ. *Niemota.* Verstummung, Sprachlosigkeit.
vincula, orum, n. *Więzy, Więzienie 1.* Fessel.
vincula indo, in vincula conjicio. *wiążę 1.* fesseln, in Arrest oder Gefångniß setzen.

VIND

Vindēmātor, oris, m. *vide* vindemiator.
vindēmia, æ, f. *Wina zbieranie, Wina obrodzenie, Zbieranie 2.* die Weinlese. *syn.* messis ūvārum.
vindemia frugum. *Tłuka.*
vindemia mellis. *Pobieranie Miodu.* Honigausnehmung.
vindemiam colligo, facio. *vide* vindemio.
vindēmiālis, e. c. *winniczny, winiarski.* zur Weinlese gehőrig.
vindēmiātor, oris, m. *Wina Zbieracz.* ein Weinleser.

vindēmiātōrius, a, um. *i. q.* vindemialis.

vindēmiātrix, īcis, f. *Gwiazda pewna.* ein gewisser Stern.

vindēmio, as. *Wino zbieram, obrywam 1.* Weinlesen. *syn.* uvas colligo, vindemiam facio.

vindēmiŏla, æ, f. *Wina obrodzenie liche.* eine schlechte Weinlese.

vindēmitor, oris, m. *i. q.* vindemiator.

vindex, īcis, c. *Mściciel, Karżący, Obrońca, Odkupiciel, Przywróciciel, Wyswobodziciel, Potłumiciel.* ein Rächer, eine Rächerinn, ein Erretter, Beschirmer. *syn.* ultor, pūnītor, *vel* assertor, dēfensor.

vindīcātio, onis, f. *Pomsta, Wyzwolenie 3.* Rächung, Rettung.

vindīcātus, a, um. *karany, pomszczony, obroniony, wyzwolony, odebrany.* gestraft, gerochen, gerettet, zugeeignet.

vindīcia, æ, f. *Sekwestrowana Rzecz Imanie się, &* sub *sporny 2.*

vindiciæ hæ. *i. q.* vindiciæ. Item *Wolność 1. Swoboda, Wyzwolenie 3. Wypuszczenie 3. Sekwestr, Ręki czyiey Uięcie.* Rettung, Beschirmung bey einem Recht.

vindiciam fero. *wygrawam, &* sub *przysądzono mi.*

vindicias dare. *Sekwestrować, Wolność daię.*

vindīco, as. *mszczę się, Wolność daruię, bronię 1. Sekwestrować, wywikłać się, wyzwalam 1. niedopuszczam, karzę.* strafen, rächen, retten, in Freyheit setzen, befreyen. *syn.* ulciscor, *vel* lībĕro, assĕrvo, defendo, *vel* arrŏgo, attrībuo, assūmo, vendīco.

vindīcta, æ, f. *Pomsta, Karanie, Laska 4. Bezkwiat ziele.* Rache, Strafe. *syn.* ultio, pœna, supplīcium.

vindictor, oris, m. *Mściciel.* ein Rächer.

vindōsa, æ, f. B. sub *Ukleyka.*

VINE

Vīnea, æ, f. *Winnica 1. 2. Szopa woienna.* ein Weingarten, Weinberg, Weinstock; gewisse Kriegsmaschine bey den Alten. *syn.* vīnētum, vītis, palmes, pampĭnus.

vinea canteriata, characata, maritata. *Winnica podwiązana.*

vinea pendens. *Winnica niebrana.*

vīneālis, e. c. vīneārius & vīneātĭcus, a, um. *winniczny, winiarski.* zur Auslegung eines Weinbergs geschickt.

vīneŏla, æ, f. *Winnica mała.* ein kleiner Weingarten.

vīnētum, i, n. *Winnica 1. 2.* Weingebirge.

vīneus, a, um. *winny 2.* weinreich, aus Wein.

vīnĭbua, æ. *Piianica.*

vīnĭfer, era, erum. *w Wino obfituiący.* fruchtbar an Wein.

vīnĭpōtor, oris, m. *rad Wino piiący.* ein Weinsäufer.

vīnĭtor, aris. *i. q.* vinum bibo, libo.

vīnĭtor, oris, m. *Winiarz.* ein Weinhacker, Winzer, Weinberghüter, Weingärtner.

vīnĭtōrius, a, um. *Winiarski.* dem Winzer zugehörig.

vinitoria falx. *Nóż do obrzynania Wina.* Weinmesser, Weinhippe.

vīnĭvŏrax, acis, m. *i. q.* vinipotor.

vinnŭlātus, *vinnolatus* & vinnŭlus, a, um. *łagodniuchny, niewieści 2. Roskosznik.* schön,

schön, lieblich, zart, sauber, weibisch, anreizend, lockend, an sich ziehend.

vinnula oratio. *Słowa łagodne.* liebliche Rede.

vinnula, vinnulata vox. *Wycwerki.*

vinnus, i, m. *Kędzior.*

vinōlentia, æ, f. *Opilstwo* 1. 2. Weinsucht, Trunkenheit, Völlerey.

vinōlentus, a, um. *piiany* 1. trunken, voll Weins. *vide* ebriūs.

vinōsitas, atis, f. *Smak winny, Kwasek, winny.* Weingeschmack, Weinsäure.

vinōsus, a, um. *opiły, Piianica* 2. *winny* 2. weinsüchtig, weinbegierig, trunken, weinhaftig.

V I N U

Vinŭla, æ, f. *Robactwo małe, Winem albo Cukrem żyiące.* kleines Ungeziefer, so im Zucker und Wein seine Nahrung sucht.

vinŭlum, i, n. *i. q.* villum.

vinŭlātus, vinŭlus, a, um. *vide* vinnulatus.

vinum, i, n. *Wino.* Wein. *syn.* mĕrum, mustum, ūva, vītis, Bacchus, Fălernum. *phr.* mūnĕra, pōcŭla Bacchi.

vinum arvisium, Creticum. *Alkant, Małmazya.*

vinum aspendium *vel* aspondium. *Wino nie kościelne.*

vinum Apianum, Falernum. *Muszkatela Wino.* Muscatenwein.

vinum austerum, vehemens, firmissimum. *Wino mocne.* starker Wein.

vinum Cereale, hordeaceum. *Piwo* 1. Bier.

vinum crematum. *Gorżałka.* gebrannter Wein.

vinum crucium, marcidum, operarium, secundarium. *Wińsko, Wino pośledznie.* schlechter Wein,

vinum de dolio, de cupa, a propola. *Wino na Drożdżach.*

vinum factitium. *Wino robione, Iabłecznik, Wodka palona, Trunek piiany.*

vinum generosum, superbum. *Wino przednie.* kostbarer Wein.

vinum heluolum. *Klaret* 1.

vinum fugiens, languidum, vapidum. *Wino stabe,* schwacher Wein, der absteher und sich nicht halten will.

vinum novitium. *Moszcz.*

vinum theriacæ vitis. *Wino od Ukąszenia.*

vinum vetulum, edentulum, consulare. *Wino stare.* alter Wein.

vinô incalesco, mergor, percutior, saucior. *upiiam się.* vom Wein betrunken seyn.

V I O

Vio, as. *idę przebyć.* gehen, reisen, wandern.

vio, is. obsol. *i. q.* vincio.

viŏcūrus, i, m. *Drogi opatruiący.* ein Straßenbereiter.

viŏla, æ, f. *Fiołki.* Viole.

viŏlābĭlis, e, c. *Zgwałceniu podległy.* verletzlich, versehrlich.

viŏlāceus, a, um. *fiołkowy* 1. 2. *brunatny.* violblau, veilbraun.

violacea purpura. *Szarłat* 4.

viŏlācium, ii, n. *fiołkowe Wino* Veilchenwein.

viŏlārium, ii, n. *fiołkowy Ogrodek.* Violengarten, Veilchenbeet.

viŏlārius, ii, m. *fiołkowy Farbierz.* ein Violblaufärber.

viŏlātio, onis, f. *Zgwałcenie 1. 2.* Verletzung, Entheiligung.

viŏlātor, oris, m. *Gwałciciel*, *Wyłupiciel*, *Swiętokradca*, *Przestępca.* ein Verletzer, Verderber, Gewaltthätiger, Beleidiger, Uebertreter.

viŏlātus, a, um. à violo. *zgwałcony.* verletzt, beleidiget, geschwächt. *syn.* tĕmĕrātus, læsus, contāmĭnātus, fœdātus, corruptus.

viŏlātus, a, um. à viola. *fiołkowy.* was von Violen oder Veilchen ist.

violatum conditum. *fiołkowy Sok.* Veilsaft.

violatum vinum. *i. q.* violacium.

viŏlens, entis, o. *vide* violentus.

viŏlenter. adv. *Gwałtem*, *niełagodnie.* durch Gewalt, mit Gewalt, gewaltthätig. *syn.* vī, per vim, impĕtuōsē.

viŏlentia, æ, f. *Gwałt 1. Pęd*, *Popędliwość.* Gewalt, Gewaltsamkeit, Zwang, Ungestümigkeit. *syn.* vis, impĕtus.

viŏlentus, a, um. *gwałtowny*, *bystry 1. popędliwy*, *natrętny.* gewaltsam, hizzig, geschwind, ungestüm, unnatürlich. *syn.* viŏlens, ācer, vĕhĕmens, *vel* præceps, tĕmĕrārius, impătiens, fĕrox, īrātus.

viŏlo, as. *gwałcę*, *zgwałcić 1. 2. 3. 4. przestępuię 2. łamię 1. naruszam*, *szarpam*, *lżę 1. szpecę*, *krzywdzę*, *farbuię*, & sub *ranię.* beleidigen, verlezzen, beflecken, schwächen, entweihen, verunehren, entheiligen, färben, in Farbe eintauchen. *syn.* tĕmĕro, lædo, offendo, contāmĭno, măcŭlo, fœdo, rumpo, corrumpo, labefacto, constūpro, stūprum infĕro, *vel* perfringo, rescindo, dissolvo, transgrĕdior, prævārĭcor.

vīpĕra, æ, f. *żmiia.* eine Viper, Natter, Otter. *vide* serpens.

vīpĕrālis, e. c. vīpĕreus & vīpĕrīnus, a, um. *żmiiowy.* zur Viper oder Natter gehörig, wider die Ottern dienlich.

vīpio, onis, m. *żóraw młody.* ein junger Kranich.

viprētum, i, n. *i. q.* vepretum.

VIR

Vĭr, ĭri, m. *Mąż 1. 2. Męszczyzna*, *Małżonek*, *Człowiek*, *Chłop 1. 4. Samiec*, *Członek 5.* ein Mann, Ehemann. *syn.* mas, mascŭlus, hŏmo, conjux, sponsus, mărītus.

vir es. *taś Chłop.* du bist ein tapferer Mann.

vir gregis. *Kozieł Stadnik.*

vīra, æ, f. *Niewiasta 1. 2. Małżonka.* Männinn, Eheweib.

vĭrāceus, a, um. *vide* virarius.

vĭrācia, æ, f. *Niewiasta 2. Mężna* sub *mężny* & sub *mocny.* vide *vira.*

vĭrāgo, ĭnis, f. *Niewiasta 2.* eine Männinn, tapfere Heldinn.

vĭrārius & *vĭrātus*, a, um. *mężny*, *mocny 1.* stark, von guten Kräften, mannhaft, mannbar.

vĭrātus, us, m. *Męstwo.* Mannbarkeit, Mannspflicht.

vĭrectum, i, n. *i. q.* viretum.

vĭrēdo, inis, f. *zielona Farba.* grüne Farbe.

vĭrens, entis, o. *vide* viridis.

vĭreo, es. *zielenię się*, *mocnieię.* grünen, stark, frisch und gesund seyn. *syn.* vĭresco, rĕvĭresco, verno, flōreo, frondesco.

ïreo & vïrio, onis, f. *Wywielga.* ein Grünfink, Hirsvogel.
ïres hæ. *Moc, Siła 2. Zdolność, Przemożenie.* Kräfte, Stärke. *syn.* vis, rōbur, vĭgor, pŏtentia.
ïrefco, is. à virore. *zielenię się.* grün werden, anfangen zu grünen.
ïrefco, is. à vi. *mocnieię.* wieder gesund und stark werden, wieder zu den vorigen Kräften kommen.
ïrētum, i, n. *Wirydarz, Chrościna.* ein grüner Platz, ein Ort, wo grünes Gras wächst; ein Lustgatten. *syn.* vĭrĭdārium, prātum, hortus.

VIRG

ïrga, æ, f. *Rózga 1. Laska 1. Strefa, Pręga, Plama, Rura 5. Ciskawka.* Ruthe, Spitzruthe, Gerte. *syn.* băcillus, *vel* flăgellum, verber, *vel* vīmen, virgultum, rāmuscŭlus.
irga aurea ferratis foliis. *prosiana Włoć.* heydnisch Wundkraut.
irga cenforia. *i. q.* obelifcus. & translatè. *Rozsądek surowy, Censura.*
irga lictoria. *Laska ceklarska.* Spitzruthe, Staupbesen.
irga fanguinea. *Swidwa.* Hartriegel.
irga virilis. *i. q.* membrum virile.
irgārius, ii, m. virgātor, oris, m. *Ceklarz.* ein Steckenknecht, Hundepeitscher, Stockmeister.
irgātus, a, um. *prąciany, prąszkowaty, strefisty, bury, Morąg.* von Ruthen gebunden und geflochten, gestreift.
irgatus auro. *haftowany.*
irgea, æ, f. *Wasąg.*
irgētum, i, n. virgea area. *Chrościna.* ein Ort, wo viel Ruthen sind, Gesträuche, Gebüsche, Gestäude.

virgeus, a, um. *prąciany, chróstowy, pleciony.* zu den Ruthen gehörig, aus Ruthen.
virgĭdēmia, æ, f. *Rózg rzezanie, Chróstu zbieranie.* Ruthenerndte, Zusammenlesung der Ruthen.
virgĭnal, ālis, n. *i. q.* pudendum virginis. *Fraucymer 1. Członek 6.* Item virginal. *i. q.* concha à fimilitudine vulvæ mulierum virginumque fic dicta.
virgĭnālis, e. c. virgĭnārius & virgĭneus, a, um. *dziewczy, panieński.* jungfräulich, zur Jungfrau gehörig.
virgindemia, æ, f. *lege* virgidemia.
virgĭnĭtas, atis, f. *Dziewictwo, Czystość panieńska.* Jungferschaft, Keuschheit. *syn.* caſtĭtas, pŭdor, pŭdīcĭtia.
virgĭno, as. virgĭnor, aris. *czystą Panną iestem.* keusch seyn, Jungfer seyn.
virgo, as. *unde supra* virgatus.
virgo, ĭnis, f. *Dziewica 1. 2. Panna, Młodka, niezepsowany, Znak niebieski.* eine Jungfrau, ein junges Weib, so noch unberührt, und eine reine Jungfer ist; ein gewisses Zeichen oder Gestirn des Himmels. *syn.* puella. *phr.* vĭrī, thălămi expers, virgĭnĭtātĕ fruens, gaudens, virgĭnĭtātis ămans, ſtŭdiōſa, caſtum rĕtĭnens inviŏlāta dĕcus, intĕmĕrāta vĭro.
virgo aqua. *Woda zimna.* kaltes Wasser.
virgo imminuta, præflorata. *Dziewica 2.*
virgo integra, pura, fignata. *Dziewica 1.*
virgo maritus, virgo puer. fub *Panie 1.*
virgo monialis, fanctimonialis. *Zakonnica, Mniszka.* eine Klosterjungfer, Nonne.

virginis

virginis nomen deintegrare, adimere. *zgwałcić 4.*

virgōsus, a, um. *pełny Rózg.* voll Ruthen.

virgŭla, æ, f. *Rószczka, mała Rózga.* ein Rüthlein.

virgŭlātus, *virgulteus*, a, um. *prąszkowaty, strefisty, bury.* wie eine Ruthe gestaltet, striemicht, streificht. *vide* virgatus.

virgultum, i, n. *Chrost 2. Chrościna.* Gesträuch, Gebüsch, Heckenbusch. *syn.* virgētum, frŭtex, arbustum, frŭtētum.

virguncŭla, æ, f. *Panienka.* Jungferlein, Fräulein, Mägdlein.

VIRI

Vĭria, æ, f. *Naramiennik 1. 2. Noszenie drogie.* ein Armband.

vĭriātus, a, um. à vi. *mężny, mocny 1.* mächtig. *vide* virarius.

vĭrĭcŭlæ hæ. *Siła słaba.* schwache und geringe Kräfte.

vĭrĭcŭlum, i, n. *Rylec.* ein Griffel.

vĭrĭdans, antis, o. *zielony.* grünend.

vĭrĭdārium, ii, n. *vide* viretum.

vĭrĭdārius & viridiārius, a, um. & ii, m. *Wirydarżnik.* zum grünen Platz oder Garten gehörig, ein Gärtner.

vĭrĭde, is, n. *zielone, Trawa 1.* alles grünende.

viride. *scil.* æs. *Gryszpan.* Grünspan.

vĭrĭdĕ. adv. *zielono.* grün, grünlich.

vĭrĭdesco, is. *zielenię się.* grün werden.

vĭrĭdiārium, ii, n. *i. q.* viridarium.

vĭrĭdĭcans, antis, o. *i. q.* viridans.

vĭrĭdĭcātus, a, um. *zielony 1.* grün ausgeschlagen.

vĭrĭdis, e. c. *zielony 1. 2. świeży 2. kwitnący.* grün, frisch, blühend. *syn.* vĭrens, vĭrĭdans, vĭrescens, flōrens, frondens.

vĭrĭdĭtas, atis, f. *Zieloność.* die Grüne, grüne Farbe, das frische und grüne Alter des Menschen.

vĭrĭdium, ii, n. *zielone wesołe Mieysce.* ein grüner lustiger Ort. *vide* viretum.

vĭrĭdo, as. *zielenię.* grün malen.

vĭrĭdor, aris. *zielenię się.* grün seyn, grünen. *vide* vireo.

vĭrīle, is, n. vĭrīlia, ium. *Członek 5.* das männliche Glied.

vĭrīlis, e. c. *męski, mężny.* männlich, zur Mannsperson gehörig. *syn.* mascŭlus, gĕnĕrōsus, audax, intrĕpĭdus, interritus, constans.

virilis animus. *Odwaga męska.* ein tapferer Muth.

virilis proles. *Męszczyzna.* Mannsperson.

virilis sexus. *Płeć męska.* männliches Geschlecht.

vĭrīlĭtas, atis, f. *Męstwo, Członek 5.* Mannheit, das männliche Glied.

virilitatis ademptæ homo. *Rzezaniec.* ein Verschnittener.

vĭrīlĭter. adv. *mężnie.* tapfer, stark, mächtig, mannhaft, männlich. *syn.* fortĭter, gĕnĕrōsē, audacter, strēnuē.

vĭrĭōlæ hæ. *i. q.* viriæ.

vĭrĭōsē. adv. à vir. *i. q.* viriliter.

vĭrĭōsus, a, um. à virus. *iadowity.* giftig.

vĭrĭōsus, a, um. *vĭrĭpos*, ŏtis. *vĭrĭpŏtens*, entis, o. *mężny, dorosła.* stark und mächtig, großmüthig, mannbar.

vĭrītānus, a, um. *poiedynkowy.* von Mann zu Mann getheilt.

vĭrītim. adv. *poiedynkiem, osobno, sam a sam, na każdego,* & sub *każdy 2.* von Mann zu Mann, Mann für Mann, stück-

ſtückweiſe, in einzelne Stücke. *vide* particulatim.

virops, ŏpis, o. *Męża potrzebuiąca.* einen Mann brauchend.

viror, oris, m. *Zieloność.* das Grünen oder das Grüne.

virōſus, a, um. à vir. *i. q.* viri cupidus.

virosa mulier. *iurna Niewiaſta.* ein mannſüchtiges Weib.

virōſus, a, um. à virus. *iadowity*, *śmierdzący.* giftig, vergiftet, ſtinkend.

virtuōſè. adv. *cnotliwie.* tugendhaft.

virtuōſus, a, um. *cnotliwy*, *doſkonały.* tugendhaft, ehrbar, tugendreich, in einer Kunſt oder Wiſſenſchaft wohl erfahren.

virtuoſus muſicus. *Muzyk doſkonały.* ein vortrefflicher Muſicus.

virtus, ūtis, f. *Cnota 1. 2. Doſkonałość, Moc, Męſtwo, Własność 1. Przymiot 2.* Tugend, gute Eigenſchaft, Tapferkeit, Wohlverhalten, gute Aufführung, Vorſorge, Gunſt, Gewogenheit, Kraft, Stärke. *ſyn.* prŏbĭtas, intĕgrĭtas, piĕtas, æquitas, magnănĭmitas, *vel* vis, vīres, rōbur, *vel* ars, făcultas.

vīrŭlentia, æ, f. *Iadowitość.* Giftigkeit.

vīrŭlentus, a, um. *iadowity.* giftig, vergiftet. *ſyn.* vĕnēnōſus.

viruncŭlus, i, m. *Męſzczyzna mały, Łokietek 1.* ein Männlein, kleiner Mann.

virus, n. indecl. *Iad, Smród, Moc, Gorzkość, Farba 5.* Gift, ſchädlicher und garſtiger Geſtank, Liebestrunk, bittere Worte. *vide* venenum.

virus alarum. *Parkot.*

VIS

Vis. obſol. *pro* vix.

vis particula addititia ſub *kolwiek.*

vis, vim, vi. *in plur.* vires. *Moc, Gwałt 1. 2. wiele 2. Wielkość 1. 2. Znaczenie, wielki.* Gewalt, Kraft, Stärke, Nachdruck, Macht, Vermögen, viel, große Menge, Haufe, Aufruhr. *ſyn.* rōbur, viŏlentia. *vide* vīres.

vis auri. *Mnogość złota.* viel Gold.

vim affero, facio, adhibeo. *zgwałcić 4.* Gewalt anthun.

vi, per vim. *Gwałtem.* mit Gewalt.

virium modicarum. *ſłaby.* ſchwach.

VISC

viſcārium, ii, n. *Lep, Wabienie.* Vogelleim, Lockung.

viſcārius, ii, m. *i. q.* auceps.

viſcātus, a, um. *lipki, Lepem oblepiony.* mit Vogelleim beſtrichen.

viſcĕra, um, n. plur. à viſcus, eris. *Wnętrznośći górne.* das Eingeweide. *ſyn.* inteſtīna, īlia, exta, præcordia.

viſcera mea. *moi krewni*, *domownicy.* meine Familie, Weib und Kinder.

viſcĕrātim. adv. *Sztukami.* ſtückweiſe, durchs Eingeweide, von Eingeweide zu Eingeweide.

viſcĕrātio, onis, f. *Rozdanie ſurowego Mięſa przy Ofiarach, Pogrzebach.* Austheilung des rohen Fleiſches bey den Opfern oder Begräbniſſen; Fleiſchalmoſen.

viſcĕreus, a, um. *mięśiſty.* fleiſchicht.

viſcĕro, as. obſol. *lege* eviſcero.

viſcĭdus & *viſcōſus*, a, um. *lipki.* klebrig, zähe wie Leim.

viſco, as. *Lepem oblepiam.* anklebend machen, mit Vogelleim beſtreichen.

viſcor, aris. *przylepiam ſię, przylgnąć.* ankleben.

viscum, i, n. *Lep, Sieć na Zwierz, Jemioła, & sub Drapanina, mięsista Sztuka.* Vogelleim, Mistel, ein Gewächs auf etlichen Bäumen.
viscus, i, m. *Lep, pochlebne, fałszywe słowa.* Vogelleim, schmeichlerische falsche Worte. *syn.* glūten, glūtĭnum.
viscus, ĕris, n. *Kiszki, Wnątrze, mięsista Sztuka.* Gelünge, Geschlinge, Kutteln, Kaldaunen. *vide* viscera.
vīsendus, a, um. *piękny, dziwny, widzenia godny.* anzusehen, ansehnlich, scheinbar, sehenswerth.
visendum. *iest się czemu dziwować.* es ist zu bewundern.
visendi causâ, studio. *na dziw, w oględziny.*

V I S I

vīsibĭlis, e. c. *widomy.* das man sehen kann, offenbar, sichtbarlich, das man mit Augen siehet.
vīsĭbĭlĭtas, atis, f. *Oczywistość.* Sichtbarkeit, Aehnlichkeit.
vīsĭbĭlĭter. adv. *iawnie.* sichtbarlich.
vīsio, onis, f. *Widzenie 2. Sen, Imaginacya.* das Sehen, Gesicht, Anschauung, Einbildung, Gedanke, Einfall, Traum.
vīsio, is, ire. *i. q.* crepitum ventris mitto. sub *Wiatru przyrodzonego upuścić.* den Bauchwind fahren lassen.
vīsio, onis, f. *&* visium, ii, n. *i. q.* emissio crepitûs ventris. *Wiatru przyrodzonego upuszczenie.* ein Schleicher, stiller Bauchwind.
vīsĭtātio, onis, f. *Nawiedzenie.* Besuchung, Visite, Zuspruch, Heimsuchung.
vīsĭtātor, oris, m. *Dozorca, Wizytator.* ein Besucher, Beseher.
vīsĭtātus, a, um. *nawiedzany.* besucht, besichtiget, gesehen.
vīsĭto, is. *vide* vīso.
vīsium, ii, n. *vide* visio *tertio loco.*
visnāga, æ, f. *Bucień.* ein Kraut, der Pastinacwurzel nicht ungleich.
vīso, is. *nawiedzam, oglądam 1. widam, dowiaduię się, doglądam 2. na Dziw.* besuchen, heimsuchen, gehen zu besehen, zu sehen bekommen, eine Visite geben, Visitation halten. *syn.* vīsĭto, invīso, ădeo, convĕnio.
visere eo. *w Nawiedziny, w Oględziny.* gehen zu besehen.
vīsor, oris, m. *Nawiedziciel, Wizytator, Dozorca, Spieg.* ein Besichtiger, Kundschafter, Visitator, Beseher. *vide* visitator.
vīsōrius, a, um. *wzrokowy.* zum Gesicht oder Sehen dienlich.
vispillo, onis, m. *lege* vespillo.
Vistŭla, Visula, æ. *Wisła,* die Weichsel, ein Fluß in Polen.
vīsuālĭtas, atis, f. *Władza widzenia.* das Vermögen zu Sehen.
vīsum, i, n. *Widok 3. 5.* Gesicht, Wundergesicht, Erscheinung.
visa somniorum. *Sny.* Traumbilder.
visum eo. *i. q.* visere eo.
visum est. *zda mi się, podoba mi się.* billigen.
vīsus, us, m. *Widzenie 1. 2. Widok 3.* das Gesicht, Sehenskraft, das Sehen, eine Erscheinung, Gespenst, ein nächtliches Gesicht. *syn.* aspectus.
visum restituo. *oświecam 2.* einem das Gesicht wieder herstellen.
vīsus, a, um. *widziany.* gesehen, erschienen.

VITA

Vīta, æ, f. *życie 1. żywot 4. 5. 6. 7. Zachowanie albo Sposób życia, świat 3.* das Leben, Lebensunterhalt, Lebensmittel. *syn.* lux.

vita mea (vox blandientis). *miły mój.* mein Schatz! mein Leben! mein Vergnügen!

vitâ excedo. *umieram.* sterben.

vitæ cursus, curriculum. *Bieg życia.* Lebenslauf.

vitæ parcissimæ esse. *skąpo żyć.* sehr sparsam leben.

vitam ago, traduco. *żyję.* leben.

vitam tollere. *z Swiata zgładzić.* tödten.

vītābilis, e. c. *uchronny.* vermeidlich, was zu vermeiden ist.

vītābundus, a, um. *chroniący się.* vermeidend, fliehend.

vītālia, ium, n. plur. *Trzewa.* Lebensglieder, als: Herz, Kopf, Gehirn.

vītālis, is. *Rozchodnik wielki.*

vītālis, e. c. *żywotny, żywy 1. trwały, niezwątpiony.* lebend, ein Leben habend, dauerhaft.

vitalis calor. *Ciepło przyrodzone.* natürliche Wärme.

vītālitas, atis, f. *żywność, żywość.* Lebenskraft, Lebhaftigkeit.

vītāliter. adv. *żywotnie.* nach Lebensart, dem Leben nach.

vītātio, onis, f. *Chronienie się.* Vermeidung, das Meiden.

vītātor, oris, m. *Chroniący się.* ein Meider, einer, der etwas meidet.

V I T E

vītelliānus, vitellīnus & vitellius, a, um. *vide* vitulinus.

vitellīna, æ, f. *Cielęcina, Złotowierzb.* Kalbfleisch.

vitellus, i, m. *Cielątko, żółtek.* ein kleines Kalb, Kälblein, Eyerdotter.

vīteus, a, um. *macicowy.* das von Weinreben ist.

vītex, icis, f. *Wierzba Włoska.* Schafmülle, Keuschlamm, eine gewisse Pflanze.

V I T I

Vitiābilis, e. c. *skazitelny.* verderblich, das verderbt werden kann.

vitiārium, ii, n. *Płonnik.* ein Weingarten, Weinberg.

vitiātio, onis, f. *Zepsucie, Fałszowanie, Zgwałcenie 2.* Verderbung, Verfälschung, Schändung.

vitiātor, oris, m. *Gwałciciel.* ein Schänder, Entheiliger.

vitiātus, a, um. *skażony, fałszywy.* verderbt, gefälscht, befleckt, geschändet.

viticŏla, æ, m. *vide* vinitor.

viticŏmus, a, um. *Latorostą winną uwieńczony.* der einen Kranz von Weinreben auf hat.

viticŭla, æ, f. viticulum, i, n. *Macica 3. Witeczki, Łodyga, Przestęp biały.* ein Weinstöcklein.

vitifer, era, erum. *vitigĕnus & vitigineus*, a, um. *macicowy.* Weinreben, Weinstöcke tragend, aus dem Weinstock gezeugt, von Weinruthen geflochten.

vitīle, is, n. *Plotka 1.*

vitilēna, æ, f. *Rufianka.* eine lasterhafte Kupplerinn.

vitīlia, ium, n. plur. *Wić.*

vitilīginōsus, a, um. *piegaty, parchaty.* fleckicht.

vitilīgo, inis, f. *Piega, Parch.* ein Fleck an der Haut, der immer weiter

 um

um sich frißt, Leberfleck, Schwindfleck.

vītilis, is, f. *Kosz pleciony.* ein geflochtener Korb.

vītilis, e. c. *gibki 1. miękki 1. pleciony, Plecieniu służący.* zum Binden oder Flechten dienlich; was sich lenken, binden oder beugen läßt; aus Reisern oder Wieden geflochten.

vītilītīgātor, oris, m. *Warchoł, Przyganiacz, Potwarca, Prokurator 2.* ein Lästermaul, Verlästerer, Verläumder, Zänker, Stänker.

vītilītigo, as. *przyganiam, potwarżam, szydzę.* lästern, schänden, schmähen.

vitĭneus, a, um. *i. q.* vitigenus.

vĭtio, as. *psuię, fałszuię, zarażam 1. zgwałcić 4.* verderben, verfälschen, schänden, schwächen. *syn.* corrumpo, viŏlo, dĕprāvo.

vĭtiōsē. adv. *źle.* böse, verderbt, fehlerhaft.

vĭtiōsĭtas, atis, f. *Skażenie, Złość 1.* Fehlerhaftigkeit, Verderbniß, Mangelhaftigkeit, Gebrechlichkeit.

vĭtiōsus, a, um. *niecnotliwy, zły, skażony, Wadę maiący, obłędliwy, chory 1. nieporządny.* lasterhaft, voller Sünde und Schande, böse, gebrechlich, mangelhaft, verderbt, unrechtmäßig. *syn.* imprŏbus, scĕlĕrātus, flāgĭtiōsus, perdĭtus, corruptus, vĭtiis dēdĭtus, addictus.

vĭtis, is, f. *Macica 3. 4. 5. Latorośl winna.* Weinstock, Weinrebe. *syn.* palmes, pampĭnus.

vitis alba. *Przestęp biały.* weiße Stichwurz.

vitis centurionis. *Laska 1.*

vitis Idæa rubra. *Borówki 2.* gemeine Heidelbeer.

vitis nigra. *Przestęp czarny.* schwarze Stichwurz.

vitis vidua. *Macica nie wsparta.*

vĭtĭsātor, oris, m. *Winiarz, Winnicę zakładaiący.* der Wein pflanzet, Anleger eines Weinbergs.

vĭtium, ii, n. *Grzech, Złość 1. Wina 1. Wada, Błąd, Niedostatek 3. Nakążenie, Łupiny 1. 2. Skórka 2.* ein Laster, Mangel, Fehler, Versehen, Irrthum, so man aus Unachtsamkeit begangen. *syn.* dĕfectus, lābes, crīmen, culpa, noxa, scĕlus, flāgĭtium.

vitium capit, concipit, facit. *psuię co, psuie się 2.* verderben.

vitium corporis, naturæ. *Kalectwo, Niedołężność, Ułomność,* Leibesfehler, Gebrechlichkeit oder Mangel von Natur, als Blindheit ꝛc.

vitium inferre virgini. *zgwałcić 4. 5.* eine Jungfer schwächen.

vitium transfundo in. *psuię kogo.* einen verderben.

vitio. *nie obrządnie.* nicht ordentlich, unrechtmäßig.

vitio amoris, vini &c. *dla 2. z Piiaństwa.* aus Uebereilung des Trunks, Weins und der Liebe.

vitio aliquid do, verto. *ganię, winuię, za złe mam.* etwas übel aufnehmen, übel deuten.

vīto, as. *chronię się, uchodzę 3. wstydzę się.* meiden, vermeiden, umgehen, fliehen, scheuen, Schaam haben, abweisen, aus- oder wegjagen. *syn.* dēvīto, ēvīto, fŭgio, effŭgio, dēclīno, dētracto.

VITR

Vitrāria, æ, f. *scil.* herba. *Farbownik.* Glas. oder St. Peterskraut.
vitrārius, ii, m. *vide* vitriarius.
vitrea, orum. vitreāmĭna, um, n. plur. *Szkło, Sklenica.* Gläser, gläsernes Geschirr.
vitreāria, æ, f. *Pomurne ziele.*
vitreus, a, um. *szklany modroblady, przezroczysty, łomisty, ułomny.* gläsern, glasfarbig, einen Schein wie Glas habend, durchscheinend, zerbrechlich. *syn.* ex vitro, crȳstallĭnus, *vel Metaph.* clārus, nĭtidus, limpĭdus, pellūcĭdus, frāgilis.
vitriāria, æ, f. *scil.* officina. *Huta szklana.* Glashütte.
vitriārius, ii, m. *Szklarz, Hutarz.* ein Glaser, Glasmacher.
vitrĭcus, i, m. *Oyczym.* ein Stiefvater.
vitriŏlum, i, n. *Koperwas.* Vitriol, Kupferwasser.
vitrix, ĭcis, f. *Bednarka.* eine Binderinn.
vitrum, i, n. *Szkło, Farbownik.* Glas.
vitta, æ, f. *Binda 4. Zawicie 3. Czépek 3.* eine Binde, Hauptbinde, Band, Haube, Schleyer. *syn.* tæna, tænia, fascia.
vittātus, a, um. *Bindami otoczony* & sub *Zawicie 3.* mit einer Hauptbinde gezieret, eine Haube tragend.

VITU

Vitŭla, æ, f. *Krowa 1. Krówka.* ein Kalb. *syn.* jŭvenca. *vide* vacca.
vitula Dea. *Bogini ktorą przy Ucztach czczono.* eine gewisse Göttinn, die bey Gastereyen verehret wurde.
vitŭlāmen, inis, n. *Skakanie Cieląt.* das Gehüpfe der Kälber.
vitŭlātio, onis, f. *Okrzyki.* Freudenfest.
vitŭlīna, æ, f. *scil.* caro & vitŭlīnum, i, n. *Cielęcina.* Kalbfleisch.
vitŭlīnus, a, um. *cielęcy.* kälbern, von Kälbern.
vitŭlor, aris. *skaczę iak Ciele, krzyczę 1. wesoły iestem, beszwię się 2.* springen wie ein Kalb, lustig seyn, kälbern.
vitŭlus, i, m. *Ciele 1. 3. Płód młody.* ein Kalb, Oechslein, junger Stier. *syn.* jŭvencus.
vitulus equorum. *Zrzebię.* ein junges Pferd.
vitŭpĕrābĭlis, e. c. *przyganny.* sträflich, scheltwürdig, tadelhaft.
vitŭpĕrātio, onis, f. *Przygana, Ganienie.* Tadlung, Verweis, Scheltung, Scheltwort.
vitŭpĕrātor, oris, m. *Ganiciel, Przyganiacz.* ein Tadler, Lästerer.
vitŭpĕrium, ii, n. *i. q.* vituperatio.
vitŭpĕro, as. *ganię, łaię, obmawiam.* tadeln, schelten, einen Verweis geben, schmähen, verachten, übel nachreden. *syn.* damno, culpo, imprŏbo, arguo. *phr.* verbis ămāris, sĕvēris, castīgo, corrĭpio, incrĕpo, objurgo.
vitŭpĕro, onis, m. *i. q.* vituperator.
vitus, i, m. *Szyna 2. Kółko bez Szpic.*

VIVA

Vīvācĭtas, atis, f. *żywość, Czerstwość.* Lebhaftigkeit, das Vermögen lange zu leben.
vīvācĭter, adv. *rzesko.* langlebend.
vīvārium, ii, n. *Zwierzyniec 1. Karmnik.* ein Thiergarten.
vivarium glirium. *Szczurczy Sadz.*
vivarium piscium. *Sadz rybi, Sadzawka 1. Haldernia.* ein Fischhalter.

vīvātus, a, um. *żywy 2.* lebhaft. *i. q.* vivax.

vīvax, ācis, o. *żywy 2. żyiący, czerſtwy, trwały 1. długowieczny, nieśmiertelny, niezwątpiony, zielony.* langlebend, eines langen Lebens, lebhaft, wacker, friſch, munter, beſtändig, langwährend. *ſyn.* vīvĭdus, ănĭmōſus, vĭgens, fortis, rōbuſtus, immortālis.

VIVE

Vīvè. adv. *żywo.* lebendig, lebhaft, wacker.

vivendi ars operoſa. *Pożywienie.* Nahrung.

vivendo vincere. *przeżyć 3* überleben.

vīvens, entis. ſubſt. *żywocina, tchnąca Rzecz.*

vīvens, entis, o. *żywy 1. 2. żyiący.* lebendig.

vīvens favilla. *Zarżewie.* glüende Kohlen unter der Aſche.

vīveo. obſol. *pro* vivo.

vīverra, æ, f. *Łaſica leśna.* ein Iltis, Feldwieſelein.

viverra Scythica. *Sobol.* ein Zobel.

vīverrārium, ii, n. *Łapka na Łaſice leśne.* eine Iltisfalle.

vīveſco, is. *żyię 1. roſnę, przybywa czego, żarżę 1. 2.* lebendig werden, wachſen, zunehmen.

VIVI

Vīvĭdè. adv. *vide* vivè.

vīvĭdŭlus, a, um. *nieco czerſtwy.* etwas lebhaft.

vīvĭdus, a, um. *vide* vivax.

vividum ſignum. *Obraz żywy.*

vīvĭfĭcātio, onis, f. *Ożywienie.* die Lebendigmachung.

vīvĭfĭcātor, oris, m. *Ożywiciel.* ein Lebendigmacher.

vīvĭfĭcātus, a, um. *ożywiony.* lebendig gemacht.

vīvĭfĭco, as. *ożywiam 2.* lebendig machen. *ſyn.* ănĭmo, rōbŏro, vītam, vires, rōbur do.

vīvĭfĭcus, a, um. *ożywiaiący.* lebendig machend. *ſyn.* vītālis, vĕgĕtans, rōbŏrans.

vīvĭpărus, a, um. *żyworodny.* lebendig gebährend.

vīvĭrădix, īcis, f. *Latoroſl do Sadzenia.* Setzling von allerley Gewächs, mit der Wurzel friſch eingepflanzet.

vīviſco, is. *i. q.* viveſco.

vīvo, is. *żyię, zdrówem.* leben. *ſyn.* ſpīro, reſpīro. *phr.* vītā, lūcĕ, aurā fruor, vītam, vītāles auras carpo, dūco, trăho, prōtrăho.

vivat. *niech żyie.* er lebe.

vivit ignis. *żyie Ogień, tli ſię.* das Feuer brennt.

vixit. *umarł.* er iſt geſtorben.

vīvus, a, um. *żywy 1. 2. zdrowy 1. żyiący, żywemu podobny, świeży, zielony, ciekący 3. niegaſzony, ſamorodny.* lebendig, lebhaft, munter. *ſyn.* vīvens, ănĭmātus, ſpīrans, ſŭperſtes.

vivus ignis. ſub *żyie Ogień.*

vivus lapis. *Iſkrzyk 2.*

vivus vultus. *Obraz żywy.*

viva calx. *Wapno niegaſzone.* ungelöſchter Kalk.

viva lucerna. *paląca ſię Lampa.* eine brennende Laterne.

viva ſepes. *ſamorodny Płot.* ein lebendiger von ſich ſelbſt gewachſener Zaun.

viva terra. ſub *kopany.*

vix nomen. *raz.*

vix. adv. *ledwie*, *bez mała*, *skoro*. kaum, mit großer Noth.
vix saltem. *przynamniey*.
vix exeuntibus verbis. *przez zębymówić*.

U L

Ulcĕrārius, a, um. *wrzódowy*. zum Geschwür gehörig.
ulcĕrātio, onis, f. *Wrzodowatość*. Schwärung.
ulcĕrātus, a, um. *wrzodami obsypany*. versehrt.
ulcĕro, as. *ranię*, *Wrzód się robi*, *zaiątrzam*. schwärend machen, aufreiben, verwunden.
ulcĕrōsus, a, um. *wrzodowaty*. voller Schwären, schwürig, grindig, wund. *phr.* ulcĕribus fœdus, obsĭtus, rĕfertus, scătens, tectus, cruentus.
ulciscor, sci. *mszczę się*. sich rächen, strafen. *syn.* vindĭco, pūnio. *phr.* vindictam, pœnas sūmo, rĕposco.
ulcus, eris, n. *Wrzód*, *Przykrość*. ein Geschwür. *vide* vulnus.
ulcus apertum, erumpens. *Wrzedzienica*.
ulcus serpens. *Wrzód pomykaiący się*.
ulcuscŭlum, i, n. *Wrzód mały*. ein kleines Geschwür, Blatter.
ulex, ĭcis, m. f. *Złotochrość*. ein kleines Gesträuch, so schier wie Roßmarin aussiehet, aber eine gelbliche Farbe hat.
ulĭgĭnōsus, a, um. *iłowaty*, *wilgotny*. sumpficht, wässericht.
uliginosus campus. *Rędzina*.
uliginosa terra. *Ligawica*.
ulīgo, ĭnis, f. *Ił*, *Wilgotność* 1. Sumpf, natürliche Feuchtigkeit der Erde.
ullĭbi. adv. *gdziekolwiek*. irgendwo.
ullus, a, um. ullius, ulli. *kto* 2. irgends einer, etwa einer. *syn.* ălĭquis.
ulmārium & ulmētum, i, n. *więzowy Las*. ein Ort, allwo viel Ulmenbäume stehen.
ulmeus, a, um. *więzowy*. vom Ulmenbaum.
ulmĭtrība, æ, m. *Smaganiec*. ein Gestäupter, der immer mit Ulmenbaumsgerten gepeitscht wird.
ulmus, i, f. *Wiąz*. eine Ilm, Ulmenbaum.
ulna, æ, f. *Łokieć* 1. 3. *Kość łokciowa większa*. eine Elle, Ellenbogen, Klafter.
ŭlŏphōnum, i, n. *gr.* *Dziewięćsił*, & in *Lepczyca*.
ulpĭcum, i, n. *Czosnek* 2. eine Art vom großen Knoblauch.
uls. obsol. *pro* ultra.

U L T

Ulter, tra, trum. ultĕrior, oris, m. & f. ulterius, n. & adv. *dalszy*, *daley* 1. *dłużey*, *więcey* 1. 2. weiter, ferner, jenseitig.
ultĭmātè, *ultĭmātim*, *ultĭmāto*. adv. *i. q.* immediatè.
ultĭmātum, i, n. *i. q.* ultra quod nihil requiritur.
ultĭma, orum. *ostatnia*.
ultĭmè, ultĭmò, ultĭmùm. adv. *ostatnie*, *na Ostatek*, *na Rozstaniu*. endlich, letzlich, zum letzten.
ultĭmum, i, n. *Ostatek*, *Koniec*, *Początek*, *przednia Rzecz*. das Letzte, das Ende.
ultĭmus, a, um. *ostatni*, *przedni*, *pierwszy*, *naywiększy*. der letzte, äußerste, hinterste. *syn.* extrēmus, postrēmus, nŏvissĭmus.
ultĭmus dies. *sądny Dzień*. der jüngste Tag.

ultima

ultima voluntas, ultimæ ceræ hæ. *Testament.* letzter Wille.
ultimæ terræ hæ. *bardzo odległe Kraie.* weit entlegene Länder.
ultimæ plebis, ultimæ professionis homo. *podły Człowiek.* ein schlechter verächtlicher Mensch.
ultio, onis, f. *Pomsta.* die Rache. *syn.* vindicta, pœna, supplicium.
ultioni promptus, deditus. *mściwy.* rachgierig.
ultis. obsol. *pro* ultra.
ultor, oris, m. *Mściciel.* ein Rächer, Strafer. *syn.* vindex, pūnitor, pœnārum exactor.
ultōrius, a, um. *mściwy.* rächerisch, strafend.
ultra. præp. *nad 1. nad to, barżey, przez ztąd, z oną stronę, za Górę.* über, drüber, über das, jenseits.
ultra modum. *nazbyt.* über die Maaße.
ultra vires. *nad Siły.* über das Vermögen.
ultra. adv. *dłużey, daley, więcey, z oną stronę.* außer, drüber, jenseits, ferner.
ultra nihil. *więcey nic.* ferner nichts.
ultra quam. *daley, więcey niż, zbytnie.*
ultra citrave. *tam y sam.* diesseit und jenseit.
ultrāmārīnus, a, um. *zamorski.* jenseit des Meers.
ultrāmundānus, a, um. *zaświatowy*, sub *Zaświecie.* über oder außer der Welt.
ultrātus, a, um. *z oney Strony.* jenseitig.
ultrix, īcis, f. *Mścielka.* eine Rächerinn. *vide* vindex.
ultrò. adv. *nadto z drugiey Strony, sam 4. dobrowolnie.* darüber, auf der andern Seite, freywillig, von freyen Stücken. *syn.* insūper, spontē, libenter, vŏlens, libens, nullo cōgente, prŏprio mōtu.
ultro citroque. *społecznie, z obu Stron, tam y sam.* hin und her, hin und wieder, von beyden Seiten.
ultrōneus, a, um. *dobrowolny.* willig, freywillig, gern, ungezwungen. *syn.* vŏluntārius.
ultrōtrĭbūta, orum, n. plur. *dobrowolny Podatek.* freywillige Beysteuer.
ultus, a, um. *karany, pomszczony.* gerochen. *vide* vindĭcātus.
ulva, æ, f. *Porost.* Rohr, Weyhergras, Moos im Wasser.
ŭlŭla, æ, f. *Puszczyk*, & sub *Płacz.* Eule, Nachteule.
ŭlŭlābĭlis, e. c. *żałosny.* kläglich. *vide* lāmentābĭlis.
ŭlŭlāmen, inis, n. ŭlŭlātus, us, m. *Krzyk 2. 5. Wycie, Skrzeczenie.* Geheule, das Heulen, Geschrey. *syn.* clāmor, questus, gĕmĭtus, lāmentum, lāmentātio.
ŭlŭlo, as. *krzyczę 1. 2. wyię, narzekam.* heulen, ein Geheul machen. *syn.* exŭlŭlor, vōcīfĕror, lāmentor. *phr.* ŭlŭlātu, quĕrēlis, questĭbus, clāmōrē terram, auras, æthĕra impleo, compleo, ŭlŭlātum, clāmōrem ēmitto, fundo.
ulvōsus, a, um. *porostowy.* moosig, röhrig, voller Rohr.

UM

Umbella, æ, f. umbellum, i, n. *Cienn*ik, *Parasol, Okołki ziół.* kleiner Schatten, Sonnenschirm, Sonnenfächer, Parasol, Schaubhut, die Krone oben auf den Gewächsen. *vide* umbraculum.

umbellātus, a, um. *zastoniony, okryty.* beschirmt, bedeckt.

umbellĭfer, era, erum. *Ciennik albo Parasol noszący.* einen Sonnenschirm oder Parasol tragend.

umber, bri, m. *vide* umbri.

umbilīcālis, umbilīcāris, e. c. *pępkowy, do Pępka należący.* zum Nabel gehörig.

umbilīcātus, a, um. *puklasty, podobny do Pępka.* wie ein Nabel gestaltet.

umbilīcus, i, m. *Pępek 1. Pukiel 2. Srzodek, Guzik, Wierzchołek, Koniec 1. Kamyczek gładki, Zegara pręt.* der Nabel, das Mittelste einer Sache, Ende.

umbilicus diei. *Południe.* der Mittag.

umbilicus fornicis. *Kamień Sklep zawieraiący.* der mittelste Stein in einem Gewölbe.

umbilicus librorum. *Pukiel na Księgach.*

umbilicus marinus Veneris. *Rozłóg ziele, Rzęsa 2.* Meerbohne, so einem menschlichen Nabel gleich siehet, Nabelkraut.

¶ umbilicum ducere librum. *Księgę kończyć.* ein Buch vollenden.

umbo, onis, m. *Puklerż, Wypukłość, Wydatność.* ein Schild, der erhabene Ort mitten im Schild, die Höhe an einem Edelgestein, ein Hügel, Buckel.

umbone ago, repello. *Rum czynię.* Raum machen.

umbra, æ, f. *Cień, Obłuda 2. Podobieństwo 3. Pokrywka 2. Gość 4. nieproszony Gość, Zasłona 6. Buda, Chłodnik 2. Fraszka 1. Lipień, Kruk morski.* der Schatten, ein ungeladener Gast, eine Lauberhütte. *syn.* umbrāculum, umbella, cālīgo, tĕnĕbræ.

umbræ hæ. *Cienie, Dusze zmarłych, Strachy nocne.* Nachtgespenster.

umbrarum locus. *Piekło.* die Hölle.

umbris non est locus. *nieproszeni Goście za drzwi.* ungebetene Gäste gehören hintern Heerd.

umbrācŭlum, i, n. *Ciennik, Iata, Chłodnik 3. Kąt 2. Kapelusz.* eine Hütte, Lauberhütte, schattigter Ort oder Winkel, Schaubhut. *syn.* umbra, umbella, *vel* lŏcus umbrōsus, ŏpācus, nĕmŏrōsus, sylvestris, arbŏribus tectus, obsĭtus.

umbrārius, ii, m. *Duchy zaklinaiący.* einer, der die Geister beschwört.

umbrātĭcŏla, æ, m. *pokątny, Pokątnik.* Leut- oder Lichtscheu; ein Mensch, der nicht unter die Leute kömmt, sondern immer zu Hause gleichsam im Schatten oder hinter dem Ofen bleibet.

umbrātĭcus, a, um. *pokątny, prywatny 1. Domak, niesławny, podły.* verborgen, dem Schatten ähnlich, oder gleichsam aus dem Schatten hervor kommend; ein Faullenzer.

umbrātĭlis, e. c. *w Cieni y w Spokoyności siedzący.* im Schatten und in der Ruhe sitzend.

umbrātūra, æ, f. *Zaćmienie.* Beschattung.

umbrātus, a, um. *zaćmiony.* beschattet, mit Schatten umgeben, verdunkelt.

umbri, orum, m. plur. sub *Mieszaniec 1.* Schaafe, die Geißhaare haben.

umbrĭfer, era, erum. *vide* umbrōsus.

umbro, as. *zaćmiam.* Schatten machen, bedecken. *syn.* ĭnumbro, ŏbumbro, tĕgo, obtĕgo, ŏpāco.

umbrōsus, a, um. *cienisty.* schatticht, Schatten machend. *syn.* umbrĭfer, umbrātilis, ŏpācus, tĕnĕbrōsus.

UNA

ūna. adv. *pospołu, razem.* zugleich, mit einander, beysammen. *syn.* sĭmŭl, părĭter.

ūna, f. nomen. *iedna.* eine.

una eademque. sub *iedenże.*

ūnālĭtas, atis, f. *Iedność, Zgoda.* Einigkeit.

ūnănĭmans, antis, o. ūnănĭmis, e. c. *zgodny, iednomyślny.* einmüthig, einhellig, gleichsinnig. *syn.* concors.

ūnănĭmĭtas, atis, f. *Iednomyślność, Zgoda.* Einmüthigkeit. *syn.* pax, concordia.

ūnănĭmĭter. adv. *iednomyślnie, zgodnie, iednostaynie.* einmüthig.

ūnănĭmus, a, um. *vide* unanimans.

UNC

uncātio, onis, f. *Zakrzywienie.* Krümmung, Häkelung.

uncātus, a, um. *vide* uncus, a, um.

uncia, æ, f. *Uncya 1. 3. dwa Łoty, Palec Miara, dwunasta Część iakiey Rzeczy, Staie 1.* eine Unze oder zwey Loth, Zoll- oder Daumensbreite, der zwölfte Theil eines Dinges, ein gewisser Strich Landes.

unciālis, e. c. unciārius, a, um. *uncyowy, na Palec maiąszszy.* zur Unze gehörig, eine Unze oder zwey Loth wägend oder schwer.

unciaria usura, unciarium fœnus. *Lichwa rozmaita.* eins pro Cent oder von Hunderten.

unciātim. adv. *Uncyami, po kąsku.* unzenweis, bey Hellern und Pfennigen.

uncĭnātus, a, um. *haczysty.* krumm, gekrümmt, wie ein Haken. *vide* uncus, a, um.

uncĭnŭlus, i, m. *Haczek, Hafteczka.* ein Häklein, Heftlein.

uncĭnus, i, m. *vide* uncus, i, m.

unciŏla, æ, f. *mała Uncya.* eine kleine Unze.

unco, as. *zakrzywiam 1. 3.* krümmen. *vide* curvo.

unctio, onis, f. *Namazywanie.* Salbung.

unctio extrema. *Pomazanie z.* die heil. letzte Oelung.

unctĭto, as. *oleykuię.* oft salben.

unctiuscŭlè. adv. *tłusto.* etwas fett.

unctiuscŭlus, a, um. *okraszony, trochę namaszczony, trochę tłusty.* etwas geschmieret, ein wenig gesalbet, ein wenig fett gemacht, etwas köstlich, niedlich.

unctor, oris, m. *Smarownik.* ein Schmierer, Salber, ein karger Filz.

unctōrius, a, um. *Namazywaniu albo Smarowaniu służący, oleykowy.* zum Salben oder Schmieren gehörig.

unctorium hypocaustum. *Smarownia.*

unctŭlum, i, n. *Mać.* Salbe.

unctŭlus, a, um. *trochę namazany.* ein wenig gesalbt oder geschmiert.

unctum, i, n. *Okrasa.*

unctūra, æ, f. unctus, us, m. *i. q.* unctio.

unctus, a, um. *namazany, oleykowany, Pomazaniec; tłusty, okraszony; gładki 5. bogaty.* gesalbt, geschmiert, reich, herrlich. *syn.* inunctus, perunctus, oblĭtus, imbūtus, dēlibūtus, *vel* lautus.

uncus,

uncus, i, m. *Hak* 1. 2. *Osęka*, *Kluczka* 1. *Kotwica*, *Klamra*. ein Haken, Schiffhaken, Haft, Schnalle. *syn.* uncinus, harpăgo, hāmus, hāmŭlus.

uncus, a, um. *zakrzywiony* 2. *haczysty*. krumm, gekrümmt, hakicht. *syn.* uncĭnātus, curvus, incurvus, ăduncus, inflexus.

UND

Unda, æ, f. *Woda*, *Wał na wodzie*, *Zamięszanie*, *Tłum*. Wasser, Wasserfluth, Welle, Tumult, Lärm, Getümmel. *syn.* ăqua, lympha, lătex, flūmen, flŭvius, rīvus, fons, *vel* fluctus, æstus, *vel* turba, tŭmultus.

undābundum, i, n. *i. q.* mare.

undābundus, a, um. *opływaiący*, *pełny Wody*. voll Wasser oder Wellen.

undāmen, inis, n. *Wał na Wodzie*, *Ulewa*. Wasserfluth, Ergießung.

undans, antis, o. *opływaiący*, *powiewaiący się*, *wełnisty* 2. *wężykowaty*, *wodnowzorżysty*. überflüßig. *vide* undabundus.

undanter. adv. *obficie* häufig, überflüßig.

undātim. adv. *wełnisto*, *hurmem*, & in *sypią się*. wellenweise.

undātio, onis, f. *Powódź*, *Wylewanie z Brzegow*. Ueberschwemmung, Anlauf des Wassers.

undātus, a, um. *wełnisty* 2. *wodnowzorżysty*. gewässert.

UNDE

Undè. adv. *zkąd*, *od kogo*, *ktory*. woher, von wannen.

undĕcēni, æ, a. *iedenaście*. je eilf.

undĕcentum. *dziewięćdziesiąt y dziewięć*. neun und neunzig.

undĕcies. adv. *iedenaście kroć*. eilfmal.

undĕcim. *iedenaście*. eilf.

undĕcĭmus, a, um. *iedenasty*. der eilfte.

undĕcĭrēmis, is, f. *Nawa maiąca Wioseł iedenaście*. ein Schiff von eilf Ruderbänken, ein eilfruderiges Schiff.

undĕcunque, undĕlibet. adv. *zkądkolwiek*. es sey woher es wolle, woher man will.

undēni, æ, a. *i. q.* undeceni.

undēnōnāginta. *osmdziesiąt y dziewięć*. neun und achtzig.

undeoctoginta. *siedmdziesiąt y dziewięć*. neun und siebenzig.

undēquădrāgies. adv. *trzydzieści dziewięć kroć*. neun und dreyßigmal.

undequadraginta. *trzydzieści y dziewięć*. neun und dreyßig.

undequinquagēsĭmus, a, um. *czterdziesty dziewiąty*. der neun und vierzigste.

undequinquaginta. *czterdzieści y dziewięć*. neun und vierzig.

undēsexāginta. *pięćdziesiąt y dziewięć*. neun und funfzig.

undētrīcēsĭmus, undetrīgēsĭmus, a, um. *dwudziesty dziewiąty*. der neun und zwanzigste.

undētrīcēni, æ, a. *dwadzieścia y dziewięć*. je neun und zwanzig.

undetriginta. *dwadzieścia y dziewięć*. neun und zwanzig.

undevicēsĭmānus, a, um. *dziewiętnastowy*, *z dziewiętnastego Pułku*. von der neunzehnten Legion.

undēvīcēsĭmus, undevigesimus, a, um. *dziewiętnasty*. der neunzehnte.

undēvīginti. *dziewiętnaście*. neunzehn.

undevis, undeunde. *i. q.* undecunque.

UNDI

Undĭcŏla, æ. *w Wodzie mieſzkaiący.* der ſich im Waſſer aufhält.

undifluus, a, um. *płynący.* fließend.

undĭfrăgus, a, um. *Wały na Wodzie rozpędzaiący.* das die Wellen vertreibet.

undĭque. adv. *zewſząd.* allenthalben, von allen Orten her. *ſyn.* ex omni lŏco.

undĭquĕ gĕnĕrum. adv. *różnego Gatunku.* allerhand Arten.

undĭquĕ gentium, undique ſecus, undique verſum, undique vorſum. adv. *zewſząd.* allenthalben, hin oder herum, überall.

undĭſŏnus, a, um. *wodoſzumny.* brauſend, wie Waſſer rauſchend.

undĭvăgus, a, um. *po Wodzie błąkaiący ſię.* über dem Waſſer herum irrend.

undĭvŏmus, a, um. *Wodę wyrzucaiący.* Waſſer ſpeyend.

undo, as. *obfituię, opływam, oblewam wylewam z Brzegow, powiewam ſię, wrę co, wybuchnąć, zalewa, rozlewa.* überfließen, Wellen oder Fluthen treiben, Wellen werfen, brudeln. *ſyn.* ĭnundo, exundo, fluctuo, æſtuo.

undōſus, a, um. *wełniſty 2.* wäſſerig, voll Waſſer oder Wellen. *ſyn.* undans, fluctuans, æſtuans, fluctuōſus, æſtuōſus, undĭvŏmus, undîs turgĭdus, tŭmens, ſŏnōrus.

undŭla, æ, f. *mała Woda.* ein Wäſſerchen.

undŭlātus, a, um. *wełniſty 2. wodnowzorzyſty.* gewäſſert, dem Waſſer ähnlich gemacht.

undulatà veſtis, toga. *Czamlet.* ein Kleid von gewäſſertem Zeug.

ūnĕdo, ōnis, f. *Nieſplik 2.* Elzbeere.

ūnĕtvīcēſĭmāni *ſcil.* milites. *żołnierże z dwudzieſtego pierwſzego Pułku.* Soldaten von der ein und zwanzigſten Legion.

ūnĕtvīcēſĭmus, a, um. *dwudzieſty pierwſzy.* der ein und zwanzigſte.

UNG

Ungaria, Ungarus. *lege* Hungaria &c.

ungentum priſcè. *lege* unguentum.

ungo, is. *namazuię 1. oleykuię, okraſić.* ſalben, beſchmieren. *ſyn.* ĭnungo, pĕrungo, lĭno, oblĭno, tingo, imbuo. *phr.* ŏleo, unguento perfundo.

unguēdo, inis, f. *i. q.* unguentum.

unguellŭla, æ, f. *Paznogieć; Pazurek.* das Nägelein.

unguen, ĭnis, n. *Maść 1. Okraſa, Maż, Lipkość.* Salbe, Fett, Schmalz.

unguen ceti. *Tron, Tłuſtość wielorybia.* Fiſchthran.

unguen indere. *okraſić.*

unguentāria, æ, f. *Aptekarka, aptekarſka Nauka.* eine Quakſalberinn, die Kunſt Salben zu machen, Apothekerkunſt.

unguentārius, ii, m. *Aptekarz.* ein Quakſalber, Salbenkrämer, Apotheker.

unguentārius, a, um. *oleykowy.* zum Salben gehörig.

unguentātus, a, um. *oleykowany, perfumowany.* geſalbt, geſchmiert, balſamirt.

unguentĭāna, æ, f. *Tatarſkie Ziele.* Kalmus, Galgant.

unguento, as. unguentô perfrico. *perfumuię.* ſalben. *vide* ungo.

unguen-

unguentum, i, n. *Maść*, *Oleiek*, *Balsam*. Salbe, Balsam.

unguĭcŭlus, i, m. *Paznogieć*, *Pazurek*. ein kleiner Nagel an Fingern und Zehen; Klaue der kleinen Vögel.

unguilla, æ, f. *vide* unguentum.

unguĭnōsus, a, um. *mazisty*, *tłusty*. voller Salben oder Balsam.

unguis, is, f. *Paznogieć*, *Pazur*, *Kopyto* *i. Hak*, *Onich*, *Latorośl* *i. różanego Kwiatu spodek*, *Pław* 4. *Błyszczak*, & sub *kapitelować*. Nagel an Fingern und Zehen, Huf, Klaue.

unguem alicui ostendere. *gardzę*, *Figę pokazać*. einen aufs äußerste verhöhnen.

ad unguem. *wytwornie*, *gładko*, *doskonale*. ganz fleißig und fertig, galant und vollkommen.

unguito, as. *vide* ungo.

ungŭla, æ, f. *Kopyto i. Hak katowski*, *Onich*. Huf, Klaue. *Item* tortorum instrumentum. *syn.* unguis.

ungulæ hæ. *Paznokty żelazne*.

ungŭlātus, a, um. *pazurowaty*. große Nägel oder Klauen habend.

ungŭlum, i, n. & *ungŭlus*, i, m. *Pierścień*. ein Ring.

unguo, is. *i. q.* ungo.

ungustus, i, m. *i. q.* fustis uncus.

UNI

ūniănĭmus, a, um. *zgodny*. einmüthig, einträchtig.

ūnĭcălămus, a, um. & ūnĭcaulis, e. c. *nierosochaty*. einhälmig, einstenglig.

ūnĭcè. adv. *iedynie*, *bardzo*, *osobliwie*. einig und allein, gar sehr, insonderheit. *syn.* præcĭpuè, singŭlārĭter.

ūnĭcĭnium, ii, n. *Spiewanie iedney Osoby*. Gesang, da einer allein singet, ein Solo in der Musik.

ūnĭcŏlor, oris. *ūnĭcŏlōrus*, a, um. *iedney Maści*. von einerley Farbe.

ūnĭcornis, e. c. *iednorogi*. einhörnicht.

ūnĭcornis, is, m. & unicornu indecl *Iednorożec*. ein Einhorn.

ūnĭcorpŏreus, a, um. *iednostayny*. einleibig.

ūnĭcultor, oris, m. *iednego Boga czczący*. der nur einen Gott verehret.

ūnĭcus, a, um. *iedyny*, *iednorodny*, *osobliwy*, *wyborny*, *miły*. einig, einzig, allein, vortreflich; berühmt, sehr geliebt.

ūnĭformis, e. c. *iednostayny*. einförmig, gleichförmig.

ūnĭformĭtas, atis, f. *Iednostaynośc*. Gleichförmigkeit.

ūnĭformĭter. adv. *iednostaynie*. gleichförmig.

ūnĭgĕna, æ, m. *iednorodzony*. ein Eingeborner, ein einiges Kind.

ūnĭgĕnus, *ūnĭgĕnĭtus*, a, um. *iednorodzony*. eingeboren, einig und allein geboren.

ūnĭjŭgus, a, um. *osobno*, *przywiązany*. einig und allein angebunden.

unijugæ vineæ. sub *Winnica przywiązana*. Weinberge, da ein jeder Weinstock besonders an einen Pfahl gebunden ist.

ūnĭmamma, *unimammia*, æ, f. *Niewiasta iedną Pierś maiąca*. sub *Cycek i.* eine Weibsperson die nur eine Brust hat.

ūnĭmănus, a, um. *iednoręki*. einhändig, nur eine Hand habend.

ūnĭmŏdus, a, um. *iednakowy*. einerley.

ūnio, is, ire. sub *ziednoczyć*. vereinigen, vereinbaren, zusammen bringen. *syn.* jungo, conjungo, necto, connecto, colligo, as, cōpŭlo.
ūnio, onis, f. *Ziednoczenie.* die Vereinigung.
ūnio, onis, m. *Perła*, *Cebula 1. Es na Kostce*, *Kostek rzucenie nieszczęśliwe.* eine Perle. *syn.* margărīta, bacca, gemma.
unionum mater. *perłowa Macica.* Perlenmutter.
ūnĭŏcŭlus. vide unoculus.
ūnĭpĕdius, a, um. *iednonogi.* einfüßig.
ūnĭrŏtārius, ii, m. *Taczkarz.* ein Schubkärner.
ūnĭrŏtum, i, n. *Taczki.* Schubkarn, Karn mit einem Rad.
ūnisŏnus, a, um. *iednako brzmiący.* & sub *na dwa Głosy.* was einerley Klang hat.
ūnīstirpis, e. c. *nierosochaty*, & sub *Pniak.* einstämmig.
ūnĭtas, atis, f. *Iedność*, *Iednakość*, *Ziednoczenie*, *Podobieństwo 1. Zgoda.* Einigkeit, Sache, so nur in einem bestehet oder einerley Beschaffenheit hat; Einhelligkeit.
ūnĭtè, *ūnĭter.* adv. *pospołu*, *iednostaynie.* zugleich, mit einander.
ūnītio, onis, f. *vide* unio, f.
ūnītus, a, um. *ziednoczony.* vereiniget.

U N I V

ūnĭversālis, e. c. *powszechny.* allgemein, zu vielen gehörig.
ūnĭversālitas, atis, f. *Powszechność.* die Allgemeinheit, allgemeines Wesen.
ūnĭversāliter, ūnĭversātim, ūnĭversè & ūnĭversim. adv. *ogółem*, *powszechnie.* allgemeiniglich, gleichdurchgängig, insgemein.
ūnĭversi, æ, a. *wszyscy.* alle. *vide* universus.
ūnĭversĭtas, atis, f. *Powszechność*, *Pospolitość*, *Swiat 1.* die ganze Gemeine, der allgemeine Haufe, Versammlung. *Item i. q.* academia.
ūnĭversum, i, n. *wszystko*, *Swiat 1.* das Ganze, die ganze Welt, alles mit einander.
ūnĭversus, a, um. *wszystek*, *ogólny.* ganz, alle, allgemein, sämmtlich. *syn.* omnis, cunctus, totus.
ūnĭvĭra, ūnĭvĭria, æ, f. *scil.* mulier. *Niewiasta*, *ktora tylko iednego Męża miała.* sub *Iednożeniec.* ein Weib, so nur einen Mann gehabt hat.
ūnĭvĭrātus, us, m. *Stan Niewiasty*, *ktora iednego Męża miała.* Zustand eines Weibes, so nur einen Mann gehabt.
ūnĭvŏcè. adv. *w iednakowy sposób.* auf einerley Art und Weise.
ūnĭvŏcum, i, n. *univoca* apud Grammaticos *eadem, quae Synonyma.* Apud Dialecticos vero *ea sunt*, *quorum & nomen commune est*, *& ratio substantiae eadem*, *ut hominum*, *equorum &c.*
ūnīusmŏdi, unius generis. *iednaki*, *iednostayny.* einerley Art.
ūno, as. *i. q.* unio, is.
ūnŏcŭlus, a, um. *Iednooki.* einäugig, ein Einäugigter.
ūnŏmammia, æ, f. *vide* unimamma.
ūnŏsè. adv. obsol. *razem.* zugleich. *vide* simul.
unquam. adv. *kiedy 2.* jemals. *vide* aliquando.

unverſum. obſol. *lege* univerſum.
unum, i, n. *Iedno* 1. 2. Eins.
unus, a, um. *Ieden* 1. 2. *niektory*, *nieiaki*, *iednaki*, *Sam* 1. *tenże*. einer, jemand. *ſyn.* ăliquis, ūnĭcus, ſōlus.
unus aliquis. *ktoryś*. jemand.
unus è populo, unus è vulgo. *poſpolity Człowiek*, *podły*. ein gemeiner Menſch.
unus nullus. *Nikt*. Niemand.
unus ſemis pes. *półtoroſtopna Miara*. anderthalb Schuh.
una opera, uno ictu. *do Razu*, *razem*. auf einmal.
unius & ſemiſſis. *półtora czego*. anderthalb.
uno faſce. *poſpołu*. zugleich.
uno grege. *Gromadą*. haufenweiſe.
uno hauſtu, ſpiritu. *Duſzkiem*. auf einmal.
uno ore, tenore. *zgodnie*, *iednoſtaynie*. einmüthig.
uno puncto, momento. *Wocemgnieniu*. im Augenblick.
uno verbo. *krótko mówiąc*, *Słowem*. mit einem Wort.
unusquisque, unusquīvis, unusquilibet. *każdy z oſobna*. ein jeder, jedweder, jeglicher.
unx, uncis. *i. q.* uncia.
unxor. priſcè. *pro* uxor.

V O C

Vŏcābĭlis, e. c. *vide* vocalis.
vŏcābŭlārĭter. adv. *mianowicie*. mit Namen.
vŏcābŭlārium, ii, n. *Słownik*. ein Wörterbuch.
vŏcābŭlum, i, n. *Słowo*, *Nazwiſko* 1. ein Wort, Name, Benennung, Bedeutung eines Worts.
vōcālis, e. c. *brzmiący*, *głośny*, *mówiący*. laut, lautſchallend, hellklingend. *ſyn.* ſŏnans, ſŏnōrus.
vocales, apud Grammaticos *ſunt literae, quas ſolae per ſe ſingulae proferri poſſunt, & literam ac ſyllabam quin & dictionem conſtituunt, multo magis autem conſonantibus junctae.*
vocalia agri inſtrumenta. *Parobcy*, *Dziewki*, *Naiemnicy &c.* Dienſtboten, Knechte, Mägde, und Tagelöhner.
vocalia ſigna. *Haſło żołnierſkie*. die Loſung im Kriege, Parole, Loſungswort.
vōcālĭtas, atis, f. *Głoſu brzmienie*. Wohlklang.
vōcālĭter. adv. *głośno*. laut, hell.
vŏcāmen, ĭnis, n. *Imię* 1. *Nazwiſko* 1. Name, Nennung.
vŏcātio, onis, f. *Wzywanie* 1. *Pozwanie*, *Powołanie* 1. *Zapraſzanie*. Rufung, Einladung, Beruf zu einem Amt oder Stand.
vŏcātīvus, a, um. *Przyzywaniu ſłużący* & ſub *Słow odmiany*. rufend, nennend.
vocativus caſus apud Grammaticos *eſt quintus in declinatione.*
vŏcātor, oris, m. *wołaiący kogo*, *zaproſzonych Przyzywacz*. ein Nenner, Berufer, Einlader.
vŏcātōrius, a, um. *wołaiący*, *przyzywaiący*, *zapraſzaiący*. ladend, rufend.
vŏcātus, us, m. *vide* vocatio.
vŏcātus, a, um. *zawołany*, *nazwany*, *przyzwany*, *zaproſzony*. gerufen, gefordert, geladen. *ſyn.* appellātus, accītus, accerſītus, nōmĭnātus.

vŏcĭfĕ-

vōcĭfĕrārius, ii, m. & *vōcĭfĕrātor*, oris, m. *Wrzask robiący.* der ein Geschrey verursachet.

vōcĭfĕrātio, onis, f. vōcĭfĕrātus, us, m. *Wrzask, Krzyk 1. 2. Wołanie.* Geschrey.

vōcĭfĕro, as. & vōcĭfĕror, aris. *wrzeszczę, Wołam.* schreyen, schelten, überlaut rufen. *syn.* clāmo, exclāmo, conclāmo. *phr.* vōcibus auras, æthera, campos, dŏmum, urbem impleo, compleo.

vociferant galli. *Kury pieią.* die Hähne krähen.

vōcĭfĭco, as. *wołam 1.* mit erhabener Stimme ausschreyen.

vŏcĭto, as. *nazywam 1.* nennen, oft rufen und fordern.

vŏco, as. *wołam 3. przyzywam, nazywam, pozywam 1. zapraszam, zamawiam 1. wzywam 1. wyzywam, nabawiam, obwiniam.* rufen, laden, einladen, zu Gaste bitten. *syn.* appello, advŏco, compello, as, accerso, accieo, accio, *vel* invīto, addūco, *vel* nōmĭno, nuncūpo.

voco in controversiam. *wątpię.* zweifeln.

voco in partem. *uczestnikiem czynię.* einen theilhaftig machen.

vŏcŭla, æ, f. *Głosek, Słówko.* Stimmlein, Wörtlein.

vocula falsa. *Fistuła 3. Wycwerki.*

vŏcŭlātio, onis, f. *Natężanie 2.* Bezeichnung eines Worts mit einem Accent.

voiscra. vide *volsgra.*

VOL

Vŏla, æ, f. vola manûs. *Dłoń spodnia.* die flache Hand.

vola pedis. *Podeszwa 1. Dołek 1.* Fußblatt.

vŏlans, antis, o. *Ptak.* ein Vogel.

vŏlātĭcus, a, um. *lotny 1. prętki, niestateczny.* fliegend, hin und her fahrend, flatterich, flüchtig, unbeständig.

volatica mulier. *Czarownica.* eine Hexe.

vŏlātĭlis, e, c. *lotny 1.* was fliegen kann, flüchtig, schnell, geschwind.

volatilis bestia, volatile pecus. *lataiąca Rzecz.*

vŏlātĭlia, ium, n. plur. *Ptastwo.* Flügelwerk, Vögel.

vŏlātūra, æ, f. & vŏlātus, us, m. *Latanie.* das Fliegen, Flug oder Zug der Vögel.

vŏlens, entis, o. *chętny, łaskaw 1. umyślnie* & in *przyiemny.* wollend, günstig.

vŏlenter. *adv.* volenti animo. *rad 1. ochotnie.* gern, willig.

vŏlentia, æ, f. *żądza.* das Wünschen, Wollen, Wunsch, Verlangen, Willigkeit.

volentia alicui facio. *przysługuię się.* einem mit etwas bedienen.

volgiŏlum, i, n. & volgiŏlus, i, m. *Wał 3.* ein Schlägel oder Rammel, damit man etwas einschlägt oder eben macht.

volgivagus. lege *vulgivagus.*

volgo, volgus. lege *vulgo, vulgus.*

volim priscum *pro* velim.

vŏlĭgo, ĭnis, f. *Kałamarz pław morski.*

Volinia, æ, f. *Wołyń.*

vŏlĭtātus, us, m. *i. q.* volatus.

vŏlĭtes hi. *żołnierz lekki.*

vŏlĭtio, onis, f. *i. q.* volentia.

vŏlĭto, as. *latam często, przebiegam się, przeieżdżam 1. 6.* oft und schnell fliegen, hin und wieder laufen, schnell schwärmen.

volitare per ora hominum. *Ludziom na Języku być* den Leuten in den Mäulern seyn.

vŏlitio, onis, f. *i. q.* volentia.

vŏlo, ōnis, m. *żołnierz dobrowolny.* ein freywilliger Soldat, ein Volontair.

vŏlo, as. *lecę 1. 2. latam, bieżę 2. iadę 4.* fliegen, geschwind laufen. *syn.* vŏlĭto. *phr.* auras, æthĕra, aëra, æthereos tractus, pennis, ālis, rēmĭgio ālārum sĕco, scindo, verbĕro, trāno.

vŏlo, vis. *chcę, życzę, żądam 1. znaczę.* wollen, gewogen seyn, wünschen. *syn.* cŭpio, opto, ăveo, dēsīdĕro, plăcet, *vel* jŭbeo, impĕro.

volo te. *trzeba mi cię.* ich bin deiner bedürftig.

volo bene alicui. *sprzyiam.* einem gewogen seyn.

velim, vellem. *radbym.* ich möchte es gern.

velis. *racz.* sub *raczę 3.*

velit, nolit. *rad nie rad.* er mag oder mag nicht.

volpes. lege *vulpes.*

volsella, æ, f. *Włosowki, Kleszczki barwierskie.* Haar- oder Rupfzänglein, Kronzange.

volsgra, æ, f. *pewny Rodzay Ptakow, ktorych przy Ofiarach zażywano.* vide sub *nieszczęśliwy.* eine gewisse Art von Vögeln, so bey den Opfern gebraucht wurden.

volsus. lege *vulsus.*

volt pro vult. *voltus pro* vultus.

VOLV

Volva. *lege* vulva.

vŏlūbĭlis, is, f. *Powoy.* Mauerkraut, Tag- und Nachtschatten.

vŏlūbĭlis, e. c. *potoczny 1. obrotny bystry 1. płochy, niestateczny 1. odmienny, mowny.* beweglich, leicht zu bewegen, sich umdrehend, geläufig, unbeständig. *syn.* versātĭlis, lĕvis, mōbĭlis, instăbĭlis, inconstans.

vŏlūbĭlĭtas, atis, f. *Potoczność, Obrotność, Niestateczność, Prętkość, Prętkomówność, Odmienność.* Beweglichkeit, Geschwindigkeit, Unbeständigkeit. *syn.* mōbĭlĭtas, lĕvĭtas, cĕlĕrĭtas, inconstantia.

vŏlūbĭlĭter. adv. *potocznie, prętko.* beweglich, geschwind, schnell, rollend.

vŏlŭcer, m. vŏlŭcris, m. & f. vŏlŭcre, n. *lotny 1. skrzydlasty, prętki.* geschwind, schnell, flüchtig. *syn.* vŏlans, cĕler, vēlox, cĭtus, concĭtus, pernix.

vŏlŭcra, æ, f. *i. q.* convolvŭlus. *Gasienica, Robak Winnicę psuiący.* eine Raupe, gewisser Wurm, so die Weinreben beschädiget.

vŏlŭcre, is, n. *lataiąca Rzecz.* alles was fliegen kann.

vŏlŭcrĭpes, ĕdis, o. *prętkonogi.* schnellfüßig.

vŏlŭcris, e. c. *vide* volucer.

vŏlŭcris, is, f. *Ptak, lataiąca Rzecz.* ein Vogel, alles was flieget oder fliegen kann. *syn.* ăvis, āles.

volucris Scythica. *Fazyan.*

vŏlŭcrĭtas, atis, f. *Prętkość.* Flüchtigkeit.

vŏlŭcrĭter. adv. *vide* volubiliter.

vŏlŭcrum, i, n. *Błona 4. Zasłona, Zawicie 2.*

volvendus, a, um. *obracaiący się* sub *obracam 7.*

volvens, entis, o. *schodzący.* & sub *stoiąc*,

vŏlūmen, inis, n. *Księga*, *Tom Ksiąg*, *Obracanie*, *Zatoki* 3. *Wał płótna*, *Postaw*, *Kręgi*, *Powrozow*, *Zawikłanie*. ein Buch, ein jedes zusammen gewickeltes Ding oder Paquet. *syn.* līber, cōdex, libellus, *vel* gȳrus, spīra, orbis, glŏmĕrāmen, rŏtātus.

vŏluntārie, vŏluntāriò. adv. *dobrowolnie*, *z Chęcią*. gern, willig, freywillig, mit Willen. *vide* sponte.

vŏluntārius, a, um. *dobrowolny*, *samorodny*. mit Willen, gutwillig, freywillig, ungezwungen.

voluntarius, ii, m. *scil.* miles. *żołnierż dobrowolny*. ein Volontair, freywilliger Soldat.

vŏluntas, atis, f. *Wola* 1. 2. *Chęć*, *Sprzyianie*, *Przedsiewzięcie*. der Wille, Zuneigung, Vornehmen, Anschlag. *syn.* arbītrium, *vel* mens, ănĭmus, prōpensio, făvor, ămor, stŭdium, *vel* cŭpīdo, dĭsīdĕrium, vōtum, *vel* consĭlium, prōpŏsĭtum, sententia.

voluntas aliena offensa. *Nieżyczliwość*. Misgunst.

voluntas benefica, liberalis. *Szczodrobliwość*. Freygebigkeit.

voluntas libera. *Wolność woli*. freyer Wille.

voluntas ultima defuncti. *Testament*. der letzte Wille.

voluntate. *i. q.* voluntariè.

voluntatem postremam condere, ordinare. *Testament czynić*. ein Testament machen.

volvo, is. *taczam*, *toczę* 1. *obracam* 7. *mięszam* 1. *zwolgam się*, *myślę* 1. *rozważam* 1. *wartuię*. wälzen, rollen, schieben; etwas bey sich bedenken, beherzigen. *syn.* vŏlūto, verto, verso, mŏveo, ăgĭto, convolvo, torqueo, rŏto, ēvolvo, pervolvo.

volvo oculos. *świdrzę*, *przypatruię się*. zuschauen.

vŏlvor. pass. *taczam się*, *toczę się* 1. *kręcę się*. sich drehen.

volvŏla, æ, f. & volvox, ōcis, m. *i. q.* volucra.

volvŏlus, i, m. *Gryzienie* 2. *Wał* 3.

vŏlūp, *vŏlūpe*, n. *i. q.* delectabile. *Roskosz* 2. *miło mi*, *lubię co*. erfreulich, lieb, angenehm.

vŏluptābĭlis, e. c. *roskoszny* 1. *ucieszny przyiemny*. lustig, wollüstig, erfreulich, angenehm.

vŏluptārius, ii, m. *Roskosznik*. ein wollüstiger Mensch.

vŏluptārius, a, um. *roskoszny* 2. *lubieżny* 1. 2. *pieściwy*, *roskoszniczy*. wollüstig, der in Wollust lebet, angenehm, ergötzlich.

voluptarius sensus. *Pieszczota*. Ergötzlichkeit.

voluptaria loca. *przyiemne Mieysca*. angenehme und ergötzliche Oerter.

vŏluptas, atis, f. *Roskosz* 1. *Uciecha*, *Kochan*. Wollust, Vergnügen, Ergötzung des Gemüths. *syn.* lætitia, gaudium, *vel* lĭbīdo, luxus, luxŭries, dēlĭciæ, lascĭviæ.

voluptate magna. *rad* 1. gern.

voluptatem creare alicui. *ucieszyć kogo*. einen erlustigen.

vŏluptĭfĭcus, a, um. *Roskosz przynoszący*. Wollust oder Vergnügung machend.

vŏluptor, aris. *Roskosz mam*, *roskosznie żyię*. in Wollust leben.

vŏluptuā-

vŏluptuārius, a, um. *roſkoſzniczy.* wolluſtig.
voluptuor, aris. *i. q.* voluptor.
vŏlŭptuōſe. adv. *roſkoſznie.* wollůſtig.
vŏluptuōſus, a, um. *roſkoſzny* 1. *lubieżny* 2. wollůſtig, voller Eitelkeit und Wolluſt, der Wolluſt ergeben. *vide* lĭbīdĭnōſus.
vŏlūta, æ, f. *Zwiianie* 1. der Schnörkel, Zierrath des Joniſchen Capitals in der Geſtalt einer Schnecke.
vŏlūtābrum, i, n. *Walania mieyſce, Kałuża.* ein Pfuhl, Såu- oder Miſtpfůtze, Kothlacke.
volutabrum pulvereum. *Piaſkownia ptaſza.*
vŏlūtābundus, a, um. *walaiący ſię.* wålzend.
vŏlūtāre, is, n. *Pomywalnik, Pomyinik.* ein Spůlfaß.
vŏlūtāris, e. c. *kałużany.*
vŏlūtātim. adv. *Kulaiąc* ſub *Toczkiem.* hin und her wålzend.
vŏlūtātio, onis, f. & vŏlūtātus, us, m. *Taczanie* 1. 3. *Walanie, Cieleſność* 3. das Wålzen, die Umtreibung.
vŏlūtātus, a, um. *toczony, biegły.* gewålzet.
vŏlūto, as. *vide* volvo.
vŏlūtor. paſſ. *taczam ſię, walam ſię, upadam,* & in *wartuię.* ſich wålzen.
vŏlūtus, a, um. *toczony.* gewålzet, fortgetrieben.
vŏlūtus, us, m. *Czołganie, Obracanie, Toczenie.* die Wendung, Krůmmung, Drehung, Wålzung.
volvŭlus. ſub *Kolika* 1.

V O M

Vŏmax, ācis, o. *i. q.* impūrus.
vŏmer, ĕris, m. *Lemieſz, Radło.* Pflugſchaar.
vŏmĭca, æ, f. *Wrzedzienica, Wrzód* 2. *Skaza, Dziub, żyła kruſzcowa.* Blutgeſchwår, Eiterbeule.
vŏmĭcōſus, a, um. *pełny Wrzodow.* voll Geſchwůre.
vŏmĭcus, a, um. *wrzodowaty.* eiterig, ſchwårend.
vŏmĭfĭcus, a, um. *Womity ſprawuiący.* ein Brechen verurſachend.
vŏmis, eris, m. *i. q.* vomer.
vŏmĭtio, onis, f. & vŏmitium, ii, n. *Womit* 1. das Erbrechen.
vŏmĭtīvus, a, um. *i. q.* vomitorius.
vŏmĭto, as. ſub *womytować.* ſpeyen, kőkken, ſich ůbergeben, erbrechen, auswerfen. *ſyn.* vŏmo, ēvŏmo, rĕvŏmo, ējĭcio, ējecto, rējĭcio, rējecto, ēgĕro, ēructo, rĕmitto.
vŏmĭtor, oris, m. *Bluj.* der leicht ſpeyet, ſich ůbergiebt oder erbricht.
vŏmĭtōrius, a, um. *womitowy.* das Speyen oder Brechen verurſachend.
vŏmĭtŭrio, is, ire. *zwiia mi ſię, womitować mi ſię chce.*
vŏmĭtus, us, m. *Womit* 1. 2. das Brechen, Speyen, Uebergeben.
vŏmo, is. *vide* vomito.
vŏpiſcus, i, m. *Bliźniak.* ein Zwillingskind, das lebendig zur Welt kömmt, da das andere im Mutterleibe todt geblieben.
vopte. obſol. *pro* vos ipſi.

V O R

Vŏrācĭtas, atis, f. *Obżarſtwo.* Vielfreßigkeit.
vŏrācĭter. adv. *łakomie.* vielfreßig.

vŏrāgĭnōsus, a, um. *przepaścisty, wirowaty.* voll tiefer grundloser Löcher, voll Tümpfel, bodenlos.

vŏrāgo, ĭnis, f. *Wir, Przepaść* 1. *Topiel, Przerwa,* & tr. *żarłok.* ein grundloses Loch, Morastloch; Abgrund, ein Schlemmer, Prasser. *syn.* bărāthrum, ăbyssus, gurges, chărybdis, vortex, turbo, tellūris hiātus.

vŏrātio, onis, f. *żarcie.* das Fressen, Freßsucht, Verschluckung.

vŏrātor, oris, m. *żarłok.* ein Fresser.

vŏrātrīna, æ, f. *Mieysce do żarcia po kątnego, Przepaść* 1. ein Ort, wo man frißt und säuft, Freßwinkel, Grundloch. *i. q.* vorago.

vŏrātus, a, um. *pożarty.* gefressen, verschluckt.

vŏrātus, us, m. *vide* voratio.

vŏrax, ācis, o. *obżarty, nienasycony, żarliwy* 1. freßig. *syn.* ĕdax, gŭlōsus, helluo.

vŏro, as. *żrę.* fressen, ganze Stücke verschlucken ohne solche zu kauen. *syn.* dēvŏro, dēglūtio, ēxĕdo, dēpascor, helluor, absūmo.

vorsoria, vorsura, vorsus, vorsutus, vortex, vorticosus, vorto, vortumnus. *lege* versoria, versura, versus, versutus, vertex, verticosus, verto, vertumnus.

vortex igneus. *Piorun.* Wetterstrahl.

vos. *wy.* Ihr oder Euch.

vosmet & vosmetipsi *pro* vos ipsi.

VOT

vōtĭfer, era, erum. *życzący, życzliwy.* wünschend, Wünsche bringend.

vōtīvus, a, um. *ślubny, życzliwy, chętnie przedsięwzięty.* durch Gelübde versprochen, wünschend, freywillig vornehmend, zum Gelübde gehörig.

vōto, as. *i. q.* voveo.

vōtum, i, n. *ślub* 1. *Zawieszenie* 2. *Ofiara* 1. *ślubne zawieszenie; żądanie, Pożądanie, Głos* 2. Gelübde, Wunsch, Verlangen, Begierde, Beyfall, Stimme. *syn.* prōmissum *vel* dōnārium, *vel* dēsīderium *vel* suffrāgium.

vota execrantia. *Przeklęctwo.* Verwünschung, das Fluchen.

vota nefaria. *Czary.* Hexerey.

vota pro aliquo concipio, suscipio. *obiecuię kogo, ślubię* 1.

voti damnatus, reus. *ślubu winien.*

vōtus, a, um. *poślubiony.* gelobt, gewünscht, gewidmet.

voveo, es. *ślubię co Bogu, wydaię się za kogo, obiecuię* 3. *żądam* 1. *życzę.* geloben, Gelübde thun, versprechen, wünschen, verlangen. *syn.* prōmitto, spondeo, opto, dēsīdĕro, dēvŏveo, dīco, as, consēcro. *phr.* vōtum făcio, nuncŭpo, concĭpio, ēmitto, vōtô me oblĭgo, obstringo.

vox, vōcis, f. *Głos, Słowo.* Stimme, Klang, Wort, Rede, Sprache. *syn.* sŏnus, verbum, vŏcābŭlum, sermo, lŏquēla.

voce. *w Słowie.* mit einem Wort.

voce contenta, exserta, summa. *głośno.* laut.

vocem attollo. *wołam* 1. laut rufen.

vocem emitto. *mówię.* reden.

vocem jungo fidibus. *przyśpiewywam.*

vocis contentio. *Wołanie.* das Rufen.

ūpĭlio, onis. *vide* opilio.

ŭpŭpa, æ, f. *Dudek* 1. *Młot, Nierządnica.* ein Wiedehopf, ein Hammer, eine Hure.

U R A

Uræon & uræum, i, n. *gr. piscis è thynnorum genere.*

ūrānŏgrăphia, æ, f. *gr. Opisanie Nieba.* die Himmelsbeschreibung.

ūrānŏmetria, æ, f. *Odmierżenie Nieba.* Abmessung des Himmels.

ūrānŏpŏlis, is, f. *Niebo 2.* der Himmel.

ūrānŏscŏpia, æ, f. *gr. Uważenie, Obrotow niebieskich.* Betrachtung der himmlischen Körper.

ūrănŏscŏpus, i, m. *gr. Niebowid, rozmyślaiący, pewny rodzay Ryb.* ein Sterngucker, eine gewisse Art von Fischen.

U R B

urbānātim, urbanè. adv. *obyczaynie, po mieysku, żartownie.* höflich, bescheidentlich, manierlich.

urbānĭciānus & *urbānĭcus*, a, um. *mieyski.* in der Stadt liegend.

urbaniciani, urbanici milites. *żołnierze w Mieście rozłożeni, Garnizon.* Soldaten, die in Städten in Garnison liegen.

urbānitas, atis, f. *Obyczaynośc, Układnośc, żartownośc, żart 3. Mieyski żywot* sub *mieyski.* Höflichkeit, Stadtmanier.

urbanitate limatus. *obyczayny.* höflich.

urbānor, aris. *w Mieście bawię się.* in der Stadt seyn.

urbānus, a, um. *obyczayny, żartowny układny, mieyski, Galant, Domak, Mieszczanin.* zur Stadt gehörig, aus der Stadt, städtisch, bürgerlich, höflich, zierlich. *syn.* cīvīlis, civicus, urbis incola, *vel* lĕpidus, mītis, affābilis, bĕnignus, cōmis.

urbantis scurra. *Smieszek.*

urbĭcăpus, i, m. *Miasto odbieraiący, opanuiący.* ein Stadteroberer.

urbĭcārius, a, um. *vide* urbicus.

urbĭcrĕmus, a, um. *Miasto zapalaiący.* Stadt und Land brennend.

urbicremæ nubes. *Chmury ogniste.* Feuerwolken, Feuerregen.

urbĭcŭla, æ, f. *Miasteczko.* ein Städtlein.

urbĭcus, a, um. *mieyski.* städtisch, zur Stadt gehörig.

urbīna, æ, f. *pewny gatunek Broni u dawnych Rzymian.* eine gewisse Art von Gewehr bey den alten Römern. *i. q.* veruina.

urbo, as. *Miasto buduię, Koło robię, otaczam.* eine Stadt bauen, einen Kreis machen, umgeben.

urbs, urbis, f. *Miasto 1.* eine Stadt. *syn.* cīvitas.

urbs urbium. *Miasto stołeczne.* eine Hauptstadt.

urbum vel *urvum*, i, n. *Nasad.* Pflugsterze.

urbus, a, um. *zakrzywiony 3.* aufwärts gebogen.

urceātim. adv. *Nalewkami.* wie mit Wasserkrügen.

urceŏlāris, e. c. *krużykowy & pomurne Ziele.* zu Krügen oder Kannen gehörig; Kannenkraut.

urceŏlus, i, m. *Krużik, Dzbanek, Nalewka 2.* Krügelein, kleiner Krug oder Kanne. *syn.* culullus.

urceum, i, n. & urceus, i, m. *Krużik, Dzban, Nalewka, Wiadro 1.* Krug, Kanne, Trinkgeschirr, Wassergeschirr.

ūrēdo, inis, f. *Palenie 2. Zagorzenie 2. Srzeżoga, Swierzb 1.* der Brand an den Früchten, das Jucken.

ūrendus, a, um. *Spalenia godny.* des Verbrennens würdig.

ūrēter, ēris, m. *gr. żyła urynna.* der Harngang.

ūrēthra, æ, f. *i. q.* ductus urinarius.

ūrēticus, a, um. *i. q.* diureticus. *Urynę ruszaiący.* Harntreibend.

urgens, entis, o. *nalegaiący, gwałtowny.* dringend.

urgenter. adv. *nagle, gewałtownie.* dringender Weise.

urgeo, es. *nalegam, przynaglam, dokuczam, prę, popieram, dogrzewam, przyciskam, konam co, popycham, pilnię robię, natieram na kogo, domagam się, przynukać, idzie tym na mię, gotuię 3. uciskam.* drücken, treiben, pressen, zwingen, dringen, antreiben, anhalten. *syn.* prĕmo, insĕquor, infector, insto, comprĭmo, *vel* impello, ădĭgo, cōgo, *vel* exăgĭto, vexo.

urgeo eulullis aliquem. *upaiam.* einen trunken machen.

urgeor. pass. *cięszko mi, ciasno mi, nagaba mię 2.* getrieben werden.

U R I

ūriae, arum, f. *vide* usiæ.

ūrīca, æ, f. *Zagorzenie 2.* Mehlthau, eine gewisse Feuchtigkeit, so sich öfters Frühmorgens auf der Saat befindet, derselben aber sehr schädlich ist. *i. q.* uredo.

ūrīgo, inis, f. *Palenie 2.* geile Brunst. *i. q.* uredo.

ūrīna, æ, f. *Uryna.* Harn, Urin. *syn.* lōtium.

urina genitalis. sub *Nasienie.*

urinæ difficultas, stillicidium. *Uryny trudność.* Harnbeschwerlichkeit, Harnwinde.

urinam facio, reddo, edo. *puszczam Wodę.* harnen, das Wasser lassen.

ūrīnāle, is, n. *ūrīnārium*, ii, n. *Urynał.* Urin- oder Harnglas, Nachttopf, Nachtgeschirr.

ūrīnālis, *ūrīnāris*, e. c. & ūrīnārius, a, um. *urynny.* zum Urin gehörig.

ūrīnātor, oris, m. *Nurek 2.* ein Taucher.

ūrīnātōrius, a, um. *nurkowy.* zum Wassertaucher gehörig.

ūrīno, as. & ūrīnor, aris. *nurżam się, Nurkiem pływam.* untertauchen, unter das Wasser gehen.

ūrīnōsus, a, um. *urinny.* voller Urin.

ūrīnus, a, um. *i. q.* urinalis.

urinum ovum. *Jaie zaległe.* ein Windey.

ūrīto, as. *palę.* brennen.

urna, æ, f. *Wiadro 1. Wiadra Cwierć, Wodny Statek, Truna, losowy Statek, wotowa Skrzyneczka*, & sub *Relikwiarz.* ein Wassereymer, ein Todtentopf, in welchem die Alten die Asche ihrer verbrannten Todten zu sammlen und zu begraben pflegten, ein Loos- oder Glückshafen, Glückstopf. *syn.* urceus, hydria, amphŏra.

urnālis, e. c. *wiadrowy.* eymericht, zum Eymer, Glücks- oder Todtenhafen gehörig.

urnārium, ii, n. *wiadrowy Stół, Pomywadlnik.* Wasserbank, worauf man in den

den Küchen oder anderswo die Wasserkannen stellt.

urnātor, oris, m. *Wodę wiadrem ciągnący.* ein Wasserschöpfer mit dem Eymer aus dem Brunnen.

urnĭger, a, um. *Wiadro noszący.* der einen Wassereymer trägt.

urnŭla, æ, f. *Wiaderko, Dzbanek.* ein Eymerlein.

uro, is. *palę 1. parzę 1. 2. dogrzewam, suszę 1. 2. dokuczam, powarzył, przykrzę się, trapię, uciskam, siekę 1. pożeram, swierzbi mię, przyświecam.* brennen, verbrennen, sengen; plagen, peitschen, kränken, peinigen, martern, quälen. *syn.* exūro, ădūro, combūro, pĕrūro, crĕmo, torreo, inflammo, incendo, succendo, concrĕmo. *phr.* in ignem mitto, in cinĕrem, in favillas verto, flammis, igne, ignibus dēleo, ăbŏleo, absūmo, consūmo, extinguo, involvo.

uror. pass. *gorąco mi, dogrzewa mi, skoma mi 2.* brennen, geplaget werden, es kränkt, plaget, peiniget und martert mich. *syn.* ădūror, ardeo, exardeo, ardesco, exardesco, flăgro, incendor. *phr.* flammis, igne dēleor, ăbŏleor, cădo, pĕreo.

uror frigore. *marznę.* sehr erfrieren, von der Kälte geplaget werden.

uror libidine. *cielesną Pokusę cierpię.* fleischliche Anfechtungen leiden.

urŏgallus, i, m. *Głuszec.* ein Auerhahn.

urŏmantes, is, m. *z Uryny chorobę poznający.* der aus dem Urin die Gesundheit oder Krankheit beurtheilet.

uron, i, n. *i. q.* urina.

ūrŏpўgion, ii, n. *gr. Guzica.* das Ende des Rückgrads, der Bürzel an Hänern und Gänsen.

urpex & urpix, ĭcis, m. *Brona.* Egge oder Walze.

urruncum, i, n. & urruncus, i, m. *vide* uruncus.

ursa, æ, f. *Niedzwiedzica.* item *pewny Rodzaj Ryb.* eine Bärinn, eine gewisse Art von Fischen mit Schaalen.

ursa major, minor. *Wóz niebieski, &* in *Gwiazda żeglarska.* ein doppeltes Gestirn gegen Mitternacht, der große und kleine Wagen genennet; beyde bestehen aus sieben sichtbaren Sternen; der äußerste am kleinen Wagen wird der Polarstern genennet, nach welchem sich die Schiffleute und andere Reisende zu richten pflegen. *syn.* parrhăsis, cynŏsūra, hĕlice, arctos.

ursīnus, a, um. *niedzwiedzi.* zum Bäre gehörig, von dem Bäre kommend.

ursŭlus, i, m. *Niedzwiadek zwierzę.* ein kleiner oder junger Bär.

ursus, i, m. *Niedzwiedz.* ein Bär.

ursus mellivorus. *Bartnik 2.*

urtīca, æ, f. *Pokrzywa 1. 2. 3.* eine Nessel, Brennnessel, stechendes Kraut.

urtica marina. *Pław 9.* eine gewisse Art von Meerfischen.

ūrūca, æ, f. *Gąsienica.* eine Made.

ūruncus, i, m. *Zdzbła wierzch.* das Unterste an den Aehren, wo sich der Halm anfängt.

urvo, as. *podnoszę y spuszczam.*

ūrus, i, m. *i. q.* bos sylvestris, *Tur.* ein großer wilder Büffel, Auerochs.

urvum,

urvum, i, n. *vide* urbum.
urvus, a, um. *vide* urbus.

U S

ūsia, æ, f. *gr. i. q.* essentia *vel* substantia. *Istność.* das Wesen, ein selbstständiges Ding.
usiae, arum, f. plur. *Robacy w Swiniach.* gewisse Art von Würmen, womit die Schweine geplaget werden.
ūsio, onis, f. *Używanie 1. Rozchód, Potrzeba 4.* Nutzen, Gebrauch. *vide* usus.
ūsitātè. adv. usitato more. *zwyczaynie, po prostu.* gebräuchlich, nach gemeinem Gebrauch.
ūsitātus, a, um. *zwyczayny, pospolity 3.* gebräuchlich, gewöhnlich.
usitatum est. *Zwyczay iest, spopadł sobie.* es ist gebräuchlich.
ūsitor, aris. *używam często.* oft gebrauchen.
uspiam, usquam. adv. *gdzie 4.* irgendwo, etwa an einem Ort.
usque. adv. *aż 1. 2. poty 1. 2. bez mała, bardzo, prawie, dłużey, nieprzestaię.* bis, allezeit, unterdessen.
usque adeo. *aż 1. poty 1.* so gar, also gar.
usque dum, donec. *póki 1. aż 5.* so lange, bis.
usque eo. *tak bardzo 1. poty.* bis dahin, so weit.
usque & usque. *póki póty, nieprzestaię, ustawicznie, oprócz.* immer, beständig, unaufhörlich.
usquequaque. *wszędy, koniecznie.* überall, allenthalben, an allen Orten, zu jeder Zeit, gänzlich, allerdings.
usquequo. adv. *póki 1. aż 1.* bis wohin bis dahin.

U S T

Usta, æ, f. *szarłatna Farba.* Purpur farbe.
usterīgo, *ustīlāgo*, inis, f. *Zagorzenie 2.* der Brand an den Früchten Brandkorn.
ustio, onis, f. *Palenie 1. Opał, Kauteryzowanie.* das Brennen, der Brand, die Cauterisirung, Verbrennung, wenn man ein verdorbenes Glied am Leibe anbrennet und er tödtet.
ustīvus, a, um. *palący.* brennend, wa die Kraft hat zu brennen.
ustivum vitrum. *Szkło palące.* ein Brenn glas.
ustor, oris, m. *Palacz, Grubarz 2.* ein Verbrenner, der die todten Leichnam verbrannte.
ustrīcŭlus, i, m. *Skurę swoią przy Fryzowaniu żelazkiem opalaiący.* der se ne Haut in Absengung der Haare m dem Kräuseleisen verbrennet.
ustrīgo, inis, f. *vide* usterigo.
ustrīna, æ, f. & ustrīnum, i, n. *zgliszcz* Schmelzofen, ein Ort, wo man vo Zeiten die Todten zu verbrenne pflegte.
ustŭlandus, a, um. *Spalenia godny.* ve brennenswürdig, werth zu verbrenne
ustŭlātio, onis, f. *Palenie, Spalenie, Opalanie.* das Sengen, Abbrennen, Ve brennung.
ustŭlātus, a, um. *opalony.* gebrannt, g sengt.

ustŭlo, as. *palę 1. spalić 1. kędzierżawię.* sengen, abbrennen, verbrennen, die Haare kräuseln.

ustus, a, um. *palony.* gebrannt.

USU

ūsuālis, e. c. *używalny rozchodowy, zwyczayny.* brauchbar, zum Gebrauch dienlich, gewöhnlich.

ūsuālĭter, adv. *i. q.* usitatè.

ūsuārius, a, um. *i. q.* usualis.

ūsuārius, ii, m. *Dzierżawca.* der eine Sache in Verwahrung hat, nicht aber den Nutzen davon genießet.

ūsūcăpio, onis, f. *Dawności używania Prawo.* Besitznehmung, Ersitzung, da einer eine Sache ersessen nach Verlauf der Zeit, so in den Rechten vorgeschrieben ist.

ūsūcăpio & ūsūfăcio, is, ere. *Dawnością używania Prawa dostaię.* durch langen Besitz das Eigenthum erlangen.

usucaptus, a, um. *własny, przywłaszczony.* eigenthümlich, eigenthümlich gemacht.

ūsūfructuārius, ii. *Dzierżawca 2. Pożytek biorący.* der den Nutzen oder Nießbrauch, nicht aber das Eigenthum hat.

usufructuo, as, usum fructum lego. *w Dzierżawę puszczam.* den Nießbrauch verpachten oder einem vermachen.

usufructus. *vide* usus fructus.

ūsūperdo, is. *Pożytek tracę.* den Nutzen verlieren.

ūsūra, æ, f. *Lichwa 2. Czynsz, Prowizya, Używanie 1.* Zins, Interesse von Capitalien, Wucher, Nutzen, Genuß. *vide* fœnus.

usura centesima, dodrans, quincunx, semissis, sextantaria, unciaria &c. *Lichwa 4.*

usura temporis. *Czas 2.* Genuß der Zeit.

usura vitæ. *Zycie 1.* das Leben.

usura usurarum. *Lichwa 3.* Judenwucher, Zins auf Zins.

ūsūrārius, ii, m. *Lichwiarz.* ein Wucherer. *vide* fœnerator.

ūsūrārius, a, um. *lichwiarski, pożyczalny.* zinsbar, zum Wucher gehörig.

usuraria pecunia. *Lichwa 2.* Geld auf Zins geleget.

usuraria uxor. *Nałożnica.* ein Kebsweib.

ūsurpābilis, e. c. *zdolny do Używania.* brauchbar.

usurpātio, onis, f. *Nazywanie, Nianowanie, Wspominanie, Używanie 1. Dawności trzymania przerwanie.* Nennung, Gebrauch, Nutzen, unbefugte Anmaaßung.

ūsurpātor, oris, m. *Dzierżawca albo Przywłaszczyciel nieprawy.* ein unrechtmäßiger Besitzer.

ūsurpātōrius, a, um. *przywłaszczony.* angemaaßt, eigenmächtig.

ūsurpātrix, īcis, f. *Przewłaszczycielka nieprawa.* eine unrechtmäßige Besitzerinn.

usurpatur. *dzieie się, pospolito iest.* es wird gebraucht.

ūsurpātus, a, um. *używany, przywłaszczony.* gebraucht, angemaaßt.

ŭſurpo, as. *używam 2. przywłaſzczám, Dawność trzymania przerywam, mawiam, nazywam, wwięzuię ſię.* gebrauchen, nennen, in Obacht nehmen. *ſyn.* ūtor, frĕquenter ūtor, *vel* occŭpo, invādo.

uſurpo auribus aliquid. *ſłyſzę 2.* hören.

uſurpo memoriam alicujus. *wſpominam* an einen gedenken.

uſurpo nomen virtutis. *chwalę ſię z Cnoty.* ſich der Tugend rühmen.

uſurpo oculis. *widzę 2.* etwas ſehen.

uſurpo officium meum. *patrzę Urzędu ſwego.* ſein Amt in Acht nehmen.

uſurpo pedibus aliquid. *idę 9. chodzę po.* gehen.

uſurpo ſenſibus aliquid. *czuię 2.* fühlen, empfinden.

ūſŭrŭla, æ, f. *mała Lichwa.* kleiner Wucher.

ūſus, us, m. *Używanie 1. Zwyczay, Cwiczenie, Pożytek, Potrzeba 4. Społeczność, Poſtępek 3. Doświadczenie, Rozchod.* Brauch, Gebrauch, Uebung, Nutz, Nahrung, Conſervation, Umgang, Gewohnheit, Erfahrung. *ſyn.* uſurpātio, *vel* mos, conſuētūdo, *vel* expĕrientia.

uſus accepit. *weſzło w Obyczay.*

uſus eſt. *potrzeba ieſt.*

uſus fructus. *Dzierżawa 3. Wytrzymanie.* Nießbrauch, Nutzung von fremden Gütern.

uſu venit. *trafia ſię.*

uſu abſumere, conſumere. *przeżyć co.*

UT

Ut. conjunct. *aby, aż 5. iak 1. iako 2. 4. 5. iako kiedy, ile 1. kiedy 2. że 2. ſkoro 1. chociażby, boday mię.* daß, wie, gleichwie, gleich, als, ob, obſchon, wenn gleich.

ut ad pauca redeam, ut te abſolvam. *krótko mówiąc.* kurz geſagt.

ut aſſolet; ut nunc fit, ut nunc ſunt mores. *zwyczaynie, iako teraz Czaſy.* wie es gebräuchlich iſt.

ut leviſſimè, ut minimum. *przynamniey.* zum wenigſten.

ut illum. *Boday 4. by.* daß ihn.

ut maximè, ut plurimum. *naywięcey.* wie am meiſten, wie beſonders.

ut nihil ſupra. *wybornie.* vortrefflich.

ut *pro* qualis. *iaki 2.* wie, welcher.

ut quisque. *iaki taki 2. ktory ſię nawinął.*

ut ſe res dant. *iako ſię trafi.* wie es ſich trifft.

ut ſi. *iakoby.* als wenn.

ut ſcias. *byś wiedział, toć powiadam.* du ſollſt wiſſen.

ut ſunt homines. *iako kto.* wie einer beſchaffen iſt.

ut vales. *iako ſię maſz.* wie befindeſt du dich.

ut ut. *iakokolwiek, iako tako.* wie es wolle.

ut ut homo eſt. *iaki taki.* es mag ſeyn wer will.

utcunque. adv. *pro* quomodocunque. *iakokolwiek, iako ſię trafi, kiedykolwiek 1. gdziekolwiek, poniekąd.* wie es wolle, wie nur.

UTE

ūtens, entis, o. *używaiący.* der etwas brauchet oder anwendet.

ūtendus, a, um. *używalny.* das zu gebrauchen ist.
utendum accipio. *pożyczam u kogo 1.* entlehnen.
utendum do. *pożyczam komu 1.* leihen.
ūtensĭlis, e. c. *używalny.* brauchbar, das man täglich braucht, oder im Brauch hat.
utensĭlia, ium, n. plur. *Sprzęty, żywność.* allerley Hausgeräthe.
ūtensĭlĭtas, atis, f. *Sprzęt.* die Geräthschaft. *i. q.* utilitas.
ŭter, eri, m. *vide* uterus.
ŭter, tris, m. *Kubek skórzany, Wór skórzany.* ein lederner Schlauch, Weinschlauch, fest zusammengenehtes Fell, darinnen man Wein oder Oel aufbehält; ein lederner Wassereymer; alles was sich aufblasen läßt.
uter, tra, trum, utrius. *ieden ze dwu, ktory ze dwu 1. 2.* welcher aus den beyden.
ŭtercŭlārius, ii, m. *vide* utricularius.
ŭtercŭlus, ŭtĕrĭcŭlus, i, m. *vide* utriculus.
ŭtercunque, ŭterlĭbet, a, um. *ktorykolwiek ze dwu.* welcher von beyden nur. *vide* utervis.
ŭtĕrīnus, a, um. *do żywota niewieściego należący albo z niego pochodzący, Półbrat, & rodzony.* zur Gebährmutter gehörig, aus einer Gebährmutter.
uterini fratres. *Bracia z iedney Matki.* Brüder von einer Mutter.
ŭternam. *i. q.* ŭter. adject.
ŭterque, traque, trumque. *oba.* beyde.
utramque in partem. *obostronnie, tak y sak.* hin und wieder.

ŭtervis, utravis, utrumvis. *ktorykolwiek ze dwu.* welches von beyden man will, beyderley, beyderseits.
ŭtĕrus, i, m. & *uterum,* i, n. *żywot niewieści, Wnętrze 2.* die Gebährmutter. *syn.* ŭter, venter, alvus, īlia, viscĕra.

UTI

ŭti. adv. *aby 1. iako 4.* auf daß, wie.
ūtibĭlis & ūtĭlis, e. c. *używalny, pożyteczny, przygodny, dobry 3.* nützlich, heilsam, ersprießlich. *syn.* commŏdus, accommŏdus, opportūnus, aptus, ĭdŏneus, sălūtāris, sălūtifer.
ūtĭlĭtas, atis, f. *Pożytek, Używanie.* Nutz, Nutzbarkeit, Ersprießlichkeit, Vortheil. *syn.* commŏdĭtas, opportūnĭtas, commŏdum, ūsus, fructus, lŭcrum, quæstus, ēmŏlŭmentum.
ūtĭlĭter. adv. *pożytecznie.* nützlich.
ŭtĭnam. adv. *by, boday, Boże day to.* wollte Gott, wie wünschte ich doch, o daß. *syn.* ō ŭtĭnam, ō si, quam vellem, Dii făciant, hoc prĕcor fāta sĭnant, faxit Deus.
ŭtīque. adv. *wżdy, wszakże, bez Wątpienia, zaiste, przynamniey.* ja freylich, gewißlich, allerdings, vornehmlich, sonderlich.
ūtis, idis, f. *gr. Drop.* Trapp, ein Vogel. *syn.* tarda, ōtis.
ūtor, eris. *używam 2. zażywam, żywię się 2. stawiam się 4.* & sub *zażyć czasu.* nutzen, gebrauchen, genießen, sich bedienen. *syn.* ūsurpo, ădhibeo, *vel* possĭdeo, obtĭneo.
utpŏte. adv. *ponieważ.* als, nämlich.

ut puta. adv. *naprzykład.* zum Exempel, als, nämlich.

ut quid. *czemu 1.* warum, weswegen.

ūtrārius, ii, m. *Wodnik, Wodę w skórzanym naczyniu noszący.* der Wasser in einem Schlauch oder ledernen Eymer zuträgt, ein Wasserführer, Schlauchführer.

ūtribī. adv. *na ktorym Mieyscu.*

ūtriculārius & utriclarius, ii, m. *Gayda.* ein Sackpfeifer.

ūtrĭcŭlus, i, m. *Bruszek, Kazub, Macharzyna, Łupina, Szupinka, Gryz 1. Gaydy.* kleine Gebährmutter, Bälglein, Schote oder Hülse der Früchte, darinnen der Saame enthalten ist, die Blüthknospe, eine Sackpfeife.

ūtrimque, utrinque, utrinque laterum, utrinque secus. *z obu Stron, na obu Stronach.* zu beyden Seiten, von beyden Seiten.

ūtro. adv. *w ktorą Stronę.* gegen welche Seite.

ūtrōbī. adv. *na ktorym Mieyscu.* wo es auch wolle, auf welcher von beyden Seiten.

ūtrōbīdem, utrobique. adv. *i. q.* utrimque.

ūtrōque, utroqueversum, utroqueversus. adv. *na obie Strony.* auf beyden Seiten.

ūtrūbi. adv. *i. q.* utrobi.

ūtrum. adv. *iesli, iza, bądź to,* & sub *li.* ob.

utrumcunque. *bądź to, bądź owo.*

utrumlibet, utrumvis. *iedno ze dwoyga.* eins aus beyden.

utrumnam & utrumne. adv. *iesli 1.* ob denn.

U V A

ūva, æ, f. *Grono, Iagoda 2. Ilinne Iagody,* & sub *Członek 2.* eine Weintraube, Weinbeere. *syn.* bŏtrus.

uva apum. *Róy Pszczół.* ein Bienenschwarm.

uva crespina, crispa, uva spinæ. *Kosmatki.* Kräuselbeer, Stachel- oder Stichelbeer, Kloster- oder Herrgottsbeer.

uva lupina. *Psinki, Wronieoko.*

uva passa. *Rozynka.* kleine Rosinen, Weinbeerlein, Meerträublein.

ūveo, es. *odwilżam, namaczam.* nässen.

ūvesco, is. *wilgnę.* feucht oder naß werden.

ūveus, a, um. *iagodowy.* aus Weintrauben, zu den Trauben gehörig.

ūvĭdŭlus, a, um. *trochę wilgotny.* ein wenig naß oder feucht.

ūvĭdus, a, um. *wilgotny, mokry.* feucht, naß.

ūvifer, era, erum. *iagodorodny.* Weintrauben hervorbringend.

Vulcanus, i, m. *Bożek pogański.* Item *Ogień.* ein heydnischer Abgott; Feuer.

vulcanum in cornu gero. *zapaloną Latarnią noszę.* eine brennende Laterne tragen.

V U L G

Vulga, æ, f. *Farba.* ein Watsack, Felleisen, Reittasche. *i. q.* bulga.

vulgāris, e. c. *podły, pospolity 1. 2. 3. utarty.* gemein, schlecht, gering, gewöhnlich,

wöhnlich, oft betreten. *syn.* pŏpūlāris, plēbeius, commūnis, trītus, frĕquens, quŏtīdiānus, pervăgātus, non rārus.

vulgārĭtas, atis, f. *Pospólstwo*, *Pospolitość*. Gewohnheit des gemeinen Pöbels, gemeine Art.

vulgārĭter. adv. *po prostu*. auf gemeine Art. *vide* vulgo adv.

vulgārius, a, um. *i. q.* vulgaris.

vulgātè. adv. *pospolicie*. kundbar.

vulgātor, oris, m. *Wyiawiacz*. ein Ausbreiter unter dem Pöbel, ein Verräther.

vulgātus, a, um. *pospolity 1. 3. sławny*, *rozgłoszony*. gemein, allgemein, bekannt gemacht.

vulgātus, us, m. *Rozgłoszenie*, *Wywołanie 1.* Kundthuung, Ausbreitung.

vulgĭvăgus, a, um. *Biegun 1. pospolity 3. podły*. hin und her schweifend, herum schweifend, gemein.

vulgò. adv. *pospolicie 1. wszędy*, *iawnie*. allenthalben, insgemein. *syn.* passim, ŭbīque, pălam, ăpertè, *vel* sæpe, sæpius, plērumque, crēbro, frĕquenter.

vulgo dicitur. *pospolicie mówią*. so spricht man insgemein, der gemeine Mann pflegt also zu reden.

vulgo quæsitus. *i. q.* spurius. *Bękart*. ein Hurenkind, unehelich erzeugtes Kind.

vulgo, as. *rozgłaszam*, *spospolitować*. gemein, laut, ruchbar oder bekannt machen, unter den gemeinen Mann bringen, unter den Pöbel aussprengen. *syn.* dīvulgo, ēvulgo, pervulgo, dispergo, dissēmĭno, spargo. *phr.* in vulgus, in pŏpŭlum ēdo.

vulgo corpus. *Nierządu patrzę*. seinen Leib jedermann überlassen, Hurerey treiben.

vulgo libros. *wydaię Księgi*. Bücher herausgeben.

vulgor. pass. vulgatur. *przyrzuca się*, *spospolitowało się*. es wird ruchbar.

vulgus, i, m. & n. indecl. *Pospólstwo*, *Motłoch*, *podły*, *pospolity 3.* das Volk, der gemeine Mann oder Pöbel. *syn.* plebs, turba, pŏpŭlus.

vulgus ovium. *Trzóda Owiec*. eine Heerde Schaafe.

VULN

Vulnĕrābĭlis, e. c. *Zranieniu podległy*, *raniący*. verletzlich, verwundbar.

vulnĕrārius, a, um. *ranny 2. barwierski*. zu den Wunden gehörig.

vulnĕrārius, ii, m. *Barwierz*. ein Wundarzt.

vulnĕrātio, onis, f. *Zranienie*. Verwundung, Beschädigung.

vulnĕrātus, a, um. *ranny 1. raniony*. verwundet, blessirt.

vulnĕro, as. *ranię*, *obrażam 2. przerażam*. verwunden, blessiren, beschädigen. *syn.* saucio. *phr.* ense, ferro, fuste, tēlo lædo, fĕrio, fòdio, confŏdio, lăcĕro, transfīgo, percŭtio, cædo, vulnus inflīgo, incŭtio, infĕro, vulnĕre, vulnĕrĭbus corpus lædo, viŏlo, nŏto, fœdo.

vulnero aliquem voce. *Łżę kogo*. einen mit Worten stechen, anstechen, höhnisch durchziehen, auf einen sticheln.

vulnĭfer, era, erum. *raniący.* Wunden machend.
vulnĭfĭco, as. *i. q.* vulnero.
vulnĭfĭcus, a, um, *i. q.* vulnifer.
vulnus, ĕris, n. *Rana 1. Nacięcie, Skrobina, Szczerbina, Obraza, Szkoda, żal, Utrapienie, Grzéch, Gniew.* eine Wunde, Schmerz, Herzeleid. *ſyn.* plāga, ictus, vībex.
vulnus infero &c. *i. q.* vulnero.
vulnus accipio. *ranię się.* verwundet werden.
vulnuſcŭlum, i, n. *Ranka.* eine kleine und geringe Wunde.
vulpēcŭla, æ, f. *Liſek, mały Lis.* ein kleiner Fuchs.
vulpes, is, f. *Lis 1. 2. Liſzka.* & tr. *chytry Człowiek.* ein Fuchs, ein listiger schlauer und betrügerischer Mensch
vulpīnālis, e. c. *vide* vulpinus.
vulpīnor, aris. *łaſzę ſię.* verschlagen, heimtückisch und listig seyn.
vulpīnus, a, um. *liſi, chytry.* zum Fuchs gehörig, füchsisch, listig, arglistig, verschlagen.
ſi non ſufficit leonina, pellis aſſumenda vulpina. *Kiedy Siła nie zdoła, trzeba Chytrości zażyć.* wenn Stärke nicht hilft, muß man List brauchen.
vulpio, ōnis, m. *chytry Człowiek.* ein listiger Mensch, schlauer Gast.
vulſella, æ, f. *i. q.* volſella.
vulſio, onis *&* vulſūra, æ, f. *Obrywanie, Rwanie, Skubienie.* Ausrupfung, Abrupfung, das Ausrupfen.
vulſus, a, um. *oberwany.* berupft, ausgerupft, ausgerauft, abgerissen.
Vultĭcŭlus, i, m. *Twarzyczka.* ein kleines Gesicht.
vultuōſus, a, um. *Twarzy poſtawney, ponury, niewesoły.* der ein erhabenes Gesicht machet, ernsthaft, ungeberdig, stolz, trotzig.
vultur, ŭris, m. *Sęp*, & tr. *Dziedzictwa zabiegacz, Porywacz, Drapieżca.* ein Geyer, Stoßvogel, ein lachender Erbe, der alles an sich ziehet, es sey mit Recht oder Unrecht; ein räuberischer und freßiger Mensch. *ſyn.* vultŭrius, vultŭrio.
vultŭrīnus, a, um. *ſępi.* zum Geyer oder Raubvogel gehörig, vom Geyer.
vultŭrio, ōnis. *&* vultŭris, is, m. *i. q.* vultur.
vultŭrius, ii, m. *i. q.* vultur. &: *Kut 3. Koſtek rzucenie nieſzczęśliwe.* ein Wurf mit den Würfeln, da lauter Eß fallen.
vulturius togatus. *Prokurator 2.*
vultŭrius, a, um. *i. q.* vulturinus.
vulturnus, i, m. *Wiatr wſchodnemu poboczny ku południu.* Südostwind.
vultus, us, m. *vultum & voltum*, i, n. *Twarż 2.* das Gesicht. *ſyn.* făcies, frons, aſpectus, os, ōra.
vultu promitto, ſignifico. *pokazuię po ſobie.*
vultu ſubducto procedo gravior, vultum fingo, induo. *uprząść Poſtawę.*
vultum traho. *niewesoły ieſtem.* nicht fröhlich seyn.
vulva, æ, f. *i. q.* uterus, propriè dicitur de animalibus, quod fœtus quaſi in iis volvuntur. *Zywot niewieści, Wymie,*

Wymie, *Błona 4. Macharżyna, Iabłka srzodek.* die Gebährmutter.
vulvŭla, æ, f. *diminut:* a vulva. *piscis à similitudine. vide* Virginal.
uvor, oris, m. *Wilgotność 1.* Nässe, Feuchtigkeit.

UX

ūxor, ōris, f. *żona*, *Samica.* Ehegemahl, Eheweib. *syn.* conjux, sponsa. *phr.* tŏri, thălămi consōrs, sŏcia, partĭceps, juncta connūbio, vinclo sŏciāta jŭgali.
uxore justa natus. *uczciwie urodzony.* ehelich gebohren.
uxores olentis mariti. *Kozy.* Ziegen.
uxōrātus, a, um. *żonaty.* beweibt, verheyrathet.
uxorcŭla, æ, f. *żonka.* ein kleines Weib.
uxorcŭlo, as. sub *zgwałcić 4.* zum Weibe machen.
uxōriōsus, i, m. *żony sługa.* ein Frauenknecht.
uxōrium, ii, n. *Podatek u dawnych płacony od tego, ktory żonę mógł wyżywić, a żenić się niechciał.* gewisses Geld, so derjenige zahlen mußte, welcher zwar ein Weib ernähren konnte, aber doch nicht heyrathen wollte.
uxōrius, a, um. *żenin*, *niewieści 2.* zum Eheweib gehörig, weiblich.
uxōrius, ii, m. *żonie dogadzaiący*, *żonie podległy.* ein Weibermann, der sich von der Frau befehlen läßt oder Weiberlehen hat. *syn.* uxōris ămans, uxōri addictus.

X.

Ab hac litera inchoata vocabula omnia Graeca sunt.

X

Xanthium, ii, n. *Rzep 2* kleine Klette, Klebkraut, Bettlerslaus, ein gewisses Kraut.
xanthus, a, um. *i. q.* flavus.
xĕnāgōgus. *Przystaw.*
xĕniæ, arum, f. *scil.* balneæ. *Łażnia dla Gości.* Bäder für die Gäste.
xĕniŏlum, i, n. *mały Podarek.* eine kleine Verehrung, kleines Geschenk.
xĕnium, ii, n. *Podarek*, *Poczesne.* eine Verehrung, ein Gastgeschenk, Neujahrsgeschenk, Geschenk für die Gesandten; Hauptzierde und Schmuck der Weiber von Gold: *syn.* mūnus, dōnum.
xĕnŏdŏchium, ii, n. *Szpital Pielgrzymow.* ein Spital, Hospital, Pilgrimshaus.
xĕnŏdŏchus, i, m. *przełożony nad Szpitalem.* ein Spitalmeister, der über ein Armen- oder Pilgrimshaus gesetzet ist.
xĕnon, onis, m. *Karczma.* ein Gasthof. *i. q.* xenodochium.
xĕnŏpărŏchus, i, m. *podwodny Urzędnik*, *Iałmużnik.* der den armen Leuten öffentliche Gaben austheilet, ein Verpfleger der Armen, Kostfreyhalter.
xĕrampĕlĭnus, a, um. *ciemnoczerwony*, *wysuszonym Liściom winnym podobny*, & sub *Szarłat 4.* dunkelroth,

roth, den dürr gemachten Weinblättern ähnlich.

xēranticus, a, um. *suchy.* trocken.

xērium, ii, n. *i. q.* medicamentum siccum.

xērŏlŏphus, i, m. *Mogiła 3.* ein Hügel oder Grab von zusammen getragenen Steinen, die gleichsam ganz dürre sind.

xērŏphăgia, æ, f. *i. q.* esus rerum siccarum. *Post suchy.* das Essen dürrer Sachen, trockene Speisen.

xērophthalmia, æ, f. *i. q.* arida lippitudo. *Oczu zapalenie.* rothe Augen.

xĭphias, æ, m. *Ostropysk ryba, & Miotła na Niebie.* ein Schwerdtfisch, Hornfisch, ein Comet.

xĭphĭdion, ii, n. *Wilczebobki ziele.*

xĭphion, ii, n. *Mieczyk ziele.* Schwertel, blaue Lilien.

xĭphoides. adj. *i. q.* mucronatus. *kończaty iak Szpada.* gespitzt wie ein Degen, einem Degen oder Schwerdt ähnlich.

xĭphŏmāchæra, æ, f. *i. q.* romphæa.

xȳlaloë, es. *Aloe 1.*

xȳlĭnus, a, um. *i. q.* ligneus. *drewniany, bawełniany.* hölzern, baumwollen.

xȳlĭnus pannus, xylina tela. *Barchan.* Bomasin, Barchet.

xylinum linum. *Bawełna.* Baumwolle.

xylinum peplum. *Bawełnica.* ein baumwollener Schleyer.

xȳlŏbalsămum, i, n. *Balsamowe Drzewo.* ein gewisser Balsam, so in Indien aus Holz gesotten wird.

xȳlŏcĕrāta, xȳlŏchăracta, orum, n. plur. *słodkie Strącze.* Johannisbrod.

xȳlŏcinnămōmum, i, n. *Cynamonowe Drzewo.* Zimmetrinde.

xȳlŏmastĭcum, i, n. *Mastykowe Drzewko.* Mastixholz.

xȳlŏmētrētes, æ, m. *Drzewniczy, Drzewo mierzący.* ein Holzmesser.

xȳlon, i, n. *Drewno, Bawełniany Chróst.* Baumwollenstäudlein.

xȳlŏphăgus, i, m. *Robacy w Drzewie.* Holzwurm.

xȳlŏphŏrus, i, m. *vide* xylometretes.

xȳlŏpōla, æ, m. *Drzewem kupczący.* ein Holzhändler.

xȳlostrōtum, i, n. *Tło sadzone Drzewem.*

xȳris, is, f. *Mieczyk 3.* Wandläusekraut.

xystarcha, æ, m. *i. q.* lanista. *szermierski Mistrz.* ein Fechtmeister.

xystĭcus, i, m. *Zapaśnik.* ein Fechter.

xystis, is. *&* idis, f. *Szata białogłowska.* Weiberschürze, Weiberrock.

xystum, i, n. *&* xystus, i, m. *i. q.* porticus. *Zapaskow mieyska, Podniebie, Sala, Zawód 3. Chodzenie 2.* eine Gallerie, Schoppe, Allee, großer und weiter Spaziergang.

Y.

Haec litera cum Graeca sit, nullam Latinam dictionem inchoat, ast Graecas multas: sed has sub litera H. *supra require.*

Z.

Litera haec Graeca & Latina consonans, usus que illius in iis tantum vocibus est, quae ex Graecis in Latinas translatae sunt, v. g. zephyrus, &c. *Nonnunquam mutatur in* ss. *e. g.* patrisso, massa; *aliquando ponitur litera* Z *pro* Di *more Graecorum, ut:* Zabolus *pro* diabolus, zæta *pro* diæta.

Z A

Zaba, æ, f. B. *Pancerz.* ein Panzer.
zabo. *i. q.* hyæna.
zăbŏlus, i, m. *i. q.* diabolus. *Czart.* der Teufel.
ză'ŏlĭcus, a, um. *czartowski.* teufelisch.
zăbŭlon, ontis. & *zăbŭlus*, i, m. *i. q.* zabolus.
zacchar, *vel* zaccharum. *lege* saccharum, *vel* saccarum.
zăcyntha, æ, f. & zacinthos. *Brodawnik.* Eichorienkraut, Warzenwegwart, daher also genennet, weil dessen Saamen die Warzen vertreibet.
zădūra, æ, f. *i. q.* zedoar.
zæta, æ, f. *i. q.* diæta. *Wieczernik*, *stołowa Izba.* ein Eßzimmer, Tafelstube.
zaffrămen, inis, n. *Szafran.* Saffran.
zambathinum, i, n. *Iaźminowy Oleiek.*
zămia, æ, f. *i. q.* multa, damnum. *Szkoda*, *Kara*, *Karanie*, *Wina pieniężna.* Strafe. *item* Zirbelnuß.
zamiâ onero. *szkodzę.* schaden.
zănăria, æ, f. *i. q.* bilis æruginosa.
zanga, æ, f. *pewny gatunek Obuwia.* eine Art von Schuhen.
zăplūtus, i, m. *Bogacz wielki.* der sehr reich ist.
zărumber. *i. q.* zedoar.

Z E

Zea, æ, f. *Orkisz.* Spelten, Spelz, Dinkel, eine Art von Getreide.
zebaoth. *vocab. Hebr. i. q.* exercitus. *Zastęp.* Heerschaaren.
zĕdoar, *vel* zedoaria, zedoria, zedura, æ, f. *Cytwar.* Zittwer, ein gewisses Gewürz.
zēlātor, oris, m. *i. q.* zelotes.
zēlo, as. & zēlor, aris. *gorliwy iestem, zawistny iestem.* eifern.
zēlōsus, a, um. B. & zēlōtes, æ, m. *gorliwy.* ein Eiferer.
zēlŏtўpia, æ, f. *i. q.* æmulatio. *Zazdrość, Zawiść małżeńska.* Eifersucht, Misgunst.
zēlŏtўpus, i, m. & zelotypa, æ, f. *zawistny, zazdrościwy.* eine eifersüchtige Manns- oder Weibsperson.
zēlus, i, m. *Gorliwość.* der Eifer.
zĕma, æ, f. *Garniec 2.* ein Kochtopf.
zenith. B. vox Arabica. sub *Półnieba 2.* der Scheitelpunkt am Himmel, der höchste Himmelspunkt, der gerade über unserm Scheitel oder Haupte steht.
zĕphўrius, a, um. zephyrium ovum. *Iaie czcze.* ein Windey.
zĕphўrus, i, m. *Wiatr zachodny prawy, Wiatr zachodnemu poboczny na Północny.* der Abendwind, Westwind. *syn.* făvōnius.
zerna, æ, f. *Ikaza na Ciele.* ein Mahl, Fleck, Flechte.
zeros. *Cyfra.* die Null in der Arithmetik.

zēta, æ, f. *vide* zæta.
zētārius, ii, m. *vide* diætarius.
zētēcula & zētŭla. *i. q.* diætula.
zeugītes, æ, m. *Treina.* & *i. q.* jugalis.
zeugma, atis, n. *Złączenie.* Item *figura Grammatica est, cum pluribus substantivis diversi generis, numeri &c. additur verbum vel adjectivum initio, medio vel fine, cum viciniore conveniens. vg.* utinam aut hic surdus, aut hæc muta facta sit. *Terent. vel:* ille timore ego risu corrui. *Cic.*
zeus, m. *Kowal ryba.* ein gewisser Fisch, welcher insgemein Faber genennet wird.

Z I

zibethum & *zebethum*, i, n. B. *Zybet.* Zibeth.
zignys. *i. q.* chalcis *vel* lacerta minor.
zingarus, i, m. *Cygan.* ein Zigeuner.
zingiber, zingiberi, zimpiperi & zinziber, eris, n. B. *Imbier.* Jngber, Jngwer, Jmber.
zirbus, i, m. & *zirbum*, i, n. *i. q.* omentum.
zizănia, æ, f. & zizănium, ii, n. *Kąkół.* Unkraut, Lülch, Trespen, Kühweizen, Brandkorn.
zizўphum, i, n. *Iuiuba Owoc.* rothe Brustbeerlein.
zizўphus, i, f. *Iuiuba drzewo.* eine gewisse Art eines fremden Baums, daran die rothen Brustbeerlein wachsen.

Z O

zoboles. *Sobol.* Zobel. *i. q.* martes scythica.
zōdiăcus, a, um, *i. q.* animalis.
zōdiăcus, i, m. *Zwierżyniec niebieski.* die Sonnenstraße am Himmel, der Thierkreis, darinnen die zwölf himmlischen Zeichen sind.
zoellus, i. zoilaster, stri. & zoïlus, i, m. *Obmówca uczonych.* ein Tadler der Gelehrten.
zōma, atis, n. & zōna, æ, f. *Pas, Strefa, Trzos, Wrzód pomykaiący się, Ogień piekielny, Popręg, Część ciała wstydliwa.* ein Gurt, Schurz, Umschlag, Gürtel, darinnen man Geld bey sich führet; derjenige Theil des Leibes, wo man sich zu gürten oder aufzuschürzen pfleget. *syn.* cingŭlum, cinctōrium, cinctus, us, fascia.
zona cœli, mundi, zona torrida, frigida, temperata. *Kray 4. Cyrkuł albo Okrąg niebieski, gorący, zimny albo pomiarkowany.* Cirkel oder Kreise des Himmels, deren zwey eißkalte, zwey mittelmäßige und ein heißer sind.
zona virginea. *Dziewictwo, Panieństwo.* Jungferschaft.
zonam perdidit. *Utratnik, Pieniądze stracił.* kein Geld haben.
zonam solvere. *Dziewictwo utracić.* das Ehrenkränzlein verlieren.
zōnārius, a, um. & zonalis, e, c. *pasowy, trzosowy.* zum Gurt, Gürtel oder Beutel gehörig.
zonarius sector. *Rzeżymieszek.* ein Beutelschneider.
zōnārius, ii, m. *Paśnik, Miechownik.* ein Gürtler, Beutler.
zōnātim. adv. *i. q.* per zonam. *kołem opasanym będąc.* nach Art eines Gurts oder Beutels, gegürtet.
zōnŭla, æ, f. *Pasek, Trzosek, Mieszek* ein Gürtlein, kleiner Gurt oder Beutel.

zŏŏgrăphia, æ, f. *Opiſanie Zwierząt.* Beſchreibung der Thiere.

zŏŏnўchon, i, n. *i. q.* leontopodium *aut* leontopudium. *Język ſiwe.* Löwentatze, ein gewiſſes Kraut.

zŏophthalmus, i, m. *Rozchodnik wielki.* große Hauswurz.

zŏŏphŏrus, i, m. *vide* zophorus.

zŏŏphўrum, zoophytum, i, n. *Ziołożwierz.* Mittelcreatur zwiſchen einem Thier und Gewächs. *v. g.* Spongia, Oſtrea.

zŏŏtŏmia, æ, f. *i. q.* anatomia.

zŏphŏdorpia, æ, f. *Wieczerza.* das Abendeſſen.

zŏphŏdorpĭdes, æ, m. *Wieczerzę iedzący.* der Abends ſpeiſet.

zŏphŏrus, i, m. *Zwierzyniec 1.* Säulenzierrath, Säulen, woran man Blumenwerk oder Auszierungen machet.

zŏpiſſa, æ, f. *Smoła ſkrobana ze Statkow, albo z Okrętow.* von Schiffen abgekratztes Pech, Schiffpech.

zŏpўrum, i, n. *Storyſzek.* Bergpoley, ein gewiſſes Kraut.

zŏrŏaſtræus, a, um. *i. q.* magicus. *czarowſki.* zauberiſch.

zoroaſtræi ſuſurri. *Czary.* Hexerey.

zoſter, ĕris, m. *Ogień piekielny, Poroſt.* eine Art der Roſe oder des Rothlaufs, ein gewiſſes Meergewächs.

zŏthēca, æ, f. *Kurnik 1. Ptaſznik 3. Komorka.* ein Hühner- oder Gänſeſtall, Vogelbauer, Vogelhäuslein, ein jedwedes kleines Kämmerlein.

Z Y

Zўgæna, æ, f. *Kuſza ryba.* eine Art von Fiſchen, die hinten am Kopf ein Gewächs wie ein Joch haben.

zўgia, æ, f. *Surma* & ſub *Trzmiel.* eine Pfeife, Flöte, Hautbois, Clarinet, Schalmey, ein Ahornbaum, Steinlinde.

zygius, a, um. *i. q.* jugalis, connubialis.

zўgoſtăta & zygoſtătes, æ, m. *Ważnik.* ein Waagmeiſter.

zўgoſtătĭcus, a, um. *do Ważnika należący.* zum Waagmeiſter gehörig.

zўma, æ, f. *i. q.* zema.

zyme, es, f. *i. q.* fermentum. *Kwas 2.* Sauerteig.

zymĭtes, æ, m. *Chléb kwaſzony.* geſäuertes Brod.

zyphra, æ, f. B. *vide* zeros.

zўthepſa, æ, m. *Piwowar.* ein Bierbrauer, Braumeiſter.

zўthepſa, æ, f. *ſcil.* ars. *i. q.* Zythopœia.

zўthius, a, um. *piwny.* zum Bier gehörig.

zўthŏpepſa, æ. & zўthŏpœus, i, m. *i. q.* zўthepſa.

zўthŏpœia, æ, f. *Piwowarſtwo, Piwa robienie.* die Bierbrauerey, der Brau.

zўthŏpōla, æ, m. *Szynkarz Piwny.* ein Bierhändler, Bierwirth, Bierſchenk.

zўthum, i, n. & zўthus, i, m. *Piwo.* Bier. *ſyn.* cĕrĕvĭſia. *phr.* cĕreāle pōcŭlum, vīnum, cĕreālis pōtus, lŭpŭlo cocta Cĕres.

F I N I S

LIPSIÆ
EX OFFICINA
BREITKOPFIANA

APPENDIX
INDICIS G. CNAPII,
CONTINENS
Hiſtorias & Fabulas Pòéticas, item Nomina Propria Illuſtrium Virorum, Regionum, Inſularum, Urbium, Fluviorum, Montium, aliorumque multorum.

A.

Aăron, onis, m. nomen proprium ſummi Sacerdotis apud Hebræos, qui unà cum fratre Moyſe Iſràélitas eduxit ex Ægypto.

Aba, æ, f. Xenophontis filia. *Item* Aba mons Armeniæ. *Item* Aba *vel* Abæ, arum, civitas Phocidis. Abantes dicuntur incolæ hujus urbis.

Abăcæna, æ, f. *vel* Abacænum, i, n. Oppidum Siciliæ. *Hinc* Abăcæ, nīni, incolæ hujus oppidi.

Abăcion & Abacium, i, n. Urbs Bavariæ.

Abăla, æ, f. Oppidum Trogloditarum, non procul à mari rubro. Abălītes ſinus exiguus ibidem ſitus.

Abălus, i. f. Inſula Oceani Germanici.

Abăna, æ, fluvius Damaſci, qui in radicibus Libani exortus effunditur in mare Siriacum.

Abantis, ĭdos, f. regio in Theſprotia Epiri. *Item* Inſula in Ægæo mari, dein Eubœa, nunc autem Negroponte dicta. *Hinc* Abantes, um, incolæ illius.

Abărim, mons excelſus dividens terram Amon & Euphrates à terra promiſſionis contra Jericho, ad Jordanem fluvium uſque protendens radicem.

Abărĭmon, ōnis, f. regio montis Imai in India, in qua ſylveſtres homines degunt averſis poſt crura plantis.

Abăris, idis, m. nomen proprium Scithici harioli, quem ferunt ſagittam per orbem terræ circumtuliſſe, nihil omnino veſcentem.

Abas, antis, m. Rex duodecimus Argivorum, Pater fuit Præti & Acriſii, avus Perſei, à quo poſtea Argivorum reges Abantiadæ dicti. *Hinc* Abantias, adis, filia aut neptis Abantis. Alius fuit Abas Trojanus quidam comes Æneæ.

Abătos, i, f. Inſula in finibus Ægypti circa Memphim, circumdata ſtygia palude, in qua ſepultus fuit Oſiris rex.

Abdēra, æ, f. *&* orum, n. plur. *&* Abderon, i, n. urbs Thraciæ & Hiſpaniæ. In Thracia fuit patria Democriti & Protagoræ: *Hinc* Abdērīta, æ, m. *i. e.* Incola hujus urbis. *Et* Abderitanus, a, um, *i. q.* Abderâ oriundus, *& idem ac* indoctus, ſtolidus.

Abdon, nomen propr. indecl. unius è Judicibus Iſraél & aliorum virorum.

Abdua, æ, fluvius Italiæ.

Abĕacus, i, m. Syracorum rex.

Abel, ēlis, m. filius primi parentis Adami.

Abēliāni, orum, m. hæretici in primitiva Ecclefia.

Abella, æ, f. urbs in regno Neapolitano, dicitur & Avella, *hinc* Avellana nux.

Abellīnum & Avellinum, i, n. urbs Campaniæ.

Abenona, æ. Mons Germaniæ circa Wirten-

bergen-

bergenſem Ducatum, in quo oritur Danubius. Dicitur & Abnoba, & Abnova.
Abii, orum, populus Sciticus.
Abnobius, ii, m. *i. q.* Danubius.
Aboccis, is, f. urbs in Africa.
Abŏrīgĭnes, um, m. plur. gens antiquiſſima Italiæ, qui cum Romanis Romam condiderunt.
Abſyrtides, um, f. plur. Inſulæ maris Venetiani.
Abſyrtus, i, m. Colchorum regis filius, frater Medeæ. *Item* ſcriptor Græcus.
Abūdiăcum, i, n. urbs Germaniæ non procul ab Auguſta Vindelicorum.
Abydos, i, m. & Abydon, i, n. Oppidum in introitu Helleſponti. *Hinc* Abydenus, a, um, Abydena, orum n. plur. *i. q.* res inutiles.
Abўla, æ, mons in Africa, una columnarum Herculis.
Ăcădēmia, æ, f. fuit locus nemoroſus mille paſſibus diſtans ab Athenis, ab Academo quodam heroë denominatus. In hoc loco fuit villa, ubi Plato natus & philoſophatus eſt. Unde Academici Philoſophi dicti ſunt, qui Platonem ſequebantur. *Item* Academia fuit villa Ciceronis in Campania juxta Puteolos.
Acarnānia, æ, f. regio ad limites Epiri & Theſſaliæ.
Acca Fauſtuli paſtoris uxor, quæ Romulum & Remum lactavit. Hæc vocata eſt Lupa, eò quod nobile ſcortum fuerit; vocantur enim ſcorta lupæ ob avaritiam, cujus cauſâ pudicitiam proſtituunt; & cellæ earum vocantur lupanaria. *Item* urbs Syriæ.
Accăron, ōnis, f. urbs Palæſtinæ in Judæa.
Acĕsīnus, i, m. fluvius Indiæ, ad cujus ripam creſcit arundo tantæ magnitudinis, ut ſingula internodia incolis præſtent vicem navigii.
Aceſtes, æ, & is, m. rex Siciliæ.
Achāia, æ, f. pars Græciæ, nunc dicta: Morea. *Hinc* Achæus & Achaicus, *i. e.* inde oriundus.
Achantus, i, m. fuit puer regius converſus in arborem. Eſt item ſpina Ægyptia ſemper frondens.
Achātes, æ, m. fluvius Siciliæ. *Item* gemma apud illum fluvium primò reperta. Fuit quoque Achates fidus Æneæ comes.
Achĕdōrus, i, m. fluvius in Macedonia.
Achĕlōus, i, m. Ætholiæ rex & fluvius ab eodem ſic dictus. Hoc nomen à veteribus quoque pro quavis aqua uſurpatum eſt.
Achĕron, ontis, m. ſecundùm Plinium eſt fluvius Lucaniæ, & locus juxta Avernum lacum. *Item* fluvius inferorum. Sumitur etiam pro Inferni loco. Acherontini populi juxta Acherontem fluvium habitantes.
Achĕrūſia, æ, f. palus juxta Comes oriens ex Acheronte. *Item* lacus Theſprotiæ in Epiro, ex quo lacu profluit amnis Acheron, qui in Ambratium ſinum defertur.
Achĕrontia, æ, f. urbs in Apulia.
Achilleon, i, n. urbs Italiæ.
Achilles, is, & Achilleus, i, m. Heros Græcorum fortiſſimus, à Paride in templo Apollinis occiſus. *Hinc* Achilleus, a, um. Achilleum argumentum *i. e.* inſolubile. Achilleon, i, n. & Achilleos i, f. urbs Italiæ juxta tumulum Achillis.
Achillis, idos, f. Inſula in mari Euxino.
Achīvus *i. q.* Græcus.
Acĭdălius, ii, m. fons Bæotiæ Veneri ſacer in Orchomeno urbe Veneri ſacra. *Item* nom. propr. celebris Critici.
Acilia Auguſta, urbs Bavariæ.
Acimbro, oppidum Hiſpaniæ.
Acĭna, æ, f. urbs Arabiæ.
Acmŏnia, æ, f. urbs Phrygiæ.
Acmŏnĭdes, æ, m. Vulcani faber.
Acon, is, f. urbs Phæniciæ.
Aconteus, i, m. venator celebris.
Acontion, urbs Arcadiæ, nomen habens ab Acontio Licaonis filio.
Acontius, ii, m. Bæotiæ mons. *Item* nomen Adoleſcentis ex Cea Corici maris inſula oriundi.
Acrăgas, æ, m. nomen excellentis artificis in auro & argento.
Acrăgas, antis, nom. propr. urbis, montis & fluvii in Sicilia. *Hinc* Acragantinus, incola hujus urbis.
Acria, æ, f. urbs Hiſpaniæ & in Peloponeſo.

Acrilla, æ, f. urbs Siciliæ non procul a Siracusis. *Hinc* Acrillæi incolæ.
Acrĭsius, ii, m. Pater Danăës. *Item* alter Acrisius fuit pater Laërtis, & avus Ulyssis.
Acrŏthon, i, n. urbs Thraciæ.
Acrŏcĕraunia, orum, n. plur. excelsi montes Epiri dividentes Jonium mare ab Adriatico.
Acrŏcŏrinthus, i, m. mons altus, sub cujus radice urbs Corinthus.
Actæon, onis, m. Aristei filius, nepos Cadmi, qui cùm post venationem petiisset secretum fluvium, vidit ibi Dianam nudam se lavantem, quæ indignata mutavit eum in cervum; & cùm domum redire vellet, laceratus est à canibus suis.
Actæus, a, um, *i. q.* Atticus, *aut* Atheniensis.
Actasta, æ, f. Nympha, Oceani & Tethyos filia.
Actium, ii, n. promontorium Epiri ubi Octavius Augustus Antonium navali prælio vicit, & urbem Nicopolim ædificavit. *Hinc* Actius & Actiăcus, a, um.
Adăda, æ, f. urbs in Pisidia, non procul à monte Tauro sita.
Adæ, arum, f. plur. urbs Asiæ.
Adam, indecl. nomen primi hominis, in lingua Hebraica idem significat quod ruber, quoniam è rubra terra creatus. Dicitur & Adamus, i.
Adămăna, æ, f. urbs Syriæ.
Adamiani, orum, & Adamitæ, arum, m. plur. Hæretici ab Adam nominati, cujus nuditatem imitantur, qua usus in paradiso ante peccatum.
Adēla, æ, f. Provincia & urbs Africæ.
Admētus. i, m. rex Thessaliæ, cujus armenta Apollo novem annis pavit.
Adōnis, idis, m. filius Cinyræ Cypriorum & Myrrhæ regis, à Venere ob elegantem formam adamatus, quem in Idalio nemore venantem primo ætatis flore aper occidisse fertur. Mortuum multis Venus deflevit lachrymis, quibus cum nihil proficeret ad doloris lenimen pueri cruorem commutavit in florem. *Hinc* Adonia, orum, festa Adonidi sacra.
Adrastea & adrastia, æ, f. Jovis filia scelerum ultrix. *Hinc prov.* Adrastia Nemesis aderit. *i. e.* Deus puniet. *Item* regio non longè à Troade.
Adrastus, i, m. rex Argivorum.
Adria, æ, f. urbs fuit Italiæ, ad mare sita, quod ab ea Adriacum, Adrianum, & Adriaticum vocatur. In genere masculino sumitur pro ipso Adriatico mari.
Adriănŏpŏlis, is, f. urbs in Thracia Turcis subjectâ. Dicitur & Oresta.
Adriănus, i, m. nom. propr. Cæsaris Romani & aliorum virorum.
Æa, æ, f. civitas Colchidis, dicitur & Æapolis.
Æăcus, i, m. Jovis filius ex Ægina, tertius inferorum judex.
Æantium, ii, n. urbs in Troade.
Æas, antis, m. fluvius Epiri.
Æēta & Æetes, æ, m. rex Colchorum; filius Solis ex Persa Oceani filia, qui cum aureum vellus a Phryxo Athamantis filio in luco Martis suspensum diligentissimè asservaret à Medea filia proditus, vellere & duobus insuper liberis spoliatus est.
Æga, æ, f. promontorium in Græcia prope fluvium Caicum.
Ægæ, arum, f. plur. urbs in Macedonia.
Ægæon, onis, m. gigas fuit, Titani & Terræ filius, quem 100 manus & 50 ventres habuisse fabulantur Poëtæ.
Ægæum, i, n. mare inter Græciam & Asiam, ab Ægæo rege sic dictum, nuncupatur & *Archipelagus.*
Ægæus, i, m. Athenarum rex, Thesei pater.
Ægaleos & Ægaleum, mons in Attica.
Ægēon, i, n. urbs Græciæ.
Ægĕria, æ, f. Nimpha, cum qua Numa Pompilius fingebat se nocturnum habere connubium & colloquium de religione & sacris ceremoniis, ut leges suas, quas Romano condebat populo, sanctiores redderet; quo mortuo, ipsa præ fletu versa est in fontem.
Ægesta, æ, f. urbs Siciliæ. Dicitur & Segesta.
Ægeum, Ægeus, *lege* Ægæum, Ægæus.
Ægiăleus, i, m. *i. q.* Absyrtus, frater Medeæ.
Ægĭla, æ, f. Insula prope Cretam sita.
Ægĭmūrus, i, f. Insula.
Ægīna, æ, f. Æsopi Bæotiæ regis filia, quam

Jupiter in ſpecie ignis gravidavit, & ex ea Æacum & Rhadamantum genuit, à qua etiam Ægina urbs Peloponeſo adjacens dicta.

Ægīra, æ, f. urbs Græciæ.

Ægiræſia, æ, f. urbs Aſiæ.

Ægis, idis, f. Clypeus fuit Palladis & Minervæ ſeu potius pectoris munimentum.

Ægium, i, m. oppidum Achajæ in Peloponeſo, quo in loco Jovem à capra nutritum ferunt.

Ægyptus, i, f. regio Africæ. *Hinc* Ægyptii dicuntur ejus incolæ. Ægyptius, Ægyptiacus, a, um, *ut* Ægyptiæ coronæ, *i.e.* ex artificialibus floribus factæ.

Ægyptus, i, m. Beli Ægyptiorum regis filius, qui cum 50 haberet filios, eos totidem fratris ſui filiabus per vim matrimonio conjunxit. Quæ à patre Danao inſtructæ, prima à nuptiis nocte ſuum quæque maritum interfecerunt, præter unam Hypermneſtram, quæ Lynceo viro ſuo pepercit; poſtea pulſo Danao Argivorum regnum invaſit. Unde adagium: Ægypti nuptiæ *i. e.* infelices.

Ælia, æ, f. urbs Palæſtinæ, *i. q.* Jeroſolima ſic dicta ab Ælio Adriano Imperatore. *Item* regio in Aſia. *Item* urbs Calabriæ.

Aëllo, us, f. una Harpiarum. *Item* canis Actæonis.

Æmanthia, æ, f. regio, poſtea dicta Macedonia.

Æmilia, æ, f. provincia in Italia. Æmilia lex, fuit lex contra ſumptuoſa convivia ab Æmilio lata.

Æminium, ii, n. urbs in Hiſpania.

Æminius, ii, m. fluvius Hiſpaniæ.

Æmus, i, m. altiſſimus mons Thraciæ.

Ænēa, æ, f. nom. propr. urbium.

Ænēas, æ, m. nobilis Trojanus, Anchiſæ & Veneris filius, qui in excidio Trojano patrem ſenio confectum ſuis exportavit humeris.

Æneis, idis & idos, f. liber Virgilii de geſtis Æneæ.

Æneos, i, f. urbs Thraciæ.

Ænna, æ, f. urbs Siciliæ.

Ænus, i, m. fluvius Germaniæ Vindelicos à Noricis dividens.

Æŏlia, æ. f. regio Aſiæ inter Myſiam & Joniam, dicitur & Æolis.

Æoliæ, arum, & Æolides, um, f. plur. ſeptem Vulcani inſulæ inter Italiam & Siciliam.

Æolis, idis, f. *i. q.* Æolia. *Item* regio Helleſponto adjacens in Aſia minore.

Æŏlus, i, m. rex Æoliæ, Jovis ex Sergeſſa Hyppotæ Trojani filia filius, deus ventorum.

Æpŏlium, ii, n. urbs Moldaviæ.

Æpulŏ, onis, m. rex Iſtriæ, qui teſte Livio à Romanis victus ferro ſe maluit occidere, quàm vivus in poteſtatem eorum venire.

Æqui, Æquĭcŏli, Æquĭcŭli, Æquĭcŭlāni, orum & Æquicolæ, arum, m. plur. populus in Italia.

Æra, æ, f. nom. propr. urbium.

Aĕria, æ, f. *i. q.* Ægyptus ac Creta. *Item* urbs in Belgio.

Aĕrope & Ærope, es, & Æropis, is, f. uxor Atrei, ex qua Thyeſtes duos ſuſcepit filios, quos poſtea Atreus fratri comedendos poſuit.

Æſa, æ, f. Thraciæ oppidum, cujus incolæ Æſei.

Æsăcus, i, m. Priami filius, qui cùm Heſperies amore captus, eam per avia fugientem inſequeretur, accidit, ut ſerpens à puella calcatus pedem ejus mordicus apprehenderet, quo ex vulnere cùm illa interiiſſet, Æſacus doloris impatientiâ ſeſe in mare præcipitavit. Quem Thetis miſerata in Mergum avem convertit. *Item* fluvius penes montem Ida prope Trojam decurrens.

Æschĭnes, is, m. orator Athenienſis, Demoſthenis æmulus.

Æschrion, onis, m. Pŏëta Græcus, fidelis amicus Ariſtotelis.

Æschy̆lus, i, m. Pŏëta tragicus Athenienſis.

Æscŭlāpius, ii, m. Apollinis & Coronidis Nymphæ filius, celebris Græcus medicus, & medicinæ deus, à Jove fulmine occiſus, eo quod Hyppolitum arte medica reduxiſſet ad vitam. Colebatur Epidauri in ſpecie ſerpentis.

Æſernia, æ, f. Samnitum urbs in Italia.

Æſis, is, urbs & fluvius in Umbria, in mare Adriaticum prolabens.

Æſius,

Æſius, ii, m. fluvius Bithyniæ.
Æſon, onis, m. pater Jaſonis qui ſenex per balneum arte magica à Medea præparatum factus juvenis.
Æſōpus, i, m. Philoſophus, Phryx genere, fabularum ſcriptor, quas Crœſo Lydorum regi dedicavit. Has qui non legiſſet, nihil ſcire videbatur. *Undè prov.* Ne Æſopum quidem triviſti, *i. e.* nihil legiſti, aut didiciſti.
Æſtrum, i, n. urbs in Macedonia.
Æthalia, æ, f. inſula inter Hetruriam & Corſicam, dicitur & Ilva.
Ætherii, orum, m. plur. populi ſubter Ægyptum, poſtea ab Æthiope Vulcani filio Æthiopes vocati.
Æthiŏpe, es, f. inſula, antea dicta Macarea.
Æthiŏpia, æ, f. regio Africæ inter Arabiam & Ægyptum. Alia eſt inferior, quæ hodie *Monomotapa*, & ſuperior, quæ *Abyſſinia* vocatur.
Æthiops, ŏpis, & Æthīŏpus, i, m. filius Vulcani. *Item* homo niger incola Æthiopiæ. *Hinc prov.* Æthiopem lavare, *i. e.* inutiliter laborare.
Æthon, onis, m. unus ex 4 equis ſolis, quorum cæteri Phlegon, Pyrocys & Eous appellati. *Item* Æthon fuit equus Pallantis filii Evandri regis qui in exequiis Domini ſui fleviſſe fertur. *Item* equus Hectoris & Plutonis ſic nuncupatus.
Æthra, æ, f. filia Pitthei regis & uxor Ægei, materque Theſei. *Item* alia Oceani & Thetios filia, uxor Atlantis. Sumitur etiam pro aëre & æthere.
Æthria, æ, f. urbs Italiæ, aliter dicta Atria.
Æthruria, æ, f. *lege* Hetruria.
Aĕtius, ii, m. medicus inſignis Conſtantini Imper. tempore, diſcipulus Eunomii.
Ætna, æ, f. urbs Siciliæ non procul à Catana. *Item* mons Siciliæ ignivomus.
Ætŏlia, æ, f. *hodie* Livadia regio Græciæ.
Ætolus, i, m. filius Martis.
Ætus & Aĕtus, i, m. *i. q.* Nilus.
Axŏnes, um, m. plur. populus in Attica.
Afrānius, ii, m. nom. propr. cujusdam Latini Poëtæ comici.
Afrĭca, æ, f. tertia pars mundi.
Afrĭcus, i, m. nom. propr. venti.

Agămēde, es, f. urbs in inſula Lesbos.
Agamemnon, onis, m. Atrei filius, rex Mycenarum, dux exercitus Græci in bello Trojano.
Aganippe, es, f. fons Bœotiæ Muſis ſacer, quem Poëtæ fabulantur Pegaſi a lati equi ungulâ factum.
Agar ancilla Abrahæ, à qua Agareni populi Arabiæ, qui nunc Saraceni dicuntur à Sare uxore Abrahæ.
Agaria, æ, f. regio Sarmatica.
Agarus, i, aliter Sagaris urbs & amnis in Samaria.
Agăſicles, is, m. rex Spartanorum.
Agătha, æ, & Agathopolis f. urbs Galliæ Narbonenſis.
Agăthirnum, i, n. urbs Siciliæ.
Agăthŏcles, is, m. filius figuli, poſtea rex Siciliæ, qui vaſis aureis frequenter figulina ſolebat admiſcere, ut oſtenderet, etiam ſordidiſſimæ conditionis hominibus per virtutem ad honores iter patere.
Agăthŏpolis, is, f. *vide* Agatha.
Agăthūra, æ, f. inſula unguento nobilis, aliàs Telos dicta.
Agăthyrſa, æ, f. & Agathyrſum, i, n. urbs Siciliæ.
Agăthyrſi, orum, m. plur. populi Scythiæ qui uxores ſuas communes habebant.
Agāve, es, f. Cadmi filia, uxor Echionis, quæ filium Pentheum, regem Thebanorum, abſtemium, & ideo Bacchi ſacra deſpicientem dilaniavit.
Agauni, orum, m. plur. populus Semptemtrionalis, lacte equarum victitans.
Agaunum, i, n. urbs Valeſiæ.
Agāvus, i, m. filius Priami.
Agĕlīdes, æ, m. celebris ſculptor.
Agĕlaſtus, i, m. cognomen Craſſi, qui fertur ſemel tantum in vita riſiſſe.
Agēnor, oris, m. Beli filius, pater Cadmi, rex Phœniciæ.
Agenoris urbs, *i. q.* Carthago.
Agēſilaus, i, m. rex Spartanorum.
Agilla, æ, f. civitas Thuſciæ.
Aginum, i, n. urbs Galliæ.
Agis, ĭdis, m. Lacedæmoniorum rex. *Item* Poëta Græcus.

*A*gla, æ, f. urbs in Hiſpania.
*A*glaja, æ, f. una trium Gratiarum.
*A*glais, idis, f. Megàclis filia, mira guloſitate & voracitate mulier.
*A*gnettīnum, i, n. urbs Hungariæ.
*A*gŏnālia, um, & orum, n. plur. erant feſta apud Romanos quotannis in honorem Jani celebrata.
*A*gragas, antis, f. urbs Siciliæ, aliter dicta *A*grigentum. *vide* *A*cragas.
*A*gria, æ, f. munitiſſimum ſuperioris Hungariæ propugnaculum.
*A*grigentum, i, n. *vide* *A*gragas.
*A*grĭnium, i, n. urbs in Hibernia.
*A*griŏphăgitæ, arum, m. plur. Cyclopes unum oculum in fronte habentes.
*A*grippa Sylvius, Tyberini Latinorum regis filius.
*A*grippias, adis, f. urbs ſic ab Herode nuncupata, prius dicta *A*nthedon.
*A*grippīna, æ, f. nom. propr. nonnullarum Romanarum fœminarum.
*A*grippina ſive *A*grippinenſis colonia, urbs ad Rhenum fluvium, Germaniæ inferioris metropolis, ſic dicta ab *A*grippina Neronis matre.
*A*grius, ii, m. Parthaonis filius. *Item* filius Ulyſſis ex Circe.
*A*grospi, orum, m. populus *A*rabiæ.
*A*guntum, i, n. & *A*go, urbs Siciliæ.
*A*gyllā & *A*gyllina. *i. q.* *A*gilla.
*A*gўrēna, æ, f. & *A*gyrium, ii, n. urbs Siciliæ.
*A*jānia, æ, f. regio in *A*frica versùs mare *A*rabicum.
*A*jax, cis, m. Telamonis filius ex Heſione filia Laomedontis, fortiſſimus Græcorum poſt *A*chillem, qui & Trojam expugnavit. *Item* alter *A*jax Oïlei filius, Locrenſium rex, & ipſe fortis & Trojanæ expugnationi præſens. *Item* fluvius ex monte Pindo proſiliens.
*A*lăba, æ, f. urbs Hiſpaniæ.
*A*labaſtrum, i, n. civitas Ægypti.
*A*lālia, æ, f. urbs in Corſica.
*A*ladnia, æ, f. inſula in Svecia.
*A*lānia, æ, f. regio in Scythia, cujus incolæ *A*lani dicti.
*A*lante, es, f. urbs *A*rcadiæ.
*A*lānus, i, m. fluvius Scythiæ.
*A*lărŏdii, orum, m. populi circa Pontum.
*A*lata, æ, f. urbs *A*rabiæ felicis.
*A*lata caſtra urbs in Scotia, *aliter* Edinum *aut* Caſtrum puellarum.
*A*launa, æ, f. urbs Britanniæ.
*A*lazon, onis, m. fluvius ex monte Caucaſo originem ducens.
*A*lba, æ, f. nom. propr. variarum urbium.
*A*lba, æ, m. fluvius Hiſpaniæ.
*A*lbāna, æ, f. urbs in *A*rabia felice.
*A*lbānia, æ, f. regio in Oriente. *Item* urbs in Scotia.
*A*lbānum, i, n. urbs Italiæ.
*A*lbĭga, æ, f. urbs Galliæ in Occitania.
*A*lbigaunum, i, n. urbs Liguriæ.
*A*lbii, orum, m. plur. *i. q.* *A*lpes. *Item* populus Galliæ.
*A*lbion, onis, f. *i. q.* *A*nglia, ab albis rupibus ſic dicta.
*A*lbis, is, m. fluvius Germaniæ. *Elba*, dic Elbe.
*A*lbŭla, æ, *i. q.* Tiberis aut Tyberis.
*A*lbŭlātes, æ, m. fluvius Italiæ.
*A*lbūquercum, i, n. urbs Hiſpaniæ in Provincia Eſtremadura.
*A*lburgum, i, n. urbs Daniæ.
*A*lburnus, i, m. mons Lucaniæ.
*A*lbyga *lege* *A*lbiga.
*A*lcămĕnes, æ, m. celebris ſculptor.
*A*lcantāra, æ, f. urbs Hiſpaniæ in Eſtremadura.
*A*lcăſar urbs *A*fricæ, ubi Sebaſtianus rex Portugalliæ anno 1577 à Mauris occiſus eſt.
*A*lceſte, es, & *A*lceſtis, idis, f. uxor *A*dmeti regis Theſſaliæ, quæ pro viri ſalute ſe morti tradidit.
*A*lcĭbiădes, is, m. tribunus militum *A*thenienſium, magis vitiis quàm virtute celebris.
*A*lcīde, æ, f. bellua fuit terribilis, ignem vomens, à Pallade tandem occiſa.
*A*lcīdes, æ, m. *i. q.* Hercules.
*A*lcĭmĕde, es, f. Jaſonis mater.
*A*lcĭmĕdon, ontis, m. celebris ſculptor.
*A*lcĭmus, i, m. Æaci filius.
*A*lcĭnous, i, m. rex Pheacum in Coryra inſula, hortorum cultor, qui Ulyſſem naufragum

gum humaniter excepit. *Item* quidam Philoſophus Platonicus.

*A*lcippe, es, f. Halcyonei gigantis filia. *Item* filia Martis.

*A*lcĭthŏe, es, f. Thebana mulier, Bacchum ejus orgia contemnens, & ideo ab irato Baccho in veſpertilionem mutata.

*A*lcmāria, æ, f. urbs Hollandiæ ſeptentrionalis.

*A*lcmena, æ, f. Electrionis filia, *A*mphitrionis uxor, ex qua Jupiter Herculem genuit.

*A*lcŏmĕnæ, arum, f. plur. urbs Græciæ, in qua Ulyſſes natus eſt.

*A*lcon, onis, m. ſagittarius Cretenſis, cujus filium cum draco complexus eſſet, tanta arte direxit ſagittam, ut illæſo filio, necaret, draconem.

*A*lcŏran & *A*lcŏrānus, i, m. liber legis Ottomanicæ.

*A*lcyŏne, es, f. *Æ*oli regis, ventorum dei filia, uxor Ceyſis, quæ amore mariti, qui naufragio perierat, in mare ſe dejecit, verſaque eſt in *A*vem ſui nominis.

*A*ldĕnarda, æ, f. urbs in Belgio Hiſpanico.

*A*lecto, us, f. una ex tribus furiis infernalibus. Reliquarum nomina ſunt Megæra & Tiſiphone, filiæ *A*cherontis & Noctis.

*A*lectryon, ŏnis, m. adoleſcens Marti familiaris, ſed malè agens excubias, dum Mars cum Venere dormiret, à Marte in avem ſui nominis ſcilicet in gallum commutatus.

*A*lĕmanni & *A*lamanni, orum, m. plur. populi Septentrionales, *i. q.* Germani.

*A*lēna, æ, f. urbs Imperii in Svevia.

*A*lencōnium, ii, n. ducatus & urbs in Normandia.

*A*leppum, i, n. urbs Turcica in Soria.

*A*lēſa, æ, f. civitas Siciliæ.

*A*lēſium, ii, n. oppidum Peloponeſi.

*A*lētium urbs regni Neapolitani, aliter dicta Lecce.

*A*lexander, dri, m. rex Macedoniæ magnus.

*A*lexandria & *A*lexandrea, æ, f. urbs magna *Æ*gypti, ab *A*lexandro Macedone condita, intra ſpatium 17 dierum cum 6000 murorum paſſibus, annis 320 ante Chriſti adventum.

*A*lexandrium, ii, n. Judææ oppidum.

*A*lexandropŏlis, Parthorum civitas, ſic ab *A*lexandro M. conditore nuncupata.

*A*lexia, æ, f. urbs Galliæ, hodie *A*lize, in Provincia Burgundiæ.

*A*lgarbia, æ, f. regio Portugalliæ.

*A*lgāria, æ, f. urbs Sardiniæ.

*A*lgērium, ii, n. & *A*lgeria, æ, f. urbs *A*fricæ in Barbaria.

*A*lgezira, æ, f. urbs Hiſpaniæ in *A*ndaluſia.

*A*lgĭdum, i, n. urbs Italiæ in Latio.

*A*lĭcantium, ii, n. urbs Hiſpaniæ, optimis uvis ferax.

*A*liphæ, arum, f. plur. urbs Italiæ.

*A*liphyrei, orum, m. populi *A*rcadiæ.

*A*liſta, æ, f. urbs in Corſica inſula.

*A*lĭſum, i, n. & *A*liſus oppidum in Septentrionali plaga Germaniæ, non procul à Sicambris.

*A*ljubarota, æ, f. oppidum Portugalliæ.

*A*llia, æ, m. fluvius non longè à Roma diſtans, apud quem exercitus Romanus olim à Gallis Senonibus deletus fuit.

*A*llīsa, æ, f. urbs Samnitum.

*A*llŏbrŏges, um, m. plur. populi, hodie dicti Sabaudi & Delphinates. *Hinc A*llabrox, ŏgis, *i. q.* Sabaudus.

*A*llotriges, um, m. populi in tractu Septentrionali Hiſpaniæ.

*A*lmandīna, æ, gemma ſplendidiſſima apud Turcas magni pretii.

*A*lmĕria, æ, f. urbs & portus Hiſpaniæ in Grenada.

*A*lmĕrīnum, i, m. urbs Portugalliæ ad Tagum ſita, non procul à Liſabona.

*A*lmon, onis, m. urbs Bæotiæ & Theſſaliæ

*A*lōeus, i, m. gigas Titani & Terræ filius, ex cujus uxore Ipimedia Neptunus genuit gemellos Oetum & Ephialtum, qui dicuntur *A*loidæ, & fuerunt maximi gigantes.

*A*logiani erant hæretici, qui negarunt Chriſtum fuiſſe æternum Verbum Patris, & Evangelium S. Joannis rejecerunt.

*A*lōnæ, arum, f. plur. urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis in regno Valentiæ.

*A*lontium, ii, n. urbs Siciliæ.

Alŏpe,

Alŏpe, es, f. civitas Theſſaliæ, ab Alope Cercyonis filia fundata.
Alŏpēce, es, f. inſula in Ponto Euxino.
Alpes, ium, plur. f. & m. montes excelſi Italiæ.
Alphēſa, æ, f. urbs Hiſpaniæ.
Alphēus, i, m. fluvius in Arcadia.
Alſa, æ, f. fluvius Venetiæ Aquilejam præterfluens. *Item* fluvius Alſatiæ.
Alſatia, æ, f. Provincia Germaniæ.
Alsfelda & Alsfeldia, æ, f, urbs Haſſiæ.
Alſium, ii, n. urbs Tuſciæ littoralis, quam hodie S. Severinam vocant.
Althēa, æ, f. filia Theſtii, uxor Æneï regis Ætoliæ & mater Meleagri, quæ filium fatali ſtipite combuſſit.
Altīnum, i, n. urbs olim in littore Venetiæ florentiſſima fuit, à qua incolæ Altinates dicti ſunt.
Altīſſiŏdōrum, i, n. *vide* Antiſſiodorum.
Alūta, æ, & Alutius, ii, m. fluvius Hungariæ in Danubium ſe effundens.
Alutrienſes, Iſtriæ populi.
Alўacnon, onis, m. fluvius Macedoniæ.
Alўattes, æ, m. pater regis Crœſi.
Alўba, æ, f. regio non longè à Myſia.
Alyſonii, orum, m. plur. populus Scythiæ Aſiaticæ.
Alyſſos, i, m. fons in Arcadia, morſum canis ſanans.
Alyxŏthŏe, es, f. Nympha ex qua Priamus Æſacum ſuſcepit.
Alzeja, æ, f. urbs Rheni.
Amădŏca, æ, f. civitas Sarmatiæ in Europa, cujus incolæ Amadoci dicti.
Amæa, æ, f. cognomen deæ Cereris.
Amălĕcitæ, arum, m. plur. populus in Arabia.
Amalphis, is, f. ducatus & urbs in regno Neapolitano, in qua Flavius Gioja acum magneticam invenit.
Amalthæa, æ, f. filia regis Cretenſis, nutrix Jovis infantis. *Item* nomen Sibillæ Cumanæ.
Amānōīdes, æ, m. promontorium Ciliciæ.
Amantes, um, & Amanthīni, orum, m. plur. *i. q.* Hungari.
Amantia, æ, f. civitas Macedoniæ.
Amānus, i, m. pars Tauri montis, quæ Syriam à Cilicia dividit. *Hinc* Amanienſes dicti incolæ hujus montis. *Et* Amanicæ pylæ, *i. q.* portæ montis Amani.
Amāra, æ, f. urbs in Arabia felici.
Amārăcus, i, m. puer Cineræ regis Cyprii mutatus in herbam odoriferam ejusdem nominis.
Amarbi, orum, m. populi Scythiæ, Hircanis proximi.
Amardus, i, m. Mediæ fluvius. *Hinc* Amardi, orum, populi ibi habitantes.
Amăryllis, idis, f. nomen ruſticæ formoſæ.
Amărynthus, i, f. vicus in inſula Eubæa.
Amaryſia, æ, f. *i. q.* Diana.
Amăsēnus, i, m. fluvius Siciliæ & Volſcorum.
Amāſia, æ, f. provincia & metropolis Turcarum in Aſia.
Amaſia Cattorum, urbs in Cappadocia.
Amāſias, æ, m. *vide* Amiſcius.
Amāſis, is, m. rex Aegypti, cujus tumulus fuit in una Pyramidum.
Amăſius, ii, m. *vide* Aemiſius.
Amaſtris, is, f. urbs in Bithynia.
Amāta, æ, f. uxor Latini regis.
Amāthus, untis, f. Cypri civitas metallifera, Veneri ſacra. *Hinc* Amathunteus & Amathuntius, a, um.
Amathuſia, æ, f. *i. q.* Cyprus inſula ab Amathunte urbe ſic dicta. *Hinc* Amathuſiacus, a, um.
Amathuſii, orum, *i. q.* Cypri.
Amāzŏnes, um, f. plur. & Amazonides Scythicæ fæminæ bellicoſæ ſine viris habitantes. Ne tamen gens periret, finitimis congrediebantur. Natos maros interficiebant, fæmellis autem dextras inurebant mammas, ut dexterius arcum tenerent & pugnarent. *Hinc* Amazonius, Amazonicus, a, um. Amaſonia illarum regio dicta.
Amazŏnius, ii, m. mons Cappadociæ. *Item* pars montis Tauri.
Amazonum fluvius, flumen in America meridiana.
Ambăcia, æ, f. urbs Galliæ.
Ambantæ, arum, m. plur. populi Aſiæ.
Ambarvi, orum, m. populi Galliæ Celticæ.
Ambaſcia, æ, f. urbs Galliæ in provincia Aurelianenſi.

Ambaſtæ, arum, m. populus Aſiæ.
Ambe, es, f. urbs in Arabia felici.
Amberga, æ, f. urbs in Palatinatu ſuperiore.
Ambiăcum & Ambianum, i, n. urbs Galliæ in Picardia.
Ambſădă, æ, f. urbs in Piſidia.
Amboīna, æ, f. una inſularum Moluccarum in Aſia.
Ambra, æ, m. Rhetiæ fluvius.
Ambrăcia, æ, f. urbs in Epiro, poſtea ab Auguſto Nicopolis dicta. *Hinc* Ambracienſis, Ambracius & Ambraciota.
Ambrones, um, m. populi Galliæ, qui ſubita inundatione maris cum ſedes ſuas amiſiſſent, rapinis ſe alere cœperunt.
Ambrŷſus, i, f. nomen urbis in Phocide, in Bæotia & Ætolia.
Amcaſtum, i, n. fluvius in Aſia.
Amĕrbandia, æ, f. inſula in Friſia.
Amēna, æ, f. civitas Mediæ.
Amēnānus, i, m. fluvius Siciliæ.
Amĕria, æ, f. urbs Italiæ in Umbria. *Hinc* Roſcius Amerīnus.
America, æ, f. pars orbis, ab Americo Veſputio ſic dicta.
Amerĭŏla, æ, f. urbs in Latio.
Amerſfordia, æ, f. urbs in provincia Ultrajectina.
Ameſtrătus, i, f. urbs Siciliæ, cujus incolæ Ameſtratini.
Ameſtris, f. regina Perſarum, uxor Xerxis.
Amĕthŷſtus, i. m. lapis pretioſus.
Amĭda, æ, f. urbs Meſopotamiæ, hodie Caramida dicta. *Hinc* Amidenus, a, um.
Amilcar, ăris, m. pater Annibalis, dux Carthaginenſis.
Aminea, æ, f. & Amineum, i, n. regio in Campania vino abundans.
Amĭſius, ii, m. fluvius Germaniæ.
Amīſus, i, f. urbs Galatiæ in Aſia, hodie Siſimus.
Amĭternum, i, n. urbs Campaniæ, hodie Aquila, Salluſtii patria.
Amma, æ, fluvius in Helvetia.
Ammon, onis, m. cognomen Jovis in ſpecie arietis, ſicut colebatur in Lybia.
Ammonia, æ, f. *i. q.* Lybia ſeu regio illa, in qua Jupiter Ammon colebatur. *Item* cognomen Junonis.
Ammonii, orum, m. populi in Lybia.
Amnius, *i. q.* Ammon.
Amorgos, i, f. inſula una Cycladum.
Ampe urbs Arabiæ non procul à mari rubro.
Ampela, æ, f. urbs Cretæ.
Ampĕlos, i, f. urbs Macedoniæ. *Item* promontorium in inſula Samo.
Ampĕlūſia, æ, f. promontorium in Africa.
Amphe, inſula una ex Cycladibus.
Amphiărāus, i, m. Oilei filius, Argivus vates & augur.
Amphictyon, onis, m. Deucalionis filius.
Amphictyones, um, m. quidam magiſtratus in Græcia.
Amphidamas Buſiridis filius, quem Hercules cum patre hoſpites immolante interfecit.
Amphĭgĕnia, æ, f. oppidum Peloponeſi.
Amphĭlŏchi, orum, m. Arcananiæ populi.
Amphĭlŏchus, i, m. philoſophus Athenienſis.
Amphilytus, i, m. hariolus Arcananienſis.
Amphimălis, ſinus in Creta inſula, hodie S. Nicolai.
Amphiŏla, æ, f. urbs Græciæ.
Amphion, onis, m. Jovis ex Antiope filius, rex Thebarum, qui cantu ſaxa in murum compoſuiſſe dicitur.
Amphĭnŏme, es, f. Nympha. *Item* mater Jaſonis.
Amphĭpŏlis, is, f. civitas in ea parte, qua Thracia Macedoniam contingit.
Amphis, idis, m. pòeta Græcus.
Amphisbæna & Amphiſibæna, æ, f. ſerpens in Lybiæ deſertis, duo habens capita.
Amphiſſa, æ, f. urbs Græciæ.
Amphĭtrīte, es, f. Neptuni uxor, ſumitur pro mari.
Amphĭtryon, onis, m. Thebanus princeps, maritus Alcmenæ matris Herculis.
Amphrŷſus, i, m. fluvius Theſſaliæ, juxta quem Admeti regis armenta pavit Apollo.
Ampſalis, is, f. urbs Sarmatiæ in Aſia.
Amroma, æ, f. inſula Daniæ.
Amſanctus, i, m. lacus Italiæ apud Hirpinos, ſulphureas habens aquas.
Amſtĕlŏdămum, Amſtelredamum & Amſteroda-

rodamum, i, n. & Amsterdama, æ, f. urbs Hollandiæ.
Amūlius, ii, m. Porcæ filius, Numitoris frater, cui regnum abstulit, & omnem ejus virilem stirpem necavit.
Amyclæ, arum, f. plur. urbs Laconiæ, Tyndari regia, in qua Castor & Pollux nati. *Item* urbs Italiæ in Latio à Laconibus condita.
Amyclon, i, n. urbs Macedoniæ prope fluvium Axium. *Item* civitas Pæoniæ, quæ Trojanis misit auxilia.
Amȳlia, æ, f. regio quondam Italiæ, quæ & Flaminia dicta.
Amyntas, æ, m. pater Philippi Macedonis, avus Alexandri magni.
Amȳrum, i, n. urbs Thessaliæ.
Ana, æ, f. fluvius Hispaniæ.
Anăbis, is, f. urbs Hispaniæ in territorio Tarraconensi.
Anăcharsis, idis, m. celebris philosophus Scythicus.
Anăcreon, ontis, m. pòëta Lyricus.
Anactŏria, æ, f. urbs in Epiro.
Anæa, æ, f. urbs Cariæ contra Samum.
Anagnia, æ, f. urbs Herniorum in Italia.
Analītæ, arum, m. populi Arabiæ.
Anămāni, orum, m. populi olim Italiæ, nunc Parmenses dicti.
Anapeste, es, f. urbs in Apulia.
Anāpis, is, & Anapus, i, m. fluvius Siciliæ.
Anas, æ, m. *i. q.* Ana.
Anatolia, æ, f. *i. q.* Asia minor.
Anauros, i, m. fluvius Thessaliæ ex Pelio monte fluens.
Anaxāgŏras, æ, m. celebris philosophus Claromenius.
Anaxantini populi Italiæ.
Anaxarbāni populi Ciliciæ.
Anaxarchus, i, m. philosophus Abderitanus.
Anaxărēte, es, f. puella Cypria formæ insignis & regiæ stirpis, ab Iphide infimæ sortis juvene amata, qui contemptus ad fores ejus se suspendit; cujus funus cum siccis oculis intueretur, in saxum est conversa.
Anaxĭmander, dri, m. Milesius philosophus, qui primus cæleſtia signa docuit.
Anaxĭmĕnes, i, m. auditor & successor Anaximandri, magister Anaxagoræ.
Anaxīni populi olim Italiæ.
Ancæus, i, m. Samiorum rex, strenuissimus agricola, servis molestus.
Anchiăle, es, & Anchiala, æ, f. urbs Ciliciæ.
Anchiălus, i, m. celebris Astrologus.
Anchīses, æ, m. princeps Trojanus, pater Æneæ.
Anclamium & Anclamum urbs Pomeraniæ.
Ancōna, æ, f. urbs in Piceno ad mare Adriaticum.
Ancȳra, æ, f. urbs in Galatia & Phrygia.
Andabătæ, arum, m. populus clausis oculis pugnans.
Andălūsia, æ, f. provincia Hispaniæ.
Andănia, æ, f. civitas in Peloponeso.
Andănis, is, m. fluvius Carmaniæ.
Andĕgăva, æ, f. & Andegavum, i, n. ducatus & urbs Galliæ. *Hinc* Andegavi populi hujus ducatus.
Andĕlus, i, f. urbs Hispaniæ, hodie Pampelona.
Andernacum, i, n. urbs ad Rhenum.
Andes, is, f. vicus prope urbem Mantuam, ubi natus Virgilius.
Andes, ium, m. *i. q.* Andegavi.
Andŏmătūnum, i, n. urbs Galliæ.
Andrĕŏpŏlis, is, f. urbs Scotiæ & Hispaniæ in Biscaja.
Andria, æ, f. urbs Phrygiæ & Neapolis
Andriăca, æ, f. urbs Mediæ, Lydiæ & Thraciæ.
Andrĭclus, i, m. mons Ciliciæ.
Androgeos, ei, m. filius Minois regis Cretæ.
Andrŏmăche, es. f. Hectoris uxor.
Andrŏmĕda, æ, Persei uxor.
Andros, i, f. insula & urbs in Myrtoo mari, prima Cycladum.
Anĕcium, ii, n. urbs Sabaudiæ.
Anemo fluvius Italiæ.
Anemorea, æ, f. urbs Phocidis.
Anemurium, ii, n. urbs Ciliciæ.
Anĕtussa, æ, f. urbs Lybiæ.
Angaris mons Idumææ.
Angermannia, æ, f. provincia Sveciæ.
Angĕrōna & Angerōnia, æ, f. voluptatis dea.

Angilæ,

Angilæ, arum, m. populi in Africa ad Garamantes.
Angilia, æ, f. inſula in America, Anglis ſubdita.
Anglĕria, æ, f. urbs in ducatu Mediolanenſi.
Anglia, æ, f. regnum, *aliter* Britannia. *Hinc* Angli incolæ dicuntur.
Angŏla, æ, f. regnum in Africa.
Angŏlus, i, f. urbs Italiæ.
Angria, æ, f. urbs Weſtphaliæ.
Angrĭvārii, populi Weſtphaliæ.
Angrus, i, m. fluvius Illyriæ.
Anhaltium, ii, n. ducatus in Saxonia.
Anĭcium, ii, n. urbs Galliæ.
Anien, ēnis, m. fluvius Italiæ ex Alpibus in Tyberim ſe effundens.
Anīgĕr, ĕri, Anīnus & Anīgrus, i, m. fluvii Theſſaliæ.
Anio, *i. q.* Anien.
Anĭſia, æ, f. urbs in Auſtria ſuperiore.
Anīſus, i, m. fluvius Auſtriæ in Danubium ſe effundens.
Anius, ii, m. Apollinis filius.
Anna, æ, f. Beli filia, & ſoror Didonis. *Item* Civitas Judææ ſupra Hierichuntem. *Item* urbs Aſiæ ad Euphratem ſita, unam habens plateam in aliquot milliaria extenſam.
Annandia, æ, f. provincia & urbs in Scotia.
Annĭbal, ălis, m. dux Carthaginenſis, qui 10 annis bellum geſſit in Italia cum Romanis.
Anŏlus, i, f. urbs Lybiæ.
Anŏpŏlis, is, f. urbs Cretæ.
Anſanctus *lege* Amſanctus.
Anſidōna, æ, f. urbs in Hetruria.
Anslŏga, æ, f. urbs Norvegiæ.
Anſpachium, ii, n. urbs Franconiæ.
Antăcæ, arum, m. populus in Sarmatia Aſiatica.
Antachara, æ, f. urbs Indiæ.
Antæas, æ, m. rex Scytharum, qui magis hinnitu equorum quàm optima muſica delectabatur.
Antæus, i, m. Gygas in Lybia ſive Mauritania, qui cum Hercule ſingulari certamine congreſſus, quoties ab illo proſtratus terram tetigit, toties fortior ſurrexit, nam Terra mater ejus, vires illi auxit. Quod advertens Hercules, eum à terra continuit, & ſic tandem occidit.
Antandros, i, f. urbs Phrygiæ.
Antemnæ, arum, f. urbs Sabinorum in Italia.
Antennæ, arum, & Antennates, um, m. populus quondam Italiæ.
Antēnor, oris, m. Trojanus fuit proditor patriæ, qui & Patavium in Italia condidit.
Antenorea, æ, f. urbs Italiæ ab Antenore condita.
Antĕros, otis, m. Veneris & Martis filius.
Antĕvorta, æ, f. dea Romanorum futura proſpiciens.
Anthăris, is, m. Longobardorum rex.
Anthe, es, f. una ex 7 filiabus Alcyonei.
Anthēa, æ, f. cognomen Veneris.
Anthēdon, onis, f. urbs Bœotiæ.
Anthĕmis, ĭdis, f. inſula in mari Mediterraneo, quæ & Imbraſius & Parthenia dicta fuit.
Anthēmūſa, æ, f. civitas Meſopotamiæ.
Antheus, ei, m. Antenoris filius, quem Paris amavit & imprudens interfecit.
Antheus, ei, f. urbs Syriæ.
Anthium, ii, n. urbs Thraciæ.
Anthos, i, m. filius Neſtoris.
Anthrŏpŏphăgi, orum, m. populus Scythiæ, voratores hominum.
Anthyola & Anthylla, æ, f. urbs Ægypti.
Antia, æ, f. Præti Argivorum regis uxor.
Antĭbărum, i, n. urbs in Albania.
Antĭcăſus, i, m. mons Seleuciæ.
Anticlea, æ, f. mater Ulyſſis.
Anticȳra, æ, f. inſula circa Phocidem.
Antĭgŏne, es, f. filia Oedipi Thebarum regis: *Item* ſoror Priami, quam ob ſuperbiam Juno vertit in ciconiam.
Antĭgŏnia, æ, f. urbs Troadis, Romanorum colonia, quæ & Troas & Alexandria dicta eſt.
Antĭgŏnus, i, m. fuit rex Macedoniæ.
Antĭgrăgus, i, m. mons Lyciæ.
Antiliæ, arum, f. nomen propr. inſularum.
Antĭlŏchus, i, m. Neſtoris filius in bello Trojano à Memnone occiſus.
Antĭmăchus, i, m. pòeta Græcus.
Antiŏchia, æ, f. urbs Syriæ à Seleuco Nicanore filio Antiochi condita.

Antiŏchus, i, m. ſecundus rex Syriæ.
Antiŏpa, æ, f. Lyci Thebanorum regis uxor, ex qua Jupiter geminos Zetum & Amphionem genuit.
Antīpătris, idis, f. urbs Palæſtinæ ad mare Mediterraneum.
Antīphăles, æ, m. rex Leſtrigonum, qui cum populo ſuo humana carne veſcebatur.
Antīphŏnus, i, m. filius Priami & Hecubæ.
Antīpŏlis, is, f. Galliæ Narbonenſis urbs.
Antiſſa, æ, f. urbs in inſula Lesbo.
Antiſſiŏdŏrum, i, n. urbs Galliæ in Burgundia vino generoſo nobilis.
Antiſthĕnes, is, m. Socratis auditor, præceptor Diogenis.
Antītaurus, i, m. mons ex oppoſito montis Tauri poſitus.
Antiveſtæum, i, n. promontorium Britanniæ.
Antium, ii, n. urbs vetus in Latio, in qua Fortunæ templum fuit, nunc diruta, Antiates incolæ dicti.
Antōnīnus, i, m. cognomen nonnullorum Imperatorum Romanorum.
Antōnius, ii, m. nomen propr. aliquot regum & illuſtrium virorum. Antoniorum fuit Romæ nobiliſſima vetuſtiſſimaque familia.
Antrīmum, i, n. urbs Hyberniæ.
Antrōnia, æ, f. urbs Theſſaliæ, ubi proceriſſimi naſcebantur aſini.
Antverpia, æ, f. urbs Brabantiæ.
Anūbis, is, & idis, m. idolum Ægyptiorum.
Anus Portugalliæ fluvius. *Item* urbs Italiæ, *aliter* Tarracina.
Anxānum, i, n. urbs in regno Neapolitano, *hodie* Lanciano.
Anxur, ŭris, m. & n. fons & urbs Campaniæ, ubi Jupiter imberbis colebatur.
Aon, ŏnis, m. Neptuni filius.
Aŏnia, æ, f. regio Bæotiæ. *Item* locus in monte Parnaſſo muſis ſacer. *Hinc* Aonides *i. q.* muſæ.
Adornus, i. altiſſima rupes in provincia Sogdiana. *Item* urbs in Epiro.
Aŏus, i, m. fluvius in Epiro, *aliter* Acantes.
Apæi, orum, m. populi in Æthiopia ſub Ægypto.
Apāmia, æ, f. urbs Aſiæ minoris, *aliter* Celena.
Apāmiæ, arum, f. urbs Galliæ in Occitania.
Apanta, æ, f. provincia Americæ penes fluvium Amazonum.
Apelles, is, m. celebris pictor.
Apeninus & Apæninus, i, m. montes Italiæ.
Apĕrantia, æ, f. urbs Theſſaliæ.
Apĕſus, untis, m. mons ſuper Nemeam.
Aphedrantes, um, m. populi in Moloſſia.
Aphrŏdīſias, adis, f. inſula in mari Perſico, & in Oceano Hiſpanico non procul à Gadibus. *Item* urbs Ciliciæ.
Aphrŏdīſium, ii, n. *i. q.* Antium. *Item* urbs Africæ in Numidia. *Item* promontorium Hiſpaniæ Tarraconenſis.
Aphrŏdīte, es, f. *i. q.* Venus, ſic dicta, à ſpuma maris, ex qua illam ortam eſſe poëtæ fabulantur.
Apīdănus, i, m. fluvius Theſſaliæ.
Apis, is, & idis, m. rex Ægypti, cui mortuo Ægyptii divinum cultum ſub ſpecie vivi bovis exhibebant.
Apitius, ii, m. nobilis Romanus, valde guloſus.
Apœninus *vide* Apenninus.
Apollo, inis, m. Jovis & Latonis filius, aliter dictus Phæbus, deus muſarum, poëtarum, haruſpicinæ, medicinæ & bellicæ artis, unde cum cithara & arcu pingitur.
Apollōnia, æ, f. nomen propr. fœminarum & variarum urbium, uti in Epiro, Syria, Creta &c.
Apollōnis, idis, f. urbs Aſiæ minoris.
Apŏnus, i, m. fluvius Italiæ, juxta Patavium, ſive fons, calidas habens aquas, ſive vicus ipſe, in quo ſunt balneæ.
Appiānus, i, m. nobilis hiſtoricus Alexandrinus.
Appius, ii, m. prænomen clarorum virorum Romanorum ex familia Claudiorum. *Hinc* Appia via.
Apsōrus, i, f. inſula in mari Adriatico.
Apta, æ, f. urbs Galliæ in Provincia.
Apua, æ, f. urbs Italiæ.
Apūlia, æ, f. regio in regno Neapolitano.
Aquæburgum, i, n. urbs Bavariæ.
Aquileja, æ, f. fuit olim clara urbs Venetiæ, ſed à Gothis diruta, nunc pauper vicus piſcatorum eſt.

Aquīnium

Aquĭnium *&* Aquīnum, i, n. urbs in regno Neapolitano.
Aquisgranum, i, n. celebris urbs Germaniæ Caroli magni ſepulchro clara.
Aquĭtānia, æ, f. provincia Galliæ, propinqua Hiſpaniæ.
Aquĭla, æ, f. urbs Hetruriæ.
Arăbia, æ, f. magna regio in Aſia, eſtque triplex: Felix, Petræa & Deſerta. *Hinc* Arabs ăbis, m. incola illius.
Arăbis *&* Arbis, is, m. fluvius in India.
Arăbōna, æ, f. urbs Hungariæ, *aliter* Arrabo.
Arachne, es, f. puella in Lydia, lanificii periti
ſſima, ideo à Minerva dea verſa in Araneam.
Arachtus, i, m. fluvius in Epiro.
Arăcynthus, i, m. mons in Acarnania & Attica.
Aradūca, æ, f. urbs in Hiſpania.
Arădus, i, f. urbs Phæniciæ.
Aræ Bacchi *&* Ara Bacchi, *&* Baccaraeum urbs Germaniæ ad Rhenum, nobilitate vini celebris.
Aræ Flaviæ urbs in Svevia.
Aræ Solis, Hiſpaniæ promontorium.
Aræthȳrea, æ, f. urbs in Peloponeſo.
Arăgōnia, æ, f. provincia Hiſpaniæ.
Arăgus, i, m. fluvius Moloſſorum.
Aram *i. q.* Syria.
Arānia, æ, f. inſula Scotiæ.
Arar *&* Arăris, is, m. hodie Sagona, fluvius Galliæ Narbonenſis nimium lentè fluens, in Rhodanum ſe effundens. *Item* fluvius Helvetiæ.
Arărus, i, m. fluvius Scythiæ.
Arator, oris, m. poëta Chriſtianus, qui acta Apoſtolorum verſu deſcripſit.
Arătus, i, m. poëta Cilix, aſtronomiæ periti
ſſimus.
Araurius, ii, m. fluvius Galliæ.
Arauſio, onis, *&* Arauſica, æ, f. urbs & provincia Galliæ.
Araxa, æ, f. urbs Lyciæ.
Araxæ *&* Araxi, populi in Illyria.
Araxes, is, m. fluvius Armeniæ & Theſſaliæ & in Perſia.
Arba, æ, *&* Arbe, es, f. urbs & inſula Dalmatiæ.
Arbăce, es, f. urbs Celtiberiæ.
Arbăces, is, m. primus rex Perſarum.
Arbaxani, orum, m. populi Liguriæ.
Arbēla, æ, f. urbs in Sicilia & Perſia.
Arbēla, orum, n. plur. urbs Aſſyriæ.
Arbella, æ, f. oppidum Meſopotamiæ.
Arbis, is, m. fluvius in India.
Arbius, ii, m. mons Cretæ.
Arbōſia, æ, f. urbs in Burgundia.
Arburgum, i, n. urbs Helvetiæ.
Arcădia, æ, f. Peloponeſi regio & Achaiæ pars ab Arcade Jovis & Calliſtonis filio exſtructa. *Hinc* Arcades populi regionis.
Arcĕgōvīna, æ, f. urbs Dalmatiæ.
Arcĕsĭlas, æ, m. philoſophus Græcus.
Arceſius, ii, m. Jovis filius, pater Laërtis, avus Ulyſſis.
Archandrŏpŏlis, is, f. urbs Ægypti.
Archangĕlŏpŏlis, is, f. urbs Moſcovitica.
Archĕlāus, i, m. philoſophus Athenienſis, Socratis præceptor.
Archĕmŏrus, i, m. poëta Antiochenus. *Item* rex Thraciæ.
Archeptŏlĕmus, i, m. Hectoris Auriga.
Archias, æ, m. poëta celebris.
Archĭdămus, i, m. Lacedæmoniorum rex, bello clarus.
Archĭlŏchus, i, m. filius Neſtoris occiſus ad Trojam. *Item* poëta Lacedæmonius, Satyrarum ſcriptor, Jambici carminis inventor.
Archĭmēdes, is, m. Syracuſanus philoſophus & mathematicus, primus Sphæræ inventor.
Archytas, æ, m. philoſophus Pythagoricus.
Arcillăcis, is, f. urbs Hiſpaniæ.
Arcine, es, f. urbs Daciæ Tranſalpinæ.
Arctax, acis, m. mons Propontidis.
Ardea, æ, f. urbs Rutulorum in Latio.
Ardenburgum, i, n. propugnaculum in Flandria Hollandica.
Ardæus, i, m. crudelis princeps Pamphyliæ.
Ardiſcus, i, m. fluvius in Scythia.
Arĕcānum, i, n. oppidum Geldriæ.
Arĕdāta, æ, f. *&* Aredatum, i, n. urbs Auſtriæ.
Arĕlās, atis, *&* Arĕlāte, es, f. *&* Arelatum, i, n. urbs Galliæ in provincia. *Item i. q.* Aredata.
Aremberga, æ, f. urbs in Eiffalia. Dicitur & Aremontium.

Arēmŏrĭca & Armorica, æ, f. provincia Galliæ, *hodie* Bretagne.
Arēna, æ, f. urbs Messeniæ in Peloponeso.
Arēnācum, i, n. urbs Veluviæ.
Arensberga, æ, f. urbs Westphaliæ.
Arēŏpāgus, i, m. locus Athenis, ubi criminales causæ nocte sine lumine judicabantur.
Arĕthūsa, æ, f. virgo venatrix, pedissequa Dianæ. *Item* urbs Syriæ. *Item* fons apud Syracusas & in Mesia.
Arētium, ii, n. civitas Thusciæ.
Argante, es, f. urbs Indiæ.
Arganthon & Arganthonius rex Tartessiorum, qui 300 annis vixit.
Argāthēlia, æ, f. urbs Scotiæ.
Argathon mons Mysiæ.
Argēa, loca quædam Romæ, ubi quidam illustres viri Argivorum sepeliebantur. *Item* provincia Græciæ.
Argēlia, æ, f. urbs Saxoniæ.
Argentea, æ, f. urbs Americæ in provincia Peru.
Argentīna, æ, f. urbs Alsatiæ.
Argentŏmăgum & Argentomum, i, n. urbs in Normandia.
Argentoratum, i, n. *i. q.* Argentina.
Argentuāria, æ, f. Sequanorum urbs in Burgundia.
Argia, æ, f. Adrasti Argivorum regis filia, Polynicis uxor. *Item* regio in Morea.
Argiæ sunt insulæ numero 20 Cariæ adjacentes.
Argĭnūsæ & Arginussæ, arum, f. tres parvæ insulæ penes insulam Lesbum.
Argiphontes, æ, m. cognomen Mercurii, quod accepit Argo occiso.
Argĭppei, orum, m. populi erant ultra Sauromatas.
Argĭrippa, æ, f. urbs in Apulia.
Argissa, æ, f. & Argura urbs Thessaliæ.
Argīvi, orum, m. *i. q.* Græci.
Argo f. indecl. navis longa, qua Jason cum 54 heroibus in Colchum ad afferendum vellus aureum navigavit. *Hinc* Argonautæ dicti Jason & ejus socii, quorum circiter 50 numerantur; præcipuique erant: Typhys, Castor, Pollux, Hercules, Theseus, Orpheus, Nauplius, Mepsus, Zetes, Calais &c.
Argolicus, *i. q.* Græcus.
Argŏlis, idis, f. *i. q.* Græca. *Item* regio Græciæ.
Argos, ~~eos~~, n. Argi m. plur. celebris civitas Græciæ in Achaia.
Argous *i. q.* Græcus.
Argus, i, m. pastor filius Aristoris centum oculos habens, quorum tantum bini somnum capiebant. Is à Junone adhibitus ad servandam Jo filiam Inachi à Jove commutatam in vaccam, occisus fuit à Mercurio misso à Jove, Juno autem Argi oculos indidit caudæ pavonis, quæ ideo avis Junonis dicta. *Item* fluvius Sveviæ.
Argўrippa, æ, f. urbs Apuliæ.
Argyundes, æ, m. fluvius Ætoliæ.
Arhūsia, æ, f. urbs Daniæ.
Ariadna, æ, & Ariadne, es, f. Minois Cretensis regis filia, quæ Theseum filo ducto ex Labyrintho eduxit, eumque secuta, postquam hic Minotaurum occidit, ast ab eo in insula Chio vel Naxo derelicta fuit.
Ariamne, es, f. urbs in Armenia.
Arĭcandos, i, m. fluvius Lyciæ, à quo urbs Aricanda dicta.
Arĭcia, æ, f. urbs in Latio post Albanum montem in via Appia, ab Hippolyto ædificata, cujus etiam Aricia uxor erat. *Hinc* Aricinus.
Arĭcŏmisci, orum, m. populi Galliæ.
Arĭi, orum, m. populi Asiæ Scythicæ.
Arĭmaspi, orum, m. populi Scythiæ unoculi.
Arĭmaspus, i, m. fluvius Scythiæ, aureis arenis abundans.
Arĭmĭnum, i, n. urbs Italiæ in Romagna.
Arĭminus, i, m. fluvius Italiæ.
Arimphæi, orum, m. populus quondam Scythiæ.
Ariŏdūnum, i, n. urbs Bavariæ.
Arīon, ŏnis, m. Citharædus ex Lesbo insula & poëta Lyricus, qui dum patriam peteret, videretque insidias paratas à sociis, quibuscum navigabat, propter opes, quas secum ferebat, raptâ citharâ modulans in mare se conjecit. Cujus cantu illectus Delphin, dorso exceptum portavit ad littus,

tus; & exemit à periculo. *Item* equus Adrasti.
Aristādium, ii, n. urbs Thuringiæ.
Aristæus, i, m. filius Apollinis, rex Arcadiæ, qui primus usum apum, mellis olei & casei invenit.
Aristarchus, i, m. celebris Grammaticus Alexandrinus.
Aristippus, i, m. Cyrenes philosophus, Dionysii tyranni parasitus, à quo etiam regius canis appellatus est.
Aristo, onis, m. philosophus Stoicus.
Aristŏbulus, i, m. unus ex 72 interpretibus sacræ scripturæ.
Aristŏphănes, is, m. poëta comicus, in carpendis hominum vitiis liberrimus.
Aristŏtĕles, is, m. philosophorum præcipuus Stagira oriundus, *hinc* Stagirita dictus, Platonis auditor & Alexandri M. præceptor sectæ Peripateticæ princeps, qui libros supra trecentos scripsit.
Ariūsium, ii, n. urbs & regio in Chio.
Armacha, æ, f. urbs Hyberniæ.
Armĕnia, æ, f. hodie Turcomannia, regio Asiæ, ad Hircanum mare, in Taurum & Caucasum montes sita. *Hinc* Armenii incolæ *&* Armenas, atis, m.
Arminius, ii, m. mons Hispaniæ.
Arnstādium, ii, n. urbs Thuringiæ.
Arnus, i, m. fluvius Tusciæ.
Arōma, æ, f. urbs in Capadocia.
Arŏsia, æ, f. urbs Sveciæ in Vestmannia.
Arōvia, æ, f. *&* Arovium, ii, n. urbs in Helvetia.
Arpe, es, f. *i. q.* Argirippa.
Arpīnum, i, n. urbs in Latio, Ciceronis patria. *Hinc* Arpinas, atis, incola.
Arrābo *&* Arrhabo, onis, f. urbs Hungariæ dicitur & Jaurinum.
Arragonia *lege* Aragonia.
Arretium *vide* Aretium.
Arrha, æ, f. urbs Arabiæ felicis.
Arrhābo, ōnis, m. fluvius Austriæ.
Arrhentia, æ, f. urbs Italiæ.
Arrius, ii, m. Hæresiarcha.
Arroa, æ, f. insula Daniæ.
Arsāces, is, m. primus rex Parthorum, à quo omnes Parthorum reges dicti Arsacidæ.
Arsācia, æ, f. urbs Mediæ.
Arsānia, æ, f. fluvius Armeniæ.
Arsicina, æ, f. urbs in Germania.
Arsus, i, m. fluvius Thraciæ.
Arta, æ, f. urbs in Epiro.
Artābīcia, æ, f. insula Propontidis.
Artāchæa, æ, f. regio Syriæ.
Artaunum, i, n. urbs Franconiæ, hodie Herbipolis.
Artaxerxes, is, m. filius Xerxis regis Persarum, qui ex pellicibus habuit 115 filios.
Artĕmis, idis, f. *i. q.* Diana.
Artĕmisia, æ, f. Mausoli Cariæ regis uxor, quæ mortuo viro suo tam splendidum erexit sepulchrum, ut inde omnia magnifica monumenta ab illius nomine Mausolea fuerint appellata.
Artĕmīta, æ, f. urbs Syriæ.
Artesia, æ, f. comitatus dictus Artois.
Artīgis, is, f. urbs Hispaniæ.
Artŏbriga, æ, f. *i. q.* Ratisbona.
Arva, æ, f. fluvius Sabaudiæ.
Arvernia, æ, f. provincia Galliæ. *Hinc* Arverni populi.
Arvisium, ii, n. promontorium insulæ Chios.
Arūnca, æ, f. urbs antiquissima in Latio. *Hinc* Arunci incolæ.
Aruntīna, æ, f. urbs & comitatus Angliæ in provincia Sussex.
Arūpĕnum, i, n. urbs Galliæ.
Arūpīnum, i, n. urbs Japidarum.
Arzilla, æ, f. urbs & portus Africæ in regno Fezzano.
Asăcus, i, m. fluvius in Romania.
Asarus, i, m. fluvius Macedoniæ.
Asbestæ, arum, m. populus Libyæ.
Asbŏtus, i, f. urbs Thessaliæ.
Asca, æ, f. urbs Siciliæ.
Ascălăphus, i, m. Acherontis filius in noctuam permutatus.
Ascalingium, ii, n. urbs Germaniæ.
Ascălon, ōnis, f. urbs in Idumæa vel Palæstina ad mare Mediterraneum.
Ascania, æ, f. una Sporadum insularum. *Item* *i. q.* Phrygia & Bithynia.

Ascănius,

Aſcănius, ii, m. filius Æneæ, aliter dictus Julus. *Item* fluvius Phrygiæ.
Aſcĭburgum, i, n. urbs Germaniæ.
Aſclēpiades, is, m. nomen propr. philoſophi cæci. *Item* medici Pruſienſis. *Item* poëtæ, à quo carmen Aſclepiadeum.
Aſcra, æ, f. vicus Bæotiæ, Heſiodi patria.
Aſcūlum, i, n. urbs Italiæ in ducatu Anconitano.
Asdrubal, ălis, m. gener Amilcaris patris Annibalis.
Aſia, æ, f. tertia pars terræ, eſtque duplex major & minor.
Aſium, ii, n. urbs Italiæ.
Asōphis, f. provincia Græciæ.
Asōpus, i, m. fluvius Bæotiæ.
Aſpăhānum, i, n. ſedes regum Perſarum.
Aſpaltites, *&* Aſpaltus *lege* Aſphaltites.
Aſpaſius, ii, m. philoſophus & orator Romanus.
Aſpavia, æ, f. urbs Hiſpaniæ prope Cordubam.
Aſpendus, i, f. urbs Pamphyliæ.
Aſphaltites, æ, m. *&* Aſphaltus, i, lacus ſive mare mortuum Judææ in provincia Pentapoli, in eo loco, ubi quondam Sodoma & Gomorrha fuit.
Aſpŏrēnus, i, m. mons Aſiæ prope Pergamum.
Aſsărăcus, i, m. Trois regis Trojani filius, avus Anchiſæ, pater Capyos.
Aſſidōnia, ducatus Hiſpaniæ in Andaluſia.
Aſſiſium, ii, n. urbs Italiæ in Spoleto.
Aſsōrus, i, f. *&* Aſſorium, i, urbs Siciliæ.
Aſsўria, æ, f. regio in Aſia majore.
Aſta, æ, f. urbs Italiæ in Pedemontio.
Aſtăbŏras, æ, m. fluvius Ægypti.
Aſtapas, æ, m. fluvius in Aſia.
Aſtarte, es, f. *i. q.* Venus.
Aſterion, ii, n. urbs Theſſaliæ ſive Syriæ. *Item* fluvius in Achaja.
Aſtĕris, idis, f. inſula inter Samum & Ithacam.
Aſtĕrūſia, æ, f. mons Cretæ. *Item* urbs in monte Caucaſo.
Aſtĭce, es, f. regio Thraciæ.
Aſtĭgi, orum, m. plur. urbs Hiſpaniæ.
Aſtŏmi, orum, m. plur. populi quondam Indiæ orientalis, qui ore carentes ſolo odoratu vivebant.

Aſtræa, æ, f. filia Aſtræi gigantis & Auroræ, vel juxta alios filia Jovis & Themidis. Dea juſtitiæ.
Aſtræus, i, m. unus ex Titanibus, qui contra deos arma ſumpſerunt. Hic fertur cum Aurora concubuiſſe, & ex ea ventos generâſſe.
Aſtvia, æ, f. urbs Germaniæ.
Aſtūra, æ, f. urbs Italiæ. *Item* fluvius Aſturiæ.
Aſtūria, æ, f. regio Hiſpaniæ in Tarraconenſi. *Hinc* Aſtur, uris, incola.
Aſturgia, æ, f. urbs Hiſpaniæ in regno Legionenſi.
Aſtyăges, is, m. ultimus rex Medorum, avus Cyri.
Aſtўdămas, antis, m. poëta Athenienſis, Socratis auditor.
Aſtўdămia, æ, f. Amyntoris filia, quam Hercules patre occiſo rapuit.
Aſtўlus, i, m. unus ex Centauris.
Aſtўpălæa, æ, f. una Cycladum in Archipelago.
Asĭcla, urbs prope Brixinum.
Atābўris, is, m. mons in inſula Rhodo.
Atacini, orum, m. populi fuerunt provinciæ Narbonenſis.
Atălanta, æ, f. Jaſii regis Græciæ filia. *Item* filia Schæni regis, agilis in curſu, victa tamen ab Hippomene, eo quod hic in curſu aurea poma poſt tergum ſuum projiceret, quæ illa colligebat.
Atarna, æ, f. urbs Myſiæ.
Atax, acis, m. fluvius Galliæ in Occitania.
Atella, æ, f. urbs Campaniæ.
Aternus, i, m. fluvius Italiæ.
Athămas, antis, m. Æoli filius, rex Thebarum. *Item* mons Theſſaliæ. *Item* fluvius, qui decreſcente luna, ligna ſibi injecta incendit.
Athănăſius, ii, m. præſul Alexandrinus.
Athēnæ, arum, f. plur. celebris urbs Græciæ, omnium bonarum artium inventrix.
Athēnēum, i, n. locus Minervæ dicatus, quem ſtudioſi frequentabant. *Item* promontorium Campaniæ.
Athĕſis, is, m. fluvius Venetiæ, Tridentum tendens, deinde Veronam dividens.

Atheus,

*A*theus, i, m. hæreticus Deum negans.
*A*thos, m. mons Thraciæ miræ altitudinis.
*A*tĭlia, æ, f. urbs Miſniæ.
*A*tīna, æ, f. urbs Italiæ. *Hinc A*tinas, atis, incola ejusdem.
*A*tlandis, idis, f. inſula in *A*frica.
*A*tlantiades *&* *A*tlantides, æ, m. *i. q.* Mercurius, filius Majæ & nepos *A*tlantis.
*A*tlantias, adis, *&* *A*tlantis, idis, f. filia vel neptis *A*tlantis. *A*tlas enim ex Plejone Oceani filia habuit 15 filias, quæ *A*tlantides dicuntur; verum 5 ex his Hyades, reliquæ autem à matre ſunt dictæ Plejades.
*A*tlas, antis, m. rex Mauritaniæ, Urani filius, inventor aſtronomiæ. *Item* mons Mauritaniæ tantæ altitudinis, ut cacumen ejus aſpici nequeat. Hinc fabulantur pöetæ eum eſſe gigantem, qui cælum ſuis humeris ſuſtineat.
*A*trămĭtæ, arum, m. populus *A*rabiæ felicis.
*A*trăni, orum, m. populi Hirpinorum in Italia.
*A*trax, acis, f. urbs Theſſaliæ, in qua multi magi habitabant. *Item* princeps Theſſaliæ, qui artem magicam invenit. *Item* fluvius Ætoliæ. *Hinc A*traces *&* *A*tracii incolæ.
*A*trĕbătum, i, n. urbs in Belgio. *Hinc A*trebates incolæ ejusdem.
*A*treus, i, m. pater *A*gamemnonis & Menelai, filius Pelopis, qui fratri ſuo Thyeſtæ liberos ex ſua nempe *A*trei uxore genitos comedendos appoſuit.
*A*tria, æ, f. urbs regni Neapolitani, unde mare *A*triacum ſive *A*driacum aut *A*driaticum dictum eſt.
*A*trŏpos, i, f. una ex Parcis.
*A*ttăcum, i, n. urbs Hiſpaniæ.
*A*ttălia civitas conventus Pergami. *Item* urbs Pamphiliæ.
*A*ttălus, i, m. rex dives *A*ſiæ vel Pergami qui cum liberis careret, populum Romanum teſtamento hæredem fecit.
*A*ttella *idem quod* *A*tella.
*A*tthis *&* *A*ttis, idis, *&* *A*ttĭca, æ, f. regio *A*chaiæ in Græcia, cujus Metropolis *A*thenæ. *Hinc A*tticus *i. q.* *A*thenienſis.
*A*ttila *lege* *A*ttyla.
*A*ttuăcūtum, i, n. urbs Brabantiæ.

*A*tūrius, ii, m. fluvius Galliæ.
*A*tūrum, i, n. *&* *A*tura, æ, f. urbs Vaſconiæ.
*A*tys, yos, m. filius Creſi regis Lydiæ. *Item* elegans formâ juvenis à Cybele adamatus.
*A*vantĭci, orum, m. populi Helvetiæ.
*A*vanticum, i, n. urbs Helvetiæ.
*A*văres, um, m. plur. populus Scythiæ.
*A*vărĭcum, i, n. oppidum Biturigum in Gallia, hodie Bourges.
*A*uchătæ, arum, m. populus Scythiæ.
*A*ucŭla, æ, f. urbs Tuſcorum.
*A*udēna, æ, f. fluvius Italiæ.
*A*udŏmărŏpŏlis, is, f. urbs in Comitatu *A*rtheſiæ.
*A*vēnio, ōnis, f. urbs Narbonenſis Galliæ.
*A*vennæ, arum, f. plur. urbs & comitatus in Hannonia Gallica.
*A*venticum *i. q.* *A*vanticum.
*A*ventinus, i, m. filius Herculis ex Rhea. *Item* unus ex 7 collibus Romæ. *Item* celebris hiſtoricus Bavaricus.
*A*vernus, i, m. locus in Campania fætidus, Plutoni dicatus, ſumitur pro inferno.
*A*versperga, æ, f. urbs in Carniola.
*A*ufĭdēna, æ, f. urbs Italiæ.
*A*ufĭdus, i, m. fluvius *A*puliæ.
*A*ugēa, æ, f. civitas Locrenſium.
*A*uguſta, æ, f. nomen proprium variarum civitatum, ut: *A*uguſta Vindelicorum, Taurinorum, Trevirorum, Sveſſionum, Ubiorum, Rauracorum, *A*uſciorum &c.
*A*uguſtŏdūnum, i, n. urbs Galliæ in Burgundia.
*A*ulis, idis, f. magnus portus in inſula Eubœa.
*A*ulŏcrēne, es, f. provincia in *A*ſia minore.
*A*ulon, i, n. *&* *A*ulona, æ, f. urbs & portus *A*lbaniæ ad mare *A*driaticum. *Item* mons Calabriæ.
*A*vōna, æ, f. fluvius *A*ngliæ penes Briſtolium.
*A*uras, æ, m, fluvius in Danubium ſe effundens.
*A*ureatum, i, n. urbs Germaniæ, *i. q.* Ingolſtadium.
*A*urēlia, æ, f. *&* *A*ureliacum, i, n. urbs Galliæ.
*A*urēliānum, i, n. urbs *A*uſtriæ. *Item i. q.* *A*urelia.
*A*uria, æ, f. urbs Hiſpaniæ.
*A*urĭcum, i, n. urbs in Friſia orientali.

Aurōra, æ, f. filia Titanis & Telluris.
Aurunca, æ, f. urbs in Latio.
Auſa, æ, f. urbs Hiſpaniæ.
Auſci, orum, m. plur. populi quondam Galliæ. *Item* urbs Galliæ in Aquitania.
Auſer, ĕris, m. fluvius Italiæ.
Ausŏnia, æ, f. pars Italiæ, in qua urbs Beneventum. *Hinc* Auſones, Auſonii, & Auſonidæ *i. q.* Itali vel Romani, & Auſonis, idis, f. *i. q.* Itala. Auſonium mare, pars maris Jonici. Auſonia lingua *i. q.* Latina. Auſonia urbs *i. q.* Roma.
Auſtrāria, æ, f. inſula in mari Mediterraneo.
Auſtria, æ, f. regio Germaniæ ad Danubium.
Autŏnŏē, es, f. Cadmi Thebarum regis filia.
Auximum, i, n. vetus civitas Italiæ.
Axĕnum, mare, Axenus pontus *i. q.* mare Euxynum vel nigrum.
Axium, ii, n. urbs in Myſia minore.
Aymontium, ii, n. urbs Hiſpaniæ in Andaluſia.
Aza, æ, f. urbs in Armenia minore.
Azania, æ, f. provincia Arcadiæ.
Azōtus, i, f. urbs in Syria & Achaja.

B.

Babȳlon, onis, f. grandis urbs in Chaldæa ad Euphratem fluvium.
Băbȳlōnia, æ, f. regio in Aſia majore, hodie Bagdad.
Bacchărăcum, i, n. urbs in Palatinatu.
Bacchus, i, m. filius Jovis ex Semele, deus vini & ebrioſitatis.
Băcŏdūrum, i, n. urbs Bavariæ.
Bænis, is, m. fluvius Portugalliæ.
Bæterra, æ, f. urbs Galliæ in Occitania.
Bætĭca, æ, f. regnum Hiſpaniæ, aliter Grenada.
Bætis, is, m. fluvius Hiſpaniæ.
Băgănum, i, n. urbs Flandriæ.
Bagrăda, æ, f. fluvius Africæ,
Bahūſium, ii, n. propugnaculum Norvegiæ.
Bajæ, arum, f. plur. oppidum Campaniæ, ubi calidæ balneæ.
Bajŏcæ, arum, f. urbs Galliæ in Normannia.
Bajonna, æ, f. propugnaculum in Gallæcia. *Item* urbs Galliæ.

Băleāres, f. inſulæ juxta Hiſpaniam, Majorica, Minorica & Yvica dictæ.
Baltia, æ, f. inſula in mari Germanico, quæ mari Balthico nomen dedit.
Bamberga, æ, f. urbs Epiſcopalis Franconiæ.
Bancōria, æ, f. urbs ad Rhenum.
Baptæ, arum, m. plur. erant Athenis ſacerdotes Cotyttûs deæ impudicitiæ, cui nocturna ſacra peragebant.
Barbăria, æ, f. Barbarorum regio.
Barcēnis, is, f. ſylva Germaniæ.
Barăno, onis, f. urbs Cataloniæ.
Bargus, i, m. Thraciæ fluvius.
Bārium, i, n. urbs in Apulia.
Barrŏdūcum, i, n. urbs in Lotharingia.
Barrojus, i, m. fluvius Hyberniæ.
Bārum, i, n. urbs in Apulia & Calabria.
Bāsĭlēa, æ, f. Rauracorum urbs in Helvetia. *Item* inſula in Oceano Septemtrionali immenſæ magnitudinis.
Baſsăris, idis, f. Bacchi ſacrificula.
Baſsēa, æ. f. urbs in Belgio.
Baſtia, æ, f. Metropolis in Corſica.
Baſtōnăcum, i, n. urbs in Belgio Hiſpaniæ.
Bătāvia, æ, f. & Batavium, ii, n. provincia in Belgio fœderato. *i. q.* Hollandia. *Hinc* Batavi incolæ. *Item* urbs in India.
Bătāvŏdūrum, i, n. urbs in provincia Ultrajectina.
Băthōnia, æ, f. urbs Angliæ.
Băvăria, æ, f. Ducatus & Electoratus Germaniæ. *Hinc* Bavari incolæ.
Bearnia, æ, f. regio Galliæ in Vaſconia.
Bebrȳcia, æ, f. provincia Aſiæ, aliter Bithynia.
Belgium, ii, n. & Belgia, æ, f. provinciæ aliquae, ex his aliæ Belgium Hiſpanicum, aliæ Gallicum, aliæ fœderatum dicuntur. *Hinc* Belga, æ, m. incola.
Belgrădum & Bellogradum, i, n. urbs Hungariæ, aliter Alba Græca.
Bēlides, æ, m. Danaus filius Beli.
Belides, um, f. 50 filiæ Danai, ab avo Belo ſic nuncupatæ.
Bĕlĭsārius, ii, m. Juſtiniani Imp. dux exercitûs.
Bellĕrophontes, æ, & is, m. Glauci regis Ephyræ filius, qui à Præto accepit literas ad regem Lyciæ, cum mandato, ut lator illarum

rum necaretur. *Hinc prov.* Bellerophontis literæ, *i. e.* Epiſtola accepta in ſui perniciem.
Bellofontānum, i, n. Arx regis Galliarum.
Bellogradum, *vide* Belgradum.
Bellŏjovium, ii, n. urbs Galliæ in provincia Lugdunenſi.
Bellomontium, ii, n. urbs in Normannia.
Bellōna, æ, f. ſoror Martis, dea belli.
Bellōvăcum, i, n. urbs Galliæ. *Hinc* Bellovaci incolæ.
Bellūnum, i, n. urbs Italiæ.
Belna, æ, f. urbs Galliæ.
Belſia, æ, f. urbs in provincia Aurelianenſi.
Bĕlūnum, i, n. urbs in ditione Veneta.
Bēlus. i, m. primus rex Aſſyriorum. *Item* pater Didonis reginæ. *Item* pater Danai & Ægypti. *Item* fluvius Syriæ.
Bĕnĕventum, i, n. urbs Italiæ.
Berchĕria, æ, f. regio Angliæ in Weſtſexia.
Bĕrĕcynthia, æ, f. *i. q.* dea Cybele.
Bĕrĕcynthus, i, m. mons Phrygiæ, in quo dea Cybele colebatur. *Hinc* Berecyntius, a, um.
Bĕrĕnīce, es, f. regina Ægypti. Berenices coma ſunt 7 ſtellæ ad Leonis ſive Urſæ majoris caudam.
Bergæ ad Zomam urbs Hollandiæ, in Brabantia, vulgo Bergopſom.
Bergămum, i, n. urbs Italiæ.
Berlinum, i, n. urbs Marchiæ Brandeburgicæ.
Berna, æ, f. urbs in Helvetia. *Hinc* Bernas atis incola.
Bĕrŏé, es, f. nutrix Bacchi.
Beſſi, orum, m. populi Thraciæ.
Bĕtāvia, æ, f. pars Geldriæ Hollandicæ.
Bias, antis, m. unus ex 7 Græciæ ſapientibus.
Biātia, æ, f. urbs Hiſpaniæ in Andaluſia.
Biblȳna, æ, f. regio Thraciæ.
Biblis, ĭdis, f. filia Mileti, quæ nefando amore ſui fratris exarſit.
Biblos urbs Phœniciæ.
Bibrācum, i, n. urbs Sveviæ.
Bibrūcum, i, n. urbs Daniæ.
Bicōca, æ, f. urbs Italiæ prope Mediolanum.
Bĭdiſcum, i, n. urbs & comitatus in Alſatia.
Bienna, æ, f. urbs Helvetiæ.
Bingium, ii, n. urbs ad Rhenum ſita.
Bipennium, ii, n. *i. q.* Bienna.
Bipontium, ii, n. urbs in Palatinatu inferiore.
Biſaltica, æ, f. regio in Macedonia.
Biſcaja, æ, f. regio Hiſpaniæ.
Biſtŏnia, æ, f. urbs Thraciæ, à Biſtone filio Martis condita.
Biſurgis & Viſurgis, is, m. fluvius Germaniæ.
Bithynia, æ, f. regio minoris Aſiæ.
Bĭturgia, æ, f. urbs fuit Tuſciæ, nunc villa Pontificum.
Bĭtūricum, i, n. & Biturix, -igis, f. urbs Galliæ. *Hinc* Bituriges populi Galliæ Aquitanicæ.
Bizantium *lege* Byzantium.
Blăbia, æ, f. urbs in Britannia minore.
Blandĕnōna, æ, f. urbs Italiæ.
Blăvia, æ, f. urbs Galliæ.
Blemmiæ, arum, Blemmyes & Blemyes, um, & Bleptæ, arum, m. monſtroſi homines in Æthiopia ſine capite, os & oculos in pectore habentes.
Bliterræ, arum, f. urbs Galliæ in Occitania.
Bocchŏris, is, m. rex Ægypti æquiſſimus.
Bŏbŏnia, æ, f. urbs Italiæ.
Bŏdincus & Bodingus fluvius Italiæ.
Boēmia *lege* Bohemia.
Boēthius, ii, m. clarus Philoſophus, Orator, & Pŏēta ex familia Torquatorum Romæ.
Bœōtia, æ, f. regio in Attica non procul ab Athenis, in qua ſunt Thebæ, nunc tamen à Vandalis ex Africa pulſis occupata vocatur Vandalia. *Hinc* Bæoticus, Bæotius & Bæotus, a, um.
Bohēmia, æ, f. regnum in Germania. *Hinc* Bohemi & Boēmi incolæ.
Boji, orum, m. *i. q.* Bavari.
Bŏjŏbīnum, i, n. *i. q.* Praga.
Bojŏdūrum, i, n. *i. q.* Paſſavia.
Bojus, ager, *i. q.* Lombardia.
Bŏlēum, n. urbs in Pedemontio.
Bŏli, orum, m. populi Galliæ Lugdunenſis.
Bŏlogeſia, æ, f. urbs juxta Euphratem.
Bonna, æ, f. urbs ad Rhenum.
Bŏnōnia, æ, f. urbs Italiæ.
Bonzius, ii, m. Sacerdos apud Chinenſes & Japones.
Borēani, orum, m. populi quondam Italiæ aliter Hirpini dicti.
Borion & Boreon Africæ promontorium.

Bormiſcus, i, m. regio Macedoniæ, ubi canes Euripedem lacerârunt.
Borſippa, æ, f. urbs Meſopotamiæ, Dianæ & Apollini ſacra.
Boruſſia, æ, f. regnum in Germania. Hinc Boruſſus incola.
Bŏryſthĕnes, is, & æ, m. fluvius Sarmatiæ in mare nigrum ſe effundens.
Boſna, æ, f. fluvius provinciæ Boſniæ.
Boſpŏrus, i, m. fretum Conſtantinopolitanum.
Bothia, æ, f. provincia Sveciæ.
Bŏvīnæ, arum, f. urbs in Belgio Hiſpanico.
Brăcăra, æ, f. urbs Portugalliæ.
Brachmānæ, arum & Brachmanes, um, m. pl. Indorum Sapientes.
Brăgŏdūnum, i, n. urbs Sveviæ.
Branchus, i, m. filius Apollinis, hariolus peritiſſimus.
Brăſidas, æ, m. fuit Lacedæmoniorum dux.
Braſiæ, arum, f. urbs Laconiæ.
Braumŏdūnum, i, n. propugnaculum Bavariæ.
Braurōnia, æ, f. urbs Græciæ & cognomentum Dianæ.
Brĕgi, orum, & *Breges*, um, m. *i. q.* Phryges.
Brema, æ, f. urbs Saxoniæ.
Brennus & *Brenus*, i, m. Gallorum Senonum dux potentiſſimus, qui Italiam devaſtavit. *Item* mons Germaniæ.
Breſta, æ, f. urbs Lithuaniæ & Cujaviæ in Polonia.
Breſtia, æ, f. urbs Galliæ in *Britannia* minore.
Brĕtĭniăcum, i, n. urbs Galliæ in provincia Aurelianenſi.
Briărēus, ei, m. Gigantum maximus, qui 100 brachia & manus, ac 50 ventres habuiſſe fingitur.
Brĭgantes, um, m. plur. populi Hyberniæ.
Brigantia, æ, f. & *Brigantium*, i, n. urbs ad Lacum *Bodanicum*. *Item* urbs Portugalliæ. *Item* urbs Galliæ in Delphinatu.
Brigitta, æ, f. mulier vitæ ſanctitate inſignis ac revelationibus ſupernis celebris, à Svecia Romam venit Urbano V.
Brīmo, us, f. cognomen Proſerpinæ.
Brīſæus, i, m. cognomen *Bacchi*.
Brīsăbrītæ, arum, m. pl. populi quondam Aſiæ.
Brīsăcum, i, n. propugnaculum ad Rhenum.
Brĭtannia, æ, f. regnum Angliæ & Scotiæ.
Britannia minor, provincia Galliæ *Bretagne*. *Hinc Britones*, um.
Brīvas, ătis, f. urbs Galliæ.
Brixellum, i, n. urbs Italiæ in ducatu Mutinenſi.
Brixia, æ, f. urbs Italiæ.
Brixillum, i, n. urbs Hetruriæ.
Brŏmius, ii, m. cognomen *Bacchi*.
Brōnium, ii, n. urbs in *Belgio* Hiſpanico.
Brontes, æ, m. unus ex fabris Vulcani.
Bronteus, ei, m. cognomen Jovis.
Brŏteas, æ, & *Brotheus*, i, m. filius Vulcani, qui propter oris deformitatem irriſus, in ignem ſe conjecit.
Brūgæ, arum, f. urbs Flandriæ.
Brumalia, um, n. feſta *Baccho* ſacra.
Brūmus, i, m. cognomen *Bacchi*.
Brundūnum, i, n. urbs *Bavariæ*.
Brundūſia & *Brundiſia*, æ, f. urbs in Epiſcopatu *Baſileenſi*.
Brundūſium, ii, n. urbs Calabriæ ad mare Adriaticum. *Item* celebris portus Italiæ.
Brunſvīcum, i, n. *Brunſvīga*, æ, & *Brūnŏpŏlis*, is, f. urbs in ducatu *Brunſvicenſi*.
Bruttii, orum, m. plur. Italiæ populi ultimi Siciliam verſus.
Bruttium, ii, n. promontorium Italiæ.
Brūtus, i, m. nomen plurium Romanorum conſulum.
Bruxella, æ, f. celebris urbs *Brabantiæ*.
Bryazon fluvius Aſiæ.
Bubaſtia, orum, n. plur. feſta Ægyptiorum Dianæ ſacra.
Būbaſtis, is, f. cognomen Dianæ. *Item* urbs Ægypti, in qua templum Dianæ erat.
Būbinda, æ, m. fluvius Hiberniæ.
Būcĕphălus, i, m. equus Alexandri M.
Būchānia, æ, f. urbs Scotiæ.
Būda, æ, f. metropolis Hungariæ ſuperioris.
Būdiſſa, æ, f. urbs Luſatiæ ſuperioris.
Būdorgis, is, f. *i. q.* Wratislavia.
Būdŏviſſa, æ, f. urbs *Bohemiæ*.
Bulgăria, æ, f. provincia in Imperio Turcico Europæo.
Burdĕgăla & *Burdigala*, æ, f. urbs Galliæ.

Burgi,

*B*urgi, orum, m. urbs Hiſpaniæ.
*B*urgundia, æ, f. ducatus Galliæ.
*B*urtanga, æ, f. propugnaculum Hollandiæ.
*B*ūsīris, idis, m. rex Ægypti crudeliſſimus, qui hoſpites diis immolabat, tandem ab Hercule hoſpite interfectus. *Item* urbs Ægypti ad Nilum fluvium.
*B*uzovium, ii, n. urbs Saxoniæ inferioris.
*B*yzantium, ii, n. *i. q.* Conſtantinopolis.

C.

Căbălia, æ, f. provincia in Aſia minore.
Caberon fluvius Aſiæ.
Căbillo *&* Cabilo, onis, f. urbs Galliæ.
Căcus, i, m. latro in Italia, Vulcani filius, ab Hercule, cujus armenta ſuſtulerat, occiſus.
Cadmēa, æ, f. arx Thebana, ſumitur & pro ipſa urbe.
Cadmeis, idis, f. regio Achajæ.
Cadmus, i, m. filius Agenoris regis Phænicum, qui à patre juſſus quærere Europam ſororem ſuam à Jove raptam, juſſusque ſine illa non reverti, deſperato reditu Thebas in Bæotia condidit; poſtea cum Hermione uxore ſua mutatus in anguem. *Hinc* Cadmēus *i. q.* Thebanus.
Cadurci, orum, m. populi Aquitaniæ.
Cæcīnos, i, m. mons Siciliæ.
Cæcŭbus, i, m. mons & urbs Italiæ.
Cæleſtini, orum, m. populi in Umbria.
Cælius, ii, m. unus ex 7 montibus Romæ.
Cæne, es, f. inſula in mari Mediterraneo.
Cænina, æ, f. urbs in veteri Latio.
Cænis, idis, f. promontorium Italiæ. *Item* virgo Theſſalienſis, quæ in virum Cænæum, & poſt mortem in avem mutata eſt.
Cære, n. indecl. *&* Cæres, ĕtis, & ītis, f. urbs Thuſciæ. *Hinc* Cærites incolæ.
Cærētum, i, n. urbs in Umbria.
Cæſar, ăris, m. cognomen familiæ Romanæ.
Cæſaraugusta, æ, f. urbs Hiſpaniæ.
Cæsărea, æ, f. urbs Palæſtinæ, & Philippi, & Cappadociæ & Mauritaniæ.
Cæſarium, ii, n. urbs Ægypti.
Cæsărŏdūnum, i, n. urbs Galliæ.
Cæsărŏmăgus, i, f. urbs in Picardia.

Cæsēna, æ, f. urbs Italiæ. *Hinc* Cæſenates incolæ.
Cætŏbrix, icis, f. urbs Portugalliæ, aliter Coimbra & Conimbra.
Cæyx *&* Ceyx, ȳcis, m. rex Trachinis urbis filius Luciferi & maritus Halcionis, ambo mutati in aves marinas, quæ vocantur Halciones.
Caicus, i, m. fluvius Phrygiæ, ſive Myſiæ.
Cajēta, æ, f. mulier Trojana nutrix Æneæ aut Aſcanii aut Creuſæ, à qua Cajeta urbs Campaniæ ædificata.
Cainas fluvius Aſiæ in Gangetem ſe effundens.
Caino, onis, urbs Galliæ.
Caīrus, i, f. urbs Ægypti, antea Babylon.
Cajus, i, m. prænomen Romanorum.
Călăbria, æ, f. provincia Neapolitana. *Hinc* Calaber, bra, brum, *&* bris, bre, *&* Calabri incolæ.
Călăgurris, is, f. urbs Hiſpaniæ.
Călămīſus, i, f. civitas Locrenſium.
Călăpis, is, fluvius Pannoniæ in Savum influens.
Călăris, is, f. metropolis inſulæ Sardiniæ.
Călăthūſa, æ, f. inſula inter Cherſoneſum & Samothraciam.
Călătia, æ, f. urbs Campaniæ.
Călătrāva, æ, f. urbs Hiſpaniæ in Extremadura Legionenſi.
Calce, es, f. urbs Campaniæ.
Calchas, antis, m. celebris Augur Græcus.
Călĕcūtum, i, n. urbs Indiæ orientalis.
Călēdŏnia, æ, f. provincia Scotiæ, olim ſylva ſæviſſimis urſis abundans. *Hinc* Caledonii *i. q.* Scoti.
Călēgia, æ, f. urbs Saxoniæ, vulgo Wittenberga.
Călēna, æ, f. urbs Angliæ, vulgo Oxfort.
Călēnum, i, n. *vide* Cales.
Călēnus, i, m. celebris augur in Hetruria.
Căles, ium, *&* Cale, es, f. urbs Campaniæ nobili vino celebris. *Hinc* Calenum vinum.
Călēte, es, f. *vide* Calathuſa.
Călētum, i. n. urbs Galliæ. *Hinc* Caletes incolæ.
Călycadnus, i, m. fluvius in Cilicia.
Călycŭla, æ, f. urbs Hiſpaniæ.
Călĭdŏbĕcum, i, n. urbs in Normannia.

Călingfordia, æ, f. urbs Hiberniæ in Ultonia.
Călingii, orum, m. populi in Arabia.
Calla, æ, & Calle, es, f. urbs Portugalliæ.
Callĭmăchus, i, m. pòëta Cyreneus, qui multa scripsit in omni genere carminis.
Calliŏpe, es, & Calliŏpēja, æ, f. una musarum. *Item* urbs Parthorum.
Callĭpŏlis, is, f. urbs ad Hellespontum.
Callisto, us, f. Lycaonis Arcadiæ regis filia, in ursam mutata, ac postea inter sidera collocata.
Calpa, æ, m. fluvius Bithyniæ.
Calpe, es, f. mons altus in fine Hispaniæ Bethicæ ad mare, quod Europam secernit ab Africa, altera ex columnis Herculis in cujus radicibus urbs Calpe vulgo Gibraltar.
Calphurnia, æ, f. uxor Cæsaris, mulier importunissima, quæ per seipsam causas egit, & occasionem dedit edicti, quo cautum fuit ne mulieri liceret causas agere.
Călūcŭla, æ, f. urbs Hispaniæ.
Călȳba, æ, f. urbs Thraciæ.
Călȳdium, ii, n. urbs Italiæ in via Appia.
Calȳdna, æ, f. urbs Cariæ.
Călȳdon, ōnis, f. & Calydonia urbs Ætoliæ.
Călypsa, us, f. Nympha, Oceani & Thetidis filia, ad quam venit Ulysses naufragus, & 7 annos apud eam fuit.
Calysto *lege* Callisto.
Cămācæ & Camæ, arum, m. plur. populi Scythiæ.
Cămălŏdūnum, i, n. urbs in Britannia in provincia Essexia.
Cămăra, æ, f. urbs in insula Creta.
Cămărācum, i, n. urbs in Hannonia Gallica, sive in Gallia Belgica, in finibus Picardiæ.
Cămărĭca, æ, f. urbs Hispaniæ.
Cămărīna, æ, f. urbs & fœtida palus in Sicilia. *Item* frutex tetri odoris.
Cămărīnum, i, n. urbs Italiæ in Umbria.
Cambĕriānum, i, n. metropolis Sabaudiæ.
Cambŏdūnum, i, n. *i. q.* Monachīum.
Cambūsis. is, f. urbs Æthiopiæ.
Cambȳses, is, m. rex Persarum, filius Cyri.
Cămēlāni, orum, m. populi Italiæ.
Cameracum *lege* Camaracum.
Camerinum *vide* Camarinum.

Cămĕrōpis, is, f. urbs Indiæ orientalis.
Cămers, ertis, m. & Camertes, hi, populus Italiæ in Umbria.
Cămilla, æ, f. Volscorum regina, quæ Turno contra Æneam suppetias dedit, ipsaque ductrix copiarum fuit.
Cămænæ & Camenæ musæ à cantûs amænitate, sic dictæ.
Campānia, æ, f. provincia Italiæ.
Campĭdona & Campĭdōnia, æ, f. & Campŏdūnum, i, n. urbs in Svevia.
Camponi. orum, m. populus in Aquitania.
Cănăce, es, f. Æoli regis ventorum filia, & Soror Macharei.
Cănăche, es, unus ex canibus Acteonis.
Cănănæa, æ, f. *i. q.* Palæstina, regio Syriæ, terra promissionis. *Hinc* Cananæus, a, um. & Cananītis idis, f. mulier regionis.
Cănāria. æ. f. una ex insulis fortunatis.
Candăce, es, f. regina fuit Æthiopiæ.
Candāvia, æ, f. regio & mons in Epiro.
Candaules, is, m. Lydorum rex.
Candēi, orum, m. populi Arabiæ.
Candȳba, orum, n. civitas Lyciæ.
Căne, es, f. urbs Ætoliæ.
Cănens, entis, f. Nympha Pici Laurentum regis uxor.
Căninius, ii, m. 7 horarum consul fuit, & mortuus, in quem illud scomma Ciceronis jactatum fuit: *mira fuit Caninii consulis vigilantia, qui toto suo consulatu somnium non vidit.*
Cannæ, arum, f. plur. vicus in Apulia, apud quem Hannibal Romanos grandi clade affecit, occisis 34 millibus hominum.
Canōpus, i, f. urbs & insula Ægypti.
Cantăbria, æ, f. provincia Hispaniæ Tarraconensis. *Hinc* Cantabri incolæ.
Cantăbrīgia, æ, f. urbs Angliæ vulgo Cambridge.
Cantiæbis, is, f. urbs Germaniæ in Palatinatu superiore.
Cantuāria, æ, f. urbs Angliæ.
Cănŭsium, ii, n. urbs in Apulia.
Capæ, arum, f. urbs Hellesponti.
Căpăra, æ, f. urbs Portugalliæ.
Căpēna, æ, f. urbs vicina Romæ. *Item* porta Romæ

Romæ ſic dicta ab hac urbe. *Hinc* Capenates incolæ.
Căphārēus, ei, m. mons altus, in Eubœa.
Caphāris, is, f. inſula inter Helleſpontum & Samothraciam.
Capharnaum, i, n. metropolis Galileæ.
Capiſſa, æ, f. urbs Aſiæ à Cyro diruta.
Capitolia eſt mons in India altiſſimus.
Căpĭtōlium, ii, n. arx Romana in monte Tarpejo.
Căpĭtŭlum, i, n. urbs Italiæ.
Capŏte, es, m. mons Aſiæ.
Cappădŏcia, æ, f. regio Pontica confinis Armeniæ. *Hinc* Cappădŏcus, Cappadocius, a, um, & Cappadox, ŏcis, incolæ.
Cappāgum, i, n. urbs Hiſpaniæ in Bætica.
Căprāria & Capraſia, æ, f. inſula in mari Tuſco ſeu Liguſtico, capris abundans.
Căpreæ, arum, f. inſula contra Surrentum urbem Campaniæ.
Căpua, æ, f. urbs Campaniæ.
Cāpys, yos, m. pater Anchiſæ conditor Capuæ.
Cărăbi, fluvius in Scythia.
Caralis, is, & Carales, ium, f. metropolis Sardiniæ.
Cărambis, is, f. promontorium Paphlagoniæ.
Cărăna, æ, f. Ponti oppidum.
Cărantŏnus, i, m. fluvius Galliæ in Aquitania.
Carcăſum, i, n. & Carcăſo, ōnis, f. urbs Galliæ.
Carchēdon, onis, f. *i. q.* Carthago.
Carcheſis, is, f. inſula una Cycladum.
Cardia, æ, f. urbs in Cherſoneſo Thracica.
Cărenſes, ium, m. populi Hiſpaniæ, Complutenſibus proximi.
Cărentani, orum, m. populi Italiæ.
Cares, um, m. incolæ Cariæ.
Cărēsēni, orum, m. populi regionis Tauricæ.
Cărēſius, ii, m. fluvius Trojæ.
Cărētha, æ, f. inſula in mari Lycio, poſtea dicta Dionyſia.
Cāria, æ, f. provincia in Aſia minore. *Hinc* Carius & Caricus, a, um.
Cărīnæ, arum, f. locus Romæ, ubi ſunt vincula S. Petri.
Cărinthia, æ, f. ducatus Germaniæ.
Carmānia, æ, f. provincia Aſiæ.
Carmēlus, i, m. mons Phœniciæ inter Cæſaream & Tyrum.
Carmenta, æ, & Carmentis, is, f. mulier vaticinatrix, mater Evandri regis.
Carminia, æ, f. inſula Indiæ orientalis.
Carmon locus in Meſſenia, *item* fluvius Achajæ & mons in Peloponeſo ſive Morea.
Carne, es, f. urbs Phœnices ad radicem montis Libani.
Carni, orum, m. populus Alpinus.
Carniŏla, æ, f. ducatus Auſtriæ.
Carnodunum, i, n. urbs Vindeliciæ.
Carnūtum, i, n. urbs Galliæ & Pannoniæ. *Hinc* Carnutes, um, incolæ.
Cārŏdūnum, i, n. *i. q.* Cracovia.
Cărŏlŏbergomum, i, n. urbs Germaniæ.
Cărŏlŏmontium, ii, n. urbs in Belgio.
Carolopŏlis, is, f. urbs Campaniæ.
Caroloregium, ii, n. propugnaculum in Hannonia.
Carolostădium, ii, n. urbs Franconiæ.
Cărōnium, ii, n. urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis.
Carpăthus, i, m. inſula inter Ægyptum & Rhodum, unde mare Carpathium.
Carpătes, æ, & Carpătus, i, m. montes inter Poloniam & Hungariam.
Carpentŏracte, es, f. urbs Galliæ.
Carpis, is, fluvius in Scythia.
Carrāca, æ, f. urbs prope Venetias.
Carræ, arum, f. urbs Meſopotamiæ.
Carrhæ, arum, f. urbs Arabiæ ad mare rubrum.
Carſeŏli, orum, m. plur. urbs Italiæ.
Cartēja, æ, f. urbs Hiſpaniæ.
Carthæa, æ, f. urbs in inſula Cea.
Carthāgo, inis, f. urbs celebris Africæ à Didone longè ante Romam condita, quæ tria grandia bella cum Romanis geſſit, tandem à Scipione combuſta. *Hinc* Carthaginenſis incola. *Item* urbs Hiſpaniæ, vulgo Carthagena, quam Asdrubal condidit.
Cartii, orum, m. populi Perſiæ.
Cartris, is, f. urbs & promontorium Jutiæ.
Carūcus, i, m. mons Germaniæ, aliter Pyrenæus.
Cārȳſte, es, & Caryſtus, i, f. inſula in Ægeo & una Cycladum, & urbs in Eubœa, marmore varii coloris celebris.
Căſandra, æ, f. inſula in Oceano meridionali contra Perſidem.

Caſius,

Caſius, ii, m. altus mons Syriæ prope Antiochiam. *Item* in Ægypto prope Peluſium.
Caſos, i, f. inſula una Cycladum.
Caſpii, orum, m. populi Scythiæ ad mare Caſpium & Hyrcanum.
Caſſander, dri, m. rex Macedoniæ, Antipatri filius.
Caſſandră, æ, f. Priami & Hecubæ filia, vaticinandi perita.
Caſſandria, æ, f. urbs Græciæ.
Caſſellæ, arum, f. & Caſſilium, ii, n. urbs Haſſiæ.
Caſſia via, via Romana a Caſſio ſic dicta.
Caſſilia, æ, f. urbs Hiberniæ.
Caſſiŏdōrus, i, m. Theodorici Gothorum regis præceptor, ex Senatore factus monachus.
Caſſiŏpe, es, *&* Caſſiŏpēa, æ, f. *i. q.* Andromeda.
Caſſovia, æ, f. urbs ſuperioris Hungariæ.
Caſſubia, æ, f. provincia in Pomerania.
Caſtălius, ii, m. *ſcil.* fons Muſis ſacer in radicibus montis Parnaſſi. Hinc Caſtalides, um, f. *i. q.* Muſæ.
Caſtella *&* Caſtilia, æ, f. provincia Hiſpaniæ.
Caſtor & Pollux, gemini fratres filii Jovis & Lodæ.
Caſtŭlŏnenſes, ium, m. populi Hiſpaniæ Bæoticæ.
Căſurgis, *i. q.* Praga.
Cătălaunia *&* Catalōnia, æ, f. provincia Hiſpaniæ. Hinc Catalauni incolæ.
Cătălaunum, i, n, urbs Sequanorum.
Catăna, æ, f. urbs Siciliæ ad radicem montis Ætnæ, patria S. Agathæ virginis. *Hinc* Catanæus, a, um.
Cataonia, æ, f. provincia penes Cappadociam.
Cătări, orum, m. erant Pannoniæ populi.
Cătarnia Aſiæ regio.
Cathi, *vide* Catti.
Cătĭlīna, æ, m. nobilis Romanus, hoſtis patriæ.
Catina, *i. q.* Catana.
Căto, ōnis, m. nomen prop. viri Romani.
Cătŏui, orum, m. populus Scythiæ.
Catti, orum, m. populi Germaniæ, incolæ Haſſiæ.
Cătullus, i, m. Poëta Veronenſis, laſcivorum carminum ſcriptor.

Căvăres, um, m. Galliæ Narbonenſis populi.
Caucăſus, i. m. mons Scythiæ altiſſimus. *Hinc* Caucaſeus *&* Caucaſius, a, um, *&* Caucaſigena, æ, m.
Caulon, ōnis, m. urbs Italiæ.
Caunus, i, f. urbs Cariæ. *Hinc* Caunius cognomen Cupidinis. *Item* filius Mileti, nefario amore à ſorore ſua Biblide dilectus.
Caurium, ii, n. urbs Portugalliæ.
Caycus, *vide* Caicus.
Căÿſter *&* Căÿſtrus, ſtri, m. fluvius Lydiæ.
Cea, æ, f. *&* Ceos, inſula in mari Ægæo, bombycinarum veſtium textrinis olim celebris. *Hinc* Ceus, a, um.
Cĕbenna, æ, f. provincia in Occitania.
Cĕbren, ēnis, fluvius in Troade.
Cebrēnia, æ, f. regio in Troade.
Cecrŏpia, æ, f. *i. q.* Athenæ *&* Attica.
Cecrops, opis, m. primus rex Athenarum. Cecropis ales, *i. q.* philomela.
Cedræ, arum, f. urbs Cariæ.
Cedreatis, idis, f. cognomen Dianæ.
Cĕdrŏpŏlis, is, f. urbs Cariæ.
Cĕlădūſa, æ, f. inſula parva in mari Adriatico.
Cĕlænæ, arum, f. urbs Phrygiæ.
Cĕlæno, us, f. una ex Harpyis.
Celeno, una ex Plejadibus.
Cĕlĕrini, orum, m. populi Hiſpaniæ.
Celtæ, arum, m. incolæ Galliæ comatæ.
Celtiăca, æ, f. urbs Hiſpaniæ.
Celtiberia terra, *i. q.* Arragonia.
Celtĭbēri, orum, m. incolæ regnorum Arragoniæ & Navarræ.
Celtica, æ, f. complectitur provincias Gallicas Lugdunenſem, Aurelianenſem, Britanniam minorem, Normanniam & utramque Burgundiam.
Cĕmentus, i, m. mons Galliæ Narbonenſis.
Cenæum, i, n. promontorium Eubææ.
Cenæus, i, m. cognomen Jovis.
Cenchreæ, arum, f. urbs in Peloponeſo.
Cenchrius, ii, m. fluvius Joniæ.
Cĕnŏmanni, *&* Cenomani, orum, m. populi Galliæ Ciſalpinæ *&* Italiæ circa Veronam.
Cĕnŏmānum, i, n. urbs Galliæ in provincia Aurelianenſi. *Hinc* Ducatus Cenomanenſis.

Centauri,

Centauri, orum, m. populi Theſſaliæ, qui primi equos domuerunt & conſcenderunt, hinc animalia ex homine & equo compoſita fuiſſe poëtæ fabulantur.

Centaurus, i, m. animal dimidia parte hominis & equi conſtans. *Item* fluvius Ætoliæ. *Item* nomen navis.

Centĭnum urbs Umbrorum in Italia.

Centŏbrica, æ, f. urbs Hiſpaniæ.

Ceos *vide* Cea.

Cĕphălonia, æ, f. inſula in mari Jonio.

Cĕphălœdis, is, m. fluvius Siciliæ.

Cĕphălus, i, m. filius Æoli.

Cēpheus, i, m. rex Æthiopum, translatus inter ſidera.

Cēphīſus *&* Cephiſſus, i, m. fluvius Bæotiæ.

Cĕraſtis, is, f. *i. q.* inſula Cyprus.

Cĕrăſus, untis, f. urbs Ponti, unde primo ceraſa in Italiam translata.

Cĕrătus, i, m. fluvius Cretæ inſulæ.

Cĕraunia, orum, n. montes ſunt Epiri, ſeparantes Jonicum mare ab Adriatico. Cerauni populi ſunt *D*almatiæ.

Cĕraunus, i, m. fluvius Cappadociæ.

Cerbălus, i, m. fluvius Apuliæ.

Cerbĕrus, i, m. canis triceps, inferni cuſtos.

Cercăſōrum, i, n. urbs Ægypti.

Cerceis, i, f. Nympha, Oceani & Thetyos filia.

Cercētæ, arum, m. populi in Armenia minore.

Cercēti, orum, m. montes Theſſaliæ.

Cercīna, æ, f. inſula & urbs in mari Mediterraneo.

Cercōpes, um, m. incolæ erant doloſi urbis Inarimæ, à Jove in ſimias commutati.

Cerdōnia, æ, f. urbs Italiæ.

Cĕreālis, is, f. urbs Portugalliæ, hodie Evora dicta.

Cĕres, ĕris, f. Saturni & Opis filia, dea frugum. *Hinc* Cerealis *&* Cerealia, ium, & orum, feſta Cereris. Sumitur pro pane & ſiligine. *Hinc* larga Ceres *i. e.* abundantia frumenti.

Cĕrēte, es, f. urbs Italiæ & Hiſpaniæ.

Cĕrētica, æ, f. urbs Angliæ in Vallia.

Cērinthus, i, m. Hæreticus tempore S. Joannis Evang. qui divinitatem Chriſti negabat.

Cerinthus, i, f. urbs in Eubæa.

Cermŏtum, i, n. urbs Macedoniæ.

Cervia, æ, f. urbs Italiæ.

Ceſcus, i, m. urbs Pamphyliæ.

Ceſena, æ, f. urbs Italiæ.

Ceſtria, æ, f. urbs in Epiro, *hinc* Ceſtriæ, arum, m. incolæ.

Ceſtrus, i, m. fluvius Pamphyliæ.

Cētius, ii, m. mons Norici.

Chaa, æ, f. urbs in Peloponeſo.

Chæmæ, arum, f. urbs in Weſtphalia. *Hinc* Chæmări *&* Chamari incolæ.

Chærōnēa, æ, f. urbs Bæotiæ, Plutarchi patria.

Chalaſtra, æ, f. urbs Macedoniæ.

Chalce, es, f. inſula & urbs prope Rhodum.

Chalcēdon, ŏnis, f. urbs Bithyniæ. *Hinc* Chalcedorius incola & lapis pretioſus, & Chalcedonis hæc.

Chalcĕrītis, idis, f. inſula in Ponto Marti ſacra.

Chalcia, æ, f. inſula inter Cyclades.

Chalcĭdēne, es, f. provincia Syriæ.

Chalcis, ĭdis, f. metropolis Eubœæ. *Hinc* Chalcidenſis, is, m. incola.

Chaldæa, æ, f. regio Aſiæ mājoris, in qua Babylŏn civitas magna. *Hinc* Chaldæus, i, m. *&* Chaldaicus, a, um.

Chālíſtra, æ, f. urbs ad oram maritimam Theſſaliæ.

Chālīfa, æ, m. cognomen principis Saracenorum, dicitur & Kalifa.

Chălўbes, um, m. populi Ponti.

Chănaan *&* Chananæa, æ, f. regio Syriæ, *hinc* Chananæus, a, um.

Chăonia, æ, f. pars Epiri, *hinc* Chaon, ŏnis, m. incola, *&* Chaonius, a, um.

Chărandæi, orum, m. populi juxta Pontum.

Charcēdon, onis, f. urbs Aſiæ.

Chărĭtes, um, f. tres Deæ Gratiæ, nempe Aglaia, Thalia & Euphroſine.

Chăron, ontis, m. nauta infernalis.

Chărybdis, is, f. periculoſus locus maris inter Calabriam & Siciliam.

Chatti *vide* Catti.

Chĕlōnātes, æ, m. promontorium Achajæ.

Chemniza, æ, f. urbs Myſniæ.

Cherrŏnēſus *&* Cherſoneſus, i, f. Peninſula & alia eſt Aurea, alia Cimbrica, alia Taurica.

Chĕruſci, orum, m. populus Germaniæ.
Chidnæi, orum, m. populi juxta Pontum.
Chīdōrus, i, m. fluvius Macedoniæ.
Chīlo *&* Chīlon, onis, m. philoſophus Lacedæmonius, unus ex 7 ſapientibus Græciæ.
Chĭmæra, æ, f. mons Lyciæ leonibus & ſerpentibus inhabitabilis, flammas quoque ejiciens. Apud poëtas eſt animal ex variis animantibus compoſitum. Apud philoſophos denotat rem impoſſibilem.
Chimĕrium, ii, n. mons Theſſaliæ.
China *&* Sina, æ, f. eſt imperium Sinenſe, regnum Aſiæ. *Hinc* Chinenſis.
Chios, i, f. *vide* Chius.
Chīron, ōnis, m. Centaurus, Saturni & Phylliræ Nymphæ filius, mutatus in cæleſte ſignum Sagittarius dictum.
Chius, i, f. inſula in mari Mediterraneo aliàs Scio. *Hinc* Chius, a, um. Chius Vates *i. q.* Apollo.
Chlamydia, æ, f. inſula una Cycladum.
Chlōris, idis, f. Nympha, florum Dea, uxor Zephyri, à quo muneris loco impetravit, ut fieret Dea florum. *Item* filia Amphionis, Nelei uxor, & Neſtoris mater.
Chlōrus, i, m. fluvius Ciliciæ.
Choaſpes, is, m. fluvius in Perſia.
Choſroes, is, m. rex Perſarum.
Chrŏnus, i, m. fluvius Pruſiæ.
Chrȳſa, æ, f. urbs Troadis.
Chrȳſe, es, f. inſula Indiæ, & urbs penes Lemnum.
Chrȳsŏpŏlis, is, f. urbs in Bithynia.
Chrȳſoſtŏmus, i, m. cognomen celeberrimi Græci doctoris & ſcriptoris eccleſiaſtici in IV ſæculo. Latinè Os aureum.
Cĭbarci, orum, m. natio Hiſpaniæ.
Cĭbinium, ii, n. urbs Daciæ.
Cibyra, æ, f. urbs Ciliciæ & Phrygiæ. *Hinc* Cibyratæ, arum, m. incolæ.
Cĭcĕro, onis, m. celebris orator & conſul Romanus. *Hinc* Ciceronianus, a, um.
Cĭchēſus, i, m. fluvius Aſiæ.
Cĭcŏnes, um, m. populi Thraciæ ad fluvium Hebrum.
Cĭlĭcia, æ, f. regio Aſiæ minoris. *Hinc* Ciliciensis *&* Cilicius, *&* Ciliſſa, æ, f. *&* Cilix, icis, m.
Cilia, æ, f. urbs Ætoliæ.
Cimbri, orum, m. populi Jutiæ & Holſatiæ.
Cimbria, æ, f. regio Germaniæ.
Cimmĕrii, orum, m. populi Scythiæ ſub zonis frigidis, ubi per medium annum, nox eſt, habitantes. *Hinc* Cimmeriæ tenebræ.
Cimmeris, is, f. urbs Troadis.
Cimōlis, is, f. urbs Paphlagoniæ & Galatiæ.
Cĭmolus, i, f. inſula in mari Cretenſi. *Hinc* Cimolius, a, um.
Cingări orum, m. populi vagabundi.
Cinna, æ, m. nomen propr. conſulis Romani.
Cinna, æ, f. urbs Theſſaliæ & Caſtiliæ.
Cinxia, æ, f. cognomen Junonis.
Cinȳphus, i, *&* Cinyps, ȳphis, m. fluvius in Africa. *Hinc* Cinyphius, a, um.
Cĭnȳras, æ, m. rex prædives Cypri. *Item* alius Phæniciæ. *Hinc* Cinyreius.
Cios *&* Cius, i, m. & f. fluvius & urbs Phrygiæ.
Circe, es, f. peritiſſima venefica, quæ Ulyſſis ſocios in porcos commutaſſe dicitur.
Circēium *&* Circæum, i, n. promontorium Italiæ. *Hinc* Circēi, orum, m. urbs in illo.
Circius, ii, m. pars montis Tauri.
Ciris *&* Cirrhis, is, f. Niſi regis filia mutata in alaudam.
Cirta, æ, f. urbs Numidiæ.
Cĭrtiſcus, i, m. fluvius Scythiæ.
Ciſalpina, Gallia, *i. q.* citerior Gallia, quæ & Gallia togata dicitur. Eſt pars Italiæ, quæ hodie Lombardia nuncupatur.
Ciſămus, i, urbs Candiæ.
Ciſpius, ii, m. mons in urbe Roma.
Cĭtărĭni, orum, m. populi Siciliæ.
Cĭtărista *&* Citariſtes, æ, m. promontorium Galliæ prope Marſiliam.
Cĭthæron *&* Citheron, onis, m. mons Bæotiæ, Baccho, Apollini & Muſis dicatus.
Cĭtium, ii, n. urbs Cypri.
Cius, ii, m. fluvius Thraciæ.
Clārēmontium, ii, n. *&* Clermontium, urbs Galliæ.
Clarius, ii, m. cognomen Apollinis ab urbe Claros in qua colebatur.
Clārōtæ, arum, *&* Clarotes, um, m. mancipia erant Spartanorum.
Claterna, æ, f. urbs Italiæ, hodie Quaderna.

Claudia, æ, f. Norici civitas.
Claudiānus, i, m. poëta Ægyptius.
Claudiŏpŏlis, is, f. urbs Cappadociæ & Tranſylvaniæ.
Claudius, ii, m. & Claudia, æ, f. cognomen virorum & fæminarum Roman.
Clauſenburgum, i, n. urbs Tranſylvaniæ i. q. Claudiopolis.
Clazŏmĕnæ, arum, f. urbs Joniæ.
Cleanthes, is, m. philoſophus Stoicus pauper & laborioſus, qui noctibus aquam hauriendo & pinſendo victum querebat, ſucceſſor Zenonis.
Cleobūlus, i, m. unus ex 7 Græciæ ſapientibus.
Cleodōra, æ, f. Nympha, mater Parnaſſi.
Cleomĕnes fuit dux Lacedæmoniorum ab Antigono victus.
Cleōnæ, arum, f. oppidum Arcadiæ, ubi Hercules leonem interfecit.
Cleŏpātra, æ, f. regina Ægypti, uxor Antonii, quæ victo marito ab Auguſto Cæſare, admotis ſerpentibus ſuis uberibus ſeipſam interfecit, ne captiva in triumphum raperetur.
Clībānus, i, m. mons in extremis Italiæ finibus.
Clio, us, f. una novem Muſarum.
Clipea, æ, f. *vide* Clupea.
Clīsŏphus, i, m. Philippi Macedonis adulator.
Clitarchus, i, m. nomen propr. Hiſtorici.
Clīternia, æ, f. & Cliternum, i, n. urbs Italiæ ad radices montis Gargani.
Clītŏmachus, i, m. Athleta & Pancratiaſtes nobilis ac pudiciſſimus.
Clitor, oris, oppidum Mediterraneum Arcadiæ, à quo vicinus fons Clitorius appellatur, quem qui guſtaverit, vini faſtidium acquirit.
Clitus, i, m. Mantii filius ab Aurora raptus. *Item* belli dux Alexandri M. ab eodem occiſus.
Clīvia, æ, f. Ducatus & urbs Germaniæ.
Clodius, ii, m. nomen gentis Romanæ. *Hinc* Clodii forum, urbs Italiæ.
Cloris, idis, f. i. q. Chloris.
Clōtho, us, f. una Parcarum.

Clūnia, æ, f. oppidum Hiſpaniæ in extremis Celtiberorum finibus.
Clūpea & Clypea, f. urbs Africæ, in Mercurii promontorio ſita.
Cluſium, ii, n. urbs Thuſciæ.
Clўmĕne, es, f. Oceani & Tethyos filia. *Item* Phaëthontis mater.
Clypea *vide* Clupea.
Clytemneſtra, æ, f. uxor Agamemnonis, ab Oreſte filio interfecta eo, quod maritum ob amorem Ægiſthi occiderit.
Clytia, æ, f. Nympha Oceani.
Cneus, i, m. prænomen Romanorum.
Cnīdus, i, f. urbs Cariæ. *Hinc* Cnidia Venus.
Co, Cos, Coos, Coa, Cous, inſula maris Ægei, Hippocratis patria.
Coaſpis & Coaſpites, m. fluvius Mediæ in Tigridem effluens.
Cōcȳtia, orum, n. feſta Proſerpinæ ſacra.
Cocytus, i, m. fluvius Inferorum.
Cŏdānia, æ, f. metropolis Daniæ, vulgo Koppenhagen.
Codanovia, æ, f. i. q. Norvegia.
Cōdrus, i, m. rex Athenienſis, qui pro patriæ ſalute ſe morti obtulit. *Item* nomen pauperrimi hominis.
Cælĕſyria & Cœloſyria, æ, f. regio Syriæ, monti Libano vicina.
Cælos Thraciæ portus, ubi Lacedæmonii ab Athenienſibus navali prælio victi ſunt.
Cæus, i, m. Gigas Titanis & Terræ filius.
Cogămus, i, m. fluvius Lydiæ.
Colaca hodie Valentia, urbs Hiſpaniæ.
Cŏlaxes, is m. filius Jovis & Horæ.
Colchi, orum, m. populi Aſiæ.
Colchis, idis, f. regio Aſiæ juxta Pontum.
Cŏlidos, i, f. inſula in Oceano Indico, Veneri ſacra.
Collatia, æ, f. urbs à Tarquinio ſuperbo ædificata. *Hinc* Collatinus, a, um.
Collatina, æ, & Collina Dea, quæ collibus præerat.
Collis, is, f. urbs Galliæ Narbonenſis.
Colmaria, æ, f. urbs Alſatiæ.
Colocaurum, i, n. urbs Germaniæ.

Colocynthæ, arum, f. libri ab Adriano Imperatore conſcripti.
Cŏlōnæ, arum, f. urbs in Troade.
Cŏlōnia Agrippīna, urbs Ubiorum cis Rhenum fluvium ſita, ab Agrippina Neronis matre ſic nuncupata.
Colonia Allobrogum, *i. q.* Geneva.
Colonia Rauracorum, *i. q.* Baſilea.
Colonia Decumanorum, *i. q.* Narbo.
Colonia Patrītia, *i. q.* Corduba.
Colŏphon, onis, m. urbs Joniæ, cujus incolæ Colophonii optimi erant bellatores, citò finem bello facientes. *Hinc proverbium:* Colophonem addere, *i. e.* citò finire.
Cŏlŏpiāni, orum, m. populi Pannoniæ.
Cŏloſſæ, arum, Coloſſis, idis, & Coloſſe, es, f. urbs minoris Aſiæ. *Hinc* Coloſſenſes incolæ, ad quos S. Paulus ſcripſit Epiſtolam.
Colous, lacus eſt Lydiæ.
Colpe, es, f. urbs Joniæ.
Cŏlŭbrāria, æ, f. inſula in mari Mediterraneo plena colubris.
Columna regia, urbs in Brutio agro.
Cŏmāgēna, æ, & Comagene, es, f. pars Syriæ.
Cŏmāna, orum, n. & Comana, æ, f. urbs in convallibus Antitauri montis, inſigni Bellonæ fano celebris. *Item* urbs in Ponto.
Comata Gallia dicitur omnis Gallia Transalpina à ſtudio nutriendæ comæ.
Commōne, es, f. inſula prope Epheſum.
Complūtum, i, n. urbs Hiſpaniæ.
Compoſtella, æ, f. urbs Hiſpaniæ, ſepulchro S. Jacobi Apoſt. celebris.
Compsăcus, i, m. fluvius Thraciæ.
Compſani, orum, m. populi Italiæ.
Comum, i, n. urbs Galliæ Ciſalpinæ.
Cōmus, i, m. erat apud veteres Deus commeſſationum nocturnarumque ſaltationum.
Concăna, æ, f. urbs Hiſpaniæ.
Concordia, æ, f. urbs Venetiæ.
Condrūſi, orum, m. populi ditionis Leodienſis.
Confluentia, æ, f. urbs ad Rhenum.
Conibrica & Conimbrica, æ, f. urbs Luſitaniæ.

Conobas & Conopas, æ, m. fuit nanus, altitudine duorum pedum & palmi.
Conſăbūrenſes, ium, m. populi erant Hiſpaniæ citerioris.
Conſentia, æ, f. urbs regni Neapolitani. *Hinc* Conſentinus, a, um.
Conſĭlīnum, i, n. urbs Italiæ prope Tarentum.
Consŏrāni, orum, m. populi quondam Galliæ Aquitanicæ, hodie Vaſconiæ. *Hinc* Conſoranenſis ager, territorium Vaſconiæ.
Conſtantia, æ, f. urbs Germaniæ ad lacum Bodanicum. *Item* urbs Galliæ in Normannia. Conſtantia Julia oppidum Hiſpaniæ Bæticæ.
Conſtantīnŏpŏlis, is, f. aliter Byzantium, metropolis Turciæ. *Hinc* Conſtantinopolitanus.
Conteſtānia, æ, f. oppidum Hiſpaniæ citerioris.
Contrēbia, æ, f. urbs Hiſpaniæ.
Coos, *vide* Co.
Cōpe, arum, f. urbs Bœotiæ.
Cŏphantus, i, m, mons ignivomus Indiæ.
Cŏphes, æ, m. fluvius Indiæ.
Coppenhagen, *i. q.* Codania.
Coptus, i, f. oppidum Ægypti.
Cora, æ, f. urbs Latii.
Cŏrax, acis, m. nomen inventoris Rhetoricæ. *Item* mons Ætoliæ.
Coraxi, orum, m. populi Colchidis.
Corcȳra, æ, f. hodiè Corfu, inſula in Jonio mari, Ulyſſis naufragio & Alcinoi hortis clara.
Corcȳris urbs Ægypti.
Cordŭba, æ, f. urbs Hiſpaniæ.
Cordylus, i, f. urbs Pamphiliæ.
Corēſa, æ, f. inſula Græciæ in mari Ægeo.
Corfinium, ii, n. urbs Italiæ.
Cŏrĭnium, ii, n. urbs Dalmatiæ & Liburniæ. *Item* urbs Britanniæ, hodie Glocester.
Corinthus, i, f. metropolis Achaiæ. *Hinc* Corinthius & Corinthiacus, a, um. Corinthiarius, i, m. dicitur nimius amator Corinthiorum vaſorum ex Ære fuſorum.
Cŏriŏli, orum, m. urbs Italiæ. *Hinc* Coriolani incolæ.

Cor-

Cornēlia, æ, f. urbs Germaniæ. *Item* nomen illuſtrium fæminarum apud Romanos.
Cornēlius, ii, m. nomen virorum illuſtrium.
Cornu Byzantium olim Galata, urbs Thraciæ prope Conſtantinopolim.
Cŏrōna, æ, f. & Stephanopolis Segetuſa, urbs Hungariæ. *Item* urbs Bœotiæ prope Heliconem in colle ſita.
Cŏrōne, es, f. urbs Achaiæ.
Cŏrōnis, idis, f. alias Arſinoë, Nympha Phlegiæ, mater Æſculapii, quem ex Apolline concepit.
Coronta, æ, f. urbs Acarnaniæ.
Cŏrŏpe, es, f. urbs Theſſaliæ.
Corpilli, orum, m. populi olim Thraciæ.
Corsĭca, æ, f. inſula maris Liguſtici. *Hinc* Corſi incolæ, & Corſicus & Corſicanus, a, um.
Cortīna, æ, f. urbs Cretæ.
Cortōna, æ, f. urbs Hetruriæ.
Cortrăcum, i, n. urbs Flandriæ.
Cŏrўbantes, ium, m. miniſtri Cybeles, qui in Ida monte Phrygiæ ſaltando & canendo ſacra faciebant.
Cŏrўcus, i, m. mons Ciliciæ, optimum crocum ferens. *Item* mons præaltus Pamphyliæ.
Cos, *vide* Co.
Coſſa, æ, f. urbs Italiæ.
Coſſus, i, m. mons Bithyniæ.
Cŏsўra & Coſura, æ, f. inſula in mari Lybico.
Cotys, yos, & Cotus, i, m. rex Thraciæ.
Cotytto, us, f. Dea impudicitiæ apud Thraces.
Cous, *vide* Co.
Cracovia, æ, f. urbs nobiliſſima Poloniæ.
Crăgus, i, m. mons & urbs Lyciæ.
Crănaus, i, m. ſecundus Athenienſium rex.
Craneus, i, m. primus Macedonum rex.
Craſſus, i, m. nomen opulenti civis Romani.
Crates, m. Philoſophus Thebanus, qui ut Philoſophiæ vacare poſſet, aurum ſuum in mare projecit. *Item* Poëta comicus & alius fuit Grammaticus.
Crăthis, ĭdis, m. fluvius Archivorum, & alius Calabriæ.
Cratis, is, m. Africæ fluvius.
Crēma, æ, f. urbs Italiæ in ſtatu Veneto.
Crĕme, es, f. urbs Ponti.
Crĕmĕra, æ, fluvius Thusciæ.
Crĕmōna, æ, f. urbs Italiæ ad Padum fluvium, altiſſimam turrim continens.
Creon, onis, m. rex Corinthiorum. *Item* alius Thebarum rex.
Crĕpiăcum, i, n. urbs Galliæ in Ducatu Valeſiano.
Cres, ētis, m. *i. q.* Cretenſis.
Creſium, ii, n. urbs Cypri.
Creſſa, æ, f. urbs Paphlagoniæ. *Item i. q.* Cretenſis fœmina.
Creſſæa, æ, f. regio Macedoniæ.
Creſſiăcum, i, n. vicus Picardiæ, ubi anno 1346 Gallorum 36000 cæſi ſunt.
Crēta, æ, f. & Crete, es, inſula in mari Ægeo, hodie Candia. *Hinc* Cres & Creſſa ut ſupra, & Cretæus, Creticus, a, um, & Cretenſis, is, m.
Crĕteus, ei, m. Minois & Paſiphæ filius, rex Cretæ.
Cretheus, ei, m. filius Æoli.
Cretis, idis, f. Nymphæ in Creta.
Crĕūſa, æ, f. Priami & Hecubæ filia, Æneæ uxor. *Item* Creontis filia, uxor Jaſonis.
Crĭmeſſus, Crimiſſus & Crīmiſus, i, m. fluvius Siciliæ, Segeſtæ urbi vīcinus.
Crīſſa, æ, f. urbs à Criſſo Phoci filio condita.
Criūmĕtopon, i, n. promontorium Cretæ.
Croātia, æ, f. regio Sclavoniæ. *Hinc* Croāta, æ, m. incola.
Crŏcŏdīlon, i, n. urbs Phœniciæ.
Croja, æ, f. metropolis Albaniæ in Turcia.
Crœſus, i, m. rex Lydiæ opulentiſſimus.
Cromma, æ, f. urbs Paphlagoniæ.
Crŏnia, orum, n. feſta Saturno ſacra. *Hinc* Cronus, i, m. *i. q.* Saturnus.
Crŏnius, ii, m. unus ex Centauris.
Cros urbs Ægypti. *Hinc* Croites incola.
Croſſa, æ, f. urbs juxta Pontum.
Crŏton, onis, f. urbs Italiæ in ſinu Tarentino, miram habens ſalubritatem aëris. *Hinc* Crotoniata & Crotopiates, æ, m. & Crotonienſis, is, m. Incola.
Crŏtōna, æ, f. urbs Italiæ.
Crŏtŏpus, i, m. rex Argivorum.
Crucenăcum, i, n. urbs Rheni inferioris.

Crumlāvia, æ, f. urbs Bohemiæ.
Cruni, orum, urbs Thraciæ.
Cruſtumĕrium, ii, n. *&* *C*ruſtumeria, æ, f. urbs Italiæ
Cruſtŭnrium, ii, n. urbs Italiæ. *Item* fluvius.
Cryſſius, ii, m. fluvius Hiſpaniæ.
Ctemène, es, f. urbs Theſſaliæ.
Cteſias, æ, m. celebris Hiſtoricus & medicus regis Artaxerxis.
Cteſiphon, ontis, m. celebris Architectus, extructor templi Dianæ Epheſi. *Item* urbs & Arx in Aſſyria.
Cŭba, æ, f. inſula in America.
Culmia, æ, f. urbs Pruſſiæ. *Hinc* *C*ulmenſis.
Cuma, æ, *&* *C*umæ, arum, *&* *C*ume, es, f. urbs *C*ampaniæ in Italia, Sybillæ *C*umææ alias Erythrææ cauſâ celebris. *Hinc* *C*umæus *&* *C*umanus, a, um. *Item* urbs Lucaniæ ad mare juxta Puteolos.
Cumbria, æ, f. *C*omitatus Angliæ.
Cunicularia, arum, f. inſulæ parvæ prope *C*orſicam, cuniculis abundantes.
Cŭpæ, arum, f. urbs Myſiæ.
Cŭpīdo, inis, m. filius Martis *&* Veneris, deus amoris. *Hinc* *C*upidoneus, a, um.
Cupra, æ, f. urbs Italiæ in littore Apuliæ. *Item* Piceni civitas prope Aſculum.
Cŭres, ium, f. urbs Sabinorum.
Cŭrētes, um m. populi inſulæ *C*retæ vel *C*andiæ. *Item* Sacerdotes *C*ybeles *&* Jovis educatores.
Curium, i, n. urbs *C*ypri *&* Ætoliæ.
Curius, ii, m. fuit *C*onſul Romanus pauper.
Curlandia, æ, f. Ducatus ad limites Lithuaniæ, Samogitiæ *&* Livoniæ.
Curta, æ, f. regio Hungariæ ad Danubium.
Curtius, ii, m. nomen prop. virorum. *C*urtius quintus nobilis hiſtoricus, qui Alexandri Magni geſta ſcripſit. Marcus *C*urtius in mortem ſe dedit pro ſalute populi Romani.
Cyăne, es, f. puella Syracuſana à patre in tenebris vim paſſa, eum poſtea ex annulo cognitum capillis ad Aram traxit, ac illum primum deinde ſeipſam interfecit. *Item* Nympha Sicula in fontem ſui nominis converſa.
Cyăneæ, arum, f. duæ parvæ inſulæ in Ponto.
Cyănippus, i, m. pater *C*yanes, *vide* *C*yane.
Cyaxāres, is, m. rex Medorum.
Cybĕle, es, f. uxor Saturni, Dea Ethnicorum.
Cybīra, æ, f. urbs Lycaoniæ.
Cyclădes, um, f. inſulæ numerô 53. in mari Ægeo.
Cyclōpes, um, m. unoculi Gigantes ad Ætnam montem Siciliæ, fabcicæ ferrariæ inventores, Vulcani miniſtri, qui Jovi fulmina cudebant.
Cydnus, i, m. Siciliæ fluvius.
Cydon, ōnis, f. urbs *C*retæ.
Cydōnia, æ, f. inſulæ ante Lesbum.
Cygnus, i, m. Ligurum dux, Phaëthontis amator, quem mortuum cùm diu fleret, in avem ſui nominis mutatus. *Item* filius Neptuni omni ex parte invulnerabilis, ab Achille tandem occiſus.
Cylēno, us, f. filia Atlantis.
Cylicrāni, orum, m. populi quondam Hiſpaniæ.
Cyllărus, i, m. unus ex *C*entauris.
Cyllēne, es, mons Arcadiæ, in quo Maja à Jove oppreſſa, Mercurium peperit. *Hinc* *C*yllenius cognomen Mercurii.
Cymīnus, i, m. mons *&* lacus Hetruriæ.
Cymŏdŏce, es, *&* *C*ymodocea, æ, f. Nymphæ Oceani *&* Tethyos filia.
Cymŏthŏe, es, f. Nympha, filia Nerei *&* Doridis.
Cynetheus, i, m. cognomen Jovis.
Cynæthium, ii, n. urbs Arcadiæ.
Cynĭci, orum, m. Philoſophi Diogenis *&* Antiſthenis ſectatores.
Cynips, phis, *&* *C*ynipbos, i, m. fluvius Lybiæ.
Cynŏcĕphăli, orum, m. populi Æthiopiæ cum capitibus caninis.
Cynthus, i, m. Deli mons altiſſimus, in quo Apollo *&* Diana nati dicuntur. *Hinc* ille *C*ynthius hæc *C*ynthia appellatur.
Cypăriſſa, æ, f. urbs Achaiæ. *Hinc* *C*ypariſſius.
Cypariſſus, i, m. filius Telephi, quem Apollo amavit, & in ſui nominis arborem convertit.

Cypra, æ, f. i. q. Juno.
Cyprianus, i, m. Epiſcopus Carthaginenſis Doctor Eccleſiæ in IV. ſæculo.
Cypris, idis, f. cognomen Veneris.
Cyprus, i, f. inſula in Carpatico mari. *Hinc* *Cyprius*, *Cypricus* & *Cypræus* a um, *Cypria* Diva *vel* Mater *i. q.* Venus.
Cypſella, æ, f. urbs Thraciæ.
Cyptaſia, æ, f. urbs Galatiæ.
Cyrene, arum; & *Cyrene*, es, f. urbs Libyæ. *Hinc* *Cyrenaicus*, *Cyrenæus* & *Cyrenenſis*.
Cyrenaica, æ, f. regio Africæ, aliter Pentapolis.
Cyrillus, i, m. Doctor Eccleſiæ in IV. ſæculo.
Cyrnos, i, m. *i. q.* Corſica. *Hinc* *Cyrnæus* & *Cyrnius*, a, um.
Cyropolis, es, f. urbs Perſiæ.
Cyrre, es, & *Cyrreſtis*, is; f. *i. q.* Minerva.
Cyrrha, æ, f. urbs in Phocide ad radices Parnaſſi montis.
Cyrus, i, m. primus rex Perſarum, Cambyſis filius, qui devicto Aſtyage, ultimo Medorum rege, imperium à Medis ad Perſas tranſtulit. *Item* nomen duorum fluviorum, quorum unus Armeniæ & Hiberniæ fines interluit, & per Albaniam labitur, alter juxta Pagaſardas, per cavam Perſidem.
Cyta, æ, & *Cyte*, es, f. urbs Colchidis.
Cyteorum, i, n. urbs Cappadociæ.
Cythera, æ, f. & orum, n. inſula & urbs prope Moream. *Item i. q.* Venus.
Cytherea, æ, & Cythereis, idis, f. *i. q.* Venus.
Cytheron *vide* Cithæron.
Cythnus, i, f. inſula una Cycladum.
Cythorus, i, m. mons Paphlagoniæ.
Cytis, is, f. inſula Arabica.
Czaslavia, æ, f. urbs Bohemiæ.

D.

Daæ, arum, m. populi Scythiæ.
Dacia, æ, f. regio Scythica vicina Thraciæ, vel inter Thraciam & Germaniam, nam Dacos à Germanis Iſther fluvius ſeparat, Daci nunc autem Tranſilvani vocantur. *Hinc* Dacius & Dacicus, a, um.
Dædala, æ, f. urbs Lyciæ, ſic dicta à monte vicino ſive a Dædalo ibi ſepulto.
Dædalus, i, m. pater Icari, peritus artifex, hic in inſula Creta fecit Labyrinthum, tandem ſibi filioque alas, quibus pervenit in Siciliam & Italiam. Quod ideó fingitur, quia primus vela navium invenit.
Dalmatia, æ, f. regio Illirica ad mare Adriaticum, nunc Slavonia dicitur. *Hinc* Dalmata, æ, m. Dalmaticus, a, um.
Damaſcena, æ, f. & Damaſcene, es, f. regio circa Libanum.
Damaſcus, i, f. metropolis Syriæ. *Hinc* Damaſcenus.
Damia, æ, f. cognomen Cybeles. *Hinc* Damium, ſacrificium in honorem Cybeles.
Damocles *vide* Democles.
Damocrita, æ, f. uxor Alcippi.
Danae, es, f. filia Acriſii, Perſei mater, quam Jupiter mutatus in auream pluviam violavit.
Danaus, ai, m. filius Beli, frater Ægypti, rex Achajæ, hic habuit 50 filias, quæ vocantur Danaides, quæ una nocte maritos ſuos Ægypti filios occiderant præter Hypermneſtram. *Hinc* Græci vocantur Danai & Danaidæ. *vide* Ægyptus, i, m.
Dania, æ, f. regnum, & Septentrionalis Oceani peninſula. *Hinc* Dani incolæ, & Danicus, a, um.
Dantiſcum, i, n. *i. q.* Gedanum. *Hinc* Dantiſcanus.
Danubius, ii, m. maximus Europæ fluvius.
Daphnæa, æ, f. cognomen Dianæ. & Daphneus cognomen Apollinis.
Daphe, es, f. Penei fluvii filia, à Phæbo amata & in Laurum converſa.
Daphnis, is, & idis, m. Mercurii filius, dives & formoſiſſimus paſtor.
Dardania, æ, f. nomen prop. regionum. *Item i. q.* Troja.
Dardanus, i, m. filius Jovis ex Electra uxore Coriti, conditor Trojæ. *Hinc* Dardanidæ, *i. q.* Phryges & Trojani, & Dardanis, idis, *i. q.* mulier Trojana.
Darius, ii, m. rex Perſarum, cui Xerxes filius ſucceſſit.
Daventria, æ, f. urbs in Belgio.

David, idis, m. Judæorum rex & Propheta, Salomonis pater, Psalmorum scriptor.
Daulia, æ, f. regio Græciæ & urbs Macedoniæ. *Hinc* Daulis, idis, f. urbs Dauliæ.
Daunia, æ, f. regio Apuliæ, à Dauno rege sic dicta. *Hinc* Daunium, ii, n. urbs Apuliæ, *&* Dauni, *i. q.* Apulienses, *&* Dauniacus & Daunius, a, um.
Daunus, i, m. rex Apuliæ. *Item* fluvius Apuliæ.
Dea Augusta, urbs in Delphinatu.
Dĕcăpŏlis, is, f. regio Syriæ, propinqua Judææ, decem urbes complectens.
Decius, ii, m. Romanus Consul. *Hinc* Decianus.
Dejanīra, æ, f. Onei regis Calidoniæ filia, & uxor Herculis, & mater Helli.
Deidamia, æ, f. filia Lycomedis regis Syriæ, ex qua Achilles genuit Pyrrhum.
Deinsa, æ, f. urbs in Belgio.
Deione, es, f. mater Mileti ex Apollinis concubitu.
Dejotarus, i, m. Galatiæ rex, Romano populo amicissimus.
Deiphŏbe, es, f. cognomen Sibyllæ Cumanæ, quæ Æneam ad inferos duxit.
Deiphŏbus, i, m. filius Priami & Hecube, qui interempto Paride Helenam duxit uxorem, cujus tamen dolo & proditione occisus est à Græcis.
Delia, æ, f. *i. q.* Diana Delius, *i. q.* Apollo.
Dēlos, i, f. insula maris Ægei, Cycladum clarissima, in qua Latona Apollinem & Dianam dicitur esse enixa. *Hinc* Deliacus & Delius, a, um.
Delphi, orum, n. *&* Delphium, ii, n. oppidum in Phocide, ubi Phœbus sive Apollo clarissimum templum habuit, & oracula edebat. *Hinc* Delphi incolæ, *&* Delphicus, a, um. *Item* Delphi urbs Hollandiæ.
Delphinatus, us, f. provincia Galliæ.
Delphīnus, i, m. successor throni Gallici.
Delphūsa, æ, f. fons ad urbem Delphos.
Delphūsia, æ, f. urbs Arcadiæ.
Delta, insula triangularis Ægypti, quam format Nilus fluvius. *Item* urbs prope Syriam.
Delus, i, f. *i. q.* Delos. *Item* mons Bæotiæ.
Demŏcles, nomen Adulatoris regii.
Dēmŏcrĭtus, i, m. Abderites Philosophus, qui omnes actus hominum tanquam stultos deridebat, tandem se ipsum excæcavit, ut subtilius naturæ secreta indagaret.
Dēmosthĕnes, is, m. maximus Orator Atheniensis.
Deo, us, f. *i. q.* Ceres.
Deppa *&* Dieppa, æ, f. urbs Galliæ.
Derce, es, *&* Derceto, us, f. Dea Syrorum, filia Veneris, quæ lapsa in mare, à pisce ad littus exposita fuit, quapropter Syri pisces non comedebant.
Derpătum *&* Torpatum, i, n. urbs Livoniæ.
Derrha, æ, f. *&* Derrhium, i, n. urbs Græciæ.
Dessāvia, æ, f. urbs Saxoniæ superioris.
Deucălion, onis, m. rex Thessaliæ, Promethei filius, cujus ætate contigit maximum diluvium, in quo multos homines fabricatis navibus tutatus est. Hinc fabulantur Poëtæ, eum jactis in tergum lapidibus reparasse genus humanum.
Dia, æ, f. insula maris Ægei, una Cycladum. *Item* urbs in Delphinatu.
Diāna, æ, f. Jovis filia ex Latona, eodem partu cum Apolline edita, Dea Venatorum & parturientium. *Item i. q.* Luna.
Dicæarchia, Dicæarchæa *&* Dicæarchea, æ, f. urbs Italiæ in ora Lucaniæ, hodie Puteoli.
Dicte, es, f. urbs & mons in Creta. *Hinc* Dictæus, a, um.
Dictynnæa, æ, f. urbs in Creta.
Dictynnæum, i, n. Dianæ templum in Phocide.
Dīdo, us, *&* onis, f. filia Beli regis Tyri, conditrix Carthaginis.
Dīdўma, æ, f. cognomen Dianæ.
Didўmĕus, i, m. cognomen Apollinis.
Dinantium, ii, n. urbs in territorio Leodiensi.
Dindўmĕne *&* Dindyme, es, f. *i. q.* Cybele.
Dindўmus, i, m. mons Phrygiæ Cybele sacer.
Dinia, æ, f. urbs Galliæ in Provincia.
Diŏdŏtus, i, m. Philosophus Stoicus, Ciceronis præceptor.

Dio-

Diŏgĕnes, is, m. Philoſophus, contemptor divitiarum, habitabat in portarum veſtibulis, dolio ſe includens, & cibum quotidie emendicabat.
Diŏmēdes, is, m. Tydei filius, rex Ætoliæ, Dux Trojanorum fortiſſimus. *Item* alius rex Thracum crudeliſſimus, qui ſuos equos pascebat carnibus advenarum, quem tandem Hercules ſuis equis devorandum objecit.
Dionæa, æ, f. *i. q.* Venus.
Diōne, es, f. Oceani & Tethyos filia, mater Veneris, ſumitur & pro ipſa Venere.
Diŏnȳſia, orum, n. feſta Athenis Baccho ſacra. *i. q.* Bacchanalia.
Diŏnȳſiŏpŏlis, is, f. vicus prope Pariſios. *Item* urbs Myſiæ. *Hinc* Dionyſiopolitæ, arum, m. incolæ.
Diŏnȳſius, ii, m. *i. q.* Bacchus. *Item* nomen propr. duorum Syracuſanorum Tyrannorum, patris & filii, quorum alter poſt alterum regnavit.
Dionyſius Areopagita, Præſul Athenienſis, Apoſtoli Pauli diſcipulus, hic Chriſto patiente cum videret eclypſim, dixit: *aut Deus naturæ patitur, aut mundi machina diſſolvetur.*
Dioscŏrīdis, is, f. inſula Arabiæ.
Dīpŏlis, is, f. *i. q.* Lemnus inſula.
Diræ, arum, f. *i. q.* Furiæ.
Dirce, es, & Dirca, æ, f. uxor Lyci regis Thebarum, in fontem ſui nominis converſa. *Item* mulier formoſa Babylonica, quæ ſiquidem Palladi conviciata fuerat, ab eadem, cum ſe lavaret, converſa eſt in piſcem.
Dīris, mons Mauritaniæ, propter altitudinem cœli columna appellatus.
Dis, dītis, m. deus infernalis, *i. q.* Pluto aut Luciper. Domina Ditis, *i. q.* Proſerpina.
Dispargum, i, n. urbs ad Rhenum.
Dīthȳrambus, i, m. cognomen Bacchi.
Dīviāna, æ, f. *i. q.* Diana.
Dīvio, onis, f. & Divionum *ac* Diviodunum, i, n. urbs Burgundiæ in Gallia.
Dīviŏdūrum, i, n. & Devodurum, urbs Lotharingiæ.
Dium, ii, n. urbs Indiæ Orientalis.
Dīvŏdūrum & Dixodurum, i, n. urbs Belgii in Ducatu Luceburgenſi, hodie Theonis villa.
Dixmuda, æ, f. urbs in Belgio.
Dŏdōna, æ, & Dodone, es, f. urbs Chaoniæ in Epiro, penes quam ſylva fuit ejusdem nominis Jovi ſacra, in qua arbores dicuntur fuiſſe vocales. *Hinc* Dodonigena, æ, m. incola, & Dodonæus, Dodonius, a, um. & Dodonæus, æi, m. *i. q.* Jupiter, & Dodonides, um, f. *i. q.* Nymphæ.
Dodracum, i, n. *vide* Dorderacum.
Dŏlon, onis, m. Explorator Trojanus, velox pedibus, à Diomede & Ulyſſe deprehenſus.
Dŏlŏpes, um, m. populi quondam Theſſaliæ.
Dŏmĭdūca, æ, f. cognomen Junonis.
Dŏmĭtianus, i, m. Imperator Romanus.
Dŏmĭtium, ii, n. urbs in Ducatu Megapolitano.
Dorcădes, um, f. inſulæ maris Æthiopici.
Dorderăcum & Dordracum, i, n. urbs in Belgio-fæderato. *Hinc* Dorderacenus, a, um.
Doria, æ, fluvius in Pedemontio.
Dōris, idis, & idos, f. Nympha, Oceani & Tethyos filia, uxor Nerei. Sumitur & pro ipſo mari. *Item* regio Græciæ juxta ſinum Maleacum. *Hinc* Dores, Dorienſes, & Dorii Incolæ, & Doricus, a, um.
Dorius, ii, m. fluvius Hiſpaniæ.
Dorylas, æ, m. unus ex Centauris.
Dŏtĭum, ii, n. urbs Theſſaliæ.
Drabus & Dravus, i, m. fluvius Hungariæ.
Drauſi & Trauſi, orum, m. Thraciæ populi, qui liberorum recenter natorum futuram calamitatem deflebant, contra verò defunctorum exequias ſummo celebrabant gaudio, gratulantes illis, quod tot malis ſint defuncti.
Drentia, æ, f. urbs Hollandiæ.
Drĕpăna, æ, f. urbs Lyciæ.
Drĕpănum, i, n. urbs & mons Siciliæ. *Hinc* Dropanitani incolæ.
Drūſilla, æ, f. filia Herodis Agrippæ.
Drūſŏmăgus, i, f. urbs Sveviæ.
Dryădes, um, f. Nymphæ Sylvarum vel arborum.

*D*uacum, i, n. urbs Flandriæ.
*D*ubis fluvius Galliæ.
*D*ubris, is, f. urbs Angliæ.
*D*uellona, æ, f. *i. q.* Bellona.
*D*uillius ſive *D*uellius, ii, m. civis Romanus qui primus Romæ navali prælio triumphavit.
*D*ulĭchium, ii, n. inſula prope Corcyram. *Hinc D*ulichius, ii, m. *i. q.* Ulyſſes.
*D*ūlŏpŏlis, is, f. urbs Lybiæ.
*D*ūrānius, ii, m. fluvius Galliæ.
*D*uras, æ, m. fluvius Hungariæ.
*D*ūria, æ, fluvius Pedemontii.
*D*ūrius, ii, m, fluvius Hiſpaniæ.
*D*ūrŏcortŏrum, i, n. urbs Campaniæ.
*D*ūrovernum, i, n. urbs Angliæ vulgo Canterbury.
*D*yrrăchium & *D*urrachium, ii, n. urbs Albaniæ.

E.

Ebion, hæreticus Trajani Imp. tempore.
Eblāna, æ, f. urbs Hiberniæ vulgo *D*ublin.
Ebŏra, æ. f. urbs Portugalliæ.
Ebŏrăcum, i, n. urbs Angliæ, vulgo York. *Hinc* Eboracenſis.
Ebŏrĭcæ, arum, f. *vide* Ebroīcæ.
Ebŏrŏdūnum & Ebrodunum urbs Galliæ.
Ebroīcæ, arum, f. urbs Normanniæ. *Hinc* Ebroicenſis, & Eburonices, um, m.
Ebron ſive Hebron, mons Palæſtinæ.
Ebūdæ, arum, f. parvæ inſulæ Scotiæ ad Occidentem ſitæ numero 44 aliter Hebudæ & Hebrīdes.
Ebūrōnes, um m. *i. q.* Leodienſes.
Eburum, i, n. urbs Moraviæ, hodie Olomucium.
Ebūſus, i, f. inſula, *i. q.* Yvica.
Ecbătăna, orum, n. metropolis Mediæ.
Echīnădes, um, f. inſulæ in mari Jonico.
Echīnoidæ, arum, m. *i. q.* Thebani.
Echo, us, f. Nympha, quæ cum à Narciſſo, quem nimiùm amàbat, ſperneretur, longo mærore contabuit, corpore demum in ſaxum converſo, nihil niſi vocem retinuit.
Ectŏdūrum, i, n. urbs libera Imperii in Sveyia.

Edeſſa, æ, f. Metropolis Meſopotamiæ, hodie Orfa.
Edom, *i. q.* Eſau. *Hinc* Edomitæ, arum, m. ejus ſucceſſores.
Edon, onis, m. mons Thraciæ. *Hinc* Edoni, Edonii, populi ibidem habitantes.
Edōnis, idis, f. regio Thraciæ. *Hinc* Edonides, um, f. mulieres bacchantes.
Egăra, æ, f. urbs Cataloniæ.
Egălaſta, æ, f. urbs citerioris Hiſpaniæ.
Egĕria, æ, f. Nympha, Numæ Pompilii uxor, *D*ea prægnantium.
Egeſta & Segeſta, æ, f. urbs Siciliæ, ab Ænea condita, & ab Egeba Aceſti matre ſic appellata.
Egra, æ, f. urbs Bohemiæ. *Item* urbs Arabiæ.
Eidēra, æ, fluvius Holſatiæ.
Elæa, æ, f. urbs Cretæ & Æoliæ & Phæniciæ.
Elea, æ, f. cognomen *D*ianæ. *Item* urbs Lucaniæ, Zenonis patria, hinc & Eleates dicitur. Et Eleatica doctrina, *i. q.* Logica. Eleatæ, arum, m. Incolæ.
Electra, æ, f. Atlantis filia, ex qua Jupiter ſuſcepit *D*ardanum.
Electrīdes, um, f. inſulæ maris Adriatici ad oſtium Padi.
Eleleus, ei, m. cognomen Bacchi.
Elĕphantīna, æ, & Elephantis, idis, f. Inſula Nili.
Eleuſis, is, & Eleuſin, intis, f. urbs Atticæ. *Hinc* Eleuſinus, a, um. Eleuſina mater, *i. q.* Ceres. Eleuſinia, orum, n. feſta Cereris.
Elecius, ii, m. cognomen Jovis.
Elis, is, & idis, f. urbs in Peloponeſo & Achaja. *Hinc* Elei populi olim in Peloponeſo, & Eleis, idis, f. mulier ex hac urbe.
Elīſa, æ, f. nomen prop. *D*idonis. *Hinc* Eliſeus, a, um, *i. q.* Carthaginenſis.
Ellopia, æ, f. regio Eubææ.
Ellopium, ii, n. urbs Ætoliæ.
Elpēnor, oris, m. comes Ulyſſis, a Circe cum aliis ſociis in porcum converſus, & poſtea priſtinæ formæ reſtitutus.

Ely-

Elysium, ii, n. Elysii campi. Paradisus animarum post mortem apud Ethnicos.
Emathia, æ, f. regnum & Provincia in Macedonia penes Thessaliam. *Hinc* Emathius, a, um. Rex Emathius, *i. q.* Alexander M.
Emaus untis & Emmaus, i, f. urbs Palestinæ, postea dicta Nicopolis.
Emda, æ, f. urbs in Frisia orientali.
Empanda, æ, f. *i. q.* Ceres *D*ea, sic dicta, quod agris & pagis patentibus præesset.
Empĕdŏcles, is, m. Pòëta Siculus, qui se in ardentem Ætnam præcipitavit.
Emporiæ, arum, f. urbs Sardiniæ. *Hinc* Emporitani incolæ.
Emporium, ii, n. urbs Cellica, & Macedoniæ, & Siciliæ & Campaniæ.
Emsĕrus, i, m. fluvius Westphaliæ.
Enālus, i, m. juvenis mulieri in mare decidenti opem ferens, ipse in mare corruit, ast ambo ope delphini incolumes ad littus delati sunt.
Encĕlădus, i, m. Titani & Terræ filius, Gigas à Jove fulmine ictus & sub Ætna sepultus.
Endўmion, onis, m. pastor formosus, à Luna adamatus, à qua impetravit, ut perpetuum dormiret somnum, hinc juxta Pòëtas factus immortalis & senii expers.
Enecopia, æ, f. urbs Sveciæ in Uplandia.
Eniŏpeus, i, m. Hectoris auriga, à *D*iomede lanceâ confixus.
Enīpeus, i, m. fluvius Thessaliæ.
Enna, æ, f. urbs Siciliæ. *Hinc* Ennæus, a, um, & Ennensis Ennæa Ceres. Ennæa *D*iva *i. q.* Proserpina.
Ennius, ii, m. Pòëta antiquissimus apud Romanos *Hinc* Ennianŭs, a, um.
Ennŏsĭgæus & Enosigæus, i, m. cognomen Neptuni.
Enotocætæ, arum, m. populi, qui traduntur aures longas habuisse usque ad pedes.
Enўālius & Enyatus, i, m. cognomen Martis.
Enўo, us, f. cognomen Bellonæ. *Item i. q.* Bellum. *Item* Martis auriga.
Epămĭnondas, æ, m. Thebanus belli *D*ux.

Epēi, orum, m. populi in Peloponeso.
Epĕriæ, arum, f. urbs Hungariæ versus montem Carpatum ad confinia Poloniæ.
Epeus, i, m. Endymionis filius frater Pœonis. *Item* Panopei filius, inventor equi lignei, quo Troja prodita fuisse traditur.
Ephæstiădes, um, f. insulæ, quæ & Vulcaniæ & Æoliæ appellantur.
Ephĕsus, i, f. urbs Asiæ, metropolis Joniæ, ab Amazonibus condita, *D*ianæ templo celebris. *Hinc* Ephesius & Ephesīnus, a, um.
Ephўra, æ, & Ephyre, es, f. urbs Achajæ, aliter Corinthus. *Hinc* Ephyreas, adis, f. mulier ex Ephyra, & Ephyreius & Ephyræus, a, um, *i. q.* Corinthius. *Item* Nympha, Oceani & Tethyos filia. *Item* insula in sinu Argolico.
Epiæ, arum, f. urbs Achajæ.
Epicharmus, i, m. Pòëta Syracusanus & Philosophus, auditor Pythagoræ.
Epictētus, i, m. Philosophus Stoicus, Hierapoli oriundus. *Item* Epictetus, i, f. pars Ætoliæ.
Epĭcūrus, i, m. Philosophus Atheniensis, qui summam felicitatem in voluptate mentis sive corporis reponebat. *Hinc* Epicuræus, a, um & Epicureismus, i, m.
Epĭdamnus, i, f. & Epidamnum, i, n. urbs Macedoniæ, aliter Dyrrhachium. *Item* urbs Siciliæ, a rege Epidamno sic dicta.
Epidaphne, es, f. urbs Syriæ, aliter Antiochia.
Epĭdaurus, i, f. & Epidaurum, i, n. urbs Achajæ prope Corinthum, Æsculapii templo celebris. *Hinc* Epidarius, ii, m. *i. q.* Esculapius & Epidauria, orum, n. festa Æsculapio sacra, & Epidaurius, a, um. *Item* urbs maritima, ut *D*almatia vel Illyria, quæ hodie Ragusium.
Epĭmĕnĭdes, is, m. juvenis Cretensis, à patre missus in agrum, ut ovem afferret, defatigatus divertit in specum, & ibi dormivit annis 57. deinde excitatus, quæsivit ovem, putans se paulum dormiisse. *Hinc* Epimenideus, a, um.
Epĭmētheus, ei, m. Japeti filius & frater Promethei, qui hominis statuam primus ex lu-

to finxit, qua re indignatus Jupiter eum vertit in ſimiam.

Epĭphānia, æ, f. urbs Ciliciæ & Syriæ.

Epīrus, i, f. regio inter Illyricum & Macedoniam. *Hinc* Epirota, æ, m. incola, & Epiroticus, a, um.

Epitus, i, m. mons Theſſaliæ.

Equeſtris colonia, urbs Galliæ Belgicæ.

Erăsīnus, i, m. fluvius Achajæ, per aliquot milliaria ſub terra currens, tandem iterum profluens.

Erăte, es, f. Nympha, Oceani & Tethyos filia.

Erăto, us, f. una Muſarum. *Item* Nympha & uxor Arcadis, filii Jovis & Caliſtus.

Erătoſthĕnes, is, m. Philoſophus Cyrenæus, propter inſignem doctrinam Plato minor & orbis terrarum menſor appellatus Erechtheus *vide* Erichtheus.

Erembi, orum, m. populi feri in finibus Arabiæ in ſpecubus montium nudi degentes.

Ergavĭca, æ, f. urbs Hiſpaniæ. *Hinc* Ergavicenſis.

Ergĕtium, ii, n. Oppidum Siciliæ. *Hinc* Ergetini incolæ.

Eribæa, æ, f. una Amazonum ab Hercule occiſa. *Item* urbs Macedoniæ hodie Croja.

Erichtheus, ei, m. rex Athenarum, à Minerva educatus, & in regem populo Athenienſi traditus.

Erichtho, us, f. maga Theſſala, multis veneficiis famoſa. *Item* Dea infernalis.

Erichthonius, ii, m. rex Athenienſis, deformibus pedibus præditus, inventor rhedarum.

Erĭdănus, i, m. fluvius Italiæ, alio nomine Padus. *Item* fluvius in campis Elyſiis. *Item i. q.* Nilus. *Item* Sydus Arieti proximum.

Erĭgŏne, es, f. filia Icari, quæ audita patris morte, quem Attici paſtores inebriati interfecerunt, ſeipſam laqueo ſuſpendit, ſed miſeratione deorum mutata ſuit in cæleſte ſignum, quod Virgo dicitur. *Hinc* Erigoneius, a, um.

Erimanthus, i, m. fluvius & mons ſylvoſus Arcadiæ, in quo horribilem aprum Hercules cepit, & vivum detulit Euriſtheo regi. *Hinc* Erimanthæus & Erimantheus & Erimanthius, a, um, & Erimanthis, idis, f. *i. q.* Arcadia.

Erinnys, ys, & yos, f. accus: Erinnyn, furia infernalis.

Erĭphȳla, æ, & Eriphyle, es, f. uxor Amphiarai Vatis, & ſoror Adraſti, quæ accepto à Polynice aureo monili, eidem maritum ſuum latentem, ne ad bellum Thebanum, ubi ſe moriturum ſciebat, proficiſci cogeretur, prodidit.

Eris, ĭdis, & idos, f. *Dea* jurgiorum.

Erĭſichthon, ŏnis, m. quidam Theſſalus, qui Cererem ſpernens, & ejus lucum ſuccidens, tanta fame preſſus eſt, ut conſumptis bonis omnibus, etiam filiam pro cibo venderet. Tandem propria membra præ fame comedit.

Ero, us, f. *vide* Hero.

Erphordia, æ, f. & Erpisfordum, i, n. urbs antiquiſſima Thuringiæ.

Erȳce, es, f. urbs Siciliæ. *Hinc* Erycinus, a, um.

Erycina, æ, f. *i. q.* Venus, *vide* Eryx.

Erycus, i, m. mons Siciliæ *i. q.* Eryx.

Erymanthus, *vide* Erimanthus.

Erythia, æ, f. inſula in Oceano, Gadibus proxima.

Erythra, æ. f. inſula maris rubri.

Erythræ, arum, f. urbs Joniæ. *Hinc* Erythræus, a, um, Erythræum mare, *i. q.* rubrum.

Eryx, ȳcis, m. filius Neptuni & Veneris, rex Siciliæ. *Item* mons Siciliæ, in quo Venus habuit templum ſibi dicatum, unde & Erycīna dicitur.

Eſcūriāle, is, & Eſcuriăcum, i, n. celebris pagus Hiſpaniæ, 4. miliaribus Madrito diſtans, in quo inſigne monaſterium Hieronymitarum à Philippo II. 22. annis ſumptu 20. millionum conditum, 11000. feneſtras complectens, cujus Abbas titulum habet Grandis Hiſpaniæ, ſepulturâ Regum Hiſpaniæ & quandoque reſidentiâ clarum.

Eſis, fluvius Umbriæ.

Eſsĕdŏnes, um, m. populus Scythicus, qui carnes mortuorum mixtis pecudum carnibus

bus edebant, & de offibus humanis pocula faciebant.

Etæra, æ, f. cognomen Veneris.

Eteŏcles, is, m. filius Oedipi regis Thebarum & frater Polynicis.

Etruria, æ, f. *lege* Hetruria.

Evadne, es, f. filia Martis & Hyphiæ, quæ in rogum mariti fui Capanei, apud Thebas interfecti, dum celebrarentur exequiæ, fe conjecit.

Evan, antis, m. cognomen Bacchi.

Evander, dri, m. Mercurii & Carmentæ filius, qui cum fratrem fuum occidiffet, fugit in Italiam, & in Palantino monte urbem Palanteum ædificavit. *Hinc* Evandrius, a, um.

Eubæa, æ, f. infula Archipelagi, adjacens Atticæ, & Bæticæ valde propinqua, hodie Negroponte, penes quam Euripus Chalcidicus, in quem fe Ariftoteles præcipitâffe traditur. *Hinc* Eubæus & Euboicus, a, um.

Eubūleus, ei, m. filius Jovis & Proferpinæ.

Euburiātes, um, m. *i. q.* Genuenfes.

Euclīdes, is, m. Philofophus, Megarenfis, auditor Socratis, infignis Geometra.

Eudŏra, æ, f. Nympha, Oceani & Tethyos filia.

Eudŏtus, i, m. Mercurii ex Polymela filius.

Eudoxia, æ, f. filia Theodofii Imp.

Eudoxus, i, m. magnus Aftronomus, medicus, & Geometra, qui primus annum con fcripfit.

Evēnus, i, m. fluvius Ætoliæ.

Euhyus, i, m. *i. q.* Bacchus.

Eumæus, i, m. fubulcus fuit Ulyffis, qui dominum à bello Trojano reducem adjuvit contra procos uxoris.

Eumĕnes, is, & Eumenus, i, m. rex Pergami. *Item* Atticus belli dux.

Eumenetica, æ, f. pars Joniæ.

Eumĕnĭdes, um, f. Furiæ infernales, Mater Eumenidum, *i. q.* Nox.

Euphrātes, is, & æ, m. grandis Mefopotamiæ fluvius.

Euphrŏsўna, æ, & Euphrofine, es, f. una ex tribus Gratiis, & interpretatur Lætitia.

Eupŏrus, i, m. C. Gracchi fervus, qui *Dominum* ex Aventino fugientem, quamdiu potuit, tutatus eft. Occifo deinde domino, fuper cadaver proftratus, fibi quoque mortem intulit.

Eurīpĭdes, is, m. infignis Græcus Poëta tragicus, fingularis mulierum ofor, tandem a canibus laceratus.

Eurīpus, i, m. Euripus Chalcidicus eft pars maris inter Eubæam & Bæotiam, ubi fluctus fepties in die & toties in nocte vehementer mutantur, *vide* Eubæa.

Eurŏpa, æ, f. tertia pars orbis terræ fic dicta ab Europa Agenoris regis Phœnicum filia, quam Jupiter in forma bovis raptam abduxit in Cretam. *Hinc* Europæus, a, um.

Europium, ii, n. urbs Syriæ, aliter Thapfacus & Amphipolis.

Eurŏpus, i, f. urbs Macedoniæ.

Eurōtas, æ, m. fluvius Laconiæ.

Eurōtos, i, m. fluvius Theffaliæ, qui in Peneum fluvium fe effundit, fed cum illo non commifcetur, verùm ficut oleum fuperfluit.

Eurўăle, es, f. Minois regis filia, quæ Neptuno Orionem peperit.

Eurўălus, i, m. Græcus Heros Trojæ expugnator.

Eurўbătes, is, & Eurybatus, i, m. Ulyffis præco ab Agamemnone miffus, ut ab Achille auferret Brifeidem.

Eurybia, æ, f. Nympha, mater Luciferi & aliarum ftellarum.

Euryclia, æ, f. Opis Pifenoridæ filia, quam Laërtes viginti boum pretió emit, quæ & nutrix Ulyffis facta eft.

Eurydice, es, f. Orphei uxor, quæ fugiens Arifteum, à quo adamabatur, morfu colubri in herba latentis interfecta eft. Quam recuperaturus Orpheus inferos adiit, & carminibus eos flexit, ut eam fibi redderent hac lege, ne refpiceret illam, donec ad fuperos rediiffet. *Item* uxor Neftoris, cui 7. filios & unam filiam peperit.

Eurўlŏchus, i, m. Phlegiarum rex conditor Thebarum ante Cadmi tempora. *Item* unus ex Ulyffis fociis.

Eurȳmēdon, ontis, m. Fauni filius.

Eurȳtus, i, m. rex Occhaliæ, pater Joles. quem Hercules urbe capta occidit, eo quod filiam deſponſatam ſibi negaſſet. *Item* unus ex Centauris, qui cum Hippodamiam vi rapere vellet, à Theſeo eſt occiſus.

Euryſion, onis, m. peritus ferri faber, qui Pallanti Evandri filio arma cudit.

Euſebia, æ, f. urbs Cappadociæ, hodie Cæſarea.

Euſebius, ii, m. Cæſarienſis Epiſcopus.

Eutæa, æ, f. urbs Arcadiæ.

Euterpe, es, f. una Muſarum.

Eutinius, ii, m. Poëta Locrenſis.

Eutȳches, is, & etis, m. hæreticus Conſtantinopolitanus, qui negabat Chriſti carnem noſtræ ſimilem eſſe. *Hinc* Eutychianus, a, um.

Euxinus *ſcilicet* pontus *i. q.* mare nigrum.

Exonia, æ, f. urbs Angliæ in Devonia.

Exquiliæ, arum, f. mons & vicus Romæ, ſic dictus, quia ibi erat arx & excubiæ regis Tulli. *Hinc* Exquilinus & Exquilius, a, um.

Extrema, æ, f. urbs Portugalliæ in Provincia Tranſtagana.

Extrēmādūra, æ, f. provincia Portugalliæ & Hiſpaniæ.

Eydera, æ, *vide* Eidera.

F.

Fabii, orum, m. Romæ fuit familia illuſtriſſima & populoſa. *Hinc* Fabius & Fabianus, a, um.

Fabius Maximus, Conſul Romanus, qui cunctando, vires Annibalis attrivit.

Fabrătĕria, æ, f. urbs Italiæ confinis Neapoli. *Hinc* Fabraterni incolæ.

Fabricius, ii, m. Conſul Rom. qui contra Samnites & Pyrrhum regem bella geſſit.

Fabūlīnus, i, m. *Deus* apud Romanos liberorum primò fari incipientium.

Fæſulæ, arum, f. celebris olim urbs Hetruriæ nunc Toſcanæ.

Falcīniăcum, i, n. provincia Sabaudiæ.

Falerii, orum, m. urbs Faliſcorum, nunc vicus in Hetruria.

Fălernus, i, m. mons Campaniæ, ubi generoſiſſimum vinum Falernum naſcitur.

Faliſca, æ, f. urbs Italiæ.

Faliſci, orum, m. populi quondam Hetruriæ.

Faliſcum, i, n. villa Helvetiæ ſaluberrimas thermas continens.

Falmūthum, i, n. urbs Angliæ in Weſtſexia.

Falſtria, æ, f. inſula *Daniæ.*

Fama, æ, f. Titanis & Terræ filia, a Matre edita, ut *Deorum* ſcelera patefaceret, quod Gigantes interfeciſſent.

Fama Auguſta, urbs in inſula Cypro.

Faneſtris, is, f. urbs Italiæ.

Farfar, aris, & Farfarus, i, m. fluvius Syriæ ex radicibus montis Libani oriens.

Faſcēlis, idis, & itis, f. cognomen *Dianæ.* *Hinc* Faſcelinus, a, um.

Făventia, æ, f. urbs Italiæ & Hiſpaniæ.

Fauna & Fatua, æ, f. uxor Fauni.

Faunus, i, m. Pici filius, pater Latini, antiquiſſimus Aboriginum rex in Latio. Is fertur genuiſſe Faunos & Satyros, Pana & Sylvanum ruſticorum numina, quos Poëtæ fingunt cornigeros & caprinis pedibus. *Hinc* Faunigena, æ, m. Faunianus, a, um. Faunalia, ium, n. feſta Fauno ſacra.

Făvōnienſes, ium, m. populi olim Italiæ.

Felsīna, æ, f. urbs Italiæ, aliter Bononia.

Fēlūga, æ, f. inſula parva in mari mediterraneo.

Feni & Fenni, orum, m. populi quondam Germaniæ.

Ferentīnum, i, n. oppidum Tuſcorum juxta Feſulas. *Hinc* Ferentini Incolæ.

Ferentum, i, n. urbs Apuliæ.

Fērōnia, æ, f. *Dea* nemorum. *Item* urbs ad radices montis Soractis.

Ferrāra, æ, f. *Ducatus* in Italia.

Ferrāria, æ, f. urbs Italiæ. *Hinc* Ferrarienſis. *Item* promontorium Hiſpaniæ.

Feſcennia, æ, f. & Feſcennium, ii, n. urbs Italiæ in Campania ſive Hetruria, ubi nuptia-

nuptialia carmina dicuntur inventa. *Hinc* Fescenninus versus, *i. q.* turpis.
Fessa, æ, f. metropolis in Fezzano regno Africæ. *Hinc* Fessanus, a, um.
Fīdēna, æ, *&* Fidenæ, arum, f. urbs Italiæ. *Hinc* Fidenetes incolæ.
Finia *&* Finnia, æ, f. provincia Sveciæ. *Hinc* Fini *&* Finni incolæ.
Flanates, um, m. populi Illyridis.
Flandria, æ, f. regio in finibus Belgarum. *Hinc* Flandrus, i, m. *&* Flandricus, a, um.
Flaviana castra, *i. q.* Vienna.
Flavia, æ, f. urbs Palestinæ, *hodie* Cæsarea.
Flāviōnia, æ, f. *&* Flavionium, ii, n. urbs Hispaniæ, *i. q.* Compostella.
Flevo, onis, m. *&* Flevum, i, n. Rheni fluminis ostium.
Flexum, i, n. urbs Hungariæ.
Flōra, æ, f. *D*ea florum, fuit meretrix ditissima, quæ Romanum populum constituit suum hæredem, unde & in *D*eorum numerum relata est. *Hinc* Floralia, ium, n. festa eidem sacra.
Florentia, æ, f. olim Fluentia, urbs Hetruriæ. *Hinc* Florentinus, a, um.
Flōrīda, æ, f. orientalis *&* occidentalis, duæ provinciæ in America Septentrionali.
Flōrus, i, m. Historicus Romanus.
Fluōnia *&* Fluona, æ, f. *i. q.* dea Juno.
Fons solis est fons in desertis Lybiæ, cujus aqua mane & vespere tepida, meridie frigida, & media nocte fervida.
Fontărăbia, æ, f. urbs Hispaniæ.
Formiæ, arum, f. urbs Campaniæ. *Hinc* Formianus, a, um.
Fortūnātæ insulæ, *i. q.* Canariæ in mari Atlantico contra Mauritaniam.
Forum, i, n. hoc vocabulum cum addito nomine proprio varias urbes denotat, ut: Forum Appii, Forum Bibalorum, Forum Cassii, Claudii, Cornelii, Julii, Livii &c.
Francatoria *&* Francofordia, æ, f. *&* Francofurtum, i, n. *ad Mænum* urbs Germaniæ, *ad Oderam sive Viadram* urbs Silesiæ.
Francia, æ, f. Orientalis, *i. q.* Franconia. Occidentalis, *i. q.* Gallia. *Hinc* Franci incolæ.
Franconia, æ, f. Regio Germaniæ inter Hassiam *&* Sveviam. *Hinc* Franci, & Francones incolæ.
Frĕgellæ, arum, f. celebris olim urbs Italiæ. *Hinc* Fregellani incolæ.
Frīsia, æ, f. pars Jutiæ. *Hinc* Frisii incolæ.
Frisinga, æ, f. urbs Bavariæ.
Frontiniānum, i, n. urbs Galliæ. *Hinc* vinum Frontinianum.
Frusina, æ, f. urbs Campaniæ. *Hinc* Frusinates, um, m. incolæ.
Fruxīnum, i, n. *i. q.* Frisinga.
Fūcīnus, i, m. lacus magnus Italiæ.
Fŭgālia, ium, n. festum erat Romæ in memoriam pulsorum Regum & recuperatæ libertatis.
Fulda, æ, f. urbs Germaniæ.
Fulvia, æ, f. uxor 4. turbulentorum civium Rom. qui pestes erant patriæ, quorum unus Antonius triumvir, cujus jussu cum Cicero interfectus esset, Fulvia uxor Antonii adeo lætabatur, ut linguam exemptam ex occisi capite aciculis confoderit.
Fundi, orum, m. urbs Italiæ.
Furiæ, arum, f. sunt tres filiæ Acherontis & Noctis, nempe Alecto, Tisiphone, & Megæra, quæ torquent inferos, & pro capillis habent angues. Vocantur etiam Diræ, Eumenides, & infernæ canes.
Furnæ, arum, f. urbs Flandriæ.
Fuxinum, i, n. urbs Galliæ in Occitania.

G.

Gaba oppidum Galilææ.
Găbălus, i, m. Imperator Rom. qui se solem sive solis filium nuncupabat, hinc postea dictus Heliogabalus.
Gabba urbs Syriæ.
Găbiēnum, i, n. urbs Reipublicæ Genuensis. *Hinc* Gabieni incolæ.

Găbii,

Găbii, orum, m. urbs Volscorum. *Hinc* Gabinus, a, um, & Gabinensis.
Găbrēta, æ, f. pars Sylvæ Bohemicæ.
Gades, is, & ium, f. insula in Andalusia, in qua urbs & portus Cadix dictus. *Hinc* Gādītānus, a, um.
Gæon fluvius, *i. q.* Nilus.
Gætulia *lege* Getulia.
Găgātes, æ, m. & Gagas, atis, fluvius Siciliæ sive Lyciæ.
Gălactŏphăgi, orum, m. populi Syriæ.
Gălanthis, Alcmenæ ancilla, quam Juno in mustelam transformavit.
Gălătēa, æ, f. Nympha, Nerei & Doridis filia à Polyphemo adamata.
Gălătia, æ, f. regio minoris Asiæ. *Hinc* Galatæ, arum, m. incolæ & Galaticus, a, um.
Galba, æ, m. nomen Imperatoris & aliorum illustrium virorum Rom.
Gălēnum, i, n. urbs Italiæ in Campania.
Gălēnus, i, m. medicus præstantissimus Pergami, Trajani tempore.
Găleōtæ, arum, m. erant interpretes portentorum in Sicilia.
Gălēsus, i, m. fluvius juxta Tarentum.
Gălīlea, æ, f. provincia Judææ. *Hinc* Galilæus, a, um, incola.
Gallia, æ, f. regnum Europæ. *Hinc* Gallicus, a, um, & Gallus, i, m.
Gallicia & Gallæcia, æ, f. Provincia Hispaniæ.
Gallogræcia, æ, f. *i. q.* Galatia.
Gallus, i, m. Phrygiæ fluvius cujus aquam potantes fiunt furentes. *Hinc* Galli dicebantur sacerdotes Cybeles, qui se castrabant, & inter sacrificandum se furiosè gerebant.
Gambrīvium, ii, n. *i. q.* Hamburgum.
Gammundia, æ, f. urbs in Svevia.
Gamphasantes, um, m. populi Lybiæ.
Gancia, æ, f. urbs Galliæ in provincia Pictaviensi.
Gandavium & Gandavum, i, n. urbs Flandriæ.
Ganges, is, & etis m. fluvius magnus Indorum ex fonte Paradisi oriens.
Gănŏdūrum, i, n. urbs ad Lacum Bodanicum.
Gănўmēdes, is, m. puer elegantis formæ raptus ab aquila, adhibitusque mensæ Jovis ad præministranda ei pocula
Găràmantes, um, m. populi Lybiæ & Africæ extremi.
Gargānus, i, m. mons in Apulia.
Gargărus, i, m. & Gargara, orum, n. urbs sub monte Ida in Phrygia.
Gărumna, æ, m. fluvius Galliæ.
Gavānŏdūrum, i, n. *i. q.* Salisburgum.
Gauleon insula Lybiæ objacens, in qua serpens neque nascitur, neque invectus vivit, pulvisque ejus quocunque gentium jactus angues & scorpiones perimit.
Gaunodurum, *i. q.* Ganodurum.
Gaurus, i, m. mons Campaniæ vinô præstans. *Hinc* Gauranum sive Gaurinum vinum. Gauri majores dicuntur Luneburgenses.
Gaza, æ, f. urbs Palestinæ sive Judææ. *Hinc* Gazæus & Gazæticus, a, um.
Gĕbenna, æ, m. mons inter Galliam Aquitanicam & Narbonensem.
Gedānum, i, n. urbs Prussiæ, ditionis Polonicæ, aliter Dantiscum. *Hinc* Gedanensis.
Gedeon fuit judex Israëlitarum.
Gĕla, æ, f. urbs, & Gela, æ, m. fluvius Siciliæ.
Gĕlōni, orum, & Gelones, um, m. *aliàs* Getæ populi Scythiæ, hodie Tartari.
Gemblācum, i, n. urbs Brabantiæ in Belgio,
Gĕmunda, æ, f. urbs Austriæ & Sveviæ.
Genadium, ii, n. urbs Hungariæ.
Genēva, æ, f. urbs Sabaudiæ, *aliter* Colonia Allobrogum. *Hinc* Genevensis.
Gĕnua, æ, f. urbs Italiæ, à qua Genuensis Respublica nomen habet. *Hinc* Genuates um, m. incolæ & Genuensis.
Gĕphўra, æ, f. urbs Bœotiæ. *Hinc* Gephyræus.
Germānia, æ, f. Imperium Europæ. *Hinc* Germani incolæ, & Germanicus, a, um.
Gerrus, i, m. fluvius Scythiæ.
Gertrūdĕberga, æ, f. urbs Hollandiæ.

Gĕrunda, æ, f. castrum in Catalonia.
Gēryon, onis, & Geryŏnes, æ, m. rex insularum Balearidum, ab Hercule superatus, quem Poëtæ fingunt habuisse tria corpora. Alii dicunt fuisse tres fratres ita concordes, ut unus putarentur.
Gĕsŏdūnum, i, n. urbs Austriæ superioris.
Gessŏrĭăcum, i, n. urbs Galliæ in Flandria.
Gĕtæ, arum, m. populi Scythiæ moribus inurbanis & barbaris, aliter dicti Daci. *Hinc* Gĕtĭcus, a, um.
Getūlia, æ, f. regio Africæ sumitur & pro ipsa Africa. *Hinc* Getuli incolæ, & Getulicus, a, um.
Gigantes, um, m. erant Titanis & Terræ filii tantâ superbiâ, ut à Poëtis fingantur impetum fecisse in Deos, eosque à cælo detrudere voluisse, cujus rei causâ Dii omnes mutatis formis in Ægypto delituerunt. *Hinc* Gigantomachia, æ, f. *i. q.* bellum Gigantum contra Deos.
Gion, *i. q.* Nilus fluvius Ægypti.
Glanis, idis, & Glanus, i, m. fluvius Hetruriæ in Tyberim influens.
Glaucus, i, m. Deus maris. *Item* Sisiphi filius, qui cum equas suas humana carne pasceret, ab illis etiam & ipse devoratus est.
Glŏcestria, æ, f. urbs, provincia & Ducatus Angliæ.
Glŏgŏvia, æ, f. urbs & Ducatus Silesiæ.
Gnidus, i, f. urbs Cariæ. *Hinc* Gnidius, a, um, Gnidia Venus, statua Veneris à Praxitele sculpta.
Gnŏsus & Gnossus, i, f. urbs Cretæ. *Hinc* Gnosius & Gnosiacus, a, um.
Gordius, ii, m. primus rex Phrygiæ, pater Midæ, ab aratro ad Thronum assumptus, qui lorum aratri sui in nodum tam artificiosè complicavit, ut nullus eum solvere auderet, hinc nodus Gordius sive Gordianus dictus est, quem tamen postea Alexander M. dissecuit & sic solvit.
Gorgŏnes, um, f. Phorci filiæ valde deformes, quarum nomina, Scylla, Medusa, Stheno & Euryale. *Hinc* Gorgoneus, a, um.

Gorlicium, ii, n. urbs in Lusatia superiore.
Gortyn & Gorys, ynis & Gortȳna, æ, f. urbs Candiæ. *Hinc* Gortynius, a, um.
Goslāria, æ, f. urbs Imperii.
Gòtha, æ, f. urbs in Thuringia.
Gothoburgum, i, n. emporium & propugnaculum ad sinum Codanum in Suecia.
Gothia & Gottia, æ, f. provincia Sueciæ ad Balticum fretum. *Hinc* Gothi incolæ. Hi tempore Honorii Imperatoris multas provincias sub Alarico rege olim pervagati, Italiam armis subegerunt, Romam ipsam solo æquârunt, summamque in toto orbe perpetrârunt barbariem.
Gottinga, æ, f. urbs cum Universitate in Brunsuicensi Ducatu. *Hinc* Gottingensis.
Gracchi, erant duo fratres Romani nobiles sed seditiosi, & concitantes plebem contra Senatum, quare à Senatu occisi sunt. *Hinc* Gracchanus, a, um & Gracchūris, is, f. urbs Iberiæ à Graccho sic dicta.
Grădīvus, i, m. *i. q.* Mars deus belli.
Græcia, æ, f. imperium orientale. *Hinc* Græci incolæ & Græcus, Græcanicus, a, um.
Græcium, ii, n. urbs metropolis Styriæ.
Graji & Grajugenæ, arum c. *i. q.* Græci.
Granata *vide* Grenada.
Granicus, i, m. fluvius Bithyniæ.
Grātiæ, arum, f. tres Deæ filiæ Jovis, ex quibus Aglaja lætitiam, Thalia virentem, & Euphrosine delectationem significat.
Grātiānŏpŏlis, is, f. urbs Galliæ.
Grávia, æ, f. urbs in Belgio.
Grenada, Granada & Granata, æ, f. regnum, provincia & urbs Hispaniæ. *Item* urbs Hispaniarum in America Septentrionali. *Item* regnum Hispaniarum in America meridionali.
Gȳges, is, m. pastor fuit Lydiæ, qui annulum invenit, cujus lapis hominem fecit invisibilem, cujus auxilio ad magnam fortunam & regiam dignitatem pervenit. *Hinc proverbium:* Gygis habet annulum, *i. e.* omnia ipsi succedunt. *Item* Gyges Cæli & Terræ filius, frater Briarei, gigas maximus

ximus & centimanus. *Item* Gyges five Gygæus, i, m. lacus Lydiæ.

Gymnafiæ & Gymnēfiæ duæ infulæ, *i. q.* Baleares.

Gymnŏfŏphiftæ, arum, m. Philofophi Indorum, nudi in fylvis degentes.

H.

Hadria & Hadriaticum mare, *vide* Adria.

Hadrianopolis & Adrianopolis, is, f. urbs Bulgariæ.

Hafnia, æ, f. metropolis Daniæ, *vulgo* Coppenhaga. *Hinc* Hafnienfis.

Haga Comitis & Comitum, f. urbs Hollandiæ.

Hăgĕnŏa, æ, f. urbs Alfatiæ inferioris.

Hala, æ, f. nomen nonnullarum urbium.

Halcyŏne, es, f. filia Neptuni, uxor Ceycis, ambo mutati in aves, quæ vocantur Halciones.

Hălæfa, æ, f. urbs Siciliæ. *Hinc* Halæfiani incolæ.

Hălæfus, i, m. mons & fluvius prope Ætnam. *Item* fluvius in Jonia, regione Afiæ Colophonem præterfluens.

Haliacmon, fluvius Macedoniæ.

Hălĭcarnaffus, i, f. metropolis Cariæ. *Hinc* Halicarnaffeus & Halicarnaffius, a, um, & Halicarnaffenfis.

Halys, yos, fluvius Paphlapgoniæ, ex Tauri montis radicibus profluens per Cappadociam.

Hămādryădes, um, f. Nymphæ fylvarum.

Hămaxŏbii, orum, & Hamaxobitæ, arum, m. populi Sarmatiæ, qui in curribus habitabant.

Hamburgum, i, n. urbs marītima & Hanfeatica Germaniæ. *Hinc* Hamburgenfis.

Hămilcar, aris, m. Carthaginenfis Dux belli, pater Hannibalis.

Hammon, onis, m. cognomen Jovis.

Hannĭbal, alis, m. *lege* Annibal.

Hannŏnia, æ, f. provincia Belgii Auftriaci. *Hinc* Hannonii incolæ.

Hanovia, æ, f. urbs prope Francofurtum ad Mœnum in Comitatu Hanovienfi.

Harmŏnia, æ, f. Martis & Veneris filia, Cadmi uxor, cui Vulcanus pulchrum fed exitiale monile dedit, eo quod ex conjugis adulterio fuiffet propagata.

Harpăfa, orum, n. oppidum Afiæ.

Harpŏcrătes, is, m. fimulacrum fuit, quod digito labiis appofito, filentium indicare videbatur.

Harpyjæ, arum, f. aves dicuntur infernales rapaces & monftrofæ. Pŏētæ fingunt eas à Diis immiffas fuiffe ad polluendas dapes Phinei regis Arcadiæ, quod is filios occidiffet. Earum nomina: Aëllo *feu* alienum tollens; Ocypete, *feu* citius auferens; & Celæno nigrorem fignificans. Homerus quartam addidit Thyellam.

Hasdrubal, alis, m. filius Amilcaris, frater Annibalis.

Haffia, æ, f. Ducatus Germaniæ. *Hinc* Haffi incolæ, & Haffienfis & Haffiacus.

Hēbe, es, f. filia Junonis, pincerna Jovis ante Ganymedem, demum uxor Herculis & Dea juventæ.

Hebræi, orum, dicti funt Judæi ab Hebro nepote Semi. *Hinc* Hebræus & Hebraicus, a, m

Hēbrus, i, m. fluvius Thraciæ dives aureâ arenâ.

Hĕcăle, es, f. anus pauper, quæ Thefeum adhuc adolefcentem hofpitio excepit.

Hĕcăte, es, f. *i. q.* Proferpina, uxor Plutonis & inferorum regina, fic dicta ab hecatos, *i. e.* centum, quia centum victimas ei facrificabant, quod facrificium vocatum Hecatombe. Fingitur tria habuiffe capita, equinum, caninum & humanum.

Hĕcătompўlos, i, f. urbs Parthorum, regni caput, quæ centum habuiffe portas traditur.

Hĕcla, æ, mons ignivomus Iflandiæ.

Hectŏdūrum, i, n. urbs libera Imperii in Svevia.

Hector, oris, m. Trojanus Dux fortiffimus, filius Priami & Hecubæ, poft multas Græcorum cædes occifus eft ab Achille. *Hinc* Hectoreus, a, um.

Hĕcŭba, æ, f. filia Cyſſæi regis Thraciæ, uxor Priami regis Trojæ, mater Hectoris & Paridis, quæ poſt excidium Trojanum, virô cum filiis occiſô, mutata fertur in canem.

Hĕdua, æ, f. urbs Burgundiæ. *Hinc* Hedui incolæ ſive Burgundienſes.

Hēgĕſias, æ, m. Cyrenaicus Philoſophus, qui mortem adeo laudabat, ut multi ejus auditores ſe occiderent.

Hēgĕſippus, i, m. Hiſtoricus erat Eccleſiaſticus.

Hēgītīnātia, æ, f. urbs Sīleſiæ, *i. q.* Lignitia & Lignitium.

Hēgōvia, æ. f. provincia Sveviæ.

Hēidēba, æ, f. urbs in Holſatia.

Heidelberga, æ, f. urbs in Palatinatu.

Helēi & Helii, orum, m. populi quondam in Peloponeſo. *Hinc* Heleus, a, um.

Hĕlĕna, æ, & Helene, es, f. Jovis ex Leda uxore Tyndari regis Laconiæ filia. Hæc ob eximiam pulchritudinem bis rapta fuit; primùm adhuc puella à Theſeo, demum, jam Menelao regi Laecdæmoniorum nupta à Paride propter quam recuperandam Græci cum Trojanis decennale bellum geſſerunt, *vide* Paris.

Hĕliădes, um, f. filiæ Solis & Clymenes nempe Phäetuſa & Lampetia, quæ caſum fratris ſui Phäetontis lugentes in arbores mutatæ ſunt.

Hĕlīce, es, f. urbs quondam Achajæ, quæ unà cum incolis à mari abſorpta eſt. *Item* quædam conſtellatio.

Hĕlīcon, onis, m. mons Bœotiæ non procul à Parnaſſo, Thebis vicinus, Apollini & Muſis ſacer, quæ inde Heliconiades dicuntur. *Hinc* Heliconius, a, um.

Hēliŏdōrus, i, m. nomen Græci oratoris. *Item* Hiſtorici.

Hēliŏgăbălus, i, m. fuit Imperator Romanus turpis vitæ.

Hēliŏpŏlis, is, f. urbs Ægypti, *i. q.* Cairus. *Item* urbs Phæniciæ. *Hinc* Heliopolita, æ, m. incola.

Hellas, ădis, f. *i. q.* Græcia, ſic dicta ab Hellene rege Deucalionis & Pyrrhæ filio. *Hinc* Helles dicti Græci, & Helleniſta, æ, m. qui græcè loquitur, & Hellenismus, i, m. locutio Græca.

Helle, es, f. filia Athamantis regis Thebarum & Nepheles, quæ cum Thryxo fratre ſuo novercæ inſidias fugiens, arietem aurei velleris aſcenderunt, ut veherentur in Colchidem; aſt, cùm veniſſent ſupra mare juxta Bizantium, Helle territa in mare decidit, & ſubmerſa eſt, unde mare hoc Helleſpontus dictum eſt.

Hellen, enis, & inis, Deucalionis filius.

Helleſpontus, i, m. fretum inter Romaniam & Natoliam, Aſiam ab Europa dividens. *vide* Helle. *Hinc* Helleſpontiacus, Helleſponticus & Helleſpontius, a, um. Eſt etiam Helleſpontus Darticus *vulgo* Sund.

Hēlōrus & Elorus, i, m. fluvius Siciliæ.

Helvetia, æ, f. magna regio & Reſpublica Europæ. *Hinc* Helvetii incolæ, & Helveticus, a, um.

Hēmus, i, m. mons Thraciæ.

Henetia, *i. q.* Venetia & Heneti *vel* Eneti *i. q.* Veneti.

Hēphæſtus, i, m. *i. q.* Vulcanus. *Hinc* Hephæſtia, orum, n. Vulcani feſtum & Hephæſtēum, i, n. Vulcani templum.

Hĕra, æ, f. *i. q.* Juno. *Hinc* Heræa, orum, n. feſtum Junonis, & Heræum ejus templum.

Hĕrăclēa, æ, & Heracleopolis, is, & eos, f. urbs Boſphoriana prius dicta Perinthus. *Item* urbs in Thracià maximum habens amphitheatrum. *Item* alia in Ponto ad Lycum fluvium. *Item* alia in Italia in finibus Campaniæ. *Hinc* Heracleotes incolæ, & Heracleoticus, a, um, & Heraclienſis e.

Hĕrăclīdes, is, m. Philoſophus ex Heraclea Ponti, valde tumidus.

Heraclītus, i, m. Epheſius Philoſophus ſuperbus & obſcurus.

Herbīpŏlis, is, f. urbs Franconiæ. *hinc* Herbipolitanus.

Herceus & Hercæus, ei, m. *i. q.* Jupiter.

Hercules, is, m. Thebanus filius Jovis ex Alcmena conjuge Amphitrionis Thebani, Græcorum fortiſſimus, ob fortitudinem

 inter

inter Deos relatus. *Hinc* Herculaneus, Herculeanus & Herculeus, a, um. Herculeum fretum penes propugnaculum Gibraltar & Ceutam ſic dictum à duobus montibus, qui vulgo columnæ Herculis appellantur.

Hercy̆nia, æ, f. nempe *ſylva*, eſt omnium Germaniæ Sylvarum maxima.

Hermăphrŏdītus, i, m. Mercurii, qui & Hermes, & Veneris, quæ & Aphrodite dicitur, filius. Hic fuit Androgynus, id eſt vir & mulier; nam cum adoleſcens ſe lavaret in quodam fonte Cariæ, cui inerat Salmacis Nympha, illa eum amans amplexa, Deos oravit, ut ex ambobus unus fieret, idque factum eſt. *Hinc* omnes Androgyni vocantur Hermaphroditi. Erat & gentile Simulacrum duplicem ſexum, nempe Hermem & Aphroditen ſeu Mercurium & Venerem repræſentans.

Hermea, æ, f. urbs Africæ.

Hermes, i, & etis m. *i. q.* Mercurius.

Hermes Triſmegiſtus, Philoſophus Egyptius.

Hermione, es, f. filia Menelai & Helenæ quæ Oreſti deſponſata fuit; ſed cum Pyrrhus Achillis filius eam duxiſſet, Oreſtes illum occidit, & ſponſam recepit. *Item* Hermione fuit Martis & Veneris filia & uxor Cadmi, cui Vulcanus pulchrum ſed pernitioſum monile formavit, quæ tandem cum marito in ſerpentem fertur mutata.

Hermiŏnes, um, m. populi Germaniæ, *i. q.* Pomerani. *Hinc* Hermionicus, a, um.

Hermŏgĕnes, is, m. Philoſophus Tarſenſis.

Hermus, i, m. fluvius Lydiæ aureas arenas continens.

Hernĭci, orum, m. populus Campaniæ in montibus ſaxoſis olim habitans.

Hēro, ūs, f. puella fuit formoſiſſima ex Seſto urbe Helleſponti, propinqua Abydo, Veneris ſacerdos. Hæc correpta amore Leandri adoleſcentis Abydeni, lucernam accenſam noctu ponebat in veſtibulo turris, ad cujus lumen natabat Leander, ſed tandem furentibus ventis extincta eſt lampas, & ſuborta tempeſtate ſubmerſus eſt natator, ipſa verò doloris cauſâ in mare ſe dejecit.

Hērōdes, is, m. Antipatris Idumæi filius, à Romanis Judæorum rex declaratus, parvulorum Bethlehemitarum interemptor. Hujus filius etiam Herodes (de quo S. Lucas in Act. Apoſt.) ſcatentibus toto corpore vermibus, miſerando mortis genere periit. Hujus filius Herodes Antipas, Præfectus Galilææ, uxorem Philippi fratris ſui duxit, Joannem Baptiſtam occidit, & Chriſtum illuſum Pilato remiſit. *Item* Herodes Agrippa, Ariſtobuli filius, qui S. Jacobum Apoſtolum occidit.

Hērŏdŏtus, i, m. Hiſtoricus Græcus.

Hērŏfelda, æ, f. urbs Haſſiæ.

Hērŏphĭla, æ, f. nomen Sibyllæ Eretriæ, quæ Tarquinii ſuperbi tempore Romam venit, treſque ſecum libros attulit, heroico carmine conſcriptos, pro quibus cùm magnam pecuniæ ſummam à rege petiiſſet, nec obtinuiſſet, duos exuſſit, ac pro uno reliquo tantum obtinuit, quantum paulo ante pro tribus popoſcerat.

Hēroſtratus, i, m. fuit homo perditus, qui ut famam ſui nominis dilataret, clariſſimum Dianæ Epheſiæ templum incendit, & ſeipſum mox prodidit.

Herſĭlia, æ, f. uxor Romuli inter Deas relata.

Hervordia, æ, f. urbs Weſtphaliæ.

Hēſiŏdus, i, m. Poëta fuit Græcus.

Hēſione, es, f. Laëmedontis regis Trojæ filia & Priami ſoror, quam Hercules expugnatâ Trojâ uxorem dedit Thelamoni.

Heſperia, æ, f. *i. q.* Italia. Heſperia ultima, *i. q.* Hiſpania.

Heſpĕrĭdes, um, f. filiæ Heſperi, vel, ut alii volunt, Atlantis nempe: Ægle, Erethuſa & Heſperuſa, de quibus fabulantur Poëtæ eas amæniſſimos habuiſſe hortos, auriferis arboribus conſitos, cui cuſtodem adhibuerunt draconem pervigilem, Hercules autem ab Eurytheo miſſus, dracone ſopito ſive occiſo, aurea poma abſtulit. *Hinc* Heſperidum mala, *i. q.* poma aurea vel citrea.

Hespĕrus, i, m. rex Italiæ, frater Atlantis. *Item* stella vespertina, quæ & Hesperugo, & Vesper & Vesperugo dicitur.

Hessĕni, orum, m. populi in Palæstina. Hesychius, ii, m. Historicus fuit sub Anastasio imperatore.

Hĕtruria, æ, f. regio Italiæ, hodie Toscania. Hetrusci incolæ.

Hiarbas *vel* Jarbas, æ, m. rex Getuliæ, procus Didonis reginæ Carthaginensis viduæ, quam cum cogere vellet, ut sibi nuberet, eam ad inferendam sibi mortem compulit.

Hibernia *&* Hybernia, æ, f. regnum & insula in mari Atlantico, Britanniæ regno incorporatum.

Hidra, æ, f. urbs Siciliæ.

Hierăpŏlis, is, f. urbs Syriæ, *i. q.* Aleppum.

Hiĕro, onis, m. rex Syracusarum.

Hiĕrŏnymus, i, m. S. Doctor Ecclesiæ.

Hiĕrŏsŏlȳma, æ, f. *&* orum, n. metropolis Judææ. *Hinc* Hierosolymita, æ, m. *&* Hiĕrŏsŏlȳmītānus, a, um.

Hīmĕra, æ, fluvius Siciliæ, qui in duas partes dividitur; altera dulcem, altera salsum saporem continet.

Hipparchus, i, m. Mathematicus fuit insignis, qui primus Methematica instrumenta invenit.

Hippe, es, f. Chironis Centauri filia, quæ venando gravida facta est, & ideo patris indignationem timens, Deorum miseratione in equam conversa est, & inter sidera collocata.

Hippo, onis, f. urbs Africæ, à qua S. Augustinus dicitur Hipponensis Episcopus.

Hippocentauri, orum, m. *vide* Centaurus.

Hippocrătes, is, m. celebris medicus in insula Co. *Hinc* Hippocrateus *&* Hippocraticus, a, um.

Hippŏcrēne, es, f. fons in Bœotia penes montem Heliconem, Apollini & Musis sacer, quem equus Pegasus ungulâ pedis elicuit. *undè proverbi.* Hippocrenen non hausit, *i. q.* non est Pŏëta. *Hinc* Hippŏcrēnĭdes, um, f. *i. q.* Musæ, *&* Hippocrēnæus, a, um.

Hippŏdăme, es, *&* Hippodamia, æ, f. filia Oenomai regis Arcadiæ, cui prophetatum erat se periturum, si filia sua nupsisset. Quare cum procis filiæ curile instituit certamen ea lege, ut si quis eum vinceret, filiam acciperet, qui autem ab eo victus foret, mortem subiret. Multis igitur procis victis & occisis, Pelops Tantali filius, Hippodamiæ nuptias anxiè petens, Myrtillum regis aurigam promissione corrupit, qui axes currûs Oenomai fecit cereos, & sic fracto curru Pelops victor evasit. Tunc Oenomaus seipsum interfecit, & Pelops regno & regina potitus, Myrtillum promissa petentem projecit in mare, quod ab eo Myrtoum appellatur, *vide* Pelops. Alia fuit Hippodamia uxor Pirithoi, propter quam pugna fuit inter Centauros & Lapithas. *Item* alia Brysæ, quæ & Bryseis dicitur.

Hippŏlȳtus, i, m. Thesei *&* Hippolytes Amazonis filius, castitate eminens, quem Phædra noverca, cùm ad coitum flectere non posset, eum apud Patrem falsò accusavit, quasi se opprimere voluisset; credulus autem Theseus rogavit Ægeum patrem suum Deum marinum, ut filium occideret. Quare cum Hippolytus veheretur curru juxta mare, Ægeus emisit Phocas, id est belluas marinas, quibus territi equi, currum ruperunt, & Hippolytum discerpserunt. Sed Æsculapius rogatu Dianæ, vitæ eum restituit, quem Diana in nemus Aricinum juxta Romam deduxit, & nomen ei Virbius dedit quasi bis vir.

Hippŏmĕnes, is, m. nobilis juvenis & nepos Neptuni, qui Veneris ope superavit Atalantam, *vide* Atalanta.

Hipponax, actis, m. Pŏëta Græcus, acer stylo.

Hippophagi, orum, m. populi Scythiæ in Asia, qui equis vescuntur.

Hippŏpŏdes, um, m. monstra in Oceano Scythico, humana corpora & equinos pedes habentia.

Hippus, i, *i. q.* equus. *Item* fluvius Colchorum. *Item* mons Bithyniæ. *Item* insula Eretriæ. *Item* urbs Siciliæ.

Hircania *lege* Hyrcania.
Hirpi, orum, m. populi Valiſcorum juxta montem Soracte.
Hiſpalis, is, f. urbs Hiſpaniæ hodie Sevilia.
Hiſpania, æ, f. regnum Europæ inter Galliam & Africam. *Hinc* Hiſpani incolæ.
Hiſtria *vide* Iſtria.
Holmia, æ, f. metropolis Sveciæ.
Holsātia, æ, f. ducatus Germaniæ.
Hŏmĕrus, i, m. Græcorum poëtarum maximus, ſic dictus à cæcitate, nam antea Meleſigenes vocabatur. Vixit ante Romam conditam annis circiter 160. *Hinc* Homericus, a, um, & Homeromaſtix, igis, m. *i. q.* Homeri cenſor.
Hŏrmōſe, es, f. mons Theſſaliæ.
Homolium, ii, n. urbs Theſſaliæ.
Hŏrātius, ii, m. celebris poëta Latinus Augusti Imp. tempore, Lyricorum & Satyrorum ſcriptor.
Hortenſius, ii, m. Romanus orator, cujus filia Hortenſia eloquentiſſima fuit.
Hungăria, æ, f. regnum Europæ. *Hinc* Hungărus, i, m. incola. & Hungaricus, a, um.
Hunni, orum, m. gens Scythica ferociſſima, prope Gothos.
Hyăcynthus, i, m. puer dilectus Apollini, quem improviſè diſco necavit, & in florem ejusdem nominis convertit. *Hinc* Hyacinthiæ, orum, n. feſta eidem ſacra.
Hyădes, um, f. *vide in appellativis.*
Hyantes, um, m. populi quondam Bæotiæ.
Hyas, antis, m. rex Bæotiæ, Atlantis ex Æthra filius.
Hyas, adis, f. *vide* Hyades.
Hўbernia, æ, f. *vide* Hibernia.
Hybla, æ, & Hyble, es, mons & regio Siciliæ apibus & optimo melle abundans. *Hinc* Hyblæus, a, um.
Hўdaſpes, is, m. magnus in oriente fluvius, qui per Parthos currit, & Indo fluvio miſcetur, ſic dictus ab Hydaſpe Medorum rege.
Hўdra, æ, f. & Hydrus, i, m. ſerpens ſepticeps, in Lerna palude prope Argos, quem Hercules interfecit.
Hydrus, untis, f. & Hydruntum, i, n. urbs Calabriæ ad mare Adriaticum.
Hydrūſa, æ, f. inſula inter Cyclades.
Hyla & Hylas, æ, m. comes Herculis.
Hylæa, æ, f. regio Scythiæ. *Hinc* Hylæus, a, um.
Hylæus, i, m. unus ex Centauris.
Hyllus & Hylus, i, m. Herculis ex Dejanira filius.
Hўmen, ĕnis, & Hymĕnæus, i, m. filius Veneris, Deus nuptiarum.
Hўmetlus i, m. mons Atticæ floribus & apibus abundans. *Hinc* Hymettius, a, um.
Hymnia, æ, f. cognomen Dianæ.
Hўpănis, is, m. magnus Scythiæ fluvius, dulciſſimam aquam continens.
Hўpăpante, es, f. *i. q.* feſtum Purificationis B. Mariæ V.
Hўperbŏrĕi, orum, m. populi Scythiæ ſeptentrionales.
Hўperīdes, is, m. Athenienſis orator, æmulus Demoſthenis, juſſu Antipatris, exſectâ linguâ, interfectus.
Hўperīon, ŏnis, m. Titanis & Terræ filius, pater Solis, Lunæ & Auroræ. *Item i. q.* Sol.
Hўpermneſtra, æ, f. una ex 50 filiabus Danai.
Hypsīpўle, es, f. filia Thoantis regis Lemni, quæ, cùm mulieres Lemnicæ omnes viros necarent, patrem ſuum ſervavit & dimiſit.
Hyrcānia, æ, f. regio Aſiæ. *Hinc* Hircānus.
Hyſtaſpes, is, m. Darii regis Perſarum pater.

J.

Ia, æ, f. filia Atlantis, ſoror Majæ matris Mercurii.
Jacchus, i, m. *i. q.* Bacchus.
Jălĕmus, i, m. Calliopes filius cantor inamænus.
Jălўſis, is, m. *i. q.* Bacchus.
Jălўſus & Jalyſſus, i, m. urbs in inſula Rhodo, à Jalyſo conditore ſic dicta. *Hinc* Jalyſius, a, um.
Jāmēſium, i, n. *i. q.* Compoſtella.
Jāmus, i, m. Apollinis filius.
Jāna, æ, f. *i. q.* Diana.
Jānīra, æ, f. Nympha, Oceani & Tethyos filia.
Jante, es, f. puella Cretenſis, uxor Iphidis, quæ ipſa

ipſa nuptiarum die mutata eſt in marem. *vide* Iphis.

Jānus, i, m. antiquiſſimus rex Latii, bifrons ob prudentiam pingebatur, cujus templum Romæ belli tempore apertum, pacis verò clauſum tenebatur. *Hinc* Janalis, e.

Jăpĕtus, i, m. unus Gigantium.

Jāpŏnia, æ, f. regnum Aſiæ. *Hinc* Japones.

Jāpўgia, æ, f. *i. q.* Apulia, regio in finibus Italiæ.

Jarbas Getulorum rex.

Jăſon, ŏnis, m. filius Æſonis fratris Peliæ regis Theſſaliæ, quem Pelias miſit in Colchidem, ut afferret vellus aureum, quod etiam juvante Medea uxore ſua acquiſivit.

Jaurinum, i, n. urbs Hungariæ.

Jaxartes, is, m. magnus fluvius Aſiæ.

Jăzўgia, æ, f. *i. q.* Tranſylvania. *Hinc* Jazyges, um, m. *i. q.* Tranſylvani.

Ibĕria, æ, f. regio Hiſpaniæ *i. q.* Arragonia. *Item i. q.* Hiſpania. *Hinc* Iber, ĕri & Ibĕrus, i, m. incola, & Iberus, Iberiacus, Ibericus & Iberīnus, a, um.

Ibĕrus, i, m. fluvius Hiſpaniæ.

Icăria, æ, f. & Icaros inſula Ægei maris.

Icărius, ii, m. filius Oebali regi Laconiæ, pater Penelopes & Erigones, comes Bacchi, qui cum meſſoribus ſuis dediſſet vinum, illi inebriati, & poſtea ſobrii facti Icarium occiderunt, putantes, quod ſibi venenum propinaſſet. Cujus mortem Erigone adeo doluit, ut ſe ſuſpenderet. *Hinc* Icariŏtis & Icăris, idis, f. *i. q.* Penelope.

Icărus, i, m. Dædali filius, qui fertur cùm patre volâſſe ex Creta; ſed cùm nimis altè volaret, liquatâ à ſole cerâ, qua pennæ erant compoſitæ, cecidit in maré, quod ab eo, ſive ab Icaria inſula vocatum Icarium. *Hinc* Icărius, a, um.

Iccius portus, & urbs Galliæ.

Ichnūſa, æ, f. *i. q.* Sardinia.

Icŏnium, ii, n. urbs Siciliæ & Phrygiæ & Cappadociæ.

Icŏſium, ii, n. urbs Mauritaniæ.

Ida, æ, f. mons Phrygiæ & Cretæ. *Hinc* Idæus, i, m. *i. q.* Trojanus *vel* Cretenſis & Idæus, a, um. Idæa ſacra *i. q.* feſtum Cybeles.

Idālius, ii, m. mons in Cypro Veneri ſacer, *Hinc* illa Idalia dicitur. Idalia volucris *i. q.* columba.

Idŏmĕna, arum, f. urbs Macedoniæ.

Idŏmĕneus, i, m. rex Cretæ, qui cum Græcis ad Trojam pugnavit, aſt in reditu tempeſtate vexatus promiſit: ſi ſoſpes in regnum rediret, ſe hoc immolaturum, quod exeunti ſibi de nave primùm occurreret. Itaque cùm filium ſuum ſibi primùm occurrentem immolâſſet, à Cretenſibus ob crudelitatem pulſus navigavit in Apuliam, & urbem Petiliam ſuper Salentinum montem Calabriæ condidit.

Idūmæa, æ, f. regio Syriæ. *Hinc* Idumæi incolæ.

Jĕna, æ, f. urbs Thuringiæ. *Hinc* Jenenſis.

Ilargus, i, m. fluvius Sveviæ.

Ilerda, æ, f. urbs Hiſpaniæ.

Ilia, æ, f. Romuli & Remi mater, filia Numitoris regis Albani, quem Amulius frater regis regnô expulſit, & Iliam fecit Sacerdotem Veſtæ; aſt cùm hæc ex Marte concepiſſet gemellos Romulum & Remum, Amulius eam cum filiis in Tyberim projici juſſit, filii tamen evaſerunt. Alii dicunt Iliam in carcere obiiſſe, alii vivam defoſſam.

Ilion & Ilium & Ilios, ii, f. *i. q.* Troja ab Ilo rege ſic dicta. *Hinc* Ilias, adis, f. carmen Homeri de bello Trojano. Iliades, um, f. fœminæ Trojanæ. Iliadæ, arum, *i. q.* Trojani. & Iliacus, Ilioneus, & Ilius & Ilienſis *i. q.* Trojanus. Ilienſis etiam cognomen Minervæ.

Illўris, idis & Illyria, æ, f. & Illyrium, ii, n. *i. q.* Sclavonia, eſt regio lata inter Italiam, Germaniam, Thraciam & Macedoniam vel Epirum, habens ab uno latere mare Adriaticum, ab altero Danubium. *Hinc* Illyrii & Illurii incolæ, & Illyricus & Illyricanus, a, um.

Ilus, i, m. filius regis Trojani, Ilii conditor.

Imantŏpŏdes, um, m. populi Æthiopiæ pedibus carentes.

Imaus, i, m. Caucaſi ſive Tauri montis pars, Indiam à Scythia dividens.

Imbrus,

Imbrus, i, f. inſula in mari Thracico, Mercurio ſacra. *Hinc* Imbranus cognomen Mercurii.

Inăchia, æ, f. Peninſula Europæ *i. q.* Peloponeſus & Morea. *Hinc* Inachidæ, arum, m. *i. q.* Argivi, & Inachius, a, um. Avis Inachia *i. q.* pavo. *Item* Inachia fuit Virgo ab Horatio adamata.

Inăchus, i, m. fluvius in Morea. *Item* primus rex Argivorum, pater Iſidis & Ius. *Hinc* Inachis, idis, f. *i. q.* Io *vel* Iſis, & Inachidæ, arum, m. *i. q.* Argivi.

Inărĭme, es, f. inſula prope Neapolim.

India, æ, f. India orientalis, maxima regio Aſiæ; India occidentalis, maxima regio Americæ. *hinc* Indus, i, m. & Indus, Indicus, ac Indius, a, um.

Indus, i, m. maximus Indiæ fluvius, qui 60 fluvios ac ultra 100 torrentes in ſe recipit, & Crocodilos ſicut Nilus alit.

Ingolſtadium, ii, n. urbs Bavariæ. *Hinc* Ingolſtadienſis, e.

Ino, us, f. filia Cadmi & Hermionis, uxor Athamantis regis Thebărum.

Insŭbria, æ, f. *i. q.* Ducatus Mediolanenſis, & Inſubres, ium, m. *i. q.* Mediolanenſes.

Inſula, æ, f. urbs Flandriæ & in regno Neapolitano. Inſula Franciæ eſt provincia Galliæ. Inſula Vulcania *i. q.* Lemnos.

Intĕramna, æ, f. urbs Italiæ, & quævis civitas utraque ex parte amnes habens.

Inūtrium, ii, n. urbs in Comitatu Tirolenſi.

Io, ĭus, f. filia Inachi regis Argivorum, quam Jupiter adamavit, & ſubitò interventu Junonis convertit in vaccam. Juno tamen ſuſpicione non carens oravit Jovem, ut eam vaccam ſibi daret, quam Argo 100 oculos habenti cuſtodiendam tradidit. Sed cùm Mercurius à Jove miſſus Argum necâſſet, irata Juno œſtrum animal bobus in feſtum miſit, ut Io vexaret. Io igitur ab œſtro ſtimulata huc & illuc cucurrit, & in Ægyptum veniens, priſtinæ formæ reſtituta, Oſiridi regi nupſit, & Iſis vocata, poſt mortem dea facta eſt.

Jŏcaſta, æ, f. filia Creontis & uxor Lai regis Thebani, poſt cujus necem ignorans nupſit Oedipodi filio ſuo, & ex illo genuit Polynicem & Eteoclem, qui cùm in prælio mutuis vulneribus occidiſſent, ipſa quoque ſe necavit.

Jŏlaus, i, m. Iphidi filius, Herculi Hydram interficienti adfuit, ferroque candenti cruorem cohibuit. Hic cùm ad deſcriptam ætatem perveniſſet, Herculis precibus juventuti reſtitutus eſt.

Jŏle, es, f. filia Euryti regis Oechaliæ, ab Hercule multum adamata.

Jŏne, es, f. urbs Palæſtinæ.

Iŏnia, æ, f. regio Græciæ in minore Aſia ſic dicta ab Iŏne Xuthi filio. *Hinc* Iŏnes, um, m. incolæ & Jonius, Joniacus & Jonicus, a, um. Jonicum mare.

Jŏpas Africæ regulus, procus Didonis.

Joppe, es, f. urbs maritima Palæſtinæ.

Jordānes, is, m. fluvius Judææ ex fontibus Jor & Dan ad Libani radices oriens, Galilæam à reliqua Judæa ſeparans, tandem in mare mortuum labitur.

Jornăcum, i, n. urbs in ducatu Mediolanenſi.

Jŏvăvium, & Joviăcum, i, n. *vide* Juvavia.

Jŏvis genit. à Jupiter. *Hinc* Jovialis, e.

Iphiănaſſa, æ, f. filia Præti uxor Melampi.

Iphĭclus, i, m. filius Amphitryonis & Alcmenæ, frater Herculis.

Iphĭcrătes, is, m. celebris dux Athenienſis.

Iphĭdamas, antis, m. Antenoris filius robuſtus ab Agamemnone in bello Trojano interfectus.

Iphĭgenia, æ, f. Agamemnonis & Clitemneſtræ filia, ad placandam iram deorum mactata.

Iphĭmĕdia, æ, f. uxor Aloei, à Neptuno oppreſſa filios geminos peperit Otum & Ephialtem, qui ſingulis menſibus novem digitorum longitudinem ſuæ ſtaturæ adjiciebant, cùmque paucis annis in ſummam corporis molem excreviſſent, unà cum cæteris Gigantibus adversùs ſuperos bellum moventes, Apollinis & Dianæ telis confixi ſunt.

Iphĭnaſſa, *i. q.* Iphianaſſa.

Iphinous, i, m. unus ex Centauris.

Iphis, ĭdis, m. puer formoſiſſimus, qui cùm Anaxareten puellam nimiùm amaret, & ab illa

illa respueretur, se suspendit. Prospiciensque Anaxarete è fenestra, cùm ad sepulchrum defferretur, in saxum mùtata est. *Item* Iphis puella Cretensis in ipso nuptiarum die in marem conversa. *vide* Jante.
Ipra, æ, f. *&* Ipretum, i, n. urbs Flandriæ.
Irene, es, f. dea pacis.
Iris, idis, f. Teumantis filia, nuncia Junonis.
Irus, i, m. mendicus ex Ithaca, quem Ulysses Trojâ redux pugnô interfecit.
Isandrus, i, m. Bellerophontis filius.
Isara, æ, f. fluvius Galliæ.
Isauria, æ, *&* Isauricе, es, f. regio Asiæ minoris, proxima Ciliciæ ad Taurum montem. Isauri incolæ.
Isaurus, i, m. fluvius in Pyceno prope urbem Pisaurum.
Isinacum, i, n. urbs Thuringiæ.
Isis, idis, f. filia Inachi regis Argivorum, *vide* Jo. *Hinc* Isiatus, a, um.
Islandia, æ, f. insula Daniæ.
Ismarus, i, m. *&* Ismara, orum, n. mons Thraciæ, in quo Orpheus habitabat.
Ismene, es, f. filia Oedipi. *Item* vicus Bœotiæ. *Hinc* Ismenæus, a, um.
Ismenus, i, m. fluvius Bœotiæ circa Thebas labens. *Hinc* Ismenius, a, um. *i. q.* Thebanus *&* Ismenides, um, f. Thebanæ mulieres.
Isna, æ, f. urbs Imperii in Svevia. *Hinc* Isnensis.
Isocrates, is, m. celebris orator Atheniensis, vixit annos 106. *Hinc* Isocrates *&* Isocraticus, a, um.
Ispalis, is, f. *vide* Hispalis.
Israël cognomen Jacobi Patriarchæ, *i. q.* vir vincens Deum. *Hinc* Israëlita, æ, m. *&* Israëliticus, a, um.
Issa, æ, f. insula & urbs in mari Adriatico versus Dalmatiam. *Hinc* Issæus, a, um.
Issiodurum, i, n. urbs Galliæ.
Issus, i, f. urbs Ciliciæ. *Hinc* Issicus, a, um.
Ister, stri, m. *i. q.* Danubius, maximus Europæ fluvius, qui inter Germaniam, Hungariam & Scythiam labitur Aquilonem versus, & tandem septem ostiis in Pontum ruit.

Isthmus, i, m. est angusta terra inter duo maria. *Hinc* Isthmiacus *&* Isthmius, a, um. Isthmia, orum, n. festa & ludi in honorem Neptuni quinquennales. Isthmionices, æ, m. victor in his ludis.
Istria, æ, f. regio inter Istrum & Italiam. *Hinc* Istri, orum, incolæ.
Istropolis, is, f. urbs Thraciæ non procul ab ostiis Istri.
Istula *vide* Vistula.
Italia, æ, f. regio inter Adriaticum mare & Tuscum, inter Alpes & Siculum fretum, sic dicta ab Italo Siculorum rege. Antea vocabatur Hesperia magna & Ausonia. *Hinc* Itali incolæ. Italis, idis, f. incola mulier, *&* Italus, Italicus, a, um. *&* Italiensis, e.
Ithaca, æ, f. insula in mari Jonico, Ulyssis patria, unde vocatur Ithacus. *Hinc* Ithacus *&* Ithacensis.
Ituræa, æ, f. regio Palæstinæ, cujus incolæ Ituræi.
Itys, yos, m. Terei regis Thraciæ & Prognes filius, qui occisus à matre, & patri ad vescendum appositus, in phasianum mutatus est.
Juba, æ, m. fuit rex Mauritaniæ.
Judæa, æ, f. regio majoris Asiæ sic dicta à Juda Jacobi Patriarchæ filio, à quo & incolæ & omnes Hebræi dicti sunt. *Hinc* Judæus *&* Judaicus, a, um. *&* Judaismus, i, m.
Judas, æ, m. fuit Christi Domini proditor.
Ivernia, æ, f. *i. q.* Hibernia.
Jugurtha, æ, m. rex Numidiæ callidus, bellicosus & perfidus; victus tandem à Mario consule Romano, Romæ in carcere fame interiit. *Hinc* Jugurthinus, a, um.
Julia, æ, f. *&* Juliacum, i, n. urbs Germaniæ in ducatu Juliacensi.
Julianus, i, m. Imperator Rom. factus Apostata.
Juliopolis, is, f. urbs Mysiæ.
Julius, ii, m. Cæsar omnium Rom. Imperatorum clarissimus, in senatu inflictis 23 vulneribus occisus. *Hinc* Julia lex, Julianum Calendarium.

Ĭŭlus, i, m. *i. q.* Aſcanius.

Jūno, ōnis, f. filia Saturni & Opis, Jovis ſoror, dea regnorum & divitiarum, præſes nubentium & parturientium. Nuncia Junonis *i. q.* iris. *Hinc* Junonius, a, um. Junonia avis, *i. q.* pavo.

Jūpĭter, Jovis m. filius Saturni & Opis, rex Cretæ, ſummus deorum habitus.

Jūra, æ, f. *&* Juraſſus, i, m. mons Galliæ, Sequanos ab Helvetiis dividens.

Jūtia, æ, f. Peinſula, potior pars veteris Cherſoneſi Cimbricæ.

Jūturna, æ, f. Nympha, Turni Rutilorum regis ſoror, à Jove vitiata, & ideo ab illo immortalitate donata.

Jŭvāvia, æ, f. *&* Juvavium, ii, n. *i. q.* Salisburgum urbs ſic dicta à Juvavio fluvio.

Jŭvĕnālis, is, m. fuit poëta Satyricus.

Jŭverna, æ, f. *i. q.* Hibernia.

Ixion, ōnis, m. rex Theſſaliæ perfidus, nam ſocerum, cui multa promiſerat, in foſſam igneam demiſit.

L.

Labdăcĭdæ, arum, m. *i. q.* Thebani à Labdaco rege ſic dicti.

Labdăcus, i, m. rex Thebarum, ultimus filiorum Agenoris.

Lăbīci, orum, m. populus Italiæ.

Lăbōriæ, arum, f. pars Campaniæ.

Lăcĕdæmon, ŏnis, m. Jovis filius, *Item* Lacedæmon, onis, f. *&* Lacedæmonia, æ, f. urbs Moreæ ſive Laconiæ, aliàs Sparta. *Hinc* Lacedæmon incola *&* Lacedæmonius, a, um.

Lăchĕſis, is, f. una Parcarum, dea vitæ.

Lăcĭburgum, i, n. urbs in ducatu Megapolitano.

Lăcōnia, æ, f. regio in Achaja. *Hinc* Laco & Lacon, onis, m. *&* Lacæria, æ, f. incolæ *&* Laconicus, a, um. Laconiſmus, i, m. brevis ſermo.

Lădas, æ, m. velox curſor Alexandri magni.

Ladon, onis, m. fluvius Arcadiæ lauris obſitus. *Item* unus ex canibus Actæonis.

Laërtes, is, m. pater Ulyſſis.

Læſtrȳgŏnes, um, m. erant olim homines Campaniæ, humanis carnibus veſcentes.

Lăgaria, æ, f. urbs Græciæ.

Lăgus, i, m. rex Ægypti, pater Ptolomæi ſucceſſoris Alexandri.

Lais, ĭdis, f. meretrix Corinthia famoſa & ditiſſima.

Lălĕtana, æ, f. provincia Hiſpaniæ.

Lamius, ii, m. mons Joniæ.

Lampia, æ f. urbs & fluvius Arcadiæ.

Lampsăcus, i, m. *&* Lampſacum, i, n. urbs Aſiæ minoris, ubi olim colebatur Priapus. *Hinc* Lampſacenus *i. q.* Priapus, *&* Lampſacius, a, um.

Lamus, i, m. Herculis filius.

Landāvium, ii, n. urbs in Palatinatu.

Landrĕcium, ii, n. urbs Hannoniæ.

Landsberga, æ, f. urbs in Marchia Brandenburgica. *Item* urbs Bavariæ, *aliter* Landunum.

Landshuta, æ, f. Landshutum, i, n. urbs Bavariæ.

Langărum, i, n. *&* Langŏnes, um, f. urbs Burgundiæ.

Langĕlandia, æ, f. inſula Daniæ.

Langĕdŏcum, i, n. *&* Languedoca, æ, f. provincia Galliæ.

Lăŏcŏon, ontis, m. filius Priami ex Hecuba Apollinis Thymbræi ſacerdos.

Laŏdămia, æ, f. Proteſilai uxor, virum ſummopere amans, qui cum in bello Trojano occubuiſſet, ipſa in amplexu umbræ illius exſpiravit. *Item* Bellerophontis filia & Sarpedonis mater.

Lăŏdĭcea, æ, f. celebris urbs Aſiæ ad Lycum fluvium ſita.

Laŏdĭcia, æ, f. urbs Phæniciæ.

Lăŏmĕdon, ontis, m. rex Trojæ, pater Priami, perjurus, nam Apollini & Neptuno conditoribus murorum Trojæ, promiſſam juramento pecuniam negavit. Idcirco illi filiam ejus Heſionem ceto expoſuerunt, quam Hercules occiſo ceto liberavit, pactus, ut rex equos ſibi nobiles daret in præmium. Sed cum Laomedon iterum promiſſis non ſtaret, Hercules Ilium ſeu Trojam expugnavit, & Laomedontem occidit.

cidit. *Hinc* Laomedonteus, Laomedontiacus, & Laomedontius, a, um. *i. q.* Trojanus. Laomedontea, æ, f. *i. q.* Troja, & Laomedontiades, æ, m. *i. q.* Priamus.

Lăpithæ, arum, m. populi erant Theſſaliæ, continua bella cum Centauris gerentes, quorum rex erat Pirithous. *Hinc* Lăpĭthæus, Lapithoius & Lapithonius, a, um.

Lappōnia & Lappia, æ, f. regio ſeptemtrionalis frigida & ſterilis ad Sveciam & Norvegiam ſpectans. *Hinc* Lappones, um, m. incolæ.

Lāra, & Lārunda, æ, f. Nympha, cui Jupiter linguam abſcidit, & ad inferos per Mercurium eam duci juſſit, quia ejus amores cum Juturna Junoni indicaverat.

Lārentia, æ, f. *i. q.* Flora.

Lāriſſa, æ, f. urbs Ætoliæ. *Item* urbs Theſſaliæ, prope quam natus eſt Achilles, qui ideo vocatur Lariſſæus.

Larius, ii, m. lacus Italiæ, aliàs Comacenus.

Larunda *vide* Lara.

Lateranum, i, n. palatium Pontificum Romæ.

Lătīnus, i, rex Laurenti, pater Laviniæ, cujus causâ ortum fuit bellum inter Æneam & Turnum.

Lătium, ii, n. regio Italiæ, in qua Roma eſt. *Hinc* Latini incolæ, & Latinus, ac Latius, a, um.

Latmius & Latmus, mons Joniæ vel Cariæ.

Lātŏbrĭges, um, & Latobrigi, orum, m. populi Helvetiæ.

Lātōna, æ, f. mater Apollinis & Dianæ. *Hinc* Latoides, æ, m. Latoicus & Latonius, *i. q.* Apollo, & Latois, idis, ac Latonia, *i. q.* Diana. Latonigena, æ, c. Apollo ſive Diana.

Lăverna, æ, f. dea furum apud Romanos. *Item* cognomen Dianæ. *Item* portus Athenis. Porta Lavernalis erat Romæ, per quam fures ad ſupplicium ducebantur.

Lāvīnia, æ, f. filia Latini regis & Amatæ, uxor Æneæ, ob quam Æneas & Turnus bellaverunt, & prior alterum occidit. *Item* Lavinia, æ, f. & Lavinium, i, n. *i. q.* Laurentum.

Lavinius, ii, m. rex Italiæ, frater Latini.

Laureacum, i, n. urbs Auſtriæ.

Laurentia, æ, f. uxor Fauſtuli paſtoris, quæ Romulum & Remum expoſitos nutrivit, & quoniam ſe omnibus præſtituebat, Lupa dicta eſt. *Hinc* orta fabula: Romulum & Remum à lupa eſſe nutritos.

Laurentalia erant feſtà in honorem Laurentiæ inſtituta.

Laurentum, i, n. civitas Latii devaſtata.

Laurētum, i, n. oppidum in Piceno, quo Domus Nazarethana B. Mariæ Virg. in qua Salvator habitavit, per Angelos translata eſt. *Hinc* Lauretanus, a, um.

Lauſana, æ, f. urbs Helvetiæ.

Leander, dri, m. juvenis formoſus ex Abydo Aſiæ oppido in littore Helleſponti ſito, procus Erus puellæ. *vide* Ero.

Learchus, i, m. filius Athamantis & Inois.

Lēcus, i, m. fluvius Hollandiæ & Sveviæ.

Lēda, æ, f. uxor Tyndari regis Laconiæ, mater Caſtoris & Pollucis ex Jove.

Legio Germanica, urbs Archi-Epiſcopalis in Hiſpania.

Legio Gemina urbs in Ducatu Würtembergenſi.

Leida, æ, f. urbs Hollandiæ. *Hinc* Leidenſis.

Lemnos, i, f. inſula maris Ægæi, una ex Sporadibus. *Hinc* Lemnicus & Lemnius, a, um.

Lēmŏvīcum, i, n. urbs Galliæ. *Hinc* Lemovici incolæ.

Lemovii, orum, m. *i. q.* Livones.

Lēnæus, i, m. cognomen Bacchi.

Leōdium & Leodicum, i, n. urbs Epiſcopalis in circulo Weſtphalico. *Hinc* Leodienſis.

Leopolis, is, f. urbs Polonica, nunc ſub ditione Auſtriaca.

Leſvardia, æ, f. urbs Friſiæ.

Lerna, æ, & Lerne, es, f. palus fætida Græciæ, in qua Hercules Hydram interfecit. *Hinc* Lernæus, a, um.

Lesbos, i, f. inſula Ægæi maris ampliſſima. *Hinc* Lesbii incolæ, Lesbĭdes, um, f. fæminæ incolæ. & Lesbius ac Lesbous, a, um.

Leſtrygones *vide* Læſtrygones.

Lēthe, es, f. fluvius inferorum, cujus aqua pota præteritarum rerum oblivionem fertur inducere. *Item* fluvius in Africa. *Hinc* Lethēus & Lethæus, a, um.

Leucădia, æ, f. inſula penes Epyrum. Leucas adis, f. urbs in hac inſula.
Leucătes, æ, m. promontorium penes Epyrum.
Leuce, es, f. oppidum non procul à Smyrna.
Leuci, orum, populi Lotharingiæ.
Leucon, onis, m. rex Ponti à fratre Oxylocho ob adulterium cum ſua uxore occiſus.
Leucŏpĕtra, æ, f. promontorium Italiæ è regione Siciliæ. *Item* urbs Saxoniæ.
Leucŏpŏlis, is, f. urbs Aſiæ.
Leucŏthĕa, æ, f. *i. q.* Aurora Dea, quæ etiam Matuta dicta.
Leucŏthŏe, es, f. filia Oceani Babylonii, quam à Phæbo gravidatam pater defodit vivam, ſed Phæbus eam mutavit in arborem odoriferam.
Leuctra, orum, n. *&* æ, f. urbs Bœotiæ. *Hinc* Leuctricus, a, um.
Levīta, æ, m. unus ex Tribu Levi. *Hinc* Leviticus, a, um.
Lexŏvium, ii, n. urbs Normanniæ.
Lībănus, i, m. mons inter Syriam & Phæniciam.
Lībentīna, æ, f. *i. q.* Venus.
Līber, ĕri, m. *i. q.* Bacchus, ſumitur & pro ipſo vino. *Hinc* Liberalia, ium, n. *i. q.* Bacchanalia.
Lībĕra, æ, f. *i. q.* Proſerpina.
Lībethra, æ, f. urbs Magneſiæ. Libethra, orum, n. fons Muſarum ibidem. *Hinc* Libethrides, um, f. *i. q.* Muſæ, *&* Libethrius a, um.
Libethrus, i, m. mons Macedoniæ.
Lībĭtīna, æ, f. erat Dea, in cujus templo vendebantur & locabantur ea, quæ ad ſepulturam pertinebant. Alii putant eam eſſe Proſerpinam Plutonis uxorem. Quandoque ponitur pro ipſo apparatu funebri. *Hinc* Libitinenſis, c.
Lībunia, æ, f. regio Illyrici inter Iſtriam & Dalmatiam veterem, ſub ditione Venetorum. *Hinc* Liburni incolæ. Liburna & Liburnica, æ, f. *&* Liburnum, i, n. genus navium à Liburnis inventarum.
Liburnicus portus, urbs Italiæ maritima prope Piſas, vulgò Livorno.
Lībўa, æ, *&* Libye, es, f. regio Africæ, Ægypto contermina. Ponitur & pro ipſa Africa. *Hinc* Libys, yos, incola mas *&* Libyſſa fæmina, *&* Libycus, Libyſſinus, a, um.
Libyſtīnus, i, m. cognomen Apŏllinis.
Lĭcŏpia, æ, f. urbs in Gothia.
Licus, i, m. fluvius Bavariæ.
Līger, ĕris, *&* Ligeris, is, m. fluvius Celticæ circa Bituriges & Aquitanos.
Ligii *&* Lygii, orum, *i. q.* Sileſii.
Lignĭtia, æ, f. urbs & ducatus Sileſiæ.
Līgŭria, æ, f. regio Italiæ, hodie reſpublica Genuenſis dicta. *Hinc* Līgur & Ligus, uris, c. incola, *&* Līgŭrīnus, Ligurcus, Ligurnus, Ligurnicus ac Liguſticus, a, um.
Līgurnus portus, *vide* Liburnicus.
Līgyſtus, i, m. Phàëthontis filius.
Lilybæum, i, n. promontorium Siciliæ.
Lima, æ, f. urbs Americæ meridionalis.
Linæas, æ, m. fluvius Portugalliæ.
Līmāga, æ, f. Limagus *&* Lindemagus, i, n. fluvius Tigurum Helvetiorum interluens.
Limburgum, i, n. urbs Belgii. *Hinc* Limburgenſis.
Lindāvium, ii, n. urbs ad lacum Bodanicum.
Lingones, um, m. populi Galliæ in provincia Lugdunenſi. *Item* urbs Campaniæ.
Linternum, i, n. oppidum Campaniæ, in quo Scipio Africanus obiit.
Līnus, i, m. Crotopi filius, qui à matre apud Nemeum fluvium depoſitus. ibidem à canibus laniatus eſt. *Item* filius Apollinis & Uraniæ, Poëta Lyricus. *Item* nomen Sancti Pontificis & Martyris.
Līpăra, æ, f. una inſularum Æolicarum. *Hinc* Liparenſis incola.
Līpăris, is, m. fluvius Ciliciæ.
*L*ipſia, æ, f. urbs Miſniæ. *Hinc* urbs *L*ipſienſis.
*L*īrīmis, itis, *& L*irimitis, is, f. *i. q. L*ubeca.
*L*īris, is, m. fluvius Campaniæ.
*L*īsăbŏna *& L*isbona, æ, f. metropolis Portugalliæ.
*L*ithvānia, æ, f. magnus Ducatus in Polonia. *L*ithvānus, i, m. incola.
*L*īvius, ii, m. celebris hiſtoriæ Rom. ſcriptor.
*L*īvŏnia, æ, f. provincia *L*ithuaniæ contermina. *Hinc L*ivones incolæ *& L*ivonicus, a, um.

*L*ŏcris,

Lŏcris, idis, f. regio Græciæ. *Hinc Locri*, orum, incolæ, & *Locrensis*, c.

Læmius, ii, m. cognomen Apollinis.

Lombardia, æ, f. *vide Longobardia*.

Londīnum, i, n. metropolis Angliæ. *Hinc Londinensis*, c.

Longŏbardia, æ, f. superior pars Italiæ, *aliàs* Gallia Cisalpina. *Hinc Lombardi & Longobardi* incolæ, *& Lombardicus*, a, um.

Lŏthāringia, æ, f. ducatus Campaniæ & Alsatiæ confinis, à *Lothario* nomen habens. *Hinc Lothărus & Lotharingus*, i, m. incola.

Lōtis, idis, f. Nympha, quæ Priapum fugiens in arborem *Loton* commutata.

Lōteŏphăgi, orum, m. populi Africæ sive Asiæ, qui fructu loti arboris vescebantur.

Lŏvānium, ii, n. urbs Brabantiæ. *Hinc Lovaniensis*.

Loxias, æ, m. cognomen Apollinis.

Lŭbeāna, æ, f. metropolis Carniolæ.

Lūbĕca, æ, f. *& Lubecum*, i, n. libera & Anseatica urbs Imperii.

Lublinum, i, n. urbs Poloniæ, Tribunali regni celebris.

Lūca, æ, f. urbs Tusciæ sive Hetruriæ in Italia. *Hinc Lucensis* incola.

Lūcāni, orum, m. populi inter Calabros & Apulos siti.

Lūcānia, æ, f. provincia in regno Neapolitano, *Hinc Lucanus* incola *& Lucanicus*, a, um.

Lūcānus, i, m. celebris Pŏëta Cordubensis, qui jam consul designatus, jussu Neronis venâ incisâ periit: ideo, quod inter Pisonis conjuratores numeraretur.

Lūcĕres, um, m. tertia pars populi Romani sub Romulo sic appellati.

Lūceria, æ, f. urbs Apuliæ.

Lūcerna, æ, f. urbs Helvetiæ. *Hinc Lucernas*, atis, m. *& Lucernensis*, c.

Lūcĕtia, æ, f. *i. q.* Juno.

Lūcĕtius, ii, m. *i. q.* Jupiter.

Lūcīburgum & Luceburgum, i, n. metropolis Ducatûs *Luciburgensis*.

Lucilius, ii, m. primus apud Romanos scriptor Satyrarum.

Lūcīna, æ, f. *i. q.* Juno, dea parturientium.

Lūcrētia, æ, f. nobilis matrona Romana, uxor Collatini, quæ ab Arvo regis Tarquinii filio vim passa, castitatis titulo seipsam necavit.

Lucretius, ii, m. Pŏëta celebris apud Romanos. *Item* mons in Italia.

Lūcrīnum, i, n. urbs Dauniorum in Apulia.

Lūcrīnus, i, m. lacus Campaniæ, à lucro propter copiam piscium sic dictus.

Lucullus, i, m. nomen illustris familiæ Romæ.

Lugdūnum, i, n. urbs Galliæ. *Hinc* Lugdunensis.

Lugdunum Batavorum urbs Hollandiæ.

Luna, æ, f. urbs Hetruriæ, ubi pulchrum album marmor effoditur. *Hinc* Lunicola, æ, m. *&* Lunensis. Lunare regnum *i. q.* Hetruria.

Lūnĕburgum, i, n. metropolis in Ducatu Luneburgensi.

Lūperca, æ, f. Dea quæ colebatur ab Æthnicis ob lupos pellendos.

Lūpercal, alis, n. erat specus Romæ sub monte Palatino, ubi collebatur Faunus vel Pan Deus pastorum contra lupos. *Hinc Luperci* erant sacerdotes Panis, *&* Lupercalia, ium, *&* orum, festa Pani sacra.

Lūpias, Lupai, Luppia *&* Lupīna, æ, m. fluvius Westphaliæ.

Lūsātia, æ, f. Marchionatus confinis Silesiæ.

Lūsītānia, æ, f. *i. q.* Portugallia, regnum Europæ. *Hinc* Lusitanus, i, m. incola.

Lūtetia, æ, f. *&* Lutetia Parisiorum metropolis Galliæ.

Luxemburgum, i, n. urbs in Ducatu Luxemburgensi.

Lўæus, i, m. cognomen Bacchi.

Lўbissa, æ, f. urbs Bithyniæ.

Lўcæus, i, m. mons Arcadiæ Jovi *&* Pani sacer.

Lўcambes, is, m. *vide* Archilochus.

Lўcāon, onis, m. rex Arcadiæ, Pelasgi filius, Calistonis pater, qui solitus necare hospites, & à Jove, cui idem facere tentavit, mutatus est in lupum. *Hinc Lўcāŏnius*, a, um.

Lycaŏnia, æ, f. regio minoris Asiæ aliàs Arcadia. *Hinc* Lycaŏnes, um, m. incolæ.

Lycaste, es, f. filia Priami ex concubina. *Item* meretrix nobilis apud Diepanum Siciliæ urbem, ob formæ excellentiam Venus appellata.

Lycastus, urbs Cretæ, à luporum copia sic dicta.

Lyceus, i, m. *lege Lycæus*.

Lychas, æ, m. Herculis filius.

Lycia, æ, f. regio minoris Asiæ inter Pamphyliam & Cariam à *Lyco* Pandionis filio sic dicta. *Hinc Lycius*, a, um.

Lycius, ii, m. cognomen Apollinis.

Lycĭdas, æ, m. unus ex Centauris.

Lycōpŏlis, is, f. urbs Ægypti, à lupis sic dicta.

Lycostēne, es, f. urbs *Lydiæ*.

Lyctus, i, m filius *Lycaonis*.

Lyctus, i, f. urbs Cretæ sive Candiæ. *Hinc Lyctius*, a, um, *i. q.* Cretensis.

Lycurgus, i, m. rex Thraciæ, qui Bacchum contemnens, cùm vites amputaret, sibi crura amputavit. *Item* princeps & legislator Spartanorum sive *Lacedæmoniorum*. *Item* rex Nemeæ pater Opheltis. *Hinc Lycurgæus*, a, um.

Lycus, i, m, rex Thebanus, Antiopæ maritus. *Item* fluvius in Germania & Armenia.

Lydia, æ, f. regio minoris Asiæ à *Lydo* Atyos filio sic dicta. *Hinc Lydius* & *Lydus*, a, um.

Lyncestis, is, f. fluvius Macedoniæ, cujus aqua pota ebrietatem inducit sicut vinum. *Hinc Lyncestius*, a, um.

Lynceus, ei, & eos, m. unus ex Argonautis, tanta oculorum acie præditus, ut ultra 20 milliaria per parietem objecta discerneret.

Lynx, *Lyncis*, m. rex Scythiæ, qui Triptolemum à Cerere missum, ut frumenti usum homines doceret, occidere tentavit, ut doctrinam hanc sibi attribueret. Quapropter à Cerere mutatus in bestiam. *Item Lynx* urbs Lydiæ juxta Gades post Atlantem.

Lyrcæus, i, m. fons Arcadiæ.

Lyris, is, m. fluvius Campaniæ.

Lyrnessus, i, f. urbs Troadis. *Hinc* Lyrnessiades, um, c. incolæ & Lyrnesius, a, um.

Lyrnissus, i, f. urbs Ciliciæ.

Lysander, dri, m. Dux Lacedæmoniorum.

Lysbona, æ, f. *lege* Lisabona.

Lysĭmăchia, æ, f. urbs in Chersoneso Thraciæ. *Hinc* Lysimachiensis.

Lysĭmăchus, i, m. belli dux Alexandri M.

Lysippe, es, f. Præti Græciæ regis filia in vaccam commutata.

Lysius & Lythirambus, i, m. cognomina Bacchi.

Lythus, i, m. fluvius Arcadiæ.

M.

Măcărea, æ, f. urbs Arcadiæ à Macareo Lycaonis filio condita.

Măcăreus *sive* Machareus, ei, m. Æoli filius, qui cum Canace sorore sua concubuit.

Măcăria, æ, filia Herculis. *Item i. q.* insula Cyprus. *Item* lacus in quo multi Persæ submersi.

Măcedo, ŏnis, m. Osirdis filius.

Măcĕdŏnia, æ, f. regio Græciæ inter Thraciam & Thessaliam, ubi Alexander M. natus. *Hinc* Macedo, onis, m. incola, & Macedonius, Macedonicus, a, um, & Macedoniensis e.

Măcella, æ, f. urbs Italiæ.

Măcellus, i, m. fluvius Mysiæ.

Măchāon, ŏnis, m. Æsculapii filius, qui ex Creta sive Candia tanquam peritus medicus secutus est bellatores adversus Trojam.

Măclōvium, ii, n. & Măclōpiŏpolis, is, f. urbs Galliæ cum portu, *vulgo* S. Malo.

Măcra, æ, f. fluvius Italiæ Liguriam à Toscania sive Hetruria dividens.

Măcrobii, orum, m. populi erant Ægypti sive Æthiopiæ.

Măcrŏpŏlis, is, f. *i. q.* Herbipolis.

Mădaura, æ, f. urbs Africæ. *Hinc* Madaurensis.

Mădrĭtum, i, n. metropolis Hiſpaniæ, & novæ Caſtiliæ.

Mæander & Mæandrus, dri, m. fluvius Phrygiæ crebris flexibus ita curvatus, ut in ſe reflecti credatur.

Mæcēnas, atis, m. benefactor & promotor Eruditorum virorum ac bonarum artium Romæ Octavii Auguſti tempore.

Mænădes, um, f. mulieres inſanientes, Bacchi Sacerdotes.

Mænălus, i, m. & Mænala, orum, n. mons Arcadiæ. *Item* urbs Arcadiæ à Mænalo Lycaonis filio. *Hinc* Mænalis, idis, f. fæmina incola, & Mænalius, *i. q.* Bacchus, & Mænalius, a, um.

Mænăria, æ, f. inſula in mari Liguſtico à mænis piſcibus ſic dicta, qui ibi in magna copia capiuntur.

Mænas, ădis, f. *vide* Mænades.

Mænŏles, æ, m. cognomen Bacchi.

Mæon, ŏnis, m. Pater Homeri. *Hinc* Mæŏnides, æ, m. & Mæonius vates, *i. q.* Homerus.

Mæŏnia, æ, f. regio minoris Aſiæ, *i. q.* Lydia. *Hinc* Mæonius, a, um, & Mæŏnis, idis, f. fæmina incola.

Mæōtis, idis, f. palus Scythiæ. *Hinc* Mæotæ, arum, m. accolæ, & Mæſtius, Mæoticus, a, um.

Magdĕburgum, i, n. urbs præclara Germaniæ. *Hinc* Magdeburgenſis.

Magdŏlus, i, f. urbs Ægypti. *Hinc* Magdolote, æ, c. incola.

Măgellănica, æ, f. regio verſùs polum Antarcticum, à Magellano inventa. *Hinc* Magellanicus, i, m. incola.

Magna Græcia, *i. q.* Calabria.

Magnēſia, æ, f. regio Macedoniæ. *Hinc* Magneſii, orum, & Magnetes, um, m. incolæ, & Magneſſa, & Magneſis, idis, f. fæmina illius regionis.

Magontiacum, Maguntiacum & Maguntium, ii, n. *i. q.* Moguntia.

Mahomed, edis, & Mahometus, i, m. Turcarum & Saracenorum legiſlator. *Hinc* Măhŏmĕtānus, i, m. *i. q.* Turca, & Mahometiſmus, i, m. Secta Turcarum, & Mahometicus, a, um.

Māja, æ, f. filia Atlantis ex Plejona Nympha, mater Mercurii ex Jovis coitu. *Hinc* Mājŭgĕna, æ, m. *i. q.* Mercurius.

Mājōrĭca, æ, f. una Balearium inſularum in mari Mediterraneo.

Mălăbāria, æ, f. regio Indiæ.

Mălăca, æ, f. urbs Hiſpaniæ in Grenada.

Mălacca, æ, f. urbs Batavorum in India.

Mălea, æ, f. promentorium Laconiæ, 50 millibus paſſuum in mare protenſum, à Maleo Argivorum rege ſic nuncupatum.

Mălĕventum, i, n. urbs Campaniæ, poſtea boni ominis cauſâ Beneventum dicta.

Maliacus, ſinus, Maliacum mare, eſt circa Theſſaliam à Maleia urbe ſic dictum.

Mallos, us, f. urbs Ciliciæ.

Malta, æ, f. inſula in mari Mediterraneo.

Māmertini, orum, m. populi Campaniæ.

Mandinga, æ, f. regnum amplum Africānum in Nigritia.

Mandragora, æ, f. urbs Aſiæ.

Mandro, onis, m. fuit navicularius, qui tandem factus eſt Imperator.

Mandropolis, is, f. urbs Phrygiæ.

Mānes, etis, m. Hæreſiarcha fuit tempore Aurelii Cæſaris, gente Brachmanes, qui duos Deos aſſeruit, unum, à quo omnia bona, & alterum à quo omnia mala proveniunt, & Chriſtum Dominum habuiſſe corpus phantaſticum, à quo Manichæorum ſecta ortum ducit. Hic tandem à Perſarum rege, quod ejus filium, quem ſanandum ſuſceperat, interemiſſet, vivus excoriatus eſt.

Manethuſa, æ, f. urbs Cretæ.

Mānius, ii, m. prænomen nonnullorum Romanorum erat, eo quod mane nati eſſent.

Manlius, ii, m. nobilis Romanus, qui Gallos Capitolio depulit. *Item* Manlius Torquatus Conſul fuit Romanus, qui filium contra mandata extra ordines cum hoſte pugnantem ſecuri percuti juſſit.

Mannus, i, m. filius Tuiſconis aliàs Teutonis, ſecundus rex Germanorum, à quo creduntur dicti Alemanni.

Man-

Manto, us, f. fuit mulier fatidica.
Mantua, æ, f. urbs Italiæ vel Galliæ Italicæ quam condidit Oenus Mantûs filius, à qua nomen accepit. Hæc fuit patria Virgilii Poëtæ. *Hinc* Mantuani incolæ, *&* Mantuanus, a, um, Mantuanus Vates, *i. q.* Virgilius.
Mărăthon, ōnis, m. civitas Atticæ. *Hinc* Marathonius, a, um.
Mărăthōnia, æ, f. urbs Thraciæ, non procul ab Abderis. *Hinc* Marathoniatæ arum, m. Incolæ.
Marchia *&* Marca, æ, f. regio Germaniæ. *Hinc* Marchita, æ, *&* Marchianus, i, m. *&* Marchius, a, um.
Marcŏdūrum, i, n. urbs in ditione Juliacensi.
Marcŏmannia, æ, f. *i. q.* Moravia.
Mărĕa, æ, f. *&* Mărĕōtis, ĭdis, f. lacus Ægypti. *Item* Mareotis regio Lybiæ Ægypto vicina. *Item* pars Epiri. *Hinc* Mareota, æ, m. *&* Mareoticus, a, um. Mareoticum vinum, Mareotides um.
Margiāna, æ, f. regio Asiæ.
Mariæburgum, i, n. urbs Prussiæ.
Măriandȳnum, i, n. regio Asiæ, ubi Hercules Cerberum interfecit. *Hinc* Mariandyni incolæ.
Mărmărĭca, æ, f. regio Africæ penes Nilum. *Hinc* Marmaridæ, arum, incolæ.
Māro, onis, m. cognomen Virgilii.
Mārŏbădum, i, n. *i. q.* Praga.
Marocanum sive Marochium regnum in Africa. Marochia, æ, f. provincia hujus regni *&* Marochium, ii, n. urbs.
Maronea, æ, f. urbs Thraciæ. *Hinc* Maroneus.
Maronis, is, f. *i. q.* Luneburgum.
Marpesus *&* Marpessus, i, m. mons in insula Paro, candidum marmor continens. *Hinc* Marpesius, a, um.
Marphădātes, æ, m. rex fuit Cappadociæ.
Marpissa, æ, f. Nympha filia Eveni ab Apolline rapta.
Marpurgum, i, n. urbs Hassiæ.
Mars Martis, m. filius Jovis & Junonis, Deus belli.

Marsi, orum, m. populi Italiæ. *Hinc* Marsicus.
Marsiburgum *&* Mersiburgum, i, n. urbs in Misnia *&* alia ad lacum Bodanicum.
Marsippus, i, urbs Phæniciæ.
Marsyas, æ, m. tibicen fuit ex Phrygia.
Masovia, æ, f. Provincia Poloniæ.
Massăgĕtæ, arum, m. populi Scythiæ in Asia ad mare Caspium, qui per deserta discurrunt, & equorum sanguinem cum lacte bibunt.
Massĭcus, i, m. *&* Massicum, i, n. *&* Massia, æ, f. mons Campaniæ optimi vini feracissimus.
Massilia, æ, f. urbs Galliæ in qua S. Mariæ Magdalenæ corpus habetur. *Hinc* Massiliensis e. *&* Massilianus, Massilitanus *&* Massilioticus, a, um.
Massylia, æ, f. regio Lybiæ. *Hinc* Massyli incolæ.
Matiscona, æ, f. urbs Burgundiæ.
Matrŏna, æ, f. fluvius, Celtas à Belgis separans.
Mattiăcum, in, *i. q. Marpurgum.*
Mavors, ortis, m. *i. q. Mars.*
Maurĭtānia, æ, f. *i. q.* Æthiopia, regio Africæ. *Hinc Maurus & Mauritanus*, i, m, incola, *& Mauritanicus, Maurisiacus & Maurisius*, a, um.
Mausōlus, i, m. rex Cariæ, cui mortuo Artemisia uxor fecit sumptuosissimum sepulchrum, quod dicitur *Mausōlēum*, & inter septem orbis miracula numeratur. *Mausoli* dicti sunt Cares, Asiæ populi.
Mecænas lege Mæcenas.
Mecca, æ, f. urbs Africæ, *Mahomedis* ortu & sepulchro clara.
Mechlinia, æ, f. urbs Brabantiæ.
Mēdēa, æ, f filia Æetæ Colchorum regis, insignis incantatrix, uxor Jasonis, cujus operâ aureum vellum obtinuit, ast postea ab illo repudiata Ægeo regi Atheniensi nupsit. *Hinc Medēis*, idis, f.
Mēdia, æ, f. regio Asiæ majoris, Assyriæ & Persidi adjacens, à *Medo Medeæ* filio sic dicta. *Hinc Medus*, i, m. incola *& Medēus*

dĕus & medĭcus, a, um, *Medicum malum*, *i. q.* Citreum.

*M*ĕdĭŏlānum, i, n. metropolis Galliæ Cifalpinæ in Italia. *Hinc Me*diolanenfis. e. & Ducatus *M*ediolanenfis.

*M*ediomatrĭces, um, & *M*ediomatrici, orum m. *i. q. M*etenfes, populi Lotharingiæ vicini.

*M*editerraneum mare eft finus magnus maris Atlantici.

*M*eduana, æ, f. urbs & fluvius Galliæ.

*M*edullina, æ, f. puella Romana, quæ à patre in tenebris vitium paffa, cùm ex detracto eidem annulo ftupratorem agnoviffet, capillis eum ad aram pertraxit, eumque primum deinde feipfam ad expiandum flagitium interfecit.

*M*ĕdūfa, æ, f. filia Phorci una Gorgonum quæ à Neptuno in templo Palladis violata fuit. Quare Pallas irata capillos ejus mutavit in angues. *Hinc M*edufæus equus *i. q.* Pegafus.

*M*ĕgăbyzi & *M*egalobyfi, orum, m. erant Ephefiæ facerdotes eunuchi Dianæ.

*M*egæra, æ, f. una ex 3 furiis infernalibus.

*M*ĕgălŏpŏlis, is, f. *M*egaloburgum, i, n. urbs Germaniæ in Ducatu *M*egalopolitanó, vulgo *M*eklemburg. *Hinc M*egalopolita, æ, c. incola, & *M*egalopolitanus, a, um. *Hinc* Ducatus *M*egalopolitanus.

*M*ĕgăra, æ, f. filia Creontis & uxor Herculis, quam ille furens occidit. *Item* urbs Achajæ, patria Euclidis à *M*egario Apollinis filio fic dicta. *Hinc M*egarenfis e. & *M*egarus *ac M*egaricus, a, um.

*M*ĕgaris, idis, f. pars Atticæ, in qua eft urbs *M*egara. *Item* urbs Siciliæ.

*M*ĕlæna, æ, f. *i. q.* Corcyra.

*M*elampus, ŏdis, m. filius Amythaonis, infignis medicus. *Item* canis Actæonis.

*M*ĕlānes, um, m. duo nigri montes Arabiæ.

*M*ĕlanthia, æ, f. filia Deucalionis ex Pyrrha, & foror Hellenis.

*M*elanthius, ii, m. paftor caprarum Ulyffis, quicquid rem Domini abfentis una cum procis abfumpfiffet, & heræ filioque heri li femper fe moleftum præbuiffet, poft reditum Ulyffis à Telemacho occifus.

*M*ĕlas fluvius in Bœotia à Parnaffo profluens, *M*inervæ facer.

*M*ĕleăger & *M*eleagrus, gri, m. filius Oenei regis Ætoliæ, qui cùm grandis aper Ætoliam devaftaret, ad illum occidendum convocavit proceres, inter quos fuit Atalanta virgo, quæ aprum prima vulneravit; *M*eleager autem ejus amore captus, cum aprum ipfe occidiffet, illi caput apri dedit; quod ægrè ferentes duo avunculi *M*eleagri, caput virgini volebant auferre, fed *M*eleager illos occidit.

*M*elefigenes, is, m. cognomen Homeri.

*M*ĕlĭbœa, æ, f. urbs *M*agnefiæ.

*M*ĕlĭcerta & *M*elicertes, æ, m. *i. q.* Palæmon.

*M*ĕliffa, æ, f. *M*eliffi Cretenfium regis filia, quæ unà cum forore Amalthea Jovem juvenem in monte Ida lacte & melle aluit, ne à Saturno devoraretur. *Item* nomen Nymphæ, quæ mellificium primò invenit.

*M*ĕliffus, i, m. antiquus rex Cretenfium qui primus diis facrificavit.

*M*ĕlita, æ, & *M*elite, es, f. infula in mari *M*editerraneo inter Africam & Siciliam, melle abundans, vulgo *M*alta. *Hinc M*ĕlĭtæus, a, um, & *M*elitenfis, e.

*M*ella, æ, fluvius Galliæ.

*M*ellarta, æ, f. urbs Hifpaniæ.

*M*ellinga, æ, f. urbs Helvetiæ.

*M*ĕlŏcăbus, i, f. urbs Franconiæ *aliàs* Coburgum.

*M*elos infula una Sporadum, Cretæ adjacens, & urbs in eadem infula.

*M*elpŏmĕne, es, f. una ex 9 *M*ufis.

*M*emnon, onis, m. Tithonis & Auroræ filius, qui Trojanis ex Orienti ferens fuppetias, & fortiter pugnans, ab Achille occifus fuit, ad cujus fepulchrum prope Ilium quotannis ex Æthiopia volant aves, quas vocant *M*emnonias.

*M*emphis, is, f. regalis urbs Ægypti. *Hinc M*emphītes, æ, m. & *M*emphitis, idis, f. & *M*emphiticus, a, um.

Mēna, æ, f. dea fuit præſes menſtruis fluxibus.

Mĕnălippa, æ, & Menalippe, es, f. ſoror reginæ Amazonum, capta in bello ab Hercule.

Menalippus, i, m. Thebanus Tydeum in pugna apud Thebas lethaliter vulneravit. Qui moriens juſſit ſociis, ut ſibi Menalippi caput omnino afferrent, quod cùm illi multo effuſo ſanguine attuliſſent, ipſe beſtiali rabie illud devorans occubuit.

Mĕnander, dri, m. Arabs, Poëta comicus, amore in mulieres inſanus.

Mĕnăpii, orum, m. incolæ Ducatûs Juliacenſis & Geldriæ.

Mendēſum, i, n. urbs Ægypti. *Hinc* Mendeſius, a, um. Mendeſium unguentum præſtans.

Mĕnĕdēmium, ii, n. urbs Lyciæ.

Mĕnĕgrŏda, æ, f. *i. q.* Monaſterium.

Mĕnĕlaus, i, m. filius Atrei, rex Spartæ, frater Agamemnonis, & maritus Helenæ, quam ei Paris rapuit.

Meneleus, i, m. unus ex Centauris. *Item* unus ex canibus Actæonis.

Menium, ii, n. *i. q.* Magdeburgum.

Mēnius, ii, m. Lycaonis filius, qui patre in lupum verſo & domo conflagrante, cùm Jovem deteſtaretur, ab eodem fulmine percuſſus eſt.

Mĕnŏphilus, i, m. Eunuchus, cui Mithridates à Pompejo victus filiam dedit in arce quadam ſervandam; quam cùm Manlius Priſcus obſideret, defenſoresque deditionem pararent, Menophilus veritus ne puella captiva raperetur & violaretur, illam & ſeipſum interfecit.

Mentŏas, æ, m. *i. q.* Danubius.

Mēra, æ, f. ſacerdos Veneris. *Item* Præti & Antiæ filia, in venatione à Jove oppreſſa, in canem venaticum mutata eſt.

Mercŭrius, ii, m. Jovis & Majæ filia Atlantis filius, Deus eloquentiæ, Mercatorum & viatorum ac interpres aut nuncius Deorum, habet manus pedesque alatos, galerum in capite, in manu virgam, maximè colebatur olim in Arcadia. *Hinc* Mercurialis, e. *Item* unus ex 7 planetis, omnium minimus, & ſoli proximus.

Merŏe, es, f. inſula Nili celebris, à Meroe Cambyſis regis ſorore ſic dicta.

Mĕrŏpe, es, f. una filiarum Atlantis ex Plejone Nympha, cujus ſtella ex 7 Plejadibus obſcuriſſima apparet, eo quod cùm ſorores omnes Diis nupſiſſent, hæc ſola nupſit Siſypho homini mortali.

Mĕrŏpia, æ, f. inſula una Cycladum.

Mĕrops, ŏpis, m. unus Gigantum.

Mĕrŏpus, i, m. mons Græciæ juxta Theſſaliam.

Merſburgum, i, n. urbs Miſniæ & Sveviæ.

Mĕſembria, æ, f. urbs Thraciæ.

Mĕsŏpontius, ii, m. cognomen Neptuni.

Mĕsŏpŏtămia, æ, f. regio Aſiæ inter Tigrim & Euphratem ſita.

Messīna & Meſſāna, æ, f. urbs Siciliæ. *Hinc* Meſſenii & Miſſinii & Meſſanenſes incolæ.

Meſſonium, ii, n. *i. q.* Magdeburgum.

Mĕtŏgōnium, ii, n. promontorium Africam à Numidia ſeparans. *Hinc* Metagonitis, is, f. *i. q.* Numidia.

Metaurus, i, m. & Metaurum, i, n. fluvius Umbriæ in Flaminiam decurrens.

Mĕthōne, es, f. urbs Moreæ alia Thraciæ alia Macedoniæ, alia Laconiæ, alia Perſidis, alia Eubœæ.

Mĕthymna, æ, f. urbs in inſula Lesbo.

Mĕtis, is, f. Nympha, filia Oceani & Thetidis. *Item* urbs in Mediomatricibus ſita. *Hinc* Metenſis incola.

Mezentius, ii, m. Hetruriæ ſive Thyrrenorum rex, ſummus Deorum contemptor.

Midas, æ, m. Gordii filius, rex Phrygiæ ditiſſimus, qui cùm Panis fiſtulam Apollinis citharæ prætuliſſet, ab eodem irato aures aſininas accepit.

Milciades *lege* Miltiades.

Mīlētus, i, m. filius Apollinis & Ægeæ, qui cùm Minoem regem Cretenſem è regno pellere attentaret, à Jove territus, & in inſulam Samum, dein in Cariam pulſus, ibidem urbem Miletum condidit.

Mīlētus, i, f. urbs minoris Aſiæ. *Item* alia Cretæ, alia in Lesbo. *Hinc* Mileſii incolæ.

Mīlo,

Mīlo, onis, m. vir erat robuſtiſſimus Crotonæ in Italia ortus, qui bovem retento anhelitu per ſtadium portavit, ictu pugni interfecit, & uno die integrum devoravit. *Item* Civis Romanus à Cicerone defenſus. *Hinc* Milonianus, a. um.

Miltĭădes, is, m. dux clarus Athenienſis, qui cum 11 millibus ſuorum, 600 millia Perſarum in campis Marathoniis profligavit.

Mimallŏnes & Mimallonides, um, f. erant fœminæ bacchantes & feſta Bacchi peragentes: *Hinc* Mimalloneus, a. um.

Mīmas, antis, m. mons Joniæ. *Hinc* Gigas quem Jupiter fulminavit.

Mincius, ii, m. Venetiarum fluvius.

Mindanoa, æ, f. urbs & inſula Indiæ.

Mindŭla, æ, f. fluvius Rhætiæ.

Mĭnerva, æ, f. *i. q.* Pallas, filia Jovis, ex cujus cerebro nata dicitur dea ſapientiæ, & artium, & lanificii ac bellorum.

Mineus, ei, m. vir erat Thebanus, cujus filiæ in veſpertiliones mutatæ, eō quod Bacchi ſacra ſpernerent, nec illum pro deo haberent.

Mĭnŏdūnum, i, n. urbs Helvetiæ.

Minois, idis, f. inſula una Cycladum. *Item* Minois filia.

Mĭnŏrĭca, æ, f. una inſularum Balearium in mari Mediterraneo.

Mīnos, ois, m. Jovis & Europæ filius, rex Cretenſium ſeverus, poſt mortem judex inferorum factus. *Hinc* Mīnōus & Minoius, a, um.

Mīnōtaurus, i, m. erat monſtrum Cretæ, ut fabulantur Pòëtæ, natum ex Paſiphàë uxore Minois, mediam partem hominis & alteram tauri exhibens, quod Paſiphàë ex tauro concepit, unde vocatum eſt Minotaurus. Alii fabulam hanc ſic elucidant. Poſtquam Minos perrexiſſet ad bellum cum Athenienſibus gerendum, & Taurum ſuum ſecretarium Cretæ ad tractanda regni negotia reliquiſſet, Paſiphàë mariti pertæſa & Tauri amore capta ex ejus coitu gemellos peperit, quorum unus Minos alter Taurus appellatus eſt. Quod Pòëtis cauſa fuit fabulam de Minotauro effingere.

Minturnæ, arum, f. urbs Campaniæ.

Mīsēnus, i, m. tibicen fuit Hectoris ſive Æneæ. *Item* promontorium Italiæ in Campania.

Miſnia, æ, f. Marchionatus & urbs Germaniæ. *Hinc* Miſnenſis e. & Miſnicus, a, um.

Miſnyæ populi erant Theſſaliæ, qui cum Argonautis navigarunt in Colchidem ad rapiendum vellus aureum

Mithrīdātes, is, m. rex Ponti, qui 24 linguas perfectè calluit, & 66 annos cum Romanis bellavit. *Item* alius fuit rex Parthorum. Mithridaticum antidotum, præſtans medicina contra venenum.

Mĭtȳlēne, es, & Mitylenæ, arum, f. urbs in inſula Lesbo.

Mnēmŏſȳne, es, f. dea memoriæ & mater 9 Muſarum.

Moab filius Loth. *Item* regio & urbs Arabiæ. *Hinc* Moabita, æ, m. & Moabitis, idis, f. incolæ & Moabiticus, a, um.

Mœnus, i, & Mœnis, idis, fluvius Germaniæ.

Mœſia, æ, f. *i. q.* regio Bulgariæ & Serviæ.

Mŏguntia, æ, f. & Mŏguntium, i, n. urbs Galliæ Tranſalpinæ ad Rhenum fluvium. *Hinc* Moguntinenſis & Moguntinus, a, um.

Moldavia, æ, f. Ducatus Europæ.

Mŏlorchus, i, m. paſtor fuit, qui Herculem ad occidendum leonem adventantem hoſpitio excepit.

Mŏloſſia, æ, f. regio & pars Epiri, à Moloſſo Pyrrhi & Andromachæ filio ſic dicta. *Hinc* Moloſſi incolæ Moloſſicus, a, um.

Mōmus, i, m. filius Noctis & Somni, deus Ethnicus, deorum & hominum reprehenſor.

Mōna, æ, f. inſula inter Angliam & Hiberniam.

Monachium, ii, n. urbs Bavariæ.

Mŏnaſterium, ii, n. urbs Weſtphaliæ in Epiſcopatu Monaſterienſi, vulgò Münſter.

Monbaccia & Monbaza, æ, f. urbs Africæ.

Mŏnĕmūgium, ii, n. ampliſſimum regnum Africæ.

Monica, æ, f. S. mater D. Auguſtini.

Mŏnœcus, i, m. arx & portus Liguriæ, ubi Herculis templum fuit.
Monomotapa, æ, f. regnum Africæ.
Monpenserium, ii, n. urbs Galliæ.
Mons acutus, urbs Galliæ.
Mons Annæ S. urbs Misniæ.
Mons Ferratus urbs Italiæ.
Mons Limarii urbs in Delphinatu.
Mons Pessulanus, urbs Galliæ Narbonensis.
Mons regius urbs Prussiæ. *Item* Hungariæ & Picardiæ.
Monsonium, ii, n. urbs Arragoniæ.
Montalbanum, i, n. urbs Galliæ.
Montferratum & Montiferratum, i, n. Ducatus Italiæ. *Hinc* Montferratensis.
Mŏnȳchus, i, m. unus ex Centauris.
Mŏnȳma, æ, f. uxor regis Mithridatis.
Mopsopia, æ, f. regio circa Athenas. *Hinc* Mopsopius, a, um.
Mopsus, i, m. vates fuit Thessalus. *Item* pastor turpis.
Mŏrăvia, æ, f. regio Germaniæ, Domui Austriacæ subdita. *Hinc* Moravus.
Mŏrella, æ, f. propugnaculum Valentiæ in limitibus Arragoniæ.
Morphĕus, ei, m. filius aut servus Somni dei, qui dormientibus varias formas & visiones inducebat.
Mortuum mare, lacus est in Pentapoli Syriæ, qui nihil præter bitumen gignit, nihil in eo grave submergitur, & corpora viva ei innatantia tuta sunt à submersione.
Mŏsa, æ, f. fluvius insignis Galliæ Belgicæ.
Moschi, orum, m. populus Asiæ ad mare Caspicum.
Moscovia & Moscua, æ, f. regio & urbs Imperii Russorum. *Hinc* Moscus, i, & Moscovita, æ, m. incola, & Moscoviticus, a, um.
Mŏsella & Mŏsŭla, æ, f. fluvius Germaniæ.
Mŏses & Moyses, is, m. Judæorum dux.
Muffti cognomen Patriarchæ Turcarum.
Mulcĭber, ĕris & bris, m. *i. q.* Vulcanus deus ignis.
Mumastes urbs Cariæ Mumastitæ incolæ.
Munda, æ, f. urbs Hispaniæ.

Munychia, æ, f. cognomen Dianæ Munychia, orum, n. festa in honorem Palladis à Munychio rege Atheniensi instituta. Munychium, ii, n. celebris portus Atheniensis.
Murci, orum, m. apud Romanos dicti juvenes ignavi, qui seipsos mutilaverunt, ut ad rem militarem inepti fierent.
Murcia, æ, f. Dea socordiæ. *Item* urbs Hispaniæ.
Murgis, is, f. urbs Græciæ.
Murrānus, i, m. priscus Latinorum rex, à quo cæteri Latinorum reges dicti sunt Murrani.
Mursa, æ, f. urbs Hungariæ. *Hinc* Mursensis, e.
Murtia, æ, f. *i. q.* Venus, alias Myrtia.
Murtius, ii, m. mons Romæ, aliàs Aventinus.
Musæ, arum, f. novem filiæ Jovis & Mnemosynes, Heliconis Bœotiæ montis incolæ, deæ Poëseos, musicæ & liberalium artium. Earum nomina: Clio, Euterpe, Thalia, Melpomene, Erato, Calliope, Terpsichore, Urania & Polynia sive Polyhymnia. Musarum volucres, *i. q.* apes. *Hinc* Museum, ei, n. locus Musis sacer, sive studiorum locus, Museus & Musæus, a, um.
Musulmannus, i, m. *i. q.* Turca aut Turcicus sacerdos.
Mŭtĭna, æ, f. urbs Italiæ vulgò Modena. *Hinc* Mutinensis & Ducatus Mutinensis.
Mutinus, Mutūnus & Mutūnus, i, m. cognomen Priapi.
Mutius, ii, m. *vide* Scævola.
Mycale, es, f. mons Joniæ prope Ephesum. *Hinc* Mycaleus, a, um, & Mycalensis.
Mycenæ, arum, & Mycena, æ, f. urbs Moreæ & Achajæ à Perseo condita prope Argos, ab Argivis eversa. *Hinc* Mycenæus, i, m. & Mycenis, idis, f. incolæ & Mycenensis.
Mȳcŏne, es, & Mȳcŏnos, i, f. insula una Cycladum, sub qua fingunt Poëtæ Gigantes esse sepultos. *Hinc* Myconius, a, um.
Mygdŏnia, æ, f. regio Macedoniæ à Mygdŏne rege sic dicta, in qua Niobe Tantali filia

filia & uxor Amphionis in saxum versa est. *Hinc* Mygdŏnes, um m. incolæ *&* Mygdonius, a, um. Mygdonia mater *i. q.* Cybele. *Item* regio Asiæ & urbs Phrygiæ.

Myiagros, i, m. alias Myiodes deus Muscarum.

Myndus, i, f. parva urbs Cariæ magnas habens portas. *Hinc de ea dictum*: viri Myndii portas claudite, ne per eas urbs exeat.

Myrica, æ, f. insula maris rubri.

Myrice, es, f. Nympha, à qua Hannibal suam progeniem duxit.

Myrina, æ, f. regina Amazonum fuit.

Myrinus, i, m. cognomen Apollinis.

Myrmĭdŏnes, um, m. populi Æginæ insulæ laboriosi ut formicæ, hinc de iis fabulantur, quod ex formicis orti sint.

Myrrha, æ, f. Cinyræ Cypriorum regis filia, quæ ex coitu cum patre suscepit Adonidem, & commiseratione Deorum in plantam aromaticam conversa est.

Myrtillus, i, m. filius Mercurii, Aenomai regis auriga; *de quo vide supra* Hippodame.

Myrtoum mare *vide* Hippodame.

Mysia, æ, f. *i. q.* Moesia. Mysia Superior, vulgò Bozna & Servia, insula est minoris Asiæ ad Hellespontum, Troadi contermina. Inferior, *i. q.* Bulgaria. *Hinc* Mysi & Mæsi incolæ.

N.

Naarda, æ, f. urbs Syriæ juxta Euphratem.

Nabathæa, æ, f. regio orientalis inter Arabiam & Indiam sita, à Nabath filio Hismaël sic dicta. *Hinc* Nabathæi incolæ, *&* Nabathæus, a, um, *i. q.* Orientalis.

Nævius, ii, m. Pöeta fuit antiquissimus.

Năjădes *&* Naides, um, f. Nymphæ fontium & fluviorum, in sing: Najas & Nais.

Naim urbs Galilææ.

Nais, idis, f. Nympha aquatica. *Item* fluvius ex monte Tauro nascens.

Namurcum, i, n. urbs munita in Belgio.

Nancejum, i, n. urbs Lotharingiæ.

Nantetum, i, n. urbs Galliæ, *vulgò* Nantes.

Năpææ, arum, f. deæ florum & Sylvarum.

Nar, Naris, m. fluvius Sabinorum in Italia.

Narbăsis, is, f. urbs Hispaniæ.

Narbo, onis, m. clara urbs Galliæ ad ostium Rhodani, à qua Gallia Narbonensis vulgò Languedoc & Delfinatus nomen accepit.

Narcissus, i, filius Cæphisi fluminis & Lyriopes Nymphæ, juvenis pulcherrimus, à multis Nymphis præcipuè ab Echo amatus, omnes superbè contempsit. Tandem sui ipsius formâ captus, quam in fonte vidit, putans eam esse Nympham, cùm ea potiri non posset, nimio desiderio contabuit, mutatusque in florem Narcissum.

Narenta, æ, f. fluvius Dalmatiæ sive Illyriæ juxta Epidaurum in mare Adriaticum influens, olim dictus Naron. *Item* urbs munita Dalmatiæ ad mare Adriaticum sita. *Hinc* Narentanus, a, um.

Nariscus, i, m. *i. q.* Voigtlandia aut Variscia regio Saxoniæ superioris. *Hinc* Narisci incolæ.

Naro *&* Naron, onis, *i. q.* Narenta.

Narses Eunuchus; Justiniani cubicularius religione ac pietate præstans, qui Gothos insigni prælio fudit.

Narva *&* Nerva, æ, f. urbs munita penes fluvium ejusdem nominis in Livonia.

Nărȳcium, ii, n. *&* Naryx *&* Naryce, f. urbs Locrorum. *Hinc* Narycius, a, um.

Năsămŏnes, um, m. populus ferus in Africa.

Nassovia, æ, f. Comitatus in Wetteravia sive Vedrovia. *Hinc* Nassoviensis.

Nătŏvia, æ, f. *i. q.* minor Asia, est Peninsula magna Asiæ ab Euphrate ad Archipelagum & usque Constantinopolim se extendens.

Năva, æ, f. fluvius Franconiæ in Danubium se effundens.

Năvălia, æ, f. urbs Hollandiæ, Navalia, ium, n. urbs Helvetiæ.

Navarra, æ, f. regnum Europæ inter Hispaniam & Galliam.

Naulŏchium, ii, n. urbs Locrensium.

Naupactus, i, f. urbs Ætoliæ per Turcas Venetis erepta.

Naupliæ, arum, f. urbs in Morea.

Nauplius, ii, m. rex Eubææ, pater Palamedis. *Hinc* Naupliades, æ, m. *i. q.* Palamedes.

Nauportus, i, m. fluvius Istriæ.

Naxos *&* Naxus, i, *&* Naxia, æ, f. Insula in Ægeo una Cycladum, vini ferax. *Hinc* Naxius.

Nazareth urbs Palæstinæ, in qua Salvator cum suis parentibus habitavit. *Hinc* dictus est Nazarenus.

Nazaræus, *i. q.* consecratus.

Nazianzum, i, n. urbs Cappadociæ. *Hinc* Nazianzenus.

Neæra, æ, f. uxor Solis, mater Phäéthusæ & Lampetiæ.

Neăpŏlis, is, f. metropolis regni Neapolitani, ad mare sita, quæ & Parthenope dicitur.

Nebris, idis, f. *&* Nebrides, um, f. sunt damarum seu Cervarum pelles, quibus veteres utebantur in Bacchi sacrificiis.

Nebrodes mons Siciliæ à damarum copia sic dictus.

Nĕcrŏpŏlis, is, urbs Ægypti, ubi Cleopatra anguibûs admotîs uberibus se necavit, ne in triumphum duceretur ab Augusto.

Nĕleus, ei, m. filius Neptuni, conditor urbis Pyli in Achaja, maritus Chloridis; ex qua Nestorem & 12 filios genuit, quos omnes præter Nestorem Hercules occidit, & urbem subvertit.

Nĕmausium & Nemausum, i, n. urbs Galliæ.

Nĕmea, æ, *&* Nemee, es, f. sylva est Achajæ, in qua Hercules immanem leonem occidit, & illius pelle induebatur. *Hinc* Nemeja sacra, quæ in honorem Herculis à Græcis in hac sylva celebrabantur.

Nĕmĕsis, is, f. dea indignationis & ultionis, quæ de felicitate superbientes ulciscitur.

Nĕmĕrăcum, i, n. urbs Belgii.

Nĕmestrīnus, i, m. deus Sylvarum.

Nĕmĕtes, um, n. incolæ Episcopatus Spirensis in Germania. *Hinc* Spira Nemetum & Augusta Nemetum metropolis.

Neŏbūle, es, f. Lycambis filia.

Neŏburgum, i, n. urbs ad Danubium, alia in Thuringia sita, quæ ultima & Neopyrgum dicitur.

Neŏcæsarea, æ, f. urbs Cappadociæ.

Neŏcles, is, m. Philosophus Atheniensis frater Epicuri.

Neoclīdes, æ, m. cognomen Themistoclis.

Neŏcōmum, i, n. urbs Helvetiæ.

Neŏdūmum, i, n. urbs Galliæ Lugdunensis.

Neŏgardia, æ, f. urbs Russiæ.

Neŏmăgus, i, f. urbs Belgii.

Neŏportus, i, m. propugnaculum Flandriæ.

Neoptŏlĕmus, i, m. *i. q.* Pyrrhus, Achillis ex Deidamia filius. *Item i. q.* novus miles.

Neopyrgum, i, n. urbs Thuringiæ.

Nĕphĕle, es, f. uxor Athamatis, mater Phryxi & Helles, quæ Nepheleis dicitur.

Neptūnia, æ, f. *i. q.* Troja.

Neptūnus, i, m. filius Saturni ex Ope, deus maris. Nam Saturnus tres filios habuit, Jovem, Neptunum & Plutonem, qui regiones ita diviserunt, ut Jupiter habeat loca superiora, Pluto inferiora, Neptunus autem marina vel insulas. *Hinc* Neptunalia, orum, n. festa in honorem Neptuni, *&* Neptunius, a, um. Neptunia arva, *i. q.* mare. Neptuni pecudes, *i. q.* pisces.

Nĕreus, ei, m. Oceani *&* Thetyos filius deus marinus. *Hinc* Nereis, idis, *&* Nereides, um, f. Nymphæ marinæ, Nerei & Doridis filiæ, quarum nomina Nesæe & Cymothŏé.

Nĕriĕne, es, *&* Nerio, uxor Martis.

Nĕrītos, i, mons in insula Ithaca, à quo Ulysses vocatus Neritis, sive Neritius.

Nĕrium, ii, n. promontorium Hispaniæ Tarraconensis juxta Atrabos.

Nero, onis, m. imperator fuit crudelissimus, matricida, & Christianorum persecutor maximus.

Nervii, orum, m. populus Galliæ Belgicæ,

Nesa, æ, f. regio montana juxta Ætnam.

Nesæa, æ, *&* Nesæe, es, f. Nympha marina, Nerei & Doridis filia.

Nessus, i, m. unus ex Centauris, ab Hercule sagittis confossus, quod ei Dejaniram uxo-

uxorem rapere tentaverit. *Hinc* Neſſeus, Neſſius & Neſſenus, a, um.

Neſtor, ŏris, m. filius Nelei, rex Pyli facundus & eloquens, qui cum 50 navibus ad Trojam venit cum Græcis, cùm eſſet natus annos amplius 200., fertur à Poëtis vixiſſe annos 300. *Hinc* Neſtoreus, a, um.

Neſtorius, ii, m. Hæreſiarcha fuit in quinto ſeculo, cujus aſſeclæ vocantur Neſtoriani.

Neſtus, i, m. fluvius Thraciæ in Hemo monte naſcens.

Neverſium, ii, n. urbs Galliæ penes Ligerem fluvium ſita.

Neuſtria, æ, f. *i. q.* Normannia.

Nicæa, æ, f. celebris urbs Natoliæ ſive Bithyniæ. *Hinc* Nicænus, a, um, Symbolum Nicænum.

Nicer, Nicerus & Nicarus, i, m. fluvius Germaniæ.

Nicias, æ, m. medicus Pyrrhi regis, qui ad Fabricium veniens ei promiſit Pyrrhum ſe veneno necaturum. At ille averſatus facinus, Pyrrho ſcripſit, ut à Nicia ſibi caveret. *Item* Athenienſium nobilis dux. *Item* Grammaticus Romanus.

Niciobrĭges, um, m. *vide* Nitiobriges.

Nicolaitæ, arum, m. erant heretici in primo ſeculo, à Nicolao Anthiocheno ſic dicti.

Nĭcŏmachus, i, m. nobilis medicus, pater Ariſtotelis. *Item* filius ejusdem.

Nĭcŏmēdes, is, m. rex fuit Bithyniæ.

Nĭcŏmēdia, æ, f. urbs Bithyniæ, à Nicomede rege conditore ſic dicta.

Nĭcŏpŏlis, is, f. urbs in Epiro, quam ita vocavit Auguſtus à victoria, quam ibi de Antonio retulit. *Item* urbs in Ægypto.

Nĭcŏſtrăta, æ, f. Mater Evandri, aliter Carmenta.

Nicoſtrătus, i, m. inſignis ſcriptor Comædiarum.

Nigris fluvius eſt interioris Æthiopiæ, ejusdem cum Nilo naturæ.

Nīlus, i, m. maximus fluvius Ægypti, cujus origo incerta eſt. *Hinc* Niliacus, Niloticus, Niligeus, a, um, & Nilicolæ arum, m.

Nĭnīve, es, f. grandis urbs Aſſyriorum ad Tigrim fluvium ſita. *Hinc* Nĭnivītæ, arum, m. incolæ & Niniviticus, a, um.

Ninus, i, m. filius Beli, primus rex Aſſyriorum, maritus Semiramidis, conditor urbis Ninives.

Niobe, es, f. filia Tantali & uxor Amphionis regis Thebarum, quæ 7 filios & totidem filias elegantis formæ habens ſuperbivit, & Latonæ matri Apollinis ſe prætulit, quapropter Apollo omnes ejus filios & filias ſagittis transfixit, & Niobe præ nimio dolore mutata eſt in lapidem.

Nĭphātes, is, m. fluvius & mons Armeniæ.

Niſa, æ, f. urbs Siciliæ. *Item* urbs Ægypti, propinqua Arabiæ, in qua Bacchus nutritus fuit. *Item* urbs Indiæ à Baccho condita. *Hinc* Niſæus, *i. q.* Bacchus. *Item* pagus in monte Helicone. *Item* nomen elegantis virginis.

Niſæa, æ, f. urbs Megarenſium.

Niſia ſive Niſſa, æ, f. urbs munita Sileſiæ. *Item* urbs in Pedemontio vulgò Nizza.

Nīſus, i, m. rex Megarenſium, à quo Niſæa urbs nomen habere videtur; hinc à filia Scylla fatali capillo ſpoliatus in avem ſui nominis converſus eſt. *Item* Hyrtaci filius, ſummus amicus Euryali.

Nitiobriges, um, m. populi Narbonenſis Galliæ.

Noa, æ, f. urbs Siciliæ.

Noas, *i. q.* Neſtus.

Nŏla, æ, f. urbs Campaniæ. *Hinc* Nolanus, a, um.

Nŏmădes, um, m. populi Africæ, qui poſtea Numīdæ dicti. *Item* populi Scythiæ, qui hodie Tartari.

Nŏmentum, i, n. urbs Italiæ in Latio, non procul à Roma, à Nomento conditore ſic dicta. *Hinc* Nomentanus, i, m. incola, & Nomentanus, a, um.

Nŏmius, ii, m. *i. q.* Apollo.

Nŏna, æ, f. una ex Parcis.

Nŏna-

Nŏnacres, is, m. mons Arcadiæ, à quo Atalanta dicitur *N*onacrine. *Hinc N*onacrius & *N*onacrinus, *i. q.* Arcadius.

*N*ŏrĭcia, æ, f. urbs imperii ad Pagum *N*ordgaviensem.

*N*ŏricum, i, n. *i. q.* Bavaria superior & inferior.

*N*ŏrimberga, æ, f. urbs Germaniæ. *Hinc N*orimbergensis.

*N*ormannia *&* *N*ortmannia, æ, f. regio Galliæ ultra Sequanam fluvium.

*N*orthumbria, æ, f. provincia Angliæ.

*N*orvegia, æ, f. regnum Europæ Septentrionalis sub imperio regis Daniæ. *Hinc N*orvegus, i, m.

*N*ovesium *&* *N*ovessium, i, n. urbs Germaniæ ad Rhenum.

*N*ŏvĭdūnum, i, n. urbs Helvetiæ in Pago Bernensi.

*N*oviomagum *&* *N*ovomagum, i, n. oppidum Belgii.

*N*oviomagus, i, oppidum in agro Moguntino.

*N*ŏvŏcōmum, i, n. urbs Italiæ.

*N*ŏvŏgardia, æ, f. urbs Russiæ.

*N*uma Pompilius fuit secundus rex Romanorum.

*N*ŭmantia, æ, f. urbs Hispaniæ in Celtiberia. *Hinc N*umantius *&* *N*umantinus, a, um,

*N*umicius *sive N*umicus, i, m. fluvius in Latio, in quo repertum cadaver Æneæ, & Anna soror Didus se submersisse fertur.

*N*ŭmĭdia, æ, f. pars Africæ inter Cæsariensem Mauritaniam & Carthaginensem regionem. *Hinc N*umidæ, arum, m. incolæ, *&* *N*umidicus, a, um.

*N*ŭmitor, oris, m. filius Procæ Albanorum regis.

*N*yctelius, ii, m. cognomen Bacchi.

*N*ycteus, ei, m. filius *N*eptuni, pater *N*yctimenes, quæ cum patre suo coivit, & facti pænitens in sylvam secessit, ubi à diis in noctuam conversa est.

*N*yctileia, sacrificia quæ Baccho nocte fiebant.

*N*ymphæ erant deæ variæ apud Ethnicos, præsertim marinæ.

*N*ysa, æ, f. *vide N*isa.

*N*ystadium, ii, n. locus Finlandiæ, ubi anno 1721 die 30 Augusti inter Moscovitas & Svecos pax conclusa est.

O.

Oasis, locus inter Ægyptum *&* Libyam, quo Romani capitalis facinoris reos in exilium ad labores perpetuos mittebant.

Oaxis, is, m. fluvius Cretæ ab Oaxe filio Apollinis sic dictus; unde Oaxia tellus, *i. q.* Creta.

Obrima, æ, f. fluvius Asiæ.

Obrincus, i, m. fluvius Germaniæ.

Obria fluvius Galliæ Narbonensis.

Occitānia, æ, f, provincia Galliæ vulgò Languedoc. *Hinc* Occitanus, i, m. incola.

Oceănus, i, m. mare quod universam cingit terram. *Item* Cæli *&* Vestæ filius, maritus Tethyos, deus maris; parens fluviorum. *Hinc* Oceanitis idis *&* Oceanine, es, f. ejus filia, *&* Oceanius, a, um.

Ocēlum, i, n. urbs in Pedemontio.

Ocirŏē, es, f. *N*ympha, Oceani *&* Tethyos filia.

Ocnus, i, m. filius Tiberini regis Tuscorum *&* Mantûs, qui Mantuam condidit.

Ocrion, Britaniæ insulæ promontorium.

Octāvia, æ, f. nomen prop. fæminarum, *&* Octavius, ii, cognomen virorum Romanorum. *Hinc* Octavianus, a, um.

Octodūrum, i, m. urbs in Vallesia.

Ocўpĕte, es, f. una Harpyarum.

Odenburgum, i, n. urbs Hungariæ.

Odēra *&* Odra, æ, f. fluvius Germaniæ in Silesia.

Odrysæ, arum, m. populi olim Thraciæ. *Hinc* Odrysius, a, um, *i. q.* Thracius.

Odyssea, æ, f. libri Homeri de Ulyssis itinere. *Item* portus in Sicilia.

Oeāger, gri, m. pater Orphei.

Oeāgrus, i, m. fluvius Thraciæ.

Oēbalia, æ, f. *i. q.* Laconia, ab Oebalo rege sic dicta. *Hinc* Oebalius, a, um, *&* Oebalidæ, arum, m, *i. q.* Castor & Pollux.

Item

Item i. q. Tarentum urbs Calabriæ, quia à Laconibus condita.

Oechalia, æ, f. urbs Bœotiæ ſive Laconiæ, quam Hercules evertit propter Jolem filiam Euriti regis, qui eam ſibi deſponſam poſtea negaverat.

Oedĭpus, odis, & i, m. Laji regis Thebani & Jocaſtæ filius, quo nondum nato pater Apollinem conſuluit, qui reſpondit, eum à filio naſcituro necandum, quare Lajus infantem natum paſtori necandum dedit, de quo Oedipo fertur, quod Sphingis ænigma ſolverit.

Oeneus, ei, m. rex Ætoliæ, pater Meleagri.

Oenipons, ontis, m. & Oenipontium, ii, n. urbs in Comitatu Tirolenſi.

Oenŏmaus, i, m. filius Martis, rex Arcadiæ *vide ſupra* Hippodame.

Oenōne, es, f. Nympha Phrygia, amica Paridis, antequam Helenam raperet.

Oenofria, æ, f. regio Italiæ maritima vinifera, ab Oenotro filio Lycaonis, qui ex Arcadia in Italiam venit, ſic dicta ſumitur & pro ipſa Italia.

Oeneus, ei, m. fluvius Germaniæ in Danubium ſe effundens.

Oeta, æ, m. mons inter Macedoniam & Theſſaliam, ubi Hercules ſepultus eſt, qui hinc Oeteus dicitur. *Item* rex Colchorum *vide* Æeta.

Oetus, i, m. Gigas, Aloi filius, frater Ephialtis.

Ogyges, æ, m. rex antiquiſſimus Bœotiæ, qui Thebas ædificavit. *Hinc* Ogygius, *i. q.* Thebanus.

Ogygia, æ, f. inſula Phænicii maris, ubi Calipſo regnabat.

Oileus, ei, m. rex Locrenſium, pater Ajacis.

Olbiapolis, is, f. oppidum Galliæ Narbonenſis.

Olbiopolis, is, f. urbs Sarmatiæ Europeæ, quam mileſii condiderunt.

Olēnus, i, f. urbs Arcadiæ vel Achajæ vel Bœotiæ, ab Oleno Vulcani filio ſic dicta, ubi nutrita fuit capra Amaltheæ, quæ Jovem infantem aluit. *Hinc* ipſa capra in cæleſte ſignum relata dicitur Olenia.

Olēnus, i, m. maritus nimium formoſæ fæminæ, quæ cùm ſe deabus prætuliſſet, ambo ab iisdem iratis in lapides verſi ſunt.

Olĕria, æ, f. cognomen Minervæ.

Olĕria, orum, n. feſtum Minervæ.

Olĕrus, i, f. urbs Cretæ.

Oligros, i, f. inſula in Ægeo una Cycladum.

Oliba, æ, f. urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis.

Olicana, æ, f. urbs Britanniæ.

Olizon, onis, urbs Theſſaliæ.

Olomucium, ii, n. urbs Moraviæ.

Olympe, es, f. urbs Illyridis. Olympei incolæ.

Olympia, æ, f. urbs Achajæ, ubi erat templum Jovis Olympii, ubi etiam Hercules inſtituit ludos curules & gymnices, qui celebrabantur quovis quinto anno, & hi ludi vocabantur Olympia, orum, n. *Hinc* Olympiacus, Olympicus & Olympionicus, a, um.

Olympias, adis, f. tempus 4 annorum apud Græcos.

Olympus, i, m. altiſſimus mons Græciæ inter Theſſaliam & Macedoniam, qui & pro cælo ſumitur. *Hinc* rector Olympi, *i. q.* Jupiter & Olympius, a, um, *i. q.* cæleſtis. *Item* alius eſt Olympus in Gallogræcia, alius in Myſia, alius in Æthiopia.

Olynthus, i, f. urbs Thraciæ juxta Beticam ab Athenienſibus everſa. *Hinc* Olynthiacus, a, um.

Olyras, fluvius eſt prope Thermopylos.

Olyſippe, f. & Olyſipum, i, n. *i. q.* Liſabona.

Ombrios, una & prima ex inſulis fortunatis.

Omphăle, es, f. regina Lydiæ, cui Hercules ejus amore captus ſervivit in veſtitu muliebri ut ancilla dominæ.

Onăcrus, i, m. fluvius in Ducatu Brunſvicenſi.

Onaſus, i, m. fluvius Auſtriæ.

Oncheſtus, i, m. filius Neptuni.

Oncheſtus, i, f. urbs Bœotiæ.

Onochonus, i, m. fluvius Theſſaliæ, unus ex iis, quos Xerxis exercitus dicitur ebibiſſe.

Onolilia, æ, f. & Onoldium & Onoldsbachium, i, n. urbs Franconiæ. *Hinc* Onoldinus & Onoldsbachenſis.

Oŏnæ, arum, f. inſulæ in Oceano ſeptentrionali.

Opheltes, is, m. filius Lycurgi regis Thracum & alumnus Hypſipyles, aliter dictus Archemorus.

Ophion, ŏnis, m. ſocius Cadmi, ex dente ſerpentino natus, unà cum Cadmo & ſociis Thebarum conditor.

Ophiræ erant Hæretici, qui ſerpentem vivum nutriebant & venerabantur, & Chriſtum ſub ſpecie ſerpentis colebant.

Ophiuchus, i, m. eſt ſignum cæleſte *i. q.* anguitenens.

Opis, is, f Nympha Dianæ comes.

Opitergium, ii, n. urbs Italiæ.

Oppa & Oppavia, æ, f. urbs Sileſiæ.

Oppia, æ, f. una ex Veſtalibus, quæ convicta ſtupri, viva defoſſa eſt.

Oppiānus, i, m. Grammaticus & Pöeta inſignis.

Ops, opis, f. filia Cæli & Veſtæ, ſoror & uxor Saturni.

Opus, untis, f. urbs Locridis. *Hinc* Opuntii *i. q.* Locrenſes.

Orbēlus, i, m. mons Thraciæ.

Orbilius, ii, m. Beneventanus Grammaticus, Horatii in pueritia præceptor, in pueros nimium ſævus.

Orcădes, um, f. inſulæ multæ in Oceano Boreali ultra Britanniam.

Orchŏmĕnus, i, m. fluvius & mons Theſſaliæ. *Item* in gen. fæm. urbs ad dictum montem ſita.

Orcus, i, m. ſumitur pro inferno & Plutone. *Item* fluvius Theſſaliæ.

Oreădes. um, f. Nymphæ montanæ.

Orĕsĭtrŏphus, i, m. unus ex canibus Actæonis

Oreſtes, is, m. filius Agamemnonis regis & Clitemneſtræ, qui matrem occidit eo, quod illa patrem ſuum occiderat. Deinde Pyrrhum Achillis filium, qui Hermionem ſibi prius deſponſatam uxorem duxerat, clam in templo occidit, & Hermionem recepit.

Orĭgĕnes, is, m. Alexandriâ oriundus, Theologus magni nominis in tertio ſeculo, qui tempore Philippi I. Chriſtiani Imperatoris fidem Evangelicam ſcriptis & viva voce illuſtravit. Incidit tamen in aliquot errores ab Eccleſia Catholica damnatos.

Orion, ŏnis, m. ſydus cæleſte. *Item* filius Neptuni ex Enyale filia Minois.

Orīthēa, æ, f. nomen prop. *Nymphæ*.

Orithya, æ, f. filia Erichtei regis Athenienſis, quam Boreas rapuit, in Thraciam tulit, & ex ea Cethum & Calaim genuit, qui cum Argonautis in Colchidem navigaverunt. *Item* regina Amazonum, quæ Marpeſiæ matri ſucceſſit.

Orneus, ei, m. Ixionis & Nubis filius, unus ex Centauris. *Item* cognomen Priapi. *Hinc* Ornea, orum, n. feſtum Priapo ſacrum.

Orŏētes, is, m. rex Parthorum, qui Polycratem Samiorem regem victum ſuſpendit.

Orontes, is, m. fluvius, qui dividit Syriam ab Antiochia. *Item* mons, inter quem & Orontem fluvium urbs Antiochia poſita eſt. *Item* nomen Trojani, qui cum Ænea in Italiam navigavit.

Orpheus, ei, m. Thrax, filius Oeāgri *vel* Apollinis & Calliopes Muſæ, Pöeta vetus & citharædus optimus, qui dulcedine cantûs dicitur feras, ſaxa, arbores & inferos moviſſe, quod ideo fictum eſt, quoniam agreſtes & feros homines ſua eloquentia & perſuaſione ad meliorem vitæ cultum redegit. *Hinc* Orphaicus & Orphicus, a, um.

Orthŏcŏrўbantes, um, m. populi Medis & Hyrcanis finitimi.

Ortўgia, æ, f. inſula in Ægeo mari omnium Cycladum clariſſima, Apollinis templo & mercatu nobilis, prius dicta Delos inſula.

Oſa, æ, fluvius Hetruriæ.

Oſci, orum, m. populi Italiæ in Campania.

Oſdrŏēne, es, f. regio Meſopotamiæ.

Osiris, is, & idis, m. Jovis & Niobæ filius, primò rex Argivorum, deinde relicto fratri hoc regno, profectus in Ægyptum, ibi regnavit & Isim duxit uxorem. Tandem à Typhone fratre suo clam occisus, & ab Iside diu quæsitus fuit, quæ inventum corpus in insula Acatos dicta sepelivit. Colebatur hic ab Ægyptiis sub forma bovis, & Apis sive Serapis nuncupatus est.

Ossa, æ, m. mons Thessaliæ, ubi Centauri morabantur. *Hinc* Ossæus, a, um.

Ostia, æ, f. urbs in Latio. *Hinc* Ostiensis e.

Ostrogothia, æ, f. provincia Sveciæ. *Hinc* Ostrogothi incolæ.

Othrys, yis, m. mons Thessaliæ, Centaurorum olim sedes.

Ottŏnium, ii, n. urbs Daniæ in Fionia.

Otus & Ephialtes *vide* Iphimedia.

Ovētum, i, n. urbs Hispaniæ in Asturia.

Ovidius, ii, m. fuit celebris Pöëta Latinus.

Ovilăbis & Ovialis, is, f. urbs Austriæ superioris.

Oxyrrinchus *sive* Oxyrrnynchus, i, f. urbs Ægypti dicta ab Oxyrrnyncho pisce, qui ibi templum habuit, & cui Ægyptii divinum cultum exhibebant.

Oxonia, æ, f. & Oxonium, ii, n. urbs Angliæ. *Hinc* Oxoniensis Comitatus.

P.

Pāchȳnus, i, m. promontorium Siciliæ.

Pactōlus, i, m. fluvius Lydiæ aureâ arenâ dives.

Pacūvius, ii, m. Brundusius, nepos Ennei Pöëtæ, celebris Tragædiarum scriptor.

Pāderborna, æ, f. urbs Westphaliæ. *Hinc* Paderbornensis.

Pădua, æ, f. Venetorum urbs celebris, *aliter* Patavium. *Hinc* Paduanus, i, m. Incola.

Pădus, i, m. maximus Italiæ fluvius, *aliter* Eridanus, *vulgò* Po.

Pădūsa, æ, f. fluvius, Padi brachium, *aliter* Massanicum.

Pæon, ŏnis, m. medicus celebris. *Hinc* Pæonianus & Pæonius, a, um.

Pæonia, æ, f. regio Macedoniæ. *Hinc* Pæones incolæ.

Pæstum, i, n. urbs Lucaniæ, rosis abundans, & arbores ibi bis in anno fructificant. *Hinc* Pæstanus, a, um.

Pægæ, arum, f. urbs Locrensium.

Păgăsæ, arum, f. urbs Thessaliæ. *Hinc* Pagasæus, *i. q.* Jason & Pagasæa puppis, *i. q.* Argos.

Pălæmon, ŏnis, m. filius Athamantis & Inûs, Deus maris. *Hinc* Palæmonius, a, um.

Palæstīna, æ, f. regio Syriæ conjuncta Arabiæ, *i. q.* Judæa. *Hinc* Palæstinus & Palæstineus, a, um.

Pălămēdes, is, m. Nauplii filius, rex Eubœæ ab ipsis Græcis fraude Ulyssis ad Trojam occisus.

Palantēum, ei, n. *vel* Pallateum urbs in Palatino monte à Pallante Evandri proavo condita.

Palantia, æ, f. oppidum Hispaniæ Tarraconensis.

Palantium, ii, n. urbs Arcadiæ, Evandri regis patria.

Palatina, æ, f. quarta regio urbis Romæ circa Palatinum montem.

Palatinatus, ûs, m. Ducatus electoralis in Imperio ad Rhenum vulgò *Pfatz*. Dividitur in superiorem & inferiorem. *Hinc* Palatinus Rheni Elector.

Palatium, ii, m. mons Palatinus Romæ, unus ex septem. *vide* Palatina. *Hinc* Palatual, is, n. sacrificium in monte Palatino oblatum, & Palatualis, is, m. dictus fuit sacrificulus.

Păles, is, f. Dea pastorum. *Hinc* Palilia & Parilia, orum, n. erant festa in honorem Palis, & in memoriam conditæ urbis Romæ.

Pălīci, orum, m. dicti sunt gemini fratres, Jovis & Thaliæ Nymphæ filii.

Pălīnurus, i, m. promontorium Lucaniæ à Palinuro gubernatore classis Æneæ ibi sepulto sic dictum.

Palisci, *i. q.* Palici.

Palladius, ii, m. nomen viri, qui de Agricultura 12 libros ſcripſit.
Pallanteum *vide* Palanteum.
Pallantia *vide* Palantia.
Pallas, antis, m. Evandri filius, qui Æneæ in ſuppetias miſſus adverſus Turnum, ab eo occiſus eſt.
Pallas, adis, f. filia Jovis, ſine matre ex ejus cerebro nata, dea ſapientiæ, artium & armorum, inventrix olei & lanitificii, *aliter* vocatur Minerva & Tritonia. *Hinc* Palladis arx eſt cerebrum; Palladis arbor olea, & Palladis avis noctua. *Hinc* Palladius, a, um.
Pallēne, es, f. oppidum in finibus Macedoniæ *Item* vicus Atticæ regionis. *Hinc* Pallenſis.
Palmyra, æ, f. magna urbs Aſſyriorum. *Hinc* Palmyranus & Palmyrenus, a, um. Pamiſus, i, m. fluvius in Theſſalia & Thracia.
Pampĕlōna, æ. f. urbs *Navarræ*.
Pamphagi, orum, m. populi Æthiopiæ, qualibet re veſcentes.
Pamphilus, i, m. nomen virorum, *i. q.* cuilibet carus.
Pamphylia, æ, f. regio in minore Aſia. *Hinc* Pamphylius, a, um.
Pan ānis, m. deus paſtorum cornutus & capri-nis pedibus. *Hinc* Panicus, a, um.
Panætōlium, ii, n. mons Ætoliæ altiſſimus ita dictus, quaſi totam occupet Ætoliam.
Panchæi, orum, m. populi quondam Lybiæ.
Panchaja, æ, f. regio Arabiæ nempe Sabeæ, ubi thus naſcitur. *Hinc* Panchæus & Panchaicus, a, um.
Panda, æ, f. dea viarum & pacis. Pandana porta erat Romæ porta ſemper aperta.
Pandion, ŏnis, m. rex Athenienſium, pater Prognes & Philomelæ.
Pandōra, æ, f. dea formoſiſſima & gratioſiſſima, cui ſinguli dii & deæ ſua dona dederunt, nempe Pallas ſapientiam, Venus decorem, Apollo muſicam, Mercurius eloquentiam. Unde dicitur Pandora, quaſi omnium donum vel ab omnibus donata.
Pandoræ, arum, m. populi in convallibus Indiæ, qui 200 annos vivunt, & in juventa candidos, in ſenectute verò nigros capillos habent.
Pandŏſia, æ, f. urbs in Epiro, non procul ab Acheronte amne. Alia in Lucania Italiæ regione, quæ atiam Acheronte quodam fluvio irrigatur.
Paneus, ei, m. fons eſt ſub Libano monte, in quem ſi quæ natantia projiciantur, omnia in lacu Phiala dicto reperiuntur.
Pangæus, i, m. & Pangæa, orum, n. mons Thraciæ.
Paniſci, orum, m. parvi dii ſylveſtres.
Pannōnia, æ, f. regio duplex, ſuperior, *i. q.* Auſtria, & inferior, *i. q.* Hungaria. *Hinc* Pannones & Pannonii, *i. q.* Hungari, & Pannonicus, a, um.
Pănomphæus, i, m. cognomen Jovis.
Pānŏpe, es, & Panopēa, æ, f. Nympha marina, Nerei & Doridis filia.
Pānŏpŏlis, is, f. urbs Ægypti, ubi Pan colebatur.
Pănormus, i, f. & Panormum, i, n. inſignis urbs Siciliæ. *Hinc* Panormita, æ, m. & Panormitanus, a, um.
Pantagias, æ, m. fluvius Siciliæ.
Pantheon & Pantheum, i, n. fuit Romæ templum omnium Deorum à M. Agrippa conditum.
Panthous & Panthus filius Otrei fratris Hecubæ. *Hinc* Panthoides.
Paphlagonia, æ, f. regio Aſiæ minoris, hodie dicitur Natolia.
Paphus, i, m. filius Pygmalionis, qui urbem Paphum in inſula Cypro, & templum Veneris in ea condidit. *Hinc* Venus dicitur Paphia.
Pāpia, æ, f. urbs in Ducatu Mediolanenſi.
Parapotamia, æ, f. regio Aſiæ penes fluvium Tigrim.
Parcæ, arum, f. tres deæ erant fatales, nempe Clotho, Lacheſis & Atropos, quæ quidquid homini addixerunt, id fieri neceſſarium eſſe fabulantur Pŏëtæ.
Parentium, ii, n. urbs Iſtriæ.

Păris,

Păris, idis, m. Priami regis Trojæ ex Hecuba uxore; quæ cum esset gravida, somniavit, quod pareret facem; quæ Trojam combureret. Quare territus rex jussit puerum natum occidi, Hecuba verò materna pietate mota, curavit illum clam educari apud pastorem. Et cùm adolevisset, Juno, Pallas & Venus de pulchritudine contendentes, propter aureum pomum, in quo scriptum erat: *detur pulchriori*, à Jove ad *Paridem* arbitrum missæ sunt. Cui cùm Juno regnum, *Pallas* sapientiam, Venus voluptatem & pulcherrimam mulierem promisisset, ipse pro Venere sententiam tulit. *Postea* à patre agnitus & in gratiam susceptus. Spartam navigans Helenam uxorem Menelai regis rapuit, ob quod ortum est bellum Trojanum. Tandem Achillem dolose occidit.

*P*ărīsii, orum, m. *vide* Lutetia. *Hinc Pari*siensis *&* *Parisinus*.

*P*arma, æ, f. urbs Italiæ. *Hinc P*armensis.

*P*armĕnio, onis, m. belli dux Alexandri M.

*P*arnassus, i, m. mons in *Ph*ocide, Apollini, musis *&* Baccho sacer. *Hinc Pa*rnassius & *P*arnassus, a, um.

*P*arnus, i, m. nauta fuit pauperculus.

*P*aros, i, f. insula una Cycladum, ubi candidissimum marmor habetur, quod *P*arium dicitur.

*P*arrhăsia, æ, f. regio in *P*eloponeso, *i. q.* Arcadia. *Hinc P*arrhasius incola mas *&* *P*arrhasis, idis, fæmina.

*P*arrhasius, ii, m. celebris pictor Ephesi.

*P*arthenius, ii, m. mons Arcadiæ. *Item* cognomen Virgilii.

*P*arthĕnope, es, f. una Syrenum, quæ præ dolore, quod prætereuntem Ulyssem cum sociis in scopulos cantu pellicere non potuissent, in mare se præcipitaverunt.

*P*erthĕnopēius, a, um, *i. q.* Neapolitanus.

*P*arthenopeius *sive* *P*arthĕnŏphēus, i, m. filius Meleagri, rex Arcadiæ, qui pene puer profectus est ad bellum Thebanum & occisus est.

*P*arthĕnŏpŏlis, is, f. *i. q.* Magdeburgum.

*P*arthia, æ, f. *&* *P*arthiēne, es, f. regio Assyriæ. *Hinc P*arthi incolæ, qui sagittis adeo claruerunt, ut fugientes à tergo jacularentur; aversique sequentes hostes læderent perinde ac adversi. *Hinc P*arthicus, a, um.

*P*ărunda, æ, f. *i. q.* Lucina, dea partûs.

*P*āsĭphaa, æ, *&* *P*asiphăe, es, f. filia Jovis, *&* uxor Minois regis Cretensis, mater Minotauri, quem ex Tauro scriba regio peperisse fertur *vide* Minotaurus.

*P*āsĭthea, æ, *&* *P*asithee, es, f. una ex tribus Gratiis, *aliter* Euphrosyne.

*P*āsĭthŏe, es, f. Nympha marina, Nerei *&* Doridis filia.

*P*assavia, æ, f. *&* *P*assavium, ii, n. urbs Episcopalis ad Danubium sita. *Hinc P*assaviensis.

*P*atăra, æ, f. urbs Lyciæ, ubi Apollo responsa dabat. *Hinc P*ataræus, a, um.

*P*ătăvium, ii, n. *i. q.* *P*adua. *Hinc P*atanius, i, m.

*P*ăterniăcum, i, n. urbs in Bernensi pago.

*P*athmos *&* *P*athmus, i, f. insula parva in Ægæo mari, una Sporadum, in qua S. Joannes Evang. exulans Apocalipsim scripsit.

*P*atræ, arum, f. urbs Achajæ, in qua D. Andreas passus est. *Hinc* Patranus *&* Patrianus, a, um.

*P*atragia fluvius Siciliæ.

*P*ătyleius, ii, m. cognomen Jani, cujus templum in Bello patebat.

*P*aūsānias, æ, m. dux Lacedæmonius, in bello contra Xerxem proditionis damnatus. *Item* nobilis adolescens in Macedonia, qui Philippum regem patrem Alexandri occidit, eò quod justitiam sibi sæpe rogatus exercere noluisset.

*P*edemontium, ii, n. regio Sabaudiæ. *Hinc* Pedemontanus, a, um.

*P*ĕgăsa, æ, f. urbs Thessaliæ, postea dicta demetria. *Hinc* Pegasea, æ, f. dicta est navis Argonautarum; quam Jason in Thessalia exstruxit.

*P*ĕgăsĭdes, um, f. dicuntur Musæ à fonte Heliconis illis dicato, quem Pegasus pede suo fecisse traditur.

Pĕgăſus, i, m. equus alatus, ex cruore Meduſæ natus, qui in Heliconem volans, & pede terram feriens, fontem fecit Muſis ſacrum, nomine Hippocrenem. Deinde cùm in Pirenem fontem dulcem caput inclinaret, Bellerephon ipſum aſcendit, & in cælum volare volens decidit. Pegaſus autem in cælum perveniens inter ſydera poſitus eſt. *Hinc* Pegaſeus, Pegaſius *&* Pegaſicus, a, um.

Pegnēſus, i, m. fluvius Franconiæ.

Pegu, regnum, urbs & fluvius in India.

Pekinga, æ, f. Chinarum metropolis.

Pelagiani, orum, m. erant hæretici in quinto ſeculo à Pelagio ſic dicti.

Pĕlasgia, æ, f. parva quondam regio Theſſaliæ. *Hinc* Pelasgi incolæ, *&* *i. q.* Græci.

Pelaſgonia, æ, f. pars Macedoniæ ſeptentrionalis.

Pĕlaſgus, i, m. filius Jovis. *Hinc* Pelaſgius, a, um.

Pĕlēthrŏnium, ii, n. urbs Theſſaliæ.

Pēleus, ei, m. Æaci & Æginæ filius, pater Achillis, qui dicitur Pelides.

Pĕlias, æ, m. filius Neptuni, rex Theſſaliæ, patruus Jaſonis.

Pelias, adis, f. dicta eſt lancea Achillis.

Pēligni, orum, m. populi Italiæ in Sabinis.

Pelignus, i, f. urbs in regno Neapolitano in Aprutio citeriori, Ovidii patria. *Hinc* Pelignus, a, um.

Pēlion, ii, n. mons præaltus Theſſaliæ. *Hinc* Peliacus *&* Pelius, a, um.

Peliſa, æ, f. urbs & comitatus in Hungaria inferiore.

Pella, æ, f. urbs Macedoniæ in Græcia, in qua Alexander M. natus. *Item* urbs in Judæa. *Hinc* Pellæus, a, um.

Pellēne, es, f. urbs in Achaja.

Pĕlŏpēa, æ, f. Thyeſtis filia, quæ à patre gravida facta, inſigni forma infantem peperit, & ne turpitudo ſua palam fieret, eum feris devorandum in ſylva reliquit. Quem repertum paſtores lacte caprino educârunt, & Ægiſthum appellârunt.

Pĕlŏpīdas, æ, m. dux Thebanus fortiſſimus. *Hinc* Pelopidæ, arum, m. ejus poſteri.

Pĕlŏpŏnēſia, æ, f. mulier fuit, quæ quinque partubus ſemper quatuor liberos enixa eſt.

Pĕlŏponnēſus, i, m. magna Achajæ ſive Græciæ Peninſula, olim Apia & Pelagia, poſtea à Pelope Tantali filio Peloponneſus, hodie autem Morea dicta. *Hinc* Peloponnēſiăcus *&* Peloponneſius, a, um.

Pĕlops, ŏpis, m. filius Tantali, rex Phrygiæ, & Gaygetæ potentiſſimus & ditiſſimus, quem pater coxit, & bis comedendum appoſuit, ſola tamen Ceres humerum reliquis abſtinentibus comedit. Vitæ iterum reſtitutus humerum eburneum recepit, deinde cum Oenomao rege Achajæ certavit, illumque vicit, *vide* Hippodame.

Pĕlōria, orum, n. feſta erant olim apud Theſſalienſes, quibus Domini ſua mancipia juxta placitum libertate donârunt.

Pĕlōrius, i, m. urbs & promontorium Siciliæ verſùs Italiam, à Peloro gubernatore navis Annibalis ibidem ſepulto ſic dictum.

Peltæ, arum, f. urbs Phrygiæ, unde vicinus campus Peltinus appellatus.

Pēlūſium, ii, n. unum ex 7 oſtiis Nili, Arabiam ſeparans ab Ægypto, ad cujus dexteram ripam olim celebris civitas ejus nominis ſita fuit, poſtea Damiata dicta. *Hinc* Peluſiotæ, arum, m. incolæ & populi circa Peluſium habitantes dicti, *&* Peluſius, Peluſiacus, Peluſianus *&* Peluſinus, a, um.

Pĕnātes, ium, m. *i. q.* dii domeſtici.

Pēnĕlŏpe, es, f. filia Icari, uxor Ulyſſis, fidei conjugalis adeo tenax, ut abſente 20 annos marito, nullis procorum blanditiis & pollicitationibus ad violandam illam induci potuerit. *Hinc* Penelopæus, a, um.

Peneus, ei, m. fluvius Theſſaliæ inter Oſſam & Olympum montes, in ejus ripa fabulantur poëtæ Daphnem in laurum fuiſſe converſam, quæ inde Peneia dicitur. *Hinc* Peneius, a, um.

Penſylvānia, æ, f. una ex coloniis confæderatis hodie Anglicanis in America Septentrionali, cujus metropolis Philadelphia, in qua congreſſus Americanus confæderatus hodie ſedem ſuam habet.

Pentăpŏlis, is, f. regio Syriæ inter Palæſtinam & Ara-

& Arabiam, nomen ducens à suis 5 urbibus, nempe: Sodoma, Gomorrha, Adama, Seboim & Segor. Dicitur & Cyrenacia ab urbe Cyrene, quæ fertur ejus esse metropolis. *Hinc* Pentapolitanus, a, um. *&* Pentapolitana regio *i. q.* Cyrenaica.

Penthĕsĭlea, æ, f. regina fuit Amazonum ab Achille occisa in bello Trojano.

Pentheus, ei, m. rex Thebanus, filius Echionis & Agaves, qui sacra Bacchi contemnens, à matre, sorore cæterisque fœminis bacchantibus laceratus fuit.

Percōpe *&* Percote, es, f. urbs Troadis. *Hinc* Percosius incola.

Perga, æ, f. urbs & regio Pamphiliæ, templo Dianæ celebris. *Hinc* Pergæus, a, um.

Pergăma, orum, n. nomen arcium Trojanarum. *Item i. q.* Troja. *Hinc* Pergameus *i. q.* Trojanus.

Pergămum, i, n. urbs Italiæ.

Pergămus, i, f. urbs Asiæ vel Troadis, Galeni medici patria. *Hinc* Pergamēnus, a, um.

Pĕriander, dri, m. Cypseli filius, Corinthiorum rex, unus ex 7 sapientibus Græciæ.

Pĕribæa, æ, f. Eurymedontis gigantis filia, ex qua Neptunus Nausithoum Alcinoi patrem suscepit.

Pericionius, ii, m. cognomen Bacchi.

Pĕrĭcles, is, m. celebris orator Atheniensis.

Pĕrĭclўmĕnus, i, m. filius Nelei.

Pĕrillus, i, m. Atheniensis faber, ingenio præstans, qui Phalaridi tyranno Agrigentino taurum ex ære fabricavit, in quo reus clauderetur, ac subjecto igne mugitum bovis ederet, pro quo artificio cùm amplissimum à tyranno (qui novis semper tormentis excogitatis delectabatur) speraret munus, inclusus tauro, suppositisque ignibus, primus suæ artis experimentum præbuit. *Hinc* Perilleus, a, um.

Pĕrinthus, i, f. clara urbs Thraciæ in Propontide, aliter dicta Heraclea, in qua fuit Amphitheatrum ex uno marmore excisum, quod inter septem orbis miracula computabatur. *Hinc* Perinthius, a, um.

Peripatetici, philosophi erant Athenis è Platonis schola, quorum princeps fuit Aristoteles, sic dicti, quia deambulando discebant & disputabant.

Permessis, idis, *&* idos, *&* Permessus, i, m. fluvius Bœotiæ, ex Helicone monte profluens, Phæbo & Musis sacer. *Hinc* Permessius, a, um.

Pĕro, onis, f. filia *Nelei*, soror *Nestoris* & Periclymeni, miræ pulchritudinis.

Perpiniănum, i, n. urbs Galliæ in comitatu Ruscionensi.

Persēis, idis, f. *Nympha*, Oceani & Tethyos filia. *Item* filia Persis, aliàs Hecate.

Persĕphŏne, es, f. cognomen Proserpinæ.

Persĕpŏlis, is, f. metropolis Persiæ.

Perses, is, m. rex Macedonum, qui ab Æmilio proconsule victus, & in acie captus, ductus est in triumphum Romam cum uxore & liberis, periitque in carcere animi mærore confectus. *Item* filius Solis & Persæ pater Hecates. *Item* Perses, is, *&* Perseus, ei, m. filius Jovis ex Danàé Acrisii Argivorum regis filia, quam Jupiter commutatus in aureum imbrem violavit. Ex quo concubitu natus est Perseus, qui postea avum imprudens interfecit. Hic Andromedam saxo alligatam & à ceto devorandam liberavit, ac uxorem duxit, multosque hostes ostenso capito Medusæ convertit in saxa. Tandem Argos reversus Acrisium regem patruum suum (à quo cum matre infans fuerat expositus) occidit, & pro eo regnavit.

Persia *&* Persica, æ, f. *&* Persis, idis, f. regnum in Asia à Persè sive Perseo rege sic dicta. *Hinc* Persæ incolæ, *&* Persicus, a, um.

Persius, ii, m. poëta Latinus satyricus & obscurus sub *Nerone* Volaterræ natus.

Peru indecl. regnum amplum in America meridionali. *Hinc* Peruanus *&* Peruvianus.

Pĕrŭgia, æ, f. urbs Italiæ in ducatu Spoletino.

Perusia, æ, f. urbs Hetruriæ *i. q.* Perugia.

Pessinus, untis, f. Emporium Phrygiæ, maximo orbis templo Deorum matri Dindymenæ seu Cybelæ sacro clarum. *Hinc* Pessinuntia, æ, f. *i. q.* Cybele.

Pĕtĭlia,

Pĕtĭlia, æ, f. urbs Græciæ à Philoctete condita.

Pĕtĭliānum, i, n. urbs in Ducatu Florentiæ.

Pĕtŏvium, ii, n. urbs Styriæ inferioris.

Petra, æ, f. urbs Siciliæ. *Hinc* Petrini incolæ. *Item* urbs *N*abathæorum in Arabia, montibus & desertis circumdata & inaccessa. *Hinc* Petræa pars Arabiæ. *Item* Petræa, æ, f. *N*ympha, Oceani, & Tethyos filia.

Petrŏcŏrium, ii, n. urbs Galliæ in provincia Petroviensi.

Peuce, es, f. insula Borealis in Istro.

Phăbĭrānum, i. n. *i. q.* Brema, urbs in ducatu Bremensi.

Phæaces, um, m. populi erant luxuriosi Corcyræ, unde Corcyra, Phæacia dicta, quæ est insula in ostio maris Adriatici. *Hinc* Phæacius & Phæacus, a, um.

Phæăcum, i, n. urbs in planitie Phæaciæ insulæ.

Phædĭmus, i, m. filius Amphionis & *N*iobes.

Phædon Atheniensis in convivio à 30 Atheniensium tyrannis necatus fuit, cujus filiæ virgines dum adversus quorundam vim pudicitiam illibatam aliter servare non possent, invicem se complexæ in puteum desilientes, necem sibi consciverunt.

Phædra, æ, f. filia Minois regis & Pasiphaës.

Phædrus, i, m. poëta fuit Græcus.

Phæniana, æ, f & Phæniana castra urbs Sveviæ.

Phæstum, i, n. urbs Cretæ. *Hinc* Phæstius, a, um. Phæstia tellus *i. q.* Creta. & Phæstius, ii, m, *i. q.* Apollo.

Phæstus, i, m. promontorium Cretæ.

Phăĕton, ontis, m. filius Solis & Clymenes, qui multis precibus à patre impetravit, ut currum solis, qui 4 equis trahitur, uno die regeret. Sed tanto operi impar, equis cum non audientibus, & extra viam currentibus mundum incendit solis ardore. Quare Jupiter etiam cælo timens fulmine ipsum occidit. *Hinc* Phăëtontiades, um, f. *i. q.* Phăëtontis sorores, & Phăëtonteus & Phăëtontius, a, um. *Item* Phăĕtusa, æ, f. filia Solis, soror Phăëtontis, *vide* Heliades.

Phăgo, onis, m. homo fuit incredibilis edacitatis. *Hinc* Phăgēsia, orum, n. plur. *i. q.* Bacchanalia.

Phălantus, i, m. fuit Lacedæmonius, quo auctore Spartani Tarentum condiderunt.

Phălăris, idis, m. tyrannus Siciliæ, crudelissimus in urbe Agrigento, *vide supra* Perillus.

Phălĕrium, ii, n. urbs in ditione Florentiæ. *Hinc* Phalerisci & Phalisci incolæ.

Phălernus, i, m. mons Campaniæ prope Puteolos, ubi optimum vinum nascitur, scribitur & Falernus.

Phănæus, i, m. mons in Chio, optimi vini ferax.

Phărăo, ŏnis, m. cognomen regum Ægypti.

Pharmăcūsæ, arum, f. duæ parvæ insulæ in mari Græco.

Phăros & Pharus, i, m. parva insula Ægypti contra ostia Nili, prope Alexandriam urbem. *Item* turris alta ad littus maris in commodum navigantium sita. *Hinc* Pharius & Phariaticus, a, um.

Pharsălia, æ, f. *i. q.* Thessalia.

Pharsălus, i, f. & Pharsalum, i, n. urbs Thessaliæ. *Hinc* Pharsalius & Pharsalicus, a, um. Bellum Pharsalicum.

Phăsēlis, idis, f. urbs Pamphiliæ in monte sita, piratarum olim perfugium. *Hinc* Phaselita &c. incola.

Phāsis, is, & idis, m. magnus Colchorum fluvius, dividens Europam ab Asia, à quo phasiani nomen sumpserunt, qui ibi in magna habentur copia. *Item* urbs ad hunc fluvium sita. *Hinc* Phasias, adis, f. *i. q.* Medea, & Phasiāne, es, f. erat dea, quæ ibi colebatur, & Phasiacus, a, um.

Phēmŏnŏe, es, f. nomen Sibillæ, quæ fertur prima fuisse Apollinis Delphici vates & carminis heroici inventrix.

Pheneus, ei, m. lacus Arcadiæ, cujus aqua noctu perniciosa in die salutaris.

Pheræ, arum, f. urbs Thessaliæ, & Laconiæ & Bœotiæ. *Hinc* Pheræus, i, m. incola.

Pheugărum, i, n. urbs Saxoniæ.

Phidias, æ, m. celebris sculptor in ebore. *Hinc* Phidiacus, a, um.

Phila, æ, f. urbs Macedoniæ. *Item* insula maris Gallici.
Philădelphia, æ, f. urbs Asiæ in Natolia, in hac fuit una ex 7 Ecclesiis in Apocalypsi commemoratis. *Item* metropolis Pensylvaniæ in America Septentrionali, *vide* Pensylvania.
Philēsius, ii, m. cognomen Apollinis.
Philētas, æ, m. pöeta, qui floruit ætate Philippi & Alexandri Macedonum, præceptor Ptolomæi Philadelphi, corpore adeo tenui, ut necesse fuerit plantis ejus plumbum adhibere, ne ventis raperetur.
Philia, æ, f. dea fuit amicitiæ apud Romanos.
Philippi, orum, m. urbs Macedoniæ, antea Dathos, à Philippo Macedonum rege ejus instauratore sic dicta. *Hinc* Philippensis, is, m. incola, *&* Philippensis, e, *ac* Philippicus, a, um.
Philippōburgum, i, n. urbs munita ad Rhenum.
Philippopŏlis, is, f. urbs Hannoniæ.
Philistæi *&* Philistini, orum, m. populi erant Palæstinæ. *Hinc* Philistæus gigas, *i. q.* Goliath.
Philistion, pöeta fuit comicus, qui Socratis ætate floruit, & nimio risu interiit.
Phillȳra, æ, f. Nympha, ex qua Saturnus Chironem Centaurum genuit, qui à matre Phillyrides nuncupatur. *Hinc* Phillyrius *&* Phillyreius, a, um.
Philo, onis, m. celebris Judæus Alexandrinus.
Philoctētes, is, m. Pæantis filius & comes Herculis, quem sepelivit, & sagittas illius accepit. Cumque iret ad bellum Trojanum, una illarum sagittarum in pede vulneratus, in Lemno mansit. Tandem in Calabria urbem Petuliam condidit.
Philŏmēla, æ, f. filia Pandionis regis Atheniensis, quam Tereus rex Thraciæ violavit, & linguam ei abscidit, quæ postea mutata fuit in Lusciniam avem, *vide* Pregne.
Philyra, æ, f. *vide* Phillyra.
Phineus, ei, m. rex Arcadiæ, qui cum filios suos, impulsu secundæ uxoris suæ cæcâsset, ira divina ipse etiam cæcatus fuit, & Harpyjæ cibos ejus aut rapuerunt, aut fædaverunt. Sed postea Zethus & Chalais à Phineo humaniter tractati illas fugaverunt, *vide* Strophades.
Phison, m. *i. q.* Ganges.
Phlĕgĕthon, ontis, m. fluvius inferorum semper ardens. *Hinc* Phlegetontēus, a, um.
Phlegon, ontis, m. unus equorum solis.
Phlegra, æ, *&* Phlegre, es, f. urbs Macedoniæ. *Hinc* Phlegræus, a, um. Phlegræi campi, ubi Jupiter cum gigantibus bellavit. *Item* Phlegræi campi in Campania, ubi Hercules cum Gigantibus pugnâsse fertur.
Phlegyæ, arum, m. populi erant Thessaliæ à Phlegia sic dicti, templorum spoliatores, & ideo à Neptuno immisso diluvio submerti.
Phlegyas, æ, m. filius Martis, rex Lapitharum in Thessalia, pater Ixionis.
Phocæa, æ, f. urbs Joniæ. *Hinc* Phocæi *&* Phocenses incolæ.
Phōcis, idis, f. parva regio Græciæ inter Atticam & Bœotiam, in qua erat urbs Delphi, fons Castalius, Cephisus amnis, parnassus mons & templum Apollinis. *Hinc* Phocenses incolæ.
Phōcus, i, m. filius Æaci.
Phæbas, adis, f. mulier vaticinans Phœbi sacerdos.
Phœbe, es, f. Phœbi soror, *i. q.* Diana aut Luna.
Phœbus, i, m. *i. q.* Apollo, filius Jovis & Latonæ, sumitur etiam pro sole. *Hinc* Phœbeus, a, um, *&* Phœbeius, a, um. Phœbeia lampas, *i. q.* sol.
Phœmon, onis, m. lacus Arcadiæ.
Phœmŏne, es, f. filia Phœbi, quæ prima carmen heroicum cecinit.
Phœnice, es, *&* Phœnicia, æ, f. regio quondam Syriæ, propinqua Judææ. *Hinc* Phœnices incolæ, *&* Phœnissa, æ, f. mulier incola.
Phœnix, icis, m. unica avis in Arabia, quæ fertur 660 annos vivere. *Item* rex Phœniciæ, à quo regio nomen ducit. *Item* fluvius Thessaliæ. *Item* pœdagogus & magister Achillis.

Phŏloe, es, f. mons Theſſaliæ in quo Centauri habitabant.

Pholus, i, m. unus ex Centauris.

Phorcos & Phorcus, i, m. filius *Neptuni* rex Corſicæ & Sardiniæ, pater Meduſæ, (quæ ab eo Phorcys, ydis, & Phorcynis, idis, dicitur) prælio navali victus & ſubmerſus, ab irato *Neptuno* in piſcem marinum mutatus eſt.

Phormio, onis, m. dux belli celebris ſub Alexandro magno.

Phoronēus, ei, m. filius Inachi fluvii, rex Argivorum. *Hinc* Phoronis, idis, f. *i. q.* Iſis filia Inachi & ſoror Phoronei.

Photiniani erant hæretici in 4 ſeculo ab Photino Epiſcopo ſic dicti.

Phrȳgia, æ, f. regio minoris Aſiæ, habens ab oriente Cappadociam, à meridie Lycaoniam, ab occidente Troadem, à ſeptentrione Galatiam, quæ tamen pars ejus eſt, & propter vicinitatem pro Troade ponitur, unde Troes vel Trojani dicuntur Phryges. *Hinc* Phryges, Phrygiones dicuntur, qui acu pingunt & veſtes auro intexunt, & Phrygium, ii, n. dicitur corona papalis, & Phrygius, Phrygianus & Phrygionius, a, um. Phrygianæ veſtes, *i. q.* acu pictæ. Phryx, igis, m. incola, & *i. q.* Trojanus. *Item* Phrygia Sybilla.

Phryxus, i, m. filius Athamantis regis Thebarum ex Nephele uxore priore, *vide* Helle.

Phthia, æ, f. urbs Theſſaliæ, Achillis patria. *Hinc* Phthius, i, m. *i. q.* Achilles & Phthiōta, æ, m. incola, & Phthiōtia, æ, f. una ex 4 partibus Theſſaliæ, & Phthius ac Phthioticus, a, um.

Phȳlăca, æ, f. regio Aſiæ. *Hinc* Phȳlăcēius, a, um.

Phȳleus, ei. m. filius Jovis.

Phyllis, idis. f. filia Lycurgi Thracum regis, quæ ægre ferens ſe relictam & ſpretam à Demophoonte filio Theſei regis Athenienſis, quem unice deperibat, & ab expeditione Trojana redeuntem hoſpitio ſuſceperat, vitam ſibi laqueo ademit, converſa poſtea in Amygdalum.

Pīcardia, æ, f. provincia Galliæ.

Pīcēnum, i, n. regio Italiæ, hodie Marchia Anconitana ab Ancone urbe dicta. *Hinc* Picentes & Picentini incolæ, & Picenus *ac* Picentinus, a, um.

Pictavia, æ, f. & Pictavium, ii, n. urbs Galliæ. *Hinc* Pictavienſis incola.

Pictones, um, m. populi Galliæ in regione Aurelianenſi.

Picumnus, i, m. deus agrorum apud Romanos. *vide* Pilumnus.

Pīcus, i, m. filius Saturni, quem Circe ejus amore capta ſed ſpreta ſuis carminibus in avem picum mutavit.

Piĕria, æ, f. regio in finibus Macedoniæ: *Item* urbs Syriæ Antiochenæ. *Hinc* Pieres populi Macedoniæ, & Pierius, a, um.

Pierĭdes, um, f. *i. q.* Muſæ, ſic dictæ vel à Piero monte, in quo natæ erant, vel à novem filiabus Pieri, quas canendo vicerunt.

Piĕrus, i, m. mons Theſſaliæ.

Pilavia, æ, f. urbs Pruſſiæ.

Pilumnus, i, m. & Picumnus fratres dii erant, & quidem Picumnus ſtercorandorum agrorum uſum invenit, unde & Sterquilinius dictus eſt. Pilumnus verò artem pinſendi frumenti, unde à piſtoribus colitur.

Pimpla, æ, m. Pimplēa, æ, & Pimplētis, idis, f. mons Thraciæ Muſis ſacer. *Hinc* Pimpleides, um, f. Muſæ, & Pimpleus, a, um.

Pinarus, i, m. fluvius Siciliæ.

Pindărus, i, m. pŏëta Thebanus, Lyricorum princeps, cujus domui vel poſteris pepercit rex Alexander, dum Thebas everteret. *Hinc* Pindaricus, a, um.

Pindus, i, m. mons in finibus Theſſaliæ, cujus una pars Helicon, altera Parnaſſus dicitur, ubi Muſæ ſedem ſuam fixerunt.

Piræus, i, m. portus eſt Athenis, 400 capax navium, murô 2000 paſſuum urbi conjunctus. *Hinc* Piræus, a, um.

Pirēne, es, fons ad radicem Acrocorinthi.

Pirithŏus, i, m. filius Ixionis, rex Lapytharum: hic cum Theſeo amico ſuo deſcendit ad inferos, ut Proſerpinam raperet, ſed à Cerbero devortatus fuit, Theſeus autem captus.

Piſa, æ, f. urbs & regio Arcadiæ vel Achajæ, ubi quinto quoque anno exercebantur ludi curules in honorem Jovis Olympici.

Piſæ, arum, f. urbs Thuſciæ maritima. *Hinc* Piſæus & Piſanus, a, um.

Piſander, dri, m. filius Bellerophontis, qui propriam umbram extimuit.

Piſaurus, i, m. fluvius Umbriæ, à quo vicinum oppidum Piſaurum, dictum eſt. *Hinc* Piſaurenſis.

Piſēnor, oris, m. unus ex Centauris.

Piſidia, æ, f. regio Aſiæ. *Hinc* Piſida, æ, m.

Piſones, um, m. nobiles Romani ex Numæ Pompilii familia.

Pitănă, æ, & Pitane, es, f. urbs Æolidis in Aſia. *Item* urbs Laconiæ. *Hinc* Pitanæi & Pitanitæ incolæ.

Pitho, us, & onis, f. dea perſuaſionis erat apud veteres.

Pittăcus, i, m. philoſophus Mitylenæus, unus ex 7 ſapientibus Græciæ.

Plăcentia, æ, f. urbs Italiæ ſive Longobardiæ, ad Trebiam amnem in Padum influentem. *Hinc* Placentinus, a, um.

Placia, æ, f. oppidum Myſiæ.

Platææ, arum, f. urbs Bœotiæ. *Hinc* Platæenſes populi dicti ſunt.

Plato, onis, m. celebris philoſophus Athenienſis, antea dictus Ariſtoteles. *Hinc* Platonicus, a, um.

Plāvia, æ, f. oppidum Germaniæ.

Plautus, i, m. fuit poëta comicus. *Hinc* Plautinus & Plautiniſſimus, a, um.

Plējades, um, f. ſeptem filiæ Atlantis ex Plejone Nympha, cum quibus Jupiter concubuit, & poſtea illas retulit inter ſydera, ne vim paterentur ab Orione. Illarum nomina ſunt: Electra, Alcyone, Celæno, Merope, Aſterope, Taygetăë & Majaquarum ultima vix cerni poteſt. Dicitur & in ſing. Plejas, adis.

Plejone & Plejune, es, f. Nympha Oceani & Tethyos filia, uxor Atlantis & mater Plejadum.

Plemmyrium, ii, n. fluvius Siciliæ, Syracuſanos agros irrigans.

Plinius, ii, m. nomen proprium virorum, inter quos Plinius Veronenſis philoſophus & Plinius junior celebres. Primus Veſpaſiani tempore vixit, & cauſam flammarum Veſuvii indagans, à fumo ſuffocatus fuit.

Plotæ, arum, f. inſulæ duæ in Ægæo, *i. q.* Strophades.

Plūtarchus, i, m. celebris ſcriptor floruit Trajani & Adriani Imp. temporibus.

Plūto, onis, m. Saturni ex Ope filius, frater Jovis & Neptuni, inferorum rex; *vide* Neptunus. *Hinc* Plutonicus & Plutonius, a, um.

Plutonia, orum, n. fætidæ ſpeluncæ ſubterraneæ in Aſia.

Plutus, i, m. divitiarum deus.

Pŏdălyrius, ii, m. filius Æſculapii, inſignis medicus.

Podolia, æ, f. regio Poloniæ.

Pæan, antis, m. pater Philoctetis, qui ides Pæantias dicitur.

Pœni dicti ſunt Carthaginenſes, quaſi Phœni, quia à Phœnicibus orti. *Hinc* Punicus, a, um, œ in u commutata.

Pola, æ, f. urbs in Iſtria.

Pōlemon, ōnis, m. Athenienſis philoſophus, Piloſtrati filius.

Polichnium, ii, n. urbs Burgundiæ.

Pŏlītes, æ, m. filius Priami ex Hecuba à Pyrrho expugnatâ Trojâ occiſus.

Pollentia, æ, f. dea potentiæ apud Romanos. *Item* urbs in Longobardia. *Hinc* Pollentinus.

Pollux, ūcis, m. Jovis ex Leda filius, frater Caſtoris, *vide* Caſtor.

Pŏlōnia, æ, f. regnum Europæ. *Hinc* Polonus, i, m. & Polonicus, a, um.

Polycarpus, i, m. Smyrnæ Epiſcopus, S. Joannis Evangeliſtæ diſcipulus.

Pŏlўclētus, i, m. celebris fuit ſtatuarius in urbe Sicyonia.

Pŏlўdōra, æ, f. inſula Propontidis. *Item* Nympha Oceani & Tethyos filia.

Pŏlўdōrus, i, m. filius Priami & Hecubæ, qui vitandi belli cauſâ à Priamo cum multo auro miſſus fuit ad Polymneſtorem regem

 gem

gem Thraciæ, ſed Trojâ captâ Polymneſtor, ut auro potiretur, occidit puerum, quo cognito Hecuba Polymneſtori oculos eruit. *Hinc* Polydōreus, a, um.

Pŏlymneſtor, oris, m. rex Thracum. *vide* Polydorus.

Pŏlymnia & Polymneia, æ, f. una ex 9 Muſis.

Polynices, *vide ſupra* Eteocles.

Pŏlўpēmus, i, m. filius Neptuni, unus Cyclopum, Gigas unoculus, carnibus humanis veſcens; qui cum aliquot ſociorum Ulyſſis devorâſſet, Ulyſſes ei optimum vinum propinavit, quo inebriatus cùm graviter dormiret, Ulyſſes cum Sociis eum haſtis interfecerunt.

Polyxena, æ, f. filia Priami & Hecubæ, quam Pyrrhus filius Achillis jugulari fecit ad tumulum patris ſui, qui propter illam occiſus fuerat.

Pŏmĕrānia, æ, f. ducatus Pruſſiæ. *Hinc* Pomeranus, a, um.

Pōmōna, æ, f. dea pomorum apud Romanos à Vertumno adamata. *Hinc* Pomonalis ſacrificulus hujus deæ.

Pompeii, orum, m. urbs Italiæ in Campania. *Hinc* Pompeji populi & incolæ ad Sarnum amnem ſiti.

Pompejus magnus, nobilis Romanus, qui multa bella geſſit. Tandem civili bello victus à Julio Cæſare, profectus in Ægyptum, ut ibi repararet exercitum, doloſè occiſus fuit.

Pompejōpŏlis, is, f. *i. q.* Pampelona.

Pontus, i, f. fuit quondam provincia Aſiæ minoris inter Bithyniam & Paphlagoniam à Ponto rege ſic dicta. *Item* Pontus, i, m. *i. q.* mare. *Hinc* Pontus Euxinus, *i. q.* mare nigrum, & Ponticus, a, um.

Pŏpūlōnia, æ, f. urbs Hetruriæ maritima. *Item* cognomen Junonis.

Porphyrion, onis, m. nomen Gigantis.

Porſēna & Porſenna, æ, m. rex Thuſciæ, qui pro Tarquiniorum reſtitutione bellum adverſus Romanos ſuſcepit.

Porta Ottomanica, *i. q.* imperium Turcicum.

Portugallia, æ, f. regnum Europæ.

Portumnus & Portunus, i, m. deus maris, portubus præpoſitus. *Hinc* Portunalia, orum, n. feſta in honorem Portuni.

Pōrus, i, m. Indiæ rex ab Alexandro Macedone ſuperatus, deinde ſuorum dolo occiſus.

Poſnania, æ, f. urbs majoris Poloniæ.

Poſōnium, ii, n. urbs Hungariæ ſuperioris.

Poſtverta & Poſtvorta, æ, f. dea fuit graviter parturientium apud Romanos.

Præneſte, is, n. & Præneſtis, is, f. urbs in Latio, ubi celebre templum Fortunæ fuit. *Hinc* Præſtīnus, a, um. Præneſtina dea, *i. q.* Fortuna.

Prætorium Cæſaris urbs Helvetiæ.

Prætutium, ii, n. oppidum Picæni.

Praga, æ, f. urbs Bohemiæ. *Hinc* Pragenſis.

Praxĭtĕles, is, m. celebris ſtatuarius & marmorum ſculptor. *Hinc* Praxitelius, a, um.

Premiſlia, æ, f. urbs Poloniæ, hodie ſub ditione Auſtriaca.

Priămus, i, m. Laomedontis filius, rex Trojæ, qui habuit 50 filios, quibus poſt everſionem Trojæ omnibus occiſis, & ipſe ſenex à Pyrrho interfectus fuit.

Priāpus, i, m. Bacchi & Veneris filius, deus hortorum turpiſſimus. *Hinc* Priapeius & Priapinus, a, um. *i. q.* turpis, & Priapeia. orum, n. *i. q.* obſcæna carmina.

Priēne, es, f. urbs maritima Joniæ in Aſia. *Hinc* Prienæus, a, um, & Prienenſis.

Priſciānus, i, m. Grammaticus Cæſarienſis, tempore Juſtiniani Imperatoris.

Priſcillianus, i, m. nobilis Hiſpanus Hæreſiarcha in 4 ſeculo, cujus ſectatores dicti Priſcilliani & Priſcillianiſtæ.

Privernum, i, n. urbs Volſcorum in Latio. *Hinc* Privernales incolæ.

Procas, rex fuit Albanorum, pater Amulii & Numitoris, avus Romuli & Remi.

Prŏconnēſus, i, f. inſula Propontidis.

Procris, idis, f. filia Erithei regis Athenarum, uxor Cephali, quem venantem clam ſecuta eſt latens inter frutices eumque obſervans, nam audierat, quod ille ibi amicam habere ſolebat. Cephalus autem motum in fruticibus videns, & feram eſſe putans, uxorem ignorans occidit.

Prætides, um, f. Prœti Argivorum regis & Antiæ filiæ, quæ cum formâ essent præstantissimâ, ausæ sunt se Junoni sive Veneri præferre, quare ab iratis deabus in vaccas conversæ sunt.

Progne, es, f. filia Pandionis regis Atheniensis & uxor Terei regis Thraciæ, quæ cùm jam Itym filium peperisset, flagrans desiderio sororis suæ Philomelæ videndæ, virum oravit, ut eam Athenis ad se adduceret. Tereus id faciens eam in itinere violavit, & ne flagitium proderet, linguam ei abscidit, eamque in quodam loco conclusit. Progne itaque putavit, quod soror in via obiisset; ast Philomela omnia, quæ facta erant, acu in tenuissima tela depinxit, & hanc ancillæ Prognes tradidit, clam Dominæ deferendam. Progne autem Bacchanalia simulans, sororem attulit, & filium suum occidens Tereo comedendum dedit. Tereus re cognita, cum Prognen persequeretur, illa in hirundinem, Tereus in Upupam, Philomela in lusciniam, & Itys in Phasianum (quæ avis frequens est ad Phasium fluvium) mutati sunt. *vide* Philomela.

Promethĕus, ei, m. Japeti filius, qui primus ex luto finxit simulacra, hominesque igne de cælo ablato animavit, quare iram deorum monti Caucaso alligatus, cujus cor semper accrescens, aquila advolans lacerat. *Hinc* Promethides, is, m. *i. q.* Deucalion.

Prŏpertius, ii, m. poëta latinus, Elegiarum scriptor sub Augusto Imperatore.

Prŏpontis, idis, f. pars maris in Pontum & Hellespontum. *Hinc* Propontiacus, a, um.

Prŏsa, æ, f. dea parturientium apud Romanos.

Prŏserpīna, æ, f. filia Jovis & Cereris, quam Pluto ex Ætna rapuit ad inferos in uxorem; dea infernalis, quæ à quibusdam Lucina, Hecate, Luna & Diana vocatur.

Prŏtăgŏras, æ, m. fuit Rhetor & Sophista.

Prothesilāus, i, m. unus Ducum Græciæ ex *P*hylace urbe Thessaliæ.

Protheus, ei, m. Oceani & Tethyos filius, deus marinus & vates, qui nisi coactus responsa dabat, idemque se in quamcunque formam transformavit. *Item* rex Ægypti temporibus *P*riami regis Trojani.

*P*rŏtŏgĕnes, is, m. pictor fuit celebris.

*P*rŏtŏgenia, æ, f. filia Deucalionis & *P*yrrhæ.

*P*rŏvincia, æ, f. regio Galliæ.

*P*rusa, æ, & *P*rusias, adis, f. urbs Bithyniæ à *P*rusia rege ad radices montis Olympi condita.

*P*sylli, orum, m. populi erant Lybiæ.

*P*tŏlĕmæus, i, m. filius Lagi gregarii militis in exercitu Alexandri M. postea dux, & post Alexandri mortem rex Ægypti adeo clarus, ut omnes ejus successores ab ipso dicti *P*tolemæi usque ad tempora Augusti.

*P*tŏlĕmāis, idis, f. urbs Ægypti & *P*hœniciæ. *Hinc P*tolemaicus, a, um.

*P*ūcīnum, i, n. urbs Istriæ.

*P*unicus & *P*unicanus, *i. q.* Carthaginensis. Unde bellum *P*unicum, quod Romani gessêre cum Carthaginensibus.

*P*ŭteŏli, orum, m. urbs Campaniæ à puteorum multitudine & aquis calidis sic dicta. *Hinc P*uteolanus, a, um.

*P*ydna, æ, f. urbs Macedoniæ.

*P*ygmæi, orum, m. homines altitudinis vix cubitalis, in extrema parte montium Indiæ habitantes. Horum mulieres pariunt anno quinto, & octavo senescunt. Assiduè certant cum gruibus, & sæpe vincuntur.

*P*ȳgmălion, ōnis, m. filius Beli, rex Tyri urbis Asiæ, qui Sichæum uxoris suæ maritum interfecit, ut auro ejus potiretur. *Hinc P*igmalioneus, a, um, *i. q.* Tyrius, *Item* filius Cilicis, qui ex ebore sibi sculpsit uxorem pulcherrimam.

*P*ȳlădes, æ, m. Agamemnonis & Orestis fidus amicus.

*P*ylos, i, f. urbs Achajæ, ubi Nestor vixit.

*P*ȳracmon, onis, m. gigas, unus Cyclopum, Vulcani minister.

*P*yræus *lege P*iræus.

*P*yramis, idis, f. *P*yramides erant turres grandes & sumptuosæ quadratæ vel triangula-

gulares cuſpidatæ apud Memphim Ægypti urbem, regum monumenta.

Pyramus, i, m. adoleſcens fuit Babylonius qui Thisbes vicinæ puellæ mutuo amore captus, amicæ perſuaſit, ut deceptis cuſtodibus in ſolitudinem quandam extra urbem ſe conveniret; quo cum puella prior veniſſet, conſpecto leone trepida profugit in ſylvam relicto præ feſtinatione amiculo, quod inventum leo dilaceravit. Veniens deinde ad locum conſtitutum Pyramus, cùm Thisbes amiculum à fera dilaceratum agnoviſſet, arbitratus eam à fera eſſe devoratam, gladio, quo accinctus erat, ſeipſum interemit. Thisbe quoque ex ſylva rediens, Pyramumque ex vulnere adhuc palpitantem agnoſcens, ejus ferro ſeipſam necavit. *Item* fluvius Aſiæ in Cilicia.

Pyrēne, es, f. filia Bebricis regis in monte Pyrenæo, qui mons etiam Pyrene dicitur & Galliam ab Hiſpanis ſeparat. Hæc ab Hercule ibidem violata, & à feris laniata, ibidem ſepulta fuit.

Pyreneus, ei, m. rex Phocidis, qui cùm Muſas ex Helicone in Parnaſſum proficiſcentes hoſpitio excepiſſet, vim eis inferre conatus eſt; aſt illas effugientes Pyreneus inſequens, è feneſtra delapſus cervices fregit.

Pȳrōdes filius Cilicis, qui primus ex ſilice excuſſiſſe ignem dicitur.

Pyrois, entis, m. unus equorum ſolis.

Pyrpīle, es, f. maris Ægæi inſula.

Pyrrha, æ, f. uxor Deucalionis, quæ poſt diluvium unà cum marito, jactis poſt terga lapidibus humanum genus fertur reparâſſe. *Item* urbs in Lesbo inſula.

Pyrrho, onis, m. Philoſophus fuit, qui de omnibus rebus dubitabat. *Hinc* Pyrrhoniſmus, i, m.

Pyrrhus, i, m. filius Achillis ex Deidamia Lycomedis filia, ita dictus à fulvo colore capillorum. *Item* Epyrotarum rex materno genere ab Achille, paterno ab Hercule oriundus. Periit ictu tegulæ percuſſus, cùm Thebas cepiſſet.

Pȳthăgŏras, æ, m. Samius Philoſophus; qui diſcendi causâ mundum peragrabat. *Hinc* Pythagoræi *&* Pythagorici dicuntur ejus doctrinæ ſectatores.

Pȳthia, æ, f. ſacerdos Apollinis, Delphici oraculi interpres.

Pȳthia, orum, n. ludi in honorem Apollinis ob cædem Pythonis inſtituti. *Hinc* Pythionites, æ, m. victor in his ludis.

Pythicus *&* Pythius, a, um, *i. q.* Delphicus.

Pythius, ii, m. cognomen Apollinis à Pythone ſerpente, quem jaculis ſuis adhuc puer fertur interfeciſſe.

Pȳthon, onis, m. fuit ſerpens ingens *&* nocivus ex putredine terræ poſt diluvium Deucalionis natus, quem Apollo occidit. *Item* urbs Phocidis Delphi. *Item* ſidus.

Pyus, untis, f. urbs Lucaniæ.

Q.

Quādi, orum, m. olim gens Bohemorum.

Quari, orum, m. populi erant Galliæ Narbonenſis.

Querfurtum, i, n. urbs *&* Ducatus Thuringiæ.

Quintĭliānus, i, m. celebris Rhetor Hiſpanus, qui cum Imperatore Galba Romam venit, ac poſtea nepotis Domitiani Imp. præceptor fuit.

Quĭrīnus, i, m. cognomen Romuli, ſic dictus ab haſta, qua ſemper utebatur, quæ Sabinorum linguâ *quivis* appellatur. Quirinus etiam Martem ſignificat. *Hinc* Quirinalis, e. Quirinalis collis eſt unus ex 7 montibus Romæ, à Quirini templo ſive à Sabinis, qui & Curites & Quirites dicebantur, ſic appellatus, ubi hodie Palatium Pontificis Romani. Quirinalia, orum, erant feſta Quirino ſacra.

Quĭrites, um, *&* ium, *i. q.* Romani aut Sabini.

R.

Raba, æ, f. fluvius Styriæ inferioris *&* Hungariæ. *Item* urbs munita Hungariæ, aliàs Arrabonia vel Jaurinum.

Răclĭtānum, i, n. urbs Styriæ.
Răcōniſcum, i, n. oppidum in *Pedemontio.*
Răgūſa, æ, f. urbs Dalmatiæ & ditio liberæ Reipublicæ Raguſanæ.
Răperſcilla, æ, f. urbs Helvetiæ; *aliter* Rupertivilla.
Rătisbōna, æ, f. urbs comitialis Imperii. *Hinc* Ratisbonenſis.
Rava, æ, f. urbs *Poloniæ* in Ducatu Maſovienſi.
Răvenna, æ, f. urbs Italiæ ad mare Adriaticum. *Hinc* Ravennates Incolæ.
Răvenſtēnium, ii, n. urbs Brabantiæ.
Ravitium, ii, n. oppidum *Poloniæ* majoris, in limitibus Sileſiæ, 8 milliaribus Vratislaviâ diſſitum.
Raurăci & Raurici, orum, m. incolæ in pago Baſileenſi.
Rea & Rhea, æ, f. filia Cæli, Veſtæ ſoror & uxor Saturni dea mater deorum, *i. q.* Ops & Cybele. *Item i. q.* Ilia, mater Romuli.
Reāte, es, f. urbs Italiæ. *Hinc* Reatinus.
Rēgīna, æ, m. mons Helvetiæ.
Rēgīnōburgum, i, n. *i. q.* Ratisbona.
Rēgīnus, i, m. fluvius Bavariæ.
Rēgiōmontium, ii, n. urbs *Pruſſiæ.* *Hinc* Regiomontanus.
Rēgium, ii, n. urbs Lombardiæ ſive Galliæ Ciſalpinæ à Lepido condita, unde & Regium Lepidum vocatur.
Regnēſus, i, m. fluvius Franconiæ.
Remi, orum, m. urbs Galliæ Belgicæ inter Trevirim & Metenſem urbem, coronatione regum Galliæ clara. *Hinc* Remi incolæ.
Rēmiſus, i, m. & Remſa, æ, f. fluvius Sveviæ.
Rēmus, i, m. filius Martis & Iliæ, à fratre ſuo Romulo ob regnandi aviditatem occiſus. *Hinc* Remona, *i. q.* habitatio Remi, & Remurinus ager, locus Italiæ, ubi Remus habitabat.
Rendesburgum, i, n. urbs in Holſatia.
Renfroāna, æ, f. metropolis in Scotia meridionali.
Reudigni, orum, m. *i. q.* *Pomerani.*

Rhā, m. indecl. fluvius Sarmatiæ, vulgò Wolga.
Rhădămanthus, i, m. filius Jovis ex Europa, rex ſeverus Lyciæ, frater Minois, qui ambo dicuntur eſſe judices apud inferos.
Rhæti, orum, m. populi ſunt Germaniæ Italiam verſus, qui duce Rhæto à Gallis pulſi Alpes occupârunt.
Rhætia & Rhetia, æ, f. Europæ regio, dividitur in ſuperiorem quam Griſones, & inferiorem quam Bavari hodie incolunt. *Hinc* Rhætus, i, m. incola, & Rhæticus, a, um. Rhæticum vinum.
Rhamnes, f. & Rhamnenſes, ium, m. populi Italiæ ex tribu Romanorum & Albanorum.
Rhamnus, untis, f. oppidum in regione Athenienſi.
Rbamnuſia, æ, f. dea indignationis, quæ ſuperbientes ulciſcitur, ſic dicta à Rhamnunte oppido, ubi erat ejus ſtatua 10 ulnas alta ex uno lapide à Phidia ſculpta. Hæc & Nemeſis dicitur.
Rhănis, idis, f. Nympha, Dianæ comes.
Rhăphēa, æ, f. urbs Palæſtinæ ad Jordanem fluvium, hodie Roma dicta.
Rhea *vide* Rea.
Rhēbas fluvius Bithyniæ.
Rhegium, ii, n. urbs Siciliæ. *Item* urbs Italiæ ſub ditione Ducis Mutinenſis. *Item i. q.* Regium. *Hinc* Rhegīnus, i, m. incola & Rheginus, a, um.
Rhēguſci, orum, populi Helvetiæ. *Hinc* Rheguſcanus, a, um.
Rhemi, *vide* Remi.
Rhēnēja, æ, f. inſula, una Cycladum.
Rhēnus, i, m. nobilis fluvius Germaniæ, Belgas à Germanis dividens. *Hinc* Rheni, orum, m. accolæ, & Rhēnānus, a, um. *Hinc* Rhenanum vinum. *Item* fluvius Italiæ circa Bononiam.
Rhēſus, i, m. rex Thraciæ, in bello Trojano à Diomede & Ulyſſe nocte in ſuis caſtris occiſus. *Item* fluvius in Troade.
Rhætia & Rheti, *vide* Rhetia & Rhæti.

Rhi-

Rhiphæi montes sunt septentrionales Scythiæ, tota æstate nive tecti. *Hinc* Rhiphæus, a, um.

Rhipheus, ei, m. unus ex Centauris Ixionis & Nubis filius.

Rhŏda, æ, f. urbs munita Hispaniæ in Catalonia.

Rhodănus, i, m. magnus fluvius Galliæ.

Rhŏdŏgene, es, f. filia Darii regis, quæ post mortem viri nutricem, quæ illi secundas nuptias svadebat, occidit.

Rhŏdŏpe, es, mons altissimus Thraciæ. *Hinc* Rhodopeius, a, um. *Item* meretrix in Ægypto quæ grandem construxit Pyramidem.

Rhŏdus, i, f. clara insula in mari Carpathio inter Cretam & Cyprum. In ea fuit Colossus 70 cubitis altus, & alii minores Colossi centum. *Hinc* Rhodius, Rhodensis & Rhodiacus.

Rhæteum, ei, n. urbs in Troade. *Hinc* Rhœthus & Rhœteus, a, um.

Rhœtus, i, m. Marrubiorum rex in Italia, pater Anchemoli, qui vitiatâ novercâ suâ Rhœti patris furorem metuens confugit ad Turnum. *Item* gigas, qui cùm Jovem de cœlo dejicere conaretur, à Dionysio in leonem transmutato occisus est.

Rhŏtŏmăgus, i, f. urbs Galliæ Lugdunensis ad Sequanam fluvium.

Rhymus, & Rhydanus, i, m. fluvii Mysiæ.

Rhytēni, orum, m. populi Galliæ in Vasconia.

Riga, æ, f. urbs Livoniæ. *Hinc* Rigensis.

Riphæi montes *vide* Rhiphæi.

Robigo, inis, f. dea & Robīgus, i, m. deus apud Romanos, qui avertendæ robiginis causâ colebatur.

Rŏdumna, æ, f. urbs Galliæ.

Rōma, æ, f. metropolis Italiæ & caput orbis. *Hinc* Romanus, a, um, Roma nova, *i. q.* Constantinopolis.

Romandiola, æ, f. provincia Italiæ, antea, dicta Flaminia.

Romania, æ, f. *i. q.* Romanum imperium. *Item* Imperium Romanum orientale, quod & Byzantinum dictum est. *Item* pars Asiæ olim sub ditione Græcorum Imperatorum. *Item* regio Turcica in Europa, antea dicta Thracia.

Rōmŭlus, i, m. & Remus gemini filii Martis & Iliæ, Romulus autem conditor Romæ & primus rex *vide* Remus & Ilia. *Hinc* Romulides, æ, m. *i. q.* Romanus & Romulus, Romuleus, a, um. Vates Romulus *i. q.* Virgilius.

Rotenburgum ad Tubarim, libera urbs Imperii. *Item* nomen aliorum urbium.

Rŏtĕvilla, æ, f. urbs libera Imperii in Svevia.

Rŏtĕrŏdămum, i, n. urbs celebris Hollandiæ.

Rŏthŏmăgus, i, f. *vide* Rhotomagus.

Roza, æ, f. regnum Æthiopiæ in Africa.

Roxonia & Roxolania, æ, f. *i. q.* Russia. *Hinc* Roxani & Roxolani incolæ.

Rubicon, onis, m. fluvius Italiæ separans Galliam à Flaminia.

Rubrum mare, pars Oceani orientalis.

Rudiæ, arum, f. urbs Apuliæ, Ennii patria.

Rŭfăcum, i, n. urbs Alsatiæ.

Rufæ, arum, f. urbs Campaniæ.

Rufiāna, æ, f. urbs Germaniæ ad Rhenum.

Rūmia & Rumina, æ, f. dea fuit lactantium, à rumis sive mammis sic dicta.

Runcina, æ, f. apud Romanos dea fuit sementi & frumento præposita.

Rūpella, æ, f. urbs Galliæ. *Hinc* Rupellanus.

Rupes ad Yonem, Rupes Fucaldi & Rupes regia, urbs Galliæ.

Rupes Allobrŏgum, urbs Sabaudiæ.

Rūpĭfortium, ii, n. urbs Galliæ.

Rūrĕmunda & Rupelmunda, æ, f. urbs in Belgio.

Rurīna, æ, f. dea agrorum apud Romanos.

Rusa & Russa, æ, f. fluvius Helvetiæ.

Ruscĭno, onis, f. urbs Cataloniæ. *Hinc* Comitatus Ruscinonensis.

Russia & Ruthenia, æ, f. regio Imperii Moscovitici & Regni Poloniæ. *Hinc* Russus, & Ruthenus, i, m. *vide* Roxania.

Rŭtŭli, orum, m. antiquissimi Italiæ populi, qui Latii partem tenuerunt. *Hinc* Rutulus, a, um.

Să-

S.

Săba, æ, f. urbs metropolis & regia in Arabia felici, in monte ſita. Sabæa regio, in qua ſola naſcitur thus. *Hinc* Sabæi incolæ. *Item* regnum Æthiopiæ.
Săbălingi, orum, m. ſunt incolæ Jutiæ.
Sabaria, æ, f. oppidum Auſtriæ ad Angrum fluvium.
Sabaſius, ii, m. Cognomen Bacchi.
Sabaudia, æ, f. Ducatus ſub ditione Regis Sardiniæ, quam Alpes à Pedemontio ſeparant. *Hinc* Sabaudus, i, m.
Sabazius, ii, m. *i. q.* Sabaſius.
Săbelli, orum, m. populi olim Italiæ, *i. q.* Samnites, à Sabinis orti. *Hinc* Sabellus & Sabellicus, a, um.
Săbellici, orum, m. erant hæretici in III. ſeculo à Sabellico ſic dicti.
Săbīni, orum, m. populi olim Italiæ rigidis moribus, quorum filias in ſpectaculo rapuerunt primi Romanorum carentes uxoribus, ob quod Sabini multa bella geſſerunt cum Romanis, ſed multi ex illis victi Romam migraverunt.
Sabis, is, m. fluvius in Belgio.
Sabrina, æ, fluvius Britanniæ inſulæ.
Sacæ, arum, m. populi Scythiæ Aſiaticæ, nemora & ſpeluncas inhabitantes.
Sacer mons eſt trans Anienem fluvium tertio ab urbe milliario, quem olim occupavit plebs Romana, cùm à divitibus nimium gravaretur; & ibi Tribuniplebis creati ſunt. Dicitur autem ſacer mons, quia Jovi ſacratus fuit.
Sacra certamina Græciæ quatuor erant, quæ à Tacito Ludicra vocantur, nempe Olympia, Iſthmia, Pythia & Nemæa.
Sacra via erat in urbe Romana, in qua ictum fuit fœdus inter Romulum & Tatium regem Sabinorum.
Sacramentarii, orum, m. erant hæretici, Zwinglii & Calvini ſectatores.
Sadducæi, orum, m. ſectarii erant apud Judæos.
Sagæ, *i. q.* Sacæ.
Sagra, æ, f. fluvius Græciæ.
Sagrus, i, m. fluvius Italiæ.
Săguntum, i, n. & Săguntus, i, f. urbs Hiſpaniæ in regno Valentiæ, quam Romanis faventem Annibal evertit. *Hinc* Saguntinus, a, um.
Sais urbs Ægypti juxta unum ex oſtiis Nili, quod ab ea Saiticum dictum. *Hinc* Saites *vel* Saita incola.
Săla, æ, m. fluvius Thuringiæ & in Belgio. *Item* urbs Mauritaniæ ad Occidentem.
Sălācia, æ, f. dea erat aquæ apud Gentiles.
Sălămantica, æ, f. urbs Hiſpaniæ.
Sălămis & Salamin, inis, & Salamina, æ, f. inſula & urbs in mari Euboico, contra Athenas ſita. *Hinc* Salaminiacus, Salaminus & Salaminius, a, um.
Sălanga, æ, mons altiſſimus mari imminens inter Britanniam & Hyberniam
Sālentīnum, i, n. promontorium Italiæ. *Hinc* Salentini populi Italiæ,
Sălernum, i, n. urbs in regno Neapolitano. *Hinc* Salernitanus, a, um.
Salii, orum, m. populi Germaniæ, *i. q.* Franci *vel* Francones. Ab his Saliis Salica lex nomen ſuum duxiſſe putatur.
Salii palatini erant Romæ 12 ſacerdotes Martis à Numa Pompilio inſtituti, cuſtodes ancilis ſive ſcuti, quod de cælo lapſum credebatur, & à Saliis 1 Martii ſingulis annis per urbem cum cantu & ſaltu deportabatur. Præter hos erant adhuc alii ſacerdotes, Salii Collinii dicti. *Hinc* Salia, orum, n. feſtum annuum Romæ calendis Martii Saliaribus conviviis celebratum.
Salīnum, i, n. urbs Hungariæ.
Sălisbūrgum, i, n. urbs & Archi-Epiſcopatus in circulo Bavariæ. *Hinc* Saliſburgenſis.
Salmăcis, idis, f. Nympha, Cæli & Terræ filia. *Item* fons in Caria juxta Halicarnaſſum, qui potus effeminare dicitur. *vide* Hermaphrodītus.
Salmantica, æ, f. urbs in orientali tractu Luſitaniæ.
Salmona, æ, f. fluvius in Archi-Epiſcopatu Trevirenſi, in Moſellam ſe effundens.

Salmoneus, ei, m. Æoli filius, rex Helidis, qui per ficta tonitrua & fulmina ſe diis parem oſtentabat, quare fulmine ictus ad inferos miſſus.

Salmŭrium, ii, n. urbs Galliæ.

Sălo, ōnis, m. fluvius apud Celtiberos.

Sălōmon, ōnis, m. rex Judæorum ſapientiſſimus, filius Davidis ex Betſabea, qui patri in regnum ſucceſſit, primusque Deo templum ædificavit. *Hinc* Salomonius, a, um.

Sălon, ōnis, f. regio Bithyniæ. *Hinc* Salonenſis.

Sălōnæ, arum, f. urbs Dalmatiæ. *Hinc* Salonus, a, um.

Salsŭlæ, arum, f. urbs Cataloniæ.

Sălūtiæ, arum, f. urbs in Liguria ſive Pedemontio.

Salyes, yum, *&* Salyi, orum, m. populi erant Galliæ Narbonenſis, Liguribus finitimi.

Sămăria, æ, f. urbs Syriæ *vel* Judææ, metropolis decem tribuum Iſraël. *Hinc* Samarita, æ, Samaritis, idis, m. *&* Samaritanus.

Sămărobrina *&* Samarobriva, æ, f. urbs Picardiæ in Gallia *vulgò* Amiens. *Hinc* Samarobrivi incolæ.

Sāme, es, f. inſula & urbs in mari Jonico.

Samnium, ii, n. regio Italiæ inter Campaniam & Apuliam, hodie Aprutium. *Hinc* Samnites, ium, m. incolæ.

Sămŏgĭtia, æ, f. provincia in magno Ducatu Lithuaniæ. *Hinc* Samogita, æ, m. incola *&* Samogiticus, a, um.

Samojeda, æ, f. provincia in Tartaria Moscovitica. *Hinc* Samojeda, æ, m. incola.

Sāmos, i, f. inſula & urbs in mari Ægeo circa Thraciam, unde & Samothracia vocatur, ubi Juno ſummè colebatur: *hinc* vocatur Samia. *Item* inſula in eodem mari contra Epheſum ſita; olim Parthenia dicta. *Hinc* Samius, a, um, Samius Philoſophus, *i. q.* Pythagoras. Vaſa Samia *i. q.* Porcellana. Samia Sibylla, quæ de Chriſto vaticinata.

Sămŏsăta, æ, f. urbs Aſiæ.

Samothracia, æ, f. *vide* Samos. *Hinc* Samothracius, ii, *&* Samothrax, acis, m.

Săna, æ, f. fluvius Helvetiæ.

Sandomiria, æ, f. urbs minoris Poloniæ.

Sangallum, i, n. urbs Helvetiæ: *Hinc* Sangallenſis incola.

Sangarius, ii, m. fluvius Phrygiæ.

Santŏnes, um, f. Mediolanum Santonum, urbs Santonæ provinciæ in Gallia. *Hinc* Santones, um *&* Santoni, orum, m. incolæ, *&* Santonicus, a, um.

Santonum portus & urbs Galliæ, *vulgò* Rochelle.

Sappho, us, f. mulier *&* Vates Lesbia id eſt de inſula Lesbo, quæ Saphica carmina invenit, & Tarquinii Priſci Romanorum regis tempore vixit. *Hinc* Sapphicus, a, um.

Săra, æ, f. magna urbs Armeniæ: *Item* fluvius Italiæ *&* Natoliæ.

Sărăcēni, orum, m. populi quondam felicis Arabiæ, primi ſectatores Mahomedis. *Hinc* Saracenicus, a, um.

Saracinius, ii, m. fluvius Germaniæ.

Sardănăpălus, i, m. ultimus Aſſyriorum rex nimium luxurioſus. *Hinc* Sardanapalicus, a, um, *i. q.* voluptuoſus.

Sardes, ium, *&* Sardis, is, f. olim celebris nunc autem ferme deſolata urbs Lydiæ in minori Aſia. *Hinc* Sardianus, a, um.

Sardĭca, æ, f. urbs Illyriæ. *Hinc* Sardicenſis.

Sardinia *&* Sardena, æ, f. inſula & regnum in Libyco mari, à Sardo Herculis filio ſic dicta. *Hinc* Sardi incolæ, *&* Sardōus *&* Sardinienſis.

Sărepta, æ, f. urbs Sidoniæ. *Hinc* Sareptanus.

Sarmătæ, arum, m. populus Scythicus, qui & Sauromatæ dicuntur.

Sarmătia, æ. f. regio continens Poloniam, Lithuaniam, Ruſſiam, Pruſſiam, Livoniam, Moſcoviam & Tartariam. *Hinc* Sarmatæ incolæ, *&* Sarmaticus, a, um, Sarmatis, idis, f. *i. q.* Tartaria & Scythia. *Hinc* notum illud Pentametrum, quod cùm Italus Poëta per contemptum & invidiam expro-

exprobrando Sarbievio nobili Poëtæ Polono Romæ degenti inchoâsset:
Sarmata pastus equo.
Hic promptus finivit & respondit:
Romule paste lupâ.

Sarnovia, æ, f. oppidum majoris Poloniæ ad limites Silesiæ, Ravitio conterminum, 8 milliaribus Vratislaviâ dissitum. *Hinc* Sarnoviensis.

Sarnus, i, m. fluvius & mons Campaniæ.

Sărон, ōnis, f. urbs Palæstinæ. *Hinc* Saronites, is, m.

Sărон, ōnis, m. deus erat navigantium.

Sarpēdon, onis, m. rex Lyciæ filius Jovis ex Laodamia Bellerophontis filia, sive ut alii volunt, ex Europa. *Item* promontorium Ciliciæ.

Sarra, æ, f. urbs Phœniciæ, *i. q.* Tyrus. *Hinc* Sarranus, a, um. *i. q.* Tyrius.

Sarrăca, æ, f. urbs una in media, & altera in felici Arabia.

Sarræpontes *&* Sarra castra, urbs Lotharingiæ.

Săson insula inter Epirum & Brundusium.

Sătarchæ, arum, m. populus in Scythia Europæa juxta Mæotidem.

Satrăpēne, es, f. regio prope Babyloniam.

Saturnia, æ, f. *i. q.* Italia à Saturno primo rege Italiæ. *Item i. q.* Juno.

Saturniani erant hæretici à Saturnio sic dicti.

Saturnius, ii, m. *i. q.* Jupiter.

Săturnus, i, m. filius Cæli & Vestæ sive Terræ, qui ex Ope sorore sua genuīt Jovem, Neptunum, Plutonem *&* Junonem. Dicitur etiam filios, mox ut nati sunt, comedisse. Tandem à Jove filio pulsus ex Creta, venit in Italiam, & ibi agriculturam docuit. *Hinc* Saturnius *&* Saturnīnus, a, um, *&* Saturnalia, orum, n. festa quinque sive septem dierum mense decembri Saturno dicata, quibus Romani servis discumbentibus inserviebant, ob memoriam invectæ à Saturno in Italiam aureæ ætatis, & munera ultro citroque mitti remittique solebant, *Hinc* Saturnalitius, a, um.

Săvāria, æ, f. urbs una & altera Scyri.

Savia, æ, f. *i. q.* Hungaria inferior

Savo, onis, m. fluvius in finibus Campaniæ.

Săvōna, æ, f. urbs & portus Reipublicæ Genuensis.

Saurŏmătæ, arum, m. *i. q.* Sarmatæ.

Săvus, i, m. fluvius Hungariæ.

Saxŏnia, æ, f. Ducatus & Electoratus Germaniæ. *Hinc* Saxones, um, m. incolæ, *&* Saxonicus, a, um. *Hinc* Elector Saxonicus.

Scævola, æ, m. cognomen nobilis Romani Caji Mutii, qui Porsennam regem Hetruriæ Romam obsidentem occisurus, cùm alium ejus locô interfecisset, jussusque conjuratos prodere, sibi ipsi in tentorio regis manum dextram combussit, sinistrâ retentâ, unde Scævola dictus, ut ostenderet se nullâ pœnâ vinci posse. Rex autem admiratus ejus fortitudinem, illum liberum dimisit. Qua gratia motus Scævola monuit regem, ut sibi caveret, asserens, quod 300 Romani conjurâssent id facere, quod ipse attentaverat. Quapropter rex cùm Romanis pacem iniit.

Scaldis, is, magnus fluvius Belgii.

Scămander, dri, m. fluvius Trojæ. *Item* filius Hectoris, *aliter* Astyanax.

Scamandria, æ, f. urbs Trojæ.

Scandia *&* Sandinăvia, æ, f. insula Daniæ, *aliter* Selandia. Olim hoc nomine vocabantur hæc tria regna. Dania, Norvegia, Svecia. *Item* regio Sveciæ.

Scandiānum, i, n. urbs in Ducatu Mutinensi.

Scăphūsa *&* Scaphusia, æ, f. *&* Scaphusium, ii, n. urbs Helvetiæ. *Hinc* Scaphusinus *&* Scaphusensis incola.

Scēnītæ, arum, m. populi Æthiopiæ.

Schænēus, ei, m. rex Arcadiæ pater Atalantæ.

Scīpio, onis, m. cognomen fuit virorum illustrium Romæ sic dictorum à Cornelio Scipione, qui patrem suum cæcum scipioni innixum per urbem duxit. *Hinc* Scipio Africanus Cornelii filius, *&* Scipio Nasica etiam insignis vir hujus nominis.

*S*cipiode, *i. q. S*caldis.

*S*ciron *vide S*cyron.

*S*clăvŏnia, æ, f. *i. q.* Illyris. *Hinc S*clavus, i, m. *&* *S*clavonicus, a, um.

*S*cŏtia, æ, f. regnum ſub ditiōne regis Angliæ, pars *S*eptentrionalis magnæ Britanniæ. *Hinc S*coti incolæ *&* *S*coticus.

*S*cylla, æ, f. filia Niſi regis Megarenſis, quæ capta neſando amore Minoïs regis, qui Megaram obſidebat, ut illum ſibi conciliaret, purpureum capillum patri abſciſſum, illi attulit. Fatalis namque erat ille capillus Niſo, ut illo amiſſo, regnum etiam amitti neceſſe eſſet. Minos autem *S*cyllam ut ſacrilegam ſprevit nec ſecum ducere voluit. *S*ed cùm illa in navem ejus irruiſſet, Minos eam reſti alligatam de puppe ſuſpendit in aqua. Homerus autem ait: *S*cyllam habere 6 capita & 12 pedes & more canis latrare. Et revera *S*cylla eſt grande ſaxum in freto Siculo contra Charybdim, effigiem humanam referens, & colliſione fluctuum latratus canum repræſentans.

*S*cyllæum, i, n. promontorium Moreæ.

*S*cȳron, onis, m. immanis latro à Theſeo prope Athenas occiſus, cujus oſſa in mare projecta in grandes rupes ſunt converſa. *Hinc S*cyronia ſaxa ſunt in Attica ad mare non procul à Megara, per quæ tranſitus eſt difficilis.

*S*cyros *&* *S*cyrus, i, f. inſula una Cycladum in Ægeo mari, ubi Achilles in muliebri habitu à matre fuit abſconditus, ne ad bellum Trojanum evocaretur. *vide* Deidamia.

*S*cythia, æ, f. ampla & barbara regio ſeptentrionalis, eſtque alia Aſiatica, ubi modo magna Tartaria, alia Europæa quæ fuit pars *S*armatiæ verſùs Pontum Euxinum. *Hinc S*cytha *&* *S*cythes, æ, m. incolæ, *&* *S*cythius, *S*cythicus, a, um, *S*cythiſſa, æ, f. mulier. *Et S*cythotauri, orum, m. gens nimis barbara in Tartaria.

*S*cȳthŏpŏlis, is, f. urbs *S*yriæ vel Judææ.

*S*cytopolis, is, f. urbs Lybiæ.

*S*ĕbaſte, es, f. urbs Judææ, olim dicta *S*amaria, ab Herode in gratiam Auguſti Imp. Romani *S*ebaſte, *i. e.* Auguſta appellata. *Hinc S*ebaſtanus, *i. q. S*amaritanus.

*S*ĕbēthos, i, m. fons & amnis apud Neapolim.

*S*ĕcūſium, ii, n. urbs in Pedemontio.

*S*ĕdānum, i, n. urbs Galliæ.

*S*ĕdūnum, i, n. urbs Valleſiæ. *Hinc S*edunenſis incola *&* *S*eduni populi Valleſiæ.

*S*ĕgālūni, orum, m. populi in Delphinatu Galliæ.

*S*ĕgĕdūnum, i, n. urbs Hungariæ.

*S*egeſta, æ, f. oppidum pervetus in *S*icilia ab Ænea fugiente à Troja atque in Italiam pergente conditum. *Item S*egeſta *ſive S*egetia *&* *S*ega *&* *S*eia dea fuit apud Romanos ſegetibus & ſationi præpoſita.

*S*ĕgŏdūnum, i, n, *i. q.* Norimberga.

*S*egutiani, orum, m. populi Galliæ circa Lugdunum.

*S*ejuſium, *i. q. S*ecuſium.

*S*ĕlandia, æ, f. maxima & principalis inſula Daniæ. *Hinc S*elandus incola, *&* *S*elandinus, a, um.

*S*elenopolis, is, f. *i. q.* Luneburgum. *Hinc S*elenopolitanus, i, m. incola.

*S*eleſtadium, ii, n. urbs Alſatiæ. *Hinc S*eleſtadienſis incola.

*S*ĕleucia, æ, f. urbs *S*yriæ Antiochenæ ab Antiocho *S*eleuco rege *S*yriæ uno ex Principibus Alexandri M. condita. *Hinc S*eleucianus, a, um.

*S*eleuciani, orum, m. erant hæretici in IV. ſeculo.

*S*ĕlīnus, untis, *&* *S*elinis, is, f. urbs Siciliæ.

*S*ēlymbria, æ, f. urbs in Propontide prope Bizantium.

*S*ēmāpus, a, um, *i. q.* Thuringicus.

*S*ĕmĕle, es, f. filia Cadmi regis Thebarum, mater Bacchi. *Hinc S*emeleius, a, um, *S*emeleia proles, *i. q.* Bacchus.

*S*ĕmīrămis, is, *&* idis, f. uxor Nini primi regis Aſſyriorum, poſt cujus mortem ipſa in virili habitu (ut filius regis putaretur, cui vultu ſimilis fuit) diù regnavit, & regnum bellando auxit. Aſt libidini dedita, eùm

cùm etiam cum filio ſuo concubuiſſet, ab eodem necata eſt. *Hinc* Semirameus *&* Semiramicus, a, um.

Semprōnium, ii, n. urbs Hungariæ.

Semprōnius, ii, m. cognomen illuſtrium virorum Romanorum. *Sic* Sempronius Gracchus, pater Tiberii & Caji Gracchorum.

Sēna, æ, f. urbs Hetruriæ *vel* Thuſciæ. *Hinc* Senenſis.

Sĕnĕca, æ, m. nomen trium celebrium virorum, quorum primus M. Annæus Seneca Cordubenſis natione Hiſpanus, præclarus Orator, ſecundus hujus filius, Lucius Annæus Seneca Philoſophus Stoicus, Neronis Imp. præceptor, à quo divitiis magnis cumulatus, cùm in Piſonianæ conjurationis ſuſpicionem veniſſet, ejusdem juſſu inciſis venis occiſus, tertius fuit poëta Tragicus.

Sennaar campus Babylonis, in quo a Nimrod gigante exſtructa fuit turris illa celſiſſima, confuſione linguarum notiſſima.

Sĕnŏgallia, æ, f. urbs Umbriæ in Italia.

Senones *&* ſennones, um, plur. urbs metropolis Senonenſis Agri regionis Gallicæ in Campania. *Hinc* Senones populi Galliæ Celticæ, qui olim in Italiam armata manu venientes, exercitum Romanum deleverunt, ac Romam præter Capitolium ceperunt. *Item* oppidum Burgundiæ.

Senta Fauna filia regis Pici & uxor Fauni, dea apud Romanos, quæ tantæ fuit pudicitiæ, ut nemo illam, dum vixit, præter virum ſuum viderit. Propter quod illi mulieres in operto ſacrificabant, & bonam deam appellabant.

Sequăna, æ, f. fluvius Galliæ, Belgas à Celtis dividens. *Hinc* Sequani populi Galliæ, *i. q.* Burgundiones, *&* Sequanus, Sequanicus, a, um.

Sĕrāpis, is, *&* idis, m. deus Ægyptiorum, qui & Apis & Oſiris dicitur. *Hinc* Serapēum magnificum fuit Alexandriæ Serapidis templum. *Item* ingens ignitus ſerpens ab Ægyptiis ad Nilum habitantibus pro deo habitus.

Seres, um, m. populi ſunt orientales in Scythia Aſiatica, qui ex ſuis arboribus depectunt lanas tenuiſſimas ſerico non abſimiles, hinc & ſericum dicitur.

Sĕrīphus, i, f. inſula in mari Ægeo, una Cycladum. *Hinc* Seriphius, a, um.

Servia, æ, f. regnum Europæ, Hungariæ & Croatiæ conterminum.

Seſtos urbs ad Helleſpontum ſita contra Abydum, patria Erus puellæ, quæ *&* Seſtias, adis, appellatur. *vide* Leander.

Sētăbis, is, f. urbs Hiſpaniæ.

Sētia, æ, f. urbs Campaniæ non procul à Tarracina. *Hinc* Setinum vinum.

Siāmum, i, n. regnum Indiæ.

Sĭbylla, æ, f. cognomen nonnullarum virginum ſive fæminarum divinantium, quæ multos libros & carmina de futuris rebus, præſertim de Chriſto Salvatore ſcripſerunt, quarum communiter 10 numerantur, quamvis alii pauciores, alii plures extitiſſe volunt. Harum 10 nomina gentilia ſunt: Perſica, Lybica, Delphica, Cumæa, Erythræa, Samia, Cumana (quæ Tarquinio ſuperbo regi Romanorum attulit 9 libros Prophetiis plenos, pro quibus poſcebat 300 Philippeos aureos; cùm autem rex ob magnitudinem pretii rideret, illa in ejus præſentia tres libros combuſſit. Deinde regem interrogavit, an eodem pretio ſex reliquos libros emere vellet? illo renuente ipſa iterum tres in ignem injecit. Et cùm pro tribus reſiduis adhuc peteret idem pretium, rex mulieris conſtantiam admiratus, petitam pecuniam dedit, & libros accepit, qui Romæ diligenter à 15 viris ad hoc ordinatis ſervabantur, & periculoſis temporibus legebantur. Poſtea tamen aucti ſunt hi libri carminibus aliarum Sibyllarum.) Helleſpontia, Phrygia, & Tyburs *ſive* *T*ybūrtina. *Hinc* Sibyllius, a, um.

Sicambris, is, f. *i. q.* Ducatus Geldriæ & pars Weſtphaliæ. *Hinc* Sicambri incolæ.

Sĭcānia, æ, f. regnum & inſula Siciliæ in mari mediterraneo. *Hinc* Sicani populi, qui ex Hiſpania primo in Italiam deinde in Siciliam progreſſi ſunt, *i. q.* Siculi *&* Sicilienſes, *&* Sicanus, Sicanius, a, um.

Sicaris fluvius Hiſpaniæ.

Sicĭlia, æ, f. insula & regnum in mari mediterraneo à Siculo Neptuni filio sic dicta. *Hinc* Sicelis, idis, f. *&* Sicelides Musæ *&* Siculi, orum, Sicilienses incolæ, *&* Siculus, a, um. *Hinc* Siculum mare, *&* Siculæ Vesperæ, *i. q.* immanis cædes, qua Hispani anno 1282 sabbatho sancto vespere omnes Gallos interfecerunt.

Sĭcinnius Dentatus fuit strenuus bellator Romanus, qui ob ingentem fortitudinem Achilles Romanus nuncupatus fuit, 120 præliis pugnavit, & 8 coronis aureis donatus fuit.

Sicoris, *i. q.* Sicaris.

Sĭcy̆on, onis, *&* Sicy̆onia, æ, f. urbs vetus Achajæ in Laconia. *Item* insula in Ægeo mari contra Epidaurum.

Sida, æ, *&* Side, es, f. urbs Pamphyliæ.

Sīdon, ōnis, m. urbs maritima Phœniciæ, ubi primùm factum fuit vitrum. *Hinc* Sidōnis, idis, f. *&* Sidonius, ii, m. *&* a, um.

Sīgēum, ei, n. promontorium & oppidum Troadis sive Trojæ. *Hinc* Sigæus *&* Sigeius, a, um.

Signæi, orum, m. belli duces apud Babylonios.

Signia, æ, f. urbs Italiæ. *Hinc* Signīnus, a, um.

Sīlēnus, i, m. nutritius & pædagogus Bacchi.

Sĭler, ĕris *&* Silerus, i, fluvius Lucaniæ, alluens Salernum oppidum, & Campaniam à Lucania dividens.

Silesia, æ, f. ducatus sub ditione regis Borussorum, Poloniæ, Bohemiæ & Saxoniæ confinis. *Hinc* Silesius, a, um.

Sillūra, æ, f. insula in Oceano Britannico, cujus incolæ pecuniæ ignari, permutatione rerum commercia exercent.

Silva, æ, f. urbs Lusitaniæ.

Silys, *i. q.* Tanais.

Sĭmēthis, idis, f. nomen Nymphæ.

Sĭmŏis, entis, m. fluvius Trojanus ex Ida monte profluens. *Hinc* Simoisius, a, um.

Sĭmŏnides, is, m. Poëta lyricus è Cea insula, aptissimus ad movendas lacrymas. *Hinc* Simonideus, a, um.

Sina, æ, f. *i. q.* China. *Hinc* regnum Sinense, *&* Sinicus, a, um. *Item* urbs Mesopotamiæ. *Item* mons Arabiæ Petrææ, in quo Moyses tabulas legis accepit.

Singidūnum, i, n. urbs Hungariæ.

Sĭnōpe, es, f. urbs Natoliæ in Asia ad mare nigrum, Diogenis patria. *Hinc* Sinopeus *&* Sinopicus, a, um. *Item* Asopi filia, quam Apollo raptam in Pontum traduxit, & ex ea genuit Syrum, à quo postea Syri appellati sunt.

Sinuessa, æ, f. urbs Campaniæ. *Hinc* Sinuessanus, a, um.

Sion, ōnis, m. mons Hierosolymæ, sedes regis Davidis. *Hinc* Sionius, a, um.

Siphnos, i, f. insula in mari Ægeo, cujus incolæ libidini nimium erant dediti. *Hinc* Siphnius *&* Siphnicus, i, m. incola, *& i. q.* Libidinosus.

Sĭpontum, i, n. *&* Siphus, untis, f. urbs in Apulia ad montem Garganum. *Hinc* Sipontīnus, a, um.

Sĭpy̆lon, i, n. *&* Sipylus urbs & mons Phrygiæ. *Hinc* Sipylæus, a, um.

Siradia, æ, f. regio & palatinatus in Polonia majore. *Hinc* Siradiensis.

Sīren, ēnis, f. monstri marini genus, poëtarum fabulis celebratum, superiore sui parte virginis formam referens, inferiore in piscis caudam desinens. De his fabulantur poëtæ, quod fuerint tres filiæ Acheloi fluminis & Calliopes Nymphæ, nempe: Parthenope, Ligea & Leucosia, quæ habitabant in quadam insula inter Italiam & Siciliam, & dulcedine cantus sui navigantes alliciebant, & deinde necabant; quod & Ulyssi sociisque ejus intentârunt, qui tamen dolos earum elusit. *Hinc* Sirenus, Sirenius *&* Sireninus, a, um.

Sīris, idis, fluvius & oppidum Græciæ. *Hinc* Siritæ incolæ.

Sirma *&* Sirmio, onis, f. *&* Sirmium, ii, n. urbs Hungariæ *&* Peninsula Italiæ.

Sirrha, æ, f. urbs Thraciæ. *Hinc* Sirrhæus, i, m.

Sisacum, i, n. *&* Siscia, propugnaculum Croatiæ.

Sisigambis *&* Sisygambis, is, f. uxor Darii Persarum regis miræ pulchritudinis, quam tamen

tamen Alexander victo Dario integram servavit & in honore habuit.

sīsyphus, i, m. Æoli filius, latro in Isthmo à Theseo occisus, de quo fingunt Poëtæ, quod apud inferos saxum semper relabens in montem portare cogatur. *Hinc* sisyphides, is, m. qui graviter & inaniter laborat, *&* sisyphius labor, *i. q.* gravis & inanis.

sithonia, æ, f. olim dicta Thracia. *Hinc* sithonius, a, um. *i. q.* Thracius.

slana, æ, f. urbs Bohemiæ. *Item* fluvius Hiberniæ.

slavonia, æ, f. *i. q.* sclavonia.

slegum, i, n. urbs & regio Hiberniæ.

slesia, æ, f. *i. q.* silesia.

slesvicum, i, n. urbs Holsatiæ. *Hinc* slesvicensis.

smalandia, æ, f. provincia Sveciæ.

smalcaldia, æ, f. urbs Hassiæ inferioris. *Hinc* smalcaldus, i, m. incola, *&* smalcaldicus, a, um. smalcaldicum fædus, quod anno 1530 in favorem sectæ Lutheri contra Carolum V. Imp. & Catholicos factum fuit.

smīlax, ăcis, f. puella, quæ amore Croci juvenis tabescens, mutata fertur in herbam sui nominis, quæ similis est hederæ.

smyrna, æ, f. emporium Natoliæ, Homeri poëtæ patria. *Hinc* smyrnæus, a, um.

sociniani, orum, m. erant hæretici, à Lælio & Fausto Socino fratribus Italis sic dicti, qui etiam in Polonia sectam suam disseminârunt, sed ex eadem anno 1638 omnes pulsi sunt.

socrates, is, m. celebris Philosophus Atheniensis, Sophronici & Phanaristæ filius, præceptor Platonis & aliorum multorum, à suis concivibus accusatus, quod diis conviciatus esset, in suprema ætate carceri inclusus & veneno sublatus est.

sŏdŏma, æ, f. urbs Judææ ob peccatum Sodomiticum igne de cælo lapso consumpta. *Hinc* sodomita, æ, m. *&* sodomiticus, sodomitanus, a, um.

sogdiāna, æ, f. provincia Asiæ, ubi erant Aræ Alexandri.

solæ, arum, f. *&* soli, orum, m. urbs Ciliciæ à Solone condita, in qua multi Athenienses habitabant, sed ob loci distantiam, maternam Græcam linguam corruperunt. *Hinc* solæcismus, *i. q.* corruptio maternæ linguæ.

solon, onis, m. celebris Philosophus & legislator Atheniensis, unus ex 7 sapientibus Græciæ, qui Cræsum regem monuit, ut se felicem non putaret, quamdiu viveret.

sŏlȳma, æ, f. *&* orum, n. *i. q.* Hierosolyma. *Hinc* solymanus, a, um.

sŏlȳmi, orum, m. populus Lydiæ & Scythiæ.

sŏphēne, es, f. provincia Asiæ. *Hinc* sophēnus, i, m. incola.

sŏphīa, æ, f. metropolis Bulgariæ.

sophŏcles, is, m. Poëta tragicus Atheniensis.

sophrŏnia, æ, f. fuit matrona Romana pudicissima, quæ Dacii principis vim volens effugere, consentiente viro, arrepto gladio seipsam transfixit, & in divorum numerum est relata.

sora, æ, f. urbs Volscorum in Campania.

sŏracte, is, n. *&* soractis, is, m. mons Italiæ in Apulia. *Hinc* soractinus, a, um.

sorāni, orum, m. populi Hirpinorum.

sorānus, i, m. cognomen Ditis sive Plutonis.

sorbona, æ, f. celebris Academia Parisiensis, à Roberto de sorbona sic dicta. *Hinc* sorbonensis.

spalātum, i, n. urbs Dalmatiæ.

spandāvia, æ, f. propugnaculum in Marchia Brandeburgica.

sparta, æ, f. *aliter* Lacedæmon *&* Lacedæmonia, urbs Laconiæ, *hodie* Misithra à Sparto Phoronei filio condita. *Hinc* spartanus, i, *&* spartiates, æ, m. *i. q.* Lacedæmonius.

spartăcus, i, m. gladiator fuit, Thrax genere, robustus & servus cujusdam civis Romani, qui cum 82 sociis suis fugiens è carcere multa servorum millia congregavit, & multis damnis affecit Italiam, tandem à M. Crasso in prælio occisus est.

sperchius, ii, m. fluvius Thessaliæ in monte Pelio ortus. *Hinc* spercheis, idis, f. adject.

speusippus, i, m. Philosophus Atheniensis, Platonis ex sorore nepos, sive filius.

sphinx, gis, *&* sphinga *&* spinga, æ, *&* sphingus, i, f. *&* sphingium, ii, n. monstrum fuisse traditur facie virginis, pennis avium

avium & pedibus leonis instructum, quod itinerantibus hoc ænigma solvendum proposuit: quod est animal, quod mane quatuor, meridie duobus & vespere tribus pedibus incedit? & qui illud solvere nequibat, illum Sphinx occidebat. Tandem Oedipus illud solvit, asserens hominem esse, qui in infantia manibus & pedibus nitens quadrupes est, in virili ætate duobus pedibus incedit, ast vespere in senectute baculo utens tripes est. Tunc Sphinx de saxo se præcipitem dedit. *vide* Oedipus. Revera Sphinx est animal monstrosum in Æthiopia de genere simiarum, solitudinem incolens, fusco pilo, mammis in pectore geminis, homini persimile.

spīra, æ, f. *scil.* Nemetum, *vide* Nemetes. *Hinc* Spirensis Episcopatus.

spōlētum, i, n. urbs & ducatus Italiæ. *Hinc* spoletanus *&* spoletinus, a, um.

spŏrădes, um, f. insulæ multæ dispersæ in Archipelago sive in Ægeo vel Myrtoo mari, inter quas est Pathmos.

spurīna, æ, m. adolescens fuit egregiâ formâ, qui dum videret se fæminas & viros aspectu decoro ad libidinem invitare, oris pulchritudinem vulneribus sponte inflictis dehonestavit.

stăgīra, æ, f. urbs Macedoniæ, Aristotelis patria. *Hinc* stagirites, æ, m. incola, *& i. q.* Aristoteles.

stanislaŏpŏlis, is, f. urbs Poloniæ, hodie sub ditione Austriaca.

stentor, oris, m. quidam Græcus in bello Trojano, qui magnum clamorem edebat.

stephanopolis, *vide* Corona.

stĕrŏpe, es, f. Atlantis filia, una Plejadum, quam alii Asteropem vocant.

stĕrŏpes, æ, m. unus ex Vulcani fabris.

stēsĭchŏrus, i, m. Siculus, Poëta lyricus.

stetīnum, i, n. urbs Pomeraniæ.

stīphĕlus, i, m. unus ex Centauris, Ixionis & Nubis filius, à Cæneo interfectus in pugna, quæ in Pirithoi nuptiis commissa est inter Lapithas & Centauros.

stiria, æ, f. ducatus & provincia Austriæ.

stoa, æ, f. locus Athenis, ubi Zeno docebat. *Hinc* stoicus. a, um. *&* stoici philosophi.

stokholmia, æ, f. metropolis Sveciæ.

strabo, ōnis, m. insignis Geographus, qui temporibus Augusti & Tiberii claruit.

stralsundia, æ, f. *&* stralsundum, i, n. urbs Sveciæ maritima.

strĭgōnium, ii, n. urbs Hungariæ.

strŏphădes, um, f. duæ insulæ in mari Jonio in quibus Harpyæ habitabant. *vide* Phineus.

struthopedes, um, f. mulieres sunt in India parvæ staturæ & brevium pedum.

strymon, onis, m. fluvius Thraciæ ex Æmo monte profluens, & Thraciam à Macedonia separans. *Hinc* strimonius, a, um.

stutgardia, æ, f. urbs in ducatu Würtembergensi.

stymphalus, i, m. lacus aut palus Arcadiæ apud oppidum stymphalum, penes quem erant aves tantæ magnitudinis, ut solem obumbrarent, quæ totam Arcadiam devastababant, & à lacu dicebantur Stymphalides quas Hercules sagittis occidit.

styria, *vide* stiria.

styx, ȳgis, f. fluvius infernalis.

suardones, um, m. populus olim fuit Pomeraniæ.

suburra, *&* subura, æ, f. erat Romæ platea, ubi meretrices habitabant. *Hinc* suburranus, a, um. suburranæ, *i. q.* meretrices.

svēcia *&* svedia, æ, f. regnum Europæ in Septentrione. *Hinc* svecus, i, m. incola *&* svecicus, svedicus, a, um.

suessa, æ, f. urbs Campaniæ.

svessio, onis, f. Augustæ Svessionum urbs Galliæ. *Hinc* svessiones & svessones incolæ.

svēvia, æ, regio Germaniæ. *Hinc* svevi incolæ *&* svevicus, a, um.

sulmo, onis, f. urbs Italiæ, Ovidii patria. *Hinc* vates sulmonensis.

sultanus, suldanus & soldanus, i, m. titulus Turcarum Imperatoris.

sŭmătra, æ, f. insula magna in mari Indico.

summanus, i, m. *i. q.* Pluto deus inferorum, ita dictus, quasi summus manium.

surren-

Surrentum, i, n. urbs Campaniæ. *Hinc* surrentinus, a, um.
Susa, orum, n. & Susa, æ, & Susis, idis, f. urbs nobilissima inter Persidem & Babyloniam.
Susiana, æ, & Susiane, es, f. regio Asiæ sub ditione Persica, à Susis urbe sic dicta.
Sўbaris, is, f. urbs Italiæ. *Hinc* Sybaritæ, arum, m. incolæ, & Sybariticus, Sybaritanus, a, um. *i. q.* voluptuosus.
Syĕne, es, f. urbs in confinibus Æthiopiæ & Ægypti. *Hinc* Syenita & Syenites, æ, m. incola.
Syla mons in sylva Lucaniæ.
Sylla & Sulla, æ, m. fuit nobilis Romanus, qui Mithridatem regem debellavit, & contra Marium Romanum cruentissimum civile bellum gessit, & Marianos id est fautores Marii crudelissimè necavit. Deinde factus Dictator, hanc dignitatem sponte dimisit. *Hinc* Syllanus, & Sullanus, a, um.
Sylvanus, i, m. sylvarum deus.
Sylvia, æ, f. *i. q.* Ilia.
Sylvius, ii, m. Asciani filius, Æneæ nepos, sic dictus, quod in sylva natus esset, à quo deinceps omnes Albanorum reges dicti sunt Sylvii.
Symæthus, i, m. fluvius & urbs Siciliæ.
Symplegades, um. f. duæ insulæ sive scopuli in Bosphoro Thracio, *i. q.* Hellespontus.
Sўphax, acis, m. rex Numidiæ, à Scipione in tertio bello Punico victus, in carcere occubuit.
Sўrăcusæ, arum, f. nobilis urbs Siciliæ. *Hinc* Syracusanus & Syracusius.
Syrēnes, *vide* Siren.
Syria, æ, f. regio majoris Asiæ juxta Judæam, vel tota illa regio, quæ Phœniciam, Palæstinam, Mesopotamiam & Babyloniam continet, quæ & Assyria dicitur. *Hinc* Syri populi hujus regionis, & Syrius, Syrisius, ii, m. & Syrissa, æ, f. mulier incola, & Syricus, Syriacus, Syriaticus, a, um. Syra merx, *i. q.* Phœnicia, *aliàs* negotiatio quæ lucri & quæstus causâ instituitur; nam Syri & Phœnices in mercatura defraudabant.
Syritha, æ, f. filia Sylvaldis Danorum regis tantæ pudicitiæ, ut cùm ob elegantiam formæ magnâ precorum frequentiâ peteretur, spretis omnibus prætulerit cælibatum.
Syrtes, ium, f. duo sunt sinus periculosissimi in mari Lybico, quas inaccessas facit vadosum & reciprocum mare.
Syrus, i, f. insula Joniæ.

T.

Taantes, æ, m. deus Phœnicensium.
Tabæ, arum, f. urbs Ciliciæ.
Tabis mons Scythiæ.
Tabor mons Galilææ.
Tăburnus, i, m. mons Campaniæ.
Tænaria, æ, f. cognomen Helenæ.
Tænărus, i, m. promontorium Laconiæ, juxta Spartam urbem, in quo est vorago, per quam Poëtæ finxerunt patere descensum ad inferos. *Hinc* Tænarius, a, um.
Tăgus, i, m. ingens Lusitaniæ fluvius, qui quandoque ramenta aurea fertur evolvisse.
Tălassio, onis, m. & Talassius erat apud Romanos deus Nuptiarum.
Talmud liber legis Judaicæ à Rabbinis confectus. *Hinc* Talmudicus, a, um.
Tamara & Tamaris fluvius Hispaniæ Tarraconensis.
Tămĕsis & Tamisis, is, m. fluvius Angliæ.
Tanager & Tanagrus, i, m. & Tanages fluvius Lucaniæ.
Tanagra, æ, f. urbs Bœotiæ.
Tănais, is, m. fluvius in Scythia, qui Europam ab Asia separat. *Hinc* Tanaitæ, arum. m. accolæ.
Tanis urbs Ægypti.
Tantălis, idis, f. oppidum fuit Magnesiæ terræ hiatu absorptum. *Item* filia Tantali, *i. q.* Niobe.
Tantalus, i, m. filius Jovis ex Plote Nympha, rex Phrygiæ, qui deos sæpe hospitio excepit. Semel autem præter spem iis advenientibus, destitutus delicatis cibis filium suum Pelopem assari & apponi jussit, quod scelus illi indignantes, Tantalum, qui & secreta eorum hominibus indicavit, ad inferos

feros relegârunt, ubi collo tenus fluvio Eridano immerſus, pomis ſupra caput ejus appenſis, fame & ſiti excruciatur. *vide* Pelops. *Hinc* Tantaleus & Tantalicus, a, um.

Taphiæ, arum, f. quædam inſulæ in mari Jonio ante Leucadiam. *Hinc* Taphias, adis, f. una ex his inſulis.

Taphros, i, f. inſula in mari Mediterraneo inter Sardiniam & Corſicam.

Taprŏbăne, es, f. inſula remotiſſima ultra Indiam, vulgò Sumatra & Zeilan.

Tapſus inſula 10 ſtadiis diſtans à Sicilia.

Tărantăſia, æ, f. regio Sabaudiæ. *Hinc* Tarentaſii, orum, m. incolæ.

Tăras, antis, m. Neptuni filius, urbis Tarenti conditor.

Tărentum, i, n. nobilis urbs Calabriæ. *Hinc* Tarentīnus, a, um.

Targētium, ii, n. urbs Sveviæ.

Tarne, es, fons Lydiæ.

Tarodunum, i, n. urbs Sveviæ.

Tarpeja, æ, f. virgo Veſtalis, filia Tarpeji cuſtodis Capitolii tempore Romuli, quæ Tacio regi Sabinorum hoſti Romanorum prodidit Capitolium. *Hinc* Capitolium dicitur Tarpeja rupes, Tarpejus mons, Tarpejum ſaxum, ex quo omnes præcipitabantur, qui grande aliquid contra Rempublicam Romanam moliebantur.

Tarquinius, ii, m. Tarquinius Priſcus fuit V. & Tarquinius Superbus fuit VII & ultimus rex Romanorum. *Hinc* Tarquinienſe, is, n. *i. q.* Tarquinienſis ager.

Tarrăcīna, æ, f. urbs Volſcorum in Campania, *aliter* Anxur.

Tarrăcon & Tarraco, onis, f. urbs Cataloniæ.

Tarſus, i, f. urbs Ciliciæ penes Cydnum fluvium, S. Pauli Apoſt. patria. *Hinc* Tarſenſis.

Tartăria, æ, f. magna regio & fermè tèrtia pars Aſiæ. *Hinc* Tartari incolæ, & Tartaricus, a, um.

Tarteſſus, i, f. urbs Hiſpaniæ juxta columnas Herculis. *Hinc* Tarteſſius & Tarteſſiacus, a, um.

Tarvana & Tarvamina, æ, f. urbs in comitatu Artheſiæ.

Tarvȳſium, ii, n. urbs Italiæ.

Taureus, ei, m. cognomen Neptuni.

Taurica, æ, f. *i. q.* Tartaria. *Hinc* Cherſoneſus Taurica, *i. q.* peninſula Krym.

Tauri, orum, m. Sarmatiæ Europææ populi, Boſphorum Cimerium peninſulam inhabitantes. *Hinc* Tauricus, a, um.

Taurūnum, i, n. & Auguſta Taurinorum metropolis in Pedemontio. *Hinc* Taurini incolæ.

Tauriſci, orum, m. populi Germaniæ, Carnis & Pannoniis finitimi.

Taurŏbŏlia, æ, f. cognomen Dianæ.

Taurōminium, ii, n. urbs Siciliæ.

Taurŏpŏla, æ, f. *i. q.* Diana. *Hinc* Taurŏpŏlium, ii, n. templum Dianæ in inſula Icaria.

Taurīnum, i, n. *i. q.* Alba Græca *vulgò* Belgrad, urbs munita Pannoniæ inferioris ad Danubium, ubi Savus Danubio immiſcetur.

Taurus, i, m. mons maximus & immenſus ab India porrectus per Aſiam uſque ad Mœotim paludem Scythiæ, cujus pars eſt mons Caucaſus; & quia mons hic diverſarum regionum līmes eſt, ideo & ab illis diverſa habet nomina.

Taygēte, es, & Taygeta, æ, f. Atlantis filia, una Plejadum, quæ Jovi peperit Lacedæmonem, urbis ejuſdem nominis conditorem.

Taygĕtus, i, m. & Taygetum, i, n. mons Laconiæ, Baccho ſacer.

Tearco, onis, m. rex fuit Æthiopiæ potentiſſimus.

Teārus, i, m. fluvius Thraciæ.

Tectŏſages, um, & Tectoſagi, orum, m. populi quondam erant Galliæ Narbonenſis in Occitania, qui poſtea in Germaniam tranſierunt.

Tĕgea, æ, f. & Tegeum, i, n. urbs Arcadiæ. *Hinc* Tegeæus, a, um. & *i. q.* idolum Pan. Tegeatis. idis, f. mulier incola.

Tĕlămon, onis, m. Æaci filius, frater Pelei & pater Ajacis, rex Salaminis inſulæ. *Hinc* Telamoniades & Telamonius, ii, m. *i. q.* Ajax.

Telchī-

Telchīnis, is, f. *i. q.* insula Rhodus. *Hinc* Telchīnes, um, f. dictæ filiæ Solis & Minervæ, quæ hanc insulam possidebant.

Tēlĕgŏnus, i, m. Ulyssis ex Circe filius, qui patrem secutus Ithacam, illum incognitum necavit. Deinde fugiens in Italiam, ibi urbem Tusculum condidit.

Tēlĕmăchus, i, m. Ulyssis & Penelopes filius, qui patri in regno successit.

Tēlĕmus, i, m. vates inter Cyclopes, qui Polyphemo prædixerat cæcitatem ab Ulysse illi inferendam.

Telephus, i, m. Herculis ex Auge Nympha filius, in sylva à cerva nutritus, allatus ad regem Mysiæ, filii loco habitus, eidemque in regno successit.

Tĕmĕnītes, æ, m. cognomen Apollinis.

Tempea & Tempe, n. locus amænus in Thessalia, montibus & arboribus cinctus, per quem Peneus fluvius leniter fluit. Ponitur etiam pro quocunque loco amæno.

Tĕnĕdos, i, f. insula non procul à Troja, post quam latuerunt Græci, cum Trojæ insidias tenderent. *Hinc* Tenedius.

Tennis, is, f. & Tennum, i, n. & Tennos, urbs Æoliæ. *Item* ingens lacus in Ægypto inferiore. *Hinc* Tennites, m.

Tenos insula, una Cycladum, & urbs in ea ejusdem nominis.

Tentȳra, orum, n. & Tentyris, idis, f. urbs Ægypti, cujus incolæ Tentyritæ singularem vim contra crocodilos habere dicuntur.

Teos urbs Joniæ, Anacreontis Pöétæ Lyrici patria, qui inde Teius dicitur.

Tărapnæ, arum, f. urbs Laconiæ in Thebanis finibus.

Tĕrentia, æ, f. uxor Ciceronis.

Tĕrentius, ii, m. Pöéta fuit comicus, natione Afer, patriâ Carthaginensis, Terentii Lucani libertus. *Hinc* Terentianus, a, um.

Tereus, ei, m. rex Thraciæ, maritus Prognes, *vide* Progne.

Tergeste, es, f. & Tergestum, i, n. emporium Istriæ sub ditione Austriaca. *Hinc* Tergestæus & Tergestinus incola.

Terpsĭchŏre, es, f. una 9 Musarum.

Tertulliānus, i, m. fuit eloquens scriptor Ecclesiasticus, qui tamen in nonnullis ab orthodoxæ Ecclesiæ fide nonnihil aberravit.

Tethys, yis, & yos, f. filia Cæli & Terræ sive Vestæ, uxor Neptuni sive Oceani, mater Nympharum & fluviorum, sumitur & pro ipso mari.

Teucer & Teucrus, i, m. filius Scamandri Cretensis, conditor Trojæ. *Hinc* Troja Teucria, & Trojani Teucri dicuntur. *Item* alius fuit Teucer filius Telamonis regis Salaminis insulæ ex Hesione filia Laomedontis, qui cum Ajace fratre suo ex alia matre profectus fuit ad bellum Trojanum. Sed cum Ajax se ex ira necâsset, & Teucer solus domum rediisset, iratus pater illum regno expulit. Quare Teucer in Cyprum profectus, ibi urbem Salaminam condidit.

Teucris, idis, f. *i. q.* Teucria, urbs & regio Troadis, postea dicta Dardania.

Teudĕrium, ii, n. urbs Germaniæ, *vulgò* Paderborn.

Teumessus & Teumesus, i, m. mons & regio Bœotiæ.

Teuto, ŏnis, m. rex & deus olim Germaniæ, à quo Germani dicti sunt Teutones & Teutonici. *Hinc* Teutonicus, a, um. *i. q.* Germanicus, & Magister Ordinis Teutonici.

Teutŏburgum, i, n. urbs cum Universitate in Ducatu Cliviensi.

Thais, idis, f. fuit celebris meretrix Alexandrina.

Thalassio, *vide* Talassio.

Thăles, ētis, m. unus ex 7 sapientibus Græciæ.

Thalia, æ, f. una Musarum & Gratiarum.

Thassus & Thasus, i, f. insula una Cycladum in mari Ægeo, optimi vini ferax. *Hinc* Thasius, a, um.

Thaumantias, adis, & Thaumantis, idis, f. *i. q.* Iris, filia Thaumantis & Electræ filiæ Oceani, nuntia deorum in rebus malis & bonis. *Hinc* Thaumanticus & Thaumanteus, a, um.

Thaumasion mons Arcadiæ.

Thea, æ, f. Nympha, Oceani & Tethyos filia.

Thearūnum, i, n. *i. q.* Taurunum.
Thēba, æ, & Thebæ, arum, & Thebe, es, f. grandis urbs Ægypti ab Ofiride rege condita. *Item* urbs Theſſaliæ. *Hinc* Thebæi & Thebani incolæ, & Thebanus & Thebaicus, a, um. & Thebais mulier incola. *Item* Thebe fuit quædam virgo.
Thebais, idis, f. regio ſuperioris Ægypti vicina Æthiopiæ.
Thĕmis, is, & idis, & Themiſta, æ, & Themiſtis, is, f. Cœli & Terræ filia, Jovis ſoror, dea juſtitiæ.
Themiſtocles, is, m. celebris dux Athenienſis, qui Xerxem regem navali prælio vicit; poſtea per invidiam exul factus, ad Xerxem confugit, à quo honorificè exceptus, atque dux belli Athenienſis conſtitutus fuit. Sed cùm neque regi bene de ſe merito, neque ingratæ patriæ nocere vellet, ſeipſum peremit. *Hinc* Themiſtocleus, a, um.
Theŏdămia, æ, f. feſtum Proſerpinæ apud antiquos Græcos.
Theŏdiſcus & Theoſticus, a, um. *i. q.* Germanicus.
Theŏdoſia, æ, f. urbs Cherſoneſi Tauricæ.
Theophraſtus, i, m. Ariſtotelis diſcipulus.
Thēra, æ, f. inſula una Cycladum in Ægeô.
Therapnæ, *vide* Terapnæ.
Thermæ, arum, f. urbs Siciliæ.
Therme, es, urbs Thraciæ. *Hinc* Thermaicus ſinus.
Thermŏdoon & Thermodon, ontis, fluvius in Pontica regione, apud quem habitabant Amazones. *Hinc* Thermodoonteus & Thermodonteus & Thermodontiacus, a, um.
Thermopolis, is, f. urbs Helvetiorum.
Thermŏpȳlæ, arum, f. mons longiſſimus Græciam tranſiens, eamque dividens, in quo ſunt anguſti meatus, apud quos ſcaturiunt aquæ calidæ.
Therne, es, f. urbs Thraciæ.
Thērŏdămas, antis, m. rex fuit Scythicus, qui leones humano ſanguine potavit.
Therſites, æ, m. fuit Græcus quidam ignarus & deformiſſimus, ex Ætolia ad Trojam profectus, ab Achille, quem ignominiâ affecit, pugno necatus.
Thēſeus, ei, m. Ægæi Athenienſis regis filius, vir fortis, qui more Herculis magna fecit. Nam adhuc adoleſcens cum Hercule pugnavit contra Amazones. Creontem Thebanum in prælio occiſos ſepelire prohibentem occidit. Terribilem taurum devaſtantem Atticam apud Marathonem necavit. Item Minotaurum occidit. Helenam adhuc puellam rapuit ſed reddidit. Ex Creta ſecum adduxit Ariadnem & Phædram filias Minois regis. Tandem cum Pirithoo amico ſuo ivit ad inferos, ut Proſerpinam raperent, ſed Pirithoum Cerberus devoravit, Theſeus autem ibi detentus, donec ab Hercule liberaretur. *Hinc* Theſides, æ, m. Theſeis, idis, f. Poema Theſei geſta complectens, & Theſeus, a, um.
Theſmŏphŏria, orum, n. feſta Cereri ſacra, quæ & Cerealia à Latinis dicuntur.
Theſpiæ, arum, f. urbs Bœotiæ Muſis ſacra. *Hinc* Theſpiădes, um, f. *i. q.* Muſæ, & Theſpius, Theſpiacus, a, um.
Theſsălia, æ, f. regio Græciæ inter Atticam & Thraciam, aliter Æmonia. *Hinc* Theſſalus, i, m. incola, & Theſſalus, Theſſalicus, a, um.
Theſsălŏnīca, æ, f. celebris urbs Macedoniæ. *Hinc* Theſſalonicenſes incolæ.
Thĕtis, idis, f. filia Nerei, uxor Pelei regis Theſſaliæ, mater Achillis, dea maris; ſumitur & pro ipſo mari.
Thisbe, es, f. puella fuit Babylonica. *vide* Pyramus.
Thŏas, antis, m. rex fuit in regione Taurica, ad quem delata fuit Iphigenia Agamemnonis filia, & ab eodem ſacris Dianæ Tauricæ præfecta, quem poſtea Oreſtes à ſorore adjutus occidit.
Thōrax, ācis, m. mons Libycus, Heſperiis vicinus, Lethæo fluvio imminens, in quo dicunt crucifixum fuiſſe Daphnitam Grammaticum, quod reges maledico inceſſiſſet carmine.
Thorunium, ii, n. urbs Poloniæ in Pruſſia. *Hinc* Thorunenſis.
Thracia, æ, & Thrace, es, f. regio Europæ à Thrace Martis filio ſic dicta, olĭm Scythia,

thia, nunc Romania. *Hinc* Thrax, ăcis, m. incola, Threſſa, & Threiſſa incola fæmina, & Thracius, Thracus, Thracicus, Threicius, a, um.

Thūle, es, f. inſula in ditione Scotorum.

Thūricum, i, n. urbs in Pago Tigurino.

Thūrĭngia, æ, f. regio in circulo Saxoniæ ſuperioris. *Hinc* Thuringus, i, m. incola, & Thuringicus, a, um.

Thūrium, ii, n. urbs magnæ Græciæ ad ſinum Tarentinum ſita, à Thuria vicino fonte nomen habens. *Hinc* Thurii & Thurini incolæ.

Thuſcia, æ, f. regio Italiæ, *i. q.* Hetruria, & Florentia & Toſcana. *Hinc* Thuſci & Tirrheni incolæ, & Thuſcanus, Thuſcanicus & Thuſcus, a, um.

Thyas, adis, f. ſacerdos Bacchi. *Hinc* Thyaſus, i, m. *i. q.* ſaltatio in Bacchi ſacrificiis.

Thȳeſtes, æ, m. filius Pelopis & Hippodamiæ, qui aſpirans ad regnum, corrupit uxorem regis Atrei fratris ſui, quapropter iratus Atreus filios ejus coctos illi comedendos appoſuit. At Thyeſtes oraculum conſuluit, quomodo ſe ulciſci poſſet; & juſſus eſt cum filia ſua Pelopeja coire, ex qua natus eſt Ægisthus, qui Atreum occidit. *Hinc* Thyeſteus, a, um, *vide* Atreus.

Thymbra, æ, f. locus penes Trojam. *Hinc* Thymbræus Apollo.

Thȳmœtes, is, m. Priami ex Ariſbe filius, cujus uxor cùm filium peperiſſet eodem die, quo Hecuba Paridem; aſſerentibus Hariolis eo die natum eſſe puerum, cujus causâ Ilium everteretur, juſſit Priamus utrumque interfici. Aſt Paris matris aſtu clam traditus eſt educandus; Thymœtis autem puer interfectus eſt. Cujus injuriæ ultione in multos annos dilatâ, Thymœtes cùm equi lignei dolum ſentiret, commodum ſibi vindictæ tempus oblatum ratus, primus author fuit, ut in urbem reciperetur.

Thyŏneus, ei, m. cognomen Bacchi.

Thȳrea, æ, f. & Thȳre, es, f. urbs confinis Lacedæmoniæ. *Item* inſula penes Peloponneſum. *Hinc* Thyreus lapis, qui integer aquæ ſupernatat, fractus autem ſubmergitur.

Thyrsăgĕtæ, arum, m. populi Scythiæ ultra Sauromatas ex venatione victitantes.

Tĭbĕrias, adis, f. urbs Judææ ad lacum Genezareth ab Herode condita, & in gratiam Tiberii Cæſaris ſic appellata.

Tĭbĕrīnus, i, m. Capeti filius, Albanorum rex in fluvio Tiberi ſubmerſus.

Tĭbĕris, is, & Tiber, bris, m. fluvius Italiæ qui ex Apennino defluens, & Hetruriam ab Umbria dividens Romam tranſit. Primum dictus Albula, deinde à Tibri Tuſcorum rege circa eum occiſo Tibris, poſtea à Tiberino Tiberis vel Tiberinus. *Hinc* Tiberīnis, idis, f. & Tibrinus, Tĭbĕrīnus, a, um. *Item* alius fluvius ex Hæmo monte naſcens, & Septentrionem verſùs Iſtrum influens.

Tĭbĕrius, ii, m. Liviæ Auguſtæ filius & Auguſti privignus, ejusdemque in imperio ſucceſſor, omni avaritiæ, libidinis, & crudelitatis genere pollutus.

Tĭbīnum, i, n. urbs Tranſylvaniæ.

Tĭbiſcus, i, m. fluvius Daciæ juxta Tibiſcum urbem in Danubium influens.

Tĭbullus, i, m. fuit Romæ Pöëta Elegiacus.

Tibur, ŭris, n. vetus urbs Sabinorum in Italia. *Hinc* Tiburs, urtis, c. incola, & Tiburtinus, a, um. Scribitur & Tybur.

Tĭcīnum, i, n. urbs in ducatu Mediolanenſi, a Ticino fluvio præterlabente nomen habens, *vulgò* Pavia.

Tifernus, i, m. fluvius in ſecunda Italiæ regione Apulos dividens à Frentanis.

Tīgrane, es, f. urbs Mediæ mediterranea.

Tīgrānes, is, m. rex fuit majoris Armeniæ potentiſſimus, qui auxilium ferens Mithridati regi, primùm à Lucullo deinde à Pompejo Magno victus fuit, cujus ſæpe mentionem facit Cicero in Orat: pro lege Manilia.

Tīgrānŏcerta, æ, f. oppidum in montanis majoris Armeniæ, quaſi Tigranis civitas.

Tigris, is, & idis, m. rapidiſſimus fluvius Armeniæ incertæ originis.

Tĭgūrum, i, n. *aliter* Thuricum & Turegum,

gum, urbs Helvetiæ. *Hinc* Tigurinus, i, m. incola, & Tigurinus, a, um.

Tīmāvus, i, m. *five* Timanus *aut* Timatus, fluvius in Foro Julio provincia Italiæ juxta Aquilejam.

Timoclea, æ, f. mulier fuit Thebana, quæ vim à Barbaro paſſa, diſſimulato dolore finxit ſe illi velle oſtendere magnum auri pondus, perductumque ea ſpe ad altiſſimum puteum in interiore parte domûs ſitum, cùm pronus puteum inſpiceret, præcipitem dejecit, & ſaxis obruit.

Timotheus, ei, m. S. Pauli Apoſt. diſcipulus, patriâ Licanius, Præſul Epheſius, Epiſtolis Apoſtolicis & martyrio clarus.

Tinda, æ, f. urbs Thraciæ, in qua Diomedes equos ſuos humana carne paſcebat.

Tirolis, is, f. Ducalis comitatus in circulo Auſtriaco. *Hinc* Tirolenſis incola.

Tirynthius, ii, m. cognomen Herculis, ab urbe Tiryntho ſic dictus.

Tīsīphŏne, es, f. una Furiarum infernalium.

Tiſobis fluvius Britanniæ,

Tītan, ānis, & Tītānus, i, m. filius Urani & frater Saturni major natu, qui Saturnum bello adorſus cepit. Jupiter autem filius Saturni Titanum cum ſuis prælio vicit, & patrem ſuum liberavit. Ex Titane nati ſunt Gigantes, qui cum Jove bella geſſerunt. *Hinc* Titanes & Titani dicti Gigantes & Titanius, Titanicus & Titaniacus, a, um.

Tītānia, æ, f. cognomen Dianæ.

Tītānis, ĭdis, f. cognomen Lunæ.

Tīthōnus, i, m. filius Laomedontis regis Trojani, ab Aurora amatus, in virum electus & longâ vitâ donatus, ex qua genuit Memnonem, tandem audita nece filii, ex dolore mutatus eſt in Cicadam. *Hinc* Tithonæus & Tithonius, a, um, & Tithonia, æ, f. *i. q.* Aurora.

Tĭtii, orum, m. erant ſacerdotes Apollinis à titiis avibus ſic dicti, quas in auguriis certis obſervare ſolebant.

Tĭtyus, i, m. filius Terræ & maximus Gigas, qui jacens novem jugera occupavit. Hic Latoniam violare volens ab Apolline ſagittis occiſus & ad inferos detruſus fuit, cujus jecur à vulture devorari & quotidie in pænam renaſci perhibetur.

Tmōlus, i, m. mons Lydiæ, vini, mellis & croci ferax. *Item* fluvius Lydiæ.

Toggĭum, ii, n. comitatus Helvetiæ. *Hinc* Toggii incolæ.

Tolentum, i, n. oppidum Italiæ in Picinis à quo Tolentinates populi.

Tōlētum, i, n. celebris urbs Hiſpaniæ. *Hinc* Teletanus, a, um.

Tōlōſa, æ, f. urbs Galliæ in Occitania, *Item* urbs Hiſpaniæ. *Hinc* Toloſani incolæ.

Tŏmārus, i, m. mons Epiri, centum fontes circa radices habens.

Tomyris regina Maſſegetarum, quæ Cyrum regem Perſarum occidit.

Tornācum, i, n. urbs Flandriæ.

Torquātus, i, m. cognomen Virorum Romanorum. Manlius Torquatus filium ſecuri percuſſit, quod in Samnites contra edictum pugnâſſet, quamvis hoſte profligato equeſtria ſpolia ad patrem tuliſſet.

Torunium *vide* Thorunium.

Trăchōnītis, idis, f. regio Judææ inter Montem Libanum & mare Tiberiadis.

Trăchȳna & Trachinia, æ, f. urbs Theſſaliæ. *Hinc* Trachynus & Trachinius, a, um.

Trajectum, i, n. ad Rhenum urbs Belgii, Trajectum ad Moſam, urbs Brabantiæ.

Trallis, is, & Tralles, ium, f. vetus urbs Lydiæ.

Transmontana, æ, f. provincia Portugalliæ.

Tranſylvania, æ, f. Ducatus Europæ ſub ditione Auſtriaca. *Hinc* Tranſylvanus, i, m. incola.

Trānum, i, n. urbs Archiepiſcopalis in Italia.

Trăpezus, untis, f. urbs Natoliæ.

Trĕbia, æ, m. fluvius Italiæ juxta Placentiam, penes quem Annibal duobus præliis Romanos vicit, primò Scipionis deinde Sempronii Conſulis exercitum profligando.

Trĕmōnia, æ, f. urbs Weſtphaliæ.

Trēvĭris, is, & Auguſta Trevirorum, f. urbs ad Moſellam fluvium, vetuſtiſſima Europæ juxta

juxta verſum Curiæ urbis affixum: *Ante Romam Treviris ſtetit annis mille trecentis. Hinc* Treviri incolæ & Trevirenſis Archiepiſcopus & Elector.

Tribŏci & Tribocci, orum, m. *i. q.* Alſatii.

Trĭdentum, i, n. urbs in Ducali Comitatu Tirolenſi. *Hinc* Tridentinus, a, um. Concilium Tridentinum.

Trĭnăcria, æ, f. *i. q.* Sicilia ſic dicta à tribus promontoriis, quæ ſunt: Pachinus, Pelorus & Lilybæum. *Hinc* Trinacrius, a, um.

Trĭnŏpŏlis, is, f. regio Phœniciæ tres habens civitates: Tirum, Sinodem & Arum.

Trĭpŏlis, is, f. urbs Africæ.

Triptolemus, i, m. Eleuſii filius, rex Atticæ qui in illis locis uſum frumenti primum docuit.

Triſmegitus dictus eſt Mercurius, *i. q.* ter maximus.

Trĭton, ōnis, m. Neptuni filius, deus marinus. *Item* fluvius Africæ defluens in paludem, deinde in mare Libycum. *Hinc* Tritonia, æ, & Tritonis, idis, f. dicta Pallas ſive Minerva, quia juxta paludem Tritonidem nata fertur aut apparuiſſe. *Hinc* Tritoniacus, a, um.

Trĭvia, æ, f. cognomen Dianæ.

Troas, ădis, f. regio minoris Aſiæ ad Helleſpontum, cujus metropolis Troja fuit.

Trŏglŏdўtæ, arum, & Troglodyti, orum, m. populi erant in finibus Africæ ultra Æthiopiam, equis velociores, in cavernis habitantes, & carnibus ſerpentum viventes.

Troja, æ, f. metropolis Troadis, aliter Ilium, anno mundi 2870 à Græcis everſa. *Hinc* Tros, Trois, & Trojanus, i, m. & Trojugena, æ, m. incola mas & Troas, adis, fœmina & Trojanus, Troicus & Troius, a, um.

Troĭlus, i, m. Priami & Hecubæ filius.

Tros, ois, m. Erichthonii filius, & Dardani nepos, à cujus nomine Troja dicta eſt Dardania, & pater Ili & Aſſaraci.

Tŭgium, ii, n. urbs Helvetiæ. *Hinc* Tugi ſive Tugii & Tugini incolæ.

Tuiſcōnes, um, m. *i. q.* Germani.

Tŭlĭphordium, ii, n. urbs Germaniæ in Principatu Calenbergico, in Electoratu Brunſvico-Luneburgico.

Tŭlĭſurgium, ii, n. *i. q.* Brunſvicum, urbs Germaniæ in Ducatu Brunſvicenſi.

Tullium & Tullum, i, n. urbs in Lotharingia.

Tullius, ii, m. prænomen Ciceronis & aliorum Romanorum.

Tūnes, ētis, & Tūnētum & Tunitium, ii, n. urbs & regio Africæ. *Hinc* Tuniſæus, a, um.

Tungri, orum, m. populus antiquus Germaniæ inter Belgas, quorum urbs fuit Arvacum.

Turca, æ, m. incola imperii Othomanici. *Hinc* Turcicus, a, um, Imperium Turcicum.

Turcomannia, æ, f. regio Aſiæ, *i. q.* Turcica Armenia. *Hinc* Turcomanni incolæ.

Turdĕtāni, orum, m. populi quondam Hiſpaniæ.

Turgāvium, ii, n. & Turgea, Turgoia & Turgovia, æ, f. regio Helvetiæ.

Tūrīnum, i, n. *i. q.* Taurinum.

Turnus Rutilorum dux, qui propter Laviniam filiam Latini regis & Amatæ bellum movit in Æneam, à quo tandem interfectus eſt, & Laviniam illi deſponſatam uxorem duxit.

Tūrōnes, um, m. populi quondam Galliæ Lugdunenſis.

Tūrōnum, i, n. urbs Galliæ. *Hinc* Turonenſis.

Tuſcia, æ, f. *vide* Thuſcia.

Tuſculum, i, n. urbs Italiæ. *Hinc* Tuſculus, Tuſculanus, a, um, & Tuſculanenſis, e. Tuſculanus ager, in quo Cicero prædium ſuum habuit.

Tyăna, æ, f. urbs Cappadociæ. *Hinc* Tyaneius, a, um.

Tyber, & Tyberis *vide* Tiberis.

Tybur *vide* Tibur.

Tўdeus, ei, m. filius Oenei regis Ætoliæ, vir fortiſſimus. *Hinc* Tўdīdes, æ, m. *i. q.* Diomedes filius Tydei.

Tymbræus, æi, m. *i. q.* Apollo.

Tyndărus, i, m. rex Spartanus, maritus Ledæ &

& pater ſaltem putatitius Helenæ. *Hinc* Tyndaris, idis, f. *i. q.* Helena, *&* Tyndaridæ, arum, m. *i. q.* Caſtor & Pollux.

Typhis gubernator navis Argonautarum.

Tȳphōeus, ei, m. fuit immanis Gigas, Titani & Terræ filius.

Typhon, onis, m. frater Oſiridis regis Ægypti, quem crudeliter necavit, & ideo ab Iſide regina & ipſe occiſus.

Tyra *&* Tyras, fluvius ſub Boriſthene Sarmatas à Dacis dividens, non procul ab Iſtri oſtiis, in Pontum Euxinum illabens, ubi & oppidum ejusdem nominis.

Tȳro, onis, m. fuit libertus Ciceronis, in omni literarum genere exercitatiſſimus, ad quem extant multæ Ciceronis epiſtolæ. *Item* Tyro, onis, f. fuit virgo Theſſala, Salmonei filia, ex qua Neptunus Neleum & Peliam ſuſcepit.

Tyros *vide* Tyrus.

Tyrrhēni, orum, m. *i. q.* Thuſci populi Italiæ, ſic dicti à rege ſuo Tyrrheno, cum quo olim venerunt de Lydia. *Hinc* Tyrrhenia, æ, f. *i. q.* Thuſcia, *&* Tyrrhenus, a, um, *i. q.* Thuſcus. *Hinc* Tyrrhenum mare, *i. q.* Florentinum.

Tȳrus, i, f. urbs nobilis & vetus in Phœnicia ad mare ſita, ab Alexandro M. devaſtata. *Hinc* Tyrii incolæ, *&* Tyrius, a, um, Tyriæ veſtes, *i. q.* purpureæ. *Item* Tyrii dicuntur Carthaginenſes & Thebani.

V.

Vaccæi, orum, m. populi Hiſpaniæ citerioris.

Vacorium, ii, n. urbs Norici.

Văcūna, æ, f. dea fuit quietis & otii.

Vadra, æ, m. mons præruptus Pannoniæ.

Vălăchia, æ, f. *vide* in Appellativis.

Vălentia, æ, f. urbs Galliæ & aliarum regionum.

Vălĕria, æ, f. provincia circa Pannoniam, *i. q.* Styria. *Item* urbs Hiſpaniæ in tractu Celtiberorum.

Vălēſia, æ, f. regio Ducatui Mediolanenſi contermina. *Hinc* Valeſianus, i, m. incola.

Valliſoletum, i, n. urbs Hiſpaniæ.

Vandălia, æ, f. regio Europæ Septentrionalis à Vandalio fluvio, qui regionem interfluit, ſic dicta. *Hinc* Vandali incolæ *&* Vandalicus, a, um.

Vangiones, um, m. incolæ Epiſcopatus Wormatienſis.

Varadīnum, i, n. urbs munita Hungariæ.

Varīni, orum, m. incolæ Ducatûs Megalopolitani.

Variſcia, æ, f. *i. q.* Voigtland, Voigtlandia, regio in Saxonia ſuperiore. *Hinc* Variſci incolæ. *vide* Nariſcus.

Varro, onis, m. nobilis Romanus, qui libros ſcripſit de agricultura.

Varſavia *&* Varſovia, æ, f. urbs regia Poloniæ. *Hinc* Varſavienſis.

Varus, i, m. fluvius dividens Galliam ab Italia, à quo Liguria incipit. *Item* fluvius in Ducatu Mediolanenſi. *Item* cognomen virorum Romanorum.

Vaſcŏnia, æ, f. regio Hiſpaniæ Tarraconenſis. *Hinc* Vaſcones, um, m. incolæ.

Vātĭcānus, i, m. unus ex 7 montibus Romæ, ſic dictus à vaticiniis olim ibi datis, in quo hodie Baſilica S. Petri & Palatium Pontificis Romani.

Ubii, orum, m. populi Germaniæ ad Rhenum nempe Colonienſes & finitimi.

Ubiſci, orum, m. populi Aquitaniæ.

Vectŏnes, um, m. populi Hiſpaniæ citerioris.

Vedrovia, æ, f. *vide* Naſſovia.

Vejentes, um, m. populus quondam Italiæ. *Hinc* Vejentanus *&* Vejentinus, a, um.

Velitræ, arum, f. urbs fuit inſignis Volſcorum.

Veltelina *&* Vallis Tellina regio Helvetiæ. *Hinc* Veltelini incolæ.

Venafrum, i, n. urbs in Campania ſive in regno Neapolitano. *Hinc* Venafranus, a, um.

Venetiæ, arum, f. metropolis Reipublicæ Venetæ in Italia. *Hinc* Veneti incolæ, *&* Venetus, Venetianus, a, um.

Vē-

Venīlia, æ, f. Nympha, uxor Fauni, soror Amatæ.
Vennōnes, um, m. populus Helvetiæ.
Vĕnus, ĕris, f. Amorum dea. Hinc Venereus & Venerius, a, um, Venerea lues.
Vĕnŭsia, æ, f. urbs in regno Neapolitano, Horatii patria, hinc dictus Poëta Venusinus.
Verbānus, i, m. lacus magnus Galliæ Cisalpinæ.
Vercellæ, arum, f. urbs in Pedemontio. *Hinc* Vercellensis.
Verdunum & Verodunum, i, n. urbs Lotharingiæ.
Verōna, æ, f. urbs Venetiarum in Italia. *Hinc* Veronensis.
Verres, is, m. nobilis Romanus, gubernator Siciliæ, contra quem 7 orationes Ciceronis extant. *Hinc* Verrinus, a, um.
Verticordia, æ, f. *i. q.* Venus.
Vesălia, æ, f. urbs in Ducatu Cliviensi, & est alia superior, alia inferior.
Vesevius, *i. q.* Vesuvius.
Vesontio, onis, f. urbs Burgundiæ.
Vespasianus, i, m. Flavius, decimus Romanorum Imperator, cui filius Titus Vespasianus in imperio successit.
Vesta, æ, f. Mater Saturni & Titani. *Item* Vesta filia sive Soror Saturni dea virginitatis, in cujus templo erant sex virgines, quæ Vestales dicebantur, intra sextum & decimum ætatis annum assumebantur, Vestæ deæ inserviebant, ignem perpetuum in templo fovebant, 30 annos ibi commorari & castitatem servare tenebantur, quod si quæ intra hoc tempus corrupta fuerit, viva in pænam sepeliebatur. Post completos 30 annos illis nubere licuit. Institutæ erant à Numa Pompilio & magnis privilegiis auctæ.
Vĕsălus, i, m. mons est Liguriæ juxta Alpes.
Vĕsŭvius, ii, m. mons ignivomus in regno Neapolitano. *Hinc* Vesuvinus, a, um.
Viadrus, i, m. *i. q.* Odera.
Vibisci, orum, m. incolæ quondam Burdigalæ in Gallia.
Victōria, æ, f. urbs Hispaniæ.
Vienna, æ, f. metropolis Austriæ. *Hinc* Viennensis. *Item* urbs metropolis quondam Alborum ad Rhodanum prope Lugdunum in Delphinatu.
Vilna, æ, f. urbs Lithuaniæ.
Vīnāria, æ, f. urbs Thuringiæ. *Hinc* Vinariensis.
Vincentia æ, f. urbs Italiæ.
Vindelicia, æ, f. regio Germaniæ inter Bavariam & Sveviam, cujus incolæ Vindelici. *Hinc* Augusta Vindelicorum.
Virbius, ii, m. *vide* Hippolytus.
Virgĭlius, ii, m. Mantuanus, cognomentô Maro, Poëta Latinus celeberrimus. *Hinc* Virgilianus, a, um.
Viseria, æ, f. *i. q.* Madritum.
Vismaria, æ, f. urbs in Ducatu Megalopolitano.
Vistŭla, æ, f. celebris fluvius Poloniæ.
Visurgis, is, m. fluvius Germaniæ.
Viteberga *vide* Witteberga.
Vitodūrum, i, n. urbs Helvetiæ.
Ulma, æ, f. urbs Imperii in Svevia.
Ultōnia, æ, f. provincia Hiberniæ.
Ultrajectum, i, n. urbs in Belgio.
Ulysbona, Ullyssia & Ulyssea & Ulyssippo, f. *i. q.* Lisabona.
Ulysses & Ulyxes, is, m. Laertæ & Ætoliæ filius, rex Thraciæ, expeditione contra Trojam celebris, de quo supra sub multis nominibus. *Hinc* Ulysseus, a, um.
Umbria, æ, f. regio Italiæ. *Hinc* Umbri incolæ.
Ungaria *vide* Hungaria.
Voigtlandia, æ, f. *vide* Variscia.
Volaternæ, arum, f. urbs Hetruriæ. *Hinc* Volaterrani incolæ.
Volcæ, arum, m. populus Galliæ Narbonensis trans Rhodanum, *i. q.* incolæ Occitaniæ.
Vologradum, i, n. urbs Moraviæ, *i. q.* Olmutium.
Vŏlupia, æ, f. dea fuit voluptatis.
Upsalia, æ, f. celebris urbs Sveciæ.
Urănia, æ, & Uranie, es, f. una Musarum.
Urănŏpŏlis, is, f. urbs in finibus Macedoniæ.
Urănus, i, m. pater Saturni, qui & Cælus & Cœlius dicitur.

Vratiſlavia, æ, f. celebris urbs Sileſiæ.

Uria, æ, f. regio Helvetiæ. *Item* oppidum Apuliæ.

Uſipetes, um, *&* Uſipii, orum, m. *i. q.* incolæ Cliviæ.

Utica, æ, f. celebris quondam urbs Africæ prope Carthaginem, cujus nunc tantum extant rudera. *Hinc* Utienſis.

Vulcānus, i, m. Jovis & Junonis filius, faber deorum, qui adjutoribus Cyclopibus Jovi fulmina & diis arma contra Gigantes cudit, deus ignis & ſumitur pro ipſo igne. *Hinc* Vulcanalis, e, *&* Vulcanus, Vulcanius *&* Vulcanicus, a, um. Vulcanalia, ium, & orum, ſunt feſta Vulcano ſacra. Vulcaniæ inſulæ, quæ inter Siciliam & Neapolim ſitæ ſunt, quæ & Æolicæ dicuntur.

Vulturnum, i, n. urbs Campaniæ.

Vulturnus, i, m. fluvius Campaniæ.

W.

Weſtphalia, æ, f. regio & Ducatus Germaniæ. *Hinc* Weſtphălus, i, m. incola *&* Weſtphalius, a, um.

Wetteravia, æ, f. regio in circulo Rheni Superioris.

Wiſmāria, æ, f. *vide* Viſmaria.

Witteberga, æ, f. urbs Saxoniæ.

Wormātia, æ, f. urbs Germaniæ ad Rhenum, cujus incolæ Vangiones dicti. *Hinc* ipſa urbs etiam Auguſta Vangionum dicitur. *Hinc* Wormatienſis.

Würtemberga, æ, f. urbs & Ducatus in circulo Svevico. *Hinc* Würtembergenſis.

Wurzēna, æ, f. urbs Miſniæ.

X.

Xanthe, es, f. Nympha marina Oceani & Tethyos filia. *Item* regio Aſiæ poſtea Troas dicta.

Xanthippe, es, f. uxor Socratis moroſa & rixoſa, cujus tamen moroſitatem Socrates mirâ patientiâ toleravit.

Xanthii, orum, m. antiqui populi Thraciæ.

Xantho, us, f. *i. q.* Xanthe.

Xanthōnia æ, f. regio Chinenſis.

Xanthus, i, m. fluvius apud Trojam, aliter Scamander. *Item* nomen cujusdam Trojani. *Item* nomen equi Hectoris.

Xĕnius, ii, m. cognomen Jovis.

Xĕnŏcrătes, is, m. Chalcedonius Philoſophus, Platonis diſcipulus, vir durus ac tetricus.

Xerxes, is, m. rex Perſarum, Darii filius, à Græcis duce Themiſtocle navali prælio victus, & in Perſia ab Attabano Præfecto occiſus.

Y.

Ypra, æ, f. urbs Flandriæ.

Yvica, æ, f. una ex inſulis Balearibus.

Z.

Zaara, æ, f. magna regio & ſolitudo Africæ.

Zăbŭlon, unus, ex 12 filiis Iſràël, & una tribus Judæorum.

Zăcynthus, i, f. inſula in mari Jonico prope Ætoliam. *Hinc* Zacynthius *&* Zacynthĭnus, a, um.

Zagrius, ii, m. pars montis Tauri Mediam à Babylonia dividens.

Zaleucus, i, m. fuit legislator Locrenſium, qui cùm in adulteros pœnam ſtatuiſſet, ut in adulterio deprehenſi utroque oculo orbarentur, filio multis teſtibus adulterii convicto, ut legi ſatisfieret, quamvis reclamante plebe, unum, & ſibi alterum oculum erui juſſit.

Zăma, æ, f. urbs Africæ, quinque dierum itinere à Carthagine diſſita, magna ſtrage Hannibalis à Scipione ibidem facta celebris.

Zancle, es, f. *i. q.* Meſſina urbs Siciliæ non procul à Charybdi, unde & Charybdis Zanclea dicitur. Sumitur & pro ipſa Sicilia. *Item* urbs Achajæ.

Zelandia, æ, f. *vide* Selandia.

Zem-

Zembla, æ, f. *vulgo* nova Zembla, magna regio in Oceano Septentrionali. *Hinc* Zembliani incolæ.

Zēno, onis, m. Eleates, id est de Elea urbe Philosophus Atheniensis, Dialectices inventor teste Aristotele; Stoicorum princeps, qui cùm vellet patriam suam oppressam liberare, captus Tyranno cùm torqueretur, ut conscios conjurationis proderet, linguam sibi dentibus abscidit, & in os Tyranni injecit.

Zēnŏbius, ii, m. Philosophus & Sophista Adriani Imp. tempore.

Zĕphȳre, es, f. insula in mari Mediterraneo.

Zĕphȳrium, ii, n. promontorium Italiæ.

Zĕphȳritis, idis, f. *i. q.* Chloris.

Zĕrinthus, i, f. urbs & specus Thraciæ Hecatæ sacra. *Hinc* Zerinthius, a, um.

Zētes, æ, m. Boreæ ex Orithya filius & frater Calais. Hi duo fratres ex Argonautarum numero finguntur fuisse alati, & ad pellendas Harpyjas missi erant.

Zēthus, i, m. filius Jovis ex Antiopa, frater Amphionis, rex Thebarum.

Zeuxippus, i, m. nomen virorum. *Item* carcer fuit Constantinopoli, ubi Diomedes Tyrannus vinctus detinebatur.

Zeuxis, is, m. celebris fuit pictor.

Zingari, Zigeuni *&* Cingari, orum, m. populi sunt vilissimi cum uxoribus & liberis orbem terrarum pervagantes.

Zmīlus, i, m. *i. q.* Dædalus, conditor Labyrinthi in insula Lemno.

Zoilus, i, m. fuit malignus Pòëta, qui aliorum præsertim Homeri opera scriptis suis reprehendebat, unde & Homeromastix, id est, Homeri flagellum dictus est. Quæ scripta cùm recitâsset Ptolomæo regi, rex indignatus nihil respondit. Cumque Zoilus inopiâ pressus regem rogaret ut sibi victum suppeditaret, dixit rex: Homerus multos pascit, quare tu, qui illo doctior es, saltem te ipsum pasce. Tandem Zoilus parricidii damnatus jussu regis cruci affixus fuit. *Hinc* omnis, qui doctis viris detrahit, Zoilus dicitur.

Zōnăras, æ, m. celebris fuit Historicus Constantinopolitanus, qui gesta Græcorum Imperatorum scripsit.

Zōpȳrus, i, m. nobilis Persa fuit, qui cùm Darius rex Persarum Babyloniam diu & frustra oppugnaret, ipse sibi nasum, aures & labia abscidit, & sic ad Babylonios quasi transfuga abiit, conquerens de crudelitate sui regis. Receptus igitur à Babyloniis, & dux Belli constitutus urbem Dario tradidit.

Zoroastes, æ, m. primus rex Bactrianorum, insignis magus, in prælio à Nino rege Assyriorum occisus.

Zoster, ēris, m. urbs & promontorium prope Athenas. *Item* promontorium Italiæ, ubi Sibylla Cumana commorabatur.

Zutphania *&* Zytphania, æ, f. metropolis Geldriæ, Hollandicæ. *Hinc* Zutphaniensis *&* Zytphaniensis, *&* Comitatus Zytphaniensis.

Zygantes, um, m. populus prope Cartaginem mellis culturâ celebris.

OMNIA AD MAJOREM DEI GLORIAM.

ANNOTATIONES
QUÆDAM
RERUM INSIGNIORUM,

Ad criticen & variam eruditionem pertinentium, ad illuſtrandam obſcuram Veterum latinitatem, & ad oſtendendam Polonicæ linguæ copiam, vim, elegantiam, analogiam, originem, & cum aliis linguis ſimilitudinem, vel ab iis differentiam. Harum Annotationum longam ſeriem in antiquioribus Cnapii editionibus reperies, ex quibus uſitatiores ac magis neceſſarias excerpendas duxi.

A.

A, in prænominibus *Aulum* ſignificat.

A, pro I. priſcè ponebatur. *ut* fontanalia *pro* fontinalia, juvenalis *pro* juvenilis.

A, pro O. *ut* abiiſſe *pro* obiiſſe.

A, pro U. vel Y. *ut* condalus *pro* condylus.

Ab pro Ob, *ut*, abortus *pro* obortus,

Ablativos abſolutos Latinos variè reddunt Poloni, *ut* me abſente *w niebytności moiey*, me inſcio *bez wiadomości moiey*, me Conſule *za mego urzędu*, *Burmiſtrzoſtwa*, me invito *nad moią wolą*, *aczbym nierad*, cognito *zrozumiawſzy*, audito *gdy ſłuch przyſzedł*, excepto quod non ſimul eſſes *oprócz tego*, *wyiąwſzy*, *że cię nie było*, *chyba żeś nie był zemną*.

Ablativus ſecundæ declinationis olim per quartam ponebatur; *ut* domu, humu, ſomnu, ſonu, ſuſurru *pro* domo, humo, ſomno, ſono, ſuſurro.

Ablativus tertiæ in E. olim in I. *ut* avi, ovi, orbi, abſenti me, amni, aſſi, à civi, in colli, fuſti, ſorti, ſordi, *pro* ave, ave, orbe, abſente me, amne, aſſe, à cive, in colle, fuſte, ſorte, ſorde.

Ablativus item tertiæ in E. pro I. *ut* mare tranquillo, *item* familiare, conſtante, forte, *pro* mari tranquillo, familiari, conſtanti, forti.

Abundantia vel variantia Polonica, ut: *Pełen*, *pełny*. *Prożen*, *prożny*. *Srog*, *ſrogi*. *Srodze*, *ſrogo*. *Cny*, *cnotliwy*. *Rzemieśnik*, *rzemieślnik*. *Litość*, *lutość*. *Linęło*, *lunęło*. *Ukrzyżowan*, *ukrzyżowany*. *Opaſtwo*. *Opacſtwo*. *Opatſtwo*. *Koniowi*, *koniewi*. *Siedząc*, *ſiedzący*. *Swietno*, *świetnie*. *Piſałbym ci*, *piſałcibym*. *Zedrało ſię*, *zdarło ſię*. *Kopam*, *kopię*, *kopiesz*, nam *kopię*, *kopisz* aliam habet ſignificationem. *Jeſteśmi*, *ſąśmy*. *Poſtawa*, *poſtać*. *Jedlina*, *iodła*. *Doſtatni*, *doſtateczny* &c.

Accentus Latini tres numerantur, qui vocalibus ſuperponuntur, *gravis* qui paſſim adverbiis apponitur: *ut* ſanè, cùm, unà, tutò: *acutus* ut: áër, & *circumflexus* ut: dies obitûs, junctîs manibûs, divûm *pro* divorum.

Accentus apud Polonos uſurpantur acuti, ſupra conſonantes poſiti mollem faciunt literam, cujusmodi ſunt: *ć*, *ń*, *ś*, *ź*, *ż*, vg. *śmierć*, *koń*, *żyto* &c. Supra vocales *E*, & *O*, poſiti reddunt illam craſſam & duram,

ram, & *E* legitur quaſi *Y.* Sic: *Sér* pronunciatur *Syr.* O autem profertur quaſi U, mediam retinens inter *O* & *U* pronuntiationem. Sic: *Wòt*, *Mózg*, pronunciatur quaſi *Wut*, *Muzg*. I, U, Y, apud Polonos accentibus carent. Supra A, veteres Poloni quandoque accentum ponebant, quo hodie non utuntur.

Adjectiva & ſubſtantiva ſimul Latina, ut: *animans*, *rudis*, *faber*, *Princeps*, *Rex*, *Comes*, *ſenex*, *amicus*, *natalis*, *artifex*.

Adjectiva multa Polonica reperiuntur, quibus vox Latina reſpondens non invenitur, quomodo latinè reddenda, ut: *Borowy*.

Adjectiva & ſubſtantiva Polonica eadem, ut: *ſzkolny*, *gaiowy*, *ſtołowy*, *kościelny*, *obroczny*, *łożniczy*, *ſtrażniczy*, *łowczy*, *piwniczny* &c.

Adverbia priſca, *ut:* lucu, luci, *pro* luce; here, heri; veſpere, veſperi; peregre, peregri; præfiſcinè, præfiſcini; cottidie, cottidio, cottidiano; falsé, falsò; avarè, avariter; promiſcuè, promiſcam; communiter, communitus; cautè, cautim; conjuratim, blanditim, júxtim, propriatim, propritim, poſtea, poſtilla, nenu, non, illim *pro* illinc, iſtim *pro* inſtinc &c.

Aphæreſis Polonica, ut: *ni* pro *ani*, *go* pro *iego*, *mu* pro *iemu*, *ki* pro *iaki*, *oſtawiam* pro *zoſtawiam*, *milny* pro *omylny*, *czeſny* pro *doczeſny*, *ey* pro *iey*, ut *dalem ey*.

Apocope Polonica, ut: *miłuiem* pro *miłuiemy*, *ſrog* pro *ſrogi*, *ſpad* pro *ſpadł*, *pogrzebion* pro *pogrzebiony*, *oń* pro *o niego*, *poń* pro *po niego*, *zań* pro *za niego*.

As, finita gentilia & patria latina ſunt generis omnis non communis, *ut:* Caſſinas oleum, Arpinas iter, Capenas bellum. *Sic:* noſtras, veſtras.

As, genitivus primæ Græcus pro æ Latino, *vide infra* Genitivus.

Aſſo ſyllabis terminata verba, *lege infra* Sso.

B.

B, ſignificat Brutum, Bonum.

B & P, priſci indifferenter uſurpabant, *ut* ſcapreo & ſcabreo, obponò, ſcribſi & oppono, ſcripſi. *Similiter B & V, ut:* ferveo & ferbeo, revito & rebito.

C.

C, in prænominibus ſignificat *Cajum*, in numeris valet *centum* condemnationis quoque nota fuit teſte Cicerone.

C, ſuperflua dictionibus inſerta, *vide infra* Literæ.

C, & G, commutantur: *ut:* Curculio Gurgulio, Calbei Galbei, Cerrones Gerrones, Cajus Gajus, ſubicito ſubigito, cummis gummis.

C, pro F, *ut* ecfari, ecfero, *pro* effari, effero.

C, pro X, *ut* ſecus *pro* ſexus.

C, medio vel fini dictionis addita, *vide infra* Literæ

C, in Ortographia Polonica eſt duplex, ſimplex ſeu ſine accentu, ut: *cały*, & cum accentu, ut: *śmierć*. Vide ſupra *Accentus apud Polonos*.

Caſus rectus nonnunquam ponitur pro quinto. *Sic apud Plautum*: Stultus tace *pro* ſtulte tace. *Sic in Litaniis:* Agnus Dei *pro* Agne Dei.

Chaos, Melos, Epos, & ſimilia Græca neutra indeclinabilia eſſe apud Latinos plerique Grammatici ſentiunt, rectiùs alii integre declinari ajunt, & more quidem Græco per tertiam, ut: *Chaos, chaeos;* more autem Latino per ſecundam, ut: *chaos, chai, chao*.

Collectiva Polonica. *Czeladź*, *Powinowaſtwo* 4. *Przyiacielſtwo*, *Cech*, *Chałaſtra*, *Gawiedź*, *Owad*, *Ubóſtwo*, *Pańſtwo* 3. *Robaſtwo*, *Hultayſtwo*, *Chłopſtwo*, *Chorągiew* 3. *Zarżewie*, *Narzędzie*.

Conjugationis duplicis verba priſco more. *Primæ & ſecundæ, ut:* denſo, as, & es. *Primæ & tertiæ, ut:* lavo, ſono, tono, dico,

dico, as, & is, fodare & fodere; gero, is, & as, *unde* aggero, is, & as. *Primæ & quartæ, ut:* artare, artire; dementare, dementire; dolo, as, & is, *unde* dolitus cælo; impetrare, impetrire; obstare, obstire. *Secundæ & tertiæ, ut:* ferveo, fulgeo, indulgeo, oleo, rideo, scateo, teneo, video, es, & fervo, fulgo, indulgo, olo, rido, scato, teno tetini, vido, is. *Item è contra:* dico, vivo, abnuo, congruo, excello, is, & diceo, viveo, abnueo, congrueo, excelleo, es. *Tertiæ & quartæ, ut:* cupere, cupire; parere, parire.

Contractio varia Poëtica per Synecphonesin, Crasin, Syncopen &c. *ut:* maluîsti, lusciniâs, ebulliât *trisyllab:* aurêo omnîa, defiat *dissyllab:* fiât, fuît, *unius syllabæ*, surpere, *pro* surripere, probeat *pro* prohibeat, passûm mille; *pro* passuum mille; vixet *pro* vixisset, traxe, cesse, cresse, abstraxe, consumse, promisse, subduxe, indixe &c. *pro* traxisse, cessisse, crevisse, abstraxisse, consumpsisse, promisisse, subduxisse, indixisse. *Item* præscripsti *pro* præscripsisti, confluxet *pro* confluxisset, singlariter *pro* singulariter, unversus, caldus, vemens, coplata *pro* universus, calidus, vehemens, copulata. *Item* siris *pro* siveris, adjûro *pro* adjuvero, jûsti *pro* jussisti, parsis *pro* peperceris, revixti *pro* revixisti &c.

Contractio in Polonicis vocibus, ut: *cny, me, twe, Jeomość* pro *zacny, moie, twoie, Jegomość. Widzielim* pro *widzieliśmy, nabiegatciem się* pro *nabiegatemci się.* Sic: *mościwy, rzkę, rzkomo, przecz, zacz.* vide *cz*, & Aphæresis & Apocope Polonica.

Cz, adjectiva particula Polonica, vg. *ni, ocz, przecz, zacz*, significat: *ni o co, prze co, za co.*

D.

D, in prænominibus significat *Decium, Divum.* D, vel Iↄ in numeris valet *quingentos.*

D, prisco more ponitur pro B, *ut* Dis *pro* bis, duonum duellum *pro* bonum bellum.

D pro L, *ut:* dacryma *pro* lacryma, dautia *pro* lautia, reduvia, *pro* reluvia, odefacio *pro* olefacio.

D, *pro* R, *ut:* medidies *pro* meridies, & *econtra* apor *pro* apud

D, *pro* T, *ut:* andruare *pro* antruare.

D, insertum & detractum dictionibus, *vide infra* Literæ.

Dativus & Ablativus pluralis primæ in Is priscè pro Abus, *ut:* Diis, filiis, equis, natis *pro* Deabus, filiabus, equabus, natabus.

Dativus singularis tertiæ priscè E pro I, *ut:* pede pes hæret *pro* pedi, morte datus, *pro* morti.

Dativus quartæ in U, contracta vel abjecta litera I, *ut:* vestitu indulges *apud Terentium, pro* vestitui indulges, impetu resistere *pro* impetui. *Sic:* receptu, exercitu, visu, metu &c. *pro* receptui, exercitui &c.

Dativus quintæ in E, pro Ei, *ut:* pars acie dubitavit *pro* aciei. Jam die vespera aderat *pro* diei. *Sic* fide *pro* fidei.

Dativus fœmininorum: Una, Sola, Tota, *priscè in æ*, Unæ *pro* uni; solæ, totæ *pro* soli, toti.

Declinationis abundantia & varietas. *Primæ A & Es, ut* Cometa, Cometes. *Secundæ Us & Um, ut* Antidotus, antidotum. *Primæ A, quintæ Es, ut* Pigritia, pigrities. *Primæ A, secundæ Um, ut* Margarita, Margaritum. *Primæ A, tertiæ As, ut* Lampada, æ, & lampas, adis. *Secundæ Us, tertiæ O, ut* Capus, capo; pavus, pavo. *Secundæ Um, quintæ Es, ut:* Diluvium, diluvies. *Secundæ Um, quartæ Us, ut:* Cubitum, cubitus; Eventum, eventus. *Tertiæ O, quintæ Es, ut:* Alluvie, alluvies. *Primæ A, tertiæ O, quintæ Es, ut:* Mollitia, mollitudo, mollities. *Item prisco more Declinationis secundæ, nunc quartæ, ut:* Ornatus, tumultus, strepitus, exercitus. *Et econtra Declinationis olim quartæ, nunc secundæ, ut:* humus, sonus, lectus, somnus, susurrus. *Item Declinationis olim quintæ nunc tertiæ, ut:* Plebes, fames, quies, requies requiem & requietem. *Et priscè tertiæ nunc secundæ, ut:* opiparis, opiparus;

rus; matrimes, patrimes & matrimi, patrimi; Diacones & Diaconi; funeſtibus *pro* funeſtis. *Econtra Declinationis olim ſecundæ, ut:* Informus, elinguus, inermus, imbecillus, hilarus, proclivus, ſterilus, gracilus. *Nunc tertiæ, ut:* Informis, elinguis, inermis, imbecillis, hilaris, proclivis, ſterilis, gracilis. *Tertiæ nominativus & accuſativus pluralis nunc in* Es, *& priſcè in* Is, *ut:* omnis *pro* omnes. *Sic:* montis, fontis, urbis, navis *pro* montes &c.

Deſunt ſæpe aliquæ dictiones in oratione per Ellipſin, ad plenam conſtructionem neceſſariæ, quæ abſque vitio imò ſæpe eleganter ſubaudiuntur omiſſæ, & facile intelliguntur ex uſu vel contextu orationis; alioqui obſcuritas vitio non carebit. *Ut:* nec eum fefellit, *ſubintellige:* opinio; calidam *vel* frigidam ſuffundere, *ſubin.* aquam. Compendiariâ ducam, *ſubin.* viâ. Tuam fidem, *ſubin.* imploro, *vel* appello. Dii meliora, *ſubin.* dent. Scit fidibus, *ſubin.* canere. Quid multa, *ſubin.* loquar. Non ſum ſolvendo, *ſubin.* par *aut* ſufficiens. Velis, nolis, *ſubin.* ſive. Plus minus, *ſubin.* aut. Plus millies, *ſubin.* quam. Velim nos reviſas, *ſubin.* ut. Me miſerum, *ſubin.* O. Bubula, *ſubin.* caro. Lætor laborum, *ſubin.* causâ. Ajunt, *ſubin.* homines. Bidui abeſſe, *ſubin.* itinere. Primas agere, *ſubin.* partes. Poſtulare repetundarum, *ſubin.* pecuniarum. In Tuſculano, *ſubin.* prædio &c.

Deus vel Dea certæ appellationis pro virtute vel vitio cognato apud Ethnicos eleganter ponitur, *ut:* Martem ſequitur, *id eſt:* militiam profitetur. Venerem colit, *id eſt:* libidini indulget. Vulcanum fovet, *id eſt:* ignem.

Diphthongos priſci non exprimebant, *nam* hædus *in urbe*, hedus *ruri dicebant. Et pro* Aurum, *ruſtici* Orum *pronuntiabant.*

Diphthongorum varia apud veteres permutatio. *Ae* in quibusdam ſervabant, *ut:* exquæro, inæquus, concæſum, *pro* exquiro, iniquus, conciſum. *Contra* pertiſum, *pro* pertæſum. Ai *Græca diphtongus pro* Ae *Latina in initio & medio ac fine dictionis, ut:* Aimilius, aiternus, nainiæ, aulaï, pictai, operai, *pro* Æmilius, æternus, næniа, aulæ, pictæ, operæ. *Item* Oe *pro* U *vocali, ut:* pœnio, *pro* punio *unde* pœna. Mœrus, mœnera, pœniceus, œſus, *pro* murus, munera, puniceus, uſus. *Item* Oe *pro* I, *ut:* lœbertas, Pilomnœ, poplœ, *pro* libertas, Pilumni, popli. *Item* Au *pro* O, *ut:* auſculor, aula, raudus, caurus, caudex, saurex *pro* oſculor, olla, rodus, corus, codex, ſorex. *Item* Ei *pro* I *longo, ut:* hi puerei, meilitea, queis, Sabinei, *pro* hi pueri, militia, quis, Sabini. *Item* Oi *pro* Ae, *ut* Proilium, coitu, coilum, *pro* Prælium, Cætu, Cælum. *Item* Ou *pro* U, *ut* Jous, Fourius, foures, *pro* Jus, Furius, fures.

E.

E, in numeris ſignificat 250.

E *pro* A priſci uſurpabant, *ut:* defetiſcor, depeciſci, depectus, æquipero, hieto *ab hio*, edor, *pro* defatiſcor, depaciſci, depactus, æquiparo, hiato, ador.

E *pro* I, *ut:* Vergilius, Menerva, genetrix, intellego, delenimentum, here *pro* Virgilius, Minerva, genitrix, intelligo, delinimentum, heri. [illegible]

E *pro* O, *ut:* hemonem *pro* homonem *ſive* hominem; pigneris, temperi, pepoſci, memordi, ſpepondi *pro* pignoris, tempori, popoſci, momordi, ſpopondi.

E *pro* U, *ut:* pepugi, cecurri, *pro* pupugi, cucurri.

E initio, medio & fini dictionis addita vel detracta, *vide infra* Literæ.

E, in Polonica Ortographia triplex eſt; ſimplex ſine accentu, ut: *Serce*, craſſum cum accentu, ut: *Sér, Mléko;* & denſum ac per nares, ſonans quod quaſi per literas *En* pronunciatur, ut: *Pęto, Węda*, quaſi *Pento, Wenda*, vide *accentus*.

E, Polonicæ præpoſitioni, additur euphoniæ causâ, ut: *przede, nade, ode*, pro *przed, nad, od.* Sic: *przede drzewiami, nade wſzyſtko, ode Dworu.*

Eliſio. *Latini tam in ligata quàm ſoluta oratione, non ſolum in prolatione ſed etiam*

in ſcri-

in ſcriptione vocales elidebant, ut: eg'omn' officio. Mult' ill' & terris. *Sed in ſcribendo nulla jam ponenda eſt eliſio, verùm omnia integre ſcribenda. Soli Pòëtæ etiam ſcribendo, aliquando elidunt vocales, & quidem tam in fine præcedentis dictionis, quàm initio ſequentis, ut:* id actu' eſt, *pro* actum eſt. Captu' eſt, *pro* captus eſt. Locatum' ſt, conjuncta' ſt, *pro* locatum eſt, conjuncta eſt. *vide infra* M, apud Pòëtas *&* S, olim ſæpe.

Epentheſis Polonica, ut: *Południe* pro *Półdnie.*

Epitheta cognata, *ut:* anxius angor, ſonitus ſonorus, acris acrimonia, amæna amænitas, pretioſum pretium, nitor nitidus, pulchra pulchritudo. *Talibus vocum ſimilitudinibus Plautus multùm delectatur.*

F.

F, ſolum *ſignificat:* Felix, Filius, Fecit &c.

F, in numeris ſignificat: *Quadraginta.*

F, priſcis loco H, *ut:* fœdus, fircus, foſtia, *pro* hœdus, hircus, hoſtia.

F, *pro* Ph, quidam recentiores ponunt non ſolum in Latinis ſed etiam Græcis dictionibus, *ut:* profanus, faſellus, ſulfur, Faderſium, Siſon, *pro* prophanus, phaſellus, ſulphur, Phaderphium, Siphon.

F, *pro* V, *ut:* Dafos, Ofom, Aefom, *pro* Davus, ovum, ævum. *vide infra* O, *pro* U.

F litera, è medio dictionis priſcè ejecta. *vide infra* Literæ detractæ.

Feſtorum nomina pluralia habent *Ium* & *Orum* in Genitivo, *ut:* Bacchanalium *&* Bacchanaliorum &c, *vide infra* Genitivus pluralis tertiæ à nominibus dierum ſolennium.

G.

G, ſolum in notis antiquis *ſignificat:* Gaudium, Gentem, Genium, Gajum, Gratiam &c.

G, cognata litera C, nam eſt C, lene ac molle, & permutatur altera in alteram. *Hinc:* Quadringenti *à* centum. *vide ſupra* C & G.

G, pro N, priſci ponebant, *ut:* ſtagnum, ſtagneus, *pro* ſtannum, ſtanneus. Aggulus, agguilla, iggerunt, *pro* angulus, anguilla, ingerunt.

G, ante E & I, in Latinis dictionibus rectiùs aliqui proprio ſono efferunt, *ut:* aggero, ſuggero, genero, Angelus, digitus, vigilo, gibbus &c. *non verò:* agjero, jenero, anjelus, dijitus, vijigo, jibbus &c.

G, additum dictionibus Latinis in initio, *vide infra* Literæ.

G, in Polonicis vocibus initio appoſitum locum literæ *K*, vel ſyllabæ *Ku* ſupplet, ut: *Gmyśli, Gwoli, Grzeczy* pro *Kmyśli, Kwoli*, vel: *ku myśli, ku woli, ku rzeczy.*

Genere duplici multa priſcis uſitata fuere, vg. *in genere maſculino & fœminino:* accubitus, accubitio; conceſſus, conceſſio; permiſſus, permiſſio; ſyngraphus, ſyngrapha &c. *ſic in fœminino genere ponuntur apud priſcos ſequentia:* Tyrannus, Dux, auctor, Senator, Balneator, defenſor, perſvaſor, fullo. *In genere maſculino & neutro, ut:* fretus, peccatus, ſtimulus, naſus, denarius, lituus &c. & fretum, peccatum, ſtimulum, naſum, denarium, lituum. *In genere fœminino & neutro, ut:* papyrus, papyrum; ſerta, ſertum; ſymbola, ſymbolum; ſutrina, ſutrinum; conſortio, conſortium &c. *vide ſupra* Declinationes.

Genitivus ſingularis primæ in Æ, priſcè Græca terminatione in As, etiam in Latinis vocibus, *ut:* filius Latonas, pax vias, filii terras, pater familias &c.

Genitivus ſingularis primæ in Ius, & priſcè in æ, *ut:* unæ, ſolæ, totæ, alteræ, aliæ, *pro* unius, ſolius &c.

Genitivus ſingularis ſecundæ in I, & Us, *ut:* hujus lectus, locus, ſuccus, *pro* lecti, loci, ſucci.

Genitivus ſingularis ſecundæ à nominibus deſinentibus in Ius, & Ium, in I ſimplex, *ut:* tuguri, peculi, oti, *pro* tugurii, peculii, otii.

Genitivo ſingulari tertiæ olim nominativus ſimilis in Is, *ut:* hic vulturis, hujus vulturis. *Sic:* concordis, celeris, memoris, vomeris,

meris, supellectilis, scobis, sanguinis, *pro* concors, celer, memor, vomer *vel* vomis, supellex, scobs, sanguis *aut* sanguen.

Genitivus singularis quartæ in Us, priscè in I, *ut:* Senati, gemiti, tumulti, quæsti, exerciti &c. *pro* Senatus, gemitus, tumultus &c.

Genitivus singularis quartæ priscè in Uis, *pro* Us, *ut:* Anuis, domuis, fructuis, rituis, Senatuis, graduis.

Genitivus singularis quintæ similis recto in Es, aut in Ii, vel in E, *ut:* Hæc progenies, hujus progenies *vel* progeniei *&* progenii. *Sic:* acie pars *pro* aciei, fide *pro* fidei.

Genitivus pluralis secundæ in Um, contractè pro Orum, *ut:* Jugerum, denarium, modium, sestertium, medimnum, Deum, Divum, superum, liberum &c.

Genitivus pluralis tertiæ in Um, & Ium, *ut:* civitatium, locupletium, fraudium, apium, voluntatium *pro* civitatum, locupletum, fraudum &c. *& contra:* mensum, cohortum, partum, *pro* mensium, cohortium &c.

Genitivus pluralis à nominibus dierum solennium in Ium per tertiam, & Orum per secundam, *ut:* Bacchanalium, & orum. *Sic:* Compitaliorum, novaliorum, vectigaliorum. *Item alia in um & orum, ut:* olerum & olerorum. *Item Græca nomina ad Latinos translata, habent genitivum pluralem* in Tum per tertiam, & Torum per secundam, *ut:* Poëmatum & Poëmatorum. *Sic* diplomatum & orum, diadematum & orum, *à duplici themate, nempe:* diadema, atis, *tertiæ; &* diadematum, ti, *secundæ. Aliqui & per primam talia formant, sic apud Plautum:* schema, æ, lampada, æ.

Genus, hæc vox cum genitivo cujuspiam Substantivi eleganter ponitur pro ipso Substantivo, *ut:* summum genus infelicitatis, *pro* summa infelicitas.

Gerundiis carent Poloni, sed loco eorum utuntur nominibus substantivis, *ut:* tempus legendi, exponunt polonicè: *czas czytania.* Ad legendum, *do czytania.* In legendo. *w czytaniu* vel *czytaiąc.* Et hac voce *czytaiąc* exprimunt Poloni sive gerundium absolutum *legendo,* sive cum præpositione In, *in legendo*, aut participium præsentis temporis: *Legens.*

H.

H, non est litera sed tantùm aspiratio sive spiritus literæ, addens verbis majus pondus & vegetiorem pronuntiationem. Præponitur tantùm vocalibus, consonantibus autem postponitur, iisque tantùm quatuor & ferè Græcis C, P, R, T, postponitur & vocalibus: Ah, Oh. Aliquando cum aliis literis permutatur, & quidem *cum B, ut;* Belena *pro* Helena, *cum F, ut:* Hamula *pro* Famula, *cum S, ut:* exsibeant *pro* exhibeant, *cum U, ut:* Hesper *pro* Vesper &c.

H, additum vel detractum dictionibus, *vide infra* Literæ.

I.

I, litera vocalis est, sed præposita alteri vocali in eadem syllaba fit consonans, & quidem interdum ut simplex, vg. *Jactator, abjicio,* nonnunquam ut duplex, vg. *Major* considerari debet. In numeris sola unum significat, præposita alteri literæ numerali, unum illi detrahit, ut: *IV. denotat quatuor, & IX. novem.* Postposita verò unum addit, *ut VI. denotat sex, XI. undecim.* Aliquando in dictionibus I, mutatur in E, *ut* here *pro* heri, & in O, *ut* Olli *pro* illi, & in U, *ut* existumo *pro* existimo.

I, prisci usurpabant *pro* A, *ut* subigito, Bacchinal *pro* subagito, Bacchanal. *Item* I, *pro* E, *ut* exsica, augiscit, luciscit, putisco, flacciscunt, quatinus &c. *pro* exseca, augescit, lucescit &c. *Sic* Ni *pro* Ne, Im *pro* eum, corbi *pro* corbe, de parti mea *pro* parte, à civi *pro* cive, hæc ædis *pro* ædes, peregri *pro* peregre. *Item* I, *pro* O, *ut* crastini, quarti, septimi die *pro* crastino &c. abs quivis *pro* abs quovis, qui cum *pro* quo cum *vel* cum quo. *Item* I, *pro* U, *ut* manipretium, scripulum, recipero *pro* manupretium, scrupulum, recupero.

pero. Et contra U, pro I, *ut* optumus, maxumus, lubido *pro* optimus, maximus, libido.

I, litera in medio dictionis addita vel extrita, *vide infra* Literæ.

I, ſimplex in ſingulari jubet ſcribi Lucillus, ut *illi*, *pueri*, aſt in plurali E præponi, ut illeí, puerei.

Ibo, & Ibor, futurum tertiæ & quartæ apud veteres, *ut* ſcibo, largibor, expedibo, gudibo, invenibo, eſuribo, obedibo &c. *pro* ſciam, largiar, expediam, audiam &c. *Sic* reddibo, fidebo, dicebo, paribis, *pro* reddam, fidam, dicam, paries.

K.

K, in prænominibus, *vide ſupra* C.

K, litera numeralis denotat 150.

K, apud veteres ponebatur pro C, *ut* Kalumniator; Kalendæ, Kajus, Karthago &c. *pro* Calumniator &c.

K, Polonica in G, mutatur, *vide ſupra* G, in Polonicis.

L.

L, conſonans liquida in prænominibus ſignificat *Lucium* &c. in numeris denotat 50.

L, priſci ponebant pro D, *ut* Delicare *pro* dedicare; impelimenta, caſſilem, *pro* impedimenta, caſſidem &c. *Item* L, pro R, *ut* prælialis *pro* præliaris. *Sic* pellego *pro* perlego &c.

Latina verba *lege infra* Verba Latina.

Li, particula interrogans ſive dubitans vocibus Polonicis poſtponitur pro *czyli*. Sic: *Takli* pro *czyli tak*.

Literæ additæ dictionibus priſco more. *Ab initio*, *ut* ſtlatus; ſtlocus, ſtlis *pro* latus, locus, lis; ſtritavus, ſcælum *pro* tritavus, cælum. *Sic*: gnoſco, gnobilis, gnavus, gnatus, gnarus *pro* noſco, nobilis, navus &c. *Sic*: haruſpex *pro* aruſpex; honus, honuſtus *pro* onus, onuſtus &c. *In medio litera C*, *ut* ferctum, forctis, blactero, victricus, dumectum *pro* fertum, fortis, blatero, vitricus, dumetum. *Litera D*, *ut*: mederga, tederga, redarguo *pro* me erga, te erga, rearguo. *Litera E*, *ut*: arbiterium, plebes, trabes, ſuperà, dextera *pro* arbitrium, plebs, trabs, ſuprà, dextra. *Litera G*. *ut* frugmentum *pro* frumentum. *Litera I*, *ut* audaciter, cavitor, favitor, vaciuus, peiius, nauita, civitatium, anuis, victuis *pro* audacter, cautor, fautor, vacuus, pejus, nauta, civitatum, anus, victus. *L*, *quidam in his geminant*, *quidam non*: bellua, ſollers, ſollicitus, faſellus, mantellum, ſorbillo, turbella. *Litera M*, *ut* Æditumus *pro* æditus. *Litera N*, *cum vocali*, *ut* itiner, jecinor *pro* iter, jecur. *Sic* nequinunt, obinunt, prodinunt, redinunt *pro* nequeunt, obeunt, prodeunt, redeunt. *Sic* ſolino, ferino *pro* ſoleo, ferio. *Item* thenſaurus, vicenſimus, totiens, quotiens *pro* theſaurus, viceſimus, toties, quoties. *Litera P*, *ut* ips, quips *pro* is, quis. *Litera R*, *ut* lanerus, quercerus *pro* laneus, querceus. *Litera S*, *ante M*, *vel T*, *ut* duſmoſus, caſmænæ, coſmittere, obſtineo, obſtrudo &c. *pro* dumoſus, camænæ, committere, obtineo, obtrudo. *T*, *aliqui duplicant in ſequentibus vocibus*, *alii non*: Literæ, litus, quatuor. *Litera U*, *ut* Lautumiæ *pro* Latumiæ. Ninguo, tinguo, unguo, urgueo, duo, adduo, creduo &c. *pro* ningo, tingo, urgeo, do &c. *Sic* duonum, anguina, boua, nomenculator, pluuit *pro* donum, angina, boa, nomenclator, pluit. *In fine litera C*, *ut* hic, hæc, iſtæc *pro* hi, hæ, iſtæ. *Sic* iſtuc *pro* iſtud. *D*, *ante vocales ſequentis dictionis*, *ut* eſtod *pro* eſto. *Litera E*, *ut* lacte, ſale, exemplare *pro* lac, ſal, exemplar. *Sic* jame *pro* jam. *Litera I*, *ut* ſicuti, veluti *pro* ſicut, velut. *Litera N*, *ut* atquin, cæteroquin, alioquin, *pro* atqui &c.

Literæ detractæ dictionibus priſco more. *Ab initio*, *ut* am *pro* eam. *Sic* em, allex, ircus, œdus *pro* hem, hallex, hircus, hœdus. *Item in medio*, *ut* cludo, defrudo, aſto, afui *pro* claudo, defraudo, adſto, abfui *vel* affui. *Sic* caldus, ardus, ſubus, repoſtus

pro

pro calidus, aribus, fuibus, repofitus. *Sic* pago, tago, pifo *pro* pango, tango, pinfo. *Sic* fros, columa, prægnas *pro* frons, columna, prægnans. *Sic* cos *pro* conful. Sufum, deofum, rufum *pro* furfum, deorfum, rurfum. Pacio, dubio *pro* pactio, dubito. *Sic* fumfi, fumtus *pro* fumpfi, fumptus. *Sic* fis, fos, fas, em, alis, alid, fauium, favior, *pro* fuis, fuos, fuas, eum, alius, aliud, fvavium, fvavior. *Sic* circlus, oraclum, periclum, fæclum, hercle, furclus, promiscus &c. *pro* circulum, oraculum, fæculum, hercule, furculus, promifcuus. *Item in fine, ut* ifti *pro* iftic, volup *pro* volupe, pro, die *pro* proh, diei. Oti, peculi, tuguri *pro* otii, peculii, tugurii. Hos duo *pro* hos duos.

M.

M, litera in prænominibus fignificat *Marcum, Mutium &c.* in numeris denotat *mille 1000.*

M, in compofitis mutatur in N, *ut* identidem, tantundem &c. *pro* tantumdem. *Item* quandoque ponitur pro N, *ut* mugino *pro* nuginor *five* nugor.

M, apud Poëtas cum fua vocali præcedente in fine dictionis ob proximæ vocis fequentem vocalem paffim eliditur fola pronuntiatione, veteres etiam fcribendo elidebant M, idque cum vocali, fequentem dictionem inchoante, *ut* finitu' ft, optimu' ft, *pro* finitum eft, optimum eft. *vide fupra* Elifio.

N.

N, in prænominibus fignificat *Nepos &c.* nonnumquam, fi primum in dictione locum tenet, affumit ante fe G, *ut* gnatus *pro* natus. *vide fupra* Literæ additæ ab initio.

N, apud prifcos interdum ponebatur pro L, *ut* Ningua, *pro* lingua.

N, in medio dictionis additum vel detractum. *vide fupra* Literæ.

O.

O, prifci pro A ponebant, *ut* pofthoc *pro* pofthac. *Et contra A pro O, ut* hac propter *pro* propter hoc. *Item* O, pro Au, *ut* Clodius, ploftrum, plodo, coda, copo, polulum &c. *pro* Claudius, plauftrum, plaudo, cauda, caupo, paululum. *Item* O, pro E, *ut* vofter, vortex, advorfus &c. *pro* vefter, vertex, adverfus. *Item* O, pro I, *ut* Olli, agnotus, *pro* illi, agnitus. *Item* O pro U, *ut* publicum, hoc, fervos, ovom, volgus, volt, vixeront, gelo &c. *pro* publicum, huc, fervus, ovum, vulgus, vult, vixerunt, gelu. *vide* F, pro U.

Ob, pro Ad, *ut* Leges obfcitæ *pro* adfcitæ. *Sic* obeffe, obftare *pro* adeffe, adftare, *hinc* obftetrix.

Obs, pro Ob, *ut* obftineo, obftrudo *pro* obtineo, obtrudo.

Oe, pro I, *ut* Lœbertas, œllœ &c. *pro* Libertas, illi. *Item* Oe pro U, *ut* mœri, mœnera *pro* muri, munera.

Ou, pro U, *ut* Joure, jous *pro* jure, jus.

O, apud Polonos eft Interjectio & Præpofitio. Eadem litera pofita fine accentu pronunciatur ficut O, apud Latinos, ut: *Woda;* pofita autem cum accentu, habet fonum quafi ex U, & O, conflatum, ut; *Róg, Bóg, Wól, Sól &c.* quafi: *Ruog, Buog &c.* vel *Rug, Bug, Wul* &c. *vide fupra* Accentus.

P.

P, in prænominibus fignificat *Publium &c.* in numeris denotat 400. Cognata eft literæ B. *vide fupra.*

P, additum in medio dictionis. *vide fupra* Literæ.

Paragoge Polonica, ut: *leżący* pro *leżąc; Syniec, Zrzebiec, Dzbaniec* pro *Syn, Zrzebię, Dzban.* Sic *weźmi* pro *weź* &c.

Participialia nomina vocant Grammatici, quæ fimilia funt Participiis, fed carent origine verborum, cum à nullo duci poffint, ut: *tunicatus, pileatus, fretus, prægnans.*

Item quæ amiſerunt verbi ſignificationem, ut: *Acceptus* pro *gratus*. ſic *potus* adject. Item quæ amiſerunt conſtructionem, ut: *Appetens alieni*, *profuſus ſui*, *amans otii &c.*

Pluralia tantùm Polonica, ut: *Gody*, *Chrzciny*, *Ogledziny*, *Nawiedziny*, *Zrekowiny*, *Zareczyny*, *Plesy*, *Wiezy &c.*

Pronomina priſca, *ut* ips, quips *pro* is, quis. *Sic* ipſus, ipſiſſim ipſipti *Sic* Im & Em *pro* eum. Ollus *pro* ille. Hibus, Iibus *pro* his, iis. *Sic* mis, tis *pro* mei, tui. Mehe *pro* me. Eæ, iſtæ, illæ &c. *pro* ejus, iſtius. Sas, ſis, ſos, *pro* ſuas, ſuis, ſuos &c.

Præpoſitiones priſcæ, *ut* uls & ultis *pro* ultra. *Item* transdo, transduco *pro* trado, traduco. *Et contra* traluceo, tramitto, travolo, trameo, traſero *pro* transluceo, transmitto &c. *Sic* eſcendo *pro* exſcendo. *Item geminatæ*, *ut* Ex ante porticum, poſt ante, in ante, exadvorſum, circumſecus, præter, propter &c.

Præterita ſimilia à diverſo præſenti, *ut* Pavi *à* paſco *&* paveo. Crevi *a* creſco *&* cerno. Acui *ab* aceo *&* acuo. Luxi *à* luceo *&* lugeo. Pependi *à* pendo *&* pendeo &c.

Præteritorum geminatio priſca, *ut* memordi, peposci, ſpepondit, pepugero, cecurri *pro* momordi, poposci, ſpopondit, pupugero, cucurri. *Sic* Occecurrit *pro* occurrit. Sciderat *pro* ſciderat. Deſcendidit *pro* deſcendit &c.

Protheſis Polonica. *Porada*, *zoſtatem*, *omylny* pro *Rada*, *oſtatem*, *mylny*.

Q.

Q. in nominibus ſignificat *Quintum*, *Quæſtorem &c.* Hanc literam antiqui ignorabant, & ejus loco ponebant C. ut: oblicum *pro* obliquum, locuntur *pro* loquuntur.

Q. cum ſua vocali U, quæ illam extra dictiones & ſyllabas fulcit, (ſicut literam B & R fulcit E, *ut* Be, Er.) ſemper ſcribitur in dictionibus, ut: *quis*, *quæ*, *quod*, non *qis*, *qæ*, *qod*, quamvis aliqui illam ſine ſua vocali more aliarum conſonantium ſcribere ſint auſi. Unde olim etiam ante alterum U ſic ſcribebatur, ut: *Arquus*, *coquus*, *arqus*, *coqus*, aut *arcus*, *cocus*.

Q. ponitur interdum pro C, ut: *quoi* pro *cui*, & *quum* pro *cum*. Nonnunquam pro Ch, ut: *Equinus* pro *Echinus*. *Squinanthos* pro *Schinanthos*.

Q litera Poloni non indigent, neque utuntur.

R.

R, litera ſemivocalis & liquida, in Prænominibus ſignificat *Roſcium* &c. nonnunquam in L, vel S. mutatur, *ut:* pelluceo *pro* perluceo, *&* Valeſii *pro* Valerii, Aſa *pro* ara.

R, priſci loco D. ponebant. *ut:* arvenio, arvocatus, monerula *pro* advenio, advocatus, monedula. *Item* loco L. *ut*: Agonaria, Latiaris, Mortuaria *pro* Agonalia, Latialis, mortualia. [illegible] pro N. *ut*: Strigores *pro* ſtrigones. *Sic* extrarius, præcidarius, præſentarius *pro* extraneus, præcidaneus, præſentaneus. *Item* pro S. *ut:* comperce *pro* compeſce. *& contra* S. pro R. *ut:* quæſere *pro* quærere.

R, in medio dictionis priſcè additum & detractum, *vide ſupra* Literæ.

Re præpoſitio brevis in compoſitis [illegible] tur à Poëtis geminatione ſequentis conſonantis. *ut:* rettulit, reffugio, redduco, reccidit, repperit, refferre, reppulit.

S.

S, litera ſemivocalis in Prænominibus ſignificat *Sextum*. Malè adhibetur in fine dictionis, ſi ſequens vocabulum ab S. vel X. incipit. ut: *mollis ſervus*, *ſobrius Xenocrates*. Olim ſæpe à Poëtis elidebatur, & aliquandò ſolum, ut: *falcibu' ramos*. Aliquando cum vocali præcedente, ut: *ſimil' eſt* pro *ſimilis eſt*. Nonnunquam cum ſequente, ut: *nactu' s* pro *nactus es*, *certa re'ſt*, pro *certa res eſt*. Et ſequente enclitica, ut: *viden* pro *videſne*. *vide ſupra* Eliſio.

S, apud

S, apud priscos penebatur pro M. ut: demus, seorsus, prorsus *pro* demum, seorsum, &c. *Item* pro R. *ut*: Auselii, Valesii *pro* Aurelii, Valerii. *Sic* Ruse, eso, cosculum, arbosem, fædesum, plusima *prò* rure, ero, corculum, arborem, fœderum, plurima. *Sic* Amos, colos, dolos, honos, clamos, labos, timos, odos, vapos &c. *pro* amor, color, dolor, honor &c. *Item* pro X. *ut*: nugas, ninsi, adassint, *pro* nugax, ninxi, adaxint, *sive* adegerint.

S, dictioni additum, *vide supra* Literæ.

S, in compositis, pr[illegible]sitionem Ex vel Trans habentibus, in initio compositæ dictionis malè omittitur. *Sic*: exspiro, exsævio, exsibilo, transsilio, transsumptio &c. *non* expiro exævio, transilio &c. *Sic*: exspecto, exspes, exspolio, exsputo, *à verbis* specto, spes, spolio, spuo *vel* exspuo, *nam* expecto, expes, expolio, exputo, *à verbis* pecto, pes, polio, puto.

S, in Polonica Orthographia duplex, aliud sine accentu, habens eundem cum Latino sonum, ut: *sam*, *sen*, *&c.* aliud cum accentu acuto, habens pronuntiationem mollem & tenuem ut: *Ktoś*, *tyś*, *Wieś*. Eandem habet pronuntiationem positum ante vocalem I. ut: *sito*, *śity*, licet protunc à recentioribus cum accentu non notetur. Secùs ante Y crassè ut Latinum pronuntiatur, ut: *syty*, *Syn*. *vide supra* Accentus.

Simplicia modò inusitata pro compositis usitatis veteres usurpabant. *ut*: valesco, vento, cedo, numero, tribuo, stinguo, clarare, clinare, paret, minisci, *pro* convalesco, advento, accedo, remuneror, distribuo, exstinguo, declarare, declinare, apparet, reminisci. *Sic*: mentum, termentum, jurandum, flictus, paratus, quæsitæ epulæ, *pro* commentum, detrimentum, jusjurandum, conflictus, apparatus, exquisitæ.

So & Sso apud priscos teminabantur futura verborum. *ut*: occepso, capsit, adempsit, rupsit, occisit, *pro* occepero, ceperit, ademerit, ruperit, occiderit. *Sic*: emsim, empsim, emissim, *pro* emerim. *Sic*: amasso, expugnasso, exoculasso, *pro* amavero, expugnavero &c. *Sic*: ne curassis, si licessit, *pro* ne curaveris, si licuerit. *Sic*: credo me id impetrassere *pro* impetraturum esse &c.

Substantiva conditionem sonantia in plurali pro personis usurpantur. ut: *Servitia*, *ministeria*, *ergastula*, *operæ*. Et in singulari, ut: *Civitas*, *Senatus*, *Concio*.

Substantivum unum actum sonans & plures, diversa sunt Polonis. ut: *Cięnienie*; *ciskanie*. Sic *strzelenie*, *strzelanie*, *&c.*

Superlativi a substantivis appellativis. ut: *patraissime*, & à propriis. ut: *Plautinissimus versus*, & à pronomine, ut: *ipsissimus*

Supina à diversis verbis similia, ut: *versum* à *verto* & *verro*. Sic *passum* à *pando* & *patior*, *mansum* à *mando* & *maneo* &c.

Supinis Poloni carent; sed loco primi, utuntur infinitivo modo. *ut*: eo spectatum, *idę patrząć*. & loco secundi, nomine substantivo. *ut*: dignus lectu, *godzien czytania*.

Syllabæ prisco more dictionibus additæ. *Ab initio*, *ut*: duellum *pro* bellum. Duis *pro* bis. Duonus *pro* donus. *In medio*, *ut*: æviternus *pro* æternus. Ancipes *pro* anceps. Postidea, antidea *pro* postea, antea. Boverum, suerum, *pro* boum, suum *à sus*, coquino, natino, solino, ferino, neginus, *pro* coquo, nato, soleo, ferio, nego. [illegible]dinunt, nequinunt, *pro* prodeunt, nequeunt. Divitior, divitissimus, *pro* ditior ditissimus. Dubienus, socienus, *pro* dubius, socius. Fruinor, prœhibeo, *pro* fruor, præbeo. Gnaruris Induperator, *pro* gnarus Imperator. Endogredi, indopediri, *pro* ingredi, impediri. Itiner, speres, *pro* iter, spes. Mavolo *pro* malo. Potesse, potissunt, *pro* posse, possunt. Tamenetsi *pro* tametsi. Sciscidi, posivi *pro* scidi, posui. *In fine*, *ut*: Fortasſean, donicum, mecum, tecum, *pro* fortasse, donec, me, te. *Sic*: hice, hæce, quippini, *pro* hi, hæ, quippe.

Syllabæ dictionibus more prisco [illegible]tractæ. *Ab initio*, *ut*: Rabo, conia[illegible]andum, *pro* [illegible] arra

arrabo, ciconia, jusjurandum. *Sic*: Spania, Syriā, ſtriculus, *pro* Hiſpania, Aſſyria, Hiſtriculus. *In medio*, *ut*: cuimodi, cujusque modi *pro* cujusmodi, cujuscunque modi. *Sic*: apiſcor, porgo, exporgo, prendo, dixti, acceſtis, ſurpuit, ceſſe, *pro* adipiſcor, porrigo, exporrigo, prehendo, dixiſti, acceſſiſtis, ſurripuit, ceſſiſſe. *Sic*: damnas, dis, ſatias, poſtulio, *pro* damnatus, dives, ſatietas, poſtulatio. *Sic*: Deûm, meûm, *pro* Deorum meorum. *In fine*, *ut*: facul, famul, conſimil, forſit *pro* facultas, famulus, conſimilis, forſitan. Do, gaud, cæl, debil, *pro* domum, gaudium, cælum, debilis. Dein, exin, proin, *pro* deinde &c. Augmen, momen, *pro* augmentum, momentum. Plerus, plerum, quæcum, uter, ubi, *pro* plerusque, plerumque, quæcunque, uterque, ubique.

Syncope Polonica, ut: *Słuk się*, pro *ſłukł ſię*. *Oznał ſię*, pro *obeznał*. *Rzkę*, pro *rzekę*. *Poczkay* pro *poczekay*. *Oſtatni*, *doſtatni*, pro *oſtateczny*, *doſtateczny*. *Połnie*, pro *połdnie* vel *południe*. *Pada* pro *powiada*. *Cny* pro *cnotliwy*. *Człek* pro *Człowiek*.

Synonima Polonica, ut: *Mączka*, *Krochmal*, *Rynka*, *Tygiel*. *Kopanka*, *Niecka*. *Wiadro*, *Węborek* &c.

T.

T, in prænominibus ſignificat *Titum*. Nonnunquam ponitur pro D. *ut*: aput, haut, ſet *pro* apud, haud, ſed. *Sic* Caſſantra pro Caſſandra.

T, pro S. *ut*: adgrettus *pro* aggreſſus. Merto, pulto, *pro* merſo, pulſo. Oſtentus *pro* oſtenſus. Terta galea *pro* terſa. Ipſipte *pro* ipſipſe.

T, additum vel detractum in medio dictionis, *vide ſupra* Literæ.

Tempus præſens ſubjunctivi Tertiæ in Am, priſcè in Em & Im. *ut*: attingem, dicem, edim comedim, *pro* attingam, dicam, edam &c. *Sic* remittes, arceſſit, quærit, *pro* remit[illegible] arceſſat, quærat.

Tempus præteritum Tertiæ priſcè à præſenti ſæpe formatum, *ut*: calleſco, calleſci. Premo, premi. Clepo, clepi. Conſiſto, conſiſti. Negligo, neglegi. Nexo, nexi &c.

Tempus imperfectum Quartæ priſcè in Ibam contractè, *ut*: ſcibam cuſtodibam, geſtibam, lenibam, ſævibam &c. *pro* ſciebam &c.

Tempus futurum Tertiæ & Quartæ olim in Ibo, *ut*: reddibo, dormibo, ſcibo, expedibo &c. *pro* reddam, dormiam, ſciam &c.

Terminationes Nominum priſcæ. *In A. primæ & in Es quintæ*, *ut*: Effigia, effigies. Planitia, planities. *Sic* amicitia, avaritia, deſidia, notitia, luxuria, triſtitia, pigritia, ſævitia, &c. & amities, avarities, &c. *Item in Es primæ Græcorum per A. primæ Latinorum*, *ut*: Cometes, æ, & cometa, æ, *Sic* Anchiſes, Anchiſa. *Item As Græcum f. tertiæ per A. Latinorum primæ*, *ut*: Hebdomus, lampas adis, & hebdomada, lampada, æ. *Item*, *Ax*, *An*, *Ox*, *Abs*, & *Ops finita*, *Græca*, *vel peregrina*, *tertiæ*, *Latini priſci per Us ſecundæ terminabant*, *ut*: Thrax, Titan, Cappadox, Arabs, Æthiops, & Thracus, Titanus, Cappadocus, Arabus, Æthiopus. *Item Er & Ris promiſcuè*, *ut*: vomer & vomis. *Sic* acer, alacer, celeber, equeſter &c. & acris, alacris, celebris, &c. *Item Er & Erus promiſcuè*, *ut*: veter, vetus. Puer, puerus. Super, ſuperus. Proſper, ſocer; prosferus, ſocerus. Teucer, Teucerus & Teucrus &c. *Item I. finita neutra*, *priſcè in Is*, *ut*: Gummi, Sinapi & gummis, Sinapis. *Item Is tertiæ & Us ſecundæ*, *priſcè*, *ut*: hilaris, gracilis, imberbis, inermis, proclivis, ſterilis, ſublimis, & hilarus, gracilus, imberbus, &c. *Item Is & priſcè Ius*, *ut*: vulgaris, articularis, peculiaris, & vulgarius, articularius &c. *Item Is & En*, *ut*: ſanguis, ſanguem. *O*, & *Us*, *ut*: Pavo, Capo & pavus, capus. *O*, & *Is*, *ut*: Caro & hæc carnis. *Or & Os*, *ut*: honos,

honos, colos, labos, timos, vapos, *pro* honor, color, &c. *Or & Us*, *ut*: Algor, tripector, & algus, tripectorus. *Item L. finita, priscè Le*, *ut*: animale, tribunale, torale, *pro* animal &c. *Item L. finita, Are vel Arium*, *ut*: pugillar & pugillare; lupanar, lupanarium. *Sic* exemplar, exemplare, exemplarium. Torcular, torculare, torcularium, &c. *Item U n. quartæ, Um n. & us m. secundæ*, *ut*: cornu, cornum, cornus, gelu, gelum, gelus; tonitru tonitrum & tonitrus. *Item Us & Ens*, *ut*: benevolus, opulentus suaviloquus, & benevolens, opulens, suaviloquens. *Item Um & En*, *ut*: fundamentum, augmentum, munimentum, & fundamen, augmen, munimen. *Tia substantiva à participiis formata, crebra apud veteres*, *ut*: opulentia, suaviloquentia &c. *Similiter Tas finita*, *ut*: famulitas, dulcitas, pulchritas &c. *Item in Or*, *ut*: ægror, amaror, sono &c. *Item Udo pro Tas*, *ut*: Necessitudo, sanctitudo, claritudo, celeritudo &c. *pro* necessitas &c. *Lege item supra*: Genere duplici.

U. ET V.

Hæc litera valorem vocalis & consonantis habet, præposita alteri vocali in eadem syllaba, fit consonans, & quidem qua vocalis scribitur sic: U & qua consonans sic, V. ut: *Servus.* In prænominibus significat *Valerium &c.* In numeris denotat quinque, & scribitur ut consonans.

U, vocalem præcedente V. consonante prisci Latini mutabant in O. *ut*: SerFos, DaFos, Volt, *pro* Servus Davus vult.

U, priscè ponebatur pro R. *ut*: Pedule *pro* pedale, Fabulis *pro* fabalis. *Item* pro E. *ut*: faciundum, dicundum *pro* dicendum, faciendum. *Item* pro I. *ut*: fuo, existumo, dissupo, optumus, maxumus, *pro* fio, existimo, dissipo, optimus, &c. *Item* pro O. *ut*: fruntis, suboles, utrubique, *pro* frontis; soboles, utrobique. *Item* pro Y. *ut*: Murrha, lacruma, Sulla *pro* myrrha, lacryma Sylla.

U, in medio dictionis additum vel detractum, *vide supra* Literæ.

W.

W, Polonica litera consonans & simul præpositio, quæ tamen cùm sola pronuntiari non possit, sola etiam separatim scribi non deberet, cum sit præpositio inseparabilis, sicut & Z. Quando sola ponitur, additur illi interdum litera E. ut: *we dnie, we dwoie &c.*

X.

X, litera consonans duplex, valet enim Cs vel Gs. In numeris denotat decem, tanquam ex duplici VV. sibi opposito, sit conflata.

X, litera Poloni non indigent, sed ejus loco ponunt Ks. ut: *Książe.*

Xo syllabâ terminata verba sunt futura. Indicativi, & Xim syllabâ finita, sunt, præterita vel ut aliqui volunt futura Indicatavi, Optativi & subjunctivi. *Sic*: faxo *pro* faciam. Faxim *pro* faciam *vel* fecerim. Ni taxis *pro* ne tanges *vel* tetigeris. *Sic* axit *pro* egerit. Adaxint, adassint *pro* adigant *vel* adegerint.

Y. ET Z.

Y, in Græcis tantum dictionibus scribitur. Male scribunt aliqui *Fily* pro *filii* vel *alij* pro alii.

Z, in Græcis tantum vel peregrinis ac barbaris vocibus scribitur. Nonnunquam mutatur in Ss, ut: *Massa*, *Patrissa*.

Et hæc pauca ex multis collegi, sufficiantque. Præstat enim cum desiderio quàm cum fastidio Lectorem dimittere.

Znayduią ſię też w moiey Kſięgarni między innemi, naſtępuiące Kſiążki.

Arytmetyka czyli nauka o rachunkach, ſpoſobem łatwym, y do wyżſzych Matematyki reguł przyſtoſowanym, z Autorow wybornych zebrana, przez X. Skaradkiewicza, 8. w Warſzawie 775. alla ruſt. zł. 2.

Arytmetyka podług JmćPana Benj. Hedrichſa gruntowną drogę torniąca do Matematycznych umieiętności, przydatkami innych Autorow powiękſzona, z Niemieckiego na Polſki dla młodzi ſzkolney, 8 w Warſzawie 774 alla ruſt. zł. 2. gr. 15.

Bayki wybrane Ezopa Frygiyczyka, z naukami moralnemi y wierſzykami, tudzież naypięknieyſze Baieczki Fedra y Filelfa po Polſku, po Francuſku y po Niemiecku za przywil. 8 w Warſz. 779. alla ruſt. zł. 6. a w oprawie zł. 7.

Edukacya Obywatelſka przez A. K. 8 w Warſzawie, 774. alla ruſt. zł. 3.

Forſzryfty nowe Polſkie przez X. Szybińſkiego S. P. piſane, w 4 kartach zł. 1. gr. 15.

Forſzryfty nowe Polſkie, Niemieckie, Francuſkie, Angielſkie y Włoſkie, piſane y ſztychowane od Michała Keyla w Dreznie, wydane przez Michała Grölla w Warſzawie 773. zł. 4.

Geografia: Atlas dziecinny, czyli nowy ſpoſob krotki, łatwy, y do nauczenia dzieci Geografii naydoświadczeńſzy wraz z przyłączonemi XXIV. Mapkami y doſtateczniey-ſzą Polſki y Litwy Geografią; tudzież nauką o Sferze, gdzie obroty gwiazd y planet, ſyſtema czyli nazywania globu &c. z Francuſkiego przełożony, powiękſzony y poprawiony przez X. Dom. Szybińſkiego S. P. 8. w Warſzawie 772. za przywileiem, alla ruſt. zł. 10. gr. 15.

Geografia Kroleſtwa Polſkiego y W. X. Litewſkiego, tudzież innych Prowincyi do nich należących, przetłumaczona z Niemieckiego P. D. Antoniego Fryd. Buſchinga, 8. w Lipſku y w Dreźnie, 768, za przywileiem, w oprawie alla ruſt. zł. 3.

Mappa powſzechna y podrożna Kroleſtwa Polſkiego, pod tytułem: Carte génerale & itinéraire de Pologne, avec approbation & privil. du Roi 1773. Ta Mappa ieſt ze wſzech miar doſkonała y nie błędnie zrobiona zł. 2

Grammatyka, nowy ſpoſob uczenia łatwego ięzyka Łacińſkiego przez Opata de Fookowitz, po Polſku y po Francuſku, 8 w Warſzawie 768 w oprawie zł. 4

Krotki zbior Hiſtoryi Greckiey od czaſow Bohatyrſkich aż do podbicia Grecyi w Prowincyą Rzymſką Dzieło, II. Tomy w Warſzawie 775 za przywileiem alla ruſt. zł. 9

Komeniuſza, Jana Amo. Swiat rzeczy pod zmyſły podpadaiących w czterech ięzykach odmalowany y poprawiony; to ieſt wſzyſtkich gruntownych na świecie rzeczy y czynności odmalowanie łacińſkie, polſkie, francuſkie y niemieckie, z regeſtrami tytułow y ſłowniczkami ſłow, ſtaraniem Karola Kutello, za przywileiem, 8 w Warſzawie 772 w oprawie zł. 9

Kſiążka dla Dzieci, albo wyobrażenia ogulne odiſtoczenia rzeczy w ktorych dzieci powinny być ćwiczone, 8 w Warſzawie 774 nowa edycya po polſku y po francuſku, alla ruſt. zł. 2 gr. 15

Kſiążka dla Dzieci, po polſku y po niemiecku, w Warſzawie 774 alla ruſt. zł. 2 gr. 15

Mably l'Abbé, uwagi nad hiſtoryą Grecką, czyli o przyczynach pomyślności y ſzczęśliwości Grekow, przetłumaczone przez X. Adolfa Kamińſkiego S. P. 8 w Warſzawie 771 alla ruſt zł. 4 gr. 15

Mably l'Abbé, rozmowy Focyona o związku obyczaynóści z polityką, z Greckiego na Francuſki, a z Francuſkiego na Polſki ięzyk wyłożone, przez X. S. Chrościkowſkiego S. P. 8 w Warſzawie 771 alla ruſt. zł. 4. gr. 15